

M O T

ΚΛΑΤΔΙΟΥ ΓΑΛΗΝΟΥ
Α Π Α Ν Τ Α.

CLAVDII GALENI
OPERA OMNIA.

EDITIONEM CURAVIT
D. CAROLVS GOTTLOB KÜHN
PROFESSOR PHYSIOLOGIAE ET PATHOLOGIAE IN
LITERARVM VNIVERSITATE LIPSIENSI PVBLICVS
ORDINARIVS ETC.

T O M V S XIII.

LIPSIÆ
PROSTAT IN OFFICINA LIBRARIA CAR. CNOBLOCHII
1 8 2 7.

MEDICORVM GRAECORVM
O P E R A
Q V A E E X S T A N T.

EDITIONEM CVRAVIT
D. CAROLVS GOTTLOB KÜHN
PROFESSOR PHYSIOLOGIAE ET PATHOLOGIAE IN
LITERARVM VNIVERSITATE LIPSIENSI PVBLICVS
ORDINARIVS ETC.

V O L V M E N XIII
CONTINENS
CLAVDII GALENI T. XIII.

LIPSIAE
PROSTAT IN OFFICINA LIBRARIA CAR. CNOBLOCHII
1 8 2 7.

CONTENTA TOMI XIII.

De compositione medicamentorum

secundum locos	lib. VII.	1 —	115.
— — — —	— VIII.	116 —	227.
— — — —	— IX.	228 —	320.
— — — —	— X.	321 —	361.

De compositione medicamentorum

per genera	lib. I.	362 —	357.
— — — —	— II.	358 —	561.
— — — —	— III.	562 —	651.
— — — —	— IV.	652 —	762.
— — — —	— V.	763 —	858.
— — — —	— VI.	859 —	945.
— — — —	— VII.	946 —	1058.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΗΘΕΣΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Η.

Ed. Chart. XIII. [524.]

Ed. Bas. II. (255.)

Κεφ. α'. Ἔθος ἐστὶ τοῖς νεωτέροις ὀνομάζειν ἀρ-
τηριακὰς, μὴ προστιθεῖσι πότερον ἀντιδότους λέγουσιν ἢ κατὰ
σημαινόμενον ἕτερον. ἔνιοι δὲ ἐκλεικτὰ προσαγορεύουσιν αὐτὰ
μὴ προστιθέντες φάρμακα, καὶ τινες μὲν ὅλως οὐδένα διο-
ρισμὸν αὐτοῖς προσέγραψαν, ἔνιοι δὲ ὀλιγάκις προσέθηκαν,
οἱ μὲν πρὸς ἀποκεκομμένην φωνήν, οἱ δὲ γενικώτερον ἔτι
πρὸς βεβλαμμένην φωνήν. εἰσὶ δὲ οἱ πρὸς τετραχυσμένην

GALENI DE COMPOSITIONE MEDI- CAMENTORVM SECVNDVM LOCOS LIBER VII.

Cap. I. Mos est recentioribus medicis arteriacas
appellare, non apponentibus num antidotos dicant, an juxta
aliud significatum, quidam vero eclecta nominant ipsa, non
apponentes medicamenta, et quidam penitus nullum discri-
men ipsis ascripserunt, aliqui vero raro addiderunt, alii
ad vocem interceptam, alii adhuc generalius ad vocem lae-
sam, sunt qui et ad exasperatam arteriam et ad exulcera-

GALENUS TOM. XIII.

A

Ed. Chart. XIII. [524. 525.]

Ed. Basf. II. (255.)

ἀρτηρίαν καὶ πρὸς ἡλκωμένην ἔγραψαν, ὥστε εὐλόγως οἱ
 χρώμενοι ταῖς ἀρτηριακαῖς, φαρμάκοις ὀνομαζομένοις ἀδιο-
 ρίστως, ἐνίοτε μὲν ἐπιτυγχάνουσιν, ἐνίοτε δὲ οὐδὲν ὅλως
 ὠφελοῦσι τοὺς πάσχοντας, ἀλλὰ βλάπτουσι τὰ μέγιστα. πρό-
 δηλον δ' ὅτι τὴν τραχιῆαν ἀρτηρίαν ἐπὶ τῶν τοιούτων πα-
 θῶν αἰτιῶνται. πάλαι μὲν οὖν, ὁπότ' οὐδὲ τὰς ὁμοίως τῇ
 καρδίᾳ σφυζούσας ἀρτηρίας οὕτως ὠνόμαζον, ἐπὶ μόνῃς τῆς
 ἐκ τοῦ πνεύμονος ἀνισχύουσης εἰς τὸν λάρυγγα τὸ τῆς ἀρτη-
 ρίας ἐπέφερον ὄνομα, φλέβας ὀνομάζοντες τοῦπίπαν, ὥσπερ
 τὰς ἄλλας ὅσαι μὴ σφυζουσιν, οὕτω καὶ τὰς σφυζούσας.
 ὕστερον δὲ τῆς προσηγορίας ἐθισθείσης ἐπὶ τῶν σφυζουσῶν
 λέγεσθαι, διὰ τὴν ὁμωνυμίαν προσθέντες τὸ τῆς τραχιῆας
 ὄνομα τὴν εἰς τὸν πνεύμονα καθήκουσαν ἐκ τῆς λάρυγγος
 ἀρτηρίαν οὕτως ὠνόμασαν, ἅμα τῷ καὶ βρόγχον αὐτὴν κα-
 λεῖν, ἐπειδὴ τὰ χονδρῶδη σώματα, τὸ πλεῖστον τῆς οὐσίας
 αὐτῆς μέρος ὄντα, βρογχία προσαγορεύουσιν. ὑπαλείφει δὲ
 τὴν ἀρτηρίαν αὐτὴν ἐνδοθεῖν παχὺς ὑμὴν, ὃν [525] διὰ τὸ
 πάχος ἐνιοὶ χιτῶνα προσαγορεύουσιν. ὅταν οὖν τι πάθος

tam scripserunt, adeo ut rationabile sit eos, qui arteriacis
 appellatis medicamentis indefinite utuntur, aliquando feli-
 citer eis uti, aliquando vero nihil penitus aegros juvare,
 sed maxime laedere. Palam est autem quod asperam arte-
 riam in hujusmodi affectionibus accusant. Quondam igitur,
 quando nondum eas, quae similiter ut cor pulsanter arterias
 sic nominabant, in solam eam, quae ex pulmone in laryn-
 gem emergit arteriam, ipsam arteriae nomen inferebant
 venas appellantes in totum velut alias, quae non pulsanter,
 sic etiam pulsanter. Postea vero consuetudine obtinente
 arteriae appellationem in pulsanteribus dici, propter aequi-
 vocationem asperae nomen apponentes eam quae ex la-
 rynge in pulmonem descendit arteriam asperam arteriam
 appellaverunt una cum hoc, quod ipsam etiam bronchum
 vocant, quandoquidem cartilaginosa corpuscula, quae plu-
 rima ejus pars sunt, bronchia appellant. Ambit autem ipsam
 arteriam intrinsecus crassa pellicula, quam ob crassitudinem
 aliqui tunicam vocant. Quum igitur affectio aliqua aut circa

Ed. Chart. XIII. [525.]

Ed. Bas. II (255.)

ἤτοι κατὰ τοῦτον ἢ κατὰ τοὺς ἐν τῷ λάρυγγι γένηται μῦς, ἀρτηριακὰς ὀνομάζουσι τὰς ἰωμένας αὐτὰ, μὴ προστιθέντες, ὥς ἔφην, ἀντιδότους. ἀνόμοιαι δὲ κατ' ἰδίῃ ταῖς δυνάμεισιν εἰσιν αἱ γιγραμμέναι πρὸς αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο συμβαίνει τοῖς χωρὶς διορισμοῦ χρωμένους αὐταῖς ἀποτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ πολλάκις. ὅτι δὲ πολλή τις ἐστὶν ἡ διαφορὰ τῶν γιγραμμένων ἐν ταῖς φαρμακίται βίβλοις ὑπὸ τῶν ἱατρῶν, ἐνεστί σοι μαθεῖν ἐκ τριῶν παραδειγμάτων, ὧν τὸ μὲν ἀδηκτότατόν ἐστι καὶ ἀκριβῶς ἐμπλαστικὸν ἐκλειπτικὸν τὰς τραχύτητας, τὸ δ' ἐναντίον τῷδε δριμύτητος δακνῶδους οὐκ ὀλίγον ἔχον, ὥς ἐὰν ἀκριβῶς ὑγιαίνουντι μορίῳ προσαχθῇ, τραχύνειν αὐτό. μέσον δὲ ἀμφοῖν τῶν εἰρημένων ἐστὶν ἄλλο γένος φαρμάκων ἀρτηριακῶν, ἀδήκτου ῥυπτικῆς δυνάμειος. τὸ μὲν οὖν ἐμπλαστικὸν ἐστὶ διὰ γλυκέος Κρητικῆς καὶ κόμμης καὶ τραγακάνθης καὶ γλυκερῶδους κατασκευαζόμενον, τὸ δὲ δριμὺ διὰ πεπέρως καὶ κασσίας καὶ κινναμώμου καὶ χαλβάνης καὶ ῥητίνης τερμινθίνης. τὸ μέσον δὲ ἀμφοῖν ἐκ πτισάνης χυλοῦ καὶ ἀμυγδάλων καὶ κυάμων ἔτνους, ὅσα τε

hanc aut circa laryngis, qui summa arteriae pars est, musculos contingit arteriacas appellant curantes ipsam, non apponentes, velut dixi, antidotos. Dissimiles autem facultatibus sunt ab ipsis descriptae et ob id contingit utentes ipsis absque discrimine a scopo aberrare. Quod vero multa sit differentia earum, quae in medicamentariis libris scriptae sunt, ex tribus exemplis discere licet, quorum primum omnis acrimoniae expers est et exquisite meatus obturat, laevigans asperitates, alterum huic contrarium est acrimoniae mordacis non parum habens, ut si sanae parti adhibeatur, ipsam exasperet, medium deinde inter ambo dicta aliud genus arteriacorum medicamentorum est, lenis et citra acrimoniam detergentis facultatis. Id igitur quod meatus obducit, ex passo Cretico et gummi et tragacantha ac radice dulci apparatus, acre vero ex pipere et cassia et cinnamomo et galbano ac resina terebinthina. Medium autem amborum ptisanæ constat succo et amygdalis et sabis fressis

Ed. Chart. XIII. [525.]

Ed. Bas. II. (255. 256.)

ἄλλα τοιαῦτα. μετὰ δὲ τοῦ μέσου καὶ τῶν ἄκρων ἑκατέρου πλείω φάρμακά ἐστι, τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἥττον ἀποκωρηκότεα τοῦ μέσου. περὶ ὧν ἐφεξῆς διοριῶ, τοὺς μὲν προσθέντας τινὰ διορισμὸν ἐπαινῶν, τοὺς δὲ ἀπλῶς προσγράψαντας οὐκ ἀποδεχόμενος. ἐν τῷ μέσῳ δ' ἀμφοῖν εἰσιν οἱ διορισμοὺς ἑλλειπεῖς ποιησάμενοι, ὁποῖός ἐστι καὶ τῶν γραψάντων, ἀρτηριακὴ ἢ πρὸς ἀποκεκομμένας φωνάς, ἢ πάλιν, ἀρτηριακὴ ἢ πρὸς τοὺς βραγχώδεις φθειγγομένους. τό τε γὰρ ἀποκεκόφθαι τὴν φωνήν, ὅπερ ἐστὶ μὴ δύνασθαι φθέγγεσθαι, πλείοσιν αἰτίαις ἐπεται, τοῦτο μὲν τοῖς ἀπὸ κεφαλῆς χρονίσασιν κατάρροισι, τοῦτο δ' ἐμπύοις καὶ φθισικοῖς καὶ τοῖς ἐκ βοῆς μεγάλης καὶ πολλῆς παθοῦσιν, εἴτα μὴ καλῶς ἐκθεραπευθεῖσιν ἢ καὶ γεννωμένην εἴη τὴν διάθεσιν ἔχουσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ βραγχώδης ἢ φωνὴ (256) γίνεται διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας καὶ διὰ ψυχροῦ πνεύματος εἰσπνοήν. ἢ μὲν οὖν διάθεσις ὁμογενὴς ἐστὶν ἀφωνίας τε καὶ βράγχους, μέγισται δὲ ἀλλήλων διαφέρει τὰ πάθη ταῦτα, σφοδρότερον μὲν καὶ δυσλυστάτερον διαβρόχων ὑγρότητι γινομένων τῶν

elixis et aliis hujus generis. Inter medium autem et utrumque extremum plura medicamenta sunt, partim magis partim minus a medio progressa, de quibus deinceps determinabo, eos quidem, qui discrimen aliquod addiderunt laudaturus, qui vero simpliciter protulerunt neque admissurus. In horum medio locandi sunt, qui discrimina non tamen integra fecerunt, qualia sunt eorum qui scripserunt. Arteriacae ad interceptam vocem aut rursus. Arteriacae ad raucam vocem. Etenim vox intercepta, quod est non posse loqui, plures causas sequitur, partim quidem destillationes a capite diuturnas, partim vero empyicos ac tabidos: et eos qui ex magno et multo clamore laesi sunt et deinde non probe curati sunt, aut etiam affectum, qui adhuc generatur habent. Eodem modo etiam rauca vox fit ob easdem causas et amplius ob frigidi aëris inspirationem. Affectus itaque interceptae ac raudae vocis ejusdem generis est. Magnitudine tamen differunt inter se haec mala. Quum enim vocis organa ab humiditate vehementius et ut aegre solvi

Ed. Chart. XIII. [525.]

Ed. Bas. II. (256.)

φωνητικῶν ὀργάνων ἢ ἀφωνία, μετριώτερον δὲ ὑγρὰνθέν-
των ὁ βράγχος. ὄργανα δὲ φωνητικὰ λέγοντός μου τὴν τε
ἀρτηρίαν ἀκούετε καὶ τὸν λάρυγγα καὶ τὴν φάρυγγα. τοῖς
μὲν οὖν ἐκ τοῦ βοῆσαι σφοδρῶς ἐπὶ πλεῖον κακωθεῖσι τὴν
φωνὴν ὁμοίον τι συμβαίνει πάθημα τῷ γενομένῳ πολλάκις
ταῖς χερσὶ καὶ σκέλεσι καὶ πόσιν καὶ ῥάχει καὶ μυσὶ καμοῦσι
πλείονα. καλοῦσι δ' ἐνιοὶ τῶν γυμναστῶν τὴν τοιαύτην διά-
θισιν τῶν μυῶν, ἐν οἷς συνίσταται, φλεγμονώδη κόπον. κατὰ
μὲν οὖν ἀρτηρίαν ὁ ἔνδον αὐτῆς ὑμὴν ἢ χιτῶν ἢ ὅπως ἂν
ὀνομάζουσιν ἐθέλοι τις, ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰς μεγάλας φωνὰς
πνεύματος ἔξω φερομένου πληττόμενος, εἰς τὴν φλεγμονώδη
διάθισιν ἀφικνεῖται, πολλῷ δὲ μᾶλλον, ἐὰν πρὸς τῷ μεγέ-
θει τῆς φωνῆς ὀξύτης τις ἔτι προσεῖη. κατὰ δὲ τὸν λάρυγγα
πρὸς τῇ πληγῇ ταύτῃ καὶ ἡ τῶν κινούντων αὐτὸν μυῶν
βλάβη τῆς ἐνεργείας μίζονα τὴν διάθισιν ἐργάζεται. θερα-
πείας δὲ γένος αὐτῶν ἐπὶ παντὸς μορίου ταῖς ἕλαις διακ-
λάττον ἐστίν. ἔλαιον μὲν γὰρ ἀνατρίβειν σκέλη καὶ χεῖρας

possit, fuerint madefacta vox intercipitur, quando vero mo-
deratius sunt humecta, rancedo oboritur; organa vocis
quum dico arteriam accipite et ejus summum aut fauces.
Qui igitur ex vehementi clamore vocem amplius oblaesam
habent, his similis quaedam affectio contingit ei, quae ma-
nibus et cruribus et lumbis et spinæ et musculis, ubi plu-
rimum laborem pertulerint, accidit. Vocant autem aliqui
exercitiorum magistri ejusmodi affectum musculorum, in
quibus consistit, lassitudinem inflammata. Itaque juxta ar-
teriam intrinseca ipsius pellicula aut tunica aut quomodo-
cunque quis nominare velit a spiritu in magnis vocifera-
tionibus extra prolato perculsa, in affectum inflammatum
devenit, atque hoc multo magis si ad magnitudinem vocis
acumen quoddam accesserit. Juxta arteriae vero summum
ultra hanc plagam etiam musculorum ipsum moventium
actio offensa majorem affectum efficit. Porro curationis
ipsarum genus in omni parte secundum materias evariat.
Etenim crura et manus et spinam per oleum confricare

Ed. Chart. XIII. [525. 526.]

Ed. Bas. II. (256.)

καὶ ῥάχιν ἐγχωρεῖ ῥαδίως, διὰ τοῦ δέρματος εἰς τοὺς ὑπο-
κειμένους πῦτῳ μῦς ἀφικνουμένης τῆς δυνάμειος αὐτοῦ. κατὰ
δὲ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν οἱ χόνδροι μετὰ τὸ δέρμα τετα-
γμένοι κωλύουσι τὴν εἰς τὸν ὑποκείμενον [526] ὑμένα δίο-
δον τῆς τῶν μαλακτόντων χροισμάτων δυνάμειος. ὥσπερ γὰρ
ἔλαιον, οὕτω καὶ ἄλλα πολλὰ σύνθετα φάρμακα τὴν αὐτὴν
ᾠφέλειαν ἐργάζεται. καὶ τὰ γε κατ' ἀρχὰς ἄκοπα λεχθέντα,
μόνα ταῦτα κατὰ βραχὺ τὴν προσηγορίαν ἀφ' ἑαυτῶν ἐξέ-
τειναν ἐπὶ τὰ παραπλήσια ταῖς συστάσεισιν, καὶ ἔνικα τοῦ
θερμῆναι σφοδρῶς παραλαμβάνονται. κοινὴ δὲ ὕλη βοηθη-
μάτων τοῖς φωνητικοῖς ὀργάνοις πρὸς τὰλλα ἐστὶν ἢ ἐκ
τῶν λουτρῶν. εὐδὴλον δ' ὅτι τὴν διὰ τῶν γλυκέων ὑδάτων
λέγω, τὰ γὰρ θαλάττια καὶ θειώδη καὶ στυπτηριώδη καὶ
χαλκανθώδη καὶ ἀσφαλτώδη διὰ τὸ ξηραίνειν ἰσχυρῶς οὐκ
ἐπιτήδεια. καὶ μέντοι καὶ ποιοῦσιν οὕτως οἱ φωτιασκοῦντες,
ὅταν ἀγωνιζόμενοι θραύσωσι τὴν φωνήν. εἰσὶ δ' οὗτοι κι-
θαρῳδοί τε καὶ κήρυκες, οἳ τε τὴν τραγωδίαν καὶ κωμω-
δίαν ὑποκρινόμενοι. λουτροῖς τε γὰρ πολλοῖς χρῶνται καὶ

facile licet, quum per cutem in subjectos ipsi musculos vis
ipsum olei penetrare possit. Juxta asperam vero arteriam
cartilagineas post cutem sitae prohibent in subjectam pellicu-
lam transitum facultatis emollientium unguentorum. Quem-
admodum enim oleum, sic etiam alia multa composita me-
dicamenta eandem utilitatem praebent. Quin et ea quae in
principio acopa tantum appellata sunt, paulatim appellatio-
nem suam a se ipsis extenderunt ad similia compage medi-
camenta, etiam si gratia vehementer calefaciendi assuman-
tur. Caeterum communis materia auxiliorum ad vocis or-
gana praeter reliqua est quae ex balneis contingit, mani-
festum est autem quod dulcium aquarum dico. Marina enim
balnea et sulphurea et aluminosa et atramentum futorium
olentia ac bituminosa, propterea quod fortiter resiccant,
inepta sunt. Et sane ita faciunt qui vocem exercent can-
tores, quum contendendo oblaeserint vocem, sunt autem hi
citharoedi et praecones et tragoediam ac comoediam per-
sonati repraesentantes, balneis enim multis utuntur et ci-

Ed. Chart. XIII. [526.]

Ed. Bas. II. (256.)

τροφὰς ἀδήκτους τε καὶ χαλαστικὰς ἐσθίουσιν· εἰ δὲ καὶ τραχύτης αἰσθάνονται, τὰς ἐμπλαττομένας τοῖς ὁμιλοῦσι μορίοις παραλαμβάνουσιν. εἴς γάρ ἐστιν ἑαυτῷ χιτῶν συνεχής, ὃ τε ἐν τῇ φάρυγγι καὶ τῷ λάρυγγι καὶ στομάχῳ καὶ ἄρτηρίᾳ τῇ τραχείᾳ κατὰ τὰ ἔνδον ἐπιτεταμένος. ἐὰν δὲ μὴ καθίστηται τῇ τε διαίτῃ καὶ τοῖς λουτροῖς ἡ γενομένη διάθεσις ἐν τοῖς φωνητικοῖς ὀργάνοις, ἐπὶ τὰς ἄρτηριακὰς παραγίνονται, τροφαῖς χρώμενοι παρ' ὅλον τοῦτον τὸν χρόνον, ὅσαι διὰ γάλακτος, ἀμύλου τε καὶ χοιδοῦ καὶ πῶων καὶ ἰγρίων σύγκεινται. εἰ δὲ μὴ διὰ τούτων ἐκθεραπευθεῖη, ἐξεύρηνται τοῖς ἰατροῖς αἱ πρὸς αὐτῶν ὑπογλωττίδες ὀνομαζόμεναι. εἰσὶ δὲ αὗται φάρμακα τῆς αὐτῆς ταῖς ἀφλεγμάντοις ἄρτηριακαῖς δυνάμειος, δι' οἶνον θηραίου καὶ κόμμειος καὶ τραγακάνθης καὶ γλυκυρρίζης συγκείμεται, ἅπερ, ὡς ἔφην, ἐκλειάνει τε ἅμα καὶ ἀναστέλλει τὰς τραχύτητας. ὅσον δ' ἂν ἐν τοῖς μέρεσιν ὑπολείπηται φλεγμονῶδες, πέττει τε τοῦτο καὶ ταχέως ἐκθεραπεύει. φιλόπορον δ' εἶναι χρὴ τὸν ὑποτιθέντα τῇ γλώττῃ τὸ φάρμακον, ὥς κατὰ βραχὺ τηκομένου

bos lenes ac laxantes edunt. Si vero etiam aspritudinem percipiant, cibos qui infarciuntur partibus quas contingunt assumunt. Una enim est tunica sibi ipsi cohaerens et continua, quae summo gulae summo asperae arteriae, gulae etiam atque ipsi asperae arteriae intrinsecus praetenditur. Quod si ex victu ac balneis oborta affectio non sedetur in organis vocis, ad arteriacas transeunt per totum hoc tempus cibis utentes, qui ex lacte, amylo, alica, ovis et dulciariis libis componuntur. Si vero per haec non curentur, inventa sunt a medicis medicamenta sublingua appellata. Sunt autem ea ejusdem cum arteriacis inflammationem arcentibus facultatis, ex vino Theraeo et gummi ac tragacantha et glycyrrhiza composita, quae, ut dixi, laevigant simulque remittunt asperitates, quicquid vero reliqui est in partibus inflammationis, hoc concoquunt et cito persanant. Industrium porro esse oportet qui medicamentum linguae subdit, quo eo paulatim liquecente summum asperae ar-

Ed. Chart. XIII. [526.]

Ed. Bas. II. (256.)

δέχισθαι τῷ λάρυγγι τὸ καταρρέον εἰς αὐτὸ, ἀνθιστάμενον τῇ γινομένῃ βηχί. καρτερήσαντες γὰρ ὥς μὴ βῆξαι συγχωρήσουσιν εἰς τὸν λάρυγγα καὶ τὴν ἀρτηρίαν καταρρέυηναί τι τοῦ φαρμάκου. λαμπρὸν μέντοι σχεῖν τὸ φῶνημα τοῖς οὕτω θεραπευθεῖσιν ἀδύνατον ἄνιν τοῦ πάλιν χρήσασθαι φαρμάκοις. ἀδήκτως ῥύπτουσιν, ὁποῖόν ἐστι τὸ τε κυάμινον ἔνθος καὶ ἡ πτισάνη καὶ τὸ πιφωγμένον λιγόσπερμα. ἐν τῷ μεταξὺ γὰρ ἐστι τὰ τοιαῦτα τῶν τε μέσων κατὰ τὴν δύναμιν φαρμάκων καὶ τῶν ἐμπλαστικῶν. τούτων δὲ ῥυπτικωτέρα ῥητίνη τερμινθίνη καὶ λιβανωτὸς, τὸ τε ἀπηφρισμένον μέλι, καὶ τὰ πικρὰ τῶν ἀμυγδάλων, ὥσπερ γε πάλιν ἰσχυρότερον τούτων. ἐστὶ τὸ τε τῶν ὀρόβων ἄλευρον ὀρμίνου τε σπέρμα καὶ ἱριως ρίζα καὶ πάνακος. ἅπασι δὲ τούτοις ἢ τε μαλακοὶ οἶνοι καὶ γλυκεῖς ὁ Κρητικὸς, Θηραῖος καὶ Σκυβελίτης ἐπιτήδαιοι, καὶ πρὸς αὐτοῖς οὐκ οἶδ' ὅπως ἡμελημένον τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν ἡμετέραν Ἀσίαν Ἑλλήνων ἔψημα. προσαγορεύουσι δὲ αὐτὸ σίραιον οἱ Ἀττικίζοντες καὶ λέγουσιν, ὥσπερ ἔτιροι τὸ τῶν ἰαχάδων

teriae id, quod in ipsum defluit, suscipiat renitendo oborienti tussi. Obluctantes enim ut ne tussiant permittent quippiam ex medicamento in arteriae summum, ipsamque adeo arteriam dimanare. At vero sic curatos claram vocem habere impossibile est, citra usum medicamentorum absque acrimonia extergentium, quale est saba fresa elixa et ptisana et semen lini torrefactum, hujusmodi enim medium obtinent inter ea quae media facultate praedita sunt et ea quae meatus obducunt medicamenta. Magis autem quam haec abstergunt resina terebinthina, thus, mel despumatum ac amygdalae amarae. Quemadmodum etiam et his rursus fortiora sunt, oroborum farina, hormini semen, iridis panacisque semen. Caeterum his omnibus vina mollia, dulcia, Creticum et Theraeum ac Scybelites apta sunt, et ad haec haud scio, quomodo neglectum id, quod a Graecis in nostra Asia hepsema appellatur sapa. Verum Atticissantes ipsum siraenum vocant, sicut alii caricarum decoctum siraenum ap-

Ed. Chart. XIII. [526. 527.]

Ed. Bas. II. (256.)

ἀφέψημα καὶ μάχη αὐτοῖς τέ ἐστιν, ὁπότερον αὐτῶν χρή
καλεῖν τὸ σίραιον. ἐστὶ δὲ, δήπου καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ σί-
ραιον, ὃ τῶν λιπαρῶν ἰσχάδων ἐφομέτων ἐν ὕδατι γίνεται
τῆς μέσης δυνάμεως, ἣν ῥυπτικὴν καὶ ἄδηκτον ὠνομάσαμεν.
τὸ μὲν οὖν ἐφομένον γλιῦκος ἐμπλαστικώτατόν ἐστι καὶ
ἀδηκτότατον, τὸ δὲ τῶν ἰσχάδων ἀφέψημα διαφορητικώτε-
ρον καὶ ῥυπτικώτερον. ὥς οὖν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν εἶπον,
ἀπάντων χρή τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ἀκριβῶς ἐπίστασθαι
τὰς δυνάμεις τὸν μέλλοντα [527] σύνθετόν τι ποιήσειν. ὁ
δὲ αὐτὸς οὗτος καὶ τοῖς ὑφ' ἐτέρων συντεθεῖσιν ὀρθῶς χρή-
σεται καὶ μάλιστα ὅταν ἀδιορίστως ἢ γεγραμμένα, καθάπερ
καὶ αἱ πλεῖσται τῶν ἁρτηριακῶν. εὐδὴλον δ' ὅτι καὶ ταῖς
μετὰ διορισμῶν γεγραμμέναις αὐτὸς οὗτος ἄμεινον χρήσεται.
κατὰ γὰρ τὸν ἀκριβῆ λόγον εἰς ὅσον ἢ τῶν παθῶν κατα-
σκευὴ μεταπίπτει, καὶ τὸ χρήσιμον ταύτῃ φάρμακον ὑπαλ-
λάττεσθαι χρή. τοῦτο δ' ὀρθῶς μόνος ὁ τὴν δύναμιν εἰ-
δὼς ἐκάστου τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ἀκριβῶς ἐπιστήσεται,
προσθεὶς τῷ πρώτῳ φαρμάκῳ βραχὺ τι τῆς ἐχομένης τά-

pellandum censent, pugnantque inter se, utrum ipsorum si-
raeum vocare oporteat. Est sane et hoc ipsum siraeum,
quod pinguibus caricis in aqua decoctis fit, mediae facul-
tatis, quam lenem et citra acrimoniam detergentem appel-
lavimus. Mustum quidem igitur coctum lenissimum medi-
camentum est et maxime meatus oblinens, caricarum au-
tem decoctum magis discutit et extergit. Quemadmodum igi-
tur in praecedentibus dixi, omnium simplicium medicamen-
torum vires exquisite nosse oportet eum, qui compositum
quoddam sit facturus, atque hic ipse etiam ab aliis compo-
sitis recte utetur, et maxime ubi indefinite fuerint conscripta,
quemadmodum plures arteriacaе habentur. Palam est etiam,
quod hic ipse iis, quae cum discrimine prodita sunt, re-
ctius utetur. Etenim juxta exactam rationem, in quantum
apparatus affectionum transmutatur, tantum etiam commo-
dum ipsi medicamentum permutare oportet, hoc ipsum vero
solus is, qui singulorum simplicium medicamentorum vim
novit, exacte praestabit ad primum medicamentum parum

Ed. Chart. XIII. (527.)

Ed. Bas. II. (256.)

ξίως, οἷον ἐπὶ τῶν φλεγμονωδῶν κόπων, ὅταν ἐν τοῖς τοῦ
 λάρυγγος γένωνται μυαῖς, ἐν ἀρχῇ μὲν ἀρμόττει τὰ πρα-
 ότατα ἐδέσματα, φάρμακα δὲ ἐμπλαστικά. καταστάσης δὲ
 τῆς φλεγμονῆς βραχὺ τι τῶν ῥυπτικῶν προσθετέον, εἴτ'
 ἐφεξῆς πλέον, εἴτ' ἄλλο πάλιν ἐκείνου γενναιότερον, ὥς κατὰ
 βραχὺ τὴν σύνθεσιν ἐπὶ τὸ μέσον ῥυπτικὸν ἀφικέσθαι καὶ
 κατὰ τὸν αὐτὸν αὐθις τρόπον τὸ τούτου τὸ διαφορητικώ-
 τερόν τε καὶ ῥυπτικώτερον, εἴθ' οὕτως ἐπὶ τὸ σφοδρότατον,
 ὅταν ἐπιπλεῖον οἷον σκιρρώδης τις διάθεσις ἐν τοῖς φωνη-
 τικοῖς ὀργάνοις παραμένῃ. τῆς μὲν οὖν πρώτης τάξεώς ἐστι
 τραγάκανθα καὶ κόμμι καὶ Σάμιος ἀστήρ, ἄμυλός τε καὶ
 τὸ διὰ χόνδρου καὶ τράγου καλῶς ἐψηθέντων ῥόφημα. καὶ
 γάλα δὲ ἐπιτήδειον αὐτοῖς ἐστι καὶ ἱτρίον καὶ ὡὰ ῥοφούμενα
 καὶ οὖς νῦν ἅπαντες Ἕλληνες ὀνομάζουσι στροβίλους, τὸ πά-
 λαι δὲ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐκαλοῦντο κῶνοι. καὶ τὰ σήσαμα
 δὲ ἐκ τούτου τοῦ γένους ἐστίν. ἐφεξῆς δὲ τούτων ὑπάρχει
 τὸ καλούμενον βούτυρον· εἰ δέ σοι φίλον ἀρσενικῶς ὀνο-

quiddam ex sequenti ordine apponendo. Velut exempli
 gratia, in lassitudinibus inflammatis quum in summis ipsius
 asperae arteriae musculis fiunt, in principio quidem lenis-
 sima edulia conveniunt, medicamenta vero meatus obdu-
 centia, consistente autem inflammatione parum quid deter-
 gentium addendum est, deinde consequenter amplius, deinde
 rursus aliud illo praestantius, quo paulatim compositio ad
 medium exterforium perveniat et rursus secundum eundem
 modum hoc magis discussorium ac exterforium, ita pro-
 gressu ad vehementissimum facto, ubi diutius velut in scir-
 rhum induratus affectus in vocis organis persliterit. Primi
 itaque ordinis est tragacantha et gummi et Samius aster,
 amyllumque et ex alica ac trago probe coctis sorbitio.
 Quin et lac aptum est et dulciarii panes et ova sorbilia ac
 nuces pineae, quas nunc omnes Graeci strobilos vocant,
 quondam autem apud Atticos coni vocabantur. Sesama
 etiam ex hoc genere sunt. Ab his autem deinceps est bu-
 tyrum, quod etiam butyros masculino genere appellatur,

Ed. Chart. XIII. [527.]

Ed. Bas. II. (256. 257.)

μάξιν βούτυρος· ἀφέψημά τε γλυκείας ῥίζης εἰς πάχος ἡγμέ-
νον Ἀττικοῦ μέλιτος ὑγροῦ. τὴν μέντοι γλυκεῖαν ῥίζαν, ἣν
γλυκύρριζαν ὀνομάζουσιν, ἄμεινον ἐν τῷ πρώτῳ καιρῷ κα-
θειψήσαντας, ὡς ἔφην, ἐν ὕδατι μῖξαι τὸ ἀφέψημα τῷ ἐκ
τοῦ γλεύκους γεγονότι σιραίῳ, καλον(257)μένῳ δ' ὕψ' ἡμῶν
τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἡμετέραν ἐψημάτι. μιγνύναι δὲ τοῦτο
καὶ γλυκεῖ Κρητικῷ, καὶ πάλιν δὲ ἔψιν μετὰ τὴν μῖξιν, ἐάν
τε ἐψημάτι τύχη μυχθῆν, ἐάν τε τῷ Κρητικῷ γλυκεῖ. ταῦτα
μὲν οὖν ἐπὶ ταῖς φλεγμονώδεσι διαθέσεισιν κατὰ τε τὴν ἐρ-
τηρίαν τε καὶ τὸν λάρυγγα χρήσιμα κατ' ἀρχὰς ἐστίν, ἄχρως
ἂν ἡ φλεγμονὴ μετρία γένηται. καὶ πρὸ πάντων οἴνου πό-
σιως ἀπεχέσθω κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον. ὅταν δὲ μετρίω-
τερα γένηται τὰ τῆς φλεγμονῆς, τὸν γλυκὺν Θηραῖον ἢ τὸν
Σκυβελίτην ἔξεστι πίνειν ἢ τὸν ἐξ ἡμετέρας Ἀσίας, μάλιστα
μὲν Καρύϊτον, ἐφεξῆς δὲ τὸν Θηραῖον ὀνομαζόμενον, εἴτα
καὶ τὸν γλυκὺν Τρωλίτην, ἐν ᾧ καιρῷ καὶ τὸ βούτυρον ἐπι-
τήδειόν ἐστι καὶ τὸ διὰ τῶν ἀμυγδάλων ῥόφημα καὶ τὸ διὰ
γάλακτος καὶ μέλιτος ἐψηθέντων ἐπιπλέον ἐπεμβληθέντος
ἀμύλου. κἄν ἀμύλον δὲ μὴ παρείη, τῆς ὀνομαζομένης παρὰ

et decoctum radiceis dulcis ad crassitudinem Attici mellis
liquidi redactum. Atqui radicem dulcem, quam glycyrrhi-
zam vocant, praealat in primo tempore in aqua, velut dixi,
coctam ad sapam ex mullo paratam admiscere, ad passum
item Creticum idem decoctum misceri potest. Sive autem
cum sapa sive cum passo Cretico fuerit permixtum, rur-
sus post mixturam decoquendum est. Haec igitur in asse-
ctionibus inflammatis juxta arteriam ejusque summum com-
moda in principio sunt, donec inflammatio moderata fiat,
et prae omnibus et vini potu hoc tempore abstinendum.
Quum vero moderatior facta est inflammatio, vinum dulce
Theraeum aut Scybelite bibere licet aut ex nostra Asia Ca-
ryinum et deinde Theraeum appellatum, deinde etiam dulce
Tmolite. Eo tempore etiam butyrum aptum est et sorbitio
ex amygdalis, sorbitio item ex lacte et melle diutius co-
ctis, amylo injecto, et si amyllum non adsit, filigine Roma-

Ed. Chart. XIII. [527. 528.]

Ed. Bas. II. (257.)

Ῥωμαίοις σιλήγιως ἐμβαλλομένης. εὐδὴλον δ' ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν διαίταν ἢ μὲν φλεγμονὴ παύεται τῶν κατὰ τὸν λάρυγγα καὶ τὴν ἀρτηρίαν ὑμένων τε καὶ μυῶν, ὑγρότης δὲ καταλείπεται πολλή, ἣτις ἀδύνατός ἐστι λαμπρὰν ἀποφῆναι τὴν φωνήν. μετέρχεσθαι δὲ τήνμαῦτα προσήκει τῶν ἐδισμάτων ἐπὶ τὰ διὰ μέλιτος ἐψημένα πάντα, καὶ μέντοι καὶ κυάμινον ἔigno καὶ πτισάνην καὶ κράμβην καὶ τὰ καλῶς ἐψημένα πράσα. φαρμάκων δὲ χρῆσις ἐπιτηδειό· ἐστι καθ' ὃν μὲν χρόνον ἦτοι τὰ τῆς φλεγμονῆς ἢ τῆς τραχύτητος ἐπικρατεῖ, τὰ ὑπὸ τὴν γλῶτταν λαμβανόμενα, περὶ ὧν τῆς συνθέσεως ἔρω. μετὰ δὲ ταῦτα ῥυπτικώτερα τούτων καὶ ξηραντικώτερα, κἄπειτα τούτων αὐθις αὐτῶν ῥυπτικώτερά τε [528] καὶ ξηραντικώτερα, μέχρις ἂν ἐπὶ τὰ δριμύτητος ἔχοντά τι παραγεγώμεθα καὶ τούτων αὐτῶν ἀπὸ τῶν μετριοτέρων ἀρξάμενοι, πρὸς τὰ σφοδρότερα κατὰ βραχὺ μεταβαίνωμεν. τὰ μὲν οὖν ἐκ τῆς διαίτης ὁποῖον ἂν ἔξει τὸν τύπον ἔμπροσθεν εἴρηται, καθάπερ γέ καὶ ἡ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ἰδέα· τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν σύνθετα φάρμακα πολυειδῶς ἔγραψαν ἄλλοι

nis appellata injecta. Manifestum est autem quod per huiusmodi victum inflammatio tum pellicularum tum musculorum circa arteriam ejusque summum sedatur. Relinquitur autem humiditas multa, ob quam impossibile est claram vocem proferri. Quare transire tunc convenit ab his edulibus ad omnia ex melle cocta et ad fabam fresam elixatam et ptisanam ac brassicam et porrum probe coctum. Medicamentorum porro usus idoneus est, quo tempore aut inflammatio aut asperitudo praevalescunt eorum, quae sub lingua detinentur, de quorum compositione dicam; post haec magis extensoria et resiccantia damus, et deinde rursus his adhuc magis extensoria et magis resiccantia, usquequo ad ea, quae aliquid acredinis habent, perveniamus, ita ut etiam in his a moderatioribus initio factò ad vehementiora paulatim transeamus. Itaque qualem formam esse conveniat victus antea dictum est, quemadmodum etiam simplicium medicamentorum species est relata. Caeterum composita ex ipsis medicamenta multiformiter alii juxta aliam commen-

Ed. Chart. XIII. [528.]

Ed. Bas. II. (257.)

κατ' ἄλλας συμμετρίας. καὶ οἷς μὲν ἤρκεσιν ἐκ τριῶν ἢ τετ-
 τάρων ἀπλῶς συντιθέν. φάρμακον, ἔνιοι δὲ εἰς ἀριθμὸν ἐξέ-
 τειναν πλείονα, καὶ τινὲς μὲν, ὡς εἴρηται, τῆς μαλακωτάτης
 τε καὶ παρηγορικωτάτης ὕλης ἐποίησαντο τὴν σύνθεσιν τῶν
 ἀρτηριακῶν δυνάμεων, ἔνιοι δὲ ἔμπαινον τούτοις δριμύτης καὶ
 θερμῆς καὶ ὀνυκτικῆς καὶ ξηραίνουσης ἱκανῶς, εἰσὶ δ' οἱ καὶ
 τρίτον εἶδος, ὃ μέσον ἀμφοῖν ἐστὶ καὶ μετὰ τούτους ἄλλοι
 μὲν ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ μέσου τε καὶ μαλακωτάτου, ἄλλοι
 δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ τε δριμυτάτου καὶ τοῦ μέσου· καὶ κατὰ
 ταῦτά πάλιν αὐτὰ τινὲς μὲν μᾶλλον, τινὲς δὲ ἥττον ἀπο-
 χωρήσαντες τῶν μέσων τῇ δυνάμει φαρμάκων, διαφόρους
 ἐποίησαντο τὰς συνθέσεις. τούτοις ἅπασιν ὀρθῶς χρήσεται
 μόνος ὁ τὴν δύνάμιν ἐκάστου τῶν ἀπλῶν ἐπιστάμενος, αὐ-
 τὸς γὰρ γινώσεται καὶ τὴν τάξιν τοῦ φαρμάκου κατὰ ποίαν
 ἀπόστασιν ἐστὶ τῶν μέσων. ἔγραψαν μὲν οὖν καὶ οἱ πρὸ
 Μαντίου τε καὶ Ἡρακλείδου φάρμακα τοιαῦτα καὶ οἱ μετὰ
 αὐτούς. πολὺ δὲ βελτίω τοῖς εἰρημένοις ἀνδράσιν ἢ αὐτοῖς
 συντιθεῖσιν ἢ παρ' ἐτέρων λαβοῦσι γέγραπται διὰ τῶν συγ-

surationem conscripserunt. Et quibusdam sane ex tribus
 aut quatuor simplicibus compositum medicamentum suffecit,
 quidam vero in maiorem numerum extenderunt. Et qui-
 dam, velut dictum est, ex mollißima et lenißima materia
 arteriacas confectiones composuerunt, alii vice versa ex acri
 calida, extergente ac multum resiccante, sunt et qui ter-
 tium genus medium inter ambo ista fecerunt. Post hos vero
 alii medii generis inter medium et mollißimum, alii medii
 generis inter medium et acerrimum, et juxta eandem rur-
 sus rationem, quidam magis quidam minus a mediis facul-
 tate medicamentis digressi, diversas compositiones fecerunt.
 Quibus omnibus solus is recte utetur, qui singulorum sim-
 plicium medicamentorum vires novit, ipse enim sciet et
 ordinem medicamenti et quanta distantia sit a mediis di-
 gressum. Porro ejusmodi medicamenta scripserunt etiam qui
 ante Mantian et Heraclidem et qui post hos vixerunt, ve-
 rum multo præstantiora a prædictis viris tradita sunt per

F.l. Chart. XIII. (528.)

Ed. Bas. II. (257.)

γραμμάτων ἃ κατέλιπον ἡμῖν, αὖξοντες τὸ φαρμακευτικὸν μέρος τῆς τέχνης. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ καὶ ταῦτα καὶ τὰ πρόσθεν ἀκριβῆ καὶ μακρὰν πειρὰν παρασχόντα τοῖς ἀνδράσιν ἐξεύλεται καὶ ἠθροίσται, περὶ ὧν πολλάκις ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ τὸν λόγον ἐποίησάμην. οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ περὶ τὸν Ἀσκληπιάδην καὶ Μούσαν καὶ Ἀνδρόμαχον καὶ Ἡραν καὶ Κρίτωνα καὶ Μενικράτην. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα φάρμακα καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀρχιγένη καὶ Φίλιππον ἔγραψαν, ὥς μηδεὶς ἡμᾶς ἔτι δεῖσθαι τῶν ἀνωτέρω, τούτοις γάρ, ὥς εἶπον, ὅσα τοῖς πρεσβυτέροις εὖρηται, κάλλιστα γέγραπται πάντα.

Κεφ. β'. [Περὶ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἀρτηριακῶν.] Πλείστας ἀρτηριακὰς δυνάμεις ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ὥς ἔχειν ἀπὸ τῶν ἀσθενιστάτων ἐπὶ τὰ σφοδρότατα διὰ τῶν ἐν μέσῳ κατὰ βραχὺ προϊέναι τὸν γινώσκον αὐτῶν τὴν διαφορὰν δυνάμενον. αὐτὸς γάρ ὁ Ἀνδρόμαχος ἀδιοριστότερον ἔγραψεν αὐτάς, ἀλλ' ἐγὼ προσθήσω τοὺς διορισμοὺς, ἀναμιμνήσκων ὧν ἄρτι προεῖπον. ὅτι δὲ τὸν μέλλοντα τοῖς λεγομένοις ἀκολουθήσειν ἄξιον προγεγυμνάσθαι κατὰ

libros, quos nobis reliquerunt et in quibus medicamentariam artis partem auxerunt, partim ipsi componentes, partim ab aliis composita transcribentes. Progressu vero temporis tum haec tum etiam priora exacta et longa experientia cognita, a viris electa et coacervata sunt, quorum jam saepe in hoc opere mentionem fecimus; sunt autem hi Asclepiades, Musa, Andromachus, Heras, Crito et Menecrates, quin et multa alia medicamenta Archigenes et Philippus scripserunt, ut nullo amplius ex veteribus opus habeamus, hi enim omnia ab antiquioribus inventa optime, velut dixi, tradiderunt.

Cap. II. [De arteriacis ab Andromacho descriptis.] Plurimas arteriacas confectiones scripsit Andromachus, ut promptum sit a debilissimis ad fortissima paulatim per media transitu facto progredi, si quis ipsorum differentiam novit; ipse enim Andromachus magis indefinite ipsas prodidit. Verum ego discrimina apponam, in memoriam revocatis iis, quae paulo ante dixi. Quod enim circa simplicium medi-

Ed. Chart. XIII. [528. 529.]

Ed. Bal. II. (257.)

τὴν τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματείαν εἴρηται μοι πολλάκις. ἄντι γὰρ τοῦ γινώσκειν ἐκάστου τῶν ἀπλῶν τὴν δύναμιν ἀκριβῶς καὶ διωρισμένως, οὐχ οἷόν τε γινῶναι τὸ σύνθετον, ἐκ ποίας ἐστὶ τάξεως τῶν ὁμογενῶν, πότερον ἐκ τῆς μαλακωτάτης ἢ τῆς σφοδροτάτης ἢ τῆς μέσης ἢ τινος τῶν μεταξὺ ταύτης ἢ καὶ τῶν ἄλλων.

Πρώτην μὲν οὖν ἔγραψε δύναμιν ἀρτηριακὴν οὐ μετὰ πολὺ τῆς ἀρχῆς τῆς βίβλου, καθ' ἣν τῶν ἐντὸς τοῦ σώματος γινομένων παθῶν ποιῆται τὴν θεραπείαν, ὡδὶ πως αὐτοῖς ὀνόμασιν. ἀρτηριακὴ ἢ χρῶμαι. 4 λιβάνου < α'. ἐν ἄλλῳ δ. σμύρνης < α'. ἐν ἄλλῳ δ. κρόκου < α'. ἐν ἄλλῳ δ. σκίλλης < β'. γλυκίος Κρητικοῦ < γ'. ἡ σκίλλα ἐνέψεται τῷ γλυκεῖ, ἕως συστραφῇ, εἴτα ἡ μὲν σκίλλα ῥίπτεται, ἐπιπάσσειται δὲ τὰ λοιπὰ. τοῦτο τὸ φάρμακον εἰ μὴ τὴν σκίλλαν εἶχεν, ἦν ἂν τῶν ἀκριβῶς μαλακωτάτων, [529] εἰς τρεῖς ξέστας τοῦ Κρητικοῦ γλυκίος, ἐλαχίστου λιβάνου καὶ σμύρνης καὶ κρόκου βαλλομένων, ὡς ὀλίγου δεῖν ὅλον ὑπάρχειν αὐτὸ γλυκὺ Κρητικόν. εὐδηλον δ' ὅτι τὸ καλούμενον

camentorum tractatum praeexercitatum esse oporteat eum, qui dicenda assequi velit, saepe a me dictum est; citra enim singulorum simplicium exactam ac certam cognitionem impossibile est cognoscere, ex quo ordine ejusdem generis medicamentorum compositum sit, num ex mollissimo an vehementissimo aut medio aut alio aliquo inter hunc et alios intermedio.

Primam itaque arteriacam confectionem non longe a principio libri, in quo affectionum corporis internarum curationem tradit, hoc modo in haec verba scripsit. *Arteria qua utor.* 4 Thuris 3 j, alii iv, myrrhae drach. j, alii iv, croci drach. j, alii iv, scillae drach. ij, passi Cretici sextarios tres, scilla in passo coquitur, donec passum spilletur, deinde scilla abjecta reliqua insperguntur. Hoc medicamentum si scillam non reciperet, inter exacte mollissima numerandum esset, utpote in tres passi Cretici sextarios, paucissimo thure ac myrrha et croco conjectis, ut parum absit, quo minus totum passum Creticum existat. Manifestum est

Ed. Chart. XIII. [529.]

Ed. Bas. II. (257)

ὑπ' αὐτῶν ἐκλεκτὸν φάρμακον γίνεται. καλοῦσι δ' αὐτὰ καὶ Ἀττικῶς ἐκλεκτὰς δυνάμεις.

Ἐπεὶ δὲ τῇ προγεγραμμένῃ δυνάμει δευτέραν ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος οὕτως. ἀρτηριακὴ ἢ διὰ κωδυνῶν. κωδύαι χλωραὶ χίλιαι διακόσιαι, μέλιτος Ἀττικοῦ λ' δ. κρόκου Κιλικίου δραχμαὶ δ'. οἱ δὲ ϵ' . ὑποκυστίδος χυλοῦ δραχμαὶ ϵ' . ἀκακίας δραχμαὶ ϵ' . ὕδωρ ὄμβριον εἰς τὰς κωδύας. ὕδωρ μὲν οὖν ὄμβριον βάλλεται, ὅπως ἀσηπτότερον εἴη τὸ φάρμακον. ἔχει δὲ δηλονότι στυπτικὸν ἐν αὐτῷ τε τὸ ὕδωρ τοῦτο. σκοπὸς δὲ ἐστίν ἐν τῷ προκειμένῳ φαρμάκῳ πέψαι τὴν κατὰ τὴν ἀρτηρίαν διάθεσιν, ἥτις ἂν ᾖ δι' ὕπνου καὶ τῶν πεπτικῶν ἅμα στύψει μὴ πολλῇ. τὸ μὲν οὖν ἀπλοῦν φάρμακον διὰ τῶν κωδυνῶν, ὡς ἐγὼ ποιεῖν εἶωθα, κωδύας ἔχει μόνας ἐνιεμένας ὕδατι, κα̐πειδὰν τακηραὶ γένονται, αὐτὰς μὲν ἐκβάλλομεν, τὸ δὲ ὕδωρ αὐτῶν μίγνυμιν Ἀττικῷ μέλιτι μόνῳ, κα̐πειτα μέχρι συστάσεως ἐκλεκτοῦ φαρμάκου τῆς ἐφήσειως γινομένης. τὸ δὲ πόσον ὕδατος πόσῳ

autem, quod medicamentum eclegma dictum efficitur, vocant autem hujusmodi Attice eclectas confectiones.

Consequenter ad praescriptam alteram addidit Andromachus hoc modo. *Arteriaca ex capitibus papaveris.* 24 Capita papaveris viridia mille et ducenta, mellis Attici ℥ iv, croci Cilicii ℥ iv, alii x, succi hypocyssidis ℥ x, aquam pluviam ad capita papaveris. Aqua quidem pluvia additur, quo minus putredini obnoxium sit medicamentum, habet autem et astringens quippiam in se haec aqua. Scopus est praedicto medicamento concoquere affectionem circa arteriam, quaecunque ea sit, per somnum et concoctoria cum astringendi vi non adeo multa. Caeterum simplex medicamentum ex papaveris capitibus, ut ego facere consuevi, sola capita habet in aquam conjecta, atque ubi flaccida reddita fuerint, ipsa quidem projicimus, aquam vero ipsorum ad solum mel Atticum admiscemus, usque ad compagem eclegmatis medicamenti facta coctione, quomodo sane ego apparare consuevi. Quantam autem copiam aquae itemque mel-

Ed. Chart. XIII. [529.]

Ed. Bas. II. (257. 258.)

μέλιτι χρὴ μιγνύειν ἐν ταῖς τῶν τοιούτων φαρμάκων σκευασίαις, ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρωῶ κατ' ἐκείνον τὸν τόπον, ἐνθα προγραφὴν ποιήσομαι τοιαύτην, ἢ διὰ τῶν κωδυνῶν.

Τρίτην δύναμιν ἔγραψεν ἐπὶ ταῖς εἰρημέναις ὁ Ἀνδρόμαχος τήνδε. ἀρτηριακὴ ἢ Βλάστου, ἢ χρῶμαι πρὸς φθισικευομένους καλὴ λίαν. ℥ νάρδου Κελτικῆς < δ. ἀμώμου δραχμᾶς ἡ. κινναμώμου < ι'. μαλαβάθρου δραχμᾶς δ. νάρδου Ἰνδικῆς δραχμᾶς γ'. σχοίνου ἄνθους < β'. κασσίας < η'. λιβάνου δραχμᾶς γ'. σμύρνης < α'. κόστου δραχμᾶς δ. μάγματος μαλαβάθρου < στ'. γλυκυρρίζης χυλοῦ δραχμᾶς γ'. μανδραγόρου χυλοῦ δραχμᾶς ε'. μαστίχης Χίας < γ'. κρόκου δραχμᾶς στ'. φοίνικας ἐν οἷς (258) νομέλιτι ἐψήσας ἢ προτρόπῳ, εἴτα εἰς τὸ ἀφέψημα βάλε στροβίλους κ'. καὶ λέειναι, εἴτα τοῦ φαρμάκου, ὡς καρύου Ποντικοῦ, ἢ μικρῷ ἔλασσον, ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τούτῳ χρῶ, εἴτα ἀκεραίῳ τῷ φαρμάκῳ. εἴτα ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας χρῆσθαι τῇ δι' ἀλόης ἱερᾷ, κοχλιαρίου τὸ πλῆθος σὺν ὕδατι ἐπὶ μίαν ἡμέραν. χρῶ δὲ τῷ φαρμάκῳ καὶ σὺν γάλακτι ἐπὶ τῶν τὴν ἀρτηρίαν πασχόν-

lis miscere oporteat in huiusmodi medicamentorum praeparatione, in sequentibus dicam eo loco, quo talia verba scripturus sum; confectio ex capitibus papaveris.

Tertiam deinceps confectionem arteriacam Andromachus hanc prodidit. *Arteriaca Blasti quatuor ad tabescentes valde bona.* ℥ Nardi Celticae ℥ iv, amomi ℥ viij, cinnamomi ℥ x, malabathri ℥ iv, nardi Indicae ℥ iij, schoe-nanthi ℥ ij, cassiae ℥ viij, thuris ℥ iij, myrrhae ℥ j, costi ℥ iv, faecis unguenti malabathrini ℥ vj, succi glycyrrhizae ℥ iij, succi mandragorae ℥ v, mastiches Chiaae ℥ iij, croci ℥ vj. Palmulas in vino mulso aut protropo coquito, deinde in ipsum decoctum nuces pineas xx conjicito ac terito. Postea ex medicamento ad nucis Ponticae magnitudinem aut paulo minus accipito, et ad aliquot dies cum hoc decocto utitor, deinde etiam simplici medicamento utaris. Postea autem ad duos vel tres dies hiera ex aloë nteris, cochlearii mensura ex aqua in diem data. Utere medicamento etiam cum lacte in iis, qui arteria affecti sunt, ad gargarissandum,

Ed. Chart. XIII. [529.]

Ed. Bas. II. (258.)

των, ἀναγαγαρίζεσθαι πλεόντων καὶ πάλιν διαλιπών, χρῶ τῷ ἀνωδύνῳ κυάμου Αἰγυπτίου τὸ μέγεθος. ὅταν δὲ ἰσχυρὸς ὁ ρευματισμὸς ᾗ, προσμίγνυμεν τῇ ἀντιδότῳ ὀπίου καὶ καστορίου, ὀλίγον ἑκατέρου, ἐπὶ δὲ τῶν κακαστομάχων αὐτὰ φυλαττόμεθα. εὐδηλον οὖν ἔξ αὐτῆς τῆς χρήσεως, ἃ γέγραπεν ὁ Ἀνδρόμαχος ἐπὶ τῶν ρευματιζομένων τὰ περὶ τὸν θώρακα καὶ πνεύμονα καὶ ἀρτηρίαν ἐπιτηδείως τῆς προγεγραμμένης δυνάμειως συγκειμένης. ἔφη γὰρ αὐτὸς, ὅταν ᾗ ἰσχυρὸς ὁ ρευματισμὸς, προσμίγνυμεν τῇ ἀντιδότῳ ὀπίου καὶ καστορίου ὀλίγον ἑκατέρου, δηλονότι ξηρᾶναι τὸ ρεῦμα καὶ ὑγιεινὸν ἐργάσασθαι προαιρούμενοι. ποικίλον δὲ ἔστι καὶ πολυμίγματον, ὥς πρὸς πάσας ἀρμόττειν τὰς διαθέσεις, ὅσαι καὶ χρόνιαι καὶ κακοήθεις εἰσὶ καὶ δυσίατοι, καὶ ἔλκος ᾗ τι περὶ τὴν ἀρτηρίαν ᾗ τὸν λάρυγγα, καὶ πολὺ μᾶλλον, ἔαν κατὰ τὸν πνεύμονα. τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ἰσχυρῶν οὕτω δέχεται φαρμάκων, ὥς ἐπὶ πλείονα χρόνον ἐξαρκέσαι δυνηθῶσιν οἱ τὴν φθινώδη διάθεσιν ἔχοντες. ὅταν γὰρ ἐπιλάβωνται χωρίου ξηροῦ καὶ διαίτῃ προσηκούσῃ καὶ φαρμάκοις

et rursus facto interstitio utere medicamento fabae Aegyptiae magnitudine. Quum vero fortis fuerit fluxio, opium et castorium in antidotum miscemus, utriusque parum quid. In his autem qui stomacho male affecti sunt, ea ipsa vitamus. Manifestum igitur ex ipsis verbis, quae scripsit Andromachus, quod in fluxionibus partium thoracis et pulmonis ac arteriae praescripta confectio confusae est facultatis. Dixit enim ipse, quum fortis fuerit fluxio, opium et castorium in antidotum miscemus, utriusque modicam partem, reficcare nimirum fluxionem et sanam reddere volentes. Varium autem est medicamentum et ex multorum mixtura constans, ut ad omnes conveniat affectus, qui etiam diuturni et maligni existunt ac aegre curabiles, etiam si ulcus sit circa arteriam aut laryngem, et multo magis si juxta pulmonem. Talia enim fortibus adeo opus habent medicamentis, quo ad longius tempus sufficere queant tabidum affectum habentes. Quum enim obtigerit eis regio sicca et in convenientis victus et medicamentorum usu perseverarint,

Ed. Chart. XIII. [529. 530.]

Ed. Bas. II. (258.)

χρώμενοι διατελώσιν, ἐπιπλεῖστον ἀντέχουσί τε κατὰ τὰς συν-
ήθεις πράξεις ἐργαζόμενοι μετρίως. αὐτὴν οὖν τὴν δύναμιν
οὐκ ἡξίουں ἀναμερίχθαι ταῖς ἰδίως ὀνομαζομέναις ἀρτη-
ριακαῖς.

[530] Τετάρτην ἐπὶ ταῖς προγεγραμμέναις ἔγραψε δύ-
ναμιν ὁ Ἀνδρόμαχος ὡδὶ πῶς, ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ. λέγει δὲ
δηλονότι τοῦ Βλάστου, περὶ οὗ κατὰ τὴν ἔμπροσθεν ἀρτη-
ριακὴν ἐγγράφει ἀσθηριακὴ Βλάστου ἢ χρώμαι. τὴν σύν-
θεσιν δὲ αὐτῆς τοιαύτην ποιεῖται. ὧ. ἀλόης γο β'. κρόκου
γο α'. μαστίχης γο α'. πρόδηλον οὖν ὅτι τὸ φάρμακον τοῦτο
τῶν ἰδίως ὀνομαζομένων ἐκκοπρωτικῶν ἐστὶ, μετὰ τοῦ πετ-
τικόν ἔχειν τι διὰ τὸν κρόκον. ὅταν δ' οὕτως εἴπω πεττι-
κόν, ἀκούειν χρὴ τῆς διαθέσεως ἧς ἐνεκα προσάγεται.

Πέμπτην δὲ ἐφ' ἧς τῶν προγεγραμμένων ἔγραψεν ὁ
Ἀνδρόμαχος τήνδε. ἀνώδυνος τοῦ αὐτοῦ. ὧ. ὀπίου γο γ'.
κρόκου γο α'. σμύρνης γο β'. ἀκακίας γο δ'. γλυκείας χυ-
λοῦ < δ'. σὺν μέλιτι. ταῦτα μὲν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἐγὼ δὲ οὐ
πάνυ τι προσέμαι τὴν τοιαύτην σύνθεσιν τῶν φαρμάκων,

quam diutissime renitentur consuetas actiones moderate obe-
untes. Hanc igitur confectionem non censuerim admiscen-
dam esse iis quas privatim arteriacaе appellantur.

Quartam deinceps confectionem Andromachus sic scri-
psit. *Altera ejusdem.* Blasti videlicet dicit, de quo circa
praecedentem arteriacam scriptum est, arteriaca Blasti qua-
ntor. Compositionem autem ejus talem fecit. ὧ. Aloës sex-
tantem, croci ῥ j, mastiches ῥ j, palam est hoc medicamen-
tum ex eorum numero esse, quae privatim stercoreum edu-
ctiva appellantur una cum hoc, quod concoctorium quid-
dam habet crocus. At vero quum concoctorium dico, in-
telligere oportet ejus affectus, cujus gratia exhibetur.

Quintam ex ordine compositionem Andromachus ta-
lem tradidit. *Confectio sedans dolorem ejusdem.* ὧ. Opī
ῥ ii j, croci ῥ j, myrrhae ῥ ij, acaciae ῥ β, succi radicis dul-
cis ῥ iv, excipe melle. Haec Andromachus. Verum ego non
avide recipio ejusmodi compositionem medicamentorum, ubi

Ed. Chart. XIII. [530.]

Ed. Bas. II. (258.)

μετὰ τοῦ μὴ δεδηλωσθαι τὴν διάθεσιν, ἐφ' ἧς αὐτῇ χρη-
στέον. ἴσμεν γὰρ ἐπὶ τῶν ἀνωδύνων τὸν σκοπὸν τῆς συν-
θέσεως, ὅταν ὑπνον ἐργάσασθαι βουληθῶμεν καὶ σφοδρὰν
ὀδύνην ναρκῶσαι. ἡ δὲ τῆς ἀκακίας μίξις ὥς πρὸς ἑλκος
ἐστίν, ὥσπερ γε καὶ ὁ τῆς γλυκείας χυλὸς πρὸς τὸ πραῦναι
τὰ τετραχυμμένα. κρόκου δὲ μιγνύειν ἢ ὀπίου κατὰ τὰς ἀνω-
δύνους τοῖς πλείστοις ἤρειν, ἐπειδὴ δοκιᾷ καὶ αὐτοῖς ἱκα-
νῶς πέττειν ἀπάσας τὰς διαθέσεις.

Ἐκτὴν ἐπὶ ταῖς προγεγραμμέναις ἔγραψε δύναμιν ὁ
Ἀνδρόμαχος τοιάνδε. ἀρτηριακὴ τοῦ αὐτοῦ. ʒ λιβάνου γο α'.
γλυκείας χυλοῦ γο α'. σμύρνης δραχμὰς δ'. τραγακάνθης
δραχμὰς στ'. νάρδου ʒ α'. ἀμώμου δραχμὰς δ'. κρόκου ʒ δ'.
μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ αὐτάρκεις. καὶ αὕτη δὲ ἐστὶ δῆλη πρὸς
τὰς αὐτὰς διαθέσεις τῶν ἀναπνευστικῶν συντιθεμένη διὰ τε
τῶν πεπτικῶν καὶ παρηγορικῶν καὶ στυφόντων καὶ ῥυπτόν-
των. ὁ μὲν γὰρ λίβανος καὶ ἡ σμύρνα καὶ ὁ κρόκος τῶν
πειτόντων τὰς διαθέσεις εἰσὶν. ὁ δὲ τῆς γλυκείας χυλὸς τῶν
ἐκλεινόντων τὰς τραχύτητας, ὥσπερ γε καὶ ἡ τραγάκανθα.

non ostenditur affectio, in qua ea sit utendum. Scimus ete-
nim componendi sedantia dolorem scopum, quum somnum
videlicet inducere voluerimus et vehementem dolorem stu-
pefacere. Acaciae autem mixtura velut ad ulcus est, quem-
admodum radicis dulcis succus ad lenienda exasperata. Cro-
cum autem et myrrham in compositiones dolorem levantes
miscere plurimis placuit; videntur enim ipsis omnes affe-
ctus sufficienter concoquere posse.

Sextam consequenter confectionem Andromachus hoc
modo scripsit. *Arteriace ejusdem.* ʒ Thuris ʒ j, succi ra-
dicis dulcis ʒ j, myrrhae ʒ iv, tragacanthae ʒ vj, nardi ʒ j,
amomi drach. quatuor, croci drach. quatuor, mellis Attici
quod satis est. Non obscurum est etiam hanc ad respirationis
organorum affectus compositam esse ex concoctoriis, mitiga-
toriis, astringentibus et detergentibus. Myrrha enim et thus
et crocus affectus concoquunt. Radicis dulcis succus ex-
asperata mitigat, idem etiam tragacantha facit. Amomum

Ed. Chart. XIII. [550.]

Ed. Bas. II. (258.)

τὸ δὲ ἄμωμον ἰσχυρῶς ξηραίνει μετὰ τοῦ καὶ βραχὺ στυπτικὸν ἔχειν. τὸ δὲ μέλι τῆς τῶν θερμαινόντων ἐστὶ καὶ ῥυπτόντων δυνάμειος.

Ἐβδόμην ἐπὶ ταῖς προγεγραμμέναις ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν, ἐκ τῶν πολλῶν πάνυ συγκειμένην φαρμάκων, ἀπάσας σχεδόν τι τὰς δυνάμεις ἔχόντων. καὶ γὰρ στύφοντα καὶ δάκρυοντα καὶ λεπτύνοντα καὶ παρηγοροῦντα καὶ ἐκλειαίνοντα καὶ ὑπνωτικὸν καὶ διαφορητικὸν καὶ ῥυπτικὸν περιέχεται κατ' αὐτήν, ἐφ' ᾧν ἀπασῶν τῶν πολυμιγμάτων δυνάμεων ὧν εἴρηται μοι καὶ πρόσθεν ὁ λόγος κοινός, ὥς ἐξ ἀπάντων τις εἰ βουληθῇ συνθεῖναι τι τῶν φαρμάκων, ἐλπίδι τοῦ ποιήσῃ ἐν φάρμακον πρὸς ἀπάσας τὰς ὁμογενεῖς διαθέσεις. ἐξ αὐτῶν τινὰ μὲν εὐρέθῃ τῇ πείρᾳ μοχθηρὰ καὶ παρρώσθη, τινὰ δὲ εὐτύχησε κατὰ τὸν τοῦ συνθέντος ἀποβῆναι στοχασμόν. ἔγραψε δὲ καὶ τὴν σκευασίαν αὐτῆς ὁ Ἀνδρόμαχος, οὐ πάνυ τι τοῦτο πράττειν εἰωθώς. ὁ δὲ ἐκ φαρμάκων δυνάμεις ἔχόντων ὥς εἴρηκα σύγκειται, κάλλιον μὲν ἐστὶ μεμνη-

fortiter reficcat cum modica astringendi facultate. Mel autem calefactoriam et extensoriam vim habet.

Septimam post relatas compositiones Andromachus scripsit ex multis valde medicamentis constantem, quae omnes ferme facultates habent, nam et astringentia et mordentia et attenuantia et mitigantia et laevigantia in ea continentur, quin et soporifera vis et discussoria ac deterforia in ipsa habentur. In quibus omnibus multifariam mixtis facultatibus communis ratio est, quemadmodum etiam antea dixi, quod videlicet quispiam ex omnibus medicamentum quoddam componere voluit, spe faciendi unum medicamentum ad omnes ejusdem generis affectus commodum. Verum ex ipsis aliqua quidem per experientiam cognita sunt maligna et propterea relictas, aliqua vero feliciter pro ipsius componentis conjectura, efficacia evaserunt et ob id recepta. Quin et praeparandi ipsam modum Andromachus ascripsit, quamquam hoc facere alias non soleat. Quod vero ex medicamentis composita sit eas quas dixi facultates

Ed. Chart. XIII. (530. 531.)

Ed. Bas. II. (258.)

σθαι τοὺς ὁμιλήσαντας τοῖσδε τοῖς γράμμασιν. εἰ δὲ καὶ μὴ πρόχειρον ἔχοιεν τὴν μνήμην, ἀλλὰ κατὰ τε τὸν χρόνον αὐτὸν τοῦτον, ἐν ᾧ τὰ τοιαῦτα φάρμακα μαρθάνουσιν, ἀναγνώτσαν ἐπιμελῶς τὸ ἕκτον καὶ τὸ ζ' καὶ τὸ ἡ' περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων οὐράμειος. ἐν ἐκείνοις γὰρ ἅπασαν ἔγραψα τὴν ὕλην τῶν φαρμάκων, ὅσα ῥίζαι καὶ φύλλα καὶ ἄνθη καὶ σπέρματα καὶ καρποὶ καὶ ὅποι καὶ χυλοὶ τῶν ἐκ τῆς γῆς φυομένων εἰσὶν ἢ ἀπάντων φυτῶν. ὅπως οὖν ἀκήκοας ταῦτα, πρόσχες ἤδη τὸν νοῦν οἷς ἔγραψε περὶ τοῦ φαρμάκου τούτου ὁ Ἀνδρόμαχος. ἀρτηριακὴ ἢ χρῶμαι. [531] πτέρειος ῥίζαι ὡς ἀδρόσταται πλύνονται, ἕως λίαν καθαρώταται γίνονται καὶ πᾶν γιῶδες ἀφῶσιν, εἴτα ψύχονται ἡμέραν μίαν καὶ κατατέμνονται εἰς τριδάκτυλα καὶ καταθραύονται. ἐκ τούτων λίτραι ι'. καὶ βάλλονται εἰς χύτραν ἐγκαινισμένην καὶ ὕδατος γλυκέος ἑξέστις ι'. καὶ ἔψεται ἕως ἂν λειψθῶσιν ἑξέστις ε'. καὶ ἐκθλίβονται καὶ τὸ μὲν ὑγρὸν εἰς δίπλωμα βάλλεται, τὰ δ' ἀρώματα ἀδρομερῇ. 24 νάρδου Ἰνδικῆς δραχμαὶς δ'. κινναμώμου < σί'. γλυκείας ῥίζης δρα-

complectentibus praestat meminisse eos, qui hos libros in manus sument. Si tamen non promptam habeant memoriam, eo sane tempore quo hujusmodi medicamenta discunt, sextum et septimum. ac octavum de simplicium medicamentorum facultate librum legant; in illis enim omnem medicamentorum materiam conscripsi, qua radices et folia et flores et semina et fructus et liquores et succi omnium ex terra nascentium plantarum exillant. His itaque praemissis jam animum ad ea quae Andromachus de hoc medicamento scripsit adverte. *Arteriaca qua utor.* Radices filicis crassissimae lavantur donec purissimae fiant et omne terrenum deponant, deinde per diem unum perfrigerantur et in frustra magnitudinis trium digitorum secta conquassantur, atque ex eis librae x, in ollam novam, aquae dulcis sextarios decem complectentem, injiciuntur et ad hoc, ut sextarii v reliqui fiant, coquuntur, exprimuntur et liquor quidem in duplum vas diffunditur, et aromata crassa ac integris partibus adduntur. 24 Nardi Indicae ℥ iv, cinnamomi ℥ vj, radicis dul-

Ed. Chart. XIII. [531.]

Ed. Bas. II. (258.)

χμᾶς στ'. κακίας < δ'. ῥήου Πορτικου δραχμᾶς δ'. βαλαν-
στίου < στ'. ῥόδων ξηρῶν < δ'. οἱ δὲ δραχμᾶς στ'. ταῦτα
ἔψεται ὁμοίως εἰς τὸ ἡμισυ, εἶτα ἐκθλίβεται καὶ προσπιβά-
λῃται τῷ ἀφειψήματι, μέλιτος Ἀττικοῦ $\xi\epsilon$ α'. προαφειψημέ-
ρου καὶ συνεστραμμένου ἰδίᾳ ἐν διπλώματι, ἕως μὴ μολύνοι,
καὶ προσπιβάλλεται τερμινθίνης διαυγοῦς < γ'. χαλβάνης
δραχμᾶς β'. κρόκου δραχμᾶς ε'. ὑοσυνάμου χυλοῦ < α'. ὑπο-
κυστίδος χυλοῦ < α'. μανδραγόρου χυλοῦ τριώβολον, πιπέ-
ριος λευκοῦ δραχμᾶς η'.

Ὁγδοὺν ἐπὶ ταῖς προειρημέναις ἔγραψε, δηλώσας τῆς
δυνάμεως αὐτῆς τὸ κεφάλαιον, ὅπερ ἐχρῆν ἐπὶ πασῶν αὐτῶν
πεποιηκέναι. ἔχει δ' οὕτω πως αὐτοῖς ὀνόμασιν. ἀρτηριακὴ
ἐπαινουμένη Μιθριδάτειος, πρὸς τὰ ἐν θώρακι συνηθροι-
σμένα, ὑποκαθαίρει καὶ ἀπολείπει. 4 ἐρυσίμου πεφωγμένου
< κ'. ἐν τισὶ δὲ τῶν ἀντιγράφων ἐρεγμοῦ γέγραπται ῥυ-
πτικῆς δὲ ἐστὶν ἄμφω δυνάμεως, λινωσπέρματος πεφωγμένου
< κ'. καὶ τοῦτο ῥυπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως, στροβίλου δρα-
χμᾶς η'. ἐκλείπει δηλοῖται τοῦτο, σταγίδος ἐκγεγισαρτι-

cis 3 vj, cassiae 3 iv, rhei Pontici drach. iv, balauſtii drach.
vj, rosarum siccarum drach. iv, alii vj. Haec similiter ad-
dimidias coquuntur ac exprimuntur, et ad decoctum mellis
Attici sextarius unus additur, sit autem mel praecoctum et
in duplici vase privatim spissatum, usquequo manus non
inquinet, adjiciuntur et terebinthinae pellucidae 3 iij, gal-
bani drach. ij, croci drach. v, succi hyoscyami drach. j,
succi hypocyſtidis drach. j, mandragorae succi oboli iij, pi-
peris albi drach. octo.

Octavam deinceps confectionem scripsit, summa facul-
tatis ipsius indicata, quod ipsam in omnibus fecisse opor-
tuit. Habet autem sic. *Arteriace laudata Mithridatis ad*
thoracis collectiones, subpurgat et laevigat. 4 Irionis tor-
refacti drach. j, in quibusdam exemplaribus fabae fresae
scriptum est, sunt autem ambo deterforiae facultatis, semi-
nis lini toſti drach. xx, et hoc deterforiam vim habet, nu-
cis pineae drach. viij, hae laevigandi vim habent, utrae

Ed. Chart. XIII. [531.]

Ed. Bas. II. (258. 259)

σμένης δραχμὰς δ'. καὶ αὕτη τῷ μὲν βραχὺ τι παραστέφειν καὶ ἅμα τροφή τις εἶναι χρηστὴ τῷ σώματι μέμικται προσ-
ηκόντως. ἔχει δὲ καὶ τὴν τοῦ γλυκέος δύναμιν, οἷαν εἰρή-
καμιν ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυ-
νάμειος· κρό(259)κον ὀβολοὺς δύο. ἐλάχιστον δηλοῖότι βέ-
βληκε τοῦ κρόκου ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον, ἐγγὺς τε τοῦ
μηδὲν εἶναι πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀναλογίαν. εἰρήκαμιν δὲ
ὅτι πεττικῆς ὁ κρόκος ἐστὶ δυνάμειος μετὰ τοῦ καὶ στύφειν.
εἴρηται δ', ὅτι καὶ ἡ στύψις συνάγει καὶ σφίγγει καὶ τονοῖ
τὰ σώματα. βέβληκε δὲ καὶ κοτύλης μέλιτος τέταρτον, ὑπο-
χωρήσας τοῦ τε γλυκέος οἴνου καὶ τοῦ ἐψήματος, ἀποκα-
θαίρειν γὰρ τὸ σκευαζόμενον φάρμακον βούλεται, καθότι
προεῖπε τὰ ἐν θώρακι, ἐν δὲ τοῖς τοιοῦτοις φαρμάκοις τὰ
παχύχυμα κωλύει τὴν ἀνακάθαρσιν. ἔμιξε δὲ τούτοις τρα-
γακάνθης δραχμὰς δ'. ἐκλειάνοντος φαρμάκου τὰ τραχυ-
θέντα. προεῖπον δ' ὅτι βούλεται τὸ προκείμενον φάρμακον
ἀποκαθαίρειν τε καὶ ἐκλειάνειν τὰ κατὰ τὸν θώρακα. ὁ μὲν
γὰρ σκοπὸς ἐστὶν ἐν τοῖς τοιοῦτοις λεπτῦναι καὶ ἀπορ-

passae exacinatae drach. iv et haec ob id, quod modico
substringat, simulque commodus corpori cibus sit, merito
admixta est, habet autem et passi facultatem, qualem in
quarto de simplicium medicamentorum facultatibus indica-
vimus, croci obol. ij, minimum quid ex croco conjecit, qui
medicamentum composuit, ut prope nihil sit aliorum pro-
portione. Diximus de croco, eum concoquendi vim habere
una cum astringitione, dictum est etiam quod astringitio corpora
cogit, constringit et corroborat. Adjecit autem etiam mellis
quartam partem heminae, a vino dulci ac sapa digressus;
vult enim hoc modo praeparatum medicamentum velut
praefatus est, in pectore haerentes collectiones expurgare;
caeterum in hujusmodi medicamentis ea quae crassos suc-
cos habent, impediunt repurgationem. His admiscuit traga-
canthae 3 iv, quod medicamentum laevigat exasperata. Prae-
dictum est autem, quod vult hoc propositum medicamen-
tum repurgare et laevigare ea quae juxta thoracem hae-
rent; scopus enim hujusmodi est, attenuare et abstergere

Ed. Chart. XIII. [531. 532.]

Ed. Bal. II. (259.)

ῥίψαι καὶ πρὸς τὴν ἀναγωγὴν ἐπιτήδεια ποιῆσαι τὰ κατὰ τὸν θώρακα. τῆς δ' ἀνώδυνης ἕνεκα καὶ τοῦ μὴ πάνυ τι βῆττειν τραχυνθέντα τὰ μόρια προστίθενται τὰ ἐκλειίνοντα. μέγιστον δὲ τοῦτ' ἔστι καὶ διὰ παντὸς χρὴ μεμνήσθαι αὐτοῦ τοῦ πολλάκις ἓνα σκοπὸν ἔχειν, δι' ὃν συντίθεται τὸ φάρμακον. ἕνεκα δὲ τοῦ μὴ λυπεῖν αὐτὸ κατὰ μηδένα τρόπον, ἐκάτερα μίγνυται τὸν πρῶτον σκοπὸν τῆς ὠφελείας οὐκ ἔχοντα.

Ἐνάτην ἀρτηριακὴν ἐπὶ ταῖς προγεγραμμέναις ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ὡδί πως κατὰ λέξιν. ἀρτηριακὴ ἡ Μαρίνου. ʒ κρόκου γο α'. κόμμιος γο β'. τραγακάνθης γο α'. μέλιτος Ἀττικοῦ ξε α'. ἔψε ἕως ἀποσταζόμενον μὴ μολύνοι. τοῦτο τὸ φάρμακον τῶν μέσων ἔστι κατὰ τὴν δύναμιν. ἦν δ' ἂν ἀκριβῶς παρηγορικόν τε καὶ ἀνώδυνον, εἰ μήπω κρόκου εἶχεν μήτε τοῦ μέλιτος τὸν ξε. ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ τὸν Θηραῖον οἶνον τὸν Κρητικὸν ἢ τὸ ἐκ τοῦ γλεύκους ἐψηθέντος γινόμενον, ὃ καλοῦμεν ἡμεῖς, ὡς ἔφην, ἔψημα, [532] παράκειται δὲ κατὰ τὴν λέξιν ἀκαίρως ἐπὶ τοῖς προτιρημέ-

ac ad ednctionem superne aptas facere collectiones in thorace; verum sedandi doloris gratia et ne nimium tussiant partes exasperatae, laevigantia apponuntur. Maximum hoc est, atque ipsius per omnia meminisse oportet, nimirum quod saepe unus scopus sit, in quem medicamentum componitur, ne vero hoc ipsum aliquo modo offendant, utraque miscentur, primum utilitatis scopum nequaquam habentia.

Nonam arteriacen post has Andromachus his verbis tradidit. *Arteriace Marini.* ʒ Croci unc. j, gummi sextantem, tragacanthae unc. j, mellis Attici sextarium j, coquito donec, quum diffunditur, non inquinet. Hoc medicamentum medium est facultate, essetque exacte mitigatorium ac dolorem sedans, si neque crocum haberet neque mellis sextarium, sed pro ipso Theracum vinum Creticum, aut sapam ex mullo cocto factam, quam nos, ut dixi, heplema appellamus. Verum hoc loco importune inter relata fortia

Ed. Chart. XIII. [531.]

Ed. Bas. II. (258. 259)

σμένης δραχμὰς δ'. καὶ αὕτη τῷ μὲν βραχὺ τι παραστέφειν καὶ ἅμα τροφή τις εἶναι χρηστὴ τῷ σώματι μέμικται προσηκόντως. ἔχει δὲ καὶ τὴν τοῦ γλυκέος δύναμιν, οἷαν εἰρήκαμεν ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμεως· κρό(259)κου ὀβολοὺς δύο. ἐλάχιστον δηλονότι βέβληκε τοῦ κρόκου ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον, ἕγγυς τε τοῦ μηδὲν εἶναι πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀναλογίαν. εἰρήκαμεν δὲ ὅτι πεττικῆς ὁ κρόκος ἐστὶ δυνάμεως μετὰ τοῦ καὶ στέφειν. εἴρηται δ', ὅτι καὶ ἡ στέψις συνάγει καὶ σφίγγει καὶ τοιοῦτὰ σώματα. βέβληκε δὲ καὶ κοτύλης μέλιτος τέταρτον, ὑποχωρήσας τοῦ τε γλυκέος οἴνου καὶ τοῦ ἐψήματος, ἀποκαθαίρειν γὰρ τὸ σκευαζόμενον φάρμακον βούλεται, καθότι προεῖπε τὰ ἐν θώρακι ἐν δὲ τοῖς τοιοῦτοις φαρμάκοις τὰ παχύχυμα καλύει τὴν ἀνακάθαρσιν. ἔμειξε δὲ τούτοις τραγυκάνθης δραχμὰς δ'. ἐκλειάνοντος φαρμάκου τὰ τραχυθέντα. προεῖπον δ' ὅτι βούλεται τὸ προκείμενον φάρμακον ἀποκαθαίρειν τε καὶ ἐκλειάνειν τὰ κατὰ τὸν θώρακα. ὁ μὲν γὰρ σκοπὸς ἐστὶν ἐν τοῖς τοιοῦτοις λεπτῦναι καὶ ἀπο-

passae exacinatae drach. iv et haec ob id, quod modice subaltringat, simulque commodus corpori cibus sit, merito admixta est, habet autem et passi facultatem, qualem in quarto de simplicium medicamentorum facultatibus indicavimus, croci obol. ij, minimum quid ex croco conjecit, qui medicamentum composuit, ut prope nihil sit aliorum proportionem. Diximus de croco, eum concoquendi vim habere una cum alstrictione, dictum est etiam quod alstrictio corpora cogit, constringit et corroborat. Adjecit autem etiam mellis quartam partem heminae, a vino dulci ac sapa digressus; vult enim hoc modo praeparatum medicamentum velut praefatus est, in pectore haerentes collectiones expurgare; caeterum in hujusmodi medicamentis ea quae crassos succos habent, impediunt repurgationem. His admiscuit tragacanthae ℥ iv, quod medicamentum laevigat exasperata. Praedictum est autem, quod vult hoc propositum medicamentum repurgare et laevigare ea quae juxta thoracem haerent; scopus enim hujusmodi est, attenuare et abstergere

Ed. Chart. XIII. [531, 532.]

Ed. Bas. II. (259.)

ρίψαι καὶ πρὸς τὴν ἀναγωγὴν ἐπιτήδεια ποιῆσαι τὰ κατὰ τὸν θώρακα. τῆς δ' ἀνώδυνης ἕνεκα καὶ τοῦ μὴ πάνυ τι βῆτειν τραχυθέντα τὰ μόρια προστίθενται τὰ ἐκλειίνοντα. μέγιστον δὲ τοῦτ' ἐστὶ καὶ διὰ παντὸς χρὴ μεμνησθαι αὐτοῦ τοῦ πολλάκις ἓνα σκοπὸν ἔχειν, δι' ὃν συντίθεται τὸ φάρμακον. ἕνεκα δὲ τοῦ μὴ λυπεῖν αὐτὸ κατὰ μηδένα τρόπον, ἐκάτερα μίγνυται τὸν πρῶτον σκοπὸν τῆς ὠφελείας οὐκ ἔχοντα.

Ἐνάτην ἀρτηριακὴν ἐπὶ ταῖς προγεγραμμέναις ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ὡδί πως κατὰ λέξιν. ἀρτηριακὴ ἡ Μαρίνον. ʒ κρόκου γο α'. κόμμιος γο β'. τραγακάνθης γο α'. μέλιτος Ἀττικοῦ ξε α'. ἔψε ἕως ἀποσταζόμενον μὴ μολύνει. τοῦτο τὸ φάρμακον τῶν μέσων ἐστὶ κατὰ τὴν δύναμιν. ἦν δ' ἂν ἀκριβῶς παρηγορικόν τε καὶ ἀνώδυνον, εἰ μήπω κρόκου εἶχεν μήτε τοῦ μέλιτος τὸν ξε. ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ τὸν Θηραῖον οἶνον τὸν Κρητικὸν ἢ τὸ ἐκ τοῦ γλεύκους ἔψηθέντος γινόμενον, ὃ καλοῦμεν ἡμεῖς, ὡς ἔφην, ἔψημα, [532] παράκειται δὲ κατὰ τὴν λέξιν ἀκαίρως ἐπὶ τοῖς προειρημέ-

ac ad eductionem superne aptas facere collectiones in thorace; verum sedandi doloris gratia et ne nimium tussiant partes exasperatae, laevigantia apponuntur. Maximum hoc est, atque ipsius per omnia meminisse oportet, nimirum quod saepe unus scopus sit, in quem medicamentum componitur, ne vero hoc ipsum aliquo modo offendat, utraque miscentur, primum utilitatis scopum nequaquam habentia.

Nonam arteriacen post has Andromachus his verbis tradidit. *Arteriace Marini.* ʒ Croci unc. j, gummi sextantem, tragacanthae unc. j, mellis Attici sextarium j, coquito donec, quum diffunditur, non inquinet. Hoc medicamentum medium est facultate, essetque exacte mitigatorium ac dolorem sedans, si neque crocum haberet neque mellis sextarium, sed pro ipso Theraeum vinum Creticum, aut sapam ex multo coclo factam, quam nos, ut dixi, hepsēma appellamus. Verum hoc loco importune inter relata fortia

Ed. Chart. XIII. [532]

Ed. Bas. II. (259.)

νοῖς ἰσχυροῖς φαρμάκοις, ἃ καὶ τοῖς ἐμπνύκοις καὶ τοῖς ὑπὸ φθόγῃς ἔχομένοις ἀρμόττει.

Δεκάτην ἐφεξῆς τῇ προγεγραμμένῃ μνημονεύει, μεταξὺ τῆς ἀκριβοῦς παρηγορικωτάτης καὶ τῆς μέσης, ὁποίαν ἔφη εἶναι τὴν προγεγραμμένην. ἐκ κόμμιος γοῦν ταύτην καὶ γλυκέος Κρητικοῦ καὶ ὕδατος συντίθῃσι μίγνυς μέλιτι· τοῦ μὲν κόμμιος ἐμβαλὼν γο ἡ. τοῦ δὲ γλυκέος ξε α'. τοῦ δὲ μέλιτος λίτραν α'. λύνειν κελεύων ὕδατι τὸ κόμμι, μὴ προσθεῖς τὸ ποσόν. διὰ μὲν οὖν τὸ κόμμι καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ ὕδωρ ὅλως οὐδὲν ἔχει ῥυπτικόν, διὰ δὲ τὸ μέλι τοῦ παρηγορικωτάτου καὶ ἐκλεαίνοντος ἀποκιχώρηκεν. ἴσμεν γάρ ὅτι ῥυπτικόν ἐστὶ τὸ μέλι. Ἐπισθαι δὲ δεῖν ἐπ' ἀνθράκων εἶπεν αὐτὸ, τουτέστιν ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς ἀκάπνου. κάλλιον δ' ἂν ἐπεποιήκει καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπασῶν ἀριστηρικῶν τοῦτο προσγράψας. ἐγὼ γοῦν οὕτως αὐτὸ σκευάζω καὶ οὐδ' ἐπ' αὐτῶν ἀνθράκων εἶτι διακαιομένων ποιοῦμαι τὴν ἔψησιν, ἵνα μὴδὲ τὸ ἀπὸ τούτων ἀναφερόμενον καπνώδεις καὶ δριμὺν προστρίψει τῷ φαρμάκῳ δριμύτητα οὐκ ἀναγκαίης. τῆς

medicamenta locatum est, utpote quae suppuratis et tabescentibus conveniunt.

Decimam consequenter recenset, quae inter exacte laevissimam ac mediam, qualem sane esse dixi praecedentem, intermedia est. Ex gummi igitur hanc et passo Cretico ac aqua componit, melle etiam admixto, et gummi quidem injicit bessem, passi sextarium unum, mellis lib. unam, dissolvere cum aqua jubens ipsum gummi, copia ejus non expressa. Itaque ob gummi et passum et aquam penitus nihil deterforium habet, ob mel vero a maxime mitigatorio et laevigante est digressa; scimus enim deterforium esse mel. Coqui autem super prunas oportere ipsum dixit, hoc est ad mollem et non fumantem ignem. Melius vero fecisset, si etiam ad alias omnes hoc ascripsisset. Ego itaque sic ipsum praeparo et neque ad prunas adhuc ardentes coctionem facio, ne videlicet inde quid acre et fumosum sublatum acrimoniam non necessariam medicamento ipsi affricet. Mellis

Ed. Chart. XIII. [532.]

Ed. Bas. II. (259.)

μὲν γὰρ τοῦ μέλιτος δριμύτητος ἀνεχόμεθα, καίτοι καὶ αὐ-
τῆς οὐκ οὔσης σφοδρᾶς διὰ τὴν ἄλλην αὐτοῦ χρείαν, κα-
πνοῦ δὲ οὐδεμία χρεία. διαφενκτέον οὖν αὐτὴν εἰς ὅσον ἐν-
δέχεται κατὰ πάντα τὰ τοιαῦτα φάρμακα, κάλλιον δὲ καὶ
ἐπὶ τῶν ἐμπλαστικῶν ἀκάπνοις χρῆσθαι τοῖς ξύλοις.

Ἐνδεκάτην δύναμιν ἔγραψεν οὕτως· ἀρτηριακὴ ἄλλη
καλή· 24 κινναμώμου, λιβάνου ἀνὰ γο α'. χυλοῦ γλυκείας
γο α'. σμύρνης δραχμᾶς δ'. τραγακάνθης < στ'. νάρδου Ἰν-
δικῆς < δ'. ἀμώμου δραχμᾶς δ'. κρόκου < α'. μέλι Ἀττικόν.
ἀληθῶς εἶπεν, καλὴν εἶναι τὴν ἀρτηριακὴν ταύτην, ἀλλ' ἐν-
δεῖ τῷ λόγῳ πρὸς τίνας διαθέσεις αὐτὴν εἶναι φησι καλὴν.
εἴρηται γὰρ ἐν ἀρχῇ καὶ διὰ κραυγὴν καὶ διὰ κατάφρουν
κακοῦσθαι τὴν ἀρτηρίαν καὶ τῷ ἔχειν ἕλκος ἢ φλεγμονὴν
σκιρτομένην. ἥς δὲ νῦν τὴν σκευασίαν οὕτως ἔγραψεν ὁ
Ἀνδρόμαχος καὶ πρὸς τοὺς φθόγῃ κάμνοντας ἐπιτήδειόν ἐστι
φάρμακον καὶ πάσας ἀπλῶς τὰς ἐν θώρακι καὶ πνεύμονι
κίχρονισμένους διαθέσεις. ἡ γὰρ τοῦ κινναμώμου φύσις οὕσα

quidem acredinem toleramus, quamquam ea non sic vehe-
mens propter aliam ipsius utilitatem, verum sumi nulla est,
utilitas. Quare fugiendus est fumus, in quantum possibile est
circa omnium hujusmodi medicamentorum praeparationem.
Praestat autem et in iis quae meatus obducunt lignis fu-
mum non edentibus uti.

Undecimam confectionem sic prodidit. *Arteriaca alia
bona.* 24 Cinnamomi, thuris, utriusque 3 j, succi radiceis
dulcis 3 j, myrrhae drach. iv, tragacanthae drach. sex, nardi
Indicae drach. iv, amomi 3 iv, croci drach. j, melle Attico
excipe. Recte dixit bonam hanc arteriacam esse, verum deest
sermoni ad quos affectus bona sit; dictum enim in principio
est et per vociferationem et per destillationem laedi arte-
riam, ampliusque propter ulcus et inflammationem obdu-
ratam. Haec autem confectio, quam nunc Andromachus de-
scripsit, etiam ad tabidos aptum medicamentum est et sim-
pliciter omnes inveteratos thoracis ac pulmonis affectus.
Cinnamomi etenim natura tenuium partium et resuscatoria

Ed. Chart. XIII. [532.]

Ed. Bas. II. (259.)

λεπτομερῆς καὶ ξηραντικὴ καὶ τὰς ἐσχιζόμενας διαθέσεις
 ἰᾶσθαι πέφυκεν. ἐφεξῆς δὲ αὐτῷ καὶ ἡ τοῦ ἀμώμου δύνα-
 μίς ἐστι μετὰ τοῦ καὶ στυπτικὸν ἔχειν τι. διὰ δὲ τὴν τού-
 των ἐνέργειαν οὖσαν σφοδρὰν εὐλόγως ἐμίχθη λιβανωτός τε
 καὶ ὁ τῆς γλυκείας χυλὸς καὶ τραγακάνθης, πραῦνειν τὰ
 τετραχυσμένα πιφυκότα φάρμακα. περὶ δὲ κρόκου καὶ σμύρ-
 νης πολλάκις εἶπομεν, ὅτι πεπτικά καὶ ξηραντικά μετρίως
 τῶν τοιούτων διαθέσεών ἐστι.

Δωδεκάτην ἀρτηριακὴν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν οὕτως.
 ἄλλη ἐκ τῶν Γάλλου πρὸς τὰ τῆς ἀρτηρίας πάθη καὶ ἔλκη
 ἐν πνεύμονι καὶ πύου ἀναγωγὰς καὶ αἵματος καὶ τοὺς εἰς
 θώρακα ρευματισμοὺς καὶ πρὸς τὰ δυσάγωγα σφόδρα ἐνερ-
 γεῖ. 4 ῥητίνης τερμινθίνης < δ. κρόκου Κιλικίου < δ. λι-
 βανωτοῦ δραχμὰς δ. σμύρνης Τρωγλοδύτιδος < δ. κιννα-
 μώμου < δ. ἀμώμου < γ'. στροβίλου < δ. γλυκείας ῥίζης
 ἔξηντερισιμένης < δ. νάρδου Συριακῆς < β' S'. κασσίας με-
 λαίνης < β'. τραγακάνθης < γ'. φοινίκων Συριακῶν τῆς
 σαρκὸς < γ'. ἀστέρος Σαμίου < δ. χαλβάνης καθαρᾶς

etiam induratos affectus sanare potest. Ab eo proximum
 locum amomi facultas habet, simulque astringens quippiam
 habet. Verum ob horum actionem vehementem rationabi-
 liter admixta sunt, thus et radicis dulcis succus et tragacan-
 tha, medicamenta exasperata lenire a natura apta. De croco
 et myrrha saepe diximus, esse videlicet concoctoria et mo-
 dice resiccatoria hujusmodi affectuum.

Duodecimam arteriacam Andromachus hoc modo scri-
 psit. *Alia ex libris Galli ad arteriam affectam, ulcera
 pulmonis, puris et sanguinis rejectiones et fluxiones in tho-
 racem et ad ea quae aegre educi possunt vehementer ef-
 ficax.* 4 Resinae terebinthinae drach. quatuor, croci Cilicii
 drach. quatuor, thuris drach. quatuor, myrrhae troglody-
 ticae drach. iv, cinnamomi drach. iv, amomi drach. tres,
 nucis pineae drach. iv, radicis dulcis ejecta medulla drach.
 quatuor, nardi Syriacae drach. ij β, cassiae nigrae drach.
 duas, tragacanthae drach. iij, palmularum Syriacarum carnis
 drach. iij, asleris Samii drach. iv, galbani puri obolos iv,

Ed. Chart. XIII. [532. 533.]

Ed. Bas. II. (259.)

τετρώβολον, κόστου < δ. ἐν ἄλλῳ < α'. μέλιτος Ἀττικοῦ κοτύλας δ. ἔψεται ἐν διπλῷ τὸ μέλι τε καὶ ἡ ῥητίνη. ὅταν δὲ ἄρχηται συστρέφεισθαι, χαλβάνη μίγνυται ἄχρις ἂν μὴ μολύνῃ, εἴτα ψυγέντι λιῖα τὰ λοιπὰ μίγνυι καὶ οὕτω χρῶ. καλῶς ἐποίησε ἐπὶ τούτου τοῦ φαρμάκου καὶ πρὸς [533] τίνας διαθέσεις ἀρμόττει γράψας καὶ πῶς αὐτὸ χρὴ σκευάζειν. ἡ δὲ μέθοδος τῆς συνθέσεως ἐκ τῶν ἔμπροσθεν δῆλη ἐστίν.

Τρισκαίδεκάτην ἀρτηριακὴν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως. ἀρτηριακὴ ἡ Γάλλον. ἡ δ' αὐτὴ καὶ ἀντίδοτος πρὸς τὰ αὐτὰ ποιοῦσα. 4 νάρδου Συριακῆς < δ. σμύρνης δραχμὰς δ. κρόκου < δ. κόστου δραχμὰς δ. οἱ δὲ < α'. πιπέρως λευκοῦ κόκκους λ'. γλυκίας ῥίζης < α'. στροβίλους ρ'. στύρακος < α'. τραγακάνθης < α'. κινναμώμου < α'. ἀμώμου < α'. λιβάνου < α'. ὀβολοὺς δ. κασσίας σύριγγος < α'. βαλανστίου δραχμὰς γ'. ὀβολοὺς γ'. μέλιτος Ἀττικοῦ ἢ γλυκέος Κρητικοῦ κοτύλας β'. ὁ γλυκὺς ἐν διπλῷ ἔψεται, ἕως ἂν μέλιτος σχῇ πάχος, εἰθ' οὕτω καταχεῖται κατὰ λείων τῶν ξηρῶν. ἡ δὲ τραγάκανθος καὶ ὁ

costi drach. iv, alii 3 j, mellis Attici heminas iv. Mel et resina in duplo vase coquantur, atque ubi crassari cœperint, galbanum miscetur, donec non inquinent; deinde refrigeratis reliqua trita admisce et sic utere. Recte fecit in hoc medicamento tum quod ad quas affectiones conveniat tum quod quomodo præparare ipsum oporteat ascripsit. Ratio autem compositionis ex superioribus constat.

Decimam tertiam arteriacam Andromachus his verbis tradidit. *Arteriaca Galli, eadem etiam antidotus est ad eadem efficax.* 4 Nardi Syriacæ drach. iv, myrrhæ 3 iv, croci 3 iv, costi drach. iv, alii 3 j, piperis albi grana xxx, radicis dulcis 3 j, nuces pineas centum, styracis drach. j, tragacanthæ drach. j, cinnamomi 3 j, amomi drach. j, thuris drach. j, obolos iv, cassiæ fistulæ drach. j, balanstii drach. tres, obolos iij, mellis Attici aut passi Cretici heminas duas. Passum in duplo vasculo coquitur ad spissitudinem mellis, atque ita ad arida trita affunditur; tragacan-

Ed. Chart. XIII. [533.]

Ed. Bas. II. (259 260.)

στύραξ πρὸ μιᾶς ἀποβρέχονται ἐν προτρόπῳ ἱκανῶ καὶ οὕτω
μίγνυται τοῖς λοιποῖς, εἰθ' οὕτως ἀναιρεῖται εἰς πυξίδα ἀρ-
γυρᾶν ἢ ὑαλίνην. καλῶς ἐποίησεν καὶ ταύτην τὴν ἐπαγγελίαν
καὶ τὴν σκευασίαν εἰπὼν. ἐγὼ δὲ διὰ τοῦτο πάσας τὰς ὑπὶ
αὐτοῦ γεγραμμένας ἀρτηριακὰς ἔγραψα, ὅπως μηδεὶς ἑτέρον
συγγραφείως δεηθῇ. πᾶν γὰρ εἶδος ἐν αὐταῖς ἐστὶ καὶ τῶν
μαλακῶν καὶ τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῶν μέσων.

Τεσσαρεσκαδικάτη τῶν ἀρτηριακῶν ἐστὶ, περὶ ἧς οὕτω
γράφει. ἀρτηριακὴ ἢ ἐκ τῶν Ἀφρόδα, ἢ Μοσχίωνος. ἔστι
δ' αὐτῆς ἡ δύναμις ὑπὲρ τὰς μέσας οὐκ ὀλίγον ἀποκχωρη-
κυῖα (260) πρὸς ἰσχὺν, ἔχει γὰρ τμητικὸν καὶ λεπυντικὸν
καὶ θερμαντικὸν ἀπὸ πολλῶν φαρμάκων οἷς μέμικται καὶ
τινα τῶν πραέων δι' ἣν εἶπον αἰτίαν. ἡ δὲ σύνθεσις αὐτῆς
ἐστὶν ἡδε. ʒ μίλτου Λημνίας, λιβάνου, σμύρνης, τάρδου, ἀμώ-
μου, κασσίας κιβρᾶς, κρόκου, Ἰλλυρίδος, σχοίνου ἄνθους ἀνὰ
β. κινναμώμου < δ. ῥητίνης τερμικθίνης < δ. ῥόδων
ἄνθους < δ. ὀποβαλσάμου < β. μέλιτος κοτύλην α'. ἢ

tha autem et styrax per diem antea in sufficiente protropo
macerantur et ita ad reliqua admiscuntur, reponitur pyxide
argentea aut vitrea. Recte fecit et hic, quod tum ea, quae
promittit hoc medicamentum, tum quo modo praeparatur
ascripfit. Ego vero propterea omnes ab ipso descriptas ar-
teriacas apposui, ne quis alium scriptorem requirere cog-
tur; omne enim facultatum genus in ipsis continetur, mol-
lium, fortium ac mediiorum.

Décima quarta arteriaca ejus est, de qua sic prodit.
*Arteriaca ex libris Aphrodæ, Moschionis. Est ejus facul-
tas non modice medias transgressa ad fortes. Habet vim
incidendi et attenuandi ac calefaciendi ex multis medi-
camentis, quibus etiam lenta quaedam admixta sunt ob
eam quam dixi causam. Compositio ejus haec est. ʒ Ru-
bricae Lemnae, thuris, myrrhae, nardi, anisimi, cassiae ru-
sae, croci, iridis Illyricae, floris junci odorati, singulorum
ʒ ij, cinnamomi ʒ iv, resinae terebinthinae ʒ iv, floris ro-
sae ʒ iv, opobalsami ʒ ij, mellis heminam j aut passi*

Ed. Chart. XIII. [533.]

Ed. Bas. II. (260.)

γλυκέος Κρητικοῦ κοτύλης ἥμισυ τέταρτον, ἔψε τὸ ὑγρὸν καὶ τὴν ῥητίνην, ἕως γένηται κιρρὰ, εἴτα τὰ λοιπὰ ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἀπόδος καὶ συνανακόψας δίδου τοῖς περιθώρακα καὶ ἀρτηρίαν ἡλικὸν κύαμον Ἑλληνικὸν μεθ' ὕδατος κοτύλης τετάρτου. τοῖς δὲ λοιποῖς ἐκλεικτόν.

Πεντεκαιδικάτην ἔγραψε δύναμιν ὡδί πως. ἀρτηριακὴ πρὸς τραχυσμὸν βρόγχων καὶ φωνῶν ἀποκοπὴν καὶ ἀναφορικοὺς, ἥ χρῶμαι ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου καὶ Ἀλκιμίωνος. 24. τραγακάνθης < στ'. κόμμιως < στ'. λιβάνου < α'. ὀβολὸν α'. σμύρνης < α'. ὀβολοὺς β'. κρόκου < α'. ὀβολοὺς δύο, γλυκυρρίζης χυλοῦ < α'. ὀβολοὺς γ'. ἢ τῆς ρίζης < α' δ'. πεπέρως λευκοῦ κόκκους κέ. φοινικοβαλάνων λιπαρῶν τῆς σαρκὸς < γ'. οἱ δὲ φοίνικας ε'. ἢ τρεῖς, τὴν τραγάκανθαν γλυκεῖ βρέχων καὶ λειώσας ἀναλαμβάνει. τὰ δὲ ἄλλα λεῖα καὶ καταπότια ποιῶν κύαμου μέγεθος, κέλει ἐπὶ τὴν γλῶτταν κρατεῖν. τὰς τοιαύτας δυνάμεις ὑπογλωττίδας ὀνομάζουσι οἱ ἱατροὶ καὶ κελεύουσι διαλυομένου τοῦ φαρμάκου παρα-

Cretici heminae dimidium, ampliusque quartam ejus partem, liquorem et refinam donec fulva reddantur coquito, deinde ab igne ablatis reliqua addito ac conquassato. Datur in thoracis et arteriae affectionibus fabae Graecae magnitudine cum aqua, quarta heminae parte, reliquis forma eclegmatis delingendum.

Decimam quintam arteriacam sic scripsit. *Arteriace ad arteriae aspritudinem, vocem interceptam et sanguinem rejectantes qua utor. Ex libris Apollonii et Alcimionis.* 24. Tragacanthae 3vj, gummi 3vj, thuris drach. j, obolum j, myrrhae 3 j, obolos ij, croci 3 j, obolos ij, succi radicis dulcis drach. j, obolos iij, aut radicis 3 j β, piperis albi grana xxv, palmularum pinguium carnis 3 iij, alii palmulas v aut tres habent. Tragacantham passo maceratam ac tritam reliquis aridis tritis committe, ex eisque omnibus catapotia fabae magnitudine effice, sub linguaue tenenda exhibe. Hujusmodi confectiones sublingues medici appellant, jubentque id, quod a dissoluto medicamento defluit,

Ed. Chart. XIII. [533. 534.]

Ed. Bas. II. (260.)

δέχισθαι πως ἀτρέμα εἰς τὸν λάρυγγα τὸ ἀπορρέον ἀντέχοντας, εἰ βῆξ κινῶιτο.

Ἡ δὲ ἐκκαιδεκάτη κατὰ λέξιν οὕτω γέγραπται. ἀρτηριακὴ ἐκλινκτὸς πρὸς ἅπαντα τὰ ἐντὸς καὶ μάλιστα πρὸς φθισικοὺς καὶ ἐμπνυϊκοὺς καὶ πρὸς τοὺς ἀρχομένους ὕδρωπας καὶ βῆχας παλαιὰς δεδομένη δι' ἡμέραν καὶ εὐκτα πλήθος κοχλιαρίου. 24 σκίλλης χυλοῦ ξίστας δ'. γλυκίος Κρητικοῦ ξε γ'. οἶνον Φαλιρίνου ξίστας η'. μέλιτος Ἀττικοῦ ξε γ'. σμύρνης γο δ'. κρόκον γο β'. λίβανου γο β'. ἀριστολοχίας δακτυλίδος μνᾶν α' δ''. γλυκυρρίζης μνᾶν α'. ἡρύγγιου ῥίζης γο β'. κασσίας γο α'. νάρδου Κελτικῆς γο α'. ξυλοβαλσαμου γο η'. τὴν ἀριστολοχίαν καὶ τὸ ἡρύγγιον καὶ τὴν γλυκυρρίξαν καὶ ξυλοβάλσαμον καὶ κασσίαν [534] καὶ νάρδον. κόψας ἀδρομερῇ, ἔμβριχε εἰς τοὺς τοῦ οἶνου ξίστας η'. ἐπὶ ἡμέρας γ'. εἰτα ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς ἔψε, ἕως λειφθῇ τὸ τρίτον μέρος, καὶ οὕτως ἐκθλίψας καὶ σκύβαλον ῥίψας προσπόδος τὸ γλυκὺ καὶ τὸ μέλι καὶ τὸν χυλὸν τῆς σκίλλης καὶ ἔψε ἕως μέλιτος σχῇ πάχος. τὸν δὲ κρόκον καὶ λίβανον

sensim in asperae arteriae summum excipere, obnitendo simul ne tussis excitetur.

Decima sexta ex ordine sic scripta est. *Arteriace delingibilis ad omnes internas affectiones, maxime tabescentes et suppuratos, ad hydropas incipientes, tusses veteres. Datur per diem et noctem cochlearii mensura.* 24 Succi scillae sextarios iv, passi Cretici sextarios tres, vini Falerni sextarios viij, mellis Attici sextarios tres, myrrhae 3 iiij, croci 3 ij, thuris 3 ij, aristolochiae dactylitidis minam unam et dimidiam, glycyrrhizae minam unam, radicis eryngii 3 duas, cassiae 3 j, nardi Celticae unciam unam, xyloballami 3 viij, Aristolochiam, eryngium, glycyrrhizam, xyloballamum, cassiam, nardum, in crassas partes confusa in vini sextariis octo, macerato ad triduum, deinde ad lentum ignem ad tertias coquito, atque ita exprimito, et recrementis abjectis passum, mel et scillae succum committito et ad mellis crassitudinem coquito. Crocum vero, thus et myr-

Ed. Chart. XIII. [534.]

Ed. Bas. II. (260.)

καὶ σμύρνην ἑξῆς λιτὰ σὺν οἴνῳ καὶ οὕτως εὖ ἔχοντος τοῦ
φαρμάκου προσαπόδος, καὶ ἐπ' ὀλίγον τήξας ἄρον ἀπὸ τοῦ
πυρὸς καὶ οὕτως ἀποθέμενος χρῶ. καλῶς ἐποίησε καὶ περὶ
αὐτῆς γράψας ὁ Ἀνδρόμαχος τὴν τε ἐπαγγελίαν καὶ τὴν
σκευασίαν.

Ἑπτακαιδικάτη δύναμις ὑπ' αὐτοῦ γέγραπται τοιάδε.
ἀρτηριακὴ ἄλλη, ὡς Ἡρακλείδης Ταραντῖνος. ʒ σκίλλης χυ-
λοῦ ξέστας γ'. γλυκέος Κρητικοῦ ξε. γ'. οἴνου Φαλερίνου
ξέστας γ'. μέλιτος Ἀττικοῦ κοτύλην α'. κρόκου γο δ'. οἱ δὲ
γο β'. σμύρνης γο γ'. τραγανάνθης γο α'. γλυκείας χυλοῦ
γο β'. λιβάνου γο α'. ὀποβαλσάμου γο στ'. σκευάσας χρῶ.
περὶ ταύτης τῆς δυνάμεως οὔτε τὴν ἐπαγγελίαν οὔτε τὴν
σκευασίαν ἔγραψεν, ὡς ἤδη νοεῖν δυναμένων τῶν ἀναγινω-
σκόντων τὴν γνώμην αὐτοῦ. ἐν μὲν γὰρ τῷ εἰπεῖν, ἄλλη
ἀρτηριακὴ, παραπλησίαν τὴν ἐπαγγελίαν αὐτῆς ἡμᾶς νοεῖν
προσῆκει τῇ γεγραμμένῃ, τὴν δὲ σκευασίαν ἐκ τῶν ἔμπρο-
σθιν λογίζεσθαι.

Ἡ δὲ ὀκτωκαιδικάτη δύναμις οὕτω γέγραπται. ἀρτη-
ριακὴ ἐκ τῶν Περιγένους πρὸς πάντα τὰ τῆς ἀρτηρίας πάθη.

ram cum vino terito, atque ubi optime habuerit medica-
mentum, addito, et ubi modice fuerint liquata, ab igne tol-
lito et repositis utitur. Recte facit et hic Andromachus,
quod quae promittit et quomodo praeparantur adscripsit.

Decima septima confectio talis ab eo traditur. *Arte-
riaca alia, ut Heraclides Tarentinus.* ʒ Succi scillae sex-
tarios iij, passii Cretici sextarios iij, vini Falerni sextarios
iij, mellis Attici heminam j, croci ʒ iv, alii ʒ ij, myrrhae
ʒ iij, tragacanthae ʒ j, succi radicis dulcis ʒ ij, thuris ʒ j,
opobalsami ʒ vj, utere praeparato. Juxta hanc confectionem
neque quae promittat, neque quomodo praeparetur tradidit,
tanquam jam ante sententiam ipsius legentes intelligere que-
ant. Ex eo enim quod dicit, alia arteriaca similia praescri-
ptae ipsam promittere nos intelligere convenit. Praepara-
tionem autem ex antea relatis computare oportet.

Decima octava confectio sic tradita est. *Arteriaca ex li-
bris Perigenis ad omnes arteriae affectus.* ʒ Croci drach. j,

Ed. Chart. XIII. [534.]

Ed. Bas. II. (260.)

24 κρόκον < α'. σταφίδος ἐκγεγιγαρτισμένης < α'. ἀμυγδά-
λων < η'. σμύρνης τετρώβολον, τραγακάνθης < δ'. πιπέ-
ριως λευκοῦ τετρώβολον, μέλι ἐφθόν. ἡ σταφίς φεύγεται, τὰ
δ' ἀμύγδαλα λιπίζεται, ἡ τραγάκανθα ἐν ὕδατι βρέχεται καὶ
λειάνεται ἡμέραν μίαν καὶ οὕτω μίγνυται ὁμοῦ. καὶ περὶ
ταύτης καλῶς ἐποίησε τὴν ἐπαγγελίαν καὶ τὴν σκευασίαν
εἰπὼν, μέσης δέ ἐστι δυνάμειος τὸ φάρμακον, διὸ καὶ πρὸς
πάντα φησὶν αὐτὸ χρήσιμον ὑπάρχειν. ἔστι γὰρ ἡ τῶν μέ-
σων φαρμάκων φύσις τοιαύτη, διὸ καὶ αὐταῖς μὲν μέσαις
διαθέσεισι κυρίως τε καὶ πρώτως ἀρμόττει. ταῖς δ' ἥτοι μα-
λακῶν ἢ ἰσχυρῶν διομέναις φαρμάκων οὐδὲν οὔτε ἀγαθὸν
οὔτε κακὸν ἐργάζεται μέγα.

Ἐσχάτην ἀπασῶν ἀρτηριακὴν ἔγραψεν ὡδί πως. 24
οἰνομέλιτος παλαιοῦ ξε. γ'. ἔψε ἄχρις εἰς ἓνα, εἴτα ἐπίβαλε
στροβίλων πεφωγμένων ἡμίαν, πιπέριως λευκοῦ 70 β'. καὶ
χρῶ. ἦν ἂν τοῦτο τὸ φάρμακον ἐν τοῖς μαλακωτάτοις, εἰ
μὴ τοῦ πιπέριως εἴληφε τι. τοῦτο δὲ λαβὼν ἐπὶ τὴν τῶν

uvae passae exacinatae drach. j, amygdalarum drach. viij,
myrrhae obolos iv, tragacanthae drach. iv, piperis albi obo-
los iv, mel coctum. Uva passa torretur, amygdalae excor-
ticantur, tragacantha in aqua maceratur per diem unum
et teritur ac reliquis admiscetur. Et hic recte ab eo factum
eo quod tum promissionem tum compositionem ejus adje-
cit. Caeterum mediae facultatis medicamentum existit, quare
ad omnes affectus ipsum commodum esse ait; est enim me-
diorum medicamentorum natura talis. Unde etiam ipsis me-
diis affectibus proprie et primario convenit, iis vero qui
mollibus aut fortibus opus habent, neque emolumentum ne-
que detrimentum magnum affert.

Ultimam omnium arteriacam hoc modo descripsit. 24
Vini mulsi veteris sextarios iij, ad unum decoquito, deinde
nucum pinearum tostiarum heminam adjicito, piperis albi
sextantem, ac utitor. Esset sane hoc medicamentum ex mol-
lissimis, si non piper accessisset, hoc vero addito ad mediam

Ed. Chart. XIII. [534. 535.]

Ed. Bas. II. (260)

μίσων ἀφικνεῖται δύναμιν, διὸ καὶ ὁμογενὲς αὐτὸ τῷ προγεγραμμένῳ νομίζων εἶναι ὑπέγραψεν.

[Αἱ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμέναι ἀρτηριακαὶ τὸν ἀριθμὸν τέσσαρις.] Καὶ τῶν ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένων ἀρτηριακῶν ἀρκέσει μνημονεῦσαι τεσσάρων. γράφει δὲ περὶ μὲν τῆς πρώτης ὥδι πῶς κατὰ λέξιν. πρὸς ἀποκεκομμένας φωνὰς διὰ μελέτην. σῦκα καὶ ἡρύγγιον ἐψήσας καλῶς τῷ ἀψήματι μίσγε κόμμι, ὥστε γενέσθαι μέλιτος σκληρότερον, καὶ δίδου εἰς νύκτα. ποιεῖ δὲ καὶ τὸ ἀμμωνιακόν. καὶ διὰ τοῦτο τῆς δυνάμειος αὐτῆς ἐμνημόνευσα, διότι κατὰ μὲν ἀρχὰς ἐπιτήδειός ἐστιν ἡ προγεγραμμένη δύναμις, εἰ διὰ τοῦ ἡρυγγίου σκευάζοιτο, τὸ δὲ ἀμμωνιακὸν ἐπὶ τῶν κίχρονισμένων, ἰσχυρὸν μὲν γάρ ἐστι φάρμακον. οὐ καλῶς οὖν ἐποίησεν ὁ Κρίτων, ἀδιορίστως γράψας ἅμα τῷ μετρίῳ φαρμάκῳ τὸ ἰσχυρότατον. εἰ γὰρ ἐναλλάξῃς τοῦ σκληροῦ τῆς χρήσεως αὐτῶν, οὐ μόνον οὐδὲν ὀνήσεις, ἀλλὰ καὶ βλάβεις τὸν ἄνθρωπον. ἑτέραν ἀρτηριακὴν ἔγραψεν ὁ Κρίτων μέσην τῇ δυνάμει, πεπτικὴν τε καὶ ἄδηκτον, ὥδι πῶς κατὰ λέξιν. ἄλλη ποιοῦσα μά[535]λιστα φωνασκοῖς καὶ πρὸς τραχεῖαν ἀρτη-

facultatem pervenit, propterea etiam ejusdem generis cum praescripto esse ratus subscripsit.

[*Arteriacae a Critone conscriptae quatuor numero.*]

Ex arteriacis a Critone conscriptis quatuor produxisse suffecerit. De prima scribit in haec verba. *Ad vocem interceptam ob contentionem.* Ficum et eryngium probe coquito et ad decoctum gummi misceto, ut melle durior confectio fiat, dato ad noctem. Facit et ammoniacum. Ob id sane medicamenti hujus mentionem feci, quod in principio apta est haec praescripta confectio, si per eryngium praeparatur, ammoniacum autem inveteratis commodum, validum enim medicamentum existit. Non recte igitur Crito fecit, quod cum moderato fortissimum medicamentum indefinite tradidit; si enim ab usu duri immutaveris, non solum nihil juveris, sed etiam laedes hominem. Alteram arteriacam scripsit Crito mediam facultate, concoctoriam et lenem his verbis. *Alia faciens maxime ad eos qui vocem exercent et*

Ed. Chart. XIII. [535.]

Ed. Bal. II. (260. 261.)

ρίαν καὶ τοὺς τῆς βηχὸς παροξυσμοὺς καὶ ὠταλγίας καὶ ἐλκῆ
ἐν ὧσι καὶ αἰδοίᾳ, ἔστι δὲ καὶ πεπτική πρὸς κατάρρους. 2
λίβανου ὀβολοὺς δ. σμύρνης < β. γλυκεὺς κνάθους γ. ἔψε
τὸ γλυκὺ ἕως οἷᾳ μέλιτος τὸ πάχος, εἶτα πρόσβαλλε σμύρ-
ναν καὶ λίβανον μετὰ γλυκεὺς ἡμιέφθου ἕξ αὐτοῦ ἀφηρεμέ-
νου. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακοὺς. τινὲς
μίσγουσι καὶ κρόκου < α'. καὶ γίνεται ὠτική καλὴ καὶ πρὸς
ὀφθαλμῶν φλεγμονάς. ταῦτα μὲν ὁ Κρίτων ἔγραψε καὶ σο-
φῶς καὶ καλῶς. ἐμὲ δ' οὐδὲν ἔτι δεῖ προστιθέναι τὴν ἐξή-
γησιν τῶν τοιούτων φαρμάκων, πολλάκις ἤδη περὶ αὐτῶν
εἰρηκότα. καὶ ἄλλας δὲ δύο παραπλησίας μὲν τῇ προειρη-
μένῃ, μετριοτέρας δὲ τῇ δυνάμει καὶ ἀπλουστάτας οὕτως
ἔγραψεν. (261) ἐκλείμμα τὸ Φαουστιανὸν λεγόμενον. 2 οἷ-
νου Φαλερίνου ξι. α'. μέλιτος Ἀττικοῦ λίτραν α'. ἔψε ἐν
διπλώματι, κινῶν κλωνίᾳ πηγάνου. τὸ δὲ ἕτερον τῶν φαρ-
μάκων ἔστι τοιοῦτον. ἐκλείμμα τὸ διὰ Σκυβελίτου, ᾧ χρῶ-
μιθα. 2 Σκυβελίτου ξέστην α'. κόμμιος γο γ'. μέλιτος γο θ'.
ἔψε ἐν διπλώματι προβρέξας τὸ κόμμι καὶ λιώσας. οὗτος

*asperam arteriam et tussis irritationes, dolorem aurium,
ulcera in auribus ac pudendo. Concoquit etiam destilla-
tiones. 2 Thuris obolos iv, myrrhae drach. ij, passi cya-
thos iij, passum ad mellis spissitudinem decoquito, deinde
myrrham et thus trita cum passo semicocto ablato adjicito.
Facit etiam ad dysentericos et coeliacos. Quidam croci etiam
drachmam addunt et fit auribus commoda atque oculis in-
flammati. Haec Crito perspicue et probe scripsit, neque
opus est me ejusmodi medicamentorum expositionem appo-
nere, ut qui saepe jam de his dixerim. Porro alias duas
praedictae quidem similes, verum moderatiori facultate et
simplicissimas sic scripsit. Eclegma Faustianum appellatum.
2 Vini Falerni sextarium j, mellis Attici lib. j, in duplici
vase coquito, rutae ramulo agitando. Alterum medicamen-
tum tale est. Eclegma ex vino Scybelite quo utimur. 2
Vini Scybelitis sextarium j, gummi 3 iij, mellis 3 ix, oquito
in duplici vase, gummi prius macerato ac dissoluto. Hoc so-*

Ed. Chart. XIII. [535.]

Ed. Bas. II. (261.)

μὲν ἐνταῦθα προσέθηκε μόνον τὸ ἐν διπλώματι. κάλλιστα δ' ἂν τις ποιοῖ αὐτὰς ἀπάσας τὰς ἀρτηριακὰς, ὅσαι τὸ παρηγορικὸν καὶ πεπτικὸν καὶ πραϋντικὸν ἔχειν ἐπαγγέλλονται, διὰ διπλώματος ἔψων, ὅπερ ἐστὶν ἐπ' ἀγγείου διπλοῦ, καθάπερ οἱ μυριβοὶ τὰ μύρα σκευάζουσιν εἰς μέγαν τινὰ λέβητα θερμὸν ὕδωρ ἐγχέοντες, δεύτερον ἐνιστάντες ἔχοντα ἐν αὐτῷ τὸ ἐψόμενον φάρμακον, εἴτα προδιακικανμένοις ἀνθραξιν ἢ ξύλοις ἀκάπνοις ὑποκαίοντες.

[Ἡ διὰ κωδυῶν, ὡς οἱ παλαιοὶ καὶ ὡς ὁ Γαληνός.]

Καὶ περὶ τὴν ταύτης σύνθεσιν ἀδιορίστως αὐτοῖς γέγονε διαφωνία. τινὲς μὲν γὰρ αὐτῶν εἰς ρά. κωδυὰς ἐμβάλλειν ξέστας κ'. ὕδατος ἀξιοῦσιν, ὡς ἐκάστου ξέστου μέτρον ἔχοντος ἕξ κωδυῶν μίξιν. ἔτιοι δὲ εἰς ξε. π'. ὀκτακοσίας κωδυὰς ἐμβάλλουσιν, ὡς ἐκάστου ξέστου δεχομένου κωδυὰς ι'. τινὲς δὲ οὕτως, ὡς ὀκτὼ κωδυῶν τοῦ ξέστου δεχομένου. τινὲς δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς ὕδατος ξέστας γ'. κωδυὰς π'. βάλλου-

lum loco apposuit in duplici vase coctionem fieri debere. Rectissime autem fecerit qui omnes arteriacas, quae mitigatoriam, concoctoriam et lenitoriam vim habere praedicantur, in diplomate, hoc est in duplici vase, coxerit, quomodo sane unguentarii unguenta praeparant; nimirum calidam aquam in magnum quendam lebetem infundentes, ac postea vasculum, quod medicamentum coquendum in se habet, imponentes, et sic praeustas prunas aut ligna fumum non edentia succedentes.

[*Confectio diacodyon, juxta veterum ac Galeni traditionem.*] Quin et circa hujus compositionem veteribus indefinita discordia fuit. Quidam enim ex ipsis ad capita papaveris cxx aquae sextarios xx infundendos censent, ut quaelibet sextarii mensura sex papaveris capita recipiat. Quidam vero in lxxx sextarios octingenta papaveris capita injiciunt, ut singuli sextarii capita x accipiant. Quidam ita temperaverunt, ut sextario vni viij capita tribuerentur. Quidam autem haud scio qua ratione in aquae sextarios tres capita papaveris lxxx conjiciunt. Alii capita

Ed. Chart. XIII. [535.]

Ed. Bal. II. (261.)

σιν. ἄλλοι δὲ ρά. εἰς τοὺς αὐτοὺς γ'. ξέστας. ἐμοὶ δὲ ὀλίγον πάνυ φαίνεται, τοσοῦτον ὕδωρ εἰς τοσαύτας κωδύνας ἐμβάλλειν.

[Ἡ διὰ κωδυῶν Ἀνδρομάχου.] Ὁ μὲν οὖν Ἀνδρόμαχος, ὡς ἐν ταῖς ἀρτηριακαῖς ἀνωτέρω προγέγραπται, τὴν δευτέραν ἐν αὐτῷ σκευάζων, οὕτως ἔγραψιν. κωδύνας χλωρὰς χιλίας διακοσίας, εἰτα ἐπὶ τέλει ὕδωρ ὄμβριον, οὐ προσθεῖς τὸ ποσόν.

[Ἡ διὰ κωδυῶν Κρίτωνος.] Ὁ δὲ Κρίτων ὡδί πως. ἢ διὰ κωδυῶν λιτή, κωδύνας ἀγρίας ὀκτακοσίας, ὕδατος ξε. π'. ἐψήσας εἰς γ'. καὶ ἐκθλίψας πρόσβαλλε μέλιτος λίτρας ι'. εἰ δὲ ποικίλην αὐτὴν ἐθέλοις γενέσθαι, πρόσβαλλε κρόκου, σμύρνης, ὑποκυστίδος χυλοῦ ἀνὰ δραχμὰς ιβ'. λιβάνου <στ'. ἀκακίας δραχμὰς ιβ'. καλῶς οὖν μοι φαίνεται καθ' ἕκαστον ξε. ἐμβάλλειν κωδύνας ι'. οὕτω γὰρ συμβαίνει γράψαντος αὐτοῦ δεῖν ὀκτακοσίας ἐμβάλλειν εἰς ὕδατος ξέστας π'. καὶ γὰρ δὲ τοῦτον τὸν τρόπον σκευάζω μὴ προστιθεῖς μήτε κρό-

ex in eosdem tres sextarios addunt, verum mihi videtur valde pauca aqua esse ad tantam copiam capitum.

[*Confectio ex capitibus papaveris Andromachi.*] Andromachus igitur velut supra in arteriacis praescriptum est, alteram ex ipsis praeparans sic scripsit, capita papaveris viridia mille ducenta, deinde ad finem, aquam pluviam, non apponens aquae quantitatem.

[*Confectio ex capitibus papaveris Critonis.*] Crito vero sic. *Confectio ex capitibus papaveris simplex.* Capita papaveris agrestis octingenta, aquae sextarios lxxx, coquito ad tertias, atque expressis addito mellis lib. x. Si vero variam efficere velis, adde croci, myrrhae, succi hypocyssidis, singulorum drach. xij, thuris drach. sex, acaciae drach. xij. Recte videtur mihi ad singulos sextarios capita x conjicere, ita enim contingit, quum scribat ipse, capita octingenta in aquae sextarios lxxx indendos esse. Et ego sane hoc modo praeparo non apponens neque crocum ne-

Ed. Chart. XIII. [535, 536.]

Ed. Bas. II. (261.)

κου μήτε σμύρνης μήτ' ἄλλο τι καλλίστη γάρ ἐστιν ἡ ἀπλουστάτη.

[536] [Ἡ διὰ κωδυῶν τοῦ Ἡρα.] Ὁ γε μὴν Ἡρας εἰς ρά. κωδυάς, ὕδατος ὀμβρίου ξι. γ'. ἐμβάλλει, παντά-
πασιν ὀλίγον. ἢ κατὰ τινὰ τῶν ἀντιγράφων, οὐ κωδυῶν
ἀριθμὸς ρά. ἀλλὰ δραχμὴ γέγραπται. παραγράφω δὲ τὴν
ὅλην αὐτοῦ λέξιν οὕτως ἔχουσιν. κωδυάς μήκωνος χλωρὰς
ρξ. βαλὼν εἰς ἄγγειον καὶ ὕδατος ὀμβρίου ξι. γ'. ἔασον
βραχῆναι ἡμέρας γ'. εἴτα ἔψε ἕως ἂν λειφθῇ τὸ τρίτον μέ-
ρος, εἴτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐκθλίβε, καὶ διηθήσας μίσγει
μέλιτος ξι. α'. καὶ ἔψε ἐν διπλῷ ἄγγειῳ. ὅταν δὲ ἄρχηται
συστρέφισθαι, προσέμβαλλε ἀκακίας κισθῶς < α'. ὑποκυστί-
δος χυλοῦ < α'. ὅταν δὲ τὰς κωδυάς ἔψῃς ἐν τῷ ὕδατι,
κρόκον δραχμὴν μίαν ἐνδύσον εἰς ὀθόνιον καὶ ἔασον συνέ-
ψισθαι. ἐνιοὶ μέντοι βάλλουσι καὶ σμύρνης < α'. καὶ λειο-
τριβοῦσιν αὐτὰ σὺν ὀλίγῳ γλυκεῖ καὶ ἐπικατερῶσι καὶ συν-
έψουσι μέχρις οὗ ποσῶς συστραφῇ. εἰ μέντοι βούλοιο μὴ

une myrrham neque aliud quicquam, optima est enim sim-
plicissima.

[Confectio ex capitibus papaveris Herac.] At vero
Heras ad capita cxx aquae pluviae sextarios iij infundit,
modicam omnino quantitatem, tametsi in quibusdam exem-
plaribus non numerus capitum papaveris cxx scriptus sit,
sed pondus totidem drachmarum. Ascribam autem totam
ipsius dictionem sic habentem. Capita papaveris viridia cxx
in vas conjicito, et affusis aquae pluviae sextariis tribus,
ad triduum madescere finito, deinde ad tertias coquito et
ablata ab igne exprimito ac colato, admixtoque mellis sex-
tario, in duplici vase coquito, atque ubi spissari coeperit,
acaciae rufae drach. j, succi hypocyssidis 3 j adjicito. Cae-
terum quum ipsa capita coxeris in aqua, croci drach. j,
lindeolo illigatam simul coqui permittito. Quidam enim myr-
rhac drach. j addunt, ipsaque cum modico passo terunt,
atque ita indunt ac simul coquunt donec aliquantulum fue-
rit confectio inspissata. Quod si tamen non medicamenta-

Ed. Chart. XIII. [536.]

Ed. Bas. II. (261.)

φαρμακώδη ποιῆσαι αὐτὴν σὺν τῷ ἀφειψήματι τῶν κωδυῶν, ἐπειδὴ τὸ τρίτον λειφθῇ μέρος, συνεψήσεις τὸ μέλι, τὸ λοιπὸν μὴ συνεμβάλλων.

[Ἡ διὰ κωδυῶν, ὡς Δαμοκράτης.] Ἐσκευάσθη δὲ τὸ φάρμακον τοῦτο, ὡς Δαμοκράτης φησὶν, ὑπὸ Θεμισωνος πρώτου, γράφων οὕτως ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἐπιγραφομένῳ, Δαμοκράτους φιλίαςτρος· ἴσμεν δ' ὅτι διὰ στίχων γέγραπται. φασὶ δὲ Θεμισωνα τοῦτο πρῶτον σκευάσαι τὸ φάρμακον πρὸς βήχας ὑγρὰς καὶ πόνους ἀρτηρίας καὶ φάρυγγος, εἶδη φευμάτων ἀπλῶς ἀπάντων τῶν περὶ τὸν θώρακα καὶ τὰς ἀγρυπνίας, ὧν γε ταῦτά ἐστιν αἷτια.

Μήκωνος ἦν λέγουσιν οἱ γεηπόνοι

Μήκωνα ἀγρίαν. οὐδὲ γὰρ πω σπείρεται,

Κεφαλὰς ἔτι χλωρὰς, ἃς λέγομεν καὶ κωδυὰς

Τὸ σπέρμ' ἐχούσας κισθρόν, οὐδέ πω μέλαν,

Τρεῖς τεσσαράκοντα τὰς μετρίας τοῖς μεγέθεσι

Βάλλ' εἰς χύτραν καινὴν τε καὶ πλατύστομον,

Καὶ περιχέας τρεῖς ὕδατος ὀμβρίου μέτρῳ

riam confectionem facere velis, cum capitum decocto ad tertias redacto mel coques, reliquis non adjectis.

[*Confectio ex capitibus papaveris, Damocratis.*] Hoc medicamentum primum a Themisone praeparatum est, inquit Damocrates in libro, Damocratis medicinae studiosus inscripto. Scimus autem ex versibus eum constare. Ajunt Themisonem hoc medicamentum primum praeparasse ad tussis humidas, dolorem arteriae et gulae species fluxionum simpliciter omnium, quae circa thoracem consistunt et ad vigilias, quarum sane illae existunt causae.

Papaveris, quod nominant ipsi agricolae

Agrestis, nam spontaneum est, nec conseritur,

Capita virentia et recentia integra,

Semen rubens, nondum nigrum gerentia,

Centena bisque dena magnitudinis

Mediocris, in novam ollulam ore amplo indito.

Infunde tres pluvia de aqua sextarios:

Ed. Chart. XIII. [536.]

Ed. Bas. II. (261.)

Ξέστας, ἀπόβριξον νύκτι χῆμέραν μίαν,
 Εἴτ' αὖ μίξας ἐπιπλέον οὐ λάβρω πυρὶ,
 Ἀπόθλιβ' ἀπ' αὐτῶν ἅπαν ὕδωρ εἰς τὴν χύτραν,
 Καὶ προσλαβὼν τρεῖς μέλιτος Ἀττικοῦ λίτρας,
 Πάλιν ἔψε κουφοτέρᾳ καὶ μετρίῳ φλογὶ,
 Καὶ ἔψε ἕως σχῇ μέλιτος οὐχ ὕγρου πάχος.
 Ψύξας δ' ἀποθήσεις εἰς ὑελοῦν ἀγγεῖον.
 Ἡμεῖς μὲν οὕτως. ὁ Θεμίσων δ' ὅτ' ἤρξατο
 Χρῆσθαι, προσέβαλλε σμύρναν, ἀκακίαν, κρόκον,
 Ὑποκυστίδος χυλόν τε, νῦν δ' οὐ βάλλεται.
 Ἀπλουστέρα γὰρ οὕσα καὶ τὸ συμφέρον
 Ἐχὲ πολὺν μᾶλλον καὶ προσηγῆς ἐστ' ἄγαν.
 Δίδου δὲ πλήθος σμικροτάτου μύστρου ποτὲ
 Εἰς νύκτι τοῦτο, ποτὲ δ' ἔλαττον ἡμέρας
 Ἐν τῷ στόματι καὶ διακρατοῦν ὀλίγῳ χρόνῳ
 Κέλινε τήκειν καὶ καταπίνειν ἡρέμα.
 Εἰ δ' αὐτὸ βούλει κοιλίας ἐφικτικόν,
 Τῶν ρευμάτων τε τοῦ στομάχου καὶ πνεύμονος

*Macerato in his totam diem noctem simul,
 Dein coquito lento igne ac diutiuscule et
 Omnem liquorem expressum in ollulam excipe,
 Et mellis Attici libras tres addito.
 Decoquito rursus leniorem ad flammulam,
 Dum non liquentis mellis instar duruerit.
 Mox frigesfacta in vitreum vas condito.
 Sic nos quidem. At Themison prior qui prodidit
 Usum, addit myrrham, acaciam et rubens crocum et
 Hypocystidis succum. Ast ea obsoleta jam,
 Simplex enim parata commodissima est,
 Jucunda valde, lenis atque viribus.
 Ex hac datur mystri minuti quantitas,
 Aliquando plus sub noctem et ad diem minus.
 Ut hanc in ore quis brevi sic detineat,
 Jussus liquentem sensim ita ut post devoret.
 Quod si voles alvum morandi gratia et
 Sistatur ut pulmonis et stomachi fluor*

Ed. Chart. XIII. [536. 537.]

Ed. Bal. II. (261. 262.)

Αἰμορραγιῶν τε τῶν ἄνω διαφράγματος
 Ποιεῖν, εὐπατορικῆς ἢ τὸ κριῖτον Ποντικῆς
 Ῥοὸς καταμίξεις χυλὸν ὥς δραχμὰς δύο.
 Ταῦτόν δ' ἀκακίας τῆς καλῆς καὶ προσφάτου.
 Μέλλων δ' ἀφαιρεῖν τοῦ πυρὸς τὸ φάρμακον,
 Γλυκὺ διαχέας, ταῦτα δύο μίγματα,
 Παράχει κατὰ μικρὸν τοῖς ζέουσιν τῆς χύτρας
 Συνεκζέσας ἀποτίθου ὑάλῳ ψυγέῳ.

[537] [Ἡ διὰ κωδυῶν, Σωρανοῦ.] Σωρανὸς δὲ οὕτω
 σκευάζειν αὐτὴν ἀξιοῖ. ὧς κωδυῶν ρν'. ὕδατος ξξ κ'. λαβὼν
 εἰς λέβητα καινόν, ἔψε ἕως ξξ ι'. εἴτα (262) ἐκβαλὼν τὰς
 κωδυὰς, βάλε μέλιτος ξξ α'. καὶ ἐνδήσας εἰς ὀθόνιον, σμύρ-
 νης, κρόκου, ὑποκυστιδος, ἀκακίας χυλοῦ ἅνα δραχμὴν μίαν
 καὶ τριώβσλον, καὶ ἀποδήσας ἀποκρέμασον εἰς τὸν λέβητα,
 ἵνα τῷ μέλιτι συνέψηται. ἐπειδὴν δὲ συστραφῇ, ἄρον τὸ ἐν-
 δέσμιον καὶ βαλὼν εἰς θυρίαν τρίψον μετὰ γλυκέος κνάθων

*Eruptioque sanguinis septum supra,
 Facere, eupatoricas aut tu potius hinc Ponticas
 Adde rhois succi simul drachmas duas,
 Tantundem et acaciae bonae non veteris:
 Auserre jam volens ab igne pharmacum,
 Diluta passo ambo haec simul confundito,
 Paulatim adhuc in ollula ferventibus,
 Quo ferveant parum simul, mox vasculo
 Refrigerata indantur inde vitreo.*

[Confectio ex capitibus papaveris, Sorani.] Soranus
 porro ita praeparandam censet. Ὡς Caputum papaveris nu-
 mero cl, aquae sextar. xx, in lebetem novum conjecta ad
 dimidias coquito et rejectis capitibus mellis sextar. j ad-
 dito, postea vero myrrhae, croci, hypocystidis et acaciae
 succi, singulorum drach. unam, obolos tres linteolo illigato
 et in ollam sive lebetem suspendito, quo simul cum melle
 coquantur, postquam vero crassescere inceperit, fasciculum
 colligatum tollito et in mortarium conjectum cum passi cya-

Ed. Chart. XIII. [537.]

Ed. Bas. II. (262.)

γ'. εἴτα βαλὼν εἰς τὸν λέβητα συνέψει μαλακῶς, μέχρι στραφῇ. πραοτέρα δέ ἐστιν ἢ διὰ μόνου μέλιτος καὶ τοῦ ἀποβρέγματος τῶν κωδυῶν. ἀνυτικωτέρα δὲ γίνεται προσλαβοῦσα ἐν τῇ ἀποδήσει τοῦ ὁθονίου μελίλωτον ἀντὶ τῶν στυφόντων καὶ γλυκυδρίζης ρίζαν.

[Γαληνοῦ ἢ διὰ κωδυῶν.] Ὡς ἐγὼ συντίθημι κεχρησθαι τῇ διὰ τῶν κωδυῶν ἀξιῶ. πειραθέντι μοι γὰρ τῶν προειρημένων σκευασιῶν ἔδοξεν ἀμείνων εἶναι καθ' ἣν εἰς ἓνα ξι. ἐμβάλλονται κωδυῖαι δέκα, καθάπερ ὁ Κρίτων ἔγραψεν, ἢ εἰς δύο ξι. ιε'. καθάπερ ὁ Σωρανός, ἐν τῷ μέσῳ δ' ἀμφοῖν τούτων τῶν ὅρων ἐστίν, ἐμβαλλόντων ἡμῶν ὀκτώ κωδυῖας ἢ θ'. προβρέχω δ' αὐτάς οὐ τρισὶν ἡμέραις, ὡς Ἡράς, ἀλλ' οὐδὲ εὐθέως ἀφαιρεθείσας ἔψω, ἀλλ' ἐὰν μὲν ὥσιν ὑγρότεραί τε καὶ μαλακώτεραι μιᾶς ἡμέρας, ὑπακουομένης ἐν ταῖς τοιαύταις λέξεσιν ἀπάσαις καὶ τῆς νυκτός, ὥσπερ καὶ τὸν ἐνιαυτὸν ἡμέρας λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι τξέ'. ἐὰν δὲ σκληρότεραι καὶ ξηρότεραι τυγχάνωσιν οὔσαι καὶ πλείονι χρόνῳ

this iij terito, indeque in lebetem coniectum lente simul donec spissetur coquito. Verum mitior est confectio, quae ex solo melle et capitum papaveris cremore constat. Efficacior autem redditur, si in fasciculum linteoli pro astringentibus melilotum et radicem dulcem addideris.

[*Confectio ex capitibus papaveris Galeni.*] Caeterum velut ego compono confectionem ex papaveris capitibus, ita ea utendum censeo. Etenim quum de praedictis confectionibus experimentum sumpserim, praestantior ea visa est, in qua ad unum aquae sextarium capita decem injiciuntur, quemadmodum Grito scripsit, aut ad duos sextarios quindecim capita velut Soranus, in medio autem horum amborum terminorum est, ubi octo aut novem capita in unum sextarium conjiciamus. Praemacero autem ea non ad triduum velut Heras, sed neque statim ablatas coquo, sed si quidem humidiora et molliora fuerint, ad unum diem. Accipienda est autem in omnibus hujusmodi sermonibus etiam nox, quemadmodum etiam annum dierum ccclxv esse so-

Ed. Chart. XIII. [537.]

Ed. Bal. II. (262.)

τῆς μιᾶς ἡμέρας αὐτὰς διαβρέχω, ἄμεινον δὲ τὰς μὴ πω σκληρὰς λαμβάνειν. εὐδὴλον δ' ὅτι καὶ τὰς λίαν μαλακὰς ἀποβάλλεσθαι προσήκει. αἱ μὲν γὰρ ξηρότεραι ὀλίγον τὸν χυλὸν ἔχουσιν, αἱ δὲ ὑγρότεραι πολὺν μὲν, ἀλλ' ἄπειτον ἔτι καὶ ὑδατώδη καὶ ἄτονον, διὸ καὶ τὰς ἐξ ὑγρῶν καὶ ἐλωδῶν χωρίων παραιτητέον. ὃν δ' εἶπον ἀριθμὸν τῶν κωδυῶν ἐμβάλλειν χρῆναι κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ὕδατος, ἐπὶ τῶν μέσων ἀκούειν χρῆ. ἐπειδὴ τινὲς μὲν εἰσι μείζους τῶν συμμέτρων, τινὲς δὲ ἐλάττους, ἔνιαι δὲ καὶ μέσαι, καθάπερ εἶωθεν ὥς τὸ πολὺ γίνεσθαι, πασῶν ἐφεξῆς τὸν εἰρημένον ἀριθμὸν ἐμβάλλης τῷ ξε. τῆς δὲ ἐψήσιως ὅρος ἔστω σοι μὴ τὸ τρίτον ἢ τὸ τέταρτον ἢ ὅλως τοιοῦτόν τι μόριον ἀπολειφθῆναι τοῦ ὕδατος, ἀλλ' ὅταν πρῶτον ὅλαι τακεραὶ γενηθῶσι, βουλόμεθα γὰρ αὐτῶν. δηλονότι τὸν χυλὸν ἐκθλίψαι. τοῦτο δ' αὐτάρκως γίνεται τακερῶν ἀποτίλεισθαι αὐτῶν, περιττὸν οὖν τὸ ἐπιπλέον ἔπειν. μίγνυσθαι δ' ἀξιώ τούτῳ μέλιτος ἥμισυ μέτρον καὶ ἔψισθαι ἐπὶ ἀκάπνου πυ-

lemus dicere. Si vero duriora et sicciora sint, etiam longiori tempore ipsa macero, praestat autem accipere nondum indurata. Manifestum vero, quod etiam valde mollia abjicienda sunt, sicciora enim exiguum succum habent, humidiora vero multum quidem, sed crudum adhuc et aquosum ac debilem, quapropter ex humidis ac palustribus locis accepta fugienda sunt. At vero numerum quem dixi injici oportere juxta proportionem aquae, de mediocribus intelligere oportet. Quum enim quaedam majora moderatis, quaedam minora existant, quaedam vero inter haec media, quemadmodum ut plurimum esse solent, ex his praedictum numerum ad sextarium conjicere oportet. Terminus autem coctionis sit non ut tertia aut quarta aut aliqua talis pars aquae fiat reliqua, verum ubi primum in totum flaccida fuerint facta, succum enim ipsorum exprimere volumus, hoc vero sufficienter continget ipsis flaccidis factis, supervacuum igitur diutius coquere. Caeterum mellis dimidiam mensuram huic succo admiscendam censeo et coquendam

Ed. Chart. XIII. [537. 538.]

Ed. Bas. II. (262.)

ρὸς ἄχρι συστάσεως Ἀττικοῦ μέλιτος. ἐν ὀμβρίῳ δὲ ὕδατι ἔνιοι τὴν ἔψησιν ἐποιήσαντο τῶν κωδυῶν διὰ τοῦ μὴ μεταβάλλειν αὐτὸ πρὸς ἑτέραν ποιότητα σηπιδονώδη. σοὶ δ' ἀρκέσει καὶ τὸ πηγαῖον, ὅταν μὴ παρῇ τὸ ὀμβριον. ἀρκεῖ δὲ αὐτὸ καθαρὸν εἶναι καὶ ἄκρατον πάσης ἐπιμιξίας, ὥστε διὰ τοῦτο καὶ τὸ διὰ τῶν μολυβδίνων σπλήνων ὀχετευόμενον φευκτέον. ἰλύματα γάρ τινα τοῦ μολύβδου κατὰ τοῦτο περιέχεται. διὸ καὶ οἱ πίνοντες ὑποστάθμην τοῦ τοιοῦτου ὕδατος δυσεντερικοὶ γίνονται.

[538] [Περὶ χρήσεως τοῦ διὰ κωδυῶν.] Ἡ χρῆσις δὲ αὐτοῦ τοῖς ὕπνου διεσπασμένοις ἐστίν, οἷς καὶ τὰ δι' ὀπίου συντιθέμενα πολλάκις ἀναγκαζόμεθα δίδοναι. χρῆζουσι δὲ μάλιστα τῶν τοιούτων φαρμάκων οἷς ἀπὸ κεφαλῆς εἰς τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν καταρρεῖ ρεῦμα λεπτὸν, οὐκ ἐπιτρέπον κοιμᾶσθαι διὰ τὰς ἐπσμένας βῆχας. ἐπὶ δὲ τῶν τοιούτων ἐγὼ καὶ τὴν σκευασίαν τοῦ φαρμάκου δι' ἐψήματος εἶωθα ποιῆσθαι. λέλεκται δέ μοι πρόσθεν, ἔψημα καλεῖσθαι πρὸς ἡμῶν τὸ ἐψημένον γλεῦκος, ὅπερ καὶ σίραιον ὀνομάζουσι

simul ad lentum ignem ad compagem Attici mellis. Verum in aqua pluvia quidam capitum coctionem fecerunt, ne videlicet ipsa ad aliam putredinosam qualitatem transmutetur, tibi vero etiam fontana sufficiet, pluvia non praesente, satis est et ipsam mundam esse et omnis mixturae exortem, ob quam rem ea, quae per plumbeos canales derivatur, fugienda erit; limus enim quidam ex plumbo in ea continetur. Unde etiam qui aquae ejusmodi faecem combibunt dysenterici evadunt.

[De usu confectionis ex papaveris capitibus.] Usus ejus est in iis, qui somno opus habent, quibus etiam ex opio constantia saepe exhibere cogimur. Opus habent maxime hujusmodi medicamentis ii, quibus tenuis fluxus a capite ad asperam arteriam destillat, non permittens dormire ob consequentem tussim. In talibus ego etiam ex sapā medicamenti confectionem parare soleo. Dictum autem a me antea est sapam a nobis appellari mustum coctum, quod

Ed. Chart. XIII. [538.]

Ed. Bas. II. (262.)

τινες τῶν ἱατρῶν. ἀντάρκης δ' ἡ ἔψησις εἰς τὰ τοιαῦτά ἐστιν, ὅταν εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ ὕδατος ἐψηθῶσιν αἱ κωδύαι καὶ διὰ γλυκέος ἢ Θηραίου τοῦ Κρητικοῦ κάλλιον ἢ διὰ μέλιτος ἔψειν, ὅταν ἢ τὸ ῥεύμα πάνυ λεπτόν. ἴσμεν γὰρ ὅτι λεπτυντικῆς ἐστὶ δυνάμειος τὸ μέλι. φεύγειν οὖν αὐτὸ χρὴ τηρικαῦτα, τοὺς γὰρ λεπτοὺς καταρροὺς ἐπιτείνει. μινύναι δὲ ἐφομένῳ τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ γλυκυρρίζης ῥίζαν, ὥς συνεψηθῆναι. μὴ παρούσης δ' ἐκείνης, τὸν ἀπὸ τῆς Κρήτης κομιζόμενον χυλόν. εἰ δὲ περιέχεται κατὰ τὸν πνεύμονα καταρροϊκὸν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πλῆθος, ἢ διὰ τοῦ μέλιτος σκευασία βελτίων. ὥσπερ γὰρ ὕπνου χρήζουσιν ἢ δι' ἐψήματος, οὕτω καὶ τοῦ διαπτύνειν ἢ διὰ τοῦ μέλιτος γίνεται. καὶ πρὸς τὸ κατεπείγον οὖν ἰστάμενος εἰς ὕπνον τρεπομένου τοῦ κάμνοντος, ἥτοι τοῦ διὰ μέλιτος ἢ τοῦ χωρὶς τούτου σκευασθέντος δώσις φαρμάκου, καὶ ποτὲ καὶ μινύς ἄμφω, σκοπὸν ἔχων κατὰ τὴν μῆξιν ἐμβάλλειν πλέον θατέρου τοῦ κατεπείγοντος. ὀνομάζω δὲ κατεπείγον τὸ δεόμενον

etiam siraenum quidam medici vocant. Sufficiens coctio ejus ad ejusmodi est, ubi capita papaveris ad medietatem aquae fuerint decocta. Quin et per passum aut Theraeum Creticum melius est quam per mel coctionem fieri, ubi fluxus valde tennis extiterit, scimus enim attenuantis facultatis mel esse, fugiendum igitur tunc, tenues enim fluxiones anget. Miscenda etiam hujusmodi medicamento, dum coquitur, radix dulcis, quo simul coquatur, ubi vero haec non adfit, succus qui ex Creta apportatur. Si vero circa pulmonem consistat copia fluoris a capite delati, confectio ex melle melior est. Quemadmodum enim somno opus habentibus ea quae ex sapa constat, sic rejectatione per sputum indigentibus ea quae ex melle fit commodior existit. Ei quod urget igitur renitendo, ubi in somnum vertitur aeger, aut quod ex melle constat aut quod citra hoc apparatus est medicamentum exhibebis, aliquando etiam ambobus permixtis, scopum habens ipsum urgens circa mixturam, ex utro amplius conjicere oporteat; appello autem urgens id quod

Ed. Chart. XIII. [538.]

Ed. Bas. II. (262.)

βοηθείας μείζονος. ἡ δὲ σύμμετρος δόσις ἔστω σοι δυοῖν κοχλιαρίων ἀξιολόγων τὸ μέγεθος. αὐξήσεις δὲ αὐτὴν ἢ μειώσεις ἀποβλέπων εἰς τε τὸ τοῦ σώματος μέγεθος ὃ προσφέρεις καὶ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους καὶ τὸ χωρίον. ἐν ἅπασιν γὰρ τούτοις ἐπὶ μὲν τὸ ψυχρότερον ῥέπουσι δώσεις ἐλάχιστον, ἐπὶ δὲ τὸ θερμότερον ἐκτενέστερον. ὅτι δὲ καὶ πρὸς τὸ τοῦ κατάρρῃος ποσὸν τε καὶ ποιὸν ἀποβλέπων ἢ πολὺν ἢ ἔλαττον δώσεις εὐδὴλον ὑπάρχει κοινὸν γὰρ τοῦτο ἐπὶ πάντων τῶν βοηθημάτων ἐστίν. ἀντάρχεις μὲν οὖν ἦσαν καὶ αἱ γεγραμμέναι πρόσθεν ἀρτηριακαί· προσθεῖναι δ' ἔδοξέ μοι καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένας ἐν τῷ β' τῶν ἐντὸς. ἔναιαι μὲν γὰρ ταῦτα πάντα, τινὲς δὲ ἐγγυτάτω ταῖς προγεγραμμέναις εἰσὶν, ὥστε βεβαιοῦσθαι καὶ τούτου τὰς γραφάς, καὶ προσέτι διὰ τὸ τὰς σκευασίας αὐτῶν καὶ χρήσεις ἐπιμελέστερον ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγράφθαι.

[Αἱ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι ἀρτηριακαὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐντὸς, ἃ Μνάσωνος ἐπιγράφει. Ἀντωνίου Μούσα πρὸς φωνῆς ἀποκοπὴν.] Κράμβης χλωρᾶς τοῦ; καυλοῦς

majori auxilio opus habet. Datur commoderata mensura duorum cochleariorum satis magnorum copia. Augebis autem et minues hanc copiam ad magnitudinem corporis, cui exhibiturus es, respiciens item ad aetatem et anni tempestatem ac regionem, in omnibus enim his frigidioribus minimum dabis, calidioribus amplius. Quod vero etiam multitudinis ac qualitatis ipsius destillationis respectu aut plus aut minus dabis manifestum existit; commune enim hoc in omnibus auxiliis est. Suffecerant equidem prae-scriptae arteriacaе, verum apponere amplius mihi visum etiam eas, quae Asclepiades in secundo interiorum scripsit. Aliquae enim ex eis penitus eadem sunt, quaedam prae-scriptis valde vicinae, ut et ex eo certitudo descriptionum confirmetur. Quin ultra haec praeparandi et utendi modus diligentius ab ipso Asclepiade traditus est.

[Arteriacaе ab Asclepiade conscriptae in secundo internorum, quae Mnasoni inscribit. Antonii Musae ad vocem interceptam.] Brassicae viridis cauliculos depuratos

Ed. Chart. XIII. [538. 539.]

Ed. Bas. II. (262. 263.)

καθάρας δίδου διαμασᾶσθαι, καὶ τὸ ἀχυρῶδες αὐτῶν ἀποπύειν παραίνει, τὸν δὲ χυλὸν καταπίνειν. ἄλλη. κράμβης χυλὸν μετὰ μέλιτος ἐψήσας δίδου ἐκλείχειν. τοῦτο ὠφελεῖ παραχρῆμα. ἄλλη. ἡρυγγίου ἐν ὕδατι ἐψημένου λαβὼν τοῦ χυλοῦ κοτύλας δύο καὶ σύκων ἐν ὕδατι ἐψημένων τοῦ χυλοῦ τὸ ἴσον καὶ τούτοις ἐπιβαλὼν κόμμιως λειοτάτου < ἢ. ἔπει φιλοπόνως, ὥς ἀρτηριακῆς ἔχειν τὸ πάχος, ἐκ τούτου δίδου ἐκλείχειν εἰς ὕπνον πορευομένοις μέχρι κυάθου ἑνός.

[539] [Ἄλλη ἀρτηριακὴ Χαριξένους. ποιᾷ πρὸς ἤχους καὶ βράγχους καὶ φωνῆς ἀποκοπὴν καὶ θασύτητα καὶ τὰς ἐκ διαστάσεως ἀποκοπὰς.] ʒ Κρόκου δραχμὰς β'. ὁποῦ Κυρηναϊκοῦ < α'. μέλιτος Ἀττικοῦ κυ. στ'. ἔπει τὸ μέλι, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπίβαλε κατὰ τῶν λοιπῶν, καὶ χρῶ καθὰ προεῖρηται, ἀναπλάττων σφαιρία καὶ δίδου ἐπὶ τὴν γλῶτταν κατέχειν. ἄλλη. ʒ χαλβάνης < στ'. (263) πεπέρτως < α'. νίτρον < α'. μέλιτος Ἀττικοῦ κυάθους στ'. ἔπει τὸ μέλι καὶ τὴν χαλβάνην, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπίβαλε κατὰ τῶν λοιπῶν, καὶ χρῶ καθὰ προεῖρηται.

manducandos praebe, et quod instar palearum exuccum est expuere jube, succum vero deglutire. *Alia.* Brassicae succum cum melle coctum delingendum exhibe, auxiliatur confestim. *Alia.* Succu eryngii in aqua cocti heminas duas excipito et succu ficum in aqua coctarum tantundem, his adde gummi subtilissime dissoluti drach. octo, coquito diligenter ad arteriacae spissitudinem et inde cubitum ituris ad cyathi mensuram delingendum praebe.

[*Alia arteriaca Charixenis, facit ad sonum vocis fractum, destillationes in arteriam vocem interceptam et rancam ad interceptiones vocis ex distensione.*] ʒ Croci ʒ ij, succu Cyrenaici drach. j, mellis Attici cyathos vj, mel coquito, et ubi spissatum fuerit, reliquis admisceto ac utitor velut dictum est, pilulis inde formatis quae sub lingua destineantur. *Alia.* ʒ Galbani drach. vj, piperis ʒ j, nitri drach. unam, mellis Attici cyathos sex, galbanum et mel coquito et densata reliquis unito, utitor ut dictum est.

Ed. Chart. XIII. (539.)

Ed. Bas. II. (263.)

[Ἄλλη πρὸς ἡλκωμένην ἀρτηρίαν Χαριξένου, ποιῇ καὶ πρὸς φωνασκουμένους πρὸ τῶν ἀγῶνων καὶ μετὰ τοὺς ἀγῶνας δεδομένη. ποιῇ δὲ καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν περιωδυνίας, ἔξωθεν ἐπιτιθιμένη ἐρίου ἐμβρεχομένου, ποιῇ καὶ πρὸς τὰς ἐντὸς διαθέσεις ἐκλειχόμενη.] ʒ Κόμμιος, τραγακάνθης ἀνὰ ʒ στ'. λιβάνου, σμύρνης ἀνὰ ʒ α'. καὶ τριώβολον, κρόκου, ὑποκυστίδος χυλοῦ ἀνὰ ʒ α'. γλυκίος Σκυβελίτου ἢ Θηραίου ξέστας στ'. βρέχε κόμμι, τραγάκανθαν, σμύρνην, λίβανον ὑποκυστίδος χυλῶ, τούτοις ἐπιβαλὼν μέρος τοῦ γλυκίος, καὶ ὅταν διαλυθῇ, τρῖβε φιλοπόνως καὶ τῷ γλυκεῖ μέξας ἔψε συνεχῶς κινῶν. τὸν δὲ κρόκον εἰς κροκοφαρτὸν βαλὼν ἔψε μετὰ τοῦ φαρμάκου, ἄνω τὰς ἀρχὰς κατέχων καὶ γλυκεῖ διαλύσας καὶ λιάνας, ἐπιβαλὼν τῷ φαρμάκῳ, ἀνελόμενος χρῶ. ἄλλη. ʒ γλυκυρρίζης χυλοῦ, τραγακάνθης ἀνὰ δραχμὰς γ'. κρόκου, σμύρνης ἀνὰ ʒ α'. λιβάνου, ναρδοστάχυος ἀνὰ τριώβολον, προτρόπου ξέστας γ'. χρῶ.

[Ἄλλη Λυσίου πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις.] ʒ Κρόκου,

[*Alia ad exulceratam arteriam Charixenis. Facit et iis qui vocem exercent ante et post certamen data. Facit ad oculorum dolores forinfecus imposita lana ex ea madefacta. Facit et ad internas affectiones linctu accepta.*]

ʒ Gummi, tragacanthae, utriusque ʒ vj, thuris, myrrhae, utriusque ʒ j, obolos tres, croci, hypocystidis succi, utriusque ʒ j, passi Scybelitae aut Theracae sextarios sex. Gummi, tragacantham, myrrham, thus, una cum hypocystidis succo macerato, affusa ipsius passi portione, atque ubi dissoluta fuerint, diligenter terito et ad passum misceto, assidueque movendo coquito. Crocum vero sacculo stupa contexto initiis in sublimi contentis inditum, una cum medicamento coquito, deinde exemptum passo dilutum ac tritum ad medicamentum conjicito et repositis utitor. *Alia.* ʒ Succi radiceis dulcis, tragacanthae, utriusque ʒ iij, croci, myrrhae, utriusque ʒ j, thuris, spicae nardi, utriusque obolos tres, protropi sextarios tres, utere.

[*Alia Lysiae ad eosdem affectus.*] ʒ Croci, myrrhae,

Ed. Chart. XIII. [539.]

Ed. Bas. II. (263.)

σμύρνης, γλυκυρρίζης χυλού, λιβάνου, κασσίας ἀνὰ < α'.
πιπέριως κόκκους κδ'. γλυκίος Κρητικοῦ ξίστας γ'. μέλιτος
Ἀττικοῦ κυάθους στ'. χρῶ.

[Ἄλλη Χαριξένους.] 4 Κρόκου < γ'. σμύρνης < α' δ'.
λιβάνου, γλυκυρρίζης ἀνὰ < α'. γλυκίος Κρητικοῦ ξι. γ'.
ποιεῖ πρὸς ἤχους καὶ βράγχους καὶ φωνῆς ἀποκοπὴν καὶ
φλεγμονὴν παρισθμίων. ποιεῖ καὶ πρὸς φωνασκουμένους πρὸ
τῶν ἀγῶνων καὶ μετὰ τοὺς ἀγῶνας δεδομένη. καὶ τοὺς κατι-
ψυγμένους δὲ ὠφελεῖ, ποιεῖ βήττιονσι προσφάτως καὶ χρό-
νίως. ποιεῖ αἱμοπτυϊκοῖς, ἀναφορικοῖς, κοιλιακοῖς, ποιεῖ καὶ
πρὸς τὴν τοῦ πνεύματος δυσωδίαν. ἄλλη ὑπογλωσσίς. ποιεῖ
πρὸς ἀρτηρίαν τετραχυσμένην καὶ φωνῆς ἀποκοπὴν καὶ τὰς
λοιπὰς διαθέσεις. 4 τραγακάνθης, κόμμιως Θηβαϊκοῦ ἀνὰ
δραχμὰς γ'. σμύρνης, λιβανωτοῦ ἀτμήτου ἀνὰ < α'. καὶ
τριώβολον, κρόκου < α'. γλυκυρρίζης χυλοῦ τριώβολον, φοι-
νικοβαλάνων τριῶν τὴν σάρκα, γλυκίος προιτρόπου ἢ Θηραίου,
ὅσον ἔξαρκεῖ εἰς ἀνάληψιν. ἔστι δὲ ἀφειψημένον, ὥστε μέ-

succi radicis dulcis, thuris, cassiae, singulorum drach. j, pi-
peris grana xxiv, passi Cretici sextarios tres, mellis Attici
cyathos vj, utere.

[*Alia Charixenis.*] 4 Croci drach. tres, myrrhae
drach. j β, thuris, succi glycyrrhizae, utriusque 3 j, passi
Cretici sextarios tres. Facit ad sonum fractum, destillatio-
nes in arteriam, interceptam vocem, tonsillas inflammatas,
facit etiam ad phonascos ante et post certamen data. Juvat
perfrigeratos, facit ad recentem et veterem tussim, ad spuen-
tes sanguinem, eundemque sursum rejectantibus, prodest et
coeliacis. Conducit item ad spiritus factorem. *Alia sublin-
guis facit ad arteriam exasperatam et vocem interceptam,
itemque reliquos affectus.* 4 Tragacanthae, gummi The-
baici, utriusque drach. tres, myrrhae, thuris non secti,
utriusque drach. unam, obolos tres, croci drach. unam, succi
glycyrrhizae obolos tres, phoenicobalanorum trium carnem,
passi protropi aut Theraci quod satis est his excipiendis, de-

Ed. Chart. XIII. [539. 540.]

Ed. Bas. II. (263.)

λίτος ἔχειν πάχος. δίδου δὲ πυάμου Αἰγυπτίου τὸ μέγεθος ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν καὶ τὸ διαλυόμενον καταπίμπιν.

[Ἄλλη ὑπογλωσσὰ Διοσκορίδου.] ʒ Κρόκον, σμύρνης, τραγανάνθης, γλυκυρρίζης χυλοῦ ἀνὰ ʒ α'. στρόβιλα πεκαυμένα ἀριθμῶ ʒ. ἀμύγδαλα καθαρὰ ἰσάριθμα, μέλιτι ἐφθῶ ἀναλάμβανε, ἥ δόσις καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος ὥστε ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν.

[540] [Ἄλλη Σκριβωνίου Λάργου ὑπογλωσσὶς. ποιεῖ πρὸς τὰς τῆς φωνῆς ἀποκοπὰς.] ʒ Κρόκον, τερμινθίνης ἀνὰ ʒ β'. ἱριῶς Ἰλλυρικῆς ʒ ια'. τραγανάνθης ʒ η'. πεπείριως κόκκους τξ. μετὰ μέλιτος ἐφθῶ καὶ τερμινθίνης ὁμοῦ ἐφθῆς, χρῶ ὑπὸ τὴν γλῶτταν καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος. ἄλλη Σκριβωνίου Λάργου ὑπογλωσσὶς ποιεῖ πρὸς τὰς τῆς φωνῆς ἀποκοπὰς. ʒ γλυκυρρίζης ʒ η'. σμύρνης ʒ κδ'. τερμινθίνης ʒ λβ'. τραγανάνθης ʒ λκ'. ἕκαστον τῶν ξηρῶν κόπτε κατ' ἰδίαν καὶ σῆθε. τὴν δὲ ῥητίνην ἐφ' ὄλμον βαλὼν, κόπτε καταπλάσσων τὰ ξηρὰ, εἴτα ἐνώσας ἀνάπλαττε, πυάμου Αἰγυπτίου τὸ μέγεθος καὶ ξήναινε ἐν σκιᾷ. ἐπὶ δὲ

coquatur ad crassitudinem mellis. Datur fabae Aegyptiae magnitudine sub lingua tenenda et dissoluta transglutienda.

[Alia hypoglossis Dioscoridis.] ʒ Croci, myrrhae, tragacanthae, radicis dulcis succi, singulorum ʒ j, nuces pineas repurgatas numero sexaginta, amygdalas mundatas totidem, excipe melle cocto. Datur nucis Ponticae magnitudine sub lingua tenenda.

[Alia Scribonii Largi hypoglossis facit ad vocem interceptam.] ʒ Croci, terebinthinae, singulorum ʒ xij, iridis Illyricae ʒ xvj, tragacanthae ʒ viij, piperis grana ccclx, excipe melle cocto et terebinthina simul cocta, utere sub lingua nucis Ponticae magnitudine. Alia Scribonii Largi hypoglossis, facit ad vocem interceptam. ʒ Glycyrrhizae ʒ vüj, myrrhae ʒ xxiv, terebinthinae ʒ xxxij, tragacanthae ʒ xxxvüj. Arida singula per se tundito ac cribrato, resinam autem in pilam conjectam tundito, arida ad ipsam inspergendo, deinde ex unitis omnibus pastillos formato fabae Aegyptiae magnitudinis, quos in umbra liccato, atque usus tempore unum aut

Ed. Chart. XIII. [540.]

BaEd.f. II. (265.)

τῆς χρήσεως δίδου μίαν ἢ δύο ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν καὶ τὸ τηκόμενον καταπινέτω. δεῖ δὲ τὸ φάρμακον ταχέως ἀναπλάττειν. πρὸς ὃ οὖν ἀναπλάττεις, πρὸς τοῦτο κόπτει, ξηραίνεται γὰρ ταχέως καὶ διὰ τοῦτο ἀναπλάττοντα πρὸς χεῖρα δεῖ κόπτειν.

[Ἄλλη ἀρωματικὴ Μιθριδάτιος. ποιῇ πρὸς τὰς περὶ ἀρτηρίαν διαθέσεις πρὸς τὰς ἐν πνεύμονι ἐλκώσεις, αἰμοπτυϊκοῖς, φθισικοῖς, ἐμπτυϊκοῖς, περιπνευμονικοῖς.] ʒ Κρόκου ᾠβ' S". σμύρνης, ῥητίνης τερμινθίνης ἀνὰ ᾠβ'. λιβάνου ᾠα' S". γάρδου, κινναμώμου, κασσίας, τραγακάνθης ἀνὰ ᾠα'. μέλιτος Ἀττικοῦ κοτύλην ᾠα'. ἔψε μέλι καὶ ῥητίνην, ὥστε ἄλκιμον γενέσθαι καὶ ἰσῶδες καὶ ἀμόλυντον ἐνσταζόμενον εἰς ὕδωρ ψυχρὸν καὶ κατέρα κατὰ τῶν ξηρῶν καὶ ἀνακόψας ἐπιμιλῶς ἀνελού, χρῶ καρίου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος, δίδου ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν, ὡς προεῖρηται. ἄλλη Μιθριδάτιος. ʒ σμύρνης, κρόκου ἀνὰ ᾠδ'. γάρδου Ἰνδικῆς, τερμινθίνης ἀνὰ ᾠβ'. λιβάνου, κασσίας, κινναμώμου ἀνὰ ᾠα'. γλυκέος Κρητικοῦ κοτύλας γ'. ἔψε γλυκὺ καὶ τερ-

duos sub lingua tenendos dato ac liquefcentes devorandos. Oportet autem hoc medicamentum confectum in pastillos conformare. Quo tempore igitur pastillos cogis, eodem etiam tundes, resiccantur enim cito, et ob id pastillos ex eo formantem ad manum simul tundere oportet.

[Alia aromatica Mithridatis, facit ad arteriae affectus, pulmonis ulcerationes, spuantes sanguinem, tabescentes, suppuratos et peripneumonicos.] ʒ Croci ʒ ij ʒ, myrrhae, resinae terebinthinae, utriusque ʒ ij, thuris ʒ j ʒ, nardi, cinnamomi, cassiae, tragacanthae, singulorum ʒ j, mellis Attici heminam j. Mel et resinam coquito, ut tractilia fiant ac fibrosa et non inquinent in frigidam aquam instillata, dein cum aridis committito ac probe contundito et reponito. Utere nucis Ponticae magnitudine sub lingua detenta, ut praedictum est. Alia Mithridatis. ʒ Myrrhae, croci, utriusque ʒ iv, nardi Indicae, terebinthinae, utriusque ʒ ij, thuris, cassiae, cinnamomi, singulorum ʒ j, passi Cretici heminas tres. Passum et terebinthinam ad perfectam

Ed. Chart. XIII. [540.]

Ed. Bal. II. (265.)

μινθίνην μέχρι παντελοῦς συστάσεως καὶ κατέρω κατὰ τῶν
ξηρῶν καὶ ἀνελόμενος δίδου καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος
ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν.

[Ἄλλη διὰ τῆς πτέρως Ἀνδρομάχου ἀρωματικῆ· ἀρ-
μόζει αἱμοπτυϊκοῖς, πλευριτικοῖς, φθισικοῖς, σπληνικοῖς, ἥπα-
τικοῖς, ἰκτερικοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς περὶ μήτραν καὶ κύ-
στιν διαθέσεις.] Αἱ ῥίζαι πτέρως ὥς ὅτι μάλιστα αἱ πα-
χύταται πλύνονται ἐπιμελῶς, ἕως ἂν τὸ γιῶδες ἀποστῇ, εἴτε
ψύχονται ἐπὶ ἡμέραν μίαν, ἐκ τούτων ἰβ'. λίτραι κατατέ-
μνονται εἰς δακτυλῖα μήκη καὶ κατατέμνοντες θραύομεν,
ἐκ τούτων αἶσθωμεν ὀλκῆς λίτρας ι'. καὶ βάλλοντες εἰς κερα-
μοῦν ἄγγειον, ἐπιβάλλομεν αὐταῖς ὕδατος γλυκέος ξι. ι'. καὶ
θέντες ἐπὶ πυρὸς ἔψομεν. ὅταν δὲ εἰς ἡμῖν καταχθῇ, κα-
θαιροῦμεν καὶ διυλίζομεν εἰς διπλοῦν ἄγγειον μυριψικόν. καὶ
τὰς μὲν ῥίζας ἐκθλίψαντες ῥίπτομεν, εἰς δὲ τὸ ὕδωρ ἐπι-
βάλλομεν ἀδρομερῶς πεκομμένα, βαλανστίου < στ'. νάρδου
Ἰνδικῆς, ῥόδων ξηρῶν ἀνὰ < δ'. κιννάμωμου < γ'. γλυκυρ-
ρίζης < στ'. κασσίας < δ'. ῥήου Ποντικοῦ < δ'. εἴτε ἐπὶ

compagem coquito et cum ficcis committito, indeque ad nu-
cis Ponticae magnitudinem sub lingua tenendum dato.

[Alia ex felice Andromachi aromatica. Prodest hae-
moptoicis, pleuritidis, tabescentibus, splenicis, hepaticis,
ictericis. Facit et ad affectiones circa uterum et vesicam.]

Radices filicis quam crassissimae lavantur diligenter, donec
omne terreum ab eis decedat, deinde perfrigerantur ad diem
unam, et ex ipsis librae xij in frusta digitalis magnitudinis
secantur et conquassantur, ac in vas figulinum conjiciuntur.
Infunduntur deinde aquae dulcis sextarii x et ad ignem
positae coquantur. Quum vero ad dimidias devenerint per
coctionem, eas tollimus et in duplum vas unguentarium
excolamus. Et radices quidem expressas projicimus, in
aquam vero crasso modo confusa conjicimus, balauitii drach.
vj, nardi Indicae, rosarum siccarum, utriusque drach. iv,
cinnamomi drach. tres, glycyrrhizae drach. vj, cassiae drach.
iv, rhu Pontici 3 iv. Deinde rursus ad ignem admota co-

Ed. Chart. XIII. [540. 541.]

Ed. Bas. II. (263.)

τὸ πῦρ ἐπιθέντις πάλιν ἔψομεν, καὶ ὅταν εἰς ἡμίσειαν καταντήσῃ, πάλιν διυλίζομεν εἰς ἕτερον ἀγγεῖον μυρεψικὸν μικρόν. καὶ τὰ μὲν ξηρώδη ἐκθλίψαντες ἀποβάλλομεν, τῷ δὲ ὕδατι ἐπιβάλλομεν μέλιτος Ἀστικοῦ Κ^ο. δ'. καὶ μέλας ἐπιμελῶς καὶ ἐπὶ τὸ πῦρ ἐπιθέντις πάλιν ἔψομεν. καὶ ὅταν ἐπισταζόμενον εἰς ψυχρὸν ὕδωρ μὴ μολύνῃ, ἐπιβάλλομεν τούτοις ῥητίνης τερμινθίνης < γ'. χαλβάνου ἄξυλου τὸ ἴσον. τακέντων δὲ τούτων κατεροῦμεν κατὰ τῶν ὑπογεγραμμένων. ἔστι δὲ ταῦτα, κρόκου, ὑσσανάμου χυλοῦ, μανδραγόρου χυλοῦ, πεπέριως λευκοῦ, ὑπακυστίδος χυλοῦ ἀνά < α'. [541] ἔχει πάντα ταῦτα λιότατα πρώτῳ χυλῷ τῆς πτέρειως ἐπιθέντα, ὥστε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος. κατεράσαντες οὖν κατὰ τούτων καὶ ἀνακόψαντες ἐπιμελῶς, μεταίσομεν εἰς ἀγγεῖον ὑέλου ἢ ἀργυροῦ ἢ δόσις τοῦ φαρμάκου χοχλιάριον. μάλιστα δὲ ὠφελεῖ τοῖς τὴν φωνὴν παρακεκομμένοις.

[Ἄλλη πανάκεια Μιθριδάτιος φωνασκουμένοις πρὸ τῶν ἀχόντων καὶ μετὰ τοὺς ἀγῶνας. ποιεῖ πρὸς ἀντιάδων φλεγμονὰς, κεχλασμένας κισκίδας, ποιεῖ πρὸς οὖλα πλαδαρά

quimus, et ubi ad dimidias pervenerint, rursus in aliud parvum vas unguentarium excolamus, et arida quidem expressa rejicimus, ad aquam vero mellia Attici heminas quatuor addimus, probeque mixta et igni adhibita rursus coquimus, et quum insillata frigidam non inquinarent, his resinae terebinthinae drach. tres, galbani non lignosi tantundem admiscemus. Haec vero liquefacta ad subscripta deplemus, sunt autem haec, croci, succi hyoscyami, succi mandragorae, piperis albi, succi hypocyssidis, singulorum drach. una. Omnis haec tenuissime trita et cum primo filicis succo unita habeto, ut strigmentitiam crassitudinem habeant. Postquam igitur invicem permixta ac probe conquassata fuerint, in vitreum aut argenteum vas reponimus. Datur ex medicamento cochlearium. Maxime juvat vocem interceptam.

[Alia Panacea Mithridatis ad phonascos ante et post certamen. Facit et ad glandularum inflammationes laxatas columellas. Facit ad gingivas humore praeuergantes et

Ed. Chart. XIII. [541.]

Ed. Bas. II. (263. 264.)

καὶ τὰς ἐν στόματι νομὰς καὶ αἰσόμενους ὀδόντας. (264) ἀρμόζει καὶ πρὸς κατάρρους, βήττους χρόνίως καὶ προσφάτως, ποιεῖ αἰμοπτυϊκοῖς, ἐμπνυϊκοῖς, ἀναφορικοῖς.] Χρῶμαι δὲ τῷ φαρμάκῳ ὅτε μὲν ἀκράτῳ, ἔστι δ' ὅτι λυθέντι γλυκεῖ ἢ Σκυβελίτῃ καὶ ὕδατι θερμῷ. πρὸς μὲν γὰρ τὰς τῶν παρισθμίων φλεγμονὰς καὶ τὰς τοιαύτας διαθέσεις χρηστέον ἀνιεμένῳ τῷ φαρμάκῳ, πρὸς δὲ τὰς ἐν βάθει διαθέσεις ἀκράτῳ. τὰ δὲ τῆς συνθέσεως ἔχει οὕτω. ἧ κωδύας μήκωνος ἀγρίας ἀριθμῷ ρν'. πτέρεως πεπλυμένης λίτρας γ'. συμφύτου κεκαθαμένου, μανδραγόρου φλοιοῦ, ῥήου Ποντικοῦ, ῥόδων ξηρῶν, ἱρίδος Χαλκηδονίας, γλυκυρρίζης Ποντικῆς, βαλανστίου ἀνὰ γο γ'. κινναμώμου < β'. γάρδου Κελτικῆς < α' S'. ὕδατος ὀμβρίου ξε. ιε'. τὰ προειρημένα εἰς παχέα κόπτεται καὶ βρέχεται ἐν ἀγγεῖῳ διτλῷ μυριψικῷ ἐπὶ ἡμέρας γ'. τῇ δ' ἐπιούσῃ ἔψεται εἰς τὸ τρίτον, ἔπειτα εἰς πυρρίδα βαλόντες ἐκθλίβομεν τὸ ὑγρὸν εἰς ἕτερον ἀγγεῖον μυριψικόν, τὰ δὲ ἀψιψημένα ἀπορρίπτομεν· ἐκ δὲ τοῦ ἀποθλιβέντος ὑγροῦ βαλόντες ὅσον ἔφαρκεν διαλύομεν τὰς ἵπο-

nomas in ore et motos dentes. Prodest destillationibus, recenti ac veteri tussi, haemoptuicis, empyicis et anaphoricis.]

Utor medicamento hoc quandoque puro, quandoque passo dissoluto aut vino Scybelite et aqua calida. Etenim ad tonsillarum inflammationes dissoluto medicamento utendum est, ad affectus vero in profundo puro. Compositio sic habet.

ἧ Capita papaveris agrestis numero cl. silicis lotae drach. tres, symphyti depurgati, corticis mandragorae, rhu Pontici, rosarum siccarum, iridis, chalcidoniae, glycyrrhizae Ponticae, balanstii, singulorum trientem, cinnamomi drach. duas, nardi Celticae 3 j β, aquae pluviae sextarios xv. Praedicta in crassas partes confusa in vase duplici unguentario ad triduum macerantur, sequenti deinde die ad tertias coquantur, et postea in qualum coniecta exprimimus ab ipsis in aliud vas unguentarium liquorem, et res decoctas abjicimus quidem, verum de expresso liquore quantum sufficit accipientes, subscriptas res in ipso dissolvimus, sunt

Ed. Chart. XIII. [541.]

Ed. Bas. II. (264.)

γεγραμμένας σκευασίας. εἰσὶ δὲ αἶδε. κόμμιως, τραγακάνθης λευκῆς, ἐκάστου ἀνὰ λίτραν α'. σμύρνης, γλυκυρρίζης χυλοῦ, ὑποκυσιδος χυλοῦ ἀνὰ γο β'. κρόκου, μαστίχης ἀνὰ γο α'. διαλυθέντων δὲ τούτων λειάνομεν φιλοπόνως κατὰ μικρὸν ἐπιβάλλοντες τοῦ ἐκθλιβέντος ὑγροῦ, ἔπειτα χρώμεθα πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν οἶνω Σκυβελίτῃ ἢ Θηραίῳ ἢ Πραμνείῳ. ἔστωσαν δὲ ξι. κδ'. τὸν δὲ γλυκὺν βάλλοντες εἰς ἄγγος κεραμοῦν ἔψομεν, καὶ ὅταν σχῇ μέλιτος πάχος, τοῦτω ἐπιβάλλομεν τὰ διαλυθέντα καὶ τριβέντα τῶν φαρμάκων καὶ πάλιν ἔψομεν μέχρι συστάσεως, εἰτα ἀνελόμενοι εἰς ἄγγειον ὑέλινον ἢ ἀργυροῦν χρώμεθα καθὰ προεῖρηται.

[Ἄλλη πρὸς κατάρρους καὶ πάσας τὰς βηχώδεις διαθέσεις.] Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐντὸς οὕτως ἔγραψεν πρὸς κατάρρους, ᾧ ἐχρήσατο Κόμων ὁ φιλόσοφος τῷ πελὶ παραχοῆμα. ʒ πυρέθρου, κόατου ἀνὰ ʒ β'. πεπέρως λευκοῦ ʒ α'. κόψας καὶ σήσας ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει κέλευε παράπτεισθαι τῶν μυξήτηρων καὶ τὸ φάρμακον ἀνασπᾶν. ἄλλη. ʒ πεπέρως λευκοῦ ʒ α'. κνίδος σπέρματος

autem hae, gummi, tragacanthae albae, utriusque libra una, myrrhae, succi radicis dulcis, succi hypocyssidis, singulorum sextans, croci, mastiches, utriusque ʒ j. Haec dissoluta diligenter terimus, paulatim de expresso liquore adstillantes, postea ad medicamenti confectionem vino Scybelite aut Theraeo aut Pramnio utimur, sint autem ejus sextarii xxiv. Passum in vas fictile diffusum coquimus, atque ubi mellis spissitudinem acceperit, ipsi dissoluta et trita medicamenta adjicimus, rursusque coquimus ad compagem, et sublato in vas vitreum aut argenteum utimur, quemadmodum dictum est antea.

[Alia ad destillationes et omnes tussiculosos affectus.] Asclepiades in primo internorum sic tradidit. Ad destillationes medicamentum, quo usus est Conon philosophus, auxiliatur statim. ʒ Pyrethri, colli, utriusque drach. duas, piperis albi drach. unam, tusa et cribrata reponito, usu vero expetente naribus admoveere et medicamentum attrahere iubeto. Alia. ʒ Piperis albi drach. unam, seminis urticae

Ed. Chart. XIII. [541. 542.]

Ed. Bal. II. (264)

τὸ ἴσον, κόστου, σμύρνης, κρόκου ἀνὰ τριώβολον, σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προεῖρηται.

[*Ἄλλη ἀνώδυνος Ἀντωνίου Μούσα, πρὸς κατάδρουν ποιοῦσα καὶ πρὸς τὴν τῆς φωνῆς ἀποκοπὴν.*] 4 Ὀπίου, σμύρνης, ὑοσκυάμου σπέρματος ἀνὰ β. ἕκαστον ἐμβριχε κωνείου ἀφειψήματι καὶ λεάνας ἐπιμελῶς καὶ μίξας ἀνάπλαττε καταπότια ὁρόβου τὸ μέγεθος καὶ δίδου δύο εἰς ὕπνον ἀπερχομένοις. ἄλλη ποιεῖ αἱμοπτνικοῖς. 4 ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος δραχμᾶς η'. νάρδου Ἰνδικῆς δραχμᾶς στ'. κρόκου δραχμᾶς δ'. ὀπίου, ἀμύλου, ἀνίσου ἀνὰ δραχμᾶς β'. μίλτου Ἀηυνίας δραχμὴν μίαν, ὕδατι [542] ἀναπλάσας, ποιεῖ καταπότια ὁροβιαῖα τῷ μεγέθει καὶ χρῶ καθὰ προεῖρηται. ἄλλη ἐκλεικτος πρὸς βήχας ἐσχάτους καὶ χρονίους. 4 οἶνου Φαλερίνου ξι. α'. μέλιτος Ἀττικοῦ λίτραν α'. ἔψε συνεχῶς κινῶν κλωσὶ πηγάτου καὶ δίδου μύστρον, ποιεῖ καὶ στομαχικοῖς. ἄλλη Πετινοῦ πρὸς τὰς ἐν βάθει ἐλκώσεις καὶ διαπυήσεις. 4 οἶνομέλιτος παλαιοῦ ξι. α'. ἄξουγγίου παλαιοῦ γο β'.

tantundem, costi, myrrhae, croci, singulorum obolos tres, praeparato ac utitur, ut dictum est.

[*Alia dolorem sedans Antonii Musae. Facit ad destillationem et vocem interceptam.*] 4 Opii, myrrhae, seminis hyoscyami, singulorum drach. duas, singula in cicuta decocto macerato ac diligenter terito, et ex mixtis catapotia ervi magnitudine formato et duo ex ipsis ante somnum dato. *Alia facit ad haemopticos.* 4 Seminis hyoscyami albi drach. octo, nardi Indicae drach. sex, croci drach. quatuor, opii, amyli, anisi, singulorum drach. duas, rubricae Lemniae drach. j, cum aqua catapotia ervi magnitudine formato ac utitur, ut dictum est. *Alia delingibilis, ad tusses extremas et inveteratas.* 4 Vini Falerni sextarium unum, mellis Attici lb j, coquito assidue agitando cum ramulis rutae, dato inde mystrum. Facit et ad stomachicos. *Alia Petini ad ulcerationes et suppurationes in profundo.* 4 Vini mulsi veteris sextarium j, axungiae veteris sextan-

Ed. Chart. XIII. [542.]

Ed. Bas. II. (164.)

οἱ δὲ γο α'. τρεῖς φιλοπόνως μετὰ τοῦ αἰνομέλιτος καὶ δια-
λύσας μετέρα εἰς ἄγγος κεραιούρ καὶ ἔψε ἐπ' ἀνθρώκων
κινῶν κλωσὶ πηγάνου, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἀπόθου εἰς ἄγγος
ὑέλινον καὶ δίδου ἐκλείχειν μύστρον καθὰ προεῖρηται. ἄλλη
Ὠριγενείας. 4 γλυκυρρίζης Ποντικῆς <β'. κνίδης σπέρματος
πεφωγμένου, λίνου σπέρματος πεφωγμένου ἀνὰ <α'. σμύρ-
νης, κρόκου ἀνὰ ὀβολόν, μέλιτος Ἀττικοῦ, ὕδατος ἐκάστου
ἀνὰ κυάθους ἕξ, ἔψε γλυκυρρίζαν τῷ ὕδατι, ἔπιτα τὸ ὑγρὸν
ἐκθλίψας τρεῖς τὰ λοιπὰ καὶ ἀναλάμβανε μέλιτι ἐφθῶ καὶ
δίδου ἐκλείχειν. ἄλλη. 4 ἄρον ὀπτοῦ <α'. ἄμμιως πεφω-
γμένου, στροβίλων πεφωγμένων, ἐρυσίμου πεφωγμένου ἀνὰ
<α'. μέλιτι ἐφθῶ ἀναλάμβανε. ἄλλο κοπτάριον βήσσουσιν.
4 λινοςπέρματος πεφωγμένου καὶ κικομμένου καὶ σισημέ-
νου, σταφίδος λιπαρῆς χωρὶς τῶν γιγάρτων ἀνὰ ἕξ. α'. στρο-
βίλων πεφωγμένων, καρύων Ποντικῶν κικαθαρευμένων ἀνὰ
κοτύλην α'. πεπέρειως λευκοῦ γο β'. σμύρνης, κρόκου ἀνὰ
γο α'. μέλιτος Ἀττικοῦ λίτρας δ'. κόπτει ὡς χρῆ, καὶ λεάνας

tem, alii 3 j. Axungiam probe cum vino mulso terito ac
dissolvito, indeque in vas fictile transferto et ad prunas
ramulis rutae agitando coquito, et ubi densata fuerint, in
vas vitreo reponito, ac mystrum delingendum, ut praedi-
ctum est, exhibeto. *Alia Origeniae.* 4 Glycyrrhizae Pon-
ticae 3 ij, seminis urticae tostae, seminis lini tostae, utriusque
3 j, myrrhae, croci utriusque obolum unum, mellis Attici,
aquae utriusque cyathos sex. Glycyrrhizam aqua coquito,
deinde expresso liquore reliqua terito et melle cocto ex-
cipito ac delingenda praebeto, *Alia.* 4 Ari tostae drach.
unam, ammi torrefacti, nucum pinearum tostatarum, irionis
tostae, singulorum drach. j, excipe melle cocto. *Alia placen-
tula ad tussientes.* 4 Seminis lini torrefacti contusi et
cribrati, uvae passae pinguis citra acinos, utriusque sexta-
rium j, nucum pinearum tostatarum, nucum Ponticarum de-
purgatarum, utrarumque heminam unam, piperis albi sex-
tantem, myrrhae, croci, utriusque 3 j, mellis Attici libras
quatuor, contusa, ut oportet, tritaque reponito. Semen lini

Ed. Chart. XIII. [542.]

Ed. Bas. II. (264.)

ἀπόθου. τὸ δὲ λινόσπινμα ἔψε μετὰ μέλιτος, καὶ ὅταν συ-
στραφῇ, ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς καὶ μίξας ἀνάκοπτε, δίδου
καρύου Ποντικῷ τὸ μέγεθος. ἄλλο, ποιῇ καὶ ταῖς περὶ τὸν
θώρακα διαθέσειν. ʒ ἁλῆντου ἐριγμινῶν λειοτάτου πεφω-
γμένου κοτύλην α'. Ἰλλυρίδος κεκομμένης γο γ'. στροβίλων πε-
φωγμένων γο β'. γλήχωνος ξηρᾶς κεκομμένης < α' S'. κνίδος
σπέρματος < α'. πιπέρως γο S'. μέλιτος χρηστοῦ. ξβ β'.
ἔψε τὸ ἅλεινον μετὰ τοῦ μέλιτος, ἕως συστραφῇ. ἔχε δὲ καὶ
λίνου σπέρματος κεκομμένου καὶ πεφωγμένου καὶ σιτησμέ-
νου κοτύλην α'. καὶ ἐπίβαλλε. ἄλλο πρὸς βήχα καὶ ἀναγω-
γὴν πνεύματος, πάνυ καλῶς ἐκκαθαῖρον. ʒ ὑσσώπου, γλή-
χωνος ἀνὰ γο β'. ἱριως, νάπυος σπέρματος, καρδαμώμον
ἀνὰ γο α'. ἀνίσου, πιπέρως ἀνὰ γο α'. κόψας, σήσας, ἀνα-
λάβανε μέλιτι ἀπέψθω, ἢ δόσις κοχλιαρίου καλοῦ. εἰ δὲ
χειμῶν εἴη καὶ ἀπύρετος ὁ λαμβάνων, πιπέρως γο β'. καὶ
ἀντὶ ἀνίσου μάραθρον ἢ κύμινον καὶ ἀντὶ καρδαμώμου
σίγηπι διπλοῦν. καταπότιον βηχικὸν πρὸς τὰς προσφάτους
διαθέσεις πανάκεια φάρμακον ἀνώδυνον καὶ ὑπνοποιόν, ποιῇ

cum melle coquito et ubi densata fuerint reliquis addito,
misceto ac contundito. Datur nucis Ponticae magnitudine.
Alia, facit et ad thoracis affectus.] ʒ Farinae sabaceae
tenuissimae tostae heminam j, iridis Illyricae contusae qua-
drantem, nucum pinearum tostiarum sextantem, pulegii aridi
contusi ʒ j ʒ, seminis urticae drach. unam, piperis ʒ ʒ, mel-
lis boni sextarios ij, farinam cum melle ad densitatem co-
quito, seminis lini etiam tui, tui et cribrati heminam
unam, in promptu habeto et adjicito. *Alia ad tussim et
spiritus prolationem, valde probe expurgans.* ʒ Hyssopi,
pulegii, utriusque sextantem, iridis, seminis sinapi, carda-
momi, singulorum ʒ j, anisi, piperis utriusque ʒ j, tusa
et cribrata melle cocto excipito. Datur cochlearii boni
mensura. Si vero hiems sit et accepturus non febricit, pi-
peris sextantem et pro aniso foeniculum aut cuminum et
pro cardamomo sinapi duplum conjicito. *Catapotium ad
tussim recentem, panacea medicamentum dolorem levans,
inducens somnum, facit ad haemoptoicos, ad empyicos et*

Ed. Chart. XIII. [542. 543.]

Ed. Bas. II. (264.)

αἱμοπτυϊκοῖς. ʒ στύρακος < ἡ. ὀπίου, σμύρνης ἀνά < δ'. γλυκεῖ διαλύσας ἀνάπλαττε καταπότια καὶ δίδου ὁρόβου μέγεθος εἰς ὕπνον ἀπερχομένοις. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἴσα ἔχει. ἄλλο Πλάτωνος ἐπιγραφόμενον, ὠφελιῖ παραχοῆμα. ʒ στύρακος, σμύρνης, ὀπίου, χαλβάνης, ἐκάστου ἴσον, γλυκεῖ διαλύσας ποιεῖ καταπότια. ἄλλο Βάσσου ἐπιγραφόμενον φάρμακον ἐπιτετευγμένον ὠφελιῖ παραχοῆμα, ποιῖ αἱμοπτυϊκοῖς, ἀναφορικοῖς, ἐμπνυϊκοῖς. ʒ χαλβάνης, στύρακος, ἱριδος Ἰλλυρικῆς, πίτνος φλοιοῦ ἀνά < β'. ἐλενίου, ὀπίου ἀνά < α'. ἀναλαμβάνει μέλιτι ἐφθῶ καὶ δίδου ἐριβίνθου τὸ μέγεθος καὶ μελικράτου κυάθους γ'. ἡ δὲ διὰ πρασίου, Πλάτωνος. ʒ σμύρνης, στύρακος, ὀπίου, πρασίου χυλοῦ, χαλβάνου, κρόκου ἴσα σκεύαζε καὶ χρῶ, μέλιτι ἀπέφθῳ ἀναλαμβάνει. καταπότιον ἀνώδυνον φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς κίχρονισμένας διαθέσεις, ποιῖ πρὸς κατάρῃον, κεφαλαλγικοῖς, δυσπνοϊκοῖς, περιπνευμονικοῖς πρὸς τὰς περὶ κύστιν καὶ μήτραν διαθέσεις. ἐπι[543]γράφεται ἐπιτετευγμένη πανάκεια, παρὰ δὲ τισὶν ἢ στίχος. ʒ σμύρνης, πεπέρως, ὀπίου,

anaphoricos. ʒ Styracis ʒ viij, opii, myrrhæ, utriusque ʒ iv, diluta passo in catapotia cogito et ervi magnitudine cubitum euntibus dato. Alia exemplaria par pondus omnium habent. Aliud Platoni inscriptum, e vestigio auxiliatur. ʒ Styracis, myrrhæ, opii, galbani, singulorum par pondus, passo diluta in catapotia redige. Aliud Basso inscriptum medicamentum accommodatum, auxiliatur statim. Facit haemoptoicis, anaphoricis, suppuratis. ʒ Galbani, Styracis, iridis Illyricæ, corticis pinus, singulorum ʒ ij, enulae, opii, utriusque ʒ j, excipe melle cocto et praebe ciceris magnitudine ex aquae mulsæ cyathis iv. Confectio ex marrubio, Platonis. ʒ Myrrhæ, Styracis, opii, succi marrubii, galbani, croci aequales partes, praepara ac utere melle exceptis cocto. Catapotium dolorem sedans medicamentum accommodatum ad inveteratos affectus. Facit ad destillationem, dolorem capitis uegre spirantes, peripneumonicos ad vesicae et uteri affectus. Inscribitur panacea accommodata ab aliquibus sichus. ʒ Myrrhæ, piperis, carda-

Ed. Chart. XIII. [543.]

Ed. Bas. II. (264, 265.)

στύρακος, καστορίου, χαλβάνης ἴσα, γλυκεῖ ἀναλαμβάνει καὶ ποιεῖ καταπότια καὶ χρῶ. ἄλλο φάρμακον σφόδρα καλόν, ἐπιγράφεται ἁρμονία, ποιῇ πρὸς κατάρρους καὶ τοὺς ἀνυπερβλήτους ἐπισταγμούς. 24 στύρακος, καστορίου, πεπέρειως, καρδαμώμου ἅνα < γ'. ὀπίου, σμύρνης, ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος ἅνα < δ'. ἀναλαμβάνει γλυκεῖ καὶ ποιεῖ καταπότια καὶ δίδου ἐρεβίνθου μέγεθος εἰς ὕπνον. ἄλλο. 24 κρόκου, θείου ἀπύρου, σμύρνης, ὀπίου ἅνα < δ'. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος, καρδαμώμου, πεπέρειως λευκοῦ (265) ἅνα < η'. μέλιτος ἐφθοῦ γο ε'. ἢ ὅσον ἔξαρχεῖ. ἢ χρήσις διδήλωται, ὡς προγεγραπται εἰς ὕπνον ἀπερχομένοις. ἢ Προξένου πρὸς βήχας χρονίους καὶ τὰς ἄγαν κεχρονισμένας διαθέσεις καθύγρους, ἢ σύμφωνος λεγομένη. ἔστι δὲ καὶ ληξοπύρετος ἀγαθὴ, ἣ ἐχρήσατο Ἀντώνιος Μούσας. 24 πεπέρειως λευκοῦ, ὀπίου, καρδαμώμου ἅνα < η'. κρόκου, θείου ἀπύρου, σμύρνης, ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος ἅνα < δ'. μέλιτος ἀπέφθου γο στ'. ἢ δόσις καρύου Ποιτικῶ τοῦ μεγέθους μεθ' ὑδρομέλιτος xv. γ'.

momii, opii, styracis, castorii, galbani, aequas partes excipe passo, fac catapotia et utere. *Aliud medicamentum valde bonum inscribitur harmonia, facit ad destillationes et in-exuperabilem defluxum.* 24 Styracis, castorii, piperis, cardamomi, singulorum 3 iiij, opii, myrrhae, seminis hyoscyami albi, singulorum 3 iv, excipe passo, reduc in catapotia, dato ciceris magnitudine ad somnum. *Aliud.* 24 Croci, sulfuris vivi, myrrhae, opii, singulorum 3 iv, seminis hyoscyami albi, cardamomi, piperis albi, singulorum 3 viij, mellis cocti quincuncem aut quod satis est. *Uusus praemonstratus est.* Datur cubitum euntibus. *Confectio Proxeni ad tusses inveteratas et valde diu durantes humidos affectus, appellatur symphonos et est lexopyretos, optime sedans febrem. Hac usus est Antonius Musa.* 24 Piperis albi, opii, cardamomi, singulorum 3 viij, croci, sulfuris vivi, myrrhae, seminis hyoscyami albi, singulorum 3 iv, mellis cocti sexuncem. Datur nucis Ponticae magnitudine cum aquae mulsae cyathis tribus.

Ed. Chart. XIII. (548.)

Ed. Bas. II. (265.)

Κεφ. γ'. [Βηχικαὶ αἱ ὑπὸ Ἀνδρομάχου γραφθεῖσαι ἐν τῇ τῶν ἐντὸς δυνάμεων βίβλῳ.] Γράψας ὁ Ἀνδρομάχος βηχικὰς πολλὰς, ἐφεξῆς ἔγραψεν ἀπάσας παρούσας καὶ διὰ τοῦτο καλούμενας ὑπνοποιούς. παχύνειν δὲ αὐταὶ τὰ λεπτὰ ρεύματα πεφύκασιν, ξηραίνουσαι τε καὶ ψύχουσαι καὶ διὰ τοῦτο τινὲς μὲν οὐ μόνον ὄπιον, ἀλλὰ καὶ μανδραγόρας χυλὸν ἢ τῆς ῥίζης τὸν φλοιὸν ἢ ὑοσυνάμου σπέρμα, τινὲς δὲ καὶ δύο καὶ τρία καὶ πάντα ἔχουσι τὰ τοιαῦτα, καθάπερ ἄλλαι στυρκα καὶ κρόκον. εὐλόγως δὲ τούτοις ἔμιξαν ἄλλα τὰ μὲν θερμαίνοντα, τὰ δὲ μετὰ βραχείας στυψίως ἀρωματίζοντά τε καὶ ξηραίνοντα. καὶ τισι σπέρματα συνήθη, καθάπερ ἀνίσου καὶ μαράθρου καὶ σελίνου καὶ δαύκου καὶ σισέλιως, ἀμβλύνοντά τε τὰς φαρμάκων ἀηδίας τε καὶ δυνάμεις, ἐπ' οὗρά τε προτρέποντα. τινὰ δὲ καὶ τραχύτητας ἐκλείνονται, καθάπερ τὴν τραγάκανθαν καὶ τὴν γλυκύρριζαν καὶ τοὺς γλυκιῆς οἶνους. ὅσαι δὲ αὐτῶν ἥττον κατέχουσι τῶν καρωτικῶν φαρμάκων, ταύτας καὶ τοῖς φθισικισμένοις δίδουσιν.

Cap. III. [*Confectiones ad tussim, ab Andromacho libro de confectionibus internis conscriptae.*] Postquam multas ad tussim Andromachus scripsit confectiones, deinceps omnes soporem inducentes et ob id soporiferas appellatas tradidit. Caeterum hae omnes lenues fluxiones incrassare possunt resiccantes simulque refrigerantes, et propterea aliquae non tantum opium, sed et mandragorae succum aut radicis corticem aut hyoscyami semen, aliquae etiam duo aut tria aut etiam omnia hujusmodi habent, quemadmodum aliae styracem et crocum. Rationabiliter autem his aliis partim calefacientia admiscuerunt, partim cum modica astringendi vi aromatica et resiccantia, itemque semina quaedam familiaria, velut anisi, foeniculi, spii, dauci, fefelis, utpote quae tum medicamentorum insuavitatem ac vim obtundunt, tum urinam etiam prolectant. Quaedam vero etiam aspritudines laevigant, velut sunt tragacantha, glycyrrhiza et vina dulcia. At vero ex iis, quae minus de aromaticis complectuntur, eas etiam tabescentibus praebent. *Confectio*

Ed. Chart. XIII. [543.]

Ed. Bas. II. (265.)

βηχική ἢ διὰ δύο πιπέρεων ⁂ κινναμώμου δραχμὴν μίαν, ὁποῦ μήκωνος < α'. σμύρνης τριώβολον, πεπέρως μέλανος τριώβολον, κόστου τριώβολον, καστορίου τριώβολον, πεπέρως λευκοῦ τριώβολον, χαλβάνης τριώβολον, κρόκου τὸ ἥμισυ, τροχίσκους ποίει, δίδου σὺν μέλιτι ἢ γλυκεῖ. ἄλλη πρὸς βήχας ἐξόχως ποιούσα, ἢ αὐτὴ καὶ ληξοπύρετος. ⁂ ὑοσκυάμου σπέρματος γσ' S''. εἰς τὸ ἀντίγραφον γο α'. καρδαμώμου < α'. ὁποῦ μήκωνος γο α'. σμύρνης, θείου ἀπύρου, κρόκου ἀνὰ γο S''. πεπέρως λευκοῦ, ὡς Ἡρα γο α' S''. μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ ἱκανόν. ἄλλη πρὸς βήχα ξηράν. ⁂ στυρακος μέρος ἓν, μηκαινίου ἴσον, κρόκου μέρος S''. ὁμοῦ συγκόψας, δίδου καταπότια. βηχική ἢ χρωμαὶ ἢ τοῦ ἱερέως καλή. ⁂ ὁποῦ μήκωνος < ι'. θρίδακος σπέρματος < κ'. καστορίου < ιη'. οἱ δὲ < ιστ'. πηγάνου ἡμέρον ξηροῦ < ιδ'. λινοσπέρματος < ιστ'. πάνακος < λστ'. σμύρνης δραχμὰς ιδ'. κρόκου δραχμὰς ζ'. οἱ δὲ γο α'. μέλιτι ἀναλαμβάνει, δίδεται πρὸς δύναμιν ἡλίχον Αἰγυπτίας κυάμου μέγεθος, πυρέσσουσιν ἐν ὕδατι, ἀπυρέτοις ἐν οἴνῳ εἰς νύκτα.

ad tussim ex duobus piperis generibus. ⁂ Cinnamomi 3 j, succi papaveris 3 j, myrrhae obol. tres, piperis nigri obol. iij, collii obol. iij, castorii obol. tres, piperis albi obol. iij, galbani obol. tres, croci dimidium, redigito in pallillos, dato cum melle aut passo. Alia ad tussim excellenter efficax. Eadem febres sedat. ⁂ Seminis hyoscyami 3 β, unum exemplar 3 j habet, cardamomi drach. unam, succi papaveris 3 j, myrrhae, sulfuris vivi, croci singulorum 3 β, piperis albi juxta Heram sesquinoctiam, mellis Attici quod satis est. Aliud ad tussim siccam. ⁂ Styracis partem unam, succi papaveris tantundem, croci partem dimidiam, contundito simul et catapotia inde exhibeto. Confectio ad tussim, quator, sacrificuli bona. ⁂ Succi papaveris drach. decem, seminis lactucae 3 xx, castorii drach. xvij, alii xvj, rutae hortensis aridae drach. xiv, seminis lini 3 xvj, πάνακis drach. xxxvj, myrrhae drach. quatuordecim, croci drach. vij, alii 3 j, excipe melle. Datur pro viribus Aegyptiae fabae magnitudine, febrientibus ex aqua, febre carentibus ex vino ad noctem.

Ed. Chart. XIII. [544.]

Ed. Bal. II. (265.)

[544] [Καταπότιον βηχικὸν ᾧ χρῶμαι.] 4 Στύρακος, σμύρνης, ὀπίου ἀνὰ 4 δ. ὀποβαλσάμου, κρόκου ἀνὰ 4 β. ὁμοῦ λεάνας ἀναλαμβάνει καὶ χρῶ. πρὸς βῆχα ξηράν. 4 γλυκίας χυλοῦ δραχμὰς β. στύρακος 4 α'. ὀπίου, κρόκου, σμύρνης ἀνὰ τριώβολον, ἀναλαμβάνει γλυκεῖ ἢ ὕδατι ἡλίκον κυάμου Ἑλληνικοῦ μέγεθος καὶ χρῶ.

[Φθισικοῖς πότιμα ᾧ χρῶμαι τὸ παρὰ Ῥιπάλου ἐν πολλοῖς χρήσιμον, Μηνοδοῖριος καὶ ἀμβροσία, ποιεῖ πρὸς περιοδικούς πυρετούς.] 4 Νάρδου, κρόκου, σμύρνης, κόστου, κασσίας, κινναμώμου, σχίνου, πεπέρως μέλανος καὶ λευκοῦ, καστορίου, χαλβάνης, τερμινθίνης, στύρακος, ὀποῦ μήκωνος, ὕοσκυάμου σπέρματος ἀνὰ δραχμὰς γ'. ἀνίσου 4 α'. σελίνου σπέρματος 4 α'. τραγακάνθης δραχμὰς στ'. μέλιτος τὸ ἱκανόν, οἶνου Φαλιρίνου κοτύλην α'. τὴν τραγάκανθαν οἶνον τῷ αὐτάρκει βρέξον καὶ τὸ λοιπὸν μῖξον τῷ μέλιτι. ἡ δόσις πυρέσσουσι μετὰ μὲν ὕδρομέλιτος 4 α' δ'. ἀπαρέτοις δὲ καὶ καὶ μέλιτος γο δ'. καὶ ὄξους κοχλιάριον α'. καὶ οἶνον Φαλιρίνου κυάθους β'.

[*Catapodium ad tussim, quo utor.*] 4 *Styracis, myrrhae, opii, singulorum 3 iv, opobalsami, croci, utriusque 5 ij, simul trita excipe ac utere. Ad tussim siccam.* 4 *Succi radicis dulcis 3 ij, styracis 3 j, opii, croci, myrrhae, singulorum obolos tres, excipe passo aut aqua et ad fabae Graecae magnitudinem redigito ac utitor.*

[*Potio qua utor ad phthisicos, Ripali, multis comoda, appellatur Menodorios et ambrosia. Facit ad febres per circuitum repetentes.*] 4 *Nardi, croci myrrhae, costi, cassiae, cinnamomi, junci rotundi oacratī, piperis nigri et albi, castorii, galbani, terebinthinae, styracis, succi papaveris, feminis hyoscyami singulorum 3 iij, anisi drach. unam, apii feminis 3 j, tragacanthae 3 vj, mellis quod satis est, vini Falerni heminam unam, tragacantham vino sufficienti macerato et reliqua simul cum melle committito. Datur febrientibus sesquidrachma ex aqua mulsa, febre carentibus uncia dimidia cum melle et aceti cochleario uno et vini Falerni cyathis duobus.*

Ed. Chart. XIII. [544.]

Ed. Bas. II. (265.)

[Ἀπολλωνίου ποιῶσα πρὸς πολλὰ, μάλιστα δὲ πρὸς βήχας ἔξοχος.] 4 Καρδαμώμου < ιη'. σμύρνης δραχμὰς ιβ'. ὑασκνάμου < ιβ'. ὀπίου δραχμὰς ι'. οἱ δὲ < ιβ'. πετροσιλί-
νου σπέρματος < ιβ'. κρόκον < ιε'. μανδραγόρου μῆλων
δραχμὰς ι'. ζιγγιβέριως < η'. θείου ἀπύρου < στ'. ἄρου
< στ'. λιβάνου < στ'. κόστου < στ'. πεπέρειως λευκοῦ
< στ'. μέλιτος Ἀττικοῦ. ἄλλη πρὸς τὰς ἐντὸς ἀποστάσεις,
ἀνακαθαίρουσα καλῶς. 4 σαγαπηνοῦ < β'. σμύρνης δρα-
χμὰς β'. καρδαμώμου < δ'. ἐν ἄλλῳ < α'. καστορίου < α'.
πεπέρειως λευκοῦ τριώβολον, ὀπίου δραχμὰς β'. σὺν ὕδατι
ἀνάπλασσε τροχίσκους ἀνὰ ὀβολῶν δυοῖν, ἢ δόσις σὺν ὕδατι,

[Ἰσόθεος βηχικὴ καὶ πρὸς φθίσεις καὶ πάντα τὰ ἐντὸς
καὶ πρὸς περιοδικά.] 4 Νάρδου < β'. σμύρνης < α'. κρό-
κου < α' S'. κόστου < α'. πεπέρειως λευκοῦ < α'. χαλβά-
νης < α'. ὀποβαλσάμου τρυγὸς δραχμὰς β'. κινναμώμου < β'.
μανδραγόρου χυλοῦ < β'. καστορίου δραχμὰς β'. δαΐκου
σπέρματος < α' S'. ὀπίου < β'. ἀμώμου < α' S'. κασσίας
μελαίνης < α' S'. μέλι ἐφθόν. ποιῶ πρὸς πότους στομάχου,

[*Apollonii confectio, facit ad multa, praesertim ad
tusses egregie.*] 4 Cardamomi drach. octodecim, myrrhae
drach. xij, hyoscyami drach. xij, opii drach. x, alii xij,
seminis petroselini drach. duodecim, croci drach. quinde-
cim, malorum mandragorae 3 x, zingiberis drach. viij, sul-
furis vivi drach. vj, ari drach. sex, thuris drach. vj, costi
3 vj, piperis albi drach. sex, mellis Attici. *Alia ad inter-
nos abscessus probe repurgans.* 4 Sagapeni drach. ij, myr-
rhae 3 ij, cardamomi drach. iv, alii drach. unam, castorii
3 j, piperis albi obolos tres, opii drach. duas, cum aqua
in pastillos formato duorum obolorum ponderis. Dantur
cum aqua.

[*Isotheos ad tussim, ad tabem, ad omnes internas et
per circuitum repetentes affectiones.*] 4 Nardi 3 ij, myr-
rhae 3 j, croci 3 j β, costi 3 j, piperis albi 3 j, galbani 3 j,
saecis opobalsami 3 ij, cinnamomi 3 ij, succi mandragorae
3 ij, castorii ij, seminis dauci 3 j β, opii 3 ij, amomi 3 j β,
cassiae nigrae 3 j β, mel coctum. Facit ad dolores stomachi,

GALENUS TOM. XIII.

E

Ed. Chart. XIII. [544. 545]

Ed. Bas. II. (265.)

ἥπατος, πνεύμονος, ὀφθαλμῶν, αἵματος ἀναγωγὰς, ἀποστῆ-
σεις, δυσεντερικοῖς, εἰλεώδεσι, νεφριτικοῖς, ισχιαδικοῖς, δυσ-
πνοϊκοῖς, ισχουριῶσιν, πλευρῶν πόνοις, ὑποχορδρίων, ῥοῦν
γυναικεῖον, πνίγας ὑστερικός. θαυμαστὴ γὰρ ἡ ἀντίδοσις πρὸς
θανάσιμα καὶ μετὰ τροφήν καὶ πρὸ τροφῆς καὶ πρὸς πᾶ-
σαν αἰμορραγίαν σὺν ψυχρῷ καὶ πρὸς ἐχιοδήκτους καὶ φα-
λαγγιοπλήκτους ἐν οἶνου κυάθοις τρισὶ τεταρταῖκοις πρὸ
τῆς ὥρας δίδου ὀβολοὺς δύο σὺν οἶνου κυάθοις τρισὶ προ-
λουσαμένοις.

[Πότιμα πρὸς βῆχας καὶ δύσπνοϊαν καὶ ἄλλα πολλὰ
Ἀντιπάτρου, ὡς χρῶμαι.] 4 Στύρακος δραχμὰς στ'. τερμιν-
θίνης < δ. ὀποπάνακος δραχμὰς β'. χαλβάνης < β'. ἱριως Ἰλ-
λυρικῆς δραχμὰς β'. σμύρνης δραχμὰς β'. ὑοσκυάμου σπέρματος
λευκοῦ τετρώβολον, ἀφρονίτρου τετρώβολον, πεπέρως λευ-
κοῦ τετρώβολον, ὀπίου ὀβολοὺς ε'. δίδου ἡλίκον Αἰγύπτιος
κύαμος εἰς κοίτην, καὶ τινες τοῦ ὀπίου < α'. οἱ δὲ τριώβολον.

[543] [Ἐκλεικτὴ βηχική.] 4 Πυρήνων στροβίλων < ιβ'.
λιντοσπέρματος πεφωγμένου < η'. τρακανάνθης < ιβ'. φοινί-

hepatitis, pulmonis, oculorum, sanguinis rejectionem absces-
sus, prodest dysentericis, volvulosis, nephriticis, ischiadicis,
negre spirantibus, urinae suppressae, doloribus laterum,
praecordiorum, fluxui muliebri et uteri strangulationi. Ad-
miranda est antidotus ad lethalia venena ante et post ci-
bum sumpta, ad omnem sanguinis eruptionem cum frigida,
et ad morfos a vipera et percussos a phalangis in vini
cyathis tribus. Quartanariis praelotis dantur ante horam
accessionis oboli duo ex vini cyathis tribus.

[Potio ad tussim, dyspnoeam et alia multa Anti-
patri, qua utor.] 4 Styracis 3 vj, terebinthinae drach. iv,
opopanacis drach. ij, galbani drach. ij, iridis Illyricae drach.
ij, myrrhae drach. ij, seminis hyoscyami albi obolos iv,
spumae nitri obolos iv, piperis albi obolos iv, opii obolos v.
Datur quantitate fabae Aegyptiae ad somnum. Quidam opii
obolos tres, alii drach. unam conjiciunt.

[Eclegma ad tussim.] 4 Nucleorum nucum pinearum
drach. xij, seminis lini tostii drach. octo, tragacanthae drach.

Ed. Chart. XIII. [543]

Ed. Bas. II. (265. 266.)

κων σαρκός < ιη'. ἱριως Ἰλλυρικῆς < ιβ'. ἀμυγδάλων γλυ-
κέων < ιστ'. μέλι ἐφθόν. δίδου δακτύλῳ ἐκλείχειν δις τῆς
ἡμέρας, πρωὶ καὶ δεῖλης. ἐπὶ τινων τὴν τραγάκανθαν ὕδατι
ὀμβρίῳ διαλύσας ἔψε σὺν τῷ μέλιτι πρώτην.

[Καταπότιον βηχικόν, ὡς Κρίσπος ὁ ἀπελεύθερος.]
Σμύρνα, πέπερι λευκόν, χαλβάνη, καστόριον, στύραξ, κρό-
κος, ὄπιον, ἐκάστου ἴσον, τοῦ στύρακος το ἥμιον, δίδου
εἰς νύκτα καταπότια β'. βηχικὴ Σκριβωνίου. ʒ σελίνου σπέρ-
ματος < β'. σχοίνου ἄνθους, νάρδου Κελτικῆς, στύρακος,
κρόκου ἀνὰ < α'. βαλαυστίου τριώβολον, ὀποῦ μήκωνος
< δ'. μέλιτος τὸ ἱκανόν, δίδου κυάμου μέγεθος, ἀπυρέτοις
δι' ὕδρομέλιτος, πυρέσσουσι δι' ὕδατος. βηχικὴ Ἀσκληπιά-
δου. ʒ ῥήου Ποντικοῦ, κρόκου Κιλικίου, ὀποῦ μήκωνος,
ναρδοστάχυνος, λιβάνου, σμύρνης ἀνὰ < α'. νάρδου Κελτι-
κῆς ῥίτζης γο β'. στύρακος γο γ'. δίδεται < α'. σὺν οἰνομέλιτι.

(266) [Θεσπιανὴ Ἀπολλωνίου, πρὸς τὰς ἐντὸς ἀπο-
στάσεις.] ʒ Σελίνου σπέρματος < γ'. μηκωνείου < γ'. με-

xij, carnis palmularum drach. xvij, iridis Illyricae drach.
xij, amygdalarum dulcium drach. xvj, mel coctum. Dato
digito delingendum bis per diem, mane et vespere. In qui-
busdam tragacantham aqua pluvia dissolutam primum cum
melle coquito.

[Catapotium ad tussim, Crispi liberti.] ʒ Myrrhae,
piperis albi, galbani, castorii, styracis, croci, opii, singulo-
rum par pondus, styracis dimidium. Dato inde catapotia ij
ad noctem. Scribonii ad tussim. ʒ Seminis apii drach. ij,
schoenanthi, nardi Celticae, styracis, croci, singulorum ʒ j,
balaustii obolos tres, succi papaveris drach. iv, mellis quod
satis est. Datur magnitudo fabae non febrientibus ex aqua
mulsa, febricitantibus cum aqua. Asclepiadae ad tussim.
ʒ Rhu Pontici, croci Cilicii, succi papaveris, spicae nardi,
thuris, myrrhae, singulorum drach. j, radicis nardi Celticae
ʒ ij, styracis ʒ iij. Datur drach. j, cum vino mulso.

[Thespiana Apollonii ad internos abscessus.] ʒ Se-
minis apii drach. tres, succi papaveris drach. tres, melan-

Ed. Chart. XIII. [545.]

Ed. Bas. II. (266.)

λανθίου < γ'. ἱριῶς Ἰλλυρικῆς < ζ'. καστορίου < β'. δαύ-
κου σπέρματος < ζ'. Σινωπίδος < ζ'. ἀναλάμβανε μέλιτι
'Αττικῷ ἐφθῶ καὶ δίδου καρύου Ποντικοῦ μέγεθος ἐν ὕδατι.

[Καταπότιον ξηραντικόν, πρὸς τοὺς φρευματιζομένους
τὸν θώρακα καὶ πρὸς μύλης πόνον καὶ περιοδίζοντα καὶ
σκορπιодήκτους.] 4 Ὁποῦ μήκωνος, ὑοσκυάμου σπέρματος,
ἐκάστου ἴσον, ἀνάπλασσε μετὰ γλυκέος ἢ μέλιτος ἡλίχον
κύαμος ὁ Ἑλληνικὸς, δίδου εἰς νύκτα, ὕπνον ποιοῦν ὠφελεῖ.

[Ληξοπύρετος ἢ Παμφίλου μιγρατοπόλου καλή.] 4
'Τοσκυάμου σπέρματος γο α'. καρδαμώμου ἐξηγτερισμένου
γο α'. ὀποῦ μήκωνος γο α'. θείου ἀπύρου γο S''. κρόκου
γο S''. σμύρνης γο S''. εὐφορβίου < β'. κόστου < γ'. ἱριῶς
Ἰλλυρικῆς < γ'. πεπέρεως λευκοῦ < δ' S''. μέλιτος τὸ ἱκα-
νὸν χρῶ.

[Βηχικὸν ἐπιτετυγμένον καὶ πρὸς ἄλλα πολλὰ καὶ
πρὸς βῆχα ὑγρὰν καταπότιον] 4 Σχοίνου < στ'. ὀπίου
< δ'. χαλβάνης < στ'. στύρακος < δ'. ἔστιν ἡλίχον ἀρά-
κιον εἰς κοίτην.

thii drach. iij, iridis Illyricae ℥ viij, castorii drach. duas,
feminiis dauci drach. viij, sinopidis rubricae ℥ viij, excipe melle
Attico cocto et dato nucis Ponticae magnitudine ex aqua.

[Catapotium resiccatorium ad fluxiones thoracis ad
molarum dolorem, affectiones per circuitum repetentes et per-
cussos a scorpio.] 4 Succii papaveris, feminiis hyoscyami,
utriusque par pondus, cum passo aut melle ad fabae Grae-
cae magnitudinem formato. Dato ad noctem, somnum in-
ducendo prodest.

[Confectio finiens febrem, Pamphili pharmacopolae
bona.] 4 Seminiis hyoscyami ℥ j, cardamomi exenterati
℥ j, succii papaveris ℥ j, sulfuris vivi ℥ β, croci ℥ β, myr-
rhæ ℥ β, euphorbii drach. ij, costi ℥ iij, iridis Illyricae ℥ iij,
piperis albi drach. iv β, mellis quod satis est, utere.

[Catapotium ad tussim et alia multa commodum et
praesertim ad tussim humidam.] 4 Junci odorati ℥ vj,
opii ℥ iv, galbani ℥ vj, styracis ℥ iv, fiant catapotia, araci
magnitudine, dentur ad somnum.

Ed. Chart. XIII. [543. 544.]

Ed. Bas. II. (266.)

[*Ληξοπύρετος Δαρείου, ταύτη καὶ ἀντιδότω ἐχρήσατο πρὸς πάντα καὶ παρίσθμια καὶ βῆχας καὶ συνάγχας.*] ʒ Κρόκου γο α'. πεπέρειως γο ε'. σμύρνης γο α'. μηκωνείου γο α'. λιβάνου ἴσον, ὕοσκυάμου σπέρματος ἴσον, καρδαμώμου ἴσον, κόστου < δ'. ἱριως Ἰλλυρικῆς < γ'. ἀριστολοχίας < β'. μέλιτι Ἀττικῷ.

[*Ἄλλο πρὸς πᾶσαν βῆχα πεπειραμένον.*] ʒ Ἀνίσου < α'. κόστου τριώβολον, σμύρνης < α'. καστορίου, χαλβάνης, πεπέρειως λευκοῦ, ὕοσκυάμου σπέρματος, ὀπίου, γλυκείας χυλοῦ ἀνὰ < α'. γλυκεῖ ἀναλόμβανε, ποιῶν καταπότια ἡλίκα ἐριβίνθιον εἰς νύκτα δίδου.

[544] [*Καταπότιον πεπτικόν, ἐκ τῶν Περιγένους, πρὸς βῆχα καὶ κατάρροον.*] ʒ Στύρακος ὀβολοὺς δύο, πεπέρειως κόκκους κ'. σμύρνης < β' S'. ὕοσκυάμου σπέρματος τετράβολον, εὐφορβίου < β'. ἱριως Ἰλλυρικῆς < β'. ὀποπάνακος < β'. κρόκου τριώβολον, ὀπίου τριώβολον, τερμινθίνης < α'. πεπέρειως λευκοῦ τριώβολον, χαλβάνης < β'. λιάνους

[*Alia sedans febrem Darii, hac antidoto usus est ad omnia ad tonsillas, tusses et anginas.*] ʒ Croci ʒ j, piperis quincuncem, myrrhae ʒ j, succi papaveris ʒ j, thuris tantundem, seminis hyoscyami tantundem, cardamomi tantundem, colli ʒ iv, iridis Illyricae drach. tres, aristolochiae drach. duas, melle Attico excipito.

[*Aliud ad omnem tussim expertum.*] ʒ Anisi ʒ j, colli obolos tres, myrrhae ʒ j, castorii, galbani, piperis albi, seminis hyoscyami, opii, succi radicis dulcis, singulorum drach. unam, excipe passo, redige in catapotia ciceris magnitudine. Dato in noctem.

[*Catapotium conoctorium ex libris Perigenis, ad tussim et destillationem.*] ʒ Styracis obolos ij, piperis grana xx, myrrhae ʒ ij β, seminis hyoscyami obolos iv, euphorbii drach. duas, iridis Illyricae drach. duas, opopanax drach. duas, croci obolos tres, opii obolos tres, terebinthinae drach. unam, piperis albi obolos iij, galbani drach.

Ed. Chart. XIII. [532.]

Ed. Bal. II. (259.)

ἀναλαμβάνει τῇ χαλβάνῃ καὶ τῇ ῥητίνῃ καὶ τῷ ὀπίῳ καὶ τῷ στύρακι δίδεται πρὸς δύναμιν.

[Βηχικὴ Ἀπολλωνίου καλή.] 4 Μαλαβάθρου φύλλων < ἡ. κρόκου < στ. ὀποβαλσάμου < α'. ναρδοστάχυος < α'. ῥόδων ξηρῶν, σχοίνου ἄνθους ἀνὰ < α'. κόστου, κασσίας, στύρακος, σμύρνης, μήου ἀνὰ < γ'. σταφίδος καθαράς < ιστ'. μανδραγόρου χυλοῦ < στ'. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. τὴν σταφίδα ἐν Κρητικῷ βρέχει γλυκεῖ νύκτα καὶ ἡμέραν, εἴτα τὰ ξηρὰ συμμύξας λέαινε καὶ τὸ μέλι μίσγει καὶ ἀποθέμενος χρῶ

[Βηχικὸν πότιμα ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου καὶ πρὸς ῥοῦς γυναικείους.] 4 Τροσκυάμου σπέρματος < γ'. σμύρνης < γ'. κρόκου, μανδραγόρας χυλοῦ, λιβάνου ἀνὰ < γ'. πεπέρειως λευκοῦ καὶ μέλανος ἀνὰ < δ'. ἄγνου < γ'. ὀπίου < γ'. μέλιτος καὶ οἶνου Χίου τὸ ἀρκοῦν, ἢ δόσις κυάμου τὸ μέγεθος.

[Πρὸς βῆχα καὶ ἀνχομένας φθίσεις καὶ αἱμοπτυϊκοὺς καὶ ρευματισμούς.] 4 Τροσκυάμου σπέρματος < δ'. μανδραγόρας μελαίνης ῥίζης < δ'. ῥήου < γ'. κοραλλίου < γ'. ὀπίου

duas, trita excipe galbano ac resina, opioque et syracc. Datur prout sunt vires.

[Apollonii confectio ad tussim commoda.] 4 Foliorum malabathri 3 viij, croci drach. vj, opobalsami drach. j, spicae nardi drach. j, rosarum siccarum, floris junci odorati singulorum drach. j, costi, cassiae, styracis, myrrhae, mei, singulorum 3 iij, uvae passae mundae drach. xvj, succi mandragorae drach. vj, mellis quod satis est, uvam passam in Cretico passo per noctem et diem macerato, deinde admixtis aridis terito et mel misceto, ac reposito utitor.

[Potio ad tussim ex libris Apollonii, item ad muliebrem fluxum.] 4 Seminis hyoscyami 3 iij, myrrhae 3 tres, croci, succi mandragorae, thuris, singulorum 3 iij, piperis albi et nigri, utriusque 3 iv, viticis 3 tres, opii drach. tres, mellis et vini Chii quod satis est. Datur magnitudo fabae.

[Ad tussim incipientem phthisim, haemoptoicos ac fluxiones.] 4 Seminis hyoscyami drach. iv, radicis nigrae mandragorae drach. quatuor, rhu 3 iij, corallii 3 iij, opii

Ed. Chart. XIII. [544.]

Ed. Bas. II. (266.)

◄ γ'. λυκίου ◄ β'. βαλανστίου ◄ γ'. λιβάνου ◄ ε'. τραγακάνθης ◄ β'. κρόκου ◄ γ'. ὕδατι ἀναλαμβάνει τριωβολιαίαν, δίδου αἱμοπτυϊκοῖς καὶ ἐν ὀξυκράτῳ τοῖς λοιποῖς ἐν ὕδατι.

[Πότιμα παρὰ Κλητίου Ἀβασκάνθου πρὸς φθισικνεύμενους, ᾧ χρῶμαι κατακόρως, ἀνεπιτήδειον δέ ἐστι πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν.] 24 Ἀριστολοχίας δακτυλίδος ◄ κ'. θείου ἀπύρου ◄ κ'. μανδραγόρου φλοιοῦ ◄ κ'. λιβάνου ◄ μ'. γεντιανῆς ◄ λ'. σισέλειως ◄ λ'. ὀπίου ◄ μ'. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος ◄ μ'. σμύρνης ◄ μ'. κρόκου ◄ η'. πεπέρικως λευκοῦ κόκκου ς'. εὐφορβίου ◄ ε'. δαφνίδων ◄ ζ' S''. κόστου ◄ ζ' S''. καρδαμώμου ◄ ζ'. κόψας ἐν οἴνῳ εὐφόρβιον καὶ σμύρναν καὶ ὄπιον οἰνομέλιτι καὶ τὸν ὑοσκύαμον καὶ τὰ λοιπὰ κόψας ἰδίᾳ εἰς τὸ αὐτὸ μῖζον καὶ μέλιτι ἀφειψημένῳ, χρῶ μὴ προσφάτῳ τῷ φαρμάκῳ. καλῶς προσέθηκεν Ἀνδρόμαχος περὶ τούτου τοῦ φαρμάκου τὸ πρὸς τὰς αἵματος ἀναγωγὰς ἀνεπιτήδειον ὑπάρχειν αὐτὸ διὰ τε τὸ θεῖον ἄπυρον καὶ τὸ εὐφόρβιον. μέρος δέ τι καὶ διὰ τὰς δαφνίδας.

[Καταπότιον βηχικὸν εὐθὺς ὠφελοῦν.] 24 Ἴριως τρι-

3 iij, lycii 3 duas, balauftii drach. iij, thuris 3 v, tragacanthae 3 ij, croci drach. tres, cum aqua pastillos triobolares formato. Datur haemoptoicis ex posca, reliquis in aqua.

[Potio prodita a Cletio Abascanto ad tabescentes, quator abunde, verum inepta est ad sanguinis rejectionem.] 24 Aristolochiae dactylitidis 3 xx, sulfuris vivi 3 xx, corticis mandragorae 3 xx, thuris 3 xl, gentianae 3 xxx, fefelis drach. xxx, opii 3 xl, seminis hyoscyami albi 3 xl, myrrhae 3 xl, croci 3 viij, piperis albi grana c, euphorbii 3 x, baccarum lauri 3 vij β, costi 3 vij β, cardamomi 3 vij. Euphorbium et myrrham in vino tundito, opium vero et hyoscyamum in vino mulso, reliqua privatim tundito ac simul misceto ad mel coctum. Utere medicamento non recenti. Recte apposuit Andromachus ad hoc medicamentum, quod sit ad sanguinis rejectionem ineptum, ob sulfur videlicet vivum et euphorbium, partim etiam ob lauri baccas.

[Catapotium ad tussim statim auxilians.] 24 Iridis

Ed. Chart. XIII. [544. 545.]

Ed. Bas. II. (266.)

ὀβολόν, κρόκου Κιλικίου ὀβολὸν α' S'. σμύρνης ὀβολοὺς β'. κινναμώμου τετρώβολον, κασσίας τετρώβολον, ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος ὀβολοὺς β'. μήκωνος μέλανος τοῦ σπέρματος ὀβολοὺς β'. κωνείου σπέρματος ὀβολοὺς β'. θρίδακος μελαίνης σπέρματος ὀβολοὺς β'. ἀναλαμβάνει τροχίσκους μετὰ γλυκέος ἀνὰ ὀβολὸν ἢ ἡμιώβολον καὶ δίδου ἐν κοτύλῃς γλυκέος τετάρτῳ.

[545] [Πρὸς πᾶσαν βῆχα καὶ ρευματισμὸν καὶ τὰ ἐν-
τὸς ἀποστήματα, ὡς Ἀπολλώνιος.] ʒ. Σαγαπηνοῦ, γιντια-
νῆς, σμύρνης, ὀποπάνακος, πεπέρειως λευκοῦ ἀνὰ ʒ β'. δα-
φνίδων καθαρῶν ʒ δ'. λιθα ἀναλαμβάνει ὕδατι, ἡλίκα κύα-
μος Ἑλληνικὸς, δίδου ὀλίγω πλέον ισχιαδικοῖς, ἐν οἶνου κε-
κραμένου κυάθοις τρισίν.

[Ἄλλο πρὸς φθισικοὺς, ὃ παρηκολούθησα παρὰ Φλα-
βianoῦ Κρητός.] ʒ Ὑποκυστίδος χυλοῦ ʒ η'. σμύρνης ʒ η'.
καστορίου ʒ στ'. λιβάνου ʒ η'. ῥοῦ χυλοῦ ʒ θ'. σαγαπη-
νοῦ ʒ στ'. ὀποῦ μήκωνος ʒ η'. ἀνίσου ʒ θ'. σελίνου σπέρ-
ματος ʒ η'. ὀποῦ πάνακος ʒ ε'. σπέρματος ὑοσκυάμου ʒ η'.

obolos iij, croci Cilicii sesquibolum, myrrhae obolos ij, cin-
namomi obolos quatuor, cassiae obolos quatuor, seminis
hyoscyami albi obolos ij, seminis papaveris nigri obolos
duos, seminis oicutae obolos duos, seminis lactucae nigrae
obolos duos, redige in pastillos obolares aut semibolares
cum passo, et praebe in passi quarta heminae parte.

[Aliud ad omnem tussim et fluxionem et abscessus
internos, ut Apollonius.] ʒ Sagapeni, gentianae, myrrhae,
opopanax, piperis albi, singulorum drach. ij, baccarum
lauri mundarum drach. iv, trita cum aqua reduc ad ma-
gnitudinem fabae Graecae. Dato autem ischiadicis paulo plus
ex vini diluti cyathis tribus.

[Ad phthysicos aliud, quod a Flaviano Cretensi asse-
quutus sum.] ʒ Succii hypocyssidis ʒ viij, myrrhae drach.
viij, castorii drach. vj, thuris drach. viij, succi rhois drach.
ix, sagapeni ʒ vj, succi papaveris ʒ viij, anisi drach. ix, se-
minis apii drach. octo, liquoris panacis drach. v, seminis

Ed. Chart. XIII. [545.]

Ed. Bas. II. (266.)

στύρακος < η'. κρόκου < ι'. ὁποῦ Κυρηναϊκοῦ < α'. σπέρματος δαύκου < η'. -πρασίου < α'. μανδραγόρου φλοιοῦ < ι'. πεπέρειως μακροῦ < η'. καὶ λευκοῦ < ι' S''. περιστεριῶνος ὑπτίου < α'. μέλιτι ἐφθόν.

[Καταπότιον λευκόν, ὡς Πρύτανις καὶ Ἀπόλλων.]

24 Σμύρνης, ὑοσκνάμου σπέρματος λευκοῦ, ὀπίου, στύρακος, ἴσον ἐκάστου ἀνάπλασσε ἡλίκα ἂν καταπίνειν δύνωνται τινες, ἀναλαμβάνει ἢ σταφίδι ἢ γλυκεῖ ἢ φοίνικι.

[Καταπότιον βηχικόν, ἐκ τῶν Περιγένους.] 24 Ὑοσκνάμου σπέρματος, καστορίου, σμύρνης, στύρακος, ὀπίου, ἐκάστου ἴσον ἡλίκον ἐριγμὸν, δίδου σὺν γλυκεῖ ἢ μελικράτῳ.

[Καταπότια πρὸς ὑγρὰν βῆχα, ἐκ τῶν Περιγένους.]

24 Στύρακος, χαλβάνης, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, καστορίου, ὀπίου, ἴσον ἐκάστου, ἀνάπλασσε ὀροβιαῖα, δίδου δύο.

Κεφ. δ'. [Περὶ αἵματος ἀναγωγῆς.] Τῆς ἀναγωγῆς τοῦ αἵματος ὁ πρῶτος μὲν κίνδυνός ἐστι κατ' αὐτὴν τὴν

hyoscyami drach. viij, styracis drach. viij, croci drach. x, liquoris Cyrenaici drach. j, feminis dauci drach. octo, marubii drach. j, corticis mandragorae drach. x, piperis longi drach. viij et albi drach. v β, verbenacae lupinae drach. unam, mel coctum.

[Catapotium album, at Prytanis et Apollo.] 24 Myrrhae, feminis hyoscyami albi, opii, styracis, singulorum aequale pondus, formato catapotia quanta devorari possunt, haec ipsa uva passa aut passo aut palmularum carne excipiens.

[Catapotium ex libris Perigenis ad tussim.] 24 Seminis hyoscyami, castorii, myrrhae, styracis, opii, singulorum par pondus, dato magnitudinem fabae cum passo aut aqua multa.

[Catapotia ad tussim humidam ex libris Perigenis.] 24 Styracis, galbani, ammoniaci thymiamatis, castorii, opii, singulorum aequales partes, in catapotia ervi magnitudinis redigito, ex eisque duo exhibeto.

Cap. IV. [De rejectione sanguinis.] In rejectione sanguinis primum periculum est, ne immoderata ejus eva-

Ed. Chart. XIII. [545.]

Ed. Bas. II. (266. 267.)

ἄμετρον κένωσιν, ἥ δὲ μετὰ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ θεραπείᾳ, τῆς μὲν κατὰ ἀναστόμωσιν ἀγγείου γενομένης ἐκ τοῦ κλισθῆναι τὸ ἀνευρυσμένον. τῆς δὲ κατὰ ῥῆξιν ἐκ τοῦ κολληθῆναι, καθάπερ γε καὶ τῆς κατὰ διάβρωσιν ἐξ ἀναθρέψεως τῶν διαβρωθέντων. σφίγγεται μὲν οὖν τὸ ἀνιστομωμένον ὑπὸ τῶν στυφόντων, κολλᾶται δὲ τὸ ἐρρόωγός ὑπὸ τε τούτων αὐτῶν, ὅσα τε μιγνυμένων αὐτοῖς συντίθεται τῶν ξηραίνοντων χωρὶς δῆξιως καὶ τῶν κολλῶδεις ἔχόντων τι, καθάπερ ἢ τε Λημνία σφραγὶς καὶ Σάμιος ἄστηρ, ἀνατρέφεται δὲ τὰ διαβρωθέντα ὑπὸ τῶν εὐχύλων τροφῶν καὶ τῶν σαρκωτικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων, (267) ὧν ἡ δύναμις εἴρηται κατὰ τὸ δεύτερον γράμμα τῆς πραγματείας τῆσδε. κατὰ πρῶτον μὲν οὖν λόγον ἐκ τοιούτων συντίθεται τὰ πρὸς τὴν θεραπείαν τῆς ἀναγωγῆς τοῦ αἵματος ἑρμόζοντα φάρμακα, κατὰ δεύτερον δὲ ἐπὶ τῶν ἐκ πνεύμονος ἢ θώρακος ἢ ἀρτηρίας ἢ λάξυγος ἀναγομένων, ἐπιμιγνυμένων τοῖς εἰρημένοις ἐν τῇ συμμετρίᾳ τῶν θερμῶν τε καὶ λεπτομερῶν, ἅπερ

cuatio fiat, secundum vero post suppressum sanguinem. Curatione autem ejus quidem, quae ex apertione osculi alicujus vasis contingit per obturationem fit oris dilatati, ejus vero, quae ex vasis ruptione, per ejusdem conglutinationem, quemadmodum ejus, quae ex erosione, per renutritionem erolorum. Obturatur igitur osculum dilatatum per astringentia, conglutinatur autem ruptum per eadem et quaecunque ipsis in compositione miscentur citra mordacitatem resiccantia et glutinosum quiddam habentia, velut est Lemnia terra sphragis appellata et Samius aster. Renutrientur autem corpora per cibos boni succi et appellata sarcotica medicamenta, de quorum facultate dictum est in secundo opere hujusce tractationis. Juxta primam quidem igitur rationem ex talibus medicamenta componuntur ad rejectionem sanguinis curandam convenientia, juxta secundam vero in iis, qui ex pulmone aut thorace aut arteria aut summa arteriae parte sanguinem rejectant. Misceantur enim praedictis congruenti mensura tum calida tum tenuium partium existentia, quae infestissima sunt praedictis tribus affectionibus,

Ed. Chart. XIII. [545 546.]

Ed. Bas. II. (267)

ἐναντιώτατα ταῖς εἰρημέναις τρισὶ διαθέσεσιν ἐστίν, ἀναστομώσει, ῥήξει, διαβρώσει. τίνος οὖν ἔνικα μίγνυται; τῆς ἀναδόσεως αὐτῶν δηλονότι. τὰ γὰρ στύφοντα καὶ γλίσχρα τὰς ἐαυτῶν ὁδοὺς ἀποκλείοντα δεῖται δυνάμειος τῆς παρασκευαζούσης αὐτοῖς τὰς ὁδοὺς. ὅταν δ' ἡ [546] ἐκ τῶν κατὰ τὸν στόμαχον ἢ τὴν κοιλίαν τόπων ἢ τίνος τῶν ἐντέρων ἢ ἀναγωγὴ γίνηται τῆς τῶν τοιούτων μίξιως, φαρμάκων οὐ γίνεται χρεία. τούτοις δ' οὐ πάλιν ἐναντιώτατόν ἐστι γένος φαρμάκων τῶν εἰς τοσοῦτον ψυχόντων, ὥς ναρκοῦν τὴν διάθεσιν καὶ αὐτὰ δὲ μίγνυται τοῖς πρὸς αἱμοπτυϊκούς ἀρμότουσι, ὕπνον τε καρώδη φέροντα χρησιμώτατα γινόμενα τοῖς ὑπὸ βηχὸς σπαραττομένοις, ἰστάντα τῇ ψύξει τὸ φερόμενον ἐπὶ τὸ πιπονθὸς ἀγγεῖον αἷμα. οὗτοι μὲν οἱ σκοποὶ τῆς συνθέσεως, ἡ δὲ εὐπορία τῆς ὕλης τῶν ἤδη πείραν ἱκανὴν διδωκότων φαρμάκων τοῖς ἔμπροσθεν ἡμῶν περὶ τὸ φαρμακευτικὸν μέρος τῆς τέχνης σπουδάσασιν ἐφελξῆς εἰρήσεται.

[Τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα φάρμακα πρὸς αἱ-

apertioni videlicet osculorum, ruptioni et corrosioni. Cujus rei gratia itaque miscentur? distributionis nimirum ipsorum in corpus. Etenim astringentia et viscosa ac tenacia sibi ipsis vias praecludunt, quare opus habent facultate ipsis viam struente ac praeparante. Porro quum ex locis circa stomachum aut alvum aut aliquod intestinum sanguis educitur, hujusmodi medicamentorum mixtura non est opus. Verum rursus infestissimum his est hoc genus medicamentorum, quae tantopere refrigerant, ut affectionem stupefiant, et tamen etiam haec admiscentur medicamentis ad haemoptoicos convenienter paratis, ut quae altiore somnum ac soporem inducant, et commodissima sunt iis, qui a tussi lancinantur, sistentia nimirum sanguinem, qui ad affectum vas desertur, atque hoc per suam frigiditatem. Atque hi quidem sunt componendi scopi. Copia autem materiae medicamentorum, quae sufficientem experientiam prioribus medicis, qui circa curativam artis partem diligenter versati sunt, exhibuerunt, deinceps referetur.

[Quae ab Andromacho ad sanguinis rejectionem scri-

Ed. Chart. XIII. [546.]

Ed. Bas. II. (267.)

ματος ἀναγωγὴν.] Πρῶτον ἐν αὐτοῖς ἔγραψε φάρμακον ὡδί-
πως. πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν, ὥς ἐγὼ κέχρημαι. 4 ἀκα-
κίας < δ'. ῥόδων ξηρῶν < η'. βαλαυστίου < η'. κόμμιως
< β'. τραγακάνθης < α'. μεθ' ὕδατος τροχίσκους ποίει
ἀνὰ < α'. δίδου ἐν ὀμβρίῳ ὕδατι. ἄλλο Ἀπολλωνίου. 4
ὑοσκυάμου σπέρματος < η'. ὀπίου < δ'. λιβάνου < η'. γῆς
Σαμίας < δ'. ἀμύλου < β'. μίλτου Δημνίας < β'. εἰ δὲ
μὴ, Σινωπικῆς < γ'. κοραλλίου < δ'. κόστον < δ'. βαλαν-
στίου ἄνθους τριώβολον. οἱ δὲ < β'. πολυγόνου χυλῶ ἀνα-
λάβαντε τροχίσκους τριωβολιαίους, δίδου μετὰ ψυχροῦ ὕδα-
τος. τινὲς καὶ κωνείου σπέρματος < β'. προσβάλλουσιν. ἄλλο
ὃ χρῶμαι. 4 κυτίνων < στ'. ἀκάνθης Αἰγυπτίας < στ'.
ὀποῦ μήκωνος < δ'. ὑποκυστίδος < στ'. βαλαυστίου < στ'.
ἀκακίας < στ'. λυκίου Ἰνδικοῦ < δ'. σμύρνης < β'. ἀνα-
λάβαντε μύρτων ἀφειψήματι ἀνὰ < α'. πότιζε τῷ αὐτῷ
ἀφειψήματι. ἄλλη αἰμόστασις. 4 κρόκου Κιλικίου, σμύρνης,
ἱριως, νάρδου Ἰνδικῆς, λιβάνου, ἀκακίας ἀνὰ γο α'. ὀποῦ.

*pta sunt.] Primum ex iis, quae sanguinem rejicientibus
conveniunt medicamentis, Andromachus sic tradidit. Ad
sanguinis rejectionem, quo ego usus sum. 4 Acaciae 3 octo,
rosarum siccarum 3 viij, balauſtii 3 viij, gummi drach. ij,
tragacanthae 3 j, cum aqua pastillos facito drachmae unius,
dato ex aqua pluvia. Aliud Apollonii. 4 Seminis hyos-
cyami 3 viij, opii 3 iv, thuris 3 viij, terrae Samiae 3 viij,
amyli 3 ij, rubricae Lemniae 3 ij, aut si haec non sit, Si-
nopicae 3 iij, corallii 3 iv, costi 3 iv, floris balauſtii obolos
iij, alii 3 ij, excipe succo polygoni ac redige in pastillos
triobolares, quos ex frigida praebeto. Quidam cicutae semi-
nis 3 ij adjiciunt. Aliud quo utor. 4 Cytinorum 3 vj, spi-
nae Aegyptiae 3 vj, succi papaveris 3 iv, hypocystidis drach.
vj, balauſtii 3 vj, acaciae 3 vj, lycii Indici drach. quatuor,
myrrhae 3 ij, excipe myrti baccarum decocto et fac pastil-
los drachmae unius. Ex eodem decocto praebe bibendos.
Aliud sistens sanguinem. 4 Croci Cilicii, myrrhae, iridis,
nardi Indicae, thuris, acaciae, singulorum 3 j, succi papa-*

Ed. Chart. XIII. [546.]

Ed. Bas. II. (267.)

μήκωρος, κόστου, πεπέρειως ἀνὰ γο S''. ρόδων ξηρῶν γο δ'. μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ ἱκανόν, ἡ δόσις κυάμου Αἰγυπτίου τὸ μέγεθος.

[Ἄλλη ἀρρηνμάτιστος πρὸς τὰ ἐντὸς ῥεύματα καὶ παρισθμίων καὶ σταφυλῆς καὶ ἀρτηρίαν ἡλκωμένην ἀναγαρριζομένη καὶ αἵματος ῥύσιν ἐν ὕδατι ψυχρῷ, τοῖς δὲ πλείοσι σὺν ὀξυκράτῳ καρύου Ποντικοῦ μέγεθος. ἀρμόζει δὲ πρὸς τοὺς αἷμα οὐροῦντας καὶ γυναικίους ῥοῦς καὶ πινομένη καὶ προστιθεμένη.] 4 Σμύρνης γο α'. νάρδου Ἰνδικῆς γο α'. κινναμώμου γο α'. λιβάσου γο α'. κρόκου γο S''. πεπέρειως < δ'. ἀκακίας χυλοῦ < δ'. κόστου < δ'. στύρακος < δ'. ἰριως Ἰλλυρικῆς γο β'. ρόδων ξηρῶν γο β'. μέλιτι ἐφθῶ ἀναλάμβανε. ἄλλη ἀρρηνμάτιστος ἐκ τῶν Γάλλου, ποιούσα πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν καλή. 4 κρόκου, σμύρνης, ἰριως, νάρδου Συριακῆς, κασσίας μελαίνης, ῥοῦ Ποντικοῦ ἀνὰ < α'. στύρακος, πεπέρειως λιυκοῦ ἀνὰ γο S''. ρόδων ξηρῶν γο ε'. λείοις παράχει μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ ἱκανόν, δίδου καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος μετὰ κυ. γ'.

veris, costi, piperis, singulorum ʒ β, rosarum siccarum trientem, melle Attico excipito. Datur fabae Aegyptiae magnitudo.

[Aliud fluxiones sistens, prodest fluxionibus internis tonsillarum et uvae et ad exulceratam arteriam gargarissatum, et ad sanguinis fluxum ex aqua frigida. Pluribus ex posca magnitudine Ponticae nucis. Congruit etiam mingentibus sanguinem et fluxui muliebri potum et appositum.] 4 Myrrhae ʒ j, nardi Indicae ʒ j, cinnamomi ʒ j, thuris ʒ j, croci ʒ β, piperis drach. quatuor, succi acaciae drach. iv, costi drach. iv, styracis ʒ iv, iridis Illyricae sextantem, rosarum siccarum sextantem, excipe melle cocto. Aliud sistens fluxiones ex libris Galli. Facit probe et ad sanguinis rejectionem. 4 Croci, myrrhae, iridis, nardi Syriacae, cassiae nigrae, rhu Pontici, singulorum drach. unam, styracis, piperis albi, utriusque ʒ β, rosarum siccarum quincuncem, tritis mellis Attici, quod satis est affunde. Datur nucis Ponticae magnitudine ex aquae cyathis tribus.

Ed. Chart. XIII. [546. 547.]

Ed. Bas. II. (267.)

[Ἄλλη πρὸς αἱμοπτυϊκοὺς, ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου.] 4 Ὑποκυστίδος χυλοῦ < ιβ'. βαλανστίου, ἀκακίας, κυτίνων ἀνὰ < ιβ'. κηκίδος < ιβ'. ὀποῦ μήκωνος < στ'. κρόκου < στ'. ἀνάπλαττε τροχίσκους τριώβολιαίους.

[Ἄλλη πρὸς αἱμοπτυϊκοὺς.] 4 Ὀποῦ μήκωνος ὀβολὸν α'. κόμμιος ὀβολοὺς β'. ἀμύλου τριώβολον ἐν ὕδατι δίδου.

[547] [Ἄλλη πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν καὶ πᾶσαν αἱμορραγίαν δι' ὕδατος πινομένη.] 4 Ὀποῦ μήκωνος < α'. κινναμώμου < α'. καστορίου < α'. κόστου, πεπέρειος μακροῦ καὶ στρογγύλου, σμύρνης ἀνὰ τριώβολον, κρόκου ὀβολὸν καὶ ἡμιώβολον, κοραλλίου ὀβολοὺς β'. βαλανστίου δραχμὰς β'. ἀνίσου < α'. κόμμιος < α'. λεάνας ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ χρῶ. ἄλλο πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν. 4 μίλτου Σινωπικῆς δραχμὰς δ'. λιβάνου δραχμὰς η'. ἀνίσου < α'. κωνείου σπέρματος δραχμὰς δ'. ὀποῦ μήκωνος < δ'. λίθου αἱματίτου δραχμὰς δ'. ὑοσκυάμου σπέρματος δραχμὰς η'. γῆς Σαμίας δραχμὰς γ'. δι' ὕδατος νήσται δίδου τὸ φάρμακον. ἄλλο. 4 Ὑποκυστίδος χυλοῦ < α'. ὀπίου τριώβολον, βαλαν-

[*Aliud ad haemoptoicos ex libris Apollonii.*] 4 Succi hypocyllidis 3 xij, balaustii, acaciae, cytinorum, singulorum 3 xij, gallae 3 xij, succi papaveris drach. vj, croci drach. vj, redigito in pastillos triobolares.

[*Aliud ad haemoptoicos.*] 4 Succi papaveris obolos j, gummi obolos j, amyli obolos tres, dato ex aqua.

[*Aliud ad sanguinis educationem et omnem sanguinis eruptionem ex aqua potum.*] 4 Succi papaveris drach. j, cinnamomi drach. unam, castorii drach. j, costi, piperis longi et rotundi, myrrhae, singulorum obolos tres, croci sesquiobolum, corallii obolos ij, balaustii drach. ij, anisi drach. j, gummi drach. j, ex tritis pastillos formato ac utitor. *Aliud ad sanguinis rejectionem.* 4 Rubricae Sinopicae drach. iv, thuris drach. octo, anisi drach. j, feminis cicutae drach. iv, succi papaveris drach. iv, lapidis haematitae drach. iv, feminis hyoscyami drach. octo, terrae Samiae 3 iij, dato medicamentum jejuniis ex aqua. *Aliud.* 4 Succi hypocyllidis drach. unam, opii obolos tres, balaustii drach. j, aca-

Ed. Chart. XIII. [547.]

Ed. Bas. II. (267.)

στίου < α'. ἀκακίας < α'. σὺν ὕδατι. ἄλλη πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν, ὡς Ἡρόφιλος. ⁊ συμφύτου ῥίζης γο γ'. γῆς ἀστέρος γο α'. λιβάνου γο β'. βαλαυστίου γο α'. ὑποκυστίδος χυλοῦ γο α'. κρόκου τριώβολον, σμύρνης δραχμὰς β'. ὀπίου < α'. μίλτου Δημνίας γο γ'. καὶ τριώβολον, κόμμεω; < α'. χυλῷ πολυγόνου ἢ ἀρνογλώσσου ἀναλαμβάνει. ἄλλο πρὸς αἱμοπτυϊκούς, ἀπ' ἀγαθοῦ καθηγητοῦ. ⁊ βαλαυστίου δραχμὰς β'. ἀκακίας δραχμὰς β'. τραγακάνθης < δ'. ὑποκυστίδος χυλοῦ < δ'. ῥόδων ἄνθους δραχμὰς δ'. ὀπίου < β'. λιβάνου δραχμὰς γ'. σμύρνης < β'. ὑοσκυάμου σπέρματος τε τριώβολον, ἀναλαμβάνει πολυγόνου χυλῷ. ἄλλο πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν, ὡς Ἀκάκιος. ⁊ γῆς Σαμίας δραχμὰς δ'. κοραλλίου < δ'. μίλτου Σινωπικῆς < β'. βαλαυστίου τριώβολον, ὀπίου < δ'. ἀμύλου δραχμὰς ιβ'. λιβάνου < η'. ὑοσκυάμου σπέρματος < η'. πολυγόνου χυλῷ ἀναλαμβάνει τροχίσκους τριωβολιαίους, δίδου ἐν ὀξυκράτῳ, ἐὰν ρεῦμα εἴη πολὺ, σὺν λεκίθῳ ὠῶν ὀπτῶν καὶ ἀρνογλώσσου χυλῷ. ἄλλο πρὸς αἱμοπτυϊκούς καὶ δυσεντερικούς. ⁊ ῥόδων ἄνθους, ὀπίου, ἀκα-

ciae drach. unam, ex aqua. *Aliud ad sanguinis eductionem, ut Herophilus.* ⁊ Radicis symphyti quadrantem, terrae asteris $\frac{3}{4}$ j, thuris sextantem, balaustii $\frac{3}{4}$ j, succi hypocyssidis $\frac{3}{4}$ j, croci obolos tres, myrrhae drach. ij, opii $\frac{3}{4}$ j, rubricae Lemniae quadrantem et obolos tres, gummi drach. j, excipe succo polygoni aut plantaginis. *Aliud ad Haemoptoicos boni praeceptoris.* ⁊ Balaustii drach. ij, acaciae drach. ij, tragacanthae drach. iv, succi hypocyssidis drach. iv, florum rosarum drach. iv, opii drach. ij, thuris drach. iij, myrrhae drach. ij, seminis hyoscyami obolos iv, excipe succo polygoni. *Aliud sanguinem rejicientibus, ut Aca-cius.* ⁊ Terrae Samiae drach. iv, corallii drach. iv, rubricae Sinopicae drach. ij, balaustii obolos iij, opii drach. iv, amyli drach. xij, thuris drach. viij, seminis hyoscyami drach. octo, cum polygoni succo pastillos triobolares formato. Dato in posca, si fluxio sit multa cum vitello ovi affato et succo plantaginis. *Aliud ad haemoptoicos et dysentericos.* ⁊ Floris rosarum, opii, acaciae, gummi, balau-

Ed. Chart. XIII. [553.]

Ed. Bas. II. (270.)

τριώβολον ἢ Λημνίας < α'. πρῶμι τροχίσκους λ'. δίδου δύο εἰς νύκτα σὺν ὕδατι.

[Τὰ ὑπὲρ Ἀσκληπιάδου γραφέντα περὶ τῶν αὐτῶν διαθέσεων.] Ἐλκικτὸν φάρμακον καλούμενον. ℥ οἶνου ξι. S'. πρασίου χλωροῦ ἀφειρήματος ξι. α'. ταῦτα βαλὼν εἰς ἄγγος ὑελούην βρέχισθαι ἕκ νύκτα καὶ ἡμέραν. τῇ δ' ἐπιούσῃ μάλασσε τὸ φάρμακον, ὥσπερ τὸν χόνδρον βρέχομεν, καὶ ὅταν παντιλῶς διαλυθῇ, ἐκθλίβε τὸ ὑγρὸν καὶ τούτῳ ἐπιβαλὼν λίποι τι καὶ θείς ἐπὶ πυρὸς ἔψε κινῶν συνεχῶς καὶ ὅταν συστραφῇ, ὥστε μέλιτος ἔχειν τὸ πάχος, ἐκ τούτου δίδοται μύστρον πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφὴν τὸ ἴσον. ἄλλο. ℥ πρασίου τῶν ἀπαλωτάτων φύλλων χειροπληθεὲς ὕδατος ὅσον ἔσται. ταῦτα βαλὼν εἰς ἄγγος κεραιεῖν ἔψε, καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἐξελὼν τρίβε καὶ τῷ ἀφειρήματι διαλύσας πάλιν ἔψε καταπάσσω γύρεως ὀξύβατον καὶ λίπους ἰοῦ κατεργασμένου ἐπιβαλὼν γο γ'. καὶ ὅταν ἐψόμενα καλῶς ἔχη, ὥσπερ τὰ λοιπὰ ῥοφήματα, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ἁλῶν ὀλί-

los iij, aut Lemniae 3 j, formato pastillos triginta. Dato duos in noctem cum aqua.

[Quae ab Asclepiade scripta sunt ad eosdem affectus.] *Eclégma pharos appellatum.* ℥ Vini sextarii dimidium, succi marrubii viridis cocti sextarium unum. Haec in vas vitreum coniecta per diem et noctem macerari finito. Sequenti die medicamentum mollito, quemadmodum alicam maceramus, atque ubi penitus dissolutum fuerit, exprimito liquorem, eique pinguedinem aliquam addito, et igni admota assidue movens coquito, donec spissata mellis crassitudinem acceperint. Ex hoc mystrum datur ante cibum et post cibum tantundem. *Aliud.* Foliorum marrubii tenerrimorum manipulum cum sufficiente aqua in fictili coquito, et ubi exoluta fuerint eximito ac terito, et decocto dilata rursus coquito, pollinis acetabulum inspergens et pinguedinis arietinae probe subactae quadrantem addens, et ubi coctio recte habuerit, veluti reliquae sorbitiones praeparantur, ablata

Ed. Chart. XIII. [553.]

Ed. Bas. II. (270.)

γων καταπάσας, δίδου ῥοφήσαι, πλείον ῥοφούμενον μᾶλλον ὠφελεῖ.

[Ἄλλο Νικηράτου. ποιῇ ἐμπνυϊκοῖς, δυσπνυϊκοῖς, βήττουσι χρονίως, γλίσχρον καὶ κολλῶδες ἀνάγουσι καὶ ταῖς μετὰ τόκον καθαιρομέναις, κατάγει γάλα. ποιῇ καὶ νηπίοις ἀτροφοῦσι διδόμενον ταῖς τροφαῖς.] 4 Πρασίου χυλοῦ ξε. στ'. καλῶς δὲ δεῖ τοῦτο συνάγειν καὶ νιάρων κόπτοντας ἐκθλίβειν, οἶνου Φαλιρίνου ξε. α'. μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ ἴσον, πιπέριως λευκοῦ, σμύρνης, λιβάνου, ἐκάστου ἀνὰ 4 ἡ. ἔψε τὸν οἶνον καὶ τὸν χυλὸν, καὶ ὅταν τὸ τρίτον λειφθῇ, ἐπιβαλλε τὸ μέλι, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπιβάλλε τὰ ξηρὰ καὶ μίξας ἐπιμελῶς κατέρρα εἰς ἀγγεῖον ὑελοῦν καὶ δίδου μύστρον πρὸ τροφῆς. ἄλλο Σκριβωνίου Λάργου. 4 πρασίου χυλοῦ ξε. στ'. αἰζώου χυλοῦ τὸ ἴσον, μέλιτος Ἀττικοῦ ξε. δ. ἡ ἓνα, οἶνου Ἰταλικοῦ ξε. α'. πίσσης ὑγρᾶς βρυτίας τὸ ἴσον, γάρδου Ἰνδικῆς, κρόκου, σμύρνης, λιβάνου, πιπέριως λευκοῦ, ἐκάστου ἀνὰ 4 ἡ. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ἄλλο φθισικοῖς καὶ ρευματιζομένοις τὸν θώρακα. 4 σικύου ἡμέ-

ab igne et modico sale conspersa sorbenda exhibe. Amplius absorptum amplius juvat.

[Aliud Nicerati, facit suppuratis, dyspnoicis, veteri tussi, viscosum ac glutinosum rejicientibus et iis, quae a partu purgantur lac. deducit. Prodest etiam infantibus alimentum non sentientibus, si nutricibus praebeatur.] 4 Succi marrubii sextarios sex, verum probe hunc succum colligere oportet a recenti marrubio tuso expressum, vini Falerni sextarium j, mellis Attici tantundem, piperis albi, myrrhae, thuris singulorum 3 viij, vinum et succum ad tertias coquito, deinde mel addito, quibus inspissatis arida inspergito, et diligenter mixta in vitreum vasculum transferto. Dato mystrum ante cibum. Aliud Scribonii Largi. 4 Succi marrubii sextarios vj, succi sempervivi tantundem, mellis Attici sextarium iiij, alii sextarios j, vini Italici sextarium j, picis liquidae brutiae tantundem, nardi Indicae, croci, myrrhae, thuris, piperis albi, singulorum 3 viij, praepara ac utere ut praedictum est. Aliud phthysicis et ad fluxiones

Ed. Chart. XIII. [553.]

Ed. Bas. II. (270.)

ρου σπέρματος λελεπισμένου ◁ η'. ἀμύλου ◁ δ'. λιγισπέρματος, μήκωνος λευκοῦ σπέρματος ἀνά ◁ β'. κόψας καὶ σήσας ἀναλάβαντε ἀποβρέγματι τραγακάνθης, ποίει τροχίσκους ◁ α'. ἄγοντας καὶ δίδου τριώβολον, ἀπυρέτοις δι' οἴνου καὶ μύρτου ἀποβρέγματος, πυρέττουσι ροὸς χυλῶ. ἄλλο 2 ἀμύλου ◁ δ'. σικύου ἡμέρου σπέρματος πεφωγμένου, μήκωνος λευκοῦ σπέρματος πεφωγμένου, ἀμυγδάλων κεκαθαρμένων ἀνά ◁ β'. τραγακάνθης ◁ α'. καὶ τριώβολον, κρόκου ◁ α'. ἀναλάβαντε τραγακάνθης ἀποβρέγματι. μετὰ ταῦτα καὶ Σκυβελίτου ἀφειρημένῳ καὶ χρῶ ὁμοίως.

[Ἄλλο Σκριβωνίου Λάργου καταπότιον, φθισικοῖς, ἀναφορικοῖς, ἐμπνυκοῖς, ὑμένας ἀνάγει, ἀνακαθαίρει ἱκανῶς. διὲ δὲ ἐπιμένειν τῷ φαρμάκῳ.] 2 Σαγαπηνοῦ, σμύρνης ἀνά ◁ β'. ὀπίου, καρδαμώμου ἀνά ◁ δ'. καστορίου ◁ δ'. πεπέρκως λευκοῦ τριώβολον, ἀναλάβαντε γλυκεῖ καὶ ποίει καταπότια, δίδου δι' ὕδατος θερμοῦ πίνειν κυάθους γ'. ἄλλη θισπεισιανή, ἐμπνυκοῖς, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ ἐν κατακαλύψει ἀποστήματα. 2 σελίνου σπέρματος, ὀπίου, μελανθίου ἀνά

thoracis. 2 Seminis cucumeris hortensis decorticati 3 viij, amyli 3 iiij, seminis lini, seminis papaveris albi, utriusque 3 ij, tusa et cribrata excipe tragacanthae cremore et in drachmales pastillos redige. Dantur oboli tres non febrientibus ex vino et myrti cremore, febrientibus cum rhois sacco. *Aliud.* 2 Amyli 3 iiij, seminis cucumeris sativi tosti, seminis papaveris albi tosti, amygdalarum depurgatarum, singulorum 3 ij, tragacanthae 3 j, obolos iij, croci 3 j, excipe tragacanthae cremore et postea etiam vino Scybelite cocto. Utere eodem modo.

[*Aliud Seribonii Largi catapotium, phthysicis, sanguinem rejicientibus, suppuratis, educit pelliculas, repurgat sufficienter. Verum immorari medicamento oportet.*] 2 Sagapeni, myrrhae, utriusque 3 ij, opii, cardamomi, utriusque 3 iiij, castorii 3 iiij, piperis albi obolos iij, excipe passo fac catapotia. Da ex aquae calidae cyathis iij. *Alia confectio thespestiana, facit suppuratu et ad abscessus occultos.* 2 Seminis apii, opii, melanthii, singulorum 3 iiij,

Ed. Chart. XIII. [553. 554.]

Ed. Bas. II. (270.)

◄ γ'. καστορίου ◄ β'. δαύκου σπέρματος, σίνωνος, ἰριως, ἐκάστου ἀνὰ ◄ στ'. μέλιτι ἀφειψημένῳ ἀναλαμβάνει καὶ δίδου καρύου Ποντικοῦ μέγεθος μεθ' ὕδατος κυάθων τριῶν.

[554] [Ἄλλη Κόσιν πρὸς τὰ δυσανάγωγα ὑγρὰ, ἐμπνυκοῖς, περιπνευμονικοῖς. μάλιστα δὲ τοῖς παχέα καὶ κολλώδη ἀνάγουσι χρήσιμός ἐστιν.] 4 Μέλινος Ἀττικοῦ ἀφειψημένου, ὥστε κολλῶδες γενέσθαι, λίτραν μίαν, πεπέρειως κεκομμένου καὶ σιτημένου, σμύρνης ἀνὰ γο α'. ἀναλαμβάνει τὴν σμύρναν λεάνας καὶ πέπερι μέλιτι ἐφθῶ καὶ δίδου καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος εἰς καταπότια. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει σμύρνης ◄ β'. μέλιτος ἐφθῶ λίτραν α'. πεπέρειως γο α'. ὀποπάνακος ἀνὰ ◄ στ'. σκεύαζε καὶ δίδου ὁμοίως καθὰ προεῖρηται.

[Τροχίσκος ὁ διὰ τοῦ μανδραγόρου, ἐπιγράφεται σφραγίς. ποιῆται πρὸς αἱμοπτυϊκοὺς, ἀναφορικοὺς, ἐμπνυκοὺς, ἐστὶ δὲ καὶ ἀναξηραντικὸς παντὸς ρεύματος.] 4 Μανδραγόρου ῥίζης φλοιοῦ ◄ δ'. ὑοσκυάμου σπέρματος ◄ δ'. λιβάνου ἄρτενος, ὅπου μήκωνος, κρόκου, σμύρνης ἀνὰ ◄ ε'. λιτὰ ποι-

castorii 3 ij, seminis dauci, sinonis, iridis, singulorum 3 vj, excipe melle cocto, praebe nucis Ponticae magnitudine ex calidae cyathis iij.

[Alia Cōfi ad humores aegre eductiles, suppuratos, peripneumonicos. Maxime autem iis qui crassa et glutinosa educunt utilis est. 4 Mellis Attici cocti ad glutinis consistentiam lb j, piperis contusi et cribrati, myrrhae, utriusque 3 j, myrrham et piper trita melle cocto excipe et nucis Ponticae magnitudine in pillulas dividens devoranda praebe. In aliis exemplaribus habent myrrhae 3 ij, mellis cocti lb j, piperis 3 j, opopanacis 3 vj, praepara ac exhibe similiter, ut praedictum est.

[Pastillus ex mandragora, inscribitur sphragis. Facit ad haemoptoicos, anaphoricos, empyicos, resiccat quoque omnem fluxionem.] 4 Radicis mandragorae corticis 3 iiij, seminis hyoscyami 3 iiij, thuris masculi, succi papaveris, croci, myrrhae, singulorum 3 v, trita redige in pastillos

Ed. Chart. XIII. [554.]

Ed. Bas. II. (271.)

ήσας, (271) ποίει τροχίσκους ὀβολιαίους καὶ δίδου κατα-
λήλως ταῖς διαθέσειν. ἄλλο Πτολεμαίου γνωρίμου. 4 στύ-
ρακος, ὀπίου, λιβάνου, κρόκου ἀνὰ < ε'. μανδραγόρου
φλοιοῦ, ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος, δαύκου Κρητικοῦ
ἀνὰ < δ', κασσίας < β'. οἶνω Ἀμινάω ἀναλάμβανε καὶ δι-
δον ὀβολὸν μεθ' ὕδατος θερμοῦ κυάθων β'. ἄλλο πρὸς τὰς
αὐτὰς διαθέσεις. 4 στύρακος < στ'. σμύρνης, ὀπίου, ὑοσκυ-
άμου σπέρματος, ἐρυσίμου πεφωγμένον ἀνὰ < δ'. μανδρα-
γόρου φλοιοῦ, ὀποπάνακος ἀνὰ < β'. πιπέριως λευκοῦ, τί-
τρου ἀφροῦ ἀνὰ < α'. μέλιτι ἐφθῶ ἀναλάμβανε καὶ δίδου
ἱριβίνθον τὸ μέγεθος.

[Ἄλλη πάγχρηστος λεγομένη, ποιῇ βήττους χρονίως,
ἐμπύους, ὀρθοπνοικοῖς, φθοϊκοῖς. ποιεῖ πρὸς ὑποχορδρίων
διατάσεις καὶ πρὸς πᾶσαν ἐμπνεύματωσην καὶ γυναιξίν ἐμ-
μηνα καὶ ἐγκαταλείμματα ἐκ φθορᾶς ἢ τόκου δέντερα κα-
τάγει, ἀπώλλασκε καὶ τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις.] 4 Τερ-
μινθίνης < η'. στύρακος < στ'. σμύρνης < ε'. κρόκου, ἱριως,
χαλβάνης ἀνὰ < δ'. ὑοσκυάμου σπέρματος, μανδραγόρου

obolares et praebe convenienter juxta affectus. *Aliud Pto-*
lemaei familiaris. 4 Styracis, opii, thuris, croci, singulo-
rum 3 v, corticis mandragorae, seminis hyoscyami albi, dauci
Cretici, singulorum 3 iiij, cassiae 3 ij, excipe vino Aminaeo,
ac praebe obolum tum aquae calidae cyathis duobus. *Aliud*
ad eosdem affectus. 4 Styracis 3 vj, myrrhae, opii, semi-
nis hyoscyami, irionis torrefacti, singulorum 3 iiij, corticis
mandragorae, opoppanacis, utriusque 3 ij, piperis albi, spu-
mae nitri, utriusque 3 j, excipe melle cocto. Dato magni-
tudine ciceris.

[*Alia confectio panchrestus dicta. Facit ad tussim*
antiquam, suppuratos, orthopnoicos, tabescentes. Prodest
praecordiorum distentionibus et ad omnem inflationem. Mu-
lieribus menses et quae a foetu corrupto aut a partu re-
linquuntur secundas deducit. Liberat etiam ab affectibus
circa vesicam. 4 Terebinthinae 3 viij, styracis 3 vj, myr-
rhæ 3 v, croci, iridis, galbani, singulorum 3 iiij, seminis
hyoscyami, corticis mandragorae, irionis torrefacti, opopa-

Ed. Chart. XIII. [554.]

Ed. Bas. II. (271.)

φλοιού, ἐρυσίμου πεφωγμένου, ὀποπάνακος ἀνὰ < β'. πεπέρ-
 ρως, ἀφρονίτρου ἀνὰ < α'. γλυκεῖ ἀναλαμβάνει.

[Χαριζένους περιπνευμονικοῖς, φθισικοῖς, ἀναφορικοῖς, ἐμ-
 πνυϊκοῖς, αἱμοπτυϊκοῖς, βήττουσι χρονίως.] 4 Σμύρνης, λι-
 βάνου φλοιού, ἐν ἄλλῳ καὶ ὀπίου καὶ μανδραγόρου, σαγα-
 πηνοῦ, ὕσκνάμου λευκοῦ σπέρματος, ὀποπάνακος, δικτά-
 μνου Κρητικοῦ, πρασίον τῶν σφαιρίων ἀνὰ < δ'. ὕδατι φυ-
 ράσας, ἀνάπλαττει τροχίσκους, δίδου τριώβυλον καὶ μελικρά-
 του κυάθους γ'. ἄλλη Ἀσκληπιάδου ἐπικληθέντος φιλοφυ-
 σικοῦ φάρμακον ἐπιτετευγμένον. 4 μανδραγόρου φλοιού, σε-
 λίνου σπέρματος ἀνὰ < δ'. σμύρνης, κρόκου, ἀνίσου, δαύ-
 κου σπέρματος, ῥοῦ ἐρυθροῦ τοῦ χυλοῦ, ὕσκνάμου σπέρ-
 ματος, πεπέρως λευκοῦ, καστορίου, σαγαπηνοῦ, ὀποπάνα-
 κος ἀνὰ < β'. μέλει ἐφθῶ ἀναλαμβάνει καὶ δίδου πρὸς δύ-
 ναμιν. τὸ δὲ ὕγρὸν ἔστω κατάλληλον τῇ διαθέσει.

[Ἀντίδοτος θισπεισιανῇ, φθισικοῖς, ἀναφορικοῖς, ἐμ-
 πνυϊκοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας τῶν ἀπὸς διαθέσεις, πρὸ
 παντὸς δὲ ἐνὸρέκτους πρὸς τροφήν.] 4 Σελίνου σπέρματος

nacis, singulorum 3 ij, piperis, spumae nitri, utriusque 3 j,
 excipe passo.

[Charitensis, facit peripneumoniciis, phthificis, ana-
 phoricis, empyicis, haemoptoicis ac veteri tussi.] 4 Myr-
 rhae, corticis thuris, in alio exemplari opii, mandragorae,
 sagapeni, seminis hyoscyami albi, opopanax, dictamni Cre-
 tici, pillularum marrubii, singulorum 3 iiij, subigito cum
 aqua et in pastillos cogito. Dato ex his obol. iij, ex aquae
 mulsae cyathis tribus. Alia Asclepiadae, qui Philophysicus
 appellatus est, medicamentum accommodatum. 4 Corticis
 mandragorae, seminis apii, utriusque 3 iiij, myrrhae, croci,
 anisi, seminis dauci, succi rhois rubri, seminis hyoscyami,
 piperis albi, castorii, sagapeni, opopanax, singulorum 3 ij,
 excipe melle cocto. Dato pro viribus. Liqueor vero ex quo
 exhibetur sit conveniens affectioni.

[Antidotus thespestana, phthificis, sanguinem reji-
 cientibus, suppuratis. Facit et ad alios internos affectus
 et prae omnibus cibi appetentiam excitat.] 4 Seminis apii

Ed. Chart. XIII. [554. 555.]

Ed. Bas. II. (271.)

◄ β. σμύρνης, ἀνίσου, ὀπίου ἀνὰ ◄ στ'. πιπέρεως λευ-
κού ◄ ε'. πετροσελίνου, τάρδου, πιπέρεως μακροῦ ἀνὰ ◄ δ'.
καστορίου, σχοίνου ἄνθους, κρόκου ἀνὰ ◄ γ'. κινναμώμου
◄ β. κασσίας ἀρωματισζούσης ◄ δ'. μέλιτι ἐφθῶ ἀναλάμ-
βαναι καὶ δίδου καρύνου Ποντικῶ τοῦ μέγεθος εἰς εὐκτα μεθ'
ὑδατος κυάθων γ'.

[Ἀντίδοτος ἡ Ἀριστάρχου, δύναμις θαυμαστικὴ, ταύ-
την Παυλίαν ὀνομάζομεν, ποιῇ αἱμοπτυϊκοῖς, βήσσουσι,
φθισικοῖς, ἐμπνύκοις, περιπνευμονικοῖς πρὸς σπάσματα, ῥή-
γματα. [555] πρὸς τὰς τοῦ στομάχου ἀνατροπὰς καὶ πρὸς
χολέραν, κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, ποιῇ πρὸς τὰς περὶ πύ-
στιν διαθέσεις, ὑστερικῶς πνιγομένας. πρὸς τοὺς κατὰ περί-
οδον πυρετοὺς, πρὸ μιᾶς ὥρας τῆς ἐπισημασίας δεδομένη,
ποιῇ καχεκτικοῖς, ἀτροφουῖσι. πρὸς τὰ θανάσιμα τῶν φαρ-
μάκων καὶ τὰς τῶν ἰοβόλων πληγὰς.] 24 Κινναμώμου, κό-
στιου, χαλβάνης, καστορίου, ὁποῦ μήκωνος, πιπέρεως μέλα-
τος καὶ μακροῦ, στύρακος ἀνὰ ◄ α'. μέλιτος ξε. α'. τὰ ξηρὰ
κόπτεται καὶ σήθεται λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἡ δὲ χαλβάνη

3 xij, myrrhæ, anisi, opii, singul. 3 vj, piperis albi 3 v,
petroselinii, nardi, piperis longi, singul. 3 iiij, castorii, flo-
ris junci odorati, croci, singulorum 3 iiij, cinnamomi 3 ij,
calliæ aromaticæ 3 iiij, excipe melle cocto. Dato nucis
Ponticæ magnitudine ad noctem, cum aquæ cyathis tribus.

[*Antidotus Aristarchi, compositio admiranda, hanc
Paulinam appellamus. Facit hæmoptoicis, tussientibus,
phthysicis, suppuratis, peripneumonicis, ad convulsa, rupta,
ad stomachi subversionem et bilem vomentes ac secernen-
tes, coeliacos, dysentericos. Facit ad affectus circa vesti-
cam, suffocationes uteri, febres per circuitum repotentes,
una hora ante exacerbationem exhibita. Facit in malum
habitum delapsis cibum non sentientibus et ad lethalia
medicamenta, ac plagas venenum jaculantium bestiarum.*]

24 Cinnamomi, costi, galbani, castorii, succi papaveris, pi-
peris nigri et longi, styracis, singulorum 3 j, mellis sexta-
rium unum, arida tunduntur et cribrantur per angustissimum

Ed. Chart. XIII. [555.]

Ed. Bas. II. (271.)

ἔψεται μετὰ μέλιτος. καὶ ὅταν διαλυθῇ, διυλίζεται τὸ μέλι καὶ τούτῳ ἐπιβάλλεται τὰ λοιπὰ καὶ ἀνακόπτεται, εἴτε ἀποτίθεται εἰς πυξίδα ὑελίνην ἢ ἀργυρὰν καὶ χρώμεθα πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις. ἡ δόσις κυάμου Αἰγυπτίου τὸ μέγεθος μεθ' ὑδρομέλιτος κυάθων β'. ἐπιψύχαισιν τῷ δακτύλῳ ὄξους σταγόνων θ'.

[Ἄλλη Ἀντωνίου Μούσα, πανάκεια. ἐχρήσατο Διόγας ιατραλείπτης. ποιεῖ τοῖς κατὰ περίοδον ὑπὸ ῥίγους ὀχλούμεναις, ἀνασκευάζει χρονίους πυρετοὺς καὶ τὰ λοιπὰ νοσήματα, ποιεῖ βήσσουναι χρονίως, φθισικοῖς, ἀναφορικοῖς, ἐμπνυκοῖς, δυσπνοϊκοῖς, πρὸς σπάσματα, ῥήγματα, κεχροισμένας ἐμπνευματώσεις. σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς κεχροισμένοις, κοιλιακοῖς. κατὰ γὰρ τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους, ἔστι δὲ καὶ διουρητικὴ ἀγαθὴ. ποιεῖ καὶ πρὸς παντὸς ἐρπειτοῦ πληγὴν καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα τῶν φαρμάκων καὶ πρὸς πᾶσαν φθοροποιὴν ὕλην.] ʒ Πιπέριος λευκοῦ ἢ μακροῦ < ἡ. νοσ-
κυάμου λευκοῦ σπέρματος, καρδαμώμου, σμύρνης, λιβάνου ἀνὰ < ιβ'. ὀπίου, κρόκου ἀνὰ < ι'. θείου ἀπύρου < στ'.

cribrum, galbanum coquitur cum melle et ubi dissolutum fuerit, mel excolatur, ipsique reliqua adduntur et tunduntur, deinde in pyxidem vitream aut argenteam reponuntur. Usus est ad praedictas affectiones. Datur fabae Aegyptiacae magnitudine, cum aquae mulsae cyathis duobus, irroratis de digito guttis aceli novem.

[Alia Antonii Musae panacea. Usus est ea Diogenes iatraliptes. Facit ad eos, qui per circuitum a rigore infestantur, delet febres antiquas ac reliquos morbos. Facit ad tussim veterem, phthisicos, sanguinem rejicientes, suppuratos, dyspnoicos, convulsa, rupta, inveteratas inflammationes, splenicis, hydropicos inveteratos, coeliacos. Extrahit lapides e renibus, probe ciēt urinam. Prodest omnium reptilium plagae et ad lethalia venena et ad omnem materiam venenosam ac corruptoriam vim habentem.] ʒ Piperis albi aut longi ʒ viij, seminis hyoscyami albi, cinnamomi, cardamomi, myrrhae, thuris, singulorum ʒ xij, opii, croci, utriusque ʒ x, sulfuris vivi ʒ vj, colli,

Ed. Chart. XIII. [555.]

Ed. Bas. II. (271.)

κόστων, ἀριστολογίας μακρᾶς, μανδραγόρου φλοιοῦ ἢ τῶν
μήλων ἢ τῶν φύλλων, εὐφορβίου ἀνὰ < γ'. μέλιτος Ἀττι-
κοῦ ἀφιψημένου, ὅσον ἔξαρκεί. ἢ δόσις τοῖς κατὰ περίοδον
ὀχλουμένοις, καρύνον Ποντικοῦ τὸ μέγεθος, τοῖς δὲ λοιποῖς
πρὸς δύναμιν.

[Ἄλλη Κερουσιανή. ἐδόθη ὑπὸ Φιλίππου Τραλλιαν-
οῖς. ταύτῃ χρώμενος, φθισικοὺς, ἐμπνίκους ἀπῆλλαττεν.] 24
Πιπέρως λευκοῦ, ὁποῦ Κυρηναϊκοῦ, Συριακοῦ, ὁποῦ μή-
κκος ἀνὰ γο γ'. σμύρνης, κρόκον, θείου ἀπύρου, ὑοσκυ-
άμου λευκοῦ σπέρματος ἀνὰ γο S'. μανδραγόρου μήλων < β'.
καρδαμώμου γο α'. μέλιτος Ἀττικοῦ λίτραν α'. ἢ δόσις πρὸς
δύναμιν καθὰ προαίρεται. ὡς ἐν ἑτέρῳ ἀντιγράφῳ ἐγγρά-
πτο. 24 πιπέρως γο γ'. ὁποῦ Κυρηναϊκοῦ γο α'. ὁποῦ μή-
κκος γο S'. ὁποῦ Συριακοῦ γο S'. κρόκον γο α'. θείου
ἀπύρου γο S'. σμύρνης γο S'. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρμα-
τος, μανδραγόρου μήλων ἀνὰ < β'. καρδαμώμου γο α'. μέ-
λιτος Ἀττικοῦ λίτραν α'. ἢ δόσις πρὸς δύναμιν καθὰ προ-
αίρεται.

Κεφ. στ'. [Περὶ ὀρθοπνοίας.] Τοῖς ἄντι τοῦ πυρετί-

aristolochiae longae, corticis mandragorae aut ipsorum ma-
lorum vel foliorum, euphorbii, singulorum ℥ iij, mellis At-
tici cocti quod satis est. Datur iis, qui per circuitum in-
fessantur magnitudinis nucis Ponticae, reliquis pro viribus.

[Alia Cerusiana, data est a Philippo Tralliano.
Hujus usu phthisicas et suppuratos liberabat.] 24 Piperis
albi, succi Cyrenaici, Syriaci, succi papaveris, singulorum
quadrantem, myrrhae, croci, sulfuris vivi, seminis hyos-
cyami albi, singulorum ℥ β, malorum mandragorae ℥ ij,
cardamomi ℥ j, mellis Attici ℔ j. Datur pro viribus, ut di-
ctum est. Porro alterum exemplar sic scriptum habebat. 24
Piperis quadrantem, succi Cyrenaici ℥ j, succi papaveris
℥ β, succi Syriaci ℥ β, croci ℥ j, sulfuris vivi ℥ β, myrrhae
℥ β, seminis hyoscyami albi, malorum mandragorae, utri-
usque ℥ ij, cardamomi ℥ j, mellis Attici lib. j. Datur pro
viribus, ut dictum est.

Cap. VI. [De orthopnoea.] Qui circa febrem dense

Ed. Chart. XIII. [555. 556.]

Ed. Bas. II. (271.)

τιν ἀναπνέοντας πυκνόν, ὅποιον οἱ δραμόντες ὠκέως, ἀπὸ τοῦ συμπτώματος ὀνομάζειν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς ἀσθματικούς, τοὺς δ' αὐτοὺς τούτους ἀφ' ἐτέρου συμπτώματος ὀρθοπνοϊκοὺς καλοῦσιν, ἐπειδὴ διὰ πάντος ἀναγκάζονται τὸ τοῦ θώρακος σῶμα πᾶν ὀρθιον ἔχειν, φόβῳ τοῦ πνιγῆναι, καὶ τὴν γε στρωμνὴν ἐν τοῖς ἄνω μέρισιν, οἷς ὁ θώραξ ἐπικλίνεται, παρασκευάζουσιν ἑαυτοῖς ὀρθοτέραν, ὅπως μὴ πνιγῶσι κοιμώμενοι. τὸ γὰρ εἰσπνεόμενον αὐτοῖς ἔλαττόν ἐστιν ἢ κατὰ τὴν χρείαν τῆς ἀναπνοῆς, καίτοι διαστελλομένου τοῦ θώρακος ἐπιπλεῖστον, ὃ καὶ δῆλον ἐντὸς αὐτοῖς στενοχωρίαν γενέσθαι τινὰ παρὰ φύσιν, ἧς ἐναργῶς καὶ οἱ πάσχοντες αὐτοὶ [556] τὴν αἴσθησιν ἔχουσι. γίνεται μὲν οὖν καὶ τοῖς ἐμπνυκοῖς ὀνομαζομένοις ἡ στενοχωρία, διὰ τὸ μεταξὺ θώρακος τε καὶ πνεύμονος ἡθροισμένον ὑγρὸν. γίνεται δὲ καὶ τοῖς περιπνευμονικοῖς διὰ τὴν τοῦ πνεύμονος φλεγμονήν. ὑπόλοιποι δὲ εἰσι δύο διαθέσεις αἱ στενοχωρίαν ἐργαζόμεναι κατὰ ὁδοὺς τοῦ εἰσπνεομένου πνεύματος, ὅταν ᾖτοι πλῆθος ὑγρῶν παχέων τε καὶ γλίσχρων ἐμπλασθῇ τοῖς

respirant, qualiter faciunt qui velociter cucurrerunt, eos a symptomate asthmaticos medici solent appellare. Eosdem etiam ab alio symptomate orthopnoicos vocant, propterea quod thoracis corpus penitus rectum habere coguntur ob timorem suffocationis, quin et stratum circa supernas partes, ad quas thorax reclinatur, sibi ipsis erectius faciunt ne dormientes strangulentur, minus est enim quod inspirant quam pro usu respirationis, quamvis thorax plurimam ipsis dilatetur. Ex quo manifestum fit, intrinsecus ipsis coarctationem locorum factam esse praeter naturam, quam etiam aegri ipsi non obscuro sensu perceptant. Fit equidem et suppuratis locorum coarctatio ob coacervatum inter thoracem et pulmonem humorem. Fit etiam peripneumonicis ob pulmonis inflammationem. Restant autem adhuc duo affectus, qui locorum coarctationem efficiunt in viis, per quas aër inspiratur, quum sane aut humorum crassorum ac viscosorum multitudo pulmonis bronchiis fuerit infarsa, aut

Ed. Chart. XIII. [556.]

Ed. Bas. II. (271, 272.)

βρογχίσις τοῦ πνεύματος ἢ τις ὄγκος ἀποστηματικός ἐν αὐ-
τῷ συστῇ. καὶ ἡ γὰρ θεραπεία τὸ μὲν τι κοινὸν ἔχει τῶν
διαθίσεων ἀμφοτέρων, τὸ δὲ τι καὶ καθ' ἕτερον ἴδιον· κοι-
τὸν μὲν ἐκδαπανῆσαι καὶ ἀναλῶσαι τὴν περιουσίαν τῆς τῶ
πάθη γεννώσης ὑγρότητος, ἴδιον δὲ τῆς μὲν τῶν γλίσχρων
τε καὶ παχέων ὑγρῶν διὰ τῶν λεπυνόντων τε καὶ ῥυπτόν-
των φαρμάκων, τῆς δὲ τῶν ἀποστηματικῶν ὄγκων διὰ τῶν
λεπυνόντων τε καὶ ξηραίνόντων, ἢ τις (272) αὖ πάλιν πᾶσι
τοῖς ἐν τῷ βάθει τοῦ σώματος ἀποστημασίῳ ἴσθι κοινή.
οἶνον μὲν οὖν πᾶσις ἀμφοτέραις ἀρμόζει λεπτοῦ τῇ συστά-
σει, τὸ δὲ σὺμπαν ποτὸν ὀλίγον μὲν οἷς ἀπόστημα ποῦ
γίνεται, πολὺ δὲ οἷς ἐμπέφυραται τὰ βρογχία τοῖς γλίσχροις
ὑγροῖς καὶ παχίσιν. τὰ γὰρ ἀπορῥυπτόντα τοὺς τοιοῦτους
συντῶν χυμοὺς φάρμακα κινεῖ μὲν ἐξ ἀνάγκης βῆχας, οὐκ
ἐνκόλως δὲ ἀναπτύσσεται τὸ ἀπορῥυπτόμενον διὰ τὸ πάχος.
ὑγρότης οὖν αὐτοῖς διττὸ πλείονος, ὥς ἀναφέρισθαι ῥαδίως.
καθάπερ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις ἀδιορίστως οἱ πλεί-

tumor abscessui similis in ipso confiterit. Caeterum curatio
amborum affectuum aliquid commune habet, aliquid priva-
tum et alteri tantum proprium. Commune quidem utrius-
que est ut redundantia humoris affectiones generantis ex-
pendatur et consumatur. Proprium autem affectioni visco-
sorum ac crassorum humorum, ut per attenuantia et exter-
gentia medicamenta consumantur, ei vero quae propter tu-
morem abscessui similem contingit, ut per attenuantia et
resiccantia eadem consumptio fiat, quae curatio, rursus
omnibus in profundo corporis abscessibus communis existit.
Vini itaque potus ambabus convenit tenuis substantia. Omnis
autem potus modicus sit in iis, qui alicubi abscessum ha-
bent, multus contra in iis, quibus bronchia viscosis ac cras-
sis humoribus sunt obturata. Etenim medicamenta, quae
eiusmodi ipsorum humores abstergunt, necessario quidem
tusses movent non vero facile per sputum rejicitur quod
abstersum est, ob crassitudinem videlicet, quapropter huma-
ciatione multa opus habent quo facile efferatur. Porro quem-
admodum in aliis medicamentis plurimi medici, sic etiam in

Ed. Chart. XIII. [556.]

Ed. Bas. II. (272.)

στοι τῶν ἰατρῶν, οὕτω καὶ τοῖς πρὸς ταῦτα ἀμφοτέρω
 χρησίμοις ἀμαρτάνουσιν. καὶ μὲν δὴ καὶ σύγκειται τινὰ μὲν
 τῶν φαρμάκων θατέρω τῶν παθῶν χρήσιμα, τινὰ δὲ θα-
 τέρω, τινὰ δὲ ὥς πρὸς ἄμφω μὲν ἀρμόττειν μετρίως, ἀξιό-
 λογον δὲ μηδὲν ὠφελεῖν. ἐπισημανοῦμαι δὲ καθ' ἕκαστον ὧν
 ἔγραψαν οἱ πρὸ ἐμοῦ φαρμάκων ἀξιολόγων, ὅποια τὴν δύ-
 ναμὴν ἔστιν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμ-
 μένων ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐντὸς.

[Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα δυσπνοϊκοῖς φάρ-
 μακα.] Ἐκλεκτὸν δυσπνοϊκοῖς Ἀντωνίου Μούσα. ὄνων τῶν
 ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις ξέστην α'. ἐμβαλὼν εἰς ἄγρος κεραμιοῦν
 φρεγγε ἐπ' ἀνθράκων, λευκανθέντας δὲ τρίψε καὶ μέλιτι ἐφθῶ
 ἀναλάβαντε καὶ δίδου μύστρον ἐκλείχειν πρὸ τροφῆς. ἄλλο.
 σκίλλης ὠμῆς τὸν χυλὸν ἐκθλίβε, τούτῳ παραμέτρει μέλιτος
 Ἀττικοῦ τοσόονδε καὶ θεῖς ἐπ' ἀνθράκων ἔψε καὶ δίδου μύ-
 στρον πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφήν. ἄλλο Χαριξένους. 24
 ὀριγάνου 4 η'. θύμου κόμης, ἱριῶς Ἰλλυρικῆς, καλαμίνθης

is, quae ad ambas has affectiones commoda sunt, delin-
 quunt indefinite ipsa tradentes, quum tamen composita sint,
 quaedam medicamenta alteri affectioni commoda, quaedam
 rursus alteri, quaedam vero sic ut ad ambas quidem mo-
 derate convenient, verum nihil operae pretium efficiant.
 Quare recensenda medicamenta alicujus pretii a prioribus
 medicis prodita indicabo juxta singula, quali facultate prae-
 dita sunt, initio ab iis quae Asclepiades scripsit in secundo
 internorum facto.

[*Asclepiadae medicamenta ad dyspnoicos conscripta.*]
Eoilegma ad dyspnoicos, Antonii Musae. Asellorum sub
 hydriis nascentium sextarium unum in vas fictile conji-
 cito et ad prunas torreto, inalbatoq; antem terito ac melle
 cocto excipito et ante cibum mystrum delingendum dato.
Aliud. Scillae crudae succum exprimito, eique parem mellis
 Attici mensuram addito et ad prunas admota coquito. Dato
 inde ante et post cibum mystri mensuram. *Aliud Chari-*
xenis. 24 Origani 3 viij, comae thymi, iridis Illyricae, ca-

Ed. Chart. XIII. [556. 557.]

Ed. Bas. II. (272.)

ξηρᾶς, πεπείρωτος λευκοῦ, ἀνίσου πεφωγμένου ἐκάστου τοσόνδε, κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ καὶ ἀναλάβαντι μέλιτι ἐλθῶ, δίδου δὲ καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος. ἄλλο. ʒ πεπείρωτος λευκοῦ λίτραν α'. λιβυστικοῦ γο δ'. καλαμίνθης ξηρᾶς, ἀνίσου πεφωγμένου, γλήχωντος ἀκάρπου ἀνὰ γο γ'. σιλίνου σπέρματος καὶ θύμου κόμης ἀνὰ γο α'. ἀναλάβαντι μέλιτι καὶ σκευάσας χρῶ καθὰ προτείνεται.

[Πόμα δυσπνοϊκοῖς, Χαριαλέους, φάρμακον ἐπιτετιγμένον, ὠφελεῖ παραχρῆμα.] ʒ Σταφίδος Ῥοδίας, χωρὶς τῶν γιγάρτων, ὀξύβαφον, τήλειως πεπλυμένης τὸ ἴσον, ὕδατος ὀμβρίου ξι. α'. ἔψε μέχρι διαλύσεως καὶ τὸ ὑγρὸν διηθήσας ἀπόθου. ἐκ τούτου δίδου [557] θερμαίνων συνεχῶς καὶ καθ' ἐκάστην ἐπισημασίαν ἑνάθου τὸ πλῆθος. ἄλλο. ʒ ἄβροτότου μέρη δύο, σταφίδος λιπαρᾶς τὸ ἴσον, πηγάνου ἀκριμόνων μέρος ἓν, ὕδατος ὀμβρίου ξι. γ'. ἔψε εἰς τὸ τρίτον καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίβε, καὶ τούτῳ ἐπιβαλὼν μέλιτος γο ι'. πάλιν ἔψε καὶ δίδου καθὰ προτείνεται. καταπότιον δυσπνοϊ-

laminthae siccae, piperis albi, anisi torrefacti, singulorum tantundem, tundito et per angustissimum cribrum concernito ac melle cocto excipito. Dato nucis Ponticae magnitudinem. *Aliud.* ʒ Piperis albi lb j, libysici trientem, calaminthae siccae, anisi tosti, pulegii semen non gerentis, singulorum quadrantem, seminis apii, comae thymi, utriusque ʒ j, excipe melle et praeparato utere, ut praedictum est.

[*Potio ad dyspnoicos, Characis medicamentum accommodatum, auxiliatur confestim.*] ʒ Uvae passae Rhodiae exacinatae acetabulum, foenigraeci loti tantundem, aquae pluviae sextarium j, coquito, donec dissolvantur et liquorem excolatum reponito. Ex hoc praebeto assidue et juxta singulas irritationes cyathi mensuram calefactam. *Alia potio.* ʒ Abrotoni partes duas, uvae passae pinguis tantundem, summitatum rutae partem unam, aquae pluvialis sextarios iij, coquito ad tertias et exprimito liquorem, eique mellis ʒ x addito, rursusque coquito, ac dato ut praedictum est. *Catapotium dyspnoicis et asthmaticis.* ʒ Abro-

Ed. Chart. XIII. [557.]

Ed. Bas. II. (272.)

κοῖς, ἀσθματικοῖς. ʒ ἀβροτόνου, πηγάνου ἀκρεμόνων, ἀψινθίου κόμης ἀνὰ ʒ. κόψας καὶ σήσας, ὅξει φυράσας ποιεῖ καταπότια δεκαδύο καὶ δίδου μετ' ὀξύμελιτος. ἄλλο Νικηράτου. ʒ καστορίου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀβροτόνου ἀνὰ ʒ. ἀψινθίου, κυμίνου Αἰθιοπικοῦ ἀνὰ ʒ. ὅξει φυράσας ἀνάπλαττε καταπότια καὶ δίδου ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος.

[Τὸ διὰ θείου ἀπύρου δυσπνοικοῖς.] ʒ Ἀνίσου, θείου ἀπύρου ἀνὰ γο γ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, καστορίου, μελανθίου ἀνὰ ʒ. ὕδατι διαλύσας, ποιεῖ καταπότια καὶ δίδου ἐν δι' ὀξύμελιτος κυάθων τριῶν. ἄλλο. ʒ πηγάνου ἀγρίου σπέρματος ʒ. ἀριστολοχίας, ἀβροτόνου, ἀψινθίου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, θείου ἀπύρου, ἐκάστων τὸ ἴσον, ὅξει φυράσας ἀνάπλαττε καταπότια ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος καὶ δίδου δύο μετ' ὀξύμελιτος θερμοῦ κυάθων γ'. ταῦτα πάντα τὰ φάρμακα τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα τοῖς ἰδίως δυσπνοικοῖς ὀνομαζομένοις ἀρμόζει. καλοῦσι δὲ οὕτως, οὗσις ἐμπέπλησται τὰ βρογχία τοῦ πνεύμονος ὑγρῶν παχέων

toni, virgultorum rutae, comae absinthii, singulorum ʒ iv, tusa et oribrata aceto subigito, et catapotia xij formato. Dato ex aceto mulso. *Aliud Nicerati.* ʒ Castorii, ammoniaci thymiamatis, abrotoni, singulorum ʒ j, absinthii, cumini Aethiopici, utriusque ʒ j, aceto subigito ac catapotia formato, ac dato ad ciceris magnitudinem.

[*Medicamentum ex sulfure vivo dyspnoicis.*] ʒ Anisi, sulfuris vivi, utriusque quadrantem, ammoniaci thymiamatis, castorii, melanthii, singulorum ʒ iv, aqua diluta in catapotia cogito, unumquē in aceti mulsi cyath. iiij dato. *Aliud.* ʒ Seminis rutae silvestris ʒ iv, aristolochiae, abrotoni, absinthii, ammoniaci thymiamatis, sulfuris vivi, singulorum tantundem, aceto subigito et catapotia ciceris magnitudinis formato, ex quibus duo cum aceti mulsi calidi cyathis tribus exhibeto. Haec omnia medicamenta ab Asclepiade conscripta iis, qui proprie dyspnoici appellantur, convenient. Vocant autem sic eos, quibus bronchia pulmonis crassis et

Ed. Chart. XIII. (557.)

Ed. Bal. II. (172.)

τε καὶ γλίσχρων, ἔφ' ὧν, ὥς ἔφην, μετὰ τοῦ τέμνισθαι καὶ λεπτύνισθαι τὸ πάχος τε καὶ τὴν γλίσχρότητα τῶν χυμῶν ὑγρότητός τι δεῖ προσεῖναι τοῖς φαρμάκοις καὶ τῇ διαίτη. τὰ δὲ ἀποστήματα τῶν λεπτυνόντων καὶ ξηραίνόντων δέοντα χαίρει μάλιστα ταῖς τῶν ἀρωμάτων δυνάμεσιν, ἃς ἐπιδειξάμεν ἀπάσας εἶναι λεπτομερεῖς τε καὶ ξηραντικὰς μετὰ τοῦ θερμαίνειν, ὥστε τοῖς ἰδίως ληγομένοις ὀρθοπνοϊκοῖς τε καὶ ἀσθματικοῖς ἀρμόσει τὰ τέμνοντα φάρμακα χωρὶς τοῦ θερμαίνειν, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα αὐτοὺς ὀνίνησιν ὅξος τὸ σκιλλητικὸν ὀνομαζόμενον, αὐτῇ τε ἡ σκίλλα καὶ τὸ διὰ τοῦ τοιούτου ὅξους ὀξύμυλι. τῶν δὲ ὑπὸ τῆς ὑδρίας ὄνων μέμνηται καὶ αὐτῶν ὥς λεπτυντικὴν ἔχόντων καὶ διαφορητικὴν δύναμιν. ἐκ τίνος δὲ ἐννοίας ἐπὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν ἤκειν οὐκ ἔχω γάναι. καθάπερ δὲ τὸ θερμαίνον σφόδρα φυλακτέον ἐστὶν ἐπὶ τοῦ τοιούτου πάθους, διὰ τὸ τοὺς γλίσχρους τε καὶ παχεῖς χυμοὺς οὐ μόνον οὐδὲν ὀνίνασθαι πρὸς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ βλάπτεσθαι, τὸν αὐτὸν τρόπον ὅσα ψύχει

viscosis humoribus sunt obsarta, in quibus, velut dixi, ultra hoc quod crassitudinem et viscositatem humorum necessario secamus, atque attenuamus humiditatem quandam cum medicamentis tum victui adesse oportet. At vero abscessus, qui attenuantibus et resiccantibus opus habent, maxime gaudent aromatum facultatibus, quas omnes ostendimus tenuium partium esse et resiccatorias, una cum hoc quod calefaciant. Quare iis, qui proprie orthopnoici et asthmatici appellantur, medicamenta convenient secantia citra calefactionem, et ob id maxime eos juvat acetum scilliticum appellatum, atque ipsa adeo scilla et acetum mulsum ex ejusmodi aceto confectum. Caeterum asellorum sub hydriis nascentium meminit inter ea, tanquam attenuatoriam et discussoriam vim habeant, verum quo consilio ad usum ipsorum pervenerit, non habeo quod dicam. Quemadmodum autem in hac affectione vehementer cavendum est ne calefaciamus, propterea quod viscosi et crassi humores non solum nihil ab his auxilii sentiunt, sed etiam offenduntur, eodem modo etiam

Ed. Chart. XIII. [557. 558.]

Ed. Bas. II. (272.)

σφοδρῶς φυλάττεσθαι χρή. παχύνει γὰρ ἅπαντα καὶ συνάγει τοὺς χυμοὺς καὶ δυσσπονήτους ἐργάζεται, καὶ διὰ τοῦτο καλῶς ἐποίησαν οἱ συνθέντες τὰ τοιαῦτα φάρμακα μήτε μήκωνος ὁπὸν μήτε μανδραγόρου χυλὸν ἢ τῆς ῥίζης φλοιὸν ἢ ὑοσκυάμου σπέρμα μίξαντες ἢ κωνίου ἢ ψυλλίου ἢ λινοσπέρμου, πολὺν δὲ μᾶλλον οὐδὲ τῶν στυφόντων τι φαρμάκων. ἐναντιώτατα γὰρ ἐστὶ ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν, ὥς ὁρᾷτε.

[Τὰ ὑπὲρ Ἀνδρομάχου γεγραμμένα φάρμακα πρὸς τὰς τοιαύτας διαθέσεις.] Πρὸς δύσπνοιαν. ʒ θείου ἀπύρου δραχμὴν μίαν, πηγάνου ἀγρίου σπέρματος δραχμὴν μίαν, ἀριστολόχου, ἀψινθίου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀβροτόνου, [558] ἀνὰ δ. λείανας ὅξει ἀνάπλαιττε ἡλίκα κύαμος, δίδου πρωτὶ τρεῖς καὶ ὕψὲ τρεῖς. ἄλλο πρὸς δύσπνοιαν, ὥς Ἀλκίμιος. ʒ κολοκυνθίδος σαρκὸς τριώβολον, πάνακος τριώβολον, ἀνίσου ὀβολὸν α'. ἀναλαμβάνει ὕδατι καταπότια δ'. καὶ ξηράνας δίδου ὀβολόν. πρὸ μιᾶς δὲ κενούσθω ἀπλῶ κενώ-

quae valde refrigerant vitandae sunt, omnia enim crassesciunt et cogunt ac coagmentant humores, eosque aegre eluibiles reddunt. Et ob hanc rem sane recte fecerunt, qui ejusmodi medicamenta composuerunt, quod neque papaveris succum neque mandragorae succum aut radicis corticem aut hyoscyami semen aut cicutae aut psyllii aut semen lini admiscuerunt, et multo magis, quod neque ex adstringentibus quippiam pharmacis addiderunt, maxime enim contraria sunt ejusmodi affectibus, ut palam videtis.

[Quae medicamenta Andromachus ad hujusmodi affectus conscripsit.] Ad dyspnoeam. ʒ Sulfuris vivi ʒ j, seminis rutae silvestris ʒ j, aristolochiae, absinthii, ammoniaci thymiamatis, abrotoni, singulorum ʒ iiij, trita cum aceto ad catapotia magnitudine fabae redige. Dato mane tria et vespere totidem. Aliud ad dyspnoeam, ut Alcimius. ʒ Colocynthis carnis obolos iiij, panacis obolos iiij, anisi obolum unum, fac cum aqua catapotia iiij et resicatorum obol. j praebeto. Praecedente autem die aeger sim-

Ed. Chart. XIII. [547. 548.]

Ed. Bal. II. (267. 268.)

τὸ πρῶτον ἁπάντων γεγραμμένον, ἔξ ἀκα(268)κίας καὶ ῥόδων ξηρῶν καὶ βαλανστίου καὶ κόμμιος καὶ τραγανάνθης συγκείμενον. εὐδὴλον δ' ὅτι τὴν μὲν ἀκακίαν καὶ τὰ ῥόδα καὶ τὸ βαλάνστιον ἔχει στύφον τι γλίσχρον τε καὶ κολλητικόν, τό τε κόμμι καὶ τὴν τραγανάνθαν, οὐκοῦν οὐχ οἷον τε αὐτὸ μέχρι θώρακος τε καὶ πνεύμονος ἀνενεχθῆναι ἰδίως, οὐδὲν ἔχοντι τῶν ποδηγησάντων τὰ στύφοντα καὶ γλίσχρα. πρὸς τούτοις γὰρ ἔτι καὶ μέλιτος οὐδὲν ὅλως αὐτῷ προσέθηκεν ὁ συνθεὶς, [548] ἀλλὰ δι' ὕδατος ὀμβρίου, στυπτικὴν τινα καὶ αὐτοῦ δύναμιν ἔχοντος. ἢ τε σύνθεσις αὐτοῦ καὶ ἡ δόσις, ὥστε πρὸς τὰς ἐκ στομάχου καὶ γαστρὸς ἀναγωγὰς τοῦ αἵματος ἀρμόσαι. εἰ δὲ δυνατόν ἐστι καὶ ἐκ νήστιως ἀνενεχθῆναί τι διὰ ναυτίας, καὶ πρὸς τοῦτο γενήσεται χρήσιμον. ἔμπαλιν δὲ τῷ προγεγραμμένῳ φαρμάκῳ τὸ πέμπτον τῇ τάξει γεγραμμένον καὶ τὸ ἕνατον ἔχει σύνθεσιν, ἐπιμεμιγμένον αὐτοῖς κινναμώμου καὶ πεπέρειος καὶ κόστου καὶ σμύρνης. τὰ δὲ ἄλλα πάντα μέσα πῶς τούτων ἐστὶ,

repetam etiam nunc id, quod primum omnium ex acacia, rosis siccis, balaustio, gummi tragacanthaque est compositum, manifestum autem est acaciam quidem et rosam et balaustium aliquid astringentis habere, gummi vero et tragacantham viscosi et glutinatorii. Igitur impossibile est ipsum usque ad thoracem et pulmonem per se deferri, si non habeat, quae astringentia et viscosa ac tenacia deducant. Et quod his amplius accedit, neque mellis quicquam ejus compositor addidit, sed per aquam pluviam, quae et ipsa astringentem vim habet, tum compositio ipsius tum exhibitio tradita est, ut ad sanguinis ex stomacho et ventre eductiones convenire possit. Quin et si possibile sit ex intestino jejunio aliquid per nauseam efferri, ad hoc etiam commodum medicamentum fiet. Contrariam autem vicissim ad praescriptum medicamentum compositionem habet quintum ex ordine scriptum, itemque nonum, nimirum quum cinnamomum et piper et costus et myrrha eis sint admixta. Reliqua vero omnia, media quodam modo inter haec sunt, neque exacte

Ed. Chart. XIII. [548.]

Ed. Bas. II. (268.)

μήτ' ἀκριβῶς στυφόντα κατὰ τὴν ὅλην σύνθεσιν, οὐτ' ἰσχυρῶς τοῖς θερμαίνουσι κεχρημένα. τὸ δὲ ὅπιον καὶ ὑοσκύαμον καὶ τὸ τοῦ κωνείου σπέρμα μάλιστα μὲν ἐν τοῖς ὑπὸ βηχὸς σπαρατταμένοις ἢ διὰ κατάρθρουν ἢ ἄλλως ἐστὶν ἐπιτήδεια καὶ πᾶσι δὲ τοῖς ὁπωσοῦν αἱμοπτυϊκοῖς· ὥστ' ἔξεστιν αὐτὰ μιγνύναι καὶ τοῖς ἐκ τῶν θρεπτικῶν ὀργάνων ἀνάγουσι τὸ αἷμα καὶ τοῖς ἐκ τῶν πνευματικῶν.

[Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς αἱμοπτυϊκοὺς, αὐτοῖς ὀνόμασιν.] Πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν. ʒ συμφύτου ῥίζης γο σί. βαλαυστίου ὀλκᾶς δύο ἢ ʒ α'. ὕδατος ξε. α'. ἔψε εἰς τὸ τρίτον, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἐπίβαλλε τούτῳ ἀμύλου ὀλκὴν ἢ ʒ α'. κόμμιος Θηβαϊκοῦ τὸ ἴσον καὶ δίδου πίνειν. ἄλλο. ʒ σικύων ἡμέρων λίτραν α'. εἰς λεπτὰ κατατέμνων καὶ ὕδατος ποτίμου ἐπιβάλλων ξε. α'. ἔψε εἰς τὸ γ'. καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας τούτῳ κατάπασσε γῆς Σαμίας ʒ α' S". καὶ δίδου πίνειν.

[Χαριξίνους φάρμακον ἐπιτετευγμένον.] ʒ Πολυγόνου

astringentia per totam sui compositionem, neque fortiter calefacientibus permixta. Caeterum opium et hyoscyamus et cicutae semen maxime quidem iis, qui a tussi aut etiam alias lancinantur apta sunt, quamquam omnibus quomodo-
cunque sanguinem rejicientibus convenient. Quare ipsa mi-
scere licet tum in iis, qui ex nutritiis organis sanguinem
sursum rejiciunt, tum quibus ex spiritalibus organis idem
contingit.

[Quae Asclepiades ad Haemoptoicos scripsit ad ver-
bum.] Ad sanguinis rejectionem. ʒ Radicis symphyti sex-
uncem, balauſtii drach. ij aut iv, aquae sextarium unum,
coquito ad tertias et expresso liquori haec addito, amyli
ʒ j, gummi Thebaici tantundem, dato in potu. Aliud. Cu-
cumerum sativorum lb j in tenuia frusta disseccato et aquae
potabilis sextarium unum affundito ac ad tertias coquito.
Expresso deinde liquori terrae Samiae fefquidrachmam in-
spergito ac bibendum exhibeto.

[Charixenis medicamentum accommodatum.] ʒ Ra-

Ed. Chart. XIII. [548.]

Ed. Bas. II. (268)

ρίζης χειροπληθής, συμφύτου ρίζης τὸ ἴσον, ῥοῦ ἐρυθροῦ ὀξύβαφον, ὕδατος ξε. γ'. ἔψε εἰς τὸ γ'. καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας δίδου κύαθον καὶ κόμμιως λιστάτου < α'.

[Ἀρράβιανου τὸ λεγόμενον Ποντικόν.] ʒ Ἀρχου σταφυλῆς λίτρας ιστ'. ὕδατος ὀμβρίου ξε. ιστ'. ἔψε εἰς τὸ τρίτον καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἀπόθου. ἄλλο. ʒ μύρων ἐρυθρῶν μηδέπω πεπιύρων λίτρας ιστ'. ὕδατος ὀμβρίου ξε. ιστ'. ἔψε εἰς τὸ τρίτον καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἀπόθου. ἄλλο ʒ κράνου καρποῦ λίτρας ιστ'. ὕδατος ὀμβρίου ξε. ιστ'. ποίει ὡσαύτως. ἄλλο. ʒ φοινικοβαλάνων Θηβαϊκῶν λίτρας ιστ'. ὕδατος ὀμβρίου ξε. ιστ'. ἔψε εἰς τὸ τρίτον καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἐπίβαλλε τοῖς ἀποτεθλιμμένοις, καὶ πάντα μίξας ἔψε εἰς τὸ τρίτον καὶ εἰς ἄγγος κεραμοῦν βαλὼν ἀπόθου. ἐκ τούτου δίδου κύαθον ἓνα πρὸ τροφῆς, τὸ φάρμακόν ἐστι σφόδρα καλὸν καὶ παλιγγενεσίας κωλύτικόν. δεῖ μέντοι ἕκαστον ἰδίῳ σκευάζειν καιρῷ καὶ πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν ἀποτίθισθαι. περὶ ἔρκου στυφυλῆς. ἡ δὲ λεγομένη

dicis polygoni manipulum, radice symphyti tantundem, rhois rubri acetabulum, aquae sextarios iij, coquito ad tertias et expressi liquoris cyathum unum dato, cum gummi tenuissime triti ac dissoluti drachma una.

[*Medicamentum Arrhabiani, quod Ponticum dicitur.*]

ʒ Uvae ursi ℥ xvj, aquae pluviae sextarios xvj, coquito ad tertias et expressum liquorem reponito. *Aliud.* ʒ Mororum rubrorum nondum maturorum ℥ xvj, aquae pluviae sextarios xvj, coquito ad tertias et expressum liquorem reponito. *Aliud.* ʒ Fructus corni ℥ xvj, aquae pluvialis sextarios xvj, fac eodem modo. *Aliud.* ʒ Palmularum Thebaicarum lib. xvj, aquae pluviae sextarios xvj, coquito ad tertias, et postquam expresseris liquorem, ad prius expressos liquores infundito, omnesque probe mixtos ad tertias coquito et in fictili vase reponito, et inde cyathum unum ante cibum dato. Medicamentum hoc est valde bonum et regenerationem prohibens. Oportet autem singula suo proprio tempore praeparare et ad medicamenti confectionem

Ed. Chart. XIII. [548. 549.]

Ed. Bas. II. (268.)

ἄρκου σταφυλὴ ἐν Πόντῳ γίνεται, φυτὸν ἐστὶ χθαμαλὸν καὶ θαμνωδές. φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια μεμαιοκύλῳ, καρπὸν φέρει ἐρυθρὸν καὶ στρογγύλον, αὐστηρὸν τῇ γεύσει, τοῦτον καλοῦσιν ἄρκου σταφυλὴν.

[Καταπότιον αἱμοπτυϊκοῖς.] ʒ Φλοιοῦ λιβάνου, γῆς Σαμίας, ἀμύλου ἀνὰ ʒ δ'. κόψας καὶ σήσας ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει, δίδου κοχλιάριον ἐν καὶ ὕδατος ψυχροῦ κύαθον α'. ἄλλο. ʒ βαλανστίου, γῆς Σαμίας, φλοιοῦ λιβάνου, κόμμιως, ἑκάστου τὸ ἴσον, κόψας καὶ σήσας δίδου καθὰ προεῖρηται.

[549] [Πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν Ἀμαράντου, ἐκλεικτὸν φάρμακον ἐπιτετευγμένον.] ʒ Οἶνου Φαλερίνου ξι. α'. μέλιτος Ἀττικοῦ λίτραν α'. βαλὼν εἰς ἄγγος κεραιεῖν καὶ ἀνακόψας καὶ θεῖς ἐπ' ἀνθρώπων ἔψε καὶ ὅταν σχῇ ἀρτηριακῆς τὸ πάχος, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς εἰς ψυχρὸν καὶ τούτῳ κεκομμένα καὶ σιτησμένα ἐπίβαλλε κόμμιως κοχλιάρια δ'. βαλανστίου, λιβάνου, γῆς Σαμίας ἀνὰ ʒ β'. καὶ πάλιν ἐπιθεῖς εἰς τὸ πῦρ καὶ θερμάνας ἀπόθου καὶ δίδου ὁμοίως

reponere. *De urfi uva.* Quae urfi uva appellatur, in Ponto nascitur. Planta est humilis et fruticosa, folia memaocyli, fructum ferens rubrum et rotundum, gustu aulterum, quem urfi uvam appellant.

[*Pillulae ad haemoptoicos.*] ʒ Corticis thuris, terrae Samiae, amyli, singulorum ʒ iv, tusa et cribrata reponito. Ufu vero expetente, cochlearium unum in aquae frigidae cyatho dato. *Alia.* ʒ Balaustii, terrae Samiae, corticis thuris, gummi, singulorum aequale pondus, tusa et cribrata exhibe, ut praedictum est.

[*Ad sanguinis rejectionem eclegma Amaranti, medicamentum accommodatum.*] ʒ Vini Falerni sextarium unum, mellis Attici libram unam, in vas fictile conjecta et conquassata super prunas ponito, et ubi arteriacae acceperint spissitudinem, ab igne ablata refrigerari finito, eisque confusa et cribrata addito gummi cochlearia quatuor, balaustii, thuris, terrae Samiae, singulorum drach. duas, et rursus ad ignem admota et calefacta reponito ac dato, ut praedi-

Ed. Chart. XIII. [549.]

Ed. Bas. II. (268.)

καθὰ προτίρηται. ἄλλη, Ὀριγενείας. 2. γεντιανῆς χυλοῦ, συμφύτου χυλοῦ, βαλανστίου, ἐκάστου ἀνὰ 4. κρόκου, σμύρνης, γλυκυρρίζης χυλοῦ ἀνὰ 4. δ. προκρόπου ἢ Θηραίου ἢ Σκυβελίτου 6. σί. σκινύαζε καὶ δίδου καθὰ προτίρηται.

[Καταπότια πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν ἀνώδυνα, οἷς ἐχρήσατο Χαριξίνης.] 2. Ὑποκυστίδος χυλοῦ, βαλανστίου, ὀπίου ἀνὰ 4. δ. ἀναλάβαντε οἶνω μυρτίτη καὶ ποίει καταπότια καὶ δίδου τὸ πλῆθος τριώβολον. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει ὀπίου 4. β. ἄλλο. 2. ὑποκυστίδος χυλοῦ, ἀκακίας χυλοῦ, ῥοὸς Συριακοῦ χυλοῦ ἀνὰ 4. δ. βαλανστίου, ὀπίου, κόμμιος ἀνὰ 4. δ. οἶνου μυρτίτου τὸ αὐτάρκεις. ἢ χρήσις δεδήλωται.

[Τροχίσκος αἱμοπτυϊκός, φάρμακον ἐπιτετευγμένον, ἐπιγράφεται τὸ τρυφερόν.] 2. Ἀμύλου, βαλανστίου, γῆς Σαμίας, ὑποκυστίδος χυλοῦ, κόμμιος, κρόκου, ὀπίου ἀνὰ δραχμὰς 8. χυλῶ ἀρνογλώσσου δίδου ἀνὰ 4. α'. τὸ ὑγρὸν κατὰλληλόν ἐστι τῇ διαθέσει. ἄλλο. 2. ἀμύλου 4. δ. γῆς Σα-

ctum est. *Aliud Origeniae.* 2. Succi gentianae, succi symphyti, balaustii, singulorum drach. octo, croci, myrrhae, succi radicis dulcis, singulorum drach. iv, protropi aut Theraei aut Scybeliti sextarios sex, praepara ac exhibe, ut dictum est.

[*Catapotia ad sanguinis rejectionem dolorem sedantia, quibus usus est Charixenes.*] 2. Succi hypocystidis, balaustiorum, opii, singulorum drach. quatuor, excipe vino myrtite et fac catapotia. Dato ex his trioboli pondus. In aliis exemplaribus opii drachmae duae habentur. *Aliud.* 2. Succi hypocystidis, succi acaciae, succi rhois Syriacae, singulorum drach. iv, balaustii, opii, gummi, singulorum drach. iv, vini myrtitae quod satis est. Usus ostensus est.

[*Pastillus haemoptoicus medicamentum accommodatum, inscribitur trypherum.*] 2. Amyli, balaustii, terrae Samiae, succi hypocystidis, gummi, croci, opii, singulorum drach. ij, excipe succo plantaginis et exhibe drach. unam. Liquor ipse huic affectui sit conveniens. *Aliud.* 2. Amyli,

Ed. Chart. XIII. [549.]

Ed. Bas. II. (268.)

μίας, ὑποκυστίδος ἀνὰ < β'. ὀπίου, κρόκου, βαλανστίου, τραγακάνθης ἀνὰ < α'. χυλοῦ ἀρνογλώσσου.

[Τροχίσκος ὁ δι' ἡλέκτρου. ποιεῖ αἱμοπτυϊκοῖς, βή-
τουσι χρονίως καὶ προσφάτως, φθισικοῖς, ἀναφορικοῖς, ἐμπυϊ-
κοῖς, κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, ἐμπνευματουμένοις. ἔστι δὲ
καὶ ὠτική ἀγαθή.] 24 Ψύλλιου καθαρῷ < μέ. ἱριως Ἰλ-
λυρικῆς, μαστίχης, ἡλέκτρου ῥινήματος, κρόκου ἀνὰ < λ'.
ὀπίου < μ'. τὸ ψύλλιον βαλὼν εἰς θερμὸν ὕδωρ ἕα βρέχε-
σθαι καὶ ὅταν γλίσχρον καὶ κολλῶδες γένηται τὸ ὕδωρ,
ἐκθλίβε τὸ ὑγρὸν· ἐκ τούτου σκευάσας τὸ φάρμακον ἀνά-
πλαττε τροχίσκους καὶ δίδου τριώβολον εἰς ὕπνον ἀπερχο-
μένοις. ἔστω δὲ τοῦ ὕδατος ξε. γ'. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἐμβρέ-
χεται τὸ ψύλλιον ἐπὶ ἡμέρας γ'. εἰθ' ἔψεται ἕως ἀναβράση
τρὶς, εἴτα αἶρεται ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ πάλιν ἔαται ἐπὶ τριῖς
ἡμέρας, καὶ τότε τὸ ὑγρὸν χωρίζεται πρὸς τὴν τοῦ φαρμά-
κου σκευασίαν.

[Ὁ τοῦ Νεαπολίτου τροχίσκος, ποιεῖ αἱμοπτυϊκοῖς,

3 iv, terrae Samiae, hypocystidis, singulorum drach. ij, opii,
croci, balaustii, tragacanthae, singulorum drach. j, excipio
succo plantaginis.

[*Pastillus ex succino. Facit haemoptoicis, diuturnae
et recenti tussi, phthisicis, anaphoricis, suppuratis, coelia-
cis, dysentericis et inflatis, est etiam auricularis bona.*]

24 Psyllii mundi drach. xlv, iridis Illyricae, mastiches, ra-
mentorum succini, croci, singulorum drach. xxx, opii drach.

xv. Psyllium in aquam calidam coniectum macerari finito,
atque ubi viscosum ac glutinosum de se in aquam depo-
suerit, liquorem exprimito et cum eo medicamentum prae-
parato, in pastillos ipsum cogendo, ex quibus obolos iij ad
somnum euntibus dato. Sint autem aquae sextarii iij. In
aliis exemplaribus psyllium ad triduum madescit, deinde
ter donec ebulliat, coquitur et ab igne ademptum rursus
ad triduum finitur, atque tunc liquor ad medicamenti con-
fectionem segregatur.

[*Pastillus Neapolitae, facit haemoptoicis, suppara-*

Ed. Chart. XIII. [549. 550.]

Ed. Bas. II. (266. 269.)

ἱμπυϊκοῖς, φθισικοῖς, ῥευματικαῖς διαθέσεισιν.] 4 Ὑοσκυ-
άμου λευκοῦ σπέρματος, μανδραγόρου χυλοῦ ἀνὰ 4 εἰ. λι-
βάτου ἄρρετος, ὀπίου Σπανοῦ, στύρακος, πυτίας νεβροῦ ἀνὰ
4 ι᾽. μαστίχης 4 κ᾽. ἡλέκτρον ῥινήματος, ἱρεως Ἰλλυρικῆς,
κρόκου ἀνὰ 4 λ᾽. ψυλλίου 4 μέ. ὕδατος ξε. γ᾽. σκεύαζε καὶ
χρῶ καθὰ προτίρηται. ὁ δὲ τοῦ κοραλλίου, ὡς Νικήρατος.
4 κοραλλίου, γῆς Σαμίας ἀνὰ 4 η᾽. βαλανστίου, ἀμύλου,
Λημνίας ἀνὰ 4 δ᾽. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος, ὀπίου,
ὑποκυστίδος ἀνὰ 4 β᾽. ἀναλάμβανε χυλῶ ἄρνογλώσσου καὶ
ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ δίδου.

[550] [Διοκλίου Χαλκηδονίου.] 4 Κοραλλίου 4 η᾽.
ὑποκυστίδος χυλοῦ, βαλανστίου, ἀκακίας χυλοῦ, ῥοῦ Πον-
τικοῦ, γῆς Σαμίας, ὀπίου, λιβάτου, συμφύτου χυλοῦ, ἐκάστου
ἀνὰ δραχμὰς β᾽. χυλοῦ ἄρνογλώσσου.

[Τὸ Ἀφροδισιακὸν κλείδιον, φάρμακον ἐπιτετευγμένον,
ποιεῖ αἱμοπτυϊκοῖς, (269) κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς καὶ τοῖς
τὸν στόμαχον ῥευματιζομένοις.] 4 Κυτίνων, ἀκάνθης Αἰ-
γυπτίας, βαλανστίων, ὑποκυστίδος χυλοῦ, ἀκακίας χυλοῦ

tis, phthiis, affectionibus rheumaticis.] 4 Seminis hyos-
cyami albi, succi mandragorae, utriusque 3 v, thuris ma-
sculi, opii Hispani, styracis, coaguli hinnuli, singulorum
drach. x, massiches 3 xx, ramentorum succini, iridis Illy-
ricae, croci, singulorum 3 xxx, psyllii 3 xlv, aquae sexta-
rios iij, praepara ac utere, ut praedictum est. *Pastillus ex*
corallio, ut Niceratus. 4 Corallii, terrae Samiae, utrius-
que 3 viij, balanstiorum, amyli, terrae Lemniae, singulo-
rum 3 iv, seminis hyoscyami albi, opii, hypocystidis, sin-
gulorum 3 ij, excipe succo arnoglossi, coge pastillos ac exhibe.

[*Dioclis Chalcedonii.*] 4 Corallii drach. octo, succi
hypocystidis, balanstii, succi acaciae, rhu Pontici, terrae
Samiae, opii, thuris, succi symphyti, singulorum drach.
duas, excipe succo plantaginis.

[*Aphrodisiacum Clidion, medicamentum accommoda-
tum. Facit haemoptoicis, coeliacis, dysentericis et qui sto-
machi fluxionibus laborant.*] 4 Cytinorum, spiniae Aegy-
ptiae, balanstiorum, succi hypocystidis, succi acaciae, sin-

Ed. Chart. XIII. [550.]

Ed. Bas. II. (269.)

ἀνὰ < στ'. λυκίου, ῥᾶ Ποντικοῦ, ὀπίου ἀνὰ < δ'. σμύρνης < β'. κόψας καὶ σήσας ἐπιμελῶς, ἀναλαμβάνει μύρτων ἀφειψήματι καὶ ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ δίδου πρὸς δύναμιν μετὰ ἀφειψήματος ῥόδων ἢ μύρτων ἢ ὕδατος ψυχροῦ, σπόγγοις ἔξωθεν χρώμενος ὀξυκράτῳ διδευμένοις. ὅταν δὲ ἐπιστῇ τὸ ῥεύμα, ἐπίχρει τὸ στήθος ἢ τοὺς ῥευματισθέντας τόπους, ὀμφακίῳ ὅξει διαλελυμένῳ, χλιανθέντι ἐπιποσὸν ἐπὶ θερμοσποδίας ἄχρι συντάσεως.

[Φιλίππου φάρμακον ἐπιτετευγμένον, δυσεντερικοῖς καὶ αἱμοπτυϊκοῖς.] 24 Βαλανστίου, ἀκακίας, ὑποκυστίδος χυλοῦ, ὀπίου, ῥοῦ, λιβάνου, σμύρνης, κρόκου, κηκίδος, λυκίου, ἀλόης, ῥᾶ Ποντικοῦ, μύρτων μελάνων, σιδίων ἀνὰ < δ'. ἀναλαμβάνει οἶνῳ Ἰταλικῷ καὶ ποιεῖ τροχίσκους τριωβολιαίους, δίδου ἀπυρέτοις μετ' οἶνου, πνέιτουσι μεθ' ὕδατος.

Κεφ. ε'. [Ἀνώδυνοι τοῖς φθινώδεσιν ἀρμόττουσαι καὶ τοῖς ἀνάγουσιν αἷμα καὶ ἄλλοις τισὶν ἄνεν τῶν κωλικῶν.] Ἐπὶ μὲν τῶν αἷμα ἀναγόντων, μηδέπω δὲ ἀκηιβῶς ἐχομένων

gulorum 3 vj, lycii, rhu Pontici, opii, singulorum 3 iv, myrrhae 3 ij, contusa et cribrata diligenter baccarum myrti decocto excipe et pastillos coge. Exhibe pro viribus cum rosarum decocto aut baccarum myrti aut aqua frigida, forinfecus spongiis posca imbutis utens. Postquam vero fluxus constiterit, pectus et fluxione infestatos locos omphacio cum aceto dissoluto illinito, tepesiat autem ad cinerem calidam donec aliquantulum spissetur.

[*Philippi medicamentum accommodatum dysentericis et haemoptoicis.*] 24 Balaustii, acaciae, hypocystidis succi, opii, rhois, thūris, myrrhae, croci, gallae, lycii, aloës, rhu Pontici, baccarum myrti nigrarum, malicorii singulorum 3 iv, excipe vino Italico et redige in pastillos triobolares. Dato febrientibus ex aqua non febrientibus cum vino.

Cap. V. [*Confectiones dolorem sedantes, tabescentibus et sanguinem rejicientibus commodae, itemque aliis quibusdam accommodatae praeterquam colicis.*] In iis equidem, qui sanguinem rejiciunt, nondum tamen exacte tabe

Ed. Chart. XIII. [550.]

Ed. Bas. II. (269.)

φθόη τὸ γένος τοῦτο τῶν ἀνωδύνων φαρμάκων, οἱ πρὸ ἡμῶν συνέθισαν ἀρμόττον καὶ τοῖς ἀνάγουσιν αἷμα καὶ τοῖς αἷμα τε τοῦτο πάσχουσι καὶ ἤδη φθινώδεσι καὶ πρὸς ἄλλας ὀδύνας τε καὶ διαθέσεις, ὅσαι κατὰ τε πνεύμονας καὶ ἀρτηρίαν καὶ θώρακα καὶ ἄλλα τινὰ μόρια συνίστανται ἀντὶ τῶν κωλικῶν. διαφέρουσι γὰρ αὗται τῶν ἰδίως κωλικῶν ὀνομαζομένων τῇ μίξει τῶν ἀρωμάτων τε καὶ σπερμάτων εὐωδῶν τε καὶ οὖρητικῶν. αἱ γὰρ τοι κωλικῶν δυνάμεις σφόδρότιραι τούτων εἰσιν, ἐπικρατοῦσαν ἔχουσαι τὴν παρκαωτικὴν δύναμιν ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ψυκτικῶν φαρμάκων, ὅποῖόν ἐστιν ὑοσκυάμου τε σπέρμα καὶ κώνιον καὶ ὁ τῆς μήκωνος ὀπὸς αἷ τε φλοιὸς τῆς ῥίζης τοῦ μανδραγόρου. χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς ἐπὶ τῶν κωλικῶν ἀναγκαζόμεθα διὰ τὸ μέγεθος τῆς ὀδύνης.

[Αἱ ὑπὲρ Ἀνδρομάχου γεγραμμέναι πρὸς τὰς εἰρημέρας διαθέσεις ἀνώδυνοι.] Ἀνώδυνον πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς καὶ πλευρίτιδας, ἢ χρῶμαι. ʒ πάνακος ῥίζης, δαύκου σπέρματος ἀνὰ ℥ δ. καστορίου ℥ δ. οἱ δὲ ℥ β. ὑοσκυάμου

apprehensi sunt, hoc genus medicamentorum dolorem sedantium priores medici composuerunt, ipsumque anodynon appellaverunt, conveniens et iis, qui sanguinem rejiciunt et iis, qui tum hoc perpetiuntur tum etiam jam tabescunt, itemque ad alios dolores et affectus, qui circa pulmones, arteriam, thoracem atque alias quasdam partes consistunt, colicis tantum exceptis. Differunt enim haec medicamenta ab iis, quae privatim colica appellantur, aromatum et odoratorum ac urinam cientium seminum mixtura. Colicae enim confectiones his vehementiores sunt, stupefactoriam vim praedominantem habentes ex multitudine refrigerantium medicamentorum, quale est hyoscyami semen et cicuta et papaveris succus et cortex radices mandragorae; his namque in colicis uti cogimur ob magnitudinem doloris.

[Anodyni quas Andromachus scripsit ad praedictos affectus.] Confectio sedans dolorem, ad omnes internos affectus et pleuritidas qua utor. ʒ Radicis panacis, seminis dauci, utriusque ʒ iv, castorii ʒ iv, alii ʒ ij, seminis

Ed. Chart. XIII. [550. 551.]

Ed. Bas. II. (269.)

σπέρματος, ὀπίου ἀνά < δ'. οἱ δὲ < β'. μέλιτος ἱκανόν, δίδου τριώβολον, σὺν ὕδατος κυ. γ'. ἄλλη ἀνώδυνος Μαρκελλίνου. 4 ἀνίσου < β'. ὑοσκυάμου σπέρματος < β'. μηχανείου < α'. σελίνου σπέρματος δραχμὰς β'. κρόκου τετρώβολον, ῥόδων ξηρῶν < α'. σμύρνης < α'. ἀμώμου < α'. λεῖα σὺν ὕδατι, ἀνάπλασσε τροχίσκους λβ'. δίδου εἰς κοίτην σὺν ὕδατος κυ. β'. ἢ γ'. [551] ἄλλη ἀνώδυνος ἢ διὰ σπερμάτων. 4 σελίνου σπέρματος < η'. ἄμμιως < η'. ἀνίσου < δ'. μαράθρου < δ'. ὀπίου < β'. κασσίας μελαίνης < β'. σὺν ὕδατι τροχίσκους ἀνάπλασσε τριωβολιαίους, δίδου μετὰ γλυκέος κοτύλης ἐκκαϊδεκάτου ἢ ὕδατος. ἄλλη ἀνώδυνος Ἀχιλλᾶ παρακινητοῦ. 4 ἀνίσου < η'. ἄμμιως < η'. μαράθρου σπέρματος < δ'. σελίνου σπέρματος < δ'. ὀπίου < β'. γάρδου Ἰνδικῆς < β'. σμύρνης < β'. πεπέρειως < α'. κασσίας μελαίνης < β'. ἀνάπλασσε τροχίσκους τριωβολιαίους, ἵνα ξηρανθέντα ἄγωσιν ὀβολοὺς β'. καὶ δίδου ὡς τοὺς λοιπούς.

[Ἄλλη ἀνώδυνος, ὡς Ξενοκράτης, ἢ χρῶμαι μάλιστα πρὸς στρόφους καὶ δυσεντερικούς.] 4 Σελίνου σπέρματος

hyoscyami, opii, utriusque ℥ iv, alii ℥ ij, mellis quod sufficit. Dantur oboli quatuor cum aquae cyathis tribus. *Alia sedans dolorem, Marcellini.* 4 Anisi ℥ ij, feminis hyoscyami ℥ ij, succi papaveris ℥ j, feminis apii ℥ ij, croci obolos iv, rosarum siccarum ℥ j, myrrhae ℥ j, amomi ℥ j, trita cum aqua in pastillos triginta duos redige. Dato ad somni tempus, cum aquae cyathis duobus aut tribus. *Alia sedans dolorem ex feminibus.* 4 Seminis apii ℥ viij, ammii drach. viij, anisi ℥ iiij, foeniculi drach. iiij, opii ℥ ij, cassiae nigrae drach. ij, cum aqua fac pastillos triobolares. Dato ex passu, sexta et decima heminae parte aut ex aqua. *Alia Achillis compunctoris.* 4 Anisi drach. viij, ammii ℥ viij, feminis foeniculi, feminis apii, singulorum drach. iiij, opii drach. ij, nardi Indicae drach. ij, myrrhae ℥ ij, piperis drach. unam, cassiae nigrae ℥ ij, fac pastillos triobolares, qui resiccati ponderent obolos ij. Dato ut reliquos.

[*Alia dolorem sedans, ut Xenocrates, qua utor maxime ad tormina et dysentericos.*] 4 Seminis apii ℥ j, anisi

Ed. Chart. XIII. [551.]

Ed. Bas. II. (269.)

◁ β'. ἀνίσου ◁ α'. πεπέρως λευκοῦ ◁ α'. σμύρνης τετρώβολον, καστορίου τετρώβολον, ὀπίου τριώβολον, κρόκου τριώβολον, γεντιανῆς ◁ β'. ἀνάπλασαι τροχίσκους τριωβολιαίους καὶ δίδου ποικίλως.

[Ἄλλη σφραγὶς ἀνώδυνος, ξηραντικὴ ρευμάτων καὶ στρόφων καὶ βηχῶν, ἣ χρῶμαι.] 4 Σμύρνης ◁ ε'. οἱ δὲ ◁ στ'. μανδραγόρου φλοιοῦ ◁ δ'. ὀποῦ μήκωνος ◁ ε'. ὑοσκυάμου σπέρματος ◁ δ'. οἱ δὲ ◁ β'. λιβάνου ◁ ε'. κρόκου ◁ ε'. οἷνῳ ἀναλαμβάνει, δίδου πρὸς δύναμιν, τοῖς μὲν κυάμου Αἰγυπτίου τὸ μέγεθος, τοῖς δὲ ὀβολοῦς β'.

[Ἄλλη, ὁ ἀστὴρ ἀνώδυνος, ἣ χρῶμαι πρὸς πᾶν ρεῖμα, ἀλγήματα καὶ πάντα τὰ ἐντὸς καὶ κατὰ ῥέουσ καὶ κύστιν καὶ πνίγας, ῥοῦν γυναικίον, στόμαχον ρευματιζόμενον, δυσεντερικόν, αἷμα ἀνάγοντας καὶ ἀνιεμένους.] 4 Κρόκου τριώβολον, ὑοσκυάμου σπέρματος ◁ στ'. σελίνου σπέρματος ◁ στ'. ἀνίσου ◁ δ'. στύρακος ◁ δ'. δαύκου σπέρματος ◁ δ'. καστορίου ◁ β'. ὀπίου ◁ γ'. σμύρνης ◁ β'. τινὲς καὶ μανδραγόρου χυλοῦ ◁ δ'. ὡς δὲ Ξενοκράτης, καὶ πεπέρως λευ-

drach. unam, piperis albi 3 j, myrrhae obolos iiij, castorii obolos iiij, opii obolos ij, croci obolos iiij, gentianae drach. duas. Fac pastillos triobolares et varie exhibe.

[Alia sphragis dicta sedans dolorem, resiccans fluxiones et tormina ac tussēs, qua utor.] 4 Myrrhae obol. v, alii vj, corticis mandragorae 3 iiij, succi papaveris 3 v, seminis hyoscyami 3 iiij, alii 3 ij, thuris 3 v, croci 3 v, excipe vino. Exhibe pro viribus aliquibus fabae Aegyptiae magnitudine, aliquibus obol. ij.

[Alia, aster appellata sistens dolorem, qua utor ad omnem fluxum, dolorem et omnes internos affectus et deffillationes, ad vesicam, ad suffocationes, fluxum muliebrem, stomachi fluxionem, dysentericos, sanguinem rejicientes, facit et ad resolutos.] 4 Croci obol. iiij, seminis hyoscyami 3 vj, seminis apii 3 vj, anisi 3 iiij, styracis 3 iiij, seminis dauci 3 iiij, castorii 3 ij, opii 3 iiij, myrrhae 3 ij, quidam etiam mandragorae succi 3 iiij, ut vero Xenocrates,

Ed. Chart. XIII. [551.]

Ed. Bas. II. (269.)

κοῦ δραχμὰς στ'. ἐν ὕδατι τροχίσκους τριωβολιαίους, δίδου σὺν ὕδατι.

[Ἄλλη ἀνώδυνος Ἀνκομήδου ἀναξηραντική, πρὸς κατασταγμούς ἀρτηρίας καὶ ρευματισμούς ὀφθαλμῶν.] ʒ Τοσκυνάμου σπέρματος ʒ β'. σελίνου σπέρματος δραχμὰς β'. ὀπίου ʒ β'. ἀνίσου ʒ α'. κρόκου ὀβόλους δ'. ῥόδων ξηρῶν δραχμὰς β'. σμύρνης ʒ α'. οἱ δὲ δραχμὰς β'. σὺν ὕδατι ἀναλαμβάνει τροχίσκους τριωβολιαίους, χρῶ ὡς τῇ τριγώνῳ.

[Ἄλλη ἀνώδυνος ξηραντική. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς αἱμοπτυϊκοὺς καὶ κοιλιακοὺς, δυσεντερικοὺς καὶ ῥήγματα καὶ σπάσματα.] ʒ Ἀνίσου δραχμὰς δ'. σελίνου σπέρματος δραχμὰς δ'. ὀπίου δραχμὰς δ'. κρόκου ʒ α'. ὑοσκυνάμου σπέρματος ʒ δ'. στύρακος ʒ α'. σχοίνου ἄνθους ʒ α'. βαλανστίου τετράβολον, οἱ δὲ δραχμὰς ζ'. ῥόδων φύλλων ʒ α'. νάρδου Ἰνδικῆς τετράβολον, ὕδατι ἀνάπλαττε τροχίσκους δυοβολιαίους. δίδου μετ' οἴνου ἢ ὕδατος ἢ προιτρόπου ἄλλο ἀνώδυνο πότημα, ὃ χρῶμαι, παρὰ Ρούφου. ʒ μανδραγόρου φλοιοῦ δραχμὰς δ'. λιβάνου δραχμὰς ε'. πεπέρειως λευκοῦ

etiam piperis albi ʒ vj, cum aqua fac pastillos triobolares. Dato ex aqua.

[*Alia sedans dolorem, Lycomedis. Resiccatur destillationes arteriae et fluxiones oculorum.*] ʒ Seminis hyoscyami ʒ ij, seminis apii ʒ ij, opii ʒ ij, anisi ʒ j, croci obolos iiij, rosarum siccarum ʒ ij, myrrhae ʒ j, alii ʒ ij, cum aqua redigito in pastillos triobolares. Utore quemadmodum trigono appellato.

[*Alia sedans dolorem, resiccatoria, facit et ad haemoptoicos, coeliacos, dysentericos, rupta et convulsa.*] ʒ Anisi ʒ iiij, seminis apii ʒ iiij, opii drach. iiij, croci ʒ j, seminis hyoscyami ʒ iiij, styracis drach. unam, floris junci odorati ʒ j, balauſtii obol. iiij, quidam ʒ vij, foliorum rosarum ʒ j, nardi Indicae obol. iiij, cum aqua formato pastillos diobolares. Dato ex vino aut aqua aut protropo. *Alia dolorem sedans potio Rufi, qua utor.* ʒ Corticis mandragorae drach. iiij, thuris drach. v, piperis albi ʒ ij et dimi-

Ed. Chart. XIII. [551. 552.]

Ed. Bal. II. (269.)

δραχμὰς β' S'. κρόκου δραχμὰς ε'. ὑοσκυάμου σπέρματος
δραχμὰς δ'. ὀποῦ μήκωνος < ε'. σμύρνης δραχμὰς ε'. νάρ-
δου τριώβολον, κασσίας μελαίνης δραχμὰς δ'. λεία ποιήσας
ἀναλάμβανε γλυκεῖ τροχίσκους ἀνὰ < α'. καὶ ἀπόθου μὴ
τοτίδα λάβη, δίδου σὺν ὕδατι θερμῷ κυάθοις δυσίν, χολε-
ριῶσιν ὕδατι ψυχρῷ. ἄλλη ἀνώδυνος πρὸς πάντα τὰ ἐντός,
ἢ χροῶμαι. 4 κασσίας μελαίνης, σμύρνης, ὀπίου, στύρακος,
κρόκου ἀνὰ < α'. τινὲς ἀνὰ δραχμὴν α'. καὶ τριώβολον,
ἀνάπλαττε τροχίσκους τριωβολιαίους ἢ δυοβολιαίους. [552]
δίδου δὲ πυρέσσουσι σὺν ὕδατι, ἀπυρέτοις ἐν οἴνῳ, ἥπατικοῖς
ἐν ὑδρομέλειτι καὶ πλευριτικοῖς. ἐνεργεῖ δὲ καὶ πρὸς βῆχα.
ἄλλη ἢ τρίγωνος ἀναξηραντική ἀνώδυνος. 4 ὑοσκυάμου
σπέρματος < δ'. σελίνου σπέρματος < δ'. ἀνίσου < β'. ὀπίου
< β'. ἀνάπλαττε τροχίσκους σὺν ὕδατι καὶ δίδου σὺν ψυ-
χρῷ πρωῒ καὶ ὀψίας ἓνα καὶ ἓνα. ἄλλη ἀνώδυνος θαυμαστὴ
Ἀσκληπιάδου πρὸς πάντα τὰ ἐντός. 4 σεσέλιως, χαμαιπί-
τυος, βηχίου βοτάνης, πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, δαύκου
σπέρματος ἀνὰ < ὅτ'. ὑοσκυάμου σπέρματος, ὀπίου ἀνὰ < η'.

diam, croci drach. v, seminis hyoscyami drach. quatuor,
succii papaveris 3 v, myrrhae drach. v, nardi obolos iij,
cassiae nigrae drach. dn̄sa, trita cum passo in pastillos drach-
males cogito ac reponito ne humidifiant. Dantur ex aquae
calidae cyathis duobus, cholericiis ex frigida. *Alia sedans
dolorem ad omnes internas affectiones, qua utor.* 4 Cas-
siae nigrae, myrrhae, opii, styracis, croci, singulorum 3 j,
quidam drach. unam et obolos iij, cogito in pastillos trium
aut duorum obolorum. Praebe febricitantibus ex aqua, non
febricitantibus in vino, hepaticis in aqua mulsa, itidem et
pleuriticis. Efficax est et ad tussim. *Alia trigonos vocata,
resiccatoria et sedans dolorem.* 4 Seminis hyoscyami 3 iij,
seminis apii 3 iij, anisi 3 ij, opii 3 ij, cum aqua pastillos
formato. Dantur cum frigida, mane et vespere, unus pro vice.
*Alia mirabilis sedans dolorem Asclepiadae, ad omnes in-
ternos affectus.* 4 Sefelis, chamaepityos, tussilaginis, semi-
nis rutae silvestris, seminis danci, singulorum 3 vj, seminis
hyoscyami, opii, utriusque 3 viij, castorii 3 xxv, rhen Pon-

Ed. Chart. XIII. [552.]

Ed. Bas. II. (269. 270.)

καστορίου < κί. ῥᾶ Ποντικοῦ < ιδ'. μέλιτι ἀναλαμβάνει. ἄλλη
 ὤ; Χαρικλῆς. 4 τορδύλου < η'. χαμαιπίτυος < η'. ῥᾶ Πον-
 τικοῦ < στ'. καστορίου < ιβ' S'. βηχίου < η'. πηγάνου ἀγρίου
 σπέρματος < η'. δαύκου σπέρματος < η'. ὀπίου < δ'. ὑοσκυ-
 ῑμου σπέρματος < δ'. κρόκου < ε'. τινὲς βάλλουσι μέλι Ἀττι-
 κόν. ἄλλη ἀνώδυνος, ἰουκούνδα λεγομένη, ποιεῖ καὶ πρὸς φθι-
 σιχνυομένους καὶ ἐμπνευματουμένους. 4 Ἰλλυρίδος < λ'.
 ἡλέκτρον, κρόκου, μαστίχης Χίας ἀνὰ (270) < λ'. ψύλλιον
 < μέ. ἢ λ'. ὁποῦ μήκωνος < α'. ὕδατι ὀμβρίῳ ἀνάπλασσε
 τροχίσκους ἀνὰ < α'. καὶ τριώβολον δίδου, τὸ ψύλλιον ἀπό-
 βρειναι ἡμέραν καὶ τύπτα ὕδατι ὀμβρίῳ, εἴτα ἀφείψῃσας ἀπό-
 θλιβε μετὰ τῶν λοιπῶν καὶ οὕτω μίγνυε. ἄλλο ἀνώδυνον
 πότιμα ἐκ τῶν Ἀφρόδα, πρὸς πάντα πόνον ἐν νεύροις,
 ὑστέραις, ἰσχιαδικοῖς. 4 ὁποῦ μήκωνος < α'. ὀποβαλσάμου
 < α'. ἢ τοῦ καρποῦ < α'. ὀβολοὺς β'. σμύρνης, ὑοσκυά-
 μου σπέρματος, καστορίου, σιτύρακος ἀνὰ < α'. γλυκεῖ ἀνα-
 λάμβανε, ὀβολὸν α'. καὶ ἡμιόβολον δίδου μεθ' ὕδατος θερ-
 μοῦ κυάθων β'. ἢ τριῶν.

tici 3 xiiij, excipe melle. *Alia, ut Charicles.* 4 Tordylii
 3 viij, chamaepityos 3 viij, rhu Pontici 3 vj, castorii 3 xij
 et dimidiam, tussilaginis drach. viij, feminis rutae silvestris
 3 viij, feminis dauci drach. viij, opii 3 iiij, feminis hyoscy-
 ami drach. iiij, croci 3 v, quidam addunt mel Atticum. *Alia*
dolorem sedans Iucunda appellata. Facit et ad tabescen-
tes et inflatos. 4 Pilyricae 3 xxx, succini, croci, mastiches
 Chiaae, singulorum drach. xxx, psyllii 3 xlv aut xxx, succi
 papaveris drach. xv, cum aqua pluvia pastillos drach. j et
 obolos iiij ponderantes formato ac exhibeto. Psyllium per
 diem et noctem aqua pluviali macerato, deinde coquito et
 exprimito, atque sic cum reliquis committito. *Alia potio se-*
dans dolorem ex libris Aphrodae, ad omnem dolorem in
nervis, utero, coxendicibus. 4 Succi papaveris 3 j, opo-
 balsami 3 j, aut carpobalsami 3 j, obolos ij, myrrhae, semi-
 nis hyoscyami, castorii, styracis, singulorum 3 j, excipe
 passo et fac pastillos oboli unius et dimidii. Dato ex aquae
 calidae cyathis duobus aut tribus.

Ed. Chart. XIII. (552.)

Ed. Bas. II. (270.)

[Ἄλλο ἀνώδυνον καταπότιον, ἐκ τῶν Ἀφρόδα πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς καὶ πρὸς τεταρταίους, ἐν τοῖς ἀνὰ μέσον ἀσιτουῖσιν, εἴτα λαμβάνεται· ποιῇ καὶ πρὸς τοὺς λιθιῶντας καὶ δυσεντερικοὺς καὶ στομαχικοὺς καὶ τοῖς ἤδη ἀπειρηκόσι καὶ ἀσωμένοις καὶ ὀφθαλμικοῖς λίαν καλόν.] Ὑποκυάμου σπέρματος, ἀνίσου, σιύρακος ἀνὰ < δ. κρόκου, ὀπίου ἀνὰ < γ. καστορίου < β. ἀνάπλασσε ἐν ὕδατι κυάμου Αἰγυπτίας τὸ μέγεθος, δίδου μεθ' ὕδατος κυάθων δύο. ἄλλη ἀνώδυνος πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς. Ὑποσιλίνου σπέρματος < β. ἀνίσου < β. πεπέρσιως μακροῦ < α. καὶ μέλανος < ε. καστορίου τετρώβολον, σμύρνης, ὀπίου ἀνὰ τετρώβολον, πάρακος, γεντιανῆς ἀνὰ τετρώβολον, κινναμώμου τριώβολον, γλυκέος χυλοῦ τριώβολον, ἀνάπλασσε τροχίσκους τριωβολαίους, δυσεντερικοὺς < α.

[Ἄλλη πότιμα πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς καὶ αἵματος ἀναγωγῇ, ὅθεν ἂν φέρηται, καὶ ἐκ τραύματος διδόμενον ἐν τισι, ποιῇ καὶ πρὸς νεφριτικούς καὶ ἥπατικούς. ταύτην μὴ πρό-

[Aliud sedans dolorem cataplatium ex libris Aphrodae, ad omnes internos affectus et ad quartanarios, qui intervalli tempore in mediam ferunt et deinde accipiunt. Facit et ad calculosos, dysentericos, stomachicos et jam desperatos atque anxios. Est et oculis valde commodum.]

Ὑποσινις hyoscyami, anisi, styracis, singulorum ℥ iij, croci, opii, utriusque ℥ iij, castorii ℥ ij, fac cataplotia Aegyptiae fabae magnitudine. Praebe ex aquae cyathis duobus. Alia dolorem sedans ad omnes internos affectus. Ὑποσινις apii ℥ ij, anisi ℥ ij, piperis longi ℥ j et nigri ℥ j, castorii obolos iij, myrrhae, opii, singulorum obolos iij, panacis, gentianae, singulorum obolos iij, cinnamomi obol. ij, succi radicis dulcis obolos ij, pastillos obol. ij formato, dysentericis datur drach. una.

[Alia potio dolorem sedans, ad omnes internos affectus et sanguinis resectionem undecunque feratur, etiam si ex vulnere prodeat, quibusdam prodest. Facit et ad nephriticos et hepaticos. Hanc ne prius dederis quam mer-

Ed. Chart. XIII, [558.]

Ed. Bas. II. (272. 278.)

ματι. ἄλλο. ʒ κολοκυνθίδος < α' S''. Πλύριδος < β'. ὀποπάνακος ῥίζης < β'. ἄβροτόνου < α'. νίτρου < α'. οἱ δὲ τριώβολον, ὕδατι ἀναλαμβάνει καὶ ποιεῖ κνάμου μέγεθος. ἢ δόσις δ'. διαστήσας ἡμιώριον, δίδου μελικράτου κοτύλης S''. ἄλλο. ʒ νάπυος < α'. ἄλός κοινοῦ τριώβολον, ἐλατηρίου τριώβολον, οἱ δὲ ὀβολὸν α' S''. λιάνας μεθ' ὕδατος, ἀνάπλαττε τροχίσκους ὁκτώ παρ' ἡμέραν μεθ' ὑδρομέλιτος. ἄλλο. ʒ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < α'. ἄβροτόνου < β'. θείου ἀπύρου < α'. σὺν ὕδατι ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ δίδου σὺν ὑδρομέλιτι κνάθους τρεῖς. ἄλλο πρὸς ὀρθοπνοϊκούς. ʒ ἐλατηρίου ἡμιωβόλιον, ὄνους τοὺς ἀπὸ τῶν κοπρίων γ'. λιάνας ὁμοῦ τὸ ἡμισυ δίδου σὺν ὕδατος κνάθῳ ἐνί. ἄλλο, ὡς Φιλῖνος πρὸς ἀσθμα καὶ δύσπνοϊαν. (273) ʒ καρδαμώμον < γ'. ἱριδος < α' S''. πάνακος < α'. S''. κασσίας < α' S''. στρουθίου < α' S''. στύρακος < β'. θύμου < η'. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος < η'. ἄβροτόνου < η'. ἀριστολοχίας κληματίδος, θείου ἀπύρου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνά < η'. σὺν ὄξει δριμύτι, ποιήσας πάχος κηρωτῆς,

plici evacuatorio evacuetur. *Aliud.* ʒ Colocynthidis sesquidrachmam, iridis Illyricae ʒ ij, radicis opopanacis ʒ ij, abrotoni ʒ j, nitri ʒ j, alii obol. iij, excipe aqua et redige ad fabae magnitudinem. Dantur catapotia quatuor et post semihorae spatium datur aquae mulsae hemina dimidia. *Aliud.* ʒ Sinapi ʒ j, salis communis obol. iij, elaterii obol. iij, alii obol. j et dimidium, terito cum aqua, fac pastillos viij, dato alternis diebus cum hydromelite. *Aliud.* ʒ Ammoniaci thymiamatis ʒ j, abrotoni ʒ ij, sulfuris vivi ʒ j, formato cum aqua pastillos et cum aquae mulsae cyathis tribus praebeto. *Aliud ad orthopnoicos.* ʒ Elaterii oboli dimidium, asellos ex sterquiliniis iij, terito simul, et dimidium ex aquae cyatho uno dato. *Aliud ut Philinus ad asthma et dyspnoeam.* ʒ Cardamomi ʒ iij, iridis ʒ j β, panacis ʒ j β, cassiae ʒ j β, struthii ʒ j β, styracis ʒ ij, thymi ʒ viij, seminis rutae silvestris ʒ viij, abrotoni ʒ viij, aristolochiae clematitidis, sulfuris vivi, ammoniaci thymiamatis, singulorum ʒ viij, cum aceri aceto ad cerati crassitudi-

Ed. Chart. XIII. [558.]

Ed. Bas. II. (273.)

δίδου κυάμου Αἰγυπτίου μέγεθος ἐν ὕδατος κυάθοις τρισί·
πρὸς ὀρθόπνοϊαν ὡς Ἀπολλώνιος. ʒ σκίλλης μέρος α'. θείου
ἀπύρου, ἀσφάλτου ἀνὰ μέρος α'. ἡ δόσις τριώβολον ἐν ὄξυ-
μέλιτι πρὸς ὀρθόπνοϊαν παρὰ Σωσικράτους. ʒ ὀποπάνακος
◄ α'. σμύρνης ◄ α'. πεπέρειως κόκκους μ'. πηγάνου δεσμύ-
διον, ὅσον τοῖς δυοῖ δακτύλοις, ποιήσας λεία ἀνάπλαττε κα-
ταπότια εἴκοσι καὶ δίδου πρῶτ' ἐν καὶ δείλης ἐν, πυρέσσου-
σιν ἐν ὕδατος κυάθοις δυοῖν, ἀπυρέτοις μετ' οἴνου. πρὸς
ὀρθόπνοϊαν Ἀνδρονίκου. ʒ θείου ἀπύρου τριώβολον, ἀμ-
μωνιακοῦ θυμιάματος ◄ α'. ἀνίσου, σμύρνης, καστορίου ἀνὰ
◄ α'. κυμίνου Αἰθιοπικοῦ ◄ α'. μεθ' ὕδατος ἀνάπλασσε
τροχίσκους ἀνὰ γράμματα τρία ἢ τέσσαρα, εἰς κοίτην δίδου
μεθ' ὕδατος κυάθων β'. πρὸς ὀρθόπνοϊκούς, βηχικούς, περι-
πνευμονικούς, φθισικευομένους, δυσπνοοῦντας, ἥπατικούς,
ὡς Εὐγένειος. ʒ κρόκου ◄ η'. μίσυος ◄ δ'. δαφνίδων ◄ β'.
πεπέρειως λευκοῦ καὶ μακροῦ ἀνὰ ◄ α'. ὀπίου ◄ γ'. κόστου
τριώβολον, χερμινθίνης ὀβολούς ε'. χαλβάνης τριώβολον, γλυ-
κείας χυλοῦ ὀβολούς δύο κόμμιως ὀβολὸν α'. μέλιτος λίγραν δ'.

nem redige, praebe fabae Aegyptiae magnitudine ex aquae
cyath. iiij. *Ad orthopnoeas, ut Apollonius.* ʒ Scillae par-
tem unam, sulfuris vivi, bituminis, singulorum partem unam.
Dantur oboli tres in aceto mulso. *Ad orthopnoeam, So-
socratis.* ʒ Opopanacis ʒ j, myrrhae ʒ j, piperis grana xl,
rutae fasciculum quantus duobus digitis apprehendi potest,
ex tritis catapotia xx formato. Dato mane, itemque vesperi
unum, febricitantibus in aquae cyathis duobus, aliis ex vino.
Ad orthopnoeam, Andronici. ʒ Sulfuris vivi obol. iiij,
ammoniaci thymiamatis ʒ j, anisi, myrrhae, castorii, singu-
lorum ʒ j, cumini Aethiopici ʒ j, cum aqua pastillos cogito
scrupulorum trium aut quatuor. Dato ad noctem ex aquae
cyathis duobus. *Ad orthopnoicos, tussientes, peripneumoni-
cos, tabescentes, aegre spirantes, hepaticos, ut Eugenius.*
ʒ Croci ʒ viij, misyos ʒ iiij, baccarum lauri ʒ ij, piperis
albi et longi, utriusque ʒ j, opii ʒ iiij, costi obol. iiij, terebin-
thinae obol. v, galbani obol. iiij, succi radicis dulcis obol. ij,
gummi obol. j, mellis lib. dimidiam. Dato cochleare unum

Ed. Chart. XIII. [558]

Ed. Bas. II. (273.)

δίδου κοχλιάριον ἐν μεθ' ὕδατος κυάθων δυοῖν ἢ τριῶν·
ἐὰν δὲ ἐπείγῃ, καὶ πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφῆν. πρὸς ὀρ-
θοσπνοῖκους Οὐάλεντος ἡ ὀποπάνακος ᾠβ. κολοκυνθίδος
σαρκὸς ᾠα'. ἡ τελεία δόσις ἔστω αὕτη. ἄλλη Ὀνήτρου. ἡ
καστορίου ᾠα'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ᾠβ. τούτου τὸ
ἡμῖν διδόσθω μετὰ μελικράτον. πρὸς δύσπνοϊαν τὸ τοῦ
Ποδανίτου. ἡ ῥάπνος ᾠα'. ἄλως ᾠα'. ῥίτρον τριώβολον,
ποιήσας ὅκτω καταπότια, δίδου εἰς ῥύκτα δύο καὶ διαλείπων
ἡμέραν, εἴτα καὶ ἐξ δίδου, ἀναλαμβάνει ὕδατι.

cum aquae cyathis duobus aut tribus, si res urgeat, ante
et post cibum. *Ad orthopnoicos Valentis.* Opopanacis 3 ij,
carnis colocynthidis 3 j. Tantum datur ad summum. *Aliud*
Onetri. ἡ Castorii 3 j, ammoniaci thymiamatis 3 ij. Detur
dimidium ex aqua mulsa. *Ad dyspnoeam Podanitae.* ἡ
Sinapi 3 j, salis 3 j, nitri obol. iij, redigito in catapotia viij.
Dato ex his duo ad noctem et intermittens diem, postea
etiam sex deinceps dato, aqua excipe.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Θ.

Ed. Chart. XIII. [559.]

Ed. Bas. II. (273.)

Κεφ. α'. Ὅπερ αἰεὶ λέγω καὶ νῦν ἔρω, πεπεισμένος ὅτι χαλεπώτατόν ἐστι μεταστῆναι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοὺς φθάσαντας αἰρέσει δουλεύειν. ὅσοι δὲ συνετοὶ τε ἅμα καὶ ἀληθείας ὄντως φίλοι, τούτους ἐλπίζω φυλάξειν τὰ παρὰ τῆς φύσεως ἡμῖν δοθέντα κριτήρια τῶν κατὰ τὸν βίον πράξεων, ἐμπειρίαν καὶ λόγον, ἐπ' ἐνίων μὲν ἴσον ἐκάτερον συντελοῦν εἰς τὴν τέχνην, ἐπ' ἐνίων δὲ πλέον θατέρον θά-

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM SECVNDVM LOCOS LIBER VIII.

Cap. I. Quod semper dico etiam nunc proloquar, nimirum persuasum me habere quod difficillimum sit ad veritatem revocare eos qui sectae alicujus servituti sese addixerunt. Verum qui prudentes sunt simulque veritatem sincere amant, eos spero custodituros esse ea quae veluti judicandi instrumenta nobis a natura data sunt ad actionum vitae cognitionem, experientiam dico et rationem. Quae quidem utraque ex aequo quibusdam conferunt ad

Ed. Chart. XIII. [559. 560]

Ed. Bal. II. (275.)

τιον, αἰ μέντοι πρὸς τὸ τέλειον ἑκατέρου διόμενον, οὕτως ποιήσομαι τὸν λόγον. αἱ γὰρ τοι ψευδεῖς δόξαι, προκαταλαμβάνουσai τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, οὐ μόνον κωφούς, ἀλλὰ καὶ τυφλοὺς ἐργάζονται τῶν τοῖς ἄλλοις ἐναργῶς ὁρωμένων. ὅπερ οὐχ ἥκιστα καὶ περὶ τῶν κατὰ τὸ στόμα τῆς κοιλίας παθῶν ἐστι, καὶ μάλιστα ὅταν φλεγμαίνῃ. δέονται γὰρ αὐταὶ καὶ αἱ τοῦ ἥπατος φλεγμοναὶ τῆς τῶν στυφόντων παραπλοκῆς. ἐὰν γὰρ ὑπὸ τῆς χαλαστικῆς ἀγωγῆς, ἀμίκτου τῆς τονωτικῆς δυνάμεως γενομένης, θεραπεύωνται, κίνδυνον ἐπάγονται περὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς, καὶ τοῦτο πάντων μὲν τῶν ἐμπειρικῶν ἱατρῶν ὑπὸ τῆς πείρας διδασχμένων, πάντων δὲ τῶν δογματικῶν ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς τέχνης φυλαττόντων, οὐκ ὀλίγοι τῶν νῦν μεθοδικῶν, [560] οὐ γὰρ δὴ πάντες γε, μυρίοις μὲν αὐτοὶ στομαχικοῖς συγκοπῆς αἷτιοι γέγονασιν, ἅπαντας δὲ τοὺς ἥπατικούς ἀναιροῦσιν· οὐδένα γὰρ εἶδον ἐγὼ σωθέντα τῶν εἰς τοιοῦτον ἱατρὸν ἐμπισσόντων. τινὲς δὲ αὐτῶν ὀλίγοι μὲν καταντλοῦσιν ἐλαίῳ, κόμην

artem, quibusdam vero alterum altero amplius, et tamen tanquam semper ad perfectionem alterum altero opus habeat. Sic sane ad residuum sermonis et doctrinae hujus absolvendum progrediar. Falsae etenim opiniones animas hominum praecoupantes non solum surdos, sed et caecos faciunt, ita ut videre nequeant quae aliis conspiciue appareant. Quod ipsum vel maxime circa affectiones oris ventris videre contingit, praesertim quum fuerit inflammatum. Ejus enim itemque jecinoris inflammationes astringentium complexu opus habent, si namque per laxatorium medicationis ductum citra admixtionem facultatis robur addentis currentur, periculum incurrunt de ipsa vita. Atque hoc ipsum quum omnes empirici medici per experientiam edocti sint et omnes dogmatici in ipsis artis operibus observent, non pauci tamen hujus temporis methodici, neque enim de omnibus dico, innumeros quidem stomachicos ipsi in animi deliquium inducunt, omnes vero hepaticos occidunt, nullum enim ego vidi servatum ex iis, qui in ejusmodi medicum inciderunt. Quidam tamen ex ipsis quamquam

Ed. Chart. XIII. [560.]

Ed. Bas. II. (273.)

ἐναποξεννύντες ἀψινθίου καὶ ναρδίνῳ μύρω βρέξαντες, ἔριον ἐπιδέουσιν. ἔνιοι δὲ καὶ μαστίχης Χίας μίγνουσιν ἢ ἀλόης, ἢ μήλινον ἀντὶ νάρδου παραλαμβάνουσιν. ἐπὶ δὲ τῶν πλουσίων γυναικῶν καὶ τὸ καλούμενον ὑπ' αὐτῶν ρουλίαν καὶ σπικάτον προσφέρουσι, καὶ ταῦτα ποιοῦντες οἰοῦνται τὴν χαλαστικὴν ἀγωγὴν φυλάττειν, τοσοῦτον αὐτοῖς παρίστανε ἔμπειρίας φαρμάκων δυνάμειος. εὐξαίμην ἂν πάντας οὕτως ἀμαθεῖς εἶναι μᾶλλον ἢ γινώσκοντας τὰ στυφόντα φυλάττεσθαι τὴν χρῆσιν αὐτῶν. ὅσα μὲν οὖν ἐν ἐπιβροχαῖς τε καὶ καταπλάσμασι τῶν στυφόντων μίγνυται τοῖς ἥπαρ ἢ στόμα γαστρὸς ἀλγοῦσιν, ὃ δὴ καὶ στόμαχον καλοῦσιν, οὐ τοῦ παρόντος λόγου διελθεῖν· ὅσα δὲ ἐν φαρμάκοις ἐμπλαστοῖς καὶ κηρώτοις ἐξωθεῖν ἐπιτιθεμένοις, ὅσα τε ἐν τοῖς καταπινομένοις ἐστὶ χρήσιμα, ταῦτα δηλώσω, τὰ τῶν φλεγμάτων πρῶτα γράψας, ἐπειδὴ καὶ μάλιστα κινδυνεύουσιν ἐπ' αὐτοῖς οἱ κάμνοντες. κηρωτὴ μὲν οὖν, ἥ συνεχῶς χρᾶται, δι' ἀλόης καὶ μαστίχης καὶ κηροῦ Ποντικοῦ τοῦ

pauci oleo eox foveat, in quo absinthii coma est fervescata et lanam nardino unguento imbutam obligant. Quidam vero etiam mastichen Chiam aut aloën admiscunt aut atiam pro nardino melinum adhibent. In divitibus vero mulierculis foliatum et spicatum ab eisdem appellata unguenta admovent, atque quum haec faciunt, laxatorium ductum se servare putant, tantum scilicet habent experimenti facultatis medicamentorum. Malim autem ego omnes sic indoctos esse, quam quod astringentia quae sint sciant, usum tamen ipsorum vitent. Quaecunque igitur astringentia in fomenta et cataplasmata misceantur in hepatis aut oris ventris, quod sane et stomachum vocant, affectionibus non est praesentis sermonis explicare. Quaecunque vero in emplastra et ceratiformia medicamenta, quae forinsecus imponuntur, commoda sunt et quaecunque utiliter devorantur, haec ipsa indicabo ea, quae inflammatis profunt, primum tradendo, quandoquidem etiam in ipsis aegri maxime periclitantur. Ceratum igitur, quo assidue utor, ex aloë et mastiche et

Ed. Chart. XIII. (560.)

Ed. Bas. II. (273.)

πικροῦ καὶ ναρδίου μύρου. συντίθεται δὲ χειμῶνος μὲν εἰς Δ' ἢ. τοῦ κηροῦ γο' α'. μετρικῆς Ῥωμαϊκῆς ἐμβαλλομένης τοῦ ναρδίου μύρου, θέρους δὲ εἰς ζ'. κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ μύρου. κάλλιστον δὲ εἶναι χρὴ τὸ μύρον, ὅποιον ἔμπροσθεν μὲν ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Ἀσίας ἐσκευάζετο μόνῃ, νυνὶ δὲ καὶ κατὰ πολλὰς ἄλλας Ἀσιανὰς πόλεις ὁμοίως συντίθεται. κηρὸς δὲ, εἰ μὴ Ποντικός ὁ πικρὸς εὐποροῖτό σοι, τὸν γοῦν ἄλλον Ποντικὸν ἐμβαλλε, κἄκεινον μὴ παρόντος, τὸν καλούμενον Τυρρηνικόν. ἂν δὲ μηδ' οὗτος παρῇ, τῶν ἄλλων τινὰ τῶν εὐωδῶν καὶ λιπαρῶν. εἰ δὲ μηδὲ τοιαῦτον ἔχῃς, τὸν εὐπορηθέντα σοι κηρὸν πλύντας ἐμβαλλε· τηκέσθω δὲ ἐν ἀγγεῖῳ διπλῷ, κἄπειτα ψυχθεῖσαν τὴν κηρωτὴν ξύον μίγνυε λελειωμένοις ἀκρηῶς τῇ τε αἰλῇ καὶ τῇ μαστιχῇ. ἔστω δὲ ἑκατέρου Δ' α'. καὶ ποτε καὶ πλείον, καὶ μὴ ὥστε ὑπερβάλλειν μίαν τε καὶ ἡμίσειαν. εἰ δὲ καὶ πλέονος ἴσῃτο στυψέως, ἀτονίας οὔσης, ὥς μηδὲ τῆς τροφῆς κρατεῖν, πρόσμιγνύσθω καὶ ὀμφακίου τὸ ἴσον, ὥστε τῶν τριῶν ἑκάστου

cera Pontica amara atque unguento nardino conflat. Componitur autem hieme, ad viij drachmas ceræ uncia j mensurali Romæ unguenti nardini conjuncta, æstate autem ad vij eadem unguenti proportionē. Optimum autem unguentum esse oportet, quale antea quidem in sola Laodicea Asiae præparabatur, nunc vero etiam in aliis multis Asiaticis urbibus similiter componitur. Cera si non Pontica amara tibi in promptu sit, aliam Ponticam conjice, et neque illa præsentē, eam quæ Tyrrhenica appellatur, si vero neque hæc adsit, aliam aliquam odoratam et pinguem, si neque talem habeas, eam quam habere potes lotam adde. Liquefiat autem in duplici vase, atque ita refrigeratum et erasum ceratum cum tritis reliquis probe permisce, cum aloë videlicet et mastiche. Sit autem utriusque drach. j et quandoque plus, non tamen ut sesquidrachmam transgrediaris. Quod si ampliori opus sit adstrictione, nimirum debilitate tanta existente, ut cibum retinere non possint, omphacium pari pondere addatur, ut trium singulorum drachma sit

Ed. Chart. XIII. [560. 561.]

Ed. Bas. II. (273. 274)

δραχμὴν εἶναι μίαν, τῆς ἀλόης λέγω καὶ τῆς μαστίχης μίαν καὶ τρίτην τοῦ ὀμφακίου. μίγνυσθω δὲ ἐν τῇ σκευασίᾳ τῆς κηρωτῆς πρῶτον μὲν ὀμφάκιον, εἰθ' οὕτω τὰ ἄλλα ταύτοις ἐνούσθω. μίγνυμι δ' ὥσπερ ὀμφάκιον, οὕτω καὶ ἀψινθίου χυλόν. ἔστι δ' ὅτι καὶ ἄμφω καὶ τρίτης ἐπ' αὐτοῖς τῆς ὑποκυστιδος καὶ τετάρτης οἰνάνθης, οὕτω δ' ὀνομάζω τὸ τῶν ἀγρίων ἀμπέλων ἄνθος ἢ ἐκβλάστημα σὺν τοῖς ἀνθεσιν, ἐξ οὗ ταῖς ἡμέραις ἢ σταφυλῇ γίνεται. καὶ μέντοι καὶ ῥοῦν χυλόν οὐκ ὀλιγάκις ἔμειξα, καὶ παραυξίνει δὲ χρὴ τῆς ναρδίνης κηρωτῆς τὸ πλῆθος, ἀνάλογον τοῖς τῶν ἄλλων φαρμάκων ἀριθμῷ, ὥστε ἂν τέσσαρες ἐκ τῶν ἄλλων ὑδροῖζονται δραχμαὶ, τέσσαρας γὰρ εἶναι τῆς ναρδίνης κηρωτῆς, δύο μὲν τοῦ κηροῦ, δύο δὲ τῆς νάρδου, τουτέστιν (274) ἑκαίδεκα δραχμαὶς ἐκαστέρου. χρονίζουσης δὲ τῆς φλεγμονῆς καὶ σκληρυνομένης ἤδη, ποικιλώτερα φάρμακα προσφέρειν χρὴ καὶ τῶν ἀρωμάτων ἔχοντά τι καὶ τῶν μαλακτικῶν τε καὶ διαφορητικῶν φαρμάκων, ὁποῖόν ἐστι καὶ τὸ διὰ τοῦ μελιλώτου σκευαζόμενον. [561] ἔστι δὲ ἡ σύνθεσις αὐτοῦ πολυειδιστέρα,

una, aloës una, massiches una et tertia omphacii. Caeterum in cerati praeparatione primum omphacium misceatur, deinde etiam alia his uniantur. At vero quemadmodum omphacium, sic etiam absinthii succum admisceto, quandoque etiam ambo, et tertium insuper hypocysidis et quartum oenanthes, sic autem appello vitium silvestrium florem aut germen una cum floribus, ex quo succedentibus diebus uva fit; quin et rhois succum non raro admiscui. Sed et cerati nardini copiam augere oportet juxta proportionem numeri reliquorum medicamentorum, ita ut si quatuor drachmae aliarum rerum accumulentur, triens sit nardini cerati, sextans quidem cerae, sextans item nardini unguenti, hoc est utriusque drach. xvj. Porro si inveterata fuerit inflammatio et jam obdurata, magis varia medicamenta adhibere oportet et quae ex aromaticis quippiam habeant ac mollientibus et discussoriis, quale est quod fit ex meliloto. Est autem compositio ipsius multiformis, propterea quod omnibus juxta

Ed. Chart. XIII. [561.]

Ed. Bal. II. (274.)

διὰ τὸ πᾶσι τοῖς καθ' ὑποχόνδριον φλεγμαίνουσιν ὁρμό-
τιν, ὑπαλλαττόμενον οὐ μεγάλας διαφοραῖς, ὥστε τὴν μὲν
τινα σκηνασίαν αὐτοῦ τοῖς περὶ ἥπαρ εἶναι χρησιμωτέραν,
τὴν δὲ τινα τοῖς περὶ τὸν στόμαχον ἢ κοιλίαν ἢ σπλῆνα ἢ
τινα τῶν ἐνταῦθα μυῶν, ᾧ κοιτῇ γραφῇ περιμύληται πάντα
κατὰ τὰς τῶν μαλαγμάτων συνθέσεις. ἐν δὲ τῷ παρόντι τὰ
γεγραμμένα τοῖς πρὸ ἐμοῦ πρὸς ἀπάσας τὰς περὶ τὸν στό-
μαχον διαθέσεις, οὐ διὰ τῆς ἔξωθεν ἐπιθέσεως τῶν φαρμά-
κων μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ πόσεως ὠφελοῦντα γραφήσεται
πάντα. τινὰ δὲ αὐτῶν ἐστὶ κοινὰ καὶ τοῖς κατὰ τὴν γασ-
τήρα πάθεσιν.

Εἴρηται πολλάκις ὡς τὸ τῆς γαστρὸς στόμα καλεῖν
ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς ὥσπερ καρδίαν, οὕτω καὶ στόμαχον.
ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦν συνηθέστερον τὸ τῆς καρδίας ὄνομα,
νυνὶ δὲ ἀπ' ἐκείνου μὲν ἔτι διαμένει τὸ καρδιώσσειν καὶ ἡ
καρδιαλγία, τὸ δὲ μόριον αὐτὸ στόμαχον ὀνομάζουσιν ὁμο-
νύμως τῷ καταφέροντι τὴν τροφήν ἐκ τοῦ στόματος εἰς αὐ-
τήν. γιγράφασιν οὖν οἱ πρὸ ἡμῶν φάρμακα πρὸς τὰς ἐν

præcordia inflammatis convenit, non magnis adeo differen-
tiis evarians, ita ut aliqua ipsis præparatio inflammato he-
pati sit commodior, alia stomacho aut alvo aut spleni aut
quibusdam istius loci musculis, quæ omnes communi de-
scriptione comprehensæ sunt in malagmatum compositioni-
bus. Verum in præsentī loco ea, quæ prioribus medicis
ad omnes stomachi affectus scripta sunt, et non solum fo-
rinsecus imposita, sed etiam in potu accepta auxiliantur,
omnia conscribentur, quædam vero ex ipsis communia sunt
etiam affectionibus ventris.

Sæpenumero jam dictum est quod medici in more
habent, os ventris veluti cor, sic etiam stomachum appel-
lare; verum quondam frequentior cordis appellatio erat,
nunc autem ab ea adhuc restant, *corde dolere et cordis
dolor*, quibus vocibus non cordis, sed oris ventris dolores
significantur. Partem autem ipsam stomachum vocant æqui-
voce cum illa parte, quæ cibum ex ore in ipsam desert.
Scripserunt igitur priores medici medicamenta ad affectus

Ed. Chart. XIII. [561.]

Ed. Bas. II. (274.)

αὐτῶ διαθέσεις, ὥσπερ τὰς ἄλλας, οὕτω καὶ τὰς ὀνομαζο-
 μένας αὐτοῖς ἀνατροπὰς· εἰκόσιν δ' οὕτω καλεῖν τὰς τε
 ἀνορεξίας καὶ τὰς ναυτιώδεις διαθέσεις, ἐφ' αἷς ἐνίοτε μὲν
 συμβαίνουσιν ἐμετοὶ, γίνονται δὲ καὶ δῆξις ἐν αὐτῷ τινες,
 ὥσπερ βουλιμιώδεις τε καὶ ἀσώδεις διαθέσεις, ἐφ' ὧν ἀπα-
 σῶν κοινὴ μὲν τις ἢ τῶν πνευφόρων φαρμάκων εὕρηται
 χρῆσις. ἐπιμέμικται δ' αὐτῶν τοῖς πλείστοις τὰ θερμαίνοντα
 καὶ ξηραίνοντα. γίνονται δὲ καὶ αἱ ἄλλαι διαθέσεις σπανι-
 ῶτεραι τῶν ὑγραίνοντων ἢ ψυχόντων ἢ ἀμφοτέρων ἵμα
 θεόμεναι φαρμάκων. τοῖς δὲ ἐκ πείρας ἔνθεν λογικῆς μεθό-
 δου τὰ βοηθήματα εὕρισκουσιν, εἰκότως τὰ πολλάκις ὠφε-
 λήσαντα, μνημονεύεται τε καὶ εἰς χρῆσιν ἄγεται. τῶν γὰρ
 πλείστακις ὡσαύτως ἐωραμένων τήρησιν τε καὶ μνήμην εἶναι
 φάσι τὴν ἐαυτῶν ἐμπειρίαν. ὥσπερ δὲ ἐν τῷ στόματι τῆς
 κοιλίας, οὕτω καὶ κατ' αὐτὴν ὅλην ἑκαστὸν τε τῶν ἐντέρων
 καὶ συνελόντι φάναι κατὰ πᾶν μέρος τοῦ σώματος αἱ αὐ-
 ταὶ δυσκрасίαι γίνονται τὰς ἐτεργείας τῶν ὁμοιομερῶν

in ipso, quum alias tum subversiones ab ipsis appellatas,
 videntur autem sic vocare tum appetitus perditionem tum
 nauseosas dispositiones; in quibus aliquando quidem vom-
 itus contingunt. Fiunt autem et morsus quidam in ipso,
 quemadmodum etiam magnae famis et anxiae affectiones.
 In quibus omnibus communis quidam astringentium medi-
 camentorum usus inventus est, admixta autem sunt pleris-
 que ipsorum calefacientia et resiccantia. Fiunt et aliae af-
 fectiones rariores; humectantibus aut refrigerantibus aut
 utrisque simul opus habentes. Caeterum qui ab experientia
 citra rationalem methodum auxilia inveniunt merito ea,
 quae saepe juverunt, in memoriam revocant et in usum
 convertunt; eorum enim, quae saepe eodem modo facere
 visa sunt, observationem et memoriam suam ipsorum ex-
 perientiam esse ajant. Quemadmodum autem in ore ven-
 tris, sic etiam circa ipsum totum singulaque intestina et,
 ut comprehensum dicam, circa omnem corporis partem, eae-
 dem intemperaturae obortae actiones similarium partium

Ed. Chart. XIII. [561.]

Ed. Bas. II. (274.)

βλάπτουσιν, ὥς εἰ μή τις πεισθείη τὰ νοσήματα αὐτῶν, οὐδὲ
 ἂν ἀσκήσειε τὴν διάγνωσιν. ἀγνοήσας δὲ αὐτὴν οὐδὲ τὴν
 θεραπείαν εὐρήσει. ἔχουσι δ' οὐκ ὀλίγον στοχασμὸν αἱ δια-
 γνώσεις τῶν ἐν τῷ βάθει τοῦ σώματος συνισταμένων δια-
 θέσεων, διὸ καὶ χρησιμώτατόν ἐστι τῆς ἰατρικῆς τέχνης μύ-
 ριον τὸ διαγνωστικὸν τῶν τοιούτων διαθέσεων, ὥς οὐδ'
 ὅτι πρῶταί τε καὶ μέγισταί εἰσι γινώσκουσιν οἱ πολλοὶ τῶν
 ἰατρῶν, ὥσπερ εἰκότως οὔτε διάγνωσιν αὐτῶν οὔτε θεραπείαν
 εἰήτησαν. ἀναγκάζονται τοίνυν, εἰ καὶ δογματικοὶ τύχοιεν
 ὄντες, τὰς λογικὰς μεθόδους ἐπὶ τὴν ἐμπειρίαν ἀφικνεῖσθαι
 μόνην, ὥστε θαυμάζειν, ὅταν ἄνιν πυρετοῦ καὶ φλεγμονῆς
 ἀποστήματός τε καὶ ἐλκώσεως ἀσθενῶς τινος πέπτοντος ἢ
 μὴδ' ὅλως πέπτοντος ἐπαγγιλάμενοι θεραπείαν εὐρίην ζη-
 τῶσιν εἰ τῇ τρίψει τῶν σιτίων ἢ πάψει γίνεται, καὶ περὶ αὗ-
 τοις τοῦτο εὐρηκότις εὐτερίπτα διδάσιν αὐτὰ τὰ ἐδὲ-
 σματα, μὴδὲ τὸ προχειρότατον ἐννοοῦντες, ὃ καὶ τῶν ἰδιω-
 τῶν ἰατρικῆς, ἄλλως δὲ συνετῶν ὄντων ἀνδρῶν, ἥρειτό μὲ τις

offendunt, quas si quis non esse morbos ipsarum credet,
 nihil circa cognitionem efficiet, qua ignorata neque cura-
 tionem inveniet. Habent autem non modicam conjecturam
 cognitiones ipsae affectuum in profundo corporis consislen-
 tium, et ob id utilissima medicae artis pars est quae co-
 gnitionem docet ejusmodi affectionum, quas neque quod
 primae et maximae sunt plerique ex vulgo medici sciunt,
 quare merito neque cognitionem ipsam, neque curationem
 investigarunt. Cognuntur igitur etiam si dogmatici sint, in
 rationalibus methodis ad solam experientiam pervenire, ut
 juxta miremur quod, quum absque febre et inflammatione
 abscessuque et ulceratione quispiam debiliter concoquat aut
 penitus non concoquat, promissione facta se inventuros cu-
 rationem, quaerant an contritione ciborum concoctio fiat,
 et deinde ubi hoc ut maximum invenerint, edulia, quae fa-
 cile conterantur, exhibent, neque quod promptissimum est
 intelligentes, quod etiam quispiam rei medicae rudis, alias
 autem prudens vir, me interrogavit, quomodo prodest scire

Ed. Chart. XIII. [561, 562.]

Ed. Bas. II. (274.)

ὅπως χρήσιμόν ἐστι τὸ γινῶναι τῇ τρίψει τὴν πέψιν γίνεσθαι πρὸς τὸ τὴν διάθεσιν ἐξιάσασθαι τῆς γαστρὸς, καθ' ἣν ἀτονεῖ πέπτειν τὰ σιτία, [562] πρὸς τῷ μηδὲ θεραπείαν εἶναι τὴν τῶν ἐντέριπτων προσφορὰν, ἀλλὰ μόνον ἐκκλίσιν τῆς βλάβης, ὥσπερ καὶ τὴν ὀλιγοσιτίαν τε καὶ ἀσιτίαν. ὥσπερ γὰρ ὁ ἀσιτήσας οὐκ ἀπιπτεῖ μὲν, οὐ μὲν ἐθεραπεύθη τὴν διάθεσιν, οὕτως οὐδ' ὁ τὰ μηδ' ὅλως διόμιννα τρίψιως προσαρράμενος, ὁποῖόν ἐστι τὸ γάλα καὶ ὁ τῆς πτισάνης χυλὸς καὶ τὰ διὰ τοῦ χόνδρου ῥοφήματα. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν ἀντάρκως λέλειπται, καὶ δῆλον ὅτι τοῖς ἐν ἐκείνοις γεγυμνασμένοις ἢ νῦν ἐνιστώσα διδασκαλία χρήσιμος ὑπάρχει. καθάπερ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὡς ἔμπροσθεν εἶπον, ἀναμνησέσκων ἕκαστα τῶν ἐν ἐκείνῃ μοι προδεδειγμένων κεφαλαίων ἐπὶ τὴν περὶ τῶν φαρμάκων σύνθεσιν ἡρχόμην, οὕτω καὶ νῦν ποιήσω.

Δυσκρασιῶν οὐσῶν ὅτε καὶ καθ' ἕκαστον τῶν μορίων, καὶ τούτων ἀπασῶν γινομένων ἢ κατὰ μίαν καὶ μόναν τὴν

per contritionem ciborum fieri concoctionem ad hoc, ut quis affectionem ventris sanet, in qua debilitatur ad concoctionem ciborum? quum non per exhibitionem alimentorum, quae facile conterantur, curatio fiat, sed laesio tantum evitetur velut etiam per paucum alimentum ac inediam. Quemadmodum enim qui inediam perfert, in concoctionis quidem debilitatem non incurrit, non tamen ab affectu hoc modo curatur, sic neque qui in cibo accipit ea, quae in totum nulla contritione opus habent, quale est lac, ptisanæ succus et sorbitiones ex alica. Haec quidem igitur in libris de curandi methodo sufficienter tradita sunt, et non obscurum est praesentem doctrinam utilem esse iis, qui se in illis praexercuerunt. Quemadmodum autem in aliis, quae prius tradidi, revocatis in memoriam singulis illis mihi praemonstratis capitibus, ad medicamentorum compositionem progressus sum, sic etiam nunc faciam.

Quum octo sint in singulis partibus corporis intemperaturae, atque hae omnes aut circa solas nudas qualitates,

Ed. Chart. XIII. [562.]

Ed. Bas. II. (274.)

ποιότητος, ἢ καὶ μετὰ τινος χυμοῦ, τὴν μὲν κατὰ ξηρότητα
 δυσκрасίαν ὑγραίνειν χρὴ, τὴν δὲ καθ' ὑγρότητα ξηραίνειν,
 οὕτως δὲ καὶ τὴν κατὰ θερμότητα ψύχειν, τὴν δὲ κατὰ ψύ-
 ξιν θερμαίνειν χρὴ: ὁμοίως δὲ καὶ τὰς συνθέτους δυσκρα-
 σίας ἤτοι θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν ἢ ὑγραίνειν καὶ θερμαί-
 νειν ἢ ψύχειν καὶ ὑγραίνειν ἢ ξηραίνειν καὶ ψύχειν. ἐπεὶ δὲ,
 ὥς ἔφη, αἱ πλείσται δυσκрасίαι τοῖς ἀνθρώποις ἐκ περι-
 ουσίας ὑγρῶν μᾶλλον ἢ ἐνδείας γίνονται, τὰ ξηραίνοντα φάρ-
 μακα τοῖς πολλοῖς ὀνίνησι μᾶλλον. ἐπὶ δὲ τῶν ξηραίνόν-
 των τὰ μὲν στυφί, συνάγοντα καὶ στυφόντα τὴν τῶν ὁμι-
 λούντων οὐσίαν, τὰ δὲ διαφοροῦντα, καὶ τούτῳ διαλύοντα
 τὴν οὐσίαν αὐτῶν, διὰ τοῦτο πλείους εἰσὶν οἱ τῶν στυφόν-
 των δεόμενοι. ἀλλ' ἕξιν μετὰ ψύξεως ἢ ὑγρᾶ δυσκрасία γέ-
 νηται, βλάπτονται διὰ τῶν στυφόντων μόνων θεραπευόμενοι
 ψυχρῶν ὄντων ταῖς δυνάμεισιν. εἰκότως οὖν τὰ πλείστα τῶν
 διὰ πείρας εὐρημένων φαρμάκων ἐκ μικτῆς ὕλης σύγκειται,
 στυφούσης τε καὶ θερμαινούσης. γνωρίσεις δὲ αὐτῶν τὴν

aut cum alicujus humoris complexu fiant, intemperiem qui-
 dem siccam humectare oportet, humidam autem siccare, sic
 et calidam refrigerare, frigidam calefacere, similiter vero
 etiam compositas intemperaturas aut calefacere et siccare
 aut humectare et calefacere aut refrigerare et humectare
 aut siccare et refrigerare oportet. Quando vero, velut dixi,
 plurimae intemperaturae hominibus ex redundantia humo-
 rum magis quam ex inopia fiunt, medicamenta resiccantia
 plerosque magis juvant. At vero quum resiccantia partim
 quidem astringant cogendo ac astringendo substantiam eorum
 quae contingunt, partim vero discutiant et in hoc substan-
 tiam ipsorum dissolvant, ob hoc ipsum sane plures sunt,
 qui astringentibus indigent, verum si humida intemperies
 cum frigiditate fiat, laeduntur qui per sola astringentia cu-
 rantur, quae frigidae facultatis existunt. Quapropter merito
 plurima pharmaca per experientiam inventa ex mixta ma-
 teria componuntur, astringente videlicet et calefaciente. Ve-
 rum ipsorum differentiam cognosces, si simplicium medica-

Ed. Chart. XIII. [562.]

Ed. Bas. II. (274.)

διαφορὰν τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμειος ἔχων τὴν μνήμην. εἴρηται γὰρ μοι πολλάκις ἤδη μηδένα δύνασθαι λογικῶς τε καὶ κατὰ μέθοδον τοῖς ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ γεγραμμένοις χρήσασθαι χωρὶς τοῦ μεμνηῖσθαι τῶν εἰρημένων ἐν ταῖς πρὸ ταύτης δύο πραγματείαις, τῆς τε τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμειος καὶ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. τινὲς μὲν γὰρ ἄνευ διορισμοῦ τινος ἔγραψαν φάρμακα πρὸς τὰς τοιαύτας διαθέσεις στομάχου τε καὶ γαστρὸς, ἔτιοι δὲ ἐφήψαντο διορισμῶν τινων ἀπὸ συμπτωμάτων ἅπασι φαινομένων. ὅπως οὖν καὶ ὑμεῖς εἰδῆτε γνωρίζειν ἐκάστου τῶν διὰ πείρας εὐδοκιμησάντων φαρμάκων τὰς δυνάμεις, εἰ καὶ μὴ προσγεγραμμένας εὐρίσκειτε τὰς διαφορὰς τῶν διαθέσεων ἐφ' ὧν ἀρμόττουσι, παραγράψω πρώτως μὲν τὰς ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένας, εἶτα τὰς ὑπ' Ἀσκληπιάδου καὶ μετὰ ταύτας, ἔαν δόξη, καὶ ἄλλας τινάς.

Κεφ. β'. [Αἱ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμέναι στομαχικαὶ δυνάμεις.] Προγράψας Ἀνδρόμαχος, στομαχικαί, μετὰ τὴν προγραφὴν τήνδε οὕτως ἤρξατο. πρὸς στομαχικοὺς ἱερά, ἧ

mentorum facultatem memoria tenueris. Dictum enim jam mihi saepe est, neminem posse rationabiliter et secundum methodum uti his, quae in hoc opere conscripta sunt, si non memoria teneat quae in duobus operibus ante hoc opus editis prodita sunt, de simplicium medicamentorum facultate et curandi methodo dico. Quidam enim absque discrimine medicamenta ad ejusmodi affectus stomachi et ventris conscripserunt, quidam vero aliqua discrimina attigerunt a symptomatis quae omnibus apparent. Quo igitur et vos cognoscere sciatis facultates uniuscujusque medicamenti per experientiam longam approbati, etiam si non inveneritis differentias affectionum, in quibus conveniunt, ascriptas, primum quidem ea quae Andromachus prodidit ascribam, deinde quae Asclepiades et post haec, si ita videbitur etiam alia quaedam.

Cap. II. [Confectones stomachicae Andromachi.] Andromachus postquam praescripsit, stomachicae, post hanc praescriptionem sic auspicatur. *Ad stomachicos hiera, quae*

Ed. Chart. XIII. [562. 563.]

Ed. Bas. II. (274. 275.)

χρῶμαι, καὶ περὶ ἐξῆς ἔγραψε τὴν ὅλην αὐτῆς σύνθεσιν, ὡδί-
 πως ἔχουσιν. 4. σχοίνον ἄνθους, ξυλοβαλσάμου, [563] μα-
 στίχης, (275) κρόκου, νάρδου Ἰνδικῆς, ἀσάρου, κινναμώμου
 ἀτὰρ σί. ἁλός πεπλυμένης < η'. ὁμοῦ λεάνας ἀποτίθεσο,
 δίδου νήσσει κοχλιάρια β'. οἱ δὲ ἐν, μεθ' ὕδατος ψυχροῦ
 κνάθων δ'. ἢ θερμοῦ. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγρα-
 ψεν, οὔτε τίνας ὁτομάξει στομαχικοὺς δηλώσας οὔτε εἰ πᾶ-
 σιν αὐτοῖς ἀρμόττει τὸ φάρμακον οὔτ' εἰ πλείοσιν. ἐμοὶ τοί-
 νυν ἀναγκαῖον εἰπεῖν, ἐπειδὴ τῶν λεγομένων στομαχικῶν
 ἔριαι μὲν ὑπὸ τῆς εἰρημένης ἀρτίως ἱερᾶς ὀρίναιται μεγά-
 λως, ἔριαι δὲ βλάπτονται. οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ τῶν ἀνθρώ-
 πων τοὺς τε ἀγορέκτους οὕτω καλοῦσι καὶ ὅσοις μετὰ τὸ
 προσάρασθαι τὴν τροφήν τὸ τῆς γαστρὸς στόμα βαρύνεται
 τε καὶ θλίβεται καὶ τινα δύσφορον ἄσιν ἔχει. καλοῦσι δ'
 ὡσαύτως καὶ κείνους, οἷς ἐπιγίνεται ναυτία, καὶ μᾶλλον γε
 ὅταν εἰς ἔμετον ὁρμήσῃ, καὶ μᾶλλον ἔτι μετὰ τοῦ διαφθεί-
 ρεσθαι τὰ σιτία, ποτὲ μὲν ὁξώδη γινόμενα, ποτὲ δὲ καὶ κνι-
 σώδη, ποτὲ δὲ καὶ ἄλλην ποιότητα μοχθηρὰν ἐπικτώμενα.

utor, et deinceps totam ejus compositionem ascribit in hunc
 modum. 4. Schoenanthi, xylobassami, mastiches, croci, nardi
 Indicae, asari, cinnamomi, singulorum 3 vj, aloës lotae 3 c,
 simul trita reponere. Praebe jejunis cochlearia duo, alii unum
 praebent cum aquae frigidae cyathis quatuor aut calidae.
 Haec quidem Andromachus scripsit, neque quos stomachi-
 cos nominet ostendens ac declarans, neque an omnibus ipsia
 hoc medicamentum conveniat an pluribus. Itaque id mihi
 necessarium est dicere, quum ex iis, qui stomachici dicun-
 tur, aliqui quidem statim magnopere ex praedictae hierae
 usa juventur, aliqui vero laedantur. Plerique quidem vulgo
 homines eos, qui appetentiam perdiderunt ita vocant, et
 quibus post acceptum cibum ventris os gravatur atque ap-
 primitur et quandam aegre tolerabilem anxietatem habet.
 Appellant eodem modo etiam illos, quibus nausea contin-
 git et maxime si ad vomitum impellat, et adhuc magis si
 simul cibi corrumpantur, quandoque acidi, quandoque ni-
 dorosi facti, quandoque etiam aliam vitiatam qualitatem

Ed. Chart. XIII. [565.]

Ed. Bas. II. (275.)

καὶ τούτων ἀπάντων ἔτι μᾶλλον ἐκείνους στομαχικοὺς ὀνομάζουσιν, ὅσοις ἐρυγαὶ τοιαῦται μετὰ δυσφορίας τινὸς καὶ ἄσης καὶ ἀνατροπῆς γίνονται, πολλάκις οὐδέπω τροφήν προσεγχεαμένοις, καὶ ἐπὶ πλεῖστον δὲ χρόνον ἐν τῷ στόματι τῆς γαστρὸς διαμένη τὰ σιτία βαρύνοντα καὶ μόλις ὑποβιβάζόμενα, καὶ τούτους στομαχικοὺς ὀνομάζουσιν. ἑτέροις δὲ τὴν καλουμένην ὀρίξιν κυνώδη ἰσχοντας, ὡς ἐσθίειν τε πλεῖστα καὶ βαρυνομένους μάλιστα ὀλίγον ὕστερον ἐμείν, ὁμοίως προσαγορεύουσιν, ἄλλους δὲ ἰσχυροῦς ἐκλυομένους, ὅταν ἐπὶ πλεῖον ἀσιτήσῃσι, καὶ μὴ θάττον ἐπὶ τὴν τῶν σιτίων ἀφίπκωνται προσφορὰν, δακνομένους τὸ τῆς γαστρὸς στόμα, καλοῦσιν ὡσαύτως στομαχικοὺς. αὐτῶν δὲ τούτων ἔνιοι ναυτιώδεις γίνονται ῥαδίως, εἰ μὴ θάττον προσάροιτο πόμα καὶ σιτία. κατὰ μέθοδον οὖν λογικὴν ὃ τὰ βοηθήματα εὐρίσκων ἐπὶ τὴν τῆς διαθέσεως ἀφικνεῖται ζήτησιν, ἧς εὐρηθείσης εὐπορήσειν ἐλπίζει τῶν οἰκείων αὐτῇ βοηθημάτων. ὃ δὲ διὰ μόνης τῆς πείρας ἀθροίζων τὰ βοηθήματα περιπίπτωσιν τε τὴν ἑαυτοῦ περιμένει καὶ τὴν τῶν ἐμπροσθεν ἰστο-

adepti. Et prae his omnibus adhuc magis illos stomachicos nominant, quibus ructus ejusmodi cum molestia quadam et anxietate ac subversione contingunt saepe, quum nondum cibum acceperunt. Quin etiam si per plurimum tempus cibi in ore ventris morentur gravantes et vix descendentes, hos itidem stomachicos appellant. Alios item appetitum caninum appellatum habentes et ut plurima edant et maxime gravati paulo post revomant similiter vocant. Alios rursus, qui fortiter exolvuntur, ubi diutius inedia pertulerint, et si non citius cibum accipiant, in ore ventris morsus percipiunt, eodem modo stomachicos vocant. Horum ipsorum vero aliqui facile nauseoli fiunt, nisi citius potum ac cibum acceptent. Itaque qui secundum rationalem methodum auxilia investigat ad affectus inquisitionem procedit, qua inventa abundaturum se sperat propriis ipsi auxiliis. Qui vero per solam experientiam auxilia accumulatur, ipse suam fortuitam occasionem expectat et a prioribus tradita relegit.

Ed. Chart. XIII. [563.]

Ed. Bas. II. (275)

ρίαν ἀναλέγεται. γιγνασκότων δὲ αὐτῶν ἀδιορίστως τὰ πλεῖ-
 στα, καὶ μέντοι καὶ διαφορομένιον ἐν πολλοῖς, εἰκότως καὶ
 αὐτὸς ἄλλοτε ἄλλης γίνεται γνώμης, καὶ μᾶλλον ὅταν ὑπ'
 αὐτῶν τῶν βοηθημάτων ἐνίοτε μὲν ὠφελουμένους ὁρᾷ τοὺς
 στομαχικοὺς, ἐνίοτε δὲ βλαπτομένους, καθάπερ ἐπὶ τῆς προκει-
 μένης ἱερᾶς, ἣν οἱ νῦν ἰατρούοντες ἐν Ῥώμῃ σχεδὸν ὑπάν-
 τες ὀνομάζουσι πικράν, ἐπειδὴ τὸ τῆς ἱερᾶς ὄνομα τῷ διὰ
 τῆς κολοκυνθίδος ἐπιφέρειν ἐδικαίωσαν. οἱ δὲ πρὸ ἡμῶν ἰα-
 τρεύσαντες ἐν Ῥώμῃ τὰς δύο καλοῦντες ἱερὰς προσέθεσαν
 αὐταῖς ἔνικα διαστολῆς, τῇ μὲν ἑτέρᾳ τὸ διὰ κολοκυνθίδος,
 τῇ δ' ἑτέρᾳ τὸ δι' ἀλόης, οὕτω γράφοντες ἱερὰ ἢ διὰ κολο-
 κυνθίδος, ἱερὰ ἢ δι' ἀλόης. ἢ τοίνυν διὰ τῆς ἀλόης ἱερὰ
 σκευάζεται διττῶς, ὑπὸ μὲν ἐνίων, ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ Ἀν-
 δρομάχου πρὸς ἑκατὸν δραχμὰς τῆς ἀλόης, μίγνυμένων ἐκά-
 στου τῶν ἄλλων δραχμῶν ἑξ, ὑπὸ δὲ ἐνίων τε· οὐχ ἑξ, ἀλλ'
 ὀκτώ. τινὲς δὲ τῆς ἀλόης εἰς ὀγδοήκοντα δραχμὰς ἑξ τῶν
 ἄλλων μίγνύουσιν. οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι τὰ μίγνύμενα τῇ
 ἀλὲϊ φάρμακα τὸν ἀριθμὸν ἑξ καὶ τὸ καλούμενον ἄνθος

Quum vero plurima ab ipsis indefinite prodita sint et in
 plerisque etiam inter se differant ac dissentiant, merito etiam
 ipse alias aliud sentit, maxime ubi ab ipsis auxiliis ali-
 quando quidem juvari stomachicos videt, aliquando vero
 laedi, quemadmodum in proposita hiera contingere solet,
 quam quidem omnes, qui nunc Romae medicantur, picram
 i. e. amaram, nominant, quandoquidem hierae appellationem
 medicamento ex colocynthide censuerint adscribendam. Ve-
 rum qui ante nos Romae medicinam exercuerunt, ambo ea
 medicamenta hieras appellarunt et distinctionis gratia alteri
 ex colocynthide, alteri ex aloë appositionem addiderunt
 sic scribentes, hiera ex colocynthide, hiera ex aloë. Hiera
 itaque ex aloë dupliciter praeparatur ab aliquibus, velut
 Andromachus describit, ad centum aloës drachmas singulo-
 rum aliorum drachmis sex admixtis, ab aliquibus vero non
 sex, sed octo. Quidam vero in octoginta aloës drachmas
 sex aliorum addunt. Plurimi autem ad medicamenta, quae
 aloae miscentur, et sex numero sunt, etiam florem junci

Ed. Chart. XIII. [563. 564.]

Ed. Bas. II. (275.)

σχοίνου, καὶ μέντοι καὶ τὴν ἀλόην αὐτὴν ὁ μὲν Ἀνδρόμαχος πεπλυμένην, τῶν δὲ ἄλλων ἔνιοι μὲν οὕτως, ἔνιοι δὲ ἄπλυτον ἐμβάλλουσιν. ἡμᾶς δὲ νῦν χρὴ γινώσκειν εἰς μὲν τὴν ὑπαγωγὴν τῆς γαστρὸς ἐπιτηδαιοτέραν εἶναι τὴν ἄπλυτον ἀλόην, ἀποτίθεσθαι δὲ τὸ πολὺ τοῦ φαρμακώδους τὴν πεπλυμένην καὶ ἦν μᾶλλον ἂν τις θαρρήσειε δοῦναι τοῖς πυρεσσουσιν, οὐδὲ τούτοις σφοδρῶς, ἀλλὰ πάνυ βληχεῶς. [564] ἔνιοι δὲ καὶ τὸ διὰ τῆς ἀπλύτου πολλοῖς τῶν οὕτω πυρεσσόντων δόντες, εἴτα μηδὲν σαφὲς βλάψαντες, ἐπ' ἄλλων μεγίστης ἐπειράθησαν βλάβης, ἐναντιωτάτη γάρ ἐστιν ἀλόη, καὶ πλυνθῇ, τοῖς ἄνευ μοχθηρῶν ὑγρῶν κατὰ δυσκρασίαν τὴν θερμὴν καὶ ξηρὰν ἐνοχλουμένοις. ἐγγὺς δὲ τι τούτων καὶ οἱ κατὰ τὴν ξηρὰν δυσκρασίαν, εἰ μετὰ ψυχρότητος εἴη τὴν βλάβην ἴσχουσι, καὶ ὅλως ὅσοι κατὰ τὰς ποιότητας μόνας ἐβλάβησάν τι μόριον. αἱ γὰρ ἐπὶ χυμοῦ δυσκρασίαι τῶν κενοῦντων αὐτάς δέονται φαρμάκων. αἱ δ' ἄνευ τούτων εἰς μαρσρὸν ἀφικνοῦνται πάντως ἐπὶ τῷ διὰ τῆς ἀλόης φαρμάκῳ, ἐνθα τοίνυν ὑγρότης μοχθηρὰ διαβρέχει τοὺς χιτῶνας

odorati apponunt. At vero ipsam aloën Andromachus quidem lotam, aliqui vero ex aliis etiam sic, aliqui vero illotam adjiciunt. Verum nosse operae pretium est ad ventris subductionem illotam aloën aptiorem esse, multum vero de medicamentoria vi deponere lotam, quam etiam febricitantibus dare aliquis audeat, si non vehemens, sed valde debilis sit febris. Quidam vero etiam ex illota aloë medicamentum multis sic febricitantibus exhibuerunt, deindeque quum nihil manifeste lacsissent, in aliis rursus magnam experti sunt cladem. Infestissima est enim aloë etiam lota his qui citra vitiatos humores ex intemperie calida et sicca affliguntur. Proximam ab his cladem percipiunt, qui siccam intemperiem habent cum frigiditate implicata, et in univsum, qui ex sola qualitate partem aliquam affectam ac laesam habent. Etenim in humoribus intemperaturae medicamentis ipsas evacuantibus egent, quae vero absque his consistunt, penitus in tabem deveniunt ex medicamento hujus ex aloë constantis usu. Itaque ubi humiditate vitata tuni-

Ed. Chart. XIII. [564.]

Ed. Bal. II. (275.)

τῆς γαστρὸς, ἥ δι' ἀλόης πικρὰ χρήσιμος, ἐκκαθαίρουσα τὴν ὑγρότητα. πάντως δὲ τοῖς οὕτω διακειμένοις ὑπάρχει σύμπτωμα ναυτιῶδες ἥτερον ἢ μᾶλλον. αὕτη μὲν οὖν ἡ κίνωσις τοῦ λυποῦντος χυμοῦ διὰ τῆς ἀλόης γίνεται μόνης, καθαρτικῇ ἐχούσης δύναμιν οὐκ ἰσχυράν, ἀλλ' ὥστε τὰ μὲν κατὰ τὴν κοιλίαν ὧν ψαύει δύνασθαι καθαίρειν, καὶ πλείων ποτὲ δοθῇ, μέχρι τῶν κατὰ τὸ ἥπαρ ἀναβαίνει χωρίων, οὐ μὴν ὅλον τοῦ σώματος ἔστι καθαρτικὸν ἡ ἀλόη. τῶν μίγνυμένων δ' αὐτῇ μαστίχῃ μὲν ὡς εὐστόμαχος τε καὶ εὐώδης, θραῦσαι τὸ φαρμακῶδες τῆς ἀλόης δυναμένη μίγνυται. κινάωμον δὲ πρὸς αὐτοῖς, ὅτι λεπτομερέστατόν ἐστιν, ὡς ἀναστομοῦν τε ἅμω τοὺς πόρους τῆς γαστρὸς διαρρύπτειν τε καὶ λεπτύνειν εἴ ποῦ τι γλίσχρον ἢ παχὺ τοῖς χυμοῖς ἐπιφέρειτο. τὰ γὰρ παχέα τῶν ὑγρῶν διὰ τὴν τῆς καθαρτικῆς δυνάμει· ἄρρωστίαν οὐ πέφυκεν ἔλκειν ἡ ἀλόη. διὸ καὶ τῶν χολωδῶν τῶν ἐν τῇ γαστρὶ διαθέσεων ἄριστόν ἐστι φάρμακον, ὡς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ πολλάκις ἰάσασθαι, πτομαχικῶς ἐνοχλεῖσθαι πεπιστευμένους πολλούς. ὠφελεῖ δὲ καὶ ταῦτα καὶ τᾶλλα

cae ventris perfunduntur, picra ex aloë utilis est expurgans humiditatem, omnino autem sic affectis accessio nau-seae plus aut minus adest. Evacuatio igitur affligentis hu-moris per solam aloën contingit, quae purgatoriam vim non sortem habet, sed ut ea quae circa alvum sunt, quae etiam contingit, purgare possit. Et si aliquando ampliori pondere exhibeatur, usque ad locos circa hepar conscendit, non tamen totius corporis purgatoria aloë existit. Caeterum ex iis, quae ei admiscuntur, mastiche, ut stomacho commoda et odora et quae medicamentariam aloës vim frangere queat admiscetur. Cinnamomum vero his additur, propterea quod tenuissimarum est partium, ut aperire ventris meatus possit extergereque ac attenuare, si quid viscosum aut crassum in humoribus feratur, crassos enim humores ob purgatoriae facultatis imbecillitatem aloë trahere non potest. Quapropter biliosarum ventris affectionum optimum medicamen-tum est, adeo ut in uno die saepe multos stomacho ita af-fectos credita sit persanasse. Juvat autem et hos et alios

Ed. Chart. XIII. [564.]

Ed. Bas. II. (275.)

πάντα πάθη τὰ κακόχυμα τὸ κιννάμωμον μιγνύμενον, ἀλλοιωτικήν ἐπὶ τὸ κατὰ φύσιν ἔχον δύναμιν τῶν μοχθηρῶν ποιότητων. εἰδέναι τοίνυν χρὴ τὰς ἐπὶ χυμοῖς μοχθηροῖς διαθέσεις κατὰ τε τὴν γαστέρα καὶ τὸν στόμαχον ὠφελόμενας μὲν διὰ τῶν τῆς ἀλόης φαρμάκων, εἰς μέγιστην δὲ βλάβην ἀφικουμένας ὑπὸ τῶν στυφόντων ἐδισμάτων τε καὶ πομάτων καὶ φαρμάκων. ὥσπερ γε πάλιν ἐφ' ὧν ὑγρότης πολλὴ καὶ οἷον πλάδος τίς ἐστι κατὰ τὸ πεπονθὸς ἄνεν κακίας χυμῶν, αὐτῷ μόνῳ τῷ ποσῷ λυποῦσα καὶ οἷον διάβροχον ἐργασαμένη τὸ τῆς γαστρὸς σῶμα χρησιμωτάτη τῶν στυφόντων ἐδισμάτων τε καὶ πομάτων καὶ φαρμάκων ἢ χρῆσις ἐστίν, ἐκλύτου καὶ παρέτου γενομένου τηνικαῦτα τοῦ πεπονθότος, ὁμοίως τοῖς κεχάλασμένοις ἄρθροις, ἐφ' ὧν καὶ αὐτῶν ἢ τῶν στυφόντων χρῆσις ἐπανορθοῦται τὴν διάθυσιν. ἀλλ' ἢ γε πικρὰ, περὶ ταύτης γὰρ ἡμῖν ὁ λόγος, ὥσπερ τὸ κιννάμωμον, οὕτω καὶ τᾶλλα τὰ μὲν ὡς εὐστόμαχα, τὰ δὲ ὡς λεπτομερῆ καὶ ῥύπτοντα λαμβάνει, τῇ μὲν ἰσχύϊ πάμ-

omnes affectus ex vitiatibus humoribus ortos cinnamomum admixtum, utpote quod alterantem habet facultatem vitiosarum qualitatum in id, quod secundum naturam habet. Quare scire oportet affectiones in humoribus vitiatibus circa ventrem et stomachum maxime per medicamenta ex aloë juvari, in maximum vero detrimentum pervenire ex alstringentium eduliorum, potuum ac medicamentorum usu, quemadmodum vice versa, in quibus humiditas multa et velut mador quispiam est circa affectam partem citra vitiatos humores, qui ipse sola quantitate et copia affligat et velut irriguum ventris os reddat, utilissimus alstringentium eduliorum, potuum ac medicamentorum usus existit, languida nimirum et exoluta tunc reddita affecta particula ad modum laxatorum artionclorum, in quibus ipsis etiam alstringentium usus corrigit affectionem. Caeterum picra confectio, de hac enim nobis sermo est, velut cinnamomum, sic etiam alia partim ut stomacho commoda, partim ut tenuium partium et extergentia assumit, quae robore quidem mul-

Ed. Chart. XIII. [564. 665.]

Ed. Bas. II. (275. 276.)

πολυ κινναμώμου λιπόμενα, τὸ δὲ γένος τῆς δυνάμεως ταῦ-
 τὸν ἔχοντα. δευτέραν ἐπὶ τῇ προγεγραμμένῃ συνθέσει ὁ Ἀν-
 δρόμαχος κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν, ὡς Λάμπων ὁ Πη-
 λουσιώτης. ʒ κινναμώμου, καλάμου ἀρωματικοῦ, κασσίας
 μιλαίτης, ξυλοβαλσάμου, σχοίνου ἄνθους, ἐλάτης ἀνὰ γο γʹ.
 οἱ δὲ ἀνὰ γο αʹ. κόψας πάντα ἀδρομερῶς, ἔμβαλλε εἰς χύ-
 τραν καινὴν, ἐπιβαλὼν ὕδατος ὀμβρίου ξε. γʹ. καὶ ἔψε, ἕως
 τὸ ἥμισυ (276) λειψθῇ καὶ διήθησον καὶ λαβὼν ἀλόης Ἰν-
 διαῆς λίτραν αʹ. ἐπίχει ὕδατος ὀμβρίου τὸ ἱκανὸν καὶ λείανει
 τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν ἕως ξηρανθῇ, [565] τούτῳ πρῶ-
 τον ἀπογλυκάνας τὴν ἀλόην τὸ τε ἀπὸ τῶν ἀρωματικῶν
 βαλῶν ὕδωρ λείανει ἐν ἡλίῳ ἄχρι ξηρανθῇ, καὶ λείανας λεία
 κατὰμισγε ταῦτα, κρόκον, σμύρνης, μαστίχης ἀνὰ γο γʹ. οἱ
 δὲ ἀνὰ γο αʹ. συλλείανας ὁμοῦ πάντα, ἀπόθου ξηρὸν καὶ
 ῥῶ ποτίσματι πρὸς σπάσματα, ῥήγματα, πληγὰς τῶν ἐντὸς,
 ἰσχυρομένους πόνους πλευρῶν καὶ ἐπὶ τῶν πνευματουμένων,
 στομάχους ἀλγούντων καὶ βραδυπεπτιούντων καὶ αἷμα ἀνα-

tum a cinnamomo deficient, idem vero facultatis genus ha-
 bent. Secundam a praescripta compositione Andromachus
 sic ad verbum tradidit. *Ut Lampon Pelusiota.* ʒ Cinna-
 momi, calami aromatici, cassiae nigrae, xylobalsami, floris
 junci odorati, palmae elates, singulorum quadrantem, alii ʒ j,
 omnia in crassas partes tusa in ollam novam conjice,
 et aquae pluviae sextariis tribus infusis donec dimidium
 supersit eoque et excola, et accepta aloes Indicae libra una,
 aquam pluviam sufficientem superfundito, et sub caniculae
 aestus donec reliccetur terito, atque ubi primum per hanc
 aquam aloēn ipsam dulcem feceris, postea eam quae ab aro-
 matis excolata est, aquam affundito et in sole, donec relic-
 cetur, terito, indeque trita haec quae sequuntur admisceto,
 croci, myrrhae, masliches, singulorum quadrantem, alii ʒ j,
 conterito simul omnia et sicea reponito, atque in potioni-
 bus ad convulsa, rupta, plagas internarum partium inci-
 pientes laterum dolores utitor, item ad inflatos, dolentes
 stomachum, tarde concoquentes, rejicientes sanguinem et

Ed. Chert. XIII. [565]

Ed. Bas. II. (276.)

γόντων καὶ ισχιαδικῶν τὴν τελείαν δόσιν δίδου ἐν ὕδατος κυάθῳ ἐνὶ ὀβολὸν α'. οἷς δὲ ὀβολοὺς δύο, τοῖς δὲ ἄλλοις πρὸς δύναμιν. ἐπὶ δὲ τῶν τραυμάτων καὶ φλεγμονῶν διηθῆν, ὀξυμέλιτος πάχος ἐπιτεθειμένον. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς φλεγμονῶν χυλῶ ἡδυόσμου ἢ καλαμίνθης ἢ στρέχνου ἢ τινος τῶν ὁμοίων. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν δακτυλίῳ φλεγμονῶν ἐν ῥοδίῳ ἢ οἶνῳ Ἀμιναιῳ. χρῶ δὲ καὶ ἐπὶ παρωνυχιῶν ξηρῶ, ἐπάνω μοτῶν σὺν ῥοδίῳ καὶ πρὸς αἰμορραγίας καὶ ξηρὸν σὺν ὄξει καὶ πρὸς ἐσχάραν ἐν στόματι, ἐν γλυκεῖ ἀναγαγαριζόμενον. τοῦτο τὸ φάρμακον, ὃ τοῦ Πηλουσιώτου Λάμπωνος εἶναι φησι τῶν πολυχρήστων ἐστὶ, περὶ ὧν εἴρηται τι καὶ πρόσθεν, ὡς ἀπολειπόμενα τῶν ἐν τι ποιούντων ἄριστα τῷ πλήθει τῆς ἐπαγγελίας σπονδάζεται, βουλομένων ἡμῶν ἐν ἔχειν μᾶλλον ἐπὶ παθῶν ἱκῶσιν ἁρμόζον ἢ τοσαῦτα τὸν ἀριθμὸν ἕτερα βελτίῳ καθ' ἑν ἕκαστον πάθος ἐπὶ τοῦ πολυχρήστου. δύναμις δὲ αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐπὶ τῶν προειρημένων ἐνεργεῖ, λεπτομερὲς τε καὶ θερμαίνουσα καὶ τέμνουσα

-schiadicoa. Datur ad summum obolus j aut duo ex aquae cyathis uno, reliquis pro viribus praebeto. In vulneribus et inflammationibus dilutum aceto mulso uticiter imponitur, in oculorum inflammationibus succo menthae aut calamintae aut solani aut alicujus confimilis. In podicis inflammationibus cum rosaceo aut vino Aminaeo. Utere etiam in paronychiis sicco superne linamento cum rosaceo imposito, et ad sanguinis eruptiones sicco cum aceto, et ad crustas in ore ex passo gargarissandum dato. Hoc medicamentum, quod Pelusiotae Lamponis esse ait, ex iis est quae ad multos affectus commoda sunt, de quibus etiam ante aliquid dictum est, quod videlicet deficient ab iis, quae unum quoddam optime faciunt ob multitudinem eorum, quae promittant. Apparantur autem quum unum habere viginti affectionibus congruum malum, quam tot numero alia, quum tamen ad singulas affectiones unum aliquod destinatum eo, quod ad plures paratum est melius existat. Facultas autem ipsius, per quam in praedictis efficax est,

Ed. Chart. XIII. [565.]

Ed. Val. II. (276.)

καὶ διαρρύπτουσα καὶ ἀναστομῶσα καὶ διὰ ταῦτα διαφορη-
τική τῶν πλεοναζόντων ἐν τισι μορίοις ἰχώρων τε καὶ χυ-
μῶν, κατὰ τοῦτο δὲ καὶ τοῖς προκειμένοις ἐν τῷ λόγῳ πά-
θουσιν ἀρμόττει διαφοροῦν τοὺς μοχθηροὺς, ὡς ἔφην, ἰχῶ-
ράς τε καὶ χυμοὺς τῶν πεπονηθέντων μορίων, ὥστε καὶ τὰς
προειρημένας τῇ κοιλίας διαθέσεις, ἐφ' ὧν ἡ πικρὰ κάθα-
σιν ἐργάζεται μετρίαν, ἰάσαιτο τῷ ξηραίνειν κατ' ὀλίγον οὐ
τῷ κινεῖν ἄθρόως, ἀμείνων οὖν εἰς τὰς τοιαύτας διαθέσεις
ἡ πρώτη γεγραμμένη πικρὰ τρίτον ἐπὶ τοῖς προγεγραμμέ-
τοις ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψε φάρμακον ὥδι πως.

[Πρὸς στομαχικοὺς καὶ κοιλιακοὺς ὁ πικρὸς τροχίσκος
βαλάσσει κοιλίαν, ποιῇ καὶ πρὸς ὕπνον καὶ ἔστιν ἐκ τῶν
Ἀφρόδα. ποιῇ καὶ πρὸς κύστιν καὶ πρὸς τὰ ἐν κώλῳ] 24
Σελίγου σπέρματος < σί'. ἀνίσου < σί'. πεπέρειως λευκοῦ
< α' S''. καστορέιου < β'. πμύρης < α' S''. νάρδου Κελ-
τικῆς τοῦ ἄνθους < α' S''. ὀπίου < α' S'. κινναμώμου
< α' S''. ὑψινθίου κόμης < γ'. ἀλόης τριώβολον, μαστίχης
< α'. μεθ' ὕδατος ἀνάπλασσε τροχίσκους τριωβολιαίους ἢ

tenuium partium existit et calefactoria, secans, extergens
et aperiens et ob id discussoria redundantium in quibus-
dam partibus serosorum succorum ac humorum. Et pro-
pterea etiam praedictis in sermone affectibus convenit, dis-
cutiens, ut dixi, vitiosos et serosos succos ac humores af-
fectarum partium, quare etiam praedictas alvi affectiones,
in quibus picra confectio moderatam purgationem operatur,
curaverit per modicam reficcationem, non per coacervatam
evacuationem. Praestantior igitur est ad huiusmodi affectus
picra compositio prima descripta. Tertium post praedicta
medicamentum Andromachus sic descripsit.

[Ad stomachicos et coeliacos pastillus amarus mol-
lit alvum, facit ad somnum. Est autem ex libris Aphro-
dae. Facit et ad vesicam et coli affectus.] 24 Seminis spii
3 vj, anisi 3 vj, piperis albi 3 j β, castorii 3 ij, myrrhae
3 j β, nardi Celticae floris 3 j β, opii 3 j β, cinnamomi 3 j β,
comae absinthii 3 iij, aloës obol. iij, masliches 3 j, cum aqua
pastillos formato triobolares aut drachmales et dato cum

Ed. Chart. XIII. [565, 566.]

Ed. Bas. II. (276.)

ἀνὰ < α'. καὶ δίδου μεθ' ὕδατος κυάθων γ'. οὐδ' ἐπὶ τοῦ-
του τοῦ φαρμάκου προσέγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ὁποίους
λέγει στομαχικοὺς τοὺς τι πάσχοντας. ἐκ δὲ τοῦ προσκεῖσθαι
τῇ συνθέσει τὸ ὀπίου ὃ συνθεῖς τὸν τροχίσκον εὐδηλὸς ἐστίν
ἱστοχασμένος τοῦ ξηραντικόν τε ἅμα καὶ ἀνώδυνον ἐργάσα-
σθαι τὸ φάρμακον, ὕπνον τέ τινα φέρον, οὐ μὴν πρὸς μίαν
γε τῶν εἰρημένων διαθέσεων ἀγωνιστικῶς ἱστάμενος, ἐκκό-
ψαι διὰ ταχέων αὐτήν. τέταρτον ἄλλο φάρμακον ὁ Ἀνδρό-
μαχος ἔγραψεν, οὐδὲ πρὸς μίαν διάθεσιν ἀγωνιστικῶς συγκεί-
μενον οὔτε πρὸς πολλὰς μετρίως. ἔχει δὲ οὕτως ἡ γραφή.

[566] [Πρὸς στομαχικοὺς ἱερὰ Ἀντιπάτρου.] ʒ Ἀλόης
καλῆς < δ'. μαστίχης < β'. ἀσάρου < δ'. ῥόδων ξηρῶν,
σχόινου, μήνου, φοῦ, κασσίας ὁμοίως ἀνὰ γο S". ξηρῶ λείω
χρῶ ὡς ἐπὶ τῆς ἀλόης. τὸ πέμπτον δὲ ἐπὶ τούτοις φάρμα-
κον, ὃ δι' ἀρνογλώσσου χυλοῦ σκευάζεται, καὶ φησιν Ἀπολ-
λωνίου εἶναι αὐτὸ, τοιοῦτόν ἐστιν. ʒ ἀρνογλώσσου χυλοῦ
ξηροῦ < γ'. μαστίχης < β'. σμύρνης < α'. ἡδυσμοῦ < α'. ζιγ-

aquae cyathis tribus. Neque in hoc medicamento adscripsit
Andromachus, quosnam stomachicos dicat ex iis, qui quid-
piam patiuntur, verum ex eo, quod compositioni additum
est opium, manifestum fit, compositorem hujus medicamenti
intentionem suam eo direxisse, ut resiccatorium simul et
doloris sedatorium medicamentum efficeret, somnumque ali-
quem induceret, non tamen contentiose contra unum ali-
quem ex praedictis affectibus instando, quo videlicet brevi
ipsam excideret. Quartum deinde medicamentum Andro-
machus scripsit, neque ad unum aliquem affectum conten-
tiose compositum, neque ad multas moderate. Habet de-
scripto hoc modo.

[Ad stomachicos hiera Antipatri.] ʒ Aloës bonae
ʒ iv, mastiches ʒ ij, asari ʒ iv, rosarum siccarum, junci
odorati, mei, phu, cassiae, singulorum ʒ β. Utere arido trito,
quemadmodum in hiera ex aloë. Quintum post haec medi-
camentum, quod ex plantaginis succo praeparatur et ipsum
Apollonii esse ait, tale est. ʒ Succi plantaginis aridi ʒ iij,
mastiches ʒ ij, myrrhae ʒ j, mentae ʒ j, zingib. ʒ j. Videtur

Ed. Chart. XIII. [566.]

Ed. Bas. II. (276.)

γιβέριως < α'. δοκεῖ μοι ταύτης τῆς δυνάμεως ὁ Ἀπολλώνιος πιπειρᾶσθαι, θερμότεραν διάθεσιν ἔχοντος τοῦ στομάχου, καὶ οὕτως αὐτὴν ἀδιορίστως ἐπαινεῖν, οὐ δυναμένην ἐπὶ τῶν ψυχρὰν ἔχόντων διάθεσιν ἀρμόττειν, ἐμψυκτικὸς γάρ ἐστιν ὁ τοῦ ἀρνογλώσσου χυλός· ἡ δὲ ἐφεξῆς γεγραμμένη δοκεῖ μοι συντίθεσθαι προσπταίσαντος ἐν τῇ τῆς προτέρως χρήσει τοῦ συνθέντος αὐτὴν καὶ γνόontos ὡς ἐμψυχον ἐποίησε τὸ φάρμακον, εἴτα διὰ τοῦτο καστορίου τε προσθέντος ὀλίγον καὶ ἀλόης τι κινεῶν δυναμένης καὶ μαστίχης ὡς ἐν στομάχου καὶ κρόκου καὶ σμύρνης ὡς πέπτειν δυναμένως. διόπερ οὔτε τοῦτο τὸ φάρμακον οὔτε τὸ πρὸ αὐτοῦ παραλάβοιμι ἂν ἐπὶ στομαχικῆς διαθέσεως, οὐδεμίαν ἰάσασθαι καλῶς δυνάμενα πλὴν τῆς ἱκανῶς θερμῆς. ἔγραψε δ' οὕτως αὐτό. 24 ἀρνογλώσσου χυλοῦ ξηροῦ < ι'. ἀλόης Ἰνδικῆς < α'. μαστίχης < α'. κρόκου ὀβολοὺς β'. ὀπίου τριώβολον, καστορίου τριώβολον, σμύρνης < α'. ἀνάπλασσε ἡλίκα ἐρέβινθος. ὡσαύτως δὲ οὐδὲ τὸ ἐφεξῆς γεγραμμένον ἄνευ διορισμοῦ καλῶς ἂν τις παραλάβοι κατὰ διάθεσιν ἄλλην, ὅτι

mihī Apollonius hanc compositionem experimento cognovisse in Stomacho calidiorem affectum habente, atque ita ipsam indiscriminatim extulisse, non potentem frigidis affectibus convenire, refrigeratorius enim est plantaginis succus. Porro quae sequitur, videtur mihi composita esse ab eodem auctore, in prioris usu successum non sentiente et cognoscente medicamentum refrigeratorium se effecisse et ob id castorii modicum et aloës quippiam apponente, quae evacuare potest, et mastichen ut Stomacho commodam, ac crocum et myrrham, ut quae concoquere queant. Quapropter neque hoc neque hoc praecedens medicamentum adhibuerim in stomachico affectu, quum nullam probe curare possint, praeterquam multum calidum. Scripsit de ea hoc modo. 24 Succī plantaginis siccī 3 x, aloës Indicae 3 j, mastiches 3 j, croci obol. ij, opii obolos tres, castorii obolos tres, myrrhae 3 j, formato ad magnitudinem ciceris. Similiter autem neque consequenter scriptum citra discrimen recte quis adhibuerit in alio affectu quam qui moderata

Ed. Chart. XIII. [566.]

Ed. Bas. II. (276.)

μὴ μετρίας ξηρότητος καὶ στυφίως δεομένην, ἐπὶ χυμοῖς ὀλίγοις μὲν, μοχθηροῖς δὲ τῇ ποιότητι, σύγκειται γὰρ ἐξ ἡλέκτρον καὶ μαστίχης, ὡδί πῶς αὐτὸ γράψαντος καὶ τοῦ Ἀνδρομάχου. ʒ ἡλέκτρον, μαστίχης Χίας, τὴν ἡλεκτρον πλείονα βάλλε, δίδου κοχλιάριον ἓν, λιάνας ὕδατι. τὸ δ' ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων φαρμάκων, οὕτω πῶς ἔχον ἐν τῇ γραφῇ, στομαχικὴ Γάλλον τῇ θερμαίνεσθαι τε καὶ τέμνεσθαι δεομένη διαθέσει χρήσιμός ἐστιν ἐκ μαράθρου καὶ ὄξους καὶ μέλιτος συγκειμένη, ἣν κατὰ λέξιν ἔγραψεν οὕτως ὁ Ἀνδρόμαχος. στομαχικὴ Γάλλον. ʒ μαράθρου χλωροῦ ῥίζης φλοιοῦ λίτρας S'. ὄξους δριμέος ξι. α' S'. ἀλόης γο γ'. μέλιτος Ἀττικοῦ λίτραν μίαν. τὰς ῥίζας πλύντας ἐμβρεχε τῷ ὄξει ἡμέρας γ'. εἴτα ἔψονται εἰς τὸ τρίτον, εἴτα ὅταν ἐφθαῖ γέτῳνται, ἐκθλιβεῖσαι ῥίπτονται, ἐπιχέας δὲ τὸ μέλι συνέψει, εἴτα ἐπίπασσε τὴν ἀλόην καὶ δίδου κοχλιάρια γ'. σὺν ὕδατι. Ἀλκίτιος δὲ ὁ σοφιστὴς προσέθηκε τῇ γραφῇ, πηγάου καὶ σελίνου ἐγκάρπων ἀνὰ χειροπλήθους κελύσας σὺν ταῖς ῥίζαις βρέχεσθαι καὶ τοῦ ὄξους ξι. S'. τοῦ μέλιτος λίτρας β'. καὶ

ficatione et adstrictione opus habeat, in humoribus quidem modicis qualitate vero vitiat, componitur enim ex succino et mastiche, sic ipso Andromacho prodente. ʒ Succini, mastiches Chiaae, succini plus conjice. Dato cochleare unum ex aqua tritum. Caeterum quod sequitur medicamentum hac descriptione, Stomachica Galli, affectui, qui calefieri et incidi postulat, utilis existit, ex foeniculo, aceto et melle constans, quod ipsum Andromachus his verbis tradidit. *Stomachica Galli.* ʒ Corticis radicis foeniculi viridis librae dimidium, aceti acris sextarium unum et dimidium, aloës quadrantem, mellis Attici lib. j. Radices lotas ad triduum aceto macerato, deinde coquito, atque ubi coctae fuerint, expressas projicito et affuso ad acetum melle simul coquito, deinde aloën inspergito, et cochlearia tria cum aqua dato. Alketius sophista ad hanc descriptionem addidit rutae et apii, semina gerentium, utriusque manipulum jubens cum radicibus macerari ac coqui, et aceti sextarium

Ed. Chart. XIII. [566. 567.]

Ed. Bas. II. (276. 277.)

ταύτην ἐπαιτεῖ. τοῖς προγεγραμμένοις ἐφεξῆς ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος οὕτως εἰπών. στομαχική ὡς Νικόστρατος. 24 καθαῖρας ἡλέκτρον, Χίας μαστίχης, ἱριῶς Ἰλλυρικῆς ἑκάστη γο δ'. ῥόδων ἄνθους γο β'. δίδον ξηροῦ λείου κοχλιάρια β'. μεθ' ὕδατος γαλακτώδους, εὐθύς γὰρ ἄπονον ποιῇ, ἐν κερατίνῳ δὲ ἀποκείσθω. καὶ τοῦτο δὲ τὸ φάρμακον εὐδὴλον ὅτι στυπτικώτερόν πῶς ἐστὶ καὶ δεῖται διαθέσεως ὑγροτέρας ἐπὶ χυμοῖς οὔτε πολλοῖς οὔτε λίαν δακνωδῆσιν, ἐφ' οἷς, οἶμαι, περαθέντα τὸν συνθέντα τὸ φάρμακον ἢ χρώμενον αὐτῷ συνηῶς, ἄπονον ποιῆσαι τὸν κάμνοντα καὶ καθολικὴν ἀπόφασιν προσθεῖναι τῷ φαρμάκῳ, τοῦ ποιῆν εὐθέως ἄπονον (277) τὸν κάμνοντα, οὐ δυνάμενον ἐπὶ πολλῶν τοῦτο πράττειν. καὶ τὸ τελευταῖον γεγραμμένον φάρμακον ὑπ' Ἀνδρομάχου τόνδε τὸν τρόπον [567]—πρὸς στομαχικούς. 24 μαράθρου ῥίζης φλοιοῦ < β'. οἶνου κνάθους γ'. ἔψε εἰς γένηται κνάθος εἷς, καὶ δίδον ὅλον, καὶ τοῦτο τῶν θερμαινόντων ἐστὶ καὶ δεῖται διαθέσεως θερμαίνεσθαι διομένης.

dimidium et mellis libras duas conjicit, atque hanc laudat. Post praescripta medicamenta Andromachus sic ait. *Stomachica, ut Nicostyratus.* 24 Suocini puri, mastiches Chiaes, iridis Illyricae, singulorum trientem, floris rosarum sextantem, dato aridi triti oochlearia duo cum aqua lactea, statim enim dolorem levat, reponatur in corneo vase. Et hoc medicamentum palam est adstringentius quodammodo esse, optatque affectum humidiores in humoribus non multis, neque valde mordacibus, in quibus sane experimentum medicamenti fecisse ejus auctorem opinor, aut certe assidue ejus usu aegrum a dolore levasse, atque inde universalem pronunciationem ipsi apposuisse, quod videlicet statim aegrum a dolore levet, quum non possit id in multis praestare. Postremum deinceps medicamentum ab Andromacho scriptum hoc modo est. *Ad stomachicos.* 24 Corticia radice foeniculi 3 ij, vini cyathos tres, coquito donec unus cyathus supersit, ac totum praebeo. Et hoc ex calefacientibus est, opusque habet affectu qui calefieri expetat.

Ed. Chart. XIII. [567.]

Ed. Bas. II. (277.)

Κεφ. γ'. [Περὶ τῶν ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων στομαχικῶν φαρμάκων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐντός.] Ἡρξάτο μὲν οὖν αὐτῶν ὡδί πως, πρὸς στομάχου ἀνατροπὰς. τίνας δὲ λέγει ἀνατροπὰς οὐκ ἐδήλωσε σαφῶς. δύναται μὲν γὰρ καὶ τὰς ἀγοριξίας λέγειν, δύναται δὲ καὶ τὰς ἐπὶ τῇ τροφῇ γινομένας ναυτιώδεις διαθέσεις. ἐνίοτε μὲν γὰρ ἐν τούτῳ μόνον σύμπτωμα γίνεται μετὰ τὰς ἐδωδάς, ἃν κινηθῶσιν ἰσχυροτέραν βραχὺ κίνησιν εὐθέως ἐμοῦσι. καλοῦσι γοῦν ἐνιοὶ καὶ τοὺς τοιούτους στομαχικοὺς καὶ ὑπτιοῦσθαι τὸν στόμαχον αὐτοῖς φασιν. ἐπεται δὲ τὸ σύμπτωμα τοῦτο ποτὲ μὲν ἀτονία μόνη τοῦ στόματος τῆς κοιλίας, οὐ δυναμένου περιστέλλεσθαι τοῖς σιτίοις ὁμοίως τῷ παντὶ κύτει τῆς γαστρὸς, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ μετὰ τοῦ μοχθηρὰν τινα περιέχειν ὑγρότητα βραχεῖαν. ἢ γὰρ πολλή, καθάπερ γε καὶ ἡ πάνυ μοχθηρὰ καὶ χωρὶς τροφῆς, ἐργάζεται τὴν ναυτίαν, ἀλλ' ὅ γε καλούμενος ὑπὸ τῶν πολλῶν ὑπτιασμὸς τοῦ στομάχου γίνεται μὲν καὶ κατὰ δυσκрасίαν ἡντιαοῦν ἄνευ κακίας ὑγρῶν, γίνεται δὲ καὶ δι' ὑγρότητα πολλήν μὲν, οὐ μὲν κακοήθη

Cap. III. [*Stomachica medicamenta ab Asclepiade in primo internorum conscripta.*] Asclepiades porro de stomachicis scripturus de ipsis sic orditur. Ad stomachi subversiones. Quas vero subversiones dicat, non manifeste indicavit. Potest enim et inappetentiam ita appellare. Potest etiam nauseosos affectus, qui ab accepto cibo fiunt, aliquando enim hoc unum solum symptoma accidit accepto cibo, ut si paulo fortiori motu moveantur statim vomant, appellant igitur aliqui etiam tales stomachicos et stomachum ipsis supinum reddi ajunt. Sequitur autem hoc symptoma quandoque ad solam oris ventris debilitatem, quod cibbs amplecti non potest, velut tota ventris amplitudo solet. Quandoque vero et cum vitiatæ alicujus, modicæ tamen humiditatis complexu, etenim multa, quemadmodum etiam valde vitiatæ etiam citra cibum nauseam efficit. Caeterum quæ a multis vulgo resupinitas stomachi appellatur, contingit quidem juxta intemperiem quæmcunque tandem citra vitiatos humores. Fit etiam per humiditatem multam quidem,

Ed. Chart. XIII. [567.]

Ed. Bal. II. (277.)

τῇ ποιότητι. διαβριχόμενος γὰρ ὁ στόμαχος ὑγρότητι δαψι-
 λῇ χαλᾶται τοῖς συνδετικοῖς νύροις ὁμοίως. κνῖατοτάτη
 τοιγαροῦν ἡ διάθεσις αὕτη σχεδὸν ἀπασῶν ἐστὶ δειομένη
 φαρμάκων, ξηρᾶναι μὲν τὴν ὑγρότητα δυναμένων, συνάγειν
 δὲ καὶ σφίγγει τὸ κεχλασμένον σῶμα. διὰ βάθους μὲν οὖν
 ἐκτεταμένης τῆς ὑγρότητος καὶ παχείας καὶ γλίσχρας οὔσης,
 χρεία μίξεώς ἐστὶ φαρμάκου λεπτυντικοῦ τε καὶ ὥς ἂν εἴποι
 τις διαβρωτικοῦ, ὁποῖόν ἐστιν ὄξος τε καὶ ὀξύμελι. μήτε δὲ
 τοιαύτης οὔσης τῆς ὑγρότητος μήτε διὰ βάθους ἱκανὰ μόνα
 τὰ στυφοντα θεραπεύειν ἐστί. τὸ τοίνυν προκείμενον ἐν τῷ
 λόγῳ φάρμακον οὐ τῶν μετρίων ὑπτιασμών, ἀλλὰ τῶν
 ἰσχυροτέρων ἐστὶν ἱατικόν. ἦν δ' ἂν μετρίων, εἰ τὰ στυ-
 φοντα μόνα τις ἔμιξιν ἢ καὶ τῶν θερμαινόντων τι, ψυχρᾶς
 τῆς διαθέσεως αἰσθανόμενος. ἱκανὸν δὲ γνώρισμα τοῦ ψυ-
 χροτέραν τὴν διάθεσιν εἶναι πρὸς τῇ τοῦ κάμνοντος αἰ-
 σθήσει τὸ ἄδιψον. ὅταν γὰρ μήτε διψώδης εἴη μήτε καύμα-
 τος αἰσθάνηται κατὰ τὸ τῆς κοιλίας στόμα, δηλὸν ἐστὶν οὐκ
 εἶναι θερμὴν τὴν διάθεσιν. ἐπιτήδεια τοίνυν ἐστὶν εἰς τὰ

non tamen malignae qualitatis, irriguus enim stomachus
 per largam humectationem similiter ut ligamenta nervorum
 laxatur. Facillime itaque curabilis haec est affectio ex omni-
 bus fere aliis, medicamentis indigens, quae siccare humidi-
 tatem et coagmentare et constringere laxatum corpus valent.
 Ubi igitur per profundum fuerit extenta humiditas crassa-
 que sit et viscosa, opus est mixtura medicamenti attenua-
 torii et si ita dicere libeat corrosivi, quale est acetum et
 acetum mulsum. Si vero neque talis sit humiditas neque
 in altum extensa, astringentia sola suffecerint ad curatio-
 nem. Propositum igitur in sermone medicamentum non
 moderatarum resupinitatum, sed fortiorum est curativum,
 esset autem et moderatarum sanativum, si astringentia sola
 quis misceret aut etiam ex calefacientibus quippiam, si fri-
 gidum esse affectum sentiret. Sufficiens autem signum est
 frigidi affectus, si aeger se non sitire percipiat, ubi enim
 neque siticulosus fuerit neque ardorem senserit in ore ven-
 tris, palam est affectum non calidum esse. Idonea itaque sunt

Ed. Chart. XIII. [567, 568.]

Ed. Bal. II. (277.)

τοιαῦτα πάθη τῆς γαστρὸς τὰ γεγραμμένα τέτταρα φάρμακα
παρὼ νῦν γράψω κατὰ τὴν αὐτοῦ Ἀσκληπιάδου λέξιν τε
καὶ τάξιν.

[Πρὸς στομάχου ἀνατροπὰς.] 4 Ροιᾶς ὀξείας τῶν πυ-
ρήνων τεθλασμέτων τοῦ χυλοῦ ξε. γ'. ἡδυσμόν χυλοῦ ξε. α'.
μέλιτος Ἀττικοῦ ξε. α'. βαλὼν εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔψε
κινῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς
ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου πρὸ τροφῆς μύστρον α'. ἢ
καὶ δύο. ἄλλο, ποιῇ καὶ δυσεντερικοῖς καὶ ἐμοῦσι τὴν τρο-
φήν. 4 μηλείας κυδωνίας τῆς ῥίζης λίτραν α'. οἴνου μυρτί-
του ξε. γ'. ἔψε εἰς τὸ τρίτον, εἴτα ἐκθλίψας τὸ ὑγρὸν, ἐπι-
βαλλε μέλιτος Ἀττικοῦ λίτραν α' S". καὶ πάλιν ἔψε συ-
γχῶς κινῶν καὶ ἀνελόμενος, δίδου καθὰ προείρηται.

[568] [Ἡ διὰ τῶν ὁπωρῶν. ποιῇ πρὸς στομάχου ἀνα-
τροπήν καὶ κοιλιακοῖς καὶ δυσεντερικοῖς.] 4 Μήλα Κυδῶ-
νια ἀριθμῷ ι'. οὔα ἀριθμῷ ν'. μέσπιλα ἀριθμῷ ν'. ῥοῦ ἐρυ-
θροῦ ξε. α'. ὕδατος χοᾶς στ'. τὰς ὁπώρας θλάσας καὶ βα-
λὼν εἰς ὕδωρ ἔψε φιλοπότως. καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἐκθλίβε τὸ

ad huiusmodi ventris affectus quatuor medicamenta ab Ascle-
piade conscripta, quae etiam ego nunc scribam ipsius Ascle-
piadae et verbis et ordine servatis.

[*Ad stomachi subversiones.*] 4 Nucleorum mali pu-
nici acidi tusorum succi sextarios iij, succi mentae sexta-
rium j, mellis Attici sextarium j, in vas fictile conjicito ac
coquito assidue agitando, et ubi densata fuerint, ab igne ablata
reponito. Tempore usus dato mystrum j aut duos ante ci-
bum. *Aliud, facit ad dysentericos et vomentes cibum.* 4
Radiciis mali cotoneae lib. j, vini myrtei sextarios tres,
coquito ad tertias, deinde exprimito liquorem et mellis At-
tici sesquilibram addito, rursusque coquito assidue movendo.
Dato ex reposito velut dictum est.

[*Confectio ex fructibus, facit ad stomachi subver-
sionem coeliacos et dysentericos.*] 4 Mala cotonea numero
decem, sorba numero quinquaginta, mespila quinquaginta,
rhois rubri sextarium j, aquae congios septem. Fructus tu-
sos et in aquam conjectos diligenter coquito, et ubi disso-

Ed. Chart. XIII. [568.]

Ed. Baf. II. (277.)

ὑγρὸν καὶ πάλιν ἔψε, ἐκβαλὼν τὸ ἀχυρῶδες τῶν ὀπωρῶν, καὶ ὅταν τὸ τρίτον τοῦ ὑγροῦ ὑπολειφθῇ, ἐπίβαλλε μέλιτος Ἀττικοῦ λίτρας δ. καὶ ἔψε ἐπ' ἀνθράκων κινῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἄρας ἀπόθου. ἡ χρῆσις δεδήλωται. ἄλλο. 4 οὔρων πεπιέρων ξε. α'. μύρτων μελάνων ξε. α'. ῥοῦ Συριακοῦ ξε. α'. κοκκυμήλων ἀγρίων ξε. α'. μισπύλων ξε. α'. φοινικοβαλάνων Θηβαϊκῶν λίτρας β'. μῆλα κυδῶνια ι'. ῥοιάς ὀλοκλήρους σὺν τοῖς πυρεῖσιν ι'. γλεύκους Ἀμιναίου ξε. μη'. σκεύαζε κατὰ τρόπον καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας, πάλιν ἔψε φιλοπόνως, ὥστε συστραφῆναι, καὶ χρῶ καθά προ-
εῖρηται, ὁμοίως ταῖς προγεγραμμέναις δυνάμεισιν. πέμπτην ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης ὡδί πως.

[Καταπότια πρὸς στομάχου ἀνατροπᾶς Ὀριγενείας, καλὰ καὶ δόκιμα λίαν.] 4 Ῥόδων ἄνθους < ἡ. μυρσίνης μελαί-
νης τοῦ καρποῦ, χωρὶς τῶν γιγάρτων, ὀξύβαφον, ὑασκυάμον
σπέρματος ὀξύβαφου ἡμισυ, τρίβε ὁμοῦ φιλοπόνως κατὰ μι-

Inti fuerint, liquorem exprimito, ac rursus coquito ejecto
eo, quod ex fructibus instar palearum exuocum reliquum
est, quam vero tertia pars liquoris superfuerit, mellis At-
lici lb iv addito, et ad prunas assidue agitando coquito ac
spissata reponito. Usus ostensus est. *Aliud medicamentum.*
4 Sorborum maturorum sextarium j, baccarum myrti ni-
grarum sextarium j, rhois Syriaci sextarium j, prunorum
silvestriarum sextarium j, mespilorum sextarium j, phoeni-
cobalanorum Thebaicorum lib. duas, mala cotonea decem,
mala punica integra una cum nucleis decem, musti Aminaei
sextarios xlvij. Praepara pro consuetudine et expressum
liquorem rursus diligenter coque donec spissetur. Utere ut
dictum est. Porro post praescriptas confectiones quintam
scripsit Asclepiades hoc modo.

[Catapotia ad stomachi subversiones, Origeniae, bona
et valde probata.] 4 Florum rosarum 3 viij, baccarum
myrti nigrae exacinatarum acetabulum, seminis hyoscyami
acetabuli dimidium. Terito simul diligenter sufficiente pro-

Ed. Chart. XIII. [568.]

Ed. Bas. II. (277.)

κρὸν ἐπιβαλὼν προτρόπου ὅσον ἔξαρκεί, ἔπειτα τούτοις ἐπιβάλλων φοινίκων πατητῶν ι'. τὴν σάρκα καὶ συλλείαντας, ἀνάπλασσε καταπότια ἐριβίνθου τὸ μέγεθος καὶ δίδου γ'. ἢ καὶ δ'. καὶ μελικράτου παλαιοῦ κικραμένου κυάθους β'. καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐπὶ τῶν αὐτῶν διαθέσεών ἐστι χρήσιμον, ἐφ' ὧν καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ τέσσαρα. βιβούληται δὲ ὁ συνθεὶς αὐτὸ καὶ ὑοσκνάμου σπέρμα μίξας διὰ τὴν μίξιν ταύτην ἀνωδυνώτερόν τε καὶ ὑπνοποιὸν ἐργάσασθαι μετὰ τοῦ καὶ ξηραίνειν. εὐδὴλον δ' ὅτι καὶ ψυκτικὸν ἔχει τι τὸ σπέρμα τοῦ ὑοσκνάμου, καθάπερ καὶ τὰ τῆς μήκωνος, ὥστε πρὸς τὰς θερμὰς διαθέσεις ἀρμόττειν. ὅμοιον τῷ προγεγραμμένῳ φάρμακον ἐφεξῆς αὐτῷ γέγραπται κατὰ λέξιν τήνδε. 2. ῥόδων προσφάτων χωρὶς τῶν λοβῶν < ἡ. μήκωνος λευκῆς τοῦ σπέρματος < δ'. ὑοσκνάμου σπέρματος < β'. ἀλόης τριώβολον, ἀσάρου τριώβολον, ὕδατι διαλύσας ἀνάπλασσε σφαιρία καὶ δίδου ἐριβίνθου τὸ μέγεθος. ἑβδομον ἐπὶ τοῖς προγεγραμμένοις φάρμακον ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν, προσθεὶς αὐτῷ διορισμὸν ἀπὸ συμπτώματος φαινομένου. φησὶ

tropo paulatim instillato, deinde his palmularum passerum decem numero carnem addito, et ex contritis catapotia ciceris magnitudine formato, et tres aut quatuor cum aquae mulvae veteris dilutae cyath. ij exhibeto. Et hoc medicamentum in iisdem affectibus commodum est, in quibus quatuor praescripta. Voluit autem auctor hujus medicamenti per feminis hyoscyami mixturam doloris sedationem et somnum inducere una cum resecatione. Manifestum est autem refrigeratorium quippiam hyoscyami semen habere, velut etiam papaveris semen habet, quare ad calidos affectus facit. Simile praescripto medicamentum deinceps proditum ab ipso est his verbis. 2. Rosarum recentium defectis unguibus 3 viij, feminis papaveris albi 3 iv, feminis hyoscyami 3 ij, aloës obol. iij, asari obol. iij, cum aqua diluta in pillulas redigito et ciceris magnitudinem praebeto. Septimum post praedicta medicamentum Asclepiades scripsit appposito discrimine a symptomate palam apparente; ait enim

Ed. Chart. XIII. [568. 569]

Ed. Bas. II. (277. 278)

γὰρ τοῖς ἐγκαιομένοις ἀρμόζειν αὐτὸ καὶ διὰ τοῦτο ἄδιψον ὀνομάζει τὴν σύνθεσιν αὐτοῦ γράφων τήνδε.

[Ἐγκαιομένοις ἄδιψον καταπότιον.] 4 Σικύον ἡμέρου σπέρματος < ἢ. ἀνδράχνης σπέρματος < ἢ. τραγακάνθης < δ. διάλυε τὴν τραγάκανθαν ὡὼν ὡμῶν προσφάτων τῷ λευκῷ καὶ ὅταν διαλυθῇ, τρίψας ἐπιμελῶς, ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς καὶ τρίψας ἐπιμελῶς καὶ μῖξας, ἀνάπλαττε καταπότια καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ, καὶ δίδου ἐν ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν καὶ τὸ διαλυόμενον ὑγρὸν καταπινέτω καὶ τὸ μετὰ τοῦτο δὲ ψυκτικὸν τε ἅμα καὶ τονωτικὸν πλάδωντος στομάχου, διάθεσιν ἔχοντος ὑγρὰν καὶ θερμὴν. γράφει δὲ περὶ αὐτοῦ κατὰ λέξιν οὕτως ὁ Ἀσκληπιάδης.

[569] [Ἄλλο. ποιῇ καὶ πρὸς τὴν τοῦ στομάχου ἀνατροπὴν, μάλιστα δὲ χρήσιμόν ἐστι τοῖς καῦμα πολὺ ὑπομέρουσιν καὶ τοῖς καυσουμένοις.] 4 Ῥόδων χλωρῶν τῶν φύλλων < στ'. γλυκυρρίζης < δ. νάρδου Ἰνδικῆς < δ. οἶνω γλυκεῖ ἢ προτρόπῳ ἀναλάμβανε καὶ ποίει καταπότια καὶ δίδου ἐν ὑπὸ τὴν γλῶτταν καὶ (278) ἔχειν ἢ διαλύων ὕδατι

ardori stomachi ipsum convenire et propterea adipsum i. e. sitim extinguens, appellat compositionem ipsius sic tradens.

[Ad ardorem stomachi adipson catapotium.] 4 Seminis cucumeris salivi 3 viij, seminis portulacae 3 viij, tragacanthae 3 iv. Tragacantham stororum crudorum recentium candido dissolve et probe tritis aliis adde, et ex mixtis catapota forma, eaque in umbra resicca, atque unum sub lingua tenendum praebe ac liquorem inde solutum devorare jube. Quin et quod postea sequitur, refrigerat ac corroborat stomachum madore praegnantem et qui humidum ac calidum affectum habet. Scribit autem de ipso Asclepiades haec verba.

[Aliud, facit ad stomachi subversionem, maxime commodum est ardorem multum perferentibus et qui stomacho exuruntur.] 4 Foliorum rosarum viridinum 3 vj, glycyrrhizae 3 iv, nardi Indicae 3 iv, excipe vino dulci aut protropo et redige in catapota, ex quibus unum sub lingua tenendum praebe, aut ciceris magnitudinem cum frigida aqua

Ed. Chart. XIII. [569.]

Ed. Bas. II. (278.)

ψυχρῶ, ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος δίδου πίνειν. ἕνατον ἐπὶ τοῖς προγεγραμμένοις φάρμακον ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης ὡδὲ πως. πρὸς λυγμὸν καὶ στομάχου ἀτονίαν καὶ τροφῆς ἀναβολήν. ἡ μὲν οὖν ἀναβολή, τουτέστιν ὁ ἔμετος, ἐκ τοῦ γένους ἐστὶ τῶν ὑπτιασμῶν. ὅταν γὰρ ἰσχυρῶς τὸ στόμα τῆς γαστρὸς πάθῃ. τοῦτο γίνεται, καθάπερ ἔφη, ἐπὶ τε μοχθηρῶν χυμῶν, οὓς ἀπορρύνει δι' ἀτονίαν ἡ γαστήρ ὀρμήσασα τὸ τῆς ναυτίας ἰσχυρὸν σύμπτωμα καὶ πρὸ τοῦ προσάρασθαι τὴν τροφήν καὶ δι' ἀτονίαν ἰσχυράτην ἐπὶ τῇ τροφῇ πάσχει τοῦτο. τοὺς μὲν οὖν ἐπὶ τῇ τῶν ὑγρῶν φανυλότητι γινομένους ὑπτιασμούς, ἢ πικρὰ θεραπεύει τάχιστα τὴν κακοχυμίαν ἐκκαθαίρουσα. τῶν δὲ διὰ τὴν ἀτονίαν βαρυνομένων τοῦ στομάχου γινομένων ἐμέτων ἰασίς ἐστὶ κατὰ τὴν τῆς δυσκρασίας ἐπανόρθωσιν. οὐκ ὀλιγάκις δὲ συμβαίνει μὴ μόνον τὸν στομάχον, ἀλλὰ καὶ τὴν γαστέρα δι' ἀτονίαν οὐ δυναμένην φέρειν τὸ βάρος τῶν σιτίων, ἀπορρύνειν αὐτὰ ποτὲ μὲν εἰς τὸ κάτω μέρος, ὅταν καὶ ὁ στομάχος ἐκείνων ἐυτονώτερος ᾖ, ποτὲ δὲ ἄνω δι' ἀτονίαν στομάχου, καθ' ὃν

dissolve et in potu exhibe. Nonnum deinceps medicamentum Asclepiades scripsit hoc modo. *Ad singultum et stomachi debilitatem et cibi rejectionem.* Rejectione itaque, hoc est vomitus ex genere est supinitatum. Quando enim os ventris fortiter afficitur, hoc autem, velut dixi, ob vitiosos humores, quos venter abrumpere conatus, propter debilitatem nauseae symptoma perpetitur, atque hanc etiam tum ante acceptionem cibi tum post ingestum cibum ob extremam debilitatem perfert. Supinitates igitur ex vitiatis humoribus abortas pica confectio quam celerrime curat, nempe vitiatos humores expurgans. Vomitus vero ob imbecillitatem gravati stomachi aborti curantur per intemperiei emendationem. Non parum saepe contingit etiam non solum stomachum, sed et ventrem ob debilitatem ferro non posse ciborum onus, atque ideo rejicere, aliquando quidem ad infernam partem, ubi illis robustior sit stomachus, aliquando vero sursum ob stomachi imbecillitatem, quando

Ed. Chart. XIII. [569.]

Ed. Bas. II. (278.)

ἂν καιρὸν οὗτος ἀτονώτερος ἢ τῶν κάτω. τοῦτο τοίνυν τὸ σύμπτωμα τὸ κατὰ τοὺς ἐμέτους ἐν μὲν ἔστιν, ἔπειτα δὲ πολλαῖς διαθέσει διαφόρον ἔχουσας ἴαται. ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ λυγμὸς ἐνίοτε μὲν ἐπιγίνεται τῷ στομάχῳ διὰ ψύξιν ἢ πλήρωσιν, ἐνίοτε δὲ διὰ θήξιν ὑγρῶν, δριμέων τε καὶ φαρμακῶν ταῖς ποιότησι. οὐκ οὖν οἷον τι φάρμακον εὐρεῖν ἔστιν ἐπιτήδειον ἀπάσαις ταῖς εἰρημέναις διαθέσεισι. ἃ δ' ἐφεξῆς ἀλλήλων ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης δύο πρὸς τοῖς ἄλλοις φάρμακα δέδεικται πολὺ διαφέρονσαι ἔχοντα τὴν οὐσίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἃ μάλιστα πάντων τῶν μορίων τοῦ σώματος ὁ στομάχος οὐ φέρει διὰ τὸ περιττὸν τῆς αἰσθήσεως. ἀνιᾶται οὖν μεγάλως, καὶ περὶ τῶν στοματικῶν τε φαρμάκων εἰς αὐτὸν τύχῃ παραρρύνει, ὅσα χάλκανθον ἢ τι τοιοῦτον ἔχει. τὸ γὰρ διὰ τῶν ὀπωρῶν ἐξ ἔδωδιμου γέγονεν ὕλης. ἐναντιώτατον δὲ ἔστιν ἀνθρώπου φύσει τὸ χάλκανθον, ὥσπερ δὲ καὶ ὁ μανδραγόρας. φευκτέον οὖν ἔστι τὰ δύο ταῦτα φάρμακα τὰ διὰ χρυσόβαλανου τε καὶ

sane hic debilior fuerit infernis partibus. Hoc itaque vomitus symptoma unum quidem est, sequitur autem ad multos affectus diversam medelam exigentes. Similiter et singultus stomacho interdum ob frigiditatem aut repletionem accidit, interdum ob mordacitatem humorum acrium et medicamentaria qualitate praeditorum. Impossibile itaque est medicamentum invenire omnibus dictis affectibus aptum. Caeterum quae deinceps scripsit Asclepiades duo medicamenta, offensa sunt substantiam habere multum ab humana natura diversam, quae ipsa maxime omnium inter reliquas corporis partes stomachus non fert ob excellentiam sensus, qua praeditus existit. Magnopere igitur affligitur stomachus etiam ubi ex stomaticis medicamentis quippiam in ipsum fuerit praeterlapsum, maxime quae atramentum sutorium aut tale quid in se habent. Quod enim ex fructibus constat ex comestibili materia compositum est, verum atramentum sutorium contrariae penitus homini naturae est, quemadmodum etiam mandragora. Fugienda itaque sunt haec duo medicamenta ex chrysohalano et radicis mandragorae

Ed. Chart. XIII. [569. 570.]

Ed. Bas. II. (278.)

μανδραγόρου ῥίζης τοῦ φλοιοῦ συγκείμενα, παραθήσομαι δ' ὁμῶς αὐτῶν καὶ τὴν σύνθεσιν. ἔστι δ' ἡ μὲν τοῦ προτέρου γεγραμμένη τοιαύτη. 24 χρυσοβαλάνου λίτραν α'. μαστίχης Χίας λίτραν δ'. μανδραγόρου ῥίζης φλοιοῦ γο γ'. κόψας καὶ σήσας, ἀναλαμβάνει ἡδυόσμου χυλῷ καὶ ποίει καταπότια καὶ δίδου τριάβολον μεθ' ὕδατος ψυχροῦ κυάθων τριῶν. ἡ δὲ τοῦ δευτέρου γεγραμμένου φαρμάκου σύνθεσις ἔστιν ἡδε. 24 μαστίχης Χίας λίτραν α'. τραγακάνθης λευκῆς λίτραν μίαν, μανδραγόρου ῥίζης τοῦ φλοιοῦ γο β'. κόψας καὶ σήσας ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου κοχλιάριον ἐπιπάσσων ὕδατος ψυχροῦ κυάθῳ ἐνί. μετὰ τὰς προγεγραμμένας δύο δυνάμεις ὁ Ἀσκληπιάδης οὕτως ἔγραψεν. πρὸς τὰς εἰλιώδεις τοῦ στομάχου ἀνατροπὰς. εἰκάσιμε δ' ἂν τις αὐτὸν εἰλιώδεις ὀνομάζειν τὰς ἰσχυράς, ὥς γὰρ ἐν τοῖς εἰλιόις ἐμῆτοι μετὰ σφοδρὰς γίνονται συντονίαι ὥς καὶ κόπρον ἐμῆν, οὕτω καὶ τοὺς ἄλλους ἐμῆτους, ὅσοι σύντοιοί γέ εἰσιν, δύναται ἂν τις εἰλιώδεις ὀνομάζειν. [570] ἔπονται δ' οὗτοι μεγάλως ἀνιᾶθεισι τοῖς πάσχουσι μορίοις ὑπὸ φαρμακῶν ἰχώρων, ἐὰν

cortice composita, apponam tamen etiam ipsorum compositionem. Et prioris quidem descriptio haec est. 24 Chryso-balani ℥ j, mastiches Chiaae librae dimidium, corticis radicis mandragorae quadrantem, tusa et cribrata excipe mentae succo et redige in catapotia. Da inde obolos tres cum aquae frigidae cyathis tribus. Posterioris autem descriptio haec est. 24 Mastiches Chiaae ℥ j, tragacanthae albae ℥ j, corticis radicis mandragorae sextantem, tusa et cribrata reponito. Usu exigente dato cochleare inspersum aquae frigidae cyatho uno. Post praescriptas duo confectiones Asclepiades sic scripsit. Ad volvulosas stomachi subversiones. Conjectarit quispiam ipsum volvulosas appellare fortes, quemadmodum enim in volvulis subversiones fiunt cum magna contentione et violentia, adeo ut sterces etiam evomant, sic etiam alios vomitus concitados quis appellare volvulosos possit. Sequuntur autem huiusmodi vomitus, ubi affectae partes a medicatis serosis humoribus magnopere

Ed. Chart. XIII. [570.]

Ed. Bas. II. (278.)

δὲ καὶ ἀτονώτερά πως ἤ, διπλασιάζεται τὸ κακόν. ἔστι δὲ διὰ τοῦτο τῆς ἰάσεως ὁ σκοπὸς ἅμα μὲν ἀνατιθέντων ἡμῶν τοῖς πάσχουσι μορίοις εὐώδεις ποιότητας, οἷα περ αὐτῶν ἀρωμάτων εἰσὶ καὶ τινων ἐδωδύμων σπιρμάτων, ὅποῖόν ἐστιν ἄνισόν τε καὶ σέλινον καὶ δαῦκος καὶ κύμινον καὶ σέσλι. κατὰ τοῦτο οὖν καὶ ὁ Ἱπποκράτης ἐπὶ τῶν πλευριτικῶν διδούς καθαῖρον φάρμακον, μινύναι τι τούτων ἐκέλευσε γράφων ὥδε. ἦν δὲ ὑπὸ φρένας εἴη τὸ ἄλγημα, εἰς δὲ τὴν κληῖδα μὴ σημάνη, μαλθάσσειν χρὴ τὴν κοιλίαν μέλανι ἔλλεβρόῳ ἢ πεπλίῳ, μέλαρι μὲν δαῦκον ἢ σέσλι ἢ κύμινον ἢ ἄνισον ἢ ἄλλο τι τῶν εὐωδῶν μινύντας. φαίνεται γὰρ ἐν τούτοις τῆς εὐωδίας αὐτῶν μάλιστα θεόμενος εἰς τὴν μίξιν, ἔνικα τοῦ τὸ φαρμακῶδεις, ὅπερ ἐστὶν ἐναντίον ἀνθρώπου φύσει, παραμυθήσασθαι τε καὶ ἀμβλῦναι. καθάπερ γὰρ τὰ δυσώδη πάντα τὸν στόμαχον ἀνατρέπειν πέφυκιν, οὕτω τὰ εὐώδη ῥωννύναι. ἂν δὲ πρὸς τοῦτο καὶ τὸ ἐδωδίμοις αὐτοῖς ἶναι παρῇ, πολλαπλασίως ὠφελήσῃ τὰν ἀνατετραμμένον στόμαχον ἐπὶ τῇ κακίᾳ τῶν ἰχώρων. κατὰ τοῦτον μὲν οὖν

fuerint afflictae, si vero etiam imbecilliores fuerint duplicatur malum. Erit itaque ob id curationis scopus, ut simul ad affectas partes odoratas qualitates opponamus, quales aromatum sunt et quorundam seminum in ciborum usum venientium, velut est anisum, apium, daucus, cuminum et fefeli. Juxta hanc itaque rationem Hippocrates in pleuritidis purgativum exhibens medicamentum, misceri aliquid ex his jussit sic scribens: *Si vero sub septo transverso sit dolor et ad claviculam non se extendat, mollire ventrem oportet veratro nigro aut peplo, ad veratrum quidem dauco aut fefelide aut cumino aut aniso aut alio quopiam odorato addito.* Apparet enim quod in his miscendis maxime odorem ipsorum respiciat, quo medicamentariam vim, quae hominis naturae contraria est, mitiget et obtundat. Quemadmodum enim graveolentia omnia stomachum subvertere solent, sic odorata corroborare. Si vero ultra hoc etiam in ciborum usum veniant, multipliciter auxiliantur stomacho ob vitiatos serosos humores subverso. Atque

Ed. Chart. XIII. [570.]

Ed. Bas. II. (278.)

τὸν λογισμὸν ἀνισὸν τε καὶ σέλιον ἐνέμιξεν ὁ συνθεὶς τὸ προκείμενον φάρμακον, ἀψίνθιον τε διότι ῥυπτικὸν πέφυκεν, καὶ ἀπροσμηχὸν καὶ ὑπάρχον ὅσοι κατὰ τὸν στόμαχόν εἰσι μοχθηροὶ χυμοὶ συνάγειν τε καὶ σφίγγειν καὶ τόνον ἐπιτιθέναι τῷ μορίῳ. τὸ δὲ κιννάμωμον, ὡς ἐν ἅπασι τοῖς δυσώδεσι καὶ σηπιδονώδεσιν ἀντιτεταγμένην ἰχῶρσι, κατ' ἄμφω τὰς ἐαντροῦ δυνάμεις, ἀλλοιωτικήν τε καὶ διαφορητικήν, οὐ μικρὰν γὰρ ἐκ τῆς εὐωδίας ὠφέλειαν παρέχει ταῖς κακαῖς ἀπάσαις διαθέσεισιν. ὅπιον δ' ὀλίγον ἔμιξε τῷ φαρμάκῳ τὴν αἰσθησιν ἀμβλῦναι τοῦ στομάχου βουλόμενος, ᾧ λόγῳ καὶ τοῖς καίλιακοῖς αὐτὸ δίδομεν, εἴτε καρῳδῇ! τινὰ ὕπνον ἐπιγιγκνῆν δυνάμενον. ἐπαναρθούμενος δὲ ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον τὴν ἐκ τοῦ ὀπίου σφοδρὰν ψύξιν, ἔμιξεν αὐτῷ τὸ καστόριον, ἀντιτεταγμένον πρὸς αὐτοῦ τῇ δυνάμει, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὸ πέπερι μέμικται. περὶ δὲ τῆς σμύρνης ἄξιον ἐπιστῆσαι, καθ' ὅσον γὰρ ἡ δύναμις αὐτῆς ἐστὶ πεπτική τῶν παρὰ φύσιν καὶ μοχθηρῶν χυμῶν, κατὰ τοσοῦτον προσηκόντως μέμικται· καθ' ὅσον δὲ φαρμακῳδῆς ἐστίν,

juxta hanc ratiocinationem auctor propositi medicamenti anisum et apium admiscuit, absinthium vero propterea, quod a natura vim habet extergendi ac repurgandi et subducendi vitiosos stomachi humores, ampliusque densat et constringit ac robur addit parti affectae. Cinnamonum autem addidit, ut quod omnibus foetidis et putredinosis ferofis humoribus se opponat juxta utramque facultatem suam, alterativam et discussoriam; non parvam enim ex odore suo exhibet utilitatem omnibus malis affectionibus. Opii vero parum medicamento immiscuit, sensum stomachi hebetare volens, qua ratione etiam coeliacis ipsum damus, ut quod profundum quendam soporem inducere possit. Quo vero vehementem opii frigiditatem compositor ipse corrigeret, castorium ipsi adjecit oppositum ferme ipsi in facultate. Eadem ratione etiam piper admixtum est. De myrrha vero operae pretium est scire quod in quantum facultas ipsius est concoctoria humorum praeter naturam et vitiosorum, in tantum convenienter admiscetur, in quantum autem medi-

Ed. Chart. XIII. [570.]

Ed. Bas. II. (278.)

οὐ προσηκόντως, ἀλλ' ἡ βραχύτης αὐτῆς εἰς μὲν τὴν πέψιν
 τι συντελεῖ, τὸ δὲ τῆς ποιότητος ἀλλόκοτον οὐκ ἐνδείκνυται
 νικωμένης ὑπὸ τῶν ἐνόςμων. ἐγὼ γοῦν τὸ προκείμενον φάρ-
 μακον καὶ χωρὶς τῆς σμύρνης εἰώθα σκευάζειν, ἐπὶ τὸ ἀσφα-
 λέστερον αἰεὶ πειρώμενος ἄγειν τὰς χρήσεις ἀπάντων τῶν φαρ-
 μάκων καὶ μάλιστα ὅταν ὀξείως πυρέττοιτι δίδοται τι τοι-
 οῦτον. ὥς οὖν κιννάμωμον ἔχον τοῦτο τὸ φάρμακον καὶ
 σπέρματα θερμὰ καὶ διουρητικὰ καὶ πέπερι, καὶ πρὸς τούτω
 γι καστορίον τε καὶ ὄπιον, ἐπὶ πολλῶν παθῶν εἰκότως ὠφέ-
 λημα γίνεται, ποτὲ μὲν μετ' οἴνου τινὸς τῶν ἐνστομάχων
 διδόμενον, ὁποῖος ὁ πρότερός ἐστι, ποτὲ δὲ μετὰ μύρτων
 ἀφιεψήματος ὥς ἐπὶ δυσεντερικῶν, ἢ μετ' ὀξυμέλιτος ὥς ἐπὶ
 σπληνικῶν. ἐπὶ δὲ χολέρας μετὰ ψυχροῦ, καθάπερ ὁ Ἀσκλη-
 πιάδης ἔγραψεν, ἀλλὰ προσδιορισάμενος, εἰ διψωδέστερός ἐστι
 εὖν ἢ πρόσθεν, ἢ ἄσης θερμῆς αἰσθήσεως αὐτῷ κατὰ τὸ στόμα
 τῆς κοιλίας, ἢ ψυχροπότης ἦν ὁπόθ' ὕγαινε, ἐγὼ τοῦτο τὸ
 φάρμακον ἐπὶ τὸ ἀσφαλέστερον ἄγων ἀφῆκά τε τὴν σμύρ-
 ναν ἡϋξῆσά τε τὴν τοῦ πεπέριως ποσότητα. πλείστον δὲ

camentaria est non convenienter, verum paucitas ejus ad
 concoctionem quippiam confert, qualitatis autem peregrini-
 tas non apparet, utpote victa ab odoralis. Ego itaque hoc
 medicamentum etiam sine myrrha praeparare consuevi, ad
 securitatem perducere semper tentans usum omnium me-
 dicamentorum, praesertim ubi in acuta febre tale quid ex-
 hibetur. Quum igitur cinnamomum habeat hoc medicamen-
 tum et semina calida urinam cientia ac piper et praeterea
 castorium ac opium, merito multis affectionibus commodum
 est, quandoque cum vino stomacho grato datum, quale pro-
 tropum est, quandoque cum myrti baccarum decocto velut
 in dysentericis, aut cum aceto mulso velut in splenicis, in
 cholera vero et bilis vomitu ac effluxu cum frigida, velut
 Asclepiades scripsit, sed addito discrimine, si siticulosior est
 nunc quam antea, aut nausea calidae sensus circa os ven-
 tris ipsis contingat, aut frigidam bibere sanus consuevit. Ego
 sane hoc medicamentum ad securiorem usum perduxi, myr-
 rhamque dimisi et piperis quantitatem auxi. Quum vero

Ed. Chart. XIII. [570. 571.]

[Ed. Bas. II. (278 279.)

κιννάμωμον αὐτοῦ λαβόντος ἀναγκαῖον ἡμῖν ἐστίν, ὅταν ἀπορῶμεν κινναμώμου, [571] κασσίαν τὴν ἀρίστην ἐμβάλλειν, ἥτοι πλείονα διπλῶ σταθμῶ τοῦ κινναμώμου ἢ πάντως οὐκ ἐλάττωτα. ἡ δ' ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένη συμμετρία τῶν μιγνυμένων φαρμάκων ἐστὶν ἡδε κατὰ λέξιν.

(279) [Πρὸς τὰς εἰλεώδεις τοῦ στομάχου ἀνατροπὰς ὁ τῶν Ἀμαζόνων ποιῇ πρὸς ἐμπνευμάτωσιν, ἐγκαιομένοις καὶ ἐμοῦσι τὴν τροφήν. ποιῇ καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐντὸς διαθέσεις.] ʒ Σιλίνου σπέρματος < σί. ἀνίσου < σί. ἀψινθίου < δ. πεπέρειως < β. σμύρνης < β. κινναμώμου < σί. ὀπίου < β. καστορίου < β. ἀνάπλαττε δι' ὕδατος καὶ ποίει τροχίσκους καὶ δίδου τὴν τελείαν δόσιν < α'. στομαχικοῖς μετὰ προτρόπου κεραννυμένου κυάθων γ'. χοληρικοῖς καὶ ἐμοῦσι τὴν τροφήν μετὰ ψυχροῦ, κολιακοῖς καὶ δυσεντερικοῖς μετὰ μύρτων ἀφειψήματος. τοῖς δὲ σπληνικοῖς μετ' ὀξύμελιτος θερμοῦ κυάθων γ'. ἄλλο φάρμακον ἐφεξῆς ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, οὐ μόνον πρὸς τὰς εἰλεώδεις τοῦ στομάχου διαθέσεις ἀρμόσκειν ἐπαγγελλόμενος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἐπιτεταμένους λυγμοὺς καὶ τοὺς δι' ἐγκαύσεως, ὅπερ

plurimum cinnamomum accipiat, necessarium nobis est, ubi cinnamomo caremus, cassiam optimam conijciamus aut plus quam duplo cinnamomi pondere aut omnino non minus. Caeterum commensuratio ac apponderatio medicamentorum, quae ipsum constituunt, ab Asclepiade his verbis proditur.

[Ad voluolosas stomachi subversiones pastillus Amazonum. Facit ad inflatos, ardorem stomachi et vomentes cibum. Facit et ad internos affectus.] ʒ Seminis apii ʒ vj, anisi ʒ vj, ablinthii ʒ iij, piperis ʒ ij, myrrhae ʒ ij, cinnamomi ʒ vj, opii ʒ ij, castorii ʒ ij, cum aqua pastillos formato et ad summum ʒ j, dato stomachicis cum protropi diluti cyathis tribus, cholericis et vomentibus cibum cum frigida, coeliacis et dysentericis cum baccarum myrti decocto, spleniticis cum aceti mulsi cyath. iij. Aliud medicamentum deinceps scripsit Asclepiades, non solum ad voluolosas stomachi subversiones ipsum convenire promittens, sed et ad intensos singultus et stomachicos, qui ardorem,

Ed. Chart. XIII. [571.]

Ed. Bas. II. (279.)

ἔστι, πολλῆς θερμασίας αἰσθανομένους στομαχικούς. εἴρηται δέ μοι πολλάκις, ὡς ἔστιν ἀδύνατον εὑρεῖν φάρμακον εἰς πολλὰς διαθέσεις ἄριστον, εὑρίσκεται γὰρ ἐκάστης αὐτῶν ἕτερον ἴδιον ἄμεινον. ἀλλὰ τοῖς βουλομένοις ἐν ἔχειν φάρμακον πρὸς πολλὰ πάθη καὶ ἡ τούτων σμινασία καὶ παρασκευὴ χρησῖμος γίνεται. περιέχεται μέντοι καὶ ἀμφιβολία τις ἐν ταῖς τοιαύταις ἐπαγγελίαις τῶν φαρμάκων, ὅποیان ὁ Ἀσκληπιάδης νῦν περὶ τοῦ προκειμένου πεποιήται. δόξουσι γὰρ ἴσως ἔνιοι τῶν ἀγνοούντων ἑκαστὸν τε τῶν τριῶν συμπτωμάτων ἐπαγγέλλεσθαι θεραπεύειν, ἅμα τε δύο συνελθόντων καὶ πάνθ' ὁμοῦ, καθάπερ ὅταν σπαράττηται σφοδρῶς ναυτιῶν ὁ κάμνων καὶ λύξη καὶ θερμασίας πολλῆς καὶ ἀσώδους κατὰ τὸν στόμαχον αἰσθῆται. καὶ περὶ πρώτης γε ἐρῶ τῆς τοιαύτης διαθέσεως, ἐφ' ἧς ἅμα τρία παθήματα διοχλεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἥ τε τῆς ἐγκαύσεως αἰσθησις ἢ τε λυγρὸς ἢ τε εἰλεώδης διάθεσις. Ἱπποκράτης μὲν οὖν σπασμὸν ἔφησεν γίνεσθαι ὑπὸ τε πληρώσεως καὶ κενώσεως, καὶ πρόσκειται τῷ ἀφορισμῷ σχεδὸν ἐν ἅπασι τοῖς ἀντιγράφοις, οὕτω δὲ

hoc est multam caliditatem percipiunt. Dictum autem jam saepe a me est, impossibile esse invenire medicamentum ad multos affectus optimum, invenitur enim in unaquaque ipsarum id, quod proprie ipsis destinatum est praestantius esse. Verum iis, qui unum medicamentum ad multos affectus habere volunt, etiam horum praeparatio ac compositio utilis existit. Continetur tamen ambiguitas quaedam in huiusmodi medicamentorum promissionibus, qualem Asclepiades nunc de proposito medicamento fecit. Putabunt enim fortassis aliqui ex ignaris tum singulorum trium symptomatum curationem promitti tum duorum simul coincidentium aut omnium simul, velut quum lancinatur vehementer nauseans aeger et singultit et multae anxiosae caliditatis sensum circa stomachum percipit. Et de tali sane affectione primo dicam, in qua tria haec mala simul hominem infestant, nimirum ardoris sensus et singultus et affectio volvulosa. Hippocrates quidem igitur convulsionem fieri dixit ex repletionem et evacuationem, et additum est ad aphorismum ferme in omni-

Ed. Chart. XIII. [571.]

Ed. Bas. II. (279.)

καὶ λυγμός. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τοῦ σπασμοῦ τρίτον αἰτιᾶν παρὰ τὸ τῆς κενώσεως καὶ πληρώσεως οὐδὲν προσθεῖναι εὖρον. λυγμὸν δὲ ὁρῶ καὶ χωρὶς τούτων γιγνόμενον, ἐνίοτε δριμέων χυμῶν ἢ ἰχώρων φαρμακωδῶν δακνόντων τὸν στόμαχον, οὗς ἐὰν ἐμέσωσιν, εὐθέως παύονται λύζοντες, καὶ πολλοὶ τὸ διὰ τριῶν πεπέργων φάρμακον καταπιόντες, ἐὰν εὐθέως ἐπιπίωσιν οἶνον αὐτῷ, πάντως λύζουσιν· ὧν εἰς εἰμι καὶ γὰρ αὐτός. ἔτι δὲ καὶ τροφῆς διαφθορείας εἰς δακνώδη ποιότητα λύζουσιν ἐνιοί. καὶ ὅτι γε ἐμέσαντες παραχρῆμα παύονται, τῶν ἅπασι γινωσκομένων ἐστὶ. καὶ ῥιγώσαντες τὸ στόμα τῆς κοιλίας ἐνιοὶ λύζουσιν, μάλιστα δὲ τοῖς παιδίοις συμβαίνει λύζειν συνεχῶς ἐπὶ τι διαφθορᾷ τῆς κατὰ τὴν γαστέρα τροφῆς καὶ ψύξει τοῦ μορίου. εἰ δὲ καὶ δι' ὑπερκένωσιν γένηται λυγμός, ὥσπερ καὶ σπασμός, ἄξιον σκέψεώς ἐστιν. ἀλλ' ἐὰν ἐν τῷ παρόντι καταλιπόντες ἄσκειτον τοῦτο τὸν διὰ ψύξιν ἢ πλῆθος σιτίων βαρυνομένους ἢ δριμύτητα δακνουσαν ἐννοήσωμεν, ἕμετον μὲν εὐρήσομεν αὐταρχεῖς ἴαμα

bus exemplaribus. Sic autem et singultus. Ego vero in convulsione tertiam aliquam causam supra evacuationem et repletionem nondum reperi. Singultum autem sine his fieri video, acribus humoribus aut serosis et medicatis stomachum mordentibus, quos ubi vomitu rejecerint, statim singultu liberantur. Quin et multi devorato medicamento ex tribus piperis generibus constante, si statim vinum insuper bibant, omnino singultiunt, ex quorum numero etiam ego sum. Amplius autem et cibo in mordacem qualitatem corrupto aliqui singultiunt, et quod a vomitu statim liberantur omnibus notum est. Quidam etiam ex rigore oris ventris singultiunt. Verum pueros maxime frequenter singultire contingit tum ob corruptionem alimenti in ventre tum ob partis frigiditatem. An vero et ob nimiam evacuationem fiat singultus, veluti etiam convulsio, dignum consideratione est. Verum si in praesens hac consideratione relictis eos, qui ob frigiditatem aut ciborum copiam aut mordacem acridinem gravantur, intueamur, vomitum reperiemus sufficientem medelam eorum, qui ob copiam aut morsum singul-

Ed. Chart. XIII. (571. 572.)

Ed. Bas. II. (279.)

τῶν διὰ τι πλῆθος ἢ δῆξιν λυζόντων, θερμασίαν δὲ τῶν
διὰ ψύξιν. ἑτέρω δὲ τρόπῳ καὶ τὴν τῆς αἰσθήσεως νάρκω-
σιν ἐπὶ τοῖς ψύχουσι καὶ τὴν ἀλλοίωσιν δακνόντων καὶ
τὴν διαφύρησιν, ὑπὸ τῶν λεπτυνόντων τε καὶ ξηραίνόντων.
[572] σύγκειται δὲ ἐκ τοιούτων τὸ φάρμακον. ὅπιον μὲν γὰρ
καὶ ῥόδα καὶ ψυλλίου χυλὸς τῶν ψυχόντων ἐστὶ, νάρδου
δὲ στάχυν καὶ χρυσοβάλανος τῶν διαφορούντων τε καὶ το-
νούντων, ἄσαρον δὲ τῶν ἐπ' οὖρα ποδηγούντων τὰς μοχθη-
ρίας τῶν ὑγρῶν, ἡ δ' ἀλόη τῶν ἐκκαθαιρόντων τε τὴν κα-
ποχυμίαν ἐστίν, ἐκκεινούντων τε διὰ τῆς κάτω γαστρός. ὁ δὲ
κρόκος καὶ πέττει καὶ τοιοῦτ' ἀμύδια, καὶ τῷ μὲν εὐκράτῳ
τῆς θερμότητος τὴν πέψιν ἐργαζόμενος, τῇ δὲ συνούσῃ στυ-
ψει τὸν τόνον. ὁ δὲ κόστος τῶν ἐκτανῶν μὲν θερμαινόντων,
μεινῶν δὲ στυφόντων ἐστίν, ὡς αὐτὸς ἐνδείκνυται τοῖς γιν-
ομένοις αὐτοῦ. ἐκ τούτων δὲ συγκείμενον τὸ φάρμακον ἐπι-
τήδειον μὲν τοῖς λυζουσίν ἐστιν, ἐπιτήδειον δὲ καὶ τοῖς σπα-
ραττομένοις ἐμεικλῶς, διὰ τοὺς κατὰ τὸ προγεγραμμένον ἐι-
ρημένους χυμούς, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἐκείνῳ μήτ' ἄλλο τι τῶν

linnt, caliditatem vero eorum, qui ob frigiditatem. Alio au-
tem modo reperiemus etiam sensus stupefactionem per re-
frigerantia et permutationem ac discussionem mordacium per
attenuantia et resiccantia. Componitur autem ex hujusmodi
ipsum medicamentum. Opium enim et rosae et psyllii suc-
cus ex refrigerantibus sunt. Spica nardi vero et chryso-
balanos ex discutientibus et corroborantibus. Asarum autem
per urinam deducit vitiosos humores. Aloë vero vitiatos
humores expurgat et inferne per ventrem evacuat. Crocus
autem concoquit et roborat partes per temperamentum qui-
dem caliditatis concoctionem efficiens, per astringendi vero
vim, quae ipsi adest, robur addens. Costus autem sufficien-
ter calefacit, moderate vero astringit, quod et ex gustu ejus
percipitur. Ex his porro compositum medicamentum aptum
est singultientibus, aptum est et iis, qui ad vomendum lan-
cinantur, ob humores in praecedenti dictos, verum non
similiter ut illud, neque aliquid aliud ex odoratis habet

Ed. Chart. XIII. [672.]

Ed. Bas. II. (279.)

εὐωδῶν ἔχον μήτε κιννάμωμον. ἡ δὲ τῶν ψυχόντων ἐν αὐτῷ
 μίξις, ναρκῶσαι τὴν αἴσθησιν δυναμένη τῷ πραῦναι τὴν ἐκ
 τῶν δανρόντων ἰχθῶρων τε καὶ χυμῶν ἀρίαν, ἐπιτήδειον
 ὄντως ἐοχάζεται τὸ φάρμακον εἰς τὴν τῆς ναυτιώδους δια-
 θέσεως μείωσιν. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῖς ἐγκαϊομένοις τὸν στόμαχον
 ἀρμόττειν ἔφησε τὸ φάρμακον· ἀνθίσταται δὲ τῷ λόγῳ
 τούτῳ ὁ θερμαίνων κόστος, ἄξιον εἰπεῖν καὶ περὶ τοῦδε.
 καθάπερ ἐν ταῖς κωλικάῃς καλουμέναις ἀντιδότοις, ὑπὸ δὲ
 τινων ἀνωδύνοις, ὅποια καὶ ἡ τοῦ Φίλωνός ἐστιν. ὁ μὲν
 σκοπὸς τῆς συνθέσεως τοῦ φαρμάκου, ναρκῶσαι τῇ ψύξει
 τὴν αἴσθησιν τῶν ὀδυνωμένων. ὅπως δὲ μὴ μετὰ μεγάλης
 βλάβης συμβαίῃ τοῦτο, διὰ τε τοῦ βάθους τῶν ὀδυνωμένων
 σωματῶν ἢ ψύξις ταχέως διέλθῃ, μίγνυται τὰ θερμαίνοντα
 ποδηγοῦν δυνάμει τὴν ἐκ τῶν ψυχόντων νάρκωσιν, ὥς ἂν
 ἐκείνων αὐτῶν καθ' ἑαυτὰ βραδυνόρων ὑπαρχόντων. ταῦτα
 οὖν προακηκῶς τις ἐπισκεπτέσθω τὴν ποσότητα τῶν μι-
 γνυμένων ἐν ταῖς συνθέσει τῶν ἀπλῶν φαρμάκων. ἐκ ταύ-
 της γὰρ εἴσεται εἴτε τι μᾶλλον ὢν ἐπαγάζεται τὸ σύν-

neque cinnamomum. Refrigerantium autem in ipso mixtura
 stupefacere sensum potens, mitigando molestiam ex morda-
 citate serosorum et aliorum etiam humorum obortam vere
 aptum medicamentum efficit ad nauseosae affectionis immi-
 nutionem. Quandoquidem vero etiam ad stomachi ardorem
 convenire medicamentum dixit, repugnat autem huic ser-
 moni calefaciens costus, operae pretium fuerit et de eo di-
 cere. Quemadmodum in antidotiis colicis appellatis et a qui-
 busdam dolorum sedatoriis, qualis est Philonis antidotus,
 scopus componendi medicamentum est stupefacere sensum
 dolentium. Quo vero non cum magno detrimento id fiat
 et ut per altum dolentium corporum frigiditas celeriter pe-
 netret, calefacientia miscentur, quae refrigerantium stupe-
 factionem deducere possunt, quum illa ipsa per se tardi trans-
 itus existant. Haec igitur ubi quis inaudiverit, quantitatem
 consideret simplicium medicamentorum, quae in compo-
 sitiones miscentur, ex hac enim sciet num magis aut minus

Ed. Chart. XIII. [57a.]

Ed. Bas. II. (279.)

Θετον φάρμακον ἐργάζεσθαι δυνατόν ἐστίν ἢ καί τι ἥτιον· εἰ μὲν γὰρ φαίνοιτο τὰ ψύχοντα πλείω τὴν αἴσθησιν τῶν πεπονθότων ἀμβλύνει μᾶλλον, ὅσον δὲ θερμασίας ἢ ἐν τῷ μορίῳ, καὶ ταύτην σβέννυσι. τῶν θερμαινόντων δὲ ἀνξήθέντων ἥτιον μὲν ταῦτα ἐργάζεται τὸ φάρμακον ἀβλαβέστερον δὲ γίνεται. χρὴ γὰρ γινώσκειν ὑπὸ πάντων τῶν δι' ὀπίου καὶ ὑοσκυάμου καὶ μανδραγόρου φαρμάκων ὁμοιον τῇ νεκρώσει πάσχοντα τῶν ζώντων τὰ σώματα, τῶν ὀδυνώντων αἰτίων ἀναισθητῶν γινομένων, καὶ πολλοὶ τῶν συνεχῶς τὰ ταιαῦτα λαμβανόντων εἰς ἀνάτον ψύξιν ἤγαγον τὰ μόρια· καθάπερ δὲ ἐπὶ τῆς τῶν ψυχόντων τε καὶ θερμαινόντων ἀνκισίσεως ἢ ποσότης ἑκατέρων ἐνδείκνυται τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀνέρχουσαν τοῦ φαρμάκου, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐννοεῖν προσήκει, ὅσον πνευόντων τε καὶ ἀραιούντων, ἢ συναγόντων καὶ χιόντων, ἢ εὐωδῶν τε καὶ δυσωδῶν, ἢ ὑγραινόντων τε καὶ ξηραίνόντων διαφορούντων τε καὶ συνεχόντων. ὑπαγράψας οὖν τοῦτοις τὴν τῶν μίχθέντων ποσότητα

efficere possit compositum medicamentum ea quae promittit. Si namque refrigerantia plura apparuerint, sensum affectorum magis obtundit et quantum caloris in ipsa particula fuerit etiam hunc extinguit, ubi vero calefacientia fuerint aucta, minus quidem haec efficiet ipsum medicamentum, innocentius autem reddetur. Nolle enim oportet corpora viventium mortificationi simile quippiam perpeti ab omnium, ex opio et hyoscyamo et mandragora compositorum medicamentorum usu, nimirum causis dolorem infligentibus insensibilibus factis, et multi sane, qui assidue talia accipiunt, ad immedicabilem frigiditatem partes perducunt. Quemadmodum autem in refrigerantium et calefacientium oppositione utrorumque quantitas ostendit praedominantem medicamenti actionem, eodem modo etiam in aliis considerationem facere oportet, velut densantibus et rarefacientibus, coagmentantibus et diffundentibus, odoratis et graveolentibus, humectantibus et siccantibus, discutientibus et cohibentibus. Itaque ubi subscripsero his mixtorum in compo-

Ed. Chast. XIII. [572. 573.]

Ed. Bas. II. (279. 280.)

πρὸς τὰ συνεχῆ μεταβήσομαι. γράφει δὲ αὐτὴν ὁ Ἀσκληπιάδης αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως.

[Στομαχικοῖς ἐγκαινομένοις πρὸς ἐπιτεταμένους λυγμοὺς καὶ τὰς εἰλιώδεις τοῦ στομάχου διαθέσεις.] ʒ. Κόστου < δ. καρδοστάχυος < δ. χουσοβαλάνων < δ. ῥόδων χλωρῶν < δ. μαστίχης δραχμᾶς δ. ἀλόης δραχμᾶς β. ἀσάρου δραχμᾶς β. ὀπίου δραχμὴν μίαν, [573] ἀναλαμβάνετε ψυλλίου χυλῶ καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ δίδου τριώβολον. τὸ ὑγρὸν ἔστω κατάλληλον τῇ διαθέσει. ἐφίξῃς τοῖς προγεγραμμένοις τῇ ἔμπροσθεν ἤδη γεγραμμένην ἀντίδοτον, ἱερὰν δὲ (280) ἀλόης τε καὶ κινναμώμου συγκυμένην, ἐν τοῖς Ἀνδρομάχου φαρμάκοις καὶ αὐτὸς ἔγραψεν οὐ κατὰ τὴν αὐτὴν συμμετρίαν. ἔχει δὲ ἡ λέξις αὐτοῦ τόνδε τὸν τρόπον.

[Ἀντίδοτος ἱερὰ Θεμισωνος πρὸς τὰς τοῦ στομάχου ἀνατροπὰς. ποιῇ καὶ τοῖς καυσουμένοις καὶ πρὸς πᾶσαν ἐμπνευμάτωσιν καὶ βραδυπνεψίαν καὶ πρὸς τὰς περὶ μήτραν διαθέσεις. ἔστι δὲ καὶ διουρητικὴ ἀγαθὴ καὶ καθόλου δύναμις θαυμαστὴ ὑδρωπικοῖς, νεφριτικοῖς, ἥπατικοῖς, κατὰγει

litione quantitatem ad coherentiam transibo. Scripsit autem ipsam Asclepiades in haec verba.

[*Stomachicis ardorem sentientibus et intensos singultus et volubulos stomachi affectus.*] ʒ. Costi ʒ iiiij, spicae nardi ʒ iiiij, chrysohalanorum ʒ iiiij, rosarum viridium ʒ iiiij, mastiches ʒ iiiij, aloës ʒ ij, asari ʒ ij, opii drach. unam. Excipe succo psyllii et reduce ad pastillorum formam et exhibe obolos tres. Liquor sit affectui conveniens. Post praescripta medicamenta antidotum hieram jam antea in Andromachi medicamentis conscriptam, ex aloë et cinnamomo compositam etiam ipse tradidit, non juxta eandem commensurationem et symmetriam. Habent autem verba ejus in hunc modum.

[*Antidotus hiera Themisonis ad stomachi subversiones. Facit et ad sentientes ardorem et omnem inflationem, tardam concoctionem et affectiones uteri. Probe ciēt urinam et omnino admiranda confectio est hydropicis, hepaticis et nephriticis. Deducit et feminis menses.*] ʒ

Ed. Chart. XIII. [575.]

Ed. Bas. II. (280.)

καὶ γυναιξὶν ἔμμηνα] 24 Ἀλόης Ϟ Ϟ'. μαστίχης γο α'. κρό-
 που γο α'. τάρδου Ἰνδικῆς γο α'. κινναμώμου γο α'. καρπο-
 βαλσάμου γο α'. ασάρου γο α'. κόπτε, σῆθε λεπτοτάτῳ κο-
 σπύτῳ καὶ φύλαττε ξηρὸν καὶ ἀδιάπνευστον. ἡ χρῆσις πρὸς
 μὲν τὰς βραδυπεψίας καὶ τοὺς οὕτως ὑγιαίνοντας ὅλην μία
 μετὰ ψυχροῦ ὕδατος κυάθων δ'. ταῖς δὲ χολὴν ἐμοῦσιν ἢ
 ἄλλως πως ρευματιζομένοις ὅλης ἡμῖσι. πρὸς δὲ τοὺς φλε-
 γμαίνοντάς τι τῶν ἐντὸς ἀρμόσει μεθ' ὑδρομέλιτος δίδόμε-
 τον. ἐφ' ὧν δὲ οὖρα κινεῖν προαιρούμεθα ἢ ἔμμηνα κατὰ-
 γιν, δίδομεν μετ' οἴνου τὸ φάρμακον. ἔστι δὲ καταπαστόν.
 ταῦτα μὲν ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης ὑπὲρ τοῦ προκειμένου
 φαρμάκου. σκεψώμεθα δὲ πρῶτον μὲν ἐν τοῖς περὶ τῆς πο-
 σότητος τῶν συνθέντων αὐτὴν φαρμάκων, ἢ συνεφώνησέν τε
 καὶ διεφώνησεν, εἴθ' ἐξῆς περὶ τῆς ἐπαγγελίας τε καὶ χρή-
 σιως αὐτῆς. ἐν μὲν δὴ τῇ μίξει τῶν φαρμάκων συνεφώνη-
 σαν ἀλλήλοις ὁ τε Ἀνδρόμαχος καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ
 τῆς ἀλόης Ϟ'. ἐμβάλλειν δραχμάς. διεφώνησαν δὲ ἐν τε τῷ
 τὸν Ἀσκληπιάδην ἀπλῶς ἀλόης γραῖναι, τὸν δὲ Ἀνδρόμαχον

Aloës ℥ c, mastiches ℥ j, croci ℥ j, nardi Indicae ℥ j, cin-
 namomi ℥ j, carpobassami ℥ j, asari ℥ j, tundito et angu-
 stissimo cribro excernito, atque aridum ne transpiret ser-
 vato. Usus ejus est ad tarde concoquentes, atque ita sanos
 ℥ iij, cum frigidae cyath. iij, vomentibus bilem aut alia
 fluxione laborantibus drachmas dimidium ad inflammatio-
 nes internas convenit cum aqua multa bibitum, verum
 quibus urinam ciere volumus aut menses deducere, me-
 dicamentum cum vino damus. Est autem medicamentum
 insperfile, in pulveris ac farinae formam redactum. Haec
 quidem scripsit Asclepiades de praedicto medicamento. Vi-
 deamus autem primum in his de quantitate medicamen-
 torum ipsum constituentium quatenus consensit et dissensit
 cum Andromacho, deinde consequenter de promissione et
 usu. Equidem in mixtura medicamentorum consenserunt
 inter se Andromachus et Asclepiades in hoc, quod aloës
 drachmas centam conjiciunt. Dissentiant autem in eo, quod
 Asclepiades simpliciter aloës scripsit, Andromachus autem

Ed. Chate. XIII. [573.]

Ed. Bal. II. (280.)

τὸ πεπλυνμένης προσθεῖναι, καὶ τῷ τὸν Ἀσκληπιάδην τῶν ἄλλων οὐγγίας μῖξαι, τουτέστιν ὀλκὰς ἢ δραχμὰς ἀργυρὰς ἢ ἡ ἑπτὰ ἡμῶν, ἐξ δὲ τὸν Ἀνδρόμαχον. ἔτι τὸ καθόσον μὲν ὁ Ἀσκληπιάδης βαλσάμου καρπὸν, ὁ δ' Ἀνδρόμαχος ξυλοβάλσαμον ἐμβάλλει καὶ πρὸς τούτοις, ὅτι μηδ' ὅλως ὁ Ἀσκληπιάδης τὸ ἄνθος τοῦ σχοίνου μίγνυσι, κατὰ δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τῶν ἔργων τοῦ φαρμάκου τῷ μὲν Ἀνδρομάχῳ πλέον οὐδὲν γέγραπται τοῦ δίδασθαι τισὶ μὲν ἐν κοχλιάριον, τισὶ δὲ δύο μεθ' ὕδατος ψυχροῦ πυάθων δ' ἢ θερμοῦ. τῷ δ' Ἀσκληπιάδῃ πλείω περὶ τῆς χρήσεως εἴρηται τῆς προκειμένης ἀντιδότου, πρὸς μὲν γὰρ τὰς δυσπεψίας τῶν ὑγιαίνοντων κελεύει δίδασθαι μίαν ὀλκὴν μεθ' ὕδατος ψυχροῦ πυάθων δ' ἡγοῦμαι δὲ λέγειν αὐτὸν δραχμὴν ἀργυρᾶν καὶ γὰρ οὕτω σχεδὸν ἅπασι τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς ἔθος ὀνομάζειν. ἄλλο δὲ νοεῖν ἡμᾶς οὐδὲν ἢ τοῦ πράγματος φύσις ἀναγκάζει. πρόδηλον δ' ὅτι δραχμὴν λέγομεν νῦν ἐν τοῖς τοιούτοις ἅπαντες ὅπερ Ῥωμαῖοι δηνάριον ὀνομάζουσιν. ἀλλ' ἐπὶ γε τῶν βραδυπνευόντων οὐχ ἅπάντων ἀρμόσει δίδόναι

lotae appofuit. Et quod Asclepiades reliquorum fingulorum fingulas uncias admifcuit, hoc eft drachmas argenteas octo aut feptem et dimidiam, Andromachus vero fex. Amplius etiam in eo, quod Afclepiades carpobalfamum, Andromachus xylobalfamum injicit, et praeterea quod Afclepiades florem junci odorati penitus relinquit. Caeterum circa promiffionem operum Andromachus nihil amplius fcripfit, quam quibusdam unum cochleare, quibusdam duo cum aquae frigidae aut calidae cyathis tribus exhibere, verum Afclepiades plura de ufu propositae antidoti prodidit. Ad tardas enim concoctiones fanorum ʒ j dari jubet cum aquae frigidae cyathis quatuor, opinor autem ipfum dicere drachmam argenteam; etenim fic fere omnes recentiores medici appellare in more habent, neque ipfa rei natura aliud nos intelligere cogit, manifeflam eft autem, quod drachmam dicimus nunc in hujusmodi omnes, quod Romani denarium appellant. Verum non omnibus tarde concoquentibus expedit

Ed. Chart. XIII. [573. 574.]

Ed. Bas. II. (280.)

τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνων μόνον, ἐφ' οἷς ἐπὶ χυμοῖς
 μοχθηροῖς γίνεται τοῦτο, μᾶλλον δ' ὅταν ὥσι λεπτοὶ καὶ
 χολώδεις. ποιήσει δ' ἂν τινα ῥαστώνην καὶ τοῖς ἄνεν χυμῶν
 τὴν ὑγρὰν δυσκρασίαν ἔχουσιν, ἐπὶ τοσοῦτον διαβιβῶκυϊαν τὸ
 πεπονθὸς μόριον, ὥς ἐκλύεσθαι καὶ χαλᾶσθαι παραπλησίως
 τοῖς συνδετικοῖς καλουμένοις νεύροις ἐπὶ τῶν κεχλασμένων
 ἄρθρων. ἐπὶ μέντοι τῶν χολὴν ἔχόντων ἐν τῇ κοιλίᾳ, μᾶ-
 λιστα ἐφ' ὧν ἐν αὐτοῖς τοῖς χιτῶσι διὰ βάθους περιέχεται,
 κάλλιον φάρμακον οὐκ ἂν εὗροις. [574] ἀλλ' οὐκ οἶδα ὅπως
 ὀλίγον αὐτοῦ δίδωσιν ὁ Ἀσκληπιάδης, τῆς συμμέτρου δό-
 σιως εἰς ἑστ. ἔξιούσης. πρὸς δὲ τοὺς φλεγμονὴν τινα
 ἔχοντας οὐκ ἀπλῶς δοτέον ἐν παντὶ καιρῷ τῆς φλεγμονῆς,
 ἀλλ' ὅταν πεφθῇ τε καὶ παρακμάσῃ, πέποννα γὰρ φαρμα-
 κείην ἀξιοῖ καλῶς ὁ Ἱπποκράτης, μὴ ὡμὰ, μηδ' ἐν ἀρχῇσιν,
 εἰ μὴ ὀργᾶ, τουτέστιν εἰ μὴ πρὸς τὴν ἐκκρίσιν ἐπείγοιτο ἡ
 κίνησις καὶ μήπω μηδεμίαν ἔχουσα πρὸς ἕν μέρος ἐδραΐαν
 ῥοπὴν τε καὶ στάσιν. ὀρθῶς δὲ τὸ φάρμακον τοῦτο τοῖς
 μὲν βραδυπεπτοῦσι καὶ τοῖς χολὴν ἐμοῦσιν ἢ ἄλλως πως

praebere hoc medicamentum, sed iis solum quibus ob vitio-
 sos humores tarda concoctio contingit et maxime cum te-
 nues fuerint et biliosi. Fecerit et quietem in iis, quibus
 citra vitiatos humores humida intemperies in tantum alle-
 ctam partem perfrigavit, ut exolvatur et laxetur ad modum
 ligatiorum nervorum circa laxatos articulos. At vero qui
 bilem in ventre habent, quae praesertim ipsis in tunicis in
 alto continetur, praestantius medicamentum non repererint.
 Verum haud scio qua ratione parum de ipso exhibeat Ascle-
 piades, quum moderata exhibitio ipsius ad drachmas tres
 progrediatur. Porro ad inflammationem habentes non sim-
 pliciter in omni inflammationis tempore dandum est, sed
 ubi concocta fuerit et declinarit. *Concocta enim medicanda*
certe censet Hippocrates, non cruda, neque in principiis,
nisi suoapte cieantur impetu, hoc est nisi motus ad excre-
 tionem nos adducat, qui nondum firmam aliquam inclina-
 tionem ac stationem ad unam partem habeat. Recte autem
 hoc medicamentum tarde concoquentibus aut bilem vomitu-

Ed. Chart. XIII. [574.]

Ed. Bas. II. (280.)

ῥευματιζομένοις τὸν στόμαχον, ἐπιπάττων ὕδατος κυάθοις τέσσαρσι, δίδωσι, τὴν ἐκ τοῦ μέλιτος ἀνατροπὴν προσγινομένην τῷ στομάχῳ δειδιώς. πρὸς δὲ τὰς παρακμὰς τῶν ἐνδον φλεγμονῶν μεθ' ὕδρομέλιτος ὡραίως ἂν τις δίδοι τοῦτο. καθάπερ καὶ κινεῖν οὔρα προαιρούμενος ἢ ἔμμηνα κενοῦν ὁ μὲν Ἀσκληπιάδης φησὶ μόνον δι' οἴνου. βέλτιον δ' ἂν, ὥς ἐγὼ φημι, ποιῇ τις, εἰ δι' οἰνομέλιτος δίδοι τὸ φάρμακον. οὕτω γὰρ ἅμα τε τὰ κατὰ τὴν ἐκ τῆς κοιλίας ἀνάδοσιν τε καὶ φορὰν ἐπ' οὔρα καὶ τὰ κατὰ τὰς μήτρας ἐνιστάμενα διαλύει καὶ τέμνει καὶ ῥώμην τοῖς μορίοις παρέχει δι' ὧν ποιεῖται τὴν πόρεϊαν. ἔτι τε τὴν θερμασίαν αὖξει τῶν τόπων δι' ὧν φέρεται, συντελοῦσαν καὶ αὐτὴν οὐ σμικρὰ πρὸς τε τὴν χύσιν τῶν ἐνισταμένων ὑγρῶν καὶ τὴν κένωσιν. μετὰ δὲ τὴν προγεγραμμένην ἱερὰν Θεμισωνος ἀντίδοτον ὁ Ἀσκληπιάδης ἑτέραν οὕτως ἔγραψεν· ἄλλη ἐκ τῶν Μαντίου δυνάμεων Ἀτταλική. ποιῇ στομαχικοῖς καὶ ἀπορρίπτουσι τὴν τροφήν, ποιῇ χοληρικοῖς, κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτω. ʒ κρόκον < β'.

tibus aut alias stomachi fluxione laborantibus aquae cyathis quatuor inspergens praebet, nimirum subversionem stomacho ex melle oborientem formidans. Ad declinationem autem internarum inflammationum cum aqua mulsa tempestive quis exhibuerit, quemadmodum etiam urinam ciere volens aut menses evacuare, Asclepiades quidem ex vino dandum ait. Praestiterit autem, ut ego sentio, cum vino mulso medicamentum praebere; ita enim simul et quae circa distributionem et delationem ex ventre in urinam et quae circa uterum instant, secat ac dissolvit, et robur partibus addit, per quas transitum facit, ampliusque et locorum per quos fertur caliditatem auget, quae et ipsa non parum confert ad instantes humores fundendos ac evacuandos. Post praescriptam hieram Themisonis antidotum Asclepiades aliam sic scripsit. *Alia ex Mantiae compositionibus Attalica. Facit ad stomachicos et rejicientes cibum, cholicos, coeliacos, dysentericos. Compositio sic habet. ʒ Croci ʒ ij,*

Ed. Chart. XIII. [574.]

Ed. Bas. II. (280.)

νάρδου < β'. ὑοσκυνάμου σπέρματος < α'. ἀλόης γο α'. βα-
λαυστίου γο α'. τραγακάνθης γο α'. πεπέρειως λευκοῦ γο α'.
ἀκακίας γο α'. ῥήου Ποιτικοῦ γο α'. ῥοὸς Συριακοῦ τοῦ
ἐπὶ τὰ ὄψα γο α'. ῥόδων χυλῶ ἀφειψημένων ἐν οἴνῳ αὐ-
στηρῶ ἀταλαβῶν, ποίει τροχίσκους ἀνά < α'. τὴν δὲ τρα-
γάκανθαν προειμβρέξας τῷ χυλῷ ἐνόν. τοῦτο τὸ φάρμακον
οὐδὲν ἔοικε τῷ προγεγραμμένῳ, καθαρτικὸν μὲν γὰρ ἐκείνο,
στυπτικὸν δὲ τοῦτό ἐστιν, ἀρμότιον τοῖς δι' ὑγρότητα πολ-
λὴν ἐκλύτον τε καὶ χαλαρὸν ἔχουσι τὸν στόμαχον ἢ καὶ
σύμπασαν τὴν γαστέρα, καθάπερ καὶ τοῖς ἄρθροις τὰ χα-
λάσματα γίνεται, διαβραχέντων ὑγρότητι πολλῇ τῶν ἐν αὐ-
τοῖς συνδέσμων, ἃ τοῖς πλείστοις τῶν ἱατρῶν ἔθος ἐστὶν
ὀνομάζειν συνδετικά νεῦρα· πολλὰ γὰρ τοιαῦται διαθέσεις
ἐν τε τῇ γαστρὶ καὶ τῷ στομάχῳ γίνονται τοῖς πολὺπο-
τοῦσι καὶ δαισιλῶς ὀπώρας ὑγραίνουσας ἢ ὅλως ἐδέσματα τοι-
αύτης κράσεως προσενεγκαμένοις. πολλῶν οὖν ὄντων τῶν
οὕτω διητημένων, εὐλόγως καὶ τὰ τῆς προειρημένης διαθέ-
σεως φάρμακα πλειστάκις εὐδοκιμεῖ τὴν στύψιν ἐπικρατοῦ-

nardi 3 duas, seminis hyoscyami 3 j, aloës 3 j, balauftii 3 j,
tragacanthae 3 j, piperis albi 3 j, acaciae 3 j, rhen Pontici
3 j, rhois Syriaci culinaris 3 j, excipe succo rosarum in vino
austero coctarum et redige in pastillos drachmae unius, tra-
gacantham vero succo praemaceratam unito. Hoc medica-
mentum nihil priori simile habet, illud enim purgatorium
est, hoc astringens, iis qui stomachum aut totum ventrem
ob multam humiditatem exolutum ac laxum habent con-
veniens, quemadmodum etiam in articulis ejusmodi laxi-
tates contingunt ligamentis ipsorum multa humiditate per-
rigatis, quae plurimi medici nervos ligatorios appellare so-
lent. Multi enim ejusmodi affectus tum in ventre tum in
stomacho sunt iis, qui multo potu se explent aut fructus
humectantes aut etiam edulia talis temperamenti ingerunt.
Quum itaque multi sint qui tali victu utantur, rationabiliter
etiam praedictae facultatis medicamenta saepe successu clara
evadunt, ut quae praedominantem astringendi vim habeant.

Ed. Chart. XIII. [574. 575.]

Ed. Bas. II. (280. 281.)

σαν ἔχοντα. ἔνθα δὲ ἦτοι κακοχυμίας ἐκκενῶσαι προσῆκειν ἢ θερμῆναι τὸ πεπονθὸς μόριον, οὐ μόνον οὐδὲν ὀνίνησιν ἢ τῶν οὕτω στυφόντων φαρμάκων χρήσις, ἀλλὰ καὶ βλάπτει. μετὰ γὰρ τὸ προγεγραμμένον φάρμακον ἐτέρων δυοῖν ὁ Ἀσκληπιάδης μέμνηται καλῶν ἐκατέρων αὐτῶν. σύγκειται δὲ ἐκ πολλῶν ἀμφοτέρω καὶ διὰ τοῦτό ἐστι πολύχρηστα, καὶ μᾶλλον γε τὸ δεύτερον. ὅτι δὲ ἐστι τοιοῦτον, οἷον εἶναι φησιν αὐτὸ, τῶν ἀπλῶν ἐν αὐτῷ φαρμάκων ἀναμιμνησκομένοις ἡμῖν, ὁποῖόν ἐστιν ἕκαστον, ἀκηκοόσι τε περὶ τῆς κατὰ τὴν σύνθεσιν αὐτῆς μεθόδου, δυνατόν ἐσται κρίνειν καὶ αὐτοῖς.

[575] Ἀστήρ στομαχικός· ποιῇ ἀποξύνουσι τὴν τροφήν, στροφουμένοις, καταρροϊκοῖς, κεφαλαλγικοῖς, αἰμοπτυϊκοῖς, φθισικοῖς, ποιῇ καὶ πρὸς τὰς περὶ κύστιν ἢ μήτραν διαθέσεις. ἢ δὲ σκευασία ἔχει οὕτως.] 24 Μανδραγόρου χυλοῦ < δ. σμύρνης < δ. βαλανστίου < δ. καστορίου < δ. κρόκου < δ. ὀπίου < στ. ἀνίσου < ἡ. σελίνου (281) σπέρμιτος < ἡ. στύρακος < ἡ. ὑσσώπου Κρητικοῦ < ιβ. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος < ιβ. συντίθει κατὰ τρόπον

Ubi vero aut vitiatos humores evacuare aut affectam partem calefacere oportet, non solum nihil juvat ita astringentium medicamentorum usus, sed etiam nocet. Post praescriptum medicamentum aliorum duorum Asclepiades meminit, quae et ipsa ambo bona sunt et ex multis composita ac propterea multi ad varios affectus usus et praesertim posterius. Quod vero tale sit, quale ipsum esse dicit, etiam nobis ipsis facile erit judicare ubi in memoriam revocari-mus simplicia in ipso medicamenta, qualia singula sint, ampliusque methodum compositionis ejus audiverimus.

[*Aster stomachicus, facit ad eos, quibus cibus in ventre acescit ad tormenta, destillationes, dolorem capitis, spuentes sanguinem, tabescentes, affectiones circa vesicam et uterum. Praeparatur sic.*] 24 Succī mandragorae drach iv, myrrhae drach. iv, balauitii 3 iv, castorii 3 iv, croci drach. iv, opii drach. sex, anisi 3 viij, seminis apii drach. viij, styracis 3 viij, hyssopi Cretici 3 xij, seminis hyoscyami albi drach. xij, composito pro more et digerito in pa-

Ed. Chart. XIII. [575.]

Ed. Bas. II. (281)

καὶ ἀνάπлатτε τροχίσκους καὶ δίδου πρὸς δύναμιν. τὸ δ' ἕγρον ἔστω κατάλληλον τῇ διαθέσει. ἀστὴρ ἀνίκητος, φάρμακον ἐπιτετευγμένον ἀνώδυνον, ὑπνοποιόν, πολύχρηστον. καὶ γὰρ τὰ περὶ τὸν στόμαχον ἰᾶται νοσήματα θαυμαστῶς, ὄξυριγμίας καὶ δυσπεψίας ἀπαλλάττει, στρόφους, λυγμούς, ἐμπνευματώσεις. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ τῆς κεφαλῆς ἀλγήματα πινόμενον τὸ φάρμακον καὶ ἔξωθεν καταχρίόμενον κατὰ τοῦ μετώπου ὅξει ἀνεθέν. ποιεῖ καὶ πρὸς ὠταλγίαν περδικίου χυλῷ ὁ τροχίσκος ἀνεθείς. ποιεῖ καὶ πρὸς ὀδονταλγίαν τῷ βρώματι ἐντιθέμενος, λιανθεῖς καὶ χαλβάνη ἀναληφθεῖς ἢ συκῆς ὁπῶ. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιφορὰς καὶ τὰς τῶν παρισθμίων φλεγμονὰς, οἶνω γλυκεῖ ἀνεθείς, ὥστε ἐπὶ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν τὸ ἔριον ἐμβρέχοντας ἐπιτιθέναι. τοῖς γὰρ τὰ παρίσθμια πιπονθόσιν χλιαίνοντας παραίνει ἀναγαγαρίζεσθαι. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς πᾶσαν αἵματος φορὰν ἀνεθείς οἶνω μυρτίτῃ, ποιεῖ καὶ πρὸς βῆχας χρονίους καὶ προσφαίτους καὶ πατάρρους διαλυθεῖς οἶνω Θηραίῳ ἢ προιτρόπῳ ἢ Σκυβελίτῃ. ποιεῖ καὶ φθισικοῖς, ἐμπυϊκοῖς, διαλυθεῖς πρασίου ἀφειψήματι. ποιεῖ αἱμοπτυϊκοῖς, δυσεντερικοῖς, χολερικοῖς,

fillos, dato pro viribus. Lignor sit affectioni conveniens. Aster alter inexuperabilis, medicamentum accommodatum sedans dolorem, inducens somnum, multi usus ad varios affectus. Nam et stomachi morbos mirabiliter sanat a ructibus acidis, aegris concoctionibus, torminibus, volvulis, inflationibus. Facit et ad capitis dolores potatum et foris illitum fronti aceto dilutum. Facit et ad oculorum dolorem pastillus perdicii succo dilutus. Facit et ad dentium dolorem cavernae inditus, tritus ac galbano exceptus axtfici succo. Prodest ad epiphoras et tonsillarum inflammationes vino dulci dilutus, ita ut ad oculos lanam eo imbutam imponamus: in tonsillis vero affectis tepefactum colluamus. Facit ad omnem sanguinis fluxum vino myrtite dissolutus, et ad veteres ac recentes tusses et destillationes dilutus vino Theriaco aut protropo aut Scybelite. Facit phthysicis, suppuratis, marrubii succo dissolutus. Haemoptoicis, dysentericis, cholericis, sanguinarias succo

Ed. Chart. XIII. [575.]

Ed. Bas. II. (281.)

χυλῶ πολυγόνου διαλυθεὶς καὶ πρὸς παντὸς ἐρπετοῦ πληγὴν ποθεὶς μετὰ πηγάνου ἀφειψήματος. λύει καὶ τὰς κατὰ περίοδον ἐπισημασίας, πινόμενος πρὸ δυοῖν ὥρων τῆς ἐπισημασίας μετ' οἴνου κεκραμένου κυάθων γ'. καὶ ἔμμηνα γυναῖξι κατάγει διαλυθεὶς ἀρτεμισίας ἀφειψήματι. ποιῇ καὶ πρὸς τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις, οἰνομέλιτι διαλυθεὶς, ὁμοίως καὶ ταῖς ὑστερिकाῖς πνιγομέναις βοηθεῖ. ποιῇ ἀρθριτικοῖς, ποδαγρικοῖς, γεντιανῆς ἀφειψήματι διαλυθεὶς. καὶ περὶ μὲν τούτων διαπράττεται ἐπὶ τοσοῦτον. τὰ δὲ τῆς συνθέσεως οὕτως ἔχει. ʒ σμύρνης < δ'. στύρακος < δ'. νάρδου Ἰνδικῆς < δ'. κασσίας σύριγγος < δ'. σφραγίδος Ἀθηνίας < δ'. μανδραγόρου φλοιοῦ < δ'. ἐν ἄλλῳ καὶ πεπέρειως < δ'. κρόκου < στ'. ὀποῦ μήκωνος < στ'. δαύκου Κρητικοῦ σπέρματος < ἦ'. ἀνίσου < ἦ'. σεσέλιως Μασαλιωτικοῦ < ἦ'. σελίνου σπέρματος < ἦ'. τὸ σμύρνιον καὶ τὸ στυράκιον καὶ τὸ ὄπιον οἶνω διαλύεται εὐώδει καὶ λεαίνεται. τὰ δὲ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται, εἴθ' ὁμοῦ μίγνυνται καὶ φυράται καὶ ἀναπλάτ-

dilutus, et ad omnis reptilis plagam cum rutae decocto potatus. Solvit irritationes per circuitum repetentes, duabus ante ejus invasionem horis ex vini diluti cyathis tribus acceptus. Menses etiam feminarum ducit artemisiae decocto dilutus. Facit et ad vesicae affectiones vino mulso dissolutus. Similiter etiam iis, quae ab utero suffocantur, auxiliatur. Facit arthriticis, podagricis, gentianae decocto dilutus. Et de his quidem quae efficit hactenus. Compositio vero hoc modo habet. ʒ Myrrhae drach. quatuor, ʒ Styracis drach. quatuor, ʒ nardi Indicae drach. quatuor, ʒ cassiae fistulae drach. quatuor, ʒ terrae Lemniae drach. quatuor, ʒ corticis mandragorae drach. quatuor. In alio exemplari etiam piperis drach. quatuor, ʒ croci drach. sex, ʒ succi papperis drach. sex, ʒ seminis dauci Cretici drach. octo, ʒ anisi drach. octo, ʒ fefelis Massiliensis drach. octo, ʒ seminis apii drach. octo. Myrrha et styrax atque opium vino dissolvuntur odorato et teruntur, arida vero tunduntur et cribrantur, ac deinde simul miscentur, subiguntur ac in pastil-

Ed. Chart. XIII. [575. 576.]

Ed. Bas. II. (281.)

τομεν τροχίσκους ὅλης ἄγοντας ἡμῖν καὶ ξηραίνομεν ἐν σκιᾷ.
ἢ χρησίς διδῆλωται. ἐν ἄλλοις τῶν τροχίσκων ἢ ὅλη ἀνὰ <α'.

Κεφ. δ'. [Τὰ ὑπὲρ Ἀρχιγένους γεγραμμένα ἐν τῷ
πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων περὶ τῶν κατὰ τὸν στό-
μαχον παθῶν.] Τῶν δὲ περὶ τὸν στόμαχον παθῶν πολλῶν
καὶ ποικίλων ὄντων, καὶ τούτων σχεδὸν ἀπάντων ὡς ἐπί-
παν ἐξ ἀπειρίας γινομένων, παντὶ σθένει αὐτὸν ἐπισκιπτέον.
εἰ μὲν θὴ ὑδάτων ἢ αἵρος κακία δείκνυται, ὡς μάλιστα ἐπι-
δέχεται μεθοδεύοντας, ταῦτα ἀλλάσσοντας ἀπαλλάττειν· εἰ δὲ
ἀσσηνῶν βρωμάτων, παραιτουμένους ταῦτα· εἰ δὲ διὰ πλη-
θος, συστέλλοντας τὰ σιτία [576] καὶ καθόλου ἐξ οὗ ἂν
ὑπονοήσωμεν γίνεσθαι, τούτῳ παραιτουμένους. εἰ δὲ πάντα
τὰ εἰρημένα εὐτακτοίη, παρ' αὐτὸν δὲ τὸν στόμαχον τὰ κατὰ
τὰς πέψεις παραποδίζοιτο, αἰμίμασι καὶ γυμνασίοις ἀνα-
φωνήσεσσι τε καὶ τοῖς τοιούτοις ὁμοίοις γινομένοις τὸν στό-
μαχον ῥωστέον. τοῖς δὲ ὀξύμεγμώδεσι κοριάνου ὡς κοχλι-
άριον δίδου πρὸ ἐτέρου τῶν σιτίων τρώγειν καὶ ἐπιρροφεῖν

los coguntur ponderis drachmae dimidia et in umbra re-
siccantur. Usus ostensus est. In aliis exemplaribus pastillo-
rum pondus drachmale proditur.

Cap. IV. [*Quae Archigenes in primo medicamen-
torum secundum genus prodidit de affectionibus circa sto-
machum.*] Quum multae et variae sint circa stomachum af-
fectiones, atque haec omnes fere in totum ex cruditate obo-
riantur, totis viribus considerandum. Et si quidem aquarum
aut aëris malitia ostendatur, universali via ac ratione quam
maxime licet utentes, haec immutando hominem liberare
est opus. Si vero ob inconfuetos cibos, eis interdicemus;
si vero ob copiam, cibos contrahemus, et in universum ex
quacunque causa suspicati fuerimus fieri, eam prohibebimus.
Quod si in omnibus ipsis bono ordine tractetur et juxta
ipsam stomachum tamen concoctiones impediantur, unctio-
nibus et exercitiis, vociferationibusque et aliis hujusmodi
per expertum artificem adhibitis stomachus corroboretur.
Verum ructu acido affectis coriandrum cochlearii mensura
ante reliquum cibum edendum dato et merum insuper bi-

Ed. Chart. XIII [576.]

Ed. Bas. II. (281.)

ἄκρατον. γενομένης δὲ ἀπειρίας μετρίας ποτὲ καὶ εὐκατα-
φρονήτου πλείονα χρόνον ἐπὶ τῆς κλίνης ἡρεμητέον. εἰ δὲ
μὴ τὰ πράγματα ἐπιτρέποι, ἐφ' ὅσον ἐνδέχεται, πᾶσαν διά-
τασιν καὶ κόπον, ἔτι τε καῦμα καὶ ψῦχος καὶ θυμὸν ἐκφει-
πτέον. ὀψιαίτιρον δὲ τῆς συνήθους ὥρας ἐν ζεστοῦ λουστέον.
ἐν τε τῷ προβαλανείῳ χλιαρὸν ὕδωρ πιόντες ἀπερευγέτω-
παν πάντα τὰ εἰς τὸν στόμαχον συναθροισθέντα φλέγματα,
ὀλιγοσιτία τε καὶ ὀλιγοπουσία τῇ πρώτῃ χρῆσθωσαν. εἰ δ'
εὐτονος ἢ φθορὰ τῶν σιτίων γένοιτο, δάκνοιντό τε τὸν στό-
μαχον καὶ ἐρεύνονται αὐτὰ, ἔτι τε ναυτοῦν, χλιαρῷ ποτί-
σας ἀνάγκαζε ἐξεῖν, μέχοι πᾶν τὸ διέφθορον καθαρισθῇ,
εἴτα ἐμβρέξας τὴν κεφαλὴν λιπαροῖς ὀθονίοις παρὰ πυρὶ θερ-
μανθεῖσιν ἢ τοιαύτῃ τινὶ ἀπεριέργῳ ἀγωγῇ, πυρία τὰ περὶ
τὸν στόμαχον καὶ ὑποχόνδρια παρηγορήσας τὰ τε ἄκρα λι-
παρὰ ψηλαφία ἢ καὶ κατελησία λείνας, ἐπὶ τοῦ κλινιδίου
ἡρεμεῖν ἐάσεις ἀσιτήσαντάς τε ἐξ ὅλου τῇ ἐξῆς, εἰ μηδὲν ἐπα-
κολουθήσειεν ἄτοπον. εὐτονοῦντας μὲν, ὥς προείρηται, λού-

bendum. Quod si quandoque moderata cruditas et quae
contemni possit, oboriatur, longiore tempore in lecto de-
cumbendum est, et si negotia id non permittant, quanto
possibile est, omnis distentio et labor, ampliusque aestus et
frigus, ac ira vitanda sunt. Serius etiam quam pro con-
sueti tempore ex fervida aqua lavandum est, et in priore
balnei domo aqua tepida hausta, omnia in stomachum co-
acervata pituitosa removenda, et modico cibo itemque potu
prima die utendum. Si vero fortis ciborum corruptio fiat
stomachique morsum sentiant ac ipsos eructent, ampliusque
nausea afficiantur, aqua tepida exhibita vomere cogito do-
nec omne corruptum expurgetur, deinde caput mollibus
linteolis ad ignem calefactis obducito, aut hujusmodi aliquo
non inani ductu locos circa stomachum foveto et praecor-
dia mitigato, summas item partes molli frictione aut etiam
constrictione lenito. Atque ita in lectulo quiescere finito,
ac inediam per totam sequentem diem perferre, si non ab-
surdum quid inde consequatur. Fortiores quidem, ut prae-

Ed. Chart. XIII. [576.]

Ed. Bas. II. (281.)

σας ἐπιμελοῦ· εἰ δ' ἀτονοῖεν, συμμέτρως ἐπὶ μίαν ἀγαλαβὼν τῇ ἐξῆς λοῦε, παραινῶν μέχρι τριῶν ἡμερῶν ἐν ταῖς τροφαῖς καὶ τοῖς πότοις μετριάζειν. ἀπεψίας μὲν οὖν τοιαύτης, ὡς τύπῳ εἰπεῖν, ἡ ἐπιμέλεια. περὶ δὲ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀποβαινόντων, οἷον διαρροίας ἢ χολέρας ἢ τῶν τοιούτων, ἐν ἰδίῳ τόπῳ εἰρήσεται. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὸν στόμαχον δυσχειρῶν, τοῖς μὲν καυσουμένοις τὸν στόμαχον μετ' ἐκλύσεως ἢ λειποθυμίας ἢ τινος ἀνορεξίας ἐξ οἰασθηπατοῦν αἰτίας, ὅτι μὴ πυρετοῦ, κυάθους τρεῖς ἢ τέτταρας δίδου ψυχροῦ ὕδατος καταρροφεῖν δις ἢ τρίς ἐκ διαλειμμάτων. καὶ εἰ μὲν παρηγοροῖντο, τούτῳ αὐτοὺς ἀνακτησάμενος ὡς τροφῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀναλάμβανε. εἰ δ' ἐπιμένοι, διακρατουμένων καὶ διαλεινομένων τῶν ἄκρων, ἀπόβρεγμά τι τῶν τοιούτων συνηχῶς καταρροφεῖν δίδου, οἷον φοινικοβαλάνων, μήλων κυδωνίων, ἀπίων, μεσπίλων, ἀρκευθίδων, ἐλίκων ἀμπέλων, ῥόδων, ῥοιᾶς ἀπυρήνου χυλὸν ἢ στροβίλους κ'. καὶ σικύου σπέρματος κόκκους κ'. μύρτων κ'. κρόκου ὀβολοῦς β'.

dictum est, effectos lavatione curato, si vero infirmi essent, moderate ad diem unum refectos, in sequentem lavato moderatis cibis ac potibus ad triduum uti iustos. Et crudittatis quidem talis quaedam, ut rudi quadam forma expressi, curatio existit. Verum de iis, quae ex ipsa proveniunt, velut profluvio ventris aut bilis per vomitum ac secessum rejectione aut aliis ejusmodi, in proprio loco dicetur. Caeterum in aliis stomachi molestiis, iis quidem, qui stomacho exuruntur cum exolutione aut animi deliquio aut appetentia perdita, ex qualicunque tandem causa praeter febrem, cyathos iij aut iv aquae frigidae absorbendos dato, bis aut ter per intervalla, et si quidem inde mitius habeant, ipsos revocatos tum cibo tum etiam aliis refocillare tentabis. Si vero permaneat malum, deprehensis atque laevigatis extremitatibus, hujusmodi quendam cremorem assidue absorbendum dato, velut palmularum, malorum cotoneorum, pyrorum, mespilorum, baccarum juniperi, pampinorum vitis, rosarum, mali item punici nucleum non habentis succum aut nuces pineas xx et seminis cucumeris grana xxv, baccas

Ed. Chart. XIII. [576.]

Ed. Bas. II. (281.)

ῥόδων δυοῖν φύλλα μεθ' ὕδατος δίδου πίνειν. ἢ ψυχρὸν ὕδωρ δίδου μετ' ὀμφακίου χυλοῦ, ἢ ῥόδων ἄνθος μετὰ νάρδου καὶ ὕδατος ψυχροῦ, ἢ ἀνδράχνης σπέρματος προσμιγέντος ἢ ἀτραφάξιος σπέρματος ἢ μήλων κυδωνίων ἀφειψήματος. ἢ σικύων σπερμάτια ἢ λεία ἐκ ψυχροῦ δίδου. ἢ ὄρουζαν ἐψησας μετὰ βουτύρου δίδου φαγεῖν. ἢ τραγορίανον λείαν μεθ' ὕδατος χυλίσας δὸς φαγεῖν. ἢ κυάμους Αἰγυπτίους ε' καὶ νάρδου Κελτικῆς ὀβολοὺς δύο, φρύξας ἀμφοτέρω καὶ λεάνας δίδου πιεῖν. ἐπιπάσας ῥόας ὀξείας καὶ γλυκείας χυλοῦ καὶ ὕδατος ἐκάστου ἴσον. ἢ κλώνιον ἡδυσμόν συλλέαντας δὸς πίνειν. ἢ οἰνάνθην ὁμοίως τρίψας μετὰ νάρδου Ἰνδικῆς δὸς πιεῖν. ἢ φακούς ἐψημένους λείους δίδου μεθ' ὕδατος. ἢ φοινικοβαλάνους μετὰ ῥόδων. ἢ πρασίον χυλὸν μετὰ μέλιτος καὶ βραχὺ ἡσυχάσασιν δίδου οἶνον μετὰ ἀλφίτου. ἢ καρδαμώμον δραχμὴν μίαν μετὰ ὀξύμέλιτος κυάθων τριῶν ποτίσας, σύγχρῃ καὶ ἄφες ἡριμεῖν. τοῖς δὲ σιλλίζουσι ξηρὰν κόρυζαν δίδου μασᾶσθαι. ἐπιθετέον δὲ ἕξω-

myrti xx, croci obol. ij et rosarum duarum folia ex aqua bibenda exhibeto. Aut aquam frigidam cum omphacii succo praebeto. Aut florem rosarum cum nardo et aqua frigida. Aut etiam portulacae semen admisceto aut atriplicis semen aut malorum cotoneorum decoctum. Aut cucumerum sativorum semina l trita ex frigida praebe. Aut oryzam coctam cum butyro edendam exhibe. Aut tragoriganum tritam et exuccatam cum aqua edendam praebe. Aut fabas Aegyptias x et nardi Celticae obol. ij, utraque tolla et trita bibenda exhibe cum mali punici acidi ac dulcis sacco et aqua, pari utriusque mensura. Aut menthae ramulum contritum bibendum dato. Aut oenanthem similiter tritam cum nardo Indica bibendam dato. Aut lentes coctos tritos ex aqua praebeto. Aut phoenicobalanos cum rosis. Aut marubii succum cum melle, et ubi paululum quieverint, vinum cum polenta exhibeto. Aut cardamomi 3 j cum aceti mulsi cyathis tribus potandam dato ac quiescere finito. Porro iis, qui salivam multam in stomacho aggregarunt, aridam conyzam manducandam dato, forinsecus vero stomacho impo-

Ed. Chart. XIII. [576. 577.]

Ed. Bas. II. (281. 282.)

θιν ἐπὶ τὸν στόμαχον ἀμπέλου φύλλα [577] χλωρὰ λεῖα ἢ μῆλα κυδώνια ἢ φοινικοβαλάνους ἢ μέσπιλα μετὰ κηρωτῆς, ἢ μυρσίνης ἀπαλὰ φύλλα ἢ βάτου ἢ σχίνου λεῖα μετὰ πάλης ἀλφίτου ψυχρῷ πεφυραμένου. ἢ χλωρὰν ἀνδράχνην ὁμοίως ἐσκευασμένην, ἢ τυρὸν ἀπαλὸν νεαρὸν μετ' (282) ἀλφίτου καὶ σελίνου φύλλων, ἢ σέρεως φύλλα μετ' ὄξους καὶ ἀλφίτων καὶ σελίνου φύλλων. πυρρυνμένων δὲ εὐτόνως φῦσαν πληρωθεῖσαν ὕδατος ἐπιτίθει, ἢ χιόνα ἐπίβαλλε, ἢ τῶν κολοκύνθων τὰ ξύσματα ἐπιτίθει καὶ καθόλου πάντα ὅσοις ἐπὶ τῶν καρδιακῶν χρῶμεθα. τὰ δὲ ἀλγήματα τοῦ στομάχου πραϋναι καὶ μάλιστα ἐφ' ὧν δυσθυμία τις ἢ ὑπορία παρεῖται, γάλα ὄνιον ἢ γυναικίον ἢ βόειον, κοχλῆκων ἐναφειψημένων πινόμενον, ἢ νάρδιον μύρον ἢ τῶν ἁλίων πολυτελῶν δίδον μεθ' ὕδατος, ἢ ἀπόζημα σχοίνου ἄνθους, ἢ καὶ ῥόδων ἄνθους ἐπιπασσομένου, ἢ ἀνδράχνης χυλὸν, ὅτε μὲν καθ' αὐτόν, ὅτε δὲ μετὰ τῆς νάρδου ἢ ὠοῦ λέκιθον πεφυρμένην καὶ ἀληλεσμένην μετὰ ἀλφίτων πότιζε, ἢ κάρουα πικρὰ μετὰ σικνίου σπέρματος καὶ στροβίλου, ἢ λαπάθου ἀγρίου

nantur vitis folia viridia trita, aut mala cotonea aut palmarum aut mēspila cum cerato. Aut myrti folia tenera vel rubi vel lentisci, trita cum polentae flore frigida subacta. Aut portulaca viridis similiter praeparata. Aut caseus recens mollis cum polenta et apii foliis. Aut seridis folia cum aceto et polenta ac apii foliis. Si vero multum sint aestuosi, vesicam aqua expletam imponito. Aut nivem superdato. Aut cucurbitarum tamenta imponito et omnino omnia, quibus in cardiacis utimur. Dolores autem stomachi lenit et maxime iis, quibus anxietas aliqua aut indigentia accedit, lac asininum aut muliebre aut bubulum, silicibus incoctis potatum. Aut unguentum nardinum vel aliquod pretiosum dato ex aqua. Aut decoctum schoenanthi, rosarum flore simul insperfo. Aut portulacae succum, quandoque per se, quandoque cum nardo. Aut ovi vitellum tostum et in farinam comminutum cum polenta bibendum dato. Aut amaras nuces cum cucumeris semine et nuce pinea. Aut rumi-

Ed. Chart. XIII. [577.]

Ed. Bas. II. (282.)

σπέρματος τριώβολον πότιζε. πάντα τὰ κατὰ τὸν στόμαχον ἀλγήματα καὶ δυσαραιστήματά φασι παύειν κοχλίαν ὠμόν. Διβυκὸν καταπινόμενον ὅλον. ἀναλυομένου δὲ αὐτοῦ μόνου καὶ ναυτιώδους τοῦ στομάχου γινομένου, θρίδακος λευκῆς σπέρματος ὀλίγον μεθ' ὕδατος κυάθων τεσσάρων ἢ ἐνὸς πιεῖν δίδου, ἢ στρουθῶν ἀφόδευμα ξηρὸν ἐπιπάσσω, ὡς ἄλφιτον, εἴτα ὕδωρ πίνουεν, εἴτα οἶνον, ἢ μαστίχης Χίας κοχλιάριον μετὰ ψυχροῦ ὕδατος, ἢ ἀπὸ πάγου νήσται καθ' ἡμέραν δίδου καὶ μασώμενοι αὐτὴν συνεχῶς τὸν σίελον ἀποπτυνέτωσαν. ἢ κόρυζαν ξηρὰν μασάσθωσαν. εἰ δὲ πρὸς τῷ πλάδι καὶ φλεγμονή τις εἴη, οἰνάνθην σὺν μελιλώτῳ ἢ ῥόδον ξηρὸν μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης, ὀλίγον ἐχούσης ῥητίνης ἀποκεκαυμένης ἐπιτίθει, ἢ ἀκακίας καὶ στυπτηρίας μηλείας ἴσα, κηρωτῆς τῷ διπλῷ ἀναλαβὼν, ὡς μάλαγμα ἐπιτίθει. ἐπὶ δὲ τῶν χολὴν μέλαιναν γεννώντων καὶ φουσμένων τὸν στόμαχον ἐπιτίθει τῷ στομάχῳ καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἐπιτάσει, σπόγγους ὅξει δριμυτάτῳ θερμῷ βεβριγμένους. μετὰ δὲ τούτους εἰ ἐπιμένουεν, στυπτηρίαν ὑγρὰν μετὰ χαλκάνθου λείου

cis silvestris seminis obolos tres bibendos praebeto. Omnes vero circa stomachum dolores et implacabiles molestias sedari ajunt cochlea Africana cruda integra vorata. Exoluto autem solum et nauseabundo facto stomacho lactucae albae semen modicum ex aquae cyathis quatuor aut uno bibendum dato. Aut passerum sterqus aridum velut polentam sive aquam biberint sive vinum inspergito. Aut mastiches Chiaae cochleare ex aqua frigida dato. Aut glaciem jejunis quotidie exhibeto, ut ea assidue manducata salivam expuant. Aut conyzam aridam manducent. Si vero una cum humectatione etiam inflammatio aliqua adsit, oenanthen cum meliloto aut rosam siccam cum cerato rosaceo parum resinae nistae habente impone. Aut acaciae et aluminis melii partes dupla cerati proportionem excipe et ut malagma impone. Caeterum quibus bilem atram generantibus stomachus inflatur, spongas aceto acerrimo calido imbutas ad stomachum imposito, atque hoc maxime tempore distentionum, et si postea etiamnum perseverarint, alumen liqui-

Ed. Chart. XIII. [577.]

Ed. Bas. II. (282.)

μέλειτι ἀναλαβὼν ἐπιτίθει, ἢ ταῦτα καὶ ἀλόην ἴσην μίξας
αὐτοῖς, κηρωτῇ μυρσίῃ ἀναλαβὼν ἐπιτίθει, ἢ κισσοῦ φύλ-
λοις ἐφθοῖς ἐν οἴνῳ κατάπλασσε, ἢ ἀρνογλώσσου μετὰ ἀλῶν
τριβέντα, ἢ ἀγελαιᾶς βοῦς βόλβιτον ξηρὸν ἐψημένον ἐν οἴνῳ,
ἢ πρασίᾳ μετὰ ἄρτου καὶ ῥοδίνου φυραθέντι, ἢ βολβοῖς
πυρρόδις καὶ στυπτηρίας ἴσης. μετὰ δὲ ταῦτα ποτιστέον αὐ-
τοὺς τῇ τε ἀπυρέτῳ λεγομένῃ ἢ τῇ ἱερᾷ ἀντιδότῳ ἢ τινι
ἄλλῃ, ἥτις ἐκάστῳ διὰ πείρας. τροφὰς δ' ἀρμοδίους τοῖς στο-
μαχικοῖς τάσδε δοτέον· τεῦτλον, φακὴν, τράγον, ὄρυζαν, χόν-
δρον, ἐγκαθειψημένων μῆλων κυδωνίων ἢ φοινικοβαλάνων ἢ
μισπιλίων ἢ ῥοᾶς ἀπυρήνου κόκκων ἢ μηλαπίων ἢ σχίνου
κλωνίων ἀπαλῶν, ἢ σμύρνης ἢ βάτου παραμιγνυμένων, ἄρτον
δὲ ἀκρόζυμον ἢ ἄζυμον. τῶν δὲ λαχάνων τῶν μὲν ὠμῶν
κιχώρια, μηκωνίδες, ἡρύγγιον, ἰντυβον ἢ γιγγίδιον, σέρις,
θρίδακας· τῶν δὲ ἐφθῶν εὐθετεῖ μάλιστα κράμβη καὶ σίσα-
ρον. τῶν δὲ λοιπῶν ἀφειψημάτων κοχλῖαι καὶ βολβοὶ, κρεῶν
δὲ γαστήρ, ῥύγχη, πόδες, κίχλαι, πέρδικες, ἀτταγῆνες, τρυγό-

dum cum chalcantho trito melle exceptum imponito. Aut
haec et aloëm pari portione mixta et cerato myrteo ex-
cepta imponito. Aut hederæ foliis vino coctis pro cata-
plasmate utitor, aut plantaginis cum sale tritis. Aut armen-
tarise hovis fercus aridum vino coctum. Aut marrubium
cum pane et rosaceo subactum. Aut bulbos rufos et alumen
pari portione imponito. Post haec antidotus apyretos ap-
pellata aut hiera aut alia quæpiam, quæ cuique per ex-
perientiam cognita est, in potu exhibenda est. In cibo sto-
machicis conveniunt beta, lens, tragus, oryza, alica, malis
cotoneis aut palmulis aut mespilis aut mali punici nucleo
carentis, granis aut melapiis simul incoctis, aut teneris
lentifci aut myrti aut rubi ramulis admixtis. Panis sit
summe tantum fermentatus aut penitus absque fermento
preparatus. Ex oleribus conveniunt cruda, cichorium, me-
conides, eryngium, intybus, gingidium, seris, lactucae, co-
cta maxime commoda est brassica et sisarum. Ex reliquis
autem coctis conveniunt cochleae et bulbi. Ex carnibus
venter, rostra, pedes, turdi, perdices, attagenes, turtures

Ed. Chart. XIII. [577. 578.]

Ed. Bas. II. (282.)

νεις, φάσσαι, νήσσαι, λαγωοί, δορκάδες, ὀψαρίων δὲ καρίδες, ἄστακοί, κολύμβαιναί, κάραβοι, τευθίδες, σπηΐαι καὶ τῶν σκληροσάρκων τρίγλαι, τῶν δὲ ὀστρακωδῶν μάλιστα μὲν κήρυκες, πορφύραι, κτένες, γλαῦκοι, σμαρίδες, βάλανοι. [578] τὸ δὲ σίσαρον ἐπὶ πᾶσι λαμβανόμενον καὶ ὡς εὐστόμαχον πρὸς τὰς ἀναλήψεις κατὰ τὰ πλεῖστα τῶν περὶ τὸν στόμαχον συμπτωμάτων συμφωνεῖ. πόμα δὲ ὃ ὑφ' ἐκάστου πινόμενος ἡδέως οἶνος. τοὺς δὲ πνευματουμένους καὶ διατεινόμενους τὸν στόμαχον πολίου δεσμίδιον καθέψων πότιζε. ἢ καλαμίνθης ἀφέψημα ἐξηθριασμένου τοῦ ὕδατος, μίξα, ὀλίγον μέλιτος καὶ πεπέρεως δραχμὴν μίαν δίδου. ἢ σπόγγον ὅξει δριμυτάτῳ βρέξας τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς βραχίοσιν ἐπιτίθει, μέχρι φλυκταινώσεως μάλιστα, εἰ καὶ ἀπироῖεν τὰς τροφάς. ἢ τήλινον ἄλευρον ὅξει φυρῶν ἢ σίνηπι λεῖον σὺν ὅξει μέχρι φοινίξεως. ἢ ψύλλιον ὅξει καὶ ὕδατι βρέξας καὶ ἐν ὀλμῳ κόψας, προσδοῖς κοχλίων σαρκῶν ἴσον, μαλαγματῶδες ποιῶν ἐπιτίθει. ἀνώδυνα στομαχικοῖς. κύμινον πεφρυγμένον καὶ σέ-

palumbes, anates, lepores, dorcades. Ex piscibus squillae, gammari, colymbaenae, locustae, loligines, sepiae, et ex iis qui duras carnes habent mulli, ex testaceis maxime buccina, purpurae, pectines, glauci, cerri, glandes. Verum si farum a reliquis omnibus acceptum, ut stomacho gratum et refectioni commodum, ad pleraque omnia stomachi symptomata conveniens est. In potu prodest vinum, quod unusquisque libenter bibit. At vero iis, qui inflantur et stomacho distenduntur, polii fasciculum coquito et bibendum dato. Aut calaminthae decoctum per noctem sub dio expositum, modico melle et piperis 3 j admixtis, bibendum praebeto. Aut spongiam acerrimo aceto imbutam pedibus ac brachiis imposito, usquequo bullae excitentur, maxime si cibos rejectent. Aut foenigraeci farinam aceto subactam. Aut sinapi tritum cum aceto usquequo rubefiat locus. Aut psyllium aceto et aqua maceratum et in mortario tustum, pari portione carnum cochlearum admixta, in malagmatis forma imposito. Quae stomachicis dolorem eximant. Cuminum

Ed. Chart. XIII. [578.]

Ed. Bas. II. (282.)

λινον ἀνὰ ὀλίγον πότιζε σὺν ὕδατι. ἢ ἀλόης δύο ὀβολοὺς μετὰ οἰνομέλιτος ἢ οἶνον ἢ ὕδατος πότιζε. ἢ ἀβροτόνου καὶ θύμου ὅσα δύο ὀβολοὺς σὺν οἶνῳ δὸς πιεῖν. διαδέσμοις δὲ τῶν ἄκρων εὐτόνως χρῶ, κατ' αὐτοῦ δὲ τοῦ στομάχου σικύαις, τε καὶ πυρίαις ποικίλαις. εἰ δὲ εὐτανος σφρόδρα ἢ διάτασις εἴη καὶ φλεβοτομία δραστήριον βοήθημα καὶ λύσις κοιλίας διὰ βαλάνου. ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης περὶ τοῦ βουλίμου καὶ τοῦ λυγμοῦ τὰ ὑπογεγραμμένα. τοὺς δὲ βουλιμιῶντας ἐν ταῖς ὁδοῖς ἢ ἄλλως πως ἀνακτησόμεθα μὲν ὁσφραίνοντες ὄξει ἢ γλήχωνι, ἢ τῇ παρατυχούσῃ γῇ βρέξαντες ὄξει ἢ μήλοις ἢ ἀπίοις ἢ τῶν ἄλλων καρπῶν τῶν παρακειμένων. ἔτι δὲ ἀρτίδιον συνοσφραίνοντες καὶ προσφέρεισθαι ἀναγκάζοντες, πρὸς ἕκαστον γὰρ τούτων διεγείρονται ταχέως. πρὸς δὲ τούτοις ὕειον κρέας ὀπτὸν καὶ ἐφθόν. καὶ καθόλου πᾶν τὸ τροφῶδες καὶ μάλιστα τὰ ὀσμὴν κνισώδη καὶ εὐάρτυτον καὶ ἱκανὴν ἔχοντα. ταύταις γὰρ ταῖς

tostum et apium, utrumque modica portione cum aqua bibendum praebe. Aut aloës obol. ij cum vino mulso aut vino aut aqua bibendos dato. Aut abrotoni et thymi utriusque obol. ij, ex vino praebe bibendos. Ligaturas insuper extremarum partium fortiter adhibe et circa ipsum stomachum cucurbitulis et fomentis variis utere. Quod si vehementer valida sit dissensio, etiam venae sectio efficax auxilium erit et alvi solutio per supposititiam glandem. Deinceps post praescripta Archigenes de fama ingenti, itemque de singultu prodit quae sequuntur. Porro eos, qui ex ingenti fame in viis vel alio quocunque modo animo linguuntur, revocabimus odoramentis aceti aut pulegii, aut quae forte obtingit terra aceto macerata aut malis aut pyris aut aliis similibus fructibus, qui ad manum sunt. Panem insuper odorandum dabimus et ingerere cogemus. Ad haec enim singula confestim excitantur et praeterea ad suillam carnem assatam ac coctam et in universum ad omne, quod multum alit et praefertim ea, quae odorem nidorosum ac probe conditum abundanter habent; per hujusmodi enim odores

Ed. Chart. XIII. [578.]

Ed. Bas. II. (282.)

ὀσμαῖς κατὰ τὸ πλεῖστον οἱ τοιοῦτοι ἀνακτῶνται. τὰ τε ἄκρα αὐτῶν οὐδὲν ἑλαττον διακρατητέον καὶ διεγερτέον αὐτοὺς, τὰς τε σιαγόνας νύσσοντας καὶ τρίχας ἢ ὥτα ἀνατείνοντας. ἀνακτῆσθαι δὲ ἀπὸ τῆς ἐκλύσειως, ἄρτον ἐν κράματι ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν δυναμένων ἀθρόως ἀναλαβεῖν δίδους, οἶον ὡς ῥοφητὰ, βολβούς, κοχλίας. καὶ γὰρ τὸν πλάδον τοῦ στομάχου τούτων ἕκαστον παραιτεῖται καὶ ἐν ὀλίγῳ πλήθει δύναμιν ἱκανὴν ἔχον ἀθρόως ῥώννυσιν. τοῖς δὲ λύζουσι πῆγαν μετ' οἶνου δίδου ἢ νίτρον ἐν μελικράτῳ ἢ σέλινον ἢ καστόριον ἢ ἀβρότοιον ἢ ἀριστολοχίαν ἢ δαῦκον Κρητικόν ἢ κύμινον ἢ ἄνισον ἢ ζιγγίβερι ἢ σκίλλαν μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου ἢ τορδύλου ἢ δίκταμνον ἢ καλαμίνθην ἢ ἄκορον ἢ ἄσαρον ἢ νάρδον Κελτικὴν ἢ γλήχωνα, ἰδίᾳ ἕκαστον καὶ ὁμοῦ.

[Τὸ διὰ τῶν κυδωνίων μῆλων τοῦ χυλοῦ φάρμακον ἡμέτερον.] Αἱ μὲν μεγάλαι τοῦ στόματος τῆς κοιλίας διαθέσεις ὑπὸ τῶν ἐμπροσθεν εἰρημένων φαρμάκων θεραπεύονται, τὰς δὲ μετρίας σχεδὸν πλήν τῶν κατ' ἐγκαυσιν σφοδρὰν γινο-

ut plurimum tales revocantur. Nihilominus tamen etiam extremae partes ipsorum constringendae sunt, ipsique excitandi tum maxillarum punctura tum capillorum ac aurium distentione. Resocillabis porro ab exolutione, panem in vino diluto aut etiam aliud quippiam ex iis quae acervatim reficere vires possunt exhibendo, velut sunt ova forbilia, bulbi, cochleae. Etenim singula haec stomachi humiditatem eximunt et in modica mole multam vim complexa cumulativum corroborant. Singultientibus autem rutam cum vino dato aut nitrum in aqua mulsa aut opium aut castorium aut abrotonum aut aristolochiam aut daucum Creticum aut cuminum aut anisum aut zingiberis radicem aut scillam cum aceto et oleo aut tordylion aut dictamnium aut calaminthen aut acorum, asarum item et nardum Celticum et pulgionem, singula tum per se tum simul mixta.

[Medicamentum nostrum ex succo malorum cotoneorum constans.] Magnae equidem oris ventris affectiones a praedictis medicamentis curantur, moderatas vero omnes ferme praeter eas, quae ex vehementi ardore fiunt, sub

Ed. Chart. XIII. [578. 579.]

Ed. Bas. II. (282. 283.)

μένων, ὠφελεῖ τὸ ὑπογεγραμμένον φάρμακον. 4 κυδωνίων μήλων χυλοῦ ξε. β'. μέλιτος Ἀττικοῦ ξε. β'. ὄξους ξε. α' S". ἴαν δὲ ἱκανῶς εἶη δριμύ, ξε. α'. ἀρκεῖ ζιγγιβέρειως γο γ'. πεπέρειως λευκοῦ γο α'. τὰ ξηρὰ ἐπιπάσσεις, ὅταν ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς ἐψόμενος ὁ χυλὸς τῶν μήλων μετὰ τοῦ μέλιτος καὶ τοῦ ὄξους ἔχη σύστασιν Ἀττικοῦ μέλιτος.

[579] [Ἄλλα τὸ διὰ τῶν κυδωνίων μήλων τῆς σαρκὸς.]

4 Τῶν κυδωνίων μήλων τῆς σαρκὸς λίτρας γ'. μέλιτος λίτρας γ'. ὄξους λευκοῦ λίτρας γ'. πεπέρειως γο γ'. ζιγγιβέρειως γο γ'. πετροσελίνου Μακεδονικοῦ γο α'.

Κε φ. ε'. [Περὶ τῶν ἔξωθεν ἐπιβαλλομένων τῷ στόματι τῆς κοιλίας.] Καλοῦσι μὲν οἱ πλείστοι τῶν ἱατρῶν οὐκ οἶδ' ὅπως, ὥσπερ ὁ Ἀσκληπιάδης καὶ ὁ Ἀνδρόμαχος, ἅπαντα τὰ ἔξωθεν (283) ἐπιτιθέμενα, καὶ συνάγῃ στύφοντα πᾶν σκληρύνῃ, μαλάγματα. συγχωρήσαντες δὲ αὐτοῖς ἡμεῖς, εἰ καὶ μὴ κυρίως ὀνομάζουσιν, ἃ γεγράφασι πρὸς τὰς τοῦ στομάχου διαθέσεις χρήσιμα φάρμακα, διὰ τῆς πείρας οὐ μόνης τῆς ἐκείνων,

Scriptum medicamentum juvat. 4 Succi malorum cotoneorum sextarios duos, mellis Attici sextarios duos, aceti sesquiseptarium, si vero multum acre fuerit, sextarium unum, zingiberis quadrantem, piperis albi unciam unam, arida sperges, ubi malorum succus cum melle et aceto coctus ad lentum ignem Attici mellis crassitiem acceperit.

[Aliud ex malorum cotoneorum carne constans.] 4

Malorum cotoneorum carnis lib. iij, mellis lib. iij, aceti albi lib. iij, piperis quadrantem, zingiberis quadrantem, petroselini Macedonici unciam unam.

Cap. V. [De medicamentis, quae foris ori ventris imponuntur.] Vocant quidem plurimi medici, haud scio quare, velut Asclepiades et Andromachus, omnia medicamenta, quae forinsecus imponuntur, sive astringendo condensent sive indurent, malagmata. Verum nos permittemus ipsis, etiam si non proprie appellant. Quae autem conscripserunt ad stomachi affectus commoda medicamenta, per experientiam non illorum solum, sed etiam nostram appro-

Ed. Chart. XIII. [579.]

Ed. Bas. II. (283.)

ἀλλὰ καὶ τῆς ἡμετέρας κεκριμένων νῦν ὑπογράφομεν, ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ἀρξάμενοι.

[Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα φάρμακα πρὸς τὰς τοῦ στομάχου διαθέσεις ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἐντὸς, ἃ Μαρκελλας ἐπιγράφει.] Εὐηνοῦ πρὸς τὰς τοῦ στομάχου ἀνατροπὰς καὶ περιωδυνίας, ποιῇ καὶ πρὸς τὰς κατὰ μέρος φλεγμονάς. ʒ οἰνάνθης < ἡ'. κρόκου < β'. ῥόδων ξηρῶν < δ'. μελιλώτου < δ'. μαστίχης < δ'. ἡλέκτρον ῥινήματος < δ'. φοινικοβαλάνων τῆς σαρκὸς γο γ'. οἶνου μυρτίτου ὅσον ἔξαρκι. τὰ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ καὶ τῷ μυρτίτῃ διαλύσας, ὥστε κηρωτῆς παχυτέρας πάχος ἔχειν, ἐπιβάλλε τούτοις τὴν σάρκα τῶν φοινικοβαλάνων καὶ ἀνακόψας ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκινασθείσῃ διὰ ῥοδίνου, ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον, ἐπιτίθει κατὰ τοῦ στόματος τῆς κοιλίας, ποιῇ καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀφθαλμῶν φλεγμονάς. ἄλλο. ʒ οἰνάνθης < στ'. κρόκου < δ'. σμύρνης < δ'. ῥόδων ἄνθους < δ'. μελιλώτου, μαστίχης ἀνὰ < δ'. ἀλόης < δ'. μαν-

bata, ea nunc ascribemus, ab iis quae Asclepiades prodidit initio facto.

[Quae medicamenta Asclepiades ad stomachi affectus in quarto externorum tradidit, quae Marcellae inscribit.] Eveni ad stomachi subversiones doloresque, facit etiam ad inflammationes. ʒ Oenanthēs drach. octo, croci drach. duas, rosarum siccarum drach. quatuor, meliloti drach. quatuor, massiches drach. quatuor, ramentorum succini drach. quatuor, carnis phoenicobalanorum quadrantem, vini myrtei quod satis est. Arida tundito et per angustissimum cribrum concernito et cum vino myrteo diluito, ut cerati spissioris crassitudinem accipiant, his carnem phoenicobalanorum addito et conquassata cerato ex rosaceo apparato, excipito et linteolo infarta ori ventris imponito. Facit et ad oculos inflammatos. Aliud. ʒ Oenanthēs drach. sex, croci drach. iv, myrrhae drach. quatuor, floris rosarum drach. iv, meliloti, massiches, utriusque drach. quatuor, aloës drach.

Ed. Chart. XIII. [579.]

Ed. Bas. II. (283.)

δραγόρου γλοιοῦ < δ'. φοινικοβαλάνων τῆς σαρκὸς γο γ'. ἀναλαμβάνει κηρωτῇ σκινασθείῃ διὰ ῥοδίνου.

[Ἀσκληπιάδου τοῦ ἐπικληθέντος φιλοφυσικοῦ, πρὸς τὰς τοῦ στομάχου ἀνατροπὰς, ποιῇ κοιλιακοῖς δυσεντερικοῖς.]
 24 Ὑοσκυάμου σπέρματος < δ'. σιλίνου σπέρματος < δ'. ῥόδων ἄνθους < β'. ἀνίσου σπέρματος < β'. ὑποκυστίδος χυλοῦ < β'. σμύρνης < β'. κρόκου < α' S". ὀπίου < α' S". τὰ ξηρὰ κόπτει καὶ σῆθι λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. τὴν δὲ ὑποκυστίδα καὶ τὴν σμύρναν καὶ τοῦ μήκωνος τὸν ὀπὸν οἶνω μυρτίτῃ διαλύσας ἐπίβαλλει τοῖς ξηροῖς καὶ ἀνάπλαττει τροχίλους καὶ ξήραινεν ἐν σκιᾷ. ἐν δὲ τῇ χρήσει κόπτων ὅσον ἔσται ἀναλαμβάνει μέλιτι ἐφθῶ, ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνην ἐπιτίθει ἐπὶ τῶν πιπονηθόντων. εἰ δὲ πῶς ἰσχυρὸν εἴη τὸ ῥεύμα, προστίθει ὑποκυστίδος χυλοῦ ἄλλην < καὶ ῥόδων τοσόνδε.

[Ἄλλη Γάλλου Μάρκου τοῦ Ἀσκληπιάδου, πρὸς τὰς εἰρημύνας διαθέσει.] 24 Ὑοσκυάμου σπέρματος < γ'. ῥόδων ἄνθους < β'. ἀνίσου < β'. σιλίνου σπέρματος < δ'. ὀπίου

quatuor, corticis mandragorae ℥ iv, carnis palmularum quadrantem, excipe cerato ex rosaceo apparato.

[*Asclepiadae, qui philophysicus dictus est, ad stomachi subversiones. Facit et coeliacis et dysentericis.*] 24 Seminis hyoscyami ℥ iv, seminis apii ℥ iv, floris rosarum drach. duas, seminis anisi drach. ij, succi hypocystidis ℥ ij, myrrhae ℥ duas, croci ℥ j β, opii ℥ j β. Arida tundito et per angustissimum cribrum excernito, hypocystidem vero et myrrham et papaveris succum vino myrteo dissoluta aridis adjicito et pastillos formato, eosque in umbra resiccato. Usus tempore quantum opus est tufum, melle cocto excipito et deinde linteolo infartum locis affectis imposito. Si vehemens fuerit fluxio, succi hypocystidis aliam adhuc drachulam addito et floris rosarum tantundem.

[*Aliud Galli Marci Asclepiadei, ad eosdem affectus.*] 24 Seminis hyoscyami drach. iij, florum rosarum drach. duas, anisi drach. duas, seminis apii drach. iv, opii drach. j,

Ed. Chart. XIII. [579. 580.]

Ed. Bal. II. (283.)

◀ α'. ὑποκυστιδὸς χυλοῦ ◀ β'. σμύρνης Τρωγλοδύτιδος δραχμὰς β'. κρόκου ◀ α' S''. οἴνου μυρτίτου τὸ αὐτάρκεις, μέλιτος ἀφιψημένου ὅσον ἔξαρκεῖ, σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προεῖρηται. [580] τὰ τοιαῦτα τῶν φαρμάκων πίνεται καὶ σφόδρα βοηθεῖ. ἐπισχεθέντος δὲ τοῦ ρεύματος καὶ παρεπομένης ὀδύνης προστίθεται δεῖ τῇ τοῦ φαρμάκου σκευασίᾳ τασάντας ὀλκὰς κηρωτῆς σκευασθείσης διὰ ῥοδίνου. ἐπιγινόμενου δὲ πολλοῦ ρεύματος, προστίθεται τοῦ φαρμάκου ὑποκυστιδὸς χυλοῦ ◀ γ'. καὶ ῥόδων ἄνθους ἄλλην ◀, ἀγρυπνίας δὲ ἐπιγινόμενης καὶ τοῦ μήκωνος ὅπου προστίθει ἄλλην ◀.

[Ἄλλο Νικηράτου κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, σφόδρα γενναῖον.] ʒ Οἰνάνθης ◀ β'. ῥόδων ξηρῶν γο α'. μαστίχης γο α'. ἀλόης γο α'. κηκίδων ὀμφακιδίων γο α'. στυπτηρίας στρογγύλης γο α'. ἀκακίας γο α'. κηροῦ λίτραν α'. πίσης βρυτίας γο γ'. μυρσίνου ἐλαίου λίτραν α'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. ἄλλο σφόδρα γενναῖον. ʒ οἰνάνθης γο α'. ὀμφακίου γο α'. κηκίδος ὀμφακιδίδος γο α'. στυπτηρίας ἑχιστῆς γο α'. ἀκακίας γο α'. κυτίνων ῥοιᾶς γο α'. βαλανστίου ◀ α'.

succi hypocyssidis drach. ij, myrrhae Troglodytidis drach. duas, croci sesquidrachmam, vini myrtei quod satis est, mellis cocti quod sufficit, praepara ac utere ut dictum est. Ejusmodi medicamenta etiam bibuntur et valde auxiliantur. Colibito autem fluxu et sequente dolore, tantundem ponderis cerati rosacei ad medicamenti confectionem addere oportet. Si vero multa fluxio contingit, ad medicamentum succi hypocyssidis drachmas tres conjicito et florum rosarum aliam drachmam. Vigiliis infestantibus, etiam succi papaveris aliam drachmam addito.

[Aliud Nicerati, coeliacis, dysentericis, valde generosum.] ʒ Oenanthes drach. duas, rosarum siccarum ʒ j, mastiches ʒ j, aloës ʒ j, gallarum omphacitidum ʒ j, aluminis rotundi ʒ j, acaciae ʒ j, cerae lib. j, picis brutiae ʒ ii, olei myrtei lib. j, arida cum liquidis committito. Aliud valde praeclarum. ʒ Oenanthes ʒ j, omphacii ʒ j, gallae omphacitidis ʒ j, aluminis scissi ʒ j, acaciae unc. unam, cytinorum mali punici ʒ j, balauftii ʒ j, mastiches ʒ j, vini

Ed. Chart. XIII. [580.]

Ed. Bas. II. (283.)

μαστιχης γο α'. οἶνου μυρτίνου ὥστε τὰ ξηρὰ φυρᾶσαι, φοι-
νικοβαλάνων τῆς σαρκὸς γο στ'. ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευ-
ασθείσῃ διὰ σχινίνου λίτρα μιᾷ σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προ-
εῖρηται. τὰ μὲν οὖν προγεγραμμένα φάρμακα στυπτικώτερά
ἐστι δυνάμει, τὰ δ' ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμ-
μένα μικτῆς, ὡς καὶ τὰς σκληρουμένας φλεγμονὰς ἐκθερα-
πεύειν καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς ἥπατικοῖς ἐστι χρήσιμα. δέον-
ται γὰρ κᾶκεῖνοι μεμίχθαι τι τῶν στυπτικῶν τοῖς χαλαστι-
κοῖς, οὐ μὴν ὁμοίως τοῖς στομαχικοῖς· ἐπικρατεῖ γὰρ ἡ στυ-
πτικὴ ποιότης ἐν τοῖς στομαχικοῖς φαρμάκοις.

[Μάλαγμα Νείλου ἐπιγραφόμενον, ποιῇ πρὸς τὰς τῶν
ὑποχονδρίων διατάσεις καὶ πρὸς τὰς τῶν ἄρθρων ὀδύνας.
ἐστι δὲ καὶ διαλυτικὸν πάσης σκληρίας. ποιῇ πρὸς τρίμματα
καὶ λυγίσματα μετὰ τὰς παρακμὰς τῶν φλεγμονῶν ἐπιτιθέ-
μενον, ποιῇ σπληνικοῖς, ἥπατικοῖς.] 4 Κηροῦ λίτραν α'.
ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν α'. ἐλαίου κυπρίνου λίτραν
α'. κρόκου γο S'. ὅξους ὅσον ἔξαριτ, τὸ ἀμμωνιακὸν δια-
λύσας, εἰθ' οὕτως ἐπίβυλλε τὰ ξηρὰ.

myrtitae quantum satis est his subigendis, carnis phoenico-
balanorum 3 vj, excipe cerato praeparato ex lentiscini libra
una, praepara ac utere ut dictum est. Haec quidem igitur
praescripta medicamenta facultatis sunt astringentioris, quae
vero deinceps ab Asclepiade prodita sunt, mixtam faculta-
tem habent, adeo ut etiam induratas inflammationes curent
et propterea etiam hepaticis utilia sunt; opus enim habent
etiam illi astringentium ad laxantia mixtura non tamen
aeque, ut stomachici; in stomachicis enim medicamentis qua-
litas astrictoria praedominatur.

[Malagma Nilo inscriptum, facit ad hypochondrio-
rum distentiones et articulorum dolores. Dissolvit omnem
duritiem. Facit et ad exarticulata et luxata post decli-
nationem inflammationum impositum. Facit spleniticis et
hepaticis.] 4 Cerae lib. j, ammoniaci thymiamatis lib. j,
olei cyprini lib. j, croci 3 β, aceti quod satis est, ammo-
niacum dissolvito, deinde sic arida adjicito.

Ed. Chart. XIII. [580.]

Ed. Basl. II. (283.)

[Ἄλλο ἐκ τῶν Ἀρείου Ἀσκληπιάδου.] ʒ Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας δύο, λιάνας ἐπιμελῶς καὶ βαλάν εἰς ἄγρος κραιμεῖον, ἐπίβαλλε τούτῳ ἄλός ανθους λίτραν α'. καὶ ἐλαίου κυπρίνου λίτραν α' δ'. ἔψε μαλακῶ πυρὶ χρώμενος καὶ κινῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν ἐμπλαστρώδεις γένηται, ἐπίβαλλε κηροῦ λίτρας β'. καὶ ὅταν τανῇ καὶ ἀμόλυντον γένηται, ἐξέρας εἰς θυλίαν, καὶ ἀνακόψας, ἐπιμελῶς ἀνελόμενος χρῶ.

[Μάλαγμα Νειλέως κροκηρόν φάρμακον ἐπιτατευγμένον πρὸς τὰς εἰρημίνας διαθέσεις. ποιῇ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα. τούτῳ ἐχρήσατο Λυκίνιος Ἀττικός.] ʒ Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν α'. κηροῦ λίτραν α'. ροδίνου λίτραν α'. κρόκου γο α'. ὅζους ὅσον ἐξαρχεῖ, σκεύαζε κατὰ τρόπον.

[Ἄλλο τὸ μῆλινον ἐπιγραφόμενον ἀρωματικόν, ἥπατικοῖς, στομαχικοῖς καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑποχοιδρίων διατάσεις καὶ πᾶσαν νευρικὴν συμπίθεαν.] ʒ Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ρ'. κηροῦ Ποντικοῦ < ρ'. μελιλώτῳ < ιβ'. κρόκον, σμύρνης, βδελλίου ἀνὰ < η'. ἐλαίου κυπρίνου λίτραν α'.

[Aliud ex libris Arii Asclepiadei.] ʒ Ammoniaci thymiamatis lib. ij, diligenter tritas in vas fictile conjice, eique floris salis lib. j adde et olei cyprini sesquilibram. Coque ad lentum ignem assidue agitando, atque ubi emplastrum formam acceperint, adjice cerae lib. ij, qua eliquata, quum medicamentum amplius non inquinaverit, eximito et in mortarium transferto, conquassatumque diligenter reponito ac utitor.

[Malagma Nilei crocerum, medicamentum accommodatum ad praedictos affectus, facit et ad erysipelata. Hoc usus est Licinius Atticus.] ʒ Ammoniaci thymiamatis libram unam, cerae libram unam, olei rosacei libram unam, croci unciam unam, aceti quantum sufficit, praeparato pro more.

[Aliud melinum inscriptum aromaticum, hepaticis, stomachicis et ad praecordia distenta et omnem nervorum per consensum affectionem.] ʒ Ammoniaci thymiamatis ʒ c, cerae Ponticae drach. c, melilotorum drach. duodecim, croci, myrrhae, bdellii, singulorum drach. viij, olei cyprini lib. unam.

Ed. Chart. XIII. [581.]

Ed. Bas. II. (285.)

[581] [Ἄλλο. ποιῆ στομαχικοῖς, ἥπατικοῖς καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων φλεγμονάς καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπτώσιν.] ʒ Κηροῦ ʒ ρ'. κρόκου ʒ ιβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ʒ ρ'. σμύρνης ʒ ιβ'. βδελλίου ʒ η'. μάγματος ἡδυχρόου γο γ'. οἶνου γλυκέος ὅσον ἔφαρκει, ἐλαίου κυπρίνου λίτραν α'. σκεύαζε μετὰ τρόπον.

[Ἄλλο τὸ τοῦ Νεαπολίτου ἀρωματικὸν ἐπιγραφόμενον, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς τῶν ἐντὸς διαθέσεις.] ʒ Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας γ'. κηροῦ λίτρας γ'. ῥοδίνου λίτρας γ'. μάγματος ἡδυχρόου λίτρας S'. μελιλώτου λίτρας S'. κυπρίου λίτρας S'. νάρδου Κελτικῆς λίτρας S'. ρχοίνου ἄνθους λίτρας S'. οἶνου γλυκέος ὅσον ἔφαρκει, τὰ ξηρὰ θύρα.

[Τῶν χωρὶς ἀτονίας φλεγμονῶν χρονιζουσῶν μαλάγματα καλὰ καὶ πρὸς τὰς τοῦ ἥπατος ὁμοίως φλεγμονάς. Ἀσκληπιάδου μάλαγμα τὸ διὰ μελιλώτου, ἱερατικὸν ἐπιγραφόμενον, στομαχικοῖς, ἥπατικοῖς καὶ πρὸς τὰς τῶν σπλάγγνων ὁδύνας.] ʒ Νάρδου Κελτικῆς ʒ ι'. κυνέρου ʒ ι'. σμύρνης ʒ ι'.

[Aliud facit stomachicis, hepaticis, ad praecordia inflammata et omnem nervorum per consensum affectionem.]

ʒ Cerae ʒ c, croci ʒ xij, ammoniaci thymiamatis ʒ c, myrrhae ʒ xij, bdellii ʒ viij, confectionis hedychroi quadrantem, vini dulcis quantum sufficit, olei cyprini lib. j, praepara pro more.

[Aliud Neapolitae, aromaticum inscriptum, medicamentum accommodatum ad internos affectus.] ʒ Ammoniaci thymiamatis lib. iiij, cerae lib. iiij, olei rosacei lib. iiij, confectionis hedychroi lib. β, meliloti lib. β, cyperi lib. β, nardi Celticae lib. β, floris junci odorati lib. β, vini dulcis quod satis est. Arida cum liquidis subacta committito.

[Malagmata bona inflammationibus citra debilitatem inveteratis, quae ad hepatis inflammationes similiter conveniunt. Malagma Asclepiadis ex meliloto hieraticon inscriptum, stomachicis, hepaticis et ad viscerum dolores.]

ʒ Nardi Celticae ʒ x, cyperi ʒ x, myrrhae ʒ x, cardamomi

Ed. Chart. XIII. [581.]

Ed. Bas. II. (283. 284.)

καρδομώμον < η'. μελιλώτου < μ'. κρόκου < η'. ἀμώμον
 < η'. (284) κύφειος ἱερατικοῦ < ιστ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιά-
 ματος < μ'. ῥητίνης τερμινθίνης < π'. κηροῦ μνᾶν α'. ἐλαίου
 κυπρίνου μνᾶν α'. οἴνου ἐνώδους Ἰταλικοῦ κοτύλην α'. σκιν-
 αζε καθὰ προείρηται καὶ χρῶ.

[Ἄλλο βασιλικὸν ἐπιγραφόμενον, ποιῶν πρὸς τὰς ἐ-
 ρημέτας, διαθέσεις καὶ πᾶσαν νευρικήν συμπάθειαν.] 4 Κη-
 ροῦ μνᾶς γ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος μνᾶς β'. ῥητίνης φρυ-
 κτῆς μνᾶν α'. μελιλώτου μνᾶς δ'. προπόλειος < κέ'. σμύρ-
 νης < κέ'. νάρδου Κελτικῆς < κέ'. στύρακος < κέ'. κυπέρου
 < κέ'. Ἰλλυρικῆς < κέ'. καρδαμώμον, πᾶνακος ἀνὰ < κέ'.
 κρόκου, κασσίας, μαστίχης, ὀποβαλσάμου, ἀμώμον, σχοίον
 ἄνθους ἀνὰ < ιστ'. οἴνου Ἰταλικοῦ ἐνώδους ὅσον ἔξαρχεῖ, τὰ
 ξηρὰ θυράσας, νάρδου Ἀσιανῆς ἀρωματικῆς λίτρας δ'. σκιν-
 αζε κατὰ τρόπον.

[Μάλαγμα Πολυάρχιον. ποιῇ περιπνευμονικοῖς, στομα-
 χικοῖς, σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς, ποιῇ πρὸς τὰς περὶ κύστιν
 ἢ μήτραν διαθέσεις, πρὸς πᾶσαν νευρικήν συμπάθειαν.] 4

3 viij, meliloti 3 xl, croci 3 viij, amomi 3 viij, cypheos sa-
 crificulorum 3 xvj, ammoniaci thymiamatis 3 xl, resinae
 terebinthinae 3 lxxx, cerae minam j, olei cyprini minam j,
 vini odorati Italici heminam j. Praepara, ut dictum est,
 ac utere.

[Aliud basilioum inscriptum, faciens ad praedictos
 affectus omnemque per consensum nervorum affectionem.]

4 Cerae minas iij, ammoniaci thymiamatis minas ij, resi-
 nae frictae minam unam, meliloti minae dimidium, propo-
 leos 3 xxv, myrrhae 3 xxv, nardi Celticae 3 xxv, styracis
 3 xxv, cyperi 3 xxv, iridis Illyricae 3 xxv, cardamomi,
 panacis, utriusque 3 xxv, croci, cassiae, mastiches, opobal-
 lami, amomi, floris junci odorati, singulorum 3 xvj, vini
 Italici odorati quantum sufficit. Arida cum nardini Asiani
 aromatici libris quatuor subacta pro more praeparato.

[Malagma Polyarchion facit peripneumoniciis, stom-
 achicis, splenicis, hydropicis. Facit ad affectus circa vesti-
 cam aut uterum, ad omnem nervorum per consensum af-]

Ed. Chart. XIII. [581.]

Ed. Bas. II. (284.)

Κηροῦ μνᾶν α'. τερμινθίνης μνᾶν α'. βδελλίου μνᾶν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, καρδαμώμου, κυπέρου ἑνὰ μνᾶν α'. μελιλώτου, ἀμώμου, νάρδου Ἰνδικῆς, κρόκου, σμύρνης, λιβάνου, ξυλοκινναμώμου ἑνὰ ᾠκε'. ἐλαίου κυπρίνου κοτύλην α'. οἶνου Ἰταλικοῦ ὅσον ἔξαρκεῖ, σκεύαζε κατὰ τρόπον καὶ χρῶ, ποτὲ μὲν ἀκράτῳ, ἐσθ' ὅτι καὶ ἀνιεμένῳ κηρωτῇ σκευασθείη διὰ κυπρίνου.

[Πολυάρχου φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις καὶ πᾶσαν νευρικήν συμπτώσιν. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς συνεχεῖς ἀπεψίας καὶ τοῖς φθείρουσι τὴν τροφήν καὶ χολεμετοῦσι, καὶ πᾶσας τὰς κηχρονισμένας διαθέσεις. ἐχρήσατο Ἰούλιος Ἀγρίππας. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως.] 4 Καστορίου, ἀμώμου ἑνὰ γο α' δ'. πεπέρειως λευκοῦ γο α' δ'. καὶ μακροῦ γο α' δ'. σμύρνης γο γ'. μάγματος ἡδυκρόου γο γ'. καρποβαλσάμου γο γ'. κόστου γο γ'. φύλλων μαλαβάθρου, κασσίας ῥοδιζούσης, πάνακος, ὀποβαλσάμου, νάρδου Ἰνδικῆς ἑνὰ γο γ'. σχοίνου ἄνθους. κινναμώμου ἑνὰ γο δ'. πυρέθρου, κρόκου, καρδαμώμου ἑνὰ γο δ'.

fectionem.] 4 Cerae minam j, terebinthinae minam j, bdelli minam j, ammoniaci thymiamatis, cardamomi, cyperi, singulorum minam j, meliloti, amomi, nardi Indicae, croci, myrrhae, thuris, xylocinnamomi, singulorum 3 xxv, olei cyprini heminam j, vini Italici quod satis est. Praeparata pro more, ac utere quandoque immixto, quandoque dissoluto cum cerate cyprino.

[*Polyarchi medicamentum accommodatum, facit ad praedictos affectus et omnem nervorum per consensum affectionem. Facit etiam ad assiduas cruditates et corrumpentes cibum et vomentes bilem, ac omnes inveteratos affectus. Usus est eo Julius Agrippa. Compositio hoc modo habet.*] 4 Castorii, amomi, utriusque 3 j β, piperis albi 3 j β, et longi 3 j β, myrrhae 3 ii j, confectionis hedychroi 3 ii j, carpobalsami 3 ii j, costi 3 ii j, foliorum malabathri, casiae rosae referentis, panacis, opobalsami, nardi Indicae, singulorum 3 ii j, floris junci odorati, cinnamomi, utriusque trientem, pyrethri, croci, cardamomi, singulorum trientem.

Ed. Chart. XIII. [581. 582.]

Ed. Bas. II. (284.)

κνύπερου γο στ'. ἰριως Ἰλλυρικῆς, ἀριστολοχίας μακρᾶς καὶ
 στρογγύλης ἀνὰ γο στ'. κηροῦ λίτρας δ'. τερμινθίνης λίτρας
 β'. ῥητίνης λάρικος γο γ'. ἐν ἄλλῳ καὶ βδέλλιον γο δ'. ἀμ-
 μωνιακοῦ θυμιάματος γο δ'. νάρδον Ἀσιανῆς τῶν [582]
 μύρου λίτρας γ'. οἴνου Φαλερίνου ὅσον ἑξαρχεῖ, σκένεζε
 κατὰ τρόπον. ἐγὼ δὲ προσβάλλω, μαστίχης, κινναμώμου,
 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, στύρακος, ἀλόης, ὀποβαλσάμου ἀνὰ
 γο γ'.

[Τὸ διὰ μελιλώτου Ἀνδρομάχου μάλαγμα.] 4 Νάρ-
 δον Κελτικῆς < η'. κνύπερου < η'. καρδαμώμου < η'. ἰριως
 Ἰλλυρικῆς < η'. σμύρνης < η'. κρόκου < δ'. μελιλώτου < κε'.
 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ν'. τερμινθίνης < ν'. κηροῦ < ρ'.
 κνυπρίνου κοτύλης S'. ὅξους τὸ ἱκανόν. τινὲς ἀμμωνιακοῦ
 θυμιάματος < ρ'. ποιῇ πρὸς τὰ ἐντὸς πάντα. τὸ Πολυάρ-
 χου ἐκ τῆς ἐπιστολῆς πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς μάλαγμα. 4 κν-
 πέρου μνᾶν α'. καρδαμώμου μνᾶν α'. μάννης ἴσον, κηροῦ
 ἴσον, τερμινθίνης φρυκτῆς μνᾶν α' S'. ἢ ὑγρᾶς μνᾶς γ'. κν-
 πρίνου τὸ ἱκανόν, ἐγὼ δὲ καὶ βδέλλιον προστίθῃμι μνᾶν α'.

cyperī semissem, iridis Illyricae, aristolochiae longae et ro-
 tundae, singulorum ℥ vi, cerae ℥ iv, terebinthinae ℥ ij, re-
 sinae laricis ℥ iij, in alio exemplari etiam bdellii ℥ iv, am-
 moniaci thymiamatis ℥ iv, unguenti nardini Asiani lib. iij,
 vini Falerni quod satis est, praepara pro more. Ego autem
 adjicio mastiches, cinnamomi, ammoniaci thymiamatis, sy-
 racis, aloës, opobalsami, singulorum quadrantem.

[Malagma Andromachi ex meliloto.] 4 Nardi Cel-
 ticae ℥ viij, cyperi ℥ viij, cardamomi ℥ viij, iridis Illyricae
 ℥ viij, myrrhae ℥ octo, croci ℥ iv, meliloti ℥ xxv, ammo-
 niaci thymiamatis ℥ l, terebinthinae ℥ l, cerae ℥ c, cyprini
 heminae dimidium, aceti quod satis est, quidam ammoniaci
 thymiamatis ℥ c conjiciunt. Facit ad omnia interna. *Ma-
 lagma Polyarchi ex epistola ad omnia interna.* 4 Cyperi
 minam j, cardamomi minam j, mannae tantundem, cerae
 tantundem, terebinthinae frictae sesquiminam aut liquidae
 minas iij, cyprini quantum sufficit. Ego etiam bdellii ap-

Ed. Chart. XIII. [382.]

Ed. Bas. II. (284.)

ἄλλο, ἢ διυτέρᾳ γραφῇ. ʒ κυπέρου, καρδαμώμου, ἀμώμου, βδελλίου, λιβάνου, βαλσαμου ἀνὰ μνᾶν α'. κηροῦ μνᾶν α' S'. ῥητίνης φρυκτῆς μνᾶς δ'. κυπρίνου κοτύλης S'. οἶνου εὐώδους κοτύλην α' S'. σκεύαζε κατὰ τρόπον καὶ χρῶ, ὡς καὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ. ὡς δὲ ἔχω. ʒ κυπέρου, καρδαμώμου, ἀμώμου, βδελλίου, λιβάνου ἀνὰ μνᾶν α'. κηροῦ μνᾶς S'. ῥητίνης φρυκτῆς ἢ τερμινθίτης μνᾶς γ'. κυπρίνου κοτύλην α'. κασσίας μνᾶς δ'. ἀμμουνακοῦ θυμιάματος μνᾶς δ'. νάρδου Ἰνδικῆς, κρόκου, σμύρνης ἀνὰ μνᾶς δ'. οἶνος εὐώδης.

Κεφ. στ'. [Περὶ ἥπατος καὶ τῶν ἐν αὐτῷ παθῶν.]

Ἰστιάτης ἀπασῶν τῆσδε τῆς πραγματείας μοι γραφομένης, ἡγοῦμαι παντί που πρόδηλον ὑπάρχειν, ὡς δυοῖν τῶνδε θάτιρον ἀληθές ἐστιν, ἢ τὰς ἄλλας πάσας ἀχρήστους εἶναι καὶ περιττάς, εἴ τις ἐκ ταύτης μόνης ἱκανὸς ἔσται θεραπεύειν ἅπαντα τὰ πάθη τὰ διόμενα τῆς διὰ φαρμάκων ἰατρικῆς, ἢ εἴπερ ἐκεῖναι χρήσιμοι τυγχάνουσιν οὐσαι, πρῶτον αὐτὰς ἀναγνωστέον ἐστὶ καὶ μνημονευτέον τοῖς μέλλουσιν ὠφελήσε-

pono minam j. *Aliud, altera descriptio.* ʒ Cyperi, cardamomi, amomi, bdellii, thuris, balsami, singulorum minam j, cerae sesquiminam, resinae frictae minas iv, cyprini heminae β, vini odorati sesquiminam. Praepara ut moris est, ac utere velut praescriptis. Ut ego componere soleo. ʒ Cyperi, cardamomi, amomi, bdellii, thuris, singulorum minam j, cerae minae β, resinae frictae aut terebinthinae minas iv, cyprini heminam j, cassiae minae quartam partem, ammoniaci thymiamatis minae quartam partem, nardi Indicae, croci, myrrhae, singulorum minae quartam partem, vinum odoratum.

Cap. VI. [De hepate et ejus affectionibus.] Quum haec tractatio postrema omnium a me conscribatur, omnibus sane manifestum esse opinor, quod ex duobus his alterum verum sit, aut alias omnes inutiles esse et supervacaneas, si quis ex hac sola sufficiens sit omnes affectiones curare, quae medelam per medicamenta requirant, aut si quidem illae utiles existant, primum ipsas legendas esse et in memoriam revocandas illis, qui hinc aliquid commodi

Ed. Chart. XIII. [581.]

Ed. Bas. II. (284.)

σθαί τι πρὸς τῇσδε. τὰς μὲν γὰρ μεθόδους αὐτὰς τῆς τῶν εἰρημένων ἰάσεως ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου ιδ. βιβλίοις ἔγραψα· νῦν δὲ ὥς εἰδόσιν αὐτὰς ἤδη χωρὶς τῶν εἰρημένων ἀποδείξεων ἀναμιμνήσκω δεικνὺς πάντως, ὅπως καλῶς τε ἡμεῖς συνθήσομεν φάρμακα, τὰ τε ὑπὸ τῶν ἐμπροσθεν γεγραμμένα κρίναντες εἰς πείραν ἄγειν θαρρήσομεν. καὶ χρήσιμόν γε τοῦτο τὸ σκέμμα. καὶ γὰρ ἄλογον εἶναι βουλόμενοι τὴν ἑαυτῶν τέχνην οἱ ἐμπειρικοὶ μετεχειρίσαντο, πάντα μὲν ἀναγινώσκειν ἀξιούντες, ὅσα καὶ τοῖς ἐνδόξοις ἰατροῖς γέγραπται, μὴ πάντα δὲ εἰς χρῆσιν ἄγειν εὐθέως, ἀλλὰ καὶ κρίνειν πρότερον, εἰ δυνατόν ἕκαστον αὐτῶν ἐστὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἔργῳ ἐπιδείξασθαι. ἡμεῖς δὲ τὴν ἐμπειρίαν ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ μέγα τι δύνασθαι πεπεισμένοι τὰ τε διὰ λογικῆς μεθόδου τῶν θεωρημάτων εὑρημένα τοῖς περὶ κρίσεως ἱστορίας ὑπ' αὐτῶν εἰρημένοις τὰ διὰ τῆς λογικῆς ἐνδείξεως προστίθεμεν, δεδειχότες ἐν ἑτέροις ὅποιαν δύναμιν εἰς τὸ βαδίζειν ἕκαστον τῶν σκελῶν εἰσφέρεται, τοιαύτην ἐν ἰατρικῇ τὴν ἐμπειρίαν τε καὶ τὸν λόγον ἔχειν. ἐν μὲν οὖν τῇ

auferre velint. Ipsas etenim methodos curandi praedictas affectiones in xiv libris de curandi methodo inscriptis prodidi, nunc vero tanquam his ipsis cognitis citra praedictas demonstrationes in memoriam revoco, ostendens omnino quomodo nos medicamenta componamus et quae a prioribus scripta sunt judicemus, indeque in usum agere ac assumere confidamus. Et sane utilis haec speculatio existit. Nam empirici, qui suam artem rationis expertem esse volunt, omnia quidem legenda esse censent, quae a probatis medicis sunt conscripta, non autem statim in usum assumenda esse, sed prius judicanda an singula ex ipsis ea, quae promittunt, opere etiam demonstrare possint. Nos autem experientiam in omni arte magnum quid posse persuasi, speculationes tum per rationalem methodum tum per rationalem indicationem inventas ad ea, quae ab ipsis de judicationis historia tradita sunt, apponimus, demonstrantes, qualem facultatem ad ambulandum ntrumque crura exhibet, talem medicina experientiam et rationem habere. Itaque in

Ed. Chart. XIII. [582. 583.]

Ed. Bas. II. (284)

περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματεία δι' ἑνδεκά βιβλίων γεγραμμένη τὴν δύναμιν ἐκάστου τῶν ἀντοφυῶν φαρμάκων, ὅπως ἂν τις εὗρίσκοι μεθόδῳ διήλθομεν, ἐπὶ τε τὴν κατὰ μέρος αὐτῶν ἔλθῃ ἀφικόμενοι τὴν χρησιμωτάτην εἰς τὰ τῆς τέχνης ἔργα κατ' εἶδη πᾶσαν ἐργάσασθαι. ἐφεξῆς δὲ αὐτῇ καὶ τὴν θεραπευτικὴν πραγματείαν, ὅπως ἂν τις ἄριστα μὴ μόνον τοῖς ἀπλοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς συνθέτοις χρῶτο, διήλθομεν [583] ἅμα τῷ καὶ τὰς ὁδοὺς τῆς συνθέσεως αὐτῶν πάσας εἰπεῖν. ἐν δὲ τῇ νῦν προκειμένῃ πραγματείᾳ τὴν ποικιλίαν τῶν συνθέτων φαρμάκων ὅπως ἐγένετο δηλοῦμεν, εἰς ὥρι-
σμένους σκοποὺς κατ' εἶδος ἄγοντες αὐτῶν τὴν τε σύγκεισιν καὶ τὴν χρῆσιν, ἔτι τε τὴν κρίσιν τῶν ἤδη γεγραμμένων. μέλλοντες οὖν ἀκολουθῶς τοῖς προειρημένοις ἐπὶ τὴν τῶν ἐν ἥπατι παθῶν ἀφικνεῖσθαι διδασκαλίαν, ἐροῦμεν τὰ κατ' αὐτὸ πάθη λόγῳ διελθόντες, οὐ ψιλαῖς διδασκαλίαις, ἀπὸ τε τῶν καθόλου σκοπῶν τῆς ἰατρικῆς αὐτῶν, οὓς ἐν τῇ θερα-
πευτικῇ πραγματείᾳ διήλθομεν, ἐπὶ τὴν τῶν συνθέτων ἀφί-

tractatione de simplicibus medicamentis per undecim libros conscripta singulorum sponte naturae productorum medicamentorum facultatem qua methodo quis inveniat recensuimus, atque etiam ad particularem ipsorum materiam progressi, utilissimam ad artis opera facultatem omnem secundum species prodidimus. Consequenter autem ab illo opere etiam curativam tractationem, quomodo quis optime non solum simplicibus, sed etiam compositis utatur exposuimus, simulque vias compositionis ipsorum omnes indicavimus. Caeterum in proposito jam opere, quomodo varietas compositorum medicamentorum inducta sit, ostendimus ac certos juxta speciem scopos tum compositionem tum usum ipsorum deducentes, ampliusque judicationem eorum, quae jam ante scripta sunt docentes. Quum igitur consequenter post praedicta ad affectionum hepatis doctrinam progredi velimus, affectus circa ipsum consistentes non nuda doctrina, sed ratione exquisitos referemus et ab universalibus scopis curationis ipsorum, quos in curandi methodo tradidimus,

Ed. Chart. XIII. [583.]

Ed. Bas. II. (284. 285.)

ξομαι διδασκαλίαν. ἔστιν οὖν ἐν αὐτῷ πρῶτον ἀπάντων διακρίναι, πότερον ἀτονία τις ἐστὶ τοῦ σπλάγχνου, καθάπερ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν κοιλίαν εἴπομεν, ἢ καὶ τι ἄλλο πάθημα κατεῖληφε τὸ σπλάγχνον, ἢ χωρὶς ἀτονίας πάσχει φλεγμαῖνον ἢ σκιδρῶνόμενον ἢ ἀποστήματι κάμνον ἢ ἐμφράξει, καθάπερ καὶ ἐρυσιπιλαιώδη διάθεσιν ἴσχον ἢ ἕλκος, ἢ τινα σηπεδόνα. καὶ γὰρ οὖν καὶ περὶ τούτου ἡπατικὴν λέγουσι, καθάπερ καὶ (285) περὶ τοῦ στόματος τῆς κοιλίας πάσχοντος οἱ πολλοὶ τῶν ἱατρῶν τε καὶ τῶν ἰδιωτῶν ὀνομάζουσι στομαχικὴν διάθεσιν ἐπὶ πολλοῖς συμπτώμασιν, οὐ κατὰ μίαν ἅπασιν γιγνομένοις διαθέσιν, ἀλλὰ κατὰ πολλὰς μιᾷ μὲν τινι γενικῇ κοινότητι παραλαμβανομένας, ἀλλήλων δὲ διαφαινούσας εἰς τοσοῦτον, ὥς ἐνίας αὐτῶν ἐναντιωτάτας εἶναι. πῶς γὰρ τις οὐκ ἐναντιωτάτην εἶναι φαίη τὴν μὲν ψυχρὰν δυσκρασίαν τῇ θερμῇ, τῇ δὲ ὑγρᾷ τὴν ξηρὰν, καίτοι κατὰ γὰρ τὸ γένος εἰσὶν αἱ αὐταί. σχεδὸν δὲ καὶ πάντα τὰ ἐναντία τὰ αὐτὰ τοῦ γένει λέγων ἂν τις οὐκ ἂν ἁμάρτοι, καὶ γὰρ ἡ ἐννοια

ad compositorum doctrinam pervenimus. Primum igitur omnium discernendum est num debilitas quaedam visceris adlit, quemadmodum etiam de ventre diximus, aut etiam alia quaedam affectio ipsum apprehenderit, aut citra debilitatem affectum sit inflammatione aut induratione aut abscessu laborans aut obturatione, quemadmodum etiam an erysipelatosum habeat affectum aut ulcus aut aliquam putrefactionem, nam et in hoc hepaticam affectionem dicunt, quemadmodum etiam ore ventris affecto plerique medici ac idiotae stomachicum affectum vocant, in multis symptomatibus, non tamen omnibus, circa unam affectionem accidentibus contingentem, sed circa multas una quadam generali communitate comprehensas et tamen inter se in tantum differentes, ut aliquae ipsarum maxime contrariae existant. Quomodo enim non maxime contrariam quis dixerit frigidam intemperiem calidae, humidam siccae, quamquam secundum genus eadem sint? Ferme autem omnia contraria eadem genere si quis dixerit, non peccabit; contrariorum enim

Ed. Chart. XIII. [583.]

Ed. Bas. II. (285.)

τῶν ἐναντίων ἐστίν, ἐπειδὴν πλεῖστον ἀλλήλων ἀφέστηκε. πλεῖστον δὲ ἀφέστηκε τῶν μέσων καθοτιοῦν γένος τὰ ἐπὶ τοῖς πέρασιν ὄντα, ὥς τὰ ἐναντία πολλάκις μὲν τὰ αὐτὰ φαίνεσθαι κατὰ τὰ πέρατα τοῦ κοινοῦ γένους, πολλάκις δὲ ἱπαναβεβηκότων αὐτοῖς γενικωτέρων ἐναντίων, ὑπ' ἐκείνων περιέχεσθαι, αὐτὰ δὲ ἐκεῖνα πάντως διὰ τοῦτό ἐστιν ἐναντία, διότι καθ' ἓν γένος ὄντα πλεῖστον ἀλλήλων ἀφέστηκεν, ὥστε καὶ τὰ τούτοις ὑποπεπτωκότα τὸ πρῶτον καὶ ἄνωτάτω γένος κοινὸν ἴσχει. τοῦτο μὲν οὖν ἡμῖν ἅπαξ ἐνταῦθα κατὰ τὸ πάρεργον εἰρημένον εἰσαεὶ μνημονευέσθω πρὸς τὸ μὴ δόξαι τινὶ διαφωνεῖν ἑαυτῷ, εἰπόντα ποτὲ μὲν ἐν τι πάθος εἶναι ταῦτόν ἀνθρώποιν δυοῖν, ποτὲ δὲ οὐχ ἐν οὔτε ταῦτόν, ἀλλ' ἐναντία δύο. δυσκρασίαν γὰρ ἐν μὲν τι πάθος γενικῶς ὀνομάζουσι, τεμνόμενον δ' εἰς ἐναντίας διαφοράς· ἔξιστι γὰρ, καθάπερ ἐνταῦθα εἶπομεν, οὕτως καὶ δύο καὶ τρία καὶ πολλὰ κατὰ τὰς ἐν μέρει διαφοράς ἐναντιωτάτας ἀλλήλαις εἶναι καὶ κατὰ τοῦτο τῆς ἀτομίας τοῦ ἥπατος,

notio contingit, ubi plurimum inter se distarint. Plurimum autem distant a mediis in quocunque genere ea, quae extrema sunt, adeo ut contraria saepe quidem eadem videantur juxta communis generis fines, saepe vero generalioribus contrariis supra ipsa ascendentibus, ab illis comprehendantur. Illa ipsa vero ob id omnino contraria sunt, quod quum unius generis sint, plurimum inter se distent, adeo ut quae his subjacent, primum et supremum genus commune habeant. Atque hoc quidem, hoc loco semel a nobis obiter et accessionis loco dictum, semper in memori teneatur, ne videlicet cuipiam videri possit a se ipso dissentire, qui aliquando unam affectionem in duobus hominibus eandem esse dixerit, aliquando non unam neque eandem, sed duas contrarias. Intemperiem enim unam quandam affectionem generaliter appellant, sed quae in contrarias differentias secetur. Licet enim secundum hoc, quod diximus, duo et tria et plura juxta particulares differentias inter se contrariissima esse, et secundum hoc debilitatis he-

Ed. Chart. XIII. [583. 584.]

Ed. Bas. II. (285.)

ὀρθῶς ἂν εἰπὼν διάθεισιν αἰτίαν εἶναι μίαν, ἣν δυσκρασίαν
 ὀνομάζομεν, αὐθις ὀρθῶς ἂν λέγοιμι μὴ μίαν, ἀλλ' ὀκτώ
 τὰς διαθέσεις εἶναι, διότι τοσαῦται διαφοραὶ τῶν δυσκρα-
 σιῶν εἰσι. καὶ γὰρ αὐτὴ καὶ καθ' ἑτέραν τομὴν δύο διαφοραὶ
 τῶν δυσκρασιῶν γίνονται καὶ καθ' ἑτέραν τρεῖς, αἱ μὲν ἐν
 ταῖς πασιότησι μόναις ἀλλοιούμενων τῶν πασχόντων μορίων,
 αἱ δὲ μεθ' ὑγρῶν τινῶν ἦτοι γε ἐν ταῖς εὐρυχωρίαις τῶν
 πεπονθότων περιεχομένων ἢ ἐν τοῖς σώμασιν αὐτοῖς διαβρό-
 χοις ὑπ' αὐτῶν γιγνόνσι. κατὰ μὲν οὖν τὴν γαστέρα καὶ
 τὰ ἔντερα μία καθ' ἑκαστόν ἐστι κοιλότης ὑγρότητα μοχθη-
 ρὰν δέξασθαι δυναμένη, κατὰ δὲ τὸ ἥπαρ τοσαῦται τὸν
 ἀριθμὸν, ὅσαι περ αἱ τε ἀρτηρίαι καὶ αἱ φλέβες. τῶν δ'
 ἀπασῶν ἐχουσῶν στένα τὰ πέρατα, καθ' ἃ συμβάλλει τὰ
 σιμὰ τοῦ σπλάγχνου τοῖς κυρτοῖς, ἔμφραξις τε καὶ σφήνωσις
 [584] ἐνίοτε γίνονται τῶν μοχθηρῶν ὑγρῶν, αἷς ἐπιταί ση-
 πιδῶν ἐν τάχει ταῖς ψυχραῖς δυσκρασίαις, θερμαῖς δὲ οὐ τα-
 χέως, ἀλλ' ἐπὶ προήκοντι τῷ χρόνῳ συμπίπτουσα. γίνεται
 δὲ ἡ δυσκρασία κατὰ τε τὴν ἰδίαν οὐσίαν τοῦ ἥπατος, ἣν

patia affectum unum esse, quem intemperiem vocant, prae-
 fatus, non male rursus dixerō non unum, sed octo affectus
 esse, propterea quod tot differentiae intemperierum existant.
 Etenim rursus juxta aliam sectionem duae intemperierum
 differentiae fiunt et rursus juxta aliam tres, hae quidem
 in qualitatibus solis affectis partibus alteratis, hae verō cum
 humoribus quibusdam aut in spatiis affectarum partium con-
 tentis aut in ipsis corporibus irriguis ab illis factis. Circa
 ventrem igitur et intestina una in singulis est cavitas, quae
 vitiatam humiditatem suscipere potest. Verum circa hepar
 tot numero sunt, quot sunt arteriae et venae. Quum vero
 hae omnes angusta oscula habeant, qua parte sima hujus
 visceris cum gibbis coeunt ac committuntur, obturatio et
 oppilatio vitiosorum humorum aliquando contingunt, ad
 quas putrefactio consequitur in calidis brevi, in frigidis
 intemperaturis vero non cito, sed temporis progressu acce-
 dens. Fit autem intemperies juxta propriam hepatis sub-

Ed. Chart. XIII. [584.]

Ed. Bas. II. (285.)

Ἐρασίστρατος ἡγίται παρέγχυμά τι καὶ οὐκ αὐτὸ τὸ κυριώτατον εἶναι μόριον τοῦ σπλάγχνου. γίνεται δὲ ἡ δυσκρασία καὶ κατὰ τὰς περιεχομένας ἐν αὐτῷ φλέβας τε καὶ ἀρτηρίας καὶ δηλονότι καὶ κατὰ τὰς ἐν ταῖς ἐνρυχωρίαις αὐτῶν ὕλας. ἔχοντος δὲ τοῦ σπλάγχνου τῶν ἐνιργειῶν, αἱ ἐνιργεῖαι κατὰ τὸν τῆς ζωῆς χρόνον, οὐ μίαν, ἀλλὰ πλείους δυνάμεις καὶ τοσαύτας γε τὸν ἀριθμὸν, ὅσα τῶν ἐνιργειῶν εἶδη, συμβαίνει πολλάκις μὲν ἑξαιρέτως μίαν αὐτῶν βλάπτεισθαι, πολλάκις δὲ δύο καὶ τρεῖς καὶ πάσας ἅμα τὰς τέσσαρας. ἐνέργεια γὰρ αὐτοῦ μία μὲν ἐλκύσαι τὴν τροφήν ἐφ' αὐτὸ, μία δὲ ἄλλη περιστεῖλαί τε καὶ κατασχεῖν, ἄχρις ἂν ἀλλοιωσάν αὐτὴν ἑαυτοῦ ποιήσῃται μόριον. ἔστι γὰρ οὖν δὴ καὶ αὕτη δύναμις αὐτοῦ κυριωτάτη τε καὶ σχεδὸν πρώτη πέτιν τε καὶ μεταβάλλειν καὶ ἀλλοιοῦν καὶ ὁμοιοῦν ἑαυτῷ τὴν τροφήν, ἣν ὀνομάζομεν ἀλλοιωτικήν. ὅσα δὲ κατὰ τὴν ἀλλοίωσιν τήνδε γίνεται περιττώματα τῷ σπλάγχνῳ, ταῦτα δι' ἑτέρας δυνάμειος, ἣν ὀνομάζομεν ἐκκριτικήν καὶ ἀποκριτικήν ἀπωθεῖται. διδειγμένοι δὲ εἰσιν αἱ δυνάμεις αἶδε πᾶσαι τοῖς

stantiam, quam Erasistratus putat parenchyma et non principalissimam visceris partem esse. Fit etiam intemperies circa contentas in ipso venas et arterias et juxta materias in spatiis ipsarum contentas. Quum autem habeat hoc viscus non unam, sed plures facultates actionum, quas vitae tempore operatur, easque tot numero quot sunt actionum species, contingit saepe unam ipsarum praecipue laedi, saepe duas et tres, atque omnes quatuor simul. Actio namque ipsius una quidem attrahere cibum et alimentum in sese, altera vero obvolvere et continere, donec permutans ipsum sui ipsius faciat partem. Est igitur haec ipsius facultas principalissima et fere prima, concoquere videlicet et permutare ac alterare, atque assimilare sibi ipsi alimentum, quam alterativam vocamus, quae vero juxta hanc alterationem remanent recrementa, ea per aliam facultatem, quam excrettricem et expulsoariam nominamus expelluntur. Ostensum autem est quod hae facultates omnes in omnibus sunt par-

Ed. Chart. XIII. [584.]

Ed. Bas. II. (285.)

τοῦ σώματος ὑπάρχουσαι μορίοις, ἐν ᾧ παντὶ τῷ τῆς ζωῆς χρόνῳ. πάντα γὰρ ἔλκει τὸ οἰκτεῖον ἑαυτῷ καὶ ἀποκρίνει τὸ ἀλλότριον, ἀλλοιοῖ τε τὸ ἐλχθὲν, ἐν τε τῷ χρόνῳ, καθ' ὃν ἀλλοιοῖ, κατέχει τε καὶ σφίγγει. καλεῖται δὲ ἀλλοίωσις αὕτη, μέχρι μὲν ἂν εἰς ὁμοιότητα τοῦ τριφομένου μορίου μεταβάλληται, πέψις, ὅταν δὲ ἤδη προστίθεται τῷ μορίῳ, θρέψις. ὅταν μὲν οὖν ἔλκειν ἐκ τῆς κοιλίας τε καὶ τῶν ἐντέρων τὴν τροφήν ἀτονήσῃ τὸ ἥπαρ, ὑγρὰ καὶ ἀνεκχύμωτα ἐκκρίνεται διὰ τῆς ἐδρας. ἐὰν μὲν ἡ γαστήρ συνατονῇ τῷ πλάγχθῳ μὴ πέττουσα καλῶς, ἡπιπεπτημένα, ἐὰν δὲ εὐρωσθῇ, πεπτεμμένα μὲν, ἀλλ' ὑγρὰ διὰ τὸ μηδεμίαν ἢ βραχεῖάν γε τὴν ἐξ αὐτῆς ἀνάδοσιν εἰς τὸ ἥπαρ γεγονέναι. ἐὰν δὲ ἔλκη μὲν τὸ ἥπαρ ἐφ' ἑαυτὸ τὴν ἐκ τῆς κοιλίας τε καὶ τῶν ἐντέρων τροφήν, αἵματόν δ' αὐτὴν ὑπ' ἀτονίας ἀδυνατῇ, καθάπερ ἐν τῇ γαστρὶ πολυειδὴς ἡ φθορὰ γίνεται τῶν ἀπεπτηθέντων, οὕτω καὶ κατὰ τὸ ἥπαρ. καλῶ δὲ νῦν ἀπεψίαν μόνην, οὐ περιλαμβάνων τῷ λόγῳ τὴν βραδυπεσίαν. εἰ δὲ βούλῃ, κἄπειδ' ἂν

tibus corporis per omne vitae tempus, omnes enim familiare sibi attrahunt et alienum excernunt attractumque temporis progressu alterant, quo tempore etiam retinent et constringunt. Vocatur autem alteratio ipsa, usque quo in similitudinem partis, quae nutritur, transmutatur concoctio, ubi vero jam parti apponitur, nutritio. Quum igitur hepar prae imbecillitate ex ventre et intestinis alimentum trahere non potest, liquida et nondum iusto modo exuccata per sedem excernuntur, et si quidem venter simul cum hoc viscere fuerit imbecillis ac non probe concoquens, cruda, si vero validus fuerit, concocta quidem, sed liquida, propterea quod nulla aut omnino modica digestio ac distributio ad hepar est facta. Si vero traxerit quidem hepar in se ipsum ex ventre et intestinis alimentum, sanguificare autem ipsam prae debilitate nequit, quemadmodum in ventre multiformis corruptio contingit eorum, quae cruda remanent, sic etiam circa hepar. Dico autem nunc cruditatem solam, non comprehendens hoc sermone tardam concoctionem. Quod si velis alimentum, ubi crudum permanet et alterationem, quae

Ed. Chart. XIII. [584.]

Ed. Bas. H. (285.)

τροφὴ ὡμὴ διαμείνη τὴν κατὰ φύσιν ὑπὸ τοῦ μορίου γινομένην ἀλλοίωσιν οὐκ εἰληφυῖα, καὶ ταύτην ἄπειτον καλεῖν, οὐδ' ἐγὼ φεύγω τὴν προσηγορίαν, ἐάν μοι μόνον ἡ διαφορὰ τῶν πραγμάτων φυλάττηται. χεῖρον μὲν γάρ ἐστιν ἡ εἰς ἀλόκοτον ποιότητα μεταβολὴ κατὰ τὴν ἀπεισίαν γινομένη, μετριώτερον δὲ καθ' ἣν ἐπὶ πλεῖστον φυλάττει τὴν ἐαυτῆς φύσιν ἡ τροφὴ μηδεμίαν ἐν τῷ πιφυκῶτι πέττειν αὐτὴν ἀλλοίωσιν εἰληφυῖα. καὶ μὴν καὶ τρίτον τι παρὰ ταῦτά ἐστιν εἶδος ἀποτυχίας πέψεως, ὅταν ἡμίπεπτος ἡ τροφὴ γίνηται, καὶ κατ' αὐτὴν γε τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀκριβοῦς πέψεως τοῖς ἥπατικοῖς ἐκκρίνεται διὰ τῆς κοιλίας αἱματώδης χυμὸς, τοιοῦτος δὲ τῇ συστάσει, καθάπερ εἴ τις ὕδατι κεράσειεν αἷμα. καὶ πολλοὶ τῶν ἱατρῶν ἔγραψαν, εἰκάζοντες αὐτοῦ τὴν σύστασιν, ὥς ἂν εἰ νεοσφαγοῦς ἱερείου τὰ κρέα πλύνειέ τις ὕδατι. καὶ πλεῖσταί γε τῶν ἥπατικῶν διαθέσεων ἀπὸ τοιούτων ἐκκρίσεων ἄρχονται, μήπω μεγάλην ἀτονίαν ἔχοντος τοῦ ἥπατος, ἀλλ' ἔτι πέττειν τε καὶ μεταβάλλειν τὴν τροφὴν εἰς τὴν οἷον ὑπογραφὴν τοῦ αἵματος δυναμένου. αὐξηθέντος δὲ

fit a particula juxta naturam non assumptis, itidem crudum appellare, neque ego fugio appellationem, si mihi saltem differentia rerum conservetur. Prior enim est ea transmutatio, quae in peregrinam qualitatem juxta cruditatem fit, moderatior vero ea est, in qua alimentum suam naturam quam diutissime servat, nulla alteratione ex particula, quae ad ipsum concoquendum a natura destinata est, suscepta. Atqui et tertia praeter has species est frustratae concoctionis, quum semicoctum fit alimentum. Et circa ipsam sane exactam concoctionem frustratam hepaticis sanguinolentus humor per alvum excernitur talis consistentiae, veluti si quis sanguinem cum aqua confudisset, et plerique sane medici imaginem ejus depingentes scripserunt talem ejus consistentiam esse, velut si quis victimae recens mactatae carnes aqua lavasset. Et plurimi hepatici affectus ab ejusmodi excretionibus initium capiunt, nondum magnam debilitatem hepate habente, sed adhuc concoquere et alimentum alterare, velut in formam sanguinis potente. Aucta autem asse-

Ed. Chart. XIII. [584. 585.]

Ed. Bas. II. (285. 286.)

τοῦ πάθους οὐκ ἔτι μὲν οὐδὲν τοιοῦτον ἐκκρίνεται, ἀλλὰ πολυειδεῖς [585] ἄλλαι ποιότητές τε καὶ συστάσεις, ὥσπερ ἀπὸ τῆς γαστρὸς ἀπεπτούσης. ἀλλ' ἐν μὲν τῇ γαστρί τῶν σιτίων αὐτῶν αἱ διαφοραὶ σαφῶς φαίνονται, κατὰ δὲ τὸ ἥπαρ τῆς ἀναδοθείσης τροφῆς μιγνυμένης τῷ προϋπάρχοντι κατὰ τὸ σπλάγχνον αἵματι. συνδιαφθείρεται γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ καὶ τοῦτο τῇ μὴ πεφθείσῃ κατ' αὐτὸ τροφῇ. θερμῆς μὲν οὖν κατὰ τὸ σπλάγχνον τῆς δυσκρασίας οὕσης αἱ συντήξεις γίνονται, πρῶτον μὲν τῶν χυμῶν, εἶτα καὶ τῆς σαρκὸς αὐτῆς τοῦ ἥπατος, καὶ κενοῦται διὰ τῆς γαστρὸς δυσώδης πάνυ χολὴ παχεῖα καὶ κατακορῆς τῇ χροιά, καθάπερ ἐν τοῖς λοιμώδεσι πυρετοῖς. ψυχρᾶς δὲ δυσκρασίας οὕσης οὔτε συνεχεῖς ἐκκρίσεις οὔτε πολλαὶ γίνονται. χρονίζει δὲ τὸ πάθος καὶ δι' ἡμερῶν τινῶν καταρρήσσει ἢ γαστήρ αὐτοῖς ἀθροώτερον, οὔθ' ὁμοίαν ἔχόντων τὴν δυσωδίαν τοῖς διὰ θερμότητα συντακίσειν οὔθ' ὁμοίαν τὴν χροάν ἢ τὴν σύστασιν, ἀλλ' ἥττόν τε (286) δυσώδη διαχωρεῖται τούτοις, ἰδέαν τε σεσηπότος αἵματος, οὐ συντετηκνίας ἔχοντα σαρκὸς, ἐνίοτε

ctione nihil amplius tale excernitur, sed multiformes aliae qualitates et consistentiae, velut a ventre ex cruditate laborante. Verum in ventre ciborum ipsorum corruptiones manifeste apparent, circa hepar vero distributum alimentum ad sanguinem prius in viscere existentem admiscetur, corrumpiturque temporis progressu etiam hic una cum alimento circa ipsum non concocto. Calida igitur intemperie circa viscus existentē colliquationes fiunt primum humorum, deinde etiam carnis ipsius hepatis, et evacuator per ventrem bilis crassa, graveolens et abunde colorata, quemadmodum in pestilentibus febribus contingit. Frigida vero intemperie existente, neque assiduae excretiones neque multae fiunt, durat tamen affectus diutius et per aliquos dies profluet ipsis venter majori copia, cujus neque foetor similis est iis, quae ex calore sunt liquefacta, neque color similis aut consistentia, verum minus graveolentia ab his excernitur, speciem putrefacti sanguinis, non colliquatae carnis

Ed. Chart. XIII. [685.]

Ed. Bas. II. (286.)

δ' ἂν σοι τὸ διαχωρούμενον οἶον αἷμα μέλαν εἶναι φανείη, θεωροῦντι δὲ ἀκρῶς οὔτε αἷμα μέλαν ἐστὶν οὔτε θρόμβος, ἀλλ' οἶον ἰλύς τις αἵματος παχέος ἐγγὺς τῇ μελαίνῃ χολῇ, καὶ πλείω γε καὶ δύσκριτα χρώματα κατὰ τὴν τοιαύτην διάθεσιν ἐμφαίνεται τοῖς διαχωρουμένοις. ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς δυσκρασίαις τῇ τε κατὰ θερμότητα καὶ τῇ κατὰ ψυχρότητα, μιχθείσης τῆς καθ' ὑγρότητα καὶ ξηρότητα δυσκρασίας, ὑγρότερα μὲν ἐπὶ τῆς καθ' ὑγρότητα, ξηρότερα δὲ ἐπὶ τῆς κατὰ ξηρότητα τὰ διαχωρήματα γίνεται. ὁ σκοπὸς οὖν τῆς θεραπείας ἐν τοῖς τοιούτοις παθήμασι γίνεται, κοινὸς μὲν κατὰ τὴν ἐναντίωσιν τῆς δυσκρασίας, καθ' ἑκάστην δὲ ἴδιος ὁ καθ' ἑκάστην ἐναντίος. τὸ μὲν οὖν ἥπατικὸν ἰδίως ὀνομαζόμενον πάθος, ὥσπερ οὖν καὶ τὸ κοιλιακόν τε καὶ στομαχικόν, ἄνευ τοῦ κατὰ τὰ μόρια παρὰ φύσιν ὄγκου γίνεται, φλεγμαίνειν μὲν ἥπαρ ἢ ἀφίστασθαι λεγόντων ἢ σκιρτοῦσθαι τῶν ἱατρῶν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον πάσχειν, οὐ μὲν ἥπατικόν γε καλούντων τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ὃ συμβαίνει τι τούτων· ἀλλ' ὅταν ἄνευ φανεροῦ τινος ἐν τῷ σπλάγχνῳ

habentia. Aliquando vero id quod excernitur velut sanguis niger apparebit, verum diligenter consideranti neque sanguis niger est neque grumus, sed velut limus quidam sanguinis crassi, qui prope ad atram bilem accedat, et plures ac aegre judicabiles colores circa ejusmodi affectionem in egestionibus apparent. In utraque autem intemperie cum calida tum frigida, quando intemperies humida et sicca fuerint admixta, liquidiora in humiditatis complexu, sicciora vero ex siccitatis copula fient recrementa. Scopus igitur curationis in ejusmodi affectionibus sit communis quidem juxta intemperiei contrarietatem, peculiaris autem unicuique per ejusque contrarietatem. Affectio igitur hepatica peculiariter appellata, veluti etiam coeliaca et stomachica, citra tumores praeter naturam circa ipsas partes contingit. Inflammatum enim esse hepar aut abscessu laborare aut induratum esse, medici dicunt aut aliud quippiam tale, non tamen hepaticum vocant hominem ipsum, cui tale quippiam accidit, verum quando citra manifestum aliquod in viscere

Ed. Chart. XIII. [585.]

Ed. Bas. II. (286.)

κακοῦ περὶ τὰς οἰκείας ἐνιργείας ἀτονῇ, τήνικαῦτα τὸν κάμνοντα προσαγορευόντων ἥπατικών. ἴδωμεν οὖν πρῶτον ἃ γιγράφασιν οἱ πρὸ ἡμῶν ἄριστα πραγματευόμενοι περὶ φάρμακων, ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου τὴν ἀρχὴν ποιησάμενοι· οὗτος γὰρ ἀνὴρ ἐν τῇ τῶν ἐντὸς παθῶν ἰάσει εἰχούσῃ βίβλῳ πολλὰς ἔγραψε δυνάμεις ἥπατικὰς, ὧν ἀπασῶν μνημονεύσω, καὶ ταῦτα κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν αὐτοῦ γιγράσκεται τὰ φάρμακα, καὶ πρῶτόν γε αἱ ἀντίδοτοι. τὸ πρῶτον γεγραμμένον αὐτοῖς ὀνόμασιν ὡδί πως.

Κεφ. ζ'. [Τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα πρὸς ἥπατικούς φάρμακα.] Ἀνδρομάχου πρὸς ἥπατικούς κυφοειδῆς καὶ πρὸς τὰ ἐν θώρακι πάντα. ʒ σταφίδος σαρκὸς ʒ κέ. οἱ δὲ ʒ ρ'. κρόκου ʒ α'. οἱ δὲ τριώβολον· καλάμου ʒ β' S''. βδελλίου ʒ β' S''. κασσίας ʒ α' S''. κινναμώμου τριώβολον, καρδοστάχυος ʒ γ'. σχολίου ἄνθους ʒ β' S''. σμύρνης ʒ δ'. τερμινθίνης ʒ δ'. οἱ δὲ ʒ ιστ'. ἀσπαλάθου ῥινήματος ʒ β'. μέλιτος ʒ ιστ'. οἶνου τὸ ἄρκουον. αὕτη μὲν ἡ τῆς ἀντιδότου γραφή. κέκληκε δὲ ταύτην κυφοειδῇ διὰ τὴν ὁμοιότητα.

malum in propriis actionibus debilitatur, tunc aegrum hepaticum appellant. Videamus igitur primum ea, quae scripserunt ij, qui ante nos de medicamentis optime et studiosissime tradere satagerunt, initio ab iis quae Andromachus prodidit facto. Hic enim vir in libro internarum affectionum curationes continente multas hepaticas confectiones conscripsit, quarum omnium faciam mentionem hoc loco, ipsius verbis in medium adductis, et primum sane antidotos adscribam.

Cap. VII. [*Medicamenta ab Andromacho conscripta ad hepaticos.*] *Andromachi antidotus cyphoides ad hepaticos et omnia thoracis vitia.* ʒ Uvae passae carnis ʒ xxv, alii ʒ c, croci ʒ j, alii obol. ij, calami ʒ ij ʒ, bdellii ʒ ij ʒ, cassiae sesquidrachmam, cinnamomi obolos tres, spicae nardi ʒ tres, floris junci odorati drach. duas et dimidiam, myrrhae drach. quatuor, terebinthinae drach. iv, alii drach. xvj, ramentorum aspalathi ʒ ij, mellis drach. xvj, vini quod satis est. Haec quidem est antidoti descriptio. Appellavit au-

Ed. Chart. XIII. [585. 586.]

Ed. Bal. II. (286.)

καὶ γὰρ ὁσμῇ καὶ γένει παραπλήσιός ἐστι τῷ κύφει καλου-
 μένῳ πρὸς Αἰγυπτίων, οἵπερ δὴ καὶ πρῶτοι συνέθισάν τε
 τὸ φάρμακον τοῦτο καὶ χρῶνται θυμιῶντες ἐκάστοτε τοῖς
 θεοῖς. [586] τὰ πλείστα δ' ἐστὶ τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ θυμιά-
 ματι γεγραμμένων τὰ αὐτὰ τοῖς ἐν τῷδε τῷ φαρμάκῳ, καὶ
 μέντοι καὶ θυμιᾶσθαι τοῦτ' αὐτὸ δύναται παραπλήσιως τῷ
 κύφει. σύγκειται δὲ ἐκ τε τῶν μετρίως στυφόντων καὶ ξη-
 ραινόντων τε καὶ διαφορούντων ἰχώρας μοχθηροὺς καὶ ἐπα-
 νορθουμένων τὴν κακοχυμίαν, ἔτι τε ἐκ τῶν ἐναντιουμένων
 ταῖς σηπιδόσιν, ὧν τὰ πλείστα τῆς τῶν ἀρωμάτων ἐστὶν
 ὕλης. ἔχει γοῦν τὸ φάρμακον τοῦτο κιννάμωμον, πάσας ἐπα-
 νορθοῦν τὰς σηπιδονώδεις τε καὶ δηλητηρίους δυνάμεις, οὐ
 μόνον ἰχώρων τε καὶ χυμῶν, ἀλλὰ καὶ θανασίμων φαρμά-
 κων, ὥσπερ γε καὶ τοῖς ἰοβόλοις ὀνομαζομένοις θηρίοις ὑπαρ-
 χόντων ἰῶν. ἐφεξῆς δὲ τοῦ κινναμώμου καὶ ἡ κασσία τὴν
 αὐτὴν ἔχει δύναμιν, ἡ ἀρίστη τε καὶ συγγενὴς αὐτῷ καὶ μετὰ
 ταύτην τῶν ἀρωμάτων ἅπαν γένος, ὥσπερ ἐνταῦθα νάρδος

tem ipsam cyphoide ob similitudinem, nam et odore et gustu
 similis est cyphi ab Aegyptiis appellato, qui sane primi
 hoc medicamentum composuerunt et utuntur eo quotidie ad
 vaporem edendum accenso in deorum honorem. Plurima
 autem eorum, quae in illo thymiamate et suffumigio scri-
 pta sunt, eadem sunt cum iis, quae in hoc medicamento ha-
 bentur, quin et suffumigari hoc ipsum similiter ut cyphi
 potest. Compositum est autem ex moderate astringentibus
 et resiccantibus ac discutientibus vitiosos serosos humores
 et corrigentibus humorum malitiam et contrariam vim ha-
 bentibus adversum putrefactiones, quorum plurima ex aro-
 matum sylva exsunt. Habet itaque medicamentum hoc cin-
 namomum, omnes putredinosas et venenosas facultates cor-
 rigens, non solum serosorum et aliorum humorum, sed
 etiam lethalium medicamentorum quemadmodum et feris
 virus ejaculantibus contrarium existit. Consequenter autem
 post cinnamomum cassia eandem vim habet, optima videli-
 cet et cognata ipsi cinnamomo. Et post hanc omne aroma-
 tum genus velut hic est nardus et juncus odoratus, eale-

Ed. Chart. XIII. [586.]

Ed. Bal. II. (286.)

τε καὶ σχοῖνος καὶ κάλαμος καὶ σμύρνα. ταῦτα γὰρ ἐμβέ-
βληται τῷ προκειμένῳ φαρμάκῳ κατὰ τὸν εἰρημένον ἄρτι
λογισμὸν καὶ τρόπον, ὥσπερ γε καὶ τῶν παρ' ἡμῖν γενομέ-
νων ὃ τε ἀσπάλαθος καὶ ὁ κρόκος, στυπτικόν τε καὶ πε-
πτικόν ὑπάρχον φάρμακον, ἐπανόρθούμενον τε σηπιδόνας,
ἣ δὲ σταφίς εὐκαταφρόνητος μὲν εἶναι δόξει διὰ τὸ σύνηθες,
αὐτὸ δὲ τοῦτο αὐτὴν ἐργάζεται χρησιμωτέραν, ὅτι συνήθης
ἡμῖν οὕσα στυπτικόν ἐπὶ τοσοῦτόν ἐστιν, ὅσον διῆται τὸ
πεπονθὸς σπλάγχνον. ἔχει δὲ καὶ τι πεπτικόν τῶν ἀπέπτων
χυμῶν, ἐπικρατητικόν τε τῶν κακοήθων, αὐτὴ τε δύσση-
πτός ἐστι καὶ προσέτι καθ' ὅλην τὴν οὐσίαν οἰκεία τῷ
σπλάγχνῳ. μεμαθήκαμεν γὰρ ὥς αἱ τροφαὶ τοῖς τρεφομένοις
τὴν οἰκειότητα καθ' ὅλην τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν κέκτηνται, ὅπερ
ἐστὶ μέγιστον ἐν ταῖς τῶν τοιούτων παθῶν θεραπαίαις, ὅσα
κατὰ δυσκρασίαν γένηται. κάλλιστα γὰρ ἐπ' αὐτῶν ἐνεργεῖ
τὰ πρὸς τῷ τὴν δυσκρασίαν ἰᾶσθαι τρέφειν δυνάμενα, καὶ
διὰ τοῦτο καὶ ὁ αἶνος ἐπιτηδειότατός ἐστι τοῖς ἄνευ φλε-

musque et myrrha, haec enim ad propositum medicamen-
tum injecta sunt juxta jam dictam ratiocinationem et mo-
dum, quemadmodum etiam ex iis, quae apud nos gignun-
tur, aspalathus et crocus, astringens et concoctorium me-
dicamentum et quod corrigit putrefactiones. Caeterum uva
passa contemptibilis videri possit ob familiarem ejus usum,
at vero hoc ipsum eam facit utiliore, nam quum familia-
ris nobis sit, in tantum astringens est, quantum opus habet
viscus affectum. Habet autem et vim concoctoriam crudo-
rum humorum et vim coercendi maligna, sitque ipsa haud
facile putredini obnoxia et ultra haec secundum totam sub-
stantiam visceri ipsi familiaris est et propriis. Didicimus
enim quod alimenta secundum totam suam substantiam
proprietaem ac familiaritatem habent ad ea, quae aluntur,
quod maximum est in hujusmodi affectionibus curandis,
quae juxta intemperiem sunt, optime enim in ipsis faciunt,
quae una cum hoc, quod intemperiem cstrant, etiam alexe
possunt. Et ob id etiam vinum convenientissimum est citra

Ed. Chart. XIII. [586.]

Ed. Bas. II. (186.)

γμονῆς ἢ ἐρυσιπέλατος ἢ ἀποστήματος ἢ θερμῆς δυσκρασίας κάμνουσιν. καὶ γὰρ τρέφει καὶ πέττει καὶ τοιοῦτο καὶ σηπεδόσιν ἀνθίσταται, καὶ δυσκρασία τύχῃ γενομένη καθ' ὑγρότητα καὶ ψύξιν, ἀλύπως τε καὶ ἀσφαλῶς αὐτὴν ἰᾶται. τὰ δ' αὐτὰ καὶ τῷ μέλιτι πρόσκειται, πλὴν τοῦ μὴ συνάγειν τὴν οὐσίαν τῶν σωμάτων οἷς ἂν ὁμιλῇ, ἀλλ' ἀντὶ τούτου διαρρύνειν τε καὶ ἀναστομοῦν καὶ καθαρὰς ἐργάζεσθαι τὰς διεξόδους, ἐπ' οὗρά τε προτρέπειν οὐ μικρὰ βοηθήματα κέκτηται. μέμικται δὲ ὑπὸ τοῦ συνθέντος τὸ φάρμακον καὶ βδέλλιον, ἱκανῶς μαλάκτον τε καὶ πέττον, ὥς ἐμάθομεν, ἔτι τε μετρίως διαφοροῦν. ὁμοίως δὲ πῶς αὐτῷ καὶ ἡ τερμινθίνη ῥητίνη δύναμιν ἔχει πρὸς τὸ διαρρύνειν τε καὶ διακαθαίρειν τὰς στενὰς διεξόδους, ὧν καὶ αὐτῶν δεῖται τὸ θεραπευόμενον σπλάγχνον, ὅπως αἱ συναναστομώσεις τῶν κατὰ αὐτὸ φλεβῶν ἀναπνευταίμεναι τε καὶ ἐκφρακτοὶ διαμένωσιν. μεμαθήκαμεν γὰρ ὅπως ἡ ἔμφραξις ἐργάζεται τὰς σηπεδόνας. ἔτιοι μέντοι τῶν συνθέντων τὰς τοιαύτας δυνάμεις, καθάπερ καὶ πρόσθεν ἐπὶ τῶν στομαχικῶν εἰδείκνυτο, μίξαντες

inflammationem aut erysipelas aut abscessum aut calidam intemperiem aegrotantibus, nam et nutrit et concoquit et roborat et putrefactioni resistit, et si intemperies ex humiditate facta sit et frigiditate, eam citra omnem molestiam ac secure per sanat. Eadem est et mellis facultas, praeterquam quod non condensat substantiam corporum quae contingit, sed pro hoc vim extergendi et aperiendi ac puros reddendi meatus et urinam ciendi non parva sane auxilia possidet. Porro admixtum est a compositore medicamento bdellium, sufficienter emolliens et concoquens velut didicimus, ampliusque moderate discutiens. Confinilem ferme vim terebinthina resina habet supra hoc, quod angustos meatus extergit et expurgat, quibus auxiliis viscus curandum opus habet, quo osculorum venarum in ipso commissurae laxae et ab obturatione liberae permaneant, didicimus namque quomodo obturatio efficiat putrefactiones. Aliqui tamen huiusmodi confectionum compositores, quemadmodum etiam prius in stomachicis dictum est, opium aut

Ed. Chart. XIII. [586. 587.]

Ed. Bas. II. (286.)

ὅπιον ἢ ὑοσκύαμον ἢ τι τῶν ἄλλων ὅσα ψύχει, πρὸς τὰς θερμὰς δυσκρασίας χρήσιμον εἰργάσαντο φάρμακον καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ Φίλωνος ἐνίοτε θαυμαστῶς ὅπως ἅπαξ δοθεῖσα δυσκρασίαν ἥπαικὴν ἰάσατο, καὶ τοῦτο αὐτῇ καὶ ὁ συνθεὶς αὐτὴν ἐμαρτύρησεν. ἀλλὰ τῶν γε ὑπὲρ Ἀνδρομάχου γεγραμμένων φαρμάκων ἥπατικῶν οὐδέν ἐστι τοιοῦτον, καὶ μέντοι καὶ σφοδρῶς ψυκτικὸν οὐδὲν εἶναι προσήκει, ἀλλ' ὅποια γέγραπται τισιν ἄλλοις τε καὶ τῷ Ἀσκληπιάδῃ. [587] νῦν οὖν θσας ἐπεξῆς ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ἥπατικὰς ἀντιδότους ὑπογράφω, μεμνημένων ἡμῶν οὐδεμίαν αὐτῶν ἀρμόττειν θερμαῖς δυσκρασίαις, ἀλλ' ἢ ταῖς ὑγραῖς ἢ ταῖς ψυχραῖς ἢ ταῖς ἐξ ἀμφοτέρων συνθέτοις, ἢ εἴπερ ἄρα ταῖς μὲν ὑγραῖς ἰσχυρῶς, μετρίως δὲ θερμαῖς. γιγράφονται δὲ πᾶσαι κατὰ τὴν αὐτοῦ Ἀνδρομάχου λέξιν.

[Ἄλλη κυφοειδὴς πρὸς ἥπατικόν ἐκ τῶν Γάλλου καὶ βῆχας καὶ ἀναγωγὰς.] ʒ Κρόκου, κινναμώμου ἀνά < α'. σμύρνης < α'. βδελλίου < δ'. ἀσπαλάθου τετρώβολον, σχοίνου < γ'. καλάμου < β'. κασσίας < α'. νάρδου Ἰνδικῆς < α'.

Hyoscyamum aut quippiam aliud ex refrigerantibus miscendo ad calidas intemperies utile medicamentum effecerunt. Et ob id etiam Philonis antidotus mirifice semel tantum exhibita hepaticam intemperiem sanavit, id quod et compositor ejus testatum reliquit. Verum ex medicamentis hepaticis ab Andromacho conscriptis nullum est hujusmodi. Et sane vehementer refrigerans nullum esse debet, sed qualia tum ab aliis tum ab Asclepiade sunt scripta. Nunc igitur hepaticas antidotos consequenter ab Andromacho proditas subscribam, modo memoria nos teneamus, nullam ipsarum calidis intemperiebus convenire, sed aut humidis aut frigidis aut ex utrisque compositis, aut certe humidis quidem fortiter, calidis verò moderate. Conscribentur autem omnes juxta ipsius Andromachi dictionem.

[Alia cyphoides ad hepaticos, ex libris Galli ad tussis item et rejectiones.] ʒ Croci ʒ j, cinnamomi drach. j, myrrhae drach. j, bdellii ʒ iv, aspalathi obol. iv, junci odorati drach. ii j, calami ʒ ij, cassiae ʒ j, nardi Indicae ʒ j,

Ed. Chart. XIII. [587.]

Ed. Bas. II. (286. 287.)

τερμινθίνης < στ'. σταφίδος σαρκὸς < ρξ'. μέλιτος κοτύ-
λης S''. οἴνου Χίου εἰς τὸ βρέξαι τὴν σταφίδα καὶ τὸ βδέλ-
λιον καὶ τὴν σμύρναν, τὴν δὲ ῥητίνην τήξας τῷ μέλιτι, εἴτα
πάντα συμμίξας καὶ λεάνας ἀπόθου. πρὸς ἥπατικούς καὶ
ἰκτερικούς. ʒ καρύων πικρῶν < β'. ἀνίσου < α'. ἀψιν-
θίου, κυμίνου, σελίνου σπέρματος ἑκά < α'. (287) κέρα-
τος ἐλαφείου τριώβολον, λεάνας σὺν ὕδατι τροχίσκους ποιεῖ
τριωβολιαίους, δίδου ἓνα πρωῒ καὶ δείλῃ σὺν οἶνομέλιτι.
πρὸς ἥπατικούς καὶ ἰκτερικούς ἡ Νεκτάριος. ʒ ἐλενίου λί-
τραν α' S'', κροκομάγματος λίτρας β'. ἀριστολοχίας γο α'.
πιτροσιλίνου γο α'. πεπέρως μέλανος γο S''. σμύρνης γο α',
μέλι τὸ ἱκανόν.

[Ἡπατικὴ ἀθανασία καλουμένη. ποιεῖ καὶ πρὸς νεφρι-
τικούς καὶ ἰκτερικούς, κινεῖ δὲ ἰδρώτα πολύν.] ʒ Κρόκου
< β'. κινναμώμου < α'. νάρδου < β'. κασσίας, σμύρνης,
σχοίνου ἑκά < α'. μέλιτι Ἀττικῷ ἀναλαμβάνει. ἡ δόσις κυ-
άμου Ἑλληνικοῦ τὸ μέγεθος, πυρέσσουσι μεθ' ὕδρομέλιτος.

terebinthinae ʒ vj, carnis passerum uvarum ʒ clx, mellis
hemina dimidiam, vini Chii quod satis est ad maceran-
dam uvam passam, bdelliumque ac myrrham, resinam vero
melle liquefacito et deinde omnia mixta ac trita reponito.
Alia ad hepaticos et ictericos. ʒ Amygdalarum amara-
rum ʒ ij, anisi ʒ j, absinthii, cumini, seminis apii, singulorum ʒ j,
cornu cervi obol. iij, trita cum aqua in pastillos triobolares
redigito, ex eisque unum mane ac vespere cum vino mulso
dato. *Nectarea antidotus ad hepaticos et ictericos.* ʒ He-
lenii sesquilibram, crocomagmatis lib. ij, aristolochiae ʒ j,
petroselinii ʒ j, piperis nigri ʒ β, myrrhae ʒ j, mel quod
satis est.

[*Antidotus hepatica, athanasia appellata. Facit et
ad nephriticos et ictericos, multum movet sudorem.*] ʒ
Crocī ʒ ij, cinnamomi drach. unam, nardi drach. duas, cas-
siae, myrrhae, junci odorati, singulorum ʒ j, melle Atticō
excipe. Datur fabae Graecae magnitudine, febricitantibus ex
aqua mulsa.

Ed. Chart. XIII. [587.]

Ed. Bas. II. (287.)

[Ἡπατική θαυμαστή, ἣ Φαρνάκης ὁ ῥιζοτόμος παθὼν ἐχρήσατο.] 4 Κρόκου < β'. μήου, ἀσάρου, φοῦ Ποντικοῦ, δαύκου, πετροσιλίνου, σμύρνης ἀνὰ < δ'. νάρδου Ἰνδικῆς καὶ Κελτικῆς ἀνὰ < στ'. κόστου, κασσίας, σχοίνου ἀνὰ τριώβολον, βαλσάμου καρποῦ < γ' S". ἐρυθροδάνου < η'. γλυκείας χυλοῦ < γ'. ἡμιονίτιδος βοτάνης < γ'. πολίου < γ'. ὀποῦ βαλσάμου < στ'. μάγματος ἡδυχροῦ < ε'. μέλιτος τὸ ἱκανὸν χρῶ. πρὸς πάντα τὰ πάθη ἐνεργεῖ, καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος μετ' οἰνομέλιτος.

[Ἡπατική παρὰ Νιάρχου ἐπαινουμένη.] 4 Πάνακος ῥίζης, ἐρυθροδάνου, ἡρυγγίου ῥίζης, εὐπατορίου, ἐλενίου ῥίζης, πολίου, κόστου, ἀριστολοχίας, πεπέρειως, σκολοπένδρου βοτάνης, σικύου σπέρματος, χαμαιπίτυος, γεντιανῆς ῥίζης, Σινώπιδος μίλτου, χολῆς ἀρκείου, ναρδοστάχυος, ἀρκευθίδων, κράμβης σπέρματος, ἐνζώμου σπέρματος, ἐκάστου ἴσον μέλιτι Ἀττικῷ ἐφθῶ ἀναλαβὼν χρῶ. ἡπατική ἡ τοῦ Διοσκόρου. 4 κιννάμωμου, κασσίας ἀνὰ < δ'. κρόκου, νάρδου, κόστου, βαλσάμου καρποῦ, ὑπερικοῦ, γλυκυῤῥίζης ἀνὰ < η'.

[*Hepatica admiranda, qua Pharnaces herbariis aegrotus usus est.*] 4 Croci 3 ij, mei, asari, phu Pontici, dauci, petroselini, myrrhae, singulorum 3 iv, nardi Indicae et Celticae, utriusque drach. vj, costi, cassiae, junci odorati, singulorum obol. iiij, carpobalsami 3 iiij β, rubiae drach. octo, succi radiceis dulcis drach. iiij, hemionitidis herbae 3 iiij, polii drach. iiij, succi balsami 3 vj, confectionis hedychroi 3 v, mellis quod satis est, utere. Ad omnia vitia efficax est, nucis Ponticae magnitudine cum vino mulso.

[*Antidotus hepatica a Nearcho laudata.*] 4 Radicis panacis, rubiae, radiceis eryngii, eupatorii, helenii radiceis, polii, costi, aristolochiae, piperis, scolopendrii herbae, seminis cucumeris, chamaepityos, radiceis gentianae, rubricae sinopidis, fellis ursini, spicae nardi, baccarum juniperi, seminis brassicae, seminis erucae, singulorum par pondus, melle Attico cocto excipe ac utere. *Antidotus hepatica Dioscori.* 4 Cinnamomi, cassiae, utriusque 3 iv, croci, nardi, costi, seminis balsami, hyperici, glycyrrhizae, singulorum

Ed. Chart. XIII. [587. 588.]

Ed. Bal. II. (287.)

μέλιτι Ἀττικῷ δίδου καρύου Ποητικοῦ τὸ μέγεθος. ἄλλη
πρὸς ἥπατικούς καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐντὸς, ὡς Ἀριστοκλῆς.
¶ πεπέρειως κόκκους μ'. σμύρνης < ἡ'. κρόκου, κόστου,
μήου, ἀκόρου, νάρδου, δαύκου σπέρματος, πετροσελίνου,
σκορδίου ἀνὰ < δ'. κινναμώμου < ιβ'. κασαίας < ιβ'. μέ-
λιτος τὸ ἀρκούν, ἡ δόσις καρύου Ποητικοῦ τὸ μέγεθος.
[588] πότιμα πρὸς ἥπατικούς, σπληνικούς, νεφριτικούς, ὑδρο-
πικούς, ὠφελεῖ καὶ στομαχικούς καὶ τὰς ἐν τόκων ἐνοχλου-
μένας, καὶ πρὸς σπασμούς καὶ πρὸς τοὺς ἀπ' ἀρρώστιας
ἀναλαμβάνοντας καὶ κακοχύμους καὶ ἰκτερικούς καὶ βῆχας
καὶ πλευριτικούς, ἀντίδοτος καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα φάρμακα
καὶ τὰς τῶν θηρίων πληγὰς. ¶ νάρδου Ἰνδικῆς < β'. κό-
στου < β'. κασσίας < α'. κρόκου < α'. πεπέρειως λευκοῦ
ὀβολοὺς ε'. ἐν ἄλλῳ < β'. σελίνου σπέρματος < α'. τετρώ-
βολον, ἱριως Ἰλλυρικῆς ἴσον, ἀκόρου < α'. ὀβολὸν α'. ὀπο-
βαλσάμου < α'. ἄρου ἀρσενικοῦ ὀποῦ < γ'. σταφίδος ἀγι-
γάρτου < στ'. λιάνας σὺν τῷ γλυκεῖ ἢ μέλιτι ἀναλαμβάνε
καὶ δίδου < α'. μετ' οἴνου γλυκέος κικραμένου ἢ ὑδρομέλιτος

3 viij, excipe melle Attico ac exhibe nucis Ponticae ma-
gnitudine. *Alia ad hepaticos et reliquos internos affectus,
ut Aristocles.* ¶ Piperis grana xl, myrrhae 3 viij, croci,
colli, mei, acori, nardi, dauci seminis, petroselini, scordii,
singulorum 3 iv, cinnamomi 3 xij, cassiae 3 xij, mellis quod
sufficit. Datur nucis Ponticae magnitudine. *Potio ad hepa-
ticos, spleniticos, nephriticos, hydropicos. Auxiliatur et
stomachicis et molestiis ex partu et convulsis. Prodest con-
valescentibus et se reficientibus ex infirmitate. Facit ad
vitiosos humores, ictericos et tusses ac pleuriticos. Est
etiam antidotus ad lethalia medicamenta et ad ferarum
plagas.* ¶ Nardi Indicae drach. duas, colli drach. duas,
cassiae drach. unam, croci drach. unam, piperis albi obolos v,
alii drach. duas, seminis apii drach. j, obol. iv, iridis Illy-
ricae tantundem, acori drach. unam, obol. j, opobalsami
drach. unam, succi ari maseuli drach. tres, uvae passae ex-
acinatae drach. vj, terito cum passo aut melle excipito, et
drach. j cum vino diluto dato aut cum aquae mulsae cya-

Ed. Chart. XIII. [588]

Ed. Bas. II. (287.)

κυσάθων τεσσάρων ἢ ὡς ἂν ἁρμότῃ. αὗται μὲν εἰσιν αἱ ὑπὸ Ἀνδρομάχου γραφεῖσαι δυνάμεις ἥπατικάι, μεταβήσομαι δὲ ἤδη πρὸς τὰς ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένας ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐντὸς, ὥς Μνάσωνος ἐπιγράφει.

Κεφ. η'. [Αἱ ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γραφεῖσαι δυνάμεις ἥπατικάι.] Πρώτην μὲν ἔγραψεν, ἣν Ἀντωνίου Μούσα φησὶν εἶναι, συγκειμένην οὕτω. κικωρίου χυλίσματος κύαθον α'. δίδου μεθ' ὕδατος θερμοῦ κυσάθων γ'. ἐπιβαλὼν μέλιτος Ἀττικοῦ κοχλῆριον ἢ πτέρως καὶ ἀνήθου χυλοῦ κύαθον α'. μετὰ μελικράτου κυ. γ'. ἢ ἱριως ἀπαλῆς ἢ σέριως ἀπαλῆς τοῦ χυλοῦ κύαθον α'. μετὰ μελικράτου θερμοῦ κυσάθων τριῶν. αὕτη ἡ πρώτη γραφὴ κατὰ τὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου βιβλίον ἐστὶ φαρμάκων τριῶν. τὰ μὲν οὖν κικώρια καὶ ἡ σέρις ἐκ τῶν ἐδωδύμων εἰσιν, παρ' ἡμῖν γοῦν οἱ κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἐσθίουσιν ἅμφω ταῦτα καὶ ὠμὰ καὶ ἐφθά. χρῆται δὲ αὐτοῖς καὶ ὁ Ἐρασίστρατος ἰκανῶς, ἐν οἷς θεραπεύει τὰ κατὰ τὴν κοιλίαν πάθη, δύναντι δὲ τῶν λαχάνων τούτων ἐστὶν ὑπόψυχρός τε καὶ ὑπόπικρος καὶ μετρίως στύφουσα, καὶ διὰ

this quatuor aut ut conveniens fuerit. Hae quidem sunt hepaticae confectiones ab Andromacho proditae. Transibo autem jam inde ad eas, quas Asclepiades tradidit in tertio internorum, quae Mnasoni inscribit.

Cap. VIII. [*Confectiones hepaticae ab Asclepiade conscriptae.*] Primam equidem confectionem Asclepiades Antonii Musae esse dicit, hoc modo compositam. Succi cichorii cyathum unum cum aquae calidae cyathis tribus dato, mellis Attici cochleari addito, aut filicis vel anethi succi cyathum unum cum aquae mulsae cyathis iij dato. Aut iridis recentis aut seridis recentis succi cyathum unum cum aquae mulsae calidae cyathis iij. Haec prima est descriptio trium medicamentorum in Asclepiadis libro. Cichoria itaque et seris cibarii generis existunt; apud nos namque et rurales ambo haec edunt et cruda et cocta, utitur eis etiam Erasistratus abunde in affectionum circa alvum cura. Facultas horum olerum subfrigida est et subamara ac moderate

Ed. Chart. XIII. [588.]

Ed. Bas. II. (287.)

ταύτας γὰρ τὰς ποιότητας ἄριστα φάρμακα ταῖς θερμαῖς δυσ-
κрасίαις ἐστὶ τοῦ ἥπατος. πρὸς γὰρ τῷ ψύχειν μετρίως
ἔτι καὶ τόνον ἐντίθῃσι τῷ σπλάγγνῳ διὰ τῆς στυψίως,
ἔτι τε ἀναρρύνει τὰς συναναστομώσεις τῶν ἐν τοῖς σιμοῖς
τοῦ σπλάγγνου φλεβῶν πρὸς τὰς ἐν τοῖς κυρτοῖς, οὐ μὴν
οὐδὲ τὰς ψυχρὰς δυσκрасίας βλάπτει μεγάλως, ὥσπερ ὅσα
ψυχρὰν ὑγρότητα κέκτηται χωρὶς στυψίως ἢ πικρότητος. ὠφε-
λεῖν δὲ δύναται τὸ σπλάγγνον ἢ τῶν τοιούτων λαχάνων
οὐσία, καὶ ἄνεν χυμῶν ἢ ἰχώρων μοχθηρῶν γίνηται ἢ δυσ-
κрасία καθ' αὐτὸ καὶ μεθ' ὑγρότητος ἡστινοσοῦν. ἐν γὰρ
τῇ μίξει τοῦ μέλιτος ἐπ' οὖρα προάγει τὴν ὑγρότητα, διὸ
καὶ ξηρανθέντα κόψας ἐπιπάσῃ τις τῷ ποτῷ, καὶ οὕτως ὀνί-
σῃσι, καὶ μέντοι καὶ ἀφειψημένων τὸ ἀφείψημα πινόμενον
ὠφέλιμον ἱκανῶς ἐστίν. εἰ δὲ μὴ θερμὴ τις ἐνοχλοῖη δυσκρα-
σία ἢ καὶ μόνον ἔμφραξις τις εἴη κατὰ τὸ σπλάγγνον, ὠφε-
λεῖ μὲν μεγάλως δι' οἴνου λευκοῦ λεπτοῦ πινόμενα μετὰ τῶν
οὖρα κινούντων. χρήσιμος δὲ οὐ μόνον ὁ χυλὸς αὐτῶν ἐστὶ

astringens et propter has qualitates optima medicamenta ca-
lidis intemperaturis ipsius hepatis existunt; ultra hoc enim
quod moderate refrigerant, amplius et robur visceri addunt
per astrictoriam facultatem. Insuperque commissuras oscu-
lorum venarum in sima visceris parte ad eas quae in gibba
sunt extergent. Neque vero frigidas intemperies magnopere
laedunt, quemadmodum quae frigidam humiditatem absque
astrictione aut amarore possident facere solent. Juvare etiam
viscus talium olerum substantia potest, etiam si citra fero-
rum aut aliorum humorum vitiationem intemperies fiat
per se et cum humiditatis cujuscunque complexu, ex mix-
tura enim mellis humiditatem per urinam educunt, qua-
propter etiam si ficcata tusa quis potioni inspergat itidem
juvant, quin et decoctorum decoctum potatum multum
commodi affert. Si vero non calida aliqua intemperies in-
festet aut si obturatio quaedam sit circa viscus, magnopere
auxiliantur ex vino albo tenui potata cum iis, quae urinam
cient. Utilis autem non solum succus ipsorum est tum re-

Ed. Chart. XIII. [588. 589.]

Ed. Bas. II. (287.)

πρόσφατός τε καὶ ἐξηραμμένος, ἀλλὰ καὶ ξηραίνόμενα κόψας καὶ λειώσας ἐπιμελῶς ἐπιπάττοι τις τῷ ποτῷ, καὶ ἀφειψήσας πίνοι. πρὸς δὲ τὸ διακαθᾶραι τὸ σπλάγχνον, ἀναστομῶσαι τε τὰς διεξόδους αὐτοῦ χωρὶς τοῦ θερμῆναι σαφῶς ἢ ψῦξαι, κάλλιστον φάρμακον ἢ πτέρις ἐστίν, ἐπικρατοῦσαν ἔχουσα τὴν πικρὰν ποιότητα. τὸ δ' ἄνηθον οὐδὲν ἰσχυρὸν ἔχει πρὸς τὰς τοιαύτας διαθέσεις, ἀλλ' ἐστὶν ἐψυγμένου μετρίως καὶ πεπυκνωμένου τοῦ σπλάγχνου θεραπευτικόν. [589] καὶ τὸ διὰ τῆς χαμαιπίτυος δὲ καταπότιον, οὐ καὶ αὐτοῦ μέμνηται, τῆς αὐτῆς ἐστὶ δυνάμειος τοῖς εἰρημένοις. πικρὸν γάρ καὶ τοῦτό ἐστι τὸ φάρμακον, οὐδὲν οὖν θαυμαστόν ἐστιν αὐτὴν τε καθ' ἑαυτὴν πινομένην τὴν χαμαιπίτυν ὠφελεῖν τὰς ἥπατικὰς δυσκραςίας καὶ μετὰ κίχωριον, καθάπερ ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν ὡδί πως αὐτοῖς ὀνόμασιν.

[Καταπότιον ἥπατικοῖς.] 24 Χαμαιπίτυος ῥίζης < ἢ. κίχωριον ῥίζης < δ'. κόπτε καὶ ἀναλαμβάνε μέλιτι ἐφθῶ, δίδου καρῦου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος καὶ ὕδατος θερμοῦ ἐπιπίνειν κυάθους γ'. ταῦτα μὲν ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν,

cens tum exiccatus, sed et ipsa olera exiccata tulaque ac trita potui inspersa et eorum decoctum in potu acceptum auxiliantur. Caeterum ad visceris expurgationem et meatuum apertionem, citra manifestam calefactionem aut refrigerationem, optimum medicamentum filix est, praedominantem habens amaram qualitatem. Anethum vero nihil forte habet ad hujusmodi affectiones, sed modice refrigerati ac condensati visceris curativum existit. At vero catapotium ex chamaepity, cujus itidem meminit, ejusdem cum praedictis facultatis est, amarum enim et hoc medicamentum est, nihil igitur mirum est, ipsam chamaepityn, tum per se tum cum cichorio potatam, hepaticas intemperies juvare, quemadmodum Asclepiades scripsit in haec verba.

[Catapotium hepaticis.] 24 Radicis chamaepityos drach. octo, radicis cichorii drach. quatuor, contunde et excipe melle cocto ac praebe nucis Ponticae magnitudinem et aquae calidae cyathos tres insuper bibendos. Haec Asclepiades scri-

Ed. Chart. XIII. [589.]

Ed. Bas. II. (287. 288.)

ὠφιλοῦσι δὲ αἱ εἰρημέναι βοτάναι τοὺς ἥπατικούς, οὐ μόνον ἐὰν τῶν ῥιζῶν τις αὐτῶν προσφέρηται, σπινάσας ὥς ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν, ἀλλὰ καὶ τὸν χυλὸν ἢ τὸ ἀφέψημα ἢ ξηρὰν τὴν κόμην μετὰ τοῦ καρποῦ κόψας καὶ λειώσας προσφέρει. καὶ ἡ τῆς σφενδάμνου δὲ ῥίζα, κοπιῖσα καὶ λειωθῖσα, καὶ γὰρ καὶ ταύτης μέμνηται, τῆς αὐτῆς ἐστὶ τοῖς εἰρημένοις δυνάμειος. δίδωσι δὲ ταύτης < α'. μεθ' ὕδατος κεκραμένου κυάθων γ'. καὶ τὸ διὰ τῆς νάρδου δὲ τῆς Κελτικῆς φάρμακον, οὐ καὶ αὐτοῦ μέμνηται, τούτοις ἐστὶ παραπλήσιον. ἔγραψε δ' οὕτως αὐτό. 24 νάρδου Κελτικῆς μέρη γ'. ἀψινθίου μέρος ἓν, κόψας καὶ σήσας ἀναλάβρανε μέλιτι ἐφθῶ καὶ δίδου ἐκλείχειν μύστρον. καὶ τὸ τούτῳ γεγραμμένον ἐφεξῆς παραπλή(288)σιον ὑπάρχον αὐτῷ κατὰ τὰ ἄλλα πλέον ἔχει τὸ δι' οὕρων μᾶλλον ἐκκαθαίρειν τὸ σπλάγχνον. ἔγραψε δ' οὕτως ὁ Ἀσκληπιάδης περὶ αὐτοῦ. τροχίσκος ἥπατικός ὁ πικρός. 24 ἀνίσου, σπέρματος σελίνου, ἀσάρου, ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων, ἀψινθίου, ἐκάστου ἀνὰ < δ. σκινύζε δι' ὕδατος καὶ ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ δίδου < α'.

psit. Juvant autem praedictae herbae hepaticos, non solum radicibus ipsarum acceptis et praeparatis, velut Asclepiades prodidit, sed et succo et decocto et arida coma una cum semine tusa ac trita assumptis. Quin et aceris radix tusa et trita, nam et hujus meminit, ejusdem est cum praedictis facultatis. Exhibet autem ex ea drach. unam cum vini mulsi diluti cyathis tribus. Insuper et ex nardo Celtica medicamentum, cujus item meminit, his consimile est, scripsit autem ipsum sic. 24 Nardi Celticae partes tres, absinthii partem unam, tusa et cribrata melle cocto excipito et mystrum delingendum dato. Et quod post hoc scriptum est, consimile ipsi existens in reliquis, plus habet de vi expurgandi ipsum viscus per urinas. Scripsit autem sic Asclepiades de ipso. *Pastillus hepaticus amarus.* 24 Anisi, seminis apii, asari, amygdalarum amararum mundatarum, absinthii, singulorum drach. quatuor, praepara cum aqua et reduc in pastillos, ac febre carentibus exhibe drach. unam cum vini

Ed. Chart. XIII. [589.]

Ed. Bas. II. (288.)

ἀπυρέτοις μετ' οἴνου κικραμένου κυάθων γ'. πυρέττουσι μεθ' ὕδρομέλιτος. τοῦτο τὸ φάρμακον ἡρέμα πῶς ἐστὶ θερμὸν διὰ τὴν τῶν οὐρητικῶν μίξιν. τὰ δ' ἄλλα πάντα τὰ πρόσθεν ἢ ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν ψύξιν ἢ πάντως οὔτε ταύτην οὔτε τὴν θερμότητα. τὸ μέντοι διαρρύνειν τε καὶ τὰς ὁδοὺς τῆς ἀναδόσεως ἐκφράττειν ἔχει πάντα. καὶ ἄλλα δέ τινα φάρμακα γέγραπται τῷ Ἀσκληπιάδῃ τὸ μὲν διαρρύνειν καὶ ἐκφράττειν καὶ τέμνειν ἔχοντα, βραχεῖ δέ τινι τῶν μέσων ἕτερα θερμότερα. μέσα δὲ λέγω τὰ μήτε θερμαίνοντα μήτε ψύχοντα σαφῶς. ἐν δὲ ἐν αὐτοῖς τι τῶν θερμαινόντων ἐστίν, ἐνθα φησὶ, κόστου λείου κοχλιάριον δίδου μετὰ μελικράτου θερμοῦ κυάθων γ'. τὰ δ' ἄλλα ὅσα πλησίον τῆς μέσης κράσιως ὄντα πρὸς τὸ θερμότερον ῥέπει, ταῦτά ἐστιν. 4 ἑλενίου 4 ιβ'. κροκομάγματος 4 η'. ἀναλάμβανε κικωρίου χυλῶ καὶ ποίει καταπότια καὶ δίδου πρὸς δύναμιν. ἡ τελεία δόσις ὅλη καὶ οἰνομέλιτος κικραμένου θερμοῦ κυάθοι γ'. τοῦτο τὸ φάρμακον ἡδύνατο καὶ χωρὶς ἑλενίου ταῖς θερμαῖς δυσ-

diluti cyathis tribus, febrientibus cum aqua mulsa. Hoc medicamentum leniter quodammodo est calidum propter urinam cientium mixturam, reliqua vero omnia superiora aut praedominantem habent frigiditatem aut omnino neque hanc neque caliditatem, verum vim extergendi et vias digestionis ab obstructione vindicandi omnia habent. Alia insuper medicamenta ab Asclepiade scripta sunt partim extergendi ac aperiendi et secandi vim habentia, partim vero calidiora paululum quam sunt media, media autem dico, quae neque calefaciunt neque refrigerant manifeste. Unum vero inter ipsa calefactorium est, ubi ait: Costi triti cochleare praebe cum aquae mulsae calidae cyathis iij. Reliqua vero, quae prope ad medium temperamentum accedentia ad caliditatem vergunt, haec sunt. 4 Helenii drach. xij, crocomagmatis drach. xij, excipe cichorii succo, et fac catapotia, eaque pro viribus exhibe, datur ad summum drachma ex vini mulsi diluti calidi cyathis tribus. Hoc medicamentum poterat et absque helenio calidis intemperiebus convenire.

Ed. Chart. XIII. [589. 590.]

Ed. Bas. II. (288.)

κρασίαις ἀρμόττειν. ἐπεὶ δὲ τὸ ἑλένιον ἐμίχθη τοῖς ῥυπτι-
κοῖς, ἐπὶ τὸ θερμότερον ἔρρηψε, πλὴν εἰ μὴ παντελῶς ὀλίγον
ἐπιμίσχοιτο πλείονι τῷ ψυχρῷ. καὶ μέντοι καὶ τὸ διὰ τοῦ
μαράθρου τῶν θερμαινόντων ἐστίν, ἔχον οὕτω. 24 μαρά-
θρου < α'. πετροσελίνου < β'. ἀνίσου, ἀμυγδάλων πικρῶν,
ἀψινθίου ἀνὰ < α'. κρόκον, σμύρνης ἀνὰ τριώβολον, ὕδατι
ἀναλαμβάνει καὶ ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ δίδου < α'. κα-
θὼς ἀνώτερον προεῖρηται. καὶ γὰρ ἐνταῦθα τὸ μὲν μάρα-
θρον καὶ τὸ πετροσελίνον ἱκανῶς θερμαίνει, τὰ ἄλλα μετρίως.
[590] τὰ δ' ἀμύγδαλα τῆς λεπτυντικῆς ἐστὶ δυνάμειος, καὶ
μᾶλλον ὅταν ᾖ πικρά. μέσον δὲ πῶς τῶν θερμαινόντων τε
καὶ ψυχόντων καὶ τοῦτό ἐστὶ τὸ φάρμακον, ὅπερ ὁ Ἀσκλη-
πιάδης ἐγραψεν ὡδί πῶς. ἐκλεκτὸν ἥπατικὸν Παυλίνου,
ὠφελὲ παραχρῆμα. 24 χαμαιπίτυος ξηρᾶς λίτραν α'. σμύρ-
νης γο α'. γλυκίος προτρόπου ξε. γ'. ἔψε χαμαιπίτυν καὶ
γλυκύν, καὶ ὅταν τὸ γ'. ὑπολειφθῇ, ἐκθλίβε τὸ ὑγρὸν καὶ
τούτῳ ἐπιβαλὼν μέλιτος Ἀττικοῦ λίτρας S'. πάλιν ἔψε.
μετὰ δὲ ταῦτα ἐπίβαλλε τὸ σμύρνιον κινῶν συνεχῶς, καὶ

Quoniam autem helenium extergentibus admixtum est, ad
caliditatem vergit, nisi quis omnino modicum de eo cum
multa frigida permisceat. Quod et id, quod ex foeniculo
constat, calefactorium est, sic habens. 24 Foeniculi drach. j,
petroselini 3 ij, anisi, amygdalarum amararum, absinthii,
singulorum drach. j, croci, myrrhae, utriusque obol. iij,
excipe aqua ac redige in pastillos, et dato drach. unam, ut
supra dictum est. Etenim hoc loco foeniculum quidem et
petroselinum multum calefaciunt, reliqua vero moderate.
Amygdalae vero attenuatoriae sunt facultatis et praesertim
si fuerint amarae. Medium autem quodammodo inter cale-
facientia et refrigerantia est hoc medicamentum, quod Ascle-
piades scripsit hoc modo. *Eclegma hepaticum Paulini, au-
xiliatur confestim.* 24 Chamaepityos siccae libram unam,
myrrhae unciam unam, passi protropi sextar. iij, chamae-
pityn et vinum dulce coquito, et ubi supersuerit tertia
pars, liquorem exprimito, eique mellis Attici libram dimi-
diam adjicito ac rursus coquito, postea vero myrrham ad-

Ed. Chart. XIII. [590.]

Ed. Bas. II. (288.)

ὅταν διαλυθῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἀπόθου καὶ δίδου πρὸ τροφῆς μύστρον. ἔγραψε δὲ καὶ διὰ κοχλίων ὁ Ἀσκληπιάδης φάρμακον ἥπατικὸν τοιοῦτον. κοχλίων χερσαίων εὖ μάλα τὴν σάρκα λεάνας καὶ οἶνου μέλατος ἐπιβαλὼν κυάθους τρεῖς καὶ θερμῆνας δίδου πίνειν. ἔοικε δὲ τὰ τοιαῦτα καθ' ὅλην τὴν οὐσίαν ἐνεργεῖν, οὐ κατὰ μίαν ἢ δευτέραν ποιότητα, ὅποιόν ἐστι καὶ τὸ λύκειον ἥπαρ, οὐ πείραν ἱκανὴν ἔχομεν. ἡ χρῆσις δὲ αὐτοῦ παραπλησία τοῖς κοχλίοις ἐστὶ, λειοῦται γὰρ ἀκριβῶς τὸ λύκειον ἥπαρ καὶ δίδεται
 Ἄ. μετ' οἶνου τῶν γλυκέων τινός, οἷοί περ εἰσιν Θηραῖος ὁ Κρητικὸς καὶ ὁ Σκυβελίτης, ὃ τὲ γλυκὺς πρότροπος. εὐμενεῖς γάρ εἰσιν οὔτοι τῷ σπλάγγνῳ, τρέφειν αὐτὸ δυνάμενοι καὶ μέσοι τῇ κατὰ τὸ ψυχρὸν τε καὶ θερμὸν ἀντιθέσει, καὶ διὰ τοῦτο τὰ τοιαῦτα φάρμακα πάσαις ἀρμόττειν φαίνεται ταῖς δυσκρασίαις, ὥς ἂν τῇ τε τῆς οὐσίας ιδιότητι τὴν ὠφέλειαν παρικόμενα καὶ τῷ μήτε τὰς θερμὰς μήτε τὰς ψυχρὰς δυσκρασίας βλάπτειν. ἐπὶ μέντοι τῶν πυρεττόντων σαφῇ πυρετὸν ἢ οὐκ ἀμυδρῶς, ὥσπερ εἶωθεν

dito assidue agitando, atque ubi dissoluta fuerit, ab igne ablata reponito, et ante cibum mystrum exhibeto. Scripsit et ex cochleis medicamentum hepaticum Asclepiades huiusmodi. Cochlearum terrestrium carnem valde probe terito et affusis vini nigri cyathis tribus calefacito ac bibendum dato. Videntur autem haec juxta totam substantiam efficacia esse, non secundum unam aut alteram qualitatem. Quale est et lupinum hepar, cujus abunde experimentum habemus. Usus autem ipsius consimilis cochleis est, teritur enim exacte hepar lupinum et datur drachma una, cum vino aliquo dulci, qualia sunt theraeum, Creticum, Scybelite ac dulce protropum. Benigna enim haec sunt visceri, ipsum nutrire potentia et media juxta calidi et frigidi oppositionem, et ob id talia medicamenta omnibus intemperaturis convenire videntur, ut quae ex substantiae proprietate commoditatem de se exhibent et neque calidas, neque frigidas intemperies laedant. Atqui in febricitantibus manifesta febris aut non obscure, velut solet aliquibus hepaticis

Ed. Chart. XIII. [590.]

Ed. Bas. II. (288.)

ἐνίοις τῶν ἥπατικῶν συμπίπτειν, ἄμεινόν ἐστι δι' ὕδατος θερμοῦ διδόναι τὸ φάρμακον ἢ διὰ τινος τῶν εἰρημένων ἔμπροσθεν χυλῶν, ὁποῖός ἐστιν ὁ τῆς σείριως. πρὸς τὰς τοῦ ἥπατος σκιῶδεις διαθέσεις. καὶ πρὸς ταῦτα ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης τέσσαρα φάρμακα τῇ λέξει τῇδε.

[Οὐρητικῇ, ποιῇ πρὸς πᾶς σκιῶδεις τοῦ ἥπατος διαθέσεις καὶ σπληνικοῖς καὶ τοῖς δυσαναλήπτοις καὶ ὑδρωπικοῖς καὶ καθόλου εὐχροίαν ἐμποιεῖ.] ʒ Κρόκου, νάρδου, κασσίας ἀνὰ ʒ β'. κόστου, σχοίνου ἄνθους, κινναμώμου, σμύρνης στακτῆς ἀνὰ ʒ α'. μέλιτος ἔφθου ʒ κέ'. ἡ δόσις κυάμου Αἰγυπτίου τὸ μέγεθος, μετ' οἰνομέλιτος κυάθων γ'.

[Ἄλλη ἣ ἐχρήσατο Πασικράτης, ἄγει οὖρα πολλά.] ʒ Δαύκου σπέρματος ʒ α' S''. ῥήου Ποντικοῦ τῆς ῥίζης, σχοίνου ἄνθους, βαλσάμου καρποῦ, κεδρίδων, ἀνίσου, νάρδου Ἰνδικῆς, κρόκου, κινναμώμου, κασσίας, φοῦ, ἁσάρου, πετροσελίνου, χαμαιπίτυος ἀνὰ ʒ α' S''. ἡδνόσμου ξηροῦ τριώβολον, πυρήνων στροβίλων κεκαθαρμένων ἀριθμῷ ν'. ἀνα-

cis accidere, melius est ex aqua calida medicamentum praebere aut ex aliquo praedictorum succorum, velut est feridis succus. Ad induratas hepatis affectiones. Et ad has Asclepiades quatuor medicamenta his verbis scripsit.

[Confectio ciens urinam, facit ad induratas hepatis affectiones, ad splenicos et aegre se a morbo recolligentes, ad hydropicos et in universum bonum colorem inducit.]

ʒ Croci, nardi, cassiae, singulorum ʒ ij, costi, floris junci odorati, cinnamomi, myrrhae stactae, singulorum ʒ j, mellis cocti ʒ xxv. Datur fabae Aegyptiae magnitudine cum vini mulsi cyath. iv.

[Alia, qua usus est Pasicrates, urinam multam ducit.]

ʒ Seminis danci sesquidrachmam, radicis rhei Ponticae, floris junci odorati, seminis balsami, cedridum, anisi, nardi Indicae, croci, cinnamomi, cassiae, phi, asari, petroselini, chamaepityos, singulorum ʒ j β, menthae siccae obolos tres, nucleorum pinearum nucum repurgatorum numero quin-

Ed. Chart. XIII. [590, 591.]

Ed. Bas. II. (288.)

λάβαναι μέλιτι ἐφθῶ καὶ δίδου καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος μετ' οἰνομέλιτος κικραμένου κυάθων τριῶν.

[Ἀντίδοτος ἡ διὰ τῆς ἄρκιου χολῆς, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς σκισφώδεις τοῦ ἥπατος διαθέσεις.] 24 Χαμαιπίτυος, πρασίου, πετροσελίνου σπέρματος, γεντιανῆς, ἄγνου σπέρματος, ἄρκτου χολῆς, νάπυος, σικύου σπέρματος, σκολοπενδρίου, πάνακος, μίλτου Ἀημνίας, ἐρυθροδάνου, κράμβης σπέρματος, ἀριστολοχίας, πεπέρειως, νάρδου Ἰνδικῆς, κόστου, σελίνου σπέρματος, εὐζώμου σπέρματος, ἡρυγγίου, πολίου, ἐχίου, εὐπατορίου, ἀρκευθίδων ἀνὰ < α'. κόψας, ἀναλάμβαναι μέλιτι, ἡ δόσις καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος ἐν οἰνομέλιτι κυάθοις β'.

[591] [Ἄλλη ἐπιτετευγμένη. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας τῶν ἐντὸς διαθέσεις χωρὶς βηχός.] 24 Γεντιανῆς ῥίζης, χαμαιπίτυος, πρασίου, πετροσελίνου σπέρματος, ἄρκτου χολῆς, νάπυος, σικύου σπέρματος, σκολοπενδρίου, πάνακος ῥίζης, μίλτου Σινωπίδος, ἐρυθροδάνου, κράμβης σπέρματος, ἀριστολοχίας μακρᾶς, πεπέρειως λευκοῦ, ναρδοστάχυος, κόστου, εὐζώμου σπέρματος, ἡρυγγίου, ἀρκευθίδων, μελίας καρποῦ,

quaginta, excipe melle cocto et dato nucis Ponticae magnitudinem cum vini mulsi diluti cyathis iij.

[*Antidotus ex felle ursino, medicamentum accommodatum ad induratas hepatis affectiones.*] 24 Chamaepityos, marrubii, seminis petroselini, gentianae, seminis viticis, fellis urfi, sinapi, seminis cucumeris, scolopendrii, panacis, rubricae Lemniae, rubiae, seminis brassicae, aristolochiae, piperis, nardi Indicae, costi, seminis apii, seminis erucae, eryngii, polii, echii, eupatorii, baccarum juniperi, singulorum 3 j, tusa et cribrata melle excipe. Datur nucis avelanae magnitudo in vini mulsi cyathis duobus.

[*Alia accommodata. Facit et ad alias internas affectiones citra tussim.*] 24 Radicis gentianae, chamaepityos, marrubii, seminis petroseleni, fellis urfi, sinapi, seminis cucumeris, scolopendrii, radicis panacis, rubricae Sinopicae, rubiae, seminis brassicae, aristolochiae longae, piperis albi, spicae nardi, costi, seminis erucae, eryngii, baccarum juni-

Ed. Chart. XIII. [590.]

Ed. Bas. II. (288.)

χαμαίδρυος, δικτάμνου Κρητικοῦ, κέστρου σπέρματος, δαύ-
κου σπέρματος ἀνὰ γο α'. μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ αὐταρχες,
ἢ δόσις καρῦον Ποντικοῦ τὸ μέγεθος. τὸ δ' ὑγρὸν γλυκίους
Κρητικοῦ κύαθοι β'. τὸ φάρμακον δεδοκίμασται. ἐν ἄλλῳ
ἀντιγράφῳ ἔχει καὶ πελίκινου τὸ ἴσον. περὶ τῶν προγεγραμ-
μένων τισσάρων φαρμάκων καλῶς ἐποίησεν ὁ Ἀσκληπιάδης,
οὐχ ἀπλῶς προσγράψας, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὅτι πρὸς
ἥπατικους αὐτοῖς χρησιτέον, ἀλλὰ προσθεῖς τὸ πρὸς τὰς
σκιρρώδεις διαθέσεις. αἱ γὰρ καθ' ὑγρότητα τοῦ σπλάγχνου
διαθέσεις ἐκλυτον αὐτὸ καὶ ἄτονον πεφύκασιν ποιεῖν, ὥς
τὰ κεχάλασμένα τῶν ἄρθρων, ἐάν τε μετὰ ψύξεως, ἐάν τε
μετὰ θερμότητος, ἐάν τε χωρὶς τούτων ἢ χάλασις αὐτοῖς
μόνη συστή. πάντως μὲν γὰρ δέονται τῶν στυφόντων φαρ-
μάκων, ἥτοι δὲ μετὰ τῆς τῶν θερμαινόντων μίξεως, ἐάν ἐπι-
κρατῇ ψυχρὰ ποιότης, ἢ μετὰ τῆς τῶν ψυχόντων, ἐάν ἡ θερμή.
τὰ δὲ σκιρρούμενα διὰ ψυχροῦς χυμοῦς καὶ παχεῖς καὶ γλί-
στρος ἀναπεμπομένους ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι ψυχρὰν ἐξ
ἀνάγκης ἴσχει τὴν διάθεσιν, ὥστε καὶ τῶν θερμαινόντων τε

peri, fructus fraxini, chamaedryos, dictamni Cretici, semi-
nis cestri, seminis dauci, singulorum unciam unam, mellis
Attici quod satis est. Datur nucis Ponticae magnitudo. Li-
quor sit passii Cretici cyathi duo. Hoc medicamentum usu
et experimento approbatum est. In alio exemplari etiam
pelecini tantundem habetur. Circa praedicta quatuor medi-
camenta recte fecit Asclepiades, quod non simpliciter ascri-
psit, velut in aliis, quod ad hepaticos ipsis sit utendum, sed
cum appositione, ad induratas videlicet affectiones. Humi-
dae etenim visceris affectiones exolutum et imbecille ipsum
facere solent, veluti sunt articuli laxati, siue autem cum
frigidity siue cum caliditate siue sine his laxitas ipsius
sola constiterit, penitus astringentibus medicamentis opus
habent, verum hoc aut cum calefacientium mixtura, si fri-
gida qualitas praedominetur, aut cum refrigerantium, si ca-
lida. Quae vero ob frigidos et crassos ac viscosos humo-
res in solidis corporibus imbibitos indurantur, ex necessi-
tate frigidam habent affectionem, quare et calefacientibus

Ed. Chert. XIII. [591.]

Ed. Bal. II. (288. 289.)

ἅμα καὶ λεπτομερῶν δεῖται φαρμάκων. ταῦτα γὰρ ἱκανὰ καὶ τὴν τῶν ἐμπεπλασμένων τοῖς σκιρρώδεσι μορίοις χυμῶν γλίσχρότητα (289) διαρρύψαι καὶ τὸ πάχος τεμεῖν καὶ διαφορῆσαι τοὺς οὕτω λεπτυνθέντας. ἀλλ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, ἔνθα περὶ τῶν τοιούτων διαθέσεων ὁ λόγος ἐγένετό μοι, τὴν μίξιν τῶν μαλακτικῶν, ὀνομαζομένων φαρμάκων ἐπήνουν, ὥς προπαρασκευάζουσιν τὰ σκιρρῶμένα σώματα τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις ἐπιτήδεια. χωρὶς δὲ τοῦ προμαλαχθῆναι διαχεόμενά πως ταῦτα τὸ μὲν παραχρῆμα σαφῇ τὴν μείωσιν ἔχει, εἰς ἀθεράπευτον δὲ τελειᾷ λείψανον ὑπερξηρανθέντα. τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα καὶ τῷ ἰδ. τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου λέλεκται. καὶ κατὰ τὸ ἥπαρ οὖν δεῖ ἐστοχάσθαι τῆς μίξεως τῶν μαλακτικῶν. τῷ δ' οἶον ὑγροπαγὲς εἶναι τὸ τοῦ ἥπατος σῶμα πάνυ μετρίων δεῖται τῶν μαλακτικῶν. ἐπικρατεῖ δ' ἐν αὐτῷ παρὰ τὰ ἄλλα μόρια τὰ σκιρρῶμένα τῶν θερμαινόντων τε καὶ λεπτυνόντων ἢ μίξις. εἰκότως οὖν ἐπαινεῖ μάλιστα τῶν γεγραμμένων

simulque tenuium partium medicamentis opus habent, haec enim sufficientia sunt et ad lentorem humorum induratis partibus infartorum extergendum et ad incidendam crassitudinem et discutiendos ita extenuatos. Verum in quinto de simplicium medicamentorum facultate, ubi de ejusmodi affectionibus sermo mihi habitus est, emollientium medicamentorum mixturam laudavi, nimirum ut praeparantem indurata corpora et praedictis medicamentis idonea facientem, citra vero praeemolliitionem diffunduntur quodammodo ea ipsa corpora et e vestigio manifestam imminutionem habent, sed in immedicabiles reliquias terminatur res, ubi fuerint superresiccata. Haec eadem et in decimoquarto methodi medendi nobis sunt dicta. Igitur et circa hepar conjectare oportet emollientium mixturam, nam quum compagis humectae sit hepatis corpus, valde moderatis opus habet emollientibus. Praedominatur itaque in ipso, praeter aliarum partium induratarum morem, calefacientium et attenuantium mixtura. Merito itaque ex praescriptis quatuor

Ed. Chart. XIII. [591. 592.]

Ed. Bas. II. (389.)

φαρμάκων τεσσάρων ὁ Ἀσκληπιάδης τὸ ἔσχατον, ὡς πείραν ἱκανὴν παρειακῶς. ἐξ ἁρωμάτων τε γὰρ σύγκειται, λεπτύ-
νειν καὶ διαθορεῖν δυναμένων, ἑτέρα τε προσείληφε φάρμακα
δριμέα τε καὶ τμητικὰ καὶ διαφορητικὰ, πραϋντικὰ δὲ αὐ-
τοῖς μέμικται, τό τε τοῦ σικύου σπέρμα καὶ ἄρκυνθίδος, εἴτα
μέλι καὶ τὸ ἡρύγγιον, ὥσπερ γέ καὶ αὐρητικὰ τινα παρείη
τούτοις, ἀπορρυπτομένης τῆς τοῦ σπλάγχνου διαθέσεως, ἐπὶ
τὰ οὖρα τὴν ποδήγησιν ποιῆσθαι.

Κεφ. Θ'. [Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς ἰπα-
τικούς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων.] Ἐπὶ δὲ
τῶν ἡπατικῶν προηγουμένης τῆς ἁρμοζούσης ἀγωγῆς ἐν τε
τροφαῖς καὶ αἰμίμασι καὶ τοῖς κοινοῖς καταπλάσμα- [592]
σι, φλεβοτομία, σικύαις, σιναπισμοῖς, δρώπαξι καὶ τοῖς
ὁμοίοις διαιτήμασι πρὸς τοῖς ἀναγραφησομένοις συνθέτοις
ποτήμασι τε καὶ μαλάγμασι, τοῖς γε ἄριστα συμφωνοῦσι.
χρῶ ποτήμασι μὲν τοῖσδε ἡριγέροντος ἀφέψημα, ὡς μά-
λιστ' ἀφέλιμον δίδου, φύεται δὲ τούτου ὁ καυλὸς ἐπὶ τοῖς
κεράμοις. ἢ νάρδου μύρου κοχλιάρια δ' πίνειν δίδου καθ'.

medicamentis Asclepiades postremum maxime laudat, ut
quod multam de se experientiam prae-buit, ex aromatis enim
componitur, attenuare ac discutere valentibus, aliaque me-
dicamenta assumpsit, acris incidentiaque ac discutioria, mi-
tigatoria autem his admixta sunt, cucumeris semen ac ju-
niperi baccae, deinde vero mel et eryngium velut urinam
cientia his addita sunt, quo extersae visceris affectionis per
urinas deductio fiat.

Cap. IX. [*Quae Archigenes ad hepaticos in secundo
medicamentorum secundum genus scripsit.*] In hepaticis
conveniente praegresso ductu per alimenta, unctiones, com-
munia cataplasmata, venae sectionem, cucurbitas, sinapis-
mos, dropaces et consimilem diaetam amplius conscribendis
compositis potionibus et malagmatis optime ipsis conve-
nientibus utaris. Et potionibus quidem his. Senecionis de-
coctum, ut valde commodum exhibeto, nascitur autem hu-
jus caulis maxime in tegulis. Aut unguenti nardini cochlea-

Ed. Chart. XIII. [592.]

Ed. Bas. II. (289.)

ἡμέραν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν σκινδρυνόμενων. ἡ ἀριστολοχίας ὀβολοὺς γ'. πότιζε πυρέσσοντας μεθ' ὕδατος, ἀπυρέτους μετ' οἴνου, λίαν καλῶς ποιεῖ. ἡ τρίφυλλον τὴν ὀξύζουσαν ἐν ὕδατι ἔψι, μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ καὶ δίδου ἡμέρας γ'. ἀνὰ κύαθον α'. ἡ χολὰς ἀρκείας πραιῶς ἐν ἀγγείῳ ζέσας ξήρανον ἐν ἡλίῳ καὶ δίδου ἐκ τούτου τοῖς ἥπατικοῖς κοχλιάριον ἐν. ἡ βάτου τῆς ῥίζης φλοιοῦ μνᾶν μίαν, σὺν ὕδατι χοῖ ἐνὶ ἐψήσας ἐν καινῷ ἀγγείῳ μέχρι λειφθῇ τὸ δ'. αἰθριασθέντι πρόσμιξον μέλιτος τῷ χυλῷ κυάθους στ'. καὶ πινέτω νῆστις ἐφ' ἡμέρας γ'. ἡ ψευδοβουνίου ὀβολὸν ἓνα δίδου μετὰ μέλιτος νῆσται. ἡ δαύκου καὶ μαράθρου ῥίζης τὸ ἥμισυ σὺν ὀξυμέλιτι μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ, ἐψήσας δίδου νῆσται κύαθον α'. ἡ γλυκυρρίζης χυλοῦ ὀβολὸν α'. ἡ β'. δίδου νῆσται, καὶ γὰρ κοιλίαν ὑπάγει καὶ οὔρα κινεῖ. ἐπὶ δὲ μεγάλης σκληρίας ἀβροτόνου χυλὸν ὥς ὅτι παχύτατον πότιζε. ἡ ἀκόρου ὀβολὸν α'. πάνακος ἴσον μεθ' ὕδατος πότιζε. ἡ ναρδοστάχυος ἀφέψημα διηνεκῶς δίδου.

ria quatuor quotidie bibenda dato et maxime in induratis. Aut aristolochiae obolos iiij propinato febrientibus ex aqua, febre carentibus ex vino, valde benefacit. Aut trifolium acídum in aqua coquito ad tertias et per triduum bibendum dato pro vice cyathum unum. Aut fel ursinum in vase leniter fervefacito et in sole reficcato, atque ex eo hepaticis cochleare unum dato. Aut radicis rubi corticis minam j cum aquae congio uno in novo vasculo ad residuum quartae partis coquito, et ad succum per noctem sub dio expositum mellis cyathos vj admisceto, et jejunis ad triduum bibendum dato. Aut pseudobunii obol. j dato cum melle jejunis. Aut dauci et foeniculi radicis dimidium cum aceto mulso ad tertias coquito, et jejunis cyathum unum exhibeto. Aut glycyrrhizae succi obolum unum aut duos jejunis dato, et alvum subducit et urinam movet. In magna duritia abrotoni succum quam crassissimum praebe bibendum. Aut acori obolum unum, panacis tantundem cum aqua propinato. Aut spicae nardi decoctum assidue exhibeto.

Ed. Chart. XIII. [592.]

Ed. Bal. II. (289.)

[Περὶ καταπλάσμάτων.] Κατάπλασμα δὲ ἥπατικόν, μήλοις κυδωνίοις μετὰ ἀλεύρου κριθίνου καὶ τήλεως ἐψημέ-
 ροις, ἢ λινοσπέρματι λείῳ μετὰ ἀλφίτων ἐν οἴνῳ ἐψημένων,
 ἢ λινοσπέρματι ἐψημένῳ ἐν γλυκεῖ οἴνῳ, ἢ λινοσπέρματι λείῳ
 μετὰ μέλιτος πεφυραμένῳ, ἢ καππάρειος ῥίζης ἐν ὀξυμέλιτι
 ἐψημένης, ἢ κριθίνῳ ἀλεύρῳ μετὰ συκῆς, ἢ ἐλαίας ῥίζης ἐν
 οἴνῳ ἐψημένης, ἢ μυριψικῆς βαλάνου κικομένης μετ' οἴνου,
 ἢ τὴν διὰ φοινικοβαλάνων κηρωτήν. ἄκρως γὰρ ποιεῖ πρὸς
 φλεγμονὰς ἥπατος, μάλιστα δὲ ἐφ' ὧν καὶ στόμαχος πέ-
 πονθε καὶ πλευραὶ διατεταμέναι εἰσίν. ἢ φοίνικα δέχα τῆς ἐν-
 τერიώνης κόψας ἐπιμελῶς, ἴση κηρωτῇ ῥοδίνῃ ἐν ὄλῳ γνη-
 σίως ἔνωσον, μικρὸν παραστάζων ῥόδιον καὶ ἐπιτίθει. ἢ
 Ἀμιναίῳ οἴνῳ ἐμβρέξας, σμύρναν μίξον τοῖς φοίνιξιν καὶ εἰς
 ῥάκος ἐμπλάσας ἐπιτίθει.

[Περὶ μαλαγμάτων φλεγμονῆς ἥπατος.] Οἷς ἂν τις
 χρήσαιο μαλάγμασιν, ἐπὶ φλεγμονῇ ἥπατος ἄνευ φανερᾶς
 αἰτίας μετὰ τὰς ἐπιβροχὰς καὶ καταπλάσματα, γέγραπται
 ἤδη πρόσθεν ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ στόματος τῆς κοιλίας φλε-

[*De cataplasmatibus.*] Cataplasma porro hepaticum fit,
 malis cotoneis cum farina hordeacea et foenograeco coctis.
 Aut semine lini trito cum polenta in vino cocta, aut ipso
 lini semine in passo cocto. Aut semine lini trito cum melle
 subacto. Aut capparis radice in aceto mulso cocta. Aut fa-
 rina hordeacea cum ficibus. Aut oleae radice in vino cocta.
 Aut myrobalano tusa cum vino. Aut cerato ex phoenico-
 balanis facto, summe enim ad hepatis inflammationes facit,
 maxime in quibus etiam stomachus affectus est et costae
 distenditae sunt. Aut palmulam rejecto interno nucleo dili-
 genter tundito et cum aequali parte cerati rosacei in mor-
 tario probe unito, rosaceum adstillando, atque ita imposito,
 Aut myrrham Aminaeco vino macerato et palmulis admisceto
 et linteolo infarto imposito.

[*De malagmatis in phlegmone hepatis.*] Caeterum
 malagmata, quibus quis uti possit in inflammatione hepatis
 citra manifestam causam, post irrigationes et cataplasmata,
 jam ante scripta sunt in sermone de oris ventris phlegmone,

Ed. Chart. XIII. [592. 593.]

Ed. Bas. II. (289.)

γμονῆς λόγῳ, τὰ κοινὰ ἐκείνου καὶ ἥπατος, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὰ διὰ μελιλώτου σκευαζόμενα καὶ τὸ Πολυάρχιον, ἀλλὰ καὶ νῦν τινα προστεθήσεται ἐκ τῶν Ἀνδρομάχου.

[Ἀνδρομάχου μάλαγμα πρὸς ἥπατικούς.] 4 Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ρμδ'. οἱ δὲ < ρ'. βδελλίου < κδ'. οἱ δὲ < ρ'. ὄξους κοτύλης δ'. κυπρίνου κοτύλην α'. ἐγὼ δὲ Κ^ο Σ^ο.

[Τὸ Ἀπολλοφάνους.] 4 Κηροῦ < π'. βδελλίου < π'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < π'. ῥητίνης τερμινθίης < μ'. μάννης λιβάνου < μ'. ἱρίνω σύγκοπτε.

[593] Κεφ. ι'. [Τὰ ὑπὸ Δαμοκράτους μαλάγματα γεγραμμένα πρὸς ἥπαρ καὶ ὑποχόνδριον. τινα δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς ὅλην τὴν γαστέρα καὶ τὸν σπλῆνα.]

ὑποχονδρίοις δὲ τοῖς πεπονθόσι θέλων,
Διὰ στομάχου κάκωσιν ἢ τῆς κοιλίας,
Τῶν ἐντέρων τε καὶ κώλου τοῦ θ' ἥπατος,
Ἄλλου θ' ὁμοίως κυρίου σπλάγχνου τινός,
Μάλαγμ' ἐπιρίπτειν τοῦτο πρῶτον σκευάσας

nimirum communia illi et hepati existentia, in quibus sunt etiam, quae ex meliloto praeparantur et Polyarchium. Verum etiam nunc apponentur quaedam ex ipso Andromacho.

[*Malagma Andromachi ad hepaticos.*] 4 Ammoniaci thymiamatis 3 cxliv, alii 3 c habent, bdellii 3 xxiv, alii centum, aceti heminae quartam partem, cyprini heminae unam, ego vero heminae dimidium.

[*Malagma Apollophanis.*] 4 Cerae drach. lxxx, bdellii drach. lxxx, ammoniaci thymiamatis drach. lxxx, terebinthinae drach. xl, mannae thuris drach. xl, cum irinocontundito.

Cap. X. [*Malagmata a Damocrate conscripta ad hepar et praecordia. Quaedam ex eis etiam ad totum ventrem et splenem.*]

*Affecta si quis per stomachum praecordia,
Et per jecur, intestina per, dein per colum,
Per ventriculum aut viscus aliud sic proprie
Dictum, volet inquam laesa quis praecordia
Malagmate integere bono et percommendo,*

Ed. Chart. XIII. [593.]

Ed. Bas. II. (289.)

Ἐμπροσθεν αὐτό, προσφάτως γὰρ γινόμενον
 Ἐλαττον ἔσται τοῖς νοσοῦσι χρήσιμον.
 Ἔστι δὲ κηροῦ Ποντικοῦ λίτραι δύο,
 Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρα μία,
 Τερμινθίνης τε τῆς πεφρυγμένης λίτρα,
 Καὶ τῆς πιτυίνης τῆς κεκαυμένης λίτρα.
 Λίτρας δὲ τὸ τρίτον καρδαμώμου σπέρματος,
 Ξηρᾶς κυπέρου ταύτων, σμύρνης τὸ ἴσον,
 Ἰσον τε ἐνὶ τούτων ἱριως λευκῆς σταθμῶ,
 Κεκαθαυμένης Κέλτικῆς οὐγγίαι δύο.
 Κρόκου δὲ γο α' S".
 Ἐξ δὲ μελίλωτου πρὸς αὐ γι ταῖς δύο.
 Τὸ δ' Ἀττικὸν μελίλωτον αἰρετώτερον,
 Κυπρίνου δ' ἑλαίου προσφάτου λίτραι δύο.
 Κυπρίνου μὲν οὖν καὶ τᾶλλα τηκτὰ μίγματα,
 Ἐψον φλογὶ τῇ κούφῃ, εἴθ' οὕτω ξύσον.
 Τὰ δ' λοιπὰ κόψας σῆσον, εἰτ' οἶνω καλῶ
 Φύρασον, εἰτα νύκτα καὶ ἡμέραν μίαν

Primum paratum habebit hoc longe antea.
Recens enim est aegris minus firmum ac valens.
Cerae capit quod Ponticae libras duas,
Ammoniaci thymiamatis solam libram,
Terebinthinae frictae pariter solam libram,
Ustaeque resinae piceae simul libram,
Et post trientem cardamomi feminis,
Aridae cyperi tantundem, item myrrhae bonae,
Pondusque par uni horum, iridis mox candidae,
Sextantem et inde Celticae spicae integrae,
His unciam unam et dimidiam croci boni,
Ex sex meliloti, item duas, bessem puto.
Verum melilotum praestiterit hic Atticum,
Recentis et cyprini libras olei duas.
Oleum cyprinum tu cum reliquis liquoribus
Et decoque lenta flammula et deradito.
Dein tusa, cribrata et reliqua vino bono
Rigata per noctem integram et totam diem

Ed. Chart. XIII. [593.]

Ed. Bas. II. (289. 290.)

Ἄφε; τὸν οἶνον· ἀναπιεῖν τὰ μίγματα.

Χεῖρας δ' ἀλείψας τῷ κυπρίνῳ. τὰ φάρμακα

Ἀπαντα μίξας ἐν θυεῖα πλατυτέρῳ,

Οὕτως ἀποτίθου, δέρμασι μαλακοῖς σκέπε.

(290) Ἄλλο μάλαγμα τοῦ αὐτοῦ.

Πρὸς ταῦτα ποιοῦν ἕτερον. ἂν χρόνον λάβῃ

Τὰ πάθη φόβους ἔχοντα τοὺς καχιξίας.

Τοῦτ' ὠφελεῖται μᾶλλον, ὅσα μὴ πνεύμασιν

Τὰ σπλάγχνα βλάπτει φλεγμοσὶς μακροτέραις.

Πυκνῶς γὰρ ὀξύνοντα μετὰ πόνων σφοδρῶν,

Σκληρῶν τε καὶ σκίρρῶν γε δυσλύτους φόβους.

Λύει δὲ αὐτῶν τὰς κατασκευὰς ταχὺ,

Σκεύαζε δ' οὕτω. τῆς καλῆς τερμινθίνης

Λίτρας ἥμισυ, Ποντικοῦ κηροῦ τὸ ἴσον,

Κεκαθαρμένης δὲ τήλειος λίτραν μίαν.

Νίτρον τε αὐτὸ καὶ πάνακος λίτραν μίαν,

Πάλιν ἀνίσου σπέρματος λίτραν μίαν,

Μόσχου τε λίπους κεκαθαρμένου λίτραν,

*Vinum omne donec combibant seponito.**Unctisque post cyprino manibus hasc pharmaca**Mortario amplo vini et simul committito,**Mollique pelle tecta simul reponito.**Aliud malagma ejusdem.**Aliud valens, aetas itidem si accesserit.**Verum hoc magis affectus vitiantes mox habitum.**Quicumque non cum flatibus ferventibus,**Et phlegmonis laedunt diutioribus,**Et viscera irritant gravibus doloribus,**Juvat. Solubiles male et jam duritiae**Solvit, soluta mole earum celeriter.**Paratur hoc modo, ut bonae terebinthinae**Libram mediam, tantumque cerae Ponticae**Foenique Graeci unam capias puri libram.**Et de nitro et de panace unicam libram.**Rursus anisi seminis unicam libram,**Pinguedinis purae vituli simul libram,*

Ed. Chart. XIII. [593.]

Ed. Bas. II. (290.)

Καὶ ταῦτ' ὀκτὼ λευκῆς ἱριῶς κεκομμένης.

"Ὅξους δὲ κυάθους δύο ἡμισυ βραχὺ.

Μέλιτος δὲ λίτρας δύο Ἀττικοῦ τοῦ προσφάτου,

Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν μίαν

Τινὲς κατέμιξαν, ἄλλοι δὲ λίτρας δύο.

Τὰ ξηρὰ σήσας πάντα λεπτῷ κοσκίνῳ,

Ἐψησον ὥς κατάπλασμα προσβαλὼν μέλι,

"Ὅξος τε μὴ πᾶν καὶ ποιήσας εὐαφές.

Πρόσβαλε τῷ θερμῷ, παραχέων ὅξος βραχὺ,

Τετηγμένῳ κηρῷ τε καὶ λιπάσματι,

Τερμινθίνῃ τε καὶ καλῶς ἔψημένα,

Ταῖς χερσὶ τε ἅμα πάνθ' ἐνώσας ἐπιμιλῶς,

Ἐν μίζονι ἀγγεῖῳ χρῆσαι μὴ παραυτίκα.

Ἀδρανέστερον γάρ ἐστιν, ἄρτι γινόμενον.

"Ἄλλο Δαμοκράτους μάλαγμα.

Καὶ τοῦτο εὐωδὲς τε καὶ τὰς ἥπιατος

Αἶρον διαθέσεις τὰς νεφρῶν τε καὶ κώλου,

Τὰς τοῦ στομάχου τε χρονίας τῆς θ' ὑστέρας.

*Pondusque par confusus et albidas iridia.**Parum de aceto, tres cyathos sine dimidio,**Mellis duas libras recentis Attici.**Ammoniaci thymiamatis solam libram**Quidam addidere, verum alii libras duas.**Sic tusa, oribra excussa que tenuissimo,**Cataplasmatibus modo, sed et mel addito,**Nec omne acetum eoquito, ubi molle fuerit,**Addas calenti exiguum aceti stillulam,**Cerae liquatae infusor et pinguedini**Terebinthinaeque, cocta que egregie simul**Omnia manibus exactius committito,**Et vasculo majore derafa excipito,**Usurus haud mox, invalidum est factum recens.*

Aliud Damocratis malagma.

*Odorum et horum, tollensque mox vitia hepatis,**Affectiones renibus, colo et graves,**Stomacho simul et vulvae diutiusculas,*

Ed. Chart. XIII. [593. 594.]

Ed. Bas. II. (190.)

Ἐπίβαλλε δ' αὐτὸ καὶ κατέκταις διὰ νόσους
 [594] Μακρὰς γεγυμέναις ὠχροτέροις, ὑδρωδίσιν,
 Καὶ τὸ βραχὺ μὴ πέττουσιν, ἀνορεκτοῦσί τε.
 Ἔστιν δ' ἀμώμου Σκυθικοῦ, ξυλοβαλσάμου,
 Βδέλλης διαυγοῦς, καρδαμώμου σπέρματος,
 Ξηρᾶς κυπέρου καὶ λιβάνου, πάντων ἴσα.
 Τούτων ἀνὰ λίτραν καὶ κασσίας δαφνίτιδος,
 Σμύρνης τε χρηστῆς καὶ κρόκου. τούτων πάλιν
 Λίτρας ἑκάστου τὸ τρίτον ἢ μικρῷ πλέον.
 Στάχνος δὲ νάρδου Συριακῆς δυ' οὐγγίαις,
 Τερμινθίνης τε τῆς καθαρᾶς λίτρας δύο,
 Κηροῦ τε λευκοῦ τοῦ καθαροῦ λίτραν μίαν,
 Κυπρίνου τε μύρον προσφάτου λίτραν μίαν,
 Οἶνου Φαλερίνου τοῦ καλοῦ ξέστην ἓνα.
 Τὰ μὲν ἄλλα κόψας σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ,
 Λίβανον δὲ καὶ βδέλλιον εἰς ὄλμον βαλὼν,
 Σμύρναν τε χρηστὴν καὶ κρόκον λελεασμένον
 Θραύων παράχῃ κύπρινον δι' οἶνου βραχὺ,

*Idemque jam corrupto habitu superdatur,
 Morboque longo pallidis, hydropicis,
 Et qui minus coquunt cibum et fastidiunt.
 Habet hoc amomi Scythici, xylobalсами
 Et cardamomi, bdellique lucidi,
 Aridae cyperi, thuris boni, omnium parem
 Modum libram, post cassiae daphnitidis,
 Myrrhae bonae, pariter croci de singulis
 Librae trientem aut amplius quid paululum.
 Nardi bonae post Syriacae uncias duas,
 Terebinthinae purae bonae libras duas,
 Albaeque cerae perpolitae unam libram,
 Recentis unguenti cyprini libram unicam,
 Vini Falerni hinc optimi sextarium.
 Contusa alia cribro tenui concernito,
 Thus, bdellium in mortarium conjicito.
 Myrrham bonam simul crocumque his addito,
 Fractisque paucis cyprinum vino indito.*

Ed. Chart. XIII. [594.]

Ed. Bas. II. (290.)

Εἴτα ὀλμοκόπει, ὥς μέλιτος ἔχειν πάχος,
 Προσεμβαλὼν τε τᾶλλα λεῖ' ἀρώματα,
 Οἶνου τε τὸ λοιπὸν παραχέας, ἔνου καλῶς,
 Ἀφίς τε συμπιεῖν ἡμέραν καὶ νύχθ' ὅλην,
 Τερμινθίνην τε καὶ κύπρινον κηρόν θ' ἅμα
 Τήξας ἐπὶ πυρὸς κουφοτάτου, ἔασον.

Καὶ πάντα μίξας χερσὶ τῶν μύρων τινὶ
 Διλιπασμέναις, ἔασον οὕτως, ἀποτίθου.
 Μετὰ χρόνον αὐτῷ μὴ παραχρῆμα χρῶμενος.
 Τὰ πολλὰ μιννὺς ξυσθὲν ἐκ μέρους τινός,
 Κηρωτάριον γιγνόμενον εὐαφέστερον.

Σπανίως δὲ χρῆσαι καὶ μόνῳ τῷ φαρμάκῳ.

Ἄλλο Δαμοκράτους μάλαγμα.

Πρὸς τὰς διαθέσεις τὰς ἄγαν κεχροῖσμένας.
 Ἔτερον μάλαγμα πρὸς ἃ προεῖπον, εὐτονον,
 Τοῖς σπληνικοῖς, πάντων δὲ μᾶλλον ἀρμόσει,
 Κἄν ὥσιν ὠχροὶ καὶ πυρέσσωσιν σφοδρῶς,
 Ὅδωρ τ' ἔχωσιν ἐν ὑποχονδρίῳ βραχύ.

*Dein tundito, mellisque crassitudinem
 Formato et his aromata mox trita addito.
 Et quod superest vinum addito, committito.
 Totam diem, noctem simul quo combibant.
 Terebinthinam vero, cyprinum, ceram et simul
 Igni liquida lentulo his affundito.
 Unctisque post manibus per unguen quodpiam,
 Subacta sic committito et reponito.
 Nec max parato uti velis tu pharmaco,
 Sed tempore interjecto. Et ut cerotulum
 Sit mollius, quandoque derafum diu
 Misceto, solo rarius sed utitor.*

Aliud Damocratis malagma.

*Aliud malagma ad jam relatas commodum
 Affectiones, si fuerint diutinae.
 Confert lienosis, vel omnium optime,
 Si palleant, feбри laborent ac graviter,
 Aquamque habeant praecordia his si pauculam,*

GALENUS TOM. XIII.

P

Πολὺ γὰρ θεραπεύειν ἀδύνατον μαλάγμασι.
 Σύκων λιπαρῶν, ξηρῶν μὲν, ἔτι δὲ προσφάτων,
 Τὸ σπέρμ' ἀπάραι τὸ πολὺ καὶ τὸν ὀμφαλόν,
 Στῆσον δραχμὰς γ'. πέντε καὶ ἑτέρας δέκα,
 Κηροῦ τε λευκοῦ Ποντικοῦ. ταύταις ἴσως
 Μυροβαλάνου τε τῆς λιπαρᾶς λίτραν,
 Νίτρου θαλασσίου δὲ λίτρας δ' .
 Στυπτηρίας τε σχιστῆς δραχμὰς δώδεκα,
 Μιᾶς τε δραχμῆς ἥμισυ τριώβολον,
 Βδέλλης, ὄνυχος τε τὰς ἴσας, στυπτηρίας,
 Ἴσον τε νίτρου τ' ἄνθος Ἀσίου λίθου,
 Ἀμμωνιακοῦ τε ταῦτ' ὀνυμιάματος.
 Καὶ τῆλιως δὲ σπέρματος καὶ καρδάμου
 Καὶ καρδαμῶμον καὶ καλῆς ὀριγάνου
 Ξέστου τέταρτον ἑξ ἑκάστου μίγματος,
 Ἐρεγμοῦ τε τὸ μέτριον, ἱρίνου μύρον.
 Τὸ μάλαγμα δὲ σκεύαζε τοῦτον τὸν τρόπον,

Multam nequeunt curare enim malagmata.
Ficus cape pingues sicciores, sed novas,
Et semine ejecto, simul umbiliculo,
Appende drachmas quinquies tres ac decem,
Albaeque cerae Ponticae parem modum,
Myrobalani pinguis libram post integram,
Nitri marini, sed libram modo dimidiam,
Aluminis scissi duas supra et decem
Drachmas, superque dimidiam triobolon.
Et mox onychis, quod sic vocatur, bdellii
Addes parem tu aluminis dictum modum,
Nitro parem florem lapidis sed Asii,
Ammoniaci tantumque thymiamatis,
Et seminis post siliculae et nasturtii,
Et cardamomi, quam optimique origani,
De singulis sextarii quartam modo.
Vinique post, irini unguinis, quod sufficit.
Paratur at tandem malagma in hunc modum,

Ed. Chart. XIII. [594.]

Ed. Bas. II. (290.)

Βδέλλιον οἶνον διάβροχον ποιῶν γλυκεῖ,
 Μάλασσ' ἐν ὀλμῳ γενομένῳ λείῳ δ' ἄγαν,
 Πρόσβαλλε σῦκα καὶ πάλιν κόπτε ἄμα,
 Οἶνον παραχέων, λεία ποίησον καλῶς.
 Προσιμπάσας δὲ ἄλλα πάντα μίγματα,
 Ἐν ὕδατι θερμῷ κηρὸν ἐμβρέξας καλῶς,
 Μάλασσε χερσὶ καὶ πλατύνας πρόσβαλε
 Τοῖς ὀλμοποπυμένοις, ὑπέρῳ τε χρώμενος
 Συλίνῳ, λιπαίνων ταῦτα συνεχῶς τῷ μύρῳ.
 Καιρὸς δὲ πάντων χρηστῶς μαλαγμάτων,
 Ὅσα κοιλία, στομάχῳ, καὶ καὶ τοῖς ἐντέροις
 Ἐπιβάλλεται, κάλλιστος ὁ μέχρι τῆς τροφῆς
 Ἦς ἔλαβον ἐν τῇ γαστρὶ μὴ παρακτεμένης.

*Vino rigatum suave olenti bdellium
 Mortario emollito et hinc adjicito
 Ficus, simul rursusque rite tundito,
 Quo trita vini stillulis fiant probe.
 Mixture mox addatur inde inspersilis.
 At post rigatam fervida ceram ex aqua,
 Mollem manibus, factamque latam adjicito.
 Et tusa mox ligni radio compingito,
 Guttis et unguinis frequens madefacito.
 Usus malagmatum omnium, quae ventriculo
 Induntur et stomacho, simul interaneis,
 Est tempus, in quo, qui cibus congestus est,
 Non amplius residet, sed alvum jam subit.*

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Ι.

Ed. Chart. XIII. [595.]

Ed. Bas. II. (291.)

Κεφ. α'. Γίνονται μὲν ἰκτερικοὶ καὶ λόγῳ κρίσιως ἀγαθῆς ἐν πυρετοῖς, ἐπισκῆψαντος τοῦ χυμοῦ τοῦ χολώδους πρὸς τὸ δέρμα καὶ ῥᾶστα παύονται λουτροῖς ὑδάτων ποτίμων, ἐλαίου τε διαφορητικοῦ τρίψει καὶ πάντων τῶν ἀραιούντων, ὁποῖόν ἐστι τὸ ἀνήθινον ἔλαιον καὶ τὸ χαμαιμήλινον καὶ τὸ κίκινον. ἐφίξῃς δὲ τούτων χρίσματα, γλεύκιδόν τε καὶ κομμαγηγνόν, εἶτα τὸ ἱρίνον καὶ τὸ ἀμαράκινον.

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM SECVNDVM LOCOS LIBER IX.

Cap. I. Fiunt quidem icterici ratione bonae iudicationis in febribus, prorupte nimirum ad cutem bilioso humore. Et facile sane hi curantur balneis aquarum potabilium et olei discussorii affricu, omniumque rarefacientium cutem, quale est anethinum oleum et chamaemelinum ac cicinum, post haec etiam unguenta faciunt, gleacinum, commaginum, deinde irinum et amaracinum. Verum alias

Ed. Chart. XIII. [595.]

Ed. Bas. II. (291.)

τάς ἄλλας δὲ τὰς ὀνομαζομένας ἑξαιρέτως ἰκτερικὰς δυνάμεις οἱ γράψαντες οὐ πρὸς τοιοῦτους ἰκτερικοὺς ἀρμόττειν ἔφασαν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν πρὸς τοὺς δι' ἔμφραξιν τῶν κατὰ τὸ ἥπαρ ἀγγείων, ἥδη δὲ καὶ πρὸς τοὺς διὰ φλεγμονάς. οἱ μὲν οὖν δι' ἔμφραξιν ἰκτεριῶντες ἀπύρετοι διαμέτρουσι, πάντως δὲ οἱ ἐπὶ φλεγμονῇ πυρέττουσιν. ὅσοι μὲν οὖν οἷς ἔγραψαν ἰκτερικοῖς φαρμάκοις προσέθισαν ἐπὶ τίνων ἀρμόττειν ταῦτά φασιν, ὀρθῶς ἐποίησαν. ὅσοι δὲ ἀδιορίστως καὶ ἀπλῶς ἔγραψαν, ἡμαρτον οὐ μικρά. τὰ γὰρ ἱκανῶς φαρμακῶδη, καθάπερ γε καὶ τὰ θερμὰ ταῖς δυνάμεισι, βλάπτει μὲν τὸν πυρέττοντα. ἔστι δὲ τοιαῦτα γεντιανή καὶ στρουθιον, ἑλένιον τε καὶ κόστος, ἀριστολοχία τε καὶ πόλιον καὶ κενταύριον. ἀρμόττει δὲ τοῖς ἐπὶ φλεγμονῇ τοῦ ἥπατος ἰκτεριῶσιν, ὅσα φλεγμονὰς ἴαται. καθάπερ γε καὶ τοῖς ἐπ' ἔμφραξιν πάνθ' ὅσα ῥύπτει γενναίως, εἰ καὶ φαρμακῶδη τύχοι τῆς οὐσίαις ὄντα καὶ θερμὰ ταῖς δυνάμεισι. εἰ δ' εἰς ταῦτ' ἐκτρέψωσιν ἔμφραξις τε καὶ φλεγμονή,

confectiones, privatim ictericas appellatas suis auctoribus, ne putes ad hujusmodi ictericos convenire, neque enim hoc illi ipsi de his prodiderunt, sed ad eos ictericos, qui ob vasorum circa hepar obstructionem fiunt, imo etiam eos, qui ex inflammatione icterici fiunt. Itaque qui icterici ab obstructione fiunt, sine febre permanent, qui vero ex inflammatione, omnino febricitant. Quicunque igitur medicamentis ictericis quae scripserunt addiderunt in quibus ea ipsa convenire dicant, hi recte fecerunt, qui vero indefinite et simpliciter protulerunt, non parum peccaverunt. Etenim quae multum medicamentaria sunt, itidemque facultate calida, magnopere febricitantes laedunt, talia sunt gentiana, struthion, helenium, costus, aristolochia, polion, centaurea. Conveniunt autem ictericis ex inflammato hepate quaecunque inflammationes sanant, quemadmodum etiam iis, qui ab obstructione omnia quaecunque strenue extergent, etiam si medicamentariam substantiam habeant et calidae sint facultatis, si vero coincident simul obstructio et inflammatio,

Ed. Chart. XIII. [595. 596.]

Ed. Bal. II. (291.)

τῶν χαλῶντων τε ἅμα καὶ ῥυπτόντων ἐστὶ χρεία. φευκτέον δέ ἐστιν ὅσα φαρμακώδη ταῖς [596] οὐσίαις καὶ θερμὰ ταῖς δυνάμεισιν ἐστι. γεγραμμένων οὖν καὶ τῶν ἰκτερικῶν φαρμάκων ἀδιορίστως, τοῖς πλείστοις τῶν πρὸ ἐμοῦ προσθήσω τοὺς οἰκείους διορισμοὺς ἐκάστῳ αὐτῶν, ὅπως εἰδῆτε τίσι μὲν ἀκίνδυνον ἐν πυρετοῖς χρῆσθαι, τίσι δὲ ἔπιται μείζων τις ἐκ τοῦ διαῤῥύπτειν ὠφέλεια ἢ ἐκ τοῦ παροξύνειν τὸν πυρετὸν τε καὶ τὴν φλεγμονὴν γιγνομένη βλάβη.

[Περὶ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἰκτερικῶν φαρμάκων.] Ἀδιορίστως ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος τέσσαρα φάρμακα πρὸς ἰκτερικοὺς, ἀκίνδυνον μὲν ἐπὶ τῶν ἀπυρέτων ἔχοντα τὴν χρῆσιν, οὐκ ἀσφαλῆ δὲ ἐπὶ τῶν πυρεττόντων, καὶ μάλιστα ἐὰν δι' οἴνου τις ταῦτα ἢ οἰνομέλιτος δίδωσι, καθάπερ ἐνίοτε δίδομεν ἐπὶ μετρίοις μὲν πυρετοῖς ἐμφράξει τε τῇ κατὰ τὸ σπλάγχνον. ἀλλὰ δι' ὀξύμελιτος μὴ λίαν ὀξέος ἀσφαλέστερόν ἐστι τῆνικαῦτα δίδοσθαι τὰ τοιαῦτα φάρμακα. ἐστὶ δὲ τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα φάρμακα τέσσαρα κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν αὐτοῦ ὑπογεγραμμένα. πρὸς

laxantibus simulque extergentibus opus erit. Fugienda autem quaecunque medicamentariae substantiae et calidae facultatis existunt. Quum igitur et plerique ante me icterica medicamenta indefinite conscripserint, ego propria discrimina singulis ipsorum adjiciam, quo sciatis quibusnam in febribus citra periculum uti queatis, et quibus majus ex exacerbatione febris et inflammationis detrimentum subsequatur quam ex abstersione emolumentum resultet.

[*De medicamentis ictericis ab Andromachio scriptis.*]

Andromachus quatuor medicamenta ad ictericos indefinite tradidit, minime quidem periculosi usus in iis, qui non febricitant, verum non securi in febricitantibus, et maxime si cum vino aut vino mulso ea quis exhibeat, quemadmodum aliquando damus in febribus moderatis et visceris obstructione. Quare ex aceto mulso non valde acido securius est tunc ea propinare. Sunt autem hujusmodi quatuor medicamenta juxta illius ipsius dictionem subscripta. *Ad icte-*

Ed. Chart. XIII. [596.]

Ed. Bas. II. (291.)

ἰκτερικούς. εἰς τὸ τῆς κολοκυνθίδος κέλυσος ἐμβαλὼν οἶνον καὶ θερμάνας, δίδου πιῖν, ὑπάγει κοιλίαν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ λίβανος ποιεῖ. ἄλλο πρὸς ἰκτερικούς. 4 ἄδιάντου τριώβολον, νάρδου ὀβολοῦς δύο, ἄψινθου < α'. σμύρνης τριώβολον, γλυκεῖ ἀναλαμβάνει, δίδου καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος εἰς ὕδατος κυάθους β'. ἄλλο πρὸς ἰκτερικούς ᾧ χρῶμαι. στρουθιον κρόκῳ χρῶσαι ἡλίκον κάρυον Ποντικὸν ἐν ὕδατι καὶ ὑδρομέλιτι, δίδεται δὲ καὶ ἄγχουσα πλήθος κοχλιαρίου. ἄλλο πρὸς ἰκτερικούς, ὡς Ἀπολλώνιος. 4 ὀρόβον < κδ'. κέρατος ἐλαφτίου κικανμέου < η'. λίβανου < γ'. νάρδου Κελτικῆς < β'. νάρδου Συριακῆς < α'. πιπέρειος < α' δ'. σχοίνου ἄνθους < α'. σμύρνης ὀβολοῦς β'. κόστου ὀβολοῦς β'. κασσίας ὀβολὸν α'. κινναμώμου ὀβολὸν ἓνα, χρῶ ξηρῷ σὺν οἰνομέλιτος κυάθοις τρισίν.

[Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ἰκτερικῶν φαρμάκων ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐντὸς.] Ἐξ ὧν ἔμπροσθεν εἴρηκα δῆλα, καὶ χωρὶς διορισμοῦ γράφηται τὰ φάρμακα, τίνα φευκτέον ἐστὶν ἐπὶ τῶν πυρεσσόντων. εἶπεν δὲ ὁ Ἀσκλη-

ricos. In colocynthidis calicem vinum fundito, calefacito ac bibendum dato, subducit alvum. Idem thus facit. Aliud ad ictericos. 4 Adianti obolos tres, nardi obolos duos, ablinthii drach. unam, myrrhae obolos tres, excipe passo ac dato nucis avellanae magnitudine ex aquae cyathis duobus. *Aliud ad ictericos, qua utor.* Struthion cum croco coloratum nucis Ponticae magnitudine ex aqua aut aqua mulsa dato. Datur et anchusa cochlearis mensura. *Aliud ad ictericos, ut Apollonius. 4* Ervi drach. vigintiquatuor, cornu cervi ussi drach. octo, thuris drach. tres, nardi Celticae drach. duas, nardi Syriacae drach. unam, piperis sesquidrachmam, schoenanthi drach. unam, myrrhae obolos duos, colli obolos duos, cassiae obolum unum, cinnamomi obolum unum. Utere secco cum vini mulsi cyathis tribus.

[*De medicamentis ictericis ab Asclepiade scriptis in tertio internorum.*] Ex iis quae antea dixi apparet, etiam si citra discrimen medicamenta prodantur, quae fugienda sint febricitantibus. Consuevit autem Asclepiades aliquando

Ed. Chart. XIII. [596.]

Ed. Bas. II. (291.)

πιάδης ἐνίοτε διορίζεσθαι, προστιθείς τοῖς πυρέττουσι μὲν ὡδί πως δίδουσθαι χρῆναι τὸ φάρμακον, ἀπυρέτοις δὲ ὡδί πως. ἐνθα δὲ ὅλως οὐδὲν προστίθῃσιν, ἐπὶ τῶν ἀπυρέτων ἐστὶ μᾶλλον χρηστέον, ὥσπερ γε κἀπειδὴν δι' οἴνου μόνου τὴν χρῆσιν ἢ δι' οἰνομέλιτος ἀξιῶσαιμιν γενέσθαι, τὰ γὰρ τοιαῦτα τοῖς ἀπυρέτοις ἀρμόττει. ταῦτα δὲ τὰ γεγραμμένα πρὸς αὐτοῦ φάρμακα τάδε ἐστί. πότημα ἰκτερικοῖς. κιχωρίου χυλοῦ κυάθους στ'. δίδου πυρέττουσι μὲν καθ' ἑαυτὸ, ἀπυρέτοις δὲ μετ' οἴνου κυάθων γ'. ἄλλο. στρύχνου χυλοῦ κυάθον α'. καὶ οἰνομέλιτος κεκραμένου τὸ ἥμισυ. ἄλλο καταπαστόν. ἄγγούσης λειοτάτης κοχλιάρια β'. δίδου μεθ' ὕδατος ποτίμου πίνειν. ἄλλο. στρουθίου κοχλιάριον ἐν δίδου μετὰ μέλιτος κεκραμένου κυάθων γ'. Νικηράτου διουρητικόν. 24 ἐρεβίνθων ξηρῶν ξε. α'. λιβανωτίδος χειροπλήθες, ὕδατος ξε. στ'. μαράθρου χειροπλήθες, ἀσπαράγων ἐλείων ῥιζῶν τὸ χειροπλήθες· σκεύαζε καὶ δίδου, ὡς εἴρηται, καθεψήσας καὶ διῦλίσας τὸ ὑγρὸν, δίδου πυρέττουσι πίνειν διηνεκῶς, ἀπυρέτοις μετ' οἴνου κεκραμένου. ἄλλο. 24 ἐρεβίνθων ξε. α'.

distinguere apponendo, febrientibus hoc modo exhibere oportere medicamentum, non febrientibus hoc modo, ubi vero omnino nihil apponit, iis in non febrientibus magis est utendum, quemadmodum sane etiam, quando ex vino solo aut vino mulso usum fieri debere consuemus, talia enim non febrientibus conveniunt. Verum scripta ab ipso medicamenta haec sunt. *Potio ad ictericos.* Cichorii succi cyath. vj febrientibus per se dato, non febrientibus autem cum vini cyathis iij. *Aliud.* Solani succi cyath. j et vini mulsi diluti dimidium. *Aliud inspersile.* Anchusae tenuissime trietae cochlearia ij cum aqua potabili exhibe. *Aliud.* Struthii cochleare j dato cum mulsi diluti cyathis iij. *Aliud Nicerati ciens urinam.* 24 Cicerum siccorum sextarium j, rosmarini manipulum, aquae sextar. vj, foeniculi manipulum, asparagorum palustrium radicum manipulum, praeparato ac dato, ut dictum est, coctum ac excolatum liquorem febrientibus simpliciter et assidue bibendum, non febrientibus cum vino diluto. *Aliud.* 24 Cicerum sextarium j, adianti

Ed. Chart. XIII. [596. 597.]

Ed. Bal. II. (291.)

ἀδιάντου χειροπλήθες, ὕδατος ξι. στ'. ἀσπαράγων ἐλείων τῶν
ρίζων χειροπλήθες· σκεύαζε καὶ δίδου καθὰ προείρηται.

[597] [Τροχίσκος ἱκτερικοῖς, ποιεῖ καὶ ἥπατικοῖς.] 24
Ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων < δ'. ἀνίσου, ἀψινθίου
ἀνὰ < α'. νάρδου Ἰνδικῆς, ἀσάρου ἀνὰ < α'. κόψας καὶ
σῆσας, ὕδατι φυράσας, ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ δίδου < α'.
ἀπυρέτοις μετ' οἶνομέλιτος κυάθων τριῶν. ἄλλος, ὃ ἐχρή-
σατο Χαριξένης. 24 ἀσάρου, ἀψινθίου ἀνὰ < η'. ἀνίσου
σπέρματος, μαράθρου, σιλίνου σπέρματος, θασίων πικρῶν
κεκαθαρμένων ἀνὰ < δ'. ὕδατι φυράσας, ἀνάπλαττε τροχί-
σκους καὶ δίδου καθὰ προείρηται.

[Νικηράτου ἔρρῖνον καθαρτικὸν ἱκτερικοῦ, ὅταν τὸ μὲν
ἄλλο σῶμα κατὰ τὴν φύσιν ἔχῃ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ μένωσιν
ὠχροί.] Δίδου ἐν βαλανείῳ ὄξους δριμυτάτου κοχλιάριον ἐν
διὰ τῶν μυκτῆρων ἀνέλκειν, ἀπορῥεῖ χολῶδες πολὺ. τοῦ αὐ-
τοῦ. κάρδαμου χλωροῦ τὰ ἀπαλὰ φύλλα ἢ λιβανωτίδος χλω-
ρᾶς τὰ ἀπαλώτατα τρίψας καὶ τούτων τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας,
χρῶ καθὰ προείρηται. τοῦ αὐτοῦ. ἐλατήριον μετὰ γάλακτος

manipulum, aquae sextar. vj, asparagorum palustrium radi-
cum manipulum, praeparato et exhibeto, velut dictum est.

[*Pastillus ad ictericos, facit et ad hepaticos.*] 24 Amy-
gdalarum amararum mundatarum drach. iv, anisi, absinthii,
utriusque drach. unam, nardi Indicae, asari, utriusque drach.
j, tusa et cribrata aqua subigito, ac formatis pastillis drach.
j cum vini mulsi cyathis iij non febriculis dato. *Alius,*
quo usus est Charixenes. 24 Asari, absinthii, utriusque
drach. octo, seminis anisi, foeniculi, seminis apii, amygda-
larum amararum repurgatarum, singulorum 3 iv, aqua sub-
ige ac forma pastillos, et exhibe, ut dictum est.

[*Nicerati errhinum quod morbum regium expurgat,*
quando reliquum corpus juxta naturam habuerit, oculi vero
pallidi permanferint.] Aceti acerrimi cochleare unum in
balneo naribus attrahendum exhibe, detrahit multae bilis
fluxionem. *Ejusdem aliud.* Nasturtii viridis folia tenera aut
rosmarini viridis folia tenerrima terito, et expresso inde
liquore ut praedictum est utitor. *Aliud ejusdem.* Elaterium

Ed. Chart. XII. [597.]

Ed. Bas. II. (291. 292.)

γυναικείου τρίψας ἐγχυμάτιζε τοὺς μυκτῆρας καὶ κέλευε ἀνασπᾶν. ἄλλο. κυλαμίνου χυλὸν ὕδατι λειώσας χρῶ καθὰ προτίρηται.

[Τὰ ὑπὲρ Ἀρχιγένους γεγραμμένα φάρμακα πρὸς ἰκτε-
ρικούς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων.] Ἐπὶ δὲ
τῶν ἰκτερικῶν τῇ ἀρμοδίῳ διαίτῃ καὶ διαγωγῇ, διὰ τε περι-
πάτων ἱκανῶν καὶ πολλῆς τῆς ἐπὶ τοῖς αἰμίμασι τρίψεως,
ἔτι τε τῶν ξηρῶν πυριῶν, χρῶ καὶ τοῖς ὑπογεγραμμένοις.
φασὶ τοὺς ἐν πυρετοῖς, εἴαν ἰκτεριῶσιν, ἐσθίοντας τὸν πυρρὸν
καρπὸν τῆς κυνοσβάτου ὠφελεῖσθαι παραχρῆμα καλῶς. ὠφε-
λεῖ καὶ τῆς χελιδόνης βοτάνης ὁ χυ(292)λὸς μετ' οἴνου ἢ
ὕδρομέλιτος ποτιζόμενος, ἢ ἀδιάντον ἢ ἐρυθροδάνου ῥίζης
τριώβολον μετὰ μελικράτου δίδου, ἢ στρουθιον μετὰ μέλι-
τος ἐκλειχέτωσαν, ἢ ἄρκτου χολῆς ὅσον κύαθον δίδου πίνειν,
ἢ ὑπερικοῦ γο α'. πότιζε μετ' οἰνομέλιτος, ἢ μελικράτου
κύαθον α'. ἢ ἐλξίνης ἀφέψημα ἐπὶ ἡμέρας ε' ἢ στ' μετ'
οἰνομέλιτος, ἢ κυνείας λευκῆς γο β'. μετὰ μέλιτος γο γ'. ἐπὶ
ἡμέρας γ'. δίδου πίνειν, ἢ τοὺς ἀπὸ τῶν πετρῶν λειχῆνας

cum lacte muliebri tritum naribus infundito et attrahere
jubeto. *Aliud.* Cyclamini succum ex aqua dissolutum, utere
sicuti dictum est.

[*Quae medicamenta Archigenes ad ictericos conscrip-
psit in secundo medicamentorum secundum genus.*] Ad
ictericos convenienti diaeta et ductu per frequentes deam-
bulationes et multa unguentorum frictione utatis, amplius-
que fomentis siccis et subscriptis medicamentis. Ajunt eos,
qui in febribus morbum regium incidunt, rubi canini fulvo
fructu comesto statim probe juvari. Auxiliatur et chelido-
niae herbae succus cum vino aut aqua mulsa potatus, aut
adiantum vel rubiae radiceis obol. iij cum aqua mulsa ex-
hibe. Aut struthion cum melle delingant. Aut fellis ursini
cyathum bibendum dato. Aut hyperici 3 j ex vino mulso
propinato, vel aquae mulsae cyatho uno. Aut helxinae de-
coctum ad dies v vel vj cum vino mulso. Aut stercoreis
canini albi sextantem cum mellis quadrante ad triduum bi-
bendum dato. Aut lichenas in petris nascentes cum aqua

Ed. Chart. XIII. [597.]

Ed. Bas. II. (292.)

πότιζε μεθ' ὑδρομέλιτος, ἢ λειχῆρος τοῦ ἐπὶ τοῖς κεράμοις
ἢ λίθοις γινομένου < α'. ἐν ἀκράτῳ πότιζε, ἢ κάρδαμον
σὺν εἰλαίου κνάθῳ ἐνὶ δόσι πιεῖν. εἰς δὲ τοὺς ῥώθωνας τὴν
ρίζαν αὐτοῦ ἐμβαλλε, ἢ ἀψινθίου κοχλιάρια δ'. ἀνίσου κο-
χλιάρια γ'. δίδου ὀξυμέλιτος ἢ ὀξυλαπάθου, ἢ λαπάθου ρί-
ζης λείας ὀξύβατον δίδου μεθ' ὑδρομέλιτος. εἰ δὲ μὴ πυ-
ρέσσοι, μετ' οἶνου ἢ ὀξυμέλιτος, ἢ ἀδιάντου καὶ ἡδυόσμου
καὶ ἐρυθροδάνου ἴσον ζέσας ἐν ὕδατι δίδου πιεῖν κοτύλην α'.
ἐν ἡλίῳ ἡλιασμένῳ ἐπὶ πολὺ καὶ δεδιψηκότι καὶ πνευμα-
τιῶντι, ἵνα πιὼν ἰδρώσῃ, εὐθέως μεταβάλλει τὸ χροῶμα, ἢ
ἀδιάντου καὶ σμύρνης τὸ ἥμισυ νήσται λελουμένῳ δίδου ἐν
οἶνου κοτύλης ἡμίσει, ἢ λαγωῦ πητύαν μετὰ ἀκράτου, ἐπὶ
ἡμέρας ε' ἢ στ' δίδου, ἢ σκολοπινδρίου < δ'. ἐν οἶνῳ δί-
δου νήσται, ἐπὶ ἡμέρας ε' ἢ στ'. ἢ ἡδυόσμον καὶ ἐρυθρόδα-
νον καὶ ἀδιάντον, ἴσα πότιζε μεθ' ὕδατος κνάθων β'. ἢ τεύ-
τλου φύλλων ὠμῶν < στ'. σμύρνης ὀβολοὺς δύο μετὰ μελι-
κράτου νήστιν πότιζε, ἢ προλούσας ἐπιμελῶς νήσται δίδου

mulsa propina. Aut lichenis in tegulis vel lapidibus nascentis 3 j ex meraco propina. Aut nasturtium cum olei cyatho uno bibendum praebeo, radicem vero ejus in nares indito. Aut absinthii cochlearia iv, anisi cochlearia iij exhibeto ex aceto mulso. Aut oxylapathi sive lapathi radice tritae acetabulum dato ex aqua mulsa, si non febriat, cum vino aut vino mulso. Aut adianti et menthae et rubiae parem mensuram in aqua fervesacito et heminam inde bibendam exhibeto, diutius ad solem insolato ac sitienti et anheloso, quo post acceptum potum exudet, statim transmutat colorem. Aut adianti et myrrhae ejus dimidium, jejuno a balneo exhibeto in vini hemina dimidia. Aut leporis coagulum cum meraco ad dies quinque vel sex praebeo. Aut scolopendrii 3 iv jejunis ex vino ad dies quinque vel sex dato. Aut menthae et rubiae ac adianti aequas portiones cum aquae cyathis duobus propinato. Aut betae foliorum crudorum 3 vj, myrrhae obol. ij cum aqua mulsa jejunis exhibeto, ac praelotis ac jejunis cum vini hemina

Ed. Chart. XIII. [597. 598.]

Ed. Bal. II. (292.)

μετ' οἴνου κοτύλης ἡμισυ, ἥ 4 ἀδιάντου < α'. σμύρνης < ἡ. ἡδυνόσμου < α'. ὕδατος κοτύλας δύο, ἔψε μέχρι τὸ ἡμισυ λειφθῇ, εἴτα περιπατήσαντα πολλὰ τρίψας εὖ μάλα, ἔτι μετωροτέρου τοῦ πνεύματος ὄντος δὸς πιεῖν. τοῦτο ποίει ἐπὶ ἡμέρας δύο. [598] ἥ ἐρεβίνθους τοὺς ὀροβίας ἔξαιθριάσας ἐν ὕδατι, δὸς τοῦ ὕδατος πίνειν καὶ τοὺς ἐρεβίνθους ἐπιφαγεῖν πρωτὶ καὶ δείλης, εἴτα τρεῖς ἡμέρας ἀψίνθιον ἐν μελικράτῳ πινέτωσαν. ἥ κρκλαμίνου χυλῶ διὰ ῥινόσ καθάρας λοῦε, ἥ τὴν λεγομένην ὀρόντιον βοτάνην πολλὴν καθεψήσας ἥ ἀφειψήσας, λοῦε τῷ ἀφειρήματι καὶ καταστήσεις εὐθέως γίνεσθαι τὸ ὕδωρ χλωρόν. ἥ τὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν τέμνε φλέβα. εἰ δὲ πρὸς μηδὲν τοιούτων ὑπέικοι, τότε τῷ διὰ σκαμμωνίας καὶ ἀκριβοῦς διαίτης αὐτοῦς ἀκτέον καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐπὶ γυμνάσια ἀπολυτέον.

Κεφ. β'. [Περὶ σπληνός] Ὅτι πάντα τὰ μόρια τὸν οἰκεῖον ἑαυτοῖς ἐκ τῶν φλεβῶν ἔλκει χυμὸν ἐν τοῖς τῶν φυσικῶν δυνάμεων ὑπομνήμασι μεμαθηκότες, ἐν οἷς καὶ ὅτι τὴν οἶον ἰλὺν τοῦ αἵματος, ἐξ ἧς ἡ μέλαινα γεννᾶται χολή,

dimidia dato. Aut 4 adianti 3 j, myrrhae 3 viij, menthae 3 j, in aquae heminis duabus coquito, donec medietas superfit, deinde ubi plurimum deambulaverit, probe fricato et spiritu adhuc sublimiore existente bibendam dato, hoc ad biduum facito. Aut cicer ervinum in aqua sub dio per noctem exponito, aquamque bibendam dato et cicer insuper comedendum mane ac vespere, inde vero per triduum absinthium ex aqua mulsa bibant. Aut cum cyclamini succo purgatis naribus lavato. Aut herbam orontium appellatam coquito et cum decocto lavato et decoctum confestim viride reddes. Aut venam sub lingua secato. Quod si ad nullum horum auxiliorum malum cedat, expurgatione per scammoniam et exquisita diaeta utantur, atque ita ad exercitia progrediantur.

Cap. II. [De splenis affectionibus.] Quod omnes corporis partes familiarem sibi ipsis ex venis trahant humorem in commentariis de naturalibus facultatibus edocti, in iisdemque etiam, quod velut saecem sanguinis, ex qua

Ed. Chart. XIII. [598.]

Ed. Bas. II. (292.)

τὸ σπλάγχνον τοῦτο τὴν τροφήν ἔχει πρὸς αὐτοῖς δὲ ἀνα-
 μνησθέντες καὶ ὅσα κατὰ τὴν θεραπευτικὴν μέθοδον εἴρη-
 ται περὶ σπληνός, ὁμοίως ἀκολουθήσετε τοῖς νῦν λεχθησο-
 μένοις, ὧν τὸ πρῶτον καὶ κυριώτατόν ἐστι τὸ ὅτι τάχιστα
 τὸ σπλάγχνον τοῦτο σκληροῦσθαι πέφυκε τοῦ κατὰ τὰς
 φλέβας αὐτοῦ σφηνωθέντος αἵματος, οὔτε ἐκκριθῆναι διὰ
 τὸ πάχος οὔτε διαφορηθῆναι ῥαδίως δυναμένου. λεπτυνόν-
 των οὖν χρήζει φαρμάκων ἄνευ θερμότητος ἐπιφανοῦς, ὅπως
 μὴ παχυνθῇ σφοδρότερον ὃ ἐσφηνωμένος ἐν αὐτῷ παχὺς
 χυμός. ὅπως δ' αὐτῷ φυλάττοιτο τὰ τῆς ἐνεργείας, ἐπιμί-
 γνυται τούτοις τι καὶ τῶν αὐστηρῶν, ὁποῖόν ἐστι καὶ τὸ
 τῶν στυφόντων γένος. ἐμάθετε γὰρ ἐν τοῖς περὶ τῶν φυσι-
 κῶν δυνάμεων λόγοις, ὅτι πάντων τῶν μορίων, ἕνεκα τῆς
 ἑαυτοῦ διαμονῆς ἔχόντων δυνάμεις, τὴν τε τῶν οἰκείων ἐλκτι-
 κὴν καὶ τὴν τῶν ἄλλοτρίων ἀποκριτικὴν καὶ δηλονότι καὶ
 τὴν ὁμοιωτικὴν ἑαυτοῖς ὧν ἂν ἔλξωσιν, ἐνίοις αὐτῶν ὑπάρ-
 χει κατὰ συμβιβημὸς ὡφελεῖν μέγала τὸ σῦμπαν σῶμα. τῶν
 τοιούτων δὲ ἐστι καὶ ὁ σπλήν, ἔλκων εἰς ἑαυτὸν ἐκ τοῦ

atra gignitur bilis, hoc viscus alimentum habet instituti, et
 ultra haec memoria tenentes ea, quae in curandi methodo
 de splene sunt dicta, facile assequemini ea, quae nunc re-
 ferentur. Quorum primum et principalissimum hoc est, quod
 hoc viscus a natura celerrime indurari soleat, sanguine ni-
 mirum in venis ipsius obturato et ob crassitudinem neque
 excerni neque discuti facile potente. Attenuantibus igitur
 opus habet medicamentis citra manifestam caliditatem, ut
 ne vehementius incrassescat succus crassus in ipso coerei-
 tus; quo vero actiones ipsius conserventur ex austleris ali-
 quid his admiscetur, quale est etiam astringentium genus.
 Didicistis enim in naturalium facultatum commentariis, quod
 quum omnes partes suae conservationis gratia habeant fa-
 cultates tum familiarium attractoriam tum alienorum ex-
 pulsoriam, itemque assimilatricem sibi ipsis eorum quae at-
 traxerint, aliquibus ipsarum insuper inest per accidens ma-
 gnopere juvare totum corpus. Ex horum genere est et lien.

Ed. Chart. XIII. [598.]

Ed. Bas. II. (192.)

ἥπατος τὴν οἶον τρύγα τοῦ αἵματος, ὥσπερ ἡ μὲν ἐπὶ τοῦ ἥπατος κύστις τὴν χολήν, οἱ δὲ νεφροὶ τὸ οὔρον. ἐὰν οὖν ἀτονήσας ἀδυνατῇ πρὸς ἑαυτὸν ἔλκειν τὸ τοιοῦτον αἷμα, κακοχυμία ἅπαντι τῷ σώματι προστρίβεται. διὰ τοῦτο οὖν αὐτοῦ δεῖ φυλάττεσθαι τὸν φυσικὸν τόνον, ὅπως ἔλκη τὴν προσήκουσαν αὐτῷ τροφήν, ὑφ' ἧς ἐνεργείας εἰς εὐχυμίαν τῷ παντὶ σώματι συντελεῖ, τὰ τε ἐν αὐτῷ γεννηθέντα περιττώματα καταπέμπειν εἰς τὴν γαστέρα δύναται, μετὰ τῶν τῆς τροφῆς περιττῶν ἐκκριθισόμενα. διὰ τοῦτο οὖν αὐτῷ τὰ τε πάνυ πικρὰ φάρμακα προσφέρομεν, ἑνὶά τε μίγνυμεν αὐτοῖς τῶν αὐστηρῶν. εἰς δὲ ὑλὴν χρήσιμον ἢ κηρωμάτων τε καὶ μαλαγμάτων ποιήσιν ἑνία προστίθεμεν, ὁποῖόν ἐστι φάρμακον ὃ τε κηρὸς καὶ ἡ ῥητίνη καὶ πίστα καὶ ἄσφαλτος ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα. κατὰ πρῶτον δὲ λόγον ὄξος τε καὶ ὀξύμηλι χρήσιμα τῷ σπλάγχνῳ, τέμνειν τε καὶ λεπτύνειν τοὺς παχεῖς χυμοὺς δυνάμενα χωρὶς τοῦ θερμαίνειν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων μορίων, ὅσα διὰ καταπλασμάτων ἢ ὑγρῶν

qui ex hepate in se ipsum velut faecem sanguinis trahit, quemadmodum vesica in hepate bilem et renes urinam. Si igitur prae imbecillitate ejusmodi sanguinem ad sese trahere non potest, vitiosus humor universo corpori affricatur. Ob id itaque naturalem ipsius firmitatem custodire oportet, quo conveniens sibi alimentum attrahat, per quam actionem universo corpori ad humorum bonitatem confert et generata in ipso recrementa in ventrem demittere potest, una cum ciborum recrementis excernenda. Ea gratia igitur valde amara medicamenta ipsi offerimus, quaedamque ipsis ex auferis miscemus. Quaedam vero ad materiam commoda ad oeratorum videlicet et malagmatum praeparationem apponimus, quale medicamentum est cera et resina et pix et bitumen et quaecunque alia hujusmodi. Juxta primam autem rationem acetum et acetum mulsum visceri commoda sunt, utpote incidere et attenuare crassos humores potentia citra calefactionem. Quemadmodum igitur in aliis partibus ea quae per cataplasmata aut liquida medicamenta

Ed. Chart. XIII. [598. 599.]

Ed. Bas. II. (292.)

φαρμάκων ἐπιθέσειας ἢ καταντλήσειας ὠφελειῖ, καθ' ἑτέραν εἴρηται πραγματείαν, οὕτως καὶ νῦν ἑάσας τὰ τοὺς φλεγμαίνοντας ὠφελούντα σπληνας μόνων μνημονεύσω τῶν τοῖς σκιρρόνυμένοις ἀρμοζόντων, ὃ καὶ ταῖς φαρμακίταις βίβλοις οἱ πρὸ ἐμοῦ τὴν γραφὴν ἐποιήσαντο, καλοῦντες ἰδίως σπληνικοὺς τοὺς ἐν σκιρρώδει διαθέσει τὸν σπληνα ἔχοντας.

[599] [Τὰ ἐπὶ Ἀνδρομάχου γεγραμμένα ποτὰ φάρμακα πρὸς σπληνικοὺς κατὰ λέξιν οὕτω.] Πόσημα πρὸς σπληνικοὺς Ἀντιπάτρου, ὡς Νεῖλος. ʒ μυροβαλάνου σαρκὸς ʒ γ'. ἡμιονίτιδος βοτάνης, ἣν οἱ μὲν ἀσπληνον, οἱ δὲ σκολοπέδριον λέγουσι, ʒ στ'. καππάρειος ῥίζης, φλοιοῦ ʒ δ'. κόστου ʒ δ'. χαμαῖδρου ʒ στ'. πολίου ʒ γ'. κοτυληδόνης ῥίζης ʒ β'. κισσοῦ μέλανος τῶν κορύμβων κόκκους κέ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ʒ δ'. ὑπερικοῦ καρποῦ ʒ β'. χαλβάνης ʒ β'. περικλυμένου καρποῦ ʒ α'. ἢ τῆς ῥίζης ʒ γ'. καρδάμου μέλανος ʒ α' ʒ δ'. σκίλλης καρποῦ ὁποῦ ʒ ιε'. ἐν ὀξύμελιτι δίδου ὀβολοὺς β'. ἄλλο σπληνικοῖς πόσιμον. ʒ βαλάνου μυρεψικῆς ʒ δ'. κισσοῦ λευκοῦ κόκκους κδ'.

imposita aut affusa soti auxiliantur, in alio opere relata sunt, ita et nunc relictis his, quae inflammato spleni conferunt, eorum solum mentionem faciam, quae indurato visceri opitulantur, quod ipsam etiam in medicamentariis libris fecerunt qui ante me scripserunt, proprie eos splenicos appellantes qui induratum splenis affectionem habent.

[Medicamenta potabilia ab Andromacho ad splenicos conscripta ad verbum sic habent.] Potio ad splenicos Antipatri, ut Nilus. ʒ Carnis myrobalani drach. iij, hemionitidis herbae, quam quidam asplenium, quidam scolopendrium dicunt drach. vj, corticis radicis capparis drach. iv, costi drach. iv, chamaedryos drach. vj, polii drach. tres, radicis cotyledonis ʒ ij, corymborum hederæ nigrae grana xxv, ammoniaci thymiamatis drach. iv, feminis hyperici drach. ij, galbani drach. ij, feminis periclymeni drach. j aut radicis drach. iij, nasturtii nigri ʒ j ʒ, succi fructus scillae drach. xvj. Dantur oboli duo in aceto mulso. Aliud splenicis potabile. ʒ Glandis unguentariae drach. iv, he-

Ed. Chart. XIII. [599.]

Ed. Bas. II. (292, 293)

κόστου < β'. περικλυμένου σπέρματος < β'. ὑπερικοῦ < α'.
 ἐν ἄλλαις < δ'. χαλβάνης < α'. ὀβολοὺς β'. καρδάμου < δ'.
 ἀναλαμβάνει σκίλλης ἐφθῶ χυλῶ, δίδου κύαθον Ἑλληνικὸν
 δι' ὀξυμέλιτος. ἄλλο. 24 μυροβαλάνου σαρκὸς < γ'. ὑπερι-
 κοῦ < στ'. περικλυμένου καρποῦ < στ'. δαύκου ῥίζης < στ'.
 ἐρυθροδάνου, ἀκόρου, φοῦ Ποντικοῦ, κρόκου ἀνὰ < στ'.
 σφοίνου < γ'. μήου < στ'. καρδάμου, χαμαιπίτυος, καππά-
 ριως ῥίζης ἀνὰ < στ'. πολίου < στ'. οἱ δὲ < γ'. ἀμμο-
 νιακοῦ θυμιάματος < γ'. ὀξυμέλιτος ἀναλαμβάνει τροχίσκους
 ἀνὰ ὀβολοὺς β'. καὶ δίδου ἐν ὀξυμέλιτι ἓνα. ποιεῖ δὲ καὶ
 πρὸς ἥπατικούς καὶ ὑδρωπικούς. ἄλλο ποιεῖ σπληνικοῖς. 24
 χαμαίδρυος < δ'. πολίου < ε'. χαμαιπίτυος < δ'. ἐρυθρο-
 δάνου < ε'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < γ'. ἀρτεμισίας < γ'.
 μυροβαλάνου < δ'. καππάριως ῥίζης φλοιοῦ < γ'. ἀριστο-
 λοχίας < στ'. τραγακάνθης < β'. ὕδατι ἀναλαμβάνει τρο-
 (293)χίσκους τριωβολιαίους, δίδου ἐν ὀξυμέλιτι.

[Ἄλλο εὐστόμαχον. χρῶ δὲ πρὸς πᾶσαν διάθεσιν

derae albae grana xxiv, costi drach. ij, feminis periclymeni
 drach. ij, hyperici drach. j, alii drach. iv, galbani drach. j,
 obolos ij, nasturtii drach. iv, excipe succo scillae cocto.
 Dato fabam Graecam in aceto mulso. *Aliud.* 24 Carnis
 myrobalani 3 iiij, hyperici 3 vj, feminis periclymeni 3 vj,
 radicis dauci 3 vj, rubiae, acori, phi Pontici, croci, singu-
 lorum 3 vj, junci odorati 3 iiij, mei drach. vj, nasturtii,
 chamaepityos, radicis capparidis, singulorum drach. vj, polii
 drach. vj, alii drach. iiij, ammoniaci thymiamatis drach. iiij,
 cum aceto mulso pastillos duorum obolorum ponderis for-
 mato et unum in aceto mulso dato. Facit et ad hepaticos
 et hydropicos. *Aliud, facit ad splenicos.* 24 Trixaginis
 drach. iv, polii drach. v, chamaepityos drach. iv, rubiae
 drach. v, ammoniaci thymiamatis 3 iiij, artemisiae drach. iiij,
 myrobalani drach. iv, corticis radicis capparidis drach. iiij,
 aristolochiae drach. vj, tragacanthae drach. duas, cum aqua
 in pastillos tribbolares redigito ac dato ex aceto mulso.

[*Aliud stomacho commodum. Utere etiam ad omnem*

Ed. Chart. XIII. [599.]

Ed. Bas. II. (293.)

σπληνός. ποιῇ δὲ πρὸς σπλάσματα, πνευματώσεις καὶ πρὸς
 γυναικεῖα πάθη.] ʒ. Σμύρνης < δ. νάρδου Ἰνδικῆς < δ.
 καππάρως ῥίζης φλοιοῦ < δ. κόστου < ε. πάνακος ῥίζης
 < δ. πενκεδάνου ῥίζης < δ. δικτάμνου < δ. πολίου < β.
 περικλυμένου ῥίζης φλοιοῦ < δ. ἐρυθροδάνου < γ' S''. ἁμ-
 μονιακοῦ θυμιάματος < δ' S''. ἐνιοὶ καὶ ἱριως < δ' S''.
 ὅξυμέλιτι ἀναλαμβάνει, δίδου ὀβολοὺς δύο ἐν ὅξυμέλιτι ἄλλο
 σπληνικοῖς, ὀρθοπνοικοῖς. ʒ. στρουθίου, σκίλλης ὀπτῆς, πά-
 νακος, καππάρως ῥίζης ἀνὰ < ι'. κροκομάγματος < β' S''.
 ὅξυ ἀναλαμβάνει, δίδου ἐν ὅξυμέλιτι σκίλλητικῷ. ἄλλο. ʒ.
 στρουθίου, καππάρως ῥίζης φλοιοῦ, χαμαιδρυος, πάνακος
 ἀνὰ < ι'. μυρίκης καρποῦ < γ'. ὅξυ σκίλλητικῷ ἀναλάμ-
 βαναι καὶ < α'. δίδου ἐν ὅξυμέλιτι σκίλλητικῷ.

[Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα ποτὰ φάρμακα
 πρὸς σπλήνα.] Κυνογλώσσου χειροπληθές λαβὼν τρίβε μετ'
 οἶνου κυάθων γ'. καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας, δίδου πίνειν πρὸ
 τροφῆς, ποιῇ καὶ ὁ χυλὸς κατ' ἰδίαν. αἶρειν δὲ διττὴν βο-

*affectionem splenis, facit et ad conuulsa, inflata et vitia
 muliebria.] ʒ. Myrrhae drach. iv, nardi Indicae drach. iv,
 corticis radicis capparidis drach. iv, costi drach. v, radicis
 panacis drach. iv, radicis peucedani ʒ iv, dictamni ʒ iv,
 polii drach. duas, corticis radicis periclymeni ʒ iv, rubiae
 ʒ iij β, ammoniaci thymiamatis ʒ iv β, aliqui etiam iridis
 drach. iv et dimidiam, excipe aceto mulso, praebe obolos
 duos in aceto mulso. Aliud splenicis, orthopnoicis. ʒ. Stru-
 thii, scillae allatae, panacis, radicis capparidis, singulorum
 drach. v, crocomagmatis drach. ij et dimidiam, excipe aceto
 et praebe in aceto scillitico. Aliud. ʒ. Struthii, corticis
 radicis capparidis, trixaginis, panacis, singulorum drach. x,
 fructus myricae drach. iij, excipe aceto scillitico et drach. j.
 ex aceto scillitico exhibeto.*

[*Medicamenta potabilia ab Asclepiade ad splenem
 conscripta.*] Cynoglossi manipulum cum vini cyathis iij
 terito et expressum liquorem ante cibum bibendum dato,
 facit et succus per se. Colligere autem oportet herbam li-

Ed. Chart. XIII. [599. 600.]

Ed. Bas. II. (293.)

τάνην ἐὺωνύμῳ χειρὶ πρὶν ἡλίου ἀνατολῆς. ἄλλο. χαμαίδρυος χειροπληθεὶς ἀφέψας μετ' οἴνου ξι. α'. καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἀπόθου καὶ δίδου κυάθους δύο πρὸ τροφῆς. καταπλαστὸν σπληνικοῖς. μυρίκης καρπὸν κόψας καὶ σήσας ἀπόθου. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, δίδου ποχλιάρια β'. μετ' ὀξυμέλιτος πεκραμένου κυάθων τριῶν. ἢ βοτάνην τὴν λεγομένην πελαργίτιν κόψας καὶ [600] σήσας δίδου καθὰ προεῖρηται. ἄλλο. ὀράγρου ἢ ἵππου ἀγρίου σπλῆνα ξηράνας κόψε ἀπόθου καὶ δίδου ποχλιάρια β'. μετ' οἴνου πεκραμένου κυάθων τριῶν. καταπότιον σπληνικοῖς. κισσοῦ λευκοῦ τῶν κορύμβων δίδου κόκκους γ'. καὶ ὀξυμέλιτος ἐπιπίνειν κυάθους γ'. Ἀνδρέον τὸ παιόνιον. μυρίκης τὸν καρπὸν κόψας καὶ σήσας ἀναλαμβάνει χαλβάνην καὶ ποιεῖ καταπότια καὶ δίδου πρὸς δύναμιν.

[Τροχίσκος σπληνικός, ὑπεκτῆκει τὸν ὄγκον.] 4 Ἐρείκης καρποῦ < δ. πεπέρεως λευκοῦ, νάρδου Συριακῆς, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνά < β'. τὰ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται· τὸ δὲ ἀμμωνιακὸν ὅξει σκιλλητικῶδαι διαλύεται καὶ

nistra manu ante solis exortum. *Aliud.* Trixaginis manipulum cum vini sextario uno coquito et expressum liquorem reponito, atque ex eo cyathos ij ante cibum dato. *Aliud medicamentum insperfile splenicis.* Myricae fructum tustum et cribratum reponito, usus vero tempore cochlearia duo cum aceti mulsi diluti cyathis tribus dato. Aut herbam pelargitin appellatam tustam ac cribratam dato, ut praedictum est. *Aliud.* Asini aut equi silvestris lienem siccatum tundito ac reponito, et cochlearia duo cum vini diluti cyathis tribus exhibeto. *Catapotium splenicis.* Corymborum hederæ albae grana tria devoranda praebe et aceti mulsi cyathos iij insuper bibendos. *Catapotium Andreae, paeonium dictum.* Myricae fructum tustum et cribratum galbano excipe et in catapotia redige, eaque pro viribus exhibe.

[*Pastillus splenicus tumorem eliquat.*] 4 Fructus ericae drach. quatuor, piperis albi, nardi Syriacae, ammoniaci thymiamatis, singulorum drach. duas, arida tunduntur et cribrantur, ammoniacum aceto scillitico dissolvitur

Ed. Chart. XIII. [600.]

Ed. Bas. II. (295.)

τοῖς ξηροῖς ἐπιβαλλόμενον ἀναπλάττεται καὶ γίνονται τρο-
χίσκοι ἀνά < α'. ἄγοντες, δίδεται < α'. καὶ ὀξύμέλιτος κύ-
αθοι γ'. ὁ δὸν τὸ φάρμακον ἔλεγε πιποτηκέναι δελφά-
κιον ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ δελφάκιον ἀνατμη-
θεὶν ἄσπληνον εὐρεθῆναι.

[Ἄλλο ὑπείκτεται τὸν ὄγκον.] 2. Ἀμμωνιακοῦ θυμιά-
ματος, βάτου φύλλων τῶν ἀπαλωτάτων ἀνά < η'. καππά-
ριως φλοιοῦ < δ'. μυρίνης καρποῦ, βοτάνης ἄσπληνου, λε-
γομένης σκολοπενδρίου ἢ ἡμιονίτιδος ἀνά < β'. σκίλλης
ὀπτῆς καθαρεμένης τοῦ πυρῆνος, πεπέρως λευκοῦ ἀνά < β'.
ὑδατι ἀναλαμβάνει καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ δίδου < α'.
μετ' ὀξύμέλιτος κυάθων γ'. Χρυσέρμου σπληνικοῖς, ὑδρο-
πικοῖς. ἔστι δὲ καὶ διουρητικοῖς ἀγαθὴ, κοιλίας μαλακτικὴ.
σκίλλαν εὐμεγέθη πηλῶ περιπλάσας, ὅπτα καὶ περιέλε τὸν
φλοιὸν καὶ τοῦ πυθμένος τὸ σκληρὸν, τοῦ δὲ πυρῆνος λα-
βὼν λίτρας β'. δαύκου σπέρματος ὀξύβαφον, ὃ ἐστὶν γο α'.
ἀνίσου, σισέλιως, πάνακος ῥίζης, ἱριως, ἐκάστου ἴσον, κνί-

et aridis additum in pastillos cogitur. Fiunt autem pastilli
drachmae pondere, daturque drachma una ex aceti mulsi
cyathis tribus. Quī medicamentum hoc tradidit, dixit por-
cellum ad triduum hoc bibisse et postea resectum sine liene
inventum esse.

[Aliud splenem tumentem eliquans et consumens.]

2. Ammoniaci thymiamatis, foliorum rubi tenerrimorum,
utrorumque drach. viij, corticis capparidis drach. iv, myri-
cae fructus, herbae aspleni, quae et scolopendrium et he-
mionitis dicitur, utriusque drach. ij, nuclei scillae assatae et
purgatae, piperis albi, utriusque drach. ij, excipe aqua et
redige in pastillos, atque exhibe drach. unam cum aceti
mulsi cyathis tribus. *Chrysermi pastillus, splenicis, hy-*
dropicis, ciet urinam, mollit alvum. Scillam magnam luto
oblitam assato et corticem detrahito, ac quod ad fundum
est durum, ex nucleo vero libras duas accipito, feminis
dauci drach. viij, hoc est 3 j, anisi, seseleos, radicis panacis,
iridis, singulorum tantundem, feminis urticae, baccarum

Ed. Chart. XIII. [600.]

Ed. Bas. II. (293.)

δης σπέρματος, κεδρίδων ἀνά ᾠβ. σμύρνης ᾠβ. ὀρόβων ἀληλεσμένων χοίνικα, οἴνου εὐώδους ὅσον ἔξαρκεί, φυράσας ἀνάπλαττε τροχίσκους. ἔχει δὲ καὶ τραγανάνθης μνᾶς δ. ἡ δόσις ᾠβ. μετ' ὀξυμέλιτος τριῶν κυάθων. ἄλλο. *Εὐγρησσίας.* ʒ σκίλλης ὀπτῆς κεκαθαρμένης μνᾶς δύο, βρυωνίας ῥίζης μνᾶς ἡ. πιπερίως λευκοῦ τὸ ἴσον, πετροσιλίνου τὸ ἴσον, δαύκου Κρητικοῦ σπέρματος τὸ ἴσον, ὀρόβων ἀληλεσμένων τὸ ἴσον, κεδρίδων ἕξ. στ'. ἐχέτω δὲ ὄξους γο ἡ. ἰριως, κύρακος ῥίζης, σμύρνης ἀνά γο γ'. οἴνου Φαλιρίνου εἰς ἀνάληψιν ὅσον ἔξαρκεί, ἀνάπλαττε τροχίσκον καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ, δίδου ᾠβ. μετ' οἴνου κεκραμένου κυάθων γ'.

[Ἐπιθέματα καὶ ἔμπλαστρα τοῦ αὐτοῦ Ἀσκληπιάδου πρὸς τὰς προσφάτους τοῦ σπληνὸς φλεγμονάς.] ʒ Δένδρον ἀκτῆς τῶν ἀπαλωτάτων φύλλων λίτρας γ'. ἀλόης λίτραν ᾠβ. σκεύαζε δι' ὄξους καὶ εἰς ὀθόνιον ἔμπλάσας ἐπιτίθει. ἄλλο. ʒ ἑρικήης καρποῦ γο στ'. χαλβάνης λίτραν ᾠβ. ἐνιοι γο στ'. τὸν καρπὸν κόπτε καὶ σῆθε καὶ οὕτως ἐπί-

cedri, utrorumque drach. duas, myrrhae drach. iv, ervi moliti choenicem, vini odorati quod satis est, subacta in pastillos redigito, habet autem et tragacanthae minas quatuor. Datur drach. una cum aceti mulsi cyathis iij. *Aliud Eugerastiae.* ʒ Scillae assatae depuratae minas duas, radiceis bryoniae minas viij, piperis albi tantundem, petroselinum tantundem, seminis dauci Cretici tantundem, ervi moliti tantundem, cedridum sextarios sex, habeat vero sextarius uncias octo, iridis, radiceis panacis, myrrhae, singulorum quadrantem, vini Falerni quantum satis est his in pastillos cogendis. Formatos autem pastillos in umbra reficca et unciam unam cum vini diluti cyathis iij exhibe.

[*Epithemata et emplastra ejusdem Asclepiadae ad recentes splenis inflammationes.*] ʒ Foliorum tenerissimum arboris sambuci lib. iij, aloës lib. j, cum aceto subigito, et linteolo infarta imposito. *Aliud.* ʒ Ericae fructus semissem, galbani lib. j, alii semissem, fructum tundito ac

Ed. Chart. XIII. [600. 601.]

Ed. Bas. II. (293.)

βαλον τὴν χαλβάνην καὶ μίξας φιλοπόνως, εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει ἐμπλάσας.

[Τὸ τοῦ Ἰδιώτου φάρμακον ἐπιτετευγμένον.] 24 Ἰξοῦ δρυῖνος λίτραν α'. ἄσβεστος λίτραν α'. τὸν ἰξὸν βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμιῶν καὶ θεῖς ἐπ' ἀνθράκων, ἕα διαλύεσθαι. ὅταν δὲ διαλυθῇ κατὰπασσει τὴν ἄσβεστον καὶ μίξας καὶ θερμὸν ἐμπλάσας εἰς δέρμα λευκὸν ἐπιτίθει. δεῖ δὲ καὶ συλλογίσθαι [601] τῷ φαρμάκῳ καὶ οὕτως ἔξιν ἕως αὐτόματον ἀποπέσῃ. φροντίζειν δὲ δεῖ, ὥστε τὰ ἀφιστάμενα μέρη τοῦ σπληνὸς ἀποκόπτειν. ἄλλο. 24 ἰξοῦ δρυῖτος λίτραν α'. ἄσβεστος γο α'. λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους γο δ'. κεδρίας γο α'. σκεύαζε κατὰ τρόπον καὶ χρῶ, καθ' ἡμέραν αἴρων τὸ φάρμακον καὶ σπόγγοις ἀποπυριῶν τοὺς τόπους καὶ πάλιν ἐπιγύριπτων. τὸ φάρμακον οὐρα κινεῖ.

[Μάλαγμα χρυσαῖον σφόδρα καλόν.] 24 Κηροῦ, πιτυνῆς καὶ φρυκτῆς ἀνὰ λίτρας δύο, ἀρσενικοῦ, στυπτηρίας σχιστῆς, ἄσβεστος ἀνὰ γο δύο, ὄξους, ἐλαίου ἀνὰ κνάθους ἡ'. σκεύαζε κατὰ τρόπον.

cribrato, atque ita galbanum addito ac diligenter misceto atque in linteolum impacta imponito.

[*Medicamentum Idiotae accommodatum.*] 24 Visci quercini lib. j, calcis vivae lib. unam, viscum in vas fictile conjectum ac prunis appositum dissolvito, et dissoluto calcem vivam inspergito, misceto et calidum albae pelli infartum imponito, oportet autem cum adhaerente adhuc medicamento lavari, atque ita finire donec sua sponte cadat. Curam item habere oportet, ut disparatae splenii partes refecentur. *Aliud.* 24 Visci quercini lib. j, calcis vivae ℥ j, floris lapidis Asii trientem, cedriae ℥ j, praeparato pro more ac utere quotidie auferens medicamentum, spongiis calidis fovens locos, rursusque imponens. Hoc medicamentum urinam movet.

[*Malagma auri colorem referens valde commodum.*] 24 Cerae, resinae pinus et frictae, singulorum lib. ij, arsenici, aluminis scissi, calcis vivae, singulorum sextantem, aceti, olei, utriusque cyathos viij, apparato pro more.

Ed. Chart. XIII. [601.]

Ed. Bas. II. (293. 294.)

[Ἄλλο σφόδρα γενναῖον, ᾧ ἐχρήσατο Ἀνδρόμαχος.]

¶ Κηροῦ, πιτυῖνης, πίσσης βρυτίας ξηρᾶς ἀνὰ λίτρας δύο, ἄρσενικοῦ, στυπτηρίας σχιστῆς, ἁσβέστου ἀνὰ γο β'. ὄξους κυάθους η'. σκεύαζε κατὰ τρόπον, ποιῇ σπληνικοῖς, ὕδρω-πικοῖς καὶ πρὸς τὰς ὑποχονδρίων διατάσεις, ποιῇ ἰσχιαδι-κοῖς, ἀρθριτικοῖς, ἡμεῖς προειθήκαμεν τῷ φαρμάκῳ σμύρνης γο β' S'. ἱεροῦ γο δ'.

[Πρὸς τὰς σκιρτώδεις τοῦ σπληνὸς διαθέσεις. ἐχρήσατο Τρύφων Γορτυνιάτης.] ¶ Τήλειος ἀληλεισμένης, γάπνου, μάννης λιβάνου ἀνὰ ξι. α'. μυροβαλάνου πίεματος ξι. S'. νίτρου ἁφροῦ γο γ'. λειότατα ποιήσας καὶ μίξας, ἀναλάμ-βανε ἀφειψημένη κεδρία, ὥστε ἐμπλάστρου ὕγρᾶς ἔχειν τὸ πάχος. ἢ χρήσις ἐν διαλείμματι, ἐπιθεῖς τὸ φάρμακον κατα-λάμβανε ταινιδίοις. ὁ χρόνος τῆς ἐπιθέσεως πρὸ βαλανίου, ἐφ' ὅσον οἷόν τέ ἐστι τὸν πάσχοντα φέρειν, ἔπειτα ἐπιδιδι-μένον εἰσάγειν εἰς τὸ βαλανεῖον καὶ μετὰ τὴν λοιπὴν τοῦ σώματος ἐπιμέλειαν ἐμβι(294)βάζειν καὶ οὕτως ἐν τῷ ὕδατι λύνειν τὴν ταινίαν.

[Aliud valde generosum, quo usus est Andromachus.]

¶ Cerae, resinae pinus, picis brutiae aridae, singulorum lib. ij, arsenici, aluminis scissi, calcis vivae, singulorum sex- tantem, aceti cyathos viij, praepara pro consuetudine. Fa- cit ad splenicos, hydropicos et ad praecordia distenta. Fa- cit et ad ischiadicos, arthriticos. Nos ad medicamentum hoc apposuimus myrrhae ℥ ij β, visci trientem.

[Ad induratas splenis affectiones, usus est Tryphon Gortyniates.] ¶ Foenigraeci moliti, sinapi, mannae thuris, singulorum sextarium unum, retrimentorum a myrobalano expressa reliquorum sextarii dimidium, spumae nitri ℥ iiij, tenuissime trita ac mixta, cedria cocta excipe, ut emplastri liquidi habeant spissitudinem, usus ejus est per intervalla, medicamentum autem impositum fasciis complectere et obliga. Tempus imponendi est ante balneum, quantum pos- sibile est aegrum ferre, postea vero obligatum adhuc in balneum inducito et post reliqui corporis curationem in solium demittito, atque ita in aqua fasciam resolvito.

Ed. Chart. XIII. [601.]

Ed. Bas. II. (294.)

[Ἄλλο σπληνικοῖς αὐθήμερον. πρὸ δὲ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου τρεῖς ἡμέρας διαιτῶμεν.] ʒ Σμύρνης, μάννης λιβάνου ἀνὰ γο γ'. σινήπεως Ἀλεξανδρίνου, καρδάμου ἀνὰ γο β'. ὄξους σκυλλητικοῦ τὸ ἱκανόν, σίνηπι, κάρδαμον κόψας καὶ σήσας, τὴν δὲ μάνναν καὶ τὴν σμύρνην ἐκλειώσας ἐπιβάλλει τὰ ξηρὰ καὶ φεράσας τῷ ὄξει ποίει μαλαγματῶδες καὶ ἀποιῖθαι ἀπὸ ὥρας δευτέρας μέχρι ἑνάτης. ἔπειτα δὲ ἐπιδεδεμένον δυοὶ ταινίαις εἰσάγομεν εἰς βαλανεῖον, καὶ ὅταν ἀναχασθῇ, ἐμβιβάζομεν. ἐν δὲ τῇ ἐμβάσει πλείονα χρόνον κατεχέσθω, ἔξω ἔχων τοῦ ὕδατος τὰ ἀκέλη. πρὸς δὲ τὸ μὴ λιποθυμεῖν ὄξος καὶ γλήχωνα ὁσφραινέσθω καὶ τὰς ταινίας κατὰ μικρὸν ἐπιλνέσθω. ἐξελθόντι δὲ ἐκ τοῦ βαλανείου, δοτίον τάριχος χωρὶς ἄρτου καὶ οἶνον τιθαλαττωμένον καὶ τῇ ἐπιούσῃ τὰ αὐτὰ δοτέον. τῇ δὲ τρίτῃ γυμνασίῳις χρηστέον, ἀποξύνειν τὸ πνεῦμα δυναμένοις. ἄλλο Ἀρείου Ταρσείως, ἡ χρῆσις ἐν διαλείμματι. ʒ σύκων πιοτάτων, σινήπεως, καμπάρειως ῥίζης τοῦ φλοιοῦ ἀνὰ λίτραν α'. ὄξους τὸ

[*Aliud ad splenicos per unam diem sanans. Verum supra medicamenti impositionem per tres dies certo vivendi modo utimur.*] ʒ Myrrhae, mannae thuris, utriusque quadrantem, sinapi Alexandrini, nasturtii, utriusque sextantem, aceti scillitici quod satis est, sinapi et nasturtium tundito ac cribrato, mannam vero et myrrham dissolvito, eisque arida addito et simul aceto subacta ad malagmatis formam reducito, et a secunda hora usque ad nonam imponito. Postea vero duabus fasciis obligatum in balneum inducimur, atque ubi relaxatus fuerit, in calidae solium demitemus. In solio vero longiori temporis spatio moretur cruribus extra aquam emetis. Ne vero in animi deliquium delabatur, acetum et pulegium odoret et fascias paulatim resolvat. Egresso porro e balneo fassamentum citra panem exhibendum est et vinum mari mixtum. Sequenti die eadem offerenda sunt. Tertia vero gymnasiis utendum, quae spiritum acutum reddere valent. *Aliud Arii Tarsensis. Usus est per intervalla.* ʒ Ficuum pinguisimum, sinapi, radicis capparis corticis, singularum lib. j, aceti quan-

Ed. Chart. XIII. [601. 602.]

Ed. Bas. II. (294.)

ἱκανόν. ἄλλο Διοδώρου. ʒ σινήπεως, καρδάμου, τήλειως, λινοσπέρμου, μυροβαλάνου πιάματος ἀνά ʒ. ἀναλάμβανε κεδρία ἐφθῆ, προσφυράσας ὅξει σκυλλητικῷ. ἡ χρῆσις πρὸ βαλανίου, τὸ φάρμακόν ἐστι καλόν, καὶ μετὰ τὴν χρῆσιν αἷμα ἀπουροῦσι.

[602] [Τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα φάρμακα κατὰ τὸ δ' τῶν ἐκτὸς, πρὸς σπληνικοὺς καὶ ὑδρωπικοὺς, κατὰ λέξιν οὕτως ἔχοντα.] Ἐπίθεμα σπληνικοῖς τοὺς ὄγκους ὑπεκτῆκει. ʒ ἀκτῆς τῶν φύλλων ἀπαλῶν λίτρας γ'. ἀλόης λιπαρᾶς λίτραν α'. τριῖβε μετ' ὅξους, καὶ λιάνας καὶ ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει. ἄλλο. ʒ ἐρείκης καρποῦ λίτραν α'. χαλβάνης ʒ α'. κόψας τὸν καρπὸν καὶ σήσας ἀναλάμβανε χαλβάνη, καὶ πάλιν κόπτει παραπτόμιμος ἱρίνου ὑποστάθμης, ὥστε μαλαγματῶδες γενέσθαι, ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει. μάλαγμα σπληνικοῖς. ʒ μυροβαλάνου τῶν λεπύρων κεκομμένων καὶ σιτησμένων μνᾶς ἡμισυ καὶ τοῦ πιάματος τὸ ἴσον, κηροῦ ʒ στ'. ῥητίνης τερμινθίνης ʒ λβ'. χαλβάνης ʒ ι'. ἱρίνου βραχὺ, τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν.

tum satis est. *Aliud Diodori.* ʒ Sinapi, nasturtii, foenigraeci, feminis lini, retrimentorum ab expressa myrobalano reliquorum, singulorum ʒ viij, excipe cedria cocta aceto scillitico admixto. Usus est ante balneum, medicamentum bonum est et post usum sanguinem mejunt.

[*Medicamenta ab Asclepiade in quarto externorum conscripta ad splenicos et hydropicos, quae juxta dictionem ejus sic habent.*] *Epithema splenicis tumorem eliquat.* ʒ Foliorum tenerorum sambuci lib. iij, aloës pinguis lib. j, terito cum aceto et linteolo excepta imposito. *Aliud.* ʒ Fructus ericae lib. j, galbani lib. j, fructum tundito et cribrato ac galbano excipito, rursusque tundito unguenti irini faece admota, quo ad malagmatis formam redigantur, deinde linteolo infarta imposito. *Malagma ad splenicos.* ʒ Myrobalani corticum tusorum cribratorum minam dimidiam et expressionis ejusdem tantundem, cerae drach. vj, resinae terebinthinae drach. xxxij, galbani drach. x, irini parum, arida cum liquidis committito. *Aliud valde praeclarum.*

Ed. Chart. XIII. [602.]

Ed. Bas. II. (294.)

ἄλλο λίαν γινναῖον. 24 μυροβαλάνου ἀλινύρων γο γ'. νί-
τρου γο α'. οἱ δὲ δ'. κηροῦ γο στ'. τερμινθίνης γο η'. ὅξους
τὸ αὐταρκές, ὑπεκτῆκει.

[Μάλαγμα τὸ διὰ τῆς κιδρίας, σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς
φάρμακον ἐπιτετευγμένον, οὐρα κινεῖ πολλὰ καὶ τὸν σπλῆνα
ὑπεκτῆκει. διὲ δὲ συλλογέσθαι τῷ φαρμάκῳ καὶ τὸ ἀφιστά-
μενον ἀπὸ τοῦ χρωτὸς περικίρειν, τουτέστι τοῦ σπληνίου,
ἐὰν γὰρ δεῖ τὸ φάρμακον περικίσθαι μέχρι οὗ αὐτόματον
ἀποπέσοι. ἡ δὲ σύνθεσις ἐστὶν ἡδε.] 24 Ἰξὸν δρυῖνου λίτραν
α'. ἀσβίστου γο στ'. λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους γο δ'. κε-
δρίας γο γ'. τὸν ἰξὸν ἔπει βαλὼν εἰς λοπάδα χαλκῆν καὶ
ὅταν ξανθὸς γένηται, ἐπίβαλλε τὴν κιδρίαν κινῶν συνεχῶς,
καὶ τὰ ξηρὰ λεάνας ἐπίβαλλε, εἴτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς εἰς
ποσσῶς ψυγῆναι, εἴτα ἐμπλάσας εἰς δέρμα λευκὸν τὸ ἀπὸ
ἀκάνθης λεγόμενον, ἐπιτίθει κατὰ τῶν πασχόντων τόπων
καὶ συλλογέσθαι παραίνει, ἕως αὐτόματον ἀποπέσοι τὸ σπλή-
νιον. διὲ μέντοι, ὥσπερ καὶ ἄνω προείρηται, τὰ ἀφιστάμενα
μέρη τοῦ σπληνίου ἀποκίρειν. ἄλλο σφόδρα γινναῖον. 24

24 Farinae myrobalani quadrantem, nitri ζ j, alii ζ iv, ceræ
semissem, terebinthinae bessem, aceti quod sufficit, sple-
nem eliquat.

[*Malagma ex cedria, splenicis, hydropicis medica-
mentum accommodatum. Urinam ciet multam et splenem
eliquat. Oportet autem una cum medicamento lavari et
quod ab eo disparatum est, a splenio videlicet, de corporis
cuticula defecare, finendum enim est adhaerescens medi-
camentum, donec sua sponte dilabatur. Compositio haec
est.*] 24 Visci quercini lib. j, calcis vivae semissem, floris
lapidis Alii trientem, cedriae quadrantem, viscum aerea
patina coquito et postquam sulum factum fuerit, cedriam
adjicito, assidueque moveto ac arida trita inspergito, deinde
ab igne ablata aliquantulum frigesieri finito, atque in pellem
albam a spina appellatam infarta affectis locis imposito, et
una cum medicamento lavare jubeto, donec splenium sua
sponte delabatur. Oportet tamen, ut praedictum est, dispa-
ratas splenii partes defecare. Aliud valde praeclarum.

Ed. Chart. XIII. [602.]

Ed. Bas. II. (294.)

λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους γο β'. λίθου γαγάτου γο α'. ἀσβέ-
 στου γο η'. ἱξοῦ δρυϊνοῦ λίτραν α'. σκεύαζε καὶ χρᾶ καθὰ
 προείρηται. μάλαγμα Ἀντιοχίδος, σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς,
 ἰσχιαδικοῖς, ἀρθριτικοῖς, ἐσκενιάσθη Φαβίλλη. ʒ κηροῦ λί-
 τρας γ'. ῥητίνης τερμινθίνης λίτρας γ'. μυροβαλάνου πιέ-
 σματος λίτραν α'. γύτρου ἀφροῦ λίτραν α'. λίθου Ἀσίου τοῦ
 ἄνθους λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν α'. ἐλαίου
 κυπρίνου λίτρας γ'. ὅξος ὥστε τὸ ἀμμωνιακὸν διαλύσαι.
 ἄλλο Φαβίλλη συντεθεῖν, σφόδρα γινναῖον πρὸς τὰς αὐτὰς
 διαθέσεις. ʒ σμύρνης στακτῆς, βδελλίου, ὄνυχος, μυελοῦ ἐλα-
 φρίου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἱριως ξηρᾶς ἀνὰ λίτρας β'.
 ὀποπάνακος λίτραν α'. χαλβάνης λίτραν α'. μαστίχης λίτραν
 α'. λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους λίτραν α'. στύρακος λίτραν α'.
 ὀποῦ συκομόρων λίτραν α'. κάγχουος λίτραν α'. πεπέρως
 λευκοῦ οὐγγίας σι'. κηροῦ λίτρας ε'. τερμινθίνης λίτρας ε'.
 κοπτόν ἐστὶ τὸ φάρμακον. καὶ δεῖ κόπτοντας παρὰπτισθαι
 ἱρίνου μύρου τῇ ὑποστάθμῃ ἕως ἂν εὐαφέστατον γένηται
 τὸ φάρμακον, καὶ γὰρ κίμινον εὐαφέστατον γίνεται. μά-

ʒ Floris lapidis Asii sextantem, lapidis gagatae ʒ j, calcis
 vivae bessem, visci quercini lib. j, praepara ac utere, ut
 dictum est. *Malagma Antiochidis ad splenicos, hydropi-
 cos, ischiadicos, arthriticos. Praeparatum est Fabullae.* ʒ
 Ceræ lib. iiij, resinae terebinthinae lib. iiij, retrimentorum
 ab expressa myrobalano reliquorum lib. j, spumae nitri
 lib. j, floris lapidis Asii lib. j, ammoniaci thymiamatis lib. j,
 olei cyprini lib. iiij, acetum ad ammoniacum dissolvendum.
*Aliud Fabullae compositum, valde praeclarum ad easdem
 affectiones.* ʒ Myrrhae stactae, bdellii, onychis, medullae
 cervinae, ammoniaci thymiamatis, iridis siccae, singulorum
 lib. ij, opopanaeis lib. j, galbani lib. unam, mastiches lib. j,
 floris lapidis Asii lib. j, styracis lib. unam, succi sycomor-
 rorum lib. j, canchryos lib. j, piperis albi semissem, ceræ
 lib. v, terebinthinae lib. v, medicamentum est tusile. Opor-
 tet autem tundentes unguenti irini faecem admoveere, donec
 quam mollissimum medicamentum reddatur, repositum etiam

Ed. Chart. XIII. [602. 603.]

Ed. Bas. II. (294.)

λαγμα ὃ καὶ χρυσίζουσιν καλοῦμεν. 4 ἄρσενικοῦ γο α'. στυπτηρίας σχιστῆς γο β'. ἄσβεστου γο β'. τὰ ξηρὰ κόπτομεν καὶ σήθομεν καὶ εἰς θυνίαν ἐμβάλλομεν, τούτοις ἐπιβάλλομεν ὄξους κνάθους ἥ. καὶ λεάναντις ἐπιμιλῶς ἀναλαμβάνομεν τοῖς τηκτοῖς. ἔστι δὲ ταῦτα κηροῦ λίτρα α'. ῥητίνης φρυκτῆς λίτραι β'. πιτυύνης λίτραι β'. ἐλαίου κοινοῦ κνάθος ἥ. ταῦτα τήξαντες ἐῶμεν ψυχῆναι καὶ ἀναξύσαντις ἐπιβάλλομεν τοῖς λεανθεῖσιν. ἡμῖς προστεθείκαμεν τῇ τοῦ φαρμάκου σκευασίᾳ σμύρνης γο β'.

[603] [Ἄλλο. τούτῳ ἐχρήσατο Ἀνδρόμαχος. ποιῇ σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑπαχονδρίων διατάσεις, ποιῇ ισχιαδικοῖς, ἀρθρικοῖς καὶ πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις.] 4 Κηροῦ λίτραν α'. πίσεως Βρυτίας λίτραν α'. ἀντὶ ῥητίνης φρυκτῆς τὴν πίσσαν βάλλομεν, ἐλαίου κν. ἥ. ἄρσενικοῦ χρυσίζοντος γο β'. στυπτηρίας σχιστῆς γο β'. ἄσβεστου γο β'. σκεύαζε καθὰ προείρηται. ἡμῖς προστεθήκαμεν τῷ φαρμάκῳ σμύρνης γο β'. ἔξου δρυῖνου γο δ'.

[Πρὸς τὰς κεχρονισμένας τοῦ σπληνὸς σκιδρώδεις δια-

mollissimum evadit. *Malagma, quod aurei coloris appellamus.* 4 Auripigmenti ζ j, aluminis scissi sextantem, calcis vivae sextantem, arida tundimus ac cribramus et in mortarium conjicimus, hisque aceti cyathos octo superfundimus et probe trita liquidis excipimus. Sunt autem liquida haec, cerae libra una, resinae frictae lib. ij, olei communis cyathi octo. Haec frigesieri post eliquationem finimus et sic crasa tritis adjicimus. Nos ad medicamenti praeparationem etiam myrrhae sextantem apposuimus.

[*Aliud, hoc usus est Andromachus, facit splenicis, hydropicis et ad praecordia distenta, facit item ischiadicis, arthriticis et ad inveteratos affectus.*] 4 Cerae lib. j, picis brutiae lib. j, pro resina fricta picem addimus, olei cyath. octo, auripigmenti auricoloris sextantem, aluminis scissi sextantem, calcis vivae sextantem, praepara ut dictum est. Nos ad medicamentum etiam myrrhae sextantem et visci quercini trientem apposuimus.

[*Ad inveteratos induratos splenis affectus, authe-*

Ed. Chart. XIII. [603.]

Ed. Bas. II. (294.)

θόσεις, αὐθήμερον λεγόμενον. δεῖ δὲ πρὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὸν κάμνοντα διαιτῆσαι.] 24 Σμύρνης, μάννης λιβάνου ἀνὰ γο γ'. νάπνος Ἀλεξανδρίνου γο β'. καρδάμου γο β'. ὄξους σκιλλητικοῦ τὸ ἱκανόν, κόψας καὶ σήσας τὰ ξηρὰ καὶ ὄξει φυράσας, ὥστε μαλαγματῶδες γενέσθαι, ἑμπλάσας εἰς ὀθόριον ἐπιτίθει ἀπὸ ὥρας β'. ἕως θ'. φυλάττων καὶ ταινιδίῳ κατέχων τὸ ἐπικείμενον μάλαγμα, εἴτα πέμπε εἰς βαλανεῖον οὕτως ἐπιδεδεμένον, καὶ ὅταν καλῶς ἀναχαλασθῇ, ἐμβίβαζε κελύων ἔξω τῆς ἐμβατῆς ἔχειν τοὺς πόδας καὶ ἐπὶ πλείονα χρόνον ἐμμένειν. πρὸς δὲ τὴν τούτων ἀνάκτησιν ὄξος καὶ γλήχωνα προσάγομεν τοῖς μυκτῆρσι καὶ πειρώμεθα κατὰ μικρὸν ἐπιλύειν τὰς ταινίας, ἔστωσαν δὲ δύο κατὰ τοῦ μαλάγματος ἐπικείμεναι. κατὰ δὲ τὴν ἄρσιν τῶν ταινιδίων αἴρομεν καὶ τὸ ἐπικείμενον μάλαγμα καὶ τοὺς πεπονθότας τόπους ἱκανῶς ἀπαντλοῦμεν. ἐξελθόντι δὲ τοῦ βαλανείου δίδομεν τάρικον χωρὶς ἄρτου καὶ οἶνον τεθαλασσωμένον καὶ τῇ ἐπιούσῃ τὸ αὐτὸ ποιοῦμεν. τῇ δὲ

meron appellatum. Oportet autem cum medicamento impositione aegrum ad triduum convenienti diaeta uti.] 24 Myrrhae, mannae thuria, utriusque quadrantem, sinapi Alexandripi sextantem, nasturtii sextantem, aceti scillitici quod satis est. Arida tundito et cribrato et cum aceto ad malagmatis formam subigito, et linteolo excepta ab hora secunda usque ad nonam imponito, ita ut complectaris et contineas incumbens malagma fasciola obligata. Deinde vero ita obligatum in balneum mittito, et ubi probe laxatus fuerit, in solium desidere facito et pedes extra solium extendere iubeto ac longiori tempore in ipso immorari. Caeterum ad revocandos in animi deliquium collapsos acetum cum pulgione naribus admovemus et paulatim resolvere fascias tentamus. Sint autem duae fasciae malagmati incumbentes. Quum enim fasciae tolluntur, auferimus etiam incumbens malagma et post affectos locos sufficienter fovemus. Egresso de balneo fassamentum citra panem exhibemus et vinum mari mixtum. Idem etiam sequenti die facimus. Et

Ed. Chart. XIII. [603.]

Ed. Bas. II. (294. 295.)

τρίτη τὸ αὐτὸ ποιούμεθα, γυμνασίῳ χρώμεθα ἀποξύνειν
δυναμένοις τὸ πνεῦμα.

[Ἄλλο Τρύφωνος Γορτυνιάτου Κρητὸς φάρμακον ἐπι-
τετευγμένον.] ʒ Τήλειος ἀληθισμένης ξίστην α'. μυροβαλά-
νου πύσματος ξίστου S''. νίτρου ἀφροῦ γο γ'. πάντα λεί-
νας ἀναλάμβανε κεδρία, διῷ δὲ πρότερον ταύτην ἐψήσαντα
συστρέφειν, ὥστε κηρωτῆς ἔχειν πάχος. ἢ χρῆσις πρὸ βαλα-
νείου, ἐφ' ὅσον ὁ κάμνων δύναται φέρειν, μετὰ δὲ τὸ βα-
λανεῖον ἐπιδρίπτομεν κηρωτάριον.

[Ἄλλο αὐθήμερον ἐπιγραφόμενον, ἀπαλλάττει τῆς ὅλης
διαθέσεως.] ʒ Πυρέθρου < α'. μυροβαλάνου γο η'. καρδά-
μου γο η'. κνίδος ἀπέρματος γο η'. πεπέρειω γο η'. (295)
σινήπειος ξίστου S''. ἅπαντα λειώσας καὶ ὅξει φυράσας καὶ
λείνας ἐπιτίθει ἐν διαλείμμασιν ἐπὶ ὥρας γ'. εἰ δυνατόν ὑπο-
μένειν τὸν ἀσθινοῦντα, ἔπειτα βαστάσας τὸ φάρμακον λού-
εσθαι παραίνει. κατὰ δὲ τὸ βαλανεῖον χρησιτεῖον κηρωτῆ
σκινuasθείῃ δια ροδίνου. ἄλλο τὸν ὄγκον ἐκτῆκε. ʒ λίθου
Ἀσίου τοῦ ἄνθους, νίτρου ἐρυθροῦ, μυροβαλάνου πύσμα-

tertia similiter, insuperque exercitationibus utimur quae
spiritum acutum reddere possunt.

[Aliud Tryphonis Gortyniatæ Cretensis medicamen-
tum accommodatum.] ʒ Foenigraeci moliti sextarium unum,
retrimentorum myrobalani sextarium dimidium, spumae
nitri quadrantem, omnia trita cedria excipe. Verum hanc
prius coctam condensare oportet ad cerati spissitudinem.
Ufus est ante balneum, quantum aeger ferre potest, a bal-
neo cerotarium imponimus.

[Aliud authemeron inscriptum, liberat a tota affe-
ctione.] ʒ Pyrethri drachmas viginti, myrobalani bessem,
nasturtii bessem, piperis bessem, seminis urticae bessem, si-
napi sextarium dimidium, omnia trita et aceto subacta per
intervalla imposito ad horas tres, si aeger tolerare possit,
deinde ablato medicamento lavari jube. Post balneum vero
cerato utendum est ex rosaceo apparato. Aliud tumorem
liquefacit. ʒ Floris lapidis Asii, nitri rubri, retrimentorum

Ed. Chart. XIII. [603.]

Ed. Bas. II. (294.)

θέσεις, αὐθήμερον λεγόμενον. δεῖ δὲ πρὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὸν κάμνοντα διαιτῆσαι.] 24 Σμύρνης, μάννης λιβάνου ἀνὰ γο γ'. γάπνος Ἀλεξανδρίνου γο β'. καρδάμου γο β'. ὄξους σκιλλητικοῦ τὸ ἱκανόν, κόψας καὶ σήσας τὰ ξηρὰ καὶ ὄξει φυράσας, ὥστε μαλαγματιῶδες γενέσθαι, ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει ἀπὸ ὥρας β'. ἕως θ'. φυλάττων καὶ ταινιδίῳ κατέχων τὸ ἐπικείμενον μάλαγμα, εἶτα πέμπε εἰς βαλανεῖον οὕτως ἐπιδεδεμένον, καὶ ὅταν καλῶς ἀναχालασθῇ, ἐμβίβαζε κελύων ἔξω τῆς ἐμβατῆς ἔχειν τοὺς πόδας καὶ ἐπὶ πλείονα χρόνον ἐμμένειν. πρὸς δὲ τὴν τούτων ἀνάκτησιν ὄξος καὶ γλήχωνα προσάγομεν τοῖς μυκτῆρσι καὶ πειρώμεθα κατὰ μικρὸν ἐπιλύειν τὰς ταινίας, ἔστωσαν δὲ δύο κατὰ τοῦ μαλάγματος ἐπικείμεναι. κατὰ δὲ τὴν ἄρσιν τῶν ταινιδίων αἶρομεν καὶ τὸ ἐπικείμενον μάλαγμα καὶ τοὺς πεπονθότας τόπους ἱκανῶς ἀπαντλοῦμεν. ἐξελθόντι δὲ τοῦ βαλανείου δίδομεν τάριχον χωρὶς ἄρτου καὶ οἶνον τεθλασσωμένον καὶ τῇ ἐπιούσῃ τὸ αὐτὸ ποιοῦμεν. τῇ δὲ

meron appellatum. Oportet autem cum medicamento impositione aegrum ad triduum convenienti diaeta uti.] 24 Myrrhae, mannae thuris, utriusque quadrantem, sinapi Alexandrini sextantem, nasturtii sextantem, aceti scillitici quod satis est. Arida tundito et cribrato et cum aceto ad malagmatis formam subigito, et linteolo excepta ab hora secunda usque ad nonam imponito, ita ut complectaris et contineas incumbens malagma fasciola obligata. Deinde vero ita obligatum in balneum mittito, et ubi probe laxatus fuerit, in solium desidere facito et pedes extra solium extendere iubeto ac longiori tempore in ipso immorari. Caeterum ad revocandos in animi deliquium collapsos acetum cum pulegio naribus admovemus et paulatim resolvere fascias tentamus. Sint autem duae fasciae malagmati incumbentes. Quum enim fasciae tolluntur, auferimus etiam incumbens malagma et post affectos locos sufficienter fovemus. Egresso de balneo fassamentum citra panem exhibemus et vinum mari mixtum. Idem etiam sequenti die facimus. Et

Ed. Chart. XIII. [603.]

Ed. Bas. II. (294. 295.)

τρίτη τὸ αὐτὸ ποιοῦμεθα, γυμνασίῳ χρώμεθα ἀποξύνειν δυναμένοις τὸ πνεῦμα.

[Ἄλλο Τρύφωνος Γορτυνιάτου Κρητὸς φάρμακον ἐπιτετευγμένον.] ʒ Τήλειος ἀληλισμένης ξίστην α'. μυροβαλάνου πιάματος ξίστου β'. νίτρου ἁγροῦ γο γ'. πάντα λιάσας ἀναλάβαντε κεδρία, διτ' δὲ πρότερον ταύτην ἐψήσαντα συστρέφειν, ὥστε κηρωτῆς ἔχειν πάχος. ἢ χρῆσις πρὸ βαλανείου, ἐφ' ὅσον ὁ κάμνων δύναται φέρειν, μετὰ δὲ τὸ βαλανεῖον ἐπιβρίπτομεν κηρωτάριον.

[Ἄλλο αὐθήμερον ἐπιγραφόμενον, ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως.] ʒ Πυρέθρου α'. μυροβαλάνου γο η'. καρδάμου γο η'. κνίδος σπέρματος γο η'. πεπέρειος γο η'. (295) σιγήπιως ξίστου β'. ἅπαντα λιώσας καὶ ὄξει φυράσας καὶ λιάνας ἐπιτίθει ἐν διαλείμμασιν ἐπὶ ὥρας γ'. εἰ δυνατόν ὑπομένειν τὸν ἀσθινοῦντα, ἔπειτα βαστάσας τὸ φάρμακον λοῦεσθαι παραίνει. κατὰ δὲ τὸ βαλανεῖον χρησιεὶς κηρωτῇ σκευασθείη διὰ ῥοδίνου. ἄλλο τὸν ὄγκον ἐκτῆκε. ʒ λίθον Ἀσίου τοῦ ἄνθους, νίτρου ἑρυθροῦ, μυροβαλάνου πιάμα-

tertia similiter, insuperque exercitationibus utimur quae spiritum acutum reddere possunt.

[Aliud Tryphonis Gortyniatae Cretensis medicamentum accommodatum.] ʒ Foenigraeci moliti sextarium unum, retrimentorum myrobalani sextarium dimidium, spumae nitri quadrantem, omnia trita cedria excipe. Verum hanc prius coctam condensare oportet ad cerati spissitudinem. Usus est ante balneum, quantum aeger ferre potest, a balneo cerotarium imponimus.

[Aliud authemeron inscriptum, liberat a tota affectione.] ʒ Pyrethri drachmas viginti, myrobalani bessem, nasturtii bessem, piperis bessem, seminis urticae bessem, linapi sextarium dimidium, omnia trita et aceto subacta per intervalla imposito ad horas tres, si aeger tolerare possit, deinde ablato medicamento lavari jubet. Post balneum vero cerato utendum est ex rosaceo apparato. Aliud tumorem liquefacit. ʒ Floris lapidis Asii, nitri rubri, retrimentorum

Ed. Chart. XIII. [603. 604.]

Ed. Bal. II. (195.)

τος, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ ᾠδ. καππάρειως ῥίζης τοῦ φλοιοῦ ᾠδ. ῥαφάνου σπέρματος ᾠδ. ἢ τοῦ χυλοῦ κύαθον ᾠδ. ὄξους δριμυτάτου τὸ αὐταρκές, ἱξοῦ δρυϊνου ᾠδ. διάλυε ἀμμωνιακὸν ἀκτῆς χυλῶ ἢ μυρίκης ἢ τριφυλλου. τὰ δὲ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ καὶ ὄξει φυράσας καὶ μίξας ἐπίβαλλε τὸν ἱξόν, καὶ ἀνακόψας ἀνιλόμενος χρῶ.

[604] [Τὰ ὑπὸ Ἀρχιγένους ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων γεγραμμένων σπληνικοῖς.] Ἐπὶ δὲ τῶν σπληνικῶν προηγουμένης ὁμοίως τῆς ὅλης διαίτης, ἐκ τῶν ἀναγραφησομένων συνθέσεων τοῖσδε χρῶ. πόμα μὲν ὕδωρ, σιδήρου διαπύρον πολλάκις ἐναποσβεσθέντος αὐτῷ, ἀπυρέτοις μὲν μετ' οἶνου, πυρέσσουσι δὲ ὕδωρ πιεῖν. ἢ ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κύανον ἄνθος ἐχούσης ὀβολὸν ἓνα μετ' ὄξυμβλίτος, ἢ ἑρπυλλον μετ' ὄξους, ἢ πάνακος ῥίζαν χλωρὰν πότιζε μετὰ μελικράτου, ἢ τὸν καρπὸν ὁμοίως, προεξαίθριαζε δὲ τὸ μελικράτον, ἢ περιχυμένου ῥίζης φλοιοῦ καὶ τοῦ καρποῦ ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις, ἐν ἀκράτῳ οἶνῳ θερμῷ

myrobalani, ammoniaci thymiamatis, singulorum drach. xxiv, corticis radicis capparis drach. octo, seminis raphani drach. x aut succi cyathum unum, aceti accerrimi quod satis est, visci quercini drach. xl, ammoniacum sambuci succo aut myricae aut trifolii dissolve, arida vero tunde et angustissimo cribro excute ac aceto subige, indeque admixto visco omnia simul contunde et utere.

[Medicamenta ad splenicos ab Archigene in primo medicamentorum secundum genus conscripta.] In splenicis porro praecedente similiter tota diaeta, ex describendis compositionibus his utitur. Potus quidem sit aqua, in qua ignitum ferrum saepe sit extinctum, non febrientibus cum vino, febricitantibus vero aqua sola. Aut anagallidis coeruleum florem habentis obol. j exhibeto cum aceto mulso. Aut serpillum cum aceto. Aut panacis radicem viridem cum aqua mulla. Aut semen similiter, aquam mullam vero per noctem sub dio exponito. Aut corticis radicis periclymeni et seminis ejus quantum tribus digitis apprehendi potest, in

Ed. Chart. XIII. [604.]

Ed. Bas. II. (295.)

λευκῷ δίδου πίνειν νήσται ἐπὶ ἡμέρας μ'. ἢ ἀλώπεκος ξη-
 ρὸν ἥπαρ μετ' ὄξυμέλιτος δίδου πίνειν, ἢ κύμινον Αἰθιο-
 πικόν, ὁμοίως τῷ ἥπατι πινόμενον ἐν ὄξυμέλιτι, ἢ ἄρου ῥί-
 ζης φλοιοῦ. < S". μετ' ὄξυμέλιτος κυάθων γ'. ἢ πόλιον
 ὁμοίως μετ' ὄξυμέλιτος, ἢ κισσοῦ λευκοῦ κόκκους γ'. μετ'
 ὄξυμέλιτος κυάθων γ'. ἢ καππάρως λιῖα ξηρὰ φύλλα μετ'
 ἀκράτου πότιζε. κατὰπλασσε δὲ τοὺς σπληνικοὺς τοῖσδε πρὸς
 τοὺς ἥπατικούς· καὶ ἔτι τέφρα ἐκ χαλκίου μετ' ὄξους, ἢ
 καππάρει βεβρηγμένη ἐν ὄξει λιῖα ἀνιλημένη κηρωτῇ κυ-
 πρίνῃ, ἢ τῷ διὰ καρδάμου καὶ τήλιως καὶ ἀσβέστου καὶ
 νίτρου καὶ μέλιτος μαλάσσων ἐπιτίθει, ἢ τήλιως καὶ ἀσβέ-
 στου καὶ νίτρου καὶ μέλιτος μαλάσων ἐπιτίθει, ἢ κατὰ-
 πλασσε λεπιδίου φύλλοις. ὅταν δὲ ἤδη δάκνωνται, εἰσαγαγὼν
 εἰς τὸ βαλανεῖον, ἄρας τὸ φάρμακον εἰς ζιστόν ἐμβίβαζε καὶ
 κάτιχε. δυσανασχετοῦσι γὰρ ὑπερδακνόμενοι, ὕγιει δὲ ἐξίασι.
 τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ ισχιαδικῶν ποιῇ. ἢ μυροβαλάνου τὸ
 πῖσμα ὄξει βρέξας, ῥοδίνῃ κηρωτῇ μίσγει καὶ ἐπιτίθει, ἢ

vino albo meraco calido jejunis bibendum ad dies xl ex-
 hibeto. Aut valpis hepar siccum, cum aceto mulso exhibe
 bibendum. Aut cuminum Aethiopicum similiter, ut hepar
 ex aceto mulso. Aut radicis ari corticis ʒ β cum aceti
 mulsi cyathis iij. Aut polium similiter cum aceto mulso.
 Aut hederæ albae grana tria cum aceti mulsi cyathis iij.
 Aut arida trita capparis folia propinato. Cataplasmata au-
 tem eadem impones splenicis, quæ hepaticis. Ampliusque
 cinerem ex ferraria officina cum aceto. Aut capparinu ma-
 ceratam aceto, ac tritam cerato cyprino exceptam. Aut na-
 sturtiam et foenumgraecum ac calcem vivam et nitrum,
 cum melle mollita imposito. Aut foenumgraecum et calcem
 ac nitrum item cum melle imposito. Aut lepidii folia im-
 ponito, quum vero jam morsum perceperint, in balneum
 inducito, et ablato medicamento in fervidae solium demit-
 tito ac detineto, aegre enim ferunt nimiam mordacitatem,
 verum sani exennt. Idem etiam in ischiadicis facit. Aut
 myrobalani expressæ retrimmentum aceto maceratum, rosa-
 ceo cerata excipe ac impone. Aut foenigraeci et nasturtii

Ed. Chakt. XIII. [604.]

Ed. Bal. II. (295.)

τῆλεως καὶ καρδάμου τὸ ἴσον, μάννης τὸ διπλοῦν, ἀσβέστου βραχὺ σὺν μέλιτι, ὡς ἐμπλάστρῳ σπλήνια ποιήσας ἐπιτίθει, ἢ τρύγα ὄξους δριμύος ἐπιτίθει. καππάρειως ῥίζαν μετ' ὄξους, ἢ σπόγγον. ἐξ ὄξους δριμυτάτου. ἄκρως ποιεῖ μυροβαλάνου λεπύχανα καὶ νίτρου τὸ τρίτον, λιῖα ὅξει φυράσας. ῥητίνην καὶ κηρὸν κατ' ὀλίγον ἐλαίου τήξας ἐπίχει καὶ μαλάξας χρῶ. ἐπιμένοντος δὲ σικύας πρόσβαλλε παραμύσσω. περίαπτα δὲ καὶ ἀρτιπαθῇ πρὸς τε ἥπαρ καὶ σπλήνα τάδε δοκεῖ πεπιστευθῆναι. τὴν ὑπὲρ τὸ ἀριστερόν οὗς φλίβα λύσας, ἀνάτριβε τῷ αἵματι τὸν πεπονθότα σπλήνα.

Κεφ. γ'. [Περὶ ὕδρωπος.] Ὑδροπικῶν φάρμακα καὶ ἄλλα κοινὰ πρὸς τοὺς σπληνικοὺς αὐτοὺς καὶ ἄλλα τινὰ πολύχρηστα πρὸς τε τὰ προειρημένα πάθη καὶ σκληρίας καὶ ὅπου τι διαφορῆσαι χρῆ, καὶν ἤδη πυώδης ἢ σύστασις. ἄρξομαι δὲ καὶ ἐπὶ ταύτων ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων.

[Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα φάρμακα πρὸς τὰ

par pondus, mannae duplum, calcis vivae parum, cum melle splenia velut emplastra facito ac imponito. Aut faecem acris aceti imponito. Aut capparis radicem cum aceto. Aut spongiam acerrimo aceto imbutam. Egregie faciunt myrobalani cortices et nitri tertia ipsorum pars, trita aceto subigito, et resinam ac ceram cum modico oleo liquefacta affundito et mollitia utitor. Perseverante malo, cucurbitas cum scarificatione affigito. Amuleta autem et per contrarietatem quandam naturalem ad hepār et splenem facere credita haec sunt, venam retro sinistram aurem secato et detracto sanguine affectum splenem confricato.

Cap. III. [De hydropse.] Hydropicorum medicamenta et alia communia ad splenicos ipsos, itemque quaedam multiplicis usus ad varias affectiones, tum jam praedictas tum duritias, et ubi quid discutere oportet, etiam si jam purulenta sit consistentia, dicere aggrediar initio ab iis quae Asclepiades tradidit sumpto.

[Medicamenta ab Asclepiade conscripta ad praedictas

Ed. Chart. XIII. [604. 605.]

Ed. Bas. II. (295)

εἰρημένα πάθη κατὰ τὸ δ'. τῶν ἐντὸς, ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.] Ἐπίθεμα ὑδρωπικοῖς σφόδρα καλὸν καὶ τὸ παρακείμενον ὑγρὸν ἀναπίνει. 24 φάρμακον, ὃ καλοῦσι ζέαν, ἀληλεσμένου ξε. β'. λίθου Ἀσίου τοῦ ἀνθούς ξε. α'. μάννης λίτραν α'. λιάνας ἐπιμελῶς ἀναλαμβάνει στέατι, ὑεῖω παλαιῷ κατεργασμένῳ, ἐν οἷῳ βεβρεγμένῳ νυκτὶ ὅλη, τὸ δὲ πλῆθος ἔστω τοῦ ὑείου ὅσον δύναται ἐπιβληθὲν εὐαφὲς ποιῆσαι τὸ φάρμακον. ἄλλο. Βήσασα, [605] σπέρμα δὲ ἐστὶν ἐν Συρίᾳ γεννώμενον τοῦ ἀγρίου πηγάνου, ἢ δὴ οἱ ἐντόπιοι ἄρμαλα καλοῦσιν. 24 τούτου κεκομμένου ξε. α'. μάννης ξε. δ'. στέατος ὑείου παλαιοῦ ὅσον ἔξαρκεῖ, σκεύεζε καθὰ προεῖρηται. ἄλλο. 24 σύκων λιπαρωτάτων λίτρας γ'. ἀφρονίτρον λίτραν α'. ὀριγάνου λίτραν α'. τινὲς κυμίνου λίτραν α'. θείου ἀπύρου γο γ'. κοχλιῶν Ἀφρικανῶν λίτραν α'. τὰ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε καὶ ἀναλαμβάνει σύκοις κεκομμένοις σὺν ταῖς σαρκὶ τῶν κοχλιῶν, ἐμπλάσας εἰς ὀθόνην ἐπιτίθει, μέλιτος ἐφθοῦ ἐπίβαλλε ὅσον ἔξαρκεῖ.

[Ἄλλο ἐκ τῶν Κρίτωνος.] 24 Τήλειος ἀληλεσμένης

affectiones in quarto externorum, quae Marcellae inscribit.] Epithema hydropicis valde commodum, quod adjacentem humorem absorbet. 24 Farris, quod zeam vocant, moliti sextar. ij, floris lapidis Asii sextar. j, mannae lib. j, probe trita adipe suillo veteri probe subacto et vino per integram noctem macerato excipito, sit autem tanta adipis copia, quanta ad mollesciendum medicamentum satis est. Aliud. Besasa, est autem semen rutae silvestris, quod in Syria nascitur et vernacula lingua harmala ab illis appellatur, 24 hujus tufi sextarium j, mannae sextarium dimidium, adipis suilli veteris quantum sufficit, praeparato, ut dictum est. Aliud. 24 ficum pinguisimarum lib. iij, aphronitri lib. j, origani lib. j, quidam cumini lib. j, sulfuris vini quadrantem, cochlearum Africanarum lib. j, arida tundito et cribrato et tufis ficibus una cum carne cochlearum excepta ac in linteolum infarcta imposito, melle cocto sufficienti addito.

[Aliud ex Critone.] 24 Foenigraeci moliti ac cri-

Ed. Chart. XIII. [605.]

Ed. Bas. II. (295.)

καὶ σιτημένης ζε. β'. θείου ἀπύρου λίτρας β' S'. ἐν ἄλλοις Λ' β'. νίτρου λίτρας β'. ἀψινθίου ξηροῦ λείου καὶ σιτημένου ζε. β' S'. τὰ ξηρὰ λειότατα ποιήσας ἀναλαμβάνει μέλιτι ἐφθῶ, εἶτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνην ἐπιτίθει εἰς νύκτα. περὶ δὲ τὴν ἡμέραν χρῶ καὶ αἰώρα καὶ τῇ ὑπογεγραμμένῃ σκευασία. 24 κηροῦ λίτραν α'. πίσσης ξηρᾶς λίτραν α'. λίθου Ἀσίου λίτραν α'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτραν α'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν.

[Μάλαγμα τὸ ποτήριον ἐπιγραφόμενον, ἀναπίνει τὰς ἐν βάθει ὑγρασίας καὶ σκίρτους διαλύει.] 24 Κηροῦ, πίσσης ξηρᾶς ἀνὰ λίτρας β'. στυπτηρίας ὑγρᾶς, θείου ἀπύρου, μάννης, νίτρου ἐρυθροῦ ἀνὰ λίτραν α'. ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας τέσσαρας, ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην α'. ὅξους ὥστε τὰ ξηρὰ διαλύσαι ὅσον ἔξαρκεῖ, καὶ χρῶ σκευάσας ὡς δοκίμῳ. ἄλλο γενναῖον ἢ ποτήριον φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ ὑδρωπικοῖς, σπληνικοῖς καὶ πρὸς τὰς κηρονισμένας διαθέσεις. 24 ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας δ'. κηροῦ λίτρας β'. θείου ἀπύρου λίτραν α'. μάννης λίτραν α'. πίσσης ὑγρᾶς λίτρας β'.

brati sextarios ij, sulfuris vivi lib. ij et dimidiam, in aliis lib. ij, nitri lib. ij, absinthii sicci contusi ac cribrati sextar. duos et dimidium, arida tenuissime trita melle cocto excipito, indeque linteolo infarcta per noctem imposito. In die ulere et gestatione et confectione subscripta. 24 Cerae libram unam, picis aridae libram unam, lapidis Asii libram unam, olei veteris libram unam, arida cum liquidis misceto.

[Malagma poterium inscriptum, absorbet humiditates ex alto et duritias dissolvit.] 24 Cerae, picis aridae, utriusque lib. ij, aluminis liquidi, sulfuris vivi, mannae, nitri rubri, singulorum lib. j, resinae frictae lib. quatuor, olei veteris heminam unam, aceti quantum satis est arida dissolvenda, praepara ac utere ut probato. Aliud praeclarum poterium medicamentum accommodatum. Facit hydropicis, splenicis et ad inveteratos affectus. 24 Resinae frictae lib. iv, cerae lib. ij, sulfuris vivi lib. j, mannae lib. j, picis liquidae lib. ij, aluminis liquidi lib. j, nitri rubri lib

Ed. Chart. XIII. [605.]

Ed. Bal. II. (295. 296.)

σιτυπηρίας ὕγρᾶς λίτραν α'. νίτρον ἐρυθροῦ λίτραν α'. ἀρι-
στολοχίας γο γ'. βδελλίου γο γ'. ἀμώμου βότρυος γο γ'. σι-
κίου ἀγρίου ῥίζης γο γ'. ἀλόης γο στ'. πυρέθρου γο γ'. ἀμ-
μωνιακοῦ θυμιάματος γο γ'. ἔξου δρυϊνίου γο γ'. ὀποῦ συ-
χομόρων γο γ'. ὄξους ξε. α' δ'. ἢ οἶνου Ἰταλικοῦ ἀντὶ τοῦ
ὄξους βάλλομεν, ἐλαίου κοτύλας γ'. σκεύαζε κατὰ τρόπον.

[Μάλαγμα διὰ δαφνίδων, σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς·
διαλύει πᾶσαν σκληρίαν, ἀναπίνει τὰς ἐν βάθει ἀποστάσεις.]

4 Κηροῦ λίτραν α'. πιτυϊνης λίτραν α'. πίσης Βρυτίας
λίτραν α'. δαφνίδων ξηρῶν λίτραν α'. νίτρον ἐρυθροῦ λί-
τραν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν α'. στέατος μο-
σχίου κατεργασμένου λίτραν α'. τὰ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε
λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. τὰ δὲ τηκτὰ τήκεται καὶ ψύχεται καὶ
τοῖς ξηροῖς ἐπιβάλλεται, καὶ ἀνακόψαντες ἀνελόμενοι χρώ-
μιθα. ἄλλο. 4 δαφνίδων λίτραν α'. πίτης λίτραν α'. μάν-
νης λίτραν α'. στέατος ταυρείου λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ θυ-
μιάματος λίτραν α'. κηροῦ λίτραν α'. σκεύαζε καθὰ προε-
ρηται. (296) ἢ τοῦ κουρέως λεγομένη σπληνικὴ, ὑδρω-

j, aristolochiae quadrantem, bdellii quadrantem, ammoniaci
racemi quadrantem, radicis cucumeris silvestris quadran-
tem, aloës semissem, pyrethri quadrantem, ammoniaci thymia-
matis quadrantem, visci quercini quadrantem, succi sy-
comororum quadrantem, aceti sesquiseptarium, aut pro ace-
to vini Italici tantundem, olei heminas iij, praeparato pro
more.

[Malagma ex baccis lauri, ad splenicos, hydropicos.
Dissolvit omnem duritiem, absorbet abscessus in profundo.]

4 Cerae lib. j, resinae pinus lib. j, picis Brutiae lib. j, bacca-
rum lauri siccarum lib. j, nitri rubri lib. j, ammoniaci thymia-
matis lib. j, adipis vitulini subacti lib. j, arida tundito et cri-
brato per angustissimum cribrum, liquabilia liquantur et frige-
facta aridis adjiciuntur, atque ita contusis simul ac repositis
utimur. Aliud. 4 Baccarum lauri lib. j, picis lib. j, mannae
lib. j, adipis taurini lib. j, ammoniaci thymiamatis lib. j, cerae
lib. j, praeparato, ut praedictum est. Emplastrum tonsoris

Ed. Chart. XIII. [605. 606.]

Ed. Bas. II. (296.)

πικὴ. ταύτη κουρεύς ἀπὸ Βιθυνίας ἀνὴρ χρώμενος, ισχια-
δικούς ἀπήλλαττε παντελῶς. 2. πίσσης ξηρᾶς λίτρας δ'. κη-
ροῦ λίτρας β'. πιτυϊνῆς λίτρας β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος
λίτρας β'. νίτρου ἐρυθροῦ λίτρας β'. δαφνίδων ξηρῶν λίτρας
β'. στέατος ταυρείου λίτραν α'. ἐν ἄλλῳ καὶ ἱριως λίτρας β'.
κάγχρεος γο ιη'. ἀλεύρου τηλίνου ξε. α'. γύριως ξε. α'. χα-
μαιλέοντος μέλανος ῥίζης κεκομμένης λειοτάτης ξέστην α'.
κυμίνου λειοτάτου ξε. α' S''. γλυκέος ξε. α'. ἐν ἄλλῳ ἀνί-
σου λειοτάτου ξε. S'. τὴν δὲ γύριν οὐκ ἔχει.

[606] [Ἄλλη Βιθυνὴ λιγυμένη φάρμακον ἐπιτετευγμέ-
νον, πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις.] 2. Πίσσης Βρυτίας
λίτρας δ'. ῥητίνης πιτυϊνῆς, κηροῦ, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος
ἀνὰ λίτρας β'. μυιλοῦ ἐλαφίου λίτραν α'. στέατος ταυρείου
κατειργασμένου λίτραν α'. ὀποῦ συκομόρου λίτραν α'. λίθου
Ἀσίου τοῦ ἄνθους γο στ'. χαμαιλέοντος μέλανος τῆς ῥίζης
κεκομμένης γο στ'. δαφνίδων ξηρῶν λίτρας S''. ἀλεύρου ἱρί-
νου λίτρας S''. δαύκου Κρητικοῦ σπέρματος κεκομμένου γο δ'.

*appellatione, ad splenicos et hydropicos. Hoc tonsor quidam
vir Bithyniensis usus ischiadicus a coxendicum morbo penitus
liberavit. 2. Picis aridae lib. iv, cerae lib. ij, resinae pinus lib.
ij, ammoniaci thymiamatis lib. ij, nitri rubri lib. ij, baccarum
lauri aridarum lib. ij, adipis taurini lib. j. In alio exemplari
etiam iridis lib. ij habentur, canchryos unciae xvij, farinae
foenigraeci sextarius j, pollinis sextar. j, radicia chamaeleo-
nis nigrae tenuissimae tusae sextar. j, cumini tenuissime triti
sesquiseptarius, passi sextar. j. In alio exemplari anisi triti
sextarius dimidius habetur et pollen deest.*

[Aliud Bithynum appellatum, medicamentum ac-
commodatum ad praedictos affectus.] 2. Picis Brutiae lib.
iv, resinae pinus, cerae, ammoniaci thymiamatis, singulorum
libras duas, medullae cervinae lib. j, adipis taurini subacti
lib. j, succi sycomororum libram unam, floris lapidis Asii
semissem, radicia chamaeleonis contusae semissem, baccarum
lauri siccarum libram dimidiam, farinae loliaceae libram di-
midiam, seminis dauci Cretici contusi trientem, petroselinī

Ed. Chart. XIII. [606.]

Ed. Bas. II. (296.)

πετροσελίνου γο δ'. κυμίνου Αἰθιοπικοῦ γο δ'. ἀνίσου γο δ'.
ἀλῶν Σπανῶν γο στ'. ἀφρονίτρου γο στ'. κυπρίνου γο στ'.
οἴνου Φαλερίνου ὅσον ἔξαρκι, τὰ ξηρὰ φυράσας σκεύαζε
κατὰ τρόπον.

[Μάλαγμα τὸ διὰ τῶν σπυρμάτων φάρμακον ἐπιτε-
τευγμένον πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. τούτω ἐχρήσατο
'Ολύμπιος.] 4 Κηροῦ ◀ ρ'. τερμινθίνης ◀ ρ'. ἀμμωνιακοῦ
θυμιάματος ◀ ρ'. στέατος ταυρείου ◀ ρ'. ἀνίσου ◀ ρ'. τή-
λεως ◀ ρ'. πετροσελίνου ◀ ρ'. ἄμμιως, ἱριως Ἰλλυρικῆς
ἀνὰ ◀ ν'. πάνακος ◀ ρ'. νίτρου ◀ ν'. γλυκυρρίζης ◀ ν'.
κυπέρου ◀ κέ'. βράθυος ◀ κέ'. σαμψύχου ◀ κέ'. μελιλώ-
του ◀ κέ'. καρδαμώμου ◀ ιβ' S''. κασσίας σύριγγος ◀ ιβ' S''.
νάρδου Κελτικῆς, δάνκου Κρητικοῦ τῆς ῥίζης ἀνὰ ◀ ιβ' S''.
μέλιτος κοτύλης S''. οἴνου ἐνώδους ὅσον ἔξαρκι, σκεύαζε
κατὰ τρόπον. ἄλλο. 4 κηροῦ μνᾶν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιά-
ματος μνᾶν α'. τερμινθίνης μνᾶν α'. σαμψύχου, δαφνίδων,
κυπέρου ἀνὰ μνᾶς S''. ἱριως Ἰλλυρικῆς μνᾶς τέταρτον, ὃ
ἔστι ◀ λ'. λινοσπέρμου πεφωγμένου μνᾶς δ'. τήλειως, πάνα-

trientem, cumini Aethiopici trientem; anisi trientem, salis
Hispani sexuncem, aphronitri sexuncem, cyprini sexuncem,
vini Falerni quod satis est, arida cum liquidis pro more ap-
parato.

[Aliud malagma ex seminibus, medicamentum ac-
commodatum ad praedictos affectus, hoc usus est Olym-
pius.] 4 Cerae 3 c, terebinthinae 3 o, ammoniaci thymia-
matis 3 c, adipis taurini 3 c, anisi 3 c, foenigraeci 3 c, pe-
trofelini 3 c, ammii, iridis Illyricae, utriusque 3 l, panacis
3 c, nitri 3 l, glycyrrhizae 3 l, cyperi 3 xxv, sabinae 3
xxv, sampsuchi 3 xxv, meliloti 3 xxv, cardamomi 3 xij β,
cassiae fistulae 3 xij β, nardi Celticae, radicis dauci Cretici,
utriusque 3 xij β mellis heminam et dimidiam, vini odorati
quod sufficit, praepara pro consueto more. Aliud. 4 Cerae
minam unam, ammoniaci thymiamatis minam unam, terebin-
thinae minam j, sampsuchi, baccarum lauri, cyperi, singu-
lorum minam dimidiam, iridis Illyricae minae quartam par-
tem, hoc est 3 xxx, seminis lini tosti, minae quartam par-

Ed. Chart. XIII. [606.]

Ed. Bas. II. (296.)

κος ἀνὰ μνᾶς δ'. στέατος ταυρείου μνᾶς δ'. σικύου ἀγρίου
ρίζης ξηρᾶς, ἀνίσου, σελίνου σπέρματος, ἄμμιως, κυμίνου,
μαράθρου, νίτρου ἀνὰ μνᾶς δ'. πεπέρως $\angle$ ιβ' S''. μέλιτος
κοτύλην, οἶνου κοτύλην α' S''. κυπρίνου κοτύλην α' S'.
ὄξους κοτύλην α' S''. συντίθει καὶ χρῶ.

[*Ἐκ τῶν Ἀνδρομάχου πρὸς ὑδρωπικούς καὶ ἐμπνευ-
ματώσεις.*] 4 Πίσσης ὑγρᾶς λίτρας β'. κηροῦ λίτραν α'. νί-
τρου γο στ'. θείου ἀπύρου γο στ'. στυπτηρίας γο στ'. πρὸς
ὑδρωπικούς Κλιοφάντον. 4 κηροῦ, ῥητίνης, ἀφρονίτρου ἀνὰ
 $\angle$ ρ'. χαλβάνης $\angle$ ιβ' S''. προπόλεως $\angle$ ιβ' S''. ἀμμωνια-
κοῦ θυμιάματος $\angle$ ιβ' S''. κυπρίνου κνάθους β'. ὄξους
κνάθους δύο.

[*Ἀρχιγένους ἐκ τοῦ δευτέρου τῶν κατὰ γένος φαρ-
μάκων.*] Ὑδρωπικοῖς διαίτα, ὥς προσῆκε. κατάπλαττε μὲν
βολβίτῳ ἀγελείας βοός, ξήραινι δὲ αὐτὸ ἐπιμελῶς, καὶ λεά-
νας ἔψε ἐν ὄξυκράτῳ ὡμῇ, λύσειως τρόπον, προσεμπάσας
θείου ἀπύρου τὸ τέταρτον μέρος, ὅλῳ δὲ τῷ κύτει ἐπίβαλλε.

tem, foenugraeci, panacis, utriusque minae quartam par-
tem, adipis taurini minae quartam partem, radicis siccae
cucumeris silvestris, anisi, seminis apii, ammii, cumini, foe-
niculi, nitri singulorum minae quartam partem, piperis 3
xij β, mellis heminam, vini sesquiheminam, cyprini sesquihe-
minam, aceti sesquiheminam, composito ac utitor.

[*Ex Andromacho ad hydropicos et inflationes.*] 4 Pi-
cis liquidae lib. ij, cerae lib. j, nitri 3 vj, sulfuris vivi sex-
uncem, aluminis sexuncem. *Ad hydropicos Cleophanti.* 4
Cerae, resinae, spumae nitri, singulorum 3 c, galbani 3 xij β,
propolis 3 xij β, ammoniaci thymiamatis 3 xij β, cyprini
cyathos duos, aceti cyathos duos.

[*Ex Archigenis secundo libro medicamentorum secun-
dum genus.*] Hydropicis dietam convenientem constitue.
Pro cataplasmate quidem sterces bovis armentariae impone.
Resicca autem ipsum sterces diligenter et tritum in posca vel-
ut crudam hordeaceam farinam coque inspersa sulfuris vivi
quarta parte, cataplasma vero per omnem ventris amplitudi-

Ed. Chart. XIII. [606. 607.]

Ed. Bas. II. (296.)

ὥς Μούσας κατέπλαττεν αὐτοὺς, ἐλατηρίῳ, σταφίδι ἀγρίᾳ, ὑσσώπῳ, χολῇ ταυρείᾳ, ἴσοις σύκοις κεκομμένοις ἀναληφθεῖσιν. ἡ σικύου ἀγρίου τῆς ῥίζης μνᾶ μία, ἐψημένης ἐν οἴνῳ. σύκων ὁμοίως ἐψημένων μνᾶς δ'. ταῦτα ὁμοῦ λέαινε παραχέων τοῦ ἀφεψήματος αὐτοῖς, μέχρι μαλαγματῶδες ποιήσης, εἶτα μίξας αὐτῆς ἁλθαίας λείας ῥίζης τὸ ἴσον καὶ συνέψων συλλέαινε καὶ οὕτω κατάπλαττε. ἡ σπυράθους αἰγίους ἔψων ἐν οὖρῳ παιδίου ἀφθόρου ἡ αὐτῆς αἰγὸς τῷ οὖρῳ, γλοιοῦ ποιῶν πάχος κατάπλασσε, ἄκρως αὐτοὺς διὰ κοιλίας καθαίρει. ἄλλο. ἐλλέβορον μέλανα, χολὴν ταυρείαν, νίτρον, πέπερι, ἴσα σὺν μέλιτι καταπλάσσωσιν τὴν κοιλίαν ἐπὶ ἡμιώριον. [607] παρ' ὅλην δὲ τὴν ἀγωγὴν ποτίζειν τινὶ τούτων. 24 κοτυληδόνος ◀ α'. σκίλλης καθαρᾶς ξηρᾶς ◀ α'. ἐν οἶνομέλιτι κεκραμένῳ δίδου καθ' ἡμέραν. ἡ ἄρου ῥίζης φλοιοῦ ◀ α'. καὶ κνέωριον, ἣν ἔνιοι χαμελαίαν καλοῦσι, χυλίσας καλᾶμων τοὺς πρὸς ταῖς ῥίζαις ἀπαλοὺς ὄχθους λάβε κνᾶθους γ'. μίξας τε τὰ προειρημένα δίδου καθ' ἡμέραν πίειν. κάλλιστε

nem impone. Musa vero cataplasma ad ipsos praeparavit ex elaterio, staphide silvestri, hyssopo, felle tauri, aequalibus partibus ipsorum ficubus contusis exceptis. Aut radicis cucumeris silvestris minam j, in vino coquito et ficum minae β, similiter coquito, atque haec simul terito, assuso eorum decocto, donec malagmatis forma evadat, indeque althaeae radicis triatae tantundem admisceto, simulque coquito ac terito, atque ita imposito. Aut caprinum stercus in urina pueri impubis veneris expertis, vel ipsius caprae urina coctum, ad strigmentitiam spissitudinem redigito ac imposito, egregie ipsum per alvum purgat. Aut veratrum nigrum, fel taurinum, nitrum, piper, aequis partibus cum melle, alvo per dimidiae horae spatium imposito. Porro per omne curationis tempus unam aliquam ex his potionibus ipsis propinato. 24 Cotyledonis 3 j, scillae aridae mundae 3 j, in vino mulso diluto quotidie exhibe. Aut 24 corticis radicis ari 3 j. Aut cneori, quam aliqui chamelaeon appellant, teneras eminentias ad calamorum radices nascentes exuccato, ac succi cyath. iij, praedictis admixtis quotidie exhibeto. Optime facit et hoc,

Ed. Chart. XIII. [607.]

Ed. Bas. II. (296.)

δὲ ποιῇ τοῦτο, ʒ καρκίνου ποταμίου ξηροῦ χωρὶς τῶν πο-
δῶν καὶ χηλῶν λειωμένου < α'. ἀσάρου < α'. μίξας ὕδατι
ἐξ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ, ὅθεν οἱ καρκίνοι, δίδου πίνειν. ἐνί-
στε δὲ ἀντὶ τοῦ ἀσάρου ὀποβαλσάμου προσβάλλεται ἴσον.
ἢ ʒ κοραλλίου < α'. στυπτηρίας σχιστῆς < α'. ὀβολοὺς β'.
λεάνας μετὰ καλαμίνθης ἀποβρέγματος, ἀνάπλαττε διοβολι-
αίους τροχίσκους καὶ δίδου πίνειν ἐν τῷ τῆς καλαμίνθης
ὕδατι ὀβολόν, ἄκρως ποιῇ καὶ πρὸς νεφριτικούς. ἢ τὴν ῥί-
ζαν τῆς καλαμίνθης καθειψήσας πότιζε. ἢ τὸ σίον λεγόμε-
νον πότιζε· τοῦτο δὲ καὶ ἐσθίειν δίδου. ἢ τριβόλου τὰ φύλλα·
ἢ τὴν ῥίζαν μετ' οἴνου δίδου. ἢ ἐν βαλανείῳ ἅλϊ καὶ ἐλαίῳ
ἐπιμειλῶς, ἄχρις ἂν ἰδρώσωσιν, ἀλείψας ἔξαγε καὶ μόνους
τοὺς διδύμους ἀποκλύσας ἀφιδροῦντας, πρῶτον ὀθονίοις,
εἴτα τοῖς λοιποῖς περιβολαίοις συσχεπάσας, κόμιζε καὶ δίδου
φουρνίτου ἄρτου μετὰ ἰσχάδων ἱκανῶν φαγεῖν, πότιζε δὲ
οἶνω μέλανι Ἰταλικῷ ἢ σπικάτῳ προσφάτῳ, ἐνεψημένων
αὐτῷ σίκων γο δ'. εἰς τοὺς ξε. στ'. μέχρι τὸ γ'. λειψθῇ,
καθαίρει δι' οὔρων. ἢ αἰγὸς οὔρου κοχλιάριον α'. μετὰ τάρ-

ʒ cancri fluvialis sicci triti, pedibus ac eminentiis omnibus
amputatis ʒ j, asari ʒ j, misceto aqua ex ipso flumine, unde
cancris extracti sunt, accepta et propinato. Aliquando vero
pro asaro opobalsami par pondus additur, aut corallii ʒ j,
aluminis scissi ʒ j, obol. ij, cum calaminthae cremore terito
et in passillos duorum obolorum ponderis redigito et obolum
inde ex calaminthae aqua bibendum dato. Summe facit et ad
nephriticos. Aut radicem calaminthae coctam propina. Aut
laver dictum itidem coctum propina, idemque etiam eden-
dum exhibe. Aut tribuli folia sive radicem cum vino dato.
Aut in balneo cum sale et oleo diligenter, usque quod exu-
dent, illitos educito, et solis testibus exudantibus ablatis,
primum linteis, deinde etiam reliquis amiculis contectos cu-
rato, ac panem furnaceum cum sufficientibus caricis eden-
dum dato, vinum vero nigrum Italicum aut spicatum recens,
in quo sicum triens in vini sextariis vj incoctus est, donec
tertia pars supersuit, bibendum exhibeto, purgat per uri-
nam. Aut urinae caprae cochleare unum cum nardi ʒ j, ca-

Ed. Chart. XIII. [607.]

Ed. Bal. II. (296.)

δου < α'. θερμάνας δίδου πίνειν. ἢ σίκνον ἄγριον οἶνω ναρ-
δίνῳ ἢ Ἀμιναίῳ ἐναποβρέξας τρίς, ἐκ τοῦ ἀποβρέγματος δί-
δου κύαθον α'. καὶ προστίθει κατὰ βραχὺ, ἕως κνύθων
τριῶν. ἢ σεσελεύως δίδου πίνειν ἢ ἐσθίειν. ἢ δαφνοειδοῦς
λείου ἡλίκον θερμόν ἐπιπάσσων, δίδου πιεῖν, ἄγει οὖρα
πολλά. ἢ ἄρου ῥίζης φλοιὸν ἐν οἶνω. ἢ λεπίδος χαλκοῦ < α'.
ἄρου το ἐντὸς ἀναλαβὼν καταπότια ποίει καὶ δίδου· ὕδωρ
ἄγει εὐτόνως. ἢ 4 χαλκοῦ κεκαυμένου < α'. πηγάνου κλω-
ρία τρία, περιστερῶς κόπρου < α'. ἄλὸς κοινοῦ ὀλίγον μετ'
οἶνου Ἐφειοῦ καὶ ὕδατος τὸ πᾶν κράμα κοτύλης S''. δίδου·
ἄκρως ποιοῦσιν αἷ τε θηριακαὶ διουρητικάι πᾶσαι, ἔτι τε
τὰ ἐκάστῳ διὰ πείρας ἀκίνδυνα ὕδραγωγὰ πότιμα ἢ κατα-
πότια, διάχριε δὲ τοὺς ὑδρωπικούς· ἐπὶ πολὺ ἐν ἡλίῳ, σκέ-
πων τὴν κεφαλὴν, μιγνὺς τῷ ἐλαίῳ ἄλας πολλοὺς, καταιόνα
τε ἄλμη πολλῇ καὶ θερμῇ, τοὺς ἐμπεφυσημένους μάλιστα
τόπους. κύστεις εὐμεγέθεις ἐμφυσήσας ἐπιμελῶς κατάκρουα
καθ' ἡμέραν συνεχῶς, πιλοῦνται γὰρ καὶ προστέλλονται.

lesactum bibendum dato. Aut cucumim silvestrem, vino
nardino vel Aminaeo macerato et ex cremore ter cyathum
unum bibendum praebeto et paulatim usque ad cyathos iij
progreditur. Aut seseli in potu vel cibo exhibe aut da-
phnoides tritum lupini magnitudine inspergens bibendum da-
to, ducit urinam multam. Aut corticem radicis ari ex vino.
Aut squamae aeris 3 j, panis medulla excipito et catapotia
facito ac exhibeto, fortiter aquam ducunt. Aut 4 aeris usti
3 j, rutae ramulos tres, stercoreis columbae 3 j, salis com-
munis parum, cum vino Ephesio et aqua, ita ut tota mixtu-
ra heminae dimidia sit, praebeto. Summe faciunt et theria-
cae omnes urinam cientes. Insuperque potiones aquam du-
centes, quae unicuique per experientiam cognitae sunt, mi-
nime periculosae. Similiter et catapotia. Caeterum hydropi-
cos diutius ad solem, contecto capite, inungito ex oleo mul-
to sale admixto et multa sallugine calida perfundito. Inflatos
vero maxime locos vesicis magnis probe inflatis quotidie
continenter pulsato, inde enim arctantur ac contrahuntur.
Scarificatis item ipsorum talis et vulnusculis impactis, ipsos

Ed. Chart. XIII. [607. 608.]

Ed. Bas. II. (296. 297.)

διελών δὲ τὰ σφυρὰ αὐτῶν ἢ καὶ σχάσας ἐν φορείῳ αἰώρει, πολὺ γὰρ διαῤῥεῖν ὑγρὸν εἴωθεν αὐτοῖς.

[Πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις ἢ τοῦ Βιεννίου.] 4 Κρόκου, ὀπίου, ὀποπάνακος, σμύρνης, ἱριως, ἀκόρου, μανδραγόρου, ἀσάρου, κόστου, νάρδου Ἰνδικῆς, δαύκου Κρητικοῦ, μήου ἀνὰ < ἢ. πεπέρειως λευκοῦ καὶ μακροῦ, γεντιανῆς, στοιχάδος, κασσίας, φοῦ Ποντικοῦ ἀνὰ < ἢ. μέλιτι ἀναλαμβάνει.

(297) Κεφ. δ'. [Περὶ τῶν ἀνωδύνων τε καὶ καλίκων ὀνομαζομένων φαρμάκων.] Τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις ἔνεκα μεγάλης ὀδύνης ἢ ἀγρυπνίας ἢ τοῦ μὴ σπαράττεισθαι χάριν διὰ βῆχα [608] βιαίαν, ὥς ἐφ' αἵματος ἀναγωγῆς ἐνίστε γίνεται καὶ κατάρύων χαλεπῶν, εἰώθαμεν χρῆσθαι. κατὰ μέντοι τὰ μετριώτερα τῶν εἰρημένων αἱ διὰ τῶν σπερμάτων ἰδίᾳ ὀνομαζόμεναι βηχικαὶ δυνάμεις αὐτάρκεις, ἔχουσαι μὲν πάντως τι καὶ αὗται τῶν καρωτικῶν φαρμάκων, ἀλλ' ὀλίγον ἐν πολλοῖς τοῖς σπέρμασιν, ἅπτερ εὐώδη τέ ἐστι καὶ λεπτομερῆ καὶ διουρητικά. προσαγορεύουσι δὲ πολλάκις αὐτὰ

in ferculo aut lectica gestato ac circumvehito, multus enim humor hoc modo ipsis profluere solet.

[*Ad eosdem affectus confectio Biennii.*] 4 Croci, opii, opopanacis, myrrhae, iridis, acori, mandragorae, asari, costi, nardi Indicae, dauci-Cretici, mei, singulorum drachmas octo, piperis albi et longi, gentianae, stoechadis, cassiae, phu Pontici, singulorum drachmas octo, excipe melle.

Cap. IV. [*De medicamentis anodynis et colicis appellatis.*] Hujusmodi medicamentis magni doloris aut vigiliarum gratia aut ne per violentam tussim lancinemur, velut in sanguinis rejectione et gravibus distillationibus aliquando contingit, uti solemus. In moderatioribus tamen praedictis affectionibus confectiones ex seminibus, privatim tussiculares appellatae, sufficiunt, quae et ipsae omnino aliquid ex soporiferis seminibus habent, verum modicum inter multa adeo semina, quae odorata et tenuium partium ac urinam cientia exsiliunt. Appellant autem haec medici saepe citra appellatio-

Ed. Chart. XIII. [608.]

Ed. Bas. II. (297.)

οἱ ἰατροὶ καὶ χωρὶς τοῦ προσθεῖναι τὸ τοῦ σπέρματος ὄνομα, κύμινον λέγοντες καὶ δαῦκον καὶ σέσλι, σέλινόν τε καὶ ἄνισον. αἱ μὲν οὖν τῶν τοιούτων φαρμάκων συνθέσεις ἐν ταῖς βηχικαῖς ὀνομαζομέναις δυνάμειν εἴρηνται. τὰς δὲ τῶν ἀνωδίνων τε καὶ κωλικῶν, αἵπερ εἰσὶν ὁμογενεῖς μὲν ἐκείναις, σφοδρότεραι δὲ πολὺ ταῖς δυνάμειν, ἐν τῷδε τῷ λόγῳ δηλώσω. πρώτη μὲν οὖν αὐτῶν, ὡς ἔοικεν, ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις, ἣ τοῦ Φίλωνος ἔνδοξος ἐγένετο, περὶ ἧς αὐτὸς ἐποίησε τάδε τὰ ἐλεγεία.

Ἡ Φίλωνος ἀντίδοτος.

Ταρσέος ἱητροῖο μέγα θνητοῖσι Φίλωνος

Εὖρεμα, πρὸς πολλὰς εἰμι παθῶν ὀδύνας.

Εἴτε κόλον πάσχει τις ἅπαξ δοθέν, εἴτε τις ἥπαρ,

Εἴτε δυσουρίη ἴσχεται, εἴτε λίθω.

Ἰῶμαι καὶ σπλῆνα καὶ ὀρθόπνοϊαν ἀνηρῆν,

Καὶ φθίσιν ἰῶμαι, σπασμὸν ἐνιστάμενον,

Καὶ σφαλερὴν πλευρίτιν. ἀποπτύων δὲ τις αἷμα

Ἡ ἐμίων, ἔξι μ' ἀντίπαλον θανάτου.

nis feminis appositionem, cuminum dicentes et daucum et seseli, apiumque et anisum. Ejusmodi igitur medicamentorum compositiones inter tussiculares appellatas confectiones sunt relatae, verum dolorem sedantes, anodynæque et colicae dictae, quae ejusdem quidem generis cum illis sunt, multum autem facultatibus illas exuperant, in hoc sermone ostenduntur. Prima itaque ex ipsis priscis temporibus, ut apparet, celebris fuit, quam Philo prodidit et de qua ipse haec elegiam fecit.

Philonis antidotus.

En me Tarsensis medici prae grande Philonis

Inventum, mala quod multa dolore levo.

Sive colum doleas, seu tu jecur, auxiliabor,

Seu lapis infestet, difficile aut lotium.

Et medeor spleni hinc, orthopnoeaeque molestiae,

Convulsa atque tabem protinus exupero.

Pleuritimque malam et sputum vomitumque cruoris

Evincō, mortis terror et hostis ego.

Ed. Chart. XIII. [608.]

Ed. Bas. II. (297.)

Πάντα δ' ὅσα σπλάγχνοις ἐνίσταται ἄλγεια πᾶν,
 Βῆχά τε καὶ πνιγμὸν, λύγγα τε καὶ κατάρουν.
 Γέγραμμαι δὲ σοφοῖσι, μαθὼν δέ τις οὐ βραχὺ μ' ἔξει
 Δῶρον, ἐς ἄξυνέτους δ' οὐκ ἐπόθησα περᾶν.
 Ξανθὴν μὲν τρίχα βάλλε μυρίπνοον ἰσοθέοιο,
 Οὐ λύθρος Ἑρμείας λάμπεται ἐν βοτάναις.
 Κρόκου δὲ σταθμὸν φρένας ἀνέρος, οὐ γὰρ ἄδηλον,
 Βάλλε δὲ καὶ δραχμὴν Ναυπλίου Εὐβοέως.
 Καὶ τρίτου ἐν Τρώεσσι, Μεινοιτιάδαο φονῆος,
 Δραχμὴν τὴν μήλων γαστέρι σωζομένην.
 Ὀλκᾶς δ' ἀργεννοῖο πυρῳάδεος εἴκοσι βάλλε,
 Εἴκοσι καὶ κυάμου θηρὸς ἀπ' Ἀρκαδίας.
 Δραχμὴν καὶ ῥίζης ψευδωνύμου, ἣν ἀνέθρεψε
 Χῶρος, ὁ τὸν Πίσση Ζῆνα λοχευσάμενος.
 Πιον δὲ γράψας, ἄρθρον βάλε πρῶτον ἐπ' αὐτῷ,
 Ἄρθρεν ἐνὶ δραχμᾶς πέντε δις ἐλκόμενον.

*Viscera tentantes omnes ego sedo dolores,
 Interna et quicquid membra dolore quatit.
 Tussim, singultum, destillantesque fluores
 Sisto, etiam si quid strangulet, excipio.
 Me dedit ille auctor sapienti munera magna
 Discipulo, stupidos nil ego curo viros.
 Fragrantem fulvumque pilum pueri cape, cujus
 Fulget adhuc campis Mercurii ille cruor,
 Pondus ad humanos sensus perpendito prudens,
 Dein drachmae pondo Nauplion Euboicum.
 Inde Meneziadae occisoris ponito drachmam,
 Qui pecoris densis ventribus excipitur.
 Viginti et drachmas candentis conjice flammae,
 Et totidem fabae post suis Arcadicae.
 Et drachmam dictas falso radicis, ab ipsa
 Terra, Pissaeo quae Iove clara manet.
 Cumque pion scribes, voci caput amplius addes,
 Masculum Achivorum nominis articulum.
 Indeque post drachmas expensas sumito lancis
 Quinque bis. Atque istaec providus excipito.*

Ed. Chart. XIII. [608. 609.]

Ed. Bas. II. (297.)

Νᾶμα δὲ θυγατέρων τάνυρων καὶ Κικροπιδαισι

Συγγενὲς, οἱ Τρίκκης, ὡς ἐνέπουσιν ἐμοί.

[Γαληνοῦ ἐξάπλωσις τῆς Φίλωνος ἀντιδότου.] Ἐν τούτοις τοῖς ἔπεισιν ὁ Φίλων κελεύει κρόκου μὲν < εἰ. ἐμβάλλεσθαι, πυρέθρου δὲ μίαν, εὐφορβίου μίαν, στάχνος γάρδου μίαν, πεπέρειως δὲ λιυκοῦ καὶ ὑοσκυάμου τὸ ἴσον, ἑκατέρου < κ. ὀπίου δὲ < ι. οἱ μὲν οὖν πρῶτοι δύο στίχοι τὸν κρόκον δηλοῦσιν, ξανθὸν μὲν τῇ χροῖᾳ ὄντα, τριχοειδῆ δὲ τῇ λεπτότητι. λύθρον δὲ τοῦ κρόκου φησὶν ἐν ταῖς Ἑρμείαις, τουτέστι ταῖς τοῦ Ἑρμοῦ λάμπεσθαι βοτάναις. ἐπειδὴ μυράκιον καλούμενον Κρόκος, ἅμα τῷ Ἑρμῇ δισκεύων, εἶθ' ἐστὸς ἀμελέστερον, ἐμπισόντος αὐτῷ δίσκου τῇ κεφαλῇ, συνέβη μὲν ἀποθανεῖν αὐτίκα, τοῦ δ' αἵματος εἰς τὴν γῆν ἀναχθέντος, ἐξ αὐτοῦ γῆναι τὸν κρόκον. λάμπεσθαι δὲ εἶπε τὸν λύθρον, τουτέστι τὸ ἀπὸ τοῦ σφαγέντος αἷμα, [609] διὰ τὸ στιλπνὸν τῆς χροῖας τοῦ κρόκου. γράφεται δὲ οὐ μόνον βοτάναις, ἀλλὰ καὶ πεδίοις ὡδὶ πως ὁ στίχος, Ἑρμείοις λάμπεται ἐν πεδίοις. σταθμὸν δὲ ἀξιοῖ τοῦ κρόκου πέντε δραχμὰς εἶναι, φρένας ἀνέρος εἰπὼν τὰς αἰσθήσεις, οὔσας

Natarum tauri textura Cecropidarum.

Sic mecum Triccae progeniesque facit.

[*Galenī explicatio antidoti Philonis.*] In his versibus Philo jubet croci drachmas quinque conjici, pyrethri unam, euphorbii unam, spicae nardi unam, piperis autem albi et hyoscyami par pondus, utriusque drach. viginti, opii vero drach. decem. Primi quidem igitur duo versus crocum indicant, ut qui fulvus colore sit et tenuis ad formam pilorum. Cruorem autem croci fulgere adhuc in campis Mercurii dicit. Adolescens enim Crocus appellatus cum Mercurio disco ludens et incuriosius consistens, illapso in caput ipsius disco, statim mortuus est, ex sanguine autem ipsius in terram acto crocus natus est. Fulgere vero cruorem dixit, hoc est sanguinem jam occisi, propter coloris croci splendorem. Scribitur autem non solum campis, sed et herbis in versu, hoc modo, Fulget adhuc herbis Mercurii ille cruor. Caeterum pondus croci 3 v esse vult, quum humanos sensus perpendere jussit, qui

Ed. Chart. XIII. [609.]

Ed. Bas. II. (297.)

πέντε. ὅτι δὲ δραχμαὶ πέντε βούλεται εἶναι καὶ οὔτε ὀβόλους οὔτε λίτρας οὔτε ἄλλο τι τοιοῦτον, ἐνδείκνυται διὰ τῶν ἑξῆς, πρῶτον μὲν εἰπὼν, μίογε δὲ καὶ δραχμὴν Ναυπλίου Εὐβοέως, εἰθ' ἑξῆς καὶ τοῖς ἄλλοις προστιθεὶς ταῦτον ὄνομα τὸ τῆς δραχμῆς. Ναύπλιον μὲν οὖν Εὐβοέα τὸ πυρεθρον λέγει, διότι Ναύπλιος πυρὰς μεγάλας καύσας, ὡς φασί, κατὰ τὸν τῆς Εὐβοίας λιμένα, πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐξηπάτησεν, ὡς ἐπὶ χώραν εὐλίμενον καταίροντας ἀπολίσσθαι. ἐργάσασθαι δὲ φασιν αὐτὸν τοῦτο διὰ τὸν τοῦ Παλαμήδους θάνατον. καὶ μὴν καὶ τὸ εὐφόρβιον, αἰνιγματωδῶς ὁμοίως τούτοις κέκληκεν εἰπὼν καὶ τρίτου ἐν Τρώεσσι, Μενοιτιάδαο φονῆος, ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς ἐποίησε λέγοντα τὸν Πάτροκλον,

Ἄλλὰ με Μοῖρ' ὅλοη καὶ Διτοῦς ἔκτανεν υἱός,

Ἄνδρῶν δ' Εὐφορβος.

μήλων δὲ, τουτέστι προβάτων, ἐν τῇ γαστρὶ διασώζεσθαι φησι τὸ εὐφόρβιον, ὅτι μόνην ταύτην οὐ διαβιβρώσκει, καὶ διὰ τοῦτο δυνατόν ἐστιν ἀποτίθισθαι κατ' αὐτὴν τὸ φάρ-

quinque numero existunt. Quod vero drachmas quinque esse velit et neque obolos, neque libras, neque aliud quicquam tale, per sequentia demonstrat, primum quidem quum ait, dein drach. pondo Nauplion Euboicum. Deinde vero et consequenter cum aliis, idem drach. nomen apponit. Nauplion itaque Euboicum pyrethrum vocat, propterea quod Nauplius magnis pyris incensis, ut aiunt, circa Euboeae portum, multos Graecorum decepit, ut perirent, tanquam ad regionem portus bonos habentem applicantes. Id ipsum vero ob Palamedis necem ipsum fecisse tradunt. At vero et euphorbium similiter his aenigmatice vocavit, quum ait, inde Menoetiadae occisoris ponito drachmam. Quandoquidem poeta Patroclum sic loquentem facit:

Sed me Parca ferox Latonae et filius aufert,

Atque vir Euphorbus.

Pecoris autem, hoc est ovium ventribus excipi et affervari euphorbium ait, propterea quod hos solos non corrumpit et ob hoc in his reponi medicamentum potest. Est

Ed. Chart. XIII. [609.]

Ed. Bas. II. (297.)

μακρον. ὁπὸς δὲ ἐστὶ φυτοῦ τινος ἀκανθώδους ἐν τῇ τῶν Μαυρουσίων γῇ φυόμενον, θερμότατος τῇ δυνάμει, καὶ γεγραπται περὶ αὐτοῦ βιβλίδιον τι μικρὸν Ἰόβα τῷ βασιλεύσαντι τῶν Μαυρουσίων. ἐφεξῆς δὲ ὁ Φίλων φησὶν, δραχμὰς δ' ἀργεννοῖο πυρώδεις εἴκοσι βάλλει, ὥς λευκὸν πέπερι σημαίνων. ἐστὶ δὲ εὐστομαχώτερον καὶ δριμύτερον τοῦ μέλανος. εἴκοσι δ' ἀξιοὶ δραχμὰς ἐμβάλλεσθαι σπέρματος ὑοσκυάμου, γράψας καὶ τοῦτο αἰνιγματωδῶς, εἴκοσι καὶ κυάμου θηρὸς ἀπ' Ἀρκαδίας, ἐπειδὴ τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον ὁ Ἡρακλῆς ἀποκτεῖναι λέγεται, κατὰ τὴν τῶν Ἀρκάδων γῆν αὐξηθέντα. νάρδου δὲ καὶ αὐτῆς < α'. ἀξιοὶ βάλλειν, ἣν ψευδώνυμον εἶρηκε ῥίζαν, ἐπειδὴ στάχυς ὀνομάζεται νάρδου. βούλεται δ' αὐτὴν εἶναι Κρητικὴν, ἐνθα φησὶν, ἣν ἀνέθρεψε χῶρος ὁ τὸν Πίσση Ζῆνα λοχευσάμενος, ἐπειδὴ τὸν Δία φασὶν οἱ μυθολόγοι κατὰ τὸ Δικταῖον ὄρος ἐν Κρήτῃ τραφῆναι, κρυπτιόμενον ὑπὸ τῆς μητρὸς Ῥέας, ὅπως μὴ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Κρόνου καταποθῇ. προσέθηκε δὲ τῷ Διὶ τὴν Πίσσαν, ὥς εἰώδασι πολλοὶ καὶ χωρὶς ποι-

porro euphorbium plantae cujusdam spinosae in Maurusiorum terra nascentis succus, facultate calidissimus, et de ipso libellus parvus scriptus est Iubae regi Maurusiorum. Consequenter vero Philo ait, *viginti et drachmas candentis coniice flammae*, piper album per hoc significans. Est autem stomacho commodius et acrius quam nigrum. Viginti insuper drachmas seminis hyoscyami injicere jubet, quod aenigmatice fabam suis Arcadicae appellat, quandoquidem aprum Erymanthium Hercules occidisse fertur, qui in Arcadum terra fuit connutritus. Quin et nardi ipsius drach. j conjiciendam censet, quam radicem falso dictam appellat, quandoquidem spica nardi vere nominatur. Vult autem eam Creticam esse, quum ait, ab ipsa terra, Pissaeo, quae Jove clare manet, quandoquidem fabularum scriptores Jovem in Dictaeo Cretae monte educatum ajunt, occultatum ibidem a matre Rheae, ne et ipse a patre Saturno devoraretur. Apposuit autem Jovi epitheton Pissaei, quemadmodum multi

Ed. Chart. XIII. [609. 610.]

Ed. Bas. II. (297.)

ητικῆς ἐν τῷ βίῳ λέγειν, μὰ τὸν ἐν Περγάμῳ Ἀσκληπιὸν, μὰ τὴν ἐν Ἐφέῳ Ἀρτεμιν, μὰ τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα, μὰ τὸ ἐν Ἐλευσίνι πῦρ. ἔνιοι δὲ οὐ τὴν Κρητικὴν χώραν, ἀλλὰ τὴν Ἰνδικὴν εἰρησθαί φασιν, ἐξ ἧς ὁ ἐλέφας φέρεται. ἔκ τούτου γὰρ τὸ ἐν Πίσσῃ τοῦ Διὸς ἄγαλμα λελογχεῖσθαι, τουτέστι γεγενῆσθαι τούτοις ἅπασι μίγνυσθαι κελεύει τὸν τοῦ μήκωνος ὀπὸν, εἰθισμένον ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ὀπιον ἰδίως ὀνομάζεσθαι, μηδενὸς τῶν ἄλλων ὀπῶν, καίτοι παμπόλλων ὄντων κατὰ τὸ καλούμενον οὐδέτερον γένος ὀνομαζομένων. ἐπεὶ τοίνυν τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ο φωνῆς καὶ τῆς πίων σύγκειται, διὰ τοῦτο ἔφη

Πίον δὲ γράψας ἄρθρον βάλε πρῶτον ἐπ' αὐτῷ

Ἀρῖεν ἐνὶ δραγμαῖς πέντε δις ἐλκόμενον,

ὅπερ ἐστὶν ἔμβαλλε καὶ τοῦ ὀπίου < ι'. ὑπόλοιπον δὲ ἐστὶν ὃ πάντα ταῦτα ἀναλαμβάνεται λειωθέντα, τὸ μέλι κεκλημένον ὑπ' αὐτοῦ συμβολικῶς, γᾶμα ταύρου θυγατέρων, ἐπειδὴ σηπομένων [610] τῶν ταύρων γεννᾶσθαι φασὶ τὰς

etiam extra poëticam in communi sermone dicere solent, per Aesculapium Pergamaeum, per Dianam Ephesiam, per Delphicum Apollinem, per Vestam Eleusiniam. Quidam vero non Creticam terram, sed Indicam indicatam esse ajunt, ex qua ebur assertur, ex hoc enim statuam Jovis in Pissa factam ac formatam esse. His omnibus et papaveris succum admisceri jubet, qui recepto a medicis more privatim opium appellatur, quum nullus aliorum succorum quantumvis multi sint, in neutro genere, opium videlicet, nominetur. Quando igitur ipsum nomen opion, ex voce ο et pion componitur, ob id sane inquit:

Cumque pion scribes, vocis caput amplius addes

Masculum Achivorum nominis articulum.

Indeque post drachmas expensae sumito lancis

Quinque bis etc.

Hoc est injice et opii drach. x. Superest postremum, quo omnia haec trita excipiuntur, ipsum mel, itidem conjecturaliter ab ipso appellatum. Natarum tauri textura, quandoquidem ex putrescentibus tauris apes generari tradunt. Quod

Ed. Chart. XIII. [610.]

Ed. Bas. II. (297. 298.)

μελίσσας. Ἀττικὸν δὲ αὐτὸ βουλόμενος εἶναι, συγγενὲς ἔφη τοῖς Κικροπίδαις, τουτέστι τοῖς Ἀθηναίοις. διὰ δὲ τοῦ τελειωταίου τῶν ἐπῶν (298) δηλοῖ καὶ τοὺς Ἀσκληπιάδας οὕτως ὀνομάζειν. ἐκ Τρίκκης γὰρ τὸ γένος αὐτῶν ἐστίν, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς ἐστίν· αὕτη σχεδὸν ἡ πρώτη τῶν ἀνωδύνων ὀνομαζομένων ἀντιδότων ἔνδοξος ἐγένετο. κατ' αὐτὴν δὲ τὰ μὲν προσθέντες αὐτῇ, τὰ δὲ ἀφαιροῦντες ἢ ταῖς συμμετρίαις ὑπαλλάττοντες, ἐποίησαν κυρίων ἀνωδύνων ἀντιδότων ἀριθμὸν, ὅς καὶ κωλικάς προσαγορεύουσιν, παρονομάζοντες ἀπὸ τοῦ μεγίστης ὀδύνης ἔχοντος πάθους. ἐγὼ δὲ πρώτους μὲν ἐρῶ τοὺς γενικοὺς τρόπους τῆς συνθέσεως αὐτῶν, εἶτα, ὡς εἴωθα, τὴν εὐπορίαν τῶν κατὰ μέρος ὑλῶν ὑπογράψω. τὸ μὲν οὖν ὅπιον ἰσχυρότατόν ἐστι τῶν νάρκούντων τὴν αἴσθησιν, ὕπνον τε καρῶδη φερόντων. ἐργάζεται δὲ ταῦτα καὶ μόνον ἐψήματι δευθὲν, εἶτα ἀναληφθὲν διὰ κροκύδος καὶ εἰς ἔδραν ἐντιθέμενον, ἐπιχρίομενόν τε τῷ μετώπῳ καὶ τοῖς μυκτῆρσιν ἐγχρίομενον. ἔαν δὲ μετὰ ἑτέρου τινὸς τῶν πρᾶσσόντων τὴν δύναμιν αὐτοῦ μίχθῃ, μετριώτε-

autem Atticum ipsum mel esse velit, ea gratia addidit, Cecropidarum, hoc est Atheniensium. Caeterum per extremum versum ostendit, etiam Asclepiadas hoc medicamentum sic praeparare. Ex Tricca enim generis sui originem ducunt, ex quorum ordine et poeta est. Haec ferme prima antidotorum dolores sedantium celebris facta est. Juxta hanc autem aliis partim ad ipsam appositis, partim detractis, aut apponderationibus permutatis, posterius magnum antidotorum dolores sedantium numerum fecerunt, quas etiam colicas vocant, denominatione ab affectione, quae maximos dolores habet, deducta. Ego vero primum quidem generales componendi ipsas modos referam, deinde, velut consuevi, etiam particularium materierum seriem, quantum latissime se expandit, subscribam. Opium itaque fortissimum est ex iis, quae sensum stupefaciunt ac somnum soporiferum inducunt. Operatur autem haec etiam solum sapa dilutum, deinde tomento exceptum, ac sedi inditum, itemque fronti ac naribus illitum, si vero cum alio quopiam vim ipsius moderante mi-

Ed. Chart. XIII. [610.]

Ed. Bas. II. (298.)

ρον ἐργάζεται ταῦτα. χρὴ δὲ εἶναι τὰ μιννύμενα τῶν ἥτοι πέττειν ἢ πρᾶνναι δυναμένων ὀδυνηρὰν διάθεσιν ἢ τοὺς ἐργαζομένους αὐτὴν χυμοὺς διαφορεῖν ἢ τέμνειν τε καὶ λεπύνειν ἢ κατὰ τὴν ὅλην οὐσίαν ἀλλοιοῦν. οὐ μὲν οὖν ἀγνοεῖν ὑμᾶς οἶμαι τὸν ἄριστον εἶναι σκοπὸν τῆς συνθέσεως, ὅταν τριῶν τις στοχάζεται, τοῦ τε ναρκῶσαι τὴν αἴσθησιν καὶ τοῦ μηδὲν ἐφ' ὑστέρον ἐκ τούτου διαμῖναι παρὰ τῷ μερίῳ βλάβος, εἴ τι τε τοῦ μέγιστον ὠφελῆθῃναι τὴν διάθεσιν. εἰς ταῦτα οὖν ἀποβλέπων μοι δοκεῖ καὶ ὁ Φίλων συνθεῖναι τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ φάρμακον, ἐκ μὲν τῆς τοῦ ὑοσκυάμου καὶ τῆς τοῦ ὀπίου μίξεως, ὑπνον τε παρῶδη καὶ τὴν νάρκην τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως ἐργάσασθαι βουλόμενος· ὅπως δὲ ἀναδοθεῖν τε θάττον καὶ διεξέλθοι τὸ βάθος ὅλων τῶν πασχόντων σωμάτων τὰ θερμαίνοντα, πύρεθρον τε καὶ εὐφόρβιον καὶ πέπερι μίξας διαφορεῖν δυνάμιν τοὺς βλάπτοντας χυμοὺς καὶ διαρρύνειν τοὺς γλίσχρους καὶ τέμνειν τοὺς παχεῖς καὶ τὰ φρωδῆ πνεύματα λεπύνειν καὶ κενόειν. ἔστι δ' οὐκ ὀλίγον πᾶσων τῶν ψυ-

sceatur, moderatius haec facit. Verum quae admiscuntur ipsi, aut concoquere aut mitigare dolorolam affectionem oportet, aut humores affectionem efficientes discutere aut incidere aut attenuare aut juxta totam substantiam alterare. At vero neque ignorare vos puto, optimum esse compositionis scopum, qui trium conjectationi sit intentus, nimirum ut et sensus stupeflat et nullum in posterum inde circa particulam detrimentum permaneat, ampliusque ut affectio ipsa maxime inde juvetur. Ad haec igitur respiciens Philo mihi videtur hoc medicamentum, de quo jam proposuimus dicere, composuisse, ex opii quidem et hyoscyami mixtura somnum soporiferum et sensitivae facultatis stuporem inducere volens. Quo vero citius distribuarentur et totorum affectorum corporum profundum penetrarent, calefacientia admiscuit, pyrethrum et euphorbium et piper, quae nocentes humores discutere possunt et extergere viscosos, ac secare crassos et ventosos flatus attenuare ac evacuare. Est autem non modica

Ed. Chart. XIII. [610.]

Ed. Bas. II. (208.)

χρῶν διαθέσιων ἐν τῇ νάρδῳ πεπτικόν. οὐ μὴν τὴν γε Κρητικὴν νάρδον ἐμβάλλειν χρὴ, οὐδ' ὅλας τὴν παρ' ἡμῖν γεννωμένην, ἣν δρεῖαν τε καὶ ναρδίτην βοτάνην ὀνομάζουσι μᾶλλον ἢ νάρδον. ἔστι μὲν οὖν ἡ Κελτικὴ νάρδος ἀγαθὸν φάρμακον εἰς ὅσα περ ἂν καὶ ἡ Ἰνδική, λείπεται δὲ αὐτῆς πᾶμπολυ, καθάπερ γε καὶ ταύτης ἡ ὄρμος. ὥσπερ καὶ τῶν ἀρωματικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων τὴν νάρδον μόνην ἐνέβαλεν ὁ Φίλων, οὕτως οἱ καὶ αὐτὸν ἄλλος ἄλλο προσέθισαν, ἔνιοι δὲ καὶ πλείω. καὶ προστιθέμενα δὲ ἔστι σχοίνου ἄνθος καὶ κασσία, κιννάμωμόν τε καὶ ἄμωμόν καὶ κόστος. ὥσπερ δὲ αὐτὸς πάλιν τὸν κρόκον ἐνέβαλε πεπτικόν γυνμῶν ἀπέπτων καὶ διαθέσιων φαρμακῶν, οὕτως ἄλλοι σμύρναν τε καὶ καστόριον ἔμιξαν. οἱ πλείστοι δὲ αὐτῶν καλῶς ποιοῦντες καὶ ταυτὶ τὰ συνήθη σπέρματα, περὶ ὧν εἴρηται καὶ πρόσθεν ἐν τοῖς διὰ τῶν σπινθῶν, ὥς παραμυθῆσθαι τὴν ἀηδίαν τῶν πικρῶν φαρμάκων, εἰς ἀνάδοσιν τε καὶ οὕρησιν προτρέψαι τὸ σῦμπαν φάρμακον. εἰ δὲ

concoctoria vis omnium frigidarum affectionum in nardo sita, verum Crelicam nardum injicere non oportet, neque omnino eam, quae apud nos nascitur, quam montanam et herbam narditen magis quam nardum appellant. Est igitur Celtica nardus optimum medicamentum efficiens quaecunque etiam Indica nardus solet, verum ab ipsa viribus deficit, velut etiam a Celtica montana. Quemadmodum autem ex aromaticis appellatis medicamentis Philo solam nardum injecit, sic pollerbrum alius aliud apposuit, aliqui etiam plura; quae vero apponuntur, sunt flos junci odorati et cassia, cinnamomum, amomum et costus. Quemadmodum autem rursus crocum addidit, crudorum humorum concoctorium, itemque affectionum medicatarum, sic alii myrrham et castorium admiscuerunt. Plurimi autem ex ipsis, neque male in hoc facientes, et haec familiaria semina, de quibus etiam antea in confectionibus ex seminibus constantibus dictum est, addiderunt, quo videlicet amarorum medicamentorum injucunditatem mitigarent et totum medicamentum ad distributionem et urinae propulsionem instigarent. Si vero et humo-

Ed. Chart. XIII. [610. 611.]

Ed. Bas. II. (298.)

τι καὶ λεπτῦναι δύοι πάχος χυμῶν, καὶ τοῦτο ἐργαζόμενα, λέγω δὲ καὶ σιλίνου σπέρμα καὶ κυμίνου καὶ ἀνίσου καὶ δαύκου καὶ πετροσελίνου καὶ ὅσα τοιαῦτα. προσθήσω τοιγαροῦν ἤδη καὶ τὸ πλῆθος τῶν κατὰ μέρος ὑλῶν τοῖς πρὸ ἡμοῦ πιπτεράμενων.

[611] [Περὶ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων κωλικῶν.] Πρώτη μὲν αὐτῶν γέγραπται κατὰ λέξιν οὕτως, κωλικὴ Κασσίου. ʒ ανίσου < στ'. σιλίνου σπέρματος < ιβ'. νάρδου < δ'. οἱ δὲ < στ'. καστορίου < γ'. πετροσελίνου < δ'. οἱ δὲ < γ'. πεπέρως λευκοῦ < ε'. καὶ μακροῦ < ε'. σμύρνης < στ'. σχοίνου < γ'. ὀποῦ μήκωνος < στ'. κρόκου < γ'. ἀναλαμβάνει μέλιτι ἐφθῶ, τινὲς καὶ κινναμώμου < α'. ἢ κασσίας < β'. ἢ τιλεία δόσις, καρύου βασιλικοῦ μικροῦ σὺν ὕδατος θερμοῦ κνάθοις τρισὶ, τὸ δὲ ἐλάχιστον, Ποντικοῦ μικροῦ. κωλικὴ δευτέρα τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἐστὶν ἡδε, ἄλλως. ἢ Κασσίου ὡς Κρίσπος. ποιεῖ δὲ καὶ ἐπιτιθεμένη ἔξωθεν. ʒ ανίσου < ιβ'. σιλίνου σπέρματος < ιδ'. νάρδου Ἰνδικῆς ἴσον, καστορίου < στ'. πετροσελίνου

rum crassitudo attenuari expetat, etiam hoc ipsum faciunt, dioo autem apii semen, cumini, dauci, petroselini, anisi et quaecunque ejusmodi existunt. Apponam igitur jam et copiam ac seriem particularium materierum, a prioribus medicis usu ac experientia cognitarum.

[De colicis ab Andromacha conscriptis.] Prima itaque ipsarum in haec verba scripta est. Colica Cassii. ʒ Anisi ʒ vj, seminis apii ʒ xij, nardi ʒ iiij, alii ʒ vi, castorii ʒ iiij, petroselini ʒ iiij, alii ʒ iiij, piperis albi ʒ v et longi ʒ v, myrrhae ʒ vj, junci odorati ʒ iiij, succi papaveris ʒ vj, croci ʒ iiij, excipe melle cocto. Quidam etiam cinnamomi ʒ j aut cassiae ʒ ij. Datur ad summum nucis regiae parvae magnitudo ex aquae calidae cyathis tribus, minimum nucis Ponticae magnitudo. Colica secunda ab Andromacho scripta haec est. Colica Cassii ut Crispus. Facit et foris imposita. ʒ Anisi ʒ xij, seminis apii ʒ xxiiij, nardi Indicae tantundem, castorii ʒ vj, seminis petroselini ʒ xvj, myrrhae ʒ xij, pi-

Ed. Chart. XIII. [611.]

Ed. Bal. II. (198.)

σπέρματος ᾠιστ'. σμύρνης ᾠιβ'. πεπέρως λευκοῦ ᾠιβ'. καὶ μακροῦ ᾠι'. σχοίνου ᾠιστ'. ὀπίου, κρόκου, κασσίας ἀνὰ ᾠιβ'. κόστου, ἀκόρου ἀνὰ ᾠιστ'. μέλιτι ἐφθῶ ἀναλαμβάνει, δίδον καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος μεθ' ὕδατος πυάθων τριῶν. αὐταὶ μὲν οὖν αἱ προγεγραμμέναι δύο διὰ φαρμάκων συνετέθησαν, ὑπὲρ ὧν ὀλίγον ἔμπροσθεν εἶπον. ἡ δ' ἐφεξῆς ἡ κεχρησθαί φησιν αὐτός, ἔχει τινὰ καὶ ἄλλα παρὰ τὰ πρόσθεν, ὁμογενῇ μὲν τῷ τε ὀπίῳ καὶ τῷ τοῦ ὑοσκυάμου σπέρματι, τὸν τε τοῦ μανδραγόρου χυλὸν τῶν μήλων, ἥτοι τὸν τῆς ῥίζης αὐτοῦ καὶ τῶν τοῦ κωνείου. οὕτω δὲ καὶ τὸ Ποντικὸν φού, τὸ μὲν τι παραπλήσιον ἔχον τῇ νάρδι, τὸ δὲ τι τῷ πετροσελίῳ καὶ τοῖς οὐρητικοῖς σπέρμασι, τὸ δὲ τῆς ἀγρίας κράμβης σπέρμα τῶν λεπτυντικωτάτων τε καὶ ξηραίνειν καὶ διαφορεῖν ἱκανῶς δυναμένων. ἐκ δὲ τῶν οὐρητικῶν ἐστὶ καὶ τὸ μῆον καὶ τὸ ἄσαρον. ἡ δὲ Ἰλλυρίς, ἣν οὐδὲ ὠνόμασιν Ἰλλυρικὴν ἱρὶν, πεπτικόν ἐστὶ καὶ λεπτυντικὸν φάρμακον. ἡ δὲ στοιχὰς ἄσηπτόν τι καὶ λεπτυντικόν, αὐτὸ δὲ τὸ φάρμακον οὕτως ὑπὸ τοῦ Ἀνδρο-

peris albi ℥ xij et longi ℥ x, junci odorati ℥ vj, opii, croci, cassiae, singulorum, ℥ xij, costi, acori, utriusque ℥ vj, excipe melle cocto. Praebe nucis Ponticae magnitudine ex aquae calidae cyathis iij. Hae igitur praescriptae duae confectiones ex medicamentis, de quibus paulo ante dixi, compositae sunt. Quae vero deinceps sequitur, qua se usum esse ipse ait, habet etiam alia quaedam praeter priora, ejusdem generis cum opio et hyoscyami semine existentia, velut malorum mandragorae succum, aut qui ex radice ipsius expressus est, et succum cicutae. Habet item phu Ponticum, quod partim nardo Celticae, partim petroselino et urinam cientibus seminibus simile existit. At vero silvestris brassicae semen ex maxime attenuatoriis est et quae multum siccare ac discutere possunt, ex urinam cientibus est et meon et asarum. Illyris vero, quam neque nominavit iridem Illyricam, concoctorium est et attenuatorium medicamentum. Stoechas autem a putrefactione vindicat et attenuat. Ipsum medicamen-

Ed. Chart. XIII. [611]

Ed. Bas. II. (298.)

μάχου γέγραπται κωλική Τουλλίου ἢ χρῶμαι. 2. μανδραγόρας χυλοῦ τῶν μήλων < ἡ. ἢ τῆς ῥίζης τοῦ χυλοῦ < ι'. φου Ποντικοῦ < ἡ. κράμβης ἀγρίας σπέρματος < ἡ. κωκείου χυλοῦ < ιστ'. κόστου, πεπέρως λευκοῦ ἢ μακροῦ, σμύρνης, ὀπίου ἀνὰ < ἡ. ὀποπάνακος < στ'. στοιχάδος, δαύκου σπέρματος, μήου, ἀπάρου ἀνὰ < ιβ'. κινναμώμου, Ἰλλυρίδας, ἀκόρου ἀνὰ < ἡ. ἐφιξῆς τῶν προγεγραμμένων κωλική παρὰ Ἀβασκάντου, ἣν εὖρον παρ' ἐμοὶ σύμφωνον. 2. ἀνίσου < ι'. σισέλιως σπέρματος < κ'. πετροσελίνου, νάρδου Ἰνδικῆς, πεπέρως λευκοῦ καὶ μακροῦ ἀνὰ < γ'. καὶ τετρόβολον, ὀπίου < ι'. σμύρνης < ι'. κυμίνου Αἰθιοπικοῦ, καστορίου ἀνὰ < ε'. σχοίτου, κρόκου ἀνὰ < ε'. μέλιτι ἐφθῶ σκεύαζε.

[Κωλική θαυμαστὴ ἢ χρῶμαι καὶ πρὸς τοὺς εἰλεώδεις καὶ οἷς κόπρος ἀντιμεῖται ἐν ταῖς μεγίσταις ἀλγηδόσιν, διδομένη ἡλίχον κύαμος ἐκ κυάθους τρισὶν ἢ τέσσαρσιν ὕδατος ψυχροῦ.] 2. Πεπέρως λευκοῦ, ὕοσχυάμου σπέρματος ἀνὰ < μ'. ὀπίου < στ'. κρόκου < ι'. ναρδοστόχου, εὐφορβίου,

tum autem sic describitur. *Colica Tullii* qua utor. 2. Succi, malorum mandragorae 3 viij aut succi radiceis ejusdem 3 x, rhu Pontici 3 viij, seminis brassicae silvestris 3 viij, succi cicutae 3 xvj, colli, piperis albi et longi, myrrhae, opii singulorum 3 viij, opopanax 3 vi, stoechadis, seminis dauci, mei, asaei, singulorum 3 xij, cinnamomi, Illyridis, acori, singulorum 3 viij. Sequitur post praescriptas colica Abascanti, quam apud me consonam reperi. 2. Anisi 3 x, seminis feseleos 3 xx, petroselini, nardi Indicae, piperis albi et longi, singulorum 3 iij et obolos quatuor, opii 3 x, myrrhae 3 x, cumini Aethiopici, castorii, utriusque 3 v, excipe ac praepara cum melle cocto.

[*Colica admirabilis*, qua utor et ad volvulosos et qui sterore sursum evomunt in magnis doloribus. Datur magnitudine fabae in aquae frigidae cyathis iij aut iiij.] 2. Piperis albi, seminis hyoscyami, utriusque 3 xl, opii 3 vi, croci 3 x, spicae nardi, euphorbii, pyrethri, singulo-

Ed. Chart. XIII. [611.612.]

Ed. Bas. II. (298. 299.)

πυρέθρου ἀνὰ β'. μέλιτι ἐφθῶ ἀναλάμβανε. ἄλλη ἀδιά-
πτωτος καὶ πρὸς πᾶσαν ἐμπνευμάτωσιγ. 24 σίνωνος, ὑοσκυ-
άμου σπέρματος, πεπέρειως λευκοῦ ἀνὰ μ'. ὁποῦ μήκωνος
κ'. κρόκου στ'. ὁποβαλσάμου γ'. μέλιτι ἐφθῶ. κω-
λική Τερεντίου Οὐάλιντος. 24 σίνωνος, πεπέρειως λευκοῦ,
ὑοσκυάμου σπέρματος ἀνὰ μ'. ὁποῦ μήκωνος κ'. κρό-
κου η'. οἱ δὲ στ'. μανδραγόρου φλοιοῦ ῥίζης γ'. μέ-
λιτος τὸ ἱκανόν, τινὲς ὁποβαλσάμου γ'. κωλική Ἀπολ-
λωνίου. [612] 24 νάρδου β'. κάστοριον, μαράθρου, μαν-
δραγόρας χυλοῦ, κόστου ἀνὰ α'. ἁσάρου, στάχυος ἀνὰ
γ'. ὁποπάνακος α'. δαύκου Κρητικοῦ γ'. κινναμώ-
μου ε'. πεπέρειως λευκοῦ καὶ μακροῦ, ἱριως, σμύρνης ἀνὰ
β'. Δημνίας σφραγίδος ι'. ἁψινθίου β'. μέλιτος
ἡ δόσις α'. σὺν ὕδατι. (299) κωλική ὡς Νικόστρατος,
ισόθεος καλουμένη, ἡγορασμένη ταλάντων δύο, ποιούσα πρὸς
στομαχικοὺς, ὀφθαλμιῶντας, περιοδυνῶντας, ὑστερικοὺς πό-
ρους, δι' ὕδρομέλιτος, πηγάνου ἐναφεισημένου. 24 κρόκου
α' S". νάρδου β'. σμύρνης η'. κόστου, πεπέρειως

rum 3 ij, excipe melle cocto. *Alia non inefficax, ad om-
nem etiam inflationem.* 24 Sinonis, seminis hyoscyami, pi-
peris albi, singulorum 3 xl, succi papaveris 3 xx, croci
3 vj, opobalsami 3 iij, excipe melle cocto. *Colica Terentii
Valentis.* 24 Sinonis, piperis albi, seminis hyoscyami, sin-
gulorum 3 xl, succi papaveris 3 xx, croci 3 viij, alii 3 vj,
corticis radicis mandragorae 3 iij, mellis quod satis est,
quidam etiam opobalsami drachmas iij. *Colica Apollonii.*
24 Nardi 3 ij, castorii, foeniculi, succi mandragorae, costli,
singulorum 3 j, asari, spicae, utriusque 3 iij, opananacis
3 j, dauci Cretici 3 iij, cinnamomi 3 v, piperis albi et longi,
iridis, myrrhae, singulorum 3 ij, Lemniae sphragidis 3 x, ab-
sinthii 3 ij, excipe melle. Datur drachma una ex aqua.
*Colica, ut Nicostyratus, Isotheos appellata, empta talentis
duobus. Facit ad stomachicos, oculorum dolores et vexatio-
nes, uteri labores, ex aqua mulsa incocta ruta.* 24 Croci
sesquidrachmam, nardi 3 ij, myrrhae 3 viij, costli, piperis

Ed. Chart. XIII. [612.]

Ed. Bas. II. (299.)

λευκοῦ καὶ μακροῦ, χαλβάνης ἀνὰ < α'. ὀποβαλσάμου < δ'.
κινναμώμου, μανδραγόρου χυλοῦ, καστορίου ἀνὰ < β'. δαύ-
κου σπέρματος < δ' S'. σαγαπηνοῦ < γ'. κασσίας < δ'.
μέλιτι Ἀττικῷ. κωλική, ὡς Σκριβώνιος. 24 κέρατος ἑλα-
φίου ἀπαλοῦ κικανμένου τῆς σποδοῦ ἡμίαν, πεπέρειως
λευκοῦ, σμύρνης ἀνὰ < β'. λιάνας δίδου κοχλιάριον ἑν, λε-
άνας κοχλίαν ὠμόν ἑνα, σὺν οἶνον κνάθοις δυοῖ καὶ ὕδατι
θερμῷ. κωλική ἢ συνεχῶς ἐχρήσατο, τελέως ἀπαλλάττουσα
καὶ ἀνασκινάζουσα. 24 ζιγγιβέριως < γ'. ἱτίας φλοιοῦ < γ'.
πηγάνου κλώνια γ'. ἢ τέσσαρα, φοινικοβαλάνων < γ'. ὕδα-
τος κνάθους γ'. βαλὼν ἐς πολτάριον καινόν, ἔψε ἕως λειφθῇ
τὸ τρίτον, δίδου πίνειν μετὰ τὸν παροξυσμὸν ἐπὶ τρεῖς ἡμέ-
ρας καὶ διαλείπων τὸ αὐτὸ ποίει, ἐπὶ ἡμέρας πλείονας ποιῶν
τὸ φάρμακον. κωλική Τουλλίου καλή, ἢ καὶ αὐτῇ χρῶμαι.
24 κράμβης ἀγρίας σπέρματος, φοῦ Ποντικοῦ ἀνὰ γο στ'.
πεπέρειως λευκοῦ καὶ μακροῦ, δαύκου σπέρματος, μήου ἀνὰ
< θ'. καστορίου, κόστου, ὀπίου, μανδραγόρου φλοιοῦ, νάρ-
δου Ἰνδικῆς, ἀσάρου, Ἰλλυρίδος, ἀκόρου, σμύρνης ἀνὰ < στ'.

albi et longi, galbani, singulorum 3 j, opobalsami 3 iij,
cinnamomi, succi mandragorae, castorii, singulorum 3 ij,
seminis dauci 3 iij et dimidiam, sagapeni 3 iij, cassiae 3 iij,
excipe melle Attico. *Colica ut Scribonius.* 24 Cineris cornu
cervi teneri usti heminam, piperis albi, myrrhae, utriusque
3 ij, ex tritis cochleare unum exhibeto. Et cochleam unam
crudam tritam cum vini cyathis duobus et aqua calida.
*Colica, qua assidue utebatur, perfecte liberans et malum
extirpans.* 24 Zingiberis 3 iij, corticis salicis 3 iij, rutae
ramulos tres aut quatuor, phoenicobalanorum 3 iij, aquae
cyathos vj, conicito in vasculum novum et coquito donec
tertia pars supersit, et bibendum dato ad triduum post irri-
tationem et facto interstitio idem facito, ad plures dies me-
dicamentum in potu exhibendo. *Colica Tullii bona, qua et
ipsa utor.* 24 Seminis brassicae filvestris, phi Pontici, utrius-
que semissem, piperis albi et longi, seminis dauci, mei, sin-
gulorum 3 ix, castorii, costi, opii, corticis mandragorae,
nardi Indicae, asari, Illyridis, acori, myrrhae, singulorum

Ed. Chart. XIII. [612.]

Ed. Bas. II. (299.)

ὀποπάνακος < δ'. κωνίου σπέρματος < β'. στοιχάδος < θ'.
κινναμώμου < α'. κασσίας δαφνίτιδος < ιη'. μέλιτι ἐφθῶ,
ἡ δόσις μέγεθος πυάμου Αἰγυπτίου. κωλική, ἣν ἐθαύμαζεν
Ἀρίστων, ὡς Διοφάντος ὁ Λύκιος. 4 κενταυρείου χυλοῦ,
καστορίου, σκίλλης ὀπτῆς, πιπέριως λευκοῦ καὶ μακροῦ,
σμύρνης, πηγάνου ἡμέρου, ὑσσώπου, ἀβροτόνου, ἱριως Ἰλ-
λυρικῆς ἀνὰ < β'. κρόκον, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀκό-
ρου ῥίζης, φοῦ Ποντικοῦ, ζιγγιβέριως, ἐλλιβόρου μέλανος
ἀνὰ < α'. ἀναλαμβάνει ὀξυμέλιτι, ἡ δόσις < α'. μετ' ὀξυμέ-
λιτος. κωλική ὡς Πούπλιος ἐν Ποτιολίῳ καὶ Ἀπολλωνίῳ.
4 πολίου < στ'. σκορδίου < ιβ'. γεντιανῆς < ε'. πηγάνου
ἀγρίου σπέρματος < δ'. ὀποῦ Κυρηναϊκοῦ < γ'. μίλτου Αἰ-
μνίας < ε'. σμύρνης < ζ'. ὀποβαλσάμου < η'. πιπέριως
λευκοῦ < β' δ'. κάγχενος < δ'. περιστεριῶνος βοτάνης < β'.
πενταφύλλου < ε'. μέλιτι Ἀττικῷ, δίδου καρύου τὸ μέγε-
θος. τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς τὰ κωλικά
πάθη. καταπαστὸν πρὸς τὰς τοῦ κόλου ἐμπνευματώσεις,
Ἀντωνίου φαρμακοπώλου. τούτῳ χρώμενος εὐημέρει 4

3 vj, oropanax 3 iiij, seminis cicutae 3 ii, stoechadis 3 ix,
cinnamomi 3 j, cassiae daphnitidis 3 xvij, excipe melle
cocto. Da fabae Aegyptiae magnitudine. Colica, quam ad-
miratus est Ariston, ut Diophrantus Lycius. 4 Succu cen-
taureae, castorii, scillae affatae, piperis albi et longi, myr-
rhæ, rutæ hortensis, hyssopi, abrotoni, iridis Illyricæ,
singulorum 3, duas, croci, ammoniaci thymiamatis, radicis
acori, phu Pontici, zingiberis, veratri nigri, singulorum 3 i,
excipe aceto mulso. Datur etiam 3 i ex aceto mulso. Co-
lica, ut Publius in Putiolio et Apollonio. 4 Polii 3 vj,
scordii 3 xij, gentianæ 3 v, seminis rutæ silvestris 3 iiij,
succu Cyrenaici 3 iiij, rubricæ Lemniæ 3 v, myrrhæ 3 viij,
opobalsami 3 viij, piperis albi 3 ij et dimidiam, canchryos
3 iiij, verbenacæ herbae 3 ij, pentaphylli 3 v, excipe melle
Attico. Da magnitudinem nucis Ponticæ. Quæ Asclepiades
ad colici affectus prodidit. Medicamentum insperste ad colici
inflationes, Antonii pharmacopolæ. Hoc usus sanus erat.

Ed. Chart. XIII. [612. 613.]

Ed. Bas. II. (399.)

χρυσοβαλάνου < β'. σισέλιως, ἀστραγάλου ἀνά γο β'. Ἰλ-
 λυρικῆς, τραγοριγάνου ἀνά γο α'. ταῦτα ὁμοῦ κόψας καὶ
 σήσας δίδου κοχλιάριον ἐν ᾗ ἔλασσον ἢ πλεον μετὰ ὕδατος
 θερμοῦ, κυάθων τισσάρων πρὸ τροφῆς. ἄλλο. ὀρνίθων τὰ
 ἐντὸς ἅπαντα ἐξελὼν καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμοῦν ὅπτα
 καὶ λεάνας ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου κοχλιάριον α' S'.
 καὶ δαύκον Κρητικὸν κεκομμένον καὶ σεσησμένον τὸ ἴσον
 καὶ μελικράτου θερμοῦ κυάθους γ'. πρὸς τὰς τοῦ κόλου
 ἐμπνευματώσεις, Χαρικλέους. 4 κυμίνου Αἰθιοπικοῦ < στ'.
 ρελίνου σπέρματος < ε'. δαύκον Κρητικὸν σπέρματος < β'.
 πεπέρειως λευκοῦ < α'. κόψας καὶ σήσας ἀπόθου, ἡ δόσις
 κοχλιάρια β'. μεθ' ὑδρομέλιτος κυάθων γ'. [613] ἄλλο. 4
 πηγάνου ἀγρίου ξηροῦ σπέρματος, σισέλιως Γαλλικοῦ ἀτὰ
 < μ'. πιτροσιλίνου < δ'. σίνωνος Συριακοῦ < δ'. πεπέ-
 ρειως λευκοῦ < β'. κόψας καὶ σήσας δίδου καθὰ προτίρηται.

[Ἐκλεκτὸν κοιλικοῖς τὸ νεκτάριον. ποιῇ καὶ πλευρι-
 τικοῖς καὶ δυσπνοϊκοῖς, κατὰ γιν γυναιξὶν ἐμμηνα, ἔστι δὲ καὶ
 πεπτικόν.] 4 Κυμίνου Σπανοῦ γο α'. πεπέρειως λευκοῦ, ζιγ-

4 Chrysobalani drachmas duas, fefelis, astragali, utriusque
 sextantem, Illyricae, tragorigani, utriusque vnc. i. Haec
 simul tusa et cribrata, cochlearis unius plus minus mensura,
 ex aquae calidae cyathis quatuor ante cibum exhibeto.
Aliud. Gallinarum interanea omnia exempta et in vas fictile
 conjecta affato, ac trita reponito, usus vero tempore co-
 chleare unum et dimidium et seminis dauci Cretici tusi et
 cribrati tantundem ex aquae mulsae cyathis tribus exhibeto.
Ad coli inflationes, Chariclis. 4 Cumini Aethiopici 3 vj,
 seminis apii 3 v, seminis dauci Cretici 3 ij, piperis albi
 drachmam unam, tusa et cribrata reponito. Dantur ex eo
 cochlearia duo cum aquae mulsae cyathis tribus. *Aliud.* 4
 Seminis rutae silvestris aridi, fefeleos Gallici, utriusque drach.
 octo, petroselini drach. quatuor, sinonis Syriaci drach. iij,
 piperis albi drach. duas, tusa et cribrata exhibe, ut dictum est.

[*Eclegma colicis nectareum. Facit et pleuritidis et
 dyspnoicis, deducit mulieribus menses. Est et concoctorium.*]
 4 Cumini Hispani 3 i, piperis albi, zingiberis, utriusque

Ed. Chart. XIII. [615.]

Ed. Bas. II. (299.)

γιβέριως, ἐκάστον τὸ ἴσον, οἴνου γλυκέος ἢ Σκυβελίτου ἢ προτρόπου ξι. γ'. οἴνου Φαλερίνου ξι. α'. μέλιτος Ἀττικοῦ λίτραν α'. τὰ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται παχυτέρῳ ποσκίνῳ, εἴτα μετ' οἴνου ἔψεται ἔστ' ἂν τὸ τρίτον λειφθῇ, ἐπιβάλλεται ὁ γλυκὺς καὶ πάλιν ἔψεται. κινεῖν δὲ δεῖ κλώσιν πηγάνου προσδεδεμένοις ῥάβδον ἰτέας καὶ κατελημμένοις φλοιῶ ἰτέας. ἔχειν δὲ δεῖ καὶ δεύτερον ῥαβδίον καὶ πηγάνου κλώ-
τας νεαρωτέρους, ὅπως τῶν πρώτων ξηρανθέντων, κί-
νεῖς νεωτέροις. ὅταν δὲ τὸ ὑγρὸν ἅπαξ καὶ δις ἀναβράσῃ, ἐπιβάλλει τὸ μέλι καὶ πάλιν ἔψε, ἔπειτα σακκίσας τὸ ὑγρὸν ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου μύστρα τρία πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφήν. ἄλλο. ℥ μαράθρου χυλοῦ ξι. δ'. μέλιτος Ἀττικοῦ ξι. β'. κρόκου < δ'. τὸν κρόκον βαλὼν εἰς ὀθό-
νιον καθαρὸν ἀπόδησον, τὸν δὲ χυλὸν καὶ τὸ μέλι μίξας ἔψε βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμευτὸν καὶ κινῶν τῷ ἀποδέσμῳ τοῦ κρόκου. ὅταν δὲ συστραφῇ, ὥστε ἀρτηριακῆς ἔχειν τὸ πάχος, τὸ μὲν κρόκον ἐκθλίψας ῥίπον, τὸ δὲ φάρμακον ἀπόθου, ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου μύστρον ἐν ἧ δύο πρὸ τροφῆς.

tantundem, vini dulcis aut Scybelitae aut protropi sextarios iiij, vini Falerni sextarium unum, mellis Attici libram unam. Arida tunduntur et cribrantur crassiore cribro, deinde cum vino coquuntur, donec tertia pars supersit, deinde affunditur vinum dulce, ac rursus coquitur. Movere autem oportet ramulis rutae virga salicis exceptis et salicis cortice obligatis. Habenda est ad manum etiam altera virga similiter rutae ramulos recentiores complectens, quo prioribus exiccatis, recentioribus moveas. Postquam autem liquor semel atque iterum ebullierit, injice mel, ac rursus coque, et excolatum per saccum liquorem repone. Usu expetente mystra tria ante et post cibum praebe. *Alia confectio.* ℥ Succi foeniculi sextarios iiij, mellis Attici sextarios ij, croci drachm. iiij, crocum in linteolum purum ligato, succum vero et mel mixta in vase fictili coquito et fasciculo croci moveto, ubi vero densata fuerit ad arteriacae spissitudinem, crocum quidem expressum rejicito, medicamentum vero reponito. Usus tempore mystrum unum aut duo ante cibum dato.

Ed. Chart. XIII. [613.]

Ed. Bas. II. (299.)

[Ἄλλη Σκριβωνίου Ἀργύρου τὸ διὰ τῆς ἰτέας, ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως.] 4 Ἰτέας φλοιοῦ < δ. ζιγγιβέριως ξηροῦ < γ'. φοινίκων καρῶν ἀριθμῷ στ'. ὕδατος ξε. α' δ'. ἔψε πάντα κινῶν κλωσὶ πηγάνου, καὶ ὅταν τοῦ ὕγρου τὸ γ'. ἀπολειφθῇ, ἐκθλίψον τὸ ὑγρὸν καὶ δίδου κυάθους β'. καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ τοῦτο δεῖ ποιεῖν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ πάλιν διὰ λ'. ἡμέρων τοῦτο ποίει, ὥστε εἶναι τοῦ ἐνιαυτοῦ πόσις λστ'. τὸ φάρμακον ἐπ' ἐνιαυτὸν πίνεται. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει οὕτω. 4 ἰτέας χλωρᾶς τοῦ φλοιοῦ < ε'. ζιγγιβέριως ξηροῦ < δ. πεπέρειως λευκοῦ < δ. φοινίκων πατητῶν μεγίστων ἀριθμῷ β' ἢ γ'. πηγάνου χλωροῦ κλώνας ε'. ὕδατος ὀμβρίου ξε. γ'. ἔψε εἰς τὸ γ'. καὶ δίδου καθὰ προεῖρηται.

[Πακκίου Ἀντιόχου, τῆς ὅλης ἀπαλλάττει διαθέσεως.]

Κέρατος ἐλαφρίου νεοβλάστου, μαλακωτάτου κεκαυμένου ὥστε λευκὸν εἶναι, κοχλιάρια γ'. μίζονα τῷ μεγέθει, πεπέρειως λευκοῦ κόκκοι ε' ἢ θ'. σμύρνης ὀλίγον ὁσμῆς χάριν, ἅπαντα τρίβεται, κοχλίας Λιβυκὸς ποικίλος τῷ χρώματι, σὺν τῷ

[*Alia Scribonii Largi ex salice, liberat a toto affectu.*] 4 Corticis salicis 3 iij, zingiberis aridi 3 iij, phoenicobalanos vj numero, aquae sextarium unum et dimidium, coquito omnia rutae ramulis movens, et ubi tertia pars liquoris resliterit, tum excolato et cyathos duos quotidie bibendos dato. Hoc vero per triduum facere oportet et post triginta dierum interstitium rursus repetere, quo per annum potiones xxxvj, flant, bibitur enim hoc medicamentum per annum totum. In aliis exemplaribus hoc modo habetur. 4 Corticis salicis viridis drachmas v, zingiberis succi 3 iij, piperis albi 3 iij, palmularum passarum maximarum numero duas aut tres, rutae viridis ramulos v, aquae pluviae sextarios iij, coquito ad tertias et dato, ut praedictum est.

[*Alia Paccii Antiochi, a toto affectu liberans.*] 4

Cornu cervi recens enati mollissimi usti ad albedinem cochlearia iij majoris magnitudinis, piperis albi garna x aut ix, myrrhae parum odoris gratia, omnia teruntur et cochlea Africana varii coloris una cum testa itidem teritur, vino

Ed. Chart. XIII. [613. 614.]

Ed. Bas. II. (299.)

ὀστράκῳ καὶ λιαίνεται οἶνον ἐπιβαλλομένου Φαλερίνου ἀδι-
λίστου, τὸ δὲ πλῆθος ἔστω κύαθοι γ'. ἅπαντα μίξαντες εἰς
ἄγγεϊον κεραμοῦν, θερμαίνομεν ἐπ' ἀνθρακίᾳς, κινουῦντες ἐπι
μελῶς, ἵνα μηδὲν ὑποκαθίσῃ τοῦ φαρμάκου. ὅταν δὲ θερ-
μανθῇ, δίδου πίνειν ἐν αὐτοῖς τοῖς παροξυσμοῖς καὶ ταῖς
ἐξῆς δυσιν ἡμέραις πίνειν, καὶ χρὴ πρὸ μιᾶς ἡμέρας ἀνατι-
θέντας καὶ ταῖς ἄλλαις δυσιν, ἀρίστῳ μόνῳ χρησαμένους,
εὐδιοίκητον τροφήν.

[614] [Ἡ τοῦ Σίγωνος κωλική, ταύτη ἐχρήσατο Οὐάλης.
ποιεῖ ἐν ταῖς ἄκραις περιωδυνίαις, δεδομένη καρύου Ποντι-
κοῦ τὸ μέγεθος, δι' ὕδατος θερμοῦ κύαθων γ'. καὶ παρα-
χρῆμα μιοῖ τοὺς πόνους, καὶ μάλιστα εἰ κνησμὸς δι' ὅλον
τοῦ σώματος γένοιτο. ποιεῖ καὶ τοῖς χρονίοις σπληνικοῖς καὶ
πρὸς τὰς εἰλεώδεις διαθέσεις, ποιεῖ ἥπατικοῖς, ποιεῖ πρὸς τοὺς
κατὰ περίοδον πυρετοὺς καὶ τὰς ὑστερικοῦς πνιγομένας καὶ
τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις. ἔστι δὲ καὶ ἀρτηριακὴ ἀγαθὴ.] 4
Σίγωνος Συριακοῦ ἢ Σπανοῦ < ξ'. πεπέρως λευκοῦ < μ'.
ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος < μ'. ὀπίου, μανδραγόρου

Falerno per saccum non excolato affuso, sit autem vini
mensura cyathorum trium. Haec omnia in fictili vase per-
mixta ad prunas calefacimus, diligenter moventes, ne quid
ex medicamento subsidat, calefactum vero in ipsis accessio-
nibus bibendum dato, itemque sequentibus duobus diebus.
Oportet autem diem unam ante cibum differre et reliquis
diebus prandio solo uti, in coque assumere cibum qui facile
confici potest.

[Colica Sigonis, qua usus est Valens, facit in summis
doloribus. Dat nucis Ponticae magnitudine, ex aquae cali-
dae cyathis tribus, et confestim minuit dolores, et maxime
si pruritus per totum corpus fiat. Facit et ad inveteratos
splenicos et ad volvulosas affectiones. Facit hepaticis et ad
febres per circuitum repetentes, ac vulvae strangulatus et
vesicae affectus. Est et arteriaca bona.] 4 Sinonis Syriaci
aut Hispani 3 lx, piperis albi 3 xl, seminis hyoscyami albi
3 xl, opii, corticis mandragorae, utriusque 3 x, croci 3 vj,

Ed. Chart. III. [614.]

Ed. Bas. II. (299. 300.)

φλοιού ἀνά < ι'. κρόκου < στ'. μέλιτος ἐφθού εἰς ἀνάληψιν ὅσον ἔφαρκεῖ, πόσον χρηθιδόναι μεμνηνται. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει οὕτω. 4 σίνωνος Σπανοῦ < ξ'. πεπέρειως λευκοῦ, ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος ἀνά < μ'. κέρατος ἐλαφίου κεκαυμένου, ὀπίου ἀνά < κ'. μανδρα(3ου)γόρου φλοιοῦ < ι'. κρόκου < στ'. μέλιτος αὐταρκείας. ἡ τοῦ Αἰγγωνος κωλική διὰ ψυχροῦ δεδομένη παραχρημα λύνει τοὺς πόνους. 4 ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος < κ'. ὀπίου, δανύκου Κρητικοῦ σπέρματος ἀνά < ι'. πετροσελίνου < στ'. κρόκου, ναρδοστάχου, πυρέθρου ἀνά < δ'. εὐφορβίου, ὀποβαλσάμου, κινναμώμου ἀνά < β'. ἀναλαμβάνει μελιτι ἐφθῶ καὶ δίδου κυάμου Αἰγυπτίου τὸ μέγεθος μεθ' ὕδατος χλιαροῦ ἢ ψυχροῦ κυάθων γ'. ἐν τοῖς παροξυσμοῖς ἀνώδυνος κωλική ἢ ἐχρήσατο Κάσσιος. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐντὸς διαθέσεις τὸ φάρμακον σφοδρὰ καλόν. 4 ἀνίσου, νάρδου Συριακῆς, μυρρῆς ἀνά < η'. πεπέρειως λευκοῦ καὶ μακροῦ ἀνά < ιβ'. σισυλίου σπέρματος < στ'. ὀπίου τὸ ἴσον, κρόκου, καστορίου, πετροσελίνου, σχοίνου ἄνθους ἀνά < δ'. μέλιτος

mellis cocti quod satis est his excipiendis. Quantitas exhibitionis ostensa est. Alia exemplaria sic habent. 4 Sinonis Hispani ℥ lx, piperis albi, seminis hyoscyami albi, utriusque ℥ xl, cornu cervi usti, opii, utriusque ℥ xx, corticis mandragorae ℥ x, croci ℥ vj, mellis quod sufficit. *Confectio Lingonis colica, data ex frigida, statim solvit dolores.* 4 Seminis hyoscyami albi ℥ xx, opii, seminis dauci Cretici, utriusque ℥ x, petroselini ℥ vj, croci, spinæ nardi, pyrethri, singulorum ℥ iij, euphorbiæ, opobalsami, cinnamomi singulorum ℥ ij, excipe melle cocto, et exhibe fabæ Aegyptiæ magnitudine cum aquae tepidae aut frigidae cyath. iij in accessionibus. *Colica sedans dolorem, quæ usus est Cassius.* Facit et ad internorum affectus, medicamentum est valde bonum. 4 Anisi, nardi Syriacæ, myrrhæ, singulorum ℥ viij, piperis albi et longi, utriusque ℥ xij, seminis felleos ℥ vj, opii tantundem, croci, castorii, petroselini, floris junci odorati singulorum ℥ iij, mellis Attici cocti

Ed. Chart. XIII. [614.]

Ed. Bas. II. (300.)

Ἀττικοῦ ἀφειψημένου ὅσον ἔξαρκεῖ, ἡ δόσις καρύον Ποντικοῦ τὸ μέγεθος. ἡ Λευκίου ἀνώδυνος κωλική παραχρῆμα λύει τοὺς πόνους, ἐπιγράφεται δὲ Σικελική. 24 σμύρνης, ὑόσκυ-
άμου χυλοῦ, ὀπίου ἀνὰ < ἡ. μανδραγόρου ῥίζης, πεπέρειως
λευκοῦ, κρόκου, λιβάνου ἀνὰ < ι. ἀναλαμβάνει μέλιτι καὶ
δίδου Αἰγυπτίας κυάμον τὸ μέγεθος, δι' ὕδατος θερμοῦ
κυάθων τριῶν εἰς νύκτα.

[Εὐσχημον τοῦ σπάδοντος ἐπιγραφομένη ἀνώδυνος
κωλική, πίνεται δὲ ἐπὶ ἡμέρας λ.] 24 Κράμβης ἀγρίας σπέρ-
ματος, φοῦ, κινναμώμου, ἱριῶς Ἰλλυρικῆς, ἀκόρου, ἀσάρου,
ὀποπανακός, θμύρνης, νάρδου Ἰνδικῆς, ὀπίου, κόστου, μαν-
δραγόρου χυλοῦ, καστορίδου ἀνὰ < στ. τῶν τριῶν πεπέρειων,
μήνου, δαύκον Κρητικοῦ σπέρματος ἐπτισμένου ἀνὰ < ιβ.
στοιχάδος, κωνίου σπέρματος ἀνὰ < ἡ. ἀναλαμβάνει μέλιτι
ἐφ' ὃ καὶ δίδου κυάμου Αἰγυπτίου τὸ μέγεθος, ἀπυρέτοις
μετ' οἶνομέλιτος κικραμένου κυάθων δ, πυρέττουσι μεθ'
ὕδρομέλιτος. ταύτη καὶ ἐνέματι ἐχρήσατο λαμβάνων τοῦ φαρ-
μάκου καρίου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος καὶ τήλειως ἀφειψήματι

quod satis est. Datur Ponticae nucis magnitudine. *Colica se-*
dans dolorem Lucii, confestim eximit dolores et inscribi-
tur Sicula. 24 Myrrhae, succi hyoscyami, opii, singulo-
rum 3 viij, radicis mandragorae, piperis albi, croci, thuris,
singulorum 3 x, excipe melle, et praebe fabae Aegyptiae
magnitudinem ex aquae calidae cyathis tribus ad noctem.

[*Colica sedans dolorem Eufchemo Spadoni inscripta,*
bibitur in dies triginta.] 24 Seminis brassicae silvestris, phu,
cinnamomi, iridis Illyricae, acori, asari, opopanae, myr-
rhae, nardi Indicae, opii, costi, succi mandragorae, castorii,
singulorum 3 vj, trium piperis generum, mei, seminis dauci
Cretici decorticati, singulorum 3 xij, stoechadis, seminis
cicutae, singulorum viij, excipe melle cocto, ac praebe fa-
bae Aegyptiae magnitudinem febre carentibus cum vihi
mulsi diluti cyathis iij, febrientibus cum aqua mulsa. Haec
etiam in infusis utebatur, nucis Ponticae magnitudine, cum
foenigraeci decocto cyathorum quatuor et oleo cui ruta

Ed. Chart. XIII. [614. 615.]

Ed. Bal. II. (300.)

κνάθους δ', ελαίου ἐναφεισμένου, πηγάνου κνάθους δ'. πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις ἢ τοῦ Βρενίτου. Ὑ κρίκου, ὀπίου, ὀπο-
πανάκος, σμύρνης, ἱριως, ἀκόρου, μανδραγόρου, ἀσάρου, κό-
στου, νάρδου Ἰνδικῆς, δαύκου Κρητικοῦ, μήου ἀνὰ < στ'.
πεπέρειας λευκοῦ καὶ μακροῦ, γεντιανῆς, στοιχάδος, κασσίας,
φοῦ Ποντικοῦ ἀνὰ < ἡ. μέλιτι ἀναλαμβάνει.

Κεφ. ε'. [Περὶ δυσεντερικῶν.] Περὶ τῶν δυσεντερικῶν
ὅσα ἐγγῶσθαι δεῖ καθόλου, λέλεκται μὲν ἤδη δηλονότι καὶ
τοῖς τῆς θεραπευτικῆς [615] μεθόδου γραμμασί, εἴρηται
δὲ καὶ νῦν ἐν τῷ περὶ τῶν ἥπατικῶν λόγῳ. κατάλοιπον οὖν
ἐστὶ περὶ τῶν ὄντως δυσεντερικῶν διελθεῖν, ἐφ' ὧν οὔτε
τὸ ἥπαρ πέπονθεν, οὔτε ἄλλη τις διάθεσις παρὰ τὴν τῶν
ἐντέρων ἑλκωσιν, ἥτοι ψιλὴν ἢ μετὰ σπηιδόνοσ τινὸς γενο-
μένην, ἣν ὀνομάζουσιν οἱ ἱατροὶ συνηθῶς νομήν. ὅσα τοί-
νυν καὶ πρὸς τὰς τοιαύτας διαθέσεις εἰσὶ χρήσιμα φάρμακα,
πειρὰν ἤδη δεδοκότα συχνήν, ταῦτ' ἐξ ἀρχῆς υπογραφῆσεται.

[Τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα πρὸς δυσεντερίαν.]

Πότημα πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ αἱμοπτυϊκοὺς. Ὑ ρόδων

incocta est item cyathorum quatuor. *Ad eosdem affectus
confectio Breniti.* Ὑ Croci, opii, opopanax, myrrhae,
iridis, acori, mandragorae, asari, costii, nardi Indicae, dauci
Cretici, mei, singulorum 3 vj, piperis albi et longi, gentia-
nae, stoechadis, cassiae, phu Pontici, singulorum drachmas
octo, excipe melle.

Cap. V. [De dysentericis.] De dysentericis equidem
quae in universum nosse oportet jam ante dictum est, tum
in curandi methodi libris, tum etiam nunc in sermone de
hepaticis habito. Reliquum est igitur de vere dysentericis
agere, in quibus neque hepar affectum est, neque aliqua affe-
ctio est, praeter intestinorum ulcerationem aut nudam aut
cum putrefactione aliqua obortam, quam medici consueto
vocabulo nomen appellant. Quaecunque igitur ad tales affe-
ctiones commoda sunt medicamenta et jam frequenti experi-
mento cognita, ea in principio subscribentur.

[Quae ab Andromacho ad dysenteriam scripta sunt.]

Potio ad dysentericos et haemoptoicos. Ὑ Floris rosarum,

Ed. Chart. XIII. [615.]

Ed. Bal. II. (300.)

ἄνθους, ὀπίου, ἀκακίας, κόμμιος ἀνὰ < γ'. βαλανστίον ἴσον, ὑπόκυστιδος χυλοῦ ἴσον, κηκίδων < β'. ἀρνογλώσσου σπέρματος ἴσον καὶ τοῦ χυλοῦ ἴσον, λυκίου Ἰνδικοῦ < α'. ῥόδων χυλοῦ < α'. ποίει τροχίσκους ἀνὰ < α'. χρῶ ποικίλως. πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακοὺς ἢ διὰ τῶν ὀπωρῶν. ῥοιαὶ ὀλόκληροι κ'. μῆλα πυθῶνια κ'. ὀρόβων ξέστης α'. προύμνων ἀγρίων ξέσται β'. οὔων Ἐφεισινῶν ξέσται β'. ῥοῦ Συριακοῦ ξέσται γ'. ἅπιοι Τερεντιανοὶ κ'. μῆλα ἐν ἄλλῳ πυθῶνια κεστιανὰ λ'. κεράτια μ'. μύρτων μελάνων ξέσται γ'. γλεύκους Ἀμιναίου ἀφειψημένου ἐς τὸ γ'. ξέσται μῆ. ἔψι ὁμοῦ ἕως σχῆ μελιτος πάχος, ἀπόθου ἐν ὀστρακίνῳ.

[Ἄλλη ἢ διὰ τῶν ὀπωρῶν πρὸς τὰ αὐτὰ, στόμαχον ἀνατετραμμένον ἀναλαμβάνει καὶ ἔξωθεν ἐπιτίθεται.] ῥοιαὶ ε'. πυθῶνια κ'. μῆλα ὀρβικουλάτα ιε'. οὔων ξέσται β'. μεσπίλων ξέστης α'. βαλάνων ξέστης α'. ῥοῦ Συριακοῦ ξέστης α'. βάτου δισμίδιον χειροπληθές, μύρτων μελάνων ξέστης α'. φοίνικας πατητοὺς λ'. γιγάρτων ξηρῶν ξέστου δ'. κοκκυμήλων ἀγρίων ξέστης α'. κεράτια μεγάλα ι'. οἰνάνθης γο στ'.

opii, acaciae, gummi, singulorum 3 iiij, balauftii tantundem; succi hypocystidis tantundem, gallarum 3 ij, seminis plantaginis tantundem et succi ejus tantundem, lycii Indici 3 j, succi rosarum 3 j, fac pastillos drachmae unius. Utere varie. *Ad dysentericos et coeliacos, confectio ex fructibus.* 24 Mala punica integra xx, mala cotonea viginti, ervi sextar. j, prunorum silvestrium sextar. ij, sorborum Ephesinorum sextar. ij, rhois Syriaci sextar. iiij, pyra Terentiana viginti, in alio mala cestiana triginta, siliquas xl, baccarum myrti nigrarum sextar. iiij, musti Aminaei ad tertias decocti sextarios xlvij, coquito simul ad mellis spissitudinem et in figulino reponito.

[*Alia ex fructibus ad eadem, stomachum subversum restituit, imponitur etiam forinfecus.*] 24 Mala punica x, cotonea viginti, mala orbiculata xv, sorborum sextarios ij, mespilorum sextar. j, glandium sextar. j, rhois Syriaci sextar. j, rubi fasciculum manipularem, baccarum myrti nigrarum sextarium unum, palmas passas triginta, acinorum aridorum sextarium dimidium, prunorum silvestrium

Ed. Chart. XIII. [615.]

Ed. Bas. II. (500.)

κράνων ξίστης α'. μηλοκίτριά ε'. γλυκίος Κρητικοῦ ξι. ιστ'.
 ἔψε ὁμοῦ, ἀποτίθισο ἐν ὑέλῳ, χρῶ ὥς τῇ προτέρᾳ.

[Πρὸς δυσεντερικοὺς ἢ χρῶμαι.] 24 Κηκίδος, ἐρείκης
 καρποῦ, ὀπίου ἀνὰ < δ'. μεθ' ὕδατος ἀνάπλαττε τροχίσκους
 δυοβολιαίους, δίδου ἐν ὕδατι ἢ οἶνῳ. πρὸς δυσεντερικοὺς τὸ
 Κλειδίον. 24 νάρδον, κρόκον ἀνὰ < η'. ἀλόης < δ'. ἐγὼ
 < β'. λιβάνου < β'. ἀκακίας < δ'. σμύρνης < δ'. ὑποκυ-
 στίδος χυλοῦ < δ'. οἱ δὲ < στ'. ῥόδων ξηρῶν < δ'. λυκίου
 Ἰνδικοῦ < δ'. τραγακάνθης < δ'. ὀπίου < δ'. οἱ δὲ < α'.
 ὀβολοὺς δύο, πεπέρειως < β'. οἱ δὲ καὶ ἱριως < β'. ὕδωρ.
 τινὲς καὶ κινναμώμου < β' S''. κηκίδος < β'. ἀνάπλαττε
 τροχίσκους ἐν ὕδατι δυοβολιαίους, δίδου σὺν μυρτίτῃ. πρὸς
 δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακοὺς ὁ τοῦ Βηριτίου. 24 νάρδον,
 κρόκον ἀνὰ < β'. σμύρνης, ὑποκυστιδος χυλοῦ, ἀλόης, ὀπίου,
 τραγακάνθης, λυκίου Ἰνδικοῦ, κηκίδος, ἀνίσου, ἀκακίας, πε-
 πέρειως, ῥήου Ποντικοῦ ἀνὰ < α'. τὴν τραγάκανθαν οἶτῳ
 βρέχε καὶ τὰ λοιπὰ λεία συγκατάμισγε καὶ ἀνάπλασσε τρο-

sextar. j, siliquas magnas x, oenanthes sexuncem, cornorum
 sextar. j, mala citria v, passi Cretici sextar. xvj, coquito si-
 mul et reponito in vitro; utere ut priore.

[*Ad dysentericos, qua utor.*] 24 Gallae, fructus eri-
 cae, opii, singulorum 3 iiij, cum aqua redigito in pastillos
 duorum obolorum. Dato ex aqua aut vino. *Ad dysentericos*
Clidion 24 Nardi, croci, utriusque 3 viij, aloës 3 iiij, ego
 3 ij, thuris 3 ij, acaciae 3 iiij, myrrhae 3 iiij, succi hypo-
 cystidis 3 iiij, alii 3 vj, rosarum siccarum 3 iiij, lycii Indici
 3 iiij, tragacanthae 3 iiij, opii 3 iiij, alii 3 j, obolos ij,
 piperis 3 ij, alii etiam iridis 3 ij, excipe aqua, quidam
 etiam cinnamomi 3 ij et dimidiam, gallae 3 ij, fac pastillos
 in aqua obolorum duorum ponderis. Exhibe cum vino myr-
 teo. *Ad dysentericos et coeliacos, pastillus Berytii.* 24
 Nardi, croci, utriusque 3 ij, myrrhae, succi hypocyttidis,
 aloës, opii, tragacanthae, lycii Indici, gallae, anisi, acaciae,
 piperis, rhu Pontici, singulorum 3 j, tragacantham in vino
 macerato et reliqua trita commisceto, pastillosque 3 j for-

Ed. Chart. XIII. [615. 616.]

Ed. Bas. II. (300.)

χίσκους ἀνὰ < α'. καὶ δίδου μετ' οἶνον. πρὸς δυσεντερικοὺς τὸ Κλειδίον. ὧ ἀκακίας < κέ. μηκωνίου < κβ'. ὑοσκυάμου σπέρματος < νστ'. μύρτων κεκομμένων < ρξ'. ῥοῦ Συριακοῦ < ο'. καὶ τοῦ χυλοῦ < β' S''. λιβάνου < οί'. πάντα φρύξας λείπει καὶ ἀναλάμβανε οἶνω μέλανι, ἡ τελεία δόσις < α'. πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακοὺς. ὧ οἶνον Φαλιρείου ξέστας ἔξ, μέλιτος Ἀττικοῦ λίτρας ἔξ, ὁμοῦ ἐψήσας ἄχρις ἂν αὐτάρκως συστραφῇ χρῶ, δίδου πλήρεις κοχλιάριον ἐκλείχειν.

[616] [Πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ πάντα τὰ ἐντὸς τροχίσκος παρ' Εὐδήμου πρεσβυτέρου.] ὧ Κρόκον, κασσίας σύριγγος ἀνὰ < β'. νάρδου < α'. σμύρνης, στυπτηρίας, ὁποῦ μήκωνος ἀνὰ < β'. σὺν ὕδατι ἀνάπλασσε τροχίσκους, δίδου δυσεντερικοῖς σὺν οἶνον κυάθοις δύο, πυρέσσουσιν ἐν ὕδατι, ἥπατικοῖς καὶ περιπνευμονικοῖς σὺν ὕδρομέλιτι, πλευριτικοῖς καὶ βηχικοῖς ὁμοίως. ἄλλο πρὸς δυσεντερικοὺς. ὧ μαράθρου σπέρματος, ἀνίσου, σιλίνου σπέρματος, σιδίων ἀνὰ < δ'. ὀπίου < β'. ὕδατι ποιεῖ τροχίσκους δυοβολιαίους καὶ δίδου μεθ' ὕδατος ἓνα.

mato, atque ipsos ex vino dato. *Clidion ad dysentericos.* ὧ Acaciae 3 xxv, succi papaveris 3 xxiij, seminis hyoscyami 3 lvj, baccarum myrti tusarum 3 clx, rhois Syriaci 3 lxx et succi ejus 3 ij et dimidiam, thuris 3 lxxv, omnia torrefacta terito et vino nigro excipito. Datur ad summum 3 j. *Ad dysentericos et coeliacos.* ὧ Vini Falerni sextarios vj, mellis Attici lib. vj, coquito simul ad multam spissitudinem, utere pleno cochleari, ad delingendum dato.

[*Ad dysentericos et omnia interna vitia pastillus ab Eudemo seniore.*] ὧ Croci, cassiae fistulae, utriusque 3 ij, nardi 3 j, myrrhae, aluminis, succi papaveris, singulorum 3 ij, cum aqua pastillos formato, et dysentericis ex vini cyathis duobus dato, febrientibus ex aqua, hepaticis et peripneumonicis ex aqua mulsa. Ita etiam pleuriticis et tussientibus. *Aliud ad dysentericos.* ὧ Seminis foeniculi, anisi, seminis apii, malicorii, singulorum 3 iiij, opii 3 ij, cum aqua redige in pastillos duorum obolorum. Dato unum ex aqua.

Ed. Chart. XIII. [616.]

Ed. Bas. II. (301.)

(301) [Πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακοὺς ἐκ τῶν Ἀντιπάτρου.] ʒ Πιπέριως μέλανος ʒ δ'. κηκίδος ʒ δ'. σμύρνης ʒ β'. κρόκου ʒ β'. νάρδου ʒ α'. λυκίου ʒ α'. ὑποκυστίδος χυλοῦ, ἀκακίας, ῥινήματος λωτοῦ, κόμμεως ἀνὰ ʒ β'. ὀπίου, ἀλόης, ἀνίσου ἀνὰ ʒ α'. ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα ʒ β'. βάτου χυλοῦ ἀναλαβὼν χρῶ.

[Πρὸς δυσεντερικοὺς, κοιλιακοὺς, αἱμοπτυϊκοὺς, παρὰ Κορνηλίου ἱατροῦ.] ʒ Σμύρνης, λιβάνου, ἀλόης, κρόκου, ὀπίου, ῥοῦ Συριακοῦ καὶ τοῦ βυρσοδεψικοῦ, λυκίου Ἰνδικοῦ, ἀκακίας, σιδίων, ὑποκυστίδος χυλοῦ, κηκίδος, βαλαυστίων, ἑκάστου τὸ ἴσον. ποιεῖ τροχίσκους τριωβολιαίους εἰς νύκτα, ἀπυρέτοις ἐν οἴνῳ, πυρέσσουσιν ἐν ψυχρῷ.

[Ἄλλο πρὸς δυσεντερικοὺς Οὐάλεντος.] ʒ Μυρίκης καρποῦ, ῥοῦ Συριακοῦ, ὀπίου, πετροσελίνου ἴσον· ἑκάστον φῶξας καὶ λιὰ ποιήσας, σὺν ὕδατι ποιεῖ τροχίσκους κυμαίους. εἰς νύκτα δίδου πυρέσσουσιν σὺν θερμῷ ὕδατι, ἀπυρέτοις ἐν ψυχρῷ.

[Πρὸς δυσεντερικοὺς ἐκ τῶν Λουκίου.] ʒ Στύρακος

[*Ad dysentericos et coeliacos, ex libris Antipatri.*] ʒ Piperis nigri ʒ iiij, gallae ʒ iiij, myrrhae ʒ ij, croci ʒ ij, nardi ʒ j, lycii ʒ j, succi hypocystidis, acaciae, ramentorum loti, gummi, singulorum ʒ ij, opii, aloës, anisi, singulorum ʒ j, rhois obsoniorum drachmas duas, excipe succo rubi et utere.

[*Ad dysentericos, coeliacos et haemoptoicos, e Cornelio medico.*] ʒ Myrrhae, thuris, aloës, croci, opii, rhois Syriacae et coriariae, lycii Indici, acaciae, malicorii, succi hypocystidis, gallae, balaustiorum, singulorum par pondus, in pastillos cogito, et ad noctem febre carentibus ex vino, febricitantibus ex frigida dato.

[*Aliud ad dysentericos, Valentis.*] ʒ Myricae fructus, rhois Syriacae, opii, petroselini, singulorum par pondus, torreto ac terito, et cum aqua in pastillos reducito magnitudine fabae. Da in noctem febricitantibus ex aqua calida, non febrientibus ex frigida.

[*Ad dysentericos ex scriptis Lucii.*] ʒ Styracis ʒ ij,

Ed. Chart. XIII. [616.]

Ed. Bas. II. (301.)

◁ β'. ὀπίου, κρόκου, ἀκακίας, κηκίδος, μυρίκης καρποῦ ἀνὰ
◁ α'. ὕδατι ἀναπλάσσει τροχίσκους, καὶ δίδου ἡλίκον κύ-
αμον Αἰγύπτιον σὺν οἴνῳ.

[Πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ αἱμοπτυϊκοὺς, ὥστε πρώτη
πόσει κατασχεῖν τὴν ῥύσιν.] 4 Κοχλιῶν πεκαυμένων ◁ ιβ'.
κέρατος ἐλαφείου πεκαυμένου ◁ η'. ὀβολοὺς β'. μύρτων με-
λάνων ◁ ιε'. ὀπίου πεφωγμένου ◁ ε'. ὀβολοὺς β'. κηκίδος
πεφωγμένης ◁ ε'. ὀβολοὺς β'. οἰνάνθης ◁ στ'. ὑποκυστίδος
χυλοῦ ◁ ε'. ὀβολοὺς β'. μανδραγόρου ῥίζης ◁ ιβ'. ῥοῦ χυ-
λοῦ, γῆς ἀστέρος ἀνὰ ◁ ιβ'. ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα ◁ δ'.
σιδίων πεφωγμένων ◁ ζ'. λιβάνου ◁ η'. πίτυος φλοιοῦ πε-
φωγμένου ◁ στ'. σιλίνου σπέρματος ◁ ιδ'. ὑοσκυάμου πεφω-
γμένου ◁ ι'. ῥοῦ σκυτοδεψικοῦ ζε. β'. ἀκακίας πεφωγμένης
◁ ε'. ὀβολοὺς β'. οἶνον μέλανος, ὥστε ἐψησαι τὸν ῥοῦν,
ὥς παχύτατον χυλὸν γενέσθαι. ἔψε μὲν οὖν σὺν τῷ οἴνῳ
καὶ οὕτω διηθήσας ἀναλάβανε ἀναπλάσσωσιν τῷ χυλῷ καὶ
ποίει τροχίσκους ἀνὰ ◁ α'. καὶ τριώβολον καὶ ὀβολοὺς β'.
δίδου πρὸς ἕξιν, πυρέσσουσι μὲν μεθ' ὕδατος θερμοῦ κυ-
άθων γ'. ἀπυρέτοις δὲ μετ' οἶνου κυάθων β'. ἐν ἄλλοις τοῦ

opii, croci, acaciae, gallae, fructus myricae, singulorum
3 j, cum aqua pastillos facito, ac dato fabae Aegyptiae
magnitudinem cum vino.

[Ad dysentericos et haemoptoicos, statim a prima po-
tione cohibet fluxum] 4 Cochlearum ustrarum 3 xij, cornu
cervi usti drachmas viij, obol. ij, baccarum myrti nigrarum
3 xv, opii torrefacti drachm. v, obol. ij, gallae tostae 3 v,
obol. ij, oenanthes 3 vj, succi hypostidis 3 v, obol. ij, ra-
dicis mandragorae 3 xij, succi rhois, terrae asteris, utrius-
que 3 xij, rhois culinarii 3 iiij, malicorii tosti 3 viij, thuris
3 viij, corticis pinus torrefacti 3 vj, seminis apii 3 xiiij,
hyoscyami tosti 3 x, rhois coriarii sextarios ij, acaciae
tostae 3 v, obol. ii, vini nigri, quo rhus coquatur, ut cras-
sissimus succus fiat. Coquito itaque eum vino, atque ita co-
lato, et cum succo reliqua subacta in pastillos drachmales et
triobolares ac diobolares cogito et pro habitu exhibeto, fe-
briecitantibus cum aquae calidae cyathis iiij, non febrientibus

Ed. Chart. XIII. [616, 617.]

Ed. Bas. II. (301.)

ἐλαφίου κέρατος < στ'. ὀβολοὶ β'. καὶ τῆς κηκίδος < ζ'.
ὀβολοὶ β'. καὶ τοῦ χυλοῦ τῆς ὑποκυστίδος < ζ'. ὀβολοὶ β'.
καὶ τῆς ἀκακίας ἴσον.

[617] [Πρὸς δυσεντερικοὺς Φλαβίου τοῦ πύκτου.] 4
Μύρτων ξηρῶν κεκομμένων ξε. α'. ῥόδων ξηρῶν κεκομμένων
ξε. δ'. μάγματος μαλαβάθρου < β'. ἀρκευθίδων < λ'. ἀπίων
ξηρῶν κεκομμένων ξε. α'. πίτυος φλοιοῦ < ιβ'. σμύρνης
< α'. κηκίδας ε'. κεράτων κεκομμένων ξε. α'. ἡ τελεία δό-
σις < η'. δίδου ξηρὸν σὺν οἶνῳ κεκραμένῳ, τὰ δὲ ἀδρομερῇ
φοίνιξι λιπαροῖς ἀναλαμβάνων δίδου. πρὸς κδιλιακοὺς, ὥστε
παραχρῆμα ἰστέαν. 4 μυρίκης καρποῦ < δ'. ῥοῦ ἐδωδίου
< δ'. μύρτων μελάνων < δ'. ἀκακίας < β'. μηκωνίου < α'.
μήλων στύμματι ἀναλάβαντε καὶ τροχίσκους ποιεῖ ἀνὰ < α'.
καὶ χρω σὺν ὀπτοῦ ὡοῦ λεκίθῳ καὶ ὅταν δίδως πίνειν, ἔψε
βάτου ῥίζαν ἢ μυρσίνης ἢ μήλων Κυδωνίων τὸ ἀφέψημα,
τούτων δίδου ψυχρῶν κυάθους γ'. σὺν τῷ φαρμάκῳ. ποιεῖ
λιεντερικοῖς. πότημα πρὸς τὰ ἐντὸς ῥεύματα, ἔξωθεν ἐπιτι-

cum vini cyathis ij. In aliis exemplaribus cornu cervi drach.
sex oboli duo habentur et gallae drach. vij, oboli duo et succi
hypoosylidis 3 septem et oboli ij et acaciae tantundem.

[*Ad dysentericos Flavii pugilis.*] 4 Baccarum myrti
aridarum tusarum sextarium unum, rosarum siccarum tu-
sarum sextarium dimidium, saecis malabathri drach. duas,
baccarum juniperi drach. triginta, pyrorum aridorum tuso-
rum sextarium j, corticis pinus 3 xij, myrrhae 3 j, gallas 4,
siliquarum tusarum sextarium unum. Dantur ad summum
drach. viij. Dato aridum cum vino diluto. Quae vero cras-
siora sunt, palmulis pinguibus excepta exhibeto. *Ad coe-
liacos, sistit fluorem confestim.* 4 Fructus myricae 3 iv,
rhois cibarii 3 iv, baccarum myrti nigrarum 3 iv, acaciae
3 ij, succi papaveris 3 j, excipe malorum spissamento, et
fac pastillos drachmae ponderis, ac utere cum ovi assati
vitello. Ubi vero bibendum dare volueris, radicem rubi aut
myrtum aut mala cotonea coquito, atque decoctum horum
frigidum cyathorum iij mensura cum medicamento dato.
Facit et lientericis. *Potio ad internos fluores, foris etiam*

Ed. Chart. XIII. [617.]

Ed. Bas. II. (301.)

Θέμενον σὺν μέλιτι ἐφθῶ, ποιῇ. ἂ σιλίνου σπέρματος < δ'. ὑοσκυάμου σπέρματος < δ'. ἀνίσου < β'. ὑποκυστίδος χυλοῦ < α' S'. ῥόδων σπέρματος < α' S'. ὀποῦ μήκωνος < α'. σμύρνης < α'. προκομάγματος < α'. σὺν ὕδατι δίδεται τριώβολον καὶ ὀβολοὶ δύο καὶ ὀβολὸς εἷς. πότημα πρὸς πᾶν ῥεῦμα καὶ ἐμπνευμάτωσιν, Λουκίου Ταρσέως. ἂ ἀνίσου, σιλίνου σπέρματος ἀνὰ < β'. ἀνήθου σπέρματος, δαύκου σπέρματος, τορδυλίου ἀνὰ < δ'. ὀπίου, ὑοσκυάμου σπέρματος ἀνὰ < α' S'. ὕδατι ἀναλαμβάνει καὶ οὕτω χρῶ. πότημα πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον σταλτικόν, ὡς Ἀπολλώνιος. ἂ κοραλλίου τριώβολον, λιβάνου ὀβολοῦ β'. ἀκακίας τριώβολον, βαλανστίου τριώβολον, κόμμιος ὀβολὸν α'. ὠμοῦ ὠοῦ τῶ λευκῷ ἀνάπλαττε, δίδου τοῦ παντός τὸ ἥμισυ πίνειν μεθ' ὕδατος κυάθων δ'.

[Ἐνέματα δυσεντερικοῖς ἀρμόττοντα.] Ἐνέματα δυσεντερικοῖς, τοῦ Ἰσιδώρου πρὸς τὰς γενομένας ἐλκώσεις ἐν ἀπενδυσμένῳ. ἂ χάριτος σπόδου < ε'. στυπτηρίας σχιστῆς < δ'. ἀρσενικοῦ < δ'. σανδαράχης < γ'. λιπίδος χαλκοῦ,

cum melle coctum impositum facit. ἂ Seminis apii, seminis hyoscyami, utriusque 3 iv, anisi 3 ij, succi hypocyllidis sesquidrachmam, seminis rosarum sesquidrachmam, succi papaveris 3 j, myrrhae 3 j, crocomagmatis 3 j. Dantur cum aqua obol. iij et duo et unus item. *Potio ad omnem fluxionem et inflationem Lucii Tarsensis.* ἂ Anisi, seminis apii, utriusque 3 ij, seminis anethi, seminis dauci, tordylii, singulorum 3 iv, opii, seminis hyoscyami, utriusque sesquidrach. excipe aqua atque ita utere. *Potio ad fluxum muliebrem sistendum, ut Apollonius.* ἂ Coralli obol. iij, thuris obol. ij, acaciae obol. iij, balauitii obol. iij, gummi obol. j, excipe ovi crudi candido, et dimidium totius cum aquae cyath. iij praebe.

[*Infusa dysentericis conferentia.*] *Infusum ad dysentericos, Isidori ad exulcerationes factas in intestino recto.* ἂ Cineris chartae drach. iij, aluminis scissi 3 iij, auripigmenti 3 iij, sandarachae 3 iij, squamae aeris, ompha-

Ed. Chart. XIII. [617.]

Ed. Bas. II. (301.)

ὀμφακίου ἀνὰ < γ'. κρόκου, ὁποῦ μήκωνος ἀνὰ < β'. ἀσβέ-
στου < ε'. λεία μίσγε καὶ ἀναλάμβανε οἶνω γλυκεῖ, γίνον-
ται τροχίσκοι ἀνὰ < γ' καὶ β' καὶ α'. ἡ χρῆσις ἀνίεται
οἶνω, αὐστηρῶ, ὡς γλοιοῦ πάχος, τούτῳ μίγνυται χυλὸς πι-
σάνης κυάθων β'. τούτῳ ἐγκλύζε τὸν πάσχοντα, λοιπὸν πρὸς
δύναμιν τοῦ χυλοῦ τῆς πισάνης καὶ τοῦ φαρμάκου. ἔνιμα
Φανστιανόν. 2. ἀρσενικοῦ < ιβ'. χάρτου κεκαυμένου < λ'.
σανδαράχης < στ'. ἀσβέστου < ι'. οἱ δὲ ιβ'. ἀνὰ πλάσσει τρο-
χίσκους ἀνὰ < δ'. ἀρνόγλώσσου χυλοῦ ἐνι ἐναφειημένων
στυμμάτων ἢ κράματος οἶνου κυάθους γ' ἢ ε'.

[Ἐνιμα ᾧ χρῶμαι τοῦ Ἀθηναίου, σύμφωναν Ἀρπο-
κρῆ, Μάγνῳ τῷ Φιλαδέλφῳ, καὶ Ἀριστολάῳ.] 2. Ὀμφακος
< στ'. στυπτηρίας σχιστῆς < στ'. ἀσβέστου, λεπίδος ἀνὰ
< στ'. ἀρσενικοῦ < η'. σανδαράχης < γ'. χάρτου κεκαυμέ-
νου < ι'. ἀναλάμβανε μυρτίτη καὶ γίνονται τροχίσκοι < δ'
ἢ γ'. ἐνι ἐν κράματι οἶνου κυάθους δ'. καὶ ὕδατος χλια-
ροῦ κυάθους β'. ὅτε δὲ σὺν ὕδατι ὀμβρίῳ. ἔνιμα ᾧ χρῶμαι.

℥ii, utriusque ℥ iij, croci, succi papaveris, utriusque ℥ ij,
calcis vivae ℥ v, trita misce et excipe vino dulci, ac forma
pastillos drachmarum trium et duarum, ac unius ponderis.
Ufus tempore vino austero diluantur ad strigmentitiam
crassitudinem, miscenturque succi ptisanæ cyathi duo. In-
fundito hæc simul aegrotο, ita ut tum de ptisanæ succo
tum de medicamento pro viribus ipsius sumas. *Infusum
Pausianum.* 2. Auripigmenti ℥ xij, chartæ ustæ ℥ xxx,
sandarachæ ℥ vj, calcis vivæ ℥ x, alii xij, cogito in pastil-
los ℥ iiij et cum plantaginis succo, in quo spissamenta in-
cocta sunt, infundito aut vino diluto cyathis iij aut sex.

[*Infusum quo utor, Athenæi, concordat Harpocræ,
Magno Philadelpho, Aristolæo.*] 2. Omphacii ℥ vj, alumi-
nis scissi ℥ vj, calcis vivæ, squamæ aeris, utriusque ℥ vj,
auripigmenti ℥ viij, sandarachæ ℥ iiij, chartæ ustæ ℥ xv,
cum vino myrteo pastillos ℥ iiij aut iij formato. Infunde
cum vini diluti cyathis iiij et aquæ tepidæ cyathis ij,
quandoque etiam cum aqua pluviali. *Infusum quo utor.*

Ed. Chart. XIII. [617. 618.]

Ed. Bas. II. (501.)

¶ χάρτου κεκαυμένου < λ'. ἀρσενικοῦ < ιβ'. κηκίδος < θ'.
 ἀσβέστου < ιστ'. ἀσφάλτου < ιστ'. θείου ἀπύρου < ιστ'.
 σανδαράχης < ιστ'. ἔνεμα ἄλλο ὡς Ἰδιος. ¶ χαλκοῦ κεκαυ-
 μένου < κδ'. ἀσβέστου, σχιστῆς ἀνὰ ἴσον, χάρτου κεκαυμέ-
 νου < λ'. [618] ἀρσενικοῦ < ιβ'. σανδαράχης < ιβ'. ἀνα-
 λάμβανε μυρτίτη ἢ ῥόδων ἀφειψήματι σὺν οἴνῳ αὐστηρῶ
 ἐψημένων εἰς τὸ ἥμισυ, ἐκθλιβε τὰ ῥόδα καὶ οὕτω συλλε-
 άνας ἀνάπλασσε καὶ τὰ αὐτὸ ἐνιε σὺν ὕδατι. ἔνεμα παρ'
 Εὐβούλου. ¶ λεπίδος χαλκοῦ < κ'. χάρτου κεκαυμένου < ιστ'.
 ἀσβέστου < στ'. ἀρσενικοῦ < η'. σανδαράχης < ιε'. ἀκακίας
 < ε'. ὀμφακίου < γ'. τρυγὸς κεκαυμένου < α'. οἴνῳ μυρ-
 τίτη ἀναλάμβανε καὶ ἐνιε κράματι θερμῶ. ἔνεμα Ἡρα. ¶
 χάρτου κεκαυμένου γο α'. ἀσβέστου γο δ'. καδμείας γο α'.
 ἀρσενικοῦ γο α'. τοῦ ξηρίου κοχλιάρια δύο, ἀφειψήματος μύρ-
 των ἢ μυρτίτου κνάθους δ'. τὴν ἀσβεστον σβέννυ χυλῶ ἀρ-
 νογλώσσουν. ἔνεμα τοῦ αὐτοῦ. ¶ σανδαράχης, ἀρσενικοῦ ἀνὰ
 < η'. ἀκακίας < δ'. ἀσβέστου < δ'. οἴνῳ αὐστηρῶ ἀνα-

¶ Chartae ὡσται 3 xxx, auripigmenti 3 xij, gallae 3 ix, cal-
 cis vivae 3 xvj, bituminis 3 xvj, sulfuris vivi 3 xvj, san-
 darachae 3 xvj. *Infusum aliud ut Idius.* ¶ Aeris ὡσται
 3 xxiiij, calcis vivae, aluminis scissi, utriusque tantundem,
 chartae ὡσται 3 xxx, auripigmenti drach. xij, sandarachae
 drach. xij, excipe vino myrteo aut rosarum decocto, quae
 cum vino austero ad dimidias coctae sint et expressae, at-
 que ita laevigatas forma in pastillos, eosque infunde cum
 aqua. *Infusum ab Eubulo.* ¶ Squamae aeris drach. xx,
 chartae ὡσται 3 xvj, calcis vivae 3 vj, auripigmenti 3 viij,
 sandarachae 3 xv, acaciae 3 v, omphacii 3 iiij, faecis vini
 ὡσται 3 j, excipe vino myrteo et infunde cum vino diluto
 calido. *Infusum Hetae.* ¶ Chartae ὡσται 3 j, calcis vivae
 3 β, cadmiae 3 j, auripigmenti 3 j, ex hoc arido cochlearia
 duo cum decocto baccarum myrti aut vino myrteo, cya-
 thorum iiij mensura infunde, calcem vero cum succo plan-
 taginis extingue. *Infusum aliud ejusdem.* ¶ Sandarachae,
 auripigmenti, utriusque 3 viij, acaciae 3 iiij, calcis vivae

Ed. Chart. XIII. [618.]

Ed. Bas. II. (302.)

λάμ(302)βανι ποιῶν τροχίσκους < γ'. ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν
 ἔλασσον, ἐν κράματι οἴνου ἔνιε. ἄλλο. 4 σανδαράχης < η'.
 ἀσβέστου προσφάτου < ι'. χάρτου κεκαυμένου < η'. οἱ δὲ
 < λ'. σιδίων, κηκίδων, ἀκακίας ἀνὰ < ι'. μαινίδων τεταρι-
 χευμένων ὅξει ἐπὶ ἡμέρας κα'. καὶ κεκαυμένων < γ'. ἀρσι-
 νικοῦ < ιστ'. καίονται δὲ μαινίδες ἐν χύτρᾳ ὠμῇ, καὶ οἱ μὲν
 ξηρῷ χρωῶνται, οἱ δὲ τροχίσκους μετὰ μύρτου ἀφειψήματος.
 εἰάν δὲ μὴ βραδύνῃ, προένιε πολυγόνου χυλῷ ἢ ἄλμῃ. ἐνέμα
 ᾧ χρωῶμαι προσφωνηθὲν ἄφθα. 4 ῥοῦ τοῦ ἐν Συρίᾳ, κη-
 κίδων κεκομμένων < ιε'. χάρτου κεκαυμένου ἴσον, φελλοῦ
 κεκαυμένου < ιε'. ἄρτου Ἀλεξανδρίνου ξηροῦ κεκαυμένου
 < ιε'. ἀρσινικοῦ < ι'. σανδαράχης < ι'. ἀκακίας < ι'. ψι-
 μυθίου < κ'. ἀσβέστου < ι'. λιθαργύρου < γ'. οἶνω πα-
 λαιῷ ἀναλάμβανε, ποιῶν τροχίσκους, τοὺς μὲν < β'. τοῖς
 δὲ < γ'. τοὺς δὲ < δ'. ἐγχυμάτιζε ἐν μὲν ἀρχῇ ἀρνογλώσ-
 σου χυλῷ ἢ πολυγόνου ἢ ἐλξίνης. εἰάν δὲ μὴ παρῇ τι τού-
 των, μεθ' ὕδατος· εἰάν δὲ ἀκμή εἴη καὶ ἰσχὺς τοῦ νοσήμα-

3 iij, excipe vino austero et coge pastillos 3 iij. In debili-
 bus vero minus cum vino diluto infunde. *Aliud.* 4 San-
 darachae 3j viij, calcis vivae recentis 3 x, chartae ustae
 3 viij, alii 3 xxx, malicorii, gallarum, acaciae, singu-
 lorum 3 v, maenarum aceto conditarum ad dies viginti-
 unum, ac ustarum 3 iij, auripigmenti 3 xvj, uruntur
 maenae in olla cruda, et aliqui arido medicamento utuntur,
 aliqui in pastillos cum myrti baccarum decocto cogunt. Si
 vero non moretur medicamentum retentum, ante ejus usum
 polygoni succum aut muriam infundito. *Infusum, quo utor,*
aphtha appellatum. 4 Rhois Syriaci, gallarum tusarum,
 utriusque 3 xv, chartae ustae tantundem, suberis usti 3 xv,
 panis Alexandrini sicci usti 3 xv, auripigmenti 3 x, sandarachae
 3 x, acaciae 3 v, cerussae 3 xx, calcis vivae 3 x, spumae argenti
 3 iij, excipe vino veteri et forma pastillos, alios duarum, alios
 trium, alios quatuor drachmarum pondere. In principio
 quidem in plantaginis aut sanguinariae aut helxines succo in-
 fundito, qui si non adsint, in aqua. Si vero vigor sit et mor-

Ed. Chart. XIII. [618.]

Ed. Bas. II. (302.)

τοῖς, ὅταν περιώδυνος εἴη, ἔνι μετὰ τήλειος ἀφεψήματος ἢ λινοσπέρμου. ἔαν δὲ παρακμὴ εἴη, μετὰ ἀφεψήματος μυρσί-
νης καὶ βάτου σὺν οἴνῳ ἐψημένων, ἐπὶ μὲν παίδων πλῆ-
θος κυάθων δύο, ἐπὶ δὲ γυναικῶν κυάθων γ'. ἐπὶ δὲ ἀν-
δρῶν κυάθων τεσσάρων. ἔνιμα ᾧ χρῶμαι τὸ Γεμέλλον. 2
ἀρσενικοῦ < η'. σανδαράχης < δ'. ἀσβέστου < η'. λεπίδος
χαλκοῦ < στ'. στυπτηρίας σχιστῆς ἴσον, ὀμφακίου < η'. λυ-
κίου Ἰνδικοῦ ἴσον, ὀποῦ μήκωνος < δ'. ὑποκυστιδος χυλοῦ
ἴσον, κρόκον < β'. ἐγὼ δὲ δ'. χάρτου κεκαυμένου < κ'. οἱ
δὲ < ιστ'. ἀναλάβανε οἴνῳ μυρτίτη, ποίει τροχίσκους ἀτὰ
< δ' καὶ γ'. ἔνι ἐν κράματι οἶνον. ἔνιμα τὸ παρ' Ἀγα-
θίου. 2 ἀρσενικοῦ < β'. σανδαράχης < ε'. ἀσβέστου < γ'.
χάρτου κεκαυμένου < δ'. ἔνι τοῦ φαρμάκου < γ'. μετὰ ἄλων
λείων < γ'. ἐν ὕδατι ψυχρῷ κυάθων ἕξ.

[Ἔνιμα πρὸς δυσεντερικοὺς ὡς Νικόστρατος, ᾧ Μέ-
ρανδρος ἐχρήσατο.] 2 Ἀσβέστου < α'. γύψου < η'. ἀκα-
κίας < β'. ὀμφακος < α'. στίμμιως < γ'. λιβάνου < α'. κη-

bus vehemens cum dolore, in foenigraeci aut seminis lini decocto infunde. In declinatione autem in decocto myrti et rubi, vino coctorum. In pueris cyathorum duorum copia, in foeminis trium, in viris quatuor. *Infusum, quo utor, Gemelli.* 2 Auripigmenti 3 viij, sandarachae 3 iiij, calcis vivae 3 octo, squamae aeris 3 vj, aluminis scissi tantundem, omphacii 3 viij, lycii Indici tantundem, succi papaveris 3 iiij, succi hypocyssidis tantundem, croci 3 ij, ego autem 3 iiij, chartae ustae 3 xx, aliqui 3 xvj, excipe vino myrtite, fac globulos quorum singuli sint 3 iiij et trium. Infunde cum vino diluto. *Infusum Agathii.* 2 Auripigmenti 3 ij, sandarachae 3 v, calcis vivae 3 iiij, chartae ustae 3 iiij, hujus medicamenti 3 iiij cum salis triti 3 iiij infundito in aquae frigidae cyathis vj.

[*Infusum Nicostrati ad dysentericos, quo Menander usus est.*] 2. Calcis vivae drach. j, gyphi drachmas octo, acaciae drachmas duas, omphacii drach. j, sibi drach. iiij, thuris drach. j, gullae drach. iiij, tragacanthae drachmas

Ed. Chart. XIII. [618. 619.]

Ed. Bas. II. (302.)

κίδος ζ δ. τραγακάνθης ζ β. οἶνω μυρτίτη ἀναλάμβανε τροχίσκους, ἀποτίθεται ἐν στεμφύλοις ξηροῖς ἵνα μὴ διαπνέῃ. ἔνυμα πρὸς δυσεντερικούς, παρὰ Θαμύρου. ζ ἀρσενικοῦ ζ β. σχιστῆς ζ β. καδμείας ἴσον, ἀσβέστου νεαρᾶς ζ α'. χάρτου κεκαυμένου ζ β. φιλλοῦ ἀπὸ κεραμίου οἶνου Φαλερίνου κεκαυμένου ζ ζ' S'. ἀναλάμβανε τροχίσκους, ἐψημάτι ἢ γλυκεῖ ἢ Σπανῶ πάλιν ἐφομένῳ παρὰ σοι. λειοτριβῶν δὲ τὸν τροχίσκον ἐνιὲ κοχλιάρια β'. τοῖς [619] δὲ λοιποῖς πρὸς δύναμιν μετὰ φακοῦ ἀφειψήματος. ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃς φακόν, βάτον καθέψῃσον σὺν ῥόδοις ξηροῖς καὶ χωρὶς μύρτα ἀφειψῇ μετὰ οἶνου αὐστηροῦ, μίσγε ἐκάστου κύαθον α'. ὅτε δὲ μετ' οἶνου κύαθων δ'. καὶ τοῦ ἀφειψήματος τοῦ βάτου κύαθους δύο. ποιεῖ δὲ καὶ πιτόμενον πρὸς δύναμιν μετὰ ψυχροῦ ὅσον κοχλιάριον ἔλαττον ἢ πλεόν. ἔνυμα, ὡς Δηλήτιος Ἐπάγαθος. ζ ἀρσενικοῦ ζ ιβ'. ὑποκυστίδος χυλοῦ ζ γ'. σανδαράχης ζ γ'. χάρτου κεκαυμένου ζ λ'. ἀσβέστου ζ κδ'. βαλανστίου ζ μη'. βαλαύστιον ἔψεται ἐν οἶνω αὐστηρῶ παλαιῷ, εἴτα τῷ ἀφειψήματι τρίβε τὰ λοιπὰ καὶ ἀνάπλαττε

drachmas duas cum vino myrteo cogito in pastillos. Reponuntur in vinaceis siccis, ne transpirent. *Infusum ad dysentericos Thamyræ.* ζ Auripigmenti drachmas duas, aluminis scissi drachmas duas, cadmiae tantundem, calcis vivae novae drachmam unam, chartae ustae drachmas duas, suberis ex dolio vini Falerni usli drachmas viij et dimidiam, cum sapa aut passo Hispano apud te recocto pastillos cogito. Caeterum pastillis rursus tritis cochlearia ij infundito. Reliquis pro viribus cum lenticulae decocto, si lenticula non adlit, rubum cum rosis aridis decoquito et seorsim myrti baccas cum vino austero coquito et utriusque cyathum unum misceto, quandoque vero vini austeri cyathos iiij et rubi decocti cyathos ij. Facit item in potu acceptum pro viribus ad cochlearii plus minusve mensuram ex frigida aqua. *Infusum, ut Deletius Epagathus.* ζ Auripigmenti ζ xij, succi hypocyssidis ζ iiij, sandarachae ζ iiij, chartae ustae ζ xxx, calcis vivae ζ xxiiij, balauftii ζ xlvij. Balauftium in vino veteri austero coquitur, deinde cum decocto reli-

Ed. Chart. XIII. [619.]

Ed. Bas. II. (502.)

τροχίσκους ἀνά < δ. τινὲς γο λέγουσιν, ἐν μύρτου καὶ φα-
κοῦ ἀφεψήματι.

[Τὰ ὑπὲρ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς δυσεντερι-
κοὺς, ὧν, ἔνια καὶ κοιλιακοῖς ἀρμόττει.] 24 Οἶνου μυρτίτου
ξ. γ'. ῥοῦ ἐρυθροῦ κοτύλην' α'. μέλιτος Ἀττικοῦ καθεψη-
μένου λίτραν α'. ἔψε τὸν ῥοῦν καὶ τὸν γλυκὺν κινῶν κλωσὴ
βάτου καὶ ὅταν τὸ τρίτον λειθῇ, ἔκθλιβε τὸ ὑγρὸν καὶ
τούτῳ ἐπιβαλὼν τὸ μέλι πάλιν ἔψε ἕως συστραφῇ καὶ δί-
δου μύστρον πρὸ τροφῆς. ἄλλο. 24 ῥοῦ Συριακοῦ, ἀλφίτου
πάλης, σταφίδος σὺν τοῖς γιγάρτοις < β'. ῥοιᾶς κελύφων
κεκομμένων καὶ σιτησμένων < α'. ἀναλάμβανε μέλιτι ἐφθῶ
καὶ δίδου μύστρον πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τρογὴν. ἀρτίσκος
κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς· ὧν ὠμὸν πρόσφατον τρήσας καὶ
κενώσας εἰς ἀγγεῖον, τούτῳ παραμέτρει ἐλαίου ὀμφακίνου
ἀγγεῖον ἓν, πεπέρως λευκοῦ λειοτάτου τὸ αὐτὸ, ῥοῦ Συ-
ριακοῦ λειοτάτου τὸ αὐτὸ, κικίδων λειοτάτων ὀμφακιτίδων
τὸ αὐτὸ, ἀλεύρων πυρίνων ἴσον, ἅπαντα φεράσας καὶ μα-

qua teruntur, formanturque pastilli drachmarum quatuor,
quidam unciae ponderis faciunt. Infunduntur autem ante
coenam in myrti baccarum et lenticulae decocto.

[Quae ab Asclepiade ad dysentericos scripta sunt, quo-
rum aliqua etiam coeliacis conveniunt. 24 Vini myrtitae sext.
ij, rhois rubri hemin. j, mellis Attici cocti lib. j, rhoem et vinum
coquito rubi ramulis movendo, et ubi tertia pars restiterit, li-
quorem exprimito, eique mel adjicito, ac rursus coquito, donec
spissetur. Datur mystrum ante cibum. Aliud. 24 Rhois Sy-
riaci, farinae polentae, uvae passae non exacinatae, singulo-
rum 3 ij, malicorii putaminis tusi et cribrati 3 i, excipe
melle cocto. Dato mystrum ante et post cibum. Pastillus
coeliacis et dysentericis. Ovum crudum recens perforato et
in vasculum evacuato et cum testa subscripta mensurato olei
omphacini testam ovi unam, piperis albi tenuissime triti
tantundem, rhois Syriaci tenuissime triti tantundem et gal-
larum omphacitidum tenuissime tritarum tantundem, farinae
tritici tantundem, omnia subacta et mollita in pastillos red-

Ed. Chart. XIII. [619.]

Ed. Bas. II. (302.)

λάξας, ἄρτίσκους ἀνάπλασσε καὶ τηγανίσας δίδου πρὸ τροφῆς. ἄλλο. τούτῳ ἴσμεν πολλοὺς χρησαμένους καὶ τῆς νόσου ἀπαλλαγέντας. 24 κηκίδων λειοτάτων κοχλιάριον, πεπέρικως λευκοῦ, ῥοῦ ἐρυθροῦ, σιδίων λειοτάτων, ἐκάστου ἴσον, ἅπαντα μαλάξας, ἀνάλαμβανε ὠοῦ λεκίθω καὶ βαλὼν εἰς ῥοιᾶς κινώματα καὶ τὸ στόμιον στέατι περιπλάσας, ὅπτα ἐπ' ἀνθράκων, ἔπειτα τὴν ῥοιᾶν ἀποκαθάρας, δίδου κοχλιάριον ἐν φαγεῖν. καταπότια κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς. 24 κηκίδων ὀμφακιδίων ἀτρήτων 4 δ. ὀπίου Σπανοῦ 4 β. πετροσελίνου 4 α'. ἀναλάμβανε ὕδατι, ποίει καταπότια καὶ δίδου ἐριβίνθου τὸ μέγεθος παραμετρῶν τῇ δυνάμει. ἄλλο Ἀσπασίου φάρμακον γενναῖον. 24 πετροσελίνου, ἐρείκης καρποῦ, ῥοῦ Συριακοῦ, ὀπίου ἀνὰ 4 β. μύρτων ἀφειψήματι ποίει καταπότια καὶ δίδου καθὰ προεῖρηται.

[Τροχίσκος ἀνώδυνος, κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς καὶ πίνεται καὶ ἐνίεται. ἔστι δ' ὅτε αὐτῷ καὶ καταπλάσματι χρώμεθα, ἀναλαμβάνοντες μέλιτι ἐφθῶ.] 24 Τοσυνάμου σπέρμα-

igilo et in sartagine fricta ante cibum dato. *Aliud.* Hoc scimus multos usos a morbo liberatos esse. 24 Gallarum subtilissime tritarum cochleare, piperis albi, rhois rubri, malicorii tenuissime triti, singulorum aequalem partem, omnia mixta ovi luteo excipe et in vacuam mali punici testam conjice, atque obturato cum farina osculo ipsius ad prunas torre, deinde depurgata mali punici testa cochleare unum comedendum exhibe. *Catapotia coeliacis, dysentericis.* 24 Gallarum omphacitidum non perforatarum 3 iij, opii Hispani 3 ij, petroselinì 3 j, excipe aqua, fac catapotia et da magnitudinem ciceris, virium tamen ratione circa mensuram habita. *Aliud Aspasii, medicamentum generosum.* 24 Petroselini, fructus ericae, rhois Syriaci, opii, singulorum 3 ij, cum myrti decocto in catapotia redigito ac dato, ut dictum est.

[*Pastillus sedans dolorem, coeliacis et dysentericis et bibitur et infunditur. Quandoque etiam ipso pro cataplasmate utimur excipientes melle cocto.*] 24 Seminis hyoscy-

Ed. Chart. XIII. [619. 620.]

Ed. Bas. II. (302.)

τος < δ. σελίνου σπέρματος τὸ ἴσον, ἀνίσου, ῥόδων ἄνθους ἀνὰ < β. ὑποκυστίδος, ὀπίου ἀνὰ < α'. ὕδατι λειώσας ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ δίδου τριώβολον, ἀπυρέτοις μετ' οἴνου κικραμένου κυάθων τριῶν, πυρέττουσι μεθ' ὕδατος.

[Ἄλλη κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς φάρμακον ἐπιτετευγμένον καὶ πίνεται καὶ ἐνίεται καὶ τοῖς ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον βοηθεῖ.] 4 Σελίνου σπέρματος, ὑοσκυάμου σπέρματος, ἀνίσου, [620] μαράθρου ἀνὰ < δ. ὀπίου, ῥοῦ Συριακοῦ ἀνὰ < β. ὑποκυστίδος χυλοῦ, βαλανστίου ἀνὰ < α' S'. ὕδατι ἀναλάμβανε καὶ ποίει τροχίσκους, δίδου καθὰ προείρηται. τροχίσκος ἀρωματικὸς κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, ὁ τοῦ Βηρυτίου ἐπικαλούμενος, φάρμακον ἐπιτετευγμένον, ἰσότησι παραχρῆμα. 4 κρόκου < δ. νάρδου Ἰνδικῆς, ἀνίσου, ἐκάστου τὸ ἴσον, σμύρνης < β. ἀλόης Ἰνδικῆς, ὑποκυστίδος χυλοῦ, λυκίου Ἰνδικοῦ, ἀκακίας χυλοῦ, ὀποῦ μήκωνος, ἡκίδων ὀμφακιδίων, τραγακάνθης, πεπέρειως λευκοῦ, ἐκάστου τοσόονδε, οἶνω ἀναλάμβανε, ἀνάπλασσε τροχίσκους, δίδου τριώβολον.

anisi 3 iij, seminis apii tantundem, anisi, florum rosarum, utriusque 3 ij, hypocyssidis, opii, utriusque 3 j, cum aqua trita in pastillos reducito, et obolos tres exhibeto febrem non habentibus, cum vini diluti cyathis tribus febricitantibus cum aqua.

[Aliud coeliacis, dysentericis medicamentum accommodatum et bibitur et infunditur et foris impositum auxiliatur.] 4 Seminis apii, seminis hyoscyami, anisi, foeniculi, singulorum 3 iij, opii, rhois Syriaci, utriusque 3 ij, succi hypocyssidis, balaustii, singulorum drachm. i β, excipe aqua et coge pastillos, dato, ut praedictum est. *Pastillus aromaticus, coeliacis, dysentericis, Berytii appellatus, medicamentum accommodatum, sstlt confestim.* 4 Croci 3 iij, nardi Indicae, anisi, utriusque tantundem, myrrhae 3 ij, aloës Indicae, succi hypocyssidis, lycii Indici, succi acaciae, succi papaveris, gallarum omphacitidum, tragacanthae, piperis albi, singulorum tantundem, excipe vino et forma pastillos, dato obol. tres.

Ed. Chart. XII. [620.]

Ed. Bal. II. (302, 303.)

[Ἄλλος ὁ τοῦ Φιλίππου πρὸς δυσεντερικοὺς κεχρο-
σμένου; ἀνώδυνος, πίνεται καὶ ἐνίεται.] 4 Βαλαυστίου, ἀκα-
κίας, ὑποκυστιδὸς χυλοῦ, ῥοῦ, ὀπίου, λιβάνου, σμύρνης, μύρ-
των μελάνων, κρόκου, κηκίδων, λυκίου, ἀλόης, ῥήου Πον-
τικοῦ, σιδίων ἀνὰ < δ'. ἀναλαμβάνει οἶνω Ἰταλικῷ καὶ ποιεῖ
τροχίσκους, ὅλην ἄγοντας τριώβολον, δίδου ἀπυρέτοις μετ'
οἶνου, πυρέσσουσι μεθ' ὑδρομέλιτος.

[Τροχίσκος ἀνώδυνος, γενναῖος ὑπνοποιὸς, κεχρονιαμέ-
τοις δυσεντερικοῖς.] 4 Χάρτου κεκαυμένου < ι'. σανδαρά-
χης, ἀρσενικοῦ, λεπίδος χαλκοῦ, στυπτηρίας σχιστῆς, ὀμφα-
κίου, ἀσβέστου ἀνὰ < ε'. κρόκου, ὀπίου ἀνὰ < β'. ἕκαστον
τρίβει φι(303)λοπόνως καὶ τρίψας ἀναλαμβάνει οἶνω μυρτίτη
καὶ ποιεῖ τροχίσκους ὅλην ἄγοντας καὶ χρω, λαμβάνων τὴν
τελείαν ἐνείσιν < γ'. τὴν δὲ μέσσην β'. τὴν δὲ ὑφειμένην α'.
ἐν δὲ τῇ σκευασίᾳ ἔστω σοι τὸ ὀμφάκιον μετὰ τοῦ ὀπίου
βιβριγμένον τῷ μυρτίτη γλυκεῖ. τὸ δὲ κρόκον ἔστω χωρὶς
τετριμμένον, εἴτα ὁμοῦ μίξας τρίβει φιλοπόνως, εἴτα τοῖς ξη-
ροῖς κατὰμῖξον καὶ ἔνωσον, προσέχων μὴ ὑπὸ τῆς ἀσβέστου

[*Pastillus Philippi, ad dysentericos inveteratos, se-
dans dolorem, bibitur et injicitur.* 4 Balaustii, acaciae,
succii hypocyttidis, rhois, opii, thuris, myrrhae, baccarum
myrti nigrarum, gallarum, lycii, aloës, rhu Pontici, mali-
corii, singulorum 3 iij, excipe vino Italico et coge pastil-
los pondere obolorum trium. Da non febrientibus cum vino,
febrientibus cum aqua multa.

[*Pastillus sedans dolorem; praeclare inducens som-
num, ad inveteratos dysentericos.*] 4 Chartae ustae 3 x,
sandarachae, auripigmenti, squamae aeris, aluminis scissi, om-
phacii, calcis vivae, singulorum 3 v, croci, opii, utriusque
3 ij, singula diligenter trita in pastillos drachmales cum vino
myrtite coagmentato ac utitor. Injiciuntur ad summum ex
eo drachmae tres, medium duae, minimum una. In confi-
ciendo autem omphacium, cum opio tibi sit in vino myrtite
maceratum. Crocus seorsum teratur, deinde simul mixta probe
terito et additis aridis unito, animadversione habita ne me-

Ed. Chart. XIII. [620.]

Ed. Bas. II. (303.)

καὶ τὸ φάρμακον. εἴαν δέ τι τοιοῦτον ἐπακολουθήσῃ, ἐπιβάλλῃ τοῦ μυρτίτου ἱκανόν, ὥστε ἅπαντα διαλυθῆναι. διὲ δὲ ἐνθέρμου ὄντος τοῦ φαρμάκου ἀναπλάττειν τοὺς τροχίσκους. ἢ χρῆσις τῆς ἐν τῇ συστάσει ἀπαλλαγῆς πρὸς τὰς εὐπαθείας καὶ δυσπαθείας τῶν καμνόντων καὶ πρὸς τὸ μέγεθος. ἐνίε δὲ ἐπιμελῶς, ἐπὶ μὲν τῶν ἀπυρέτων μετ' οἴνου αὐστηροῦ κεκραμένου κυάθων στ'. ἐπὶ δὲ τῶν πυρεσσόντων μεθ' ὕδατος ἢ ἀφειψήματος φοινικοβαλάνων ἢ ῥόδων ἢ μυρσίνης. διὲ δὲ πρὸ τῆς ἐνέσιως ἄρτον δίδόναι, ἀπυρέτοις μὲν μετὰ κράματος οἴνου, πυρέττους δὲ μεθ' ὕδατος.

[Ἄλλος δυσεντερικοῖς ἀπυρέτοις, ποιῇ παραχρῆμα.] 4 Χάρτου κεκαυμένου < ι'. σανδαράχης, ἄρσενικοῦ, λιπίδος χαλκοῦ, σχιστῆς, ὀμφακίου, λυκίου Ἰνδικοῦ, ἀκακίας χυλοῦ, ὑποκυστίδος χυλοῦ, ἀσβέστου ἀνὰ < ε'. κρόκου, ὀπίου ἀνὰ < β'. οἴνω μυρτίτη ἀναλάμβανει καὶ ἀνάπλασσει τροχίσκους διαφόρους τῷ μεγέθει, ἢ τελείᾳ ἐνέσις < δ'. ἐνιέναι δὲ χρῆ πρὸς τὸ μέγεθος τῆς διαθέσεως παραμετροῦντα καὶ τὴν πο-

dicamentum a calce viva exuratur, si tamen tale quid consequatur, de myrtite sufficienter affunde, ut omnia dissolvantur. Oportet autem calente adhuc medicamento pastillos formare. Usus juxta apponderationis variationem fit secundum quod aegri subtili aut hebetes sensu praediti id tolerare possunt, et secundum magnitudinem affectionis. Injicito autem diligenter in non febricitantibus cum vini austeri diluti cyathis sex, in febrientibus cum aqua, aut decocto palmarum aut rosarum aut myrti. Ante injectionem datur panis non febrientibus cum vino diluto, febrientibus ex aqua.

[Alius dysentericis non febrientibus, facit confestim.] 4 Chartae ustae 3 x, sandarachae, auripigmenti, squamae aëris, aluminis scissi, omphacii, lycii Indici, succi acaciae, succi hypocyssidis, calcis vivae, singulorum 3 v, croci, ὀπῆ, utriusque 3 ij, excipe vino myrteo et forma pastillos magnitudine diferentes. Injiciuntur ad summum 3 iiij. Injicere autem oportet quantitate medicamenti ad magnitudinem affectus appon-

Ed. Chart. XIII. [620. 621.]

Ed. Bas. II. (303.)

σότητα. ἔστω δὲ τὸ ὑγρὸν κρᾶμα γλυκέος Κρητικοῦ, ὥστε εἶναι ἐπὶ τελείας ἐνέσιως κυάθους στ'.

[Ἐπιθέματα κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς.] 24 Ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος, σελίνου σπέρματος ἀνὰ γο δ'. ἀνίσου σπέρματος, ῥόδων ἄνθους, ὑποκυστίδος χυλοῦ, [621] βαλαυστίου, ῥοῦ Συριακοῦ ἀνὰ γο β'. ὁποῦ μήκωνος γο α'. κρόκου γο α'. τούτων ἕκαστον λειώσας μετ' οἶνου μυρτίτου, εἶτα ὁμοῦ μίξας, ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ ξήραινι ἐν σκιᾷ, ἐνθεν κόπτων καὶ σήθων ὅσον ἔξαρκεῖ, ἀναλάμβανε φοῖνιξι πατητοῖς, ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει ἐπὶ τῇ κοιλίᾳ. ἄλλο. 24 Ἀκακίας χυλοῦ, σιδίων ῥοιᾶς, ὑοσκυάμου σπέρματος, ὀπίου, κηκίδων, ὀμφακίου, ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα, Συριακοῦ ἀνὰ γο γ'. μύρτων μελάνων κοτύλην α'. κόπτε καὶ σῆθε καὶ οἶνῳ αὐστηρῷ φυράσας, ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ ξήραινι ἐν σκιᾷ. ἡ χρῆσις διδῆλωται.

Κεφ. στ'. [Περὶ παθῶν ἐδρικῶν.] Τὰ κατὰ τὴν ἔδραν πάθη διὰ πολλὰς αἰτίας ἐστὶ δυσίατα, καὶ γὰρ αἰσθητικὸν ἱκανῶς ἐστὶ τὸ μόριον. εἴρηται δὲ πολλάκις ἐρεθίζεσθαι ῥα-

derata. Sitque liquor passum Creticum dilutum et ex eo ad summum cyathi sex injiciuntur.

[*Epithemata coeliacis, dysentericis.*] Seminis hyoscyami albi, seminis apii, utriusque trientem, seminis anisi, floris rosarum, sacci hypocyssidis, balaustii, rhois Syriaci, singulorum sextantem, succi papaveris $\frac{3}{4}$ j, haec singula cum vino myrteo terito, deinde mixta in pastillos cogito, eosque in umbra siccato. Inde vero quantum sufficit tundens et cribrans, palmis passis excipito, deinde linteola infarsa ventri imponito. *Aliud.* 24 Succi acaciae, malicorii, seminis hyoscyami, opii, gallarum, omphacii, rhois culinarum, Syriaci, singulorum quadrantem, baccarum myrti nigrarum heminam j, tundito, cribrato et vino austero subacto in pastillos coagmentato, eosque in umbra siccato. Usus jam ostensus est.

Cap. VI. [*De affectionibus sedis.*] Sedis vitia ob multas causas difficilem curam accipiunt, exquisito enim sensu particula haec praedita est. Dictum autem saepe est, ejus-

Ed. Chart. XIII. [621.]

Ed. Bas. II. (303.)

δίως τὰ τοιαῦτα πρὸς τῶν δριμυτέρων καὶ αὐστηρῶν φαρμάκων, καὶ μέντοι καὶ ἡ τῶν περιττωμάτων τῆς τροφῆς διέξοδος αὐτῇ τε καθ' αὐτὴν δακνῶδης ἐστὶ καὶ μᾶλλον ἐπὶ τῷ διεξέρχασθαι τὴν τε χολὴν αὐτὴν καὶ τινὰς ἰχῶρας ἐνίοτε, καὶ πρὸς τούτοις ἐπὶ τὸ μὴδὲ ἐπὶ τοῖς ἰατροῖς εἶναι τὴν προθεσίαν τῆς ἐπιθέσεως τῶν φαρμάκων, ἀλλ' ὥς τὰ πολλὰ κατὰ καιροὺς οὐ προσήκοντας ἐπὶ τὴν ἀπόκρισιν ὀρμᾶν τοὺς κάμνοντας. ἀλλὰ καὶ ἡ ὑγρότης καὶ θερμότης τοῦ χωρίου, διομένη τῶν ξηραίνοντων τε ἅμα καὶ ψυχόντων, οὐ σμικρὰ συντελεῖ πρὸς τὸ δυσίατον. εἴ γε δὴ δάκνει μὲν τὰ στυφοῦτα, φέρειν δὲ οὐ δύναται τὴν δῆξιν ὁ τόπος, εὐαίσθητος τυγχάνων, διὰ ταῦτ' αὐτοῖς ἐπιτηδειότατα φάρμακά ἐστιν ὅσα στυφεῖ χωρὶς τοῦ τραχύνειν, ὅποια μάλιστα ἐστὶ τῶν μεταλλικῶν ὅσα μῆτε δριμεία μῆτε στρυφνὰ πάντα τετύχηκεν ὄντα. ταῦτα γὰρ πλυνθέντα χωρὶς τοῦ δάκνειν ἐργάζεται τὸ δέον. ταῦτ' οὖν καθόλου μεμνημένοι τὴν πεπειραμένην ὕλην ἐπιζῆς γεγραμμένην ἴξτε.

[Αἱ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμέναι ἑδρικαί.] Ἑδρικῇ

modi partes facile per acriora et austera medicamenta irritari. At vero et ipse excrementorum alimenti transitus per se mordax est et hoc magis ubi eruperit ipsa bilis et Ierosi quidam aliquando humores, quibus accedit et hoc, quod neque statum tempus habeant medici ad imponenda medicamenta, sed plerumque tempore minime convenienti aegri ad excernendum concitantur. Quin et humiditas ac caliditas ipsius loci siccantibus, simulque refrigerantibus opus habens, non parum confert ad hoc, ut aegre curabilis ani affectio existat, siquidem mordent astringentia, verum locus subtili sensu praeditus acrimoniam ferre non potest. Ob id igitur aptissima ipsis medicamenta sunt, quae citra aspritudinem astringunt, aequalia maxime sunt ex metallicis quae neque acria neque acerba penitus existunt, haec enim lota citra mordacitatem id quod oportet operantur. Horum itaque in summa dictorum memores, deinceps materiae filvam experimento cognitam subscriptam habebitis.

[Medicamenta ani ab Andromacho conscripta.] Με-

Ed. Chart. XIII. [621.]

Ed. Bas. II. (303.)

ἢ χρῶμαι. 4 Ψιμυθίου, λιθαργύρου ἀνὰ ε'. λιβάνου, σχιστῆς ἀνὰ γ'. κρόκου τριώβολον, οἴνου καὶ ῥοδίνου τὸ ἱκανόν. ἔδρικῇ, ὡς Ἀπολλώνιος, ἢ χρῶμαι. 4 Λυκίου Ἰνδικοῦ γο β'. οἰσύπου γο α'. κηροῦ Τυρρηνικοῦ γο δ'. οἱ δὲ γο β'. ῥοδίνου τὸ ἱκανόν. ἄλλη. 4 Βουτύρου γο α' S''. κηροῦ γο α' S''. μυελοῦ ἐλαφτίου γο α'. οἰσύπου γο α'. λιβάνου γο α'. σχιστῆς γο γ'. λυκίου γο β'. οἴνου καὶ ῥοδίνου τὸ ἱκανόν. ἄλλη, ὡς Νικόστρατος. 4 κηροῦ Τυρρηνικοῦ γο α'. λυκίου Ἰνδικοῦ γο β'. βαλανστίου γο S''. οἰσύπου γο α'. ἀκακίας γο S''. ῥοδίνου γο δ'. ἔδρικῇ ὡς Ἡρόφιλος. 4 ῥόδων ξηρῶν ἢ χλωρῶν ε' β'. ψιμυθίου ε' β'. πομφόλυγος ε' β'. κρόκου ε' β'. λιθαργύρου πεπλυμένου ε' β'. μελιλώτου ε' β'. σχοίνου ε' α'. μηκωνίου ε' α'. οἰσύπου ε' α'. ὠοῦ λέκιθον ὀπτῆν α'. ῥοδίνου τὸ ἱκανόν, χυλοῦ ἀρνογλώσσου κυάθους δύο. ἄλλη ποιούσα καὶ πρὸς κνησμούς. 4 λιθαργύρου λίτρας S''. λιβάνου, γῆς Σαμίας ἀνὰ γο α'. οἰσύπου γο β'. ῥοδίνου γο β'. μηλίνου λίτρας S''. λείπει τὰ ξηρὰ οἴνω Φαλιρίνῳ ἐν σκιᾷ, ἐπιπάσσωσιν οἰσυνπον καὶ τὰ

dicamentum sedis quo utor. 4 Cerussae, spumae argenti, utriusque 3 v, thuris, aluminis scissi, utriusque 3 iiij, croci obol. iiij, vini et rosacei quod satis est. *Aliud ad sedem, ut Apollonius, quo utor.* 4 Lycii Indici sextantem, oesypii 3 j, cerae Tyrrenicae trientem, alii sextantem, rosacei quod satis est. *Aliud.* 4 Butyri 3 j β, cerae 3 j β, medullae cervinae 3 j, oesypii 3 j, thuris 3 j, aluminis scissi 3 iiij, lycii sextantem, vini et rosacei quod satis est. *Aliud, ut Nicostyratus.* 4 Cerae Tyrrenicae 3 j, lycii Indici sextantem, balauustii 3 β, oesypii 3 j, acaciae 3 β, rosacei trientem. *Aliud, ut Herophilus.* 4 Rosarum siccarum aut viridium 3 ij, cerussae 3 ij, pompholygis 3 ij, croci 3 ij, spumae argenti lotae 3 ij, meliloti 3 ij, junci odorati 3 j, succi papaveris 3 j, oesypii 3 j, ovi assati vitellum j, rosacei quod sufficit, succi plantaginis cyathos duos. *Aliud, faciens et ad pruritus.* 4 Spumae argenti lb β, thuris, terrae Samiae, utriusque 3 j, oesypii sextantem, rosacei sextantem, melini lb β, arida in umbra cum vino Falerno terito, oesypum-

Ed. Chart. XIII. [621. 622.]

Ed. Bas. II. (303.)

μύρτα τὰ δύο προσθεῖς τρεῖς. [622] ἔδρικὴ, ἥ χρῶμαι πρὸς
 κονδυλώματα καὶ τὰς ἐν δακτυλίῳ φλεγμονὰς καὶ ῥαγάδας.
 24 ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος, λίθου αἱματίτου, λιβάτου, στυ-
 πτηρίας στρογγύλης, ἐκάστου < β'. κηκίδος, κρόκου ἀνὰ
 < α'. τερμινθίνης < α'. κηροῦ Τυρρηνικοῦ < ιβ'. ῥοδίνου
 κοτύλας δ'. χρῶ ἐν τῷ πησῶ μετὰ Συριακοῦ, ἐπὶ τῶν λοι-
 πῶν μετὰ ῥοδίνου. ἔδρικὴ ἡ διὰ τῶν ἐγκεφάλων. 24 στέατος
 χηνείου τετραπενμένου, κηροῦ, λιβάτου, μυελοῦ ἐλαφείου,
 ῥόδων ἄνθους, πομφόλυγος, καδμείας, μόλυβδου πεπλυμένου
 ἀνὰ < δ'. ψιμυθίου < η'. ἐγκεφάλου γεράτου < β'. ὀποῦ
 μήκωνος < α' S''. οἰσύπου < ε'. σέριδος χυλοῦ κοτύλην α'.
 ῥοδίνου κοτύλης S''. ἔδρικὴ παρὰ Ρουστίκου, ἥ χρῶμαι. 24
 ῥόδων χλωρῶν < η'. γάλακτος γυναικείου κοτύλην α'. λι-
 θαργύρου < μ'. μηκωνίου < μ'. ὡὰ ὡὰ ὀλόκληρα δύο,
 βουτύρου < ιστ'. οἰσύπου < ιστ'. σιδίων < ιστ'. μέλιτος
 < ρ'. ἐν ἄλλῳ κοτύλης S''. κηροῦ < μ'. ῥοδίνου ἥ μυρ-
 σίνου, κοτύλης S''. ὥς δὲ Ἡρας, ἀντὶ οἰσύπου χηνείου στέ-

que infarcito et affusis duobus unguentis terito ac com-
 misceto. Aliud ad sedem, quo utor ad condylomata, in-
 inflammationes ani ac rimas. 24 Ammoniaci thymiamatis,
 lapidis haematitae, thuris, aluminis rotundi singulorum 3 ij,
 gallae, croci, utriusque 3 j, terebinthinae 3 j, cerae Tyr-
 rhenicae 3 xij, rosacei heminas iiij, excipe pello, cum Sy-
 riaco, in reliquis cum rosaceo. *Medicamentum sedis ex
 cerebellis.* 24 Adipis anserini curati, cerae, thuris, medul-
 lae cervi, florum rosarum, pompholygis, cadmiae, plumbi
 loti, singulorum 3 iiij, cerussae 3 viij, cerebri gruis 3 ij,
 succi papaveris 3 j β, oesypi 3 v, succi seridis heminam j,
 rosacei heminam dimidiam. *Medicamentum sedis a Ru-
 sico, quo utor.* 24 Rosarum viridum 3 viij, lactis mulie-
 bris heminam j, spumae argenti 3 xl, succi papaveris 3 xl,
 ova cruda integra duo, butyri 3 xvj, oesypi 3 xvj, mali-
 corii 3 xvj, mellis 3 c. In alio exemplari heminam dimi-
 diam, cerae 3 xl, rosacei aut myrtei heminam dimidiam.
 Verum Heras pro oesypo adipem anserinum pari pondere

Ed. Chart. XIII. [614.]

Ed. Bas. II. (303. 304.)

ατος ἴσον καὶ λιθαργύρου < ι'. γάλακτος κοτύλας δ'. καὶ
 λίκιθον ὀπτὴν. ἐδρικὴ παρὰ Τυράννου. 4 λιθαργύρου γο β'.
 ψιμυθίου γο β' S''. λιβάνου γο α'. σμύρνης γο α'. καδμείας
 γο α' S''. σχιστῆς γο δ'. κηροῦ γο δ'. οἶνου καὶ ῥοδίνου ἄλλη
 Σαμίθρης, πολύχρηστος. 4 λιθαργύρου < ιβ'. ψιμυθίου
 < β'. χαλκίτεως < β'. μίσνος ὀπτοῦ < α'. τερμινθίνης < στ'.
 ἐλαίου καὶ ὕδατος κοτύλας δ'. λιπαρὰ πρὸς ἀχῶρας καὶ ψώ-
 ρας. 4 λιθαργύρου, ψιμυθίου ἀνὰ < λβ'. χαλκάνθου < ιστ'.
 θείου ἀπύρου < η'. μυρσίνου καὶ ὄξους τὸ ἱκανόν. λιπαρὰ
 Γάλλου. 4 λιθαργύρου < κδ'. ψιμυθίου < κδ'. σμύρνης
 < η'. λιβάνου < ι'. μυρσίνης < ιδ'. οἶνου αὐστηροῦ τὸ
 ἴσον. λιπαρὰ, ἥ χρῶμαι, Κλεοφάντου. 4 μυρσίνου ἐλαίου,
 σχινίνου, ῥοδίνου ἀνὰ < ιστ'. ψιμυθίου λίτραν μίαν, λι-
 θαργύρου πεπλυμένου γο στ'. οἶνου παλαιοῦ Ἰταλικοῦ ξέ-
 στου S''. κηροῦ γο δ'. ἄλλη ἐννεαφάρμακος. 4 μέλιτος μέρος
 ἓν, κηροῦ λευκοῦ μέρος ἓν, μυιλοῦ ἐλαφείου, σμύρνης ἀνὰ
 μέρος ἓν, βουτύρου μέρος ἓν, (304) στέατος χηνείου, στέατος

conjecit et spumae argenti 3 x, lactis heminas iij et ovi
 vitellum assatum. *Aliud a Tyranno.* 4 Spumae argenti
 sextantem, cerussae 3 ij β, thuris 3 j, myrrhae 3 j, cadmiae
 3 j β, aluminis scissi trientem, cerae trientem, vinum et ro-
 faceum. *Aliud Samithrae ad multa commodum.* 4 Spu-
 mae argenti 3 xij, cerussae 3 ij, chalcitidis 3 ij, misyos as-
 sati 3 j, terebinthinae 3 vj, olei et aquae heminas iij. *Pin-
 guis compositio ad achoras et psoras.* 4 Spumae argenti,
 cerussae, utriusque 3 xxxij, atramenti sutorii 3 xvj, sulfu-
 ris vivi 3 viij, olei myrtei et aceti quod sufficit. *Alia pin-
 guis Galli.* 4 Spumae argenti 3 xxiiij, cerussae 3 xxiiij, myr-
 rhae 3 viij, thuris 3 x, olei myrtei 3 xiiij, vini austri tan-
 tundem. *Alia pinguis, qua utor, Cleopanti.* 4 Olei myrtei,
 lentiscini, rosacei, singulorum 3 xvj, cerussae lb j, spumae
 argenti lotae sexuncem, vini veteris Italici sextar. dimi-
 dium, cerae trientem. *Alia ex novem medicamentis con-
 stans.* 4 Mellis partem j, cerae albae partem j, medullae
 cervinae, myrrhae, utriusque partem j, butyri partem j,

Ed. Chart. XIII. [622.]

Ed. Bas. II. (304.)

μοσχίου ἀνὰ μέρος α', τερμινθίνης μέρος ἓν, ἐλαίου ῥοδίνου μέρος ἓν, ἔνιοι δὲ καὶ κίκεως ἓν. ἡ Ξανίτης, πολύχρηστος. 2 κηροῦ < ισ'. βουτύρου < ι'. οἰσύπου < ι'. στέατος χηνείου < η'. τερμινθίνης < η'. μυελου ἑλαφείου < δ'. ῥοδίνου ὀλίγον. ἡ διὰ πηγάνου. 2 λιθαργύρου μνᾶν α'. πηγάνου μνᾶς S''. οἱ δὲ μνᾶν α'. ὄξους < δ'. ἐλαίου τὸ ἱκατόν. πρὸς φίμους καὶ τὰ ἐν ἔδρα. 2 μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυνμένου < ι'. ψιμυθίου < δ'. κηροῦ < ιβ'. στέατος χοιρείου ἢ χηνείου < δ'. ἐλαίου τὸ ἱκατόν. πρὸς φίμους καὶ τὰ ἐν ἔδρα τοῦ Ἐικοδότου, ἐν ᾧ Ἀσταίνος ἐθεραπεύθη. 2 οἰσύπου < α'. ὀβολοῦς γ'. στέατος χηνείου τεθεραπευμένον χιμῶνος < στ'. θιρίας < δ'. μυελου ἑλαφείου ἢ καμήλου < β'. κηρου Τυρρηνικοῦ < η'. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυνμένου < δ'. λαδάνου < β'. στέατος μοσχίου < δ'. τερμινθίνης < δ'. ψιμυθίου < β'. λιθαργύρου < α'. ῥοδίνου κοτύλης τέταρτον, τουτέστι κύαθον α' S''. ὃ ἐστὶ γο β' S''. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. ὅταν τῷ χρόνῳ σκληρυνθῇ, ἀνίσταται ῥοδίῳ καὶ στέατι χηνίῳ. ποιῇ καὶ πρὸς

adipis anserini, adipis vitulini, utriusque partem j, terebinth. partem j, olei rosacei partem j, aliqui et ricinini partem j. *Alia Xanitae multi usus.* 2 Cerae 3 xvj, butyri 3 x, oesypi 3 x, adipis anserini 3 viij, terebinthinae 3 viij, medullae cervinae 3 iiij, rosacei parum. *Alia ex ruta.* 2 Spumae argenti minam j, rutae minam β, alii minam j, aceti 3 iiij, olei quod satis est. *Alia ad obturationes et alia sedis vitia.* 2 Plumbi usti et loti 3 x, cerussae 3 iiij, cerae 3 xij, adipis porcini vel anserini 3 iiij, olei quantum sufficit. *Ad obturationes et vitia sedis compositio Icodoti, qua Aslainus curatus est.* 2 Oesypi 3 j, obol. iiij, adipis anserini per hiemem curati 3 vj, per aestatem 3 iiij, medullae cervi aut cameli 3 ij, cerae Tyrrhenicae 3 viij, plumbi usti et loti 3 iiij, ladani 3 ij, adipis vitulini 3 iiij, terebinthinae 3 iiij, cerussae 3 ij, spumae argenti 3 j, rosacei heminae iiij partem, hoc est sesquicyathum, hoc est 3 i β, arida cum liquidis committito. Quando vero temporis progressu fuerit induratum, dissolvitur rosaceo et adipe anse-

Fd. Chart. XIII. [622, 623.]

Ed. Bas. II. (304.)

ἀγκύλας. πρὸς κονδυλώματα, οὐ ἄμεινον οὐκ ἔστιν. ʒ στυπτηρίας σχιστῆς < γ'. κηροῦ < η'. κρόκου < δ'. ψιμυθίου < β'. ὀποβαλσάμου < α'. οἰσύνου < η'. λιβάνου < δ'. ἁλόης < δ'. τὰ τηκτὰ τήξας τῶν ξηρῶν τετριμμένων κατὰ χειρὶ.

[Ἀσκληπιάδου πρὸς τοὺς προπίπτοντας ἀρχοὺς τὰ ἐκ τοῦ πέμπτου τῶν ἐκτός.] Πρὸς προπίπτοντας ἀρχοὺς, ὡς Ἀρχέλαος. ʒ Σκωρίας [623] μολύβδου < η'. ῥοῦ Συριακοῦ < η'. ῥόδων ἄνθους < δ'. σμύρνης μινναίας < β'. ξηρῶν παράπτου προαπονίπτων οἴνω αὐστηρῶ ἢ σχίνων ἀφειψήματι. ἄλλο. ʒ κηκίδος ὀμφακίνης, σιδίων ξηρῶν, ῥοῦ βυρσοδειπικῆς ἀνὰ < β'. μολύβδου κεκαυμένου < δ'. λιθαργύρου < η'. λιβάνου < β'. λείοις κατάπλασσε. ἄλλο. ʒ βαλαυστίου < α'. σιδίων ῥοιᾶς < β'. ὑοσκυάμου σπέρματος < β'. ψιμυθίου < η'. σμύρνης < β'. μολύβδου πεπλυμένου < β'. λείοις χρῶ. ἄλλο. ʒ πίτνος φλοιοῦ, λιθαργύρου, μάννης ἀνὰ < β'. κυπαρίσσου σφαιρίων ξηρῶν < β'. μολυβδαίνης < β'. λείοις κατάπλασσε, πρότερον οἴνω ἀπονίψας

rino. Facit et ad contractos articulos. *Ad condylomata, quo melius nullum reperitur.* ʒ Aluminis scissi ʒ iiij, cerae ʒ viij, croci ʒ iiij, cerussae ʒ ij, opobalsami ʒ j, oesypi ʒ viij, thuris ʒ iiij, aloës ʒ iiij, liquabilia liquefacito ac cum aridis tritis committito.

[*Ad prolabentem podicem Asclepiadae medicamenta ex quinto externorum.*] *Ad prolabentes podices, ut Archelaus.* ʒ Recrementi plumbi ʒ viij, rhois Syriaci ʒ viij, floris rosarum ʒ iiij, myrrhae minaeae ʒ ij. Admove siccum, ubi praelaveris vino austero aut lentisci decocto. *Aliud.* ʒ Gallae omphacinae, malicorii sicci, rhois coriariae, singulorum ʒ ij, plumbi usti ʒ iiij, spumae argenti ʒ viij, thuris ʒ ij, trita inspergito. *Aliud.* ʒ Balauftii ʒ j, malicorii ʒ ij, seminis hyoscyami ʒ ij, cerussae ʒ viij, myrrhae ʒ ij, plumbi loti ʒ ij, tritis utitor. *Aliud.* ʒ Corticis pinus, spumae argenti, mannae, singulorum ʒ ij, pilularum cupressi aridarum ʒ ij, plumbaginis ʒ ij, trita insperge, ubi praelaveris

Ed. Chart. XIII. [625.]

Ed. Bas. II. (304.)

στρυγνῶ. τὸ ἡμέτερον πρὸς τοὺς προπίπτοντας ἀρχούς. 24 ἑρικής καρποῦ, κηκίδων, ἀκακίας, ψιμυθίου, ὑποκυστίδος, χυλοῦ, πίτυος φλοιοῦ, λιβάνου, σμύρνης μινναίας ἀνὰ 4 δ. ξηροῖς κατὰπασσε προαπονίψας οἶνω αὐστηρῶ.

Κεφ. ζ. [Περὶ αἱμορροΐδων.] Τὰ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐκτὸς ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα περὶ αἱμορροΐδων ἐπὶ λέξεως τῆς ὑπογεγραμμένης. ἐπεὶ δὲ τῶν αἱμορροΐδων αἱ πολλαὶ χρεῖαν ἔχουσιν ἐκτροφῆς πρὸς εὐχερῇ τῶν φαρμάκων ἐπίθεισιν, ἀναγκαῖον καὶ τὰς τοιαύτας δυνάμεις ὑπογράφειν. ἐκτροφία αἱμορροΐδων Μάγνου Ταρσέως, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς τῶν αἱμορροΐδων ἐκτροφάς. 24 πιπέρειως, νίτρου ἀνὰ 4 α'. λείοις παράπτου πρὸ τῆς τῶν φαρμάκων ἐπιθέσεως. ἄλλο. 24 ἀφρονίτρον, χολῆς ταυρείας, σταφίδος ἀγρίας ἀνὰ 4 α'. λείοις παράπτου, μέλιτος ὀλίγον πρόσβαλλε. ἄλλο. 24 ἀψινθίου χυλοῦ 4 α'. χολῆς ταυρείας, σταφίδος ἀγρίας ἀνὰ 4 α'. ἄλλο ὡς Διογένης. 24 κυκλαμίνου χυλοῦ, μέλιτος, ἐκάστου ἴσον, ἔψε ἐν ἀγγεῖῳ

vino acerbo. *Medicamentum nostrum ad procidentem sedem.* 24 Fructus ericae, gallarum, acaciae, cerussae, succi hypocyssidis, corticis pinus, thuris, myrrhae minaeae, singulorum 3 iij, arida trita insperge, vino austero praelotis locis.

Cap. VII. [De haemorrhoidibus.] Quae Asclepiades in quinto externorum de haemorrhoidibus scripsit, in subscripto sermone continentur. Quandoquidem vero plurimae haemorrhoides opus habent extractione ad facilem medicamentorum impositionem, necesse est etiam hujusmodi compositiones subscribere. *Extractorium haemorrhoidum Magni Tarsensis, medicamentum accommodatum ad haemorrhoidum extractiones.* 24 Piperis, nitri, utriusque 3 j, terito et admoveto ante reliquorum medicamentorum impositionem. *Aliud.* 24 Spumae nitri, fellis tauri, staphidis silvestris, singulorum 3 j, trita adhibe, modico addito melle. *Aliud.* 24 Succu absinthii 3 j, fellis tauri, staphidis silvestris, utriusque 3 j. *Aliud, ut Diogenes.* 24 Succu cyclamini, mellis, utriusque parem mensuram, coquito in vase

Ed. Chart. XIII. [623.]

Ed. Bas. II. (304.)

χαλκῷ, ὥστε κηρωτῆς ὑγρᾶς ἔχειν τὸ πάχος. ἄλλο. ἐκ τῶν
 Λάργου, ὥστε τὰς μόγας προπιπτούσας ἐκστρέφειν αἰμορροΐ-
 δας. 4 κενταυρείας χυλοῦ < β'. στυπτηρίας ὑγρᾶς < β'.
 μίσυος < α'. σταφίδος ἁγρίας < α'. μέλιτι ἀναλαμβάνει καὶ
 περικύβηται τὸν δακτύλιον ἢ ἔριον καταβρέξας εἰς τὴν ἔδραν
 ἐπιτίθει. εἰ δὲ προθυμίαν ἐμποιοῖ σοι τὸ φάρμακον ἐξανα-
 στάσειος καὶ προπέσοι ὁ ὄγκος, κατάπλαττε τοῖς πρὸς αἰ-
 μορροΐδας ἀναγεγδαμμένοις, ἐπειδὴ ὑπὸ τῶν τοιούτων εὐχρή-
 στων τὴν ἔδραν ἐκστρέφει, ἀναγκαῖον ἀναγράφειν σκευασίας
 παρὰ Νικοδήμου τοῦ ἐν Ῥώμῃ εὐαφίου. 4 ψιμνθίου γο α'.
 λιθαργύρου γο ε'. καδμείας γο ἡ' ἢ πομφόλυγος γο α'. ἐλαίου
 μυρσίνου γο ἡ'. οἶνον καλοῦ γο ἡ'. βουτύρου γο α'. πρὸς
 τὰς ἐν ἔδρᾳ φλεγμονὰς καὶ προπιτώσεις. κηκίδα τὴν ξανθὴν
 ἐψησας καὶ λειώσας κατάπλασσει, ἰσχυροτέρῳ μὲν οἶνῳ,
 πραοτέρῳ δὲ ὕδατι, καὶ ὁ χυλὸς τῆς ἔχινου ποιῇ πρὸς φλε-
 γμονὰς καὶ προπιτώσεις τῆς ἔδρας. ἄλλο. 4 πίτυος φλοιοῦ
 < ἡ'. κυπαρίσσου σφαιρίων ξηρῶν < β'. προαπονίψας οἶνῳ

sereo ad cerati liquidi spissitudinem. Aliud ex scriptis
 Largi, quod vix procidentes extrahit haemorrhoidas. 4
 Succu centaureae 3 ij, aluminis liquidi 3 ij, misyos 3 j, sta-
 phidis silvestris 3 j, excipe melle et anum obline aut lanam
 ex eo madefactam in sedem inde. Postquam vero hoc me-
 dicamentum promptitudinem induxerit ad egerendum et tu-
 mor haemorrhoidum prociderit, medicamenta ad haemor-
 rhoidas conscripta adhibeto. Quando vero aliquod hujus-
 modi medicamentum illitum, sedem ac anum ipsum extra-
 hit, necessario tales confectiones adhibemus, qualis est et
 Nicodemi Romae medicantis, quae euaphion a lenitudine
 appellatur. 4 Cerussae 3 j, spumae argenti quincuncem,
 cadmiae bessem aut pompholygis 3 j, olei myrtei bessem,
 vini boni bessem, butyri 3 j. Ad sedem inflammata ac
 prolapsam. Gallam flavam coctam ac tritam imponito cum
 vino, si fortiore uti velis, aut cum aqua si mitiore. Succus
 item echini facit ad inflammationes et prolapsam sedem.
 Aliud. 4 Corticis pinus 3 viij, pilularum cupressi aridarum

Ed. Chart. XIII. [623. 624.]

Ed. Bas. II. (304.)

στρυγνῶ λείοις κατύπλασσε. πρὸς δὲ τὰς πυρώδεις ὀδύνας τῆς ἔδρας, ὡοῦ ὀπτοῦ λέκυθον λειώσας οἶνω λευκῷ καὶ ῥοδίῳ κηρωτῇ ἀναλαβὼν διάχρει. πρὸς δὲ τοὺς κνησμοὺς, τὴν κιμωλίαν λειώσας ἀναλάμβανε κηρωτῇ μυρσίῳ. πρὸς δὲ τὰς ἐν δακτυλίῳ καὶ αἰδοίῳ ῥαγάδας, σποδοῦ ξυσμάτων ὀθονίων κεκαυμένων καὶ ἀμύλου ἴσον λεάνας καὶ ἐλαιῶν φύλλων γυλοῦ μίξας κατάχρει. τροχίσκος πρὸς ἐξοχάς. 4 ἀλόης, κρόκου ἀνὰ ζ β' S''. στυπτηρίας σχιστῆς γο α'. λείου οἶνω Ἀμιναίῳ καὶ χρῶ.

[624] Κεφ. η'. [Πρὸς τὰς τοῦ αἰδοίου διαθέσεις.] Τῆς τοῦ αἰδοίου ἐλκώσεως ἡ διάγνωσις ἐκ τοῦ σαφῶς ὀδυρᾶσθαι κατ' αὐτὸ μετὰ τοῦ καὶ κατὰ τὰς οὐρήσεις ἐκκρίνεσθαι τι τῶν συνεδρευόντων τῷ ἔλκει. διακρίνεται δὲ ταῦτα τῶν ἐκ κύστεως φερόμενων τῷ φθάνειν αὐτίκα κατὰ τὴν πρώτην ἔξοδον φαίνεσθαι· τὰ δὲ ἐκ τῆς κύστεως ἀναμιμῆχθαι τοῖς οὔροις. τὰ δ' ἐν αἰδοίοις ἔλκη καὶ κατὰ τὴν ἔδραν χωρὶς φλεγμονῆς ὄντα ξηραινόντων πάνυ δεῖται φαρμάκων, οἷά ἐστι τὸ τε διὰ τοῦ κεκαυμένου χάρτου καὶ ἄνηθον κε-

3 ij, praelotis vino austero inspergito. Caeterum ad arduentes sedis dolores ovi assati vitellum vino albo terito et cerato rosaceo exceptum illinito. Verum ad pruritus, cimo-
liam tritam cerato myrteo excipito. Ad rimas vero tum sedis tum pudendi rasuram linteolorum urito, ejusque cinerem cum pari amylo tritum succo foliorum oleae admixto illinito. *Pastillus ad eminentias.* 4 Aloës, croci, utriusque 3 ij et β, aluminis scissi 3 j, terito vino Aminaeo ac utitor.

Cap. VIII. [*Ad pudendorum affectus.*] Exulceratū pudendi cognitio ex manifesto circa ipsum dolore contin-
git una cum hoc, quod et circa mictiones excernitur quid ex corpusculis ulceri ipsi insidentibus. Discernuntur autem haec ab eis, quae ex vesica feruntur, quod statim circa pri-
mum exitum illa appareant, verum ex vesica delata ipsis urinis admixta sunt. Caeterum ulcera pudendorum et circa sedem citra inflammationem consistentia resiccantibus valde indigent medicamentis, qualia sunt quod ex charta usta con-

Ed. Chart. XIII. [624.]

Ed. Bas. II. (304. 305.)

καυμένον ξηρόν καὶ κολοκύνθη κεκαυμένη. τοῖς δὲ ἀνίκμοις καὶ προσφάτοις τῶν ἐλκῶν καὶ ἀλόῃ φάρμακον ἀγαθόν, ἐπιπαττομένη ξηρὰ χνοώδης. πάντων δ' αὐτῶν ἀνωδυνώτατον τε καὶ οὐδενὸς ἦττον δραστήριον ὁ πομφόλυξ ἐστίν. εἰ δὲ ὑγρότερα τύχοι τὰ ἐλκῆ, πίτυος φλοιὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ λίθος αἱματίτης. εἰ δὲ καὶ βάθος αὐτοῖς τι συνῇ τοῖς εἰρημένοις, μάννης μκτέον. αἱ δὲ κατὰ τὴν μήτραν ἐλκώσεις ἢ κύστιν τῶν αὐτῶν δεόμεναι φαρμάκων, ὀργάνων χρῆζουσι τῶν εἰσω παραπεμπόντων αὐτὰ, διὰ τῶν μητρεγχυτῶν καὶ καθετήρων καλουμένων. ἐπιτηδειότερα τοίνυν τὰ ξηρὰ, οἷός ἐστι κρόκος καὶ πομφόλυξ καὶ ἀλόῃ, μίγνυμεν ῥαδίως εἴτε ἱερογλώσσου χυλῷ εἴθ' ἐτέρῳ τοιούτῳ. (305) πρὸς τοὺς ὀσχεύου καὶ αἰδοίου πόρους. βουτέρῳ καὶ ῥητίνῃ ἴσοις χρῶ. ἢ λιγόσπερμον ἐψήσας μεθ' ὕδατος καὶ μίξας σμύρνης ὅσον δέκατον μέρος καὶ ῥητίνης ἴσον κατάπλασσε. πρὸς δὲ τὰ οἰδοῦν αἰδοῖον. ʒ ἀμπέλου φύλλων ἀπαλῶν ʒ α'. λιβανωτοῦ ʒ α'. ψιμυθίου ʒ ε', τρίψας κατάπλασσε. χρῶ δὲ καὶ καταντλήσει θαλάσσης ψυχρᾶ καὶ ἀναπαύσει καὶ ἀναδέσει

stat et anethum usum siccum et cucurbita usta. Verum siccis et recentibus ulceribus etiam aloë bonum est medicamentum, si ejus aridae pulvillus inspergatur. Omnium autem maxime dolorem sedat, neque ullo minus efficax est pompholyx. Si vero humidiora sint ulcera, pinus cortex per se et lapis haematites, verum si profunda etiam sint ulcera, manna praedictis addatur. Porro quae circa uterum aut vesicam sunt ulcerationes, iisdem medicamentis indigent, sed instrumentis insuper opus habent, quae ipsa intromittant, quae metrenchytæ et catheteres Graecis appellantur. Aptiora itaque sunt arida, qualis est crocus et pompholyx et aloë, quae facile plantaginis aut alteri tali succo miscentur. *Ad scroti et pudendi dolores.* Butyro et resina pari mensura utere. Aut semen lini cum aqua coquito et admixta myrrhae ferme decima parte resinae tantundem etiam imponito. *Ad pudendum intumescens.* ʒ Foliorum vitis tenerorum ʒ j, cerussae ʒ v, trita cataplasmatibus vice impone. Utere etiam marinae aquae frigidae perfusione et quiete

Ed. Chart. XIII. [624.]

Ed. Bas. II. (305.)

τοῦ καυλοῦ. ἄλλο. φακὴν ἐφήσας ἐν ὕδατι καὶ ῥοιῶν λέπη
λειώσας κατάπλασσε. εἰάν δὲ ἀπὸ ἰδρώτων ἐν ὕσχεϊ ἔλκη
γένηται, κηκίδα λείαν καὶ στυπτηρίαν ἐπίπασσε. πρὸς δὲ τὰ
ἐν αἰδοίοις φνόμενα ἄπιον σπέρμα ἐπίπασσε καὶ τραγίᾳ
χολῇ περικρίε. τὰς δὲ ῥαγάδας ἐν αἰδοίοις ὠφελεῖ ῥητίνη
φρυκτὴ σὺν ῥοδίνῳ τριβεῖσα, ἄχρις ἂν γλοιωθῇ μιγνυμένης
καὶ ὠοῦ λικίθου ὀπτῆς ἢ ῥοδίνου καὶ ἀμύλου καὶ λιβάνου
ἀνὰ γο α'. ἢ κισσοῦ φύλλων ξηρῶν κεκαυμένων ἢ τέφρα,
τριβεῖσα μετ' ἐλαίου ἐν θυεῖα μολυβδίνη. πρὸς τὰς τῶν αἰ-
δοίων φλεγμονάς. σταφίδος ἐκγεγιγαρτισμένης καὶ κύμινον
τρίψας ἐπιτίθει. ἢ κρίθινον ἄλευρον ἐψήσας ἐν μελικράτῳ,
ἀμπέλου ἀπαλὰ φύλλα τρίψας μετὰ ἀλφίτου, ἅπαντα ἐπιτί-
θει. ἢ κύμινον τρίψας μετὰ βουτύρου καὶ ῥητίνης ἴσων τα-
κέντων. πρὸς δὲ τοὺς διδύμους ἀφθῶντας, γῇ κιμωλίᾳ μεθ'
ὑδατος προκαταχρίσας, ἕασον ξηρανθῆναι καὶ κατανίψας
ὑδατι θερμῷ μυρσίην ξηρὰν λείαν καὶ σμυρνίου σμικρὸν
τρίψας κατάπλασσε. τὰς δὲ ἐκσαρκώσεις τὰς ἐπὶ τῶν διδύμων

et colis religatione. *Aliud.* Lenticulam in aqua coquito et
cum mali punici cortice tritam imponito. Si vero a sudo-
ribus ulcera in scroto fiant, gallam tritam cum alumine in-
spergito. Ad tubercula vero in pudendis nascentia, pyri
semen inspergito et fel hircinum oblinito. Caeterum fissuras
ac rimas pudendorum juvat resina fricta cum rosaceo trita
ad strigmentitiam crassitudinem, admixto etiam ovi assati
vitello. Aut rosacei et amyli ac thuris, singulorum ζ j. Aut
foliorum hederæ aridorum ustorum cinis cum oleo in mor-
tario plumbeo tritus. Ad inflammationes autem pudendo-
rum uvam passam exacinatam et cuminum trita imponito.
Aut farinam hordeaceam aqua mulla coquito et vitis folia
tenera cum polenta terito, omniaque simul imponito. Ad
cuminum tritum cum butyri et resinae aequalibus partibus
eliquatis committito. Testiculos porro ulcere aphthae non
ablimili apprehensos, ex terra cimolia cum aqua oblinito
et exiccari finito, indeque aqua calida ablutos myrto arida
trita et modico smyrnio item trito conspergito. Excrescen-

Ed. Chart. XIII. [624.625.]

Ed. Bas. II. (305.)

τέφρα κληματίνη, σὺν νίτρῳ καὶ ὕδατι φυραθεῖσα, ἵαται καταπλασσομένη.

Κεφ. θ'. [Περὶ πριαπισμοῦ.] Ὁ πριαπισμὸς αὖξῃσις αἰδοίου ἐστὶ μόνιμος εἰς μῆκος τε καὶ κύκλον ὀγκουμένου, χωρὶς τῆς εἰς ἀφροδίσια [625] ὁρμῆς. φυσῶδές ἐστι πνεῦμα δηλονότι τὸ ἐξογκοῦν τὸ μόριον, τικτόμενον ἐξ ὑγρῶν γλί-
σχρῶν καὶ παχέων, ὑπὸ θερμότητος μετρίας. πρόδηλον οὖν ὡς οὐ δεῖ τὰ μόρια θερμαίνειν, ἀλλὰ ψύχειν ἐπιεικῶς, τῇ ῥοδίνῃ κηρωτῇ μεθ' ὕδατος ἀνακοπτομένη καὶ διὰ τοῦ χα-
μαιμήλου τῷ τε αἰδοίῳ καὶ ταῖς ψόαις ἐπιτεθέντα. τὰ δὲ ἐν διαίτῃ καὶ φαρμάκοις προσφέρειν τῆς λεπτυνούσης δυνά-
μεως ἄνεν τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς, προσάγειν δὲ καὶ τὰ φυσικῶς ἐνεργαῦντα διὰ τῆς πείρας εὖρημένα καὶ τήν τε νυμ-
φαίαν πίνειν διδόναι καὶ τὸ τοῦ ἄγρου σπέρμα καὶ πήγα-
ρον χλωρὸν τοῖς ὄψοις μινύντα, τοῦτο δὲ κατ' ἀρχὰς μὴ διδόναι, θερμαίνει γὰρ ἱκανῶς, ἀλλ' ὕστερον μετὰ τὴν χρῆσιν
τῶν ἄλλων λεπτυνόντων. κενώσει δὲ χρώμενον δι' ἐμέτων
τοῦτο ποιῆν. αἱ γὰρ διὰ τῆς κάτω γαστρὸς ῥέυματιζουσι

tem vero testium carnem cinis sarmentitius cum nitro et aqua subactus sanat, cataplasmatibus vice impositus.

Cap. IX. [De priapismo.] Priapismus est incremen-
tum pudendi stabile in longitudinem ac orbem tumefacti,
citra rei venereae appetentiam. Est autem flatus ventosus
videlicet, qui membrum ipsum tumefacit, ex humoribus
viscosis ac crassis generatus per moderatam caliditatem. Pa-
lam est igitur non oportere membra ipsa calefacere, sed
refrigerare leniter per ceratum rosaceum in aqua conquis-
satum, item per chamaemelinum ceratum tum pudendo
tum lumbis impositum. Victus et medicamenta exhibeantur
attenuantis facultatis, citra manifestam calefactionem. Adhi-
benda sunt etiam naturali efficacia praedita per experien-
tiam inventa, nymphaeaeque in potu danda ac viticis se-
men, ruta etiam viridis obsoniis admisceatur, verum hoc
a principio ne fiat, multum enim calefacit, sed posterius post
aliorum extenuantium usum. Quod si evacuatione uti libeat,
per vomitum id fiat, quae enim per inferiorem ventrem

Ed. Chart. XIII. (625.)

Ed. Bas. II. (305.)

πολλάκις καὶ τὰ γειτνιῶντα μόρια. πρὸς τοὺς ἐνουροῦντας. κύστιν αἰγίαν ἢ προβατείαν κεκαυμένην πότιζε δι' ὄξυκράτου, ἐσπέρας δὲ διψῶντας κοιμᾶσθαι. ποιεῖ δὲ καὶ λαγωῦ ὄρχις ἐπιζεννύμενος οἶνω εὐώδει, εἴτα πινόμενος. καλαμίνθην καὶ σμύρναν δὲς πιεῖν ἐν οἶνω πρὸ τοῦ δεῖπνου. καταχρήσθω δὲ καὶ τὸ αἰδοῖον κηκολία μετὰ περδικίου χυλοῦ.

Κεφ. ι'. [Πρὸς τὰς τῆς ὑστερας διαθέσεις.] Ἐπὶ τῆς ὑστερικῆς πνιγὸς συμβαίνει ἀναισθησία καὶ ἀκίνησία καὶ σφυγμὸς ἀμυδρὸς καὶ μικρὸς καὶ παντελὴς ἀσφυξία. ἐπ' ἐνίων δὲ ἡ μὲν αἰσθησις καὶ ἡ κίνησις πάρεστι καὶ ὁ λογισμὸς, μόλις δὲ ἀναπνέουσιν. ἔναι δὲ καὶ ἄφωτοι τυγχάνουσιν, ἔτεραι δὲ συνέλκονται τὰ κῶλα. γίνεται τοίνυν ἡ ἀναισθησία καὶ ἀκίνησία καὶ ἄπνοια κατὰ ψύξιν αὐταῖς, ἀρκουμέναις μόνῃ τῇ διὰ τῶν ἀρτηριῶν παντὸς τοῦ σώματος διαπνοῇ, τῆς διὰ τοῦ στόματος ἀναπνοῆς μὴ χρηζούσαις, ὥς εἴρηται, διὰ ψύξιν, ὅποταν ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ καθαιρούμεναι καλῶς καὶ κυτῆκονσαι καὶ ἀνδράσιν ὁμιλοῦσαι στερηθῶσι

fiunt evacuationes, saepenumero vicinas partes fluxione infestant. *Ad eos, qui se in somno permingunt.* Vesicam caprinam aut ovillam ustam ex posca bibendam praebeto et ad vesperam siticulosos somnum petere jubeto. Facit et leporis testiculus in vino odorato fervefactus, atque ita potatus. *Aliud.* Calamintham et myrrham in vino ante coenam bibenda dato. Oblinat autem et pudendum cimolia terra cum perdicii succo.

Cap. X. [*Ad uteri affectus.*] In uteri suffocatione contingit sensus ac motus privatio et pulsus obscurus ac parvus et penitus interceptus. In aliquibus vero tum sensus tum motus adest, itemque ratio, verum vix respirant, aliquibus etiam vox intercipitur. Aliis contrahuntur artus. Fiunt igitur et sensus et motus et spirationis interceptiones ob frigiditatem, quum ipsae sola perspiratione totius corporis per arterias contingente contentae sint et respirationem per os non expelant, atque hoc, ut dictum est, ob frigiditatem, quando sane in priori tempore probe purgatae et concipientes ac viris coeuntes, his ipsis privatae fuerint,

Ed. Chart. XIII. [625.]

Ed. Bas. II. (305.)

τούτων, ὡς ὁρᾷν τοῦ ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ ἐν ἑαυτοῖς σπέρματος καταψύχοντος τὸ πᾶν σῶμα. πρὸς οὖν τοὺς ἀπὸ τῆς ὑστέρας πνιγμοὺς ἀρμόζει πινομένη ἀγαρικοῦ ἄ. ἐν οἴνῳ, ἀρνογλώσσου καρπὸς καὶ χυλὸς σὺν οἴνῳ. ὄνυξ ὁ ἐκ κοκκύλης πινόμενος. ὄξος σκιλλητικὸν ῥοφούμενον. ὀσφραινόμινα δὲ ἐπιγίρει τὰς πνιγομένας, ἀσφαλτον, καστόριον, χαλβάνη, πίσσα ὑγρὰ, κεδρία, τρίχες καεῖσαι καὶ πήγανον, κρίμμυον, σκόροδον. ὑποθυμιάται δὲ καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ κέρας ἐλάφου καὶ πήγανον σὺν μέλιτι, ἐρίω ἀναληφθὲν προστίθεται τῷ δακτυλίῳ.

ut palam sit humidum et frigidum in ipsis semen, totum corpus perfrigerare. Ad vulvae igitur strangulatus convenit agarici 3 j, in potu accepta ex vino. Plantaginis semen et succus cum vino. Onyx detractus ex conchylio potatus. Acetum scilliticum absorptum. Caeterum olfactu excitant strangulatas, bitumen, castorium, galbanum, pix liquida, cedria, pili usti, ruta, allium, cepa. Eandem in rem cornu cervi suffitur. Et ruta cum melle lana excepta in anum inditur.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΥΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Κ.

Ed. Chart. XIII. [626.]

Ed. Bas. II. (305.)

Κεφ. α'. Ὅτι μὲν νεφριτικὰς ἀντιδότους τε καὶ δυνάμεις ὀνομάζουσιν ὅσαι νεφροὺς πάσχοντας ὠφελοῦσιν ἐξ αὐτῆς τῆς προσηγορίας δῆλον. ἔστι δὲ αὐτῶν ἡ διαφορὰ ἡ γενικωτάτη διττή. τινὲς μὲν γὰρ τοὺς λιθιῶντας νεφροὺς ὀνίνασιν, ἔνιαι δὲ τοὺς φλεγμονώδεις τε καὶ ἐλκώδεις, αἵπειρ καὶ πρὸς τὴν κύστιν ὁμοίως πάσχουσιν ἀρμόττουσιν. ἐναντιώταται δὲ εἰσιν ἀλλήλαις αἱ δυνάμεις τῶν εἰρημένων φαρ-

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM SECUNDVM LOCOS LIBER X.

Cap. I. Quod nephriticas antidotos et compositiones appellant quae renibus affectis conferunt, ex ipsa appellatione manifestum est. Nephriticae enim nihil aliud quam renales sonant. Est autem differentia ipsarum generalissima duplex. Quaedam enim calculosos renes juvant, quaedam vero inflammatos et ulceratos, quae etiam ad vesicam similiter affectam conveniunt. Maxime vero contrariae inter se sunt praedictorum medicamentorum facultates:

Ed. Chart. XIII. [626. 627.]

Ed. Bas. II. (305.)

μάκων. πρὸς μὲν γὰρ τὰς φλεγμονώδεις καὶ ἐλκώδεις δια-
θέσεις συντιθέμεναι παρηγορικῶν δέονται φαρμάκων. ἐπεὶ
δ' ἀδύνατόν ἐστι ταῦτα διὰ ταχέων ἀφικέσθαι πρὸς τὰ
κατὰ νεφροὺς χωρία, διὰ ταῦτα αὐτοῖς μίγνυμεν διουρητικὰ
φάρμακα· τὰ δὲ τοῖς λιθιῶσιν ἀρήγοντα μίᾳς δεῖται δυνά-
μειος τῆς τέμνειν καὶ διαρύνειν πικρυαίας μετὰ θερμότη-
τος ἐπιφανοῦς. ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα σχεδὸν ἅπαντα πικρὰ.
καθάπερ οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων, οὕτω καὶ ἐπὶ τούτων τὴν πε-
πειραμένην ὕλην ἐφιξῆς γράψω, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν πρὸς
τὰς ἐλκώδεις τε καὶ φλεγμονώδεις διαθέσεις ἀρροσιόντων
ποιησάμενος, ἀφ' ὧν καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀνδρόμαχόν τε, καὶ
Ἀσκληπιάδην ἀρξάμενοι μετέβησαν ἐφιξῆς ἐπὶ τὰς λίθους
θρυπτούσας.

[627] [Αἱ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμέναι νεφριτικαὶ
πρὸς τὰς ἐν νεφροῖς καὶ κύστει διαθέσεις.] Πότημα. ʒ λιν-
σπέρματος, μήκωνος λευκοῦ σπέρματος, σικύου σπέρματος,
τραγακάνθης ἅνα <β. ἀμύλου <δ. δι' ὕδατος τροχίσπους
ἀναλάμβανε, δίδου πρὸς κύστιν ἡλκωμένην καὶ δυσουρίαν.

Quae enim ad inflammatas et ulceratas affectiones compo-
nuntur, mitigatoriis medicamentis opus habent, quum vero
impossibile sit haec cito ad regiones renum pervenire; ob
id ipsis medicamenta urinam cientia miscemus. Quae vero
calculosis auxiliantur, unica facultate indigent, quae secare
et extergere cum manifesta caliditate potest, sunt autem ta-
lia omnia amara. Quemadmodum igitur in aliis, sic etiam
in his materiam experimento cognitam deinceps subscribam,
initium ab iis, quae ad ulceratas et inflammatas affectiones
conveniunt, facturus, a quibus etiam Andromachi sectatores
et Asclepiadis orsi, inde ad compositiones calculos fran-
gentes transierunt.

[Confectiones renales ab Andromacho ad renum et
vesicae affectiones conscriptae.] Potio. ʒ Seminis lini, se-
minis papaveris albi, seminis cucumeris, tragacanthae, sin-
gulorum ʒ ij, amyli ʒ iiij, cum aqua in pastillos redigito et
ad vesicam ulceratam ac dysuriam exhibeto. Alia. ʒ Nu-

Ed. Chart. XIII. [627.]

Ed. Bas. II. (306. 306)

ἄλλο. 4. στροβίλους λ'. ἀμύγδαλα κ'. (306) φοίνικας κ'. τρα-
γακάνθης < δ'. χυλοῦ γλυκυρρίζης < β'. κρόκον ὀβολὸν α'.
σμύρνης ὀβολὸν α'. διεῖς οἶνον προτρόπον, ὡς ἐπιτηδεῖα
χρῶ. ἄλλο πρὸς τὰς ἐν κύστει διαθέσεις καὶ ἐλκώσεις. τρο-
χίσκος ὃ χρῶμαι. 4. σικίνου σπέρματος < ιβ'. ὑοσκυάμου
σπέρματος < στ'. κωνίου σπέρματος, ὀπίου, μαράθρου,
κρόκου ἀνὰ < γ'. κασσίας < δ'. ἀμύγδαλα ι'. κάρνα Πον-
τικὰ ι'. σελίνου σπέρματος < στ'. μαλάχης ἀγρίας σπέρμα-
τος < γ'. γλυκεῖ Κρητικῷ ἀναλαβὼν δίδου τριώβολον ἀπυ-
ρέτοις ἐν γλυκεῖ, ἐν τισι κωνίου < στ'. ἄλλο πρὸς τὰ αὐτὰ
καὶ ἀλγήματα κύστει. 4. κρόκον, βήσασι σπέρματος, μα-
λάχης ἀγρίας σπέρματος ἀνὰ < στ' ὑοσκυάμου σπέρματος
< ιβ'. ὀπίου < στ'. σελίνου σπέρματος < ιβ'. κάρνα Πον-
τικὰ η'. ἀμύγδαλα κ'. σικίνου σπέρματος < ιβ'. μέλιτος Ἀτ-
τικοῦ τὸ ἱκανόν, ἢ ὅστις καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος μετ'
οἶνομέλιτος κινάθων τριῶν. ἄλλο, πρὸς τοὺς αἱμορροῦντας
ἀπὸ κύστει. 4. σχιστῆς < α'. τραγακάνθης < β'. κόμμεως
ὀβολὸν α'. ἐν γλυκεῖ δίδου ὀβολοὺς β'. ποτὲ δὲ ὀβολὸν α'.

ces pineas xxx, amygdalas xx, palmas xv, tragacanthae ℥ iij,
succī radicis dulcis ℥ ij, croci obol. j, myrrhae obol. j, vino
protropo diluito ac utitur ut accommodato. *Alia ad ves-
icae affectus et ulcerationes. Pastillus quo utor.* 4. Se-
minis cucumeris ℥ xij, seminis hyoscyami ℥ vj, seminis ci-
cutae, opii, foeniculi, croci, singulorum ℥ iij, castorei ℥ iij,
amygdalas x, nuces Ponticas x, seminis apii ℥ vj, seminis
malvae silvestris ℥ iij, excipe passo Cretico et praebe obol.
tres non febrientibus ex passo. Quidam cicutae ℥ v habent.
Alia ad eadem et vesicae dolores. 4. Croci, seminis rutae
silvestris, seminis malvae silvestris, singulorum ℥ vj, semi-
nis hyoscyami ℥ xij, opii ℥ vj, seminis apii ℥ xij, nuces
avellanas vij, amygdalas xx, seminis cucumeris ℥ xij, mellis
Attici quod satis est. Datur magnitudo nucis Ponticae cum
vini mulsi cyathis tribus. *Alia ad profluvia sanguinis ex
vesica.* 4. Aluminis scissi ℥ j, tragacanthae ℥ ij, gummi
obol. j. Dato ex passo quandoque obolos duos, quandoque

Ed. Chart. XIII. [627.]

Ed. Bas. II. (506.)

πρὸς τὰς ἐν κύστει διαθέσεις οὐρητικά ἀπὸ Μακεδόνοιο καὶ
 πρὸς ἥπατικούς, ὑδρωπικούς, ἰκτερικούς, νεφριτικούς καὶ
 πάντα τὰ περὶ τὴν κύστιν συμπτώματα, θρύπτει λίθους. 4
 ἀκώρου ᾠ. φου ᾠ. κέ. νάρδου Κελτικῆς ᾠ. κδ. δαύκου
 σπέρματος ᾠ. κβ. κινναμώμου ᾠ. λβ. μήου ᾠ. ιστ. ἀσάρου
 ᾠ. κδ. πετροσελίνου ᾠ. ιστ. ὀποβαλσύμου ᾠ. ιστ. καὶ τοῦ
 καρποῦ τὸ αὐτὸ, πρόκου ᾠ. κδ. σμύρνης ᾠ. κ. γλυκίης ῥέ-
 ζης ᾠ. ιστ. νάρδου Ἰνδικῆς ᾠ. ιστ. κασσίας ᾠ. ιβ. ἀμώ-
 μου ᾠ. ιστ. σταφίδος ᾠ. η. τραγανάνθης ᾠ. θ. τὰ ξηρὰ
 ἀναλαμβάνων μέλιτι, τὴν τραγανάνθαν οἶνω Ἀμιναιῶ βρέ-
 χων, δίδου καρπὸν Πορτικῶ τὸ μέγεθος, μετ' οἶνου κυάθων
 τεσσάρων, πυρέττουσιν ἐν μιλιγράτω. ἄλλο πρὸς τὰ ἐν κύ-
 στει ἔλκη καὶ φλεγμονάς. 4 στροβίλους κ. σικύου σπέρμα-
 τος ἡμέρου κόκκους μ. ἀμύλου τριώβολον, λιβανωτοῦ, νάρ-
 δου ἀνά ᾠ. α. σελίνου σπέρματος κυάθους β. ἐν ὕδατος
 ζ. α. ἔψεται νάρδος σέλινον, εἷσα τοῦ ἀφειψήματος μίγνυν-
 ται τοῖς προγεγραμμένοις κυάθοι β. πρὸς λιθιῶντας, ὡς
 Βάσσα ἡ Μαρίου ἐθεραπεύθη, ὥστε θρύπτειν καὶ αὐθις μὴ

unum. *Alia ad vesicae affectiones, urinam ciens, a Mace-*
done. Facit et ad hepaticos, hydropicos, ictericos, nephri-
ticos ac omnia vesicae symptomata, frangit etiam lapi-
des. 4 Acori 3 l, phu 3 xxv, nardi Celticae 3 xxiiiij, se-
 minis dauci 3 xxij, cinnamomi 3 xxxiij, mei 3 xvj, asari
 3 xxiiiij, petroselini 3 xvj, opobalsami 3 xvj et carpobalsami
 tantundem, croci 3 xxiiiij, myrrhae 3 xx, radicis dulcis
 drach. xvj, nardi Indicae 3 xvj, cassiae drach. xij, amomi
 drach. xvj, uvae passae drach. viij, tragacanthae drach. ix,
 arida melle excipito et tragacantham vino Aminaeo mace-
 rato. Dato nucis Ponticae magnitudinem cum vini cyathis
 iiij, febricitantibus cum aqua multa. *Alia ad vesicae ul-*
cera et inflammationes. 4 Noces pineas xx, seminis cu-
 cumeris sativi grana xl, amyli obol. iiij, thuris, nardi, sin-
 gulorum 3 j, seminis apii cyath. ij, nardus et apitum in
 aquae sextario uno coquuntur, deinde ex decocto duo cya-
 thi praescriptis admiscuntur. *Alia ad calculosos, qua Bassa*
uxor Maris curata est. Frangit ita ut neque rursus gi-

Ed. Chart. XIII. [627. 628.]

Ed. Bas. II. (306)

συνίστασθαι. 4 κασσία; < β'. σελίνου σπέρματος < γ'.
 σμύρνης μιναίας < δ'. πεπέρως λευκοῦ < β'. λιβάνου < γ'.
 λίθου Συριακοῦ ἄρρενος < α' ἢ τοῦ θήλειος < α'. σταφυ-
 λίνου σπέρματος, ἀνίσου ἀνά < β'. στύρακος < γ'. ἱριως
 Ἰλλυρικῆς < γ'. μήκωνος λευκῆς σπέρματος < β'. ναρδο-
 στάχθος ἴσον, ἀμυγδάλων πικρῶν καθαρῶν, ἀσάρου ἀνά
 < γ'. σμυρνίου σπέρματος, κυπέρου ἀνά < β'. μέλιτος Ἀτ-
 τικοῦ τὸ ἱκανόν, δίδου καθ' ἡμέραν· πρὸς λιθιῶντας, θραύ-
 ονσα καὶ κατὰ μικρὸν ἐκκρίνονσα, μέχρις οὗ καθαρῶς τὴν
 κύστιν, εἴτα διαυγὲς ἀπουρήσῃ· καὶ τὸ μέγιστον, ἀποθερι-
 πύει, ὥς μηκέτι γεννᾶσθαι. 4 δαύκου σπέρματος, ἀνίσου,
 σικύου σπέρματος, πετροσελίνου, σμύρνης ἀνά < στ'. κασ-
 σίας δαφνίτιδος, κινναμώμου, νάρδου Κελτικῆς ἀνά < δ'.
 λεῖα ποιήσας ἀναλάμβανε σὺν ὕδατι, ἥλικα θερμὸς μικρὸς
 καὶ δίδου νήστεσι καθ' ἡμέραν, ἐπὶ ἡμέρας λ'. σὺν ὕδατος
 κυάθοις γ'. [628] τοῦτο, ὥς παρελάβομεν, μετὰ τινος θρη-
 σκείας σκευάζεται. ξυλίνῳ γὰρ ὄλμῳ καὶ ὑπέρῳ κόπτεται,

gnantur. 4 Cassiae drach. ij, feminis apii drach. iij, myrrhae
 minaeae drach. iiii, piperis albi drach. ij, thuris drach. iij,
 lapidis Syriaci masculi drach. j aut feminae drach. j, se-
 minis pastinacae, anisi, utriusque drach. ij, styracis drach. iij,
 iridis Illyricae drach. iij, feminis papaveris albi 3 ij, spi-
 cae nardi tantundem, amygdalarum amararum mundatarum,
 asari, utriusque 3 iij, feminis Smyrni, cyperis, utriusque
 drach. ij, mellis Attici quod satis est. Dato quotidie. *Alia*
ad calculosos, frangens et paulatim expellens, donec mun-
dam vesicam reddat, deinde aeger pellucida lotia reddat,
et quod maximum est, curat ut non amplius renascantur.
 4 Seminis dauci, anisi, feminis cucumeris, petroselini,
 myrrhae, singulorum drach. vj, cassiae daphnitidis, cinna-
 momi, nardi Celticae, singulorum drach. iiii, terito et cum
 aqua ad parvi lupini quantitatem coagmentato, et jejuniis
 quotidie per dies triginta ex aquae cyathis tribus praebeto.
 Hoc vero medicamentum, quemadmodum accepimus, cum
 quadam religione praeparatur, ligneo enim mortario ac pi-

Ed. Chart. XIII. [628.]

Ed. Bas. II. (306.)

καὶ τὸν κόπτοντα θεῖ, μήτε δακτυλίδιον ἔχειν σιδηροῦν μήτε ὑποδήματα ἡλοκοπημένα. τοῦτο ἀπὸ Ῥουστίκου ὡς μυστήριον ἐλάβομεν. πρὸς νεφριτικούς καὶ ῥεῦμα πᾶν, ὡς Ἀπολλώνιος. Ὑ μανδραγόρου φλοιοῦ πεφωγμένον < α' S'. ὕοσκυ-
 ἄμου σπέρματος πεφωγμένον, μήκωνος μελαίνης σπέρματος πεφωγμένου ἀνὰ < α' S'. ἀνίσον πεφωγμένου < α' S'. τραγακάνθου, φοινικοβαλάνων τῆς σαρκὸς ἀνὰ < γ'. μετὰ μέλιτος δίδου.

[Αἱ ὑπὲρ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα νεφριτικά.] Ἀντωνίου Μούσα. Ὑ πιτυίδων κεκομμένων καὶ κεκοσκινισμένων < κ'. μήκωνος μελαίνης σπέρματος, τραγακάνθης ἀνὰ < β'. νάρδου Κελτικῆς, κρόκου, ἀνίσου ἐπισημένου, δαύκου Κρητικοῦ τῆς ῥίζης, γλυκίης ῥίζης ἀνὰ < α'. κόστου τριώβολον, σκενᾶζε διὰ προτρόπου καὶ ἀνελοῦ εἰς πυξίδα καὶ δίδου καρῦον Ποντικοῦ τὸ μέγεθος καὶ προτρόπου κύ-
 αθον α'. καὶ ὕδατος θερμοῦ κυάθους β'. ἄλλο. Ὑ ρικνίου ἡμέρου σπέρματος πεφωγμένου < γ'. μαλάχης καρποῦ < ε'. στροβίλου πεφωγμένου < στ'. σελίνου σπέρματος < ζ'. λινο-

stillo tonditur, oportetque eum, qui tundit neque anulum habere ferreum, neque calciamenta olavis ferreis transfixa. Hoc a Rustico ut mysterium acceperimus. *Alia ad nephriticos et omnem fluxionem, ut Apollonius.* Ὑ Corticis mandragorae tolli 3 i β, hyoscyami seminis tolli, seminis papaveris nigri tolli, utriusque 3 i β, anisi tolli 3 i β, tragacanthi, carnis palmarum, utriusque 3 iij, dato cum melle.

[*Nephriticae compositiones ab Asclepiade conscriptae.*]

Antonii Musae. Ὑ Fructuum pini, tusorum cribratorum 3 xx, seminis papaveris nigri, tragacanthae, utriusque 3 iij, nardi Celticae, croci, anisi decorticati, radicis dauci Cretici, radicis dulcis, singulorum drach. j, costi obol. iij, praepara cum protropo et repone in pyxide. Da nucis Ponticae magnitudinem cum protropi cyatho uno et aquae calidae cyathis duobus. *Alia.* Ὑ Seminis cucumeris sativi tolli drach. iij, seminis malvae drach. quinque, nucum pinearum tostiarum drach. vj, seminis apii drach. vij, seminis lini

Ed. Chart. XIII. [628.]

Ed. Bas. II. (366.)

σπέρματος < α'. ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων < θ'. ἀναλάβρανε γλυκί καὶ δίδου καθὰ προτίρηται. ἄλλο νεφριτικοῖς Ὀνησιδήμου. 24 ἀμυγδάλων πικρῶν < ιστ'. θαύκου Κρητικοῦ σπέρματος, μαλάχης καρποῦ ἀνὰ < στ'. ἱριῶς ἀγρίας ῥίζης < η'. κέρατος ἐλαφίου κεκαυμένου, τραγακάνθης, νάρθου Κελτικῆς, σικνίου ἡμέρου σπέρματος ἀτὰ < στ'. γλυκίος, ὅσον ἐξαρκεῖ, σκινάζε καθὰ προτίρηται. ἄλλο φάρμακον ἐπιτετυγμένον. τοῦτω ἴσμεν πολλοὺς χρησαμένους νεφριτικοὺς καὶ τῆς ὅλης ἀπαλλαγέντας διαθέσειως. διτ' δὲ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐπιμένειν τῷ φαρμάκῳ, δίδεται καὶ λιθιῶσι καὶ κωλικοὺς θεραπεύει καὶ τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις, ἔχει δὲ οὕτω. 24 καρῶν Ποντικῶν κεκαθαρμένων, ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων, σικνίου σπέρματος κεκαθαρμένου ἀτὰ < γ'. κωνίου σπέρματος, κρόκου, μαλάχης σπέρματος, ὀπίου ἀτὰ < στ'. ὑοσκνάμου λευκοῦ σπέρματος, σελίνου σπέρματος ἀτὰ < ιβ'. ἀναλάβρανε τροχίσκους μελιτι ἀναπλάττων καὶ δίδου τριώβολον. καὶ μελικράτου θερμοῦ κυάθους γ'. ἐν ἄλλῳ καὶ βήσσα < στ'. ἄλλο πρὸς τὰς ἐν νεφροῖς πύρω-

drach. unam, amygdalarum amararum mundatarum drach. ix, excipe passio et exhibe ut praedictum est. *Alia ad nephriticos Onesidemi.* 24 Amygdalarum amararum drach. xvj, seminis dauci Cretici, seminis malvae, utriusque drach. vj, radicis iridis silvestris drach. viij, cornu cervi ulii, tragacanthae, nardi Cellicae, seminis cucumeris sativi, singulorum drach. vj, passii quantum sufficit, praepara ut dictum est. *Aliud medicamentum accommodatum.* Hoc scimus multos nephriticos usos esse et a toto affectu penitus liberatos. Oportet per multos dies in medicamento hujus usu perseverare. Datur et calculosis et colicis medetur ac vesicae affectibus. Componitur hoc modo. 24 Nucum Ponticarum purgatarum, amygdalarum amararum mundatarum, seminis cucumeris repurgati, singulorum drach. iij, seminis cicutae, croci, seminis malvae, opii, singulorum drach. vj, seminis hyoscyami albi, seminis apii, utriusque drach. xij, cogito in pastillos cum melle, ac dato obol. iij cum aquae mulsae cyathis iij, in alio exemplari et seminis rutae silvestris

Ed. Chart. XIII. [628.]

Ed. Bas. II. (306.)

δεις ὑποστάσεις, Ὀνησιδήμον. σύμφυτον καὶ σίον καὶ ἀρτεμόνιον ἔψε μετ' οἴνου καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας δίδου πνέθους δύο καὶ ὕδατος τὸ ἴσον. ἄλλο. μαλάχης ἀγρίας τὴν ῥίζαν καὶ πηγάνου ἀγρίου ῥίζαν καὶ ὀρειοσελίνου ῥίζαν, ἔψε μετ' οἴνου καὶ καθὰ προεῖρηται δίδου. ἄλλο πρὸς λιθιῶντας καταπαστόν. 4 βαλσάμου καρποῦ μέρη β'. λίθου τοῦ ἐν σπόγγοις εὐρισκομένου τὸ ἴσον, γλήχωνος ξηρᾶς, μαλάχης ἀγρίας σπέρματος, ὠκίμου ξηροῦ ἐκάστου τὸ ἴσον, κόψας καὶ σήσας, ἀπόθου καὶ δίδου κοχλιάριον καὶ οἴνου κεκραμένου πνέθους δύο. ἄλλο. στρουθίου ῥίζης μέρος ἓν, ἱρίδος ἀγρίας ξηρᾶς ἴσον, ὀξαλίδος ξηρᾶς τὸ ἴσον, ἀνεμώνης ἐχούσης τὸ ἄνθος μήλινον ξηρᾶς τοσόνδε, κόψας καὶ σήσας καθὰ προεῖρηται χρῶ. καταπότια Ἡρακλείδου Ταραντίνου, διαλύει τοὺς ἐν κύστει πύλους, ἀγαθὰ δὲ καὶ πρὸς στραγγουρίαν. 4 πεπέρως, χαλβάνης ἀνὰ < α'. ὀποῦ Λιβυκοῦ < β'. σμύρνης < δ'. προτρόπου τὸ ἱκανόν, ποίει καταπότια ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος καὶ δίδου τρία καὶ γλυκίος ἐπιπιεῖν

drach. vj. *Ad callosas in renibus concretiones, Onesidemi.* Symphytum et lion et artemonium cum vino coquito, et expressi liquoris cyathos duos cum pari aqua dato. *Aliud.* Malvae silvestris radicem et rutae silvestris radicem et apii montani radicem cum vino coquito, et eo qui dictus est modo exhibeto. *Aliud ad calculosos inspersile.* 4 Seminis balsami partes ij, lapidis, qui in spongiis reperitur, tantundem, pulegii aridi, seminis malvae silvestris, ocimi aridi, singulorum tantundem, tusa et cribrata reponito et dato cochleare cum vini diluti cyathis duobus. *Aliud.* 4 Struthii radicis partem j, iridis silvestris siccae tantundem, oxalidis siccae tantundem, anemones luteum florem habentis siccae tantundem. Tusa et cribratis ut dictum est ntere. *Catapotia Heraclidae Tarentini, dissolvunt vesicae topas, conferunt et ad vesicae stillicidium.* 4 Piperis, galbani, utriusque 3 j, succi Libyci 3 ij, myrrhae 3 iiij, protropi quod satis est, forma catapotia ciceris magnitudine et tria devoranda dato et passi cyath. ij, insuper bibendos. *Aliud.*

Ed. Chart. XIII. [628. 629.]

Ed. Bas. II. (306. 307.)

κνάθους δύο. ἄλλο. ⁊ ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος, πεπέρειως, ἀφρονίτρου ἀνὰ < α'. [629] βαλσάμου καρποῦ < β'. σμύρνης < δ'. ἀναλαμβάνει προτρόπον καὶ ποιεῖ καταπότια ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος καὶ δίδου τρία καὶ οἶνον γλυκέος ἐπιβροφίτω τεταρτημόριον, δίδου δὲ ἐπὶ ἡμέρας μὴ. προλούων. (307) τροχίσκος διουρητικὸς, κατάγει λίθους καὶ πωρώδεις ὑποστάσεις. ⁊ ἄσάρου, πετροσελίνου, φου, μήου ἀνὰ < δ'. ἀκόρου, ἀνίσου σπέρματος, δαύκου σπέρματος, ὀρειοσελίνου, καρποῦ βαλσάμου, τραγακάνθης ἀνὰ < β'. τὴν τραγάκανθαν γλυκῇ διαλύσας, ἐπίβαλλε τοῖς ξηροῖς καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ δίδου τριώβολον μετὰ γλυκέος κεκραμένου κνάθων β'. ἄλλο Χαρικλίους, κατάγει ψαμμώδεις ὑποστάσεις, ποιῇ πρὸς τὰς μεθ' ἑλκώσεως διαθέσεις. ⁊ σελίνου σπέρματος, πετροσελίνου σπέρματος, ἀνίσου ἀνὰ < ιστ'. σχοίνου ἄνθους, κρόκου, τραγακάνθης ἀνὰ < στ'. δαύκου Κρητικοῦ σπέρματος, πεπέρειως λευκοῦ ἀνὰ < δ'. σκεύαζε καθὰ προείρηται καὶ δίδου. < α'. μετὰ προτρόπου κεκραμένου κνάθων γ'. Ἀντίδοτος ἡ διὰ τῶν λίθων, ὡς Μιθρι-

⁊ Ammoniaci thymiamatis, piperis, Spumae nitri, singulorum drach. j, carpobalsami ℥ ij, myrrhae ℥ iiij, excipe protropo et forma catapotia ciceris magnitudine, ac tria devoranda dato, ita ut vini dulcis quadrantem insuper propines. Hoc ad dies xlvij, aegro praeloto facies. *Pastillus ciens turinam, detrahit lapillos et tophosas concretionem.* ⁊ Asari, petroselini, phu, mei, singulorum ℥ iiij, acori, seminis anisi, seminis dauci, apii montani, carpobalsami, tragacanthae, singulorum ℥ ij, tragacantham passo dissolutam aridis adjicito et pastillos formato, indeque obolos tres cum passi diluti cyathis duobus exhibeto. *Alius pastillus Chariclis, educit arenosas subsidentias, facit et ad affectiones ulceratas.* ⁊ Seminis apii, seminis petroselini, anisi, singulorum ℥ xvj, floris junci odorati, croci, tragacanthae, singulorum ℥ vj, seminis dauci Cretici, piperis albi, utriusque ℥ iiij, praepara ut dictum est, et da ℥ j, cum protropi diluti cyathis tribus. *Antidotus ex lapidibus ut Mithridates,*

Ed. Chart. XIII. [629.]

Ed. Bal. II. (307.)

δάτης, ποιῇ νεφριτικοῖς καὶ πρὸς τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις
 θρύπτει λίθους καὶ πώρους διαλύει. 4 σμυρνίου σπέρμα-
 τος, κνέρου, ναρδοσιάχνης, μήκωνος λευκῆς σπέρματος, κιν-
 ναμώμου, κασσίας οὐριγγας, πεπέρως λευκοῦ σταφυλίνου
 σπέρματος ἀνὰ γο α'. λιβάνου ὑμνήτου, σελίνου σπέρματος,
 κρόκου, στύρακος, ἱριως, ἀμυγδάλων πικρῶν, ἀκόρου, ἐκά-
 στου γο α' S'. λίθου Συριακοῦ θήλειος ἢ ἄρρενος γο S'.
 σμύρνης μινναίας γο β'. μέλιτι γύρα. ἡ δόσις καρύου Πον-
 τικοῦ τὸ μέγεθος ἄλλη ἢ τοῦ Βιεννίτου, φάρμακον ἐπιτε-
 τυγμένον, ἀνώδυνον, χρήσιμον καὶ νεφριτικοῖς καὶ πρὸς τὰς
 περὶ κύστιν ἐλκώσεις καὶ λίθους θρύπτει καὶ πηλὸν ἀπου-
 ρῆν ποιῇ. 4 ἱριως < δ'. μήου, σείσελιως, χαμαίδηνος, ὑπε-
 ρικοῦ, κνέρου, κάγχηνος, ἐκάστου τοσόσδε, ἀμώμου < η'.
 κινναμώμου < ιβ'. λιβανωτίδος ὀρεινῆς, νάρδου Ἰνδικῆς,
 κρόκου Κιλικίου, πετροσελίνου, πολίου, πηγάνου ἀγρίου σπέρ-
 ματος, δικτάμνου Κρητικοῦ, ἐκάστου τὸ ἴσον, γλυκυρρίζης,
 λίθου Συριακοῦ ἄρρενος ἀνὰ < ια'. θλάσπεως < κδ'. ἄγρου
 καρποῦ, σμύρνης, σφονδύλου, ἐκάστου τοσόσδε, καρδαμώμου

*facit nephriticis et ad vesicae affectus, atterit calculos et
 topfos dissolvit. 4 Seminis Smyrniae, cyperi, spicae nardi,
 seminis papaveris albi, cinnamomi, cassiae fistulae, piperis
 albi, seminis pastinacae, singulorum ℥ j, thuris non secti,
 seminis apii, croci, styracis, iridis, amygdalarum amararum,
 acori, singulorum ℥ j ℥, lapidis Syriaci foeminae aut ma-
 sculi, utriusque ℥ ℥, myrrhae minaeae sextantem, excipe
 melle. Datur nucis Ponticae magnitudine. *Alia antidotus
 Biennitae medicamentum accommodatum, sedans dolorem.
 Utile et nephriticis affectibus et ad vesicae ulcerationes.
 Transgit lapides et lutum per urinam expellit. 4 Iridis
 ℥ iij, mei, fefelis, chamaedryos, hyperici, cneori, canchryos,
 singulorum tantundem, amomi ℥ viij, cinnamomi ℥ xij, ros-
 marini montani, nardi Indicae, croci Cilicii, petroselini,
 polii, seminis rutae silvestris, dictamni Cretici, singulorum
 tantundem, glycyrrhizae, lapidis Syriaci masculi, utriusque
 ℥ xvj, thlaspeos ℥ xxiiij, seminis viticis, myrrhae, spon-
 dylii, singulorum tantundem, cardamomi ℥ xlvij, excipe**

Ed. Chart. XIII. [1629.]

Ed. Bas. II. (307.)

◀ μή· ἀναλαμβάνει μέλιτι ἐφθῶ καὶ δίδου καρύου Ποντικῶ τοῦ μέγεθος καὶ οἰνομέλιτος κεκραμένου κυάθους δ'.

[Τὰ ὑπὲρ Ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς τοὺς νεφριτικούς, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων.] Τοὺς δὲ νεφριτικούς διαιτῶ προσηκόντως, ἐπιθεῖς μὲν κηρωτὴν ῥοδίην μετὰ σιύρακος, μαλαγματιῶδες ποιήσας. σφόδρα ἔφη ἀξιολόγως ὁ παρὰ τῷ Φρίκη Λινοφόβῳ ἀντιπαθῶς βοηθεῖν εἰς ἀνασκιυήν, πρωτοτόμου καυλοῦ ἀφειψήματος κν. β'. νήοται δεδομένους ἐπὶ ἡμέρας θ'. ἐπίπασσε δὲ ἄλλας ὀλίγους καὶ μᾶλλον ὀνύησιν. ἄλλο. ποτίξει ῥόδων φύλλων, ἀμυγδαλῶν λιλειπισμένων, λιβάνου ἴσα, μήκωτος κωδυῶν τὸ διπλοῦν, προτρόπῳ ἀναλαμβάνει καὶ εἰς κεραμιεὺν ἄγγειον ἀπόθου μὴ ἐν τοτίδι, δίδου δύο ὀβολοὺς μετὰ προτρόπον. ἔνιοι ἀντὶ τῶν ἀμυγδαλῶν ἄμυλον βάλλουσι, καὶ ἀντὶ προτρόπου ὕδατι μὲν ἀναλαμβάνουσιν, ποτίζουσι δὲ μετὰ προτρόπον.

Κε φ. β'. [Περὶ ἰσχιάδος καὶ ποδάγρας καὶ ἀρθρίτιδος.]

Ἐκ τοῦ γένους τῆς ἀρθρίτιδος ἥ τε ἰσχιάς ἐστὶ καὶ ποδάγρα.

melle cocto et praebe nucis Ponticae magnitudinem cum vini mulsi diluti cyathis quatuor.

[Quae Archigenes ad renum affectiones scripsit in secundo medicamentorum secundum genus.] Nephriticos convenienti diaeta adservo. Et ceratum quidem rosaceum cum Syrace ad malagmatis formam redactum impone. Ceterum Antiochus apud Phricen Linophobum, valde juxta naturalem contrarietatem auxilio fuisse ait ad mali eversionem prototomi caulis decocti cyathos duos jejunis ad dies novem exhibitos. Inspergito autem salem modicum et magis proficies. *Alia potio.* ℞ Foliorum rosarum, amygdalarum decorticatarum, thuris, aequales partes, capitum papaveris duplum, excipe protropo et in vas fictile repone in loco non humido, et obolos duos cum protropo exhibe. Quidam pro amygdalis amyllum conjiciunt et pro protropo aqua excipiunt, verum cum protropo bibendum exhibent.

Cap. II. [De ischiade, podagra et arthritide.] Ex genere arthritidis est tum ischias tum podagra; quod enim

Ed. Chart. XIII. [629. 630.]

Ed. Basl. II. (307.)

ὅπερ γὰρ ἐν ἅπασιν τοῖς ἄρθροις ἢ ἀρθρίτις [630] ἐστὶ, τοῦτ' ἐφ' ἑνὸς μὲν τοῦ κατ' ἰσχίον ἰσχιάδα καλοῦσιν, ἐπὶ ποδὸς δὲ ποδάγραν. ἄρχεται μὲν οὖν ὡς τὰ πολλὰ καὶ ἡ τῆς ποδάγρας γένεσις ἐξ ἑνὸς ἄρθρου, προέρχεται δὲ ἐπὶ πάντα χρονίζουσα. κοινὸν δὲ τῶν τριῶν παθῶν ἐστὶ πλεονεξία χυμοῦ, καταλαμβάνουσα τὴν πάσχουσαν διάρθρωσιν, ἥς πληρωθείσης εἰς πάντα συμβαίνει τίνεσθαι τοῖς περικειμένοις νευρώδεσι μορίοις, καὶ τούτων γίνεσθαι τὴν ὀδύνην. ἐνίοτε μὲν οὖν ὁ κατασκήπτων χυμὸς αἱματικός ἐστίν, ὡς τὸ πολὺ δὲ φλεγματοῦδης ἢ μικτός ἐκ φλεγματοῦδους τε καὶ χολώδους ἢ καὶ σὺν αὐτοῖς αἵματος· ἀκριβέστερον δὲ τις ἐρμηνεύων οὐ φλεγματοῦδην χυμὸν, ἀλλὰ τὸν ἰδίως ὀνομαζόμενον ὠμόν, ἐπικρατεῖν ὡς τὸ πολὺ φαίη κατὰ τὰς ἀρθρίτιδας. ἐστὶ δὲ παχὺς οὗτος, ὁμοίως τῷ πύρ τῷ παχεῖ. χρονίζων δὲ ἐν τοῖς ἄρθροις οὐ μόνον παχύτερος, ἀλλὰ καὶ γλισχρότερος γίνεται. τῶν τε οὖν ὀνομαζομένων πύρων ἢ γένεσις ἐκ τούτων, καὶ πειδὰν γίνονται, μηκέτι ἐλπίσης εἰς τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν

In omnibus articulis arthritidis est, hoc in uno juxta coxendicem quidem ischiada appellant, juxta pedem autem podagram. Incipit igitur plerumque podagrae generatio ex uno articulo et progreditur in omnes temporis diuturnitate accedente. Communem habent hi tres affectus humoris redundantiam; quae affectam occupat coarticulationem, qua expleta in omnem partem circumsitae nervosae partis tenduntur et ex his dolor oritur. Aliquando quidem igitur irruens humor sanguineus est, ut plurimum vero pituitosus aut ex pituitoso et bilioso mixtus aut etiam sanguine cum ipsis permixto. Quod si quis exactius interpretari rem velit, non pituitosum humorem, sed qui proprie crudus appellatur, ut plurimum in arthritide praedominari dixerit. Est autem hic crassus ad similitudinem puris crassioris, ubi vero in ipsis articulis diutius moram traxerit, non solum crassior, sed et viscosior redditur. Eorum igitur qui tophi appellantur generatio ex his est, et postquam fuerint producti, ne speraveris ad pristinam constitutionem exacte redire articulum

Ed. Chart. XIII. [630.]

Ed. Bas. II. (307.)

ἀκριβῶς ἐπανέλθειν δύνασθαι τὸ ἄρθρον. εὐφώρατοι δὲ αἱ διαφοραὶ τῶν λυπούντων χυμῶν εἰσι, ταῖς χροιαῖς καὶ τοῖς συμπτώμασι καὶ τῇ πείρᾳ τῶν προσφερομένων φαρμάκων. ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τῆς χροῆς διάθεσις τε καὶ διάγνωσις αὐτῶν ἅπασι γνώριμος, ἡ δὲ ἀπὸ τῶν συμπτωμάτων εἰ καὶ μὴ πᾶσι μὴδ' ἐκ προχείρου σαφής, ἀλλ' οὐδὲ χαλεπῇ γνωσθῆται. τὸ γὰρ χολῶδες αἷμα θερμασίας πολλῆς αἰσθησιν ἐργάζεται τῷ κάμνοντι παροξύνεται τε τῶν θερμαινόντων ἐπιτιθιμένων, ὥσπερ αὖ πάλιν ὑπὸ ψυχόντων ἀνίσταται. πρὸς δὲ τὴν διάγνωσιν τοῦ λυπούντος χυμοῦ συντελέσει σοι καὶ ἡ προγεγενημένη διαίτα, διὰ γυμνασίων ἢ ἀργίας γεγονυῖα καὶ λουτρῶν ἐπὶ τροφαῖς ἢ πρὸ τροφῶν, ὥσπερ γε καὶ τούτων τῶν γυμνασίων καὶ ἐδισμῶν ἢ τε ποσότης καὶ ἡ ποιότης, ἢ θ' ὥρα τοῦ ἔτους καὶ ἡ κατάστασις τοῦ χωρίου, ὥσπερ γε καὶ ἡ ἡλικία καὶ ἡ ἔξις τοῦ σώματος, ὧν ἀπάντων ἐν πολλοῖς πολλάκις τὰς δυνάμεις διηλθον. ἀρχὴ δὲ ἔστω σοι τῆς θεραπείας ἡ τοῦ λυπεῖν εὐρεθέντος χυμοῦ κένωσις. εἰ μὲν πληθωρικὸν εἴη τὸ σῶμα, φλεβοτομίας πρῶτον ἀπάντων

posse. Caeterum differentiae affligentium humorum facile deprehendi possunt tum coloribus tum symptomatis coincidentibus, itemque per experientiam medicamentorum, quae adhibentur. Cognitio igitur ipsorum ex colore omnibus exposita est, ex symptomatis vero coincidentibus, tametsi non omnibus neque ex procinctu manifesta sit, tamen non adeo difficilis cognitu existit. Biliosus enim sanguis multae caliditatis sensum aegroto exhibet et calefacientibus impositis exacerbatur, quemadmodum rursus a frigidis relaxatur. Verum ad humoris noxii cognitionem conferet tibi etiam praegressa diaeta, sive per exercitia sive per otium transmissa, et per balnea post aut ante acceptum cibum. Quemadmodum conferet etiam horum gymnasiorum et eduliorum tum quantitas tum qualitas, item anni hora et regionis ac aëris constitutio, insuperque et aetas et habitus corporis, quorum omnium facultates saepe in plerisque locis enarravi. Porro principium curationis sit tibi evacuatio humoris quem affligere compereris, ac si plethoricum fuerit corpus, venae

Ed. Chart. XIII. [630.]

Ed. Bas. II. (307.)

παραλαμβανομένης, εἴτα καθάρσιως ἐφ' ἧς ἡ τῶν ῥηθησομένων φαρμάκων ἐν καιρῷ καὶ τάξει προσήκουσα χρῆσις, ἐπὶ μὲν τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν ἀποκρουστικοῖς τοῦ ῥεύματος χρωμένων ἡμῶν φαρμάκοις, ἐπὶ δὲ τῆς κατ' ἰσχίον διαρθρώσεως φυλαττομένων τοῦτο δρᾶν. ἐν βάθει γὰρ οὔσης αὐτῆς, συλλαμβάνεται τὸ ἐκ τῶν περιεχόντων ἀγγείων αἷμα καὶ μὲν πρὸς ἐκείνην, παρηγορικῶν οὖν ἐν ἀρχῇ φαρμάκων χρεία, ἐπὶ τῆς κατ' ἰσχίον ὀδύνης οὔτε ψυχόντων ἱκανῶς οὔτε θερμαινόντων ἰσχυρῶς, ὁποίων ὕστερον δεῖται. παροξύνεται γὰρ ἐπ' αὐτῶν τὰ ῥεύματα, τῆς θερμασίας ἑλκώσεως αὐτὰ μᾶλλον ἢ κωλυούσης. ἐπεὶ δὲ οὐ πρόκειται κατὰ τὴν ἐνιστάσαν ἡμῖν πραγματείαν οὔτε περὶ καταπλασμάτων οὔτε περὶ ἐπιβροχῶν τι λέγειν, ἀλλὰ περὶ τῆς μεθόδου τῶν συνθέτων φαρμάκων, ἐπὶ ταύτην ἀφίξομαι μόνην, ἀπὸ τῆς ἰσχιάδος ἀρξάμενος, ὀλιγάκις ὑπὸ πλήθους αἵματος γινομένης καὶ θεραπευομένης γε τάχιστα τῶν κατὰ τὴν ἰγνύαν ἢ κατὰ τὰ σφυρὰ φλεβῶν τευτομένων. ὥσπερ δὲ πολλάκις μόνη

seccione primum omnium assumpta, deinde purgatione, quibus accedat medicamentorum dicendorum conveniens et tempore et ordine usus, ita ut in manibus et pedibus medicamentis fluxionem repellentibus utamur, circa coxendicum vero articulationem id facere vitemus, quum enim in profundo ea sita sit, sanguis ex vicinis et ambientibus vasis ac musculis ad illam compellitur. Mitigatoriis igitur in principio medicamentis opus est in dolore circa coxendicem haerente, quae neque refrigerent multum neque vehementer calefaciant, qualibus sane postea opus habet, exacerbantur enim per ipsas fluxiones, caliditate nimirum plus attrahente ipsas, quam impediante. Quandoquidem vero praesentis operis institutum est neque de cataplasmatibus neque de irrigationibus quicquam dicere, sed de methodo compositorum medicamentorum ad hanc solam progrediar initio ab ischiade sumpto. Raro equidem sit ischias ex sanguinis multitudine, et citissime curatur, venis circa popliteum aut taloa sectis. Quemadmodum autem saepe sola san-

Ed. Chart. XII. [630. 631.]

Ed. Bas. II. (307. 308)

ἢ ἐκ τοῦ αἵματος κένωσις αὐτάρκης γίνεται βοήθεια, κατὰ τοῦραντίον ἐπὶ πάσης ισχιάδος, ἔξαιρέτως δὲ ἐπὶ τῆς διὰ πλῆθος, ἂν τις πρὸ τοῦ κενωθῆναι τὸ πᾶν σῶμα δριμέσι φαρμάκοις χρήσεται κατὰ τοῦ πιπονθότος μορίου, δυσιατοτάτην ἐργάζεται τὴν διάθεισιν, [631] σφηνουμένου τοῦ πλῆθους αὐτόθι δυσλύντως. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ παχύνεται καὶ γλισχρον γίνεται (308) τῇ θερμότητι καὶ ξηρότητι τῶν δριμέων φαρμάκων, ὁπτῇσι τι παραπλήσιον πάσχον. ὥς οὖν μέγιστην δύναμιν ἐς θεραπείαν ἐχούσης ἐπὶ τοῦ πάθους τῆς τοῦ πατὸς σώματος κενώσεως, ἀπ' αὐτῆς ἀρκτέον, οὐ μόνον ἀπὸ τῶν σκελῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἀγκῶνος ἀφαίρισιν ποιουμένοις. ὠφελούσι δὲ καὶ οἱ ἔμειτοι τοὺς ισχιάδικούς μᾶλλον τῶν διὰ τῆς κάτω γαστρὸς κενώσεων, ἀντισπῶντες τὸν κάτω ῥέποντα χυμόν. ποιητέον δὲ αὐτοὺς ἐν ἀρχῇ μὲν μετὰ τροφῆς, ὕστερον δὲ καὶ διὰ φαρμάκων ἐμετικῶν, ἀρχομένους ἐπὶ τούτων ὑπὸ τῶν μετριοτέρων. ἐφ' ὧν δὲ σφῆνωσις ἐγείσεται σφοδρὰ καὶ δύσλυτος ὑπὸ τῶν ἀκαίρως χρησαμένων ἱατρῶν φαρμάκοις δριμέσιν, ἢ σικύα βοήθεια μέγιστη καὶ ἡ

guinis evacuatio sufficiens auxilium exiit, sic contra in omni ischiade et praesertim ea, quae ex humorum copia exorta est, si quis ante evacuationem totius corporis acribus medicamentis circa partem affectam utatur, aegre curabilem reddet affectionem, copia nimirum indissolubiliter ibidem condensata, praeter alia enim et crassa et viscosa sit ob calorem et siccitatem acrium medicamentorum, non dissimile quippiam affationi perpetiens. Tanquam igitur maximam vim ad affectionis curationem habeat totius corporis evacuatio, ab ipsa incipiendum est, non solum a cruribus, sed a cubito primum sanguinis detractatione facta. Auxiliantur etiam vomitus ipsis ischiadicis magis utique quam evacuationes infernae per ventrem, ut qui revellant repentem deorsum humorem. Faciendi itaque sunt vomitus in principio ab accepto cibo, postea vero etiam per vomitoria medicamenta, initio a mediocribus facta. In quibus autem vehementis humorum densatio, quae aegre dissolvi potest, a medicis intempestive acribus medicamentis utentibus facta

Ed. Chart. XIII. [631.]

Ed. Bas. II. (308.)

διὰ τῶν καθαρτικῶν γίνεται κλυσμάτων, ὁποῖός ἐστι καὶ ὁ διὰ τῆς κολοκυνθίδος. ἔχοντες οὖν πρὸ ὀφθαλμῶν ταῦτα τὰ νῦν εἰρημένα, τοῖς γεγραμμένοις φαρμάκοις ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἔξετε χρῆσθαι κατὰ μέθοδον· ἄρξομαι δ' ἐν αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἐν ἐκείνῳ τῷ μέρει τῆς τῶν ἐκτὸς φαρμάκων βίβλου, καθὰ προγράψας μαλάγματα πρὸς τοῖς κυρίοις ὀνομαζομένοις, οὕτω καὶ τὰ ἄλλα γράφει πάντα τὰ καθ' ὄντιναοῦν τρόπον ὠφελούντα τὰς χρονίζουσας διαθέσεις, ἐν αἷς ἐστι καὶ ἡ τῶν ισχιαδικῶν ὀνομαζομένων.

[Αἱ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμέναι δυνάμεις αὐτοῖς ὀνόμασιν, ἐν τοῖς τῶν ἐκτὸς πρὸς ισχιαδικούς.] 24 Πηγάνου ἀγρίου σπέρματος ᾤδ. σιλφίου, δαφνίδων ἀνὰ ᾤδ. ἀφρονίτρου, ἀβροτόνου, κολοκυνθίδος, καρδαμώμου, ἄμμιως ἀνὰ ᾤδ. πηγάνου χλωροῦ μνᾶς ὄγδοον, τινὲς τούτων ἀνὰ ᾤκ. πίσης τερμινθίνης, ῥητίνης, κηροῦ τὸ ἴσον καὶ στέατος ταυρείου ἴσον, χαλκάνης ᾤστ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ᾤστ'.

est, his cucurbita affixa maxime auxiliatur et purgatio per efficaciora infusa, quale est et quod ex colocynthide constat. Si igitur ea, quae nunc dicta sunt prae oculis habueritis, medicamentis sane a prioribus medicis traditis juxta methodum utemini. Verum in ipsis recensendis auspicabor ab iis, quae ab Andromacho scriptae sunt in illa parte libri de externis medicamentis conscripti, in qua praescriptis malagmatis proprie appellatis, inde etiam alia omnia prodit, juxta quemcunque tandem modum inveteratos affectus juvantia, in quibus est etiam ischiadicorum appellatorum cura.

[Compositiones ab Andromacho conscriptae ad ischiadicos ipsis verbis, in libris externorum.] 24 Seminis rutae silvestris ℥ iiij, silphii, baccarum lauri, singul. ℥ iiij, spumae nitri, abrotoni, colocynthidis, cardamomi, ammeos, singul. ℥ iiij, rutae viridis minae octavam partem. Quidam horum singulorum ℥ xx accipiunt, et picis terebinthinae, resinae, cerae, singulorum tantundem, adipis taurini tantundem, galbani ℥ vj, ammoniaci thymiamatis ℥ vj, opopanaxis ℥ iiij.

Ed. Chart. XIII. [631.]

Ed. Bas. II. (308.)

ὀποπανάκος < δ. θείου ἀπύρου < δ. ὅτι τοῦτο φάρμακον
 ἰσχυρῶς ἐστὶ θερμαντικόν, εἴ τι μνησθήμεθα τῶν ἐμπροσθεν
 γεγραμμένων πῶλλάν τις ἐν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμά-
 κων δυνάμει, οὐδὲν ἔτι δεησώμεθα λόγῳ καινότερον. σφο-
 δρότατον γὰρ καὶ θερμαντικώτατόν ἐστι τὸ φάρμακον ἀγρίου
 πήγανου σπέρμα, σὺν τούτῳ δὲ σίλφιον καὶ δαφνίδες, εἴτα
 τὸ ἀφρόνιτρον, μετὰ ταῦτα καὶ ἀβρότονον, ἐφ' οἷς ἡ κολο-
 κυνθὶς καὶ τὸ καρδάμωμον καὶ τὸ καλούμενον ἄμμι καὶ τὸ
 χλωρόν δὲ πήγανον, ἦττον μὲν τούτων, οὐ μὴν ἐγκαταφρό-
 νητον ἔχει τὴν θερμασίαν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ θεῖον ἄπυρον.
 ἐκ βάθους οὖν ἔλκειν πάντα ταῦτα δύναται, τοὺς λυποῦν-
 τας τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον χυμούς. ὅπως δὲ ἐμπλάστῃς ἐξ
 αὐτῶν γένηται, πίπτῃς τε τερμινθίνῃς καὶ ῥητίνῃς καὶ κηροῦ
 καὶ στέατος ἔμιξε, συνθεῖς τὸ φάρμακον. ἀμμωνιακὸν δὲ θυ-
 μίωμα καὶ χαλβάνῃ πρὸς τῷ συντελεῖν εἰς ἐμπλάστρου σύν-
 θεσιν, ἔτι καὶ μαλακτικόν, ἔχει τι καὶ παρηγορικόν. ὁ δὲ
 ὀποπανάξ ἐκ ταύτου μὲν αὐτοῖς ἐστὶ γένους, ἰσχυροτέραν
 δὲ δύναμιν ἔχει. ἑτέραν δὲ δύναμιν πρὸς αὐτὸ τὸ πάθος

sulfuris vivi 3 iij. Quod hoc medicamentum valde calefa-
 ctorium sit, si memoria tenuerimus ea, quae in libris de
 simplicium medicamentorum facultate scripta sunt, nihil
 opus recentiore assertione. Est enim vehementissimum et ca-
 lidissimum medicamentum silvestris rutae semen et cum eo
 sulphium et baccae lauri, deinde spuma nitri. Post haec
 abrotonum, indeque colocynthis et cardamomum et ammi.
 Ruta etiam viridis minus quidem his, non tamen contem-
 nendam habet caliditatem, quemadmodum neque sulfur vi-
 vum. Ex profundo itaque attrahere omnia haec possunt
 humores articulum coxendicis vexantes. Quo vero empla-
 strum ex ipsis fieret, picem et terebinthinam, resinam et ce-
 ram ac adipem admiscuit is, qui medicamentum composuit.
 Verum ammoniacum thymiana et galbanum, ultra hoc quod
 conferunt ad emplastri compositionem, etiam emolliendi ac
 mitigandi vim quandam habent. Opopanax vero ejusdem
 cum ipsis est generis, sed vehementiori facultate praeditus.
 Alteram porro compositionem ad eandem affectionem An-

Ed. Chart. XIII. [631. 632.]

Ed. Bas. II. (308.)

ὁ Ἀνδρόμαχος οὕτως ἔγραψεν. ἄλλο μάλαγμα πρὸς ἰσχιαδικούς καὶ ἄλλα πολλά. ʒ κηροῦ ʒ οβ'. τερμινθίνης ʒ μή. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ʒ λγ'. προπόλεως ʒ μγ'. χαλβάνης ʒ λστ'. βδελλίου ʒ κέ. κρόκου ʒ ε'. ὀποπάνακος ʒ ιβ'. νίτρου ἀφροῦ ʒ λ'. μύρω ἱρίνω κόπτων παράπτου. ἄλλο Πρωτᾶ Πηλουσιώτου πρὸς ἰσχιαδικούς καὶ κεφαλαγικούς καὶ πρὸς πάντα τὰ χρόνια ἀλγήματα δυνάμενον ἀρμόττειν τόδε. [632] ʒ κηροῦ ʒ κδ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ʒ ζ. τερμινθίνης ʒ ζ. θαψίας χυλοῦ ʒ η'. ἐλαίου κύαθον ἓνα. καὶ ἄλλην δὲ δύναμιν ἐν τοῖς μαλάγμασιν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν ὡδί πως. πρὸς ἰσχιαδικούς παρὰ Ἡρᾶ Καππάδοκος. ʒ πίσσης ὑγρᾶς κο. γ' ἢ β' S''. κηροῦ λίτραν α'. πιτυϊνῆς λίτραν α'. θείου ἀπύρου λίτραν α'. νίτρου λίτραν μίαν S''. σταφίδος ἀγρίας ξε. α'. πυρέθρου λίτρας S''. οἶνου τρυγὸς κεκαυμένης λίτρας β'. καρδαμώμου ξε. α'. χαλβάνης λίτρας S''. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. τοῦτο τὸ φάρμακον καὶ αὐτὸς ὁ Ἡρᾶς ἐν τῷ ἰδίῳ βιβλίῳ τῆς τελευτῆς πλησίον ἔγραψεν. οὐ πρόκειται δὲ ἐν αὐτῷ ἐπὶ τῆς πίσσης τὸ β'.

dromachus sic scripsit. *Aliud malagma ad ischiadicos et alia multa.* ʒ Cerae ʒ lxxij, terebinthinae ʒ xlvij, ammoniaci thymiamatis ʒ xxxij, propoleos ʒ xliij, galbani ʒ xxvj, bdellii ʒ xxv, croci ʒ v, opopanacis ʒ xij, spumae nitri ʒ xxx, unguento irino admoto tundito. *Aliud Protæ Pelusiotaë ad coxendicium et capitis dolorem et ad omnes diuturnos dolores.* ʒ Cerae ʒ xxiiij, ammoniaci thymiamatis ʒ vij, terebinthinae drachmas septem, succi thapsiae ʒ viij, olei cyathum unum. Quin et aliam compositionem inter malagmata Andromachus retulit hoc modo. *Ad ischiadicos ab Hera Cappadocæ* ʒ Picis liquidæ heminas tres aut duas et dimidiam, cerae libram unam, resinae pini lib. unam, sulfuris vivi libram unam, nitri sesquilibram, staphidis silvestris sextarium unum, pyrethri libram dimidiam, faecis vini ustae libras duas, cardamomi sextarium unum, galbani libram dimidiam, arida cum liquidis committito. Hoc medicamentum etiam ipse Heras in proprio libro prope finem scripsit, sed non appositum est ad picem aut duas et

Ed. Chart. XIII. [632]

Ed. Bas. II. (308.)

ἢ S'. ἀλλ' ἀπλῶς γέγραπται κο. γ'. προέγραψε δὲ αὐτῆς κατὰ λέξιν οὕτως· κηρωτὴ πρὸς ἰσχιαδικούς, ἀνασκευάζουσα καὶ τὰς λίαν κεχροτισμένας διαθέσεις, ταύτῃ ἐχρησάμην πρὸς ἀνασκευὴν ἐπὶ Φροντίνου. 4 πίσης ὑγρᾶς κοτύλας γ'. κηροῦ λίτραν α'. πιτυίνης λίτραν α'. θείου ἀπύρου λίτραν α'. νίτρου λίτραν α'. σταφίδος ἀγρίας ξε. α'. πυρέθρου λίτρας S'. οἴνου τρυγὸς κεκαυμένης λίτρας β'. καρδαμώμου ξε. α'. χαλβάνης λίτρας S'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλας ἰσχιαδικὰς ὁ Ἡρας δύο δυνάμεις, ὧν ἡ μὲν ἑτέρα τόνδε τὸν τρόπον ἔχει· πρὸς ἰσχιαδικούς παρηγορικὴ λίαν. 4 πίσης μέρη δύο, θείου ἀπύρου μέρος ἓν, λιπα ἀμφοτέρω μίξας, σύμπλασσε τὸν ἀλγοῦντα τόπον, προλούσας δὲ τὸν πᾶσχοντα χρῶ ἵνα κολληθῇ τὸ φάρμακον, καὶ ἄνωθεν ἐπιρρίπτε χάρτην καὶ ἕα μέχρις ἀφ' ἑαυτοῦ ἀποστῇ, ἐνδέχεται δὲ λούεσθαι ἔχοντα τὴν χάρτην. ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων πίσης μέρος ἓν, καὶ δυνατόν ἐστι καὶ οὕτως αὐτὸ σκευασθῆναι, γιγνωσκόντων ἡμῶν ὅτι πρακτικώτερόν ἐστι τὸ ἴσα μίγνυναι ἀμφοτέρω, τὴν πίσαν καὶ τὸ θεῖον ἄπυρον. ἀσθε-

dimidiam, sed simpliciter scriptum est heminas tres. Praescripsit autem haec verba. Ceratum ad ischiadicos, quod eruit etiam valde inveteratos affectus; hoc usus sum in Frontino. 4 Picis liquidae heminas tres, cerae libram unam, resinae pineae libram unam, sulfuris vivi libram unam, nitri libram unam, Naphidis silvestris sextarium unum, pyrethri libram dimidiam, faecis vini ustae libras duas, cardamomi sextarium unum, galbani libram dimidiam, liquida cum ficcis misce. Scripsit autem et alias duas ischiadicas compositiones Heras, quarum altera hoc modo habet. *Ad ischiadicos valde mitigatoria.* 4 Picis partes duas, sulfuris vivi partem unam, utraque trita mixta dolenti loco imposito. Verum praelavare aegrum oportet, ut medicamentum agglutinetur et superne chartam superponere, ac sinere donec sua sponte dilabatur, licet etiam lavare charta supraposita adhuc incumbente. In quibusdam exemplaribus, picis pars una habetur, et licet etiam sic praeparare, modo sciamus nos efficacius esse ambo pari mensura misceri. Debilius

Ed. Chart. XIII. [632.]

Ed. Bas. II. (308.)

νέστερον δὲ ἐφ' οὗ ἡ πίσσα διπλασία τοῦ θείου βάλλεται. ἡ δὲ λοιπὴ, καὶ ταύτῃ τῶν ισχιαδικῶν δυνάμεων, οὕτως ὑπὸ τοῦ Ἡρα γέγραπται.

[Ἄλλη ισχιαδική. ταύτῃ ἐχρησάμην ἐπὶ Φροντίνου, εὐθύς ἐπὶ τῶν παροξυσμῶν.] 4 Κηροῦ < ρ'. ἰξοῦ δρυϊνίου < ισί'. σμύρνης < στ'. τερμινθίνης < κέ'. χαλβάνης < στ'. ἱρεως Ἰλλυρικῆς < στ'. κεδρίας κοτύλης τὸ ἥμισυ, κυπρίνου, κοτύλης S''. τὸν κηρὸν καὶ τὴν κεδρίαν μετὰ τοῦ κυπρίνου τῆξον, εἶτα τὴν ῥητίνην καὶ τὴν χαλβάνην. ὅταν δὲ μέλλῃς αἶρειν, ἐπίπασσε τὴν ἱριν καὶ τὸν ἰξόν. ῥημένης δὲ τῆς λοπάδος, ἔστω λελειωμένη ἡ σμύρνα, εἶτα τὰ τηκτὰ κατὰ χειρὸς καὶ μίξας χρῶ. ἔνιοι καὶ νίτρου προσέβαλλον < ε'.

[Τὰ ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἐκτὸς, ὃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.] Ὀνομάζει μὲν καὶ οὗτος ἅπαντα τὰ τοιαῦτα μαλάγματα. προστίθῃσι δὲ τοῖς μὲν ὅτι πρὸς ισχιάδα, τοῖς δὲ ὅτι πρὸς σπλῆνα, τοῖς δὲ πρὸς πλευρὰν ἢ ἄλλο τι μέρος. ἔνια δὲ καὶ πολύχρηστά φησιν εἶναι,

vero medicamentum, in quo duplum picis ad sulfur conjicitur. Porro quae restat adhuc tertia compositionum ischiadicarum, hoc modo ab Hera prodita est.

[Alia ischiadica. Hac usus sum in Frontino, statim in exacerbationibus.] 4 Cerae 3 c, visci quercini 3 xvj, myrrhae 3 vj, terebinthinac 3 xxv, galbani 3 vj, iridis Illyricae 3 vj, cedriae heminam dimidiam, cyprini heminam dimidiam, ceram et cedriam cum cyprino liquefacito, deinde resinam et galbanum, atque ubi jam ab igne auferre volēs, iridem inspergito, itemque viscum indito. Ablata autem jam olla in promptu sit tibi myrrha trita, ad quam liquefacta diffundes et mixtis simul omnibus uteris. Quidam supra haec omnia etiam nitri 3 v addiderunt.

[Quae medicamenta Asclepiades in quarto externorum prodidit, quae Marcellae inscribit.] Nominat equidem et hic omnia hujusmodi malagmata, apponit autem aliis, quod ad ischiada, aliis quod ad splenem, aliis ad latus aut aliam aliquam partem conducant, quaedam etiam varii usus

Ed. Chart. XIII. [632. 633.]

Ed. Bas. II. (308. 309.)

καθάπερ καὶ τόδε γεγραμμένον ὑπ' αὐτοῦ κατὰ λέξιν οὕτως.
 μάλαγμα. Ἀντιοχίδος, σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς, ἰσχιαδικοῖς,
 ἀρθριτικοῖς, ἐσκενιάσθη Φαβίλλῃ Λιβυκῇ. ʒ κηροῦ λίτρας
 τρεῖς, δρυῖνου ἴξοῦ λίτρας γ'. ῥητίνης τερμινθίνης λίτρας γ'.
 μυροβαλάνου πιάματος [633] λίτραν α'. νίτρον ἀφροῦ λί-
 τραν α'. λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ
 θυμιάματος λίτραν α'. ἐλαίου κυπρίνου λίτρας τρεῖς, ὅξους
 ὡς τὸ ἀμμωνιακὸν διαλῦσαι. (309) μετὰ τοῦτο γράφει ἐφε-
 ξῆς πάλιν οὕτως. ἄλλο Φαβίλλῃ συντεθὲν, σφόδρα γενναῖον
 πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. ʒ σμύρνης στακτῆς λίτρας β'.
 βδέλλης ὄνυχος λίτρας β'. μυελοῦ ἐλαφείου λίτρας β'. ἀμμο-
 νιακοῦ θυμιάματος λίτρας β'. ἱριως ξηρᾶς λίτρας δύο, ὀπο-
 πάνακος λίτραν μίαν, χαλβάνης, στύρακος ἀνὰ λίτραν α'.
 μαστίχης λίτραν α'. λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους λίτραν α'.
 ὀποῦ συκομόρων λίτραν α'. κάγχουος λίτραν α'. πεπέρειως
 λευκοῦ λίτραν α'. κηροῦ, τερμινθίνης ἀνὰ λίτρας ε'. κοπτέον
 ἐστὶ τὸ φάρμακον καὶ δεῖ κόπτοντα παρὰ πτεσθαι ἱρίνου
 μύρον τῇ ὑποστάθμῃ, ἕως ἂν εὐαφέστερον γένηται τὸ φάρ-
 μακον. ἕτερον ἐφεξῆς ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης οὕτως. μά-

esse ait, quemadmodum etiam hoc scriptum ab ipso in haec
 verba. *Malagma Antiochidis, splenicis, hydropicis, ischia-
 dicis, arthriticis. Praeparatum est Fabullae Libycae. ʒ*
*Cerae libras tres, visci quercini lib. tres, resinae terebin-
 thinae lib. tres, magmatis myrobalani lib. ℥ j, spumae ni-
 tri lib. j, floris lapidis Asii lib. j, ammoniaci thymiamatis*
*℥ j, olei cyprini lib. iij, acetum ad ammoniacum dissol-
 vendum. Post hoc scribit rursus aliud sic. Aliud Fabullae*
*compositum valde praeclarum ad eosdem affectus. ʒ Myr-
 rhae stactae lib. ij, bdellii onychis lib. ij, medullae cervinae*
lib. ij, ammoniaci thymiamatis lib. ij, iridis siccae lib. ij,
*opopanacis lib. j, galbani, styracis, utriusque lib. j, masti-
 ches lib. j, floris lapidis Asii lib. unam, succi sycomororum*
lib. j, canchryos lib. unam, piperis albi lib. unam, cerae,
*terebinthinae, utriusque lib. v, tundendum est medicamen-
 tum, ita ut qui tundit saecem unguenti irini adhibeat, quo*
mollius medicamentum fiat. Aliud deinceps Asclepiades scri-

Ed. Chart. XIII. [633.]

Ed. Bas. II. (309.)

λαγμα ὃ καὶ χρυσαῖζουσαν καλοῦμεν. 24 ἄρσενικοῦ χρυσαῖζον-
τος, ἀσβέστου ἀνὰ γο β'. στυπτηρίας ὑγρᾶς γο β': στυπτη-
ρίας σχιστῆς γο β'. τὰ ξηρὰ κόπτομεν καὶ σήθουμεν καὶ εἰς
θυρίαν βάλλοντες, τούτοις ἐπιβάλλομεν ὄξους κυάθους ἡ'.
καὶ λιάναντες ἐπιμελῶς ἀναλαμβάνομεν τοῖς τηκτοῖς. ἔστι
δὲ ταῦτα. 24 κηροῦ, ῥητίνης φρυκτῆς καὶ πιτυίνης ἀνὰ λί-
τρας β'. ἐλαίου κοινοῦ κυάθους ἡ'. ταῦτα τήξαντες ἐῶμεν
ψυγῆναι καὶ ἀναξύσαντες ἐπιβάλλομεν τοῖς λεανθεῖσιν. ἡμεῖς
προσθεῖκαμεν τῇ τοῦ φαρμάκου σκευασίᾳ σμύρνης γο β'.
καὶ ἕτεροι δὲ προσθεῖασι καὶ σανδαράχης γο β'. ὑφαιρούν-
τες τὰς δύο γο τῆς ὑγρᾶς στυπτηρίας. ἡμεῖς δὲ ἐμβάλλον-
τες πάντα τὰ ὑπογεγραμμένα σκευάζομεν, καὶ γίνεται δρα-
στικώτερον. μετὰ τὸ προγεγραμμένον ἕτερον ἔγραψεν οὕτως.
τούτῳ ἐχρήσατο Ἀνδρόμαχος, ποιῇ σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς
καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων διατάσεις, ποιῇ ισχιαδικοῖς,
ἄρθριτικοῖς καὶ πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις. 24 κηροῦ,
πίσσης Βρυτίας ἀνὰ λίτραν α'. ἀντὶ τῆς πίσσης ῥητίνην
φρυκτὴν βάλλομεν, ῥητίνης πιτυίνης λίτραν α'. ἐλαίου κυ-

psit hoc modo. *Mālagma quod et aurei coloris appella-*
mus. 24 Auripigmenti auricoloris, calcis vivae, utriusque
sextantem, aluminis liquidi ℥ ij, aluminis scissi ℥ ij, arida
tundimus et cribramus et in pilam coniectis aceti cyathos
octo affundimus et probe trita liquefactis excipimus. Sunt
autem haec. 24 Cerae, resinae frictae et pinus, singulorum
lib. ij, olei communis cyath. viij, haec liquefacta frigefieri
sinimus et erasa tritis admiscemus. Nos ad medicamenti
praeparationem etiam Myrrhae sextantem addimus. Alii
etiam sandarachae sextantem apponunt, aluminis liquidi sex-
tante sublato. Nos autem coniectis omnibus praescriptis
conficimus et fit efficacius. Post praescriptum aliud subdi-
dit hoc modo. *Hoc usus est Andromachus. Facit spleni-*
cis, hydropicis et ad praecordia distenta. Facit ischiadi-
cis, arthriticis et ad inveteratos affectus. 24 Cerae, picis
Brutiae, utriusque lib. j, nos pro pice resinam frictam in-
dimus, resinae pinus lib. j, olei cyath. viij, auripigmenti

Ed. Chart. XIII. [633.]

Ed. Bas. II. (309.)

άθους. η'. ἄρσενικοῦ χρυσίζοντος, στυπτηρίας σχιστῆς, ἀσβέ-
 στου ἀνὰ γο β'. σκεύαζε καθὰ προτίρηται, ἡμεῖς προσεθή-
 καμεν τῷ φαρμάκῳ σμύρνης γο β'. ἰξοῦ δρυῖνου γο δ'. μετὰ
 τὰ προειρημένα διελθὼν ἕτερά τινα πρὸς ὑδρωπικούς καὶ
 σπληνικούς· αὐθις ἔγραψε πολύχρηστον δύναμιν, ἣν καὶ τοῖς
 ἰσχιαδικοῖς ἀρμόττειν φησὶν ὡδί πως. Ἀνδρέου μάλαγμα.
 δύναμις θαυμαστή πρὸς ἃ βούλει κατατρῆσαι, διαλῦσαι, ἐξι-
 σῶσαι ἀνάγει ὅσα ἐφθορότα, σκόλοπας, ἀκίδας. ἀναγέγρα-
 πται δὲ καὶ Σιραπίωνι τῷ ἐμπειρικῷ. ποιεῖ καὶ πρὸς ἰσχια-
 δικούς, χρήσιμόν ἐστι καὶ τοῖς ἐμπνύκοις. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς
 σκιῶρώδεις τῶν σπλάγχνων διαθέσεις. ἐστὶ δὲ καὶ ἄκοπος
 ἀγαθὴ παρειμένοις χρονίοις, διεστραμμένοις μέρος τι τοῦ
 σώματος. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ λιπανθέντα, ὥστε ἀνάγειν τὰ
 ἀλλότρια καὶ τὸ ἔλκος εἰς οὐλήν ἄγειν. ʒ κόκκον κνιδίου
 κικαθαρμένου, νίτρου ἐρυθροῦ, ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, ἀριστολο-
 χίας Κρητικῆς, σικύου ἀγρίου ῥίζης, τερμινθίνης ἀνὰ < κ'.
 πεπέρειως στρογγύλου καὶ μακροῦ, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος,
 τινὲς καὶ τοῦ ἀμώμου καὶ τοῦ ξυλοβαλσάμου ἀνὰ < ι'.

auricolaris, aluminis scissi, calcis vivae, singulorum ʒ ij,
 praepara ut dictum est. Nos apposuimus ad medicamentum
 myrrhae sextantem, visci quercini trientem. Post relata alia
 quaedam ad hydropicos et splenicos recenset et inde rur-
 sus multi usus compositionem tradit, quam etiam ischiadicis
 convenire ait, hoc modo. *Andreas malagma. Compositio*
admiranda ad ea quae velis perforare, dissolvere, adae-
quare. Educit ossa corrupta, aculeos et infixas. Descriptum
est etiam a Serapione empirico. Facit et ad ischiadicos,
commodum est suppuratis, facit et ad induratos viscerum
affectus. Est et acorpon bonum diutinis resolutionibus et
distortis corporis partibus. Facit etiam ad ea, quae pin-
gui mucore obfessa sunt, educit enim aliena et ulcus ad
cicatricem perducit. ʒ Grani enidii purgati, nitri rubri,
 salis ammoniaci, aristolochiae Creticae, radicis cucumeris
 silvestris, terebinthinae, singulorum drach. viginti, piperis
 rotundi et longi, ammoniaci thymiamatis et, ut quidam vo-
 lunt, amomi et xylobalsami, singulorum drach. x, thuris

Ed. Chart. XIII. [633. 634.]

Ed. Bas. II. (302.)

λιβάνου ἄρρενος, σμύρνης, ῥητίνης ξηρᾶς, ἱξοῦ εἰργασμένου ἀνὰ < ι'. συκαμίνου ὀποῦ < ι'. κηροῦ < λ'. στέατος αἰγείου < ιε'. ἱρίνου μύρου ὑποστάθμης εἰς ἀνάληψιν ὅσον ἔξαρχι. τὰ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ καὶ τὰ τηκτὰ κόπτεται καθ' ἕκαστον φιλοπόνως, εἰθ' ὁμοῦ πάντα μίγνυται καὶ πάλιν κόπτεται καὶ σήθεται λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ παραπτομένου ἱρίνου ὑποστάθμῃ. εἰθ' ὅταν καλῶς ἔνωθῃ, μαλάξαντες ἀποτιθέμεθα, ὁπότε δὲ βούλει καὶ ἀκόπως χρῆσθαι, λάμβανε τοῦ φαρμάκου γο γ'. [634] στέατος χηνείου γο γ'. ἐλαίου κυπρίνου γο γ'. μίξας χρῶ. καὶ τούτου δ' ἐφέξῃς οὕτως ἔγραψεν. ἄλλο πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. 4 πυρέθρου < κ'. κόκκου κνιδίου καὶ ἀφρονίτρου ἀνὰ < κ'. ἁλὸς ἁμμωνιακοῦ, ἀριστολοχίας Κρητικῆς λεπτῆς τοῦ φλοιοῦ, σικκίου ἀγρίου ῥίζης, τερμινθίνης ἀνὰ < κ'. πιπέριως στρογγύλου καὶ μακροῦ, ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος, βδέλλιον, ξυλοβαλσάμον, λιβάνου, σμύρνης, καρδαμώμον, ἀμώμον, στέατος αἰγείου, ῥητίνης ξηρᾶς ἀνὰ < ι'. κηροῦ < λ'. ἱξοῦ εἰργασμένου < η'. συκαμίνου ὀποῦ < η'. ἱρίνον μύρου τῆς ὑπο-

masculi, myrrhae, resinae siccae, visci subacti, singulorum drach. decem, succi mororum drach. x, cerae drach. xxx, adipis caprini drach. xv, faecis unguenti irini quantum satis excipiendis erit, arida tunduntur et angustissimo cribro excernuntur, liquabilia vero singulatim diligenter tunduntur, deinde omnia simul miscentur ac rursus tunduntur admota irini faece, deinde ubi probe fuerint unita, emollita reponimus. Quod si velis acopo uti, accipe medicamenti quadrantem, adipis anserini quadrantem, olei cyprini quadrantem ac mixtis utitor. Postea vero consequenter sic scripsit. *Aliud ad eosdem affectus.* 4 Pyrethri 3 xx, grani cnidii, spumae nitri, utriusque 3 xx, salis ammoniaci, aristolochiae Creticae tenuis corticis, radicis cucumeris silvestris, terebinthinae, singulorum 3 xx, piperis rotundi et longi, ammoniaci, thymiamatis, bdellii, xylobalsami, thuris, myrrhae, cardamomi, amomi, adipis caprini, resinae siccae, singulorum 3 x, cerae 3 xxx, visci probe subacti 3 viij, succi mororum 3 viij, faecis unguenti irini quod sufficit his exci-

Ed. Charl. XIII. [634.]

Ed. Bas. II. (309.)

στάθμης εἰς ἀνάληψιν, οἴνου Ἰταλικοῦ ὅσον ἔξαρκεῖ, δια-
 βρέξας ὅσα χρὴ διαλύειν, σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἐν ἄλλῳ οὔτε
 τὸ ξυλοβάλλαμον οὔτε τὸ καρδάμωμον εὔρον οὔτε ἄμωμον.
 μετὰ τὰ γεγραμμένα γράψας ἕτερα φάρμακα, πάλιν ἐμνημό-
 νευσε τῶν ἰσχιαδικῶν οὕτω γράψας. ἄλλο τοῦ αὐτοῦ ἐπί-
 θεμα ἰσχιαδικοῖς, ἄρθριτικοῖς παραχρῆμα ὠφελεῖ. τῆλιν βα-
 λάν εἰς ἄγγος κεραμοῦν καὶ ταύτῃ ἐπιβαλὼν ὀξυκράτου ὅσον
 ἔξαρκεῖ, ἔψε θεὸς ἐπ' ἀνθρώκων μέχρι διαλύσεως. ὅταν δὲ
 διαλυθῇ, ἐπιβάλλε μέλιτος ὅσον ἔξαρκεῖ καὶ πάλιν ἔψε, εἰτα
 ἐξελὼν τρίβε φιλοπόνως καὶ εἰς ὀθόνιον ἐπιπλάσας ἐπιτίθει
 κατὰ τῶν πονούστων τόπων καὶ ταινιδίῳ περιειλήσαντες
 ἑῶμιν καὶ τοῦτο πράττομεν ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. ἐν
 δὲ τῷ τρίβεσθαι, ὅταν σκληρανθῇ τὸ φάρμακον, ἐπιβάλλο-
 μεν τοῦ ὑγροῦ ὅσον ἔξαρκεῖ. τὸ δὲ ἐπιβαλλόμενον τοσοῦτον
 ἔστω ὥστε τὸ κατὰπλάσμα γενέσθαι ἀλκιμώτερον. ἄλλο τοῦ
 αὐτοῦ. τῶν προγεγραμμένων συνεχὲς ἔγραψε φάρμακον οὕτω.
 συμφύτου λίτραν α' δ'. ξύσας καὶ εἰς λεπτὰ τεμὼν καὶ βα-
 λὼν εἰς θυίαν ὀστρακίην, φιλοπόνως τρίβε, καὶ ὅταν λειωθῇ,

piendis, vini Italici quod satis est, maceratis his, quae dis-
 solve oportet, pro more apparato. In alio exemplari neque
 xylobalsamum neque cardamomum neque amomum reperi.
 Post haec alia medicamenta prodidit et deinde rursus ischia-
 dicorum meminit, sic scribens. *Aliud ejusdem epithema,*
ischiadiciis et arthriticis auxiliatur confestim. Foenugrae-
 cum in vas fictile conjicito et ad ipsum poscam sufficien-
 tem affundito et prunis impositum donec dissolvatur coquito,
 ad dissolutum vero mellis quod satis est injice ac rursus
 coque, deinde exempta diligenter tere et in linteolum in-
 farta locis affectis impone, fasciaeque obligatos sine. Hoc au-
 tem ad biduum et triduum facimus. Caeterum si dum teri-
 tur medicamentum induretur, liquoris quantum sufficit ad-
 dimus, liquor autem tantus sit, ut tractile cataplasma red-
 datur. *Aliud quod continenter ad praedicta sequitur hoc*
modo. Symphyti sesquilibram rasam et minutim concisam
 ac in mortarium testaceum coniectam diligenter terito, et

Ed. Chart. XIII. [634.]

Ed. Bas. II. (509.)

ἐπίβαλλε μάννης γο γ'. καὶ ὧν τριῶν προσφάτων ὧμῶν τὸ λευκὸν σὺν ταῖς λεκίθοις καὶ πάλιν τριῖβε, καὶ ὅταν ἐνωθῇ, ἐπίβαλλε τούτοις στέατος ὑείου παλαιοῦ λίτραν μίαν, καὶ ἀνακόψας ἐπιμιλῶς ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει, παρηγορεῖ παραχρῆμα. μετὰ τὸ γεγραμμένον ἐφεξῆς ἕτερον ἔγραψεν οὕτως. ἄλλο τοῦ αὐτοῦ. μάλαγμα ἰσχιαδικοῖς ἐπὶ τῶν παροξυσμῶν εὐθὺς ἐπιτιθέμενον, διδυμαία λεγόμενον. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ συντρίμματα καὶ πρὸς πᾶσαν νευριτικὴν συμπίθειαν. ἔστι δὲ καὶ διαλυτικὸν πάσης σκληρίας. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας φλεγμονὰς, καθαίρει καὶ τὰς οὐλὰς τὰς πονηράς, ποιεῖ πρὸς τὰ στρέμματα καὶ λυγίσματα, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν μασθῶν διαθέσεις κακοήθεις. ʒ κηροῦ, ἱξοῦ δρυῖνου, τερμινθίνης, ἱριδος ξηρᾶς, σμύρνης, χαλβάνης ἀνὰ < μῆ. ἐλαίου κυπρίνου ἢ μύρου Αἰγυπτίου ὅσον ἔξαρκεῖ, τὴν χαλβάνην βαλόντες εἰς τὸ κύπρινον ἢ εἰς τὸ μύρον τὸ Αἰγύπτιον καὶ θέντες ἐπὶ τὸ πῦρ διαλύομεν καὶ τὸν κηρὸν μαλάσσομεν καὶ τοῖς λοιποῖς μίξαντες κόπτομεν φιλοπόνως καὶ τούτοις ἐμβαλόντες τακίῃσαν τὴν χαλβάνην μετὰ τοῦ

ad tritam mannae quadrantem addito, atque ovorum crudorum recentium trium numero candidum una cum luteo et rursus terito, et ubi unita fuerint, his adipis suilli veteris libram unam adjicito et conquassata diligenter atque in linteolum infarta imposito, mitigat confellum. Post praescriptum aliud deinceps scripsit hoc modo. *Aliud ejusdem malagma, ischiadicis statim in exacerbationibus imponitur. Appellatur didymaea. Facit ad attrita et omnem nervorum per consensum affectum, dissolvit omnem duritiem, facit etiam ad alias inflammationes, delet malignas cicatrices, facit ad luxata et collisa, facit et ad mammillarum affectus malignos.* ʒ Cerae, visci quercini, terebinthinae, iridis siccae, myrrhae, galbani, singulorum drach. xlviii, olei cyprini aut unguenti Aegyptiaci quod satis est. Galbanum in oleum cyprinum aut unguentum Aegyptium conjectum ad ignem dissolvimus, et ceram molimus ac reliquis mixtam probe tundimus, atque his galbanum lique

Ed. Chart. XIII. [634. 635.]

Ed. Bas. II. (309. 310.)

κυπρίνου πάλιν κόπτομεν, καὶ ποιήσαντες ἀφίστατον μάλα-
γμα ἀνελόμενοι χρώμεθα. ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων καὶ
τοῦτο ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης. ἄλλο τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ
Ἀρείου. ποιεῖ κωλικοῖς ἀφάτως, ἐν αὐτοῖς παροξυσμοῖς ἐπι-
τιθέμενον καὶ ψώρας θεραπεύσει χωρὶς ἐλκώσεως. ʒ κηροῦ,
πίσσης ὑγρᾶς ἀνὰ λίτραν α'. πίσσης ξηρᾶς λίτραν α'. θείου
ἀπύρου, στυπτηρίας σχιστῆς, νίτρου ἐρυθροῦ ἀνὰ λίτρας δ'.
τὰ τηκτὰ τῆκε, τὰ δὲ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κο-
σκίνῳ, καὶ ὅταν τὰ τηκτὰ συστρέφηται, ἐπίβαλλε τὰ ξηρὰ
κατ' (310) ὀλίγον ἐπιπάσσων καὶ κινῶν συνεχῶς καὶ εἰς
θυίαν κατεράσας καὶ ἀνακόψας ἀνελόμενος χρῶ. μετὰ τὸ
προγεγραμμένον ἕτερον ἔγραψεν ὡδί πως.

[635] [Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ μάλαγμα, τὸ διὰ τοῦ σιλ-
φίου ἰσχιαδικοῖς σφόδρα γυνναῖον.] ʒ Ἀμμίως < ιβ'. σιλ-
φίου, πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, δαφνίδων κεκαθαρμένων
ἀνὰ < ιδ'. κολοκυνθίδος τοῦ ἐντὸς < β'. νίτρου δραχμὰς δ'.
ἀβροτόνου Θηβαϊκοῦ < δ'. καρδαμώμου < δ'. κηροῦ Πον-
τικοῦ μνᾶς ὄγδοον, πίσσης, ῥητίνης, στέατος χηνείου, ἀμμο-

factum cum cyprino injicimus ac rursus tundimus malagma
lenissimum tactui reddendo, quo utimur. Consequenter etiam
hoc Asclepiades subdidit. *Aliud ejusdem ex Areo. Facit ad
colicos supra quam dici potest, in ipsis vexationibus im-
positum, et psoras curat citra exulcerationem.* ʒ Cerae, pi-
cis liquidae, utriusque libram j, picis aridae libram j, sul-
foris vivi, aluminis scissi, nitri rubri, singulorum libram di-
midiam, liquabilia liquefacito, arida vero tundito et per an-
gustissimum cribrum concernito et ad liquefacta adjicito,
paulatim ea inspergendo ac assidue movendo, indeque in
pilam translata ac tusa reponito et utitor. Deinceps rur-
sum aliud prodidit hoc modo.

[*Aliud ejusdem malagma ex silphio, ischiadicis valde
commodum.*] ʒ Ammii drach. xij, silphii, seminis rutae sil-
vestris, baccarum lauri purgatarum, singulorum drach. xiv,
medullae colocynthidis drach. duas, nitri drach. quatuor,
abrotoni Thebaici drach. quatuor, cardamomi drach. qua-
tuor, cerae Ponticae minae octavam partem, picis, resinae,

Ed. Chart. XIII. [635.]

Ed. Bas. II. (310.)

νιακοῦ θυμιάματος ἑκάστου μνᾶς ὄγδοον, τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. ἐφεξῆς τῷ προγεγραμμένῳ καὶ τόδε γέγραπται ὑπὸ Ἀσκληπιάδου κατὰ λέξιν οὕτως.

[Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ ὃ ἐχρήσατο Ἀντίπατρος.] ʒ Σιλφίου, πηγάνου ἀγρίου ξηροῦ, δαφνίδων ξηρῶν, ἀφρονίτρον, κολοκυνθίδος τοῦ ἐντός, ἀβροτόνου Θηβαϊκοῦ, ἄμμεως, καρδαμώμον, ἑκάστου < δ'. πηγάνου ἡμέρου χλωροῦ, πίσεως ξηρᾶς, ῥητίνης τερμινθίνης, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, στέατος μοσχείου, ἑκάστου μνᾶς ὄγδοον, χαλβάνου < ιστ'. ὀποπάρακος < δ'. θείου ἀπύρου < δ'. ἐλαίου κυπρίνου κυτύλας δ'. ἐν δὲ τῇ χρήσει πρότερον χρὴ κορίαννον ξηρὸν καύσαντα ἀναλαμβάνειν κυπρίνῳ καὶ οὕτως ἐπιχρίειν τὸ ἰσχίον καὶ μετὰ τὴν τούτου χρῆσιν ἐπιθεῖναι τὸ μάλαγμα. μετὰ τοῦτο δὲ πάλιν ἕτερον ἔγραψεν ὡδί τῶς.

[Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ μάλαγμα ἰσχιαδικόν, μετασυνκριτικόν, ἀπαλλάσσει τῆς ὅλης διαθέσεως. ποιεῖ καὶ παρέτοις καὶ τρομώδεσι καὶ ταῖς κεχρονισμέναις διαθέσεσιν.] ʒ Πίσεως ὑγρᾶς Βρυτίας λίτρας γ'. τρυγὸς ξηρᾶς κεκαυμένης λίτρας β'.

adipis anserini, ammoniaci thymiamatis, singulorum minae octavam partem, liquida cum aridis committito. Consequenter et hoc ab Asclepiade scriptum est ita.

[Aliud ejusdem, quo usus est Antipater.] ʒ Silphii, rutae silvestris siccae, baccarum lauri siccarum, spumae nistri, medullae colocynthidis, abrotoni Thebaici, ammii, cardamomi, singulorum drach. quatuor, rutae sativae viridis, picis siccae, resinae terebinthinae, ammoniaci thymiamatis, adipis vitulini, singulorum minae octavam partem, galbani drach. sedecim, opopanacis drach. quatuor, sulfuris vivi drach. quatuor, olei cyprini heminas iv. Usus tempore oportet prius coriandrum aridumustum cyprino excipere et ex eo coxendicem illinere, atque post hujus usum malagma ipsum imponere. Post hoc rursus aliud scripsit hoc modo.

[Aliud ejusdem malagma, in ischiadicis humores ex alto evocat ac transfert, liberatque a tota affectione. Facit et dissolutis et tremantibus et affectibus inveteratis.] ʒ Picis liquidae Brutiae lib. iij, saecis aridae uillae lib. ij.

Ed. Chart. XIII. [635.]

Ed. Bas. II. (310.)

νίτρου ἐρυθροῦ λίτραν α' S''. ῥητίνης πιτυίνης λίτραν α'.
κηροῦ λίτραν α'. σταφίδος ἀγρίας λίτραν α'. θείου ἀπύρου
λίτραν α'. πυρέθρου λίτρας S''. καρδαμώμον ζε. α'. ἔψε
πίσσαν, κηρὸν, ῥητίνην, τὰ δὲ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτο-
τάτῳ κοσκίνῳ καὶ τοῖς τηκτοῖς ἀναλαβὼν χρῶ. μετὰ τὸ προ-
γεγραμμένον ἕτερον φάρμακον ἔγραψεν ὡδί πως.

[Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ ᾧ ἐχρήσατο Φιλόκαλος.] 24 Νά-
πυος, τήλειως ἀληλισμένης ἐκάστου ζε. S''. πυρέθρου, σταφί-
δος ἀγρίας, νίτρου ἐρυθροῦ ἀνὰ < δ'. ὀποπάνακος < β'.
χαλβάνης < β'. ῥητίνης τερμινθίνης λίτραν α'. κηροῦ λίτραν
μίαν, ἐλαίου κυπρίνου λίτραν α'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν.

[Ἡ ὑπὸ Δαμοκράτους γεγραμμένη θεραπεία τῶν ἰσχια-
δικῶν διὰ τῆς Ἰβηρίδος.] 24 Ἐπιγράφεται βιβλίον Δαμοκρά-
τους κλίνικος, ἐν ᾧ διὰ μέτρων ἱαμβικῶν, ὡς εἶωθε, περὶ
τῶν τριῶν διαλέγεται φαρμάκων, πρώτου μὲν τοῦ διὰ τῆς
βοτάνης, ἣν καὶ αὐτὸς Ἰβηρίδα καλεῖ, τοῦ δευτέρου δὲ τοῦ
διὰ σπέρματος ἀνωδύνου, τρίτου δὲ τοῦ καθαρτικοῦ καλου-

nitri rubri sesquilibram, resinae pini lib. j, cerae lib. j, sta-
phidis silvestris lib. j, sulfuris vivi lib. j, pyrethri lib. dimi-
diam, cardamomi sextarium unum, picem, ceram, resinam
coquito, arida tundito et cribrato angustissimo cribro ac cum
liquefactis committito, et utitor. Post praescriptum adhuc
aliud medicamentum subdidit ita habens.

[Aliud ejusdem quo usus est Philocalus.] 24 Sinapi,
foenigraeci moliti, utriusque sextarium dimidium, pyrethri,
staphidis silvestris, nitri rubri, singulorum drach. quatuor,
opoponacis drach. ij, galbani drach. ij, resinae terebinthi-
nae lib. j, cerae lib. j, olei cyprini lib. j, arida cum liqui-
dis committito et utitor.

[Ischiadicorum cura a Damocrate conscripta ex Ibe-
ride.] Damocratis extat libellus Clinicus inscriptus, in quo
versibus iambicis, quemadmodum solet, de tribus differit
medicamentis, ac primo quidem eo, quod ex herba, quam
ipse Iberidem appellat, constat, secundo ex semine dolores
sedante compositio, tertio vero purgatorio et ab ipso hiera

Ed. Chart. XIII. [635. 636.]

Ed. Bas. II. (310)

μένου ὑπ' αὐτοῦ ἱερᾶς. περὶ πρώτης οὖν τῆς τῶν ἰσχυαδικῶν θεραπείας ἔγραψεν ἐν τῷ βιβλιδίῳ ταῦτα. ἐν Ἰβηρίδι, φησὶν, ἰατρόν τινα φίλον ἑαυτοῦ θεραπευθῆναι διὰ τῆς βοτάνης, ἣν, ὡς ἔφην, αὐτὸς ὁ Δαμοκράτης Ἰβηρίδα καλεῖ, μαθὼν μὲν αὐτοπτικῶς τὴν βοτάνην, ὄνομα δὲ οὐδὲν ἀκούσας αὐτῆς, ὅτι μὴδ' ὁ διδάσκων ἠπίστατο. δι' ὧν δὲ γράφει γνωρισμάτων, ἔοικε τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὀνομαζομένην λεπίδιον Ἰβηρίδα καλεῖν, ἀπὸ τῆς χώρας ἐν ᾗ θεραπευθεὶς ἔτυχεν ὁ φίλος αὐτοῦ. γράφει δὲ αὐτοῦ τὰ γνωρίσματα διὰ τῶν ἰάμβων.

[636] Φύεται δὲ πολλὴ πανταχοῦ, μάλιστα δὲ

Παρὰ τοῖς παλαιοῖς μνήμασι, τοίχοισιν τε καὶ

Παρὰ ταῖς ὁδοῖσι ταῖς πάλαι τετριμμέναις,

Παρ' αἷς γεωργὸς τὰ λήϊ' οὐ ποτ' ἤροσεν.

Ἀεὶ δὲ θάλλει, φύλλ' ἔχουσα καρδάμον.

Ἐσρος μὲν εὐθαλῇ τε καὶ μεῖζω·

Καυλῷ δὲ αὐτῆς ὄντι μῆκος πήχεως,

Μικρῷ τ' ἔλαττον καὶ πάλιν μικρῷ πλέον,

appellato. De primo igitur in ischiadicorum curatione in eo libello haec scripsit. In Iberide, inquit, medicum quendam amicum suum per hanc herbam curatum esse, quam herbam, ut dixi, ipse Damocrates Iberidem appellat, ut qui ipse visa herbam cognovit, nomen autem ejus nullum audierit, quum etiam id ipsum ignoraret is, qui eum usum ejus docuit. Verum ex signis, quae scribit, videtur Iberidem appellare, quae a Graecis lepidium nominatur, a regione, in qua amicus ejus curatus est, appellatione ducta. Describit autem ipsius signa per hos iambos.

Herba haec ubique multaue frequens nascitur

Monumenta juxta antiqua, muros et veteres,

Tritasque quondam publice pedibus vias,

Quas juxta aratrum duxit haud quis agricola.

Semper virescens, foliis nasturtii

Florentibus, vere attamen majoribus.

Caulem cubitalis longitudinis gerit,

Paulo minorem aut rursus ampliorem. Ad hoc

Ed. Chart. XIII. [636.]

Ed. Bas. II. (310.)

Θέρους περίκειται λεπτὰ φύλλα, μέχρι περ ἄν
 Κρύους γενομένου, φρυγανώδη τᾶλλα μὲν
 Τὰ φύλλα ἀποβάλλει τε καὶ μαραίνεται,
 Πρὸς τῇ δὲ ῥίζῃ προσιφύκασιν τινα.
 Φέρει δ' ὁ καυλὸς ἐν θέρει λεπτὸν πάνυ
 Πολύχρουν ἄνθος, τῇ χροῇ γαλάκτινον,
 Εἴτ' ἐπακολουθεῖ παντελῶς τούτῳ βραχὺ
 Σπέρματος, ἀκριβῶς αὐτὸ μηδ' ὄραν τινα.
 Ἡ ῥίζα δὲ καὶ ὁσμὴν δριμυτάτην ἔχει,
 Μάλιστα πάντων καρδάμω προσεμφερῇ.

Διὰ τούτων μὲν ἐδήλωσε τὴν ἰδέαν τῆς βοτάνης, ἐφε-
 ξῆς δὲ τὴν χρῆσιν αὐτῆς διὰ τῶνδε.

Ταύτην ὀρύξας καὶ λαβὼν πλῆθος πολὺν,
 Θέρους μάλιστα δ' ἐστὶ πρακτικωτάτη
 Καὶ πρόσφατος. Ξηρὰ γὰρ ἀδρανὴς τυγχάνει,
 Κόψας δ' ἐπιμελῶς, ἔστι γὰρ καὶ δύσκοπος,
 Ἀξουγγίῳ λίπανον ὀλίγῳ παντελῶς,
 Εἴτα ἐπιθεῖς κοτύλῃ τε καὶ παντὶ σκέλει,

*Aestate pendent folia, doneo multa hieme
 Sarmentitiam deducat haec ad imaginem et
 Dejecta et exiccata depereant gelu,
 Adnata radici tamen cernes alia.
 Aestate florem fert colore lacteo
 Multum tenuem, variumque valde cauliculis.
 Ad quem sequitur semen penitus sic exiguum,
 Visum fere ut fallens, oculos quoque effugiat.
 Odorem habet radix at inde acerrimum,
 Vero similem quam maxime nasturtio.*

Per hos quidem versus figuram herbae indicavit, Con-
 sequenter autem usum ipsius per huiusmodi.

*Hanc erutam larga satis cape copia
 Aestate, nam tunc optima et fortissima est
 Adhuc recens, siccata fit sed debilior.
 Tusam hinc probe; nam difficulter tunditur,
 Pauca subactamque excipies axungia,
 Crurique toti et maxime coxendici*

Ed. Chart. XIII. [636.]

Ed. Bas. II. (310.)

Δήσας τ' ἄφες ὥρας μὴ μένειν ἐλάττονας,
 Γυναιξὶ μὲν δύ', ἀνδράσιν δὲ τέτταρας.
 Εἴτ' εἰς βαλαντίον ἐσάγων αὐτοὺς, μηθὲν
 Μῆτε προαλείψας μῆτε χρίσας σμήγματι.
 Σμικρὰς δὲ νοτίδος γενομένης, εἰς τὴν μακρὰν
 Καθεῖς, κράτησον, ἐπιφέρει γὰρ πολλάκις
 Δηγμὸν φέροντ' αἰσθησιν ἐνθερμόν τινα.
 Μικρὸν δ' ἀποβρέξας ἔξαχ' αὐτοὺς ἔξωθεν,
 Κἄν ὥσι πολλῶν χερσὶν εἰσκεκορισμένοι,
 Ἰδίοις ἕκαστος ἐξιλεύσεται ποσί.
 Μίξας δ' ἐλαίῳ δαψιλῇ βραχὺν πάνυ
 Οἶνον ἀνάκοπτε καὶ συνάλειψ' αὐτοὺς ὅλους.
 Ἄρας τ' ὀθονίοις, ἱμάδα καὶ ἅπαν λίπος,
 Σκέπασον τὸ κῶλον κουφοτάτοις ἐριδίοις.
 Τᾶλλα τε κέλευε πάντα πράττειν ὅσα θέλοις
 Ἐν τοῖς συνήθεσιν ὄντα καὶ τοῖς ἡδέσι.
 Τὸ γὰρ βοήθημ' αὐτοτελὲς ὃν τυγχάνει,
 Οὐ χεῖρον ἄλλου συμβάλλεσθ' αὐτῷ τινος,

*Adhibebis et ligabis et fines duas
 Horas mulieribus, viris sed quatuor.
 Hinc balneo inductos nec ullo ex unguine,
 Nec smegmate ullo pinguiore collines,
 Sudore sed modico exiliente in solium.
 Merges, manere coge, siquidem saepius
 Morsum caloris quempiam ac sensum afferat.
 Verum hinc rigatos leniter producito.
 Illati enim quavis manibus sint plurimum,
 Exhibit attamen suis pedibus valens.
 Ad multum oleum miscebis hinc vinum modicum
 Et concuties et illines totos eo.
 Ac mox madore terfo et pinguitudine
 Totum teges crus mollibus tu velleribus,
 Jubens obire assueta vitae munia,
 Quaecunque vult et non gravatim suscipit.
 Hoc auxilium certum atque constans integre est,
 Et nullo alio adjiciendo ei simul indigum.*

Ed. Chart. XIII. [636.]

Ed. Bas. II. (310. 311.)

Κᾶν μὲν δίχα πόνον διαμένωσιν, ὃ γίνεται

Τὰ πολλὰ, χαίρων προσκύνει τὸ ῥίζιον.

Ἄν δὲ καταλειφθῇ τοῦ πάθους ἵχνος ἔτι,

Ἄπαν ἐπαλείψεις αὐτὸ χρίσει δευτέρᾳ,

Μέσας διαλιπὼν ἡμέρας ὥς εἴκοσι.

Τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς χρήσεως καὶ κεφαλαλγίας χρό-
νίας καὶ ἄλλα πάντα καθ' ὃ τι ἂν ᾖ μέρος ἀλγήματα χρόνια
καὶ δυσλύτους διαθέσεις καὶ παραλύσεις τεθεραπευμέναι φησί.
καὶ ὅλως ἐφ' ὧν οἱ ἄλλοι χρῶνται τῷ καλουμένῳ σινapi-
σμῷ καὶ τῷ διὰ θαψίας βοηθήματι, διὰ τῆς βοτάνης ταύτης
ἐξιᾶσθαι φησί. περὶ τῆς Ἰβηρίδος ταύτης καὶ ὁ Ἀρχιγένης
λέγει, ὀνομάζων αὐτὴν λεπίδιον ἐν τῷ β'. τῶν κατὰ γένος
φαρμάκων, ἀρμόζειν δὲ αὐτὴν σπληνικοῖς (311) καὶ ισχια-
δικοῖς λέγει. πρὸς ισχιάδας καὶ ψυγμοὺς Ὑγιανοῦ Ἱππάρ-
χου· βοτάνην Ἰβηρίδα, ἣν τινες καλοῦσι λεπίδιον ἢ ἀγριὸν
κάρδαμον, ἀνιλόμενος τὴν ῥίζαν αὐτῆς κόψον καὶ στέατι
χοιρεῖῳ συμμαλάξας εἰς τρόπον ἐμπλάσματος ἐπιτίθει κατὰ
τοῦ ἀλγοῦντος τόπου ἐπὶ ὥρας τρεῖς, εἴτα πέμπει εἰς βαλ-

Expers doloris et ubi manseris, fere

Quod accidit, radiculam laetus cole.

Quod si tamen inde affectionis vestigium

Quoddam supersit, post repetes hoc praesidium,

Diebus ut multum, decem bis praeteritis.

Hoc sane utendi modo et inveteratos capitis dolores
et alias omnes quacunque corporis parte inveteratas et
aegre solubiles affectiones ac resolutiones se curasse ait. Et
omnino vitia, in quibus alii sinapismo appellato et auxilio
ex thapsia conflato utuntur, se per hanc herbam persanasse
dicit. Porro de hac Iberide etiam Archigenes scribit in se-
cundo medicamentorum secundum genus, lepidium ipsam
appellans. Dicit autem splenicis et ischiadicis ipsam conve-
nire. *Ad ischiadas et perfrigerationes Hygiaeni Hipparchi.*
Herbam Iberidem, quam aliqui lepidium vocant, aut nastur-
tium silvestre colligito, et radicem ejus tusam ac adipe
porcino commollitam, emplastri vice imposito ad dolentem
locum ad horas tres, indeque in balneum mittito. Idem

GALENUS TOM. XIII,

Z

Ed. Chart. XIII. [636. 637.]

Ed. Bas. II. (311.)

νιόν. τὸ αὐτὸ ἀπαλλάττει καὶ παλαιὰς κεφαλαλγίας ἐν ὁμοίᾳ χρήσει, ἣν Δαμοκράτης ὁ ἰατρός διὰ στίχων ἔγραψεν.

[637] Κεφ. γ'. [Περὶ τῶν ποδαγρικῶν καὶ ἀρθριτικῶν παθῶν.] Εἴρηται πρόσθεν ἐν τῷ περὶ τῆς ἰσχιάδος λόγῳ, ῥευμάτων ἔκγονα τὰ τοιαῦτα ὑπάρχειν πάθη, κατασκηπτόντων εἰς τὰς χώρας τῶν διαρθρώσεων, ὥστε καὶ τὴν θεραπείαν αὐτῶν ἑνὸς ἔχισθαι τρόπου, τοῦ κενῶσαι τὸ κατασκήψαν. ἔτι μὲν οἷν ἐπιρρέοντος αὐτοῦ, τῷ κοινῷ τῶν ἐπιρρέοντων χυμῶν λόγῳ τὸν σκοπὸν τῶν βοηθημάτων ὑποβάλλειν χρὴ ἀποκρουομένους καὶ ἀναστέλλοντας. ἐπειδὴν δὲ μηκέτι ἐπιρρέη, διαφοροῦντας τὸ κατασκήψαν. ἡ δὲ ὕλη τῶν φαρμάκων δι' ὧν ταῦτα γίνεται πολυειδὴς ἐστίν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων παθῶν, νοησάντων μὲν ἐξ ἀρχῆς τῶν συντεταγμένων κατὰ τινὰ τεχνικὸν στοχασμὸν, ἄλλοι ἄλλον τῇ πείρᾳ καὶ τῶν ἀρίστων κεκριμένων. διὸ καὶ γὰρ καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων παθῶν, οὕτω καὶ πρὸς τούτων τῶν πεπειραμένων τοῖς πρὸ ἐμοῦ γράψω τὰ κάλλιστα.

praesidium et veteres capitis dolores depellit, in consimili usu adhibitum, quem Damocrates medicus per versus prodidit.

Cap. III. [*De podagricis et arthriticis affectionibus.*]

Dictum antea est in sermone de ischiade, ex fluxionibus generari ejusmodi affectiones irruentibus in locis articulationum, quare etiam curatio ipsarum juxta eundem fit modum, nimirum ut irruentes fluxiones evacuentur. Influuntibus igitur adhuc ipsis, scopum afferendorum auxiliorum communi rationi influentium humorum subjicere oportet, ita ut repellamus ac restringamus. Ubi vero amplius non influant, ut discutiamus jam illapsos. Caeterum materia medicamentorum, per quae haec fiunt, multiformis est, quemadmodum etiam in aliis affectionibus, excogitantibus videlicet a principio prudentioribus viris juxta quandam artificialem conjecturam modo hoc modo aliud eorum, quae optima per experientiam sunt judicata. Quapropter et ego velut in aliis affectionibus, sic etiam in his optima ex eis, quae priores medici experientia cognoverunt, adscribam.

Ed. Chart. XIII. [637.] \

Ed. Bas. II. (311.)

[Τὰ ὑπὲρ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς τὰ εἰρημένα πάθη ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἐκτὸς, ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.] Ἐπίθιμα ποδαγρικοῖς, ἀρθρικοῖς ἀνώδυνον, ἢ χρῆσις ἐν αὐτοῖς τοῖς παροξυσμοῖς. 4 ὁποῦ μήκωτος < δ. κρόκον < α'. λιάνας μετὰ γάλακτος βοείου ἢ αἰγείου καὶ ἄρτου τὸ ἐντὸς ἐπιβαλὼν τρίβε φιλοπόνως, ὥστε εὐαφὲς εἶναι κατὰ πλάσμα καὶ μαλάξας παράπτου ῥοδίνῳ καὶ χρῶ καταπλάσσει προσηνῇ, ἔξωθεν ἐπιβαλὼν φυλακῆς χάριν φύλλα σεντλου ἢ θρίδακος. ἔστι δ' ὅτι τὸ ὄπιον καὶ τὸν κρόκον μετὰ γάλακτος λιάναντες, ἀναλαμβάνομεν κηρωτῇ σκινεσθείῃ δια ῥοδίνου, ἔπειτα ἐμπλάσαντες εἰς ὀθόνιον ἐπιτιθέμεθα. ἄλλο. 4 στύρακος < β'. ὀπίου < α'. σκινύαζε καὶ χρῶ καθὰ προεῖρηται. ἄλλο. παραχρῆμα τὸν πόνον ἀπαλλάττει. δεῖ δὲ πρὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου τὸν πάσχοντα λούειν καὶ τότε περισμήξαντα τοὺς τόπους ἐπιτιθέναι. 4 ἀψινθίου Ποντικοῦ χυλοῦ, κρόκον, ὀπίου ἀνὰ < α'. κηροῦ Ποντικοῦ < δ. ἰρίνου μύρου < στ'. γλυκίος Κρητικοῦ ὅσον δξαρχεῖ, διάλυε ὄπιον, ἀψινθιον, κρόκον, καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἀναλαμβάνει

[Medioamenta ab Asclepiade ad praedictas affectiones in quarto externorum prodita, quae Marcellae inscribit.] Epithema podagricis, arthriticis sedans dolorem. Usus est in ipsis accessionibus. 4 Succi papaveris drach. quatuor, croci drach. unam, cum lacte bubulo aut caprino terito, et adjecta medulla panis diligenter laevigato ut molle cataplasma fiat et rosaceo admoto mollito, ac utitur leni cataplasmate, forinfecus betae aut lactucae foliis custodiendi ejus gratia impositis. Quandoque opium et crocum cum lacte trita cerato rosaceo excipimus et linteolo infarta imponimus. Aliud. 4 Styracis drach. duas, opii drach. unam, confice ac utere ut dictum est. Aliud, confestim a dolore liberat, verum ante medicamenti impositionem aegrum lavare oportet et tunc deterfis locis imponere. 4 Succi absinthii Pontici, croci, opii, singulorum drach. unam, cerae Ponticae drach. quatuor, unguenti irini drach. sex, passii Cretici quantum sufficit, opium, absinthium, crocum laevi-

Ed. Chart. XIII. [637.]

Ed. Bas. II. (311.)

τοῖς τηκτοῖς καὶ εἰς ὀθόνιον ἐλκύσας ἐπιτίθει. ἄλλο. 2
κωνίου σπέρματος ἐκλελεπισμένου <στ'. κρόκου <α'. ὀπίου
<α'. γλυκέος Κρητικοῦ ὅσον ἐξαρχεῖ, καὶ λεάνας ἀναλάμ-
βανε κηρωτῇ σκευασθείη διὰ ῥοδίνου.

[Ἐπίθεμα ποδαγρικῶν, ἀρθριτικῶν, ποιεῖ πρὸς τὰς
μεγίστας διαθέσεις, ὃ ἐχρήσατο Ἐρασίστρατος ὁ Σικυώνιος.]
Καππάριος ῥίζης κεκομμένης καὶ σιησμένης χοῖνιξ εἰς, ὕσκυ-
άμου σπέρματος χοίνικος δ'. χαμαιλέοντος μέλανος ῥίζης χοί-
νικος τέταρτον, κωνίου σπέρματος χοίνικος δ'. μανδραγόρου
ῥίζης χοῖνιξ α'. στρύχνου, οἱ δὲ δορυκνίου ῥίζης χοίνικος τέ-
ταρτον. ἅπαντα μίξας κεκομμένα καὶ σιησμένα ἀπόθου εἰς
ἄγγος κεραμεοῦν καὶ φινώσας ἐπιμελῶς φύλαττε. ἐν δὲ τῇ
χρήσει λαβὼν χοίνικος τέταρτον καὶ γλυκεῖ λεάνας καὶ βα-
λὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ἀκονίατον, ἐπίβαλλε τρυγὸς ξηρᾶς
κοτύλης τέταρτον καὶ θεῖς ἐπ' ἀνθρακας, ἔψε κινῶν ἐπιμε-
λῶς, ἕως δις ἢ τρίς ἀναξέσῃ, εἴτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς κα-
τάπλαττε θερμότατον ἢ ὡς δύναται φέρειν. δεῖ δὲ πρὸ τοῦ

gato et laevigata liquidis excipe et linteolo infarta impone.
Aliud. 2 Seminis cicutae dempto cortice expoliti drach.
sex, croci drach. unam; opii drach. unam, passi Cretici
quod satis est, trita excipe rosaceo cerato.

[*Epithema podagricorum, arthriticorum, facit ad
maximos affectus. Usus est eo Erasistratus Sicyonius.*] 2
Radiciis capparis tufae et cribratae choenicem unum, semi-
nis hyoscyami, choenicem dimidium, radiciis chamaeleonis
nigri choenicis quartam partem, seminis cicutae choenicis
quartam partem, radiciis mandragorae choenicem j, radiciis
folani aut ut alii dorychnii, choenicis quartam partem,
omnia tufa et cribrata mixta in vasculum figulinum repo-
nito et probe obturata servato. Usus vero tempore choe-
nicis quartam partem inde accipito et passo tritam in vas
fictile non picatum conjicito, et addita faecis vini aridae
quarta heminae parte ad prunas posita diligenter movendo
coquito, donec bis aut ter efferveant, deinde ab igne ablata,
quam calidissima imponito aut quomodo perferre aegri pos-

Ed. Chart. XIII. [637. 638.]

Ed. Bas. II. (311.)

καταπλάσματος τοὺς πόδας καταιονῆσαι [638] πολλῷ ὕδατι ψυχρῷ καὶ περισπογγίσαντας χρῆσθαι τῷ φαρμάκῳ. ἔπειτα δὲ τὸ κατάπλασμα δι' ὀθονίων λεπτοτάτων εἰς ὄξος ἐμβάπτοντας ἐπιτιθέναι, καὶ ταινιδίῳ ἐπικαταλαβόντας, εἴαν ἐπικείμενον τὸ φάρμακον ἐπὶ ὥρας δύο, καὶ μετὰ ταῦτα αἶροντας τὸ ἐπικείμενον, τὰς ἐπαναστάσας φλυκτίδας βελόναις δεῖ κεντεῖν. ἀπὸ τούτων γὰρ ὑγρὸν ἀπορροεῖ μνῆσθες καὶ πολὺ καὶ κολλῶδες. μετὰ δὲ τὴν τῶν τοιούτων ὑγρῶν ἔκκρισιν χρὴ πολλῷ ὕδατι ψυχρῷ τοὺς πόδας κατακτεῖν καὶ πάλιν χρῆσθαι τῇ ἐπιθέσει τοῦ φαρμάκου, καθὰ προείρηται, ἀντὶ τοῦ ὄξους χρωμένους ὕδατι ποτίμῳ καὶ τὸ ἐπιτιθέμενον ὀθόνιον ὕδατι ψυχρῷ βρέξαντας.

[Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ. τούτῳ ἀντὶ σικύων καὶ βδελλῶν χρώμεθα, ὥστε ἐκμυζῆσαι ἰχθῶρας αἱματώδεις, ποιεῖ καὶ πρὸς πύρους καὶ πρὸς σκῆθρους, ὥστε διαλύσαι.] 4 Τήλειος ἀληλεσμένης ξε. α'. λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους ξε. α'. ἀλεύρου ἐρεγμίνου τοῦ μέλανος συναληλεσμένου, ἀλεύρου θερμίνου ἀγὰ ξέστην ἕνα. πάντα μίξας καὶ ὕδατι θερμῷ σφράσας

sunt. Verum ante hujus cataplasmatis usum, pedes multa aqua frigida persundere oportet et spongiis detergere, atque ita medicamentum imponere. Supra vero cataplasma linteola tenuissima aceto imbuta imponantur et fascia circumdata ad horas duas medicamentum incumbere sinatur. Postea vero eo ablato excitatas bullas acubus perforare oportet, ab iis enim humor mucosus multus ac glutinosus profluet, post cujus excretionem multa aqua frigida pedes proluantur et rursus medicamentum, ut dictum est imponatur ita tamen, ut pro aceto aqua potabili utamur et ex ea rigatum linteolum medicamento superindemus.

[Aliud ejusdem. Hoc pro cucurbitis et hirudinibus utimur, nam serosos sanguinis humores exugit, facit et ad tophos ac duritias, ut inde dissolvantur.] 4 Farinae soenigraeci sextarium unum, floris lapidis Asii sextarium unum, lomenti, fabae nigrae molitae, farinae lupinorum, utriusque sextarium unum, omnia mixta et aqua calida subacta

Ed. Chart. XIII. [638.]

Ed. Bas. II. (811.)

ἐπιτίθει θερμῷ καὶ ταινιδίῳ καταλάμβανε. δεῖ δὲ πρότερον κατανελεῖν τοὺς πάσχοντας τόπους ἢ καὶ τούτους λούοντας ἐμβριβάειν. ἤδη δὲ τῶν ἐπικειμένων ἐπιδέσμων ἡμαγμέτων καὶ διαβρόχων γιγνομένων, αἶρομεν τὸ φάρμακον, καὶ τοὺς τόπους ὑποπυριάσαντες χρώμεθα τῷ διὰ πικρῶν ἀμυγδάλων καὶ μαλάγματι ἔχοντι κρόκον καὶ ἴριν καὶ ἀριστολοχίαν. τοῦτο δ' ἀναγέγραπται ἐν τοῖς ἀναγεγραμμένοις πρὸς ποδάγραν μαλάγμασιν.

[Τροχίσκος ποδαγρικοῖς, ἀρθριτικοῖς. ἡ χρῆσις ἐν αὐτοῖς τοῖς παροξυσμοῖς.] 4 Ἀλόης λίτραν α'. κενταυρίου χυλοῦ γο σί'. λιβάνου ἀτόμον γο δ'. σμύρνης γο δ'. λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους γο β'. ὀπίου γο β'. μανδραγόρου χυλοῦ γο β'. στυπτηρίας σχιστῆς γο β'. ἀναλόμβανε γλυκί καὶ ποιεῖ τροχίσκους. ἐν δὲ τῇ χρήσει ἐν γάλακτι διαλύων ἐπιχρεῖ πτεροῖς καὶ κατὰ τοῦ χρίσματος ἐπίβαλλε ὀθόνιον γλυκί διδευμένον. ἄλλος, ὁ Ζεὺς ἐπικαλούμενος. 4 ἀλόης < ιβ'. ὀπίου < η'. μηκωνείου χυλοῦ < σί'. ὑοσκυάμου χυλοῦ < σί'. ἄκονίτου < δ'. ὑποκυσιδὸς < σί'. γλαύκου < η'.

calida imponito et fascia constringito. Oportet autem prius affectos locos persundere aut etiam in folio lavare. Quum vero fasciae circumdatae madidae ac cruentae factae fuerint, medicamentum tollimus, et fatis locis pastillo ex amygdalis amaris utimur et malagmate, quod crocum, iridem et aristolochiam habet, hoc ipsum vero inter malagmata ad podagram descripta habetur.

[*Pastillus podagricis, arthriticis. Usus ejus est in ipsis accessionibus.*] 4 Aloës libram unam, succi centaurii sexuncem, thuris non secti trientem, myrrhae trientem, floris lapidis Asii sextantem, opii sextantem, succi mandragorae sextantem, aluminis scissi sextantem, excipe passo et fac pastillos. Usu expetente, lacte dissolutos cum pennis illine et supra illitionem linteolum passo imbutum impone. *Alius Pastillus, Juppiter appellatus.* 4 Aloës drach. xij, opii drach. octo, succi papaveris drach. sex, succi hyoscyami drach. sex, aconiti drach. quatuor, hypocystidis drach.

Ed. Chart. XIII. [638.]

Ed. Bas. II. (311. 312.)

κρόκου ◀ β. κόμμιως ◀ κδ. μήλων μανδραγόρου ◀ κ. ὄξους ποτύλας δύο. ἔψι μήλα μετ' ὄξους, καὶ ὅταν ἐκθλίψῃς, ἐπίβαλλε τοῖς προειρημένοις, καὶ διϋλίσας καὶ λεάνας ἐπιμιλῶς, ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ ξήραινι ἐν σκιᾷ. ἡ χρῆσις διδῆλωται.

[Μάλαγμα ἀρθριτικοῖς, ποδαγρικοῖς, τὸ διὰ κωνεῖον καὶ ἀγαρικοῦ, φάρμακον ἐπιτετευγμένον.] 4 Κωνεῖον σπέρματος ξέστην α'. ἀγαρικοῦ ξέστην α'. τήλειος ξέστην α'. νίτρον γο α'. κηροῦ λίτραν μίαν, ῥητίνης φρυκτῆς λίτραν α'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτραν α'. μυελοῦ ἐλαφείου γο δ'. Ἰλλυρικῆς γο τέτταρας. τὰ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, τὰ δὲ τηκτὰ τηκε, εἴτα ἐάσας ψυχῆναι καὶ ἀναξύσας ἐπίβαλλε τοῖς ξηροῖς καὶ ἀνακό(312)ψας ἀνελόμενος χρῶ. τοῦ αὐτοῦ ἄλλο. 4 κηροῦ λίτραν α'. ἐλαίου παλαιοῦ ἢ Σαβίνου ξέστην α'. τήλειος ξέστην α'. κωνεῖον ξι. δ'. ῥητίνης φρυκτῆς λίτραν α'. νίτρον ἐρυθροῦ γο. ἐννέα, λίθου Ἀσίου ἀνθους γο στ'. μυελοῦ ἐλαφείου γο β'. Ἰλλυρικῆς γο δ'. σκεύαζε καθὰ προείρηται.

vj, glaucii 3 viij, croci 3 xij, gummi 3 xxiv, malorum mandragorae 3 xx, aceti heminas duas, mala cum aceto coquito et expressa praedictis admisceto, et ex dilutis ac probe laevigatis pastillos formato, eosque in umbra siccato. Usus ostensus est.

[Malagma arthriticis, podagricis, ex cicuta et agarico, accommodatum.] 4 Seminis cicutae sextarium j, agarici sextarium j, foenigraeci sextarium j, nitri 3 j, cerae lib. j, resinae frictae libram unam, olei veteris libram j, medullae cervinae trientem, Illyricae trientem, arida tusa per angustissimum cribrum concernito, liquabilia vero eliquato et frigesieri finito et sic etasa aridis committito, et contusis ac repositis utitur. Aliud ejusdem. 4 Cerae lib. j, olei veteris aut Sabini sextarium j, foenigraeci sextarium j, cicutae sextarium dimidium, resinae frictae lib. j, nitri rubri dodrantem, floris lapidis Asii semissem, medullae cervinae trientem, Illyricae trientem, praepara ut dictum est.

Ed. Chart. XIII. [639.]

Ed. Bas. II. (312.)

[639] [Τοῦ αὐτοῦ ἄλλο μάλαγμα τὸ διὰ τῶν δαδίων, Τίτου Καίσαρος, ποδαγρικοῖς, ἀρθριτικοῖς, καὶ πᾶσαν σκληρίαν μαλάττει.] ʒ Ἰξοῦ δρυῖνου λίτραν α' S'. λιβάνου λίτραν α'. κηροῦ λίτραν α'. δαδίων λιπαρῶν λίτραν α'. πιτυίνης λίτραν α'. ἔψε τὰ τηκτὰ κινῶν δαδίοις λιπαροῖς καὶ ὅταν ἀπορρέῃσῃ πᾶν τούτων τὸ λίπασμα, καθελὼν ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ὕλιξε τὸ ὑγρὸν καὶ τούτῳ βάλλε τὸν λίβανον λειότατον, κινῶν συνεχῶς ἕως ἀμολύντου, καὶ εἰς θυνίαν ἐξερᾶσας ἀνελόμενος χρω. ἄλλο. ʒ δαδίων λιπαρωτάτων λίτραν α'. λιβάνου ἄρρενος λίτραν α'. ῥητίνης πιτυίνης λίτραν α'. Ἰξοῦ δρυῖνου λίτρας S', σκεύαζε καθὰ προεῖρηται.

[Μάλαγμα τὸ διὰ τοῦ Ἀσίου, ποδαγρικοῖς, ἀρθριτικοῖς σφόδρα γινναῖον, ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως, ἡ χρῆσις ἐν διαλείμματι.] ʒ Ἰξοῦ δρυῖνον, τερμινθίνης ἀνὰ λίτραν π'. ἀφρονίτρον, λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους, λιβάνου ἀνὰ λίτρας S'. ἐλαίου κυπρίνου λίτραν α'. στέατος ὅσον ἐξαρκεῖ, τὰ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται καὶ μετὰ τοῦ ὕδατος τρίβε-

[*Aliud malagma ejusdem ex taedis, Titī Caesaris. Facit podagricis et arthriticis. Emollit omnem duritiem.*]

ʒ Visci quercini lib. j β, thuris lib. j, cerae lib. j, taedarum pinguium lib. j, resinae pinus lib. j, liquabilia coquito ac pinguibus taedis moveto, postquam vero omnis pinguedo ab ipsis effluxerit, ab igne ablatum liquorem excolato, atque huic thus tenuissime tritum inspergito, assidueque moveto donec ad consistentiam manus non inquinantem redigatur, et in mortarium translata reponito ac utitor. *Aliud.* ʒ Taedarum pinguiissimarum lib. j, thuris masculi lib. j, resinae pinus lib. j, visci quercini lib. β, praeparata ut praedictum est.

[*Malagma ex lapide Asio, podagricis, arthriticis valde commodum. Liberat a toto affectu. Usus est in intermissione.*] ʒ Visci quercini, terebinthinae, utriusque lib. j, spumae nitri, floris lapidis Asi, thuris, singulorum libram dimidiam, olei cyprii lib. j, adipis quantum satis est, arida tunduntur et cribrantur ac cum aqua teruntur

Ed. Chart. XIII. [639.]

Ed. Bas. II. (312.)

ται, ὥστε κηρωτῆς ὑγρᾶς ἔχειν τὸ πάχος. τὰ δὲ τηκτὰ τη-
νεται καὶ τοῖς λεανθεῖσιν ἐπιβάλλεται καὶ ἀνακόψαντες ἀνε-
λόμενοι χρώμεθα. ἄλλο, 4 ἰξοῦ λίτραν μίαν, τερμινθίνης
λίτραν μίαν, λίθου Ἀσίου, νίτρου ἀνὰ γο δ'. μάννης γο γ'.
κυπρίνου γο β'. ὕδατος πηλοποιητικοῦ τὸ αὐταρκές.

[Ἄλλο τὸ ἄρθριτικὸν σφόδρα γενναῖον, παραχοῆμα
ὠφελεῖ ἀναπίνων καὶ τὰς ἐν βάθει ὑγρασίας.] 4 ἰξοῦ λί-
τραν α', τερμινθίνης λίτραν α', στέατος ταυρείου, λίθου
Ἀσίου τοῦ ἄνθους ἀνὰ γο γ'. ἀσβέστου γο γ'. μάννης γο γ'.
κυπρίνου λίτραν α'. σκεύαζε καθὰ προείρηται. ἄλλο Διοδώ-
ρου. 4 ἀσβέστον < α'. κίβανου, τερμινθίνης, ἁμμωνιακοῦ
θυμιάματος ἀνὰ < δ'. στέατος ταυρείου < η'. ἀφρονίτρου
< δ'. λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους < β'. ἐν ἄλλῳ < δ'. ἐλαίου
κυσάνθους β'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. τὸ φάρμακον σφό-
δρα καλὸν ἐστίν, ἀναπίνει καὶ τὰς περὶ πάντα τὰ ἄρθρα
συνισταμένας συλλογὰς καὶ ἀπαλλάττει τῶν πόρων.

ad cerati liquidi spissitudinem, liquabilia vero eliquantur
et tritis adjiciuntur, quibus simul conquassatis ac repositis
utimur. *Aliud.* 4 Visci lib. j, terebinthinae lib. j, lapidis
Asii, nitri, utriusque trientem mannae quadrantem, cyprini
sextantem, aquae lixivii sigulini quod satis est.

*Aliud ad arthriticos valde praeclarum, auxiliatur
confestim, humores in alto absorbens.]* 4 Visci lib. j, tere-
binthinae lib. j, adipis taurini, floris lapidis Asii, utriusque
quadrantem, calcis vivae quadrantem, mannae quadrantem,
cyprini lib. j, praepara ut dictum est. *Aliud Diodori.* 4
Calcis vivae 3 j, thuris, terebinthinae, ammoniaci thymiam-
tis, ana. 3 iv, adipis taurini 3 viij, spumae nitri 3 iv, floris
lapidis Asii 3 ij, in alio exemplari 3 iv, olei cyath. ij, arida
cum liquidis committito. Hoc medicamentum valde com-
modum est. Absorbet etiam collectiones circa articulos con-
sistentes et a doloribus liberat.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΝ Α.

Ed. Chart. XIII. [640.]

Ed. Bas. II. (312.)

Κεφ. α'. Ἦδη μοι καὶ πρόσθεν ἐγγράπτο πραγμα-
τεία, δυοῖν μὲν ἔξ αὐτῆς τῶν πρώτων βιβλίων ἐκδοθέντων,
ἐγκαταλειφθέντων δὲ ἐν τῇ κατὰ τὴν ἱερὰν ὁδὸν ἀποθήκῃ
μετὰ τῶν ἄλλων, ἥνικα τὸ τῆς Εἰρήνης τέμενος ὅλον ἐκαύθη,
καὶ κατὰ τὸ παλάτιον αἱ μεγάλαι βιβλιοθήκαι. τῆνικαῦτα
γὰρ ἐτέρων τε πολλῶν ἀπώλοντο βιβλία καὶ τῶν ἐμῶν
ὅσα κατὰ τὴν ἀποθήκην ἐκείνην ἔκειτο, μηδενὸς τῶν ἐν Ῥώμῃ.

GALENI DE COMPOSITIONE MEDI- CAMENTORVM PER GENERA LIBER I.

Cap. I. Jam a me et prius scriptum est opus, cu-
jus priores duo libri in publicum sane prodierant, sed
cum aliis in apotheca, quae ad viam sacram est, relictis in-
tercidere, quando Pacis delubrum totum et ingentes Palatii
bibliothecae incendio conflagrarunt. Tunc enim et aliorum
multorum et mei libri, qui in apotheca illa erant sepolti,
interierunt, idque quum amicorum nullus, qui Romae de-

Ed. Chart. XIII. [640. 641.]

Ed. Bas. II. (312.)

φίλων ἔχειν ὁμολογοῦντος ἀντίγραφα τῶν πρώτων δυοῖν. ἐγκειμένων οὖν τῶν ἐταίρων αὐθίς με γράψαι τὴν αὐτὴν πραγματείαν, ἀναγκαῖον ἔδοξέ μοι δηλῶσαι περὶ τῶν προεκδοθέντων, ὅπως μὴ τις προειντυχὼν αὐτοῖς ποτε ζητοίῃ τὴν αἰτίαν τοῦ δις με περὶ τῶν αὐτῶν πραγματεύεσθαι. κατ' ἐκεῖνα μὲν! οὖν ἐποίησάμην τὸν λόγον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ πρώτου βιβλίου πρὸς τοὺς σοφιστικῶς ἀναιροῦντας, ὡς οἶόν [641] τε τὴν ἐπαγγελίαν τῶν συνθέτων φαρμάκων, ἐνίοις δὲ καὶ τῶν ἀπλῶν ἐπηριάζοντας, ἅμα τοῦ σκώπτειν τοὺς γεγραφότας ὑπὲρ αὐτῶν, ὡς τὰ μὲν ἥπαρ ὠφελεῖ, τὰ δὲ σπλῆνα, τὰ δὲ νεφροὺς ἢ κύστιν ἢ κεφαλὴν ἢ πνεύμονα. πότερα γὰρ, φασίν, ἐφεστηκώς τις αὐτοῖς προστάττει, καθάπερ ἐν τῇ τραγωδίᾳ,

Σὺ μὲν βιάδιζε τὰς ἐπ' Ἰνάχου ῥοὰς,

Σὺ δ' ἀμφὶ Θήβας στείχε τὰς Καδμηΐας.

οὕτως ἐνταῦθα σὺ μὲν βιάδιζε τὰς ἐφ' ἥπατι πύλας, σὺ δ' ἐπὶ τε κύστιν ἢ καὶ νεφροὺς δύο ἢ τὸ καταποθὲν εἰς τὴν κοιλίαν ἀναδίδοται μὲν εἰς ἥπαρ, ἐντεῦθεν δὲ φέρεται πάντῃ

gebant, priorum duorum exemplaria habere se fateretur. Efflagitantibus itaque familiaribus ut idem opus denuo scriberem, operae pretium mihi visum est prius editorum mentionem facere, ne, si quis antea in illos inciderit, causam quaeritet, cur bis de eisdem rebus tractaverim. In illis igitur a primi libri exordio disputationem in eos direximus, qui sophistarum modo compositorum medicamentorum pollicita, seu professionem quantum licuit abrogare nonnullaque simplicium calumniis deprimere conabantur, dicteriiis eos pariter incessentes, qui scriptum de illis reliquerant, alia jecur, alia lienem, alia renes vel vesicam vel caput vel pulmones juvare. Utrum enim, ajunt, praefes quidam eis imperat? quemadmodum in tragoedia,

Abi quidem tu flumina ipsa ad Inachi,

Thebus at age tu pergito Cadmeias.

Sic hic tu quidem ad hepatis portas, tu vero ad vesicam vel renes duos proficiscere. An quod in ventriculum ingestum est, in jecur quidem distribuitur, inde vero per uni-

Ed. Chart. XIII. [641.]

Ed. Bas. II. (312.)

τοῦ σώματος; ἀλλὰ τοῦτό γε τὸ σκῶμμα δηλοῖ τοὺς ταῦτα λέγοντας εἰς τοσοῦτον ἀπείρους εἶναι φαρμάκων δυνάμεις, ὥς ἀγνοεῖν ὑπὸ μὲν τοῦ θαλαττίου λαγωῦ μόνον τῶν πάντων ἐν τῷ σώματι μορίων ἐλκόμενον πνεύμονα, κύστιν δ' αὖ μόνην ὑπὸ τῶν κανθαρίδων. ὑπ' ἄλλων δὲ τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρυπτομένους, ὑφ' ἑτέρων δὲ τὰς ἐκ πνεύμονός τε καὶ θώρακος ἀναπτύσεις εὐπετεῖς γινομένας, ὥσπερ ὑπ' ἄλλων ἄλλα καθ' ἐν τι μόριον ἑξαιρέτως ἐπιτελούμενα. πολυειδῶς δὲ τοῦτον τὸν λόγον ἐν τῷ πρώτῳ τῶν γεγραμμένων ἤδη μοι πρόσθεν, ὥς ἔφην, ὑπομνημάτων ἐξεργασάμεν, ὥσπερ αὖ κατὰ δεύτερον ἄλλον, οἰομένων τινῶν ἐν τῇ συνθέσει διαφθείρεσθαι παντάπασι τὰς ἐναντίας ἀλλήλαις δυνάμεις τῶν ἀπλῶν φαρμάκων. εἰ γὰρ ὕδωρ, φασί, τὸ ζεστότατον τῷ ψυχροτάτῳ μίξεις, οὐδέτερον μινεῖ τῶν मिχθέντων ὁποῖον ἦν ἐμπροσθεν, ἀλλ' ἐν τι γενήσεται τρίτον, ἕτερον ἀμφοῖν. ἐδείχθησαν δὲ κἀνταῦθα ληροῦντες μάταια διὰ τὸ μὴ γινώσκειν ἓν μὲν τῶν προσφερομένων τῷ σώματι κατὰ τὰς ἐμφύτους δυνάμεις, ἓν δὲ κατὰ τὰς ἐπικτήτους

versas corporis partes defertur? At hoc sœmma eos, qui hæc cavillantur, tam esse medicamentorum facultatis imperitos arguit, ut a marino lepore pulmonem exulcerari solum ex omnibus corporis partibus ignorent, vesicam solum a cantharidibus, ab aliis renum lapides conteri, ab aliis rursus ex pulmone atque thorace faciles fieri excretaiones, quemadmodum ab aliis alia in una quadam parte peculiariter perfici. Atqui varie hunc sermonem in primo commentariorum jam antea nobis, ut dixi, conscriptorum libro, sicut rursus in secundo alterum sumus exequuti, quod alii quidam putarent in compositione simplicium medicamentorum contrarias inter se facultates omnino corrumpi. Etenim si equam, inquirunt, ferventissimam cum frigidissima temperaveris, neutra illarum, qualis prius extitit, permanset, sed tertia quaedam ab utraque diversa generabitur. At hic quoque vanam ipsorum nugacitatem ostendimus, qui ignorent ex iis, quae corpori admoventur, nonnulla pro innatis facultatibus, alia pro acquisitis qualitatibus fun-

Ed. Chart. XIII. [641.]

Ed. Bas. II. (312.)

ποιότητις ἐνεργεῖν. τίς γὰρ οὐκ οἶδε κώνειον ἢ μηκόνειον
ψύχοντα; καὶ μὴν εἰ θερμήνας αὐτὰ σφοδρῶς, προσφέροις
ζώου σώματι, καυτηρὶ παραπλησίως ἔλκος ἐργάσῃ. καθάπερ
γε πάλιν εἰ νᾶπυ τρίψας ἐν αἰέρι ψυχρῷ, μεθ' ὕδατος ψυ-
χροτάτου χέιμῶνος ὥρα, προσινέγκῃς ἑξαίφνης ἀραιῷ τε καὶ
ἀσθενεῖ σώματι, φρίξει οὐδὲν ἥττον ἢ εἰ χιών ἢ κρύσταλλος
ἔψαυσεν αὐτοῦ. ἀλλ' ἐὰν ὁμιλήσῃ σώματι ζώου χρόνῳ πλείονι,
πρῶτα μὲν αἰσθησὶν ἐργάσεται θερμασίας ὀλίγης, εἴτα πλεί-
ονος, εἴθ' οὕτω πολλῆς, ὥς ὑπὸ πυρὸς καίεσθαι δοκεῖν.
ἔμπαλιν δὲ κώνειον τε καὶ μηκόνειον θερμὰ προσαχθέντα,
ἐὰν ὁμιλήσῃ τῷ σώματι χρόνῳ πλείονι, τοσαύτην ἐργάσεται
τὴν ψύξιν, ὥς ἀναίσθητα γενέσθαι τὰ σώματα, καὶν πρότε-
ρον αἰσθητικώτατα ὑπάρχει. διωρισμένων οὖν ἡμῖν τῶν τοι-
ούτων ἀπάντων ἐν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυ-
νάμεως ὑπομνήμασιν, ἔνδεκα τὸν ἀριθμὸν οὖσιν, ἐπ' αὐτὴν
ἤδη τρέφομαι τὴν χρήσιμον διδασκαλίαν, ἐν ἣ γυμνασάμενός
τις, ἐὰν καὶ μηδ' ὅλως ἐπιφέρῃται τὰς γραφὰς τῶν πολυ-
φαρμάκων δυνάμεων, οὐκ ἀπορήσει τῶν ἐπιτηδείων πρὸς ἐκα-

ctionem obire. Quis enim cicutam aut papaver refrigerandi
vim habere dubitat? quin tu si recalefacta ea vehementer
animalis corpori offeras, non secus ac cauterium ulcus con-
citabunt. Quemadmodum rursus, ubi sinapi in frigido aëre
cum aqua tritum, frigidissima hiemis tempestate, repente
corpori raro ac imbecilli applies, horrebit nihilominus,
quam si nix aut glacies ipsum contigisset. Sed si longiori
tempore corpori animalis admotum fuerit, principio sane exi-
gui caloris sensum praebebit, dein majoris, postea tam copiosi,
ut igne uri videatur. E contrario vero et cicuta et papaver,
calida adhibita, si corpori diuturno tempore admoveris, tan-
tam parient refrigerationem, ut stuporem corporibus quam-
libet acuto sensu antea praeditis inferant. Quum igitur id
genus omnia in commentariis, qui undecim numero sunt,
de simplicium medicamentorum facultate definiverimus, jam
ad ipsam disciplinam utilem descendemus, in qua quivis
exercitatus, etiam si facultatum multorum medicamentorum
scriptiones minus attulerit, non indigebit idoneis ad quem-

Ed. Chart. XIII. [641. 642.]

Ed. Bas. II. (312. 313,

στον πάθος, ἐὰν οὗτος, (313) ὡς ἔφην, ἔμπειρος ἢ τῆς ὕλης τῶν ἀπλῶν φαρμάκων. ἐν παρέργῳ δὲ ὁ λόγος οὗτος ἐπιδείκνυσιν καὶ τὴν τῶν ἔμπειρικῶν ἱατρῶν φιλονεικίαν εἰς ὀνειρατιά τε καὶ τύχην καὶ περιπτώσειν ἀναγόντων τὰ σύνθετα φάρμακα σχεδὸν ἅπαντα, πλὴν ὀλιγίστων τινῶν, ἃ κατὰ τὸν κοινὸν ἀπάντων ἀνθρώπων λόγον, ὃν ἐπιλογισμὸν αὐτοὶ καλοῦσιν, εὐρηκέναι φασί. ὥσπερ ἦταν ἀλλήλοις μίξωμιν φάρμακα τὴν αὐτὴν ἐπιδειγμένα διὰ τῆς πείρας ἐνέργειαν, ἄλλο δ' ἐπ' [642] ἄλλου σώματος ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐνηργηκός, εὐλογον μὲν ἡμῖν ἔδοξε, φασὶν ἔνιοι τῶν ἐμπειρικῶν, οὐ γὰρ δὴ πάντες γε, σύνθειναι πλείω τοιαῦτα χάριν τοῦ καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν εὐρεθῆναι τῇ φύσει τοῦ θεραπευομένου σώματος οἰκτιρῶν. ὅπερ ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ καινοτάτου φαρμάκου τοῦ καλουμένου κεφαλικοῦ γεγονέναι φασί, μιχθέντων ἐν αὐτῷ πάντων τῶν καὶ κατὰ μόνας ἐγνωσμένων ἑλκῆ σαρκῶν. ἀλλὰ κατὰ τίνα γε λόγον ἰὸς μιχθεὶς ἀπλῇ κηρωτῇ σαρκωτικὸν ἐργάζεται φάρμακον, οὐδετέρου τῶν μιχθέντων σαρκώτης, οὐκέτι λέγουσιν. ὁ μὲν γὰρ ἰὸς ἀναβιβρώσκει τὴν

que affectum, modo simplicium medicamentorum, uti diximus, materiae non sit imperitus. Caeterum hic liber obiter ostendit et empiricorum medicorum contentionem, qui ad insomnia, fortunam et casum medicamenta composita prope universa referunt, paucissimis quibusdam exceptis, quae communi omnium hominum ratione, quam epilogismum ipsi vocant, invenisse se dicunt. Quemadmodum ubi ejusdem facultatis medicamenta invicem miscuerimus, quae alia in alio corpore melius aut pejus functionem suam objisse usu ac experimentis didicimus, rationi consonum certe nobis esse videtur, empiricorum aliqui dicunt, non enim omnes, componere plura hujusmodi, ut vel unum ex eis corporis curandi naturae idoneum inveniat. Quod in hoc utique recentissimo medicamento vocato cephalico accidisse ferunt, mixtis in eo omnibus iis, quae vel per se ulcera carne implere cognoscuntur. Sed qua ratione aerugo cerato simplici mixta medicamentum sarcoticum faciat, quum neutrum ex illis carnis procreandae vim habeat, non item exponunt,

Ed. Chart. XIII. [642.]

Ed. Bas. II. (313.)

ἡλκωμένην σάρκα, θερμὸν καὶ δριμύ φάρμακον ὑπάρχον. ἡ κηρωτὴ δὲ πρᾶον μὲν ἐστὶ καὶ ἄδηκτον, ἀντὶ δὲ σαρκὸς νέας ῥύπον ἐπιτρέφει τοῖς ἔλκεσιν. ἑμοὶ δὲ καὶ τοῦθ' ὅπως ἀλλήλοις ἐπιμίγνυται καὶ τᾶλλα, ὅσα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκ τῶν ἐναντίων σύγκειται, λέλεκται μὲν ἤδη καὶ κατὰ τὸ τρίτον γράμμα τῆς θεραπευτικῆς πραγματείας, εἰρήσεται δὲ καὶ τῶν ἡ κατὰ μέρος γυμνασία μετὰ παραδείγματος ἐφ' ἑκάστου πάθους.

Κεφ. β'. [Τίνα προσιπίστασθαι χρὴ τὸν μέλλοντα καλῶς συντιθέναι τὰ φάρμακα.] Περὶ μὲν τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμεως εἴρηται δι' ἑτέρας πραγματείας ὅτι χρὴ γινώσκειν ἑκάστου τὴν δύναμιν, οὐ κατὰ γένος μόνον, ὡς ἔγραψάν τινες, ἥτοι θερμαίνειν ἢ ψύχειν ἢ ξηραίνειν ἢ ὑγραίνειν εἰπόντες, ἀλλὰ διωρισμένως τε καὶ διηρθρωμένως, ἐκ τίνος ἐστὶ τάξιως, ὡς ἡμεῖς ἐδηλώσαμεν. ἔνια μὲν γὰρ φάρμακα παντάπασιν ἀμυδρῶς ἐργάζεται τῶν εἰρημένων ἑκάστον, ἔνια δὲ σαφῶς, ἔνια δὲ ἰσχυρῶς, ὥσπερ ἄλλα τελείως. οὐκ οὖν ἀνταρκεῖς ἐπίστασθαι θερμαίνειν ἢ ψύχειν τόδε τὸ

liquidem aerugo ulceratam carnem erodit, quum acre et calidum medicamentum sit, ceratum vero mite quidem est nec mordax, verum novae carnis loco sordes parit ulceribus. Nos vero diximus in tertio methodi medendi libro, quomodo tum hoc tum alia, quae ex contrariis eodem pacto conflant, invicem commisceantur, dicetur nunc quoque particularis exercitatio, morbi cujusque appposito exemplo.

Cap. II. [Quae praescire oporteat eum, qui medicamenta probe compositurus sit.] Altero de simplicium medicamentorum facultatibus opere dictum est, singulorum facultates esse noscendas non in genere solum, ut quidam scripserunt, dicentes ea vel calefacere vel refrigerare vel ficcare vel humectare, verum definite articulatimque, ex quo sint ordinē, uti nos declaravimus. Nam nonnulla quidem medicamenta obscure prorsus unumquodque praedictorum efficiunt, quaedam manifesto, aliqua valide, sicut alia absolute. Non satis est ergo novisse medicamentum hoc ca-

Ed. Chart. XIII. [642.]

Ed. Bas. II. (313.)

φάρμακον, ἀλλὰ καὶ μέχρι πόσου θερμαίνει καὶ ψύχει προσδιορίζασθαι χρή. θερμαίνουσι γὰρ αἱ ῥητίναι πᾶσαι καὶ τοῦτο κοινὸν αὐταῖς, ἀλλὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον οὐκ ὀλίγον ἐν τῇ θερμότητι κέκτληται. θερμαίνουσι δὲ καὶ ὅποιοι πολλοὶ, διαφέροντες ἀλλήλων οὐ σμικρὰν διαφορὰν ἐν τῷ μᾶλλον τε καὶ ἥττον. εἰ γὰρ παραβάλλοις ὅπὼν πάνακος τῷ Κυρηναίῳ καὶ Μηδικῷ, δόξει σοι τοῦτο μηδὲν ὡς πρὸς ἐκείνους εἶναι. καὶ τί δεῖ πόρρω τὸν λόγον ἀπάγειν, αὐτῶν οἷς ὁσημέραι προσφειρόμεθα τῆς διαφορᾶς ἀναμνησάμενους; ἀνηθον γοῦν καὶ πήγανον καὶ κρόμμυον θερμαίνοντα πάντα πολὺ διενήνοχεν ἀλλήλων, ὥστε καὶ κατὰ τὰς θεραπειᾶς τῷ μὲν ἱκανῶς ἐψυγμένῳ μορίῳ τὸ θερμαῖνον ἱκανῶς προσοίσομεν φάρμακον, τῷ δὲ βραχὺ τοῦ κατὰ φύσιν ἐξηλλαγμένῳ τὸ μετρίως θερμαῖνον, ὥσπερ γε καὶ τῷ πάνυ κατεψυγμένῳ τὸ σφοδρότατα θερμαῖνον. εἰκότως οὖν ἡμεῖς ἐποιησάμεθα τέσσαρας τάξεις ἐν τοῖς θερμαίνουσι, διορισάμενοι τῶν ἐπ' ὀλίγον θερμαινόντων τὰ τε σαφῶς τοῦτο ὄρωντα καὶ τὰ πάνυ θερμαίνοντα καὶ τὰ σφόδρα μετὰ τοῦ

lesacere aut refrigerare, sed quousque calefaciat vel refrigeret, definire oportet. Calefaciunt enim resinae omnes, idque ipsis commune, attamen majoris minorisque rationem non exiguam in calore sortitae sunt. Item succi plures non mediocriter ratione ad majus minusque facta differentes calefaciunt. Nam si panacis succum Cyrenaeo et Medico conferas, videbitur tibi hic nihil ceu ad illos esse. At quorsum attinet sermonem ipsorum divertere longius, quum eorum differentiae, quibus in cibo utimur quotidie, possimus meminisse? Anethum igitur et ruta cepaque, omnia calefacientia, magno inter se variant discrimine. Quapropter in curationibus quoque parti admodum refrigeratae medicamentum quod impense calefaciat admovebimus, illi vero, quod paululum a naturali habitu recessit, modico calore praeditum, sicut et insigniter refrigeratae vehementissime calefaciens adhibebitur. Merito igitur quatuor nos excalefacientium ordines statuimus, separantes a modice calefacientibus ea, quae manifeste id agunt, tum quae valide, tum

Ed. Chart. XIII, [642. 643.]

Ed. Bas. II. (313.)

καίειν. ἐν ἐκάστη δὲ τῶν τεσσάρων διαφορῶν ἓν ἢ δύο οἷον ἀρχομένης τε διαφορᾶς, ἓν ἢ δύο τελευτώσης τε καὶ πλησιαζούσης τῇ μετὰ ταύτην, ἓν ἢ δύο ἐν τῷ μεταξύ. τῶν γοῦν ἐλκούντων διὰ θερμότητα, καθάπερ καὶ τῶν σηπτῶν ὀνομαζομένων, ἓν ἢ δύο αἶμα τῷ προσαχθῆναι τῷ σώματι τὴν ἑαυτῶν ἐπιδείκνυνται δύναμιν, ἓν ἢ δύο ἢ τριῶν ἢ τεσσάρων ὥρῶν δεῖται· τινὰ δ' ὅλης ἡμέρας ἢ καὶ τῆς μετ' αὐτὴν νυκτός ἢ καὶ πλειόνων ἐφεξῆς. ταῦτ' οὖν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν θερμαινόντων, [643] οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ψυχόντων ἐπιστασθαι χρὴ, τὸν μέλλοντα συντίθισθαι τι φάρμακον. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὑγραινόντων καὶ ξηραινόντων. αἱ δὲ ὕλαι τῶν φαρμάκων, αἱ μὲν ὑπὸ φυτῶν εἰσιν, αἱ δὲ ἀπὸ μετάλλων, αἱ δ' ἀπὸ ζώων. καὶ πάσας αὐτὰς διορισμένας ἐν τῇ περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ μεμαθήκατε, πρὸς γὰρ τοὺς ἑταίρους ὁ λόγος οὕτός ἐστι μοι μάλιστα, τοὺς ἀξιῶσαντάς με δεύτερον νῦν ἐπὶ τοῖς ἀπολωλόσι γράφειν ταῦτα· καθάπερ δὲ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων τὰς δυνά-

quae vehementer adeo, ut urant. In singulis autem illis quatuor ordinibus diversis quaedam esse velut incipientis differentiae, nonnulla desinentis et ei, quae post hanc existit, propinquae, alia in medio constituta. Itaque sunt ex iis, quae propter caloris vim exulcerant, quemadmodum etiam ex illis, quae septica putrescencia nominantur, alia simul atque corpora contigerint facultatem suam ostendunt, quaedam duabus tribusve aut iv horis opus habent, nonnulla diem totum, vel etiam post eum noctem vel majus dein spatium requirunt. Haec jam ut in calefacientibus, ita quoque in refrigerantibus intelligere eum oportet, qui medicamentum aliquod confecturus est, pari modo et in iis quae humectant exiccantque. At materiae medicamentorum quaedam a plantis, quaedam a metallis, nonnulla ab animalibus proveniunt, quas omnes in tractatu de simplicibus medicamentis definite expressas didicistis. Nam cum familiaribus hic sermo potissimum est, qui precibus me adegerunt haec nunc propter librorum interitum denuo per-

Ed. Chart. XIII. [643.]

Ed. Bas. II. (513.)

μεις ἀπάντων ὑμᾶς ἀκριβῶς ἐπίστασθαι προσῆκεν, ἵνα ἐν παντὶ χωρίῳ δύνησθε ῥαδίως ἐκ τῶν παρόντων συντιθέναι τὰ λυσιτελοῦντα τοῖς θεραπειᾶς δεδομένοις σώμασιν, οὕτω καὶ τῶν παρὰ φύσιν πασῶν διαθέσεων τὰς διαφορὰς ὑπόμνημα· δεύτερον δὲ τὸ περὶ τῆς τῶν συμπτωμάτων, καὶ τρίτον ἐκ αὐτοῖς, ἐν ᾧ περὶ τῶν τὰς τόσους ἐργαζομένων αἰτίων διέρχομαι, καὶ πρὸς τούτοις ἄλλα τρία τῶν ἐν τοῖς συμπτώμασιν αἰτίων. ἔχετε δὲ καὶ τὸ περὶ πλήθους ἑμὸν γράμμα καὶ τὸ περὶ τῆς τῶν πυρετῶν διαφορᾶς· ἐπ' αὐτοῖς τε τὰ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, δι' ὧν ἐμάθετε τὰς τε διαθέσεις, ὑφ' ὧν ἐνέργεια βλάπτεται, καὶ ὡς ἡ θεραπεία τούτων πρώτων ἐστίν, ὥσπερ γε πάλιν ἡ προφυλακὴ τῶν ἐργαζομένων αὐτὰς αἰτιῶν. ἐμάθετε δὲ καὶ ὅτι πρῶτος σκοπὸς τῆς θεραπειᾶς ἐκ τῶν νοσούντων εὐρίσκεται διαθέσεων, ὅτι τε συνινδύνονται τούτοις ἡ τοῦ πεπονθότος μορίου φύσις, ἅμα τῇ τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς αἰέρος κράσει καὶ κατάστασιν καὶ ἡλικίαν καὶ ὥραν καὶ χώραν, ἐπιτηδεύματά τε καὶ ἔθνη συνεπισκέπτονται πολλοὶ τῶν ἀρίστων ἰατρῶν,

scribere. Jam vero, ut simplicium medicamentorum universorum facultates admodum vobis cognoscendae sunt, quo ubivis corporibus curationem desiderantibus idonea ex iis quae adsunt facile possitis remedia componere, ita etiam omnium praeter naturam affectuum differentias tenere expedit, quas primum quidem libro de morborum, altero de symptomatum differentiis, tertio post illos, in quo de causis morbos efficientibus dissero, comprehensas habetis, ad haec aliis tribus de symptomatum causis, uno insuper meo de plenitudine, nec non de febrinum differentia commentario, postremo medendi methodo, in quibus affectiones actionem laedentes didicistis, item curationem harum primam esse, quemadmodum etiam praeservationem, causarum eas parientium. Docti pariter estis, primum curationis scopum a morboris dispositionibus suggeri, ac cum his una affectae partis naturam indicari. Praeterea aëris nos ambiētis temperamentum, constitutionem, aetatem, tempus, locum, vitae propositum et ἔθνη, id est consuetudines, plures egregii medici

Ed. Chart. XIII. [643.]

Ed. Bas. II. (515.)

ὑπὲρ ὧν εἰρήσεται τινα καὶ νῦν, ἐνθ' ἂν αὐτῶν γένηται, χρεία. ταῦτ' οὖν ὑμᾶς οὕτως ἅπαντα διὰ μνήμης ἔχειν χρή πρόχειρα, βουλομένου; ἐν ἅπαντι χωρίῳ φαρμάκων εὐπορεῖν ἀπλῶν τε καὶ συνθέτων, ἔτι τε πρὸς τούτοις, ὥς ἐνίοτε μὲν ἐν τι φάρμακον αὐτοφυὲς ἀπλοῦν, ἱκανόν ἐστι τὴν παρὰ φύσιν ἰάσασθαι διάθεσιν, ἐνίοτε δὲ χρεία γίνεται συνθέτου καὶ διὰ τί γε πράττομεν τοῦτο λεκτέον ἐπιξῆς.

Κεφ. γ'. [Τίς ἡ χρεία τῶν συνθέτων φαρμάκων.] Εἰ διὰ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων μόνον ἦν δυνατόν ἀπάσας ἰάσασθαι τὰς παρὰ φύσιν διαθέσεις, οὐκ ἂν ἐδεήθημεν οὐδέποτε συνθέτου φαρμάκου, νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει. πολλάκις γὰρ ἄχρι τοσοῦδέ τινος ἐκθερμανθῆναι τὸ σῶμα βουλούμενοι τῶν ἀπλῶν οὐδὲν ἔχομεν τοιοῦτον. ἀνάλογον γὰρ εἶναι χρή τῇ θεραπευομένῃ διαθέσει τὸ θεραπεῦον φάρμακον. ἔαν οὖν ἡ διάθεσις ἢ ψυχρὰ, τέτταρσιν ἀριθμοῖς ἀφιστῶσα τῆς κατὰ φύσιν, ὅτι μὲν εἶναι χρή τὸ θεραπεῦσον αὐτὴν φάρμακον, ἴση ποσότητι θερμότερον τοῦ συμμετροῦ πρόδηλον παντί.

inspiciunt, de quibus, ubi eorum usus fuerit, aliqua simul et hic nobis dicentur. Haec itaque in memoria vos omnia sic exprompta habere expedit, si quovis loco medicamentorum tum simplicium tum compositorum copiam habere desideratis. Insuper quod ab uno interim aliquo sponte nato medicamento ac simplici morbus curari possit, interim vero compositi usus requiratur, ac quamobrem id agamus rationem deinceps explicabimus.

Cap. III. [Quis compositorum medicamentorum usus.] Si solis simplicibus medicamentis universos praeter naturam affectus curare liceret, nullus utique compositi unquam usus foret; at hoc nunc ita comparatum non est, nam saepe, quum corpus aliquatenus calefacere volumus, simplex nullum, quod praestare id queat, habemus, medicamentum enim curans affectioni cui adhibetur, proportionem nimirum respondere oportet. Ergo si dispositio sit frigida, quatuor numeris a naturali recedens, curaturum ipsam medicamentum totidem gradibus mediocri symmetrove calidius esse oportet.

Ed. Chart. XIII. [643. 644.]

Ed. Bas. II. (313. 314.)

μὴ παρόντος δ' ἐνίοις (314) μηδενὸς τοιούτου τῶν ἀπλῶν
 ἂν εὐπορῶμεν δυοῖν, ὧν τὸ μὲν ἀριθμοῖς πέντε, τὸ δὲ τρισὶ
 θερμότερον, μίξαντες αὐτὰ τὸ μέσον ἐργασόμεθα, τέττασιν
 ἀριθμοῖς ὑπερέχον τοῦ συμμετρου. τινὰ δὲ τῶν ἀπλῶν οὐδ'
 εἰς χρῆσιν ἀχθῆναι δύναται χωρὶς ἑτέρας μίξεως, οἷον ὅταν
 ἐμπλαστὸν φάρμακον ἐπιτιθέναι τινὶ βουλώμεθα. τῶν γὰρ
 ἀπλῶν οὐδὲν ἐπιτήδειον εἰς τὴν τοιαύτην χρείαν. οὐτ' οὖν
 ἄσφαλτος οὐτε κηρὸς οὐτε ῥητίνη, καθάπερ οὐδὲ πίσσα
 πρόπολις τε καὶ λάδανον, εἰ δὲ μᾶλλον ἰὸς καὶ ψιμύθιον
 ἢ λιθάργυρος ἢ μολύβδαινα ἢ τῶν ἄλλων τι με(644)ταλλι-
 κῶν φαρμάκων. ὡσαύτως οὐδὲ βοτάναι μόναι φάρμακον
 ἐμπλαστὸν δύνανται ποιῆν. εἰκότως οὖν ἐπιτόησαν οἱ πρῶ-
 τως συνθέντες ἐμπλαστὰ φάρμακα καὶ δι' ἐλαίου μίξεως
 ἔπειν μὲν τὰ μεταλλικά, τήκειν δὲ τὰ τηκτά, προσεμβάλλειν
 δ' αὐτοῖς καὶ βοτάνας ξηράς, κεκομμένας τε καὶ διηθημένας.
 ἐφ' ἑτέρων πάλιν διαθέσεων, χρεία ἐνὸς φαρμάκου μόνου
 τῶν αὐτοφυῶν ἐστίν, ἐπιμίγνυμεν δ' αὐτῷ τινὰ, ποτὲ μὲν

tere omnibus est manifestum. Porro quum interim tale sim-
 plex nullum adsit, si duo habeamus, quorum hoc numeris
 quinque, illud tribus calidius sit, ea si miscuerimus, medium
 efficiemus, quatuor numeris symmetron exuperans. Jam
 quaedam simplicia citra alterius mixturam ne in usu qui-
 dem esse possunt, veluti quum emplastrum medicamentum
 apponere cuipiam volumus, quippe simplex nullum ad ta-
 lem usum idoneum est. Ergo neque bitumen neque cera
 neque resina, sicut neque pix neque propolis ac ladanum
 multo minus aerugo et cerussa, vel spuma argenti vel mo-
 lybdaena vel aliud quodpiam metallicum medicamentum,
 simili modo nec herbae solae emplastron medicamentum ef-
 ficere possunt. Quare primi emplastrorum autores non te-
 mere ex oleo quoque metallica coquere excogitarunt, quae
 liquefieri possint, liquefacere ac siccas herbas contusas cri-
 bratasque eis adjicere. Rursus in aliis affectibus unum me-
 dicamentum solum ex iis, quae suapte natura proveniunt,
 usurpamus, cui tamen nonnulla adjicimus, aliquando facul-

Ed. Chart. XIII. [644.]

Ed. Bas. II. (314.)

ἀμβλῦναι τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ βουλευόμενοι, ποτὲ δὲ τὴν ἀηδίαν παραμυθῆσασθαι, καθάπερ Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ διαίτης ὁξέων ἔφη κατὰ τήνδε τὴν ῥῆσιν· ἦν δ' ὑπὸ φρένας ἢ τὸ ἄλγημα, ἐς δὲ τὴν κληῖδα μὴ σημήνη, μαλθάσσειν χρὴ τὴν κοιλίην ἢ μέλανι ἐλλεβόρῳ ἢ πεπλίῳ, μέλανι μὲν δαῦκον ἢ σείσιλι ἢ κύμινον ἢ ἄνισον ἢ ἄλλο τι τῶν εὐωδέων μίσγοντα, πεπλίῳ δὲ ὁπὸν σιλφίου. ἐν ταύτῃ τῇ ῥήσει σαφῶς ὁ Ἱπποκράτης ἐνδεικνέται χρεῖαν μὲν εἶναι τοῦ καθαίροντος φαρμάκου, τὴν δ' ἀηδίαν αὐτοῦ κατὰ τὴν πόσιν καὶ τὴν ἐν τῇ κοιλίᾳ μόνην ἡδύσματος δεῖσθαι. πολλὰ γάρ τοι τῶν πινομένων φαρμάκων ἐπὶ τοσοῦτον ἀηδὴ τοῖς προσφιρομένοις ἐστίν, ὥς ἀνατρέπεσθαι τὸν στόμαχον, ἐμῖσθαι τε παραχρῆμα, τινὰ δὲ καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐν τῇ γαστρὶ μῖναι δυνήθῃ, μετὰ ταῦτα γοῦν ἐμῖσθαι μοχθηρὰς ἐρυγὰς κινήσαντα. καθάπερ δὲ τῶν καθαιρόντων οἷον ἡδύσματά ἐστι τὰ τοιαῦτα τῶν φαρμάκων, ὧν Ἱπποκράτης ἐμνημόνευσεν, οὕτως τῶν ἰνωδύνων ὀνομαζομένων, ἕτερα τῆς σφοδρότητος ὑπάρχει πραῦντικά, καθάπερ ὅτιαν ὁπὸν μήκωνος

tatum ipsius vehementiae obtundendae, interdum insuavitatis mitigandae gratia, quemadmodum Hippocrates in libro de victus ratione in morbis acutis hisce verbis inquit: *Si sub transverso septo dolor sit, ad claviculam vero signum non fecerit, emolliendus est venter vel nigro veratro vel peplo, veratro quidem daucum vel fesele vel cuminum vel anisum vel aliud quid odoriferum miscendo, peplo autem silphii succum.* Hac dictione manifeste Hippocrates usum quidem medicamenti purgantis esse ostendit, sed insuavitatem ejus in potu moramque in ventriculo condimentum requirere, multa siquidem quae bibuntur medicamenta tam sunt assumentibus insuavia, ut stomachum subvertant vomitumque protinus cieant, quaedam licet paululum in ventriculo manere possint, postea tamen evomantur, quum pravas eructationes moverint. Quemadmodum vero purgantium ceu condimenta sunt ejusmodi medicamenta, quorum Hippocrates meminit, ita dolorem levantium, quae anodyna appellantur, alia vehementiam mitigant, ut quum

Ed. Chart. XIII. [644.]

Ed. Bas. II. (314.)

ἢ ὑοσκυάμου σπέρμα παραδιδόαμεν ἢ μανδραγόρου ῥίζης
 γλοιὸν, ὥστε καὶ αὕτη χρεία συνθέσεως φαρμάκων ἐστὶ.
 μεγίστη δ' ἐπὶ τῶν ἐναντίων δυνάμεων ἅμα χρηζόντων πα-
 θῶν, οἷον ἀποκρουστικῶν τε καὶ διαφορητικῶν ἢ ῥυπτικῶν
 τε καὶ λιαντικῶν, ἢ παχυνόντων τε ἅμα καὶ λεπυνόντων
 χυμοὺς, καθά τε πολυχρηστοτάτα καὶ κάλλιστα φάρμακα
 τὰς ἐναντίας ἐν-αὐτοῖς ἔχει δυνάμεις, ὥς ἐπιδείξομεν. ἀλλὰ
 καὶ ἦδε ἡ χρεία συνθέσεως φαρμάκων ἐστίν, ὅταν ἐν τι
 φάρμακον ἔχιν βουλώμεθα πρὸς πολλὰ τῶν ἰοβόλων θη-
 ρίων ἢ θανασίμων φαρμάκων ἐπιτήδειον, ἧτις χρεία καὶ τῇ
 θηριακῇ ὀνομαζομένην ἀντίδοτον ἐσκεύασε καὶ πρὸς αὐτῇ
 τὴν Μιθριδάτιον ἐτέρας τε πολλάς. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι τινὲς
 χρεῖαι, μικρότεραι μὲν τῶν εἰρημένων, ὅμως δ' οὖν ἀναγκά-
 ζουσαι πολλάκις ἡμᾶς ἐπὶ τὴν σύνθεσιν ἀφικνεῖσθαι τῶν
 φαρμάκων, ὥς ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ πάσας μαθήσεσθε.
 νυνὶ γὰρ ἦδη τῶν προκειμένων ἄρξομαι, πρώτου μνημονεύ-
 σας ἐμπλαστοῦ φαρμάκου πολυχρηστοτάτου συντεθέντος ὑπ'
 ἐμοῦ.

papaveris succum vel hyoscyami semen praebemus vel man-
 dragorae radicis corticem. Quare et hic medicamentorum
 compositionis usus est, maximus autem in morbis, qui con-
 trarias simul facultates desiderant, verbi gratia repellendi
 et discutiendi vel detergendi ac laevigandi vel incrassandi
 simul et attenuandi humores ac veluti plurimi usus medi-
 camenta polychrestotata et optima diversas in se faculta-
 tes, ut indicabimus, continent. Verum is quoque medica-
 mentorum compositionis usus est, quum unum aliquod illo-
 rum ad multas venenatas feras vel exitialia medicamenta
 efficax habere volumus, qui usus etiam theriacam, ut vo-
 cant, antidoton comparavit, item mithridation aliasque mul-
 tas. Sunt porro et aliae quaedam utilitates minores qui-
 dem praedictis, attamen quae crebro nos ad medicamento-
 rum compositionem descendere cogunt, quas universas hoc
 in opere docebimini. Nunc enim ubi primum emplastrum me-
 dicamenti et ad plura utilissimi a me confecti mentionem
 fecero, jam institutum aggrediar.

Ed. Chart. XIII. [644.645.]

Ed. Bas. II. (514.)

Κεφ. δ'. [Περὶ τοῦ διὰ χαλκίτιος ἐμπλαστοῦ φαρμάκου.] Τίνι λόγῳ συνέθηκα τὴν διὰ χαλκίτιος ἐμπλαστον, ἣν φοινικίνην ὀνομάζω, κολλητικὴν τε καὶ συνοδωτικὴν ἐλκῶν καὶ φλεγμονῶν θεραπευτικὴν, ἐπειδὴν ταμίῃσα σύστασιν ὑγρᾶς ἔχῃ κηρωτῆς, τοὺς μὲν ἐμπειρικοὺς ἐάσαντες ὁμολογεῖν τὴν ἐαυτῶν ἀμαθίαν, ἀποσιάντες δὲ καὶ τῶν περὶ τὸν Θεσσαλὸν, ἀγνοούντων τὰ κάλλιστα τῶν ἡυρημένων τοῖς ἰατροῖς φαρμάκων, ἐξ ἐναντίων δυνάμεων συγκείμενα, τὸν λογισμὸν ἀσχεῖτε πρὸς τὸ δύνασθαι συντιθέσθαι φάρμακα ταῖς αὐταῖς ἐμοὶ χρώμενοι μεθόδοις, ἵν' ἔργῳ καὶ αὐτοὶ πεισθῇτε καὶ τὰ τοῖς ἐμπροσθεν ἡυρημένα λογισμῷ συντιθέσθαι πάντα, [645] ληρώδους τῆς τῶν ἐμπειρικῶν περιπτώσεως οὔσης. λεκτέον οὖν ἤδη τὸν λόγον τῆς τοῦ προκειμένου φαρμάκου συνθέσεως. διαφορητικὴν μὲν ἔχει δύνάμιν ἔλαιόν τε παλαιόν καὶ στέαρ, ἀποκρουστικὴν δὲ καὶ στυπτικὴν ἢ τε χαλκίτις καὶ ὁ τοῦ φοίνικος χυλός. ἐκ τούτων οὖν ἐγὼ συνέθηκα φάρμακον, ᾧ πάνυ πολλοὺς ἤδη χρω-

Cap. IV. [*De emplastro medicamento dia chalcitidis.*] Qua ratione composuerim emplastrum ex chalcitide, quod a palma, quam phoenica Graeci vocant, phoenicinum appello, medicamentum glutinandis ulceribus, cicatrice obducendis et phlegmonis curandis accommodum, ubi liquefactum humidi cerati crassitudinem obtinet, animum exercere tum permissis empiricis suam ipsorum fateri inscitiam tum relictis quoque Thessali sectatoribus, qui optima medicamenta a medicis inventa contrariis constare facultatibus ignorant. Exercete, inquam, ingenium, ut eisdem mecum utentes methodis medicamenta possitis conficere ac sitis re ipsa persuasi vel ea, quae a maioribus inventa sunt, omnia ex ratione componi, nimirum quum empiricorum incidentia negatoria sit. Dicenda itaque jam est propositi medicamenti compositionis ratio. Oleum vetus et adeps digerendi vim obtinent, chalcitis et palmae succus repellendi astringendique. Ex his igitur medicamentum composui, quo jam complures uti novissis ideo, quod omnibus sui ge-

Ed. Chart. XIII. [645.]

Ed. Bas. II. (514.)

μένους ἴσσι διὰ τὸ τῶν ὁμοειδῶν ἀπάντων ἄμεινον κικρίσθαι, δι' αὐτῶν τῶν ἔργων βασανισθέν. ὁ μὲν γὰρ λόγος εὐρίσκει τὴν σύνθεσιν, ἡ δὲ πείρα κρίνει τὴν τῶν εὐρεθέντων ἀρετὴν, ὥστε καὶ τοῖς ἀπείροις λογικῶν μεθόδων πιστεύεσθαι τὰ τεχνικῶς συντιθέντα. προσέμιξα δὲ τοῖς εἰρημένοις ἄρτι φαρμάκοις λιθάργυρον οὐδὲν τι μίγα συντελέσαι δυναμένην οὔτε τοῖς ἀναστέλλουσι τὸ ἐπιβρόχον οὔτε τοῖς διαφοροῦσι τὸ ἐστηριγμένον ἤδη κατὰ τὰ φλεγμαίνοντα μόρια· ξηραντικῆς γάρ ἐστι δυνάμεως οὐ μὴν ἰσχυρᾶς, ἀλλ' ὥς ἐπιτήδειον φάρμακον αὐτὴν, εἰς ἐμπλαστοῦ σύνθεσιν ἔμιξα, σὺν γὰρ τοῖς εἰρημένοις ἔψηται μέχρι συστάσεως ἀμολύντου. χρὴ δὲ τὸ στέαρ ἀναλόν τε καὶ ὥς ἐνι μάλιστα παλαιότατον εἶναι, τό τε ἔλαιον ὁμοίως παλαιόν. ἐμάθετε γάρ πως παραπλησίως μὲν εἶναι ἀλλήλοις δυνάμεως τό τε ἔλαιον καὶ τὸ στέαρ τῶν ὑῶν, μαλακτικώτερον βραχὺ καὶ θερμότερον ὅν τῇ δυνάμει τὸ στέαρ. ἐμάθετε δὲ καὶ ὥς παλαιούμενα λεπτομερέστερά τε καὶ διαφορητικώτερα γίγνεται καὶ διὰ τοῦτο ταῖς μὲν ὀδονηραῖς φλεγμοναῖς παρηγορικώ-

neris melius esse ex ipsis operibus comprobatum sit. Etenim ratio compositionem invenit, experientia de inventorum virtute decernit, ut etiam rationalium methodorum imperitis artificiose confecta fidem faciant. Porro cum modo dictis medicamentis argenti spumam miscui, quae nihil magni adeo momenti asferre potest, neque repellentibus, quod influit, neque digerentibus, quod jam partibus phlegmone laborantibus infixum est, quippe siccandi virtutem habet, sed non validam, quare ipsam ceu aptum medicamentum in emplastri compositionem adjunxi, nam cum praedictis incoquitur donec substantiam, quae non polluat, consequatur. Adipem vero insulsum et quam maxime fieri licet vetustissimum esse convenit, tum oleum vetus similiter, quod cum suillo adipe propinquam virtutem habere quodammodo didicistis, licet adeps paulo majorem emolliendi calefaciendique vim obtineat. Didicistis quoque vetustate ipsa tenuiorum partium fieri et digerere promptius, eoque phlegmonis, quae magnum dolo-

Ed. Chart. XIII. [645.]

Ed. Bas. II. (314.)

τερα τὰ νέα, ταῖς δὲ μὴ τοιαύταις ὠφελιμώτερα τὰ παλαιά. καὶ ὅσῳ γ' ἂν ἡ χρονιωτέρα τε καὶ δύσλυτος ἡ φλεγμονή, τοσούτω τὰ παλαιὰ χρησιμώτερα καὶ μόνα θεραπεύειν ἱκανὰ μηδενὸς ἐπιρρέοντος ἔτι τῷ πεπονθότι μορίῳ. εἰ δ' ἐπιρρέοι τι, μικτὴν εἶναι χρὴ καὶ τοῦ φαρμάκου τὴν δύναμιν, οἷαπερ ἔστι τοῦ συντεθέντος ὑπ' ἐμοῦ. διὰ τοῦτο γοῦν ἔμιξα τοῖς διαφοροῦσι τὴν χαλκίτιν καὶ τὸν φοίνικα, παντάπασιν ὀλίγας φλεγμονὰς εἰδὼς χρονιζούσας, ἐφ' ὧν οὐδὲν ἐπιρρέει. διὰ γὰρ τοὺς ἐπιρρέοντας αὐτοῖς χυμοὺς εἰώθασι χρονίζειν. ἀρχομένων δὲ καὶ αὐξανομένων τῶν φλεγμονῶν ἐπικρατεῖν προσήκει τὴν τῶν στυφόντων τε καὶ ψυχόντων φαρμάκων δύναμιν, καὶ διὰ τοῦτο τηκόμενον εἰς πάχος κηρωτῆς ὑγρᾶς τὸ ἐμπλαστὸν τοῦτο φάρμακον ἱκανῶς πολύχρηστον γίνεται ποτὲ μὲν οἶνου προσλαμβάνον ἢ ὄξους ἢ ὕδατος, ἔστι δὲ ὅτε δι' ὠμοτριβοῦς ἐλαίου τηκόμενον ἢ τινος τῶν στύψιν ἔχόντων, οἷον ἔστι τὸ Σπανόν τε καὶ τὸ Ἰστρικόν, ἢ διὰ τινος τῶν γλυκέων ἄνευ στύψεως ἢ διὰ παλαιοῦ. καὶ

rem inferunt, magis blanda ac mitia esse ipsa recentia, iis vero, quae tales non sunt, commodiora vetusta. Et quo phlegmone et diuturnior et contumacior, hoc magis vetera profunt ac sola curare valent, modo praeterea nihil afflictae parti influat. Quod si quidquam influat, mixtam esse medicamenti quoque virtutem oportet, cuiusmodi habet a me compositum medicamentum. Itaque propterea chalcitidem et palmam digerentibus admiscui, non ignarus paucas omnino phlegmonas diuturnas existere, quibus nihil influat, nam ob humores in eas confluentes diutinae esse solent. Dum autem haec incipiant et accrescunt, astringentium refrigerantiumque medicamentorum virtutis praepollere debet, ideoque hoc emplastron medicamentum ad humidum cerati spissitudinem liquefactum multis admodum utile redditur, interim vino adjecto vel aceto vel aqua illiquefescens, nonnunquam ex oleo immaturo vel alio quopium astringente, quale est Hispanum et Histricum, vel ex dulci aliquo astrictionis experte vel etiam vetusto. Ego quoque saepe

Ed. Chart. XIII. [645. 646.]

Ed. Bas. II. (314. 315.)

διὰ μυρσίνου δὲ καὶ μηλίνου πολλάκις ἔτηξα τὸ φάρμακον, ἐφ' ὧν ἔστι στυφίως ἰσχυροτέρας χρεία. αὕτη μὲν οὖν ἰσύνθεσις τοῦ φαρμάκου κατὰ τοιαύτῃς γίνεται συμμετρίαν. τοῦ παλαιοῦ στέατος ὅ κα(315) λούσιν ἀξούγγιον οἱ πιπράσκοντες ἔστωσαν λίτραι β'. τοῦ δὲ ἐλαίου τοῦ παλαιοῦ λίτραι γ'. καὶ λιθαργύρου λίτραι γ', χαλκίτεως τε οὐγγίαι δ'. εἴπειν δὲ αὐτὰ χρὴ κατὰ τόνδε τὸν τρόπον. τοῦ στέατος τοὺς ὑμένας ἐξελὼν καὶ τὸ λοιπὸν θλάσας, ὥς εὐτηκτον γενέσθαι μετὰ τοῦτο τῆξον ἐπὶ πυρὸς, εἴτα λαβὼν ἡθμὸν διήθησον, ὥς καθαρὸν αὐτὸ γενέσθαι, μηδὲν ὑμένος ἔχον, ἄλλον σταθμὸν τὰς προειρημένας δύο λίτρας, εἴτα λελειωμένας τὰς δ'. οὐγγίας τῆς χαλκίτεως σὺν ταῖς τρισὶ λίτρας τοῦ ἐλαίου μίξεις τῷ στέατι, προσεπιβαλὼν καὶ τὰς γ'. λίτρας τῆς λιθαργύρου, καὶ πάντα κατὰ θυνίαν ἐνώσας ἐμβαλλεῖν ἐν τῇ κακκάβῃ, κινῶν ξύλῳ φοίνικος. ἀρκέσει δὲ σοι κλάδος εἰς τῶν μεγάλων, ὥς τῷ μὲν ἄδρῳ μέρει τοῦ ξύλου χρῆσθαι κινουῖντα, κατὰ τὴν τῆς καλουμένης σπάθης χρείαν· οὕτω γὰρ [646] ὀνομάζουσιν ὃ κινοῦσι τὰ σκευαζόμενα, καὶ ἡμεῖς τοῦ σαφοῦς ἐχόμενοι καλέσομεν ὡσαύτως αὐτοῖς. τὸ

myrteo et mèlino, ubi validius astringere res postulabat, medicamentum liquefeci. Haec igitur compositio medicamenti tali symmetria conficitur, vetusti adipis, quem in-
sitores axungiam appellant, sint lib. ij, olei veteris lib. iij et argenti spumae lib. iij, chalcitidis ℥ iv. Haec autem ita coquere oportet; adipis membranulae omnes eximuntur, reliquum contunditur, ut liquari facile possit, mox ad ignem liquefit, deinde per colum destillatur, ut purum fiat, nihilque membranae habeat, pondus duo praedicta pendens, postea chalcitidis laevigatae pondus triens cum olei tribus libris adipi miscetur, his et argenti spumae pondus tria adjiciuntur, ac omnia, ubi simul in mortario coierint, conjiciuntur in caccabum ac rudicula palmae moventur. Sufficiet autem tibi ramus unus majusculus, ut solida ligni parte movendo utaris in modum spalhae dictae, vocant enim sic id quo confecturas movent, et nos perspicuitatis gratia similiter nominabimus. Quod autem solidae rami parti

Ed. Chart. XIII. [646.]

Ed. Bas. II. (315.)

δὲ συνεχὲς τῷ ἄδρῳ μέρει τοῦ κλάδου περικαθήρας καὶ τὰς ἐκατέρωθεν ἐκφύσεις τὰς λεπτὰς ἀποτρίψας κατὰτεμνε, προπεριζύσας τὸν φλοιὸν, ὅπως ἐμβληθέντα τὰ τμήματα τῷ φαρμάκῳ μεταδῶ τοῦ καθ' ἑαυτὰ χυλοῦ. τῇ μὲν οὖν σπάθῃ χρῆσθαι προσῆκεν ἀπ' ἀρχῆς εὐθέως, τὰ δὲ λεπτὰ τμήματα τῆς φοίνικος ἐμβάλλειν, ὅταν εἰς σύστασιν ἤκη τὸ φάρμακον ὁμοίαν κηρωτῇ. εἰάν γάρ ἀπ' ἀρχῆς ἐμβάλλῃς αὐτὰ, καταλωδῇσεται διὰ τῆς ἐψήσιως ὁ χυλὸς τῶν ἐμβληθέντων, ὃν διαμεῖναι βουλόμεθα. καὶ αὐτῆς δὲ τῆς σπάθης, ἥ κινεῖς ἐξ ἀρχῆς τὸ φάρμακον, ὅταν τὸ διαβριχόμενον ἐν τῇ κακῇ γένηται ξηρὸν, ὥς μηκέτ' ἔχειν τὸν οἰκτεῖον χυλόν, ἀποτέμνων αὐτὸ καὶ ἀπορρίπτων τῷ λοιπῷ χοῷ. καὶ αὐτῇς ὁμοίως εἰ τύχοι τὸ διαβριχόμενον ἐν τῷ φαρμάκῳ ξηρανθὲν αὐτῇς ἀπότεμνε. πρόδηλον δ' ὅτι τὸν κλάδον τοῦ φοίνικος οὐ χρὴ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν ἀποτετμηθῆναι τοῦ δένδρου, ξηραίνεται γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ καὶ ἄχυλος γίνεται. κατὰ τὴν προτίραν οὖν, εἴπερ εἴη χειμῶν, ἀξηρήσθω, θερούς δὲ χρὴ καὶ κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗπερ ἂν ἔψῃς τὸ φάρμακον, ἀξηρήσθαι τοῦ δένδρου τὸν κλάδον. ὅταν δ' οὐ-

continuum est, in orbem purgato ac tenellos ramusculos utrinque procedentes contusos decida, sed cortice prius exuto, ut segmenta injecta medicamentum succo suo imbuant inficiantque. Igitur statim ab initio spatha utendum est, sed tenuia palmarum segmenta injicere oportet, ubi medicamentum cerato similem consistentiam habuerit. Nam si a principio ea immittas, succus injectorum, quem manere volumus, ex decoctione consumetur. Insuper spathae, qua medicamentum initio movetur, pars in caccabo intincta, postquam inaruerit, ut proprium succum non amplius servet, amputatam rejice, reliqua utere. Hanc rursus, cum medicamento intincta siccata fuerit, simili modo abssecato. Constare autem vobis arbitror quod palmarum ramum non multis diebus ante abscissum arbore esse oportet, quippe temporis intervallo arefcit et succum amittit. Pridie igitur per hiemem auferatur, aestate vel eodem ipso die, quo cocturus es medicamentum. Ubi autem sic coctum spif-

Ed. Chart. XIII. [646.]

Ed. Bas. II. (315.)

τως ἐψόμενον ἀμόλυντον γένηται τὸ φάρμακον, αὐτῷ μὲν ἐμπλαστῷ χρήσῃ κατὰ τε τῶν δυσεπουλώτων ἐλκῶν καὶ τῶν ἐναίμων ἐλαίῳ διατήκων, ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων, ἐν ποδάγραις, ἐν ἀρθρίεσιν, ἐν βουβῶσιν, ἐν φύμασιν, ἐν κατακαύμασιν, ἐν χιμέθλοις, ἐν κατάγμασιν, ἐν θλάσμασιν, ἐν ταῖς ρευματικαῖς καλουμέναις διαθέσεισιν ἀπάσαις. ἤδη δὲ καὶ τῶν τὰς κήλας τιμνόντων πολλοὶ μετὰ τὴν χειρουργίαν εὐθέως ἐπιτιθέασιν αὐτὸ, μετὰ τε τῶν ἐπιβροχῶν καὶ τῶν καταπλασμάτων διαπραττόμενοι. εἰ μέντοι τῆς χαλκίτεως ἐμβάλοις οὐγγίαις σί. ὅπερ ἐστὶν ἡμισυ λίτρας, ἔσται σοι μεγάλων τραυμάτων κολλητικώτερον τὸ φάρμακον ἐπουλωτικώτερόν τε τῶν δυσεπουλώτων. ἀλλ' ἐν τούτῳ μὲν ἐστὶ καὶ ἄλλα φάρμακα τῆς αὐτῆς δυνάμεως. τηχθέντι δὲ αὐτῷ μετ' ἐλαίου θαρρεῖν χρὴ τῶν ἄλλων ἀπάντων μᾶλλον ἐπὶ τῶν ρευματικῶν διαθέσεων. ἐν γοῦν τῇ Ῥώμῃ πλείστων γιγνομένων τοιούτων, οὐδὲν οὕτως ἠνδοκίμησιν. ἐπιτήδειον δὲ, ὡς ἔφην, ἔστι καὶ ποδάγραις καὶ ἀρθρίεσιν ἐν ᾧπαντι καιρῷ,

litudinem, ut non inquinet, acquiescit medicamentum, ipso uteris emplastro ad ulcera, quae cicatricem aegre ducunt, dyssepulota vocantur, ad cruenta valet oleo liquefactum, benefacit phlegmonis, podagris, articulorum morbis, bubonibus, phymatis, ambustis, pernionibus, fracturis ossium, contusionibus, omnibus denique affectibus, quos appellant rheumaticos. Jam vero et multi, qui hernias absecant, post manus operam statim ipsum cum irrigationibus et cataplasmatibus praeparatum imponunt. Si vero chalcitidis unciae sex immittantur, quae est selibra, medicamentum ad magna vulnera glutinanda promptius atque ad ea, quae cicatricem aegre ducunt, efficacius fiet. Sunt quidem in hoc etiam alia ejusdem potentiae medicamenta, ipsi tamen cum oleo liquefacto magis quam aliis omnibus in rheumaticis affectionibus fidendum est. Quum igitur plurima ejusmodi Romae existerent, nullum tam celebre probatumque fuit. Conducit, ut dixi, et podagricis et articulorum vitio laborantibus quolibet tempore, quum

Ed. Chart. XIII. [646.]

Ed. Bas. II. (315.)

καθ' ὃν οὐκ εἰσὶν ὀδύνηαι σφοδραὶ, δειόμεναι καταντλημάτων
 τε καὶ καταπλάσμάτων παρηγορικῶν. ἀρχομένων οὖν καὶ
 αὐξομένων ἔτι τῶν τοιούτων διαθέσεων, ἐπειδὴν τήξης τὸ
 φάρμακον, λάσας ἀποψυχθῆναι, καὶ ξύων σπαθομήλην τὸ ξυ-
 σθὲν ἔμβαλε εἰς θυεῖαν παραχέων οἶνου καὶ τρίβων ταῖς
 χερσὶ πρὸς τῇ θυεῖᾳ, χάριν τοῦ δέξασθαι τὸν οἶνον. ἔστω
 δ' οὗτος ἐκ τῶν αὐστηροτέρων, ἡλικίαν μὲν μέσος, οὐ πα-
 χὺς δὲ κατὰ τὴν σύστασιν, ἀλλ' ὥς οἶόν τε μάλιστα διαν-
 γέστιρος. ὃ γὰρ τοιοῦτος, ὥς λεπτομερέστιρος ὢν, εἰς τὸ
 βάθος δύεται τῶν σωμάτων. ἄχρι τοσούτου δ' αὐτὸν ἐπίχει
 τῷ τετηκότι φαρμάκῳ, τρίβων ταῖς χερσὶν ἄχρις ἂν ὑποδέ-
 χηται καὶ μιγνύηται καὶ μὴ παραπλήη τὸ ὑγρὸν ἄμικτον τῷ
 τριβομένῳ τε καὶ μαλασσομένῳ φαρμάκῳ. καὶ χωρὶς δὲ τοῦ
 προψύχοντα ξύειν ἔτι θερμῷ τῷ τετηκότι φαρμάκῳ τὸν
 οἶνον ἐγχείας τις ἀναμίξαι δυνήσεται. κατὰ μὲν οὖν τὰς ἀρ-
 χὰς τῶν φλεγμονῶν τὴν ἀποκρουστικὴν δύναμιν ἐπικρατεῖν
 προσήκει, κατὰ δὲ τὰς αὐξήσεις ἀφαιρεῖν μὲν τι αὐτῆς, προσ-
 τιθέναι δὲ τῆς διαφορητικῆς. ὅταν δ' εἰς τὴν οἰκτείαν ἀκμὴν

dolores intensi non sunt, qui perfusiones et cataplasmata
 lenientia possulent. Incipientibus igitur atque augescen-
 tibus etiamnum id genus vitiiis, liquefactum medicamentum
 refrigerari finito idque spathomela deradens pilae injicito,
 cui vinum superfundito, quod ut recipiat, manibus ad pi-
 lam subigito, erit autem vinum austerius aetate quidem
 medium, substantia non crassum, sed quam maxime fieri
 potest, dilucidius, nam hujusmodi, utpote substantiae
 tenuioris, in altum corpus penetrat. Tantisper autem lique-
 facto medicamento ipsum infundito, manibus conterens,
 dum excipiatnr misceaturque, nec humidum adnatet, quod
 contrito ac emollito medicamento mixtum non sit. Ad
 haec etiam si non prius refrigeratum medicamentum dera-
 seris, liquefacto et adhuc calido vinum superfusum permi-
 scere licet. Itaque in phlegmonœn principiis vim repulsoriam
 validiorem esse oportet, in incrementis vero haec nonnihil
 imminuenda, quae digerit virtus augenda est. Quum autem

Ed. Chart. XIII. [646. 647.]

Ed. Bas. II. (315.)

ὁ τῆς φλεγμονῆς ὄγκος ἀφίκεται, παραπλησίως ἀλλ[647]ή-
λαις εἶναι χρὴ τὰς δυνάμεις τὴν τε ἀποκρουστικὴν καὶ δια-
φορητικὴν, εἴαν γε μὴ τις ὀδύνη σφοδρὰ παρηγορικοῦ δέηται
φαρμάκου. παρακμαζούσης δὲ τῆς φλεγμονῆς τὴν διαφορητι-
κὴν δυνάμιν ἐπικρατεῖν προσήκει, ὥς μὴδ' ὅλως ἐν ἐκείνῳ
τῷ καιρῷ μίγνυσθαι τι τοῦ οἴνου. καὶ μέντοι καὶ κατ' αὐ-
τὴν τὴν τῆξιν, ἐνθα μὲν ἐπικρατεῖν ἱκανῶς βουλόμεθα τὴν
στύφουσαν ποιότητα, τὸ Σπανὸν ἔλαιον ἢ τὸ Ἰστρικὸν ἢ
τὸ καλούμενον ὀμφακινόν τε καὶ ὠμοτριβὲς ἐμβάλλειν προσ-
ήκει. ἐνθα δὲ παραπλησίως ἔχειν ἀμφοτέρως τὰς δυνάμεις,
ἐλαίῳ γλυκεῖ μῆτε προσφάτῳ μῆτε παλαιῷ τήκειν αὐτό. δια-
φορητικὸν δὲ ποιῆσαι βουλόμενοι, ἐπιτήδειόν ἐστι παλαιὸν
ἔλαιον ἢ κίκινον. ἡ δὲ ἐν τῷ τήχισθαι συμμετρία τοῦ ἐμπλα-
στοῦ φαρμάκου τοιάδε γιγνέσθω. βραχὺ πλείον ἔστω σοι
τὸ ἔλαιον τοῦ φαρμάκου καὶ μᾶλλον δηλονότι τοῦ θέρους,
ὥς εἶναι δέκα μὲν οὐγγίας τοῦ φαρμάκου, τοῦ δὲ ἐλαίου
λίτραν μίαν αὐτάρκως ἂν ἐμβάλλοι τις. εὐδὴλον δ' ὅτι δρα-
στικώτερον μὲν γίνεται πλείον ἔχον τοῦ φαρμάκου, παρηγο-

in statum proprium seu vigorem phlegmones tumor per-
venerit, pares invicem esse potestates convenit repellendi
et digerendi, nisi quis vehemens dolor medicamentum
leniens requirat. Caeterum declinante phlegmone discuti-
endi vim augebitis, ut prorsus nihil vini eo tempore mi-
sceatis. Praeterea dum id liquefit, ubi astringentiam qua-
litatem satis excellere volumus, Hispanum oleum vel Istri-
cum vel quod omphacinum et omotribes *crudum* vocatur
injiciendum est. Ubi aequales utrasque facultates habere cu-
pias, oleo dulci nec recenti nec vetusto liquandum est. Si
ut digerat expetis, vetus oleum vel cicinum commode su-
mitur. Emplastri autem medicamenti in liquefendo hujus-
modi fiat symmetria. Oleum paulo copiosius quam medica-
mentum esto, magisque aestate, videlicet ut libram unam
absolvat, medicamenti vero decem unc. injecisse abunde
suffecerit. Clarum est autem cuilibet hoc efficacius reddi
emplastrum, quo plus medicamenti habuerit, tanto autem

Ed. Chart. XIII. [647.]

Ed. Bas. II. (315.)

ρικώτερον δὲ καὶ ἀνωδυνώτερον, ὅσῳ περ ἂν ὑγρότερον γένηται ταχὺν σὺν ῥοδίῳ. κηρωτῆς δὲ ἐγγυρόστου σύστασιν λαμβάνει, τακείσης τοῦ φαρμάκου λίτρας μιᾶς ἐν ἡμιλίτρῳ ἐλαίου. χρήσιμον δὲ τὸ τοιοῦτο ταῖς παρακμαῖς τῶν φλεγμονῶν ἐστί. καὶ τοὺς ἐν ἔδρᾳ δὲ καὶ κατὰ τὸ ἀπινθυόμενον ἔντερον ὄγκους φλεγμονώδεις αὐτομάτως γιγνομένους, οὐδὲν οὕτως ὀνίνησι. τετῆχθαι δὲ αὐτὸ χρή τήνικαῦτα μετ' ἐλαίου πλείονος, ὥς δι' εὐθυτρήτου κέρατος ἐνίσθαι, κύστιν ὑεῖαν ἔχοντος προσδεμένην, ὥς εἰώθαμεν ἐπὶ τῶν τοιούτων χρῆσθαι. καὶ διὰ ῥοδίνου δὲ ἐπὶ τούτων ἔτηξα παλλίακας αὐτὸ, προὔποκειμένης τῷ ἀγγεῖῳ καθ' ὃ τήκεται κακκίβης, ὕδωρ μὲν ἐν αὐτῇ ἐχούσης θερμὸν, ἄνθραξι δὲ διαπύροις ἐπικειμένης ἢ κατὰ φλογὸς ἀκάπκου. κατὰ μέντοι τὴν προειρημένην συμμετρίαν τετῆκος, ὥς σύστασιν ἔχειν ὑγρᾶς κηρωτῆς καὶ τὰ κατὰ τὸ αἰδοῖον ἔλκη καὶ τὰ κατὰ τὴν ἔδραν ὀνίησιν. οὐχ ἥμισυ δὲ καὶ τᾶλλα πάντα καὶ μέχρι τῶν ἐλκωθέντων χυμέθλων τε καὶ πυρκαϊῶν. καὶ γὰρ ἀφλέγμαντα καὶ καθαρὰ ποιῇ ταχέως ἅπαντα καὶ σαροκοῖ στερεᾶ σαρκί καὶ μάλιστα ὅταν ἔχῃ πλέον χαλκίτεως. εὐδῆ-

magis mitigare ac dolorem tollere, quanto liquidius fuerit ex rosaceo liquefactum. At cerati, quod inungi possit, consistentiam recipit, dum medicamenti libra j. in olei selibra liquata fuerit. Tale vero phlegmonum declinationibus ex usu est. Item sedis, rectique intestini tumores phlegmonodas sponte obortos omnibus melius juvat. Ipsam autem tunc liquefactum oportet cum oleo copiosiore, ut per cornu recti foraminis, cui vesica suis alligata sit, immittatur, velut in ejusmodi usurpare consuevimus. Ad haec frequenter ipsum in his ex rosaceo liquefecimus, caccabo vasi, in quo liquecit, prius subjecto, qui calidam contineat, prunis vero ardentibus incumbat aut flammae fumo carenti. Jam vero pro superioris symmetriae modo liquatum, ut liquidi cerati spissitudinem habeat et pudendi et podicia ulcera persanat, imo et alia omnia usque ad ulceratos perniones et ambusta. Etenim universa statim inflammatione liberat, puraque reddit et solida] implet carne, praesertim ubi plus

Ed. Chart. XIII. [647.]

Ed. Bas. II. (315, 316.)

λον δ' ὅτι καὶ οἶνον μεμίχθαι χρὴ τῷ τοῦτο δράσοντι φαρμάκῳ. εἰ προσλάβοι δὲ ὄξους, ἄριστον ἐπὶ τῶν πυρκαϊύτων ἐστὶ καὶ παραχρῆμα καὶ μετὰ ταῦτα κατὰ πάντα καιρὸν ἐπιτιθέμενον, εἴαν τε ἤδη φλυκταίνας ἔχῃ τὸ πυρίκαυτον, εἴαν τε μή. πρόδηλον δ' ὅτι καὶ ἐφ' ὕδατος ζέοντος καυθῇ τις, ὀνομάζεται καὶ τοῦτο τὸ (316) πάθημα πυρίκαυτον. εἰ δὲ πρὶν φλεγμῆναι τις ἐπιθεῖη τὸ φάρμακον, οὐδὲν οὕτως κωλύει γένεσιν φλεγμονῆς, ὥστε καθάπερ ἔφην καὶ τῶν τὰς κήλας τεμνόντων εὐθέως αὐτῷ χρῶνται τινες, οὐδὲ προεπιβρέξαντες τὸ τραῦμα. καὶ καταθλασμάτων δὲ καὶ καταγμάτων καὶ τῶν ὅπως οὖν πεπληγότων, ἐπιτηδειότατόν ἐστιν ὑγρὸν ἐπιτιθέμενον. ἐπιδέσμοις δὲ περιλαμβανόμενον ἐν τρόπῳ καταγματικῆς ἐπιδέσεως, οἰδήματά γε πάντα καὶ ἐμφυσήματα θαυμαστῶς ὀνίησι. κακοχύμου δ' ὄντος τοῦ σώματος ἢ καὶ λίαν αἰσθητικοῦ, μὴ γνῆναι αὐτῷ χρὴ κατ' ἀρχὰς ἐπιτιθέμενα τοῖς τεθλασμένοις τε καὶ πεπληγόσι μέρεσιν ὑοσκυνάμου πρόσφατον. εἰ δ' ἀποροίης προσφάτου, διὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους

chalcitidis adjectum fuerit. Insuper nemo ignorat, vinum quoque medicamento id effecturo admiscendum esse. Quod si acetum acceperit, ambustis optime facit et statim et postea quolibet tempore impositum, siue illa jam pustulas siue non habeant. Constat autem, si quis in aqua ferventi ustus fuerit, hunc etiam affectum, pyricanton, ambustum igne nominari. Porro si medicamentum ante imposueris quam phlegmone sit orta, nihil adeo ipsius generationem impedit prohibetque. Quapropter, ut dictum est, nonnulli qui hernias secant, statim eo utuntur, neque prius vulnere madefacto. Ad haec contusionibus, fracturis et qualibuscunque plagis, si liquidum imponitur, accommodatissimum est remedium. Ligamentis autem circumdatum, fasciarum inflat, quibus rupturae deligantur, catagmaticas vocant, oedemata omnia et inflationes mirifice juvat. Quum malo succo corpus abundat vel admodum sentiens est, quamprimum contusis et percussis partibus illud impones, hyoscyamus recens adjicietur, qui si non est recens propter anni tempus aut locum, nihilo magis

Ed. Chart. XIII. [647. 648.]

Ed. Bas. II. (316.)

ἢ τὸ χωρίον οὐδὲν μείον ἕξις ἐπιμβάλλων τὸν ἀποτεθέντα διὰ τοῦ θέρους, οἷος καὶ ὁ ἀπὸ Κρήτης ἐστὶ κομιζόμενος ἡμῖν εἰς Ῥώμην καθ' ἑναστον ἔτος. ἔτι δὲ μᾶλλον τούτου τὸν χυλὸν τοῦ μανδραγόρου μιγνύων, ἀνώδυνον ἐργάσῃ τὸ φάρμακον. ἴστε δ' ὅτι καὶ οὗτος ἀπὸ Κρήτης κομίζεται κάλλιστος ἐν ὀστρακίνοις ποτηρίοις. ἀρκεῖ δὲ μίαν οὔγγιαν μῖξαι τοῦ χυλοῦ, λίτρα ἑλαίου τῆς τηκομένης ἐμπλάστρου. [648] καὶ πλείον δ' ἂν ἔσθ' ὅτι καὶ ἔλαττον ἐμβάλλοις κατὰ τὴν χρείαν τῆς διαθέσεως. συντελεῖ δὲ ἐπὶ τῶν τοιούτων σωμάτων καὶ τὸ διὰ ῥοδίνου τετῆχθαι τὸ φάρμακον. ὅσα δὲ ἐκ καταπτώσεως ἐθλάσθῃ μέρη τοῦ σώματος ἢ πληγέντα ξύλῳ καὶ λίθῳ, καὶ ἐκχύμωμά τι γένηται, κατὰ τὰς ἀρχὰς εὐθέως ἐπιτιθέναι χρὴ τὸ τετηκὸς φάρμακον, ὥς εἴρηται, मिथέντος οἴνου. προσήκει δὲ κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν ἢ πάντως γὰρ τὴν τετάρτην, ἐὰν ἀφλέγμαντον εἴη τὸ μόριον, ἀφαιρεῖν μὲν τὸν οἶνον, ἑλαίῳ δὲ τῆκεν παλαιῶ τὴν ἐμπλαστρον. ἐὰν γὰρ ἐπὶ πλεον στύφῃται τὰ ἐκχυμώματα δυσδιαφόρητα γίνεται. τούτῳ τῷ φαρμάκῳ καὶ πρὸς ἐρυσσιπέλατα χρῶμαι καὶ μά-

ipsum desiderabis, si adjungas eum, qui per aestatem repositus est, qualis etiam singulis annis ex Creta nobis Romam apportatur. Hoc magis adhuc dolori sedando opportunum, id est anodynou medicamentum, succus mandragorae mixtus efficiet. Non autem vos latet et hunc a Creta optimum fictilibus poculis afferri, cujus unciam j. librae olei emplastri liquefacti miscere sufficit, atque interdum amplius, interdum minus impones, prout dispositio postulat. Conducit autem in ejusmodi corporibus et medicamentum ex rosaceo liquefactum esse. Caeterum ex casu contusis partibus vel ligno ac lapide percussis, etsi ecchymosis quaedam contigerit, protinus ab initio medicamentum liquatum imponi oportet, vino ut docui mixto. Quod vinum die tertio aut certe quarto, si pars inflammatione careat, auferri oportet, oleo autem veteri emplastrum liquare; nam si plus astringantur ecchymomata, vix queant per halitum digeri. Hoc medicamento etiam utor adversus erysipelata, praesertim phlegmonode,

GALENUS TOM. XIII.

B b

Ed. Chart. XIII. [648]

Ed. Bas. II. (316.)

λιστα φλεγμονώδη καὶ πολὺν δὴ μᾶλλον ἔτι πρὸς τὰς ἐρυσι-
πιλατώδεις φλεγμονάς. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν ἐπιτίθῃμι τήκων
αὐτὸ ῥοδίνῳ δι' ὠμοτριβοῦς ἐλαίου καὶ ἀνάλου σκευασθέντι,
κἀλλιστον μὲν γὰρ πρὸς ἐρυσιπέλατα τὸ τοιοῦτον. τακέντι
δ' οὕτως αὐτῷ μινύσθω κατὰ τὴν θυρίαν, ἀναφυρόμενός
τε καὶ δεινόμενος ἀκριβῶς ὅλος δι' ὅλου στρυχνοῦ χυλὸς ἢ
εἰ μὴ τοῦτο παρείη ψυλλίου. θέρους δὲ ὄντος καὶ ὁ τῆς
ὀμφακος μετὰ τοῦ τῆς ἀνδράχνης ἢ αἰζώου. μόνος μὲν γὰρ
ὁ τῆς ὀμφακος πλεον ἢ δεῖ στυφίει. βλάπτει δὲ ἡ τοσαύτη
στυψις ἐρυσιπέλατα, κατακλείει γὰρ αὐτῶν τὴν θερμότητα
πυκνοῦσα τὸ δέρμα. πάλιν δὲ ὁ τῆς ἀνδράχνης χυλὸς, οὐδ'
ἐκθλίφθῃναι δύναται μόνος ὑπὸ γλισχροῦτος. ἄριστον οὖν
ἐστὶν ἐκθλίψαντα τὸν τῆς ὀμφακος χυλὸν ἐπιβάλλειν ἐν
ὀλμῳ κικομμένης τῇ ἀνδράχνῃ καὶ οὕτως αὐτῇ κόπτειν. εἴθ'
ὅταν ἀκριβῶς ἐνωθῇ τὸ μικτόν ἐξ ἀμφοῖν ἐκθλίβειν τὸν χυ-
λόν. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν τοῦ αἰζώου χυλὸν ἐκθλίψεις. κατα-
μόνα; γὰρ οὐδὲ ἐκ τούτου δυνατόν ἐκθλίψαι δαιψιλῇ, καθά-
περ οὐδ' ἐκ τῆς κοτυληδόνας. εἰ δὲ καὶ τῶν τοῦ μανδρα-

et adhuc longe magis ad phlegmonas erysipelatodeis. Prin-
cipio igitur impono ipsum liquatum ex rosaceo, quod oleo
omotribe, *crudo* et salis experte confiet, tale enim ery-
sipelatis est accommodatissimum. Ita jam liquefacto solani
succus in mortario misceatur, qui totus per totum ac-
curate subigatur excipiatque; qui si non adest, psyllii;
si aestas fuerit, etiam omphacis, id est uvae acerbae cum
portulacae vel sempervivi succo. Etenim uvae acerbae li-
quor per se plus quam oportet astringit, tanta autem
astrictio erysipelata laedit, ut quae calorem ipsorum cutem
densando includat. Rursus portulacae succus neque is
solus prae lentore potest exprimi. Optimum igitur est, qui
ex uva acerba prius tusa exprimitur, portulacae in pila
committere et sic iterum contundere, deinde ubi ex am-
bobus mixtum exacte unitum fuerit, liquorem elicere.
Simili modo etiam sempervivi succum exprimes, nam seor-
sum neque ex hoc, quemadmodum neque ex cotyledone,
succum copiosum exprimere quisquam potest. At mandra-

Ed. Chart. XIII. [648.]

Ed. Bas. II. (316.)

γόρου μήλων ἀκμαίων ὄντων ἐκθλίψετε πρόσφατον χυλόν, ἐπιτηδειότερον ἐργάσεσθε τὸ φάρμακον. εἰ δὲ μὴ κατὰ καιρὸν εἴη, ἀλλὰ τοῦ γε ἀπὸ Κρήτης ἢ τινος ἑτέρου χωρίου τοιούτου κομιζομένου μιγνύειν χρή. καὶ ὑοσκυάμου δὲ χυλὸν εἴωθα μιγνύειν αὐτῷ καὶ ποτε καὶ μηκώνειον. ὀνομάζεται δὲ οὕτως ὁ τῆς μήκωνος ὀπός. ἄμεινον δὲ ἅμα τούτῳ καὶ γλαυκίου τι προσεπιμβάλλειν. ἀσθενέστερος δὲ πολὺ τούτων, ἀλλ' εὐπόριστος ὁ τῆς θριδακίνης χυλός, ὃ τε τῆς ἀγρίας καὶ ὁ τῆς κηπευομένης, ἣν ἅπαντες οἱ Ἕλληνες οἱ τῶν οὐ θριδακίνην, ἀλλὰ θρίδακα προσαγορεύουσι, τὴν ἀγρίαν μόνην θριδακίνην ὀνομάζοντες. ἀσθενέστεροι δὲ τούτων εἰς ψύξιν χυλοὶ, σέριως καὶ πολυχόνου καὶ τριφύλλου καὶ μυὸς ὠτῶν εἰσὶ, ψύχουσι δ' οὖν καὶ αὐτοί. καὶ μᾶλλον αὐτῶν ὁ ἀπὸ τῶν τελμάτων φακός. εἰ δὲ μηδὲν τούτων παρείη, μιγνύειν ὄξους τε καὶ ὕδατος. ἅπαντα δὲ τὰ τοιαῦτα φάρμακα τὰς ἐπικτήτους ποιότητας ἔχτω ψυχρὰς, ἐνισταμένων τῶν ἀγγείων ὕδατι ψυχρῷ λίαν ἢ χιόνι. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τῆς φοινικίνης φάρμακον ὁμοίως κατεψύχθω προσαγόμενον

gorae pomorum maturitate vigentium succus recens adjectus magis aptum medicamentum efficiet, quem si tempus non admittat, illius quae a Creta vel alio quopiam loco advehatur, miscere non dubitabis. Quin et hyoscyami succum miscere ei consuevimus, interdum meconium, ita autem nominatur papaveris succus. Satius autem est una cum hoc et glaucii quippiam superindere. At his multo imbecillior, sed acquisitu facilis, lactucae succus est, tum agrestis, tum hortensis, quam universi Graeci hujus tempestatis non thridacinem, sed thridaea nominant, agrestem solam thridacinen appellantes. His rursus sereos, polygoni, trifolii et auriculae muris, succi minus ad refrigerandum efficaces sunt, quanquam et ipsi refrigerant, sed his evidentius lenticula palustribus locis proveniens. Horum omnium penuria miscebis acetum et aquam. Porro medicamenta haec universa ascititias qualitates frigidas habeant, valis videlicet aquae admodum frigidae aut nivi insistentibus. Atqui ipsum quoque phoenicinum medicamentum simili

Ed. Chart. XIII. [648. 649.]

Ed. Bas. II. (316.)

έρυσιπέλασιν, ἄχρι περ ἂν αὐτῶν παύσῃται τὸ πᾶν φλογώδεις. εὐδὴλον δ' ὅτι συνεχῶς ὑπαλλάττεισθαι χρὴ τὰ δι' ἐπικτήτου ποιότητος ψυχρᾶς ὠφελούντα τὰς ἐρυσιπελατώδεις διαθέσεις καὶ μάλιστα ὅταν ἀκριβὲς ᾖ τὸ ἐρυσιπέλας ἂνεν τοῦ μιμῆσθαι φλεγμονῇ. παυσαμένου μέντοι τοῦ πᾶν φλογώδους ἢ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἀκριβοῦς ἐρυσιπέλατος γεγονότος, ἀλλ' ἦτοι φλεγμονῆς ἐρυσιπελατώδους ἢ ἐρυσιπέλατος φλεγμονώδους, οὐδὲν ἔτι δεόμεθα τῆς ἐπικτήτου ψύξεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχόντων πᾶν χυλῶν ἀφειρόμεθα, τοὺς μετρίως ψυχροὺς μιγνύντες τῷ τηχθέντι φαρμάκῳ. καὶ μετὰ τούτους ἤδη καὶ λινοσπέρμου χυλὸν καὶ χαμαιμήλου μίξωμεν· αὐτῷ τε μόνῳ μετὰ ταῦτα χρησόμεθα τῷ τετηκότι φαρμάκῳ μηδὲν ἐπιμιγνύντες ἄλλο. [649] φθάσαντος δέ ποτε πηλιδνοῦ γενέσθαι τοῦ ἐρυσιπέλατος, ὑπὸ τῆς τῶν ψυχόντων δυνάμει, χρὴ μὲν οὐδ' ὀνομάζειν ἔτι τὸ τοιοῦτον ἐρυσιπέλας· ἀπέχισθαι δὲ προσήκει τηνικαῦτα μὴ ὅτι τοῦ οἴνου τῆς μίξεως, ἀλλὰ καὶ τοῦ ῥοδίνου καὶ τῶν στυπτικῶν ἐλαίων, ἱκανὴ γάρ ἡ φοινικίνη μόνη διαφορῆσαι τὸ πηλιδνωθὲν

modo refrigeratum erysipelatis admoveatur, donec vehemens ipsorum ardor subsidat. Liquet autem, subinde ea, quae adventitia qualitate frigida erysipelatos affectibus succurrunt, immutanda esse, maxime ubi exactum erysipelas citra phlegmonem fuerit. Posteaquam vero vehemens ille ardor quieverit aut nec perfectum plane erysipelas affligerit, sed vel erysipelatoes phlegmone vel phlegmonodes erysipelas, non adhuc externum frigus admoliamur, verum a succis etiam impense frigidis ablinebimus, eos medicamento liquefacto miscentes, qui mediocriter refrigerant. Atque ab his jam et lini seminis et chamaemeli succum misceamus, ipsoque solo postea medicamento liquato utemur, nihil aliud praeterea immittentes. At si quando lividum ex frigefacientium ni erysipelas evaserit, tale non amplius erysipelas appellandum est, sed tunc abstinere non a vini mixtura modo, sed rosacei quoque et astringentium oleorum oportet, nam solum phoenicium

Ed. Chart. XIII. [649.]

Ed. Bas. II. (316.)

ἀλαίῳ τηκομένη παλαιῷ, καὶ καταντλείται ὕδατι θερμῷ τη-
νικαῦτα τὰ πεπονθότα μόρια καὶ κατασχάζεται, καὶ ὑμῖν εἰ-
δόξει ποτε τοῦτο πράξαι, παραχρῆμα μὲν ἐπιτιθέναι χρὴ τὸ
τῆς φοινικίνης τακείσης ὑγρὸν φάρμακον ἔχον οἶνον, μετὰ
δὲ μίαν ἡμέραν ἀφαιρεῖν τὸν οἶνον. εἰ δὲ πλέον ἤδη κατε-
ψυγμένον ἐρυσίπελας ὑπὸ τῶν ἀμέτρως ψυχόντων ἰατρῶν
παραλάβοιμεν, ὥς ἤδη καὶ μελαίνεσθαι, τῇ τε καταντλήσει
καὶ τῇ ἀποχαράξει μᾶλλον χρησόμεθα. καὶ χωρὶς δὲ τούτων
τῷ ὑγρῷ φαρμάκῳ μίξομεν τι τῆς ἀσβέστου τιτάνου. μαλα-
κοσάρκων δὲ τῶν πεπονθότων ὄντων, πεπλυνμένης αὐτῆς μί-
ξομεν. ἀγαθὸς δὲ τηνικαῦτα καὶ ὁ τοῦ κοριάνδρου χυλὸς
ἀναμιγνύμενος τῷ φαρμάκῳ. οὗτος μὲν γε καὶ μετὰ ῥοδίνης
κηρωτῆς ὀνίνησι μεγάλως, πρὸς ᾧ δὴ καὶ τὰς τοιαύτας δια-
θέσεις καὶ ἄλλα πολλὰ φάρμακα κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον εἰ-
ρήσεται, τινὰ μὲν ὁμοίαν ἔχοντα δύναμιν τῇ φοινικίνῃ, τινὰ
δὲ καὶ δραστικωτέραν. πρὸς δὲ τὰ ρευματικὰ πάντων
ἀριστον φάρμακον τοῦτο καὶ πολλάκις ἐλπίδος τι μῖζον ἀνύ-

veteri oleo liquefactum; quod livorem contraxit, per ha-
litum discentere potest, et tunc affectas partes aqua cali-
da foventur et scarificantur. Vobis si fuerit visum hoc
interdum facere, protinus phoenicini liquefacti humidum
medicamentum, cui vinum adjectum sit, imponere conve-
nit, altero die vinum auferendum. Quod si jam plus im-
pendio erysipelas refrigeratum ab immodice refrigeranti-
bus medicis acceperimus, ut jam quoque nigricet, perfusio-
ne et scarificatione magis utemur, atque citra haec calcis
vivae quippiam liquido medicamento immittemus; si vero
laborantes teneri sunt, lotam ipsam usurpabimus. Tunc
prodest etiam succus coriandri medicamento inditus, qui
sane et cum cerato rosaceo juvat non mediocriter. Ad
haec sane similesque affectus alia pleraque medicamenta
sequenti sermone dicentur, quaedam pari virtute cum phoe-
nicino, nonnulla etiam efficaciore praedita. Adversus au-
tem rheumaticos affectus omnium optimum hoc medi-
camentum est, ac spe majora frequentes praestitit. Quum

Ed. Chart. XIII. [649.]

Ed. Bal. II. (316. 317.)

σαν. ἐκπυήσαντος οὖν ποτε μηροῦ πλησίον τοῦ βουβῶνος, ἀπέπτου τῆς καθ' ὅλον αὐτὸν οὔσης φλεγμονῆς, ἐσχηματί-
 ζετο μὲν ὑφ' ἡμῶν τὸ σκέλος, ὥς ἐκρίν τοὺς ἰχῶρας ἐπὶ
 τὸν βουβῶνα. κατὰ δὲ τὸ γινόμενον ἔλκος, ἐν πλείονι χρόνῳ
 τούτου συμβάντος, ἐξεκινώθη μὲν τὸ κατασκήψαν εἰς τὸν
 μηρὸν ρεύμα, συριγγώδης δέ τις ἐγένετο διάθεσις ὑπὸ τῷ
 δέρματι καθ' ὅλον τὸν μηρὸν, ὥς βούλεισθαι μὲν διελεῖν
 αὐτὸν ἐγγὺς τῆς ἐπιγονατίδος, ὅπως ἐκατέρωθεν ἔκρους μὲν
 ὑπάρχη τοῖς ἰχῶρσιν, εὐπορία δὲ τοῖς ἐνιμμένοις ὑγροῖς φαρ-
 μάκοις ἐπὶ πλείον διεξιέναι. λυθέντος δὲ τοῦ μηροῦ κατὰ
 τὴν ὑστεραίαν, ἐν ᾧ τέμνειν αὐτὸν ἐγνώκειν, εὐρέθη προσ-
 πεπτωκότα καὶ ξηρὰ καὶ ἄνικμα (317) πάντα. πρόδηλον
 οὖν ὅτι καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εὐλογον ἦν χρήσασθαι
 τῷ φαρμάκῳ καὶ κατὰ τὴν ἐπιούσαν ὡσαύτως, ἐν τε ταῖς
 ἐξῆς, ἐπειδὴ καθ' ἐκάστην αὐτῶν εὐχρυστίστον τε καὶ ὅλον
 ὑγιεινότερον αὐτοῦ τὸ μόριον ἐγίγνετο. θεραπευθέντος οὖν
 οὕτως τοῦ μαιρακίου μετὰ ταῦτα πολλὰς ρευματικὰς δια-
 θέσεις ἐθεράπευσα τῷ φαρμάκῳ, στόμιον μὲν ἐχούσας ἐν,

itaque femur aliquando prope inguen, cruda phlegmone
 totum id affligente, suppurasset, crus ita nobis figuraba-
 tur, ut sanies ad inguen conflueret. Facto autem ulcere,
 dum hoc longiore intervallo contingeret, fluxio quae in
 femur decubuerat, evacuada est, sed fistulosa quaedam
 affectio sub femoris totius cute orta est, ut ipsam juxta
 patellam seu epigonatidem dividere cogitaremus; quo
 saniei utrinque liber esset exitus, medicamentis autem li-
 quidis inditis largius pertranseundi via promptior. Ubi au-
 tem femur solvissem postero die, quo incidere ipsum de-
 creveram, inventa sunt omnia collapsa, arida madorisque
 expertia. Nemo igitur non novit quod rationi consenta-
 neum erat et postero die et sequentibus similiter uti me-
 dicamento, quandoquidem particula quotidie coloratior ac
 omnino sanior quam esset reddebatur. Curato itaque hoc
 modo adolescente postea multas rheumaticas affectiones
 hoc medicamento sanavi, quae quidem osculum simplex

Ed. Chart. XIII. [649.]

Ed. Bas. II. (317.)

ἀκόλλητον δὲ καὶ συριγγῶδες τὸ ἔνδον. οὐ γὰρ δὲ ἀφίστασθαι τῆς χρήσεως αὐτοῦ, καὶ μὴδὲν αἰσθητὸν ὠφελεῖν φαίνεται μέχρι πολλῶν ἡμερῶν. ὕστερον γάρ ποτε κατὰ μίαν ἡμέραν ἀθρόαν ὠφέλειαν ἐπιδείκνυνται μεγίστην, ὥστε θαυροῦντες αὐτῷ χρῆσθε διὰ παντός ἐπὶ τῶν ρευματικῶν διαθέσεων, ὅταν μὲν ἀπαλόσαρκος ἄνθρωπος ἢ τις παῖς ἢ γυνὴ πάσχη, μετὰ τὴν προειρημένην συμμετρίαν ἐμβάλλοντες οὐγγίας δ' . τῆς χαλκίτιως. ὅταν δὲ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν πάσχον σῶμα, κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἦτοι μίαν οὐγγίαν ἢ δύο προστιθέντες, ὥστε ε' . μὲν ἢ στ' . εἶναι τῆς χαλκίτιως οὐγγίας, τρεῖς δὲ λίτρας ἑκατέρου, τοῦ τε ἐλαίου τοῦ παλαιοῦ καὶ τῆς λιθαργύρου καὶ δύο τοῦ παλαιοῦ στέατος, ὃ καλεῖν ἔβην τοὺς πιπράσκοντας ἄξουγγιον. ἀνιέσθω δὲ ἐπὶ τῶν ρευματικῶν διαθέσεων ἐλαίῳ γλυκεῖ μήτε προσφάτω μήτε παλαιῷ, καὶ προσλαμβάνετω τὸν αὐστηρὸν οἶνον, ἡλικίας ὑπάρχοντα μέσης. τοῦτο τὸ φάρμακον ἤλεγξε τὴν Θεσσαλοῦ φλυαρίαν, ἐνεργιστάτην μὲν ἐπιδεικνύμενον ὠφέλειαν, ἐξ ἐναντίων δὲ ταῖς δυνάμεσι συγκείμενον, ὧν ἂν ἀφέλῃς

haberent, sed ut glutinari non posset et fistulosum intus esset. Non est autem ab ipsius medicamenti usu desistendum, etiam si multis diebus evidens nullum praesidium asferre videatur, ut quod postea uno interim die simul universam utilitatem maximam ostendat. Quare bono animo hoc semper in rheumaticis affectionibus utamini, in tenerae quidem carnis homine vel puero aliquo vel muliere post praedictam symmetriam quatuor uncias chalcitidis immittentes, in valido ac duro corpore ex proportione vel unciam unam vel duas apponentes, ut quinque vel sex chalcitidis unciae sint, tres librae utriusque, nempe olei veteris et argenti spumae, duae vetusti adipis, quem inflatores axungiam appellare diximus. Diluatur autem in rheumatismum vitiiis oleo dulci nec novo nec veteri, assumatque vinum austerum aetatis mediae. Hoc medicamentum coarguit Thessali nugacitatem, efficacissimum auxilium ex contrariis potentiis compositum ostendens, quarum si alteram adimas, nihil faciet praedictorum.

Ed. Chart. XIII. [649. 650.]

Ed. Bas. II. (517.)

τὴν ἑτέραν, οὐδὲν τῶν εἰρημένων ἐργάζεται. οὔτε γὰρ ἐκ τῶν στυφόντων μόνον ἄνευ τῶν χαλάντων ἀνύσει τι γενναῖον ἐπὶ τῶν ρευματικῶν διαθέσεων ἢ ὅλως τῶν ἀρχομένων τε καὶ αὐξανομένων φλεγμονῶν. [650] οὐδὲ γὰρ ἔξεσσι τὸ παρηγορικὸν οὔτε ἐκ μόνων τῶν χαλάντων τὸ διαφορητικὸν ἄνευ στύψεως γινόμενον, οἷς μαλαττεῖν ὑπάρχει τὰ σκληρυνόμενα. χαλαστικὸν δ' ἂν ἀκριβῶς γένοιτο καὶ μετρίως μαλακτικόν, εἰ μὴ πάνυ παλαιὸν ἔχοι τὸ τε ἔλαιον καὶ τὸ στέαρ. ὃ γοῦν συνέθηκεν ὁ Μνασαῖος φάρμακον, ἴσα μὲν ἀλλήλοις ἔχει τὸ τε ἔλαιον καὶ τὴν λιθάργυρον καὶ τὸ στέαρ. ἐναντιώτατον δὲ ἐστὶν ἀρχομέναις τε καὶ αὐξανομέναις φλεγμοναῖς. ἔχει δὲ δηλονότι καὶ τὸ ἡμέτερον τοῦτο φάρμακον ὅσα περ καὶ τὸ τοῦ Μνασαίου, τὴν τε λιθάργυρον καὶ τὸ στέαρ καὶ τὸ ἔλαιον. ἀλλ' ἐὰν μηδὲν προσλάβῃ τῶν στυφόντων, ἐκθηλύνει τὰ μόρια καὶ διαλύει τὸν τόνον αὐτῶν, διὸ καὶ ρευματικὰ γίγνεται. μεμαθήκατε γὰρ ὡς οὐκ αἰεὶ διὰ θερμασίαν πολλὴν, ὥς τινες οἰοῦνται, ρευματίζεται τὰ μόρια τοῦ σώματος, ἀλλὰ τοῦτο μὲν γίνε-

Nam neque ex astringentibus solum sine laxantibus ad rheumaticos affectus praeclarum quidquam perficiet, vel certe ad phlegmonas incipientes et augescentes; neque enim leniendi vim obtinebit, neque ex solis relaxantibus discussorium, sine astrictione confectum, quae indurata habent emollire. Porro laxabit perfecte et mediocriter emolliet, si non admodum vetus oleum et adipem receperit. Quod ita Mnaseus medicamentum condidit, aequalia invicem continet tum oleum tum argenti spumam tum adipem, sed maxime phlegmonis incipientibus incrementibusque est contrarium. Habet et nostrum videlicet hoc medicamentum eadem omnia, quae Mnasei, et argenti spumam et adipem et oleum, verum si nihil ex iis, quae astringunt, acceperit, partes effeminat et robur earum dissolvit, ob quod etiam fluxioni fiunt obnoxiae. Didicistis enim non semper ob calorem immodicum, ut quidam arbitrantur, corporis partes fluxionibus laborare,

Ed. Chart. XIII. [650.]

Ed. Bas. II. (317.)

ται σπανίως αὐτοῖς. ἡ δὲ ἀσθένεια τῶν μορίων τὰς ρευματικὰς ἐργάζεται διαθέσεις ἢ τις ὥς τὸ πολὺ κατὰ δυσκρασίαν ἀποτελεῖται ψυχράν. εἰς οὖν ὑγραίνῃ τις αὐτὰ καὶ θερμαίνῃ τοῖς χαλαστικοῖς φαρμάκοις, τελείως ἐκλυτὰ τε καὶ ἄρρωστα γίνονται. πάλιν δ' αὖ στύφῳ ἰσχυρῶς τοὺς ἐν ταῖς ρευματικαῖς διαθέσεισιν ὄγκους, ἐν ἀρχῇ μὲν ἀνύσαι δόξει, δύσλυτον δὲ ἐργάζεται καὶ σκιρῶδες αὐτὸ τὸ λείψανον, ὥς τὰ πολλὰ δὲ οὐδὲ φέρουσι τὴν τῶν ἄγαν στυφόντων ἐπίθισιν αἱ τοιαῦται διαθέσεις, ὀδυνώμεναί τε καὶ συντενόμεναι πρὸς αὐτῶν. ὀδύνη δὲ πᾶσα παροξύνει τὰ φλεγμαίνοντα καὶ ρευμάτων αἰτία γίνονται, καὶ μὴ ρευματικὴν ἔχῃ δυσκρασίαν ὁ πεπονθώς. ἀλλ' οὐδὲν θαυμαστὸν ἄπειρόν τε τῶν κατ' ἰατρικὴν τέχνην ἔργων ὄντα τὸν Θεσσαλὸν, ἀδύνατόν τε τῷ λόγῳ τὰς διαθέσεις ἐξιχνεῖν, ἀγνοεῖν ἅπαντα τὰ κατὰ τὰς ἰάσεις τῶν φλεγμονῶν, ὑμᾶς δὲ τεθιαμένους πολλάκις καὶ τῆς φοινικίνης τῆσδε καὶ ἄλλων φαρμάκων ἐξ ἐναντίων δυνάμεων συγκειμένων ἐναργεστάτην ὠφέλειαν, ἐπὶ πολλῶν διαθέσεων πιρᾶσθαι χρὴ καὶ αὐτοὺς, ὅταν ἀπορῇτέ ποτε

sed hoc quidem ipsis raro accidere, ab imbecillitate vero illarum id genus vitii progigni, quae ut plurimum ex intemperie frigida proficiscitur. Itaque si humectet eas quispiam calefaciatque medicamentis laxantibus, dissolutae prorsus et infirmae fiunt. Rursus si tumores in rheumaticis affectionibus fortiter astringat, initio quidem proficere videbitur, caeterum quod restat, contumax et scirrhosum faciet; nam magna ex parte tales affectus ne quidem ferunt nimis astringentium impositionem, ut qui illis et dolore et tensione molestantur. Atqui omnis dolor inflammata exacuit irritatque et fluxionibus occasionem praebet, quamvis rheumatica intemperie aeger non afficiatur. Sed miri nihil est, Thessalum medicae artis operum inexpertum, et qui affectiones ratione invenire nequeat, omnem phlegmonarum curationem ignorare. Vobis autem, qui crebro tum phoenicini hujus tum aliorum medicamentorum, quae contrariis constant virtutibus, evidentissima in multis morbis auxilia videritis, conandum est

Ed. Chart. XIII. [650.]

Ed. Bas. II. (317.)

τῶν ἤδη συγκειμένων, συντιθέναι φάρμακα κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον, ἐκ τῶν εὐπορουμένων ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, προσδοκωμένης μὲν ἔσεσθαι φλεγμονῆς ἢ καὶ κατηργμένης ἤδη πλέονα τὴν στύψιν ἔχοντα, κατὰ δὲ τὰς αὐξήσεις αὐτὰς ἐλάττονα, κατὰ δὲ τὰς ἀκμὰς τε καὶ παρακμὰς πλέονα τὴν χαλαστικὴν τε καὶ διαφορητικὴν ἔχοντα δυνάμιν. αἱ μὲντοι μεμίχθωσαν ἀμφοτέρω, ἢ τε ἀποκρουστικῇ καὶ διαφορητικῇ, πλὴν εἴ ποτε τῶν ἐπιρρεόντων ἤδη τελείως πεπανμένων καὶ κενῶ τοῦ σώματος ὄντος, ἐπὶ τὰς διαφορητικὰς δυνάμεις ἀκινδύνως ἂν τις ἔλθοι, καθάπερ ἐν ταῖς πρώταις εἰσβολαῖς ἐπὶ τὰς ἀποκρουστικὰς.

Κεφ. ε'. [Περὶ τῶν διὰ λιθαργύρου σκευαζομένων ἐμπλάσטרων.] Ἐπειδὴ κατὰ σύνθεσιν τῆς ἐμῆς φοινικίνης ἐμπλάστρου διαφορητικὴν μὲν ἔφην δυνάμιν εἶναι ἐν τε τῷ στέατι τῷ παλαιῷ καὶ τῷ ἐλαίῳ, συνακτικὴν δὲ καὶ ἀποκρουστικὴν, ἐν τε τῇ χαλκίτιδι καὶ τῷ φοίνικι, ταῦτα δ' ἄνευ τῆς λιθαργύρου ποιῆσαι φάρμακον ἐμπλαστὸν οὐ δύναται, διὰ τοῦτ' ἔδοξέ μοι περὶ τῆς κατὰ τὴν λιθάργυρον χρείας ἐφεξῆς διελθεῖν. εἰς μὲν γὰρ τὴν δυνάμιν τῆς φοινι-

ipsis quoque, ubi jam composita interdum desiderantur, eadem methodo ex illis quaecunque regio praebet, conficere, quum phlegmonem suspicamini futuram vel incepisse modo, quae magis astringunt, in augmento ipso, quae minus, in statu et declinatione, quae magis relaxant et digerunt. Semper tamen utraque misceatur et repellendi et discutiendi facultas, nisi quando fluxio prorsus constiterit et corpus vacuum fuerit, tunc ad digerentem, sicut in primis incurfibus ad repulsoriam virtutem, tuta est accessio.

Cap. V. [De emplastris, quae ex lithargyro parantur.] Quoniam in emplastri mei phoenicini confectura adipem vetustum et oleum digerendi potestatem habere dixi, chalcitidem vero et palmam cogendi repellendique, haec autem medicamentum emplastrum sine argenti spuma procreare non possunt, ob id visum mihi est, de ipsius spumae argenti usu deinceps verba facere, liquidem phoe-

Ed. Chart. XIII. [650. 651.]

Ed. Bas. IV. (317.)

κίνησιν οὐτ' ἀντιπράττειν τι νομιστέον αὐτὴν οὔτε συντελεῖν, ὕλης δὲ λόγον ἔχειν μόνον ἐπιτηδείου πρὸς ἐμπλαστοῦ φαρμάκου ποίησιν. εὐλόγον οὖν ἔδοξέ μοι τὸν περὶ τῶν τοιούτων φαρμάκων λόγον ὡς ἐπὶ παραδείγματος τῆς λιθαργύρου διελθεῖν. ἔστι δὲ οὐκ ὀλίγα δύναμιν μὲν ἢ οὐδεμίαν [651] ἢ πάνυ σμικρὰν τῷ σκευαζομένῳ συνεισφερόμενα, χρεῖαν δ' ὕλης παρέχοντα πρὸς τὸ γενέσθαι φάρμακον ἐμπλαστον ἢ κηρωτῶδες. οὔτε γὰρ θερμαίνουσα σαφῶς ἢ λιθάργυρος, καθάπερ οὐδὲ ψύχουσα οὐδ' ὑγραίνουσα βραχιῖαν ἔχει δύναμιν ξηραντικὴν κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν τῶν ἀκριβῶς μέσων, τοῦθ' ὑγραίνειν καὶ ξηραίνειν· οὐ μὴν οὐδ' ἐμπλαστικῆς ἔστι δυνάμειος, ὥσπερ οὐδ' ἐκφρακτικῆς, ὡσαύτως δὲ οὐδὲ ῥυπτικῆς, ὥσπερ οὐδὲ ῥυπαινούσης σαφῶς, ἥρμα δὲ πῶς ἀποκεχώρηκε τῶν μέσων ἐπὶ τὸ παχυμερέστερον. ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπὶ πλέον ἔψῃσιν ἀποτίθεται καὶ τοῦτο, χρομένη τε καὶ ἀλλοιουμένη διὰ τῆς τοῦ πυρὸς δυνάμειος. μόνη δὲ καθ' ἑαυτὴν ὡμὴ παρατρίμματα μηρῶν ἐξ ὁδοιπορίας ὀνίνῃσιν, ᾧ καὶ δῆλον ὅτι βραχέως ξηραίνει. τοῦ δὲ

nicini viribus nec eam obesse quicquam nec conducere, sed materiae ad emplastri medicamenti compositionem tantum idoneae rationem obtinere putandum est. Non absurdum itaque mihi apparet, si de ejusmodi medicamenti, exempli gratia de lithargyro, disputationem instituerem. Sunt non pauca, quae potestatem aut nullam aut exiguam admodum medicamento, quod praeparatur, simul afferunt, commoditatem vero materiae praebent, ut vel emplastri vel cerati speciem referat. Neque enim lithargyrus manifesto calida est, sicut nec frigida nec humida, sed exiguam siccandi habet virtutem in primo abscessu ab iis, quae adamussim media sunt inter humida et sicca. Non tamen vis ejus est obstruere, sicut nec aperire, item nec abstergere, quemadmodum nec inquinare evidenter, sed paulum a mediis ad crassius quodammodo recessit. Verum hoc quoque ex diuturna coctione deponit, fusa per ignis potentiam et alterata. Porro solis per se cruda femorum attritus ex itinere juvat, quo etiam

Ed. Chart. XIII. [651.]

Ed. Bas. II. (317.318.)

μήτε δριμεῖαν ἔχειν αὐτὴν ἢ γλυκεῖαν ποιότητα μήτ' ὀξεῖαν ἢ πικρὰν ἢ αὐστηρὰν ἢ στρυφνὴν ἢ ὅλως στυπτικὴν, ἢ γειῷσις ἱκανὴ μάρτυς, ὥσπερ καὶ τὰ ἔλκη, μήτε δακνόμενα πρὸς αὐτῆς μήτε θερμαινόμενα μήτε ψυχόμενα μήτε καθαιρούμενα μήτε σαρκούμενα μήθ' ὅταν ὑπερσαρκώσῃ καθαιρούμενα. πάρεστιν οὖν ἡμῖν εἰς πολλὰ κινῆσθαι λιθαργύρω, ποτὲ μὲν ἐλαίῳ καὶ ὕδατι τὴν ἔψησιν αὐτῆς ποιούμενοις ἄχρι συστάσεως ἐμπλαστρώδους, ἔστι δ' ὅτε ἐν ἐλαίῳ καὶ ὄξει καὶ ποτὲ ἐν ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ. ἐν οἷς δ' ἂν ἔψηται τούτων, ἄμεινον γίγνεται τὸ φάρμακον ἐπὶ πλέον ἔψηθέν. ἔσται δὲ τοῦτο τῷ πλήθει τῶν μίγνυμένων ὑγρῶν. ἔστι μὲν γὰρ τῶν τηκτῶν φαρμάκων καὶ ἡ λιθάργυρος ὅλη χυομένη, καθάπερ ἡ τε ῥητίνη καὶ ὁ κηρὸς, ἀλλ' οὐκ εὐθέως ἅμα τῷ ψαῦσαι τοῦ πυρὸς, ὅθεν καὶ λανθάνει πολλοὺς καὶ νομίζουσιν αὐτὴν οὐδ' ὅλως χεῖσθαι. σὺν ὀξελαίῳ μὲν οὖν (318) ἐψομένη τήκεται θάττον, ὥσπερ γε καὶ σὺν ἰῶ καὶ αὐτοῦ δηλονότι τοῦ ἰοῦ χεῖσθαι πιφνύκτος, ὥσπερ ἡ τε χαλκίτις

parum exiccare cognoscitur. At neque acrem vel dulcem, neque acidam vel amaram vel austeram vel acerbam vel omnino astringentem facultatem ipsam habere gustus abunde testis est. Quemadmodum etiam ulcera nec ab ea derodi nec calefieri nec refrigerari nec purgari nec carne impleri nec, quum caro supercreverit, tolli percipimus. Licet itaque nobis in varium usum administrare argenti spumam, interim ex oleo et aqua coctionem ejus adusque emplastri spissitudinem molientibus interdum ex oleo et aceto, aliquando ex oleo et vino. Porro in quibuscunque istorum coquatur, melius id medicamento redditur, quod magis coctum fuerit, quod liquidorum, quae miscentur, copia continget. Est enim ex iis medicamentis, quae liquefieri possunt, etiam spuma argenti, dum tota funditur, sicut resina et cera, sed non statim ubi ignem contigerit, unde multis imponit, qui nullo modo ipsam fundi existimant. Igitur si cum oxelaeo coquatur, liquefcit citius, perinde ac cum aerugine, quae et ipsa fundi na-

Ed. Chart. XIII. [651.]

Ed. Bas. II. (318.)

καὶ τὸ μίον. τάχιστα μὲν οὖν αὐτῶν ἡ χαλκίτις τοῦτο πά-
 σχι, βραδύτατα δ' ὁ λιθάργυρος· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τούτων
 ὁ τε ἰός ἐστι καὶ τὸ μίον. χεῖται καὶ τὸ σῶρον χρόνῳ πλέονι,
 γιωδέστερόν τε γάρ ἐστι καὶ λιθωδέστερον τῆς χαλκίτιός τε
 καὶ τοῦ μίονος. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων αὐθις εἰρήσεται. τῆς
 λιθάργυρον δὲ δι' ὀξυλαίου μὲν ἔψων θάττον τήξης, δι'
 ὕδρελαίου δὲ βραδύτερον, ὅμως μὲν χεῖται καὶ οὕτως, εἴαν ἡ
 διπλάσιον αὐτῆς ἐκότερον τῶν ὑγρῶν. ἐγὼ δὲ καὶ πλέον ἢ
 διπλάσιον ἑμιξα πολλάκις, ὥς ὀλίγον ὕστερον εἰρήσεται.
 κάλλιον δ' ἐστὶν εὐθέως ἐξ ἀρχῆς ἐν θυρίᾳ μιγνύειν τὰ τρία, τὴν
 τε λιθάργυρον καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ ἔλαιον. εἰ δὲ τοῦ λευκὸν
 γίνεσθαι τὸ φάρμακον φροντίζει, ἔλαιόν τε καθαρώτερον καὶ
 διανγέστερον ἔμβαλλε καὶ ὕδωρ ὁμοίως καθαρὸν τε καὶ λευ-
 κόν, ἐψέσθω τε κατὰ χωρίον ὑπαίθριον ἡλιούμενον. ὁ μὲν
 γὰρ ζοφώδης ἀὴρ μιλαίνει τὸ φάρμακον, ὁ δὲ καθαρὸς εἰς
 λευκότητα μεγάλως συντελεῖ, καθάπερ γε καὶ τὸ καταρῥαι-
 σόμενον ὕδωρ ἐν αἵρι τοιούτῳ. φυλάττου δὲ καὶ τὸ διὰ ξύ-
 λων ποιῆσθαι τὴν ἔψησιν ἢ ἀνθράκων ἀρχόμενων διακά-

tura solet, uti chalcitis quoque et misy. Ipsorum itaque
 celerrime chalcitis funditur, tardissime argenti spuma, et
 in horum medio sunt aerugo et misy. Funditur et fori,
 sed longiore temporis intervallo, ut quod terrestre magis
 et saxum sit, quam chalcitis et misy, sed de his iterum
 dicetur. Argenti autem spumam per oxelaeum coquens,
 ocius liquefacies, per hydrelaeum tardius, tamen fundi-
 tur sic quoque, si duplum ejus sit uterque humor. Ego
 certe plus etiam quam duplum miscui frequenter, ut
 paulo post exponam. Atqui melius est statim ab initio
 haec tria in mortario miscere, argenti spumam, aquam
 et oleum. Quod si candidum medicamentum esse cures,
 oleum purius lucidiusque injicito, atque aquam similiter
 puram ac candidam, coquatur in loco sub dio, soli expo-
 sito, quia nubilus aër medicamentum denigrat, sincerus
 magnum ad albedinem adjumentum affert, sicut aqua
 etiam in hujusmodi aëre aspersa. Caeterum observato, ne
 coctionem lignis aut carbonibus peruri incipientibus, mo-

Ed. Chart. XIII. [651. 652.]

Ed. Bas. II. (318.)

εσθαι, μελαίνει γὰρ αὐτὸ ῥαδίως ὁ καπνός. προδιακαύσας οὖν τοὺς ἄνθρακας, ὅταν ἀκριβῶς ὥσι διάπυροι, τότε ἔψειν ἄρξαι. καὶ εἰ μὴ φθάσοιεν οὗτοι συμπληρῶσαι τὴν ἔψησιν, ἐφ' ἐτέρας ἐστίας ὁμοίως παρασκευάσας ἄνθρακας ἐπιτίθει κατ' ἐκείνην τὴν κακκάβην. ἔνεκα μὲν οὖν τοῦ λευκὸν γενέσθαι τὸ φάρμακον, ὅσα χρὴ παραφυλάττειν αὐτάρκως εἴρηται. γίγνεται δὲ ἐχεκollότερον εἰς τοσοῦτον, εἰς ὅσον ἂν ἔχη πλέον, ὥς εἴρηται, τὸ ὑγρόν. ὥς ἔάν γε τῶν τριῶν ἀνὰ λίτραν α'. ἑμβάλης, δυσαπόπτωτον ἔσται. καὶ μέντοι καὶ ἄτηκτος ἢ λιθάργυρος μένει, καὶ τοῦτό γε ἔστιν αὐτὸ μάλιστα αἷτιον τοῦ ῥαδίως ἀποπίπτειν αὐτὸ, καθάπερ γε καὶ τὸ προσμένειν μέχρι πλεονός, εἰ ἢ λιθάργυρος ἐψηθεῖσα χυθείη τε καὶ ἀλλοιωθείη. [652] λευκότερον δ' ἔσται καὶ θάττον ἐψηθήσεται βληθεῖσων δύο λιτρῶν ὕδατος εἰς τρεῖς ἑκατέρου λιθαργύρου τε καὶ ἐλαίου. καὶ τούτῳ συνήθως ἐπὶ τῶν μικρῶν ἔλκων χρῶμαι. πρόδηλος δὲ ἡ δύναμις ἔστι τοῦ δι' ὕδατος ἐφομένου φαρμάκου μεμνημένοις ἡμῖν τῶν εἰρημένων ἐν τῇ περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ.

liaris; nam fumus ei facile nigredinem conciliat. Pernstis igitur antea carbonibus, cum exacte ardent, tunc coctionem auspicare, quod si illam per hos absolvi non licuerit, in alio loco simili modo carbonibus praeparatis cacabum superponito. Quae ergo medicamenti candidi faciendi gratia observanda sunt, abunde satis indicatum est. Jam vero hoc sit glutinantius, quo plus, ut dictum est, liquoris affuerit, quemadmodum si singulorum trium pondere libram unam injicias, firmitus adhaerebit. At si argenti spuma non illique scat, causa est potissimum, cur id facile decidat, sicut diutius adhaeret, quum argenti spuma cocta funditur alteraturque. Candidius sane erit citiusque coquetur, libris duabus aquae in tres utriusque, puta spumae argenti et olei, injectis, atque hoc in parvis ulceribus uti consuevimus. Medicamenti, quod aqua coquitur, potestas nota est, si meminerimus eorum quae in commentario de simplicibus medicamentis dicta sunt.

Ed. Chart. XIII. [652.]

Ed. Bas. II. (518.)

Κε φ. στ'. [Περὶ τῆς διὰ λιθαργύρου καὶ ὑδρελαίου σκευαζομένης ἐμπλάστρου.] Τὸ ὕδωρ ὑγραίνει μὲν αἰεὶ καὶ ψύχει κατὰ τὴν οἰκίαν οὐσίαν· ἐπίκτητον δὲ θερμότητα προσλαβὼν, ἄχρι περ ἂν αὐτὴν διαφυλάττῃ θερμαίνει, ψυχρὸν δὲ γινόμενον ψύχει. τὸ γε μὴν ἔλαιον, ἔαν εἴῃ νέον, οὐκ ἀντιπράττει τῷ φαρμάκῳ, διαμένει γὰρ ὑγρὸν τε καὶ μετρίως ψυχρὸν, ὁποίου μάλιστα δεῖται τὰ θ' ἀπαλόσαρκα σώματα καὶ τὰ κακόχυμα. γυναῖκες τε οὖν καὶ παῖδες καὶ τῶν τελείων οἱ μαλακὴν ἔχοντες τὴν ἑξιν τοῦ σώματος, εἰσὶ δ' οὗτοι καὶ λευκοὶ κατὰ τὸ χρῶμα, τῶν τοιούτων δέονται φαρμάκων. ἐψηθὲν δ', ὥς εἴρηται, μετὰ πλείονος ἔλαιου τε καὶ ὕδατος οὕτως γίνεται δυσανόπτωτον, ὥς μὴδὲ λουομένων ἀποῤῥεῖν. καὶ μέντοι καὶ συμφέρει τοῖς ἐπουλομένοις ἔλκεσιν ἐπιμένειν τὸ φάρμακον ἐφεξῆς ἡμερῶν πλεόνων, ἁμεινόν τε γὰρ οὕτω καὶ θάττον ἐπουλοῦται. πρόδηλον δ' ὅτι κνήμασι καὶ ἀποσύνεμασι καὶ συνελόντι φάναι μικροῖς ἔλκεσιν ἀρμόττει τὸ τοιοῦτον φάρμακον, ἐφ' ὧν καὶ ἡ πάρυγχρος ὀνομαζομένη κηρωτὴ καὶ ἄλλαι τινὲς ὅμοιαι χρησιμώτεραι

Cap. VI. [*De emplastro, quod ex lithargyro et hydrelaeo conficitur.*] Aqua peculiari substantia semper humectat et refrigerat, ascititio autem calore assumpto, donec ipsum conservat, calefacit, frigida facta refrigerat. Oleum vero si recens sit, medicamento non renititur, permanet enim humidum et modice frigidum, quali maxime tenera corpora et vitiosis humoribus repleta indigent. Mulieres itaque et pueri, atque ex grandioribus mollem corporis habitum sortiti, sunt autem hi et candidi cute, ejus generis medicamenta requirunt. Porro coctum ostendimus ex oleo copiosius et aqua reddi tam glutinans, ut ne quidem a lotis decidat. Et vero etiam ulceribus, quae ad cicatricem veniunt, multis diebus subsequen-
tibus medicamentum immanere expedit, quo melius et citius ita cicatrix ducatur. Notum est hujusmodi medicamentum pruritus desquamata et, ut uno verbo expediam, parva ulcera persanare, in quibus et subliquidum, ut vo-

Ed. Chart. XIII. [652.]

Ed. Bas. II. (318.)

τῶν ἰσχυρὰν δύναμιν ἔχόντων εἶσιν, ὅποια τοῖς μεγάλοις τραύμασιν ἐπιτίθιμεν. ὑπὲρ ὧν ἀπάντων τῆς καθόλου δυνάμειος ἐν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γέγραπται, καθ' ὃ τοὺς γενικοὺς καὶ κοινούς λόγους, οὓς καθόλου καλοῦσιν, ἐφ' ἑκάστης διαφορᾶς ἔλκους, διηλθον ἐπιδεικνύς ὅποιας τινὰς εἶναι προσήκει τὰς δυνάμεις τῶν ἱασομένων αὐτὰ φαρμάκων, ἐνταυθοῖ δὲ τὰς κατὰ μέρος ὕλας διέρχομαι, συμμετρίας τε τῶν μιγνυμένων ὀρίζων, ἐπιδεικνύς τε τοὺς τρόπους ἐν οἷς σκευαζόμενα γυνήσεται κάλλιστα. δι' ὑδρελαίου μὲν οὖν ἢ λιθάργυρος, ὡς εἴρηται, σκευαζομένη τὴν μὲν ἐμπλαστρον εὐαφιστάτην τε ἅμα καὶ δυσανόπτωτον ἐργάζεται, καὶ προσέτι λευκὴν ὀφθῆναι, δύναμιν ἔχουσαν ψυκτικὴν μετρίαν, ἣ χρωμένη καὶ κωλύει τὶ τοῖς ἡλκωμένοις μορίοις ἐπιρρεῖν καὶ τὸ φθᾶσαν ἐπιρρεῖναι, πάλιν ἀποκρούεται πρὸς τοὺς πέριξ τόπους, ὡς γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον ὅταν ὕδατι ψυχρῷ διάβροχον ἐργασάμενοι σπόγγον ἐπιθῶμέν τινι μορίῳ τοῦ σώματος. ἐκείνός τε γὰρ ῥυσὸν καὶ προσισταλμένον ἐργάζεται τὸν τόπον ὅλον, οὐ

cant, ceratum aliaque id genus quaedam utiliora sunt his, quae validam potestatem obtinent, qualia magnis vulneribus imponimus. De quorum omnium universali virtute in tertio libro de morbis curandis dictum est, in quo generales communesque sermones universales nuncupant, de quaque ulceris differentia tradidi, ostendens quales medicamentorum, quibus illa curabuntur, vires esse conveniat. Hic vero particulares materias recensco, symmetrias miscendorum definiens, et modos, quibus si praeparantur, reddantur optima, demonstrans. Ex hydrelaeo itaque argenti spuma, sicuti dictum est, praeparata, emplastrum tactu blandissimum et adhaerendo pertinax efficit, praeterea aspectu album, refrigeratorem vim habens mediocrem, cujus auxilio exulceratis partibus ne quid influat impedit, et quod jam influxit denuo ad partes circumjacentes retrudit, ut res fiat hujusmodi, qualis quum Spongiam aqua frigida humentem parti cuiuspiam corporis imponimus. Nam illa rugosum contractumque totum locum facit, non tan-

Ed. Chart. XIII. [652 653.]

Ed. Bas. II. (318.)

μόνον ἀποκρουόμενος τὸ ἐπιρρέον, ἀλλὰ καὶ τὸ περιεχόμενον ἐν αὐτῷ πρὸς τοὺς πλησιάζοντας ἐκθλίβων. ἢ τε νῦν εἰρημένη κατὰ τὸν λόγον ἔμπλαστρος, οὐ κατὰ πρώτην δύναμιν, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς ξηραίνειν ἂν λεχθεῖη. κυρίως μὲν γὰρ καὶ πρώτως τὰ τε διαφοροῦντα καὶ τὰ τὰς κράσεις ὑπαλλάττοντα πρὸς τὸ ξηρότερον ὀνομάζεται ξηραίνοντα, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ καὶ τὰ διὰ ψύξιν, ἀναστελλοντα μὲν τὸ ἐπιρρέον, ἐκθλίβοντα δὲ τὸ περιεχόμενον. ὅλως δὲ οὐδὲν τῶν ὑγραινόντων ἢ πρώτως ἢ κατὰ συμβεβηκὸς ὠφέλιμον ἔλκεσιν ἐστίν, ὥς ἐν τῷ τρίτῳ δέδεικται τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου.

[653] Κεφ. ζ'. [Περὶ τῆς διὰ λιθαργύρου καὶ ὀξυλαίου σκευαζομένης ἐμπλάστρου.] Περὶ μὲν οὖν τῆς δι' ὕδρου λαίου σκευαζομένης λιθαργύρου καὶ ταῦθ' ἱκανά. μεταβῆναι δὲ ἤδη καιρὸς ἐπὶ τὴν δι' ὀξυλαίου συντιθεμένην. συμμέτρως μὲν οὖν ξηραντικὸν γίνεται τὸ φάρμακον, εἰάν διπλάσιον ἐκάτερον ἢ τῆς λιθαργύρου τό τε ἔλαιον καὶ τὸ ὄξος. εἰάν δὲ καὶ παλαιὸν ἢ τὸ ἔλαιον, ἔτι καὶ μᾶλλον ξη-

tum repellens quod influit, sed etiam quod in eo continetur ad vicina elidens. Atque emplastrum modo commemoratum non ea prima facultate, sed per accidens exiccare dicetur. Nam proprie quidem et primario ea, quae digerunt et temperamenta ad sicciores statum perducunt, nominantur siccantia, ex accidenti vero etiam ea, quae frigoris causa id, quod influit, propulsant, quod continetur expellunt. In summa nullum humectans vel primario vel ex accidenti, ulceribus commodum est, ut in tertio Methodi libro monstravimus. De argenti spuma, quae ex hydrelaeo praeparatur, etiam haec sufficiunt.

Cap. VII. [*De emplastro quod ex lithargyro et oxelaeo componitur.*] Digrediendum modo est ad eam, quae oxelaeo constat. Itaque mediocriter exiccans medicamentum fit, si utriusque, nempe olei et aceti, duplo major portio quam argenti spumae miscetur. At si vetus quoque oleum sit, adhuc etiam magis exiccat. Copiosior vero quam

Ed. Chart. XIII. [653.]

Ed. Bas. II. (318.)

ραίνει. πλέον δὲ ἢ διπλάσιον ἑκάτερον αὐτῶν ἐμβληθὲν ἰσχυρότερον ποιεῖ τὸ φάρμακον, ὥστε καὶ σύριγγας, ὅσαι μήπω τύλον ἔχουσι σκληρόν, ἰᾶσθαι. βάλλεται δὲ λιθαργύρου μὲν ἐν μέρος, ἑκατέρου δ' ἐκείνων δύο καὶ ἥμισυ. καὶ μέντοι καὶ τριπλάσιον ἐνίοτε μίξας ἑκατέρου, δι' ὅλης μὲν ἡμέρας ἤψησα τὸ φάρμακον. ἐγένετο δὲ μέλαν μὲν, στίλβον δ' ὁμοίως ἀσφάλτῳ τῇ καλῇ. ξηραντικωτάτην δ' ἔχει δύναμιν τοῦτο, θεραπεύει τε ἔλκη δυσίατα καὶ σύριγγας οἷας εἶπον, ἐναίμων τε τραυμάτων κολλητικὸν ὑπάρχει. ἐνὶ δὲ λόγῳ ξηραντικὸν ἀδήκτως. διὰ τοῦτο οὖν καὶ τᾶλλα πάντα ἔλκη θεραπεύει· τὰ τε μείζω καὶ τὰ μικρότερα, μέχρι συνουλώσεως. ἄξιον δὲ καὶ ἄλλα τινὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ διελθεῖν, ἃ τάχ' ἂν οὐδὲ ἐλπίζεῖ τις, ὅσον ἐπὶ τῷ τῆς ὕλης εὐκαταφρονήτῳ. κριθέντος γάρ τινος ἐν πυρετῷ διὰ παρωτίδος ἐκφυησάσης, ὑπελείφθη συρίγγιον, ὃ μετὰ μῆνας ἕξ τῆς ὀρχῆς ἐδείχθη μοι κατ' ἀγρόν. ἦν γὰρ ὁ παῖς υἱὸς γεωργοῦ περὶ τὴν πέντε καὶ δέκα τὴν ἡλικίαν, τούτῳ δούς ἐπιτεθῆναι τῆς ἐμπλά-

duplum sit utriusque mensura, valentius enim facit medicamentum, quapropter fistulas, quae nondum callum durum habent, curat. Caeterum spumae argenti una pars injicitur, illorum singulorum duae et semis. Quin etiam tripla utriusque parte nonnunquam mixta toto die coxi medicamentum, unde reddebatur quidem nigrum, sed perinde ac bitumen probum splendebat. Porro maxima siccandi potentia hoc pollet curatque ulcera difficilia et fistulas, quales dixi, jungit, vulnera cruenta glutinat, uno verbo, exiccat sine morfu, hujus rei gratia etiam alia universa ulcera sanat, majora minoraque, donec ad cicatricem perveniant. Aequum est et alia quaedam ejus opera commemorare, quae forsan ne quidem speraveris, quantum ad materiae humilitatem attinet. Nam quum quis in febre ex parotide suppurata judicatus fuisset, parva relicta est fistula, quam post sex menses a principio in agro mihi ostenderunt, erat enim puer filius agricolae, annos natus circiter quindecim. Huic cum ex emplastro illo, quanta

Ed. Chart. XIII. [653.]

Ed. Bas. II. (318. 319.)

στρου ταύτης, ὅσον εἶχον ἐπόμενον, αὐτὸς μὲν ἐπανήλθε
εἰς τὴν πόλιν, ἐν ἀσχολίαις πλείοσιν ἱατρικαῖς γεγόμενος
ἐπιλαθόμεν τοῦ λαβόντος τὸ φάρμακον. ἀλλὰ μετὰ δύο
γε μῆνας ἤκεν ὑγιῆς, οὐ πᾶν τι ἐλπίσαντος (319) ἐμοῦ
τοῦτο γινέσθαι. καθιέντων γὰρ ἡμῶν ὑίαν τρίχα διὰ τοῦ
συριγγίου, μέχρι τῆς διαρθρώσεως ἐφαίνετο προερχομένη,
κατὰ τύχην δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἄλλον μοι δειχθέντος παι-
δαρίου τὴν ἡλικίαν ἄγοντος τὴν αὐτὴν τῷ πρόσθεν, ὁμοίαν
τε διάθισιν ἔχοντος, ἐπέθηκα τῆς ἐμπλάστρου, καὶ συνέβη
καὶ τούτῳ τελέω ὑγιασθῆναι. μετὰ ταῦτα δὲ οὐκ ὀλίγους
ἐκ τῆς αὐτῆς διαθέσεως ἰασάμεν τῷ φαρμάκῳ τούτῳ καὶ
παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ νεανίσκους. εἰ τοίνυν καὶ ὑμεῖς
βούλισθε χρῆσθαι πρὸς τὰ τοιαῦτα αὐτῷ, παλαιότατόν τε
τὸ ἔλαιον ἐμβάλλετε καὶ ὄξος δριμύτατον ἐξ οἴνου δηλονότι
μόνοῦ γεγονός, οὐχ ὥς ἔνιοι σκευάζουσιν αὐτὸ μιγνύντες
ὔδωρ. ἔστω δὲ καθαρὸν ὥς ἔνι μάλιστα καὶ διαφανὲς τὸ
ὄξος. οὕτω γὰρ ἂν εἴη λεπτομερέστερόν τε καὶ βέλτιον εἰς

tunc mihi copia aderat, imponendum dedissem; ipse in ur-
bem reversus sum, ac pluribus negociis medicis occupatus,
oblitus sum ejus, qui medicamentum acceperat, sed post
duos certe menses in urbem venit incolumis, cum hoc ego
eventurum non admodum sperassem. Immittentibus enim
nobis suillum pilum per fistulam ad articuli commissuram
naque procedere videbatur. Non multos post dies, quum
alius puer forte fortuna ejusdem cum priore aetatis eo-
demque morbo laborans, mihi esset ostensus, emplastrum
hoc imposui, quo ille pariter integrae sanitati restitutus est.
Ab eo tempore plurimos eodem vitio hujus medicamenti
virtute liberavi tum pueros tum adolescentes tum mulieres.
Igitur si vos quoque uti eo ad hujusmodi affectus volueritis,
vetustissimum oleum et acetum quam acerrimum ex vino
videlicet solo confectum injicitote, non ut quidam aqua
mixta ipsum praeparant, sed purum sit quam maxime licet
ac pellucidum, tale si quidem tenuius commodiusque iis

Ed. Chart. XIII. [653. 654.]

Ed. Bas. II. (319.)

ᾧ δίομεθα. τούτῳ τῷ φαρμάκῳ καὶ μῦς ἐσκληρυσμένους πολλάκις λασάμην.

Κεφ. η'. [Περὶ τῆς διὰ λιθαργύρου καὶ οἰνελαίου σκευαζομένης ἐμπλάστρου.] Ὑπόλοιπον οὖν μοι διελθεῖν περὶ τῆς δι' οἰνελαίου σκευαζομένης λιθαργύρου, τὰ μὲν τῆς συμμετρίας ἐχούσης τὰ αὐτὰ τοῖς εἰρημένοις, ἀκολουθῶς τε τὰς τῆς δυνάμεως ὑπεροχὰς τῷ πλήθει τῶν ὑγρῶν. καὶ γὰρ ἴσα τὰ τρία βαλὼν ἐσκεύασα, καὶ διπλάσιον ἐκάτερον τῶν ὑγρῶν τῆς λιθαργύρου καὶ πρὸς τῷ διπλασίονι ἔτι τὴν ἡμισὺν προσθεὶς καὶ ποτε καὶ τριπλάσιον. [654] ἐσκεύασα δὲ ποτ' αὐτὸ καὶ οὕτως. ὥρα θέρους ἐν ἡλίῳ θερμῷ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἢ λιθάργυρος ἐτρίβετο μετ' οἶνον Φαλερίνου καὶ τοῦτο ἡμέραις ἐγένετο ἐ. προσεπιχέοντός μου πάλιν οἶνον, εἰ διαφορηθὶς ἔτυχεν ὁ πρότερος. μετὰ δὲ τὰς εἰρημένας ἡμέρας ἐψηθὲν τὸ φάρμακον ἱκανῶς ἐγένετο ξηραντικόν. ἐχρησάμην δὲ αὐτῷ καὶ κατὰ τῶν ρευματικῶν διαθέσεων ὁμοίως τῇ φοινικίνῃ διατήκων ἐλαίῳ, καθάπερ ἐπ' ἐκείνης προείρηται. καὶ μηρὸν δὲ χρονίως ἐσκληρυσμένον λασάμην αὐτῷ καὶ κατὰ

erit, ad quae ipsum requirimus. Hoc medicamento etiam musculos induratos subinde curavi.

Cap. VIII. [*De emplastro, quod ex lithargyro et oenelaeo praeparatur.*] Reliquum est, ut de argenti spuma dicam, quae ex oenelaeo componitur et eandem praedictis symmetriam ac virtutis excessus pro humorum copia respondentem habet. Etenim aequali portione tria missa praeparavi et duplo majori utriusque liquidi mensurae quam argenti spumae, dimidium insuper ac interdum et triplum addidi. Confeci autem nonnunquam ipsum et hoc modo. Per aestatem sole calido argenti spumam ex vino Falerno conterebam ~~linguis~~ diebus quindecim continuis, vinum rursus, si forte primum evaporarat, infundens. Post dictos dies coctum medicamentum exiccans abunde factum est, quo in rheumaticis quoque affectionibus perinde ac phoenicino usus sum, ex oleo liquefaciens, ut in illo praedictum est. Ac femur jam diu induratum cruentaque vulnere eo sanavimus,

Ed. Chart. XIII. [654.]

Ed. Bas. II. (319.)

τραυμάτων ἐναίμων ἐπέθηκα καὶ ἦν εἰς πάντα κάλλιστον. ἔστω τοιγαροῦν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ μὴ Φαλερίνον ἔχη τις ἐτοιμον, ἕτερος κινῆρος μὲν τὴν χροάν, λεπτός δὲ τὴν σύστασιν ὥς διαυγεῖσθαι. τοιοῦτος δὲ ἐστὶν ὁ τ' Ἀριούσιος ἐν τῇ Χίῳ γεωργούμενος, ὃ τ' εὐώδης πάνυ Λέσβιος, ἐν Μιτυλήνῃ μὲν ὀλίγος, ἐν Ἐρεσσῶ δὲ καὶ Μηθύμνῃ πλείων τε καὶ βελτίων ἅμα γινόμενος, ὃ θ' ὅμοιος τῷ Φαλερίνῳ Τμωλίτης. ἔστι δὲ καὶ οὗτος λεπτότατος καὶ διαυγής, κινῆρος δὲ τὴν χροάν καὶ μετρίως γλυκὺς εὐώδης τε πάνυ. τούτῳ παλαιωθέντι εἰς ἅπαντα χρῆσθαι δυνατόν ἐστιν, εἰς ἅπαντα καὶ τῷ Φαλερίνῳ. καὶ ἕτερος δ' ἐστὶ Τμωλίτης οἶνος, ὅμοιος αὐτῷ κατὰ τὴν χροάν καὶ τὴν σύστασιν, ἀλλ' οὔτε γλυκὺς οὔτ' εὐώδης. ἔχει δὲ τινα στυψιν, ἀπολειπόμενος δὲ τοῦ γλυκέος πολὺ. ταυτὶ μὲν οὖν ἐφομένης τῆς λιθαργύρου γίνεται φάρμακα.

Κεφ. θ'. [Περὶ χρήσεως ὤμης λιθαργύρου.] Χωρὶς δὲ ἐψησεως καθ' ἑαυτὴν μὲν, ὥς ἔφην, ἐπὶ παρατριμμάτων ἐστὶ χρήσιμος. εἰ δὲ προπαρασκευασθεῖη δι' ὄξους ἢ οἶνου τριβείσα καὶ ξηρανθεῖσα, τῶν δι' ὑγρότητα δυσκπου-

atque ad omnia fuit optimum. Itaque si Falernum ad manum non habeas, aliud sumito colore fulvum, sed tenue substantia, ut pelluceat, cujusmodi est Ariusium, quod in Chio nascitur, et odorem vehementer Lesbium, in Mitylene paucum in Eressso et Methymna copiosius meliusque proveniens, item quod Falerno simile est, Tmolite. Est et hoc tenuissimum, pellucidum, fulvum colore, dulce mediocriter, nimis quam odoratum, potes inveteratum hoc usurpare ad quaecunque et Falerno uteris. Est porro et aliud vinum Tmolitae huius tum colore tum substantia simile, verum neque dulce neque odoratum, habet autem vim quandam astringendi, sed dulcedine multo inferius est. Haec itaque ex cocta spuma argenti fiunt medicamenta.

Cap. IX. [De crudae lithargyri usu.] Non cocta quidem per se, ut annotavimus, attritus emendat. Ex aceto autem seu vino trita siccataque ulceribus medetur, quae

Ed. Chart. XIII. [654.]

Ed. Bas. II. (319.)

λώτων ἑλκῶν ἱαμα γίνεται. καὶ εἴ γε βουληθείης ἄδηκτον αὐτὴν εἶναι, πλυντῇ χρῆσθαι.

Κεφ. ι'. [Ὅπως δὲ πλύνειν λιθάργυρον καὶ μεταλλικὰ λοιπά.] Ῥαδίως δὲ πλύνεται διὰ τὸ σύμφυτον βάρος ὑφισταμένη ταχέως τοῖς ὑγροῖς, ἐν οἷς λειοῦται. τελεώτατα μὲν οὖν ἄδηκτος γίνεται δι' ὕδατος πλυθείσα. τοῖς δὲ εὐαίσθητοις σώμασι βραχεῖαν αἰσθησιν φέρει δῆξιως, ὅταν δι' ὄξους ἢ οἴνου πλυθῇ, χρὴ δὲ ἱκανῶς αὐτὴν προσλειώσαντα δι' ὅλης ἡμέρας μετὰ τοῦ ὑγροῦ ἔασαι καταστῆναι τῆς νυκτός, εἴτα κατὰ τὴν ὑστεραίαν ἔωθεν ἀποχέοντα τὸ ὑγρὸν αὐθις ἐπιχεῖν ἕτερον, εἴτ' αὐθις ὁμοίως τρίβειν, ἀποχεῖν τε πάλιν ἐπὶ τῆς ὑστεραίας, καὶ τοῦτο ποιεῖν, ἄχρις ἂν ἅμα τῷ ὑγρῷ φαίνεται τις οἶον ἄχνη τῆς λιθαργύρου. μηκέτι δ' ὑφισταμένου μηδενός, οὐδ' ἀποχεῖν ἔτι προσήκει, τρίβειν μὲν τοι πλείοσιν ἡμέραις, καὶ μὴδὲν ἐφίστηται, βέλτιόν ἐστι. καὶ τοῦτο πράττει ἐν ἡλίῳ θερμῷ· ξηραντικώτερον γὰρ οὕτως τὸ φάρμακον γίνεται. εὐδηλον δὲ ὅτι θέρους ὥρα τοῦτο πράττειν ἄμεινον οὐκ ἐπὶ λιθαργύρου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν

ob humiditatem vix cicatricem recipiunt. Quod si mordacitatis expertem esse cupis, elota utitor.

Cap. X. [Quomodo lavare oporteat lithargyron et reliqua metallica.] Facile autem eluitur, ut quae statim propter innatam gravitatem liquoribus, in quibus laevigatur, subsidat, unde totam mordacitatem in aqua lota exuit, acuti vero sensus corpora parum adeo mordacem percipiunt, si ex aceto vel vino eluatur. Porro convenit diligenter toto die contritam cum liquore per noctem relinquere, postero die mane illum auferre, alium mox superfundere, postea rursus terere similiter iterumque sequenti aurora liquorem emittere. Quod faciendum est, donec simul cum humore lithargyri velut tenuissima quaedam portio achne dicta appareat, quumque nihil amplius innatat, nihil etiam magis effundendum est, attamen conterere diebus pluribus et si nihil ei insistat, idque sole ferventi satius est, ita enim accidit, ut medicamentum exiccet valentius. Porro noverunt omnes id aestate non solum in argenti spuma,

Ed. Chart. XIII. [654. 655.]

Ed. Bas. II. (319.)

ἄλλων, ὅσα τὸν τρόπον τοῦτον παρασκευάζεται. καὶ γὰρ ἡ καδμεία καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λιπίς, ὃ τε κεκαυμένος χαλκός, ἔτι τε πρὸς τούτοις τὸ διφρυγὲς ὀνομαζόμενον καὶ τὸ ψιμύθιον καὶ τὸ μίσυ καὶ τὸ σῶρυ καὶ τὸ στίμμι καὶ πάντες οἱ λίθοι καὶ πρὸς αὐτοῖς ὁ τίτανος ὁμοίως τῷ λιθαργύρῳ καὶ πλύνεται καὶ λειοῦται μετὰ τινος τῶν εἰρημένων. ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ θαλάττης αὐτῶν ποιοῦμαι τὴν παρασκευὴν περὶ ὧν αὐθις εἰρήσεται προϊόντος τοῦ λόγου. νυνὶ γὰρ πρόκειται μοι τὰς ἐμπλάστρους διελθεῖν, ὥς οἱ νεώτεροι τῶν λατρῶν μετὰ τοῦ ρω, χάφουσί τε καὶ λέγουσιν ἐπὶ τῆς ὑστάτης συλλαβῆς. [655] ὥσπερ ἐπὶ τοῦ κεντρίου καὶ τῆς μηλωτρίδος εἰώθασι ποιεῖν ἅπαντες. καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων ἡ μὲν πρώτη θέσις τῶν ὀνομάτων ἔοικεν ἄνευ τοῦ ρω γεγονέναι, παρὰ μὲν τὸ κεντεῖν ὀνομασμένου τοῦ κεντρίου τῆς ἐσχάτης συλλαβῆς οὐκ ἐχούσης τὸ ρω, τῆς μηλωτρίδος δὲ συγχειμένης ἐκ μήλης τε καὶ ὠτός. νυνὶ μέντοι σχεδὸν ἅπαντων αὐτὰ μετὰ τοῦ ρω λεγόντων οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις ὁμοίως αὐτοῖς φθιγγόμενος καὶ μάλιστα τὸ κέντριον. ἐπιδέ-

verum in aliis etiam, quae hoc modo praeparantur, fieri commodius. Si quidem cadmia, aeris squama aes ustum, ad haec item, quod vocatur diphryges, cerussa, misy, sory, stimmi et omnes lapides, praeterea calx, perinde ut argenti spuma, ex liquore aliquo praedicto eluuntur laeviganturque. Interdum ex marina praeparationem ipsorum molior, de quibus in sermonis processu rursus agetur, nunc enim propositum mihi est emplastra percensere, quae Graeci juniores medici cum ρω in ultima syllaba et scribunt et enunciant. Quemadmodum in centrio et melotride facere omnes consueverunt, liquidem in his prima nominum positio videtur sine ρω facta fuisse a verbo quidem centein, quod est pungere, centrio nominato, ultima syllaba rho non habente, melotride vero composita ex mela et ote, id est specillo et aure. At quum hoc tempore prope omnes ea cum rho esserant, non peccaveris, si simili modo cum illis pronuncies, praesertim in centrio, quippe ostendimus in opere,

Ed. Chart. XIII. [655.]

Ed. Bas. II. (319.)

δεικται γάρ μοι κατὰ τὰ πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας τοῖς σολοικίζουσι καὶ αὐτοὺς Ἀττικοὺς ἄνδρας ἠκολουθηκέναι τῇ κρατούσῃ συνηθείᾳ. δέδεικται γάρ καὶ ἄλλοις πρὸ ἐμοῦ τῆς Ἀιθίδος αὐτῆς διαλέκτου μετέπτωσις γεγονέναι πολυειδῆς, ἐπισθαί τε τῷ καθ' ἑαυτοὺς ἔθει πάντας, ὧν δόξα μεγίστη παρὰ τοῖς Ἑλλησίν ἐστιν ἐπὶ λόγων δεινότητι. καὶ ἡμεῖς οὖν, ἐπειδὴ πάσας εὐρίσκομεν ἤδη τὰς φαρμακίτιδας βίβλους μετὰ τοῦ ρω γεγραμμένον ἔχούσας τὸν νομα τὸ τῆς ἐμπλάστρου, καὶ αὐτοὶ τῇ κρατούσῃ συνηθείᾳ χρῶμεθα.

Κεφ. ια'. [Περὶ τῶν διὰ μολυβδαίνης σκευαζομένων φαρμάκων.] Εἴρηται μοι καὶ πρόσθεν ὥς ἡ τῆς μολυβδαίνης χρῆσις παραπλησία ἐστὶ τῇ τῆς λιθαργύρου. πάντα γὰρ ὅσα διὰ λιθαργύρου συντίθενται καὶ διὰ μολυβδαίνης δύναται σκευάζεσθαι. τῇ δυνάμει δὲ ἀλλήλων διαφέρουσι τοσοῦτον, ὥς παχυμερεστέραν μὲν εἶναι καὶ ψυχροτέραν τὴν οὐσίαν τῆς μολυβδαίνης, λεπτομερεστέραν δὲ καὶ μέσην θερμοῦ τε καὶ ψυχροῦ τὴν τῆς λιθαργύρου. πρὸς δὲ τὰς χρόας τῶν φαρμάκων, ὅσα δὲ αὐτῶν σκευάζεται, διαφορὰ τις

quod contra illos, qui soloecismum committentes corripunt, prodidimus et ipsos Atticos viros valescentem usum et consuetudinem sequutos fuisse. Nam alii quoque ante me indicarunt Atticorum linguam permultum a proprietate sua decidisse, ac omnes, quorum eloquentiae laus ac gloria maxima apud Graecos extat, suae quemque tempestatis morem imitatos fuisse. Et nos itaque, quum omnes inveniamus jam medicamentarios libros emplastri nomen, cum rho scriptum habere, usum praevalentem sequemur.

Cap. XI. [De medicamentis, quae ex molybdaena conficiuntur.] Relatum a me est superius quoque molybdaenam et argenti spumam in eundem fere usum adhiberi. Omnia enim, quae ex argenti spuma componuntur, etiam ex molybdaena fieri possunt, sed facultate invicem differunt tantum, ut molybdaena substantiae crassioris frigidiorisque sit, argenti spuma tenuioris et inter calidam ac frigidam mediae. Caeterum colores medicamentorum, quae inde

Ed. Chart. XIII. [655.]

Ed. Bas. II. (319, 320.)

αὐτῆς ἐστὶ, καθόσον ἐπὶ τὸ φαιότερον ἄγει τὰς χροῖας ἢ μολύβδαινα. διὸ καὶ τῶν λευκῶν ἐμπλάστρων οὐ μόνον ψιμύθιον, ἀλλὰ καὶ λιθάργυρον ἔχουσιν, οὐδεμία διὰ μολυβδαίνης σκενάζεται. μιχθείσης γὰρ αὐτῆς τὸ μὲν (320) λευκὸν χροῶμα τεφρῶδες γίνεται. τὰ δὲ τῆς δυνάμεως οὐ μόνον οὐκ ἀπόλλυται κατὰ γε τὴν δι' ὑδρελαίου σκευαζομένην ἐμπλάστρον λευκὴν, ἀλλὰ καὶ βελτίω γίνεται καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν μαλακοσάρκων. ἥνεκα δὲ διαφορῆσαι τι βουλόμεθα, βελτίων ἐστὶ μολυβδαίνης λιθάργυρος. οὕτω δὲ καὶ τῶν ἄλλων φαρμάκων ἀπάντων, ὅσα διὰ λιθαργύρου γίγρεται συντιθέμενα, βαλλόντων τὴν μολύβδαιναν, ἢ τε χροῖα τοῦ φαρμάκου καὶ ἡ δύναμις εἰς τοσοῦτον ἔχει τὴν ἀλλοίωσιν, εἰς ὅσον ἄρτι μοι διδῆλωται.

Κεφ. ιβ'. [Περὶ τῶν διὰ λιθαργύρου καὶ ψιμυθίου σκευαζομένων λευκῶν ἐμπλάστρων.] Ἦτοι τῆς χροῖας ἕνεκεν οἱ ἱατροὶ μίξαντες ψιμύθιον τῇ λιθαργύρῳ σκενάζουσι τὰς λευκὰς ἐμπλάστρους, ἢ χάριν τοῦ στήψιν καὶ ψύξιν τινα προσθεῖναι τῷ φαρμάκῳ, θεώμενοι δὲ καὶ μελαινόμενον,

praeparantur, molybdaena nonnihil evariat, quatenus fusiores ipsos efficit. Quare et alborum emplastrorum, quae non modo cerussam, sed argenti spumam quoque habent, nullum ex molybdaena constat, quippe ex hujus mixtura color albus cinereus redditur. Potestas autem in albo emplastro, quod ex hydrelaeo componitur, melior etiam evadit, praecipue in teneris corporibus, tantum abest ut pereat. Quum discutere quid volumus, argenti spuma, quam molybdaena potior est. Pari modo et in reliquis medicamentis cunctis, quae ex argenti spuma compositionis titulum sortita sunt, cum molybdaenam adjicimus, color et virtus tantum immutantur medicamento, quantum paulo ante indicavimus.

Cap. XII. [*De emplastris albis, quae ex lithargyro et cerussa fiunt.*] Vel coloris causa mediocri cerussam argenti spumae ad emplastra alba conficienda miscent, vel ut quandam astringendi ac refrigerandi vim medicamento concilient. Videntes autem et hujusmodi nigrescere, quum

Ed. Chart. XIII. [655, 656.]

Ed. Bal. II. (320.)

ὅταν ἐπὶ πλεον' ἔψηται τὸ τοιοῦτο, καὶ μάλιστα ὅταν ἐπὶ ξύλων οὐδὲ τούτων ἴσως ἀκάπνων οὐδὲ ἐν αἰρί καθαρῷ, ταχέως μὲν αἶρειν ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἀναγκάζονται, δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο μήθ' ὕδωρ δαψιλὲς μήτ' ἔλαιον μιν γνύνειν. ἐπεινόησαν οὖν εἰκότως ἐπιβάλλειν αὐτῷ ῥητίνης, ὅπως ὀλκιμόν τε καὶ συνεχὲς εἴη, προσλαμβάνον τινὰ γλισχρότητα, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ὑγρὰ ῥητίνη μίχθῃ. χεῖρον δὲ γίνεται τὸ φάρμακον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ μίξει, δακνῶδες μὲν τι καὶ ῥητίνης ἐχούσης, τὸ ξηραντικὸν δὲ οὐ πάνυ τι γενναῖον, οὐ μάλιστα χρεῖαν εἶναι τοῖς ἔλκεσιν ἐμάθετε. [656] τίνες μὲν οὖν ῥητίναι καὶ πάνυ δακνῶδεις εἰσὶ καὶ ῥηθήσεται περὶ πασῶν αὐτῶν ἀνθις. αἱ πραόταται δὲ ἐν αὐταῖς δύο εἰσὶ. πρώτη μὲν ἡ τερμινθίνη, δευτέρα δὲ ἡ λάριξ ὀνομαζομένη. τούτων οὖν ἄμεινον μιν γνύνειν, ὅταν τις βουληθῇ τοιαύτην ἐμπλάστρον σκευάσαι. πολὺ δ' εὐαφέστερα γίνεται πάντα, τὰ τε διὰ ῥητίνης σκευαζόμενα προσλαμβάνοντα κηροῦ τι, τὰ τε διὰ κηροῦ μίχθεισης αὐτοῖς ῥητίνης. ἐπιβάλλειν οὖν χρὴ τῇ ῥητίνῃ καὶ κηρόν. ὅπως δὲ τὸ χρῶμα τῆς ἐμπλάστρου

largius coctum fuerit, praesertim lignis et iis quoque fortasse fumidis nec in aëre puro, mox ab igne tollere coguntur, ob quod ipsum nec aquam copiosam nec oleum miscere. Merito igitur resinam ei adungere excogitarunt, quo sequax ac sibi continuum fiat, viscosum quid assumens maxime cum liquida resina immittitur. At ex tali mixtura deterius efficitur medicamentum cum mordax quiddam resina repraesentet, quod vero siccet, nihil admodum generosum, cuius usum maxime ulceribus esse necessarium didicistis. Quaedam itaque vel insigniter mordaces sunt resinae, de quibus universis iterum sermo futurus est. Mitissimae vero duae inter eas sunt, prima terebinthina, larix altera nuncupatur. Has igitur miscere satius est, ubi id genus emplastri conficere cogitas. At multo leniora tactu omnia fiunt tum quae resina constant, si cerae quid adjectum sit, tum quae ex cera, si resinae nonnihil admixtum habeant. Quamobrem cera quoque resinae immittenda est: ut autem color

Ed. Chart. XIII. [656.]

Ed. Bas. II. (520.)

λευκὸν φυλάττοιο, λευκὸν εἶναι προσήκει τὸν κηρόν. ἔστι δὲ λευκὸς αὐτοφυῆς μὲν ὁ Ποντικός, ὀνομάζεται γὰρ οὕτως συνήθως ἤδη καὶ ἔξ ἑτέρου τινὸς ἢ χωρίου, διὰ τὸ πλεῖστον μὲν ἐν τῷ Πόντῳ γίγνισθαι τὸν λευκόν, ἐλάχιστον δὲ ἐν ἑτέροις χωρίοις. οὐκ αὐτοφυῆς δὲ λευκὸς ὁ Τυρρηνικός ὀνομασμένος ἐστίν. οὗτος μὲν οὖν οὐδεμίαν ἔχει σαφῇ δριμύτητα. τῶν αὐτοφυῶν δὲ ἔνιοι δριμεῖς εἰσιν, οὓς χρὴ πλύνειν πρότερον. ἡ πλύσις δ' αὐτῶν γίνεται τακέντων ἐπὶ πυρὸς, εἴτ' εἰς ὕδωρ πηγαῖον καθαρὸν ἐμβληθέντων, ἀνακινουμένων τε ἐνταῦθα καὶ διαρρύντομένων. οὕτω καὶ πίτταν καὶ ῥητίνην καὶ τὸ καλούμενον φύσημα πλυτέον ἐστὶ, περὶ ὧν αὖθις ἀκριβέστερον εἰρήσεται. νυνὶ δὲ ἐπειδὴ τῆς λευκῆς ἐμπλάστρου τὴν σύνθεσιν γράφω, τὸ κατάλοιπον ὧν εἶπον ἐφίξῃς διηγέσομαι. κηροῦ γὰρ ἐπεμβληθέντος ἅμα τῇ ῥητίνῃ προειρημένοις τῷ τε ψιμνυθίῳ καὶ τῇ λιθαργύρῳ, μέχρις ἂν ἀκριβῶς ἀμόλυντον γένηται τὸ φάρμακον, ἔχοιτ' ἔν ἤδη λευκὴν ἐμπλαστρον, εἰ βούλεσθε, ποτὲ μὲν ὕδατος ἐμβάλλοντες αὐτῇ, ποτὲ δὲ ἐλαίου μόνου, καὶ τούτου ποτὲ

emplastri albus servetur, albam ceram esse congruit. Est sane alba, quae suapte natura provenit, Pontica, sic enim nominari jam consuevit, licet aliunde veniat, quod plurima in Ponto alba nascatur, aliis in regionibus paucissima, ac candida, quae Tyrrenica nominata est, non sponte nascitur, quare nullam evidentem habet acrimoniam. Quae vero suo instinctu proveniunt, nonnullae acres sunt, quas prius elnere oportet in hunc modum. Liquantur primum ad ignem, deinde in aqua fontis pura demerguntur, ubi permoventur expurganturque. Simili ratione et pix et resina et quod physema dicitur lavandum est, de quibus iterum exactius commentabimur. In praesentia, quoniam albi emplastri compositionem tradimus, reliquum eorum, quae praecepta sunt, deinceps percensebimus. Posteaquam ergo cernissae spumaeque argenti, coctis prius, usque dum medicamentum adamussim non inficiat, cera simul cum resina fuerit adjecta, candidum jam emplastrum, si placet, habebitis, interim aquam injicientes, interim oleum duntaxat idque nunc

Ed. Chart. XIII. [656.]

Ed. Bas. II. (310.)

μὲν νέου, ποτὲ δὲ παλαιοῦ. προδακηκόατε γὰρ ἤδη τίνα δύναμιν ὕδωρ καὶ παλαιὸν ἔλαιον ἔχει. γιγνώσκετε δὲ καὶ ὡς στύψεώς τι προσδίδωσι τῷ φαρμάκῳ, τὸ τ' ὀμφάκινον ἔλαιον καὶ τὸ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν γιωργούμενον, ἣν τῶν ὀνομάζουσιν Ἰσπανίαν. τὸ δὲ Ἰστρικὸν οὐ μόνον τὴν στύψιν ἔχει βραχείαν, ἀλλὰ καὶ πικρότητα. διαφορὰν οὖν ἔξουσιν αἱ διὰ τῶν στυφόντων σκευασαίαι τῶν διὰ τοῦ γλυκέος ἔλαιου, καθόσον ἐν ἀρχῇ μὲν καὶ τελευτῇ τῶν ἔλκων ἀμείνω πάντα ἔστι τὰ στύψεως ἔχοντά τι, κατὰ δὲ τὰ μέσα τὰ γλυκεία. δεῖται γὰρ ἐν μὲν ταῖς ἀρχαῖς τὰ ἔλκη τῶν ἀποκρουομένων φαρμάκων, ὅπως μὴδὲ ἀρξῆται φλεγμαίνειν. ἐφεξῆς δὲ τῶν χαλαστικωτέρων, ἐὰν μὲν μὴ γένηται φλεγμονή, χάριν τοῦ διαπνεῦσαι, φθασάσης δὲ γενέσθαι καὶ δι' ἐκείνης ὅπως θᾶτον λυθείη. εὐδὴλον δ' ὅτι περὶ σμικρᾶς φλεγμονῆς ὁ λόγος ἐστίν. οὐδὲ γὰρ δύναται βραχείσιν, ἐφ' ὧν χρώμεθα ταῖς λευκαῖς ταύταις ἐμπλάστοις, ἐπιγίνεσθαι μεγάλη φλεγμονή μηδενὸς ἀμαρτήματος προσελθόντος. ὅτι δὲ καὶ συνουλουμένων ἤδη τῶν ἔλκων ἡ στύφουσα ποιότης ὠφέλιμός ἐστιν

recens nunc vetus. Prius enim jam audivistis, quam virtutem aqua et oleum vetus habeat. Novistis item, quod omphacinum oleum et id, quod colitur in Iberia, quae nunc Hispania dicitur, astringens quippiam medicamento adjicit. Histricum non modo exiguam astrictionem, sed amaritudinem quoque refert. Proinde different tantum ex astringentibus confecturae ab iis, quae dulci oleo constant, quanto initio ulceris et fini potiora sunt omnia, quae nonnihil astringens continent, in mediis dulcia. Nam in principio medicamenta repellentia profunt ulceribus, ne phlegmone corripri incipiant, inde quae magis relaxent, si non phlegmone adsit, transpiratus gratia, quod si affuerit, etiam ob illam, ut citius dissolvatur. Enimvero clarum est de parva phlegmone verba fieri, siquidem exigua ulcera, in quibus albis hisce emplastris utimur, magna comitari phlegmone non potest, si error nullus accesserit. Caeterum et ulceribus, quae jam ad cicatricem veniunt, astringendi qualitatem utilem esse, nullus ignorat. Tempus igitur jam postulat medi-

Ed. Chart. XIII. [656. 657.]

Ed. Bas. II. (320.)

οὐδεὶς ἀγνοεῖ. καιρὸς οὖν ἤδη τὴν συμμετρίαν εἰπεῖν τῶν συντεθέντων φαρμάκων τὴν χρησιμωτάτην ἐμπλάστρου λευκῆν.

[Ἡ σταθμεία τῆς ἐμπλάστρου.] Ἴσον ἔστω μέρος ἑκατέρου τῶν μεταλλικῶν, τοῦ τε ψιμυθίου καὶ τοῦ λιθαργύρου, καὶ τοῦτ' εἰ βούλεισθε, σταθμὸς ἔστω μιᾶς λίτρας ἑκατέρου. συναμφοτέρων δὲ ἴσον ἐλαίου μέτρον ἢ ὡς ὀνομάζουσι Ῥωμαῖοι, λίτραι δύο, τοῦ κηροῦ δὲ ἡμίλιτρον ἔστω καὶ τῆς τερμινθίνης ἡμισυ, τουτέστιν οὐγγίας τρεῖς ἡ σταθμός. εἰ δὲ καὶ λιβανωτοῦ μίξαις, ἀνωδυνώτερόν τε καὶ πεπτικώτερον τῶν φλεγμαινόντων ἐλκυσθρίων ἐργάσῃ τὸ φάρμακον, ἀλλὰ πρὸς γε τὴν ἐπούλωσιν ἀτονώτερον. ὑπερσαρκώσεις γάρ, ἐπειδὴ σαρκωτικῶν ἐστὶν ὁ λιβανωτός, ὡς καὶ τῷ τρίτῳ τῆς [657] θεραπευτικῆς μεθόδου μεμαθήκατε. βέλτιον οὖν ἐστὶν, ἐμβαλεῖν τι καὶ στυπτηρίας ὀλίγον ἐνεκά τε! τῆς ἐπούλώσεως καὶ ἄλλως, ἐπειδὴ τὰ χαλαστικά φάρμακα πληθωρικοῖς τε καὶ κακοχύμοις σώμασι προσφερόμενα προτρέπει ρευματίζεσθαι τὰ πεπονθότα μόρια. τὸ δ' ἐκ τούτων ἀπάντων συντεθὲν φάρμακον δυνήσεται διαφορεῖν ὄγκους

camentorum, quae emplastrum album utilissimum constituunt, symmetriam exponere.

[*Pondus emplastrum.*] Aequa sit portio utriusque metallici, cerussae et argenti spumae, et haec, si videatur, esto singulorum pondo libra, olei vero mensura amborum simul pondus absolvat vel, ut Romani dicunt, sint pondo librae duae, cerae pondo selibra, terebinthinae illius dimidium, hoc est pondo unciae tres. Quod si et thus admisceas, primum dolori mitigando aptum magis erit, tum parva ulcera, quae phlegmone infestat, ocius concoquet, sed ad cicatricem ducendam erit imbecillius, nam carnem supercrescentem promovet, quoniam thus carnem generat, ut in tertio quoque libro de morbis curandis legis. Satius itaque est injicere et aluminis paululum tum ad cicatricem ducendam tum alterius causa, quandoquidem laxantia medicamenta plethoricis et vitioso succo abundantibus corporibus adhibita affectis partibus fluxum concitant. Ex his autem omnibus compositum medicamentum tumores praeter naturam

Ed. Chart. XIII. [657.]

Ed. Bas. II. (320.)

παρὰ φύσιν ἐπὶ τῶν ἀπαλοσάρκων, ὅσοι μήτε μεγάλοι λίαν εἰσὶ μήτ' ὀδυνώδεις καὶ μάλισθ' ὅταν λάβῃ δαψιλῇ τὸν λιβανωτόν. εἴη δ' ἂν ἐπὶ τοῖς προειρημένοις δαψιλῆς ὁ λιβανωτός, δὲν ἴσος ἢ κατὰ τὸν σταθμὸν τῇ τερμινθίνῃ. εἰ δὲ ἡμῖνος ὁ λιβανωτός εἴη τῆς ῥητίνης, ἥττον μὲν ἔσται διαφορητικὸν τὸ φάρμακον, ἐπούλωτικώτερον δὲ τοῦ διπλάσιον ἔχοντος τὸν λιβανωτόν. εἰ δέ τι μᾶλλον ἐργάσασθαι διαφορητικὸν αὐτὸ βουληθείητε καὶ πεπέρειως ἐμβάλλετε τοῦ λευκοῦ βραχύ τι, μηδὲν εἰς τὴν ἐπούλωσιν τῶν ἑλκῶν βλάψαι δυναμένον. καὶ τοίνυν ἔστω τῆς μὲν στυπτηρίας γο. σταθμός, ἡμῖνον δὲ τοῦ πεπέρειως. εὐλογον οὖν τούτου μὲν ἐμβληθῆναι τρεῖς δραχμας, ἔξ δὲ τῆς στυπτηρίας. ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλων ἐστὶ βελτίων τῶν στυπτηριῶν ἢ σχιστὴ καλουμένη καὶ τῇ χροῇ λευκῇ, ταύτης ἐμβάλλειν προσήκει.

Κεφ. ιγ'. [Λευκὴ ἢ διὰ τοῦ λευκοῦ πεπέρειως, ὡς Ἀτταλὸς καὶ Ἡράς.] Ὁφελεῖ γιρόντων ἑλκῃ καὶ ἀπαλοχρώτων καὶ πᾶν ἑλκος ἰᾶται, ὅσα ὑγρότερα καὶ δυσειπούλωτα καὶ ἀποσύρματα, ὡς ἀποκρέμασθαι τὸ δέρμα, ἐνίοτε

in molli corpore, qui nec magni adeo nec dolorifici sunt, discutere poterit, praesertim quum thus abunde assumpserit. Erit itaque in praedictis copiosum thus, si aequale ipsi terebinthinae pondus accipiat, sin ejus dimidium, minorem digerendi vim medicamentum habebit, magis autem cicatrici ducendae erit idoneum quam quod duplo copiosius id receperit. Jam si plenius adhuc digerere cupiatis, etiam piperis albi pauxillum adjicitote, quod ulcerum cicatrici obducendae nihil obesse potest. Sit igitur aluminis pondo uncia, piperis vero semuncia, ratio siquidem est, hujus tres denarios, aluminis sex injicere. Quoniam vero et alias praestat alumen, quod scissile nominatur et colore candidum est, id immittere expedit.

Cap. XIII. [*Album emplastrum ex pipere, ut Attalus Herasque composuerunt.*] Juvat senum ulcera et eorum, qui mollem habent cuticulam, denique omne ulcus curat, quod et humidius est et non facile cicatricem admittit, ad haec abrasa, quae apofyrmata Graeci vocant, ut cu-

Ed. Chart. XIII. [657.]

Ed. Bas. II. (320. 321.)

μιλαινόμενον ἐπ' ὠλεκράνου καὶ ἀντικνημίου καὶ γόνατος, ἔφ' ὧν οὐδὲ σὰρξ, ἀλλ' ὁ περιόστιος ὑμὴν ὑπόκειται μόνος. γέγονε τοίνυν πάντα ἐφεξῆς καταλέγοντι τὸ φάρμακον ἐκ τῶνδε συγκείμενον. λιθαργύρου μὲν καὶ ψιμυθίου, λίτρας ἑκατέρου σταθμῶ, δυοῖν δὲ λίτρων ἑλαίου μέτρῳ. καλεῖται γὰρ (321) ὑπὸ Ῥωμαίων ὁμωνύμως ὁ λίτρατος σταθμὸς τῶν στερῶν σωμάτων τῷ λίτραϊ μέτρῳ τῶν ὑγρῶν, ὁ πᾶμ-πολυ καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐστίν, ἐξ ὕλης κερατίνης γιγνόμενον. ἐπὶ τούτοις δὲ τοῦ κηροῦ μὲν ἡμίλιτρον τῷ σταθμῶ, τριῶν δὲ οὐγγιῶν τῆς τερμινθίνης ῥητίνης, λιβανωτοῦ δὲ ἦτοι τοῦ ἡμίσιος ἢ τοῦ ἴσου ταύτη, καὶ στυπτηρίας μὲν ἑξ δραχμῶν, τριῶν δὲ τοῦ πεπέρειως. ἡ δὲ ἔψησις εὐδηλὸς ἀπ' ὀρχῆς μὲν ἐφομένων τῶν μεταλλικῶν ἐν ἡλίῳ, μέχρι τοῦ γενέσθαι τιλέως ἀμόλυντον ἢ καὶ βραχὺ σκληρότερον. ἐμβαλλομένων δὲ τῆνικαῦτα κηροῦ καὶ ῥητίνης, εἴθ' ὅταν ἐνωθῇ πάντα, τοῦ λιβανωτοῦ μὲν πρῶτον, ἐπ' αὐτῷ δὲ τῆς στυπτηρίας τε καὶ τοῦ πεπέρειως. ἐμβάλλειν δὲ χρὴ τὸ ῥοδιακὸν καλούμενον ψιμύθιον, εἰ βούλοιτο τις πᾶν λευκὴν τὴν

tis suspensa sit, interim nigrescens in cubito, tibia et genu, quibus neque caro, sed membrana sola os ambiens, periosios Graecis dicitur, subjecta est. Hisce igitur, ut omnia ordine recenseam, medicamenti compositio constat. Argenti spumae, cerussae, utriusque pondo libra, olei duarum librarum mensura, nuncupatur enim a Romanis aequivoce ponderalis, ut ita dicam, libra solidorum corporum et mensuralis libra liquidorum, quae copiosissima in tota urbe ex materia cornèa constat, praeter haec cerae pondo selibra, terebinthinae resinae pondo unciae trium, thuris vel dimidio ipsius resinae vel aequali pondere, aluminis pondo denariorum sex, piperis pondo denariorum trium. Coctio manifesta est. Initio quidem metallica in sole coquuntur, dum plane non inficiat vel etiam paulo durius fiat, immittuntur autem tunc cera et resina, dein cum omnia in unum coierint, thus primum, mox alumen et piper addentur. Injicere autem convenit cerussam, quam vocant rhodiaeam,

Ed. Chart. XIII. [657. 658.]

Ed. Bas. II. (321.)

ἔμπλαστρον γενέσθαι· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν πάλαι μὲν Δικαι-
 αρχίαν ὀνομαζομένην, νυνὶ δὲ Ποτιόλου, ἔτιοι τῶν σκευ-
 αζόντων τὸ ψιμύθιον ὁμοίως τῷ ῥοδιακῷ λευκὸν εἰώθασι
 παιεῖν. ὅτι δὲ ἐν ἡλίῳ τε χρὴ σκευάζειν τὴν ἔμπλαστρον,
 ὕδατος τε μινύειν, ὥς λευκοτέραν τε ἅμα καὶ ψυκτικωτέ-
 ραν γενέσθαι, λέλεκται πρόσθεν. εἰ δ' ἐπουλωτικωτέραν ἐθέ-
 λοι τις αὐτὴν ἐργάσασθαι, τοῦ μὲν ὕδατος οὐδ' ὅλως μι-
 κτίον ἐστὶ, δι' ἐλαίου δὲ παλαιοῦ μόνον σκευαστέον 70 β.
 ἡμισυ, ἀλλὰ καὶ τρίτῃ ἐμβάλλοντα. τοῦτο τὸ φάρμακον οὐ
 τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρώτου συντεθέντων ἐστίν, ἀλλ' ἤδη πρό
 πολλῶν ἐτῶν ὑπὸ τοῦ βασιλεύσαντος ἡμῶν τῶν Περγαμη-
 νῶν Ἀττάλου σπουδάσαντος ἀνδρὸς περὶ φάρμακα παντοῖα,
 καὶ σύγκειται λόγῳ [658] τῷ προειρημένῳ καὶ κριττον ἀν-
 τοῦ θαυμάζομεν ἂν, εἴ τι δύναται τῶν ὁμοειδῶν συντεθῆ-
 ναι. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ Ἡρας ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν φαρ-
 μακῶν, ὃ τινὲς μὲν ἐπιγράφουσι νάρθηκα, τινὲς δὲ τόνον
 δυναμέων, ἀξιῶν τὸ μὲν ἔλαιον εἶναι παλαιόν, ὕδατος δ'
 αὐτῷ μίγνυσθαι τὸ ἴσον ἢ τὸ ἡμισυ. τὰ δ' ἄλλα τῆς συμ-

si emplastrum candidum eximie fieri cupias, quin etiam
 in civitate Dicaearchia olim, nunc Puteolia vocant nonnulli,
 quam cerullam praeparant; similem rhodiaceae albam facere
 consueverunt. Porro quod in sole conficiendum sit em-
 plastrum et aqua admiscenda, ut albius simul et magis re-
 frigerans fiat, antea discussum est. At si mavis ad cicatricem
 ducendam commodius ipsam reddere, ab aqua in totum ab-
 stineto, olei autem veteris pondo uncias duas ac dimidiam,
 imo etiam tres immittito. Hoc medicamentum non ex eo-
 rum numero est, quae a me primo auctore composita sunt,
 sed jam annis multis ante a rege nostro Pergamenorum At-
 talo, viro omnigenorum medicamentorum studioso. Constat
 ratione praedicta. Et sane admirarer, si quid ejusdem speciei
 hoc ipso praestantius possit confici. Meminit ejusdem Heras
 quoque in medicamentorum libro, quem nonnulli narthe-
 cem, id est ferulam, inscribunt, alii tonon dynameon, id est
 robur virium, censens oleum vetus attribuendum eique
 parem aquae mensuram vel dimidiam esse miscendam.

Ed. Chart. XIII. [658.]

Ed. Bas. II. (321.)

μετρίας, ὡς ὑπ' ἐμοῦ γέγραπται, πλὴν ὅτι κοτύλας ἐκείνος, οὐ λίτρας ἔγραψε, τοῦ τε ὕδατος καὶ τοῦ ἐλαίου μὴ δηλώσας ὁπόσων οὐγγιῶν βούλεται εἶναι τὴν κοτύλην, ἥτοι σταθμικῶν ἢ μετρικῶν. αἱ μὲν γὰρ σταθμικαὶ τὸ βάρος κρίνουσι τῶν σωμάτων, αἱ δὲ μετρικαὶ τὸν ὄγκον. θεραπεύειν μὲν οὖν λέγων τὸ φάρμακον τοῦτο γιρόντων ἔλκη καὶ ἀπαλοχρώτων ἀληθεύει· πλεόν δὲ ἢ δεῖ χαρίζεται, πᾶν ἔλκος ἰᾶσθαι φάσκων. ὅσα μὲν γὰρ ὑγρότερα καὶ διὰ τοῦτο δυσεπούλωτα θεραπεύει ταῦτα, τῶν κακοήθων δ' οὐδέν, ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἐναίμων τι τραυμάτων· ὁ δὲ γε καὶ ταῦτα πάντα φησὶν. ἀποσύρματα μέντοι λέγων αὐτὸ θεραπεύειν ἀληθεύει, πολλάκις γὰρ οὕτως ἀποσεισυρμένου, ὥς ἀποκρέμασθαι τὸ δέρμα μετὰ τῆς ὑποκειμένης ἐπὶ τινος σαρκὸς, ἐπιθεὶς τὸ φάρμακον ἐθιασάμην ἐνωθὲν αὐτῇ τὸ ἀποσεισυρμένον, καὶ τό γε τούτου μεῖζον, ἐνίοτε μελαινόμενον ἤδη. καὶ πάλιν γε ἕτερον ἔτι τοῦδε μεῖζον, ἐπ' ὠλεκράνου τε καὶ ἀντικνημίου καὶ γόνατος, ἐφ' ὧν οὐδὲ σὰρξ, ἀλλ' ὁ περισσώσιος ὑμὴν ἢ τένων πλατὺς ὑπόκειται μόνος, ὥστε πρὸς ἀποσύρματα μὲν

Caeterum alia, quae ad symmetriam spectant ita habent ut a me scripta sunt, nisi quod ille heminas, non libras, tum aquae tum olei posuerit, non indicans quot unciae heminam sive ponderis sive mensurae constituent, etenim ponderales unciae gravitatem corporum, mensurales molem decernunt. Quum igitur medicamentum hoc senum ulcera et tenerorum curare dicit, verus est, quum vero ulcus sanare scribit, amplius quam par est ei condonat et tribuit. Siquidem humidiora eoque minus ad cicatricem venientia curat, cacoethes nullum, sicut nec nullum vulnus cruentum, ille autem et haec omnia promittit. Attamen derafis ipsum mederi scribens non falsus est; subinde enim tam derafum os ut cutis inde cum subjecta quadam carne dependeret, medicamento imposito, cum ipsa coaluisse vidi, et quod hoc majus est, interdum jam nigricante, rursus aliud quam hoc etiam admirabilius, in cubiti gibbero, tibia et genu, quibus nulla caro, sed os convelliens membrana vel latus tendo solus subiectus est. Quare ad abrasa optimum:

Ed. Chart. XIII. (658.)

Ed. Bas. II. (321.)

ἄριστον ἂν ἔχοιτε τὸ φάρμακον τοῦτο, κόλπων δὲ καὶ ἀποστημάτων οὔτ' ἄριστον ἀπάντων οὔτ' ἀριτῇ τῶν ἀρίστων διύτερον, ἀλλ' ἐπὶ μετρίων τῷ μεγέθει τούτων τῶν παθῶν, ἐν ἀπαλοχρῶσι καὶ γυναιξὶ καὶ παισὶ καὶ γέρονσιν ἀγαθὸν φάρμακον, ὥστε κἀνταῦθα πλέον ἢ δεῖ μιμαρτύρηκεν ὁ Ἥρας τῷ φαρμάκῳ. πολὺ δὲ μᾶλλον ἤνικα ἐπήντισεν αὐτὸ πρὸς δῆγματα πάντα φάσκων ἀρμόττειν. τί γὰρ βούλεται τὸ πάντα προσκείμενον τῷ λόγῳ; πότερον εἰ καὶ θηρίον εἴη τὸ δακὼν ἢ μόνον τὰ τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων λέγει; καὶ μὴν ψεῦδός ἐστιν ἐκάτερον. ἐπὶ μὲν τῶν θηρίων ἀντικρυσ· ἃ γὰρ ὑπὸ δραστηρίων φαρμάκων θεραπεύεται μόλις, οὐκ ἂν τις ταῦτα φαίη διὰ τοῦδε κατορθοῦσθαι δύνασθαι· περὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων εἰ λέγει, καὶ οὕτως ἀδιόριστος ὁ λόγος, ὥς βλάπτειν μᾶλλον ἢ ὠφελεῖν τοὺς ἀκούσαντας. ἀνέπεισε γοῦν τίς τινα τῶν ἰατρῶν, ἐπιτιθέναί τὴν ἐμπλαστρον ταύτην ἐν παγκρατίῳ δηχθέντι νεανίσκῳ τὸν λιχανὸν δάκτυλον, ὅς οὕτως ἔσχε κακῶς, ὥς κινδυνεύσαι μὲν ἀποσαπῆναι τὸ δηχθὲν μόριον ὅλον, ἐπιγενομένης σηπιδόνης αὐτῷ. μόλις

hoc medicamentum habueritis, ad sinus et abscessus nec omnium optimum nec bonitate optimorum secundum, verum ad mediocres hos affectus in teneris, mulieribus, pueris et senibus commendatur. Quare et hic plus quam oportebat Heras medicamento detulit, multo autem magis, cum laudaret ipsum scribens ad morsus universos esse remedio. Cur enim sermopi appositum esse vult universos? utrum si etiam ferarum morsus fuerit, an hominum universorum tantum, dicit? atqui falsum est utrumque. In feris quidem clarum est, quae enim ab efficacibus medicamentis vix curantur, haec nemo ab illo sanari posse dixerit; quod si de hominibus dicat et sic oratio incerta indistinctaque est adeo, ut auditores magis offendat quam juvet. Itaque persuasit aliqua cuidam medico ut emplastrum hoc adolescenti in pancratio digitum indicem morso imponeret, qui inde tam male habuit, ut in periculo esset, ne pars tota morfa corruptesceret, oborta jam putredine, vix autem diuturna cu-

Ed. Chart. XIII. [658. 659.]

Ed. Bas. II. (331.)

δ' ἐν χρόνῳ πλεονε θεραπευθεὶς ἐκολλήθη. γινομένου τοῦδε τοῦ δῆγματος οὐκ εἰς νῆρον, ἀλλ' εἰς σάρκα, θαυμαστὸν οὐδὲν ὑπὸ τοῦ τοιούτου φαρμάκου θεραπευθῆναι. τὰ γὰρ τῶν ἀνθρώπων δῆγματα παραπλήσια τοῖς ἄλλοις ἐστὶν ἔλκεισιν, εἰ μὴ πᾶνυ κακόχυμος ὁ δακὼν εἴη ἢ νινηστινκὼς γέ μέχρι καὶ πλέονος ἢ τιθυμωμένος, ὥς ἐκκεχολῶσθαι τό τε σύμπαν σῶμα καὶ τὰ περὶ τοὺς ὀδόντας. οὐ μὴν οὐδ' ἐπὶ τούτων τὸ τοιοῦτον ἀξιόλογον φανεῖται ποιοῦν τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἀρχίσει τῷ παραχρῆμα χρησαμένῳ μηδὲν ἀδικηθῆναι, πρὶν τι τῶν ἰδίως ἐπιτηδείων εἰς τὰ τοιαῦτα φαρμάκων ἐπιβληθῆναι κατὰ τοῦ δηχθέντος μορίου, περὶ ὧν αὐθις εἰρησεται. νυνὶ δ' ἀποχρήσει τοσοῦτον εἰπεῖν, ὥς ἐφ' ὧν ἦτοι γέ ἄνθρωπος ὁποῖον εἶπομιν εἴτε πίθηκος εἴτε κύων εἴτ' ἄλλο τι τοιοῦτον ζῶον εἴη δακόν.

[659] Κεφ. ιδ'. [Περὶ τῆς Ἀτταλικῆς Ἀνδρομάχου λευκῆς ἐξήγησις καὶ σύνθισις, ὅτι ἦσσαν βλάπτει τοὺς λυσσοθήκτους καὶ τοὺς νευροτρώτους.] Αἱ δὲ ἔλαιου νέου καὶ ὕδατος σκιναζόμεναι λευκαί, χωρὶς τοῦ τὸ πέπιρι καὶ τὸν

ratione glutinatus est. At quum non in nervum, sed carnem laesionem acceperit, nihil mirum est hujusmodi medicamento salvum evasisse. Etenim hominum morsus aliis ulceribus admodum similes sunt, nisi qui momorderit vitiosis humoribus abundet aut diutius a cibo abstinnerit aut ira correptus sit, universum corpus et etiam dentes bile madeant, neque in his tamen ejusmodi quicquam mentione dignum medicamentum facere videbitur. Atqui ei, qui subito fuerit usus, satis erit, si nihil incommodi acceperit prius quam medicamentum aliquod talibus curandis peculiariter dedicatum morsae particulae imposuerit, de quibus mox disputabitur. Nunc vero tantum dixisse sufficiet in iis, quos sive homo, qualem diximus, sive simia sive canis sive id genus animantium aliud momorderit.

Cap. XIV. [Attalici secundum Andromachum albi narratio et compositio, quod minus laedis a rabiosis morsos et nervos vulneratos.] Alba quae oleo recenti et aqua citra piperis atque thuris mixturam conficiuntur,

Ed. Chart. XIII. [659.]

Ed. Bas. II. (321.)

λιβανωτὸν λαβεῖν, ἀδικοῦσι μέγας τὰ δηχθέντα μόρια, καὶ βραχύτατον ἰώδους ἔχη τὸ τοῦ δακόντος ζώου σίαλον. ἦτις δ' ἐκείνων ἀπασῶν ἡ Ἀτταλικὴ βλάπτειν πέφυκε τῷ τὴν τερμινθίνην ἐμβάλλεσθαι καὶ τὸ ἔλαιον τὸ παλαιὸν καὶ τὸν λιβανωτὸν καὶ τὸ πέπερι. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ τῶν νευροτρώγων αἱ μὲν ἄλλαι λευκαὶ βλαβερώτεραι, πολὺ δὲ ἐλάττων ἡ ἐκ τῆσδε βλάβη, παλαιὸν μὲν ἔλαιον ἐχούσης, ὕδωρ δ' οὐκ ἐχούσης. ἔτι δὲ μᾶλλον εἰ τὰς τρεῖς ὅλας οὐγίας ἔχει τοῦ λιβανωτοῦ καὶ μὴ τὸ ἥμισυ. λέλεκται γάρ μοι καὶ πρόσθεν, ὥς εἰ καὶ οὕτω σκευάζοιμεν, ἐπὶ τῶν τοιούτων λευκῶν ἡ στυπτηρία πρὸς κακοῦ γίνεται τῷ φαρμάκῳ. δέχεται γὰρ οὐ τῶν στυφόντων, ἀλλὰ τῶν ἱκανῶς ἐλκόντων ἔξω τὰ διὰ βάθους ἐνοχλοῦντα, τὰ τε νενυγμένα νεῦρα καὶ τὸ τῶν ζώων ἰώδες σίαλον. καὶ πυρίκαντα δὲ τὴν ἐμπλάστρον ταύτην ἰᾶσθαι φησιν ὁ Ἥρας, ἀνιμένην ῥοδίνῳ ἢ μυρσίῳ ἢ μυρρῖνῳ. πολὺ δὲ καὶ ταῦθα λείπεται τῶν θεραπεύοντων καλῶς φαρμάκων τὰ πυρίκαντα, περὶ ὧν καὶ αὐτῶν αὐθις εἰρήσεται. βελτίους γάρ ἐπὶ τούτων αἱ ἄλλαι

commorfas partes vehementer offendunt, licet animalis saliva, quod momorderit, vel pauxillum adeo virus continet, at minus illis omnibus Attalicum laedendi naturam obtinet, quod terebinthina, oleum vetus, thus et piper adjecta sint. Pari etiam modo in nervorum vulneribus reliqua alba magis nocent, sed multo minor offensa est ex hoc, quod quidem oleum vetus habet, aquam non item. Insuper hoc magis eveniet, si tres uncias thuris integras et non ejus dimidium recipiat. Dictum siquidem mihi est et antea, quod si et hoc pacto praeparemus, in hujusmodi albis alumen medicamento male congruat, nam opus est hic non astringentibus, sed abunde extrahentibus, quae in alto nervos punctos affligunt et venenatam animalium salivam. Heras hoc emplastrum ex rhodino vel myrteo vel myrrhino dilutum mederi et ambustis igne tradit, et si etiam hic longe inferius sit medicamentis, quae ambusta commode sanant, de quibus ipsis quoque rursus sermonem institu-

Ed. Chart. XIII. [659.]

Ed. Bas. II. (321. 322.)

λευκαὶ μήτε λιβανωτὸν ἔχουσαι μήτε ῥητίνην. ἀπολείπονται δὲ καὶ αὗται πάμπόλυ τῶν ἰδίως ἰωμένων τὰ πυρίκानτα, καθάπερ ἔφην τὴν ὑπ' ἐμοῦ συντεθεῖσαν ἐκθεραπεύειν αὐτὰ προσλαβοῦσαν ὄξος. ἐκείνη μὲν γὰρ ἐν ἅπαντι καιρῷ χρήσιμος, ἡ δὲ διὰ τοῦ πεπέρεως λευκὴ τοῖς ἀποδαρεῖσι κατακάμμασιν. ὅταν μὲν οὖν εἰς οὐλὴν ἄγεται, χρήσιμος, ἔμπροσθεν δὲ καθ' ἑαυτὴν μὲν ἄχρηστος, ἀνιθεῖσα δ' ἐν ἐλαίῳ μυρσίῳ χρήσιμος, οὐ μὴν ἰσοσθενῶς γε τοῖς ἰδίως ἀρμότρουσι πρὸς τὰ πυρίκानτα φαρμάκοις. καὶ δηχθεῖσιν αὐτὴν ὁ Ἡράκλεις ἀρμόττειν φησὶν. ἀλλὰ κἀνταῦθα διορισμοῦ χρεία. ἐπὶ μὲν (322) γὰρ τῶν σκληρῶν καὶ δυσπέπτων ἀσθενέσι τὸν ἔστι τὸ φάρμακον, ἐπὶ δὲ τῶν μετριωτέρων ἱκανὸν καὶ μάλιστα ἐπὶ γερόντων καὶ παίδων καὶ γυναικῶν καὶ συλλήρῳ φάναι τῶν ἀπαλοσάρκων. ἔστι δὲ καὶ τοῖς ἰόνθοις τὸ φάρμακον χρήσιμον, ὡς καὶ τοῦτο ἔγραψεν ὁ Ἡράκλεις ἀληθεύων. ἀδιορίστως δὲ περὶ τῶν ἐξανθημάτων ἀπεφάνητο. καὶ γὰρ καὶ τούτων ὅσα μετρίως ὑπόσκληρα θεραπεύει, τὰ δὲ ἐπὶ πλέον ἤκοντα θέρμης ἢ τι φλεγμονῶδες ἔχοντα, πα-

emus. Praestantiora enim in his sunt alia candida, quae neque thus neque resinam habent. Quin et haec non parum ab iis superantur, quae ambustis igne proprie auxiliantur, quemadmodum a me compositum eadem sanare dixi, si acetum adjungas, illud si quidem nullo non tempore commodum est. Quod autem ex pipere album constat, excoriationibus quum ad cicatricem perveniunt utile est, ante per se nihil conducit, dilutum vero ex oleo myrteo prodest, non tamen aequali cum his medicamentis virtute, quae ad ambusta proprie faciunt. Heras morsis etiam ipsum convenire scribit. Sed hic quoque distinctione utamur oportet, siquidem in duris et ad patiendum difficilibus imbecillius est medicamentum, in mediocribus, maxime in senibus, pueris, mulieribus et ut breviter dicam, molli carne praeditis abunde sufficit. Insuper variis aptum est, quemadmodum et hoc vere prodidit Heras. At de exanthematibus indistincte pronunciavit. Etenim ex horum numero mediocriter subdura per sanat, quae vero plus caloris aut

Ed. Chart. XIII. [659. 660.]

Ed. Bas. II. (312.)

ροξύνει καὶ μάλιστα ἐν ἀρχῇ. ἐφεξῆς δὲ τῶν εἰρημένων ὁ Ἡρας ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως. ἐποίησε καὶ ἐπὶ σκληρίας τριμηνιαίου, ἣτις συνέστη ἐκ τόπου, καὶ διεφόρησεν, οὐκ ἀδύνατα λέγων. ἐχρῆν δ' αὐτὸν προσγεγραφεῖν τίς ἦν ἡ σκληρία, πότερον αὐτῆς ὅλης τῆς μήτρας ἢ κατὰ τὸν ἀρχένα μόνον ἢ τὸ στόμιον, ἢ κατὰ τὰς κεφαλὰς ἢ κατὰ τι τῶν ἔξωθεν ἐπικειμένων σωμάτων αὐτῇ. καὶ πρὸς σύριγγας δὲ ἐπαινεῖ τὴν ἐμπλαστον αὐτὴν ὁ Ἡρας μειζόνως ἢ πέφυκεν, ἀπάσας τε τὰς ἄλλας καὶ μάλιστα τὰς ἐν δακτυλίῳ γινομένας. αὐτὸς γὰρ οὕτως ὠνόμασε, θεραπεύειν αὐτὴν ἀποφηνάμενος. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς ποδάγραν καὶ ἄνθρακας, ἐπινυκτίδας τε καὶ κονδυλώματα, λέπρας τε καὶ λειχήνας καὶ ὑπώπια τὴν προκειμένην ἐμπλαστον ἐπαινῶν ἐστὶν ὁ Ἡρας. εἰ μὲν οὖν ὥς τῶν βελτιόνων αὐτῷ μὴ παρόντων χρησάμενός τις αὐτῇ μετρίως ἂν ὠφελήσειεν, ἀληθῶς ὑπελάφηεν· εἰ δ' ὥς ἀρίστῳ φαρμάκῳ πρὸς ταῦτα, ψεύδεται φανερῶς, ἐτέρων πολλῶν ἀμεινόνων ὄντων. [660] ἐπὶ δ' οὖν τῷ τέλει τῶν ἐπαινῶν αὐτῆς οὕτως ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασι.

phlegmonodes quipplam referunt, irritat praesertim initio. Post commemorata deinceps in haec verba Heras differuit: *Fecit etiam ad duritiam trimestrem, quae ex parte profecta erat ac perspiratu discussit, non impossibilia dicens.* At conveniebat ipsum praescripsisse, cujusnam durities esset, totiusne vulnae, an cervicis solius vel orificii vel cornuum vel externi cujusdam corporis ei incumbentis. Jam vero id ipsum emplastrum impensius quam natura comparatum sit, laudat adversus fistulas quum alias omnes tum maxime quae in dactylis, id est pedibus, oriuntur; sic enim appellavit ipse, cum illud curare affirmaret. Simili modo ad podagram, carbunculos, epinychidas, condylomata, lepras, vitiligines, sugillata, propositum emplastrum Heras extollit. Si itaque tanquam meliorum penuria eo usus quispiam mediocre praesidium attulerit, vere praedicat; sin autem ut medicamentum ad haec optimum adducit, manifesti mendacii arguitur, quum multa alia praestantiora inveniantur. Caeterum post ipsius laudes, his verbis praecipit: *Utere hoc*

Ed. Chart. XIII. [670.]

Ed. Bas. II. (522.)

χρῶ δὲ αὐτῇ μάλιστα, ὅταν ἔλκος ὑπὸ δριμύων φαρμάκων καὶ ἐναίμων ἀναλύηται καὶ ἀναφλεγμαίνῃ καὶ ἐπὶ τῶν περὶ τὸ γόνυ ἀποστημάτων. ἔχρῃν δὲ πάνταυθα προσγεγράφθαι, κατὰ μὲν τὸν τῶν ἀποστημάτων λόγον τοὺς ἀπαλοσάρκους καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ γέροντας, ἐπὶ δὲ τῶν ἐλκῶν τὰς ιδέας αὐτῶν, ὥς ἡμᾶς ποιήσομεν ἐν τῷ περὶ τῶν κακοήθων ἐλκῶν λόγῳ. τῶν γὰρ οὕτως κακοήθων οὐδενός ἐστιν ἢ προκειμένη κατὰ τὸν ἐνιστῶτα λόγον ἔμπλαστρος ἐπουλωτική. διορισμοῦ δὲ δεῖ τοῖς δυσεπουλώτοις ἀπὸ τῶν κακοήθων. οὐδὲ γὰρ πάντ' ἐστὶ τὰ κακοήθη δυσεπούλωτα. καὶ λιχθήσεται δηλονότι προϊόντος τοῦ λόγου περὶ τε τῆς διαφορᾶς αὐτῶν καὶ τῶν φαρμάκων, ὅσα πένητες ὠφελεῖν ἰκάνετα. καὶ διὰ μόνων δὲ τῶν μεταλλικῶν ἐγχωρεῖ σκευασθῆναι λευκὴν ἔμπλαστρον, ὥς ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐπὶ τῆς λιθαργύρου μόνης ἐψηθείσης ἔλεγον. ἔαν γὰρ τῇ λιθαργύρῳ προσβληθῇ τὸ ψιμύθιον, εἴτα ἐλαίου τε καὶ ὕδατος ἑκατέρου διπλάσιον μιχθῇ καὶ τὴν ἔψησις, ὥς ἄρτίως εἶπον, ἐπ' ἀνθρώπων προδιακιχαυμένων ἐν αἰερί λαμπρῷ ποιήσῃται τις,

maximè, quum ulcus ab acerbis medicamentis et iis, quas cruentis imponuntur vulneribus, solvitur et phlegmonem recipit, tum in abscessibus, qui circa genua fiunt. Hic quoque fidei illius erat apponere pro abscessuum quidem ratione tenera carne praeditos pueros, mulieres et senes, in ulceribus autem species eorum adscribere, uti nos faciemus in sermone de malignis ulceribus; nam illud, de quo nunc loquimur, emplastrum nulli tam cacoëthi seu maligno cicatricem obducit. Verum distinguenda sunt ea, quae cicatricem aegre ducunt, a cacoëthibus, neque enim omnia cacoëthe difficulter cicatricem admittunt. At dicetur sermone procedenti de ipsorum differentia et medicamentorum, quae utrisque sanandis dicata sunt. Quin ex solis metallicis album emplastrum praeparare licet, ut paulo ante in sola argenti spuma cocta admonuimus. Si enim spuma argenti cerussae committatur, deinde olei et aquae utriusque duplum misceatur, et coctionem, ut nuper est dictum, carbonibus antea perustis, in aëre lucido peragas, tum glutinans ac tenax, tum

Ed. Chart. XIII. [660.]

Ed. Bas. II. (322.)

ἔχέκολλόν τι τὸ φάρμακον ἔσται καὶ λευκὸν τῇ χροῖα, τοῦ δὲ διὰ μόνης λιθαργύρου κατασκευασθέντος ἐμψυκτικώτερον. ὥσπερ γὰρ ἡ μολύβδαινα ψυκτικωτέρας τε καὶ παχυμεριστερας ἐστὶ φύσεως καὶ ἐὰν λιθαργύρῳ περιβάλλῃ τις αὐτήν, οὕτω καὶ τὸ ψιμύθιον ἢ καὶ μᾶλλον εἶτι τῆς μολυβδαίνης. εἰ δὲ καὶ παλαιὸν ἐμβληθεῖη τὸ ἔλαιον, ἔξει καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον οὐκ ὀλίγην γλισχρότητα πρὸς τὸ μὴ ῥαδίως ἀποπίπτειν τοῦ σώματος, ὥπερ ἂν ἐπιτεθὲν τύχῃ. λευκὴν δὲ γενέσθαι τὴν ἐμπλαστρον εἰ βούλοισθε, καθαρώτατον ὡς οἶόν τι καὶ λαμπρότατον ἔλαιον ἐμβάλλετε, πολλὰ γὰρ ἐστὶν οὐ τοιαῦτα. παρηγορικὸν δὲ καὶ ἀνώδυνον ἔσται τὸ φάρμακον, ἐὰν καὶ στέατος αὐτῷ τις ἐπιμβάλλῃ, καθάπερ εἰώθα ποιεῖν ἐγώ. χήνιον δ' ἔστω τὸ στέαρ ἢ τούτου μὴ παρόντος ὀρνίθειον· εἰ δὲ μηδὲ τοῦτ' ἔχοιμεν, ὕιον ἐμβάλλωμεν, εἰδότες μὲν οὐ σμικρὰν ὑπεροχὴν εἶναι τοῦ χηνείου παρὰ τὰ ἄλλα, χρώμενοι δὲ καὶ τοῖς χείροσιν, ὅταν ἀπορῶμεν τοῦ καλλίστου. καὶ γὰρ ὅταν μὴ παρῇ κιννάμωμον, ἐπὶ τὴν ἀρίστην ἐρχόμεθα κασσίαν. ἀρκεῖ δὲ ἐπὶ τῇ προειρημένῃ συμ-

album colore medicamentum erit, majore autem refrigerandi virtute praeditum quam quod est ex sola argenti spuma confectum. Quemadmodum enim molybdaena frigidioris crassiorisque naturae est, etsi argenteae spumae eam admisceas, sic etiam cerussa vel magis adhuc quam molybdaena; quod si vetus oleum indatur, non parum lentoris et hoc medicamentum habiturum est, ne videlicet a corpore facile decidat, cuicunque fuerit impositum. Atqui si emplastrum candidum fieri postulatis, oleum quam fieri potest purissimum simul et lucidissimum injicitote; multa enim ejus generis non sunt. Mitigans vero ac dolorem sedans erit medicamentum, si et adipis aliquid injeceris, veluti ego facere consuevi. Adeps vero anserinus sit vel hujus inopia gallinaceus. Si neque hunc habemus, suillum injiciamus, non ignari quidem magnam esse anserini ad reliquos eminentiam, utentes autem peioribus etiam, si quando optimi copia non conceditur, nam et quum cinnamomum desideratur, ad cassiam optimam descendimus. Verum in praedicta

Ed. Chart. XIII. [660.]

Ed. Bal. II. (322.)

μετρία μινύναι τοῦ στέατος ἡμισυ μέρος τοῦ σταθμοῦ τῶν μεταλλικῶν ἑκατέρου, ὡς εἶναι λιθαργύρου μὲν καὶ ψιμυθίου μέρος ἓν ἑκατέρου, διπλάσιον δὲ ἐλαίου καὶ διπλάσιον ὕδατος ἢ καὶ πλείστον ὀλίγω, τοῦ δὲ στέατος ἡμισυ μέρος. ὅπως δὲ λέγω τοῖς ἰσταμένοις ἐπὶ ζυγοῦ τὰ μετρούμενα, διπλάσιά τε ἡμίσια καὶ ἴσα, μικρὸν ἐμπροσθεν ἐδήλωσα, τὴν ὁμωνυμίαν ἐξηγησάμενος τῆς παρὰ Ῥωμαίοις σταθμικῆς λίτρας τῇ μετρικῇ. τοῦτο τὸ φάρμακον ἐσκεύασα πολυιδῶς· καὶ γὰρ ἴσα τὰ τέτταρα μῆξας, ἡμισυ τοῦ στέατος ἐνέβαλον εἰς αὐτὰ, καὶ ποτε καὶ τῶν ὑγρῶν ἑκατέρου μέρους ἓν καὶ ἡμισυ. γενήσεται δὲ ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἢ συμμετρία τοιάδε. λιθαργύρου Λ' α'. ψιμυθίου Λ' α'. τοῦ δὲ ἐλαίου καὶ τοῦ ὕδατος ἑκατέρου λίτρας ἡμισυ καὶ λοιποῦ στέατος ἡμίλιτρον, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ τὸ τρίτον τῆς λίτρας ἐβαλλον, ὥσπερ καὶ τοῦ ὕδατος μίαν λίτραν. ὃ δ' εἰώθασι λέγειν πολλάκις οἱ ἰδιῶται καὶ τῶν ἰατρῶν οἱ τοιούτοις ὅμοιοι, φυλάξασθ' ὅτε εἰπῇν, ὡς αὐτοὶ λέγουσιν, ἄμεινον γιγνέσθαι τόδε τι τὸ φάρμακον, εἰ προσλάβοι τοῦδ' ἑνός,

symmetria adipis pondus dimidio minus, quam utriusque metallici miscere sufficit, ut argenti spumae et cerussae singulorum pars una adsit, olei dupla et aquae dupla aut etiam paulo amplior, adipis pars dimidia. Caeterum quomodo dicam iis qui lance metiuntur dupla, dimidia et aequalia, ante paulum ostensum est, dum Romanae librae ponderalis cum mensurali cognominationem, quam vocant homonymiam seu aequivocationem, interpretarer. Medicamentum hoc variis modis praeparavi, siquidem quatuor pari portione mixtis dimidiam adipis, interdum quoque liquidorum utriusque unam et dimidiam, adjunximus. Porro fiet veluti exemplo symmetria talis, argenti spumae pondo libra, cerussae pondo libra, olei aquae utriusque pondo libras, postremo adipis pondo selibra. Est quum et pondo trientem adjecerim, sicut et aquae pondo libram integram. Quod autem idiotae frequenter dicere solent et medici ipsis similes, observate ne interdum dicatis, nempe medicamentum quodlibet generosius fieri, si adjectum hoc fuerit,

Ed. Chart. XIII. [660.661.]

Ed. Bas. II. (312.)

ὅπῃ ἂν ὀνομάσωσιν. ἐνιοὶ δ' αὐτῶν μὲν ἀγνοεῖν ὁμολο-
γοῦσιν, ἐρωτῶσι δ' ἡμᾶς ὅποια τῶν συνθέσεων καὶ σκιν-
ασιῶν ἐστὶ καλλίστη, μὴ γινώσκοντες ἄλλην ἐπὶ ἄλλης δια-
θέσεως εἶναι χρησιμωτέραν, ἀπλῶς δὲ καὶ ἀδιορίστως οὐδε-
μίαν ἀρίστην. διὰ τοῦτ' οὖν ἐγὼ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων
ὑμᾶς ἀξιώ τὰς δυνάμεις ἀκριβῶς ἐπιστασθαι· [661] χρῆσθαι
γὰρ οὐχ οἷόν τε καλῶς τῷ συνθέτῳ τούτων ἀγνοουμένων.
αὐτίκα γοῦν ἐπὶ τῆς προκτιμένης κατὰ τὸν λόγον τόνδε λευ-
κῆς ἐμπλάστρου τὸ πρόσφατον στέαρ μιγνύμενον ἀνώδυ-
νότερον μὲν ἐργάζεται τὸ φάρμακον, ὥς ἂν ὑποφλεγμαίνῃ
τὸ ἔλκος, ὠφελεῖν αὐτὸ, χειρόν δ' εἰς τὴν ἐπούλωσιν ποι-
ῆσι. τὸ δὲ χωρὶς τοῦ στέατος ἐπούλωτικώτερον μὲν, οὐχ
ὁμοίως δὲ ἀνώδυνον. εἴρηται δὲ καὶ πρόσθεν ὥς ὕδατος
μὲν προσλαβὼν ἐμψυκτικώτερον γίνεται, παλαιοῦ δὲ ἐλαίου
διαφορητικώτερον. ὁ δυνάμενος οὖν γινῶναι τίνας μᾶλλον
χρήζοι τὸ ἔλκος, οὗτος ἀρίστα καὶ αὐτὸς συνθήσει τὰ φάρ-
μακα καὶ τοῖς ἤδη σύγκειμένοις χρήσεται. καὶ μὲν πολλάκις
ἐθιάσασθε τοῖς τῶν παρακαλεσάντων ἱατρῶν εἰς συμβουλήν

quodcunque scilicet nominaverint. Nonnulli ignorare se
fatentur rogantque nos, qualisnam compositio praeparatio-
que sit optima, ignorantes aliam in alio affectu esse com-
modiorem, simpliciter vero et indefinite ne unam quidem
optimam, hujus itaque rei gratia ego simplicium medica-
mentorum virtutes accurate pernoscere operae pretium esse
vobis puto, nam composito probe uti non possitis illorum
ignari. Nimirum igitur in proposito hic albo emplastro re-
cens adeps admixtus medicamentum efficit, quod dolorem
magis adeo levat, ut si et inflammatione laboret ulcus, ju-
vet ipsum, at cicatrice obducenda minus reddet accommo-
datum. Quod citra adipem conficitur, facilius quidem cica-
tricem inducit, verum non ex aequo sedat dolorem. Dictum
quoque est prius, quod aqua admixta evidentius refrigeret,
sed oleo veteri magis discutiat. Itaque qui eam facultatem
assequantus est, ut quo potissimum ulcus indigeat scire possit,
is optime et ipse componet medicamenta et jam compositis
utetur. Atque vidistis me subinde medicorum, qui me in

Ed. Chart. XIII. [661.]

Ed. Bas. II. (322. 323.)

φαρμάκοις θεραπεύσαντα πολλὰ τῶν ἐκείνοις ἀπορουμένων. ἄριστον οὖν εἴρηται φάρμακον οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ τῶν ἐπαγγελλομένων τόδε τι ποιεῖν, ὥσπερ ἐγὼ τὴν φοινικίνην ἀρίστην εἶπην εἶναι πρὸς τὰ ρευματικὰ χρωμένων αὐτῇ κατὰ τοὺς προειρημένους διορισμούς.

Κεφ. α'. [Περὶ τῶν ἄλλων λευκῶν ἐμπλάσטרων.] Αἱ μὲν οὖν προειρημέναι λευκαὶ καθ' ὃν εἴρηκα λόγον δοκεῖν ἀσθησαν ἐκ παλαιοῦ. πολυειδεῖς δ' ἄλλαι μετὰ ταῦτα συνετέθησαν, ἀφαιρούντων γέ τινα καὶ προστιθέντων καὶ ὑπαλλαττόντων τῶν ἐπιγινομένων ἰατρῶν, περὶ ὧν καὶ αὐτῶν ἄμεινον εἰπεῖν ἔνεκα τοῦ γυμνάσασθαι ποιητικῶς ὑμᾶς ἐν τῇ τῶν φαρμάκων συνθέσει. γέγραπται τοίνυν ὑπ' Ἀνδρομάχου κατὰ τὸ βιβλίον, ὃ ἐπιγράφει δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκτὸς, ὡδί πως αὐτοῖς ὀνόμασι· λευκὴ ἢ χρωμαί. λιθαργύροι μνᾶ α'. ψιμυθίου μνᾶ α'. κηροῦ τέταρτον, ῥητίνης τέταρτον, ἐλαίου κοτύλαι γ', ἑδάτος (323) κοτύλαι β'. ταῦτα μὲν ἔγραψεν ὁ Ἀνδρομάχος, οὗτ' ἐπὶ τίνων ἀρμόττει προσγράφας οὔτε περὶ τῆς ἐψήσιως αὐτοῦ διελθών. τινὲς μὲν οὖν

consilium advocarunt, medicamentis multa curasse, a quibus illi sanitatis spem abjecerant. Optimum igitur medicamentum dictum est non sermone simplici, sed inter ea, quae hoc aliquid facere pollicentur, quemadmodum ego phoenicianum optimum esse retuli adversus rheumatica, si eo juxta praedictas distinctiones utamur.

Cap. XV. [De aliis emplastris albis.] Alba igitur ante commemorata qua dixi ratione jam olim confecta sunt, post quae alia diversa medici posterius excogitarunt, quaedam adimenes, addentes et immutantes, de quibus et ipsis praestat dicere, ut in varia medicamentorum compositione vos exerceamini. Scripsit itaque Andromachus in libro, cui titulum fecit, virtutes ad exteriora, hisce quodammodo verbis: *Album, quo utor.* Argenti spumae mina una, cerullae mina una, cerae pars quarta, resinae pars quarta, olei hominae tres, aquae heminae duae. Hactenus Andromachus nec quibus conveniat adscripsit nec coctionis ejus mentio-

Ed. Chart. XIII. [661.]

Ed. Bas. II. (523.)

εἴκοσιν οὐγγίας ἔχειν φασὶ τὴν μνᾶν, ἔνιοι δὲ ἑκαίδεκα. καὶ δύναιτ' ἂν ἑκατέρως σκευάζεσθαι τὸ φάρμακον, οὐ μὴν ὀρθῶς μοι δοκεῖ τὸ ἴσον ἐμβάλλειν ῥητίνης τε καὶ κηροῦ. βελτίων γὰρ ἢ Ἀτταλικὴ σύγκειται, τὸν κηρὸν τῆς ῥητίνης λαμβάνουσα διπλάσιον, πρόδηλον δὲ ὅτι τῆς ῥητίνης ἴσης ἐμβληθείσης τῷ κηρῷ γένοιτ' ἂν ἐχικολλωτέρᾳ μὲν ἐμπλαστρος, οὐχ ἡδεῖα δ' ὁμοίως τοῖς ἔλκεσιν, ἀλλ' ἔχουσα δριμύ. καὶ μέντοι καὶ τῷ μὴ δηλῶσαι ποίαν βούλεται βάλλεσθαι ῥητίνην οὐκ ὀρθῶς ἔπραξεν. ἀλλ' ἡμεῖς γε γινώσκοντες ἀμείνω κατὰ πάντα τῇ τερμινθίνῃ εἶναι τῆς κολοφωνίας τε καὶ φρυκτῆς ὀνομαζομένης, ἐκείνην ἐμβαλοῦμεν. εἰ δὲ καὶ τῆς λάρικος εὐποροίημεν, οὐδὲν κωλύει χρῆσασθαι, παραπλήσια γὰρ πῶς εἰσιν. ἔλαιον δὲ κοτύλας τρεῖς ἡγοῦμαι γράφειν αὐτὸν τὰς Ἀττικὰς ἢ πάντως ἂν ἐγγράφει λίτρας. καίτοι θαυμάσειεν ἂν τις ὅπως ἐν Ῥώμῃ διατρίβων ἀντὶ λίτρων ὠνόμαζε κοτύλας. ἐπιχώρια γὰρ ταῦτα ὀνόματα, τὸ τε τῆς λίτρας καὶ τὸ τοῦ ξέστου καὶ τὸ τῆς οὐγγίας. ἐκ πολλῶν φαρμάκων πάλαι συγγεγραμμένων, πρὶν εἰς τοσοῦτο

nem fecit. Nonnulli viginti uncias minam continere tradunt, quidam sedecim. Atque medicamentum utroque modo praeparari possit, non tamen recte mihi parem modum resinae et cerae injicere videtur, nam Attalici compositio melior est, quae ceram resinae duplo copiosiore accipit. Constat autem si resinae et cerae aequalis portio adjecta sit, emplastrum fore glutinantius, non tamen ex aequo, suave gratumque ulceribus, sed acrimoniam habiturum. Quin etiam eo quod indicare noluit qualis immitti debeat resina, parum recte fecit, nos autem haud ignari esse meliorem per omnia terebinthinam tum colophoniam tum eam quae phrycte nominatur, illam injiciemus. At si et laricem habeamus, quid uti prohibet, quum sibi invicem propemodum sint assimiles? Olei heminas tres Atticas puto ipsum scribere, aut certe scripsisset libras. Atqui miretur quispiam quomodo Romae degens pro libris heminas nominaverit; ejus nempe regionis illa sunt nomina, libra, sextarius, uncia. Ex multis medicamentis quondam conscriptis, priusquam Romanorum

Ed. Chart. XIII. [661. 662.]

Ed. Bas. II. (325.)

δυνάμειος ἠνξῆσθαι τὰ τῶν Ῥωμαίων, ἱστοχασάμην ἣν ὀνομάζουσιν ἐκείνοι κοτύλην ἴσην εἶναι ταῖς κατὰ τὴν νῦν ἐν Ῥώμῃ λίτραν οὐγγίαις ἐννεία. μή τι οὖν καὶ ὁ Ἀνδρόμαχος τὰς τρεῖς κοτύλας ἀξιοῖ βάλλειν, ὥς ἐκάστης αὐτῶν οὔσης οὐγγιῶν θ'. καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὰς τοῦ ὕδατος δύο; προειδότες οὖν ἡμεῖς τὴν ἐκάστου τῶν ἀπλῶν δύναμιν, ὅπως ἂν σκευάσῃτε χρῆσθαι δυνήσεσθε πρὸς ἅπτερ ὁ τῆς συνθέσεως ἐπαγγέλλεται τρόπος, ἐπιτρέψαντες ἑτέροις ζητεῖν ὅποια τῶν συνθέσεων ἐστὶν ἀρίστη. [662] πᾶσαι γὰρ ἄρισταί τ' εἰσι καὶ οὐκ ἄρισται, καθότι προειπιδέδεικται μοι. καὶ γὰρ αὐ καὶ ταύτης ἐφεξῆς ἑτέραν ὁ Ἀνδρόμαχος γράφει τήνδε.

[Λευκὴ ἄλλη.] 4 Λιθαργύρου ℥ ς'. ψιμυθίου ℥ σ'. κηροῦ ℥ ι'. τερμινθίνης ℥ κδ'. ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ, ὕδατος κν. στ'. αὕτη τοίνυν ἡ ἐμπλαστρος τῆς προτέρας πλέον ἔχουσα τὸ ψιμύθιον τῆς λιθαργύρου λευκοτέρα μὲν ἂν γένοιτο καὶ ψυκτικωτέρα κατὰ γὰρ τοῦτο. ῥαδίως δ' ἀποπίπτουσα, καὶ ἐκκαίδικα καὶ δίμοιρον οὐγγίας τὴν κοτύλην

res eo potentiae accrevissent, conjeci quam illi vocarent heminam esse aequalem unciiis novem librae Romanae hodiernae. Numquid igitur et Andromachus tres heminas censet adjiciendas, tanquam singulae unciiis novem valeant? eademque ratione et aquae duas? Vos ergo si simplicis cujusque potestatem cognitam ante habeatis, quomodocunque praeparato uti poteritis ad ea quae compositionis modus promittit, aliis permittentes inquirere, qualisnam confectio sit optima; omnes enim optimae sunt et non optimae, quemadmodum nobis prius ostensum est. Postea Andromachus aliud subjungit hujusmodi.

[Album aliud.] 4 Argenti spumae 3 clx, cerussae 3 cc, cerae 3 l, terebinthinae 3 xxiv, olei heminae dimidium, aquae cyathos vj. Hoc igitur emplastrum priori plus cerussae quam argenti spumae habens candidius evadet magisque refrigerans, quod ad hoc attinet, sed facile decidit, minusque adhaerescit, licet sedecim uncias et duas partes heminam habere statuamus, quemadmodum nonnulli ajunt.

Ed. Chart. XIII. [662.]

Ed. Bas. II. (325.)

ἔχειν ὑποθώμεθα, καθάπερ ἔνιοί φασι. βοηθεῖ γε μὴν αὐτῇ πρὸς τοῦτο τῆς τερμινθίνης ἢ μίξις, ὥς μὴ κραῦρον γίγνεσθαι τὸ φάρμακον, ἐπεὶ τελέως ἂν ἀλιπὲς ᾗ καὶ ξηρὸν, ὀλίγον ἔχον ἐλαίου τε καὶ ὕδατος. οὐ προσέγραψε δὲ οὐδὲ ἐπὶ ταύτης ὁ Ἀνδρόμαχος οὐθ' ἔψησιν οὐτ' ἐπαγγεῖλαι.

[Λευκὴ ἄλλη.] Ἐτέραν δ' ἐφεξῆς τῇδε γράφει τρίτην, τὰ μὲν ἄλλα τὰ αὐτὰ πάντα ἔχουσιν τῇ διὰ τοῦ λευκοῦ πιπέριος Ἀτταλικῇ. πρόσκειται δὲ αὐτῇ ταῦτα τὰ δύο, ὄρχως βοτάνης < ἢ. στρουθίου οὐγγίαι δύο, ὕδωρ δὲ οὐδ' ὅλως ἐμβάλλει τῷ φαρμάκῳ τούτῳ καὶ τοῦ λιβανωτοῦ τὰς εἰ. καὶ εἴκοσι δραχμὰς ἄξιοι βάλλουσιν οὐ προσγράψας, ὥς ὁ Ἡρας εἶωθεν. ἔνιοι δὲ δέκα δύο καὶ εἴκοσι βάλλουσιν, ἐλαίου μέντοι κἀνταῦθα δύο κοτύλας μίγνυσιν, τὴν αὐτὴν ἀσάφειαν ἡμῖν καταλιπὼν ἥς ἐμπροσθεν ἐμνημόνευσαν. μέμψαιτο δ' ἂν τις αὐτῷ μεγάλως μὴ προσγράψαντι τὰς ἐπαγγεῖλαι τῶν φαρμάκων. οὐ γὰρ δήπου τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει τὸ δεύτερον γέγραμμένον τῷ πρώτῳ τε καὶ τῷ τρίτῳ. τὸν Ἡραν δὲ ἐπαινεῖν προσήκει τὰς τε ἐπαγγεῖλαι τῶν φαρμάκων γρά-

Juvat sane ipsum ad haec terebinthinae mixtura, ne friabile fiat medicamentum, quoniam omnino alipes, ut Graeci dicunt, id est pinguis expers et aridum esset, paucio oleo et aqua addita. Neque in hoc vero ascripsit Andromachus vel coctionem vel quid promittat.

[Aliud album.] Aliud post hoc ponit tertium, quod eadem alia omnia cum Attalico ex pipere albo confecto continet. Adjecta autem sunt ei haec duo, orchis herbae drachmae octo, struthii unciae duae. Aquam vero nequaquam huic medicamento adjungit, sed thuris pondo denarium viginti quinque injiciendum censet non adscribens, ut Heras consuevit, nonnulli autem xxvj immittunt. Olei tamen hic ille heminas duas imponit, eandem nobis obscuritatem relinquens cujus supra memini. Accusaverit quis eum vehementer, quod medicamentorum pollicita, seu titulum non praefixerit, quippe secundum cum primo et tertio eandem potentiam non obtinet. Herasque sane laudandus est, qui

Ed. Chart. XIII. [662.]

Ed. Bas. II. (323.)

παντα καὶ τοὺς τρόπους τῶν χρήσεων, οὓς ὅλως ὁ Ἀνδρομάχος ἐπὶ τῶν λευκῶν ἐμπλάστων κατέλιπε, σπανίως πονήσας τὴν ἐπαγγελίαν προσθείς, οὐ μὴν αὐδ' ὅπως χρὴ τὸ φάρμακον ἔπειν ἔγραψεν. ἀλλ' οὐκ ἂν τις αὐτὸν ἴσως ἐν τούτῳ μέμψαιτο τοῖς ἤδη γυμνασμένοις κατὰ τὴν ἰατρικὴν τέχνην, οὐκ ἰδιώταις γράφοντα. τὸ δὲ μὴ προστιθέναι τὰς ἐπαγγελίας ἢ τὰς καθόλου δυνάμεις οὐ σμικρὸν ἁμάρτημα. τί γὰρ καὶ φήσει τις ἀπολογούμενος ὑπὲρ αὐτοῦ; τάχ' ἴσως ὅτι τοῖς ἐπισταμένοις τὰς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμεις γέγραπται ταῦτα. καὶ μὴν οὐδεὶς ἐκείνων Ἀνδρομάχου δεῖται, δυνάμενός γε καὶ αὐτὸς ὁμοίως συντιθέναι.

Κεφ. ιστ'. [Λευκὴ Ἡρα πρὸς τοὺς ὑδροφόβους.] Πάλιν οὖν ἐπὶ τὸν Ἡραν ἀφικόμεθα, γράφοντα μετὰ τὴν Ἀτταλικὴν ἐμπλαστρον ἑτέραν λευκὴν, αἰτοῖς ὀνόμασι τοῖσδε λευκὴ πρὸς τοὺς λυσσοδῆκτους. ποιῇ δ' ἀκριβῶς καὶ πρὸς τοὺς ὑδροφόβους. φέρεται γὰρ εὐθὺς τοῦ κινδύνου ἐπιτεθεῖσα τῷ τραύματι. τοῖς μέντοι κικρατημένοις ἄγαν καὶ καταπότιον ὅσον καρύου Ποντικοῦ ἐξ αὐτῆς ποιήσαντα δίδόναι καὶ

medicamentorum virtutes adscripserit utendique modos, quos Andromachus in emplastris albis prorsus omisit, raro ad quid valeant apponens, quin nec quo pacto coquendum medicamentum fit, indicavit. Attamen nemo forsitan eum accusare possit, quod jam exercitatus in re medica, non idiotis, scribat. Verum quod titulum praeterit vel universales potentias, non mediocre peccatum est. Quid enim dicet qui defensionem ejus susceperit? forsitan quod peritis simplicium medicamentorum virtutem haec tradiderit; atqui illorum nullus Andromachum desiderat, quum et ipse simili modo possit componere.

Cap. XVI. [Aliud Herae adversus rabiosos morsus.]

Rursus ad Heram revertamur, aliud candidum emplastrum post Attalicum iisdem hisce verbis scribentem. *Candidum adversus rabiosorum morsus. Facit exacte etiam ad aquam expavescentes rabidi canis morsu, praeservat enim statim a periculo vulnere impositum, item devictis valde catapotium nucis avellanae magnitudine ex eo dandum est,*

Ed. Chart. XIII. [662, 663.]

Ed. Bas. II. (323.)

τοῦτο ποιῆν ἐφ' ἡμέρας μ'. μεταβάλλει μέντοι τὴν χροάν ἐπὶ τῶν σπληνῶν καὶ γίνεται μέλαινα. ποιῆ δὲ καὶ πρὸς ἀνθρωπόδηκτα, κυνόδηκτα, ἀποσύρματα, δυσκατούλωτα, αἰ-
ρει καὶ ὑπώπια κεράτιον α' καὶ τραύματα κολλᾷ. ποιῆ καὶ
πρὸς φύματα καὶ ῥαγάδας. ἔστι δὲ καὶ πεισὸς μαλακτικός.
διτ' μέντοι παρὰ μίαν ἡμέραν λύειν καὶ ἀποσπογγίζειν τὴν
ἐπιγινομένην τοῖς ἔλκεσι μελανίαν. καὶ τοῦτο ποιῆν, ἕως ἂν
μηκέτι φαίνεται ἡ μελανία. [663] ἡ αὐτὴ καὶ κατουλωτική
ἔστι καὶ πρὸς πάντα ἀγαθή. ταῦτα προειπὼν Ἡρας ἐφεξῆς
ἔγραψε τὴν συμμετρίαν τῆς ἐμπλάστρου κατὰ τήνδε τὴν λέ-
ξιν. λευκή. 24 κηροῦ λευκοῦ Ποντικοῦ λίτρας β'. λιθαργύ-
ρου χρυσίτιδος λίτραν α'. ψιμυθίου λίτραν α'. σμύρνης οὐγγ-
ίας β'. μυελοῦ ἐλαφίου οὐγγίας β'. λιβάνου ἀτόμου οὐγγ-
ίαν α'. ἐλαίου παλαιοῦ ξε. α'. συμμετρία μὲν ἦδε τῶν συν-
τιθέντων τὴν ἐμπλάστρον. ἐφεξῆς δὲ τὴν ἔψησιν οὕτως
ἔγραψε. λιθάργυρον ἐλαίῳ ἔψε, ὅταν δὲ δοκῇ γλοιοῦσθαι
κατὰ τὴν σύστασιν κηρὸν, εἶτα τὸ ψιμύθιον ἔμπασσε καὶ
κίψει. ὅταν δ' ἐνωθῇ καὶ ἀμόλυντος γένηται, ἀφελὼν τὴν

idque diebus quadraginta, mutat tamen colorem in splenis redditurque nigrum. Valet et contra morsus hominum canumque abrasa et ulcera, quae cicatricem difficulter admittunt. Tollit etiam sugillata siliqua uva, vulnera conglutinat, aufert phymata et rhagadas. Est et pessus emolliens. Oportet tamen post diem solvere et nigredinem ulceribus obortam spongia detergere, idque tantisper faciendum est, donec nigricies amplius nulla appareat. Jam quoque idem cicatricem ducit et ad omnia bonum est. Haec praefatus Heras deinceps symmetriam emplastri his verbis enarravit. Album. 24 cerae albae Ponticae lib. ij, argenti spumae chrysitidis lib. j, cerussae lib. j, myrrhae 3 ij, medullae cervinae 3 ij, thuris infecti 3 j, olei veteris sextarium j. Haec sane symmetria eorum est, quae emplastrum constituunt. Coquendo vero modum deinceps ita scripsit. Argenti spuma ex oleo coquitur, ubi sordium crassitudinem habere videtur cera, mox cerussa aspergitur moveturque, unita jam nec polluentia ab igne tolluntur et

Ed. Chart. XIII. [663.]

Ed. Bas. II. (323. 324.)

ἀνθρακίαν, τὸν μυελὸν ἀποδίδου. ψύξας δὲ ἀποδίδου τὴν
 σμύρναν καὶ τὸν λιβανωτὸν καὶ μαλάξας χρῶ. καὶ κατὰ
 τοῦτο οὖν ἐπαινεῖν χρὴ τὸν Ἡραν, οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἀπολιπόντα
 τὴν ἐμπλαστρον εἶπειν ὅπως ἂν βουληθῶμεν, ἀλλ' αὐτὸν
 προσγράψαντα. πρόχειρον γὰρ ἦν ἅμα τῇ λιθαργύρῳ τὸ ψι-
 μύθιον εὐθέως ἀπ' ἀρχῆς εἶπειν, ὥς ἐπὶ τῶν ἄλλων λευκῶν,
 ἡμῖς τε τοῦτο ὥς ἐπίπαν εἰώθαμεν ποιεῖν, ἀλλ' αὐτὸς τε
 θεῖνος ἐπ' ἄλλων ἔγραψεν. ἀλλ' ἐπὶ γε ταύτης ὕστερον ἐμβάλ-
 λειν αὐτὸ κελεύει μὴ προσγράψας μὲν τὴν αἰτίαν δι' ἣν
 τοῦτο ποιεῖν ἄμεινον, ἐνδεικνύμενός γε μὴν ὥς οὐχ εἰς τρό-
 πος ἐψησιως ἐπὶ πάντων ἐστὶν ὁμοίως χρήσιμος, ἀλλ' ἐπ'
 ἐνίων καὶ δύο καὶ τρεῖς ποιήσασθαι δυνατόν ἐστιν, οὐ μό-
 ρον ὑπαλλάττοντας τὴν χροιάν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν τῶν
 φαρμάκων. ὥσπερ ἐπὶ τῇσδε τῆς σὺν προκειμένης οὐκ ἐβου-
 λήθη τὸ ψιμύθιον ἐψηθῆναι μετὰ τῆς λιθαργύρου, γινώσκων
 αὐτὸ καὶ τὴν ἀκριβῆ λευκότητα μὴ φυλάττον ἐν τῷ καθε-
 ψισθαι καὶ τὴν στύψιν ἣν ἔχει μετὰ τῆς ψύξεως ἀποτιθέ-
 μενόν. ἰσῶς οὖν τις ζητήσῃ καὶ τί (324) διαφορητικὸν εἶναι

medulla injicitur, postquam refrixerit medicamentum, myr-
 rha et thus miscetur, deinde emollitum subactumque mani-
 bus usui est. In hoc igitur Heras commendandus est, qui non
 reliquerit nobis quomodocunque lubet emplastrum coquen-
 dum, sed ipse apposuerit. Proclive enim erat cerussam cum
 argenti spuma, ut in albis aliis statim ab initio coquere, et
 nos id plerumque factitare consuevimus, imo et ille ipse
 in aliis conscripsit, verum in hoc ipsam secundo injicere
 praecipit, non apponens causam cur id agere praestiterit,
 etsi ostendat non unum coquendi modum in omnibus esse
 similiter utilem, sed in quibusdam et duos et tres efficere
 licere, non modo colorem, verum et facultatem immutantes
 medicamentorum, quemadmodum in hoc nunc proposito
 cerussam cum argenti spuma coquere noluit, sciens ipsam
 et exactum candorem ex coctione perdere et astringentem,
 quam habet cum refrigerandi virtute, deponere. Forasan
 igitur inquireret aliquis, ecquid quum emplastri auctor pri-

Ed. Chart. XIII. [663.]

Ed. Bas. II. (524.)

βουλόμενος τὸ φάρμακον ὃ συνθεῖς πρῶτον, ὅστις ποτ' ἦν, ὅμως ἐπειράθη διαφυλάξαι τὸ ψιμύθιον ὥμον ἐν αὐτῷ; δοκεῖ δέ μοι τούτου χάριν ἐπὶ τὴν τοιαύτην ἐλθεῖν σκευασία, ἵν' ἔχη τι καὶ τῆς ἀποκρουστικῆς δυνάμεως τὸ φάρμακον. τὰ γὰρ οὐδεμίαν ἔχοντα τοιαύτην οὐκ ἀσφαλῆ τοῖς πληθωτικοῖς σώμασιν. ὅπως οὖν ἀρμότῃ καὶ τούτοις, εἰκὸς μεμίσθαι τὸ ψιμύθιον ὥμον. εὐδὴλον δ' ὅτι μεγάλας ἐπαγγελίας τὸ προκείμενον ἐπαγγέλλεται φάρμακον, ἐκ τοῦ προσεληφέναι τὴν τε σμύρναν καὶ τὸν ἐλάφειον μυελόν, ὡς τὰ τε ἄλλα ταῖς κοιναῖς ταύταις ἐμπλάστοις ἔχει τὰ αὐτά. μεμαθήκαμεν δὲ τὴν μὲν σμύρναν ἰσχυρῶς ξηραῖνον εἶναι φάρμακον, ἱκανῶς τε λεπτομερὲς, τὸν δὲ μυελόν οὐδενός ἥττονα τῶν μαλακτικῶν ὀνομαζομένων. εἴρηται δὲ περὶ τῆς δυνάμεως ταύτης, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἀπασῶν τῶν δευτέρων, ἐν τῷ ε'. τῆς περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματείας. εἰκόσ γε μὴν οὐ τούτοις μόνοις ὃ συνθεῖς τὸ φάρμακον, ἀλλὰ καὶ τῷ λευκῷ κηρῷ τῷ Ποντικῷ θαρσύνῃσαι, φαρμακώδη δύναμιν ἔχοντι καὶ διὰ τοῦτο πλεῖστον αὐτὸν

mus, quicumque fuerit, digerens id esse vellet, conatus tamen est cerussam crudam in eo praeservare? Mihi sane videtur hujus gratia ad talem venisse conjecturam, ut medicamentum repulsoariae quoque virtutis quippiam habeat, etenim ejusmodi nullam habentia, plethoricis corporibus nequaquam tuta sunt. Ut ergo conveniat et his cerussam crudam mixtam esse, verisimile est. Caeterum neminem latet, magna de se propositum medicamentum promittere, inde quod myrrham et cervinam medullam assumpserit, sicut et alia quoque eadem cum communibus his emplastris continet. Didicimus autem myrrham valde siccans tenuiumque admodum partium esse medicamentum, medullam rursus nullo inter ea, quae mollientia vocantur, inferiorem. De hac facultate, quemadmodum et de aliis omnibus secundis, in libro γ, simplicium medicamentorum dictum est, videtur tamen non iis tantum medicamenti compositor, sed etiam albae cerae Ponticae, quae vim habet medicamentosam, confidere, atque ideo plurimum ejus immittere. Caeterum sex-

Ed. Chart. XIII. [663.664.]

Ed. Berl. II. (524)

ἐμβάλλειν. ξέστου δὲ νομίζω μεμνησθαι τὸν Ἡραν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ. παρὰ μὲν γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις οὔτε τὸ μέτρον ἦν οὔτε τοῦνομα τοῦτο. νυνὶ δὲ ἀφ' οὗ Ῥωμαῖοι κρατοῦσι, τὸ μὲν ὄνομα τοῦ ξέστου παρὰ πᾶσιν ἐστὶ τοῖς Ἑλληνικῇ διαλέκτῳ χρωμένοις ἔθνεσιν, αὐτὸ δὲ τὸ μέτρον οὐκ ἴσον τῷ Ῥωμαϊκῷ. χρῶνται γὰρ ἄλλος ἄλλῳ ξιστιαίῳ μέτρῳ. παρὰ γοῦν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς ὁ ξέστης ἔχει μίαν λίτραν καὶ ἡμισίαν καὶ ἕκτον, ὥς εἶναι τὰς πάσας οὐγγίας κ'. ὥς ὥς τὸ πολὺ τοῖς κέρασι μετροῦσιν, ἐπιτετμημένοις ἔξωθεν γραμμαῖς τισι πυκλοτερέσιν. ἔνιοι δὲ ψευδῶς ὑπειλήφασιν τὸν Ῥωμαϊκὸν ξέστην ὀκτωκαίδεκα μετρικὰς ἔχειν οὐγγίας. ἔοικεν οὖν καὶ ὁ Ἡρας ὅταν κοτύλην γράφῃ, τὸ μὲν ἡμισυ τοῦ ξέστου σημαίνειν. ἦτοι δὲ τὰς θ'. δηλοῦσιν οὐγγίας ἐκ τοῦ λιτραίου κέρατος ἢ τὰς δέκα, τοῦτο γὰρ ἀδελόν. [664] εἰ δὲ καὶ πρὸς λυσσοδῆκτους ἐπιτήδειόν ἐστι φάρμακον, εἴτ' οὖν καταπινόμενον εἴτ' ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον, ἐκ λόγου μὲν οὐχ οἷόν τι γινῶναι. δέδικται γὰρ ἡμῖν ὅλη τῇ τῆς οὐσίας ιδιότητι τὰ τοιαῦτα φάρμακα τὴν ἐνέργειαν ἔχοντα καὶ διὰ

tarii, hoc est xesti, Romani Heram meminisse puto, nam apud Athenienses neque mensura neque nomen hoc erat, nunc ex quo Romani imperare orbi coeperunt, nomen sextarii apud omnes, quae Graeca lingua utuntur, nationes existit, ipsa vero mensura Romanae aequalis non est, quippe alii aliam sextarii mensuram usurpant. Apud Romanos sextarius libram unam, semissem et sextam illius partem pendet, ut omnes simul junctae unciae sint viginti, quas plurimum cornibus metiuntur, incisae extrinsecus lineis quibusdam orbicularibus. Nonnulli falso Romanum sextarium opinati sunt octodecim mensurales uncias capere. Videtur igitur et Heras, quum heminam scribit, sextarii dimidium indicare, num vero novem uncias ex librali cornu, an decem innuant, etiamnum ignoratur. Item ad rabiosos morsus aptum ne sit medicamentum sive bibitum sive extrinsecus impositum, ratione cognoscere nemini licet. Indicavimus enim tota substantiae proprietate ejusmodi medicamenta efficaciam habere et ob id experientia judicari. At experiri nunquam

Ed. Chart. XIII. [664.]

Ed. Val. II. (324.)

τοῦτο τῇ πείρᾳ κρινόμενα. πειραθῆναι δὲ οὐδέποτε ἐτόλμησα τοῦ φαρμάκου τοῦδε, τίνα δύναμιν ἐν τοῖς λυσσοδήκτοις ἐπιδείκνυται, διὰ τὸ βεβαίως θεραπεῦον ἔχειν φάρμακον τὸ διὰ τῶν καρκίνων, ὅταν δὲ τοῦτο μὴ παρῇ, καὶ ἄλλα τινὰ μηδέποτε ἀποτυχόντα. τὸ τοίνυν ἐν οὕτως ἐπικινδύνῳ πάθει καταλιπόντα τὰ βέβαια, πολυπράγμονος ἔνικα πείρας προδοῦναι τὴν σωτηρίαν τοῦ διδηγμένου, δειρὸν καὶ ἄδικον ἐφαίνεται μοι. περὶ μὲν δὴ τῶν λυσσοδήκτων ἀρκεῖ καὶ ταῦτα εἰρησθαι. τὰ δ' ἄλλα τὰ περὶ τῆσδε τῆς ἐμπλάστρου γεγραμμένα τῷ Ἡρᾷ, καθάπερ ἐπὶ τῆς Ἀτταλικῆς, ἔνια μὲν ἀληθεύεσθαι φημι, τινὰ δὲ ἐπὶ τὸ μῆζον ἐξαίρεσθαι. κάλλιστον μὲν γὰρ ἐστὶ φάρμακον, ὥς ἐν ἐμπλάστροις, τῶν ὀνομαζόμενων ὑπωπίων, ἐναίμων δὲ τραυμάτων κολλητικόν, οὐκ ἐν τοῖς πρώτοις καὶ ἀρίστοις. ὅλως δὲ περὶ τοῦ γένους τούτου τῶν ἐμπλάστρων εὗρισκω παμπόλλους τῶν ἱατρῶν οἱ μόνον τῶν νῦν, ἀλλὰ καὶ τῶν γεγραφότων συγγράμματα, μείζονας τῶν ἀληθῶν ἐπαίνους πεποιημένους, ὑπὲρ ὧν ἐν τῷ μετὰ ταῦτα λόγῳ ῥηθήσεται. νῦν δὲ ἐπὶ τὴν προκειμέ-

ausus sum hoc medicamentum, quam vim in rabidorum moribus ostenderet, quod certo sanans haberem medicamentum ex cancriis confectum, quum autem hoc non adest, alia quoque nonnulla, quae nunquam prospero successu nos frustrantur. Quare in tam periculoso affectu certis medicamentis relictis curiosae experientiae causa morbi salutem prodere grave et iniquum mihi videbatur. Jam quidem de rabiosis moribus haec quoque dicta sufficiunt. Reliqua vero, quae Heras de hoc emplastro retulit, ut in Attalico, partim sane vera praedicari, partim impendio magis ab eo extolli, dixerim. Optimum enim est medicamentum, ut inter emplastra, quae sugillatis dictis admoventur, inter ea vero, quae cruenta vulnera glutinant, non in primis et optimis, est. Summatim permultos invenio non modo hujus tempestatis medicos, sed etiam veteres, qui libros posteritati reliquerunt, hoc genus emplastra supra veri fidem extulisse, de quibus sequenti volumine agetur. In praesentia ad institutum re-

Ed. Chart. XIII. [664.]

Ed. Bas. II. (524.)

νην ἐλθόντες, αὐθις ἐπισκεψόμεθα περὶ τῶν εἰρημένων τῷ
 Ἡρα. φησὶ γὰρ αὐτὴν λαῖσθαι φύματα, μηδένα προσθεῖς
 διορισμὸν ὧν ἐγὼ περὶ τῆς φοινικίνης ἔγραψα. τινὰ μὲν γὰρ
 πάνυ θερμὰ τῶν φυμάτων ἐστὶ καὶ σφοδρῶς ἐξορμῶντα,
 τινὰ δὲ καὶ ψυχρὰ καὶ ξηρά. πάμπολλα δ' ἄλλα μεταξὺ
 τούτων, ἔνια μὲν ἀκριβῶς μέσα τῶν εἰρημένων, ἔνια δὲ ὀλί-
 γον ἀφιστάμενα τῆς μισότητος ἐκατέρωσε καὶ τινὰ πλεον
 ὡσαύτως ἐφ' ἐκάτερα, καὶ τινὰ τῶν ἄκρων ἐγγύς ἢ μεταξὺ
 πως ἐξ ἴσου τῶν τε μέσων καὶ τῶν ἄκρων, ἐφ' ὧν ἀπάν-
 των ἀδύνατόν ἐστι τὴν ἐμπλαστρον ταύτην ἐφαρμόττειν, εἰ
 μὴ ἄρα βούλοιτο τήκειν αὐτὴν ὑγροῖς τισιν, ὥς γίγνισθαι
 τρόπους πολλοὺς τῆς χρήσεως, οὓς ἔχρην αὐτὸν εἰρηκέναι,
 καθάπερ ἐπ' ἄλλων ἐποίησε. διὸ καὶ δίκαιον εἶναί φημι
 τοῦτον μὲν ἐπαινεῖν ἐφ' οἷς οὕτως ἔγραψε, μέμφεσθαι δὲ
 Ἀνδρομάχῳ. περὶ δὲ τοῦ τὴν ἐμπλαστρον ταύτην ἐπ' ἀν-
 θρωποδῆκτων καὶ κυνοδῆκτων ἀρμόττειν, τοὺς αὐτοὺς νό-
 μιζε παρ' ἐμοῦ λόγους ἀκούειν, οὓς καὶ περὶ τῆς Ἀτταλι-
 κῆς ἱππον. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὅσα μαρτυρεῖ τῷ

versi iterum Herae dicta examinabimus. Ait enim phymatis
 medicamentum illud medcri, nulla distinctione eorum ap-
 posita, quae ego de phoenicino protuli. Quaedam siquidem
 calida sunt phymata et cum vehementia quadam exiliunt,
 quaedam frigida siccaque sunt, permulta alia inter haec con-
 sistunt, alia quidem exacte media illorum, quae diximus,
 alia a medio in utramque partem paulum inclinant, aliqua
 plus idem faciunt, nonnulla summis vicina vel a mediis
 quodammodo et summis pari spatio absunt. Quibus univer-
 sis emplastrum hoc convenire non potest, nisi cum mollibus
 quibusdam id velit liquefacere, ut multi modi fiant, quibus
 eo utamur, quos explicasse ipsum, sicut in aliis factitavit,
 oportebat. Proinde par esse puto, ut hunc laudemus ob ea
 quae tradidit, Andromachum accusemus. Caeterum de eo,
 quod emplastrum istud hominum canumque moribus con-
 ferat, easdem puta a me rationes audire, quas et de Atta-
 lico pronunciavi, similiter etiam de aliis, quae medicamen-

Ed. Chart. XIII. [664.]

Ed. Bas. II. (324.)

φαρμάκῳ, καθάπιν ἐπ' ἐκείνης οὕτω καὶ πὶ ταύτης λέγων
καλὸν εἶναι τὸ φάρμακον, ἀλλὰ πολὺ λείπεσθαι τῶν εἰς ἕκα-
στον ἐκείνων ἄριστα ποιούντων, ὥς χρήσασθαι τινα αὐτῷ
θαρρύντως μηδενὸς τῶν ἀρίστων παρόντος. οὐ σμικρὸν δὲ
οὐδὲ τοῦτ' ἐστὶν ἐν τοῖς φαρμάκοις, ὥσπερ καὶ τοῖς διαι-
τήμασι καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ τὴν τέχνην, οὐ κατεφρόνουσιν μὲν
ἐγὼ τὸ πρῶτον, ὥς μὴδ' ἄξιον Ἰπποκράτει εἶναι τομίζειν
παραινοῦναι ἡμῖν οὕτω πάντα τὰ κατὰ τέχνην πράττειν, ὥς
ὠφελεῖν ἢ μὴ βλάπτειν. ὕστερον δ' ἔγνων αὐτὸ μεγίστην
δύναμιν ἔχον, ὥς ἐώρων ἐνίοις τῶν ἰατρῶν, οἷς κατώρθω-
σαν ἐμπροσθεν φαρμάκοις, ὥς θαυμάσθηναι, τούτοις ὕστε-
ρον ἐπ' ἄλλων ἀποτυχόντας, ὥς καταγελασθῆναι. καὶ διὰ
τοῦτ' ἐπειράθην αἰεὶ τοιούτοις χρῆσθαι βοηθήμασι, ἐφ' οἷς
ἢ μὲν τῆς ὠφελείας ἐλπίς ἐνίοτε ἀμφιβολίαν ἔχει, τὸ δὲ μη-
δεμίαν ἀπαντῆσαι βλάβην ἀκριβῆ γιγῶσιν. ἅπιν οὖν ἐπήντισε
τῆς Ἀτταλικῆς ἐμπλάστρου καὶ ταύτης ὁ Ἡράκλεις, ἐστὶ μὲν,
ὥς ἔφην, οὐ μεγάλα. οὐ παρόντων δὲ τῶν μεγάλως αὐτὰ

tum commendant, quemadmodum illud, ita hoc quoque
bonum esse medicamentum dicens, sed multum ab iis, quae
optime ad unumquodque illorum faciunt, inferius esse, ut
quis eo confidenter utatur, ubi optima desint omnia. Hoc
autem non parvum est in medicamentis, quemadmodum nec
in victus ratione et omnibus quae circa artem versantur.
Ego contempsī quidem id primum, ut neque dignum esse
judicarem Hippocrate, qui adhortatur nos, ita omnia artis
opera perficere, ut juvant vel non offendant. Postea vero
cognovī magnam vim habere, quum scilicet viderem non-
nullos medicos in medicamentis se primum recte gessisse,
ut in admirationem sui alios perducerent, eosdem postea in
aliis prospero eventu frustratos, ut risui essent. Ideoque
semper conatus sum ejusmodi uti praesidiis, quae an profu-
tura essent, nonnunquam sane dubitabam, quod autem ni-
hil afferrent incommodi, certo sciebam. Quae igitur in At-
talico emplastro, atque hoc laudavit Heras, non quidem, ut
dixi, magna sunt, sed ubi desiderantur, quae id magnifice

Ed. Chart. XIII. [664. 665,]

Ed. Bas. II. (324.)

δρώντων, οὐκ ἂν τις τούτοις χρώμενος ἐργάζεται βλάβην σαφῇ, καὶ μὴδὲν ὠφελήσῃ. χρῆσθαι μέντοι τις τῷ φαρμάκῳ τούτῳ βουλόμενος ἐπὶ φυματίων, [665] ἐξ ὧν εἶπον ἐπὶ τῆς φοινικίνης, αὐτὸς ἐξευρήσει τήκων ἄλλοτε ἄλλως αὐτήν. εἰρήσεται δὲ ἐπὶ πλέον ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ τῶν φυματίων ἐπιμέλεια πᾶσα, δι' ἧς ἐλπίζω τὴν μέθοδον ὑμᾶς εἶναι ἀκριβῆ τε καὶ τελείαν τῶν δυναμένων φαρμάκων ὠφελεῖν φύματα. καλεῖσθω δὲ ὑμῖν ἡ ἔμπλαστρος αὕτη λευκὴ πρὸς λυσσοδήκτους, ὥσπερ ἡ διὰ τοῦ λευκοῦ πεπέρεως Ἀτταλική. γράφει δ' ἐφεξῆς τῇδε καὶ ἄλλην ἔμπλαστρον ὁ Ἡρας κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. λευκὴ ἡ Ἀριοβαρζάνειος, ἡ Ξενοκράτης τὸ περὶ τὸν ταρσὸν ἀπόστημα διεφόρησεν ἤδη μεταβεβληκός. εἶτα τὴν τε συμμετρίαν τῶν ἐμβαλλομένων εἰς αὐτὴν εἰπὼν καὶ μετὰ ταῦτα τὴν ἐψησιν, ἐπὶ τέλει προσέγραψε κατὰ λέξιν οὕτως. ποιεῖ μάλιστα πρὸς τὰ κακοήθη καὶ νεμόμενα καὶ δυσάλθῃ, καθόλου τε πρὸς πᾶν ἕλκος. αὐτὴν δὲ τὴν συμμετρίαν τῶν συντιθέντων τὸ φάρμακον οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκ τρίτου μέρους ἔγραψε, τῆς ὁλοκλήρου ὑπ' ἄλλων γεγραμ-

efficient, nemo his utens manifestam laesionem inferet, etsi nihil juverit. Atqui si quis hoc medicamento uti volet in phymatis, ab illis, quae in phoenicino docui, ipse intelliget, alias aliter ipsum liquefaciens. Tractabitur autem uberius deinceps et phymatum tota curatio, unde spero vos methodum exactam perfectamque medicamentorum, quae illa juvare possunt, habituros. Vocetur autem vobis emplastrum hoc. Album ad rabiosos morsus, sicut illud, quod ex albo constat pipere, Attalicum. Subjungit mox et aliud emplastrum Heras in hanc sententiam. *Album Ariobarzanion, quo Xenocrates abscessum jam inalteratum circa tarsum discussit.* Deinde eorum, quae ipsi immittuntur, symmetriam et postea coquendi modum praefatus, ad calcem haec verba apponit. *Maxime facit ad cacoëthe pascentia contumacia, universaliter ad omne ulcus.* Porro cur eorum, quibus constat medicamentum, symmetriae tertiam partem recita-
verit, compertum non habeo, quum alii integram hoc mo-

Ed. Chart. XIII. [665.]

Ed. Bas. II. (324. 325.)

μένης κατὰ τόνδε τὸν τρόπον. ʒ λιθαργύρου ʒ σ'. κηροῦ ʒ ν'. παλαιοῦ ἐλαίου κο. γ'. ψιμυθίου ʒ π'. τερμινθίνης ʒ λβ'. κηρύκων κικανμένων ʒ ι'. λιβανωτοῦ ʒ ιθ'. ὕδατος κυ. ιβ'. ταῦτα πάντα τὰ νῦν ὑπ' ἐμοῦ λελεγμένα φάρμακα κατὰ τὸ τρίτον μέρος ἔγραψεν ὁ Ἡρας. ʒ λιθαργύρου ʒ ξστ'. ὀβολοὺς δ. κηροῦ ʒ ιστ'. ὀβολοὺς δ. ἐλαίου δὲ παλαιοῦ κοτύλην α'. καὶ ψιμυθίου μὲν (325) ʒ κστ'. καὶ τετρώβολον· τῆς δὲ τερμινθίνης ῥητίνης ʒ ι'. καὶ τετρώβολον, κηρύκων κικανμένων ʒ γ'. καὶ διώβολον καὶ λιβανωτοῦ ʒ στ'. καὶ διώβολον, ὕδατος κυάθους δ. εἴτ' ἐφεξῆς τὴν ἔψησιν οὕτωςι γράφει. τὴν λιθάργυρον καὶ τὸ ψιμυθιον σὺν τῷ ὕδατι καὶ τῷ ἐλαίῳ τρίβε, εἴτα ἔψε ἐν καίρῳ χύτρεα ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς, κινῶν σιδηρᾷ σπάθῃ ἐπιμελῶς, ἵνα μὴ καυθῇ. ὅταν δὲ ἡμίφθοσ ᾖ, ἐπέμβαλλε κηρὸν, τανύντος δὲ ῥητίνην καὶ λιβανωτὸν, καὶ ἔψε ἕως ἀμόλυτον γένηται ποσῶς, εἴθ' ὅταν δοκῇ ἐγγὺς εἶναι τοῦ καλῶς ἔχειν, ἐπιμελῶς τούς κήρυκας, συνέψησον τὸν λοιπὸν χρόνον. ὅταν δὲ τελῶς συστραφῇ, κατέρασον εἰς θυεῖαν, ὕδατος ὀλί-

do tradiderint, ʒ argenti spumae drach. cc. cerae drachmas quinquaginta, olei veteris heminas iij, cerussae drach. lxxx, terebinthinae drach. triginta duas, cineris buccinorum drach. x, thuris drach. xix et aquae cyathos duodecim. Haec omnia a me prolata medicamenta Heras ad tertiam partem immittit, sic, ʒ argenti spumae drach. sexaginta sex obolos quatuor, cerae drach. xvj obolos iv, olei veteris heminam, cerussae drach. xxvj obolos quatuor, terebinthinae resinae drach. decem, obol. quatuor, cineris buccinorum drach. iij. obolos ij, thuris drach. vj obolos duos, aquae cyathos quatuor. Postea coctionem ita subdit, argenti spumam et cerussam cum aqua et oleo terito, deinde recenti olla igne non acri coquito, ferrea spatha sedulo movens, ne adurantur. Ubi semicocta fuerint, ceram immittito, hac liquefacta resinam et thus, ac tam diu coquito, dum aliquatenus non inquinet. Postquam bene habere propemodum videtur, buccinos injectos reliquo tempore concoquito. Quum perfecte coierint, in mortarium demittito, aqua exigua prius

Ed. Chart. XIII. [665.]

Ed. Bas. II. (325.)

γου προϋποκειμένου καὶ μαλάξας χρῶ. τοῦτο τὸ φάρμακον εἰς τὸ διαφορεῖν ἀδήκτως παρσκευάζεται, τό τε ψιμύθιον ὀλίγον ἔχον, ὡς πρὸς τὴν ἀναλογίαν τῆς λιθαργύρου καὶ μετὰ ταύτης ἀπ' ἀρχῆς ἐψόμενον ἰσχυρῶς τε ξηραῖνον φάρμακον διὰ τοὺς κικανμένους κήρυκας. ἡ δ' αὕτη πῶς ἐστὶ δύναμις καὶ ταῖς πορφύραις καὶ τοῖς ὀστρείοις κικανμένοις. εὐδὴλον δ' ὅτι χωρὶς τῶν σαρκῶν καίεται τὰ τῶν ζώων τούτων ὅστρακα. καὶ Ἡρας μὲν ἐν ἔγγραφῃ βιβλίον τῶν δυνάμεων. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ ἐπικληθεὶς φαρμακίων δέκα χωρὶς τῶν θηριακῶν καὶ γυναικείων προσθεῖς καὶ αὐτὸς ἐκάστου φαρμάκου τὴν ἐπαγγελίαν, ἐπὶ πολλῶν δὲ καὶ τὴν ἔψαιον, ἐπ' ἐνίων δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως. ὁ δὲ Ἀνδρόμαχος πολλὰς ἡθροισι δυνάμεις καὶ σχεδὸν οὐκ ἐλάττους τῶν ἐν τοῖς δέκα τοῦ φαρμακίονος Ἀσκληπιάδου. τρισὶ δ' αὐτὰς περιέλαβε βίβλοις· ἐνὶ μὲν ἐν ᾧ τὰ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενα φάρμακα γράφει, δευτέρῳ δὲ ἐν ᾧ τὰ εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενα, καὶ τρίτῳ τῷ κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς. μέμψαιτο δ' ἂν τις, ὡς ἔφην, αὐτῷ μήτε τὰς σκευασίας προσγρά-

subjecta et subsecto utitur. Hoc medicamentum ut sine morfu discutiat praeparatum est, quod et cerussae parum ad argenti spumae portionem habeat et cum hac ab initio coctum sit valideque exiccet ob buccinorum cinerem additum. Non dissimilis quodammodo facultas est et purpuris et ostreis concrematis, notum est autem sine carnibus horum animalium testas concremari. Ac Heras quidem unum de facultatibus librum conscripsit: Asclepiades cognomento pharmacion, decem praeter theriacas et gynaecaeas, apponens et ipse cujusque medicamenti titulum, in multis etiam coctionis, in quibusdam utendi modum. Porro Andromachus multas vires collegit et fere non pauciores iis, quae in decem libris pharmacionis Asclepiadis habentur, tribus ipsas libris comprehendens. Primo medicamenta docet, quae extrinsecus imponuntur, altero quae intro assumuntur, et tertio quae oculis adhibentur. Reprehendere autem ipsum

Ed. Chart. XIII. [665. 666.]

Ed. Bas. II. (325.)

φορεῖ μήτε τοὺς τρόπους τῶν χρήσεων μήτε τὰς δυνάμεις μήτε τὰς ἐπαγγελίας.

Κεφ. ιζ. [Μὲν ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα λευκά.]
 Ἐπὶ τὸν Ἀσκληπιάδην οὖν ἤδη μεταβὰς παραθήσομαι τὰς ὑπὸ αὐτοῦ γραφείας ἐμπλάστρους λευκὰς ἐπὶ [866] τῷ τέλει τοῦ τρίτου βιβλίου τῶν ἐκτός. ἐπιγράφει δ' αὐτὸς αὐτὰ πρῶτην Μαρκέλλαν καὶ δευτέραν καὶ τρίτην καὶ τετάρτην καὶ πέμπτην, ὥσπερ τὰ ἄλλα τῶν ἐκτός πέντε, πρῶτον Μάσωνα καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ τέταρτον καὶ πέμπτον. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ Μαρκέλλῃ κατὰ τὸ τέλος ἔγραψε λευκὰς ἐμπλάστρους, μίαν μὲν ἧς τὴν ἐπαγγελίαν φησὶν εἶναι πρὸ τὰ πυρίκαυτα καὶ ἀποσύρματα καὶ χρώτας ἀπάλους, ἣν ἄκισιν ὀνομάζεσθαι φησιν. ἔπειν δὲ ὁμοῦ τὰ τέτταρά φησι, λιθάργυρον, ψιμύθιον, ἔλαιον, ὕδωρ, ἴσα πάντα καὶ δῆλον ὅτι ψαθυρὸν καὶ ἀλιπὲς γίνεται τὸ φάρμακον τοῦτο, ὥς μηδὲ προσμεῖναι τῷ χρωτὶ δύνασθαι χωρὶς ἐπιδέσεως. εἰ μὴ γὰρ, ὥς προέφην ἐμπροσθεν, ἐπὶ πλέον ἐψηθεῖη τὰ μεταλλικά, τοιαύτην ἀναγκαῖον ἔστι γίγνεσθαι τὴν ἐμπλάστρον.

jure possis, ut admonui, quod nec conjecturas nec usus rationem nec vires nec quid promittant adjecerit.

Cap. XVII. [*Quae Asclepiades alba scripserit.*]

Ad Asclepiadem igitur jam transgressus producam in medium, quae ipse alba emplastra ad finem tertii libri Externorum tradidit. Nam inscribit eorum primam Marcellam, secundam, tertiam, quartam, quintam, veluti alios interiorum quinque primum Masonem, secundum, tertium, quartum et quintum. Verum in tertia Marcella ad calcem alba emplastra adscripsit, prioris titulum esse ait, ad ambusta et abrasa et cutem teneram, quod emplastrum Acesin, id est, medelam, nominari dicit. Omnia vero simul quatuor, argenti spumam, cerussam, oleum, aquam pari pondere incoqui oportere commemorat. Constatque hoc medicamentum fragile et alipes effici, hoc est pinguis expers, ut cuti sine deligatura adhaerere non possit, nisi enim ut praefatus sum ante, metallica plenius cocta fuerint, tale fieri emplastrum

Ed. Chart. XIII. [666.]

Ed. Bas. II. (325.)

ἐπὶ πλέον δ' ἔψεται, πλέονα μοῖραν ἐν τῇ μίξει τῶν ὑγρῶν ἔχοντα. ἑτέραν δ' ἐφίξῃς τῇδε λευκὴν ἐμπλαστρον ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, τὴν αὐτὴν μὲν ἐπαγγελίαν ἔχουσαν, οὐ τὴν αὐτὴν δὲ σύνθεσιν. οὔτε γὰρ ἴσον ἐμβάλλει σταθμὸν τῶν μεταλλικῶν, ἀλλὰ τὸ ψιμύθιον ἡμιώλιον τοῦ λιθαργύρου καὶ προσεμβάλλει στέατος μοσχείου, τὴν ὅλην συμμετρίαν ποιήσας τήνδε. 4 ψιμυθίου < ρκ', λιθαργύρου < π'. στέατος μοσχείου < λ'. κηροῦ < κί'. ἐλαίου κοτύλας β'. τοῦτο τὸ φάρμακον ὀλίγον ἔχει ἔλαιον, ὥς πρὸς τὴν τῶν μεταλλικῶν ἀναλογίαν, εἰάν τις ὑπόθῃται τὴν κοτύλην ἔχειν οὐγγίας θ'. Ῥωμαϊκὰς τὰς καταγεγραμμένας ἐν τοῖς συνήθεσι κέρασι λιτραίοις. ἐπεὶ δὲ πεπλέονασται τὸ ψιμύθιον ἐν αὐτῷ καὶ διὰ τοῦτο στυπτικώτερον ἐγίνετο τοῦ προγεγραμμένου, τὸ στέαρ ἔμιξεν ὁ συνθεὶς αὐτό. γινώσκων δὲ τὰ τῶν βοῶν στέαρ θερμώτερόν τε καὶ διαφορητικώτερον ὑπάρχειν τοῦ τῶν ὑῶν, ἐφυλάξατο τελείου βοὸς ἐμβάλλειν στέαρ. ἐν ᾧ παντὶ γὰρ τοι γένει ζώου τὰ νέα τῶν τελείων ὑγρότερόν τε καὶ ἥττον θερμόν ἔχει τὸ στέαρ. εἴη ἂν οὖν καὶ ἡδε ἡ σύνθεσις περι-

necesse est. Coquantur largius dam majorem liquidorum mensuram in mixtura continent. Hinc aliud emplastrum Asclepiades subdit, ejusdem quidem tituli, sed non ejusdem confecturae, neque enim aequale metallicorum pondus immittit, verum cerussam argenti spumae sesquiplam, quin et sebum vitulinum adjicit, totam symmetriam sic faciens, 4 cerussae drach. cxx, argenti spumae drach. lxxx, adipis vitulini drach. xxx, cerae drach. xxv, olei heminas duas. Hoc medicamentum olei parum habet, ceu ad metallicorum proportionem, si quis heminam statuat valere uncias novem Romanis, quae in cornibus consuetis libralibus descriptae sunt. Quoniam vero cerussa in ipso superat, eoque magis astringens magisque refrigerans quam superius reddebatur, adipem autor admiscuit. Sciens autem bubulum adipem calidiorem esse suillo et vehementius digerere, cavit perfecti bovis sebum indere, quippe in omni animantium genere juvenilia perfectis humidiores minusque calidum adipem habent. Erit igitur et haec compositio difficilior qui-

Ed. Chart. XIII. [666.]

Ed. Bas. II. (325.)

εργότερα μὲν τῆς ἀπλῆς λευκῆς ἐμπλάστρου τῆς προγεγραμμένης ὑπ' αὐτοῦ, πλεον οὐδὲν εἰς ὠφέλειαν ἔχουσα. τρίτην δὲ ἄλλην λευκὴν ἔγραψεν ἐπουλωτικὴν, ἐκ ψιμυθίου μὲν ἴσου τῇ λιθαργύρῳ, κηροῦ δὲ τετάρτου μέρους, ἥ κατὰ ταῦτα καὶ τῆς τερμινθίνης αὐτὴ πάλιν ἕξ ἡμίσιος μέρους τοῦ κηροῦ. τὸ δ' ἔλαιον ὀλίγον δεῖν ἴσον ἐμβέβληται τοῖς μεταλλικοῖς ἀμφοτέροις ὁμοῦ καὶ τούτῳ πάλιν αὐτῷ τὸ ὕδωρ ἴσον. ἐβουλήθη γὰρ ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον τοῦ μὲν ψιμυθίου καὶ τῆς λιθαργύρου βάλλεσθαι < ρ'. ἑκάτερου, τοῦ κηροῦ δὲ < κέ. καὶ τῆς τερμινθίνης ιβ'. τοῦ δὲ ἐλαίου καὶ τοῦ ὕδατος ἀνὰ δύο κοτύλας. τῆς οὖν Ἀιταλικῆς ἀναμνησθέντες ἐμπλάστρου, τὰ μεταλλικὰ μὲν ὡσαύτως ἔχούσης τῇδε, καθάπερ καὶ τὸ ἔλαιον ἅμα τῷ ὕδατι. τὸν δὲ κηρὸν διπλάσιον τοῦ κατὰ τήνδε καὶ τὴν τερμινθίνην ὡσαύτως· εἰσισθε σαφῶς ἦντινα διαφορὰν ἔχει πρὸς ἄλληλα τὰ φάρμακα. προσέκειτο γὰρ ἐκείνοις καὶ λιβανωτὸς καὶ στυπτηρία καὶ πέπερι. καὶ μέντοι καὶ μέμνηται τῆς Ἀιταλικῆς ἐκείνης ἐμπλάστρου καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης, οὐκ ὀνομάζων αὐτὴν Ἀιταλικήν, ἀλλ' οὐδὲ τὸ πέπερι βάλλων. τὰ δ' ἄλλα πάνθ'·

dem, ac simplicis albi emplastrī, quod ante scripsit, sed nihilo utilior. Ab his tertium aliud profert cicatricem ducens album, ex pari cum argenti spuma pondere, ceræ quarta illorum parte et terebinthinae rursus dimidio minore, quam in cera, oleum et aqua fere æqua portione metallicis mensuris utriusque simul indita sunt. Voluit enim medicamentī autor cerullæ et argenti spumæ, singulorum drach. c. miscere, ceræ drach. viginti quinque, terebinthinae drach. xij, olei et aquæ cujusque heminas duas. Itaque Attalici memores emplastrī, quod metallica perinde ac istud continet, sicut etiam oleum simul cum aqua, ceram dupla portione ad eam, quæ in hoc medicamento additur, terebinthinum similiter, scietis manifesto quonam discrimine medicamenta inter se variant, adjectum namque est illis et thus et alumen ac piper. Quin etiam Asclepiades Attalici illius emplastrī commemorat, non vocans id Attalicum, imo nec piper admiscens. Alia vero omnia pariter ita scripsit ad

Ed. Chart. XIII. [666, 667.]

Ed. Bas. II. (325.)

ὡσαύτως ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως. λευκὴ Μνασαίου λεγο-
μένη, ποιῆ καὶ πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσαλθῇ. 4 λιθαργύ-
ρου, ψιμυθίου ἀνὰ < ρ'. κηροῦ < η'. τερμινθίνης, λιβάνου
ἀνὰ < κ'. στυπτηρίας σχιστῆς < ιβ'. ἐλαίου κοτύλας β.
μὴ νομίσητε δὲ διαφέρειν, ἐὰν εὗρητέ που < ρ'. ἀντὶ μιᾶς
λίτρας γεγραμμένης, ἀλλ' ἐκεῖνο σκοπεῖτε, πότερον ὁ γρά-
ψας τὰς < ρ'. τὸ ἥμισυ τοῦ κηροῦ μίγνυσιν αὐταῖς, εἴτ'
ἐκείνου τὸ ἥμισυ τῆς τερμινθίνης, ὥς εἶναι τοῦ μὲν κηροῦ 1/2
τῆς δὲ θερμινθίνης < κ'. ἢ τινα ἑτέραν ποιῆται συμμε-
[667]τρίαν. εἰ μὲν γὰρ τὴν εἰρημένην, οὐδὲν διοίσει τοῦ λέ-
γοντος λίτραν καὶ ἡμίλιτρον καὶ τρεῖς οὐγγίας. ἢ μὲν γὰρ
λίτρα < στ'. ἔχει πρὸς ταῖς ἐνεμήκοντα, τὸ δὲ ἡμίλιτρον
ὀκτώ καὶ μ'. δηλονότι, καθάπερ καὶ τούτου πάλιν τὸ ἥμισυ,
τίτταρας καὶ κ'. ὥσθ' ἡ αὐτὴ ἀναλογία σώζεται, μηδὲν
μέγα διαφέροντος εἴτε ταῖς < ρ'. τῶν μεταλλικῶν εἴτε
ταῖς ἐνεμήκοντα ἔξ αἱ δύο κοτύλαι τοῦ ἐλαίου μίγνύοιντο.
κατὰ τοῦτο μὲν οὖν οὐ διοίσει τὰ φάρμακα λίτρας ὀνομα-
ζομένης ἢ < ρ'. ἐκείνη δὲ διενήνοχε τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀσκλη-

verbum. *Album, quod ad Mnaesaeum refertur, facit et
ad diuturna ac difficilia. 4 argenti spumae, cerussae,
cujusque drach. c, cerae drach. quinquaginta, terebinthinae,
thuris, singulorum drach. xxv, aluminis scissi drach. xij,
olei heminas duas. Porro ne putetis differre, si drach. cen-
tum alicubi inveniatís loco unius librae scriptas, sed illud
potius considerate, utrum qui scripsit drachmas centum,
dimidium cerae ipsae misceat sive hujus dimidium terebin-
thinae, ut sint cerae quidem drach. quinquaginta, terebin-
thinae viginti quinque, an aliam quandam symmetriam faciat.
Si namque praedictam, nihil referet dicere libram et se-
libram et tres uncias, siquidem libra denarios sex habet ad
nonaginta, selibra octo et quadraginta, et sic et hujus rur-
sus dimidium quatuor et viginti. Quapropter eadem pro-
portio servatur, nulla insigni differentia sive centum drach-
mis metallicorum sive nonaginta sex heminae duae olei
misceantur. In hoc itaque non variabunt aut different me-
dicamenta sive libra nominetur sive drachmae centum.*

Ed. Chart. XIII. [667.]

Ed. Bas. II. (325. 326.)

πιάδου γεγραμμένον φάρμακον τῆς Ἀτταλικῆς ἐμπλάστρου, τῷ τὴν Ἀτταλικὴν ἔξ μὲν δραχμὰς τῆς σχιστῆς στυπτηρίας, τρεῖς δὲ τοῦ λευκοῦ πεπέριως, τὴν δ' ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένην τὸ μὲν λευκὸν οὐκ ἔχειν πέπερι, διπλάσιον δὲ τὸν σταθμὸν τῆς σχιστῆς στυπτηρίας. εὐδὴλον δ' ὅτι στυπτικώτερον μὲν πῶς καὶ διὰ τοῦτο ἐπουλωτικώτερον ἔσται τὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου φάρμακον, διαφορητικώτερον τὸ Ἀτταλικόν, ὥσθ' ὅπερ ἔφην καὶ πρόσθεν οἱ ζητοῦντες, ὁπότερον αὐτῶν ἔστι βέλτιον, οὐκ ἴσασι χρῆσθαι φαρμάκοις. εἰς μὲν γὰρ τὴν ἐπούλωσιν, τὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου βέλτιόν ἐστιν, εἰς δὲ τὴν διαφορῆσιν (326) τὸ Ἀτταλικόν. ἐνὶ δὲ λόγῳ μνησθῆναι χρὴ τοῦ ὑφ' Ἱπποκράτους γεγραμμένου κατὰ τὸ περὶ τροφῆς, ὡς ἐν τῷ πρὸς τί τό τε φαῦλον καὶ τὸ οὐ φαῦλον λέγεται καὶ δηλονότι τὸ βλαβερόν τε καὶ ὠφέλιμον. ἑτέρῳ γὰρ λόγῳ φαίης ἂν εἶναι τῆσδε τῆς ἐμπλάστρου τὴν Ἀτταλικὴν βελτίονα, τῷ πολυχρηστοτέραν ἐκείνην ὑπάρχειν, ἀμέλει καὶ αὐτὸς Ἀσκληπιάδης, ἐφεξῆς τῇδε τῇ νῦν εἰρημένη γράφῳ αὐτὴν ἐκείνην τὴν διὰ τοῦ λευκοῦ πεπέριως, οὐκ ὀνομάζει Ἀτταλικὴν, ἀλλὰ Παμφίλειον, ἀγνοῶν, ὡς

Illud vero Asclepiadis scriptum medicamentum ab Attalico emplastro disjunctum, quod Attalicum sex quidem drachmas aluminis scissi, piperis vero albi tres habeat, Asclepiadis album piper non habeat, sed duplum pondus scissi aluminis. Porro validius astringere quodammodo, ideoque promptius cicatricem ducere Asclepiadis medicamentum, Attali magis digerere, omnes norunt. Unde quod dixi et prius, qui rogant, utrum ipsorum praestet, medicamentis uti nesciunt. Etenim ad cicatricem ducendam Asclepiadis, ad digerendum Attalicum est melius. In universum meminisse oportet quod apud Hippocratem scriptum est in libro de alimento, *pravum videlicet et non pravum, noxium et utile, relatione ad aliquid dici*. Alia enim ratione pronunciaveris, Attalicum hoc emplastro esse praestantius, alia ad multa utilius illud esse. Denique et Asclepiades ipse post hoc modo recitatum, scribens illud ipsum, quod ex pipere fit, non vocat Attalicum, sed Pam-

Ed. Chart. XIII. [667.]

Ed. Bal. II. (526.)

οἶμαι, τὸν πρῶτον αὐτὴν εὐρόντα, προσθεῖς δὲ τοῦνομα τοῦ
 χρωμένου τε καὶ δόντος αὐτῷ. τὴν δ' οὖν ἐπαγγελίαν αὐ-
 τῆς κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν. ἄλλη, Παμφίλειον λεγομένη,
 φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιῇ πρὸς τὰ παλαιὰ καὶ δυσ-
 αλθῆ, ἄνθρακας, ἐπινυκτίδας, ἀχῶρας, ψωρώδεις διαθέσεις,
 κόλπους παρακολῶν, ποιῇ πρὸς ἀποστήματα, κονδυλώματα
 καὶ σχιδὸν πολυχρηστότερόν ἐστι τὸ φάρμακον. συγκεῖσθαι
 δ' αὐτό φησιν ἐκ ψιμυθίου μὲν καὶ λιθαργύρου καὶ κηροῦ
 καὶ τερμινθίνης καὶ τῶν δύο κοτύλῶν τοῦ ἐλαίου κατὰ τὰ
 αὐτὰ τῷ Ἡρᾷ, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τῆς σχιστῆς στυπτη-
 ρίας καὶ τοῦ λευκοῦ πεπέριως, ὕδατος δὲ οὐ μέμνηται κατὰ
 τὴν σκευασίαν, ἀλλ' οὐδέ τι τοῦ λιβανωτοῦ. τινὲς δ' οὐ
 πέντε καὶ εἴκοσι βάλλουσιν, ἀλλὰ τὸ ἥμιον, καὶ μέντοι γι-
 καὶ περὶ τοῦ ὕδατος· γράψας γὰρ ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας
 δύο βάλλισθαι μετὰ ταῦτα προσέγραψεν ὕδατος κοτύλας
 δύο ἢ κοτύλην μίαν. ἐγὰρ δὲ καὶ χωρὶς ὕδατος ἐσκεύασα τὸ
 φάρμακον πάνυ πολλάκις καὶ βέλτιον εἰς πάντα τὰλλα γι-
 γνόμενον φαίνεται, πλὴν ἐπὶ τῶν ἀπαλοχρώτων· ἀμεινον γὰρ
 ἐπὶ τούτων ἐστὶ τὸ προσειληφὸς ὕδωρ καὶ 'μάλισθ', ὅταν

philion, ignorans opinor primum ipsius inventorem. Ap-
 ponit autem nomen utentis ac unde acceperit, tum quid
 valeat, his verbis praeiixit. *Aliud Pamphilion dictum me-
 dicamentum accommodatum. Facit ad vetera vix sanabi-
 lia, carbunculos, epinyctidas, achoras, psoricos affectus,
 sinus glutinat, facit ad abscessus, condylomata et fere om-
 nibus utilius est.* Constare ipsum tradit ex cerussa, ar-
 genti spuma, cera, terebinthina, duabus heminis olei, eo-
 dem modo sicut et Heras, ad haec item fissili alumine et
 albo pipere; aquae vero non meminit in confectura, sed ne-
 que thuris. Quidam non quinque et viginti, sed dimidium
 immittunt, quin etiam de aqua; quum enim olei veteris
 heminas duas infundi scripsisset, postea aquae duas vel unam
 adjecit. Ego et sine aqua medicamentum saepius praeparavi
 et ad omnia alia melius fieri apparet, praeterquam in tene-
 ris corporibus; nam in his aquam praestat adhibere, prae-

Ed. Chart. XIII. [667. 668.]

Ed. Bas. II. (326.)

ἐποφλεγμαίνῃ τὰ ἔλκη. διαγράφει δὲ σὺν ταῖς εἰρημέναις λευκαῖς ἐμπλάστοις καὶ ἄλλην ὃ Ἀσκληπιάδης, ἐπαγγιλλομένην θεραπεύειν λυσσοδήκτους, ὥσπερ καὶ ἡ παρὰ τῷ Ἡρᾷ γεγραμμένη τὴν ἐπαγγελίαν εἶχε. προσλαμβάνει δὲ καὶ αὕτη παρὰ τὴν ἀπλὴν λευκὴν, τὴν ἐκ λιθαργύρου καὶ ψιμυθίου καὶ λιβανωτοῦ καὶ κηροῦ συγκειμένην, ἔτι ἔξωθεν μυελὸν ἐλάφιον καὶ σμύρναν. ἐμβάλλει δ' εἰς αὐτὴν λιθαργύρου μὲν < μ', ψιμυθίου δὲ < λ'. λιβανωτοῦ < ι'. καὶ τὰς ἴσας τῆς σμύρνης, ἐλαφίου δὲ μυελοῦ δυοῖν δεούσας τῶν δέκα καὶ κηροῦ λευκοῦ < ν'. καὶ τοῦ παλαιοῦ ἐλαίου ξι. α'. πρῶτην δὲ τούτων ἀπασῶν ὣν εἶπεν ἔγραψεν ὃ Ἀσκληπιάδης ἣν ὀνομάζει Ῥοδιακὴν, ὡς διαφορητικὴν καὶ τὰς ἐπὶ τῶν μαστῶν σκληρίας θεραπεύουσαν ἐκ τῶνδε συγκειμένην, [668] λιθαργύρου καὶ κηροῦ Ποντικοῦ κελύει βάλλειν ἀνὰ λίτραν α'. ψιμυθίου δὲ καὶ στέατος ὑείου κατεργασμένου τὸ τῆς λίτρας ἥμισυ, τουτέστιν οὐγγίας εἴς ἑκατέρου καὶ σμύρνης μὲν οὐγγίας δ'. ὀπτῶν δὲ ὧν λεκίθους β'. καὶ κοτύλην α'. καὶ ἡμίσειαν ἐλαίου. ταύτην φησὶ καὶ ἐδρικὴν ἀγαθὴν εἶναι,

fertim cum phlegmone tentantur ulcera. Inde aliud Asclepiades cum superioribus albis emplastris profert, quod rabiosos morsus sanare promittit, quemadmodum et quod apud Heram scriptum est pollicebatur. Assumit et hoc praeter simplex album, quod ex argenti spuma, cerussa, thure, cera constat, insuper medullam cervinam et myrrham; porro miscet ei argenti spumae drachmas quadraginta, cerussae drachmas triginta, thuris drachmas decem, myrrhae drachmas decem, medullae cervinae duobus pauciores quam decem, cerae albae drachmas quinquaginta, olei veteris sextarium unum. Primum autem horum omnium, quae recitavit, prodidit Asclepiades, quod Rhodiacum nominat ceu discutiens et curans in mammis duritias, et ex his componitur: 4 argenti spumae, cerae Ponticae, singulorum libram unam, cerussae, adipis suilli elaborati, cujusque selibram, hoc est uncias sex, myrrhae uncias quatuor, ovorum tostorum vitellos duos, olei heminam unam et semis. Istud etiam sedi

Ed. Chart. XIII. [668.]

Ed. Basl. II. (326.)

μὴ προγράψας διὰ τίνος βούλεται τήκεσθαι τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἡμῖν ἐπιτρέψας ἴσως στοχάζεσθαι ποτὲ μὲν διὰ ῥοδίου, ποτὲ δὲ διὰ μυρσίνης, ποτὲ δὲ διὰ τίνος τῶν ἐλαίων χρὴ τήκειν αὐτό.

Κεφ. ιη'. [Πῶς χρὴ συντιθέναι λευκὰς ἐμπλάστρους πρὸς τὰ δυσεπούλωτα καὶ κακοήθη.] Τίνα τῶν ἐλκῶν ὀνομάζω δυσεπούλωτα καὶ τίνα κακοήθη διελέσθαι καιρὸς οὐκ εἰς τὰ παρόντα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλλοντα λέγεσθαι, χρησίμου τοῦ διορισμοῦ γενησομένου. τὰ μὲν οὖν ἐξ ἐπιφύρας ὑγρῶν ἦτοι πολλῶν ἢ ὀσμύων, ἄνευ τοῦ διάθαισιν ἤδη τοιαύτην ἐσχηκέναι τὸν πεπονθότα τόπον, ὥς κἄν ἢ χρηστὸν τὸ ἐπιφύρον, ὅμως διαφθείρειν αὐτό, δυσεπούλωτα καλῶ· τὰ δ' ἤδη τὴν εἰρημένην ἔχοντα διάθαισιν ἐξαιρέτως ὀνομάζω κακοήθη. νῦν οὖν ἐπειδὴ τινὰς τῶν λευκῶν ἐμπλάστρων, ὥς καλῶς ἐπούλώσας τὰ δυσεπούλωτα, γεγράφασιν οἱ πρὸ ἐμοῦ, διὰ τοῦτο καὶ γὰρ γράφω λευκὰς ἐμπλάστρους, ἃς συνέθηκα πρὸς τι τὰ δυσεπούλωτα πάντα καὶ τίνα τῶν κακοήθων,

benefacere confirmat, non apponens quonam liquefieri velit, sed nobis conjectandum forsitan relinquens interdum ex rosaceo unguento, interdum myrteo, alias ex oleo quopiam liquandum esse.

Cap. XVIII. [Quomodo candida emplastra componenda sint adversus ulcera cacoëthe, id est maligna et ea quae cicatricem difficulter admittunt.] Quae dysepulota, id est vix ad cicatricem venientia, quae item cacoëthe, id est maligna, appellem, distinguendum modo est, quia non solum in praesentem disputationem, sed etiam in futuram commoda praefinito est futura. Quae itaque ex humorum confluxu vel multorum vel acrium oriuntur, sine eo, quod locus affectus hujusmodi jam dispositionem habuerit, ut licet bonum sit quod influit, tamen ipsum corrumpat, dysepulota nomino, quae vero dictam dispositionem jam obtinent, praecipuo vocabulo cacoëthe appello. Nunc igitur, quoniam priores me emplastra quaedam alba, ut quae dysepulotis cicatricem probe obducant, conscripserunt, propterea ego quoque alba scribo emplastra, quae adversus dysepulota om-

Ed. Chart. XIII. [668.]

Ed. Bas. II. (326.)

ὅσα μὴ πονηρὰν πᾶν ἔχει τὴν κατασκευὴν, ἐπ' ἐκείνων γὰρ αὐθις εἰρήσεται τὰ πρόσφορα φάρμακα. πρῶτον κἀνταῦθα τὴν μέθοδον ἐρῶ, καθ' ἣν μαθήσετε πολλὰς τοιαύτας ἐμπλάστρους συντιθέναι. διττὸς δ' αὐτῆς ὁ σκοπὸς, ὁ μὲν τις κοινὸς ἀπάντων τῶν κατὰ μέθοδον συντιθεμένων φαρμάκων, ὁ δὲ τις ἴδιος, ὁ πρὸς τὴν χρόαν τούτων διαφέρων. ὅσα τοιῦν ἐγνώκατε κατὰ τὴν περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματείαν, ἀδῆκτως μὲν ἰσχυρῶς δὲ πᾶν ξηραίνοντα, ταῦτα ἀναμνήσθητε. πάντως δ' εἶναι προσῆκον αὐτὰ πρὸς τῷ μὴ δάκνειν ἢ στύφειν σαφῶς, ἔτι καὶ ῥύπτειν δύνασθαι. καὶ γὰρ καὶ κοῖλα φαίνεται τὰ πλεῖστα τῶν τοιούτων ἐλκῶν, ὥς ἔξ ἀναβρώσεως ὑγρῶν κακοήθων γεγόμενα καὶ διὰ τοῦτο σαρκοθῆναι δειόμενα. δέδεικται δ' ἐν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου τὰ σαρκούντα φάρμακα πάντα ῥύπτειν ἔχοντα δύναμιν. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα φάρμακα ξηρὰν δύναμιν ἔχει τοιούτων ἐλκῶν θεραπευτικὴν. ἀλλὰ νῦν ἡμεῖς ἀναμνησθῶμεν τῶν ἥτοι φυλάξαι τὴν λευκότητα τῆς συντιθειμένης

nia et cacoëthe nonnulla, quae non primum admodum habent statum, composui, nam in illis denno medicamenta accommoda dicentur. Primum et hic methodum dicturus sum, qua id genus emplastra conplura conficere discetis. Duplex porro ejus scopus est, alter omnium, quae ratione componuntur, medicamentorum communis, alter peculiaris colore ab his differens. Quae igitur in commentario de simplicibus medicamentis cognovistis, sine ratione quidem ac morfu, valide tamen adeo exiccantia, haec in memoriam reducite. Omnino autem conveniebat, praeterquam quod non mordicent vel astringant manifesto, etiam detergere posse, siquidem cava plurima ejus generis ulcera tanquam ab exsione humorum malignorum facta apparent ejusque rei gratia carne impleri desiderant; ostendimus autem in tertio therapeuticae methodi libro, omnia quae carnem generant medicamenta detergendi facultatem habere. Multa etiam alia siccam obtinent virtutem hujusmodi ulceribus curandis accommodam. Sed age nunc repetamus ea, quae aut compositi

Ed. Chart. XIII. [668. 669.]

Ed. Bas. II. (326.)

ἐμπλάστρου δυναμένων ἢ μὴ πολὺ γε βλάψαι. τοιαῦτα δ' ἐστὶ καδμεία καὶ πομφόλυξ καὶ τίτανος, ὄστρεά τε κεκαυμένα καὶ πορφύραι καὶ κήρυκες καὶ τὸ τῆς σήπιας ὀστῶδες, οὐ πολὺ δ' ἂν λυμάνοιτο τῇ χροῇ καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λιπίς καὶ τῆς κεκαυμένης χαλκίτιος τὸ μὴ πυρρὸν, ἀλλὰ τιφρωδὲς ἢ ὑπόλευκον. ὅπως δὲ χρὴ τὸ τοιοῦτο παρασκευάζειν, αὐθις εἰρήσεται κατὰ τὸν τῆς θηριακῆς ἀντιδότου λόγον. ἕκαστον δὲ τῶν εἰρημένων εἰ πλυθείη, παντάπασιν ἄδηκτον γίνεται, καθάπερ καὶ ὁ κηρὸς, ὃν χρὴ μῖξαι σκευαζομένῳ τῷ φαρμάκῳ, καὶ ἡ ῥητίνη. λέλεκται δ' ὅτι κηρὸς μὲν ὁ Τυρρῆνι- πὸς ἢ ὁ Ποντικὸς ὀνομαζόμενος ἐπιτήδειός ἐστιν εἰς τὴν τῆς λευκῆς ἐμπλάστρου κατασκευήν. αἱ ῥητίναι δὲ, ἣ τε λάριξ ὀνομαζομένη καὶ ἡ τερμινθίνη, πρὸς τὰ κακοηθέστερα τῶν ἔλκωσιν λυσιτελιετέρα. καὶ λιβανωτοῦ δὲ ἐμβάλλειν τι προσήκει μέρος ἕνεκα τοῦ πέττεσθαι καὶ διαπνύσκεσθαι τὴν διάθεσιν τῶν κακοήθων ἔλκωσιν. οὐ μόνον δὲ πλύνειν χρὴ τῶν εἰρημένων φαρμάκων ἕκαστον, [669] ἀλλὰ τὰ γε μεταλλικὰ καὶ λειοῦν ἐπὶ πλείστον ἐν ἡλιουμένῳ χωρίῳ μεθ' ὕδατος

emplastri candorem tueri possint aut non adeo laedere. Hoc ex genere est cadmia, pompholyx, calx, ostrea concremata, purpureae, buccina et sepiae pars ossea, parum officiet colori et aeris squama et ustae chalcitidis non fulvum, sed cineritium vel subalbidum. Quomodo autem hujusmodi res praeparanda sit, rursus in Theriacae antidoti sermone dicemus. Porro dictorum quodquam si lavetur, totam mordicationem amittet, quemadmodum cera, quae medicamento conficiendo admiscenda est, tum resina. Caeterum quod cera Tyrrhenica vel Pontica dicta ad candidi emplastri praeparationem sit idonea, prius explicatum est, resinae vero, et quae larix vocatur et terebinthina, adversus ulcera maligniora magis valent. Thuris quoque partem aliquam indere non ab re fuerit, ut ulcerum maleficorum dispositio coquatur et ad suppurationem veniat. At non solum ex praedictis medicamentis unumquodque lavandum venit, sed etiam metallica quam maxime in loco soli exposito cum

Ed. Chart. XIII. [669.]

Ed. Bas. II. (326, 327.)

ἢ ὄξους ἢ θαλάττης ἢ οἶνου. καθαρὸν δὲ καὶ λευκὸν καὶ διαφανὲς ἀκριβῶς ἕκαστον τούτων ἔστω, χάριν τοῦ συντελέσαι τι τῇ λευκότητι τοῦ φαρμάκου. καὶ περὶ τοῦ ψιμυθίου δὲ πρόσθεν εἴρηται καὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐψησιως καὶ τοῦ περιέχοντος αἵρος καὶ τοῦ τυρῶς, ὅπως ἂν ἕκαστον αὐτῶν συντελοῖ τι τῇ λευκότητι καθάπερ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων, οὕτως καὶ πρὸς τούτων εἰδόντα χρὴ τὰς δυνάμεις ὕδατος τε καὶ ὄξους καὶ θαλάττης οἶνου τε τοῦ λευκοτάτου μινύειν ἐν τῇ συνθέσει τὸ χρησιμώτατον εἰς τὴν θεραπευομένην διάθεσιν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ὀχθωδῶν ἑλκῶν καὶ τὰ χεῖλη παχέα καὶ σκληρὰ καὶ πολλῆς δειόμενα λεπτύνσεως ἔχοντων τὰ δι' ὄξους καὶ θαλάττης λελειωμένα χρησιμώτερα τῶν δι' ὕδατος ἐφ' ὧν δὲ δριμύ καὶ δακνῶδες ἔστι τὸ φερόμενον ἐν τοῖς ἑλκεσιν ὑγρὸν, ἐν ὕδατι χρὴ λελειῶσθαι μᾶλλον ἕκαστον τῶν μεταλλικῶν, ὥσπερ γε πάλιν ἐν οἶνῳ (327) μᾶλλον ἐφ' ὧν πολὺ φαίνεται τὸ ἐπιρρεῖον ὑγρὸν τοῖς ἑλκεσι. τούτων οὖν ἕκαστον ὧν εἶπον ἐν ἑκάστῳ τῶν εἰρημένων ὑγρῶν λελειωμένων ἡμέραις πλείοσιν, ἐμβα-

aqua vel aceto vel marina vel vino laevigare oportet. Pura autem et candida et perspicua singula haec erunt candoris cujusdam medicamento conciliandi gratia. De cerussa, oleo, coctionis modo, aëre circumfluo et igne, quomodo quodque eorum ad albedinem aliquid afferat, ante exposuimus. At quemadmodum in aliis, ita in his quoque, facultatis aquae, aceti, marinae vinique albißimi peritum, id in compositione miscere convenit, quod maxime curando affectui profuturum est. Etenim in ulceribus praetumidis ac duris, quae oras crassas, callosas multaque attenuationem requirentes habent, ex aceto et marina laevigata magis quam quae per aquam idonea sunt. In quibus autem acre et mordax est humidum, quod in ulcera fertur, ex aqua terere potius singula metallica necesse est. Quemadmodum rursus ex vino magis, ubi copiosus humor ulceribus influens apparet. Haec igitur singula, quae dixi, in unoquoque jam nominato humore laevigata diebus pluribus injeci frequen-

Ed. Chart. XIII. [669.]

Ed. Bas. II. (327.)

λαὼν ἐκάστοτε τῶν διὰ ψιμυθίου τε καὶ λιθαργύρου φαρμάκων, πάντων αὐτῶν ἐπειράθην ἐπονηλόντων κάλλιστα. τινὰς δὲ γραφὰς καὶ φίλοις ἔδωκα, δεδομένοις τοιούτων φαρμάκων, ὑφ' ὧν καὶ αὐτῶν εἰς πείραν ἀχθέντα τὴν ἐπαγγελίαν ἐφαίμετο διασώζοντα. προεψημένης οὖν, ὡς εἴρηται, τῆς λιθαργύρου μετὰ τοῦ ψιμυθίου καὶ πλησίον ἀμολύντου συστάσειος ἥκοντος τοῦ φαρμάκου, προσβάλλειν χρή τῆς λάρικος ἢ τῆς τερμινθίνης ῥητίνης μετὰ τοῦ λευκοῦ κηροῦ καὶ τούτων καλῶς ἐκωθέντων ἐπιεμβάλλειν τὰ μεταλλικά, τοιάνδε συμμετρίαν ἔχοντα. τῆς μὲν λιθαργύρου καὶ τοῦ ψιμυθίου κατὰ τὸ σύνηθις ἑκατέρου λίτρα μετὰ δυοῖν ἐλαίου λιτρῶν ἐψέσθω, πολλάκις δὲ καὶ ὕδατος ἡμίλιτρον ἐπιεμβάλλων. τέκεται γὰρ οὕτως ἡ λιθάργυρος θάττον, ἢ θ' ἔψησις ἀναλίσκει τὸ ὕδωρ, ὡς μηδὲν σαφῶς εἰς ὑγρότητα συντελεῖν τῷ φαρμάκῳ. ῥητίνης δὲ τρεῖς οὐγγίαι καὶ κηροῦ διπλάσιαι τούτων αὐτάρκεις εἰσὶν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δύο μὲν τῆς ῥητίνης ἐμβάλλητέ ποτε, τέτταρας δὲ τοῦ κηροῦ, καὶ οὕτως οὐδὲν μέγα διαφερούσας εὐρήσετε τὰς συνθέσεις. ἱκανὴ δὲ καὶ λι-

ter medicamentis, quae ex argenti spuma et cerussa conficiunt, eaque expertus sum omnia cicatricem optime ducere. Verum scriptiones quasdam amicis quoque dedimus, qui huiusmodi medicamenta desiderarent, a quibus ipsis quoque in experientiam producta, quod titulo promittunt, tueri videbantur. Itaque argenti spuma cum cerussa prius cocta et medicamento prope ad non inquinantem consistentiam perveniente, injicienda est larix vel terebinthina resina cum cera candida. His pulchre unitis adde metallica, quae huiusmodi symmetriam habent. Argenti spumae et cerussae pro consuetudine singulorum libra coquatur cum olei libris duabus, frequenter etiam aquae selibra addita; liquefcit enim sic argenti spuma citius, et coctio aquam consumit, ut nihil ad humiditatem medicamento aperte prosit, resinae tres unciae, cerae duplum sufficit. Quanquam si duas resinae indideritis interdum, quatuor cerae, sic quoque compositiones non adeo differre invenientur. Thuris etiam uncia una semis

Ed. Chart. XIII. [669.]

Ed. Bas. II. (327.)

βανωτοῦ μία καὶ ἡμίση οὐγγία μετὰ τὸν κηρὸν καὶ τὴν
 ρητίνην ἐμβαλλόμεναι. καὶ μετὰ ταῦτα οὐγγίαι τρεῖς τῶν
 ἄλλων, ἅπτερ εἰσὶ < δ'. πρὸς ταῖς εἴκοσιν. ἐμβαλεῖς δὲ δυοῖς
 καὶ τριῶν καὶ πλειόνων καὶ πάντων ὧν εἶπον, ὧν ἂν ἐκά-
 στου τύχης εὐπορῶν. οἷον εἰ πάντ' ἔχεις, ἴσον ἐμβαλεῖς ἐκά-
 στου, τῆς καδμείας λέγω καὶ πομφόλυγος, καὶ τῶν κεκαυμέ-
 νων κηρύκων ἢ ὀστρέων καὶ τῆς τοῦ χαλκοῦ λιπίδος. ἔσονται
 δ' ἐκάστου ἀνὰ < στ'. ἢ συμπλήρωσις τῶν τριῶν οὐγ-
 γιῶν. εἰ δὲ καὶ τιτάνου πεπλυμένης μιννύεις, ἐκάστου < ε'.
 βληθήσονται. εἰ δὲ καὶ τῆς κεκαυμένης χαλκίτιος, ἐκάστου
 < δ., ὥς ἅπαντων τῶν ἐξ συνελθόντων συμπληροῦσθαι
 τὰς τρεῖς οὐγγίας. ἔστω δὲ ἡ κεκαυμένη χαλκίτις πεπλυμένη
 καὶ δηλονότι τιφρώδης τὴν χροίαν, οὐχ οἷαν οἱ πολλοὶ τῶν
 καιόντων ποιοῦσιν αὐτήν, ὠχρόξανθον, ὥς ἂν εἴποι τις. καὶ
 εἰ δύο δέ τινα τούτων ἔχοι τις μόνα, τρεῖς οὐγγίας ἐξ ἁμφοῖν
 ἐμβαλλέτω, τουτέστιν ἐκατέρου μίαν καὶ ἡμίσειαν. ταῦτα
 ἀρκεῖ κατὰ τὸ παρὸν ὑμῖν εἰς ἐμπλάστρων λευκῶν σύστασιν
 ἐπίστασθαι πρὸς ἔλκη δυσειπούλωτα. καὶ κηρωταὶ δὲ λευκαὶ

satisfacit post ceram et resnam injecta, deinde tres alio-
 rum unciae, quae drachmae quatuor sunt ad viginti. Impo-
 nes autem duorum, trium, plurium, ac omnium quae nu-
 meravi, quorum singulorum tibi copia contingat, ut si om-
 nia habeas, aequam portionem cuiusque injicias, cadmiae
 dico et pompholygis, buccinorum cineris vel ostreorum et
 aeris squamae, singulorum drachmae sex erunt, quae tres
 uncias absolvunt. Quod si et calcem lotam misceas, singulo-
 rum drachmae quinque ponentur. Si ustae chalcitidis, sin-
 gulorum drachmae quatuor, ut ex omnibus sex cunctis tres
 unciae fiant. Verum chalcitis usta sit elota et colore ci-
 nereo, non qualem multi ex iis, qui urunt eam, faciunt,
 veluti si dicas ex pallido flavam. Si duo quaedam ex his
 habeas solum, tres uncias ex ambobus ponito, hoc est
 utriusque unam ac semissem. Haec in praesentia ad alborum
 emplastrorum constitutionem, ulceribus dysepulotis curandis,
 cognoscere vobis sufficit. Atque subhumida cerata candida

Ed. Chart. XIII. [669, 670.]

Ed. Bas. II. (327.)

καὶ πάρυγροι διὰ τῶν αὐτῶν σκευάζονται, διαφέρουσαι τῶν ἐμπλάστρον τῷ μῆθ' ἐψηθαι τὴν λιθάργυρον καὶ τὸ ψιμνθιον, ἐμβεβλῆσθαι δὲ στέαρ ἥτοι χηνὸς ἢ ἀλεκτορίδος ἢ ὄου ἢ μόσχιον. εἰ δ' οἶνου πότ' εὐποροίης ἢ ὄξους, λευκοτάτων τε καὶ διανυγιστάτων ἐμβαλεῖς αὐτῶν ἀντὶ ὕδατος.

[670] Κεφ. ιθ'. [Δαμοκράτους περὶ λευκῆς ἐμπλάστρου.] Ἐπεὶ δὲ αἱ διὰ μέτρων ἐγγεγραμμέναι δυνάμεις φαρμάκων εὐμνημόνινοι εἰσι καὶ διαφυλάττουσαι ἀκριβῆ τὴν συμμετρίαν αὐτῶν, ἔδοξέ μοι κάλλιον καὶ τούτων μνημονεύειν. γεγραφότος οὖν Δαμοκράτους λευκὰς ἄλλας ἐμπλάστρους καὶ μίντοι καὶ λευκὴν, ἣν ἐπαινεῖ, παραθήσομαι τὴν γραφὴν αὐτοῖς τοῖς ὑπ' ἐκείνου γεγραμμένοις στίχοις, τῷ τριμέτρῳ καλουμένῳ μέτρῳ.

Δεῖ δὲ μετὰ τούτων τοὺς φιλιάρχους ἔχειν
 Λευκὴν καλὴν ἐμπλάστρον εἰς ἀποσύρματα,
 Καὶ τὰ πυρίκαινα καὶ τὰ χωρὶς αἰτίας
 Ἐξ ἐπιπολῆς γινόμενα φανερὰς ἔλκια.
 Σκευάζεται δ' οὕτως. ψιμνθίου λίτραν

etiam ex iis ipsis praeparantur, differunt tamen ab emplastris, quod neque argenti spuma nec cerussa coquatur, adeps vero vel anserinus vel gallinaceus vel suillus vel vitulinus indatur. Quod si vinum interdum habeas vel acutum, quae albiissima lucidissimaque sint, aquae loco ipsa admiscebis.

Cap. XIX. [Damocrates de albo emplastro.] Quoniam medicamentorum facultates versibus exscriptae facilius memoria tenentur et exactam ipsorum symmetriam perferant, satius mihi visum est et horum meminisse. Quum itaque Damocrates praeter alia alba emplastra etiam candidum scripserit, quod commendat, apponam scripturam iisdem illius versibus iambico trimetro expressis.

At cum his habere emplastrum medicis convenit
 Album, efficax adversus avulsam cutem,
 Ambusta ad ulcera et per summa corporis
 Occasionem citra manifestam edita.
 Ita confit, cerussae libra sumitur,

Ed. Chart. XIII. [670.]

Ed. Bas. II. (327.)

Λιθαργύρου τε τῆς τρυφερᾶς μάλιστα νῦν
 Δίτραν μίαν τε καὶ μέρος λίτρας τρίτον,
 Κηροῦ τε καθαροῦ Ποντικοῦ πέντ' οὐγγίας,
 Τερμινθίνης τ' οὐγγίαν τῆς καθαρωτάτης,
 Λιβάνου δὲ μάννης ἢ λιβάνου πέντ' οὐγγίας.
 Λευκοῦ δ' ἐλαίου τοῦ καλοῦ καὶ προσφάτου
 Ἀν' ἡμισυ λίτρας καὶ ὕδατος ξέστην α'.
 Ἐπι δὲ ἔλαιον, ψιμύθιον, λιθάργυρον,
 Ὑδωρ πυρὶ κούφω, τῇ σπάθῃ κινῶν αἰεί.
 Ὅταν δὲ πᾶν μὲν ἐκφρουγῇ, καλῶς θ' ὕδωρ,
 Τὸ δὲ φάρμακον λεῖόν τε καὶ λευκὸν βλέποις,
 Μαλακὸν, ἀμόλυντον, τότε βάλλεις τερμινθίνην,
 Ἐπειτα κηρὸν, εἴτα λίβανον ὕστερον.
 Ἄρας τε κίνει τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
 Ὑποψυχὲν τε συμμέτρως τὸ φάρμακον
 Εἰς τὴν θυρίαν καταχέας ἀναλαμβάνει.
 Ἐπὶ τε γυναικῶν ἢ τρυφερῶν τῶν παιδίων
 Ἐπὶ τε γερόντων ἢ τῶν κακικούντων νέων.

*Lithargyri, trypherae eodem simul modo,
 Et portio praeterea librae tertia:
 Ceraeque purae Ponticae quinque unciae,
 Terebinthinae pondus uncia purissima,
 Thurisque mannae vel thuris quinae unciae,
 Candidi olei boni recentis selibra.
 Aquae superfundetur his sextarius.
 Oleum, cerussa, argenti spuma, aqua coquitur
 Leni igne, agitur sedulo rudicula
 Cum tota pulchre defleccata sic aqua
 Et leve medicamentum apparet, candidum
 Et molle inficiens nec, terebinthina inditur,
 Deinde cera succedet, thus postea.
 Ab igne cum depones ollulam, move.
 Quum mediocriter est refrigeratum pharmacum,
 Mortario superfundas, atque excipe
 In mulieribus vel delicatis puerulis,
 In senibus habitu aut pravo juvenibus simul.*

Ed. Chart. XIII. [670.]

Ed. Bas. II. (327.)

Ταύτῃ κατάμισγε τῆς στυπτηρίας τρίτον

Ἦν προαποδεδώκαμεν ἔμπλαστρον ἔμπροσθεν βραχὺν,

Καὶ χρῶ πρὸς ἅπαντα καὶ νεότερωτα τραύματα.

Κατάμισγε δ' αὐτῇ ῥόδινον τετηγμένην

Καὶ κηρὸν ὀλίγον, καὶ λιπαρὰν ἔξεις καλὴν

Οἶνον παραχέας λευκὸν αὐστηρὸν βραχὺ.

Τῆς στυπτηρίας, ἧς ἐμνημόνευσεν, ἡ σύνθεσις ἐν τῷ
πέμπτῳ τῆσδε τῆς πραγματείας.

Huic tertiam partem immisceto aluminis,

Quod prodidimus emplastrum non multo antea,

Ac utitor ad omnia recentia vulnera.

Ipsi vero rhodinon liquefacto immisceas

Paulum ac cerae, liparon habebis ac bonum,

Album vinum parum austerum si affuderis.

Aluminis, cuius meminit, compositio in quinto hujus
operis commentario.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΗΘΕΣΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΝ Β.

Ed. Chart. XIII. [671.]

Ed. Bas. II. (327.)

Κεφ. α'. Τῆς προκειμένης πραγματείας σκοπὸν
ἔχούσης σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτον, ὥς ἐὰν ἀπολέσωμέν
ποτε τὸ βιβλίον, ἐν ᾧ τῶν φαρμάκων οἷς χρῶμεθα τὰς συν-
θέσεις γεγραμμένας ἔχομεν, αὐτοὺς ἡμᾶς δύνασθαι συντιθέ-
ναι παραπλήσια τοῖς ἀπολλυμένοις ἀναγκαῖόν ἐστι, πρῶτον
μὲν ἡμᾶς καθόλου τινὰ τύπον ὁδοῦ μεμαθηκέναι, δι' ἧς
εὐρήσομεν ὃ προειθέμεθα. δεύτερον δὲ γυμνάσθαι κατὰ τὴν

GALENI DE COMPOSITIONE MEDI- CAMENTORVM PER GENERA LIBER II.

Cap. I. Quam propositum opus hunc quoque
cum aliis scopum teneat, ut si quando librum, quo me-
dicamentorum, quibus utimur, compositiones scriptas ha-
bemus, ipsi nos perditis similia possimus conficere, neces-
sarium est primum nos in universum formulam quandam
viae didicisse, qua propositum inveniamus. Deinde per
hanc viam in multis particularibus exerceamur oportet,

Ed. Chart. XIII. [671. 672.]

Ed. Bas. II. (327. 328.)

ὁδὸν ταύτην ἐπὶ πολλοῖς τῶν κατὰ μέρος, εἰδότες ὅτι χω-
 ρίς τοῦ γυμνάσασθαι τὸ τοιοῦτο γυμνάσιον οὐδὲν τῶν ἔρ-
 γων ὀρθῶς περαίνεται. δεικὸν δὲ καὶ τὸ συμβᾶν ἤδη τισὶν
 ὧν ἐγὼ γινώσκω ὄνσιν ἰατροῖν. ὁ μὲν γὰρ ὑπὸ λύπης ἐπὶ
 τῇ τῶν τοιούτων γραφῶν ἀπωλείᾳ συντακτὴς ἀπέθανεν, ὁ
 δὲ ἀπίστη τῶν ἱατρικῶν ἔργων. ὑπάρχει δὲ τοῖς γυμνασθεῖ-
 σιν, ὡς ἐγὼ λέγω, πρὸς τῷ δύνασθαι συντιθέναι φάρμακα
 χρήσιμα καὶ τὸ κριτικοῖς εἶναι τῶν γεγραμμένων τοῖς πρὸ
 ἡμῶν ἰατροῖς, ἐπιτηδείως τε χρῆσθαι πᾶσι τοῖς ὑπ' ἐκείνων
 γεγραμμένοις, οἷς τ' ἂν αὐτοῖς εὖρη κατὰ τὴν διδασχθησομέ-
 νην μέθοδον. βέλτιον μὲν οὖν ἐστὶ τοῖς διὰ τῆς πείρας ἤδη
 (328) βεβασανισμένοις χρῆσθαι, μαθόντα τῆς χρήσεως αὐ-
 τῶν τὴν μέθοδον, ἀλλ' ὅπερ ἔφην, ἀνάγκη καταλαμβάνει
 πολλάκις ἡμᾶς, ὡς καὶ τοῖς ἀπειράστοις αὐτοσχεδιάζοντας
 χρῆσθαι. [672] κατὰ μὲν οὖν τὸ πρὸ τούτου βιβλίον, ὅπως
 ἂν τις ἐκ λιθαργύρου μόνης ἐμπλάστρους σκευάζοι, λέλεκται
 ποτὲ μὲν ἔλαιον μόνον μίγνυς, ποτὲ δ' ὄξος ἢ οἶνον ἢ τινα
 τούτων, ἐξ ὁποίας τε συμμετρίας αὐτῶν ἐμπλαστρος δύνα-
 ται γίγνισθαι λευκὴ προσηκόντως ἐψηθεῖσα. γίγνισθαι δ'

scientes, citra talis studii exercitationem nullum recte
 opus perfici. Et vero grave est, quod jam quibusdam ac-
 cidit medicis, duobus mihi cognitis, quorum alter dolore
 ex talium scriptionum interitu contabefactus periit, alter ab
 operibus medicis destitit. Verum exercitatis, iudicio meo,
 praeterquam medicamenta utilia componere, etiam a su-
 perioribus nobis medicis scriptorum arbitris esse licet, com-
 modeque omnia ea, quae ab illis prodita sunt, usurpare at-
 que illa, quae ipsi methodo inferius posita invenerint. Me-
 lius igitur est experimentis jam comprobata sumere eum,
 qui usus ipsorum methodum didicerit, licet, quod dixi, ne-
 cessitas frequenter nos cogat ut vel experientia incompertis
 ex tempore utamur. Itaque superiore libro quomodo ex ar-
 genti spuma sola emplastrum praepares docuimus, interim
 oleo tantum, interdum aceto admixto vel vino vel hu-
 jusmodi alio, item ex quali ipsorum symmetria emplastrum
 fieri candidum possit, si probe coctum fuerit. Caeterum ex

Ed. Chart. XIII. [672.]

Ed. Bas. II. (328.)

ἐφαρμιν ἐν τούτων τῶν ἐμπλάστρον ἐνίας μὲν ἐπουλωτικὰς, ἐνίας δὲ καὶ κολλητικὰς ἐναιμῶν τραυμάτων, ἐνίας δὲ φλεγμονῶν τῶν μικρῶν θεραπευτικὰς, ἐνίας δὲ αὐτῶν καὶ τὰ δυσεπούλωτα θεραπεύειν, ὅποσα μὴ κακοήθη καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ὄγκους παρὰ φύσιν, ὅσοι μὴ μεγάλοι μηδὲ σκιρτώδεις εἰσὶ διαφορεῖν. ἐγράφη δ' οὐ μετὰ πολὺν τῆς ἀρχῆς ἐν αὐτῷ καὶ ἡ ὑπὲρ ἐμοῦ συντεθεισα ἐμπλαστρος, ἣν ὀνομάζω φοινικίνην. ἐν τούτῳ δὲ τῷ βιβλίῳ τῷ νῦν ἡμῖν προκειμένῳ περὶ τε τῶν χλωρῶν ἐμπλάστρον εἰρήσεται καὶ μελίνων καὶ κιρρῶν καὶ φαιῶν καὶ πυρρῶν, ἐν αἷς εἰσὶ καὶ αἱ δίχρωμοι καλούμεναι, μεταξὺ τε τούτων ἕτεραι τινὲς μὲν ὀνομασμέναι, καθάπερ λευκομήλιναί τε καὶ μελάγχλωροι καὶ ῥυπώδεις ἀερίζουσαι τε καὶ κυανίζουσαι, τινὲς δὲ καὶ παντάπασιν ἀνώνυμοι. τὸ μὲν οὖν ἐφεξῆς ἀλλήλαις γράφειν τὰς κατὰ δύναμιν ὁμοίας χρήσιμόν ἐστιν εἰς τὸ πλείοσιν ἐντυγχάνοντα ἢ ἀναγινώσκοντα τὸ βιβλίον ἐλίσθαι τὴν ἐπιτηδαιότατην τῇ θεραπευομένῳ σώματι τε καὶ πάθει. τὸ δὲ τὴς κατὰ χροῶν ὁμοίας ἀναγράφειν, οὐ κατὰ τεχνικὴν ὁμοι-

his emplastris quaedam ducendae cicatrici accommodata fieri diximus, quaedam vulneribus cruentis glutinandis, quaedam phlegmonis exiguis curandis, quaedam ulceribus, quae cicatricem aegre admittunt, sanandis, si non cacoëthe sint, quaedam ad tumores praeter naturam, sed non magnos, neque duros, discutiendos. Scriptum simul in eo est non multo post initium et emplastrum a me compositum, quod phoenicinum nomino. Praesenti autem hoc libro de viridibus et melinis et gilvis et fulcis et rufis agetur emplastris, quibus etiam adnumerantur, quae dichroma, id est bicolora, dicuntur. Inter haec alia quaedam sunt medio inter haec nomine, ut ex candido melina et ex nigro viridia et rhypode, id est strigmentosa, adde quae aërem imitantur et coerulea, quaedam vero nomine prorsus carentia. Itaque similia invicem viribus deinceps scribere commodum est, ut qui in plura incidit vel librum legit, id quod optimum corpori ejusque curando affectui sit eligat. At colore similia tradere

Ed. Chart. XIII. [672.]

Ed. Bas. II. (528.)

ὅτιτα σκοπούντων ἐστίν, ἀλλ' ἐπεὶ τινες ἐνίοτε τῶν πολὺ
 δυναμένων ἀνδρῶν κλιεύουσιν ἡμᾶς. ἐμπλαστρον αὐτοῖς μη-
 λίνην ποιῆσαι κολλητικὴν ἑλκῶν ἢ ἱπουλωτικὴν ἢ μαλακτι-
 κὴν τῶν σκληρυνθεμένων, ἢ τι τοιοῦτον ἐργάσασθαι δυναμέ-
 νην, ἠναγκάσθησαν ἐνιοὶ τῶν νεώτερων ἰατρῶν ἐφεξῆς ἀλ-
 λήλων γράφοντες ὁμοίως κατὰ χρῶμα προσγράφειν ἐκάστη
 τὰς οἰκίας ἐπαγγελίας. ἐγὼ κοῖνον πειράσομαι μικτὴν τινα
 ποιήσασθαι τὴν διδασκαλίαν ἀπὸ τῆς τεχνικωτέρας ἀρξάμε-
 νος. γράφω γὰρ πρῶτον μὲν τὰς σφραγματικὰς τῶν κοίλων
 ἑλκῶν, ὧν αἱ πλεῖσται χλωραὶ κατὰ χροῶν εἰσὶν, ἐπισημαι-
 νόμενος ὅσαι τε κολλητικαὶ τούτων ὑπάρχουσι καὶ ὅσαι
 τῶν κακοηθευομένων ἰατρικαὶ καὶ τι τῶν τοιούτων ἄλλα δυ-
 νάμεναι διαπράττεσθαι. δευτέρας δὲ τὰς κολλητικὰς, οὐ μόν-
 ον τῶν προσφάτων ἑλκῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν κόλπων, ἐν αἷς
 εἰσι καὶ μέχρι συνουλώσεως ἄγουσαι πολλαί. καὶ τούτων
 ἁπασῶν ἓνα μὲν στίχον ποιήσομαι τῶν μελίνων, ἕτερον δὲ
 τῶν βαρβάρων ὀνομαζομένων, ἕτερον δὲ φαιῶν, ἐπὶ τε τῶν
 ἄλλων χρωμάτων ὁμοίως. ἐρῶ δὲ καὶ καθ' ἐν ἄλλο βιβλίον

eorum est, 'qui similitudinem non artificialem attendunt,
 verum quoniam potentes quidam viri interdum nos jubent
 emplastrum sibi melinum conficere, quod ulcera glutinet vel
 cicatricem ducat vel indurata emolliat vel aliud hujusmodi
 facere possit, coacti sunt nonnulli recentiorum medicorum,
 ubi similia colore seriatim conscriberent, proprias cuique
 professiones apponere. Quamobrem ego mixtam quandam
 disciplinam conabor effingere, a magis artificiosa auspica-
 tus. Scribo enim prius, quae cava ulcera carne implent,
 quorum plurima colore viridia sunt, adnotans, quot ex his
 glutinantia sint, quotque in maligna evadentibus medeantur,
 atque hujusmodi aliud quidquam possint perficere. Deinde
 glutinantia non modo recentium ulcerum, sed etiam sinuum,
 ex his plura sunt, quae ad usque cicatricem ulcera perdu-
 cant. Atque horum omnium unam seriem facturus sum,
 melinorum aliam, barbarorum, ut vocant, aliam et fusco-
 rum aliam, nec non in reliquis coloribus similiter. Produ-
 cam in alio quoque uno libro similitudines absque colo-

Ed. Chart. XIII. [672 673.]

Ed. Bas. II. (328.)

ἀνευ χρωμάτων ὁμοιότητας, ὅσαι τὰ δυνατούτωτα τῶν ἐλκῶν
θεραπεύουσιν, αἱ καὶ χειρῶνεια καλοῦσι. καὶ μετὰ τοῦτο καθ'
ἕτερον βιβλίον, ὅσαι καὶ ταῦτα καὶ ἄλλ' ἅττα πολύχρηστοι
λεγόμεναι τε καὶ οὔσαι. καὶ μετὰ ταύτας ἅπασας ὅσον ὑπό-
λοιπόν ἐστι τῶν κατὰ τὰς δυνάμεις ἐμπλάστρων ἐγνώσθαι
μεθόδῳ διελθεῖν πειράσομαι. ταῦτα μὲν οὖν προείρηται κοι-
νὸν τι προοίμιον ἅπασων τῶν προσγραφησομένων ἐμπλά-
στρων, ἐπὶ δὲ τὰς ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ γεγραμμένας μετε-
βήσομαι, προτάξας αὐτῶν τινὰ λόγον κοινόν, ὥς εἰ καὶ μη-
δὲν ἤδη μοι προείρητο. φαρμάκων συνθέσεις παμπόλλων
ἀξίων ἐπαίνου πρώτος ὢν οἶδα Μαντίας ὁ Ἡροφίλιος
ἔγραψεν, οὗ μαθητὴς γινόμενος Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος
οὐ μόνον ἐν τῇ τῶν φαρμάκων χρήσει φαίνεται μιμούμενος
ἐκείνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ διαιτητικὸν μέρος τῆς τέχνης
μεθ' οὗς ἄλλοι μὲν τινες ἐν πλείοσι βιβλίοις, ὥσπερ ὁ τε
Μαντίας καὶ Ἡρακλείδης. εἰσὶ δὲ καὶ οἱ καθ' ἐν ἣ δύο
μόνα τὴν γραφὴν αὐτῶν ἐποιήσαντο, καθάπερ ὁ Καππαδό-
κης Ἡρας, οὐτ' ἀδούμιον γράψας τι φάρμακον, [673] οὔτε

ribus, quae ulcera cicatricem vix admittentia, dicuntur et
chironia, perlanant. In alio rursus post istum, quae tum
haec, tum alia quaedam curant, quae dicuntur et sunt usus
multiplicis. At post haec omnia, quicquid emplastrorum fa-
cultatem reliquum fuit methodo cognoscendum, perconsere
conabor. Haec igitur vice prooemii cuiusdam omnium em-
plastrorum, quae commemorabuntur, communis praefati,
ad ea quae hoc libro scripta sunt, digrediemur, oratione
quadam generali eis praeposita, tanquam nihil etiam mihi
jam praedictum sit. Compositiones medicamentorum com-
plurium laudabilium primus omnium, quos noverim, Man-
tias Herophilens scripsit, ejus discipulus factus Heraclides
Tarantinus non solum in medicamentorum usu videtur imi-
tatus illum, sed etiam in ea artis parte, quae victus rationem
docet. Post quos alii sane quidam non paucis voluminibus,
sicut Mantias et Heraclides. Sunt etiam qui uno aut altero
tantum ea conscripserint, quemadmodum Cappadox Heras,
qui nec improbatum aliquod medicamentum tradidit, nec

Ed. Chert. XIII. [573.]

Ed. Bas. II. (328.)

τὰς σκευασίας αὐτῶν καταλιπὼν τὰς τε κατὰ μέρος χρήσεις
 ἀπάσας διελθὼν. πολλὰ δὲ φάρμακα γεγράφασιν ἐπιμελῶς
 ἐν πλείοσι βιβλίοις ὅ τε Μούσας καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης καὶ
 ὁ Κρίτων. ὁ δ' Ἀνδρόμαχος ἐν ἐνὶ μὲν βιβλίῳ τὰ τῶν ἐκτὸς
 τοῦ σώματος ἱατρικὰ φάρμακα, καθ' ἕτερον δὲ ἐν ἑξάφῃ
 τὰ τῶν ἐντὸς, ὄντος καὶ τρίτον μικροτέρου τούτων ὀφθαλ-
 μικοῦ. οὐ πρόσκειται δὲ ὀλιγίστων αὐτῶν ἢ τε σκευασία καὶ
 ἢ χρήσις. οὕτε δὲ τούτων τις οὐτε ἄλλος ἔγραψε τὸν λογι-
 σμὸν τῆς συνθέσεως ἐκάστου τῶν φαρμάκων, καὶ διὰ τοῦτο
 θαρραλειώτερον οἱ ἀπὸ τῆς ἐμπειρίας ἀποφαίνονται, καίτοι
 γε ἀδιανόητα λέγοντες, εἰς περίπτωσιν γὰρ ἀναφέρουσι τὴν
 εὕρεσιν τῶν συνθέτων φαρμάκων. ἐθάρρησαν δὲ τῷ μηδένι
 τῶν δογματικῶν ἱατρῶν διηρθρωμένως γεγραφεῖναι τὴν μέ-
 θοδον τῆς συνθέσεως αὐτῶν. ὅταν γὰρ οἱ δογματίζοντες
 ἐρωτῶμενοι τὸν λόγον, ᾧ σύγκεται τῶν φαρμάκων ἕκαστον
 οἷς χρῶνται, μηδὲν ἔχωσι λέγειν, ἀπολέσαντές τε τὰς γραφὰς
 αὐτῶν ἀδυνατῶσιν αὐτοσχιδιάζειν ἑτέρας συνθέσεις, αὐτοί
 τε εἰκότως καταφρονοῦνται, τοὺς τε ἐμπειρικοὺς ἐργάζονται

confecturas ipsorum omisit et universos particulatim usus
 recensuit. Permulta medicamenta pluribus libris studiosa
 scripserunt Musa et Asclepiades et Crito. Verum Andro-
 machus unico libro medicinalia medicamenta ad exteriora
 corporis vitia, altero quae interna curant, memoriae prodi-
 dit, item tertio his minore oculorum remedia. Paucissimis
 autem ipsorum tum praeparandi modus tum utendi appe-
 litus est, neque vero horum quispiam nec alius cujusque
 medicamenti componendi rationem docuit. Ob quod empiri-
 ci confidentius licet absurda pronunciant, ut qui medi-
 camentorum compositionis inventionem ad casum referunt,
 inde nimirum confidentiae occasionem sumentes, quod nemo
 ex dogmaticis medicis confectionis eorum regulam absolute
 scripserit. Nam cum dogmatici interrogati rationem, qua me-
 dicamenta singula composita sint, quibus utuntur, nihil, quod
 dicant, habeant, perpeditisque illorum scriptionibus ipsi
 alia componere ex tempore non possint, et ipsi merito con-
 temnuntur et empiricis contradicendi majorem praebent au-

Ed. Chart. XIII. [675.]

Ed. Bat. II. (328.)

τολμηροτέρους εἰς ἀντιλογίαν. εἰ δ' ἠπίσταντο τὴν ἐκάστον πάθους ὡς θεραπεύουσαι φύσιν ἐγίνωσκόν τε μέθοδον, ὡς ἐξ αὐτῆς ἐξευρίσκειν τὸν τε σκοπὸν τῆς θεραπείας, ἐκάστον τε τῶν ἀπλῶν φαρμάκων τὴν δύναμιν, αἶψά ἂν ἤγνούουν τὸν λόγον τῆς συνθέσεως· οἷον αὐτίκα κοῖλον ἕλκος ἀπερίστατον, οὐδὲν γὰρ χειρόν, ὡς ἔνιοι καλοῦσι, συντόμαν διδασκαλίας· ἐνέκειν οὕτως καὶ ἡμᾶς ὀνομάσαι, πῶς ἂν τις λάσαιτο προκείμενῳ σκοπεῖν, ὡς εἰ καὶ μήπω μηδὲν εὑροίτο φάρμακον ἐπιτήδειον εἰς αὐτό. διδαχθέντες γὰρ ὑπὸ τοῦ λόγου τὴν τῶν κοίλων ἑλκῶν ἰασιν γίνεσθαι γιγνομένης σαρκὸς ἀντὶ τῆς ἀπολωλυίας ἑτέρας, ἐξ αὐτῆς δηλονότι βλαβιανούσης τῆς ὑποκειμένης σαρκὸς, ἐνεργήσαμεν ἀδύνατον εἶναι γενέσθαι τοῦτο, ῥύπον κατὰ τὸ ἕλκος ἢ πολλῆς ὑγρότητος ὑποκειμένης. ἀλλὰ τὸν μὲν ῥύπον ἀφαιρῶν τὰ ῥυπτικά τῶν φαρμάκων, τὴν δ' ὑγρότητα διαφορεῖ τὰ ξηραντικά. χρή τοίνυν ἐπίστασθαι τὰς ὕλας τῶν τοιούτων φαρμάκων, οὐχ ἀπλῶς κατὰ γένος, ὡς Διοσκουρίδης ἄλλως ἔγραψεν, ἀλλ' ὡς ἡμεῖς ἐποιήσαμεν ἐν ταῖς περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων,

faciam. Quod si affectus cujuslibet eorum, quos curandos suscipiant, naturam scirent methodumque cognoscerent, qua et simplicium singulorum medicamentorum vires et scopum curationis invenirent, non utique compositionis rationem ignorarent. Ut exempli gratia, cavum ulcus apertum, graeco aperistaton, nihil enim mali est, ut quidam vocant, brevioris disciplinae gratia, sic nos quoque nominare, quomodo quis sanare queat consideremus, tanquam si nondum aliquod ei curando aptum medicamentum inventum sit. Nam quum docti a ratione fuerimus, cavorum ulcerum curationem subministrari nascente alia carne loco perditae, ex ea videlicet, quae subjecta est, cogitavimus fieri non posse hoc, si in ulcere sordes aut copiosa humiditas insit. Verum sordes medicamenta detergentia auferunt, humorem exiccantia discutunt. Convenit igitur hujusmodi medicamentorum materias cognoscere non simpliciter secundum genus, ut Dioscorides alioqui scripsit, sed uti nos in commentariis de simplicibus medicamentis fecimus, non tantum

Ed. Chart. XIII. [673.]

Ed. Bas. II. (328. 329.)

οὐ μόνον γράψαντες ἦτοι θερμαίνειν ἢ ψύχειν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον ἐργάζεσθαι τόδε τι τὸ φάρμακον, ἀλλὰ καὶ ὅτι κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν ἢ δευτέραν ἢ τρίτην ἢ τετάρτην τοῦ μίσου φάρμακον τοιοῦτον εἴη. καὶ πολλάκις γὰρ ὅτι κατὰ μισοῦσαν ἐκαστην τούτων ἢ ἀρχομένην ἢ τελευτῶσαν, ὥς εἶναι δώδεκα τάξεις τῶν κατ' ἐπικράτειαν ἡντιναοῦν λεγόμενων φαρμάκων. ἐνίοτε μὲν γὰρ ἦτοι μετρίως θερμαίνοντος ἢ ξηραίνοντος, ἐνίοτε δὲ σφοδρότατα ποιεῖν ὅτιοῦν τούτων δυναμένου χρήσομεν. ὁ δ' ὅπλως ὅτι θερμανθῆναι δεῖται τὸ μόριον ἐπιστάμενος οὐδὲν μᾶλλον αἰρήσεται λιβανωτοῦ πέπρι καὶ σῦπυ. ταῦτ' οὖν εἴρηται μὲν ἡμῖν καὶ πρόσθεν, εἴρηται δὲ καὶ τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. ὥς προειπισταμένους δ' αὐτὰ μετ' ἀποδείξεως τῆς προσήκουσας, ἐπὶ τὰ λοιπὰ προσάξω τὸν ἐνιστώτα λόγον ἐντεῦθεν (329) ἀρχάμενος. ἐπειδὴ ξηραίνοντός τε καὶ ῥύπτοντος μετρίως ἄντεν δῆξως ἰδείχθῃ διόμενα τὰ σαρκωθησόμενα τῶν ἰλκῶν, ἀναμνησθῆναι χρὴ τὴν ἕλκην τῶν τοιούτων φαρμά-

apponentes vel calefacere vel refrigerare vel huiusmodi aliquid aliud quodvis medicamentum facere, verum etiam quod prima distantia vel secunda vel tertia vel quarta a medio tale existat. Frequenter etiam, quod in horum media unaquaque vel incipiente vel desinente sit, ut duodecimi medicamentorum, quae per excellentiam quancunque proferuntur, ordines subsistant. Interdum enim vel mediocriter calefaciens vel exiccans, interdum quod vehementissime quodvis horum facere possit, requirimus. Qui autem simpliciter partem calefactione indigere intelligit, non magis piper et sinapi quam thus accipiet. Haec sane et prius ostendimus, diximus vero et in tertio methodi therapeutices commentario, quasi vero praescientes, ex demonstratione convenienti ad reliqua deducam, hinc praesentis sermonis sumpto initio. Quoniam ulcera carnis implenda, medicamento exiccante et detergente mediocriter sine morfu indigere demonstravimus, convenit ejusmodi medicamentorum materiam, quaeenam sit, in memoriam reducere. Indicata est

Ed. Chart. XIII. [674]

Ed. Bas. II. (329.)

τὰ ξηρότερα ταῖς κράσεσιν, ὅποια τὰ τε τῶν γεωργῶν ἐστὶ καὶ θηρίων καὶ κυνηγετῶν. ἀσθενέστερα δὲ τὰ μαλακώτερα κατὰ φύσιν ἢ ἔθος, ὅποια τὰ τῶν γυναικῶν, εὐνούχων τε καὶ παίδων, ὅσοι τ' εἰσὶν ὑγροὶ φύσει ταῖς κράσεσι λευκὸν καὶ μαλακὸν ἔχοντες τὸ σῶμα. τὰ μὲν οὖν σκληρὰ σώματα πλέονος τοῦ τῇ κηρωτῇ μιγνυμένου σαρκούται, τὰ μαλακὰ δὲ ἐλάττονος. ὅθεν, ὥς εἴρηται πολλάκις, ἐν φάρμακον ἀδύνατόν ἐστι πᾶσιν ἀρμόττειν σώμασιν, ἀλλὰ χρὴ μέσον μὲν εἶναι τὸ φάρμακον, ὥς πρὸς τὴν μέσην κράσιν ἡρμοσμένον, ἀγισθαι δ' ἐφ' ἑκάτερα τῇ καθ' ἑκάστην ἡμέραν χρήσει κριγόμενον. εἰ μὲν γὰρ φαίνεται τὸ δέον εἰργασμένον, ἐπιμένει αὐτῷ προσήκει. εἰ δ' ἐλλειπέστερον, αὐξάνειν αὐτοῦ τὴν δύναμιν, ὥσπερ γε καὶ ἀσθαιρεῖν, ἥντινα περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ἐνήργησιν. ὅλον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ προκειμένου διὰ τῆς κηρωτῆς καὶ τοῦ φαρμάκου, σκοπεῖσθαι πότερον ἴσαρκόθη τὸ ἔλκος ἢ σὰρξ μὲν οὐκ ἐγεννήθη, ῥυπαρὸν δὲ εὐρέθη καὶ μιστὸν ὑγρότητος, ἢ πρὸς τῷ μὴ σισαρκῶσθαι

quae temperamento ficciora sunt, veluti agricolarum naturam et venatorum, imbecilliora, molliora vel natura vel victus consuetudine, cuiusmodi sunt mulierum, eunuchorum, puerorum et qui naturali temperamento sunt humidi, candido mollique corpore praediti. Dura igitur corpora ex copiosiore aerugine cerato admixta, carnem recipiunt, molliora ex pauciore. Unde, ut frequentes dictum est, unum medicamentum omnibus nequaquam convenire potest corporibus, sed oportet medium esse, seu ad mediam temperaturam aptatum, duci vero ad utramque ejus medii partem, dum quotidiano usu probatur. Si enim quod res postulat effecisse videatur, in eo manere convenit, si paulum deficiat, augere ipsius vires, quemadmodum etiam adimere, cum praeter modum efficax fuerit, velut in ipso hoc proposito medicamento, quod cerato et aerugine constat, considerare prius oportet, ulcusne carne obductum sit, an nondum, sed sordibus humoreque sit refertum, vel praeterquam quod carne impletum non est, mordicationis sensus aliquis labo-

Ed. Chart. XIII. [674. 675.]

Ed. Bas. II. (329.)

δήξιος τις αἰσθησις ἐγένετο τῷ κάμνοντι, καὶ θερμότερον ἢ
 θερμότερόν γε τὸ ἡλκωμένον ἐφάνη. εἰ μὲν οὖν ἀσθενέ-
 στερον φανίται, μίξει μέλιτος ἢ ἰοῦ τὴν δύναμιν αὐτοῦ
 παραυξήσεις, εἰ δ' ἰσχυρότερον, ἔλαιον ἢ ῥόδινον μίξεις.
 μαλάττων τὰ μέλλον ἀναλαμβάνεσθαι τοῖς μοτοῖς φάρμακον.
 ἐπὶ καιροῦ μὲν ἢ τε ἀρωγὴ καὶ ὁ ἰὸς οὕτω μίγνυται, κα-
 θάπερ ἔφη ὑπ' ἐμοῦ μιχθῆναι ποτε. παρασκευὴ δ' ἔστω
 τοῖς ἰατρούουσιν ἐμπλάστρου γιγνουσας ἢ ἀπὸ τῆς χροῆς
 ὀνομάζουσι χλωρὰν, ἱκανῆς μὲν καὶ τὰ πρόσφατα τραύματα
 θεραπεύειν, ὅσα μὴ μεγάλα, δυναμένης δὲ καὶ διὰ ῥοδίνου
 τῆκεσθαι πρὸς σύστασιν ἐμμέσου φαρμάκου. [675] δεήσει δ'
 αὐτὴν ἔχειν τι καὶ ῥητίνης, ἥτοι τῆς κολοφωνίας τε καὶ
 φρυκτῆς ὀνομαζομένης ἢ τῆς τερμινθίνης. εἴρηται δὲ ὅτι τῇ
 τερμινθίνῃ παραπλησίᾳ πῶς ἔστιν ἡ λάρικς ὀνομαζομένη, στο-
 χαστικὴ δὲ κἀνταῦθα τῆς μίξεως αὐτῶν ἔστιν ἡ ποσότης.
 εἰ μὲν γὰρ πλέον ἢ προσήκει μίξωμεν τῆς ῥητίνης, ἐν τῷ
 μαλάττεσθαι διὰ τῶν χειρῶν φαίνεται μαλακόν, εἰς ἀθόνην
 δὲ ἐμπλασθὲν ὀλίγον ὕστερον ὥς δέρμα σκληρόν ἔσται,

ranti ortus sit, et calidior vel rubicunda magis pars ulce-
 rata apparuerit. Si igitur imbecillius videatur, melle vel
 aerugine admixtis facultatem ejus adaugebis, si validius,
 oleum vel rosaceum miscebis, molliens medicamentum, quod
 linamentis excipiendum est. Commode quidem ceratum et
 aerugo sic miscentur, quemadmodum a me nonnunquam esse
 mixta retuli. Confectura autem medicantibus haec esto em-
 plastri compositi, viride a colore vocant, sanantis quidem et
 recentia vulnera, quaecunque non magna sunt, sed quod ex
 rosaceo simul ad mediocriis medicamenti consistentiam potest
 liquefieri. Quin et resinae vel colophoniae et frictae nomi-
 natae vel terebinthinae nonnihil ipsum habere oportebit,
 ostendimus autem laricem vocatam terebinthinae quodam-
 modo esse similem. Porro quantitas earum mixturae et hic
 conjecturalis est. Si enim plus resinae quam ex usu sit ad-
 misceamus, donec manibus subigitur, molle apparet, in lin-
 teolum vero illitum paulo post instar pellis durum erit, fa-

Ed. Chart. XIII. [675.]

Ed. Bas. II. (579)

ῥαδίως ἀποπίπτον τοῦ σώματος. ἂν δὲ ἔλαττον τοῦ συμ-
μέτρου μίχθῃ τῷ κηρῷ τῆς ῥητίνης, οὐχ ἔξει τοῦτο δὴ τὸ
καλούμενον ἐχέκολλον, ὥς ἐλκόμενον ἐπὶ πλείον ἐκτείνεσθαι,
πρόδηλον δ' ὅτι καὶ ἐπιτεθῇ κατὰ τινος μορίου, δυσκόλλη-
τον ἔσται καὶ τάχος ἀποπίπτον αὐτοῦ. τίς οὖν ἡ σύμμε-
τρος μίξις, ὥς πρὸς ἐμπλαστρώδη αὐστάσιν; εἰ μὲν ἐμοὶ πεί-
θοις τὸ ἴσον ἐκατέρου, μήτε δὲ ὁ κηρὸς ἔστω ξηρὸς καὶ
παλαιὸς μήτε ἡ ῥητίνη, κάλλιστα γὰρ οὕτως ἡ σύστασις γί-
γνεται τοῦ μίχθέντος ἔξ αὐτῶν, ἂν ἀμφοτέρω λιπαρὰ καὶ
μαλακὰ παραλαμβάνηται. εἰ δ' ὑπερβάλλοι θάτερον, ἄμεινον
αἰετὴν τὴν ῥητίνην ἐπικρατεῖν, ὥστε ἔνιοι καὶ διπλασίαν στα-
κτῷ τῷ κηρῷ μίγνυνουσιν.

Κεφ. β'. [Σκευασία τῆς ἀπλῆς χλωρᾶς Ἀνδρομάχου
καὶ περὶ τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἐξάπλωσις.] Καὶ τὴν γε χλω-
ρὰν, αὕτω γὰρ αὐτοὶ καλεῦσιν, ἐκ διπλασίας τῆς ῥητίνης
ἐνιοι πεποιήκασιν, δύο μὲν λίτρας ἐμβάλλοντες αὐτῆς, μίαν
δὲ κηροῦ καὶ κυάθους δύο ἐλαίου. τοῦ δὲ τοῦ τινὲς μὲν
δύο, τινὲς δὲ τρεῖς οὐγγίαις ἐπιμβάλλουσι τῇ τοιαύτῃ μίξει

cile a corpore decidens. Sin minus iusto resinae cum cera
mixtum sit, non habebit hoc, quod echecollon, id est *glu-*
tinans, appellatur, ut distrahendo eo plurimum extenda-
tur. Liquet autem, si alicui particulae imposueris, fore ut
difficulter agglutinetur et protinus ab ipsa delabatur. Quae
igitur mediocris mixtura ceu emplastri consistentiae conve-
niens? siquidem mihi fidem adhibes, par utriusque portio.
Nec vero cera nec resina sicca vetusque esto, optimum
siquidem ita amborum mixtionis coagmentum est, si ambo
pinguia et mollia assumantur; si alterum excedat, semper
resinam praepollere satius est, quare nonnulli vel duplum
hujus pondus cerae admiscunt.

Cap. II. [*Confectura simplicis emplastri viridis An-*
dromachi et facultatis ipsius explicatio.] Ac sane viride
nonnulli, sic enim ipsi nominant, ex dupla resinae portione
confecerunt, duas quidem ejusdem libras, unam vero cerae
et binos olei cyathos immiscentes. Aeruginis autem alii
duas, alii tres uncias hujusmodi cerae et resinae mixtionē

Ed. Chart. XIII. [675.]

Ed. Bas. II. (329.)

τοῦ κηροῦ καὶ τῆς ῥητίνης. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν σκευασίαν τῶν ἰὼν ἔνιοι μὲν ἐμπλάττουσι τακίσι τοῖς τηκτοῖς, ἔνιοι δὲ ψύξαντες, εἰσαΐξουσιν ἐν τῇ θυεῖα τὴν μίξιν ποιοῦνται. ὅσοι δὲ κολλητικώτερον ἐναίμων ἔλκων βούλονται ποιῆσαι τὸ φάρμακον, ἐν θυεῖα προλειώσαντες σὺν ὄξει τὸν ἰὼν ἐπεμβάλλουσι ξύοντες τὴν κηρωτὴν. εἴαν τις οὖν πυρθάνηται ὑμῶν ποία τούτων τῶν χλωρῶν ἐμπλάστρων ἐστὶν ἀρίστη, μέμνησθε πρὸ πολλῆς ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον, ἀποκρίνασθαι πάσας ἀρίστους εἶναι τῷ γινώσκοντι τὰς διαθέσεις αἷς ἐκάστη πρόσφορος ὑπάρχει, καθάπερ γι καὶ πάσας μοχθηρὰς τῷ μὴ γινώσκοντι. ἐμὸν μὲν γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυναιώτερον ξηραίνει τὸ προσλαμβάνον ὄξους. εὐδὴλον δ' ὅτι τὸ πλέονα τὸν ἰὼν ἔχον ἰσχυρόν τε ἐστὶ καὶ ξηραντικώτερον ἔλκων τε ῥυπαρῶν καθαρτικώτερον. ὅρος δὲ αὐτοῦ τὸ χωρεῖς δῆξιως ἐργάζεσθαι ταῦτα. τὸ γὰρ οὕτως ἰσχυρόν, ὥς ἤδη καὶ δάκνειν ἐπιτιθέμενον ἔλκεσι καθαροῖς, οὔτε σαρκώσει ποτ' αὐτὰ καὶ καθ' ἕτερον τρόπον ὑγρὰ καὶ ῥυπαρὰ ποιῆσαι, παραπλησίως τοῖς ἐνδεῶς ξηραίνουσι τε καὶ ῥύπτουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν δριμυτέρων κοιλώτερόν γε γίνεται τὸ ἔλκος, ἐρυ-

immittunt. Sed etiam in praeparatione liquefactis, quae liquari possunt, aeruginem inspergunt, quidam ubi refrigeraverint, mox raserint, in mortario mixturam moliuntur. Porro qui medicamentum cruentorum ulcerum glutinantius facere statuunt, aeruginem in pila prius cum aceto laevigatam injiciunt, ceratum radentes. Proinde si quis vos roget, quale horum viridium emplastrorum sit praestantissimum, succurat id, quod identidem a me praedicatur, respondere, omnia esse optima ei, qui affectus, quibus singula offeruntur, cognoscat, sicut et eos ignorantem omnia pessima. Mei etenim officii est dicere, id exiccare valentius, quod acetum assumit. Constat autem, quod plus aeruginis continet, id tum validum esse tum magis exiccans tum sordida ulcera rectius purgare. Terminus ipsius est, ut haec citra morsum efficiat, nam adeo valens, ut jam puris ulceribus impositum morsum pariat, nec ea unquam carne replebit, sed alio modo humida sordidaque reddet, sicuti illa, quae parum integre siccant, de-

Ed. Chart. XIII. [675. 676.]

Ed. Bas. II. (329 330.)

θρόνιον τε καὶ θερμότερον. ἔστι δ' ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ κά-
μνων αἰσθάνεται τῆς δέξιας αὐτοῦ, μὴ τοίνυν ἀπλῶς ἐπαι-
νεῖτε φάρμακόν τι (330) χωρὶς τοῦ προσθεῖναι τὴν διάθεσιν,
ἐφ' ἧς ἐπαινεῖται, μήτ' ἐπ' ἄλλου τινὸς φαρμάκου μήτε ἐπὶ
τῶν νῦν προκειμένων. ὅσοι μὲν οὖν ἀλλήλων ἐφεξῆς τὰς χλω-
ρὰς γράψαντες οὐκ ὤκνησαν διορίσαι τὰς διαθέσεις, ἐφ' ὧν
ἀρμόττουσιν, ἤττον ἀμαρτάνουσι τῶν μηδὲ τοῦτο ποιησάν-
των. ὅσοι δ' ἄνευ διορισμῶν γεγράφασι κατὰ τὰς μεταβά-
σεις αὐτῶν προστάττοντες, ἄλλη χλωρὰ, μοχθηροτάτην ποι-
οῦνται διδασκαλίαν, εἴ γε δὴ χρὴ διδασκαλίαν ὀνομάζειν
ὅλως τὴν τοιαύτην γραφήν. ὁ γοῦν Ἀνδρόμαχος ἐν τῇ βί-
βλῳ, ἦν τῶν ἐκτὸς ἐπιγράφει, μετ' ὀλίγα τῆς ἀρχῆς πρώτας
μὲν φαιὰς ἔγραψεν, εἶτα πυρρὰς, [676] καὶ μετὰ ταῦτα με-
λαίνας, εἶτα ἐπὶ τὰς χλωρὰς τραπόμενος ἀρχὴν τῆς διδασκα-
λίας ἐποίησατο τοιάνδε, προγράψας, χλωραὶ, πρώτην ἀπα-
σῶν ἔγραψεν κατὰ λέξιν τήνδε. χλωρὰ Γάλλου. 4 φητίνης
στροβιλίνης < τ'. κηροῦ < ρ'. ἰοῦ ξυστοῦ < ν'. λιβάνου

tergentque. Jam vero ex acrioribus cavum magis ulcus eva-
dit et rubicundius calidiusque est, quum aeger etiam ipse
morsum ejus percipit. Ne igitur quodvis medicamentum sim-
pliciter laudate citra dispositionis, in qua commendatur, ap-
positionem, nec in alio quoquam medicamento, nec in iis
quae modo nobis proponuntur, id agendum est. Quos igitur,
viridibus ordine suo descriptis, affectus, quibus ea conve-
niant, distinguere non pignit, minus peccant quam ii qui
ne hoc quidem fecerunt. Qui vero sine distinctionibus ac
indefinite scripserunt, quum ad alia transeunt, apponentes,
aliud viride, disciplinam reddunt pravissimam, si modo opor-
tet omnino disciplinam vocare hujusmodi scriptiones. Igitur
Andromachus in libro, quem externorum inscribit, pau-
lo post principium, primo fusca posuit, mox rufa, deinde
nigra, postremo ad viridia conversus, disciplinae hujusmodi
initium fecit, praefixo nomine viridia. Ac quod principem
locum habet, scripsit his verbis. *Viride Galli*. 4 resinae
pineae 3 ecc, cerae drach. c, aeruginis rufae drach. l, thuris

Ed. Chart. XIII. [676.]

Ed. Bas. II. (330.)

καί. ὅξους τὸ ἱκανόν. ἔδει μὲν οὖν ἴσως αὐτὸν εἰρηκέναι
 τε καὶ περὶ τῆς σκευασίας, εἴτε καὶ τὸν λιβανωτὸν ἅμα τῷ
 ἰῶ λειοῦσθαι βούλεται παραχειομένου τοῦ ὅξους, εἴτε μόνον
 τὸν ἰόν. ἐκαστέρως γὰρ ἐγχορεῖ καὶ κατὰ πολλὰς συνθέσεις
 οἱ μὲν οὕτως, οἱ δ' ἐκείνως ἔγραψαν. ἀλλ' ἐπὶ τούτου μὲν
 ἀπομαντεύσασθαι τῆς διανοίας αὐτοῦ δυνατόν, ὥς ἄμφω τρι-
 βισθαι σὺν ὄξει βούλεται, τὸν λιβανωτὸν καὶ τὸν ἰόν. ἐπὶ
 τίνων μέντοι παθῶν ἔστι χρησιμὸν τῷ φαρμάκῳ, πάντως
 ἐχρὴν διηλωθῆναι. μή τι οὖν ἐπιιδῇ πρὸ ταύτης ἐγγράφει
 δύο τινὰς ἐμπλάστρους, ὧν ἐπὶ μὲν τῆς προτέρας προῦγραψε,
 πρὸς γαγγραινας καὶ σηπιδόνας καὶ νομάς παλαιὰς καὶ κα-
 ποήθεις, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας, πρὸς νομάς, ἣ χρῶμαι, καὶ ἄλλα
 πολλὰ, διὰ τοῦτ' ἐφεξῆς ἔγραψεν, ἄνιν προσθήκης τὴν χλω-
 ρὰν ταύτην, ἐνδεικνύμενος ἐπὶ τῶν αὐτῶν διαθέσεων ἁρ-
 μόττειν αὐτήν. ἀλλὰ πάλιν ἐφεξῆς γράφων ἑτέραν ἀπλῶς
 εἶπε, χλωρὰ Ποτάμωνος, εἴτ' ἄλλην τρίτην χλωρὰν καὶ τε-
 τάρτην χλωρὰν, ἣ χρῶμαι, καὶ πέμπτην ἄλλην, ἕκτην τε ἐπ'
 αὐταῖς ἑβδόμην τε καὶ ὀγδόην ἐνάτην τε καὶ δικάτην ια'.

§ xxv, aceti quantum satis est. Conveniebat igitur ipsum nonnihil forsitan et de confectura dixisse, num etiam thus simul cum aerugine in laevorum redigi aceto affuso velit, an solam aeruginem, utrumque enim licet, atque in multis compositionibus nonnulli hoc, quidam illo modo scripserunt. Verum in hoc mentem ejus conficere possumus, nempe ambo cum aceto velle conteri, thus puta et aeruginem, attamen in quibusnam affectibus medicamento sit utendum, significatum prorsus oportebat. Numquid igitur, quoniam ante hoc duo quaedam emplastra scripserat, quorum priori praeposuit, Ad gangraenas, putredines, nomas vetustas et malignas, secundo ad nomas, quo utor, et alia pleraque, ideo viride istud sine appositione deinceps protulit, ostendens iisdem ipsum affectibus convenire. Caeterum aliud rursus huic subjungens simpliciter dixit, viride Potamonis, deinde aliud tertium viride et quartum, quo utor. Ad haec quintum aliud, sextum, septimum, octavum, nonum, decimum,

Ed. Chart. XIII [676.]

Ed. Bas. II. (330.)

τε καὶ δωδεκάτην καὶ ιγ'. τε καὶ ιδ'. τε ιε'. καὶ ιστ'. ἔγραψιν, ἐν μόνον τοῦτο προγράψας αὐτῶν ἑκάστης τὸ ἄλλη διαφερούσας μὲν ἀλλήλων ἀπάσας κατὰ δυνάμιν γράψας, οὐ μὴν πρὸς γε σπηιδόνας καὶ νομὰς καὶ γαγγραινας ἐπισηδεύουσ ἀπάσας, ὥς ἐκ τῆς ὕλης αὐτῶν ἐνεσι γινώσκει. καὶ δῆλον ὅτι κατὰ τὴν τῆς χροῆς ὁμοιότητα μετ' ἀλλήλων ἔγραψιν αὐτάς, οὐ κατὰ τὴν τῆς δυνάμεως. ἡμεῖς οὖν ἐροῦμεν ἑκάστης αὐτῶν τὴν δυνάμιν, ἐκ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων φύσεως ὁρμηθέντες. ἔσται γὰρ τοῦτο χρησιμώτατον τοῖς βουλομένοις οὐ μόνον ἐν τῷ καθόλου τὴν μέθοδον ἐπίστασθαι τῆς τε συνθέσεως καὶ χρήσεως τῶν τοιούτων φαρμάκων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀντισχεδιάζειν δύνασθαι καὶ διαγινώσκειν τὰ χωρὶς διορισμοῦ γεγραμμένα τοῖς πρεσβυτέροις, ὁποίας ἔστι δυνάμεως. ἦν οὖν πρώτην ἔγραψιν ὁ Ἀνδρόμαχος ἐπισκευάμεθα προχειριζόμεθα καὶ σκοπούμεθα τῶν ἀπλῶν ἑαστον ἐξ ὧν σύγκειται. πρώτης οὖν ἐν αὐτῇ μνημονεύει ῥητίνης στροβιλίνης. ἔστι δ', ὥς ἐν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ἐλέγχο, θερμαντικο-

undecimum, duodecimum, decimumtertium, decimumquartum, decimumquintum, decimumsextum, recensuit, uno duntaxat hoc nomine, aliud, singulis praepositio, differentia quidem inter se omnia viribus commemorans, non tamen universa ad putredines, nomas et gangraenas idonea, quemadmodum ex ipsorum materia est cognoscere. Unde etiam constat pro coloris, non virium similitudine simul invicem haec ipsum conscripsisse. Itaque nos cujusque eorum potestatem exponemus, a simplicium medicamentorum natura sumpto principio. Nam hoc longe utilissimum fuerit iis, qui non solum in universali compositionis methodum ac usum talium medicamentorum cupiant intelligere, sed etiam suomet ipsorum marte conficere posse, et quae a veteribus citra distinctionem tradita sunt, qualemnam facultatem habeant, dignoscere. Quod igitur primum Andromachus prodidit, inspiciamus, proponentes considerantesque simplicia singula, quibus confectum est. Primum igitur resinae strobilinae in eo meminit, quae ut in commentariis de simplicium medicamen-

Ed. Chart. XIII. [676. 677.]

Ed. Bal. II. (330.)

τάτη τε τῶν ῥητιῶν ἢ τοιαύτη, καθάπερ ἡ τερμινθίνη με-
τριοτάτη πασῶν εἰς ἄμφω. πᾶσαι μὲν γὰρ αἱ ῥητίναι θερ-
μαίνουσι τε καὶ ξηραίνουσιν, ἀλλ' αἱ μὲν μᾶλλον, αἱ δ' ἧε-
τον αὐτῶν ταῦτα δρῶσιν. ἰσχυροτάτη μὲν οὐκ ἔστιν ἡ στρο-
βιλίνη, μετριοτάτη δ', ὡς ἔφη, ἡ τερμινθίνη. καὶ μέντοι
καὶ ξηραίνει τάχιστα μὲν ἡ στροβιλίνη καὶ τὸ καλούμενον
ἰδίᾳ προσηγορίᾳ πιτύινον φύσμημα, ῥητίνη μὲν ὑπάρχον τῷ
γένει καὶ αὐτὸ, ξηραίνον δὲ καὶ θερμαίνον, ἀλλὰ τῷ μὲν
ξηραίνειν οὐκ ἀπολείπεται τῆς στροβιλίνης, τῷ θερμαίνειν
δὲ οὐκ ὀλίγον λείπεται. αὗται μὲν οὖν ἀλκιῶς εἰς ξηραν-
θεῖσαι, διὸ καὶ τὰς ἀναφῆς ἑμπλάστρους οὐ δύνανται κα-
τασκευάζειν, ὥσπερ αἱ γλίσχραι τε καὶ ὑγραί. μεταξὺ δὲ τοῦ
τε πιτύινου φύσμηματος καὶ τῆς στροβιλίνης ῥητίνης ἔστιν
ἡ ἐλατίνη, κατὰ γε τὸ θερμαίνειν ὑγρὰ μὲν, ἕως πλείους
αὐτὴ διαμένει, καθάπερ καὶ τῆς κολοφωνίας ἡ λιβανίζουσα,
καὶ ταύτην γε μόνην ἔνιοι καλοῦσι κολοφωνίαν, ἡδὺ τι
κατὰ τὴν ὁσμὴν ἔχουσα, ὥσπερ ἡ ἐλατίνη καὶ θερμαίνουσα
συμμέτρως, ὡς ἐκείνη. γινώσκει δ' ὀλίγη πάνυ καὶ διὰ τοῦτο
τίμιος ὑπάρχει, ὑγροτάτη γε [677] μὲν ἀπασῶν ἔστι τῆς

torum facultatibus asserui, resinarum longe calidissima est,
sicut terebinthina ambabus qualitatibus omnium moderatissi-
ma, omnes siquidem resinae calefaciunt et exsiccant, sed
haec magis, illae minus. Validissima igitur est strobilina, mo-
deratissima, ut dixi, terebinthina. Quip etiam siccatur celerime
strobilina, et quod peculiari appellatione pityinon phylse-
ma dicitur, resina quidem et ipsum genere, caeterum sic-
cans et calefaciens, siccando autem a strobilina non supera-
tur, calefaciendo plurimum. Hae ergo exsiccatae pinguedinis
expertes sunt, ideoque emplastra bene adhaerentia conficere
non habent, ut viscosae et liquidae. Inter pityinon phylsema,
id est piceam et strobilinam resinam, media calore abietina
est, liquida tamen diutius perdurat, sicut etiam colophonia
illa, quae thus redolet et quae nonnullis sola vocatur colo-
phonia, odoratu suavitatem quandam referens sicut abie-
tina et colore mediocri praedita ut illa, nascitur autem ad-
modum modica atque ob id pretiosa est. Humidissima ta-

Ed. Chart. XIII. [677.]

Ed. Bas. II. (330.)

λάρικος ὀνομαζομένης ῥητίνης, ἡ ἑτέρα διαφορά. διττὴ γὰρ πῶς ἐστὶ καὶ αὕτη, παραπλησία μὲν ἡ ἑτέρα τῇ τερμινθίνῃ κατὰ πάντα, δριμυτέρα δὲ αὐτῆς ἡ ἑτέρα καὶ τιμωτέρα καὶ ὑγροτέρα καὶ κατὰ τὴν ὁσμὴν ἀηδιστέρα καὶ κατὰ τὴν γύσιν πιμωτέρα καὶ θερμωτέρα. ἡ δ' ὑφισταμένη τοῖς τῆς πευκίνης ῥητίνης περιέχουσι κεραιαῖς ὑγρὰ ῥητίνη κατὰ μὲν τὴν στυφύσειν καὶ τὴν χροῶν ἀκριβῶς ἕσται τῇ τερμινθίνῃ, τῇ δ' ὁσμῇ καὶ τῇ γύσει διμνησχήν, ἀηδιστέρα μὲν οὖσα κατὰ τὴν ὁσμὴν, ὥσπερ καὶ δριμυτέρα, καὶ κατὰ τὴν γύσιν δαυνωδιστέρα· διὸ καὶ κάλλιον ἐστὶ τὴν τερμινθίνην μινύειν ἅπασιν τοῖς μέλλουσιν ἔλκεα καλῶς λίσασθαι φαρμάκοις, ἐπειδὴ πρῶτός τε καὶ ἄριστος ἐν αὐτοῖς ἐστὶ σκοπὸς ἀδηκτον εἶναι τὸ προαφιρόμενον. ἐπὶ τὴν προκειμένην οὖν ἀνέλθωμεν ἐμπλάστρον, εἰς ἧς ὁ Ἀνδρόμαχος ἐμβαλεῖν κελεύει τῆς στροβιλίνης ῥητίνης τὰς <τ>. ταῖς ἑκατὸν δραχμαῖς τοῦ κηροῦ μεμιγμένας, οὔτε τῆς συστάσεως οὔτε τῆς δυνάμεως ἀκριβῶς ἐστοχασμένος ἢ αὐτός ἢ ὁ γὰρ συνθεὶς αὐτῆς. οὔτε γὰρ ἐχέκολλος ἐστὶ καὶ δριμύτα γενήσεται, βοήθημα δ' αὐτῇ πρὸς ἄμφω καλῶς ἐποίησι τὸν λιπαντικὸν μίξας, ἀλλ' ὥς

men omnium est altera laricis appellatae differentia, nam haec quoque duplex quodammodo est, una quidem similis in omnibus terebinthinae, altera hac acrior, calidior, magis liquida et odoratu gravior et gustu amarior calidiorque. Porro humida resina, quae in continentibus pineam resinam subidet vasis fictilibus, consistentia et colore terebinthinae adamussim similis, odore et gustu diversa, ingravior quidem olfactu, sicut etiam acrior et gustu mordacior. Quare satius est, terebinthinam omnibus medicamentis, quae ulcera recte curabunt, admiscere, quoniam primus praecipuusque in eis scopus est, ut id, quod offertur, non mordeat. Igitur ad compositum emplastrum revertamur, in quo Andromachus strobilinae resinae drach. ccc, cerae drach. c, mixtis jubet injicere, neque consistentiam, neque virtutem exacte assequutus vel ipse vel qui id composuit. Neque enim glutinans erit et acris fiet, auxilium vero ei ad utrumque contulit thus admiscens, verum pro illorum copia paucum adeo,

Ed. Chart. XIII. [677A]

Ed. Bas. II. (330.)

πρὸς τὸ πλῆθος ἐκείνων ὀλίγον ἔμειξε καὶ μάλισθ' ὅτι τοῦ
 ἰοῦ <ν'. ἐμβάλλει, μέρος δ' εἰσὶν ὄγδοον αὐταὶ τῶν ἐκ τοῦ
 κηροῦ τε καὶ τῆς ῥητίνης ἀθροισμένων τετρακοσίων. ἀλλὰ
 τοῦτο μὲν οὐκ ἂν τις μέμψαιτο τῷ σκοπὸν ἔχοντι ξηραντι-
 κὸν ἱκανῶς ἐργάζεσθαι φάρμακον, ἐπιτίτοι τῷ τε σαρκωτικῷ
 αὐτὸ καὶ τῶν μετρίων τραυμάτων κολλητικῶν ἀποτιλέσθαι
 βουλευθέντι, αἱ <ν'. καλῶς ἂν μιν γίνοντο. καὶ γένοιτ' ἂν
 οὕτω πρᾶσιον τε καὶ σαρκωτικώτερον ἐχκολλώτερον τε
 καὶ πολυχρηστότερον. ἐπαινεῖν δὲ χρὴ τὴν τοῦ λιβάνου μίξιν,
 εἰς σύστασιν ἐμπλαστρώδη βοηθοῦντος· ἀνώδυνός τε γάρ
 ἔστι καὶ πεπτικός. εἰ μὲν οὖν ἴσον αὐτοῦ σταθμὸν ἐμίξατο
 τῷ ἰῷ, τουτέστι τὰς <ν'. ἐχκολλώτερόν τ' ἂν, ὡς ἔφην,
 ἐργάσατο καὶ πρᾶσιον τὸ φάρμακον. ἐπεὶ δ' εἴκοσι καὶ ἑ.
 ἔμειξε, τὴν ξηραντικὴν ἰσχὺν τοῦ ἰοῦ φυλάξαι βουλευθεὶς ἐπι-
 τήδειον εἰργασταὶ τὴν ἐμπλαστον, εἰς τι μειζόνων τραυμά-
 των κόλλησιν, ἐλκῶν τε δυσθεραπεύτων ἴασιν. ὅτι τι τοιοῦ-
 τον αὐτὸ γινέσθαι προὔθετο δηλοῖ καὶ ἡ τοῦ ὄξους μίξις.
 ἐν ἡμῖν οὖν ἔστι καὶ σφοδρότερον ἐργάζεσθαι καὶ πρᾶσι-

præsertim quum aeruginis drachmas quinquaginta immittat,
 octavam partem quadringentorum ex cera resinaque col-
 lectorum explentes. Atqui nemo hoc illi vitio verterit, ut-
 pote cui consilium fuerit medicamentum conficere vehemen-
 ter exicicans, quum et alioquin ipsum carni generandae ac
 mediocribus glutinandis vulneribus aptum reddere volenti,
 drachmas quinquaginta misceri recte possint, itaque lenius,
 ad carnem producendam commodius, adhaerendo pertina-
 cius et ad multa mitius fieri. Commendanda vero est thuris
 commixtio, quod emplastri coagmentum juvet, anodynon
 enim est et concoquit. Quare si aequa ipsius portio aerugini
 fuisset conjuncta, hoc est drachmas quinquaginta, glutinan-
 tius, ut dixi, redditum fuisset et mitius medicamentum.
 Quoniam vero vigintiquinque adjecit, siccantem aeruginis
 vim servare curans, emplastrum ad glutinandum majora
 vulnera et ulceribus vix sanabilibus curandis idoneum fa-
 ctum est, quodque tale ipsum fore in animo habuerit aceti
 quoque mixtura innuit. Penes nos itaque est et vehementius

Ed. Chart. XIII. [677.]

Ed. Bas. II. (330. 531.)

ρον αὐτὸ, μινύουσι ἤτοι πλέον ἢ ἔλαττον ὄξους, ὡσαύτως δὲ δριμύτερον ἢ ἀδηκότερον. ἔκ μὲν γὰρ τῆς τοῦ δριμυτέρου μίξεως, ὥσπερ καὶ τῆς τοῦ πλέονος, ξηραντικώτερον ἔσται τὸ φάρμακον, κολλητικώτερόν τε τῶν (331) ἐναίμων, οἰνωδους ὄξους, μιχθέντος. ἄμεινον δ' ἐν τῇ συνθέσει τὸν ἰὸν σὺν ὄξει δριμύϊ λεαίνῃ ἡμέραις πλείοσι ἐν ἡλίῳ θερμαῖ. τὰ μὲν γὰρ δηκτικὸν αὐταῦ πρᾶυνθήσεται, τῆς δυνάμεως δ' οὐδὲν ἐλαττωθήσεται. τὸν λιβανωτὸν δ' οὐκ ἀναγκαῖον ἐξ ἀρχῆς μινύειν, ἀλλ' ἀρκεῖ μία πρὸς ταῦτα ἡμέρα. μεμνησθαι γὰρ ὑμᾶς νομίζω καὶ τούτου πολλάκις εἰρημένον τῶν μὲν ἰσχυρῶν φαρμάκων, ὁποῖός ἐστιν ὁ τε ἰὸς καὶ τὸ μίσον καὶ ἡ χαλκίτις καὶ τὸ σῶρυ καὶ ἡ λεπίς ἢ τε χάλκανθος ἐν ὄξει λειουμένων ἡμέραις πλείοσι, τὴν μὲν δὴξιν ἀμβλύνεσθαι, τὴν δ' ἀρετὴν αὐξάνεσθαι. παχυμερίστια γὰρ φύσει ὄντα τὰ μεταλλικὰ πάντα, μέχρι βάθους τῶν θεραπευομένων σωμάτων οὐκ ἐκτείνει τὰς δυνάμεις. ὅπως οὖν γένηται λεπτομερίστια τὴν διὰ τῆς τρίψεως καὶ τοῦ ὄξους αὐτοῖς κατεργασίαν χρὴ προστίθεσθαι· διὰ ταύτης γὰρ ἀκριβῶς λε-

et lenius ipsam facere vel plus aceti vel minus miscentes, sicut acrius vel minus mordax. Etenim ex acrioris mixtione, quemadmodum etiam copiosioris, medicamentum exiccabit fortius et cruentorum erit glutinantius, si vinosam acetum sit adjectum. Porro praestat in compositione plusculis diebus aeruginem ex aceto acri in sole calido allaevigare; quod enim in eo mordax est, mitescet virtusque nihilo fiet minor. Thus autem initio admiscere necessarium non est, verum huic dies unus satis est. Siquidem meminisse vos puto et huius, quod toties repeto, sortium medicamentorum, cuiusmodi est aerugo, misy, chalcitis, sory, aeris squama vel chalcanthum, ex aceto diebus pluribus contritorum morsum obtundi, bonitatem augeri. Quoniam enim metallica, ut quae crassioribus natura constant partibus, facultatem suam in altum usque corporis, quod curatur, non extendunt, ideo ut tenuiora fiant, his per trituram et acetum adhibendus est cultus; haec enim curiose ita attenuata ad intima us;

Ed. Chart. XIII. [677.678.]

Ed. Bas. II. (331.)

πτουργηθέντα μέχρι τοῦ βάθους καταδύεται. προσέρχεται δέ τι καὶ ἄλλο χρηστὸν ἐν ταῖς τοιαύταις παρασκευαῖς τῶν φαρμάκων, ἀκριβῶς γὰρ κατεργασθέντα διεξέρχεται τοὺς κατὰ τὸ σῶμα πόρους, μηδαμόθιν κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἰσχύμενα καὶ διὰ τοῦτο, καὶ ἢ θερμότερα φύσει, [678] χωρὶς τοῦ δάκνειν ἐνεργεῖ. καὶ τῶν χυμῶν οὖν αὐτῶν κατὰ τὸ σῶμα γεννωμένων. οἱ μὲν λεπτοὶ διαπνέονται ῥαδίως ἄνευ θήξιος, οἱ παχύτεροι δὲ κατεχόμενοι τε καὶ σφηνούμενοι λυποῦσιν, ὅταν ὡσαύτανῶδες. ὁ δ' αὐτὸς λόγος ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν καυθέντων μεταλλικῶν φαρμάκων, ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ἐκ τῆς τοῦ πυρὸς ὁμιλίας διασώζει τι δανῶδες, ὃ κατὰ τὰς πλύσεις ἀποθέμενα παντάπασι ἄδηκτα γίνεται. τὰ δ' ἀπὸ τοῦ πυρὸς ὁμοίον τι καύσει παθούντα κατὰ τὴν δι' ὄξους ἐν ἡλίῳ τρίψιν οὐδὲ τὴν ἐκ τοῦ πυρὸς ἐπικτᾶται θερμότητα. ληιούμενά γε μὴν ἐν ὄξει καὶ τὰ καυθέντα πολὺ βελτίω γίνεται. ταῦτά τε οὖν κοινὰ πολλῶν φαρμάκων ἐστὶν ἀναγκαῖα γινώσκεισθαι, τό τε τῆς χρήσεως αὐτῶν ὁμοίως, ἄλλο μὲν ἐπὶ ἄλλων παθῶν. ἐπὶ δὲ τῶν κοίλων, ὅταν ἀνα-

que penetrant. Accedit autem et aliud quoddam commodum in hujusmodi medicamentorum praeparationibus, quod diligenter elaborata corporis meatus nusquam inter eundem retenta pertransseunt, ejusque rei gratia et si calidioris naturae sint, sine morfu munere suo funguntur. Quia et inter humores ipsos in corpore generatos tenues facile citra morfum perspirant, crassiores retenti obstructique molestant, ubi mordaces fuerint. Eadem ratio est in metallicis medicamentis combustis, sed illa ex ignis commercio nonnihil mordax perservant, quod per lavationes deponunt ac lenia prorsus reddantur. Quibus autem simile quippiam ustioni ex tritura cum aceto in sole facta ignis loco accidit, ea neque ex igne genitum calorem consequuntur, si tamen et quae combusta sunt, ex aceto laevigentur, multo praestantiora fiunt. Igitur tum haec multorum medicamentorum communia sunt cognitu necessaria tum usus ipsorum similiter, alius quidem in aliis affectibus, in cavis vero ulceribus cum

Ed. Chart. XIII. [678.]

Ed. Bas. II. (331.)

ληφθέντα μοτοῖς ἐπιβάλλεται. τὴν γοῦν προκειμένην ἔμπλαστρον, εἰ τήξας μετὰ ῥοδίνου χρῶο, χρησίμη μὲν ἐπὶ ῥυπαρῶν τε καὶ ὑγρῶν ἔσται ἔλκων, δακνῶδης δ' ἐπὶ τῶν ἀπεριστάτων, καὶ διὰ τοῦτο διήσει μίγνυειν αὐτῇ κηρωτὴν ὑγρὰν ἐκ κηροῦ καὶ ῥητίνης γεγονυῖαν ἥτοι διὰ ῥοδίνου τετηγμένην ἢ δι' ἐλαίου. γένοικο δ' ἂν ποτε καὶ μυρσίνου χρῆα καὶ χρῆ καὶ τῆς ταύτων μίξεως ἐπίστασθαι τινα μέθοδον. ἐλαίου γοῦν ἐν μὲν ὄνομα, ποιότης δὲ καὶ δύναμις οὐ. τὸ μὲν γὰρ ὀμφάκιον ψυχρότερον, τὸ δ' ἐκ πεπύρων τῶν ἐλαίων θερμότερον. εἰ δὲ χρονίσειε, αὐξήσει τὴν τοῦ θερμαίνειν δύναμιν. οὕτως δὲ καὶ τὸ μὲν ὀλῶν ἔχον, εἰς ὅσον ἂν ἐκείνων μεταλάβῃ, θερμαντικώτερόν τε καὶ ξηραντικώτερον τοῦ μὴ προσλαβόντος. τὸ δ' ἀπαλὸς κλῶνας ἐλαίας, οὐς θαλλοὺς ὀνομάζουσι στυπτικώτερον. ὑπαγορεύει δέ σοι τὸ χρησιμώτερον ἢ τε τοῦ ἔλκους ἰδέα καὶ ἡ τοῦ θεραπευομένου σώματος φύσις, τοῦ μὲν ἔλκους ὑπὸ τῶν ἐναντίων θεραπευομένου, τοῦ δ' ἔλκομένου σώματος ὑπὸ τῶν ὁμοίων, ὥστε καὶ μυρσίνω τήξεις τὸ μέλλον ἄμμοτον ἔσσεσθαι φάρμακον, ὅταν σοι φαίνεται πλαδαρωτέρα τοῦ προσήκοντος

linamentis excepta exponuntur. Propositum itaque emplastrum si ex rosaceo liquefaciens eo utaris, prodest sordidis et humidis ulceribus, aperistata vero, id est aperta, mordicat, cujus rei causa miscendum ei est ceratum liquidum ex cera et resina confectum vel ex rosaceo vel ex oleo liquefactum. Poteris interdum et myrteo uti, atque horum mixtionis methodum quandam intelligas oportet. Olei sane nomen unum est, qualitas et facultas diversa. Nam omphacinum frigidiū, ex maturis oleis pressum calidiū est, temporis autem processu calefaciendi vim auget. Sic etiam quod saleū habet, quantum ex illo sumpserit, tanto calidiū est, magisque siccet, quam quod ipsius expertū est. Quod furculos oleas, quos thallos nominant, continet, valentius astringit. Indicat autem tibi id, quod est utiliū, et ulceris forma et corporis aegri natura, ulceris quidem sanandi contrariis, corporis autem ulcerati similibus. Quapropter medicamentum, quod linamento exceptum immittendum est, myrteo liquefacies,

Ed. Chart. XIII. [678.]

Ed. Bas. II. (331.)

ἡ γεννωμένη σὰρξ εἶναι καὶ μᾶλλον ὅταν ἐγγὺς ἢ τοῦ στυ-
λοῦσθαι τὸ ἔλκος, ὥς ὅταν βραχύ τι φλεγμονῆς ἐν τοῖς
περίξ ὑπολείπεται, κάλλιστόν ἐστι σὺν ῥόδινῳ τήκειν τὸ φάρ-
μακον. ἄριστον δὲ ῥόδιον ἐμαθεῖς εἶναι τὸ διὰ ῥόδων μόνον
πολλῶν ἐμβραχέντων ἐπὶ πλέον εἰλαίῳ, χωρὶς ἄλῳν ἐσκευασ-
μένῳ γεγονός. ἐὰν οὖν ταῦτά τις ἐν μνήμῃ προχέρω διὰ
παντός ἔχῃ μεμνημένος τε ἢ, καθάπερ ἔφη, πάντων τῶν
ἀπλῶν φαρμάκων τῆς δυνάμειος, αὐτός τε συνθήσει πολυει-
δεῖς ἐμπλάστρους χλωρὰς, ἐκάστη τε τῶν ἤδη συγκειμένων
ἄριστα χρήσεται. τὴν γοῦν προτεθεῖσαν ἄχρι δεῦρο κατὰ τὸν
λόγον ἐμπλαστον, ἣν πρώτην τῶν χλωρῶν ἔγραψεν ὁ Ἀν-
δρόμαχος, ἐνιστι μεταρρύθμιζεν πολυειδῶς, τοῦτο μὲν ἀντὶ
τῆς στροβιλίνης ῥητίνης ἄλλην τινὰ βάλλοντα, τοῦτο δ'
αὐξάνοντα τὸν λιβανωτὸν ἢ σὺν αὐτῷ βάλλοντά τι τῶν
ξηρῶν σαρκωτικῶν, οἷον ἶριν, ἀριστολοχίαν, ὀρόβινον ἄλευ-
ρον, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα. καὶ μέντοι καὶ μαλακτικὸν τῶν
ἐσκληρωσμένων χειλῶν τοῦ ἔλκους ἐνιστι μινγύντα ποικίλ-
λειν τὴν σύνθεσιν. ἐξ ἧς ἐννοίας ἐνιοὶ μὲν ἀμμωνιακὸν θυ-

quum generata caro flaccidior quam par est apparet, prae-
sertim ulcere ad cicatricem perveniente propemodum. Nam
quum pauxillum quiddam phlegmones in ambientibus par-
tibus relinquitur, optimum est medicamentum ex rosaceo li-
quare. Rosaceum vero praestantissimum esse novisti, quod
solis rosis pluribus in oleo citra salem praeparato diutius
maceratis confectum est. Si ergo haec quispiam in memoria
prompta semper habeat, nec oblitus sit, ut praecipimus,
omnium simplicium medicamentorum potentiae, et varia
ipse emplastra viridia componet et singulis jam confectis
optime utetur. Emplastrum igitur hactenus in sermone pro-
positum, quod primum viridium scripsit Andromachus, mul-
tisariam licet adaptare, partim pro strobilina resina aliquam
aliam adjiciendo, partim thus augendo vel cum eo siccum
aliquod carne explens, velut irim, aristolochiam, ervi sari-
nam atque hujus generis alia admiscendo. Quin etiam, quod
ora ulceris indurata emolliat, miscendo compositionem va-
riare licet. Unde nonnulli guttam ammoniaci et galbanum,

Ed. Chart. XIII. [678. 679.]

Ed. Bas. II. (331.)

μίαμα καὶ χαλβάνην, ἔνιοι δὲ μυελὸν ἐλάφειον ἢ μόσχειον ἢ στέαρ ἔμιξαν, ὥσπερ γε πάλιν ἄλλοι τῶν ἀποκρουστικῶν τὰς ἐπιρροὰς ἀναστῆλαι βουλόμενοι. κατὰ τοῦτο γοῦν οἱ μὲν τὴν σχιστὴν στυπτηρίαν, οἱ δὲ τὴν στρογγύλην, οἱ δὲ τὴν ὀμφακίνην ἐνέβαλον κηκίδα. τὸ λάδανον δὲ ἕτεροι τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρας ἔχον ἔμιξαν μαλακτικὴν τε καὶ ἀποκρουστικὴν, ὅπως τὰ χεῖλη μαλάττοιο καὶ μηδὲν ἐκ τῶν ὑπερκειμένων ἐπιρροέοι. καὶ μὴν καὶ ὅσοι τὰ δυσάλθῃ θεραπεῦσαι ἠβουλήθησαν, ὥς πολύχρηστον εἶναι τὸ φάρμακον, ἔμιξαν τοῖς προειρημένοις χρυσόκολλαν ἢ διφρυγὲς ἢ χαλκὸν κεκαυμένον ἢ λιπίδα, τινὲς μὲν χαλκοῦ, τινὲς δὲ στομώματος ἢ σιδήρου. [679] καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ νῦν εἰρημένα φυλάττει τὴν χροάν τῶν χλωρῶν ἐμπλάστρον, ἕτερα δὲ τῶν αὐτῶν ὄντα δυνάμειον, εἰ μιχθείη, διαφθείρει. διόπερ οὐδὲ ἐγὼ πάντων ἐμνημόνευσά τῶν καθ' ἑκάστην δύναμιν, ἀλλὰ μόνων ἐκείνων, ὅσα τὴν χροάν φυλάξει τῆς συντιθεμένης ἐμπλάστρου. προτιέθη γὰρ οὐχ ἁπλῶς εἰπεῖν ὑπὲρ ἐμπλάστρον κολλητικῶν ἢ σαρκωτικῶν, ἀλλὰ μετὰ τοῦ χλωρὰς ὑπάρχειν αὐτάς, ὥστε καὶ ταῦτα τὰ νῦν εἰρημένα καὶ χάλ-

nonnulli medullam cervinam aut vitulinam aut sebum admiscuerunt, sicut rursus alii repellens aliquod, dum influxus conantur reprimere. Hac ratione igitur alii scissile alumen, alii rotundum, alii gallam immaturam adjecerunt, quidam ladanum utraque virtute praeditum, molliendi videlicet et repellendi, ut labra emolliantur et nihil ex superioribus influat. Insuper qui vix sanabilia curare studuerunt, ut multiplicis usus medicamentum esset, adjunxerunt enumeratis chrysocollam vel diphryges vel aes combustum vel squamam, aliqui aeris, aliqui chalybis vel ferri. Et prope omnia modo enarrata viridium emplastrorum colorem servant, alia vero iisdem facultatibus praedita mixta corrumpunt. Quare nec ego omnium memini pro qualibet facultate, sed illorum duntaxat, quae emplastri compositi colorem tuebuntur, non enim de glutinantibus vel iis, quae carni alendae sunt, emplastris simpliciter, verum de eisdem viridibus dicere etiam statuimus. Quamobrem haec modo narrata et

Ed. Chart. XIII. [679.]

Ed. Bas. II. (331.)

καυθός καὶ ὠμὴ χαλκίτις βραχεῖ μέτρῳ μιννύμενα φυλάττει
 τὴν χροάν τῶν προκειμένων ἐν τῷ λόγῳ φαρμάκων. περὶ
 μὲν οὖν τῆς συνθέσεως τῶν τοιούτων αὐτάρκως εἴρηται,
 περὶ δὲ τῆς χρήσεως αὐτῶν προσγεγράφθαι μὲν ἔχρην ὑπ'
 Ἀνδρομάχου καὶ ταύτην. ἐπεὶ δὲ ἐκείνῳ παραλέλειπται, προσ-
 θήσομεν ἡμεῖς αὐτήν, εἰπόντες γε πρότερον ἓνα λόγον κοι-
 τὸν ἐπὶ τῇ χρήσει τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἀναγκαῖος δὲ
 ὁ λόγος οὗτός ἐστιν· εἰτα τὴν καθόλου μέθοδον εἰπόντας
 τὰς κατὰ μέρος ἐπὶ τοῖς ἐκείνῃ μαθοῦσι ποιῆσθαι προσῃ-
 κεν. διαλεκτικῶν δὲ ἀνδρῶν ἐστὶν ἔργον τὸ τοιοῦτον, τὰς
 κατὰ μέρος ἐπὶ πασῶν γράφειν αὐτοῖς, ὡς ὁ Ἡράκλειος καὶ Κρί-
 τῶν καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης καὶ ἕτεροι δὲ πολλοί. καὶ μὴν καὶ
 τρίτον εἶδος ἐστὶ διδασκαλίας, ὅπερ ἡμεῖς ποιοῦμεν μήτε ἐπὶ
 πάντων τῶν κατὰ μέρος φαρμάκων τὴν χρῆσιν γράφοντες,
 ἀλλὰ μηδὲ τῇ καθόλου κοινῇ τῆς μεθόδου διδασκαλίᾳ μόνῃ
 τὸ πᾶν ἐπιτρέποντες, ἀλλὰ διδάσκοντες μὲν ταύτην πρῶτην,
 ἐπ' αὐτῇ δὲ ἐν ἡ δεύτερῳ ἢ καὶ τρίτῳ παράδειγμα γρά-
 φοντες ἕνεκα σαφηνείας τε καὶ γυμνασίας τῶν μαθητῶν.

atramentum sutorium et chalcitis cruda, si brevi mensura
 admisceantur, colorem medicamentorum in sermone prae-
 cedentium reservant. Itaque de talium compositione abunde
 satis actum est. Usus vero ipsorum quoniam Andromachus
 omisit, a quo traditum esse conveniebat, nos apponemus,
 communem unum de talibus medicamentis usurpandis ser-
 monem plane necessarium praefati, deinde universalem me-
 thodum interpretati, particulares eorum causa, qui illam
 didicerunt, convenit effingamus. At huiusmodi opus ad dia-
 lecticos pertinet in omnibus particulares ipsis perscribere,
 sicut Heras, Crito, Asclepiades aliique complures factita-
 runt. Atqui etiam tertia disciplinae species est, quam nos
 tractamus, neque in omnibus particularibus medicamentis
 usum scribentes, imo nec universim communi methodi disci-
 plinae soli totum concedentes, sed hanc quidem primam do-
 centes, inde vero primum vel alterum vel etiam tertium
 exemplum claritatis et exercitii discipulorum gratia accom-

Ed. Chart. XIII. [679]

Ed. Bas. II. (331. 332.)

των. ὥσπερ ἀμέλει καὶ νῦν ἔργῳ δείκνυμι αὐτὰ, ὡς ἤδη καὶ διὰ τῶν ἐμπρόσθεν αὐτὰ πράξαντες. εἰς ὅσον γὰρ ἦκει τοῦ ξηραίνειν τε καὶ ῥύπτειν τὸ φάρμακον εὐρόντες ἐκ τῆς τῶν συνθέντων αὐτὸ δυνάμειος, ἐκ ταύτης εὐρήσομεν καὶ τὴν διάθεσιν, ἐφ' ἧς ἔσται χρήσιμον. (332) ἔνθα μὲν γὰρ ὑγρότης τε πολλή καὶ ῥύπος δαψιλῆς, ἐνταῦθα χρή προσφέρειν ἀξιολόγως ξηραῖνόν τε καὶ ῥύπτον φάρμακον· ἔνθα δὲ τὸ καλούμενον ἀπερίστατον ἔλκος ἐστὶ σαρκώσιως διόμενον, ἐνταῦθα τὸ μετριώτατον τῶν ξηραίνοντων τε καὶ ῥυπτόντων. τὸ δ' ἥττον τε καὶ μᾶλλον ἐν αὐτῷ παρὰ τῆς τοῦ θεραπευομένου φύσεως εὐρίσκειν προσήκει. τοῖς μὲν γὰρ σκληροτέροις σώμασιν ἢ διὰ φυσικῆς κρᾶσιν ἢ διὰ ἡλικίαν ἢ διὰ χώραν ἢ ἐπιτηδεύματα μᾶλλον ξηραίνοντα προσφέρειν χρή, τοῖς δ' ὑγροτέροις τὰ ἥττον. ἡ μὲν οὖν πρώτη χρῆσις ἐνάστου τῶν ἐμμότων ὀνομαζομένων φαρμάκων, ἐκ τῶν εἰρημένων ἄρτι σκοπῶν λαμβάνεται στοχαστικῶς. ἡ δευτέρα δὲ, ὡς καὶ πρόσθεν ἔφην, ἐκ τῶν κατὰ τὸ θεραπευόμενον σῶμα φαινομένων σημείων. εἰ μὲν γὰρ ἀφλέγμαντόν τε καὶ

modantes. Quemadmodum sane ea et nunc re ipsa ostendimus, ut jam in prioribus quoque fecimus. Nam quatenus medicamentum exiccet detergatque cum ex simplicium facultate, quae id constituunt, invenerimus, inde simul affectionem, cui conveniet, adipiscemur. Ubi enim humiditas multa et copiosa sordes est, ibi desiccans evidenter purgansque medicamentum applicare oportet, ubi vero aperitum, aperistaton vocant, ulcus est, carnis indigum, moderatissimum inter exiccantia detergentiaque competit. Verum minoris majorisque in eo rationem ab aegri natura sumere conducit. Siquidem durioribus vel ex temperamento naturali vel aetate vel loco vel studiis, corporibus magis exiccantia exhibenda sunt, humidioribus minus. Quapropter primus cujusque medicamenti linteolis excepti, emmoton appellatur, usus ex praedictis nuper scopis conjecturali artificio sumitur: secundus, ut etiam antea monuimus, ex signis in corpore curando apparentibus. Si namque cavum ulcus

Ed. Chart. XIII. [679. 680.]

Ed. Bas. II. (326)

καθαρόν εὐρίσκειτο τὸ κοῖλον ἔλκος, οὐδὲν χρὴ νιωτερίζειν· εἰ δ' ὑγρότερον ἢ ὑπερρώτερον, ἐπιτίθειν χρὴ τὸ ξηραντικὸν καὶ ὑπτικὸν φάρμακον. εἰ δὲ κοιλότερον ἢ πρόσθεν, ἐκλύειν. ἐπιτίθεται μὲν οὖν μέλιτος μίξις, πραϋνεται δὲ ἑλαίου καὶ κηρωτῆς ἢ τινος τῶν ἐλαιωδῶν, ὁποῖόν ἐστι τό τε ῥόδινον καὶ τὸ μύρσινον καὶ τὸ κύπρινον ἀπλῶς ἐσκευασμένα, χωρὶς τῶν στυμμάτων, ἅπερ προστιθέασιν, ἥτοι γὰρ ἐνωδίας ἐνέκειν ἢ τοῦ μέχρι πλείονος χρόνου διαμένειν ἀπαθῆ τὰ σκευασθέντα. εἰ δὲ τις ἡμῖν τῶν φιλεγκλημόνων ἐγκαλέσειεν, ὡς παρὰ τὸ προκείμενον ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τὰς χρήσεις τῶν φαρμάκων ἄγουςι τὸν λόγον, ὑποσχομένοις περὶ συνθέσεως αὐτῶν ἐρεῖν, ἐννοήσας ὅτι καὶ κατὰ τὴν χρῆσιν γίγνεται τις σύνθεσις ἡσυχασάτω. πρώτη μὲν γὰρ ἐν αὐτῇ σύνθεσις ἐστὶν ἡ τῶν μιγνυμένων τῇ κηρωτῇ φαρμάκων, δευτέρα δ' ἐν τῷ ῥόδινον ἢ μύρσινον ἢ κύπρινον ἢ σχοίνινον ἔλαιον ἢ μέλι προστιθέναι. καὶ περὶ μὲν τούτων ἄλλως. [680] ἐπὶ δὲ τὴν γραφὴν τῶν ἤδη πείραν ἱκανὴν διδωκότων ἐμπλάσιον ἀφίζομεν. ταῦτα μὲν οὖν ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος

citra phlegmonem et purum inveniat, nihil novum tentare oportet, si humidius vel sordidius, intendere desiccans detergensque medicamentum ratio postulat, si cavum magis quam prius existit, solvere; intenditur itaque mellis mixtione, mitigatur ex oleo et cerato vel oleoso quopiam, cuiusmodi est rosaceum, myrteum et cyprinum simpliciter preparata sine spissamentis, quae addunt odoris gratia, vel ut confecta diutius ab injuriis immunita permaneant. Jam vero si contentiosus quispiam nos increpet, tanquam praeter id, quod ab initio instituimus, ad medicamentorum usus orationem deducamus, polliciti nos de eorum compositione verba facturos, ille considerato quod in usu etiam confectura quaedam sit, silentium sibi imponat. Prima enim medicamentorum, quae cerato miscentur, in eo confectio est, altera rosaceo vel myrteo vel cyprino vel lentiscino oleo vel melle appposito constat. Atque de his satis. Verum ad emplastra, quae jam per experientiam abunde probata sunt, transeamus. Haec igitur Andromachus memoratu digna me-

Ed. Chart. XIII. [680.]

Ed. Bas. II. (332.)

ἀξιόλογα φάρμακα τοῖς ἐπισταμένοις χρῆσθαι. τοιούτων δ' ὄντων αὐτῶν ἐκλέγεσθαι χρὴ τὰ τ' ἐξ ἐλαττόνων ἢ εὐποριστοτέρων τῶν ἀπλῶν συγκείμενα καὶ τὰ πολυχρηστότερα καὶ τὰ τοῦ προκειμένου σκοποῦ μάλιστα ἐχόμενα. γένοιτο δ' ἂν ὃ λέγω σαφέστερον ἐπὶ παραδείγματος. ἔστω δὴ τὸ παρὰδειγμα κοῖλον ἕλκος ἀπερίστατον ἐν ὑγιεινῷ σώματι. τὸ δὲ τοιοῦτον ἕλκος ὑπὸ τῆς καλουμένης λιγῆς χλωρᾶς ἐμπλάστρου θεραπευθήσεται, τακίσης ἅμα ῥοδίνῳ. λιγὴν δὲ καλοῦσι τὴν ἐξ ἰοῦ καὶ κηροῦ καὶ ῥητίνης. ἐγὼ δὲ, ὡς ἔφηρ, ἑκατέρου μίγνυμι τὸ ἴσον, ἰοῦ δὲ τὸ δέκατον ἢ ἰβ' ἢ ὀγδοον. ἔστι δὲ δηλονότι δωδέκατον μὲν, εἰ λίτραν κηροῦ καὶ λίτραν ῥητίνης, ἰοῦ δὲ μίξαιμεν οὐγγίας δύο. τὸ δέκατον δὲ, εἰ ταῖς δύο οὐγγίαις τοῦ ἰοῦ μίξαιμεν εἴκοσι συναμφοτέρων, τῆς τε ῥητίνης καὶ τοῦ κηροῦ, τουτέστιν εἰ ἑκατέρου δέκα. καὶ μέντοι καὶ εἰ τὸ ὀγδοον μέρος ἰοῦ μίξωμεν τῇ διὰ τοῦ κηροῦ καὶ τῆς ῥητίνης κηρωτῇ, καὶ οὕτως εὖ ἔξει. δριμύτερον μὲν γὰρ ἔσται καὶ ὑπερτικώτερον τὸ τοιοῦτο φάρμακον, οὐ μὴν ἄχρηστόν γε. τοῖς γὰρ σκληροῖς σώμασιν ἐπιτηδείως προσά-

dicamenta usurpare ipsa scientibus praescripsit. Unde quum talia sint, ea deligenda, quae ex paucioribus paratave facillimis simplicibus componuntur, tum quae ad plura valent et proposito maxime scopo serviunt. Res fiet exemplo ita dilucidior. Finge cavum ulcus apertum in sano corpore, tale vero ab emplastro viridi, quod lite vocatur, liquefacto ex rosaceo curabitur; appellant autem litem quod ex aerugine, cera et resina conficitur. Ego sane, ut ostendi, aequam ntriusque portionem misceo, aeruginis decimam vel duodecimam vel octavam. Est videlicet duodecima, si cerae pondo et resinae tantundem, aeruginis ℥ ij, miscuerimus, decima, si duabus aeruginis unciiis, viginti ambarum, resinae et cerae; hoc est ntriusque decem adjiciantur, quin etiam si octavam aeruginis partem cerato ex cera et resina confecto apponamus, etiam sic bene habebit; nam acrius quidem magisque detergens huiusmodi medicamentum erit, non tamen inutile, duris enim corporibus percommode adhibebitur.

Ed. Chart. XIII. [680.]

Ed. Bal. II. (332.)

χθήσεται. καλλίων δὲ σύνθεις ἔσται τὸ μὲν ὄγδοον μέρος
 ἰοῦ μίξάντων τῇ διὰ τοῦ κηροῦ καὶ τῆς ῥητίνης συνθέσει,
 προλιωσάντων δὲ πλείοσιν ἡμέραις τὸν ἰὸν μετὰ ὄξους δρι-
 μυτάτου. κάλλιον δ' ἂν εἴη, εἰ καὶ λιβανωτοῦ μίξαιμεν ἡμῖς
 μέρος ἢ κατὰ τὸν ἰόν. ἐλαίου δὲ μίξεις, ὅταν μὲν χωρὶς
 ὄξους τε καὶ λιβανωτοῦ σκευάζῃς τὸ φάρμακον, ἰσαρίθμους
 κύαθους ταῖς οὐγγίαις τοῦ ἰοῦ. ὅταν δὲ λιβανωτὸν καὶ ὄξος
 μιγνύῃς, ἔαν μὲν ἡ φρυκτὴ λιπαρωτέρα πῶς ἢ καὶ μαλακω-
 τέρα καὶ θέρους σκευάζῃς, οὐδὲν μίξεις· ὅταν δὲ σκληρὰ καὶ
 χειμῶνος, ἓνα κύαθον. ἔνεστι δὲ σοι καὶ τῷ κηρῷ τῶν
 ὑγρῶν τινα μιγνύοντι ῥητινῶν μὴδ' ὅλως ἐλαίου δεηθῆναι.
 μίξεις δὲ τῆς μὲν ὑγροτάτης τὸ τρίτον τοῦ κατὰ τὸν κη-
 ρὸν σταθμοῦ, τῆς δ' ἥσσον ὑγρᾶς τὸ ἡμισυ. γενήσεται δὲ
 δηλονότι τοιαύτη τις σύνθεις. τὸν κηρὸν καὶ τὴν ῥητίνην
 τήξας καὶ ψύξας μίξον ἰοῦ μέρει ποτὲ μὲν ὀγδόῳ, ποτὲ δὲ
 δεκάτῳ, ποτὲ δὲ δωδεκάτῳ, γινώσκων ἐπὶ μὲν τῶν σκλη-
 ρῶν σωμάτων τὴν τε πρώτην συμμετρίαν ἀρμόττειν, ἐπὶ
 δὲ τῶν μαλακῶν τὴν τρίτην, ἐπὶ δὲ τῶν μέσων τὴν μέσην.

Melior evadet compositio, ubi octavam portionem aeruginis
 confecturae ex cera resinaque immiscuerimus, aerugine ex
 aceto quam aberrimo diebus plusculis ante in laevorem re-
 ducta. Praestantior erit, si etiam thuris partem dimidio mi-
 norem quam fuit in aerugine indiderimus. Olei pares nu-
 mero cyathos aeruginis uncis adjunges, cum sine aceto et
 thure medicamentum conficis. Quando autem thus acetum-
 que adjicis, siquidem fricta resina pinguior quodammodo
 molliorque sit ac aestate medicamentum praeparas, miscebis
 nihil, si vero dura idque per hiemem conficis, cyathum j,
 infundes. Quod si liquidarum quampiam resinarum cerae
 misceas, oleo prorsus carere licet. Liquidissimae quidem
 tertiam cerae portionem addes, minus liquidae dimidiam.
 Fiet autem videlicet hujusmodi quaedam compositio. Ceram
 resinamque liquatam ubi refrigeraveris, aeruginis parti nunc
 octavae, nunc decimae, alias duodecimae commisceto, co-
 gnoscens duris corporibus primam symmetriam convenire,
 mollibus tertiam, mediis mediam. Aeruginem ex aceto lae-

Ed. Chart. XIII. [680.]

Ed. Bas. II. (552.)

λιώσεις δὲ σὺν ὄξει τὸν ἰόν. εἰ δὲ προότερον βουληθείης ἐργάσασθαι τὸ φάρμακον, ἐμβάλλῃς τοῦ λιβανωτοῦ σταθμὸν ἡμισυν οὗ κατὰ τὸν ἰόν ἐποιήσω. εἰ δὲ τις τοῦδε προότερον, ἴσον τοῦ λιβανωτοῦ μίξεις τὸν ἰόν. καὶ χωρὶς δὲ τοῦ ξύσαι ψύξαντες τὴν ῥητίνην μετὰ τοῦ κηροῦ καταχέομεν αὐτὰ τήξαντες ἐπὶ τὸν ἰόν τε καὶ τὸν λιβανωτὸν ἐν θυεῖα μετ' ὄξους λελειωμένα. αὗται μὲν οὖν αἱ πρῶται συνθέσεις ἐμπλάστρου χλωρᾶς, κολλητικῆς μὲν ἐναίμων τραυμάτων, ὅσα μὴ μεγάλα καὶ μέχρι συνουλώσεως δὲ τᾶλλα δυναμένης ἰᾶσθαι καὶ σαρκουθῆς, εἰ τακίῃ μετὰ τινος ἐλαιώδους ὑγροῦ, λέγω δὲ ἐλαιώδη τὸ τε ῥόδιον, ᾧ μάλιστα χρῆσθαι προσήκει καθ' ὃν εἶρηκα τρόπον ἐσκευασμένῳ, καὶ μετὰ τοῦτο τῷ μυρσίῳ καὶ τῷ κύπρινῳ καὶ τῷ σχινίῳ, αὐτὸ δὲ τὸ ἔλαιον, ἐφ' ὧν μὲν βούλει θερμότητός τι προσθεῖναι τῷ τηκομένῳ φαρμάκῳ τὸ κοινὸν ταῦτο μίξεις. ἐφ' ὧν δὲ ψύξεως, τὸ καλούμενον ὠμοτριβές, ἐφ' ὧν δὲ στύψεως μύρσινον. ἐφ' ὧν δὲ μικτοῦ δυνάμειος ἐχούσης μὲν τι καὶ πεπτικόν, ἐχούσης δὲ καὶ ἀποκρουστικόν τὸ ῥόδιον, ἐφ' ὧν δὲ βραχείας στύψεως μετὰ πλείονος θερμότητος κύπρινόν τε

vigabis, si lenius medicamentum voles efficere, thuris pondus dimidium ejus, quod aerugo continet, adjungens, sin hoc mitius, thus et aeruginem aequali modo committes. Atqui et resinam cum cera, ubi sine rasura refrigeraverimus, liquefactas aerugini thurique in pila ex aceto tritis superfundimus. Haec igitur primae compositiones sunt viridis emplastri, quod cruenta quidem vulnera non adeo magna glutinat et reliqua ad usque cicatricem sanare potest et carnem in eis producere, ex humido quodam oleoso liquatum. Voco autem oleosa, rosaceum, quo maxime ad illum, quem retuli, modum confecto utendum est, et post hoc myrteo, cyprino et lentiscino. Sed ipsam oleum, ubi medicamento liquefcenti caloris quippiam adjicere cordi est, commune hoc miscebis, in quibus refrigerare studes, id quod omotribes appellatur, ubi astringere, myrteum, ubi mixtae facultatis aliquid, concoquens puta et repellens, rosaceum, in quibus modicam astringendi vim cum majore caliditate deside-

Ed. Chart. XIII. [68a. 681.]

Ed. Bas. II. (332.)

καὶ σχίνινον. πολλαὶ δὲ καὶ ἄλλαι συνθέσεις, ὡς ἔφην, ἔσονται τοῖς εἰρημένοις ἄρτι φαρμάκοις ἀπλοῖς, μίγνυμένων ἥτοι τῶν σαρκωτικῶν ἢ μαλακτικῶν ἢ τῶν στυπτικῶν ἢ τῶν τὰ δυσίατα τῶν ἐλκῶν ἰωμένων. [681] ἔτιοι δὲ καὶ τῶν διαφορητικῶν ἔμιξαν ὥσπερ γε καὶ τῶν ἐπουλωτικῶν. ἕτεροι δὲ τινες πάντα μίξαντες ἥτοι καρύκην ἄχρηστον ἐποίησαν ἢ πολύχρηστον. εὐτύχησαν ἐργάσασθαι φάρμακα, ὧν τὰς ὕλας ἐπιστάμενοι κεχρῆσθαι ταῖς εὐρημέναις ἤδη καὶ συντίθεναι παραπλησίως αὐτοὶ δυνήσεσθε. παραγράψω δὲ καὶ γὰρ τῶν ἐνδόξων ἐνίας, ἀρξάμενος αὐθις ἀφ' ὧν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν. εἰσὶ μὲν οὖν ἐφεξῆς τῇ προσγεγραμμένῃ τριάκοντά που. τὰς δ' ἐπαινουμένας ὑπ' αὐτοῦ μόνας παραθήσομαι. τετάρτη μὲν οὖν ἀπὸ τῆς πρώτης οὕτως γέγραπται. χλωρὰ ἢ χρῶμαι. 4 ἰοῦ ξυστοῦ < θ'. χρυσοκόλλης < θ'. τερμινθίνης οὐγγιῶν ιστ'. μνᾶν μίαν, κηροῦ μνᾶς ἥμισυ, ὄξους ὀλίγον. ὥσπερ δὲ καὶ πρόσθεν εἶπον, οὐ προσέγραψεν ἐκάστη τῶν ἐμπλάστρων ὁ Ἀνδρόμαχος τὴν ἐπαγγελίαν, ἀλλ' ἐκ τῆς ὕλης τῶν ἀπλῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν συντίθῃσι τὴν προ-

ras, cyprinum et lentiscinum. Porro et pleraeque aliae, quemadmodum dixi, compositiones erunt, dum medicamentis simplicibus modo commemoratis vel carne ex plentia vel emollientia vel astringentia vel quae difficilia ulcera curant, commiscuntur. Nonnulli vero digerentia miscuerunt, sicut etiam cicatricem ducentia. Aliis autem quibusdam omnia commiscuntibus vel confecturam inutilem vel medicamentum variis accommodum praeparare contigit. Quorum materias cognoscentes tum jam inventis uti, tum similia componere ipsi poteritis. Ascribam tamen et ego nonnulla celebria ab iis denuo, quae Andromachus tradidit auspiciatus. Sunt itaque ordine a praecedenti triginta, quae vero ab ipso commendantur, dumtaxat adjiciam. Quartum ergo post primum ita scriptum est. *Viride, quo utor.* 2 aeruginis rarsae 3 ix, chryfocollae 3 ix, terebinthiniae 3 xvj, minam j, corae minae dimidium, aceti parum. Quid singula emplastra polliceantur, non, ut prius dixi, praeposuit Andromachus, sed ex simplicium medicamentorum materia, ex quibus pro-

Ed. Chart. XIII. [681.]

Ed. Bas. II. (332. 333.)

κειμένην, οὐκ ἄδηλόν ἐστι καὶ αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν πρὶν τακῆ-
ναι δύνασθαι θεραπεύειν ἑλκη καὶ τακεῖσαν ἔμμοτον γίγνε-
σθαι. τὴν μνᾶν δὲ οὐγγιῶν δεκαεὶς ἐμβάλλειν. ἡ γὰρ τῶν
εἴκοσι, ὥς πρὸς τὴν τῆς χρυσοκόλλης καὶ τοῦ ἰοῦ ἰσομετρίαν
μεγάλη. μετὰ δὲ ταύτην ἄλλας ἐφεξῆς γράψας τρεῖς, αὐτὶς
ἐτέραν γράφει κατὰ λέξιν οὕτως. ἄλλη ἢ χρῶμαι. ʒ ἰοῦ ξυ-
στοῦ λίτραν μίαν. μάννης οὐγγίας ε'. ἐγὼ λίτραν α'. κηροῦ
λίτρας ε'. ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας ε'. ῥητίνης ὑγρᾶς λίτρας ε'.
ἐλαίου κύαθον α'. ὅξους τὸ ἱκανόν. ἐγὼ δὲ καὶ (333) ἁμ-
μωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγίας ε'. ἐπὶ τούτοις μὲν ὁ Ἀνδρό-
μαχος ἐπαύσατο. πρόδηλον δέ ἐστιν, εἴ τι μεμνήμεθα τῶν προ-
ειρημένων, καὶ ταύτην αὐτὴν τὴν ἔμπλαστρον παραπλησίαν
ἔχειν δύναμιν τῇ προγεγραμμένῃ. ἐφεξῆς τῇ προγεγραμμένῃ
γράφων ὁ Ἀνδρόμαχος ἐτέραν οὕτως ἤρξατο. ἄλλη μολο-
χίνη. καὶ μετὰ τοῦτο τὴν συμμετρίαν τῶν ἀπλῶν φαρμάκων,
ἐξ ὧν αὐτὴν συντίθουσιν, ὑπέγραψεν οὕτως. ʒ ἰοῦ ξυστοῦ
λίτραν α'. πίσης λίτρας β'. μάννης λίτραν α'. κηροῦ λίτρας β'.
ῥητίνης λίτρας β'. ἐλαίου λίτραν α'. ὅξους τὸ ἱκανόν. ἐστι

positum componit, nulli obscurum est vel ipsum per se,
priusquam liquefiat, ulceribus mederi posse ac liquatum li-
namento exceptum immitti. Minam vero sedecim uncularum
injicit, nam quae viginti continet, ceu ad obrylocollae et
aeruginis aequam mensuram, magna est. Post hoc vero aliis
tribus seriatim productis, rursus aliud sic ad verbum sub-
jungit. *Aliud, quo utor.* ʒ Aeruginis rasae lib. j, man-
nae ʒ x, ego lib. j, injicio, cerae lib. v, resinae frictae lib.
v, resinae liquidae lib. v, olei cyathum j, aceti quantum sa-
tis est, ego etiam guttae ammoniaci uncias decem pono. Post
haec Andromachus cessat. Liquet autem, si praedictorum
meminimus, etiam hoc ipsum emplastrum persimilem su-
periori facultatem obtinere. Deinde aliud scribens Andro-
machus, sic exorsus est. *Aliud Molochinum.* Ac postea sim-
plicium medicamentorum symmetriam, unde ipsum conficit,
his verbis subscribit. ʒ Aeruginis rasae lib. j, picis lib. ij,
mannae lib. j, cerae lib. ij, resinae lib. ij, olei lib. j, aceti

Ed. Chant. XIII. [681.]

Ed. Bas. II. (535.)

μὲν οὖν αὕτη παραπλησία ταῖς ἔμπροσθεν. εὐδὴλον δ' ὅτι τὸν μὲν ἰὸν καὶ τὴν μάνναν ἀνὰ λίτραν α'. ἑκάτερα μετὰ τοῦ ὄξους λειοῦσθαι χρή, διπλάσιον δὲ τούτων ἑκατέρου τοῦ κηροῦ καὶ τῆς πίσης καὶ τῆς ῥητίνης, τουτέστιν ἑκάστου λίτρας β'. μετὰ τῆς τοῦ ἐλαίου λίτρας τήκεισθαι καὶ οὕτως μίγνυσθαι τοῖς λειωμένοις μετὰ τοῦ ὄξους, ὥς πολλάκις ἡμῖν εἴρηται, ψύξαντας μᾶλλον καὶ ξύοντας ἢ περ ἐπι-κατερῶντας, ἵνα μήπου τοῦ περιέχοντος ὄντος ψυχροῦ συμβῇ τὰς καλουμένας ἐγκηρίδας συστήναι. ἄλλην ἐφεξῆς τῇδε δόκιμον ἔμπλαστρον ἔγραψεν οὕτως. χλωρὰ ἑκατοντάδρα-χμος. 4 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < η'. λεπίδος < ιβ'. μάννης < η'. ῥητίνης ξηρᾶς < ιβ'. ἰοῦ < η'. στέατος μοσχείου < ιδ'. ῥητίνης τερμινθίνης < η'. κηροῦ < λ'. ἐλαίου κυ-άθου τέταρτον, ὄξους τὸ ἱκανόν. αὕτη καὶ κολλᾶν τραύματα δύναται μεγάλα καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἐλκῶν καθαίρειν, προσ-λαβοῦσα δὲ κηρωτὴν ἐν τῷ τήκεισθαι σαρκούν. πρὶν δὲ τα-κῆναι καὶ τὰ παχύχειλα τῶν ἐλκῶν ἰᾶσθαι καὶ προστέλλειν κόλπους καὶ ὅλως διαφορεῖν καὶ ἀποκρούεσθαι δύναται.

quantum sufficiat. Hoc itaque superioribus simile est. Mani-
festum vero est utriusque et aeruginis et mannae parem
portionem ex aceto laevigandam esse, duplam horum, ce-
rae, picis et resinae, hoc est cuiusque lib. ij, cum olei libra
liquanda, et sic in laevorem ex aceto redactis admiscere
oportet, uti frequenter nobis dictum est, refrigerantes ma-
gis et radentes quam insudentes, ne aëre jam frigido
encerides appellatas fieri contingat. Aliud ab hoc celebre
emplastrum subnectit. *Viride Hecatondrachmon.* 4 Guttae
ammoniaci 3 viij, squamae drach. xij, mannae drach. viij,
resinae siccae drach. xij, aeruginis drach. octo, sevi vitulini
3 xiv, resinae terebinthinae drach. octo, cerae drach. xxx,
olei quartam cyathi partem, aceti quantum satis est. Hoc et
magna vulnera glutinare potest et sordida ulcera purgare,
ubi ceratum inter liquefcendum assumpserit, carni produ-
cendae est, prius quam vero liquafactum sit, crassas ulce-
rum oras sanare et sinus jungere, in totum digerere et re-

Ed. Chart. XIII. [681, 682.]

Ed. Bas. II. (335.)

μικτὴ γὰρ ἐκ τῶν ἐναντίων δυνάμεων ἐστὶ καὶ ἡ ἐφεξῆς δὲ αὐτῇ γεγραμμένη χλωρὰ παραπληρείας ἐστὶ δυνάμειος καὶ χρήσιμος, ἔχουσα συμμετρίαν τήνδε. 4 τερμινθίης μνᾶν α'. σεραπιάδος βοτάνης < κέ. ἰοῦ ξυστοῦ < ι'. στέατος μοσχέλου < κέ. κηροῦ < κέ. λιβανωτοῦ < ιβ', κύπρινον εἰς τὰ ξηρά. καὶ τὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγομένην ἴσιν, αὐτὸς ἄνιψ ταύτης τῆς προσηγορίας ἐγραψεν οὕτως. χλωρὰ Ἐπιγότου. πάντων δ' αὐτῆς μνημονευόντων, [682] οὐδὲν ἦττον καὶ νῦν γράψω τὴν κατὰ τοῦτο συμμετρίαν τῶν ἀπλῶν φαρμάκων, ἐπειδὴ τινες ἐν αὐτοῖς διαφέρονται. κελεύει γὰρ βάλλειν χαλκοῦ μὲν πεκαυμένου καὶ ἁλὸς ἁμμωνιακοῦ καὶ λιπίδος χαλκοῦ καὶ ἰοῦ καὶ ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος καὶ ἀριστολοχίας καὶ λιβανωτοῦ τὸ ἴσον ἐκάστου < η'. τουτέστιν γο α'. ἁλὸς δὲ καὶ σμύρνης καὶ χαλβάνης, ἡμιόλιον τούτων ἐκάστου, τουτέστιν γο α' δ', ὅπερ ταυτίον ἐστὶ τῷ φάναι γο ιβ'. καὶ ἡμίσειαν, στυπτηρίας τῆς στρογγύλης < στ'. μίγνυσθαι καὶ τῆς κολοφωνίας ῥητίνης < σ'. καὶ κηροῦ τὸ ἡμισυ, τουτέστιν ρ'.

pellere potest, nam ex contrariis facultatibus mixtum est. Quod succedit viride nunc commemorato similis et potentiae et usus huiusmodi symmetriam obtinet. 4 Terebinthinae minam unam, serapiadis herbae drach. vigintiquinque, aeruginis rasae drach. decem, sevi vitulini drach. vigintiquinque, cerae drach. vigintiquinque, thuris drachmas duodecim, cyprinum aridis adjicitur. Ac emplastrum, quod ab aliis illis nuncupatur, ipse citra hanc appellationem in hunc modum conscripsit. *Viride Epigoni*. Quam antem omnes ejus meminerint, nihilo minus et nunc simplicium in ipso medicamentorum symmetriam adducturus sum, quoniam nonnulli in eis dissentiant. Jubet enim immittere aeris usti, salis ammoniaci, aeris squamae, aeruginis, guttae ammoniaci, aristolochiae et thuris, singulorum drachmas octo, hoc est unciam, aloës autem, myrrhae, galbani, singulorum sexquiple, hoc est unciam et semissem, quod perinde est ac si dicas omnium uncias duodecim et dimidiam, aluminis rotundi drachmas sex. Miscet etiam resinae colophoniae drachmas ducentas, cerae dimidium, hoc est centum, olei hemi-

Ed. Chart. XIII. [682.]

Ed. Bas. II. (333.)

ἐλαίου δὲ κοτύλης τὸ ἥμισυ. τινὰς δὲ φησι τέταρτον μίγνυειν καὶ ὄξους τὸ ἱκανόν καὶ δρακοντίου ῥίζης τὸ ἥμισυ τῆς οὐργίας, ὅπερ ἐστὶ < δ. ἐπὶ τέλει δὲ τοῦτο προσέγραψεν, οὐ φερόμενον ἐπὶ τῆς ἰσίδος γραφῆς. ὁ γὰρ Ἐπίγονος αὐτὸ προσέθηκε καὶ ταύτῃ διήγεικεν ἢ ἴσις τοῦ Ἐπιγόνου. ἐφεξῆς δὲ ταῖς προγεγραμμέναις ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψε χλωρὰν Πασίωνος ἐν τῇδε τῇ συμμετρίᾳ. 24. ῥητίνης κολοφονίας < τ. κηροῦ < ρν. ἰοῦ < η. στυπτηρίας στρογγύλης < η. λεπίδος χαλκοῦ < ιβ. λιβατωτοῦ < ιστ. χαλκοῦ κεκαυμένου < η. ἀλὸς ἀμμωνιακοῦ < η. ἐλαίου κυάθον τὸ ἥμισυ, ὄξους τὸ ἱκανόν. τοῦτο τὸ φάρμακον διὰ τὸ προειληφέναι τοὺς ἀμμωνιακοὺς ἄλας, ἐλκτικώτερον καὶ διαφορητικώτερον καὶ ῥυπτικώτερον τῶν ἐμπροσθεν ἐγένετο. τὰ δ' ἄλλα πάντα παραπλήσιον. ἰσχυροτέραν τῆς προγεγραμμένης καὶ πελινχρηστοτέραν ἔγραψε μετὰ μέσσην μίαν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἣν ὀνομάζει χλωρὰν Ἀλκιμίωνος, ἐν τῇδε τῇ συμμετρίᾳ. 24. τερμινθίνης < σ. κηροῦ < ρν. λεπίδος χαλκοῦ < ιη. ἰοῦ ξυστοῦ < ιστ. στυπτηρίας στρογγύλης < ιστ. χαλβάνης ιστ.

nae dimidium. Quosdam ait quartam partem miscere, aceti quantum satis est, dracontii radice unciae dimidium, quod est 3 iv. In fine autem hoc adjecit, quod in isidis scriptura non continetur, nam Epigonus id apposuit, atque hac ratione isis ab Epigono differt. Jam vero post nuper relata addidit Andromachus viride Pasionis hac symmetria. 24. Resinae colophoniae drach. trecentas, cerae drachmas centum quinquaginta, aeruginis drachmas octo, aluminis rotundi drach. octo, aeris squamae drach. duodecim, thuris drachmas sedecim, aeris usti drach. octo, salis ammoniaci 3 viij, olei dimidium cyathi, aceti quantum sufficit. Hoc medicamentum, quia saltem ammoniacum prius assumpsit, magis quam superiora extrahit magisque discutit magisque detergit, in aliis omnibus cum illis convenit. Fortius autem magisque ad multa utile praescripto post medium unum recenset Andromachus, quod *Virido Alcimionis* nominavit in hac symmetria. 24. Terebinthinae 3 cc, cerae 3 cl, aeris squamae 3 xvij, aeruginis rasae 3 xvj, aluminis rotundi 3

Ed. Chart. XIII. [682.]

Ed. Basf. II. (321.)

λιβάνου ι'. ἄλως ἀμμωνιακοῦ <ιβ'. χαλκοῦ κεκαυμένου <ιστ'. ἀριστολοχίας <ι'. ἄλως Ἰνδικῆς <ιβ'. σμύρνης <ιστ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος <ιη'. χαλβάνης <ιβ'. οἱ δὲ ἡ. εἰλαίου κοτύλης ἡμιον, ὅξους κοτύλης ἡμιον. ἄλλην ἐφεξῆς τῇδε γράφει καλουμένην Ἀθηνῶν, ὡς αὐτὸς ἐπὶ τῇ τελευτῇ προείγραψεν. ἔχει δ' αὐτῆς ἡ συμμετρία τῶν ἀπλῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν σύγκειται, κατὰ τόδε. 4 κηροῦ <ον'. τερμινθίνης <σ'. φρυκτῆς <ρ'. στέατος μοσχείου <ν'. χαλβάνης <κδ'. μάννης <κδ'. ἄλως ἀμμωνιακοῦ <ιβ'. χαλκοῦ κεκαυμένου <ιβ'. ἄλως <ιβ'. λεπίδος χαλκοῦ <κδ'. στυπτηρίας στρογγύλης <ιβ'. καὶ οχιστῆς <η'. χαλκάνθης <η'. μίστικος <η'. ὀποπάνακος <η'. ἰοῦ ξυστοῦ <στ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος <στ'. μίλτου Σινωπίδος <γ'. ὅξους κοτύλας γ'. εἰλαίου κοτύλας β'. τὴν μίλτον ἐν ἀρχῇ βάλλει. Ἀθηνᾶ καλεῖται πολύχρηστον, ὡς ἔφην, καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον, ὅπως δὲ δεῖ χρῆσθαι τοῖς πολυχρήστοις ἐν τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ δηλωθήσεται. ταύτη δ' ἐφεξῆς ἔγραψεν ἑτέραν χλωρὰν κατὰ λέξιν οὕτως. χλωρὰ διὰ Κυπρίνου Ἀφροδῆ.

xvj, galbani 3 xvj, thuris 3 x, salis ammoniaci 3 xij, aeris ussi 3 xvj, aristolochiae 3 x, aloës Indicae 3 xij, myrrhae 3 xvj, guttae ammoniaci 3 xvij, galbani 3 xij, alii octo, olei heminae dimidium, aceti heminae dimidium. Aliud inde scribit, cui titulus *Athena*. *Minerva*, sicut ipse ad calcem refert. Porro simplicium ejus medicamentorum symmetria, unde componitur, in hunc modum habet. 4 Cerae 3 ccl, terebinthinae 3 cc, frictae 3 o, sevi vitulini 3 l, galbani 3 xxiv, mannae 3 xxiv, salis ammoniaci 3 xij, aeris ussi 3 xij, aloës 3 xij, aeris squamae 3 xxiv, aluminis rotundi 3 xij et fissilis 3 viij, chalcanthi 3 viij, misyos 3 viij, opopanax 3 viij, aeruginis rasae 3 vj, guttae ammoniaci 3 vj, minii Sinopici 3 iij, aceti heminas tres, olei heminas duas, minium initio inditur. *Athena*, hoc est *Minerva* vocatur hoc emplastrum, utilissimum multis, ut indicavimus. Quomodo autem usui erunt emplastra multis utilia, in sermone de iis futuro significabitur. Ab hoc deinceps aliud viride his verbis conscripsit. *Viride ex Cyprino Aphrodae*. 4

Ed. Chart. XIII. [682. 681.]

Ed. Bas. II. (333.)

4 κηροῦ < κδ. ῥητίνης ξηρᾶς < ιβ'. ἰοῦ ξυστοῦ < η'.
 Ἀφροδᾶς < ιβ'. μάννης < η'. κυπρίνου κοτύλης ὄγδοον.
 συγκόπτεται δὲ αὐτῇ καὶ πρὸς τὰ δυσθεράπεια τῶν ἐλκῶν
 ἀρμόττειν δύναται, καὶ διὰ τοῦτο ταύτην ἔγραψε, δι' ὀλί-
 γων τε συντιθεμένην καὶ χρήσιμον εἶναι δυναμένην ἱκανῶς.
 ἐπιξῆς δὲ πολλὰς ἄλλας χλωρὰς γράφοντος τοῦ Ἀνδρομά-
 χου, πολυμιγμάτους τε καὶ πολυχρήστους ἔδοξέ μοι καταλι-
 πεῖν αὐτάς, μόνων τῶν λιτῶν, ὥς αὐτοὶ καλοῦσι, μνημο-
 νεύσαντι. γράφει τοίνυν αὐτὸς κατὰ λέξιν οὕτως. ἑτέρα
 χλωρὰ λιτὴ ἢ χρῶμαι. 4 ῥητίνης λίτρας δώδεκα, κηροῦ λί-
 τρας ἡ'. ἰοῦ ξυστοῦ λίτρας δύο, στέατος μοσχίου λίτρας
 δύο, ὄξους λίτραν μίαν· ἐγὼ δὲ μάννης λίτραν μίαν ἐμβάλλω.
 [681] εὐδηλον οὖν ὅτι τὸ ὄξος μετὰ τῶν δύο λιτρῶν τοῦ
 ἰοῦ καὶ τῆς λίτρας τοῦ λιβανωτοῦ λειοῦσθαι βούλεται, κα-
 θάπερ ἔμπροσθεν εἶπον, εἴτα μίγνυσθαι τὰ τηκτὰ τούτοις.
 λέγω δὲ τὰς τοῦ στέατος λίτρας ὀκτὼ, μετὰ τῶν ὀκτὼ τοῦ
 κηροῦ καὶ τῶν ιβ'. τῆς ῥητίνης. ἡ ἔμπλαστρος αὕτη λιτὴ
 μὲν ἀκριβῶς ἂν ᾗ, εἰ μήτε τοῦ στέατος εἰλήφει μήτε τῆς

Cerae drach. xxiv, resinae aridae drach. xij, aeruginis rasae
 drach. octo, Aphrodas drach. xij, mannae drach. octo, cy-
 prini dimidium acetabuli. Contunditur autem cum eo et dif-
 ficilibus curatu ulceribus potest conducere. Atque haec cau-
 sa est, cur ipsum scripserit tum quod paucis conflet; tum
 quod utilissimum esse possit. Quum autem multa deinceps
 viridia alia multiplicis mixturae et utilitatis adducat Andro-
 machus, visum mihi est ea relinquere et ut ipsi vocant, li-
 tas duntaxat percensere. Is igitur sic ad verbum scribit.
Aliud viride lite, quo utor. 4 Resinae libras duodecim,
 cerae libras octo, aeruginis rasae libras duas, sevi vitulini
 libras duas, aceti libram unam, ego autem mannae libram
 injicio. Liquet igitur acetum cum duabus aeruginis libris
 et libra thuris esse laevigandum, sicut antea praecepi, deinde
 liquabilia his miscenda, dico autem sevi libras octo cum ce-
 rae octo et resinae duodecim. Emplastrum hoc lite adams-
 sim foret, nisi adipem assumpsisset et mannam, ita namque

Ed. Chart. XIII. [681.]

Ed. Bas. II. (333. 334.)

μάννης. οὕτως γὰρ ἂν ἦν ὁ ἰὸς δέκατον μέρος συναμφοτέ-
ρου, τῆς τε ῥητίνης καὶ τοῦ κηροῦ. καὶ εἴπερ ἔν ἡ ῥητίνη
σκληρὰ, πάντως ἂν τι καὶ ἐλαίου ἐμίχθῃ, καθάπερ εἴρηται
πρόσθεν. ἐπεὶ δὲ τὸ μόσχιον ἔλαβε στέαρ, οὐκέτ' ἀκριβῶς
ἐστι λιτὴ, μαλακτικόν τε καὶ πεπτικὸν φάρμακον προσλα-
βοῦσα. πολὺ δὲ δὴ μᾶλλον εἰ καὶ τὴν μάννην λάβοι, πε-
πτικὴ γάρ ἐστι καὶ διαπνητικὴ καὶ τι σαρκωτικὸν ἔχουσα.

Κεφ. γ'. (334) [Κοινὸς λόγος ἐπὶ ταῖς ὁμοχρόαις
ἐμπλάστοις.] Ὅτι μὲν οὐ χρὴ κατὰ τὴν τῆς χροιάς ὁμοι-
ότητα τὴν ἐν τῇ γραφῇ τῶν φαρμάκων γίνεσθαι κοινωνίαν,
ἀλλὰ κατὰ τὴν τῆς δυνάμεως, εὐδὴλον δήπου γε. γράφουσι
γοῦν, ὥσπερ καὶ ὁ Ἀνδρόμαχος, οὕτως καὶ ἄλλοι τινὲς ἐφε-
ξῆς ἀλλήλων, οὐ μόνον τὰς χλωρὰς ἐμπλάστρους, ἀλλὰ καὶ
τὰς μελίνας καὶ τὰς φαιὰς καὶ τὰς λευκάς. ὅπως οὖν αἱ λευ-
καὶ γίνονται, διὰ τοῦ πρώτου τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων εἶπον.
ὅπως δὲ χλωραὶ καὶ πρόσθεν εἴρηται καὶ νῦν ἀναμνήσω.

Κεφ. δ'. [Πῶς χλωραὶ γίνονται.] Βάλλεται μὲν εἰς
αὐτὰ ἰὸς οὐκ ὀλίγος, ἀλλ' ὥστε κρατῆσαι τῆς τῶν ἄλλων

aerugo decima amborum simul portio esset, resinae vide-
licet et cerae. Quod si resina dura fuerit, omnino etiam
olei quid addendum putabis, ut prius expositum est. Quo-
niam vero levum vitulinum recepit nec amplius exacte est
lite, ut quod molliens et concoquens medicamentum acce-
perit, multo autem magis, si etiam mannam assumpserit,
quae concoquit, purique movendo est et carnis gignendae
quandam vim obtinet.

Cap. III. [Communis sermo de emplastris colore
similibus.] Quo sane medicamenta non secundum coloris,
sed facultatis similitudinem una scribi conveniat manifestum
plane est. Ut ergo Andromachus, sic alii quoque nonnulli,
ordine tradunt emplastra non solum viridia, sed etiam me-
lina, fusca et candida. Quo igitur modo fiant candida, priori
volumine dictum est. Viridium vero compositionis licet
antea expositae nunc quoque mentionem faciemus.

Cap. IV. [Quomodo viridia fiant.] Aerugo non pauca
his immititur, ut et aliorum colorem vincat et omnia in

Ed. Chart. XIII. [681.]

Ed. Bas. II. (534.)

χρόας, αὐτῷ τε συνομοιοῦσαι τὸ πᾶν. ἰστοχάσθαι δὲ δεῖ τὴν τοιαύτην ἔμπλαστρον συντιθέντα πρὸς τῇ ποσότητι τοῦ ἰοῦ καὶ τῆς τῶν मिγνυμένων αὐτῷ χροιάς καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἔψησεως, ἐπὶ μὲν τῶν मिग्नυμένων φυλαττόμενον τὰς δυσκινήτους χροιάς, ὅποσαι τῶν ξανθῶν εἰσι καὶ πυρρῶν καὶ μελάνων φαρμάκων. λέγω δὲ ξανθῶν μὲν καὶ πυρρῶν, οἷά περ ἐστὶ τὸ τε τῆς μηλίτου καὶ τὸ τῆς κικαυμένης χαλκίτιος, ἄρσενικοῦ τε καὶ σανδαράχης. μελάνων δὲ, οἷά περ πίττης τε καὶ ἀσφάλτου καὶ γῆς ἀμπιλιτίδος καὶ λίθου γαγάτου. κατὰ δὲ τὴν ἔψησιν οὐ χρὴ τοῖς ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐκινουμένοις συμβάλλεσθαι τὸν ἰόν, ἀλλ' ἐνωθεῖσαι मिग्नυσθαι κατὰ τὴν θυσίαν, εἴπερ ἐθέλοις τῇ χροῇ χλωρόν διαμεῖναι τὸ φάρμακον. εἰ δέ γε μηλίτην βούλοιο ποιῆσαι τὴν ἔμπλαστρον, εἰδέναι χρὴ σε κατὰ τὴν ἔψησιν, εἰς πρώτην μὲν ταύτην τὴν χροῶν μεταβαλόντα τὸν ἰόν, ὕστερον δὲ εἰς τὴν κίρρην, ὥς γενέσθαι τὴν ὀνομαζομένην δίχρωμον ἔμπλαστρον. ἐν γὰρ τῷ μετὰ τὴν ἔψησιν χρόνῳ, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπιπολῆς μὲν αὐτῇ γίνεται τὸ φαιότιον, εἰς τὸ βάθος δὲ τοῦ φαρμάκου συντρέχει τὸ κίρρον. ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς χροῶς αὐ-

sum permutet. Porro conijcere oportet eum, qui tale emplastrum conficit, praeter aeruginis quantitatem etiam colorem illorum, quae ipsi commiscuntur, ad haec coctionis rationem, in iis quae miscentur quidem, colores pertinaces vitare, cujusmodi flava et rufa et nigra medicamenta obtinent. Dico autem flava et rufa, qualia sunt melitites, chalcitis combusta, auripigmentum, sandaracha, nigra vero, quod genus sunt pix, bitumen, terra ampelitis, lapis gagate. At inter coquendum non oportet aeruginem super ignem coeuntibus committere, verum ubi in mortario unitas facta est, admiscere, si colore viride medicamentum permanere desideras, sin autem melinum voles emplastrum conficere, intelligito in coctione aeruginem primum in hunc colorem perducere, postea in gilvum, ut emplastrum, quod dichromon, id est bicolor, appellant, evadat. Etenim a coctionis tempore paucis diebus post in summo quidem emplastri fuscus magis redditur color, in imum vero gilvus currit. Quoniam vero

Ed. Chart. XIII. [681. 682.]

Ed. Bas. II. (334.)

τῶν εἴρηται τὰ προσηκόντα, μεταβήσομαι πάλιν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν δυνάμεων λόγον, ἀναμνήσας ὅθεν πρῶτως ὥρμήθην κατὰ τὸδε τὸ βιβλίον. ὥρμήθην δὲ, εἴ τι μεμνήμεθα, περὶ τῶν σαρκωτικῶν φαρμάκων εἰπεῖν, ὧν ὁ μὲν τῆς δυνάμεως σκοπὸς ἐστὶν ἐν τῷ μετρίῳ τε καὶ ἀδύνατον ῥύπτειν τε καὶ ξηραίνειν. αἱ δὲ κατ' εἶδη συνθέσεις διάφοροι κατὰ τὰς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ὕλας ὑπαλλαττόμεναι. πρόδηλον δ' ὅτι τὰ κυρίως τε καὶ πρῶτως ὀνομαζόμενα σαρκωτικὰ τῶν ἀπεριστάτων ἐλκῶν ἐστὶ σαρκωτικά, τουτέστιν ὅσα κοῖλα μὲν, οὐ μὴν ῥύπον ἢ φλεγμονὴν ἔχει συνοῦσαν, ἐτι δὲ μᾶλλον οὐδ' ἐπιφόρην ὑγρῶν μοχθηρῶν, [682] οὐδὲ δύσκρατον κατὰ τὸ κοῖλον ἔλκος σάρκα. μιγνυμένον γάρ τινος τῶν εἰρημένων τῇ κοιλότητι, πρότερον ἐκείνο θεραπευτέον ἐστίν. αἱ σκοποὶ δὲ τῆς θεραπείας αὐτῶν εἰσιν ἐπὶ μὲν τῶν ῥυπαρῶν τὰ ῥύπτειν δυνάμενα φάρμακα, τῶν δ' ἐξ ἐπιφόρης ὑγροῦ τὸ ξηραίνειν τε καὶ ἀποκρούεσθαι τὸ ἐπιφόρον. εἰ δ' εἴη πολὺ καὶ δυσνίκητον, τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιφόρης ἐκκόψαι πρότερον, εὐδὴλον δ' ὅτι καὶ τῶν μὲν φλεγμαινόντων τὴν φλεγμονὴν

de ipsorum colore quae conveniebant diximus, rursus ad facultatis sermonem revertemur memoria repetentes, unde primum hoc in libro exordium sumpserimus. Agere autem coepimus, siquid meminimus, de medicamentis carnem generantibus, quorum facultatis scopus est, ut mediocriter et sine morfu detergeant exiccantque, at speciales confecturae pro diversa simplicium medicamentorum materie differunt. Caeterum nemo ignorat, ea quae proprie et primario sarcotica nominantur, aperta ulcera carne implere, hoc est quae cava quidem sunt, non tamen sordes aut inflammationem conjunctam habent, magis vero etiam nec pravorum humorum influxionem, neque carnem in cavo ulcere intemperatam, nam praedictorum aliquod cavitati si immixtum est, prius illud curandum. Scopi vero curationis ipsorum sunt, sordidis quidem detergentia medicamenta adhibere, eis vero quae ex influxione humorum proveniunt, exiccantia atque repellentia id, quod influit, at si multum et contumax existat, fluoris causa prius amputanda est. Constat autem et

Ed. Chart. XIII. [681.]

Ed. Bas. II. (336.)

ἴσθαι χρὴ, τῶν δὲ δύσκρατον ἔχόντων τὴν σάρκα μορίων, εὐκράτον ταύτην ἐργάσασθαι, δυσκράτου δὲ αὐτῆς γιγνομένης, κατὰ τρόπους ἀπλοῦς μὲν τέτταρας, συνθέτους δὲ ἄλλους τέτταρας, ἣ ἴασις ἔσται διὰ τῶν ἀναντίων ποιότητων. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων καὶ αὐθις εἰρήσεται, περὶ δὲ τῶν ἰσχυρῶς ῥυπτόντων φαρμάκων ἐφίξῃς ἐρῶ.

Κεφ. ε'. [Περὶ τῶν ἰσχυρῶς ῥυπτόντων φαρμάκων.]

Ὅτι μὲν ἐκ τοῦ γένους ἐστὶ ταῦτα τῶν προειρημένων, ὅσα τῇ μετρίῳς ῥύπτειν ἔλκισι κοίλοις, καθαροῖς, ἀπεριστάτοις προσιφέρετο μηδ' ὅλως δάννοντα, λέλικται πρόσθιν. ἐπιτεταμένην δὲ τὴν ῥυπτικὴν δύναμιν ἔχει τὰ τὸν πολὺν ἀφαιροῦντα ῥύπον, ὥστ' ἐνια τῶν εἰρημένων φαρμάκων χλωρῶν ἐνὶ μόνῳ τῶν ἀπλῶς σαρκωτικῶν διαφέρει τῷ πλήθει τοῦ ἰοῦ. τινὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα ῥύπτει σφοδρῶς μίξι, καθάπερ ἴσις ὀνομαζομένη καὶ τὸ τοῦ Μαχαιρίωνος, ᾧ ἡμεῖς χρῶμεθα συνήθως, ἐλαιώδει καλουμένῳ διὰ τὴν χρῆσιν. ἐνθα γὰρ ἡμῖν πρόκειται σαρκῶσαι κόλπον, ἐλαίῳ πολλῷ τήκοντες ἐγχέομεν αὐτὸ δι' εὐθυγρήτου κέρατος, ἐν τρόπῳ κλυστήρος

inflammatarum partium phlegmonem sanandam esse, carnem autem intemperatam habentium, hanc ad temperientem reducendam. Porro intemperata illa quum fiat quatuor sane modis simplicibus, quatuor item compositis, per contrarias qualitates succurratur. Sed de his et postea. Nunc autem de medicamentis vehementer detergentibus agemus.

Cap. V. [*De medicamentis vehementer abstergentibus.*] Quod haec ex praedictorum genere sint, quae ob moderatam deterfionem cavis ulceribus, puris, apertis, sine omni morfu admovebantur, antea diximus. Intensam vero detergendi virtutem obtinent quae copiosas sordes auferunt. Quare nonnulla ex praedictis viridibus medicamentis una res solum, nempe aeruginis copia, ab iis quae simpliciter carnem produciunt, ovariant. Quaedam et aliorum vehementer detergentium mixtura, sicuti vocatum isis et Machaerionis emplastrum, quod nos pro more usurpamus, oleosum ex usu nuncupant, ubi enim sinum carne implere proponimus, copiosiore oleo liquefacientes per cornu recti foraminibus, modo

Ed. Chart. XIII. [682.]

Ed. Bas. II. (534.)

νεία κίσται συνημμένον, χρώμεθα καὶ τοῖς καλουμένοις πυ-
αυλοῖς ἐπ' αὐτοῦ· καὶ γὰρ καὶ τούτων, ὅσοις εὐρύτερόν
ἐστι τὸ τρῆμα, χρήσιμοι πρὸς τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν εἰσι.
πρόδηλον δ' ὅτι τὸν μὲν ῥυπαρὸν κόλπον ἐργαζόμεθα κα-
θαρὸν, ἀκρατέστερον χρώμενοι τῷ φαρμάκῳ, τουτέστιν ἐλάτ-
τονι μινύντες ἐλαίῳ, τὸν δὲ καθαρὸν ἐπὶ πλέον ὑγρασμένῳ
δι' ἐλαίου δαψιλιστέρου μίξεως. εἰ μὲν οὖν ὑποψία τις εἴη
μιμνήμενης φλεγμονῆς ἔτι βραχείας τῷ κόλπῳ, διὰ ῥοδίνου
πάντως τηκίσθω τὸ φάρμακον. εἰ δ' ἀγλέγμαντος εἴη, δι'
ἐλαίου, καὶν ἀδήκτως ἀνέχεται τῆς τοῦ παλαιοῦ μίξεως,
ἐκείνῳ διατηκίσθω τὸ φάρμακον. ἐπιτήδειον δὲ εἰς τὴν τοι-
αύτην χρῆσιν ἐστὶν οὐ τούτο μόνον τὸ φάρμακον, ἀλλὰ καὶ
τὸ τοῦ Μαχαιρίωνος καὶ ἡ ἴσις, ὅσα τ' ἄλλα γεγράφασιν οἱ
πρὸ ἐμοῦ μετὰ κηρωτῆς μινύμενα σαρκωτικὰ γίγνισθαι κοί-
λων ἐλκῶν. ὅπαντα γὰρ ταῦτα, χωρὶς τοῦ μιχθῆναι κηρωτῇ,
δι' ἐλαίου καὶ ῥοδίνου τηκόμενα τοῖς κόλποις ἐνίεται διὰ
τὸ μὴ δύνασθαι τὴν καλουμένην ἔμμοτον σύστασιν ἐνίσθαι
κόλποις, οὕτως γὰρ τοι καὶ τὸ διὰ τοῦ κικαυμένου χάρτου

clysteris porcinæ vesicæ conjuncti, ipsam infundimus.
Quia et vocatis pyulcis, hoc est pus trahentibus, in eo
utimur, etenim horum etiam ii, quibus latius foramen est,
ad hujusmodi administrationem commodi sunt. Perspicuum
autem est sinus oppletos sordibus ex meraciore hoc medi-
camento purgari, id est oleo pauciore adhibito, rursus pu-
riores ex humectato magis olei uberius mixtura. Itaque si
parvae adhuc phlegmones sinum infestantis suspicio quæpiam
existat, medicamentum ex rosaceo prorsus liquefiat, si a
phlegmone fuerit liber, ex oleo, et si citra mordicationem
veteris mixturam sustinuerit, illo medicamentum liquetur.
Caeterum in hujusmodi usum non solum hoc, sed Machae-
rionis quoque emplastrum et istis atque alia faciunt, quae
maiores nostri perscribere, cerato mixta, cavis ulceribus
carnem inducere. Omnia namque haec sine cerati mixtura ex
oleo et rosaceo liquefacta sinibus immittuntur, eo quod con-
sistentia, quae linamento excipitur, emmoton systasin vo-
cant, sinibus illini non potest. Pari modo et medicamentum

Ed. Chart. XIII. [682. 685.]

Ed. Val. II. (334.)

φάρμακον ξηρόν, ῥοδίνῳ πολλῷ μίγνυντες ἐγχέομεν αὐτοῖς. ὥσπερ δὲ οἱ κόλποι τῶν ὑγροτέρων δύνανται φαρμάκων οὐ δυναμένων ἐνίσθαι τῶν παχυτέρων, οὕτως ὅσα τῶν κοίλων ἐλκῶν ἐπιπολῆς ἐστὶ παχυτέρου χρήζει φαρμάκου διὰ τὸ ταχέως αὐτῶν ἀπορροεῖν τὰ ὑγρά καὶ καταλείπασθαι ξηροῦς τοὺς μότους. εἰσὶν οὖν ἐπὶ μὲν τῶν τοιούτων τοῖς ἰσχυρῶς ῥυπτικοῖς μίγνυνται κηρωτῆν, ἐπὶ δὲ τῶν κόλπων ἔλαιον ἢ ῥοδίνον πάμπολυ. ταῦτα δὲ τὰ οὕτως ῥυπτικὰ φάρμακα πάντως ἐστὶ καὶ διαφορητικὰ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ξηραντικὰ σφοδρῶς, καὶ γίνεταί τι γένος αὐτῶν κοινόν, ὃ καλεῖται πολυχρηστον. ἐπέκεινα δὲ τούτου τοῦ γένους ἐστὶ τὸ τῶν πάνυ δριμέων ἐμπλάστρων, [685] ὅποια καὶ αἱ καλούμεναι δι' ἁλῶν εἰσιν, ὥς οὐ χρή προσφέρειν ἔνθα σαρκῶσαι τι βουλόμεθα. πρὸς γὰρ αὐ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο τοῖς ἁλοῖν ἑξαίρετον ὑπάρχει τὸ στυφεῖν μᾶλλον ἢ ῥυπτεῖν. ἐπὶ τὸ γὰρ ξηραίνειν οὐδὲν ἥττον ἔχουσιν ἀφρονίτρου καὶ νίτρου, ἀλλ' ἐκείνοις μὲν οὐ μέγιστι τῆς στυπτικῆς δυνάμεως, ὥσπερ οὐδὲ

licent, quod combusta charta constat, rosaceo copiosius diligentes ipsis infundimus. Quemadmodum vero sinus liquidioribus medicamentis indigent, dum crassiora imponi nequeunt, ita quae in summo cava ulcera affligunt, crassius medicamentum desiderant, hac videlicet occasione, quod liquida statim ab eis decidunt et linamenta sicca relinquuntur. Merito igitur in id genus vitia ceratum valide abstergentibus admiscemus, in finibus oleum vel rosacei plurimum. Atqui haec in eum modum detergentia medicamenta omnino etiam discutiant, ideoque vehementer exiccant ac commune quoddam ipsorum genus efficitur, quod polychrestum, id est *multiplicis usus*, appellant. Accedunt huic generi emplastra admodum acris, qualia sunt ea quae di halcon, id est *ex salibus*, nominantur, quae non offerenda sunt ubi carne quidquam explere cogitamus. Nam praeter alia hoc quoque sal eximium habet ut astringat magis quam purget, liccare vero nihilo minus quam aphronitrum ac nitrum potest, sed illa astringendi facultatem non agnoscunt, sicut

Ed. Chert. XIII. [685.]

Ed. Bal. II. (334, 335.)

τῇ τῆς Ἀσίας πέτρας ἄνθι καὶ διὰ τοῦτο διαφορεῖν τε δύναται καὶ κηρωταῖς μινύμενα καθαίρειν ἔλκη ῥυπαρά· τοῖς δ' ὅλοις οὐχ ὑπάρχει τοῦτο διὰ τὴν στύψιν. τούτων οὖν μνημονεύουσιν ὑμῖν ἀκηκοόσι τε τὴν μέθοδον τῆς τε συνθέσεως καὶ τῆς χρήσεως ἀπάντων τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἐκ τοῖς ἐφεξῆς γράψω τὰ δεδοκιμασμένα τῇ πείρῃ πρὸς τῶν ἐνδόξων ἰατρῶν ἐπὶ φαρμάκων ἀρίστων γινώσκει. πρώτων δὲ τῶν περὶ Μαντίαν καὶ τὸν μαθητὴν αὐτοῦ τὸν Ταραντῖνον Ἡρακλῆν (335) ὃν πολλὰ φάρμακα γραψάντως ἃ τοῖς μετὰ ταῦτα διὰ πείρας ἀφικόμενα διαορίσθη. καὶ τὰ μὲν ἀρίστα ἐν αὐτοῖς αὐτοὶ πάλιν ἔγραψαν, ὅσα δ' ἤκτοιν ἐκείνων ἐπιργεῖν ἰδόνει κατέλιπον. εἰκότως οὖν καὶ γὰρ τὴν πλείονα μνήμην ποιῶμαι τῶν μετ' ἐκείνους γεγοτότων. εἰς δὲ αὐτῶν οἱ μάλιστα δοκοῦντες ἐν τῇ τῶν φαρμάκων ἐμπειρίᾳ κατορθοῦναι, Πιτρώνιος Μούσας καὶ Ἡρας καὶ Ἀνδρόμαχος, Ἀσκληπιάδης τε καὶ Κρίτων. γέγραπται δὲ καὶ τοῖς περὶ τὸν Ἀρχιγίνην τε καὶ τὸν Φίλιππον οὐκ ὀλίγα φάρμακα. καὶ τι καὶ βιβλίον ἐν ὅτι Μινεκράτους ἐπιγεγραμ-

nes Asiae petrae flos, hujus rei gratia discutere et ceratis admixta ulcerum lordes tollere nata sunt, sal propter astringendi potestatem hoc efficere non potest. Proinde quum haec in memoria habeatis et methodum compositionis usqueque omnium ejusmodi medicamentorum audiveritis, deinceps illa quae a clarissimis propter optimorum medicamentorum cognitionem experimentis probata sunt, enumerabo, primum sane Mantiae atque ejus discipuli Tarentini Heraclidis sectatoris permulta medicamenta, quae subsequenter annis per experientiam probantes distinxerunt et praestantissima eorum ipsi duo literis mandarunt, quae vero minus efficaciae habere videbantur, omiserunt. Jure igitur et ego majorem facio mentionem eorum, qui illis successerunt. Sunt autem inter eos, qui in medicamentorum experientia rectissime se gessisse videntur, Petronius Musa, Heras, Andromachus, Asclepiades et Crito. Jam vero Archigenis et Philippi studiosi non pauca medicamenta prodidere. Quin etiam liber unus est Menecratis, cui nomen inditum est insignium

Ed. Chart. XIII. [685.]

Ed. Bas. II. (335.)

μένον, αὐτοκράτωρ ὀλογράμματος ἀξιολόγων φαρμάκων. ὅσα
τε οὖν τούτοις γέγραπται κάλλιστα φάρμακα καὶ πρὸς αὐ-
τῶν ἐπαινούμενα καὶ ὅσων ἡμεῖς πείραν ἔχομεν, ἐξ αὐτῶν
τε τούτων τῶν γεγραμμένων καὶ ὧν οἱ διδάσκαλοι ἡμῶν
ἐχρῶντο, καὶ εἴ τι καὶ ἡμῖν προσεξενήται, τοῦτ' ἐν τοῖς ἐξῆς
γράψω, τίς ἐστι γένους ἑκαστον αὐτῶν ἐξηγούμενος. νυνὶ δὲ
ἐπὶ τὰς χλωρὰς δηλώθων, ἐφεξῆς ταύταις γράψω τὰς μῆλινας.

Κεφ. στ'. [Μήλιναι ἐμπλάστροι.] Ὡς περ τῶν χλω-
ρῶν ἐμπλάστρον αἱ πλείους διὰ τὸν ἰδὸν ἐπικρατοῦντα γί-
γνεται τοιαῦται, καὶ μάλιστα αὐτῶν αἱ ἐνχρύνονται, κατὰ
τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ αἱ μῆλιναι. ἀλλ' αἱ μὲν χλωραὶ τὸν
ἰὸν ἀνέφητον ἔχουσιν, αἱ μῆλιναι δὲ ἐφύμενον μὲν, ἀλλὰ
μετρίως. ὥς ἐάν γε ἐπὶ πλείον ἐφῆς, τὰς καλουμένας ὑπ' ἐνίων
μὲν διχρόμους, ὑπ' ἐνίων δὲ κιθῶς ἐργάση. καλεῖν δ' ἔθος
ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς ἀπλῶς μὲν χλωρὰς καὶ μῆλινας καὶ κιθῶς,
ὅσαι κολλῶσί τε τὰ μὴ πᾶν μέγαλα τραύματα καὶ ἔλκη
συνουλοῦσιν, ἃ καλεῖν τοῖς ἰατροῖς ἔθος ἀπερίστατα, σαρ-
κοῦσί τε τὰ κοῖλα τηρόμεναι διὰ ῥοδίνου. πολύχρηστοι δὲ

medicamentorum imperator integris literis descriptus. Quae
ergo pulcherrima ipsis tradita sunt medicamenta et commen-
dantur, quorumque nos inter omnia relata experientiam ha-
bemus et quibus praecipitores nostri usi sunt, ad haec, si
quod et nobis inventum sit, deinceps adducam, quo singula
genere contineantur exponens. Nunc autem viridibus rela-
tis melina protinus subjungam.

Cap. VI. [Melina emplastrā.] Quomodo viri-
dium emplastrorum plurima propter aeruginem praepollen-
tem talia sunt, praesertim quae sunt ex ipsis colorationa, ita
quoque melina. Sed viridia aeruginem incoctam habent, me-
lina vero coctam quidem, sed mediocriter, nam si amplius
coquas, bicolora emplastra quibusdam appellata quibusdam
gilva efficies. Solent medici viridia simpliciter melina et
rufa nominare, quae non adeo magna vulnera glutinant et
ulceribus cicatricem obducunt, quae mos est medicis appel-
lare aperistata, quali dibus aperta. Item ex rosaceo lique-
facta cavis carnem gignunt. Multiplicis usus sunt inter ea

Ed. Chart. XIII. [685, 686.]

Ed. Val. II. (335.)

ἔξ αὐτῶν, ἐφ' ὧν ἐπαγγελία πλείων ἐστίν. ἔναιαι δὲ πολλὰς μὲν οὐκ ἔχουσιν ἐπαγγελίας, ἀξιόλογον δὲ μίαν, ἥτοι πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἀρμόττειν ἢ διαφορεῖν πύον ἢ μελικηρίδας ἢ μαλάττειν σκληρότητας ἢ τι τοιοῦτον τῶν οὐκ εὐκαταφρονήτων οὐδ' εὐθεραπεύτων. ὁ Ἀνδρόμαχος μὲν οὖν ἔγραψε ιδ'. μηλίνας, ὧν αἱ πέντε μὲν ἔχουσιν ἰόν, αἱ δ' ἄλλαι χωρὶς ἰοῦ γιγόνασι. τῶν δὲ τὸν ἰόν ἔχουσῶν μία μὲν ἐστὶ πρώτη γειγραμμένη τῶν ιδ'. μία δ' ἄλλη τετάρτη καὶ τις ἐπ' αὐτῆς ἕκτη καὶ μετ' ἐκείνην ἢ τε ζ'. καὶ ἡ ι'. ὅσαις μὲν οὖν οὐδὲν ἐξαίρετον προσγέγραφεν, αὗται πᾶσαι καὶ κολλῶσιν ἑλκῃ καὶ ἐπουλοῦσιν. εἰ δὲ βούλοιτό τις, καὶ τακίσαι μετὰ ῥοδίνον σαρκούσι. Θεραπεύουσι δὲ καὶ μετρίας φλεγμονὰς, ὥσπερ γε καὶ σκληρότητας μετρίας μαλάττουσι. καὶ μᾶλλον γε τοῦτο ποιοῦσιν, ὅσαι θυμιάματος ἔχουσιν ἀμμωνιακοῦ. [686] καὶ τούτων αὐτῶν μᾶλλον ὅσαι πλείονος, ὥς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀναλογίαν. ἐν τισὶ δὲ προσέθηκιν αὐτὸς ἀπαλὴ, τουτέστι πρὸς ἀπαλούς χρωτάς ἀρμόττουσα. ὁ δὲ δηλονότι καὶ καθ' ἣν πρόσκειται τὸ ἐπισπαστικὴ καὶ ἐξ-

quae plura pollicentur. Quaedam multa non promittunt, sed unum mentione dignum, videlicet vel ulcera caecoëthe bene curare vel plus digerere vel meliceridas vel duritias emolli-re vel huiusmodi quid non contemnendum nec curatu facile. Andromachus itaque quatuordecim melina conscrip-sit, ex quorum numero quinque aeruginem habent, reliqua sine hac confecta sunt. Porro ex iis quae aerugine constant unum quidem primum inter quatuordecim posi-tum est, alterum vero quartum, post hoc aliud sextum, inde septimum et decimum. Quibus ergo nihil eximii apposuit, omnia simul et conglutinant ulcera et cicatricem inducunt. Quae si ex rosaceo liquefiant carnem procreant, quin et mediocribus phlegmonis medentur, sicut mediocres etiam duritias emolliunt, atque hoc faciunt evidentius quae gut-tam ammoniaci continent, his adhuc ipsis magis, quae co-piosiore reliquorum proportionem eam assumpserunt. In quibusdam vero apposuit ipse tenerum, hoc est tenerae cuti conveniens videlicet, et cui praefixit, epispassicon et exi-

Ed. Chart. XIII. [686]

Ed. Bas. II. (535.)

πωτική, δηλῶν ὅτι πρὸς περιωδυνίαν καὶ συνάγχην καὶ πλει-
ροῦ πόνον ἀρμάττει· ἢ ὅτι διαφορεῖ τὰ ἐντὸς ἀποστήματα,
πλείον τι ταύταις μαρτυρεῖ τῶν ἀπλῶς γεγραμμένων. ἐφιεξῆς
οὖν αὐτὰς ἀπάσας ὑπογράψω.

Κεφ. ζ. [Μήλιναι Ἀνδρομάχου.] Μηλίνη ἢ χρῶμα
℥ λιθαργύρου < ρδ'. εἰλαίου θέρους κοτύλην α'. χιμῶνος
κοτύλης ἥμισυ, κηροῦ < μή. κολοφωνίας < μή. ἀμμωνια-
κοῦ θυμιάματος < χδ'. ἰοῦ ξυστοῦ < η'. χαλβάνης < η'.
σμέρνης < η'. ἄλλη. ℥ λιθαργύρου < ρ'. εἰλαίου κυάθοις γ'.
ἢ κοτύλης ἥμισυ, ρητίνης κολοφωνίας < ξδ'. ἀμμωνιακοῦ
θυμιάματος < μ'. ψιμυθίου < χδ'. ἄλλη. ℥ λιθαργύρου
< μ' ἢ ν'. ψιμυθίου < στ'. κηροῦ Τυρρηνικοῦ < ιατ'. ρη-
τίνης πιτυίνης ξηρᾶς < ιατ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < β'.
εἰλαίου κοτύλην α'. ἄλλη. ℥ λιθαργύρου < ρ'. κολοφωνίας
< ξδ'. οἱ δὲ μή. κηροῦ < πδ'. χαλβάνης < η'. σμέρνης
< η'. ἰοῦ < η'. ὀποπάνακος < στ'. εἰλαίου θέρους κοτύ-

poticon; id est attrahens et eruens, innuit membrorum do-
loribus, synanchae et lateris cruciatui benefacere vel inte-
riores abscessus discutere, magis quoddam testimonium his
afferens quam simplici sermone scriptis. Igitur omnia ipsa
deinceps subijciam.

Cap. VII. [Melina Andromachi.] Melinum quo utor.
℥ Spumae argenti drach. civ, olei aestate heminam j, hieme
heminam dimidiam, cerae drach. xlvij, colophoniae drach.
xlvij, guttae ammoniaci drach. xxiv, aeruginis rāsae drach.
viij, galbani 3 octo, myrrhae 3 octo. Aliud. ℥ Spumae ar-
genti drach. c, olei tres cyathos aut heminam dimidiam, re-
sinae colophoniae 3 lxiv, guttae ammoniaci drach. xl, cerus-
sae 3 xxiv. Aliud. ℥ Spumae argenti drach. xl aut l, ce-
russae drach. vj, cerae tyrrhenicae drach. xvj, resinae pi-
tyinae siccae drach. xvj, guttae ammoniaci drach. ij, olei
heminam unam. Aliud. ℥ Spumae argenti drach. c, colo-
phoniae drach. lxiv, alii xlvij, cerae drach. lxxxiv, gal-
bani 3 octo, myrrhae 3 viij, aeruginis 3 octo, opanacis
drach. vj, olei heminam unam aestate, hieme vero hemi-

Ed. Chart. XIII. [686.]

Ed. Bas. II. (335.)

λην α'. χιμῶνος κοτύλης S'' ἢ κυάθους γ'. ἄλλη. 4 λιθαργύρου < ρ'. πιτυίνης ῥητίνης < ρ'. κηροῦ < ιβ'. ἐλαίου κοτύλης ἡμισυ ἢ κυάθους γ'. οἶνου Φαλερίνου κοτύλης ἡμισυ. ἢ λιθάργυρος σὺν τῷ οἶνῳ λαίνεται ἕως ξηρανθῆ, εἶτα ἔψεται. ἄλλη. 4 λιθαργύρου < ρ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας ο' ἢ β'. κηροῦ < ρ'. ἰοῦ σκώληκος < κ'. χαμαιλέοντος μέλανος < ιβ' καὶ ἡμισυ, χουσοκόλλης < μ'. ἄλλη. 4 λιθαργύρου < σ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας γ'. κηροῦ < ρξη'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ρ'. σμύρνης < δ'. ἰοῦ < η' ἢ κ'. ῥητίνης κολοφωνίας < ρκη'. χαλβάνης < κ'. χαμαιλέοντος μέλανος < η'. οἱ δὲ προπόλεως < η' ἢ κ'. ἀντὶ χαμαιλέοντος. ἄλλη. 4 ἐλαίου παλαιοῦ ἐναπιζισμένου χαμαιλέοντος, ὥς ὅτι πλείονος ξέστην α'. λιθαργύρου λίτραν α'. ἀναξέσας ἔρπασσε λιθάργυρον καὶ ἔψε. ἄλλη πρὸς νομάς. 4 σανδαράχης < γ'. στυπτηρίας σχιστῆς < δ'. λιβάνου < δ'. σμύρνης < δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ιη'. κηροῦ < ιη'. τερμινθίνης < στ'. στέατος ὑγίου < β'. μέλιτος κοτύλης ἑκαται

nam dimidiam vel tres cyathos. *Aliud.* 4 Spumae argenti drach. centum, resinae pityinae drach. c, cerae 3 xij, olei heminam β vel tres cyathos, vini Falerni heminae dimidium. Spuma argenti ex vino laevis fit, donec siccata fuerit, deinde coquitur. *Aliud.* 4 Spumae argenti 3 c, olei veteris heminas lxx vel duas, cerae drach. c, aeruginis scoleciae 3 xxv, chamaeleontis nigri drach. xij β, chrysocoliae 3 xl. *Aliud.* 4 Spumae argenti 3 cc, olei veteris heminas tres, cerae 3 clxviij, guttae ammoniaci drach. c, myrrhae 3 iv, aeruginis 3 viij vel xx, resinae colophoniae 3 cxxviij, galbani drach. xx, chamaeleontis atrii 3 viij, alii propoleos drach. octo vel xx, pro chamaeleonte. *Aliud.* 4 Olei veteris, in quo chamaeleon fervefactus sit quam copiosissimus, sextarium unum, spumae argenti lib. j, ubi ebullierit, argenti spumam inspergito et coquito. *Aliud ad nomas.* 4 Sandarachae 3 iij, aluminis scissilis 3 iv, thuris 3 iv, myrrhae 3 iv, guttae ammoniaci 3 xviiij, cerae 3 xviiij, terebinthinae vj, adipis suilli 3 ij, mellis decimam sextam heminae

Ed. Chart. XIII. [686. 687.]

Ed. Bas. II. (335.)

δέκατον. ἄλλη. 4 λιθαργύρου < ρή' ἢ ρκ'. κηροῦ < ρή' ἢ ρκ'.
ἐν ἄλλῃ ρ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ρ'. τερμινθίνης < μ'.
ἀριστολοχίας < κε'. ζιῶς ῥίζης < ἦ' ἢ κ'. ἰοῦ σκώληκος
< ιστ'. στυπτηρίας σχιστῆς < ιστ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύ-
λας β'. ἄλλη ἀπλή. 4 λιθαργύρου < ρ'. ἄξουγγίου < οέ'.
ἐλαίου παλαιοῦ < οέ'. πρὸς ἀπαλοχρῶτας καὶ διαφορεῖ. ἄλλη
ἄφρα λεγομένη μαλακτικὴ μῆλινη Διοφάντους, ἐπισπαστικὴ
καὶ ἐμπωτικὴ, ἐν ἣ' ἄφρα ἐθεραπεύθη. 4 ἰξοῦ εἰργασμέ-
νου λίτραν α'. κηροῦ λίτραν α'. ῥητίνης τερμινθίνης λίτραν
α'. χαλβάνου οὔγγιας γ'. τήξας χρῶ. ἄλλη Σαλώμη πρὸς
πᾶσαν περιωδυνίαν καὶ συνάγχην μετὰ σικύας καὶ πρὸς πλε-
ρῶς πόνον. 4 λιθαργύρου λίτρας β'. ἐλαίου παλαιοῦ οὔγγ-
γίας ἦ'. εἴπε ὁμοῦ.

[687] [Ἄλλη μῆλινη παρὰ Ἡρακλείδου, διαφοροῦσα τὰ
ἐντὸς ἀποστήματα ἀνωδύνως.] 4 λιθαργύρου < ρ'. ψιμν-
θίου < ρ'. κηροῦ < π'. ῥητίνης ξηρᾶς < ξ'. ἀμμωνιακοῦ
θυμιάματος < ρ'. χαλβάνης < ιστ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας β'.
ὥς δὲ Ῥούστικος ὁ γνώριμος Ἰσιδώρου, 4 λιθαργύρου < ρ'.

portionem. *Aliud.* 4 Spumae argenti drach. ovij vel cxx,
cerae 3 cvij vel cxx, alibi centum invenio, guttae ammo-
niaci 3 l, terebinthinae 3 xl, aristolochiae 3 xlv, zoeae radi-
cis 3 viij vel xx, aeruginis scoleciae 3 xvj, aluminis scissilis
3 xvj, olei veteris binas heminas. *Aliud simplex.* 4 Spa-
mae argenti 3 c, axungiae 3 lxxv, olei veteris drach. lxxv.
Ad molli carne praeditos facit et discutit. *Aliud molinum*
emolliens, Diophrantis aphra nominatur, attrahens et
eruens, quo articuli curantur. 4 Visci elaborati lib. ij,
cerae lib. j, resinae terebinthinae lib. j, galbani uncias tres,
liquefactis utitor. *Aliud Salome ad omnem dolorem et an-*
ginam cum cucurbitula et ad lateris dolorem. 4 Spumae
argenti lib. ij, olei veteris uncias viij simul coquito.

[*Aliud molinum Heraclidis interiores abscessus sine*
dolore discutiens.] 4 Spumae argenti 3 c, corusae drach. c,
cerae 3 lxxx, resinae aridae 3 lx, guttae ammoniaci 3 l,
galbani drach. xvj, olei veteris heminas duas. Ut autem
rusticus ille familiaris Isidori, 4 Spumae argenti drach. l,

Ed. Chart. XIII. [587.]

Ed. Bas. II. (535, 536.)

ψιμυθίου < ν'. ἀμμωνιάκου θυμαμάτος < ν' ἢ μ'. κηροῦ
 < κέ. ῥητίνης ξηρᾶς < λ'. πτελέας τῆς ἐν θυλακίοις < ιε'.
 χαλβάνης < η'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλης ἡμισυ ἢ κοτύλην
 α' δ'. τούτων τῶν ἐμπλάστρων οὐδεμιᾶς τὴν ἐψησιν ἔγρα-
 ψεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἐγὼ δὲ τὸ μὲν συνέχον τῆς χροᾶς ἀν-
 τὼν ἐμπροσθεν εἶπον, ὅτι μήτε ὥμον εἶναι δεῖ τὸν ἰόν, ὥς
 ἐν ταῖς χλωραῖς, μήτ' ἐπὶ πλεῖστον ἐψημένον, ὥς ἐν ταῖς
 διχρώμοις τε καὶ κιθραῖς ὀνομαζομέναις. ἀλλ' ἔγγυς ἤδη ταῖς
 μέλλειν ἀναιρεῖσθαι τὴν κακκάβην ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπιβάλλε-
 λισθαι τὸν ἰόν, εἴθ' ὅταν μεταβάλλῃ καὶ γίγνηται μελίνη,
 βαστάζειν ἀπὸ (336) τοῦ πυρὸς, εἰς ἀμόλυντον ἤδη τὸ
 φάρμακον εἶη. εἰ δὲ μὴ, βραχὺ προσεπιμιτρήσαντες ἐπὶ μα-
 λακωτάτου πυρὸς, οὕτως αἶρειν. ἐν γὰρ τῷ λαβροτάτῳ, με-
 ταβάλλει ῥαδίως ἐπὶ τὸ κιθρόν. ὑπογράψω δὲ διὰ τοῦτο καὶ
 δύο ἄλλας ἐμπλάστρους μελίνας ἐνδόξους, τὴν μὲν ἑτέραν
 Μινοΐτου λεγομένην, τὴν δ' ἑτέραν Σεραπίωνος, ὧν καὶ τὰς
 ἐψησεις ἔγραψαν πολλοὶ καὶ ὑμεῖς ἔχετε παράδειγμα τῆς
 σκευασίας τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀνδρομάχου γεγραμμένων.

cernissae drach. l; guttae ammoniaci drach. octo vel xl, ceræ
 drach. xxv, resinae aridae drach. l, liquoris folliculorum
 ulmi drach. xv, galbani drach. viij, olei veteris heminae
 dimidium vel heminam i β. Inter haec emplastra nullius
 coctionem scripsit Andromachus. Ego vero ad colorem ipso-
 rum pertinere dixi, scilicet neque aeruginem crudam esse
 oportere ut in viridibus, neque nimis coctam, sicut in iis,
 quae bicolores et gilva nominantur, verum ubi jam caccabua
 ab igne auferendus propemodum est, injici aerugo debet,
 deinde quum mutat colorem et melinum redditur, medica-
 mentum tollere jam ab igne tempus est, si jam non in-
 quinet, sin minus, paululum super ignem lentissimum remo-
 rati sic tollemus, nam in admodum vehementi facile in gil-
 vum degenerat. Cujus rei gratia quoque duo insignia em-
 plastra melina, alterum Menoeti, alterum Serapionis, sub-
 jungam, quorum coquendi rationem plerique tradidere et
 vos confecturae eorum quae Andromachus scripsit exemplum
 habebitis.

Ed. Chart. XIII. [1687.]

Ed. Bas. II. (536.)

Κεφ. η'. [Μενοίτου μηλίνη.] 4 Λιθαργύρου λίτρας δ'. ελαίου λίτρας γ'. τερμινθίνης διανχοῦς λίτρας β'. κηροῦ λίτραν α'. ἰοῦ, λιβανωτοῦ, χαλβάνης ἀνὰ οὐγγίας δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο σί'. ἔψε λιθάργυρον καὶ ἔλαιον ἕως ἂν λίαν συστή, εἶτα βάλλε τὴν ῥητίνην καὶ τὸν κηρόν. καὶ ὅταν λυθῇ καλῶς ταῦτα, θές κάτω τὴν κακκάβην καὶ ἔα φυγῆναι καλῶς, εἶτα βάλλε τὸν ἰόν, καὶ κινήσας κάτω ἔψε πάλιν ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς, ἄχρις ἂν μηλοειδὲς γένηται, εἶτα τὴν χαλβάνην καὶ τὸν λιβανωτὸν λειώσας καὶ κατιράσας εἰς θυρίαν, ἐνθα προλειώσεται τὸ ἀμμωνιακὸν ἐν ὄξει, ὥς εἶναι γλοιῶδες, καὶ μαλάξας εὐθέως ἀναλάμβανε καὶ ἐπιχέας ὄξους ὀλίγον, ἔα μέχρι τῆς ἑξῆς ἡμέρας καὶ τότε πάλιν μαλάξας ἀπόθου.

Κεφ. η'. [Μηλίνη Σιραπίωνος τραυματικὴ καὶ διαλυτικὴ, πυκτικὴ, πάγχρηστος.] 4 Λιθαργύρου < ς'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < κη'. κηροῦ < ςσ'. ἰοῦ κυπρίου < θ'. σμύρνης < α'. κολοφωνίας < ςσ'. χαλβάνης < θ'. ελαίου

Cap. VIII. [*Menoeti melinum.*] 4 Spumae argenti lib. iv, olei lib. iij, terebinthinae pellucidae lib. ij, cerae lib. j, aeruginis, thuris, galbani, singulorum ℥ vj. Argenti spuma ex oleo ad multam spissitudinem usque incoquitur, deinde resina ceraque injicitur, quum pulchre soluta haec fuerint, caccabus deponitur et refrigerari bene finitur, post illa aerugo immittitur, et ubi infra motum fuerit, denuo super ignem lenem coquitur, donec melinum colorem repraesentet, postremo galbanum et thus laevia facta ac in mortarium demissa, ubi ammoniacum ex aceto in laevorem redactum est, ut sordium imaginem habeat, statimque manibus subacta excipiuntur, et aceto modico affuso in sequentem diem usque relinquuntur, ac tunc rursus emollita reponuntur.

Cap. IX. [*Melinum Serapionis ad vulnera et ad resolvendum, militare, prorsus utile.*] 4 Spumae argenti ℥ c, guttae ammoniaci ℥ xxviii, cerae ℥ lvj, aeruginis cypriacae ℥ ix, myrrhae ℥ j, colophoniacae ℥ lvj, galbani ℥ ix, olei he-

Ed. Chart. XIII. [687. 688.]

Ed. Bas. II. (336.)

κοτύλης ἡμῶν, θέρους κο. α'. τέταρτον, ἔπει λιθάγγυρον ἔλαιον. ὅταν μεταβαλῇ, ἀμμωνιακόν, εἶτα κηρόν, καὶ καθέλων βάλλε χαλβάνην, ἰόν καὶ τὰ λοιπὰ καὶ μαλακῶς ἐψη. τοιαύτας ἐψήσεις ἔγραψαν πολλοὶ τῶν πρὸ ἐμοῦ τῶν γεγραμμένων ἐμπλάστρων μελίνων, ἀφ' ὧν καθ' ὁμοιότητα καὶ τὰς ἄλλας μελίνας ἐπειν δυνήσεσθαι. τὴν μὲν λιθάγγυρον δεῖ πρῶτον ἐμβαλόντας, εἶτα ῥητίνας καὶ ἀμμωνιακόν, εἶτα χαλβάνην καὶ ἰόν. εἶτα ἐὰν ᾗτοι λιβανωτὸν ἢ σμύρναν ἢ ἄλὸν λαμβάνῃ, ταῦτα γὰρ, ὅταν αἴρηται τὸ φάρμακον ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπιμβάλλεσθαι χρὴ μὴ φέροντα τὰς ἐψήσεις. [688] προεῖρηται δ' ὅτι καὶ μαλακῶς ἐψισθαι χρὴ, μάλιστα ὅταν ὁ ἰὸς ἐμβληθῇ. καὶ μέντοι καὶ ὅτι βάλλειν αὐτὸν χρὴ καθέντα κατὰ γῆς τὴν κακκάβην καὶ μικρὸν ἀποψύχοντα καὶ μᾶλλον ἐὰν μικρὸν ἢ τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἡ ἐψήσις γίνεται. ζέοντι γὰρ τῷ προεψημένῳ, κατ' αὐτὸ προσεμβληθεὶς ὁ ἰὸς, ὑπερχεῖσθαι πολλάκις ἐποίησε τοῦ ἀγγείου τὸ φάρμακον. ἐν δὲ τῇ τοῦ Μινοΐτου μελίνῃ τῇ πρώτῃ τῇ πυκτικῇ καλουμένῃ, διότι μάλιστα οἱ πύκται χρῶνται τῷ φαρμάκῳ, καὶ

minae dimidium, aestate heminae unius quartam partem. Argenti spumam ac oleum coquito, quum inalterata sunt, ammoniacum, deinde ceram, postquam deposueris caccabum, galbanum, aeruginem et reliqua addito atque molliter incoquito. Hujusmodi coquendi modos melinorum, quae scripsimus, emplastrorum multi me priores tradidere, juxta quorum similitudinem etiam alia melina coquere poteritis. Argenti spumam sane primum injicere convenit, mox resinas et ammoniacum, deinde galbanum et aeruginem, postea si vel thus vel myrrham vel aloem capiat, haec immittenda sunt, quum medicamentum ab igne tollitur, quippe coctionem non ferentia. Praediximus autem lente coquenda esse, praesertim quum aerugo indita fuerit, quin et ipsam miscendam, ubi caccabum in terram deposueris ac parum refrigeraveris, eique magis, si vas parvum sit, in quo coquitur, nam effervescenti immissa aerugo frequenter ex ipso vase diffundi medicamentum cogit. Porro in Menoeti primo melino, quod ideo pycticon, *pugillatorium*, vocatur, quoniam

Ed. Chart. XIII. [686.]

Ed. Bas. II. (336.)

ὅτι δι' ὅξους τὰ ἀμμωνιακὸν ἐν τῇ θυνείᾳ δύναται λειοῦσθαι, τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐν τῇ κακκάβῃ μιχθέντων, εἴτα καταχειομένου αὐτοῦ προμημαθήκαμεν.

Κε φλ ι'. [Μήλιναι Ἡρα ἔμπλαστροι.] Πρὸς χοιράδας τοῦ Ἡρα. αἱ ὑφ' Ἡρα γεγραμμέναι κατὰ λέξιν οὕτως. μήλινη πρὸς τοὺς παλαιούς κόλπους, καὶ ὥσιν εἰς τὰ κενὰ συντετρημένοι. ἡ δ' αὐτὴ καὶ διαφορεῖ χοιράδας τὰς ἐπὶ τῶν παίδων ἄρτι συστάσας, ποιῇ καὶ πρὸς τὰ ἐσπαραγμένα τῶν ἄρθρων. 2. λιθαργύρου χρυσίτιδος 4 ρ'. ῥητίνης πιτυίνης ξηρᾶς 4 ρ'. κηροῦ Ποντικοῦ 4 ιβ'. καὶ τετρώβολον, ἐλαίου κοτύλης ἡμισυ, οἴνου Φαλερίνου κοτύλης ἡμισυ, ἡ λιθάργυρος μετὰ τοῦ οἴνου λειάνεται ἕως ἂν ξηρανθῇ, εἰθ' οὕτως ἔψεται σὺν τῷ ἐλαίῳ ἕως μεταβαλῇ, καὶ τότε μίγνυται ῥητίνη καὶ ὁ κηρὸς καὶ ἔψεται ἕως ἂν μὴ μολύνῃ. ἡ Μينوιτίου χρυσίζουσα, ποιούσα πρὸς τοὺς ἀπαλοχρῶτας καὶ μάλιστα εὐνούχους. ἀρμόζει δὲ ἐπὶ ἀποσυρμάτων καὶ παντὸς ἔλκους παλαιοῦ καὶ προσφάτου καὶ κατακαυμάτων. ἔστι δὲ μάλαγμα, διαφορεῖ φύματα, παρωτίδας, χοιράδας, σκλη-

pugiles potissimum medicamento eo utantur, ammoniacum quoque ex aceto laeve in mortario fieri posse, aliis omnibus in caccabo mixtis, deinde ex ipso defusis, prius instituti sumus.

Cap. X. [Melina Herae emplastra.] Ad strumas Herae. Quae ab Hera his verbis ita scripta sunt. Melinum ad veteres sinus et si in vacua perforati sint. Item etiam discutit strumas, quae in pueris nuper ortae sunt. Facit etiam ad artus e loco motos. 2. Argenti spumae chrysitidis drach. c, resinae pityinae siccae 3 c, cerae Ponticae drach. xij, obol. iv, olei dimidium heminae, vini Falerni heminae dimidium. Argenti spuma [ex vino laevigatur, donec siccescat, post una cum oleo sic coquitur, quousque mutata fuerit, et tunc resina laevis additur ac cera coquitur donec non inquinet. Menoeti, coloris aurei ad teneros maxime eunuchos facit. Aptum est Abrasis et omni inveterato et recenti ulceri, iidem combustis. Est etiam malagma, discutit phymata, parotidas, strumas et omnes duri-

Ed. Chart. XIII. [688.]

Ed. B. & L. II. (336.)

ρίας πάσας, ποιῇ καὶ πρὸς ῥαγάδας καὶ κονδυλώματα, λίαν καλή. 4 λιθαργύρου < ρ'. ἐλαίου παλαιοῦ < ρ'. ῥητίνης πιτυίνης ἑρᾶς < ν' ἢ ρ'. κηροῦ < ν'. ἔψε τὴν λιθαργύρον καὶ τὸ ἐλαιον ἕως ἂν ἄρξῃται συστρέφεισθαι καὶ ἀπόδος ῥητίνην λίαν, τακείσῃς δὲ ταύτης κηρόν. καλῶς δὲ ἔχουσιν κατέρασον εἰς θυρίαν προκιχρισμένην ἐλαίῳ καὶ ἀνατρίψας ἀνέλου. ἔστι δὲ ἐχέκολλος καὶ ἀμόλυτος. ἡ Ἰγμινού εἰς πολλὰ εὐχρους, ποιοῦσα ἐπὶ τῶν δυσειπουλώτων καὶ ἐπὶ παρωνυχίων. ταύτης καλλίων ἐμπλαστρος οὐκ ἔστι. λιθαργύρου χρυσίτιδος μνᾶ α'. κηροῦ μνᾶ α'. χαμαιλέοντος μέλανος ῥίζης < λσγ'. ἰοῦ ξυστοῦ < ιη'. χρυσοκόλλης < μ'. ἐλαίου παλαιοῦ ποτύλαι γ'. λιθαργύρον, ἐλαιον ἔψε μαλακῶ πυρὶ, ἕως ἄρξῃται ἀναζεῖν, εἴτα ἔμπασσε τὸν ἰόν, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ κίνει πάλιν ἔψων, ἕως τὸ χροῶμα τὸ ἴδιον ἀπολάβῃ, εἴτα κηρόν. ὅταν δὲ καλῶς ἔχη, χρυσοκόλλαν καὶ χαμαιλέοντα, κατεράσας δὲ εἰς θυρίαν ὅξος ἐπὶ ῥῥαίνει.

tlas; valet etiam ad rhagadas et ad condylomata, valde generosum est. 4 Argenti Spumae 3 c, olei veteris 3 c, resinae pityinae aridae 3 l vel c, cerae 3 l. Argenti Spumam cum oleo coquito, doneo unitas fieri inceperit, mox resinam laevem indito, hac liquata, ceram, ubi bene habuerit medicamentum, in mortarium oleo prius inunctum demittito et denuo tritum excipito. Est autem glutinans nec polluit. Hygiini emplastrum ad multa boni coloris, curat ulcera vix cicatricem ducentia et paronychia, hoc melius emplastrum non extat. 4 Argenti Spumae chrysitidis minam unam, cerae minam unam, chamaeleontis nigri radices drachmas triginta sex, aeruginis rasae drachmas octodecim, chrysocoliae drach. quadraginta, olei veteris heminas tres. Argenti Spuma cum oleo igne non acri coquitur, usquedum effervesce inceperit, deinde aerugo inspergitur cacoabo deposito, atque iterum reposito emplastrum permovetur, quousque proprium colorem receperit, postea cera, quae ubi bene se habuerint, chrysocollam et chamaeleontem assumunt, demisso jam in mortarium acetum superfun-

Ed. Chart. XIII. [688, 689.]

Ed. Bas. II. (536)

πρὸς μὲν οὖν τὰ προειρημένα ποιῆ καὶ τῆς χροσσοκόλλης
 παραπελεγμένης. χωρὶς μέντοι ταύτης παρηγορικωτάτη ἐστὶ
 καὶ ἄκρως ποιούσα πρὸς τὰ τῶν νῦν νύγματα καὶ ὅπου
 τι ἀναπλεῦσαι ἀπὸ μυῶν ἢ νῦν δει. τούτων τῶν τριῶν
 ἐμπλάστρων, ὅς ὁ Ἡρᾶς ἔγραψεν, ἡ πρώτη δι' οἶνου σκευ-
 ἀζεται τε καὶ λέγεται. καὶ πολλοὶ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων
 τε καὶ φίλων αὐτῇ χρῶνται, χωρὶς τοῦ δηλονότι σκευαζο-
 μένης, γεγραμμένη δὲ καὶ ὑπὸ Ἀνδρομάχου καὶ σχεδὸν ὑπὸ
 πάντων τῶν συνθέντων ἐμπλάστρους πεικίλας. οἱ μὲν οὖν
 πολλοὶ σκευάζοντες αὐτὴν ἀμελῶς ἐγκαταφρόνητον ποιοῦσι
 τὸ φάρμακον. ἔστι δὲ κάλλιστον, ἔαν, ὡς γέγραπται, δι' οἶνου
 Φαλερίνου σκευασθῇ. μὴ παρόντος δὲ τούτου κινῶν οἶνον
 χρὴ βάλλειν παλαιόν, λεπτόν τῇ συστάσει, καθόλου ἐγχωρεῖ
 κινῶν τοῦτον [689] ὑπάρχειν. ἴδιον γὰρ τῶν λευκῶν τὸ
 διαφανές. εἰσὶ δὲ κινῶν κάλλιστοι παρ' ἡμῖν ἐν Ἀσίᾳ ὁ τε
 Τμωλίτης καλούμενος καὶ ὁ Λέσβιος καὶ ὁ ἐνδοξότατος
 παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ἀριούσιος ὁ ἐν Χίῳ γεννώμενος, ὃ
 πάντες ἐχρῶντο πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν φαρμάκων καὶ μάλιστα

ditur. Itaque praedictis affectibus bene facit etiam chryso-
 colla admixta, attamen sine hac mitigentissimum est et prae-
 cipue ad nervorum puncturas valet, itidem ubi a musculis
 vel nervis abluere quid oportet. Horum trium emplastro-
 rum, quae Heras conscripsit, primum ex vino et confectio-
 nem et titulum habet, multique nostri tam praeceptores,
 quam amici eo sine aetugine videlicet praeparato utuntur,
 scripto autem ab Andromacho et fere omnibus, qui varia
 emplastra composuerunt. Proinde non pauci illorum negli-
 genter ipsum conficientes, contemptum emplastro pariunt.
 Optimum vero est si, uti tradidimus, ex vino Falerno con-
 ficiatur, cujus penuria gilvum vetus tenuis substantia, qua-
 tenus potest gilvum hoc esse, immiscebimus, nam candida
 hoc peculiariter habent, ut pellaceant. Porro praestantis-
 sima apud nos sunt in Asia tria, Tmolite vocatum, Lesbium,
 ac celebratissimum apud veteres Ariusium, in Chio proveniens,
 qua omnes ad optima medicamenta, praesertim antidotos,

Ed. Chart. XIII. [689.]

Ed. Bas. II. (336. 337.)

τὰς ἀντιδότους, ὥσπερ νῦν τῷ Φαλερίνῳ. τοιοῦτον οὖν οἶνον εἰς βάλλωμεν εἰς τὴν λιθάργυρον ἐν τοῖς ὑπὸ κύναι καύμασιν ἢ ἄλλως ἐν ἡλίῳ θερμῷ, εἴτα τρίβωμεν, ἢ καὶ χωρὶς ἡλίου πολλῷ χρόνῳ τρίβωμεν, ὥς ξηρανθῆναι τὸ ὑγρὸν, αὐτὴν τε καταλειφθῆναι τὴν λιθάργυρον ἢ παντελῶς ἀνικμὸν τε καὶ ξηρὸν ἢ ἐγγὺς τι ταύτης, ἄριστον γίγνεται τὸ φάρμακον. ἐσκεύαζε δὲ αὐτὴν εἰς τῶν ἐμῶν διδασκάλων μετὰ τὸ παρασκευασθῆναι ξηρὰν, ἐν οἶνῳ Φαλερίνῳ τετριμμένην, ὥδε πως. τὸ μὲν ἔλαιον ἐν ἐτέρῳ, τὸν δὲ οἶνον ἐν ἐτέρῳ ἀγγεῖῳ θερμαίνων κατὰ βραχὺ κατέχει τῆς λιθαργύρου, ποτὲ μὲν ἐπὶ τὸν οἶνον καὶ καλῶς λειώσας καὶ ἀναμίξας ἐπέβαλε τοῦ ἐλαίου, ποτὲ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου ἀρξάμενος ἐπὶ τὸν οἶνον μετέβαινεν. ἐναλλάξ δὲ τοῦτο ποιῶν πολλάκις ἐκάτερον ἐξεδαπάνα καὶ οὕτως εἰς κακκάβην κατεράσας ἐκ τῆς θυείας ἐπέβαλλε τὴν πιτυῖνην ῥητίνην, ἣν ἰδίως καλοῦσι φύσημα, λειωμένην ἀκριβῶς, εἴτα τὸν κηρὸν, καὶ ἤπει κατὰ βραχὺ μέχρις ἀμολύντου. ἐχρήτο δ' αὐτῇ καὶ ἐπὶ κόλ(337)πων, προχρίων αἵματι περιστεράς, οὐ τῶν κα-

sicut nunc Falerno, utebantur. Huiusmodi igitur vinum si in argenti spumam sub caniculae aestu vel sole alioqui calido mittamus, deinde teramus, vel sine sole etiam diu teramus, ut humor resiccescat, ipsaque argenti spuma relinquatur, vel omnino madoris expers et sicca vel prope fiat, medicamentum optimum evadit. Unus sane ex praeceptoribus meis, postquam in vino Falerno tritam exiccasset, hoc modo ipsam praeparabat, oleum alio, vinum item alio vase calefaciens, paulatim argenti spumam superfundebat interdum vino in quo laevigatae probeque permixtae oleum ad-jiciebat, interdum ab oleo auspiciatus ad vinum transibat. Alternis autem vicibus hoc saepius agendo utrumque consumebat et sic ex mortario in caccabum demittens pityinam resinam, quam proprie phylsema vocant, laevem adamussim factam addebat, mox ceram, et sensim, quoad non inficeret, decoquebat. Utebatur eo et ad sinus diuturnos, illinens prius sanguine columbae non domesticae, sed ex eis, quae

Ed. Chart. XIII. [689.]

Ed. Bal. II. (337.)

τοικιδίων, ἀλλὰ τῶν βοσκάδων καλουμένων ὑπὸ τινων εἰς τοὺς πύργους, οὓς παρ' ἡμῖν κατασκευάζουσιν ἐν τοῖς ἀγροῖς. ἔνιοι δὲ ταύτας ἀγρίας ὀνομάζουσιν. ὡσαύτως δὲ κατὰ μέγала τραύματα πρόσφατα διαχρίων αἵματι περιστιρᾶς τοιαύτης ἐπιτίθει τὸ φάρμακον θαρῶν αὐτῷ σφόδρα. τοῦ δὲ οἴνου κοτύλην ἐνέβαλλε μίαν καὶ ἡμίσειαν, οὐχ ὥς ὁ Ἥρας τε καὶ Ἀνδρόμαχος, ἡμισυ μόνον τῆς κοτύλης· καὶ κατὰ τοῦτο βέλτιον πολὺ τὸ φάρμακον ἐγίγνετο. βουληθεὶς δὲ εὐῶδες αὐτὸ ποιῆσαι, μίξεις ὀποπάνακος ἡμιούγγιον, ὅπερ ἐστὶ < δ. ἐμβαλλε δὲ χάριν τῆς εὐχροίας τὸν λευκὸν κηρὸν τὸν Ποντικόν. τὸ φάρμακον τοῦτο καὶ μέχρι συνουλαίσεως ἄγει καλῶς τὰ ἔλκη.

Κεφ. ια'. [Κρίτωνος μήλινα φάρμακα.] Περὶ ὧν Κρίτων ἔγραψε μηλίνων, ὥς αὐτὸς πυξίνας ὀνομάζει. πυξίνη πρὸς τὰ νιότρωτα. ἡ δ' αὐτὴ ἐπουλοῖ καὶ ἐπισπᾶται. ʒ λιθαργύρου λίτρας δ. κηροῦ λίτρας δ. τερμινθίνης οὐγγίας η'. ἰοῦ οὐγγίας η'. ἑλαίου παλαιοῦ ξέστας β'. ὄξους ξέσταν ἡμισυ, λιθάργυρον, ἔλαιον, ἰόν, ὄξος ἔψε ὁμοῦ ἐπὶ μαλα-

in turribus nidum collocant, boscadas quidam nominant, quas apud nos in agris extruunt, nonnulli has agrestes vocant. Pari modo magnis vulneribus recentibus hujusmodi sanguine columbino illinens medicamentum imponebat non mediocri ejus confidentia. Vini autem sesquiheminam indabat, non ut Heras et Andromachus semissem tantum, atque hujus occasione, medicamentum longe melius factum est. Caeterum ubi ipsum voles boni odoris efficere, opopanax semunciam, quod est denarios quatuor, miscebis. Coloris gratia ceram candidam Ponticam adjicies. Hoc medicamentum ulcera vel ad usque cicatricem probe perducit.

Cap. XI. [Critonis melina medicamenta.] Quae Crito melina scripsit, buxea nominat. Buxum ad recentia vulnera, idem cicatricem obducit et extrahit. ʒ Spumae argenti lib. iv, cerae lib. iv, terebinthinae uncias octo, aeruginis ʒ octo, olei veteris sextarios ij aceti, sextarii dimidium. Spumam argenteam, oleum, aeruginem, acetum, una

Ed. Chart. XIII. [689 690.]

Ed. Bas. II. (337.)

κοῦ πυρός. ὅταν δὲ μέλλῃ συστρέφεισθαι, βάλλε ῥητίνην, κηρόν, καὶ ἐνώσας χρῶ μάλιστα ἐπὶ νεοτρώτων. ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλην ὁ Κρίτων πρὸ ταύτης, ἣν ὀνομάζει πυξίνην, ἀπλὴν μὲν, ὅσον ἐπὶ τῷ τῶν μίγνυμένων ἀριθμῷ, τῇ δ' ἐπαγγελίᾳ μεγάλην γράφει γούν ἐπ' αὐτῇ κατὰ λέξιν οὕτως. ἡ διὰ χαμαιλέοντος ποιούσα τὰ αὐτὰ τῇ Τυρίᾳ. ἔστι δὲ ἐπισυλωτικώτατη τῶν δυσάλθων καὶ τυλωδῶν καὶ χρονίων ἑλκῶν, ἴσται δὲ καὶ τὰς ἐν τῷ δακτυλίῳ ῥαγάδας καὶ κονδυλώματα καὶ σκληρίας. Ἡ λιθαργύρου μνᾶν α'. κηροῦ μνᾶς δ'. τοῦ μνᾶς δ'. χαμαιλέοντος μνᾶς ἡ'. ἐλαίου μνᾶν α'. ἐλαϊδον, λιθαργύρον ἔψε κενῶν σπάθῃ ἕως οὗ συστήῃ καὶ γένηται μηλίνη. τούτου δὲ γενομένου, ἰὸν ἐπίπασον, ἔπειτα πρόσβαλε κηρόν, τήξας δὲ ἐπιμιλῶς καὶ ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρός ἐπίπασον τὸν χαμαιλέοντα. ὅταν δὲ ἐνωθῇ κατέρασον εἰς θυρίαν καὶ μαλάξας ἀνιλοῦ. [690] γέγραψε δὲ καὶ ἄλλας ὁ Κρίτων τινὰς ἐμπλάστρους ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν φαρμάκων πυξίνας μὲν, ὡς αὐτὸς ὀνομάζει, μηλίνας δὲ κατὰ τοὺς

super ignem lentum incoquito, ubi vero coitura sunt, resina ceraque adiungatur, et in unum reductis ad recentia vulnera potissimum utitor. Scripsit et aliud ante hoc Crito, quod buxeum vocat, simplex quidem quantum ad mixtorum numerum pertinet, magnum vero pollicitis. Scripsit igitur de ipso ad verbum hoc modo. *Emplastrum ex chamaeleonte, eadem faciens, qua Tyria. Cicatricem ulceribus difficillimis, callosis et inveteratis maxime inducit, medetur etiam rhagadis digitorum, condylomati et duritiis.* Ἡ Spumae argenteae minam j, cerae minas vj, aeruginis minas iv, chamaeleontis minas viij, olei minam j. Oleo spumam argenteam coquito rudicula movens, donec confluet et fiat melinum, post hoc aeruginem inspergito, inde ceram adjicito. Porro ubi diligenter liquata ab igne tuleris, chamaeleontem indito, quum unitas facta est, in mortarium demittito, ubi subacta, excipito. Jam vero et alia quaedam emplastra Crito tradidit in quarto medicamentorum volumine, buxea quidem, ut ipse nuncupat, melina vero, ut

Ed. Chart. XIII. [690.]

Ed. Bas. II. (337.)

ἄλλους, ἀλλὰ τινὲς μὲν αὐτῶν χωρὶς ἰοῦ συντίθενται, τινὲς δὲ λαμβάνουσι μὲν ἰόν, ἀλλ' ἐν ἑτέρῳ γένει φαρμάκων εἰρησονται, κατὰ τὰς τῆς δυνάμεως ὁμοιότητας, ἐν ταῖς ἐπουλωτικαῖς αἱ ἐπουλωτικαί, ἐν δὲ ταῖς διὰ χυλῶν αἱ διὰ χυλῶν, ἐν δὲ ταῖς μαλακτικαῖς ὅσαι μαλάττειν πεφύκασιν, ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ Μνασαίου, πολυειδῶς ὑπ' αὐτοῦ σκευαζομένη κατὰ τὸ προκείμενον βιβλίον. νῦν οὖν ἤδη καιρὸς ἐπὶ τὰς κολλητικὰς μεταβῆναι διαφερούσας κατὰ χρόαν ἀλλήλων τε καὶ μηλίνων.

Κε φ. ιβ'. [Περὶ τῶν κιρρῶν ἐμπλάστρων, ὥς διχρῶμους ὀνομάζουσιν.] Ἔναι μὲν ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης σύγκειται ταῖς τὸν ἰόν ἐχούσας μηλίνας, ὥς καὶ πρῶσθεν ἔφην, ἐνὶ μόνῳ διαφέρειν τῷ μέτρῳ πλείονος ἠψῆσθαι. πᾶσαι γὰρ διὰ τὸν ὥμον ἰόν χλωραὶ μῆλιναι μὲν γίγνονται μετρίως ἐψηθέντος αὐτοῦ, κιρραὶ δὲ πλέον. εὐδὴλον οὐκ ὅτι πλέον ἔλαιον ἀναγκαῖον ἔστιν ἔχειν τὰς μηλίνας τε καὶ τὰς κιρρὰς τῶν χλωρῶν, εἰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα ἔχοιεν ταῦτα, καὶ διὰ τοῦτο ἐμβάλλειν προσήκει τῇ κακιάβῃ πρῶτον μὲν

alii, attamen nonnulla ex iis extra aeruginem componuntur, nonnulla aeruginem quidem assumunt, sed in alio medicamentorum genere pro facultatis, seu virium similitudine dicuntur in epuloticis epulotica, in iis quae succis constant, ex succis composita, in mollientibus illa, quae molliore nata sunt, quemadmodum et Mnasaeci emplastrum multifariam ab eo in hoc opere conficitur. Nunc igitur ad glutinantia ire jam tempus est, colore invicem et a melinis differentia.

Cap. XII. [De gilvis emplastris, quae et dichroma id est bicolora dicuntur.] Quaedam ex eadem materia constant, qua aeruginem habentia melina, sicut prius quoque diximus, hoc solo differentia, quod diutius coquantur, omnia siquidem propter crudam aeruginem viridia, fiunt melina, ubi mediocriter ipsa cocta fuerit, gilva, ubi liberalius. Manifestum igitur melina gilvaque oleum copiosius quam viridia necessario habere, etsi reliqua omnia eadem recipiant. Atque hujus gratia primum spuma argenti caccabo inji-

Ed. Chart. XIII. [690.]

Ed. Bas. II. (337.)

τὴν λιθάργυρον ἄχρι γλοιώδους συστάσεως ἐψηθῆσομένην, ἐφεξῆς δὲ τὸν ἰόν, καὶ μετ' αὐτόν, εἴ τι τῶν μεταλλικῶν ἐμβάλλοιτο, καθάπερ ὁ κικαυμένος χαλκὸς καὶ ἡ λεπίς αὐτοῦ, κἀπειδὰν παχυνθῇ, τηνικαῦτα κηρὸν καὶ ῥητίνην, εἰ καὶ ταῦτα λαμβάνοι τὸ φάρμακον, ἐπὶ τέλει δὲ λιβανωτόν τε καὶ σμύρναν καὶ ἀλόην ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα, καθάπερ τὴν ἐνδοξοτάτην τῶν κινῶν, ἣν ὀνομάζουσι διὰ δικτάμνου τῶν ἱερῶν ὀνομαζομένων καὶ αὐτὴν, ὥσπερ ἡ ἴσις, ἐπειδὴ φασιν αὐτὰς ἐκ τῶν ἱερῶν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ κομισθῆναι. πολυχρηστὸς μὲν οὖν ἐστὶν αὕτη καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν ἐξῆς λόγον ἅμα τοῖς πολυχρήστοις γεγράφεται. νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἄλλων κινῶν, ὅσαι τ' ἀκριβῶς ἀπλαῖ καὶ ὅσαι μεταξὺ τούτων τε καὶ πῶν πολυχρήστων εἰσὶ, τὸν λόγον ποιήσομαι. καθάπερ οὖν ἀπλαῖ χλωραὶ διὰ κηροῦ τε καὶ ῥητίνης ἐλαίου τε καὶ ἰοῦ συντίθεντο, κατὰ τὴν εἰρημένην ἐπ' αὐτῶν συμμετρίαν, οὕτως αἱ κινῶν προσλαβοῦσαι λιθάργυρον ἐλαίου τε πλεον ἢ αἱ χλωραὶ τὴν σύνθεσιν ἔχουσιν. ἐὰν μὲν οὖν ἐπὶ πλεον ἐψηθῆναι βουληθῇς τὴν ἐμπλαστρον,

cienda est, in quo tantisper coquetur dum sordium crassitudinem consequatur, mox aerugo, deinde si metallicum aliquod cœu aes combustum ejusque squama immittatur. Ac quando spissitudinem acceperint, tunc ceram et resinam, si haec etiam medicamentum recipiat, indere conveniet, postremo thus, myrrham, aloën, aliaque id genus, sicut celeberrimum gilvum, quod ex dictamno vocatur, sacrum et ipsum appellatum velut isis, quoniam ajunt ea ex sacris Aegypti locis esse allata. Usus igitur hoc praestat multiplicem, proinde in sequenti sermone simul cum iis, quae ad plura valent, paulo post describetur. In praesentia de aliis gilvis tum omnino simplicibus, tum iis, quae inter haec et polychresta, id est multipliciter utilia, consistunt, verba facturi sumus. Ut igitur viridia emplastra simplicia ex cera, resina, oleo et aerugine conficiebantur juxta dictam illis symmetriam, sic gilva ex argenti spuma et oleo copiosiore quam in viridibus sumpto componuntur. Itaque

Ed. Chart. XIII. [690. 691.]

Ed. Bas. II. (337.)

αὐξήσεις τε τὸ ἔλαιον, ἄξις τε τὸ φάρμακον ξηραντικώτε-
ρον, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἐναίμων τραυμάτων κολλητικώτε-
ρον· ἐὰν δὲ συμμέτρως, ἀρκεῖ τοσοῦτον εἶναι τὸ ἔλαιον μέ-
τρον, ὅσον σταθμὸν τῆς λιθαργύρου. λίτραν γὰρ ἐλαίου
τὴν Ῥωμαϊκὴν μετρήσαντες εἰς λίτρας λιθαργύρου τὴν στα-
θμικὴν ἐμβαλοῦμεν· ἐὰν δὲ ἐπὶ πλεον ἐψηθῇναι βουλόμεθα
τὸ φάρμακον, οὐ μόνον μίαν καὶ ἡμίσειαν ἐλαίου λίτραν
ἐμβαλοῦμεν, ἀλλὰ καὶ δύο καὶ πλείους. ξηραντικώτεραι δὲ
τῶν οὕτως σκιναζομένων κίρρων ἐμπλάστρων εἰσὶν ὅσαι
μηδ' ὅλως ἔχουσι ῥητίνην καὶ κηρὸν, ἀλλὰ διὰ τῶν μεταλ-
λικῶν καλουμένων μόνον σύγκεινται, καθάπερ ἄλλοι τέ τινες
τῶν ἐμπροσθεν ἔγραψαν τοιαύτας, ἧς τε ἐγὼ χρῶμαι διὰ
παντὸς ὑπ' ἐμοῦ συντεθείσῃ, κατὰ τόνδε τὸν τρόπον ἐψο-
μένη· τὴν λιθαργύρον μετὰ τοῦ ἐλαίου προειψήσας ἐπεμβάλλω
τὰ μεταλλικὰ λελειωμένα μετὰ ὄξους καὶ οὕτως ἔψω ἄχρις
ἀμολύντου. βάλλω δὲ τοῦ μὲν ἐλαίου λίτρας δ'. ὅσας δ' ἂν
ἦ παλαιότερον, τοσοῦτ' ἔσται βέλτιον, καὶ μᾶλλον ἐὰν ἦ
Σαβίτον· τῆς λιθαργύρου δὲ Λ' γ'. [691] καὶ ὄξους δρι-

si emplastrum largius voles coquere augeasque oleum, me-
dicamentum habiturus es quod magis siccet ideoque vul-
nerum cruentorum glutinantius, sin autem mediocriter, tan-
tam olei mensuram, quantum argenti spumae pondus esse
sufficit, libram enim olei mensuralem Romanorum in ar-
genti spumae libram ponderalem injiciemus. Jam si medi-
camentum plenius incoquere placet, non solum lib. j β,
sed etiam duas et plures immittemus. Porro inter haec
gylva emplastra sic praeparata plus siccant, quae nec resi-
nam nec ceram omnino habent, sed ex solis ut vocant
metallicis conficiuntur, quemadmodum alii quoque nonnulli
ex prioribus alia scripserunt. Caeterum quo ego semper
mea industria composito utor, in hunc modum coquitur.
Gylvum ex metallicis. Argenti spumae cum oleo prius co-
ctae metallica ex aceto laevigata immitto et sic coquo, do-
nec non inficiat. Addo his olei libras quatuor, hoc autem
quanto vetustius tanto erit melius, magisque si id fuerit
Sabinum, argenteae spumae libras tres, aceti quam acer-

Ed. Chart. XIII. [691.]

Ed. Bas. II. (337.)

μυτάτου λίτρας β'. μεταλλικά δὲ τρία τάδε, λεπίδα χαλκοῦ μέλανος τοῦ τε καὶ χαλκίτιδος, ἴσον ἑκάστων σταθμὸν ἀνὰ οὐγγίας β'. ὅπερ ἐστὶ δραχμαὶ ἑκαίδεκα. παλαιὸν δ' ὅταν ἢ τὸ ἔλαιον καὶ παχὺ διὰ τὴν παλαιότητα, τέτταρας καὶ ἡμισυ λίτρας ἐμβάλλῃς, ἐγὼ δὲ καὶ ε'. ποτὲ καὶ διὰ τοῦτο ἐνέβαλον ὄντος χειμῶνος. ἴσμεν γὰρ ὅτι πλείον ἐν χειμῶνι βάλλεται τὸ ἔλαιον ἢ περ ἐν θέρει. προειψήσεις δὲ δηλαδὴ τὴν λιθάργυρον ἄχρι γλοιώδους συστάσεως. εἰ δὲ καὶ κίρκιον ἔχῃς ἔλαιον, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ ἐμβαλλε αὐτό. τοῦτο τὸ φάρμακον ἐναίμα τραύματα κολλᾷ ῥαδίως καὶ μᾶλλον ἐπὶ τῶν σκληρῶν σωματίων ἢ περ ἀπαλῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων, ὅποια καὶ τὰ τῶν εὐνούχων ἐστίν, ἀνιέμενόν τε δι' ἔλαιον κίρκιον ἢ παλαιοῦ, καὶ ἔμμοτον ἐπιτιθέμενον θαυμαστὸν ὅπως πέττει τὰ δυσιατότατα τῶν ἑλκῶν, ὅσα μὴδ' ὅλως πῦρ ἐργάζεται. κολλᾷ δὲ καὶ κόλπους καὶ σύριγγας προστέλλει καὶ ξηραίνει καὶ κλείει τελείως. καὶ ὅταν γε ταῦτα καλῶς ἐργάζεσθαι βουλευθῇς αὐτό, δι' ὅξους δριμυτάτου τὰ μεταλλικά τρίψον ἡμέραις πλείοσι καὶ μᾶλλον

rimae libras duas, horum trium metallicorum squamas aeris nigri, aeruginis, chalcitidis, singulorum aequale pondus, nimirum uncias duas, hoc est drach. sedecim. At quum vetus oleum existit crassumque ex vetustate, quatuor libras et dimidiam immittito. Nos et quinque interdum idque per hiemem indidimus, non ignari hieme plus olei quam per aestatem immiscendum. At argenti spumam prius videlicet coques, donec sordium crassitudinem recipiat. Quod si et oleum cicinum habeas, id pro vetere usurpato. Medicamentum hoc cruenta vulnura facile glutinat magisque in duris corporibus quam mollibus, cujusmodi sunt mulierum, puerorum et eunuchorum, dilutum quoque ex oleo cicino vel veteri ac linteis exceptum impositumque mirum est quam ulcera curatu difficillima concoquat, quae pus nequam faciunt. Ad haec sinus conglutinat et fistulas astringit, exiccat et prorsus claudit. Atque ubi jam ipsum haec pulchre velis efficere, metallica pluribus diebus aceto longe

Ed. Chart. XIII. [691.]

Ed. Bas. II. (337. 338.)

ἐν ἡλίῳ. καὶ τὴν λιθάργυρον δ' ὡσαύτως τρίψας καὶ ξη-
ράνας, εἴτα μίξας τῷ ἐλαίῳ καθ' ὃν εἴρηται τρόπον εἴρη-
πρὸς μέντοι τὰ δυσεπούλωτα τῶν ἐλκῶν οὐκ (338) ἀναχ-
ταῖον οὕτως καταργάσθαι τὰ μεταλλικὰ καὶ τὴν λιθάργυ-
ρον ἐν τῇ τρίψει. καὶ γὰρ καὶ χωρὶς τούτων ἐπούλωτικώ-
τερον γίνεται. προσέμβαλλε δ' αὐτῷ τηνικαῦτα καὶ διφρυ-
γοῦς οὐγγίαν καὶ χρυσοκόλλης οὐγγίαν. βάλλεται δὲ οὐχ ἅμα
τῇ λεπίδι καὶ τῷ ἰῷ ταῦτα, καθάπερ οὐδ' ὅταν ἐφθόν ἤδη
τελείως ἢ τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ καιρῷ. τοσαύτης
γὰρ ἐψήσεως δεῖται τὰ τοιαῦτα τῶν φαρμάκων, ὥς ἀκριβοῦς
ἐκωθῆναι τοῖς προϋπάρχουσιν, ὃ διὰ συμμετρου γίνεται
χρόνου μήτε λίαν πολὺν πρὸ τῆς ἔρσεως τῆς κακκάβης μήτε
ἐγγύς αὐτῆς, καὶ μόνη μὲν οὖν ἡ ἐμπλαστρος αὕτη σύριγγας
τε καὶ κόλπους καὶ τὰ μεγάλα τραύματα κολλᾶν ἔστιν ἱκανή.
συνεργεῖ δ' αὐτῇ καὶ σπόγγος καινὸς μὴ σκληρὸς, οἷον παλαιῷ
βεβρεγμένος. ἡ δ' ἐπίδεσις ἐπὶ τῶν κόλποις, ἀπὸ τοῦ πυθμέ-
νος γιγνέσθω πρὸς τὸ στόμιον ἀφικνουμένου τοῦ ἐπιδέσμου,
καθότι δηλωθήσεται σαφέστερον ἐν τῷ περὶ συρίγγων λόγῳ.

acerrimo conterito ac potius in sole, pari modo argenti
spumam tritam exiccatamque et oleo postea mixtam eo
quo dixi modo incoquito. Attamen ad ulcera, quibus ci-
catrix difficulter induci potest, metallica sic elaborari et
argenti spumam ita conterere non est necessum, etenim sine
his quoque cicatrici ducendae promptius illud evadit. Ad-
jiciatur autem tunc ei diphrygis et chryfocollae singulorum
uncia. At haec non simul cum spuma et aerugine com-
mittuntur, uti nec ubi jam coctum medicamentum sperit
omnino, sed eo, quod intercedit, tempore. Tantam enim
hujusmodi medicamenta coctionem requirunt, ut exacte
cum prioribus in unum coeant, quod mediocri intervallo
accidit, neque multo ante nec paulo minus quam caccabus
ab igne tollatur. Solum itaque hoc emplastrum fistulas, li-
nus et magna vulnera glutinare potest. Juvat ipsum spon-
gia recens non dura veteri vino respersa. Deligatura in fini-
bus ab imo fiat ligamento ad orificium perveniente, sicut
in sermone de fistulis clarius ostendetur.

Ed. Chart. XIII. [691.]

Ed. Bas. II. (338.)

Κεφ. ιγ'. [Περὶ τῶν ἐπούλωτικῶν.] Εἴτ' ἐπούλωτικὰς εἴτε συνουλωτικὰς ἐθέλεις ὀνομάζειν τὰς οὐλὴν ποιούσας ἐμπλάστρους, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰλλα φάρμακα τὰ τ' ἐπίπαστα καὶ τὰ διὰ μοτῶν χρήσεως προσφερόμενα, διήνεγκεν ὥς οὐδὲν πρὸς τὰς ἰάσεις αὐτῶν, εἰ μεμνημένος εἴη τῆς δυνάμειος, ὁποίας εἶναι προσήκει τῶν τοιούτων φαρμάκων, εἰρημένης ἅμα ταῖς ἄλλαις ἀπάσαις ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν. ὅσα γὰρ αἱ κολλητικαὶ τῶν σαρκωτικῶν ἐδείχθησαν εἶναι ξηραντικώτεραι, τοσούτω τῶν κολλητικῶν αἱ ἐπούλωτικαί. πρόκειται γὰρ ἡμῖν ἐν αὐταῖς τὴν γεννηθεῖσαν ἐν τοῖς κοίλοις ἕλκεισι σὰρκα δέρμα ποιῆσαι. διὸ καὶ στυφίειν χρὴ τὸ τοιοῦτον γένος τῶν φαρμάκων, εἴτ' ἐπὶ χριστον εἴτ' ἐπίσπαστον εἴη. προκείμενον δ' ἡμῖν ἐν ταῦθα τῶν ἐμπλάστρων ἐκείνων μόνον μνημονεύσαι. καὶ γὰρ τὰ διὰ τῶν μοτῶν ἐπιτιθέμενα φάρμακα τούτων τηχομένων ἐν ῥοδίῳ ἢ μυρσίῳ γίνεται. καὶ μᾶλλον γε τὸ μύρσιον τοῦ ῥοδίου χρησιμώτερον, ὅσα καὶ στυπτικώτερόν ἐστιν. εἰ δὲ μηδέτερον ἔχῃς τούτων, διὰ κυπρίνου καὶ σχινίου καὶ

Cap. XIII. [De his quae cicatricem obducunt.] Emplastra cicatricem inducentia, sive synulotica sive epulotica nominare velis, sicut etiam alia medicamenta epipasta, id est quae insperguntur et quae linamentorum usu apponuntur, nihil ut ad curationes eorum differentiae affert, si qualis quodque facultatis medicamentum huiusmodi esse debeat memineris, quam simul cum reliquis omnibus in therapeutice methodi libris explicavimus. Quanto enim agglutinantia carnem generantibus siccare magis ostensa sunt, tanto agglutinantibus epulotica, nam ipsorum beneficio carnem cavis ulceribus generatam cutem reddere statuimus, ob quod etiam tale medicamentorum genus, sive illinendum sive inspergendum sit astringere oportet. Hic autem illorum duntaxat emplastrorum mentionem facere cogitamus, siquidem ea, quae linamentis excepta imponuntur medicamenta, ex his rosaceo vel myrteo liquatis fiunt. Atque myrteum rosaceo hoc magis conducit, quo vehementius astringit. At si neutrum habeas, ex cyprino, lentiscino et melino, liquanda

Ed. Chart. XIII. [691. 692.]

Ed. Bas. II. (338.)

μηλίον τηκτέον· εἰ δὲ μὴ τούτων ἔχῃς τι, [692] δι' ὠμο-
 τριβοῦς ἐλαίου ἢ τοῦ ἀπὸ τῆς Ἰβηρίας, ὃ καλοῦσιν Σπανόν.
 ὅταν δὲ μηδὲ τοῦτ' ἔχῃς, θαλλοὺς ἐλαιῶν ἀπαλοὺς θλάσας,
 ἐμβαλεῖς ἐτέρῳ τινὶ τῶν ἐπιτυχόντων ἐλαίων. εἰ δὲ καὶ τού-
 των ἀπορεῖς, ἄμεινον ἐλαίῳ παλαιῷ τήκειν. τὸ γοῦν ξηρᾶντι-
 κώτερον γενέσθαι τὸ φάρμακον ἐκ τούτου ἔχῃς. οἱ μὲν οὖν
 πολλοὶ τῶν ἱατρῶν ἀφίστανται τῶν ἐκ παλαιοῦ χρόνου πι-
 ραν ἱκανὴν διδωκότων φαρμάκων ἅπασι τοῖς ἀρίστοις ἱατροῖς
 καὶ διὰ τοῦτο ἐνδόξων γεγονότων, ὅπως δοκῶσιν αὐτοῖς βέλ-
 τιόν τι παρὰ τοῦς ἐμπροσθεν ἔχειν. εἰδέναι δὲ χρὴ τῶν ἐνδό-
 ξων φαρμάκων ἃ παρὰ πᾶσιν ἐπὶ ἡντᾷται, τό τε διὰ καδμείας
 καὶ τὸ διὰ τοῦ λαδάνου φάρμακον ἄριστον εἰς ἐπούλωσιν. οὐ
 παρὰ πᾶσι δὲ τοῖς ἱατροῖς ἢ τῶν μνηυμένων ἀπλῶν φαρμά-
 κων ὁμολόγηται συμμετρία. διὰ τοῦτ' οὖν ἔδοξέ μοι γράψαι
 τὰς ἐκάστω τῶν γραψάντων αὐτὰς ἀρισκύνσας, ἀπὸ τῶν
 ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων, ἀρξαμένῳ κατὰ τὸ τρίτον
 τῶν ἱκτὸς, ὃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.

sunt, si his quoque careas, ex omphacino vel eo, quod ab
 Hispania portatur, Hispanum nominant, ubi nec hujus copia
 adsit, teneros olivarum sarculos contusos alii cuiusdam vul-
 gari oleo admiscebis, quod si hos etiam desideres, praestat
 oleo vetere liquefacere, hinc enim medicamentum siccandi
 virtute augebis. Proinde plerique medicorum a medicamen-
 tis, quae optimi quique medici longi temporis experientia
 satis probarunt, eoque nobilia reddiderunt, hac ratione so-
 lum abstinere, ut ipsi melius quippiam praeter majores ha-
 bere videantur. Attamen sciendum est, his ipsis celebribus
 medicamentis, quae ab omnibus laudantur, haud facile
 aliorum ullum reperiri quod sit praestantius. Ab antiquo
 igitur laudata sunt, tum quod ex cadmia tum quod ex
 ladano inscribitur, ad cicatricem ducendam utrumque esse
 praestantissimum. Quamquam apud omnes mixturae simpli-
 cium medicamentorum symmetriam eandem non sit inve-
 nire. Quapropter visum mihi est eas, quae cuique scriptori
 placent, describere, auspicati a proditis ab Asclepiade in
 tertio de exterioribus commentario, quae Marcellas inscribit.

Ed. Chart. XIII. [692.]

Ed. Bas. II. (358.)

Κεφ. ιδ'. [Περὶ τῶν ἐπουλωτικῶν ἐμπλάστρων Ἀσκληπιάδης οὕτως γράφει.] Τῶν δὲ κατὰ μέρος ἐλκῶν χωρὶς ἐτέρας διαθέσεως ἤδη πρὸς οὐλὴν ῥεπόντων χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. ἢ διὰ καδμείας ἐπουλωτικῆς ταύτῃ ἐχρήσατο ὁ Καθηγητὴς Λεύκιος. ʒ καδμείας κεκαυμένης καὶ οἶνω κατεσκευασμένης, χαλκίτεως ὀπτῆς ἀνὰ ʒ ιστ'. κηροῦ ʒ π'. κολοφωνιακῆς πίσης οὐγγίας ἢ. οἶνου Ἰταλικοῦ τὸ αὐτάρκες, τρίβε χαλκίτιν καὶ τὴν καδμείαν μετ' οἶνου, ὥστε ὑγρᾶς κηρωτῆς ἔχειν τὸ πάχος. τὸν δὲ κηρὸν κατακλάσας καὶ τὴν ῥητίνην καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεῦν καὶ τούτοις ἐπιβαλὼν μυρσίνου λίτραν α'. τίθει ἐπ' ἀνθρώπων κινῶν συνεχῶς. καὶ ὅταν δὲ λυθῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς εἰς ψυχρῆν καὶ ἀναξύσας, ἐπιβάλλε τοῖς λεανθεῖσι καὶ μίξας ἀνελόμενος χροῶ, διαλύων μυρσίνῳ ἐλαίῳ. ἢ κρᾶσις ἔστω κατάλληλος τῇ διαθέσει. ἄλλη διὰ καδμείας. ʒ καδμείας ὀπτῆς, χαλκίτεως ὀπτῆς, διφρυγῶν ἀνὰ ʒ ιστ'. κηροῦ, ῥητίνης φρυκτῆς, ἐλαίου μυρσίνου ἀνὰ ἡμίλιτρον, οἶνου Ἰταλικοῦ ὅσον ἔξαρκεῖ, σκεύαζε καθὰ προείρηται καὶ χροῶ ποτὲ

Cap. XIV. [*De epuloticis emplastris Asclepiades sic scribit.*] Posteaquam ulcera particularia sine alia dispositione ad cicatricem jam tendunt, utendum est iis compositionibus, quae infra scribuntur. *Emplastrum ex cadmia ad cicatricem ducendam.* Hoc Lucius Cathegetes, id est praeceptor usus est. ʒ Cadmiae ustae et ex vino praeparatae, chalcitidis tostae, singulorum drach. xvj, cerae drach. lxxx, picis colophoniacae ʒ viij, vini Italici quod latis est. Chalcitis et cadmia ex vino terantur, ut humidi cerati spissitudinem habeant, ceram et resinam perfractam in vas fictile immittito, atque his olei myrtei pondo libram adjicito, deinde carbonibus superponito movens sine requie, quum soluta fuerint ab igne tollito, ubi refrixerint, radito laevigatisque indito ac mixta excipito. In usu oleo myrteo subigito, temperatura dispositioni respondeat. *Aliud ex cadmia.* ʒ Cadmiae tostae, chalcitidis tostae, diphrygis, singulorum ʒ xvj cerae, resinae frictae, olei myrtei, singulorum selibram, vini Italici quantum satis est. Praepara quo-

Ed. Chart. XIII. [692.]

Ed. Bas. II. (358.)

μὲν ἀνιμμένω, ποτὲ δὲ ἀκράτω τῷ φαρμάκῳ. ἄλλη. 4 λι-
 θαργύρου, ψιμυθίου, καδμείας, διφρυγούς, ρητίνης ἀνὰ 4 η'.
 χαλκίτεως 4 β'. κηροῦ 4 η'. μυρσίνου τὸ αὐτάρκεις, οἶνου
 Ἀμιναίου ὅσον ἔξαρκεί. ἄλλη Εὐφράνορος. 4 διφρυγούς,
 μισυός ὀπτιοῦ ἀνὰ 4 η'. χαλκίτεως ὀπτῆς, μολυβδαίνης ἀνὰ
 4 β'. καδμείας 4 α'. κηροῦ 4 στ'. κολοφωνίας οὐγγίας γ'.
 μυρσίνου λίτρας στ'. οἶνου Ἰταλικοῦ τὸ αὐτάρκεις. ἄλλη ἡ
 διὰ τοῦ λαδάνου, φάρμακον ἐπιτετευγμένον, οὐ μόνον ἐπου-
 λοῦσα, ἀλλὰ καὶ τύλους ἐκκόπτουσα καὶ τὰς λιπουργίας
 κατορθοῦσα. 4 χαλκίτεως, λιθαργύρου, λαδάνου ἀνὰ 4 κδ'.
 ἀσφάλτου 4 η'. κηροῦ 4 οβ'. μυρσίνου κοτύλην μίαν. οἱ
 δὲ 4 ιη'. οἶνου κοτύλην μίαν σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἐν δὲ
 τῇ χρήσει χρῶ καὶ σπληνίῳ καὶ ἀνιμμένη. ἄλλη. 4 λιθα-
 γύρου 4 ρ'. πίστεως 4 ν'. λαδάνου 4 κ'. ἰοῦ ξυστοῦ, χαλ-
 κοῦ κεκαυμένου ἀνὰ 4 η'. ἐλαίου μυρσίνου λίτρας β', λεπί-
 δος χαλκοῦ 4 δ'. σκεύαζε καὶ χρῶ. ἄλλη ἡ πυρίκαυτος λε-
 γομένη, ἐκ τῶν Ἀτταλικῶν δυνάμιων φάρμακον ἐπιτετευ-

modo dictum est, ac utitur puro diluto, puro tunc me-
 dicamento. *Aliud.* 4 Argenti spumae, cerussae, cadmiae,
 diphrygis, resinae, singulorum 3 viij, chalcitidis 3 ij, cerae
 3 viij, myrtei olei quod sufficit, vini Aminaei quod satis est.
Aliud Euphranoris. 4 Diphrygis, misyos tosti, singulorum
 3 viij, chalcitidis tostae, molybdaenae, singulorum 3 ij, ca-
 dmiae 3 j, cerae 3 vj, colophonisae 3 iij, myrtei libras vj,
 vini Italici quod satis est. *Aliud ex ladano accommoda-
 tum medicamentum, non solum cicatricem ducens, sed
 etiam callos excindens et male curata instaurans.* 4 Chal-
 citidis, argenti spumae, ladani, singulorum 3 xxiij, bitumi-
 nis 3 viij, cerae 3 lxxij, myrtei heminam unam, alii 3 xvij,
 vini heminam j. Praeparato in modum praedictum, quum
 res exigit, et splenio et diluto utitor. *Aliud.* 4 Argenti
 spumae 3 c, picis 3 l, ladani drach. xxv, aeruginis rasae,
 aeris usti, singulorum 3 viij, olei myrtei lib. ij, aeris squa-
 mae 3 iv conficito ac utitor. *Aliud, quod pyricauton di-
 citur, ex Attalicis virtutibus medicamentum accommoda-*

Ed. Chart. XIII. [692. 691.]

Ed. Bas. II. (338.)

γμένον. 24 ἐλαίου κοτύλην α'. στυπτηρίας σχιστῆς, μάννης, λιβανωτοῦ, λιθαργύρου, χαλβάνης ἀνά < α'. κηροῦ < κδ'. ἀγχούσης < η'. [691] μυελοῦ ἐλαφείου, στέατος ὑείου, ἰοῦ, ψιμυθίου ἀνά < β'. ὧων τριῶν τὸ χλωρόν, τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν, καὶ χρῶ ποιεῖ μὲν ἀνιεμένῳ τῷ φαρμάκῳ, ποτὲ δὲ ἀκράτῳ. ἄλλη, φάρμακον ἐπιτετευγμένον, ποιεῖ πρὸς τὰ παλαιὰ καὶ δυσάλθῃ. ψιμυθίου, λιθαργύρου, στυπτηρίας σχιστῆς, μάννης, χαλβάνης, λιβάνου, μυελοῦ ἐλαφείου καὶ μοσχείου ἀνά < δ'. κηροῦ, ἀγχούσης, ὧων λεκίδων ἀνά < η'. ἐλαίου κοτύλας δ'. κόπτε τοὺς μυελοὺς ἐπιμελῶς καὶ τῆκε μετὰ τῶν τηκτῶν, κινῶν ἀγχούση, ὥστε χρωσθῆναι, εἴτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ διϋλίσας εἰς ἕτερον ἀγγεῖον. ἔα ψυγῆναι καὶ ἀναξύσας ἐπίβαλλε τοῖς ξηροῖς καὶ ἀνιλόμενος χρῶ. λευκὴ μάγνη λεγομένη, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ χρόνια τραύματα καὶ μόγισ ἐπουλούμενα, ποιεῖ καὶ πρὸς ψωρώδεις διαθέσεις. ἔστι δὲ καὶ ἐδρικὴ ἀγαθὴ, ἀνιμένη ῥοδίνῳ ἢ μυρσίῳ. 24 λιθαργύρου < ρ'.

tum. 24 Olei heminam j, aluminis scissilis, mannae, thuris, argenti spumae, galbani, singulorum 3 j, cerae 3 xxiv, anchusae 3 viij, medullae cervinae, adipis suilli, aeruginis, cerussae, singulorum drach. duas, ovorum trium lutea. Quae liquari possunt, siccis immiscentur. Hoc medicamento alias diluto, alias mero utitor. Aliud medicamentum accommodatum. Facit ad vetera ac sanatu difficilia. 24 Cerussae, argenti spumae, aluminis fissilis, mannae, galbani, thuris, medullae cervinae et vitulinae, singulorum drach. iv cerae, anchusae, ovorum luteorum, singulorum drach. octo, olei heminas iv. Medullas diligenter tundito et liquato cum iis, quae liquefieri possunt, movens anchusa, ex qua possint ea colorari, deinde ab igne sublata et in aliud vas conjecta refrigerari finito, detersa siccis immisceto, deinde in usum excipito. Candidum quod magnum dicitur medicamentum accommodatum. Valet et ad diuturna vulnera et quae vix cicatricem recipiunt, item scabiosos affectus, benefacit et sedis vitiiis rosaceo aut myrtino dilutum. 24 Argenti spu-

Ed. Chart. XIII. [691.]

Ed. Bas. II. (338. 339.)

κηροῦ < ν'. ψιμυθίου < ρ'. τερμινθίνης < κέ'. λιβανωτοῦ < κέ'. στυπτηρίας σχιστῆς < ιβ'. ἔλαιον κοτύλας β'. συντίθει κατὰ τρόπον καὶ χρῶ, ὅτε μὲν ἐμπλάστροφ, ὅτε δὲ ἀνιμένω τῷ φαρμάκω. ἄλλη Παμφίλειος λεγομένη, πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις καὶ κόλπους παρακολλᾷ καὶ σύριγγας ἐκτυλοῖ. ποιῇ πρὸς τὰ ρευματικά τῶν ἐλκῶν καὶ πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσειπούλωτα, ψώρας τε (339) θεραπεύει καὶ ἰπώπια βαστάζει. ποιῇ καὶ κεφαλαλγικοῖς καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιφορὰς ἐπιτιθεμένη κατὰ τοῦ μετώπου. ἔστι δὲ καὶ ἔδρικὴ ἀγαθὴ ἀνιμένη ῥοδίνω ἢ μυρσίνω. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. 4 λιθαργύρου < ρ'. κηροῦ < ν'. τερμινθίνης < κέ'. λιβάνου < κέ'. ψιμυθίου < ρ'. στυπτηρίας σχιστῆς < ιστ'. πεπέρειως λευκοῦ < γ'. ἔλαιον παλαιοῦ κοτύλας β'. συντήκει κατὰ τρόπον ποτὲ μὲν ἀνιμένω τῷ φαρμάκω, ποτὲ δὲ ἐμπλάσσωσιν χρώμενος. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἀχώρων ἢ τῶν περὶ τὴν ὄψιν τραχυτήτων ἢ τῶν λεγομένων ἐπινυκτίδων ἢ τῶν περὶ τὴν ἔδραν διαθέ-

mae drach. c, cerae drach. l, cerussae drach. c, terebinthinae drach. xxv, thuris 3 xxv, aluminis scissilis drach. xij, olei heminas duas. Composito simili modo, et utitor, interdum emplastro, interdum diluto medicamento. Aliud cui nomen est Pamphilion ad idem. Insuper sinus conglutinat et fistulis callum exterit. Valet ad ulcerum fluxiones tum ad diuturna et dyssepulota scabiemque sanat, tollit sugillata, benefacit caput dolentibus et oculorum epiphoris fronti impositum, nec minus sedi convenit dilutum rosaceo vel myrteo. Caeterum in hunc modum compositum 4 Argenti spumae drach. centum, cerae drach. quinquaginta, terebinthinae drach. vigintiquinque, thuris drach. vigintiquinque, cerussae drach. centum, aluminis fissilis drach. xvj, piperis albi 3 iij, olei veteris heminas duas. Liquato, ut dictum est, nunc diluto medicamento nunc emplastrum modo utens. Nam in capitis manantibus ulceribus, quae achores Graecis dicuntur et oculorum asperitatibus, vel in iis, quas epinyctidas vocant, vel ani vitii di-

Ed. Chart. XIII. [691.]

Ed. Bas. II. (339.)

σεων ἀνιμμένῳ τῷ φαρμάκῳ μυρσίῳ ἢ σχίνῳ ἐπιχρίόμενον, ἄλλη Τελαμώνος, φάρμακον ἐπιτετευγμένον, ποιεῖ καὶ πρὸς ἄνθρακας, ἀναξηραίνει κόλπους ἐναμένη καὶ ἐγχυματιζομένη, ἔστι δὲ καὶ ἐπουλωτικὴ ἀγαθὴ. ἂ πικνύνης, κηροῦ, ἄσβεστον, λιθαργύρου ἀνὰ ζ ῥ. ψιμυθίου ζ κα. ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ, ἔψε λιθάργυρον, ἔλαιον ἕως οὐστῆς, εἴτα κηρὸν, εἴτα ῥητίνην. τὴν δὲ ἄσβεστον καὶ τὸ ψιμύθιον λείψον καὶ τούτοις ἐπίβαλλε τὰ τηκτά. ἐν δὲ τῇ χρήσει ἔλαιον ἐπὶ θερμοσποδίᾳ θείς ἐπίβαλλε καταθλάσας τοῦ φαρμάκου. καὶ ὅταν θερμανθῇ, εἰς θυρίαν βαλὼν ἀνάκοπτε φιλοπόνως ἕως γλοιῶδεις γένηται, καὶ ἀποθέμενος χρῶ, ὥς μεγίστῳ φαρμάκῳ, ὅτε μὲν ἐπιχρίων πτεροῖς, ὅτε δὲ ἐγχυματίζῃ. ἐπὶ δὲ τῶν λεγομένων ἀνθράκων εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσσειν ἐπιτίθει. ἄλλη Μοσχίωνος γνώριμος πρὸς ὅσα βούλει ἐκτυλῶσαι καὶ ἐπουλῶσαι, ἔστι δὲ καὶ ἐδρικὴ ἀγαθὴ. ἂ λιθαργύρου, ψιμυθίου, ἄσβεστον ἀνὰ ζ ῥ. μυιλοῦ ἐλαφείου, κηροῦ ἀνὰ ζ ιστ'. ἐλαίου μυρσίνου τὸ αὐτάρκεις, τὰ τηκτά κατὰ τῶν ξηρῶν

lutum medicamentum myrteo vel lentiscino illinitur. Aliud Telamonis medicamentum accommodatum. Facit et ad carbunculos, sinus exiccat immixtum vel instillatum. Ad haec cicatricem probe inducit. ἂ Pityinae, cerae, calcis vivae, argenti spumae, singulorum ζ l, cerussae ζ xxv, olei heminae dimidium. Argenti spumam oleumque, dum in unum coeant, incoquito, mox ceram, inde refinam. Porro calcis et cerussae in laevorem redactis liquabilia indito. Dum uteris, oleo cineri calido superposito medicamentum confringendo injicito, ubi incaluerit, mortario superfundito et diligenter subigito, donec sordium spissitudo fiat. Ab igne deposito utitor tanquam maximo medicamento, alias pennis illinens, alias instillans. Caeterum carbunculis vocatis linteolo illitum adhibeto. Aliud Moschionis, celebre ad quaelibet a callo vindicanda et cicatrice obducenda, idem et fedi prodest insigniter. ἂ Argenti spumae, cerussae, calcis vivae, singulorum drach. viij, medullae cervinae, cerae, utriusque drach. xvj, olei myrtei quantum satis est, quae liquari possunt, aridis immiscentur et mollita sedulo

Ed. Chart. XIII. [691. 692.]

Ed. Val. II. (339)

καὶ μαλάξας ἐπιμιλῶς ποίει τροχίσκους. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὕδατι ἢ γάλακτι προανίεται, ὅσον βούλεισθε, ὅσον γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος, εἴτα ἐπιβάλλεται ῥοδίνου τὸ αὐταρκές ἢ μυρσίνου καὶ ἀνακόψαντες ἐπιμιλῶς καὶ ἀνιλόμενοι εἰς μαλυβδίνην πυξίδα χρῆσθε καθάπερ προείρηται.

[692] Κεφ. ιε'. [Ἐπουλωτικαὶ Ἀνδρομάχου.] 4 Καδμείας λίτραν α'. χαλκίτιως κικανμένης λίτραν μίαν, κηροῦ λίτραν α'. ῥητίνης ξηρᾶς λίτρας γ'. μυρσίνου λίτρας γ'. οἴνου εἰς τὰ ξηρά. ἄλλη ἢ διὰ λαδάνου. 4 λιθαργύρου < μ'. λαδάνου < λβ'. χαλκάνθης < η'. σχιστῆς < ιβ'. κηροῦ < ρ'. λεπίδος < η'. ἀσφάλτου < λβ'. μυρσίνου κοτύλης μιᾶς τέταρτον, οἶνος Φαλιρῖνος εἰς τὰ ξηρά. ἄλλως, ὡς Ἀλκιμίων, ἣν ἐσκέιασα. 4 λαδάνου < η'. ὑσσώπου < δ'. προπόλεως < η'. ἀσφάλτου < η'. λιθαργύρου < δ'. λεπίδος χαλκοῦ < δ'. μίσκος ὠμοῦ < δ'. κηροῦ < κδ'. μυρσίνης μνᾶς η'. ἢ διὰ κριθῶν. 4 ψιμυθίου < ν'. λιθαργύρου < ν'. κριθῶν κικανμένων ἀτρίπτων ξέστην α'. κηροῦ < ιι'. ἐλαίου ξέστην α'.

in pastillos digeruntur. Quam uti voles, prius aqua vel lacte diluetur quantum habet, ut sordium crassitudinem habeat, deinde rosacei quod sufficit, immittitur vel myrtei, contusum diligenter in plumbeam pyxidem reponitur, usui est, quemadmodum praediximus.

Cap. XV. [Epulotica Andromachi.] 4 Cadmiae lib. j, chalcitidis ustae lib. j, cerae lib. j, resinae aridae lib. tres, myrtei lib. iiij, vinum ficcis immiscetur. *Aliud ex ladano.* 4 Argenti spumae 3 xl, ladani drach. xxxij, chalcanthi drach. octo, aluminis scissilis drach. xij, cerae drach. c, squamae drach. viij, bituminis drach. xxxij, myrtei quartam heminae partem, vinum Falernum ficcis adjicitur. *Aliiter, ut Alcimion, quod praeparavi.* 4 Ladani drach. viij, hyssopi drach. iv, propoleos drach. viij, bituminis drach. viij, argenti spumae drach. iv, aeris squamae drach. iv, mysos crudi drach. iv, cerae drach. xxiv, myrtei octavam minae portionem. *Aliud ex hordeis.* 4 Cerussae 3 l, argenti spumae drach. l, hordei usti non triti sextarium j, cerae drach. l, olei sextarium j, postremum hordeum adjicitur.

Ed. Chart. XIII. [692.]

Ed. Bas. II. (339)

ἐσχάτην τὴν κριθὴν. ἄλλη ἐπουλωτική. ʒ καδμείας οὐγγίας β'. χαλκίτιως, κηροῦ, τερμινθίνης ἀνὰ οὐγγίας δ'. ὑσσώπου οὐγγίαν α'. μυρσίνης οὐγγίας δ'. χαλκάνθης οὐγγίας δ'. οἶνον εἰς τὰ ξηρά. ἄλλη ἐπουλωτική. ʒ ῥητίνης ξηρᾶς ʒ ιη'. διφρυγούς ʒ δ'. λιθαργύρου ʒ ιστ'. κηροῦ ʒ ι'. ἐλαίου κοτύλας δ'. ταύταις ἐφεξῆς ἄλλας ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν ἐμπλάστρους ἔξ τῶν δυσειπούλωτων θεραπευτικὰς, ἅστινας οὐκ ἔδοξέ μοι νῦν προσγράψαι. εἰρήσονται γὰρ ἅμα ταῖς τὰ δυσίατα τῶν ἐλκῶν θεραπευούσαις ἐν τῇ δ'. τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων. γεγραστός δὲ τοῦ Ἀνδρομάχου κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ βιβλίου, πρὸ τῶν ἄρτι γεγραμμένων ἐπουλωτικῶν καὶ ἑτέρας τινας ἄνευ τοῦ προγράψας αὐτῶν ὅτι ἐπουλωτικαὶ εἰσιν ἀπεριστάτων ἐλκῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ παῖδων καὶ γυναικῶν καὶ εὐνούχων καὶ ἀπλῶς τῶν ἀπαλὴν ἔχόντων τὴν σάρκα, ἔδοξέ μοι καὶ ταύτας ἐνταῦθα προσγράψαι τὴν ἐπιγραφὴν ἐχούσας παρὰ τῷ Ἀνδρομάχῳ τὴν ἀπὸ τῆς χρῶας. ἔγραψε γὰρ περὶ αὐτῶν οὕτω κατὰ λέξιν. λευκαὶ ἐπουλωτικαὶ Ἀνδρομάχου. λευκὴ ἢ χρῶμαι. ʒ λιθαργ-

Aliud ad ducendam cicatricem. ʒ Cadmiae ʒ ij, chalcitidis, cerae, terebinthinae, singulorum ʒ iv, hyssopi unciam unam, myrti uncias quatuor, chalcanthi uncias quatuor, vinum siccis assunditur. Aliud ad idem. ʒ Resinae aridae drach. xviii, diphrygis drach. iv, argenti spumae drach. xvj, cerae drach. x, olei heminas iv. Post haec Andromachus alia emplastra sex percensuit cicatricem aegre ducentibus accommodata, quae sane hic nunc ascribere visum non est, dicentur enim simul cum illis, quae ulcera curatu difficilia sanant, in quarto hujus operis volumine. Quum autem Andromachus ibidem ante praedicta modo epulotica alia quaedam tradiderit, non praeponeas quod apertis ulceribus cicatricem inducerent, praesertim in pueris, mulieribus et eunuchis, summam in omnibus, qui teneram habent carnem, melius mihi visum est haec quoque hic adjicere. Titulum ipsis a colore Andromachus indidit, ut qui de iis hunc in modum ad verbum scripserit. Candida Andromachi epulotica, album quo utor. ʒ Argenti spumae mi-

Ed. Chart. XIII. [692.]

Ed. Bal. II. (639.)

γύρου μνᾶν α'. ψιμυθίου μνᾶν α'. κηροῦ δ'. ῥητίνης δ'.
 ελαιίου κοτύλας γ'. ὕδατος κοτύλην α'. ἄλλη. 24 λιθαργύρου
 ς ς'. ψιμυθίου ς σ'. κηροῦ ς ν'. τερμινθίνης ς κδ'. ελαιίου
 παλαιου κοτύλης ἥμισυ, ὕδατος κυάθους στ'. ἄλλη. 24 λι-
 θαργύρου ς ς'. ψιμυθίου, κηροῦ ἀνὰ ς ν'. τερμινθίνης ς κέ.
 στυπτηρίας σχιοτῆς ς στ'. πεπέρειως λιγκοῦ ς γ'. ὄρχεας
 βοτάνης ς η'. στρουθίου ς β'. μάννης ς κέ. ἄλλη. 24 λι-
 θαργύρου ς ο'. ψιμυθίου ς ς'. κηροῦ ς ν'. ελαιίου παλαιου
 κυάθους β'. ἄλλαις ς β'. ὕδατος κοτύλας β'. ἄλλη. 24 λιθα-
 γύρου ς κέ. κηροῦ ς νζ'. στέατος ὑείου ς λζ'. σμύρνης
 ς β'. ὠῶν ἐφθῶν λεκίθους δ'. τινὲς ὠμῶν. ἡ ἀρετή. 24
 γλοιου καθαροῦ κοτύλας ιβ'. λιθαργύρου μνᾶς γ'. λεπίδας
 ς στ'. οἱ δὲ ς ιστ'. ῥητίνης κολοφωνίας μνᾶς στ'. οἱ δὲ
 ς ν'. κηροῦ μνᾶν α'. οἱ δὲ μνᾶς μί'. θαλάσσης κοτύλας γ'.

[Ἀνδρομάχου πανάκεια.] 24 λιθαργύρου ς ς'. κη-
 ροῦ ς μ'. τερμινθίνης ς νγ'. θαλάσσης παλαιᾶς ἢ μᾶλλον

nam j, cerussae minam j, cerae iv, resinae iv, olei heminas
 tres, aquae heminam j. *Aliud.* 24 Argenti spumae drach.
 cxx, cerussae drach. cc, cerae drach. l, terebinthinae drach.
 xxiv, olei veteris heminae dimidium, aquae cyathos vj.
Aliud. 24 Argenti spumae drach. c, cerussae, cerae, singu-
 lorum drach. l, terebinthinae drach. xxv, aluminis fissilis
 drach. vj, piperis albi drach. iij, orcheos herbae 3 viij,
 struthii 3 ij, mannae 3 xxv. *Aliud.* 24 Argenti spumae
 3 lxx, cerussae drach. c, cerae drach. l, olei veteris cy-
 athos duos, aliter drach. duas, aquae heminas duas. *Aliud.*
 24 Argenti spumae 3 xxv, cerae 3 lviij, adipis suilli 3 xxxviij,
 myrrhae 3 ij, ovorum coctorum lutea iv, alii crudorum.
Medicamentum arate, id est virtus, *appellatum.* 24 Strig-
 menti puri heminas xij, argenti spumae minas iij, squa-
 mae 3 vj, alii 3 xviij, resinae colophoniae minas vj, alii 3 i,
 cerae minam j, quidam minas xlv, marinae aquae he-
 minas iij.

[Ἀνδρομάχης πανάκεια ἢ. universale remedium.] 24
 Argenti spumae 3 cl, cerae 3 xl, terebinthinae 3 liij, ma-

Ed. Chirt. XIII. [692.695.]

Ed. Bas. II. (359.)

οἶνου παλαιοῦ κοτύλας β'. γλοιοῦ κοτύλας στ'. λεπίδος <ιστ'.
κίκεως κοτύλας β'. ψιμυθίου <π'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος
<κδ'. στέατος μοσχείου <π'. ἀσβέστου <κδ'. ἀριστολο-
χίας <κί'. ἔψε ὥς οἶδας.

[695]: [Λευκή ἢ Τελεφάνους.] 4 Λιθαργύρου <π'.
ψιμυθίου <ρκ'. σμύρνης <γ'. ὀβολοῦς β'. σαγαπηνοῦ <έ.
λιβάνου <στ'. τετρώβολον, ἐλαίου κοτύλας β'. ἡμίου, ἔψε
ὁμοῦ πάντα. ἄλλη. 4 κηροῦ λευκοῦ λίτραν α'. σμύρνης οὐγγίαν α'.
λιβάνου οὐγγίαν α'. μυελοῦ ἐλαφείου οὐγγίας β'.
στεατος ὑαίνης οὐγγίας β'. πιτυϊας ἐλαφείας οὐγγίας β'. ἢ
ἀριφείας, νίτρου οὐγγίας β'. χαλβάνου οὐγγίαν α'. ἀμμωνια-
κοῦ θυμιάματος οὐγγίας δ'. λιθαργύρου λίτραν α' δ'. ψιμυ-
θίου <στ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην α' δ'. θαλάσσης κοτύ-
λης ἡμίου, κρυμνική καλεῖται. ἄλλη. 4 λιθαργύρου <σ'. κη-
ροῦ <νβ'. ἐλαίου κοτύλας γ'. ψιμυθίου <π'. τερμιθίνης
<λβ'. κηρύκων κεκαυμένων <ι'. λιβάνου <ιθ'. ὕδατος
ξέστην α'. ἄλλη. 4 στέατος ὑείου προσφάτου <πῆ'. κηροῦ

rinae veteris vel potius vini vetusti heminas ij, strigmenti
heminas vj, squamae 3 xvj, ricini heminas ij, cerussae 3 lxxx,
guttae ammoniaci 3 xxiv, sevi vituhini drach. lxxx, calcis
vivae drach. xxiv, aristolochiae drach. xxv. Coquito ut
didicisti.

[Candidum Telephanis.] 4 Argenti spumae drach.
lxxx, cerussae 3 cxx, myrrhae drach. ij, obolos ij, sage-
peni drach. v, thuris drach. vj, obolos iv, olei heminas ij β,
omnia simul incoquito. Aliud. 4 Ceræ candidae lib. j,
myrrhae 3 j, thuris 3 j, medullae cervinae uncias ij, adipis
hyaenae 3 ij, coaguli cervi, vel huedi 3 ij, nitri 3 ij, gal-
hani 3 j, guttae ammoniaci 3 iv, argenti spumae lib. j β,
cerussae 3 vj, olei veteris heminam j β, marinae aquae he-
minae β. Canniace dicitur. Aliud. 4 Argenti spumae drach.
cc, ceræ drach. liij, olei heminas tres, cerussae drach. lxxx,
terebinthinae drach. xxxiij, buccinorum ustorum drach. de-
cem, thuris drach. xix, aquae sextarium unum. Aliud. 4
Adipis suilli recentis drach. octoginta octo, ceræ candidae
drach. quadraginta octo, cerussae drach. duodecim, argenti

Ed. Chart. XIII. [695.]

Ed. Bas. II. (359.)

λευκοῦ < μή. ψιμυθίου < ιβ'. λιθαργύρου < ιβ'. ἄλλη πρὸς ἑρπητας, ἄνθρακας, κονδυλώματα, ραγάδας, ἀφλέγμαντος ἄγαν, ὡς Ἡρας ὁ Καππάδοξ. ἐπὶ ταύτης μὲν οὖν ὀρθῶς ἐποίησεν οὐχ ἀπλῶς κηροῦ γράψας, ἀλλὰ μετὰ τοῦ προσθεῖναι τοῦ λευκοῦ. γένοιτο γὰρ ἂν οὕτως, ὡς βούλεται, λευκὴ τῇ χροῇ. μετὰ ταῦτα δὲ γράφων ἄλλην οὐ προσέθηκεν οὔτε τοῦ κηροῦ τὸ λευκὸν οὔτε τοῦ οἴνου τὸ λευκόν, ἀλλ' ἡμᾶς δεῖ προσθεῖναι, εἴπερ βουλόμεθα λευκὴν τὴν ἐμπλαστρον ποιῆσαι. γέγραπται δὲ ἡ σύνθεσις αὐτῆς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀνδρομάχου κατὰ λέξιν οὕτως.

[Λευκὴ δὲ οἴνου, Πουπλίου.] 4 Καδμείας λίτραν α'. οὐγγίαν θ'. λιθαργύρου λίτρας β'. ψιμυθίου λίτρας β'. οἴνου Ἑλληνικοῦ ξέστας β'. ῥοδίνον λίτρας ε'. κηροῦ λίτρας γ'. ὡὰ ὡὰ ἀριθμῶ ιβ'. λιβάνου οὐγγίαν γ' εἶπε. τῶν λευκῶν ἐμπλάστρον τὰς ἐψησεις ἐν τῷ α'. λόγῳ διήλθον, ἅμα καὶ τὴν μέθοδον ἐπιδεικνύς οὐ μόνον τῆς ἐψησεως, ἀλλὰ καὶ τῆς συνθέσεως αὐτῶν. καὶ οὐδέν γε ἴσως ἔτι ἔλιπε προσθεῖναι τῇ διδασκαλίᾳ τῶν τοιούτων ἐμπλάστρον. ἀλλ' ἐπεὶ τοῦτο

Spumae drach. duodecim. Aliud ad herpetas, carbunculos, condylomata, rhagadas, phlegmonen prorsus arcet, ut Ileras Cappadox meminit. In hoc igitur recte fecit, quod non simpliciter cerae scripserit, sed candidae adjecerit, nam sic fieri possit, uti vult, colore candidum. Post haec autem aliud commemorans neque cerae neque vini candorem apposuit, sed nos adjungere oportet, si emplastrum candidum reddere statuimus. Porro compositio ejus his verbis ab ipso Andromacho tradita est.

[*Aliud ex vino, Publii.*] 4 Cadmiae lib. j ῥ ix, argenti spumae lib. ij, cerullae lib. ij, vini Graeci sextarios ij, rosacei lib. v, cerae lib. iiij, ova cruda numero xij, thuris ῥ tres. Haec incoquito. Candidorum emplastrorum coquendi rationes in priori commentario percensui simulque methodum non coquendi modo, sed etiam eorum compositionis ostendi. Et fortasse nihil amplius ejusmodi emplastrorum doctrinae adjiciendum restat, sed quia hic liber non solum

Ed. Chart. XPII. [695]

Ed. Bas. II. (340.)

(340) τὸ βιβλίον οὐ μόνον περὶ τῶν σαρκωτικῶν ἐμπλάσ-
τρων, αἱ δὲ ὥς ἐπῆσαν εἰς χλωραὶ, τὸν λόγον ἐδίδαξεν,
ἀλλὰ καὶ τῶν κολλητικῶν ἐπουλωτικῶν τε πασῶν, ὅσαι γε
τὰ χωρὶς κακοηθείας ἐπουλοῦσιν ἔλκη, διήλθον δὲ καὶ περὶ
τῶν μηλίνων καὶ τῶν κισσῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἔδοξέ μοι καὶ
τὰς λευκὰς ἐμπλάστρους, ὅσων ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ λόγον
οὐδένα πεποιήμαι, προσεπιγράψαι κατὰ τοῦτο. ὅπως δὲ μη-
δὲν λείποιτο τῷ προκειμένῳ βιβλίῳ, καὶ τὰς κεφαλικάς τε
καὶ καταγματικάς ὀνομαζομένας ὑπ' αὐτῶν ἐμπλάστρους
προσγράψω, κολλητικάς τε οὕσας τῶν μεγάλων τραυμάτων
καὶ κόλπων, ὅταν δὲ ἀνεθῶσιν, ὥς ἐμμότους γενέσθαι καὶ
σαρκωτικάι.

Κεφ. ιστ'. [Περὶ τῶν καταγματικῶν καὶ κεφαλικῶν
ἐμπλάστρων.] Οἱ πλείστα καὶ κάλλιστα φάρμακα γράψαντες,
οὓς ἔμπροσθεν ὀνομαστὶ διήλθον, ἐκάλεσάν τι γένος ἐμπλά-
στρων κεφαλικάς τε καὶ καταγματικάς ἀπὸ τῶν ἐν τῇ κε-
φαλῇ καταγμάτων μάλιστα τὴν προσηγορίαν αὐταῖς θέμε-
νοι. ῥυπτικῆς δ' εἰς καὶ διαφορητικῆς καὶ ξηραντικῆς αἱ

de carnem generantibus emplastris, quae quidem ut pluri-
mum viridia sunt, verum etiam de glutinantium et epulo-
ticorum omnium ratione egit, quae ulcera malignitate ca-
rentia cicatrice obducunt, quoniamque melina ac gilva per-
curri, ideo candida quoque emplastra, quorum in illo libro
mentionem nullam fecimus, in hoc producere visum est.
Caeterum, ut nihil praesenti commentario desit, non pige-
bit adjicere emplastra, quae ab ipsis cephalica et catagma-
tica, id est capiti fracturisque medentia, nominantur et magna
vulnera sinusque glutinant, quum vero diluta fuerint, li-
namentis excipiantur et fiunt sarcotica, id est carnem pro-
gignentia.

Cap. XVI. [De emplastris ad fracturas et caput
idoneis.] Qui plurima ac optima medicamenta prodiderunt,
antea omnes nominatim citavimus, genus quoddam empla-
strorum cephalicum et catagmaticum vocant a calvariae
fracturis potissimum nomen eis imponentes. Sunt autem ta-
lia abstergendi, digerendi et siccandi potestate praedita.

Ed. Chart. XIII. [695. 696.]

Ed. Bas. II. (340.)

ποιαῦται δυνάμειος. ἔμειξαν δ' αὐταῖς οἱ πλείστοι τῶν στυφόντων φαρμάκων ὀλίγον, ἕνικα δυοῖν χρεῶν, ὥς εἴρηται, τοῦ τ' ἀποκρούεσθαι τὸ [696] ἐπιθρόνον τοῖς πεπονθόσι μέρεσι καὶ τοῦ ποδηγεῖν ἄχρι βάθους τὴν τῶν ῥυπτικῶν δύναμιν. ἐλέχθη δὲ ἡμῖν ἔμπροσθεν, ὥς εἰ μὴ κατεργασθεῖη τῇ τρίψει τὰ στυφόντα, μέχρι τοῦ χνοώδη γενέσθαι βλάβην μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν παρίξει αὐτὰ, τοῖς τὴν ἐλκτικὴν δύναμιν ἔχουσιν. ἀρίστην δ' αὐτῶν ἔφην γίνεσθαι κατεργασίαν ἐν ὅξει δοσιμῇ λειωθέντων, ἄρξομαι τοίνυν ἤδη τῆς τῶν τοιούτων φαρμάκων γραφῆς ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων.

Κεφ. ιζ'. [Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου καταγματικῶν ἐμπλάσטרων.] Πρώτην ἔγραψεν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐκτὸς φαρμάκων κατὰ λέξιν οὕτως. μέλαινα ἀρίστη καταγματικῆ. τούτῳ τῷ φαρμάκῳ ἐχρησάμην ἐπὶ καταγμάτων πολλῶν ὀστέων ἐμπλεόντων καὶ πάντων παραινούντων τὰ ἐμπλέοντα βαστάζων, ὅμοιον τι παραδόξῳ εἰργάσατο ἢ ἀρίστη. τὰ γὰρ ἐμπλέοντα καὶ κεχωρισμένα τῶν ἄλλων ὀστέων οὕτως δια-

Plerique paululum ex astringentibus medicamentis eis admiscuerunt, idque duplicis usus gratia, sicut diximus, nempe ut id, quod affectis partibus influit, repelleretur et abstergentium facultatem in profundum usque deduceret. Porro docuimus nos antea, nisi astringentia elaborentur tritura, quoadusque in pulverem redigantur, noxam magis quam praesidium esse allatura iis, quae trahendi vim obtinent. At optime elaborari ostendimus ea, si ex aceto acri laevia fiant. Itaque huiusmodi medicamentorum seriem ab iis, quae Asclepiades tradidit, jam auspicabimur.

Cap. XVII. [De emplastris ad fracturas idoneis ab Asclepiade traditis.] Primum in tertio exteriorum medicamentorum his verbis praescripsit. Nigrum ariston, id est optimum catagmaticum. Hoc medicamento usus sum in fracturis ossium multorum, ita ut eorum plura moverentur ac innatarent omnesque hortarentur innatantia illa ossa auferri. At hoc aristus id fecit, quod praeter omnium opinionem est visum, nam fluitantia et ab aliis ossibus separata

Ed. Chart. XIII. [696.]

Ed. Bas. II. (340.)

κατέσχειν, ὥστε συμπωρῶσαι τοῖς ἄλλοις. ἔχει δὲ οὕτως. 24
 λιθαργύρου, ἀσφάλτου ἀνὰ < σ'. πίσης ξηρᾶς, κηροῦ ἀνὰ
 < ρ'. ῥητίνης τερμινθίνης < ρ'. στυπτηρίας σχιστῆς, προ-
 πόλειως ἀνὰ < λ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < κδ'. ἰοῦ < ι'.
 ἐλαίου ξέστας δ'. σκεύαζε καθὰ προεῖρηται. ἄλλας ὁμογενεῖς
 τῇ προγεγραμμένη κατὰ τὸ αὐτὸ βιβλίον ἔγραψεν ὁ Ἀσκλη-
 πιάδης κατὰ λέξιν οὕτως. ἄλλη Πυθίωνος καταγματική.
 ταύτῃ Ἑλινος ἐχρήσατο. ποιῇ δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐκ πλήγης
 τραύματα, ἐν δὲ τῇ ἄρσει σπόγγῳ δεῖ θερμῷ βεβρεγμένῳ
 ἀναχαλᾶν τὸ σπληνίον, ἐχέκολλον γάρ ἐστιν ἰσχυρῶς τὸ φάρ-
 μακον. ποιῇ δὲ καὶ πρὸς χοιράδας τὸ αὐτὸ φάρμακον καὶ
 σύριγγας. καὶ χρὴ κατὰ τῶν συρίγγων καὶ κόλπων ἐκκό-
 πτειν τὸ σπληνίον, τουτέστι κατὰ τοῦ στόματος, ὥστε τό-
 πον ἔχειν τὸ ἐκκρινόμενον ὑγρὸν. χρὴ δὲ καὶ συλλοῦεσθαι
 τῷ φαρμάκῳ. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει τὸν τρόπον τοῦτον.
 24 ἀσφάλτου Ἰουδαϊκῆς λίτρας ε'. οὐγγίας δ'. πίσης Βρυ-
 τίας ξηρᾶς τὸ ἴσον, ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας η'. κηροῦ λί-
 τρας δ'. λιβάνου λίτρας δ'. λεπίδος ἐρυθρᾶς λίτραν μίαν,

ita copulavit, ut aliis continuaverit. Haec recipit argenti
 spumae, bituminis, singulorum drachmas ducentas, picis
 aridae, cerae, singulorum drachmas centum, resinae tere-
 binthinae drachmas quinquaginta, aluminis scissilis, propo-
 leos, singulorum drachmas triginta, guttae ammoniaci drach-
 mas vigintiquatuor, aeruginis drachmas decem, olei sexta-
 rios quatuor, praeparato, ut praedictum est. Alia praeposito
 generi similia in eodem libro Asclepiades conscripsit in haec
 verba. *Aliud Pythionis ad fracturas, quo Helenus usus
 est. Valet etiam ad vulnera ex ictu. Quum exhibebis,
 spongia calida madefacta splenium relaxare oportet, nam
 medicamentum valide glutinat. Benefacit idem ad strumas
 et fistulas. In sinibus autem et fistulis splenium excindere
 convenit, hoc est in orificio, ut humor, qui excernitur, lo-
 cum habeat, item simul cum medicamento lavandum est.
 Praeparatur hoc pacto. 24 Bituminis Judaici lib. v, uncias
 quatuor, picis brutiae siccae pares portiones, resinae frictae
 lib. viij, cerae lib. iv, thuris libras iv, squamae rubrae li-*

Ed. Chart. XIII. [696.]

Ed. Bas. II. (540.)

οὐγγίας δ'. ἐλαίου θέρους λίτραν μίαν, χυμῶνος λίτραν α'. ἡμισυ, ὄξους κοτύλην α'. τὰ τηκτὰ τῆκε, τὸν δὲ λίβανον καὶ τὴν λεπίδα τρίψας μετ' ὄξους ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς, προσέχων μὴ ἀναβράση καὶ κινήσας εἰς θυρίαν κατέρα, καὶ ἀνακόψας καὶ μαλάξας ἀνελόμενος χρῶ. ἐν ἄλλῳ ἀντιγράφῳ εὖρον λεπίδος ἐρυθρᾶς λίτραν α'. ἡμισυ. εὐδηλον δ' ὅτι δραστικώτερον γίνεται τὸ πλείονα λαβὼν τὴν λεπίδα. Μοσχίωνος καταγματικὴ, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰ νεότρωτα καὶ διακοπὰς τῶν νεύρων καὶ τὰς μετὰ περιθλάσεως διαιρέσεις, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ μετὰ τραύματος κατάγματα. καὶ γὰρ τοῖς τραύμασι βοηθεῖ καὶ πωροῖ τὰ ὀστέα μετὰ τῆς δεούσης ἐπιδέσεως ἐπιτιθεμένη, καὶ τοῖς ἀρχομένοις ὑδρωπικοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν διδύμων περιθλάσεις, σταφίδοι καὶ τὰς περὶ τὴν ἔδραν ἑξοχάς. ποιεῖ καὶ πρὸς ῥαγάδας βουτύρῳ ἀνυμένη, ποιεῖ καὶ πρὸς βρογχοκήλας, διαλύει πᾶσαν σκληρίαν. ποιεῖ καὶ πρὸς παρατρίμματα καὶ λυγίσματα. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν τυλοειδεῖς ἐπαναστάσεις, ὥς ἦλους καλοῦμεν, ὡς χωρὶς ἐλκώσεως

libram unam $\frac{3}{4}$ iv, olei per aestatem libram unam, hieme libram j $\frac{1}{2}$, aceti heminam unam. Quae liquari possunt, liquefacito, thus et squamam ex aceto trita reliquis admisceto, attendens ne ebulliant, movensque in mortarium demittito, contusa et subacta excipito ac utitor. In alio exemplari squamae rubrae pondo libram dimidiam offendi. Liqueat autem efficacius esse, quod copiosorem squamam receperit. Moschionis medicamentum ad fracturas, recentia vulnera et nervos praecisos confectum, item ad divisa cum contusione. Benefacit etiam fracturis cum vulnere, etenim vulneribus succurrit et ossa cum deligatura convenienti impositum ad callum perducit. Nec minus incipientibus hydropicis et testium contusionibus prodest, eminentias circa anum reprimat et rhagadas butyro dilutum sanat et faucium tumores, quos Graeci bronchocelas appellant. Dissolvit omnem duriciam. Insuper valet ad laxatum et perversum articulamentum, item ad callosos excessus in manibus pedibusque, quos clavos appellamus, ita valet, ut

Ed. Chart. XIII. [696. 697.]

Ed. Bas. II. (340.)

ἀφαιρῖν καὶ καθόλου ἐστὶ πολυχρηστότατον φάρμακον, ποιῶ καὶ πρὸς ἀρχομένους ὑδροπας. τὰ δὲ τῆς σκευασίας [697] ἔχει οὕτως. λιθαργύρου μνα ᾠ. ἡ δὲ μνα ἐπὶ τούτου τοῦ φαρμάκου ἔχει ὀλκὰς ρξ. πίσσης ὑγρᾶς < ρξ. στέατος μοσχίου < ρξ. ῥητίνης τερμινθίνης < π'. μάννης λιβάνου < π'. κηροῦ < μ'. ἰοῦ < ἡ'. ὀποπάνακος < ἡ'. χαλβάνης < ἡ'. ἐλαίου κικίνου κοτύλην α'. ὅξους τὸ ἴσον, ὀποῦ συκαμίνου κοτύλην α'. πίσσης ὑγρᾶς κοτύλης ἡμισυ. τὴν λιθαργυρον λειοτάτην καὶ τὸ κίκινον ἔλαιον βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμοῦν καὶ χαλκοῦν, καθεὶς ἐπὶ πυρὸς ἔψε. καὶ ὅταν ἀναβράσῃ, ἐπίβαλλε τὸ στέαρ καὶ τὴν μάννην κινῶν συνεχῶς. καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπίβαλλε πίσσαν, κηρὸν, ῥητίνην καὶ ἐψῆσας μέχρις ἀμολύντου ἐπίπασσε χαλβάνην, εἰτα ἰὸν καὶ ὀποπάνακα ὅξει διαλυθέντα. τὸν δὲ ὀπὸν τοῦ συκαμίνου καὶ τὴν πίσσαν τὴν ὑγρᾶν εἰς ἕτερον ἄγγεϊον ἐμβάλλοντες ἔψομεν, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπιβάλλομεν τῷ πρώτῳ φαρμάκῳ, καὶ πάλιν θέντες ἐπὶ τὸ πῦρ ἔψομεν μέχρις ἀμο-

sine exulceratione auferat. In summa medicamentum est longe utilissimum, facit et ad incipientes hydropas. Hoc modo conficitur. 4 Lithargyri minam j, mina vero in hoc medicamento habet drach. clx, picis liquidae 3 clx, sevi vitulini drach. clx, resinae terebinthinae drach. lxxx, mannae thuris drach. lxxx, ceræ drach. quadraginta, aeruginis drach. octo, opopanacis drach. octo, galbani drach. octo, olei cicini heminam j, aceti tantundem, liquoris lycamini heminam unam, picis liquidae heminae dimidium. Argenti spuma laevissima et cicinum oleum in vas fictile aereumve injecta et super ignem posita incoquantur, posteaquam ebullierint, sebum et manna thuris adduntur moventurque continue, quum coiverint, pix, cera, resina admiscuntur, et coctis quoadusque non polluant, galbanum aspergitur, deinde aerugo et opopanax ex aceto resoluta. Liquor vero lycamori et pix liquida in alterum vas transfusa coquantur, ubi coiverint, priori medicamento admiscuntur, rursusque supra ignem posita usque dum non inquinant coquantur,

Ed. Chart. XIII. [697.]

Ed. Bas. II. (340.)

λύντου, καὶ εἰς οἶνον κατεράσαντες ἑῷμεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἔπειτα μαλάσσοντες χρώμεθα εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσσοντες. δεῖ δὲ κατὰ τὴν ἐπίθασιν τοῦ φαρμάκου οἶνω δεύσαντας τα-
νίδιον ἐκθλίβειν καὶ τότε περιτιθέναι τῷ φαρμάκῳ. ὥς δὲ ὁ ἡμέτερος καθηγητὴς Λεύκιος ἐσκεύασεν, ἔχει οὕτως. τὸ στέαρ καὶ τὸ ἔλαιον πρότερον τήκομεν, καὶ ὅταν διαλυθῇ, καταπάσσομεν λειοτάτην μάννην καὶ τὴν λιθαργυρον. καὶ ὅταν συστραφῇ, τὰ ἐπόμενα ποιοῦμεν καὶ κατὰ τοῦτο τὸ φάρμακον καὶ κατὰ τὸ ἐφεξῆς αὐτῷ γεγραμμένον ρξ. δρα-
χμάς φησὶν ἔχειν τὴν μνᾶν. εὐδὴλον οὖν, ὅτι τὴν Ἀλεξαν-
δριωτικὴν λέγει μνᾶν οὐγγίας κ'. ἔχουσιν, ὅπως ἐκάστη τῶν οὐγγιῶν ἔχη < ἡ. οὕτω γὰρ συμβήσεται τὰς < ρξ. ἔχειν τὴν μνᾶν. ἄλλη Κλαυδίου Φιλοξένου, ἀπλοῦς ἐπιγραφομένη, ἔναιμος καταγματική. ποιῇ καὶ πρὸς τὰς προειρημένας δια-
θέσεις. 4 λιθαργύρου μνᾶν α'. ὅ ἐστι < ρξ. στέατος μο-
σχείου < ρξ. λιβάνου < π'. ὀποπάνακος, ῥητίνης τερμιν-
θίνης ἀνὰ < π'. κηροῦ < μ'. ἰοῦ, σχιστῆς στυπτηρίας,

et in vinum demersa relinquuntur triduum, inde subactis
utimur, in linteolum filinantes. Oportet autem in medi-
camenti impositione vittam respersam vino exprimere et
tunc medicamento circumdare. Quemadmodum vero Lucius
praeceptor noster praeparavit, ita habet, adeps et oleum
prius liquantur, ubi dissoluta fuerint, manna thuris laevis-
sima et argenti spuma inspergitur, his in unum coactis se-
quentia facimus. Atque tum in hoc medicamento tum in eo,
quod proxime subscribitur, minam denariis centum sex-
aginta valere ait. Unde clarum est Alexandriae minam ipsum
intelligere, quae uncias viginti pendet et singulae unciae
drach. viij habent, sic enim accidet minam drach. clx con-
tinere. *Aliud Claudii Philoxeni apelum*, id est hiulcis con-
veniens, *inscriptum ad cruenta et fracturas. Facit etiam
ad praedicta vitia.* 4 Argenti spumae minam unam, hoc
est drach. clx, sevi vitulini drach. clx, thuris drach. lxxx,
opopanacis, resinae terebinthinae singul. 3 lxxx, cerae 3 xl,
aeruginis, aluminis scissilis, chrysocolae, galbani, singulo-

Ed. Chart. XIII. [697.]

Ed. Bas. II. (340, 341.)

χρυσόκολλης, χαλβάνης ἀνὰ ℥ιβ'. ἐλαίου κικίνου κοτύλην α'. ὄξους ὅσον ἀρκεῖ. ἔσχατον τὸν λίβανον καὶ τὸν ἰὸν καὶ τὸν ὀποπάνακα καὶ στυπτηρίαν καὶ χρυσόκολλαν καὶ τὰ τοιαῦτα, πρότερον ὅξει διαλύων, καὶ λιάνας ἐπιμελῶς ἐπιβαλλε. (341) ἐν ἄλλῃ γραφῇ ἔχει οὕτως. ʒ λιθαργύρου ℥ρξ. πίσσης ℥ρξ. στέατος μοσχίου ℥ρξ. ῥητίνης τερμινθίνης ℥π'. μάννης λιβάνου ℥π'. κηροῦ ℥μ'. ὀποπάνακος, ἰοῦ ξυστοῦ ἀνὰ ℥ιστ'. χρυσόκολλης, στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ ℥ιβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ℥στ'. κίκεως κοτύλην α'. ὄξους τὸ αὐτό. συντίθει ὁμοίως ταῖς καταγματικαῖς. οἰνάνθη καταγματική, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιῇ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. ʒ λιθαργύραν ℥ρξ. πίσσης οἰνηρᾶς ℥ρξ. ταύτην λαμβάνομεν ἀπορρέουσαν ἐκ τῶν Ἰταλικῶν κεραμείων, ῥητίνης τερμινθίνης ℥π'. λιβάνου ℥π'. στέατος μοσχίου κατεργασμένου ℥π'. μυελοῦ ἐλαφίου κατεργασμένου ℥π'. κηροῦ ℥μ'. οἰνάνθης ξηρᾶς, συμφύτου ῥίζης, πενταυρίου κόμης ἀνὰ λίτραν α'. ἰοῦ ξυστοῦ, ὀποπάνακος ἀνὰ ℥ή. μήκωνος ὀποῦ, σμύρνης, ἀλόης, χαλβάνης ἀνὰ ℥ή.

rum ʒ xij, olei cicini heminam unam, aceti quantum sit satis, postremum thus et aeruginem et opopanacem et alumen et chrysocollam et id genus reliqua prius aceto dissoluta et sedulo laevigata injicito. In alia scriptura sic habet, ʒ lithargyri ʒ clx, picis ʒ clx, sevi vitulini ʒ clx, resinae terebinthinae ʒ lxxx, mannae thuris ʒ lxxx, cerae ʒ xl, opopanacis, aeruginis rasae utriusque ʒ xvj, chrysocollae, aluminis scissilis utriusque ʒ xij, guttae ammoniaci ʒ vj, ciceos heminam j, aceti tantundem, ut catagmatica imposito: *Oenanthe catagmaticum, accommodatum medicamentum, facit ad praedictas affectiones.* ʒ Argenti spumae ʒ clx, picis vinariae ʒ clx, hanc ex Italicis dolis defluentem capimus, resinae terebinthinae ʒ lxxx, thuris ʒ lxxx, sevi vitulini elaborati ʒ lxxx, medullae cervinae elaboratae drach. lxxx, cerae ʒ xl, oenanthae siccae, symphyti radice, centaurii comae singulorum lib. j, aeruginis rasae, opopanacis singulorum ʒ viij, papaveris succi, myrrhae, aloës, gal-

Ed. Chart. XIII. [697. 698.]

Ed. Bas. II. (541.)

ὄξους κοτύλας γ'. ἐλαίου κικίνου κοτύλην α'. σύμφυτον, οἰνάνθην, κενταύριον κόψαντες εἰς παχέα καὶ εἰς τὸ ὄξος ἐμβάλλοντες ἔφομεν εἰς τὸ τρίτον, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψοντες χρώμεθα πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν. ποιεῖ δὲ τὸ φάρμακον καὶ ποδαγρικοῖς. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει οὕτως. 24 λιθαργύρου, πίσεως οἰνηρᾶς ἀνὰ < ρξ. μυιλοῦ ἐλαφείου, ῥητίνης τερμινθίνης, στέατος μοσχείου, λιβάνου, [698] συμφύτου ῥίζης, ὀποῦ συκαμίνης ἀνὰ < π'. οἰνάνθης ξηρᾶς, κενταυρίου ἀνὰ λίτραν μίαν, κηροῦ < μ'. ἰοῦ, ὀποπάνακος, στύρακος, ὀποῦ μήκωνος, μανδραγόρου χυλοῦ, σμύρνης, ἀλόης, χαλβάνης, χρυσοκόλλης, στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ δραχμὰς ιβ'. ὄξους ξέστας γ', ἐλαίου κικίνου λίτραν μίαν' σκεύαζε καθὰ προείρηται καὶ εἰς οἶνον Ἰταλικὸν ἐξέρα, καθάπερ ἐπὶ τῆς Μοσχίωνος καταγμάτωνης πεποιήκαμεν.

Κεφ. ιη'. [Περὶ τῶν ἰδίως κεφαλικοῶν ὀνομαζομένων ἐμπλάστρων.] Ὀνομάζειν εἰώθασι κεφαλικάς ἐμπλάστρους ἐπὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ καταγμάτων ὅσα μέχρι διπλῆς ἐγέ-

bani singulorum 3 viij, aceti heminas tres, olei cicini heminam j, symphyton, oenanthem, centaurium, non minutim contusa ac in acetum injecta ad tertias coquimus et humore expresse ad medicamenti confecturam utimur. Prodest medicamentum etiam podagricis. Alibi sic scriptum est, 24 argenti spumae, picis vinariae, singulorum 3 clx, medullae cervinae, resinae terebinthinae, sevi vitulini, thuris, symphyti radice, succi lycamini singulorum drach. octoginta, oenanthos aridae, centaurii singulorum lib. j, ceras drach. quadraginta, aeruginis, opopanacis, styracis, papaveris succi, mandragorae succi, myrrhae, aloës, galbani, chrysocoliae, aluminis scissilis, singulorum drach. xij, aceti sextarios tres, olei cicini libram unam. Praeparato quemadmodum praediximus et in vinum Italicum demergito, ut in catagmatico Moschionis fecimus.

Cap. XVIII. [De emplastris, quae propriis cephalica nominantur.] Capitis fracturarum, quae ad crassae membranae duplicatam usque pervenere, emplastra cephalica dici

Ed. Chart. XIII. [698]

Ed. Bas. II. (341.)

νικο χρώμενοι· δύναμις δ' αὐτῶν καὶ λεπίδας ὀστέων ἀνα-
 φέρειν καὶ ἀνάγειν θρέμματα, κατὰ τε τὴν κεφαλὴν καὶ
 τὰλλα τοῦ σώματος ὅσῃα. τινὲς δὲ καὶ κοινῶ γένει καὶ
 πάντας ὀνομάζουσι καταγματικάς. εἰσὶ δὲ τῶν ἰδίως κατα-
 γματικῶν ὀνομαζομένων ἰσχυρότεραι. τὸ μὲν γὰρ ῥυπτικόν
 τε καὶ ξηραντικόν αἱ καταγματικαὶ καλοῦμεναι παρ' αὐτῶν
 ἔχουσιν. αὗται δὲ καὶ δριμύνητά τινα προσιλήφασιν, δυνα-
 μένην ἐκ τοῦ βάθους ἐπισπάσασθαι πρὸς τὴν ἐκτὸς ἐπιφά-
 ρειαν, οὐκ ὅσῃα μόνον, ἀλλὰ καὶ πολὺ μᾶλλον αὐτῶν ὑγρόν
 τι παχὺ καὶ γλίσχρον ἢ ὅλως μοχθηρόν. ἐμνημόνευσε δὲ τῶν
 τοιούτων ἐμπλάστρων ὁ Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ τρίτῳ τῶν
 ἐκτὸς φαρμάκων, αἵτις χέχραται κατὰ τὸ δ'. ὑπόμνημα
 ταύτης τῆς πραγματείας. ἐπεὶ δὲ καὶ πρὸς τὰ κακοήθη τῶν
 ἐλκῶν καὶ πρὸς τὰ χειρώνα τινα αὐτῶν ἀρμόττειν ἔφασκε,
 ἦν τε γὰρ αὐτὸς ἐπιγράφει Δηϊλέοντος κεφαλικὴν, καὶ μετὰ
 ταύτην τὴν μελάγχλωρον κεφαλικὴν, καὶ μετὰ ταύτας Φιλο-
 τοῦ κεφαλικὴν, εἴτα καὶ τὴν ἰσιν, ἣν καὶ αὐτὴν κεφαλικὴν
 ὀνομάζει, καὶ ἄλλας τινὰς τοιαύτας ἐκ τούτου τοῦ γένους

consueverunt. Eorum virtus est ut ossium squamas sursum
 attrahant ac in pristinum locum revocent et fragmenta tum
 in capite tum in aliis corporis ossibus educant. Nonnulli
 communi genere haec etiam vocant catagmatica, proprio vero
 nuncupatis fortiora sunt. Siquidem catagmatica ab eis dicta
 purgandi siccandique facultatem habent, haec autem acci-
 moniam etiam quandam sortita sunt, ut ex alto in super-
 ficiem extimam non ossa modo, sed his multo magis quo-
 que humorem crassum aliquem et viscosum vel omnino de-
 prayatum attrahant. Meminit huiusmodi emplastrorum Ascle-
 piades in tertio libro de exteriorum medicamentis, quae sane
 in quarto hujus operis libro tractamus. Quoniam vero ad
 caopëthe ulcera et chironia quaedam ipsorum convenire
 dixit, tum quod ad Deileontem autorem refert cephalic-
 um tum hoc sequens ex nigro viride cephalicum, tum post
 haec Philotae cephalicum, tum deinde isin, quod et ipsum
 cephalicum appellat, aliisque nonnulla huiusmodi, hujus ge-

Ed. Chart. XIII. [698.]

Ed. Bas. II. (341.)

ἡγητίον εἶναι, διὸ καὶ τῶν οὐκέτι παρεθέμην αὐτάς, ἀλλ' ἐπὶ τὰς ὑπὸ τῶν ἄλλων ἱατρῶν γεγραμμένας καταγματικάς τε καὶ κεφαλικάς μεταβήσομαι, προτιμηκῶς ἑκατέρων τὴν καθόλου δύναμιν. ἔξ ὧν δὲ καὶ ἔμπροσθεν καὶ κατὰ ταύτην τὴν πραγματείαν εἶπον, ἐν τε τοῖς περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμειος ἀναμιμνησκομένους ὑμᾶς χρὴ γνωρίζειν ὅτι γενναιώτεροι τῶν καταγματικῶν εἰσιν ὥς ἐπιγράφουσι κεφαλικάς. καὶ διὰ τοῦτο μετὰ κηρωτῆς σαρκῶν πεφύκασιν, ὥστε καὶ ταῖς σαρκωτικαῖς καθ' ἕτερον τρόπον ὁμογενεῖς πῶς εἰσιν. ἐκλυθεῖσαι γὰρ τῇ κηρωτῇ τὴν δύναμιν ἔμμοτοι σαρκωτικαὶ γίνονται προσβληθέντος δηλονότι ποτὲ μὲν ἐλαίου, ποτὲ δὲ ῥοδίνου, ποτὲ ἄλλου τιτὸς τοιούτου.

Κεφ. ιθ'. [Περὶ ὧν Ἡρας ἔγραψε καταγματικῶν τε καὶ κεφαλικῶν.] Πρώτην μὲν τῶν τοιούτων ἐμπλάστρων ὁ Ἡρας ἔγραψε τὴν ἴσιν ὀνομαζομένην, ἱκανῶς πολυχρήστον φάρμακον. ἐφεξῆς δὲ τὴν διὰ τῶν βοτανῶν, ἥ καὶ αὐτῇ πολυχρήστῳ οὔσῃ μαρτυρεῖ τὸ κεφαλικὴν ὑπάρχειν. ἀλλὰ καὶ ἡ διὰ σκίλλης ἐφεξῆς γεγραμμένη τὴν αὐτὴν ἐπαγγιλλίαν ἔχει

neris esse putandum est. Ideo nunc quoque ipsa non appo-
sui, sed ad catagmatica et cephalica ab aliis medicis memo-
riae mandata transgrediar, ubi generalem utriusque poten-
tiam exposuerim. Quae vero et antea et in hoc libro pro-
tulimus et in opere de simplicium medicamentorum facul-
tate, in memoriam reducentes, cognoscere vos expedit, ce-
phalica catagmaticis esse valentiora eoque cum cerato car-
nem producere natura sunt apta. Quapropter et sarcoticis
alio quodam modo genere similia sunt. Nam ubi ex cerato
vim remiserint, sarcotica fiunt, quae linamentis excipiun-
tur, adjecto videlicet interdum oleo, alias rosaceo, nonnun-
quam alio quodam huiusmodi.

Cap. XIX. [De quibus Heras catagmaticis et ce-
phalicis scripserit.] Primum id genus emplastrorum in-
vocatum Heras scripsit, medicamentum ad satis multa ido-
neum, deinde quod ex herbis appellant, quod et ipsam
multiplicis esse usus attestatur id, nempe quod cephalicum
existat. Quin et quod confectum ex scilla scriptum dein-

Ed. Chart. XIII. [698. 699.]

Ed. Bas. II. (541.)

τῶν πολυχρήστων ἱκανῶς φαρμάκων οὕσα. καὶ μέντοι καὶ μετὰ [699] ταύτας ἄντικρυς ἑτέραν ἔμπλαστρον γράφων, οὕτως κατὰ λέξιν φησί. ἄλλη κεφαλικὴ ποιοῦσα πρὸς τὰ ἐν κεφαλῇ κατάγματα, ἀνάγει ὅσα εὐχερῶς καὶ λεπίδας ἀφίστησι. καὶ τὰ λοιπὰ δὲ πάντα ποιῶ ὅσα καὶ ὁ πρὸ ταύτης τροχίσκος. 24. λεπίδος ἐρυθροῦ χαλκοῦ < κέ. στυπτηρίας < κ'. ἀριστολοχίας δακτυλίτιδος < κ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < κέ. λιβάνου < κέ. σμύρνης < ιβ'. στέατος ταυρείου λίτρας δ'. κηροῦ λίτρας δ'. τερμινθίδης λίτρας δ'. πιτυίνης ξηρᾶς λίτρας δ'. ἐλαίου κοτύλην α'. ὅξους τὸ ἀρκοῦν· τὰ ξηρὰ λειοτρίβει ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν, ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας τὸ ἀμμωνιακὸν προβρέξας εἰς ὅξος ἐπίχει, τελευταῖον τὰ τηκτὰ ἐξυσμένα καὶ ἐνώσας χρῶ. ἐν τισιν ἀντιγράφοις προσγέγραπται ἐλαίου παλαιοῦ. ἐπὶ δὲ ταύτην αὐτὴν τὴν ἔμπλαστρον ἔφη ποιῶν ὅσα καὶ ὁ πρὸ αὐτῆς τροχίσκος, ἔδοξέ μοι κἀκείνου τὴν σύνθεσιν ὑπογράψαι, κατὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ Ἡρα λέξιν οὕτως ἔχουσαν. τροχίσκος κεφαλικὸς τριμύγματος, ποιῶν ἐπὶ τῶν ἐν κεφαλῇ καταγμάτων καὶ πρὸς

ceps est, quum multi satis usus medicamentum existat, idem pollicetur. Insuper post haec omnia aliud emplastrum manifesto his verbis exposuit. *Aliud cephalicum. Ad capitis fracturas facit, ossa facile reducit et squamas separat reliquaque omnia facit, quae et ante ipsum pastillus.* 24. Squamae aeris rubri drach. xxv, aluminis drach. xx, aristolochiae dactylitidis drach. xx, guttae ammoniaci drach. xxv, thuris drach. xxv, myrrhae drach. xij, sevi taurini lib. iv, cerae lib. iv, terebinthinae lib. quatuor, pityinae siccae lib. iv, olei heminam unam, acetii quantum satis est, sicca ad laevorem terito, quot sufficiat diebus sub aestu caniculae, ammoniacum madefactum prius aceto infundito, demum quae liquari possunt rasa, ac in unum coactis utitur. In quibusdam exemplaribus adscriptum est, olei veteris. At quum hoc ipsum emplastrum dixerit efficere, quae et ante ipsum pastillus, visum mihi est illius quoque compositionem subscribere, quae secundum Herae ipsius verba ita habet. *Pastillus cephalicus triplici mixtura constans. Facit*

Ed. Chart. XIII. [699.]

Ed. Bas. II. (341.)

φύματα καὶ σύριγγας, ποδάγρας, πώρους, ισχιάδας. 24 γῆς ἐρυθριάδος μνᾶς β'. ἄλλ. ιβ'. λεπίδος ἐρυθροῦ χαλκοῦ μνᾶς δ'. ἰχθυοκόλλης Ποντικῆς μνᾶς δ'. ἐν δὲ τοῖς Ἑρα βιβλίοις εὑρίσκεται μνᾶ α'. λίανον ἰδίᾳ τὴν ἐρυθριάδα καὶ τὴν λεπίδα, εἴθ' ὁμοῦ παράχει ὄξος δριμύ, ὡς ἔχιν μέλιτος πάχος καὶ λειοτριβεῖ, ἀναξηραινομένοις δὲ ὄξος παράχει. τοῦτο ποιεῖ ἐν τοῖς ὑπὸ κῦνα καύμασιν ἐφ' ἡμέρας κ'. ἔπειτα λαβὼν τὴν ἰχθυοκόλλαν θάλασον ἐπιχέας ὄξους κοτύλην α'. τῆκε ἐπὶ μαλακῷ πυρὶ, εἴτα ἐπίβαλλε τὴν γῆν καὶ τὴν λεπίδα καὶ κατέρας εἰς ἄγγος ἐρυθροῦ χαλκοῦ καὶ θείε εἰς ἥλιον ἐπὶ ἡμέρας η'. κίνει δις τῆς ἡμέρας, ἕως ἂν πυγῇ, εἴτ' ἐξαίρων κατὰ μικρὸν τριβεῖ ἐν θυρίᾳ, ὄξος παραχέτω μέχρι συσταθείη, εἴτα ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ κολλούρια ἀνισομήκη καὶ ἀνισοπαχῇ, καὶ ψύξας ἀπόθου, καὶ ἐπὶ τῆς χρείας πρὸς ἓν μέρος τοῦ φαρμάκου μετ' ὄξους λειοτριβημένου, τρία μέρη κηρωτῆς ῥοδίνης μίσγε καὶ χρῶ πλατύσματι, εἴτα σπληνίῳ ἐπὶ τῶν ἐν κεφαλῇ καὶ ἄνωθεν μίσγε ἑλοῖς ὑπαροῖς ἕξ ὄξους. ἐπὶ δὲ τῶν συρίγγων τοῦ κολλουρίου

ad capitis fracturas, item ad phymata, fistulas, podagras, callos, coxendices. 24 Terrae erythriadis minas duas, alli duodecim, squamae aeris rubri minas quatuor, ichthyocol-
lae Ponticae minas iv, in libris autem Herae reperitur mina una. Erythrias et squama seorsum teruntur, deinde simul acetum acre affunditur, ut mellis crassitudinem habeant, et laevigantur, reficatis acetum rursus admovetur, hoc fit die-
bus viginti sub caniculæ aestibus, post ichthyocolle ex aceti hemina confringitur et lento igne liquatur, mox terra squamaque additur, quae in vas aeris rubri conjecta, soli octo diebus exponuntur, bis quotidie moventur donec co-
iverint, post haec exempta paulatim in mortario conterun-
tur aceto affuso, usquedum confiterint, inde pastilli fingun-
tur et collyria tum longitudine tum crassitie inaequalia et refrigerata reponuntur. In usu ad unam medicamenti par-
tem ex aceto laevissimam factam tres cerati rosacei portio-
nes admisceto, utitor platysmate primum, mox splenio, in
capitis fractura desuper lania succidis ex aceto adjectis.

GALENUS TOM. XIII.

M m

Ed. Chart. XIII. [699.]

Ed. Bas. II. (341. 342.)

κατατιθέντος, σπλήνιον ἐκ τούτου σὺν κηρωτῇ ἄνωθεν ἐπιθρεπτε. ἄλλη πολύχρηστος. ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλην πολύχρηστον ἐμπλάστρον, ἣν καὶ ἀρμόττειν φησὶ πρὸς κατάρματα. λέγει δὲ περὶ αὐτῆς κατὰ λέξιν οὕτως. πρὸς τὰ μετὰ τραύματος καὶ χωρὶς τραύματος ἐπὶ τῶν κώλων κατάρματα καὶ λειπουργίας καὶ κόλπους. πίσσης ξηρᾶς μναῖ α'. λιθαρο- (342)γύρου μναῖ α'. μάννης μναῖς ἥμισυ, στέατος μοσχίου μναῖ α'. κηροῦ τοῦ Τυρρηνικοῦ μναῖς δ'. ὀποπάνακος < ἡ. λουῦ ξυστοῦ μναῖς ια'. κυπρίου χαλκοῦ μναῖς ἑκαδεκάτον, χαλβάνης < α'. τερμινθίνης μναῖς ἥμισυ, κίκεως ἢ ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην α'. ὄξους κοτύλης ἥμισυ καὶ τριώβολον τὴν λιθάρχυρον καὶ τὸ ἐλαιον καὶ τὸ στέαρ ἔψε ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς, εἰθ' ὅταν μεταβάλλῃ τὴν χροάν, ἀπόδος πίσσαν, ῥητίην, χαλβάνην, ἔπειτα ἔψε ἕως συστῇ καὶ τότε ὑφίλων τὸ πῦρ καὶ ἔσας μικρὸν ψυγῆναι τὴν μάνναν, εἰτα τὸν ὀποπάνακα καὶ τὸν ἰὸν τετριμμένον σὺν ὄξει καταχέων εἰς τὴν χύτραν καὶ ἐπὶ βραχὺ ἐψήσας, ὅταν ἔχῃ καλῶς, ἄρον.

Porro collyrio fistulis imposito, splenium ex hoc cum cerato superdandum est. Aliud ejusdem ad multa valens. Scripsit aliud quoque multiplicis usus emplastrum ad fracturas quoque conveniens, de quo sic ad verbum inquit. *Emplastrum ad fracturas artuum cum vulnere et sine vulnere, item ad male curata et sinus.* 24 Picis aridae minam unam, argenti spumae minam ij, mannae minae dimidium, sevi vitulini minam unam, cerae tyrrhenicae minae quatuor, opopanax drach. viij, aeruginis rasae minas sedecim, aeris cyprii decimam sextam minae portionem, galbani drach. unam, terebinthinae minae dimidium, ricini vel olei veteris heminam unam, aceti heminae dimidium et obol. iij. argenti spumam, oleum et sebum, lento igne incoquito, ubi colorem mutaverint, picem, resinam, galbanum adjicito, postea coquito, donec coeant, et tunc subtracto igne sinens paululum refrigerari, mannam, mox opopanax et aeruginem ex aceto tritam, in ollam fundito, ac ubi tantillum incoxeris, dum bene habeat tollito. Uti-

Ed. Chart. XIII. [699. 700.]

Ed. Bas. II. (342.)

χρώμεθα τῇ δυνάμει ψυχρὸν ἐπαντλοῦντες θέρους, χειμῶνος δὲ τὸν πάγον ἀφαιροῦντες. ἐπειδὴν δὲ βουλώμεθα τὸ φάρμακον ποιῆσαι ἀπαλώτερον ἢ τάχιον ὅστιον ἀποστῆσαι, ἀνέμειν αὐτὸ μυελῷ μοσχίου. ἐν τούτῳ τῷ φαρμάκῳ ὁ Ἡρας δῆλός ἐστι τὴν μνᾶν ἰστέ. οὐγγιῶν βουλόμενος εἶναι. οὐ γὰρ ἂν ἐκκαιδέκατον ἐγεγράφει μνᾶς, [700] εἰ μὴ τοῦτ' ἐβούλετο, ἄλλη. καὶ μετὰ ταύτην ἐφεξῆς ἑτέραν ἐμπλαστρον ὁμοίας ἐπαγγελίας ὧδέ πως ἔχουσιν ἔγραψεν ὁ Ἡρας· ἀφλέγμαντος πρὸς τὰ νύγματα καὶ κατάγματα. ταύτην πολλάκις καὶ ἐπὶ ἐξarthρημάτων αὐθήμερον ἐχρησάμεθα καὶ καταγμάτων ἐπὶ τε λυγισμάτων τῶν περὶ σφυρὰν ἢ γόνυ. διαφορεῖ δὲ καὶ τὰ ἀργὰ ὑγρὰ τὰ περὶ γόνατα ἀνιστάμενα ἄκρως καὶ μάλιστα εἰ προκαταπλασθῇ τὰ μέρη πρὸ δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν ὁροβίνῳ ἀλιύρῳ, ὅξυμέλιτι πεφυραμένῳ καὶ καθόλου πρὸς πᾶν σπᾶσμα καὶ ῥῆγμα ποιῇ, δαιμονίως γάρ ἐστιν ἀφλέγμαντος. ʒ λιθαργύρου < κέ. ἀσφάλτου ξηρᾶς < ρ'. πίσεως ξηρᾶς < ν'. κηροῦ < ν'. ῥητίνης πιτυϊνῆς < κέ. ἀμμωνιακοῦ θυ-

mur facultate frigidam affundentes aestate, hieme gelu adimantes. Caeterum ubi medicamentum tenerius facere animus est vel ut os maturius abscedat, medulla cervi ipsum diluimus. Jam vero in hoc medicamento Heras minam sedecim unciarum esse velle plane ostenditur, alias enim decimam sextam minae partem non scripsisset. *Aliud.* Huic deinceps aliud ad eadem hisce verbis Heras subdidit. *Emplastrum phlegmonas arcens.* Ad puncturas nervorum ac fracturas. Hoc frequenter et ad articulos luxatos ipso die usi sumus, tum in fracturis, item in contorsione tali vel genu. Discutit humores incoctos circa genua summe se attollentes, praesertim si partes affectae duobus vel tribus diebus ante, cervi farina oxymelite madefacta illita sunt. Summatim ad omnem convulsionem et rupturam valet, nam mirifice phlegmonem arcet. ʒ Argenti spumae drach. xxv, bituminis aridi drach. centum, picis aridae drach. quinquaginta, cerae drach. quinquaginta, resinae pityinae drach. xxv, guttae ammoniaci drach. quindecim, alu-

Ed. Chart. XIII. [700.]

Ed. Bas. II. (342.)

μιάματος < ιε' στυπτηρίας σχιστῆς < ιε'. ἰοῦ < ιε'. προ-
 πόλεως < ιε'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτρας γ'. ἔψε λιθάργυρον
 ἐλαίῳ καὶ ὅταν ἄρξηται συστρέφεισθαι, ἐπίβαλλε ἄσφαλτον
 καὶ ἔψε μέχρις οὗ αὕτη καλῶς τακῇ, τήκεται γὰρ χρόνῳ
 εἴτα πίσσαν, εἴτα θητίνην, κηρὸν, ἀμμωνιακόν, πρόπολιν.
 ἕκαστον δ' αὐτῶν ἀποδίδου συστρέφων καὶ ὑποσπῶν τὸ πῦρ.
 ἀμολύντων δ' ὄντων, ἰόν, σχιστῆν καὶ ἐνδοὺς ζέμα, κατάχει
 εἰς λεκάνην ψυχρὴν ἔχουσαν. ταύτῃ μετὰ τὸ παρωθῆναι τὸ
 λοιπὸν κατάγμα, σκινδαλμῶν ἐμπλιόντων πλειόνων ἐχρησά-
 μεθα καὶ ἐν ὀλίγαις ἡμέραις εἰς τοῦτο περιήγαγε, ὥστε τὸν
 πῶρον περιελεῖν καὶ τοὺς σκινδαλμοὺς, λίαν ἐστὶ πολύχρη-
 στος. καὶ μετὰ ταύτην ἄλλην ἐφεξῆς ὁμογενῇ ταῖς προειρη-
 μέναις ἐμπλάστοις ὁ Ἱερας ὧδε πῶς ἔγραψεν. ἐμπλαστρος
 καταγματικὴ καὶ πρὸς ὑδρωπικούς. 4 πίσσης ξηρᾶς μνᾶν α'.
 πίσσης ὑγρᾶς κοτύλης ἥμισυ, ὀποῦ συγκομύρου κοτύλην α'.
 λιθαργύρου μνᾶν α'. λιβάνου μνᾶν α'. χαλβάνης < ἡ'. τερ-
 μινθίνης μνᾶς ἥμισυ, στέατος μοσχίου μνᾶν α'. κηροῦ μνᾶν

minis fissilis drach. xv, aeruginis drach. xv, propoleos drach.
 xv, olei veteris lib. iij. Argenti spuma cum oleo coquitur,
 et ubi confluere coeperint, bitumem adjicitur, usque dum
 probe liquefactum fuerit, incoquitur, liquatur enim pede-
 tentim, dein pix, postea resina, cera, ammoniacum, propo-
 lis adduntur, singula autem adhibere contorquendo ignemque
 subtrahendo, quibus sic spissatis, ut non amplius inquinent,
 aeruginem ac scissile alumen adjungito, tum fervore re-
 misso, in ollam, in qua frigida sit, transfundito. Hoc post-
 quam fractura reliqua callum cepit frustulis pluribus innan-
 tantibus, usi sumus, idque paucis diebus eo rem perduxit,
 ut callus etiamdum frustula comprehenderet. Valde est in
 multis usui. Inde aliud quoque deinceps ejusdem generis
 cum praedictis emplastris in hunc modum Heras recensuit.
Emplastrum ad fracturas et ad hydropicos. 4 Picis ari-
 dae minam j, picis liquidae heminae dimidium, liquoris sy-
 comori heminam j, argenti spumae minam j, thuris minam j,
 galbani 3 viij, terebinthinae minae dimidium, adipis vita-

Ed. Chart. XIII. [700.]

Ed. Bas. II. (342.)

μίαν, ὀποπάρακος < ἡ· ἰοῦ ξυστοῦ < ἡ· κίκως ἀδόλου
 κοτύλας δ'· ὄξους δριμέος κοτύλην α'. ἔψεται πρᾶεως ἡ λι-
 θάργυρος καὶ ὁ λίβανος σὺν τῷ κικίνῳ καὶ τῷ στέατι,
 εἴτα πίσσα προσβάλλεται κηρὸς, ῥητίνη, χαλβάνη καθαθα-
 ρμένη καὶ μικρῷ ὄξει ἀνιεμένη. τοῦ δὲ λοιποῦ ὄξους μίγνυ-
 ται τὸ μὲν τρίτον μέρος τῷ ἰῷ, τὸ δὲ διμοῖρον τῷ ὀπο-
 πάρακι, καὶ ταῦτα προσεμβάλλεται. ἐν ἑτέρῳ δὲ λοπαδίῳ
 ὕγρὰ πίσσα καὶ ὁ τῆς συκομόρου ὀπὸς καὶ ὁ τοῦ κίκως
 ὕσον ὄγδοον μέρος, ἵνα μὴν ὁ ἰὸς συστραφῇ, εἴτα ἔψεται
 μετρίως ὅσον ἠνώσθαι· ὅταν δὲ καλῶς ἐνωθεὶς εἶναι δόξη,
 εἰς οἶνον ἀποτίθεται τὸ φάρμακον. ταύτῃ πολλῶν περι-
 γερόμεθα ὑδρωπικῶν, ἐπιρρίπτοντες αὐτὴν καὶ ἄγοντες ἀπερι-
 ἔργως καὶ μόνον εὐπεισίᾳς προνοούμενοι. ὅταν μέντοι πολ-
 λῆς προκοπῆς οἱ πάσχοντες αἰσθωνται, μεταβαίνομεν ἐπὶ
 τὴν ὑπογεγραμμένην αὐτῇ δι' ἁλῶν.

Κεφ. κ'. [Καταγματικὴ Ἀνδρομάχου.] Πρώτην δὲ
 τῶν καταγματικῶν ὁ Ἀνδρόμαχος ὥδε πρὸς ἔγραψε. κατα-
 γματικὴ ἢ χρώμαι συνεχῶς. λιθάργυρου μνᾶ α'. πίσσης μνᾶ α'.

lini minam j, cerae minam j, opoponacis ʒ viij, aeruginis
 rasae ʒ viij, ricini non adulterati heminas iv, aceti acris
 heminam j, argenti spuma et thus cum ricino et sevo le-
 niter incoquuntur, deinde pix adjicitur, cera, resina, gal-
 banum purgatum et paupo aceto dilutum, reliqui aceti ter-
 tia pars aerugini, duae opoponaci admisceantur et haec im-
 mittuntur. In alia autem ollula picis liquidae, sycomori
 et ricini liquoris pars octava, ne aerugo densetur, deinde
 mediocriter coquuntur, ut unitas fiat, quum bene unita vi-
 debuntur, in vino reponitur medicamentum. Hoc multis
 hydropicis succurrimus, injicientes ipsum ac moroso minus
 victu regentes solumque, ut bene concoquerent, providen-
 tes. Quum vero profecisse se multum aegri sentiunt, de-
 scendimus ad emplastrum ei subjectum, quod ex salibus
 dicitur.

Cap. XX. [Catagmaticum Andromachi] Primum ca-
 tagmaticum Andromachus ita scripsit. Catagmaticum, quo
 continuo utor. ʒ Argenti spumae minam j, picis minam j

Ed. Chart. XIII. [700. 701.]

Ed. Bas. II. (342.)

κηροῦ μνᾶ α'. στέατος ταυρείου μνᾶ α', λιβάνου μνᾶ α'.
πίσσης ὑγρᾶς κοτύλης ἡμισυ, ὁποῦ συκαμίνου κοτύλη α'.
τερμινθίνης μνᾶ α'. ὁποπᾶνακος < η'. χαλβάνης < η'. ἰοῦ
< η'. κίκεως κοτύλη α'. τινὲς καὶ βουτύρου μνᾶ α'. ἄμ-
μωνιακοῦ θυμιάματος < κέ. ἐν οἷνῳ αὐστηρῶ. μετὰ ταύτην
ἐτέραν οὕτωςι γράφει. ἄλλη καταγματική. λιθαργύρου μνᾶ α'.
κηροῦ μνᾶς ἡμισυ, οἱ δὲ τέταρτον, πίσσης μνᾶ α'. τερμιν-
θίνης μνᾶς ἡμισυ, στέατος μοσχείου μνᾶ α'. [701] ὁποπᾶ-
νακος < η'. ἰοῦ < η'. χαλβάνης < η'. οἱ δὲ στ'. κίκεως
κοτύλη α'. ὄξους ἴσον. Γάλλος ἐνέβαλλε σχιστῆς < ιβ'. χρυ-
σοκόλλης < ιβ'. ἄλλην ἐπὶ ταῖς προειρημέναις καταγματικὴν
οὕτως ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος. μέλαινα καταγματική. 4 λι-
θαργύρου < σ'. ἀσφάλτου < σ'. πίσσης < ρ'. κηροῦ < ρ'.
σχιστῆς < λ'. προπόλιω < λ'. τερμινθίνης < ν'. ἄμμωνια-
κοῦ θυμιάματος < κδ'. ἰοῦ ξυστοῦ < ι'. ἐλαίου ξι. δ'. οἱ
δὲ ξι. β'. οἱ παλαιοὶ καὶ λίθου πυρίτου < ξ'. αὔται μὲν
οὖν ἐφεξῆς ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Ἀνδρομάχου. χωρὶς δὲ τού-

cerae minam j, sevi taurini minam j, thuris minam j, pi-
cis liquidae heminae dimidium, liquoris sycamini heminam j,
terebinthinae minam j, opopanacis 3 octo, galbani 3 octo,
aeruginis 3 octo, ricini heminam j. Nonnulli etiam butyri
minam j, addunt, guttae ammoniaci 3 xxv, ex vino austero
diluitur. Mox post hoc aliud hac sententia scribit. *Aliud*
catagmaticum. 4 Argenti spumae minam j, cerae minae
β, alii partem iv, picis minam j, terebinthinae minae β,
sevi vitulini minam j, opopanacis drach. viij, aeruginis
3 octo, galbani 3 octo, alii sex, ricini heminam j, aceti
tantundem. Gallus injecit scissilis drach. xij, chrysocollae
3 xij. Aliud superioribus catagmaticum hoc modo Andro-
machus subnectit. *Nigrum catagmaticum*. 4 Argenti spu-
mae 3 co, bituminis 3 co, picis drach. c, cerae 3 c, scissilis
drach. xxx, propoleos 3 xxx, terebinthinae 3 l, guttae am-
moniaci drach. xxiv, aeruginis rasae drach. x, olei sexta-
rios iv, alii sextarios ij adjiciunt. Veteres etiam lapidis py-
ritae drach. lx. Haec igitur ab Andromacho ordine scripta

Ed. Chart. XIII. [701.]

Ed. Bas. II. (342.)

των ἐν ταῖς χλωραῖς ὑσάτη γέγραπται τις ἐμπλάστρος οὕτως. ἄλλη χλωρὰ κεφαλικὴ ἐκ τῶν Ἀφροδά. 4 λεπίδος < μ'. γῆς ἐρετριάδος < κ'. ἀριστολοχίας < λ'. ἰχθυοκόλλης < ιστ'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ < ιβ'. μίσυος < ιβ'. σμύρνης < ιβ'. λιβάτου < λστ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < ιστ'. πτυπτηρίας σχιστῆς < ιβ'. καὶ στρογγύλης < ιστ'. βρυωνίας < ιβ'. χαμαιλέοντος μέλανος < ιβ'. ῥητίνης κεκαυμένης < ιη'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ιη'. λιθαριύρου < ιβ'. ἐν ἄλλῳ εὔρον θείου ἀπύρου, Ἰλλυρίδος ἀνὰ < ιβ'. χαλκάνθης < ιβ'. χολῆς ταυρείας κοτύλης ἡμισυ, ὄξου, χοῖα α'. ὑπὸ κύτα τροχίσκους ποιεῖ ἀνὰ < δ'. μίσγε κηροῦ δ'. ὄξους κοτύλας στ'. ἐλαίου, κοτύλας στ'.

Κεφ. κα'. [Περὶ τῶν κολλητικῶν ἐμπλάστροων. Ἐνιοὶ ταύτας ἐναίμους τε καὶ τραυματικάς ὀνομάζουσιν. ἔργον δ' αὐτῶν ἐστὶ, συμφῦσαί τε καὶ κολλῆσαι τὰς διηρημένας σάρκας, ὥς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐνῶσιν ἀχθῆναι τὸ μόριον. οὐ μόνον δὲ τὰ ἐναίμα κολλᾶται παραχρῆμα τῆς διαιρέσεως ἔτι

sunt, seorsum vero inter viridia postremum emplastrum. quoddam his verbis expressum invenio. *Aliud viride cephalicum ex collectaneis Aphrodae.* 4 Squamae 3 xl, terrae eretriadis 3 xx, aristolochiae 3 xxx, ichthyocollae 3 xvj, salis ammoniaci 3 xij, misyos 3 xij, myrrhae 3 xij, thuris 3 xxxvj, aeris ussi drach. xvj, aluminis fissilis 3 xij, rotundi 3 xvj, bryoniae 3 xij, chamaeleontis nigri 3 xij, resinae ussae 3 xvij, guttae ammoniaci 3 xvij, argenti spumae 3 xij, in alio reperi sulfuris vivi, Illyridis, singul. 3 xij, chalcanthi 3 xij, fellis taurini heminae dimidium, aceti congiugium j. Sub caniculae aestu pastillos fingito, qui singuli drach. quatuor pendant, cerae quartam partem misceto, aceti heminas sex, olei heminas sex.

Cap. XXI. [De emplastris glutinantibus.] Quidam haec sanguinaria et vulneraria, idest cruentis et vulneribus adhibenda, nuncupant. Opus eorum est conjungere divisas partes et conglutinare, ut in pristinam unitatem particula reducatur. Verum non modo cruenta protinus glutinantur,

Ed. Chart. XIII. [701.]

Ed. Bas. II. (342. 343.)

ρίον τὸ αἷμα σπογγιζόντων ἡμῶν, εἴτα ῥαφαῖς ἢ ἀγκτηρσιν συναγόντων, ἀλλὰ καὶ κόλπους παλαιοῦς ἀφλεγμάτων τε καὶ καθαρῶς πρῶτον ἐργασάμενοι διὰ φαρμάκων ἐπιθέσιως, ἐνοῦμέν τε καὶ συμφύομεν. εἴρηται δὲ ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν ὅτι ἀφαιρετικὸν μὲν ῥύπου φάρμακον πρῶτως τε καὶ καθ' ἑαυτὸ λέγεται, σαρκωτικὸν δὲ καὶ κολλητικὸν δευτέρως. οὐ γὰρ ὡς αὐτὸ σαρκῶν ἢ συμφῶν, οὐδ' ὡς οὐκ ὄντων τούτων φύσεως μόνης ἔργων, ἀλλ' ὅτι τοιούτων ἐπιτιθεμένων φαρμάκων σαρκούται τε καὶ συμ(343)φύεται τὰ ἔλκη, τὴν προσηγορίαν ταύτην ἔλαβε. ἔργον δ' αὐτῶν ἰδίον ἐστίν, ἀπέριττον ἐργάσασθαι τὸ πεπονθὸς μόριον, ὡς μὴ κωλύουσιν οἱ ἰχώρες αὐτοῦ τὴν σάρκωσιν ἢ τὴν κόλλησιν. ἐδείχθη δὲ ὅτι ξηραντικώτερα τῶν σαρκωτικῶν ἐστὶ τὰ συμφυτικά, καὶ ὡς τὰ μὲν σαρκωτικὰ ῥυπτικῆς δυνάμεώς ἐστιν ἀδηκτοτάτης, τὰ κολλητικὰ δὲ οὐ πάντως ῥυπτικῆς, ἀλλὰ χρὴ μόνον αὐτοῖς ξηραντικοῖς ὑπάρχειν. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ τὴν οὐλήν ἐργαζόμενα φάρμακα πολὺ

ubi sanguinem ex divisione profluentem adhuc spongia deterferimus, deinde suturis aut fibulis coarctaverimus, sed etiam sinus veteres, quum ab omni inflammatione immunes et puros medicamentis appositis effecerimus, committuntur coeuntque. Dictum est in therapeutices methodi libris medicamentum primario atque ex se se sordis deterforium appellari, secundaria vero ratione carnem producens et glutinans. Non enim tanquam ipsum carnem generet aut uniat, neque tanquam haec naturae solius opera non sint, sed quod talibus impositis medicamentis ulcera carne replentur ac coeunt, appellationem hanc sortita sunt. Opus ipsorum proprium est affectam partem recrementis vacnare, ne videlicet sanies carnis generationem glutinationemque impediat. Indicatum porro est glutinatoria carne explentibus esse ficciora, item quae carne explent detergendi vim omnia morsus expertem referre, glutinantibus autem non absterforiis prorsus, verum desiccantibus solum esse licet. At quum cicatricem quoque ducentia medica-

Ed. Chart. XIII. [701. 702.]

Ed. Bas. II. (343.)

τούτων ἐστὶ ξηραντικώτερα μετὰ τοῦ στύφειν ἱκανῶς, διω-
ρίσθω καὶ τούτων τὰ κολλητικὰ τε καὶ συμφυτικά, τῷ με-
τριώτερον ξηραίνειν. ὅρος δὲ τῶν μὲν κολλητικῶν μηδεμίαν
ἰᾶσαι μεταξὺ τῶν κολληθησομένων ὑγρότητα γενέσθαι· τῶν
δ' ἐπουλωτικῶν οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν οὖσαν ἐν
τοῖς ἐπουλωθησομένοις ἐκδαπανᾶν καὶ προσέτι τυλοῦν καὶ
σκληρύνειν τῇ στύψει. τὰ σαρκωτικά δὲ τὸ μὲν εἰς ἀνάθρε-
ψιν ἐπιτήδειον αἷμα φυλάττει, κατὰ τε ποσότητα καὶ ποιό-
τητα, τοσοῦτόν τε καὶ τοιοῦτόν, ὅπου καὶ ποίου δεῖται
πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς γένεσιν ἢ φύσιν. καθαρὸν δὲ φυλάτ-
τει τὸ ἔλκος, εἰ μὲν παρέλαβεν αὐτὸ τοιοῦτον ἀδηκτότατον,
εἰ δὲ [702] ῥύπον ἔχον, ἀναγκαῖον μὲν αὐτὸ ῥυπτικὸν εἰς
τοσοῦτον εἶναι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, εἰς ὅσον ἦκει πά-
χους ὁ ῥύπος. ἀναγκαῖον δὲ καὶ δάκνειν καὶ διαβιβρώσκειν
τὴν νεόπαγῃ σάρκα. δῆλον οὖν ὅτι τοιοῦτον ὃν οὐ σαρκώ-
σει τὸ ἔλκος οὐδὲ πληρώσει τὴν κοιλότητα τῆς σαρκὸς, ἀλλὰ
συντήξει τε καὶ μειώσει καὶ διὰ τοῦτο τὰ ῥύπου πολλοῦ

menta multo his, praeterquam quod abunde astringunt, sic-
ciora sint, statuamus demum, et quae glutinant et quae con-
jungunt moderatius istis exiccare. Finis autem glutinantium
est nullum inter coitura subnasci humiditatem permittere,
cicatricem vero contrahentium, non hanc tantum impedire,
sed etiam tum consistentem in iis quae mox cicatricem du-
cent consumere, haec callum obducere et astringendo in-
durare. Quae carne implent, sanguinem ad refectionem
idoneum tum pro quantitate tum pro qualitate tuentur ac
tantum talemque, quanto natura et quali ad carnis genera-
tionem indiget. Caeterum mordicationis prorsus expers me-
dicamentum purum ulcus servat, si quidem tale acceperit,
si vero sordidum, necesse est tantum pro sua ipsius pote-
state detergens sit, quantum crassitudinis sordes habuerit,
quin etiam carnem recens junctam mordere et exedere de-
bebit. Unde palam colligitur id, quum tale existat, ulceri
carnem non esse inducturum nec cavitatem carnis reple-
turum, sed quod potius colliquabit imminuetque. Atque

Ed. Chart. XIII. [702.]

Ed. Bas. II. (343.)

καθαρτικὰ φάρμακα, περὶ ὧν ἔμπροσθεν εἶπον, οὐκ αἰεὶ δύναται σαρκοῦν, ἀλλ' ὅταν ᾗτοι δι' ἐλαίου πλείονος ἢ ῥοδίνου τακέντα, καθάπερ τὸ τε ἐλαιῶδες καὶ τὸ διὰ-χάρτου, κολασθῇ τὸ σφοδρὸν τῆς ῥύψεως ἢ διὰ κηρωτῆς μίξεως. ἄδηκτα γίνονται. τοιαῦται δὲ πολλάι τῶν πολυχρήστων δυνάμεων εἰσιν, ὡς ἡ τε τοῦ Μαχαιρίωνος καὶ ἡ ἰσις. ὁ μὲν οὖν σκοπὸς ἐκάστου τῶν τοιούτων ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου λέλεκται γράμμασιν· ἡ δὲ ὕλη τῶν δυνάμεων ἡ μὲν ἀπλῇ δι' ἐτέρας πραγματείας ἔμπροσθεν, ἡ σύνθετος δὲ διὰ τῆς νῦν ἐνεσιτώσεως λέγεται. καὶ πρώτης γε ἐν αὐτῇ μνησθῆναι χρὴ τῆς τῶν θεραπευομένων σωμάτων φύσεως. τὰ μὲν ὑγρὰ καὶ διὰ τοῦτο μαλακὰ, καθάπερ τὰ τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων εὐνούχων τε καὶ γυναικείως βιούντων, ἀσθενιστέρων δεῖται φαρμάκων, τὰ δὲ τῶν ἀνδρῶν, καὶ μάλιστα ὅσοι δι' ἐνεργειῶν ἀνδρικῶν καὶ ἡλίου σκληρὰν εἰσήγοντο τὴν ἑξίν τοῦ σώματος, ὑπὸ τῶν ἀσθενῶν οὐδὲν ὠφελεῖται διὰ τοῦτ' οὖν οὐδὲ τὰ κολλητικὰ κοινὰ τῶν σωμάτων ἐκατέρων ἐστίν, ἀλλ' ὅσα μὲν διὰ λιθαργύρου καὶ ἐλαίου

hujus rei causa medicamentum, quod sordibus copiosis repurgandis est, quod antea dixi, non semper carnem potest gignere, nisi vel ex uberiore oleo vel rosaceo liquatum, sicut quod oleosum et quod ex charta inscribitur, detersionis vehementiam remittat vel cerati mixtura mordicationem deponat. Hujusmodi sunt plura multiplicis usus medicamenta, quemadmodum Machaerionis emplastrum et isis. Scopus igitur singulorum id genus in therapeuticae methodi libris declaratus est, simplex facultatum materia in alio opere priori, composita in praesenti tractantur. Ac primum sane in eo meminisse oportet naturae corporum, quae curanda susceperis. Nam humida eoque mollia, quemadmodum mulierum, puerorum, eunuchorum et qui muliebriter degunt, imbecillioribus medicamentis indigent, virorum corpora, potissimum qui ex virilibus muniis et sole durum corporis habitum conciliarunt, ab imbecilibus nihil praesidii sentiunt. Quapropter nec glutinantia utrorumque corporum communia sunt, sed quae ex argenti spuma, oleo

Ed. Chart. XIII. [702.]

Ed. Bas. II. (343.)

σκευάζεται καὶ ὄξους, περὶ ὧν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ διήλθον, ἀσθινοῦς καὶ μαλακῆς σαρκός ἐστι κολλητικὰ· τὰ δὲ δι' ἀσφάλτου καὶ ἰοῦ καὶ λεπίδος, ἀλόης τε καὶ σμύρνης, ἰσχυρᾶς τε καὶ σκληρᾶς. ἔστι μὲν οὖν ἡ ἀσφαλτος αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐν τῷ σκοπῷ τούτων τῶν δυνάμεων, ἀλλ' οἷον οἷον τε χρῆσθαι μόνῃ μετ' ἐλαίου τήξαντα, ψαθυρωτέρα γὰρ ἐστὶν ἢ ὥς ἐμπλαστρῶδες ἐργάσασθαι φάρμακον. ἔν' οὖν ἐμπλαστρος γένηται, κηροῦ καὶ ῥητίνης αὐτῇ μίγνυμεν, ὑφ' ὧν πάλιν ἐκλυθησομένην αὐτῆς δύναμιν εἰδότες, ἐνίοτε μὲν χαλκὸν ἢ λεπίδα χαλκοῦ, πολλάκις δὲ ἀλόην ἢ σμύρναν ἢ συνελόντι φάναι τῶν ξηραίνοντων τι φαρμάκων οὐκ ἀγεννῶς μίγνυμεν.

Κε φ. κβ'. [Αἱ δι' ἀσφάλτου βάρβαροι.] Πρώτας κἀνταῦθα παραθήσομαι τὰς ὑπὸ Ἀνδρομάχου γεγραμμένας αὐτῇ τῇ ἐκείνου λέξει. βάρβαρος ἢ χρῶμαι. 4 κηροῦ < σ'. πίσης < σ'. ῥητίνης < σ'. ἀσφάλτου < σ'. λιβάνου < κδ'. ἐλαίου κοτύλην α'. ἄλλη. 4 πίσης λίτρας β'. ἀσφάλτου λίτραν α'. κηροῦ λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο στ'. μάννης γο στ'. ψι-

et aceto praeparantur, in priori libro de ipsis egimus, imbecillam mollemque carnem glutinant, quae bitumine aerugine, squama, aloë et myrrha constant robustam et duram. Itaque bitumen ipsum per se in harum facultatum scopo continetur. At nulla ratione solum ex oleo liquatum usurpare poteris, ut quod friabilius sit quam medicamento emplastri forma faciendo conveniat. Ut igitur emplastrum fiat, ceram et resinam ei admiscemus, a quibus denuo facultatem ejus solutum iri scientes, interdum aes vel ejus squamam, saepe aloën vel myrrham vel in summa siccans aliquod medicamentum non inepte adjicimus.

Cap. XXII. [De bitumine barbara.] Prima hic quoque ab Andromacho scripta apponam ipsis illius verbis. *Barbarum, quo utor.* 4 Ceræ 3 cc, picis 3 cc, resinae 3 cc, bituminis 3 cc, thuris 3 xxiv, olei heminam unam. *Aliud.* 4 Picis lib. ij, bituminis lib. j, ceræ lib. j, guttae ammoniaci 3 vj, mannae 3 vj, cerussae 3 iij, olei heminae dimi-

Ed. Chart. XIII. [702. 703.]

Ed. Bas. II. (343.)

μυθίου γο γ'. ελαίου κοτύλης δ'. ὄξους κοτύλας δ'. ταύτην
 Ἀφροδᾶς ἐθαύμασεν. μέλαινα ἄλλη. 4 πίσης ξηρᾶς λίτραν α'.
 ῥητίνης ξηρᾶς λίτραν α'. ἀσφάλτου λίτραν α'. ψιμυθίου γο
 στ'. μάννης, χαλκάνθης, ἰοῦ ξυστοῦ ἀνὰ σύγγιαι γ'. ελαίου
 κοτύλης ἥμισυ, ὄξους κοτύλης ἥμισυ. ἄλλη ἐκ τῶν Γάλλον.
 4 στέατος αἰγίου < λ'. ἰοῦ < η'. κηροῦ < ρ'. ἀριστο-
 λοχίας < κέ'. ἀσφάλτου < κέ'. πίσης < κέ'. ἀμμωνιακοῦ
 θυμιάματος < ιβ'. χαλβάνης < ιβ'. ἥμισυ, σιλφίου < η'.
 ἄλλ. κ'. μάννης ιβ'. σκινύαζε. ἄλλη ἢ καλουμένη ἀνίκητος.
 4 κηροῦ < ρ'. στέατος ταυρείου < λ'. ἀσφάλτου < κέ'.
 πίσης < κέ'. τερμινθίνης < κέ'. νίτρου < κβ'. ἥμισυ, [703]
 ἀριστολοχίας < ιβ'. χαλβάνης < η'. σμύρνης δραχμὰς ιη'.
 λιβάνου < ιβ'. ἥμισυ, ἀμμωνιακοῦ δραχμὰς η'. ἀμώμου δρα-
 χμὰς η'. καρδαμώμου < ιβ'. ὀποπάνακος δραχμὰς η'. μυε-
 λοῦ ἐλαφείου < ιε'. ἰοῦ < ιβ'. ἀλῶς δραχμὰς η'. βδελλίου
 < ιστ'. ελαίου κοτύλας β'. ἐγὼ δὲ ἐβαλλον προπόλιως δρα-
 χμὰς ιβ'.

dium, aceti heminas iv. Hoc aphrodas admiratus est. *Aliud*
nigrum. 4 Picis aridae lib. j, resinae aridae lib. j, bitumi-
 nis lib. j, cerussae 3 vj, mannae, atramenti sutorii, aeru-
 ginis rase singulorum 3 iiij, olei heminae dimidium, aceti
 heminae dimidium. *Aliud ex emplastris Galli* 4 Sevi ca-
 prini drach. triginta, aeruginis drach. octo, cerae drach.
 quinquaginta, aristolochiae drach. vigintiquinque, bituminis
 drach. xxv, picis 3 vigintiquinque, guttae ammoniaci drach.
 duodecim, galbani 3 xij β, silphii 3 viij, alias xx, mannae
 3 xij, praeparato. *Aliud quod invictum dicitur.* 4 Cerae
 drach. centum, sevi taurini drach. xxx, bituminis drach. xxv,
 picis drach. xxv, terebinthinae drach. vigintiquinque, nitri
 drach. xxiij et dimidiam, aristolochiae drach. xij, galbani
 drach. octo, myrrhae drach. xvij, thuris drach. xij β, am-
 moniaci drach. octo, amomi drach. octo, cardamomi 3 xij,
 opopanax drach. octo, medullae cervinae drach. quindecim,
 aeruginis drach. xij, aloës drach. viij, bdellii drach. xvj,
 olei heminas ij. Ego vero adjeci propoleos drach. duodecim.

Ed. Chart. XIII. [703.]

Ed. Bas. II. (343.)

[Ἄλλη ἔναιμος Ἰουλιανοῦ.] 24 Διθαργύρου < ν'. ασφάλτου δραχμὰς ν'. κηροῦ < ν'. πίσης βρυτίας δραχμὰς ν'. ῥητίνης φρυκτῆς < ιε'. λεπίδος χαλκοῦ < ιβ'. λιβάνου δραχμὰς ιδ'. χαλβάνης < η'. χαλκίτεως δραχμὰς δ'. ἀλόης < στ'. κηκίδος < δ'. σμύρνης δραχμὰς δ'. ἀριστολοχίας μακρᾶς < στ'. ἀριστολοχίας στρογγύλης δραχμὰς δ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας δ'. ἐγὼ δὲ ἐλαίου κοτύλας γ'.

[Βάρβαρος Ἡρα.] Ἦν Ἡρας ἔγραψε βάρβαρον οὕτως. μέλαινα ἔμπλαστρος ἔναιμος πρὸς τὰς ἀξιολόγους διαιρέσεις καὶ μάλιστα πρὸς τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ, πρὸς σύριγγας, κόλπους, κατάγματα. ἀρμόζει καὶ ἥπατικοῖς καὶ σπληνικοῖς, ἀφλεγμᾶντως κολλᾷ. ποιεῖ καὶ ἐπὶ νευρῶν καὶ χόνδρων διακομμένων καὶ ὀστέων, ἐπέχει δὲ παραδόξως καὶ αἷμα φερόμενον. ἔτι δὲ ποιεῖ πρὸς ὑποφοράς καὶ κόλπους, κολλᾷ γὰρ μεγάλως καὶ ἐπὶ τῶν ἀποστημάτων κομισάμενος τὸ ὑγρὸν ταύτην ἐπιτίθει. ἔστι καὶ ἰσχυαῖμος καλλίστη μάλιστα ἐπὶ τῶν αἷμα ἀναγόντων. ἐμπλάσας δὲ εἰς δέρματα δύο, ἐν μὲν

[Aliud quod cruentis vulneribus imponitur Juliano.]

24 Argenti spumae drach. 1, bituminis 3 1, cerae 3 1, picis brutiae drach. 1, resinae frietae 3 xv, aeris squamae drach. duodecim, thuris drach. quatuordecim, galbani drach. octo, chalcitidis drach. quatuor, aloës drach. vj, gallae drach. quatuor, myrrhae drach. quatuor, aristolochiae longae drach. sex, aristolochiae rotundae drach. quatuor, olei veteris heminas quatuor, nos olei heminas tres.

[Barbara Herae.] Quod Heras conscripsit barbarum sic habet. Nigrum emplastrum ad cruenta vulnera ad divisiones notatu dignas, maxime capitis ad fistulas, sinus, fracturas. Convenit etiam hepaticis et lienosis, citra inflammationem glutinat. Benefacit etiam nervis, cartilaginibus et ossibus praecisis. Cohibet etiam mirifice sanguinem erumpentem. Insuper valet ad tubos et sinus, glutinat enim insigniter. Item in abscessibus humore ablato hoc imponitur. Est etiam ad sanguinem cohibendum praestantissimum, praesertim in iis, qui sanguinem rejiciunt,

Ed. Chart. XIII. [703.]

Ed. Bas. II. (343.)

ἐπὶ τὰ στήθη καὶ τὰς πλευρὰς ἐπιτίθει, ἕτερον δὲ ἐπὶ τὸ
μετάφρενον, παραδόξως ἐπέχει τὸ αἷμα. ποιῇ καὶ πρὸς κύ-
νόδηκτα καὶ ἀνθρωπόδηκτα, τὸ ὅλον ἀφλέγμαντος. αὕτη τὰς
τραυματικάς, ὥς ἡ πεῖρα δέδειχεν, ἐνίκησε. λῦε χειμῶνος δι'
ἡμερῶν ἑπτὰ, θέρους διὰ εἰς. ἔαν δὲ ἐπιίγῃ διὰ τριῶν. 4
κηροῦ λίτραν μίαν, πίσης λίτραν μίαν, ἀσφάλτον λίτραν
μίαν, πιτυΐνης λίτραν μίαν, μάννης οὐγγίας στί. ψιμυθίου
οὐγγίας δ'. χαλκάνθης οὐγγίας δ'. ὀποπάνακος οὐγγίας β'.
ἐλαίου ἡμιούγγιον, οἱ μὲν ἡμίμναν, οἱ δὲ ἡμίλιτραν, ὄξους
κοτύλας β'. κηρὸν, ἄσφαλτον, ἔλαιον, ὄξος ὀλίγον ὑπολει-
πόμενος, εἰς χύτραν καινὴν βαλὼν τῆκε, εἰτα ἐπίβαλλε τὴν
πίσσαν καὶ τὴν ῥητίνην λεπτοκοπήσας ἐπιμελῶς. ὅταν ἡμι-
φθος ᾖ, ἄρας τὴν χύτραν καὶ διαψύξας ποσῶς ἔμπασσε διη-
θημένον τὸ χάλκανθον λειωθὲν ὄξει, ἐκ τῶν δύο κοτυλῶν
κατὰ μικρὸν, ἵνα μὴ ὑπερζέσῃ. ἔπ' αὖν δὲ ἐκχέῃς, ἐλαφρῶς ὀπό-
καιε κινῶν. ὅταν ἀμόλυντος ᾖ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐγχει
τὸν ὀποπάνακα πρὸ μιᾶς βεβριγμένον εἰς μέρος τοῦ ὑπολει-

*duas vero in pelles illinito, et unam pectori et lateribus
imponito, alteram dorso, praeter opinionem sanguinem fl-
lit. Valet insuper ad canum hominumque morsus, in to-
tum phlegmonem arcet. Idem ea quae vulneribus adhi-
bentur, superat, ut experientia indicavit. Hieme diebus
septem solvitur, per aestatem quinque, si vero necessitas
urgeat, tribus. 4 Cerae libram unam, picis libram unam,
bituminis lib. j, pityinae lib. j, mannae uncias sex, cerussae
uncias quatuor, chalcanthi uncias quatuor, opopanacis un-
cias duas, olei semunciam, alii semiminam, alii selibram,
aceti heminas duas. Ceram, bitumen, oleum, acetum pau-
lulum relinquens in olla recenti liquato, deinde picem et
resinam adjicito, in minima frustra diligenter concidito, ubi
semicoctum fuerit, tollito ollam et aliquandiu refrigerato,
atramentum sutorium percolatum laevigatumque ex duabus
aceti heminis paulatim inspergito, ne effervescat, quando
autem effundis, leviter ignem subministrato movens, quum
non inquinat, caccabum deponito, opopanacem in reliqui*

Ed. Chart. XIII. [703. 704.]

Ed. Bas. II. (343. 344.)

πομένου ὄξους, ὥστε διαλυθῆναι, εἴτα ἔμπασον τὸ ψιμύθιον καὶ τὴν μάνναν ὁμοῦ ἐπιμιλῶς λειψωμένα καὶ μικρὸν (344) χλιάνας, ὥς ἐνωθῆναι φυλασσόμενος μὴ προσκαῇ ὀποπάνας καὶ ἡ μάννα, κατὰ χειρὶ εἰς θυεῖαν καὶ ἑάσας ψυγῆναι, ἀναμαλάξας ἀπὶ θου καὶ χρῶ. δῆλον δ' ὅτι καὶ τὰς ἄλλας βαρβάρους, ἃς ὁ τε Ἀνδρόμαχος ἔγραψε καὶ οἱ ἄλλοι, τὸν αὐτὸν τρόπον σκευάζειν προσῆκεν. ἐνιοὶ οὐκ ἐμβάλλουσι τῇ κακκάβῃ τὸν ὀποπάναν, λειώσαντες δὲ μετ' ὄξους ἐν θυεῖᾳ καταχέουσι τὰ τηκτά. σὺν αὐτῷ δὲ ἐνιοὶ, καθάπερ καὶ γὰρ πολλάκις ἐποίησα, καὶ τὴν μάνναν καὶ τὸ ψιμύθιον ἐν τῇ θυεῖᾳ προλειώσας μετ' ὄξους ἐπιχέων τήξας τὰ τηκτά. πολλάκις δὲ τὸ χάλκανθον μόνον μετὰ τοῦ ὀποπάναντος λειώσας εἰς τὴν κακκάβην ἐμβαλὼν, τὴν μάνναν καὶ τὸ ψιμύθιον ἔμπάσων. [704] ἄλλη βάρβαρος Ἡρα. ὁ μὲν Ἡρας ταύτης μόνῃς προὔγραψε τὸ βάρβαρος. ἐγὼ δὲ καὶ τὴν ἔμπροσθεν ὁμοίως ὠνόμασα, καίτοι μέλαιναν ὑπ' αὐτοῦ κεκλημένην, ἐπειδὴ τὰς δι' ἀσφάλτου βαρβάρους εἰώθασι καλεῖν οἱ πλεῖστοι τῶν νεωτέρων ἱατρῶν. αὐτὸς δὲ ὁ Ἡρας οὕτως

aceti parte pridie madefactum infundito, ut dissolvatur, mox cerussam mannamque una pariter trita inspergito, et paululum tepesfaciens, ut in unum coëant, observa ne opopanax et manna adurantur, refusa in mortarium ibi refrigerari finito, ac rursus subacta reponito atque utitor. Porro manifestum est etiam, alia barbara, quae tum Andromachus tum reliqui tradiderunt, eodem modo confici oportere. Quidam opopanax caccabo non injiciunt, sed laevi ex aceto facto, liquata in mortario supersundunt. Cum eo nonnulli miscent mannam et cerussam, quemadmodum ego quoque saepius feci in mortario terens ex aceto et quae liquari possunt, liquefacta infundens. Subinde vero atramentum futorium duntaxat cum opopanace laeve factum caccabo indidi, mannam cerussamque inspergens. *Aliud barbarum Herae.* Heras soli hinc praescripsit, barbarum, ego vero antecedens etiam similiter appellavi, etsi nigrum ab ipso nuncupatum, quoniam plerique ex recentioribus medicis euplastra ex bitumine barbara nominare consueverunt.

Ed. Chart. XIII. [704.]

Ed. Val. II. (344.)

περὶ αὐτῆς ἔγραψε κατὰ λέξιν. βάρβαρος πρὸς τὰ νεώτερωτα, κόλπους, κυνόδηκτα, ἀνθρωπόδηκτα, κονδυλώματα φλεγμαίνοντα, πρὸς τὰ ἐν ἄρθροις πάντα ἐν ἀρχῇ καὶ πρὸς ποδάγραν. 4 κηροῦ μνᾶν α'. πίσσης μνᾶν α'. ῥητίνης φρυκτῆς μνᾶν α'. ἀσφάλτου Ἰουδαϊκῆς μνᾶν α'. λιθαργύρου < ι'. ψιμυθίου < ε'. ἰοῦ < ν'. ὀποπάνακος < δ'. ἐλαίου κοτύλην α'. ὄξους κύαθον α'. ἔψε κηρὸν, πίσσαν, ἀσφαλτον, ῥητίνην ἕως τακῇ, εἶτα τὰ λοιπὰ μετὰ τοῦ ἐλαίου λεηιοτριβημένα ἐμβαλλε, καὶ βασιτάσας καὶ μικρὸν διαψύξας ἐκ τοῦ ὄξους κατ' ὀλίγον ἐπίσταζε. τοιοῦτος μὲν τις ὁ τύπος τῶν βαρβάρων ἐμπλάστρων. ἐγὼ δέ τι προσθεῖς, ὡς αὐτὸς χρῶμαι, καταπάύσω τὸν περὶ αὐτῶν λόγον. εἰσὶ δὲ δύο, μία μὲν πρὸς τὰ μέγιστα τραύματα, ἄλλη δὲ πρὸς τὰ μικρότερα. τῆς μὲν οὖν πρὸς τὰ μέγιστα παραλαμβανομένης ἡ σύνθεσις ἐστὶν ἡδε.

[Βάρβαρος Γαληνοῦ.] 4 Πίσσης λίτρας ἡ'. κηροῦ λίτρας στ'. οὐγγίας ἡ'. πιτυίνης λίτρας ε'. οὐγγίας δ'. ἀσφάλτου λίτρας δ'. ἐλαίου λίτραν α'. οὐγγίας στ'. λιθαργύρου

Heraa de ipso sic ad verbum scripsit. *Barbarum ad recensita vulnera, sinus, canum hominumque morsus, condylomata inflammata ad articulorum vitia omnia in principio et podagram.* 4 Cerae minam unam, picis minam unam, resinae frictae minam unam, bituminis Iudaici minam unam, argenti spumae drach. decem, cerussae drach. quinque, aeruginis drach. 1, opopanax drach. quatuor, olei heminam unam, aceti cyathum unum. Cera, pix, bitumen, resina incoquuntur, donec illiquata fuerit, deinde reliqua ex oleo trita injiciuntur, his ablatis ab igne et aliquantulum refrigeratis acetum paulatim insillatur. Talis sane barbarorum emplastrorum formula est. Ego ubi paucis exposuero quomodo ipse utar, sermonem de eis finiam. Sunt autem duo, unum ad maxima vulnera, alterum ad minora. Quod itaque ad maxima adhibetur haec recipit.

[*Barbarum Galeni.*] 4 Picis lib. viij, cerae lib. vj et 3 viij, pityinae lib. quinque et 3 iv, bituminis lib. quatuor, olei libram unam et uncias vj, argenti spumae, co-

Ed. Chart. XIII. [704.]

Ed. Bas. II. (344.)

καὶ ψιμυθίου καὶ ἰοῦ ἀνὰ < κδ'. λιβανωτοῦ λίτρας ἥμισυ,
 στυπτηρίας ὑγρᾶς < ιβ'. σχιστῆς οὐγγίας δ'. ὀποπάνακος,
 λεπίδος, χαλβάνης ἀνὰ < ιβ'. ἀλόης καὶ ὀπίου καὶ σμύρνης
 ἀνὰ < δ'. τερμινθίνης οὐγγίας κδ'. μανδραγόρου χυλοῦ < στ'.
 ὄξους κοτύλας στ'. αἷ εἰσι λίτραι ε'. ἡ δὲ τῆς ἀπλουστερας
 βαρβάρου συμμετρία τῇ συνθέσει ἐστὶν ἡδε. 24 πίσσης, κη-
 ροῦ, ῥητίνης πιτυίνης, ῥητίνης φρυκτῆς, ἀσφάλτου τῶν ε'.
 τούτων ἀνὰ λίτραν α'. λιθαργύρου < ι'. ψιμυθίου < ε'.
 ἰοῦ < ε'. ὀποπάνακος < γ'. ελαίου χειμῶνος οὐγγίας θ'.
 θέρους οὐγγίας στ'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν καταχεῖται
 λελειωμένων ἐν θυεῖα μετ' ὄξους δριμέος. ἐὰν δὲ ἀνωδυνώ-
 τερον εἶναι βουληθῇς τὸ φάρμακον, προσμίξεις ὑοσκυάμου
 χυλοῦ < α'. ἥμισυ. καὶ ὀπίου < α'.

russae, aeruginis, singulorum drach. vigintiquatuor, thuris
 selibram, alumina liquidi drach. xij, fissilis unc. iv, ope-
 panacis, squamae, galbani, singulorum drach. duodecim,
 aloës, opii, myrrinae, singulorum drach. iv, terebinthinae
 ℥ xxiv, mandragorae succi drach. vj, aceti heminas sex, quae
 sunt librae quinque. *Simplicioris compositionis barbari
 symmetria est talis.* 24 Picis, cerae, resinae pityinae, re-
 sinae frictae, bituminis, horum quinque singulorum libram
 unam, argenti spumae drach. x, cerussae drach. quinque,
 aeruginis drach. quinque, opopanax drach. iij. olei hieme
 ℥ ix, aestate ℥ vj. Quae liquari possunt, siccis in mortario
 aceto acri laevigatis affunduntur. Quod si sedando dolori
 aptius voles medicamentum reddere, hyoscyami succi drach.
 unam et dimidiam, item opii drach. j admisceto.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΗΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΝ Γ.

Ed. Chart. XIII. [706.]

Ed. Bas. II. (344.)

Κεφ. α'. Καὶ ταῦθ' ὑμῖν τοῖς ἐταίροις ὑπομνήματα γράφω δι' αὐτῶν τῶν ἔργων τῆς τέχνης ἐγνωκόσιν ὅπῃσιν ἔχει δύναμιν ἢ ἡμετέρα τῶν νευροτρώτων θεραπεία καὶ ὥς ἐσώθησαν ἅπαντες, οὔτε κυλλωθέντες οὔτε χωλωθέντες, ἀλλὰ τοῖς ἐτέρως θεραπευομένοις ἐθεάσασθε συμβαίνοντα, καθάπερ γε καὶ σπασθέντας ἐνίους ἢ σὺν ὀδύναις ἢ σηπιδόσιν ἢ πυρετοῖς ἀποθανόντας. εἰκὸς δὲ ἐκπιαεῖν καὶ εἰς ἄλ-

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM PER GENERA LIBER III.

Cap. I. Et haec, amici, commentaria vobis paro, qui jam ex ipsis medicinae operibus comperistis, quam efficax sit nostra nervorum vulneratorum curatio, nempe ex qua omnes servati sunt, non autem manci nec claudi redditi, quae aliter curatis accidere conspexistis, quemadmodum etiam nonnullos convulsione correptos vel cum dolore vel putredine vel febre mortuos. Par autem est, hosce libros

Ed. Chart. XIII. [705. 706.]

Ed. Bas. II. (344.)

λους τὰ ὑπομνήματα ταῦτα μὴ δυναμένους καλῶς χρῆσθαι τοῖς ἐγγεγραμμένοις, ἢ διὰ τὸ μὴ μεμαθηκέναι παρὰ διδάσκαλου τὴν θεωρίαν τῆς λατρικῆς τέχνης, ἀλλὰ ὅλως ἀνείσ-
 άκτους τε καὶ ἀγυμνάστους εἶναι τὸ ἁπαράπαν ἢ διὰ τὸ
 κακῶς μεμαθηκέναι παραμένοντας τοῖς ἄνευ λόγου διὰ μό-
 νης πείρας εὐρῆσθαι λέγουσι τὰ σύνθετα φάρμακα. καὶ γὰρ
 οὗτοι προφανῶς ἁμαρτάνουσι φιλονεικοῦντες. ἕτερον δὲ τρό-
 πον οὐδὲν ἦττον αὐτῶν οἱ νομίζοντες οὐδὲν φάρμακον ἐξ
 ἐναντίων χρῆναι ταῖς δυνάμεισι συντίθισθαι τῶν ἀπλῶν.
 ἀλλὰ τούτους μὲν ἤλεγξε τὰ κατὰ τὸ πρῶτον ὑπόμνημα
 γεγραμμένα φάρμακα μεγάλας ἐπιδειξάμενα τὰς ἑαυτῶν δυ-
 νάμεις, ἐξ αὐτῶν τῶν τὴν σύνθεσιν ἐξ ἐναντίων ἐσχηκό-
 των ἀπλῶν. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ κατὰ τὰ μέλλοντα γραφήσε-
 σθαι μετὰ τοῦτο τὸ βιβλίον, ἐπιδειξομένῃ ἄριστα φάρμακα
 τὴν σύνθεσιν ἐξ ἐναντίων ταῖς δυνάμεισιν ἔχοντα. [706] νυνὶ
 δὲ περὶ τῆς ἡμετέρας ἀγωγῆς, ἣν ἐπενοήσαμεν ἐπὶ τοῖς νευ-
 ροτρούτοις, ὃ καθ' ὅλον τουτὶ τὸ βιβλίον ἔσται μοι λόγος,
 ἐπιδεικνύντι πόσον πλῆθος φαρμάκων τὰς αὐτὰς δυνάμεις

ad aliorum quoque mantis perventuros, qui scriptis bene
 uti non possunt, vel quia a praeceptore medicae artis
 speculationem non didicerunt, sed omnino rudes, quasi
 vix initiati et prorsus inexercitati permanent, aut quia
 perperam edocti adhaeserunt iis, qui composita medica-
 menta sola experientia citra rationem esse inventa asse-
 runt. Etenim ii manifesto contentione sua errant. Al-
 tero modo non minus praedictis errant ii, qui nullum
 medicamentum ex simplicibus facultate contrariis confici
 oportere arbitrantur. Verum hos medicamenta superiore
 libro citata coarguunt, ut quae magnas ipsorum facultates
 ex contrariis invicem simplicibus compositis ostentent,
 imo etiam in libris hunc subsecuturis praestantissima me-
 dicamenta ex contrariis virtutibus composita indicabuntur.
 Nunc de nostra curandi ratione, quam in nervorum vul-
 neribus excogitavimus, toto hoc libro differemus, osten-
 dentes quantam ejusdem facultatis medicamentorum co-

Ed. Chart. XIII. [706.]

Ed. Bas. II. (344.)

ἔχόντων ἕδρον, ἐκ τοῦ τὸν γε καθόλου τρόπον τῆς θερα-
πείας ἐπινοῆσαι καὶ τὰς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ἐπίστασθαι
δυνάμεις.

Κεφ. β'. [Τίς ὁ καθόλου τρόπος ἐστὶ τῆς θεραπείας
τῶν νευροτρώτων καὶ τίνα τὰ κατ' εἶδος φάρμακα.] Ἐθια-
σάμην μὲν ἅπαντας τοὺς διδασκάλους τῇ καλουμένῃ συνή-
θως ἤδη τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς ἐναίμω καὶ κολλητικῇ थे-
ραπεύοντας ἀγωγῇ. κατ' ἀρχὰς γὰρ ἐπιτιθέντες τι φάρμακον
τῶν ἐναίμων καλουμένων, ἐπειρῶντο κολλῆν τὰ χεῖλη τοῦ
τραύματος. εἰ δὲ φλεγμῆναιεν, ὕδατί τε κατήντηλον θερμῷ
δαψιλῇ παραχέοντες ἔλαιον, ἐπίπασμά τε προσέφερον ἄλευ-
ρον πύρινον ἠψημένον ἐν ὕδριλαίῳ. καὶ μέντοι καὶ τοὺς
μονομάχους, ὅσοι τε κατὰ τῆς μύλης ἐτρώθησαν ἀνωτέρω
τε ταύτης κατὰ τὸν πλατὺν καὶ λεπτὸν τένοντα θεραπευ-
ομένους ὑπ' αὐτῶν ἑώρων ὥσπερ αὐτοὶ. ἴσως δὲ ἄμεινον ἢ εἰ-
πεῖν οὐ θεραπευομένους, ἀλλ' ἀπολλυμένους, ὀλιγοστοὶ γὰρ
ἐξ αὐτῶν καὶ οὗτοι χωλοθῆμενοι διασώζοντο. καὶ μέντοι καὶ
τῶν ἐν ἄκρᾳ τῇ χειρὶ τενόντων, δι' ὧν οἱ δάκτυλοι κάμ-

piam, tum ex generalis sanandi scopi indeptione, tum ex
simplicium virtutis cognitione invenerimus.

Cap. II. [Quis communis vulneratorum nervorum
curationis modus et quae medicamenta specialia.] Spe-
ctavimus omnes praeceptores praesidio, quod jam recen-
tiores medici sanguinarium seu Cruentis opitulans, enae-
mon dicitur, et glutinatorium appellare solent, uti, nam
initio medicamentum aliquod ex enaemis imponentes vul-
neris oras committere seu glutinare moliebantur. Si vero
phlegmone eas obsederat, calida aqua liberaliter fovebant
oleum affundentes, ac tritici farinam ex hydrelaeo deco-
ctam epiplasma applicabant. Quin etiam gladiatores in
patella vulneratos supraque hanc in lato tenuique ten-
dine pari modo ab ipsis curatos vidi, forsan melius di-
cas non curatos, sed perditos, paucissimi enim illorum
et ii claudi supervixerunt. Et vero etiam permultos in manu
summa tendones, per quos digiti flectantur, extenduntur-

Ed. Chart. XIII. [706.]

Ed. Bas. II. (344. 345.)

πιονταί τε καὶ ἐκτείνονται, πανπόλλους ἐθιασάμην ἦτοι
 θλασθέντας ἢ νυγέντας ἐλαχίστῳ νύγματι, σηπομένους οὕ-
 τως, ὥς δοκεῖναι τοῖς ἐψομένοις ἐν ὕδασι καὶ μάλιστα ἐπὶ
 πλέον. ὁμοίως γὰρ αὐτοῖς ἐκλύονται τε καὶ μαλακύνονται
 κατὰ τὴν σύστασιν οἱ διὰ τῆς προειρημένης ἀγωγῆς θερα-
 πευόμενοι. κατέγγων οὖν αὐτῆς, ὥς σηπούσης τὸ τετρωμέ-
 νον μόριον. ἐπεὶ δὲ τὰ σηπόμενα πάντα προσεγίγνωσκον,
 ὑφ' ὑγρότητός τε καὶ θερμότητος τοῦτο πάσχοντα, τὴν θε-
 ραπίαν ἔγγων χρῆναι διὰ τῶν ξηραίνόντων καὶ ψυχόντων
 ποιεῖσθαι. πάλιν δ' ἐννοήσας, ὥς τὸ ψυχρὸν ἀληθῶς ὑφ'
 Ἰπποκράτους εἴρηται πολέμιον εἶναι τοῖς νεύροις, ἔγγων ἄρι-
 στον εἶσθαι φάρμακον ἐπὶ τῶν νευροτρώτων, ὅπῃ ἂν ξη-
 ραίῃ τε καὶ μέσως ἔχῃ τοῦ θερμαίνειν τε καὶ ψύχειν ἢ μὴ
 πολὺ τοῦ μέσου πρὸς τὸ θερμαίνειν ἀποκχωρηκὸς εἴη. δύ-
 νασθαι γε μὴν καὶ θερμὸν ἱκανῶς εἶναι τὸ φάρμακον, εἰάν
 γε αὐτῷ (345) τὸ ξηραίνειν ὑπάρχῃ. χωρὶς γὰρ ὑγρότητος
 οὐχ οἷον τ' ἐστὶ σῆπειν τὸ θερμαῖνον. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις
 κἀκείνο προσεγνοήσας, ὥς πολὺ διαφέρει γυμνῷ τῷ πιπον-
 θότι μορίῳ προσφέρειν τὸ φάρμακον ἢ διὰ σωμάτων ἐτέ-

que, vel contusos vel minimo punctu laesos, putrescen-
 tes adeo conspexi, ut coctis praesertim diutius in aqua
 similes apparerent, non enim secus exolvuntur et con-
 sistentia emollescunt, qui superiorem sanandi modum ex-
 periantur. Itaque ipsum reprobavi, ut qui partem vul-
 neratam putrefaceret. Quoniam vero putrescentia omnia
 ab humiditate ac caliditate id pati praenoscebam, cura-
 tionem per siccantia refrigerantiaque moliendam esse de-
 prehendi. Rursus apud me contemplatus, frigidum vere
 ab Hippocrate nervis inimicum dici, optimum fore ner-
 vorum vulneribus medicamentum intellexi quod et sicca-
 ret et medium esset inter calefaciens et refrigerans, vel
 non multum a medio ad calorem recederet, calidum
 vero etiam esse satis posse, modo siccandi potestate pol-
 leat, etenim calor citra humiditatem putrefacere nihil
 habet. Insuper illud quoque cum cogitando adinvenis-
 sem, multum referre; nudae parti affectae medicamentum

Ed. Chart. XIII. [706. 709.]

Ed. Bas. II. (345.)

ρων προκειμένων αὐτοῦ, προσήκειν ἔγνων ἑτέροις μὲν ἐπὶ γεγυμνωμένου τοῦ νεύρου χρῆσθαι φαρμάκοις, ἑτέροις δ' ὅταν ἢ νενυγμένον, ἀπαθῶν τῶν προκειμένων αὐτοῦ σωμάτων ὑπαρχόντων. ἐνθα μὲν γὰρ γυμνῷ τῷ νεύρῳ προσφέρῃ τις τὸ φάρμακον, ἐνταῦθα τὴν εἰρημένην ἐνδειξιν τῶν ὠφελησάντων φαρμάκων εἰλικρινῆ παραλαμβάνεσθαι προσήκειν. τῶν δὲ προκειμένων μορίων ἀπαθῶν ὄντων, λεπτομερέστερον εὐρίσκειν χρὴ φάρμακον, ὅπως ἡ δύναμις αὐτοῦ μὴ πραικλύηται διὰ τῶν ἐν μέσῳ σωμάτων, ἀλλ' εἰς τὸ βάθος ἀφίκηται. δύνασθαι δὲ τὸ τοιοῦτο φάρμακον, ἐὰν ἰσχυρῶς πεφύκη ξηραίνειν, ἔτι εἰ καὶ μὴ σύμμετρον εἴη, κατὰ θερμότητα καὶ ψυχρότητα μηδὲ ἀδικεῖν, ἀσθενιστέρας αὐτοῦ γιγνομένης τῆς κατὰ τὸ θερμαίνειν ἢ ψύχειν ἐνέργειας ἐν τῷ διεξιέναι τὰ προκείμενα μόρια τοῦ νευρώδους σώματος. εὐρημένου δὲ τοῦ σκοποῦ τῶν ὠφελησάντων φαρμάκων, ἐν τῷ λεπτομερεῖ τῆς οὐσίας αὐτῶν, ἐφεξῆς ἦν ἀνα[709]μιμνήσκεισθαι τῆς ὕλης. ἔγνωστο δ' ἐν τῇ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ἐπισκίψει τὰ μὲν πλεῖστα τῶν θερμαινόντων λεπτομερῶς, τὰ

offeras, an per alia corpora ei praeposita, convenire adverti aliis in nudato nervo uti medicamentis, aliis quum punctus fuerit, partibus quae ipsi praejacent illaesis. Ubi etenim nudo nervo medicamentum afferas, ibi praedictam auxiliorum integram indicationem assumi convenit, praepositis autem partibus salvis, tenuius medicamentum invenendum est, cujus facultas interjacentes particulas permeando non dissolvatur, sed in altum penetret. Hoc autem efficere tale medicamentum posse, si valide ficcet et si non calore et frigiditate medium sit ac symmetron, neque offendere, dum efficacia ipsius calefaciendi, vel refrigerandi in particulis, quae nervoso corpori propositae sunt, penetrandis, imbecillior est reddita. Atqui invento jam praesidiorum scopo in substantiae eorum tenuitate, deinceps materiae mentionem facere oportet. Plurima igitur, quae calefaciunt, tenuiorum esse partium, per multa rursus, quae refrigerant, crassiorum, in simplicium

Ed. Chart. XIII. [709.]

Ed. Bas. II. (345.)

δὲ πλείστα τῶν ψυχόντων παχυμερῇ. μόνως γὰρ ἐν αὐτοῖς μία ποιότης ἢ ὀξεῖα μετὰ λεπτομεροῦς οὐσίας γίνεται· ποτε, καὶ διὰ τοῦτο πάντων τῶν ψυχόντων λεπτομερέστερόν ἐστιν ὄξος τὸ δριμύτατον, ὃ καὶ θερμότητος βραχείας μετέχειν ἀποδέδικται. τῶν δ' αὖ θερμαινόντων ὅποῖ καλοὶ λεπτομερέστατοι τυγχάνουσιν ὄντες καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἤδη γινώσκειται πρωτεύων αὐτῶν ὁ Κυρηναῖος, ἀλλὰ τούτου μὴ παρόντος καὶ τῷ Μηδικῷ χρῶμεθα καὶ τοῖς μετ' αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν χωρίων κομιζομένοις, ὁποῖός ἐστι καὶ ὁ σαγαπηνὸς ὀνομαζόμενος. ἐκ ταύτου δὲ γένους ὑπάρχει τοῖσδε καὶ ὁ τοῦ εὐφορβίου κατὰ τὰ δυτικὰ μέρη τῆς οἰκουμένης γεννώμενος, εἴτ' ὅπῃ αὐτὸν εἴτ' ἄλλο τι καλεῖν ἐθέλοι τις. ἡμῖν δ' ἀρμείσει καθ' ὅλον τὸν λόγον εὐφόρβιον ὀνομάζειν τὸ φάρμακον τοῦτο, καθάπερ ἔθος ἤδη πᾶσιν ἐστιν. ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ τὴν ἡμετέραν χώραν γεννωμένων ὃ τε τοῦ πάνακος ὁπὸς καὶ οἱ τῶν τιθυμᾶλλων λεπτομεροῦς εἰσι δυνάμεις. καὶ μέντοι καὶ θερμαίνουσιν οἱ εἰρημέγοι πάντες ὅποῖ γενναίως. ὁ δὲ τοῦ ὀποβαλσάμου λεπτο-

medicamentorum speculatione didicimus. Quippe una solum inter ea qualitas acida cum tenui substantia nonnunquam fit, eoque inter omnia, quae refrigerandi vim obtinent, tenuiorum partium aceto est acerrimum, quod etiam caloris exigui particeps esse demonstravimus. Calefacientium vero liquores prohi tenuissimam habent substantiam et apud omnes iam homines Cyrenaeus primas tenere cognoscitur, qui si non adfit, etiam medico utimur et iis, quae cum ipsis ab orientalibus plagis afferuntur, cujusmodi est, quod sagapenum appellamus. Hoc genere comprehenditur et liquor euphorbii in occidentis orbis regionibus natus, sive liquorem ipsum sive aliud quid nominare velis, nobis in toto commentario euphorbium hoc medicamentum vocare sufficiet, quemadmodum jam omnes consueverunt. Quin imo et inter ea quae in nostra regione proveniunt et panacis et tithymallorum liquores subtili facultate praediti sunt. Et vero etiam omnes nominati liquores generose calefaciunt. Opobalsami vero,

Ed. Chart. XIII. [709.]

Ed. Bas. II. (345.)

μερῆς ὧν καὶ αὐτὸς οὐ πᾶν θερμαίνει, λεπτομερῇ δ' οὐσίαν ἔχει καὶ τῶν γεωδῶν ὃ τ' ἀφρὸς τοῦ νίτρου καὶ τὸ ῥαδίως ὑδατι λυόμενον ἀφρόνιτρον, ὥς ἐν γεώδεσι σώμασι δηλονότι ἀκουόντων ὑμῶν. ἐφεξῆς δ' αὐτῶν ἐστὶ τὸ Βιρενίκιον ὀνομαζόμενον νίτρον ἢ τ' Ἀσία πέτρα. τὸ δ' ἄνθος αὐτῆς ἅπαντων ἐστὶ τῶν γεωδῶν λεπτομερέστατον. ἐκ δὲ τῶν μεταλλευομένων ἀρσενικόν τι καὶ θεῖον ἐστὶ λεπτομερῇ τε καὶ θερμῶ. τούτων δ' ἐφεξῆς τὸ μίσην καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπίς καὶ χαλκίτις ἔχοντά τι καὶ στυψίως, διὸ καὶ καυθείσῃ τῇ χαλκίτιδι χρώμεθα τὰ πολλὰ πρὸς τὰς τῶν λεπτομερῶν στέρων φαρμάκων συνθέσεις. ἄνιν δὲ τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς λεπτομερῇ μεταλλικὰ φάρμακα, σπόδιόν τι καὶ πομφόλυξ ἐστὶ καὶ τὸ καλούμενον ψωρικόν. λεπτομερῆς δὲ ἱκανῶς ἐστὶ καὶ ἡ χρυσοκόλλη. ἐν δὲ τοῖς χυλοῖς ἐμάθομεν εἶναι λεπτομερῇ δάφνινον μὲν ἅμα τῷ θερμαίνειν ἰσχυρῶς, ὥς πρὸς τὴν αἰσθησιν. οὐδὲν γὰρ ἦττον αὐτοῦ θερμαίνον τῇ δυνάμει τὸ κέδρινον ἀπολείπεται τῇ κατὰ τὴν αἰσθησιν θερμότητι διὰ τὴν λεπτομέρειαν. ἐκ τούτου δὲ γένους ἐστὶ τῷ

qui subtilis et ipse est, non admodum calefacit. Ex terrestribus autem nitri spuma tenuem substantiam habet, item quod ex aqua facile solvitur aphronitrum, si ad corpora terrestria videlicet relationem fieri inaudiamus. Subsequitur nitrum nomine berenicium, et Asia petra, cujus flos etiam omnium terrestrium est subtilissimus. Porro ex metallis auripigmentum et sulfur tum subtilia tum calida sunt, quibus succedit misy, aeris squama et chalcitis, paululum simul adstringentia. Quare usque quoque chalcitide frequenter in subtiliorum medicamentorum compositionibus utimur. Citra calorem vero manifestum tenuium partium metallica sunt spodium et pompholyx, adde quod vocatur pforicum, subtilis abunde est et chrysocola. Caeterum inter succos laurinum simul cum eo, quod valide calefacit, ut ad sensum tenuem esse dicimus. Nihilominus eo calefacit facultate cedrinus, calore tamen, qui sensibus subijcitur propter substantiae suae tenuitatem illi cedit. Ejusdem cum cedrino generis

Ed. Chart. XIII. [709.]

Ed. Bas. II. (345.)

κιδρίνω καὶ ἡ στακτὴ καλουμένη κορία. καὶ ταύτης αὐτῆς, ἣτις ἂν ἐξ ὕλης λεπτομεροῦς γένηται, καυθείσης, ὑπερβάλ-
λει τῇ δυνάμει τὸ κιδρίνον ἔλαιον. ἐκ μηλείας τε οὖν καὶ
θυκῆς καὶ μᾶλλον γε τῆς ἀγρίας, ἣν ἐρινεὸν ὀνομάζουσιν,
ἐκ τε τῶν τιθυμᾶλλων καιομένων τὴν τοιαύτην ἐργαζόμεθα
κορίαν. ἄριστος δὲ τῶν τιθυμᾶλλων ὁ χαρακίας προσαγο-
ρευόμενος. ἐκ δὲ τῶν σιτηρῶν ὀνομαζομένων σπερμάτων λε-
πτομερέστατος μὲν ὁ ὄροβος, ἄντι τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς.
ἡ δ' αἶρα μετὰ τοῦ θερμαίνειν σαφῶς. ἡ κριθὴ δ' οὐδ'
ὅλως θερμαίνει. μέσης δ' ὕλης ἐν αὐτοῖς ἐστὶ τὰ πικρὰ ταῖς
ποιότησι, τῶν μὲν πάντων λεπτομερῶν ἀπολειπόμενα, παχυμε-
ρεῖς δ' οὐδὲν ἔχοντα. τινὰ δ' αὐτῶν ἀποκεχώρηκε βραχὺ τῶν
μέσων, τὰ μὲν ὥς ἐπὶ τὸ θερμαίνειν, τὰ δὲ ὥς ἐπὶ τὸ ψύ-
χειν, ὧν ἀπάντων τὰς ὕλας ἐν τῇ περὶ τῶν ἀπλῶν φαρ-
μάκων πραγματείᾳ διηλθον, ὥσπερ γε καὶ τῶν ἀκροδρύων,
ἐν οἷς ἐστὶ τὰ ἀμύγδαλα τὰ πικρὰ καὶ τὰ πιστάκια. τῆς δὲ
ἀπὸ τῶν φυτῶν ἔλης οὐ μέμνημαι κατὰ τὸ παρὸν, ἀνελ-
θεῖν γὰρ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν βούλομαι καὶ διηγῆσασθαι, πότε καὶ

est lixivia, quae stacte, id est *stillatitia* dicitur, atque
inter hanc ipsam ea, quae ex materia subtili uita fit, ce-
drinum oleum virtute superat. Ex malo igitur et ficu,
eaeque magis agresti, quam vocant caprificum, item ex ti-
thymallis combustis huiusmodi lixiviam conficimus. Prae-
stantissimus est ex tithymallis, qui characias nuncupatur.
Caeterum ex seminibus frumentariis, uti nominant, sub-
tilissimum est ervum sine insigni calefaciendi potestate,
lolium vero cum insigni, hordeum nequaquam calefacit.
Mediam inter ea materiam obtinent, qualitatibus amara,
quae multum tenuibus substantia cedunt, crassi licet nihil
habentia. Nonnulla ipsorum a mediis tantillum declina-
runt, alia ad calorem, alia ad frigiditatem; quorum om-
nium materias in opere de simplicibus medicamentis exe-
quutus sum, quemadmodum etiam nucum acrodryon, in
quarum numero sunt amygdalae amarae et pistatia. At
syrpium materiae in praesentia non memini, redire enim
ad principium cogito, atque exponere, quando quoque

Ed. Chart. XIII. [709. 710.]

Ed. Bas. II. (338.)

πῶς ἐχρησάμην ἐκάστῳ τῶν ἐπινοηθέντων. ἐκ τούτου γὰρ οἶμαι τοὺς εὐφυεῖς τῶν νέων προτραπήσισθαι, γινῶναι τὴν ὕλην τῶν φαρμάκων αὐτόπτας αὐτῆς γενομένους οὐχ ἅπαξ ἢ δις, ἀλλὰ πολλάκις. ἡ γὰρ τῶν αἰσθητῶν διάγνωσις ἐκ συνεχοῦς θέας ἀκριβοῦται, [710] καὶ τούτου μέγιστόν ἐστι τεκμήριον ἢ τῶν ἀπαραλλάκτων μὲν ἡμῖν εἶναι δοκούντων διδύμων, οὐκ ἀπαραλλάκτων δὲ τοῖς συνήθεσι μὴ παραδραμῖν. τὴν μὲν οὖν ἀπὸ τε βοτανῶν καὶ θάμνων καὶ δένδρων ὕλην ἄριστόν ἐστι πρὶν ἐξαιρεθῆναι τῆς γῆς σκοπεῖσθαι κατὰ τὰς ἐγκαρπώσεις, μελλούσας τε καὶ ἀρχομένας καὶ προϊούσας καὶ ἀκμαζούσας. αὕτη γὰρ ἡ συνεχὴς αὐτῶν θέα διδάξει σε πηνίκα μάλιστα καλῶς ἂν τις αὐτὰ λαμβάνων καὶ ἐν οἴκοις ξηροῖς τιθέμενος φυλάττοι, μὴθ' ὑπ' ἀκτίνων ἡλιακῶν ἐξοπτώμενα μῆτε ὑπὸ νοτίδος ἐκ τῆς ὀροφῆς ἢ τοίχων ὑγραινόμενα. γένοιτο δ' ἂν τοῦτο τῶν οἴκων μῆτε καταγείων ὄντων μῆτε προσχώρων, μὴθ' ὑπὸ κεράμων πρὸς μεσημβρίαν μέντοι τὰς θυρίδας ἐστραμμένας ἔχοντων. ἀλλὰ τὰ γε φάρμακα μὴ πλησίον αὐτῶν ἀποκείσθω. τοὺς δ' ἐταίρους προ-

modo singula per rationem nobis inventa usurpaverimus. Hinc enim puto bonae indolis juvenes incitatum iri, ut medicamentorum materiam cognoscant, ipsimet inspicientes non semel, aut bis, sed frequenter, quoniam sensibilium rerum cognitio sedula inspectione confirmatur, cujus rei indicium est evidentissimum, quod gemini per omnia similes esse nobis videantur, differentes autem iis, qui ipsos inspicere consueverunt. Itaque herbarum, fruticum et arborum materiam prius quam e terra eximantur contemplari pulcherrimum est, dum fructus videlicet futuri sunt, dum eduntur, dum augefcunt et dum vigent. Haec siquidem continua eorum speculatio docebit te, quando potissimum ipsos commodè decerpas, ac in siccis domunculis repositos custodias, ne a solis radiis exurantur, neque ab humiditate ex tecto vel muris madefiant. Id optime fiet, si domus neque subterranea sit, neque aliis vicinae, neque sub tegulis, sed ostia ad meridiem spectantia habeant, prope quae tamen medicamenta reponi non debent,

Ed. Chart. XIII. [710.]

Ed. Bas. II. (345.)

τρέπω καὶ κατὰ τοῦτο μιμήσασθαι με βουλομένους γε καλῶς ἐργάζεσθαι τὰ τῆς τέχνης ἔργα. χιγνώσκετε γάρ, ὅπως ἐξ ἑκάστου τῶν ἐθνῶν τὰ κάλλιστα μοι διακομίζεται καὶ ἑκάστον ἔτος φάρμακα διὰ τὸ τοὺς ἐπιτρίπτους ῥωποπόλους, παντοίως αὐτοῖς λυμαίνεσθαι. βέλτιον δ' ἴσως οὐ τούτους μόνους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτῶν τοὺς κομίζοντας ἐμποροὺς μέμφεσθαι, κακίωνων ἔτι μᾶλλον αὐτοὺς τοὺς ῥιζοτόμους μὲν ὀνομαζομένους, οὐδὲν δ' ἦττον τῶν ῥιζῶν ὀπούς τε καὶ χυλοὺς καὶ καρπούς, ἄνθη τε καὶ βλάστας ἐκ τῶν ὀρῶν κατακομίζοντας εἰς τὰς πόλεις· οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ πρῶτοι πάντων εἰς αὐτὰ πανουργοῦντες. ὅστις οὖν βούλεται πανταχόθεν βοθημάτων ἐμπορεῖν, ἐμπειροὺς γενέσθω πάσης μὲν τῆς ἀπὸ τῶν φυτῶν ὕλης, πάσης δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων τε καὶ μετᾴλλων, ὅσα τε γινώδη σώματα χωρὶς μεταλλείας εἰς ἱατρικὴν χρῆσιν ἄγομεν, ὥς διαγινώσκειν αὐτῶν τὰ τε ἀκριβῆ καὶ τὰ νόθα, καὶ μετὰ τοῦτο γυμνασάσθω κατὰ τὴν ἐμὴν πραγματείαν, ἐν ἣ περὶ τῆς δυνάμειος ἔγραψα τῶν ἀπλῶν φαρμάκων. εἰ μὴ γὰρ οὕτως παρισκινησμένος ἦμι πρὸς τὴν

Amici vos admoneo ut in hoc quoque me sequamini, si artis opera pulchre obire velitis, novistis enim, quomodo ex omni natione praestantissima quotannis medicamenta mihi afferantur, eo quod perditii illi quarumcunque rerum coemptores scentarios variis modis ea contaminant. Praestiterat forsan non hos solum, sed multo magis etiam mercatores, qui illa advehunt, incusare, atque his multo magis ipsos herbarios, item nihil minus eos qui radicum liquores, succos, fructus, flores et germina ex montibus in urbes conferunt, hi siquidem omnium primi in eis dolum exercent. Quisquis igitur auxiliorum undique copiam habere volet, omnis stirpium materiae, animalium, metallorum et absque metallica natura terrestrium corporum, quae ad medicinae usum ducimus, expertus esto, ut ex eis et exquisita et notha cognoscat; deinde in commentario meo, quem de simplicium medicamentorum facultate prodidi, sese exerceat. Nisi enim hoc modo instructus ad

Ed. Chart. XIII. [710.]

Ed. Bal. II. (345. 346.)

ἐκ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων ὠφέλιαν, ἄχρι λόγου μὲν εἴσεται τὴν μέθοδον, ἔργον δ' οὐδὲν ἄξιον αὐτῆς ἐργάζεται. φέρε γὰρ αὐτὰ μὲν ἃ προείρηκα περὶ τῶν νευροτρότων ἐπίστασθαι τινα, δεδολωμένα δὲ φάρμακα δι' ἄγνοιαν ἐμβάλλειν τοῖς συντιθιμένοις, ἢ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἐπίστασθαι τὰς δυνάμεις ἀκριβῶς αὐτῶν, ἄρα οὐκ ἀναγκαῖον ἔσται πλιονάκις (346) τοῦτον διαμαρτάνειν ἢ κατορθοῦν; ἐμοὶ μὲν καὶ πάννυ δοκεῖ. τὸ δὲ ἀκριβῶς ἐπίστασθαι τὰς δυνάμεις τοῦ μὲν ἐπίστασθαι διαφέρει πάμπολν. τὸ μὲν γὰρ μόνον ἐπίστασθαι γινώσκειν ἐστίν, εἰ ξηραίνειν τὸ φάρμακον ἢ ὑγραίνειν ἢ ψύχειν ἢ θερμαίνειν ἡμᾶς πέφυκε. τὸ δ' ἀκριβῶς ἐπίστασθαι πρὸς τοῦτω καὶ τὸ ποσὸν τῆς δυνάμειός ἐστιν ἔγνωέναι. τινὰ μὲν γὰρ φάρμακα δύναμιν ἔχει χλιαρᾶς θερμασίας γεννητικὴν, ὅταν ὁμιλήσῃ τοῖς σώμασιν ἡμῶν, ἐνία δὲ συμμέτρου, καθάπερ ἄλλα βραχὺ ταύτης ἰσχυρότερα, ἕτερά δ' ἤδη ζεύσεως οὕτως ἰσχυρῶς, ὥς καίμιν δύνασθαι. χρὴ τοίνυν τὸν ἱατρὸν ἐστοχάσθαι, μὴ μόνον τοῦ ποιοῦ τῆς διαθέσεως, ἀλλὰ καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν ὥς ἂν εἴποι τις ποσοῦ.

praesentis operis praesidia veniat, verbotenus quidem mendendi methodum sciet, opus vero nullum ipsa dignum perficiet. Fingat namque ipse, quae de nervorum vulneribus praedixi, quaedam aliquis cognoscere, adulterata vero medicamenta per ignorantiam compositioni injicere, vel neque omnino exacte facultates ipsorum intelligere, an non erit necessarium frequentius hunc errare quam recte agere? mihi quidem vel admodum videtur. Iam vero accurate facultates cognoscere ab eo multum differt quod est cognoscere. Etenim solum cognoscere scire est, an medicamentum siccare vel humectare vel refrigerare vel calefacere suapte natura nos possit, accurate vero cognoscere praeter hoc etiam facultatis quantitatem scivisse est. Quaedam enim medicamenta calorem tepidum generant corporibus nostris admota, quaedam moderatum, quemadmodum alia hoc paulo validiorem, nonnulla jam sic ferventem ut urere possint. Convenit igitur medicum non modo affectus qualitatem, sed etiam ipsius, ut ita

Ed. Chart. XIII. [710. 711.]

Ed. Bas. II. (346.)

λέγεται μὲν γὰρ οὐ πᾶν τι κυρίως τὸ ποσὸν ἐν τῇ ποιότητι. λέγεται δ' οὖν ὁμῶς, ὅπως καὶ πυρετὸς μέγας καὶ μικρός. καὶ τοσαύτη γε χρῆσις ἐστὶ τῶν οὕτω λεγομένων, ὥστ' ἤδη κυρίου δύναμιν ἔχειν αὐτὰ παραπλησίως πυξίδι καὶ χαλκῇ καὶ ζωγράφῳ καὶ δρυοτόμῳ καὶ συνελόντι φάναι τοῖς ἀρξαμένοις μὲν ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν γραμματικῶν ὀνομαζομένης καταχρήσεως, ὕστερον δὲ κυρίως λέγεσθαι πεπιστευμένοις. ταῦτα μὲν εἴρηται μοι διὰ τοῦ οὐκ ἐν καιρῷ διαλεκτικευομένους. ὃ δὲ λέγων ἀπέλειπεν ἐστὶ τοιόνδε, ὅτι τὸ ξηραίνεσθαι διόμενον οὐχ ἀπλῶς δεῖται τοῦ ξηραίνοντος, [711] ἀλλὰ σὺν τῷ προσήκοντι μέτρῳ· τὸ μὲν εἰς ὑγρότητα πολλὴν ἐπιδεδωκὸς τοῦ πᾶν ξηραίνοντος, τὸ δ' εἰς ὀλίγην τοῦ βραχείως τοῦτο δρωῦτος, ὥσπερ γε τὸ εἰς πολλὴν τοῦ μεγάλως μὲν ξηραίνοντος, οὐ μὴν ἐσχάτως οὐδ' ἄκρως. ἀνάλογον γὰρ αἰετῷ ποσῷ τῆς ὑγρότητος εἶναι χρὴ τὸ ποσὸν τῆς ξηρότητος. ἔγωγ' οὖν ὅποτε πρῶτον ἐτόλμησα τὴν κοινὴν ἀγωγὴν τῆς τῶν νευροτρώτων θεραπείας ὑπαλλάττειν, ἐστοχασάμην εἰς ὁπόσῃν ὑγρότητά τε καὶ θερμότητα τὸ

dicam, quantitatem conjectasse, nam haud ipsa propria quantitas in qualitate dicitur, quanquam dicatur tamen, ut febris magna et parva. Ac tantus usus est eorum, quae sic dicuntur, ut jam proprii vim obtineant ipsa, perinde ac pyxis, excusor, pictor, quercus incisor, in totum quae ex vocato a grammaticis abusu inceperunt, deinde vero propria dici credita sunt. Hoc quidem attulimus praeter eos, qui parum opportuno tempore de sermonis proprietate argumentantur. Quod autem dicere defuit, tale est, nempe quod exiccari desiderat non simpliciter siccante indiget medicamento, sed convenienti mensura, copiosa quidem humiditate auctum, insigniter exiccante, parva, parum hoc faciente, quemadmodum multa, admodum resiccante, non tamen extreme, neque in summo, siccitatis enim quantitatem humiditatis copiae respondere convenit. Ego itaque dum communem nervorum vulnorum curationis modum immutare primum ausus sum, conjecteci, in quantam humiditatem caliditatemque affecta pars

Ed. Chart. XIII. [711.]

Ed. Bas. II. (346.)

πεπονθὸς ἦκει σῶμα. καὶ μοι δειχθέντος τινὸς νεανίσκου, κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ μέσου δακτύλου τῆς δεξιᾶς χειρὸς, ἐκ περιθλάσειως ὑγρὸν οὕτως ἐσχηκότος ἅπαν τὸ κατ' αὐτὴν περὶ τῷ νεύρῳ χωρίον, ὥς ἤδη σῆπαι, τὸ μὲν σηπόμενον αὐτὸ κατέπλασα διὰ κονίας στακτῆς καὶ ὤμης λύσεως, οὕτω δ' ἴσθι με καλοῦντα τὸ κρίθινον ἄλευρον, ἐλαίῳ δὲ πολλῷ θερμῷ καταντλήσας τὸ μὴ σηπόμενον μὲν, τεταμένον δὲ καὶ ὀδυνώμενον, εἴτα ἐκμάξας ἐρίῳ ξηρῷ περιέχουσα κηρωτὴν οὕτως ὑγρὰν, ὥς ἐπὶ τῶν καταγμάτων χρώμεθα, μεμιγμένον ἔχουσαν εὐφόρβιον. ἐσκεύαστο δέ μοι καὶ ἡδε κατ' ἐμὴν ἐπίνοιαν ἐπὶ καιροῦ τοιοῦδε παραγινόμενός τις χειμῶνι σφοδρῶ καὶ δείξας τὸ γόνυ ῥαδίως ἔφη πάσχειν αὐτὸ ῥιγῶσαν, ὀνίνασθαι δ' εὐθέως ὑπὸ τῶν θερμαινόντων ἡξίου δὲ λαβεῖν τι τοιοῦτον φάρμακον, ὁδοιπορήσαντα γὰρ ἐν κρύει κατεψύχθαι τε καὶ ὀδυνᾶσθαι σφοδρότερον ἢ ἄλλοτε. νῦν μὲν οὖν, ἔφη, λουσόμενος ἄπειμι, πέμπω δ' ἐπὶ τὸ φάρμακον ἐκ τοῦ βαλανίου. ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ᾤχετο.

recidisset. Et quum adolescens quidam mihi ostensus esset, in primo articulo medii dextrae manus digiti totum circa nervum locum humentem adeo ex contusione habens, ut jam computresceret, partem sane putrescentem cataplasmate ex lixivio stillatitia et cruda lyfi, sic autem nobis me hordei farinam nominare, fovi, non putrescentem vero, sed tensam dolentemque oleo calente liberaliter perfundi, inde quum lana sicca madorem exhausissem, ceratum tam humidum illevi, quam in fracturis utimur, cui euphorbium sit admixtum. Confectum autem mihi fuerat hoc quoque mea industria huiusmodi occasione. Profectus ad me quispiam hieme vehementi ostendenque genu, facile dicebat rigore id affici, statim vero calescientibus juvari. Rogabat igitur huiusmodi aliquod medicamentum darem, ut qui profectus in frigore inalteret doleretque vehementius quam alias. Nunc igitur, inquit, loturus discedo, mittam autem ex balneo, qui medicamentum accipiat. Haec quum dixisset, abiit. At ego cum tale nullum medi-

Ed. Chart. XIII. [711.]

Ed. Bas. II. (546.)

μηδὲν δ' ἔχων ἑτοιμον τοιοῦτο φάρμακον, εὐφόρβιον ἐλείψα
μετ' ἐλαίου, καὶ τήξας κηρὸν ἑμίξα καὶ μικρὸν ὕστερον, ἥνικα
ἐπεμψεν ὁ φίλος αἰτῶν τὸ φάρμακον, ἔδωκα. τάχιστα δ'
ἀνωδύνου γενομένου προὔτραπην ἐντεῦθεν ἐπ' ἄλλων μο-
ρίων ὁμοίως ποπονθότων χρήσασθαι, περὶ ὧν αὐθις εἰρή-
σεται. νυνὶ δ' ἐπὶ τὸν τοῦ νευροτρώτου λόγον ἐπάνειμι
διὰ τοὺς μηδὲν μὲν τούτων ὧν ἐγὼ νῦν ὑφηγοῦμαι γινώ-
σκοντας, ἐγκαλοῦντας δὲ λεξιδίοις· οὗς εὐρεῖν μαντεύομαι
κακῶς ὀνομάζειν νευροτρώτους, ὅσοι τῶν τενόντων ἐτρώθη-
σαν. τενοντας γὰρ αὐτοὺς οἶμαι καλεῖν τοὺς ἔξωθεν τῆς χει-
ρὸς ἐπιτεταμένους, ὅλῳ τε τῷ καρπῷ καὶ τοῖς δακτύλοις.
ἐγὼ δ' ὅτι μὲν σαφέστερον καὶ κυριώτερον ἦν αὐτοὺς ὀνο-
μάζεσθαι τενοντοτρώτους οὐκ ἄγνοῶ· πάντων δ' ἀνδρῶν
συνήθως καλούντων νευροτρώτους, ὅπως μή τίς με νιωτε-
ροποιῇ ἐν ταῖς προσηγορίαις φῆ, τὴν συνήθη προειλόμην
ἀντὶ τῆς ἀληθοῦς. εἶχε δὲ οὐδ' αὐτὴ συνήθης γεγονέναι,
δίχα λόγου φθασάντων τῶν πλείστων ἰατρῶν καὶ τοὺς τέ-
νοντας ὀνομάζειν νεῦρα. ἀλλ' εἴτε νευροτρώτους ἐθέλοις

camentum ad manus haberem; euphorbium cum oleo trivē
et ceram liquatam immiscui, paulo post cum amicus medi-
camento ferendo puerum misisset, exhibui. Dolore pro-
tinus cessante, inde in aliis partibus similiter affectis uti
praecepimus, de quibus mox dicetur. Nunc ad nervi vul-
nerati sermonem redeo propter eos, qui nihil, quod ego
nunc dico, intelligunt, vitio autem vertunt dictiunculas;
quos invenire auguror nervifaucios perperam eos nomi-
nari, qui in tendonibus vulnus acceperint, tendones enim
ipsis puto vocari, qui extra manum toti carpo et digitis su-
pertensi sunt. Quanquam sane non ignorem manifestius
magisque proprie tendinifaucios ipsos nominari, tamen cum
omnes neurifaucios nuncupare soleant, et ego, ne quis inno-
vare me appellationem dicat, consuetam pro vera suscep-
ti, etsi nec illa sine ratione abire in consuetudinem potuerit
plerisque medicis tendones etiam nervorum nomine jam
vocitantibus. Verum si in nervis si in tendonibus

Ed. Chart. XIII. [711. 712.]

Ed. Bas. II. (334.)

ὀνομάζειν αὐτοὺς, καίτε τενοντοτρότους, οὔτε σωθήσονται
 διὰ τὰς φωνὰς ταύτας οὔτε σπασθήσονται, καθάπερ οὐδὲ
 κυλλωθήσονται καὶ τεθνήξονται. προσηγορία γὰρ οὔτε ἔσωσέ
 ποτε ἄνθρωπον οὔτ' ἀπέκτεινεν, ἀλλ' ἡ τῶν φαρμάκων δύ-
 νამις ἐκάτερον τούτων ἐργάζεται. καὶ γὰρ ταῦθ' ὑπαλλάττων
 τοὺς σηπομένους καὶ σπωμένους καὶ κυλλωμένους, ἐνίους
 δὲ καὶ διαφθειρομένους, ὑγιεῖς καὶ ζῶντας ἐργάζομαι. καὶ
 γὰρ αὐτὸ καὶ τοὺς τεθλασμένους τὰ νῦρα, καθάπερ ἐκείνος
 ἐτέθλαστο, νευροτρότους ἐφθάκασι καλεῖν, οὐ νευροθλάστους.
 ἡ δὲ θεραπεία κοινὴ καὶ ὁ κίνδυνος ἴσος ἀμφοῖν ἐστὶ τῶν
 τεθλασμένων τι καὶ τρωθέντων ἥτοι νῦρα ἢ τένοντας. ὁ
 γοῦν ἄνθρωπος ἐκείνος ὁ σηπόμενος μὲν ἤδη τὰ περὶ τὸ
 πρῶτον ἄρθρον τοῦ μίσου δακτύλου, τεινόμενός τε καὶ ὀδυ-
 νώμενος τὰ ὑπερκείμενα, πολὺ βελτίων ἑαυτοῦ κατὰ τὴν ὑστε-
 ραίαν ἐγένετο, καθ' ἣν ἀντὶ τῆς ὥμης λύσεως ἔμιξα τὸ τῶν
 ὀρόβων ἄλευρον τῇ στακτῇ κονίᾳ, καὶ τῇ γι τρίτῃ τῶν ἡμε-
 ρῶν ὁμοίως ἔτι θεραπευόμενος ἦν μὲν ἤδη τελείως ἀνώδυ-
 νος τὰ ἄλλα, [712] κατὰ δὲ τὸ θλάσμα, νευρῶδες τι σῶμα

vulneratos appellasse mavis, neque ob has voces incolu-
 mes erunt, neque convulsionem laborabunt, quemadmodum
 neque manci fient, nec morientur, appellatio siquidem nec
 servavit hominem unquam, nec perdidit, sed medicamen-
 torum facultas utrunque ellicit. Atque ego haec immutans
 putrescentes, convulsos, mancos, nonnullos etiam per-
 ennates, sanos vivosque reddo. Nam nervos contusos ha-
 bentes sicut ille habuerat, nervosaucios, non neurothlastos,
 id est in nervis contusos, nuncupare anticiparunt. Caeterum
 curatio communis est et periculum aequale amborum, nem-
 pe contusorum et vulneratorum vel nervis, vel tendoni-
 bus. Itaque homo ille putredine jam circa primum medii
 digiti articulum orta, quum superjacentium tensione dolore-
 que infestaretur, multo melius habere coepit die postero,
 quo vice hordei farinae, ervorum farinam flactae lixiviae
 commiscuimus. Ad tertio sane quum confimiliter etiam
 curaretur, jam quidem in aliis partibus dolorem omnino
 non percepit, ex contusione vero nervosum quoddam cor-

Ed. Chart. XIII. [712.]

Ed. Bas. II. (346.)

παραπλήσιον ὑμῖν παχὺ προῦκυψεν, ὃ μετρίως διακινήσαν-
τός μου ῥαδίως ὅλον ἐξέπεισιν ἡμισαπὲς ὄν. ἰδοὺ δὲ πᾶσι
τοῖς θεασαμένοις ταῦτο τὸ σῶμα τὸ νεύρον ὅλον εἶναι τὸ
διασηπὸς, ὥς ἂν οὐκ εἰδόσιν ὅπως ἡμφισμένοι νευρώδεις
ὑμῖν οἱ τένοντες οὗτοι, διὰ τε τοῦ καρποῦ προέρχονται
καὶ καθ' ὅλην ἐπιτείνονται τῶν δακτύλων. ἐμοὶ δὲ καὶ δια-
στείλαντι τὸ σηπὸς τοῦ θλάσματος ὃ τένων ἐφάνη σωζό-
μενος. ἀντὶς οὖν ἕνα τῶν τροχίσκων ἢ κυκλίσκων ἢ ὅπως
ἂν ὀνομάζην ἐθέλοι τις, ὧν εἷς ἐστὶ καὶ ὁ τοῦ Πολυεῖδου,
δι' ἐψήματος ἢ σιραίου· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο καλεῖν ὥς ἂν
αὐτὸς βουληθῇς. ἐξίστω σοι· καὶ προκαταχρίσας τὸ φαινό-
μενον τοῦ νεύρου, τῷ τε καταπλάσματι πάλιν ἐχρησάμην
ὡσαύτως καὶ τῷ δι' εὐφορβίου χρίσματι κατὰ τῶν αὐτῶν
τόπων, ὥς ἔμπροσθεν ἑκατέρω. θεασάμενος δὲ τῇ τετάρτῃ
τῶν ἡμερῶν προσισταλμένα πάντα, τὰ περὶ τὸ τεθλασμέ-
νον μὲν ἔμπροσθεν, ἡλκωμένον δὲ τότε τοῦ δακτύλου πρῶ-
τον ἄρθρον, ἐσκοπούμην ἐφ' ὃ τι μεταβαίην ἀπὸ τοῦ κατα-
πλάσματος. ἐκινόησα τοίνυν, εἰ μὲν ἀκριβῶς ἀφλέγμαντον εἶη

pus crassae membranae persimile exsertum est, quod medio-
criter me commovente facile totum semiputridum excidit.
Videbatur omnibus contemplantibus hoc corpus, nervus to-
tus esse, qui computruisset, ut qui ignorarent, quo pacto
tendones hi nervosis membranis convelati per brachiale
procedunt et super totos digitos extenduntur, mihi vero
putridum ex contusione attollenti tendo salvus apparuit.
Quum igitur vel pastillo uno, vel trochisco, vel utcumque
vocasse libet, quorum in numero est et Polyidae, soluto
ex hepsemate, vel siraeo id est sapa, nam et hoc pro ar-
bitrio nominare liceat, apparentem nervi partem prius jun-
xissem, rursus eodem modo et cataplasmate et unctione ex
euphorbio in iisdem locis sicut prius utroque usus sum.
Quarto jam die omnia composita circa contusum quidem
antea, ulceratum vero nunc primum digiti articulum in-
tuitus considerabam, quorsum a cataplasmate transgrede-
rer. Visum igitur est, si nervus inflammatione prorsus va-

Ed. Chart. XIII. [712.]

Ed. Bas. II. (346. 347.)

τὸ νεῦρον, ἐπὶ τὰ συνουλοῦντα μεταβαίνειν· εἰ δέ τι τῆς φλεγμονῆς αὐτοῦ σκιρρῶδες ὑπολείποιο, τῶν ἱκανῶς τι ξηραίνοντων προσφέρειν. ἐπεὶ τοίνυν ἐφαίνετο λείπεσθαι τι τῷ διὰ τῆς ῥίζης τοῦ δρακοντίου φαρμάκῳ πρότερον ἐχρησάμεν, ὃ τὰ μὲν ἄλλα ταῦτ' ἔχει τῷ Αἰγυπτίῳ φαρμάκῳ, τῇ ἰσίδι καλουμένῃ, προσείληφε δὲ τὴν τοῦ δρακοντίου ῥίζαν. ἐφεξῆς δὲ τούτου τῇ Ἀθηνᾷ καλουμένῃ ἰχρησάμενος ἀπ' ἐκείνης λοιπὸν ἐπὶ τὰ συνουλοῦντα παριγένόμην. ἐφ' ἑτέρου δὲ τῷ διὰ τοῦ σιραίου λελυμένῳ τροχίσκῳ καταχρίων τὰ γεγυμνωμένα μέρη τοῦ τραύματος, ἔξωθεν ἐπέβαλλον τὸ εὐφόρβιον, ἀναμίξας κηρῷ καὶ ῥητίνῃ τοσοῦτοις τὸ πλῆθος ὥς ἐμπλαστρῶδές τε ἅμα γενέσθαι καὶ διασώζειν τὴν δύναμιν τοῦ εὐφορβίου. πῶς δ' ἂν τις ἀποβλέπων πρὸς τούτους τοὺς σκοποὺς συνθίῃ τὸ φάρμακον, ἐφεξῆς ἐρῶ. καὶ γάρ τοι καὶ διὰ τοῦ ὅξους ἄλλο φάρμακον ἐποίησα καὶ κατ' ἐκεῖνο σκοπὸν ἔχων τὴν τε σύστασιν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ ὅξους (347) λεπτομερῇ δύναμιν, ὅπως φυλάττοιο μετὰ τοῦ τὴν ψυχτικὴν δύναμιν ἐκλύεσθαι. περὶ μέντοι τούτων ὅπως συν-

caret, ad cicatricem ducentia transire, si verò phlegmones ipsius scirrhusum quidquam remaneret, aliquod ex abunde siccantibus exhibere. Quoniam igitur nonnihil ex ea reliquum esse videbatur, medicamentum ex dracunculi radice confectum prius usurpavi, quod alia eadem cum Aegyptio medicamento, quae isis vocatur, continet, assumpsit autem dracunculi radicem. Ab hoc vero deinceps Athene, id est Minerva, dicta usus, inde ad ea quae cicatricem ducunt perrexī. At quum alium curarem pastillo sapa diluto nudatas vulneris partes illinens euphorbium extrinsecus imponebam, tantum cerae ac resinae miscens, unde emplastri crassitudo simul fieret et euphorbii vires conservarentur. Caeterum quomodo ad hos scopos respiciens medicamentum componas, deinceps declarabimus. Etenim aliud quoque ex aceto medicamentum confecimus, hoc spectantes ut ipsius spissitudo et subtilis aceti virtus cum refrigerantia facultatis exolutione incolumis permaneat. De his sane,

Ed. Chart. XIII. [712.]

Ed. Bas. II. (347.)

ετέθη, μετ' ὀλίγον εἰρήσεται, συνὶ δ' ἐπειδὴ τὴν ἀγωγὴν τῆς τῶν νευροτρώτων θεραπείας ἐπετόησα διὰ λογικῆς ἐνδείξεως, ἄνευ τῆς ληρώδους περιπτώσεως τῶν ἐμπειρικῶν ὅλην εἰπεῖν αὐτὴν βούλομαι, μηδένα παρ' ἐλείπων διορισμὸν, ἀπ' ἀρχῆς αὐθις ἀναλαβὼν τὸν λόγον. ὅταν γάρ τινα τετρωμένον εὐθέως παραλάβω, ποτὲ μὲν διὰ τῶν ὑγρῶν φαρμάκων ποιοῦμαι τὴν θεραπείαν, ἔστι δ' ὅτι διὰ τῶν ἐμπλάστρον, ἐπιβαλὼν ἔξωθεν ἔριον ὡς μαλακώτατον, ἐλαίῳ θερμῷ βεβρεγμένον. εἰ δὲ τῷ δι' ὄξους χρωμένος εἴην φαρμάκῳ, μίγνυς ὄξος ὀλίγον τῷ ἐλαίῳ. καὶ λύω γε δις ἢ τρις ἡμέρας καὶ καταντλῶ δι' ἐλαίου θερμοῦ. μεγάλων δ' οὖσων τῶν νυκτῶν καὶ κατὰ ταύτας εἶωθα λύειν. καὶ μᾶλλον γε ποῖω τοῦτο δακνομένου τοῦ ἔλκους ὑπὸ τῶν φαρμάκων, ὡς ὅταν γε ἀπ' ἀρχῆς χρωμένῳ μοι τοιούτῳ φαρμάκῳ, μήτε δάκνεσθαι λέγῃ μήτε ὀδυᾶσθαι μήτε τάσειος ὁ κάμνων αἰσθῆται, δις τῆς ἡμέρας ἐπιλύω τε καὶ καταντλῶ, περὶ μὲν τὴν ἑω τὸ πρῶτον, εἰς ἑσπέραν δὲ τὸ δεύτερον. ἔστω δὲ καταντλῶμενον ἔλαιον ἱκανῶς μὲν θερμὸν, ἀλλ' ἄχρι τοῦ μὴ λυπεῖν τὸ τετρωμένον. ὥσπερ γὰρ τὸ ψυχρὸν ἐναντιώ-

quomodo composita sint, post paulum tractabitur. Nunc quia nervis vulneratis medendi modum ex rationali indicatione, nugatorio illo empiricorum casu repudiato, inveni, totam cogito ipsam dicere, ita ut nullam distinctionem praeteream, sermonem ab initio rursus repetens. Quando igitur vulneratum aliquem protinus suscipio, interdum per liquida medicamenta curationem molior, interdum emplastris, lanam extrinsecus quam mollissimam oleo calente imbutam applicans. Quod si medicamentum ex aceto usurpem, aceti parum oleo admisceo ac bis terve quotidie solvo et oleo calente foveo. Si noctes longae fuerint, etiam his solvere consuevi, idque magis facio, dum ulcus a medicamentis mordetur; nam ubi initio tali medicamento utenti aeger, nec se morderi, nec dolere, nec tensionem percipere mihi dicat, die solvo et foveo mane semel et vespere iterum. Oleum vero, quo fovemus, satis calens esto, verum ita, ne vulneratam partem offendat; sicut enim frigidam hujus-

Ed. Chart. XIII. [712. 713.]

Ed. Bas. II. (347.)

τατόν ἐστι ταῖς τοιαύταις διαθέσειν, οὕτω τὸ χλιαρόν οὐ
τελέως ὠφέλιμον. ἐμάθομεν γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ τῆς τῶν
ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμειως, ὥσπερ τὸ ὕδωρ ἐναντιώτατα
πέφυκε ποιεῖν ἐν τῷ θερμὸν ἢ ψυχρὸν ὑπάρχειν, οὕτω καὶ
τὸ ἔλαιον. ἐμπλάττει μὲν γὰρ πῶς, μᾶλλον δὲ ἐπέχει τὰς
διαπνοὰς τοῦ σώματος, ὅταν ψυχρὸν προσφέρηται, [713]
διαφορεῖ δὲ καὶ λεπτύνει τὸ θερμὸν. ἐνεστι δὲ σοι τοῦτο
καὶ τῶν ἐψημένων κρεῶν ἐν αὐτῷ μαθεῖν. ὁμοίως γὰρ αὐτὰ
τοῖς προκωλισθεῖσιν ἐργάζεται ψαθυρὰ, καὶ ἐνθέως ἅμα τῷ
τυθῆναι τὸ ζῶον ἐψῆς ἢ ταγηνίσῃς ἐν αὐτῷ. διὰ τοῦτο οὖν
καὶ γὰρ τὴν διὰ τοῦ ἐλαίου κατάντλησιν εἰλόμην ἱκανῶς θερ-
μοῦ φεύγων αἰετὶ τὸ χλιαρόν, ἔτι δὲ μᾶλλον τὸ ψυχρὸν. ὕδα-
τος δὲ χρῆσιν ἐν ὅλῃ τῇ θεραπείᾳ φυλάττομαι μέχρι τοῦ
μηδ' ἄψασθαι τοῦ ἔλκουσ, ὥσθ' ὅταν μὲν ἐνθέως ἐν ἀρχῇ
δέῃ τὸ αἷμα τοῦ τετρωμένου μέρους ἀποπλῦναι, δι' ἐλαίου
τοῦτο πράττειν· ὅταν δ' ἤδη μετρίως ἔχοντες οἱ κάμνοντες
λούωνται, μηδὲ τότε ἐμβάλλειν ἐπιτρέπειν αὐτοῖς εἰς τὸ ὕδωρ
τὸν πεπονθότα τόπον, ὥς τὸ πολὺ γὰρ ἐν αὐταῖς ταῖς χερ-

modi affectibus maxime est contrarium, sic tepens non om-
nino utile. Namque in primo de simplicibus medicamentis
volumine didicimus, ut aqua in eo, quod calens, aut fri-
gida sit, maxime contraria facere nata est, ita quoque
oleum, nam frigidum corpori admotum, perspiratum quo-
dammmodo ipsius obstruit, imo prohibet, calidum vero di-
gerit ac extenuat. Quod tibi etiam ex carnibus in eo co-
ctis licet condiscere; similiter etenim, ut praerancidas fri-
abilis efficit, etsi protinus quum animans mactatum est, in
eo coquas, aut sartagine frigas. Propter quod et ego fo-
mentum ex oleo satis calente usurpare malui, tepidum sem-
per vitans, adhuc autem magis frigidum. Porro ab aquae
usu in tota curatione ita tempero, ut ne attingat quidem
ulcus; proinde cum sanguis initio statim a vulnerata parte
eluvendus est, ex oleo id facere expedit. Ubi autem jam
aegri mediocriter habentes lavacro utuntur, neque tunc
affectum locum in aquam demergere ipsis concedendum,
magna siquidem ex parte nervi in manibus vulnerantur.

Ed. Chart. XIII. [713.]

Ed. Bas. II. (347.)

σιν οἱ νευρότρωτοι γίνονται. μέμνηται δέ τινα τῶν οὕτω
τετρωμένων, ἐπειδὴ τετάρτην ἡμέραν ἄγων ἀνώδυνος τελέως
ἦν ἀφλέγμαντόν τε τὸ πεπονθὸς εἶωρα μόριον, ἐν κρύει
πολλῷ προελθόντα τῆς οἰκίας ἐπὶ τινα πρᾶξιν ἀναγκαίαν,
ἐν ᾗ διατρίψας ἐπὶ πλεόν ἤλθεν οἰκαδε τεινόμενος τὸ κῶ-
λον ὅλον ἄχρι τοῦ τραχήλου καὶ μεγάλης ὀδύνης αἰσθόμε-
νος. ὡς δ' ἀφικομένου τινὸς ἐπ' ἐμὲ παραγινόμενος ὡς αὐ-
τὸν ἐθεασάμην ἐν οἷς ἦν, ἀποδρῖψαι μὲν ἐκέλευσα τὸ κατὰ
τὸ μόριον ἔλαιον ψυχρὸν ἐκ τῆς προσόδου γεγονὸς, ἐλαίῳ δὲ
θερμῷ κατακτελῆσας ὅλον τὸ κῶλον, εἶτα καὶ τοῦ τραχήλου
τὸ κατ' ἐνθὺ μέρος, ἐλαιοβρεχέσιν ἐρίοις πυριάσας ἐπιθείς
τε τὸ διὰ τοῦ εὐφορβίου φάρμακον ὑγρὸν ἅμα καστορέῳ,
παρηγόρησα τὸν ἄνθρωπον αὐτίκα καὶ ὕπνου ἐπιγινόμενου
μέχρι τῆς ἐσπέρας ἐπέταυτο πάντα τὰ συμπτώματα. περὶ
παντὸς οὖν ποιῆσθαι χρὴ θερμὸν διαμένειν τὸ ἔριον, εἴτ'
οὖν ἐλαίῳ μόνῳ βεβρεγμένον εἴτε καὶ ὀξελαίῳ τύχοι. γέ-
νοιτο δ' ἂν τοῦτο περιβαλλομένων ἔξωθεν ἐρίων ἄλλων ξη-
ρῶν, ἐνδον τε μένοντος, ὅταν ᾗ χειμὼν ἄχρι τῆς ε' ἢ τῆς ζ'.

Memini cujusdam ex hujusmodi vulneratis, qui quum diem quartum citra omnem dolorem ageret, partemque affectam absque phlegmone videret, multo in frigore domo egressus ad opus quoddam necessarium, eique diu immoratus, domum rediit membro universo ad cervicem usque tenso, idque cum ingenti ipsius dolore. Postquam vero quodam me accersente profectus ad eum vidi quibus in malis esset, oleum ex itinere refrigeratum a parte auferri jussi, calente vero totum membrum fovi, deinde cervicis partem adversam lanis oleo respersis et medicamento liquido ex euphorbio simul, cum castorio hominem statim mitigavi et somno post haec accedente usque ad vesperam omnia cessarunt symptomata. Prae omnibus igitur danda opera est ut lana permaneat calida, sive oleo tantum, sive oxelaeo, hoc est aceto et oleo, quoque imbuta fuerit, fiet hoc si aliae lanae siccae extrinsecus circumponantur et aeger intra tectum, quum hiems fuerit, ad quintum usque vel septimum morbi diem sese

Ed. Chart. XIII. [713.]

Ed. Bas. II. (347.)

ἡμέρας τοῦ κάμνοντος. εἰν γὰρ ἄχρι ταύτης μήτε φλεγμονὴ φανεῖται τις, ἀνώδυνός τε παντάπασιν ἢ καὶ μηδεμίαν αἰσθάνηται τάσεως, ἐν ἀκίνδυνῳ λοιπὸν ἔσται. φροντὶς δ' ἔστω σοι τοῦ μηδὲν οἰνωδὲς ἐμφαίνεσθαι τῷ ὄξει, καθάπερ γὰρ καὶ κατὰ τοῦλαιον, ὡς ἀπηλλάχθαι στύψιν ἀπάσης. μήτε οὖν τὸ καλούμενον ὠμοτριβὲς ἢ ὀμφάκινον ἔστω, διττῶς γὰρ ὀνομάζεται μήτε τὸ ἀπὸ τῆς Ἰβηρίας, ὃ καλοῦσι Σπανόν, ἀλλὰ μηδ' ἄλλο τι τῶν θαλλοῦς ἐλαίας ἐχόντων. ἀριστον οὖν ἐλαιόν ἐστι τὸ λεπτομερές, ὅποιον ἐν Ἰταλίᾳ μὲν τὸ Σαβινόν ἐστιν, ἄλλοθι δὲ τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐθνῶν, ὅσα μηδεμίαν ἐμφαίνει στύψιν. ὅποιον δὲ τι πράγμα ἐστιν ἐνδειξίᾳ λογικῇ καὶ ὅσον πλουσιώτερον ἐμπειρίας ψιλῆς ἀνευ μεθόδου, καὶ τῶνδε μαθήσῃ. νευροτρῶτων τε πολλοῖς πολ-
λάκις ἐν ὁδοῖς τε καὶ κατὰ πλοῦν καὶ κατ' ἀγρὸν, ἢ ἐν πόλει μὲν, ἀλλὰ πόρρω τῆς ἐμῆς οἰκίας παραγεγνημένος, οὔτε τοῦ δι' εὐφορβίου φαρμάκου παρόντος οὔτε τοῦ δι' ὄξους, ἀλλ' οὔτε ἄλλου τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ κατὰ τύχην εὐπορηθέντων φαρμάκων ἐπιθείς τῷ τραύματι, διὰ παντός

continueat. Nam si eoque nec phlegmone aliqua tentetur, vacetque prorsus dolore et nullam sentiat tensionem, in posterum tutus erit. Curabis autem, ne in aceto vinosum aliquid appareat, quemadmodum oleum quoque, ut omni astringitione vacet. Neque igitur quod crudum vel immaturum dicitur adhibebis, neque id, quod ab Hispania venit ac vocant Hispanum, imo nec aliud quodlibet ex iis quae oleae surculos habent. Optimum oleum est tenue, quale in Italia Sabinum, alibi vero in nationibus Romano imperio subjectis, quae nullam astringendi vim obtinent. Jam vero qualis res sit rationalis indicatio et quanto ditior quam nuda experientia citra methodum, vel hinc condiscas. Quum permultis nervorum vulneribus saepe in itinere, in navigio, in agro, vel in civitate, sed procul a meis aedibus incidissem, nec medicamenti ex euphorbio copia adesset, nec illius, quod ex aceto conficitur, nec alterius, medicamenta, quorum forte fortuna eo loco facultas erat, vulnere impo-

Ed. Chart. XIII. [713. 714.]

Ed. Bas. II. (347.)

ἔτυχον τοῦ σκοποῦ. κατ' ἀγρὸν μὲν γὰρ ἑμαυτὸν οἶδα καὶ πρόπολιν πρόσφατον, ὑγρὰν καὶ λιπαρὰν, ἣν ὁ γεωργὸς εἶχεν, ἐπιθέντα κατὰ τοῦ τραύματος, καὶ ποτὲ ζύμην μόνην καὶ ποτὲ ἄμφω μίξαντα. χρή δὲ τὴν μὲν ζύμην ὅτι παλαιωτάτην εἶναι, τὴν πρόπολιν δὲ ἐναντίας ἔχειν αὐτῇ κατὰ χρόνον. εἰ δὲ εἷη παλαιότερα, μαλαττεύσθω παρὰ τὸ πῦρ δι' ἐλαίου ἢ ἐν ἡλίῳ. ἐπ' ἄλλου δὲ τινος ἀγροίκου τῇ ζύμῃ τὸν ὀπὸν τοῦ τιθυμάλλου μίξας ἐπέθηκα, πλησίον τῆς αὐλῆς αὐτοῦ θεασάμενος αὐτὸν πεφυκότα. κατέγγων γὰρ τῆς ζύμης ὡς πρόσφατον. καὶ ποτὲ πρόπολιν μετ' ἐλαίου. τήξας ἀνέδευσα τῇ ζύμῃ, προφυράσας αὐτὴν ὅξει δριμυτάτῳ. κάλλιον δ' ἐπὶ τῶν τοιούτων μίξεων τὸ ἔλαιον παλαιὸν εἶναι, δι' ὅξυμέλιτός τε καὶ ἀλεύρου κυά[714]μων ἢ ὀρόβων ἢ αἰρῶν ἢ ἐρεβίνθων ἢ θέρμων πικρῶν ἢ πάλης ἀλφίτων ἢ κριθῶν ἀλεύρου, οἷς κατὰ τὰς πόλεις κέχρημαι καταπλάσμασιν οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἤδη φλεγμαινόντων, ἀλλὰ καὶ κατ' ἀρχὰς εὐθείως. ἐν ἀγρῷ δὲ καὶ πίτταν ἐνρῶν ὑγρὰν παρὰ τέκτονι,

nentes, propositum semper sumus assequuti. Novi etenim me ipsum in agro propolim recentem liquidam et pinguem, quam agricola habebat, vulneri imposuisse, interdum fermentum solum, interdum ambo commixta. At fermentum quam vetustissimum esse, propolim vero contra habere convenit, quantum ad tempus attinet, sin autem vetustior sit, ex oleo juxta ignem vel in sole emolliatur. Rursus in alio quodam rustico succum tithymalli fermento mixtum imposui, quem prope ipsius cortem succrevisse conspexeram, quippe fermentum ut recens contemnebam. Nonnunquam et propolim ex oleo liquefactam fermento subegi, sed prius aceto quam acerrimo dissoluto. Praestat oleum esse vetus in hujusmodi mixtionibus, puta ex oxymelite et fabarum farina vel ervorum vel lolii vel ciceris vel lupinorum amarorum vel tenuiori polentae pulvere vel hordeacea farina, quibus in urbibus usus sum cataplasmatibus non solum in iis, quos jam phlegmone prehenderat, sed etiam protinus ab initio. In agro cum et picem liquidam apud fabrum in-

Ed. Chart. XIII. [714.]

Ed. Bas. II. (347.)

τῇ ζύμῃ μίξας ἐπέθηκα, καὶ παρ' ἄλλω τὸ τῶν ὀρόβων ἄλευρον ἀναδεύσας αὐτῇ, μὴ παρόντος δὲ τούτου καὶ τῶν προειρημένων ὁτιοῦν ἐνιστι μινύειν. καὶ ὀξέλαιον δὲ μόνον ἀναλαβὼν ἐρίῳ θερμὸν ἐπέβαλον εὐθέως, ἄλλου μὴ παρόντος. ἐθάρσησα γὰρ τῷ ὄξει δριμύτι τε ἱκανῶς ὄντι καὶ παλαιῷ. ἐφ' ἑτέρου δὲ προκατειψυγμένου, διὰ τὸ πρὸ μιᾶς ὥρας ἢ καὶ πλείονος ἔτι χρόνου τιθλαῖσθαι τὸ νιῦρον, ἄχρι τῶν ἐπιτηδείων τί μοι κομισθησόμενον ἀνέμενον, ἐλαίῳ κατατλείσθαι τὸ μόριον κτελεύσας. καὶ τότε προμίσας ὄξος, ἐπειδὴ τὸ περιέχον θερμότατον ἦν ὥρα θέρους τὸ μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν ἄχρι πλείστου κατήντλουν, ἕως τῶν ἄλλων ἐκομίσθη τι φαρμάκων. ἕκαστον δὲ τῶν εἰρημένων ἀλεύρων καὶ τῆς στακτῆς διαμίσας πολλάκις, ἐπέπλασα καὶ κατ' ἀρχὰς εὐθέως καὶ μετὰ ταῦτα φθάσαντος ἀνθρώπου τῶν ἐναιίμων τινὶ φαρμάκων οὐ καλῶς κυχρήσθαι. πάντα δ' οὖν ταῦτα τὰ ὅπως οὖν ἐπιτιθέμενα φάρμακα θερμὰ ταῖς ποιότησι προσφερέσθω. καὶ μέντοι καὶ πρὸ τῆς ἑαυτοῦ ποτ' οἰκίας, οὐδενὸς τῶν συνθέτων φαρμάκων ἐτοίμου εὕρισκομένου, σπεύδων προελ-

venissem, fermento mixtam imposui, item apud alium ervorum farinam illo subactam, cujus penuria etiam praedictarum quaevis misceri potest. Quin etiam oxelaeum solum, quod calere, lana exceptum, statim dum aliud nihil haberem, confusus aceto abunde acri et vetusto. In alio refrigerato, quod ante horam unam vel longius etiam tempus nervus contusus esset, quousque mihi quoddam idoneum medicamentum afferretur, expectavi, partem oleo foveri praecipiens, interdum aceto prius admixto, quoniam aer per aestatem calidissimus erat, mixtura ex utroque diutissime fovi, donec aliud medicamentum allatum fuit. Singulis autem praedictis farinis permixtam quoque stacten saepe illevi et mox a principio et postea, quum homo medicamento quodam, quod cruentis imponitur, non probe usus esset. Haec itaque omnia, quomodocunque applies, medicamenta calida qualitatibus offeras. Et vero etiam cum domo mea egredi sellinans aliquando medicamentum nullum

Ed. Chart. XIII. [714.]

Ed. Bas. II. (347, 348.)

Θεῖν, ἔδωκά τινι τῶν ἐμῶν παλαιὸν εὐφόρβιον, ἐκέλευσά τε λειώσαντα μετ' ἐλαίου παλαιοῦ, μέχρι πάχους ὑγρᾶς κηρωτῆς, ἐπιθεῖναι τῷ νύγματι τοῦ κατὰ τὴν χεῖρα τένοντος. ὥς δ' ἐπαυθὼν ἐπυθανόμην τοῦ τραθέντος, εἰ θερμασίας πολλῆς αἰσθήσις αὐτῷ γίγνοιτο (348) κατὰ τὸν τόπον, ὃ δὲ συμμέτρου τινὸς ἔφησιν αἰσθάνισθαι. πάλιν οὖν ἐπυθόμην εἰ δάκνοιτο κατὰ τὸ τραῦμα πρὸς τοῦ φαρμάκου. τοῦ δὲ εἰπόντος μὴ δάκνεισθαι μὲν, οἶονεὶ δὲ κνήσειός τινος αἰσθήσιν ἔχειν, συνεχώρησα μέχρι τῆς νυκτὸς ἐπικεῖσθαι τὸ φάρμακον. ἐπεὶ δὲ ἀφαιριθέντων τῶν ἐπικειμένων θερμασία τέ μοι σύμμετρος ἐφαίνετο κατὰ τὸ πεπονθὸς χωρίον καὶ μὴ μεμυκὸς τὸ νύγμα, κάλλιον ἔδοξέ μοι εἶναι τῷ αὐτῷ χρῆσθαι φαρμάκῳ. καὶ μέντοι κατὰ τὴν ὑστεραίαν ἀμέμπτως ἔχοντος τοῦ νευροτρώτου καὶ κατὰ τὴν τρίτην τε καὶ τετάρτην ἄχρι τέλους ἐχρησάμην τῷ αὐτῷ φαρμάκῳ, καὶ τις τοῦτο θεασάμενος ἐφ' ἑτέρου τραθέντος ὁμοίως ἐχρήσατο τῷ προσφάτῳ εὐφορβίῳ κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον. ἐξ ἀνάγκης οὖν ἠκολούθησε τῷ τετρωμένῳ θερμασία τε πολλή καὶ δῆξις καὶ ὀδύνη κατὰ τὸ ἔλκος, ὥστε ἄχθῆναι πρὸς ἐμὲ

in promptu compositum haberem, dedi cuidam familiari vetus euphorbium, injunxique laeve factum ex oleo veteri, donec humidi cerati spissitudinem haberet, tendinis puncturae in manu admoveret. Reversus igitur interrogavi vulneratum multumne caloris in parte affecta sentiret, ille mediocrem quendam respondit se percipere. Rursus igitur quaesivi, an mordicationem a medicamento in vulnere sentiret; ille quum se non morderi, sed veluti pruritum quendam sentire dixisset, medicamentum ad noctem usque adherere permisi. Quoniam vero, quum imposita abstulissem, calor in affecto loco mediocris mihi apparuit, neque punctura hians, satius mihi visum est eodem uti medicamento; et vero cum vulneratus altero die prospere haberet, item tertio et quarto, ad finem usque idem medicamentum usarpavi, quod contemplatus quidam in alio vulnerato similiter recenti euphorbio in eundem modum usus est: quare necessario calor agrum multus et commorsus et dolor in ulcere subsecutus

Ed. Chart. XIII. [714.]

Ed. Bas. II. (348.)

τὸν ἄνθρωπον, ὡς ἐπὶ παραδόξῳ τῷ συμβεβηκότι. καὶ γὰρ συνεῖς αὐτίκα τοῦ γεγονότος ἀπέρριψα μὲν τὰ ἐπικείμενα, καταντήσας δ' αὐτὸν ἐλαίῳ τὸ διὰ τοῦ ὄξους ἐπέθηκεν φάρμακον. εἰ δ' οὐκ ἦν τοῦθ' ἔτοιμον, ἐπιτεθείκειν ἂν τὸ διὰ εὐφορβίου, πλέονα κηρὸν ἔχον. οὐκοῦν ἐχρῆν, καθάπερ ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐλέγομεν μὴ ἀγνοεῖν τὰς τι δυνάμεις καὶ τὰς ιδέας τῶν δοκίμων φαρμάκων, οὐδὲ τίνα μὲν ἐν τάχει μεταβάλλει τὴν δύναμιν, τίνα δὲ ἕως παμπόλλου διαφυλάττει. τῶν γὰρ ταχέως ἐξίτηλον ἔχοντων τὴν θερμότητα τὸ εὐφορβίον ἐστὶ· γνωριεῖς δὲ αὐτὸ καὶ χωρὶς τοῦ διαμασήσασθαι τὸ χρῶμα θιασάμενος. οὐ γὰρ ὡς ἐν ἀρχῇ τιφρῶδες, ἀλλ' ὑπωχρόν τε καὶ ὑπόξανθον γίνεται παλαιούμενον. εὐθὺς δὲ καὶ ξηρὸν ἱκανῶς φαίνεται τηνικαῦτα καὶ διαλύεται μόγις ἐν τῷ λειοῦσθαι δι' ἐλαίου τοῦ νέου ταχέως χυλούμενου. χρὴ δ' οὐκ εὐθέως αὐτὸ μγνύναι τῷ ἐλαίῳ, ἀλλὰ πρότερον ἐν τῇ θυεῖα λειοῦν ἄτρεμα, ὅπως μὴ πλατυνθῇ. καὶ τί δεῖ λέγειν ὅτι καὶ γενσαμένῳ σοι τὸ μὲν πρόσφατον

est, adeo ut homo ad me deductus sit, tanquam hoc praeter omnium opinionem accidisset. Atque ego, statim re intellecta, quod impositum erat abjeci, solum autem per oleum ipsi adhibito, medicamentum ex aceto imposui, quod si non in procinctu fuisset, medicamentum ex euphorbio copiosioris ceræ particeps admovissem. Quapropter non oportet, uti paulo ante diximus, probatorum medicamentorum facultates ac species ignorare, nec quae celeriter virtutem mutant, tum quae rursus diutino tempore conservant. Nam ex iis, quae caducam ac statim evanescentem calorem habent, euphorbium est. Id autem cognosces, etiam si non manduces, colorem contemplatus, quippe non ut ab initio cinereum, verum suppallidum et sublavum redditur inveterascens. Statim etiam siccum abunde videretur tunc et vix inter laevigandum ex oleo recenti praeptinus imbibito dissolvitur. At subito ipsum oleo miscendum non est, sed prius in mortario sensum terendum, ne dilatetur. Quid item opus est dicam, quod etiam gustanti tibi recens perci-

Ed. Chart. XIII. [714.715.]

Ed. Bas. II. (348.)

φαίνεται πυρωδέστατον, ὥς κατακαίειν τὴν γλῶσσαν, τὸ δὲ παλαιὸν ὀλίγην ἰσχύεται θερμασίαν; [715] συμβαίνει μὲν οὖν καὶ ἄλλοις πολλοῖς τῶν φαρμάκων ὀλίγοις ἔτεσιν ἐξέλθον ἰσχίαν τὴν δύναμιν, οὐδενὸς δ' ἥττον τὸ εὐφόρβιον μετὰ γε θαψίαν. αὕτη γὰρ μετ' ἐνιαυτὸν μὲν ἀσθενὴς ἰκαστῶς γίνεται, τελίως δ' ἐμπνέει διετὴς γενομένη. τὸ γε μὴν εὐφόρβιον ὅταν ἐξ ἀρχῆς τε καλὸν ᾖ καὶ καλῶς ἀποκίηται, καὶ κατὰ τὸ τρίτον ἔτος διασώζῃ ἔτι τινὰ δύναμιν, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ κατὰ τὸ τέταρτον, ἐκλύεται δ' ἤδη καὶ κατὰ τὸ ε' καὶ ἕκτον, εἴτ' ἐπὶ προήκοντι τῷ χρόνῳ τελίως ἀμαυροῦται. ὃ δ' ἔφην ἐγὼ σὺν ἐλαίῳ χρήσασθαι ποτε παλαιωθέντι χωρὶς κηροῦ ἢ σχιδὸν ἑτῶν ἢ ἐξ ἧν. ὅθεν οὐδὲ περιλαβεῖν ἐν μέτρῳ δυνατόν ἐστι τὴν χρῆσιν αὐτοῦ. νέον μὲν γὰρ ὃν ἐλαίῳ δεκαπλασίῳ καὶ δωδεκαπλασίῳ μίγνυται μετὰ κηροῦ τριπλασίῳ, παλαιούμενον δὲ πλέον ἐμβάλλειν αὐτῷ χρῆ· τριπλῆς δὲ καὶ τετραπλῆς γινόμενον ἥτοι διπλάσιον τοῦ κατ' ἀρχὰς ἢ ἴσον τῷ κηρῷ. ὅταν μὲν οὖν τοῖς ἀκόποις ὀνομαζομένοις κρίσμασιν ὁμοίαν ἔχειν βουληθῇς, τὸ

piatur ferventissimum, ut linguam adurat, vetus autem exiguam efficiat caliditatem? Jam aliis quoque multis medicamentis evanidam potentiam pauculis annis habere contingit, attamen euphorbium post thapsiam, haec enim anno admodum imbecillis redditur, ut bimula prorsus expiret, euphorbium vero, quum principio bonum fuerit et probe repositum asservatumque, etiam anno tertio adhuc vim aliquam retinet, interdum et quarto, quinto autem et sexto jam exolvitur, deinde procedente tempore in totum elanguescit. Porro id, quo me aliquando cum inveterato oleo sine cera usum esse dixi, quinque annorum aut sex erat euphorbium. Unde usum ipsius mensura comprehendere nemo potest. Nam recens oleo decuplo et duodecim partibus superante cum cera tripla commiscetur, veterascens copiosius ei immittendum est, trimum vero et quadrimum vel duplicatum prioris pondus vel aequale cerae. Quum igitur medicamentum consistentia simile acopis dictis

Ed. Chart. XIII. [715.]

Ed. Bas. II. (348.)

φάρμακον τὴν σύστασιν, ἥπερ δὴ καὶ τῆς ὑγρᾶς κηρωτῆς ἐστὶ, τετραπλάσιον εἶναι χρὴ τοῦ κηροῦ τὸ ἔλαιον. ὅταν δ' ἐμπλαστρώδης γένηται, τὸν κηρὸν ἴσον τοῦνπίπαν τῷ ἐλαίῳ χρὴ μιγνύναι, μάλιστα ἐὰν ξηρὸς ᾖ καὶ παλαιός, ὥς ὁ πρόσφατός γε καὶ λιπαρὸς ὢν ἐλάττονος δαίται τοῦ ἐλαίου πρὸς τὸ ποιῆσαι κηρωτὴν ἐμπλαστρώδη, καὶ μᾶλλον ἔτι θε-
ρους ὥρα. βουλευθεὶς οὖν τις τὴν κηρωτὴν ἐμπλαστρώδη ποιῆσαι τὸν κηρὸν τήξας ἐν ἐλαίῳ, καθ' ἣν εἶρηκα συμμε-
τρίαν, προσμίξει τὸ ἕκτον μέρος αὐτῷ τοῦ πρόσφατου εὐ-
φορβίου, ὥς εἶναι μὲν < α'. ἐκείνου, τοῦ δὲ κηροῦ ἕξ, ἐλαίου
δὲ ἕξ ἢ πέντε. ἀλλ' ἐπεὶ τὸ κολλῶδες τε καὶ γλίσχρον οὐχ
ὑπάρχει τῷ κηρῷ, καθάπερ τῇ ῥητίνῃ τε καὶ τῇ πίστῃ, διὰ
τοῦτο μιγνύω τῇ κηρωτῇ ῥητίνην ἢ πίσταν ἢ ἑκατέρου μέ-
ρος. εὐδὴλον οὖν ὅτι τούτων μιγνυμένων οὐκέτι τὸ ἔλαιον
ἴσον αὐτοῖς ἐμβλητέον. ὁ μὲν γὰρ κηρὸς εἰς ὑγρότητα πολ-
λοῦ δαίται τοῦ λίπους, αἱ ῥητίναι δὲ αἱ μὲν ξηραὶ παντά-
πασιν ὀλίγου χρήζουσιν, αἱ δὲ ὑγραὶ καὶ προσλαβεῖν τινα
ξηρὰν αὐσίαν ἐθέλουσιν εἰς ἐμπλαστρώδη σύστασιν. ἐν μὲν

unctionibus habere vulneris, quae spissitudo liquidi etiam
cerati est, oleum cerae quadruplum esse curabis. Ubi vero
ad emplastri speciem fiet, ceram omnino aequalem oleo mi-
scere oportet, maxime si sicca fuerit et vetusta, sicut re-
cens et pinguis pauciore oleo indiget, ut ceratum in em-
plastri modum efficiat, idque magis adhuc per aestatem. Ita-
que si ceratum emplastri formula facere statueris, cerae ex
oleo liquefactae qua dixi symmetria sextam recentis eu-
phorbii partem admiscebis, ut illius una sit drachma, cerae
sex, olei item sex vel quinque. Sed quoniam cera gluti-
nans ac viscosa non est, quemadmodum resinae et pix,
ideo hanc vel illam vel utriusque partem cerato admisceo.
Clarum igitur est dum haec miscentur, non amplius oleum
pari illis portione affundendum. Etenim cera ad liquidita-
tem multo pingui indiget, at resinae, quae quidem aridae
prorsus sunt, paucis, liquidae et siccam quandam substantiam
ad emplastri crassitudinem assumere postulant. In ceris igitur

Ed. Chart. XIII. [715.]

Ed. Bas. II. (348.)

οὐν τοῖς κηροῖς οὐ πολλή τις ἐστὶν ἡ διαφορὰ καθ' ὑγρότητα καὶ ξηρότητα, ταῖς ῥητίαις δ' ἔμπαλιν, ὥσπερ καὶ τῇ πίττῃ, παμπόλλη ἡ διαφορὰ κατὰ ξηραῖς ἐστὶ πρὸς τὰς ὑγρὰς. ξηροτάτη μὲν οὐν τῶν ῥητινῶν ἐστὶν ἣν ὀνομάζουσι τινες φρυκτὴν, τινὲς δὲ κολοφωνίαν· δευτέρα δ' ἡ ἐκ τῶν κεραμείων, ἀκάθαρτος τε καὶ ἄφρυκτος, ἐὰν δ' αὐτὴν καθάρῃ τις, εἰς τὴν φρυκτὴν μεταπίπτει. τούτων δ' ἀμφοτέρων ξηρότερόν ἐστι τὸ καλούμενον πιτυῖνον φύσημα. τοῦτο μὲν, ὥς ἂν αὐχμηρόν, οὐκ ἐπιτήδειον νομίσας εἶναι εἰς τὴν τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου σύνθεσιν ἀπασάμην, ἐχρησάμην δὲ τῇ τε φρυκτῇ καὶ ταῖς ὑγραῖς. εἰσὶ δὲ καὶ τούτων εἶναι μὲν ἐπὶ πλεόνα χρόνον ὑγραὶ διαμένονσαι, καθάπερ ἡ τερμινθίνη, τινὲς δὲ ταχέως ξηραίνόμεναι, καθάπερ ἡ στροβιλίνη. μέση δ' ἀμφοῖν ἐστὶν ἡ ἐλατίνη. καὶ μέντοι καὶ κατὰ τὰς δυνάμεις θερμότερα μὲν ἡ στροβιλίνη, δευτέρα δὲ ἡ ἐλατίνη, τρίτη δ' ἀμφοῖν ἡ τερμινθίνη. τὴν κυπαρισσίνην δὲ ὑπώπτουσα μὴ μινύειν, ὥς στυψίως ἔχουσαν τι. δοξεῖ δὲ τις ἡμῖν διαφέρεισθαι κατὰ τὸν περὶ ῥητινῶν λόγον Διοσκορίδην τὸν Ἀναξαρχεῖα γράψαντα τήνδε τὴν ῥῆσιν ἐν τῷ

tur non magna humiditatis ac siccitatis differentia est, in resinis, sicut etiam in picis genere, contra aridae ab humidis permultum differunt. Omnium ergo resinarum siccissima est quam nonnulli frictam, alii colophoniam appellant. Huic succedit quae ex fictilibus impura nec fricta sumitur, quam si purges, in frictam mutabitur. His ambabus siccior est, quae dicitur pityinon physema, ac si dicas picea germinatio. Hanc sane ceu squalidam in praesentis emplastri compositionem non esse idoneam ratus abjeci, usus autem sum fricta et liquidis. Jam vero ex his quoque nonnullae diutius liquidae permanent, quemadmodum terebinthina, aliae cito inarescunt, sicut strobilina, media utriusque est abietina. Quin etiam facultate calidior est quidem strobilina, mox vero abietina, deinde terebinthina. Cupressi resinam miscere non ausus sum, ut quae nonnihil astringeret. Putabit forsan aliquis, nobiscum dissentire Dioscoridem Anazarbeum in sermone de resinis haec verba scribentem primo

Ed. Chart. XIII. [715. 716.]

Ed. Bas. II. (548.)

προῖτω περὶ ὕλης. προάγει δὲ πασῶν τῶν ῥητινῶν ἢ τερμινθίνην καὶ μετὰ ταύτην ἢ σχινίνην, εἶτα πιτυίνην καὶ ἐλατίνην, μεθ' ἧς ἀριθμοῦνται ἢ τε πευκλίνην καὶ ἢ στροβιλίνην. φαίνεται γὰρ ἐν τούτοις ὁ Διοσκουρίδης, ὡς περὶ φανλοτάτης μὲν φρενῶν τῆς στροβιλίνης, ἀρίστης δὲ τῆς τερμινθίνης. ἐγὼ δὲ τῶν τριῶν ῥητινῶν τῶνδε, στροβιλίνης, ἐλατίνης, τερμινθίνης, πρώτην μὲν εἶπον ἀρίστην τὴν στροβιλίνην εἶναι κατὰ θερμότητα, δευτέραν δὲ τὴν ἐλατίνην, ὑστάτην δὲ τὴν τερμινθίνην. [716] ὥσπερ οὖν ὁ λέγων τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν οἶνων αὐστηρῶν ἀριστον εἶναι τὸν Ἰταλικὸν οἶνον, ὁ μὲν γὰρ πρὸς μίαν ποιότητα τὴν ἀναφορὰν τοῦ λόγου ποιούμενος, ὁ δὲ ἀπλῶς ὑπὲρ ὅλης ἀποφαινόμενος αὐτῶν τῆς οὐσίας, ἀληθεύει, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ῥητινῶν ἀρίστην μὲν ὡς πολυχρηστότατον φάρμακον εἰκότως ἂν τις εἴποι τὴν τερμινθίνην ὑπάρχειν, οὐ μὴν ἐν γε τῇ θερμότητι πρωτεύειν. ὥσπερ οὖν ἔλεγον, ἐνιστί σοι τῷ κηρωμηνέντι τῶν ῥητινῶν ἦν ἂν ἐθέλῃς, εἰς σύστασιν ἐχεκολλώτεραν ἀνάγειν τὴν ἀπλὴν κηρωτὴν, ἢ δὲ ἐλαίου τε καὶ κη-

de medica materia commentario. *Ex omnibus resinis principatus terebinthinae datur, post eam lentiscinae, tum ei, quae de picea raditur et abiete, post quas pinea strobilinaque numeratur.* In his enim Dioscorides tanquam de infirma strobilina, optima vero terebinthina sentire videtur. Verum ego ex his tribus resinis strobilina, abietina, terebinthina, principem certe strobilinam calore, secundam abietinam, postremam terebinthinam esse dixi. Quemadmodum igitur qui inter Italiae vina austera optimum ponit vinum Italicum, alius ad qualitatem unam sermonem referens, alius absolute de tota ipsorum substantia pronuncians, verus deprehenditur, eadem ratione etiam inter resinas optimam tanquam medicamentum in multiplices usus accommodatum, merito terebinthinam affirmaveris, non tamen caliditate primas obtinere. Itaque ut aiebam, licet tibi quamlibet resinam cerae miscenti simplex ceratum glutinantius efficere, quod ex oleo et cera duntaxat componimus. Hic vero ex-

Ed. Chart. XIII. [716.]

Ed. Bas. II. (348. 349.)

ροῦ μόνον συντίθεμεν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ τῆς πείρας ἐστὶ χοίρα
κρινούσης τὸν στοχασμὸν ἡμῶν. ἔστι γάρ σοι τριπλάσιον
τοῦ κηροῦ τῇ τερμινθίνῃ μίξαντι γινῶναι πότερον ἢ δὴ σύ-
στασιν ἐμπλαστρώδῃ τὸ φάρμακον εἴληπεν ἢ αὐχμηρότερόν
ἐστιν ἔτι καὶ δεῖται πλείονος ἔτι ῥητίνης, ὥσθ' ὅταν ποτὲ
σοι τὸν τρόπον τοῦτον πειρωμένῳ φανῇ συμμέτρως ἔχειν
μιγνύναι τῇ τεκταύτῃ τῷ γιγνομένῳ φαρμάκῳ, τὸ δωδέκατον
τοῦ εὐφορβίου. ἐὰν δὲ ἀγνοῇς πότερον ἀκριβῶς ἐστὶ θερμὸν
τὸ εὐφορβιον, ἢ ἀπολείπεται κατὰ τι τοῦ τοιούτου μετὰ τὴν
σκευασίαν, ἐμπλάσας ὁθονίῳ βραχὺ τοῦ κατασκευασθέντος,
ἐπιβάλλε κατὰ τῆς ἑαυτοῦ κνήμης ἢ (349) πήχεως ὥραις
τισὶν, εἴτα ἐὰν μὲν σοι δόξῃ μετρίως θερμαίνειν, εὐκράτως
ἔχειν ὑπόλαβε τὸ σκευασθέν. εἰ δ' ἦτοι μηδεμίαν αἰσθητὴν
ποιοῖτο θερμασίαν ἢ πυρωδέστερον εἴη τοῦ προσήκοντος,
ἔστιν ἦτοι γ' ἐκλῦσαι τὸ φάρμακον ἢ ἐπιτεῖναι· ἐκλῦσαι
μὲν μίξει κηρωτῆς, ἐπιτεῖναι δ' εὐφορβίου προσθέσει. ἐὰν
γε μὴν λιπαρὰν ἔχῃς πρόπολιν, ἐπιτηδειοτέραν ἴσθι σοι
πασῶν τῶν ῥητινῶν ἰσομένην αὐτὴν, ὥς ἂν ἐπισπᾶσθαι τε

perientiae quoque utilitas est, quae de conjectura nostra de-
cernat. Potes enim ubi triplicatam ceram terebinthinae
commiscueris, intelligere, emplastrine spissitudinem jam me-
dicamentum acceperit, an adhuc siccius sit ac copiosiore
insuper resinam desideret. Quapropter ubi hunc in modum
experienti tibi mediocriter habere visum fuerit, miscebi-
tunc medicamento, quod conficis duodecimam partem eu-
phorbii. At si ignores, an euphorbium exacte sit calidum,
an nonnihil a tali discedat, post confectionem linteo pau-
lulum illius medicamenti illitum tuae ipsius tibiae vel cu-
bito horis aliquot imposito, postea si modice calefacere de-
prehendis, bene temperatum esse medicamentum arbitrabe-
ris, quod si vel nullum sensibilem calorem dat vel justo fer-
ventiorem, integrum est aut medicamentum remittere aut
intendere; remittere quidem mixtura cerati, intendere ap-
posito euphorbio. Atqui si propolim pinguem habeas, eam
omnibus resinis aptiorem fore tibi intelligito, ut quae va-

Ed. Chart. XIII. [716.]

Ed. Bas. II. (349.)

καὶ τοῦ βάθους ἔλκειν ἔξω πεφυκυῖαν ἀτμώδη τε πάχην πνεύματος, ὑγρότητάς τε περιττάς. αἱ μὲν γὰρ ῥητίναι μετὰ τοῦ κηροῦ τῆς ἐμπλαστρώδους συστάσεως ἐνεκεν, οὐχ ὥς ὑπὸ τὸν σκοπὸν τῆς θεραπείας πεπτωκυῖαι παραλαμβάνονται. τοῦ σκοποῦ δ' αὐτοῦ τῆς ἰάσεως ἡ πρόπολις ἔχεται. καὶ ποτε αὐτῇ μόνη προσφάτω καθ' ὑγρὸν ἐχρησάμην, ὥς ἔφην, ἐπὶ τινος γεωργοῦ σκληρὸν ἔχοντος σῶμα, καὶ θαυμαστὸν ὅπως ὦνῃτο μόνη χρησάμενος ἄχρι τέλους, ὥς μηδενὸς δεηθῆναι φαρμάκου, βαθυτέραν ἔχοντος ἑτέρου τὸ νύγμα βραχὺ τι προσέμιξα τῶν τιθυμάλλων τινὸς ὀποῦ. τοῖς μέντοι μαλακοῖς σώμασι σκληρότερον φαίνεται τὸ φάρμακον ἐν τῇ ψεύσει, πλην εἰ πάνυ τις αὐτὸ μαλακύνει ἐλαίου μίξει. καὶ μέντοι καὶ τὰλλα φάρμακα πάνθ' ὅσα προσφέρεται τοῖς νευροτροπτοῖς, ὑγρὰ καὶ μαλακὰ προσῆκιν εἶναι. τὴν μὲν οὖν μαλακότητα, πᾶν ἔλαιον δύναται παρασχεῖν, τὴν δ' ἰσχύν τοῦ φαρμάκου φυλάξει τὸ παλαιὸν ἔλαιον. ὥσπερ δὲ τὴν πρόπολιν ἐν ἀγρῷ ποτε ἐπέθηκα τῶν τότε παρόντων ὥς βέλτιον φάρμακον ἐκλεξάμενος, οὕτως καὶ τὴν ζύμην αὐτῆς

porosam spiritus crassitiem humoresque superfluos elicere ac ex alto foras ductitare suapte queat natura. Siquidem resinae cum cera emplastri spissitudinis gratia, non tanquam curationis consilio assumuntur, propolis autem curationis ipsius scopo continetur. Atque haec aliquando sola, ut dixi, recenti, quantum ad humiditatem attinet, usus sum in agricola quodam duro corpore, ac mirum est, quomodo sola adusque sinem adhibita adjuverit, adeo ut nullius medicamenti praeterea venerit necessitas. Alteri qui puncturam profundiores haberet tithymalli cujusdam exiguum quid liquoris admiscui. Mollioribus vero corporibus medicamentum tactu durius apparet, nisi olei mixtura vehementer ipsum mollias. Quin et alia medicamenta omnia, quae nervorum vulneribus adhibentur, liquida et mollia esse convenit. Mollitiem igitur quodvis oleum conciliare, robur vero medicamenti vetus oleum tueri potest. Ut autem propolim in agro nonnunquam accommodavi tanquam melius medicamentum iis, quae tum assuerant, eligens, ita fermentum

Ed. Cōm. XIII. [716. 717.]

Ed. Bas. II. (349.)

ἐφ' ἑτέρου, φαρμάκου μὴ παρόντος, ἐπειδὴ καὶ ταύτην τὰ
ἐκ τοῦ βάθους ἠπιστάμην ἔλκουσαν τε καὶ διαφοροῦσαν.
ὅσα δ' ἂν ἡ πλείονος χρόνου ἢ ζύμη, τοσούτω βελτίων ἐστίν.
οὐ μόνον δὲ τὰ τοιαῦτα κατὰ τὰς ἀγροικίας εὐρίσκεται ῥα-
δίως, ἀλλὰ καὶ θεῖον ἄπυρον, ὃ ποτε καὶ αὐτῷ ἐχρησάμην
μίξας τῇ τετραφαρμάκῳ. ταύτη μὲν οὖν καὶ ἀφρόλιτρον καὶ
Βερενίκιον λίτρον καὶ ἀφρόλιτρον τὸ μὴ λιθώδες, ἀλλ' ὄν-
τως ἀφρόλιτρον, ὅπερ ἀφρώδη τὴν σύστασιν ἔχει, μίξας ἐχρη-
σάμην πόλλάκις, οὐ μόνον ἐπ' ἀγροικίας ἀπορία τῶν ἄλλων,
ἀλλὰ καὶ παρόντων τῶν εἰρημένων φαρμάκων, ἐνικα τοῦ
τῇ πείρᾳ βασανίσαι μου τὴν ἐπίνοιαν καὶ διὰ μόνης τῆς
τοιαύτης χρήσεως ὁ τετρωμένος ἐθεραπεύθη, καταντλώμενος
δηλονότι τῷ ἐλαίῳ. τοῦτο γὰρ κοινὸν ἐπὶ πάντων ἔστω σοι
τῶν ἐνταῦθα λεγομένων φαρμάκων. ἀρμόττειν τοῖς νευρο-
τρότοις. [717] καὶ τὸ καλούμενον δὲ ὑπὸ μὲν τῶν ἰατρῶν
ἀρσενικόν, ὑπὸ δὲ τῶν ἀττικίζων τὰ πάντα βουλομέ-
νων ἀρρήνικόν, ἑμιξα τῇ τετραφαρμάκῳ δυνάμει, πειραθῆ-
ναί μου τῆς ἐπινοίας βουλόμενος. αὐθις δὲ μὴ παρόντος

rursus in alio admovi medicamento inopia, quoniam hoc
quoque in alto fixa extrahere et discutere sciebam. Quanto
autem vetustius fermentum tanto est praeslantius. Porro
hujusmodi res non solum facile in aegris reperiuntur, sed
etiam sulphur vivum, quo nonnunquam et ipso sum usus
miscens cum tetrapharmaco. Huic igitur et spumam nitri
et Berenicium litrum et aphrolitrum non lapidosum, sed
vere aphrolitrum, quod spumae consistentiam habet, adjici-
ens frequenter usurpavi, non modo in agris aliorum pe-
nuria, sed etiam praesentibus enumeratis medicamentis hoc
nomine, ut animi sensum experientia explorarem proba-
remque. At vulneratus talis rei solo usu convaleuit, fons
videlicet oleo. Hoc enim commune tibi esto in omnibus
medicamentis, quae hic dicuntur nervorum vulneribus con-
ducere. Jam vero et quod a medicis vocatur arsenicum,
ab iis autem, qui Attice omnia volunt proferre, arrheni-
cum, adjunxi tetrapharmaco, quod animo conceperam, ex-
perientia volens pertentare, rursus quum id non adesset,

Ed. Chart. XIII. [717.]

Ed. Bas. II. (349.)

τούτου τὴν ὀνομαζομένην σανδαράχην, ὥσπερ γὰρ καὶ τὴν τίτανον ἐσβισμένην τε καὶ ἄσβιστον, ἅπλυστον τε καὶ πεπλυσμένην, ὀλίγον μὲν ἐμβαλὼν τῆς ἄσβιστου, τὸ πλεον δὲ τῆς ἐσβισμένης καὶ πλεον ἔτι τῆς πεπλυσμένης. εἰρήσεται δ' ὀλίγον ὕστερον ὑπὲρ τῆς καθ' ἑκάστην σύνθεσιν ἀκριβοῦς ποσότητος, εἴαν πρότερον ἐπέλθω ταῦθ' ἅπλῃ πάντα καὶ τοὺς διορισμοὺς τῆς χρήσεως αὐτῶν. ἐν γὰρ τούτῳ τῷ λόγῳ διὰ τοὺς ἐμπειρικοὺς ἐκ περιπτώσεως τὰ πλείστα τῶν συνθέτων φαρμάκων ἡγουμένους εὐρῆσθαι τὴν τῶν νευροτρώτων ἀγωγὴν ἔδοξέ μοι διελθεῖν, εὐρημένην ὑπ' ἐμοῦ χωρὶς περιπτώσεως, ἐκ τοῦ τὸν τε σκοπὸν τῆς θεραπείας αὐτῶν γινῶναι καὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐπίστασθαι τὰς δυνάμεις. ἐκ μὲν γὰρ περιπτώσεως ἐν τι τῶν ἁπλῶν εὐρίσκεται φαρμάκων, ἡ λογικὴ δὲ μέθοδος ἀθρόα τε καὶ πολλὰ τῶν ἁπλῶν εὐρίσκει καὶ συνθέσεις παμπόλλας ἐπ' αὐτοῖς. ὅσα γοῦν ἐκ βάθους ἔλκειν ἔξω πέφυκε καὶ διαφορεῖν τὰς ὑγρότητας, ἐπιτήδεια τοῖς νευροτρώτοις ἐστίν. ἐπεὶ δὲ τινα τούτων ἐξενχμένας ἔχει θερμότητος ἀμετροτέρας ἢ δακνωδεις ἰσχυρῶς δριμύτητος ἢ ὀξύτητος, εὐλογόν ἐστι μὴ γνύνειν αὐ-

sandaracham, uti vocant, sicut calcem restinctam et vivam, lotam et illotam, minus autem vivae, plus restinctae et plus adhuc lotae adjeci. Caeterum de exacta cujusque componendae quantitate paulo post dicemus, ubi haec simplicia omnia ususque ipsorum distinctiones retulerimus. In hoc enim sermone propter empiricos, qui ex casu plurima compositorum medicamentorum inventa esse putant, visum mihi est commemorare nervorum vulnera curandi rationem a me citra casum repertam, inde, quod sanationis ipsorum scopum et simplicium medicamentorum facultates cognoscerem. Etenim ex casu unum aliquod simplex medicamentum invenitur, rationalis autem methodus plurima simul invenit et varias ipsorum compositiones. Quae igitur ex alto humores educere digerereque natura possunt, nervorum vulneribus ex usu sunt. Quandoquidem vero nonnulla caliditatem immoderatam vel mordacem vehementer acrimoniam vel acidam qualitatem conjunctas habent, alia ipsis

Ed. Chart. XIII. [717.]

Ed. Bas. II. (349.)

τοῖς ἑτέρα φάρμακα δυνάμενα τὰς ἐξημένας ὑπεροχὰς μι-
τριωτέρας ἐργάζεσθαι χωρὶς τοῦ μὴ βλάπτειν τὴν δύναμιν,
οὐκ ἐνδέχεται δὲ τοῦτο πράττειν ὀρθῶς ἄνευ τοῦ γινώ-
σκειν ἐκάστου τῶν φαρμάκων οὐ μόνον τὸ γένος τῆς ποι-
ότητος, ἀλλὰ καὶ τὸ ποσὸν ἐν αὐτῇ. τινὰ μὲν γὰρ, ὡς ἐδεί-
κνυμεν ἐν τῇ περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ, τῆς
πρώτης τάξεώς ἐστι τῶν θερμαινόντων, ἀποκιχωρηκότα βραχύ-
τι τῶν εὐκράτων, ἑτέρα δ' ἐπ' αὐτῆς τῆς δευτέρας ἐπὶ
πλέον ἀφιστηκότα, καὶ τινὰ τῆς τρίτης καὶ τετάρτης, ἄλλ'
ἅττα καίειν ἤδη δυνάμενα. κατὰ τὴν ἀναλογίαν οὖν τῆς κατὰ
τὴν δύναμιν ἐκάστου φαρμάκου σφοδρότητος ἢ τῶν μιγνυ-
μένων εὐρίσκεται δύναμις, ἐάν τις ἐπίσταιται τῶν ἀπλῶν φαρ-
μάκων ἀπάντων τὰς κράσεις. ἡ δὲ τῶν ἐμπειρικῶν, μόνα
μιγνῦσα τὰ ὁμογενῆ, διὰ τε τὴν ἄγνοιαν ἐκάστου τῆς φύ-
σεως φαρμάκου γίγνεται καὶ τοῖς ταύτην ἐπισταμένοις διὰ
τὸ μὴ γινώσκισθαι βεβαίως τὸ ποσὸν τῆς ὑπεροχῆς. ἔγωγ'
οὖν αὐτὸς ὁ πρῶτον ἐσκεύασα φάρμακον ἐκ πολλῶν ὁμο-
γενῶν συνέθηκα διὰ τὸ μηδέπω γινώσκειν ἐκάστου τὸ ποσὸν

medicamenta admisceri ratio est, quae praedictos excessus
sine virtutis offensa temperare queant. At hoc fieri recte
non potest, nisi cujusque medicamenti non modo qualita-
tis genus, sed etiam quantitatem in eo cognoscas. Quae-
dam namque, ut ostendimus in commentario de simplicibus
medicamentis, in primo calefacientium ordine collocantur,
a temperatis paululum abscedentia, alia in secundo magis
inde declinantia, alia tertio, nonnulla quarto, quae urere
jam queant. Igitur pro vehementiae virtutis cujusque me-
dicamenti proportionem miscendorum facultas invenitur,
modo simplicium omnium temperamenta intelligas. Empiri-
corum haeresis sola genere consimilia propter uniuscujus-
que medicamenti naturae ignorantiam miscet, et qui hanc
noverunt sola eadem miscent, quia excessus quantitatem
certo non cognoscunt. Quod itaque ipse primum praeparavi
medicamentum, ex multis ejusdem generis compositum est,
quoniam nondum cujusque virtutis quantitatem exacte per-

Ed. Chart. XIII. [717.]

Ed. Bas. II. (349.)

τῆς δυνάμειος ἀκριβῶς. ἐνέβαλον μὲν γάρ τι καὶ ἀρσενικοῦ καὶ θείου καὶ μίσκος καὶ τιτάνου τῆς ἀπλύτου τε καὶ πεπλυμένης καὶ πομφόλυγος, ὡσαύτως καὶ σποδίου. πρὸς τούτοις δὲ καὶ λεπίδος χαλκοῦ καὶ χαλκίτεως κικανυμένης, ἀπλύτου τε καὶ πεπλυμένης καὶ προσέτι τῆς ἀκαύστου. ταῦτα μὲν οὖν ἐν ὄξει δριμυτάτῳ πολλαῖς ἡμέραις ἐν ἡλίῳ θερινῶ προελείωσα. τὰ δὲ μέλλοντα καταχεῖσθαι τούτων ὅ τε κηρὸς ἦν ἐξ ἀνάγκης καὶ μέλιτός τι βραχὺ προαπηφρισμένου καὶ αἱ ῥητίναι σχεδὸν ἅπασαι καὶ πρόπολις καὶ πίστα καὶ λάδανον. ὑγρὰ δὲ κύπριον τε καὶ σούσινον, ὀποβάλαμόν τε καὶ ἀμαράκινον καὶ γλεύκινον καὶ κέδρινον, ἔλαιόν τε κίκινον καὶ παλαιόν. ἐξ ἑκάστου δὲ τι σμικρὸν ὧν ὀλίγον ἔμπροσθεν εἶπον ὀπῶν. ὕστερον δὲ ἀφαιρῶν ἄλλοτε ἄλλο πείρας ἐνεκεν, οὐδὲν ἀπολείπομενον εὗρισκον ἕκαστον τῶν ἀπλουστέρων, οἷς ἄχρὶ τοῦ δεῦρος χρῶμαι. λεχθήσονται δ' αὐτῶν ὀλίγον ὕστερον αἱ συμμετρίαι δι' ὅξους μὲν οὖν ἐσκειάζον τὰ τοιαῦτα διὰ τε τῶν ὀπῶν μίγνυς αὐτοῖς τι κηροῦ καὶ τῶν εἰρημένων ῥητινῶν καὶ προπόλεως καὶ πίττης, ὡσαύτως δὲ καὶ διὰ κόπρου περιστερῶν καὶ τῶν λεπτομερῶν βο-

noscebam. Injeci etenim nonnihil arsenici, sulfuris, misyos, calcis lotae et illotae et pompholygis, similiter spodii, item squamae aeris, chalcitidis ustae lotae et illotae, ad haec non ustae. Haec igitur prius in aceto quam acerrimo diebus multis sole aestivo laevia reddidi. Quae superfundi his debebant, cera erat necessario et mellis nonnihil prius expurgati, resinae propemodum omnes, propolis, pix et ladanum, liquida cyprinum, susinam, opobalsamum, amaracinum, gleucinum, cedrinum et oleum ricininum et vetustum, ex singulis autem liquoribus, quos non multo ante recensui, paulum aliquid. Postremo alias aliud auferens experientiae gratia, nihilo simpliciora singula, quibus in hunc diem utor, inferiora esse animadverti, ipsorum autem symmetriae mox ponentur. Itaque ex aceto et liquoribus talia confeci, ceras, resinarum, propolis et picis nonnihil adjungens, pari modo ex columbarum stercore et herbis te-

Ed. Chart. XIII. [717. 718.]

Ed. Bas. II. (349. 350.)

τανῶν. ἀλυπότιρα μὲν οὖν ἔστι τὰ ὑγρά φάρμακα, [718] καὶ τοῖς ἄλλοις μὲν ἔλκυσιν, ἑξαιρέτως δὲ τοῖς κατὰ τὰ νῦρα. χρώμεθα δὲ καὶ τοῖς ἐμπλαστρώδεσι διὰ τοὺς λούεσθαι βουλομένους. ἀφαιρεθέντων γὰρ τῶν ἐρίων, αὐτὸ μόνον ἐπικείμενον ἔχοντες τὸ τοιοῦτον φάρμακον ἀοχλητότερον λούονται. προεῖρηται γὰρ ὅτι μηδὲ τότε προσήκει βρέχειν ὕδασι τὸ τετρωμένον, εἴαν γε ἐν χειρὶ ἢ κατὰ μέντοι τὸν πόδα τῆς τρώσεως ἐπιγενομένης ἀδύνατον μὲν ἔστι μὴ βρέχειν τὸ μόριον, ἀπέχισθαι δὲ χρὴ τῆνικαῦτα βαλανείου τὰς πρώτας τέτταρας ἡμέρας. ἐπεὶ δὲ ἀπόλωλεν ἐν τῷ νῦν βίῳ ἡ καρτερία πάντων ἀνθρώπων, ἥδη μέχρι καὶ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς καθ' ἡμέραν εἰωθότων λύνεσθαι, τοὺς μὲν μὴ πάνυ τρυφῶντας, εἴεν δ' ἂν οἱ πένητες οὗτοι, πειθομένους ἔχομεν ὥς τὸ πολὺ, τοὺς πλουσίους δὲ καὶ μάλιστα (350) αὐτῶν ὅσοι πολὺ δύνανται ἢ δυσπειθοῦντας ἢ τελείως ἀπειθοῦντας. ἄριστον μὲν οὖν ἦν μηδὲ θεραπεύειν αὐτούς. ἐπεὶ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ ἄλλην ἄλλος αἰτίαν οἱ μὲν ἄκοντες ἡμῶν, οἱ δὲ ἐκόντες ἀναγκάζονται τῆς μαλακίας αὐτῶν ἀνέ-

nuium partium. Minus ergo molesta sunt liquida medicamenta cum aliis tum nervorum maxime vulneribus. Utimur etiam emplastri modo compositis propter eos, qui se lavare volunt, lanis enim ablatis ac tali medicamento solo adhaerente minore cum molestia lavant. Praedictum enim est, neque tunc vulnere affectam partem aquis respergendam, si in manu id contigerit, pes vero, si is laesus sit, ut non madefiat fieri non potest, sed tunc a balneo primis quatuor diebus abstinendum est. Quoniam vero omnium hujus tempestatis hominum et eorum jam etiam, qui ruri degunt, fortitudo periit, qui lavare se quotidie consueverunt, equidem qui non adeo deliciis affluunt, sunt hi maxime pauperes, ut plurimum obtemperantes nobis habemus, divites vero et praesertim potentes admodum, illos vel aegro obtemperantes vel prorsus haud morigeros experimur. Optimum igitur fuerit nec ipsis mederi, verum quum nescio quo modo alius ob aliam causam, quidam nostrum inviti, quidam ultro ipsorum mollitiem tolerare

Ed. Chart. XIII. [718.]

Ed. Bas. II. (350.)

χεσθαι, τοιοῦτόν τι ποιεῖν εἶωθα. κατὰ τοῦ τετρωμένου
 μέρους ἐπιτιθεῖς τῶν ἐμπλαστρωδῶν τι φαρμάκων, ἔξωθεν
 αὐτοῦ πάλιν ἐπιβάλλω πολυπτύχους ὀθόνας πλείονας ἐλαίῳ
 διαβρόχους, αἷς αὐθις ἔξωθεν ἐπίδεσμον ἐξ ὀθόνης ἐπιβάλλω,
 καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἐν αὐτῷ τῷ βαλανείῳ προκαταχέω
 τὸ ἔλαιον τοῦ ἐπιδέσμου, μέλλοντος εἰς τὴν πτύειλον ἐμβαί-
 νειν τοῦ νευροτρώτου καὶ δηλονότι λουσαμένου, τὰ μὲν ἐπι-
 κείμενα πάντα ἀποβάλλω, χρῶμαι δὲ τῇ προειρημένῃ τῆς
 ὅλης θεραπείας ἀγωγῇ. εὐδὴλον δ' ὅτι καὶ τῆς τῶν μορίων
 φύσεως ἔμπειρον εἶναι χρὴ τὸν μέλλοντα καλῶς προνοήσα-
 σθαι τῶν νευροτρώτων. εἴρηται γὰρ ἔμπροσθεν ὅτι καὶ οἱ
 τένοντες, εἰς οὓς οἱ πλείστοι τῶν μυῶν τελευτῶσι, συμπα-
 θείας οὐ μικρὰς ἐπιφέρουσι, πρῶτον μὲν τοὺς σπασμούς
 γεννῶντες, ὕστερον δὲ σηπόμενοί τε αὐτοὶ καὶ τὰ πλησι-
 ᾶζοντα πάντα συνδιαφθείροντες. ἔνιοι δ' αὐτῶν ὥς ὑμένης
 εἰσὶ λεπτοὶ καὶ πλατεῖς, ὅποιοι κατὰ τε τὰ πρὸς τοῖς γό-
 νασιν τέλη τῶν μηρῶν ἐνδον τε τῶν χειρῶν καὶ κάτω τῶν
 ποδῶν ὑποτέτανται. πάντες γὰρ οὗτοι τοῦ δέρματος ψαύ-

coguntur, tale quippiam facitare consuevi, vulneratae parti
 medicamentum aliquod in emplastri modum imponens, ex-
 trinsecus iterum multiplices pannos oleo tinctos plures su-
 perinjicio, quibus rursus extrinsecus fasciam ex linteis ac-
 commodo, quam deinde in ipso rursus balneo, quum aeger
 in solium est ingressurus, oleo prius perfundendo et loto vi-
 delicet jam omnia imposita aufero utorque praedicto totius
 curationis genere. At vero patet omnibus enim, qui pulchre
 nervorum vulneribus prospecturus est, etiam partium na-
 turae peritum esse oportere. Nam antea comprehensum est,
 tendines pariter, in quos muscoli plurimi desinunt, non
 mediocriter condolelere, primum quidem convulsionem ge-
 nerantes, dein putrescentes et ipsos vicinas simul partes
 universas inficere. Nonnulli autem eorum, ceu membranae
 tenues latique sunt, quales in femorum terminis ad genua
 spectantibus, tum intra manus infraque pedes subtenfi sunt.
 Omnes enim, qui in manibus pedibusque sunt, satis qui-

Ed. Chart. XIII. [718.]

Ed. Bas. II. (350.)

ουσι, συμφυεῖς μὲν ἱκανῶς οἱ κατὰ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὄντι· αὐτῶν, κατὰ δάρσει δὲ ἀπολυόμενοι τοῦ περι-
κειμένου δέρματος οἱ καθήκοντες εἰς τὴν μύλην. ἐμοὶ δὲ
καὶ τοῦτο συνέβη κατὰ τύχην, ἐπεινόησα μὲν γὰρ τὴν ἀγω-
γὴν τῶν νευροτρώγων ἔτι νέος ὢν, ἥλικα πρῶτον ἐκ τῆς
Ἀλεξανδρείας ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα γεγονώς ἔτος
ὀγδοὸν ἐπὶ τοῖς εἴκοσι. ἐπεὶ δ' ἕκαστον ὦν ἐπεινόησα φαρ-
μάκων ἔδωκα τοῖς φίλοις ἰατροῖς, οὐ μόνον τοῖς πολίταις,
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀστυγείτοσιν ἔνικεν τοῦ βεβαιωθῆναι πάντα
τῇ πείρᾳ· δόξαν δ' οὐκ οἶδ' ὅπως τῷ κατὰ τὴν πόλιν
ἡμῶν ἀρχιερεῖ, τὴν θεραπείαν ἐγχειρῆσαι μοι μόνῳ τῶν μο-
νομάχων καίτοι νέῳ τὴν ἡλικίαν ὄντι. τοῦ γὰρ ἐνάτου καὶ
εἰκοστοῦ ἔτους ἡρχόμην, τηλικαῦτα τοὺς τραθέντας κατὰ
τὸ πρόσω τε καὶ κάτω μέρος τοῦ μηροῦ διὰ τῆς ἐπιεικτοῦ-
μένης ἀγωγῆς ἐθεράπευσα, τῶν μὲν ἐγκαρσίαν ἔχόντων τὴν
πληγὴν τὸ τοῦ τένοντος ὑπόλοιπον ἐντέμνων αὐτοῖς, ὥς
ἀκίνδυνον εἶναι μοι τὴν θεραπείαν, τῶν δὲ τὸ μικρὸν ἢ
ὀρθιον ἔχόντων τὸ τραῦμα, σὺν ἀσφαλείᾳ τε ἅμα καὶ δέει
τὴν ὅλην ἀγωγὴν ποιούμενος. τῶν γὰρ πρὸ ἐμοῦ πάντων

dem cōeuntes cutem confingunt, qui vero in patellam per-
veniant a circumposita cute, per excoriationem abscedunt.
Mibi etiam hoc forte fortuna contigit, etenim nervorum
vulnerum curationem juvenis adhuc, quum primum ex
Alexandria in patriam reverterer, annos vigintiocto natus;
excogitavi. Quia vero singula medicamenta, quae adinve-
neram medicis amicis non solum civibus, sed etiam vicinis
exhibueram, ut omnia ulu ac experimentis firmarentur,
visumque erat, haud novi quomodo, civitatis nostrae pon-
tifici gladiatorum curationem mihi soli tradere, quamvis
juveni adhuc, vigesimum honum enim tum primum attinge-
bam, tunc vulneratos in priore infernaque femoris parte
invento praesidio curavi, in iis sane qui per transversum
perculsi erant, reliquum tendinis ipse amputans, ut tuta
esset mihi curatio, qui vero parvum vel per directum vul-
nus acceperant, cum securitate simul et metu totam sa-
nandi deductionem exercens. Nam quum omnes ante nos

Ed. Chart. XIII. [718. 719.]

Ed. Bas. II. (350.)

λατρῶν, ἐπὶ πλείστον τε καταντλούντων αὐτοὺς ὕδατι θερμῷ
 καὶ καταπλαττόντων ἀλείφῃ πυρίνῃ, δι' ὑδρελαίου συμμέ-
 τρως ἐψημένῃ, τὸ μὲν ὕδωρ οὐδ' ἄλλως προσήνεγκα, τῷ δὲ
 ἐλαίῳ πολλάκις καταιονῶν ἅμα τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις,
 ὕμῃς πάντας ἐν τάχει ἐργασάμην. κατὰ τύχην δὲ πολλῶν
 τεθνηώτων ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἔτισιν, ἐμοῦ δὲ οὔτε τῶν ὥς
 εἴρηται τετρωμένων ἀποθανόντος τινός [719] οὔτ' ἐξ ἄλλου
 τραύματος, ὃ μετὰ τὸν ἐγχειρίσαντά μοι τότε τὴν θεραπείαν
 δεύτερος ἀρχιεὺς, ὁμοίως καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε τὴν ἐπιμέ-
 λειαν τῶν μονομάχων μετὰ μῆνας ἐπὶ τὰ μέσους, ὃ μὲν γὰρ
 πρῶτος περὶ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν, ὃ δὲ δεύτερος
 ἀκμάζοντος τοῦ ἥρος ἡρχιερεύσατο. πάλιν δ' ἐπὶ τούτῳ σω-
 θέντων ἀπάντων ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος καὶ πέμπτος
 ὡσαύτως ἐνεχείρισάν μοι τὴν θεραπείαν τῶν μονομάχων,
 ὥστε πολλὴν βάσανον ἔχειν τῆς ἀγωγῆς. ἐν δὲ δὴ χρόνῳ
 τούτῳ καὶ τοιοῦτον ἐπινοήθη μοί τι, καὶ μάλιστα αὐτῷ
 προσέχειν χρὴ τὸν νοῦν ἐκείνους τῶν ἱατρῶν, ὅσοι τραυμέ-
 των θεραπείαν ὀρθῶς βούλονται μεταχειρίζεσθαι. Θεασάμε-

medici plurimum aqua calente ipsos foverent et triticea fa-
 rina ex hydrelaeo modice decocta illinirent, ego sane aquam
 omnino non obtuli, oleo autem frequenter respergens simul
 cum praedictis medicamentis statim omnes sanitati resti-
 tui. Quandoquidem vero multi superioribus annis fortuito
 perierunt, mihi tamen ne quidem unus vel ex nervorum
 vulnere vel alio mortuus est, alter pontifex succedens illi,
 qui mihi tum medendi officium commiserat, similiter et ipse
 a septem mensium intervallo gladiatorum curationem fidei
 meae concedidit, siquidem primus autumnali solstitio, se-
 cundus vigente vere, pontificatum gessit. Rursus post hunc
 omnibus a me servatis, tertius, quartus et quintus, pari
 modo gladiatores mihi curandos tradiderunt, ut jam per-
 multum illam medendi curationem exploratam habeam.
 Quin etiam hoc tempore tale quid industria invenimus,
 cui animum advertere maxime illos medicos convenit, qui
 vulnerum curationem recte administrare cupiunt. Contem-

Ed. Chart. XIII. [719.]

Ed. Bas. II. (35a.)

νος γάρ τινα μονομάχων τῶν καλουμένων ἱππέων ἐγκαρ-
 σία· ἔχοντα διαίρεισιν, ἄχρι βάθους πολλοῦ κατὰ τὰ πρόσω-
 τε καὶ κάτω τοῦ μηροῦ καὶ τὸ χεῖλος ἰδὼν τοῦ τραύματος,
 ἄνωθεν μὲν τὸ ἕτερον ἀνισπασμένον, κάτω δὲ θάτερον, ὡς
 ἐπὶ τὴν μύλην κατεσπασμένον, ἐτόλμησα τῆς κατὰ πλάτος
 ὀνομαζομένης ἀγωγῆς ἀποστάς, συναγαγεῖν ῥαφαῖς πρὸς
 ἀλλήλα τὰ διεστιῶτα μέρη τῶν μυῶν. εὐλαβηθεὶς οὖν συν-
 διαρῥάπτειν αὐτοῖς τοὺς τένοντας, ἀποδείρας πρότερον ἐκεί-
 νους, οὕτως ἐχρησάμην διὰ πολλοῦ βάθους ταῖς ῥαφαῖς, εἰ-
 δὼς ἀκίνδυνον μὲν εἰς αὐτὸ τὸ σαρκώδες μυῶν, τὸν κίνδυ-
 νον δὲ ἐκ τῶν τερόντων γινόμενον, οὐδὲ τοῦτό τινα τῶν
 διδασκάλων ἐωρακῶς ποιοῦντα. τινὲς μὲν γὰρ αὐτῶν ἐν
 ταῖς τοιαύταις τρώσεισι τὰ τοῦ δέρματος χεῖλη μόνα συν-
 ἐρῥάπτουν, ἔνιοι δὲ κατὰ τὰ σαρκώδη τοὺς μῦς αὐτοῦς τολ-
 μῶντες ῥάπτειν, ἐπιπολῆς αὐτῶν ἐποιοῦντο τὴν συναγωγὴν,
 ὥστε εἴ ποτε μέχρι βάθους συχνοῦ τὸ τραῦμα διήκον ἐγίγνε-
 ναι μὴ κατὰ τὸ μήκος τοῦ κόλου, τὸ μὲν ἐπιπολῆς τοῦ μυὸς
 κολλᾶσθαι, τὸ δ' ἄλλο πᾶν ἀκόλλητον μένειν. ἐπὶ μὲν γὰρ

platus enim gladiatorum quendam ex iis, quos equites no-
 minant, transversam divisionem in priore ac inferiore se-
 moris parte habentem eamque satis altam, ac vulneris la-
 brum intuitus, sursum alterum revulsum, infra alterum quasi
 ad patellam detractum, non dubitavi distantes invicem mu-
 sculorum partes suturis contrahere, curatione illa, quae
 per latitudinem dicitur, neglecta. Itaque veritus tendines
 ipsis consuere, denudatis prius illis sic altioribus suturis
 usus sum, hand ignarus carnosam ipsam musculorum par-
 tem periculo vacare, tendines vero non item, quamvis hoc
 nullum ex praeceptoribus facientem viderim. Quidam liqui-
 dem ipsorum in huiusmodi vulneribus solas cutis oras con-
 suebant, nonnulli in carnosis partibus musculos ipsos suere
 ausi, id in superficie ipsorum facere solebant, proinde si
 quando vulnus insigniter altum non secundum membri
 longitudinem contigerit, summam quidem musculi partem
 glutinabant, reliquam vero totam inglutinatam relinquebant.

Ed. Chart. XIII. [719.]

Ed. Bas. II. (350.)

τῶν κατὰ τὸ μῆκος τοῦ κόλου τραυμάτων ἢ ἐπιδέσεις ἱκανὴ συναγαγεῖν ἀλλήλοις τὰ μέρη τοῦ τετρωμένου μυός· ἐφ' ὧν δὲ ἐγκάρσιον γίγνεται τὸ τραῦμα, τῆς ἐπιδέσεως οὐδὲν ὠφελεῖν δυναμένης, ἐκ μόνης τῆς ῥαφῆς τὸ σὺμπαν περαίνεται. ταῦτ' οὖν ἐὰν μὴ διὰ βάθους ποιῇται τις, ἀκόλλητα διαμένει τὰ κατὰ τὸδε μέρος τοῦ μυός. ἐπιτευχθέντος δέ μοι τοῦ ἔργου, μινύμενοί τινες ταῦτ' τῶν ἀπείρων ἀνατομῆς ἀπάντων μυῶν ὑποδέρουσι τοὺς ὑποκειμένους ὑμένας, οὐκ εἰδότες ἀκινδύνως μὲν τούτους ἅμα τοῖς μυσὶ συρράπτεσθαι, κινδυνωδέστατα δὲ τοὺς ὁμοίως αὐτοῖς πεπλατυσμένους τένοντας. ἀλλ' ὅπως ἂν αὐτοὶ πλατυνθῶσιν, ὅμως ἔτι παχύτεροί τε τῶν ὑμένων εἰσὶ καὶ σκληρότεροι. λεπτοὺς δ' ἱκανῶς τένοντας ὅψει καὶ τοῖς κατ' ἐπιγαστρὶον μυσὶν ἅπασιν πλην δυοῖν τῶν ὀρθίων, οἷς αἱ τῶν λοξῶν ὑμενώδεις ἀπονευρώσεις ἐπιβέβληνται. ἄλλος δὲ τένων οὐδεὶς παρὰ τοὺς εἰρημένους ὑμενωδῶς πλατύνεται. διασώζουσι γὰρ ἅπαντες οἱ πλατυνόμενοι πάχος ἱκανόν, ὥς μηδένα λαθεῖν. ἢ γε μὴν συμπάθεια τῶν ὑπηρεκτιμένων μερῶν ἄχρι τῆς ἀρχῆς τῶν

Etenim in vulneribus juxta membri longitudinem factis deligatura vulnerati musculi partibus invicem contrahendis sufficit, per transversum vulnere accepto, cum deligatura nihil prodesse possit, ex sola futura totum absolvitur, has igitur nisi quis altas faciat, musculi in profundo partes inglutinatae permanent. Caeterum nonnulli opus a me confectum imitantes anatomes imperiti ab omnibus musculis subjectas membranas avellunt, nescientes has simul cum musculis tuto confui, tendines autem similiter ipsis dilatatos non mediocri cum periculo. Verum quomocunque illi dilatati fuerint, tamen crassiores adhuc durioresque membranis sunt, tenues abunde illos videbis et in omnibus juxta abdomen musculis, praeterquam duobus rectis, quibus obliquo-
 quorum membranosa aponeuroses, ii sunt nervosi ex musculis exortus, incumbunt. Alius tendo nullus praeter enumeratos membranae modo dilatatur, quippe servant omnes, qui dilatantur crassitudinem magnam satis, ut neminem latere queant. Atqui consensus superpositarum partium usque

Ed. Chart. XIII. [719. 720.]

Ed. Bas. II. (350.)

νεύρων αὐτῆς οὐδέν ἤτιον τοῖς κατὰ τὸ πέρας τοῦ μηροῦ τοῖς τε εἰς τὸν ἀγκῶνα τοῦ πήχεως ἐνδυομένοις μυσὶ καὶ τοῖς εἰς τὴν πτέρναν γίνεται. πλατύνονται μὲν οὖν ἑκατέρωις οἱ τένοντες, ἀλλὰ μετὰ τοῦ φυλάττειν πάχος ἀξιόλογον, ἐπὶ δὲ τῆς πτέρνης ἔτι μᾶλλον, ὁ καθήκων ἐκ τῆς γαστροκνημίας τένων εὐρωστός τε φαίνεται καὶ παχύς, ὥς ἂν ἐκ τριῶν ἀπονευρώσεων συγκείμενος. ἐλελήθει δὲ καὶ τοῦτο τοὺς ἐμοῦ πρεσβυτέρους ἀνατομικούς, ὥσπερ καὶ ἄλλα πολλὰ κατὰ τε τοὺς μῦς ὅλους καὶ πολὺ μᾶλλον ἔτι κατὰ φλέβας τε καὶ ἀρτηρίας καὶ νεῦρα. πολλοὶ δὲ καὶ ἤδη τῶν ἐμῶν ἐταίρων ἴσασιν ἅπαντα ταῦτα καὶ δεικνύουσι τοῖς μαθηταῖς, ἀναγινωσκομένων τῶν ἐμῶν ἀνατομικῶν βιβλίων. ἐμνημόνευσα δὲ τῶν ἐξ ἀνατομῆς φαινομένων οὐδέν, ὥς ἂν τις ὑπολάβοι, [720] κοινὸν ἐχόντων τῇ περὶ συνθέσεως φαρμάκων πραγματείᾳ, διδιδῶς δ' ἐκ τῆς τοιαύτης ἀγνοίας ἀμαρτάνοντας ἦτοι γε ὑποπεῦσαι τὴν ἀγωγὴν ὅλην ἢ μάρτην ἀποδέρειν τοὺς ὑμένας εὐλαβουμένους τὴν ἐξ αὐτῶν ὧν ὑπονοοῦσι ψευδῶς ἐσομένην βλάβην· ὥσπερ ἕτεροί τινες οὖν

ad ipsum nervorum principium non minus quam his, qui juxta femoris articulum, musculis tum in cubiti gibberum tum in calcaneum insertis, accidit. Dilatantur itaque utriusque tendines, sed ita, ut crassitudinem notandam retineant; calcis tendo ex sura descendens magis adhuc robustus crassasque ceu ex tribus nervosis exporrectionibus compositus apparet. Latuit autem hoc aetate nobis majores anatomicos, sicut et pleraque alia in totis musculis, ac multo etiam magis in venis, arteriis et nervis. Multi vero jam ex meis sodalibus etiamnum haec omnia noverunt et discipulis ostendunt, libris meis anatomicis perlectis. Memini sane ex anatome evidentium nihil, ut quis putaverit, commune cum opere de medicamentis componendis habentium, timens ne ex hujusmodi inscitia errantes vel universam curandi rationem suspectam haberent vel frustra membranas avelle-
rent fugientes inde, sicut falso existimant, noxam futuram. Quemadmodum alii quidam, quum non valeant ligamenta

Ed. Chart. XIII. [720.]

Ed. Bas. II. (350. 351.)

εἰδότες γνωρίζειν τοὺς συνδέσμονας, ὁμοίως ὑποπτεύουσι τοῖς νεύροις τε καὶ τέγουσι τιτρωσχομένοις, (351) ἀκινδύνους ὄντας αὐτοὺς, ὅτι ἂν πάσχωσιν, ὡς ἀναισθήτους τε ὄντας, ἔξ ὁσῶν τε τὴν γένεσιν ἔχοντας, οὐκ ἐκ μυῶν, ὥσπερ οἱ τέγοντες, ἢ ἔξ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου, καθάπερ τὰ νεῦρα, κάλλιστα τοίνυν ὥσπερ ἄλλα πολλὰ καὶ ἐπὶ τούτων εἰρήκασιν ἱατροὶ πολλοὶ τῶν δοκιμωτάτων, ὡς ἀλλήλων δεῖται τὰ μέρη τῆς ἱατρικῆς, τό τε χειρουργικὸν λέγω καὶ φαρμακευτικὸν καὶ διαιτητικὸν, καὶ μάλιστα γὰρ τὸ κατὰ χειρουργίαν ἀμφοτέρων τῶν ἄλλων. ἔαν οὖν ἐπὶ τῶν πιθήκων ἴδῃς πολλάκις ἑκάστου τέγοντος καὶ νεύρου θέσιν τε καὶ μέγεθος, ἀκριβῶς μνήσῃ, καὶ ἂν ἀνθρώπου ποτὲ σώματος ἀνατομῆς εὐπορήσῃς, ἑκάστον ὡς ἐτεθέασο ταχέως εὑρεῖν. ἀγύμναστος δὲ πάνταςιν ὧν οὐδὲν ἂν ἐκ τῆς τοιαύτης εὐπορίας ὠφεληθείης, ὥσπερ οὐδ' οἱ κατὰ τὸν Γερμανικὸν πόλεμον ἱατροὶ ἔχοντες ἔξουσίαν ἀνατομῆς σωμάτων βαρβαρικῶν ἔμαθόν τι πλέον ὧν οἱ μάγιστροι γινώσκουσιν. ἢ μὲν γὰρ τῶν ἐμπειρικῶν κατὰ περίπτωσιν ἀνατομὴ ληρὸς ἐστὶ μακρὸς, ὁμοίος

cognoscere, ea tanquam nervos et tendines vulneratos suspecta habens, a periculo alioquin remota, quomodocunque afficiantur, utpote insensilia et ex ossibus, non ex musculis sicut tendines orta vel ex cerebro spinalique medulla, ut nervi. Optime igitur velut alia pleraque etiam in his permulti medici clarissimi dixerunt, medicinae partes mutuam operem requirere, eam dico chirurgicam quae manu, pharmaceuticam quae medicamentis et diætetice quae victu medetur, ac sane maxime illam, quae manu curat reliquis duabus indigere. Itaque si frequenter in similibus cujusque tendinis et nervi positum ac magnitudinem contempleris, exacte poteris, etiam si humani corporis incidendi copia tibi nunquam suppetet, singula ut vidisti celeriter invenire; quod si inexercitatus omnino facias, nihil inde promovebis. Quemadmodum nec medici bello Germanico, barbarorum corporum infectionis potestatem habentes amplius quippiam didicerunt iis quae coqui intelligunt. Etenim empiricorum anatome casu contingens prolixum nugamentum est, simile

Ed. Chart. XIII. [720.]

Ed. Bas. II. (351.)

ταῖς παρακεντούμέναις αἷξιν ὀλοσχοίνοις ὀξείαις. ἔτι δὲ λη-
ρωδιστέρα ταύτης ἢ διὰ τῶν ἀνατομικῶν συγγραμμάτων
μάθησις εἰκνύα τοῖς κατὰ τὴν παροιμίαν λεγομένοις ἐκ βι-
βλίου κυβερνήταις. ὅπου γὰρ οἱ θεασάμενοι σαφῶς ὑπὸ δι-
δασκάλου δεικνύμενα τὰ κατὰ τὸ σῶμα νεῦρα καὶ τοὺς τέ-
νοντας αὐτῶν, εἰ μὴ καὶ δεύτερον ἴδοιεν αὐτὰ καὶ τρίτον
καὶ πολλάκις ἐφίξῃς, οὐ μνημονεύουσιν ἀκριβῶς τὸν τόπον
ἐν ᾧ κεῖνται, σχολῇ δ' ἂν τις ἀναγνοὺς δυνηθείη μαθεῖν.
ὁ γοῦν τῶν καθ' ἡμᾶς ἐμπειρικῶν ἄριστος ἀνεγνωκὼς τὰ
πάντα τῶν ἀνατομικῶν βιβλία, νύξαντός ποτε γραφίᾳ παι-
δίου ἐν διδασκαλείᾳ κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ βραχίονος χώραν,
ὑπεράνω τῶν μέσων αὐτοῦ μερῶν, ἐπιθεὶς τῶν ἐμπλάστρων
φαρμάκων οὐ πείραν ἔναγχος ἐσχέκει τεθιραπνεύκτος νευ-
ρότρωτον ἀφλέγματόν τε καὶ ἀνώδυνον ὄρων ἐπ' αὐτῷ
τὸ παιδίον, ὥτε τεθιραπνεῦσθαι τελέως, ἀλλ' ἐξαίφνης γε
κατὰ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἀπέθανε σπασθέν. ὥς οὖν ὡς δυσ-
αιτιολόγητόν τε καὶ ἄπορον διηγείτό μοι τὸ γεγονὸς, ἀξι-
ώσαντός μου τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι τῆς τοῦ φαρμάκου

capris quae juncis manualibus conpunguntur. Hac nug-
cior est ex libris anatomicis institutio non absimilis iis, qui
secundum paroemiam ex libro gubernare dicuntur. Quan-
doquidem enim contemplati palam a praeceptore ostensos
in corpore nervos et tendines ipsorum, nisi denuo eos vi-
deant et tertium et saepius deinceps, loci accurate, in quo
positi sunt non meminere, multo minus ex lectione pote-
runt addiscere. Itaque hujus tempestatis empiricorum opti-
mus, quum libros omnes anatomicorum perlegisset, puerum
stilo in interiore brachii regione, supra medias ipsius par-
tes, in schola quandoque punctum medicamento emplastico
curare aggressus est, cujus experientiam ex nervi vulnere
curatio paulo ante acceperat, puerumque ob id ab inflam-
matione ac dolore immunem videns, in totum curatum pu-
tabat, verum repetente septimo die convullus perit. Ille
igitur quum factum, quasi cujus ratio aut causa dari non
facile posset, nobis recenferet, ego vero medicamento com:

Ed. Chart. XIII. [720.]

Ed. Bas. II. (351.)

συνθείσως, ὁ μὲν ἐτοίμως τοῦτ' ἐπραξεν, ἐγὼ δ' εὐθέως
 ἔφην αὐτῷ ταῦτα. μήτι μοι διηγούμενος ἄρτι τὰ συμβάντα
 τῷ νεοτρώτῳ παιδίῳ, πλέον ἄλλο τι τῇ διηγήσει προσέθη-
 κας ἢ ὅτι πείραν ἐσχήκεις ἑναγχος τοῦ φαρμάκου θαυμα-
 στῶς ἐκθεραπεύσαντος παῖδα νεότερωτον; ὡς δ' ὠμολόγει
 μηδὲν ἄλλο προστεθεικέναι τῷ λόγῳ, πάλιν οὖν, ἔφην, ἀκου-
 σον παρ' ἐμοῦ λέγοντός σοι τὸ γεγενημένον. ἀξιόλογον ἦν
 τὸ τραῦμα τοῦ τοῦ νεῦρον βαλόντος, ὃ φῆς ὑπὸ τοῦ φαρ-
 μάκου θεραπευθῆναι τούτου, καὶ θαρρόων γε καὶ αὐθις αὐτῷ
 χρῶν κατὰ τῶν τοιούτων τραυμάτων. νύγματα δὲ νεύρων
 στενὴν ἔχοντα τὴν τοῦ δέρματος διαίρεισιν οὐχ οἷον τε θε-
 rapeύειν ἐστὶ φάρμακον τοιοῦτο, ὥσπερ οὐδὲ τὰ νύγματα
 θεραπεύον αὐτῷ τῷ νεύρῳ γυμνῷ προσαγόμενοι. ἐστὶ γὰρ
 πολὺ θερμότερόν τε καὶ δακτυδέστερον ἢ ὡς γυμνὸν νεῦρον
 ἀγασχέσθαι τῆς ὑπ' αὐτοῦ δῆξιώς τε καὶ φλογώσεως. ἔνθα
 μέντοι καὶ δέρμα καὶ ὕμην ἐπ' αὐτῷ καὶ πού καὶ σὰρξ πρό-
 κειται τὸ δακκῶδες φάρμακον, εἰ καὶ λεπτομερές ἦ, τὴν
 αὐτὴν θεραπείαν ἐργάζεται πρὸς τὸ νεῦρον, ἢ τὸ σὸν φάρ-

positionis scripturam recitaret postulassem, ei quum id sta-
 tim egisset, haec protinus subjeci, nunquid recensendo, quae
 puero nervum vulnerato contigerunt, plus aliquid narra-
 tioni adjecisti quam quod medicamento mirifice puerum
 recens vulneratum curatis experimentum habueras? Ut au-
 tem ille confessus est, nil se aliud sermoni addidisse, rur-
 sus igitur, inquam, audi a me quid gestum sit. Notabile
 vulnus erat nervi percussi, quod medicamento hoc cura-
 tum esse dicis, et quidem audacter in id genus vulneribus
 iterum eo utitor, puncturas autem nervorum angustam cu-
 tis divisionem habentes tale medicamentum sanare non
 potest, sicut nec id quod puncturis medendis dicatum est,
 ipsi nervo nudo adhibitum, quippe multo calidius est ma-
 gisque mordet quam ut nudus nervus mordicationem ejus
 et ardorem sustineat. Ubi vero et cutis et membrana super
 ipso, item caro praeposita est, mordax medicamentum, si
 tenuium etiam partium sit, eadem ratione nervo medetur,

Ed. Chart. XIII. [720. 721.]

Ed. Basl. II. (351.)

μακρον, ὅταν αὐτοῦ μόνου ψαύῃ γυμνοῦ τοῦ πεπονθότος νεύρου. χρὴ δὲ περὶ παντὸς ποιῆσθαι τὸ στόμιον ἀνεῶχθαι τῶν στενῶν νυγμάτων, [721] ἵνα ἐξατμίξῃ δι' αὐτοῦ τὸ ἔξωθεν ἐπικείμενον θερμὸν φάρμακον, ἐλκτικὸν ὑπάρχον τῶν ἐν τῷ βάθει, τὴν περὶ τὸ πεπονθὸς νεῦρον ὑγρότητα, ὥστε καὶ προσεπιτέμνειν ἐπὶ τῶν τοιούτων προσήκει τὸ στόμα τοῦ νύγματος, δύο τομαῖς κατὰ τὸ δέρμα τιμνύσαις ἀλλήλας κατ' ὀρθὰς γωνίας. ταῦτά τε οὖν εἶπον καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ἐμπροσθεν ἡμῖν εἰρημένων, τῷ κατὰ τὴν θεραπείαν τοῦ γενροτρῶτου παιδίου σφαλέντι τοσοῦτον, ὥς διὰ τὴν μοχθηρὰν ἀγωγὴν σπασθῆναί τε καὶ ἀποθανεῖν αὐτό. πρόδηλον οὖν ὅτι καὶ ἡ τοῦ νενυγμένου μορίου φύσις ἐνδείξεται ποτὲ μὲν ἀκίνδυνον εἶναι τὸ νύγμα, ποτὲ δ' ὑποπτον, ὅταν ἴδωμεν ὑποκείμενον νεῦρον, ὥς ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸν βραχίονα νυγέντος παιδός. οὐ γὰρ οἷόν τε λόγῳ τὸν τόπον ἐρμηνεύσαι, καθ' ὃν ἐπιβαίνει τῷ βραχίονι τὰ διὰ τῆς μασχάλης εἰς ὅλην ἀφικνούμενα τὴν χεῖρα, καὶ θαυμάσαι γ' ἐστὶ καὶ τούτῳ τὴν τῶν ἐμπειρικῶν φιλονεικίαν, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀπάν-

qua medicamentum tuum, quando ipsum solum nudum nervum affectum contigerit. Praecipua autem danda opera est ut orae angustiorum punctuum apertae sint, ut calidum medicamentum extrinsecus applicatum per eas vapores educat, attrahens humiditatem circa affectum locum in alto latentem. Ob quam rem in id genus puncturis orificium duabus in cutem sectionibus secundum rectos angulos dividere oportet. Atque tum haec, tum alia multa prius relata dixit ei, qui in pueri nervo vulnerati curatione erraverat adeo, ut ex prava medendi ratione ipse convulsus interierit. Itaque omnes norunt etiam punctae partis naturam indicare nonnunquam vulnus absque periculo, nonnunquam suspectum esse, quum nervum subjectum viderimus, ut in puero ad brachium puncto, non enim sermone locus potest exprimi, ubi quae per alam in totam manum pertendunt, brachio inferuntur. Et sane hic quoque demirari est empiricorum litigandi studium, qui quidem in aliis omnibus medicinae

Ed. Chart. XIII. [721.]

Ed. Bas. II. (351.)

των τὸν πολλάκις ἑωρακότα τῶν κατὰ τὴν ἰατρικὴν ἔργων ὁτιοῦν ἄμεινον αὐτὸ μιμῆσθαι φασκόντων ἢ εἰπερ ὀλίγας ἑωρακῶς ἔτυχεν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ὁτιοῦν ποιῶντα βέλτιον ἐνεργεῖν εἰ πολλάκις εἴη πεπραχῶς αὐτὸ, μόνον δὲ τὰ διὰ τῆς ἀνατομῆς εἰς γνῶσιν ἤκοντα, δύνασθαι τινα τὴν τῶν ἀνατομικῶν ἀνδρῶν ἱστορίαν ἀναγνόντα βεβαίως ἐπίστασθαι, ὅπου γε καὶ τῶν ἑωρακότεων ὑπὸ διδασκάλου δεικνύμενα τὰ μέρη τοῦ σώματος οὐδεὶς ἐστὶν ἱκανὸς ἅπαξ ἢ δις ἰδὼν ἀκριβῶς διαμνημονεύειν, ἀλλὰ χρὴ πολλάκις ἰδεῖν. οὐ μόνον δὲ μεγάλα νεῦρα διὰ τοῦ βάθους ὁδοιποροῦντα κατὰ πολλὰ μέρη τοῦ σώματος ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰς μόνον τὸ δέρμα διανεμομένων ὅσον ῥίζαι τινές εἰσιν, ὥς οἱ νυγέντες, ἐὰν μὴ καλῶς θεραπευθῶσι, συμπάθειαν ἴσχουσι τῶν ὑποκειμένων νεύρων μεγάλων, ἀφ' ὧν ἀποφύεται ταῦτα, περὶ ὧν ἐν ταῖς ἀνατομικαῖς ἐγχειρήσεσιν ἀκριβῶς ἔγραψα, παραλελειμμένων ἅπασιν τοῖς πρὸ ἐμοῦ. καὶ ταύτας τὰς ῥίζας ἐὰν μὴ πολλάκις ἐπὶ τῶν πιθήκων ἴδῃ τις, ἀδύνατον αὐτῷ, κἄν εὐπορήσῃ ποτὲ ἀνθρωπείου σώματος εἰς ἀνατομὴν, ἀκριβῶς

opus quodlibet subinde contemplatum melius ipsum imitari concedunt, quam si raro viderit, itidem melius eum quolibet opere perfungi, si frequenter illi assueverit. Sola vero quae ex corporum incisione cognoscuntur posse quempiam firmiter assequi, modo anatomicorum virorum historiam perlegerit, quum vel ex iis, qui a praeceptore ostensas corporis partes conspexerunt, nemo semel vel iterum speculatus adamussim memoria tenere possit, sed frequenter illum conspiciere convenit. Nervi autem non modo magni in alto partes multas corporis permeant, sed in cutem quoque solam distributorum tanquam radices quaedam sunt, in quibus vulnerati, nisi probe curentur, subjacentium nervorum magnorum consensus affectum obtinent, unde ii prodeunt, quos in anatomicis administrationibus accurate pertractavimus, ab omnibus, qui me praecesserunt, omissos. Atque has radices, nisi crebro in simiis fueris intuitus, fieri non potest, ut quum humanum corpus in dissectionem nactus fueris, ex-

Ed. Chart. XIII. [721.]

Ed. Bas. II. (351.)

ἐξευρεῖν, ὥσπερ γε πολὺ μᾶλλον ἐπὶ τῆς κατὰ περίπτωσιν ἀνατομῆς, ἣν καὶ τραυματικὴν θάαν ὀνομάζουσιν, οὐχ οἶόν τε τόπον εὐρεῖν ἐκ μόνης ἀναγνώσεως. οὐ μὴν οὐδ' αὐτόπτην γενέσθαι τραυμάτων παμπόλλων οἶον τέ τινα, χωρὶς τῶν ἐν πολέμοις γινομένων, ἐφ' ὧν οὐδ' αὐτῶν οὐδεὶς ὑπεριδὼν τοῦ τάχιστα θεραπεύειν τὸν τετρωμένον ἐπισκέσσειται, ποῦ μὲν ὑπόκειται τοῖς τετρωμένοις μέγιστοι νεῦρα, ποῦ δ' ἀρτηρίαι καὶ φλέβεις. ὁρῶνται τοιγαροῦν ἐν ταῖς τῶν ταιούτων παθῶν θεραπείαις αἱ ἄπειροι τῶν ἐξ ἀνατομῆς φαινομένων, εἰκότις τοῖς μετὰ σκίμποδος ὁδοιποροῦσι τυφλοῖς, καὶ διὰ τοῦτο σφάλλοντες μέγιστα. συνθεῖς δέ τις ἐξ αὐτῶν εἰς ταῦτόν τήν τε τῶν μορίων ἐμπειρίαν ἐξ ἀνατομῆς ἐγνωσμένην καὶ τὴν ἐπὶ τῇ συνθέσει τε καὶ χρήσει τῶν φαρμάκων μέθοδον, αἱ θεραπεύσει τοὺς νευροτρώτους, ὥσπερ ἡμεῖς ἀνὲν κινδύνου παντός, ὥς μήτε συμπαθεῖναι τι τῶν κυριωτέρων μήτε φλεγμῆναι τὸ τετρωμένον ἢ τεθλασμένον νεῦρον. ὅπου δὲ ταῦτα, πολὺ μᾶλλον οὔτε σῆψιν οὔτε κύλλωσιν οὔτε σπασμὸν οὔτε θάνατον ἀπακολουθῆσαι.

acte deprehendas. Quemadmodum multa minus in anatomic fortuita, quam et speculationem vulnerariam nominant, locum ex sola lectione invenire queas; quanquam nec aliquis permulta vulnera ipsemet inspicere poterit, si ea excipias, quae in bello contingunt, in quibus et ipsis nemo, dum sancium cito curare studet, contemplatur, ubi vulneratis partibus nervi, ubi arteriae venaeque subiaceant. Videntur itaque in huiusmodi affectuum curationibus anatomes imperiti similes iis, qui iter in lectica caeci faciunt eoque vehementer errant. Verum qui inter ipsos et partium experientiam ex incisione cognitam et methodum confectionis ususque medicamentorum conjunxerit, is semper nervorum vulnera, uti nos, sine omni periculo curaturus est, ut nec principalior ulla pars condoleat, nec vulneratus nervus aut contusus inflammatione laboret, ubi jam haec sunt, multo minus vel putredo vel claudicatio vel convulsio vel ipsa mors comitabitur.

Ed. Chart. XIII. [721. 722.]

Ed. Bas. II. (351. 352.)

Κεφ. γ'. [Αἱ διὰ τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων συνθέσεις πρὸς νευροτρότους.] Τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων τὰ μὲν στύφοντα φευκτέον ἐστὶ καὶ μάλιστα ὅταν ἐπὶ τῷ στήθεϊ ἢ χρῆσις γίγνηται τοῦ [722] συντεθέντος φαρμάκου, τὰ δὲ ῥυπτικὴν ἔχοντα δύναμιν ὥσπερ ἡ λεπίς τοῦ χαλκοῦ χρῆσιμα. παχυμερῇ (352) δ' ὄντα πάντα τὰ μεταλλικά, πολὺν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ἔχει τῆς γιῶδους οὐσίας, χρήζει τινὸς ἐπιτεχνήσεως ἐν τῷ σκευάζεσθαι πρὸς τὸ λεπτομερέστερα γενέσθαι. ταύτην οὖν ἐπινόησα δι' ὅξους δριμυτάτου ποιεῖσθαι, καὶ μάλιστα ἐξ οἴνου μὴ αὐστηροῦ τὴν γένεισιν ἰσχυρότος, καὶ ἐκ μὴ τοιούτου δὲ γεγονὸς ἢ, χρόνου δὲ ὑπάρχει σπυγνοῦ, χρηστέον αὐτῷ. πρόσκειναι δὲ ἀκριβῶς ἐν τῇ γένεσι μὴ τί σοι δόξη καὶ ἐλάχιστον οἴνου ποιότητος ἐμφαίνειν. οὐ γὰρ ἔχει τὸ τοιοῦτον ὅξος ἰσχυρὰν τὴν διαβρωτικὴν καὶ τμητικὴν τῶν πλησιαζόντων δύναμιν. ἐν δὲ τῷ δριμυτάτῳ καὶ ὡς οἶόν τε παλαιωτάτῳ καὶ λεπτοτάτῳ κατὰ τὴν σύστασιν ὅξει λειοῦν χρὴ τὰ μεταλλικά τὸ παχὺ τῆς συστάσεως παραιτούμενον, ἄμεινον δὲ ἐν ἡλίῳ θερμῷ γίγνισθαι.

Cap. III. [*Confectiones medicamentorum ex metallicis ad nervorum vulnera.*] Ex metallicis medicamentis astringentia vitare consultum est, praesertim ubi compositi medicamenti usus in punctura eveniat, quae vero detergendi vim obtinent, sicut aeris squama, ex usu sunt, caeterum omnia metallica, quum crassiorum partium existant, multum enim terrestris substantiae in se continent, artificii nonnihil in praeparando requirunt, quo tenuiora fiant. Hoc igitur ex aceto facere quam acerrimo excogitavi, praesertim quod ex vino non austero confectum est. Ac si ex tali non sit, sed admodum vetus, eo utitor. Attende tamen diligenter in gustu, ne tibi minimam vini qualitatem referre videatur, tale quippe acetum validam exedendi incidendique vicina facultatem non habet. Jam vero metallica ex acerrimo et quam fieri potest vetustissimo substantiaque tenuissimo laevigare oportet eum, qui consistentiae crassitudinem devitat. Praestat autem id in sole aestivo perficere. Sunt

Ed. Chart. XIII. [722.]

Ed. Bas. II. (352.)

τὴν λείωσιν τῶν φαρμάκων. Ἐνία μὲν οὐδὲ κοπῆναι δεῖται
 τῶν μεταλλικῶν οὔτε σεισθῆναι, λυόμενα ῥαδίως ὑπὸ τοῦ
 ὄξους, ὥσπερ ἡ χαλκίτις τε καὶ τὸ μίον, τινὰ δὲ χρήζει
 καὶ κοπῆναι καὶ σεισθῆναι, καθάπερ ἡ τοῦ χαλκοῦ λιπίς.
 ὁπότε μὲν οὖν τὸ πρῶτον ἐσκεύασα τὸ φάρμακον, ἐνέβαλον
 αὐτῷ καὶ ἀρρηνικοῦ, μετὰ ταῦτα δὲ ἔδοξε μοι περιττὸν εἶναι.
 καὶ γὰρ διὰ τῆς λιπίδος τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ μίονος καὶ
 τῆς χαλκίτιος ἀντάρκως ἐφαίνεται μοι συντεθήσασθαι τὸ
 φάρμακον. Ἐμῖξα δὲ κατὰ τὴν πρώτην σύνθεσιν καὶ τὸν κε-
 καυμένον ἴον, ὑπώπτεινσα γὰρ τὸν ἄκανστον ὡς περαιτέρω
 τοῦ προσήκοντος δάκνοντα. μετὰ ταῦτα μέντοι καὶ ἄκαν-
 στον ἔβαλον ὀλίγον, ὡς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀταλογίαν
 οὕτως δὲ καὶ τὴν χαλκίτιν εἰ μὲν ὥμην ἐνέβαλλον, ὀλιγι-
 στήν ἔμισγον, εἰ δὲ καὶ κεκαυμένην, ἴσην τῷ μίονι καὶ λε-
 πίδι τοῦ χαλκοῦ. κάλλιον δ' ἀπάντων τῶν σκευασθέντων
 ἤλπιό τε καὶ διὰ τῆς πείρας εὔρον, ἐν ᾧ πλείστη μὲν ἡ
 τοῦ χαλκοῦ λιπίς ἦν, δευτέρα δὲ ἡ κεκαυμένη χαλκίτις, ἔτα
 μίον. λειούσθω δ' οὖν, ὡς ἔφην, ἐν ἡλίῳ θέρους ὥρα πολ-

quidem ex metallicis, quae nec comminui nec cribrari po-
 ssunt, quum facile ab aceto solvantur, sicut chalcitis et
 misy, nonnulla et contundi et cribrari et postea laevigari
 desiderant, quemadmodum aeris squama. Quum igitur pri-
 mum praepararem medicamentum, immiscui ei et arseni-
 cum, postea superfluum esse putavi, etenim ex aeris squa-
 ma et misy et chalcitide medicamentum compositum iri
 abunde mihi satis videbatur. Miscui autem prima confec-
 tione etiam aeruginem combustam, nam quae ignem experta
 non erat, tanquam justo mordaciorum suspicatus sum, deinde
 tamen non ultae pauxillum simul adieci, quantum aliorum
 portio ferebat. Pari modo chalcitidem sane paucissimam,
 ultam vero aequalem misy et aeris squamae, indidi. Prae-
 stantius autem omnibus compositis fore speravi, imo etiam
 experientia deprehendi, in quo plurima aeris squama in-
 esset, dein chalcitis combusta, postea misy. Quaecumque
 igitur miscebis medicamenta, ad solem, ut dixi, aestivo

Ed. Chart. XIII. [722.]

Ed. Bas. II. (352.)

λαῖς ἐφεξῆς ἡμέραις ἄτ' ἂν μῖξις φάρμακα δι' ὄξους δρι-
μυτάτου. ὅσῳ γὰρ ἐν πλείονι χρόνῳ λειωθῇ, τοσούτῳ γί-
γνεται λεπτομερέστερα καὶ διὰ τοῦτο χρησιμώτερα πρὸς τὰς
στενὰς τρώσεις, ὥς ἐπὶ γε τῶν γεγυμνωμένων νέρων φυλάτ-
τεσθαι χρὴ τὰ λίαν λεπτομερῆ τε καὶ διαβρωτικά. διὰ τοῦτο
δὲ οἱ εἰρημένοι τροχίσκοι πᾶσι τοῖς τοιούτοις χρήσιμοι, προσ-
εἰλήφασι γάρ τινα καὶ τῶν στυφόντων. ἔνδοξοι δ' αὐτῶν
εἰσὶν ὁ τε τοῦ Ἀνδρωνος καὶ ὁ τοῦ Πολυείδους καὶ ὁ τοῦ
Πασίωνος. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος τις τέταρτος καὶ πέμπτος, οἷς
ἐγὼ συνήθως χρῶμαι, τούτων ισχυρότερος. ῥηθήσονται δ'
αὐτῶν αἱ ἀκριβεῖς συμμετρίαι προήκοντος τοῦ λόγου. νυνὶ
μέντοι τοσούτον εἰρήσθω περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν, ὥς χρὴ
λειωθέντας αὐτοὺς ξηροὺς μετὰ ταῦτα πάλιν ἐπιβαλόντα
σίραιοι οὕτως λειοῦν, ἄχρι τοῦ γλοιῶδές τε γενέσθαι τὸ
φάρμακον καὶ λείον ὁμαλῶς. ὀνομάζουσι δὲ νῦν καὶ σίραιοι
τοῦτο παρ' ἡμῖν ἅπαντες, ἔψημα τοῦ γλεύκους ἐπομένου γι-
νόμενον. ἔστω δὲ καὶ τοῦτο μηδὲν οἰνώδες ἔχον. γίγνεται δὲ
καὶ τοιοῦτον μήτε ἐξ αὐστηρῶν σταφυλῶν ὄντος τοῦ γλεύ-

tempore multis deinceps diebus in pulverem ex aceto quam
acerrimo redigantur, quanto enim longiori tempore trita
fuerint, hoc tenuiorem substantiam consequentur. Ideoque
angustis vulneribus aptiora, sicut in nervis denudatis ad-
modum tenuia exedendiaque cavenda sunt, ob quod prae-
dicti pastilli omnibus id genus conveniunt, siquidem non-
nulla astringentia quoque assumpserunt. Porro celebres ex
illis sunt qui ad Andronem, Polyidam et Pasionem aucto-
res referuntur. Sunt et alii quidam quartus et quintus,
illis valentiores, quibus ego subinde utor. Symmetriae
vero ipsorum perfectae sermonis processu dicentur. Nunc
de eorundem usu tantum explicasse sufficiat, quod tritos
ipsos aridos postea rursus sapa adiecta, ita terere convenit,
donec sordium spissitudinem recipiat medicamentum et
aequaliter laeve fiat. Vocant autem nunc omnes apud nos
et siraeon, ex musto decocto natum, id autem nihil vinosum
habeat, quale non ex austerarum uvarum, sed quam maxi-

Ed. Chart. XIII. [722. 723.]

Ed. Bas. II. (351.)

κους, ἀλλ' ὥς ἐνι μάλιστα γλυκειῶν, μήτε ἐκ τοῦ πρώτου
 ῥέοντος, ἀλλ' ἐκ τοῦ τελευταίου. εἰ μὲν οὖν εἴη τὸ γλεῦκος
 τοιοῦτον, ἔψιν αὐτὸ χρή μέχρις ἂν ἡμῖν λειφθῇ τοῦ κατὰ
 τὴν ἀρχὴν ἐμβληθέντος· εἰ δὲ μὴ τοιοῦτον, μέχρι τοῦ τὸ
 τρίτον ἀπολειφθῆναι καθειψητέον ἐστί. τοιούτῳ μὲν ἐψή-
 ματι διαλύειν χρή τοὺς τροχίσκους, ὥστε μελιτώδη σύστασιν
 ἔχοντας ἀναληφθέντας μοτοῖς, ἐπιτίθεσθαι τοῖς γηγυμνωμέ-
 νοις νεύροις καὶ μάλιστα τοὺς μετριωτέρους αὐτῶν, ὁποῖός
 ἐστὶν ἢ τοῦ Πολυείδους, καὶ πολὺ δὴ μᾶλλον, εἰς ἀπαλό-
 σαρκον ἢ τὸ σῶμα, καθ' ὃ καὶ τελέως ἀποχωρεῖν ἀσφαλέ-
 στερόν ἐστι τῆς τῶν τροχίσκων χρήσεως, ἑτέροις χρώμενον
 φαρμάκοις, ὑπὲρ ὧν ἤδη τε προεῖρηται καὶ αὐθις εἰρήσεται.
 [723] σκεπασθέντος δὲ τοῦ γηγυμνωμένου νεύρου τοῖς μο-
 τοῖς ἔξωθεν ἐπιβλητέον ἐν τι τῶν πρὸς τὰς στενὰς τρώ-
 σεις ἀρμοττόντων, ὧν ἐστὶ τέτταρα γένη, τουτὶ μὲν ἐν τὸ
 διὰ τῶν μεταλλικῶν, ὑπὲρ οὗ πρόκειται λέγειν, ἕτερον δὲ τὸ
 διὰ τῶν ὀπῶν, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὸ δι' εὐφορβίου, καὶ τρίτον
 τὸ διὰ τῆς κόπρου τῶν περιστερῶν, καὶ τέταρτον, ὃ καλῶ
 τὸ πρᾶον, ᾧ καὶ πρὸς τὰ τελέως γηγυμνωμένα νεύρα τῶν

me dulcium musto praeparatur, neque ex primo fluentes,
 sed postremo. Si igitur tale mustum extiterit, coquendum
 est dum ad dimidiam partem mensurae consumatur, sin
 minus tale, ad tertias coquendum est. Huiusmodi quidem
 decocto pastillos solvere expedit, ut mellis crassitudine lina-
 mentis excepti, nervis denudatis imponantur, maximeque
 ex ipsis temperatiores, qualis Polyidae est. Ac multo sane
 magis, si corpus sit tenerum ac molliusculum, in quo et
 prorsus a pastillorum usu te abstinere tutius est aliis uten-
 tem medicamentis, de quibus jam sermo factus est, iterum-
 que fiet. Nervo autem nudo linamentis cooperto, extrin-
 secus unum aliquod ex iis, quae ad angusta vulnera conve-
 niunt, superdandum est. Quorum sunt quatuor genera, unum
 hoc quod ex metallicis conficitur, alterum quod ex liquori-
 bus, inter quae refertur et illud, quod ex euphorbio constat,
 tertium ex columbarum stercore, et quartum praon id est mite
 a me appellatum; quo etiam ad nervos tenerorum corporum

Ed. Chart. XIII. [723.]

Ed. Bas. II. (352.)

ἀπαλοσάρκων σωμάτων χρώμαι τούτων τῶν τεττάρων ἐν
 τι περιβάλλειν χρὴ παντὶ τῷ πεπονθότι μορίῳ συνεπιλαμ-
 βάγοντα πολὺ καὶ τῶν ὑγιεινῶν μερῶν καὶ μάλιστα τῶν
 ὑπερκειμένων, οἷς καὶ τὴν κατάντησιν ποιῆσθαι χρὴ δις
 τῆς ἡμέρας ἢ τρίς, ἔαν ἐπείγῃ. καὶ μέντοι καὶ τῆς νυκτὸς
 ἐγίστε τῶν μὲν μοιῶν ἐπικειμένων κατὰ τοῦ γεγυμνωμένου
 νεύρου, τοῦ δ' ἐπιβεβλημένου κατ' αὐτῶν ἔξωθεν αἰρομένου.
 παμπόλλης δ' οὕσης διαφορᾶς τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων
 κατὰ τε τὰς ἐξ ἀρχῆς αὐτῶν κράσεις καὶ τὰς τῶν ἡλικιῶν με-
 ταβολὰς, ἔτι τε πρὸς τούτοις τὰ ἐπιτηδεύματα τὸ συντιθέ-
 μιναι φάρμακον ἀδύνατον ἅπασιν ἀρμόττειν. ἔστω τοίνυν
 διὰ τοῦτό σοι δύο παρισκινασμένα, τὸ μὲν ἕτερον ἰσχυρό-
 τερον τῶν ὁμογενῶν, τὸ δὲ ἕτερον πρᾶότερον, ἃ μὴν ἄλ-
 λήλοις ἐπὶ τῆς χρείας, ἐργάσῃ πάμπολλα τὰ μεταξὺ παρὰ
 τὸ ποσὸν τῆς μίξεως. ἔαν γὰρ ἴσον ἑκατέρου μίξης, ἔσται
 σοι τὸ μίχθῃν ἀκριβῶς ἀμφοῖν μέσον. ἔαν δὲ θατέρου πλεόν,
 ἐπὶ τοσοῦτον ἀποκχωρηκὸς τοῦ μέσου πρὸς ἐκεῖνο τῶν
 ἄκρων, ἐφ' ὅσον ἡ μίξις ὑπερέσχει. ἔστω τοίνυν τὸ μὲν ἰσχυ-

omnino denudatos utor, ex his quatuor unum quoddam
 toti affectae parti circumdandum est ita ut sanarum quoque
 partium multum una comprehendat, praesertim superpo-
 sitarum, quas bis die vel ter, si necessitas incidit, perfusione
 fovere oportet. Quin etiam nocte interim linamentis qui-
 dem denudato nervo impositis, caeterum eo, quod extrinse-
 cus admotum erat, ablato. Porro quum permagna huma-
 norum corporum sit differentia, tum in nativis ipsorum tem-
 peramentis, tum aetatum mutationibus, insuper vitae stu-
 diis, nulla ratione, quod componitur medicamentum, om-
 nibus convenire potest. Quamobrem duo in promptu habe-
 to, alterum valentius ejusdem generis reliquis, alterum
 mitius, quibus invicem mixtis, dum usus postulat, permulta
 inter haec media juxta mixturae quantitatem constituas. Si
 namque parem utriusque portionem confuderis, mixtum
 exacte medium amborum erit, quod si alterius plus adicias,
 tantum a medio ad illud summum recedet, quanto mixtura
 superaverit. Esto igitur valentissimum metallicum ex his

Ed. Chart. XIII. [723.]

Ed. Bas. II. (352)

ρῶτατον τῶν μεταλλικῶν ἐκ τούτων συγκείμενον· ἐν μὲν
 ἔχεται μέρος τῆς ὠμῆς χαλκίτιως, δύο δὲ τοῦ μίσυος ὡσαύ-
 τως ὠμοῦ, τρία δὲ τῆς τοῦ χαλκοῦ λεπίδος· τὸ δ' ἀσθε-
 νέστατον, ἐν μὲν ὡσαύτως μίσυός τε καὶ χαλκίτιως, ἀλλὰ
 κεκαυμένων ἀμφοτέρων, τῆς δὲ λεπίδος τέτταρα. καὶ μέντοι
 καὶ μέσον ἀμφοῖν, ᾧ κέχρημαι πολλάκις, ἔστω τοιόνδε. μί-
 συος καὶ χαλκίτιως καὶ ἰοῦ, κεκαυμένων ἀπάντων ἐν ἐκά-
 στου μέρος, τῆς δὲ λεπίδος τοῦ χαλκοῦ μέρη τρία. τούτοις
 οὖν ὡς προείρηκα λειωθεῖσι μιγνύσθω κηροῦ κατὰ μὲν τὸ
 ἰσχυρότατον τὸ διπλάσιον, κατὰ δὲ τὸ ἀσθενέστατον δύο
 καὶ ἥμισυ μέρη, κατὰ δὲ τὸ μέσον ὃ μεταξὺ τούτων ἐστὶ
 μέρη δύο καὶ τέταρτον οἷον ἐπὶ τοῦ πρώτου γεγραμμένου
 τῶν τριῶν, ὅπερ ἰσχυρότατον ἔφην εἶναι, τὰ πάντα μέρη
 γίγνεται τὸν ἀριθμὸν ἐκ μίσυος καὶ χαλκίτιως καὶ λεπίδος
 ἀθροιζόμενα ἑξ. τούτοις οὖν ἐπιβαλεῖς κηροῦ μέρη ιβ'. κατὰ
 δὲ τὸ ἀσθενέστατον, εἰάν ἑξ ἧ μέρη τῶν μεταλλικῶν, μέρη ιβ'.
 βάλλης κηροῦ, τὸ μεταξὺ δὲ ἐπὶ τοῦ μέσου. μεταξὺ δ' ἔτι
 τῶν ὀκτωκαίδεκα καὶ δώδεκα τὰ πέντε καὶ δέκα. εἰάν τε οὖν
 α'. ὑποθῇς τὸ ἐν εἶναι μέρος ἀπάντων δηλονότι, το-

constructum, unam partem crudae chalcitidis habens, duas
 misyos similiter crudi, tres aeris squamae, invalidissimum
 unam itidem misyos et chalcitidis, sed utriusque combusti,
 squamae quatuor. At vero amborum medium, quo subinde
 usus sum, tale esto, misyos, chalcitidis, aeruginis, cujus-
 que ulsi pars una, aeris squamae partes tres. His sicut
 praedixi contritis, cerae in valentissimo duplum, in altero
 duae partes et β. miscentur, in medio, quod intra haec
 consistit, partes duae et quarta, sicut in primo trium, quod
 valentissimum esse dixi, omnes partes numero sex, ex misy,
 chalcitide et squama collectae, nascuntur. His ergo duode-
 cim cerae partes adjicientur. At in medicamento invalidis-
 simo si metallicorum sex partes existant, cerae duodecim
 apponas, in mediocri amborum medium, sunt autem inter
 octodecim et duodecim media quinque et decem. Sive
 igitur drach. j. statuas unam esse partem, omnium videlicet,

Ed. Chart. XIII. [723.]

Ed. Bal. II. (352. 353.)

σαύτας βάλλης δραχμὰς, ὅσα περ τὰ μέρη, ἔαν τε οὐγγίαν
 ἢ λίτραν, οὕτω γὰρ εἴθισται παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ὀνομάζε-
 σθαι, τοσαύτας οὐγγίας ἢ λίτρας. ἔστι δὲ παρ' αὐτοῖς μέ-
 τρον, ᾧ τὸ ἔλαιον μετροῦσιν ἐντετμημένον γραμμαῖς διαι-
 ρούσαις τὸ σύμπαν εἰς μέρη ιβ'. καὶ καλεῖται μὲν τὸ ὅλον
 μέτρον ὑπ' αὐτῶν λίτρα, τὸ δωδέκατον δ' αὐτῆς οὐγγία.
 τὰ μὲν οὖν μεταλλικὰ καὶ ὁ κηρὸς ἐπὶ ζυγοῦ δι' ἑτέρας
 οὐγγίας ἴσταται, τὸ δ' ἔλαιον τῷ κέρατι μετρεῖται. βαλλέ-
 σθω τοίνυν εἰς τὰ προειρημένα φάρμακα πάντα κατὰ τὴν
 ἀναλογίαν τοῦ κηροῦ τὸ ἔλαιον, ἐν ἅπασιν αὐτοῖς τὸ ἡμισυ
 πλεονάζον, ὥστε ἔαν ὁ κηρὸς ἢ γο ἢ. τὸ ἔλαιον βάλλεται
 γο ιβ'. τρυτέστιν ὅλην τὴν λίτραν. ἔστω δὲ (353) τὸ ἔλαιον
 ὅμοιον τῷ Σαβίνῳ λεπτομερές τε καὶ στύψινως ἥκιστα με-
 τέχον. ἄμεινον δ' εἰ καὶ παλαιὸν εἴη. τὸ δ' ὠμοτριβὲς ὀνο-
 μαζόμενον καὶ τὸ μετὰ θαλλῶν ἐλαίας ἐσκευασμένον οὐκ
 ἐπιτήδειον. ἅπασι δὲ τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις, ὅταν ἐν
 τῇ θυνίᾳ τὰ μεταλλικὰ πλείοσιν ἡμέραις τριφθῇ μετ' ὄξους,
 ἐπεμβαλλέσθω λιβανωτὸς ὁ λευκότετός τε καὶ λιπαρὸς,

tot denarios adjicito, quot partes, sive unciam, sive libram,
 sic enim apud Romanos consuetudo est nominari tot uncias
 vel libras. Porro mensura quidem apud ipsos est, qua
 oleum metiuntur, infecta discretaque lineis totam in duo-
 decim partes dividantibus, atque integra mensura ab eis
 libra nominatur, duodecima vero ejus portio uncia. Me-
 tallica igitur et cera in lance aliis unciis ponderantur, oleum
 cornu metiuntur. Itaque praedictis medicamentis omnibus
 juxta cerae proportionem oleum immittatur, saperetque in
 singulis ipsis dimidio, ut si cera uncias viij. compleat, oleum
 duodecim, hoc est integram libram pendat. Esto autem id
 sabino simile, partium tenuiorum, minimeque astringens,
 at etiam si vetus sit, praestat, acerbum vero et quod ex
 oleae surculis confectum est, nequaquam convenit. Cae-
 terum omnibus medicamentis commemoratis, ubi metallica
 ex aceto pluribus diebus in mortario trita fuerint, thus can-
 didissimum et pingue admisceatur, deinde rursus una cum

Ed. Chart. XIII. [724.]

Ed. Bas. II. (353.)

[724] εἴτε πάλιν ἅμα τοῖς μεταλλικοῖς λειοῦσθω τινὰς ἡμέρας, πρὶν τὴν κηρωτὴν αὐτοῖς ἐπιμίγνυσθαι. ὅσον δ' ἂν ἐξ ἁπάντων τῶν μεταλλικῶν ἀθροίζεται πλῆθος, τούτου τὸ ἥμισυ μέρος ὁ λιβανωτὸς ἔχέτω. εἰ δὲ μαλακώτερον ἐθέλοις ποιῆσαι τὸ φάρμακον, ἐμβάλλειν πλέον ἢ κατὰ τὸ ἥμισυ, καθάπερ εἰ καὶ δριμύτερον, ἔλαττον ἢ τὸ ἥμισυ. καὶ μέντοι καὶ τηκομένῳ τῷ κηρῷ μετὰ τοῦ ἐλαίου τῶν εἰρημένων ῥητινῶν τινος ἐπιβάλλειν ἔξεστιν, εἰδότος σου δριμύτερον μὲν αὐτὸ γινέσθαι τῆς στροβιλίνης ἐμβληθείσης, μαλακώτερον δὲ τῆς τερμινθίνης, μέσον δ' ἁμφοῖν τῆς ἑλατίνης. ἐκ δὲ τοῦ γένους τῶν ῥητινῶν ἐστὶ καὶ ἡ λάριξ ὀνομαζομένη τοῦ πίπαν μὲν ὑγροτέρα τῶν προειρημένων οὖσα, παραπλησία δὲ κατὰ τὴν σύστασιν τῇ ὑγρᾷ πευκίνῃ, ἣν ἀντὶ τῆς τερμινθίνης πιπράσκουσιν οἱ ῥωποπῶλαι τοῖς. οὐκ εἰδῶσι διακρίνειν αὐτάς. ἐστὶ δ' ἡ τοιαύτη ῥητίνη καὶ τῇ ὀσμῇ καὶ τῇ γεύσει καὶ τῇ δυνάμει δριμυτέρα τῆς τερμινθίνης. ταύτη τε οὖν τῇ ῥητίνῃ καὶ τῇ τερμινθίνῃ παραπλησίαν ἔχει δύνανιν ἢ λάριξ ὀνομαζομένη, λεπτομεριεστέρα δ' αὐτῶν ἐστὶ καὶ διαφορητικώτερα. μίξις οὖν τῷ κηρῷ τῶν εἰρημένων ῥητινῶν

metallicis diebus aliquot laevigetur, priusquam ceratum eis immisceas. Quanta vero ex omnibus metallicis copia colligitur, hujus partem dimidiam thus contineat, quod si mollius medicamentum facere postulas, amplius quam dimidiam, sicut ubi acrius expetis, minus dimidio adjungas. Et vero etiam cerae cum oleo liquatae resinam quandam ex iis, quas recensuimus, misceas licet, sciens acrius ipsum adiecta strobilina, fieri, mollius terebinthina, medium utriusque abietina. Ex harum genere larix quoque est, praedictis plane humidior, consistentia vero similis liquidae piceae, quam loco terebinthinae insitiores vendunt ignorantibus eas discernere, est autem talis resina odore, gustu et facultate, quam terebinthina acrior. Cum hac igitur et terebinthina persimilem potentiam larix obtinet, sed tenuioribus partibus majoreque discutiendi virtute praedita est. Miscebis igitur cerae sextam superiorum resinarum partem, volens

Ed. Chart. XIII. [724.]

Ed. Bas. II. (353.)

βουλόμινος ἐμπλαστῶδες γενέσθαι τὸ φάρμακον ἕκτον μέρος, ὡς εἶναι τοῦ κηροῦ βάλης λίτραν α'. τῆς ῥητίνης ἐμβαλεῖς γο β'. εἰ δ' εἴη λίαν ὑγρὰ, καὶ μίαν ἀρκέσει μόνην μῖξαι. μὴ φροντίζων μέντοι τοῦ γενέσθαι τὸ φάρμακον ἐμπλαστῶδες, οὐ πάνυ τι δεήσει τὴν ῥητίνην μινγνύναι αὐτῷ. καὶ χαλβάνης δὲ μίγνυε πάντως, ἐνθα μέντοι πρόκειται πρῶτον ἐργάσασθαι τὸ φάρμακον, ἴσον τῷ κατὰ τὸν λιβανωτὸν σταθμῷ. ἐνθα δ' ἰσχυρότερον, τὸ ἥμισυ. κατὰ δὲ τὸ μέσον ἀμφοῖν, τὸ μεταξὺ τοῦ τ' ἴσου καὶ τοῦ ἡμίσεως, οἷον εἰ τέταρες εἴεν αἱ τοῦ λιβανωτοῦ δραχμαί, δύο μὲν ἐμβαλεῖς τῆς χαλβάνης ἰσχυρὸν διαμεῖναι τὸ φάρμακον βουλόμινος, πρῶτον δὲ τέσσαρας, τρίτῃ δὲ μέσον. ὥσπερ γὰρ ἔχει τι μαλακὸν καὶ ἀνώδυτον, οὕτω καὶ σηπτικόν. τοῦτο δὲ ὑπάρχει καὶ τοῖς πλείστοις τῶν μαλακτικῶν. διὸ καὶ γεγυμνωμένῳ τῷ νεύρῳ προσφέροντός σου τὸ φάρμακον οὐ πάνυ τι μεμίσχθαι χρή τὴν χαλβάνην, ἀνευ δὲ γυμνώσεως οὐ σμικρῶς χρησιμος ἢ μῖξις αὐτῆς, εἰς ἀνωδινίαν συντελοῦσα. καὶ τοίνυν ἐνιστοί σοι καὶ τοιοῦτον φάρμακον ἔχειν ἑτοιμον ἐπὶ τῶν εὐαισθήτων τι καὶ ἀπαλοσάρκων καὶ κακοχύμων, ἐν ᾧ πλέον

medicamentum emplastri figuram induere, nam uni ceræ libram, resinae uncias duas adjicias, si autem liquida insigniter fuerit, vel unam tantum miscere satis est. Attamen si, ut in modum emplastri medicamentum fiat, nihil curas, resinam addere non admodum opus est, galbani vero aequale thuri pondus indeas, ubi mitissimum reddere medicamentum statuis, dum valentius, dimidium, quando ipsorum medium, id quod inter aequale et dimidium est. Verbi gratia, si quatuor thuris drachmae fuerint, duas galbani impones, validum permanere medicamentum postulans, mite, quatuor, medium, tres. Ut enim molle et dolorem levans quippiam habet, ita quoque putrificum, quod sane et plurimis mollientibus accidit. Quare quam nervo denudato medicamentum adhibes, non adeo galbanum esse commixtum oportet, quod si nudus ille non est, haud mediocriter ipsius admixtio dolori auferendo convenit, ideoque tale etiam medicamentum acuto sensu praeditis, teneris et cacochymis paratum habere

Ed. Chart. XIII. [724.]

Ed. Bas. II. (355.)

ἔστι τῆς χαλβάνης. ἅπαντα γὰρ τὰ μεταλλικὰ τραχυντικὰ τ' ἔστι καὶ ὀδυνηρά. καὶ τῶν ὑγρῶν ὄξος, εἰκότως οὖν τὰ δι' αὐτῶν σκευαζόμενα φάρμακα τραχέα τε φαίνεται καὶ ὀδυνηρά. καὶ διὰ τοῦτο αὐτοῖς ἐπιτήδειός ἐστιν ἢ τε δι' ἐλαίου κατάρτησις ἢ τε μίξις τῆς χαλβάνης ὁμοίως. ἔστι δ' οὐδὲν ἥτιον χαλβάνης ἀνώδυνον τὸ λεπτομερὲς στέαρ. ἔχειν οὖν ἄξιόν σε τι καὶ διὰ τούτων ἐσκευασμένον ἕτερον φάρμακον, ὃ μὴ γίνεσθαι δυνήσῃ τῷ διὰ τῶν μεταλλικῶν, ἐπὶ τε τῶν εἰρημένων σωμάτων, ὅσα τε ἄλλα τραχέος τε καὶ ὀδυνηροῦ τοῦ φαρμάκου λάβῃ ποτὲ αἰσθησιν. ἐκλέγεσθαι δὲ καὶ τούτων ὅσα λεπτομερέστερα, τοιαῦτα δ' ἔστι τὰ τε τῶν ἀγρίων ζώων καὶ μάλιστα λέοντός τε καὶ παρδάλιος καὶ ὑαίνης καὶ ἄρκτου, τὰ τε τῶν πτηνῶν καὶ μάλιστα τῶν χηνῶν. εἰ δὲ μὴ παρείῃ τοῦτο, τῶν ἀγροίκων ἰαλεκτρονίων τε καὶ ἀλικορίδων. οὕτω δὲ καὶ τὸ τῶν ἀγροίκων χηνῶν στέαρ προαιρεῖσθαι. τῶν γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι τριφομένων ζώων, ὧς ἂν ἀργῶν κατακεκλισμένων, ὑγρότερόν τε ἔστι καὶ παχυμερέστερον τὸ στέαρ. ὅταν δ' ἡ σύστασις τοῦ φαρμάκου κηρωτοι-

expedit, in quo plus galbani adjectum sit. Omnia liquidem metallica exasperant, doloremque concitant, et ex liquidis acetum, unde merito ex illis confecta medicamenta aspera videntur et dolorifica, ob quam rem et solus ex oleo et galbani mixtura similiter ipsis idonea est, nihilo autem minus tenuium partium adeps galbano dolorem sedat. Quare velim te aliud quoque medicamentum ex his aliquod praeparatum habere, quod ex metallicis composito miscere possis, tum in dictis corporibus, tum in iis, quae asperum et dolorificum quandoque medicamentum perceperint. Deligendus autem adeps, qui tenuiorum partium existat, cuiusmodi sunt agrestium animantium, maxime leonis, pardi, hyaenae et ursi, ad haec volatilium, maxime anserum, horum inopia agrestium gallorum gallinarumque, ita vero anserum quoque silvestrium, nam animalium, quae in urbibus aluntur et tanquam in ocio conclusa sunt, humidior est adeps et crassior. Caeterum quo medicamenti consistentia cerati spissitu-

Ed. Chart. XIII. [724. 725.]

Ed. Bas. II. (355.)

δὴς ἢ, μιγνύσθω κηροῦ τὸ τρίτον ἢ τέταρτον ἢ, εἰ λίαν ὑγρὸν εἶναι σοι φαίνοιτο τὸ στέαρ, ἐγχωρεῖ καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ κηροῦ μῆξαι, ὥσπερ γε εἰ καὶ ξηρὸν εἴη, τὸ τέταρτον. εἰ δὲ μέσος ἔχει, τὸ τρίτον. εἰς πολλὰ δὲ χρήσιμος ἡμῖν ἡ τοιαύτη κηρωτὴ μέλλουσα γενήσθαι διὰ στεάτων ὀνομαζέσθω.

[725] Κεφ. δ'. [Περὶ τοῦ δι' εὐφορβίου συντιθεμένου φαρμάκου.] Δέλεται μοι καὶ πρόσθεν ὥς ἀπολείπεται πάμπαν τοῦ νέου τὸ παλαιὸν εὐφόρβιον. ἂν μὲν οὖν αὐτοετὲς ἢ, καὶ τοῦ Κυρηναίου μᾶλλον ὁποῦ θερμαίνει καὶ μάλιστα τοῦ νῦν, ἐξ ὅτου δι' ὕδατος ἀρδεύσεως ἀνξάνουσί τε τὰ φυτὰ καὶ πρὸς πλῆθος ὁποῦ γενέσειος παρασκευάζουσι. μετ' ἐνιαυτὸν γὰρ ἓνα θερμὸν ἱκανῶς ἐστι, λείπεται δὲ ἤδη σιγνῶ τοῦ προσφάτου. δυοῖν δὲ ἐτῶν γενόμενον, ἔτι δὴ καὶ πλείον ἀπολείπεται τοῦ νέου, καθάπερ γε τριῶν ἢ τεττάρων ἔτι μᾶλλον. εἰ δέ τι τούτων χρονιώτερον εἴη, παντάπασιν ἡ δύναμις αὐτοῦ καταλύεται. γνωριῖς δ', ὡς ἔφη, ὅπως ἔχει χρόνον καὶ δυνάμειος, εἰς τε τὴν χροῶν ἀφορῶν αὐτοῦ καὶ τὴν σύστασιν. τῇ μὲν γὰρ χροῶς ξανθότερον καὶ ὠχρό-

dinem habeat, cerae tertia vel quarta pars admisceatur, vel si adeps humidus nimium esse tibi videatur, licet et cerae dimidium adjicere, quemadmodum et ubi sicca fuerit, quartam, quum mediocriter habeat, tertiam. Porro hujusmodi ceratum, quod utile nobis futurum est, ex sevis nominetur.

Cap. IV. [*De medicamento quod ex euphorbio componitur.*] Dictum mihi est et antea vetus euphorbium recentiori multo inferius. Si igitur anniculum sit, etiam Cyrenaeo magis liquore calefacit, praesertim eo, quem nunc habemus, ex quo per aquae irrigationem stirpes augent et ad liquoris copiam generandam praeparant. Nam post annum unum abunde calidum est, deficit autem jam non mediocriter a recenti, bimum adhuc magis a novo degenerat, quemadmodum trium aut quatuor annorum etiam hoc magis, vetustioris virtus omnino resolvitur. Cognosces autem, ut dixi, quam aetatem, quamque vim obtineat et colorem et consistentiam ejus respiciens. Colore quidem vetus novo

Ed. Chart. XIII. [725.]

Ed. Bas. II. (358.)

τερον φαίνεται τοῦ νέου τὸ παλαιόν, τῇ συστάσει δὲ σκληρόν τε καὶ ξηρότερον. εἰ μέντοι γενόμενος ἐθέλοις διακρίνειν, οὐ στοχαστικὴν, ἀλλὰ βεβαίαν ἔξεις τὴν διάγνωσιν αὐτοῦ. ὃ δὲ ἔφην αὐτοσχεδιάσαι δι' αὐτοῦ χρίσμα θερμαντικόν, ἀκριβέστατά σοι δηλώσει τὴν δύναμιν τοῦ φαρμάκου. σύγκειται δὲ κατὰ τήνδε τὴν συμμετρίαν. Ἐν μὲν ἐστὶ μέρος τοῦ εὐφορβίου, τρία δὲ τοῦ κηροῦ, τοῦ δὲ ἔλαιου ἱβ'. τριπλάσιον μὲν εἶναι χρὴ τοῦ εὐφορβίου τὸν κηρόν. αὐτοῦ δὲ πάλιν τοῦ κηροῦ τετραπλάσιον τὸ ἔλαιον, ὅταν οὖν οὕτω συνθῇς τὸ φάρμακον, ἀνατρίψας τι μέρος αὐτῷ δυνήσῃ γινώσκειν σαφῶς ὁπόσῃν δύναμιν ἔχει. μάλιστα δὲ ἐν τῷ βαλανεῖῳ καταφανὲς γίνεται. δάκνονται γὰρ καὶ ὑπὸ τοῦ αἵρος μὲν, ἀλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἰσχυρῶς, ὅταν ᾖ θερμὸν καὶ νέον καὶ ἰσχυρὸν τὸ εὐφόρβιον. ἔαν μὲν οὖν ἔχῃς τοιοῦτον καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ εἰρημένον χρίσμα, θαρρῶν ἐπιτίθει τοῖς νύγμασιν, ἐφ' ὧν εὐλαβῇ μύσαι τὸ στόμιον. ἔαν δὲ ἀσθενέστερον ᾖ, προστίθει τῷ σταθμῷ τοῦ εὐφορβίου κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἀσθενείας, ἐνίοτε μὲν ἐν ἡμῶν μέρος

flavus pallidusque apparet, consistentia durius et siccus. Jam si gustu voles discernere non conjecturalem ejus dignotionem, sed firmam habiturus es, quod vero dixi calefactoriam unctionem ex eo me confecisse ex temporali usu exigente, exactissime medicamenti facultatem tibi indicabit. Constat autem hac symmetria. Una pars est euphorbii, tres cereae, olei duodecim, ceram quidem euphorbio triplo copiosiore, oleum vero quam ipsa cera, quadruplo esse convenit. Ubi igitur in hunc modum medicamentum composueris, fricata eo parte aliqua, manifesto licebit dignoscas quantam virtutem obtineat, maxime autem in balneo innotescit, siquidem ab aëre quidem mordentur, sed magis adhuc valide ab aqua, quum euphorbium sit calidum, recens et vehemens. Tale igitur consequutus et hanc ipsam commemoratam unctionem audacter puncturis imponito, ubi oras connivere metus est. Si imbecillius fuerit, auge mensuram euphorbii pro imbecillitatis ratione, interdum partem

Ed. Chart. XIII. [725.]

Ed. Bas. II. (353. 354.)

ἐμβαλλων, ἔστι δ' ὅτε δύο, καὶ ποτὲ ἴσον τῷ κηρῷ καὶ πλείον, ἢ ἂν λίαν ἢ παλαιόν. ἢ γε μὴν πρώτη χρῆσις ἐπὶ τοῦ τετυγμένου τὸ νῦρον ἢ τὸν τένοντα ποδηγήσει σε πρὸς τῆς δευτέρας. ἢ μὲν γὰρ αὐτός τε ὁ τετραμένος φησὶ διδῆχθαι, σοὶ τ' αὐτῷ φαίνεται τὰ περὶ τὸ νύγμα θερμὰ καὶ αὐτὸ τὸ νύγμα πλεον ἢ δεῖ ἐπηρμένον, ὑποφλεγματοδὲν τε τοῖς χεῖλεσιν, ἢτοι γὰρ ἐκλύσεις τοῦ φαρμάκου τὴν δύναμιν ἔλαδον μίξει πλεονὺς ἢ συνθεῖς ἄλλο κατὰ προτέραν συμμετρίαν ἢ δι' εὐφορβίου παλαιότερου σύμμετρον οὕτως ἐργάση. ἢ δὲ τὰ ἐναντία τῶν εἰρημένων παρῇ, παραυξήσεις τοῦ φαρμάκου τὴν δύναμιν. ἢ δὲ συμμετρῶς ἔχιν ἅπαντα φαίνεται, φυλάξεις. ἢ μὲν οὖν τριπλάσιον ἔχουσα τὸν κηρὸν τοῦ εὐφορβίου σύνθεσις ἰσχυροτάτη τῶν ἄλλων ἐστίν, ὅταν γὰρ, ὡς εἴρηται, νέον ἢ τὸ εὐφορβιον· ἢ δὲ πενταπλάσιον ἀσθεσιεστάτη, μέση δ' ἀμφοῖν ἢ τετραπλάσιον ἔχουσα τὸν κηρὸν τοῦ εὐφορβίου. τὸ δὲ ἔλαιον εἰ μὲν (354) οἷα τὰ καλούμενα πρὸς τῶν ἰατρῶν ἀκοα χρίσματα βούλδοιο ποιῆσαι, τετραπλάσιον ἐμβαλεῖς τοῦ κηροῦ· εἰ δ' οἷαν ἐπὶ τῶν καταγμά-

unam ac dimidiam injiciens, interdum duas, nonnunquam etiam partes ceræ et plures, si vetus nimium extiterit. Primus sane usus in puncto nervum vel tendonem ad secundum te deducet. Si namque et vulneratus ipse mordicationem sensisse dicat, tibi que ipsi partes puncturam ambientes calidæ appareant, tum ipsa punctura magis ac par est elata et oræ inflammatione subafficiantur vel olei copiosioris mixtura vim medicamenti remittes, vel compones aliud ad priorem symmetriam aut euphorbio vetustiore moderatum ita efficies. Quod si contrario quam dixi eveniat, virtutem medicamenti adaugebis. Sin mediocriter omnia habere videbuntur, servabis. Itaque confectura ceram triplo euphorbio copiosiore continens aliarum est valentissima, quum illud, quemadmodum diximus, recens additur, quincuplo autem habens invalidissima, quadruplo capiens medio inter utrasque ordine consistit. At si unguenta proponis efficere, qualia a medicis acopa, id est lassitudinem levantia, nuncupantur, oleum ceræ quadruplum immiscebis, si vero

Ed. Chart. XIII. [725. 726.]

Ed. Bas. II. (354.)

των τὴν ὑγρὰν κηρωτὴν ἐργαζόμεθα διπλάσιον· εἰ δὲ καὶ
ξηρὸς καὶ ἀλιπὴς ὁ κηρὸς εἴη, καὶ πλεον τοῦ διπλασίου.
τοῦπίπαν δ' ἀρκέσει προσθεῖναι μέρους ἑνὸς τὸ ἥμισυ τῷ
διπλασίῳ, ὥς γενέσθαι τὸ πᾶν μέτρον τοῦ κηροῦ δυοῖν καὶ
ἡμίσειων μερῶν. ἐμπλαστρῶδες δὲ ποιῆσαι βουλευθεὶς τὸ φάρ-
μακον τῷ κηρῷ μίξεις τὸ ἴσον ἔλαιον. ἔαν δὲ τὸ περιέχον
ἢ σύμμετρον κατὰ θερμότητα, ὃ τε κηρὸς παλαιὸς καὶ αὐ-
χμηρὸς τὰ τε περιέχον ψυχρὸν, ὀλίγω πλεον, ὥσπερ γε καὶ
ἔαν ὃ τε κηρὸς ἢ λιπαρὸς τὸ τε περιέχον θερμὸν, ἔλαττον
ὀλίγω. [726] τὸ δ' ὀλίγον τοῦτο δωδέκατόν ἐστι μέρος ἐφ'
ἑκάτερα τοῦ μέσου. καὶ γὰρ καὶ ἑνδεκα καὶ δεκατριῖς ἔλαιον
οὐγγίας ποτὲ ἑμιξα τῇ λίτρᾳ τοῦ κηροῦ κατὰ τὸ ποσὸν τῆς
τε συστάσεως αὐτοῦ καὶ τῆς τοῦ περιέχοντος θερμότητος τε
καὶ ψύξεως. σπανίως δὲ βραχεῖ πλεον ἢ ἔλαττον· ἵνα δ'
ἐπίδειξιν ἔχη καὶ λιπαρότητα καὶ γλισχρότητα καὶ μὴ ψαθυρὸν
ᾗ, μηδ' εὐδιάλυτον μηδ' εὐαπόπτωτον τοῦ χρωτός τὸ σκευ-
ασθέν, ἐπέμιξα ῥητίνης αὐτῷ, μάλιστα μὲν εἰ παρείη τερ-
μινθίνης ἀληθοῦς, εἰ δὲ μὴ, τῆς γε εὐποριστοτάτης, ἣν ὀνο-

ut in fracturis liquidum ceratum parare, duplum, quando
cera et sicca et pinguitudinis experta fuerit, etiam amplius
quam duplum, plerumque vero sufficit unius partis dimi-
dium duplo apponere, ut tota cerae mensura duarum par-
tium et dimidia fiat. Atqui in modum emplastri medica-
mentum cupiens componere, oleum pari mensura cerae mi-
scebis, siquidem ambiens fuerit calore temperatus, si cera
vetus et arida et ille frigidus sit, paulo amplius, sicut quum
cera est pinguis, ambiens calidus, paulo minus. Id autem
minus duodecima utroque versum medii portio est, etenim
et undecim et tredecim nonnunquam olei uncias cerae li-
brae miscui tum pro ejus consistentiae quantitate tum aëris
circumflui caloris frigorisque. Raro autem paulo plus vel
minus, verum ut colligationem, pinguedinem lentoremque
haberet nec friabile esset aut facile dissolveretur aut a cute
decideret, adjunxi resinam ei potissimum, si aderat, terebin-
thinam veram, si minus paratissimam ubique, quam frictam

Ed. Chart. XIII. [726.]

Ed. Bas. II. (364.)

μάζουσι φρυκτὴν τε καὶ κολοφωνίαν. ἔστω δ' ἴσος αὐτῆς ὁ σταθμὸς τῷ κηρῷ. φυλάττει γὰρ οἷς ἂν ἐμβληθῇ φαρμάκοις τὴν προϋπάρχουσαν σύστασιν, ὅταν γε καὶ αὕτη συμμέτρως ἔχη. πρόδηλον γὰρ ὅτι καθάπερ ἐν ἅπασιν τοῖς ἄλλοις, οὕτω καὶ τῇ ῥητίνῃ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐστίν. ἐὰν οὖν ποτὲ φαίνεται λιπαρώτερα τε καὶ ὑγροτέρα, γινώσκουσιν χρὴ τὴν ἐκ τοῦ κηροῦ τετηκότος ἐλαίῳ γενησομένην κηρωτὴν ἑαυτῆς ὑγροτέραν ἔσομένην. ὅλως δ' ἐπὶ νευροτρότοις, ὅταν ἀμαρτάνηται ποτὲ τῆς ἀκριβοῦς τε καὶ μέσης συστάσεως τῶν ἐμπλαστρωδῶν φαρμάκων, ἐπὶ τὸ μαλακώτερον ἄμεινον ῥέπειν, εἰ καὶ μολύνον ἔσεσθαι μέλλοι τὸ σκευασθέν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ σύμμετρος τῇ συστάσει. πάντα δὲ φυλάττει τὴν τῆς κηρωτῆς σύστασιν. ἀρίστη δ', ὡς ἔφην, εἰς τὴν τοιαύτην μίξιν ἡ λιπαρὰ, καθάπερ γε καὶ ἡ ῥητίνη. ἐὰν δ' ὑγρὰν ἐμβάλλῃς ῥητίνην, ὅποια κατὰ τὴν σύστασιν ἐστίν ἡ τερμινθίνη, τρίτον αὐτῆς μέρος εἶναι τοῦ κηροῦ προσήκει, καὶ αὐτῆς δὲ τῆς τερμινθίνης ἡ γὰρ πολὺ τῆς παλαιᾶς ἐστίν ὑγροτέρα. μέμνησθε τοίνυν ὅπερ ἐπὶ κηροῦ καὶ ῥητίνης ἤκού-

et colophoniam appellant, eamque pari cum cerae pondere. Conservat enim medicamentia quibus injecta est priorem consistentiam, ubi et ipsa mediocriter habeat, quippe notum est, ut in omnibus aliis, sic in resina quoque majoris minorisque rationem consistere. Itaque si pinguior liquidiorque nonnunquam appareat, sciendum est ceratum, quod ex cera cum oleo liquata proveniet, liquidius multo quam fuisset evasurum, summam in nervorum vulneribus, quum interim ab exacta mediaque medicamentorum emplastri modo confectorum consistentia erratum fuerit, ad molliorem potius tendere, si inquinaturum quoque sit, quod confectum est, simili ratione et quod consistentia mediocri est. Pix autem cerati consistentiam servat, optima vero sicut dictum est, in talem mixturam pinguis existit, quemadmodum et resina. Si liquidam resinam injicias, quali consistentia est terebinthina, tertiam ipsius partem cerae esse oportet. Atque ipsa terebinthina recens veteri longe est liquidior. Mementote igitur, quod de cera et resina audivistis, id in omnibus ob-

Ed. Chart. XIII. [726.]

Ed. Basf. II. (354.)

σατε, τοῦτο ἐπὶ πάντων φυλάττειν. οὐ γὰρ τῶν ξηρῶν καὶ αὐχμηρῶν ἢ διὰ χρόνον ἢ διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς φύσιν, ἀλλὰ τῶν συμμέτρων τῇ συστάσει τοσοῦτον ἐκάστου μικτέον ἐστὶν ἐν τῇ συνθέσει τῶν φαρμάκων, ὅσον ἂν ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένον εὐρίσκηται. ἔστι δὲ τὸ συμμέτρως ἔχον δυνάμειός τε καὶ συστάσειως τοῦ προκειμένου φαρμάκου, κηροῦ μὲν καὶ ῥητίνης φρυκτῆς καὶ ἐλαίου τὸ ἴσον ἔχειν, αὐτοῦ δὲ τοῦ εὐφορβίου τὸ ἕκτον, ὥς εἶναι λίτραν μὲν ἐκείνων ἐκάστου, τοῦ δὲ εὐφορβίου δύο οὐγγίας. εἰ δὲ μαλακώτερον αὐτὸ ποιῆσαι βουληθείημεν, ἀρκεῖ τὸ ὀγδοον μέρος ἐμβάλλειν τοῦ εὐφορβίου, τουτέστιν γο α'. καὶ ἡμίσειαν, ἐπὶ τοῦ νέου καὶ θερμοτάτου, καθότι προεῖπον εὐφορβίου τῆς συμμετρίας ταύτης ὠρισμένης, ὥς εἶναι γε παλαιότερον ἢ, καὶ διὰ τοῦτο ἀσθενέστερον, εἴρηται πρόσθεν ὥς πλέον εἶναι προσήκει τοῦτο τῆς τῶν ἄλλων ἀναλογίας. εἰ δὲ μὴ μόνης ῥητίνης, ἀλλὰ καὶ πίττης ἐμβάλλειν ἐθελήσαιμεν, ἡμίλιτρον ἑκατέρας μίξομεν, ὥς εἶναι ἴσον τὸν σταθμὸν τῷ κηρῷ. πολὺ δὲ κάλλιον ἐστὶ τὸ φάρμακον, εἰ ἂν ἀντὶ τῆς ῥητίνης τε καὶ πίττης πρόπολιν μίξη τις ἴσην τῷ κηρῷ. τὸ λιπαρὸν δ' οὐκ ἐχού-

servare, nec enim ex ficcis et aridis vel tempore vel ex primaria natura, verum ex mediocribus consistentia, tantum cujusque miscendum est in medicamentorum compositione, quantum a me scriptum inveniatur. Esto igitur quod vim et substantiam praedicti medicamenti mediocrem habet, cerae, resinae frictae et olei pares portiones continere, ipsius euphorbii sextam, ut singulorum sit illorum libra, euphorbii unciae duae. Quod si mollius ipsum reddere voverimus, octavam euphorbii partem injicere sufficit, hoc est unciam et dimidiam, in recente et calidissimo, velut praecensui, euphorbio symmetria hac definita, nam si vetustius sit eoque imbecillius, copiosius hoc aliorum portione esse debere prius indicavimus. At si non resinam duntaxat imo etiam picem injicere est animus, selibram utriusque miscebimus, ut modus cerae sit aequalis, quamquam, multo praestet medicamentum, si resinae picisque loco propolim cerae purem adjungas. Quod si ipsa pinguedinem non ha-

GALENUS TOM. XIII.

R r

Ed. Chart. XIII. [726. 727.]

Ed. Bas. II. (354)

σης αὐτῆς ὁμοίως ταῖς ῥητίταις, εἴαν μὲν ἀντιπίδεται ἐπιλή-
σωμεν εἶναι τὸ φάρμακον, ἐμβαλοῦμεν τῆς τερμινθίνης ἢ τῆς
λάρικος ὀνομαζομένης ἢ καὶ τῆς συγκομιστῆς πευκίνης. ὀνο-
μάζω δὲ συγκομιστὴν μὲν ἣν ἐν τοῖς γλωσσοκομείοις τε καὶ
κεραμείοις κομίζουσι, ξύλα τε πολλὰ καὶ λίθωδῃ σώματα καθ'
ἑαυτὴν ἔχουσιν. εἴαν δὲ τήξας αὐτὴν διηθήσης, καθαρὰ τότε
γίνεται, ὁμοίως αὐτῇ τῇ κολοφωνίᾳ καὶ φρυκτῇ καλουμένη.
καὶ τῶν αὐτορρύτων δὲ καλουμένων ῥητινῶν ἐγχωρεῖ μινύ-
ναι. καλοῦσι δ' αὐτὰς ἐν Λακεδαίμονι μὲν καὶ τισιν ἄλλοις
χωρίοις πρωτορρύτους, ἐν Κιλικίᾳ δὲ καπνέλαιον ὀνομά-
ζουσι τὴν τοιαύτην ῥητίνην, ἀπασῶν τῶν ὑγρῶν ῥητινῶν
ὑγροτέραν τε καὶ θερμότεραν καὶ λεπτομεριετέραν οὖσαν,
ὥσθ' αὕτη μὲν συντελέσει τῇ τοῦ συντετιμένου φαρμάκου
δυνάμει, καὶ μάλιστα αὐτὴν ἐμβάλλειν προσήκει, ὅταν ἄκονον
ἢ τὸ εὐφόρ[727]βιον. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ῥητινῶν εὐω-
διστέρα, καθάπερ ἡ τερμινθίνη καὶ ἡ ἐλατίνη. λέλεκται δ'
ἐμπροσθεν ὅτι θερμότερα ἐστὶ τῆς τερμινθίνης ἡ ἐλατίνη,
ταύτης δὲ ἡ στροβιλίνη. διαφέρει δὲ τῶν εἰρημένων ῥητινῶν

beat similiter resinis, si adhaerens medicamentum, ut fasciis
ligari non opus sit, esse curemus, terebinthinam vel lari-
cem nominatam vel etiam syncomisten pineam indemus,
voco syncomisten, quam in alveis et doliis comportant ligna
multa ac lapidosa corpora in se habentem, quae liquata
dum percolatur, pura tunc sicut colophonia et fricta dicta
redditur. Quin et resinas autorrhytos, *sponte fluentes* di-
ctas admiscere licet, nominant ipsas in Lacedaemone ac
aliis regionibus nonnullis protorrhytos *primifluas*, in Ci-
licia vero nuncupant talem resinam capnelaeon, liquidis
omnibus resinis tum liquidiores tum calidiores tum par-
tibus tenuioribus praeditas, quare potentiae quidem haec
medicamenti, quod componis, conferet ac maxime injicienda,
quum euphorbium roboris expers fuerit. Porro et inter
alias resinas odoratior est sicut terebinthina et abietina.
Enimvero dictum est antea terebinthina abietinam esse ca-
lidiores, hac vero strobilinam. Differt autem a praedictis

Ed. Chart. XIII. [727.]

Ed. Bas. II. (354.)

τὸ τε στροβίλιον ὀνομαζόμενον φύσημα καὶ τὸ πιτύϊνον, ξηρὸν καὶ ἀλιπὲς καὶ αὐχμηρὸν ἑκάτερον ἐν τάχει γιγνόμενον, ὥς ἐν ὄλῳ τε κόπτεσθαι καὶ διαττᾶσθαι κοσκίνῳ. διὰ τοῦτ' οὖν ἄχρηστα μὲν ἔστι ταῦτα πρὸς τὴν τοῦ προκειμένου σύνθισιν φαρμάκου, συνιχέστατα δ' ἐχρησάμην, ὅταν ἢ τὸ εὐφόρβιον αὐτοίτες. τῇ δὲ συνθέσει τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ κηροῦ καὶ τῆς φρυκτῆς ῥητίνης ἑκάστου λίτραν μίαν, ἡμίλιτρον δὲ τῆς λιπαρᾶς πίσης. καὶ τούτοις τακίῃσιν εὐφορβίου μίγνυμι δύο οὐγγίαις· εἰ δ' ἀσθενέστερον εἴη, τρεῖς· εἰ δὲ τερμινθίνην ἰθέλοις μίξαι τῷ κηρῷ, μόνην· εἰς σύμμετρον αὐξήσεις τοῦ φαρμάκου σύστασιν, ἐὰν τριπλάσιος ὁ κηρὸς ἢ, τῆς τερμινθίνης ὑγρᾶς καὶ νέας οὕσης. ἐξηρασμένης δ' ὑπὸ χρόνου μίξεις ἐλαίου τὸ ἥμισυ τοῦ σταθμοῦ τῆς τερμινθίνης. ὅλον δὲ τοῦτο τὸ ἐκ τῶν τριῶν μιχθὲν, τοῦ τ' ἐλαίου λέγω καὶ τοῦ κηροῦ καὶ τῆς τερμινθίνης, ὅταν γένηται λίτρας μίας καὶ ἡμισίας τοῦ εὐφορβίου τοῦ αὐτοίτους προσλήψεται μίαν οὐγγίαν· εἰ δὲ μὴ τοιοῦτον εἴη, μίαν καὶ ἡμίσιαν. ἔξ ὧν γ' ἐμπροσθιν εἶπον ἤδη πολλάκις, ἐνίστιν ἡμῖν τὸ εὐφόρβιον αὐξίαν ἀνάλογον τῷ χρόνῳ. καὶ

resinis quod vocatur strobilinum physema et pityinum, adeo siccum, pinguedinis expers arefscensque utrumque celeriter, ut in pila contundatur et cribro secernatur, quare ad propositi medicamenti compositionem neutiquam haec conveniunt. Usus tamen sum frequentissime, quum euphorbium anniculum existeret. Porro dum componitur, olei, cerae, resinae frictae singulorum libram j misceto, picis pinguis selibram, et his liquefactis euphorbii uncias duas, si imbecillius sit tres, si terebinthinam cerae adjicere voles, unam. Mediocreem medicamenti consistentiam facies, si cera terebinthinam liquidam et recentem triplo superet. Hujus vero exiccatae temporis spatio resinae dimidium pondus oleo adaequato. Totum autem ex tribus mixtum, oleo inquam, cera et terebinthina, quum fit librae unius ac semissis, euphorbii anniculi unciam unam accipiet, si tale non extiterit, unam et semissem. Unde, sicut jam subinde dictavimus, euphorbium pro temporis ratione augere nobis est

Ed. Chart. XIII. [727.]

Ed. Bas. II. (354.)

μέντοι καὶ ἐπιτεθέν τῷ τετρωμένῳ τὸ φάρμακον ἐν τῇ πρώτῃ χρήσει φαίνεται πως ἀσθενέστερον, ἐνιστίν ἐλαίῳ τὸ εὐφόρβιον λειώσαντα μίγνυειν αὐτὸ τῷ ἐμπλαστρώδει φαρμάκῳ προμεμαλαγμένῳ κατὰ τὰ χεῖρας, οὕτως γὰρ ποιοῦντων, ἐτοίμως ἐνοῦται. κατ' αὐτὴν δὲ τὴν πρώτην σύνθεισιν τοῦ φαρμάκου κάλλιόν ἐστιν τὴν κηρωτὴν ἐξυσμένην, ἰδίᾳ προκατασκευάσαντα μίγνυειν οὕτω τῷ λειωμένῳ μετὰ τοῦ ἐλαίου εὐφορβίῳ. καταχυθέντων γὰρ αὐτοῦ τῶν τετηκότων ἐν τῇ θυσίᾳ, αἱ καλούμεναι πολλάκις ἐγκηρίδες γίνονται καὶ μάλιστα ὅταν ἢ τὸ περιέχον ψυχρόν. ὕδατος δὲ βάλλειν τηκομένῳ τῷ κηρῷ μετὰ τῆς ῥητίνης οὐκ ἀναγκαῖον, ὥς ἐγὼ κατ' ἀρχὰς ἐποίουν ἐπιμύγνυς αὐτῷ τοσοῦτον, ὅσον ἐμέλλεν ἀναλίσκεσθαι κατ' αὐτὴν τὴν ἔψησιν.

Κεφ. ε'. [Τὸ διὰ τῶν τηκτῶν συντιθέμενον φάρμακον.] Τηκτὰ καλῶ φάρμακα τὰ τε διὰ πυρὸς ὁμιλίας τηκόμενα καὶ τὰ δι' ὑγρῶν τινῶν, οἷον ὕδατος, ὄξους, οἶνου. δι' ὄξους μὲν οὖν τήκεται πυρὸς χωρὶς ἀμμωνιακὸν θυμίαμα καὶ σαγαπηνὸς ὁπός, ὅτε τοῦ πάνακος ὁμοίως, ὃν ἐν συν-

integrum. Quin etiam si vulneri impositum medicamentum primo usu videatur quodammodo imbecillius, euphorbium oleo laevigatum medicamento emplastroso manibus ante sub-
acto licet admiscere; sic enim nobis facientibus prompta unitatem accipit. Caeterum in prima medicamenti compo-
sitione satius est ceratum rasum, seorsum ubi praeparaveris, ita laevi facto euphorbio ex oleo admiscere, quippe iis, quae liquata sunt, ipsi superfusis in mortario plerumque fiunt encérides nominatae, praesertim ambiente frigido. Aquam vero cerae liquefactae cum resina committere non est ne-
cessarium, sicut ego ab initio factitabam tantum ei admi-
scens, quantum in ipsa coctione consumendum erat.

Cap. V. [*Medicamentum ex liquabilibus confectum.*] Liquabilia voco medicamenta tum quae ignis commercio colliquantur, tum quae ex humidis quibusdam, velat aqua, aceto et vino. Ex aceto itaque citra ignem liquefcit gutta ammoniaci, sagapeni liquor et panacis similiter, quem ap-

Ed. Chart. XIII. [727. 728.]

Ed. Bal. II. (354. 355.)

θέτω προσηγορίᾳ καλοῦσιν ὀποπάνακα. διὰ πυρὸς δὲ πρό-
πολις, κηρὸς, ῥητίνη, λάδανον, στέαρ, χαλβάνη. βέλ(355)τιον
δὲ ταύτην ἐπὶ διπλοῦ σκεύους τήκειν. ὀνομάζομεν δὲ οὕτως,
ὅταν ἐν κακκάβῃ θερμὸν ὕδωρ ἐχούσῃ σκεῦος ἕτερον ἐνίστα-
ται μετὰ τῶν τηκτῶν ἔχον καὶ τὴν χαλβάνην, ὑποκαίμεν, ὅ
τῆς κακκάβης. ἔστω δὲ σοι καὶ τοιοῦτον ἐσκευασμένον τι
φάρμακον, ἐν μὲν πάντως, ἅμεινον δὲ καὶ δύο. ἔσται δ'
αὐτῶν τὸ μὲν ἰσχυρότερον τοιόνδε. ὀποπάνακα διαλύσας
ᾧσι λείωσον ἐπὶ πλέον, εἶτα τήξας ἐπὶ πυρὸς πρόπολιν τε
καὶ χαλβάνην καὶ ῥητίνην τερμινθίνην μίξον τῷ ὀποπάνακι.
τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἑκάστου μέρος ἐν ἔστω, τῆς δὲ προπό-
λεως ἕξ νέας τε καὶ λιπαρᾶς οὔσης. εἰ δὲ ξηρὰ καὶ παλαιὰ
τύχοι, βέλτιον μὲν μὴδ' ὅλως χρῆσθαι τῇ τοιαύτῃ· εἰ δὲ
ἀποροίης τῆς ἑτέρας, δύο μέρη μίξεις οὐχ ἓν. εἰ δὲ μὴ πα-
ρεῖη σοι πρόπολις, ἀντ' αὐτῆς ἐμβαλλε λιπαρὰν πίτταν, οἷα
ἐστὶν ἢ τε Βρυτία καὶ ἢ ἐκ τῶν κατὰ τὸν [728] Πόντον
χωρίων νομιζομένη λιπαρά τε ἅμα καὶ εὐώδης, ἣν εἰς τὸ
μέλαν ἀμαράκινον ἐμβαλλουσιν ὁποῖον ἐμπροσθεν ἅπαν ἐσκε-

pellatione composita opopanaxem vocant. Igni vero lique-
scunt propolis, cera, resina, ladanum, sebum, galbanum,
verum hoc in duplici vase colliquare melius est. Nomina-
mus autem sic, quum in cacabo, qui aquam calidam ha-
beat, prunis enim incumbit, vas alterum consistit, praeter
liquabilia etiam galbanum continens. Habeto autem tale
quoddam confectum medicamentum saltem unum, etsi duo
habere praestaret, quorum validius erit huiusmodi. Opopa-
nacem ex aceto dissolutum diutius conterito, huic postea
liquefacta super igne propolim, galbanum, resinam terebin-
thinam misceo. Singulorum itaque aliorum pars una esto,
propolis vero recentis pinguisque sex, quod si licca vetus-
que contigerit, praestat omnino tali non uti, at si aliam
non habes, duas portiones, non unam, miscebis. Sin absit
propolis, ejus loco picem pinguem immitte, qualis est brutia,
et quae ex regionibus circa Pontum apportatur, pinguis si-
mul et odorata, quam in nigrum amaracinum injiciunt,

Ed. Chart. XIII. [728.]

Ed. Val. II. (355.)

ἄζετο. νυνὶ γὰρ καὶ χωρὶς αὐτῆς ὑπόλευκον ἀμαράκινον συν-
τιθέασιν. εἰ δὲ καὶ τῆς τοιαύτης ἀποροῖς, τῇ ἄλλῃ χρῶ,
μετὰ τοῦ καὶ τὴν τερμινθίνην ὡς εἴρηται διπλασιάζειν. ἐγὼ
δὲ ποτε καὶ μόνον ἐπέθηκα τὸ διὰ τῆς λιπαρᾶς πίττης φάρ-
μακον, ᾧ καὶ πρὸς τοὺς λυσσοδῆκτους χρῶμαι. μόνην γὰρ
τοῦτο τὴν λιπαρὰν ἔχει πίτταν ἡψημένην ἐν ὄξει δριμύ-
κατὰ συμμετρίαν τοιάνδε. ξέστης εἰς Ῥωμαϊκὸς τοῦ ὄξους,
μία δὲ λίτρα τῆς πίττης, τοῦ δ' ὀποπάνακος τὸ τέταρτον
μέρος τῆς λίτρας, ὅπερ ἐστὶν γο γ'. τοῦτο τὸ φάρμακον
οὐκ ἔα τῶν λυσσοδῆκτων συνουλωθῆναι τὸ ἔλκος. ἐπιτή-
δειον δ' ἐστὶ καὶ τοῖς νενυγμένοις νευρῶδές τι μόριον, οὐκ
ἔων μύσαι τὸ στόμιον τοῦ νύγματος. ἀλλ' ἐπεὶ σκληρόν ἐστιν,
ἐπὶ μόνων τῶν σκληρῶν σωματῶν αὐτῷ χρηστόν, ὅποια
τά τε τῶν σκαπανέων εἰσὶ καὶ θειριστῶν. εἰ δὲ μόνον ὑμῶν
τινι παρείη τοῦτο, τοῦ νενυγμένου παιδὸς ὄντος ἢ γυναι-
κὸς ἢ ἀπαλοσάρκου τινὸς, ἐνεστι τέλει αὐτὸ, μετὰ τινος
τῶν διαφορητικῶν μέρων, ἀμαρανικοῦ τε καὶ ὀποβαλάμου
μάλιστα, δευτέρου δὲ ἱρίνου καὶ κομμαγηνοῦ, μὴ παρόντων

quale prius omne conficiebatur, nunc enim et sine ea sub-
albidum amaracinum componunt. Quod si tali etiam careas
alia utitor terebinthina sicut praediximus duplicata. Ego
nonnunquam vel solum medicamentum ex pingui pice con-
fectum imposui, quo etiam ad canum morsus utor. Hoc
namque solam picem pinguem ex aceto acri coctam hujus-
modi symmetria continet. Sectarium unum Romanum aceti
lib. j, picis, opopanacis quadrantem, quod est unc. iiij. Hoc
medicamentum ulcus ex rabiosi morsu cicatricem ducere
non finit, sed punctis in nervosa aliqua particula idoneum
est, quippe quod puncturae oras connivere nequaquam per-
mittat. Quoniam vero durum est, in duris solum corpori-
bus eo utemur, qualia sunt fessorum et messorum. Sin au-
tem pueri vel muliere vel molliore corpore puncto, hoc
tantum quispiam vestrum praesens habeat, idem cum un-
guento aliquo discussorio, amaracino maxime et opobalsamo,
colliquare licet, deinde cum irino et comageno, haec si non

Ed. Chart. XIII. [728.]

Ed. Bas. II. (355.)

δὲ τούτων, λευκίνου τε καὶ σουσίνου καὶ κυπρίνου. καὶ τούτων δ' ἀπορῶν, ἐλαίῳ τήξον αὐτὸ παλαιῷ, ἢ ἱππερ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τύχοις ὦν, κικίνῳ τε καὶ ῥαφανίνῳ, πλείστα γὰρ ταῦτα κατ' ἐκείνην τὴν πόλιν ἐστίν, ὥσπερ γε καὶ καθ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον. οὐ χαλεπῶς δ' εὐπορούμενον ἐν τοῖς χωρίοις ἐκείνοις ἐστὶ καὶ τὸ σινάπινον ἔλαιον, οὐ καὶ αὐτοῦ μίξας ποτὲ μέρος εὐδὴλον ὅτι δριμύτατον ἐργάσθαι φάρμακον ὡς πρὸς τὸ διανοίγειν τὰ μεμυκῶτα νύγματα. πρόδηλον δ' ἔστιν ἐκ τῶν εἰρημένων, κἄν σαγαπηνὸν ἀντὶ ὀποπάνακος ἐν θυεῖᾳ δι' ὄξους προλειώσας, ἐπιχέοις αὐτῷ τετηκνῦϊαν ῥήτινῃν καὶ πρόπολιν καὶ στέαρ τι τῶν δριμυτέρων, ἐκ ταύτου γένους ἔσται τὸ φάρμακον. ἕτερον δὲ μαλακώτερον γένος τῶν τηκτῶν ἐστὶ φαρμάκων, ὄξους δ' οὐκ ἔχον, ὃ διὰ τῶν ῥητινῶν καὶ προπόλεως καὶ στεάτων σκευάζεται μόνον, ἐπιεμβαλλομένου καὶ κηροῦ διὰ τὴν σύστασιν, εὐαφέστερον γὰρ ἐκ τῆς μίξεως αὐτοῦ γίγνεται τὸ φάρμακον. ἔστω δὲ λεπτομερές τε καὶ δριμὺ τὸ στέαρ, ὅποῖόν ἐστι τὸ λιόντειον καὶ παρδάλειον, ὑαίνης τε καὶ ἄρκτου μετὰ ταῦτα. περὶ δὲ

adlunt, glaucino, fusino et cyprino, his quoque desideratis, oleo veteri liquefaciat, vel si in Alexandria forte fuerit, ricinino et raphanino, haec liquidem copiosissima in illa civitate habentur, sicut etiam in universa Aegypto. Atqui in illis regionibus sinapinum oleum haud aegre reperiri potest, cujus et ipsius parte aliquando mixta medicamentum acerrimum fore nemo ambigit, ut ad puncturas conniventes aperiendas conducat. Patere autem cuilibet arbitror ex praedictis, si et loco opopanax sagapeno prius in pila ex aceto trito liquefactam resinam, propolim et adipem quampiam acriorem adjicias, ejusdem generis medicamentum futurum. Alterum vero mollius est genus medicamentorum liquabilium, sed acetum non habet, quod resinis et propoli et sevis tantum praeparatur, cera quoque propter spissitudinem adjecta, ex cujus mixtura medicamentum tactui commodius redditur. Adeps porro tennium partium acrisque esto, sicut leoninus et pardalinus et post hos hyaenae et

Ed. Chart. XIII. [728.]

Ed. Bas. II. (355.)

τοῦ χηνίου τί δεῖ καὶ λέγειν, καὶ μάλιστα ὅταν ἐξ ἀγροικίας ὥσιν οἱ χῆνις; ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ ταύρου παλαιωθὲν ἐπιτήδειον εἰς ταῦτα καὶ τὸ τοῦ τράγου. μικτῆς γὰρ ὄντα φύσει τε καὶ δυνάμει, ἐπειδὴ γιῶδη τέ ἐστι καὶ δριμύς, τῷ χρόνῳ πρὸς τὸ δριμύτερον ἀποκλίνει παραπλησίως δηλοῖται τοῖς πλείστοις τῶν παλαιουμένων. οὕτω γὰρ τοι καὶ αὐτὸ τὸ χοίρειον στέαρ ἀπάντων ὃν μαλακώτατον ἐν τῷ χρόνῳ δριμύτητα προσκτάται. ταῦτόν δὲ τοῦτο καὶ οἶνος καὶ ὄξος καὶ μέλι πέπονθεν, ἐν δὲ τῷ γένει τῶνδε τῶν φαρμάκων εἰσὶ καὶ οἱ μινελοὶ. κάλλιστος δ' αὐτῶν ὁ τ' ἐλάφειός ἐστι καὶ ὁ μόσχιος, πιτυαὶ δριμύτεραι τῶνδε. καὶ πλησίον ἤδη τοῦ σφοδροτέρου γένους τῶν φαρμάκων εἰσὶν. ἔχειν οὖν ὑμᾶς ἀξιῶ καὶ τῶν τοιούτων τι φαρμάκων, ἵνα ὅταν ὑπὸ κίτος τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων ἀμετρώτερον δηχθὲν ἀγανακτήσῃ τὸ τετρωμένον μόριον, ἐλαίῳ προκαταντλήσαντες αὐτὸ τῶν τοιούτων τινὶ σκεπάζῃτε. παρηγορηθέντος γὰρ οὕτως αὐτοῦ, πάλιν ἐπὶ τὴν ἀγαθιστικὴν ἀγωγὴν ἐπανέλθειν ἔστιν. ἐγὼ γοῦν, ἐπιλυθέντος ποτὲ τοῦ νευροτρώτου μορίου,

urfi. Sed de anserino quid attinet dicere, praesertim quum anseres rusticae fuerint? Quin et tauri vetustus adeps et hircinus huc convenit, nam quum mixtae naturae ac facultatis existant, temporis intervallo, quia terrestres acresque sunt, ad maiorem acrimoniam declinant, similiter videlicet plurimis quae vetustescunt, sic namque et ipse porcinus adeps, omnium quum sit mollissimus, temporis processu acrimoniam acquirit. Idem vino, aceto et melli accidit. In horum autem medicamentorum genere sunt etiam medullae, longe vero praefiat cervina et vitulina. Horum acrius coagulum et jam vehementiori medicamentorum generi propinquum existit. Itaque et huiusmodi aliquod medicamenti habere te consulo, ut quum a forti aliquo medicamento supra modum morfam partem vulneratam indignatam offenderis, oleo prius solam huiusmodi quopiam contegas, sic namque placata ea, rursus ad acrem curandi modum redire poteris. Ego itaque dum partem in nervo vulneratam quan-

Ed. Chart. XIII. [728. 729.]

Ed. Bas. II. (355.)

Θιασάμινος ἡρεθισμένον τὸ τραῦμα παρόντος κατὰ τύχην ὑγροῦ φαρμάκου, τοῦ διὰ τῶν στείων ὠτικοῦ, θερμήνας ἐπὶ ἀγγείου διπλοῦ, τοῦτο κατὰ τοῦ πιπονθότος ἐπιθεῖς μορίου, ταχίστην ὠφέλειαν ἐξ αὐτοῦ γινομένην εἶδον αὐτῇ τῇ τοῦ κάμνοντος αἰσθήσει, παραχρῆμα γὰρ ἀνώδυνος ἐγένετο καὶ μετὰ ταῦτα λυσάντων ἡμῶν αὐτὸ κατὰ φύσιν ἔχειν ἐφαίνετο.

[729] Κεφ. στ'. [Περὶ τοῦ διὰ κόπρου περιστριῶν συντεθειμένου φαρμάκου.] Τῶν ἐν τοῖς ἀγροίκων πύργοις περιστριῶν ἡ κόπρος ἐστὶ δριμύτα καὶ ποτε αὐτῇ κατ' ἀγρὸν ἐχρησάμενη ἐπὶ νευροτρότου νιαρίσκου. καὶ τοῦτο θιασάμινος ὁ προνοούμενος τοῦ χωρίου τούτου γεωργός, ἦν γὰρ οὐκ ἀσύνετος, ἀπομιμησάμενος αἰεὶ χρῆται καὶ θεραπεύει τοὺς τραθέντας τὰ νεύρα. ἔστι δὲ ἡ τε σύνθεσις καὶ ἡ χρῆσις ἡ αὐτῇ τῇ δι' εὐφορβίου φαρμάκῳ. τῶν ἄλλων ὡσαύτως ἔχόντων, ἀντὶ δὲ τοῦ εὐφορβίου τῆς κόπρου βαλλομένης. λείπεται δὲ ἡ κόπρος αὐτῇ τοῦ εὐφορβίου τῇ λεπτομερίᾳ καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἀγροῖς ἐπὶ σωματίων σκληρῶν ἐστὶ χρήσιμος. ἔμμεσα δὲ ποτε αὐτὴν καὶ τοῖς μεταλλικοῖς ἐνικα πείρας, ἐν-

doque solvissem, vulnus irritatum contemplatus medicamentum liquidum forte fortuna praesens, quod ex adipe constat, ad aures inscriptum, in vase duplici calefactum affectae particulae illevi ac subito inde auxilium ipso aegrotantis sensu accessisse percepi, quippe statim omnis dolor quievit, atque inde a nobis soluta secundum naturam habere visa est.

Cap. VI. [De medicamento ex columbarum stercore confecto.] Columbarum in rusticorum turribus agentium sterous acre est, quo interdum ruri usus sum in adolescente nervi vulnere affecto. Atque hoc agricola quum vidisset, qui fundi curam gerebat, erat enim non imprudens, imitatus semper usurpat et nervis vulneratis medetur. Porro compositio et usus idem est medicamento ex euphorbio, aliis nimirum eodem modo habentibus, sed euphorbii loco stercore indito. Verum sterous hoc subtilitate euphorbio cedit, eoque duris corporibus in agris ex usu est. Miscui aliquando ipsum et metallicis experiundi gratia, statim a

Ed. Chart. XIII. [729.]

Ed. Bas. II. (355.)

θὺς ἀπ' ἀρχῆς συντρίβων αὐτοῖς δι' ὅξους ἐν ἡλίῳ, καθά-
περ ἀρτίως εἶπον. καὶ πολὺ δριμύτερον ἐγένετο τὸ φάρμα-
κον, ὥσπερ καὶ ὅταν ἰὸν ἄκαυστον λάβῃ.

Κεφ. ζ'. [Περὶ τοῦ διὰ βοτανῶν συντιθημένου φαρ-
μάκου.] Καὶ διὰ τῶν λεπτομερῶν βοτανῶν πρὸς τοὺς νευ-
ροτρότους συνέθηκα φάρμακον, ἐν ἀρχῇ μὲν διὰ δικτάμνου
καὶ ἀμαράκου καὶ ἀριστολοχίας μόνον, ὕστερον δὲ καὶ διὰ
ἄλλων ἐμαυτοῦ πειρώμενος, εἰ καλῶς στοχάζομαι τῆς συνθέ-
σεως αὐτῶν, καὶ πάντα τοῦ τέλους ἔτυχον. αἱ δ' ἐπιτήδαιοι
πρὸς τοῦτο βοτάναι πικραὶ γενομένης ἔστωσαν ἄνευ στυ-
ψεως, ἥ δριμύτης μὲν, οὐ μὴν ἀμέτρως γε. τοιαῦται δ' εἰσὶ
πρὸς ταῖς εἰρημέναις τό τε μάρον καὶ τὸ ἀμάρακον καὶ τὸ
πόλιον, ἀργιμώνη τε καὶ χαμαίπιτυς καὶ πενταύριον, ὅσας
τ' ἄλλας ἐν τῇ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων διδασκαλίᾳ διηλθον,
ὥσπερ καὶ αἱ ῥίζαι τῶν τε ἀριστολοχιῶν ἀπασῶν καὶ δρα-
κοντίου καὶ σικύου ἀγρίου καὶ βρυωνίας καὶ ἀλθαίας καὶ
ἱριως, ἀκόρου τε καὶ μήου καὶ ἀσάρου καὶ φοῦ καὶ γεντι-

principio cum eis terens ex aceto ad solem, sicut nuper
docui, multoque acrius medicamentum evasit, quemadmo-
dum et quum aeruginem vivam, id est non combustam,
acceperit.

Cap. VII. [*De medicamento ex herbis composito.*]
Insuper ex herbis tenuium partium ad nervos vulneratos
medicamentum composui, initio quidem ex dictamno, ama-
raco et aristolochia tantum, postea vero et ex aliis, mei
ipsum periculum faciens, an recte compositionem ipsorum
conjectura assequerer, atque omnia quo volebam perduxī.
Idoneae vero ad id herbae amaritudinem sine astringente
gusto referant vel acrimoniam quidem, non tamen immo-
dicam; tales sunt praeter praedictas maron, amaracum,
polium, argemone, chamaepitya, centaurium, quaeque ejus
notae in simplicium medicamentorum doctrina commemo-
ratae sunt, quemadmodum etiam radices omnium aristolo-
chiarum, dracunculi, cucumeris agrestis, bryoniae, althaeae,
iridis, acori, mei, asari, phu, gentianae et panacis, omnium

Ed. Chart. XIII. [729.]

Ed. Bas. II. (355, 356.)

ανῆς καὶ πάνακος, πάντων γὰρ ἔχετε τῶν τοιούτων τὴν ὕλην ἐν τοῖς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ὑπομνήμασιν. οὐ μόνον δ' ἐπίστασθαι χρὴ τὰς τε ῥίζας καὶ ὅλας τὰς βοτάνας κόπτοντας ἀκριβῶς διαττᾶν λεπτοτρήτοις κοσκίνοις, ἀλλὰ καὶ λειοῦν αὐτοὺς ἐπιμελῶς, ὥς τὰ ξηρὰ κολλύρια μέχρι τοῦ χνοώδη γενέσθαι. τὸ παχυμερές γὰρ οὐδὲν ὀνίχησι τοὺς νευροτρώτους διομένους φαρμάκων, ὥς εἴρηται, λεπτομερῶν. ἀνα(356)λαμβάνεσθω δὲ κηρωτοιιδεῖ τινι τὸ διατμηθέν τε καὶ λειωθέν συμμετρία τὴν ἀναλογίαν ἐχούσῃ τὴν προειρημένην κατὰ τὸ εὐφόρβιον. ὅσον γὰρ ἐν ἐκείνῳ τοῦ διαιτοῦς εὐφορβίου, τοσοῦτον ἐν τούτοις δικτάμνου τε καὶ μήου καὶ ἀκόρου βλητίον, ὅσα τ' ἄλλα τούτοις ὁμοίως ἐστὶ θερμὰ γενομένοις. ὅσον δ' ἐν ἐκείνοις ἐστὶ τοῦ τριετοῦς, τοσοῦτον ἐν τούτοις ἀριστολοχίας, ἱριῶς τε καὶ δρακοντίου καὶ γεντιανῆς, ὅσα τ' ἄλλα παραπλησίως τοῖσδε πικρά ἐστιν.

Κε φ. η'. [Περὶ τῶν πολυτελῶν σκευασιῶν τῶν πρὸς τοὺς νευροτρώτους φαρμάκων.] Οὐκ ἄχρηστον ἂν εἴη καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπίστασθαι φάρμακα. χρεῖα γὰρ αὐτῶν ποτε γίνε-

enim id genus materiam in simplicium medicamentorum commentariis exposui. At radices herbasque totas non modo scire oportet accurate contusas tenuibus cribris secernere, sed etiam denno exacte laevigare, ut arida collyria quousque in pulverem redigantur. Nam quod crassis constat partibus, nervos vulneratos nihil juvat, qui subtilia, ut diximus, medicamenta requirunt. Caeterum concisum medicamentum laevigatumque liquido aliquo excipiat cerati speciem habente ea symmetria, quae in euphorbio prius indicata est. Quantum enim in illo bimuli euphorbii, tantum iis dictamni, mei et acori injiciendum est et quae his similiter calida gustu percipiuntur, quantum vero illis trimuli, tantum his aristolochiae, iridis, dracunculi, gentianae, aliorumque id genus, quae perinde atque haec amara sunt, immittemus.

Cap. [De sumptuosis medicamentorum confecturis ad nervos vulneratos.] Non ab re fuerit etiam ejusmodi medicamenta cognoscere, usus enim ipsorum quandoque

Ed. Chart. XIII. [729.730.]

Ed. Bas. II. (556.)

ται σπανιώτερον, ὥσπερ τῶν εὐτελῶν πολλάκις. ὅπου γάρ τις οὐ πλείους ἔχων πεντακοσίων μυριάδων ἀνὴρ φιλοφάρμακός τε καὶ φιλίαςτρος [730] οὐδενὶ τῶν εὐτελῶν ἡξίου χρῆσθαι, πολὺ μᾶλλον ἢτοι πλούσιός τις ἢ καὶ μονάρχος, εὐωδές τι ἅμα καὶ πολλοῦ σκευαζόμενον ἀργυρίου βουληθήσεται τοιοῦτον ἔχειν φάρμακον. τοῦ δὲ ιστορηθέντος μοι πλουσίου κατὰ τὸ πρῶτον τῶν περὶ τῆς διὰ τῶν σφυγμῶν προγνώσεως μέμνημαι χωρὶς ὀνόματος, ὥσπερ καὶ νῦν, ὁποῖός τις ἦν, ἐκ δυοῖν αὐτοῦ τοιῶνδε μαθήσῃ πράξεων. ἔλκος οἰκέτου κακότητις ἐπειρᾶτο θεραπεύειν αὐτός. ὥς δὲ οὐδὲν ἤνυσεν, ἐντεχείρισεν ἐμοὶ τὸν ἄνθρωπον, ἰδὼν τι θεραπευθέντα τοῦ φαρμάκου τὴν γραφὴν ἤτει μὴ γινώσκων πολλὰς μὲν εἶναι διαφορὰς τῶν κακότητων ἐλκῶν, πολλὰς δὲ τῶν φαρμάκων, ἀλλ' οἰόμενος ἐν φάρμακον δύνασθαι θεραπεύειν ἅπαντα. μὴ γοῦν μήτε τεχνικῶς αὐτῷ χρωμένου τοῦ προσφέροντος, ὥς ἤκουσιν ἐκ τίνων συνέκειτο, καὶ ἦν ἅπαντα εὖωνα, τοῦτο μὲν, ἔφη, τοῖς προσαίταις φύλαττε, τῶν πολυτελειστέρων δέ τι δίδαζόν με. καὶ μέντοι καὶ παιδαρίου χρονίαν ἐν ὥσιν δια-

sed rarius incidit, quemadmodum simpliciorum frequenter. Ubi enim quispiam medicamentorum medicinaeque studiosus, non plura quingentis myriadibus habens, ullo simpliciore uti dedignabatur, multo magis vel dives aliquis vel monarcha odoratum simul et quod multa constet pecunia, volet habere medicamentum. Porro dives citatus, cujus in primo de praecognitione ex pulsibus suppresso nomine meminimus, quemadmodum et nunc, qualis erat ex duabus ipsius actionibus hujusmodi condiscas. Ulcus famuli malignum ipse sanare conabatur, ubi autem nihil promovit, mihi hominem tradidit ac quum videret curatum, medicamenti scripturam postulabat, nesciens multas quidem malignorum ulcerum esse differentias, multas item medicamentorum, sed arbitratus unum medicamentum omnibus posse mederi. Quum igitur qui applicabat neque artificiose ipso uteretur, postquam audivit quibus constaret, essentque omnia vilis pretii, hoc, inquit, mendicis serva, me autem sumptuosius aliquod doceto. Quin etiam puellum diu ex auribus labo-

Ed. Chart. XIII. [730.]

Ed. Bas. II. (356.)

θεσιν ἔχοντας, ὥς αὐτὸς ἐπὶ πολλοῖς οἷς ἐχρήσαστο φαρμάκοις ἄνευ μεθόδου μηδὲν ὠνήσεν, ἐμοὶ κἀκεῖνο τὸ παιδάριον ἐκέλευσε προσαχθῆναι θεραπευθῆσόμενον. ὕστερόν τε γνοὺς αὐτὸ διὰ τινος τῶν ἐπιτυχόντων θεραπευθέν, οὐκ ἤξιωσε λαβεῖν τοῦ φαρμάκου τὴν γραφὴν. οὗτος τοίνυν αὐτὸς ἐωρακὼς πολλὰς τῶν νευροτρότων, ἀποκοπέντας τε δακτύλους καὶ σπέντας, ἐνίους δὲ καὶ τελευτήσαντας ἢ κυλλωθέντας, εἶτα γνοὺς ὅτι μηδεὶς ἐκινδύνευσε τῶν ὑπ' ἐμοῦ θεραπευθέντων, ἅπαντες δὲ διὰ ταχείων ὑγιῆς ἐγένοντο, φάρμακον ἤξιον τι παρ' ἐμοῦ λαβεῖν εὐπνουν τε ἅμα καὶ πολυτελεῖς, ὥς τοὺς νευροτρότους δυνήσεται θεραπεύειν. ἐγὼ δὲ πολλὰς ἤδη πολλάκις ἐδιδάσκω ἐταίροις τε καὶ φίλοις ἰατροῖς γραφὰς αὐτοσχιδίους κατὰ τὴν προγεγραμμένην μέθοδον, ὅπως ὑπὸ τῶν ἐκβάσιων ὁ τῆς συνθέσεως αὐτῶν λόγος βεβαιῶται. πολυτελεῖς δ', οἷον ἐκεῖνος ἐβούλετο, πένησιν ἀνθρώποις οὐκ ἂν ἔδωκα νομίζων ἄμεινον εἶναι διὰ τῶν εὐπορίστων γίνεσθαι τὰς ἰάσεις. ὥς οὖν ὁ πλούσιος ἤξιωσεν εὐπνου τε καὶ πολυτελοῦς φαρμάκου λαβεῖν τινα σύνθεσιν, ἔδωκα πλείους

rantem, ubi ipse multis, quibus usus erat medicamentis citra methodum, nihil attulisset praesidii, nobis quoque curandum adduci praecepit, posteaque audiens re quadam vili puerum sanatum, non postulavit a me medicamento scripturam. Hic igitur ipse contemplatus, multis, quibus nervi vulnerati erant, digitos et abscissos et putrefactos, quosdam vero periisse vel mancos redditos, deinde intelligens nullum ex eis, qui a me curati essent, periclitatum, omnes vero celeriter sanos evasisse, medicamentum cupiebat aliquod a me accipere odoratum simul et sumptuosum, quo nervorum vulnera posset sanare. Ego sane multas jam saepe tum familiaribus tum amicis medicis scripturas juxta praedictam methodum ex tempore compositas tradideram, ut experimentis compositionis ipsorum ratio confirmaretur, sumptuosum vero, cujusmodi ille volebat, pauperculis hominibus nullum utique dedi ratus melius esse remedia ex paratu facillimis componi. Cum igitur dives ille odori sumptuosique medicamenti compositionem aliquam sibi dari peti-

Ed. Chart. XIII. [730.]

Ed. Bas. II. (356.)

αὐτῷ γραφὰς κατὰ τὴν προειρημένην μέθοδον ποιήσας, ὧν
πειραθῆναι σπιεύδων ἐκείνος ἐκέλευσε τοῖς ἐλευθέροις τε καὶ
δούλοις ἀναζητεῖν αὐτῷ νευροτρότους. ἐνεργησάντων δὲ τῶν
φαρμάκων ὑπὲρ ἅπασαν ἐλπίδα, πρῶτον μὲν ἐπήνευσεν ὡς
ἀφθόνως αὐτῷ κοινωνήσαντά με τῶν γραφῶν, εἶτα καὶ δώ-
ροις ἐτίμησε, καὶ γὰρ ἦν ἔτοιμος καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα. τῶν
δοθέντων δ' αὐτῷ φαρμάκων ἡ σύνθεσις ἦν τοιαύδε. 24 κιν-
ναμώμου, δικτάμνου καὶ μάρου ἀνὰ ἐκάστου δραχμὰς μ'.
καὶ γὰρ εὐώδη καὶ λεπτομερῆ ταῦτ' ἐστὶ. τὸ δὲ ἀμάρακον
ὡς οὐκ εὐώδες ἐνενόησα μὴδ' ὅλως μιγνύειν. εἰτ' ἐπεὶ δυσ-
πόριστον ἦν ἐν Ῥώμῃ, καθάπερ καὶ τὸ μάρον, ἐώρων δὲ
ἐκείνον χαίροντα τοῖς δυσπορίστοις ὥσπερ γε καὶ τοῖς πολυ-
τελέσι, προσέθηκα τῇ γραφῇ κακείνου βραχὺ τι μέρους ἐνός,
ὡς οἶμαι τέταρτον ἢ πέμπτον. ταῦτα κοπέντα καὶ σηθέντα
λεπτοτρήτῳ κοσκίνῳ μιγνύειν ἐκέλευσα κηρωτῇ δι' ὀποβαλ-
σάμου τοῦ ἀρίστου καὶ κηροῦ Τυρρηνικοῦ. σύμμετρον δ'
ἰστοχασάμην εἶναι τοῦ κηροῦ μὲν ὀκτὼ ποιήσασθαι μέρη,

isset, plures ei scripturas donavi praedicta methodo factas,
quas ille cum experiri festinaret tum liberis tum servis,
nervis vulneratos sibi conquirere injunxit, medicamentis
autem supra omnem spem operatis primum sane me lau-
davit, ut qui citra invidiam ac liberaliter scripturas ei
communicaverim, postea etiam donis prosequutus est, etenim
ad hujusmodi quoque officia promptus erat. Porro medi-
camentorum, quae ei dederam, confectura est talis. 24 Cin-
namomi, dictamni, mari, singulorum drach. xl. Haec nam-
que odorata sunt et tennium partium. At amaracum quasi
non boni odoris nequaquam miscere cogitavi, deinde quo-
niam Romae aegre poterat inveniri sicut et marum, vide-
bam autem illum aegre parabilibus gaudere, quemadmodum
et sumptuosius, apposui scripturae etiam illius pauxillum
quiddam partis unius, ut puto quartam vel quintam por-
tionculam. Haec contusa cribroque subtilissimo secreta mi-
scere jussi cerato ex opobalsamo optimo et cera Tyrrenica
facto, commodum vero esse conjeci, si cerae partes octo,

Ed. Chart. XIII. [730. 731.]

Ed. Bas. II. (356.)

τοῦ δὲ ὀποβαλσάμου δέκα. χάριν δὲ τοῦ μὴ ψαθυρὸν εἶναι τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἡνωμένον πως ἑαυτῷ, καὶ τῆς τερμινθίνης ῥητίνης ἑμιξα μέρος ἐν οὔσης καὶ αὐτῆς εὐώδους, ὅταν ᾖ καλλίστη. γενναιότερον δ', ὡς ἔφην, εἰ βούλοιο ποιῆσαι τὸ φάρμακον, οὐχ ἐν μέρος ἑκάστης τῶν εἰρημένων βοτανῶν ἐμβάλλης, ἀλλὰ πλεον, ὡς ἐν καὶ ἡμισυ γενέσθαι. τοῦτ' οὖν ὑπὸ τῆς πείρας ἐμαρτυρήθη τὸ φάρμακον. [731] ἕτερον δὲ δεύτερον ἐπ' αὐτῷ διὰ τῆς αὐτῆς κηρωτῆς καὶ ὀποῦ τοῦ Κυρηναίου συντιθέν, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τῷ εὐφορβίῳ τῆς μίξιως γενομένης, ἄλλο τε τρίτον ἐκ τῆς μίξιως ἀμφοῖν συντιθέν καὶ τὸ τέταρτον ἐπ' αὐτοῖς τῆς στακτῆς σμύρνης προσλαβόν. ἐφ' ὧν δὲ γυμνόν ἐστι τὸ νευρον, ἐπὶ τούτων τὴν μὲν κηρωτὴν ἐκ κηροῦ τοῦ καλουμένου μυρεψικοῦ καὶ μύρων τῶν παρὰ Ῥωμαίοις ὀνομαζομένων σπικάτου καὶ φουλιάτου συνέθηκα. δωδέκατον δ' αὐτῇ μέρος ἑμιξα πομφόλυγος, εἴτε πεπλυμένου λέγειν ἐθέλοις ἀρῶνικῶς, εἴτε πεπλυμένης θηλυκῶς· οὐδὲν γὰρ ὁπωτέρως ἂν εἴποις οὔτ' ὠφελήσεις οὔτε βλάβεις τὸ φάρμακον. ἔστι δέ σοι καὶ διὰ

opobalsami decem receperit. At ne friabile medicamentum foret, sed sibi cohaerens unilumque, etiam resinae terebinthinae, quae et ipsa est odorata, modo sit optima, partem unam adjeci. Verum si generosius, ut dixi, medicamentum facere proponas, non unam cujusque herbae commemoratae partem immittas, sed amplius, ut una et semis fiat. Hoc igitur ab experientia probatum est medicamentum. Alterum praeterea ex eodem cerato et liquore Cyrenaeo compositum, mixtura proportionem euphorbii facta. Tertiumque aliud ex ambohus mixtis confectum. Quartum deinde quod stacten myrrham accepit. In quibus autem nervus nudus est, ibi ceratum ex cera, quae myreplice, id est *unguentaria* vocatur, et unguentis apud Romanos dictis spicato et foliato composui, duodecimam partem pompholygis ei admiscens sive eloti masculino genere sive elotae foeminino malis dicere, nihil enim quomodocunque dicas vel praesidii vel nocumenti medicamento afferes. Licet autem tibi et ex

Ed. Chart. XIII. [751.]

Ed. Bas. II. (356.)

τοῦ Τυρρηνικοῦ κηροῦ σκευάζειν αὐτό. πάριστι δὲ καὶ χωρὶς τῶν εἰρημένων μύρων τὸν μὲν Τυρρηνικὸν κηρὸν τῆξαι διὰ νάρδου καλῆς ἐπὶ διπλοῦ δηλονότι σκεύους, κοινὸν γὰρ τοῦτο ἐπὶ πάντων τῶν μύρων. ξυσθείῃ δὲ τῇ κηρωτῇ μίξις νάρδου στάχυος καὶ ἀμώμου καὶ φύλλον μαλαβάθρου καὶ πομφόλυγος πεπλυμένου τὸ ἴσον ἑκάστου. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν νύξιων, ὡς εἴρηται, δριμυτέρων ἐστὶ χρεία φαρμάκων ἀνιωγμένον αἰὲ φυλαττόντων τὸ τραῦμα. τοῖς γεγυμνωμένοις δὲ τὰ μετρία στύψιν ἔχοντα μετὰ διαφορητικῆς ἀδήκτου δυνάμειως προσφέρεσθαι χρή. στύψιν δὲ μέτεστι μὲν τι καὶ τῷ ἀμώμῳ, μᾶλλον δ' αὐτοῦ τῷ τε τῆς νάρδου στάχυϊ καὶ τῷ τοῦ μαλαβάθρου φύλλῳ.

Κεφ. θ'. [Περὶ τῶν τοῖς ἄλλοις ἰατροῖς εἰρημένων φαρμάκων ἐπὶ τῶν νευροτρώγων.] Τὴν μὲν ὅλην ἀγωγὴν τῆς θεραπείας τῶν νευροτρώγων, ἣν ἐγὼ κατὰ τινα πρόνοιαν θεῶν ἐποίησα, τῶν πρὸ ἐμοῦ πρεσβυτέρων οὐδεὶς ἔγραψε. φάρμακα μέντοι τινὰς νευροτρωτοὺς θεραπεύειν ἐπαγγελλόμενα συνέθισαν ἄνευ διορισμοῦ τε καὶ τρόπου χρήσεως ποι-

Tyrrhenica cera ipsum praeparare. Nec prohibet quicquam sine praedictis unguentis Tyrrhenicam ceram ex nardo probe liquefacere, in duplici nempe vasculo, quod in omnibus unguentis commune est. At raso cerato, spicae nardi, amomi, solii malabathri et pompholygis eloti pares singulorum portiones miscebis. Etenim in puncturis, sicut praedictum est, acrioribus medicamentis est opus, quae vulnus apertum perpetuo servant, denudatis autem mediocri astrictione cum digerendi virtute absque morfu praedita afferre convenit. Quamquam et amomum astrictionis sit aliquatenus particeps, magis autem ipso nardi spica et malabathri solium.

Cap. IX. [De medicamentis ab aliis medicis adversus nervorum vulnera proditis.] Universam nervorum vulnera curandi rationem, quam ego deorum quadam providentia composui, nullus ante me conscripsit, medicamenta tamen, quae nervorum vulnera quaedam curare promitterent, composuerunt sine distinctione et vario utendi modo

Ed. Chart. XIII. [751.]

Ed. Bas. II. (356. 357.)

κίλου μήτε τὴν ἐπὶ τῶν στινῶν συγμάτων ἀγωγὴν, ὅποια
τις ἔσοιτο δηλώσαντες μήτε τὴν ἐπὶ τῶν εὐρυτέρων τρώσεων
ἢ γεγυμνωμένου νεύρου ἢ τένοντος ἢ τεθλασμένου. πολὺ δὲ
μᾶλλον, οὐδ' εἰ φλεγμαῖνον ἤδη τὸ πιπονθὸς εἴη μόριον ἢ
καὶ πλησίον ἦκει γαγγραινώσιως. ἓνα δὲ τινὰ τῶν καθ' ἡμᾶς
ιατρῶν εὖρον χρώμενον φαρμάκῳ, παραπλησίως τοῖς ὑπ'
ἐμοῦ διὰ τῶν μεταλλικῶν σκευαζομένοις, ἀδιορίστως μὲν καὶ
αὐτόν. ἀλλ' ἐπεὶ δι' ὀλίγων τῶν αὐτοφυῶν ἐπνυθόμην αὐτὸ
συγκεῖσθαι, τὸ δ' ἐκ τῶν πολλῶν σύνθετον ἐγὼ κατ' ἐκεί-
νον τὸν καιρὸν ἤμην ἐσκευακῶς, ἐνενόουν ἀφελὼν τὰ πλείω
καὶ δι' ὀλίγων ἄλλο συνθεῖς αἴθρις ἐπισκέψασθαι τε καὶ
βασανίσαι διὰ τῆς πείρας, εἴτε πολλῶ τινι τοῦ πολυμι-
γμάτων φαίνοιτο λειπόμενον εἴτε ὀλίγῳ. περὶ παν(357)τὸς
οὖν ἐποιησάμην καὶ τοῦ παρὰ τοῦ καθ' ἡμᾶς ιατροῦ λα-
βεῖν τὴν γραφὴν καὶ παραχρῆμα σκευάσας παραπλήσιον
ἔχον εὖρον ἐπαγγελίαν τε καὶ δύναμιν αὐτὸ τῷ ποιῶντι.
τούτου μὲν οὖν ἡ γραφή ἢ τῆς συνθέσεως ἐστὶ τοιαύτη. 24
κηροῦ οὐγγίας σί. ἑλαίου οὐγγίας θ'. μένος 4 σί. χαλκί-

neque in angustis punctibus sanandi rationem; qualis fu-
tura esset, indicantes; neque in latioribus vulneribus vel
denudato nervo vel tendine vel contuso, multo minus si
pars affecta phlegmone infestaretur vel etiam gangraena
propemodum. Porro unum quendam nostrae aetatis medi-
cum medicamento utentem vidi, perinde ac meis ex metal-
licis praeparatis, indistincte quidem et ipsam, quoniam vero
ex paucis sponte nascentibus ipsum componi audie-
ram, quod autem multis constat, ego illo tempore praepa-
raveram, cogitavi pluribus ademptis aliud rursus ex pau-
cis compositum inspicere ac experientia inquirere, multum
ab eo, quod varia mixtura paratur, inferius esse videretur
an paulo. Quovis igitur modo curavi etiam medicamento;
quod medicus nostrae aetatis habebat, scripturam accipere
et statim simile praeparatum eadem et ipsum polliceri et
praestare, quae varium illud, comperi. Hujus igitur compo-
sitio in hunc modum scripta erat. 24 Cerae 3 vj; olei 3 ix,

Ed. Chart. XIII. [731. 732.]

Ed. Bas. II. (357.)

τιως α' λεπιδος χαλκοῦ οὐγγίας β' S'. λιβανωτοῦ οὐγγίαν α' S'. χαλβάνης οὐγγίαν α'. ἐν ᾧ ξη δριμυῖ προλελειωμένοις τοῖς μεταλλικοῖς ἐπιμελῶς τακέντα καταχύσαι τὰ τηκτά, τουτέστι τὸν κηρὸν καὶ τὴν χαλβάνην. τοῦτο τὸ φάρμακον οὐκ οἶδα τίς ὁ συνθήκας ἐστίν. οὔτε γὰρ παρ' Ἀσκληπιάδῃ τῷ φαρμακίῳ τὴν γραφὴν εὔρον οὔτε παρὰ Πιτρωνᾷ οὔτε παρ' Ἀνδρομάχῳ, καίτοι πάντων τῶν πρὶοβυτέρων ἱατρῶν ἄριστα φάρμακα γραψάντων. εὐδὴλον δ' ὅτι μήτε παρὰ Ἡερᾷ τῷ Καππαδόκῃ, μηδὲ Μαντίᾳ, μηδὲ Ἡρακλείδῃ τῷ Ταραντίνῳ, [732] πολλὴν ἐμπειρίαν φαρμάκων ἰσχυρόσιν· ἀλλ' οὐδὲ τοῖς περὶ τὸν Ἀρχιγένην, Φίλιππον ἢ τινα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. καὶ Σώρανῳ δὲ τὰ περὶ φαρμάκων γεγραμμένα ἀναγνοῦς ὅπαντα καὶ Μενεκράτῃ καὶ Κρίτωνι καὶ Δαμοκράτῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι δόξαν ἰσχυροσιν ἐπὶ τῇ γνώσει τῶν φαρμάκων παρ' οὐδενὶ τούτῳ· τὸ γεγραμμένον ἄρτι φάρμακον εὔρον. ᾧ δ' ἐστὶ παρὰ τοῖς ἀνδράσιν οἷς εἶπον ἱφειξῆς γεγραμμένα δηλώσω, τὴν ἀρχὴν δὲ ἀπὸ τοῦ φαρμακίῳ· Ἀσκληπιάδου ποιήσομαι κατὰ τὸ τρίτον τῶν ἐντὸς

misyos drach. vj, chalcitidis drach. j, squamae aeris ʒ ij β, thuris unciam j β, galbani unciam unam. Quae liquari possunt, hoc est cera et galbanum, liquefacta metallicis in aceto acri prius accurate tritis superfunduntur. Hoc medicamentum haud scio quis composuerit, neque enim apud Asclepiadem pharmacionem scripturam inveni, nec apud Petronam nec Andromachum, etsi omnes antiquiores medici optima medicamenta conscripserint. Plane autem constat nec apud Heram Cappadocem nec Mantiam nec Heraclidem Tarentinum reperiri qui magnam medicamentorum experientiam habuerunt, imo nec apud Archigenem aut Philippum aut apud aliquem ejus discipulum. Insuper Sorani libris de medicamentis perlectis omnibus, item Menecratis, Critonis, Damocratis et aliorum, qui medicamentorum cognitione claruerunt, apud nullum hoc modo citatum medicamentum comperi. Quae vero apud viros jam dictos habentur, deinceps scripta indicabo ac initium a pharmacione Asclepiade facturus sum, qui in tertio interiorum medica-

Ed. Chart. XIII. [732.]

Ed. Bas. II. (557.)

φαρμάκων, ἃ καὶ Μαρκελλας ἐπιγράφει κατὰ λέξιν οὕτως γράψαντος. Ἀνδρομάχου Αἰγυπτία ἑναιμος τραυματική, ὥς Ἀσκληπιάδης ἀναγράφει. ποιῇ πρὸς νέρων διακοπὴν καὶ μυῶν, ποιῇ πρὸς νύγματα, περιθλάσεις, παρατρίμματα, λυγίσματα, ποιῇ πρὸς ἀποστήματα. ἔστι δὲ καὶ ὀφθαλμίωντων παρακόλλημα. ποιῇ κεφαλαλγικοῖς καὶ πρὸς πολλὰς διαθέσεις χρήσιμόν ἐστι τὸ φάρμακον. ℥ λιθαργύρου, κηροῦ ἂν ᾤ ρμδ. ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος ᾤ οβ. τερμινθίνης ᾤ λστ. ἐρίων οἰσυνηρῶν κικανυμένων ᾤ ιβ. λεπίδος χαλκοῦ ᾤ η. λεπίδος στομώματος ᾤ η. λιβάνου ᾤ η. ἀριστολοχίας στρογγύλης ᾤ η. ἐλαίου πικίνου ζο. γ. ἔψε λιθάργυρον, ἔλαιον, καὶ ὅταν μεταβάλλῃ, ἐπίβαλλε κηρὸν, ῥητίνην. καὶ ὅταν ἀμόλυντον γένηται, ἐπίβαλλε ἁμμωνιακὸν πλατύνας, καὶ τότε τὰ οἰσυνηρὰ ἔρια καὶ τὰ λοιπὰ. τοῦτο τὸ φάρμακον ὅσῳ πολυχρηστότερον ἐγένετο, προσλαβὼν τὴν λεπίδα τοῦ στομώματος, οὕτω φανλότερον ἐπὶ τῶν νευρατραιῶν ἐγένετο. εἰ μὲν γὰρ νύγμα μόνον εἴη, καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπίς περιττή. χωρὶς γὰρ τοῦ προλειπῶσθαι χρόνον

mentorum, quas etiam Marcellas inscribit, hunc in modum docet. *Andromachi Aegyptia ad vulnera cruenta; ut Asclepiades praescribit. Facit ad nervos, musculosque praecisos, item ad punctus, contusiones, attritus, artus fractos. Valet etiam ad abscessus, est item lippientibus collyrium, juvat capite dolentes et ad multas dispositiones utile est remedium.* ℥ Argenti Spumae, cerae, singulorum drach. cxliv, guttae ammoniaci drach. lxxij, terebinthinae drach. xxxvj, lanae succidae combustae drach. xij, Squamae aeris drach. viij, Squamae stomomatis drach. viij, thuris drach. viij, aristolochiae rotundae drach. viij, olei ricinini heminas iij. Argenti spuma et oleum incoquantur, ac ubi mutata fuerint, cera resinaque adjicitur, quum non inquinant, ammoniacum indas dilatando et tunc lanas succidas ac reliqua. Hoc medicamentum quanto utilius ex stomomatis squama evasit, tanto deterius ad nervorum vulnera factum est; si namque punctus solum fuerit, etiam aeris squama supervacua est. Quippe nullum metallicum his conducit,

Ed. Chart. XIII. [732.]

Ed. Bas. II. (357.)

πλείονι δι' ὅξους θριμέος, οὐδὲν τῶν μεταλλικῶν ἐπὶ τού-
των χρήσιμον. ἐπὶ μέντοι τῶν γεγυμνωμένων νεύρων καὶ
τινόντων ἀγαθὸν ἂν εἴη φάρμακον. εἰ δὲ καὶ ἤδη φλεγμαί-
νι, τήκειν αὐτὰ προσήκει διὰ ῥοδίνου καὶ οὕτως ἐμμότω
χρῆσθαι. χωρὶς δὲ τοῦ φλεγμαίνειν εὐθέως ἐν ἀρχῇ βελτίω
τὰ μαλακώτερα καὶ ὑγρότερα τῶν φαρμάκων ἐστὶ τῶν σκλη-
ροτέρων τε καὶ ξηροτέρων. καὶ βέλτιόν ἐστι χρῆσθαι τετη-
νόσιν αὐτοῖς ἐν τινι τῶν διαφορητικῶν ἢ παρηγορικῶν. λέγω
δὲ διαφορητικὰ μὲν τό τε παλαιὸν ἔλαιον καὶ τὸ κίκινον
καὶ τὸ σικνώνιον, παρηγορικὰ δὲ τό τε ῥοδίνον καὶ τὸ χα-
μαιμήλινον καὶ τὸ διὰ τῆς ἀλθαίας. ἰσχυρότερα δὲ τούτων
καὶ διὰ τοῦτο σώμασι σκληροτέροις ἀρμόττοντα τό τε διὰ
τοῦ σικνίου τοῦ ἀγρίου τῆς ῥίζης ἐναφειψημένης τῷ ἔλαιῳ καὶ
τὸ διὰ τῆς ἰριως καὶ βρυωνίας καὶ ἄρου, καὶ τούτων ἰσχυ-
ρότερόν ἐστι τὸ διὰ τοῦ δρακοντίου καὶ ἀριστολογίας καὶ
πάνακος. ἐγὼ δὲ πολλάκις ἐχρησάμην καὶ τῷ διὰ τῆς ἐλά-
της σπέρματος ἔλαιῳ καὶ τῷ διὰ τοῦ τῶν αἰγείρων ἄνθους,
ἀποβρέχω γὰρ ἐν ἔλαιῳ Σαβίνῳ ταῦτα χρόνῳ πλείονι. ταῦτα
μὲν οὖν ὅσα νῦν εἴρηκα περὶ τῆς χρήσεως τῶν τοιούτων

nisi prius ex aceto acris pluribus diebus laeve factum fue-
rit, quamquam in nudis nervis et tendonibus bonum fuerit
remedium. At si jam phlegmone conjuncta est, liquare ea
ex rosaceo convenit et sic illito linamento uti; ubi vero
non adest phlegmone, molliora humidioraque statim ab ini-
tuo potiora sunt medicamentis durioribus ac siccioribus,
praeferatque liquata ipsa in digerente quodam vel mitiga-
torio medicamento usurpare. Voco digerentia quidem vetus
oleum et ricininum et sicyonium, mitigatoria autem rosa-
ceum, chamaemelinum et quod ex althaea conficitur. His
fortiora. eoque durioribus corporibus magis idonea sunt,
quod ex cucumeris agrestis radice in oleo decocta et quod
ex iride, bryonia et aro paratur. His valentius est ex dra-
cunculo, aristolochia et panace factum. Porro nos frequen-
ter etiam ex abietis semine, oleo, item ex populi flore con-
fecto usi sumus, nam haec diutius sabino oleo intingimus
Quae igitur de ejusmodi medicamentorum usu dicta sunt

Ed. Chart. XIII. [732, 733.]

Ed. Bal. II. (357.)

φαρμάκων, ἅξιω μνηστέους ὑμᾶς ἐπὶ τὰλλα τὰ ῥηθησόμενα μεταφέρειν. ἐγὼ δὲ ὅπερ ὤρμηθην πρᾶξαι ποιήσω. προσθήσω γάρ καὶ ἄλλα φάρμακα τῆς αὐτῆς δυνάμεως, ὅποῖόν ἐστι καὶ τὸ ἐφεξῆς τῷ προειρημένῳ γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου κατὰ λέξιν οὕτως ἔχον. Κλαυδίου Φιλοξένου χειρουργοῦ. Αἰγυπτία πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. 24 λιθαργύρου, κηροῦ ἀνὰ 4 ρξ. ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος 4 π'. πρόπολιως 4 μ'. ῥητίνης ξηρᾶς, τερμινθίνης, λεπίδος χαλκοῦ, λιβάνου ἀνὰ 4 ιστ'. ἐρίων οἰσυνηρῶν κικανυμένων, λεπίδος στομώματος ἀνὰ 4 η'. ὀποπάνακος 4 δ'. κίκιως πο. γ'. πρόδηλον οὖν ὅτι καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ὁμοίον τέ ἐστι τῷ προγεγραμμένῳ καὶ τρόπον τῆς χρήσεως ἔξει τὸν αὐτὸν τῷ μικρῷ πρόσθιν ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένῳ. καὶ μέντοι καὶ κατὰ ταύτας τὰς δύο ἐμπλάστρους, ἄλλην [733] τρίτην ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης οὕτως εἰπὼν κατὰ λέξιν, κισσὸς ἡ τοῦ Ἀλίου. ποιῇ πρὸς τὰ ἔναιμα τῶν τραυμάτων καὶ νεύρων διακοπᾶς. ποιῇ δὲ καὶ πρὸς τὰ παλαιὰ καὶ δυσπεπούλωτα καὶ ῥινματικά τῶν ἐλκῶν. ἐστὶ δὲ καὶ μαλακτικὴ ἀγαθὴ,

vos memoriter servantes ad alia, quae explicanda veniunt, traducere operae pretium esse arbitror. Quod autem nobis institutum erat facere, aggrediemur; apponemus enim et alia ejusdem facultatis medicamenta, quale est et quod ab Asclepiade post praedictum his verbis scriptum est: *Claudii Philoxeni chirurgi Aegyptium ad praedicta vitia.* 24 Argenti spumae, cerae, singulorum drachmas centum sexaginta, guttae ammoniaci drachmas octoginta, propoleos drachmas quadraginta, resinae siccae, terebinthinae, squamae aeris, thuris, singulorum drach. xvj, lanae succidae combustae, squamae stomomatis, singulorum drach. viij, opopanacis 3 iv, ricini heminas iij. Hoc igitur medicamentum superiori esse simile omnibus apparet et utendi modum eundem cum nuper a me citato habebit. Quin etiam ad haec duo emplastra aliud tertium Asclepiades sic ad verbum inquiring tradidit: *Gilvum Haliei. Hocit ad cruenta vulnera et nervos praecisos, item ad vetera cicatricem aegre ducentia et fluentia ulcera. Quin et probe emollit duritias, maxime in*

Ed. Chart. XIII. [733.]

Ed. Bas. II. (559.)

μάλιστα δὲ τῶν περὶ τοὺς μασθοὺς γιγνομένων σκληρίων. χρῶμιθα δὲ αὐτῇ καὶ ἐπὶ τῶν κυνοθήκιων καὶ ἀνθρωποθήκιων. ἄκρως ποιεῖ καὶ πρὸς τρυγόνιον θαλασσίον καὶ δρακόντιον καὶ τῶν ἄλλων χαλιπῶν ἰχθύων πληγὰς. καὶ καθόλου ἐστὶν ἡ δύναμις θαυμαστή. 24 λιθαργύρον, κηροῦ ἀνὰ Ϟ. τερμινθίνης, μάκνης, λιβάνου, χαλβάνης, μίλτου Σινωπίδος ἀνὰ Ϟη. ἐλαίου ξι. α'. οὔτε αὐτὸς οὖν Ἀσκληπιάδης ἐπὶ νυγμάτων τῶν εἰς τένοντας καὶ νεῦρα ἐπαγγέλλεται τὸ φάρμακον εἶναι χρήσιμον, ἀλλὰ πρὸς τὰς τῶν νεύρων φησὶ διακοπὰς, ὅταν δηλονότι μείζον γένηται τὸ τραῦμα καὶ γυμνὸν φαίνεται τὸ νεῦρον. ἐπιτηδειότερα γάρ ἐστι τήναις τὰ μετρίως τε καὶ παρηγορικῆς δυνάμειος φάρμακα. τοιοῦτον δὲ ἐστὶ καὶ τὸ νῦν εἰρημέγον ὑπ' αὐτοῦ. ταύτας μὲν οὐκ τὰς τρεῖς ἐμπλάστρους ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν ἑγγύς τι τῆς μέσης χώρας τοῦ βιβλίου. πρὸ αὐτῶν δὲ αἰωτέρῳ πολύχρηστον καὶ ἄλλο ἐμπλάστρον ἔγραψεν, ἄμεινον δὲ τῶν τριῶν τούτων, ὥς πρὸς τὰς τῶν νεύρων διακοπὰς καὶ διαφθοράς. ἡ δὲ λέξις αὐτῇ, καθ' ἣν ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν, ἐστὶν ἡδε. Μοσχίωνος καταγματικῆ. φάρμακον ἐπι-

mammis oborientes. Utimur eo ad canum hominumque morsus. Summe facit ad pastinacae, draconis, aliorumque saevorum piscium iotus. In totum virtutem habet mirabilem. 24 Argenti spumae, cerae, singulorum drachmas centum, terebinthinae, mannae, tharis, galbani, minii sinopici, singulorum drachmas octo, olei sextarium unum. Nec ipso ergo Asclepiades hoc medicamentum ad punctus tendinum ac nervorum, sed ipsis praecisis utile esse promittit, quum videlicet majus vulnus extiterit et nervus nudus appareat, quippe aptiora tunc sunt medicamenta, quae mitigatoriam et medioerem vim obtinent, cujus generis est nuper ab ipso citatum. Itaque haec tria emplastra in medio fere libro Asclepiades produxit, superius etiam aliud multiplicis quidem usus emplastrum, melius autem iis tribus seu ad nervos praecisos corruptosque tradidit. Verba Asclepiadis ita habent. Moschionis catagmaticum. Valet ad recentia vul-

Ed. Chart. XIII. [753.]

Ed. Bal. II. (357. 358.)

τετυγμένον πρὸς τὰ νεότερωτα καὶ διακοπὰς τῶν νεύρων
καὶ τὰς μετὰ θλάσεως διαιρέσεις. ποιῇ καὶ πρὸς τὰ μετὰ
τραύματος κατάρματα· καὶ γὰρ τοῖς τραύμασι βοηθεῖ καὶ
πωροῖ τὰ ὀστέα μετὰ τῆς διούσης ἐπιδέσεως ἐπιτιθεμένη καὶ
τοῖς ἀρχομένοις ὑδρωπικοῖς. ποιῇ δὲ καὶ πρὸς τὰς διδύμων
περιθλάσεις. σταφιδοῖ καὶ τὰς περὶ τὴν ἔδραν ἐξοχάς. ποιῇ
καὶ πρὸς ῥαγάδας βουτύρῳ ἐνυμένη. ποιῇ καὶ πρὸς βρογ-
χοκήλας, διαλύει πᾶσαν σκληρίαν, ποιῇ πρὸς παρατρίμματα
καὶ λυγίσματα. ποιῇ πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν
τυλώδεις ἐπαναστάσεις, ἃς ἦλους καλοῦμεν, ὥστε καὶ χωρὶς
ἐλκώσεως ἀφαιρεῖν· καὶ καθόλου δοτὶ πολυχρηστότατον· τὸ
φάρμακον. ποιῇ δὲ πρὸς ἀρχομένους ὑδρωπας· τὰ δὲ τῆς
σκευασίας ἔχει οὕτως. 24. λιθαργύρου μνᾶν α'. ἥ δὲ μνᾶ ἔχει
◀ ρξ. πίσης ξηρᾶς ◀ ρξ. στέατος μοσχίλου ◀ ρξ. (358)
ῥητίνης τερμινθίνης ◀ π'. μάννης λιβάνου ◀ π'. κηροῦ ◀ μ'.
ιοῦ ◀ η'. ὀποπάνανος ◀ η'. χαλβάνης ◀ η'. ἐλαίου κίκινου
χο. α'. ὄξους τὸ ἴσον, ὀποῦ συκαμίνου χο. α'. πίσης ὑγρᾶς
ἡμικοτύλιον. τὴν λιθάργυρον λειοτάτην καὶ τὸ κίκινον ἔλαιον

*nera, nervos praecisos et cum contusione divisiones. Facit
etiam ad fracturas cum vulnere, etenim vulneribus au-
xiliatur et ossa callo obducit convenienti deligatura im-
positum. Prodest hydropicis incipientibus, item facit ad te-
sticulorum contusiones, tollit circa anum eminentias, sanat
rhagadas butyro dilutum, facit ad bronchocelas, solvit
omnem duriciem. Curat attritos et fractos articulos, item
pedum manuumque callosas excrescentias, quos clavos vo-
camus, ut eos etiam citra exulcerationem auferat. Sum-
matim medicamentum est utilissimum. Confectio haec ita
se habet. 24. Argenti spumae minam unam, mina continet
drachmas centum sexaginta, picis aridae drachmas centum
sexaginta, sevi vitulini drachmas centum sexaginta, resinae
terebinthinae drach. lxxx, mannae thuris drach. lxxx, ceræ
drach. xl, aeruginis drach. octo, opopanacis drach. octo,
galbani drach. octo, olei ricinini heminam unam, aceti pa-
rem mensuram, liquoris sycamini heminam unam, picis li-
quidae heminae dimidium. Argenti spuma tenuissima et ci-*

Ed. Chart. XIII. [733.]

Ed. Bas. II. (358)

βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμοῦν ἢ χαλκοῦν καὶ θείς ἐπὶ πυρὸς ἔψει, καὶ ὅταν ἀναβράσῃ, ἐπιβάλλε στέαρ καὶ τὸ μάννινον, κινῶν συνεχῶς. καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπιβάλλε πίσσαν, κηρὸν, ῥητίνην καὶ ἔψει. μέχρις ἀμολύντου ἐπίπασσε χαλβάνην, εἴτα λὸν καὶ ὀποπάννακα ὅξει διαλυθέντα. τὸν δὲ ὀπὸν τοῦ συκαμίνου καὶ τὴν πίσσαν τὴν ὑγρὰν εἰς ἕτερον ἄγγεϊον βαλόντες ἔψομεν. καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπιβάλλομεν τῷ πρώτῳ φαρμάκῳ, καὶ πάλιν θέντες ἐπὶ τὸ πῦρ ἔψομεν μέχρις ἀμολύντου, καὶ εἰς οἶνον ἐξεράσαντες ἐῴμεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἔπειτα μαλάξαντες χρώμεθα εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσσοντες· δεῖ δὲ μετὰ τὴν ἐπίθισιν τοῦ φαρμάκου οἶνον δεύσαντα ταινίδιον ἐκθλίβειν καὶ τότε πιριτιθέναι τῷ φαρμάκῳ. ὥς δὲ ὁ ἡμέτερος καθηγητὴς Λεύκιος ἐσκιάσειν ἔχει οὕτως. τὸ στέαρ καὶ τὸ ἔλαιον πρότερον τήκομεν, καὶ ὅταν διαλυθῇ, καταπλάσσομεν λειοτάτην μάνναν καὶ τὴν λιθάργυρον, καὶ ὅταν συστραφῇ, τὰ ἐπόμενα ποιοῦμεν. ἐπαινέσαι δὲ δίκαιόν ἐστι καὶ κατὰ τοῦτο τὸν Ἀσκληπιάδην, ὅτι τὸν τρόπον τῆς σκευ-

cinum oleum in vas fictile vel aereum conjecta ignique supraposita coquuntur, quum efferbuerint, sebum et manna thuris adjiciuntur moventurque assidue, ubi confluerint, pix, cera, resina induntur et donec non amplius inquinant, incoquuntur, deinde galbanum, post aerugo et opopanax ex aceto soluta insperguntur. Liquor sycamini et pix liquida, in aliud vas transfusa coquuntur et cum commixta fuerint seu confluerint, priori medicamento immittuntur et rursus supra ignem posita, quousque non inquinant, incoquuntur, ac in vinum demissa triduo relinquuntur, postea subtractis manu in linteolumque illitis utimur. Oportet autem post medicamentum impositum, linteum vino madefactum exprimere et tunc medicamento circumdare. Porro nostri praeceptoris Lucii confectio sic habet. Sebum ac oleum prius liquefacimus, ac ubi soluta fuerint, mannā levissimam factam et spumam argenti inspergimus, postquam confluerint, reliqua facimus. Caeterum laude dignus est hic quoque Asclepiades, qui confecturae medicamentorum mo-

Ed. Chart. XIII. [733. 734.]

Ed. Bas. II. (358.)

ασίας γράφει τῶν φαρμάκων, οὐχ ὥσπερ ὁ Ἀνδρόμαχος παραλείπει μήτε τίνα [734] δύναμιν ἔχει προστιθείς. ἀμέλει τὴν ὑπὸ Ἀσκληπιάδου πρώτην τῶν τριῶν ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένην ἐμπλαστρον Αἰγυπτίαν, ἣν καὶ αὐτὸς τοῦ Ἀνδρομάχου φησὶν ὑπάρχειν, οὔτε δὲ τίς ἐστὶ δυνάμειος ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν, οὔθ' ὅπως σκευαστέον αὐτήν, οὔθ' ὅπως χρηστέον, ἀλλ' ἀπλῶς ἐρῶνται, καθάπερ τι τῶν ἐπιτυχόντων φαρμάκων ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ἐκτὸς δυνάμειος ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένη δευτέρα. πρώτην μὲν γὰρ ἀπασῶν ἔγραψεν ἣν αὐτὸς ὀνομάζει Πανταγάθιον, ἐφεξῆς δὲ τὴν Αἰγυπτίαν ταύτην, οὐδὲν, ὡς ἔφην, ἄλλο προσθείς. ἔχει γὰρ ἡ λέξις αὐτοῦ τόνδε τὸν τρόπον. Αἰγυπτία. 24 λιθαργύρου < ρμδ'. κίρκως κο. στ'. κηροῦ < ρμδ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < οβ'. τερμινθίνης < λστ'. ἐρίων κικανμένων < ιη'. λεπίδος στοματώματος < η'. λεπίδος χαλκοῦ < η'. λιβάνου < η'. ἀριστολοχίας < η'. ἐνιοι σμύρνης < δ'. ὀποπάνακος < η'. ἀλλ. ιβ'. τούτοις ἐπὶ τέλει ἐπιγέγραπται, θαλάσσης εἰς ἐμβροχὴν κηροῦ κο. η'. τί παρ' αὐτῷ σημαίνει τὸ εἰς ἐμβροχὴν κηροῦ,

dum adscribat, non ut Andromachus omittat, qui neo quam virtutem habet apponit. Denique primum e tribus ab Asclepiade traditis a me scriptum emplastrum Aegyptium et ipse Andromachi esse confirmat, neque cujus sit virtutis neo quomodo praeparandum sit aut utendum, Andromachus indicavit. Verum simpliciter tanquam vulgare quoddam medicamentum libro de exterioribus facultatibus, quem ipse secundum inscripsit, projecit. Primum enim omnium scripsit, quod ipse nominat Pantagathium, id est, *ad omnia valens*; deinde hoc Aegyptium, aliud, ut dixi, nihil adjungens. Habet enim ejus dictio in hunc modum. *Aegyptium*. 24 Argenti spumae drach. cxliv, ricini heminas vj, cerae drach. cxliv, guttae ammoniaci drach. lxxij, terebinthinae drach. xxxvj, lanae combustae 3 xvij, squamae stomomatis drach. octo, squamae aeris drach. viij, thuris drach. viij, aristolochiae 3 viij, nonnulli myrrhae drach. iv, opopanacis drach. ij, alias duodecim. His ad finem adscripta sunt marinae aquae ad irrigandam ceram heminas octo. Quid sibi velit,

Ed. Chart. XIII. [734.]

Ed. Bas. II. (358.)

σαφῶς οὐκ ἴσμεν, ἐπινοεῖν γάρ ἐστι πλείω. θαυμάσαι δ' ἐστὶ πῶς ἅπαντα τᾶλλα γράψας Ἀσκληπιάδης ὡσαύτως τῷ Ἀνδρομάχῳ τὸ μέτρον τοῦ κίκιως οὐκ ἴσον ἔγραψεν. ὁ μὲν γὰρ Ἀνδρόμαχος πο. στ'. ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης πο. γ'. ἔγραψεν. οὐ προσέθηκε δὲ οὐδὲ τὸ κατὰ τὴν τελευτὴν τῆς γραφῆς ὑπ' Ἀνδρομάχου προσκείμενον· ἔνιοι σμύρνης < δ'. ὀποπάνακος < β'. πάλιν δὲ προσέθηκεν αὐτὸς ἐπὶ τῶν κεκαυμένων ἐρίων τῶν οἰσυνπηρεῶν, ὅπερ οὐ πρόσκειται κατὰ τὴν Ἀνδρομάχου γραφὴν. ἐφεξῆς δὲ τῆς εἰρημένης Αἰγυπτίας ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος θηριακὰς ἐμπλάστρους ε'. καὶ μετὰ ταύτας ἑτέραν πάλιν φαιάν, ἣν Εὐβούλου φησὶν εἶναι. καὶ μετὰ ταύτην αὖθις ἑτέραν φαιάν, ἣν Ἀθηνᾶν ὀνομάζει, καὶ πεῖτα ἐφεξῆς πάλιν ἑτέρας φαιὰς ἀπλῶς δύο, καὶ μετὰ ταύτας ἑτέραν ἐφ' ἧς κατὰ λέξιν οὕτως γέγραπται· φαιὰ νυγματική Ἀνδρομάχου. 4 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < η'. κηροῦ νέου < η'. τερμινθίνης < η'. χαλκοῦ κεκαυμένου < η'. πίσης ξηρᾶς < μ'. ὡς δὲ Ζήνων, μνᾶς ἥμισυ τέταρτον, λιθαργύρου < δ'. ἀλόης Ἰνδικῆς < β'. ἀριστολοχίας < β'.

quum dicat ad irrigationem cereae, manifesto non scimus, intelligere enim plura licet. Mirandum vero quomodo in aliis omnibus cum Andromacho conveniat, mensuram ricini parem non ponat, Andromachus enim heminas sex, Asclepiades tres scripsit. Neque vero etiam apposuit, quod in fine scripturae ab Andromacho adjectum est, nonnulli myrrhae drach. iv, opopanacis drach. ij. Rursus adjunxit ipse, in combustis lanis succidis, quod in Andromachi scriptura non habetur. Post dictum Aegyptium theriaca emplastra quinque retulit Andromachus, deinde aliud fuscum, quod ad Eubulum auctorem refert, postea rursus aliud fuscum, quod Minervam nominat. Post haec iterum alia fusca simpliciter duo, quibus subnectit aliud, ubi sic ad verbum scriptum est: *Fuscum nygmaticum ad nervorum puncturas utile Andromachi.* 4 Guttae ammoniaci drach. viij, cereae novae drach. viij, terebinthinae drach. viij, aeris usti drach. viij, picis aridae drach. xl, ut autem Zeno ait, minae dimidium et quartam partem, argenti spumae 3 iv, aloës Indicae 3 ij,

Ed. Chart. XIII. [734.]

Ed. Berl. II. (358)

χαλβάνης < β'. ιου < α'. οἱ δὲ < β'. λιβάνου < β'. ἐλαίου
χειμῶνος πο. δ'. θερμίας ἄγδοον, ὅξους κοτύλης ἡμίου εἰς
ἄντισιν τοῦ ἀμμωνιακοῦ. ταύτην εἰκός ἐστιν αὐτὸν ὀνομά-
ζειν νυγματικὴν πρὸς τὰ τῶν νύμφων νύγματα δυναμένην
εἶναι χρησίμην.

aristolochiae 3 ij, galbani 3 ij, aeruginis 3 j, alii 3 ij, thuris
3 ij, olei hieme quartam heminae partem, aestate octavam,
aceti heminae dimidium ad ammoniaci dissolutionem. Hoc
verisimile est ab ipso nominari nygmaticum, ut quod ner-
vorum puncturis ex his esse queat.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΝ Δ.

Ed. Chart. XIII. [735.]

Ed. Bas. II. (356.)

Κεφ. α'. Ὁ μὲν πρῶτός μοι λόγος ἐτελεύτησεν εἰς τὰς τῶν λευκῶν ἐμπλάστρων συνθέσεις τὰς τε ἄλλας καὶ ὅσα πρὸς τὰ δυσεπούλωτα τῶν ἑλκῶν ἀρμόττουσιν, διορισμένων ἡμῶν τὰ κοινῶς δυσεπούλωτα καλούμενα, τῶν ἰδίως κακοήθων ὀνομαζομένων, ὄντων μὲν αὐτῶν δηλονότι δυσεπούλωτων. ἐπεὶ δὲ τινὰ μὲν ἐκ τῶν ἐπιφθρόντων τοῖς ἑλκωμένοις μέρεσιν ἰχώρων τε καὶ χυμῶν δυσεπούλωτα γίνεταί,

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM PER GENERA LIBER IV.

Cap. I. Primus sane liber in alborum emplastroconfecturis tum aliis tum eorum, quae ulceribus cicatricem aegre ducentibus conveniunt, finitus est, ubi distinximus communiter appellata dysepulota, *oicatrioem difficulter admittentia*, ab iis, quae proprie maligna dicuntur et ipsa nimirum dysepulota. Quoniam vero quaedam saniei humorumque ulceratis partibus influentium vitio cicatricem aegre

Ed. Chart. XIII. [735. 736.]

Ed. Bas. II. (558.)

τινὰ δ' αὐτοῦ τοῦ πιπονθότος μορίου διαφθείροντος τὸ ἐπιθρόνον, εἰ καὶ χρηστὸν εἴη, τὰ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον ἔλκη, δυσεπούλωτα καὶ κακοήθη καλοῦσιν ἰδίως ἐφ' ὧν ἐνέ-
 οτε πᾶν ἐκκόπτειν τὸ πιπονθὸς ἢ καίμιν ἀναγκάζονται τι-
 νες, ἥτοι φαρμάκοις ἐσχαρωτικοῖς ἢ πυρὶ χρώμενοι. πλάτους
 δ' ὄντος συγχοῦ καθ' ἑκάτερον τὸν τρόπον ἐν τῷ μᾶλλον
 τε καὶ ἥττον ἔτιρον ἐτέρου δυσεπούλωτόν τε καὶ κακοήθεις
 εἶναι, τοσοῦτον ἀριθμὸν ὑπάρχειν τῶν ἰωμένων φαρμάκων
 ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὅσος ἂν ἦ καὶ αὐτῶν τῶν ἐλκῶν. εἰκότως
 οὖν ἕκαστον τῶν ἐν ἔχόντων φάρμακον ἐπαγγιλλόμενον
 ἐπουλοῦν ἔλκη κακοήθη, πολλάκις ἀποτυγχάνει. δύο γὰρ
 ἤτοιμάσθαι χρὴ τοῦλάχιστον, ὃ πρόκειται πάντα θεραπεύ-
 ειν τὰ τοιαῦτα, τῆς αὐτῆς μὲν ἐπαγγελίας καὶ δυνάμειος
 ὑπάρχοντα, διαφέροντα δὲ ἀλλήλων οὐχ ἀπλῶς τῷ μᾶλλον
 τε καὶ ἥττον, ἀλλ' ὥς ἂν τις εἴποι σαφέστατα τῷ μάλιστα
 τε καὶ ἥκιστα. [736] καθάπερ οὖν ἐπὶ πάντων τῶν παθῶν
 ἐδείκνυμεν ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν εὐ-
 ρίσκισθαι πρώτην μὲν ἀπασῶν τῆν καθόλου δύναμιν τῶν

admittunt, quaedam ipsa affecta sede influentem succum qua-
 libet probum corrumpente, ulcera secundo modo habentia,
 dysepulota et cacoëthe proprie nominant, in quibus inter-
 dum totam partem affectam excidere vel adurere nonnulli
 coguntur aut medicamentis crustam inducentibus aut igne
 utentes. At quum ampla sit latitudo utrinque in eo, quod
 alterum altero magis minusve dysepulotum malignumque
 est, tantum medicantium medicamentorum esse numerum
 oportet, quantus ipsorum quoque ulcerum extiterit. Merito
 igitur omnes, qui unum duntaxat medicamentum ulceribus
 malignis cicatricem inducere promittens habent, successu
 crebro frustrantur. Nam due minimum, quae idem pollicen-
 tur eandemque facultatem ostendunt, diversa alioquin inter
 se non simpliciter majoris minorisque, verum, ut apertissime
 dicam, maximi ac minimi ratione, in promptu adesse illi
 convenit, qui omnia id genus vitia curare proposuerit.
 Quemadmodum igitur commentario therapeutices methodi
 in universis affectibus primam omnium communem auxilio-

Ed. Chart. XIII. [736.]

Ed. Bas. II. (358. 359.)

βοηθημάτων, ἐπεξῆς δὲ τὰς ὕλας, ἐν αἷς αὐτὴ περιέχεται, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ νῦν ἐπὶ τῶν δυσειπουλώτων ἑλκῶν ἢ καθόλου δύναμις ἣτις ποτὲ ἐστὶ τῶν θεραπευσόντων αὐτὰ φαρμάκων ἐνρῆσθαι χρὴ πρότερον. ἐδείχθη δέ μοι καὶ ἡδε κατ' ἐκείνην τὴν πραγματείαν, ἐφ' ᾧ μὲν οὐδεμία κα-
χιζία περὶ τοῖς ἡλκωμένοις μέρει, δύο τούτους ἔχουσα σκο-
ποῦς, ἓνα μὲν ἀποκρούσασθαι τὸ ἐπιρρώεον, ἕτερον δὲ δια-
φορῆσαι τὸ ἐσθηγιζόμενον ἐν τῷ πιπονθότι μορίῳ. γίγνεται
δὲ ταῦτα δι' ἐναντίων δυνάμεων. ἀναστέλλει μὲν γὰρ τὸ
ἐπιρρώεον ὅσα στύφειν πέφυκε φάρμακα, διαφορεῖ δὲ τὸ πε-
ριχόμενον ἐν τῷ πιπονθότι τὰ δύναμις ἑλκτικὴν ἔχοντα.
τούτῃσι δὲ τὰ μὲν στύφοντα τραχύνει καὶ κατὰ τοῦτ'
ἐστὶν ἀνιάρα. τὰ δὲ ἑλκοντα καὶ διαφοροῦντα τὰς ἐκ βά-
θους ὑγρότητας οὐκ ἄνευ δριμύτητος ἐργάζεται τοῦτο. τῇ
δριμύτητι δ' ἐξ ἀνάγκης ὁδύνη τις ἐπιταὶ δάκνουσα τὸ ἡλ-
κωμένον. καὶ οὕτως συμβαίνει διὰ τὴν ἐκ τῶν τραχυνόντων
καὶ δακνόντων ἀνίαν, ἐρεθίζεσθαι (359) τὴν ἐπιρρώεουσαν
ὑγρότητα τοῖς ἡλκωμένοις μέρεσι. τούτου δὲ γιγνομένου, φλε-

rum facultatem inveniri docebamus, dein materias, quibus illa continetur, ita nunc quoque in ulceribus dyssepulotis generalem medicamentorum, quibus illa curabuntur, facultatem, quae tandem sit, prius inventam esse oportet. Indicata vero mihi est et haec in illo opere, quum quidem nullus vitiosus habitus ulceratas partes infestat, duos scopos habens, unum, ut id quod influit repellat, alterum, ut quod affectae parti inhaeret infixumque est discutiat. Haec autem contrarias vires praestant, siquidem influxum reprimunt, quae sunt astringentia medicamenta, discutiunt im-
pacta jam exceptaque trahendi potestate praedita. Porro quae astringunt ut plurimum exasperant atque hac occa-
sione molesta sunt, trahentia vero ac digerentia ex alto hu-
miditates non citra acrimoniam id efficiunt. At acrimoniam dolor quidam necessario sequitur ulceratam partem mor-
dens. Atque sic propter dolorem, quae exasperantia mor-
dentiaque concitant, humores ulceratis partibus influentes irritari contingit, unde quoque ulcus phlegmone obsideri

Ed. Chart. XIII. [736.]

Ed. Bas. II. (359.)

γμαίνειν τε ἅμα καὶ διαβιβρωσκεισθαι τὸ ἔλκος, ὥσθ' ὅσον ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἄπορός ἐστιν ἢ τῶν βοηθησόντων φαρμάκων εὐρείαις τοῖς δυσεπουλώτοις ἔλκεσι, καὶ πολὺ γε μᾶλλον ἔτι τοῖς κακοήθουσιν. εὐρίην οὖν χρὴ καθόσον οἷον τε τοιαύτην ὕλην φαρμάκων, ἐφ' ἧς ξηρανθήσεται τὸ ἔλκος ὀδύνης χωρὶς, ὅπερ ἀδύνατόν ἐστιν ἀκριβῶς γινέσθαι μὴ γνωρίζοντος τοῦ θεραπεύοντος, ὅπως ἐνιστήσῃ τὸ προβληθέν φάρμακον. ἔστι μὲν γὰρ ἐξ ἀνάγκης ἰσχυρόν κατ' ἅμφοτερά τε συντεθέντα τὸ τε δάκνον καὶ τὸ στυφόν. ἀλλ' ὅτε ῥύπος ὁ ἐπικείμενος τοῖς τοιούτοις ἔλκεσι τὸ τε τῆς ὑγρότητος πλῆθος οἷον προβλήματα τινὰ τοῖς ἡλκωμένοις μέρει γιγνόμενα τῇ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων δῆξιν ἐκλύει. προσέχιν οὖν χρὴ πόσον ἢ πρώτη χρήσις ἐξήρανι τῆς κατὰ τὸ ἔλκος ὑγρότητος, ἢ εἰ καὶ ῥύπον ἔχοι, πόσον ἀπέρριψε καὶ τούτου. καὶ οὕτως ἐκ δευτέρου τε καὶ τρίτου χρῆσθαι μέχρι περ ἂν φανῇ καθαρὸν τε καὶ ξηρόν. ὁπόταν δὲ πρῶτον ἴδῃς αὐτὸ τοιοῦτον, μεταβαίνειν ἐφ' ἑτέρον φάρμακον ὁμοειδὲς μὲν, ἀσθενέστερον δὲ τοῦ προτέρου. τὰ γὰρ ἰσχυ-

exedique. Ex quibus dictis colligitur ulceribus dyssepulotia praelidia inveniri difficulter posse, multo magis adhuc malignis. Quare talis medicamentorum materia, quoad ejus fieri possit invenienda est, unde ulcus citra dolorem siccescat, quod accurate fieri nulla ratione licet medico ignorante quem effectum medicamentum exhibitum ostenderit. Quippe ambobus componentibus, mordente puta et astringente, necessario validum existit, verum sordes et humiditatis copia id genus ulceribus incumbens veluti propugnacula quaedam ulceratis partibus facta, mordicationem medicamentis valentibus exolvunt. Itaque attendendum est quantum primus visus humiditatis in ulcere desiccaverit, vel si etiam sordes habeat, quantum harum quoque absterferit, ac ita secundum tertiumque uti illo debemus donec purum et siccum ulcus apparuerit. Ubi vero primum id tale conspexeris, ad aliud medicamentum te conferes ejusdem quidem speciei, sed priore imbecillius; nam validiora dum

Ed. Chart. XIII. [736.]

Ed. Bas. II. (359.)

ρότερα τῷ δάκνειν τὸ ἔλκος ὀδύνηρά γινόμενα, ρεύματά τε κινεῖ καὶ φλεγμονὰς ἐγείρει. ἀλλ' εἰς πάλιν ἀσθενέστερον πολὺ τοῦ πρώτου φαρμάκον προσενέγκης, ὑγρὸν καὶ ῥυπαρὸν ἔσται τὸ ἔλκος. ταύτῃ τοίνυν ὁ τεχνθεὶς ἰατρὸς τοῦ διὰ μόνης ἐμπειρίας ἔλκος θεραπεύοντος ἀμείνων ἐστίν, ὡς ἂν ἐπιστάμενος οὐκ ἄλλῃ δυνάμει θεραπεύεσθαι τὸ ἔλκος ὑπὸ τῶν φαρμάκων, ὅτι μὴ τῷ ξηρὸν οὕτως ἐργάζεσθαι τὸ μόριον, ὡς ὅτ' εἶχε κατὰ φύσιν. ἔσται δὲ τοῦτο δῆλον ἐκ τοῦ μὴτ' ἀπορρεῖν εἰς λεπτὸν ἰχῶρα πύου τε γένεισιν ὑποτρέφεσθαι. εἰς τοῦτο δὲ ἀφίξισθαι, καθ' ὃν εἴρηκα τρόπον ξηραίνόμενα, τουτέστι στεγνόμενά τε καὶ διαφορούμενα, κἄπειδ' ἂν ξηρὰ μὲν ᾗ, ῥυπαρὰ δ' εἰς φαίνεται, διὰ τῶν ῥυπτικῶν φαρμάκων καθαιρόμενα, περὶ ὧν καὶ ἀντὶ τούτου εἴρηται μὲν τι καὶ τοῖς περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ὑπομνήμασι. ἡ τελειοτάτη δὲ μέθοδος πᾶσα γέγραπται διὰ τῆς θεραπευτικῆς πραγματείας, ἐν ᾗ προτετεχνῶσθαι χρή τὸν μέλλοντα τελείως ὑπὸ τῶν νῦν λεγομένων ὠφελήθησιν. τοῦτο δ' ὑμῖν τοῖς ἐταίροις ἐγνωκὸς ὑπάρχον, οἷς ταῦτα γράφεται, πάνυ σαφῶς

mordendo ulcus dolorem inferunt, fluores movent et phlegmonas concitant. Quod si rursus multo imbecillius priore medicamentum adhibeas, ulcus humidum sordidumque evadet. Hac igitur parte artificio utens medicus, eo qui solo experimento innititur melior est, quod sciat ulcus non alia medicamentorum facultate curari quam dum affecta pars eam siccitatem consequatur, quam in naturali statu sita possidebat, quod factum intelligimus, ubi neque tenuis amplius sanies influat, neque pus producat. Hanc dispositionem ulcera nanciscuntur, quo dixi modo sicciscentia, hoc est, adstricta discasseque, dein ubi sicca quidem fuerint, verum sordida adhuc appareant, deterforis medicamentis repurgantur, de quibus ipsis quoque nonnihil in opere de simplicibus medicamentis commemoravimus. Omnis autem absolutissima methodus est tractatu de morbis curandis perscripta, in quo prius exercitatum esse convenit, qui hinc perfecte frugem reportaturus est. Hoc vobis, amici, quibus ista scribuntur, constare manifesto admodum novi, itidem

Ed. Chart. XIII. [736. 737.]

Ed. Bas. II. (359.)

οἶδα καὶ πρὸς τούτῳ γε ἔτι τὸ μὴ λόγον εἶναι πιθανὸν
ἄνευ τῆς ἐπὶ τῶν ἔργων βασάνου τὰ λεγόμενα νῦν ὑπὸ
ἐμοῦ. [737] πολλάκις γὰρ ἐθιάσασθε δι' αὐτῶν ἐκείνων τῶν
φαρμάκων, οἷς ἀμεθόδως χρώμενοί τινες ἱατροὶ μηδὲν ἥνιον,
ἐκθεραπεύσαντά με πολλὰ τῶν τοιούτων ἐλκῶν. ἀναμνήσθητε
τοίνυν τῶν ξηραίνειν ἀδήκτως πεφυκότων φαρμάκων, ἔστι
δ' αὐτῶν τὰ πλεῖστα μεταλλικά. καὶ μέντοι καυθέντων καὶ
πλυθέντων, ἧς ἦν πρόσθεν δῆξις ἀπόλλυται, καὶ τοῦτ'
ἀναμνήσθητε. τούτοις οὖν ὑμῖν ἐξέστω χρῆσθαι ἐν τῷ πα-
ρόντι, πεπλυμένοις μὲν ἐπὶ παίδων, εὐνούχων τε καὶ γυναι-
κῶν καὶ ὅσοι φύσει λευκὴν καὶ μαλακὴν ἔχουσι τὴν σάρκα,
καὶ πρὸς τούτοις γ' ἐπὶ τῶν εὐαισθήτων τε πάνυ καὶ κα-
κοχύμων. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων σωμάτων ἐγχωρεῖ καὶ τοῖς ἀπλύ-
τοις χρῆσθαι, τὴν πρώτην ἐπίθεισιν αὐτῶν εὐπεπτηκόσι τοῖς
θεραπευομένοις ἔωθεν ποιουμένους. εἰ δὲ καὶ τοῦ σώματος
ὅλου προπαρασκευτῆς τινος δέοι, καὶ ταύτην χρὴ προπεῖ
ποιῆσθαι. λελεγμένοι δ' εἰσὶν αἱ παρασκευαὶ διὰ τῆς θερα-
πειτικῆς πραγματείας. ἐπ' ἐνίων μὲν γὰρ ἀρκεῖ καθᾶραι μό-

rationem sine exploratione in operibus facta probabilem non
esse, quae nunc a me dicuntur, demonstrant. Etenim vidi-
sis subinde illis ipsis medicamentis, quibus sine methodo
medici quidam utentes nihil proficiebant, multa me ejus
generis ulcera persanasse. Quamobrem in memoriam redu-
cite medicamenta citra demorsum exiccantia, sunt autem
ipsorum pleraque metallica. Atqui hoc etiam memineritis
quod combustis elotisque mordicatio, quae prius adsuit, edo-
matur ac interit. His igitur in praesentia uti vobis licet,
elotis quidem in pueris, eunuchis, mulieribus et qui molli
natura carne sunt praediti, item qui ad sentiendum habiles
admodum sunt et vitioso succo laborant. In aliis corpori-
bus etiam illota usurpare potueritis mane primum ipsa iis,
qui curantur, ubi probe concoxerint, adhibentes. Si vero
et corpus totum praeparationem quandam requirat et hanc
prius factam esse oportet, praecipimus de his in commen-
tario de morbis curandis. Nonnullis liquidem vel purgatio

Ed. Chart. XIII. [737.]

Ed. Bas. II. (359.)

γον, ἐπ' ἐνίων δ' ἀφελεῖν αἵματος, ἐπ' ἄλλων δ' ἄμφω ταῦτα
 πράξαι. τινῶν δ' ὑπερκείμενον ἐκκόψαι κισσὸν ἢ σπληνὸς ἢ
 ἥπατος προνοήσασθαι, τινῶν δὲ καὶ ἀποσχάσαι τὰ περὶ τὸ
 ἔλκος, ὥσπερ γε καὶ περικόψαι ποτὶς τῶν χυλῶν τύλον. ἴαν
 δὲ μηδὲ ἐνὸς τούτων διώμεθα, τὴν ποσότητα τῆς ὑγρότητος
 ἐπισκεπτόν ἅμα τῷ ῥύπῳ καὶ οὕτω ἐπὶ τὸ προσῆκον ἱέον
 φάρμακον, ἀναμνησθέντας ἐκάστου τῶν ἀπλῶν ὅσα τε ξη-
 ραίνει μὲν, οὐ μὴν ἀπορρύπτει γε τὸν ῥύπον τοῦ ἔλκους,
 ὅσα τε ῥύπτει μὲν, οὐ μὴν ξηραίνει γενναίως. ὅσα δ' ἄμφω
 ὁρᾷν πέφυκε, προσεπισκεπτομένους ἐκ ποίας τάξεως ἑαστόν
 ἐστίν, ὃ μέγιστον μὲν ὑπάρχει τῶν εἰς τὴν θεραπείαν δια-
 φερόντων, ὀλιγώρηται δὲ τοῖς γράψασι τὰ περὶ ὕλης βιβλία.
 μόνοι γὰρ οὗτοι πάσης αὐτῆς ἐνεχείρισαν εἰπεῖν τὰς δυνά-
 μεις, ὥσπερ γε καὶ ὁ Διοσκορίδης, ὃν οὐδενὸς ἂν τις εἴποι
 διώτερον εἶναι τῶν περὶ ταῦτα σπουδασάντων. ἐγὼ τοίνυν
 ἐφεξῆς ἅπαντα καταλέξω τὰ ξηραίνειν ἔλκη δυνάμενα φάρ-
 μακα χωρὶς τοῦ δάανειν ἢ τραχύνειν ἐπιφανῶς. ἄρξομαι δὲ

sola sufficit, quibusdam sanguinis detractio, aliis utraque
 haec adhibere profuerit. Sunt in quibus superjacentem va-
 ricem excindere opus est, vel lieni vel jecinori prospicere,
 aliquibus ambientes ulcus partes scarificare, quemadmodum
 interdum labrorum callos amputare. Si horum nullo ege-
 mus, humoris copia simul cum sordibus inspicienda est, at-
 que ita ad idoneum medicamentum veniemus, rursus sim-
 plicium singulorum memores, quae deficcant, non tamen ul-
 ceris sordes abstergunt, item quae abstergunt quidem, non
 tamen probe deficcant. Quae vero utrumque possunt effi-
 cere, prospiciemus ex quoto quodque ordine existat, quod
 maximum inter ea censeo, quae ad curationem pertinent,
 neglectum tamen medicinalis materiae scriptoribus. Nam hi
 soli omnes ipsius vires dicere studuerunt, sicut etiam Dios-
 corides, quem nulli eorum, qui in ea quasi arena desu-
 darunt, secundum esse quispiam dixerit. Ego igitur deinceps
 omnia medicamenta recensebo, quae ulcera citra mordica-
 tionem exasperationemque manifestam exiccare possunt. In-

Ed. Chart. XIII. [737.]

Ed. Bas. II. (359.)

ἀπὸ τῶν μεταλλικῶν, ἐν οἷς ἀριθμοῦσι καὶ τὰ τῆς γῆς εἶδη. πολλῆς δ' ἐν αὐτοῖς οὔσης διαφορᾶς ἐν τῷ κατὰ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ξηραίνειν, ἀπὸ τῶν μέσων ἀρξάμενος ἐπὶ τὰ σφοδρότερον ἢ ἀμυδρότερον ξηραίνοντα μεταβήσομαι. ξηραίνει τοίνυν μετρίως ἢ τε Λημνία σφραγίς καὶ ἡ καδμεία καὶ μᾶλλον ταύτης ἢ αὐτοφυῆς ἄνευ τοῦ μεταβάλλεσθαι κατὰ τοὺς χειμᾶρόνους τε καὶ ὕακας καὶ ἐν τοῖς τῶν Κυπρίων ὄρεσιν εὐρισκομένη καὶ κατὰ τὰ ἄλλα χωρία, μάλιστα δὲ ἐν οἷς ἐστὶ τὰ μεταλλικά. κατασκευάζειν δ' αὐτὴν εἶωθα ξηραντικωτέραν ὥρα θέρους ἐν ἡλίῳ τρίτων ἐφεξῆς ἡμέραις πλείοσι μετ' ὄξους ἢ οἴνου κηρόνῳ μὲν τὴν χροάν, διανυγούς δὲ τὴν σύστασιν, οἷός ἐστιν ὁ Φαλιρῖνος μὲν ἐν Ἰταλίᾳ, Τμωλίτης δὲ ἐν Ἀσίᾳ, ξηραντικώτατος δὲ οἴνων ὁ τοιοῦτος. ἐκ ταύτου δὲ γένοιτε ἐστὶν ὁ τ' Ἀριούσιος ἐν Χίῳ γεννώμενος, ὁ τ' εὐώδης Λέσβιος ἐν Ἐρεσῶ καὶ Μηθύμνῃ. τούτων δ' ἐξῆς εἰσὶν οἱ παλαιοὶ πάντες, ὅταν ἐκ τῶν ληνῶν καὶ στυφόντων παλαιωθῶσιν, ἐν Ἰταλίᾳ μὲν ὅ τε Σιγνῖνος καὶ ὁ Τιβουρτῖνος καὶ Μαρσός, ἐν Σικελίᾳ δὲ ὁ καλούμενος ὑπ' αὐτῶν Ἀμιναῖος, ἐν Ἀσίᾳ δὲ ὁ τ' Ἀφροδι-

cipiam a metallicis, quibus etiam terrae species adnumerantur. Porro quum varie inter se differant in eo, quod magis minusque siccant, a mediis orsus ad vehementius vel obscurius exiccantia me conferam. Siccant igitur modice Lemnia sphragis et cadmia atque hac magis ea, quae sua sponte nascitur citra permutationem, in torrentibus aut rivis ac in Cypriorum montibus aliisque in locis inventa, praecipue vero ubi metalla sunt. Porro consuevi eam magis siccantem reddere per aestatem in sole pluribus deinceps diebus terens ex aceto aut vino colore gilvo, substantia pellucido, cujusmodi est in Italia Falernum, in Asia Tmolite, quod vinorum maxime siccare natum est. Hoc genere comprehenditur et Ariusium in Chio natum, item odoratum Lesbium in Ereso et Methymna. His succedunt omnia vetera, quae ex albis et astringentibus inveterata sunt, in Italia Signinum, Tiburtinum et Marsum, in Sicilia vocatum ab incolis Aminaenum, in Asia Aphrodisium et

Ed. Chart. XIII. [737. 738.]

Ed. Bas. II. (359.)

σιμὺς καὶ ὁ Μίσυος. ἀρκεῖ γὰρ ὡς παραδείγματα τῶν κα-
θόλου δυνάμεων εἰρησθαι μοι τούτους. ἀλλὰ καὶ δι' ὅξους
δριμέος ὁμοίως ἐν ἡλίῳ πολλαῖς ἡμέραις ὥρα θέρου· παρα-
σκινάζω τὴν καδμείαν. ἀποτίθημαί τε ξηράνας, ὡς ἐπιπάτ-
τειν δύνασθαι τοῖς κακοηθισμένοις ἔλκεσιν. ἰσχυρότερον δὲ
τούτου φάρμακόν ἐστι χαλκίτις κικαυμένη προλειωθεῖσα τὸν
αὐτὸν τρόπον τῇ καδμείᾳ, μετ' αὐτὴν δ' ἄκαυστος ἰσχυρὸς
οὕτως ἐστὶ φάρμακον ὡς ἐσχάρας ἐργάζεσθαι. [738] πεπλυ-
μένην οὖν αὐτὴν, εἴτα ξηρασμένην ἔχειν ἄμεινον. ἀσθενέ-
στερον μὲν γὰρ τῆς κικαυμένης ἢ πεπλυμένης ξηραίνει, προ-
στέρα δὲ ἐστὶ πολὺ καὶ ἀδηκτοτέρα. παραπλήσιον δὲ αὐτῇ
φάρμακόν ἐστι καὶ ὁ κικαυμένος ἰός· ὁ δὲ ἄκαυστος ἰσχυ-
ρότατον φάρμακον, ὥσπερ καὶ ἡ χαλκίτις. ἀλλ' ἐκείνη μὲν
καὶ στήνῃώς τι μέτεστι καὶ πολὺ μᾶλλον αὐτῆς τῷ χαλ-
κάνθῳ, ξηραντικωτάτῳ τῶν μεταλλικῶν ὄντι. τῷ δὲ ἰῷ τοι-
αύτης δυνάμεως οὐδ' ὅλως μέτεστιν. ὁμογενὲς δ' ὡς ἐμά-
θετε τῇ χαλκίτιδι τό τε μίσυ καὶ τὸ σῶρον. ἐκ μιᾶς γὰρ,
ὡς ἂν εἴποι τις, ἐκφυόμενα ῥίζης ἐστὶ, λεπτομερέστερον μὲν

Misyum. Sufficit enim mihi facultatum universalium veluti
exempla exposuisse. Jam vero cadmiam ex aceto acri simi-
liliter multis per aestatem diebus in sole praeparo, sicca-
tamque repono, ut ulceribus malignitatem assumentibus in-
spergi possit. Valentius hoc medicamentum est chalcitis
combusta eodem modo prius in pulverem redacta, per se
autem ignem non experta tam valens medicamentum est,
ut crustas faciat. Lotam igitur ipsam, deinde siccata[m] ha-
bere satius est, minus enim lota quam usta deficcat ac longe
mitior est minusque mordax. Per simile huic medicamentum
est etiam aerugo combusta, quae vero ignem non experta
est, fortissimum medicamentum est, sicut etiam chalcitis, ve-
rum haec nonnihil etiam astringit et ea multo magis chal-
canthum, quod inter metallica maxime siccatur, at aerugo
hujus facultatis omnino particeps non est. Misy autem et
sori, ut didicistis, chalcitidi genere cognata sunt ex una, ut
ita dicam, radice producta, tenuius tamen misy apparet ac

Ed. Chart. XIII. [738.]

Ed. Bas. II. (359. 360.)

ὑπάρχον τὸ μίον, καὶ ἦττον δακνῶδές τε καὶ καυστικόν, παχυμερέστερον δὲ τὸ σῶρον καὶ ἦττον ξηραῖνον ἀμφοτέρων, ὥσπερ καὶ τὸ στίμμι τοῦ σώριος στυπτικωτέραν καὶ ξηραντικωτέραν ἔχει δύναμιν. ἐπιτηδειότατον δὲ φάρμακον ἔλκει διουσιπουλώτοις δι' ὑγρότητα καὶ τὸ δι(360)φρυγὲς ὀνομαζόμενον, ἰσχυρῶς γὰρ ξηραίνει, καίτοι μετρίως δάκνον, ἔχει δὲ καὶ αὐτὸ πρὸς τῇ δριμύτι ποιότητι τε καὶ δυνάμει τὴν στύφουσαν, ὥς ἀμφοτέρας ἰσχυροτέρας ἢ τ' ὠμὴ χαλκίτις καὶ τὸ χάλκανθον, εἴτ' ἀρρενικῶς ὀνομάζειν αὐτὸ βούλοισι τις εἴτε θηλυκῶς εἴτ' οὐδιτέρως. αἰ γὰρ μέμνησθε τοῦ μὴ φιλονεικεῖν ὑπὲρ ὀνομάτων, ἐνθα πρόκειται θεωρίαν ἀμαθεῖν ἀναγκαίαν εἰς τὰ τῆς τέχνης ἔργα. καὶ αἱ στυπτηρίαι δὲ πᾶσαι ξηραίνουσιν ἱκανῶς ἔλκη στύφουσαι σφοδρῶς. ὅθεν οὐκ ἂν τις αὐταῖς χρήσεται μόναις ἐφ' ἔλκους, ὥσπερ οὐδὲ ὠμῇ χαλκίτιδι καὶ ἰῶ. μεκαυμένα δὲ ταῦτα καὶ τὸ μίον χρήσιμα, καθάπερ γε καὶ πλυθέντα. γίνεται μὲν ἄδηκτα, ξηραίνει δ' ἦττον. ἀσφαλέστερον οὖν αὐτοῖς χρῆσθαι πεπλυμένοις, ἐπειδὴ τὰ πλείστα τῶν σωμάτων ἃ θεραπεύειν ἀναγ-

minus mordax et urens, crassius fori est et utroque siccatur imbecillius, quemadmodum et sibi maiorem astringendi siccandique vim ac fori possidet. Porro diphryges appellatum medicamentum ulceribus aegro humiditatis vitio ad cicatricem venientibus aptissimum est, valide namque siccatur, etsi modice mordeat. Enimvero id quoque praeter acrem tum qualitatem tum potentiam vim habet astringentiam, quas tamen ambas fortiores et chalcitis cruda et chalcanthum repraesentat, sive id masculino genere sive foeminino sive neutro appellasse quis malit, nam hoc vobis semper succurrat, de nominibus contendendum non esse, ubi speculationem ipsius artis usus necessariam ediscere statueritis. Quin et alumen quodlibet ulcera satis exiccat generose astringens. Unde nemo solis his ad ulcera utetur, sicut nec cruda chalcitide et aerugine, ulla vero et haec et misy utilia sunt, ut elota morsum quidem remittunt, verum minus siccant. Itaque lotis ipsis uti tutius est, quoniam per multa corpora, quibus mederi cogimur, unam quandam dis-

Ed. Chart. XIII. [738.]

Ed. Bas. II. (300.)

καζόμεθα, μίαν γέ τινα διάθεσιν ἔχει μὴ φέρουσαν ἰσχυράν
 δῆξιν. ἀκηκόατε δ' αὐτὰ πολλάκις, ἀλλὰ καὶ νῦν ἀναμνήσω
 πάλιν, ἀξιόσω τε μνησθῆναι πρὸς ἅπαντα τὸν ἐξῆς λόγον.
 ὅσα τοίνυν πληθωρικὰ καὶ ὅσα κακόχυμα καὶ πρὸς τούτοις
 ἔτι μαλακόσαρκα καὶ ἱκανῶς αἰσθητικὰ σώματ' ἐστὶ, ῥαδίως
 εἰς φλεγμονὴν ἄγεται δηχθέντα. περιέχεται δὲ ἐν τοῖς μαλα-
 κοσάρκοις, δηλονότι τὰ τῶν λευκῶν γυναικῶν σώματα καὶ
 τὰ τῶν παιδίων εὐνούχων τε καὶ ἀνδρῶν λευκῶν τὴν χροιάν,
 ὅσοι τε γῆν ἐποικοῦσι ψυχράν, ὑγρὰ καὶ τούτων ἐστὶ καὶ
 φλεγματικά τὰ σώματα καὶ διὰ τοῦτο μαλακά τε καὶ λευκά.
 καθάπερ γε καὶ τὰ θερμὴν οἰκοῦντα γῆν, οἷα τὰ κατ' Αἴ-
 γυπτον καὶ Ἀραβίαν ἐστὶ, σκληρὰν ἔχει καὶ ξηρὰν τὴν τῶν
 σωμάτων ἑξιν. ὥς οὖν αἰεὶ ταῦθ' ὑμῶν μνημονευόντων, προσ-
 θήσω τινὰ καὶ ἄλλην ὕλην φαρμάκων ἀπλῶν θεραπεύειν
 ἔλκη δυναμένην κακοήθη. σαρκοκόλλα τοίνυν καὶ ἰχθυοκόλλα
 καὶ μᾶλλον αὐτῶν ἢ χρυσοκόλλα τοιαύτης εἰσὶ δυνάμειος.
 ἄριστον δὲ φάρμακον εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ ὁ κικανμένος μό-

positionem habent, qua vehementem commorsum ferendo
 non sunt. Audivistis autem ipsa frequenter, sed et nunc
 iterum commemorabo atque ad omnem sequentem sermo-
 nem memoriter teneri operae pretium esse arbitrabor.
 Quae igitur plethora vitio quoque succo laborant corpora,
 ad haec quae tenera carne praedita et ad sentiendum in-
 signiter habilia sunt, facile ex morfu phlegmonem recipiunt.
 In carne molli praeditorum numero continentur mulieres
 videlicet candidae, pueri, eunuchi, viri cute alba, insuper
 qui regionem frigidam incolunt, humidi hi quoque et pitui-
 tosi, eoque molles et albi, quemadmodum ii, qui calidum
 tractum inhabitant, ut Aegyptum et Arabiam, duros cor-
 porum habitus et siccos sortiuntur. Itaque horum vobis
 veluti memoribus appositurus sum quandam et aliam medi-
 camentorum simplicium materiem, quae malignis ulceribus
 curandis sit idonea. Sarcocolla igitur et ichthyocolla et his
 magis adhuc chrysocolla tali facultate praedita est. Huc
 optime facit et plumbum combustum, post hoc fori sibi-

Ed. Chart. XIII. [738 739.]

Ed. Bas. II. (360.)

λυβδός ἐστι καὶ μετ' αὐτὸν σῶρον καὶ στίμι, κεκαυμένα καὶ ταῦτα. καὶ ἡ σκωρία δὲ τοῦ μολύβδου ξηραίνει καλῶς, ὥσπερ γε καὶ ἡ τοῦ σιδήρου λεπίς καὶ μᾶλλον ἢ τοῦ στομώματος. ἡ δὲ τοῦ χαλκοῦ πρὸς τῷ ξηραίνειν καὶ ῥύπτει, διὸ καὶ καθάρᾳ ποιεῖ τὰ ἔλκη, τῶν ἄλλων λιπιδῶν οὐκ ἔχουσιν τοῦτο. ταῦτ' οὖν πάντα τὰ φάρμακα ξηρὰ καταπάττων ἔλκεσι κακοήθεσι θαυμαστῶς ὅψει ξηραίνοντα χωρὶς δόξιος, ὥσπερ γε καὶ τὰ τῶν κηρύκων ὄστρακα καυθέντα πορφυρῶν τε καὶ ὀστρέων, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα. καὶ τὸ διαφανές δὲ καλούμενον, ὃ σπικλάριον ὀνομάζουσι Ῥωμαῖοι, τῶν ἀθήκτως ξηραίνοντων ἐστὶ καυθὲν ἐπὶ τῶν δυσπεπουλωτῶν ἐλκῶν χρῆσιμον ὑπάρχον, οὐ μὴν τῶν κακοήθων. μετριοτέρον γὰρ ἢ κατὰ ταῦτα ξηραίνει. τῆς αὐτῆς δ' αὐτῷ δυνάμειός ἐστι [739] καὶ ὕαλος κεκαυμένη καὶ τὸ συνιστάμενον πυρῶδες ἐν τοῖς θερμαντηρίοις χαλκείοις. μετὰ δὲ τοῦ ξηραίνειν ἔτι καὶ στυπικὴν ἔχει δύναμιν ὁ καρπὸς τῆς Αἰγυπτίας ἀκάνθης ἢ τε ὀμφακίτις κηκίς καὶ τὸ ῥήον καὶ τὰ σίδια, οὐκ ὀλίγαι τε

que, haec quoque combusta, insuper plumbi recrementum probe siccant, quemadmodum et ferri squama, evidentius tamen stomomatis. Porro aeris squama praeter quam quod siccant etiam abstergit purgatque, unde pura quoque ulcera efficit, quod reliquae squamae non possunt. Quare si haec omnia medicamenta arida ulceribus malignis ac contumacibus inspergis, mirifice videbis citra mordicationem ea desiccari, sicut ubi buccinorum testas concrematas, purpurarum, ostreorum, aliorumque id genus adhibueris. Quin et quod Graece diaphanes, Romanis lapis dicitur specularis, ex iis est quae leniter ac sine morfu exiccant, qui ulnus ulceribus aegre cicatricem admittentibus non item malignis ac rebellibus conducit, quippe minus exiccat quam illa requirant. Idem potest vitrum ustum ac ignitum illud, quod in calefactoriis aerariorum fabrorum officinis consistit. Caeterum Aegyptiae spinae fructus, galla omphacitis, id est *immatura*, rheon, malicorium, radices, herbaeque non paucae ultra siccandi etiam astringendi facultatem habent. Nam

Ed. Chart. XIII. [739.]

Ed. Bas. II. (360.)

ρίζαι καὶ πόαι. καὶ γὰρ καὶ ἀριστολογία καὶ ἱρίς ἀκορόν τε καὶ ἀρτεμισία καὶ πάνακος ῥίζα καὶ ἀργεμόνη, χαμαιλέοντος τε μέλανος ἢ ῥίζα καὶ κύπερον, δρακόντιον τε καὶ ξίφιον ἱκανῶς ξηραίνει, καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον κινταύριον τε καὶ πόλιον. ἀσθενεσιτέρα δὲ βραχὺ τούτων ἐστὶν ἡ Ἐρετριάς ὀνομαζομένη γῆ, καθάπερ γε ἡ ἀμπέλτις ἰσχυροτέρα. τοιαύτη μὲν τις ὕλη τῶν τὰ κακοήθη θεραπευόντων ἔλκη ἀπλῶν φαρμάκων ἐστίν. ἔξωθεν δ' αὐτοῖς προστίθεται τινα καθ' ἑαυτὰ μὲν οὐ προσαγόμενα διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως, ἑτέροις δὲ μινγνύμενα, καθάπερ ὁ ἄκανστος ἰός καὶ ἡ ἄσβιστος καὶ ἡ ἀπλutos τίτανος καὶ τὸ μαλακὸν ἀφρόνιτρον, ὅπερ ὄντως ἐστὶν ἀφρόλιτρον. ὅσῳ γὰρ ἂν ἀφρωδέστερον ᾖ, τοσούτῳ κάλλιόν ἐστι κατ' ἄμφω καὶ τὸ δάκνειν ἥττον καὶ τὸ διαφορεῖν μᾶλλον. ἐμάθετε γὰρ καὶ τὰς τοῖς περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων τοιαύτης ἔχισθαι δυνάμεως τὰ λεπτομερέστερα τοῦ παχυμεριστέρων ἐν τοῖς ὁμοειδέσιν ἅπασιν. οὐδὲν δὲ οὕτως ἐστὶ φυλακτέον ὥς τὰ μαλθακώδη καλούμενα πρὸς Ἱπποκράτους φάρμακα, τοῦ κατὰ τὸ ἔλαιον ὄντα

et aristolochia, iris, acorum, artemisia, panacis radix, argemone, chamaeleontis nigri radix, cyperum, dracunculus, gladiolus, affatim exiccant. His evidentius adhuc centaureum et polium, quibus paulo imbecillior est terra nomine erythrias, uti valentior est ampelitis. Talis sane medicamentorum simplicium ad ulcera maligna ac contumacia materies existit. Extrinsecus autem nonnulla ipsis apponuntur, quae quidem per se vehementis potentiae gratia non admoventi, sed aliis misceri solent, veluti aerugo ignem nondum experta, calx viva et illota et molle aphronitrum, quod re vera aphrolitrum est; quanto enim spumantius, tanto praestantius est utraque facultate, tum qua minus mordet tum qua magis discutit. Didicistis enim et in opere de simplicibus medicamentis tenuiora crassioribus hac facultate inter omnia, quae simili specie comprehenduntur, praecellere. Porro nihil tam nobis evitandum est quam medicamenta generis oleosi, quae Hippocrates malthacodea, id est molli-

Ed. Chart. XIII. [739.]

Ed. Bas. II. (360.)

γένους. ἔστι δὲ τοιαῦτα τὰ γε στέατα πάντα καὶ μάλιστα αὐτῶν τὸ χοίρειον, εἴθ' ἐξῆς αἱ ῥητίναι καὶ μετὰ ταῦτα ὁ κηρός. ἑτέρω δὲ τρόπῳ καὶ τὰ μαλακτικὰ τῶν ἐσκληρυσμέ-
νων οὐκ ἐπιτήδεια· χαλβάνη, βδέλλιον, ἀμμωνιακὸν θυμίαμα,
στύραξ καὶ οἱ μυελοί. καὶ κατ' ἄλλον αὖ τρόπον τὰ δριμέα,
πέπερι, ζιγγίβερ, γάπν, κάγχρυ καὶ πολὺ πλῆθος ἑτέρων
τοιούτων.

Κεφ. β'. [Πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς εἰρημένοις ἄρτι ξη-
ροῖς φαρμάκοις ἐπὶ τῶν δυσειπουλώτων τε καὶ κακοήθων
ἐλκῶν.] Ἀναγκαῖόν ἐστι τὰ τοιαῦτα τῶν ἐλκῶν ὑγρότητος
εἶναι μεστὰ μοχθηρᾶς, οὐκ ὀλίγα δ' αὐτῶν καὶ ῥύπον ἔχει
δαψιλῇ. ἐπειδὴν οὖν ἐπιπάττειν αὐτοῖς μέλλωμέν τι τῶν ξη-
ρῶν φαρμάκων, προικμάττειν δι' ὀθονίου χρῆ μαλακοῦ τε
καὶ καθαροῦ καὶ ξηροῦ, πληρώσαντα δὲ τῷ φαρμάκῳ τὸ
κοῖλον τοῦ ἔλκους ἐπιβάλλειν ἕξωθεν ἐμπλάστρου λεπτε-
νύσης τὰ χεῖλη πλάτυσμα, κατὰ τι τούτου πάλιν ἕξωθεν
ὀθόνιον ἶσον ἀπάντη καὶ κατ' αὐτοῦ σπόγγον ἐξ ὕδατος ἢ
οἶνου. περὶ παντὸς δὲ ποιῆσθαι χρῆ, ψυχρὸν διαμένειν τὸν

cina, nominat, cujusmodi sunt omnes adipēs, praesertim
porcorum, dein resinae, postea cera, alia vero ratione et
quae indurata remolliunt, malactica Graecis dicuntur, non
conveniunt, galbanum, bdellium, gutta ammoniaci, styrax,
medullae, item alio modo acria, piper, zingiber, sinapi,
canchri, multaque ejus generis alia.

Cap. II. [Quomodo medicamentis siccis modo com-
memoratis in ulceribus ad cicatricem aegre venientibus
et malignis utendum sit.] Hujusmodi ulcera vitioso plena
humore necessario existunt, pleraque vero ipsorum etiam
sordes copiosas continent. Quoniam ergo siccum aliquod
medicamentum ipsis sumus inspersari, convenit prius ea
lindeolo molli, puro et sicco extergere. Ubi ulceris cavitatem
medicamento impleveris, latum linteum emplastri la-
bris attenuandis accommodati extrinsecus superdandum est,
atque huic rursus linamentum undique aequale foris inji-
ciendum, cui spongiam ex aqua aut vino tinctam applica-
bimus. At in primis curandum est ut spongia frigida per-

Ed. Chart. XIII. [739. 740.]

Ed. Bas. II. (360.)

σπόγγον, ὃ γίγνεται ἂν εὐκόλως εἰ συνεχῶς αὐτοῦ κατα-
 τλοῖη τις ὕδωρ ψυχρὸν, ἄνευ τοῦ λύειν τὸν ἐπίδεσμον. αὐ-
 τὸν δὲ τὸν ἐπίδεσμον ἐπιβάλλειν τε καὶ περιβάλλειν, ὥς ἐν
 τοῖς περὶ καταγμάτων Ἱπποκράτης ἐδίδαξε, μεγίστην βλάβην
 ἡγούμενος ἐξ ἐπιδέσιως εἶσθαι τῇ εἰς εὐμορφίαν, οὐκ ὠφέ-
 λειαν διαφερούσης. εἰ μὲν οὖν εἰς ὃ ἐπίδεσμος εἴη, κάτωθεν
 ἄνω νέμεσθαι χρὴ, καὶ ἀντικνήμιον ἢ, καὶ γόνυ, καὶ σφυ-
 ρὸν, καὶ ἄγκων ἢ χεὶρ ἄκρα, καὶ ὅτιοῦν ἄλλο μέρος. εἰ δὲ
 δυοῖν ἐθέλοις χρῆσθαι, καθάπερ ἐπὶ τῶν καταγμάτων, ὁ μὲν
 πρότερος ἀπὸ τοῦ πεπονθότος μορίου πρὸς τὴν ἄνω χώ-
 ραν νέμεσθαι μόνην, ὁ δὲ δεύτερος κάτωθεν πρότερον, ἐπι-
 ξῆς δὲ ἄνω τελευτῶν ἐπ' αὐτὸ τῷ προτέρῳ παραγιγνέσθω.
 πρόδηλον οὖν ὅτι τοὺς ἐπιδέσμονες τούτους ἐξ ὀθονίων οὐ
 ῥάκους εἶναι προσήκει. λύειν δὲ διὰ τρίτης μὴ καθ' ἑκάστην
 ἡμέραν καὶ λύσαντα μὴ προσφέρειν ὕδωρ τῷ ἔλκει, ἀλλὰ
 καθ' ὃν προτείνεται τρόπον ἀρτίως, δι' ὀθόνης μαλακῆς τε
 καὶ καθαρᾶς καὶ ξηρᾶς ἀπομάττοντα τοὺς ἰσχυῶρας. εἰ δὲ
 καὶ τὰ πέριξ τοῦ ἔλκους ἐμφαίῃ τι φλεγμονώδες, [740]
 ἐπιβάλλειν κατὰ τοῦ πλατύσματος ἔξωθεν ἐπὶ πολὺν τόπον

maneat, quod ex facili fiet, si frigida ipsam continue citra
 deligaturae solutionem foveas. Sed fasciam ei injicere ac
 circumdare debes, ut Hippocrates in commentario de fra-
 cturis edocuit, maximam laesionem fore ratus ex deligatura,
 quae ad elegantem formam, non usum conducit. Si igitur
 fascia una fuerit, inferne sursum tribuenda est sive tibia
 sive genu sive talus sive cubitus sive manus summa sive
 alia quaevis pars laboraverit. Quod si duabus uti velis, ut
 in fracturis, altera a parte affecta sursum feretur duntaxat,
 altera deorsum prius, mox in superiore parte desinet, eo-
 demque cum priore perveniet. Quamobrem hasce fascias
 ex linteis non panniculis esse, ut omnes novistis, expedit.
 Tertio autem quoque die non singulis solvendum membrum
 est, sic ut aqua non adhibita, quo dixi modo nuper, molli
 puro et sicco linteo saniem ulceri abstergas. At si ambien-
 tes ulcus partes phlegmonodes quippiam repraesentent, hu-
 midum medicamentum latum extrinsecus platysmati super-

Ed. Chart. XIII. [740.]

Ed. Bas. II. (360, 361)

ἔξῃνον ὑγρὸν φάρμακον ἐκ τῆς ἐμῆς φοινικίνης, οὐχ ἀπλῶς τετηκυίας, ἀλλὰ στυφόντος οἴνου προσειληφυίας ὅσον οἶόν τε πλεῖστον. οὐ μὴν οὐδὲ διὰ τοῦ τυχόντος ἐλαίου τήκειν αὐτὴν προσήκει, ἀλλ' εἰ μὲν ἐρυθρότης τις ἢ ὅλως θερμότης ἐπικρατεῖ κατὰ τὰ πέριξ τοῦ ἔλκους, διὰ τινος τῶν στυφόντων καὶ ψυχόντων· ἔστι δὲ τοιαῦτα μύρσινόν τε καὶ μέλιτον· εἰ δὲ μὴ παρείη ταῦτα, τὸ καλούμενον ὀμφάκινόν τε καὶ ὠμοτριβὲς ἔλαιον· εἰ δὲ σκληρότης ἐπικρατεῖν φαίνοιτο, δι' ἐλαίου παλαιοῦ τηκτέον ἢ διὰ κικίνου τὴν αὐτὴν φοινικίνην. ἀσφαλέστερον δὲ, καὶ (361) μηδὲν ἐν τῷ περιέχοντι τὸ ἔλκος τόπω μοχθηρὸν ἐμφαίνεται. αὐτῇ γοῦν τῷ ὑπερκειμένῳ χωρίῳ τὸ ὑγρὸν φάρμακον ἐπιβάλλειν ἀποκρουσόμενον, εἴ τι πρόσθεν ἢ μοχθηρὸν ἢ πλείον τοῦ προσήκοντος ἐπιθῇ, καὶ μάλιστα ὅταν ἐν σκέλει τὸ ἔλκος ὑπάρχον ὑπερκειμένην ἔχοι φλέβα κισσώδη. μεγάλης δ' οὔσης αὐτῆς καὶ κατὰ τὴν χρόαν ἐμφαινούσης οὔτε ἐρυθρὸν οὔτε χρηστὸν αἷμα περιέχειν, ἀλλὰ μελάντερον καὶ μελαγχολικώτερον, ἐκκόπτειν χρὴ τὴν φλέβα. συνέβη δὲ ποτε φλεβὸς τοιαύτης

accommodandum est ex meo phoenicino, non simpliciter liquefacto, sed cui plurimum, quoad fieri potest, vini astringentis adjectum sit. Neque tamen obvio quovis oleo liquare ipsum convenit, verum si rubor quispiam vel omnino calor, in circumpositis ulceri partibus exuperet, astringente et refrigerante aliquo id faciendum est, sunt hujusmodi myrteum et melinum, si haec non adsint, adhibeto quod omphacinum et omotribes nominant. Si durities major extiterit, oleo veteri vel ricinino, ipsum phoenicinum liquefacies. Sed tutius fuerit, si nihil in ambiente ulcus loco vitiosi appareat, superpositae regioni, liquidum medicamentum admove, quod repellat, siquid prius vel pravum vel plus quam par est infuset, maxime cum in crure ulcus obortum superpositam venam varicosam habeat. Quae dum magna est ac colore nec rubrum nec probum sanguinem, sed atriozem magisque melancholicum continere videtur excidenda venit. Interim vero contigit ut vena tali ex-

Ed. Chart. XIII. [740.]

Ed. Bas. II. (361.)

ἐκκοπίσης, τὸ μὲν ἔλκος εὐθείως ἐπουλωθῆναι, καίτοι γ' ἐνιανσιαῖον ὄν, ἀντ' αὐτοῦ δὲ κατὰ τὴν διαίρεσιν ὅθεν ἡ φλέψ ἐξεκόπη γενέσθαι κακότηδες ἔλκος, ἐπουλωθῆναι μὴ δυνατόν. ἄμεινον οὖν ἐπὶ τῶν τοιούτων τὴν ἰσχὺν τοῦ θεραπευομένου διασάμενον ἀπὸ φλεβοτομίας μὲν ἄρξασθαι, καθῆραι δὲ ἐφελξῆς φαρμάκῳ μελαγχολικὸν ἐκκενοῦντι χυμὸν καὶ σὺν τούτῳ καὶ φλεγματικόν, ἐπειδὴ καὶ οὗτος συνεπιρρεῖ ποτε τῷ μελαγχολικῷ κατὰ τὰς τῶν κισσῶν γενέσεις. εἴθ' ἐξῆς αὐτὴν κατὰ τὸ μῆκος σχάσαι τὴν ὑπερκειμένην τοῦ ἔλκους φλέβα καὶ κενώσαντα δαψιλές, αὐτὴν ταύτην πρότερον ἰᾶσθαι τὴν γινομένην διαίρεσιν τῆς φλεβός, ὅταν δ' ἀκριβῶς ἤδη φαίνεται συνουλουμένη, τηνικαῦτα τῇ θεραπείᾳ τοῦ κακότηθους ἔλκους ἐπιχειρεῖν, ὡς προείρηται. καὶ σπλῆν δὲ ἐνίοτε μοχθηρῶς διακείμενος αἷτιος γίνεται τοιαύτης κεκοχυμίας, ὥσπερ γε καὶ ἥπαρ· ὧν χρὴ προνοησάμενον οὕτως ἐπιχειρεῖν τῇ τοῦ ἔλκους ἰάσει. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ κακόχυμον ἢ πληθωρικὸν ὅλον ἢ τὸ σῶμα, προκαθεῖραι τε καὶ προκενῶσαι πρότερον αὐτὰ, πρὶν ἐπιτιθέναι τῷ ἔλκει

cisa ulcus statim ad cicatricem veniret, etsi jam annuum durarat, verum ipsius loco juxta divisionem, ubi vena erat excisa, ulcus malignum ac contumax oriretur, cui cicatrix induci non potuerit. Igitur id genus vitiiis praestat, viribus aegri consultis a venae incisione auspicari, deinde medicamento purgare, melancholicum humorem vel cum hoc etiam pituitosum educere, quoniam is quoque una nonnunquam cum melancholico influit dum varices generantur. Postea ipsam venam ulceri suprapositam in longum scarificare commodum est. Ubi abunde vacuaris, ei ipsi venae sectae prius medendum. Postquam exacte jam cicatricem ducere videtur, tunc maligni ulceris curationem, ut praedictum est, aggredere. Jam vero lien interdum male affectus, vitiosus talis humoris auctor est, sicut et jecur. Quibus ubi prospexeris, sic tandem ad ulcus curandum venire oportet. Pari modo, si universum corpus cacochymum vel plethoricum existat, prius expurgare vacuareque ipsum expedit quam

Ed. Chart. XIII. [740.]

Ed. Bas. II. (361.)

φάρμακον. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ θεραπεύειν τὸ ἔλκος διὰ τῶν ξηρῶν φαρμάκων ἐφ' ἑκάστη ἐπιλύσει προσέχων χρὴ τὴν γενημένην ὑπ' αὐτοῦ περὶ τὸ μόριον ἐνέργειαν, ἐπισταμένους τε καὶ μεμνημένους ὅτι τὰ μὲν ἄνεν τοῦ ῥύπτειν ξηραίνοντα, τῶντα δ' ἐστὶν ἐν οἷς ἡ στυφουσα ποιότης ἐπιπρατιῖ, καθαρὸν οὐκ ἐργάζεται τὸ ἔλκος. ὅσα δὲ πρὸς τῷ ξηραίνειν ἔτι καὶ τὸ ῥύπτειν ἔχει, ταῦτα οὐ μόνον ξηρὸν, ἀλλὰ καὶ καθαρὸν ἀποδείκνυσιν τὸ ἡλκωμένον ὅλον μόριον. εἰδέναι δὲ χρὴ καὶ ὥς δάκνεται τὰ καθαρὰ τῶν ἐλκῶν, ὑφ' ὧν ἔμπροσθεν οὐδὲν ἐδάκνετο φαρμάκων, ἥνικα ἦν ῥυπαρά· μεταβαίνειν οὖν ἀπὸ τῶν ἰσχυρότερον ῥυπτόντων ἐπὶ τὸ πρῶτον καὶ ἀδηκτότερον, καθ' ὃν ἂν καιρὸν ἀκριβῶς καθαρὸν εὗρέθῃ τὸ ἔλκος, ὥσπερ γε πάλιν ἐπὶ τῶν ῥυπαρῶν, ἐπανέρχεται ἐπὶ τὰ ῥυπτικώτερα, πλην εἰ μὴ διὰ τὸ δηχθῆναι ῥυπαρὸν ἐφάνῃ. τουτὶ γὰρ ἐνίοτε καὶ τοὺς ἀγαθοὺς δοκοῦντας εἶναι ἰατροὺς ἐξηπάτησιν, ὥς μεταβῆναι πρὸς ἄλλο ῥυπτικώτερον τε καὶ δριμύτερον, ὑφ' οὗ πάλιν ἀνα-

medicamentum ulceri admoveas. Porro intra ulceris per arida medicamenta curationem quotiescunque solveris, advertendum est qualemnam in parte effectam ediderint. Sciendumque eo in memoria habendum quod quae deficcare, non autem detergere valent, cujusmodi sunt illa, quae astringendi qualitatem obtinent, ulcus purum non efficiunt, at quae praeterquam quod siccant, adhuc etiam detergant, ea non modo siccant, sed puram quoque totam partem exulceratam efficiunt. Praeterea notandum venit pura ulcera ab iis medicamentis unde prius, quum essent sordida, nihil mordicationis percipiebant, nunc morderi. Quae causa est ut a valentioribus absterforiis medicamentis ad mitiora minusque mordacia digrediamur, ubi ulcus ad amissum purum invenerimus, quemadmodum rursus in sordidis ad magis abstergentia transimus, nisi ex mordicatione sordida apparuerint. Hoc liquidem medicis etiam bonis existimatis nonnunquam imposuit, ut ad absterforium valentius acrisque se conferrent, unde iterum ulcus ero-

Ed. Chart. XIII. [740. 741.]

Ed. Bas. II. (361.)

βρωθὲν τὸ ἔλκος ὁμοίως ῥυπαρὸν ἢ καὶ μᾶλλον ἔτι κατὰ τὴν ἑξῆς λύσιν ἐφάνη, τῆς συντακείσης ὑπὸ τοῦ φαρμάκου σαρκὸς ῥυπαινούσης αὐτό. λύεται μὲν γὰρ εἰς ἰχώρας μοχθηροὺς ἢ συντηγομένη σὰρξ, αὐτῶν δὲ τούτων ὅσον μὲν λεπτομυριέστερόν ἐστι κατὰ τὴν σύστασιν, [741] ὑπὸ τοῦ φαρμάκου διαφορεῖται, τὸ λοιπὸν δ' αὐτόθι περιπηγνύμενον τοῖς ἔλκεσι ῥύπος αὐτοῖς γίγνεται. προσέχειν οὖν χρὴ πότιρον ἀναβιβρωσκομένης τε καὶ συντηγομένης τῆς ὑποκειμένης σαρκὸς ἐρῶνπάνθη τὸ ἔλκος ἢ διὰ τὸ δεῖσθαι μὲν ἀφαιροῦντος τὸν ῥύπον φαρμάκον, τὸ δὲ ἐπιτεθὲν οὐκ εἶναι τοιοῦτον. διακρίνεται δὲ τῷ κοιλότερόν τε ἅμα γεγονέναι τὸ ἔλκος ἐνιρυνθῆ τε τὰ χεῖλη καὶ θερμότερα ἔχειν, ὅταν ὑπὸ τῆς τοῦ φαρμάκου δριμύτητος ῥυπαίνηται. τάχα μὲν οὖν περιττόν εἴη ἐν τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως τῶν συνθέτων φαρμάκων προσγράψαι· εἴρηται γὰρ ἐν τῇ θεραπευτικῇ μεθόδῳ· τὰ δ' ἀναγκαῖα καὶ μεγάλην φέροντα βλάβην εἰ παροφθίῃ, βέλτιόν ἐστι καὶ δις καὶ τρίς λέγειν ἀναμνήσεως ἕνεκα. προσκείσθω τοιγαροῦν ἔτι καὶ τοῦτο κατὰ τὸν λόγον, ἐν τῇ θεραπείᾳ τῶν τοιούτων ἐλκῶν, εἰ μὲν εἴη

sum ex aequo sordidum vel etiam magis adhuc, altera solutione visum fuerit carne a medicamento colliquata ipsum foedante, nam in pravam saniem degenerat colliquescens caro. Caeterum quicquid ex his ipsis tenuioris consistentiae est, a medicamento discutitur, reliquum ibidem circa ulcera concretum lordes ipsis redditur. Quare animum attendere oportet utrum ulcus carne, quae subest, exesa ac colliquescens sordidum evaserit, an quia medicamentum sordibus auferendis aptum requirat, impositum vero tale non sit. Indicat autem ulceris major facta cavitas, tum orae rubentiores calidioresque, quum medicamenti acrimonia sordescat. Forlan igitur supervacaneum fuerit in praesenti commentario compositorum medicamentorum usus rationem modumque adscribere, quippe in methodo curandi explicatum, ut quae necessaria sunt et magnam noxam afferunt, neglecta satius est his terve, ut fidelius memoriae inhaereant, repetere. Ponamus igitur et hoc etiam in talium ul-

Ed. Chart. XIII. [741.]

Ed. Bas. II. (361.)

δυνατὸν ἄνευ τῆς τοῦ παντός σώματος βλάβης ἀλουτεῖν τὸν
 θεραπευόμενον ἀνατριβόμενόν τε σινδόσιν ἐπὶ πλεόν, ἐφι-
 ξῆς τε δι' ἐλαίου, καὶ περὶ δι' ἀλτήρων γυμναζόμενον, εἰ
 σκέλος εἴη τὸ πεπονθός ἢ διὰ δρόμων ἐπὶ τῶν ὑπερκιμέ-
 νων. εἰ δὲ ἀλουτεῖν ἀδύνατον εἴη τῷ θεραπευομένῳ χωρὶς
 βλάβης ὅλου τοῦ σώματος, οὐ χρὴ λύειν τὴν ἐπίδεσιν, ἀλλ'
 ὥς ἐπιδέσεται λουσάμενον, ἐκθλίψαντα τὸ τοῦ σπόγγου
 θερμὸν ὕδωρ, εὐθέως ἄλλο καταχεῖν ψυχρόν, ὥς μηδεμίαν
 ὑπολείπεισθαι θερμότητα κατὰ τὴν ἐπίδεσιν. εἰ δὲ φαίνοιτο
 προχωρεῖν ἡ θεραπεία, καὶ χωρὶς ἐπιδέσεως σπόγγου θερα-
 πεύεσθαι, τῆς ὑγρᾶς φοινικίνης ἐπιβαλλομένης ἔξωθεν ὥς
 εἴρηται· καὶ χωρὶς ἐπιδέσεως σπόγγου καταλαμβανομένης
 ἐπιδέσμοις καταγματικῷ τρόπῳ περιλιττομένης τῷ θεραπευ-
 ομένῳ μέρει τοῦ σώματος.

Κε φ. γ'. [Σύνθεσις ἐμπλαστρωδῶν φαρμάκων.] Ἐπειδὴ
 τὸ κεφάλαιόν ἐστι τῆς τῶν κακοήθων τε καὶ δυσεπουλώτων
 ἑλκῶν θεραπείας ἐν τῷ ξηραίνειν ἀδήκτως τὸ φάρμακον,
 ὑγρᾶν δὲ πάντων μάλιστα τό θ' ὕδωρ καὶ τὸ ἔλαιον.

cerum curatione, si quidem citra totius corporis noxam
 fieri poterit, aegro a balneo abstinere, perfricari linteis lar-
 giter, mox oleo, deinde halteribus exerceri, si crus fuerit
 affectum, vel cursu, si partes superiores male habeant. Quod
 si a balneo temperare sine totius corporis noxa non po-
 terit, solvere deligaturam non oportet, verum ut ligatum
 est, membrum lavare et aquam calidam ex spongia expri-
 mere, aliamque mox frigidam infundere, ut nullus in de-
 ligatura calor sit reliquus. Jam si curatio succedere videat-
 ur, etiam absque spongia alligata sanari potest, si phoeni-
 cinum liquefactum, ut dixi, extrinsecus imponas, et citra
 spongiam, quae fasciis comprehensa velut in fracturis, ae-
 grotae corporis parti orbiculatim circumdatur.

Cap. III. [Compositio medicamentorum emplastris
 similium.] Quoniam malignorum et difficulter cicatricem re-
 cipientium ulcerum curationis summus est scopus ut me-
 dicamentum citra morsum exiccet, aqua vero et oleum

Ed. Chart. XIII. [741.]

Ed. Bas. II. (361.)

ἀπέχεσθαι χρὴ τούτων, ὥς μήτε αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ προσφέ-
ρειν μήτε κατὰ τῶν εἰρημένων ξηρῶν φαρμάκων μινύναι.
κηρὸν οὖν ἐκλέγεσθαι χρὴ μήτε φύσει ξηρὸν μήθ' ὑπὸ πα-
λαιότητος εἰς τοῦθ' ἤκοντα, πρόσφατον δὲ καὶ φύσει λιπα-
ρὸν, ὃν ἐν ἡλίῳ μαλάττων τις ἀναλάβειν εἰς αὐτὸν δυνή-
σεται τῶν εἰρημένων ξηρῶν φαρμάκων. μὴ ὄντος δὲ ἡλίου,
παρά τε πυρὶ θαλπόμενος μαλάττεται καὶ καθιέμενος εἰς
ὔδωρ θερμόν. οὐ γὰρ ἀναμίγνυται δι' ὅλου τὸ ὔδωρ, ἀλλ'
ἀπορρεῖ ταχέως αὐτοῦ μαλαττομένου πρὶν ἐπιτεθῆναι τῷ
ἔλκει. συμμετρία δὲ τῆς μίξιώς ἐστι τοιαύδε. μέτριον μὲν εἴ τις
βούλοιο χενέσθαι τὸ φάρμακον, τὸ τέταρτον μέρος προσ-
βάλλῃ τῷ κηρῷ τῶν μεταλλικῶν, ἰσχυρότερον δὲ ἔσται τοῦ
τρίτου μινθέντος. αὐτῶν δὲ τῶν μεταλλικῶν ἥττον τε καὶ
μᾶλλον ἀδηκτῶν τε καὶ ξηραντικῶν ὄντων, ἐπιταθήσεται μὲν
ἐν τοῖς ξηραντικωτέροις ἢ δύναμις, ἐκλυθήσεται δ' ἐν τοῖς
ἥττον ξηραίνουσιν, ὥσπερ γε πάλιν, ἀσφαλεστέρα μὲν ἢ χρῆ-
σις ἔσται διὰ τῶν ἀδηκτοτέρων σφαλιωτέρα δὲ διὰ τῶν
δακνωδιστέρων. εἴρηται γὰρ πολλάκις ὡς ἔνιαι μὲν φύσει
σωμάτων αἰσθητικώτερον ἔχουσι τό τε δέρμα καὶ τὰς σάρκας

maxime omnium humectant, ab eis abstinendum est ita
ut nec per se adhibeantur nec siccis, quae recensuimus,
misceantur medicamentis. Itaque cera diligenda est neque
natura neque vetustate sicca, verum recens et pinguis na-
tura. Qua in sole emollita, aridorum medicamentorum di-
ctorum quodcunque volueris excipere poteris, si autem
sol absit, apud ignem calefacta subigatur et in calidam
aquam demergatur, non enim aqua per totam miscetur,
sed statim ab ea emollescente defluit, antequam ulceri fue-
rit imposita. Symmetria vero mixturae est talis. Mediocre
medicamentum hoc modo efficitur. Quarta pars metallico-
rum cerae adjicitur, valentius erit si tertia sumatur. Porro
quum ipsa metallica minus, magisque morfu carentia, sic-
caque existant, virtus in iis quae magis siccant intendetur,
quae minus remittetur, quemadmodum rursus tutior leni-
orum usus est, mordaciorum periculosior. Dictum namque
frequenter est, nonnullas naturas corporum tum cutem tum

Ed. Chart. XIII. [741. 742.]

Ed. Bas. II. (361. 562.)

ἐνίαις δὲ δυσαισθητότερα ταῦτ' ἐστὶν ἄμφω. κατὰ δὲ τὸ
 μᾶλλον τε καὶ ἥττον αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ τῆς ὀδύνης πά-
 θος ὁκολουθεῖ μᾶλλον τε καὶ ἥττον, ὥς γε καὶ τὸ τῆς φλε-
 γμονῆς, οὐ μικρὰ δὲ διαφορὰ καὶ παρὰ τὸ μαλακόσαρκον
 ὑπάρχει ἢ σκληρότερον, εὐχυμὸν τε καὶ κακόχυμον, ἢ πλη-
 θωρικὸν ἢ κενὸν ἢ μέσως διακείμενον ἐν τοῖς εἰρημένοις.
 [742] οὐκοῦν οἷον τε πᾶσιν ἀνθρώποις ἐν ἐπιτήδειον σκευ-
 ᾶσαι φάρμακον. ἀλλ' ὅποιον ἂν σκευασθῇ τῶν ὁμοειδῶν,
 ἐπίστασθαι τούτῳ χρῆσθαι προσήκει τεχνωθέντα κα(362)τὰ
 τὴν ἐν τῷδε τῷ λόγῳ διδασκομένην μέθοδον, οἷον εὐθείως
 ἐπὶ τῆς προκειμένης ὕλης, εἰς ἴσον μὲν ἑκατέρου μίξης τοῦ
 τε καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου. μέρους δ' ἑνὸς ἡμισυ στυπτηρίας
 σχιστῆς, ὥς γενέσθαι τὸ συμπληρούμενον ἐκ τῶν τριῶν ἥτοι
 <β. καὶ ἡμισίας ἢ οὐγγίας τοσαύτης, ἀρκέσει κηροῦ μί-
 ξαι μὲν <ι'. ταῖς δραγμαῖς γο δ' ι'. ταῖς οὐγγίαις εἰς με-
 τρίου τε καὶ μίσου τῇ δυνάμει φαρμάκου σύνθισιν. ἄμεινον
 δ' ἅμα καὶ ἀδηκτότερον ἔσται διφρυγῆς λαμβάνον ἀντὶ τῆς
 σχιστῆς καὶ μίᾶς τε δραχμῆς ὅλης ἐμβληθείσης, ὥσπερ τοῦ

carnes magis sensorias habere, quibusdam has ambas minus
 esse sensorias. Item pro majoris minorisque sensus ratione
 doloris etiam affectus sequitur, ut et phlegmones. Accedit
 huc non mediocris differentia, quod quis molli sit carne
 vel duriore, boni malique succi vel plethoricus vel vacuus
 vel medio quodam modo inter enumeratos affectus. Unde
 colligo unum omnibus idoneum medicamentum praeparari
 non posse, sed quaecunque ex similibus specie confectum
 fuerit, hoc uti sciet ille, qui methodum isto libro traditam
 artificiose didicerit. Exempli gratia in subjecta materie, si
 pares utriusque aeruginis et aeris usui partes mīscas,
 aluminis scissi partis unius dimidium, ut totum tribus vel
 duabus drachmis et semisse vel uncias totidem constet, suf-
 ficiet decem certe drachmas adjicere drachmis, decem vero
 uncias uncias, in temperati et mediū facultate medicamenti
 compositionem. Melius fiet minusque mordebit, si loco ala-
 minis scissilis diphyrges accipiat, cujus una drachma inte-

Ed. Chart. XIII. [742.]

Ed. Bas. II. (362.)

χαλκοῦ τε καὶ ἰοῦ, κάλλιον ἔσται τὸ φάρμακον. εἰ δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ ἰοῦ δῆξις ὑποπτεύοντες ἐθέλῃσαιμεν ἀκριβοῶς ἀδηκτον αὐτὸ γινέσθαι, κικαυμένον ἐμβάλλειν χρὴ τὸν ἰόν. εἰ δὲ καὶ ῥύπον ἀφαιρεῖν, λιπίδος χαλκοῦ προσβλητέον ἡμῖσι δραχμῆς, ὥς γινέσθαι τὴν ὅλην συμμετρίαν τοιάνδε. 24 χαλκοῦ καὶ ἰοῦ κικαυμένου καὶ διφρυγῶς ἴσον ἐκάστου, τουτέστιν ἀνὰ 4 α'. τῆς δὲ τοῦ χαλκοῦ λιπίδος ἡμίδραχμον. ἀναλαμβάνεσθαι δὲ ταῦτα τῷ λιπαρῷ κηρῷ μαλακτομένῳ, καθότι προίρηται. ξηροτέρου δ' ὄντος ἢ ὥς δεῖσθαι τα εἰρημένα, μινύναι χρὴ μαλάττοντα μύρσινον ἢ μήλινον ἢ σχίνινον ἢ κίκινον ἢ κύπρινον ἢ παλαιὸν ἔλαιον ὠμοτριβὲς ἢ τὸ πρόσφατον Σπανὸν ἢ τὸ παρ' ἡμῖν διὰ θαλλῶν ἔλαιας Ἰσκινασμένον. εἰ δὲ μὴδ' ὅλως ἐθέλοιμεν ἔλαιῳδές τι τῷ φαρμάκῳ προσφέρειν, τῆς λάρικος ῥητίνης μινύειν. εἰ δὲ μὴ παρὶ τούτης ἡμῖν, ἀντ' αὐτῆς τῇ τερμινθίνῃ χρηστέον. αἰεὶ δὲ καὶ τούτου χρὴ μινύεσθαι τοὺς ἀναγινώσκοντας ταῦτα, μάλιστα μὲν ἐπὶ τὸ πρῶτον εἰρημένον ὥς ἄριστον

gra injecta, quemadmodum aeris quoque et aeruginis, medicamentum erit praestantius. Quod si aeruginem mordacius facturam suspicati lone prorsus ipsum fieri postulemus, ustam apponimus. Insuper si expurgare sordes statuerimus, aeris squamae drachmae dimidium addetur, ut tota medicamenti symmetria talis evadat. 24 Aeris, aeruginis ustae, di-phrygis, singulorum partes aequales, hoc est cujusque drachmam unam, aeris squamae drachmae dimidium, haec pingui cera, ut dixi, mollita excipiantur. Ubi siccior paulo fuerit, quam ut commemorata excipiat, miscendum est myrteum molliendo vel melinum vel lentiscinum vel ricininum vel cyprinum vel omotribes oleum vetus vel recens Hispanum, vel quod apud nos ex oleae surculis praeparatur. Aut si omnino nihil oleosum medicamento adhibere placet, laricem resinam admisceto, cujus si copia non est, terebinthina ejus loco utendum. Caeterum hoc semper in memoria tenendum est iis, qui haec legunt, maxime ad primum, quod dictum est, tanquam praestantissimum venien-

Ed. Chart. XIII. [742.]

Ed. Bas. II. (362.)

ἐρχισθαι, μετὰ τοῦτο δ' ἐπὶ τὸ δεύτερόν τε καὶ τρίτον ἐφε-
ξῆς τε τὰλλα τὰ μετὰ τὸ τρίτον, ὡς ἀνάλογον τῆς τῶν
φαρμάκων ἀριτῆς τε καὶ δυνάμειος τῇ τάξει τοῦ λόγου χρω-
μένων ἡμῶν. προακηκοὺς οὖν τις ταῦτα καὶ τῶν ἀπλῶν
φαρμάκων τὰς δυνάμεις ἐπιστάμενος ἱκανὸς ἔσται διακρίνειν
ὅσα τοῖς πρὸ ἡμῶν ἐγράφη πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἔλκων
φάρμακα, οἷον εὐθείως Ἀσκληπιάδης ὁ φαρμακίων ἐπικλη-
θεὶς ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐκτὸς οὕτως ἔγραψε.

Κεφ. δ'. [Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων
φαρμάκων.] Πρὸς τὰ χιρῶνια καὶ δυσάλθη τῶν ἔλκων
φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ℥ λιπίδος χαλκοῦ οὐγγίαν α'. ἰοῦ
ξυστοῦ οὐγγίαν α'. κηροῦ ἡμίλιτρον, ῥητίνης λάρικος γο α S'.
τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν καὶ ἀνιλόμιμος χρῶ μαλάσσειν
ἐπιμιλῶς καὶ πλατυσμάτιον ἐπιρῥίπτων κατὰ μόνου τοῦ πι-
πονθότος, ὥστε περιλαμβάνειν μόνον τὸ ἔλκος. δεῖ δὲ τὰ
περιῖξ ἀφλεγμάντω φαρμάκῳ περιλαμβάνειν. ἐν δὲ τῇ θιρα-
πείᾳ λύειν χρὴ διὰ τρίτης τὸ ἔλκος, ἔπειτα προπυριᾶν καὶ

dum esse; mox ad secundum et tertium; deinde ad alia;
quae post tertium sunt, ceu pro medicamentorum virtutis
et potentiae proportionem sermonis ordine nobis usurpanti-
bus. His igitur auditis quispiam, simplicium medicamento-
rum facultatibus intellectis, dijudicare poterit quae maio-
res nostri ad ulcera maligna medicamenta conscribere, sic-
ut verbi gratia Asclepiades cognomento pharmacion in ter-
tio exteriorum in hunc modum tradidit.

Cap. IV. [Quae medicamenta scripserit Asclepiades.]
*Ad chironia et curatu difficilia ulcera medicamentum
accommodatum.* ℥ Aeris squamae unciam j, aeruginis ra-
sae ℥ j, cerae selibram, resinae laricis ℥ j β. Ea quae li-
quari possunt, aridis affunduntur, quibus exceptis ac cu-
rissime mollitis utitor, item platysma exiguum soli affectae
parti, ut ulcus tantum comprehendat, injicito. Caeterum
ambientes partes medicamento, quod phlegmonem arceat,
circumdare oportet, inter curandum tertio quoque die sol-
vere, deinde somentis mitigare, idemque emplastrum quod

Ed. Chart. XIII. [742, 743.]

Ed. Bas. II. (362.)

τὸ αὐτὸ πλατυσμάτιον ἀπονίπτοντα μαλάσσειν καὶ πάλιν ἐπιτιθέναι, ἕως ἂν ἄρξῃται συνουλώσειως. αὕτη μὲν ἡ τοῦ φαρμάκου γραφή, καλῶς προσγράψαντος αὐτοῦ πρὸς τὰ χιρῶνια, καλοῦσι γὰρ οὕτως τὰ μὴ μετρίως κακοήθη τῶν ἑλκῶν, ἀλλὰ τὰ πάνυ σφόδρα τοιαῦτα. γινναῖον δ' ἐστὶ τοῦτο τὸ φάρμακον, ὥς ἂν ἐκ τρίτου μέρους ἔχον τοῦ κηροῦ τὰ μεταλλικά, τὸν μὲν ἰὸν ἰσχυρότερον φάρμακον, τὴν δὲ λεπίδα τοῦ χαλκοῦ, μετριώτερον μὲν πολὺ τοῦ ἰοῦ, γινναῖον δὲ ὁμῶς καὶ αὐτό. συμμετρῶς δ' ἑπὶ εἶχε κράσειως ὥς καὶ τὰ μετρίως κακοήθη θεραπεύειν, [743] οὐ τριπλάσιος, ἀλλὰ τετραπλάσιος ὁ κηρὸς ἐμίμκτο τοῖς ἄλλοις, ἔτι δ' ἂν μετριώτερον, εἰ πενταπλάσιος, ὥς καὶ τὰ μηδέπω κακοήθη, δυσειπούλωτα δὲ ἄλλως ὄντα θεραπεύειν. ὥσπερ γὰρ κἔν εἰ τὸν κηρὸν ἑξαπλάσιον ἐργάσαιτό τις τῶν μεταλλικῶν, ὥς εἶναι τοῦ μὲν ἰοῦ καὶ τῆς λεπίδος ἑκατέρου δραχμὴν, κηροῦ δὲ ἑβ. τῆς λάρικος δὲ τὸ ἀνάλογον. ἀνάλογον δὲ ἔσται, εἰ τρεῖς εἶναι αὐτῆς δραχμαί. λιπαροῦ δ' ὄντος τοῦ κηροῦ, κἔν ἔλαττον ἐμβληθῇ τῆς ῥητίνης, αὐτάρκη σύστασις

a latitudine platysima vocatur, abluendo emollire ac rursus imponere donec cicatricem inducere incipiat. Haec est medicamenti scriptura. Pulchre vero auctor ipse adjunxit ad chironia, nominant enim sic ulcera non mediocriter, sed maxime maligna contumaciaque. Generosum hoc medicamentum est, ut quod ex tertia ceræ parte metallica contineat, aeruginem sane medicamentum valentius, aeris squamam multo illo moderatius, attamen et ipsum generosum. Mediam ac symmetram habet temperiem, ut etiam modice maligna curret, si non triplex, sed quadrupla ceræ portio aliis commixta fuerit, moderatius adhuc extiterit, si quintupla adjiciatur, ut nondum maligna, sed aegre cicatricem ducentia perfanet. Quemadmodum etiam si metallicorum sex partes cera capiat, ut si aeruginis et squamæ utriusque denarius, ceræ duodecim, lericis quot exigit proportio, quæ erit si tres ipsius denarii imponantur. At ubi cera pinguis est, et si minus resinae addatur, spissitudinem quanta suffi-

Ed. Chart. XIII. [743.]

Ed. Bas. II. (362.)

ἔξει τὸ φάρμακον. ἐπὶ γὰρ τοι τῶν τοιούτων φαρμάκων ἡ ῥητίνη διὰ τὴν σύστασιν ἐμβάλλεται, καθάπερ γε καὶ τὸ μύρσινον ἢ σχίνιον. ἐγὼ δὲ καὶ Ἀττικῷ ποτε οἰσύνῃ μαλάττων τὸν κηρὸν ἔμιξα. καὶ μοι κατὰ τὴν χρῆσιν ἐφάνη τὸ φάρμακον ἢ οὐδὲν ἢ βραχὺ παντελῶς ἀπολείπεσθαι τῶν ἄνιν τούτων σκευασθέντων. εὐδὴλον δὲ ὡς εὐτονίαν λέγω τοῦ γενησομένου φαρμάκου ταῦτα. τὸ γὰρ τῆς ὠφελείας ἐν τῷ πρὸς τι, δυναμένου τοῦ μαλακωτέρου φαρμάκου πρὸς τὰ μετριώτερα τῶν κακώθων ἀρμόττειν, μᾶλλον τοῦ σφοδροτέρου. ἐνθα γοῦν ἦττον μὲν ἐστὶ κακώθεις αὐτὸ τὸ ἔλκος, ὀχθώδη δὲ τὰ χεῖλη, βελτίων ἐπὶ τούτων ἐστὶν ὁ οἰσύνος. ἀγαθὸν δ' εἰς ταῦτα φάρμακόν ἐστι καὶ ὁ τῆς ἐλάφου τε καὶ μόσχου μυελὸς, ὅντινα χρὴ προλειώσαντα μιγνύναι τῷ κηρῷ πρότερον, εἴθ' οὕτως αὐτοῖς ἠνωμένοις ἀναλαμβάνειν τὰ μεταλλικὰ προλειωμένα, μέχρι τοῦ χνοώδη γενέσθαι. δακνώδη γὰρ ἐστὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ πάντα δ' ἱκανῶς προλειώσθω τὰ ξηρὰ καὶ γεώδη τῇ συστάσει φάρμακα, καθάπερ ἢ τε κηκίς ἐστὶ καὶ οἱ κύτινοι καὶ τὰ σίδια καὶ ὁ τῆς Αἰγυπτίας ἀκάνθης καρπός. καὶ γὰρ δυσλείωτα

cit medicamentum habebit, si quidem huiusmodi medicamentis resina ob consistentiam inditur, veluti et myrteum vel lentiscinum. Ego vero Attico nonnunquam oesypo ceram emollitam miscui, ac usu didici vel nihil vel parum adeo medicamentum ab illis, quae sine hoc praeparata sunt, superari. Manifestum autem est me haec ad futuri medicamenti robur referre, nam auxilium ad aliquid spectat, quippe mollius medicamentum ad moderatius maligna magis quam vehementius conducit. Ubi igitur ulcus ipsum minus malignum est, orae vero ochthodeis, praetumidae ac durae, potior in his est oesypus. Benefacit etiam his cervi vituli-que medulla, quam laevem ante factam cerae prius admiscere oportet, dein sic in unitatem coactis iis metallica trita, ut in pulverem redigantur excipienda sunt, ut quae mordicationem pariant. Omnia vero sicca ac terrestria medicamenta, quantum satis est, antea laevigantur, ut est galla, cytinus, malicorium, Aegyptiae spinæ fructus, quoniam ill

Ed. Chart. XIII. [743.]

Ed. Bas. II. (362.)

πάντ' ἐστὶ τὰ τοιαῦτα, καθάπερ εὐλείωτα τὰ ἐκ χυλῶν ἢ ὀπῶν ἐξηρασμένων γεγονότα, σμύρνα καὶ ἀλόη καὶ ἀκακία καὶ ὅσα τούτοις ὁμογενῇ. καλῶς δ' ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ προειρημένου φαρμάκου τῆς γραφῆς ὁ Ἀσκληπιάδης προσέθηκεν αὐτοῖς ὀνόμασι· καὶ ταῦτα λῦε διὰ τρίτης καὶ ἀποπυρία καὶ τὸ αὐτὸ πλατυσμάτιον ἀπονίψας μάλαξον καὶ πάλιν ἐπιτίθει. εἰ μὴ γὰρ ἐπὶ πλεον ὁμιλήσειε τῷ χρωτὶ τὸ φάρμακον, οὐδὲν ἀνύσει. λέληθε δὲ καὶ τοῦτο αὐτὸ τοὺς πολλοὺς τῶν ἱατρῶν, καὶ νομίζουσιν, εἰ τρεῖς τῆς ἡμέρας ἐκμάξαιεν τοὺς ἰχῶρας τοῦ ἔλκουσ, ἄμεινόν τι πράττειν τῶν δις ἀποματτόντων. τοὺς δ' ἅπαξ λύοντας καὶ αὐτοὶ πολλάκις οἱ κάμνοντες ὥς ἀμελούμενοι μέμφονται. προσήκει δ' ὑμᾶς μεμνησθαι καὶ νυνταῦθα τοῦ πολλάκις ἡμῖν εἰρημένου κατὰ πολλὰ τῶν ἡμετέρων ὑπομνημάτων, ὥς αἱ ποιότητες ἀπάντων τῶν πλησιαζόντων σωμάτων εἰς ἀλλήλας τι δρῶσι, καὶ τὸ ἕτερον αὐτῶν ἰσχυρότερον ἢ πολλῶ. κατὰ γὰρ τοι τοῦτον τὸν λόγον ὁμοειδεῖς πως ἀλλήλαις ἐν τῷ χρόνῳ γίνονται, καὶ διαφέρωσι πάμπλου. γενομένης δ' ὁμοειδοῦς τῷ θεραπευομένῳ σώματι τῆς τοῦ φαρμάκου ποιότητος ἢ ὁφέ-

genus omnia aegre sunt laevia, sicut facile quae ex succis et liquoribus resiccatis proveniunt, myrrha, aloë, acacia et quae his sunt genere finitima. Caeterum recte Asclepiades ad finem superioris medicamenti scripti haec verba adjecit, et haec triduo solvito fomentisque mitigato, idemque emplastrum ablutum emollito rursusque apponito. Nisi enim diutius cuti medicamentum adhaeserit, nihil efficiet. Quod et plerosque medicos latuit arbitantes, si ter die saniem ab ulcere deterferint, melius se facturos iis, qui bis idem faciunt, qui vero semel solvunt, ab ipsis quoque aegris tanquam negligentes male audiunt. Convenit hic quoque vos meminisse, quod in plerisque nostris commentariis dictum est, qualitates videlicet omnium vicinorum corporum mutuo in se quicquam agere, etsi alterum ipsorum multo sit validius. Hac namque ratione specie quodammodo inter se similes sunt spatio temporis, tametsi permultum differant, ubi autem qualitas medicamenti curando corpori similis

Ed. Chart. XIII. [743. 744.]

Ed. Bas. II. (362. 363.)

λεια μίζων ἔπεται. διὰ τούτων οὖν ὁ τε πρῶτος ἐπινοή-
 σας χρῆσθαι τὸ πρότερον ἐπιτιθέντι πλατύσματι δικαίως
 ἂν ἐπαινοῖτο καὶ ἡμᾶς ἐπισθαι προσῆκειν αὐτῷ πολὺ μᾶλ-
 λον, ἐπεὶ καὶ τῇ πείρᾳ μαρτυρουμένην τὴν ἐπίνοιαν ἐγνώ-
 καμιν. εὐλόγως δὲ καὶ πυριᾶσθαι κλεῖναι διὰ τρίτης αὐτὸ
 καθ' ἐκάστην δηλονότι λύσιν, ἐπεὶ γὰρ ἰσχυρόν ἐστι τὸ φάρ-
 μακον, εἰκότως παρηγορίας δέχεται. βέλτιον οὖν ἐπὶ τῶν μὴ
 πάνυ κακοήθων τετραπλάσιον ἢ πενταπλάσιον εἶναι τὸν κη-
 ρὸν ἀμφοῖν ὁμοῦ τῶν μεταλλικῶν. ἐφεξῆς δὲ τῷ προγεγραμ-
 μένῳ φαρμάκῳ γέγραπεν ἕτερον φάρμακον ὁ Ἀσκληπιάδης
 τὴν σύστασιν ἔχον (363) τήνδε. 24. ἰοῦ γο β'. λεπίδος γο β'.
 διφρυγούς γο α'. κηροῦ λι. α'. λάρικος γο γ'. αὕτη πάλιν
 ἢ συμμετρία τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ἢ αὕτη τῇ πρόσθιν
 ἐστίν, μόνῳ τῷ διφρυγεῖ πλεονεκτοῦσα. τᾶλλα γοῦν ἅπαντα
 [744] διπλάσια τῶν ἔμπροσθέν ἐστιν. ἐν ἐκείνῃ μὲν γὰρ τῇ
 γραφῇ γο α'. ἔβαλλεν ἰοῦ καὶ λεπίδος ἑκατέρου, συναμφο-
 τέρου δ' αὐτῶν τὸν κηρὸν τριπλάσιον, εἴ γε τὰς πάσας
 γο στ'. ἡξίου βάλλειν αὐτοῦ, τὴν μέντοι ῥητίνην ἡμιούγγιον

specie fuerit, utilitas major sequitur. His igitur rationibus
 qui primus emplastro ante imposito uti statuit laude di-
 gnus est, et nos ipsum sequi multo magis decet, quum quod
 ratione invenit experientia comprobatum cognoverimus.
 Nec temere triduo quoque ipsum soveri, singulis videlicet
 solutionibus praecipit, nam quia valens medicamentum est,
 merito lenitionem desiderat. Satius igitur est in ulceribus
 non ita malignis ceram quadruplam vel quincuplam am-
 borum simul metallicorum esse. Post hoc medicamentum,
 aliud Asclepiades deinceps tradidit, quod his constat. 24.
 Aeruginis uncias ij, squamae unc. ij, diphrygis unciam
 unam, cerae libram unam, laricis 3 iiij. Haec rursus sym-
 metria simplicium medicamentorum eadem est, quae supe-
 rioris, solo diphryge superans, alia certe omnia priorum
 duplicata sunt. In illa enim scriptura aeruginis et squa-
 mae utriusque unciam unam adjiciebat, cerae modum am-
 bus triplo majorem, siquidem omnes uncias sex ejus
 admiscendas censuit, resinae vero semunciam supra utri-

Ed. Chart. XIII. [744]

Ed. Bas. II. (565.)

ἑκατέρου τῶν μεταλλικῶν. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ γραφῇ ταύτης μὲν ἀντὶ μιᾶς καὶ ἡμισίας οὐγγίας τρεῖς ἐμβάλλειν κελεύει, τῶν μεταλλικῶν δ' ἀντὶ γο α'. ἑκατέρου δύο, καὶ τοῦ κηροῦ λίτραν ἐν τῇ προτέρᾳ γραφῇ βάλλων ἡμίλιτρον. εὐδὴλον οὖν ὅτι τὰ διφρυγῆς μόνον ἐν τῇ δευτέρᾳ προσέθηκε, καὶ εἰπερ οὐγγίαν αὐτοῦ βάλλειν κελεύει κατὰ διπλασίων τῶν ἄλλων, ἐάν τις ἀπλᾶ πάντα τὰ κατὰ τὴν προτέραν γραφὴν μίγνῃς τοῦ διφρυγοῦς αὐτοῖς ἡμιούγγιον προσθήσει, ποιήσει τὴν σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου τοιάνδε. Ἀ λιπίδος γο α'. ἰοῦ γο α'. κηροῦ ἡμίλιτρον, ῥητίνης λάρικος γο α'. καὶ ἡμισίαν, διφρυγοῦς ἡμιούγγιον, ἡ αὐτὴ κατὰ πᾶν καὶ ἥδε τῇ προτέρᾳ γίγνεται, πλην τοῦ διφρυγοῦς. ἔστι δὲ τὸ μὲν διφρυγῆς οὕτω μέτριον φάρμακον, ὥς καὶ μόνον ἐπιπαττόμενον ἰᾶσθαι τὰ δυσσιπούλωτα τῶν ἐλκῶν. ὁμοίως δ' αὐτῷ καὶ ὁ κεκανμένος χαλκός, ἰσχυρότερος δ' ἱκανῶς ὁ ἰός, ὥς ἐκπιπτωκέναι τοῦ καὶ τὰ πάνυ ῥυπαρὰ καὶ ὑγρὰ θεραπεύειν, εἰ καταπάττοι τις αὐτὸ μόνον· ἀναβιβρώσκει γὰρ καὶ δάκνει σφοδρῶς. ἐπὶ δὲ τῶν χειρωνίσιων ἐλκῶν τοῖς ἄλλοις μι-

usque metallici portionem. Secunda scriptura illius quidem loco unciae et semissis tres imponendas jubet, metallicorum vero pro una uncia singulorum duas, cerae libram, cum in priore scriptura selibram immittat. Clarum itaque est diphryges solum in secunda eum apposuisse. Ac si unciam ipsius immittendam aliis duplicatis praecipit, modo simplicibus universis in priore scriptura mixtis diphrygis semunciam addideris, talem medicamenti confecturam habiturus es. 4 Squamae unciam j, aeruginis unciam j, cerae selibram, resinae laricis unciam j β, diphrygis semunciam. Eadem omnino et haec est priori, si diphryges excipias, quod tam moderatum est medicamentum ut etiam solum inspersum ulceribus, quae cicatricem difficulter admittunt, medeatur, similiter et aesustum. Valentior autem longe aerugo, ut vel sordida admodum et humida curandi terminos excesserit, si solam eam inspergas, exedit enim et mordet insigniter. Porro in chironiis ulceribus aliis

Ed. Chart. XIII. [744.]

Ed. Bas. II. (563.)

χθείς φαρμάκοις εἰς τοσοῦτον ἐκλύεται μὲν αὐτὸς τοῦ σφοδροῦ τῆς δυνάμειος, αὐξάνει δὲ τὴν ἐκείνων, ὥς γενέσθαι τὸ σύνθετον ἐξ ἀπάντων φάρμακον κάλλιστον. ὃ λόγῳ δ' ἐμίχθη τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις ὁ ἰός, τούτῳ καὶ ἡ ἄσβεστος τίτανος, ὀλίγη τῇ ἀναλογίᾳ πολλοῖς ἐπιμβληθεῖσα πρὸς τινων. ἡ δ' ἐσβεσμένη μέτριόν ἐστι φάρμακον, εἰ δὲ καὶ πλυθείη, παντάπασιν ἄδηκτον. ταύτην μὲν οὖν τὴν ἐμπλάστρον ἔνεκα παραδείγματος ἔγραψι, διότι γυμνάζεσθαι τοὺς νέους ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος ἀξιῶ, καὶ μὴ μόνοις ἀρκεῖσθαι τοῖς καθόλου. πάλιν δ' ἐπ' ἀρχὴν ἀγαγὼν τὸν λόγον ἐπὶ τὰς ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένας μεταβήσομαι.

Κεφ. ε'. [Περὶ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἐμπλάστρον πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἐλκῶν.] Παραθήσομαι τοίνυν ἔνεκα παραδείγματος ὅσα τῇ πείρᾳ κέκριται τῶν συνθέτων φαρμάκων πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἐλκῶν ἀρμόττοντα, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ποιησάμενος. μέμψαιτο δ' ἂν τις αὐτῷ χωρὶς διορισμοῦ τὰ φάρμακα γράψαντι. τούτου γὰρ παραλειπόμενου συμβαίνει κακῶς αὐ-

mixta medicamentis tantum de vehementia quidem facultatis suae remittit, auget autem illorum, ut compositum ex omnibus medicamentum fiat praestantissimum. Qua vero ratione praedictis medicamentis aerugo mixta fuerit, haec et viva calx exigua proportione aliorum multis a quibusdam adjecta. Extincta mediocre est medicamentum, elota prorsus laeve et mordacitatis expers. Hoc igitur emplastrum exempli gratia adscripsi, quod iuvenes in particularibus exerceri velim, nec universalibus solis esse contentos. Rursus autem revocato ad initium sermone ad Andromachi medicamenta digrediar.

Cap. V. [De scriptis ab Andromacho emplastris ad ulcera maligna.] Apponam igitur causa exempli quae ex compositis medicamentis ad cacoëthe ulcera convenire usu probata sunt, ab iis exorsus quae scripsit Andromachus, quem non injuria queas accusare, quod citra distinctionem medicamenta tradiderit. Hac enim omissa permultos medi-

Ed. Chart. XIII. [744. 745.]

Ed. Bas. II. (363.)

τοῖς χρῆσθαι τοὺς πολλοὺς τῶν λατρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ποτὲ μὲν ἐπιτυχάνειν τοῦ σκοποῦ θαυμασίως, ὅστις δὲ ὅτε καὶ διαμαρτάνειν ἀποπίπτονται πάμπλου. δέον οὖν εἰπεῖν ἰσχυρότατον τόδε τι, πάνθ' ἐξῆς ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος καὶ τούτου πάλιν ἕτερον μετριώτατον. ἀσθενέστατον δὲ τοῦτο οὐδένα διορισμὸν προσθείς. ἄρχεται γοῦν αὐτῶν τούτων προσγράψας μὲν ἐπουλωτικά. μετὰ δὲ τὸ πρόσγραμμα τοῦτο γράφων ἐφεξῆς. ʒ καδμείας ὀπτῆς λίτραν α'. χαλκίτιδος καυμένης λι. α'. κηροῦ λίτρας δ'. ῥητίνης ξηρᾶς λίτρας γ'. μυρσίνου λίτρας γ'. οἶνον εἰς τὰ ξηρά. τούτων δὲ ἐφεξῆς γράφει κατὰ λέξιν οὕτως· ἢ διὰ λαδάνου. καὶ προσθείς τὴν συμμετρίαν ἐφεξῆς πάλιν ἔγραψεν· ἄλλως, ὡς Ἀλκιμίων. εἴτα κἀνταῦθα τὰς συμμετρίας τῶν ἀπλῶν φαρμάκων γράψας ἐπιφέρων φησὶν· ἢ διὰ κριθῶν. καὶ μετὰ τὸ ταύτην συνθεῖναι πάλιν οὕτως ἔγραψεν· ἄλλη ἐπουλωτική. ʒ ῥητίνης ξηρᾶς ʒ ιη'. διφρυγῶς ʒ δ'. λιθαργύρου ʒ ιστ'. κηροῦ ʒ ι'. ἐλαίου κο. δ'. ὡς εἶναι τοῦτο [745] τὸ φάρμακον ἔκτον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. καὶ μετ' αὐτὸ πάλιν ʒ

cos male ipsis uti contingit, ideoque nonnunquam scopum mirifice assequi, interdum ab illo errare permultum delabentes. Quum igitur par esset ut ipse diceret, hoc ipsum validissimum est, ab hoc rursus aliud moderatissimum, hoc vero imbecillimum, ille omnia subinde scripsit, nulla distinctione apposita. Auspicatur igitur ea ipsa hoc titulo. *Cicatricem inducentia*. Mox ita subdit. ʒ Cadmiae testae libram unam, chalcitidis ustae lib. j, ceræ libras quatuor, resinae aridae libras tres, myrtei libras tres, vinum aridis miscetur. Ab his vero deinceps in hunc modum scribit ad verbum. *Medicamentum ex ladano*. Et symmetria apposita iterum deinceps ait. *Aliter, ut Alcimion*. Deinde hic quoque symmetriis expositis infert inquiring. *Medicamentum ex hordeo*. Post hujus compositionem in hanc sententiam iterum scribit. *Aliud cicatricem inducens*. ʒ Resinae siccae drach. xvij, diphrygis ʒ iv, spumae argenti drach. xvj, ceræ ʒ x, olei heminae quartam partem, ut hoc sit ei medicamentum ab initio sextum. His subjungit iterum alia sex

Ed. Chart. XIII. [745.]

Ed. Bas. II. (363.)

ἄλλα γράφει προγράφων ἐκάστου τὸ ἄλλη, προσυπακοῦσαι
 δηλονότι κελεύων ἡμᾶς τὸ ἐπουλωτική. τὰ μὲν οὖν πέντε
 τῶν συνήθων ἐστὶν ἐπουλωτικῶν οὔτε τῶν δυσειπουλώτων
 οὔτε τῶν κακοήθων, τὸ δ' ἕκτον τῶν δυσειπουλώτων, οὐ
 μὴν ἤδη γὰρ τῶν κακοήθων. ἀλλ' αἱ γραφαὶ τῶν ὑπολοίπων
 ἐξ φαρμάκων τοῖς κακοήθεσιν ἀρμόττουσι διαφέρειν κατ'
 ἰσχὺν ἀλλήλων, αἷς δυοῖν θάτερον ἐχρῆν, ἥτοι λογικὴν καὶ
 μεθοδικὴν ποιούμενον τὴν διδασκαλίαν προσγεγραφέναι τῇ
 κατὰ σφοδρότητα διαφορᾷ, ὡς ἡμῶν νοησάντων, ἐπὶ μὲν
 τῶν κακοηθιστέρων ἑλκῶν τοῖς ἰσχυροτέροις χρῆσθαι φαρ-
 μάκοις, ἐπὶ δὲ τῶν μετριωτάτων τοῖς ἀσθενιστέροις· ἢ τοῖς
 ἐμπειρικοῖς ὁμοίως γράψαι, τοῖς μὲν φαγιδαινικοῖς καὶ ὅλως
 τοῖς ἀναβιβρωσκομένοις καὶ νεμομένοις ἐπιτήδεια τὰδε τινὰ
 τῶν φαρμάκων εἶναι, τοῖς δὲ κοίλοις τὰδε τινὰ, καὶ τοῖς μὲν
 ἱκανῶς ῥυπαροῖς ταῦτι, τοῖς δὲ μετὰ φλεγμονώδους ἢ σκιρ-
 ρώδους διαθέσεως ἢ τῶν χειλῶν τοῦ ἑλκους σκληρῶν ἢ
 ὀχθωδῶν ἢ μελάνων ἢ τινα ἄλλην χροιάν ἐχόντων, ἴδια ἐκά-
 στου. τούτων μὲν οὐδὲν ἐποίησεν· ἐφεξῆς δ' ἀλλήλων ἔγρα-

unicuique praeponens. *Aliud.* Volens nimirum cicatricem
 inducens nos inaudire. Quinque igitur sunt epulotica qui-
 bus uti mos est nec malignis nec aegre cicatricem ducen-
 tibus idoneis. Sextum ad ulcera quidem dyssepulota, id est
 quae cicatricem difficulter recipiunt, non tamen jam ad ma-
 ligna valet. Reliqua vero sex adjecta malignis profunt, vi-
 ribus invicem diversa, quibus alterutrum oportebat, nempe
 vel rationalem ac methodicam disciplinam conficiendo, ad-
 scripsisse in eorum vehementia differentiam, tanquam nobis
 intellecturis ad maligniora ulcera valentioribus utendum re-
 mediis, ad mediocria imbecillioribus, vel empiricorum more
 posuisse, quaedam horum medicamentorum phagedaenicis,
 in summaque exesibus ac passis esse utilia, quaedam cavis,
 quaedam vehementer sordidis, iis vero qui phlegmonodem
 simul aut scirrhusum affectum habent aut labra ulceris dura
 vel praetumida vel nigra vel alterius cujusquam coloris
 singulis propria, horum autem nihil ille effecit. Postea sex

Ed. Chart. XIII. [745.]

Ed. Bas. II. (363.)

φιν ἔξ ἐπουλωτικὰς δυνάμεις, ὧν ἐγὼ τὴν σύνθεσιν ἐρῶ μετὰ τῶν οἰκείων διορισμῶν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον αὐτῷ γεγραμμένον, ἑβδομον δ' ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἰσχυρὸν ἱκανῶς ἐστὶν ὥς ἂν ἴσον ἔχον ὄγκον, ἔλαβιν ἰοῦ καὶ λεπίδος, ἐκλέλυκε δ' αὐτοῦ καὶ καθήρηκε τὴν ἰσχύν, ἥ τοῦ κηροῦ μίξις ὀκταπλασία μὲν ἑκατέρου, τετραπλασία δὲ συναμφοτέρου γενομένη. τοῦ μὲν γὰρ ἰοῦ καὶ τῆς λεπίδος οὐγγίαν ἑκατέρου μῖξαι κελεύει, τοῦ κηροῦ οὐγγίας ὀκτώ, πᾶν καλῶς τοῦ συνθέντος αὐτὸ φυλαξαμένου μῖξαι τι τῶν μαλθακωδῶν, ἐλαίον λέγω καὶ στέατος, οἰσύνου τε καὶ βουτύρου καὶ ῥητίνης. ἀλλ' εἰς λιπαρὸς ὁ κηρὸς μὴ ᾗ, δύσμικτά γε ἔξει τὰ μεταλλικά, καὶ βιασόμεθα τὴν μίξιν αὐτῶν, ἥ παρὰ πυρὶ ποιεῖν ἥ ἐν ἡλίῳ θερμῷ, μικρὸν ὑστερον σκληρὸν ἐστὶ τὸ φάρμακον, ὥσθ' ὅταν ἐπιτεθῇ τῷ ἔλκει, διφθέραν ἑαυτοῦ σκληρὰν ὁ κάμνων οἰήσεται ψάλλειν. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα φάρμακα τὴν χρῆσιν ἔχει τοιαύτην, ἣν καὶ θερμὰς ἔχων τις τὰς χεῖρας ἀναιρεῖται τηλικούτου μέγεθος ἔξ αὐτῶν, ἡλίκον μαλαχθέν τε καὶ πλατυνθέν, ἐπιτεθήσεται καθ' ὅλου τοῦ ἔλ-

facultates cicatricem inducendi ordine retulit, quarum ego compositionem cum propriis distinctionibus narraturus sum. Primum itaque ab eo scriptum, quod tamen a principio septimum est, satis validum, ut quod aequale habeat pondus aeruginis et squamae, remittit autem minuitque vim ipsius cerae mixtura, quae octo partes utriusque sigillatim, quatuor amborum simul explet. Etenim aeruginis et squamae cuiusque unciam miscere praecipit, cerae uncias octo, admodumque commode cavit, qui id composuit, miscere aliquod lene, oleum dico et sebum et oesypum et butyrum et resinam. At si pinguis cera non adsit, metallica aegre miscbuntur. Ac si juxta ignem vel in sole calido miscere ipsa cogamur, paulo post medicamentum indurescet. Quapropter quum ulceri fuerit impositum, sanum suum aeger durum contingere putabit, quippe ejusmodi medicamenta omnia talem habent usum. Si vero calidis manibus tractetur, tantum ex ipsis recipit magnitudinis ut emollitum dilatatum-

Ed. Chart. XIII. [745.]

Ed. Bas. II. (363. 364.)

κους, ὡς καὶ τὰ χεῖλη σκέπειν. ὅταν δ' ἡ βαθὺ, προσανα-
 πληροῦται τὸ κοῖλον αὐτοῦ πᾶν, ἐντεθέντος αὐτῷ τοῦ φάρ-
 μακον. καὶ μετὰ τοῦτο πάλιν ἐπιτίθεται πλάτυσμα ἕτερον,
 συμπεριλαμβάνον καὶ τὰ χεῖλη. καὶ περὶ τούτῳ βεβρεγμένον
 πάλιν ὀθόνιον ὑδατι ψυχρῷ τηλικούτον ἐπιβάλλεται κατὰ
 παντός, ὡς σκεπᾶσαι τὸ φάρμακον, εἴτ' ἐξωθεν σπόγγος μα-
 λακός, ἐπιδέσμων κατελημμένος ἐξ ὀθόνης, ἥτοι ἅπαξ ἢ δις
 ἐν κύκλῳ περὶ τὸ πεπονθὸς μόριον ἐλιττομένῳ, τηλικούτῳ
 τὸ πλάτος, ὡς ἅπαν κατελῆφθαι τὸ ἔλκος ἅμα τοῖς χεῖλεσι,
 καὶ τι καὶ τῶν ὑπερκειμένων τε καὶ ὑποκειμένων αὐτοῖς, ἡ
 δὲ ἐπίδεσις ἀπὸ δυοῖν ἀρχῶν γιγνέσθω, καλοῦσι δ' οὕτως,
 ὅταν τὸ μέσον ὅλον τοῦ τελαμῶνος ἐπιβάλληται τῷ πεπον-
 θότι τόπῳ, τῶν κεφαλῶν δ' ἐκάτερον ἀπ(364)άγεται πρὸς
 τὸ ἀντικείμενον. εἴτα ἔαν μὲν ἰσχυρὸν ἢ τὸ ὀθόνιον, ὡς διὰ
 μιᾶς ἐπιβολῆς ἀσφαλῶς κατέχειν τὸν σπόγγον, αὐτόθι πού
 συρράφησεται διὰ τῶν περάτων, ἀφαιρουμένου ψαλίδι τοῦ
 περιτεύοντος· ἔαν δὲ ἀσθενές, αὐθις ἀχθήσεται τῶν κεφα-
 λῶν ἐκάτερον ὁμοτόνως ἐλκόμενον ἐπὶ τὸ πεπονθὸς, ὅπερ
 ἐν τοῖς μάλιστα φυλακτέον ἐστὶ κατὰ τε τὴν πρώτην ἐπι-

que toti ulceri imponatur, atque etiam oras contegat. Quum
 altum ulcus extiterit, totum ipsius cavum medicamento in-
 dito replebitur, postque hoc rursus aliud platysma super-
 accommodabitur, quod et labra comprehendat. Huic deinde
 rursus linteus pannus frigida madens tantus undique ob-
 jicitur, ut medicamentum occultet. Postremo extrinsecus
 spongia mollis fascia ex linteo excepta vel semel vel bis
 affectam partem orbiculatim ambiente tantae magnitudinis,
 quo totum ulcus cum labris ac superpositorum ipsis ali-
 quid subjectorumque complectatur. Deligatio a duobus
 principiis fiat, vocant sic, quoties tota pars media vinculi
 affecto loco incumbat, caput autem utrumque in oppositum
 deducatur. Postremo si pannus tam sit validus ut semel
 injectis spongiam tuto contineat, illic terminis consuetur,
 eo quod superfluit, forfice adempto, sin imbecillis, rursus
 utrumque caput ducetur simili robore ad id, quod affe-
 ctum est, attractum, quod in primis observare convenit, cum

Ed. Chart. XIII. [745. 746.]

Ed. Basf. II. (364.)

βολήν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν. οὐ μὴν οὐδὲ
ἐκείνου σε χρὴ λήθην ἔχειν, οὐ πρῶτος ὢν ἴσμεν Ἱπποκρά-
της εὖρεν, ἀμαρτανόμενον πάλαι μὲν ὑπὸ πάντων τῶν πρὸ
αὐτοῦ, νυνὶ δ' ὑπὲρ τῶν μὴ μαθόντων νομίμως τὴν τέχνην.
οἶονται γὰρ ἄμεινον εἶναι, [746] τὸ μὲν ἡλκωμένον μέρος
ἄσθλιβον φυλάττειν, ἐκατέρωθεν δ' αὐτοῦ περιβάλλειν τὸ
ἐπίδισμον, ὅπερ εἰς ὅσον ἐστὶ βλαβερὸν ὑφ' Ἱπποκράτους
ἐδείχθη. ὅταν οὖν σοι ταῦτα κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν
πραχθῇ, τῇ δευτέρᾳ διάβριχε τὸν σπόγγον, ἐπιχέων ὕδατι
ψυχρῷ. θερμοῦ δὲ καὶ ξηροῦ τοῦ περιέχοντος ὄντος καὶ δις
καὶ τρίς τῆς ἡμέρας ποιητέον τοῦτο καὶ λυτέον τὸ ἐπίδισ-
μον διὰ τρίτης· εἰ δὲ χειμῶν εἴη, καὶ διὰ τετάρτης. ἐπισκε-
πτέον δὲ τὴν γιγνουῖαν ἐκ τοῦ φαρμάκου περὶ τὸν πεποσ-
θότα τόπον ἀλλοίωσιν, ἐν τε τῇ κοιλότητι τοῦ ἔλκους καὶ
κατὰ τὰ χεῖλη καὶ μέντοι περιῖξ αὐτῶν. ἢ δ' ἐπίσκεψις, ἐξ
ὧν ἔμαθες ἐν τοῖς περὶ κράσιων ὑπομνήμασι γιγνέσθω σοι,
λέλεικται δὲ περὶ τούτων τῶν ἔλκων καὶ κατὰ τὴν θεραπευ-
τικὴν μέθοδον. ἦτοι γὰρ ξηρότερον ἢ ὑγρότερον ἢ θερμό-

in primo fasciae trajectu tum vel maxime in secundo. Quin
nec illius oblivisci te oportet, cujus primus, quorum ad
nos memoria pervenit, Hippocrates inventor exitit, olim
ab omnibus ante ipsum medicis, nunc ab iis, qui artem
parum legitime didicerunt commissi. Putant enim satius esse
partem exulceratam incompressam servare, utrinque vero
ligamentum ei circumponere, quod quam sit incommodum
ac noxium, Hippocrates demonstravit. Igitur ubi haec primo
die peregeris, altero aqua frigida spongiam perrigato. Si
ambiens aër calidus et siccus fuerit, bis hoc terve in dies
singulos faciendum est, ac deligatura tertio quoque die sol-
venda, per hiemem etiam quarto. Caeterum inspicienda est
a medicamenti vi facta alteratio tum in ulceris cavitate
tum in labris tum in locis ea ambientibus. Porro unde
haec discas, libri de temperamentis suppeditabunt, nec non
in opere therapeutices methodi de his ulceribus tractatum
est. Vel enim siccius vel humidius vel calidius vel frigi-

Ed. Chart. XIII. [745.]

Ed. Bas. II. (364.)

τιρον ἢ ψυχρότερον ἐφάνη τοῦ πρόσθεν, ὅλον τε τὸ πε-
πονθὸς μόριον ἕκαστόν τε τῶν μερῶν αὐτοῦ. καὶ πρὸς τού-
τοις ἐπισκέπτεσθαι προσήκει πότιρα καθήρηται τι τῶν χει-
λῶν ἢ μεμάλακται πως ἢ λειλέπτυνται καὶ περὶ τῆς κατὰ
τὴν χροιάν ὑπαλλαγῆς καὶ περὶ τοῦ κατὰ τὸν ῥύπον πλή-
θους. ἐκ τούτων γὰρ εἴσῃ πότιρον ἰσχυρότερον ἢ μαλακώ-
τερον ἐπιθεῖναι προσήκει φάρμακον ἢ ταῦτὸ τῷ πρώτῳ.
δυνήσῃ δὲ καὶ τὸ πρῶτον αὐτὸ ῥαδίως ἐξαλλάττειν, εἰ μὲν
μαλακώτερον ποιῆσαι βούλοιο, μιννὺς ἐν τῷ μαλάττειν ὀλί-
γον τινὸς τῶν στυφόντων ἐλαίου ἥτοι μυρσίνου ἢ ῥοδίνου
ἢ μηλίνου ἢ σχινίου ἢ μαστιχίνου ἢ κυπρίνου. εἰ δ' ἰσχυ-
ρότερον ἥτοι τῆς λιπίδος ἢ τοῦ ἰοῦ, παρισκινάσθω γὰρ σοι
τούτων ἑκατέρου βραχὺ λιτὸν ἀκριβῶς, ἵν' ἐν τῷ μαλάττειν
προσβάλλῃς. ἐγὼ δὲ, ὡς ἴσῃτε, καὶ προσεπιπάττω τι τῶν
πραίων φαρμάκων τῷ ἔλκει καὶ κατ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἐπι-
τίθῃμι φάρμακον ἐμπλαστρῶδες. εὐδῆλον δ' ὅτι πραέα λέγω
φάρμακα διφρυγῆς, σαρκοκόλλαν, χαλκίτιν κεκαυμένην, ὁμοίως
δὲ καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν ἰὸν κεκαυμένον καὶ τὸ χάλκαν-
θον. ἄκαυστα μὲν γὰρ ταῦτα πάντα δριμέα, καυθέντα δὲ

dus, quam prius et totum membrum affectum et singulae
ejus partes apparuere. Insuper considerabimus, nunquid ex
oris ademptum sit, vel emollitae quodammodo vel atte-
nuatae sint, item colorne mutatus et an sordium copia ea-
dem remanserit. Unde cognosces utrum fortius vel mollius
vel simile priori medicamentum imponendum veniat. Pote-
ris sane et primum ipsum ex facili immutare, si mollius
voles reddere, mixto inter molliendum paululo cujusdam
olei astringentis aut myrtei aut rosacei aut melini aut len-
tiscini aut mastichini aut cyprini, sin validius aut squama aut
aerugine, ex quibus utrisque paulum admodum laeve red-
des, ut subigendo adjicias. Nos, uti novistis, vel mite ali-
quod medicamentum ulceri inspergimus, eique medicamen-
tum emplastrodes superimponimus. Nulli dubium est mitia
medicamenta mihi dici, diphryges, sarcocollam, chalcitidem
ustam, item combustum et aes et aeruginem et chalcanthum,
quae ignem non experta, acris omnia sunt, usta, moderata

Ed. Chart. XIII. [746. 747.]

Ed. Bas. II. (364.)

τος τὸ βίαιον τῆς λεπίδος, ἐκλῦσαι τε βούληθεῖς αὐτὸ τῇ
 μίξει τοῦ μαλακωτέρου φαρμάκου. καὶ εἴ τις ἄνεν κηροῦ τὰ
 τέτταρα μίξειε κατὰ τὴν εἰρημένην συμμετρίαν, ἔξει φάρμα-
 κον ξηρὸν ἐπίπαστον οὐκ ἀγεννὲς εἰς τὴν τῶν κακοήθων
 ἑλκῶν ἰασίν. ἀλλ' ἐμπλαστρὸν γε βούλομένῳ σοὶ ποιῆσαι τόν
 τε κηρὸν ἀναγκαῖόν ἐστι μίγνυναι. καὶ διὰ τὸ τῶν μεταλλικῶν
 πλῆθος ἐξ ἀνάγκης καὶ τῶν ὑγρῶν ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀνδρόμα-
 χος ἐν τῇ προκειμένῃ δυνάμει ροδίνου τε καὶ μυρσίνου. πάντῳ
 γὰρ ὁ κηρὸς ὀλίγος ἐστίν, ὥς πρὸς τὸ τῶν μεταλλικῶν πλῆθος.
 [747] ὅπου τοίνυν τῆς χρυσοκόλλης μὲν καὶ τῆς λεπίδος καὶ
 τοῦ διφρυγοῦς, ἐκ δυοῖν δραχμῶν τῶν εἰρημένων, τῆς λιθαρ-
 γύρου δὲ ὀκτώ μίγνυσθαι κελεύει, τεσσαρεσκαίδεκα δηλονότι
 τὰς πάσας ἐργαζόμενος ἢ κηρὸν λιπαρὸν ἐδεῖτο μίξαι πάμ-
 πολὺ ἢ προσμίξαι τι τῶ φαρμάκῳ τῶν ἐλαιωδῶν. ἐπὶ δὲ
 τοῦ προειρημένου φαρμάκου τετραπλάσιός ἦν ὁ κηρὸς τῶν
 μεταλλικῶν. ἔστιν οὖν ἡμῖν ἀφιλοῦσι τὴν λιθάργυρον ἐκ
 τῶν ἄλλων συντιθέναι τὸ φάρμακον, ὥσπερ ἐγὼ ποτε ἐποί-
 ησα. εἰ γὰρ τοῦτο πράξειέ τις, οὐ δέησεται τοῦ μυρσίνου,
 λιπαροῦ γε, ὡς ἔφην, ὅντος τοῦ κηροῦ. ὁ κληρὸς δ' εἰπεῖ

mixtura mitigare ad exolvere. Sin absque cera quatuor illa
 juxta dictam temperaturam misceas, medicamentum aridum
 inspersibile habiturus es ad malignorum ulcerum curationem
 non inefficax. At ubi emplastrum facere conaris, cera mi-
 scenda est. Et propter metallicorum copiam necessario etiam
 liquidorum in praesenti facultate meminit Andromachus,
 rosacei nempe et myrtei, cera namque modica nimis est
 pro metallicorum modo. Quum igitur chrysocolloe, squa-
 mae et diphrygis binas drachmas, argenti spumae octo
 misceri jubet, quatuordecim videlicet universas efficiens,
 vel ceram pinguem permultam vel oleolum aliquod medi-
 camento affundere debebat. In superiore medicamento cera
 quadruplo metallica superabat, unde spuma argenti ablata
 ex aliis licet medicamentum componere, quemadmodum ego
 nonnunquam factitavi. Quod si fiat, myrteo nobis opus erit,
 cera, ut dixi, pingui adhibita, si dura sit, liquidum aliquod

Ed. Chart. XIII. [747.]

Ed. Bas. II. (364.)

εἶη, δεήσει προσθεῖναι τι καὶ τῶν ὑγρῶν. διὰ τοῦτο οὖν μοι δοκοῦσιν ἔνιοι καὶ τὰ τοιαῦτα φάρμακα προσγεγραφεῖναι τῷ κηρῷ, τινὲς μὲν τοῦ νέου, τινὲς δὲ τοῦ προσφάτου, οὐ μὰ Δία τῆς ἡλικίας αὐτοῦ χρῆζοντες, ὥσπερ ἐπ' ἄλλων φαρμάκων, ἀλλὰ τῆς ὑγρότητος. ἔστι μὲν γὰρ ὄντως κρείττων ὁ νέος, ἀλλ' οὐχ' ὥστε φεύγειν ἤδη τὸν δυοῖν ἢ τριῶν ἔτων. ἐπὶ δὲ τὴν ἐφεξῆς τῇδε γεγραμμένην ἐμπλαστρον ἵεναι καιρὸς οὕτως ἔχουσαν. ʒ διφρυγῶς < πδ'. λιθαργύρου < σμ'. κηροῦ < τη'. ἐλαίου κο. στ'. εἶη δ' ἂν τοῦτο τὸ φάρμακον ἐπουλωτικόν, ἐλκῶν οὐδέπω μὲν κακοήθων, ἤδη δὲ δυσεπουλώτων. ξηραίνει μὲν γὰρ, ἀλλ' οὐκ ἰσχυρῶς, ὥσπερ τὸ μετ' αὐτὸ γεγραμμένον, οὐ μὲν οὐδ' ἐν τηλικαύτῃ συμμετρίᾳ σκευάζειν αὐτὸ προσήκει. ταῦτόν γὰρ αὐτῷ τοῦτο ἔστι. ʒ διφρυγῶς < ιδ'. λιθαργύρου < μ'. κηροῦ < γγ'. μυρσίνου ἐλαίου γο ι'. ἑξαπλάσια γὰρ τούτων ἐστὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀνδρομάχου γεγραμμένα. τοῦτο μὲν οὖν ἐπουλωτικόν ὄντως ἐστὶν ὅμοιον τῷ διὰ καδμείας καὶ τῇ γλυκεῖα καλουμένῃ, περὶ ὧν κατὰ τὸν ἐξῆς λόγον εἰρησεται. τὸ δὲ μετ'

miscere oportebit. Quamobrem nonnulli in id genus medicamentis ceræ apposuisse videntur, alii novæ, alii recentis, non per loxem ipsius ætatem, sicut in aliis medicamentis, sed humiditatem requirentes. Est etenim re vera melior novæ, sed non jam ut bimulam trimulanive rejicias. Cæterum ad sequens emplastrum ire tempus est, quod habet in hunc modum. ʒ Diphrygis drach. lxxxiv, argenti spumæ drach. ccxi, ceræ drach. cccxviii, olei heminas vj. Poterit autem hoc medicamentum ulceribus nondum malignis, verum cicatricem ægre recipientibus eam obducere, quoniam exiccat, sed non valide, ut quod post ipsum scribitur minori tamen symmetria conficiendum est, idem enim ei hoc est. ʒ Diphrygis drach. xiv, argenti spumæ drach. xl, ceræ drach. liij, olei myrtei ʒ x. Nam Andromachi medicamenta horum fescupla sunt. Hoc igitur cicatrici obducendæ re vera est respondens ex cadmia confecto et glyceæ nominatæ, de quibus sequenti sermone dicemus. Huic sub-

Ed. Chart. XIII. [747.]

Ed. Bas. II. (364. 365.)

αὐτὸ γεγραμμένον ἰσχυρότερον μὲν, οὐ μὴν ἐγγύς γε τῷ
 πρώτῳ τῶν ἑξ τούτων, ἐβδόμῳ δ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς,
 εἰς ὃν τὴν τε λεπίδα καὶ τὸν ἰὸν ἑμιξε τετραπλασίῳ κηρῷ.
 διφρυγοῦς γὰρ ἐπὶ τούτοις < ιστ'. μιννύς, λιθαργύρου μὲν
 ἐπιβάλλει < μή. κηροῦ δὲ ξστ'. εἶτα διὰ τὸ τούτων πλη-
 θος ἠναγκάσθη μιννύναι αὐτοῖς μυρσίνου κο. α' S''. ἀριθ-
 μέισθω τοιγαροῦν ἡμῖν ἐν τοῖς ἐπουλωτικοῖς καὶ τοῦτο. καὶ
 τὸ μετ' αὐτὸ δὲ ταύτου μὲν ἔστι γένους, πρῶτον δὲ ἱκατῶς
 καὶ ἄδηκτόν ἐκ μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου καὶ
 σποδίου καὶ καδμείας καὶ διφρυγοῦς καὶ τερμινθίνης συγκρί-
 μινον. Ζήνωνας δὲ φησι καὶ χαλβάνην αὐτῷ μιννύναι, ὅπερ
 ἔμοι περιττόν εἰς τὰ προκείμενα φαίνεται. γράφει δ' οὖν
 αὐτοῦ τὴν συμμετρίαν τοιάνδε. (365) 4 τοῦ μὲν πεπλυμέ-
 νου μολύβδου < β'. τοῦ δὲ σποδίου < δ'. καὶ τῆς καδμείας
 ὡσαύτως < δ'. τοῦ διφρυγοῦς δὲ α'. ἢ δ'. ἀναλαμβάνει δὲ
 αὐτὰ < στ'. τῆς τερμινθίνης. τὸν δὲ Ζήνωνά φησι τῆς χαλ-
 βάνης μιννύναι < S''. ἄλλως δ'. εἰ μὲν ὡς πρὸς τὸ μαλά-
 ξαι τὰ τυλώδη καὶ σκληρὰ χεῖλη καὶ διὰ τοῦτο καλούμενά

Scriptum validius quidem est, non tamen primo ex hisce
 sex, verum septimo a primordio finitimum, in quo squa-
 mam et aeruginem cerae quadruplae commiscuit, diphrygis
 enim adhuc drach. xvj, argenti spumae drach. xlvij, cerae
 drach. lxxvj adjicit. Inde horum copiae gratia coactus est et
 myrtēi olei heminam j β assundere. Numeretur ergo hoc
 quoque inter ea, quae cicatricem generant. Quod statim sub-
 jungitur ejusdem generis est, mitissimum vero minimeque
 mordax ex plumbo combusto et eloto, spodio, cadmia, di-
 phryge et terebinthina compositum. Zenonem ait galbanum
 quoque miscere, quod mihi praedictis videtur superfluum.
 Scribit igitur ipsius symmetriam talem. 4 Eloti plumbi
 drach. duas, spodii drach. quatuor, cadmiae tantundem drach.
 quatuor, diphrygis drach. unam, alias quatuor. Excipit ea
 terebinthinae drach. sex. Zenonem dicit galbani addere
 drach. β, al. drach. iv. Siquidem cum molliendis labris cal-
 losis ac duris, eoque verrucosis appellatis id facit, probū

Ed. Chart. XIII. [747. 748.]

Ed. Bas. II. (365.)

πρὸς τινων ὀχθώδη καλῶς μὲν ὄντα, εἰ δ' ὥς πρὸς τὴν
κακοήθειαν τοῦ ἔλκους, οὐκ ὀρθῶς. καὶ μὴ προσλάβῃ δὲ τῆς
χαλβάνης ἔτι καὶ οὕτως ἀπολείπεται τῆς τῶν κακοήθων ἔλ-
κῶν ἰσχύος. εἰκότερον οὖν ὥς ἐπουλωτικὰ τὰ δώδεκα ταῦτα
ἐφεξῆς ἀλλήλων ἔγραψε φάρμακα. πλὴν γὰρ δυοῖν ἐν αὐτοῖς
τοῦ τε κατὰ τὴν τάξιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐβδόμου καὶ τοῦ μετ'
αὐτὸ, τὰλλα πάντα δυσεικουλῶτων μὲν ἐστὶν ἔλκων ἰατικὰ,
κακοήθων δ' οὐκ ἔτι. καὶ γὰρ τὸ δωδέκατον ἐπ' αὐτοῖς
ὁμοίως ἐπουλωτικὸν μὲν ἐστὶν, ἀσθενέστερον δὲ ἢ ὥς γε κα-
κοήθη θεραπεύειν. ἡ δὲ σύνθεσις καὶ τούτου τοιαύδε τίς ἐστι.
Ζ μολυβδαίνης < ρ'. διφρυγῶς < ισ'. σῳριως < ι'. μί-
σνος κυπρίου ὀπτοῦ < η'. ῥητίνης τέρμινθίνης < η'. κηροῦ
< μ'. μυρσίνου < μ'. [748] διὰ βραχυτέρας δὲ συμμετρίας
ἀνάλογον ἐχούσης τῇδε συντιθέναι χρὴ πάντα τὰ τοιαῦτα
φάρμακα γινώσκοντας ὑμᾶς, σκληρὰ καὶ λιθώδη γίνεσθαι
ταχέως αὐτά. τοσοῦτον οὖν ἅμινον ἐκάστου σκευάζειν, ὅσον
περ' ἂν ἡ χρεία. καὶ μάλιστα ἐὰν χειμῶν διαδέχεται τὴν χρῆ-

admiscet, sicut ad ulceris malignitatem et contumaciam, non
item; tametsi enim galbanum quoque receperit, etiam sic a
malignorum ulcerum pravitate vincetur. Magis autem veri-
simile videtur duodecim haec ordine se consequentia medi-
camenta ad cicatricem ducendam idonea scripsisse. Etenim
praeter duo ex ipsis, puta septimum a principio et octa-
vum, alia omnia ulceribus quidem aegre ad cicatricem ve-
nientibus, sed nondum malignis medentur. Item duodeci-
mum inter ea similiter quidem cicatricem obducit, imbecil-
lius autem est quam maligna persanet. Compositio quoque
hujus haec capit. Ζ Molybdaenae drach. centum, diphry-
gis drach. sedecim, foreos drach. decem, misyos cyprii torsi
drach. octo, resinae terebinthinae drach. octo, cerae drach.
quadraginta, myrtei drach. quadraginta. Porro minoris sym-
metriae, quae huic proportionem respondeat, omnia ejusmodi
medicamenta conficere oportet, scientem ipsa confestim du-
ram ac saxeam duritiem acquirere. Tantum igitur cujusque
praeparare satius est, quanti usus fuerit, praesertim si hiems

Ed. Chart. XIII. [748.]

Ed. Bas. II. (365.)

σιν αὐτῶν. εἰ δὲ τέταρτον μέρος ἐκάστου τῶν εἰρημένων λαμβάνοις, τῆς μὲν μολυβδαίνης πέντε καὶ εἴκοσι ἔσονται δραχμαί, τέσσαρες δὲ τοῦ διφρυγοῦς, δύο δὲ καὶ ἡμίσεια τοῦ σώρεως, τοῦ δὲ ὀπτιοῦ μίσθος δύο καὶ τῆς τερμιθίνης < θ'. ἄλλως β'. κηροῦ δὲ καὶ μυρσίνου τὸ ἴσον ἐκατέρου < ι'. συναμφοτέροι δὲ δηλοῦσι τῶν εἴκοσιν. ἐπὶ πάντων δὲ τῶν τοιούτων φαρμάκων τήξας τὰ τηκτὰ καὶ ψύξας, ἔπειτα ξύσας μίγνυε τοῖς ξηροῖς ἀκριβῶς λελειωμένοις. εἰ γὰρ ἐπι-καταχέης αὐτοῖς τὰ τηκτὰ, συμβαίνει πολλάκις ἐγκηρίδας γί-γνισθαι, καὶ μάλιστα ὅταν ᾖ κρύος. εἰ δ' ἐν ἡλίῳ θερμῷ τὴν μίξιν ποιοῖς, καὶ καταχεῖν ἐγχεορεῖ κινουῦντα σφοδρῶς, τὰ μὲν πρῶτα τῇ σπάθῃ, τῷ δοίδυκι δ' ὀλίγον ὕστερον. ἄμει-νον δὲ ἐπὶ τῶν τοιούτων πάντων τὴν σπάθην φοίνικος εἶναι κλάδον. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν, ὡς ἔφην, ἀδιορίστως ιβ'. φάρμακα προγράψας αὐτῶν κοινῇ τοῦτο μόνον, ὅτι ἐστὶν ἐπουλωτικά. τὴν διαφορὰν δ' αὐτῶν ἐξη-γησάμην ἐγὼ σαφῶς ὡς νομίζω, ποδηγῆσαι δυναμένην ἄνδρα συνειτὸν εἰς τὴν κατὰ μέρος ἐπιδεξίον χρῆσιν. ἔξωθεν δὲ

usum ipsorum excipiat. At si quartam singulorum partem capias, molybdaenas quinque et viginti drachmae erunt, quatuor diphrygis, duae et semis foreos, tostii misyos duae, terebinthinae 3 ix, alias ij et cerae et myrteae pares portio- nes, utriusque decem, amborum simul videlicet viginti. Porro in omnibus ejus notae medicamentis illa quae liquari pos- sunt, liquefacta et refrigerata, deinde rassa siccis diligenter in pulverem redactis admisceto. Nam si liquida ipsis affun- das, saepe fient grumi cerei *encoritates*, maxime quum fri- gus fuerit. In sole ferventi si mixtura fiat, licet ea super- fundere, movendo vehementer rudicula primum, deinde co- chleario; praestat autem in hisce omnibus radicalam palmas esse ramusculum. Haec Andromachus indistincte, sicut dixi- mus, duodecim medicamenta tradidit, hoc ipsis tantum com- muniter praeponeus, epulotica, hoc est ad cicatricem in- ducendam idonea. Ego vero differentiam ipsorum manifesto, ut arbitror, exposui, quae cordatum virum ad dextrum particularium usum veluti manu ducere queat. Insuper alio-

Ed. Chart. XIII. [748.]

Ed. Bas. II. (365.)

ταύτων ἄλλων ἐμνημόνευσε πολυχρήστων φαρμάκων, ὥσπερ εἰς ἄλλας πολλὰς διαθέσεις ἐπιτηδείων, οὕτως καὶ εἰς τὴν τῶν δυσειπουλώτων, ὧν καὶ γὰρ μνημονεύσω κατὰ τὸν ἐξῆς λόγον, ἔνθα περὶ τῶν πολυχρήστων φαρμάκων διεξιμι. νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἰδίως ἀρμοστικῶν τοῖς κακοήθεσι καὶ δυσειπουλώτοις ὁ λόγος ἐστὶ μοι. καὶ μᾶλλον γε περὶ τῶν κακοήθων, αἵ καὶ χειρώνια καλοῦσιν ἔτιοι, καθάπερ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀνδρόμαχος. ἐπεξῆς γοῦν ὧν ἄρτι πέπαυμαι λέγων δώδεκα φαρμάκων δύο μὲν πρὸς ἄνθρακας, ἐν δὲ πρὸς ἐρπητας, γράψας ἐπὶ τοῖς τρισὶ τέταρτον ἄλλο κατὰ τήνδε τὴν λέξιν ἔγραψεν. ἐπούλωτικὴ πρὸς τὰ χειρώνια Διοσκορίδου. ποικιλώτερον μὲν, οὐ μὴν ἰσχυρότερον φάρμακον τοῦ προγεγραμμένου συνθεῖς, καθ' ὃ τετραπλάσιον ἐμίγνυε τὸν κηρὸν συναμφοτέρου, τῆς τε λεπίδος καὶ τοῦ ἰοῦ. κατὰ δὲ τὰ νῦν προκείμενον ἐλάττονα βαλὼν τὸν κηρὸν τῆς τῶν μεταλλικῶν ἀναλογίας, τήκειν αὐτὸν κελεύει μυρσίῳ ἢ ῥοδίνῳ ὀλίγῳ, μὴ προσγράψας αὐτῶν τὴν ποσότητα. παραγράψω δὲ ἤδη τὸ αὖπαν αὐτοῦ κατὰ τὴν τοῦ Ἀνδρομά-

rum multiplicis usus medicamentorum meminit, ut ad alios plerosque affectus, ita ad ulcera aegre cicatricem ducentia aptorum, quae nos sermone procedente percensebimus, ubi medicamenta polychresta aggrediemur. In praesentia peculiariter de iis sermo nobis est, quae ad maligna et dysepulota faciunt, eaque potius maligna, quae chironia nonnullis appellantur, quemadmodum et ipsi Andromacho. Ordine itaque ex duodecim medicamentis modo relatis, quum duo ad carbunculos prodiderit, unum ad herpetas, quartum aliud post tria hisce verbis conscripsit. *Epuloticum ad chironia Dioscoridis*. Magis varium quidem medicamentum componens, non tamen septimo illo superscripto valentius, in quo ceram quadruplo copiosiore quam utrisque, nempe squamae et aeruginis, miscebat. At in nunc proposito pauciore cera metallicorum proportionem injecta, liquari ipsam paucam myrteo jubet aut rosaceo, quantitate eorum non adscripta. Jam vero universam ejus sententiam ex Andro-

Ed. Chart. XIII. [748.]

Ed. Bas. II. (365.)

χου λεξιν. ἐπουλωτική πρὸς τὰ χειρώνια Διοσκορίδου. ὤ χρυσοκόλλης < β. ἰοῦ ξυστοῦ < β. λεπίδος < β. κηροῦ < στ. διφρυγῶς < β. λιθαργύρου < η. ῥοδίνου ἢ μυρσίτου ὀλίγον, ὥστε τακῆναι. τοῦτο τὸ φάρμακον ἀκριβῶς ταῦτόν ἐστι τῷ προγεγραμμένῳ, κατὰ τὰ δώδεκα ἐπουλωτικά μετὰ τὸ διὰ τῆς λεπίδος καὶ τοῦ ἰοῦ τῇ τάξει, καθάπερ ἔφην, ὅγδοον ἐν αὐτοῖς, ἐνὶ μόνῳ πλιονεκτοῦν ἐκείνου τῷ ἰῷ, καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖνο μὲν ἐν τοῖς ἐπουλωτικοῖς ἔγραψεν, ἐπὶ τούτου δὲ μείζονα τὴν ἐπαγγελίαν ἐποιήσατο πρὸς τὰ χειρώνια φήσας ἀρμόττειν αὐτό. καὶ μέντοι καὶ κατὰ τοῦτο καλλίστου φαρμάκου μνημονεύει γράφων οὕτως. ἐπουλωτική ἐκ τῶν Πριμίωνος πρὸς τὰ ἀπειγνωσμένα. βούλεται δ' αὐτῷ τούνομα τὸ ἀπειγνωσμένα σημαίνειν ἐκείνα τῶν ἑλκῶν, ὅσα πολλοὶ θεραπεῦσαι σπουδάσαντες οὐκ ἔτυχον τοῦ τέλους, ἀλλ' ἀπέστησαν ὡς ἀνιάτων. καὶ θάρρειν τῷ φαρμάκῳ τῷδε τὰ τ' ἄλλα καὶ τῇ πείρᾳ κεκριμένῳ. σύνθεσιν δ' αὐτοῦ γράφει τήνδε. ὤ σώριως < κδ. στυπτηρίας σχι:

machi verbis apponam. *Cicatricem obducens ad chironia, Dioscoridis.* ὤ Chrysocollae drach. ij, aeruginis rasae drach. ij, squamae drach. ij, cerae drach. vj, diphyrgis drach. ij, spumae argenti drach. octo, rosacei vel myrtei modicum, ut liquefiat. Hoc medicamentum ad amissum superiori illi convenit, quod inter cicatricem obducentia locum, ut dixi, octavum obtinet post id positum, quod squama atque aerugine constat, sola illud aerugine nimirum superans. Ideoque cicatricem illud inducentibus adscripsit, majora tamen de ipso pollicetur, ad chironia convenire id dicens. Et vero post hoc quoque optimi medicamenti mentionem facit in illum modum. *Medicamentum obducendis cicatricibus ex collectaneis Primionis ad desperata.* Hoc nomen, desperata, ulcera illa, quorum curationem plerique aggressi non absolverunt, sed tanquam ab insanabilibus destitute, ei significat. Fidendum huic medicamento, quod praeter alia usu quoque probatum est. Hanc autem ejus compositionem scribit. ὤ Soreos ᾱ xxiv, aluminis scissilis drach. xvj, malicorū drach.

Ed. Chart. XIII. [748, 749.]

Ed. Bas. II. (365.)

στῆς < ιστ'. [749] σιδίων < ιστ'. ἄσβέστον < ιστ'. λιβιά-
 γου < λβ'. κηκίδος < λβ'. κηροῦ < ρκ'. στέατος μοσχείου
 < ρξ'. ἔλαιον παλαιοῦ κοτύλην α'. αὕτη μὲν ἡ συμμετρία
 τῶν μιγνυμένων ἀπλῶν φαρμάκων, εἰ τὴν τοῦ προκειμένου
 συνθέτου κατασκευῇ. ὅπως δὲ χορὴ σκευάζειν αὐτὸ παρῆλι-
 πιν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν ἀναγκαίαν ἔχοντων τὴν
 διήγησιν τῆς σκευασίας. ἐπὶ τούτου μὲν γὰρ καὶ πάνυ ῥά-
 διός ἐστιν, ὥς ὀλίγον ὕστερον εἰρησεται. γινώσκειν δὲ ὑμᾶς
 βούλομαι πρὸ πάντων ὥς ἔάν μὴ παρῆι ποτὲ μόσχιον
 στέαρ, ἀκτ' αὐτοῦ μιγνύναι τὸ παλαιὸν ὕειον, ὃ καλοῦσιν
 ἄξουγγιον. ἀναλον δ' εἶναι χορὴν τοῦτο καὶ μὴ πάνυ πολ-
 λῶν ἑωῶν. ἐστὶν οὖν καὶ τὸ παλαιὸν ἔλαιον ἱκανῶς διαφο-
 ρητικόν, ἐστὶ δὲ καὶ τὸ στέαρ ἀδήκτως ἄμφω τοῦτο δρωῦντα.
 τὰ δὲ βοείου ὁμοίως μὲν ἐστὶ διαφορητικόν, ἀδήκτον δ' οὐχ
 ὁμοίως. ἐν τῷ μεταξὺ δ' ἄμφοιν ἐστὶ τὸ μόσχιον, ὅσω τοῦ
 χοιρείου δριμύτερόν ἐστι, τοσοῦτον τοῦ βοείου μαλακώτερον
 ὑπάρχει. τὸ μὲν οὖν φάρμακον, ὑπὲρ οὗ πρόκειται λέγειν,
 ἰσχυρότατα μὲν ἔχει σῶρον καὶ τὴν σχιστὴν στυπτηρίαν καὶ

sedecim, calcis vivae drach. sedecim, thuris drach. triginta duas,
 gallae drach. triginta duas, cerae drach. centum viginti, sevi vi-
 tulini drach. centum sexaginta, olei veteris hemin. unam. Haec
 est simplicium medicamentorum symmetria ad praesentis com-
 positi praeparationem. At quomodo illud praeparandum sit
 omisit, ut in aliis etiam multis, quae conjecturae narratio-
 nem requirunt, nam in hoc quidem vel admodum facilius
 est, ut paulo post dicemus. Caeterum vos scire inprimis
 volo, ut si quando vitulinum pingue desideretur, ejus loco
 vetus suillum, quod nominant axungiam, admiscendum,
 verum salis experte et non multorum nimis annorum. Ve-
 tus itaque oleum abunde satis discutit, sic aspers quoque,
 idque citra mordicationem ambo efficiunt, bubulus similiter
 quidem discutit, sed non aequè morfu caret, medium locum
 obtinet vitulinus, quo porcino acrior, hoc bubulo mollior.
 Itaque medicamentum, quo de sermo institutus est validis-
 sima continet, fori, alumen scissile, malicorium, gallam, non

Ed. Chart. XIII. [749.]

Ed. Bal. II. (365. 366.)

τὰ σίδια καὶ τὴν κηκίδα, οὐ μὴν διαφορητικὴν γε δύναμιν ἔχοντα γενναίαν, ἀλλὰ τὴν καλουμένην στυπτικὴν. εὐδὴλον, δ' ὅτι κηκίδα μὲν αἰεὶ βάλλειν προσήκει τὴν ὀμφακίτιν ὀνομαζομένην, στυπτηρίαν δὲ τὴν Αἰγυπτίαν τε καὶ σχιστήν. εἰ δὲ ἀπορήσαιμιν αὐτῆς, τὴν στρογγύλην παχυμεριστεράν μὲν οὖσαν τῆς σχιστῆς, οὐχ ἥτιον δὲ στυφουσαν. ὅτι δὲ σίδια τὰ τῆς ῥοιᾶς λέμματα καλεῖται πάντες γινώσκουσιν. ὀλιγοχρόνιος γε μὴν ἐστὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῶν ὁ καιρὸς, ἐάν τις θέλῃ ξηρὰ κόπτειν τε καὶ λειοῦν. ἅμα γὰρ τῷ ξηραίνεσθαι καὶ τὴν δύναμιν ἀσθενιστέραν ἔχει τὰ σίδια μετὰ τῆς διαφορουμένης ὑγρότητος αὐτῶν ἀπολλυμένην. ἀσφαλέστερον οὖν ἐστὶν ἔγχυλα λαβόντα προαφιψεῖν ἐν οἴνῳ μέχρις ἂν εὐλείωτα γένηται. χρὴ δὲ τὸν οἶνον αὐστηρὸν μὲν εἶναι πάντως, ἀλλὰ μήτε λίαν νέον· οἱ γὰρ αὐστηροὶ παχυμερεῖς εἰσι, πρὶν χρονισθῆναι· μήτε λίαν παλαιὸν, ὥς ἤδη δριμὺν ὑπάρχειν αὐτόν. ὁ μὲν γὰρ νέος οὐκ ἐκδύεται τῷ βάθει τοῦ σώματος, ὁ δὲ παλαιὸς δριμύς καὶ δακνώδης ἐστίν. ἀμείνων οὖν ὁ μέσος κατὰ τὴν ἡλικίαν. εἴη δ' ὧν οὗτος τοῦπίπαν (366) ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ τε πενταετοῦς καὶ τοῦ δεκαετοῦς.

discutiendi facultate eximia, sed astringendi, ut vocant, praedita. Clarum est autem gallam semper adjiciendam esse, quae vocatur omphacitis, id est *immatura*, alumen vero Aegyptium et scissile, cujus penuria rotundum, quod scissili quidem est crassius, sed non minus astringens. Quod autem malicorium putamen mali granati vocatur, omnes noverrunt. Brevi adeo tempore viget, si velis aridum contundere et in pulverem redigere, seu laevigare, namque dum arescit malicorium, imbecilliores quoque vim sortitur cum humore ejus discusso pereuntem. Quare tutius est succulentum prius ex vino decoquere, donec optime laevigari possit. Vinum autem austerum prorsus, sed neque recens esse oportet, nam austera nisi vetera sint, crassarum partium existunt, neque vetustum adeo, ut jam acre existat, etenim recens penitiora corporis non permeat, vetus acre et mordax est. Ergo aetate medium potius est, quod plurimum intra quinque et decem annos consistit. Postulat lo-

Ed. Chart. XIII. [749.]

Ed. Bas. II. (361.)

ἀνασπνῆσαι δὲ καὶ νῦν ἀναγκαῖόν ἐστι τοῦ πολλάκις πολλοῖς εἰρημένου περὶ τῶν αὐστηρῶν καὶ στρυφνῶν καὶ ὅλως στρυφόντων οἴνων τε καὶ σιτίων καὶ φαρμάκων, ἔτι δὲ πρότερον ὑπὲρ τῶν κατὰ τὰς εἰρημέας φωνὰς σημαινόμενων. ἔκ μὲν γὰρ τῆς αὐστηρῶν τὸ μετρίως στῦφον σημαίνεται παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν, ἔκ δὲ τῆς στρυφνῶν τὸ βιαίως καὶ σφοδρῶς. τὸ δ' ἀμφοῖν γένος κοινὸν ἔκ τοῦ τῆς στύψεως ὀνόματος δηλοῦνται, μὴ προσδιασφαυμένου πότερα σφοδρῶς ἢ ἀμυδρῶς. πάντα μὲν οὖν τὰ στύφοντα συνάγει καὶ πυκνοῖ τοὺς πόρους κῆπιδῃ καὶ σφίγγει τὴν οὐσίαν τῶν ὁμιλούντων ἑαυτοῖς μορίων. ἥσσον δὲ καὶ μᾶλλον ἐργάζεται τοῦτο πρὸς τὸ ποσὸν τῆς στύψεως. ἐν δὲ τῷ σφίγγεσθαι καὶ πυκνοῦσθαι τὸ ἐπιπολῆς τοῦ στρυφόμενου σώματος ἀποκλείεται τε καὶ κωλύεται πρὸς τὸ βάθος ἵεναι τῶν στρυφόντων ἡ δύναμις. καὶ διὰ τοῦτο καλῶς ἐπενόησαν ἔνιοι τῶν ἱατρῶν μιγνύται τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις ἕτερα λεπτομερῆ καὶ δριμύτην ἔχοντα δύναμιν ἕνεκα τοῦ δι' αὐτῶν εἰς τὸ βάθος τοῦ σώματος ἀγασθαι ποδηγουμένας τὰς τῶν στρυφόντων δυνάμεις. τοῦτ' οὖν αὐτὸ τοῖς οὖν οὐκ οὐκ αὐτὸ τὸ

cus hic in memoriam reducere, quod multi saepe dictarunt de aulleris, acerbis, in totum de astringentibus vinis, cibis et medicamentis, ac primum de harum vocum significationibus agendum est. Aullerum enim Graecis idem sibi vult quod mediocriter astringens, acerbum quod valide ac vehementer id facit. Genus utrique commune astrictionis vocabulo signatur, non etiam utrum valide an obscure ea fiat declarante. Omnia igitur astringentia contrahunt ac densant meatus, ad haec vincunt ac continent partium sibi invicem cohaerentium substantiam, atque minus magisque hoc pro astrictionis quantitate efficiunt. Caeterum stringendo ac densando summa corporis, quod astringitur virtus illorum excluditur et in altum ire prohibetur. Ob quam rationem pulchre nonnulli medicorum huiusmodi medicamentis alia tenuium partium et acri potestate praedita, indere cogitarunt, a quibus veluti ductae astringentium vires in profundum corpus perveniant. Hoc igitur medicamenti pro-

Ed. Chart. XIII. [749. 750.]

Ed. Bas. II. (366.)

προκείμενον φάρμακον ἔμιξεν αὐτῷ τὴν τίτανον ἄσβεστον. ἐν δὲ τῇ τοῦ Ἀνδρομάχου βίβλῳ παραλείπεται μὲν ἡ τῆς τιτάνου προσηγορία, τὸ δὲ τῆς ἄσβεστου μόνον ὄνομα γέγραπται, πολλὰ καὶ ἄλλα τῶν ἱατρῶν ἕνεκα συντόμου λέξιως οὕτως ἐρμηνεύοι[750]των. αὐτίκα γοῦν ἐν αὐτοῖς τοῖς φαρμάκοις, ὅσα πρὸς δυσιπυύλωτα καὶ κακοήθη συντεθείκασι, λεπίδος ἀπλῶς γεγραμμένης χωρὶς τοῦ προσκειῖσθαι χαλκοῦ καὶ σχιστῆς χωρὶς στυπτηρίας καὶ τὸ τερμινθίνης χωρὶς τοῦ προσκειῖσθαι τὸ ῥητίνης προσυπακούομεν αὐτοῖς τὰ παραλειμμένα κατὰ τὴν λέξιν οὕτως, ὥσπερ καὶ νῦν ἐπὶ τῆς ἄσβεστου τὴν τίτανον. ὀνομάζουσι γὰρ κατ' ἐξοχὴν τὴν αὐτὴν μόρην ἐσβεσμένην τε καὶ ἄσβεστον, οὐχ ἥτιον καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα καίεται, πρεπούσης τῆς προσηγορίας. μίξας οὖν τὴν ἄσβεστον τίτανον ὁ συνθεὶς τὴν ἐμπλαστρον τήνδε τοῖς στρυγνοῖς φαρμάκοις, ἰσχυρὸν ἐργάσατο τὸ ἐξ πάντων σύνθετον ἕνεκα τοῦ μέχρι τοῦ βάθους ἀφικνεῖσθαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ. ἐπεὶ δὲ ἐξ ἰσχυροτάτων φαρμάκων ἡ σύμφασις ἐχεχόρει, παρηγορικὸν δ' οὐδέν οὐδὲ πρᾶντικόν, οὐδὲ

positi auctor consideravit, qui calcem vivam ei addiderit, at in Andromachi libro calcis vox omissa est, vivae nomen adscriptum, medicis compendii gratia et pleraque alia sic interpretantibus. Nimirum igitur in ipsis medicamentis ad ulcera vix cicatricem recipientia et maligna compositis, squama simpliciter apposita, citra adscriptionem aeris et scissile sine vocabulo aluminis, et terebinthina, absque adjectione resinae, subaudimus quae ipsi sic in dictione omiserunt, quemadmodum et nunc in vocabulo, viva, calcem, nuncupant enim per excellentiam ipsam restinctam et vivam, appellatione non minus et aliis, quae uruntur, ac commodata. Itaque viva calce mixta emplastri huius auctor acerbis medicamentis validum compositum reddidit, ut virtus ejus in imum usque penetret. Quoniam vero ex valentissimis confectura est, ac nullum mitigatorium nec leniens nec concoquens aliquod continet, merito thus ei, quod puti movendo medicamentum est, admiscuit. Si igitur sicco com-

Ed. Chart. XIII. [750.]

Ed. Bas. II. (366.)

τῆς πεπτικῆς ὕλης εἶχεν, εἰκότως ἐμίξεν αὐτῷ πυροποιὸν φάρμακον τὸν λιβανωτόν. εἰ μὲν οὖν ξηρῷ τῷ συνθέτῳ χρῆσθαι τις ἐμέλλεν, ἐπιπάττων αὐτὸ κατὰ τοῦ ἔλκους, ἢν ἂν οὕτω γε σφοδρὰν ἱκανῶς καὶ δακνῶδες καὶ τραχυντικὸν καὶ διαβρωτικόν, ἐπεὶ δ' ἐμπλαστρον αὐτὸ προὔκειτο ποιῆσαι, ὁρῶν μὲν ὅτι ῥητίνης ἢ κηροῦ μικτόν ἦν ἢ καὶ πρὸς τούτοις στέατος ἢ μυελοῦ, καὶ εἰ μηδέπω σύστασιν ἐμπλαστρώδη διὰ τούτων λάβοι προσβαλεῖν ἐλαίου τινός. ὅταν δὲ προσθῶ τό τινος, ἀκούειν χρὴ σι πρὸς τῷ κυρίως τε καὶ ἀπλῶς ἐλαίῳ λεγομένῳ καὶ τὸ μετὰ προσθήκης ὀνομαζόμενον ῥόδιον ἐλαίον ἢ μύρσινον ἢ κύπρινον ἢ τι τοιούτων. διώρι-
σται γὰρ ἤδη πολλάκις ὅπῃ διαφέρει μύρον εἰπεῖν ῥόδιον ἐλαίου ῥοδίνου καὶ μύρον κύπρινον ἐλαίου κυπρίνου καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. εἰκότως οὖν ἢ τῶν τοιούτων φαρμάκων μίξις οὐχ ἢ αὐτῇ γέγονεν ἅπασι τοῖς συνθεῖσι τὰς τοιαύτας ἐμπλάστρους. ὅτι γὰρ αἰτίαι πλείους εἰσὶ τῆς τοιαύτης διαφορᾶς οὐκ ἐξ ἐπιτοίας, ἀλλ' ἐμπειρίας εὖρον ἐμαυτὰ συμβεβηκυίας. ἐνίοτε μὲν γὰρ ἐξ ὀλίγων τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπλῶν

posito uteris, ulceri ipsum inspergens sic vehemens admodum esset, mordax, asperum et exedens, at quia emplastrum id facere proposuimus, perspicuum est unicuique resinam vel ceram vel adhuc adipem vel medullam miscendam fuisse, ac si nondum ex his emplastri spissitudinem acceperit, oleum aliquod affundendum. Quum autem addo aliquod, inaudiendum est tibi praeterquam quod proprie et simpliciter oleum dicitur, etiam quod cum adiectione rosaceum nominatur oleum vel myrteum vel cyprinum vel ejus generis aliquod, distinctum namque est jam saepius quid discriminis sit rosaceum unguentum dicas an oleum rosaceum, et unguentum cyprinum an cyprinum oleum, aliaque similia. Merito igitur ejuscemodi medicamentorum mixturam non eandem omnes fecerunt, qui id genus emplastra composuere. Nam quod plures hujus differentiae causae existant, non ratione, sed mea ipsa experientia deprehendi. Nonnunquam enim ex paucis numero simplicibus

Ed. Chart. XIII. [750.]

Ed. Bas. II. (366.)

ἔσπειυσα συνθεῖναι τὸ φάρμακον, ἐνίοτε δὲ ἐκ πλείονων, ἔστι δ' ὅτε καὶ πλείστων ἢ πάντων τῶν ὁμογενῶν. καὶ μέντοι καὶ τῷ τινὰ μὲν ἔχειν ἄφθονα, τινὰ δ' οὐδ' ὅλως ἢ ἐλάχιστα κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον ἐξ ὧν εἶχον, περὶ τὴν σύνθεσιν ἐτραπομὴν τοῦ φαρμάκου τῆς χρείας ἐπειγούσης, εἰθ' εὐρὼν αὐτὸ τῇ πείρᾳ δοκιμον, οὕτως ἐχρησάμην αἰ. πολλάκις δ' ἐκὼν ἔνια μὲν ἰσχυρότερα τῶν συνθέτων φαρμάκων, ἔνια δὲ ἀσθενέστερα ποιῆσαι προθέμενος, ὥς πρὸς πλείονας ἔχειν διαθέσεις ἀρμόττοντα φάρμακα, διαφερούσας ἐποίησάμην τὰς συνθέσεις, καὶ μέντοι καὶ τοῦ πλείονων χρῆζειν δυνάμεων τὸ τὴν ἔλκωσιν ἔχον μόριον, ὥσπερ ὅταν ἅμα τα κοῖλον καὶ πλαδαρὸν καὶ ῥυπαρὸν ὀχθῶδές τε τοῖς χεῖλεσι καὶ ρευματιζόμενον ἐκ τῶν ὑπερκειμένων. εἰαν γὰρ ἀρμόζεσθαι τις ἐθέλοι πρὸς ἅπαντα τὰ συμβεβηκότα τοῖς ἔλκωμένοις οὕτω μορίοις, ἀναγκαῖον αὐτῷ διαφορουσῶν δυνάμεων ὕλας μιγνύειν. εἰαν δ' ἐν τι πρώτον, ὃ κατεπείγει, θεραπεύειν ἐθέλῃ τῶν ἄλλων ἀμειλῶν, οὐκ ἀναγκαῖον εἰς ποικίαν φαρμάκων ἐκτρέπεσθαι. δῆλον οὖν ὅτι καὶ οἱ πρὸ

medicamentum subito praeparavi, interdum ex pluribus; alias ex plurimis vel omnibus ejusdem generis. Insuper quia nonnulla apud nos abunde copiosa, quaedam ex toto non essent aut paucissima eo tempore, ex iis quae habebam, medicamentum composui tunc ita postulante, deinde quum experimento id probatum invenissem, ita semper usuravi. Saepe fortiora quaedam medicamenta composita, quaedam imbecilliora, ultro facere instituens, ut variis affectibus accommodata haberem, diversas compositiones aggressus sum, praeterea hac ratione motus, quod pars exulceratione laborans plures requirat facultates, ut quum simul et cava est et fluida et sordida et oris praetumida ac dura et fluxionem ex superioribus recipit. Si namque medicamentum ad omnia, quae sic exulceratis partibus acciderunt, valere cupias, diversarum virium materias miscere necessarium est. At si unum aliquod primum, quod urget, sanare studeas, aliis neglectis, non est quod medicamentorum varietatem requiras.

Ed. Chart. XIII. [750. 751.]

Ed. Bas. II. (366.)

ἑμοῦ συνθέντες τὰ τοιαῦτα φάρμακα διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας διηνέχθησαν, οἷον εὐθέως ἐπὶ τοῦ προκειμένου νῦν φαρμάκου τὸ μόσχειον εἴλετο στέαρ συνθεῖς, ἐπειδὴ μαλακτικόν ἐστι τῶν ἐσκληρουσμένων χειλῶν. ἔμελλεν οὖν αὐτῷ διττὴν παρέξειν χρεῖαν, τὴν μὲν ἑτέραν ὡς μαλακώδη εἰς ἔνωσιν τῶν ξηρῶν, ἣ πρώτως ἦν ὠφέλιμα, τὴν δ' ἑτέραν, ὅπως καὶ αὐτό τι τῶν συμβεβηκότων τῷ πεπονθότι μορίῳ θεραπεύοι. ἔτι δ' ἂν μᾶλλον ὠφελίμως μυχθεῖη μυελὸς ἐλάφιος ἐπὶ τῶν ἐσκληρουσμένων χειλῶν, ἢ εἰ μὴ τοῦτον ἔχοιμεν, μόσχειος. [751] εἰ δὲ μηδὲν τούτων παρείη, τῶν ὑγρῶν τε καὶ μὴ δριμέων ῥητινῶν τις. ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὑγρότητος, ἅμα δὲ καὶ γλισχρότητος, ἣν ἔχουσι σύμφυτον αἱ ῥητίναι πᾶσαι, σύνδεσμος γίνεται τῶν ξηρῶν φαρμάκων, ἐκ δὲ τοῦ μὴ σαφῶς εἶναι δριμείας τὸ μὴ παροξύνειν τὸ ἔλκος. εἰκότως οὖν ἔμιξάν τινες ἐν ταῖς συνθέσεισι ταῖς τοιαύταις τῶν φαρμάκων ἤτοι τὴν τερμινθίνην ἢ τὴν λάρικα προσαγορευομένην ῥητίνην. μεμνησθαι δ' ὑμᾶς ἐν τῇ συνθέσει χρὴ καὶ τοῦδε, τοῖς πολλοῖς τῶν ἱατρῶν ἀμελουμένου, τισὶ δὲ καὶ δι' ἄγνοιαν

Clarum est igitur et illos, qui ante me ejusmodi medicamenta confecerunt, ob praedictam rationem dissensisse, veluti verbi gratia in proposito medicamento vitulinum pingue auctor cepit, quod oras induratas emolliat. Proinde duplicem ei usum adhibere debebat, unum ut mollisculo medicamento ad unitatem siccorum faciendam, quae primum erant utilia, alterum ut et ipsum aliqua partis affectae symptomata seu accidentia persanaret. Verum multo utilius medulla cervina induratis oris adhibetur, quae si non adsit vitulina, si utraque desideratur, humida aliqua et non acris resina. Nam omnes resinae humiditatis gratia simul et viscositatis, quam habent cognatam, sicca medicamenta veluti colligant, quia vero non evidentem habent acrimoniam, necus nequam irritant. Quapropter nonnulli merito talibus medicamentorum confecturis admiscuerunt vel terebinthinam vel laricem nominatam resinam. Meminisse autem vos inter componendum oportet illius etiam, quod a plerisque medicorum negligitur, a quibusdam per ignorantiam committi-

Ed. Chart. XIII. [751.]

Ed. Bas. II. (366.)

ἁμαρτανομένου. πιστεύουσι γὰρ τοῖς ῥωποπώλαις ἔλαιον παλαιὸν ἐπαγγελλομένοις διδόναι μὴ γινώσκοντες ὅπως αὐτὸ παραδιδόναι ποιοῦσι στέαρ παλαιὸν ὕμιον, ὅταν ἀκριβῶς ἐξινίσωσι, τήκοντες καὶ ἀναμιγνύντες ἐλπίῳ τῷ κοινῷ. φαίνεται γὰρ οὕτω παχὺ μὲν ὁρῶσιν, ὁσμωμένοις δὲ δυσῶδες, ὡς τὸ παλαιόν. ὁμοία μὲν οὖν ἡ δυσωδία, τῷ δ' ἀκριβῶς ἑκατέρου μεμνημένῳ σαφὴς ἡ διαφορά. ἄλλη μὲν γὰρ ιδιότης ἐστὶ τῆς ὁσμῆς στέατος, ἄλλη δὲ ἐλαίου παλαιοῦ. καὶ τὸ πάχος δὲ αὐτοῦ τοῦ δεδομένου συνεχὲς οὐκ ἔστιν, οὐδ' ὁμοιομερὲς, ὥσπερ τὸ τοῦ μὴ δολωθέντος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῷ πυθμένι τοῦ ἀγγείου παχύτερον γίνεται. τὸ δ' ἐπιπολῆς λεπτότερον, ὅθεν καὶ διακινουῖσιν αὐτὸ, διδόντες τοῖς ὠνούμενοις οἱ παραποιήσαντες. ἀλλὰ κἄν ἀληθῶς ἢ τὸ ἔλαιον ἔνιεν τῆς τοιαύτης πανουργίας αὐτοφνὲς, ὄνομα μὲν ἔχει τοῦτο δὴ τὸ παλαιόν, ἡ δὲ δύναμις δ' οὐκ ἐγγύς ἐστι τῷ τριετῇ πρὸς τὸ τριακοταετὲς ἢ τῷ τετραετῇ πρὸς τὸ πεντηκονταετὲς. ἐπικτᾶται μὲν γὰρ τινα δῆξιν ἐν τῷ χρόνῳ τό τε ἔλαιον καὶ τὸ στέαρ, ὅταν παλαιωθῇ. ἀλλὰ αὕτη μὲν με-

tur. Credunt enim infitoribus vetus oleum dare se affirmantibus, ignari quomodo ipsius loco vendant adipem suillum veterem, ex oleo communi liquatum temperatumque, sed membranulis prius diligenter exemptis, apparet enim sic, crassum insipientibus, si odoraris, vetustatis graveolentiam repraesentat, similitudo igitur est foetoris, qui vero utriusque ad unguem meminit, manifesto alterum ab altero discernit, alia siquidem est odoris adipis, alia veteris olei proprietas. Accedit huc, quod crassitudo ipsius adulterati continua non est nec similis, quemadmodum olei veri. Quin et crassius in vasis fundo, tenuis in summo evadit, ob quod etiam id adulterantes permovent, dum emptoribus tradunt. At si re vera quoque sit oleum sine tali asu sua sponte natum, nomen quidem hoc obtinet vetus, vis autem trimi non est propinqua trigenario, aut quod annorum quatuor est, nullam confinitatem cum quinquagenario habet, siquidem temporis spatio, quum inveterarunt tum oleum, tum adeps mordacitatem quandam acquirunt. Sed haec qui-

Ed. Chart. XIII. [751.]

Ed. Bas. II. (366. 567.)

γίστη, μέγιστη δὲ ἡ κατὰ δύναμιν ἑξαλλαγή. διαφορικώτατα γάρ ἐστι τό τε ἔλαιον καὶ τὸ στέαρ, ὅταν παλαιωθῇ. καὶ τούτου πειραθεὶς ἐγὼ διὰ τὸ κατὰ τινὰ τύχην ἔλαιόν τε καὶ στέαρ ἔχειν παλαιότατον, τοῦ πατρὸς ἐκ πολλοῦ φυλάττοντος αὐτὰ, αὐτὸς πάλιν ἀμφὶ κατέθηκα (367) δαψιλῇ, κομιδῇ νέος ὢν, ὅπως ἔχοιμι χρονίζουσιν αὐτοῖς χρῆσθαι μετὰ τὸ καταναλῶσαι τὰ τοῦ πατρὸς. ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν οὐκ ὀλιγάκις ἀπεθέμην ἀμφοτέρω παλαιωθησόμενα. καὶ νῦν ἐστὶ μοι τοσοῦτον πλῆθος αὐτῶν, ὥς ἑξαρκέσαι καὶ ἑκατὸν ἔτη ζήσω. καὶ τοίνυν τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ φάρμακον ἔλαιόν τε καὶ στέαρ ἐτῶν τεσσαράκοντα λαβὼν αἰὶ παρ' ἐμοὶ τὰ κακοηθέστατα τῶν πολυχρονίων ἑλκῶν ὠφέλησεν ἐλπίδος μειζόνως. ἐστὶ δὲ τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν, ἐφ' ὧν αὐτὸ τὸ πεπονθὸς μόριον ἐν καχεξίᾳ τοσαύτῃ γέγονεν, ὥς καὶ εὐπίπτον ἢ τὸ παραγιγνόμενον ἐπ' αὐτὸ τροφῆς ἐνεκεν αἷμα, μεταβάλλειν τε καὶ διαφθείρειν, ἔαν τε κακόχυμον ἢ τὸ ἐπιρρώδον εἰς τοσοῦτον, ὥς εἰ καὶ μηδὲν ἐπεπόνθει τὸ μόριον, ὑπ' ἐκείνου γοῦν αὐτοῦ μόνου διαβιβρω-

dem sunt maxima, maxima vero et facultatis permutatio, maximam enim digerendi facultatem tum oleum, tum adipem, quando inveterata sunt, habent. Atque hoc ego expertus sum ideo, quod oleum ac adipem vetustissima forte quadam haberem a patre multis annis observata, quae ipse rursus ambo admodum juvenis adhuc copiosa reposui, ut jam inveteratis eis uti possem, ubi patris essent consumpta. Sed etiam post haec iterum ambo saepe recondidi, ut vetustescerent, tantaque mihi nunc illorum copia est, quanta vel centum annis victuro sufficiat. Propterea medicamentum, de quo sermo est, oleum et adipem quadraginta annorum recipiens, semper apud me ulcera diuturna praeter modum maligna quam opinio ferret melius sanavit. Sunt huiusmodi ulcera, in quibus ipsa affecta pars in tam vitioso habitu consistit, ut quamvis sanguis nutriendi causa ad eam perveniens probe sit concoctus, tamen mutet ipsum corrumpatque, sive id quod influit adeo pravo succo praeditum est, ut etiam si pars nihil passa fuerit, ab illo certe

Ed. Chart. XIII. [751. 752.]

Ed. Bal. II. (366.)

πικρῶς. θαυμαστῶς οὖν ὁ συνθεὶς αὐτὸ τὰ μὲν στυπτικὰ
 φάρμακα δύνανται ἀποκρουστικὴν ἔχοντα παρῆλθεν, ὥς μη-
 δὲν ἐπιβρέοι τῷ πεπονθότι μορίῳ κατὰ τὸν τῆς ἰασιῶς και-
 ρόν, τὰ δὲ διαφορητικά, χάριν τοῦ τοὺς περιεχομένους ἰχῶ-
 ρας ἐν τῷ πεπονθότι μορίῳ διαφορῆσαι τε καὶ κενῶσαι.
 περὶ δὲ τῆς συμμετρίας αὐτῶν ὧδε ἔχει τῆς μὲν σχετῆς
 στυπτηρίας καὶ τῶν σιδήων, ὥς σφοδρότατα στυφόντων, ἑλάτ-
 τον ἐνέβαλεν, ἑκαίδεκα δραχμαῖς ἑκατέρου μίξας εἰς ταῦτό,
 τοῦ σώριος δὲ τὸ ἡμιόλιον ἑκατέρου, τούτεστι τέσσαρας ἐπὶ
 ταῖς εἴκοσι, ἥττον μὲν στυφόντος, οὐχ ἥττον δὲ ξηραίνοντος,
 ἴσον δὲ συναμφοτέρου, τῆς τε σχετῆς καὶ τῶν σιδήων, ἐνέ-
 βαλλε τῆς κηλ[752]δος ἐπὶ ταῖς τριάκοντα δραχμαῖς δύο
 προσθεῖς, ὥς ἀσθροισθῆναι τὰς πάσας ἐκ τῶν φαρμάκων
 ὀκτώ καὶ ὀγδοήκοντα. τούτοις δ' ἀντέταξεν ἰσχυρῶς διαφω-
 ρητικόν τε καὶ ξηραντικὸν φάρμακον τὴν ἀσβεστον, ἀρκε-
 σθεῖς ἑκαίδεκα δραχμαῖς, ἵκαναὶ γὰρ αὗται τὴν τῶν στυ-
 φόντων ποδηγῆσαι δύνανται. ἑκατὸν γοῦν καὶ τεττάρων ἀσθρο-
 σθεισῶν δραχμῶν ἐκ τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων, ἐνιδέχεται μὲν

ipso solo erodatur. Mirifice igitur medicamenti compositor
 astringentia medicamenta repellendi facultate praedita as-
 sumpsit, ut nihil partē affectae dum curetur influat, quae-
 dam discutientia, ut sanies in laborante parte contentae
 per halitum discutiantur vacuenturque. Symmetria vero
 ipsorum ita habet. Aluminis scissilis et malicorii, ut quae
 validissime astringant, minus injecit, utriusque drachmas
 sedecim in idem miscens, foreos sesquiplum utriusque,
 hoc est drach. viginti quatuor, minus quidem astringentis,
 non minus autem siccantis, scissilis quoque et malicorii
 aequales utriusque portiones indidit, gallae ad triginta
 drachmas duas apponens, ut omnes ex medicamentis
 drachmae octoginta octo colligerentur. His opposuit valide
 digerens et siccanis medicamentum, calcem vivam contentus
 sedecim denariis, qui astringentium vires sufficiunt deducere.
 Centum igitur et quatuor denariis ex metallicis me-
 dicamentis collectis plus quoque thuris adjicere convenie-

Ed. Chart. XIII. [752.]

Ed. Bas. II. (566.)

καὶ πλέον αὐταῖς μῖξαι τοῦ λιβανωτοῦ. καὶ τοσούτῳ γε ἂν
 ἐγιγόνει τὸ φάρμακον πρᾶσιον, ὅσῳ πλέον ἐμέμικτο. σφο-
 δρὸν δ' αὐτὸ φυλάξαι βουλευθεὶς ἔλαττον ἔμιξε. σοὶ δ'
 ἔξιστι διτιῶς αὐτὸ συνθεῖναι. μετὰ γὰρ τὸ λειῶσαι τὰ
 πρῶτα πέντε καὶ μῖξαι πάνθ' ὁμοῦ, διελὼν εἰς δύο μοίρας
 τὸ γενησόμενον ἄθροισμα τῇ μὲν ἑτέρᾳ μοίρᾳ μῖξον ἑκαί-
 δεκα δραχμῶν τοῦ λιβανωτοῦ, τῇ δ' ἑτέρᾳ τὸ διπλάσιον,
 εἶτα τήξας καὶ ψύξας καὶ ξύσας τὴν γενομένην ἐκ τῶν
 τηκτῶν φαρμάκων κηρωτὴν, διελὼν καὶ ταύτην δίχα τὸ μὲν
 ἑτερον μέρος μῖξαν τῷ πλείονα τὸν λιβανωτὸν ἔχοντι, τὸ δ'
 ἑτερον τῷ λοιπῷ. καὶ περὶ τὴν τοῦ κηροῦ δὲ καὶ στεάτος
 συμμετρίαν ὁ πρῶτος στοχασμὸς ἱκανὸν ἔχει τὸ πλάτος,
 οὐκ εἰδότες ἡμῶν ἀκριβῶς ὁποῖόν τι τῇ συστάσει τὸ φάρ-
 μακον ἔσοιτο. μετὰ δὲ τὸ μιχθῆναι πάντα δῆλον γίγνεται
 πότερον ἀπαλώτερον ἢ σκληρότερον ἀποτελέσθαι τοῦ προσή-
 κοντος, ὥστ' ἐν τῇ δευτέρᾳ συνθέσει προσελθόντων ἡμᾶς ἀκρι-
 βέστερον τῷ στοχασμῷ καὶ τούτων μὲν αὐτῶν καὶ σὺν αὐ-
 τοῖς δὲ τοῦ ἐλαίου. ὥσπερ γὰρ ἄνευ λογικῆς μεθόδου συν-
 θεῖναι φάρμακον ἀδύνατόν ἐστιν, οὕτως ἄνευ πείρας οἷχ

bat, et hoc melius evasisset medicamentum, quo copiosius
 illud repecisset, caeterum vehemens ipsum servare curans,
 minus adjecit. Tibi autem licet bisariam ipsum componere;
 nam ubi priora quinque contriveris, omniaque simul com-
 miseris, acervo in duas portiones diviso alteri parti se-
 decim thuris drachmas, alteri duplum indito, deinde liquato,
 et postquam refrigeraveris, radito ceratum ex liquabilibus
 medicamentis confectum, quod et ipsum in duas partes
 sejungito, alteram ei, quod plus thuris habeat, alteram re-
 liquo admiscens. Atque de cerae et adipis symmetria prima
 conjectura latitudinem magnam satis obtinet, nobis haud
 plane intelligentibus, quale tandem crassitudine medicamen-
 tum futurum sit, at postquam omnia mixta fuerint, cla-
 rum sit, tenerius an durius aequo sit redditum. Quare in
 altera compositione diligentius nobis conjectandum est et
 de his ipsis et simul cum his de oleo. Ut enim citra ratio-
 nalem methodum medicamenta componere, ita vim illo-

Ed. Chart. XIII. [752.]

Ed. Bas. II. (366.)

οἷόν τε γινῶναι βεβαίως τε καὶ ἀκριβῶς τὴν δύναμιν αὐτοῦ· τοῦτο μὲν οὖν τὸ φάρμακον αὐτὸς ὁ Ἀνδρόμαχος ἔφη τοῖς ἀπειγνοσμένοις ἀρήγειν. ἐφεξῆς δ' αὐτοῦ πρὸς παρωνυχίας τι γράψας, μετ' αὐτὸ πάλιν οὕτως ἔγραψεν αὐτοῖς ὁνόμασι, πρὸς τὰ κακοήθη ἐπὶ Βαλλερίας Σεκούνδης· προσυπακοῦσαι δὲ δεῖ δηλονότι τὸ ἐχρησάμεν. ἡ δ' ὕλη τοῦ φαρμάκου δηλοῖ θεραπείας μὲν ἀγωνιστικῶς ἀπολειπομένη, παρηγορεῖν δὲ δυναμένη τὰ παροξυνόμενα διὰ τῆς τῶν ἀγωνιστικῶν φαρμάκων προσαγωγῆς. ἡ οὖν σύνθεσις αὐτοῦ τοιαύδε τις ἐστι.

24 Τυρρηνικοῦ < ἡ· προσυπακοῦσαι δὲ δηλονότι τοῦ κηροῦ, στέατος ταυρείου < δ'· τερμινθίνης < δ'· μολύβδου κεκαυμένου < δ'· ἐμμότω χρωῖ. ταῦτα μὲν ἔγραψεν αὐτῇ λέξει. κακῶς δὲ ἐποίησε μήτε πρὸς τίνα κακοήθη φησὶν ἀρμόττειν αὐτὸ δηλώσας, μήθ' ὥς ἀγωνιστικόν, μήθ' ὥς παρηγορικόν ἐστι προσθείς. ἕτερα γάρ ἐστι παρηγορικά φάρμακα, τὰ μὲν καὶ προσωφελοῦντα βραχὺ τι τὰς διαθέσεις, ἕνια δὲ καὶ βλάπτοντα βραχὺ. τινὰ δὲ μήτ' ὠφελοῦντα μήτε βλάπτοντα, πρᾶϋνοντα δὲ μόνον τὰς ὁδύνας, ὑπὲρ ὧν αὐ-

rum certo et accurate cognoscere sine experientia nemo potest. Hoc itaque medicamentum Andromachus ipse desperatis auxiliari dixit. Ab hoc vero deinceps quoddam ad paronychias tradidit. Ac post hoc rursus sic ad verbum scripsit. *Ad maligna ulcera in Valeria Secunda.* Subaudiendum nimirum est, usus sum. Materia sane medicamenti innuit curatione quidem se a vehementibus relinqui, sed posse ea, quae vehementium medicamentorum adhibitione irritantur, mitigare. Compositio itaque eius haec capit. 24 Tyrrhenicae drachmas octo, subandi videlicet cerae, sevi taurini drachmas quatuor, terebinthinae drachmas quatuor, plumbi usti drachmas quatuor. Linamentis excepto utitor. Haec ipsius verba sunt. Male autem fecit, quod ad quae maligna convenire id dicat, non declaravit, nec quod vehemens sit aut mitigatorium adjecit, diversa namque sunt mitigatoria medicamenta. Nam quaedam tantillum etiam affectus juvant, nonnulla vero vel paululum offendunt, ali-

Ed. Chart. XIII. [752. 753.]

Ed. Bas. II. (367.)

οις εἰρήσεται καὶ πολλὰ γε τοιαῦτα διὰ πείρας μακρᾶς βε-
βαιωσάντων γραφήσεται. καὶ τινὰ γε θαυμαστῶς οὕτως ἐπι-
τετυγμένα ταῖς συμμετρίαις, ὥς ὠφελὲν μὲν πάντως, ἐνίοτε
δὲ καὶ θεραπεύειν αὐτὰς μόνας τὰς διαθέσεις τῶν ἀγρίων
ὡς ἂν εἴποι τις ἑλκῶν. ἀλλ' ἐκ τῆς ἐκείνων ὕλης ὁ μὲν
Τυρρηνικὸς κηρὸς ἐστὶ καὶ ὁ κεκαυμένος μόλυβδος, οὐ μὴν
ἡ τερμινθίνη καὶ τὸ ταύρειον στέαρ, ἀλλ', ὥς ἔφην, ἴδιος
ὁ τῶν τοιούτων ἑλκῶν τε καὶ φαρμάκων λόγος ὑπάρχων
δοτερον ἡμᾶς ἀναμένει. νυνὶ δὲ περὶ τῶν δυσάλθων ἢ χει-
ρωνίων ἢ ὅπως ἂν τις ὀνομάζειν ἐθέλῃ πρόκειται διελθεῖν,
ἐξ ὧν καὶ αἰδ' εἰσὶν αἱ ἐγγεγραμμέναι κατὰ τὴν τετάρτην
Κρίτωνος βίβλον, οὐσῶν τῶν ἀπασῶν ε'.

[753] Κεφ. στ'. [Περὶ τῶν ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμέ-
νων, ἢ διὰ λαδάνου.] Ἡ διὰ λαδάνου καλλίστη ἐπουλωτική,
ἀρμόζουσα δὲ ἐπὶ τῶν ὀχθωδῶν ἑλκῶν καὶ κοίλων. διῆ δὲ
ὀνιπλῦτον τηρεῖν ἐφ' ἡμέρας τέσσαρας. ʒ πίσης ξηρᾶς
◁ ρ'. ἰοῦ ξυστοῦ ◁ κδ'. χαλκοῦ κεκαυμένου ◁ ιε'. λεπίδος

qua nec juvant nec offendunt, sed dolores tantum leniunt,
de quibus alias agemus, multa eius generis longo usu ex-
plorata scripturi, ac quaedam mirifice adeo symmetriis com-
posita, ut omnino juvent, interdum etiam ipsos tantum
affectus agrestium, ut ita dicam, ulcerum perfanent. Verum
ex illorum materie est cera Tyrrhenica et plumbum ustum,
non tamen terebinthina et taurinum sebum. Verum de ejus-
modi ulceribus ac medicamentis sermo, ut dictum est, pe-
culiaris in posterum nos expectat, nunc de curatu difficili-
bus vel chironiis vel quomodocunque appellasse velis, dis-
serere propositum est, ex quorum numero sunt et haec
quinque universa in quarto Critonis libro conscripta.

Cap. VI. [De medicamentis a Critone scriptis. Me-
dicamentum ex ladano.] Optimum medicamentum epu-
loticum ex ladano. Convenit praetumidis cum duritia
ulceribus et cavis, deligatum vero membrum in diem
quartum continendum est. ʒ Picis aridae ʒ c, aeruginis
rasae ʒ xxiv, aeris usti ʒ xv, squamae rubrae ʒ xxiv, la-

Ed. Chart. XIII. [753.]

Ed. Bas. II. (367.)

ἐρυθρᾶς < κδ. λαδάνου γο θ'. λιθαργύρου λι. γ'. ἐλαίου
 ξε. α' δ'. οἶνου καλοῦ ξε. α' δ' ταύτην τὴν ἐμπλαστρον
 ἐσκεύασα καὶ γὰρ, τὴν ὕλην ἀποδιξάμενος, οὐδὲν ἔχουσιν μαλ-
 θακῶδεις. οὕτως γὰρ Ἱπποκράτης ὀνομάζει τὸ γένος ὅλον
 τῶν ὑγρότητα σύμφυτον ἔχόντων φαρμάκων, ὅποια τὸ στέαρ
 ἐστίν, ἅπαντά τε τὰ ἐλαιώδη φάρμακα καὶ δηλονότι τὸ
 ἔλαιον αὐτὸ καὶ ὕδωρ. ἔχει δέ τι καὶ ἡ ῥητίνη καὶ ὁ κηρὸς
 μαλθακῶδεις. ἐν μέσῳ δ' αὐτῶν, λέγω δὲ τῶν ξηρῶν τῇ
 κράσει καὶ τῶν μαλθακῶν, ἐστὶν ἡ πίττα. καὶ διὰ τοῦτο
 μίγνυται τοῖς γένεσιν ἀμφοτέροις ὀβλαβῶς, ὥσπερ καὶ ἡ λι-
 θάργυρος, ὅσα τε ἄλλα φάρμακα περὶ τὴν μέσην ἐστὶ κρᾶ-
 σιν, εἰ καὶ βραχὺ παραλλάττοι ποτὲ πρὸς ὁποτερανοῦν τῶν
 ἀμετριῶν. τῶν τοιούτων ἐστὶ καὶ ἡ πίττα, κατὰ γὰρ τὴν
 τοῦ ξηραίνειν καὶ ὑγραίνειν ἀντίθεσιν, ἀποκεχωρηκυῖα σα-
 φῶς ἤδη τῶν μέσων, κατὰ τὴν ἐτέραν ἀντίθεσιν τῶν θερ-
 μαινόντων καὶ ψυχόντων φαρμάκων οὐκ ἔτι· θερμαίνει γὰρ
 μετρίως καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς ἐκπνέουσιν φαρμάκοις μί-
 γνυται, ὥστε κατὰ τὸ προκείμενον φάρμακον ἡ μὲν ξηρὰ

dani 3 ix, argenteae spumae lib. iij. olei sextarium j. β.
 vini optimi sextarium j β. Hoc emplastrum praeparavi et
 ego materia recepta, quae nullum mollicinum medicamen-
 tum contineret, sic enim vocat Hippocrates omne genus
 medicamentorum, quae connatam humiditatem habent,
 qualis in pingui est singulisque oleosis medicamentis et qui-
 dem in ipso oleo et aqua. Quin et resina ceraque mollici-
 num quippiam obtinet. In medio ipsorum, dico autem sic-
 corum temperamento et mollicinorum, pix consistit, eoque
 ambobus generibus citra offensam admiscetur, quemadmo-
 dum tum argenti spuma tum arida medicamenta, quae
 circa mediam temperiem versantur, etiam si nonnihil ad
 utrumvis excessum interdum declinent. Hoc genere com-
 prehenditur pix quoque, quae secundum siccitatis ac hu-
 miditatis oppositionem manifesto jam a mediis recessit, se-
 cundum alteram oppositionem calefacientium et refrigeran-
 tium non item, calefacit enim modice, atque ideo medi-
 camentis, quae pus movent, admiscetur. Quia autem in

Ed. Chart. XIII. [753.]

Ed. Bal. II. (367. 368.)

πίττα τῶν μέσων ἐστὶ καὶ λιθάργυρος ἔτι μᾶλλον, τὰ τ' ἄλλα τῶν ξηραντικῶν. δυναμένης δὲ πανταῦθα παρακοῆς γενέσθαι διαλέξομαι περὶ αὐτῆς ἀναμνήσας γε πρῶτον εἰς πολλὰ χρησίμου θεωρήματος, ὃ καὶ κατ' ἄλλας μὲν εἴρηται μοι πραγματείας, ἱκανῶς δ' ἐξείργασται κατὰ γε τὴν περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων καὶ τὴν τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. θερμὸν γὰρ καὶ ψυχρὸν, ὑγρὸν τε καὶ ξηρὸν ὀνομάζομεν φάρμακον, ὃ τι περ ἀνθρώπου σῶμα θερ(368)μαίνειν ἢ ψύχειν ἢ ξηραίνειν ἢ ὑγραίνειν δύνηται, πρὸς τὴν ἀρίστην κρᾶσιν ἐν ἀνθρώπῳ τὴν ἀναφορὰν ποιούμενοι. μέση δέ τις αὕτη τῶν μεμπτῶν, ἧς καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο θερμὰς ἢ ψυχρὰς ἢ ὑγρὰς ἢ ξηρὰς ὀνομάζομεν, ἀπὸ τῆς ἐπικρατούσης ἐν αὐταῖς εἴτε ποιότητος εἴτε δυνάμειος εἴτ' οὐσίας εἴτε κρᾶσεως ἐθέλοις φάναι παρονομάζοντες. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον οὐδ' εἰ παρώνυμον ἀπὸ τοῦ πλειονάζοντος ἐν τῇ μίξει στοιχείου τὴν ὅλην κρᾶσιν ἐθέλοις λέγειν, ἐμποδίσεις τῇ τῶν πραγμάτων ἐπιστήμῃ. δέδεικται γὰρ ἐν τῇ θεραπευτικῇ πραγματείᾳ τῶν βοηθημάτων ἡ εὗρεσις γιγνομένη δι' ἐνδείξεως,

proposito medicamento arida pix mediis attribuitur, atque hac magis argenti spuma et alia quae siccandi vim obtinent. Porro quum et hic error committi possit, disputationem de ipsa institutam, theoremate primum ad multa utili in memoriam revocato, quanquam id in aliis operibus, maxime de simplici medicina et therapeutice satis abunde sum exequutus. Calidum enim et frigidum, humidum et siccum medicamentum appellamus, quod corpus nostrum calefacere vel refrigerare vel siccare vel humectare queat, ad optimum hominis temperamentum collatione facta. Medium vero quoddam hoc est inter alia temperamenta vitiosa, quae etiam calida vel frigida vel humida vel sicca nominamus, a praepollente in ipsis sive qualitate sive facultate sive substantia sive temperie malis dicere, denominationem facientes. Eadem ratione neque, si a superante in mixtura elemento universam temperiem denominare velis, rerum scientiam offendes, ostensum enim est in medendi methodo praesidia per indicationem ab ipsis qui-

Ed. Chart. XIII. [753. 754.]

Ed. Bas. II. (368.)

ἀπὸ μὲν αὐτῶν τῶν παθῶν τῆς ἐναντίας αὐτοῖς πρᾶσιως, ἀπὸ δὲ τῆς ἐκάστου φύσεως ὅλης τοῦ ζώου καὶ καθ' ἕκαστον αὐτὸν πάλιν μόριον οἰκτίας τε καὶ ὁμοίας, ὥστε καὶ ἀπλοῦν ἔλκος ἔχη τις κοῖλον, ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν κατὰ γένος, οὐ μικρὰν δὲ ἔχόντων ἐν τοῖς κατὰ μέρος εἰδῶσι διαφορὰν ἢ θεραπεία γινήσεται. καὶ διὰ τοῦτ' ἐδείχθη τῶν ἀπαραλλάκτως ὁμοίων ἐλκῶν ἓνια μὲν ἀπὸ τῶν ἱκανῶς ξηραινόντων φαρμάκων θεραπευόμενα, πάνακος ῥίζης, ἀριστολοχίας, ἀκόρου τε καὶ ἰριως, ἓνια δὲ ὑπὸ μόνου λιβανωτοῦ, καίτοι μὴ σαρκούντος, ἀλλὰ διαπνύσκοντος ἐκείνας τὰς φύσεις, ὥς ἀριστολοχία σαρκοῖ. καθάπερ δ' ἐν τοῖς θεραπευομένοις σώμασιν ἢ κατὰ μέρος διαφορὰ παμπόλλη τίς ἐστι, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῶν ἐλκῶν. ἀπλοῦν μὲν γὰρ ἔλκος κοῖλον τε καὶ καθαρὸν ὑπὸ τῶν μετρίως ξηραινόντων θεραπεύεται, ῥυπαρὸν δὲ καὶ κακὴν καὶ τοῖς χεῖλεσι μὲν ὀχθῶδες, [754] πλαδαρὸν δὲ τῇ κατὰ τὸ δέρμα σαρκὶ τῶν σφοδρότατα ξηραινόντων διΐται. ἐπὶ τούτων οὖν τῶν ἐλκῶν, ἐπιμὴ καὶ περὶ τούτων ὁ λόγος ἐστίν, ὁ μὲν λιβανω-

dem affectibus contrariae illis temperaturae inveniri, a tota vero animantis cujusque natura atque a singularum rursus partium propriae et similis. Unde si et ulcus simplex cavum habeat quis, ab iisdem quidem genere, sed quae non mediocrem differentiam in particularium speciebus habent, curatio sumetur. Atque ob id demonstravimus ulcerum omnino similium quaedam medicamentis, quae admodum siccant, persanari, puta radice panacis, aristolochia, acoro, iride, nonnulla solo thure, licet hoc carnem non inducat, sed illas naturas ad suppurationem perducatur, quae aristolochia carne replet. Sicut autem in corporibus curandis differentia particularis permagna est, ita quoque in ulceribus. Nam simplex, cavum et purum ulcus a mediocriter siccantibus curatur, sordidum vero et malignum et oris praetumidis ac duris quidem, sed carne juxta cutem fluida, validissime siccantia requirit. In his igitur ulceribus, quoniam et de ipsis verba facimus, thus est adeo imbecillum

Ed. Chart. XIII. [754.]

Ed. Bas. II. (368.)

τὸς οὕτως ἔστιν ἀσθενὲς φάρμακον, ὥς μηδὲ διαπνύσκειν
 δύνασθαι. λιθάργυρος δὲ τούτου μὲν ἰσχυρότερον, ἀλλ' ἔτι
 καὶ αὐτὸ κατωτέρω τῶν μέσων. ἡ ξηρὰ δὲ πῖττα τῶν μέ-
 σων, ὥσπερ γε ταύτην ὑπεράνω κατὰ τὸ ξηραίνειν ὁ κεκαυ-
 μένος χαλκὸς ἢ τε χρυσοκόλλα καὶ τὸ διφρυγές. ἐναργῶς δὲ
 ξηραίνει χαλκίτις κεκαυμένη καὶ ἰὸς καὶ μίσυ καὶ χάλκανθος
 ἢ τε λεπὶς τοῦ χαλκοῦ, καὶ κατὰ θάτερον τρόπον ὅσα
 στρυγνὰ, κηκίς, ὀμφακίτις, σίδια, στυπτηρία. διαβρωτικά δὲ
 πρὶν καυθῆναι χαλκίτις τε καὶ ἰὸς καὶ μίσυ καὶ τίτανος.
 ὅσα μὲν οὖν ἰσχυροτάτας ἔχει δυνάμεις, ἐπὶ πάντων δοκῇ
 τῶν σωμάτων τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἐπιδείκνυσθαι· τὰ δὲ
 ἀσθενῇ σαφῇ τὴν διαφορὰν ἐνδείκνυνται, προσέχοντί σοι δὲ
 τὸν νοῦν οὐδὲ ἥττον φανίται. καὶ τοῖς ἰσχυροῖς φαρμάκοις
 οὐ μικρὰ διαφορὰ τῆς ἐνεργείας, ἣν ποιῆται κατὰ τὰ μα-
 λακὰ καὶ σκληρὰ σώματα, καὶ γὰρ θάττον ἄπτεται τῶν μα-
 λακῶν καὶ σφοδρότερον ἀνιᾶ καὶ φλεγμονὰς ἐπιτείνει μείζο-
 νας. ὅπου οὖν ταῦτά μοι χρησίμως οὐκ εἰς τὰ παρόντα
 μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ τῶν κατὰ τήνδε τὴν πρα-

medicamentum, ut ne pus quidem conoquere vel movere
 possit. Argenti spuma hoc est validius, sed mediis tamen et
 ipsum inferius. At pix arida mediorum gregi annumeratur,
 quemadmodum hanc superat exiccando aes combustum,
 chryfocolla et diphryges. Porro evidenter siccat chalcitis
 combusta, aerugo, misy, stramentum futorium, aeris squama,
 atque altero modo quaecunque acerba sunt, galla ompha-
 citis, id est *immatura*, malicorium, alumen. Exedunt autem
 non astra, chalcitis, aerugo, misy et calx. Quae jam vehe-
 mentissimas facultates habent, in omnibus corporibus ean-
 dem actionem ostendere videntur, imbecillia manifestam
 differentiam indicant. At si montem adhibeas, neque minus
 in valentibus medicamentis magnum actionis discrimen de-
 prehendes quam in mollibus et duris corporibus obeunt;
 etenim mollia citius accendunt, vehementius molestant et
 majores phlegmonas concitant. Quum igitur haec non modo
 ad praesentis, sed ad alia quoque multa, quae hoc com-

Ed. Chart. XIII. [754.]

Ed. Bas. II. (368.)

γματίαν εἴρηται, πάλιν ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀφίξομαι φάρμακον, ἐφ' οὗ τῆς μὲν ξηρᾶς πίττης ἔφην ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος γιγράφθαι < ρ'. λιθαργύρου δὲ λίτρας γ'. οὐδετέρου μὲν αὐτῶν ἐκ τῆς οἰκείας δυνάμειως ἰᾶσθαι δυναμένου κακότητις ἔλκος, ἵνα δ' ἐμπλαστον γένηται τὸ συντιθέμενον φάρμακον, εὐλόγως μιχθέντων τοῖς ὠφελούσιν. ἡ δὲ ποσότης αὐτῶν στοχασμῷ τεχνικῷ ληφθεῖσα κατὰ τὸν εἰρημέ-
νον ἀριτίως ἐγένετο σταθμὸν, εὐλαβουμένου τοῦ συντιθέν-
τος ἢ οὕτως ὀλίγον ἑκατέρου μῖξαι τοῖς ἰσχυροῖς φαρμά-
κοις, ὥς τὰ δακνώδη τε καὶ διαβρωτικά λυπηρὰ γενέσθαι τοῖς θεραπευομένοις, ἢ οὕτω πολλὰ κατὰ τε τὸν ὄγκον καὶ τὸν σταθμὸν, ὥς ἐκλῦσαι τὴν δύναμιν αὐτῶν. ἡ τε γὰρ τοῦ χαλκοῦ λεπίς ἰσχυρῶς ξηραίνει τε καὶ ῥύπτει καὶ μᾶλλον ἔτι ταύτης ὁ ἰός. ἄμφω δὲ ταῦτα δρᾷ καὶ διαβιβρώσκει τὰς σαρκάς. ὁ δὲ κεκαυμένος χαλκὸς οὐτ' ἐπιτείνεσθαι πρός τινας οὐτ' ἐκλύνεσθαι χρήζει, σύμμετρος ὑπάρχων κατὰ δύναμιν εἰς τὰ παρόντα. προόδηλον δ' ὅτι τοῦ μὲν ἐλαίου τὸ μέτρον ἔκ τε τῶν μιννυμένων αὐτῷ καὶ τῆς κατὰ τὴν ἔψη-
σιν ἐστοχάσθη ποσότητος. ἐπὶ πλέον γὰρ ἐψηθῆναι δεῖται

mentario continentur, utilia dixerim, rursus ad propositum medicamentum revertar, in quo picis aridae 3 o, a Critone scriptum fuisse retulimus, argenti spumae lib. iij, quum neutram propria facultate ulcus malignum per sanare queat, verum ut medicamentum, quod componitur, emplastrum speciem induat, recte praesidiis admixta sunt. Quantitas autem ipsorum artificiali conjectura sumpta dicto nuper pondere statuta est, cavente hoc illo qui composuit, ne tam exiguum utriusque validis medicamentis miscetur, ut mordacia evidentiaque fiant aegris molesta, vel tam multa mole et pondere, ut ipsorum facultatem dissolvant. Nam aeris squama admodum siccat abstergitque, atque hac etiam magis aerugo, quae ambo efficacia sunt et carnem exedunt. Aes combustum nec a quoquam intendi nec resolvi postulat mediocri facultate praesentibus commodum. Constat autem olei mensuram ex illis, quibuscum miscetur, et coctionis quantitate

Ed. Chart. XIII. [754.]

Ed. Bas. II. (368.)

τὰ μεταλλικὰ παρασκευαζόμενα πρὸς τὸ ξηραίνειν ἀδύκτως, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἐψησιν αὐτοῖς προσέθηκεν ὁ Κρίτων ὥδ' ὅς πως γράψας αὐτοῖς ὀνόμασιν. ἔψε λιθάργυρον, ἔλαιον ἕως συστραφῇ ποσῶς, εἴτε λεπίδα χαλκοῦ καὶ ἰὸν ἕως συστραφῇ καὶ εὐχρους γένηται, εἴτα πίσσαν ἐπίβαλλε, εἴτα ψύξας λάδανον λεῖον γινόμενον σὺν οἶνῳ προσέχων μὴ ὑπερξέσῃ τούτου βληθέντος, εἴτα ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς ἐνώσας κατὰ χειρὶ καὶ μάλασσε. αὕτη μὲν ἡ τῆς ἐψήσεως γραφή. ἐγχωρεῖ δὲ καὶ πλεῖον ἔλαιον βαλόντας ἐπὶ πλεον ἐψησαι, πρῶτον μὲν τὴν λιθάργυρον, εἴτα κατὰ ταύτην ἐμβληθέντας τὸν τε ἰὸν καὶ τὴν λεπίδα καὶ τὸν χαλκόν. τὰ γὰρ ἐπὶ πλεον ἐψόμενα διττὴν ἐπὶ γε τῶν τοιούτων ἑλκῶν ἀρετὴν ἐπικτᾶται, ξηραντικώτερα τὰ ἀδυνάτοτερα γινόμενα. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων φαρμάκων τῶν ἀπλῶν, ὅσα κατὰ τὴν προκειμένην ἔμπλαστρον εἴρηται τῷ Κρίτῳ, λέλεκταί μοι συμμέτρως. ἐφύλαξα δὲ τὸν περὶ τοῦ λαδάτου λόγον, ὅτι καὶ μόνον ἀρμόττει τοῖς θυσιπουλώτοις σὺν οἶνῳ τριβόμενον, οὐχ ὅτι δεῖται οἶνου δυνάμειως, ἀλλ' ὅτι σκληρότερόν

conjici, nam quae metallica praeparas ad siccandum sine ullo morfu coquere diutius oportet. Atque haec ratio est cur Crito coctionem quoque ipsis hisce verbis apposuerit. Argenti spumam et oleum coquito, donec aliquatenus coierint, deinde spumam aeris, aeruginem, dum confluerint et colorem bonum acquirant, mox picem adjicito, posteaquam refrigerata fuerint, ladanum ex vino tritum, observans ne ex hoc adjecto effervescat, postremo supra ignem lenem unita defundito subigitoque. Haec quidem coctionis scriptura est. Licet etiam copiosiore oleo adjecto, diutius coquere primum argenti spumam, deinde his injectam aeruginem, squamam et aes; etenim ubi diutius coquuntur, duplicem in huiusmodi ulceribus virtutem consequuntur, quippe magis siccant et minus mordent. Itaque de aliis simplicibus medicamentis, quae in proposito emplastro Crito per-
e n-
s-
fuit, satis mihi dictum est. Ladani autem sermonem vitavi, quod etiam solum ex vino tritum ulceribus negre ad cicatricem venientibus conducat, non quia vini facultatem

Ed. Chart. XIII. [745. 755.]

Ed. Bas. II. (368.)

ἔστιν ἢ κατὰ τὴν ἐμπλαστον. ἀλλ' εἴαν τις αὐτῷ μίξας ἔλαιον ἐψήσῃ, τὴν δύναμιν ἀμβλύνει τοῦ φαρμάκου. ἔστι δ' οὐχ οὕτως ἰσχυρὸν ὥς ἀμβλυνθῆναι δεῖσθαι· [755] καθάπερ ὁ ἰὸς ἢ ἡ χαλκίτις ἢ ἡ λεπίς ἢ τι τοιοῦτον καὶ διὰ τοῦτο μαλακώτερον. ἔστι δὲ τοιοῦτον τὸ νέον, ἐπιτηδειότατον γάρ ἐστιν εἰς ἐπούλωσιν ἐλκῶν δυσεπούλώτων. ἐν Κύπρῳ γοῦν ἐνθά πλεῖστον γίγνεται, πρόσφατον ἔτι καὶ μαλακὸν ὑπάρχον αὐτὸ μαλάττων τις ἰατρὸς ἐπιτίθει τοῖς τοιούτοις ἔλκεσιν· εἰ δὲ καὶ βραχὺ σκληρυνθείῃ, κατὰ μυρσίνου τὴν μάλαξιν ἐποιεῖτο, μὴ παρόντος δὲ μυρσίνου, μετὰ κυπρίνου ἢ ῥοδίνου. ἕτερον δὲ φάρμακον οὐ μετὰ πολὺ τοῦδε κατὰ τὴν τετάρτην βίβλον ὁ Κρίτων ἔγραψεν ἐν αὐτοῖς ὀνόμασιν ὧδε. ἢ διὰ χαμαιλέοντος ποιοῦσα πρὸς τὰ αὐτὰ τῇ Τυρίᾳ. ἔστι δὲ ἐπούλωτικωτάτη τῶν δυσάλθῶν καὶ τυλωδῶν καὶ χρονίων ἐλκῶν. ἰᾶται δὲ καὶ τὰς ἐν τῷ δακτυλίῳ ραγάδας καὶ κονδυλώματα καὶ σκληρίας. λιθαργύρου μνᾶ α'. κηροῦ μνᾶς S'. ἰοῦ μνᾶς τέταρτον καὶ χαμαιλέοντος ὄγδοον, ἐλαίου μνᾶ. ἔλαιον καὶ λιθάργυρον ἔψε κινῶν

requirat, sed quia durius est quam ut emplastro, conveniat; sed si oleo admixto id coquas, medicamenti facultatem obtundas; adeo autem validum non est, ut obtundi desideret, quemadmodum aerugo vel chalcitis vel squama vel tale quippiam et propter id mollius. Est autem tale recens, nam ulceribus difficulter cicatricem ducentibus accommodatissimum est. In Cyprio igitur, ubi plurimum nascitur, medicus quidam, recens adhuc et molle id genus ulceribus ipsum molliens imponebat, quod si paulum induruiſſet, ex myrteo emolliabat, huius inopia ex cyprino vel rosaceo. Aliud autem medicamentum non multo post hoc in quarto volumine Crito hisce verbis conscripsit. *Medicamentum ex chamaeleonte, facit ad eadem quae Tyria. Inducit egregie cicatricem ulceribus curatu difficilibus, callosis et veteribus. Medetur itidem ani rhagadiis, condylomatibus et duritiis.* 4 Argenti spumae minam j, cerae minae β, aeruginis minae partem quartam, chamaeleontis octavam, olei minam. Oleum et argenti spumam incoquito, radícula movens, donec crassitu-

Ed. Chart. XIII. [755.]

Ed. Bas. II. (368. 569.)

σπάθῃ, ἕως ὅσου συστῇ καὶ γένηται μελίνη. τούτου δὲ γινομένου ἰὸν ἐπίπασον. ἔπειτα πρόσβαλλε κηρὸν, τήξας ἐπιμελῶς καὶ ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐπίπασον τὸν χαμαιλέοντα, ὅταν δὲ ἐνωθῇ, κατέρα εἰς θυρίαν καὶ μαλάξας ἀναιροῦ. τοῦτο τὸ φάρμακον ἀντὶ μέν τοῦ λαδάνου τὸν χαμαιλέοντα τῆς αὐτῆς ὄντα δυνάμειος ἔλαβεν. ἀμφοτέρω γὰρ ἔστιν ἐπουλωτικὰ τῶν δυσιάτων ἑλκῶν. ἡ διαφορὰ δ' αὐτῶν ἐν τῷ τὸν μὲν κεκαυμένον χαλκὸν ἔχειν ἐκτεῖναι καὶ μηδ' ὅλως ἔχειν τὸν κηρὸν, ἐν τούτῳ δὲ τῷ τὸν μὲν κηρὸν εἶναι, τὸν χαλκὸν δὲ οὐκ εἶναι, καὶ τοῦτ' εὐλόγως ἐποίησιν. ἐν ἐκτείνῳ μὲν γὰρ ἀντὶ τοῦ κηροῦ τῷ λαδάνῳ συνεχρήσατο πρὸς τὴν τῶν ἀνίκμων φαρμάκων ἔνωσιν, ἐνταυθοῖ δὲ μηδὲν ἔχων τοιοῦτον τὸν κηρὸν ἔμιξε, μαλακτικὸν μὲν (369) ὄντα μετρίως φάρμακον, οὐ μὲν ἐπουλωτικόν γε. δυνατόν δ' ἦν κἀνταῦθα πλέον ἔλαιον ἐμβεβλῆσθαι, καθάπερ γε καὶ παλαιὸν ἦ κίκιρον. ἐγὼ δὲ εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ σχίνινον ἐμβάλλω πλεόντων μετέχον δυνάμειων. καὶ γὰρ μαλακτικὸν ἔχει τι καὶ διαφορητικὸν καὶ στυπτικὸν, ὧν ἀπάντων δεῖται τὰ μετὰ σκληρότητος τῶν χυλῶν δυσωπούλωτα ἔλκη.

dinem accipiat et fiat melinum, quod ubi feceris, aeruginem inspergito, deinde ceram diligenter liquatam adjicito, et ab igne sublato chamaeleontem indito, quum in unitatem coierint, in mortarium fundito, ibique subactum excipito. Hoc medicamentum vice ladani chamaeleontem ejusdem sane facultatis accepit, ambo namque ulceribus vix sanabilibus cicatricem inducunt. Differunt tamen quod illud aes ustum habeat, minime vero ceram, hoc ceram quidem, sed aes non contineat. Atque hic recte auctor fecit, qui in illo cerae loco ladanum ad siccorum medicamentorum unitatem faciendam usurpaverit, hic vero nihil tale habens ceram miscuit, quae sane remollit mediocriter, non tamen cicatricem generat, potuisset autem et hic plus olei infundere, sicut vetus vel ricininum. Ego vero hujusmodi medicamento lentiscinum quoque injicio, quod plurium facultatum est particeps, siquidem emollit nonnihil, discutit et astringit, quibus omnibus difficilia cicatrici obducendae ulcera enim oris induratis indigent.

Ed. Chart. XIII. [755.]

Ed. Bas. II. (369.)

Κεφ. ζ. [Περὶ τῶν ὑφ' Ἡρακλείδου γεγραμμένων.]
 Καιρὸς οὖν ἤδη καὶ τῶν ὑφ' Ἡρακλείδου τοῦ Ταραντίνου
 γεγραμμένων ἐν τῇ πρὸς Ἀστυδάμαντα βίβλῳ μνημονεύσαι.
 πιστὸς γὰρ ἀνὴρ εἶπερ τις ἄλλος ἐστὶ, τὰ διὰ τῆς πείρας
 αὐτῷ κειριμένα μόνα γράφων. οὗτος οὖν ὁ ἀνὴρ κατὰ λέ-
 ξιν οὕτως ἔγραψε. πρὸς τὰ παλαιὰ ἔλκη. λεπίδος μέρος ἑν,
 ἰοῦ ξυστοῦ μέρος δ'. κηρωτῇ μυρσίῃη προσαναλαμβάνεται
 ὀκταπλῇ. ὁ μὲν οὖν Ἡρακλείδης, ὥς ἂν ἰατροῖς γράφων
 ὑπομνήματα, προσέγραψε, κηρωτῇ μυρσίῃη ἀναλάμβανε. τολ-
 μηροὶ δ' οὕτως εἰσὶ πολλοὶ τῶν νῦν, ὥς πρὸ τοῦ παρὰ δι-
 δασκάλων κτήσασθαι τινα ἔξιν ἰατρικὴν, ἐκ τῶν τοιούτων
 βιβλίων ὀρμώμενοι χρῆσθαι καλοῖς φαρμάκοις ἀμεθόδως καὶ
 διὰ τοῦτο πολλάκις ἀποτυγχάνειν. αὐτίκα γέ τοι τῆς μυρσί-
 νης κηρωτῆς ἔξεστιν ἔλαττον τε καὶ πλέον μίξαντα ποτὲ
 μὲν ὑγροτέρῳ τε καὶ μαλακωτέρῳ χρῆσθαι τῷ φαρμάκῳ, ποτὲ
 δὲ σκληροτέρῳ καὶ ξηροτέρῳ, κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐπίθε-
 σιν ἐν πλατεῖ στοχασμῷ, καθάπερ εἴρηται πρόσθεν, ἐν δὲ
 τῇ δευτέρᾳ χρήσει πλησιαίτερον ἀφικνουμένου, ὥς ἐδείχθη.

Cap. VII. [*De medicamentis ab Heraclide scriptis.*]

Opportunum jam est etiam medicamentorum ab Heraclide
 Tarantino in tertio libro ad Astydamantem scriptorum me-
 minisse. Vir namque fide dignus est, si quisquam alius, qui
 sola experimentis suis probata commemoret. Is igitur vir
 hunc in modum conscripsit ad verbum. *Adversus vetera
 ulcera.* Squamae pars una, aeruginis rasae partes quatuor,
 cerati myrtei partibus octo excipiuntur. Heraclides itaque,
 tanquam medicis commentarium scribens, adjecit, cerato
 myrteo excipito. Sunt autem plerique hujus tempestatis tam
 audaces, ut priusquam a praeceptoribus habitum quendam
 medicum acquisierint, hujusmodi libris confidentes optimis
 medicamentis citra methodum utantur, ideoque frequenter
 de prospero successu frustrantur. Jam vero myrtei cerati
 plus minusve adjicientem nunc humidiores et molliore me-
 dicamento, nunc duriores et sicciore uti licet, in primo
 quidem usu latiore conjectura, sicut dictum est, in secundo

Ed. Chart. XIII. [755.756.]

Ed. Bas. II. (369.)

βλέποντες γὰρ τὸ ἔλκος, εἰ μὲν ἐνδεῶς ἐξηράνθη, σφοδρότερον ἐργασόμεθα τὸ φάρμακον, ὥς μᾶλλον ξηραίνειν· εἰ δ' ἐπὶ πλεόν ἢ δεῖ, μαλακώτερον αὐτὸ ποιήσομεν πλείονα μίξαντες τὴν μυρσίνην κηρωτὴν. ἡ γὰρ τῶν μεταλλικῶν δύναμις οὐ μόνον ὑπὸ ταύτης, [756] ἀλλὰ καὶ πάσης κηρωτῆς ἐκλύεται. ἐξῆς δὲ τούτῳ προσγράψας, ἄλλη· προσυπακούσαι δὲ χρὴ δηλονότι δύναμις· ὑπέταξε ταυτί. λεπίδα λεάνας ἐπίχει ὄξος καὶ τρίβε ὑπὸ κύνα, μέλιτος ποιῶν πάχος ἢ ἔψε. ὅταν δὲ ξηρὸν γένηται, προσεπιλέαντας μίσγε κηρωτῆς μέρη ὀκτώ καὶ χρῶ πρὸς τε τὰ πρόσφατα τραύματα καὶ τὰ παλαιὰ ἔλκη καὶ σύρματα καὶ τρίμματα καὶ χίμεθλα τὰ μὴ ἄγαν ἐλκώδη. γινώσκειν δ' ὑμᾶς χρὴ καὶ περὶ τοῦδε τοῦ φαρμάκου ταῦτα. πρὸς μὲν τὰ ἄλλα μετρίως ἂν τις ὀκταπλασίαν κηρωτὴν μίξει τῇ λεπίδι, πρὸς δὲ τὰ παλαιὰ πάννυ, τουτέστι τὰ δυσίατα, καὶν ἑξαπλασίαν ἢ πενταπλασίαν μίξης, οὐ βλάβεις, ἰσχυροτέρων γὰρ δέονται. τὴν δὲ περὶ τοῦ φαρμάκου διήγησιν ἔγραψεν ὁ Ἱερακλείδης οὕτως. ἐγχωρεῖ δὲ καὶ ἐπὶ πυρὸς ἀναξηράναντα τὴν λεπίδα χρῆσθαι. βούλεται

propius accedente. Nam ulcus intuentes, si minus quam par est exiccatum sit, vehementius medicamentum reddemus, ut magis siccet; sin plus ac convenit, mollius ipsum copiosioris myrtei cerati mixtura faciemus, quia metallicorum vis non solum ab hoc, sed etiam quovis cerato resolvitur. Ab hoc quum deinceps scripsisset *Alia*, inaudire autem videlicet oportet virtus, ista subjunxit: Squamae laevigatae acetum effundito ac sub canicula laevigato, mellis spissitudinem faciens, vel incoquito, postquam siccum fuerit, in pulverem redactum cerati partes octo misceto, ac utitor ad recentia vulnera et vetera ulcera et rala et attritus et perniones non nimis ulcerosos. Haec vobis de hoc medicamento sunt intelligenda. Ad alia quidem mediocriter octo partes cerati Squamae adjeceris, ad vetera nimium, hoc est curatu difficilia, si partes sex aut quinque illius apponas, nihil peccabis, valentioribus enim indigent. Inde hanc de medicamento narrationem sic scripsit Heraclides dicens, potes insuper Squama super ignem resiccata uti. Illius autem

Ed. Chart. XIII. [756.]

Ed. Bas. II. (369)

δ' ὁ λόγος αὐτῷ, καὶ ἐν ἄλλῳ τινὶ καιρῷ συντιθῶμεν τὸ φάρμακον, ἀντὶ τῆς ἡλιακῆς θερμασίας χρῆσθαι πυρί. καλῶ μέντοι γίγνεται τὰ τοιαῦτα πάντα κατὰ τὸν θερινὸν ἥλιον ἐν πολλαῖς ἡμέραις λειούμενα, τὰ μὲν δι' οἴνου, τὰ δὲ δι' ὄξους. λιπτομερέστερα μὲν οὖν γίγνεται τὰ δι' ὄξους λειωθέντα καὶ διὰ τοῦτο καθαιρετικώτερα τε καὶ λεπτυντικώτερα καὶ ξηραντικώτερα. πρὸς δὲ τὰς ἐπουλώσεις τὰ δι' οἴνου βελτίω, καὶ χρεία γε τούτων γίγνεται προξηρανθέντων, εἴτα προκαθαρθέντων τῶν δυσεπουλώτων ἐλκῶν. προξηρανθήσεται μὲν οὖν διὰ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων, καθαρθήσεται δὲ διὰ τῶν ῥυπτόντων, ἀπολωθήσεται δὲ διὰ τῶν στυφόντων. ἄλλο. ἐφεξῆς δ' ἕτερον φάρμακον ἔγραψεν ὁ Ἡρακλείδης ἐκ μὲν τῆς αὐτῆς ὕλης, οὐκ ἰσχυρὸν δὲ διὰ τὸ πολὺν τῆς λιθαργύρου μῖξαι τῷ διφρυγεῖ. τῆς μὲν γάρ λιθαργύρου πέντε καὶ τριάκοντα δραχμας ἀξιοῖ βάλλειν εἰς αὐτὸ, τοῦ διφρυγοῦς δὲ ὀκτώ. καὶ ταῦτα δὲ ἀναλαμβάνει κηρωτῇ, τοῦ μὲν κηροῦ ἐχούσης ἑ μ'. τοῦ δ' ἐλαίου κα. γ'. ἐγὼ δὲ πολλάκις ἐχρησάμην μόνῳ τῷ διφρυγεῖ μετὰ τῆς τοι-

sermo innuit, si alio quopiam tempore medicamentum conficiamus, loco caloris ex sole igne utendum esse, quam huiusmodi omnia aestivo sole meliora fiant multis diebus trita, quaedam ex vino, quaedam ex aceto. Subtiliora igitur fiunt, quae ex aceto laevigantur, atque ob id melius detrahunt, attenuant siccantque, verum ad cicatrices ducendas ex vino trita meliora. In usu sunt haec prius exiccatis, deinde praepurgatis ulceribus, quae cicatricem aegre recipiunt. Siccabuntur itaque iis, quae valide siccant, purgabuntur per detergentia, cicatricem ducent astringentibus. *Aliud.* Deinceps aliud medicamentum scripsit Heraclides ejusdem quidem materiae, sed non validum, quia argenti spumae multum cum diphryge mixtum est. Etenim argenti spumae triginta quinque drachmas, diphrygis octo in id conjiciendas esse consulit: atque haec cerato excipit, quod cerae drachmas quadraginta, olei tres heminas capiat. Ego subinde usus sum solo diphryge cum tali cerato, non

Ed. Chart. XIII. [756.]

Ed. Bas. II. (506.)

αὐτῆς κηρωτῆς, οὐδ' οὖν οὐδ' αὐτῷ πρὸς τὰ φαγιδαινικά
καὶ χειρῶνεια καὶ σπηιδονώδη, πολὺ γὰρ ἀποδεῖ τῇ δυνά-
μει τῶν τὰ τοιαῦτα θεραπευόντων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀνευ με-
γάλης κακίας δυσειπουλώτων, ὥστε ἂν καὶ λιθάργυρον αὐτῷ
τις μίξη, καὶ ταύτην πολλὴν ἀσθενὲς ἐργάσεται τὸ φάρμα-
κον. μετὰ δὲ τοῦτο τῆς αὐτῆς ἐπαγγελίας ἐχόμενον γέγρα-
πται φάρμακον τοιόνδε. ʒ κηροῦ < ιβ'. ῥητίνης τερμινθί-
νης < γ'. λεπίδος < δ'. λάδανου < δ'. ἀσφάλτου < γ'. τὸ
λάδανον τρίψον κατ' ἰδίαν καὶ τὴν λεπίδα, εἶτα τὰ ἄλλα
τήξας μετὰ μυρσίνου ἐλαίου μίσγει. εἰάν δὲ ἡ τὸ λάδανον
μαλακὸν, τῆκε. κατὰ τὴν γραφὴν ταύτην ἐνεδείξατο σαφῶς
ὁ Ἡρακλείδης, ὅταν μὲν σκληρὸν ἡ τὸ λάδανον, ἐν τῇ θυμιά
λειοῦν αὐτὸ μόνον, ὅταν δὲ ὑγρὸν τε καὶ μαλακὸν, ἐπὶ πυ-
ρὸς διατήκειν ἤτοι μόνον ἢ καὶ μετ' ἐλαίου βραχέος, ὅπερ
ἐοράκατέ με διὰ πάντος οὐκ ἐπὶ τούτου μόνου, ἀλλὰ καὶ
τοῦ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ποιοῦντα. ἔστι δὲ καὶ τὸ μετὰ
τοῦτο γεγραμμένον φάρμακον ὑπὸ τοῦ Ταραντίνου τῆς αὐτῆς
ἐπαγγελίας κατὰ τήνδε τὴν συμμετρίαν. ʒ χαλκίτιδος < κέ.

quidem ad phagedaenica et chironia et putrida, multum
enim virtute abest ab iis quae talia curant, sed ad illa,
quae citra magnam malignitatem aegre cicatricem ducunt.
Quare si et argenti spumam ipsi admisceas, eamque copio-
sam, medicamentum reddes imbecillum. Post hoc aliud ad
eadem ita scriptum est. ʒ Cerae drach. xij, refinae tere-
binthinae drach. iij, squamae drach. iv, ladani drach. iv, bi-
tuminis drach. iij. ladanum et squama separatim teruntur, de-
inde alia liquefacta ex myrteo oleo miscentur; quod si molle
ladanum fuerit, liquefacito. Hac scriptura palam indicavit
Heraclides ladanum durum mortario solum ipsum esse lae-
vigandum, humidum simul et molle super ignem liquandum
vel solum vel cum oleo medico, quod me non modo in
hoc, verum in gutta ammoniaci quoque perpetuo facientem
vidistis. Est vero et quod post hoc sequitur medicamen-
tum a Tarantino conscriptum ad eadem hac symmetria
compositum. ʒ Chalcitidis drach. viginti quinque, cadmiae

Ed. Chart. XIII. [756. 757.]

Ed. Bas. II. (369.)

καδμείας < ιβ' δ'. λείανας κατ' ἰδίαν καὶ μίξας οἶνον ἀπα-
 ράχυτον καὶ ζέσας κατάχει, ὥστε φυραθῆναι συμμέτρως,
 εἴτα λείανει ἄχρι τοῦ ξηρανθῆναι καὶ τήξας κηροῦ < γ'. ρη-
 τίνης τερμινθίνης < λ'. μυρσίνης κο. η'. μίσγει τῇ κηρωτῇ ἀπὸ
 τῶν ξηρῶν < κ'. καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον οὐδὲν ἔχει τῶν μαλ-
 θακωδῶν. ἐν μέντοι τῇ πρὸς τὴν κηρωτὴν μίξει τὴν προσή-
 κουσάν ἐφ' ἑκάστου τῶν ἑλκῶν ποσότητι τῆς μίξεως, ὃ γινυ-
 μνασμένος λογικῶς ἐν αἷς ὑπεθέμην μεθόδοις ἐπιτηδείως ἐργά-
 [757]σαιτο. καλῶς δὲ καὶ τὸν ἀπαράχυτον οἶνον, τουτέστιν
 ὃ μὴ μέμικται θάλαττα, θερμὸν κατάχει τῆς χαλκίτιδος καὶ
 τῆς καδμείας, ὥς ἀφιλέσθαι τὴν δριμύτητα τῆς χαλκίτιδος
 βουλόμενος διὰ τῆς θερμασίας αὐτοῦ. ἕτερον δὲ συνεχὲς τούτῳ
 γέγραπται φάρμακον ἀξιόλογον, ἐκ τοσῶνδε καὶ τοιῶνδε τῶν
 ἀπλῶν συγκείμενον. 24 λιπίδος στομῶματος < δ'. ἰοῦ ξυ-
 στοῦ < β'. ἐν ἐνίοις δὲ τῶν ἀντιγράφων γέγραπται < α'.
 χρυσοκόλλης < κέ. ἢ α'. κηροῦ < κέ. ἐν τισι δ' ἀντιγρά-
 φοις οὔτε τὸν κηρὸν οὔτε τὸν ἰὸν εὗρομεν. λείανας τὰ ἄλλα

drach. xij, β. Scorsum teruntur, vinum aparachyton,
 id est originale, miscetur, ubi efferbuerint, superfunditur,
 ut haec modice irrigentur, postea laevigantur, donec sic-
 cescant, ad haec liquatarum ceræ 3 l, refinae terebin-
 thinae 3 xxx, myrtei heminae partis octavae, cerato e sic-
 cis confecto 3 xx, miscentur. Hoc quoque medicamentum
 nihil habet ex iis, quae malthacode, id est *mollicina*, nomi-
 navimus, verum in mixtione ad ceratum, qui exercitatus
 est methodis rationalibus a me propositis, is convenientem
 in singulis ulceribus mixtionis quantitatem commode faciet.
 Pulchre autem vinum aparachyton, id est cui marina non
 addita est, calidum chalcitidi et cadmiae affundit, ut qui
 chalcitidis acrimoniam caloris ipsius beneficio auferre stu-
 deat. Aliud huic proximum insigne medicamentum scriptum
 est, ex tot et talibus simplicibus compositum. 24 Squamae
 stomomatis 3 iv, aeruginis rasae 3 ij, in quibusdam exem-
 plaribus scriptum est 3 j, chrysocollae 3 xxv vel xv, ceræ
 3 xxv; in quibusdam vero exemplaribus nec ceram nec

Ed. Chart. XIII. [757.]

Ed. Bas. II. (369. 370.)

τῆκε τὸν κηρὸν μετ' ὀλίγης ῥητίνης, ὥστε μὴ κατάσκληρον
τὸ φάρμακον εἶναι, καὶ μίξας χρῶν, ἄνωθεν δὲ σπόγγον ἐξ
ᾧ ξους ἐκθλίψας ἐπιτίθει. Δημήτριος δὲ ὁ Βιθυνὸς ἔφη, αὐ-
τὴν τὴν χρυσοκόλλαν λίαν κηρῷ θερμῷ ἀναλαμβάνων χρῆ-
σθαι. ἐνιδίξατο καὶ κατὰ τοῦτο τὸ φάρμακον ὁ Ἡρακλεί-
δης ὥς οὐ κατὰ πρώτην χρείαν ἡ ῥητίνη μίγνυται τοῖς τοι-
ούτοις φαρμάκοις, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ γλισχρότητά τινα παρα-
σχεῖν αὐτοῖς εἰς ἐμπλαστρώδη σύστασιν, καὶ μάλιστα ὅταν
ὁ κηρὸς ᾖ ἢ μῆτε λιπαρὸς φύσει ἢ μῆτε νέος, ἀλλὰ σκληρὸς τε
καὶ ἀνχηρὸς, ἢ μέντοι τοῦ στομάχου λεπὲς ἰσχυρῶς ξη-
ραίνει πρὸς τῷ καὶ στεγναικὴν ἔχειν δύναμιν. Δημήτριον δ'
ἔφη τὸν Βιθυνὸν ἀναλαμβάνοντα τῷ κηρῷ μόνην τὴν χρυ-
σοκόλλαν οὕτως χρῆσθαι, καὶ καλῶς γε ποιῶν ὁ Δημήτριος
οὕτως ἐχρήτο· καθάπερ καὶ γὰρ πολλὰκις αὐτὸ χρυσοκόλλαν
μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον αὐτὸ καθ' αὐτὸ μετὰ
μαλακοῦ μαλακτῶν κηροῦ κατὰ τὰ ποιεῖν χρῶμαι. δῆλον
δ' ὅτι τῶν ἄλλων ἕκαστον (370) αὐτὸν εἶπον ὡς διηλθον ἐμπρο-
σθεν ὠφελεῖν τὰ τοιαῦτα τῶν ἐλκῶν καὶ λιᾶσθαι γέ με καθ'

seruginem invenimus. Laevigatis alitis ceram cum resina
modica liquefacito, ne medicamentum dureseat, ubi com-
miscueris utitor, desuper autem spongiam aceto expressam
imponito. Demetrius Bithynus aiebat ipsam chrysocoliam
super calente admodum cera exceptam se usurpare. Osten-
dit item Heraclides hoc in medicamento resinam non primo
usu ejusmodi medicamentis misceri, sed ut lentorem quen-
dam ad emplastri spissitudinem conciliandam ipsis exhibeat,
praesertim quum cera nec natura pinguis nec recens, sed
dura atque arida fuerit, et quidem stomatitidis squamis
praeterquam quod astringendi vim habet, etiam valide exsic-
cat. Demetrium autem Bithynum dixit chrysocolia sola cera
excepta uti, quod nimirum recte faciens Demetrius in hunc
modum usurpavit, quemadmodum ego quoque saepe non
chrysocoliam duntaxat, sed alia quoque singula ipsa per se
molli cera resolvens ad hujusmodi utor. Nemini vero da-
bium est, me alia singula dixisse, nimirum ea, quae id ge-
nus ulceribus prodesse supra recensui, et terere in singulis

Ed. Chart. XIII. [757.]

Ed. Bal. II. (570.)

ἑκαστον, ὧν ἂν θεραπεύω τῶν δυσιάτων ἑλκῶν μετὰ τοῦ
κηροῦ συντιθέντα τὰ τοιαῦτα φάρμακα. ποτὲ μὲν γάρ τὴν
χρυσοκόλλαν ἀναλαμβάνω κηρῷ, ποτὲ δὲ τὸν κεκαυμένον
χαλκὸν ἢ τὴν λιπίδα, καὶ ταύτην ἥτοι στομώματος ἢ σιδή-
ρου ἢ χαλκοῦ, ποτὲ τὸν ἰὸν ἀκάυστον ἢ κεκαυμένον, ὡσπερ
καὶ μίον καὶ χαλκίτιν. ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν αὐστηρῶν τι μί-
γνυμι, περὶ ὧν ἔμπροσθεν εἶπον, ὅτις ἀποκρούσασθαι βου-
ληθῶ τὸ ἐπιφύεον, ἐξ ὧν ἐστὶν ἢ τε στυπτηρία καὶ τὰ σί-
δια καὶ ἢ κηκίς, οἳ τε κύτινοι καὶ τὸ βαλαύστιον, ὅσα
τ' ἄλλα τοιαῦτα. πιστεύσαντες οὖν ἐμοὶ τῶν εἰρημένων ἄχρι
τοῦ διῦρο φαρμάκων ἀπάντων οὐδὲν ἀπόβλητον ὑπάρχειν
ἀσκειῖτε τὴν μέθοδον τῆς χρήσεως αὐτῶν, ὅπως ἐπιτυχάνητε
καθάπερ ἐγώ. γιγραμμένων δ' ἐφειξῆς ὑπὸ τοῦ Ταραντίνου
καὶ ἄλλων δύο φαρμάκων ἀξιολόγων, εὐλογον ἔδοξε μοι κἀ-
κεῖνα προσθεῖναι. τὸ μὲν οὖν πρότερον αὐτῶν ὡδί πως
ἔγραψε. 4 λιπίδος < δ. μάννης < δ. στυπτηρίας σχιστῆς
< β. μίονος < β. τρίψας μετὰ ὄξους καὶ κυκλίσκους ποι-
ήσας, ἄγοντας ἀνὰ < β. ἀπόθου. ὑπὸ δὲ τὴν χρείαν κη-

quae curo aegre sanabilibus ulceribus talia medicamenta
cum cera componentem. Interdum enim chrysocollam cera
excipio, nonnunquam aes combustum vel squamam, eam-
que vel stomomatis vel ferri vel aeris, interdum aerugi-
nem vivam vel ustam, sicut etiam misy et chalcitidem.
Aliquando ex austeris aliquid miscemus, quorum supra me-
minimus, quoties id, quod influit, repellere conamur, ex
quorum numero est alumen, malicorium, galla, cytini, ba-
laustium aliaque his similia. Itaque fide mihi adhibita,
nullum hactenus commemoratum medicamentum repudian-
dum esse, exercete usus eorum methodum, qua vult com-
potes fiat, quemadmodum ego. Caeterum quum alia quo-
que duo haud quaquam contemnenda medicamenta deinceps
a Tarantino scripta sint, non abs re mihi visum est, ea quo-
que addidisse. Eorum itaque prius sic tradidit. 4 Squamae
3 iv, mannae 3 iv, aluminis scissilis 3 ij, misyos 3 ij, trita
ex aceto in passillos digerito, qui singuli pendant 3 ij, et
reponito. Quum usus poscet, ceræ 3 iv, alias xl, resinae

Ed. Chart. XIII. [757. 758.]

Ed. Bas. II. (570.)

ροῦ < δ. ἄλλ. μ. ῥητίνης πιτυίνης < β. στέατος ταυρείου
 < δ. τήξας καὶ ἑάσας παγῆναι μίσγε τῷ τροχίσκῳ. χρῶ δὲ
 πρὸς τραύματα ὥς κολλῶδει καὶ ἀφλεγμάντῳ. ταῦτα μὲν
 ὁ Ταραντῖνος. ἐγὼ δὲ τῇ μὲν οὕτως μιχθείσῃ φησὶ χρῆσθαι
 δέον πρὸς τραύματα, πρὸς μέντοι τὰ κακοήθη τῶν ἐλκῶν
 οὐ χρὴ μινύειν τὴν τοιαύτην κηρωτὴν, ἀλλ' ἱκανὸς ὁ κηρὸς
 μόνος, ὥς ἐπὶ τῶν ἔμπροσθεν εἶπομεν. καὶ εἰ δεῖται ποτὲ
 μῖξαι τι τῶν μαλθακῶδῶν αὐτῷ, βραχὺ μύρσινον ἢ κύπρι-
 νον ἢ ῥόδιον ἔστω. βλάβεις δ' οὐδὲν, οὐδ' εἰ τὴν λάρικα
 προσαγορευομένην ῥητίνην μίξιας, οὐδὲ τὴν τερμινθίνην, ἥτ-
 τον μὲν ἐπιτήδειον ὥς πρὸς τὰ τοιαῦτα τῶν ἐλκῶν οὕσαν,
 οὐ μὴν ἀπόβλητόν γε. τὰς δ' ἄλλας ῥητίνας οὐ χρὴ μινύ-
 ναι ἄνευ μεγάλης ἀπορίας τῶν προειρημένων. οὕτω δὲ καὶ
 περὶ στέατος. οὐ γὰρ οὐκ οὐδὲ τοῦτο μινύναι χρὴ, πλὴν
 εἰ καὶ τὰ χεῖλη μαλακτεῖν ἐθέλης. ὅτι δὲ ξηραντικώτερον
 ὑπάρχει τὸ ταυρεῖον στέαρ πάντων τῶν ἄλλων, ὅσα τῶν
 ἡμέρων ζώων ἐστίν, [758] ἀκηκόατε πολλάκις. ὑπερέχει γὰρ
 αὐτοῦ λεπτομέρεια, τό τε τοῦ λέοντος καὶ τὸ τῶν παρδά-

pityinae 3 ij, sevi taurini 3 iv, liquata refrigerare finito
 pastilloque misceto, utitor ad vulnera tanquam glutinatorio
 et quod inflammationem arceat. Haec quidem Tarantinus.
 Nos vero sic temperato ad ulcera commode usurpari dici-
 mus, verum ad cacoëthe tale ceratum miscendum non est,
 quippe cera sola, veluti in prioribus declaratum est, hic
 sufficit. Ac si ex mollicinis quippiam miscere oportebit, id
 exiguum myrteum vel cyprinum vel rosaceum esto. Nihil
 item laedes, si resinam laricem appellatam adjungas, nec si
 terebinthinam, quae licet minus idonea sit adversus hoc ge-
 nus ulcera, non tamen rejicienda est. Alias vero resinas,
 nisi praedictarum magna sit inopia, miscere non oportet.
 Sic de sevo intelligendum venit, neque enim hoc apponere
 debemus, nisi ulceris oras emollire cupiamus. Porro quod
 taurinum pingue inter alia prae ceteris, quae mansuetorum ani-
 mantium sunt, maxime siccet, non semel audivistis, quippe
 superat ipsum tenuitate tum leonis tum pardis tum hyaenae

Ed. Chart. XIII. [758.]

Ed. Bas. II. (370.)

λειων καὶ δηλονότι καὶ τὸ τῆς ὑαίνης. ἄμεινον οὖν, ὅταν δέη
 μιγνύναι στέαρ, τὸ χήνιον ὑμβάλλειν, καὶ μᾶλλον γι τῶν νο-
 μάδων χηνῶν· ἰκανῶς γάρ ἐστι λεπτομερές τι καὶ παρηγορι-
 κόν. ἔτι δ' ἐνὸς ὑπολοίπου γιγραμμένου τοῦ φαρμάκου συν-
 εχοῦς τῷ προγιγραμμένῳ, καθ' ὃ τὴν ἀρχὴν ἐποίησατο τῆς
 διδασκαλίας οὕτως εἰπὼν ὁ Ἡρακλείδης τὸ ἰπωτήριον, καὶ
 μάλιστα πρὸς τοὺς ἀπαλοχρῶτας, ἐπειδὴ τῆς ἐτέρας ἐστὶν
 ὑλῆς τι καὶ δυνάμειος, ἣν ἔφαμεν ἀρμόττειν τοῖς μὴ φέρουσι
 τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων τὴν προσαγωγὴν, ἀλλὰ δακνομένοις
 τι καὶ παροξυνομένοις καὶ ῥευματιζομένοις, ἀναβιβλήσθω μὲν
 ὁ περὶ τούτου λόγος, ὅταν περὶ τῶν τοιούτων φαρμάκων
 διεξέρχωμαι λιχθησόμενος. νυνὶ δὲ τῇ ἐπὶ τὰ παραπλήσια
 τοῖς προγιγραμμένοις μεταβήσομαι τοσοῦτον ἔτι προσθείς
 ὑπὲρ αὐτῶν, ὅτι καὶ καθ' ἕτερον βιβλίον ὁ Ἡρακλείδης ἐπι-
 γιγραμμένον στατιώτην ἔγραψε τὰ αὐτὰ φάρμακα κατὰ τὸ
 τρίτον ἐν αὐτοῖς τῇ τάξει μόνον ἑαυτῷ διαφωνήσας. ἐν-
 ταῦθα μὲν γὰρ ἀπλῶς γέγραπται κηροῦ < μ'. κατὰ δὲ τὸν
 στρατιώτην πρόσκειται, οἱ δὲ < ιστ'. καὶ βέλτιόν γι τοῦτ'.

adeps. Potius igitur est, ubi adipem miscere oportet, an-
 ferinum indere vel magis anserum in pascuis digentium,
 satis enim est tenuis et mitigans. Jam quum adhuc restet
 medicamentum superiori proximum, in quo disciplinae prin-
 cipium fecit, ita satus Heraclides, ipoterion quasi dicas
 expressionum, praesertim ad teneros, quoniam alterius tum
 materiae tum virtutis, quam diximus convenire iis, qui
 valida medicamenta non sustinent, sed mordentur, exagitan-
 tur et fluxionem acquirunt, sermonem de eo differemus,
 quum de id genus medicamentis agemus, exponendum.
 Nunc ad similia praescriptis descendam, tantum insuper de
 iis apponens, quod etiam altero libro quem Stratiotem, id
 est *militem*, Heraclides inscripsit, eadem medicamenta re-
 petiit, in tertio sibi ipsi duntaxat dissentiens. Hic enim
 simpliciter scripsit ceras drachmas quadraginta, verum in
 Stratiote appositum est, alii drachmas sedecim; atque hoc
 rectius est, quia multa ceras mixtura medicamenti vim

Ed. Chart. XIII, [758.]

Ed. Bas. II. (370.)

ἔστιν. ἡ γὰρ πολλὴ μῖξις τοῦ κηροῦ καθαιρεῖ τὴν δύναμιν τοῦ φαρμάκου. τῶν αὐτῶν τούτων φαρμάκων ὁ Ἡρακλείδης μέμνηται καὶ τοῖς πρὸς τὴν Ἀντιοχίδα γεγραμμένοις αὐτῷ, καὶ πρώτως γε τοῦ πρώτου, καθάπερ ἐν τούτοις καὶ ἐν ἑκείοις γράφων οὕτως. πρὸς μὲν τὰ ἄγαν πεπαλαιωμένα καὶ τυλώδη χρῆσι ταύτῃ. λιπίδος μέρος α'. ἰοῦ κατὰ τινὰ μὲν τῶν ἀντιγράφων ἀπεισιγμένον τὸ δ'. γέγραπται· κατὰ τινὰ δὲ γραμμὴν ἄνωθεν ἔχον μακρὰν, ὥστε ἦτοι μέρος δ'. σημαίνειν ἢ τοῦ ἑνὸς τὸ δ'. οὕτως δὲ καὶ κατὰ τὰ προειρημένα συγγράμματα διαφερόντως εὗρον αὐτὸ γεγραμμένον, ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο χρῆσι τῆς προκειμένης πραγματείας ἔστιν, ὅπως ἂν τις ἐπίσταιται διαγιγνώσκουσιν τῶν φαρμάκων τὰς διαφοράς. μόνος γὰρ οὗτος αὐτοῖς κατὰ τρόπον χρῆσασθαι. τοῦτο γοῦν αὐτὰ τὸ προκείμενον φάρμακον, εἴαν μὲν τετραπλάσιον λάβῃ τὸν ἰόν, ἱκανῶς ἔσται θορμύ. τέταρτον δὲ μέρος ἰοῦ βαλὼν τις ὥς πρὸς ἑνὲς μέρος τῆς λιπίδος ἔξει μείζον φάρμακον, ὥς πρὸς τὰ κακοήθη, καὶ μάλιστα, εἴαν μὴ διὰ κηροῦ μόνου τὴν μῖξιν αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ κηρωτῆς ποιῆσθαι. προτίρηται δ' ὅτι καὶ μαλακὸν εἶναι χρῆσι καὶ νέον

minuit. Praeterea in libris quos ad Antiochidem scripsit, horum ipsorum medicamentorum meminit Heraclides, atque in primis primi, quemadmodum in his, ita in illis quoque commentatus. *Ad nimis quam inveterata et callosa haec uteris.* Squamae parte una, aeruginis in quibusdam exemplaribus punctis distinctum Δ. scriptum est, in aliis lineam superscriptam habet oblongam Δ, ut vel quatuor partes vel unius quartam partem significat. Idem in praedictis exemplaribus varie ipsum scriptum inveni. Quare in hoc quoque utilitas propositi operis est, ut medicamentorum differentias possis pernoſcere, nam solus ipsis recte uti possis. Hoc igitur ipsum medicamentum, quod propositum est, si quatuor aeruginis portiones capiat, admodum acre futurum est. At si quartam aeruginis partem injicias uni squamae portiunculae, mediocre medicamentum habebis, puta ad maligna, potissimumque si non ex sola cera, sed cerato ipsa temperes. Praediximus ceram et mollem, et novam esse

Ed. Chart. XIII. [758.]

Ed. Bas. II. (570.)

τὸν κηρόν· εἰαν δὲ ἀπορῶ μὲν τοῦ τοιούτου, παρὰ πυρὶ
θερμαίνοντες ὃν ἔχομεν ἢ ἐν ἡλίῳ καὶ μαλάττοντες μετ' ὀλί-
γου μυρσίνου μίξομεν οὕτως τὴν τε λιπίδα καὶ τὸν ἰόν.
εἴρηται δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τούτου τοῦ γράμματος ὡς
εἴη κάλλιστον φάρμακον συγκείμενον ἐκ λιπίδος καὶ ἰού,
προσλαβὼν τετραπλάσιον τὸν κηρόν. καὶ διὰ τοῦτο συνεχῶς
αὐτῷ χρῶμαι μίγνυς ὡς τὸ πολὺ καὶ τοῦ κικαυμένου χαλ-
κοῦ τὸ ἴσον. προστίθεται δὲ τῇ χρήσει τοῦ φαρμάκου τού-
του κατὰ τὸ πρὸς τὴν Ἀντιοχίδα γεγραμμένον αὐτῷ βιβλίον
ὁ Ταραντῖνος, ὃ διὰ τῶν ἐμπροσθιῶν ὡν ἱπὸν συγγραμμά-
των αὐτοῦ οὐ προσέθηκεν. ὅλην οὖν αὐτοῦ γράψω τῇ ῥῆ-
σιν οὕτως ἔχουσαν. πρὸς μὲν τὰ ἄγαν πεπαλαιωμένα καὶ
τυλώδη χρῆσι ταύτῃ. λιπίδος μέρος ἓν, ἰοῦ τέταρτον, λιάνασα
μυρσίνη κηρωτῇ ὀκταπλῇ σκληρῇ, ἀναλαμβάνουσα χρῶ, προ-
κατανίψασα τὸ ἔλκος ὑδατι ψυχρῷ. προσέθηκε μὲν καὶ ὅτι
προκατανίψαι χρὴ τὸ ἔλκος ὑδατι ψυχρῷ. νῦν σὺν ἤδη γράψω
τὰ παραλειμμένα μοι τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων
ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐπαγγελίαν. τὰς γὰρ ἐμπλάστρους μόνας διηλ-

oportere; si talis non sit, apud ignem paratum, calefacien-
dam vel in sole et cum myrtei pauxillo emolliendam, ita-
que aeruginem et squamam ei commiscendam. Ostendimus
quoque in hujus commentarii principio, optimum hoc esse
medicamentum ex squama et aerugine confectum, si cera
quadrupla adjecta sit. Atque ob id frequenter ipso utor, cum
aeris combusti aequali pondere plurimum admixto. Appo-
suit autem medicamenti hujus usui in libro, quem ad An-
tiochidem Tarantinus edidit, ea quae suis commentariis
supra nominatis omisit. Universam igitur ipsius orationis
seriem adducam, habet autem in hunc modum. *Ad vetera*
quidem admodum et callosa hoc uteris. Squamae parte
una, aeruginis quarta, haec laevigata, myrteo cerato duro,
quod octo partes contineat, excipiuntur, usuique sunt, sed
prius aqua frigida ulcus eluitur. Apposuit praeterea elui
oportere ulcus aqua frigida. Modo producam quae ex An-
dromachi medicamenti eadem promittentibus omiseram.
Antea namque emplastra duntaxat retuli, quae vero medi-

Ed. Chart. XIII. [758, 759.]

Ed. Bas. II. (570.)

Θον ἔμπροσθεν. ὅσα δὲ φάρμακα διὰ τροχίσκων προπα-
 ρεσκευασμένα μίγνυμένων κηρωταῖς ἐπὶ τῆς χρείας ἐπουλω-
 τικά φησιν εἶναι τῶν θυσιάτων ἐλκῶν ἢ ὅσα ξηρὰ καταπα-
 σιὰ, ταῦτα προσθήσω νῦν, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ γεγραμμέ-
 νου κατὰ τὰ ξηρὰ πλησίον τοῦ τέλους.

[759] Κεφ. η'. [Ξηρὰ ἐκ τῶν Ἀνδρομάχου, ἐπουλοῦν
 ξηρόν.] 4 Ὀστέων ἄλλως ὀστρέων κικανμένων < β. μάν-
 νης < α'. καδμείας ὀβολούς δ. ἐν ἄλλῃ < δ. λείοις χρῶ
 καὶ πρὸς νομάς. ἄλλο ἐπουλοῦν ξηρόν. 4 πίτυος φλοιοῦ
 < στ'. ἀριστολοχίας < στ'. κισσήρειος < δ. ῥητίνης ξηρᾶς
 < δ. μάννης < στ'. εὐδηλον δ' ὅτι τὴν κολοφωνίαν λέγει
 ἱριως Ἰλλυρικῆς < β. λείοις χρῶ. ἄλλο ἐπουλοῦν καὶ κα-
 κοήθη. 4 πίτυος φλοιοῦ < στ'. κέρατος ἐλαφείου κικανμέ-
 νου < δ. καδμείας < ιη'. μάννης, ἄλλως ψιμυθίου < δ.
 τοῦ ξυστοῦ < β. λείοις χρῶ. ἄλλο. 4 κηκίδος < δ. ψιμυ-
 θίου < η'. μυρσίνης < δ. λιθαργύρου < η'. σκωρίας μο-
 βίδου < δ. λείοις χρῶ. τούτων τῶν τεττάρων φαρμάκων
 τὰ μὲν πρῶτον ἀπλοῦν ἐστὶ λίαν, ἄδηκτόν τε καὶ ξηραντι-

camenta ex pastillis praeparata, ceratis admixtis dum usus
 postulat, aegre sanabilium ulcerum epulotica esse dicit, vel
 quae sicca insperguntur, ea in praesentiarum subjun-
 gam, ab illo, quod inter arida juxta finem scribitur,
 exorsus.

Cap. VIII. [*Sicca Andromachi, aridum cicatricem
 ducens.*] 4. Ossium alias ostreorum ustorum 3 ij, mannae
 3 j, cadmiae obolos. iv, alias drach. iv, tritis utitor etiam
 ad nomas. *Aliud aridum epuloticum.* 4 Piceae corticis 3 vj,
 aristolochiae drach. vj, pumicis drach. iv, resinae siccae
 3 iv, mannae 3 vj, clarum est, colophoniam ipsum dicere,
 iridis Illyricae 3 ij, laevigatis utitor. *Aliud cicatricem du-
 cens etiam malignis.* 4 Piceae corticis 3 vj, cornu cer-
 vini usti 3 iv, cadmiae 3 xvij, mannae, alias cerullae 3 iv,
 aeruginis rasae 3 ij, tritis utitor. *Aliud.* 4 Gallae 3 iv, ce-
 rullae drach. octo, myrtei 3 iv, spumae argenti 3 viij, re-
 trimenti plumbi 3 iv, tritis utitor. Horum quatuor medi-
 camentorum primum simplex est admodum, sine morbo

Ed. Chart. XIII. [759.]

Ed. Bas. II. 370. 371.)

κόν, ἀμυδρὰς μετέχον στυφίως. τὸ δὲ δεύτερον διὰ τὸ μί-
 χθαι φλοιὸν αὐτῷ πίτυος αἰσθητὴν ἔχει τὴν στυφιν, ὅποιαν
 ἔχειν χρὴ τὰ μέλλοντα καλῶς ἐπουλοῦν. (371) διὰ τὸ δὲ γ'
 οὐ μόνον τὸν φλοιὸν τῆς πίτυος, ἀλλὰ καὶ τὸν ἰόν, πρὸς
 τὰ μετὰ ῥύπου ῥαδίως ἐπιτρεφόμενον τοῖς ἡλκωμένοις ἀρ-
 μόττει· τὸν τε γὰρ ῥύπον αὐτῶν ἀφαιρεῖ καὶ τὴν ἐπούσσειν
 οὐκ ἐμποδίζει. τὸ δ' ἐφεξῆς ἀντὶ τοῦ τῆς πίτυος φλοιοῦ τὴν
 μυρσίνην ἔχει καὶ τὰλλα ξηραίνοντα χωρὶς δῆξεως. μετὰ δὲ
 ταῦτα τρία γράψας ἕτερα ξηρὰ, τέταρτον ἐπ' αὐτοῖς προσ-
 ἔθηκε κατὰ λέξιν οὕτως. ἄλλο ξηρὸν πρὸς τὰ ὑπερσαρ-
 κοῦντα ἐπουλοῦν ἀδηκτον, ὡς Ἀρπόκρα, σανδαράχης, χρυ-
 σοκόλλης, ἀρσενικοῦ ἴσον ἑκάσταν. καὶ πρὸς κακοήθη ποιῇ
 τοῦτο τὸ φάρμακον. οὐδὲν ἔοικε τοῖς ἐμπροσθεν, ἀλλ' ἐπὶ
 τῶν ὑπερσαρκούντων ἑλκῶν δι' ὑγρότητα πολλὴν ἀρμόττει
 καὶ καθαιρετικὸν ὑπάρχον αὐτῶν. τοιαύτης γὰρ δυνάμιώς
 ἐστὶν ἢ τε σανδαράχη καὶ τὸ ἀρρηνικόν. ἐν δ' αὐτοῖς πρόσ-
 μεται, τῶν κακοήθη θαυμαστῶς ὠφελούντων ἢ χρυσοκόλλα.

Κεφ. θ'. [Περὶ τῶν ἐπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων.]

siccans, obscurae astringentis particeps. Secundum ob pi-
 ceae corticem adjectum sensibilem astringendi facultatem
 obtinet, qualem habere convenit ea, quae cicatricem probe
 ductura sunt. Tertium non modo corticem piceae, sed aeru-
 ginem quoque capiens iis conducit, quae sordiciem facile
 ulceratis adnascentem fovant, quippe sordes ipsorum tol-
 lit et cicatricem non impedit. Quartum loco piceae corticis,
 myrtum habet, aliaque citra mordacitatem exiccantia. Post
 haec ubi alia trita arida scripserit, quartum ita ad verbum
 subdit. *Aliud aridum ad excrecentia, cicatricem ducens
 sine morfu, ut Harpocras. 24 Sandarachae, chrysocollae,
 arsenici, pares singulorum portiones. Facit et ad maligniora.*
 Hoc medicamentum nihil cum prioribus similitudinis habet,
 sed ulceribus propter nimiam humiditatem carne excrecen-
 tibus convenit, ut quae etiam repurget. Nam talis poten-
 tiae est sandaracha et arsenicum, quibus unum ex iis, quae
 mirifice maligna juvant, adjectum est, nempe chrysocolla.

Cap. IX. [Quae ab Archigene scripta sunt.] Quae

Ed. Chart. XIII. [759.]

Ed. Bas. II. (571.)

Ἄ δ' Ἀρχιγένης ἔγραψε περὶ τῶν τοιούτων ἑλκῶν ἐν τῷ
 δευτέρῳ περὶ φαρμάκων βιβλίῳ διὰ τῆς ἐκείνου λέξεως αὐ-
 τοῖς ὀνόμασιν οὕτω γέγραπται. περὶ ἑλκῶν ἀτυλάτων καὶ
 παλαιῶν. τῶν δ' ἑλκῶν τὰ μὲν παλαιὰ οὕτως ἐπουλοῦν
 κοινῷ τινι ἀνακαθάρας ἔλαιον παλαιότατον μετὰ μοτῶν
 ἐπιτίθει. ἢ ἰὸν ξυστὸν μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης, ὀλίγον ῥητί-
 νης ἐχούσης ἀναλαβὼν ἐπιτίθει. καὶ λιπίδος ἐρυθροῦ χαλ-
 κοῦ ὡς πλεῖστον ἀναλαβὼν κηρωτῇ μυρσίνῃ χρῶ. ἢ ἄμν-
 λον πεπλυμένον μέρη γ'. στέατος μωσχίου μέρη γ'. κηροῦ
 Τυρρηνικοῦ μέρος α'. τήξας τὰ τεκτὰ μίσγει τὸ ἄμυλον καὶ
 χρῶ. ἢ διαφορυγὸς καὶ λιπίδος χαλκοῦ ἀνὰ ᾤ. μάννης ᾤ.
 σὺν ὄξει εὖ λεάνας μέχρι μέλιτος πάχους, κηροῦ μὲν ᾤ λβ'.
 μετ' ἔλαιον κο. α' δ'. τήξας κατὰχει καὶ ἐνώσας χρῶ, ἔμμο-
 τον ἢ ἔλασσον τὸ ἔλαιον καὶ σπλήνιον ποιεῖ. ἢ χαλκίτιδος,
 ψιμυθίου ἴσον, ἄλως κοινῶν τὸ διπλαῦν, λιθαργύρου τὸ δι-
 πλοῦν τοῦ ἄλως, οἶνον καὶ ἔλαιον ἐναλλάξ λεάνων ὡς λι-
 παρῶ χρῶ. ἢ λιθαργύρου, ψιμυθίου, διαφορυγὸς ἴσα, ἀσβέ-

Archigenes de id genus ulceribus in secundo medicamento-
 rum libro scripsit, sic ex illius dictione ad verbum sonant.
De ulceribus, quibus callus obduci non potest, et veteribus.

Ulcera vetera cicatricem ducunt, communi quodam expur-
 gatis oleum vetustissimum cum linamentis imponitur. Vel
 aerugo rasa cum cerato rosaceo, quod paulum resinae ha-
 beat, excepta imponitur. Item squamae aeris rubri quam
 plurimum cerato myrteo exceptum, usurpatur. Vel amy-
 li eloti partes iij, sevi vitalini partes iij, cerae Tyrre-
 nicae pars j, liquatis, quae liquari possunt, amyllum mi-
 scetur et usui est. Vel ꝥ diphrygia et squamae aeris, sing.
 ꝥ iv, mannae ꝥ viij, ex aceto probe laevigantur, dum mel-
 lis spissitudo fiat, ceram ꝥ xxxij, cum olei hemina j β,
 liquefactam supersundito ac unita utitor. Linamento exci-
 pito vel paucius oleum et splenium facito. Vel ꝥ chalciti-
 dis, cerussae parem mensuram, salis communis duplam, ar-
 genti spumae portionem duplo quam salis majorem, vino
 oleoque alternis laevigans, ut liparo, hoc est pingui, medi-
 camento utitor. Vel ꝥ argenti spumae, cerussae diphrygia

Ed. Chart. XIII. [759. 760.]

Ed. Bas. II. (572.)

στον τὸ διπλοῦν μετὰ μυρσίνης κηρωτῆς χρῶ. ἡ διφυγία
 λιπίδα, κηκίδα ἴσα, ἰοῦ τὸ ἥμιον μετὰ κηρωτῆς μυρσίνης.
 ἔνιοι δὲ καὶ πιτυίνην ῥητίνην προσημύουσιν. ἡ σικνίου
 ἄγριου ῥίζαν ἐπαίπασσι, ἐπάνω δὲ τίλημα ἐκ ψυχροῦ ἀνακα-
 θαίρει καὶ ἐπανοῖ. [760] πρὸς τὰ ἐν οἷῳ δὴ ποτε τόπω
 ἔλκη τοῦ σώματος δυσκατούλωτα. ἐρυσίμου σπέρματος λείου
 μιγάντος καὶ γεινομένου ῥυτιδῶντος, ἐπιτιθέντος σπληνίου τρό-
 πον, τάχιστα ἐπανοῖ καὶ τὰ κακοήθη. ἐπουλωτικὴ πρισβυ-
 τικῶν. πρὸς δὲ καὶ πρεσβυτικὰ σκωρία μαλὺβδου μετὰ μυρ-
 σίνης κηρωτῆς χρῶ. ἐν δὲ παλαιῶσαι θέλῃς, καὶ στέαρ χοί-
 ριον μίσει. τὰ δὲ μελανόμενα ἔλκη προπεριάσας ἄρτοις
 κριθίνους ἄρτίως πεισσομένοις, βούτυρον καὶ ψιμύθιον ἴσα
 ἐπιμιλῶς ἐνώσας χρῶ.

Κε φ. ε'. [Περὶ σπηεδονικῶν καὶ τομῶν.] Ἐπὶ δὲ τῶν
 σπηεδονικῶν καὶ τῶν τομῶν ὀρόβιον ἄλιυρον, στυπτηρίαν
 ὑγρὰν, ἄρτου σιμιδαλίτου τὸ ἐντὸς, χοιρίου παλαιοῦ ἢ ἄλ-
 λου ταριχηροῦ παλαιοῦ, σαρκὸς ἀπλύτου, τερμιθίνην ὑγρὰν,

aequale pondus, calcis vivae duplum cum myrteo cerato
 usurpato. Vel diphryges, squamam, gallam pari mensura,
 aeruginem dimidia cum cerato myrteo, nonnulli et pityinam
 resinam admiscunt. Vel cucumeris agrestis radicem insper-
 gito, desuper vero linamentum filatim excerptum ex frigida
 repurgat et cicatricem obducit. *Ad ulcera in quocunque*
corporis loco, quae cicatricem aegre ducunt. Erysimi, se-
 mine laevigato mixtoque, dum sordium habeat speciem,
 splenii modo imposito, celerrime ulcera ad cicatricem per-
 veniunt vel maligna. *Aliud cicatricem inducens senilibus.*
 Ad senilia retrimento plumbi cum myrteo cerato utitor, si
 vetustum ipsum cupias, adipem porcinum addito. Quae ni-
 gricant ulcera, ubi prius panibus fovehis hordeaceis nuper
 coctis, butyrum et cerussam pari pondere diligenter in uni-
 tatem rediges et utoria.

Cap. X. [De putridis et nomis.] Patridis et nomis
 ervi farinam, alumen liquidum, panis similoginei internam
 micam, porci veteris vel alterius carnem salsam vetustam
 illotam, terebinthinam liquidam, mel optimum, pari men-

Ed. Chart. XIII. [759.]

Ed. Bas. II. (371.)

Ἄ δ' Ἀρχιγένης ἔγραψε περὶ τῶν τοιούτων ἑλκῶν ἐν τῷ
 δευτέρῳ περὶ φαρμάκων βιβλίῳ διὰ τῆς ἐκείνου λέξεως αὐ-
 τοῖς ὀνόμασιν οὕτω γέγραπται. περὶ ἑλκῶν ἀτυλῶτων καὶ
 παλαιῶν. τῶν δ' ἑλκῶν τὰ μὲν παλαιὰ οὕτως ἐπουλοῦν
 κοινῶ τινι ἀνακαθάρας ἔλαιον παλαιότατον μετὰ μοιῶν
 ἐπιτίθει. ἢ λὸν ξυστὸν μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης, ὀλίγον ρητί-
 νης ἐχούσης ἀναλαβὼν ἐπιτίθει. καὶ λιπίδος τρυθοῦ χαλ-
 κοῦ ὡς πλεῖστον ἀναλαβὼν κηρωτῇ μυρσίνῃ χρω. ἢ ἄμυ-
 λον πεπλυμένον μέρη γ'. στέατος μοσχίου μέρη γ'. κηροῦ
 Τυρρηνικοῦ μέρος α'. τήξας τὰ τηκτὰ μίσγει τὸ ἄμυλον καὶ
 χρω. ἢ διαφορυοῦς καὶ λιπίδος χαλκοῦ ἀνὰ <δ'. μάννης <η'.
 σὺν ὄξει εὖ λεάντας μέχρι μέλιτος πάχους, κηροῦ μὲν <λβ'.
 μετ' ἑλαίου κο. α' δ'. τήξας κατὰχει καὶ ἐνώσας χρω, ἔμμο-
 τον ἢ ἔλασσον τὸ ἔλαιον καὶ σπλήνιον ποιεῖ. ἢ χαλκίτιδος,
 ψιμυθίου ἴσον, ἄλός κοινῶ τὸ διπλοῦν, λιθαργύρου τὸ δι-
 πλοῦν τοῦ ἄλός, οἶνω καὶ ἑλαίῳ ἐναλλάξ λείνων ὡς λι-
 παρῶ χρω. ἢ λιθαργύρου, ψιμυθίου, διαφορυοῦς ἴσα, ἀσβί-

Archigenes de id genus ulceribus in secundo medicamento-
 rum libro scripsit, sic ex illius dictione ad verbum sonant.
De ulceribus, quibus callus obduci non potest, et veteribus.
 Ulcera vetera cicatricem ducunt, communi quodam expur-
 gatis oleum vetatissimum cum linamentis imponitur. Vel
 aerugo rasa cum cerato rosaceo, quod paulum resinae ha-
 beat, excepta imponitur. Item squamae aeris rubri quam
 plurimum cerato myrteo exceptum, usurpatur. Vel amy-
 li eloti partes iij, sevi vitalini partes iij, cerae Tyrrhe-
 nicae pars j, liquatis, quae liquari possunt, amyllum mi-
 scetur et usui est. Vel ꝥ diphrygis et squamae aeris, sing.
 ꝥ iv, mannae ꝥ viij, ex aceto probe laevigantur, dum mel-
 lis spissitudo fiat, ceram ꝥ xxxij, cum olei hemina j β,
 liquefactam supersundito ac unita utitur. Linamento exci-
 pito vel paucius oleum et splenium facito. Vel ꝥ chalciti-
 dis, cerussae parem mensuram, salis communis duplam, ar-
 genti spumae portionem duplo quam salis majorem, vino
 oleoque alternis laevigans, ut liparo, hoc est pingui, medi-
 camento utitur. Vel ꝥ argenti spumae, cerussae diphrygis

Ed. Chart. XIII. [759. 760.]

Ed. Bas. II. (572.)

στον τὸ διπλοῦν μετὰ μυρσίνης κηρωτῆς χρῶ. ἢ διφυγῆς, λιπίδα, κηκίδα ἴσα, τοῦ τοῦ ἡμῶν μετὰ κηρωτῆς μυρσίνης. ἔνιοι δὲ καὶ πιτυίνην ῥηκίνην προσμιγνύουσιν. ἢ σικυνοῦ ἄγριου ῥίζαν ἐπίπασσε, ἐπάνω δὲ τίλημα ἐκ ψυχροῦ ἀνακαθαίρει καὶ ἐπουλοῖ. [760] πρὸς τὰ ἐν οἷῳ δὴ ποτε τόπω ἔλκη τοῦ σώματος δυσκαταύλατα. ἐρυσίμου σπέρματος λείου μυχάντος καὶ γενομένου ῥυτίδους, ἐπιτιθέμενος σπληνίου τρόπον, τάχιστα ἐπουλοῖ καὶ τὰ κακοήθη. ἐπουλωτικὴ πρισβυτικῶν. πρὸς δὲ τὰ πρισβυτικά σκαυρία μόλυβδου μετὰ μυρσίνης κηρωτῆς χρῶ. εἰ δὲ παλαιῶσαι θέλῃς, καὶ στέαρ χοίρειον μίσει. τὰ δὲ μελαινόμενα ἔλκη προσπυριάσας ἄρτοις κριθίνους ἄρτίως πρισσόμενοις, βούτυρον καὶ ψιμύθιον ἴσα ἐπιμελῶς ἐνώσας χρῶ.

Κε φ. ε'. [Περὶ σπηεδονικῶν καὶ νομῶν.] Ἐπὶ δὲ τῶν σπηεδονικῶν καὶ τῶν νομῶν ὀρόβιον ἄλευρον, στυπτηρίαν ὑγρὰν, ἄρτου σιμιδαλίτου τὸ ἐντός, χοίρειον παλαιοῦ ἢ ἄλλου τερνιχεροῦ παλαιοῦ, σαρκὸς ἀπλύτου, τερνιχθίνην ὑγρὰν,

aequale pondus, calcis vivae duplum cum myrteo cerato usurpato. Vel diphryges, squamam, gallam pari mensura, aeruginem dimidia cum cerato myrteo, nonnulli et pityinam resinam admiscunt. Vel cucumeris agrestis radicem inspergito, desuper vero linamentum filatim excerptum ex frigida repurgat et cicatricem obducit. *Ad ulcera in quocunque corporis loco, quae cicatricem aegre ducunt.* Erysimi, foemina laevigato mixtoque, dum sordium habet speciem, splenii modo imposito, celerrime ulcera ad cicatricem perveniunt vel maligna. *Aliud cicatricem inducens senilibus.* Ad senilia retrimento plumbi cum myrteo cerato utitor, si vetustum ipsum cupias, adipem porcinum addito. Quae nigricant ulcera, ubi prius panibus fovehis hordeaceis nuper coctis, butyrum et cerussam pari pondere diligenter in unitatem rediges et utesis.

Cap. X. [De putridis et nomis.] Putridis et nomis ervi farinam, alumen liquidum, panis simileginei internam micam, porci veteris vel alterius carnem salsam vetustam illotam, terebinthinam liquidam, mel optimum, pari men-

Ed. Chart. XIII [760.]

Ed. Bas. II. (371.)

μέλι καλόν, ἴσα σταθμῶ συντελάσας ἐπιτίθει. ἢ ἀριστολοχίας καὶ κικίνων φύλλων χυλοῦ ἴσα, τοῦ τὸ ἥμισυ, δι' ὕδατος, μέλιτος δὲ τὸ πάχος κατάχρει μικρὸν τοῦ ὑγροῦ προσλαμβάνων. εἰ μὴ ἀφίστηται ἢ ἐσχάρα, ἐλατηρίου, τοῦ τὸ ἴσον προσμισγε. καλῶς ποιεῖ ἐπὶ τῶν ρηπεδόνων, σῶρυ λεῖον ἐπὶ πάχος ἐπιπασσόμενον καὶ ἐπάνω τίλμα ξηρόν. ἢ ἀριστολοχίαν στραγγύλην καὶ κηκίδα ἴσα μεν' ἐλαίου περιχρεῖ. ἢ σικίνου ἀγρίου ῥίζαν ἢ κράμβης ἢ τεύτλου ἢ λαπάθου φύλλοις ἐνδύσας θερμοσποδία ἔγκρυπον. ὅταν δὲ μαλακνῇ, συντρίψας ἐπίθεις, εὐτόνως ἀνακαθαίρει. ἢ θαλλία ἐν οἷν ἔφθῃ μετὰ μέλιτος κατάπασσι, ἢ χαλκίτιν κατάπασσε, ἄνωθεν δὲ τίλματα ξηρὰ ἐπιτίθει. ἐλατηρίου ἢ λινοσπέρμου λεῖα μετὰ χαλκάνθου ἐπιτίθει, ἢ θύμω καὶ σταφίδι ἀγρίᾳ ἢ ἡμέρῳ κατάπασσε μετὰ σίκων ἔφθῶν, ἢ σικίνους φύλλοις λεῖοις μετὰ μέλιτος, ἢ νίτρον μετὰ κυμίνου καὶ ἄλευρον μετὰ μέλιτος, ἢ σικίνου ἀγρίου ῥίζαν μετὰ μέλιτος, ἢ σκίλλης ἐφθῆς μετὰ μέλιτος, ἢ ἐλλεβόρου μετὰ μέλιτος. ποιεῖ καὶ πρὸς φα-

sura, imposito omnia laevigata. Vel aristolochiae ac cicinorum foliorum succi aequales partes, aeruginis dimidiam ex aqua, sed mellis spissitudine illinito, paululum partis incolumis apprehendens. Si crusta non decidat, elaterii, aeruginis parem modum adjicito. Bene facit ad putredines fori tritum crassius inspersum et supra ficum linamentum concriptum. Vel aristolochiam rotundam et gallam aequali pondere ex oleo circumline. Vel cucumeris agrestis radicem vel brassicae vel betae vel lapathi foliis illigatam calido cinere recondito. Quum autem emollita fuerit, contritam imposito, valide purgat. Vel summos germinantis oleae surculos in vino coctos cum melle aspergito, vel chalcitidem inspergito, desuper vero panniculos succos filatim excerptos accommodato. Elaterium vel lini semen tritum cum chalcantho imposito. Vel thymo et staphide agresti aut sativa cum ficis coctis aspergito. Vel ficulneis foliis in pulverem redactis cum melle. Vel nitrum cum cumino. Et farinam cum melle. Vel ficus agrestis radicem cum melle vel squillae coctae ex melle. Vel veratri cum melle. Faciunt iti-

Ed. Chart. XIII. [760.]

Ed. Bas. II. (571.)

γεδαίνας ταῦτα καὶ μελανίας καὶ νομάς, ἢ σώριως < ιβ' χαλκίτιδος < ι'. μίσκος < δ'. σὺν ὅξει δοιμαντάτῃ ἡμικουλίῳ λείπει, μέχρις ἂν ξηρανθῇ, καὶ ἀνιλοῦ. χρῶ δὲ μὴλην βάπτων καὶ ἐπικυλίων τῷ ἔλαι καὶ ἐπάνω ὀθόνιον ἀπλοῦν ἐξ οἰνέλαιον ἐπιτίθει. ἔαν δὲ φλεγμαῖνῃ, ὑοσκυάμῳ μετὰ ἀλφίτων ἢ κράμβῃ μετὰ μέλιτος κατὰπασσεῖ. ἐπὶ δὲ τῶν σκώληκος ἔχοντων ψιμύθιον καὶ πόλιν ἴσα σὺν πίσση ὕγρα κατὰχρει.

Κε φ. ια'. [Περὶ καρκινωδῶν.] Ἐπὶ δὲ τῶν καρκινωδῶν καὶ κακοήθων ἑλκῶν, καρκίνου ποταμίου κεκαυμένου, καδμείας, ἴσα λεῖα ἐπίπασσε, ἢ τὴν σποδρὰ τῶν καρκίνων μετὰ κηρωτῆς ἐπιτίθει, ἢ ἐρυσίμου σπέρμα λεϊότατον σὺν μέλιτι τρυγῶδες ποιῶν ἐπιτίθει ὡς πλήγιον. ἄκρως ποιεῖ πρὸς τὰ χειρόνια καὶ παλαιὰ καὶ δυσκατούλκιστα καὶ τὰ ἐπὶ τῶν κνημῶν κακοήθη μελάντριά καὶ τὰ ἐν μαστοῖς κακοήθη χοιράδας καὶ παρωτίδας ἐπισπάσαι ἄλρως ποιεῖ, στέατος βοείου λίτρας γ'. ὡς δὲ τινες ε'. τερμινθίνης οὐγγίας ε'. μάν-

dem haec ad phagedaenas, nigritias et nōmas. Vel foreos 3 xij, chalcitidis 5 x, misyos 3 iv, cum aceto acerrimo tribus cyathis conterito donec inarescant, et excipito, utere vero specillum ex eis tingens atque in ulcus devolvens, deinde linteolum simplex ex oenelaeo madens superimponito. Quod si phlegmone adest, alteri semen cum polenta vel brassicam cum melle inspergito. Quibus autem vermes adsunt, cerussam et polium aequali pondere cum pice liquida inungito.

Cap. XI. [De ulceribus cancrofis.] Cancrosis et malignis ulceribus canceri fluviatilis combusti, cadmiae pares portiones tritas inspergito, aut cinerem cancerorum cum cerato imposito. Aut erysini semen laevissimum ex melle faeculentum faciens splenii modo imposito. Summe facit ad chironia et vetusta et cicatricem aegre ducenita, item ad contumaces et malignas nigritias tibiæ et quae in mammis sunt, strumas ac parotidas extrahit, si insperges sevi bubuli lib. iij, ut quidam ajunt quinque, terebinthinae un-

Ed. Chart. XIII. [760. 761.]

Ed. Bas. II. (571.)

νη, ούγγιας δ' γῆς τῆς λεγομένης σάρδης, ἥ οἱ γραφεῖς
χρῶνται ούγγιας εἰς τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν καὶ ἐνώσας
χρῶ, ἥ φακῶ ἐφθῶ μετὰ μέλιτος ἥ θαλλίᾳ ἥ ἀμφοτέροις
κατάπασσε.

[761] Κεφ. ιβ'. [Περὶ τῶν τυλωδῶν.] Ἐπὶ δὲ τῶν
τετυλωμένων καὶ ὀχθωδῶν, γλυκίων λεγομένων ἐλκῶν, ποι-
ήσουσι μὲν καὶ τὰ διὰ πείρας κενστικά· ἰδίως δὲ λίτρον πι-
φωγμένον καὶ ἄσβιστον μετ' οὔρου παιδὸς ἀφθόρου περὶ-
χρη, ἥ ἰόν, λίβανον, ἄλας, μελὶ περιχρη.

Κεφ. ιγ'. [Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου εἰς τὰ τοι-
αῦτα τῶν ἐλκῶν γεγραμμένων ἐμπλάστρων.] Κάλλιστα περὶ
τῶν τοιούτων ἐλκῶν Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν, ὃ ἐπικληθεῖς
φαρμακίων. ἐνός γὰρ ὅντος ἅπασιν αὐτοῖς κοινοῦ τοῦ δυσ-
επουλώτοις εἶναι, τινὰ μὲν ἐκ τοῦ θεραπεύεσθαι κακῶς ἢ
μαλακῶς διατῆσθαι τὸν θεραπευόμενον οὐκ ἐπουλοῦται, μη-
δεμίαν οἰκίαν αὐτὰ κακοήθειαν ἔχοντα, τινὰ δὲ δι' ἑαυτὰ
δυσθεράπειντά ἐστιν, ἥτοι διὰ τὸ χυμοῦ ἐπιρρίψιν αὐτοῖς μο-

cias v', mánnae semunciam, terrae sardae dictae, quae tin-
ctores utuntur, ῥ. v, quae liquari possunt aridis misceto,
ac in unum coactis utilior. Aut lentem coctam cum melle
aut oleae virentis surculos aut utrumque inspergito.

Cap. XIII. [De ulceribus callofis.] In his quae callum
contraxerunt et praetumidas oras ac duras habent, dulcia-
que vocantur ulcera, communiter quidem per experientiam
bene facient urentia, proprie vero litrpn terrefactum. Cal-
cem vivam cum urina pueri incorrupti circumlinite, aut ae-
ruginem, thus, salem, mel inungite.

Cap. XIII. [De emplastris, quae Asclepiades ad hu-
jusmodi ulcera conscripsit.] Praestantissima de id genus ul-
ceribus Asclepiades tradidit cognomento Pharmacion. Quum
enim nūm sit omnibus ipsis commune, nempe ut difficulter
ad cicatricem veriant, quaedam quod male curantur vel
molliusculo vitium medico reguntur, cicatricem non du-
cent, nullam de se malignitatem habentia, quaedam vero
suo vitio aegre sanantur, vel quod pravi humores ipsis in-

Ed. Chart. XIII. [761.]

Ed. Val. II. (371, 372.)

χθαρὸν ἢ διὰ τὸ τοιαύτην ἤδη διαθέσιν διακρίναι τὸν ὁρισ-
 μένον τύπον, ὥς, καὶ χρηστὸν ἢ τὸ ἀπὸ τοῦ αἵματος, διακρί-
 νειν αὐτό. διελόμενος οὖν ὁ Ἀσκληπιάδης τρισὶ γένεσι τὰ
 τοιαῦτα τῶν ἐλκῶν, ὑπὲρ (372) ἐκάστου διωρισμένως ἐποι-
 ῆσατο τὸν λόγον, ἃ καὶ γὰρ ταῖς ἐκείνου λέξεσιν ἐπιθήσει παρα-
 γράφω, προστιθεὶς ἐξηγήσιν ἢ κρίσιν, εἴ ποὺ τις ἀμφηβήσῃ
 κατὰ τὸν λόγον, ὑπάρχοι. περὶ μὲν οὖν τοῦ πρώτου γένους
 τῶν τοιούτων ἐλκῶν τι καὶ φάρμακον ὡδὲ πως γράφει
 κατὰ λέξιν ὁ Ἀσκληπιάδης. τετυλωμένων δὲ τῶν σωματῶν
 καὶ μόλις εἰς οὐλὴν ἀγομένων χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέ-
 ναις σκευασίαις. Ἀνδρείου κατασταλτικὴ πάσης ἔσοχῃς. ἔστι
 δὲ καὶ ἔραιμος, τραυματικὴ, ἀφλέγμαντος, ποιεῖ πρὸς τὰ νε-
 μόμενα καὶ κόλπους παρακολλᾷ, ποιεῖ πρὸς τὰ ρευματικά
 τῶν ἐλκῶν καὶ χρόνια καὶ δυσεπούλωτα. 4 λιθαργύρου λί-
 τρας γ'. λιπίδος χαλκοῦ, χαλκίτιδος, ἰοῦ ξυστοῦ ἀνὰ οὐγ-
 γίας γ'. ὄξους κοτύλη α'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτρας η'. σκεύ-
 αζε κατὰ τρόπον. Ἀστέρως φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς
 τὰς προειρημένας διαθέσεις. ἔστι δὲ διαφορητικὴ ἀγαθή. 4

fluant vel quod exulcerata pars, talem jam affectum habuerit,
 ut quamvis probus, qui influit, sanguis existat, ipsam cor-
 rumpat. Asclepiades igitur ejusmodi ulcera tribus distin-
 guens generibus, de singulis proprium sermonem instituit,
 quare ego quoque illius verbis deinceps adscribam, enar-
 rans decernensque si ambiguitas quaequam in sermone ap-
 pareat. Itaque de primo horum ulcerum ac medicamentorum
 genere, ita Asclepiades ad verbum differit. Ubi nullum
 partes contraxerint et aegre ad cicatricem veniant, con-
 secturis infra positis utendum est. Andreas emplastrum,
 omnem excrescentiam reprimens. Itaque ulceribus cunctis
 ac vulneribus convenit, inflammationem arceat, facit ad-
 rupta, si quis jungit. Valet etiam ulcera fluentia, diuturna et
 quae difficulter cicatricem admittunt. 4 Argenti spumae
 libras iij, squamae aeris, chalcitidis, aeruginis rursae, lingu-
 lorum 3 iij, aceti heminam j, olei veteris libras octo. Prae-
 paratur, sicut praedictum est. Asteris medicamentum ad
 idem accommodatum. Probe autem etiam discutit. 4

Ed. Chart. XIII. [761.]

Ed. Val. II. (572.)

λιθαργύρου λίτραν α'. ελαίου παλαιοῦ λίτρας β' S'. ἰοῦ οὐγγίαν α'. χαλκίτιος οὐγγίαν α'. λεπίδος ἐρυθρᾶς οὐγγίαν α'. ὄξους κοτύλην α'. Ἀμφίωνος πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. 4 λιθαργύρου λίτρας β'. ελαίου παλαιοῦ λίτρας δ'. χαλκίτιος οὐγγίαν θ' λεπίδος χαλκοῦ < δ'. ὄξους κοτύλην α'. συντάξει κατὰ τρόπον. Τουρπιλιανοῦ ἢ τῶν φιλοσόφων λεγομένη· ποιῇ πρὸς τὰ ρευματικά τῶν ἐλκῶν, ποιῇ πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσιπούλιστα, ἀνάγει ὅσα διαφθορότα. 4 λιθαργύρου λίτρας γ'. ελαίου παλαιοῦ ξίστας γ'. χαλκίτιος λίτρας β' S'. λεπίδος χαλκοῦ < κ'. ὄξους κοτύλην α'. λιθαργύρον, ἔλαιον ἔψε μέχρι συντάσεως, εἴτα βάλλε λεπίδα λειοτάτης καὶ κίνει συνεχῶς, καὶ ὅταν εὖ ἔχη, βάλλε κατὰ μικρὸν τὴν χαλκίτιν λεανθίσαν μετ' ὄξους, ποσῶς κατεψυγμένῳ τῷ φαρμάκῳ, εἴτα θίξ' ἐπὶ τὸ πῦρ, πάλιν ἔψε μέχρις ἀμολύντου καὶ εἰς θυνίαν ἐξείραςας καὶ ἀνακόψας καὶ μαλάξας, ἀνιλόμενος χρῶ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. ἢ ἴσως λεγομένη κίρρα φάρμακον ἐπιτετυγμένον πρὸς τὰ ρευματικά.

Argentī spumae libram unam, olei veteris libras duas et dimidiam, aeruginis unciam unam, chalcitidis unciam j, squamae rubrae 3 j, aceti heminam unam. *Amphionis ad idem.* 4 Argentī spumae lib. ij, olei veteris lib. iv, chalcitidis uncias novem, squamae aeris drach. iv, aceti heminam unam, conficito in eundem modum. *Turpilliani, quod Philosophorum dicitur.* Facit ad ulcera fluida et diuturna, aegreque cicatricem sumentia, ossa corrupta reducit. 4 Argentī spumae libras tres, olei veteris sextarios tres, chalcitidis lib. ij 3, aeris squamae drach. xxv, aceti heminam unam. Argentī spumam et oleum usque ad consistentiam incoquito, deinde squamam laevissimam factam adjicito, assidue movens, ac quum bene habet, chalcitidem ex aceto tritam paulatim medicamento aliquatenus refrigerato immittito, deinde ponens supra ignem rursus incoquito, neque dum non coinquinet, quum in pilam demissam rursus contuderis ac subegeris, excipito et ad supradicta vitia utitor. *Iste vocatum emplastrum gilwan, ad fluentia, diuturna, maligna*

Ed. Chart. XIII. [761. 762.]

Ed. Bas. II. (372)

καὶ χρόνια καὶ κακοήθη καὶ δυσάλθη καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν
ἀκρωτηρίων. σκιυάζειν δὲ αὐτὸ διττὸ ἀπαλώτερον, συστρίφει-
ται γὰρ κείμενον καὶ ξηρότερον γίνεται. ἔχει δὲ οὕτως. [762]
℥ λιθαργύρου < ρ'. μίλτου Σινωπίδος < η'. διφρυγῶς κη-
ροῦ, χαλκίτιδος κικανμένης ἀνὰ οὐγγίαν α'. ἐν ἄλλῳ ἀνὰ
< δ'. χαλκίτιως ὠμῆς < β'. ἐλαίου κο. β'. ἔπει λιθάργυρον,
ἐλαίον, ἕως ἂν ξέσῃ ἐκ δευτέρου καὶ τρίτου. τούτου δὲ γε-
γομένου καταρῥαίνει ὕδατι ὀλίγον τοῖς δακτύλοις, εἰς ἐπί-
πασσε τὸ διφρυγὲς καὶ τὴν χαλκίτιν ὀπτὴν λείαν ὑπὸ χεῖρα
τῷ ὕδατι καταρῥαίνων ἕως ἂν μηκέτι ψοφῇ ἐψόμενον τὸ
φάρμακον. ὅταν δὲ συστῇ, ἐπίβαλλε κηρόν. ἔστω δέ σοι τὰ
μετ' ὀλίγου ἐλαίου λειανθέντα κείμενα, χαλκίτις ὠμὴ καὶ
σινωπὶς. καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ τὸ φάρμακον, ἐπίβαλλε ταῦτα καὶ
κίνει συνεχῶς, καὶ ὅταν καλῶς ἔχῃ, εἰς θυρίαν ἐξεράσας καὶ
ἀνακόψας καὶ μαλάζας, ἀνιλόμενος χροῶ. ἄλλη Σκριβωνίου
Λάργου φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ℥ κηροῦ < ρ'. ἄλλ' ν'.
λιθαργύρου < ν'. ἐλαίου μυρσίνου κο. α'. μίσυος κικανμέ-
νου, χαλκίτιως κικανμένης, στυπτηρίας σχιστῆς κικανμένης,

valet ac vix curabilia, maxime in partibus extremis.
Conficiendum est mollius ac tenerius, densatur enim
repositum et focius evadit. Ita habet. ℥ Argenti spumae
drach. c, minii Sinopici ℥ viij, diphrygis, cerae, chalcitidis
ustae, singulorum unciam unam, in alio exemplari, singu-
lorum ℥ iv, chalcitidis crudae drachmas duas, olei heminas
ij. Argenti spuma et oleum coquantur dum iterum ac tertio
effervescit, hoc facto, aquae modicum digitis instillatur,
mox diphryges, chalcitis tosta laevis facta inspergitur, sub
manu aquam instillando, donec non amplius medicamentum
inter coquendum strepat; ubi constiterit, ceram indito. Ad-
sint autem chalcitis cruda et minium ex oleo modico con-
trita, quum bene habet medicamentum, haec immittito
continue movens, quum recte se habet, in pilam conjicito
ac rursus tundito subigitoque, excipiens utitor. *Aliud*
Scribonii Largi medicamentum accommodatum. ℥ Cerae
drach. centum, aliter l, argenti spumae drach. l, olei myr-
tei heminam j, misyos usti, chalcitidis ustae, aluminis scif-

Ed. Chart. XIII. [762.]

Ed. Bas. II. (572.)

ψιμυθίου, ῥητίνης τερμινθίνης ἀνά < ιβ'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλη. καταστέλλει καὶ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σταφυλώματα, ποιῇ πρὸς τὰ δυσαλθῆ. 4 μίλτου Σινωπίδος < ι'. λιθαργύρου < ρ'. κηροῦ < μ'. πιτυίνης < κ'. χαλκίτιως < λ'. ἅλὸς ἀμμωνιακοῦ < α'. λιβάνου < α'. ἐλαίου κο. α'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλη, ὡς Ἀφροδᾶς. ποιῇ καὶ πρὸς κονδυλώματα καὶ ῥαγάδας δυσαλθεῖς. 4 λιθαργύρου < μῆ'. τερμινθίνης < κη'. μίσκος ὀπτοῦ, χαλκίτιδος ὀπτῆς ἀνά < η'. μίλτου Σινωπίδος, χαλκάνθου ἀνά < δ'. ἐλαίου παλαιοῦ κο. α'. ὕδατος κο. α'. κηροῦ < μ'. κικίνου λίτραν α'. ἄλλοι κυάθου S''. τὰ ξηρὰ μετὰ τοῦ ὕδατος λειάνεται. καὶ περὶ μὲν τούτων ἐπὶ τοσοῦτον.

[Περὶ τοῦ δευτέρου γένους τῶν δυσθεραπεύτων ἐλκῶν περὶ ὧν ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως.] Πρὸς δὲ τὰ ρευματικά τῶν ἐλκῶν καὶ δυσαλθῆ χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. ἥ διὰ χαμαιλέοντος, ἥ ἐχρήσατο Φιλόξενος πρὸς τὰ ρευματικά τῶν ἐλκῶν καὶ δυσαλθῆ. 4 λι-

lilis ulsi, cerussae, resinae terebinthinae, singulorum drachmas xij, componitur eodem modo. Aliud. Compescit in oculis staphylomata, valet ad ulcera curatu difficilia. 4 Minii Sinopici 3 xv, argenti spumae drach. centum, cerae drach. xl, pityinae drach. xx, chalcitidis drach. xxx, salis ammoniaci drach. unam, thuris drach. j, olei heminam unam. Praeparato, quo dixi modo. Aliud, ut Aphrodas. Facit item ad condylomata et rhagades contumaces. 4 Argenti spumae 3 xlvij, terebinthinae 3 xxvij, misyos tosti, chalcitidis tostae, singulorum 3 vij, minii Sinopici, chalcanthi, singulorum 3 iv, olei veteris heminam j, aquae heminam j, cerae drach. xl, ricini lib. j, alii cyathi dimidium, sicca ex aqua laevigantur. Atque de his hactenus.

[De secundo vix sanabilium ulcerum genere, de quibus Asclepiades hoc modo scripsit ad verbum.] Ad fluentia ulcera et curatu difficilia confecturis infra scriptis utemur. Medicamentum ex chamaeleonte, quo usus est Philoxenus ad fluentia et aegre curabilia ul-

Ed. Chart. XIII. [762.]

Ed. Bas. II. (372.)

Θαργύρου λίτραν α'. ελαίου παλαιοῦ λίτρας β'. χαμαιλέοντος ῥίζης οὐγγίας δ'. ἀριστολοχίας οὐγγίας δ'. χαλβάνης οὐγγίας β'. κηκίδος οὐγγίας β'. λιβάνου γο β'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλη, ἣ τοῦ Θηβαίου λεγομένη. 4 λιθαργύρου λίτραν α'. ελαίου παλαιοῦ ξε. α'. χαλκάνθου < κδ'. χαμαιλέοντος < ιβ'. ἀριστολοχίας < ιβ'. χαλβάνης < η'. λιβάνου < η'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλη διὰ τῶν καλάμων πρὸς τὰ ῥευματικά καὶ χειρῶν τὰ ἔλκη, ποιῇ καὶ πρὸς παντὸς ἐρπιτοῦ πληγὴν. 4 λιθαργύρου λίτραν μίαν, ελαίου παλαιοῦ λίτρας β'. χαμαιλέοντος μέλανος τῆς ῥίζης, ἀριστολοχίας, κηκίδων ὁμφακίνων, ἐκάστου ἀνὰ < δ'. χαλβάνης, ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος, λιβανωτοῦ, ἐκάστου ἀνὰ οὐγγίας β'. σκεύαζε κινῶν ῥίζαις καλάμων χλωρῶν. Κάστου γαγγραινικὴ λεγομένη, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. 4 λιθαργύρου < ρκ'. ελαίου ξε. β'. ἥμισυ, χαμαιλέοντος μέλανος ῥίζης < ιστ'. ὄξους ξέστας β'. ἥμισυ, ἰοῦ < η'. πίτυος φλοιοῦ < η'. σμύρνης < δ'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. μέλαινα ἢ διὰ τοῦ πυρίκου

cera. 4 Argenti spumae libram unam, olei veteris libras duas, chamaeleontis radicis ℥ iv, aristolochiae trientem, galbani ℥ ij, gallae ℥ ij, thuris ℥ ij, conficito, sicut prius. Aliud quod Thebano adscribitur. 4 Argenti spumae libram j, olei veteris sextarium j, chalcantbi ℥ xxiv, chamaeleontis ℥ xij, aristolochiae ℥ xij, galbani ℥ viij, thuris ℥ viij, composito similiter. Aliud ex arundinibus, ad fluentia et chironia ulcera, item ad cujuslibet serpentis ictum. 4 Argenti spumae lib. j, olei veteris lib. ij, chamaeleontis nigri radicis, aristolochiae, gallarum immaturarum, singulorum ℥ iv, galbani, guttae ammoniaci, thuris, singulorum ℥ ij, praepara movens radicibus arundinum viridium. Aliud Casti nominatum gangraenicum, medicamentum accommodatum. 4 Argenti spumae ℥ o, viginti, olei sextarios duos et dimidium, chamaeleontis nigri radicis ℥ xvj, aceti sextarios duos et dimidium, aeruginis drach. octo, piceae corticis drach. viij, myrrhae drach. iv, praeparato sicut priora. Nigrum ex pyrite lapide vocatum, quod ad

Ed. Chart. XIII. [762. 763.]

Ed. Bas. II. (372.)

λεγομένη Δαμονικοῦ. ποιῇ πρὸς τὰ ρευματικά καὶ δυσαλθῆ καὶ φαγεδαινικά. ποιῇ καὶ πρὸς σύριγγας ἐντιθεμένη καὶ μαλαίτει πᾶσαν σκληρίαν. 4 λιθαργύρου, ἀσφάλτου ὀνὰ 4 ρ'. ἢ 5. πίσης, κηροῦ ὀνὰ 4 η'. πυρίτου, τερμινθίδης ὀνὰ 4 κ'. προπόλεως, σχιστῆς ὀνὰ 4 ιβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος 4 ιβ'. χαλβάνης, ἀλόης ὀνὰ 4 η'. ἰοῦ, μάννης ὀνὰ 4 ε'. ἐλαίου παλαιοῦ ζε. β'. [763] ἔψε λιθάργυρον μετ' ἐλαίου ἕως ουστραφῆ, εἶτα ἐπίβαλλε ἄσφαλτον, πίσσαν, κηρόν, ῥητίνην, πρόπολιν, καὶ ὅταν τακῇ, ἑάσας ψυχῆναι ἐπίβαλλε ἰὸν καὶ τὸν λίθον, ἔπειτα τὸ ἀμμωνιακόν, εἶτα ἤρας καὶ ἐπ' ὀλίγον ψύξας ἐπίβαλλε σχιστὴν, χαλβάνην, μάννην καὶ ὀλίγον ἐψήσας κατέρασον εἰς ψυχρόν ὕδωρ καὶ ἑάσας ἡμέραν καὶ νύκτα μαλάξας χρῶ. ποιῇ πρὸς τὰ δυσαλθῆ. ἄλλη. 4 πίσης, κηροῦ, πυρίτου ὀνὰ 4 ιβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος 4 ι'. ἀσφάλτου 4 ρ'. λιθαργύρου 4 μ'. προπόλεως 4 η'. σχιστῆς 4 ε'. ἰοῦ 4 β'. ἐλαίου ζε. α'. ἄλλη μέλαινα ἢ διὰ τῶν ἰτιῶν πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. 4 μίσκος

Damonicum refertur. Valet ad fluentia, difficilia curatu et phagedaenica ulcera. Facit item ad fistulas impositum, emollitque omnem duritiem. 4 Argenti spumae, bituminis, singulorum 3 c, aliter l, picis, cerae, singulorum 3 viij, pyritis, terebinthinae, utriusque 3 xxv, propolis, aluminis scissilis, singulorum 3 xv, ammoniaci thymiamatis 3 xij, galbani, aloës, utriusque 3 viij, aeruginis, mannae, utriusque 3 v, olei veteris sext. ij. Argenti spuma cum oleo incoquitur, donec coierint, mox bitumen, pix, cera, resina, propolis injicitur, quibus liquefactis refrigeratisque aerugo et lapis pyrites immittitur, deinde ammoniacum, quum cacabus ab igne sublatus modice refrixerit, alumen, galbanum mannaque inditur et mediocriter cocta in frigidam demittuntur, ad diem noctemque sinuntur. Subactis utitur. *Aliud. Facit ad curatu difficilia.* 4 Picis, cerae, pyritae, singulorum 3 xij, guttae ammoniaci 3 x, bituminis 3 l, argenti spumae 3 xl, propolis 3 viij, scissilis 3 v, aeruginis 3 ij, olei sextarium j. *Aliud nigrum ex salicibus ad idem.*

Ed. Chart. XIII. [763.]

Ed. Bas. II. (372. 375.)

ξενικοῦ, στυπτηρίας στρογγύλης, χαλκίτιδος, μελαντηρίας, ἰοῦ
 ξυστοῦ, στυπτηρίας σχιστῆς, κηκίδων ὀμφακίων, ψιμυθίου,
 ἐκάστου ἡμίλιτρον, κηροῦ, ῥητίνης ξηρᾶς, πίτιης Βρυτίας,
 ἀσφάλτου ἀνὰ λίτρας β'. ὄξους δριμέος, ξέστου τὸ ἥμισυ,
 ελαίου ὀμφακίου λίτρας β'. ἰτέας ἀκρεμόνων ἀπαλῶν τῶν
 φύλλων λίτρας β'. τὰ φύλλα τῆς ἰτέας εἰς ὄξος βαλὼν καὶ
 θεῖς ἐπὶ τὸ πῦρ ἔψε, κινῶν συνεχῶς ἕως τὸ (373) τρίτον
 τῷ ὑγρῷ ὑπολειφθῇ. τὰ δὲ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτο-
 τάτῳ κοσκίνῳ καὶ εἰς θυεῖαν βαλὼν ἐπίβαλλε τούτοις ἐκθλί-
 ψας τὸ ὑγρὸν καὶ τρίβε φιλοπόνως, ὥσπερ τὰς κεφαλικάς
 δυνάμεις. τὰ δὲ τηκτὰ ἔψε μέχρις ἀμολύντου, εἰτ' ἐάσας ψυ-
 γῆναι καὶ ἀναξύσας ἐπίβαλλε τοῖς λεανθεῖσι καὶ εἰς θυεῖαν
 ἐξερᾶσας ἀνιλόμενος χρω. ἡ Ἰνδὴ Θαρσίου χειρουργοῦ πρὸς
 τὰς προειρημένας διαθέσεις. 24 κηροῦ, ῥητίνης φρυκτῆς, πί-
 σσης ξηρᾶς, ἀσφάλτου ὑγρᾶς, Ζακυνθίας, ἐκάστου λίτρας β'.
 ψιμυθίου, ἰοῦ, χαλκίτιδος, μίσυος ξενικοῦ, μελαντηρίας, στυ-
 πτηρίας καὶ σχιστῆς καὶ στρογγύλης, κηκίδων ὀμφακίδων,
 σιδίων, ῥοῦ, λιβάνου ἐκάστου ἀνὰ ἡμίλιτρον, ὄξους ὅσον

24 Misyos peregrini, aluminis rotundi, chalcitidis, cretae
 sutoriae, aeruginis rasae, aluminis scissilis, gallarum imma-
 turarum, cerussae, singulorum selibram, cerae, resinae sic-
 cae, picis Brntiae, bituminis, singulorum lib. ij, aceti aeris
 sextarii dimidium, olei omphacini lib. ij, salicis furculorum
 tenerorum foliorum lib. ij. Folia salicis in acetum mitto
 ignique supraposita coquito movens sine requie, dum tertia
 liquoris pars relicta fuerit, sicca vero tundito et cribro
 tenuissimo secernito, deinde in mortarium conjecta his hu-
 morem expressum adjicito teritoque diligenter, tanquam
 cephalica medicamenta. Quae autem liquefieri possunt, ne-
 que dum non coinquinent, coquito, posteaquam refrigerata
 rasaris, laevigatis immisceto ac in pilam conjecta excipiens
 utitor. *Indum Tharsei chirurgi ad eadem.* 24 Cerae, resi-
 nae frictae, picis aridae, bituminis liquidi, Zacynthii, sin-
 gulorum lib. ij, cerussae, aeruginis, chalcitidis, misyos pe-
 regrini, melanteriae, aluminis et scissilis et rotundi, gallae
 omphacitidis, malicorii, rhu, thuris, singulorum selibram,

Ed. Chart. XIII. [763.]

Ed. Bas. II. (375.)

ἔφαρκεῖ. τὰ τηκτὰ ἔψι μέχρις ἀμολύντου, τὰ δὲ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ὅξυ φυράσας ἀναλάμβανε τοῖς τηκτοῖς. ἄλλη Κυζικηνή. ποιεῖ πρὸς τὰς κεχροτισμένας διαθέσεις καὶ τὰς τῶν νέρων διακοπὰς. Ὑ λιβανωτοῦ, ὡς καλλίστου, κηροῦ, σμύρνης, ἀριστολοχίας, χαλκίτιδος, Ἰλλυρικῆς, χαλβάνης ἀνὰ ᾤ. τερμινθίνης, λιθαργύρου ἀνὰ ᾤ. ἐλαίου κοτύλην α'. ἅπαντα βαλὼν εἰς ἄγγος χαλκοῦν ἔψι ἐπὶ τέφρας μαλακῆς, κινῶν ἕως ἂν ἀποσταζόμενον εἰς ὕδωρ ψυχρὸν πάχος ἔχῃ μέλιτος. μετὰ δὲ ταῦτα αἶρε κινῶν, τοῦτο ἐγχρίσας εἰς θερμάτιον ἐπιτίθει καὶ λῦε χειμῶνος μὲν μετὰ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, θέρους δὲ μετὰ τὴν πέμπτην. ἄλλη ἐκ τῶν φιλοξένου. Ὑ λιβάνου, σμύρνης, κρόκου, Ἰλλυρικῆς, βδελλίου, λεπίδος χαλκοῦ, χαλκάνθους, χαλκίτιδος, στυπτηρίας, στρογγύλης καὶ σχιστῆς, μίσυος ξενικοῦ, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, προπόλεως, ἱξοῦ δρυίνου, ὀποπάνανκος, σιδίων μεμνόμενων ἀνὰ ᾤ. ἀριστολοχίας ᾤ. κηροῦ ᾤ. ὃ μὲν ἐπιγράφει, στέατος ταυρείου ᾤ. ῥητίνης τερμινθίνης ᾤ. ὃ τριατέτταρα ἐπιγράφει. τὴν ῥητίνην βαλὼν εἰς λοπάδα

acefi quantum sufficit. Quae liquantur eo spissitudinis, ut non inquinent, coquito, sicca tundito, tenuissimo cribro cernito, aceto perfundito et liquabilibus excipito. *Aliud Cyzicenum.* Facit ad diuturnos affectus et nervos praecisos. Ὑ Thuris quam optimi, cerae, myrrhae, aristolochiae, chalcitidis, Illyricae, galbani, singulorum ℥ iv, terebinthinae, argenti spumae, singulorum ℥ viij, olei heminam j. Omnia in vas aereum conjicito, super cinerem molliusculum coquito movens, donec in frigidam descendens mellis habeat spissitudinem, deinde tollito movens. Hoc in pelliculam illitum imponito et solvito hieme post septimum diem, aestate a quinto. *Aliud ex collectaneis Philoxeni.* Ὑ Thuris, myrrhae, croci, illyricae, bdellii, squamae aeris, chalcanthi, chalcitidis, aluminis rotundi et fissi, misyos peregrini, guttae ammoniaci, propolis, visci quercini, opopanax, malicorii inclusi, singulorum ℥ iv, aristolochiae ℥ viij, cerae ℥ e, quod minam inscribit, sevi taurini ℥ e, resinae terebinthinae ℥ lxxv, quod Graece triatellara nuncupat.

Ed. Chart. XIII. [763. 764.]

Ed. Bas. II. (575)

ὀστρακίνην καινὴν, ἔψε ἕως ἂν ἄνοσμος γένηται. εἶτα τὸ
στέαρ καὶ τὸν κηρὸν κατανίσας ἐπίβαλλε καὶ τῆκε. τὰ δὲ
ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ ποσκίνῳ, ἔπειτα καθελὼν
ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὰ τηκτὰ ποσῶς ἑάσας ψυγῆται, τούτοις
κατάπασσε τὰ ξηρὰ κινῶν ἐπιμελῶς. ἔχειν δὲ δεῖ μετ' ὄξους
τετριμμένα σμύρναν, λίβανον, βδέλλιον, ὀποπάνακα καὶ τού-
τρεις ἐμβάλλεται τὰ ἐν τῇ λοπάδι καὶ τρίβεται, ὥστε ἐγνη-
ρίδας μὴ γενέσθαι. ὅταν δὲ καλῶς ἔχη, ἀνιλοῦ εἰς πυξίδα
ξύλινην προυποχρίσας ἱρίῳ.

[764] [Περὶ τοῦ τρίτου γένους τῶν δυσθεραπεύτων
ἐλκῶν, περὶ ὧν κατὰ λέξιν ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψε ταῦτα.]
Ἐπὶ δὲ τῶν μὴδ' ὅλως συνιερομένων ἐλκῶν ἢ συνιερομένων
μὲν, ἀναλυσόμενων δὲ πάλιν, ἥτοι τῆς σαρκὸς διαφθειρομένης
ἢ καὶ τῶν ὑποκειμένων ὀστέων ἐφθορότων χρηστίας ταῖς
ὑποκειμέναις σκευασίαις. πρὸς τὰ χειρώνια καὶ δυναλθῇ
φάρμακον ἐπιτετυγμένον. 4 λιπίδος χαλκοῦ, ἰοῦ ξυστοῦ
ἀνὰ γο α'. κηροῦ ἡμίλιτρον, ῥητίνης λάρικοις γο α'. ἥμισυ

Resina in ollam fictilem novam conjecta coquatur, donec
odorem amittat, deinde sebum et cera purgata adjiciantur
liquenturque, sicca tundantur et tenuissimo cribro incer-
nantur. Deinde ab igne deposita, quae liquefacta sunt, ali-
quandiu refrigerari permittantur, quibus sicca inspergito,
curiose movens, myrrham vero, thus, bdellium, opopa-
nacem, ex aceto trita ea habere oportet, quibus ea, quae in
olla sunt, immittenda terendaque, ne in grumos cerae mo-
do coeant. Quum bene habuerit medicamentum, pyxide
lignea irino prius illita reponito.

[De tertio genere ulcerum, quae vix ad sanitatem
perveniunt, Asclepiades haec ad verbum scripsit.] Ad ul-
cera, quae nequaquam coeunt, aut si coeant, rursus sol-
vuntur vel carne corrupta vel etiam ossibus subjectis labe-
factatis, hujusmodi confecturis utendum est. Ad chironia
et quae difficilem curationem habent medicamentum con-
fectum. 4 Squamae aeris, neruginis rasae, singulorum un-
ciam j, cerae selibram, resinae lariiis 3 j β. Quae liquan-

Ed. Chart. XIII. [764.]

Ed. Bas. II. (575.)

τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν καὶ ἀνιλόμενος χρῶ, μαλάσσων ἐπιμελῶς καὶ πλατυσμάτιον ἐπιθροῖπτον κατὰ μόνου τοῦ πεπονθότος, ὥστε περιλαμβάνειν μόνον τὸ ἔλκος. δεῖ δὲ τὰ περίξ ἀφλιγμάντω φαρμάκῳ περιλαμβάνειν. ἐν δὲ τῇ θεραπείᾳ λύειν χρῆ. διὰ τρίτης τὸ ἔλκος, ἔπειτα προπυριᾶν καὶ τὸ αὐτὸ πλατυσμάτιον ἀπονίπτοντα μαλάσσειν καὶ πάλιν ἐπιτιθέναι, ἕως ἂν ἄρξῃται συνουλώσεως. ἄλλη ἐπιτετευγμένη. Ὑ. Ιου, λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ γο β. διφρυγούς γο α. κηροῦ λίτραν α. λάρικος γο γ. σκινάζε καὶ χρῶ καθὼς προτείνεται. μετὰ ταῦτα περὶ τῶν ὀνομαζομένων κεφαλικῶν ὡς ἔγραψεν Ἀσκληπιάδης κατὰ λέξιν οὕτως. Διήλιοντος κεφαλικῆ. πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσάλθῃ, ἀνάγει ὅσα διεφθορότα. Ὑ. λεπίδος χαλκοῦ, μάννης, λιβανωτοῦ, ῥητίνης ξηρᾶς ἀνὰ < ρ. ὄξους κο. ιβ. τρίβε λεπίδα χαλκοῦ μετ' ὄξους καὶ ὅταν ἐκλειωθῇ, ἐπίβαλλε λειότατον λιβανωτὸν καὶ ῥητίνην καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ ξήραινι ἐν σκιᾷ. ἐν δὲ τῇ χρήσει ἐφ' ὧν βούλει ἐκτυλῶσαι, λάμβανε τοῦ φαρμάκου μέρος ἐν καὶ

tur, aridis misceto excipitoque ac utitor curiose subigens, latiusculum ceratum soli affectae parti injiciens, ut ulcus tantum comprehendat, ambientes vero particulas medicamento, quod phlegmonem propellit, circumdare oportet, tertio curationis die ulcus solvere, dein somentis lenire ipsamque ceratum ablutum emollire ac rursus imponere, donec cicatrix appareat. *Aliud accommodatum.* Ὑ. Aeruginis, squamae aeris, singulorum uncias ij, diphrygis unciam unam, cerae libram unam, laricis uncias iij, praeparato ac utitor, sicut praedictum est. Post haec de medicamentis, quae nominantur ocephalica, id est capiti accommodata, sic ad verbum Asclepiades tradidit. *Deileontis cephalicum ad diuturna et quae difficulter servantur.* *Ossa corrupta educit.* Ὑ. Aeris squamae, mannae, thuris, resinae siccae, singulorum drach. centum, aceti heminas xij. Terito squamam ex aceto et quum laevis facta fuerit, thus in minutissimum pulverem redactum adjicito et resinam, pastillos fingito, quos in umbra desiccabis. In usu, quum callum auferre co-

Ed. Chart. XIII. [764.]

Ed. Bas. II. (373.)

κηρωτῆς σκευασθείσης διὰ ῥοδίου τοῦ ἴσου. ἐπὶ δὲ τῶν
 ἄλλων ἔστω τοῦ φαρμάκου μέρος ἓν καὶ τῆς κηρωτῆς μέρη
 γ' ἢ δ'. δεῖ γὰρ τὴν κρᾶσιν γίγνεσθαι κατάλληλον ταῖς ὑπο-
 κειμέναις διαθέσει. μελόγχλωρος κεφαλικὴ, ἣ ἐχρήσατο Τρύ-
 φων ὁ ἀρχαῖος. ποιῇ πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσάλθῃ, ἀνάγι-
 ὀστα διαφθορότα. ʒ. λιπίδος χαλκοῦ ιβ'. μάννης, λιβανωτοῦ,
 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ῥητίνης πικυτίνης ξηρᾶς, στέατος
 μοσχίου θεραπευομένου, ῥητίνης τερμινθίνης ἀνὰ ᾤστ'.
 κηροῦ, ἐλαίου ἀνὰ μνᾶς τέταρτον, ὄξους κοτύλην α'. σκεύ-
 ρξε κατὰ τρόπον. Φιλωτοῦ κεφαλικὴ πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσ-
 ἀλθῃ, ἀνάγι ὀστα διαφθορότα καὶ τύλους ὑπεκτῇκει. ʒ
 γῆς Ἐρετριάδος ᾤ. λιπίδος χαλκοῦ ᾤ. ἰχθυοκόλλης
 ᾤ. ὄξους κοτύλας ιβ'. τὴν ἰχθυοκόλλαν δὲ εἰς λεπτὰ
 χρῆ συγκόψαντα βάλλειν εἰς ἄγγος ὑeloῦν καὶ ταύτῃ ὄξος
 ἐπιβάλλοντα δᾶν βρέχεσθαι καὶ διαλυθεῖσαν ἐπιβάλλειν σκευα-
 σθέντι τῷ φαρμάκῳ καὶ μίξαντας ἀναπλάττειν τροχίσκους,
 ἣ χρῆσις διδήλωται Διονυσίου Σαμίου. ʒ γῆς Ἐρετριάδος

paris, medicamenti partem unam, cerati ex rosaceo con-
 secti aequalem sumito. In aliis vero sit medicamenti portio
 una, cerati partes tres vel quatuor, nam temperamentum
 subjectis affectibus convenire oportet. *Cephalicum me-
 lanchloron*, id est ex nigro viride, quo usus est Tryphon
Archaeus. Facit ad diuturna et vix sanabilia. Offa cor-
 rupta reducit. ʒ. Aeris squamae drach. xij, mannae, thuris,
 guttae ammoniaci, resinae pityinae siccae, sevi vitulini ce-
 rati, resinae terebinthinae, singulorum drach. xvj, cerae,
 olei, utriusque quartam minae partem, aceti heminam unam,
 conficito ad modum praedictum. *Philotae cephalicum*, ad
 diutina difficiliaque sanatu. Offa corrupta reducit et
 callos consumit. ʒ. Terrae Eretriadis drach. centum, aeris
 squamae drach. quinquaginta, ichthyocollae drach. xxv, aceti
 heminas xij. Ichthyocollam minutim contusam in vas vitreum
 conjicere oportet, acetum affundere, ut irrigetur, dissolu-
 tam medicamento praeparato immittere, ubi miscuerimus,
 pastillos efformare, usus indicatus est. *Dionysii Samii*. ʒ

Ed. Chart. XIII. [764. 765.]

Ed. Bas. II. (575.)

μνᾶν α'. λεπίδος χαλκοῦ ἡμίμονον, ἰχθυοκόλλης μνᾶς τέταρτον, λιβάνου μνᾶς ὀγδοον, ἰοῦ ξυστοῦ μνᾶς ὀγδοον. σμύρνης μνᾶς ἑκκαίδεκατον, ὄξους χόας β'. συντίθει ἐν τοῖς ὑπὸ κίνα καύμασιν, ἐν ἡλίῳ τρίβων πάντα ὁμοῦ σὺν τῷ ὄξει. τὴν δ' ἰχθυοκόλλαν λεπτὰ ποιήσας βρέχε σὺν ὀλίγῳ ὄξει ἐν ὑέλινῳ ἀγγείῳ, εἶτα μίξας τοῖς ἐν τῇ θυνίᾳ ἀνάπλαττε τροχίσκους ἀνὰ ὀκτὰς ἄγοντας τέσσαρας, οὓς δὲ ὀκτὼ καὶ ξήραινι. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως τοῦ φαρμάκου μέρος ἓν πρὸς τρία κηρωτῆς σκευασθείσης διὰ ῥοδίνου, ἐπὶ δὲ τῶν σπληνίων ἐπιρρίπτει ἔρια οἰσυνηρὰ βιβρεγμένα ὄξει, ἐπὶ συρίγγων πρὸς μέρος ἓν φαρμάκου, κηρωτῆς ῥοδίνης μέρος β'. ποιῶν κολλύρια ἐντίθει. ἢ διὰ τῶν βοτανῶν, ὡς Λεύκιος ὁ Καθηγητής. 24 ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυάνειον ἄνθος ἐχούσης < νοτ'. μήκωνος ἀγρίας < νοτ'. ὑοσκυάμου χλωροῦ τῶν φύλλων καὶ πράσων χλωρῶν ἀνὰ < νοτ'. [765] λεπίδος χαλκοῦ < κέ. μάννης < κ'. ῥητίνης πιτυῖνης ξηρᾶς < ιστ'. ἁλός < στ'. στυπτηρίας σχιστῆς < δ'. καὶ στρογγύλης < δ'. ἁλὸς ἁμμωνιακοῦ < δ'. κηροῦ μνᾶν α'. ἐλαίου παλαιοῦ

Terrae Erteriadis minam unam, aeris squamae minae dimidium, ichthyocollae quartam partem, thuris octavam, aeruginis rasae octavam, myrrhae decimam sextam, aceti congios duos. Composito sub aestu caniculae, in sole omnia cum aceto simul terens, ichthyocollam vero tenuem faciens aceto modico in vase vitreo imbuito, deinde quum miscueris iis, quae sunt in mortario, pastillos fingito quatuor singulos drachmarum, quosdam octo, et desiccato. Ubi utendum erit, medicamenti partem j, cum tribus cerati ex rosaceo confecti sumito, splenis lanam succidam aceto madentem superdato, fistulis medicamenti partem j, cerati rosacei ij, collyria faciens imponito. *Emplastrum dia botanon.* i. ex herbis, ut Lucius praeceptor conficiebat. 24 Anagallidis flore coeruleo ℥ lvj, papaveris agrestis ℥ lvj, hyoscyami viridis foliorum et porrorum viridum singulorum ℥ lvj, squamae aeris ℥ xxv, mannae ℥ xx, resinae pityinae siccae ℥ xvj, aloës ℥ vj, alumini scissilis drach. iv, rotundi ℥ iv, salis ammoniaci ℥ iv, cerae minam j, olei veteris heminas ij,

Ed. Chart. XIII. [765.]

Ed. Bas. II. (373. 374.)

κο. β'. ὄξους τὸ ἱκανόν. τὰς βοτάνας κόψας ἐπιμελῶς καὶ ὄξει διαλύσας ἐκθλίβε τὸ ὑγρὸν πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν. ἡ ἴσις κεφαλικὴ πρὸς τὰ χειρῶνεια καὶ δυσαλθῆ, ἔστι δὲ καὶ ἔναιμος ἀγαθῇ. 24 κηροῦ < ρ'. ῥητίνης κολοφωνιακῆς < σ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, λεπίδος χαλκοῦ, λιβανωτοῦ κεκαυμένον, ἀριστολοχίας λεπτῆς, ἰοῦ, ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ἀνὰ < η'. χαλ(374)βάνης, μάννης, σμύρνης, ἀλόης ἀνὰ < ιβ'. στυπτηρίας στρογγύλης < στ'. ἐλαίου παλαιοῦ κο. α'. ὄξους τὸ ἱκανόν. σκεύαζε καὶ χρῶ ποτὲ μὲν ἀκράτῳ τῷ φαρμάκῳ ποτὲ δὲ ἀνιμέτῳ.

Κεφ. ιδ'. [Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρα γεγραμμένων χρησίμων ἐμπλάστρων εἰς τὰ δυσθεράπευτα τῶν ἐλκῶν.] Ἄλλας μὲν τινὰς ἐμπλάστρους ἔγραψε πολυχρήστους, ἃς καὶ πρὸς τὰ δυσκατούλωτα καὶ κακοήθη φησὶν ἀρμόττειν. ἔξαιρέτως δὲ πρὸς ταῦτα μόνον διαφερούσης, ἐμνημόνευσε μιᾶς ὡδί πως γράψας αὐτοῖς ὀνόμασι περὶ αὐτῆς. ἡ Ὑγινοῦ αὐτοῦ πρὸς πολλὰ εὐχρους, ποιοῦσα ἐπὶ τῶν δυσεπουλώτων καὶ ἐπὶ παρωνυχιῶν, ταύτης καλλίων ἐμπλαστρος οὐκ ἔστι. 24 λι-

aceti quantum satis est. Herbis diligenter contusis acetoque solutis, humorem ad medicamenti confecturam exprimito, *Isis cephalica, ad chironia et curatu difficilia, est item cruentis idoneum.* 24 Cerae 3 c, resinae colophoniacaе 3 cc, guttae ammoniaci, squamae aeris, thuris usli, aristolochiae tenuis, aeruginis, salis ammoniaci, singulorum drach. octo, galbani, mannae, myrrhae, aloës singulorum drach. xij, aluminis rotundi 3 vj, olei veteris heminam unam, aceti quantum sufficit. Praeparato ac utitor interdum mero, interdum diluto medicamento.

Cap. XIV. [De scriptis ab Hera utilibus emplastris ad vix sanabilia ulcera.] Alia sane quaedam emplastra usus multiplicis tradidit, quae ulceribus quoque aegre cicatricem ducentibus et malignis esse accommodata affirmat. Unius vero proprie ad ea sola conducentis meminit, sic fere de ipso scribens ad verbum. *Emplastrum ipsius Hygiini ad multa utile, boni coloris. Facit bene ulceribus, quae ad cicatricem aegre perveniunt, item ad paronychia, quo*

Ed. Chart. XIII. [765.]

Ed. Bas. II. (374.)

θαργύρου χρυσίτιδος μνᾶν α'. κηροῦ μνᾶν α'. χαμαιλέοντος μέλανος ρίζης < λστ'. ἰοῦ ξυστοῦ < ιη'. χρυσοκόλλης < μ'. ἐλαίου πο. γ'. λιθάργυρον, ἔλαιον ἔψε μαλακῶ πυρὶ, ἕως ἄρξῃται ἀναζεῖν, εἴτα ἔμπασσε τὸν ἰόν, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ κίνει πάλιν ἔψων, ἕως τὸ χρώμα τὸ ἴδιον ἀπολάβῃ, εἴτα κηρὸν, ὅταν δὲ καλῶς ἔχη, χρυσοκόλλαν καὶ χαμαιλέοντα, κατεράσας δὲ εἰς θυρίαν ὄξος ἐπιθήραιτε. πρὸς μὲν τὰ προγεγραμμένα ποιῆ καὶ τῆς χρυσοκόλλης παραπληρομένης. χωρὶς μέντοι ταύτης παρηγορικωτάτη ἐστὶ καὶ ἄκρως ποιοῦσα πρὸς τὰ τῶν νευρῶν νύγματα καὶ ὅπου τι ἀναπλεῦσαι δεῖ ἀπὸ μυῶν ἢ νευρῶν. καλῶς ἐποίησεν ὁ Ἡράκλ., ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ περὶ τῆς ἐμπλάστρου λόγου, προσγράψας ὅτι μετὰ τῆς χρυσοκόλλης οὐκ ἔστι παρηγορικὴ, στυπτικὸν γὰρ ἔχει τι φάρμακον τοῦτο, χαλαστικῶν δὲ δίδται τὰ παρηγορούμενα δι' ἰδύνην δηλονότι. παρηγορεῖσθαι γὰρ ἐν τούτῳ μόνον τὸ σύμπτωμα χρήζει καὶ πολλάκις γε τὰ παρηγοροῦντα τὴν ὀδυνώδη διάθεσιν αὐτὴν βλάπτει. ἀλλὰ πρὸς τὸ

nullum extat praestantius. 4 Argenti spumae chrysitidis minam j, cerae minam j, chamaeleontis nigri radicia drach. xxxvj, aeruginis rasae 3 xvij, chryfocollae 5 xl, olei benedicti iij. Argenti spumam cum oleo leni igne coquito, donec infervescere incipiat, deinde quum ab igne deposueris, aeruginem inspergito, iterum coquens moveto quousque colorem proprium receperit, mox ceram indito, quum bene medicamentum habet, chryfocollam et chamaeleontem, in mortarium demissis acetum instillato. Valet ad eadem chryfocolla etiam contenta, quanquam et sine hac longe mitigantissimum est, summeque juvat nervorum punctus, item quum a nervis vel musculis eluere quid oportet. Ac recte fecit Heras ad finem sermonis de emplastro scribens chryfocolla addita non esse mitigatorium seu leniens, quippe astringens aliquid medicamentum hoc continet, at quae ob dolorem videlicet mitigantur relaxantibus indigent. Nam in hoc solum accidens mitigari postulat et subinde mitigantia dolorificum ipsum affectum offendunt. Verum vehementiori

Ed. Chart. XIII. [765. 766.]

Ed. Bas. II. (374.)

κατ'ἐπιγον ἰστάμενοι τὴν ὀδύνην πρῶτον πραῦνομεν, εἴθ' οὕτως ἐπὶ τὰ τὴν διάθεσιν ἰᾶσθαι δυνάμενα παραγινόμεθα. χρυσοκόλλα μὲν οὖν, ὥς καὶ πρόσθεν εἴρηται, τῶν θαυμαστῶς ἔστι τοιούτων φαρμάκων πρὸς τὰ δυσίατα τῶν ἑλκῶν, ὥσπερ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν σφοδρῶς ξηραίνοντων, ἅμα τῷ στυπτικόν τι ἔχειν, πάρηγορικόν δ' οὐδέν ἐστι τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἐπεὶ δὲ καὶ μνᾶς ἐμνημόνευσε καὶ κοτύλης, λιθαργύρου μὲν μνᾶν α'. κελεύσας ἐμβαλεῖν, ἐλαίου δὲ κοτύλην, εἴρηται γάρ μοι καὶ διὰ τῶν ἐμπροσθεν ὑπομνημάτων ἐνίους μὲν εἴκοσιν οὐγγιών, ἐνίους δὲ ἑκκαίδεκα νομίζειν τὴν μνᾶν, ὥσπερ γε καὶ κοτύλην ἐνίους μὲν γο ὁ'. τινὰς δὲ ιβ'. διορίσαι χρή καὶ περὶ τούτων. ὁ διορισμὸς δὲ ἐκ τῆς ἐπαγγελίας τοῦ φαρμάκου καὶ τῆς ποσότητος τῶν μεταλλικῶν γίνεται. διὰ μὲν γὰρ τὴν ἐπαγγελίαν ἐψήσιως ἱκανῶς δεῖται, διὰ τοῦτο δὲ καὶ πλείονος ἐλαίου, διὰ δὲ τὴν τῶν μεταλλικῶν μίξιν οὐκ ὀλίγων ὄντων ὑγρότητος ἐλαϊώδους δεῖ τῷ φαρμάκῳ. [766] μὴ λαμβάνοντος οὖν αὐτοῦ μήτε στέαρ μήτε μυελὸν μήτε ῥητίνην ὑγρὰν εὐδὴλον αὐ-

malo succurrentes, dolorem primo lenimus, deinde sic ad ea, quae morbum curare possunt, accedimus. Itaque chrysocolle, sicut et prius dictum est, medicamentum ex iis, quae ad ulcera vix curabilia mirifice faciunt, quemadmodum pleraque alia, quae praeterquam quod vehementer sicant etiam nonnihil astringunt. Porro nullum huiusmodi medicamentum est mitigatorium. Quoniam vero minae et heminae meminit, spumae argenti minam injicere praecipiens, olei heminam, dictum namque mihi est etiam in superioribus commentariis nonnullos viginti unciiis, quosdam sedecim, minam aestimare, ut heminam alios unciiis novem, alios duodecim, distinguenda quoque haec veniunt. Sametur autem distinctio ab iis, quae medicamentum promittit et metallicorum quantitate. Etenim propter pollicitationem coqui affatim postulat, eoque plus olei accipere, ob metallicorum autem mixtionem, quae non pauca sunt, oleosam humiditatem exigit. Quum igitur nec pingue nec medullam nec resinam liquidam capiat, oleum augere ratio est. Itaque

Ed. Chart. XIII. [766.]

Ed. Bas. II. (374.)

ξῆσαι τὸ ἔλαιον· ἂν μὲν οὖν ὥς πρὸς εἴκοσι οὐγγίας τὴν
 μνᾶν λογιζώμεθα, βαλοῦμεν ἑλαίου πάντως τρεῖς κοτύλας,
 ἑκάστην οὐγγιών ιβ'. ἂν δὲ ἑκαίδεκα, δυνατόν μὲν ἔστι καὶ
 τὴν τοῦ ἑλαίου κοτύλην, ὥς πρὸς ἑννέα οὐγγίας ἐμβαλεῖν.
 δυνατόν δὲ καὶ ὥς πρὸς ιβ'. καὶ διὰ τὴν ἔψησιν ἐπὶ πλεον
 ὠφελούσαν γενέσθαι. τοῖς γὰρ τοιούτοις φαρμάκοις ὠφελιμώ-
 τατον τοῦτο καὶ διὰ τὰ μεταλλικὰ πλῆθος οὐκ ὀλίγον ὄντα.
 ἂν γὰρ τὰς τοῦ χαμαιλέοντος < λστ'. συναριθμήσαις ταῖς
 ιη'. μὲν τοῦ ἰοῦ, χρυσοκόλλης δὲ μ'. γένοιντ' ἂν ἐνινῆ-
 κοντα τέσσαρες < δέομεναι καὶ αὗται μίξεως ἑλαίου συγχοῦ,
 καὶ μάλισθ' ὅτι καὶ κηροῦ < ρ'. ἀξιοῖ βάλλεσθαι. πάντως
 γὰρ δήπου καὶ οὕτως πολλοῦ ἑλαίου δεήσεται. ταύτην μὲν
 οὖν τὴν ἐμπλαστον ὁ Ἡρᾶς ἔγραψε, μαρτυρήσας αὐτῇ τὸ
 ἐπὶ τῶν δυσειπουλώτων ἀρμόττειν, ἄλλας δὲ πολυχρήστους
 κατὰ τὴν αὐτὴν βίβλον γράψας, ἐπὶ πολλοῖς ἔργοις αὐτῶν
 καὶ τὸ τοῖς δυσειπουλώτοις ἢ καὶ κακοήθεσις ἢ χειρωνείοις
 ἀρήγειν προσέγραψε. πάντες γὰρ τὴν τε Ἀριβαρζάνειον ὑπ'
 αὐτοῦ καλουμένην ἐπήνεσαν, ὥς τὰ κακοήθη καὶ νεμόμενα

si minam ceu viginti unciiis aestimemus, olei certe tres he-
 minas infundemus, singulas unciarum duodecim, sin autem
 sedecim reputaverimus, olei heminam ceu unciarum novem
 licet immittere. Potest etiam addi, si uncias duodecim pen-
 dat, propter coctionem diutius celebrandam, nam id talibus
 medicamentis est utilissimum vel metallicorum causa, quo-
 rum non mediocris copia existit. Si enim chamaeleontis
 drach. xxxvj, adnumeres, aeruginis quidem octodecim,
 chrysocolle quadraginta drachmis, fient universi nonaginta
 quatuor, qui et ipsi copiosi olei mixturam requirunt,
 maxime quum ceræ drach. centum simul addi præcipiat,
 omnino enim vel sic multo oleo erit opus. Hoc igitur em-
 plastrum Heras conscripsit, affirmans ulceribus aegre cica-
 tricem contrahentibus ex usu esse. Aliis vero usus multi-
 plicis eodem in libro scriptis, post multa ipsorum opera
 subdidit. *Cicatricem aegre fumentibus vel malignis quo-
 que vel chironiis idonea.* Nam et Aribarzanion ab ipso
 dictum commendat adversus maligna, pascentia et difficilia

Ed. Chart. XIII. [766.]

Ed. Bas. II. (574.)

καὶ δυσάλθῃ θεραπεύουσαν καὶ τὴν ἴσιν, ὡς γαγγραινας περιγράφουσιν. καὶ τρίτην ἐπὶ ταύταις, ἥς ἤρξατο κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. εὐχρους, ἐναιμος, ἐπουλωτική, λέγων αὐτὴν καὶ τοῖς χειρωνακίοις βοηθεῖν. καὶ τετάρτην, ἣν αὐτὸς ὀνομάζει πανάκειαν, καὶ πέμπτην τὴν Ἰκασίου. περὶ μὲν οὖν τῶν πολυχρήστων ἐμπλάστρων ὁ μετὰ τοῦτο τὸ βιβλίον ἔσται μοι λόγος, ἐν ᾧ καὶ ταύτας γράψω τὰς ἐξηγημένας ὑπὸ Ἡρα. ἐν τούτῳ δὲ προσγράψω τὰ πρὸς δυσθεράπευτα, χειρῶνια δὲ ὑπὸ τινῶν καλούμενα, διὰ μακρᾶς πείρας βεβαιωμένα τοῖς τε διδασκάλοις ἡμῶν καὶ ἡμῖν αὐτοῖς. ἔνια δ' αὐτῶν καὶ ὑπὸ παλαιότερων ἀνδρῶν ἐνδόξων μιμαρτύρηται, καθάπερ γε καὶ ἡ γεγραμμένη κατὰ τὸ βιβλίον τὸ ἐπιγεγραμμένον Μαντίου φαρμακοπώλης ὁ κατ' ἰατροῖον. ἔγραψε δὲ περὶ αὐτῶν αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως. Ἰώδης Μαντίου. 24 χαλκοῦ πικανύμενου μνᾶς δ'. ῥητίνης πιτυίνης ξηρᾶς < ἡ'. κηροῦ < ἡ'. ἰοῦ < ι'. ἐλαίου κο. α'. γῆς κικωλίας < δ'. λιβάνου < δ'. λιπίδος χαλκοῦ < δ'. τὰ ξηρὰ λεάνας ἔασον ἐν τῇ θυρίᾳ, τὸν δὲ κηρὸν τήξας μετὰ τοῦ ἐλαίου κατέρασον

curatu, item ism, ut gangraenas coërcentem. Deinde tertium his verbis auspicator. *Boni coloris, cruentis idoneum, cicatricem inducens.* Quod chironia simul auxiliari dicit, insuper quartum, cui nomen indidit, panacea, ad haec quintum, iceliam. De emplastris igitur, vario usui accommodatis sequenti libro disputabimus, ubi simul ea, quae Heras commendavit, adscribentur. Hic autem quae vix sanabilibus, chironia nonnulli vocant, medentur, longo usu tum a praeceptoribus nostris tum a nobis ipsis explorata, quorum nonnulla ab antiquioribus quoque viris praeclaris approbata sunt, quemadmodum et illud, quod in libro, cui titulus est Mantiae pharmacopola, de re medica scriptum invenio. Verba ipsius ita sonant. *Aeruginosum Mantiae.* 24 Aeris ultimi minas quatuor, resinae pityinae siccae drachmas octo, cerae drachmas octo, aeruginis drachmas decem, olei heminam unam, terrae cimoliae drachmas quatuor, thuris drach. iv, squamae aeris drach. iv. Sicca laevigata in mortario finito, ceram liquefactam cum oleo tritis superfundito finitoque

Ed. Chart. XIII. [766.]

Ed. Bas. II. (574.)

ἐπάνω τῶν τετριμμένων καὶ ἔασον συμπιεῖν βραχὺν χρόνον καὶ παράχει ὅξους κο. α'. καὶ λιπα ποιεῖ ἐπὶ ἡμέρας γ'. παραχέων ὅξους ὅσον ἂν ἐπιδέχῃται, ὥστε γενέσθαι κηρω-
τῆς ὑγρᾶς πάχος. χρῶ δὲ αὐτῇ πρὸς πᾶν τραῦμα καὶ τὰ
καλαιὰ καὶ τὰ δυσειπούλωτα ἔλκη καὶ ὅσα καρκινώδη ἔσσι
μετὰ τιλμάτων. δεῖ δὲ ἐπάνω τοῦ σπληνίου ἔριον οἰσυπη-
ρὸν οἶνω καὶ ἐλαίῳ βρέχοντας ἐπιδιςμεύειν ἐλαφρῶς, λύοντα
τοῦ μὲν θέρους δι' ἡμερῶν β'. τοῦ δὲ χειμῶνος διὰ τριῶν,
καὶ κατανίπτειν τὰ ἔλκη ὕδατι χλιαρῷ. τὰ δὲ βαθέα τῶν
τραυμάτων ἐλαφρῶς διαμοτοῦν αὐτὰ τὰ στόματα. ἡ γὰρ
δύναμις ἐστὶν ἔμμοτος καὶ πνοποιός. ὃ δ' ἂν καθαρὰ γέ-
νηται τὰ ἔλκη καὶ ἡ ἐσχάρα ἐκπέσῃ, κηρῷ μίσγων ἶσον ἰῶ
ἀπουλοῦν. ἐκβάλλει δὲ καὶ τοὺς ἄνθρακας ἀλύπως καὶ πᾶν
νεμόμενον κακότητις ἴσσησι καὶ ἐκθεραπεύει. χρῶ δὲ καὶ πρὸς
τοὺς ἔρπητας καὶ τοὺς σαπροὺς ὄνυχας. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς
πάντα τῷ οἶνω καὶ ἐλαίῳ δεῖ χρησθαι μετὰ τοῦ ἐρίου καὶ
τοὺς ὀδόντας δὲ τοὺς βιβρωμένους πλήρου τῷ φαρμάκῳ.
ἔμπλαστρος Γαληνοῦ. καλὴ ἡ ἡμετέρα. 24 κηροῦ δὲ πίσεως

pauillo tempore combibere; aceti heminam addito, per
triduum terito, quantum aceti excipiat, immittens, ut
liquidi cerati fiat spissitudo. Utitor ad omne vulnus et ad
ulcera et vix ad cicatricem venientia ulcera et quaecunque
cancrosa sunt, cum panniculis filatim conceptis, supra
splenium vero lanam succidam vino oleoque madentem le-
viter alligare oportet, biduo per aestatem solvere, hieme
triduo ac ulcera tepente aqua abluere, in profundis vulne-
ribus ipsas oras leviter linamentis intercipere, quippe medi-
camentum linamento excipi aptum est, et pus movet. Hæc
ratione pura fient ulcera et crusta excidet, ceram miscendo
aequalem aerugini ad cicatricem perveniet. Exerit et car-
bunculos citra dolorem omneque pascens malignum fistit
persanatque. Utitor quoque ad herpetas et ungues putridos,
similiter autem et ad omnia vino et oleo utendum est cum
lana. Praeterea dentes erosos medicamento repleto. *Empla-
strum Galeni. Bonum nostrum.* 24 Cerae, picis, bituminis,

Ed. Chart. XIII. [766. 767.]

Ed. Bas. II. (374. 375.)

καὶ ἀσφάλτον ἀνὰ λίτραν α'. μάννης, ἰοῦ, ψιμυθίου κατὰ τὸ S'. τῶν προειρημένων, τουτέστιν ἡμίλιτρον ἑκάστων. σιδίων δὲ καὶ κηκίδος καὶ ἀκάνθης Αἰγυπτίας καὶ ἱριως Ἰλλυρικῆς καὶ ἀριστολοχίας στρογγύλης καὶ χαλκάνθου, [767] τούτων ἑκάστου τὸ τρίτον τῆς λίτρας, τουτέστιν οὐγγίας δ'. ἀριστολοχίας δὲ μακρᾶς καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου τὸ ἕκτον ἑκατέρου τῆς λίτρας, τουτέστιν ἀνὰ γο β'. τὰ μὲν οὖν ξηρὰ λείπει σὺν ὄξει πλείοσιν ἡμέραις, ὥς καὶ πρόσθεν εἴρηται. καλῶς δὲ αὐτῶν κατεργασμένων τὰ τηκτὰ τήξας σὺν ἐλαίῳ, κο(375)τύλην κατὰχει κατ' αὐτῶν ἐπιπάσσωσιν τὴν μάνναν, καὶ ψύξας τὰ τηκτὰ καὶ ξύσας οὕτως μίγνυσι τοῖς ξηροῖς, λειψόμενοις σὺν ὄξει, μή πως ἐν τῷ καταχεῖν ἐγκηρίδας ποιήσης, καὶ μάλισθ' ὅταν τὸ περιέχον ψυχρὸν ᾖ. ἡμετέρα ἄλλη. 24. ἀσφάλτου καὶ στυπτηρίας ὑγρᾶς, ἑκατέρου λίτραν α'. πίσης δὲ καὶ ῥητίνης πιτυίνης καὶ κηροῦ διπλάσιον ἑκάστων, τουτέστιν ἀνὰ λίτρας β'. ἀριστολοχίας δὲ στρογγύλης καὶ κηκίδος καὶ ἀκάνθης Αἰγυπτίας ἀνὰ γο η'. τούτου δὲ σταθμοῦ τὸ S'. καθ' ἕκαστον τούτων, σιδίων καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ μάννης καὶ ἀριστολοχίας μακρᾶς, τουτέστιν ἀνὰ

singulorum libram j, mannae, aeruginis, cerullae, singulorum selibram, malicorii, gallae, spinae Aegyptiae, iridis Illyricae, aristolochiae rotundae, chalcanthi, singulorum trientem, hoc est uncias quatuor, aristolochiae vero longae et aeris combusti, utriusque sextantem, hoc est uncias duas. Sicca ex aceto pluribus diebus terito, ut etiam prius ostensum est, his probe elaboratis, quae liquari possunt, cum oleo liquatis, heminam ipsis supersundito mannam inspergens, ubi liquefacta frigefeceris et deraferis, aridis ex aceto laevigatis sic admisceto, ut ne inter fundendum grumos cereae modo facias, idque potissimum ambiente nos aëre frigido. Aliud nostrum 24 Bituminis, aluminis liquidi, singulorum libram unam, picis, resinae pityinae, cerae duplum, aristolochiae rotundae, gallae, spinae Aegyptiae, singulorum uncias octo, malicorii, aeris usti, mannae, aristolochiae longae, singulorum uncias quatuor, olei ricinini aut veteris,

Ed. Chart. XIII. [767.]

Ed. Bas. II. (375.)

γο δ'. ἐλαίου κικίνου, ἢ παλαιοῦ, ἐὰν μὴ ἔχῃς τὸ κικίνον, λίτρας β'. τῆς λίτρας ἔχο' σης γο ιβ'. ὥστε εἶναι τὰς πάσας γο κδ'. καὶ σκενάζε καὶ τοῦτο τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ προτέρῳ, λειῶν τὰ μεταλλικὰ σὺν ὄξει καὶ μετὰ ταῦτα προσεμβάλλων τὰ ξηρὰ καὶ πάλιν λειῶν, εἰθ' ὅταν ἔχῃ ταῦτα πηλώδη σύστασιν τὰ τηκτὰ μινγνὺς ὥς προείρηται. ἄλλη. 2 ἄσφαλτου καὶ ῥητίνης τερμινθίνης καὶ πίσεως Βρυτίας ἀνὰ λίτραν α'. ἐλαίου < κδ'. λιθαργύρου καὶ ψιμυθίου καὶ μάννης καὶ ἰοῦ καὶ λεπίδος καὶ ὀποπάνακος ἴσον ἐκάστου ταῖς εἴκοσι τέσσαρσι δραγμαῖς τοῦ ἐλαίου, λαδάνου γο δύο, ὅπῃ ἐστὶ < ιστ'. καὶ δύο κοτύλας ὄξους, ὁμοίως καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον τοῖς πρὸ αὐτοῦ δύο σκενάζεται. ἄλλη. 2 χρυσόκollης καὶ λεπίδος καὶ στομώματος ἀνὰ < δ'. ἰοῦ δὲ καὶ χαλκάνθου, ἑκατέρου τὸ ἥμισυ, τουτέστιν ἀνὰ < β'. κηροῦ < κί'. τουτέστι γο γ'. καὶ δραχμὴν μίαν, ῥητίνης τερμινθίνης γο β'. τουτέστιν < ιστ'. τὸν κηρὸν μετὰ τῆς τερμινθίνης τῆξον, εἶτα τοῖς ἄλλοις μινγνὺς, διττῶς σκενάζων τὸ

si illud non adsit, libras duas, quarum singulae uncias duodecim contineant, ut omnes simul unciae collectae sint viginti quatuor. Praeparo hoc quoque eodem modo cum praedicto, metallica ex aceto teruntur, deinde sicca adjiciuntur rursusque laevigantur, postea cum luti spissitudinem habuerint, liquata miscentur, ut praediximus. *Aliud.* 2 Bituminis, resinae terebinthinae, picis brutiae, singulorum libram unam, olei drachmas vigintiquatuor, argenti spumae, cerullae, mannae, aeruginis, squamae, opopanax, singulorum pares portiones drachmis olei viginti quatuor, ladani uncias duas, quae valent drachmas sedecim, aceti heminas duas. Hoc quoque medicamentum perinde ac superiora duo conficitur. *Aliud.* 2 Chrysocolloe, squamae, stomomatis, singulorum drach. iv, aeruginis et chalcanthi, utriusque dimidium, hoc est, singulorum 3 ij, cerae 3 xxv, hoc est, uncias tres et drach. j, resinae terebinthinae uncias duas, id est drach. xvj. Ceram cum terebinthina liquefacito, deinde aliis admisceto, bisariam medicamentum conficiens,

Ed. Chart. XIII. [767.]

Ed. Val. II. (375.)

φάρμακον, ποτὲ μὲν ὡς τὰ πρόσθεν ὄξει τρίβων τὰ ξηρά,
ποτὰ χωρὶς ὄξους ἀκριβῶς λεικωμένα μίγνυς τοῖς τηκτοῖς
ἔστω δὲ ἡ τερμινθίνη ὑγροτέρα, καθάπερ ὡς ἐπὶ πολὺ ἡ
λάρικς ὀνομαζομένη. καθόλου δὲ πᾶσι τοῖς φαρμάκοις τού-
τοις, ὅσα τοῖς χειρωναίοις ἀρμόττειν ὁμολόγηται τῆς λάρικος
ῥητίνης μίγνυς ἀντὶ τῆς τερμινθίνης, οὐχ ἁμαρτήσεις. ἄλλη.
24 κηροῦ οὐγγίας γ'. τουτέστι <κδ'. χαλκοῦ κικαυμένου καὶ
λεπίδος καὶ ἰοῦ ἀνά <β'. ὡς εἶναι τῶν τριῶν ὁμοῦ <στ'.
ὁ κηρὸς ἔστω λιπαρὸς, ὡς μαλασσόμενος μετ' ὀλίγου ῥοδί-
νου ἢ μυρσίνου, ἀναλαμβάνειν τὰ ξηρά λεικωμένα καλῶς,
ὅπερ ἐπὶ πάντων τῶν πρὸς τὰ χειρῶνια συντεθειμένων φαρ-
μάκων ἀναγκαιότατόν ἐστι. καὶ μέντοι καὶ μετὰ τὸ μῖξαι τὰ
ξηρά τῷ κηρῷ κάλλιον ἐν ὀλμῷ κόπτειν ἐπὶ πλεον αὐτά.
ἄλλη. 24 κηροῦ γο στ'. ἰοῦ τὸ ἕκτον, ὅπερ ἐστὶν γο α'. χαλ-
κοῦ κικαυμένου καὶ ῥητίνης λάρικος ἑκατέρου <γ'. ὡς εἶναι
συναμφοτέροις <στ'. ὁ κηρὸς λιπαρὸς ἔστω, καὶ βληθεὶς
εἰς ὕδωρ θερμὸν, ὡς μαλακώτερος γενέσθαι μαλασσεῖσθω
διὰ τῶν χειρῶν, ἀναλαμβανομένων εἰς αὐτὴν τοῦ τε ἰοῦ καὶ

interdum, ut prius citata aceto conterens arida, interdum
sine hoc curiose laevigata liquefactis misceto. Esto autem te-
rebinthina liquidior, sicut plerunque larix appellata. In
summa, omnibus his medicamentis quae chironiis conve-
nire palam est, laricem resinam si loco terebinthinae misceas,
non peccabis. *Aliud.* 24 Cerae uncias iij, hoc est drach.
viginti quatuor, aeris ussi, squamae, aeruginis, singulorum
drachmas duas, ut trium horum simul drachmae sex exillant.
Cera esto pinguis, ut quae cum rosaceo vel myrteo modi-
co emolliatur. Arida probe laevigata excipiantur, quemad-
modum in omnibus medicamentis, quae ad chironia paran-
tur, vehementer est necessarium. Quin etiam ubi sicca cerae
fuerint admixta, melius est ea diu in mortario contundere.
Aliud. 24 Cerae uncias sex, aeruginis partem sextam, quae
est 3 j, aeris ussi, resinae laricis, singulorum 3 iij, ut ambo
simul habeant 3 vj. Cera pinguis esto, inque aquam calen-
tem projecta, quo mollior fiat, manibus subigatur, aerugi-

Ed. Chart. XIII. [767. 768.]

Ed. Bas. II. (375.)

τοῦ χαλκοῦ καὶ μετὰ ταῦτα κοπτομένων ἐν ὄλμῳ, ἐν ᾧ καὶ ἡ τῆς ῥητίνης μίξις γενήσεται κατὰ βραχὺ παρασταζομένη. ἄλλη. ʒ καδμείας γο γ'. τῷ ἡμίσει σταθμῷ χαλκίτιως μίξας, ὅπερ ἐστὶν γο α'. καὶ ἡμίσεια, λειώσας καλῶς, ἐπίχει οἶνον αὐστηρὸν καὶ πάλιν λείου καὶ ποιήσας μελιτωδὲς τῇ συστάσει, μίξον τὴν κηρωτὴν ἐν κηροῦ καὶ ῥητίνης φρυκτῆς γιγνημένην. ἔστω δ' ἑκατέρου τὸ ἴσον οὐγγία α'. ὥστε συναμφοτέραι οὐγγίαι β' εἶναι. προσμίξεις δὲ αὐτοῖς βραχὺ μυρσίνου τηκομένης. [768] ἄλλη. ʒ ἐλαίου παλαιοῦ ἢ κικίνου κοτύλην α'. κηροῦ καὶ πίσσης καὶ ἀσφάλτου ἀνὰ λίτραν α'. μάννης, λοῦ, ψιμυθίου κατὰ τὸ ἡμισυ τῶν προειρημένων, ὅπερ ἐστὶν ἑκάστου ἀνὰ ἡμίλιτρον, σιδίον, κηκίδος, ἀκάνθης Αἰγυπτίας, ἱριως, ἀριστολοχίας στρογγύλης, χαλκάνθου τὸ τρίτον τῆς λίτρας ἑκάστου, ὅπερ ἐστὶν οὐγγίαι δ'. χαλκοῦ κικαυμένου, ἀριστολοχίας μακρᾶς, ἕκτον τῆς λίτρας, ὅπερ ἐστὶν οὐγγίαι β'. ἑκατέρου τὰ τηκτὰ συμμίξεις τοῖς ξηροῖς προλειωμένοις ἐν ὄξει, καθότι προείρηται. ἄλλη. ʒ καδμείας, χαλκίτιως ἀνὰ ʒ μ'. δι' οἶνου λειοτριβήσας

nem et aes in eam recipiendo, postea contundendo in pila, ubi resinae quoque mixtio paulatim instillando fiet. *Aliud.* ʒ Cadmiae uncias tres, dimidio chalcitidis ponderi misceto, quod est unciae semissi. Tritis probe vinum austerrum affundito et rursus laevigato, tibi mellis consistentiam habuerit, ceratum ex cera et resina fricta compositum immittito. Sint autem cujusque pares portiones unius unciae, ut ambae duas uncias efficiant, myrtei liquefacti pauxillum adjicito. *Aliud.* ʒ Olei veteris vel ricinini heminam j, ceræ, picis, bituminis, singulorum libram unam, mannae, æruginis, cerussae, dimidio minus quam in praedictis, quod est cujusque selibram, malicorii, gallae, spinæ Aegyptiae, iridis, aristolochiae rotundae, chalcanthi, singulorum trientem, qui valet uncias quatuor, aeris combusti, aristolochiae longae, cujusque sextantem, qui pendet uncias duas. Quae liquantur, aridis antea ex aceto laevigatis commiscebis, ut praedictum est. *Aliud.* ʒ Cadmiae, chalcitidis, singulorum drachmas quadraginta. Ex vino tritis pluribus

Ed. Chart. XIII. [768.]

Ed. Bas. II. (573.)

ἐν ἡμέραις πλείοσι μῆεις κηρωτὴν γενομένην δι' ἐλαίου καὶ κηροῦ. ἔστωσαν δὲ τοῦ μὲν ἐλαίου λίτραι β'. τοῦ δὲ κηροῦ δραχμαὶ σ'. κάλλιον δὲ ἐν ἐλάττονι συμμετρίᾳ σκευάζειν τοῦτο, καδμείας μὲν καὶ χαλκίτεως ἀνὰ < ι'. ἐμβάλλοντα, κηροῦ δὲ καὶ ἐλαίου ἀνὰ δραχμάς ν'. ἄλλη. 4 καδμείας κεκαυμένης καὶ χαλκίτεως κεκαυμένης καὶ τερμινθίνης καὶ κηροῦ τὰ ἴσον ἐκάστου, τὰ ξηρὰ λειώσεις ἐν οἴνῳ. ἄλλη διὰ κίττωος. 4 ἰοῦ δραχμὴν μίαν, στυπτηρίας ὑγρᾶς λίτραν μίαν, σιδίωον καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ μάννης μὲν τρίτον τῆς λίτρας ἐκάστου, ὅπερ ἐστὶν οὐγγίας δ'. κηκίδος τὸ διπλάσιον, ὅπερ ἐστὶν οὐγγίας η'. πίσσης δὲ καὶ πιτυϊνῆς ἀνὰ λίτρας β'. καὶ ἀσφάλτου τὸ ἥμισυ, τουτέστι λίτραν, ὅπερ καὶ τῆς ὑγρᾶς στυπτηρίας ἐμβεβλήκης, ἀριστολοχίας δὲ στρογγύλης καὶ τῆς κηκίδος γο η'. τῆς δὲ μακρᾶς ἀριστολοχίας ἥμισυ, τουτέστιν οὐγγίας δ'. ἐλαίου κικίνου λίτρας β'. τὰ μεταλλικὰ σὺν ὄξει λειώσεις, ὥς ἐπὶ τῶν προγεγραμμένων. ἄλλη. 4 κηροῦ οὐγγίας γ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ λιπίδος καὶ ἰοῦ ἀνὰ λι'. β'. τὸν κηρὸν προθερμάνας ἐν ὕδατι θερμῷ

diebus ceratum, quod ex oleo et cera constat, immittes. Sint autem olei librae duae, cerae drachmae ducentae. At satius est hoc minori symmetria conficere. 4 Cadmiae et chalcitidis, singulorum drachmas decem, cerae et olei, cuiusque drachmas quinquaginta injiciendo. Aliud. 4 Cadmiae combustae, chalcitidis ustae, terebinthinae, cerae, singulorum parem mensuram. Arida ex vino conteres. Aliud ex ricino. 4 Aeruginis 3 j, aluminis liquidi lib. j, malicorii, aeris usti, mannae, singulorum trientem, qui valet 3 iv, gallae duplum adjicias, quod est 3 viij, picis, pityinae, singulorum lib. ij, bituminis dimidio minus, hoc est libram j, cui aluminis liquidi etiam indideris, aristolochiae rotundae et gallae, singulorum uncias octo, longae aristolochiae dimidium, hoc est uncias quatuor, olei ricinini libras duas. Metallica ex aceto conteruntur, ut in superioribus. Aliud. 4 Cerae uncias tres, aeris usti, squamae, aeruginis, singulorum libras duas. Ceram prius in aqua ca-

Ed. Chart. XIII. [768]

Ed. Bas. II. (575.)

μαλάξεις ἐν ταῖς χερσὶ μιγνύς ῥόδιον, εἶτα ἀναλαβὼν τὰ
 ξηρὰ κόψεις ἐν ὀλμῳ μέχρι πλείονος, ὥς ἀληθῶς ἐνωθῆναι
 πάντα διὰ τρίτης ἢ τετάρτης ἡμέρας. λῦε καὶ τοῦτο καὶ τὰ
 ἄλλα πάντα τὰ τοιαῦτα σπόγγον ἐπιτιθεὶς ἔξωθεν ἐξ ὕδα-
 τος ἢ ὀξύκράτου. ἄλλη. ʒ κηροῦ οὐγγίας στ'. ῥητίνης λά-
 ρικος τὸ ἥμισυ, τουτέστιν γο γ'. ἰοῦ τὸ τρίτον ἢ κατὰ τὴν
 λάρικα, τουτέστιν γο α'. πίσης Βρυτίας < γ'. χαλκίτεως
 κεκαυμένης ὁμοίως < γ'. σκεύαζε καὶ τοῦτο παραπλησίως
 τῷ προγεγραμμένῳ. ἄλλη. ʒ χαλκοῦ κεκαυμένου, λεπίδος
 καὶ ἰοῦ, τὸ ἴσον ἑκάστου μῖξον ἡμιολίῳ κηρῷ, μαλάξας τὸν
 κηρὸν ὡς προείρηται, προβρέξας ὕδατι θερμῷ καὶ προσβα-
 λὼν ἐν τῷ μαλάσσῃν ἢ ῥόδιον ἢ μύρσινον, εἶτα εἰς ὀλμον
 ἐμβαλὼν. ἄμεινον δὲ τῶν τριῶν σταθμῶν τὸν κηρὸν ἴσον
 μιγνύειν, ὥς ὅτι νιώτατόν τε καὶ μαλακώτατον καὶ λιπα-
 ρώτατον, ἵνα μὴ διηθῇς πολλοῦ τοῦ ἐλαιώδους ὕγρου. ἄλλη.
 ʒ ἰοῦ καὶ τερμινθίνης ἴσον ἑκατέρου, κηροῦ δὲ τὸ τριπλά-
 σιον, στυπτηρίας δὲ τῆς σχιστῆς καὶ καδμείας καὶ λεπίδος
 ἑκάστου τὸ τετραπλάσιον, ὡς εἶναι τοῦ μὲν ἰοῦ μέρος α'.

lente calefaciens, manibus rosaceum admiscens emollies,
 deinde arida exoepta in mortario contundes diutius, ut
 vere omnium fiat unitas. Tertio quartove die hoc et alia
 hujusmodi omnia solvito, spongiam extrinsecus ex aqua vel
 posca imponens. *Aliud.* ʒ Cerae uncias sex, resinae laricis
 ejus dimidium, hoc est uncias tres, aeruginis triplo minus,
 quam laricis fuit, hoc est unciam, picis Brutiae drachmas
 tres, chalcitidis ustae similiter drachmas tres. Conficito et
 hoc, ut praedictum. *Aliud.* ʒ Aeris ussi, squamae, aeru-
 ginis, parem cujusque mensuram, cerae sescuplam misceto.
 Ceram, ut praedictum est, calente prius aqua madidam subi-
 gito, ac interea dum hoc agis vel rosaceum vel myrteum
 adjicito, deinde in pilam immittito. Praestat autem trium
 pondo ceram aequalem miscere quam recentissimam, mollis-
 simam, pinguiissimam, ne multo humore oleoso indigeas.
Aliud. ʒ Aeruginis, terebinthinae, pares utriusque partes,
 cerae triplo plures, aluminis scissilis, cadmiae, squamae,
 singulorum quadruplum, ut aeruginis pars una sit, item te-

Ed. Chart. XIII. [768. 769.]

Ed. Bas. II. (375. 376.)

καὶ τῆς τερμινθίνης μέρος α'. τοῦ δὲ κηροῦ γ'. μέρη, λιπί-
δος καὶ καδμείας καὶ στυπτηρίας σχιστῆς ἑκατέρου μέρη
τέσσαρα. τὰ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας καὶ λευώσας ἀκριβῶς,
εἰς ὄλμον ἐμβαλὼν τὸν κηρὸν καὶ τὴν τερμινθίνην κόπτει
προσιπιπάσσων τὰ ξηρὰ. βρέχων τὸ ὑπερον μυρσίῳ ἢ ῥο-
δίῳ ἐν αἰρί θερμῷ, ῥαδίως γὰρ ἐν τούτῳ κοπήσεται, μά-
λιστα δὲ εἰ ἐν ἡλίῳ κόπτοιτο θερμῷ. ἡ χρῆσις ὥς καὶ τῶν
ἄλλων προαποξήρυφθέντος τοῦ ἔλκους ἀφρολίτῳ καὶ κατα-
πλυθέντος μελικράτῳ καὶ σπογγισθέντος καλῶς ὥς ἀνικμον
εἶναι καὶ μετὰ ταῦτα πλατύσματος ἐκ τῆς ἐμπλάστρου κατὰ
τοῦ ἔλκους τεθέντος, εἴτα ἔξωθιν ἐξ ὕδατος ψυχροῦ διπλοῦ
πτύγματὸς ἐξ ὀθόνης, εἴτα καινοῦ σπόγγου μαλακοῦ, καὶ λυ-
σαις δηλονότι διὰ τρίτης ἢ τετάρτης. [769] (376) ἄκηρος
ἡμετέρα. 4 λιθαργύρου λίτρας γ'. ἐλαίου κικίνου παλαιοῦ
λίτρας δ' S". ὄξους δριμυτάτου λίτρας β'. λιπίδος χαλκοῦ
μελαίνης καὶ χαλκίτιδος καὶ ἰοῦ, τῶν τριῶν ἑκάστων ἀνά
γο β'. τὴν λιθάργυρον μετὰ τοῦ ἐλαίου προέψειν χρῆ, μέχρι
γλοιώδους συστάσεως, εἴτ' ἐπιμβάλλειν τὰ μεταλλικὰ, λελι-

tebinthinae una, cerae tres, squamae, cadmiae, aluminis
scissilis, uniuscujusque quatuor. Ubi arida contuderis, cri-
braveris, in pulverem exacte redegeris, in mortarium con-
jectam ceram et terebinthinam contundito, sicca aspergens,
pastillum myrteo vel rosaceo madefaciens in aëre calido,
nam in hoc facile tudentur, maxime si id aestivo sole fiat.
Ufus est is, qui aliorum quoque, nimirum ulcere prius de-
terso aphrolitro et postea eloto per melicratum, tum per
spongiam probe purgato, ut madoris sit expers, deinde su-
per id latiore linteo, cui emplastrum illitum sit, imposito,
postea duplici linamento aqua frigida tincto extrinsecus su-
perdato, praeterea nova spongia molli, et tertio aut quarto
die id resolves. *Acerum hoc est absque cera, nostrum.* 4
Argentī spumae libras tres, olei ricinini veteris libras iv β,
aceti quā acerrimi libras duas, aeris squamae nigrae, chal-
citidis, aeruginis, singulorum uncias ij. Argentī spumam
cum oleo prius coquere oportet, donec strigmenti spissitu-
dinem accipiat, deinde metallica plussculis diebus ex aceto

Ed. Chart. XIII. [769.]

Ed. Bas. II. (376.)

ωμένα πλείοσιν ἡμέραις μετ' ὄξους, καὶ οὕτως ἐπειὶς μέχρ' αὐμολύντον. ἔνεστι δὲ καὶ κατ' ἀρχὴν εὐθείως τὴν λιθάργυρον μετὰ τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ ὄξους ἀκριβῶς μίξαντα ἔπειν, ἐπιμβάλλειν τι ὅταν ἡμίφθον γένηται τὴν λιπίδα καὶ τὴν χαλκίτιν καὶ τὸν ἰόν. ὀνομάζω δὲ νῦν λίτραν ἐλαίου καὶ ὄξους τὴν Ῥωμαϊκὴν, ἣτις ἐστὶν οὐγγιῶν τῶν ἰδίων δεκάδυο. βάλλων δὲ ποτε καὶ ἐξ λίτρας ἐλαίου πρὸς τὰς τρεῖς τοῦ λιθαργύρου, καὶ δηλονότι μέχρ' αὐμολύντος ἔπειτα κατὰ ταύτην τὴν συμμετρίαν. σκευάζοντί σοι καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον, ἁμεινόν ἐστι προηψῆσθαι μετὰ τοῦ ἐλαίου μόνου τὴν λιθάργυρον, εἴτα μετὰ τοῦ ὄξους ἐμβεβλῆσθαι τὰ μεταλλικά. τριῶν δὲ ὄντων αὐτῶν ἐκάστου γο β'. ἔφην βάλλεσθαι πρὸς ὄξους λίτρας β'. λιθαργύρου δὲ γ'. ἐλαίου δὲ κικίνου παλαιοῦ τὰς ἑξ λίτρας ἦ, ὥς ἔμπροσθεν ἔφην, τὰς τέσσαρας καὶ ἡμισίαν. τοῦτο τὸ φάρμακον καὶ σύριγγας κολλᾷ καὶ τετυλωμένας γε ἤδη ξηραίνον συνάγει καὶ κλείει καὶ, εἰ καλῶς διαιτώμενος εἴη τις, οὐκ ἀναλύονται. πλήθους δὲ ἀθροισθέντος ἀξιολόγου κίνδυνος ἐκ ῥεύματος ἐπιελθόντος ἀναφλεγμῆναί τε καὶ τὸ μόριον ἀνοιχθῆναί τε τὴν σύριγγα, καὶ ἐπὶ

trita adjicere, atque si incoques, quousque non coinquinet. Licet etiam statim ab initio argenti spumam cum oleo et aceto diligenter mixtam coquere, ac ubi semicocta fuerint, squamam, chalcitidem et aeruginem immittere. Voco autem nunc libram olei et aceti Romanam, quae uncias duodecim peculiare continet. Quin et sex olei libras tribus argenti spumae pondo interdum committito et nimirum secundum hanc symmetriam diutius incoquantur. Quum praeparas et hoc medicamentum, praestat argenti spumam cum solo oleo esse coctam, deinde metallica cum aceto injici. Ubi vero tria fuerint, ejusque uncias duas dixi immittendas aceti libris duabus, argenti spumae tribus, olei ricinini veteris libris sex vel, ut prius dixi, quatuor ℥. Hoc medicamentum et fistulas jungit et callosas jam exiccat, contrahit et claudit. At si bona victus ratione usus quis fuerit, non resolvuntur, plenitudine vero insigni collecta, periculum est, ne pars ex fluxione infestante phlegmone rursus tentetur et fistula ape-

Ed. Chart. XIII. [769.]

Ed. Bas. II. (376.)

τῶν πεπαλαιωμένων δὲ ἐλκῶν καὶ δυσεπουλώτων, ἃ καὶ χειρῶνεια καλεῖται, οὐ μόνον αὐτὸ τὸ φάρμακον ἄκρατον ἐπιτίθεμεν, ἀλλὰ καὶ τανὲν ἐν ἐλαίῳ παλαιῷ ἢ κικίνῳ ἔμμοτον ἐπιτεθέν, εἰ καὶ μὴ πῶ πρόσθεν ποτὲ πύου, μηδὲ τὸ ἐλάχιστον εἴη γεγονὸς ἐν τῷ ἐλκει, συμπέσσει τε αὐτὸ καὶ πνοποιεῖ, καὶ τό γε πῦον ἐργάζεται παχύ. λύσεις καὶ τοῦτο διὰ τρίτης, ἐὰν μηδὲν κωλύῃ. ἐὰν δὲ ἡ λεπίς στομώματος ᾖ, βέλτιον. εἰ δὲ μὴ ταύτην ἔχοις μήτε τὴν μέλαιναν, ἢ τοῦ Κυπρίου χαλκοῦ βληθήσεται. ἐσκεύασά ποτε ταύτην τὴν ἔμπλαστρον καὶ λίθου Φρυγίου μίξας οὐγγίαν, ἄλλοτε δὲ καὶ χρυσοκόλλης οὐγγίαν, ὥσπερ γε καὶ ἀμφοτέρων ποτὲ, κολλᾷ καὶ τὰ μεγάλα τραύματα. ἄλλη πρὸς ἀπαλοχρῶτας καὶ δυσελκεῖς ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐλκῶν. 4 κηροῦ λίτραν α'. ῥοδίνου λίτραν α'. ψιμυθίου γο η'. ἄλός ἀμμωνιακοῦ γο δ'. λεπίδος Κυπρίας γο β'. λιβανωτοῦ γο α'. ἀσβέστου γο α'. σχιστῆς γο α'. ἰοῦ γο α'. σιδίῳ γο α'. ἡ χρῆσις ταῖς προγεγραμμέναις ὡσαύτως θ'. τὰ παρόντα ἐστὶ φάρμακα συντεθέντα χωρὶς τοῦ ῥοδίνου, δέκατον γὰρ ἐκείνο. τῶν ἐννέα πάντε

riatur. Et vero inveteratis ulceribus et dysenulotia, quae et chironia nominantur, non solum medicamentum impermixtum imponimus, sed etiam liquefactum oleo veteri vel ricinino ac linamento exceptum, etiam si puris vel minimum nondum in ulcere antea fuerit, concoquit ipsum et generat et crassum efficit. Caeterum ulcus triduo solves, si nihil prohibet. Quod si stomomatis squama fuerit, praestat, sin minus eam habeas nec nigram, Cyprii aeris squama injicietur. Confeci aliquando hoc emplastrum, phrygii quoque lapidis uncia admixta, interdum etiam chrylocollae uncia, sicut et amborum nonnunquam, glutinat et magna vulnera. Aliud ad teneros et ex iisdem ulceribus nimis graviter conflictantes. 4 Cerae lib. j, rosacei lib. j, cerusae ℥ viij, salis ammoniaci ℥ iv, squamae Cypriae ℥ ij, thuris unciam unam, calcis vivae ℥ j, aluminis fissilis unciam unam, aeruginis unciam unam, malicorii unciam unam. Usus praedictis idem est. Novem in praesentia sunt medicamenta citra rosaceum composita, decimum enim illud. Ex

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΝ Ε.

Ed. Chart. XIII. [770.]

Ed. Bas. II. (376.)

Κεφ. α'. Περὶ τῶν πολυχρήστων φαρμάκων ἐν-
ταῦθα λεχθήσεται. πολύχρηστα δ' ὀνομάζουσιν ὅσα πρὸς
πολλὰς διαθέσεις ἀρμόττει. καὶ τινὰ αὐτῶν οὐ μόνον ἑτε-
ροειδῇ, ἀλλὰ καὶ ἑτερογενῇ. ἅπαντα δὲ ἐξ ἐναντίων σύγκι-
ται φαρμάκων οὐ κατὰ τὰς πρώτας μόνον ποιότητάς τε
καὶ δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς δευτέρας. εὐδὴλον δ' ὅτι
πρώτας μὲν ὀνομάζω θερμότητα καὶ ψυχρότητα καὶ ξηρό-

GALENI DE COMPOSITIONE MEDI- CAMENTORVM PER GENERA LIBER V.

Cap. I. De medicamentis polychrestis futura hic
est disputatio, vocant autem polychresta quae multis affe-
ctibus conveniunt. Suntque nonnulla ipsorum non modo
specie, sed etiam genere diversa, omnia vero ex contrariis
constant medicamentis, etiam juxta secundas qualitates ac
vires, non tantum primas. Patere arbitror cuivis primas
me appellare caliditatem, frigiditatem, siccitatem et humi-

Ed. Chart. XIII. [770.]

Ed. Bas. II. (376.)

τητα καὶ ὑγρότητα καὶ τὰς ἐκ τούτων συνθέτους κατὰ συ-
ζυγίαν ἡγτιναοῦν. δευτέρας δὲ τὰς ἐπομένας αὐταῖς, ὑπὲρ
ῶν ἐπὶ πλεον ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων
πραγματείας διήλθον, ἐπιδεικνύς ἕνια μὲν τῶν φαρμάκων
οὐ μόνων τῶν συνθέτων, ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτοφυῶν μαλάτ-
τειν, ἕνια δὲ σκληρύνειν, ὥσπερ καὶ τὰ μὲν ἐμπλάττειν, τὰ
δὲ ἐκφράττειν, καὶ τὰ μὲν ἐπιτρέχειν ῥύπον, τὰ δὲ καὶ τὸν
ἐπικείμενον ἀπορῥύπτειν, καὶ τὰ μὲν λεπτύνειν, τὰ δὲ πα-
χύνειν, καὶ τὰ μὲν πυκνοῦν, τὰ δὲ ἀραιοῦν, καὶ τὰ μὲν ἀνα-
τρέχειν σάρκα, τὰ δὲ ἀνακαθαίρειν, καὶ τὰ μὲν ἐπουλοῦν, τὰ
δὲ ἐλκοῦν, καὶ τὰ μὲν ἔλκειν, τὰ δὲ ἀποκρούεσθαι, ἑτέρας τε
τοιαύτας ἐν αὐτοῖς διαφοράς. εἴρηται δέ μοι καὶ διὰ τῶν
ἐμπροσθεν ὑπομνημάτων ἥτις τῶν ἐναντίων ταῖς δυνάμεσι
φαρμάκων ἀναγκαῖα μίξις, ἥς ἀναμνήσω καὶ νῦν ὀλίγον ὕστε-
ρον. ἄμεινον γάρ μοι δοκεῖ γράψαι τινὰ δύο καὶ τρία φάρ-
μακα τῶν ἐνδόξων πολυχρήστων, εἰς ἐξηγήσασθαι τὸν λό-
γον τῆς συνθέσεως αὐτῶν. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν ἅπασι γνω-
ρίμων, ἢ κατὰ τε τὸν Ἱέραν νάρθηκα γέγραπται καὶ παρ’

ditatem, atque ex harum conjugatione quavis compositas,
secundas vero, quae ipsas sequuntur, ut in quinto libro de
simplicibus medicamentis uberius percensui, ostendens non-
nulla non solum composita medicamina, sed simplicia quo-
que ut nascuntur, emollire, quaedam indurare, quemadmo-
dum alia obstruere, alia reserare, alia sordes gignere, alia
abstergere, alia attenuare, alia crassitiem admoliri, alia den-
sare, alia rarefacere, alia carnem inducere, alia repurgare,
alia cicatricem ducere, alia exulcerare, alia trahere, alia
repellere, aliasque similes eorum differentias. Porro dictum
mihi est et superioribus commentariis, quae contrariorum
facultate medicamentorum necessaria esset mixtura, cujus
etiam nunc paulo post mentionem facturus sum. Melius enim
mihi videtur duo quaedam triave medicamenta celebria,
quae multiplicem usum exhibeant, praescribere, deinde
compositionis ipsorum rationem interpretari. Exordiar au-
tem ab iis, quae nemo non novit, quippe in Iserae libro,

Ed. Chart. XIII. [770, 771.]

Ed. Bas. II. (376.)

ἄλλοις τῶν φαρμακίδας βίβλους συνθέντων. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸ πρὸ τούτου βιβλίον ὁ λόγος ἐγένετό μοι περὶ τῶν δυσπούλωτα θεραπευουσῶν ἑλκῶν δυνάμιων, [771] ἔδοξέ μοι καὶ τῶν ἐκείνας τῶν πολυχρήστων ἐμπλάσטרων ἐξηγήσασθαι πρώτας, ὅσαι κακοήθων ἕνεκα συντετέθησαν, ἃ καλοῦσιν ἐνιοὶ χειρώνεια. ὅσαι δ' ἄλλαι πολύχρηστοι καλοῦνται διὰ τὸ πρὸς πολλὰ μὲν ἀρμόττειν ἕτερα πάθη, μὴ μέντοι καὶ πρὸς τὰ χειρώνεια, ταύτας αὖθις ἐφεξῆς ἀλλήλαις διελθεῖν ἔγνωκα.

Κεφ. β'. [Περὶ τῶν ὑπὸ Ἡρα γεγραμμένων.] Γεγραμμένης οὖν ἐν τῇ βίβλῳ τῶν φαρμάκων ὑπὸ τοῦ Καππάδοκος Ἡρα, πρὸς τὰ τοιαῦτα τῶν ἐλκῶν ἐμπλάστρου τινὸς ἄκρως ποιούσης, ἀπ' αὐτῆς ἄρξομαι τὴν λέξιν παραγράφας τάνδρὸς ὧδέ πως ἔχουσιν. εὐχρὸς, ἐναιμος, ἐπούλωτική, κολλῶσα μὲν ἀκραιφνῶς, πληροῦσα δὲ καὶ ἐπουλοῦσα, ἐκλυθεῖσα μετὰ κηρωτῆς καὶ ἔτι μᾶλλον περὶ τὴν ἐπούλωσιν. ποιεῖ μέντοι καὶ ἐπὶ τῶν χειρωνείων ἐλκῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν παραπλησίων ἄκρως. τοὺς τε γὰρ τύλους, τήκει καὶ

cui titulus est narthex, id est promptuarium medicamentorum, prbdita, tum apud alios, qui libros de medicamentis condiderunt. At quia superiori libro de virtutibus, quae ulcera dysepuleta curant, verba fecerim, animus est nunc quoque emplastra illa multiplicis usus primum exponere, quae causa malignorum, nonnulli chironia nominant, composuimus. Alia vero usus dicta multiplicis, quod multis quidem affectibus aliis conferant, non tamen etiam chironiis, ea rursus seriatim referre proposuimus.

Cap. II. [Quae scripserit Heras.] Itaque quum opere medicamentorum Heras Cappadox emplastrum quoddam ad huiusmodi ulcera mirifice faciens tradiderit, inde summam exordium, verba ipsius adscribens, quae in hunc modum sonant. *Boni coloris cruentis idoneum, cicatricem ducens. Conglutinat, perfecte implet atque cicatricem ducit solum cum cerato, magisque adhuc circa cicatricem inducendam efficax est. Valet etiam ad chironia ulcera aliaque similia summopere. Nam callos consumit, deinde ge-*

Ed. Chart. XIII. [771.]

Ed. Bal. II. (376. 377.)

μετὰ ταῦτα γνησίαν σάρκα γεννᾷ. λίαν λευκή. 4 κηροῦ λί-
τρας β'. φρυκτῆς λίτρας γ'. ἰοῦ ξυστοῦ γο σί'. μάννης γο γ'.
ἐλαίου κοτύλας ε'. ὄξους ζε. α'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν
χρῶ τῇ ἐμπλάστρῳ πρὸς τραύματα καὶ ἀνιμμένη δὲ σὺν ῥο-
δίνῳ πνοποιεῖ καὶ ἀνακαθαίρει τῇ κηρωτῇ διεκλυθείσῃ εἰς
ἐπούλωσιν. τινὲς γε μὴρ τῆς ῥητίνης ἐβαλον φρυκτῆς λίτρας
β'. καὶ τερμινθίνης λίτρας δύο, καὶ οὕτω παρασκευάσαντες
ἀνελάμβανον αὐτὴν ἰσθ' ξυστῶ, ὥς κολλυρίου τόνον ἔχειν, καὶ
τοῦτο ἐνετίθεισαν ὅπου τύλους ἐκτῆξαι ἤθελον. εὐχερῶς γὰρ
τοῦτο ποιεῖ, ὥς καὶ ὅστ' ἀφιστάναι. (377) καὶ ταύτην μὲν
οὖν εἰκότως ἐπαινεῖ τὴν ἐμπλάστρον ὁ Ἡράκλεις, ὥς ἐκ τοῦ
πλήθους τοῦ ἰοῦ καὶ τοῦ ὄξους τὸ δραστήριον ἔχουσιν, εἴ τι
μνησθήμεθα τῶν εἰρημένων κατὰ τὸ πρὸ τούτου βιβλίον.
ἐπαινεῖ δὲ καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ καλουμένην πανάκειαν, ἣν
ἐφ' ἧς γράφω κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν. πανάκεια Ἡράκλεις ὑπὸ
τινῶν ὑγία λεγομένη. πρὸς πᾶσαν νομὴν καὶ νακοήθειαν.
ἴσται δὲ τὰς νομὰς οὐτ' ἐσχάρας ποιοῦσα οὔτε σκληρύ-
νουςα τὰ πέριξ σώματα. ῥηγνύουσα δὲ καὶ μαραίνουσα πᾶν

*nuinam carnem generat, valde album. 4 Cerae lib. ij,
frictae lib. iij, aeruginis rasae ῥ vj, mannae ῥ iij, olei he-
minae quinque, aceti sextarium. Liquebilia siccis admiscen-
tur. Usus est emplastri ad vulnera, cum rosaceo tempera-
tum pus generat, cerato solutum ad cicatricis generationem
repurgat. Quidam tamen resinae frictae lib. ij et terebinthi-
nae tantundem ingesserunt, atque sic praeparatum aerugine
rasa ipsum exceperunt, ut collyrii tenorem haberet, atque
hoc imposuerunt, ubi callos consumere studerent, prompte
enim haec facit, ut etiam ossa separet. Merito igitur et em-
plastrum hoc Heras commendat ceu ex aeruginis et aceti
oopia effioax, si quid in superiore libro dictorum memini-
mus. Laudat item panaceam ab eo vocatam, quam deinceps
verbis illius apponimus. Panacea Heras a nonnullis sani-
tas nominata. Ad omnem passionem et malignitatem. Si-
sistit autem nomas, neque crustas facit neque circumpositis
partibus duritiem conciliat. Rumpit ac tabefacit omne cor.*

Ed. Chart. XIII. [771.]

Ed. Bas. II. (577.)

τὸ δυσθαρμένον, ὡς μηδὲν διαφέρειν ὑγρᾶς σταφίδος. ἐπέ-
χει δὲ καὶ φορὰν αἵματος τὴν τε ἄλλην καὶ τὴν δι' αἱμορ-
ροΐδων διειμένη μυρσίῳ καὶ τὰς αἱμορροΐδας αὐτὰς μα-
ραίνει καὶ δαπανᾷ. πρὸς τούτοις δὲ καὶ σύριγγας ἱάται καὶ
τοὺς ὀνομαζομένους ἄνθρακας καὶ τοὺς αἰγίλωπας καὶ τα-
χειώνεια λεγόμενα καὶ καθόλου τὸ τῶν δυσιάκων καὶ χρο-
νίων γένος, εἰς μὲν τοὺς ἀφανεῖς τόπους οἷον ὑστέρας δια-
τηκομένη μύρῳ κυπρίῳ, τοῖς δ' ἐξωθεν ἄμεινόν ἐστιν, ὡς
ἐκάστην τῶν ἄλλων οὕτως ἐπιτιθέσθαι. παντὶ δὲ ἔλκει ἐπι-
τεθεῖσα, καὶ ἢ τῶν ἀγρίων, πραϋντερον εὐθὺς ποιήσει καὶ
τοὺς πόνους ἡπιωτέρους καὶ τὰς ἀγρυπνίας. ἡ δὲ δύναμις
ἐστὶν αὕτη. χαμαιπίτυος < δ'. συμφύτου < δ'. χαμαιλέον-
τος < δ'. πρασίου < δ'. οἱ δὲ στέ. πολίου < στέ. κενταυ-
ρίου λεπτοῦ < στέ. ἐλνίου < δ'. ἀριστολοχίας < δ'. λιβά-
νου < ιβ' S''. σμύρνης < γ'. ἀλόης < στέ. χαλβάνης < στέ.
ὀβολὸς εἰς S''. ἐλαίου < ρπ'. μέλιτος < λ'. προπόλεως < β'.
S''. στυπτηρίας σχιστῆς < στέ. ὀβολὸς εἰς S''. τερμινθίνης

*ruptum, ut nihil a liquida staphide differat. Cohibet san-
guinis eruptionem tum aliam tum quae per haemorrhoidas
fieri solet, myrteo dilutum. Item haemorrhoidas ipsas ta-
befacit et consumit. Insuper fistulis medetur et carbun-
culis. Sanat aegilopas et chironia, ut vocant. In summa
vix sanabilem et diuturnorum genus latentibus quidem
locis veluti utero, unguento cyprino liquidum, exterioribus
autem praestat, ut alia singula, sic apponere. At omni
ulceri impositum, quamvis agresti, mitius statim id effi-
ciet, dolores minuet et vigilias. Haec ejus virtus est. 24
Chamaepityos drachmas quatuor, symphyti drachmas qua-
tuor, chamaeleontis drachmas quatuor, marrubii drachmas
quatuor, apud alios sex, polii drach. vj, centaurii tenuis
drach. vj, helenii drach. iv, aristolochiae drach. iv, thuris
drach. xij β, myrrhae drach. iij, aloës drach. vj, galbani
3 vj, oboli unius et semissis, olei 3 clxxx, mellis xxx,
propolis drach. xij β, aluminis fissilis drach. vj, oboli unius
et semissis, terebinthinae drachmas sex, oboli unius et se-*

Ed. Chart. XIII. [772.]

Ed. Bas. II. (377.)

πειντα τῶν ἐλκῶν. διὰ μεταλλικῶν μὲν γὰρ ἐκείνα συνέκρητο
 μόνων, τινὰ μὲν ὀλίγων, τινὰ δὲ πλεόνων. ὀλίγων τινῶν ἐν
 αὐτοῖς ἔχοντων ῥίζας ἢ πόας. τῇ πανακίᾳ δὲ ταύτῃ τούν-
 αντιον ὑπάρχει, λαμβάνει μὲν καὶ τὸν χαμαιλέοντα καὶ τὸ
 πενταύριον ἱκανὸν ὥφιλεῖν ἑκάτερον ἔλκη κακοήθη. λαμβά-
 νει δὲ καὶ ἀριστολοχίαν καὶ ἴριν, ἀσθενέστερα μὲν πενταν-
 ρίου καὶ χαμαιλέοντος, ὥς πρὸς τὴν τῶν κακοήθων ἐλκῶν
 ἱάσιν, οὐ μὴν ἀπόβλητά γε. λαμβάνει δ' ἰσχυρὰς βοτάνας
 καὶ μόνας πολλάκις θεραπεύειν ἔλκη κακοήθη δυναμένας, τὴν
 τε chamaepityn καὶ τὸ πόλιον καὶ τὸ σύμφυτον. ἰσχυρότε-
 ρον δὲ τούτων ἐστὶ τό τε πράσιον καὶ τὸ ἐλένιον. τῷ μὲν
 οὖν πράσιῳ καὶ μόνῳ χρῆσαιτ' ἂν τις ἐπὶ τῶν ἱκανῶς ὑγρῶν
 ἔχοντων τὴν κατὰ τὸ ἔλκος σάρκα καὶ ῥυπαρώτεραν· τὸ δὲ
 ἐλένιον οὐδ' ἐπὶ τούτων ἀρμόττει μόνον ἐπιπαττόμενον,
 ὥσπερ οὐδ' ἄλλο τι τῶν δριμύων οὐδέν. ἐμάθετε γὰρ ἐν τῇ
 περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ τὴν διαφορὰν τῶν
 δριμύων καὶ πικρῶν φαρμάκων, ἐρεθιστικῶν μὲν ὄντων καὶ
 δακνωδῶν καὶ θερμῶν καὶ ρευματιζόντων τὰ πάσχοντα μό-

disferre notandum est. Nam illa foliis constant metallicis,
 quaedam paucis, quaedam pluribus, pauca illorum radices
 ac herbas continent, at panacea haec secus habet. Recipit
 enim haec chamaeleontem et centaurium, quorum utrun-
 que maligna ulcera juvare idoneum est. Accipit praeterea
 aristolochiam et iridem, imbecilliora quidem centaurio et
 chamaeleonte, quod ad malignorum ulcerum curationem
 attinet, non tamen repudianda. Herbas autem valentes as-
 sumit, quae vel solae maligna ulcera curare possunt saepe-
 numero, chamaepityn, polium et symphyton, quibus va-
 lentius est marrubium et helenion. Itaque marrubio etiam
 solo uti queas in iis, quae carnem abunde humidam circa
 ulcus habent et sordidiorem, helenion vero neque iis con-
 veniat solum inspersum, sicut nec aliud quodvis acre. Si-
 quidem didicistis in opere de simplicibus medicamentis,
 acrium et amarorum medicamentorum discrimen, nempe
 acris irritare, mordere, calcescere et fluorem in affectis

Ed. Chart. XIII. [772.]

Ed. Bas. II. (577.)

ρια τῶν δριμέων· ξηραντικῶν δὲ χωρὶς τοῦ δάκναι καὶ θερμαίνειν τῶν πικρῶν καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτηδείων τοῖς ἡλπωμένοις μορίοις. ἀλλ' ἐπεὶ προκείμενον ἦν τῷ συντιθέντι τὰς βοτάνας ταύτας ἔμπλαστρον ἐξ αὐτῶν, οὐ ξηρὸν ἐπίπαστρον ποιῆσαι, πρὸς δὲ τὴν τῆς ἔμπλάστρου σύνθεσιν ἔμελλεν ἦται κηρὸν ἢ ῥητίνην μίξειν ἢ πάντως γε λιθάργυρον ἐπὶ πλείον ἐψημένην, ὑφ' ᾧ ἡ δύναμις ἐξέλνυτο τῶν βοτανῶν, ἔμειξεν αὐταῖς ἓνα τῶν ἰσχυρῶν οὕτως φαρμάκων, ὥς μὴ δύνασθαι μόνα προσφέρεσθαι τοῖς ἔλκεσι. τὰ δ' ἰσχυρὰ ταῦτα διττὴν ἔχει τὴν καθόλου δύναμιν τε καὶ ποιότητα, ἓνα μὲν αὐστηράν καὶ στρυφνὴν, ἓνα δὲ δριμιῖάν τε καὶ στρυφνὴν. διὰ τοῦτ' οὖν τῶν μὲν δριμιῖαν ἔχόντων δύναμιν ἔμειξεν ἑλένιον, τῶν δ' ἰσχυρῶς στρυφόντων, ταῦτα γὰρ ὀνομάζομεν αὐστηρά τε καὶ στρυφνά, τὴν τε στυπτηρίαν καὶ τὴν κηκίδα τὴν ὀμφακίτιν δηλονότι. τὰς ποιότητας δ' ἀμφοτέρας ἰσχυρὰς ἔχει, καθάπερ καὶ τὰς ἐν αὐταῖς δυνάμεις ἡ χαλκίτις, δριμιῖά τε οὖσα καὶ στυπτική. λέλειπται δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀναγκαίαν εἶναι τοῖς κακοήθεσιν ἔλκεσι καὶ μάλιστα

partibus concitare, amara vero exiccare citra morbum et calorem, eoque exulceratis partibus conducere. At quoniam ex herbis isti compositionem paranti institutum erat emplastrum inde non licuit, quod inspergi possit, efficere, ad emplastri vero confecturam vel ceram vel refinam vel omnino argenti spumam diutius coctam adjecturus erat, unde virtus herbarum solveretur, miscuit ipsis nonnulla medicamenta tam valida, ut ulceribus per se exhiberi nequeant. Valida autem duplicem communem vim et qualitatem obtinent, nonnulla austera acerbamque, alia acrem et acerbam. Hujus igitur gratia ex iis, quae acrimoniam sortita sunt, helenion miscuit, ex valide autem astringentibus, haec enim austera et acerba nominamus, alumen et gallam immaturam. Qualitates autem utrasque valentes habet chalcitis, quemadmodum et vires, quae in ipsis sunt, quum sit acris et astringens. Enimvero dictum est superius, necessariam esse malignis ulceribus, et praesertim cum fluori sunt

Ed. Chart. XIII. [772. 773.]

Ed. Bas. II. (577.)

ὅταν ἢ ρευματικά τὴν αὐστηρὰν ποιότητα. τούτοις οὖν ἀπα-
 σιν οἷς εἶπον ἐμίχθη λιθάργυρός τε καὶ ῥητίνη καὶ λιβα-
 νωτὸς ἕνεκα τοῦ γενέσθαι τὸ φάρμακον ἐμπλάστρῳδε. ἀλλ'
 ἢ μὲν λιθάργυρος ἐκ τῆς μέσης ὕλης ἐστίν, ὁ δὲ λιβανωτὸς
 πεπτικός τε καὶ πνοποιός ὡς πρὸς τὴν εὐκρατεν φύσιν ἀπο-
 βλεπόντων. ἐδείχθη γὰρ ὅτι τοῖς ὑγροτέροις σώμασι σαρ-
 κωτικός ἐστι καὶ μέντοι καὶ ὅτι τῶν πεπτικῶν φαρμάκων,
 ἃ δὴ καὶ τὴν ἐκπνητικὴν ὀνομαζομένην ἔχει δύναμιν, οὐδὲν
 ἐστὶν ἰσχυρῶς διαφορητικόν, ὥσπερ γε οὐδὲ δριμύ. μετρίως
 γὰρ θερμαίνει τὰ τοιαῦτα καὶ μέντοι καὶ μαλάττει μᾶλλον
 ἢ ξηραίνει. καλῶς οὖν ἐμίχθη καὶ τοῦ λιβανωτοῦ κατὰ τὴν
 τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου σύνθεσιν, ἵνα τι καὶ παρηγο-
 ρικὸν ἔχῃ καὶ πρῶτον. [773] ἐστὶ δὲ δηλονότι καὶ τὸ ἔλαιον
 ἐκ τῆς αὐτῆς δυνάμεως, ἕνεκα μὲν ἐπίσεως τῆς ἐμπλάστρου
 κατὰ τὸν πρῶτον λόγον μίχθην, ἐν αὐτῷ δὲ συνεπιφέρων
 δύο δυνάμεις, τὴν τε παρηγορικὴν καὶ τὴν ἀμβλυτικὴν τῶν
 ἰσχυρῶν φαρμάκων, εἴαν τι δριμύας, εἴαν τι αὐστηρᾶς δυνά-
 μεως ἢ ταῦτα. ἢ δὲ ἀμπελίτις γῆ ξηραίνει τε καὶ διαφορεῖ

obnoxia, qualitatem austeram. His ergo omnibus, quae dixi,
 admixta argenti spuma est, resina et thus, quo medicamen-
 tum emplastri formam acciperet. Sed argenti spuma ex me-
 dia materia est. Thus concoquit et pus movet, si tanquam
 ad probe temperatam naturam respicimus, nam id humidio-
 ribus corporibus carnem producere ostendimus. Quin etiam
 ex medicamentis, quae concoquunt, quaeque vim a pure
 movendo quasi purificam vel expurgatoriam dictam habent,
 nullum valenter discutit, sicut nec acre, siquidem talia me-
 diocriter calefaciunt, imo et emolliunt magis, quam exsic-
 cant. Quare thus etiam recte admixtum est in propositi em-
 plastri compositione, uti mitigatorium quid et lenè accipiat.
 Huius nimirum potentiae oleum quoque est, emplastri co-
 quendi causa secundum primam rationem adjectum, secum
 vero duas facultates inferens, mitigatoriam videlicet et quae
 valida medicamenta obtundit, siue haec acri, siue austera
 virtute sint praedita. Certe ampelitis terra siccatur et discutit,

Ed. Chart. XIII. [773.]

Ed. Bas. II. (377.)

μηδὲν ἔχουσα δριμύ σαφῶς· καὶ διὰ τοῦτο τοῖς κακότητεσιν ἔλκεσιν ἐπιτήδειός ἐστιν, εἰ καὶ μόνην αὐτὴν λιμῶσας ἐπιπάττοις· ἡ χαλβάνη δὲ καὶ αὐτὴ τῷ πεπτικῇ τε εἶναι καὶ μαλακτικῇ καὶ παρηγορικῇ τε καὶ ἀνώδυνος ἐμίχθη κατὰ τὴν προκειμένην σύνθεσιν, ἔχοντος μὲν καὶ τοῦ λιθανώτου τὰς αὐτὰς δυνάμεις, ἀλλὰ ἀσθιनिστεράς ἢ κατὰ τὴν χαλβάνην, ἐκείνης γε καὶ ἁμφοτέρας ἰσχυροτέρας ὑπαρχούσης· ἡ τερμινθίνη δὲ ῥηκίνη καὶ αὐτὴ μετὰ τοῦ ῥυπτικοῦ τε καὶ διαφορητικοῦ πεπτικὸν ἔχει τι τῶν τοιούτων διαθέσεων· ἡ δὲ ἀσφαλτος ἴσμεν ὅτι ξηραντικὴς ἐστὶ δυνάμειος ἅμα θιραμασία μὴ πάνυ σφοδρᾶ· τοῦτοις οὖν ἅπασιν ὁ συνθεὶς τὴν ἐμπλαστον ἐμίξεν ἑλκτικῆς δυνάμειος φάρμακον τῆς πρόπολιν, ἐπειδὴ πολύχρηστον ὑπάρχει αὐτὴν ἐβούλετο· πάντα δ' ὅσα πολύχρηστα ποικιλωτάτα ἀναγκαῖον ἔχειν δυνάμεις, ὅπως θιραπειὴ διαθέσεις πλείονας· οὕτως δὲ καὶ τοῦ μέλιτος ἐμίξεν οὐκ ὀλίγον, εἰδὼς αὐτὸ ξηραῖνόν τε καὶ διαφοροῦν οἰκειότατόν τε τοῖς σηπομένοις ὑπάρχον· καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ τὸ τῶν ἀσῆπτων ἐστὶ καὶ τὰ μινύμενα φυλάττει τοι-

nihil manifesto acre continens, propterea malignis ulceribus idonea est et si solam per se tritam inspergas. Galbanum vero et ipsum, eo quod concoquit, emollit, mitigat et dolorem sedat; praedictae compositioni adjectum est, quoniam has easdem vires, sed imbecilliores habeat, galbano facultates ambas valentiores possidente. Terebinthina refina ipsa quoque simul quoniam detergendi discutiendique facultatem habeat, etiam affectus tales, quod concoquat, quidpiam obtinet. Bitumen vero, cum calore non admodum vehementi siccare novimus, quibus omnibus emplastri auctor medicamentum trahentis facultatis propolim nimirum admiscuit, quoniam ejus usum multiplicem esse voluit. Omnia vero, quae multiplicem usum praestant, maxime varias facultates habere necessitas est, ut pluribus vitiis medeantur. Sic etiam non parum mellis addidit sciens ipsum siccans, digerensque putrescentibus esse accommodatissimum, quippe et ipsum ex his est, quae non putrescunt, et mixta a putredine reservat;

Ed. Chart. XIII. [773.]

Ed. Vat. II. (377. 378.)

αὐτά, πλὴν τῶν (378) ἐσχάτως ἐπιτηδείων εἰς σῆψιν, ἅπτε
 ὕγρα τέ ἐστι καὶ θερμά. καὶ πλείον τῶν ἄλλων γὰρ ὁ συν-
 θεὶς τὸ φάρμακον ἔβαλε τὸ μέλι. πλὴν γὰρ τριῶν τῶν ἐψη-
 θῆναι διομένων, ἀσφάλτου καὶ λιθαργύρου καὶ τῆς ἀμπιλί-
 τιδος γῆς, τῶν ἄλλων πλείον ἐστίν· αὐτοῖς τε ταύτοις τῇ τε
 ἀσφάλτῃ καὶ τῷ λιθαργύρῳ καὶ τῇ ἀμπιλίτιδι τοσοῦτον
 ἔμιξεν ἔλαιον, ὅσον εἰς τὴν ἐψησιν ἐπιτήδειον ἔσται, παρα-
 στοχασάμενος καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ξηρὰ κατὰ τὸ φάρμακον
 βάλλεται. καὶ μὴν καὶ τελείως ἠψημένων ἀπάντων ἡξίωσιν
 ἐπιμβληθῆναι τὴν τε σμύρναν καὶ τὴν ἀλόην, ξηραίνοντα
 μὲν ἀδήκτως ἀμφοτέρω, διαφέροντα δὲ τῷ τὴν μὲν ἀλόην
 στύφειν, λιπτομριεστέραν δὲ καὶ ξηραντικωτέραν εἶναι τὴν
 σμύρναν. οὐκ οἶδα δέ τι τὸ δόξαν τῷ Ἡρᾷ διὰ βραχυ-
 τέρων συμμετριῶν γράψαι τὴν πανάκειαν ταύτην, ὑπ' ἄλ-
 λων διὰ μειζόνων γιγραμένην. τινὲς μὲν γὰρ διπλάσια πάντ'
 ἔχουσιν αὐτὴν ἔγραψαν, ἔνιοι δὲ τετραπλάσια. χαλβάνης γοῦν
 ἕξ δραχμαὶ καὶ ὀβολὸν ἓνα καὶ ἥμισυν ὁ Ἡρᾷς ἔγραψεν, ἄλ-
 λων γγραψάντων δέκα δραχμαὶ καὶ ἥμισιαν, ὥσπερ αὖ πάλιν

praeterquam extreme ad putrescendum idonea, quae humida
 sunt et calida. Atque mel copiosius aliis medicamenti com-
 politor indidit, nam si tria, quae coqui desiderant, excipias,
 bitumen, argenti spumam, terram ampelitim, aliis majus
 est. Atque his ipsis bitumini, argenti spumae et ampelitidi
 tantum adjecit olei, quantum cocti commodum erat fu-
 turum, conjectura et ab aliis sumpta, quae sicca medica-
 mento immittuntur. Insuper omnibus perfecte coctis myr-
 rham et aloën voluit injici, quae ambo citra mordicationem
 siccant, verum differunt, quod aloë astringat, myrrha te-
 nuiorum partium sit magisque siccet. Caeterum haud scio,
 cur Herae visam fuerit minoribus symmetriis panaceam
 hanc conscribere, quam alii majoribus conficiunt, liquidem
 nonnulli omnia duplicata habere ipsam tradiderunt, alii
 quadruplo copiosiore. Galbani sane drachmas sex obolum
 unum et semissem Herae numeravit, alii drachmas decem
 et semissem, quemadmodum alii rursus viginti-quinque,

Ed. Charc. XIII. [773. 774.]

Ed. Bas. II. (378.)

λιν ἄλλων πέντε καὶ εἴκοσι, ἀνάλογον δὲ καὶ τὰλλα συναυ-
ξησάντων, ὥς μηδαμόθι λέγεσθαι κατὰ τὴν συμμετρίαν ὀβο-
λὸν ἢ ἡμιὸβολον. προσέχειν οὖν ὑμᾶς χρὴ τὰς παρὰ τοῖς
ἄλλοις γεγραμμένας πανακείας παραβάλλοντας τῇδε, πότιρα
διπλάσια ἔχουσι πάντα ἢ τετραπλάσια, καὶ ἀνάλογον ἢ πάντα
ἠϋξημένα μὴ νομίζειν ἐκείνας ἑτέρας εἶναι τῇδε.

[Ἡ ἴσις Ἐπιγόνου λεγομένη παρὰ τινων.] Πολύχρη-
στόν ἐστι φάρμακον, ἣν προσαγορεύουσιν ἴσιν ὑπὸ πάντων
ἔκνηνην. ἐγὼ δὲ παραθήσομαι νῦν ὅσα περὶ αὐτῆς ἔγρα-
ψιν ὁ Ἡρας οὕτως ἔχοντα κατὰ λέξιν. ἢ ὑπὸ τινῶν μὲν
Ἐπιγόνου λεγομένη, ὑπὸ τινῶν δὲ ἴσις, ποιῶσα πρὸς πᾶν
τραῦμα καὶ πρὸς τὰ ἐν κεφαλῇ μετὰ ὀστέων διακοπῶν. ὑγι-
άζει δὲ χωρὶς ἀνασκευῆς, ποιεῖ καὶ πρὸς εὐγμάτα, σκόλο-
πας, ἀνθρωπόδηκτα, κυνόδηκτα λύς τε ἔλκει ἔχεις, σκορ-
πίων, δρακόντων θαλασσίων καὶ τρυγόνος καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ
τῶν κόλων [774] σὺν τραύματι κατάγματα. πωροῖ γὰρ θᾶσ-
σον καὶ ἀσφαλέστερον σύριγγας πάσας προσφάτους, παλαιὰς
ὑποφοράς, κόλπους, φύματα, παρωτίδας, τὰ ἐν μαστοῖς καὶ

augentes simul et alia ad portionem, ut nusquam dicatur in
symmetria obolus vel semiobolus. Itaque advertere vos
oportet panaceas apud alios scriptas huic conferentes, utrum
omnia duplicata, an quadrupla, habeant, ac si sint omnia
aucta, non putare illas ab hac esse diversas.

[*Isis a quibusdam Epigoni dicta.*] Multiplicis usus est
medicamentum, quod isidem appellant, ab omnibus com-
mendatum. Ego vero apponam modo, quae Heras de illo
memoriae prodidit. Haec illius verba sunt. *Medicamentum*
a nonnullis Epigoni dictum, ab aliis isis. Facit ad omne
vulnus et ad vulnera capitis cum ossium praecissione, sa-
nat citra reparationem. Valet ad punctus, item paxillos
infixos et hominum atque canum morsus. Venenum trahit
viperæ, scorpi, draconis marini, pastinacæ. Curat fra-
cturas artuum cum vulnere, callum enim obducit citius
tutiusque. Fistulas omnes recentes, veteres foveas, sinus,
phymata, parotidas, abscessus in mammis et alie futuros

Ed. Chart. XIII. [774.]

Ed. Bas. II. (378.)

μασχάλαις ἀποστήματα, ἢ ἵνα μὴ γένηται ἢ γεόμενα θεραπευθῇ. εἰς ὑπόρρυσιν δ' ὄντων ἡμῶν, ἔτι χοιράδας κομίζονται, σὺν τοῖς χιτῶσι τάχιστα ἐκπυοῦσα, ἰστυσι καὶ ριῦμα ὀφθαλμῶν ἐπὶ τὸ μέτωπον ἐπιτιθιμένη. αἶρει δὲ καὶ πτελώματα καὶ γαγγραῖνας περιγράφει καὶ σηπιδόνας ἀνακαθαίρει καὶ τὸ ὅλον πρὸς πάντα ἀγαθῇ. 24 κηροῦ δραχμὰς ς'. τερμινθίνης < α'. οἱ δὲ ς'. λεπίδος χαλκοῦ ἐρυθροῦ < η'. ἰοῦ ξυστοῦ < η'. ἀριστολοχίας στρογγύλης δραχμὰς η'. λιβάνου < η'. ἄλός ἀμμωνιακοῦ < η'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < η'. στυπτηρίας κεκαυμένης ἢ στρογγύλης < σι'. χαλκοῦ κεκαυμένου < η'. σμύρνης < ιβ'. ἁλόης < ιβ'. χαλβάνης < ιβ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην α'. ὄξους δριμύος κο. β'. τὰ τηκτὰ κατακένου εἰς θυρίαν κατὰ τῶν ξηρῶν. οὕτως μὲν ὁ Ἡράκλεις ἔγραψε τὴν ἰσιν, οὐκ ἔτι προσγράψας αὐτῇ τὴν κατὰ μέρος χρῆσιν ἅπασαν, ὥς ἐπ' ἄλλων εἰώθει. καὶ μέντοι καὶ τῷ καλεῖν αὐτὴν Ἐπιγόνου διαφέρεται πολλοῖς, οὓς ἀκριβέστερον ἡγοῦμαι περὶ τοῦ Ἐπιγόνου γεγραμέναι. τὰ τε

aut factos sanat. Adversus fluxionem nobis venientibus strumas adhuc aufert, cum tunicis celerrime prius educens. Sistit oculorum fluxiones fronti impositum, tollit livorem, gangraenas non patitur latius serpere, putredinem purgat, in summa ad quodvis bonum est. Haec recipit, cerae drachmas centum, terebinthinae drachmas ducentas, secundum alios centum, squamae aeris rubri drachmas octo, aeruginis rasae drachmas octo, aristolochiae rotundae drachmas octo, thuris drachmas octo, salis ammoniaci drachmas octo, guttae ammoniaci drachmas octo, aluminis usti vel rotundi drachmas sex, aeris usti drachmas octo, myrrhae drachmas duodecim, aloës drachmas duodecim, galbani drachmas duodecim, olei veteris heminam unam, aceti acris heminas duas. Quae liquari possunt, siccis in mortarium superfunduntur. Sic quidem Heras isum scripsit non etiam particularem omnem usum ei apponens, ut in aliis consueverat. Insuper quod ad Epigonum illud refert, a plerisque dissentit, quos exactius de epigonio scripsisse arbitror, cum alia

Ed. Chart. XIII. [774.]

Ed. Bas. II. (578.)

ἄλλα καὶ ὥς ἐν εἰρετῇ κατακλεισμένος ἰασάμενός τέ τιςα
 τῶν πολὺ δυναμένων ἀφείθη διὰ τοῦτο. προστιθεμένα δ'
 αὐτόν φασι τὴν τοῦ δρακοντίου ρίζαν τῷ προγεγραμμένῳ
 φαρμάκῳ, καὶ γὰρ διὰ παντός οὕτως ἐχρησάμην. ἐπειδὴ καὶ
 τῶν διδασκάλων μού τις ἐχρήτο, βαλὼν εἰς τὴν γεγραμμένην
 συμμετρίαν ὑπὸ τοῦ Ἡρα < η'. τοῦ δρακοντίου. καὶ μέντοι
 καὶ τοῦ ἐλαίου μὲν ἐνέβαλεν ἡμῖν κυάθου, ὅξους δὲ κο. α',
 ἐβάλλε δὲ καὶ τὴν κολοφωνίαν ῥητίνην, οὐχ ὥσπερ ὁ Ἡρας
 τὴν τερμινθίνην, ἀλλὰ καὶ τῇ κατασκευῇ τῆς ἐμπλάστρου
 διεφώνει τῷ Ἡρα, τὴν χαλβάνην τῷ ὄξει συγκατιρχαζόμε-
 νος τοῖς ἄλλοις ἐν θυείᾳ. καὶ οὕτως ἀναμιγνύς αὐτὰ, κα-
 θάπερ καὶ ὁ Ἡρας φησί, τοῖς τηκτοῖς ἐμάλασσέ τε μετὰ
 ταῦτα τὸ φάρμακον, ἐπὶ πλεῖστον ἐν ταῖς χερσὶ προσαπτό-
 μενος ὅξους δριμυτάτου καὶ μετὰ ταῦτα εἰς χαλκοῦν ἀγγεῖον
 κατετίθετο καὶ καταχύσας ἐφύλλαττε χρόνῳ πλείονι καὶ οὕ-
 τως ἀνελόμενος ἐχρήτο. προσηγόρευε δὲ αὐτὴν, ὥς καὶ ἄλλοι
 τινές, Ἑρμῶνος τοῦ ἱερογραμματέως. ἐν ἑτέροις δ' ἂν εὐ-
 ροῖς γεγραμμένην ἐκ τῶν ἀδύτων εἶναι καὶ τήνδε κατὰ τὸ
 Ἡφαίστειον ἐν Αἰγύπτῳ, καθάπερ καὶ τὴν διὰ τοῦ δικτά-

tum illud quoque, nempe quod in carcere conclusus, quum
 quendam admodum potentem curasset, ejus rei gratia fuit
 dimissus. Adjecisse vero ipsum ajunt praescripto medica-
 mento dracunculi radicem, atque ego semper ita usus sum,
 quoniam et praeceptorum meorum unus usurpabat, appo-
 nens in praedictam symmetriam Herae dracunculi drach-
 mas octo, insuper et olei cyathi dimidium, aceti heminam,
 ad haec colophoniam resinam, non ut Heras terebinthinam.
 Sed et in emplastri confectione ab illo dissentiebat, galbanum
 aceto, cum aliis in pila elaborans, atque ita admiscens ea,
 quemadmodum et Heras inquit, liquabilibus, deinde medi-
 camentum manibus plurimum emolliebat, attingens acetum
 quam acerrimum, postea in vase aereo reponebat et persu-
 sum longo tempore servabat, atque ita excipiens utebatur.
 Appellavit ipsum, velut alii quidam, Hermonis sacri scribae,
 alibi scriptum invenias ex adytis templi Vulcani in Aegypto
 hoc quoque esse, quemadmodum et illud, quod ex dictamno

Ed. Chart. XIII. [774.]

Ed. Bas. II. (578.)

μνου. τὴν μὲντοι συμμετρίαν τῶν συντιθέντων αὐτὴν ἀπλῶν
 φαρμάκων σχεδὸν ἅπαντες ἴσην γιγράφασιν, ὥστε καὶ ἡ
 προγραφὴ διάφορος ἢ, μὴ δόξης ἐτέραν εἶναι καὶ ἐτέραν
 τὴν τ' ἐκ τῶν ἀδύτων ἱερὰν καὶ τὴν Ἑρμῶνος τοῦ ἱερο-
 γραμματέως καὶ τὴν Ἐπιγόνου. ἅπαντα γὰρ ταῦτα προσα-
 γορεύεται. τηκομένη δὲ μετὰ κηρωτῆς ὑγρᾶς ἀνακαθαίρει καὶ
 ἐπουλοῖ τὰ ἔλκη. καὶ γιγράφασι γὰρ τινὲς μὲν μετὰ τριπλα-
 σίας κηρωτῆς αὐτὴν ἀνίεναι, τινὲς δὲ μετὰ διπλασίας, ἀδιο-
 ρίστως. ἐκείτιροι τὴν συμμετρίαν ὀρίσαντες. ἐφ' ὧν μὲν γὰρ
 αὐτάρκως καθαρὸν ἐργάζεται τὸ ἔλκος, εἰ τρισὶ μιχθείη τῆς
 κηρωτῆς μέρεισιν, οὐ χρὴ διπλάσιον μιγνύειν. ἐφ' ὧν δὲ ἐν-
 δειότερον καθαίρει, τηνικαῦτα διπλασίαν χρὴ παραλαμβάνει-
 σθαι τὴν κηρωτὴν. ἴσμεν γὰρ ὅτι πρακτικώτερον μὲν ἔστι
 πᾶν φάρμακον τοιοῦτον, μὴ πολλῇ τῇ κηρωτῇ μιγνύμενον,
 ἀσθενέστερον δὲ πλείονι μιχθέν. οὐ χεῖρον δὲ καὶ περὶ τοῦ
 δρακοντίου τό γε τοσοῦτον εἰπεῖν, ὥς ἐν τῷ θέρει ξηραν-
 θέντος τοῦ καυλοῦ καὶ ὅλης τῆς πόας ἀναιριῖσθαι χρὴ τὴν
 ῥίζαν, εἴτα τιθέμενον ἐν οἴκῳ ξηρῷ μὲν, οὐκ ἔχοντι δὲ ἥλιον,
 ὀλίγον ὕστερον μεθ' ἡμέρας ἑξ ἢ ἑπτὰ τέμνειν τὴν ῥίζαν εἰς

constat. Symmetriam vero simplicium medicamentorum,
 quae id constituunt, omnes propemodum aequalem scripse-
 runt, proinde titulus licet diversus existat, non opineris
 aliud esse atque aliud et quod ex adytis sacrum dicitur et
 Hermonis sacri scribae et Epigoni, nam omnes has appel-
 lationes habet, liquatum autem cum cerato liquido purgat
 et ulcera cicatrice obducit. Quidam ex cerato triplicato di-
 lui ipsum tradiderunt, nonnulli duplicato, utrique symme-
 triam indefinite distinguentes. In quibus etenim ulcus pu-
 rum satis efficitur, si tribus cerati partibus temperatum fue-
 rit, non oportet duplicatum adjicere, in quibus autem minus
 purgatur, ibi ceratum duplo majus assumendum. Novimus
 enim efficacius omne id genus medicamentum esse, quod
 non multo cerato miscetur, imbecillius, quod multo. Nihil
 mali est autem de dracunculo quoque eatenus dicere, quod
 per aestatem caulo exiccato et herba tota, radicem ampu-

Ed. Chart. XIII. [774. 775.]

Ed. Bal. II. (378.)

κυκλίσκους καὶ [775] τούτους διείραντα λίνῳ κρεμᾶσαι πάλιν ἐν οἴκῳ ξηρῷ μὲν, ἀνηλίῳ δὲ, καὶ οὕτως ἐπειδὴν ἐθέλοις σκευάζειν τὸ φάρμακον, κόπτειν τὴν ῥίζαν. ἔστι δὲ καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν κοπεῖσα καὶ λιανθεῖσα καλῶς ὥς χροώδη γενέσθαι τῶν κακοήθων ἑλκῶν θεραπευτικὴ.

[Ἡ διὰ δικτάμνου.] Καὶ τὴν διὰ δικτάμνου σκευαζομένην ἐμπλαστρον, ἱερὰν ὀνομάζουσιν, εὐρῆσθαι λέγοντες καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ἐν τῷ κατὰ Μέμφιν Ἡφαιστιίῳ. καὶ μέμνηται γὰρ πάντες αὐτῆς ἐπὶ ταῖς τοιαύταις συμμετρίαις ἢ βραχὺ τι διαφερούσαις. ἀρκέσει δὲ καὶ περὶ ταύτης τὴν τοῦ Ἡρᾶ παραγράψαι λέξιν οὕτως ἔχουσαν. ἱερὰ ἡ ἐκ τοῦ ἐν Μέμφει Ἡφαιστιείου. ποιῶ ἐπὶ προσφάτων ἐναίμων, ῥευματικῶν, πρὸς νιύρων διακοπᾶς, παλαιὰ ἑλκῃ, ὑπόνομα, θλάσματα, σηπιδόνας, ἄνθρακας, μελανίας, ἑλκῃ ῥευματικὰ, δυσκατούλωτα, παρωτίδας, χίμειθλα, ἀποστήματα, χοιράδας, δοθιῖνας, σκληρίας, βέλῃ ἀνάγει, σκόλοπας, ὅστιάς ἐκ τῆς πεφαλῆς, θηρίων πληγὰς καὶ δῆγματα σκορπίων, φυλαγγίων,

tare oportet, deinde in domo sicca solem non habente repositam, paulo post dies sex vel septem in orbiculos dividere, eosque filo trajectos in sicca domo et a sole remota rursus suspendere, ac sic ubi medicamentum praeparare voles radicem contundere, quae ipsa quoque seorsum tusa et laevigata probe, ut pulvis fiat, malignis ulceribus medetur.

[*Emplastrum ex dictamno.*] Item quod ex dictamno emplastrum conficitur, sacrum appellant, dicentes et hanc scripturam in Vulcani templo juxta Memphim inventam esse, omnes ipsius hujusmodi symmetriis meminissent vel parum adeo ab his differentibus. Sufficiet autem verba Heronae et de ipso adscripsisse, quae in hunc modum habent. *Sacrum ex Vulcani templo in Memphi. Facit ad recentia cruenta, fluentia, ad nervorum praecisiones, vetera ulcera, suppurascientia, contusa, putredines, carbunculos, nigritias, ulcera fluentia, cicatricem aegre admittentia, parotidas, perniones, abscessus, strumas, furunculos, duritias. Tela educit, aculeos, ossa ex capite. Sanat ferarum ictus, scorpionum morsus, phalangiorum, muris aranei,*

Ed. Chart. XIII. [775.]

Ed. Bas. II. (379.)

(379) μυγαλῆς, ἀνθρωπόδηκτα. πρὸς πάντα πόνον τραχήλου, ὤμου, ἄρθρων ἀντὶ μαλάγματος. ἴστησι ρεύματα ὀφθαλμῶν οὐ μόνον πρόσφατα, ἀλλὰ καὶ παλαιὰ, καὶ πρὸς κεφαλαλγίαν ποιῇ, κατὰχριστος ῥοδίνῳ, ἀνειμένη καὶ πρὸς ὑστέρας πόνον καὶ διαχρισμένη καὶ ὑποθυμιωμένη. ἐκδιώκει ἡ ἔμπλαστρος καὶ θηρία θυμιωθεῖσα. ὅστι δὲ ἐλαίου παλαιοῦ κο. β. λιθαργύρου < ρ'. ἰοῦ ξυστοῦ < η'. λεπίδος < στ'. κολοφωνίας ὑγρᾶς, οἱ δὲ πευκίνης < ν'. μάννης < ιβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ιστ'. χαλκοῦ κικανυμένου < η'. διφρυγοῦς < στ'. γιεντιανῆς < στ'. ἀλόης < η'. χαλβάνης < ιβ'. προπόλιως < η'. κηροῦ < κί'. ἀριστολοχίας < ι'. δικτάμνου Κρητικοῦ < ι'. ἔψε ἐν λοπάδι μεγάλη ἐπὶ ἀνθράκων λιθάργυρον, ἔλαιον ὥς ἀμόλυντον κατὰ πᾶν εἶναι ἢ παρὰ μικρὸν, εἴτα ἄρας τὴν χύτραν, μίσει ἰὸν καὶ λεπίδα καὶ ἔψε καὶ μὴ μολυνέτω κατὰ πᾶν, εἴτα πάλιν βαστάσας βάλε ῥητίνην καὶ ἀμμωνιακὸν σιτησμένα, κινῶν ἕως παύσῃται ζέων, εἴτα ἐπιθεῖς καὶ μικρὸν ἔασας βαστάσας ἔμπασαι χαλκὸν καὶ διφρυγίς καὶ ἐψῆσας πάλιν, ἕως μὴ μολύνῃ, ἔσθ' ὅτε γὰρ

hominum. Valet ad omnem colli dolorem, humeri, articulorum, vice malagmatis. Sistit oculorum fluores, non modo recentes, sed etiam veteres. Tollit capitis dolorem inunctum, rosaceo dilutum. Et uteri dolorem sedat tum illitu tum suffitu. Necat insuper feras suffitu. Haec recipit olei veteris heminas ij, argenti spumae drach. c, aeruginis rasae drach. viij, squamae 3 vj, colophoniae liquidae, alii pineae 3 l, mannae drach. xij, guttae ammoniaci 3 xvj, aeris usti 3 viij, diphrygis 3 vj, gentianae 3, sex, aloës 3 viij, galbani 3 xij, propolis 3 viij, cerae 3 xxv, aristolochiae 3 x, dietamni cretici 3 x. Argenti spumam et oleum in olla magna supra prunam incoquito, ut omnino aut fere non inquinet, deinde cacabum deponens aeruginem indito squamamque et coquito, ne prorsus inficiat. Postea rursus auferens, refinam, ammoniaci guttam, injice cribrata, movens donec fervere desinat, mox quum reposueris paululumque dimiseris, tollito atque aes diphrygesque inspergito, rursus coquens, quoad non inquinet, interdum

Ed. Chart. XIII. [1775.]

Ed. Bas. II. (379.)

τούτων βληθέντων ἐπανίεται, εἴτα βαστάσας προσδίδου κη-
ρὸν καὶ πάλιν ἔψε, ἕως ἀμόλυντος γένηται, ταχέως δὲ γί-
νεται, εἴτα ἄρας ἀποδώσεις πρόπολιν καὶ ἐπιθεῖς πάλιν, μι-
κρόν τε ἑσπας καὶ ἄρας ἀποδίδου ἀλόην, μάνναν, δίκταμνον,
ἀριστολοχίαν, γεντιανήν. ἐψυγμένων δ' ἱκανῶς τούτων, καθ'
ἐν ἑκάστον λειότατον ἐμπάσεις καὶ κινήσας ἔαν ἢ ἀμόλυν-
τος, βαστάσεις. ἔαν δὲ μὴ, ἐπὶ κούφου πυρὸς ἐψήσεις. ταῦτα
μὲν ὁ Ἡρας ἔγραψε περὶ τῆς ἐμπλάστρου. συνειθήκαμεν δ'
αὐτὴν ἡμεῖς ἐνίοτε καὶ χωρὶς τοῦ κεκαυμένου χαλκοῦ καὶ
διφρυγοῦς, ἐλκτικωτέραν μὲν τῶν ἐν τῷ βάθει καὶ μαλακτι-
κωτέραν καὶ διαφορητικωτέραν γινομένην, οὐ μὴν πρὸς γε-
τὰ θυσιπούλωτα τῶν ἐλκῶν ἀρμόττουσαν. ἐποιήσαμεν δὲ αὐ-
τὴν καὶ χωρὶς τοῦ δίκταμνου, πάλιν αὐτὴν προσθέντες τοῖς
ἄλλοις, χρυσοκόλλης < στ'. ὥς γινέσθαι θεραπευτικωτέραν
τῶν κακοήθων ἐλκῶν.

[Ἡ Ἰκίσιος μέλαινα.] Ἡ Ἰκίσιος ὀνομαζομένη. τινὲς
δὲ κατὰ γενικὴν πτώσιν ἢ Ἰκισίου γιγράφασιν, πολὺν χρηστὸν
φάρμακον. ὁ γοῦν Ἡρας περὶ αὐτῆς γράφει ταῦτα. ἢ Ἰκί-

enim his injectis remittitur, postea deponens, ceram ad-
dito, iterum coquito, usque dum non polluat, quod celeri-
ter accidit. Dein quum deposueris, propolim immittes ac
repones denuo, paulisper fines, quum depones, addes aloën,
mannam, dictamnium, aristolochiam, gentianam, his abun-
de refrigeratis singula laevissima insperges movens, si non
inficiat, tolles, sin minus, leni igne coques. Haec quidem
Heras de emplastro scripsit. Composuimus autem id nos in-
terdum et sine usto aere et diphryge, unde quae in alto la-
tebant, magis attrahebat emolliebatque magis discutiebat-
que, non tamen ulceribus aegre cicatricam ducentibus ido-
neum. Quin etiam ipsum citra dictamnium confecimus rur-
sus aliis apponentes chrysocolae drachmas sex, ut maligna
ulcera feliciter sanaret.

[*Hicestium nigrum.*] Medicamentum titulo hicestium, usus
multiplicis, quidam gignendi casu scripserunt, Hicestii. Heras
itaque de ipso haec tradit. *Hicestium ad vulnera et sanum*

Ed. Chart. XIII. [775. 776.]

Ed. Bas. II. (579.)

υιός πρὸς τραύματα καὶ πυνόδηκτα καὶ τὰς σκληρίας δια-
 χέουσα. πρὸς παρωτίδας καὶ κονδυλώματα καὶ πρὸς τὰ κα-
 κοήθη. ἔστι δὲ καὶ ἐπισπαστικὴ, παρακολλητικὴ, ποιεῖ καὶ
 πρὸς ὕδρωπας. ʒ λιθαργύρου < ρ'. [776] ἀσφάλτου Ἰου-
 δαϊκῆς < ρ'. γῆς ἀμπελίτιδος < ρ'. μάννης, προπόλεως ἀνὰ
 < κί'. χαλβάνης < ιβ'. σχιστῆς < ιβ' δ'. τερμινθίνης < ιβ'.
 δ'. ἱριως < στ'. εἰλαίου ὠμοτριβοῦς κο. στ'. μέλιτος κο. α'.
 χαλκίτιδος < ζ'. ἡμισυ, κηκίδος ὀμφακίτιδος < στ'. σμύρνης
 < στ'. ἔψε τὴν λιθαργυρον καὶ τὴν ἀσφαλτον καὶ τὴν ἀμ-
 πελίτιν μετὰ τοῦ εἰλαίου. ἐπειδὴν δ' ἡμίεφθα ἡ, τὴν πρό-
 πολιν μίσγε καὶ τὴν ῥητίνην καὶ τὴν χαλβάνην ἠψημένα ἐν
 τῷ μέλιτι ἰδίᾳ. ἐπὶ δὲ συνίστηται τὰ λοιπὰ ἀποθίδου,
 πίνει δὲ σπάθη δαδίση, ταύτης τῆς ἐμπλάστρου τὸν στα-
 θμὸν τῶν μιγμάτων, οὐ τὸν αὐτὸν ἅπαντες ἔγραψαν, ὡς
 ἐν τοῖς ἐπιξῆς δειχθήσεται.

[Ἡ διὰ δυοῖν ἀριστολοχιῶν μέλαινα.] Ἐνδοξος ἐμ-
 πλαστρος πολύχρηστος ἐστὶ καὶ ἡ διὰ τῶν δυοῖν ἀριστολο-
 χιῶν, ἣν καὶ αὐτὸς ὁ Ἡρας ἔγραψε κατὰ τήνδε τὴν λέξιν.

*morsus, duritias diffundens, ad parotidas, condylomata
 et maligna. Item est attrahens et glutinatorium. Valet in-
 super ad aquam inter cutem. ʒ Argenti spumae drach.
 centum, bituminis Judaici drach. c, terrae ampelitis ʒ c,
 mannae, propolis, singulorum drach. xxv, galbani ʒ xij,
 scissilis drach. xij β, terebinthinae ʒ xij β, iridis drach. vj,
 olei immaturi heminas sex, mellis heminam j, chalcitidis
 drach. vij β, gallae omphacitidis drach. vj, myrrhae drach.
 vj. Argenti spuma, bitumen, ampelitis cum oleo incoquun-
 tur, ubi semicocta fuerint, propolis, resina et galbanum
 ex melle separatim cocta miscentur, postquam constiterint,
 reliqua adjiciuntur, moventur autem spatha ex tacedae
 ligno confecta. Hujus emplastri mixturae pondus non idem
 omnes, ut in sequentibus ostendetur, tradiderunt.*

[*Nigrum ex duabus aristolochiis.*] Celebre quoque
 emplastrum usus multiplicis est id, quod ex duabus aristo-
 lochiis conficitur, quod ipse Heras quoque his verbis de-

Ed. Chart. XIII. [756.]

Ed. Bas. II. (579.)

μέλαινα ἢ διὰ τῶν δυοῖν ἀριστολοχιῶν, ποιούσα πρὸς τὰ παλαιὰ καὶ τυλώδη καὶ δυσκατούλωτα καὶ νεμόμενα. ἔστι δὲ καὶ ἔναιμος κεφαλικὴ, ἀνάγει ὅσῃ, ἀνακολλητικὴ, ποιούσα πρὸς τὰ λελυμένα ἄρθρα, ρευματιζόμενα ἀνακαθαίρει, πληροῖ διειμένη. πίσεως λίτραν α'. κηροῦ λίτραν α'. ἀσφάλτου λίτραν α'. τερμινθίνης λίτραν α'. μάννης λίτρας ἥμισυ ἢ οὐγγίας ζ'. ἰοῦ ξυστοῦ λίτρας ἥμισυ, ψιμνυθίου λίτρας ἥμισυ, χαλκάνθου οὐγγίας δ'. ἀριστολοχίας μακρᾶς οὐγγίας δ'. Ἰλλυρικῆς οὐγγίας δ'. σιδίων οὐγγίας β'. κηκίδος ὀμφακίτιδος οὐγγίας β'. χαλκοῦ κεκαυμένου οὐγγίας β'. ἀκάνθης οὐγγίας δ'. ἀριστολοχίας στερογγύλης γο δ'. ὄξους κο. α'. κικίρον ἢ ἐλαίου παλαιοῦ κο. α'. τὰ τηκτὰ τήξας ὁμοῦ, εἴτα τὸ ψιμνυθιον, τὸν ἰὸν καὶ τὸ χαλκάνθον σὺν τῷ ὄξει λελειοτριβημένῳ ἐπίσταζε, εἴτα ἐπιθεῖς ἐπὶ πυρὸς ἕως ἐκωθῇ, ἔμπασσε τὰ ξηρὰ ὑποσπάσας τὸ πῦρ, εἴτα καταχέας μάλασσε ταῦτα μὲν ὁ δ' Ἡρας καὶ οἱ ἄλλοι περὶ αὐτῆς ἔγραψαν. ὁ δὲ λογισμὸς τοῦ συνθέντος αὐτὴν οὐκ ἄδηλός ἐστι τοῖς

scripsit. *Nigrum ex duplici aristolochia. Facit ad antiqua, callosa, aegre cicatricem inducentia, depascentia. Est etiam enaemum cephalicum, ossa reducit et est glutinatorium. Facit ad articulos solutos. Fluori obnoxia repurgat, implet immixsum.* 24 Picis libram unam, cerae libram j, bituminis libram unam, terebinthinae libram unam, mannae selibram vel uncias septem, aeruginis rasee selibram, cerasae selibram, chalcanthi uncias quatuor, aristolochiae longae uncias quatuor, illyricae uncias quatuor, malicorii uncias duas, gallae immaturae uncias duas, aeris usti uncias duas, spinae uncias quatuor, aristolochiae rotundae uncias quatuor, aceti heminam unam, ricinini vel olei veteris heminam unam. Quae liquefieri poterunt, simul liquato, deinde cerussam, aeruginem et chalcanthum cum aceto laevia facta inspergito, mox supra ignem, usque dum coierint, arida infriato, igne subtracto, dehinc defusa subigito. Haec tum Heras, tum alii de ipso scriptum reliquerunt. Ratio autem ejus qui id composuit non obscura est recordantibus quae

Ed. Chart. XIII. [776.]

Ed. Bas. II. (379.)

μεινρημένοις ὅσα κατὰ γε τοῦτο καὶ διὰ τῶν ἔμπροσθεν ὑπομνημάτων εἴρηται μοι. σύγκειται γὰρ ἐξ ἐναντίων δυνάμεων, ἑλκτικῶν τε καὶ ἀποκρουστικῶν, κοινὸν ἔχουσῶν τὸ ξηραίνειν. ἐπικρατεῖ δὲ ἐν αὐτῇ τὸ τῶν ἀποκρουστικῶν, ὃ τοῖς στύφουσι ὑπάρχει τῷ χαλκάνθῳ καὶ τοῖς σιδίοις καὶ τῇ κηκίδι καὶ τῷ κικαυμένῳ χαλκῷ καὶ τῇ ἀκάνθῃ. διὰ τοῦτο δὲ καὶ πρὸς τὰ παραλιλυμένα, τουτέστι κεχαλασμένα τῶν ἄρθρων ἀρμόττειν αὐτὴν ἔφη. τὴν δ' ἀριστολοχίαν καὶ τὴν ἱρίν ἔμιξε τοῖς στυπτικοῖς, ἀραιωτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ἵστα δυνάμειος, ὅπως δὲ ἐμπλαστὶς γένοιτο καὶ μὴ ξηρὸν ἐπίπαστον εἶη τὸ φάρμακον, ἔλαιόν τε καὶ κηρὸς ἐμίχθη. κηρὸς μὲν ὥς ὕλη μόνον, ὥσπερ καὶ τοῦ λαιον. εἰ τὸ κοινὸν εἶη τοῦτο καὶ μὴ τὸ κίκινον ἢ τὸ παλαιόν. ἐμάθομεν γὰρ ὅτι θερμαίνει ταῦτα καὶ διαφορεῖ. τερμινθίνη δὲ ῥητίνη πρὸς τῷ τὴν ἐμπλαστρώδη σύστασιν ἐργάζεσθαι τῷ φαρμάκῳ, τοῦ κηροῦ μόνου μὴ δυναμένου τοῦτο ποιῆσαι, καὶ μαλακτικὸν ἔχει τε καὶ διαφορητικὸν καὶ ῥυπτικόν. ἔχοντος δὲ καὶ λιβανωτοῦ ταῦτα προσείληφιν ἢ μάννα στυπτικὴν ὅλην τὴν δυνάμιν τε καὶ ποιότητα. καλοῦσι γὰρ οὕτως

hic et in prioribus commentariis dicta sunt. Constat enim ex contrariis facultatibus, attractricibus et repultricibus, quae commune habent ut exiccent. Superat autem in eo repellentium virtus, quae adest astringentibus, chalcantho, malicorio, gallae, aeri nriso et spinae, ob hoc etiam ad solutos, id est laxatos articulos convenire ipsum affirmat. Aristolochiam autem et iridem astrictoriis admiscuit, utpote taresfaciendi et digerendi potestate praedita. Ut autem emplastrum fieret nec siccum, sed ut superinduci posset, medicamentum, oleum et cera mixta sunt, cera quidem ceu materies solum, sicut et oleum, si commune fuerit hoc, nec ricininum vel vetustum, quippe didicimus haec calefacere et discutere. Terebinthina vero resina praeterquam, quod emplastri consistentiam medicamento conciliet, quum cera hoc sola facere non possit, etiam emolliens quid et discutiens detergensque obtinet. At quum thus eadem praestet, manna astringendi facultatem totam et qualitatem assumpsit,

Ed. Chart. XIII. [776. 777.]

Ed. Bas. II. (379.)

τὸ ἀπόσπασμα τοῦ λιβανωτοῦ μετέχον τι βραχὺ καὶ τοῦ
 φλοιοῦ, ξηραντικὴ δὲ ἱκανῶς ἐστὶ καὶ ἡ ἄσφαλτος ἢ ἡ ἄσφαλ-
 τος, ὁποτέρως ἂν ἐθέλῃς καλεῖν, εἰς ἐμπλάστρου σύνθεσιν
 ἐπιτήδειον φάρμακον. καὶ ταῦτα μὲν οὖν ἦν αἰτάρκη πρὸς
 τὴν τῆς ἐμπλάστρου σύνθεσιν. ἰσχυρὰν δὲ δύναμιν ἔχοντα
 φάρμακα μίξαι προθέμενος ὁ συνθεὶς τὴν ἐμπλάστρον ταύ-
 την ἰόν τε καὶ ὄξος αὐτοῖς προσέθηκε, τέμνειν καὶ διαβι-
 βρώσκειν καὶ μέχρι τοῦ βάθους τῶν [777] σωματίων αὐτά
 τε φέρεσθαι καὶ τοῖς ἄλλοις ποδηγεῖν ἱκανά. μίγνυται δὲ
 ταῦτα τοῖς διαφορητικοῖς ἕνεκα τοῦ προλεπτύνειν τὰς ἐν τοῖς
 θεραπευομένοις μέρεσι παχίας ὑγρότητας. ὑπόλοιπον, οὖν
 ἐστὶν εἰπεῖν τι καὶ περὶ τοῦ ψιμυθίου, ὅπερ ὅτι μὲν ὥς
 εἰς ἐμπλαστροποιΐαν ἐπιτήδειον, οὐχ ὥς αὐτό τι συμπράξον
 ἔμιξεν· εὐδελόν ἐστιν. ἐγὼ δ' ἂν τὴν λιθάργυρον ἐμιμίχην
 μᾶλλον, ἐμπλαστικόν τι γὰρ ἐστὶ καὶ ψυκτικόν. τὸ δὲ ψιμύ-
 θιον, εἰς ἄλλα μὲν τινα χρήσιμον ὑπάρχον, εἰς δὲ τὴν τῆς
 προκείμενης ἐμπλάστρου δύναμιν οὐδὲν συντελεῖ.

[Ἡ τοῦ Ἀζανίτου.] Ἡ τοῦ Ἀζανίτου πολὺχρηστός
 ἐστὶ καὶ ἐνδοξος. περὶ αὐτῆς δὲ γράφει ὁ Ἡράκλ. οὕτως. ἡ

vocant enim sic thuris micas concessu elisas, corticis pa-
 rum item participes. Jam et bitumen abunde siccatur, ad em-
 plastrum confectionem idoneum medicamentum. Atque haec
 de illius compositione sufficiunt. Porro emplastrum hujus au-
 ctor, quum vellet medicamenta valenti virtute praedita mi-
 scere, aeruginem et acetum ipsis adjecit, quae siccare, exe-
 dere et usque in profundum corporis penetrare atque alia
 deducere possunt. Miscentur autem haec cum digerentibus,
 ut humores crassos partibus, quas curamus, infixos atte-
 nuent. Restat igitur et de cerussa quippiam dicere, quam
 cum ad emplastrum conficiendum aptam, non ut aliquid
 cooperaturam admiscuisset illum est perspicuum. Ego vero
 argenti spumam potius adjecissem, quae et emplastris con-
 venit et refrigerat, cerussa vero aliis quibusdam utilis ad
 propositi emplastri vires nihil praesidii affert.

[*Emplastrum Azanitae.*] Emplastrum Azanitae varii
 usus est et nobile, de ipso autem Heras ita scribit. *Empla-*

Ed. Chart. XIII. [777.]

Ed. Bas. II. (379. 380.)

τοῦ Ἀζανίτου. 4 πίσης ξηρᾶς γο α'. (380) κηροῦ γο γ'. στέατος ὑείου γο γ'. στέατος ταυρείου γο γ'. οἰσύνου γο γ'. ῥητίνης πευκίνης γο ε'. ποιεῖ πρὸς τὰ κακοήθη πάντα, γαυ-
γραῖνας, σύριγγας, πρόσφατα τραύματα, πυρίκανθα, περιψυ-
γμούς, ὡς ἄκοπον. ἔστι δὲ καὶ πεισὸς μαλακτικός. ἀρμότ-
τει δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐν ὑστέρα ἔλκη, φύματα, παρωτίδας. ὅταν
κοῖλα ἢ τὰ ἔλκη, πλείονι χρῶ τῷ φαρμάκῳ, ὅταν δὲ πρὸς
ἐπιδούλωσιν, ἔλαττον. ἰδίωμα δὲ τοῦ φαρμάκου ἐπίπαγον ῥυ-
πώδη ποιεῖν. ποιεῖ καὶ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμιῶντων ἐπὶ βλε-
φάρων ἐπιτιθεμένη. ἀντιπαθὲς ἔστι τὸ ἔλαιον τῷ φαρμάκῳ,
διὸ φυλάττον. ὅταν δὲ σκευάζῃς, βάλλε πίσαν, κηρὸν, ταύ-
ρειον στέαρ. ὅταν δὲ τακῇ, ὑεῖον, εἶτα ῥητίνην, ἔσχατον οἰ-
συνον ψίξας. τὸ δὲ ὅλον πυρὶ καὶ μὴ φλογὶ τῆκε. μάλιστα
δὲ ποιεῖ ἐφ' ὧν ἢ πληγὴ περὶ τὰ νεῦρα ἢ μὺν ἔστι καὶ ἐπὶ
κακοήθων.

[Ἡ τοῦ Ἀλιδῶς διὰ Σινώπιδος.] Ἡ τοῦ Ἀλιδῶς ἐν-
δοξὸς τε καὶ πολύχρηστος αὐδὲν ἥττον τῶν πρόσθεν οὕτως

strum Azanitae. 4 Picis aridae ℥ j, cerae ℥ iij, adipis
suilli ℥ iij, sevi taurini ℥ iij, oesypi ℥ iij, resinae pineae ℥ v.
Facit ad maligna omnia, gangraenas, fistulas, recentia vul-
nera, ambusta igne, perfrigeratis prodest, ut acopon, item
pellulus est emolliens. Convenit autem et ad uteri ulcera,
phymata et parotidas. Quum ulcera cava fuerint, copiosiore
utitor medicamento, ubi ad cicatricem inclinare videntur,
parciore. Porro medicamenti proprietas est concretum hu-
morem sordidum per summa gignere. Benefacit lippientibus,
palpebris suprapositum. Oleum medicamenti affectui opponi
tur, quare observato ne infundas. Quum autem praeparas,
picem, ceram, sebum taurinum injicito, ubi fuerint liquata,
adipem suillum, mox resinam, postremo oesypum, ubi re-
frigeraveris, totum autem igne, non flamma liquefacito.
Maxime valet in quibus nervi vel musculi percussi sunt,
item ad maligna.

[*Emplastrum Haliei, seu piscatoris, ex sinopide.*]

Haliei celebre et multiplicis usus emplastrum nihil minus

Ed. Chart. XIII. [777.]

Ed. Bas. II. (380.)

ὑπὸ τοῦ Ἡρα γεγραμμένη. ἡ τοῦ Ἀλίου πρὸς τὰ παλαιὰ καὶ δυσκατούλωτα. ἔστι δὲ καὶ διαφορητικὴ καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν περὶ μαστοὺς σκληριῶν. χρῶμεθα δ' αὐτῇ ὡς καλλίστη πρὸς τὰ πλείστα. κηροῦ μνᾶ α'. λιθαργύρου μνᾶ α'. μάννης < ἡ. τερμινθίνης < ἡ. χαλβάνης < ἡ. Σινωπίδος < ἡ. ἐλαίου παλαιοῦ κο. β. τὸ ἔλαιον καὶ τὴν λιθάργυρον ἔψε, ἕως ἀμόλυντον γένηται, εἴτα κηρὸν, ῥητίνην. καὶ τακέντων αὐτῶν ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς μίσγε Σινωπίδα, χαλβάνην, εἴτα τὴν μάνναν. αὕτη ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν θαλασσιῶν πληγὰς ἄκρως. ἐχρησάμην γέ τοί ποτε αὐτῇ ἐπὶ τινος ἀπὸ τρυγόνος θαλασσίας πεπληγότος καὶ πάνδεινα πάσχοντος καὶ δαιμονίως ἐποίησιν, ὁμοίως καὶ ἐπὶ σκορπιωδῆκτων. ταῦτα μὲν ὁ Ἡρας ἔγραψεν. ἐφεξῆς δὲ τὰ Κρίτωνος ἰδωμεν.

Κεφ. γ'. [Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος γεγραμμένων.]
 Ὁ μὲν Ἡρας ἐν βιβλίῳ ἐποίησατο τῆς τῶν φαρμάκων συνθέσεως, ἐπιγεγραμμένον νάρθηκα. πέντε δὲ τοιαῦτα σώζεται τοῦ Κρίτωνος ἔξωθεν τῶν κοσμητικῶν. ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ

quam priore, Heras ita tradidit. *Haliei ad vetera et quae cicatricem aegre ducunt. Item discutit praesertim in mammillis duritias. Utimur eo tanquam optimo ad plurima.* 4 Cerae minam unam, argenti spumae minam unam, mannae drach. viij, terebinthinae drach. viij, galbani drach. viij. sinopidis drach. viij, olei veteris heminas ij. Oleum et argenti spuma dum non inquinant, incoquantur, deinde cera resinaque, liquefactis ipsis sublatisque ab igne sinopidem immittito et galbanum, postea mannam. Idem facit ad marinorum ictus summe. Usus quandoque eo sum in quodam a pastinaca percusso summoque dolore vexato et mirifice profecit, similiter et in iis, qui a scorpione morfi erant. Hactenus Heras. Deinceps vero Critonis emplastra inspiciamus.

Cap. III. [De medicamentis a Critone scriptis.]
 Heras quidem libram unam de medicamentorum compositione fecit, cui titulus est narthex, id est *medicamentorum promptuarium*. Quinque vero tales Critonis praeter illos de

Ed. Chart. XIII. [777. 778.]

Ed. Bas. II. (380)

τῶν πέντε τούτων τὰς ὁμοειδεῖς ταῖς γεγραμμέναις ἐμπλάστοις διέρχεται, τινὰς μὲν, ὥσπερ ὁ Ἡρας, κατὰ πᾶν ὡσαύτως ἐχούσας. τινὰς δὲ ἔξωθεν, ὧν ὁ Ἡρας οὐκ ἐμνημόνευσεν, ἃς νῦν ἐφίξῃς γράψω, μετὰ τοῦ καὶ εἴ τινας τῶν ὑφ' Ἡρα γεγραμμένων μνημονεύοι διαφερόντως μὴ παραλιπεῖν, ὥσπερ ἐπὶ τῆς Ἰκισίου φαίνεται πεποιηκώς. ἄλλους γὰρ ἔγραψε σταθμοὺς καὶ μέτρα τῆς ἐμπλάστρου ταύτης ὁ Κρίτων, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινές, [778] οὐ τὰς αὐτὰς τῷ Ἡρα. ἄρξομαι τοιγαροῦν ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰκισίου, διαπεφωνημένης αὐτῆς κατὰ τὸν σταθμὸν τῶν ἀπλῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν συντιθέσθαι τὴν ἐμπλάστον.

[Ἡ Ἰκισίου.] Περὶ τῆς Ἰκισίου κατὰ λέξιν ὁ Κρίτων οὕτως ἔγραψεν. Ἰκισίου πρὸς πᾶν τραῦμα, πρόσφατον, παλαιὸν, πρὸς θλάσματα, στρέμματα, κατάγματα, πρὸς φλεγμονὰς καὶ πάντα πόνον, ἄπονον γὰρ εὐθέως ποιεῖ πρὸς ἀποστήματα, φύματα, χοιράδας, ἄνθρακας, παρωτίδας, φύγιθλα, κονδυλώματα, λειχήνας, ἥλους, μελανίας, αἰμορροΐδας φλεγμαινούσας, σύριγγας, πυρίκανθα, ἀνυμένη μυρσίνα ἢ ῥοδίνα

exornatione servantur. In quarto horum quinque emplastra praedictis similia specie commemorat, quaedam, ut Heras, in totum simili modo confecta, nonnulla insuper, quorum Heras non commemorat, quas ego mox ordine apponam, non etiam si cujusdam aliter quam ab Hera descripti mentionem facit, omittens, quemadmodum in Hicesii emplastro factitasse apparet, alia namque pondera et mensuras hujus emplastri Crito scripsit, sicut alii quidam, non ut Heras posuit. Incipiam igitur a primo Icesii, in cuius simplicium medicamentorum pondere inter omnes non convenit.

[*Emplastrum Hicesii.*] De Hicesii medicamento haec ad verbum scripsit Crito. *Hicesii ad omne vulnus recens, vetus, contusa, luxata, fracturas, phlegmonas et omnem dolorem, quem protinus sedat. Facit ad abscessus, phymata, strumas, carbunculos, parotidas, phygethla condylomata, impetigines, clavos, nigritias, haemorrhoidas phlegmonas tentatas, fistulas, ambusta igne, dilutum myrteo vel rosa*

Ed. Chart. XIII. [778.]

Ed. Bas. II. (380.)

πρὸς ἔλκη, σκόλοπας, ἀκίδας, κυνόδηκτα, ἀνθρωπόδηκτα, θηρίων πληγὰς καὶ ἰσχαιμος χρωῶ καὶ ἀντὶ μαλάγματος πρὸς πάντα, ἔλαιον δὲ μὴ πρόσταγε καὶ ἀνακόλλημα ἐπ' ὀφθαλμιῶντων ἐν ὀθονίῳ. ἔστω δὲ αἰεὶ τὰ σπλήνια μείζονα. ποιῶ καὶ ἐπὶ ὑδρωπικῶν. 24 γῆς ἀμπελίτιδος, ἀσφάλτου, λιθαργύρου, ἀνὰ μνᾶς β'. κηροῦ, λιβανωτοῦ, τερμινθίνης, προπόλιως ἀνὰ μνᾶς 5'. χαλβάνης, σχιστῆς ἀνὰ μνᾶς ε'. σμύρνης, κηκίδος, ἱριως ἀνὰ 4 ιβ'. χαλκίτεως 4 στ'. μέλιτος κο. β'. ἔλαιον ὀμφακίνου χοᾶς β'. τινὲς δὲ κο. β'. ἔψε ἀμπελίτιν, ἀσφάλτον, λιθάργυρον σὺν τῷ ἔλαιῳ, προχυλώσας, ὥς λεῖα γενέσθαι. ἔψε δὲ ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς, κινῶν σπάθῃ δαδίην ἀδιαλείπτως, ὥστε μὴ ὑποκαθίσει, τάχιστα γὰρ κατακαίεται. τὰ δὲ τηκτὰ ἐν ἑτέρῳ ἀγγεῖῳ τῆξον, προειψήσας κατ' ἰδίαν τὸ μέλι, ὥστε συστραφῆναι, καὶ μῖζον τοῖς ἐν τῷ κακάβῳ καλῶς συστραφεῖσι. πάλιν γὰρ ἀναλύεται τούτων προβληθέντων, εἴτα τὰ ξηρὰ ἔμπασσε ψύξας ποσῶς, τελευταῖον τὸν λιβανωτὸν καὶ ἐνώσας χρωῶ. ταύτην τὴν γραφὴν ἔλαβον παρὰ

ceo, valet ad ulcera, aculeos, tela, canum hominumque morsus, ferarum ictus. Item ad sanguinem cohibendum utitor et loco malagmatis ad omnia. Oleum vero non adhibendum est. Jam lippiētibz in linteolo collyrium adhibetur, sint autem splēnia semper majora. Juvat quoque hydropicos. 24 Terrae ampelidis, bituminis, argenti spumae, singulorum minas duas, cerae, thuris, terebinthinae, propolis, singulorum minae dimidium, galbani, fissilis, singulorum minas quinque, myrrhae, gallae, iridis, singulorum 3 xiʒ, chalcitidis 3 vj, mellis heminas ij, olei omphacini congios duos, quidam heminas ij. Ampelitis, bitumen, argenti spuma cum oleo coquantur, humore prius expresso, ut fiant laevia, incoquantur autem igne non acri, spatha ex taedarum ligno assidue moventur, ne subsidant, nam citissime comburuntur. Quae liquari possunt, in alio vase liquefacito, melle prius seorsum cocto, ut coeat ac in cacabo pulchro confertis misceto, rursus enim resolvitur his praemissis, deinde arida insperguntur aliquatenus refrigerata, postremo thus. Ac ubi in unitatem coierint, utitor. Hanc scripturam

Ed. Chart. XIII. [778.]

Ed. Basf. II. (380.)

Ἡροδότου. ταῦτα μὲν ἔγραψεν ὁ Κρίτων περὶ τῆς Ἰκισίου. φαίνεται δὲ διαφερόμενος τῷ Ἡρᾷ περὶ τῆς συμμετρίας τῶν ἀπλῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν ὅλη σύγκειται. καὶ τῆς διαφωνίας ἥ μὲν τις ἐστὶ σαφής, ἥ δὲ δυσειπίκριτος. ὁ μὲν γὰρ Ἡρᾶς καλῶς ποιῶν τὸν σταθμὸν ἀπάντων τῶν φαρμάκων εἰς δραχμὰς ἀνῆγεν, ὁ δὲ Κρίτων τὴν μὲν ἀμπελίτιν γῆν καὶ τὴν ἄσφαλτον καὶ τὴν λιθάργυρον οὐ κατὰ τὸν τῶν δραχμῶν σταθμὸν ἔγραψεν, ἀλλὰ μνᾶς β'. ἐκάστης αὐτῶν ἡξίωσεν ἐμβάλλειν. διαπεφώνηται δὲ τοῖς περὶ τῶν σταθμῶν καὶ μέτρων γράψασιν, ὅποσος ἐστὶν ὁ τῆς μνᾶς σταθμὸς, ἐνίων μὲν ἑκαίδεκα λεγόντων οὐγγιῶν εἶναι τὴν μνᾶν, ἐνίων δὲ εἴκοσι, ἐνίων δὲ καὶ διοριζομένων, καὶ τὴν μὲν Ἀλεξανδρικὴν εἴκοσι φασκόντων εἶναι οὐγγιῶν, τὴν δὲ ἄλλην ἑκαίδεκα, καὶ τοῦτο μὲν ἔτι μικρότερον. ἀλλὰ τῶν εἰς δραχμὰς ἀναγόντων τὴν μνᾶν εἰσὶν οἳ φασιν ἑκατὸν εἶναι δραχμῶν τὴν μνᾶν, ἔνιοι δὲ πλειόνων, ἐπειδὴ καὶ τὴν οὐγγίαν οἱ πλείστοι μὲν ἑπτὰ καὶ ἡμίσιος δραχμῶν εἶναι φασιν, ἔνιοι δὲ ζ'. μόνον, ἕτεροι δὲ ἦ'. τούτων οὖν οὕτως ἔχόντων, πόσων δραχμῶν

ab Herodoto accepi. Haec sane Crito de Hicelio scripta reliquit. Videtur autem in simplicium medicamentorum, unde totum componitur, symmetria ab Hera dissentire, ac partim haec discordia manifesta est, partim dijudicari vix potest. Etenim Heras recte faciens omnium medicamentorum pondus in drachmas redegit, Crito autem ampelididem terram, bitumen, argenti spumam, non pro drachmarum pondere scripsit, sed duas singulorum minas injiciendas censuit. At ab his dissensit qui de ponderibus et mensuris scripserunt, quantum videlicet minae pondus existat; nonnulli enim sedecim unciae esse dicunt, quidam viginti, alii etiam distinctionem faciunt, Alexandrinam ponentes viginti uncias pendere, aliam sedecim, atque hoc quidem adhuc levius est. Verum ex iis qui minam in drachmas redigunt alii centum, alii plurium drachmarum esse confirmant, quia et unciam plerique septem drachmas et semissem valere malunt, alii septem duntaxat, reliqui octo. Haec igitur

Ed. Chart. XIII. [778. 779.]

Ed. Bas. II. (580.)

χρὴ λογίσασθαι τὴν ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος ἐγγεγραμμένην μνᾶν
 εἶναι χαλεπὸν εὐρεῖν. φαίνεται δὲ καὶ ἐν ἄλλοις μὲν < ρ'.
 ὁ βουλόμενος εἶναι τὴν μνᾶν. καὶ εἰπὲρ τοῦτο οὕτως ἔχει,
 κατὰ τὸ διπλάσιον χρὴ νοεῖν τῆς Ἰκεσίου τὴν σύνθεσιν γε-
 γράφθαι παρ' αὐτοῦ, τοῦ μὲν Ἡρα γράψαντος περὶ τῶν
 τριῶν τούτων φαρμάκων τῶν πρώτων, τῆς δὲ γῆς τῆς ἀμ-
 πελίτιδος καὶ τῆς ἀσφάλτου καὶ τῆς λιθαργύρου ἑκατὸν
 ἑκάστου δραχμᾶς τὸ βάρος, εἰς σ'. δὲ τοῦ Κρίτωνος ἀνάγον-
 τος. ἴδωμεν οὖν εἰ τὰ ἐφεξῆς ὁμολογεῖ τῷ διπλασίῳ, τινὰ
 μὲν γὰρ φαίνεται, τινὰ δ' οὐ. μνημονεύει δὲ μετὰ τὰ τρία
 τὰ πρώτα, κηροῦ, λιβάνου, τερμινθίνης καὶ προπόλιως, ἀξίων
 ἑκάστου μνᾶς S'. βάλλισθαι, τουτέστι < ν'. [779] προὔθε-
 μεθα γὰρ ὡς < ρ'. τῆς μνᾶς οὔσης, οὕτως γεγράφθαι τὴν
 συμμετρίαν, ἀλλ' εἰπερ οὕτως ἔχει τοῦτο, κατὰ μὲν τὸν λι-
 βανωτὸν ἀντὶ τῆς μάννης δηλονότι γεγραμμένον, ὁμολογία
 γενήσεται τῷ Κρίτῳ πρὸς τὸν Ἡραν. ὡσαύτως δὲ καὶ
 κατὰ τὴν πρόπολιν, οὐ μὴν κατὰ γε τὴν τερμινθίνην. ἐχρῆν
 γὰρ εἶκοσι καὶ < ε'. ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος γεγράφθαι, τοῦ γε

tor quum ita se habeant, quot drachmarum minam a Cri-
 tone positam aestimare oporteat invenire operosum est.
 Apparet autem in aliis quoque centum drachmarum minam
 esse velle, ac si ita res habet, duplicatam Hicēsii composi-
 tionem ab eo scribi putabimus, quum Heras trium horum me-
 dicamentorum priorum terrae ampelitidis, bituminis et ar-
 genti spumae, singulorum drachmas centum posuerit, Cri-
 tone pondus in ducentas redigente. Videamus igitur an se-
 quentia duplicato consentiant, quaedam namque apparent,
 quaedam non item. Meminit ergo post tria prima, cerae,
 thuris, terebinthinae, propolis, singulorum minae dimidium,
 hoc est drachmas quinquaginta, immittendum praecipiens,
 etenim proposuimus tanquam mina centum drachmas va-
 leat, symmetriam esse scriptam. Quod si est, in thure, pro
 manna videlicet posito, Crito cum Hera conveniet, pari
 modo in propoli, non tamen terebinthina, quippe viginti
 quinque drachmas Critonem scripsisse oportebat, quum He-

Ed. Chart. XIII. [779.]

Ed. Bas. II. (380. 381.)

Ἡρα γράψαντος δέκα καὶ β'. καὶ ἡμίσειαν. ἐν δὲ τῷ κηρῷ
 μεγίστη διαφωνία τοῖς ἀνδράσιν ἐγένετο, μηδ' ὅλως ἐμβα-
 λόντος κηρὸν τοῦ Ἡρα. μεμαθήκαμεν γὰρ τὴν τοῦ κηροῦ
 δύναμιν μετρίως μαλακτικὴν. ἐφεξῆς δὲ παρὰ τῷ Κρίτῳ
 γέγραπται. χαλβάνης, σχιστῆς ἀνὰ μνᾶς τέταρτον, συμφω-
 νοῦντος ἐν τούτῳ (381). τὰνδρὸς τῷ Ἡρα. τὸ γὰρ τέταρτον
 τῆς μνᾶς ὑποκειμένης < ρ'. εἶναι, γίνονται ἂν εἴκοσι καὶ
 ε' <. διπλασίον δὲ εἶσιν αὐταὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρα γεγραμ-
 μένων ιβ'. καὶ ἡμισίας. ἀποχωρήσας δὲ τοῦ τῆς μνᾶς ὀνό-
 ματος ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὁ Κρίτων, σμύρνης καὶ πηκίδος καὶ
 ἱρεως τῶν τριῶν ἀνὰ < ιβ'. κελεύει μισθύναι τοῖς προειρη-
 μένοις, ὁμολογῶν ἐν τούτῳ τῷ Ἡρα. ἔξ γὰρ ἐκεῖνος ἐκθ-
 ληνσεν ἐκάστου βάλλειν. ἐφεξῆς δὲ πάλιν ὁ Κρίτων γέγραφε
 χαλκίτεως < στ'. οὐ μικρὸν διαφερόμενος ἐνταῦθα τῷ Ἡρα.
 διπλασίον γὰρ πάντων ὄντων ἔχρην καὶ τὴν χαλκίτιν οὐχ
 ἔξ δραχμᾶς, ἀλλὰ πεντεκαίδεκα γεγράφθαι, τοῦ γε Ἡρα γε-
 γραφότος ζ'. καὶ ἡμίσειαν. ἐν μέντοι τῷ μέλιτι συμφωνοῦ-
 σιν οἱ ἄνδρες, τοῦ μὲν Ἡρα γράψαντος κοινῶς α'. τοῦ δὲ

ras duodecim et semissem statuerit. Porro in cera maxime
 viri controversantur discordantque, quippe quum Heras ce-
 ram omnino non injiciat, didicimus enim illius vim esse,
 mediocriter emollire. Caeterum apud Critonem deinceps
 scriptum est galbani, scissilis, singulorum quarta minae por-
 tio. Atque in hoc vir Herae suffragatur. Nam quarta pars
 minae, quae centum pendet drachmas, viginti quinque drach-
 mas efficiet, quae duplum sunt duodecim et semissis ab Hera
 scriptorum. Jam vero a minae vocabulo digressus in se-
 quentibus Crito myrrhae, gallae, iridis, singulorum drach-
 mas duodecim, cum praedictis miscendas jubet, in hoc He-
 rae consentiens, siquidem ille sex cujusque adjiciendas prae-
 cepit, inde rursus Crito chalcitidis drachmas sex tradidit,
 hic non parum ab Hera discordans. Nam quum omnia du-
 plicata sint, conveniebat et chalcitidem non sex, verum quin-
 decim drachmas habere, ubi Heras septem et dimidiam
 scripsit. In melle quidem viri concordēs sunt, quum Heras

Ed. Chart. XIII. [779.]

Ed. Bas. II. (381.)

Κρίτωνος γράψαντος κοτύλας β'. λοιπὸν δὲ περὶ τοῦ ἐλαίου ζήτησις οὐ σμικρὰ γένοιτ' ἂν ἡμῖν, οὐ μόνον κατὰ τοὺς δύο τούτους ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ κατ' ἄλλους τῶν γραψάντων τὸ φάρμακον, ὥς ἐφεξῆς ἐροῦμεν. οὗτοι δ' οὖν κατὰ τοῦτο διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους. ὁ μὲν γὰρ Ἡρας ἔγραψεν ἐλαίου ὠμοτριβοῦς κοτύλας στ'. ἄμεινον γὰρ οὕτως γράφειν ἢ ὥς τινες ἔγραψαν κυάθους στ'. ἀξιοῦντός γε κατὰ τὴν ἐψησιν τοῦ Ἡρα τὴν λιθαργύρον καὶ τὴν ἀσφαλτον καὶ τὴν γῆν τὴν ἀμπελίτιν, ἡμίφθα ποιήσαντα, τηνικαῦτα τῶν ἄλλων ἕκαστον ἐμβάλλειν. ἡμίφθα δὲ οὐκ ἂν γένοιτο κυάθων στ'. ἐμβληθέντων. ἴσμεν γὰρ εἰς τὰς < ρ'. τῆς λιθαργύρου πολλοὺς πολλακίς τῶν φάρμακα συντιθέντων ἀνδρῶν ἀξιοῦντας ἐμβάλλεσθαι κοτύλας β'. καὶ ἤδη καὶ πᾶν τοῦτο πρόσθεν εἶπον ἐν τῷ α'. τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων ὥς ἐγχωρεῖ καὶ τῶν μεταλλικῶν οὐγγίας θ'. τὴν κοτύλην εἶναι, καθάπερ τινὲς ᾤήθησαν. ἐγχωρεῖ δὲ καὶ ιβ'. συμβάλλειν, ὥς ἄλλοι κειλεύουσιν εὖ εἰδότες, εἰ μὲν μὲν ἐπὶ πλείον ἐψηθείη τὸ φάρμακον, ἔσται δὲ τοῦτο πλέονος ἐμβληθέντος

heminae unam, Crito heminas duas posuerit. Restat autem de oleo quaestio magna, non solum inter duos illos viros, sed alios quoque, qui medicamentum hoc scripserunt, sicut procedente sermone dicemus. Hi igitur inter se hactenus differunt, etenim Heras olei immaturi heminas sex scripsit, melius enim sic quam, ut alii quidam dixerunt, cyathos sex. Quippe in coctione argenti spuma, bitumen, terra ampelitis, ubi semicocta fuerint, tum alia singula Heras immitenda existimat, atqui semicocta fieri non possunt, cyathis sex immissis; scimus enim plerosque ex iis qui medicamenta componunt subinde centum argenti spumae drachmis duas heminas indere. Atque hoc jam etiam totum antea in primo hujus operis volumine comprehensum est, nempe metallicorum quoque uncias ix, heminam esse licere, sicut quidam putarunt. Quin et duodecim injicere possumus, ut alii praecipunt, probe docti, si medicamentum diutius coctum fuerit, licebit autem hoc ipsum copiosiore oleo imposito, ma-

Ed. Chart. XIII. [779. 780.]

Ed. Bas. II. (381.)

ἐλαίου, ξηραντικώτερον αὐτὸ γενήσασθαι, εἰ δὲ ταχέως ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἀρθείη, διὰ τὴν ὀλιγότητα τοῦ ἐλαίου ξηραντικώτερον μὲν ἦττον αὐτὸ γενήσασθαι, μαλακτικώτερον δὲ καὶ παρηγορικώτερον, ὥστε τοὺς μὲν ἕξ κυάθους παντάπασιν ἀποβλητέον, ἕξ δὲ κοτύλας οὐγγίας θ'. μίαν ἐκάστην ἐμβλητέον. εἰ δ' ἐπὶ πλέον ἐψῆσαι βούλοιο τὸ φάρμακον, ὥς γενέσθαι ξηραντικώτερον, οὐδὲν κωλύει καὶ τὰς τῶν οὐγγιῶν ιβ'. κοτύλας ἐμβληθῆναι. γεγραμμένων οὖν ἕξ κοτυλῶν παρὰ τοῦ Ἡρα, δῆλον ὅτι ιβ'. τὸν Κρίτωνα τὰς κοτύλας ἐχρῆν ἐμβάλλειν, ἵνα καὶ κατὰ τοῦτο διπλάσιον ἢ τὸ μέτρον, ὥς ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἀλλὰ γέγραπται γι παρ' αὐτῷ ἐλαίου ὀμφακίνου χόεις δύο. πάλιν κἄνταῦθα καταγνωστέον τῶν γραψάντων κοτύλας β'. τὸν μὲν οὖν χόεα, εἰ μὲν ἕξ κοτυλῶν ἀριθμοίημεν, ἢ συμφωνία μένει τοῖς ἀνδράσιν, εἰ δ' οὐ κο. στ'. ἀλλὰ ξε. στ'. οὐ μικρὰ διαφωνία γενήσεται. πολὺ γὰρ ἔσται τὸ πλῆθος ὥς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀναλογίαν, εἴ τις ἐμβάλλοι ξε. ιβ'. ἐλαίου. [780] ταῦτα μὲν ἐν τῷ παρόντι περὶ τῆς Ἡρα καὶ Κρίτωνος ἐν τῷ προκειμένῳ φαρ-

jorem siccandi vim acquirere, quod si ab igne statim sublatum fuerit, minus propter olei paucitatem exiccaturum, emolliturum autem magis et mitigaturum. Quare sex cyathi omnino repudiandi sunt, sex autem heminae, quae singulae uncias novem faciunt, injiciendae. At si largius medicamentum voles incoquere, quo siccet evidentius, nihil obstat etiam duodecim unciarum heminas infundere. Itaque Hera sex heminas scribente, liquet Critonem duodecim heminas immittere oportuisse, ut simul in hoc, sicut in aliis, duplicata mensura existat. Verum scripti sunt ab eo olei omphacini congii duo. Iterum hic quoque damnandi sunt qui heminas duas posuerunt. Ergo si congium sex heminarum esse statuamus, virorum consensus manebit, si vero non heminas sex, verum sextarios sex ponamus, non parva dissensio oriatur, multa namque erit copia, ut ad proportionem aliorum, si olei sextarios duodecim infundas. Haec quidem in praesentia de Herae et Critonis in proposito me-

Ed. Chart. XIII. [780.]

Ed. Bas. II. (381.)

μάκω διαφωνίας. ὅταν δὲ ἐπὶ τὸν Ἀνδρόμαχον ἔλθωμεν, εἰρήσεται τι καὶ περὶ τῆς ἐκείνου πρὸς ἀμφοτέρους αὐτοὺς κατὰ τινὰ μὲν ὁμολογίας, κατὰ τινὰ δὲ διαφωνίας.

[Ἡ ἴσις χλωρά.] Τὴν μὲν ἴσιν ἔγραψε καὶ οὗτος, ὥσπερ καὶ ἄλλοι σχεδὸν ἅπαντες. ἐπεὶ δὲ ἐπιμελέστερον ἢ τὰ χρῆσις αὐτῆς ὅλη καὶ ἡ σκευασία παρὰ τούτῳ γέγραπται, μετὰ τοῦ καὶ διαφωνεῖν βραχία πρὸς τὸν Ἡραν, ἔδοξέ μοι καὶ τὰ ὑπὸ τούτου γεγραμμένα κατὰ λέξιν ὑπογράψαι. ἡ ἴσις, ἣν τινες Ἐπιγόνου καλοῦσι, ποιούσα, ἄκρατος μὲν πρὸς λεπίδων ἀποστάσεις καὶ ἀναπλεύσεις ὀστέων παχείας, ἔμμοτος δὲ καὶ σπλήνιον ἐπιτιθεμένη καὶ πρὸς σκόλοπας καὶ θηρίων πάντων πληγὰς τε καὶ δῆγματα καὶ πρὸς πάσας τὰς ὑπὸ σιδήρου γινομένας ἐν πολέμοις τε καὶ ἄλλως νύξεις τε καὶ τρώσεις θεραπεύει καὶ σύριγγας ἐπιτιθεμένη καὶ κολλύριον ἐντιθεμένη, ἐκτυλοῦσα καὶ παρακολλῶσα ταῦτα, καὶ κεκραμένη δὲ αὕτη πρὸς πᾶν τραῦμα ἔμμοτον καὶ σπλήνιον ἐπιτιθεμένη καὶ πρὸς τὰ νακοήθη καὶ χρόνια καὶ ὑπ' ἄλλων κατεφθαρμένα, ἐφ' ὧν προαναξέων τῷ φαρμάκῳ χρῶ τῇ

dicamento discordia. Quum vero ad Andromachum venerimus, dicetur itidem nonnihil de illius cum utroque partim consensu, partim controversia.

[*Isis viridis.*] Isidem hic quoque scripsit, quemadmodum alii prope omnes. At quia diligentius tum usum ipsius universum tum praeparationem tradidit ac simul nonnihil ab Hera discessit, visum mihi est etiam ab hoc scripta ad verbum subjungere. *Isis*, quam nonnulli *Epigoni* vocant. *Per se* ad squamarum abscessus facit. *Item* crassa ossium fragmenta innatantia juvat linamento vel spleni modo imposita. *Valet* ad aculeos omniumque ferarum ictus et morsus. *Sanat* omnes punctos et vulnera ferro facta in bello et aliter. *Curat* etiam fistulas imposita et ut collyrium indita. *Discutit* callos et conglutinat. *Alteri* temperata ad omne vulnus linamento et spleni instar adhibita valet. *Prodest* ad maligna et diutina ac ab aliis corrupta, in quibus deorsum prius medicamento diluto uti-

Ed. Chart. XIII. [780.]

Ed. Bas. II. (581.)

κεκραμένη· ποιῇ δὲ θαυμαστῶς καὶ πρὸς τὰς παρακολλήσεις τῶν κόλπων, ἕως ἂν ᾧσι μεγάλοι. ἔξικμάζουσα γὰρ καὶ παρακολλῶσα τούτους εὐθετεῖ καὶ ἔμμοτος καὶ κεκραμένη καὶ ἄκρατος, ἐφ' ὧν ὑπεκτῆξαι θέλομεν ἀδένας τινὰς ἢ ὑμένας ἐγκειμένους. χρῶ δὲ καὶ πρὸς τὰ κατάγματα σὺν τραύματι καὶ χωρὶς τραύματος. πωροῖ γὰρ τάχιστα καὶ σφίγγει τὰ πεπονθότα. καὶ ἐφ' ὧν δ' ἄλλο μάλαγμα οὐ ποιῇ, αὕτη ἀκριβῶς ποιῇ, ὄνυχάς τε ἐκ προσκόμματος σιταλευμένους ἢ πῆσσει ἢ ἐκτινάσσει καὶ ὀδόντας ἐκ πληγῆς κεκινημένους πῆσσει, καὶ καθόλου μύρια ἔστιν ἐφ' ὧν ποιῇ διαφόρως ἀγομένη. ἔστι δὲ καὶ ἡ ἀνιμένη αὕτη τῆς ἀκράτου μέρος ἓν, κηρωτῆς μέρος β'. ἐνίστε καὶ ἔτι μᾶλλον ἔξανειμένη. τριβῆς δὲ εἰς τοῦτο καὶ γυμνασίας δεῖ. γίνεται γὰρ ἡ κηρωτὴ ποτὲ καὶ διὰ πιτυίνης ῥητίνης, ἢ δὲ σύνθεσις, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ἡ. ἰοῦ ξυστοῦ < ἡ. ἄλως ἀμμωνιακοῦ < ἡ. λεπίδος χαλκοῦ < ἡ. χαλκοῦ κεκαυμένου < ἡ. στυπτηρίας στρογγύλης < αἰ. ἀριστολοχίας < ἡ. λιβάνου < ἡ. σμύρ-

tor. Mirifice facit et ad sinus conglutinandos, dum magni fuerint, nam exiccandis illis jungendisque convenit, linamento quoque imposita tum per se tum alteri mixta, in quibus adenes aliquos vel infitas membranas eliquare volumus. Utitor etiam ad fracturas cum vulnere et sine hoc, callum enim ducit celerrime et partes affectas astringit. Insuper in quibus aliud malagma non proficit, ipsa exacte prodest, et ungues ex offendiculo vacillantes vel confirmat vel extrudit et dentes ex ictu motos stabilit. Summatim infinita sunt quibus differenter adhibita conducit. Est autem et diluta haec, intemperata pars una sumitur, cerati partes duae nonnunquam, atque adhuc magis diluitur. Sed usus et exercitatio in hoc requiritur, sit namque ceratum interdum et per resinam pityinam. Compositio autem talis est. 24 Guttae ammoniaci drach. octo, aeruginis rasae drach. viij, salis ammoniaci 3 viij, squamae aeris 3 viij, aeris usti drach. viij, aluminis rotundi drach. vj, aristolochiae drach. viij, thuris 3 viij, myrrhae 3 xij,

Ed. Chart. XIII. [780.]

Ed. Bas. II. (381.)

νης ἄλός τε ἰβ. χαλβάνης ἰβ. κηροῦ ἡ. ῥητίνης
κολοφωνίας ἄλ. στ. ἔνιοι δὲ τερμινθίνης τὸ αὐτό. ἐλαίου
παλαιοῦ κο. β. ὄξους κο. β. Ἐπίγονος δὲ καὶ δρακοντίου
ῥίζης χυλοῦ ἰβ. καὶ πρασίου χυλοῦ ἰβ. καὶ σέριως
χυλοῦ ἡ. πάντα κόψας καὶ σήσας ἐπιμελῶς βάλλε εἰς
θυρίαν καὶ κατ' ὀλίγον ἐν ἡλίῳ παράχει τὸ ὄξος, ἕως οὗ
λειοτριβῶν ἐξαναλώσει ὅλον τὸ ὄξος. καὶ λείου γενομένου
τὰ τηκτὰ τήξας καὶ ψύξας, ξύσας τε ἐπιμελῶς πρόσβαλλε τοῖς
ἐν τῇ θυρίδι καὶ μαλάξας ἀνιλοῦ. ταῦτα μὲν ὁ Κρίτων
ἔγραψεν, ἐγὼ δ' αὐτὴν χωρὶς τοῦ τῆς σέριως χυλοῦ σκευ-
άσας, ἀφελὼν δὲ ποτε καὶ τὰς στυπτηρίας, ἐχρώμην ἐπὶ τῶν
νευροτρώτων ὁμοίως τῷ διὰ μεταλλικῶν ἐν τῷ περὶ τῶν
νευροτρώτων λόγῳ γεγραμμένῳ φαρμάκῳ. ἰσχυρότερον γὰρ
γίνεται, ἣν ὄξει δριμυτάτῳ περικλυζομένη πάντοθεν ἀπο-
κίηται καὶ δι' ἡμερῶν ὥς πεντεκαίδεκα μαλάττεται.

[Ἡ Μαχαιρίωνος.] Ἐνδοξός τε ἄμα καὶ πολύχρη-
στός ἐστιν ἁρμόζει καὶ ταῖς διαθέσει τῶν ἐλκῶν ὑπὲρ ὧν

aloës 3 xij, galbani 3 xij, cerae drachmas octo, resinae co-
lophoniae drach. sex, nonnulli terebinthinae tantundem,
olei veteris heminas duas, aceti heminas duas. Epigonus ve-
ro et dracunculi radicis succi drach. duodecim et marrubii
succo drachmas duodecim et sereos succi 3 viij. Omnia dili-
genter contusa ac cribrata mortario injiciuntur ac paula-
tim acetum in sole affunditur, donec terendo totum acetum
consumatur; ubi laeve factum fuerit, liquefacta et refrige-
rata rursusque diligenter, iis quae in mortario sunt admi-
scentur ac subacta excipiuntur. Haec scripsit Crito. Ego
vero sine liquore sereos ipsam praeparavi et nonnunquam
de alumine ademi, ususque sum in nervorum vulneribus
hoc medicamento simili modo, quo medicamento, quod ex
metallicis confectum est, quod in sermone nervorum vul-
neratorum scriptum est; nam valentius efficitur, aceto acer-
rimo undique circumfusum, reponitur et diebus circiter
quindecim emollitur.

[Medicamentum Machaerionis.] Celebre simul et
multi usus est. Convenit affectibus ulcerum, de quibus to-

Ed. Chart. XIII. [780. 781.]

Ed. Bas. II. (381. 382.)

ὅλον ἐστὶ τοῦτο τὸ ὑπόμνημα γραφόμενον. οὕτω δὲ αὐτὴν ὁ Κρίτων ἔγραψε κατὰ λέξιν. ἡ Μαχαιρίωνος ποιοῦσα πρὸς πάντα πρόσφατα τραύματα, κολλῶσα [781] καὶ ἀφλέγμαντα τηροῦσα καὶ μάλιστα τὰ μετὰ θλάσεως. ἐπὶ δὲ λυσοδῆκτων ἄκρως ἐπιτιθεμένη κατὰ πλέονος τόπου καὶ ἀλλασσομένη συνεχέστατα καὶ λαμβανομένη καταπότιον, ὡς κυάμου μέγεθος ἐπὶ ἡμέρας λ'. πρὸς νομὴν πᾶσαν καὶ μάλιστα φαγεδαινικὴν καὶ πρὸς τὰ ἐν ὥσιν καὶ ἐν αἰδοίοις ἔλκη, ἐπὶ τε τῶν ἐπιλωμένων ὀστέων σάρκα αὔξουσα καὶ πρὸς τὰ ἐν ῥίσιν ἔλκη. ἔστι δὲ καὶ χλωρά. διέται δὲ ῥοδίνῳ ἢ ὀμφακίνῳ. ʒ ἀριστολοχίας στρογγύλης (382) γο α'. χαλβάνης γο α'. ὀποπάνακος οὐγγίαν α'. ἰοῦ ξυστοῦ γο α'. ἱριως Ἰλλυρικῆς γο α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγίαν α'. σμύρνης οὐγγίαν α'. τερμινθίνης οὐγγίας ζ' S'. κηροῦ γο ζ' S'. ἐλαίου ὀμφακίνου γο ζ' S'. τὸ ἥμισυ τοῦ ἐλαίου μετὰ τοῦ ἰοῦ λειοτρίβει. τὸ δὲ λοιπὸν μετὰ τοῦ κηροῦ καὶ τῆς τερμινθίνης ἔψι.

[Δυσραχίτις πρὸς λέξιν ὡς Δαμοκράτης.] Καὶ αὕτη

tus hic liber scribitur. Sic autem Crito ipsum protulit ad verbum. Machaerionis: Ad omnia recentia vulnera, conglutinat et phlegmonem arcet, praesertim ubi confusio fuerit. Rabiosi canis morsum summe curat, ampliori loco impositum ac mutatum frequentissime. Pilulae quoque modo sumptum fabae magnitudinis diebus triginta ad omnem affectum facit, maxime phagedaenicum, item ad aurium naturaliumque ulcera. In ossibus denudatis carnem producit, narium ulcera sanat. Est etiam viride, diluitur rosaceo vel omphacino. Haec recipit aristolochiae rotundae unciam unam, galbani unciam unam, opopanax unciam unam, aeruginis raseae unciam j, iridis Illyricae ʒ j, guttae ammoniaci unciam unam, myrrhae ʒ j, terebinthinae ʒ vij β, cerae uncias vij β, olei omphacini uncias septem et dimidiam. Dimidium olei, cum aerugine ad laevorem teritur, reliquum cum cera et terebinthina coquitur.

[Dysrachitis Damocratis ad verbum.] Et hoc ex co-

Ed. Chart. XIII. [781.]

Ed. Bas. II. (382.)

τῶν ἐνδόξων τε καὶ πολυχρήστων ἐστὶ φαρμάκων. γράφει δὲ περὶ αὐτῆς ὁ Κρίτων οὕτως. δυσραχίτις, παραδόξως ποιοῦσα ἐπὶ τῶν κόλπων τῶν περιτετυλωμένων καὶ συρίγγων ἐπιτι-
 θιμένη. ἐὰν δὲ στόμιον ᾖ, δυνάμενον παραδεξασθαι ὀθονί-
 διον κηχρισμένον τῷ φαρμάκῳ ἐντίθῃ καὶ τάχιον ἐνεργήσῃ.
 χρῶ δὲ τῇ δυνάμει ἐπὶ τῶν καθύγρων καὶ ρευματικῶν καὶ
 χρονίων διαθέσεων, διὰ τρίτης τὰ πολλὰ ἀλλάττειν αὐτήν.
 θαυμαστῶς δὲ ἐνεργεῖ καὶ ἐπὶ τῶν ποδαγρικῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ
 παροξυσμοῦ ἐπιπλασσομένη καὶ ἐκ πλάτους περιτιτιμένη, οἱ
 καὶ ἀπολυέσθωσαν ἐπὶ τοὺς συνήθεις περιπάτους καὶ τὰς
 τοῦ βίου χρείας δίχα βαλανείου, ἕως τῆς διὰ τρίτης καὶ ἐπὶ
 τινὰς ἡμέρας ἐπιμενέτωσαν. οὐ γὰρ δίδωσι τῇ ὕλῃ πάροδον
 εἰς ἐπίτασιν τοῦ πάθους. ἀρμόζει δὲ καὶ ἐπὶ παντὸς ἔλκους
 πρὸς ἕξ μέρη κηρωτῇ μιγνυμένη. παλαιουμένη δ' ἡ δύναμις
 γίνεται κρείσσων. ἂν στυπτηρίας στρογγύλης < ἡ. λεπίδος
 < ιβ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < δ'. ἀριστολοχίας < θ'. χαλβά-
 νης < ι'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ιβ'. οἱ δὲ < ι'. λιβά-
 νου < θ'. σμύρνης < θ'. στύρακος < ιε'. μίσυρος < γ'. χαλ-

lebrum lateque usa patentium medicamentorum numero
 existit, scribit de eo Crito hunc in modum. *Dysrachitis.*
Mirum in modum facit ad sinus callo undique circumdatos
et fistulas impositum, si orificium sit, quod linteolum me-
dicamento illitum queat excipere, imponito, ac citius pro-
ficiet. Utitor ejus virtute in humectis, fluentibus et diu-
tinis affectionibus, tertio quoque die, ut plurimum ipsum
mutans. Podagricos quoque juvat mirifice in accessionis
principio illitum ac in latum circumpositum, qui et ad
consuetas ambulationes et vitae usus demittantur. Citra
balneum ad triduum diesque aliquot permaneant, non
enim materiae dat accessum, ut affectum increascit. Con-
venitque omni ulceri ad sex partes cerato admixtum, in-
veterascens melius evadit. ἂν Aluminis rotundi drach. viij,
 Squamae 3 xij, aeris usti drachmas quatuor, aristolochiae
 drachmas novem, galbani drachmas decem, guttae ammo-
 niaci drachmas duodecim, alii decem, thuris drach. ix,
 myrrhae drach. novem, styracis drach. xv, misyos drach-

Ed. Chart. XIII. [781.]

Ed. Bas. II. (382.)

κίτεως < γ'. σκίλλης ἐγκαρδίου < η'. πίσσης ὑγρᾶς < δ'.
 ἱριῶς Ἰλλυρικῆς < θ'. οἱ δὲ δ'. τερμινθίνης < ι'. οἱ δὲ
 < ζ'. πιτυϊνῆς < ι'. οἱ δὲ στ'. κηροῦ < οε'. ἐλαίου λί-
 τρας α' S''. τινὲς δὲ καὶ μυελοῦ ἐλαφείου < η'. ἄλλ. κ'. τὴν
 δὲ λεπίδα καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸ μίον καὶ τὴν χαλκίτιν καὶ
 τὴν σκίλλαν προλειοτρίβει μετ' ὄξους δριμυτάτου ἐν ἡλίῳ
 ὥς λειωθῆναι. γενομένων δὲ λειοτάτων, ἀπόδος τὴν ἀριστο-
 λοχίαν καὶ τὴν ἱριν. προκόψας δὲ ταῦτα καὶ λεπτοτρήτω
 κοσκίνῳ σήσας, καὶ πάλιν περιχέας ὄξος λειοτρίβει, καὶ τοῦτο
 ποίει ἐφ' ὅσον τραχύτατος ἐμφαίνει, ἀφειδὼν τῆς τοῦ ὄξους
 ἀναλώσεως. ἐπὰν δὲ λεῖα γένηται, βάλε τὴν στυπτηρίαν. καὶ
 ταῦτα ποίει, ἄχρι καὶ αὕτη λειωθῇ. εἷτα τὴν σμύρναν, μεθ'
 ἣν τὸν λιβανωτὸν, εἷτα τὸ ἀμμωνιακὸν καὶ μετὰ ταῦτα τὸν
 στύρακα, εἷτα τὴν πίσσαν. πυρούσθω δὲ ταῦτα ἐν ἡλίῳ
 θερμῷ, ὅπως κατεργασθῇ ἡ στύραξ. γενομένων δὲ πάντων
 λείων καὶ σχόντων τὸ πάχος ῥυπῶδες καὶ γλοιῶδες τὸν κη-
 ρὸν καὶ τὰς ῥητίνας καὶ τὸ ἔλαιον τήξας καὶ βραχὺ ἐκ τοῦ

mas tres, chalcitidis ℥ iij, scillae medullae drach. octo, picis
 liquidae drachmas quatuor, iridis Illyricae drach. ix, se-
 cundum alios quatuor, terebinthinae drach. decem, alii
 drachmas septem, pityinae drachmas decem, alii sex, cerae
 drachmas septuagintaquinque, olei libram unam et dimi-
 diam, quidam etiam medullae cervi drachmas octo, aliter
 viginti adjiciunt. Squamam, aes, misy, chalcitidem, scillam,
 ex aceto prius quam acerrimo in sole terito, ut laevia
 fiant, maxime laevigatis aristolochiam et iridem adjicito.
 Haec prius contusa tenuique cribro discreta, rursus aceto
 circumfusa terantur, atque hoc tam diu facito, quam aspre-
 dinem sentias, non parcens aceto sumptitando. Postquam
 laevia fuerint, alumen addito facitoque haec donec et illud
 in pulverem redigatur, deinde myrrham, mox thus, ab
 hoc ammoniacum, postea styracem, postremo picem indito.
 Haec in calido sole uruntur, quo styrax elaboretur. Ubi
 jam laevitatem et sordium crassitudinem nacta fuerint omnia,
 ceram, resinas et oleum liquefacito et paululum decocti

Ed. Chart. XIII. [781. 782.]

Ed. Bas. II. (382.)

ζέματος καταχέας τῆς χαλβάνης καὶ συνενώσας ταύτην, ἐν θυεῖα τρίβε καὶ ψύξας ἐπ' ὀλίγον ἐπίβαλλε τὰ τηκτὰ, τότε καθείς τὴν χαλβάνην καὶ διαλύσας αὐτὴν, διήθησον εἰς ὀστράκινον σκεῦος καὶ ἀναξύσας μίσγε τοῖς ἐν τῇ θυεῖα.

[782] Κεφ. γ'. [Ἡ διὰ ἰτεῶν.] Τὴν διὰ τῶν ἰτεῶν, ἔνδοξόν τε καὶ πολύχρηστον οὖσαν καὶ αὐτὴν, ὁμοίως ταῖς προγεγραμμέναις ὁ Κρίτων οὕτως γράφει. ἡ διὰ τῶν ἰτεῶν ἁρμόζουσα πρὸς τὰ ἔναιμα καὶ ἄρθρα λελυμένα καὶ πρὸς σύριγγας ἐντιθεμένη καὶ πρὸς πλαδαράς σάρκας καὶ μάλιστα τὰς ἐπὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις. ποιῇ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ πρὸς ἄλλας πλείστας διαθέσεις, δίχα κατακανμάτων. ʒ μίσκος, χαλκίτιος, ἰοῦ, ψιμυθίου, κηκίδων, στυπτηρίας σχιστῆς, καὶ στρογγύλης, μελαντηρίας ἀνὰ οὐγγίας στ'. κηροῦ, ῥητίνης πιτυῖνης, πίσσης, ἀσφάλτου, ἰτέας φύλλων ἀνὰ οὐγγίας β'. ἐλαίου κοτύλας δ'. οὐγγίας δ'. χαλκάνθου οὐγγίας στ'. σιδίων γο στ'. ὄξους ξι. στ'. τὰς ἰτέας μετ' ὄξους, ἕως λευθῶσι ξέσται β'. ἔψε, εἴτα ἰῶ, προλελειοτριβημένῳ καὶ ψιμυθίῳ καὶ μελαντηρίᾳ ἐπίβαλλε τὰ φύλλα καὶ συλλειοτρίβει,

galbano superfundito, idque congregatum in pila terito ac quae liquefunt modicae refrigerata indito, tunc galbanum demittens dissolvensque in vas fictile percolato, ac ubi deraseris, cum iis, quae in pila sunt, permisceto.

Cap. III. [*Emplastrum ex salicibus.*] Quod ex salicibus constat, praeclarum et in multos usus idoneum similiter praedictis; Crito hisce verbis recensuit. *Emplastrum ex salicibus. Prodest cruentis ulceribus impositum, articulis solutis, fistulis inditum, flaccidis carnibus humidisque, praesertim quae in extremis partibus extant. Valet item ad erysipelata aliosque plurimos affectus sine uesturis.* ʒ Misγος, chalcitidis, aeruginis, cerussae, gallae, aluminis scissilis et rotundi, cretae sutoriae seu melanteriae, singulorum ʒ vj, cerae, resinae pityinae, picis, bituminis, salicis foliorum, singulorum ʒ ij, olei heminas iv ʒ iv, chalcanthi ʒ vj, malicorii ʒ vj, aceti sextarios vj. Salices ex aceto incoquantur, donec relictii fuerint sextarii duo, deinde aerugini, cerussae et cretae sutoriae, prius tritis folia immittito,

Ed. Chart. XIII. [782.]

Ed. Bas. II. (382.)

εἶτα τὰ ξηρὰ λεία καὶ πάλιν χύλωσον, εἶτα τὰ τηκτὰ ἐπι-
κατάχει. ταύτην ὁ Ἀσκληπιάδης ἄνεν τοῦ χαλκάνθου καὶ
τῶν σιδίων σκευάζει καθότι γέγραπται διὰ τοῦ πρόσθεν ὑπο-
μνήματος τοῦ δευτέρου. ἄτεραν ἐφεξῆς τῇδε διὰ ἱτεῶν ἔγρα-
ψεν ὁ Κρίτων ὧδέ πως. ἡ διὰ ἱτεῶν λιτή ὡς Ἡρόδοτος.
24 μελαντηρίας, κηκίδος ὀμφακίτιδος, στυπτηρίας σχιστῆς,
στρογγύλης ἀνὰ οὐγγίας στ'. κηροῦ, ἀσφάλτου, πίσης ξη-
ρᾶς, ἱτέας φύλλων, πιτυϊνῆς ἀνὰ λίτρας β'. ἐλαίου λίτραν α'.
ὄξους ξέστου ἥμιου.

Κεφ. δ'. [Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων
τοῦ αὐτοῦ γένους ἐμπλάστρων.] Ἐν ταύταις ἐκ τῶν προ-
γεγραμμένων εἰσὶν ἡ τε τοῦ Ἀλκίως ὑπὸ πάντων γινωσκο-
μένη καὶ ἡ διὰ δικτάμνου. ἀλλ' ἐπεὶ σαφῶς ὑπὲρ αὐτῶν
ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, διὰ τοῦτο καὶ νῦν αὐτῶν ἀνα-
μνήσω. χρήσιμον δ' ἔτι καὶ ἄλλο τοῦ δις καὶ τρις γραφομέ-
νου ὑπάρχει τὸ γνῶναι κατὰ τίνα μὲν τῶν ἐμβαλλομένων
αὐταῖς συνεφώνησαν ἀλλήλοις, κατὰ τίνα δὲ διεφώνησαν οἱ
γράψαντες αὐτάς. ἔν τε ταῖς περὶ αὐτῶν ἐπαγγελίαις ὁμοίως.

simulque ad laevorem terito, deinde sicca laevigata rarsus-
que exprimito, postea liquefacta superfundito. Hoc Ascle-
piades sine chalcantho et malicorio praeparat, sicut in se-
cundo hujus operis commentario docuimus. Aliud post hoc
ex salicibus Crito in istam sententiam edidit. *Ex salicibus*
lite, ut Herodotus. 24 Melanteriae, gallae omphacitidis, alu-
minis scissilis, rotundi, singulorum ℥. vj, cerae, bituminis,
picis aridae, salicis foliorum, pityinae, singulorum lib. ij,
olei libram unam, aceti sextarii dimidium.

Cap. IV. [De emplastris ejusdem generis ab Ascle-
piade scriptis.] His annumerantur ex superscriptis tum
quod ad Halieum refertur ab omnibus cognitum tum quod
ex dictamno constat, sed quia Asclepiades manifesto de ipsis
scripsit, ob id etiam nunc eorundem mentionem faciam.
Porro commodum ex eo, quod bis vel ter scribitur, aliud
insuper accedit, puta ut cognoscamus, in quibus simplicibus
miscendis ac ipsorum pollicitis, scriptores illorum inter se

Ed. Chart. XIII. [782.]

Ed. Bas. II. (582.)

ἢ τοῦ Ἀλίου. Κιζόα πρὸς τὰ ἔναιμα τῶν τραυμάτων καὶ νύρων ποιῇ διακοπὰς καὶ πρὸς τὰ παλαιὰ καὶ δυσεπούλωτα καὶ ρευματικά τῶν ἐλκῶν. ἔστι δὲ καὶ μαλακτικὴ ἀγαθὴ, μάλιστα δὲ τῶν περὶ τοὺς μαστοὺς γιγνομένων σκληριῶν. χρώμεθα δὲ αὐτῇ ἐπὶ τῶν κυνοδήκτων καὶ ἀνθρωποδήκτων. ἄκρως ποιῇ καὶ πρὸς τρυγόνων θαλασσίων καὶ δρακόντων καὶ τῶν ἄλλων χαλιπῶν ἰχθύων πληγὰς καὶ καθόλου ἐστὶν ἡ δύναμις θαυμαστὴ. ʒ λιθαργύρου, κηροῦ ἀνὰ ʒ. τερμινθίνης, μάννης λιβάνου, χαλβάνης, μίλτου σινωπίδος ἀνὰ ʒ. ἑλίου ξέστην α'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Γαληνοῦ ἢ τοῦ Ἀλίου. ʒ λιθαργύρου, κηροῦ ἀνὰ δραχμὰς ʒ. τερμινθίνης, σμύρνης, σινωπίδος, ἰοῦ ξυστοῦ, λεπίδος ἀνὰ δραχμὰς ἡ. ἀριστολοχίας ʒ. λιβάνου δραχμὰς κ'. διφρυγῶς δραχμὰς στ'. χαλβάνης ʒ. ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς ιβ'. ἑλίου κοτύλας β'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἡ τῶν κυνηγῶν. φάρμακον ἐπιτετυγμένον. ποιῇ καὶ πρὸς τὰς τῶν τετραπόδων πληγὰς καὶ δῆγματα καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἰοβόλων.

convenient, in quibus item discordent. *Haliæ gilvum*. Ad cruenta vulnera et nervos praecisos valet. Item ulceribus vetustis cicatricem aegre ducentibus et rheumaticis conducit. Quin et emollit optime, praesertim in mammis ortas duritias. Medetur canum hominumque morsibus, insigniter valet et ad pastinacae et draconis aliorumque saevorum piscium ictus. In summa virtutem habet mirificam. ʒ Argenti spumae, cerae, cujusque drach. centum, terebinthinae, mannae thuris, galbani, minii sinopici, cujusque ʒ viij, olei sextarium unum, praeparato sicut praediximus. *Haliæ gilvum ex Galeno*. ʒ Argenti spumae, cerae, cujusque drach. centum, terebinthinae, myrrhae, sinopidis, aeruginis rasae, squamae, singulorum drachmas octo, aristolochiae drachmas octo, thuris drachmas viginti quinque, diphyrgis drachmas sex, galbani drach. duodecim, guttae ammoniaci drach. xij, olei heminas duas, conficito quemadmodum superiora. *Emplastrum venatorum, pharmacum confectum, facit ad quadrupedum ictus morsusque et ad reliqua*

Ed. Chart. XIII. [782. 738.]

Ed. Bas. II. (382. 338.)

24 λιθαργύρου μνᾶν α', [783] ἔλαιον παλαιοῦ, λεπίδος ἐρυ-
θρου χαλκοῦ, κηροῦ, ῥητίνης φρυκτῆς ἀνὰ λίτραν α'. ἀμμω-
νιακοῦ θυμιάματος οὐγγίας δ'. χαλβάνης, μίλτου Σινωπίδος
ἀνὰ οὐγγίας β'. ἔψε λιθάργυρον, λεπίδα, ἔλαιον μέχρι συ-
στάσεως, εἶτα ἐπίβαλλε κηρὸν καὶ ῥητίνην. καὶ ὅταν τακῇ,
ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐπέμβαλλε ἀμμωνιακὸν, πλατύνας. καὶ
ὅταν ψυχῇ, ἐπίβαλλε τὴν χαλβάνην καὶ ἀμμωνιακὸν, ἐπιπάσ-
σων τὴν Σινωπίδα καὶ εἰς θυρίαν ἐξερᾶσας καὶ μαλακὰ μα-
λάξας χρῶ. ἢ τοῦ Χαλκιδίως. κολλητικὴ ἀφλέγμαντος. ποιῇ
δὲ καὶ πρὸς τὰς μετὰ περιθλάσεως διαιρέσεις καὶ κόλπους
παρακολλᾷ καὶ ἀναξηραίνει καὶ κωλύει ἀποστάσεις, ἀνόγει
ὅσα διεφθορότα, μάλιστα δὲ ποιῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἀκρωτηρίων
καὶ καθόλου ἢ δύναμις ἐστὶ θαυμαστή. λιθαργύρου, λεπίδος
χαλκοῦ, ῥητίνης πιτυίνης, κηροῦ ἀνὰ < ρ'. ἀμμωνιακοῦ θυ-
μιάματος, χαλβάνης ἀνὰ < ιστ'. (383) διφρυγοῦς < ιβ'. ἀρι-
στολοχίας λιοτάτης < μ'. ἔλαιον παλαιοῦ ξέστας τρεῖς. ἔψε
λιθάργυρον, λεπίδα μετὰ τοῦ ἔλαιου καὶ ὅταν μεταβάλλῃ
τὸ χρῶμα, ἐπίβαλλε διφρυγές, εἶτα κηρὸν καὶ ῥητίνην πιτυϊ-

venenata. 24 Argenti Spumae minam unam, olei veteris,
squamae aeris rubri, cerae, resinae frictae, singulorum ℥ j,
guttae ammoniaci ℥ iv, galbani, minii Sinopici, singulorum
℥, duas. Argenti spumam, squamam et oleum ad spissitu-
dinem usque incoquito, deinde ceram ac resinam injicito,
quum liquata fuerint, ab igne tollito et ammoniacum dila-
tatum immittito, ubi refrixerint, galbanum et ammoniacum
indito, sinopicum inspergens ac in mortarium defusis mol-
litisque utitor. *Emplastrum Chalcidei, conglutinat, inflam-*
mationem arcet, divisiones cum contusione juvat, sinus
conjungit, resiccant et abscessus prohibet, ossa corrupta edu-
cit, maxime autem et in partibus extremis valet, in uni-
versum mirabilis ei facultas est. 24 Argenti Spumae, squa-
mae aeris, resinae pityinae, cerae singulorum ℥ centum,
guttae ammoniaci, galbani, cujusque ℥ xvi, diphrygis drach-
xii, aristolochiae laevissimae drachmas quadraginta, olei
veteris sextarios tres. Argenti spuma squamaque ex oleo
coquuntur, ac ubi colorem mutaverint, diphryges immitti-

Ed. Chart. XIII. [783.]

Ed. Bas. II. (585.)

νην ἢ πευκίνην. ὅταν δὲ τακῇ καὶ ἀμόλυντος γένηται, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐπέμβαλλε ἀμμωνιακὸν πλύνας. καὶ ὅταν τακῇ, ἀριστολοχίαν κατὰπασσε ψυχροῦ γενομένου τοῦ φαρμάκου καὶ κίνει συνεχῶς, ἔπειτα εἰς θυεῖαν ἐξεράσας καὶ μαλάξας ἀνελόμενος χρῶ.

[Ἡ διὰ δικτάμνου ἱερὰ, δύναμις θαυμαστική.] Πρὸς νέρων καὶ μυῶν διακοπὰς καὶ περιθλάσεις. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ παλαιὰ καὶ δυσάλθῃ, ἀνάγει ὅσα διεφθορότα καὶ σκόλοπας καὶ ἀκίδας, ἔστι δὲ καὶ διαφορητική. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀλγήματα κεφαλῆς καὶ ὀφθαλμῶν ῥεύματα, ἔστι καὶ μάλαγμα ἀγαθὸν πλευριτικοῖς, ἥπατικοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς παντὸς ἰοβόλου πληγὴν. ʒ λιθαργύρου < ρ'. κολοφωνίας < ν'. κηροῦ < κέ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀριστολοχίας ἀνὰ < ιστ'. μάννης, χαλβάνης ἀνὰ < ιβ'. ἰοῦ, δικτάμνου, χαλκοῦ πεκαυμένου, ἀλόης, προπόλειως ἀνὰ < η'. διφρυγούς, λιπίδος χαλκοῦ, γεντιανῆς ῥίζης ἀνὰ < στ'. ἐλαίου παλαιοῦ, χιμῶνος κοτύλας β'. θέρους α' S'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. διεφώνη-

tur, deinde cera, resina pityina vel pinea, liquatum, ut non inquinet, ab igne tollitur ac ammoniacum elotum injicitur, postquam liquefeceris, aristolochia medicamento jam refrigerato inspergatur et continue moveatur, deinde in mortarium immittito ac subigito, excipiensque utitor.

[*Ex dictamno sacrum, facultate mirandum.*] Benefacit nervis musculisque praecisis et contusis, vetustis et sanatu difficilibus. Ossa corrupta elicit. Aculeos et telorum cuspides, quas infixas sunt corpori, eximit nec minus discutit. Iuvat capitis dolores et oculorum fluxiones. Est etiam malagma pleuriticis et hepaticis idoneum. Efficax est et ad cujuslibet virulenti ictus. ʒ Argenti spumae ʒ, centum, colophoniae drach. quinquaginta, cerae drach. viginti quinque, guttae ammoniaci, aristolochiae, singulorum ʒ xvj, mannae, galbani, uniuscujusque drach. duodecim, aeruginis, dictamni, aeris usti, aloes, propolis, singulorum drach. viij, diphrygis, aeris squamae, gentianae radices sing. ʒ vj, olei veteris hieme heminas duas, per aestatem unam ac semissem. Praeparatur quo dixi modo. Hujus scriptura

Ed. Chart. XIII. [783, 784.]

Ed. Bas. II. (583.)

σιν ἢ τούτου γραφὴ πρὸς τὴν τοῦ Ἑρας κατὰ τὸν σταθμὸν ἐν τοῖσδε. δικτάμνου ᾠ. κελύοντος τούτου βάλλειν ὁ Ἑρας ἐκέλευσε δέκα. καὶ μέντοι καὶ ἀριστολοχίας καὶ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὗτος μὲν ἑκατέρου ᾠ ιστ'. ὁ δὲ Ἑρας στ'. καὶ εἴκοσιν μὲν ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀριστολοχίας δὲ ι'. τὸ δὲ ἔλαιον ἀδιορίστως μὲν ὁ Ἑρας ἔγραψε μόνον β'. κοτύλας κελύσας, ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης ἐν χειμῶνι μὲν τοσοῦτον, ἐν δὲ θέρει μίαν ἥμισυ. Διοφάντου χειρουργοῦ ἢ ἐχρήσατο Φύλακος. 4 λιθαργύρου ᾠ. ψιμυθίου, πίσης, λιπίδος χαλκοῦ, κηροῦ ἀνὰ ᾠ. ιοῦ, ῥητίνης πιτυίνης ξηρᾶς, μάννης λιβάνου, προπόλεως ἀνὰ ᾠ. ιβ'. χαλβάνης, ἀριστολοχίας, κυπέρου ἀνὰ ᾠ. στ'. δικτάμνου, τριφύλλου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ ᾠ. γ'. Ἰλλυρικῆς, ἀρτεμισίας, πολίου, πρασίου ἀνὰ ᾠ. β'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας β'. σκεύαζε κατὰ τρόπον.

[784] Κεφ. ε'. [Περὶ τῶν ὑπὸ Ἀνδρομάχου γιγραμένων ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἐμπλάστρων.] Πολυχρήστους ἐμπλάστρους ἅμα καὶ πρὸς τὰ δυσειπούλωτα ποιούσας προὔ-

ab Hera in horum pondere variat. Nam Asclepiades dictamni drach. viij. Heras decem, injicere praecipit, et vero etiam aristolochiae et guttae ammoniaci hic cujusque drach. sexdecim, Heras sex quidem et viginti guttae ammoniaci, aristolochiae vero decem. Caeterum Heras oleum indistincte scripsit, solum heminas duas ejus jubens infundere, Asclepiades autem hieme tantum, aestate vero unam et semissem. *Diophanti chirurgi, quo usus est Phylacus.* 4. Argenti spumae drach. centum quinquaginta, cerussae, picis, squamae aeris, cerae, singulorum 3 xvij, aeruginis, resinae pityinae siccae, mannae, thuris, propolis, singulorum 3 xij, galbani, aristolochiae, cyperi, singulorum drach. sex, dictamni, trifolii, guttae ammoniaci, singulorum drach. iij. Illyricae, artemisiae, polii, marrubii, singulorum drach. ij, olei veteris heminas duas. Ad dictum modum praeparatur.

Cap. V. [De scriptis ab Andromacho ejusdem generis emplastris.] Emplastra varii usus, simul et cicatricem segre ducentibus idonea, hoc in libro percensere statui,

Ed. Chart. XIII. [784.]

Ed. Bas. II. (383.)

θέμην ἐν τῷδε τῷ γράμματι διελθεῖν. ἔξ αὐτῶν οὖν εἰσι καὶ αἱ δέκα κάλλισται τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων. χλωρὰ Ἐυαγγέως. 4 ῥητίνης τερμινθίνης, οἱ δὲ ξηρὰς < γ'. οἱ δὲ < ρ'. κηροῦ < κέ'. λιβάνου < γ'. λεπίδος < γ'. χαλβάνης < γ'. ἀλόης < γ'. σμύρνης < γ'. ἄλὸς ἀμμωνιακοῦ < β'. ὀποπάνακος < β'. ἰοῦ ξυστοῦ < β'. χαλκοῦ κικανμένου < β'. ἀριστολοχίας < β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < β'. σχιστῆς, οἱ δὲ στρογγύλης < β'. ἰχθυοκόλλης < γ'. ὄξους κοτύλας δ'. ἐλαίου κοτύλης τέταρτον, οἱ δὲ ὄγδοον. χρῶ χωρὶς ἐνθέσεως σκώληκος. ῥυπώδης ἢ χρῶμαι. 4 ἰχθυοκόλλης οὐγγίας γ'. σαρκοκόλλης οὐγγίας γ'. λίθου Ἀσίου γο γ'. ἐρετριάδος λίτρας S'. γῆς Σαμίας γο δ'. σμύρνης γο δ'. λιθανωτοῦ γο στ'. λεπίδος χαλκοῦ γο ἡ'. ἄλὸς ἀμμωνιακοῦ οὐγγίας γ'. ἰοῦ ξυστοῦ οὐγγίας στ'. στυπτηρίας σχιστῆς οὐγγίας β'. ἀλόης Ἰνδικῆς οὐγγίας δ'. χαλβάνης οὐγγίας δ'. κηροῦ λίτρας β'. τερμινθίνης λίτρας β'. ἐλαίου λίτρας δ'. ὄξος εἰς τὸ βρεῖξαι τὴν ἰχθυοκόλλαν. τὰ ξηρὰ λεία

ex quorum grege sunt et decem illa longe optima inter ea, quae scripsit Andromachus. *Viride Euangei*. 4 Resinae terebinthinae, secundum alios siccae, drachmas l, alii vero c, cerae drachmas xxv, thuris drachmas iij, squamae drachmas iij, galbani drachmas iij, aloës drachmas iij, myrrhae drachmas iij, salis ammoniaci drachmas ij, opopanacis drachmas ij, aeruginis rasae drachmas ij, aeris usti drachmas ij, aristolochiae drach. ij, guttae ammoniaci drach. ij, scissilis, secundum alios rotundi drachmas ij, ichthyocollae drachmas iij, aceti heminas iv, olei quartam heminae partem, secundum alios octavam. Utitor, vermiculari aerugine non imposita. *Strigmentosum emplastrum, quo utor*. 4 Ichthyocollae ℥ iij, sarcocollae ℥ iij, lapidis Afi ℥ iij. Eretriae selibram, terrae Samiae ℥ iv, myrrhae ℥ iv, thuris ℥ vj, squamae aeris ℥ viij, salis ammoniaci ℥ iij, aeruginis rasae ℥ vj, aluminis scissilis ℥ ij, aloës Indicae ℥ iv, galbani ℥ iv, cerae lb ij, terebinthinae libras ij, olei lib. iv, aceti, quod ichthyocollae irrigandae sufficit. Sicca laevigata li-

Ed. Chart. XIII. [784.]

Ed. Bas. II. (383.)

ἐμπασσε τοῖς τηκτοῖς ἄλλη χλωρά. 24 ῥητίνης πιτυῖνης < σ'.
 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ν'. ὀποπάνακος < η'. κηροῦ < ρ'.
 προπόλεως < η'. χαλβάνης < η'. λεπίδος χαλκοῦ < ιβ'. ιοῖ
 < ιβ'. στυπτηρίας στρογγύλης < η'. μίσυος < ζ'. ἄλος ἀμ-
 μωνιακοῦ < η'. χαλκίτιω < ε'. θείου ἀπύρου < η'. λιβα-
 νωτοῦ < ιβ'. χολῆς ταυρείας ξηρᾶς < στ'. ἢ ὑγρᾶς ιβ'. κυ-
 πρίνου κοτύλας στ'. οἱ δὲ δ'. ὄξους τὸ ἱκανόν. χλωρὰ Ἐπι-
 κούρου πολλὴν ἐπαγγελίαν ἔχουσα. 24 κηροῦ < σ'. κολοφω-
 νίας < τ'. λεπίδος < ιστ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < ιστ'. ιοῦ
 < ιστ'. ἀριστολογίας λεπτιῆς < ιστ'. ἄλωσης < κδ'. στυπτη-
 ρίας στρογγύλης < ιβ'. σμύρνης < κδ'. χαλβάνης < κδ'.
 ἄλος ἀμμωνιακοῦ < ιστ'. ὄξους κοτύλας δ'. ἐλαίου κοτύλας
 β'. ὅτε δὲ ἔλαττον. χλωρὰ, πολλὴν ἐπαγγελίαν ἔχουσα, Ἀλ-
 κιμίωνος ἢ Νικομάχου. πρὸς σύριγγας καὶ τὰ μελαινώμενα
 ἢ νομάς· κολλᾷ ὅστέα καὶ ἀνάγει καὶ διαχεῖ χοιράδας. 24
 χαλβάνης < ιστ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < η'. λεπίδος < κδ'.
 κηροῦ < ν'. στέατος αἰγείου ἢ μοσχείου < λ'. λιβάνου < κε'.

quidid insparguntur. *Aliud viride.* 24 Resinae pityinae
 drachmas cc, guttae ammoniaci drachmas l, opopanax
 drachmas viij, cerae drachmas c, propolis drachmas viij,
 galbani drachmas viij, Squamae aeris drachmas xij, aeru-
 ginis drachmas xij, aluminis rotundi drachmas viij, misyos
 drachmas vij, salis ammoniaci drachmas viij, chalcitidis
 3 v, sulfuris ignem non experti drachmas viij, thuris drach-
 mas xij, fellis taurini sicci drachmas vj vel humidus drach-
 mas xij, cyprini heminas vj, alii iv, aceti quod satis est.
Viride Epicuri multa promittens. 24 Cerae drachmas cc,
 colophonae drachmas ccc, Squamae 3 xvj, aeris usti 3 xvj,
 aeruginis 3 xvj, aristolochiae tenuis 3 xvj, aloes 3 xxiij,
 aluminis rotundi drachmas xij, myrrhae drachmas xxiij,
 galbani drachmas xxiij, salis ammoniaci drachmas xvj,
 aceti heminas iv, olei heminas ij, interdum pauciores. *Vi-
 ride multa promittens Alcimionis vel Nicomachi, ad fi-
 stulas, nigritias vel nomas. Glutinat ossa et reducit, stru-
 mas discutit.* 24 Galbani 3 xvj, aeris usti 3 viij, Squamae
 3 xxiv, cerae 3 l, sevi caprini vel vitulini 3 xxx, thuris

Ed. Chart. XIII. [784. 785.]

Ed. Bas. II. (383.)

ρήτινης ξηρᾶς < κέ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < κέ. τερμιν-
θίνης < κέ. νίτρου < κέ. ἀριστολοχίας < κέ. βρυωνίας
< ιβ'. ὄρχεως βοτάνης < ιβ'. ἱριως ξηρᾶς < δ'. ἀλόης Ἰν-
δικῆς < ιβ'. σχιστῆς < η'. ταυρείας χολῆς < η'. ὄξους κο-
τύλην μίαν, ἐλαίου κοτύλην α'. ὅταν δὲ μολύνῃ, ῥοδίμφ.
χλωρὰ πρὸς ἔρπητας, ὡς Ἀνδρόμαχος, καὶ χειρῶνεια καὶ
δυσεπούλωτα. 4 κριθῶν κεκαυμένων < ι'. ἰοῦ < η'. κηροῦ
< π'. κυπρίνου κοτύλην α'. τοῦτο τὸ φάρμακον ἰὸν ἔχει
πολὺν, ὥς πρὸς τὴν τοῦ κηροῦ καὶ τοῦ κυπρίνου συμμετρίαν.
αἱ γὰρ τοὶ κεκαυμένοι κριθαὶ καθ' ἑαυτὰς ἐπιπασσόμεναι
τὰ χειρῶνεια τῶν ἐλκῶν ὠφελοῦσιν, οὐτ' ἐπιτείνουσιν τὴν
τοῦ κηροῦ καὶ κυπρίνου δύναμιν οὐτ' ἐκλύουσιν τὴν τοῦ
ἰοῦ. ἀρθρισῶν δ' αὐτῶν ὁμοιον γίνεται τὸ φάρμακον πολ-
λοῖς τῶν γεγραμμένων [785] ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ κατὰ
τὴν τῶν τοιούτων ἐλκῶν ἱασιν. οὐ μὴν λήψεται γε κυπρί-
νου δαψιλές, καὶ μάλιστα ἐὰν ὁ κηρὸς ᾖ λιπαρὸς, ἀλλ' ὅσον
ἀναγκαῖον εἰς τὸ μαλάττεσθαι τὸν τῷ ἰῷ μεμιγμένον κηρὸν.
αἱ προγεγραμμέναι ἐμπλαστροὶ πᾶσαι διὰ τοῦτο πολύχρηστοι

3 xxv, resinae siccae 3 xxv, guttae ammoniaci 3 xxv, te-
rebinthinae 3 xxv, nitri 3 xxv, aristolochiae 3 xxv, bryo-
niae 3 xij, orcheos herbae 3 xij, iridis aridae 3 iiij, aloës
Indicae 3 xij, scissilis 3 viij, fellis taurini 3 viij, aceti he-
minam j, olei heminam j. Quum inficit, rosaceo. *Viride ad
herpetas, item ad chironia et difficulter ad cicatricem
venientia ulcera, ut Andromachus.* 4 Hordei usti 3 x,
aeruginis 3 viij, cerae 3 lxxx, cyprini heminam j. Hoc me-
dicamentum aeruginem multam continet, pro cerae et cy-
prini symmetria, nam hordeum ustum si per se inspergitur,
chironia ulcera juvat, neque intendit cerae et cyprini vires
neque aeruginis resolvit. Ablato ipso, simile medicamentum
redditur multis, quae superiore libro ad hujusmodi ulcerum
curationem scripta sunt. Non tamen multum cyprini assu-
metur, praesertim si cera pinguis existat, sed quantum ad
ceram aerugini admixtam emolliendam capere necessarium
est. Superiora omnia emplastra hoc nomine vano usui ser-

Ed. Chart. XIII. [785.]

Ed. Bas. II. (383. 384.)

γεγόνασιν, ὅτι φαρμάκων προσειλήφασι μαλακτικῶν, ἐλκτικῶν, διαφορητικῶν πεπτικῶν ἔτι τε τῶν ξηραίνοντων ἀδήκτως· αἱ πλείσται δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ἰσχυρῶς στυφόντων, ὧν δυνάμεις ἐστὶν ἀποκρουστικὴ τῶν ἐπιρριόντων ὑγρῶν τῷ πεπονθότι μορίῳ. τὰς δ' ὕλας τῶν εἰρημένων φαρμάκων δυνάμειως ὀνομαστὶ γεγραμμένας ἔχετε κατὰ τὴν περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματείαν ἐν ἑκτῷ καὶ ἑβδόμῳ καὶ ὀγδόῳ καὶ θ'. καὶ ι'. καὶ ια', πολλῶν δὲ ὀνομαστὶ κατὰ τὴν ἐνιστῶσαν πραγματείαν ἐμνημόνευσα καὶ πάλιν μνημονεύσω. καὶ μέντοι καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐνταῦθα προσέγραψα, τούτων αὐτῶν ὧν νῦν εἶπον ἀναμνησάμενος, ἐπεὶ τοὶ καὶ αὐτὸ τοῖς προγεγραμμένοις κατὰ τὸ πρὸ τούτου βιβλίον ὁμογενὲς ὑπάρχει καὶ ἦν οἰκιοτέρον αὐτὸ σὺν ἐκείνοις γεγράφθαι.

(384) [*Ἡ Ἰκισία μέλαινα Ἀνδρομάχου.*] Τὴν ἐμπλαστρον ταύτην ὁ Ἀνδρόμαχος οὐ κατὰ τὸ χωρίον, καθ' ὃ τὰς χλωρὰς ἔγραψεν, ἀλλ' ἀνωτέρω τῆς ἀρχῆς ἐγγὺς ἔγραψε καὶ κατὰ συμμετρίαν πολὺ διαλλάττουςαν, ὥς ἔμπροσθεν ἐδήλωσα, τὸν τε Κρίτωνα καὶ τὸν Ἡραν γεγραφεῖναι. ἔχει

viunt, quod medicamenta emollientia, trahentia, discutientia, concoquentia, insuper citra mordicationem siccantia assumpserint, plurima ipsorum etiam valide astringentia, quorum virtus est humores affectae parti influentes repellere. Porro dictorum medicamentorum potestatis materias nominatim in operis de simplicibus medicamentis sexto, septimo, octavo, nono, decimo et undecimo libro expressas habetis. Multorum autem hoc commentario nominatim memini ac iterum meminero. Quin etiam hoc medicamentum in praesentia apposui, eorum, quae nuper dixi, mentionem facere desiderans, quia id quoque superiore libro commemoratis genere simile est ac proprium magis videbatur illis ipsum appendere.

[*Hicesium nigrum Andromachi.*] Hoc emplastrum Andromachus non ubi viridia tractat, sed superius prope initium, in symmetria multum evarians, ut prius Critonem et Heram prodidisse indicavi, scribitur hoc pacto. 24 Bitu-

Ed. Chart. XIII. [785.]

Ed. Bas. II. (384.)

δ' οὕτως ἡ γραφή. α. ἀσφάλτου < τ'. γῆς ἀμπελίτιδος < σ'.
 λιθαργύρου < ξ. χαλβάνης < λσ'. τερμινθίνης < λσ'.
 σχιστῆς < λσ'. προπόλεως < οβ'. μάννης < ν'. σμύρνης
 < ιβ'. ἰριως < ιβ'. χαλκίτεως < στ'. κηκίδος < ι'. ἐλαίου
 χοῦν ἓνα ἥμισυν, μέλιτος κοτύλης ἥμισυν. καλῶς μὲν ἐποί-
 ησε τὴν περὶ τῆς μνάς ἀμφιβολίαν ἐξιλὼν καὶ πάντα γρά-
 ψας διὰ δραχμῶν, ὥς ἐπὶ μόνου τοῦ χοείως ἡμᾶς ζητεῖν. ἐν
 τούτῳ γὰρ ἄμεινον οἱ τὰς στ' κοτύλας γράψαντες. ἤρξαντο
 δὲ τῆς γραφῆς ἀπὸ τριπλασίας τῆς ἀσφάλτου, ὥς πρὸς τὴν
 τοῦ Ἡρα γεγραμμένην· ὁ μὲν γὰρ Ἡρας ρ'. ἔγραψε δρα-
 χμᾶς, οὗτος δὲ τ'. καὶ τι κατὰ τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὐκ
 ἀξιόπιστα σ'. εὔρον, ἡ μέντοι γῆ ἢ ἀμπελίτις διπλασία τῆς
 παρὰ τῷ Ἡρα γέγραπται σαφῶς. ἡ λιθαργυρος δὲ ἦν καὶ
 αὐτὴν εἶδει τῇ ἀμπελίτιδι κατὰ τὸν σταθμὸν ἴσην εἶναι, ἐλάτ-
 των πολὺ βέβληται πρὸς αὐτοῦ. δραχμᾶς γὰρ ἐξήκοντα μί-
 γνουσιν αὐτῆς, τῆς μέντοι χαλβάνης ἑξ καὶ λ'. δραχμᾶς ἐμβα-
 λῶν οὐ τηρεῖ τὴν ἀνυλογίαν πρὸς γε τὸν Ἡραν καὶ τὸν
 Κρίωνα, καθάπερ γε καὶ τῆς σχιστῆς· βραχὺ γὰρ τι κατὰ

minis ℥ ccc, terrae ampelidis ℥ cc, argenti spumae ℥ lx,
 galbani ℥ xxxvj, terebinthinae ℥ xxxvj, scissilis ℥ xxxvj,
 propolis ℥ lxxij, mannae ℥ l, myrrhae ℥ xij, iridis ℥ xij,
 chalcitidis ℥ vj, gallae ℥ x, olei congiuntum unum et dimi-
 dium, mellis heminae dimidinum. Recte fecit, qui de mina
 ambiguitate relictis omnia per drachmas conscripserit, ut
 de solo congio quaestionem instituamus. In hoc enim melius
 egerunt qui sex heminas posuere, a triplicato autem bitu-
 mine proportionem illius, quod Heras immiscuit, scripturam
 exoriri sunt. Etenim Heras centum denarios, hic trecentos
 posuit, etsi in quibusdam exemplaribus non fide dignis du-
 centos invenerim. Terra sane ampelitis duplo eam, quam
 Heras scripsit, plane exuperat. Argenti autem spuma, quam
 et ipsam ampelitidi pondere aequalem esse conveniebat,
 multo minus ab eo injecta est, nam drachmas sexaginta hu-
 jus miscet. Galbani vero triginta sex drachmas immittens
 proportionem cum Hera et Critone non servat, quemad-
 modum in alumine scissili, paululum enim hic ab exacta

Ed. Chart. XIII. [785. 786.]

Ed. Bal. II. (384.)

τοῦτο διαφωνεῖ τῆς ἀκριβοῦς ἀναλογίας τῆς τριάκονθ' ἐπὶ ἡμῖν ἐξηκούσης. ἐν μὲν τῇ τερεβινθίνῃ τῷ μὲν Ἡρᾷ βραχὺ διαφέρεται, τοσοῦτον δηλονότι, ὅσον κατὰ τὴν χαλβάνην τε καὶ τὴν σχιστήν· τῷ δὲ Κρίτῳι πάμπολυ, μῶν καὶ ἡμισίαν κελεύοντι βάλλειν, ὅπερ ὡς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων αὐτοῦ μιγμάτων ἀναλογίαν εἰς πεντήκοντα δραχμὰς ἐξήκει. ἐπὶ μέντοι τῆς προπόλειος βραχὺ τι διαφώνησεν ὡς πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς ἀναλογίας. καὶ κατὰ τὴν μάγγελαν δὲ διαφέρεται τῷ τε Ἡρᾷ καὶ τῷ Κρίτῳι. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν ρ'. δραχμὰς ὡς πρὸς τὴν ἐκείνων ἀναλογίαν ἐμβεβλημέναι, κατὰ δὲ τὴν χαλκίτιν καὶ πάνυ πολὺ τῆς ἀναλογίας ὑφεῖται. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἡ διαφωνία βραχεῖα, πλήν ὅσον ἐν τῷ μέλιτι. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν ἐμβεβλημέναι κοτύλας γ'. ὡς πρὸς τὴν ἐκείνων ἀναλογίαν. ὁ δὲ κοτύλας ἡμῖν ἐμβέβληκεν, [786] οὕτω δὲ καὶ κατὰ τὸ ἔλαιον ὡς πρὸς τὸν Κρίτωνα τρεῖς ἐχρῆν αὐτὸν ἐμβεβλημέναι χοεᾶς· ὡς δὲ πρὸς τὸν Ἡραν ὀκτώκαιδεκα κοτύλας. ὁ δὲ γε χοεᾶ καὶ ἡμῖν συνέγραψεν.

Κεφ. στ'. [Ὡς ὁ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἔγραψε τὴν

proportione declinat, quae ad trigintaseptem et β, pervenit. In terebinthina sane parum ab Hera dissidet, tantum scilicet, quantum in galbano et scissili, a Critone vero plurimum, qui minam β, injicere jubeat, quod aliarum ipsius mixturam proportione ad quinquaginta drachmas excedit. Jam vero in propoli nonnihil discordat, quantum ad duplicatam proportionem spectat. Item in manna a Critone et Hera recedit, quippe centum drachmas, ceu ad illorum proportionem, injectas esse oportebat. In chalcitide etiam multum admodum a proportione subtrahit. In aliis parva controversia est, nisi in melle, cujus heminas tres tanquam ad illorum proportionem immisisse ipsum conveniebat, at his heminae dimidium adjicit. Ita quoque in oleo tres congios miscuisse debebat, si non a Critone discrepare voluisset; si vero cum Hera convenire, octodecim heminas, verum ipse congium et dimidium conscripsit.

Cap. VI. [Ut Tarentinus Heraclides Hicessi nigrum

Ed. Chart. XIII. [786.]

Ed. Bas. II. (384.)

Ἰκτισίου μέλαιναν.] Πρὸς πᾶν τραῦμα καὶ μάλιστα τὰ ἐν τοῖς ἄκροις ποιοῦσα ἄπονα καὶ κολλῶσα καὶ πρὸς κυνόδηκτα καὶ δοθιῆνας καὶ τὰς σκληρίας διαχέουσα καὶ μάλιστα τὰς περὶ τοὺς μαστοὺς καὶ τὰ ἐν δακτυλίῳ κονδυλώματα. 4 λιθαργύρου 4 ς. ἀσφάλτου ἴσον, γῆς ἀμπελίτιδος ἴσον, μάννης 4 κέ. προπόλιως ἴσον, χαλβάνης 4 ιβ' S'. στυπτηρίας οχιστῆς, ῥητίνης τερμινθίνης ἴσον, ἱρίδος 4 στ'. χαλκίτεως 4 ζ S'. κηκίδος 4 η'. σμύρνης ἴσον, μέλιτος κοτύλην α'. ἐλαίου ὠμοτριβοῦς κοτύλας στ'. ἔψε τὴν λιθάργυρον καὶ τὴν ἀσφαλτον καὶ τὴν γῆν μετὰ τοῦ ἐλαίου κινῶν σπάθῃ δαδίνῃ. ὅταν δὲ συστῇ, ἀπόδος τὴν πρόπολιν καὶ τὴν ῥητίνην καὶ τὴν χαλβάνην. ἔστω δὲ ταῦτα ἐν τῷ μέλιτι προεψημένα καὶ μιγέντων τούτων εὐθέως ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν χύτραν ἔμπασον τὰ ξηρά. ταῦτα γράψαντος τοῦ Ἡρακλείδου ἐν τοῖς πρὸς Ἀντιοχίδα, θαυμάζω πῶς ἔνιοι τῶν μετ' αὐτὸν οὐκ ἐφύλαξαν αὐτοῦ τὴν γραφὴν. ὁ μὲν οὖν Ἡρας ἠκολουθηκέναι πάντῃ φαίνεται τῷ Ἡρακλείδῃ, πλὴν ἐν τῇ σμύρνῃ καὶ κηκίδι. τοῦ γὰρ Ἡρακλείδου βάλλοντος ἑκατέ-

emplastrum tradiderit.] Ad omne vulnus, maxime quae in extremis partibus sunt, dolore vindicat et conglutinat. Item canum morsus et furunculos sanat. Duritias discutit, praesertim mamillas obsidentes. Ani condylomatis succurrit. 4 Argenti spumae 3 c, bituminis tantundem, terrae ampelidis tantundem, mannae 3 xxv, propolis totidem, galbani 3 xij β, aluminis scissi, resinae terebinthinae, pares mensuras, iridis 3 vj, chalcitidis 3 vij β, gallae 3 viij, myrrhae tantundem, mellis heminam unam, olei immaturi heminas sex. Argenti spuma, bitumen et terra, cum oleo coquuntur et spatha ex tedarum ligno moventur, quum conssiterint, propolis, resina et galbanum adduntur, haec autem prius melle incoquuntur, quibus mixtis, olla statim ab igne tollitur et sicca insperguntur. Haec quum Heraclides tradiderit in libris ad Antiochidem, demiror quomodo nonnulli post eum scripturam ipsius non observaverint. Heras sane ubique Heraclidem imitatus esse videtur, praeterquam in myrrha et galla. Nam dum Heraclides utriusque horum

Ed. Chart. XIII. [786.]

Ed. Bas. II. (384.)

ρου τούτων ἡ. δραχμας, ὃ Ἡρας ἔξ ἔλαβεν ἑκατέρου τούτων. καὶ παρ' Ἀσκληπιάδῃ δὲ κατὰ τὸ δεύτερον τῶν ἐκτὸς, ἐν τετραπλασίονι τῇ ἀναλογίᾳ πάντα γέγραπται ὡς πρὸς τὸν Ἡραν, μετὰ τοῦ καὶ κοτύλας ἑλαιοῦ ὀμφακίνου γεγράφθαι ιβ'. τοῦ Κρίτωνος χοέας δύο γεγραφότες. καίτοι πάντα κατὰ τὸ διπλάσιον ἢ σύνθεσις εἶχεν αὐτοῦ, διὸ καὶ προσγεγραφέναι μοι δοκοῦσι τινες κοτύλας β'. τοῦτο δ' αὐτὸ πάλιν μειζόνως ἐναντιοῦται τῇ ι' ἀληθείᾳ καὶ τῇ τοῦ Ταραντίνου τε καὶ Ἡρα γραφῇ. ὃ μὲν γὰρ Ἡρας ρπ'. δραχμας ἔγραψεν εἰς σταθμὸν ἀνάγων, οὐκ εἰς μέτρον τὸ ἔλαιον ὡς < ἔ. ἐλκούσης τῆς κοτύλης. καὶ γὰρ ἔλκει ἡ γε Ἀττικὴ θ'. οὐγγιών οὐσα τῶν Ἰταλιῶν. ἔλκουνσι γὰρ αἱ θ'. οὐγγίαι Ἰτατικαὶ αἱ ἐν τοῖς κατατετμημένοις κέρασιν ἑπτὰ καὶ ἥμισυ οὐγγίας σταθμικάς, αἷ τινες ἔ. δραχμαὶ γίνονται τῆς μιᾶς οὐγγίας ἡ. δραχμας δεχομένης, ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο συμφωνεῖν τὸν Ἡραν τῷ Ἡρακλίδῃ τρεῖς βάλλοντα κοτύλας, τοῦ Ἀσκληπιάδου ιβ' γεγραφότες, ἐπειδὴ τετραπλάσια πάντα κατὰ τὴν σύνθεσιν αὐτοῦ γέγραπται. ὃ δ' Ἡρας, ἐπειδὴ

denariorum pondo octo miscet, Heras utriusque sex injecit. Insuper Asclepiades in secundo libro de exterioribus omnia proportione quadruplo majore, quam Heras tradidit. Adde quod olei omphacini heminas duodecim, Crito congios duos, conscripserit, etsi omnia duplicata compositio ipsius habeat. Quare nonnulli mihi videntur adscripsisse heminas duas. Quod ipsum rursus tum veritati tum Herae et Tarentini scripturae magis adversatur: Siquidem Heras clxxx, drachmas posuit, in pondus, non mensuram oleum reducens, tanquam hemina 3 lx, pendente. Nam Attica novem Italicas uncias conficit, pendunt enim novem Italicae unciae, quas in cornibus infectis metiuntur, septem uncias ponderales et semissem, quae sexaginta drachmae sunt, singulis uncis viii, drachmas recipientibus. Quare etiam hic cum Heraclide Heram consentire videas, quum tres heminas injiciat, Asclepiades duodecim, quoniam omnia in ipsius compositione quadrupla sunt. Heras autem, quoniam medica-

Ed. Chart. XIII. [786. 787.]

Ed. Bas. II. (384.)

πολὺς ὄγκος ἐγένετο τοῦ φαρμάκου κατὰ τὴν τοῦ Ταραντί-
νου γραφὴν, διὰ τοῦτό μοι δοκεῖ τὸ τέταρτον ἀπάντων γρά-
ψαι. δεῖ γάρ, ὥς ἔφην, ἐν τῇ σμύρνῃ καὶ κηκίδι βραχὺ πα-
ραλλάξαι· καὶ ἄλλων γεγραφότων τὴν Ἰκισίου ταύτην ἐμ-
πλαστον, ὅσοι μὲν ἀκριβέστερον τῷ τε Ταραντίνῳ καὶ τῇ
κατ' ἀλήθειαν ὑφ' ἡμῶν περικριμένη διὰ τῆς ἐψησιως ἐσκεύ-
ασαν, σύμφωνοι γέγονασιν· ὅσοι δ' ἀμελέστερον ἢ καθ' ἐν-
μόνον ἢ δύο τῶν μιγνυμένων ἢ καὶ πλείονα, φαίνονται δια-
φωνοῦντες τῷ Ἡρακλείδῃ. διὸ περιττὸν ἔδοξέ μοι μνημο-
νίσαι αὐτῶν. σκεναστέον γάρ ἐστι τὸ φάρμακον ὥς Ἡρα-
κλείδης ἐκέλευσεν ἢ ὥς Ἡρας, βαχυτάτη γὰρ ἡ διαφορὰ
παρ' αὐτοῖς ἐστι. λιτὴν Ἰκίσιον Ἡρακλείδης τήνδε φησὶν
εἶναι. ʒ ἀσφάλτου δραχμὰς ν'. λιθαργύρου ʒ ν'. ἐλαίου
κοτύλας ι'. ἔψε, ἐπὰν δὲ συνιστῇται, ἐμβαλλε κηροῦ ʒ ι'.
χαλβάνης ʒ ι'. σμύρνης ʒ ι'.

[787] Κεφ. ζ'. [Κυζικηνὴ τοῦ Ἡρα.] Τῶν ἐνδόξων
ἐμπλάστρον ἐστὶ καὶ αὕτη, σχεδὸν ὑπὸ πάντων γεγραμμένη,
τὰ πλείστα μὲν ἐν τῇ συμμετρίᾳ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων
ὁμολογούμενα γραψάντων αὐτῶν, ἐνίοις δὲ καὶ διαφωνησάν-

menti in Tarentini scriptura magna moles fieret, videtur
mihī quartam omnium portionem posuisse. Nam in myrrha,
ut dixi, et galla paululum mutare videtur. Ac quum alii quo-
que hoc Hicēsii emplastrum tradiderint, qui exactius in eo,
cujus praeparationem ex coctione conjecimus, Tarentino
concordes facti sunt, qui autem negligentius, vel in uno so-
lum vel in pluribus simplicibus dissonasse ab Heraclide
videntur. Proinde superfluum fuerit, de iis mentionem fa-
cere. Praeparandum enim medicamentum est ut Heraclides
jussit vel ut Heras, qui parum adeo inter se differunt. *He-
raclides liten Hicēsion hanc esse dicit.* ʒ Bituminis ʒ l,
argenti spumae ʒ l, olei heminas x, coquito, ubi coierint,
cerae ʒ v, injicito, galbani ʒ v, myrrhae ʒ v.

Cap. VII. [Cyzicanum Herae.] Hoc quoque inter
celebria emplastra refertur, ab omnibus probe conscriptum,
magno in simplicium medicamentorum symmetria consensu.
Nonnulli tamen discordant, ut innotescet, quum subjunge-

Ed. Chart. XIII. [787.]

Ed. Bas. II. (384.)

των, ὡς ἔσται φανερὸν ὑπογραψάντων ἡμῶν ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἀξιοῖ συντίθεσθαι. Ἡρας μὲν οὖν οὕτως γράφει περὶ τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου κατὰ λέξιν. Κυζικηνή, ποιούσα πρὸς τὰ πρόσφατα τραίματα καὶ παλαιὰ τὰ ὑπόνομα. δια-
 χιῖ μάλιστα τὰς ἐν μαστοῖς σκληρίας, ἐπισπᾶται, ἀνακαθαί-
 ρει, πληροῖ, κολλᾷ, ἐπουλοῖ. ποιῖ καὶ πρὸς καρκινώδεις
 σκληρίας, λιποῦργα καὶ ἐφ' ὧν οὐκ ἔστι σμιλίῳ χρήσασθαι,
 ὡς ἐπὶ τραχήλου, κολλυρίῳ χρῶ. καὶ τὰ ἐν ἀπειλῇ πραῦναι
 ἀποστήματα, φύματα διαχιῖ καὶ τὰ γαγγλῖα, τὰς τε συνα-
 γωγὰς ἀποκορυφοῖ καὶ ῥήσσει. ἀνάγει καὶ βέλη καὶ ὀστέα
 καὶ σκινδαλμούς. ἐκτινάσσει δ' ἀλύπως καὶ ἐσχάρας. ἐπὶ
 τῶν ὑπονόμων μεγάλοις δεῖ χρήσθαι τοῖς σπληνίοις. διαχιῖ
 καὶ χοιράδας καὶ αἰμοῦροῖδας ἐπέχει καὶ ἐπὶ τῶν περὶ κύ-
 στιν ἄκρως ποιῖ. ἔχει δὲ λιβανωτοῦ < δ'. σμύρνης < δ'.
 κρόκον < δ'. ἱριῶς Ἰλλυρικῆς < δ'. βδελλίου < δ'. λιπ-
 δος δραχμῆς ιβ'. χαλκάνθου < δ'. στυπτηρίας σχιστῆς < δ'.
 στραγγύλης < δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < δ'. μίσουρος < δ'.
 σιδίων ῥοῆς γλυκείας < δ'. ἀριστολόχιας, κηκίδος ὀμφακί-

mus, quomodo quisque componendum censeat. Heras igitur de praesenti emplastro ita ad verbum scribit. *Cyzicenum. Facit ad recentia vulnera et vetera depascentia, duritiae praesertim in mammis discutit, extrahit, repurgat, implet, glutinat, cicatricem ducit, tollit cancras durstias, male curata reficit, et in quibus scalpello uti non licet, ut in cervicoe, collyrii loco utitor. Abscessus furentes miti- gat, chymata discutit, ganglia et contractiones, sive coit- tus dissolvit abrumpitque. Tela, ossa, lignorum frag- menta educit, crustas citra dolorem dejicit. In depascent- ibus, magnae splenis uti oportet. Insuper strumas dissipat, haemorrhoidas cohibet et vesicae morbis summo prodest. Haec autem recipit thuria drach. iv, myrrhae drach. iv, croci drach. iv, iridis Illyricae drach. iv, bdellii, drach. iv, squamae drach. xij, chalcanti drach. iv, aluminis scissi drach. iv, rotundi drach. iv, guttae ammoniaci drach. iv, misyos drach. iv, putaminum mali granati dulcis drach. iv,*

Ed. Chart. XIII. [787.]

Ed. Bas. II. (384. 385.)

τιδος ἀνὰ < η'. ἄλλως ιστ'. χαλκίτιδος < δ'. ἀμμωνιακοῦ
 θυμιάματος < δ'. ἰξοῦ δρυϊνου (385) < η'. ὀποπάνακος
 < η'. ἰοῦ ξυστοῦ < η'. ἀκακίας < η'. ῥόδων ἄνθους < η'.
 τερμινθίνης μνᾶν α'. οἱ δὲ < ν'. ὀποῦ μήκωνος < στ'. κη-
 ροῦ μνᾶς β'. οἱ δὲ < δ'. στέατος μοσχίου θεραπευομένου
 μνᾶν α'. οἱ δὲ ρν'. ὄξους κοινοῦ κοτύλας β'. οἶνου εἰς τὰ
 ξηρά. ταῦτα γραψάντων περὶ τῆς Κυζικηνῆς τοῦ τε Ἡρα
 καὶ τοῦ Ἀνδρομάχου δόξει μὲν τισιν εἶναι διαφωνία μεγίστη,
 τοῦ μὲν Ἡρα λιβάνου καὶ κρόκου καὶ σμύρνης καὶ τοῦ
 ἐφιξῆς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένου βάλλοντος < δ'. τοῦ δὲ Ἀν-
 δρομάχου η'. ἀλλ' ὅπερ ἤδη καὶ πρόσθεν ἔλεγον ἀναγκαῖον
 ἡμῖν παραφυλάττειν, τοῦτο καὶ νῦν ἐρῶ· εἰς ἅπαντα τὰ
 ἀπλᾶ φάρμακα, εἰ καὶ διπλάσιά τις ἐμβάλλοι τῶν παρ' ἐτέ-
 ροις γεγραμμένων, ἢ αὐτὴ συμμετρία γίνεται, καθάπερ εἰ
 καὶ τριπλάσια πάντα. καὶ νῦν οὖν σχεδὸν ἅπαντα διπλάσια
 βέβληκεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἀπλᾶ βιβληκότος αὐτὰ τοῦ Ἡρα.
 διαφωνεῖ δ' ἐν τε τῷ ἄλλῳ ἐμβάλλειν, οὐκ ἐμβιβληκότος

aristolochiae, gallae omphacitidis, utriusque drach. viij, ali-
 ter xvj, chalcitidis drach. iv, ammoniaci guttae drach. iv,
 visci quercini drach. viij, opopanacis drach. viij, aeruginis
 rasae drach. viij, acaciae drach. viij, floris rosarum, drach.
 viij, terebinthinae minam j, alii 3 l, liquoris papaveris
 drach. vj, cerae minas ij, secundum alios drach. iv, sevi
 vitulini curati minam j, alii drach. cl, aceti communis he-
 minas ij, vini, quod sufficit, in sicca immittitur. Haec de
 Cyziceno quum Heras scripserit atque Andromachus, vi-
 debitur quibusdam maxima esse dissensio, quum Heras thu-
 ris, croci, myrrhae et ejus quod deinceps ab eo positum est,
 drach. iv. immiserit, Andromachus viij. Verum, quod jam
 prius observandum nobis esse dicebam, id etiam nunc di-
 cturus sum. Si omnia simplicia medicamenta licet duplicata
 horum, quae alii scripserunt, misceas, eadem fiet symme-
 tria, quemadmodum si et triplicata omnia injicias, ac nunc
 Andromachus omnia fere duplicata miscuit, quum Heras
 simplicia ipsa indiderit. Ac etiam hic discrepant, quod ille

Ed. Chart. XIII. [787. 788.]

Ed. Bas. II. (385.)

αὐτὴν τοῦ Ἡρα, καὶ μέντοι καὶ πάνακος τῆς ῥίζης. ὁ γὰρ Ἡρας ὀποπάνακος μόνον ἔγραψεν, ὁ Ἀνδρόμαχος δὲ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ πάνακα. καλοῦσι δὲ οὕτως συνήθως τὴν ῥίζαν τῆς βοτάνης, ἣν ὀνομάζουσι πάνακα. προσεμβέβληκε δὲ καὶ τὸν τοῦ μήκωνος ὀπὸν ὁ Ἀνδρόμαχος ἀνωδυνίας ἐνικν, ἀκακίαν δὲ καὶ ῥόδων ἄνθος ὡς στύφοντα. τὴν δὲ ἔψησιν ὁ μὲν Ἡρας ἔγραψεν ὡς ἔθος αὐτῷ, παραλείπει δὲ ὁ Ἀνδρόμαχος, ὡς καὶ τούτῳ πάλιν ἔθος ἐστὶ σπανιάκις γράφοντι τὴν ἔψησιν. ἐκ μέντοι τοῦ προσθεῖναι κατὰ τὸ τέλος ὄξους κοινοῦ κοτύλας β' οἶνος εἰς τὰ ξηρά, δηλὸς ἐστὶ βουλόμενος λειοῦσθαι τὰ ξηρά μετὰ τοῦ οἴνου ἢ τοῦ ὄξους, εἴτα τὰ τηκτὰ τακέντα καταχεῖσθαι τούτων. ὁ δὲ Ἡρας οὔτε ἐμνημόνευσεν ὅλως ὄξους ἢ οἴνου καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐψήσεως οὕτως προσέγραψε. λοιπὸν τὰ ξηρά καὶ τὸν ὀποπάνακα ἔμβαλε εἰς τὸν κάκαβον καὶ ἐνώσας κατὰ χειρὶ καὶ μάλασσε, ἰρίνω τὰς χεῖρας μολύνων. ἐγὼ δ' αὐτὴν σκευάζω [788] κατὰ τὸν Ἀνδρομάχου τρόπον, ἐν τῇ θυεῖᾳ λειῶν τὸν ὀποπάνακα μετὰ τῶν ξηρῶν· εἰ μὲν ἰσχυ-

aloën addat, Heras secus faciente. Quin etiam in panacis radice differentia est, quum Heras opopanacem tantum scripserit, Andromachus non hoc solum, sed etiam panacem, solent autem sic vocare radicem herbae, quam panacem appellant. Adjecit autem Andromachus papaveris liquorem doloris evitandi gratia, acaciam vero et rosarum florem tanquam alstringentia. Porro coctionem pro more suo Heras adjunxit, Andromachus omittit, quippe qui ipse etiam raro illam soleat apponere. Caeterum ex eo, quod in calce aceti communis heminas duas et vinum ficcis infundit, plane innuit se arida ex vino vel aceto laevigari velle, deinde liquefacta his superfundi, Heras autem neque omnino aceti aut vini meminit et ad calcem coctionis ita ascripsit, caeterum arida et opopanacem in cacabum conjicito, et ubi unita fuerint, defundito mollitoque irino unguento manus inquinans. Ego ipsum Andromachi more conficio, opopanacem cum ficcis in mortario terens; si valentius et quod

Ed. Chart. XIII. [788.]

Ed. Val. II. (585.)

ρότερόν τε καὶ διαφορητικώτερον τὸ φάρμακον ἐθέλῃσαιμι ποιῆσαι, μίγνυς ἐν τῇ λειώσει τὸ ὄξος, εἰ δὲ στυπτικώτερον καὶ ἀποκρυστικώτερον, τὸν οἶνον· ὥσπερ γε πάλιν καὶ τοῦ αὐτοῦ τοῦ οἶνου ποτὲ μὲν τὸν αὐστηρὸν αἰρούμενος, ποτὲ δὲ τὸν κινῆρον, καὶ ποτὲ μὲν τὸν παλαιὸν, ποτὲ δὲ τὸν μέσον κατὰ τὴν ἡλικίαν. ὁ μὲν γὰρ αὐστηρὸς καὶ μὴ παλαιὸς στυπτικώτερος, ὁ δὲ παλαιὸς καὶ μὴ αὐστηρὸς διαφορητικώτερος.

Κεφ. η'. [Κυζικηνή ὡς Ἀσκληπιάδης.] Γέγραπται μὲν ἤδη καὶ κατὰ τὸ τέταρτον ἡ ἐμπλαστρος αὕτη, πάνθ' ἐξῆς ὅσα πρὸς κακοήθειαν φάρμακα συμβιβούλευκεν ἔχειν ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ γράψαντός μου. καὶ νῦν δὲ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς διαφωνεῖ τῷ τε Ἡρᾷ καὶ τῷ Ἀνδραμάχῳ, βέλτιον εἶναι μοι δοκεῖ γράψαι πρὸς λέξιν ἃ κατὰ τὸ τρίτον τῶν ἐκτὸς φαρμάκων ἔγραψεν αὐτῇ λέξει τῇδε. Κυζικηνή. ποιῶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις καὶ τὰς τῶν νεύρων διανοπίας. ʒ λιβανωτοῦ ὡς καλλίστου, κηροῦ, σμύρνης, ἀριστολοχίας, χαλκίτιδος, Ἰλλυρικῆς, χαλβάνης ἀνὰ ʒ δ. τερμινθίνης, λιθαργύρου ἀνὰ ʒ η'. ἐλαίου κοτύλην α'. πάντα βαλὼν εἰς

magis discutiat, medicamentum facere desiderem acetum inter laevigandum admiscens, si magis astringens repellensque, vinum, quemadmodum rursus et id nunc austerrum, nunc gilvum, nunc vetus, nunc aetate medium assumens; nam quod austerrum est nec vetus, magis astringit, quod vetus nec austerrum, valentius digerit.

Cap. VIII. [Cyzicenum ut Asclepiades.] Scriptum est hoc emplastrum jam et in quarto, ubi omnia ordine, quae ad malignitatem medicamenta habere consuluit, commemoravimus. Et vero nunc, quia ipse pariter ab Hera et Andromacho evariat, satius mihi esse videtur ipsius verbis in tertio libro de exteriorum medicamentis tradita subjungere. *Cyzicenum, facit ad diutinos affectus et nervos praecisos.* ʒ Thuris quam optimi, cerae, myrrhae, aristolochiae, chalcitidis, Illyricae, galbani, singulorum ʒ iv, terebinthinae, argenti spumae, singulorum ʒ viij, olei heminam j. Omnia

Ed. Chart. XIII. [788.]

Ed. Bal. II. (385.)

ἄγγος χαλκοῦν ἔψε ἐπὶ τέφρας μαλακῆς, κινῶν ἕως ἂν ἀποσταζόμενον εἰς ὕδωρ ψυχρὸν πάχος ἔχῃ μέλιτος. μετὰ δὲ ταῦτα αἶρε κινῶν, τοῦτο ἐγχρίσας εἰς δερμάτιον, ἐπιτίθει καὶ λῦε χειμῶνος μὲν μετὰ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, θέρους δὲ μετὰ τὴν πέμπτην.

[Ἄλλη, ἐκ τῶν Φιλοξένου.] 24 Λιβάνον, σμύρνης, κρόκον, Ἰλλυρικῆς, βδελλίου, λεπίδος χαλκοῦ, χαλκάνθου, χαλκίτιος, στυπτηρίας στρογγύλης καὶ σχιστῆς, μίσυος ξενικοῦ, ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος, προπόλειος, ἰξοῦ δρυϊνίου, ὀποπάνακος, σιδίων μεμυκώτων ἀνὰ 4 δ'. ἀριστολοχίας δραχμὰς η'. κηροῦ, πτέατος ταυρείου ἀνὰ δραχμὰς ρ'. ὃ μὲν ἐπιγράφει. ῥητίνης τερμινθίνης 4 ιε'. ὃ τρία τέταρτα ἐπιγράφει, τὴν ῥητίνην βαλὼν εἰς λοπάδα ἀστρακίνην, ἔψε ἕως ἄνθος γένηται, εἴτα τὸ στέαρ καὶ τὸν κηρὸν κατακνήσας, ἐπέμβαλε καὶ τῆκε. τὰ δὲ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἔπειτα καθελὼν ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὰ τηκτὰ καὶ ποσῶς ἑάσας ψυχῆναι τούτων κατάπασσε τὰ ξηρὰ καὶ κίνει ἐπιμελῶς. ἔχειν δὲ δεῖ μετ' ὄξους τετριμμένα σμύρναν, λίβα-

in vas aereum conjecta supra cinerem mollem coquuntur, moventurque donec in aqua frigida demersum mellis spissitudinem habeat, postea movendo tollitur. Hoc illitum pelliculae imponitur, hieme post septimum diem, aestate post quintum solvitur.

[Aliud ex iis, quae ad Philoxenum referuntur.] 24 Thuris, myrrhae, croci, Illyticae, bdellii, squamae aeris, chalcanthi, chalcitidis, aluminis rotundi et scissilis, misyos peregrini, guttae ammoniaci, propolis, visci quercini, opopanacis, malicorii praecclusi, singulorum 3 iiij, aristolochiae 3 viij, cerae, sevi taurini, singulorum 3 c, quod minam inscribit, resinae terebinthinae 3 xv, quod tres quartas appellat. Resina in ollam fictilem conjecta, donec odorem amittat, concoquitur, deinde sebum et cera derasa injiciuntur et liquefiunt, arida contunduntur et cribro tenuissimo incernuntur. Postea liquida ab igne tolluntur, quibus aliquatenus refrigeratis arida insperguntur et curiose moventur. Habere autem oportet ex aceto trita, myrrham, thus, bdell-

Ed. Chart. XIII. [788. 789.]

Ed. Bas. II. (385.)

νον, βδέλλιον, ὀποπάνακα. τούτοις ἐπίβαλλε τὰ ἐν τῇ λοπάδι καὶ τρίβε ὥστε ἐγκηρίδας μὴ γενέσθαι. ὅταν δὲ καλῶς ἔχη, ἀνελού εἰς πυξίδα ξυλίνην, προσεγχρίσας ἰρίνω μύρω.

Κεφ. Θ'. [ἼΙ διὰ δυοῖν ἀριστολοχιῶν, ὡς Ἀνδρόμαχος.] Περὶ ταύτης ὁ Ἀνδρόμαχος κατὰ λέξιν οὕτως γράφει. ἡ διὰ δυοῖν ἀριστολοχιῶν. ῥητίνης φρυκτῆς λίτραν α'. κηροῦ λίτραν α'. πίσσης λίτραν α'. κίκιως ἡ ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην μίαν, κυάθους δύο, ψιμυθίου οὖγγίας στ'. ἰοῦ οὖγγίας στ'. χαλκάνθου οὖγγίας δ'. μάννης οὖγγίας στ'. ἀριστολοχίας μακρᾶς οὖγγίας δ'. καὶ στρογγύλης οὖγγίας δ'. ἐρετριάδος οὖγγίας στ'. Ἰλλυρικῆς οὖγγίας δ'. κηκίδος οὖγγίας β'. ὄξους κοτύλην α'. ἐγὼ πλέον, σιδίων οὖγγίας β'. λείου σὺν ὄξει τὰ ξηρὰ, εἴτα τὰ τηκτά.

[789] Κεφ. ι'. [ἼΙ διὰ δικτάμνου ὡς Δαμοκράτης.] Εἴρηται μοι πολλάκις ὡς οὐ μόνον εἰς μνήμην αἱ ἔμμετροι γραφαὶ χρησιμώτεροι τῶν πιξῇ γεγραμμένων εἰσὶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τῆς συμμετρίας τῶν μιγνυμένων ἀκρίβειαν. διὰ τοῦτ'.

lium, opopanax, quibus quae in olla sunt, adjiciuntur terunturque, ne grumi cerae modo fiant. Ubi autem recte habuerint, in lignea pyxide irino unguento prius illita reponuntur.

Cap. IX. [*Emplastrum ex duabus aristolochiis, ut Andromachus.*] De hoc in eam sententiam scribit Andromachus ad verbum. *Emplastrum ex duabus aristolochiis.* ῥητίνης φρυκτῆς λίτραν α', κηροῦ λίτραν α', πίσσης λίτραν α', κίκιως ἡ ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην μίαν, κυάθους δύο, ψιμυθίου οὖγγίας στ'. ἰοῦ οὖγγίας στ'. χαλκάνθου οὖγγίας δ'. μάννης οὖγγίας στ'. ἀριστολοχίας μακρᾶς οὖγγίας δ'. καὶ στρογγύλης οὖγγίας δ'. ἐρετριάδος οὖγγίας στ'. Ἰλλυρικῆς οὖγγίας δ'. κηκίδος οὖγγίας β'. ὄξους κοτύλην α'. ἐγὼ πλέον, σιδίων οὖγγίας β'. λείου σὺν ὄξει τὰ ξηρὰ, εἴτα τὰ τηκτά.

Cap. X. [*Emplastrum ex dictamno ut Damocrates.*] Diximus frequenter metricas scriptiones non solum ad memoriam, sed etiam ad mixturas exacte commensurandas prosa oratione conscriptis esse commodiores. Cujus gratia

Ed. Chart. XIII. [789.]

Ed. Bas. II. (385.)

οὖν καὶ νῦν τὴν διὰ δικτάμνου προσέγραψε συμμετρίαν ἀκριβῆ διασώζουσαν ἐν τῇ Δημοκράτου γραφῇ.

Τῶν περιβοήτων δ' ἐστὶν ἐμπλάστρων μία,
Μόνη τ' ἔχουσα Κρητικὸν τὸ καλούμενον
Δίκταμνον, ἴαται δὲ τὰς τῶν ἱρπετῶν,
Ἰοβόλων πληγὰς τε καὶ τὰ δῆγματα
Πάντων τετραπόδων, καὶ λελυσσῆκη τινὰ,
Τετυλωμένα θ' ἔλκη, τὰς τε τῶν νεύρων φθοράς.
Μυῶν τε καὶ τῶν ὀστέοις ἐπικειμένων
Χόνδρων, ἐχόντων διὰ βάθους ἤδη φθοράν.
Τὰ τε περὶ μαστοὺς καὶ τράχηλον καὶ ῥάχιν
Ἐλκη θεραπεύει, καὶ χρόνους πολλοὺς ἔχῃ·
Καὶ πάνθ' ὅσ' εἶπον τὴν καλουμένην ποιεῖν
Αἰγυπτίαν ἐμπλαστον ἐμπροσθεν βραχὺ.
Ταύτην ἀγαθὴν σφόδρ' οὔσαν ἐνιοὶ καὶ μόνην
Δοκοῦσι πασῶν τῶν καλῶν βελτίονα,
Πολλῶν διὰ πείρας οὐκ ἔχοντες φαρμάκων.
Ἐχει δὲ λιθάργυρον δις ἑκατὸν δραχμὰς,

etiam nunc medicamentum ex dictamno perfectam in Democratidis scriptis symmetriam perservans apposui.

*Emplastrorum unum insignium numero ascribitur.
Solumque, quod recipit dictamnium Creticum
Dictum. Medetur prospere serpentium
Percussibus venenatis ac morfibus
Quadrupedum cunctorum, etsi rabies quaedam agat,
Juvat ulcerum callos et nervos perditos,
Et musculos et alto cartilagine
Corpore putrescentes, quae incumbunt ossibus.
Colli, mamillarum, dorsi quoque ulcera,
Persanat et diu si jam duraverint,
Ac omnia simul quae facere paulo antea
Dixi emplastrum nomine scilicet Aegyptium.
Hoc admodum quum sit bonum, quidam omnibus
Unum bonis reputant usu praestantius,
Haudquaquam nempe experti multa pharmaca.
Concinnantur mixturis his. Lithargyri*

Ed. Chart. XIII. [789.]

Ed. Bas. II. (385. 386.)

Λίτρας δ' ἑλαίου τοῦ παλαιοῦ τέταρτον.
 Τινὲς δὲ κοτύλης φασὶ μᾶλλον τέταρτον.
 Δις δ' εἴκοσι πέντε Ποντικοῦ κηροῦ δραχμᾶς,
 Κολοφωνίας δὲ τῆς καλῆς, κηροῦ διπλοῦν,
 (386) Τινὲς δὲ μᾶλλον, ταῦτό τῆς τερμινθίνης.
 Ἰοῦ δὲ χαλκοῦ καὶ ἀλόης Ἰνδικῆς,
 Χαλκοῦ τε πεκαυμένου καὶ διφρυγοῦς καλοῦ
 Ἑκαίδιχ' ἥμισυ ἕξ ἐκάστου μίγματος,
 Εἴκοσι δραχμᾶς δὲ χαλβάνης καὶ δ'.
 Μάννης, λιβάνου τε τὰς ἴσας δις ιβ'.
 Ἀμμωνιακοῦ δις ε'. καὶ δις κ'.
 Ἑκαίδεκα δραχμᾶς προπόλειος τῆς Ἀττικῆς,
 Ἀριστολοχίας τῆς μακρᾶς δις ι'. δραχμᾶς.
 Δις στ'. λεπίδος, τοῦ Κυπρίου χαλκοῦ δραχμᾶς
 Καὶ γεντιανῆς ξηροτάτης ῥίζης ἴσον.
 Τούτοις προσαπόδος πᾶσι δικτάμνου πόας
 Ξηρᾶς ἐχούσης ἄνθος ὀλκᾶς κ'.
 Λείας. λιθάργυρον δὲ μετ' ἑλαίου βαλὼν,

*Drachmas habet ducentas, istis additur
 Olei vetusti librae quarta portio,
 Alii magis quartam volunt partem heminae.
 Et quinquaginta oerae drachmas Ponticae,
 Colophoniae probaeque plus cera duplo,
 Alii malunt terebinthinae parem modum.
 Aeruginis quoque, aloës nec non Indicae,
 Item combusti aeris et diphrygis boni,
 Cujusque sedecim, semissemque ponito.
 Quaternas et vigenas drachmas galbani,
 Mannae pares, thurisque bis duodecim,
 Ammoniaci viginti bisque et quinque bis,
 Et sedecim jungantur propolis Atticae,
 Aristolochiae longae bis drachmas decem,
 Aeris Cyprii squamae drachmae duodecim,
 Et gentianae radice siccissima
 Aequale, cunctis herbae his dictamni quoque
 Siccæ, sed habentis florem, drachmas bis decem,
 Laevis. Lithargyrum at cum oleo demittito*

Ed. Chart. XIII. [789.]

Ed. Bas. II. (386.)

Εἰς λοπάδα καινὴν κεραμίαν πλατύστομον,
 Ἐπε πυρὶ κούφῳ καὶ μαλακῷ, κινῶν σπάθῃ
 Ἐὼς γένηται μέλιτος Ἀττικοῦ πάχος.
 Ἴσον δὲ καὶ τῆς λεπίδος προσβαλὼν πάλιν
 Ἐπε λαβρότερον, εἴτα κερῶν γενομένου
 Τοῦ φαρμάκου, πρόσβαλε χαλκὸν καὶ διφρυγές,
 Ποιῶν τ' ἀμόλυντον καὶ πεπηγὸς φάρμακον
 Πρόσβαλλε κηρὸν τὴν τε ῥητίνην ἅμα.
 Ὡς συντακέντων, ὅταν ἴδῃς κεκραμένην
 Ἐμπλαστρον, αἶρεις τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς
 Καὶ προσβαλὼν προπόλειός τε καὶ χαλβάνην,
 Ἀμμωνιακὸν, μάνναν τε καὶ ἀλόην, τότε
 Ψύξας τὸ πυρῶδες καὶ ζέον τοῦ φαρμάκου,
 Ἀριστολοχίαν λειοτάτην προαιμπάσεις
 Καὶ γεντιανὴν, τὴν τε δίκταμνον πόαν
 Καὶ προσανακόψας τῇ σπάθῃ τὸ φάρμακον
 Χερσὶ καὶ μαγδαλιάς ποιῶν, ἔχε,
 Εἰς ἃς προῖπον χρώμενος περιστάσεις.

Ollae recenti, cui patulum os figulus dedit.
Pruna leni coques, movens rudicula
Quousque spissitudo mellis Attici
Fiat, paribus at squamae immixtis partibus,
Rursus magis coquas: ac postquam pharmacum
Gileum fuerit, aes misceas et diphryges,
Crassumque reddens pharmacum, ut non polluat,
Ceram, resinamque una dictis addito.
Quibus liquatis, ubi probe coierit
Emplastrum ab igne tolles, quumque adjeceris
Propolimque mannamque, aloē, atque galbanum,
Ammoniacumque, tunc, ubi refrixerit,
Fervorque ignitus pharmaci subsederit,
Aristolochiam perquam laevissimam,
Et gentianam dictamnūque inspergito,
Spatha atque medicamentum agitando sedulo,
Manibus tibi magdalias ipse effingens habe,
Eaque mala ad quaecunque est praedictum utitor.

Ed. Chart. XIII. [790.]

Ed. Bas. II. (386.)

[790] Κεφ. ια'. [Περὶ τροχίσκων Ἀσκληπιάδου.]

Ὡσπερ δ' ἐμπλάστρους ἀπὸ τῆς χροᾶς, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς κατὰ δύναμιν ἐπαγγελίας, ὠνόμασαν ἔνιοι τῶν ἱατρῶν μηλίνας καὶ λευκάς καὶ φαιὰς καὶ κιθράς, οὕτως ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν ἀνάπλασιν σχήματος ὀνομάζουσι τροχίσκους οὐ πρὸς ἓν πάθος, ἀλλὰ πρὸς πάνυ πολλὰ διαφέροντας. ἀκολουθήσαντες οὖν αὐτοῖς καὶ ἡμεῖς ἐφιεῖς γράψομεν πάντας τοὺς γε δοκίμους, εἴτε κυκλίσκους, εἴτε τροχίσκους, ἐκάτέρως γὰρ αὐτοὺς ὀνομάζουσι. καλῶς δὲ ποιοῦντες ἐφ' ἑκάστου τὴν ἐπαγγελίαν προέγραψαν, καὶ μάλιστα ὁ Ἀσκληπιάδης, οὗ καὶ πρώτου τὰ κατὰ τὸ τρίτον πρὸς τὰ ἐκτὸς γεγραμμένα φάρμακα παραθήσομαι. Τροχίσκοι Ἀσκληπιάδου. τροχίσκοι πολύχρηστοι Ἀριστάρχου Ταρσέως. ποιεῖ πρὸς ἔλκη πρόσφατα καὶ παλαιὰ, ποιεῖ καὶ πρὸς τερηδόνας, κηρία, ποιεῖ πρὸς σύριγγας, ὧτα πυορροοῦντα, ὅστ' ἐφθορότα, ποιεῖ πρὸς νομᾶς, καταστέλλει πᾶσαν ὑπεροχὴν, αἶρει πτερύγια, ποιεῖ πρὸς τὰς περὶ μήτραν διαθέσεις, πρὸς ὄζαινας, φαγιδαίνας, κονδυλώματα, ποιεῖ πρὸς τὰ κεχρονισμένα καὶ δυσάλθῃ, ποιεῖ

Cap. XI. [*De pastillis Asclepiadis.*] Quemadmodum emplastra a colore, non a facultatis professione, nominant quidam medici, melina, candida, fusca et gilva, ita pastillos, Graece trochiscos ab efformationis figura vocant, non ad unum affectum, sed ad admodum multos conferentes. Nos quoque igitur ipsos imitati, deinceps omnes praecellosos sive pastillos sive orbiculos, utroque enim nomine appellantur, describemus. Recte autem ille singulis, quid possent efficere, praeposuerunt, praesertim Asclepiades, cujus etiam primi pharmaca, quae in tertio de exterioribus libro prodidit, apponam. *Pastillus Asclepiadis.* *Aristarchi Tharsei pastillus ad plura utilis.* *Facit ad recentia vulnera et vetera, prodest teredinibus et favis, curat fistulas, aures suppurantes, ossa corrupta, nomas, reprimit omnem carnis excrescentiam, tollit pterygia, valet ad uteri affectus, sanat ozaenas, phagedaenas, condylomata, juvat inveterata et quae difficilem curationem habent, utilis est principio*

Ed. Chart. XIII. [790.]

Ed. Bal. II. (386. 387.)

ἀρχομένοις φθισικοῖς, σπληνικοῖς, κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, ὅλης τριώβολον δίδομενος μετὰ τοῦ οἰκείου πόματος. ὠφελιῇ καὶ συναγχικοῦς καὶ τὰς τῶν οὐλῶν νομάς, καὶ καθόλου ἐστὶν εὐθετος πρὸς τὰς τῶν ἐκτὸς καὶ τῶν ἐντὸς διαθέσεις. ʒ σμύρνης δραχμὰς στʹ. κρόκου δραχμὰς γʹ. κροκομάγματος < γʹ. κυτίνων < στʹ. χαλκάνθου < στʹ. στυπτηρίας σχιστῆς < στʹ. ἀλόης < στʹ. οἶνω Φαλερίνω ἀναλάμβανε καὶ ποιεῖ τροχίσκους καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἄνιε καταλλήλως ὑγρῷ πρὸς τὰς ὑποκειμένας διαθέσεις. ὁ τοῦ Νεαπολίτου. ʒ σμύρνης < στʹ. λιβάνου < στʹ. κηκίδων < ηʹ. λυκίου < ηʹ. στυπτηρίας < ηʹ. κροκομάγματος < ηʹ. ἀλόης < ηʹ. κυτίνων < ιβʹ. χαλκοῦ < ηʹ. οἶνω Φαλερίνω. Ἀνδρώνιος ἐπιγεγραμμένος. ʒ κυτίνων < ιʹ. σχιστῆς < δʹ. χαλκάνθου < ιβʹ. σμύρνης < δʹ. λιβάνου < ηʹ. ἀριστολογίας < ηʹ. κηκίδων < ηʹ. γλυκίος κοτύλας βʹ. παρὰ δὲ τῷ Ἡρακλείδῃ οὕτως ἔχει. ʒ σιδήων < ιʹ. ἀριστολογίας < ηʹ. κηκίδων < ηʹ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ < δʹ. (387) λιβάνου < δʹ. σχιστῆς < δʹ. χαλκάνθους < βʹ. σμύρνης < δʹ.

phthificis, lienosis, coeliacis, dysentericis, tribus obolis in potu familiari datus, succurrit synanchicis, gingivarum nomis, in summa exterioribus et interioribus vitis auxiliatur. ʒ Myrrhae ʒ vj, croci ʒ iij, crocomagmatis drach. iij, ʒ cytinorum ʒ vj, chalcantli drach. vj, aluminis scissilis drach. vj, aloës ʒ vj, vino Falerno excipiuntur, fiuntque passilli et in umbra desiccantur. Ubi usus necessitas est, humido congruenti diluuntur ad commemoratos affectus. *Pastillus Neapolitani.* ʒ Myrrhae ʒ vj, thuris drach. vj, gallae ʒ viij, lycii drach. viij, aluminis drach. viij, crocomagmatis ʒ viij, aloës ʒ viij, cytinorum drach. xij, aeris ʒ viij, vino Falerno excipiuntur. *Andronius inscriptus.* ʒ Cytinorum ʒ x, scissilis ʒ iv, chalcantli drach. xij, myrrhae drach. quatuor, thuris ʒ viij, aristolochiae drach. viij, gallae immaturae drach. viij, passi heminas ij. Apud Heraclidem vero ita habet. ʒ Malicorii drach. x, aristolochiae drach. viij, gallarum ʒ viij, salis ammoniaci drach. iv, thuris drach. iv, fissilis drach. quatuor, chalcantli drach. ij,

Ed. Chart. XIII. [790. 791.]

Ed. Bas. II. (387.)

γλυκεῖ ἀναλαμβάνει. Πολυείδου σφραγίς. 4 σιδίωv < στ'. σμύρνης < η'. στυπτηρίας σχιστῆς < ε'. λιβάνου < δ'. ἀλόης < η'. χαλκάνθου < γ'. χολῆς ταυρείας < στ'. οἶνω γλυκεῖ ἀναλαμβάνει. ἡ κορακίνη σφραγίς. ποιῇ πρὸς παρισθμίωv φλεγμονὰς καὶ κεχαλασμένας κιονίδας, οὐλα μυδιῶντα, ποιῇ πρὸς νομάς. ποιῇ πρὸς τὰς περὶ τὴν ἔδραν διαθέσεις καὶ σύριγγας ἐκτυλοῖ. 4 ἀριστολοχίας Κρητικῆς στρογγύλης, κυτίνων, χαλκίτεως ὀπτῆς, λιβάνου, σμύρνης, χαλκάνθου, προκομάγματος, ἀλόης Ἰνδικῆς, χολῆς ταυρείας ἀνὰ < η'. γλυκέος τὸ αὐταρκίς. τροχίσκος πρὸς νομάς. 4 βράθυος < ν'. σμύρνης < γ'. σώρεως < β'. κυπέρου < β'. χαλκάνθου < β'. λιβάνου < β'. οἶνω ἀναλαμβάνει. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἐλαίας φύλλων < β'. μυρσίνης ξηρᾶς < δ'. ὄρχεως βοτάνης < δ'. ἀρσενικοῦ < α'. σμύρνης < δ'. ἐκ τῶν Ἡρακλείδου. 4 ὄρχεως < β'. ἀρσενικοῦ < δ'. κηκίδων < η'. λεπίδος < η'. λεπίδος < στ'. σώρεως < η'. σμύρνης < β'. λιβάνου [791] < β'. ἀκακίας χυλίσματος < β'. οἶνω ἀναλαμβάνει. ὁ διὰ

myrrhae drach. iv, haec passo excipiuntur. *Polyide spha-*
gis. 4 Malicorii drach. sex, myrrhae drach. octo, aluminis
 scissilis drach. quinque, thuris drach. quatuor, aloës drach.
 octo, chalcanthi drach. iij, fellis taurini drach. sex, vino
 dulci excipiuntur. *Coracine sphaeragis*. Facit ad tonsillarum
 phlegmonas et uvas laxatas, gingivas madentes resiccant,
 nomas curat et sedis affectus, fistulis callum extertit. 4
 Aristolochiae Creticae rotundae, cytinorum, chalcitidis tostae,
 thuris, myrrhae, chalcanthi, crocomagmatis, aloës Indicae,
 fellis taurini singulorum drach. octo, passi quantum satis est.
Pastillus ad nomas. 4 Brathyos drach. quinquaginta, myr-
 rhae drach. iij, foreos drach. duas, cyperii drach. duas,
 chalcanthi drach. duas, thuris drach. duas, vino excipiun-
 tur. Aliae scripturae habent, oleae foliorum drach. duas,
 myrti siccae, orcheos herbae, utriusque drach. quatuor, ar-
 senici drach. unam, myrrhae drach. iv. *Ex scriptis Hera-*
clidis. 4 Orcheos 3 iij, arsenici 3 iv, gallae 3 viij, squamae
 3 vj, foreos 3 viij, myrrhae drach. ij, thuris 3 ij, acaciae
 succi 3 ij, vino excipiuntur. *Pastillus ex stirpibus inscri-*

Ed. Chart. XIII. [791.]

Ed. Bas. II. (387.)

τῶν φυτῶν ἐπιγραφόμενος. 4 σιδίων < η'. μυρσίνης φύλ-
λων < η'. καρύων λεπύρων ξηρῶν < η'. ἀκάνθης καρποῦ
< η'. κηκίδων < δ'. ἁλῶν ὀρυκτῶν < η'. ἅπαντα θραύε-
ται, εἴτα ὅξει φυρᾶται καὶ βάλλεται εἰς ἀγγεῖον κεραμοῦν,
εἴτα ὀπτᾶται καὶ λιαίνεται μετὰ ὅξους. καὶ ὅταν εὖ ἔχη,
ἐπίβαλλε σμύρνης < δ'. λιβάνου < β'. καὶ ἀνάπλαττε τρο-
χίσκους, ἢ χρῆσις μετὰ ὅξους. παρὰ Τερεντίου ἐπιγράφεται
στυπτική. ποιῇ πρὸς πᾶσαν νομὴν καὶ τὰς περὶ δακτύλιον
διαθέσεις. 4 σανδαράχης, μίσου, χαλκάνθου, στυπτηρίας
σχιστῆς ἀνὰ < δύο, σμύρνης, λεπίδος χαλκοῦ, ἀλόης, χαλ-
κίτιος ἀνὰ < γ'. κυτίνων ῥοᾶς, ῥόδων ἄνθους, κηκίδων ἀνὰ
< δ'. ἀκακίας χυλοῦ < η'. σιδίων ῥοᾶς < η'. ἀναλαμβάνε
μύρτων ἀφειψήματι, εἰς τὸ ἥμισυ ἀφειψημένων. τροχίσκος
πρὸς ἐρπηστικά. Ἀρείου πρὸς ἐρπητας. 4 γῆς κιμωλίας < η'.
μίσου ὀπτοῦ < ιστ'. μίλτου Σινωπίδος < γ'. τρίβε ἕκα-
στον κατ' ἰδίαν μετὰ ὕδατος, εἴθ' ὁμοῦ μίξας, ἀνάπλαττε
τροχίσκους. ἢ χρῆσις δι' ὅξους. ἄλλος ὁ δι' ὀριγάνου. 4
ὀριγάνου < β'. ἐλαίας φύλλων < β'. ἀκακίας < β'. χαλκάν-

ptus. 4 Malicorii 3 viij, myrti foliorum drach. viij, nucis
putaminum siccorum drach. viij, spinæ fructus 3 viij, gal-
lae 3 iv, salis fossilis 3 viij, omnia comminuuntur, postea in
aceto macerantur ac in vas fictile conjiciuntur, deinde tor-
rentur et cum aceto laevigantur. Ubi bene habuerint, myr-
rhæ 3 iv, thuris 3 ij, injicito et pastillos fingito, usus ejus
est cum aceto. *Pastillus qui a Terentio inscribitur stypti-
cus, facit ad quamlibet nomen et ani affectus.* 4 San-
darachæ, misyos, chalcanthi, aluminis scissilis, singulorum
3 ij, myrrhæ, squamæ aeris, aloës, chalcitidis, singulorum
drach. iiij, cytinorum mali punicae, rosarum floris, gallæ,
singulorum 3 iv, acaciæ succi 3 viij, mali granati putami-
num drach. viij, excipiuntur myrtorum decocto ad dimi-
dias coctorum. *Pastillus ad serpentia, Arei ad herpetas.*
4 Terræ cimolias 3 viij, misyos torridi 3 xvj, minii lino-
pici 3 iiij. Singula cum aqua seorsum terito, deinde simul
miscens in pastillos digerito, usus est ex aceto. *Alius ex
origano.* 4 Origani 3 ij, oleæ foliorum 3 ij, acaciæ 3 ij,

Ed. Chart. XIII. [791.]

Ed. Bas. II. (387.)

θου < β'. ἄλως Σπανοῦ < β'. ὅξει ἀναλαμβάνει. ἐκ τῶν
 Δάργου φάρμακον ἐπιτετευγμένον. 4 λιθαργύρου ἢ ψιμυ-
 θίου < λή'. στυπτηρίας σχιστῆς < ιβ'. ἀκακίας < η'. κρό-
 κου, λιβάνου, διφρυγῶν, ὀπίου ἀνὰ < β'. τρίβει μεθ' ὕδα-
 τος καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους. ἢ χρῆσις μεθ' ὕδατος. ἄλλο
 σφόδρα γενναῖον. 4 στυπτηρίας στρογγύλης, χαλκίτεως, με-
 λαντηρίας ἢ σώρειως ἀνὰ < β'. μίσκος, σιδίων ἀνὰ < δ'.
 ἀσβέστου < ιστ'. ὅξους ξέστην α'. ἔπει τὰ σίδια μετ' ὅξους.
 καὶ ὅταν διαλυθῇ, τρίβει μετὰ τῆς ἀκακίας καὶ τοῖς λοιποῖς
 ἐπίβαλλει, καὶ ὅταν εὖ ἔχη, ἀνάπλαττε τροχίσκους. ἢ χρῆσις
 δι' ὕδατος. ὡς Θρεπτός πρὸς ἐρυστικά καὶ ὅπου νομὴν
 δεῖ στήσαι. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἐν στόματι διαθέσεις, πρὸς
 ὧτα πυορροοῦντα, πρὸς ἐξανθήματα, σαρκῶν ἐπαναστάσεις
 καὶ τὰ ἐν μυκτηρσιν ἔλκη, πρὸς τὰς περὶ τὴν ἔδραν δια-
 θέσεις. 4 σιδίων < ι'. κηκίδος ὀμφακίτιδος < η'. ἀριστολο-
 χίας < η'. ἁλόης < δ'. σμύρνης δραχμᾶς ἢ. σχιστῆς δραχμᾶς
 β'. λιβάνου δραχμᾶς δ'. χαλκάνθου < δ'. ἀναλαμβάνει γλυκί.

chalcanthi drach. ij, salis Hispani ℥ ij, aceto excipiuntur.
Ex collectaneis Largi medicamentum confectum. 4 Ar-
 genti spumae vel cerussae drach. xxxviiij, aluminis fissi
 ℥ xij, acaciae ℥ viij, croci, thuris, diphrygis, opii, singu-
 lorum ℥ ij, ex aqua terito ac formato pastillos, usus est ex
 aqua. *Aliud valde generosum.* 4 Aluminis rotundi, chal-
 citidis, melanteriae vel foreos, singulorum ℥ ij, misyos, ma-
 licorii, utriusque ℥ iv, calcis vivae ℥ xvj, aceti sextarium j.
 Mali cortex in aceto decoquitur, ac quum dissolutus fuerit
 teritur cum acacia, postea caeteris adjiciuntur, et ubi bene
 habent, fiunt pastilli, quum opus est, diluuntur aqua. *Pa-
 stillus Threpti ad serpentia ulcera et ubi passionem oportet
 sistere, facit etiam ad oris vitia, ad aures suppurata-
 tas, item cutis vitia, quae exanthemata vocant, tollit,
 carnis excrescentiam reprimit, narium ulcera et sedis af-
 fectus sanat.* 4 Corticis malorum punicorum ℥ x, gallae
 omphacitidis ℥ viij, aristolochiae ℥ viij, aloës ℥ iv, myrrhae
 drach. viij, fissi drach. ij, thuris ℥ iv, chalcanthi ℥ iv, passo
 excipiuntur.

Ed. Chart. XIII [791.]

Ed. Bas. II. (387.)

[Τροχίσκοι κινῆροι Ἱέρακος Θηβαίου, ἡ διὰ τῶν ἀλικακάβων.] Ποιεῖ πρὸς ψύδρακας, ἐπινυκτίδας, τὰ ἐν μυκτῆρσιν ἔλκη. ποιεῖ πρὸς ῥαγάδας καὶ ὅσα βούλει χωρὶς ὀδύνης ἐπουλῶσαι. 4 ψιμυθίου λίτραν μίαν, λιθαργύρου λίτρας ι'. στυπτηρίας σχιστῆς, ἀλικακάβου φλοιοῦ, χαλκάνθου, Σινωπίδος ἀνὰ λίτρας ἡμισυ, ὅξει ἀναλαμβάνει. Λευκίου Καθηγητοῦ, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. 4 στυπτηρίας, ἰοῦ Κορινθίου, μίλτου Σινωπίδος, κοτύλης μέτρῳ τὸ ἴσον ἀναλαμβάνει ὅξει. ἐκ τῶν Ἀρείου. πρὸς ψώρας νεμομένας ἐρπηστικά, σαρκῶν ὑπεροχὰς, πτερύγια, ὧτα πυορροοῦντα, ἔλκη δυσάλθη. ποιεῖ πρὸς ῥαγάδας, κονδυλώματα. 4 σχιστῆς, μίλτου Σινωπίδος, ἰοῦ ξυστοῦ, κόμμιως, κηκίδων, κυτίνων, ἐκάστου τὸ ἴσον ὅξει ἀναλαμβάνει. ὡς δὲ Μάγνος ὁ Φιλαδελφεὺς πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις ἐχρήσατο. 4 σχιστῆς στυπτηρίας, ἰοῦ Κορινθίου, χαλκίτιως, μίλτου Σινωπίδος, κόμμιως, μέτρῳ τὸ ἴσον ὅξει ἀναλαμβάνει. πρὸς ἐρυσσιπέλατα τροχίσκος. 4 κρόκου δραχμὴν α'. ὀπίου < α'. ψιμυθίου

[*Pastilli gilvi Hieracis Thebani ex halicacabis j, vesficariis.*] Facit ad capitis ulcera, epinyetidas et narium ulcera, quae Graeci psydracas nominant, juvat rhagadas et quaecunque citra dolorem ad cicatricem voles ducere. 4 Cerussae libram unam, spumae argenti libras x, aluminis fissi, halicacabi corticis, chalcanthi, Sinopidis, singulorum selibram, aceto excipiuntur. Lucii praeceptoris pharmacum confectum. 4 Aluminis, aeruginis Corinthiae, minii Sinopici, singulorum mensuram heminae aequalem, aceto diluuntur. Ex libris Arei ad psoras depascentes, serpentina, carnem excrecentem, pterygia, aures suppurantes, ulcera curatu difficilia, sanat rhagadas et condylomata. 4 Scissilis, minii Sinopici, aeruginis rasiae, gummi, gallae, cytinorum, singulorum pares portiones, aceto diluuntur. Magni Philadelphi ad praedictas affectiones. 4 Aluminis fissi, aeruginis Corinthiae, chalcitidis, minii Sinopici, gummi, singulorum pares mensurae partes, aceto subiguntur. *Pastillus ad erysipelata.* 4 Croci 3 j, opii 3 j, cerussae 3 ij,

Ed. Chart. XIII. [791. 792.]

Ed. Bas. II. (587)

< β'. γλυκεῖ ἀναλαμβάνει. [792] ἐν ἄλλαις ἔχει γλαυκίου
 δραχμὰς η'. Ἀνδρομάχου κροκόδης, φάρμακον ἐπιτετευγμέ-
 νον. ⁊ λιθαργύρου δραχμὰς δ'· τουτέστιν οὐγγίας δ'. ψι-
 μυθίου οὐγγίας δ'. θείου ἀπύρου οὐγγίαν α'. κρόκου, ὀπίου
 ἀνὰ οὐγγίαν α'. χυλῶ στρέχνου ἀναλαμβάνει. ἐπὶ τῆς χρή-
 σιως ἄντι γλυκεῖ. Γαΐου Νεαπολίτου. ⁊ ψιμυθίου, ἀκανίας,
 γλαυκίου, ὀπίου, ἑκάστων τὸ ἴσον. γλυκεῖ ἀναλαμβάνει, κα-
 τάχρῃ συνεχῶς. ἄλλο. ⁊ ψιμυθίου < η'. ἀκανίας δραχμὰς η'.
 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < δ'. κρόκου δραχμὰς β'. ὀπίου
 < β'. χυλοῦ πολυγόνου ἢ σέριως ἢ στρέχνου ἢ κυνογλώσ-
 σου. ἐκ τῶν Ἀγαθίνου. ⁊ ψιμυθίου δραχμὰς σι'. μάννης,
 λιβάνου ἀνὰ δραχμὴν α'. κροκομάγματος < β'. θείου ἀπύρου
 δραχμὰς β'. ὠῶν ἐφθῶν λεκίθων < στ'. γλυκεῖ ἀναλαμβάνει.
 πρὸς ῥαγάδας καὶ κονδυλώματα. Μενεσθείως πρὸς τὰς ἐν δακ-
 τυλίοις ῥαγάδας, ποιεῖ πρὸς νομάς. ⁊ ἀλόης οὐγγίας στ'.
 κρόκου οὐγγίας γ'. στυπτηρίας σχιστῆς οὐγγίας γ'. οἶνω ἀνα-
 λάμβανει καὶ ποιεῖ τροχίσκους. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἔστω τὸ

passo diluuntur. Alia lectio habet, glaucii drach. octo. *An-*
dromachi croceum emplastrum, medicamentum conveniens.
 ⁊ Argenti spumae drach. quatuor, hoc est unciae dimi-
 dium, cerussae uncias quatuor, sulfuris ignem non experti
 unciam unam, croci, opii, singulorum unciam j, succo so-
 lani excipiuntur. Quum opus est, passo diluuntur. *Caii*
Neapolitani. ⁊ Cerussae, acaciae, glaucii, opii, ejusque
 parem mensuram, passo subigito et continue perungito.
Aliud. ⁊ Cerussae drach. octo, acaciae drach. octo, guttae
 ammoniaci drach. quatuor, croci drach. duas, opii drach.
 duas, succi polygoni vel soreos vel solani vel cynoglossi.
Ex libris Agathini. ⁊ Cerussae drach. sex, mannae, thu-
 ris, singulorum drach. j, crocomagmatis drach. duas, sul-
 furis ignem non experti drach. duas, ex ovis assatis vitel-
 lorum drach. sex, passo excipito. *Ad rhagadas et condy-*
lomata, curat etiam ani rhagadas et nomas, Menesthei
medicamentum. ⁊ Aloës uncias sex, croci uncias tres, alu-
 minis fissilis uncias tres, vino diluuntur et fiunt pastilli, in

Ed. Chart. XIII. [792.]

Ed. Bal. II. (387.)

ὑγρὸν κατάλληλον τῇ διαθέσει. Ἀπολλοφάνους πρὸς ῥαγάδας καὶ κονδυλώματα. ʒ στίμμεως ʒ η'. ἀκακίας ʒ σ'. ἰοῦ δραχμὴν α'. ὀπίου ʒ β'. λιβάνου δραχμὴν α' S'. σμύρνης ʒ β'. κόμμεως ʒ δ'. οἶνω ἀθαλάσσω ἀνάπλαττε τροχίσκους. ὡς δὲ Νικόλαος. ʒ στίμμεως ʒ η'. ἀκακίας ʒ η'. ἰοῦ δραχμὴν μίαν, ὀπίου ʒ γ'. σμύρνης ʒ δ'. κόμμεως ʒ δ'. οἶνω ἀνάπλασσε. ἐκ τῶν Μάγνου πρὸς ῥαγάδας καὶ κονδυλώματα ἴσθησι νομάς. ʒ ἀλόης ʒ η'. ἀκακίας ʒ δ'. κηκίδος ʒ β'. κρόκου ʒ β'. λιβάνου δραχμὴν α'. σμύρνης δραχμὴν α'. οἶνω ἀναλαμβάνει. ὁ διὰ τῶν χυλῶν ἐπιγραφόμενος πρὸς νομάς καὶ ψωρώδεις διαθέσεις. ʒ λυκίου Ἰνδικοῦ, ἀλόης Ἰνδικῆς, σμύρνης, χαλκοῦ, στυπτηρίας σχιστῆς, χαλκάνθου, κυτίνων, λιβάνων ἀνά ʒ δ'. χυλοῦ μύρτων κοτύλης ἡμισυ, συντίθει καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους. Πετρωνίου ἡ ἀρετὴ, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς ῥαγάδας καὶ κονδυλώματα, ἐν ταῖς μεγίσταις περιωδυνίαις καὶ ταχέως ἀπαλλάττει. ʒ στίμμεως, ἀκακίας, μολύβδου κικανυμένου καὶ πε-

usu liquor affectioni respondeat. *Apollophanis ad rhagadas et condylomata.* ʒ Stibii drach. octo, acaciae drach. sex, aeruginis drach. unam, opii drach. duas, thuris drach. unam et dimidiam, myrrhae drach. duas, gummi drach. quatuor, vino maris experte pastillos fingito. *Ut Nicolaus.* ʒ Stibii drach. octo, acaciae drach. octo, aeruginis drach. unam, opii drach. tres, myrrhae drach. quatuor, gummi drach. quatuor, vino excipito. *Magni ad rhagadas et condylomata, sistit nomas.* ʒ Aloës drach. viij, acaciae drach. iv, gallae drach. duas, croci drach. duas, thuris drach. unam, myrrhae drach. j, vino subiguntur. *Pastillus diachylon, id est ex succis, inscriptus ad nomas et scabiosos affectus.* ʒ Lycii Indici, aloës Indicae, myrrhae, aeris, aluminis scissilis, chalcanti, cytinorum, thuris, singulorum ʒ iv, succi myrtorum heminae dimidium, composito et in pastillos digerito. *Petronii pastillus, qui virtus appellatur, medicamentum ad rhagadas et condylomata, in magnis doloribus accommodatum et cito liberat.* ʒ Stibii, acaciae,

Ed. Chart. XIII. [792.]

Ed. Bas. II. (387. 388.)

πλυμένου ἀνὰ ᾠστ'. σποδοῦ κυπρίας, ἐρείκης καρποῦ, στυπτηρίας σχιστῆς, λιβάνου, χαλκάνθου, σμύρνης, ὀπίου ἀνὰ ᾠή. οἶνον ἀναλαμβάνει καὶ ποιεῖ τροχίσκους. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἄντι γλυκεῖ.

Κεφ. ιβ'. [Οἱ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένοι τροχίσκοι ἐν τῷ τῶν ἐκτός.] Τροχίσκος Δαριίου ἐδρικός. 4 στίμμιως ᾠστ'. ἀκανίας ᾠστ'. οἱ δὲ ἠ'. λοῦ ᾠμ'. ὀποῦ μήκωνος ᾠγ'. οἱ δὲ ᾠβ'. κόμμιως ᾠδ'. σμύρνης δραχ(388)μὴν α'. λιβάνου ᾠγ'. οἱ δὲ ᾠβ'. οἶνον, οἱ δὲ ὕδωρ. πολύχρηστος καὶ πνοποιός καὶ χαλαστικός. 4 φλοιοῦ λιβάνου ᾠβ'. λεπίδος χαλκοῦ ᾠδ'. σὺν οἶνον ἀνάπλασσε, ἄντι σὺν μέλιτι τὸ Μούσα ἰατρεῖον. 4 σχιστῆς, ἀλόης, σμύρνης, χαλκάνθου, ἀνὰ ᾠστ'. κρόκου ᾠγ'. κροκομάγματος ᾠγ'. κυτίνων ᾠδ'. σὺν οἶνομέλιτι ἀναλαμβάνει ἐκ Φαλιερίνου οἶνου. πρὸς ἐρυσιπέλατα ἐκ τοῦ Ἀγαθοκλέους. 4 ψιμυθίου ᾠή. στυπτηρίας στρογγύλης ᾠβ'. κροκομάγματος ᾠβ'. θείου ἀπύρου ᾠβ'. λείοις παραχεῖται στρέχνου χυλὸς καὶ ἀνάπλασσε

plumbi usli et eloti, singulorum ℥ xvj, cineris cyprii, ericae fructus, aluminis fissilis, thuris, chalcanthi, myrrhae, opii, singulorum ℥ viij, vino excipiuntur et fiunt pastilli. Quum utendum erit, passo diluantur.

Cap. XII. [*Pastilli ab Andromacho conscripti libro de exterioribus.*] *Pastillus Darii*, qui per anum immittitur. 4 Stibii drach. sedecim, acaciae drach. xvj, alii octo, aeruginis drach. xl, succi papaveris drach. tres, quidam drach. ij, gummi drach. iv, myrrhae ℥ j, thuris ℥ tres, alii ℥ ij, vino vel ut alii aqua diluantur. *Pastillus multiplicis usus et pus educens et laxans.* 4 Corticis thuris ℥ ij, aeris squamae ℥ iv, cum vino factos ex melle diluito. *Musae remedium.* 4 Aluminis scissilis, aloës, myrrhae, chalcanthi, singulorum ℥ vj, croci ℥ iiij, crocomagmatis drach. iiij, cytitorum ℥ iv, mulso ex Falerno facto excipiuntur. *Ad erysipelata ex Agathocle.* 4 Cerussae ℥ octo, aluminis rotundi ℥ ij, crocomagmatis ℥ ij, sulfuris ignem non experti ℥ ij, tritis solani succus superfunditur, et pastilli, dum usus

Ed. Chart. XIII. [793.]

Ed. Bas. II. (388.)

[793] τροχίσκους ἐπὶ τῆς χρείας οἶνω ἀνστήρω. Ἰσιδώρου
 πρὸς νομάς. 4 οἰσυνηρῶν ἐρίων δραχμὰς μ'. μολύβδου ρι-
 νίσματος δραχμὰς ι'. λιπίδος 4 ι'. ἀσφάλτου δραχμὰς ι'.
 στυπτηρίας σχιστῆς 4 ι'. καὶ στρογγύλης ε'. σιδίων δραχμὰς
 ε'. κηκίδων 4 ε'. μίσυος δραχμὰς ε'. χαλκίτιως 4 ε'. λιβάνου
 4 ε'. σμύρνης 4 β'. ἀμόργης ποτύλας ἡ. ἢ ξηρᾶς ε'. τρο-
 χίσκος μέλας ὡς χρῶμαι. 4 σιδίων 4 ι'. ἀριστολοχίας 4 ἡ'.
 κηκίδος 4 ἡ'. σχιστῆς 4 δ'. ἀλόης 4 δ'. σμύρνης 4 β'.
 χαλκάνθου 4 β'. λιβάνου 4 δ'. οἶνω ἀναλαμβάνει. ἡ χρῆ-
 σις οἶνω γλυκεῖ. τροχίσκος δι' ἀλικάκων. 4 λιθαργύρου
 4 κδ'. ψιμυθίου 4 ιβ'. ἡ κδ'. ἀλικάκου ῥίζης 4 ἡ'. χαλ-
 κάνθου 4 δ'. σχιστῆς 4 δ'. μίλτου ὥστε χρῶσαι, σὺν ὕδατι
 ἀναλαμβάνει. τροχίσκος δι' ὀριγάνου. 4 ἐλαίας φύλλων χλω-
 ρῶν 4 ἡ'. σιδίων 4 στ'. ὀριγάνου 4 δ'. ἀκακίας 4 ιβ'.
 χαλκίτιως 4 δ'. σχιστῆς 4 δ'. μίσυος 4 δ'. οἶνον ἀνστή-
 ρου. τροχίσκος ὁ διὰ τοῦ ῥου. 4 κηκίδος 4 γ'. ἀκακίας
 4 δ'. χαλκάνθου 4 ι'. χαλκίτιως δραχμῆς ἡμισυ, σχιστῆς

postulat, vino austero formantur. *Isidori ad nomas.* 4
 Lanae succidae 3 xl, Isobis plumbi 3 x, squamae drach. x,
 bituminis drach. x, aluminis fissilis drach. v, rotundi drach.
 v, mali punici corticis drach. v, gallae drach. v, misyos
 drach. quinque, chalcitidis drach. v, thuris 3 v, myrrhae
 3 ij, amurcae heminas viij vel siccae quinque. *Pastillus ni-*
ger, quo utor. 4 Malicorii drach. x, aristolochiae 3 octo,
 gallae 3 octo, aluminis fissilis drach. iv, aloës drach. iv,
 myrrhae 3 ij, chalcanthi 3 ij, thuris drach. iv, vino exci-
 piuntur, et quum res exigit, vino dulci diluantur. *Pastil-*
lus ex vesicariis. 4 Argenti spumae 3 xxiv, cerussae drach.
 xij, vel xxiv, halicacabi radice drach. octo, chalcanthi 3 iv,
 aluminis scissilis drach. iv, minii quantum ad colorem acci-
 piendum satis est, ex aqua subiguntur. *Pastillus ex ori-*
gano. 4 Oleae foliorum viridum 3 viij, mali punici cor-
 ticis drach. vj, origani 3 iv, acaciae drach. duodecim, chal-
 citidis 3 iv, aluminis scissilis drach. iv, misyos drach. qua-
 tuor, vino austero diluantur. *Pastillus ex rhu.* 4 Gallae
 drach. tres, acaciae 3 iv, chalcanthi drach. v, chalcitidis

Ed. Chart. XIII. [793.]

Ed. Bas. II. (388)

< η'. στρογγύλης < δ'. μίσυος < γ'. σιδίων < ε'. λι-
 πίδος < δ'. σμύρνης < β'. αλόης < β'. ἀριστολοχίας < β'.
 λιβάνου φλοιοῦ < δ'. ταυροκόλλης < γ'. ῥοῦ βυρσοδεψικοῦ
 χοίνικος τὸ τέταρτον. οἱ δὲ χοίνικος ἡμισυ, ὅξους κοτύλην
 α' S''. εἰς τὸ ἀποβρέξαι καὶ λιᾶναι τὸν ῥοῦν. Πολυείδου
 σφραγίς. στυπτηρίας σχιστῆς < γ'. λιβάνου < δ'. σμύρνης
 < δ'. ἢ σμύρνης < η'. χαλκάνθου < β'. κυτίνων < ιβ'.
 χολῆς ταυρείας < στ'. αλόης < η'. οἶνω αὐστηρῶ ἀναλάμ-
 βανε. τροχίσκος Ἀνδρώνιος. 4 κυτίνων < ι'. κηκίδος < η'.
 σμύρνης < δ'. οἱ δὲ < ιη'. ἄλλ. κη'. ἀριστολοχίας < δ'.
 χαλκάνθου < β'. σχιστῆς < β'. οἱ δὲ < δ'. μίσυος Κυπρίου
 < β'. γλυκεῖ ἀναλάμβανε. χρῶ πρὸς πολλὰ πολυχρήστα
 φαρμάκω. τροχίσκος Ἀχιλλᾶ. 4 λιπίδος, μίσυος, αλόης ἀνὰ
 < β'. ἀριστολοχίας < η'. σχιστῆς < δ'. σμύρνης < β'. λι-
 βάνου < δ'. κηκίδος < η'. χαλκάνθου < β'. σιδίων < η'.
 χολῆς ταυρείας < β'. ὅξει ἀναλάμβανε. τροχίσκος πρὸς νο-
 μὰς Ἰσιδώρου γνωρίμου. 4 μάννης, λιβάνου ἀνὰ < λ'. κυ-

drach. dimidium, aluminis fissilis drach. octo, rotundi drach.
 iv, misyos drach. tres, malicorii drach. quinque, squamae 3 iv,
 myrrhae drach. duas, aloës 3 ij, aristolochiae 3 ij, thuris
 corticis drach. iv, taurocollae drach. iij, rhu coriarii choe-
 nicis quartam partem, alii choenicis dimidium, aceti hemi-
 nam j β, in quo rhus madesiet ac teretur. *Polyidae spha-*
gis. 4 Aluminis scissilis drach. tres, thuris drach. iv, myr-
 rhae drach. iv, vel myrrhae 3 viij, chalcanthi drach. ij, cy-
 tinorum 3 xij, fellis taurini 3 vj, aloës 3 octo, vino austero
 excipe. *Pastillus Andronius.* 4 Cytinorum 3 x, gallae 3 viij,
 myrrhae 3 iv, secundum alios 3 xvij, aliter xxvij, aristo-
 lochiae 3 iv, chalcanthi 3 ij, aluminis fissilis drach. duas,
 alii 3 iv, misyos Cyprii drach. duas, passo diluuntur. Utere
 ad multa polychresto medicamento. *Pastillus Achillae.* 4
 Spumae, misyos, aloës, singulorum 3 ij, aristolochiae drach.
 octo, aluminis fissilis 3 iv, myrrhae drach. ij, thuris drach.
 iv, gallae drach. viij, chalcanthi drach. duas, corticis mali
 punici drach. viij, fellis taurini 3 ij, aceto subige. *Pastil-*
lus ad nomas Isidori celebris. 4 Mannae, thuris, singu-

Ed. Chart. XIII. [793.]

Ed. Bal. II. (388.)

τίνων < η'. σχιστῆς < η'. κηκίδων < η'. χαλκάνθου, ἀρι-
στολοχίας, σμύρνης, μίσου Κυπρίου, ἀσβέστου ἀνὰ < ι'.
ἀκακίας < η'. ἀναλάμβανε οἶνω ἢ ὄξει καὶ λιάνας χρῶ. τρο-
χίσκος ἄλλος πολύχρηστος. 4 κηκίδος < η'. κυτίων < ιβ'.
χαλκοῦ κεκαυμένου < η'. ἰοῦ < στ'. σχιστῆς < η'. χαλκάνθου,
ἀκακίας, χολῆς ταυρίας, λιβάνου, ἀλόης, λυκίου, σμύρνης,
ἐν ἄλλῳ καὶ μίσου ἀνὰ < η'. λείου, τοῖς ὑπὸ κύνα καύ-
μασι πολλῶ ὄξει. τροχίσκος Ἀπολλωνίου Ἀρχιστράτορος
σμίλινος, ὡς Ἀλκιμίων πολύχρηστος. 4 ψιμυθίου < ι'. λι-
θαργύρου < ι'. ἀλόης < ν'. σχιστῆς < δ'. λιβάνου < δ'.
σμύρνης δραχμὴν α'. οἱ δὲ < β'. κίμωλίας < κί'. ἀναλάμ-
βανε οἶνω, χρῶ ἐνίοτε σὺν οἶνω καὶ ῥοδίῳ. πρὸς ἐρυσσιπέ-
λατα ᾧ χρῶμαι. 4 λιθαργύρου λίτρας ζ'. ψιμυθίου δραχμὴν
α'. ὀπίου γο γ'. θείου ἀπύρου οὐγγίας γ'. κρόκου οὐγγίας γ'.
σὺν γλυκεῖ ἀναλάμβανε, χρῶ σὺν γλυκεῖ. Γλαυκίου πολύχρη-
στος. 4 στυπτηρίας ὑγρᾶς < ρ'. σμύρνης < η'. κρόκου < η'.
σὺν γλυκεῖ ἀναλάμβανε. πρὸς ἐρυσσιπέλατα καλός. 4 ἀκακίας

lorum 3 xxx, cytinorum 3 viij, aluminis fissilis 3 viij, gal-
lae 3 viij, chalcanthi, aristolochiae, myrrhae, misyos Cy-
prii, calcis vivae, singulorum 3 x, acaciae 3 viij, excipiun-
tur vino vel aceto, et laevigata usui sunt. *Pastillus alius*
ad multa. 4 Gallae 3 viij, cytinorum 3 xij, aeris nstri 3 viij,
aeruginis 3 vj, aluminis fissilis 3 viij, chalcanthi, acaciae, fel-
lis taurini, thuris, aloës, lycii, myrrhae, alias et misyos,
singulorum 3 viij, sub canis aestu multo aceto teruntur.
Pastillus Apollonii Archistratoris Smilinus, ut Alcinion,
in usum multiplicem. 4 Cerussae 3 x, argenti spumae 3 v,
aloës 3 l, aluminis fissilis 3 iv, thuris 3 iv, myrrhae 3 j, alii
3 ij, cimoliae 3 xxv, vino excipiuntur, interdum cum vino
et rosaceo utitor. *Ad erysipelata, quo utor.* 4 Argenti
spumae lib. viij, cerussae 3 j, opii 3 iiij, sulfuris ignem non
expertum 3 iiij, croci 3 iiij, passo excipiuntur. Quum usus est,
passo diluuntur. *Glaucii ad multa faciens.* 4 Aluminis
liquidi drach. c, myrrhae 3 octo, croci 3 octo, passo diluun-
tur. *Ad erysipelata bonus.* 4 Acaciae drach. octo, misyos

Ed. Chart. XIII. [793. 794.]

Ed. Bas. II. (388.)

ἄ ἡ. μίσκος ἄ δ'. ὀπίου ἄ β'. λιβάνου ἄ δ'. σὺν ὄξει
 ἀναλαμβάνει. ποιῇ καὶ πρὸς ἑρπητας ἄλλος πρὸς τὰ αὐτὰ
 ποιῶν. 4 ὀπίου ἄ δ'. ἀκακίας ἄ δ'. διφρυγῶς ἄ δ'. [794]
 σχιστῆς ἄ δ'. ἀναλαμβάνει σὺν ὕδατι, χρῶ σὺν ὄξει. ἄλλος
 πρὸς ἐρυσιπέλατα. 4 ψιμυθίου ἄ ἡ. θείου ἀπύρου ἄ δ'.
 μηκωνίου ἄ β'. πηγάνου φύλλων ἄ β'. σχιστῆς ἄ δ'. κι-
 μωλίας ἄ β'. ἀμύλου ἄ β'. μέλι καὶ ὄξος. πρὸς ἑρπητας ὁ
 Τιβεριίου Καίσαρος. 4 διφρυγῶς, μηκωνίου, σχιστῆς, ἀκα-
 κίας ἀνὰ οὐγγίας γ'. ὄξει ἢ ὕδατι ἀναλαμβάνων χρῶ. ἢ κε-
 ρανίτος πολύχρηστος. 4 ἀρσενικοῦ ἄ λβ'. ἀριστολοχίας ἄ λβ'.
 οἱ δὲ ἡ. ἰριως ἄ λβ'. κηκίδος ἄ ιστ'. οἱ δὲ ἄ ἡ. στυπτη-
 ρίας στρογγύλης ἄ στ'. χαλκίτιως ἄ στ'. λεπίδος χαλκοῦ
 ἄ ιστ'. χαλκάνθου ἄ ἡ. ῥητίνης ξηρᾶς ἄ ἡ. ὄξους χοᾶς
 δ'. λείου, τοῖς ὑπὸ κύνα κύμασι, χαλκῇ θυείᾳ καὶ δοίδυκι.
 ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃς θυείαν χαλκῇν, λεπίδος βάλλε μνᾶν α'. ὅ
 ἐστι ἄ ρ'. τροχίσκος Βιθυνὸς καλούμενος κατεσκευασμένος
 ἐν Σικελίᾳ. πρὸς νομάς, σύριγγας, πτερύγια, σὺν κηρωτῇ δι-

3 iv, opii drach. duas, thuris drach. quatuor cum aceto
 excipiuntur, facit etiam ad herpetas. *Alius ad eadem.* 4
 Opii drach. iv, acaciae drach. iv, diphrygis drach. quatuor,
 aluminis fissi 3 iv, ex aqua diluuntur, cum aceto utitor.
Alias ad erysipelata. 4 Cerussae 3 viij, sulfuris ignem non
 experti 3 iv, papaveris 3 ij, rutae foliorum 3 ij, aluminis
 fissi 3 iv, cimoliae 3 ij, amyli 3 ij, melle et aceto diluun-
 tur. *Ad Herpetas Tiberii Caesaris.* 4 Diphrygis, meconii,
 aluminis fissi, acaciae, singulorum 3 iij, aceto vel aqua di-
 luens utitor. *Coranitis usus multiplicis.* 4 Arsenici 3 xxxij,
 aristolochiae 3 xxxij, alii viij, iridis 3 xxxij, gallae 3 xvj,
 alii viij, aluminis rotundi 3 vj, chalcitidis 3 vj, squamae
 aeris drach. xvj, chalcanthi drach. viij, resinae siccae drach.
 viij, aceti congios iv, caniculae sub aestu aereo mortario
 et cochleario laevigantur. Quod si aerem mortarium non
 habeas, squamae minam unam injicito, quae valet drach.
 centum. *Pastillus cognomento Bithynus in Sicilia confe-*
ctus ad nomas, fistulas, pterygia cum duplici cerato ad

Ed. Chart. XIII. [794.]

Ed. Bas. II. (388.)

πλῆ πρὸς ἔρπητας, ἐρυσιπέλατα καὶ ἄλλα. 4 σιδίῳν < στ'.
 κηκίδος < στ'. ἱριῶς Ἰλλυρικῆς < δ'. ἀριστολογίας < στ'.
 χαλκάνθου < γ'. στυπτηρίας σχιστῆς < στ'. χαλκίτεως < στ'.
 μίσυος < γ'. νίτρου < β'. λιβάνου < β'. καδμείας < στ'.
 λεπίδος χαλκοῦ δραχμᾶς δ'. χρυσοκόλλης < β'. ὄξους, τοῖς
 ὑπὸ κύνα σκεύαζε. τροχίσκος πρὸς κονδυλώματα καὶ τὰς ἐν
 δακτύλῳ φλεγμονὰς καὶ πτερύγια. 4 λιβάνου, ἀκακίας, στιμ-
 μίως ἐκάστου ἀνὰ < β'. ἰοῦ, σμύρνης, ὀπίου, μήκωνος,
 κόμμιος, γάρδου Κελτικῆς ἐκάστου ἀνὰ < β'. μετὰ οἴνου
 αὐστηροῦ λαίμων περιχρεῖ.

Κεφ. ιγ'. [Ξηρὰ πολυειδῆς διὰ τῶν προγραφέντων
 δηλουμένη πρὸς τί ἕκαστον ἀρμόττει. τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου
 γεγραμμένα κατὰ τὸ τέλος τῶν ἐκτός.] Ξηρὸν σηπτόν, ἀδη-
 κτον. 4 σανδαράχης < β'. ἀρρῆνικοῦ < β'. ἀσβέστου < δ'.
 μάννης < δ'. λείοις χρῶ. ἰσχαίμος ἢ χρῶμαι. 4 χαλκίτεως,
 μίσυος, μάννης ἀνὰ < δ'. οἱ δὲ δύο, λείοις χρῶ. ξανθὴ ἢ
 χρῶμαι. 4 χαλκίτεως < ε'. χαλκάνθου < ν'. μίσυος ὀπτοῦ

*herpetas, erysipelata et alia. 4 Mali punici corticis 3 vj,
 gallae 3 vj, iridis Illyricae 3 iv, aristolochiae 3 vj, chalcan-
 thi 3 iij, aluminis fissi 3 vj, chalcitidis drach. vj, misyos
 drach. tres, nitri drach. duas, thuris 3 ij, cadmiae drach.
 sex, aeris squamae drach. quatuor, chrysocoliae drach. duas.
 Ex aceto sub caniculae aestu praeparato. Pastillus ad con-
 dylomata et ani inflammationem et pterygia. 4 Thuris,
 acaciae, stibii, singulorum drach. duas, aeruginis, myrrhae
 opii, papaveris, gummi, nardi Celticae, singulorum 3 ij cum
 vino austero trita inunguntur.*

Cap. XIII. [*Arida variae speciei, seu generis a
 praenominatis auctoribus indicata, quibus singula conve-
 niant. Quae scripsit Andromachus in calce operis de ex-
 terioribus.*] *Aridum exedens sine morfu. 4 Sandarachae
 drach. duas, arsenici 3 ij, calcis vivae 3 iv, mannae 3 iv,
 tritis utitor. Facultas sanguinem comprimens, qua utor.
 4 Chalcitidis, misyos, mannae, singulorum 3 iv, alii ij,
 tritis utitor. Flava, qua utor. 4 Chalcitidis 3 centum,
 chalcanthi 3 quinquaginta, misyos torrefacti 3 xxv, aeris*

Ed. Chart. XIII. [794.]

Ed. Bas. II. (388. 389.)

< κέ. χαλκοῦ κεκαυμένου < ιβ' S'. λείοις χρῶ. ἰσχαιμος
 μεγάλη, 4 μίσκος Κυπρίου < ζ'. χαλκάνθου < ζ'. φλοιου
 πίττος < δ'. μάννης, λιβάνου < δ'. λεπίδος χαλκοῦ < δ'.
 χαλκοῦ κεκαυμένου < ιε'. χαλκίτιος < ιε'. ἀσβέστου < η'.
 οἱ δὲ < μ'. γύψου πεφωγμένου < δ'. οἱ δὲ ε'. λείοις χρῶ.
 ἰσχαιμος Ἀφροδῆ. 4 χαλκίτιος < στ'. μάννης λιβάνου < β'.
 ῥητίνης τερμινθίνης φρυκτῆς ἀνὰ < δ'. χρῶ λείοις πρὸς
 αἰμορροΐδας. ἄλλο, ὡς Ἁρπόκρας. 4 σανδαράχης < β'. ἀρ-
 σενικοῦ < δ'. ἀσβέστου < η'. τροχίσκους ποιεῖ λεαίνων σὺν
 ὕδατι ἡμέρας μ'. καὶ οὕτως περιέχει. πρὸς αἰμορροΐδας ἢ
 χρῶμαι. 4 ἀρσενικοῦ < η'. σανδαράχης < η'. ἐλατηρίου
 < δ'. θαψίας < β'. χρυσοκόλλης < δ'. ἀσβέστου < δ'.
 λείοις χρῶ. ξηρὸν ἐκ τῶν Γάλλου, πολύχρηστον πρὸς πτε-
 ρύγια. 4 λιθαργύρου < η'. τοῦ < ι', λείοις χρῶ, ἐπαινεῖ-
 ται. πρὸς πτερύγια καλῇ. 4 χαλκίτιος, ἰσχάδων κεκαυμένων,
 σιδίων ῥοᾶς, λεπίδος χαλκοῦ, ἴσον ἐκάστου. ἐπὶ τῆς χρήσεως
 μίσ(389)γε μέλι ἐφθὸν, ἐμπλαστρῶδες ποιῶν ἐπίθεις. παρ'
 ἡμέραν λῦε περιμάσσων καὶ μὴ καταντλῶν, μηδὲ καταπάσ-

usti 3 xij β, laevigatis utitor. Sanguinem supprimens magna.
 4 Misfos cyprii 3 vij, atramenti sutorii 3 vij, corticis piceae
 3 iv, mannae, thuris 3 iv, squamae aeris 3 iv, aeris usti
 3 xv, chalcitidis 3 xv, calcis vivae 3 viij, alii 3 quadraginta,
 gypsi torrefacti 3 iv, alii v, tritis utitor. Sanguinem cohi-
 bens Aphrodae. 4 Chalcitidis 3 vj, mannae thuris 3 ij, re-
 linae terebinthinae, frictae, singulorum 3 iv, utere tritis ad
 haemorrhoidas. Aliud, ut Harpocras. 4 Sandarachae 3 ij,
 arsenici 3 iv, calcis vivae 3 viij. Pastillos fingito ex aqua
 diebus xl, terens et sic inungito. Aliud ad haemorrhoidas,
 quo utor. 4 Arsenici 3 viij, sandarachae 3 viij, elaterii 3 iv,
 thapsiae 3 ij, chrysocolloae 3 iv, calcis vivae 3 iv, tritis uti-
 tor. Ariatum Galli, varii usus ad pterygia. 4 Argenti
 spumae 3 viij, aeruginis 3 x, laevigatis utitor, commendatur.
 Ad pterygia bonum. 4 Chalcitidis, caricarum ustarum,
 malicorii, squamae aeris, singulorum pares portiones. Quum
 opus est, mel coctum misceto, emplastri modo imposito,
 alternis diebus solvito, expurgans, non madesaciens nec

Ed. Chart. XIII. [794. 795.]

Ed. Bas. II. (389.)

σων. ἀνθηρὰ ἢ χρῶμαι. 24 σανδαράχης < λβ'. οἱ δὲ ιστ'.
 σχιστῆς, σμύρνης, [795] μάγματος κρόκου ἀνὰ < ιστ'. ἱριως
 δραχμὰς ιστ'. κυπέρου < ξστ'. ἀνθηρὰ παρὰ Μάγνου. 24
 πασσίας < κδ'. σχιστῆς < δ'. κηκίδος < δ'. σῶριως < δ'.
 μίσυος < δ'. σανδαράχης δραχμὰς ἡ'. σιδίων δραχμὴν α'.
 σμύρνης ὀβολοὺς δ'. κινναμῶμον ὀβολοὺς δ'. κρόκου < β'.
 μυρίκης καρποῦ < β'. λείοις χρῶ. ξηρὸν κεφαλικόν. 24 ἱριως
 < δ'. λιβάνου < β'. πᾶνακος < β'. ἀριστολοχίας < β'.
 λείοις χρῶ καὶ πρὸς νομάς. ἐπουλοῦν ξηρόν. 24 ὀστρέων κε-
 καυμένων < β'. μάννης δραχμὴν α'. καδμείας ὀβολοὺς γ'.
 λείοις χρῶ καὶ πρὸς νομάς. ἄλλο ἐπουλοῦν ξηρόν. 24 πίτυος
 φλοιοῦ < στ'. μάννης < στ'. ἀριστολοχίας < στ'. κισσή-
 ριως < δ'. ῥητίνης < δ'. ἱριως Ἰλλυρικῆς < ιβ'. λείοις χρῶ.
 ἄλλο ἐπουλοῦν καὶ πρὸς κακοήθη. 24 πίτυος φλοιοῦ < στ'.
 κέρατος ἐλαφίου κεκαυμένου < δ'. καδμείας < κβ'. ψιμν-
 θίου < δ'. μάννης < δ'. ἰοῦ ξυστοῦ < β'. λείοις χρῶ.

respergens. *Anthera i. e. florida*, qua utor. 24 Sandara-
 chae 3 xxxij, alii xvj, aluminis fissi, myrrhae, faecis croci
 singulorum drach. xvj, iridis drach. xvj, cyperi drach. lxxvj.
Florida Magni. 24 Cassiae 3 xxiv, aluminis fissilis 3 iv,
 gallae 3 iv, foreos drach. iv, misyos drach. quatuor, sanda-
 rachae drach. viij, malicorii drach. unam, myrrae obolos
 quatuor, cinnamomi obolos iv, croci drach. ij, myricae fru-
 ctus drach. ij, tritis utor. *Aridum cephalicum*. 24 Iridis
 3 iv, thuris drach. ij, panacis drach. ij, aristolochiae 3 ij,
 tritis utor, etiam ad nomas. *Aridum cicatricem inducens*.
 24 Ostreorum ustorum drach. duas, mannae drach. j, cadmiae
 obolos tres, contritis utor et ad nomas. *Aliud aridum*
cicatricem inducens. 24 Piceae corticis 3 vj, mannae drach.
 vj, aristolochiae drach. sex, pumicis drach. iv, resinae drach.
 quatuor, iridis Illyricae drach. duodecim, laevigatis utor.
Aliud cicatricem ducens et ad cucoēthe. 24 Piceae corti-
 cis 3 vj, cornu cervini usti drach. iv, cadmiae drach. xxiij,
 cerussae drach. iv, mannae drach. quatuor, aeruginis rasae
 drach. ij, contritis utor. *Aliud*. 24 Gallae drach. quatuor,

Ed. Chart. XIII. [795.]

Ed. Bas. II. (589.)

ἄλλο. 4 κηκίδων 4 δ'. ψιμυθίου 4 η'. σμύρνης 4 δ'. λι-
 θαργύρου 4 η'. σκωρίας μολύβδου 4 δ'. λείοις χρῶ. τὸ τῆς
 Μαίας καλὸν πρὸς κονδυλώματα καὶ ραγάδας. 4 κηκίδος
 4 η'. μολυβδαίνης 4 η'. σμύρνης 4 δ'. ψιμυθίου 4 δ'.
 λείοις χρῶ. ὀνήτωρ εἰς ἅπαντα. 4 ἱριως δὲ ἀντὶ τῆς μο-
 λυβδαίνης, λιθαργύρου δύο μέρη ἔμβαλλε, τῶν λοιπῶν δὲ
 ἀνὰ μέρος ἓν. Ξηρὸν σηπτὸν Λεκανίου Ἀρείου. 4 ἄρσι-
 νικοῦ λίτραν α'. ἀσβέστου 4 β'. ἐν ὕδατι τριῖβε ἐπὶ ἡμέ-
 ρας λ'. ἀλλάσσω δις τῆς ἡμέρας τὸ ὕδωρ ἐν ἡλίῳ, εἴτα
 ἀναξηράνας χρῶ. ἔγκαθισμα πρὸς αἰμορροΐδας τὸ Φανίου.
 χαλκάνθου, στυπτηρίας σχιστῆς, χαλκίτεως, μίσυος ὤμοῦ,
 σανδαράχης ἀνὰ δραχμὰς δ'. λεία πάντα ἔχει. ἐπὶ τῆς χρή-
 σεως οὖρον παλαιὸν ταριχηρὸν ἀνδρὸς ἐνός, μέτρῳ ζι. β'.
 βάλε εἰς ὀστρακίνην λεκάνην, τοῦ δὲ φαρμάκου 4 ιβ'. προσ-
 ἔγγειον τοῦ οὖρου, ὥστε αἰεὶ τοὺς δύο ξέστας τηρεῖσθαι.
 τούτῳ χρῶ ἔγκαθίζων ἐπὶ ἡμέρας ζ'. ἐν ταύταις γὰρ ἐνερ-
 γεῖ. ὅταν δὲ γλοιῶδεις γένηται τῇ ὑποστάθμῃ, περὶχρεῖ τὸ
 δακτύλιον. Ξηρὸν σάρκας ἐπουλοῦν, ἄδηκτον, ὡς Ἀρπύκρας.

cerullae drach. octo, myrrhae 3 iv, argenti spumae drach.
 octo, retrimenti plumbi drach. iv, trita usurpantur. *Majae*
sive obstetricis generosum ad condylomata et rhagadas.
 4 Gallae 3 viij, molybdaenae 3 viij, myrrhae 3 iv, cerullae
 drach. iv, tritis utitor. *Auxilium ad omnia.* 4 Iridis loco
 molybdaenae argenti spumae duas partes injicito, reliquo-
 rum cujusque unam. *Aridum exedens, Lecanii Arei.* 4
 Arsenici libram unam, calcis vivae drach. ij, in aqua terito
 diebus triginta, mutans quotidie bis aquam in sole, deinde
 reficcatis utitor. *Infessus ad haemorrhoidas Phanii.* 4
 Atramenti futorii, aluminis fissilis, chalcitidis, misyos crudi,
 sandarachae, singulorum drach. quatuor, trita omnia habeto,
 ubi usus venerit, veterem urinam salitam viri unius, sex-
 tariorum duorum mensura in fictilem pelvim injicito, me-
 dicamenti drach. duodecim superfundito urinae, ut semper
 duo sextarii ferventur. Hoc utitor infidens diebus vij, nam
 in his actionem promovet, ubi sordidum in fundo sublite-
 rit, anum circumlinito. *Aridum carnes cicatrice obducens*

Ed. Chart. XIII. [795.]

Ed. Bas. II. (389.)

4 σανδαράχης, χρυσοκόλλης, ἀρσενικοῦ τὸ ἴσον ἐκάστου καὶ
 πρὸς κακοήθη ποιῇ. πρὸς νομάς ὁ Ἀσκληπιὸς λεγόμενος.
 4 χαλκίτιως, ἀρσενικοῦ τὸ ἴσον, ἀσβέστου τὸ διπλοῦν. ἔχει
 δὲ καὶ σανδαράχης ἴσην πρὸς τὰ ἄλλα. πρὸς τὰ ἐν δακτυ-
 λίῳ, στυπτηρίας ὑγρᾶς ἡλίκον κάρυον, σὺν μέλιτος κυάθοις
 δυσὶν ἐψήσας χρῶ. ξηρὸν πρὸς νομάς ὥ χρῶμαι. 4 λεπίδος,
 ἀρσενικοῦ, χάρτου κεκαυμένου, μολύβδου κεκαυμένου ἀνὰ 4 δ'.
 θείου ἀπύρου 4 ε'. λεάνας χρῶ. ἄλλως. 4 λεπίδος, ἀρσε-
 νικοῦ, θείου, μολύβδου κεκαυμένου, χαλκοῦ ἀνὰ 4 δ'. σαν-
 δαράχης 4 δ'. ἰοῦ δραχμὴν α'. χάρτου κεκαυμένου 4 δ'.
 χρῶ σὺν ῥοδίνῳ ἢ μέλιτι. Κρίσπου τὰ εὐώδεις πρὸς νομάς.
 4 λεπίδος 4 β'. ἀρσενικοῦ 4 β'. σανδαράχης 4 β'. κηκίδος
 4 δ'. σμύρνης δραχμὴν α'. λιβάνου δραχμὴν α'. χαλκάουθου
 4 β'. χάρτου κεκαυμένου 4 δ'. λείοις χρῶ. πρὸς νομάς
 Ἀντιπάτρου. 4 χρυσοκόλλης οὐγγίας στ'. ἀρσενικοῦ οὐγγ-
 γίας στ'. ξηρῶ καὶ σὺν ῥοδίνῳ. ἄλλο, ὡς Ἀλκιμίων. 4
 ἀρσενικοῦ 4 β'. λεπίδος 4 γ'. χρυσοκόλλης δραχμὴν α'. ξηρῶ

citra erosionem, Harpocratis. 4 Sandarachae, chryfocollae,
 arsenici, pares singulorum portiones. Item ad cacoëthe facit.
Pastillus ad nomas, dictus Asclepius. 4 Chalcitidis, ar-
 senici, pares portiones, calcis vivae duplum. Habet etiam
 sandarachae aequalem reliquis portionem. *Ad ani vitia.*
 Alumine liquido nucis magnitudine cum mellis cyathis duo-
 bus cocto utitor. *Siccum ad nomas, quo utor.* 4 Squa-
 mae, arsenici, chartae ustae, plumbi usti, singulorum drach.
 quatuor, sulfuris ignem non experti drach. quinque, laevi-
 gatis utitor. *Aliter.* 4 Squamae, arsenici, sulfuris, plumbi
 usti, aeris, singulorum drach. quatuor, sandarachae drach.
 iv, aeruginis 3 j, chartae ustae drach. iv, utitor cum rho-
 dino vel melle. *Crispi odoriferum ad nomas.* 4 Squamae
 drach. ij, arsenici 3 ij, sandarachae 3 ij, gallae drach. iv,
 myrrhae 3 j, thuris 3 j, atramenti futorii drach. ij, chartae
 ustae drach. quatuor, laevigatis utitor. *Antipatri ad nomas.*
 4 Chryfocollae uncias sex, arsenici uncias sex, arido uti-
 tor et cum rhodino. *Aliud ut Alcimion.* 4 Arsenici drach.
 duas, squamae drach. tres, chryfocollae drach. unam, sicco

Ed. Chart. XIII. [795. 796.]

Ed. Bas. II. (389.)

καὶ σὺν ῥοδίνῳ. ὕδαρες, ἐπουλοῖ σὺν κηρωτῇ ῥοδίνῃ. ἄλλο Πουπλίου πρὸς νομάς. 4 ἄσβέστου < δ'. ἄρσενικοῦ, λεπίδος, χαλκίτιως, σανδαράχης ἀνὰ δραχμὴν α'. λείοις χρῶ. ἔνιοι σανδαράχης δραχμὴν α'. [796] τὸ διὰ τῶν φυτῶν πρὸς νομάς καλόν. 4 σιδήων, χρυσοκόλλης, ὑλότης ἀνὰ < δ'. ἄρσενικοῦ, σανδαράχης ἀνὰ < β'. σχιστῆς < δ'. χαλκίτιως δραχμὰς δ'. σμύρνης ξηρᾶς < η'. ἐλαίας ξηρᾶς φύλλων < η'. λεπίδος < η'. λείοις χρῶ. ἄλλο Ἀλκιμίωνος. 4 ὀξυμυρσίνης < η'. σιδήων < ιβ'. ἐλαίας φύλλων < ιβ'. μύρτιων μελάνων < ιβ'. καὶ τῶν λεπτύρων < ιβ'. ἀκανθίνης σποδοῦ < η'. σικυϊνῆς σποδοῦ < ιστ'. ὄρχεως βοτάνης < η'. ξηρῶ σὺν μέλιτι. τὸ χρυσοῦν ὧ χρῶμαι. 4 σιδήων < κέ. στυπτηρίας σχιστῆς < ι'. χαλκάνθου < η'. μίσκος < η'. λεπίδος < ιστ'. κηκίδος < ιε'. μελαντηρίας τῆς ἀπὸ ἧλων ἐσκευασμένης < ε'. χαλκίτιως < η'. χαλκοῦ κικανμένου < η'. λείοις χρῶ, ἐπὶ πολὺν λείανας σὺν ὄξει. πρόσφατον πρακτικώτερόν ἐστι πρὸς νομάς, ὡς Φιλίνος, μεταβλητικόν, πνοποιόν. 4 ἀφρονίτερον

et cum rosaceo utitur, aqua dilutum cicatricem ducit cum cerato. *Aliud Publii ad nomas.* 4 Calcis vivae 3 iv, arsenici, squamae, chalcitidis, sandarachae, singulorum 3 j. tritis utitur, nonnulli sandarachae 3 j. *Medicamentum ex plantis ad nomas probum.* 4 Mali punici corticis, chrysocoliae, aloës, singulorum drach. iv, arsenici, sandarachae, singulorum drach. duas, aluminis fissilis drach. iv, chalcitidis drach. iv, myrrhae siccae drach. octo, oleae siccae foliorum 3 viij, squamae drach. viij, tritis utitur. *Aliud Alcimionis.* 4 Myrti silvestris 3 viij, malicorii drach. xij, oleae foliorum 3 xij, myrti nigrae drach. xij et corticum drach. xij, spinarum cineris drach. viij, siccum cineris 3 xvj, orcheos herbae 3 viij, arido cum melle utitur. *Aureum, quo utitur.* 4 Malicorii drach. xxv, aluminis fissilis drach. x, atramenti sutorii 3 viij, misyos drach. viij, squamae drach. xvj, gallae 3 xv, melanteriae ex clavis confectae drach. v, chalcitidis 3 viij, aeris usti 3 viij, laevigatis plurimum ex aceto utitur. *Aliud recens efficacius ad nomas, Philini, alterat et pus educit.* 4 Aphronitri libras ij, mellis li-

Ed. Chart. XIII. [796.]

Ed. Bas. II. (389.)

λίτρας β'. μέλιτος λίτρας β'. φυράσας τὸ ἀφρόνιτρον, τῷ μέλιτι καῦσον, εἴτα λεάνας πρόσμισγε. ἱριῶς Ἰλλυρικῆς οὐγγίας στέ. λεάνας χρῶ καὶ σὺν μέλιτι. ξηρὸν σηπτόν. 24 ἀρσενικοῦ, σανδαράχης ἀνὰ <β'. ἀσβέστου <δ'. οἱ δὲ γ'. λείοις χρῶ. ἄλλο. 24 ἀσβέστου, ἀρσενικοῦ, χαλκάνθου ἀνὰ <δ'. λέαινα σὺν ὕδατι θερμῷ ἐπὶ πλεῖστον καὶ ἀναξηράνας καὶ λεάνας χρῶ. ξηρὸν σηπτόν τὸ Μιλίτωνος. 24 ἀρσενικοῦ, σανδαράχης, ἀσβέστου, κισσήρειως ἀνὰ <δ'. τριῖβε ἐν ὕδατι ἐπὶ ἡμέρας λ'. ἀλλασσομένου τοῦ ὕδατος, πάσῃ ἡμέρᾳ ξηράνας, λείοις χρῶ. ξηρὸν πρὸς αἰμοῦροῖδας, ὡς Ἀπολλώνιος Ταρσιὺς γνώριμος, καλόν. 24 χαλκίτιως κεκαυμένης, λεπίδος, ἀρσενικοῦ κεκαυμένου, χαλκάνθου ἀνὰ <δ'. διφρυγοῦς <β'. σῶρειως κεκαυμένης ὀβολοὺς τέσσαρας, λιθαργύρου κεκαυμένης ὀβολοὺς δ'. σχιστῆς <δ'. χαλκοῦ κεκαυμένου <δ'. λείοις χρῶ.

Κεφ. ιδ'. [Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα ξηρὰ κατὰ τὸ ε'. τῶν ἐκτὸς, ἢ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.] Ὁ μὲν Ἀν-

bras duas. Aphronitrum melle subactum urito, deinde laevigato, admisceto iridis Illyricae $\bar{\zeta}$ vj, trito utitor et cum melle. *Aridum erodens*. 24 Arsenici, sandarachae, singulorum drach. duas, calcis vivae drach. quatuor, alii ii], laevigatis utitor. *Aliud*. 24 Calcis vivae, arsenici, atramenti futorii, singulorum drach. quatuor, ex aqua calida plurimum terito. Resiccatis ac tritis utitor. *Aridum erodens Melitonis*. 24 Auripigmenti, sandarachae, calcis vivae, pumicis, singulorum drach. quatuor, in aqua triginta diebus conterito, sed quotidie illa mutata, ubi inaruerint tritis utitor. *Aridum insigne ad haemorrhoidas praecleari Apollonii Tharsei*. 24 Chalcitidis ustae, squamae, arsenici usti, atramenti futorii, singulorum drach. quatuor, diphrygis drach. duas, foreos usti obolos quatuor, argenti spumae ustae obolos quatuor, aluminis fissilis drach. quatuor, aeris usti drach. quatuor, laevibus factis utitor.

Cap. XIV. [Quae Asclepiades in librorum quinto de exterioribus, quos Marcellas inscribit, arida conscri-

Ed. Chart. XIII. [796.]

Ed. Bas. II. (389, 390.)

δρομαχος ἀνέμιξε τὰ κατὰ πάθος ἀρμόττοντα ξηρὰ τοῖς κατὰ τὰ πεπονθότα. διωρισμένως δ' ὑπ' Ἀσκληπιάδου γέγραπται κατὰ τὸ ε'. ἰδίαις μὲν προγραφαῖς δηλούμενα τὰ κατὰ πάθος, ἰδίαις δὲ καὶ τὰ μετὰ τόπου πεπονθότος. ἄνεν μὲν γὰρ τόπου γέγραπται πρὸς αὐτοῦ τὰ ἐπουλωτικά καὶ τὰ ἐσχαρωτικά καὶ τὰ πρὸς νομὰς ἀρμόττοντα καὶ ἄνθρακας καὶ τὰ καλούμενα ἰσχαίμα. μετὰ τόπου δὲ πεπονθότος, ὅσα πρὸς πολύποδα καὶ ὀζαίνας καὶ τὰς ἐκ μυκτῆρων αἱμορραγίας καὶ τὰς ἐν στόματι νομὰς καὶ οὖλα πλάδωντα καὶ τὰς ἐπὶ τῶν γενείων ὀχθώδεις ἐπαναστάσεις καὶ πρὸς παρωνυχίας καὶ πτερύγια καὶ πρὸς τὰς ἐν δακτυλίων ραγάδας καὶ πρὸς τὰς αἱμορροΐδας, ἕνια δὲ καὶ τὴν ὁμωνυμίαν ἔσχηκεν ἀπὸ τοῦ πεπονθότος. ἀρμόττει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις μέρεσιν, ὅποια καὶ τὰ κεφαλικά καλούμενα πρὸς τῶν ἰατρῶν ἐστίν, ἀρμόττοντα μὲν ἑξαιρέτως ἐν τοῖς ὀστοῖς, δυνάμενα δὲ καὶ τὰς ἐν ὅλῳ τῷ σώματι γιγνομένας ἐλκώσεις σαρκοῦν. ἐπὶ γὰρ τῆς κεφαλῆς οὐχ ὡς κεφαλῆς ἀρμόττειν μάλιστα (390) πέφυκεν. ἀμέλει καὶ χωρὶς τοῦ γεγυμνωθῆαι τὸ ὀστοῦν, οὐδὲν αὐτῶν χρῆζομεν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν γεγυμνω-

pferit.] Andromachus arida, quae affectui conveniunt, iis quae affectis profant, admiscuit, verum Asclepiades in quinto seorsum quae ad affectum conducunt, seorsum item quae parti affectae utilia sunt, exposuit; nam parte omissa, tradidit cicatricem ducentia, crustas inferentia, ad nomas convenientia et carbunculos, tum quae vocant a sanguine continendo ischaema, cum loco autem affecto, quae ad polypodem, ozoenas et sanguinis profluvia ex naribus ad oris nomas, gingivas humidias, in genis duras excrescentias ad paronychia, pterygia, ani rhagadas et haemorrhoidas. Quaedam etiam a parte affecta denominationem sortiuntur, conveniunt tamen et aliis partibus, cujusmodi quoque cephalica, id est *capiti succurrentia*, a medicis dicta, quae eximie ossibus conducunt, quamquam et totius corporis exulcerationes carne replere possunt, non enim capiti, quatenus caput est, prodesse sunt nata. Nimirum etiam, nisi os denudatum sit, usum ipsorum non requirimus, sed in nudatis,

Ed. Chart. XIII. [796. 797.]

Ed. Bas. II. (390)

μένων, ἐπειδὴ τὴν τῶν λιπαινόντων φαρμάκων χρῆσιν εὐλα-
 βούμεθα, τοῖς ξηροῖς μόνοις χρῶμεθα, φεύγοντες τὰ καλού-
 μενα πρὸς τῶν ἱατρῶν ἔμμοτα, διὰ [797] μοιῶν ἐγχειομέ-
 νων προσφερόμενα. καθάπερ δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γεγυμνωμέ-
 νων τῶν ὀστέων ἡ χρῆσις αὐτῶν ἐπιτήδειός ἐστι μάλιστα,
 κατὰ τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὀστέων τῶν γεγυμνω-
 μένων εἴτε βραχίων εἴτε πῆχυς εἴτε κερκίς εἴτε μηρὸς εἴτε
 κνήμη τύχοι. διὸ καὶ γὰρ τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γιγραμμένα
 ξηρὰ μέλλων ἐπιξῆς γράφειν, εὐρών αὐτὸν ἀπάντων πρῶτα
 γιγραφότα τὰ κεφαλικά καὶ αὐτὸς γράψω πρῶτα διὰ τὸ
 μὴ μόνον ἐπὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ γεγυμνωμένων ὀστέων, ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὁμοίως πεπονθότων, ὑπάρχειν αὐτὰ
 χρήσιμα. δεύτερα δ' ἐπ' αὐτοῖς γράψω τὰ ἐπουλωτικά, τὰ
 μεταξὺ πάνθ' ὑπερβάς, ὅσα τόπου πεπονθότος ἐφάπτεται.
 μετὰ δὲ τὰ ἐπουλωτικά τὰ ἐπιξῆς ἅπαντα κατὰ τὴν προ-
 ειρημένην ἄρτι μοι τάξιν. ἔνια μέντοι τῶν ξηρῶν τούτων
 φαρμάκων διττὴν ἔχει χρῆσιν, ὥς καὶ ξηροῖς αὐτοῖς δύνα-
 σθαι χρῆσθαι καὶ μιννυμένοις ἑτέροις τισὶν, ὥς καὶ αὐτὸς
 Ἀσκληπιάδης ἐπισημαίνεται.

quoniam pinguia medicamenta vitamus, siccis folis utimur
 fugientes emmota a medicis appellata, quod linamentis in-
 unctis offerantur. Quemadmodum autem ossibus in capite
 denudatis usus ipsorum aptissimus est, ita etiam in aliis
 omnibus denudatis ossibus sive brachii sive cubiti sive re-
 dii sive femoris sive tibiae. Quare nos etiam arida ab Ascle-
 piade scripta deinceps prodituri, quum ipsum prima omnium
 cephalica scripsisse inveniamus, prima ponemus, quod non
 solum ossibus in capite denudatis, verum et aliis omnibus
 simili modo affectis ipsa sint accommoda. Deinde quae ci-
 catricem ducunt, percensebimus, omnia his interjecta prae-
 tergressi quae affectum locum attingunt. Postea quae prae-
 dicto jam mihi ordine sequuntur, omnia aggrediar. Non-
 nulla sane ex siccis medicamentis duplicem usum obtinent,
 ut et siccis ipsis uti possimus et cum aliis quibusdam mix-
 tis, sicut item Asclepiades quoque indicat.

Ed. Chart. XIII. [797.]

Ed. Bas. II. (390.)

[Ξηρὰ κεφαλικά.] Ξηρὸν κεφαλικὸν ᾧ ἐχρήσατο Λεύκιος ὁ καθηγητής. ἀφίστησι λεπίδας, ἀνάγει ὅσα ἐφθορότα καὶ τὰ κοῖλα σαρκῶ. τὸ φάρμακόν ἐστιν ἀλιπές. ʒ ἱριωῶς Ἰλλυρικῆς < δ'. πάνακος < δ'. ἀριστολοχίας < β'. μάννης < β'. ἄλλοι χωρὶς ἀριστολοχίας. ἅπαντα κόπτε καὶ σῆθι, χρῶ κατ' ἰδίαν καὶ μετὰ μέλιτος. τὸ διὰ τοῦ σιλφίου. τὰ τετυλωμένα ὑπεκτῆται καὶ τὰ ῥυπαρὰ ἀνακαθαίρει καὶ τὰ κοῖλα πληροῖ τῶν ἐλκῶν, τοὺς ὑπολειπομένους χιτωνίσκους ὑπεκτῆται. ʒ ῥητίνης πιτυϊνῆς ξηρᾶς < ιβ'. κισσῆρειος ἢ σῳρείος ὀπτῆς κατεσβεσμένης οἶνω < η'. ἱριωῶς Ἰλλυρικῆς < η'. ἀριστολοχίας < η'. σιλφίου < ν'. χαλκοῦ λεπίδος < β'. λιβάνου < δ'. Ξηρῶ καὶ μετὰ μέλιτος. ἐν ἄλλαις γραφαῖς σιλφίον οὐκ ἔχει. τὸ διὰ τῶν ὀρόβων Ξενοκράτους. ʒ ὀρόβων κισσῶν ἀλεύρου < η'. Ἰλλυρικῆς < ι'. μάννης < ε'. ἀριστολοχίας < ε'. λεπίδος < ε'. λείοις χρῶ καὶ μετὰ μέλιτος. ἐν ἄλλαις γραφαῖς βρυωνίας ῥίζης < η'. μάννης < ιβ'. λεπίδος < ιβ'. ἱριωῶς < ιβ'. ὀρόβου < ι'. ἀριστολοχίας μα-

[*Arida cephalica.*] *Aridum cephalicum*, quo usus est Lucius praeceptor, tollit squamas, ossa corrupta educit, cava implet. Medicamentum pingui caret. ʒ Iridis Illyricae drach. quatuor, panacis drach. quatuor, aristolochiae drach. duas, mannae drach. duas, alii sine aristolochia. Omnia contunduntur et cribrantur. Uti licet per se et cum melle. Medicamentum ex silphio callosa consumit et sordida purgat et cava replet, ulcerum relictas tuniculas exedit. ʒ Resinae pityinae siccae drach. duodecim, pumicis vel foreos torrefacti vino restincti drach. octo, iridis Illyricae drach. octo, aristolochiae drach. octo, silphii drach. quinquaginta, aeris squamae drach. duas, thuris drach. quatuor, arido et cum melle utitor, in aliis descriptionibus silphium non est. Medicamentum ex ervis, Xenocratis. ʒ Ervorum ruforum farinae drach. viij, Illyricae drach. x, mannae drach. quinque, aristolochiae ʒ v, squamae drach. v, tritis et cum melle utitor. Aliae lectiones habent, bryoniae radicia drach. viij, mannae drach. xij, squamae drach. xij, iridis ʒ xij, ervi drach. x, aristolochiae longae drach. xv.

Ed. Chart. XIII. [797.]

Ed. Bas. II. (390.)

κράς < α'. τὸ διὰ τῆς Σιραπιάδος ἐπιγραφόμενον, ἀφίστησι
 λεπίδας καὶ σαρκοποιεῖ, τῶν ἄγαν ἐστὶν ἀναξηραντικῶν.
 Σιραπιάδος τῆς ὄρχεως < η'. ἱριως Ἰλλυρικῆς < η'. πρασίον
 ξηροῦ < η'. ὀρόβου ἀλιύρου < ι'. ἀριστολοχίας < ν'. ξηρῶ
 καὶ μετὰ μέλιτος. Τρύφωνος κεφαλικόν. ἀφίστησι λεπίδας.
 4 πίτυος φλοιοῦ < στ'. λεπίδος χαλκοῦ < στ'. κισσήρειως
 κεκαυμένης < στ'. μάννης λιβάνου, ἀριστολοχίας, ἱριως Ἰλ-
 λυρικῆς, ῥητίνης πιτυῖνης ἀνὰ < δ'. σμύρνης, ἀλόης ἀνὰ < β'.
 ξηρῶ καὶ μετὰ μέλιτος. ἐν δὲ ταῖς Ἀθηναίου γραφαῖς χω-
 ρὶς πίτυος φλοιοῦ ἐστὶ τὸ φάρμακον. ἔχει δὲ καὶ κηκίδος
 τὸ ἴσον ἐν τῷ μαννίνῳ.

[Ξηρὰ ἐπουλωτική.] Περὶ πάντων ἐλκῶν προσφάτων,
 παλαιῶν, εὐθεραπεύτων, δυσθεραπεύτων ἐν τε τοῖς τῆς θε-
 ραπευτικῆς μεθόδου βιβλίοις εἴρηται κατὰ τὸ γ' καὶ δ' καὶ ε'.
 ὑπόμνημα καὶ κατὰ ταύτην τὴν πραγματείαν ἐν τοῖς ἔμ-
 προσθεν, ἐπιδεικνύντος μου τῶν μὲν ἄνευ περιστάσεως ἀπά-
 σης ἐλκῶν κολλῶν τὰ σαρκωτικὰ φάρμακα δυνάμειως εἶναι

*Medicamentum quod ex Serapiade inscribitur, squamas
 tollit, carnem facit, ex iis, quas valde reficcant. 4 Se-
 rapiadis orcheos drach. octo, iridis Illyricae drach viij,
 marrubii sicci drach. octo, ervi farinae drach. decem, ari-
 stolochiae drach. quinquaginta, sicco et cum melle utimur.
 Tryphonis cephalicon, aufert squamas. 4 Piceae corticis
 drach. vj, squamae aeris drach. sex, pumicis usti 3 sex,
 mannae thuris, aristolochiae, iridis Illyricae, resinae pityi-
 nae, singulorum 3 iv, myrrhae, aloës, singulorum 3 ij, sicci
 et cum melle usus est. In Athenaei scripturis sine piceae
 cortice medicamentum est. Habet autem et gallae pares
 mannae portiones.*

[*Arida cicatricem inducentia.*] De omnibus ulceribus
 recentibus et vetustis curatu facilibus et difficilibus, in me-
 dendi methodi libris tertio, quarto et quinto discernimus.
 Quin etiam in hujus operis prioribus cavorum ulcerum
 sine omni casu medicamenta carne replentia facultatem de-
 tergentem sine ullo morfu obtinere docui, quae autem ci-

Ed. Chart. XIII. [797. 798.]

Ed. Bas. II. (390)

ρύπτειν ἀδύκτως, τὰ δ' ἐπουλωτικά ξηραντικώτερα μετὰ τοῦ στύφειν ἀδύκτως, [798] τὰ καθαιρετικά τῶν ὑπερσαρκούντων θερμὰ καὶ δριμύα. καὶ μέντοι καὶ τίνα κάλλιστα νομίζω τῶν ἐπουλωτικῶν εἶναι, προεῖρηται μοι διὰ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, καθ' ἣν ἀπάντων παθῶν τῆς ἰάσεως αἱ μέθοδοι διελήλωνται καὶ τῶν εἰς ἑλκὴ διαφερουσῶν ἔμπροσθεν ἐν τῇδε τῇ νῦν προκειμένῃ. ὁ δ' Ἀσκληπιάδης ἔγραψε φάρμακα, καθάπερ καὶ ὁ Ἀνδρομάχος ἐπουλωτικά, μὴ προσδιορισάμενος πότερον ἀπεριστάτων ἐλκῶν ἢ τῶν ἰδίως δυσ-επουλώτων λεγομένων, ἃ διαφέρειν ἀλλήλων ἐδείχθη πλείοσι διαφοραῖς, ἴδιον ἐκάστης ἐχούσης σκοπὸν τῆς θεραπείας. ἐν τισι μέντοι προσγεγράφασιν ὅτι καὶ πρὸς κακοήθη, ἢ πάλιν, ὅτι πρὸς κονδυλώματα καὶ ραγάδας. ὁ δ' Ἀσκληπιάδης καίτοι μᾶλλον τοῦ Ἀνδρομάχου τοὺς ὁρισμοὺς εἰωθῶς προστιθέναι, παρέλιπεν ἐπὶ τῶν ἐπουλωτικῶν. ἀλλ' ἐξ ὧν ἐγὼ διῆλθον, ἐν τε τῇ θεραπευτικῇ πραγματείᾳ καὶ τῇ νῦν ἐνεστάσῃ δῆλον ἔσται τοῖς προσέχουσι τὸν νοῦν, ὅπως ἐκάστῳ τῶν γεγραμμένων χρηστέον. ξηρὰ ἐπουλωτική.

cicatricem inducunt, cum eo, quod citra mordacitatem astringunt magis exiccare, quae vero supercrescentem carnem tollunt, calida esse et acria. Quin etiam quae optima esse inter ea, quae cicatricem ducunt, existimem tum in commentario de morbis curandis praedixi, ubi omnium affectuum curationis methodi ostensae sunt, tum prius in hoc praesenti opere cum de iis, quae ulceribus conveniunt, agatur. Asclepiades autem medicamenta, sicut et Andromachus, cicatricem inducentia conscripsit, non distinguens, utrum nullo alioqui malo conflictantia ulcera, an quae proprie aegre ad cicatricem venientia dicuntur, quae permultum invicem differre ostendimus, quum singula proprium curationis scopum habeant. In quibusdam tamen adscripserunt, quod et ad cacoëthe faciant vel rursus ad condylomata ad rhagadas. At quamquam Asclepiades magis Andromacho distinguere soleat, tamen in iis, quae cicatricem ducunt, distinctionem nullam posuit. Verum quae ego recensui tum in medendi methodo, tum in hoc opere, indicabunt, si mentem adhibeas, quo modo singulis descriptis utendum sit.

Ed. Chart. XIII. [798.]

Ed. Bas. II. (390.)

[Ἀσκληπιάδου σποδοειδῆς ἐκ τῶν Μάγνων.] 4 Ἀσβέ-
στου < στ'. μάννης λιβάνου < δ'. λεπίδος < δ'. ἄλλως.
ἀσβέστου < ιβ'. λεπίδος < δ'. μάννης < δ'. ὡς δὲ Ἀρχί-
βιος. 4 λεπίδος < η'. καὶ μάννης < η'. ἢ < δ'. ἐν ἄλλαις
γραφαῖς < η'. ἀσβέστου. ὡς δὲ Ἡλιόδωρος, ἀσβέστου < η'.
μάννης λιβάνου < η'. λεπίδος < δ'. κερύον ἐπουλωτικόν.
4 μίσυος ὀπτοῦ < η'. λεπίδος χαλκοῦ < ι'. μάννης < στ'.
λείοις χρῶ.

[Μάγνων ἐπουλωτικόν.] 4 Διφρυγούς < δ'. λεπίδος
< δ'. Ἰλλυρίδος < β'. μάννης δραχμὰς β'. λείοις χρῶ. τὸ
διὰ τῆς κισσήρειως. 4 κισσήρειως ὀπτῆς οἶνω κατεσβεσμένης
δραχμὰς η'. λεπίδος < δ'. μάννης < δ'. ἱριως δραχμὰς δ'.
ρήτινης πικνύνης ξηρᾶς < δ'. λείοις χρῶ. ἄλλη Πτολεμαίου
γνωρίμου, ποιῆ καὶ πρὸς τὰ δυσάλθῃ. 4 πίτυος φλοιοῦ
< στ'. καδμείας ὀπτῆς δραχμὰς η'. λεπίδος δραχμὰς δ'. κέ-
ρατος ἐλαφείου κεκαυμένου < δ'. μάννης δραχμὰς δ'. λείοις
χρῶ. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει, μολύβδου κεκαυμένου καὶ πε-

[*Aridum cicatricem inducens Asclepiadis, cineritium,
ex Magni medicamentis.*] 4 Calcis vivae 3 vj, mannae thu-
ris 3 iv, squamae drach. iv. *Aliter.* 4 Calcis vivae 3 xij,
squamae 3 iv, mannae 3 iv, sed ut Archibius vult, squamae
drach. viij, mannae 3 viij vel iv, in aliis scripturis calcis
vivae drach. octo. *Ut Heliodorus.* 4 Calcis vivae 3 viij,
mannaе thuris 3 viij, squamae 3 iv. *Rufum cicatricem du-
cens.* 4 Misys torrefacti drach. viij, squamae aeris drach.
x, mannae drach. sex, tritis utitor.

[*Magni cicatricem ducens.*] 4 Diphrygis 3 iv, squa-
mae 3 iv, Illyridis 3 ij, mannae drach. duas, contritis uti-
tor. *Medicamentum ex pumice.* 4 Pumicis torrefacti vino
restituti drach. viij, squamae 3 iv, mannae drach. iv, iridis,
resinae pityinae siccae, singulorum drach. iv, tritis utitor.
Aliud. Ptolemaei celebris, facit et ad curatu difficilia.
4 Piccae corticis drach. sex, cadmiae tostae drach. octo,
squamae drach. quatuor, cornu cervini usti 3 iv, mannae
drach. quatuor, tritis utitor. In aliis exemplaribus habet,

Ed. Chart. XIII. [798.]

Ed. Bas. II. (390. 391.)

πλυμένου δραχμᾶς δ'. μολυβδαίνης < ἢ. ξηρὰ ἐσχαρωτική. λέλεκται καὶ περὶ τούτων ὅτι δριμύας εἰσὶ καὶ καυστικῆς δυνάμεως, ὥστε καὶ ἡ χρῆσις αὐτῶν ἐπὶ τε τῶν δι' ὑπερβάλλουσαν ὑγρότητα καὶ δυσκρασίαν τοῦ πιπονθότος μορίου γίνεται καὶ διὰ τὰς ἐγγιγνομένας ἐνίοις μέρεσι σηπιδόνας. • ἐσχαρωτικά Ἀσκληπιάδου. μήλινον Λευκίου καθηγητοῦ, ἐσχαρωτικὸν καὶ τύλων ἐκκοπτικόν, καταπασσόμενον καὶ προσθλιβόμενον ἐν πυρῇ μύλης. ἔστι δὲ κατασταλτικόν καὶ τῶν δυσαλθῶν ἐπουλωτικόν, εἴ τις ἐπὶ λεπτῶν χρήσαιο τῷ φαρμάκῳ, τῷ δὲ λεγομένῳ χνοῦ χρώμενος. 24 χαλκίτεως ὠμῆς < ἢ. καδμείας < δ'. νῆστις σιέλῳ ἀναλαμβάνει ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε αὐτὸ μόνον νοτίσαι τὸ φάρμακον, εἴτα συνάγαγε καὶ πωμάσας ἑα μήλινον γενέσθαι, καὶ ξηράνας ἐν σκιᾷ κούφως περιφέρων τὸν τριβέα ἀναλαμβάνει καθὼς προείρηται. παρ' ἄλλοις καλεῖται τὸ φάρμακον φαιόν. ἀναλαμβάνεται δὲ ὄξει δριμυτάτῳ καὶ ξηραίνεται καὶ λαινείται. (391) ἐν ἄλλαις γραφαῖς, ὥπερ Εὐνομος ὁ Ἀσκληπιάδης ἐχρήσατο,

plumbi usti et eloti drach. quatuor, molybdaenae drach. octo. *Arida crustas inducens.* Diximus quoque haec acris et adurentis esse facultatis. Quare etiam usus ipsorum est tum in his quae propter nimiam humiditatem ac intemperiem partis affectae, tum propter putredines partibus quibusdam innatas, proveniunt. *Crustas obducentia, Asclepiadis.* Melinon Lucii praceptoris, quod crustas inducit, callos excindit inspersum et compressum summo specillo, compefcit autem et difficilibus curatu cicatricem inducit, si quis in tenui medicamento utatur. Qui ergo dictum pulverem usurpat, chalcitidis crudae drach. octo, cadmiae drach. quatuor, jejunis cum saliva excipito tantum, ut solum ipsum medicamentum humectet, deinde collige et operculo claudens sine melinum fieri, ubi in umbra desiccaveris, leviter circumferens pistillum, trita excipito sicut praedictum est. Apud alios vocatur medicamentum fuscum. Excipitur aceto accerrimo et siccatur laevigaturque. In aliis scripturis sicut Eunomus Asclepiades usus est. Habet au-

Ed. Chart. XIII. [798. 799]

Ed. Bas. II. (391.)

ἔχει δὲ οὕτως. 4 χαλκίτεως < ιβ'. καδμείας < στ'. σανδαράχης < στ'. [799] ὅξει ἀναλαμβάνεται. ἄλλο. 4 χαλκίτιδος ὀπτῆς, χαλκάνθης ὀπτῆς, καδμείας ὀπτῆς, ἐκάστου τὸ ἴσον καὶ νῆστις ἀναλάμβανε σιέλῳ. εὐτονον ἐπιγράφόμενον. 4 χαλκίτεως ὀπτῆς < η'. χαλκάνθου < η'. σανδαράχης < η'. καδμείας < η'. ξηρῷ καταπάσσει. τὸ διὰ τῶν δ'. 4 χαλκίτεως ὀπτῆς < δ'. μίσυος ὀπτῆς < δ'. διφρυγούς < δ'. χαλκάνθης ὀπτῆς < δ' χρῶ. ἰσχαρωτικὸν σφόδρα γενναῖον. 4 στυπτηρίας σχιστῆς < ιστ'. χαλκάνθου < ιστ'. κηκίδων < ιστ'. μίσυος Κυπρίου < ιστ'. σῶριως < δ'. λείοις χρῶ.

[Ἐπιτετευγμένον, ὡς Εὐνομος.] 4 Μίσυος ξινικοῦ < ιστ'. σῶριως < ιβ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < β'. λίθου σχιστοῦ κεκαυμένου < η'. χαλκάνθου < δ'. σανδαράχης < δ'. στυπτηρίας σχιστῆς < δ'. λείοις χρῶ καταπάσσει καὶ προσθλίβων τῷ πυρῇ. πρὸς νομάς. τὰ σηπιδονώδη τῶν ἐλκῶν, ὅταν ἐπινέμῃται τοὺς πέριξ τόπους, ὀνομάζουσιν ἰδίως νομάς, καὶ δῆλον ὅτι τῶν σφοδροτάτων φαρμάκων αἱ τοιαῦ-

tem sic. 4 Chalcitidis drach. duodecim, cadmiae drach. vj, sandarachae 3 vj, aceto excipiuntur. *Aliud.* 4 Chalcitidis tostae, chalcanthes tostae, cadmiae tostae, singulorum paria pondera jejuna excipito saliva. *Quod inscribitur robustum.* 4 Chalcitidis tostae drach. viij, chalcanthi 3 viij, sandarachae 3 viij, cadmiae 3 viij, sicca inspergito. *Dia tessaron*, id est quod ex quatuor constat. 4 Chalcitidis tostae 3 iv, misyos tostae drach. iv, diphrygis drach. iv, chalcanthi ustae 3 iv, utitor. *Crustram inducens valde generosum.* 4 aluminis fissilis 3 xvj, atramenti sutorii 3 xvj, gallarum 3 xvj, misyos Cyprii 3 xvj, soreos 3 iv, contritis utitor.

[*Confectum, ut Eunomus.*] 4 Misyos peregrini drach. sedecim, soreos drach. duodecim, aeris usti drach. duas, lapidis fissilis usti drach. viij, atramenti sutorii 3 iv, sandarachae 3 iv, aluminis fissilis 3 iv, tritis utitor inspergens et lpecillo comprimens. *Ad nomas.* Putrida ulcera quum ambientes partes depascunt, nomas proprie appellant, ac constat tales affectus vehementissimis medicamentis indigere,

Ed. Chart. XIII. [799.]

Ed. Bas. II. (591.)

ται δέονται διαθέσεις, ἀμέλι καὶ καυστηρίοις ἐπ' αὐτῶν
 χρώμεθα πολλάκις. πρὸς νομάς Ἀσκληπιάδου. Λευκίου κα-
 θηγητοῦ πρὸς νομάς. ʒ θείου ἀπύρου ῥβ'. ἀρσενικοῦ ῥβ'.
 λεπίδος ῥβ'. χαλκοῦ κικανυμένου, ὥστε χρῶσαι, ξηρῶ καὶ
 μετὰ μέλιτος.

[Πουπλίου τοῦ καθηγητοῦ.] ʒ Ἀρσενικοῦ ῥδ'. λε-
 πίδος ῥβ'. ἐλατηρίου ῥα'. χάρτου ὥστε χρῶσαι. ὡς δὲ
 Εὐνομος ἐχρήσατο. ʒ ἀρσενικοῦ ῥδ'. λεπίδος ῥδ'. θείου
 ἀπύρου ῥβ'. ἐλατηρίου ῥβ'. χάρτου κικανυμένου ὥστε χρῶ-
 σαι. ἐν ἄλλαις γραφαῖς, σανδαράχης ῥδ'. λεπίδος ῥστ'.
 ἀρσενικῆς ῥδ'. ἐλατηρίου ῥβ'. χάρτου κικανυμένου ῥδ'.
 ἐκ τῶν Ἀρείου πρὸς νομάς, ἧτις καὶ τὰ ῥυπαρὰ ἀνακαθαί-
 ρει χωρὶς δόξης ἀνιμένη ῥοδίνη. ποιῇ καὶ πρὸς τὰς ἐν
 μήτρᾳ ἀναβρώσεις. ἔδωκε Θεότροπος. ʒ ἀρσενικοῦ ῥδ'.
 χάρτου κικανυμένου ῥδ'. μολύβδου κικανυμένου καὶ πίπλυ-
 μένου ῥδ'. λεπίδος χαλκοῦ ῥδ'. ἕκαστον τρίβε κατ' ἰδίαν,
 εἰθ' ὁμοῦ μίξας χρῶ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. ὡς

*nam in ipsis saepe etiam cauteriis utimur. Ad nomas,
 Asclepiadis, medicamentum Lucii praeceptoris ad nomas.
 ʒ Sulfuris vivi drach. duas, auripigmenti drach. duas, squa-
 mae drach. duas, aeris usti quantum color exigit, arido
 et cum melle utitor.*

[*Publii praeceptoris.*] ʒ Auripigmenti drach. iv, squa-
 mae drach. duas, elaterii drach. unam, chartae quantum
 ad colorem satis est. *Ut autem Eunomus usus est.* ʒ
 Arsenici drach. quatuor, squamae drach. quatuor, sulfuris
 vivi drach. duas, elaterii drach. duas, chartae ustae quan-
 tum ad colorem sufficit. In aliis scripturis est, sandarachae
 drach. quatuor, squamae drach. sex, arsenici ʒ iv, elaterii
 drach. duas, chartae ustae drach. iv. *Medicamentum Aei
 ad nomas, quod etiam sordida purgat citra mordicationem
 rosaceo dilutum. Facit etiam ad vulvae exulcerationem.
 Dedit Theotropus.* ʒ Arsenici drach. quatuor, char-
 tae ustae drach. quatuor, plumbi usti et eloti drach. qua-
 tuor, squamae aeris drach. quatuor, singula per se terun-
 tur, postea simul miscentur. Utitor ad praedictos affectus.

Ed. Chart. XIII. [799. 800.]

Ed. Bas. II. (391.)

δὲ Πτολεμαῖος ἐχρήσατο, ⁊ μόλυβδου κεκαυμένου, ἀρσενικοῦ, λεπίδος, χάρτου κεκαυμένου ἀνὰ ᾤ δ'. θείου ἀπύρου ᾤ β'. λείοις χρῶ. ὡς δὲ Ἀπελλῆς. φάρμακον ἐπιτετευγμένον διὰ χάρτου ἐπιγραφόμενον πρὸς νομάς. οὐ μόνον δὲ ἴσθησιν, ἀλλὰ καὶ κωλύει ἀρχομένην. ποιῇ δὲ καὶ δυσεντερικοῖς ἐγχυματιζόμενον διὰ ῥοδίνου. ἐπειδὴν δὲ, φησὶν, ἐγχυματιζόμενον δυσεντερικοῖς ἀναδάκνηται, ὕποπτον εἶναι τὴν νομήν. τὰ δὲ τῆς συνθέσεως ἔχει οὕτως. ⁊ χάρτου κεκαυμένου, μόλυβδου κεκαυμένου καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου, ἀρσενικοῦ, λεπίδος στομώματος ἑκάστου ἴσον, θείου ἀπύρου τὸ ἥμιον, λείοις χρῶ ἢ μετὰ μέλιτος ἢ ῥοδίνου Μοσχίωνος πρὸς νομάς. ⁊ ἐλατηρίου δραχμὰς β'. χάρτου κεκαυμένου δραχμὰς β'. λεπίδος χαλκοῦ δραχμὰς δύο, ἀρσενικοῦ δραχμὰς δ'. ἰοῦ σκώληκος δραχμὴν α'. ἄλως ἀμμωνιακοῦ δραχμὴν μίαν, λείοις χρῶ μετὰ ῥοδίνου.

[Εὐῶδης Λευκίου καθηγητοῦ.] ⁊ Λεπίδος ᾤ δ'. κηκίδος δραχμὰς δ'. σανδαράχης ᾤ β'. ἀρσενικοῦ δραχμὰς β'. σμύρνης δραχμὴν α'. [800] χαλκάνθου δραχμὴν α'. λιβάνου

Ptolemaeus autem ita usus est. ⁊ Plumbi usi, arsenici, Squamae, chartae usae singulorum drach. quatuor, sulfuris vivi drach. duas, tritis utitur. Ut autem Apelles. Medicamentum confectum, quod ex charta inscribitur, nemas non solum sistit, sed etiam incipientes prohibet. Facit et ad dysentericos infusum rosaceo. Quum autem sit instillatum dysentericis, suspicionem subesse de nome indicatur, compositio ita habet. ⁊ Chartae usae, plumbi usi, aeris usi et eloti, arsenici, Squamae stomomatis, singulorum aequas portiones, sulfuris vivi dimidium, tritis utitur vel cum melle vel rosaceo. Moschionis ad nemas. ⁊ Elaterii drach. duas, chartae usae drach. duas, Squamae aeris drach. duas, auripigmenti drach. quatuor, aeruginis scoleciae drach. unam, salis ammoniaci drach. unam, tritis utitur et cum rosaceo.

[*Odoriferum Lucii praeseptoris.*] ⁊ Squamae drach. quatuor, gallae drach. iv, sandarachae drach. ij, arsenici 3 ij, myrrhae 3 j, atramenti sutorii drach. j, thuris drach. ij,

Ed. Chart. XIII. [80a.]

Ed. Bas. II. (591.)

καὶ κινδύνους ἐσχάτους, ὅσπερ χρὴ κατ' αὐτῆς μὲν τῆς ἐσχά-
ρας ἰσχυρὸν τιθέναι φάρμακον, καὶ τούτων γε ὅποια πρὸς
νομᾶς ἀρμόζειν εἴρηται, τὰ δὲ περίε καταπλάσσειν κατα-
πλάσμασιν ὁμαλὴν ἔχουσι δύναμιν, ὥς ἀποκρούεσθαι τε καὶ
μετρίως ἐμψύχειν καὶ διαφορεῖν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν κατα-
πλάσμάτων ἐν τῇ περὶ τούτων πραγματείᾳ λέλεκται· νυνὶ
δὲ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων μνημονεύσομεν. πρὸς
ἄνθρακας τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου. ἡ τοῦ Μασσαλιώτου. ταύ-
την ἐξέθηκε τῇ πόλει πρὸς τὴν δύναμιν, διὰ τὸ τοὺς ἄν-
θρακας ἐπιπολάζειν καὶ πολλοὺς ἀφαιρεῖσθαι. ʒ χρυσοκόλ-
λης ᾤδ'. νίτρου ὀπτῆς ᾤδ'. λίθου Ἀσίου ᾤδ'. ἀρσε-
νικοῦ ᾤδ'. σανδαράχης ᾤδ'. μίσυος ὀπτοῦ ᾤδ'. χαλκί-
τιως ᾤδ'. στυπτηρίας σχιστῆς ᾤδ'. διφρυγῶς ᾤδ'. τρί-
ψαντες καθ' ἐν καὶ ὁμοῦ ἀποτιθέμεθα εἰς ἀγγεῖον χαλ-
κοῦν Κύπριον. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἐπιτίθεμεν προσθλίβον-
τες τῷ πλάττει τῆς μήλης, ἕως μελανθῇ ὁ ἄνθραξ, εἰτ' ἐπιτί-
θεμεν ἐπάνω τὴν ὑπογεγραμμένην χλωράν. ἔστι δὲ αὕτη. ʒ
λιβάνου ᾤα'. ἰοῦ ξυστοῦ δραχμὴν α'. λεπίδος χαλκοῦ δρα-

cula inferat. Quare ipsi crustae valens medicamentum im-
ponere oportet et ex iis, quae ad nomas conducere dictum
est, circumpositas autem partes cataplasmatibus fovere, quae
aequalem vim habeant, ut repellant et mediocriter refrige-
rent et discutiant. Verum de cataplasmatibus in proprio li-
bro dictum est. Nunc ab Asclepiade scripta percensebimus.
*Ad carbunculos medicamenta ab Asclepiade prodita. Me-
dicamentum Massaliotae.* Hoc propter vires civitati dedit,
quod carbunculi abundarent ac multos perderent. ʒ chry-
socolae drach. quatuor, nitri tosti drach. quatuor, lapidis
Asii drach. quatuor, arsenici drach. quatuor, sandarachae
drach. quatuor, misyos tosti drach. iv, chalcitidis drach. iv,
aluminis fissilis drach. quatuor, diphrygis drach. quatuor,
trita omnia sigillatim simulque in vas aereum Cyprium re-
ponimus. Dum usus poscit, imponimus, apprimentes specilli
latitudine, donec carbunculus nigrescat. Deinde supraponi-
mus infra scriptum viride, quod ita habet. ʒ Thuris drach.
unam, aeruginis raseae drach. unam, squamae aeris drach.

Ed. Chart. XIII. [800 801]

Ed. Bas. II. (391.)

χμὴν μίαν, στυπτηρίας σχιστῆς ὀβολοὺς τέσσαρας, ἄλως ἁμ-
μωνιακοῦ ὀβολοὺς τέσσαρας, κηροῦ δραχμὰς ζ'. ὀβολοὺς τρεῖς,
ῥητίνης πιτυῖνης ξηρᾶς δραχμὰς μ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύ-
λην α'. τὰ ξηρὰ τρίβε ἐν ἡλίῳ μετὰ ὄξους. τὰ δὲ τηκτὰ
τῆκε καὶ κατέρα καὶ ἀνακόψας ἀνιλόμενος χρῶ. παρὰ Δη-
μοσθένει τῷ Μασσαλιώτῃ τῷ τε φάρμακον συντιθέντι
ἐλαίου ἔχει κοτύλας δύο.

[Ἀπίωνος πρὸς ἄνθρακας.] 4 Νίτρου ἐρυθροῦ, ἄρ-
σενικοῦ, σανδαράχης, χαλκίτιως, χαλκάνθου, διφρυγοῦς, ἐκά-
στου τὸ ἴσον, ὅξει λιοτριβῶν καὶ ξηράνας καὶ πάλιν τρί-
ψας χρῶ. Ἀπολλωνίου ὀργανικοῦ. 4 χρυσοκόλλης δραχμὴν
μίαν, στυπτηρίας σχιστῆς δραχμὴν α'. καὶ στρογγύλης δρα-
χμὴν μίαν, σανδαράχης δραχμὴν μίαν, ὠχρας δραχμὴν α'. μί-
σθος ὠμοῦ δραχμὴν α'. χαλκάνθου δραχμὴν α'. λείοις χρῶ.
[801] ἡ ἀνθίζουσα Μάγνου πρὸς σηπιδόνας, νομάς, ἄνθρα-
κας, πτερύγια, ὧτα πυοῤῥοοῦντα, ποιῇ καὶ πρὸς τὰς ἐν τῷ
στόματι νομάς. 4 στυπτηρίας σχιστῆς <η'. χαλκίτιως <στ'.
σανδαράχης <γ'. σιδίων ῥοᾶς ξηρῶν <β'. χαλκάνθου <α'.

unam, aluminis fissilis obolos quatuor, salis ammoniaci obo-
los iv, ceræ drach. septem, obolos tres, resinæ pityinæ
aridæ drach. quindecim, olei veteris heminam unam, arida
in sole cum aceto teruntur, quæ liqueferi possunt, liquan-
tur et immittuntur, ubi rursus contuderis assumens utitor.
Apud Demosthenem Massaliotam, qui medicamentum compo-
suit, olei habet duas heminas.

[Apionis ad carbunculos.] 4 Nitri rubri, arsenici,
sandarachæ, chalcitidis, atramenti sutorii, diphrygis, singu-
lorum parem mensuram, aceto laevigentur et exiccatis
rursusque tritis utitor. Apollonii organici. 4 Chrysocol-
læ drach. unam, aluminis fissilis drach. unam et rotundi
drach. unam, sandarachæ drach. unam, ochræ drach. unam,
misyos crudi drach. unam, atramenti sutorii 3 j, tritis uti-
tor. Florida Magni ad putredines, nomas, carbunculos,
pterygia, aures suppurantes. Valet etiam ad oris nomas.
4 Aluminis fissilis drach. viij, chalcitidis drach. sex, san-
darachæ 3 iij, mali punici corticis siccae drach. ij, atra-

Ed. Chart. XIII. [801.]

Ed. Bas. II. (391. 392.)

μίσιος < β'. νίτρον < β'. ὀμφακίνου ξηροῦ < β'. χρῶ ξηρῶ
καὶ μετὰ μέλιτος. (392) ἄλλο Διοδώρου. 4 κηκίδος ὀμφα-
κίνης < δ'. μίσιος < β'. χαλκίτιος < β'. ἀρσενικοῦ < β'.
σανδαράχης < β'. στυπτηρίας σχιστῆς, χαλκάνθου, λίθου
'Ασίου, διφρυγῶς, νίτρον ἐρυθροῦ ἀνὰ < α'. λείοις κατὰ-
πασσε παραπτόμενος πυρῇνι μῆλῃ. ἰσχυρὸς 'Ασκληπιάδου.
Λευκίου καθηγητοῦ φάρμακον ἐπιτετευγμένον. 4 χαλκίτιος
< ιστ'. μάννης < ιβ'. τερμινθίνης ὅξει πεφυρμένης, ξηροῖς
κατάπασσε τοὺς αἰμορῥαγοῦντας τόπους. ἐν ἄλλαις δύο εὐ-
ρήκαμεν γραφαῖς μᾶλλον. 4 χαλκίτιος < η'. μάννης < ιστ'.
τερμινθίνης πεφυρμένης < ιστ'. ὡς δὲ Διοσκορίδης ὁ Ταρ-
σεὺς ἔδωκεν 'Αρείῳ τῷ 'Ασκληπιαδίῳ θαυμαστῶς κατέχον
τὰς αἰμορῥαγίας. 4 χαλκίτιος < η'. μάννης < ιστ'. ῥητί-
νης ξηρᾶς < η'. γύψου < η'. τὰ μὲν ἄλλα κόπτεται καὶ
σῆθεται καὶ μίγνυται καὶ ἀποτίθεται εἰς χαλκῆν πυξίδα. ἐπὶ
δὲ τῆς χρήσεως ἴσον τοῦ φαρμάκου τῇ γύψῳ μίγνυται. ἐκ
τῶν 'Ηρακλείδου πρὸς αἰμορῥοΐδας. τούτῳ ἐχρήσατο πρὸς

menti futorii 3 j, misyos 3 ij, nitri drach. ij, omphacini sicci
drach. ij. Sicco et cum melle utitur. *Aliud Diodori.* 4
Gallae omphacinae drach. iv, misyos drach. ij, chalcitidis
3 ij, auripigmenti 3 ij, sandarachae drach. ij, aluminis fissi-
lis, atramenti futorii, lapidis Asii, diphrygis, nitri rubri,
singulorum drach. j, tritis inspergito, comprimens scalpelli
summo. *Sanguinem sistens Asclepiadis, Lucii praecepto-
ris medicamentum confectum.* 4 Chalcitidis drach. xvj,
mannae drach. xij, terebinthinae aceto subactae. Siccis con-
sperge locos, unde sanguis profluit. *In aliis duabus scri-
pturis magis invenimus,* chalcitidis drach. octo, mannae
3 xvj, terebinthinae frictae drach. xvj. *Dioscorides Tarseus*
tradidit Areo Asclepiadeo medicamentum mirifice sangui-
nis profluvia comprimens. 4 Chalcitidis drach. viij, man-
nae drach. sedecim, resinae siccae 3 octo, gypsi 3 octo. Alia
contunduntur, cribrantur, miscentur, in aerea pyxide re-
ponuntur. Ubi usus postulat, pares portiones medicamenti
cum gypso miscentur. *Ex libris Heraclidis, medicamentum*

Ed. Chart. XIII. [801.]

Ed. Bas. II. (392.)

τὰς τῶν μυκτῆρων αἰμορροαγίας, ἔριον καταβάπτων καὶ συ-
στρέφων ὥσπερ ἐλλύχνιον. 4 σιδίων ὀξείας ῥοιᾶς οὐγγίας
γ'. στυπτηρίας Αἰγυπτίας οὐγγίας δ'. χαλκίτεως γο α'. λεί-
οις χρῶ. ἐπὶ δὲ τῶν μυκτῆρων ἔριον πληρώσας τοῦ φαρμά-
κου ἐντίθει. ὁ λεγόμενος Ἡρακλῆς πρὸς αἰμορροαγίας. τούτῳ
ἀντὶ καυτηρίου ἐχρήσατο, ἔστι δὲ ἐσχαρωτικόν. ποιῇ καὶ
πρὸς πτερύγια, καταστέλλει πᾶσαν ἔσοχην, ὅστᾳ ἀνάγει, ἀφί-
στησι λεπίδας. 4 σώρειος < δ'. χαλκάνθου < δ'. χαλκίτεως
κεκαυμένης < δ'. ῥοὸς βυρσοδεψικοῦ < δ'. λείοις χρῶ. ἰσχα-
μον ἐπιτετευγμένον. 4 μίσυος ξενικοῦ < στ'. χαλκάνθου < στ'.
πίτυος φλοιοῦ < δ'. χαλκίτεως < δ'. μάννης < δ'. ἄλλοι κ'.
γυψοῦ < δ'. λείοις χρῶ. ἄλλο. 4 λιβάνου γο α'. μίσυος ξενι-
κοῦ < δ'. κηκίδων ὀμφακίνων < δ'. χαλκίτεως < δ'. φελλῶν
κεκαυμένων < η'. ῥοῦς βυρσοδεψικῆς < δ'. λείοις χρῶ.

*ad haemorrhoidas. Hoc usus est ad sanguinis ex naribus
profluvia, lanam intingens et convolvens tanquam ellych-
nium. 4 Acidi mali punici corticis ℥ iij, aluminis Aegyptii
℥ iv, chalcitidis ℥ j, tritis utitor, naribus vero lanam me-
dicamento repletam imponito. Hercules cognomento, ad
sanguinis eruptiones hoc loco cauterii usus est. Crustam
autem inducit. Facit etiam ad pterygia, reprimat omnem
excrecentiam, ossa reducit, removet squamas. 4 Soreos
℥ iv, atramenti sutorii ℥ iv, chalcitidis ustae drach. quatuor,
rhu coriarii drach. iv, tritis utitor. Sanguinem sistens com-
positum. 4 Misyos peregrini drach. vj, atramenti sutorii
drach. vj, piceae corticis ℥ iv, chalcitidis drach. iv, mannae
drach. iv, alii xx, gypsi drach. iv, tritis utitor. Aliud. 4
Thuris unciam j, misyos peregrini drach. iv, gallae ompha-
cinae ℥ iv, chalcitidis drach. iv, suberis usti ℥ viij, rhu
coriariae drach. iv, tritis utitor.*

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ.

Ed. Chart. XIII. [802.]

Ed. Bas. II. (392.)

Κεφ. α'. Τὰς πολυχρήστους ὀνομαζομένας ἐμπλάστρους, ἐπειδὴ πολλαῖς διαθέσεσιν ἀρμόττουσι, διελόμενοι, ἐν μὲν τῷ πρὸ τούτου γράμματι τὰς δυναμένας ἅμα τοῖς ἄλλοις οἷς ἐπαγγέλλονται καὶ τὰ δυσθεράπευτα τῶν ἐλκῶν ἰᾶσθαι, συνήθροισα. νυνὶ δ' ἐφ' ἑτέρον γένος τῶν πολυχρήστων ἐμπλάστρων μεταβήσομαι πρὸς ἄλλα τε πολλὰ ποιούσης ἐκάστης καὶ μέντοι καὶ πρὸς τὰ σηπόμενα τῶν μορίων,

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM PER GENERA LIBER VI.

Cap. I. Superiore commentario emplastra dicta polychresta; quod multis convenient affectibus, distinguentes ea collegimus, quae praeterquam aliis, etiam ulceribus aegre ad sanitatem pervenientibus mederi pollicentur. In praesentia vero ad aliud emplastrorum genus multiplici usui accommodatum digrediar, quae singula tum ad alia multa faciunt tum ad partes putrescentes aliter affectas quam

Ed. Chart. XIII. (802.803.)

Ed. Bas. II. (392.)

ἑτέρας ὄντα διαθέσιως, ταῦτα τῶν ἰδίως δυσθεραπεύτων ὀνομαζομένων ἑλκῶν. ἐπὶ μὲν γὰρ τούτων ἡ σηπιδὼν ἐπινέ-
 μεται καὶ διὰ τοῦτο καλοῦσι τὰς διαθέσεις ταύτας οἱ πολ-
 λοὶ τῶν ἰατρῶν νομάς, ἐπ' ἐκείνων δὲ περιγράφεται καθ'
 ἐν χωρίον ἄντι σηπιδόνοσ, ὥστε καὶ τὰς φαγιδάινας ὀνο-
 μαζομένας ἀντισθίειν μὲν τὰ συνεχῆ, χωρὶς μέντοι τοῦ σή-
 πειν αὐτὰ καὶ πυρετοὺς ἐπιφέρειν, ὅπερ εἶωθεν ἀκολουθεῖν
 τοῖς μετὰ σηπιδόνοσ νομώδεσι. κεφάλαιον δὲ τῆς ἰάσεως ἦν,
 ἐπὶ μὲν τοῦ προειρημένου γένους τῶν δυσθεραπεύτων ἑλκῶν,
 ἃ καὶ χειρώνια καλοῦσιν, εὐρεῖν φάρμακα, καθόσον οἷόν τι
 μὴ δάκνοντα μὲν, ἰσχυρῶς δὲ ξηραίνοντα. ταυτὶ δὲ τὰ νῦν
 γραφησόμενα δακνώδη πάντ' ἐστίν, εἴ τις αὐτοῖς ἀκράτοις
 ἄντι τοῦ μιχθῆναι κηρωτῇ χρῶτο. μιγνύμενα δὲ κηρωτῇ
 καθῆραι μὲν ἑλκος ὀνυπαρὸν καὶ σαρκῶσαι δύναται καὶ τινα
 καὶ διαφορῆσαι σκληρότητα καὶ τάσιν, οὐ μὲν τὰ [803]
 δυσθεράπειτά γε ἰᾶσθαι. δηλοῖ δ' αὐτῶν τὴν δύναμιν τὰ
 πάθη πρὸς ἃ πεπίστευται παραλαμβάνεσθαι καλῶς· ὃ καὶ
 κατὰ τὸν ἔμπροσθεν εἴρηται λόγον καὶ νῦν ἐρῶ, μεμνησθαι

ulcera, quae proprie curatu difficilia nuntupantur. Etenim
 has putrilago depascitur, eoque turba medicorum hos affe-
 ctus nomas, id est *depassiones*, appellat, illa vero uno loco
 sine putrilagine circumscripta sunt, ut et phagedaenae dictae
 vicina quidem depascunt, non tamen ea putrefaciunt febres-
 que inferunt, quod his, quae depassionem cum putrilagine
 sustinent, accidere consuevit. Summa curationis erat in prae-
 dicto ulcerum aegre curabilium genere, chironia quoque
 vocant, medicamenta invenire, quatenus licet mordacitatis
 expertia, valide autem exiccantia. Ad haec quae nunc scri-
 bentur, omnia mordacia sunt, si quis ipsis solis non cerato
 temperatis utatur. Quae autem cerato miscentur, purgare
 quidem ulcus sordidum et carne replere possunt, atque
 etiam duritiem quandam et tensionem discutere, non au-
 tem difficilia curatu sanare. Inducant ipsorum facultatem af-
 fectus quibus bene adhiberi credita sunt. Quod jam supe-
 rius admonui et nunc dicturus sum, meminisse videlicet

Ed. Chart. XIII. [803.]

Ed. Bas. II. (392.)

χοῇ τῶν γεγραμμένων ἐν τῇ περὶ τῶν ἐπλῶν φαρμάκων
πραγματείᾳ, κατὰ μὲν τὰ πρῶτα βιβλία τὴν μέθοδον εἰπόν-
τος μου, καθ' ἣν εὐρίσκονται τῶν φαρμάκων αἱ δυνάμεις,
μετὰ τοῦ καὶ γυμνάσασθαι κατ' αὐτὴν ἐπὶ παραδειγμάτων
πλειόνων, ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς ἑκάστου κατ' ὄνομα μνημονεύ-
σαντος. ὁ γὰρ ἐκείνων μνημονεύσας εὐκόλως παρακολουθήσει
τῷ λογισμῷ τῶν συνθέντων ταυτὶ τὰ φάρμακα τὰ νῦν ἡμῖν
προκείμενα καὶ δηλονότι καὶ αὐτὸς ἔτιρα συνθήσει, καθ'
ὃν ἂν χρόνον ἀπορῇ τῶν ἤδη προπεπειραμένων. πολλὰ γὰρ
τοιαῦτα συμβαίνει πολλοῖς ἐν ἀποδημίαις, ταῖς τε ἄλλαις
καὶ μάλιστα ταῖς κατὰ πλοῦν, ὅπου γε καὶ κατὰ χώραν με-
τόντων ἀπώλετό τινων ἡ παρασκευὴ τῶν φαρμάκων, ἔξ ὧν
ἐθεράπευον τοὺς διομένους, ὥσθ' ὑπὸ λύπης αὐτοὺς συν-
τακέντας ἀποθανεῖν. ἄριστον μὲν οὖν ἤδη τοῖς πείραν δε-
δωκόσι φαρμάκοις χρῆσθαι κατὰ τὴν εἰρημένην μέθοδον. εἰ
δ', ὥς ἔφην, ἀπορήσαιμὲν ποτε τούτων, ἔξιν ἔχειν αὐτοὺς
τοιαύτην, ὥς δύνασθαι συντιθέναι παραπλήσια τοῖς ἤδη δε-
δωκόσιν ἱκανὴν πείραν, ὥσπερ πολλάκις καὶ μετ' ὁρᾷτε πράτ-

oportet illorum, quae in opere de simplicibus medicamen-
tis prodita sunt. In cuius primis quinque libris methodum
seu rationem exposui, qua medicamentorum facultates in-
veniantur, simul quoque in pluribus exemplis ejus exerci-
tatione proposita, in sequentibus vero singulorum nomina-
tim mentionem feci. Nam illorum memor ex facili ratio-
nem eorum, qui haec medicamenta a nobis modo propo-
sita composuerunt, assequeris, et videlicet ipse quoque alia
conficies, quocumque tempore prius expertorum inopia la-
boraveris, multa siquidem hujusmodi non paucis contingunt
in itinere, cum alio tum maxime navali. Quandoquidem
etiam in patria quidam manentes, medicamentorum appa-
ratum, unde aegros curabant, amiserunt, ut prae tristitia
ipsi tabefacti perierint. Optimum igitur medicamenta jam
explorata secundum dictam methodum usurpare, sin autem,
ut dixi, nonnunquam haec desideremus, habitum talem nos
habere, quo similia jam abunde expertis possimus compo-
nere, quemadmodum et me saepe agentem in itinere et alibi

Ed. Chart. XIII. [805.]

Ed. Bas. II. (572.)

τοῦτα κατὰ γὰρ τὰς ἀποδημίας καὶ ἄλλως. ἔνια γοῦν τῶν αὐτοσχεδιασθέντων ἐν τοιαύταις περιστάσεσι βασανισθέντα τῇ πείρᾳ τῶν ἐνδόξοτάτων οὐδὲν ἐφάνη χείρω. τὴν μὲν γὰρ πρώτην αὐτῶν σύνθεσιν ἐκ στοχασμοῦ τεχνικοῦ ποιούμεθα, μετὰ ταῦτα δὲ ἀπὸ τῆς πείρας, ἐνίων μὲν φανέντων δοκιμωτάτων, ἐνίων δ' ἀπολειπομένων τοῦ σκοποῦ, δευτέρᾳ πάλιν ἐπαγόρθωσις γίνεται. καὶ τρίτη δ' ἐνίοτε πρὸς τὸ τέλειον ἄγουσα τῆς ἐπαγγελίας αὐτά. χωρὶς δὲ τῆς εἰρημένης μεθόδου κατὰ τι τὰ πρόσθεν ὑπομνήματα καὶ κατὰ τῆς θεραπευτικῆς πραγματείας, χρήσασθαι τε τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις ὀρθῶς ἀδύνατον, αὐτόν τε συνθεῖναι παραπλησίως ἐκείνοις ἔτι γε ἀδυνατώτερον. ἤδη τοίνυν ἄρξομαι τῶν τοιούτων ἐμπλάστρων. τὴν διὰ βοτανῶν γεγράφασιν ἅπαντες σχεδὸν οἱ τὰς ἐνδόξους ἐμπλάστρους ἀθροίσαντες ἐν γραφαῖς βιβλίου μιᾶς ἢ πλείονων, οὐ πολὺ διαφερόμενοι τῇ συμμετρίᾳ τῶν μιγνυμένων φαρμάκων ἀπλῶν. ἄρξομαι δὴ καὶ ταῦθα τῶν τῷ Κρίτῳ γεγραμμένων, πρῶτον μνημονεύων ὡς Κρίτων ἔγραψεν ἐμπλάστρους ἐν τῷ δ'. περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων αὐτῇ λέξει.

vidistis. Nonnulla igitur, quae proprio Marte in huiusmodi temporum occasionibus condidi, postquam experientia probassem, nihil pejora vel celebratissimis apparuerunt. Nam primam ipsorum compositionem ex conjectura artificiali molimur, postea vero quum nonnulla per experimentum probatissima visa fuerint, nonnulla a scopo absint, secunda rursus correctio fit et tertia nonnunquam qua ad perfectionem ejus, quod praestare volumus, ipsa redigimus. At sine methodo et in prioribus et in therapeutices libris exposita, uti praedictis recte nemo potest, tantum abest ut similia ipsis conficiat. Jam igitur huiusmodi emplastra exordiar. Emplastrum dia bosanon appellatum prope omnes, qui insignia emplastra in uno libro vel pluribus collegerunt, tradidere, non multum in mixturae simplicium medicamentorum symmetria discrepantes. Incipiam ergo et hic a Critone, emplastra illa commemorans, quae in quarto de simplicibus medicamentis ita ad verbum literis mandavit.

Ed. Chart. XIII. [803. 804.]

Ed. Bas. II. (393.)

Κεφ. β'. (393) [Ἡ διὰ βοτανῶν Κρίτωνος.] Ἡ διὰ βοτανῶν, ἥ χρῶμαι, ποιῇ πρὸς καρκινώματα, σηπιδόνας· χοιράδας εἰς διαπύησιν ἄγουσα καὶ ἐξιποῦσα λέπρας ἀφίστησι καὶ δοθιῆνας διαλύει, ποδαγρικοῖς ἀρμόζει, πῶρους διαλύει, ἡ αὐτὴ κεφαλικὴ ἄνιν ἀνατρήσειος λεπίδας ἀφίστησιν, ἀνάγει ὅστᾱ, ἐπιξύνει δὲ τὰ ὅστᾱ ἐπὶ ποσὸν, ἡ αὐτὴ πρὸς τὰ νεότερωτα πρὸς νομᾶς ἔμμοτος ἀνακαθαίρει, πληροῖ σὺν ῥοδίῃ κηρωτῇ ἐνὸς μέρους πρὸς δύο κηρωτῆς μέρη, ἐνίοτε δὲ γ' ἢ δ'. μίγνυμένου. σὺν δὲ μυρσίῃ κηρωτῇ δυσὶ μέρεσιν ἢ τρισὶν ἐπουλοῖ. 24 βοτανῶν ἐξ ἀνδρῶν τόπων παραθαλασσίων, ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυανοῦν ἄνθος ἐχούσης < νοτ'. μήκωνος κίρατίτιδος < νοτ'. πρασίου < νοτ'. ὕοσκυάμου φύλλων ἀπαλῶν < νοτ'. ταύτας εἰς ὄλμον βαλὼν, κόπτε ἕως θλασθῇ καὶ διαλυθῇ, μόνον μὴ τὸν [804] χυλὸν αὐτῶν σαπανήσης, ἔπειτα βαλὼν εἰς θυρίαν τρίβε. ἐν ἄλλῃ δὲ θυρίᾳ ἔχε λεπίδος ἐρυθροῦ χαλκοῦ < κε'. μάννης < ἡ'. ῥητίνης πιτυίνης ἑρῶς < ιστ'. ἀλόςης < ιστ'. σχιστῆς < δ'.

Cap. II. [*Emplastrum ex herbis Critonis.*] *Emplastrum ex herbis quo utor. Facit ad carcinomata, putredines, strumas ad suppurationem perducit et exprimit, lepras amovet, furunculos solvit, podagricis prodest, callosas durities emollit. Idem cephalicum sine foratione squamas tollit, ossa educit, aliquatenus tamen ossa abradit. Idem ad nervorum vulnera et ad nomas linamento exceptum valet, repurgat, implet cum rosaceo cerato, una ipsius parte ad duas cerati, interdum tres vel quatuor adjecta. Cum myrteo cerato duabus partibus vel tribus cicatricem ducit.* 24 Herbarum ex siccis locis maritimis, anagallidis, quae caeruleum florem habet 3 lvj, papaveris ceratidis drach. lvj, marrubii drach. lvj, alterci foliorum tenerorum drach. lvj. Haec in pilam seu mortarium coniecta teruntur, quousque contusa sint ac dissoluta, duntaxat ne eorum succus absumatur, postea injecta in mortarium terantur. In alio autem mortario habentur squamae aeris rubri 3 xxvj, mannae drach. octo, resinae pityinae siccae 3 xvj, aloës drach. xvj, fissilis aluminis 3 iv, rotundi 3 iv.

Ed. Chart. XIII. [804.]

Ed. Bas. II. (393.)

στρογγύλης < δ'. ταῦτα λείπει ἐν ἡλίῳ ὥστε γλοιοῦ πά-
χος ἔχειν σὺν ὄξει, ἔπειτα μίξας τὰς βοτάνας τρίβε μέχρις
ὅταν καλῶς ἐνωθῇ, εἶτα κηρωτὴν ποιήσον ἐκ Χίου κηροῦ
< ρ'. οἱ δὲ μνᾶν α'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας β'. ζέσας
μίσγε. Ἡρας οὕτως. τινὲς δὲ τὰς δύο ἀναγαλλίδας βάλλουσι,
τινὲς δὲ καὶ χρυσοκόλλης καὶ γῆς Ἐρετριάδος καὶ ἄλως ἀμ-
μωνιακοῦ καὶ ἀρσενικοῦ, σχιστοῦ ἀνὰ < δ'. ἃ δὲ περὶ τῆς
ἐμπλάστρου ταύτης Ἀσκληπιάδης γέγραφε καὶ ἐν τῷ πρὸ
τούτου βιβλίῳ διδήλωται, παραπλήσια πῶς ὄντα τούτοις,
διὸ καὶ περιττὸν ἔδοξέ μοι γράφειν αὐθις αὐτὰ, μέλλοντί
γε τὸν κοινὸν λόγον ὑπὲρ αὐτῶν διέρχισθαι νῦν. ὁ γάρ τοι
πρῶτος συνθεὶς τὸ φάρμακον τοῦτο, βοτάναις ἐχρήσατο δρι-
μύεις εἰς τὸ διαφορῆσαι σφοδρῶς τοὺς ἐν τοῖς πεπονθόσι
μέρειαι μοχθηροὺς χυμούς, διὰ τοῦτο γοῦν καὶ ἔξ ἀνδρῶν
καὶ παραθαλασσίων τόπων εἶναι κελεύει, ἐναντίας δ' αὐταῖς
ἄλλας ψυχρὰς δυνάμεις, ἕνεκα τοῦ περηγορῆσαι τὸ σφοδρὸν
τῶν δριμύων, οἷαί περ εἰσιν ὁ τε ὑοσκύνημος καὶ ἡ μήκων.
ἔχουσι γάρ τι καὶ πρᾶϋντικὸν ὀδυνῶν, ναρκώδη ψύξιν ἐντι-

Haec in sole laevigantur, ut sordium crassitudinem cum aceto
habeant. Deinde herbae mixtae, donec probe coeant, terun-
tur. Postea ceratum facito ex Chiaae ceracae 3 c, secundum
alios mina j, olei veteris heminis duabus, radito et misceto.
Heras ita. Quidam vero duas anagallidas immittunt, aliqui
et chryfocollae et terrae Eretriadis et salis ammoniaci et
auripigmenti et scissilis, singulorum drach. quatuor. Porro
quae Asclepiades de hoc emplastro praeceperit tum quia
in praecedenti libro indicata, tum quia his fere similia sunt,
supervacuum mihi videtur denuo de ipsis scribere, commu-
nem omnibus sermonem nunc aggressuro. Primum sane qui
medicamentum hoc composuit, herbis acribus usus est, ut
humores pravae afflictis partibus infixos vehementer diseu-
teret. Atque adeo ex siccis et maritimis locis esse jubet.
Contrarias autem ipsis alias frigidae facultatis usurpavit ad
acrium vehementiam leniendam mitigandamque, quales sunt
altercum et papaver, habent enim quippiam etiam doloris
mitigatorium, puta stupidam refrigerationem propinquis par-

Ed. Chart. XIII. [804.]

Ed. Basf. II. (393.)

θεῖσαι τοῖς πλησιάζουσι. νάρκη δὲ μετρίη ὀδύνης λυτική, φη-
οῖν Ἰπποκράτης. προσέθηκε δὲ καὶ τῶν μεταλλικῶν τὴν τε
λεπίδα τοῦ χαλκοῦ καὶ τὴν σχιστὴν στυπτηρίαν, ὑπὲρ ὧν
ἐμπροσθεν εἶπον, ὅπερ ἑκάτερον τῶν φαρμάκων ἀρμόττει
κακοήθισιν ἑλκυσιν. ἀλόην δ' ἐκ τῶν στυφόντων καὶ ξηραι-
νόντων ἀδήκτως φαρμάκων ἔμειξε καὶ τὴν μάνναν τῶν πει-
σόντων τε καὶ παρηγορούντων καὶ διαπυϊσκόντων. τὴν δὲ
πιτυῖνην ὡς ὕλην εἰς ἐμπλάστρου γένεσιν, ὥσπερ γε καὶ τὸν
κηρὸν καὶ τὸ ἔλαιον, ἅμα δὲ καὶ τούτῳ συμβαίνει πραϋνε-
σθαι δι' αὐτῶν τὸ σφοδρὸν τῶν δριμέων φαρμάκων. ἥ γε
μὲν πιτυῖνη ῥητίνη καὶ τὸ ξηραίνειν ἔχει καὶ ὅσῳ περ ἂν
ξηροτέρα τοσούτῳ μᾶλλον οἷαν περ ἄξιοι βάλλειν. ἐνίοις
δὲ φησι μίμνεσθαι τῷ φαρμάκῳ καὶ χρυσοκόλλης καὶ γῆς
Ἐρετριάδος, ἀμφοτέρων τὰ δυσθεράπευτα τῶν ἑλκῶν ἰωμέ-
νων. ἔμπαιν δὲ τούτοις ἄλλες ἀμμοριακοὶ καὶ τὸ καλούμε-
νον ἀρσενικὸν ἐρεθίζειν ἑλκὸς πέφυκεν ὑπὸ δριμύτητος, ἀλλὰ
καὶ τοῖς σπηιδονώδεσιν ἀρμόττει. καὶ διὰ τοῦτο πρὸς μὲν
τὰ χειρῶνια τῶν ἑλκῶν οὐ πάνυ τι χρήσιμόν ἐστι τὸ προ-

tibus inferentes. Stupor enim mediocris dolorem solvit,
ait Hippocrates. Apposuit autem ex metallis quoque aeris
squamam et alumen scissile, quibus prius diximus, quod sane
utrumque medicamentum ulceribus malignis convenit. Aloën
vero miscuit ex iis, quae astringunt et sine morfu exiccant,
medicamentis, item mannam ex iis, quae concoquunt, le-
niunt et ad suppurationem perducunt, pityinam ceu mate-
riam emplastro conficiendo idoneam, sicut et ceram et oleum.
At simul cum hoc acrium medicamentorum vehementiam
ipsa mitigant, pityina tamen etiam ficcare potest et quo
ficcior, hoc magis, qualem injicere praecipit. Nonnullos ait
miscuisse medicamento chrysocoliam et terram Eretriadem,
ambo curatu difficilium ulcerum remedia. E contrario sal
ammoniacus et quod auripigmentum vocatur, propter acri-
moniam ulcera natura apta sunt irritare, atqui etiam putri-
dis conveniunt. Proinde non admodum utile est propositum
nobis in sermone medicamentum ad ulcera chironia. In
quibus vero putredo aliqua subest, hanc comprimere ido-

Ed. Chart. XIII. [804. 805.]

Ed. Bas. II. (393.)

κείμενον ἐν τῷ λόγῳ φάρμακον. ἐφ' ὧν δὲ σηπεδῶν τις ὑπάρχει, παῦσαι ταύτην ἐπιτήδειόν ἐστι, διαφοροῦν τοὺς ἐργαζομένους αὐτὴν ἰσχωρας. ἡ δ' αὐτὴ δύναμις τοῦ φαρμάκου καὶ τὰς χοιράδας ἰᾶται. ἐπεὶ δὲ ῥυπτικά τινα τῶν ἐμβιβλημένων ἐστὶν ἐν αὐτῷ, διὰ τοῦτο καὶ λέπρας καθαίρει. σκοπὸς μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ παθήματος τούτου τὸ οἶον ἀπολεπίσαι τὸ κατεσκληρωσμένον τοῦ δέρματος. ἐργάζεται δὲ τοῦτο τὰ ὑπερξηραίνοντα μετὰ τοῦ ῥύπτειν. εἰ μὲν γὰρ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανελθεῖν ἡδύνατο τοῦ δέρματος ἡ διάθεσις, οὐκ ἂν τις τὸ κατεξηρασμένον ὑπεριξηραίνεν. ἐπεὶ δὲ οὐχ οἶον τέ ἐστι τὸ ἤδη λεπρῶδες λαθῆναι, δεύτερος ἂν εἴη σκοπός, ὅσπερ ἐπὶ πάντων τῶν ἀνιάτων ἐστὶ κοινός, ἐκκόψαι τοῦ σώματος τὸ ἀνιάτον. ἐκκόπτεται δὲ ποτὲ μὲν σιδήρῳ, ποτὲ δὲ πυρὶ, ποτὲ δὲ φαρμάκῳ ἥτοι καυστικοῖς ἢ διαφορητικοῖς τε ὅμα καὶ ῥυπτικοῖς, ὁποῖόν ἐστι τὸ προκείμενον νῦν. ὥσπερ οὖν οὗτος ὁ λόγος κοινός ἐστιν ἐπὶ πάσης λέπρας, οὕτως καὶ ὁ περὶ τῆς σαρκώσεως. ἐπεὶ γὰρ, ὡς ἐν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου δέδεικται, τὰ σαρκωτικά καλούμενα φάρμακα δυνάμει ἐστὶν [805] ἀδήκτου

neum est, saniem, quae illam facit, discutiens. Eadem medicamenti facultas et strumis medetur. Verum quia deterioria quaedam continet, ideo quoque lepras purgat, etenim consilium in hoc affectu est, cutis induratum summam partem veluti deglubere, id quod ea efficiunt, quae praeterquam quod supra modum siccant etiam detergent. Nam si cutis vitium in naturalem habitum redire possit, nemo exiccatum supra modum siccaret, quoniam vero quod leprosum jam est, curationem nullam habet, proximum fuerit, qui in omnibus insanabilibus scopus communis est, incurabilem partem ex corpore excindere. Excinduntur autem nonnunquam ferro, interdum igne, nonnunquam medicamentis vel adurentibus vel discutientibus simul et detergentibus, quale est modo commemoratum. Quemadmodum igitur hic sermo omnis leprae communis est, sic et ille qui de carnis repletionem tractat. Nam quia carne expleantur dicta medicamenta, sicut in tertio libro de morbis curandis ostensum est, fa-

Ed. Chart. XIII. [805.]

Ed. Bas. II. (393.)

ρύπτει· ὅσα δὲ τῆς ὕλης ταύτης ἔστιν, εἰς τοῦτο τὸ νῦν ἡμῖν προκειμένον ἐν τῷ λόγῳ φάρμακον, ἔχει μὲν τὸ ῥυπτικόν, οὐκ ἔχει δὲ τὸ ἄδηκτον· διὰ τοῦτο μίγνυμεν αὐτοῖς ὑγρὰν κηρωτὴν ἐκ κηροῦ καὶ ῥητίνης συγκειμένην τετηκότων ἐν ἐλαίῳ. ὁ μὲν γὰρ κηρὸς καὶ τὸ ἔλαιον ὥσπερ ἀμβλυτικὰ δριμυτήτων ἔστιν, οὕτως ἐμπλαστικά καὶ διὰ τοῦτο ῥύπου γεννητικά· ἡ ῥητίνη δὲ τὸ ἄδηκτον ἔχουσα τὸ ἐμπλαστικὸν οὐκ ἔχει, ῥυπτικῆς οὖσα δυνάμειος ἔλκει μὲν ἤδη δακνωδούς, τοῖς δὲ ἀνελκώτοις ἀδήκτου· τὴν δ' ἐν τῇ μίξει συμμετρίαν στοχαστικῶς μὲν πρὸ τῆς πείρας, ἐπιστημονικῶς δὲ μετὰ τὴν πείραν εὐρήσομεν ἅμα τῷ γινώσκειν, ὅτι τὸ μὲν καθαρὸν ἔλκος ἀκριβῶς ἀδήκτου δείτται δυνάμειος τοῦ ῥυπτικοῦ, τὸ δὲ ῥυπαρὸν ἰσχυροτέρου· τούτου γὰρ ὁ ῥύπος ἐστὶ πρόβλημα, τὸ καθαρὸν δὲ γυμνὸν ὁμιλεῖ τῷ φάνοντι καὶ μέντοι καὶ τῶν σωματίων αὐτῶν τὰ μὲν αἰσθητικωτέραν ἔχει τὴν οὐσίαν τὰ δὲ δυσαισθητικωτέραν, καὶ τὰ μὲν μαλακωτέραν, τὰ δὲ σκληροτέραν· διὰ τοῦτο οἷον καὶ ὁ Κρίτων ἐπὶ τοῦ προκειμένου φαρμάκου πρὸς ἓν μέρος

cultatem habent deterforiam citra mordacitatem, quae vero hujus sunt materiae, in hoc praesens medicamentum nobis propositum, absterforium quidem habent, mordicationis autem non sunt expertia, ideo humidum ceratum ex cera resinaque in oleo liquefactis confectum ipsis miscemus. Si quidem cera et oleum, ut acrimoniam obtundunt, ita sunt emplastica, eoque sordes producunt. Resina vero morsus expertis emplasticam virtutem non habet, sed deterforiam, ulceribus quidem jam mordacem, non ulceratis blandam et sine morsu. Caeterum mixturae symmetriam conjectura quidem ante experientiam, verum scientificè post experientiam, deprehendemus, noscemusque simul purum ulcus deterforiam vim sine morsu requirere, sordidum validius, quippe cujus propugnaculum est sordities, purum autem nudum contingenti occurrit. Quin etiam ex corporibus ipsis nonnulla sensibilem magis substantiam habent, quaedam minus, alia molliorem, alia duriores, quae ratio est cur Crito in proposito medicamento ad unam partem ipsius nonnull-

Ed. Chart. XIII. [805.]

Ed. Bas. II. (393.)

αὐτοῦ ποτὲ μὲν δύο μέρη τῆς κηρωτῆς, ἐνίοτε δὲ τρία ἢ τέτταρα κτελεύει μινύειν, οὐ μὴν διαρίσατο πότε μὲν τὰ δύο μέρη, πότε δὲ τὰ πλείω χρὴ μινύειν, ὥς τοῦ χρησόμενου τῷ φαρμάκῳ τριβὴν τινα ἔχοντος ἤδη κατὰ τὴν τέχνην καὶ λογίσασθαι δυναμένου τὰ λεγόμενα νῦν ὑπὲρ ἐμοῦ. διὰ ῥοδίνου μέντοι ἐσκευάσθαι τὴν κηρωτὴν βέλτιον, οὐ μὴν πολλή γε ἡ ὑπεροχὴ κατὰ τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν ἐστίν, εἰ καὶ δι' ἐλαίου τακείη· τὸ γάρ τοι ῥοδίνον ἐπὶ τῶν ἐχόντων τι φλεγμονῶδες, ὅμεινον ἐλαίου. τὰ σαρκωθησόμενα δὲ πάντως ἐστὶν ἀφλέγμαντα. καλῶς δὲ προσεγράφατο ὁ Κρίτων ἐπὶ τῶν ἐπουλώσεως δεομένων ἑλκῶν διὰ μύρσινου χρῆναι τὴν κηρωτὴν ἐσκευάσθαι, στύψιν· γὰρ ἐστὶν ἐκείνοις χρεια. ταῦτ' ἀρκεῖ κατὰ γε τὸ παρὸν εἰρησθαι περὶ τε τῶν σαρκωτικῶν καὶ τῶν ἐπουλωτικῶν φαρμάκων. ἡ μὲν γὰρ τῆς χρήσεώς τε καὶ συνθέσεως αὐτῶν μέθοδος ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν εἴρηται· ἡ δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος ὑλῶν γυμνασίᾳ τῆς νῦν οὕσα πραγματείας κατὰ τὸ μετὰ τοῦτο βιβλίον εἴρησεται.

quam duas cerati, aliquando tres vel quatuor misceri jubet, non tamen distincte pronuntiavit, quando duas, quando plures adjicere oporteat, tanquam qui medicamento utetur versatus jam in arte sit et quae a me nunc dicuntur secum aestimare queat. Rosaceo quidem praeparari ceratum praestat, non tamen insignis excessus in hujusmodi ulceribus est, etiam si oleo liquefiat, attamen in iis, quae phlegmone quippiam habent, rosaceum oleo potius est. Porro carne implenda omnino a phlegmone tuta sunt. Pulchre autem Crito adscripsit in ulceribus, quae ad cicatricem duci possulant, myrteo oportere ceratum praeparari, astrictione enim illis opus est. Haec in praesentiarum dixisse satis sit tum de medicamentis carnem gignentibus, tum de iis, quae cicatricem inducunt. Etenim usus et compositionis ipsorum methodus in medendi methodi libris exposita est, in particularibus autem materiis exercitatio cum hujus sit operis, hoc ipso libro exponetur.

Ed. Chart. XIII. [805.]

Ed. Bas. II. (393. 394.)

[Ἐμπλαστρος διὰ σκίλλης.] Ἄλλην ἐφεξῆς τῇδε τῆς αὐτῆς κατὰ γένος δυνάμειος ἔγραψεν ὁ Κρίτων ἔμπλαστρον αὐτοῖς ὀνόμασιν ὧδε. 4 χαλκίτειος, ἀριστολοχίας στρογγύλης ὠτὰ < λ'. οἱ δὲ < ιε'. ἰριως < λ'. οἱ δὲ < ιε'. πιτυϊνης ξηρᾶς < λ'. οἱ δὲ < ιε'. ἀμμωνιακοῦ < ιε'. σμύρνης < ιε'. στύρακος < ιε'. λεπίδος ἐρυθροῦ χαλκοῦ < ιε'. σκίλλης ὀπτῆς < ρή'. ὅξος δριμύτατον τριῖβε ἐπὶ ἡμέρας μ'. τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι. τὴν δὲ λεπίδα πρῶτον (394) καὶ τὸν στύρακα κατ' ὀλίγον ἐξ ἑκατέρου αὐτῶν, εἴτα ἀμμωνιακὸν καὶ χαλκὸν καὶ τὴν σκίλλαν ἐπιβαλὼν, ἵνα κατεργασθῇ, εἴτα τὴν ῥητίνην κατ' ὀλίγον, μετὰ ταῦτα τὴν σμύρναν, εἰθ' ὅταν ταῦτα λεία ᾖ, τὰ λοιπὰ ξηρά. ἐκπληρωθεισῶν δὲ τῶν ἡμερῶν, κηρωτὴν ποιεῖ τοιαύτην. κηροῦ λίτρας ε'. οἱ δὲ < σμ'. τερμινθίνης λίτραν α'. οἱ δὲ < λ'. ἐλαίου ξέστας β' S''. οἱ δὲ κοτύλας στ'. χαλβάνης < λ'. πίσεως ὑγρᾶς < λ'. ἐσχάτην ἀποδίδου τὴν χαλβάνην, εἴτα ψύξας ἀναλάμβανε ἐπιμελῶς. αὕτη μὲν ἡ σύνθεσις τοῦ φαρμάκου. περὶ δὲ τῆς χρήσεως αὐτοῦ τάδε

[*Emplastrum ex scilla.*] Aliud deinde ejusdem generalis potentiae emplastrum his verbis Crito conscripsit. 4 Chalcitidis, aristolochiae rotundae, singulorum 3 xxx, alii quindecim, iridis drach. triginta, alii quindecim, pityinae siccae drach. triginta, alii quindecim, ammoniaci drach. xv, myrrhae drach. xv, styracis drach. xv, squamae aeris rubri drach. xv, scillae tostae drach. cviii, aceto acerrimo diebus quadraginta terito, quando caniculae sidus oritur, squama primum et styrax, paulatim ex utroque, deinde gutta ammoniaci et aes et scilla injiciuntur, ut elaborentur paulo post resina, inde myrrha, quum laevia facta fuerint, reliqua siccae miscentur. Expletis autem diebus ejusmodi ceratum facito. 4 Cerae lib. quinque, alii 3 ducentas quadraginta, terebinthinae libram unam, alii drach. triginta, olei sextarios duos et dimidium, alii heminas sex, galbani drach. triginta, picis liquidae drach. xxx, postremo galbanum indito, deinde ubi refrigeravis, curiose excipito. Haec quidem medicamenti compositio. De usu autem ejus haec ad ver-

Ed. Chart. XIII. [805. 806.]

Ed. Bas. II. (394.)

γράφει κατὰ λέξιν ὁ Κρίτων. ἐν τῇ χρήσει ἀκράτῳ μὲν χρῶ-
 τῷ φαρμάκῳ, ἐπὶ καταγμάτων ἐν κεφαλῇ καὶ συρίγγων καὶ
 τομῶν καὶ ὑπερσαρκωμάτων καὶ πρὸς ἀνενρυσμὸν στομίων
 καὶ πρὸς ὑποφοράν. [806] ἀνιμένην δὲ θέλων αὐτὴν ποι-
 ῆσαι, ἵνα γένηται σαρκωτική τε καὶ ἐπουλωτική, μέρει ἐνὶ
 τοῦ φαρμάκου ιβ'. μέρη πρόσβαλε κηρωτῆς ῥοδίνης. ἐπὶ δὲ
 τῶν πυρικαύτων ἐνὶ μέρει ή'. πρόσβαλε. ταῦτα δὲ περὶ τῆς
 χρήσεως τοῦ φαρμάκου καλῶς ἔγραψεν ὁ Κρίτων, ὥς δρι-
 μιτὴ μὲν αὐτῷ καὶ ἀναστομωτικῷ καὶ διαφορητικῷ καὶ διὰ
 τοῦτο καὶ ξηραντικῷ χρησάμενος ἐπὶ συρίγγων καὶ ὑπερσαρ-
 κωμάτων καὶ ἐπὶ σηπιδόνων, τουτέστι τομῶν, καὶ πρὸς ἀν-
 ενρυσμὸν στομίων, ὥσπερ ἐστὶν ἐπὶ κόλπων τῶν στεροστό-
 μων. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν κεφαλῇ καταγμάτων, ὅταν χωρὶς ἀνα-
 τρήσεως ἐπιχειρῶμεν αὐτὰ θεραπεύειν, ἐστὶ δὲ τὰ τοιαῦτα
 μὴ διασχόντα μέχρι μηνίγγων. ἔνθα δὲ τοῦ παρκῶσαι μί-
 γνῦς τῆς ῥοδίνης κηρωτῆς μέρη ιδ'. μέχρι συνουλώσεως. ἄμει-
 νον δὲ εἰπεῖν μέχρι πληρώσεως τῆς ἐν τοῖς ἔλκεσι κοιλότη-
 τος. ἔξ ἀνάγκης γὰρ τὰ νομώδη τῶν ἐλκῶν, ὅπερ ἔφην εἶναι
 ταῦτόν ἐν τῷ σηπιδονῳδι, θεραπευόμενα πρὸς τῶν ἰσχυ-

bum Crito scribit. Sincero medicamento utitor in capitis
 fracturis, fistulis, nomis et excrefcentiis, item ad ora vena-
 rum adaperta et hypophoram, id est ulcus dehiscens. Sin
 voles diluere, quo carni generandae idoneum fiat et cicat-
 rificem inducat, parti uni medicamenti duodecim cerati ro-
 facei adjicito, in ambustis uni parti octo immittito. Haec
 sane de usu medicamenti Crito recte tradidit, tanquam acri
 ipso et aperienti et discutienti, ideoque et exicoanti, usus
 in fistulis, supercrefcentia carnis, putredine, hoc est nome,
 et osculorum adapertionibus, quemadmodum sunt in sinibus
 et angustis orificiis. In capitis autem fracturis, cum sine
 foratione curationem molimur, sunt autem tales, quae adus-
 que membranas cerebri non perveniunt, verum carnis pro-
 ducendae gratia cerati partes quatuordecim miscens, do-
 nec ad cicatricem pervenerint, melius autem est dicere,
 donec ulcerum cavitas repleta fuerit, necessario enim de-
 pascentia ulcera, quod dixi idem esse in pntirilaginosa, a

Ed. Chart. XIII. [806.]

Ed. Basf. II. (394.)

ρῶν φαρμάκων ἐστίν, ὁποῖον καὶ τὸ προκείμενον, πρῶτον μὲν ἀπορρέπτει τὰ σηπόμενα μόρια καὶ κατὰ τοῦτο γίνεται ποῖλα. μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὴν σηπιδόνα καθάρσιώς τε καὶ πληρώσιως δεῖται, καὶ πειδὰν πληρωθῇ, τήνικαῦτα καὶ τῶν ἐπουλούντων. αὐτὸ δὲ τὸ φάρμακον, ὅταν μήπω κηρωτῇ μιχθῇ, δριμὺ τυγχάνον, οὐ μόνον ἀδύνατόν ἐστι σαρκοῦν, ἀλλὰ καὶ καθαίρει τὰ ὑπερσαρκοῦντα, καθάπερ αὐτὸς ὁ Κρίτων ἔφη. καὶ τούτου γε μάλιστα μεμνησθαι προσήκει λελεγμένου καὶ κατὰ τὴν πρὸ ταύτης ἐμπλάστρον, ἣν διὰ τῶν βοτανῶν ὠνόμασιν, ὅτι πάντα τὰ ἐκ τῶν θερμαινόντων καὶ τῶν ῥυπτικῶν συγκείμενα, καὶ ἰσχυρῶς ἢ δριμύς, κηρωτῇ μιγνύμενα σαρκωτικὰ γίνεται. τινὲς δὲ ἀπογιγνώσκουσιν αὐτῶν, ὅταν ἦτοι διπλασία τὴν κηρωτὴν μίξαντες ὁρῶσιν ἔτι δάκνουσαν οὕτως, ὥς μὴ δύνασθαι σαρκοῦν, ὥσπερ ἐπὶ ταύτης ἔχει τῆς ἐμπλάστρου. πολὺ γὰρ οὔσα δριμυτέρα τε καὶ θαννωδιστέρα τῆς διὰ βοτανῶν ἄχρηστος εἰς τὰς σαρκώσεις ἐστὶ, καὶ τετραπλάσιον μιχθῇ τῇ κηρωτῇ. συνετοῦ μὲν τοίνυν ἐστὶ χρεῖα καὶ τετριμμένου περὶ τὴν τῶν

validis medicamentis curantur, quale est et modo propositum. Primum quidem putrescentes partes avelluntur, atque hinc cavae redduntur. Ubi vero putredo cessaverit, purgationem repletionemque requirunt, ac posteaquam repleta fuerint, tunc etiam cicatricem inducentia desiderant. Ipsum autem medicamentum cum cerato nondum mixtum fuerit, quia acre est, non solum carnem generare non potest, sed etiam supercrescentia aufert, quemadmodum ipse Crito dixit. Atque hujus meminisse maxime oportet, quod dictum est et in superiori emplastro, quod ex herbis appellavit, multa videlicet ex calefacientibus et abstergentibus composita, licet admodum acria, si cum cerato temperentur, carnem progignere. Nonnulli desperant de ipsis, cum vel duplo copiosiore cerato mixto mordere adhuc conspiciant, adeo ut carnem producere non possint, quemadmodum in hoc emplastro habet. Nam quum multo acrius magisque mordax sit, eo quod ex herbis inscribitur ad carnem creandam inutile est, quamvis quadruplo mixtum cerato fuerit. Prudentis igi-

Ed. Charl. XIII. [806.]

Ed. Bal. II. (394.)

τοιούτων φαρμάκων χρήσιν, ἐν ἀρχῇ μὲν εὐθέως ἐπινοοῦν-
τος ποσάπλὰ δειῖται μίγνυσθαι τῇ κηρωτῇ, μετὰ δὲ τὴν πρῶ-
την χρήσιν ἔτι δριμυτέρου τοῦ φαρμάκου φανέντος ἢ ὥστε
σαρκοῦν δύνασθαι, στοχάσασθαι πόσον ἔτι προσθεῖναι δεῖ
τῆς κηρωτῆς, ὥσπερ ἐπὶ τῆς προκειμένης ὁ Κρίτων ἐποίησε.
μὴ γάρ τοι δόκει κατὰ πρῶτον εὐθέως στοχασμὸν εὐρεῖν
αὐτὸν ὥς χρὴ δωδεκαπλάσιον μίγνυσθαι τὴν κηρωτὴν, ἀλλ'
ὅτι πλέονα μὲν τῆς μίγνυμένης τῇ διὰ τῶν βοτανῶν ἔγνω,
τὸ δ' ὅσον πλέονα μετὰ τὸν πρῶτον στοχασμὸν εὗρεν. εἰ
γὰρ ὀκταπλασίου μίχθισης ἔτι δακνῶδες ἐφαίνετο, δεκαπλα-
σίως ἐνέμιξεν, ὥσπερ γε εἰ καὶ δεκαπλάσιον, ἐπὶ τὴν δω-
δεκαπλάσιον ἤκειν. ἐπεὶ δ', ὡς ἔφην, παρὰ τε τὸ πλῆθος τοῦ
τύπου καὶ τὴν ὑγρότητα τοῦ ἔλκους τό τε εὐαίσθητον καὶ
δυσαίσθητον τῶν συμπασχόντων, ἔτι τε τὴν μαλακότητα καὶ
τὴν σκληρότητα τῆς τοῦ σώματος ἕξεως, ὑπαλλάττεσθαι χρὴ
τὴν ποσότητα τῆς μίγνυμένης κηρωτῆς, ὅπερ εἴρηται πολλά-
κις, ἐννοεῖν ἡμᾶς δεῖ μεμνημένους τὴν ποσότητα τῆς χρή-
σεως ἐν τοῖς τοιούτοις γράφεσθαι, πᾶσιν εὐπετοῦς ἐφ' ἐκά-

tur est et in hujusmodi medicamentis usurpandis versati,
initio quidem statim intelligere, quot partes cerato misceri
oporteat, si autem post usum primum medicamentum acrius
adhuc apparuerit, quam ut carnem generare queat, conji-
cere quantum adhuc ex cerato adjiciendum veniat, sicut
Crito in proposito factitavit. Neque enim existimes eum
prima statim conjectura invenisse duodecim cerati partes
misceri oportere, sed scivit copiosius quam quod emplastro
ex herbis immittitur misceri, quanto vero copiosius, post
primam conjecturam reperit. Si namque octo partibus mix-
tis mordax etiamnum apparebat, decem admiscuit, quem-
admodum si etiam decem, ad duodecim pervenit. Quoniam
vero, ut dixi, pro sordium copia et ulceris humiditate tum
eorum, quae simul afficiuntur sentiendi acumine et hebe-
tudine, item mollicie et duritie corporis habitus, cerati
quantitatem immutare convenit, quod saepe dictum est,
considerare nos expedit, recordantes quantitatem usus in

Ed. Chart. XIII. [806, 807.]

Ed. Bas. II. (394.)

τιρα τῆς ἐντεῦθεν ὁδοῦ πρὸς τὰ ἄλλα γιγνομένης ἄχρι τῶν ἄκρων. ἄκρα δὲ λέγω τὰ πρὸς ἀπάντων τῶν ὁμογενῶν σκοπῶν συμπληρώματα, περὶ ὧν ἐν εἰπόντος μου παράδειγμα τῶν ὑμᾶς χρὴ διὰ παντὸς αὐτοῦ μεμνημένους, μηκέτι ἀξιούσιν πολλάκις ἀκούειν ὑπὲρ αὐτοῦ. φημί δὲ σκοποὺς ὁμογενεῖς εἶναι τοῦ μὲν πλείστην μίγνυσθαι τὴν κηρωτὴν τό τε καθαρόν εἶναι καὶ ξηρόν τὸ ἔλκος, εὐαίσθητόν τε τὸ τοῦ θεραπευομένου σῶμα καὶ μαλακόν. [807] τοῦ δὲ ἐλαχίστην ὑγρότητα τε πολλὴν κατὰ τὸ ἔλκος καὶ ῥύπον καὶ σκληρόν καὶ δυσαίσθητον τὸ τοῦ κάμνοντος σῶμα. καλῶς μέντοι πᾶσι τοῖς συντιθεῖσιν αὐτὸ διαφορητικοῖς οὖσιν ἢ τοῦ χαλκοῦ λεπίς ἐμίχθη ξηραντικὸν οὖσα φάρμακον, ἔχουσα δ' οὐκ ὀλίγον ἐν αὐτῇ στίψιως. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ ταύτης τῆς ἐμπλάστρου γινώσκειν ὑμᾶς χρὴ διὰ μίξεως πολλῆς κηρωτῆς σαρκωτικὴν τε τὴν ἐμπλάστρον καὶ ἐπουλωτικὴν τῶν μὴ κακοήθων ἐλκῶν γιγνομένην, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῶν ἄλλων ἀπασῶν, ὅσαι τῆς αὐτῆς εἰσι δυνάμειος, ἐφεξῆς δ' αὐταῖς ἔγραψεν ὁ Κρίτων, τὴν γε δι' ἀκόνης ἢ χρῆσθαι φησιν αὐτὸς καὶ οὕτως ἐκέλευσε συντιθέναι.

hujusmodi omnibus describi, quum utroque facilis illinc via ad alia usque ad summa fiat, summa dico omnium ejusdem generis scoporum completiones. De quibus si unum exemplum nunc proposuero, vos semper ipsius meminisse oportet, neque saepius de eo velle audire. Dico igitur scopos congeneres esse plurimi quidem cerati miscendi ulcus purum et siccum esse, corpus ejus qui curatur facili sensu et molle, paucissimi vero adjiciendi humiditatem multam in ulcere ac sordiciem, corpus aegri durum parumque sentiens. Bene tamen omnibus, quae id componunt, discutientibus galbani squama admixta est, medicamentum exiccans, sed quod non parum astringat. Non solum autem in hoc emplastro cognoscendum vobis est propter cerati copiosam mixturam carne explens et ulceribus malignis cicatrici obducendae idoneum evadere, sed etiam in aliis omnibus, quae ejusdem facultatis sunt. His subjungit Crito medicamentum dia acones, id est ex cote, quo se uti affirmat, ita componendum praecipiens.

Ed. Chart. XIII. [807.]

Ed. Bas. II. (394.)

[Ἡ δὲ ἀκόνη.] Ἡ δὲ ἀκόνη ἐν χρήσει ἡμῖν οὕσα ποιεῖ πρὸς τὰ χρόνια πάντα καὶ ἰδίως πρὸς κεφαλαλγίαν ἐπὶ τὸ μέτωπον ἐπιτιθεμένη καὶ πρὸς πλευροῦ ἀλγήματα χρόνια, πρὸς ποδαγρικούς, ἰσχιαδικούς, ὤμων πόνους, ὀδονταλγίας, τοῖς τετριμμένοις μέρισιν ἐντιθεμένη. κατασπᾶ καὶ ἔμμηνα ἐπάνω τοῦ πτενὸς ἐπιτιθεμένη. βοηθεῖ δὲ καὶ τοῖς τὸν στόμαχον ἀλγοῦσι καὶ ρευματιζομένοις καὶ τροφήν μὴ κρατοῦσιν, ἔστι δὲ καὶ πάγχρηστος χωρὶς κατακαύματος καὶ τῶν μὴ ἀνιχομένων δοσιμέος φαρμάκου· ἀρμόζει καὶ πρὸς σκληρίαν ἥπατος καὶ σπληνὸς καὶ πρὸς χοιράδας καὶ πρὸς ἰσχιαδικούς. ἰδίως δὲ χρήσις ἐπ' αὐτῶν γιγνέσθω ἡμέραις ἑπτὰ. ἂν δὲ τρυφεροὶ ᾖσι, πέντε, ὕδατος τὸ μέρος ἢ ἐλαίου μὴ ἀπτεσθῶ, ἕως οὗ ψυδρακώσῃ καὶ ἰχῶρας ἐπισπάσῃται παχεῖς, εἶτα λύσας τῇ λευκῇ κηρωτῇ δι' ὕδατος χρωῶ, ἂν δὲ πρακτικώτερον ἐθέλῃς, τῇ διὰ πεπέρειως ἀκόνῃ. ἤ κηροῦ, χαλβάνης, τερμινθίνης, πιτυῖνης φρυκτῆς, ἐλαίου δαφνίνου, ἐλαίου παλαιοῦ ἀνὰ λίτραν α'. λεπίδος χαλκοῦ λίτραν α' S'.

[*Emplastrum ex cote.*] *Ex cote medicamentum quod nobis in usu est. Facit ad omnia diuturna et peculiari- ter ad capitis dolorem, fronti impositum, valet ad laterum dolores longos, juvat podagricos, ischiadicos, scapularum dolores, dentium cruciatus, attritis partibus impositum. Educit etiam et extrahit menses pectini suprapositum. Auxiliatur stomacho laborantibus tum iis, qui fluxu vexan- tur et cibum vel alimenta non retinent. Est etiam pror- sus utile sine adustione et iis, quae acris medicamentum non sustinent, convenit etiam ad duritiem jecinoris et lie- nis, nec non ad strumas et ischiadicos. Proprie jam usus in ipsis fiat diebus septem, si molles sunt, quinque. Aquam pura vel oleum non attingat, donec ulcuscula, quae psy- dracia dicuntur, fecerit et saniem crassam attraxerit. Deinde albo cerato solvens ex aqua utitur, sin efficacius voles medicamento acone, quod ex pipere constat. ʒ Cerae, galbani, terebinthinae, pityinae frictae, olei laurini, olei ve- teris, singulorum lib. j, squamae aeris libram unam et di-*

Ed. Chart. XIII. [1807.]

Ed. Bas. II. (394. 395.)

ἰοῦ γο σί'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο α'. νάπυος, ἀδάρκης, θείου ἀνὰ γο α'. ἀβροτόνου, πενταυρίου, χαλκάνθου, ἄλως ἀμμωνιακοῦ, λιβάνου, ὄλως κοινοῦ, στυπτηρίας στρογγύλης, λιθαργύρου, προπόλεως, κόκκου Κνιδίου ἀνὰ γο γ'. πάντα ὁμοῦ κόψας καὶ σήσας ἀναλαμβάνει τοῖς στυπτικοῖς μετὰ τῶν ἐλαιῶν. αὕτη μὲν ἡ τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου σύνθεσις οὐ μικρῶς διαφέρειουσα τῆς προγεγραμμένης θερμότητι. νάπυ γοῦν ἔχει καὶ ἀδάρκην, θεῖόν τε καὶ κόκκον Κνίδιον εἰς (395) τοσοῦτον ἥκοντα θερμότητος, ὥς ἔλκουσιν οἷς ἂν ἐπὶ πλέον ὁμιλήσῃ. καὶ δάφνινον δὲ τῶν ἱκανῶς θερμαινόντων ἐστὶ καὶ μετὰ ταῦτα χάλκανθος τε καὶ οἱ ἄλεις. ἐμάθετε δὲ ὅτι καὶ στύψεως ταῦτα μετέχει, βραχείας μὲν οἱ ἄλεις, πολλῆς δὲ ὁ χάλκανθος. ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς μίξεως τῶν στυφόντων φαρμάκων τοῖς διαφορητικοῖς εἴρηται πρόσθεν ἐπὶ τῶν πολυχρήστων ἐμπλάστων. ὅλως γὰρ οὐδὲν δύναται γενέσθαι πολύχρηστον, εἰ μὴ καὶ τῆς ἐναντίας δυνάμεως μετέχει. ἂν τε γὰρ ἀπλῶς διαφορητικὴ δύναμις ἢ μόνη, πρὸς ἓν εἶδος ἀρμόσει παθῶν, ὃ διαφορεῖσθαι προσῆκεν, ἂν τε

midiam, aeruginis uncias sex, guttae ammoniaci unciam j, sinapis, adarcae, sulfuris, singulorum unciam j, abrotoni, centaurii, atramenti sutorii, salis ammoniaci, thuris, salis communis, aluminis rotundi, argenti spumae, propolis, cocci Cnidii, singulorum ℥ iiij. Omnia simul contunduntur et cribrata astringentibus cum oleis excipiuntur. Haec sane propositi emplastri compositio est, non parum superiori praestans caliditate, sinapi enim habet et adarcen, sulfur et crocum Cnidium, tanto calore praedita, ut ulcus faciant, quibus diutius adhaeserint. Jam et laurinum ex iis est, quae abunde calefaciunt, deinde atramentum sutorium et sal; didicistis autem haec astrictionis quoque non esse expertia, salem paucae, sed atramentum sutorium multae. Verum de astringentium medicamentorum mixtura cum digerentibus antea in emplastris usus multiplicis expositum est. Omnino enim quippiam variis utile esse non potest, nisi contrariae quoque virtutis participet; si enim digerens

Ed. Chart. XIII. [807. 808.]

Ed. Bas. II. (395.)

στυπτικῆς, πρὸς ἕτερον, ἐφ' οὗ τὸ ἐπιρρώεον ἀναστελλεῖν προσήκει. διὸ τὰ μὲν στυφόντα τοῖς ἀρχομένοις ἐξ ἐπιρρώης ὑγρῶν γεννᾶσθαι πάθισιν ἀρμόττει. τὰ δὲ διαφοροῦντα χωρὶς τῆς τῶν στυφόντων μίξεως, ἐφ' ὧν σωμάτων οὐδὲν ἐπιρρῶνῃναι δύναται διὰ τὸ προκικινῶσθαι, ὥς εἰάν γε περιουσία τις ἢ χυμῶν, οὐ μόνον διαφορεῖται τὸ περιεχόμενον ὑγρὸν ἐν τοῖς πεπονθόσι, ἀλλὰ καὶ παραγίνεται πρὸς αὐτὰ τῶν διαφοροῦντων ἔλκειν πεφυκότων ὑφ' ἑαυτὰ, καθάπερ τὰ περιεχόμενα ψαύοντα τῶν ὑγρῶν, οὕτως καὶ τὰ κατὰ βάθος ὄντα τοῦ σώματος. εὐλόγως δὲ μίγνυται τοῖς διαφορητικοῖς, [808] τὰ τε σταλτικὰ καὶ ἀποκρουστικὰ προσαγορευόμενα, τοῦ μὲν ἐπὶ τὴν σύνθεσιν αὐτῶν ἀφικομένου τῷ λογισμῷ τούτῳ χρησαμένου, τῆς πείρας δὲ μαρτυρούσης τῷ λογισμῷ. εἰκότως οὖν κατὰ τὸ προκείμενον φάρμακον, καίτοι σκοπὸν ἔχοντος θερμῆναί τε καὶ ξηρᾶναι καὶ διὰ τοῦτο καὶ ψύδρακας ποιεῖν, ἐμίχθη τι καὶ τῶν στυφόντων, ἀλλ' οὐχ ἱκανά γε πρὸς πολλὰ θερμαίνοντα σφοδρῶς φάρμακα, δύο ταῦτα χάλκανθος καὶ ἄλς, ἀλλὰ καὶ λιπὶς χαλκοῦ κατὰ τὸν αὐ-

virtus simpliciter sola esset, ad unam speciem affectuum conduceret, quam discutere conveniret, si vero astringens ad aliam unam, ubi quod influit, reprimendum est. Quare incipientibus ex humorum influxu generari affectibus astringentia conveniunt, discutientia vero sine astringentium mixtura, ubi nihil propter evacuationem prius factam influere potest; nam si superfluitas quaedam humorum existat, non solum discutitur humor in affectis partibus contentus, sed etiam ad ipsas accedit, quum discutientia ad se trahere nata sint, sicut contentos et contiguos humores, ita etiam in corporis profundo repositos. Miscentur ergo discutientibus sistentia et reprimentia merito, quum qui ad ipsorum compositionem descendit, ratione hac usus sit, experientia vero attestante rationi. Quare non injuria, licet consilium scopumque habeat in proposito calefacere et exiccare, eoque etiam ulcera concitare, mixtum est et astringentium quidpiam. Sed non sufficiunt ad multa vehementer calefacientia medicamenta duo haec, atramentum sutorium et sal. Quin

Ed. Chart. XIII. [808.]

Ed. Bas. II. (395.)

τὸν ἐμίχθη λογισμὸν ἢ τε στυπτηρία, διὰ τὸ σφοδρῶς στυ-
φειν καὶ τοῦνομα λαβοῦσα τοῦτο. ἄλλη. ἄλλην ἔμπλαστρον
ἔγραψεν ὁ Κρίτων ἐνδοξοτάτην, ἣν ὀνομάζει Μισιανήν, ἑτε-
ρον ὕλης ἔχουσα γένος τῆς προγεγραμμένης καὶ τῆς μελλού-
σης ὑπ' ἐμοῦ γραφήσεσθαι νῦν ἐφεξῆς, ἣν αὐτὸς ὁ Κρίτων
ἀνίκητον ὀνομάζει, συγκειμένην ἐκ δριμέων τῶν πλείστων
φαρμάκων, οὐκ οὔσης τῆς Μισιανῆς τοιαύτης, ὥς μετὰ ταῦτα
δειχθήσεται κατὰ τὸν οἰκεῖον αὐτῆς καιρὸν. καὶ μέντοι καὶ
κεφαλικάς ἄλλας ὀνομάζων, ὧν ἡ καθόλου δύναμις ὀλίγον
ὑστερον εἰρήσεται, γράψας ἐφεξῆς τῇ Μισιανῇ τὴν καλου-
μένην, μετὰ ταῦτα ἀνίκητον ὑφ' ἑαυτοῦ γράφει, παραπλη-
σίας δυνάμειως οὔσαν τῇ προγεγραμμένῃ, ἣν δι' ἀκόνης ἐκά-
λει. ἔχει δὲ ἡ περὶ αὐτῆς λέξις τοῦ Κρίτωνος ὡδὲ πως αὐ-
τοῖς ὀνόμασιν. ἡ ἀνίκητος ἐν χρήσει ἡμῖν οὔσα. ἔστι δὲ πάγ-
χρηστος, ἐπισπᾶται, ῥήσσει, ἀνακαθαίρει, κολῶν, ἔξιποϊ,
διὰ σπληνίου καὶ παραθέσειως σωλήνων καὶ ἀνιεμένη ἔχουσα
πάντοτε πηλὸν δι' ὀξυλαίου. διαχεῖ δὲ καὶ τὰς σκληρίας
καὶ ταῖς συγολκαῖς τῶν νεύρων βοηθεῖ, ἐπιτιθιμένη χωρὶς

etiam aeris squama pari ratione mixta est et alumen, quod
a vehementer astringendo stypteria appellatum est. Aliud
emplastrum celeberrimum scripsit Crito, quod Mesianum ap-
pellat, diversum materiae genus habens a superiore et illo,
quod mox a me ordine suo describetur. Vocat hoc Crito
ipse anicetum, id est invictum, ex acribus pluribus medi-
camentis compositum, quum Mesianum tale non sit, ut postea
suo tempore demonstrabitur. Quin etiam cephalica alia no-
minans, quorum generalis facultas paulo post explicabitur,
post Mesianum tradita, invictum ab ipso appellatum sub-
jungit, ejusdem facultatis cum praescripto, quod dia acones,
id est ex cote, vocitabat. Verba Critonis in hunc modum
sonant. *Aniceton in usu nobis est, utile ad omnia, ex-
trahit, rumpit, purgat, glutinat, excolat splenii modo et
cum canalibus impositum ac dilutum ex oleo et aceto,
constringit undique. Discutit autem duritias. Et nervorum
contractiones juvat sine perfusione impositum ne refrige-*

Ed. Chart. XIII. [808]

Ed. Bas. II. (395.)

ἐμβροχῆς, ἵνα μὴ περιφύχωνται. καὶ ἐν μέρει αἰμύματος ποιεῖ ἀνιμένη ὡς ἄκοπος. παύει γὰρ καὶ τοὺς ἐν ἀρχαῖς τῶν νόσων κόπους καὶ τοὺς ἐξ ἀδήλης αἰτίας. ἔστι δὲ καὶ μάλαγμα ἐπὶ τῶν ἀκρωτηρίων ἐν μεγάλοις σπληνίοις ἐπιτι-
θεμένη. ἔστι δὲ καὶ ἐναίμων κολλητική, ἐπειδὴν ῥαφῇ ἢ ἀγ-
κτηριασθῇ, πτύγματος ἐκ μόνου ὕξους προσεπιτιτιμένου τῷ
σπληνίῳ, θέρους μὲν ψυχροῦ, χειμῶνος δὲ θερμοῦ. ποιεῖ καὶ
πρὸς τὰ ἐν τοῖς πέλμασι καὶ πρὸς κόμματα, σηπιδόνας τε
καὶ περὶ δακτύλους διαθέσει, καὶ τὰ σὺν τραύμασι κατὰ-
γματα. ἐνιστε μῆτε σαρκωτικῷ μῆτε ἐπουλωτικῷ ἑτέρῳ χρῆ-
σθαι, ἀλλὰ μόνη πιστεύειν. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀνθρωπόδηκτα
καὶ κυνόδηκτα καὶ θηριόδηκτα. μέγιστον δ' ἔστιν αὐτῆς
ἐπάγγελμα τὸ τὰ ἐν κατακαλύψει ἀποστήματα ἐν κώλῳ καὶ
περιτοναίῳ μὴ εἶναι γίνεσθαι, ὅταν γε μὴ φθάσῃ πυωθῆναι
ἢ γινόμενα λεπτοποιῆσαι καὶ εἰς ἐντερα συρῶναι. ἐπιτίθε-
σθαι δὲ δεῖ τῷ τόπῳ σπληνίον καὶ ἐπάνω πῖλημα ἐξ ὄξε-
λαίου θερμοῦ καὶ ἐμβρέχειν δις τῆς ἡμέρας. μὴ λῦε δὲ εἰ
μὴ διὰ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν, εἰτα μετὰ τὸ πυριῶσαι,

*rentur. Et unguenti vice dilutum facit ut acopon, fistit enim morborum principis lassitudines et eas quae sine causa manifesta proveniunt. Est etiam malagma extrema-
rum corporis partium in magnis spleniis impositum, item cruenta glutinat, futuris vel fibulis juncta, si plicatum linteum ex solo aceto splenio imponas, aestate quidem fri-
gidum, hieme autem calidum. Facit ad plantae pedis vi-
tia, ad contusiones, putredines et digitorum affectus, item fracturas cum vulneribus. Licet neque carnem generante, neque quod cicatricem inducat, alio uti, sed soli credere. Valet ad hominum, canum et ferarum morsus. Maximum hoc est quod pollicetur, nempe abscessus latentes in colo et peritoneo prohibere ne fiant, antequam in vomica exierint aut factos extenuare et intestina conjicere. Imponendum autem est splenium loco et desuper centuncu-
lum ex aceto et oleo calente, fovendumque bis quotidie. Non solvetur autem nisi triduo vel quatruiduo. Deinde post*

Ed. Chart. XIII. [808. 809.]

Ed. Bas. II. (395.)

ἀτρίδα πάλιν ἐπιτίθει. ἐπικλήθη δὲ ἀνίκητος διὰ τὰ θαυ-
μαστὰ καὶ πολλὰ αὐτῆς ἔργα. 4 λεπίδος χαλκοῦ ᾠή. πυ-
ρέθρου, σταφίδος ἀγρίας, κόκκου κνιδείου, νάπυος σπέρματος,
πάγχρους, περιστερᾶς κόπρου, ἀριστολογίας λεπτῆς, ἰοῦ, κυ-
πέρου, ἐνζώμου σπέρματος, κυμίνου ἀνὰ ᾠιστ'. νίτρον ᾠλβ'.
ἄλως ἀμμωνιακοῦ ᾠλβ'. δαφνίδων ᾠρχ'. μάννης ᾠρχ'.
ἰριως ᾠρχ'. ὄξους δριμέος ξε. ιστ'. ἐψήματος ἰσχάδων κυά-
θους δ' S''. κόψας καὶ σήσας ἅπαντα ὁμοῦ λειοτρίβει σὺν
τοῦ ὄξει ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα κλύμασιν. ξηροῦ δὲ καὶ χλωροῦ
γενομένου πρόσβαλε τὲ τῶν σῦκων ἀφέψημα, καὶ συμμαλά-
ξας ἀναιροῦ καὶ ἀποτίθει εἰς χύτραν χαλκῇν ἐρυθροῦ χαλ-
κοῦ. τὸ δ' ἐψημα τῶν ἰσχάδων ἔχει οὕτως. 4 ἰσχάδων λι-
παρῶν λι. ι'. ὕδατος ξε. στ'. ἔψε ἕως ἂν περιλειφθῶσι ξε. β'.
ἡ δὲ χρῆσις ἐστὶν ἐν μέρος τοῦ φαρμάκου ὄξει ἀνιμένου,
ὥς γλοιῶδεις γενέσθαι πρὸς ἕξ τοῦ ῥητινοκῆρου. [809] ἔστι
δὲ τὸ μὲν ἄκρατον ῥητινόκηρον κηροῦ μέρος ἐν, ῥητίνης
φρυκτῆς μέρη τρία σὺν ἐλαίῳ ὀλίγῳ τετηκότα· τὸ δὲ μέσον

*fomenta madorem rursus imponito. Vocatum autem est
insuperabile propter miranda et multa ipsius opera. 4
Squamae aeris drach. quinquaginta octo, pyrethri, staphidis
agriae, cocci cnidii, sinapis seminis, canchryos, columbini
stecoris, aristolochiae tenuis, aeruginis, cyperi, erucae se-
minis, cumini, singulorum drach. sedecim, nitri drach. tri-
ginta duas, salis ammoniaci drach. xxxij, lauri baccarum
drach. cxx, mannae drach. cxx, iridis drach. cxx, aceti
aeris sextarios sedecim, decocti caricarum cyathos quatuor
et dimidium. Tusa cribrataque omnia simul cum aceto ad
laevorem teruntur sub aestu caniculae. Ubi siccum et viride
evaserit, ficum decoctum adjicitur et simul emollita tol-
luntur et in olla aeris rubri reponuntur. Decoctum autem
caricarum ita habet. 4 Caricarum pinguium lib. v, aquae
sextarios vj, coque donec sextarii duo relictii fuerint. Usus
est una pars medicamenti aceto diluti, ut sordes repraesentet,
ad sex partes resinoceri, id est resinae cum cera junctae.
Est autem sincerum resinocerum cerae pars una, resinae
frictae tres cum oleo paucio liquefacto, medium cerae pars*

Ed. Chart. XIII. [809.]

Ed. Bas. II. (595.)

κηροῦ μέρος ἓν, ῥητίνης μέρος δύο· τὸ δ' ἀντιμέμον καὶ εὐκρατον κηροῦ μέρος ἓν, ῥητίνης μέρος ἓν· τὸ δ' ἐκλειυμένον κηροῦ μέρος δύο, ῥητίνης μέρος ἓν· τὸ δ' ὑπεραντιμέμον κηροῦ μέρος τρία, ῥητίνης μέρος ἓν. ἱστορεῖται καὶ ἐπ' ἀγρίου λειχῆνος ἡρμοκέναι ἄκρατον ἐπιβρίφην. ταῦτα μὲν ὁ Κρίτων ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασιν. ἐγὼ δὲ ἀπὸ τοῦ τελευταίου τῶν εἰρημένων αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ποιήσομαι τοῦ λόγου. τοὺς ἀγρίους λειχῆνας ὀνομάζουσιν, ὅταν ὑπὸ μὲν τῶν ἀσθενῶς ξηραινόντων φαρμάκων ὀρῶσιν αὐτοὺς μηδὲν ὠφελουμένους, ὑπὸ δὲ τῶν ἰσχυρῶς ἐρεθιζομένων. χρεια τοίνυν ἐπ' αὐτῶν ἔστι φαρμάκου δραστηρίου μὲν ἱκανῶς, οὐ μὴν δακνῶδους σφοδρῶς, ὅπερ, ὡς ἔφη, ἐκ στοχασμοῦ τεχνικοῦ συντεθὲν ὑπὸ τῆς πείρας βασανίζεται. σίγκεται δὲ τὸ προκείμενον φάρμακον ἐκ πολλῶν δριμέων λεπτομερῶν τε καὶ διαφορητικῶν. ἔχει δὲ τινα καὶ τῶν ἀδήκτως ῥυπτικῶν καὶ τινα τῶν ἐπ' ὀλίγον στυφόντων. τὰ μὲν οὖν δριμέα τῶν ἓν αὐτῷ πύρεθρον τε καὶ νᾶπυ καὶ κόκκος κνίδειος καὶ ἡ τῆς περιστερᾶς κόπρος, ἰός τε καὶ δαφνίς καὶ νίτρον, εἶθ' ἅλεις ἀμμο-

una, resinae duae, dilutum vero et abunde temperatum ceræ pars una, resinae tantundem, dissolutum ceræ partes duae, resinae una, quod supra quam dilutum ceræ partes tres, resinae una. Scribitur etiam agresti licheni, id est *impetigini*, convenisse, purum injectum. Haec Crito ad verbum prodidit. Ego a fine eorum quae dixit Iermonis principium statnam. Agrestes ~~est~~ impetigines nominant, quum a medicamentis imbecilliter siccantibus nihil juvari vident, a validis autem irritari. Opus igitur in ipsis est medicamento efficaci abunde, non tamen vehementer mordaci, quod, ut dixi, ex artificiali conjectura compositum experientia probatur. Constat propositum medicamentum ex multis acris tenuiorum partium et discentientibus, habet autem et quaedam citra mordicationem detergentia et nonnulla parum astringentia. Itaque acris ex iis quae continet sunt pyrethrum, sinapi, coccus cnidius, columbinum stercus, aerugo, baccae lauri, nitrum, sal ammoniacus, item acetum acre,

Ed. Chart. XIII. [809.]

Ed. Bas. II. (395. 396.)

νιακοὶ καλούμενοι καὶ πρὸς αὐτοῖς ὅξος τὸ δριμύ. τοιοῦτον γὰρ ἀξιοῖ βάλλειν. τὰ δὲ ῥυπτικά τελέως μὲν ἀδηκτά ἐστιν ἴρις τε καὶ ἀριστολοχία καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον, ὥς ἐκ τοῦ γένους τῶν ἤδη πεπτικῶν εἶναι, μάννα, γενναιότερον δὲ κάγχου καὶ σταφίς ἀγρία. τούτων δ' ἔτι γενναιότερον κύμινόν τε καὶ τὸ τοῦ εὐζώμου σπέρμα. τὸ δὲ κύπερον ἔστι μὲν ἀδηκτῶς ξηραντικόν, ἔχει δέ τι καὶ στυπτικόν, ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπίς, ἰσχυρὸν οὖσα φάρμακον. ἔδει γὰρ, ὥς πρόσθεν ἐδείχθη, μετέχειν τι καὶ τῆς στυπτικῆς δυνάμεως τὸ φάρμακον τοῦτο, καὶ διὰ τοῦτό γε λεπίς ἐμίχθη δαψιλῆς. εἰ δὲ καὶ ἡ μάννα ὄντως εἴη μάννα καὶ μὴ λιβανωτός, εἴη ἂν καὶ αὕτη στυπτικὸν ἔχουσα τι. βέβληται δὲ καὶ αὕτη δαψιλεστέρα πολὺ τῆς λεπίδος, εἰκότως, ἵνα πραῦνη τὸ σφοδρὸν τῶν δριμέων (396) φαρμάκων, μετὰ τοῦ πέττειν τὰ κατὰ τὸν πεπονθότα τόπον ὑγρὰ. πραῦντικώτατον δὲ καὶ πεπτικώτατον ἅμα τῷ διαφορεῖν πῶς ἐστὶ τὸ τῶν ἰσχάδων ἀφέψημα. ταῦτ' οὖν ἅπαντα μιχθέντα πολύχρηστον εἰκότως εἰργάσατο τὸ φάρμακον. εἰς δὲ τὸ δραστήριον αὐτῶν μέ-

tale namque injiciendum censet. Detergentium summe quidem lenia immordaciaque sunt iris et aristolochia, atque his adhuc magis, ut ex genere concoquentium jam sit, manna, generosius autem canchrys et staphis agria, his adhuc praececellit cuminum et erucæ semen. Cyperum sine morsu quidem exiccat, sed nonnihil etiam astringit, quemadmodum et aeris squama, validum et ipsum medicamentum. Oportebat enim, ut prius demonstratum est, medicamentum hoc astringentis facultatis utcunque esse particeps, eoque squama copiose admixta est. Si vero et manna revera manna sit et non thus, ipsa quoque aliquantulum astringit. Injecta est autem et haec multo copiosior quam squama, merito, ut acrium medicamentorum vehementiam leniat, simulque humores in afflicta parte contentos coquat. Porro caricarum decoctio mitigantissima est et maxime coquit, simulque quodammodo digerit. Haec igitur omnia mixta multi usus medicamentum jure effecerunt. Acetum vero

Ed. Chart. XIII. [809. 810.]

Ed. Bas. II. (396.)

γιστα συντελεῖ τὸ ὄξος, ἐν ᾧ κελύει λιοῦσθαι τὰ φάρμακα κατὰ τὸν θερινὸν ἥλιον. πάντα γὰρ τὰ οὕτω σκευασθέντα λεπτομερῇ γίνεται καὶ διὰ τοῦτο μέχρι τοῦ βάθους τῶν σωμάτων ἡ δύναμις αὐτῶν καταδύεται.

Κεφ. γ'. [Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρα γεγραμμένων τοῦ αὐτοῦ γένους ἐμπλάστρον.] Τὴν μὲν διὰ τῶν βοτανῶν, ἣν ὅπως ὁ Κρίτων σκευάζει προῦγραψα, καὶ αὐτὸς ὁ Ἡρας ὁμοίως σκευάζει, καθότι καὶ ὁ Κρίτων ἐμνημόνευσεν αὐτοῦ. διαφέρεται δὲ ἐν τῇ διὰ σκίλλης σκευασίᾳ. τοῦ μὲν γὰρ ἀμμωνιακοῦ καὶ τῆς σμύρνης καὶ τῆς πιτυίνης ῥητίνης καὶ τοῦ στύρακος καὶ τῆς λεπίδος καὶ τῆς σκίλλης τοσοῦτον μιγνύει τοῖς ἄλλοις ὁ Κρίτων ὅσον ὁ Ἡρας. ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστολοχίας καὶ τῆς ἱριως διαφέρεται. γράψαντος γὰρ τοῦ Ἡρα ἀριστολοχίας στρογγύλης < λ'. ἱριως ξηρᾶς < λ'. οἱ δὲ μ'. [810] καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ὁ Κρίτων οὕτως ἔγραψεν. 4 ἀριστολοχίας < λ'. ἱριως < λ'. ἄλλοι μ'. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς σκευασίας τοῦ Ἡρα γράψαντος. ἐκπληρωθεισῶν δὲ τῶν ἡμερῶν, κηρωτὴν ποιεῖ τοιαύτην. 4 κηροῦ λίτρας ε'. οἱ δὲ < μ'. τερμινθίνης λίτραν α'. οἱ δὲ < λ'. ἐλαίου πα-

efficaciam eorum plurimum juvat, in quo medicamenta aestivo sole conteri praecipit, omnia enim sic praeparata tenuem substantiam acquirunt, eoque in corporis altum facultas ipsorum penetrat.

Cap. III. [De scriptis ab Hera ejusdem generis emplastris.] Emplastrum ex herbis quo modo Crito praepararet prius posui, et ipse Heras similiter conficit, sicut Crito ejus meminit. Differt tamen in confectione emplastri ex scilla confecti, nam ammoniaci, myrrhae, resinae pityinae, styraeis, squamae et scillae tantum cum aliis Crito miscet, quantum Heras, sed in aristolochia et iride discordat, quippe Heras scripsit aristolochiae rotundae drach. triginta, iridis siccae drach. triginta, alii quindecim. Crito autem sic protulit. 4 Aristolochiae 3 xxx, iridis drach. xxx, alii xl. Rursus quoque post haec Heras juxta confectionis finem tradit, expletis diebus ceratum hujusmodi facito. 4 Cerae libras quinque, alii drach. xl, terebinthinae libram unam, alii

Ed. Chart. XIII. [810.]

Ed. Bas. II. (396)

λαιου̃ ξέστας β' S'. οἱ δὲ κοτύλας στ'. ἐμοὶ δ' οὐκ ἀρέσκει
ἀντὶ τῶν ε'. λίτρων τοῦ κηροῦ μιγνύναι τῷ φαρμάκῳ < σμ'.
ποτὲ μὲν γὰρ ἀντὶ τῆς λίτρας < ρ'. γράφουσιν αὐτοὶ, ποτὲ
δὲ ἀντὶ τῆς μνᾶς, οὐδέποτε δὲ λίτραν οὕτως μικρὰν οὐδεὶς
ἔγραψεν, ὥς < μῆ'. εἶναι. τοῦτο γὰρ σύμβαίνει βαλλομένων
< σμ'. ἀντὶ τῶν ε'. λίτρων. ὡσαύτως δὲ οὐδὲ ἀντὶ τῆς
λίτρας τῆς τερμινθίνης < λ'.

Κεφ. δ'. [Ἡ Σιραπίωνος.] Καὶ ταύτην ἔγραψεν ὁ
Κρίτων ἐν τῇ φαρμακίδι βίβλῳ κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. ἡ
Σιραπίωνος, ἣν τινες Αἰγυπτίαν, οἱ δὲ Ἀφροδίτην καλοῦσι.
ποιεῖ δὲ πρὸς πᾶν τραῦμα καὶ δεῖ αὐτῇ ἐπιμένειν μὴ ἀπὲλ-
πίζοντας. ποιεῖ πρὸς ρύγματα καὶ σκόλοπας καὶ παρωτίδας,
κατατίτρησίν τε καὶ φύματα καὶ ἐξιποῦσα παρακολλᾶ, ποιεῖ
καὶ πρὸς πᾶσαν σκληρίαν καὶ πρὸς ἐπινυκτίδας καὶ πρὸς
ἐπιφορὰν τῶν ἄρθρων καὶ πρὸς τὰ θλάσματα τῶν ὠτων,
ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ πρεσβυτικά καὶ χειρώνια καὶ παχύχειλα
ἔλκη. ʒ ελαίου παλαιοῦ κο. γ'. λιθαργύρου < σ'. ἀμμωνια-

drach. triginta, olei veteris sextarios duos et dimidium, alii
heminas sex. Mihi vero non placet pro quinque libris ceræ
drach. ccxl. medicamento miscere. Interdum namque loco
librae centum drach. scribunt, interdum loco minae, et qui
nullus unquam libram tam exiguam posuit, ut drach. xlviii,
penderet; hoc enim accidit, dum pro quinque libris drach-
mae ducentae quadraginta immittuntur, sic neque pro libra
terebinthinae drach. triginta.

Cap. IV. [Emplastrum Serapionis] Et hoc Crito in
opere medicamentario in haec verba conscripsit. *Empla-
strum Serapionis, quod nonnulli Aegyptium, alii Venerem
vocant. Facit ad omne vulnus, cui innitendum est, omni
desperatione abjecta. Valet ad punctus, aculeos, paroti-
das, perforationem, phymata, excolando conglutinat. Tol-
lit omnem duritiem, juvat epinychidas, articulorum epi-
phoram, aurium contusiones. Sanat et ulcera senilia, chi-
ronia et quae crassas oras obtinent.* ʒ Olei veteris hemi-
nas tres, argenti spumae drach. ducentas, guttae animo-

Ed. Chart. XIII. [810]

Ed. Bas. II. (396)

κοῦ θυμιάματος ᾠξή· ῥητίνης κολοφωνίας, πιτυίνης ᾠξή· κηροῦ ᾠξή· χαλβάνης κ'. ἰοῦ δ'. οἱ δὲ κ'. σμύρνης δ'. οἱ δὲ ῥη. ἔψε λιθάργυρον, ἔλαιον ἕως μετρίως δοκῇ συνειστέφθαι, εἴτ' ἄρας τὴν λοπάδα προσέμβυλλε ἀμμωνιακόν, εἴτα ῥητίνην, εἴτα κηρόν. τήξας δὲ ἐν ἑκάστον αὐτῶν προσιχόντως, ἵνα μὴ προσκαῇ, ἄρας πάλιν χαλβάνην ἀποδίδοθαι καὶ ἰόν, εἴτα ἐπιθείς ἐπὶ τὸ πῦρ, ἕως μηλίνῃ γένηται καὶ εὐσύστατος, ἔψε. ἔσχατον δὲ ἄρας τὴν σμύρναν ἀποδίδου καὶ κινήσας κατάχει, ἀναλαμβάνων ἐν δέρματι ἀποτίθισο.

Κεφ. ε'. [Ὡς Ἀνδρόμαχος ἔγραψε τὰς προειρημένας ἐμπλάστρους.] Τρεῖς συνθέσεις ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ταύτης τῆς ἐμπλάστρου, τὴν πρώτην μὲν βραχὺ διαφωνοῦσαν τῇ προγεγραμμένῃ Κρίτωνος, ἐφεξῆς δ' ἄλλας β'. πλείονα διαφωνίαν ἔχουσας. ἡ δὲ ἐπαγγελία τοῦ φαρμάκου καὶ ἡ σκευασία γέγραπται καλῶς ἔμπροσθεν ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος· ὁ δ' οὖν Ἀνδρόμαχος οὕτως ἔγραψε περὶ αὐτῆς. ἡ διὰ τῶν βο-

niaci drach. centum sexaginta octo, resinae colophoniae, pityinae drach. sexaginta octo, cerae drach. centum sexaginta octo, galbani 3 xx, aeruginis drach. quinquaginta, alii viginti, myrrhae drach. quatuor, alii octo. Argenti spuma coquitur ex oleo, donec mediocriter coivisse visa fuerint. Deinde olla ab igne deposita gutta ammoniaci immittitur, postea resina, postremo cera. Ubi singula curiose liquata fuerint, ne adurantur, olla ab igne rursus sublata, galbanum aspergitur et aerugo, iterum super ignem ponitur, coquiturque donec melinum fiat et justam crassitiem nanciscatur, postremo sublato myrrha adjicitur, ac ubi moveris, defundito, pelleque excipiens reponito.

Cap. V. [Ut Andromachus praedicta emplastra conscripserit.] Tres hujus emplastri confectiones tradidit Andromachus, primam a praescripta Critonis nonnihil dissentientem, deinde alias duas magis evariantes. Titulum autem medicamenti et praeparationem recte prius Crito conscripsit. Andromachus in hanc sententiam de ea prae-

Ed. Chart. XIII. [810. 811.]

Ed. Bas. II. (396.)

τανῶν. 4 ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυάνειον ἄνθος ἐχούσης < ς στ'.
 πρασίον < ς στ'. μήκωνος ἀγρίου < ς στ'. ὑοσκυνάμου χλω-
 ροῦ < ς στ'. λιπίδος < κέ. λιβάνου < ή. ῥητίνης ξηρᾶς
 < ι στ'. ἁλός < ι στ'. σχιστῆς < δ'. κηροῦ μνᾶν α'. ἐλαίου
 παλαιοῦ κοτύλας β'. ὄξους. πολλοὶ μὲν τῶν δύο ἀναγαλλί-
 δων ἐβαλλον εἰς τὴν διὰ τῶν βοτανῶν, Θεόκριτος δὲ καὶ
 γῆς Ἐρετριᾶδος καὶ χρυσοκόλλης καὶ ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ καὶ
 ἀρσενικοῦ ἀνὰ < δ'.

[811] Κεφ. στ'. [Ἄλλαι ἔμπλαστροι τοῦ αὐτοῦ γέ-
 νους, περὶ ὧν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν.] Πρὸς γαγγραινας
 καὶ σηπιδόνας καὶ νομᾶς παλαιὰς καὶ κακοήθεις, Ἰσιδώρου
 Ἀντιοχείως. 4 λιθαργύρου < δ'. ἰοῦ ξυστοῦ < ή. ἐλαίου
 κυάθους στ'. Τάλιος Αἴλιος κυάθους ιβ'. καὶ ἰοῦ σκώλη-
 κος. τὴν δὲ λιθάργυρον καὶ τὸν ἰὸν λιτὰ ἐμβαλὼν εἰς χύτραν
 καὶ ἐπιχέας ἐλαίου κυάθους τρεῖς, ἔψε ἐπὶ πυρὸς μαλακοῦ,
 κινῶν σπάθῃ ξυλίνῃ, ἕως ἂν γένηται χλωρὰ, εἴτα ἄρας ἀπὸ
 τοῦ πυρὸς καὶ εἰς θυρίαν κατεράσας τρῖβε ἕως ἐστὶ θερμὸν

cepit. *Emplastrum ex herbis.* 4 Anagallidis coeruleum flo-
 rem habentis 3 lvj, marrubii 3 lvj, papaveris agrestis 3 lvj,
 alterci viridis 3 lvj, squamae 3 xxv, thuris drach. viij, re-
 sinae siccae drach. xvj, aloës drach. xvj, aluminis fissilis
 drach. quatuor, cerae minam unam, olei veteris heminas
 duas, aceti. Multi quidem utriusque anagallidis. Theocritus
 autem et terrae Eretriae et chrysocoliae et salis ammoniaci
 et auripigmenti, singulorum 3 iv, in emplastrum ex her-
 bis conjecit.

Cap. VI. [*Alia emplastra ex eodem genere de qui-
 bus scripsit Andromachus.*] *Ad gangraenas, putredines,
 nomas veteres et cucuëthes, Isidori Antiochei.* 4 Argenti
 spumae drach. quatuor, aeruginis rasae drach. viij, olei
 cyathos sex. Talius Aelius cyathos xij et aeruginis scole-
 ciae. Argenti spuma et aerugo in cacabum laevigata mit-
 titur, olei tres cyathi superfunduntur, coquitur pruna non
 acri, moveturque spatha lignea donec viride fiat. Postea
 ab igne sublata, ac mortario superfusa contunditur, dum

Ed. Chart. XIII. [811.]

Ed. Bas. II. (396.)

ἐπὶ πλεόν. εἴτα πάλιν εἰς τὴν χύτραν ἐπιχέας τοῦ ἐλαίου κυάθους γ'. κινῶν μὴ προσκαῇ, ἕως ἂν γένηται μελίγη, ἔπειτα καὶ πάλιν κατακινώσας τρίβε ὥς κολλύρια. καὶ πάλιν ἀνελόμενος εἰς τὴν χύτραν ἔπειτα κινῶν, ἕως ἂν γένηται ἐρυθρὰ, καὶ κατακινώσας εἰς θυρίαν πάλιν τὸ τρίτον τρίβε ἐπὶ πλεόν καὶ πάλιν τὸ τέταρτον ἔπειτα εἰς τὴν χύτραν, ἵνα συστραφῇ, καὶ πάλιν ἕως ἐστὶ θερμὴ κατεράσας καὶ τρίψας ἀνελού καὶ ἀπόθου εἰς πυξίδα ἐρυθρὰν καὶ χρῶ πρὸς τὰ εἰρημένα. ἔφεξῃς δὲ τῇ προγεγραμμένῃ περὶ ἐτέρας ἐμπλάστρου κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος. ὑγρὰ ἐμπλάστρος πρὸς νομάς ἢ χρῶμαι καὶ ἄλλα πολλά. 4 κηροῦ < ἢ. ῥητίνης τερμινθίνης < ἢ. στίαιος ταυρείου τεθεραπευμένου < δ'. χαλκίτιως < β'. λεπίδος χαλκοῦ < γ'. μάννης λιβάνου < β'. κηκίδος ὀμφακίνης < δ'. ἐλαίου μυρσίνου κοτύλας ε'. τὰ ξηρὰ σὺν ὄξει καὶ μέλιτι, εἴθ' οὕτως τὰ τηκτὰ καταχεῖται.

Κεφ. ζ'. [Πολύχρηστοι φαιαί. πρὸς τὰ τῆς τέχνης ἔργα χρεῖαν εἶναι μεθόδου τε καὶ ἀσκήσεως] Ὅτι τῶν βοη-

calidum est diutius, deinde rursus tres olei cyathos in ollam fundito, movetoque ne aduratur, quousque melinum fiat incoquito. Ac rursus eximens terito, ut collyria, iterumque excipiens in ollam coquito movendo, quousque rubrum colorem accipiat. Quin etiam tertio ex cacabo in mortarium defusa diutius terito, atque iterum quarto in olla coquito, ut in unum coeant. Rursusque dum calet, defusa tritaque excipito et in rubra pyxide deponito ad praedictaque utitor. Post commemoratum emplastrum, alterius deinceps his verbis Andromachus meminit. *Humidum emplastrum ad nomas, quo utor et ad alia multa.* 4 Cerae drach. octo, resinae terebinthinæ drach. octo, adipis taurini curati drach. quatuor, chalcitidis drach. duas, squamae aeris drach. tres, mannae thuris drach. duas, gallae immaturae drach. quatuor, olei myrtei heminas quinque. Arida cum aceto et melle sumuntur, deinde sic liquabilia superfunduntur.

Cap. VII. [*Fuscae multiplicis usus. Ad artis opera methodo et exercitatione opus esse.*] Quod auxiliorum quae-

Ed. Chart. XIII. [811.]

Ed. Bas. II. (396. 397.)

θημάτων ἕνα μὲν ὁ λόγος εὕρισκει μόνος, ἕνα δὲ ἡ πείρα, καὶ αὕτη τοῦ λόγου μὴ χεῖρῃ, τινὰ δ' ἀμφοῖν ἀλλήλοις συνεργούντων δεῖται, πολλάκις ὑμῖν ἐπιδίδεκται, καὶ πρὸς γε τούτοις ὅτι τὰ διὰ λόγου καὶ πείρας εὕρισκόμενα στοχαστικῇ μὲν ὁδῷ χρῆται πρὸς τὴν τῶν ζητουμένων εὕρισιν, ἐλπισθέντα δὲ τῷ λόγῳ βεβαιοῦνται τῇ πείρᾳ· καὶ μέντοι καὶ ὡς τῆς στοχαστικῆς ἐλπίδος οὐκ ὀλίγη ἐστὶν ἐν τῷ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἢ διαφορὰ, καθάπερ καὶ κυθ' ὅλον τὸν βίον. οὐ γὰρ ὁμοίως ἐλπίζομεν ὑπερὸν εἶσθαι κατὰ γε τὰς χειμερινὰς τροπὰς καὶ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν. ἐν μὲν γὰρ ταῖς χειμεριναῖς τροπαῖς σπανιάκις οὐ γίνεται, κατὰ δὲ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν σπανιάκις γίνεται. πάντων δὲ τῶν κατὰ τὰς τέχνας ἔργων ὑπὸ συνεχοῦς ἀσκήσεως ἀκριβομένων οὐκ ἀρκεῖ τὸ καθόλου μόνον ἐν αὐταῖς καταμαθεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἐνεργῆσαι χρὴ πολλάκις. ἡ γὰρ διὰ τῶν ἀτελῶν ἐνεργειῶν ἀσκήσις ὁδὸς ἐστὶν ἐπὶ τὴν τῶν τελείων πετῆσιν. διὰ τοῦτ' οὖν καὶ γὰρ κατὰ πάσας τὰς πραγματείας, ὥς ὑμῖν τοῖς ἐταίροις ἀξιώσασιν (397) ἐποιησάμην, οὐκ ἠρέσθην μόνον τοῖς καθόλου θεωρήμασιν, ἀλλὰ καὶ γυμνά-

dam ratio sola invenit, quaedam experientia, quae et ipsa rationem non requirit, nonnulla utriusque opem postulant, subinde vobis demonstratum est. Ad haec etiam quod quae ratione et experientia comperta sunt, conjecturali via ad eorum, quae inquiruntur, inventionem, utuntur, quae vero per rationem separata sunt, experientia confirmantur. Quin etiam spei conjecturalis non mediocrem, quemadmodum et in universa vita, majoris minorisque esse differentiam, non enim pluviam hiemali solstitio et caniculae ortu futuram similiter speramus, quae hiemali frequenter, sub caniculae aestu raro accidit. Porro quum omnia artium opera frequenti firmentur exercitio, non satis est generalia ipsarum addiscere duntaxat, sed etiam in particularibus exerceri subinde oportet, nam quae per imperfectas actiones fit exercitatio, ad perfectarum possessionem via est. Quare ego quoque in omnibus commentariis, quos vobis amici petentibus composui, non solis communibus theorematicis con-

Ed. Chart. XIII. [811. 812.]

Ed. Bas. II. (397.)

σματα πολλά προσέγραψα, δι' ὧν ἤλπιζον ὑμῖν ἐναργιστέραν τε καὶ βιβαιοτέραν εἶσθαι τὴν γνῶσιν αὐτῶν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων μερῶν τῆς ἰατρικῆς, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς τῶν νευροτρόπων θεραπείας ἔγραψα, πρῶτην μὲν ὑμῖν ἐπιδείξας τὴν λογικὴν ὁδὸν εἰς τὴν τῶν βοηθημάτων εὕρεσιν. ἐφεξῆς δὲ ταύτῃ τὰς ὕλας, ἐν αἷς τὰς εὐρεθείσας ὑπὸ τοῦ λόγου δυνάμεις ἐμά[812]θετε περιεχομένας. ἐν γὰρ τοῖς περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμει ὑπομνήμασιν ἰα'. τὸν ἀριθμὸν οὕσι τὰς ἐν ταῖς κατὰ μέρος ὕλαις δυνάμεις ἀπάσας γε ἢ τὰς πλείστας χρησιμωτάτας ἔγραψα. πρὸς γὰρ τοι τὴν εὐπορίαν τῶν βοηθημάτων ἐδείχθη τοῦτ' ἀναγκαῖον ὑπάρχειν, οὐ μόνον δὲ εἰς τὸ δύνασθαι καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἄνευ τῶν ἐσκευασμένων φαρμάκων ἐν ἀπορίαις εὐπορεῖν τῶν βοηθημάτων, ὥς Ἐρασίστρατος ποτε τοῦ τῶν βοτανῶν εὐπόρησε χυλοῦ μὴ παρόντος αὐτοῦ στοματικοῦ φαρμάκου κατὰ τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῆς ὁδοιπορίας, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν συνθέντων ἀπολέσητε τὰς γραφάς, ὅμως ὑμᾶς αὐτοὺς δύνασθαι

tentus fui, sed exempla multa etiam exercendi gratia ad-
jeci, quibus ipsorum cognitionem vobis evidentiore[m] ma-
gisque firmam fore sperabam. Quemadmodum igitur in aliis
omnibus medicinae partibus, ita et in nervorum vulnerum
curatione scripsi, primum vobis rationalem viam ostendens,
qua ad praesidiorum inventionem perveniat, deinde ma-
terias, quibus vires a ratione inventas contineri didicistis,
liquidem in commentariis, qui undecim numero sunt de
simplicium medicamentorum facultate, particularium mate-
riarum vires universas vel plurimas easque utilissimas ex-
posui. Nam ut praesidiis nunquam destitueremini, hoc esse
necessarium demonstravimus, non solum ut vos ipsi quo-
que in praeparatorum ab aliis medicamentorum inopia,
auxiliorum copiam haberetis, sicut olim Erasistratus, quum
stomaticum medicamentum in illo profectionis loco ad ma-
num non esset, interdum herbarum succos, quibus abun-
dabat, usurpavit, sed etiam, ut si illorum auctorum scri-
ptiones perierint, ipsi quaeamus similia perditis conficere.

Ed. Chart. XIII. [812.]

Ed. Bal. II. (397.)

συντιθέναι παραπλήσια τοῖς ἀπολομένοις· καὶ μέντοι καὶ πρὸς τὸ καλῶς χρῆσθαι τοῖς ὑφ' ἑτέρων ἡυρημένοις ἢ διὰ τῆς προκειμένης πραγματείας ἄσκησις ὠφελιμὸς ἐστὶ. τί δαὶ λέγειν ὅτι καὶ πρὸς τὸ διακρίνειν δύνασθαι τὰ τε περιετῶς ἐμβιβλημένα τοῖς συνθέτοις φαρμάκοις καὶ κατὰ τὸνναντίον, ὅσα παραλέλειπται τοῖς πρώτοις συντιθεῖσιν; ὥς ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ γ'. βιβλίον ἐδειξα τὸν λόγον ποιούμενος, ἐπὶ τῶν τοῖς νευροτρότοις ἀρμόκτοντων, ὡσαύτως δὲ καὶ νῦν ἐπιδείξω, γυμνάζων ὑμᾶς ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τῶν ἐμοῦ πρεσβυτέρων ἱατρῶν ἡυρημένοις. ἡ μὲν γὰρ καθόλου μέθοδος οὔτε μετὰ διορισμῶν ἀκριβῶς οὔτ' ἄνευ διορισμῶν ἑλλιπῶς ἐγράφη τινὶ τῶν πρόσθεν, ἀλλ' οὐδὲ φάρμακον ἐπαγγελλόμενον ἰᾶσθαι τοὺς νυγέντας νευρον ὑπὸ τινος ὀξέος, οἷαι πέρ εἰσιν αἱ βελόνας καὶ τὰ γραφεῖα τῶν παιδίων, ἔγραψέ τις αὐτὸ τοῦτο μόνον ἄριστα ποιῖν δυνάμενον, ἐμοῦ πληθὺς οὐκ εὐαρίθμητον ἐν τῷ προειρημένῳ γράμματι διελθόντος αὐτῶν. πολὺ-χρηστα μέντοι φάρμακα γράψαντες ἀξιόλογά τινες αὐτῶν, ὅσοι γε ἐπιμελέστεροι πρὸς τοῖς ἄλλοις οἷς ἐπαγγέλλονται

Insuper, ut ab aliis inventis recte utamur, exercitatio ex proposito opere accedens profuerit. Quid opus est ut dicam illam quoque adjumento esse, ut quae compositis medicamentis superfluo injecta sint et contra quae primi illorum auctores omiserint, discernere possimus? sicut in tertio libro ostendimus, sermonem de medicamentis ad nervorum vulnera idoneis facientes. Ita vero et nunc indicabimus, exercentes vos in iis, quae me seniores medici invenerunt. Universalis etenim methodus neque cum distinctionibus exacte, neque sine iis imperfecte a quoquam priorum tradita est, imo nec medicamentum, quod curare promittat nervos ab acuto aliquo punctos, cujusmodi sunt acus et puerorum sili, quisquam memoriae prodidit, quod ipsum hoc solum facere optime possit, at ego certe eorum innumerabilem copiam praedicto libro percensui. Quidam tamen ipsorum nimirum diligentiores cum multi usus medicamenta notatu digna scripssent, praeter alia quae facere ipsa pol-

Ed. Chart. XIII. [812.]

Ed. Bas. II. (397.)

ποιεῖν αὐτὰ προσέθηκαν, ἐνίοτε μὲν ὥς καὶ τοῖς νευροτρώ-
τοις ἐστὶν ὠφέλιμα, ποτὲ δὲ ὥς ταῖς τῶν νέρων τε καὶ μυῶν
διακοπαῖς, ἐστὶ δὲ ὅτε καὶ νύξουσιν αὐτῶν ἢ θλάσειν ἀρήγειν
ἔφασκε αὐτά. ὑμῖν δὲ ἐξ ὧν ἐμάθετε πάρισι γνωρίζειν πρὸ
τῆς πείρας εἴτε δυνατὰ τις ἐπαγγέλλεται περὶ ὧν ἔγραψεν
εἴτ' ἀδύνατα. πάρισι δὲ καὶ τὰ χωρὶς ὧν πέφυκε ποιεῖν
γεγραμμένα φάρμακα γνωρίζειν ὑμῖν, ἐφ' ὧν ἐστὶ χρησιό-
ν αὐτοῖς. ἵνα γοῦν ὥς ἐπὶ παραδείγματος ἄρξωμαι τινος ἐμ-
πλάστρου φαρμάκου πολυχρήστου, ἐπὶ δευτέρου τῇ τάξει γε-
γραμμένου κατὰ τὴν φαρμακωνίτιν Ἀνδρομάχου βίβλον, ἣν
ἐποιήσατο τῶν ἔξωθεν τῷ σώματι προσφερομένων, ἄνευ τοῦ
δηλῶσαι πρὸς τίνα μάλιστα χρησιό-
ν αὐτῇ, γυμνάσασθαι
πάλιν ὑμῖν πάρισι, ὅπως χρὴ γνωρίζειν ἐκ τῶν γεγραμμέ-
νων φαρμάκων ὀπλῶν, τὴν δύναμιν τοῦ συνθέτου.

Κεφ. η'. [Φαῖα Αἰγυπτία Ἀνδρομάχου.] Ὁ μὲν γὰρ
Ἀνδρόμαχος οὕτως ἔγραψε κατὰ λέξιν. ἡ φαῖα Αἰγυπτία. 4
λιθαργύρου < μδ'. κίκως κο. στ'. κηροῦ < ρμδ'. ἀμμωνια-
κοῦ θυμιάματος < οβ'. τερμινθίνης < λστ'. ἐρίων κεκαν-

licentur, adjunxere interdum quidem et nervorum vulneri-
bus esse accommoda, interdum nervorum et musculorum
praecisionibus, aliquando etiam puncturis ipsorum vel con-
tusionibus auxiliari. Vobis autem ex iis, quae didicistis licet
cognoscere ante experientiam, possibiliane quis, an impos-
sibilia, de quibus scripsit, polliceatur. Praeterea et ea, sine
quibus descripta medicamenta agere nata sunt, vobis intel-
ligere integrum est, in quibus ipsis est utendum. Ut igitur
cen exempli gratia exordiar emplastrum quoddam, medica-
mentum multiplicis usus, quod Andromachus in libro de
medicamentis extrinsecus corpori adhibitis, ordine secundum
posuit, haud indicans ad quae maxime ipso utendum sit.
Exerceri rursus vobis licet, quomodo ex commemoratis sim-
plicibus medicamentis compositi vires sint cognoscendae.

Cap. VIII. [Fusca Aegyptia Andromachi.] Andro-
machus enim ita ad verbum prodidit. *Fusca Aegyptia*. 4
Argenti spumae 3 xliv, ricini heminas vj, cerae 3 cxliv,
guttae ammoniaci 3 lxxij, terebinthinae 3 xxxvj, lanarum

Ed. Chart. XIII. [812. 813.]

Ed. Bas. II. (597.)

μένων < ιή. λεπίδος στομάματος < η'. λεπίδος χαλκοῦ
 < η'. ἀριστολοχίας < η'. λιβάνου < η'. ἔνιοι δὲ σμύρνης
 < δ'. ὀποπάνακος < β'. θαλάσσης < ν'. εἰς ἐμβροχὴν κη-
 ροῦ. αὕτη μὲν ἡ γραφὴ τοῦ φαρμάκου καλοῦ καὶ πολυχρή-
 στου κατὰ ἀλήθειαν ὄντος, ἀλλὰ αὐτός γε παρέλιπεν εἰπεῖν
 ἐπὶ τίνων αὐτῷ χρηστέον. εἰ μὲν οὖν προειρηκὼς ἐκάστου
 γε τῶν ἀπλῶν φαρμάκων τὴν δύναμιν, ὥσπερ ἡμεῖς ἐποιήσα-
 μεν ἐν ὑπομνήμασιν ἑνδεκα, μέθοδόν τέ τινα γεγραφὼς κα-
 θόλου [813] συνθέσειως φαρμάκων, ὥς ἐγὼ κατὰ τὸ πρὸ
 τοῦδε τοῦ βιβλίου πεποίημαι, προὔβαλλε ζῶσι τοῖς ἑτέροις
 τοιαύτας γραφὰς ἕνεκα γυμνασίας, ὅπως ἀποκρίνοιτο πρὸς
 τίνα παθήματα δύναται χρήσιμον ὑπάρχειν, ἐπηνέσαμεν
 ὅντως αὐτοῦ τὴν διδασκαλίαν. ἐπεὶ δ' οὐδὲν τούτων ἐποίησα,
 παντοίως ἂν τις αὐτῷ μέμψαιτο. διὰ τοῦτο οὖν εἰκότως αἱ
 φαρμακίτιδες αὐτοῦ βίβλοι παμπόλλων φαρμάκων ἀρίστων
 ἔχουσαι συνθέσεις ἡμέληνται τοῖς ἰατροῖς. ἐν γὰρ τοῖς χι-
 λίοις εἰς τις δοκεῖ τὸ τέλος ἔχειν τῆς τέχνης, οἱ δ' ἄλλοι

ustarum 3 xvij), Squamae stomomatis 3 viij, Squamae aeris
 3 viij, aristolochiae 3 viij, thuris 3 viij. Nonnulli myrrhae
 3 iv, opanacis 3 duas, marinae aquae drach. quinquaginta
 ad ceram conspergendam. Haec quidem scriptura medica-
 menti boni et re vera usus multiplicis est, verum ipse di-
 cendum omisit, in quibus eo utendum erit. Si igitur cujus-
 que simplicis medicamenti facultate ante exposita, quem-
 admodum nos in undecim libris factitavimus et methodo
 quapiam universali compositionis medicamentorum scripta,
 sicut a nobis quoque praecedente libro factum est, viventi-
 bus amicis hujusmodi scriptiones exercitii gratia protulis-
 set, ut ad quos affectus utile esse compositum medicamen-
 tum posset, decernerent, nimirum hominis institutum lau-
 dassemus, quoniam vero nihil horum egit, quis non ipsum
 omnino accusatione dignum censeat? Unde medicamentarii
 ipsius libri, qui complurium optimorum medicamentorum
 compositiones habent, merito a medicis neglecti sunt, nam
 inter sexcentos vix unus artis absolutionem habere videtur,

Ed. Chart. XIII. [813.]

Ed. Bas. II. (397.)

τοῖς ἰδιώταις ὡσαύτως ἀγαπῶσιν, ἐὰν τοῖς σαφῶς γεγραμμένοις φαρμάκοις ὀρθῶς χρῆσθαι δύνωνται. καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν τοιούτων ἰατρῶν; ὅπου δὲ καὶ τῶν ἐμπειρικῶν ὀνομαζομένων ἐνιοὶ καίτοι ἀξιόλογοι διὰ τῶν τῆς τέχνης ἔργων ὀφθέντες, ὁμῶς ἀγνοεῖν φασιν ὥτινι λογισμῷ τῶν συνθέτων φαρμάκων ἕκαστον εὐρηται, καὶ τί λέγω λογισμῷ; τὴν ἀρχὴν γὰρ οὐ λογισμῷ φασιν εὐρησθαι τῶν τοιούτων οὐδέν. ἄχρηστος οὖν αὐτοῖς ἐστὶν ἡ τῆς φαιᾶς ταύτης ἐμπλάστρου γραφὴ, τὸ χρῶμα μόνον ἐν τῷ προγράμματι διδασκούσης χωρὶς τῆς κατὰ δύναμιν ἐπαγγελίας, ἣν ἄμεινον ἦν γεγράφθαι πρὸ τοῦ χρώματος. ἐπεὶ τοίνυν ὁ Ἀνδρόμαχος εἰπεῖν παρέλιπε τὴν δύναμιν αὐτῆς, ἡμεῖς εὐρεῖν πειραθῶμεν ἐκ τῆς τῶν μιγνυμένων φαρμάκων ἰδέας τε καὶ δυνάμειος. ἡ μὲν δὲ λιθάργυρος ὅτι τῆς μέσης οὐσα κράσειος ἐν τῷ θερμαίνειν καὶ ψύχειν ἀποκχωρήκε βραχὺ πρὸς τὸ ξηραίνειν ἐμάθετε. καὶ μέντοι καὶ τὴν χρεῖαν αὐτῆς εἰς τὰς ἐμπλάστρους ἔγνωτε διττὴν ὑπάρχουσαν, εἰ μὲν ἄτηκτος μένειν, ὥς ὕλης μόνον, εἰ δὲ τακείη καὶ ὥς ξηραίνειν δυνα-

alii idiotarum modo satis habent, si medicamentis manifesto scriptis recte uti queant. At quid oportet dicere de hujusmodi medicis? Quum etiam empiricorum nonnulli, ut vocant, quamvis celebres ex artis operibus conspiciantur, tamen ignorare se fateantur, quam ratione unumquodque compositorum medicamentorum inventum fuerit. Atqui quid ego dico ratione? protinus enim ne ullum ex ejusmodi medicamentis inventum esse ratione pronunciant. Inutilis igitur ipsis est fusci hujus emplastri scriptura, quae colorem tantum in titulo docet, vires non item, quas ante colorem scriptas esse praestiterat. Quoniam itaque Andromachus facultatem ipsius dicere neglexit, nos ex mixtorum specie et facultate invenire conemur. Argenti spumam medii temperamenti calefaciendo et refrigerando, paulum ad siccitatem inclinare didicistis, praeterea usum est in emplastris esse duplicem, nempe si non liquefiat, ceu materiae duntaxat momentum adferre, si liquata fuerit, etiam siccare

Ed. Chart. XIII. [813.]

Ed. Bas. II. (397.)

μένης καὶ μᾶλλον εἰ ἐπὶ πλεον ἐψηθείη. νυνὶ μέντοι ζήτημά
 ἔστι ἐπὶ πόσον ἐψηθήσεται, κο. στ'. γράψαντος τοῦ Ἀνδρο-
 μάχου μίγνυσθαι χρῆναι τοῦ κίκιως, ὅπερ ἐστὶν ἐλαίου κί-
 κίου. πόσων γὰρ οὐγγιῶν τὴν ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς λίτρας εἶ-
 ναι βούλεται κοτύλην, οὐκ ἐδήλωσε· καίτοι βέλτιον ἦν ἐν
 Ῥώμῃ βεβιωκότα λιτρῶν μὲν καὶ ξιστῶν καὶ οὐγγιῶν με-
 μνησθαι, παραλιπεῖν δὲ τὸ τῆς κοτύλης ὄνομα ταῖς ἔξω τῆς
 Ἰταλίας πόλεσιν Ἑλληνικαῖς ὑπάρχον ἐν χρήσει. εἰ μὲν οὖν
 ἐν ἀπάσαις αὐταῖς ταὐτὸ ἦν ὄνομα τῆς κοτύλης, οὐδὲν ἂν
 ἦν ζήτημα. νυνὶ δὲ ἐπειδὴ παμπόλλη διαφορὰ κατὰ τὸ πο-
 σὸν ἐν αὐταῖς ἐστίν, ἐχρῆν αὐτὸν εἰπεῖν ἥτοι γε ὅτι τὴν
 Ἀττικὴν λέγω κοτύλην ἢ τὴν Ἀλεξανδριωτικὴν ἢ τὴν Ἐφε-
 σίαν ἢ τινα ἄλλην. οἱ μὲν οὖν πλείστοι τῶν γραψάντων
 περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν θ'. φασὶν οὐγγιῶν τῶν ἐκ τῆς
 Ῥωμαϊκῆς λίτρας τὴν ὑπὸ τῶν ἱατρῶν ἐν τοῖς φαρμακίταις
 βιβλίοις γεγραμμένην κοτύλην. ἄλλοι δὲ τὴν τῶν ιβ'. φασὶν
 οὐγγιῶν ὑπ' αὐτῶν λέγεσθαι, καθάπερ ἐν Ῥώμῃ τὴν λίτραν
 τοῦ ἐλαίου συνήθως ὀνομάζουσιν. ἤδη δὲ τινα ἤκουσα λέ-

posse, idque magis si diutius cocta fuerit. Nunc tamen
 quaestio est, quatenus incoqui debeat, quum Andromachus
 sex heminas ricini, quod est olei ricinini, miscendas esse
 tradiderit. Quot enim unciarum Romanae librae heminam
 esse velit non explicuit, etsi melius erat hominem qui
 Romae degerat librarum, sextariorum et unciarum memi-
 nisse, relinquere autem cotyles, id est heminae, vocabu-
 lum Graecis civitatibus extra Italiam usitatum. Si ergo in
 omnibus ipsis idem nomen heminae esset, nulla utique fo-
 ret quaestio, nunc vero quum permagna quantitatis inter
 eas sit differentia, conveniebat ipsum monere, se vel Atti-
 cam vel Alexandreoticam vel Ephesiam vel aliam quam-
 piam heminam dicere. Nam permulti, qui de mensuris et
 ponderibus scripserunt, novem unciiis Romanae librae he-
 minam medicos in medicorum libris aestimasse produnt,
 alii duodecim unciiis ab eis reputari affirmant, sicut Ro-
 mae olei libram ex more appellant. Jam vero quendam

Ed. Chart. XIII. [813. 814.]

Ed. Bas. II. (397. 398)

γοντος γο ιστ'. Ῥωμαϊκὰς ἔχειν τὴν ἐν ταῖς φαρμακίταισι βίβλοις γεγραμμένην ὑπὸ τῶν ἰατρῶν κοτύλην, οὐ μικρὰ δὲ ἐστὶ διαφορὰ πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου δύναμιν ἢ μεγάλας ἐμβάλλειν ἢ μικρὰς τὰς κοτύλας. ἐγὼ γοῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ (398) τὴν τοῦ ἐλαίου καλουμένην λίτραν, ἣν διὰ τῶν κατατετμημένων κεράτων μετροῦσιν, ἔστησά ποτε βουλόμιτος μαθεῖν ὅποσον ἔχει σταθμὸν τοῦ βάρους. εὔρον δὲ καὶ ταῖς σταθμικαῖς δέκα οὐγγίαις ἴσας τὰς μετρικὰς τοῦ ἐλαίου ιβ'. διὸ γράφειν ἐχρῆν ἐπιμελέστερον ἐν ταῖς φαρμακίταισι βίβλοις τοὺς ἰατροὺς, ὁποίας τινὰς κελεύουσι βάλλεσθαι τὰς οὐγγίας ἢ τὰς λίτρας τῶν ὑγρῶν φαρμάκων, πότιρα τὰς μετρικὰς ἢ τὰς σταθμικὰς. πρόδηλον γάρ, ὅτι τῶν ὑγρῶν τούτων σωμάτων, ὥσπερ καὶ τῶν στερεῶν, τὰ μὲν ἐστὶ βαρύτερα, τὰ δὲ κουφότερα. καὶ λέλεκται μοι κατὰ λόγον ἕτερον ἐκάστου τῶν εἰς τὰ φάρμακα βαλλομένων ὑγρῶν ὁ σταθμὸς, [814] ἀλλὰ νῦν γε τὸ προκείμενον ἀναλάβωμεν. τὰς γάρ τοι τρεῖς κοτύλας, εἰ μὲν ἐξ ἐννέα τις οὐγγιῶν μετρικῶν ἐκάστην θείῃ, τὰς μὲν τρεῖς οὐγγιῶν ἑπτὰ καὶ κ'. ἐργάζεται. τιμνομένης

audivi, qui heminam a medicis in medicamentorum commentariis traditam sedecim uncias Romanas pendere diceret. At non parum refert ad medicamenti facultatem vel magnas vel parvas heminas injicere. Ego sane olei libram Romae vocatam, quam per incisuris distincta cornua metiuntur, ponderavi quandoque discere cupiens quantum gravitatis pondus contineret, inveni duodecim olei mensurales, decem unciis ponderum aequales. Quare medicos in libris de medicamentis accuratius scribere oportebat, quales videlicet uncias vel libras medicamentorum liquidorum immitti vel lent, mensuralesne an ponderum; perspicuum enim est, liquidorum horum corporum, sicut etiam solidorum alia graviora, alia leviora esse. Ac singulorum liquidorum, quae in medicamenta mittuntur, pondus alio libro declaravimus, sed in praesentia id quod propositum est repetamus. Etenim si novem unciarum mensuralium singulas heminas esse statueris, ex tribus septem et viginti uncias produces, si in

Ed. Chart. XIII. [814.]

Ed. Bas. II. (398.)

δὲ ἐκάστης αὐτῆς εἰς ἡ'. δραχμὰς, τὰς δραχμὰς ἔξουσι δια-
 κοσίας ιστ'. εἰ δὲ ἐκ τῶν ιβ'. οὐγγιῶν ἐκάστην κοτύλην ὑπάρ-
 χειν ὑπόθοιτο, γινήσονται μὲν στ'. καὶ λ'. οὐγγίαι, δραχμαὶ
 δὲ σπη'. τιμνομένης εἰς ἡ'. δραχμὰς ἐκάστης οὐγγίας. πεπει-
 ρamai δ' ἐγὼ πολλάκις ἐν ἐλαίῳ λιθάργυρον ἐψηκῶς τὴν
 μὲν σύμμετρον αὐτῆς μίξιν ἴσην τῇ σταθμικῇ λίτρᾳ τῆς λι-
 θαργύρου, τῇ μετρικῇ δὲ τοῦ ἐλαίου γίγνισθαι. εἰ δὲ ἐμβάλ-
 λου τις ἔλαιον πλεόν, ἐψομένην τε δηλονότι πλείονι χρόνῳ,
 ξηραντικωτέραν γίγνισθαι. ἐπὶ δὲ τῶν λευκῶν ἐμπλάστρων
 διὰ τὸ χρῶμα μίγνυμεν καὶ τὸ ψιμύθιον τῇ λιθαργύρῳ, τοῦ-
 πίπαν ἴσον ἴση κατὰ τὸν σταθμόν. ἐμβάλλεται δὲ ἡ κοτύλη
 τῶν θ'. οὐγγιῶν, ὥς πρὸς τὴν σταθμικὴν λίτραν τῆς λιθαρ-
 γύρου, βουλομένοις φυλάττειν τὸ χρῶμα, διὰ τὸ τὴν πλείονα
 ἐψησιν ἐργάσασθαι μελαντέραν τὴν λιθάργυρον, ἀλλ' ἥτιον
 ἐχέκολλον γίνεται τὸ φάρμακον, ἐλαίου βλήθέντος ὀλίγον.
 διό τινες ἔμιξαν ἦτοι τὴν τερμινθίνην ῥητίνην ἢ τὴν κολο-
 φωνίαν καλουμένην τὴν διαυγῇ, καθ' ὅσον οἶόν τε πειρώμενοι
 μήτε τὴν χροῖαν βλάψαι μήτε τὴν δύναμιν τοῦ φαρμάκου,

octo drachmas quamque unciam divides, drachmas ducentas
 et sedecim habebis, si duodecim unciiis singulas heminas
 aestimes, fient nimirum sex et triginta unciae, drach. vero
 cclxxxviii, singulis unciiis in octo drachmas divisis. Exper-
 tus sum ego plerumque, quum argenti spumam ex oleo
 coxissem, commoderatam ipsius mixturam librae quidem ar-
 genti spumae ponderali, mensurali vero olei parem fieri,
 quod si copiosius oleum injicias et coctam videlicet diutius
 majorem vim siccandi assumere. In candidis emplastris co-
 loris gratia cerussam quoque argenti spumae miscemus,
 omnino aequalem pondere. Immittitur autem homina no-
 vem unciarum juxta ponderalem argenti spumae libram,
 colorem servare volentibus, eo quod diuturnior coctio ni-
 griorem argenti spumam efficiat, sed oleo paucio indito me-
 dicamentum glutinans evadit. Proinde quidam vel terebin-
 thinam resinam vel quam vocant colophoniam quantum
 licet pelluentem miscuerunt, conantes neque colorem of-

Ed. Chart. XIII. [814.]

Ed. Bas. II. (398.)

προσθεῖναι τε τῆς ῥητίνης μίξει τὸ δυσαπόπτωτον αὐτῇ, διὰ τὸ ψαθυρὸν γίνεσθαι τὸ φάρμακον, ἂν ἐν ἐλαίῳ τοσούτῳ τοσοῦτον ἔψηται τῆς λιθαργύρου τε καὶ τοῦ ψιμυθίου. τινὲς δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐνέβαλον ἔψημένῳ τῷ φαρμάκῳ τὸν λευκὸν κηρόν. τῇ μένται διπλάσιον ἐχούσῃ τὸ ἔλαιον λιθαργύρῳ, καὶ μὴδὲν ἐπιμβάλλης ῥητινώδεις ἢ κηρώδεις, ὑπάρξει τὸ ἐχέκολλον ἐκ τῆς ἐψήσεως, καὶ πολὺ γε μᾶλλον, ἂν τριπλάσιον μίξης τὸ ἔλαιον τῇ λιθαργύρῳ, τουτέστιν ἂν τρεῖς μετρικὰς ἐλαίου μίξεις τρισὶ σταθμικαῖς τῆς λιθαργύρου. εἰκὸς οὖν ἔστι τὸν Ἀνδρόμαχον θ'. τῶν μετρικῶν οὐγγιῶν ἀξιοῦν ἐμβάλλεσθαι τὸ κίκινον ἔλαιον, ὥς γίνεσθαι τῶν ἕξ κοτυλῶν οὐγγίας νδ'. μετρικὰς, ὅπερ ἔστι ταῦτόν λίτρας μετρικαῖς Ῥωμαϊκαῖς δ'. καὶ S'. εὐδὴλον δ' ὅτι μὴ παρόντος ποτὲ ἡμῖν τοῦ κίκινου τὸ παλαιὸν ἔλαιον ἀντ' αὐτοῦ παραληφόμεθα. καὶ τὸ σικυώνιον δ' ἐγὼ πολλάκις ἐνέβαλον εἰς τὰς διαφορητικὰς ἐμπλάστρους, καὶ κείνου μὴ παρόντος, ἕτερον ἔλαιον αὐτοσχεδιάσας, ὅμοιον ἐκείνοις εἰργασάμην, ἐναφειψήσας αὐτῷ ῥίζας σικύου ἀγρίου καὶ βρυω-

fendere, neque medicamenti facultatem, adjicereque resinae mixturae tenacitatem, quo non facile decidat, quippe medicamentum, si tanto oleo tantum argenti spumae et cerussae coquatur, arenidum ac friabile redditur. Nonnulli eadem ratione cocto medicamento albam ceram indiderunt. Spumae tamen argenti duplum olei habenti, si nihil etiam resinofum vel cerofum immittas, ex coctione glutinans erit, et multo magis, si cum argenti spuma olei triplum misceas, hoc est si tres olei mensurales uncias cum tribus argenti spumae ponderalibus committas. Consentaneum igitur est Andromachum novem uncias mensuralibus oleum ricini immitti jubere, ut sex heminae uncias quinquaginta quatuor expediant mensurales, quod idem est ac si dicas, mensurae Romanae lib. iv β. At clarum est ricini inopia interdum vetus oleum ejus loco assumendum esse. Ego subinde et sicyonium injeci emplastris discutientibus, et quum illud non adesset, aliud mea ipsius industria simile illis effeci radici-

Ed. Chart. XIII. [814.]

Ed. Bas. II. (598.)

εἶον καὶ ἀλθαίας. ὅτι δὲ διαφορητικόν τε καὶ μαλακτικόν εἶναι βούλεται τὸ προκείμενον φάρμακον ὃ Ἀνδρόμαχος εὐ-
 δηλον ἐκ τοῦ κίκινον ἔλαιον ἐμβάλλειν αὐτῷ καὶ πλεῖστον
 ἀμμωνιακὸν θυμίαμα. τῇ γὰρ λιθαργύρῳ τὸν μὲν κηρὸν ἴσον
 εἶναι βούλεται τῷ σταθμῷ, τὸ δ' ἀμμωνιακὸν δ'. καίτοι
 κατὰ πολλὰς τῶν ἐνδόξων ἐμπλάστρων οὐχ ἡμίσεος, ἀλλὰ
 δ'. μέρους ἢ ε'. καὶ πολλάκις ἐβδόμου τε καὶ ὀγδοῦ καὶ
 ποτε δεκάτου βαλλομένου τοῦ φαρμάκου τούτου κατὰ τὸν
 σταθμὸν, ὡς πρὸς τὴν λιθάργυρον. περὶ δὲ τοῦ κηροῦ με-
 μαθήκαμεν ὡς ὕλης ἔχει τάξιν ἐν ταῖς τῶν τοιούτων φαρ-
 μάκων συνθέσεσιν, οὐ δυνάμει δραστηρίου συντέλειαν.
 ὑπάρχει δὲ καὶ αὐτῷ βραχιᾶ τις δύναμις μαλακτικῇ, ἀλλ'
 οὐ διὰ ταύτην ἐν τῇ προκειμένῳ φαρμάκῳ παρείληπται, κα-
 θάπερ οὐδ' ἢ τερμινθίνη ῥητίνη, καίτοι πολὺ πλαστικωτέρα
 κατὰ δύναμιν οὕσα τοῦ κηροῦ. καὶ γὰρ μαλάττει μᾶλλον
 αὐτοῦ καὶ προσέτι θερμαίνει καὶ διαφορεῖ, τοῦ κηροῦ μὴδ'
 ἕτερον ἔχοντος τούτων. ἀλλὰ τὸ ἀμμωνιακὸν θυμίαμα μό-
 νον ἐμβληθὲν αὐχμηρὸν ἐργάζεται τὸ φάρμακον. ὡς δ' εἰς

bus cucumeris agrestis, bryoniae et althaeae in eo deco-
 ctis. Quod vero propositum medicamentum discutiens emol-
 liensque Andromachus esse cupiat, ricinini olei et copiosa
 guttae ammoniaci mixtura, palam indicat, nam argenti spu-
 mae ceram pondere parem, ammoniacum dimidium esse
 praecipit, et si in multis nobilibus emplastris non dimidium,
 sed quarta pars vel quinta, crebro septima et octava, non-
 nunquam decima, pondere ad argenti spumae proportionem
 medicamenti hujus immittatur. De cera didicimus, quod in
 hujusmodi medicamentorum compositionibus materiae locum
 obtinet, non facultatis efficaciam adjuvat. Adest vero et ei
 vis quaedam emolliendi exigua, sed non illius ergo medi-
 camento praesenti admixta est, quemadmodum nec terebin-
 thina resina, quamquam multo viribus quam cera prae-
 stantior, etenim magis mollit quam illa, item calefacit et
 discutit, ex quibus cera ne alterum quidem efficit. Verum
 gutta ammoniaci sola imposita squalidum aridumque red-
 det medicamentum. Quantum vero ad emplastrum confectio-

Ed. Chart. XIII. [814, 815.]

Ed. Bas. II. (398.)

ἐμπλαστροποιῶν, οὐδὲ γὰρ χεῖρον οὕτως ὀνομάσαι, χρήσι-
 μός ἐστιν ἢ τε κηρὸς καὶ ἡ ῥητίνη. τὸ γὰρ τοι μαλάττειν
 τε καὶ διαφορεῖν ὑπάρχει τῷ φαρ[815]μάκῳ καὶ μόνου τοῦ
 ἁμμωνιακοῦ πρωτεύοντος μὲν ἐν τοῖς μαλακτικοῖς, ἐναμίλ-
 λου δὲ καὶ τοῖς διαφορητικοῖς ὄντος. ἀναμνησθέντες δὲ τῶν ἐν
 τῷ ε'. τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμεως εἰρημένων, ὅποιαν
 τινὰ τὴν κρᾶσιν εἶναι χρή τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις, οὐδὲν
 ἔτι δεηθήσεσθε νεωτέρας διδασκαλίας. αἱ μὲν γὰρ πρῶται
 δυνάμεις δραστικαὶ τοῖς φαρμάκοις εἰσὶν ἐν θερμότητι καὶ
 ψυχρότητι καὶ ὑγρότητι καὶ ξηρότητι· δεύτεραι δὲ αἷ τε μα-
 λακτικαὶ καὶ διαφορητικαὶ καὶ ἀποκρυστικαὶ καὶ ἐλκτικαὶ
 καὶ πεπτικαὶ τε καὶ ῥυπτικαὶ καὶ σηπτικαὶ, καθάπερ γε καὶ
 τρίται κολλητικαὶ τραυμάτων, ἐπουλωτικαὶ τε καὶ σαρκωτι-
 καί. καὶ τὸ συγκείμενον οὖν ἐξ ἐλαίου κικίνου καὶ ἁμμωνια-
 κοῦ θυμιάματος φάρμακον ἱκανόν ἐστι διαφορεῖν τε καὶ
 μαλάττειν καὶ δηλονότι καὶ ξηραίνειν, ὕλην ἐπιτηδεῖαν προσ-
 εἴηφός τὸν κηρὸν τε καὶ τὴν ῥητίνην καὶ τὴν ἐπὶ τὸ
 πλεόν ἐψημένην λιθάργυρον. ἐπεμβάλλειν δ' αὐτῷ κελεύει

nem, hoc est emplastroposiam, neque enim ita appellasse
 nocet, attinet, utilis est tum cera tum resina, quippe mol-
 lit discutitque medicamentum vel solius ammoniaci benefi-
 cio, quod quidem inter emollientia principatum occupat, in
 discutientibus vero conbertat. Porro si quae in libro quinto
 de simplicium medicamentorum facultate dicta sunt, in me-
 moriam revocaveritis ad intelligendum qualenam hujusmodi
 medicamentis temperamentum esse oporteat, nihil adhuc re-
 centiori disciplina indigebitis. Nam primae facultates effe-
 ctivae medicamentis sunt, in calore, frigiditate, humiditate
 et siccitate, secundae emollientes, discutientes, repercussio-
 riae, attractrices, coctrices, deterforiae et exedentes, quem-
 admodum et tertiae dicuntur, quae glutinant vulnera cica-
 tricem inducunt et carnem generant. Compositum igitur
 ex oleo ricinino et gutta ammoniaci medicamentum abunde
 potest discutere, emollire et nimirum etiam siccare, ubi
 materiam idoneam assumpserit, ceram, resinam et diutius
 coctam argenti spumam. Ad haec vero jubet injicere lanas

Ed. Chart. XIII. [815.]

Ed. Bas. II. (598.)

καὶ τῶν κικανυμένων ἐρίων καὶ ἀριστολοχίας, διαφορητικῶ-
τάτων τε καὶ ξηραντικωτάτων φαρμάκων, ἐφ' οἷς πιπτικοῦ
καὶ παρηγορικοῦ φαρμάκου μνημονεύει τοῦ λιβανωτοῦ. εἰ δὲ
καὶ τῆς σμύρνης ἐμβάλλοιμέν τι καὶ ὀποπάνακος, ἐνίοις γάρ
φησι καὶ τούτων τι μινύναι τῷ φαρμάκῳ, τὴν μὲν σμύρ-
ναν ἴσμεν οὐκ ἀγεννῶς θερμαίνουσάν τε καὶ ξηραίνουσάν,
τὸν δὲ ὀποπάνακα καὶ γενναϊότερον εἶναι ταῦτ' ἄμφω δρῶντα
καὶ προσέτι λεπυντικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ὄντα δυνάμειος.
ἀλλὰ τούτου μὲν ὀλίγιστον ἐμβάλλεται, διδιότος οἶμαι τοῦ
προσθέντος αὐτὸ τὴν δριμύτητα τοῦ φαρμάκου καὶ βουλο-
μένου μὴ μόνον διαφορητικὴν τε καὶ μαλακτικὴν ἐργάσα-
σθαι τὴν ἐμπλαστρον, ἀλλὰ καὶ τραύμασιν ἐπιτηδεῖαν. διὰ
τοῦτο οὖν αὐτῷ καὶ τὴν λεπίδα τοῦ χαλκοῦ τε καὶ τοῦ
στομώματος ἔμιξε, φάρμακα στυπτικὴν ἔχοντα δύναμιν ἅμα
τῷ ξηραίνειν ἰσχυρῶς. διὰ γοῦν τὴν τούτων μίξιν ἐπὶ τε
τῶν ἐναίμων τραυμάτων ἄλλων θ' ἐλκῶν οὐκ ὀλίγων ἀγα-
θὸν γίνεται φάρμακον ἢ προκειμένη κατὰ λόγον ἐμπλα-
στρος Αἰγυπτία. καὶ μέντοι καὶ πρὸς ἀποστήματα καὶ πάνθ',

ustas, aristolochiam, medicamenta plurimum discutientia et
exiccantia. Praeterea meminit medicamento concoquentis et
discutientis nempe thuris. Quod si myrrhae nonnihil et
opopanacis adjicit, quosdam enim ait et ex iis aliquid mi-
scere medicamento, illam sane scimus non ignaviter cale-
facere et exiccare, opopanacem vero et generosius adhuc
haec utraque efficere, insuper attenuandi, discutiendique fa-
cultate praestare, sed hujus quidem pauxillum inditur, ti-
mente, opinor, eo qui ipsum apponit medicamento acrimo-
niam et volente non solum discutiens emolliensque empla-
strum, sed vulneribus quoque idoneum efficere. Propterea
igitur et squamam aeris et stomomatis cum ea miscuit,
quae praeterquam quod valide siccant, astringendi etiam vim
sortita sunt. Ego propter horum mixturam propositum
nobis in sermone emplastrum Aegyptium oruentis vulneri-
bus ulceribusque aliis non paucis bonum medicamentum
redditur. Quin etiam ad abscessus et omnia quae discuti

Ed. Chart. XIII. [815.]

Ed. Bas. II. (398. 399.)

ὅσα διαφορεῖσθαι δεῖται, πολλάκις ἀκηκόατε τὰ μὲν ἅμα τοῖς διαφορητικοῖς φαρμάκοις ἔχοντά τι καὶ τῶν στυπτικῶν ἀσφαλέστερα γίνεσθαι, τὰ δὲ χωρὶς τῶν στυφόντων δραστικώτερα μὲν, οὐκ ἀσφαλῆ δέ. πολλάκις γὰρ ἐπισπᾶται ῥεύματα πληθωρικοῦ τοῦ θεραπευομένου σώματος ὄντος ἢ κακοχύμου. κενὸν δ' εἴπερ εἴη τὸ σῶμα καὶ ἀπείριτον, ἐτοιμότερον ἀφικνεῖται τοῦ τέλους τὰ διαφορητικώτερα φάρμακα μόνᾳ παραλαμβανόμενα χωρὶς τῶν στυπτικῶν. ὀλίγοις δὲ προσφερόμενα ἐπὶ τοιούτοις σώμασι (399) τὰ φάρμακα διὰ τοῦτο ἀσφαλέστερον ἔδοξεν εἶναι μινύναι τι καὶ τῶν ἀποκρυστικῶν. οὕτω τοι καὶ τῇ διὰ τῶν ἁλῶν ἐμπλάστρῳ διαφορητικῇ προσέθεσάν τινες χαλκάνθου βραχὺ, καίτοι καὶ τῶν ἁλῶν αὐτῶν ἔχόντων τι στυπτικόν. τὸ τοῖνυν προκείμενον φάρμακον εὖρηται μὲν διαφορητικὸν ἰσχυρῶς, ὥς καὶ πῦον ἤδη τό γε μὴ πάνυ πολὺ, χωρὶς τοῦ διατρεῖσαι τὸ δέρμα, διαφορεῖν δύνασθαι, μαλακτικὸν δὲ τῶν σκιδρόνουμένων τε καὶ ὀπωσοῦν σκληρυνομένων, κολλητικὸν δὲ μεγάλων τραυμάτων, ὥσπερ γε καὶ τῶν ἤδη κακοηθευομένων ἐλκῶν ἐκου-

postulant, subinde audivistis medicamenta, quae simul cum discutientibus etiam astringentium aliquod capiunt, tutiora fieri, quae vero sine astringentibus discutiunt, efficaciora quidem, sed non perinde tuta. Saepe enim fluxiones attrahunt dum corpus quod curatur plethoricum est vel pravo succo obnoxium, si autem vacuum corpus est ac superfluitatibus liberum, promptius medicamenta, quae magis discutiant, sola sine astringentibus assumpta ad finem perveniunt, at quum pauca id genus corpora, quibus medicamenta afferuntur, reperias, ideo securius esse visum est miscere etiam nonnulla repellentia. Ita sane et emplastro discutienti, quod ex sale conficitur, quidam adjecerunt chalcanthi paululum, quamvis et sal ipse astringens quippiam possideat. Igitur propositum medicamentum vehementer discutere compertum est, ut etiam praesens jam non admodum copiosum sine cutis perforatione discutere queat, emollire scirrhusa et quomodocunque indurata, item magna vulnera conglutinare, quemadmodum et ulceribus jam ad malignita-

Ed. Chart. XIII. [815. 816.]

Ed. Bal. II. (399.)

λωτικὸν ἀπάντων τε τῶν ἄλλων παθημάτων, ὅσα διαφο-
ρητικῆς τε ἅμα καὶ ἀποκρουστικῆς μετρεῖται δυνάμειος, ἐν
οἷς ἐστὶ καὶ τὰ κατὰ τοῦ μετώπου ρευματιζομένων ὀφθαλ-
μῶν ἐπιτιθέμενα, καλούμενα δὲ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἀνακολλή-
ματα. ταῦτόν δὲ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐπιτήδειον ἐστὶ καὶ
τοῖς γιγνυμένοις νεύροις, εἰ καὶ τετμημένα κατὰ τι μέρος
αὐτῶν τύχοι. τὰ γὰρ τοι διακεκομμένα τὸν ἐκ τῆς συμπα-
θείας οὐκ ἔχοντα κίν[816]δυνον ἔτι καὶ τὴν αἴσθησιν ἀφαι-
ρεῖται τῶν ὑποκειμένων ἐαυτῷ σωμάτων, εἰς ἃ κατίσχεται.
δεῖται γε μὴν καὶ ταῦτα τοιούτου φαρμάκου. τὰ γὰρ ὑγραί-
νοντα σῆπει ῥαδίως αὐτὰ, διὰ τοῦτο καὶ οἱ ξηραντικοὶ κυ-
κλίσκοι, καίτοι στύφοντες ἱκανῶς, ὅμως ἀρμόττουσι τοῖς γε-
γυμνωμένοις νεύροις, ἃ γε μήπω φθάσαντα πρὸς τὴν ἀκμὴν
τῆς φλεγμονῆς ἀφίκετο. ταῦτα γὰρ ἀγανακτεῖ καὶ παροξύ-
νεται πρὸς τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἀλλὰ περὶ μὲν τού-
των ἐπὶ προήκοντι τῷ λόγῳ ῥηθήσεται· περὶ δὲ τῆς προ-
κειμένης ἐμπλάστρου τὰ λείποντα τῷ λόγῳ προσθῶμεν. ἐπεὶ
δὲ οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν ἀγνοοῦντες ἐπιτιθέασιν τὰς τοιαύ-
τας ἐμπλάστρους σκληρὰς, ἄμεινον ἐρμότους ποιῆσαι τήξαν-

tem declinantibus cicatricem obducere, aliisque omni-
bus affectibus, qui discutendi simul et repellendi facul-
tatem desiderant, in quibus sunt et quae fronti, dum oculi
fluxione laborant, imponuntur, vocata a medicis anacol-
lemata. Idem hoc medicamentum conveniet et nervis
denudatis, etsi in parte sua ipsorum quapiam abfecti fue-
rint; etenim praecisi periculo, quod ex consensu oritur,
carentes, adhuc etiam subjectis sibi partibus, in quae in-
feruntur, sensum adimunt, indigent sane et hi quoque tali
medicamento, nam quae humectant, facile eos putrefaciunt.
Ob quod et pastilli siccantes, etsi abunde astringant, tamen
denudatis nervis conveniunt, qui nondum ad phlegmones
vigorem pervenerunt, hi namque indignantur irritanturque
ab huiusmodi medicamentis. Sed de his postea. Quae de
proposito emplastro dicenda restant, apponamus. Quoniam
plerumque medici ex inscitia, id genus emplastra dura im-
ponunt, quum liquata linamentis excipere praestaret, vel

Ed. Chart. XIII. [816.]

Ed. Bas. II. (599.)

τας ἢ κατὰ τὴν σκευασίαν εὐθὺς ἐργάσασθαι μαλθακάς. ἔπειτα δὲ ὅταν ἐπὶ μεγάλων διαιρέσεων, ἐν αἷς γιγύμνωται νεῦρα, πειραθῶσιν αὐτῶν, ἐλπίζουσιν ἐπὶ τῶν νυγμάτων εἶσθαι πολὺ μᾶλλον ὠφελίμους, ἀγνοοῦντες κἀνταῦθα μέγιστόν τι θεώρημα, περὶ οὗ διλέχθην ἤδη διδάσκων ὑμᾶς ἐν τῷ λόγῳ μὲν πρῶτον ἐξεῦρον, εἰθ' ὑπὸ τῆς πείρας ἔγνων βιβαιοῦμένα, διὰ τοῦτο καὶ νῦν ἀναμιμνήσκω. πολὺ γὰρ θερμότερων τε καὶ διαφορητικωτέρων δέονται φαρμάκων αἱ νύξεις τῶν νεύρων ἥπερ ὅταν ὅλον γυμνωθῇ, τραύματος ἀξιολόγου γενομένου. τὰ γὰρ τοι γυμνωθέντα τὰς τῶν δριμέων τε καὶ θερμῶν πάνυ φαρμάκων ἐπιθέσεις οὐ φέρει διὰ τὴν δῆξιν, ἀλλὰ τῶν χαλαστικῶν καὶ διαφορητικῶν δεῖται μιμνῶντων συμμέτρως τοῖς στύφουσι φαρμάκοις. ἀλλὰ καὶ ὅτι βέλτιόν ἐστι τὰ περίξ τοῦ τραύματος καταλαμβάνειν τοῖς δριμέσι τε καὶ λεπτομερείσι καὶ διαφορητικοῖς ἱκανῶς, ὁποῖόν ἐστι τὸ διὰ τοῦ εὐφορβίου. ἐγὼ μὲν οὖν ἐτικμηράμην τὴν προκειμένην ἐμπλαστρον ἱκανὴν εἶναι ποιεῖν ὥς προείρηκα, καὶ σκευάσας ταύτην εὖρον τὴν πείραν μαρτυροῦσαν. ὅστις

etiam in confectione statim molliuscula reddere; postea quum in magnis divisionibus, ubi nervi denudati sunt, experimentum de ipsis fecere, sperant in puncturis multo utiliora fore, ignorantes et hic maximam quandam speculationem, de qua differui modo vos docens quae ratione inveni, inde per experientiam confirmari cognovi, propterea etiam tunc admoneo. Multo namque calidiora et quae discutiant magis medicamenta punctus nervorum requirunt quam quum omnino denudati fuerint vulnere insigni facto, quippe nudi acria calidaque admodum medicamenta propter erosionem morsumque non ferunt, verum laxantia discutientiaque astringentibus mediocriter mixta postulant. At quoniam etiam melius est ambientes vulneris particulas acribus et tenuibus multumque discutientibus, quale est ex euphorbio confectum, contegere, nos sane propositam emplastrum satis posse quae praedixi efficere conjectavimus, ei-que praeparato experientia testimonium accessit. Postea in-

Ed. Chart. XIII. [816.]

Ed. Bas. II. (399.)

ρον δέ ποτε καὶ ταῖς Ἀσκληπιάδου τε καὶ Κρίτωνος ἐν-
 τυγχάνων φαρμακίταισι βίβλοις ἔγνων αὐτοὺς γεγραφότας,
 οὐχ ὥσπερ καὶ Ἀνδρόμαχος ἀδιορίστως, ἀλλὰ μετὰ διορισ-
 μῶν σαφῶς ἦν τινα δύναμιν ἔχει. διὰ τε οὖν τοῦτο καὶ
 διότι διαφωνοῦσιν ἐν τῇ σκευασίᾳ, κατὰ τινα τῷ Ἀνδρο-
 μάχῳ, κάλλιον ἔδοξέ μοι προσγράψαι καὶ τὰς ἐκείνων αὐ-
 τῶν λέξεις, ἔπειθ' οὕτως εἰπεῖν τι καὶ περὶ τῆς ἐν τῇ συν-
 θέσει τοῦ φαρμάκου διαφωνίας αὐτῶν.

Κεφ. θ'. [Περὶ τῶν γεγραμμένων ὑπ' Ἀσκληπιάδου
 καὶ Κρίτωνος περὶ τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου.] Περὶ τῆς
 ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένης Αἰγυπτίας ἐμπλάστρου ὁ
 Ἀσκληπιάδης οὕτως ἔγραψεν. Ἀνδρομάχου Αἰγυπτία ἄναι-
 μος, τραυματική. ποιῇ πρὸς νέρων καὶ μυῶν διακοπὰς,
 ποιῇ πρὸς νύγματα, περιθλάσεις, πᾶρατρίματα, λυγίσματα.
 ἔστι δὲ καὶ ὀφθαλμιῶντων παρακόλλημα. ποιεῖ κεφαλαλγι-
 κοῖς καὶ πρὸς πολλὰς διαθέσεις χρήσιμόν ἐστι τὸ φάρμακον.
 24 λιθαργύρου, κηροῦ ἀνὰ 4 ρμδ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος
 4 οβ'. τερμινθίνης 4 λστ'. ἐρίων οἰσυνηρῶν κεκαυμένων

terdum in Asclepiadis et Critonis libros medicatorios inci-
 dens deprehendi ipsos non ut Andromachus quoque indi-
 stincte, sed cum manifesta distinctione facultatem ipsius
 scriptitalle. Igitur tum hujus gratia, tum quod in confe-
 ctione in quibusdam ab Andromacho dissentiant, satius vi-
 sum est mihi etiam eorundem verba subungere, deinde ita
 et de ipsorum discordia in medicamenti compositione non-
 nihil dicere.

Cap. IX. [Quae Asclepiades et Crito de proposito
 Aegyptio emplastro conscripserint.] De emplastro Aegyptio
 ab Andromacho tradito Asclepiades in hunc modum dis-
 serit. *Andromachi Aegyptium, cruentis vulneribus accom-
 modatum. Facit ad nervorum musculorumque praecisio-
 nes, punctus, contusiones, juvat attritus, artuum fractu-
 ras, est et lippientibus collyrium, confert capite dolenti-
 bus, summatim ad multos affectus utile est medicamentum.*
 24 Argenti spumae, cerae, singulorum drach. cxliv, guttae
 ammoniaci drach. lxxij, terebinthinae drach. triginta sex,

Ed. Chart. XIII. [816. 817.]

Ed. Basl. II. (399.)

< ιη'. λεπίδος χαλκοῦ < η'. λεπίδος στομώματος < η'. λι-
 βάνου < η'. ἀριστολοχίας στρογγύλης < η'. κίκιως κο. γ'.
 ταῦτα προειπὼν ὁ Ἀσκληπιάδης ἐφεξῆς γράφει τὸν τρόπον
 τῆς ἐψηθείας, οὐδὲ τοῦτο τὸ μέρος τῆς συνθέσεως ἐπὶ τῶν
 ἐμπλάστρων φυλάξαντος τοῦ Ἀνδρομάχου, παραλείπεται
 γὰρ ἐν ἀπάσαις σχεδόν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἐψηθείων εἴρη-
 ται μὲν οὐκ ὀλίγα κατὰ τὸ δ'. γράμμα καὶ νῦν [817] εἰ-
 ρήσεται μετ' ὀλίγον. ἄξιον δὲ ἐπισκέψασθαι τὸ τῆς διαφω-
 νίας, ἣν ἐν τῇ ποσοίῃ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ἐποιήσατο
 πρὸς τὸν Ἀνδρόμαχον ὁ Ἀσκληπιάδης. οὐ γὰρ ἐξ κοτύλας
 τοῦ κίκιως, ὥσπερ ὁ Ἀνδρόμαχος, ἀλλὰ τρεῖς ἐμβάλλειν
 ἄξιοι, κατὰ δὲ τὴν ἀριστολοχίαν οὐδὲν προδιορισμένου τοῦ
 Ἀνδρομάχου, προσέθηκεν αὐτὸς τὸ στρογγύλην, ὥσπερ γε
 καὶ κατὰ τὸ κεκαυμένον ἔριον τὸ οἰσυνηρόν. τὸν μέντοι
 σταθμὸν ἴσον ἐμβάλλει τῷ Ἀνδρομάχῳ. γράφει γοῦν οὕ-
 τως. 4 ἔριων οἰσυνηρῶν κεκαυμένων < ιη'. ἀριστολοχίας
 στρογγύλης < η'. ἃ δ' ἐπὶ τέλει προσέθηκεν ὁ Ἀνδρόμα-
 χος οὐδὲ ὅλως ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, οὔτε περὶ τῆς

lanae succidae ustae drach. xvij, squamae aeris drach. octo,
 squamae stomomatis drach. octo, thuris drach. octo, aristo-
 lochia rotundae 3 vij, ricini heminas tres. Haec praefatus
 Asclepiades deinceps coquendi modum tradit, Andromacho
 neque hanc partem compositionis in emplastris observante,
 siquidem in omnibus fere omisit. Verum de coctione dicta
 sunt non pauca in libro quarto et nunc paulo post dicetur.
 Aequum autem est inspicere controversiam, quam Asclepia-
 des in simplicium medicamentorum quantitate cum Andro-
 macho suscepit, non enim sex heminas ricini, ut Andro-
 machus, sed tres injicere praecepit. Caeterum in aristolo-
 chia nullam Andromachus distinctionem fecit, ipse rotun-
 dam adiecit, sicut et in lana usta, succidam addidit, quam-
 quam idem pondus, quod Andromachus immittat. Haec igitur
 ipsius verba sunt. 4 Lanae succidae ustae drach. duo-
 deviginti, aristolochiae rotundae drach. vij. Quae vero ad
 calcem posuit Andromachus, neque omnino Asclepiades

Ed. Chart. XIII. [817.]

Ed. Bas. II. (399.)

σμήνης οὔτε περὶ τοῦ ὀποπάνακος εἰπὼν τι, πολὺν δὲ μᾶλλον οὐδὲ περὶ τῆς θαλάσσης, ἃ σαφῶς προγράψαντος τοῦ Ἀνδρομάχου, θαλάσσης εἰς ἐμβροχὴν κηροῦ ἄν. τοῦτο γὰρ οὔτε ὁ Ἀσκληπιάδης οὔτε ὁ Κρίτων προσέγραψε. τὴν μὲν τοι ἀριστολοχίαν τὴν στρογγύλην ὁ Κρίτων ὁμοίως τῷ Ἀσκληπιάδῃ βάλλει, καθάπερ καὶ τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων τὰς τε ἄν. ἐλαίου τε κικίνου, κατὰ λέξιν γὰρ οὕτως ἔγραψε κοτύλας στ'. ἡ δὲ ἔψησις τῆς ἐμπλάστρου παρὰ μὲν Ἀσκληπιάδου γέγραπται τόνδε τὸν τρόπον. ἔψε λιθάργυρον καὶ κίκινον ἕως συστραφῇ, εἶτα τὰς λεπίδας, καὶ ὅταν εὐχρους γένηται, τὰ λοιπὰ ἐπίβαλλε. παρὰ δὲ τῷ Κρίτωνι τόνδε τὸν τρόπον. ἔψε λιθάργυρον μετὰ κικίνου, ἕως μέλιτος σχῇ τὸ πάχος. τούτου δὲ γινομένου ἐπίπασσε τὰς λεπίδας καὶ συνέψε ἐφ' ἱκανόν, ἕως ἀμόλυντος γένηται, ἔπειτα τερμινθίνην καὶ κηρόν, ἡνωμένοις δὲ ἀμμωνιακὸν προμαλαχθέν παρὰ πυρὶ τοῖς δακτύλοις. βασιτάζων δὲ ἤδη ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἔμπασσε τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων τὴν κόνιν, μετέπειτα ἐπὶ τέλει τὸν λίβανον, εἴθ' οὕτως ἀναιροῦ. καὶ περὶ

meminit, neque de myrrha neque de opopanace quicquam loquutus, multo magis de marina, quae manifeste Andromachus praeposuit, marinae, inquiens, ad ceram irrigandam drach. quinquaginta. Hoc enim nec Asclepiades nec Crito adjunxit, attamen aristolochiam rotundam Crito aequae ac Asclepiades indidit, quemadmodum et lanae succidae drach. octodecim et olei ricinini, ita enim ad verbum scripsit, heminas sex. Coctionem emplastri Asclepiades his verbis docet, argenti spumam et ricininum incoquito, donec in unum coeant deinde squamas; ubi color bonus apparet, reliqua immittito. Apud Critonem hoc modo traditur, argenti spuma cum ricino coquitur dum mellis spissitudinem habeat, hoc facto squamae insperguntur abundeque incoquuntur, quousque digitos non inquinant, postea terebinthina et cera, ubi in unum coierint, ammoniacum prius apud ignem digitis emollitam, quum jam ab igne deponitur, lanae succidae pulvis inspergitur, postremo thus, deinde ita tolluntur. Porro

Ed. Chart. XIII. [817.]

Ed. Bas. II. (399. 400.)

τῆς ἐπαγγελίας δὲ τοῦ φαρμάκου ἐπιμελέστερον ὁ Κρίτων ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως. Αἰγυπτία τηροῦσα χωρὶς φλεγμονῆς πᾶσαν διαίρεισιν καὶ πᾶν θλάσμα. εὐθετεῖ δὲ καὶ πρὸς πᾶν δῆγμα τῶν θηρίων, ὠφελεῖ δὲ καὶ τὰς γιγνομένας φλεγμονὰς χωρὶς ἐλκῶν. ἀγαθὴ δὲ καὶ πρὸς πόνους νεύρων καὶ μυῶν τοὺς δίχα φανεράς αἰτίας γινομένους.

Κεφ. ι'. [Ἄλλη Ἀνδρομάχου φαία.] Ἐγραψε καὶ ἄλλας φαίας ὁ Ἀνδρόμαχος ὁμογενεῖς πρὸς τῇ προγεγραμμένῃ. καλεῖ δὲ τὴν μὲν ἑτέραν Ἀθηνᾶν, τὴν δὲ ἑτέραν νυγματικήν. ἔστι δὲ ἡ μὲν Ἀθηνᾶ τῆς νυγματικῆς πρὸς πλέονας διαθέσεις ἀρμόττουσα καὶ μάλι(400)στα τὰς μεθ' ἐλκῶν, ἐπεὶ ποικιλωτέρα τέ ἐστι καὶ στυφόντων φαρμάκων ἔτι μᾶλλον μετέχει. ἡ δὲ νυγματικὴ χαλαστικωτέρα τε καὶ ἀνωδυνωτέρα ταύτης ἐστὶ. περὶ μὲν οὖν τῆς προτέρας τῶν εἰρημένων φαρμάκων οὕτως ἔγραψε κατὰ λέξιν. φαία Ἀθηνᾶ. ʒ λιθαργύρου < ρ'. τερμινθίνης < λσ'. κηροῦ < κέ. μίλτου Σινωπικῆς < κδ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < λσ'. χαλβάνης < ιβ'. ἀλόης < η'. διφρυγῶς < η'. κεκαυμένου χαλ-

et ad quae medicamentum valeat, accuratius Crito his verbis exposuit. Aegyptia omnem divisionem contusionemque a phlegmone praeservat, valet ad quoslibet ferarum morsus juvat phlegmonas sine ulceribus factas, benefacit etiam nervorum et musculorum doloribus sine causa obortis.

Cap. X. [*Alia Andromachi fusca*] Scripsit alia quoque fusca Andromachus superiori quodammodo genere similia, vocat alterum Minervam, alterum nygmaticum, id est, puncturis accommodatum. Minerva quidem ad plures affectus quam nygmaticum convenit, praesertim cum ulceribus consistentes, quoniam magis varia est, magisque allringentibus insuper medicamentis participat, nygmaticum vero magis hac laxat et doloris mitigantius est. Itaque de priore medicamento ita ad verbum scriptum reliquit. *Fuscum Minerva.* ʒ Argenti spumae drach. centum, terebinthinae drach. triginta sex, cerae drach. viginti quinque, minii Sinopici drach. viginti quatuor, guttae ammoniaci drach. triginta sex, galbani ʒ xij, aloës ʒ viij, diphrygis ʒ viij, aeris

Ed. Chart. XIII. [817. 818.]

Ed. Bas. II. (400.)

κοῦ < στ'. μαστίχης < στ'. ἀριστολογίας < ε'. προπόλιως
< ε'. μάννης < στ'. λεπίδος χαλκοῦ < στ'. λίθου Ἀσίου
< γ'. τριφύλλου σπέρματος < β'. συμφύτου ῥίζης < α'.
καὶ τετρώβολον, ἐλαίου κοτύλας δ'. περὶ τῆς ἐτέρας φαιᾶς
αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος. φαιὰ νυ-
γματική. 4 ἀμμωνιακοῦ < η'. κηροῦ νιου < η'. τερμινθί-
νης < γ'. χαλκοῦ κικαν[818]μένου < η'. πίσσης ξηρᾶς < μ'.
ὡς δὲ Ζήνων μνᾶς S'. τέταρτον, λιθαργύρου < δ'. ἀλόης
Ἰνδικῆς < β'. ἀριστολογίας < β'. χαλβάνης < β'. ἰοῦ < α'.
οἱ δὲ < β'. λιβάνου < β'. ἐλαίου χειμῶνος κοτύλας δ'. θα-
ρίας ὄγδοον, ὄξους κοτύλης ἡμισυ, εἰς ἄνεσιν τοῦ ἀμμωνια-
κοῦ. καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς ἔγραψεν ἅμα ταύταις ὁ Ἀνδρό-
μαχος ἐμπλάστρους, οὐδὲν ἄλλο προσθεῖς αὐταῖς ἢ τὸ τοῦ
χρώματος ὄνομα, συγκειμένας ἐκ τῶν ἐναντίων ταῖς δυνά-
μει φαρμάκων, ἀλλὰ τινὲς μὲν αὐτῶν ἐπικρατοῦν ἔχουσι τὸ
χαλαστικόν τε καὶ ἀνώδυνον, τινὲς δὲ διαφορητικόν τε καὶ
ῥυπτικόν, τινὲς δὲ τὴν στυψιν· ὥστε καὶ ἡμᾶς χρὴ πάσαις

ustii 3 vj, mastiches 3 vj, aristolochiae drach. v, propolis 3 v,
mannae 3 vj, squamae aeris 3 vj, lapidis Alii 3 iij, trifolii
seminis 3 ij, symphyti radicis 3 j, obolos iv, olei heminas iv.
De altero sulco sic ad verbum Andromachus scripsit. *Fu-*
scum nygmaticum. 4 Guttae ammoniaci 3 viij, cerae re-
centis 3 viij, terebinthinae drach. iij, aeris usti drach. octo,
picis aridae drach. quadraginta. Ut Zeno vult, minae dimi-
dium et quartam portionem, argenti spumae drach. quatuor,
aloës Indicae drach. duas, aristolochiae drach. ij, galbani
drach. duas, aeruginis drach. j, alii duas, thuris drach.
duas, olei per hiemem heminas quatuor, per aestatem octa-
vam partem, ammoniacum ex tribus aceti cyathis diluitur.
Jam vero et alia multa cum his emplastra prodidit An-
dromachus, nihil aliud ipsis apponens quam coloris nomen,
quae constant quidem ex contrariis facultate medicamentis,
sed alia ipsorum laxandi et doloris tollendi vim majorem
obtinent, quaedam discutiendi et detergendi, nonnulla astrin-
gendi. Quare nos etiam ipsos omnibus fidentes commode

Ed. Chart. XHI. [818.]

Ed. Bas. II. (400.)

αὐταῖς θαρρόντας ἐπιτηδείως ἐκάστη χρῆσθαι, πρὸς μὲν τὰ δυσεπούλωτα καὶ κακοήθη τῶν ἐλκῶν ταῖς στυπτικῶν ἐχούσαις πλέον· ἐνθα δὲ παρηγορῆσαι τε καὶ χαλάσαι πρόκειται· ταῖς τὸ χαλαστικόν· ἐνθα δὲ ἐλύσαι τε καὶ διαφορῆσαι, ταῖς τὰ θερμαίνοντα καὶ πρὸς ἐαυτὰς τὰς ἐν βάθει διαθέσεων ἐπισπώμενα μοχθηρὰς ὑγρότητας. ἐνίαις δὲ καὶ τοῦτο προσγέγραπται. φαιὰ λιτὴ ἢ χρῶμαι. τρεῖς γὰρ ἐφεξῆς οὐ πολυμιγμάτων ἐγραψε τοιαύτας, ὧν καὶ αὐτῶν τὴν σύνθεσιν ἔδοξε μοι βέλτιον εἶναι προσγράψαι κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν αὐτοῦ. φαιὰ λιτὴ ἢ χρῶμαι. 4 λιθαργύρου < κδ'. κίττωος κοτύλην α'. χαλκοῦ κεκαυμένου < δ'. μάννης < δ'. ῥητίνης < δ'. κολοφωνίας < η'. ἄλλη ἀνώδυνος Ἰσιδώρου. 4 λιθαργύρου < λστ'. κηροῦ < λστ'. ἐλαίου κοτύλην α' δ'. ῥητίνης κολοφωνίας < ιε'. λεπίδος χαλκοῦ < θ'. μάννης < ν'. ἔψε. ἄλλη ἢ χρῶμαι. 4 λιθαργύρου < ρμδ'. ῥητίνης ξηρᾶς < ρμδ'. λεπίδος < κδ'. ἐλαίου κοτύλας γ'. ὥσπερ δὲ ταύταις ταῖς προγεγραμμέναις τρισὶ προσέγραψε, ταῖς μὲν ὅτι

uti convenit ad ulcera, quae vix cicatricem recipiunt et cacoëthe, fortius astringentibus; ubi lenire et laxare proposueris, magis laxantibus; ubi trahere et discutere conaris, iis quae calefaciendi facultatem praepollentem habent, quaeque pravos humores in profundo ad sese trahunt. Quibusdam et hoc adjectum est, fuscum lite, quo utor. Tria enim deinceps talia non variae mixturae descripsit, quorum ipsorum etiam confectionem ipsiusmet verbis allegare melius esse videtur. *Fuscum lite, quo utor.* 4 Argenti spumae drach. xxiv, ricini heminam unam, aeris ulsi drach. quatuor, mannae drach. quatuor, resinae drach. quatuor, colophoniae drach. octo. *Aliud Isidori ad dolorem sedandum.* 4 Argenti spumae drach. xxxvj, cerae drach. triginta sex, olei heminam j β, resinae colophoniae drach. quindecim, squamae aeris drach. ix, mannae drach. quinquaginta, incoquito. *Aliud, quo utor.* 4 Argenti spumae drach. cxliv, resinae siccae drach. cxliv, squamae drach. viginti quatuor, olei heminas tres. Quemadmodum autem his commemoratis tribus adiunxit aliis quod ipse utatur, aliis quod dolori

Ed. Chart. XIII. [818.]

Ed. Basl. II. (400.)

χρηται αὐτός, ταῖς δὲ ὅτι ἀνώδυνός ἐστιν, οὕτως ἐτέραις μαρτυρεῖ, θηριακάς αὐτὰς ὀνομάζων. ἡ γοῦν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τρίτη κατὰ λέξιν οὕτως γέγραπται. Θηριακὴ ἢ χρῶμαι. καὶ μετὰ ταύτην ἄλλη πάλιν, ἥς πρόγραμμά ἐστι τοιοῦτον, Εὐπατόριος θηριακὴ. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν θηριακῶν ἐν τοῖς ἐξῆς εἰρήσεται. νυνὶ δὲ περὶ τῶν φαιῶν ἐτι τῶν ὑπὲρ Ἀνδρομάχου γεγραμμένων εἰπεῖν βούλομαι, μεμφόμενος αὐτῷ διότι τὰς τε ἐπαγγελίας αὐτῶν παρέλιπεν εἰπεῖν καὶ τὰς σκευασίας. εὐθέως γοῦν τῇ πρώτῃ πασῶν γεγραμμένῃ τῶν φίλων τις ἱατρῶν ἐχρήσατο πάμπολλα ποιούσῃ. καὶ γὰρ ἐπουλωτικὴ τῶν δυσεπουλώτων ἐστὶ καὶ μάλιστα ὅταν τετυλωμένα καὶ σκληρὰ χεῖλη περιέχῃ τὸ ἔλκος. ἀρμόττει δὲ καὶ πρὸς σπηιδόνας καὶ πρὸς σύριγγας τε καὶ κόλπους καὶ τὰ μεγάλα τραύματα καὶ ὅλως ἐστὶ πολύχρηστος. ἡ δὲ τῶν συντιθέντων αὐτὴν φαρμάκων συμμετρία κατὰ τόδε γέγραπται. ʒ λιθαργύρου ʒ ρμδ'. ἐλαίου κοτύλας ε'. ἀσβέστου ʒ μῆ'. λιβάνου ʒ μῆ'. χαλκοῦ κεκαυμένου ʒ μῆ'. τερμινθίνης ʒ μῆ'. ἀριστολοχίας ʒ μῆ'. πίσης δραχμὰς ἑνενήκοντα εἴς, κηροῦ δραχμὰς ἑνενήκοντα εἴς, ἀμμωνιακοῦ δρα-

leniendo sit, ita de aliis testimonium perhibuit, theriacas ipsa nominans. Tertium igitur ab initio his verbis traditum est. *Theriaca, qua utor*. Hanc sequitur alia rursus, cui praescriptum sic est: *Eupatorios theriaca*. Verum de theriacis postea dicemus, nunc autem de fuscis adhuc quae prodidit Andromachus dicere cogito, quorum quod vires ille et confectiones neglexit, accusandus est. Statim igitur primo omnium scripto amicus quidam medicus usus est, permulta facienti. Etenim ulcera, quae cicatricem aegre ducunt, praesertim ubi callosa et dura labra ulcus amplectantur, claudit. Prodest etiam putredini, fistulis, sinus jungit et magna vulnera. Summatim multiplicis usus est. Componentium ipsam medicamentorum symmetria hunc in modum scripta est. ʒ Argenti spumae ʒ exliv, olei heminas v, calcis vivae ʒ xlvij, thuris ʒ xlvij, aeris usti ʒ xlvij, terebinthinae ʒ xlvij, aristolochiae ʒ xlvij, picis drach. xcvi,

Ed. Chart. XIII. [818, 819.]

Ed. Bas. II. (400.)

χμᾶς ἐνενήκοντα ἕξ. οὕτως μὲν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν. ἕξιςτί σοι καὶ δι' ἐλάττονος συμμετρίας αὐτὴν σκευάζειν, ἐκάστον τῶν εἰρημένων τέταρτον μόριον μιγνύντα. γενήσεται γὰρ ἡ σύνθεσις τοιαύδε. 4 λιθαργύρου < λστ'. ἄσβεστον δὲ καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ λιβανωτοῦ καὶ τερμινθίνης καὶ ἀριστολοχίας τὸ τρίτον ἐκάστου σταθμῷ τῆς λιθαργύρου, τουτέστι < ιβ'. εἴτα πίσης καὶ κηροῦ καὶ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἐκάστον τὸ διπλάσιον τῶν εἰρημένων πέμπτων φαρμάκων, τῆς ἀριστολοχίας λέγω καὶ τερμινθίνης καὶ λιβάνου καὶ [819] χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ ἄσβεστου. χρή δὲ τὴν ἄσβεστον ἀκατάσβεστον δηλονότι καὶ πρόσφατον εἶναι, οὕτω τὸ φάρμακον καὶ πρὸς τὰ σηπεδονώδη χρῆσιμον γίνεται. ἅπαντα δὲ διὰ δραχμῶν γράψας ὁ Ἀνδρόμαχος τὰ φάρμακα κάλλιον ἂν ἐπεποιήκει κατὰ τὴν αὐτὴν συμμετρίαν καὶ τοῦ ἐλαίου μνημονεῦσαι, ὥς ἔλκειν τὸ βαλλόμενον δραχμᾶς τοσάσδε ἢ εἰ μὴ τοῦτο. πάντως γοῦν ἐχρῆν αὐτὸν τῆς Ῥωμαϊκῆς λίτρας μνημονεῦσαι. νυνὶ δὲ κοτύλην γράφει, τὴν συνήθη περὶ τοῦ μέτρου τούτου καταλιπὼν ἡμῖν

cerae drach. xcvj, ammoniaci drach. xcvj. Ita quidem Andromachus scripsit. Licet tibi etiam minori mixtura ipsum praeparare, singulorum quae numeravimus quartam partem miscendo, fiet enim compositio talis. 4 Argenti spumae drach. triginta sex, calcis vivae, aeris usti, thuris, terebinthinae, aristolochiae, singulorum tertiam argenti spumae partem, hoc est drach. duodecim, deinde picis, cerae, guttae ammoniaci, singulorum duplo majus pondus, quam in dictis quinque medicamentis erit, aristolochia dico, terebinthina, thure, aere usto et calce, quam vivam et recentem esse oportet. Ita medicamentum etiam ad putrida utile fiet. Quum autem Andromachus omnia medicamenta per drachmas scripserit, melius egisset, si et olei secundum eandem symmetriam meminisset, ut quod injiceretur, totidem drachmas penderet, aut si non hoc, certe conveniebat ipsum Romanorum librae mentionem facere, nunc autem heminam scribit, consuetam de hac mensura ambiguitatem no-

Ed. Chart. XIII. [819.]

Ed. Bal. II. (400.)

ἀμφιβολίαν, εἴτ' ἐννία μετρικῶν οὐγγιῶν, εἴτε δώδεκα βού-
λται τὴν κοτύλην εἶναι. κατὰ δὲ τὴν ἐμὴν γνώμην ἡ μὲν
τελεία συμμετρία τὰς γο στ'. τοῦ σταθμοῦ λαμβανέτω, διὰ
τὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν λίτραν ἔλκειν γο ιβ'. κατὰ δὲ τὸ δ'. ὅν
σκευάσῃ, εὐδῆλος ἡ ἀναλογία. εὐδῆλον δὲ καὶ εἶναι δραχμὰς
εἶπῃ τις εἰς τὴν τελείαν συμμετρίαν λαμβάνεσθαι υπ'. διὰ
τὸ τὴν σταθμικὴν οὐγγίαν ἡ'. δραχμὰς ἔλκειν. καὶ ἄλλη δέ
τις ἐστὶν ἐν ταῖς φαιαῖς ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένη, λαμ-
βάνουσα καὶ αὕτη τὴν ἀκατάσβεστον τίτανον, ὁμογενὴς τῇ
προγεγραμμένη. προγράφει δ' αὐτῆς, φαιὰ Εὐβούλου καὶ
σκευάζει κατὰ τὴν ὑπογεγραμμένην συμμετρίαν. 24 λιθαργύ-
ρου λίτραν α'. κηροῦ μνᾶν α'. χαλκοῦ κεκαυμένου < ιβ'. ἰοῦ
< ιβ'. τερμινθίνης < ιβ'. ῥητίνης ξηρᾶς < ιστ'. ἀμμωνια-
κοῦ θυμιάματος < ἡ'. λιβάνου < ιβ'. ὀποπάνακος < ἡ'.
ἐλαίου κοτύλας δ'. ὄξους κοτύλας δ'. ἐν τισὶ τῶν ἀντιγρά-
φων κοτύλης S''. γέγραπται καὶ δηλονότι διττῶς ἔξιστιν
αὐτὴν σκευάζειν, εἰδότα τὸ πλεον ὄξος ἰσχυρότατον ἐργάζε-

bis relinquens, novemne videlicet mensurales uncias, an
duodecim esse heminam velit. Mea quidem sententia per-
fecta symmetria sex uncias ponderis capiet, quia Romano-
rum libra xij, uncias pendit. Si ex quarta parte componis,
nota est proportio, nec latere arbitror vel si drachmas quis
dicat ad absolutam symmetriam quadringentas octoginta
assumi, eo quod ponderalis uncia octo drachmas valeat.
Insuper aliud quoddam inter fusca ab Andromacho positum
est, quod et ipsum calcem vivam recipit, ejusdem cum su-
periore generis. Praeponit autem ei, *Fuscum Eubuli*. Et
secundum hanc symmetriam praeparat. 24 Argenti spumae
libram unam, cerae minam unam, aeris usli drach. duo-
decim, aeruginis drach. duodecim, terebinthinae drach. duo-
decim, resinae siccae drach. sedecim, guttae ammoniaci drach.
octo, thuris drach. duodecim, opopanacis drach. octo, olei
heminas quatuor, aceti heminas quatuor, in quibusdam ex-
emplaribus scriptum est heminae dimidium. Et nimirum
dupliciter conficere ipsum licet scienti copiosius acetum

Ed. Chart. XIII. [819.]

Ed. Bas. II. (400.)

σθαι τὸ φάρμακον. καὶ μὴν καὶ ἄλλην φαιάν, ἧς αὐτὸ τοῦτο προέγραψεν. ἄλλη φαιά. ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ἀξιόλογον ἑκάστων, τοῦτ' ἔστι τὸ φάρμακον διὰ θαλάσσης σκευαζόμενον, ἐπὶ τῶν παραπλησίων ταῖς προγεγραμμέναις ἀρμόττειν δυνάμενον. ἔστι δὲ ἡ σύνθεσις αὐτοῦ τοιαύτη. 24 λιθαργύρου μνᾶς S'. κηροῦ μνᾶς S'. χαλκίτιως τέταρτον, λεπίδος χαλκοῦ < ιστ'. λιβάνου < ἡ'. τερμινθίνης τέταρτον ὄγδοον. λέγει δὲ δηλονότι τῆς μνᾶς, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος τέταρτον, θαλάσσης κοτύλην μίαν, οἱ δὲ κοτύλης ἡμισυ, κίκιως κοτύλας γ'. τὸ ἀμμωνιακὸν σὺν τῇ θαλάσσῃ. ταῦτα μὲν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν, ἄχρι τοσούτου τὴν σκευασίαν μνημονεύσας, ὥστ' εἰπεῖν ὅτι τὸ ἀμμωνιακὸν σὺν τῇ θαλάσσῃ προδιαβρέχεται δηλονότι. περὶ δὲ τῆς χαλκίτιως καὶ τῆς λεπίδος οὐδὲν ἔγραψε, καίτοι καὶ τούτων δυναμένων μετὰ τῆς θαλάττης λειοῦσθαι, καθάπερ γε καὶ συνέψισθαι τῇ λιθαργύρῳ καὶ τῷ κηρῷ καὶ τῇ τερμινθίνῃ. ἵνα τοίνυν μήτ' ἄλλην φαιάν ζητῆτε παρὰ μηδενὶ τῶν ἄλλων, προσθήσω ἄλλας δύο γεγραμμένας ὑπὸ τοῦ Ἀνδρομάχου. κα-

valentissimum medicamentum efficere. Quin etiam aliud fuscum, cui hoc ipsum praeponitur. *Aliud fuscum.* Refert Andromachus singulorum connexum, hoc est medicamentum ex marina praeparatum, similibus vitiis, quibus praescripta, accommodum. Compositio ejus talis est. 24 Argenti spumae minae dimidium, cerae minae dimidium, chalcitidis quartam minae portionem, squamae aeris drach. sedecim, thuris drach. octo, terebinthinae quartam partem et octavam, minae videlicet, guttae ammoniaci quartam partem, marinae aquae heminam unam, alii heminae dimidium, ricini heminas tres, ammoniacum marina diluitur. Haec sane Andromachus retulit, eatenus confectionis mentionem faciens, ut diceret ammoniacum cum marina prius videlicet diluendum. De chalcitide vero et squama nihil posuit, quamquam et haec ex marina laevigari queant, sicut etiam coqui cum argenti spuma, cera et terebinthina. Ut igitur nullum aliud fuscum a quovis alio quaeratis, adjiciam alia duo ejusdem

Ed. Chart. XIII. [819. 820.]

Ed. Bas. II. (400. 401.)

λιτ δ' αὐτῶν τὴν μὲν ἑτέραν (401) τοῦ φθιρογράφου, ἣν
 διὰ τούτων συγκεῖσθαι φησι. 4 λιθαργύρου < ρ'. ῥητίνης
 δραχμὰς ν'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < λ'. κηροῦ < ν'. ἰοῦ
 ξυστοῦ δραχμὰς ιβ'. λιπίδος χαλκοῦ < β'. ἀριστολοχίας < η'.
 κενταυρίου ῥίζης δραχμὰς η'. ἐλαίου κοτύλας β'. τὴν δὲ τοῦ
 Ἰρίωνος οὕτως συγκεῖσθαι φησι. 4 λιθαργύρου < ρμδ'.
 πίσσης ξηρᾶς < ρμδ'. τερμινθίνης δραχμὰς οβ'. ἀμμωνιακοῦ
 θυμιάματος < οβ'. μάννης, λιβάνου ἀνὰ < ρβ'. στέατος μο-
 σχείου < ρμδ'. κηροῦ δραχμὰς λστ'. ἀριστολοχίας < θ'. χαλ-
 κοῦ κεκαυμένου δραχμὰς θ'. ἰοῦ ξυστοῦ < θ'. χαλβάνης < θ'.
 ὀποπάνακος δραχμὰς θ'. ὄξους κοτύλης S''. ἐλαίου κοτύλην
 α' S''. κίκεως [820] ἴσον, εὐδὴλον ὅτι τὴν λιθάργυρον καὶ
 τὴν πίσσαν καὶ τὸ μόσχιον στέαρ διπλάσιον βούλεται τῷ
 σταθμῷ τῆς τερμινθίνης εἶναι καὶ τοῦ θυμιάματος καὶ τοῦ
 λιβάνου, τετραπλάσιον δὲ τοῦ κηροῦ. τῆς δ' ἀριστολοχίας
 καὶ τοῦ κεκαυμένου χαλκοῦ καὶ τοῦ ἰοῦ καὶ τῆς χαλβάνης
 καὶ τοῦ ὀποπάνακος ἑκκαιδεκαπλάσιον. καὶ τοῦτο τὸ φάρ-
 μακον ἱκανῶς ἐστὶ πολύχρηστον, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ

Andromachi. Vocat alterum ipsorum, Phtheirographi, quod
 haec recipere dicit. 4 Argenti spumae drach. centum, re-
 sinae drach. quinquaginta, guttae ammoniaci drach. triginta,
 cerae 3 l, aeruginis rasae drach. duodecim, squamae aeris
 drach. ij, aristolochiae drach. octo, centaurii radice drach.
 octo, olei heminas duas. Irionis autem medicamentum ex
 his constare ait. 4 Argenti spumae drach. cxliv, picis siccae
 drach. cxliv, terebinthinae drach. lxxij, guttae ammoniaci
 drach. lxxij, mannae, thuris singulorum drach. cij, sevi vi-
 tulini drach. cxliv, cerae drach. triginta sex, aristolochiae
 drach. novem, aeris usti drach. novem, aeruginis rasae
 drach. novem, galbani drach. novem, opopanax drach.
 novem, aceti heminae dimidium, olei heminam j β, cicini,
 tantundem. Perspicuum est terebinthinae; guttae et thuris
 partes duplo pondere ab argenti spuma, pice, sevo vitu-
 lino superari velle, cerae quadruplo, aeris usti, aeruginis,
 galbani, opopanax sexcuplodecuplo. Atque hoc medica-
 mentum abunde in usum venit multiplicem, quemadmodum

GALENUS TOM. XIII.

M m m

Ed. Chart. XIII. [820.]

Ed. Bas. II. (401.)

προγεγραμμένα, καὶ χρῆσθαι δεῖ πᾶσιν αὐτοῖς θαρρόυντα. Ἑλλησποντία, ὡς Ἀνδρόμαχος. ἔνδοξον οὖσαν καὶ ταύτην τὴν ἐμπλαστον ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ἐν ταῖς φαιαῖς ἐν τῇδε τῇ συμμετρίᾳ. 4 λιθαργύρου < ρ'. πίσης < ν'. λαδάνου < κέ'. ἰοῦ ξυστοῦ < η'. χαλκοῦ κεκαυμένου < η'. λεπίδος < β'. ἐλαίου παλαιοῦ < σ'.

Κεφ. ια'. [Ἑλλησποντία Ἡρα.] Ἐπεὶ δὲ διαφέρεται πρὸς τὸν Ἡραν ἐν τῇ τοῦ φαρμάκου συνθέσει ὁ Ἀνδρόμαχος, ἔδοξέ μοι καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡρα γεγραμμένα προσθεῖναι, κατὰ λέξιν οὕτως ἔχοντα. Ἑλλησποντία διαπνευστική, ἀφλέγμαντος. πρὸς χοιράδας, φύνγεθλα, παρωτίδας ἐπιτεθὲν τὸ σπληνίον ἐπισπᾶται, πνοποιεῖ, ῥήσσει, κολλᾷ καὶ καθόλου ποιεῖ ἐπὶ πάντων τῶν πυρικάντων, παρηγορεῖ δὲ καὶ ποδαγρικούς. 4 ἐλαίου παλαιοῦ < ρ'. πίσης ξηρᾶς δραχμᾶς ν'. λαδάνου < κέ'. λιθαργύρου < ρ'. ἰοῦ ξυστοῦ δραχμᾶς η'. χαλβάνης < δ'. τὴν λιθάργυρον μετὰ τοῦ ἐλαίου λειοτριβήσας ἔψε. ἥνικα δὲ συστρέφεται, πρόσβαλλε τὴν πίσ-

et alia praecedentia, quibus omnibus audacter utendum est. *Hellepontia ut Andromachus*. Celebre et hoc emplastrum inter fulca retulit Andromachus hac symmetria. 4 Argenti spumae drach. centum, picis drach. quinquaginta, ladani drach. viginti quinque, aeruginis rasae drach. octo, aeris usti drach. octo, squamae drach. duas, olei veteris drach. ducentas.

Cap. XI. [*Hellepontia Herae*.] Quoniam vero Andromachus ab Hera in medicamento compositione differt, visum mihi est et Herae prodita adjungere, quae ad verbum ita sonant. *Hellepontia perspiratu discutiens, phlegmonem propulsans, valet ad strumas, panos, parotidas, impositum splenium attrahit, pus maturat, rumpit, conglutinat, in summa omnibus igne combustis benefacit, mitigat etiam podagricos*. 4 Olei veteris drach. centum, picis siccae drach. quinquaginta, ladani drach. viginti quinque, argenti spumae drach. centum, aeruginis rasae drach. octo, galbani drach. quatuor, argenti spuma ex oleo trita coquitur, quum autem coeunt, pix et aerugo immittuntur,

Ed. Chart. XIII. [820.]

Ed. Bal. II. (401.)

σαν καὶ τὸν ἰόν, εἴτα λάδανον καὶ τὴν χαλβάνην καὶ οὕτως
κατεράσας εἰς θυρίαν, μάλασσε καὶ χρῶ. τινὲς δὲ ὑπὲρ τοῦ
εὐχρουν αὐτὴν γενέσθαι καὶ φαιάν, μίσγουσι καὶ λεπίδος
◀ ἦ. ἄλλως γὰρ γίνεται μελαντάτη. ταύτη καὶ ἐπὶ ποδα-
γρῶν ἐχρησάμην πολλάκις καὶ ἐποίησιν ἄκρω. διὲ δὲ θα-
δίοις ἀντὶ ξύλων χρῆσθαι. πρόδηλον δ' ὅτι διαφωνοῦσιν οἱ
ἄνδρες ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις βραχύ τι, κατὰ δὲ τὴν τοῦ ἔλαιου
συμμετρίαν πάμπλου. διπλάσιον γὰρ ἢ κατὰ τὸν Ἡραν ὁ
Ἀνδρόμαχος ἐμβάλλει. δύναται δὲ καὶ ἑτέρως σκευάζεσθαι,
γινωσκόντων ἡμῶν ἐὰν μὲν πλεῖον ἔλαιον ἐμβληθῇ, χρονιω-
τέραν γενέσθαι τὴν ἔψησιν δηλοῖ, αὐτό τε τὸ φάρμακον γε-
νήσθαι ξηραντικώτερον. ἐὰν δὲ ἔλαττον, ἀντέχειν τε τὴν
ἔψησιν ἐσομένην καὶ τὸ φάρμακον ἥττον εἶσθαι ξηραντικόν.

Κεφ. ιβ'. [Αἱ ὑπὸ Δαμοκράτους γεγραμμένοι πολύ-
χρηστοι. Τυρία ἀνεπίδωτος.]

Τούτοις ἀκολούθως βούλομ' ἐμπλάστρων φράσαι,
Ἀνεπίδωτων χρήσεις τε καὶ τὰς συνθέσεις.

Ποιοῦσι πρὸς τὰς μὴ μεγάλας διαιρέσεις,

deinde ladanum galbanumque, atque sic in mortarium
transfusa molliuntur et usui sunt. Quidam, ut boni coloris
sit et fuscum, miscent etiam squamas drach. octo, nam
alioqui fit nigerrimum. Hoc in podagris etiam non semel
usus sum et cessit felicissime. Oportet autem taedas ligno-
rum loco usurpare. Manifestum est autem viros inter se
dissentire in aliis paululum, in olei vero symmetria pluri-
mum, nam duplo copiosius, quam Heras, Andromachus im-
mittit. Potest item praeparari aliter, quum sciamus, si plus
olei injectum fuerit, diuturniorem fore coctionem innuere,
ipsumque medicamentum magis exiccans futurum, sin mi-
nus, remorari coctionem futuram et medicamentum inva-
lidius exiccaturum.

Cap. XII. [Quae scripsit Damocrates usus multi-
plicis medicamenta. Tyrium emplastrum.]

Post haec referam emplastrorum adhaerescantium

Sine fasciis, quis usus et confectio.

Ad divisiones faciunt non magnas bene,

M m m 2

Καὶ πρὸς τὰ μείζω σαρκὸς αὐτῆς τραύματα,
 Τὰ τ' ἐξ ἐπιπολῆς τῶν τετραπόδων δῆγματα,
 Αἷ καὶ δοδιῆνας διαφοροῦσι προσφάτους.
 Στομοῦσι δὲ τοὺς ἔχοντας ἤδη καὶ πύον,
 Κομιζόμεναι τε τὰς ἐπ' αὐτοῖς ἐσχάρας
 Τάχιστ' ἐπουλώσουσι δίχα χειρουργίας.
 Καὶ τῷ μετώπῳ ἐπιτεθεῖσαι ῥεύματα
 Ὀφθαλμιῶντων ῥᾶστ' ἐπίσχουσιν μόναι.
 Τούτου δ' ἁμείνω τοῦ γένους πρώτην φράσω
 [821] Ἑμπλαστρον, εὐπόριστον, εὐχρουν, δραστικὴν,
 Καλῷ δὲ Τυρίαν. λαμβάνει γὰρ πορφύρας
 Τὸ χρῶμα Τυρίας, ἃν γένηθ' ὅν διῖ τρόπον.
 Σκεύαζε δ' οὕτως. τῆς καλῶς λιθαργύρου
 Ἑμβαλλε λίτρας ε'. καὶ κηροῦ α'.
 Καὶ πιτυῖνης γ'. τῆς λιπαρᾶς καὶ ἀξύλου.
 Ἰοῦ δὲ χαλκοῦ τοῦ καλοῦ καὶ χαλβάνης,
 Χαλκοῦ τε κικανυμένου καὶ λεπίδος καλῆς

*Et carnis ipsius ampliora vulnera.
 Medicantur a quadrupede et morsos corpore
 Summo, recentes discutiunt furunculos,
 Quibusque jam pus est, vapore digerunt.
 Item auferendo crustas, iis celerrime
 Cicatricem inducunt opera nulla manus.
 In fronte posita fluxus quam promptissime
 Lippientium cohibent, sola quamvis ceperis.
 Hujus generis praestantius primum efferam
 Emplastrum facile inventu, cui color bonus
 Atque efficacia, Tyriam nos dicimus,
 Tyriam colore referat id quod purpuram,
 Si quo decet modo fiat. Sic praepara.
 Sit libra injecta quinquies lithargyri
 Boni, semel cerae capiatur, insuper
 Ter pityinae pinguis lignosae ac neutique.
 Aeruginis praestantis aeris, galbani,
 Aerisque combusti, pariter squamas bonae,*

Ed. Chart. XIII. [811.]

Ed. Bas. II. (401.)

Τέσσαρας ἐκάστου μίγματος βάλλ' οὐγγίας.
 Λιπαροῦ δ' ἐλαίου ιε'. λίτρας καὶ μίαν.
 Ἐπει δὲ τὴν ἐμπλαστρον οὕτως ἐπιμελῶς,
 Βαλὼν μετ' ἐλαίου λειοτάτην λιθάργυρον,
 Εἰς κεραμίαν τε μίξω καὶ καινὴν χύτραν,
 Ἀνάτριβε χερσὶν, εἴτα κίνει καὶ σπάθῃ,
 Ἐπει τ' ἐπὶ λάβρας καὶ διηνικοῦς φλογός.
 Ὅταν δὲ μέλιτος λαμβάνῃ τὴν σύστασιν,
 Ἴόν τε καὶ τὴν λεπίδα προσβαλὼν, ἄφες
 Ἐπισθ' ἐφ' ἱκανόν. εἴτα χαλκὸν πρόσβαλε.
 Πάλιν τ' ἄφεις ἐπὶ καχὺν ἔπισθαι χρόνον,
 Ἀπόχεον ὀλίγον χύτρας τοῦ φαρμάκου.
 Ψύξας τ' ἀνάτριψον χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις,
 Εὐχρουν τ' ἰδὼν καὶ σκληρόν, οὕτως πρόσβαλε
 Τὴν πιτυϊνὴν καὶ κηρόν. εἴθ' ἡνωμένων
 Πάντων ἐπιμελῶς, πάλιν ἀπόσταξον βραχύ.
 Κἄν μὲν βλέπῃς εὐχρουν τε καὶ κικραμένην,
 Ἄρον παραχεῖμα τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρός,

Cujusque misceto quaternas uncias.
Pinguis olei sex et decem pondo addito.
At curiose emplastrum coquito in hunc modum.
Lithargyrum mitte ex oleo laevissimam,
Fictilem in ollam novam, sed hanc majusculam.
Ubi conteres manibus, movebis ac spatha,
Deinde flamma acri, atque continua coquens.
Quum mellis accipit jam spissitudinem,
Aerugo et squama misceantur, incoqui
Permittito satis, dehinc aes adjungito.
Rursus coqui parvo relinquens tempore,
Paululum defundens ex olla medicaminis,
Refrigeratum manibus et digitis teras.
Boni coloris atque durum ubi conspicias,
Sic pityinam ceramque reliquis indito.
Deinde cunctis rite unitis paululum,
Stillato rursus, et colorem si bonum
Et temperamentum vides, mox tollito

Ed. Chart. XIII. [821.]

Ed. Bas. II. (401.)

Καὶ χαλβάνην πρόσβαλλε προμεμαλαγμένην.

Ἄν δ' ἢ παρὰ πολὺ σκληρότερον τὸ φάρμακον,

Ἐλαιον αὐτῷ πρόσβαλ' εἰς ἐνκρασίαν

Οὕτω κατηθῶν, εἰς εἰς ἕτερον ἀγγεῖον

Ψυχρὸν, μάλασσε χερσὶ καὶ οὕτως τ' ἀποτίθου.

Ἄλλην ὑπογράψω τῇ πρὸ ταύτης ὁμογενῇ.

Ποιεῖ δὲ πρὸς ἃ εἶπον ἐμπροσθεν πάθη,

Πάντων ἐπουλοῖ κρεῖττον αὕτη φαρμάκων,

Ἐλκη δυσάλθῃ καὶ τυλώδῃ καὶ χρόνια.

Τὰν τῷ προσώπῳ γινόμεν' ἑξανθήματα

Αὕτη θεραπεύει δίχα τινὸς δηγμοῦ κακοῦ,

Ἐδρας τ' ἐχούσας ραγάδας καὶ σκληρίας

Τὰς κορυδαλώδεις καὶ τύλους ἀποβάλλεται.

Σκεύαζε δ' οὕτως. μνᾶν λιθαργύρου καλῆς.

Μνᾶ δέ ἐστι λίτρα καὶ τρίτον λίτρας μέρος.

Κηροῦ δὲ καλοῦ Ποντικοῦ μνᾶς ἡμισυ,

Ἰοῦ τέταρτον μνᾶς, μέρος ξυστοῦ καλοῦ,

Χαμαιλέοντος μέλανος ὀγδοὸν μέρος.

Ab igne fictilem et subactum galbanum

Apponito. Si pharmacum sit durius

Multo, resolves oleo, faciens sic bonam

Temperiem. In aliud inde vas transfundito,

Frigidum et subactum manibus; ita reponito.

Aliud ejusdem cum superiore generis subjiciam.

Medetur ante quos oitavi affectibus,

Nec est quod ulceribus malis diutinis

Colloque pressis applicet feliciter

Cicatricem, etiamque ore natas pustulas

Per sanat absque rosione, rhagadas

Ani, nodosas durities callos demit.

Sic praepara. Lithargyri minam boni,

Sed mina libra est, ejus et pars tertia,

Minas semis probatae ceras Ponticae et

Aeruginis minas quadrantem rasilis,

Atri chamaeleontis octavam probi

Ed. Chart. XIII. [821.]

Ed. Bas. II. (401. 402.)

Ῥίζα δὲ ἐστὶν ἡ καλὴ ἡ Κρητικὴ,
 Τὸ α'. εἴτα Κιλίκιος. παλαιοῦ
 Τε ἐλαίου μῆκος ἐπιρρεπέστερον βραχὺ
 Ἐὰν δὲ μὴ παρῇ, κέχρησο προσφάτω.
 Ἐπει δὲ λείαν, τὴν λιθάργυρον βαλὼν
 Καὶ πᾶν ἔλαιον εἰς χύτραν, κινῶν σπάθη.
 Ὅταν δὲ συστῇ καὶ γένηται μηλίνη,
 Ἴον παράπασον, εἴτα κηρὸν πρόσβαλε,
 Τήξας τε τοῦτον, βαστάσας τ' ἀπὸ τοῦ πυρὸς
 Χαμαιλέοντος ὀλίγον παράπασον.
 Ὅταν δ' ἐνωθῇ πάντα καὶ ψυχῇ ποσῶς,
 (402) Κατέρασον εἰς θυρίαν, οὕτως τε ἀποτίθου.

Αἰγυπτία.

Αἰγυπτία τηροῦσα χωρὶς φλεγμονῆς
 Πᾶσαν διαίρεισιν καὶ πάντα θλάσματα,
 Καὶ δῆγματα πάντων τετραπόδων, τῶν θ' ἐρπειτῶν,
 Ὅσαι τ' ἐγένοντο χωρὶς ἐλκῶν φλεγμοναί,
 Πόνους τε νεύρων καὶ μυῶν δίχ' αἰτίας.

*Partem, radix bona est regione Cretica,
 Nascens primum, Cilicia deinde: praeter haec
 Olei vetusti plusquam mina paululo.
 Quod si non fuerit, usurpato vel recens.
 Lithargyron laevem simulque oleum nova
 Totum figlina conditum, rudicula
 Movens coquito. Ubi constiterit et melinon
 Fuerit, adjicito aeruginem, ceram dein,
 Qua jam liquente ab igne tollens ollulam,
 Chamaeleontis paululum conspergito.
 Unita quum refrigerataque quod satis
 Transfundito in pilam, post sic reponito.*

Aegyptium.

*Aegyptium perseverans absque phlegmone
 Divisa quaelibet contusaque omnia,
 Quadruplum morsus cunctorum et serpentium,
 Item subortas absque ulceribus phlegmonas,
 Nervos dolentes citra causam et musculos*

Ed. Chart. XIII. [821. 822.]

Ed. Bas. II. (402.)

Ταύτην ἐπαινῶν Ἀνδρόμαχος ἐν φαρμάκοις
 ἔχων μεγίστην ἔξιν ἐδίδου φίλοις.
 εἶναι δὲ δραχμὰς ἔλεγε μὲν λιθαργύρου
 Τρεῖς μ'. καὶ ἑτέρας δις ἰβ'.
 Κηροῦ δὲ λευκοῦ Ποντικοῦ ταύταις ἴσας,
 [822] Ἀμμωνιακοῦ δὲ τοῦ καθαροῦ τρεῖς κ'.
 Καὶ δώδεκ' ἄλλας, λιβάνου δὲ δις δ'.
 Λεπίδος δὲ χαλκοῦ καὶ λεπίδος στομώματος,
 Πάλιν δ' ἑκάστου μίγματος δις δ'.
 Τερμινθίνης τε τῆς καθαρᾶς τρεῖς ἰβ'.
 Λέκ' ὀκτώ δ'. ἐλαίου κικίνου κοτύλας μέτρῳ,
 Ἐρίων ιη'. τῶν ὑπαρῶν κεκαυμένων.
 Καίμιν δ' ἔφασκεν αὐτὰ τοῦτον τὸν τρόπον,
 Εἰς λοπάδα καινὴν ἢ χύτραν πλατύστομον
 Ἐνθέντα ἔριον οἰσυνηρὸν δαψιλές,
 Τὸ σῶμα προχρίσαντ' ἢ γύψῳ ἢ κόνει,
 Ἡ γῆ κεραμικῇ, μεθ' ὕδατος μεμιγμένη
 Ἐν πυρὶ λάβρῳ καίοντα, ὅταν ᾖ ῥάδιον,

*Laudans hoc Andromachus dabat. Sodalibus
 Suis in pharmacis peritus maxime.
 Aiebat esse ter quadraginta quidem
 Denarios lithargyri et duodecim
 Bis alteros, cerae quoque albae Ponticae
 Totidem, ammoniaci ter viginti lucidi
 Et duodecim alios, thuris et bis quatuor.
 Squamae vero aeris et squamae stomomatis,
 Cujusque rursus mixturae bis quatuor.
 Purae terebinthinae ter addas duodecim,
 Octodecim heminas oleique ciceos,
 Combustae totidem sordidae lanae heminas.
 Docebat ipsam isto modo comburere,
 Ollae recenti, quae sit ore latior,
 Impone lanam copiose succidam,
 Operculum gypso prius vel glutino
 Vel terra figulari, cui sit commixta aqua,
 Illinito, sed largo igne mox comburito,*

Ed. Chart. XIII. [822]

Ed. Bas. II. (402.)

Κόψαντα σῆσαι. τό γε δοκεῖν καλῶς ἔχειν,
 Καίειν δ' ὁμοίως αὐτὰ καὶ τοῖς κριβάνοις,
 Καὶ τοῖς ἵπνοις τοῖς ἄγαν πεπυρωμένοις,
 Οὕτως τε λειῶν, λάμβανε ὃν διῖ σταθμόν.
 Ἐπεῖν δὲ κτελεύει λειοτάτην λιθάργυρον,
 Καὶ πᾶν κίκινον καὶ μίξαντ' ἐν καινῇ χύτρᾳ,
 Μέλιτός γε πάχος γενομένου τοῦ φαρμάκου,
 Λεπίδα παραπάσσειν καὶ συνεψεῖν ἐφ' ἱκανόν,
 Ἔως ἂν γένηται ὁμόλυντον, βάλλειν τότε
 Τερμινθίνην καὶ κηρὸν, εἰδ' ἠνωμένοις
 Ἀμμωνιακὸν μαλαχθὲν ὑπὸ τῶν δακτύλων.
 Μέλλοντα δ' αἶρειν τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
 Λεῖον προσεμπάττειν λίβανον, ἐμβάλλειν τε
 Καὶ τῶν οἰσυπηρῶν τὴν κόνιν παρ' ἐσχάτην,
 Πρὸ τοῦ λιβανωτοῦ δὲ μικρὸν ὕστερον.
 Τινὲς δὲ βουλόμενοι τοῦτο τὸ φάρμακον
 Ἰδιον λέγεσθαι, βαστάσαντες τὴν μίαν

*Contusa, facile quando cribro incernere
 Fuerit, habere recte tunc videtur.*

*In clibanis quoque ipsa et in fornacibus
 Ignitis, nimium similiter exurere.*

Ita capiebat tritorum, quem est par, modum.

Coquere lithargyron jubet laevissimam,

Totumque ricinum, temperatis invicem,

Mellisque facta tandem spissitudine,

Squamam aspergere, concoquere et quantum sufficit,

Usque adeo, dum non inquinet, et tunc addere

Terebinthinam et ceram, dein quum coiverint,

Ammoniacum confectum digitis mollius.

Posturus ab igne ollam, thus tritum inspergito.

Penultimum, ac lanae immundae pulvisculum,

Sed ante thus pauxillulo aut post tempore.

Quidam volentes istud proprio pharmacum

Dici titulo, quum depositus est cacabus,

Λεπίδος μιᾶς βάλλουσι τὰς ἑκαταίδεκα,
Χρῶνται δὲ χαλκοῦ λεπίδος, οὐ στομώματος.

Ἄλλη.

Οὐδέν τι χεῖρον τῆς προτέρας Αἰγυπτίας,
Ποιοῦσα ταῦτά, ποτὲ δὲ καὶ κρεῖττον, παχὺ
Ἄν σκευάσῃ τις ἐπιμελῶς τὸ φάρμακον,
Χρήσεται αὐτῷ μὴ παρέργως πρὸς ταῦτά.
Ἐχει δ' ἔλαιον ε'. λίτρας, κικίνου ἴσας,
Λιθαργύρου δὲ τέσσαρας χρυσίτιδος,
Λεπίδος δὲ χαλκοῦ μῆ. δραχμὰς,
Τερμινθίνης τε τῆς καλῆς τρεῖς ιβ'.
Μάννης, λιβάνου τε ταῦτὸ τῇ τερμινθίνῃ,
Ἀμμωνιακοῦ δὲ τοῦ καθαροῦ λίτρας β'.
Κηροῦ δὲ λευκοῦ Ποντικοῦ λίτρας β' S".
Ἐψε δ' ἔλαιον, λεπίδα, τὴν λιθάργυρον,
Ἔως συνέλθῃ καὶ γένητ' εἴχρουν ἄγαν,
Σκληρὰ θ' ἱκανῶς ἐμπλαστρος, εἴθ' οὕτως βαλεῖν
Τερμινθίνην καὶ κηρὸν, εἰτα δακτύλοις

Squamae unius bis octo indunt denarios.

Squama autem utuntur aeris non stomomatis.

Alind.

*Nihil priore pejus agit Aegyptio,
Eadem at melius et quandoque, si confecerit
Crassum accurate medicamentum quispiam,
Utetur ad eadem ipso non improspere.
Olei libras et ricini quinque continet,
Chrysitidisque argenti spumae quatuor,
Squamae aeris terque sexdecim denarios,
Terebinthinae praestantis ter duodecim,
Mannaeque thuris tantundem, pondo duo
Ammoniaci sinceri, cerae Ponticae
Albae duas libras semissem et insuper.
Coquito oleum, squamam, nec non lithargyron,
Donec coierint et color sit optimus,
Fiatque satis emplastrum durum, deinde sic
Terebinthinam pones ceramque, hinc mollius*

Ed. Chart. XIII. [822. 825.]

Ed. Bas. II. (402.)

Ἀμμωνιακὸν μαλαχθὲν, εἴτα τὴν χύτραν
 Ἀπὸ τοῦ πυρὸς ζέουσας ἄρας, τότε βαλεῖς
 Τὴν μάνναν, ἥδη ψυχομένου φαρμάκου.
 Ἐποίησα ταύτην πολλάκις λιθαργύρου
 Χωρὶς, μολυβδοαίνης ἑμβαλὼν καλῆς ἴσον,
 Ἥδιστά τ' ἐχρησάμην πρὸς αἷ προεῖπομεν.
 Πεποιημένην τε χρώματος βελτίονος.

Κε φ. ιγ'. [Περὶ τῶν διαφορητικῶν καὶ ἐπισπαστικῶν
 ἐμπλάστρων.] Οἱ τὰς τῶν συνθέτων φαρμάκων δυνάμεις
 γράψαντες ἐκάλεσαν τινὰς τῶν ἐμπλάστρων ἐπισπαστικάς,
 ὥσπερ ἐτέρας διαφορητικάς. ἐνίαις δ' αὐτῶν ἐκάτερον ἐμαρ-
 τύρησαν ἐπισπᾶσθαι τε καὶ διαφορεῖν. καὶ γὰρ πλησίον
 ἀλλήλων εἰσὶν αἱ δυνάμεις, ἥ θ' ἐλκτική τῶν ἐκ τοῦ βά-
 θους, ἥ τε διαφορητικὴ τῶν ἐλχθέντων. αἷ τε γὰρ ἔλκυσσαι
 καὶ διαφοροῦσί τι πάντως, αἷ τε διαφοροῦσαι καὶ ἔλκουσιν.
 ἀλλ' ἐπι[823]κρατεῖ κατὰ μὲν τὰ διαφορητικὰ τῶν φαρμά-
 κων ἡ διαφορητικὴ δύναμις, κατὰ δὲ τὰ ἐλκτικά ἡ ἐλκτική.
 σύγκεινται μὲν οὖν ἐλκτικαὶ διὰ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων, ὅσαι

*Ammoniacum digitis confectum, postea
 Fervente ab igne cacabo deposito
 Mannam injicies jam frigerato pharmaco.
 Frequenter hoc feci citra lithargyron,
 Molybdaenae bonae pari sumpto modo,
 Ususque sum ad quas dixi, jam suavissime
 Probatorisque id coloris condidi.*

Cap. XIII. [De emplastris discutientibus et extra-
 hentibus.] Qui compositorum medicamentorum facultates
 descripserunt, emplastra quaedam extrahentia, sicut alia
 discutientia nominarunt, alii utraque extrahere et discutere
 testati sunt, etenim vicinae sibi facultates sunt eorum, quae
 in alto latent, attractrix et attractorum discutrix. Nam
 quae trahunt, etiam nonnihil omnino discutiant, et quae
 discutiant, pariter trahunt, verum in discutientibus medi-
 camentis discussoria facultas, in trahentibus attractrix prae-
 pollet. Constant itaque attractrices simplicibus medicamen-

Ed. Chart. XIII. [823]

Ed. Bas. II. (402.)

δύναμιν ἔχουσιν, ἐκ τοῦ βάθους ἐπὶ τὸ δέρμα τὰς περιουσίας τῶν ὑγρῶν ἐπισπᾶσθαι, αἱ διαφορητικαὶ δὲ ἐκ τῶν διαφορεῖν τὸ ἐλχθὲν πεφυκυῶν. ἵνα δὲ ἔμπλαστρος γένηται, καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐρρέθη, τῷ μὲν γὰρ λιθαργύρου μίγνυται, τῷ δὲ ῥητίνης, τῷ δὲ κηροῦ, τῷ δὲ ἐλαίου, τῷ δὲ πίττης, οὔτε διαφορητικὴν δύναμιν ἀξιόλογον οὔθ' ἐλκτικὴν ἔχόντων τῶν τοιούτων, ὥσπερ ἡ πρόπολις ἡ τίταρος ἡ μυελὸς ἡ χαλβάνη ἡ τὸ τῆς Ἀσίας πέτρας ἄνθος ἡ ἀφρὸς ρίτρου ἡ ἀφρόνιτρον ἡ ὄξος ἡ κονία στακτὴ, πέπερι τε καὶ νᾶπυ καὶ στρουθίον, οἳ τ' ἐδώδιμοι τῶν ἁλῶν, οἳ τε ἀμμωνιακοὶ καὶ πρὸς τούτοις ἄλλα πολλὰ, περὶ ὧν τῆς δυνάμειος ἐν τῇ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ λέλεκται. νυνὶ δὲ τὰς πείραν ἱκανὴν ἤδη διδωκυίας ἔμπλάστρους ἐρῶ, τοσοῦτον ἔτι περὶ αὐτῶν εἰπὼν, ὥς ἐνιοὶ καὶ τῶν στυφόντων φαρμάκων τοῖς ἐπισπαστικοῖς προσέμιξαν εὐλαβούμενοι τὸ γιγνόμενον, ἐφ' ὧν ἔσται περιουσία χυμῶν. ἔλκουσι γὰρ ἐνίοτε πλέον ἢ προσῆκεν, ὥς μὴ μόνον ἐκ τῶν κατὰ τὸ θεραπευόμενον μέρος ἐν βάθει τὴν ὅλην, ἀλλὰ καὶ τῶν

tis; quae humorum superfluitates ex profundo in cutem extimam possunt extrahere. Discussoriae ex iis conflantur, quae attractum possunt suapte natura discutere. Ut autem emplastrum fiat, quemadmodum supra dictum est, huic argenti spuma, illi resina, alii oleum, reliquo pix admiscetur, quae nec insignem discutiendi facultatem, nec extrahendi continent, sicut vel propolis vel calx vel medulla vel galbanum vel Asiae petrae flos vel spuma nitri vel aphronitrum vel acetum vel lixivium stacte, piper, sinapi et struthium, salesque tum qui edi possunt tum ammoniaci, ad haec pleraque alia, de quorum facultate in commentario simplicium medicamentorum dictum est. Nunc autem emplastra, quae jam experimento satis probata sunt, exequar, tantum adhuc ipsis adjiciens, quod nonnulli etiam astringentia medicamenta extrahentibus miscuerunt, veriti, quod accidit, ubi humorum superfluitas fuerit, trahunt siquidem plus interim quam convenit, ut non solum ex parte, quae curatur, attractionem in alto, sed etiam ex

Ed. Chart. XIII. [823.]

Ed. Bas. II. (402.)

πέριξ πάντων ποιῆσθαι. λέλεκται δέ μοι καὶ πρόσθεν ἐν τῷ τῶν σαρκωτικῶν δυνάμεων λόγῳ τὰς ἐπισπαστικὰς τε καὶ διαφορητικὰς, ὥσπερ γε καὶ τὰς ἐπὶ μᾶλλον ἢ χρὴ ὑπνούσας ἀπάσας, γίνεσθαι σαρκωτικὰς μίξει κηρωτῆς, ἐφ' ὧν μὲν ἡ δύναμις ἰσχυρὰ πλέονος, ἐφ' ὧν δὲ ἀσθενὴς ἐλάττονος. εἰ δὲ φθάσῃ τὸ σύνθετον ἐπισπαστικὸν ἢ διαφορητικὸν φάρμακον ἔχειν τι καὶ στυπτικόν, οὐ χρὴ τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ χρῆσθαι σαρκωτικῷ, διὰ τὸ τὰς στυπτικὰς δυνάμεις εἰς μὲν τὰς κολλήσεις τῶν τραυμάτων τε καὶ κόλπων καὶ τὰς ἐπουλώσεις τῶν ἐλκῶν εἶναι χρησίμους, εἰς δὲ τὰς σαρκώσεις ἀχρήστους. εἴρηται γὰρ ἱκανῶς ἡμῖν ἤδη περὶ τούτου.

Κεφ. ιδ'. [Αἱ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμέναι διαφορητικαὶ τε καὶ ἐπισπαστικαί. ἀλυκὴ πρὸς πολλά.] 24 Ἀλῶν κοινῶν λίτρας δ'. λεπίδος χαλκοῦ γο δ'. μάγματος λίτρας S'. μάννης λίτραν α'. κηροῦ λίτρας ιδ'. κυπρίνου ἐλαίου λίτρας ιστ'. ὄξος. ἄλλη Θευδᾶ σαρκόφαγον πρὸς κακοήθη, σύριγγας, τερηδόνας, χοιράδας. 24 ῥητίνης τερμινθίνης γο δ'.

omnibus vicinis moliantur. Comprehensum est et antea, quum de carnem generantibus facultatibus ageremus, extrahentia et discutientia, velut omnia, quae magis quam oportet detergunt, carnis expletia fieri cerati mixtura, in quibus facultas quidem valida est copiosioris, in quibus imbecilla, paucioris. Quod si compositum extrahendi vel discutiendi praeditum facultate medicamentum, astringens quoque aliquid habeat, tali medicamento ad carnem generandam, propter vim astrictoriam utendum non est, quae ad vulnera glutinanda et sinus, tum ad ulcerum cicatricem ducendam utilis est, ad carnis productionem non ita. Dictum mihi est abunde jam de hoc.

Cap. XIV. [Andromachi emplastra ad discutiendum et extrahendum. Halicon, id est falsum, ad multa.] 24 Salis communis lib. iv, squamae aeris uncias quatuor, magmatis selibram, mannae lib. j, cerae lib. xiv, olei Cyprini lib. xvj, acetum adjicitur. Aliud Theudae Sarcophagi ad maligna, fistulas, teredines et strumas. 24 Resinae terebin-

Ed. Chart. XIII. [825. 824.]

Ed. Bas. II. (402. 403.)

λιβάνου γο δ'. κηροῦ γο δ'. λιθαργύρου γο α'. οἱ δὲ ἀρ-
 σενικοῦ ἴσον (403) ἀντὶ τῆς λιθαργύρου, λιπίδος ἐρυθρᾶς
 γο δ'. ἰοῦ ξυστοῦ γο η'. ἄλως ἀμμωνιακοῦ γο στ'. ὄξους
 κοτύλην α'. ἐγὼ πλείον ἐλαίου κοτύλην α'. οἴνου κοτύλην α'.
 ὄξους ακιλλητικοῦ κοτύλην. ἄλλη διαφορητικὴ Κανθίδου ἥ
 χρῶμαι. 24 τερμινθίνης λίτρας γ'. κηροῦ λίτραν ε'. χαλβά-
 νης οὐγγίας β'. κίτρου οὐγγίας β'. Ἀσίου οὐγγίας β'. λιβά-
 νου λίτρας δ'. μυελοῦ ἐλαφείου γο δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιά-
 ματος λίτρας δ'. προπόλεως οὐγγίας γ'. ἐλαίου δαφνείου
 οὐγγίας στ'. στέατος ταυρείου λίτρας ἥμισυ, τὰ ἑρὰ κατὰ
 τῶν τηκτῶν. ἄλλη πρὸς χοιράδας παρὰ Νυμφοδότου. 24
 Ἀσίου λίθου < η'. ἀφρονίτρου < η'. ἀσβέστου < ιστ'.
 στέατος μοσχίου < ιστ'. κηροῦ < κδ'. τερμινθίνης < λβ'.
 ἄλλη διαφορητικὴ βρογχοκήλων, ἥ Κλήμης. Σιρτώριος ἐθε-
 ραπεύθη καὶ πρὸς σκληρίας. 24 λιθαργύρου < ε'. πιτυϊνῆς
 φητίνης < μ'. ἐλαίου παλαιοῦ κο[824]τύλης ε'. χαλβάνης
 < δ'. ἐν ἄλλῳ γο α'. χαλκοῦ κικαυμένου < κ'. ἀμμο-

thinae ℥'iv, thuris ℥'iv, cerae unciae quatuor, argenti spu-
 mae unciam j, quidam auripigmenti aequale pondus pro
 argenti spuma ponunt, squamae rubrae ℥'iv, aeruginis ra-
 sae ℥'viii, salis ammoniaci ℥'sex, aceti heminam unam. Ego
 amplius capio, nempe olei heminam, vini heminam, aceti
 scillitici tantundem. *Aliud ad discutendum candidi, quo
 utor.* 24 Terebinthinae lib. ii, cerae lib. l, galbani unc. ij,
 nitri ℥'ij. Asii uncias ij, thuris lib. iv, medullae cervinae
 ℥'iv, guttae ammoniaci selibram, propolis uncias tres, olei
 laurini ℥'vj, sevi taurini selibram. Quae sicca sunt liquidis
 admiscuntur. *Aliud ad strumas auctore Nymphodoto.* 24
 Asii lapidis drach. octo, aphronitri drach. octo, sevi vitu-
 lini drach. sedecim, calcis vivae drach. sedecim, cerae drach.
 viginti quatuor, terebinthinae drach. triginta duas. *Aliud
 discutiens bronchocelen, id est gutturis tumorem, quo Cle-
 mens Sertorius curatus est et ad duritias.* 24 Argenti spu-
 mae drach. l, refinae pityinae drach. xl, olei veteris hemi-
 nae x, galbani drach. iv, in alio ℥'j, aeris usti ℥'xx, guttae

Ed. Chart. XIII. [824.]

Ed. Bas. II. (405.)

ριακοῦ θυμιάματος < μ'. σχιστῆς < δ'. μάννης λιβάνου < δ'. κηροῦ < ν'. ἐσχάτην τὴν χαλβάνην καὶ τὴν μάνναν. ἄλλη ἢ διὰ τῶν ἀσπίδων διαφορητικὴ χοιράδων καὶ πρὸς ποδάγρας. 24 τερμινθίνης, λίθου Ἀσίου, ἀσφάλτου ἀνὰ < τξ'. ἀφρονίτρου, μοσχείου, κηροῦ, δαφνίδων, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ < τμ'. λίθου πυρίτου < π'. ἀσβέστου < ρή'. ἄλλως μνᾶν α'. ἀσπίδων σποδοῦ < ρμ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας β'. ἐσχάτην τὴν σποδὸν, ψυγέντος τοῦ φαρμάκου, εἰ δὲ μὴ, ἀπόλλυται. ἄλλη ἐπισπαστικὴ ἢ τοῦ Σαρκευθίτου. 24 τερμινθίνης μνᾶν α'. κηροῦ μνᾶν α'. νίτρου μνᾶς β'. βδελλίου < λβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < λβ'. ἐλαίου κοτύλας β'. θαλάσσης ἢ ἄλμης κοτύλας β'. μίλτου < λβ'. ἄλλη ἢ Κτησιφῶντος, ἃ μὲν διαλύων, τὰ δὲ συνάγων καὶ ῥύπτων. 24 ἀφρονίτρου λίτραν α'. μάννης λιβάνου λίτραν α'. κονίας στακτῆς λίτραν α'. τινὲς καὶ ὄξους λίτραν α'. ἄλλη δι' ἁλῶν ἐπισπαστικὴ. 24 ἁλῶν κοινῶν < π'. ψιμυθίου < π'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας μ'. ἄλλως γ'. χαλκάν-

ammoniaci drach. quadraginta, aluminis fissilis drach. iv, mannae thuris drach. iv, cerae drach. l, postremo galbanum et mannam injicito. *Aliud ex aspidibus ad discutiendum strumas, item ad podagras.* 24 Terebinthinae, lapidis Asii, bituminis, singulorum drach. trecentas sexaginta, aphronitri, vitulini, cerae, baccarum lauri, guttae ammoniaci, singulorum drach. eccxl, lapidis pyrites drach. lxxx, calcis vivae drach. cvij, alias minam unam, aspidum cineris drach. cxl, olei veteris heminas duas, postremo cinis medicamento refrigerato inspergitur, sin minus, perit. *Aliud ad extrahendum Sarceuthitae.* 24 Terebinthinae minam j, cerae minam j, nitri minas duas, bdellii drach. xxxij, guttae ammoniaci 3 xxxij, olei heminas ij, marinae vel muriae heminas duas, mini 3 xxxij. *Aliud Ctesiphontis, quaedam dissolvens, quaedam cogens et detergens.* 24 Aphronitri lib. j, mannae thuris lib. j, lixiviae stactae libram unam, quidam etiam aceti lib. j, addunt. *Aliud ex sale ad extrahendum.* 24 Salis communis drach. lxxx, cerussae 3 lxxx, olei veteris heminas xl, alias ij, atramenti sutorii 3 xxiv,

Ed. Chart. XIII. [824.]

Ed. Bas. II (403.)

θου < κδ'. ὄξους κοτύλης ἥμισυ. ἄλλο ἢ δι' ἁλῶν ἄλλως.
 4 ψιμυθίου < η'. ἁλῶν κοινῶν < ν'. ἐλαίου παλαιοῦ κο-
 τύλας η'. ἄλλως β'. ἀριστολοχίας < η'. προπόλιως < ι'.
 ταύτην Σίλων ἐπῆρει. ἄλλη ἢ διὰ πηλαγίας γῆς διαφορη-
 τική. 4 λιθαργύρου μνῆς δ'. γῆς πηλαγίας τέταρτον, ἄλως
 ἀμμωνιακοῦ τέταρτον, ψιμυθίου τέταρτον, κηροῦ τέταρτον,
 ὄξους κοτύλην α'. ἐλαίου κοτύλας δ'. ἄλλη ἢ τοῦ Κυρτοῦ
 ἐπισπαστική. 4 ἱριως Ἰλλυρικῆς < ν'. μάννης < ν'. τερμιν-
 θίνης < ν'. ἀφρονίτρου < ν'. κισσῆριως < ν', ἀμμωνιακοῦ
 θυμιάματος < κέ. χαλβάνης < ιστ'. ἄλλως στ'. κάγχυρος
 < ιβ'. ἥμισυ, κηροῦ < ρ'. οἱ δὲ η'. ἐλαίου κοτύλην α'.
 ἄλλη-ἢ διὰ δαφνίδων. 4 ῥητίνης, νίτρου πυρρόου, κηροῦ
 νέου, δαφνίδων, κολοφωνίας, στέατος μοσχίου, ἀμμωνιακοῦ
 θυμιάματος ἀνά < ο' κυπρίνου κοτύλης ἑκαιδέκατον, τι-
 νές δὲ ἱξοῦ < ν'. ἄλλη ἐπισπαστική Ἀρπάλου. 4 ἀμμο-
 νιακοῦ θυμιάματος < η'. κηροῦ < δ'. ἱριως < δ'. μάννης
 < δ'. πεπέρειως < δ'. θείου ἀπύρου < δ'. κισσῆριως < δ'.

aceti heminae β. *Aliud ex sale aliter.* 4 Cerussae 3 viij,
 salis communis drach. l, olei veteris heminas viij, aliter
 duas, aristolochiae drach. viij, propolis drach. x. Hoc Silo
 commendabat. *Aliud ex terra pelagia discutiens.* 4 Ar-
 genti spumae minas iv, terrae pelagiae quartam portionem,
 salis ammoniaci quartam portionem, cerussae, quartam por-
 tionem, cerae quartam portionem, aceti heminam, olei he-
 minas iv. *Aliud Cyrti ad attrahendum.* 4 Iridis Illyricae
 drach. l, mannae drach. l, terebinthinae drach. l, aphroniti
 drach. l, pumicis drach. l, guttae ammoniaci drach. xxv,
 galbani 3 xvj, alias vj, canchryos 3 xij β, cerae drach. cen-
 tum, alii octo, olei heminam unam. *Aliud diadaphnidon,*
id est ex baccis lauri. 4 Resinae, nitri rufi, cerae recen-
 centis, baccarum lauri, colophoniae, sevi vitulini, guttae
 ammoniaci, singulorum 3 lxx. Cyprii decimam sextam he-
 minae partem, nonnulli autem visci 3 l. *Aliud attrahens,*
Harpali. 4 Guttae ammoniaci drach. viij. cerae 3 iv, iri-
 dis 3 iv, mannae 3 iv, piperis 3 iv. sulfuris vivi drach. iv,

Ed. Chart. XIII. [824.]

Ed. Bas. II. (403.)

τερμινθίνης ◁ η'. ελαίου ὀλίγον. ἄλλη ἐπισπαστικὴ Ἀρπά-
λου. 4 τερμινθίνης μνᾶς η'. κισσήρειος ◁ ιε'. νίτρου ◁ ιστ'.
ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ◁ ιστ'. κηροῦ ◁ δ'. ελαίου βραχὺ,
μίλτον, ὥστε χρῶσαι τὰ ξηρὰ σὺν ὄξει. ἄλλη. 4 σινάπειος
◁ δ'. νίτρου ◁ δ'. κηροῦ ◁ η'. τερμινθίνης ◁ λ'. δαφνί-
δων ◁ δ'. ἀσβέστου ◁ δ'. ελαίου κοτύλας ἑκαίδεκατον,
κυπρίνου ◁ η'. ἄλλη πῦον διαφοροῦσα. 4 κηροῦ, τερμιν-
θίνης ῥητίνης, πίσσης ξηρᾶς, στέατος μοσχίου, νίτρου πυρ-
ροῦ, δαφνίδων, ἀσβέστου, κισσήρειος, ἀμμωνιακοῦ θυμιάμα-
τος, ἑκάστου ἴσον. ἄλλη Κοδάμου ἢ Νικοδήμου βασιλέως.
4 κηροῦ ◁ ρ'. νίτρου πυρροῦ ◁ ρ'. ῥητίνης φρυκτῆς ◁ ρ'.
ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ◁ κε'. προπόλεως ◁ κε'. ἰξοῦ δρυϊ-
νον ◁ ιβ'. ἥμισυ, ελαίου ξέστην α'. κονίας στακτῆς ξέστην
α'. ἄλλη διαφορητικὴ μελικηρίδων. 4 ελαίου παλαιοῦ ◁ ρ'.
λιθαργύρου ◁ ια'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, χαλβάνης ἀνὰ
◁ ιθ'. ἄλλη. 4 λιθαργύρου ◁ ρ'. ἀλῶν κοινῶν ◁ ξ'.
ελαίου παλαιοῦ κοτύλας στ'. ἄλλως α'. ἄλλη ἐπισπαστικὴ

pumicis drach. iv, terebinthinae 3 viij, olei parum. *Aliud*
attractans Harpali. 4 Terebinthinae minas viij, pumicis
3 xv, nitri 3 xvj, guttae ammoniaci 3 xvj, cerae 3 iv, olei
parum, minii quod possit ea colorare, arida cum aceto sub-
iguntur. *Aliud.* 4 Sinapeos 3 iv, nitri 3 iv, cerae drach.
viij, terebinthinae 3 xxx, baccarum lauri 3 iv, calcis vivae
drach. iv, olei decimam sextam heminae portionem, Cyprii
drach. octo. *Aliud ad pus discutendum.* 4 Cerae, tere-
binthinae resinae, picis siccae, sevi vitulini, nitri rufi, bac-
carum lauri, calcis vivae, pumicis, guttae ammoniaci, sin-
gulorum aequale pondus. *Aliud Codanil vel Nicomedis*
regis. 4 Cerae 3 c, nitri rufi 3 c, resinae frictae drach.
centum, guttae ammoniaci 3 xxv, propolis drach. xxv, visci
quercini drach. xij β, olei sextarium j, lixiviae stactae sex-
tarium j. *Aliud discutiens Meliceridas.* 4 Olei veteris
3 c, argenti spumae 3 xcj, guttae ammoniaci, galbani utrius-
que 3 xix. *Aliud.* 4 Argenti spumae 3 c, salis communis
3 lx, olei veteris heminas sex, aliter unam. *Aliud attra-*

Ed. Chart. XIII. [824. 825.]

Ed. Bas. II. (408.)

καὶ διαφορητικὴ πολύχρηστος. 4 λιθαργύρου λίτραν α'. ψι-
 μυθίου λίτραν α'. χαλβάνης λίτραν α'. ἄλως ὀρυκτοῦ λίτρας
 S'. ἰοῦ ξυστοῦ λίτρας ἥμισυ, ἐλαίου ξέστας γ'. χαλκάνθου
 γο β'. [825] ἄλλη διαφορητικὴ ἢ διὰ τοῦ στρουθίου. 4
 λιθαργύρου λίτρας β'. ἐλαίου λίτρας γ'. ψιμυθίου γο δ'.
 πίσης γο δ'. τερμινθίνης γο δ'. κηροῦ γο β'. μάννης γο γ'.
 ἀριστολοχίας γο β'. στρουθίου γο β'. κηκίδων γο γ'. οἶνον
 καλοῦ κοτύλας γ'. οἶνον ἔσχατον κατὰρῶναι. ἄλλη διαφο-
 ρητικὴ, ὡς Συριβαίνιος. 4 λιθαργύρου λίτρας ε'. ἐλαίου λί-
 τρας ε'. πιτυίνης ξηρᾶς λίτρας ε'. προπόλεως λίτρας η'. τῆς
 δρυϊνῆς γο γ'. ἄλλη ἐπισπαστικὴ καὶ διαφορητικὴ. 4 κηροῦ
 νέου 4 ρ'. ῥητίνης πιτυίνης ξηρᾶς 4 ρ'. νίτρου 4 ρ'. ἐλαίου
 κοτύλας γ'. τινὲς λιβάνου 4 ρ'. κονίας στακτῆς κοτύλας γ'.
 πρὸς σκληρίας δὲ μίσγεται ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος 4 ιβ'.
 χαλβάνης ἴσον, ἰοῦ ξυστοῦ, προπόλεως, δρυϊνῆς ἴσον. ἄλλη
 πρὸς χοιράδας Μινουκιανοῦ, ἥ χρῶμαι κατὰ πόρας. 4 τερ-
 μινθίνης λίτραν α'. κηροῦ λίτρας η'. προπόλεως λίτραν α'.
 χαλβάνης λίτρας η'. ἰξοῦ δρυϊνῶν λίτρας η'. τήξας ταῦτα,

hanc et discutiens ad multa utile. 4 Argenti spumae lib. j,
 cerussae lib. j, galbani lib. j, salis fossilis selibram, aerugi-
 nis rarsae libram dimidiam, olei sextarios tres, atramenti
 futorii 3 ij. *Aliud ad discutiendum e struthio.* 4 Argenti
 spumae lib. ij, olei lib. iiij, cerussae 3 iv, picis 3 iv, terebin-
 thinae 3 iv, cerae 3 ij, mannae 3 iiij, aristolochiae 3 ij, stru-
 thii 3 ij, gallae 3 iiij, vini boni heminas iiij, vinum ultimum
 infundito. *Aliud ad discutiendum ut Scribonius.* 4 Ar-
 genti spumae lib. v, olei lib. v, pityinae siccae lib. v, pro-
 polis lib. viij, visci de quercu lecti 3 iiij. *Aliud trahens
 et discutiens.* 4 Cerae novae 3 c, resinae pityinae siccae
 3 c, nitri 3 c, olei heminas iiij, nonnulli thuris 3 c, lixi-
 viae lactae heminas iiij. *Ad duritias,* guttae ammoniaci
 3 xij, misceto, galbani tantundem, aeruginis rarsae, propo-
 leos, visci de quercu lecti, paria pondera. *Aliud ad stru-
 mas Minutiani, quo utor frequenter.* 4 Terebinthinae
 lib. j, cerae lib. viij, propolis lib. j, galbani lib. viij, visci
 de quercu lecti lib. viij. His liquefactis, saecis usitae 3 ij,

Ed. Chart. XIII. [825.]

Ed. Bas. II. (403.)

ἔμπασσε τρυγὸς κικαιμένης γο β'. ἀφρονίτρον λίτρας η'. εἶτα
θεῖς ἀπ' ἀνθρακίῃς, πρόσβαλε ἐλαίου κοτύλας γ'. εἶτα καθε-
λὼν ἔμπασσε σικύου ἀγρίου ῥίζης γο α'. ξιφίου ῥίζης γο δ'.
'Ασίου ἄνθους γο δ'. ἄλλη 'Αντιπάτρου. 4 νίτρον λίτραν
α'. τερμινθίνης λίτραν α'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτραν α'. ὕδα-
τος ξέστην α'. καὶ πλείον, ὅταν ἐψόμενον μὴ πομφολύξῃ,
πρόσβαλε ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο β'. χαλβάνης γο α'.
βδιλλίου γο α'. λιβάνου γο β'. σανδαράχης γο β'. λίθου
'Ασίου γο β'. ὁ 'Ασιος καὶ ἡ σανδαράχη σὺν ἐλαίῳ ὀλίγω
λαινεται, τὰ τηκτὰ ἀναξύεται καὶ μίσγεται τοῖς ξηροῖς. ἄλλη
διαφορητικὴ 'Αντιπάτρου. 4 μολυβδαίνης 4 τ'. κηροῦ 4 ρν'.
τερμινθίνης 4 λ'. χαλκίτεως 4 στ'. χαλβάνης 4 η'. σμύρνης
4 η'. μάννης 4 η'. ἐλαίου χιμῶνος κοτύλας δ'. θειρίας
κοτύλας γ'. ἄλλη Ξενοκράτους ἀνώδυτος, διαφορητικὴ, ὡς
Κάστος, ἡ Πολυστόμου πρὸς ποδάγρας. 4 ψιμυθίου 4 ρν'.
κηροῦ λίτρας γ'. τερμινθίνης 4 λ'. ἀφρονίτρον 4 λ'. ἐλαίου
παλαιοῦ κοτύλας γ'. ἄλλη διαφορητικὴ μελικηρίδων, 'Αλε-
ξάνδρου. 4 ἄλως Σπανοῦ λίτραν α'. λιθαργύρου λίτραν α'.

inspergito, aphronitri lib. viij. Deinde ubi carbonibus im-
posueris, olei heminas iij, injicito, postea sublatis cucume-
ris agrestis radicis unciam inspergito, gladioli radicis 3 iv,
Asii floris tantundem. *Aliud Antipatri.* 4 Nitri, terebin-
thinae, olei veteris, singul. lib. j, aquae sextarium et am-
plius, ubi cocta non ebullierit, immittito guttae ammoniaci
3 ij, galbani 3 j, bdellii 3 j, thuris 3 ij, sandarachae 3 ij,
lapidis Asii 3 ij. Asius et sandaracha ex oleo paucio laevi-
gantur, liquabilia raduntur et aridis miscentur. *Aliud ad
digerendum Antipatri.* 4 Molybdaenae 3 ccc, cerae 3 cl,
terebinthinae 3 xxx, chalcitidis 3 vj, galbani 3 viij, myr-
rhae 3 viij, mannae 3 viij, olei per hiemem heminas iv,
per aestatem tres. *Aliud Xenocratis, dolorem sedans ad
discutiendum, ut Castus. Medicamentum Polystomi ad
podagram.* 4 Cerussae 3 cl, cerae libras tres, terebinthi-
nae drach. triginta, aphronitri drach. triginta, olei veteris
heminas tres. *Aliud ad digerendum meliceridas. Ale-
xandri.* 4 Salis Hispani libram unam, argenti spumae li-

Ed. Chart. XIII. [825.]

Ed. Bas. II. (403. 404.)

ψιμυθίου λίτραν α'. κηροῦ γο α'. τερμινθίνης γο α'. χαλ-
 βάνης ἢ καὶ ὀποπάνακος γο β'. σινάπιως γο στ'. ἐλαίου πα-
 λαιοῦ λίτρας γ'. ὄξους ξέστας ἦ. ἄλλη, Ὑγεία διαφορητικὴ
 καὶ ἐπισπαστικὴ πρὸς μαστούς διὰ ἱεροῦ. 4 λιθαργύρου λί-
 τρας β'. ἐλαίου λίτρας β'. ἱεροῦ δρυϊνίου γο δ'. κηκίδων γο δ'.
 ἄλλη κενωτικὴ πύων, ὡς Ἀσκληπιάδης χωρὶς συρρήξεως. 4
 ῥητίνης λίτρας β'. κηροῦ λίτρας β'. νίτρου λίτρας ἦ. βου-
 τύρου λίτραν α'. στέατος λιοντείου λίτρας στ'. ἐλαίου πα-
 λαιοῦ λίτραν α'. τῆκε ὁμοῦ, καθ' ἡμέραν χρῶ ἐμπλάσσω
 τοῦ φαρμάκου. (404) ἄλλη ἐξιπωτικὴ ὑγρῶν καὶ ἀποστη-
 μάτων, μάλιστα ἐν γόνασι καὶ ἄρθροις, ἅτερ τομῆς ἔλκουσα,
 ἀφλέγμαντος καὶ τραυματικῆ. 4 μόλυβδου σκωρίας < ρ'.
 τερμινθίνης < ρ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας β'. ἐσχάτην ῥη-
 τίνην. ἄλλη διαφορητικὴ καὶ συρρήσσουσα καὶ ἐπουλωτικὴ,
 προκλητικὴ, ἢ χρῶμαι. 4 ἱεροῦ δρυϊνίου < ξ'. πίσης < ν'.
 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ρ'. κηροῦ < ν'. ῥητίνης φρυ-

bram unam, cerussae libram unam, cerae unciam unam,
 terebinthinae unciam unam, galbani vel etiam opopanacis
 uncias duas, sinapeos uncias sex, olei veteris libras tres,
 aceti sextarios octo. *Aliud, sanitas, digerens et extrahens
 ad mamillas ex visco.* 4 Argenti spumae libras duas,
 olei libras duas, visci quercini trientem, gallae trientem.
Aliud pus vacuans sine ruptura, ut Asclepiades. 4 Re-
 sinae libras duas, cerae libras duas, nitri libras octo, bu-
 tyri libram unam, adipis leonini libras sex, olei veteris
 libram unam, simul liquefacito. Quotidie emplastri modo
 imponens medicamentum, utitor. *Aliud expressorium hu-
 mores et abscessus, maxime in genu et articulamentis sine
 incisione extrahens a phlegmone praeservat, vulneribus
 utiliter admovetur.* 4 Plumbi stercoris drach. centum, te-
 rebinthinae drach. centum, olei veteris heminas duas, po-
 stremo refinam. *Aliud digerens, cutem rumpens, cicatri-
 cem ducit, humores evocat, quo utor.* 4 Visci quercini
 drach. sexaginta, picis drach. quinquaginta, guttae ammo-
 niaci drach. centum, cerae drach. quinquaginta, resinae
 frictae drach. quindecim, lapidis pyritidis drach. decem, gal-

Ed. Chart. XIII. (825. 826.)

Ed. Bas. II. (404.)

πιῆς < ιε'. λίθου πυρίτου < ι'. χαλβάνης < η'. μάννης < δ'. ἱριως Ἰλλυρικῆς < δ'. κάγχρυος < δ'. κόπρου περιστερῶν < δ'. ἐν τισι καὶ μέλιτος κοτύλας δ'. ἐν τισι καὶ προπόλειως < κ'. τὰ τηκτὰ τήξας, ἔμπασσε τοῖς ξηροῖς.

[826] Κεφ. ιε'. [Αἱ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι ἐπισπαστικά.] Λευκὴ ἐπισπαστική. ποιῇ πρὸς χοιράδας καὶ παρωτίδας καὶ τὰ κατὰ μέρος ἀποστήματα, ποιῇ πρὸς σύριγγας καὶ αἰγίλωπας, ὥστε χωρὶς τομῆς ἀπαλλάττειν, ποιῇ πρὸς τὰ ρευματικά καὶ δυσαλθῆ, ποιῇ ὑδροπικοῖς. ʒ λιθαργύρου < π'. ψιμυθίου < π'. ἁλῶν < π'. ἑλαίου παλαιοῦ ξέστην α'. τρίβε ἅλας, ψιμύθιον, λιθάργυρον, ἐπιβάλλων τούτοις τὸ ἔλαιον, ἔπειτα μίξας ἐπιμελῶς καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κираμοῦν, ἔψε κινῶν συνεχῶς μέχρις ἀμολύντου, καὶ εἰς θυρίαν ἐξεράσας καὶ ἀνακόψας ἀνελόμενος χρῶ. ἄλλη. ʒ λιθαργύρου < ρ'. ψιμυθίου < ι'. ἁλῶν < ν'. ἑλαίου κοτύλας γ'. κηροῦ < ν'. τερμινθίνης < ιβ'. σκεύαζε κατὰ

bani drach. octo, mannae drach. quatuor, iridis Illyricae drach. quatuor, canchryos drach. quatuor, stercoreis columbini drach. quatuor, alibi et mellis heminas quatuor. In aliis quibusdam et propoleos drach. viginti, liquefactis, quae liquabilia sunt, ficea insperge.

Cap. XV. [Quae scripserit Asclepiades attrahentia.] Album attrahens, facit ad strumas et parotidas et particulares abscessus, curat fistulas et aegilopas, ut sine incisione liberet, valet ad rheumatia et curatu difficilia, benefacit hydropicis. ʒ Argenti spumae drach. lxxx, cerussae drach. lxxx, salis drach. octoginta, olei veteris sextarium unum. Sal, cerussa, argenti spuma ex oleo ipsis adjecto teruntur, deinde curiose mixta et in vas fictile coniecta coquuntur moventurque assidue, donec non inquinent, dehinc in mortarium transfusa rursusque tunsa excipiuntur et usui sunt. Aliud. ʒ Argenti spumae drach. centum, cerussae drach. decem, salis drach. quinquaginta, olei heminas tres, cerae drach. quinquaginta, terebinthinae drach. duodecim. praeparato ad modum praedictum. Aliud.

Ed. Chart. XIII. [826.]

Ed. Bas. II. (404.)

τρόπον. ἄλλη. 4 μάννης < ιστ'. στυπτηρίας σχιστῆς < η'.
 ελαίου παλαιοῦ κοτύλας β'. ἄλλη. 4 λιθαργύρου λίτραν α'.
 ψιμυθίου λίτραν α'. ἄλῶν ὀρυκτῶν λίτραν α'. κηροῦ < ς'.
 τερμινθίνης < κέ'. μάννης < ιστ'. στυπτηρίας σχιστῆς < η'.
 ελαίου παλαιοῦ κοτύλην α' S''. ἄλλη Λευκίου πρὸς τὰς
 προειρημένας διαθέσεις, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιῇ πρὸς
 τὰ ρευματικά τῶν ἐλκῶν καὶ τὰ χρόνια καὶ δυσαλθῆ. 4
 λιθαργύρου < ρ'. ψιμυθίου δραχμὰς ρ'. ἄλός ἀμμωνιακοῦ
 < ρ'. χαλκάνθου < ρ'. πιτυίνης < ρ'. ελαίου παλαιοῦ
 ξίστας γ'. ὄξους ξίστην α'. κηροῦ < ς'. σκινύαζε κατὰ τρό-
 πον. ἄλλη Ὑγιεινὴ, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς προ-
 ειρημένας διαθέσεις. 4 λιθαργύρου < ρ'. ψιμυθίου < ρ'.
 ἄλῶν < ρ'. στυπτηρίας ὑγρῶς < ρ'. ελαίου παλαιοῦ ξί-
 στας ι'. ὄξους ξίστην α'. κηροῦ λίτρας S''. ῥητίνης τερμι-
 θίνης λίτρας S''. σκινύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλη μέλαινα ἐπί-
 σπαστική, πρὸς χοιράδας ποιῇ, παρωτίδας καὶ τὰ κατὰ μέ-
 ρος ἀποστήματα, διαλύει πᾶσαν σκληρίαν. ἔστι δὲ καὶ μα-

4 Mannae drach. sedecim, aluminis scissilis drach. octo,
 olei veteris heminas duas. *Aliud.* 4 Argenti spumae li-
 bram unam, cerullae libram j, salis fossilis libram unam,
 cerae drach. quinquaginta, terebinthinae drach. viginti quin-
 que, mannae drach. sedecim, aluminis fissilis drach. octo,
 olei veteris heminas duas et dimidiam. *Aliud Lucii ad*
praedictas dispositiones medicamentum compositum, facit
ad ulcera rheumatica, diuturna et vix sanabilia. 4 Ar-
 genti spumae 3 c, cerullae 3 c, salis ammoniaci 3 c, atra-
 menti sutorii 3 c, pityinae 3 c, olei veteris sextarios iij,
 aceti sextarium j, cerae 3 l, praeparato ad modum praedi-
 ctum. *Aliud salubre medicamentum ad praedictos affe-*
ctus compositum. 4 Argenti spumae 3 c, cerullae 3 c, sa-
 lis 3 c, aluminis liquidi 3 o, olei veteris sextarios decem,
 aceti sextarium unum, cerae selibram, resinae terebinthinae
 selibram, conficito ad modum praedictum. *Aliud nigrum*
attrahens. Valet ad strumas, parotidas et particulares
abscessus, dissolvit omnem duritiem. Praestat item ma-

Ed. Chart. XIII. [826.]

Ed. Bas. II. (404.)

λαγμα ἀγαθόν, ὡς ἐχρήσατο Ἀντώνιος ὁ ῥιζοτόμος. ποιῇ πρὸς τὰς περὶ ἄρθρων διαθέσεις. 2. ἁλῶν ὀρυκτῶν λίτραν α'. λιθαργύρου λίτραν α'. γλοιοῦ καθαρωτάτου λίτρας τέσσαρας καὶ χαλβάνης < ν'. τρεῖς ἄλας, λιθάργυρον, εἴτα ἐπιβαλὼν τὸν γλοιὸν ἀνάκοπτε φιλοπόνως, καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραιῶν καὶ θείς ἐπὶ τὸ πῦρ ἔψε κινῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν ἀμολύντιον γένηται, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπίβαλλε τὴν χαλβάνην, κοπιῖσαν ὑπέρω ξυλίνῳ καὶ ὅταν διαλυθῇ, κατεράσας εἰς θυρίαν καὶ ἀνακόψας χρῶ. ἄλλη, ἣ ἐχρήσατο Ἀνδρόμαχος, ποιῇ πρὸς χοιράδας, παρωτίδας καὶ τὰς ἐπὶ τῶν μασθῶν σκληρίας καὶ τὰ κατὰ μέρος ἀποστήματα, τὸ περικείμενον ὑγρὸν ἐπισπᾶται καὶ κόλπους παρακολῶ. ποιῇ πρὸς σύριγγας, αἰγίλωπας, ποιῇ πρὸς ρευματικά τῶν ἐλκῶν χρόνια καὶ δυσάλθῃ. 2. ψιμυθίου < π'. ἁλῶν ὀρυκτῶν < π'. χαλκάνθου < ιβ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας γ'. ὄξους κοτύλας δ'. ἔψε λειοτάτως ἄλας, ψιμύθιον μετὰ τοῦ ἐλαίου καὶ κίνει μέχρις ἀμολύντου καὶ ὅταν εὖ ἔχη, ἄρας ἀπὸ τοῦ

lagmatis boni vicem, sicut usus est Antonius herbarius. Item facit ad articulorum vitia. 2. Salis fossilis lib. j, argenti spumae libram unam, strigmenti purissimi libras quatuor, galbani drach. quinquaginta. Salem et argenti spumam conterito, deinde strigmento adjecto studiose rursus tundito, in vas fictile coniecta, ignique supraposita coquito, movens sine requie, et quum non amplius inquinat, ab igne deposito galbanum ligneo pistillo tunc addito, ubi soluta fuerint, in pilam transfundito, ibique contusis utitor. Aliud, quo usus est Andromachus. Facit ad strumas, parotidas, mammarum duritias, particulares abscessus. Contentum humorem extrahit, sinus jungit, juvat fistulas, aegilopas. Facit ad fluentia ulcera vetera et vix sanabilia. 2. Cerussae drach. octoginta, salis fossilis drach. octoginta, atramenti sutorii drach. duodecim, olei veteris heminas tres, aceti heminas quatuor. Salem in tenuissimum pulverem redactam cerussamque ex oleo coquito, ac dum non inquinet, moveto. Ubi bene habuerint, depositis ab

Ed. Chart. XIII. [826. 827.]

Ed. Bas. II. (404.)

πυρρός, ἐπίβαλλε τὴν χάλκανθον λειανθεῖσαν μετὰ ὄξους καὶ μικρὸν ἐπιρῥαίνων συνεχῶς καὶ προσέχων μὴ ἀναζέση, ἐπειτα εἰς θυρίαν ἐξεράσας καὶ ἀνακόψας, ἀνελόμενος χρῶ.

[827] Κεφ. ιστ'. [Αἱ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι διαφορητικαὶ κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν.] Τῶν δὲ ὄγκων διαλυθέντων καὶ εἰς ὑγρὸν ἀναδοθέντων χρησιέων ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. κηρίνη Κτησιφῶντος πρὸς χοιράδας, γαγγλία, παρωτίδας καὶ τὰς ἐπὶ τῶν μασθῶν ἀποστάσεις ὡς οὐδὲν ἄλλο τῶν φαρμάκων τοὺς τε ὄγκους διαλύει, τό τε παρακείμενον πᾶν ὑγρὸν κομίζεται διὰ τῶν ἀραιωμάτων καὶ τοὺς κόλπους παρακολῶ. ποιεῖ πρὸς σύριγγας, αἰγίλωπας, ὥστε χωρὶς τομῆς ἀπαλλάττειν. ἔστι δὲ καὶ μάλαγμα ἀγαθὸν, ἰσχιαδικοῖς, ποδαγρικοῖς, ἀρθρικοῖς μετὰ τοὺς παροξυσμοὺς ἐπιτιθέμενον, τῆς ὅλης διαθέσεως ἀπαλλάττειν, τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. ℥ κηροῦ λίτραν α'. τερμινθίνης λι. α'. νίτρον λίτραν α'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτραν α'. ὕδατος κο. α'. τρίβε νίτρον καὶ ὕδωρ, ὥστε παντελῶς διαλυθῆναι καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμοῦν καὶ θείς

igne atramentum sutorium aceto tritum immittito, et exiguum continue inspergens, cave, ne effervescat, deinde in mortarium transfusa, rursusque tunsa excipito et utitor.

Cap. XVI. [Quae scripsit Asolepiades discutientia, ex illius verbis.] Tumoribus dissolutis et in humorum digestis, infra scriptas compositiones conveniunt. Cerine Ctesiphontis. Valet ad strumas, ganglia, parotidas, mammarum abscessus, ut nullum aliud medicamentum, tumores resolvit et quicquid humidi continetur, rarefaciendo elicit. Sinus glutinat, juvat fistulas et aegilopas, ut citra incisionem liberet, est etiam malagma utile isohiadicis seu coxariis, id est coxae morbo laborantibus, podagricis, arthriticis, post accessiones impositum toto affectu levat. Haec recipit cerae libram unam, terebinthinae libram unam, nitri libram unam, olei veteris libram unam, aquae heminam unam. Nitrum et aquam terito, ut ex toto solvantur, et in vas fictile conjuncta igni imposito, vase cooperto co-

Ed. Chart. XIII. [827.]

Ed. Bas. II. (404.)

ἐπὶ τὸ πῦρ ἔψε πωμάσας τὸ ἄγγος καὶ ἐκ διαλειμμάτων
κινῶν. ὅταν δὲ ὁ πολὺς ψόφος ἀπολήξῃ, ἐπίβαλλε τὰ τηκτὰ,
κινῶν συνεχῶς μέχρις ἀμολύντου, εἰς θυρίαν ἐξεράσας καὶ
ἀνακόψας ἀνελόμενος χρῶ ἢ σκεύαζε κατὰ τρόπον τοῦτον.
τὰ τηκτὰ τήκεται καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἐπιβάλλομεν τούτοις
τὸ κίτρον λειανθὲν μετὰ τοῦ ὕδατος καὶ κατὰ μικρὸν ἐπι-
βάλλοντες καὶ κινοῦντες συνεχῶς καὶ προσέχοντες μὴ ἀνα-
ζέσθῃ. ἄλλη, ἣ ἐχρήσατο Μενεκράτης, ἰδίως ἐπὶ τῶν χοιρά-
δων καὶ ταῖς ἐπὶ τῶν μασθῶν σκληρίαις, κατατίτρησι γὰρ
αὐτάς καὶ τὸ περικείμενον ὑγρὸν ἐκκρίνει καὶ τοὺς κόλπους
παρακολλᾷ καὶ εἰς οὐλὴν ἄγει. 24 κηροῦ λίτραν α'. ῥητίνης
τερμινθίνης λίτραν α'. ῥητίνης ξυλώδους λίτραν α'. χαλβάνης
λίτραν α'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτραν α'. ἀφρονίτρου λίτραν α'.
σμύρνης τέφρας ξι. α'. ὅς ἄγγει γο γ'. τὰς ῥητίνας βαλὼν
εἰς ἄγγος χαλκοῦν ἢ κεραιοῦν καὶ θείς ἐπὶ τὸ πῦρ τήκε
καὶ διαλύσας ἐκ τούτων, ὅσον ἐξαρκεῖ διαλύσαι τὴν χαλβά-
νην, ἔπειτα ὁμοῦ τὰ τηκτὰ μίξας ἔψε μέχρις ἀμολύντου,
εἴτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἔα ψυγῆναι καὶ τούτοις ἐπίβαλλε

quito, ex intervallis moveto. Quum autem strepere adeo
defierit, liquabilia injicito, movens assidue, donec non in-
quinent, in mortarium transfusa rursus tundito, inde ex-
cipiens utitor. Vel hac ratione praeparatur, quae liquari
possunt, prius liquefacimus, et quum dissoluta fuerint, ni-
trum ex aqua laevigatum adjiciemus, idque paulatim mo-
ventes assidue, caventesque ne effervescat. *Alia, qua usus
est Menecrates, praecipue in strumis et mammarum du-
ritie, quippe perforat eas et contentum humorem excer-
nit, sinus jungit et ad cicatricem perducit.* 24 Corae li-
bram unam, resinae terebinthinae libram unam, resinae
lignosae libram unam, galbani libram unam, olei veteris
libram unam, aphronitri libram unam, myrrhae cineris
sextarium, qui pendit uncias tres. Resinas in vas aereum
aut fictile injectas ignique impositas liquefacito. Ubi per-
colaveris quantum satis est galbano emolliendo, postea li-
quabilia simul mixta, quousque non inquinant, coquito,
deinde ab igne reposita refrigerari finito, et his aphroni-

Ed. Chart. XIII. [827.]

Ed. Bas. II. (404.)

ἀφρόνιτρον καὶ κινῶν συνεχῶς καὶ ἀνακόψας ἐπιβάλλει ταῖς τέφραις λιοτάταις, καὶ ἀναμίξας ἀνιλόμενος χρῶ, λύων διὰ εἰ. εἴτα διὰ τρίτης, ἕως κατατρηθῇ τὰ περὶ τοὺς ὄγκους, εἴτα καθ' ἡμέραν λύων θεράπεινε. ἄλλη, ἥ διὰ τοῦ ἀφρονίτρον, ὑπὸ τινῶν δὲ Διονυσία λεγομένη, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις, ἣ ἐχρήσατο Δάργος. ʒ κηροῦ λίτραν α'. τερμινθίνης λίτραν α'. μάννης λίτραν α'. ἀφρονίτρον λίτραν α'. ἐλαίου ξι. α'. ὕδατος πηλοποιῖκου ξι. α'. μίσυος ὠμοῦ γο β'. συντίθει κατὰ τρόπον. ἄλλη ἥ διὰ τοῦ Ἀσίου, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. ʒ κηροῦ λίτραν α'. τερμινθίνης λίτραν α'. νίτρον λίτραν α'. λιβάνου ἡμίλιτρον, λίθου Ἀσίου ἄνθους ἡμίλιτρον, ἐλαίου κυπρίνου ἡμίλιτρον, ὕδατος πηλοποιῖκου τὸ αὐταρκές, τὰ ξηρὰ διαλύεται πηλοποιῖκῳ, ὥστε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος καὶ λεαίνεται φιλοπόνως. τὰ δὲ τηκτὰ τήκεται καὶ ψύχεται καὶ τοῖς λεανθείσιν ἐπιβάλλεται, ἀνακόψαντες καὶ ἀνιλόμενοι χρώμεθα. ἄλλη Ἀσιανὴ τοῦ Νεαπολίτου, ποιῇ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. ʒ κηροῦ

trum adjungito, movens continue, et confusa cineribus laevissimis injicito, postquam permiscueris, excipito et utitor, quinto quoque die solvito, deinde terito donec tumores forati fuerint, postea quotidie inter curandum solvito. *Alia ex Aphronitro, a quibusdam Dionysia dicta, medicamentum ad praedictos affectus compositum, quo usus est Largus.* ʒ Cerae libram unam, terebinthinae libram unam, mannae libram unam, aphronitri libram unum, olei sextarium unum, aquae lutulentae sextarium unum, misyos crudi uncias duas, componito, sicut dixi. *Aliud ex Asio, medicamentum ad praedicta vitia compositum.* ʒ Cerae lib. j, terebinthinae lib. j, nitri lib. j, thuris selibram, lapidis Asii floris selibram, olei Cyprini selibram, aquae lutificae quod satis est. Arida cum aqua lutifica dissolvuntur, ut sordium crassitudinem habeant, et studiose laevigantur, quae liquari possunt, liquefiunt, et refrigerantur, tritis immittuntur, ubi contuderimus, excipientes utimur. *Aliud Asianum Neapolitae, facit ad eadem.* ʒ Cerae lib. j β,

Ed. Chart. XIII. [827. 828.]

Ed. Bas. II. (404. 405.)

λι. α' S'. νίτρου λευθοῦ λίτραν (405) α'. λίθου Ἀσίου
 ἄνθους λίτραν α' S'. μάννης ἡμίλιτρον, σμύρνης γο γ'. ἐλαίου
 παλαιοῦ λίτραν α'. ὕδατος πηλοποιῖκοῦ κο. α'. σκεύαζε κατὰ
 τρόπον. ἄλλη, ποιῇ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. 4
 κηροῦ ς ρ'. τερμινθίνης ς ρ'. νίτρου ἄφροῦ λίτραν α'. ἐλαίου
 παλαιοῦ λίτραν π'. μάννης λιβάνου λίτραν α'. [828] λίθου
 Ἀσίου ἄνθους ἡμίλιτρον, χαλβάνης ς ιβ'. προπόλιως ς ιβ'.
 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ς ιβ'. ὕδατος πηλοποιῖκοῦ τὸ αὐ-
 ταρκίς. ἄλλη κερὰ ἐκ τῶν Δαμοκράτους, ποιῇ πρὸς τὰς
 προειρημένας διαθέσεις. 4 λιθαργύρου λίτραν α'. ψιμυθίου
 λίτραν α'. ἄλός ὀρυκτοῦ λίτραν α'. μίλτου σινωπίδος ἡμί-
 λιτρον, κηροῦ γο β'. χαλβάνης γο β'. τερμινθίνης γο β'. ἐλαίου
 παλαιοῦ κο. γ'. ὄξους, ὥστε τὴν Σινωπίδα λῦσαι, σκεύαζε
 κατὰ τρόπον. ἄλλη, ποιῇ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις.
 4 λιθαργύρου λίτραν α'. ψιμυθίου λίτραν α'. ἄλός ὀρυκ-
 τοῦ λίτραν α'. μίλτου Σινωπίδος ἡμίλιτρον, κηροῦ γο δ'.
 χαλβάνης γο β'. ῥητίνης τερμινθίνης γο β'. ἐλαίου παλαιοῦ
 κο. γ'. ὄξους, ὥστε τὴν Σινωπίδα διαλῦσαι, σκεύαζε κατὰ

nitri rubri libram unam, lapidis Afii floris lib. j β, man-
 nae selibram, myrrhae ζ iij, olei veteris lib. j, aquae lu-
 tificae heminam j, praeparatur superiore modo. *Aliud ad*
easdem affectiones. 4 Cerae ζ c, terebinthinae ζ c, nitri
 spumae lib. j, olei veteris libram unam, mannae thuris li-
 bram unam, lapidis Afii floris selibram, galbani drach. duo-
 decim, propolis drach. duodecim, guttae ammoniaci drach.
 duodecim, aquae lntificae, quod sufficit. *Aliud gilvum ex*
libris Damocratis, eadem efficiens, 4 Argenti spumae li-
 bram unam, cerussae libram unam, salis fossilis libram
 unam, minii Sinopici selibram, cerae uncias duas, galbani
 uncias duas, terebinthinae uncias duas, olei veteris hemi-
 nas tres, aceti quantum Sinopico solvendo sufficit, confi-
 cito ut superiora. *Aliud ad eadem.* 4 Argenti spumae
 lib. j, cerussae libram unam, salis fossilis libram unam,
 minii Sinopici selibram, cerae uncias quatuor, galbani un-
 cias duas. resinae terebinthinae uncias duas, olei veteris
 heminas tres, aceti quo rubrica dissolvatur, conficito, ut

Ed. Chart. XIII. [828.]

Ed. Bas. II. (405.)

τρόπον. ἄλλη ἢ διὰ τῆς μαστίχης, ποιῇ πρὸς τὰς προειρη-
 μένας διαθέσεις. 2. κηροῦ λίτραν α'. μαστίχης, μάννης λιβά-
 νου, Σινωπίδος, ἀφρονίτρου ἀνὰ ἡμίλιτρον, ἐλαίου μυρσί-
 νου γο γ'. θαλάσσης κο. γ'. ἄλλη ἢ τοῦ Νεαπολίτου, ποιῇ
 πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. 2. λιθαργύρου λίτραν α'.
 ψιμνθίου λίτραν α'. ἁλῶν ὀρυκτῶν λίτραν α'. μίλτου Σι-
 νωπίδος ἡμίλιτρον, κηροῦ ἡμίλιτρον, πιτυϊνῆς ἡμίλιτρον,
 χαλβάνης γο β'. ἐλαίου κο. γ'. ὅξους τὸ ἱκανόν.

Κεφ. ιζ. [Αἱ ὑπὸ Δαμοκράτους γεγραμμέναι δια-
 φορητικαί.]

Ἐμπλαστρος ἀγαθὴ διαφοροῦσα, μηλίνη,
 Τὰς μὴ παλαιὰς χοιράδας τῶν παιδίων,
 Τὰς περὶ μύας τε καὶ τὸ δέρμα σκληρίας
 Καὶ τὰς μενούσας φλεγμονὰς πλέω χρόνον,
 Πληροῖ τε σάρκα καὶ εἰς ἐπούλωσιν ἄγει.
 Σκενάζεται δ' οὕτως· καλῆς λιθαργύρου
 Τὸ πολὺ λίτραν, ψιμνθίου ἡμίλιτρον,
 Τούτοις παραδίδωσι λίτραν νέου

dixi. *Aliud ex mastiche ad eadem.* 2. Cerae libram unam,
 mastiches, mannae thuris, Sinopidis, aphronitri, singulorum
 selibram, olei myrtei uncias iij, marinae aquae heminas
 tres. *Aliud Neapolitae ad eadem.* 2. Argenti spumae li-
 bram unam, cerussae libram unam, salis fossilis libram
 unam, minii Sinopici selibram, cerae selibram, pityinae
 selibram, galbani uncias duas, olei heminas tres, aceti
 quantum satis est.

Cap. XVII. [Discussoria scripta a Damocrate.]

Ad digerendum melinum emplastrum effioax

Infantium strumas non veteris, insuper

Et duritias muscoulorum, item et outis

Et phlegmonas, quae durant multo tempore,

Carnem replet, duoit cicatricem probe,

Sic conficitur. Excellentis lithargyri

Plerumque libram, item cerussae selibram,

Ad haec recepta pondo libram quoque novi

Ed. Chart. XIII. [828.]

Ed. Bas. II. (405.)

Ἐλαίου λιπαροῦ, τὴν λιθάργυρον βαλὼν,
 Ἐπε μετ' ἐλαίου καὶ ῥυπαῖδες τῷ πάχει
 Ποιῶν, προσαπόδος ψιμυθίου λίθον τότε.
 Ὅταν δ' ἴδῃς ἀμόλυντον, εὐκρατόν τ' ἄγαν,
 Μικρῷ γε μᾶλλον σκληροτέραν, προσέμβαλε
 Κηροῦ, πιτυϊνης, ὧν τακέντων, τὴν χύτραν
 Ἀπὸ τοῦ πυρὸς ζέουσας ἄρας, τότε
 Βάλλ' ἀμμωνιακὸν χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις
 Πλατυνθεῖς, ὡς εἶωθε, κηρὸς παρὰ πυρὶ,
 Ἐπειτα κινῶν τῇ σπάθῃ τὸ φάρμακον,
 Καὶ πάλιν μαλάσσω χερσίν· οὕτως ἀποτίθου.

Ἄλλη.

Ἄλλη πρὸς πάντα ταῦτα. τὰς δὲ χοιράδας
 Μᾶλλον διαφορεῖ, τοὺς πονοῦντας δ' ὠφελεῖ,
 Ἐχοντας εὐλάβειαν εἰς ἀπόστασιν
 Ὑποχονδρίου μετὰ τινοσ ὄγκου καὶ φόβου.
 Μέλαινα δ' οὖσα, σκευασίαν ταύτην ἔχει,
 Πίσσης δι' ὕγρου καὶ ξηρᾶς λίτρας β'.

*Pinguis olei. Immissa est ollae lithargyrus
 Ex oleo coquitur, ubi jam spissitudinem
 Habet sordis, laevem cerussam tum capit.
 Quum non inficiens, temperie et bona admodum,
 Pauloque durius videris, immittitur
 Cera et pityina, quibus liquatis ollula
 Ab igne fervens tollitur; tunc protinus
 Ammoniacum, tum cera manibus, ut solet,
 Atque digitis subacta juxta ignem inditur.
 Postea movetur pharmacum rudicula.
 Rursusque mollitur manibus, sic conditur.*

Ἄλιud.

*Aliud ad omnia haec. Strumas ipsas vero
 Magis resolvit et laborantes juvat,
 Praecordia ne abscessus, quibus est cautio;
 Tumore quopiam, atque metu exerceat.
 Hanc obtinet confecturam, nigrum quia est,
 Picis humidae, siccae, pondo libras duas.*

Πυκνῆς τε ὑελώδους πρόσβαλ' ἀσφάλτου β'.

Φρυκτῆς πιτυϊνῆς δ' . κηροῦ δὲ γ' .

Λιβάνου δὲ λίτραν α' . καὶ μέρος τρίτον,

Χαλκοῦ δὲ λεπίδος οὐγγίας δις δ' .

Κοινοῦ ἔλαιου προσφάτου ε' . οὐγγίας,

Λεῖτε λίβανόν τε καὶ λεπίδα, παριγγέων

Ὅξους τὸ μέτριον καὶ λιάνας ἐπιμιλῶς

Πάχος ποιήσας μέλιτος, ἔψησον τότε

Κηρόν τε καὶ τὰ λοιπὰ μετ' ἔλαιου νέου,

Οὕτως τε κατὰ χειρὶ θερμὰ τῶν λιλασμένων,

Μίξας τ' ἐπιμιλῶς πάντα χερσὶν εὐτόνως,

Ἀποτίθου, φυλάττων δέρματι σκεπασμένην,

Ποιῖ γὰρ ἐπίπαγόν τε καὶ τραχύνεται.

[829] Αἱ δὲ ἄλῶν διαφορητικαὶ Δαμοκράτους.

Σκινύζει καὶ τοῦτ', ὥς κρᾶτιστον φάρμακον.

Καλοῦ ψιμνθίου καὶ καλῆς λιθαργύρου,

Λίτρας ἑκάστης καὶ ἄλῶν δέκ' οὐγγίας.

Ἄλας δὲ ἔστι πᾶν τὸ λευκὸν εἰς φάρμακον

Densique vitrei duas bituminis,

Frictae pityinae quatuor, ceras capit

Tres, thuris unam libram et partem tertiam,

Squamas aeris uncias pariter bis quatuor.

Recentis olei communis quinque uncias.

Thus, squama teritur, quibus aceti apponitur

Mensura juxta. Ut curiose trita sunt

Et crassitudinem mellis tenent, coques,

Ceram, reliquaque tum simul oleo novo,

Et sic laevigatis calida suprafundito.

Ubi diligenter manibus omnia robore

Commiscueris, contectum pelle condito.

Nam exasperantur orustula atque obducitur.

Damocratis compositiones ex sale discussoriae.

Hoc praeparato simul, ut praestans pharminus.

Bonae cerussae et argenti spumae bonae,

Cujusque pondo, denasque salis uncias.

Omnia vero est sal albus multum pharmaco

Ed. Chart. XIII. [829.]

Ed. Bas. II. (405.)

Ἰκανῶς εὐχρηστον, ἀλλὰ βέλτιον πολὺ
 Ἀμμωνιακόν τε καὶ καθαρὸν θαλάσσιον,
 Καὶ τρεῖς ἐλαίου πολυιτοῦς λίτρας σταθμόν.
 Ἐπεὶ δὲ ἔλαιον καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως λεία,
 Ἐως γένηται σκληρότερα μαλάγματος,
 Ἀποκείμενα γὰρ γίγνεται μαλακώτερα.

Ἄλλη.

Ἄλλη ἀμείνων, διαφορεῖ γὰρ σκληρίας.
 Πασῶν ἀμεινον τὰς ἄγαν κεχρονισμένας,
 Καὶ βρογχοκήλας καὶ μεγάλας μελικηρίδας,
 Τὰς δυσμεταβόλους χοιράδας, τὰς τ' ἀγκύλας.
 Σκεύαζε δ' οὕτως, ἁλὸς λειοτάτου λίτραν,
 Δύο τε λιτοῦ ψιμυθίου καὶ χαλβάνης
 Οὐγγίαις β'. τὸ δ' αὐτὸ καθαρὰς προπόλεως,
 Ἀριστολοχίας, χαλβάνης ἴσον μέρος,
 Καλοῦ τ' ἐλαίου πολυιτοῦς λίτρας β'.
 Ἄν δ' ἡ παχύτατον πρόσβαλε ἄλλην μίαν,
 Ἐπεὶ δ' ὁμοίως καὶ καλῶς νεκραμένην.

*Futuro utilis, atqui longe praestantior
 Ammoniacus, confectus et purus mari,
 Et tres vetusti libras olei pondere.
 Oleum coquito, reliqua et trita simili modo
 Quo duriora adusque sint malagmate,
 Nam seposita multo remollescunt magis.*

Aliud.

*Aliud melius, nam duritias discutit
 Cunctis valentius inveteratas nimis.
 Et bronhocelas et magnas melloceridas,
 Et contumaces strumas, nec non ancylas.
 Sic conficitur. Libram salis laevissimi
 Tenuis, duas cerussae, tot at galbani,
 Fac uncias, totidem puras propoleos,
 Aristolochiae binas pariter uncias,
 Praestantis olei libras annosi duas,
 Crassissimum si fuerit, addes alteram.
 Coquito similiter, temperatumque probe*

Ἀπὸ τοῦ πυρὸς βάσταζε καὶ λίαν τότε
 Ἀριστολοχίαν παραπάσις, προσεμβάλων
 Μεμαλαγμένην πρόπολιν τε καὶ τὴν χαλβάνην.
 Ἄλλη διαφορητικὴ Δαμοκράτους δι' ἀσβέστου.
 Λίαν ἀγαθὴ, διαφοροῦσα χοιράδας,
 Στέλλουσα πᾶν οἶδημα καὶ τὰς ἥπατος,
 Ἡ σπληνὸς γ' ὑδαρεῖς διαθέσεις ἰωμένη,
 Οὔρων ἄγουσα δαψιλίῃ τὰς ἐκκρίσεις,
 Τὰς ἰσχιάδας λύει τε τὰς κηχρονισμένας.
 Ταύτῃ Οὐλβιανὸς εὐφυῆς νιανίας
 Χρώμενος, ὠφέλει πολλοὺς πάνυ.
 Ἐχει δὲ λίτραν Ποντικοῦ κηροῦ μίαν,
 Μίαν τε φρυκτῆς καὶ μίαν τῆς πιτυίνης,
 Ἀσβέστου τε προσφάτου οὐγγίαν α'.
 Στυπτηρίας τε σχιστῆς οὐγγίαν α'.
 Ἴσον δ' ἐνὶ τούτων ἀρῆενικοῦ τοῦ Ποντικοῦ.
 Τούτοις παραχέας ὄξος ἐνῶδες, βραχὺ
 Δείχνει ἐφ' ἱκανὸν ἐν θυρίᾳ μίζονι,

*Ab igne tollito, laevigatam tunc quoque
 Aristolochiam insperges, injeceris ubi
 Mollita, propolim scilicet atque galbanum.
 Aliud ad discutendum Damocratis ex calce viva.
 Valde bonum, strumas solvit per halitum,
 Omnem tumorem reprimit, nec non hepatis
 Vel splenis affectus aquosos curat et
 Excretionem urinae valde promovet,
 Et inveteratas dissolvit coxendices.
 Nempe Ulpianus hoc juvenis industrius
 Utens auxiliabatur aegris plurimis.
 Sed continet libram ceras unam Ponticae,
 Unamque frictae, praeterea unam pityinae.
 Calcis recentis vivae quoque pondo unciam,
 Alumini fissi similiter unciam,
 Aequale pondo arsenicique Pontici.
 His suaveolentis paulum aceti affundito.
 Majore tere in mortario, quoad sit satis.*

Ed. Chart. XIII. [829.]

Ed. Basl. II. (405, 406.)

Κηρῷ δὲ ῥητίνῃ τε προσβαλὼν βραχὺ
 Ἐλαιον, τήξας ἐπὶ πυρὸς λάβρου φλογός,
 Μιγνύς τ' ἐπιμελῶς πάντα καὶ μαλάγματα
 Ποιῶν τ' ἀμολύντου τὸ πάχος, ἔχ' ἀποκείμενον.
 Χρώμενος ἐφ' ὧν δεῖ προσφάτω τῷ σπληνίῳ.
 Ἔλεγε δ' ὁ Κράτιστος καὶ πατὴρ τοῦ φαρμάκου,
 Καὶ πρὸς νόσων τε τῶν μακρῶν ἀπαλλαγὰς,
 Εὐχρηστον εἶναι καὶ καλὸν τὸ φάρμακον,
 (406) Ἐφ' ὧν τε χρόνιος φλεγμονὴ σπλάγχνων τινὸς
 Ὑποχόνδριον πεποίηκε σκληρὸν ἢ μέγα
 Σφόδρ' ὠφελεῖν, ἰδρωτάς γάρ ἐπιφέρει
 Καὶ τὰς σκληρίας λύει τῶν ὑποχονδρίων,
 Ἀπαλλαγὰς τε τῶν νόσων ποιεῖ ταχὺ,
 Καὶ τὰς ἐποχὰς δὲ τῶν φυσικῶν καταμηνίων
 Ἄγει βραχείαις ἡμέραις ἐπικείμενον.
 Ἐγὼ δ' ἀφαιρῶν τὴν τίτανον, στυπτηρίαν
 Διπλῆν ἔβαλλον καὶ τὸ φάρμακον ποιοῦν
 Ἀμεινον ἔγνων, οὐ ποιοῦν τὰ ψυδράκια.

*Ceraeque resinae miscens paululum
 Olei, liquato flamma ignis quam acerrimi.
 Ac temperans omnia, faciens malagmata.
 Nec pharmaci inquinantis crassitudinem
 Reponito. Utens excipe novo splenio.
 Ajebat optimus medicamenti pater
 Morbis diuturnis praesidium suscipi
 Istud bonum, quibus item longa visceris
 Cujuslibet inflammatio praecordia
 Induraverit, auxiliari vel maxime.
 Quippe id sudores excitat, praecordiis
 Duritiem tollit, morbos solvit protinus.
 Retenta naturalia diu menstrua
 Paucis diebus adeo impositum provocat.
 Nos calce dempta, duplum alumen indimus,
 Et melius pharmacum erat, haud faciens pustulas.*

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΝ Η.

Ed. Chart. XIII. [830.]

Ed. Bas. II. (406.)

Κεφ. α'. Μαλάγματα καλοῦσιν οἱ ἰατροὶ τὰ τῶν
ἐσκληρυσμένων σωμάτων παρὰ φύσιν μαλακτικά, θερμῆς μὲν
ἅπαντα κρᾶσιως ὄντα μετρίας, οὐ μὴν ξηραίνοντά γε, κα-
θάπερ οὐδὲ ὑγραίνοντα σαφῶς. μέσα γάρ πως ὄντα τὰ γε
ἀκριβῶς μαλακτικά τῶν ὑγραινόντων τε καὶ ξηραινόντων,
οἷον χύσιν τινὰ τῆς οὐσίας τῶν σκληρυνόμενων ἐργάζεται.
καλεῖται δὲ μαλακτικά, καὶ ἐφ' ἐτέρων βραχὺ παραλλάττει

GALENI DE COMPOSITIONE MEDI- CAMENTORVM PER GENERA LIBER VII.

Cap. I. Malagmata vocant medici quae partes
praeter naturam induratas emolliunt, calida omnia tempe-
ramento medioori praedita, non tamen exiccantia, quem-
admodum nec humectantia manifesto. Nam quum exacte
mollientia medium quodammodo ordinem inter humectan-
tia siccantiaque sortiantur, indurescentium substantiae veluti
fusionem quandam molliuntur. Nominantur autem malactica,

Ed. Chart. XIII. [830 831.]

Ed. Bas. II. (406.)

πρὸς τε τὸ ξηραίνειν καὶ ὑγραίνειν, ἐὰν μόνον αὐτοῖς ὑπάρχῃ τὸ χεῖν τὴν ὑποκειμένην οὐσίαν, ὣν ψαύει μορίων, ὃ γίνεται δηλονότι διὰ τὸ μετρίαν αὐτοῖς εἶναι θερμότητα, καὶ ὅτι γε μετὰ τὸ χυθῆναι τὴν σκληρότητα τῶν διαφορητικῶν ἐστὶ χρεία φαρμάκων εἴρηται κατὰ τε τὸ ε'. τῆς περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμεως καὶ τὸ ιδ'. τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. ἡ μὲν οὖν ἀρίστη θεραπεία τῶν σκληρυνομένων, ἃ δὴ καὶ σκιρροῦνται μὴ θεραπευθέντα διὰ τῆς κατὰ μέθοδον ἰατρικῆς, γίνεται τοῦ θεραπεύοντος θεωροῦντος ἐπὶ πόσον ἡ τοῦ θεραπευομένου σώματος οὐσία προήκει φύσει παρὰ τὴν σύμμετρον ὑγρότητα καὶ ξηρότητα, καθάπερ γε καὶ τὴν τοῦ πάθους αὐτοῦ σύστασιν, εἰς ὅσον ἡυξῆται, καὶ πρὸς τούτοις ἐν αὐτοῖς τοῖς μαλάττουσι φαρμάκοις τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον. εἰς ταῦτα γὰρ ἀποβλέποντί σοι στοχαστική μὲν, ἀλλὰ μετὰ τέχνης ἡ πρώτη χρῆσις τοῦ μαλακτικοῦ ἐστὶ φαρμάκου. μετὰ δὲ μίαν ἢ β'. [831] ἡμέρας εἴτ' ἐπιτεῖναι προσῆκεν εἴτ' ἐκλῦσαι τὴν δύναμιν τοῦ φαρμάκου νοήσεις, ὥς ἐπὶ τε τῶν ἔμπροσθεν εἴρηται καὶ

id est *mollientia*, licet in aliis paululum ad ficcandi humectandique virtutem inclinent, si modo subjectam partium, quas contingunt, substantiam queant diffundere, quod nimirum propter moderatum in eis calorem accidit. Ac quod ubi durities diffusa fuerit, discutientium medicamentorum usus veniat, in quinto de simplicium facultate medicamentorum et in decimo quarto therapeutices methodi libro comprehensum est. Indurescentia igitur, quae ex recta medendi methodo non curata scirrhum contrahunt, optime curabuntur, si medicus spectet, quantum aegri corporis substantia a mediocri humiditate ac siccitate recesserit, quemadmodum etiam si affectus constitutionem, quatenus sit aucta, inspiciat, praeterea consideret inter ipsa medicamenta, quae magis, quae minus emolliant. Hunc namque spectanti primus usus emollientis medicamenti conjecturalis quidem erit, sed cum artificio. At post unum aut alterum diem num intendere medicamenti virtutem an remittere conveniat,

Ed. Chart. XIII. [831.]

Ed. Bas. II. (406.)

κατὰ τὴν θεραπευτικὴν μέθοδον. οἱ μὲν οὖν ἰατροὶ συνέθεσαν φάρμακα μαλακτικὰ καὶ διαφορητικὰ ὥς πρὸς ἀμφοτέρους ἀποβλέποντι τοὺς σκοποὺς, τὸν τε τῆς χύσεως τοῦ ἐσκληρουσμένου καὶ σκιδρουνμένου μορίου, τὸν τε τῆς διαφορήσεως, οὐκ ἐναλλάξ ἑκατέρῳ χρώμενοι, καθάπερ ἐμὲ πρᾶττοντα βλέπετε πολλάκις, ἀλλ' αἰεὶ τὰ δύο διὰ τοῦ συνθέτου φαρμάκου ποιοῦντα. εὐδὴλον δ' ὅτι κατὰ τὴν μίξιν ἦτοι τὰ μαλακτικὰ πλεονά ἐστιν ἢ τὰ διαφοροῦντα, καὶ τό γε μᾶλλον τε καὶ ἦττον ἐν αὐτοῖς οὐκ ὀλίγον. εὐδὴλον δὲ ὅτι πολλάκις ἴσα ταῖς δυνάμεσι μίγνυνται, καὶ χρὴ καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων φαρμάκων, οὕτως καὶ ἐπὶ τούτων παρασκευάσασθαι τῷ βουλομένῳ καλῶς ἰατρεύειν πλείω φάρμακα τῶν ὁμογενῶν, ἢ πάντως γε δύο μίγνυσθαι, τό τε ἰσχυρότατον ἐν τῷ γένει καὶ τὸ μετριώτατον, ἵνα ἐκ τῆς διαφορᾶς μίξεως αὐτῶν ἐπικαίρου γενομένης ἐργάζεται τὰ μεταξὺ τῶν ἄκρων πάμπολλα φάρμακα. οὐ γὰρ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν τὸ στέαρ βδελλίῳ τε καὶ στύρακι καὶ ἀμμωνιακῷ θυμιάματι, καθάπερ οὐδὲ αὐτῶν τῶν στεατῶν τὸ χήνειόν τε

intelliges, ut in prioribus et medendi methodo dictum est. Quapropter medici emollientia et discutientia medicamenta composuerunt, seu scopos ambos sibi proponentes, tum ut partis duritiem, quae jam in scirrhum degenerat, diffunderent, tum ut per halitum discuterent, non vicissim utroque utentes, quemadmodum me frequenter facere conspicias, verum semper duo ipsa composito medicamento mollientes. Notum porro est omnibus in mixtura vel emollientia vel discutientia esse copiosiora tum majoris minorisque rationem in ipsis esse non exiguam. Constat quoque subinde paria facultatibus misceri, ac necesse est sicut in aliis medicamentis, ita in his etiam, si probe mederi cupias, plura ejusdem generis medicamenta vel certe duo parata habeas, validissimum puta totius generis et moderatissimum, ut ex varia ipsorum mixtura convenienti facta, multa quae intra summa contineantur medicamenta efficias. Non enim adeps eandem facultatem obtinet quam bdellium, styrax et gutta ammoniaci, quemadmodum nec inter ipsos adipēs anserinus et

Ed. Chart. XIII. [831.]

Ed. Bas. II. (406.)

καὶ ὀρνίθειον ἢ παρδάλειον ἢ λιόντειον ἢ ὑαίνης ἢ τινος ἄλλου ζώου. κατὰ γὰρ τὴν κρᾶσιν τοῦ ζώου καὶ τὸ στέαρ ἐστὶ, τῶν μὲν θερμότερων θερμαντικώτερον, τῶν δὲ ξηροτέρων ξηραντικώτερον, καὶ γινώσκουσί γε οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν ἰσχυρότατον μὲν εἶναι κατ' ἄμφω, λέγω δὲ τὸ θερμαίνειν τε καὶ διαφορεῖν, τὸ τοῦ λέοντος στέαρ. ἐγγὺς δὲ αὐτῷ τὸ τῶν παρδάλειων, ὥς ὀλίγον ἔχειν τὸ μαλακτικόν. ἥτινα δὲ ἐν τῷ θερμαίνειν τε καὶ διαφορεῖν ἔχει τὸ χήνιον τὴν δύναμιν, ἔχει δὲ τι πλεον ἐν τῷ μαλάττειν. ἀνάλογον δὲ ἀφέστηκε τοῦδε καὶ τὸ τῶν ἀλεκτορίδων. τούτοις μὲν οὖν ἅπασι καὶ τὸ λεπτομέρεστερον εἶναι τῶν ἐν τοῖς τετράποσι ζώοις ὑπάρχει. διαφορὰ δὲ πάλιν ἐν ἐκείνοις ἐστὶ παμπόλλη, τοῦ μὲν ὑείου μαλακωτάτου τε καὶ ὑγροτάτου καὶ διὰ τοῦτο ἀσθενεστάτου τῶν ἄλλων ὄντος, ὥς ἀρμόττειν ἐπὶ σωμάτων μὲν ἀπαλῶν, οἷα τὰ τῶν γυναικῶν ἐστὶ καὶ παιδῶν καὶ εὐνούχων καὶ τῶν ἀβροδιαίτων ἀνδρῶν ἐν σκιατροφίᾳ καὶ ἀγυμνασίᾳ καὶ λουτροῖς πλείοσι ποτίμων ὑδάτων ἐκτεθλησμένα. τὸ δὲ τῶν αἰγῶν τε καὶ βοῶν, εἰς ὅσον ἰσχυρότερον τοῦ τῶν ὑῶν ἐστίν, εἰς τοσοῦτον σώμασί

gallinaceus vel pardi vel leonis vel hyaenae vel alterius cujuspian animalis, nam secundum animalis temperamentum etiam adeps est, nempe calidiorum magis calefacit, sicciorum vero evidentius siccatur. At vulgus medicorum novit leoninum adipem in utroque, calefaciendo dico et digerendo, longe esse valentissimum. Proximum locum habet pardi adeps, adeo ut parum emolliat. Minore autem in calefaciendo ac discutiendo praeditus virtute est anserinus, habetque plus quiddam in molliendo, pari spatio ab hoc recedit adeps gallinaceus. Hi igitur omnes tenuiorum partium substantiam inter quadrupeda animantia obtinent. At differentia rursus permagna in illis est, quum suillus quidem molliissimus ac humidissimus eoque aliorum imbecillissimus sit, ut teneris corporibus conveniat, cujusmodi habent mulieres, pueri, eunuchi et viri delicatiores in umbra, otio et frequentibus potabilis aquae balneis effoeminati. Caprarum vero et boum pingue quanto suillo est validius, tanto magis corpo-

Ed. Chart. XIII. [831.]

Ed. Bas. II. (406.)

τε καὶ φύσει σκληροτέροις καὶ τοῖς σκίρρωςδεστέροις τῶν σκληροτέρων ἁρμόττει. τὸ δὲ τῶν ταύρων καὶ τράγων ἐπὶ τῶν ἰσχυροτέρων σωματίων τε καὶ παθῶν. ἡ δὲ αὐτὴ καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει πρὸς ἄλληλα διαφορὰ κατὰ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων, πρότερον ὑπὲρ τοῦ κατὰ τὴν σκληρότητα καὶ σκίρρῳσιν πάθους προειπῶν. κοινοῦ γὰρ συμβεβηκότος τοῖς φλεγμαίνουσι καὶ τοῖς σκληρυνόμενοις τοῦ κατὰ τὴν ἐπέρισιν τῶν δακτύλων ἀντιβατικοῦ, διορίζεται τὰ πάθη τῷ τ' ἐπωδύνῳ καὶ τῷ ἀνωδύνῳ, τοῦτο γὰρ οὐκέτι κοινὸν ἀμφοῖν. ὥσπερ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὅσα μεταπίπτειν εἰς ἄλληλα πέφυκεν, ἐνέστι μεθόριον ἀμφοτέρων ἡρέμα μέτοχον, οὕτως καὶ τῶν φλεγμονῶδων ὄγκων πρὸς τοὺς ἀνεν φλεγμονῆς σκίρρῳς, οἷοί περ οἱ τῶν ἐσκληρυσμένων εἰσιν, ὑπάρχει τις ἐν τῷ μεταξύ διάθεσις, ἀνώδυνος μὲν, εἰ μὴ τοὺς δακτύλους ἐπειρίδοις, ὀδυνωμένη δὲ τοῦτο πραττόντων, ἦν σαφοῦς τε καὶ συντόμου διδασκαλίας ἐνεκα ἥτοι φλεγμονὴν σκίρρῳδῃ λεκτέον ἢ σκίρρῳν φλεγμονώδῃ, μὴ προσέχοντας ἐνταῦθα τῷ

ribus natura durioribus, et inter duriora scirrhoribus convenit, taurorum hircorumque in validioribus tum corporibus, tum affectibus proficit. Eadem vero et aliis in minoris majorisque ratione inter se est differentia. Porro ab imbecillioribus auspicabor, si prius de duritie ac scirrhī affectu quaedam praelibavero. Nam quum phlegmone laborantibus et indurescentibus commune sit accidens, digitis prementibus reniti, distinguuntur affectus doloris sensu et indolentia, hoc enim non amplius utrisque commune est. Quemadmodum vero in aliis omnibus, quae suapte natura recidere in se mutuo possunt, inest confinium utriusque aliquatenus particeps, ita quoque ulcerum phlegmonosorum cum scirrhīs absque phlegmone, quales induratis accidunt, media quaedam est dispositio doloris quidem expers, si non digitos imprimas, dolens autem si id facias, quam clarioris breviorisque disciplinae gratia vel phlegmonem scirrhoram vel scirrhū phlegmonosum dicemus, non hic tumoris magnitudini animum attendentes. Nam phlegmone et scirrhū

Ed. Chart. XIII. [831. 832.]

Ed. Bas. II. (406. 407.)

κατὰ τὸν ὄγκον μεγέθει. τῆς γὰρ ἰδέας τῶν παθῶν ἐστίν, οὐ τοῦ καθ' ἑτερον αὐτῶν ποσοῦ φλεγ[832]μονὴ καὶ σκιῶ-
ρος ὀνόματα, μεγάλης μὲν φλεγμονῆς γινομένης ἢ διὰ τὸ
τοῦ φλεγμαίνοντος μορίου μέγεθος ἢ διὰ τὴν τοῦ παρὰ
φύσιν ὄγκου, μικρᾶς δὲ τῆς ἥτοι μικρὸν τόπον κατειληφύας
ἢ βραχὺν ὄγκον ἐχούσης. εἰρήσεται δὲ νῦν ἐμοὶ μικρᾶς φλε-
γμονῆς καὶ μικροῦ σκιώρου θεραπεία, καθάπερ καὶ μεγάλης
τε καὶ μεγάλου, κατὰ τὰς τῶν παθῶν ἰδέας. νοηθήσεται
γὰρ ἐκ τούτων καὶ τῶν ἐτέρων λεγομένων μεγάλων τε καὶ
μικρῶν ἡ θεραπεία. φλεγμονῆς μὲν οὖν μεγάλης διὰ κατα-
πλασμάτων ἱασις γίνεται καὶ τινων ὑγρῶν φαρμάκων. τῆς
δὲ μικρᾶς, ὅταν σκιώρῳδὲ σκληρότητι μιχθῇ, καὶ διὰ κατα-
πλασμάτων μὲν ἐστίν ὅτε, καὶ διὰ φαρμάκων δὲ κηρωτοι-
δῶν τε καὶ ὑγρῶν, ἔτι τε τῶν μαλακτικῶν ἐμπλάστρων. διὰ
τοιούτων δὲ καὶ τῆς μικρᾶς σκληρότητος ἡ ἱασις γίνεται,
ἀλλ' ἐπὶ ταύτης μὲν ἀπλοῦς ὁ σκοπὸς, ὥσπερ καὶ τῆς φλε-
γμονῆς συνισταμένης. ἐπὶ δὲ τῆς ἐχούσης φλεγμονώδους τε
σκληρότητος σύνθετος καὶ ὁ σκοπὸς γίνεται.

(407) Κεφ. β'. [Περὶ τῆς παρήγρου.] Καὶ διὰ τοῦτο

nomina sunt formae affectuum, non quantitatis in altero
ipforum, quum phlegmone vel propter partis inflammatae
magnitudinem vel ob tumorem praeter naturam magna
evadat, parva autem quum aut parvum locum possederit
aut exiguum tumorem habuerit. Dicetur nunc mihi parvae
phlegmones scirrhiq̃ue parvi curatio, sicut et magnae ma-
gnique pro affectuum specie, hinc enim et aliorum, quae
magna et parva dicuntur, curationis notio intelligetur. Ita-
que magna phlegmone cataplasmatibus ac humidis quibusdam
medicamentis sanatur, parva, quum scirrhusa durities mixta
fuerit, itidem cataplasmatibus, interdum vero medicamentis
cerati modo confectis et liquidis insuper et emollientibus
emplastris. Talibus autem et parva durities tollitur, sed
in hac quidem simplex scopus, quemadmodum phlegmone
consistente est, quum vero durities phlegmonosum quippiam
habuerit, compositus quoque scopus efficitur.

Cap. II. [De medicamento liquido.] Ac ideo quo-

Ed. Chart. XIII. [832.]

Ed. Bas. II. (407.)

καὶ φάρμακον σύνθετόν πῶς ἐστίν, οἷον καὶ τοῦτο τὸ πᾶσι
 γνωσκόμενον, ἐπηνημένον δὲ μεγάλως ὑπ' ἄλλων τέ τινων
 καὶ μάλιστα τοῦ Ἡρα, τὸ καλούμενον πάρυγρον. ἴσται γὰρ
 τοῦτο βραχεῖαν ἔτι φλεγμονὴν ἔχον τὸ μόριον, οὐ μετὰ πο-
 λὺν χρόνον τῆς σκευασίας, ἀλλ' εὐθέως ἐπιτιθέμενον. σκλη-
 ρότητα δὲ ἀνώδυνον ἐπικτωμένου τοῦ πεπονθότος μορίου,
 καὶ ἔτι βραχεῖ χρονιώτερον ἢ τοῦ προσφάτου, χρήσιμον
 ὑπάρχει. καθάπερ γε καὶ ἂν ἀπηλλαγμένον παντάπασι τὸ
 πεπονθὸς μόριον τῆς φλεγμονώδους διαθέσεως, ἄμεινον ἐπ'
 αὐτῷ τὸ χρονιώτερον φάρμακον. ἀνάλογον δὲ δηλονότι τῇ
 τῆς σκληρότητος ἐπιτάσει συναύξισθαι τὸν χρόνον προσήκει
 τοῦ φαρμάκου, τὸ μέντοι λίαν ἐσκληρυσμένον μόριον οὐδὲ
 τὸ χρόνιον μαλάξει φάρμακον. μικτὴν γὰρ ἐπαγγελίαν τε καὶ
 δύναμιν ἔχει τοῦτο δὴ τὸ πάρυγρον ὀνομαζόμενον, ὅτι καὶ
 τὴν ὕλην μικτήν. εἴ γε τὸ μὲν ὕειον στέαρ καὶ ὁ κηρὸς
 ἀσθενέστατα τῶν μαλακτικῶν ἐστί, λιθάργυρος δὲ καὶ ψι-
 μύθιον οὐδὲν ἔχει μαλακτικόν, ὥς ἐμάθομεν. ὁ δὲ ἐπαινέσας
 τὸ φάρμακον τοῦτο μάλιστα πάντων Ἡρας ἐκ τῶνδε συν-

que medicamentum quodammodo compositum est, veluti
 et hoc quod parygron nominant, omnibus cognitum, ma-
 gnifice vero cum ab aliis quibusdam tum Hera commenda-
 tum. Medetur enim id parti parva adhuc phlegmone con-
 flicti, non multo post confectionem tempore, sed pro-
 tinus impositum, ubi vero duritiem a dolore alienam pars
 affecta acquiescit, vel paulo recenti vetustius utile est, quem-
 admodum etiam si phlegmonoso affectu omnino sit libera,
 melius in ea vetustius medicamentum proficit. Enimvero
 medicamenti tempus pro duritiei intentione videlicet ae-
 qualiter augere convenit, etsi partem valde induratum ne
 vetus quidem medicamentum emollierit. Quippe varia hoc
 parygrum dictum medicamentum et promittit et potest,
 quoniam materiam mixtam quoque seu variam obtinet. Si-
 quidem adeps suillus et cera mollientium sunt imbecillima,
 argenti spuma vero et cerussa nihil habent quod emollire
 possint, quemadmodum antea didicimus. Porro Heras qui
 medicamentum hoc omnium maxime laudavit, ex hisce

Ed. Chart. XIII. [832. 833.]

Ed. Bas. II. (407.)

τίθῃσιν αὐτὸ κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. 2. στέατος προσφάτου
 υἱίου ἐξινισμένου οὐγγίας μδ'. κηροῦ οὐγγίας κδ'. ψιμυθίου
 οὐγγίας στ'. λιθαργύρου οὐγγίας στ'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν
 ξηρῶν, χρόνῳ δὲ συνίσταται. καθάπερ γε καὶ κηρὸν καὶ
 στέαρ υἱιον ἔφην ἀσθενοῦς εἶναι δυνάμειος μαλακτικῆς, οὕτω
 καὶ ἐλαίῳ μίξης βραχύ τι κηροῦ, τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν
 ἱατρῶν κηρέλαιον ποιήσεις. εἶναι δὲ χρὴ δηλονότι τὸ ἐλαιον
 οὔτε τὸ καλούμενον ὀμφάκινόν τι καὶ ὠμοτριβὲς οὔτε τὸ
 θαλλοῦς ἐλαιῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ προσειληφός.

Κεφ. γ'. [Αἱ τῶν μαλακτικῶν φαρμάκων κατὰ γένος
 διαφοραὶ καὶ δυνάμεις.] Τὰ μὲν οὖν οὕτως ἀσθενῇ μαλα-
 κτικά καὶ τὰς μικρὰς θεραπεύει φλεγμονάς· τὰ δὲ τούτων
 ἀτονώτερα, τὰς ἄνιν φλεγμονῆς βραχείας σκληρότητας. τὰ
 δ' ἔτι τούτων ἰσχυρότερα τὰς μείζους, ὥσπερ καὶ τὰ τῆς
 ἐγγὺς ἡκούσης σκίρρου σκληρότητος ἱατικά, δραστηκώτατά
 ἐστίν, ὅποῖον ὑπάρχει τό τε τῶν [833] μυελῶν γένος ἐν τῷ
 μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἀλλήλων διαφερόντων, ὡς ἐφεξῆς διαι-

ipsum conficit his verbis. 2. Adipis suilli recentis curati
 pondo 3 xliv, ceræ pondo 3 xxiv, cerussæ pondo 3 vj,
 argenti spumæ tantundem. Quæ liquari possunt siccis su-
 perfunduntur, temporis autem spatio medicamentum con-
 sistit spissaturque. Sicut ceram et adipem suillum imbecillæ
 molliendi virtutis esse dixi, ita quoque si oleo pauxillum
 ceræ misceas, id quod a medicis Cerelæon dicitur efficies.
 Oleum autem videlicet esse convenit, nec quod vocant om-
 phacinum et ὠμοτριβες, quasi dicas immaturum et crudeum,
 nec quod oleæ surculos in confectione assumpsit.

Cap. III. [Generalis mollientium medicamentorum
 differentia ac facultas.] Itaque tam imbecillia mollientia
 etiam parvis medicantur inflammationibus, his autem ve-
 hementiora brevem duritiem sine phlegmone persanant, his
 adhuc validiora majores, quemadmodum et quæ duritiem
 in scirrhum prope degenerantem curant, efficacissima sunt;
 cujusmodi est medullarum genus in majoris minorisque
 ratione inter se differentium, ut deinceps explicabo, item

Ed. Chart. XIII. (833.)

Ed. Bas. II. (407.)

ρήσω, τό τε τῶν βδιλλίων ἀμφοῖν, Ἀραβικοῦ τε καὶ Σκυ-
θικοῦ, τό τε τῶν στυράκων. καὶ γὰρ καὶ τούτων δραστικώ-
τατος ὁ κατὰ τὴν χροάν ὠχρὸς, ὅσπερ καὶ κάλλιστος ἐν Παμ-
φυλίᾳ γεννᾶται. ὁ δὲ ἐπὶ τὸ φαιότερον ἀποκεχωρηκώς τοῦδε
πολλαχόθι τε γίνεται καὶ τῇ δυνάμει πολὺ τοῦ κατὰ τὸν
ὠχρὸν ἀπολείπεται. ῥέπει δ' οὖν καὶ οὗτος αὐτὸς ἐν τῷ
χρονίζειν ἐπὶ τὸ χρυαῖζον χρώμα. τούτῳ μὲν οὖν εἰς τὰς
ἀντιδότους χρώμεθα διὰ τὸ σπανίζειν, ὥστε αὐτοκράτορι γε
σκευάζων ὁτιοῦν διὰ στύρακος αἰεὶ τούτῳ χρήσῃ. καὶ τῶν
πλησίον τις ἢ μεγαλόφρων εἰς δαπάνην φαρμάκων, καὶ κείνῳ
συνθήσει, ἐκ τοιούτου στύρακος τὸ φάρμακον. ἐπὶ τῶν ἄλ-
λων δὲ τοῦ φαιότερου τὸν ἄριστον ἐκλέξῃ, τῇ τε ὁσμῇ κρί-
των μάλιστα καὶ τῇ χροᾷ, φανλότερος γὰρ ὁ μελάντερος.
ἔστι δὲ τῶν ἰσχυρῶς μαλαττόντων τὰ σκιρῶόμενα, τὸ κα-
λούμενον ἀμμωνιακὸν θυμίαμα καὶ μᾶλλον αὐτοῦ τὸ λιπα-
ρόν τε καὶ νέον. τούτων δὲ ἥττον μὲν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ δρα-
στήρια αἰγιόον τε καὶ βόειον. ἐν αὐτοῖς δὲ τούτοις τὸ μὲν
τῶν τράγων καὶ ταύρων ἰσχυρότερα, τὸ δὲ τῶν βοῶν καὶ
τῶν αἰγῶν ἀσθενέστερα μὲν τούτων, οὐκ ἄπρακτα δὲ οὐδὲ

bdellium utrumque, Arabicum et Scythicum, insuper styraces,
liquidem et horum efficacissimus est colore pallidus, qui
etiam optimus in Pamphylia nascitur; qui vero hoc magis
fuscus est, ubique provenit facultate multo pallidiore infe-
rior, at temporis processu et ipse aureum colorem acquirit.
Hoc itaque *priore inquam* in antidotis propter penuriam
utimur, ac tu propterea principi quodcunque ex styrace
praeparans semper hoc uteris. Item si familiarium quis in
medicamentorum sumptibus magnificus existat, illi quoque
ex huiusmodi styrace medicamentum compones, in aliis
optimum ex fusco genere diliges et odore potissimum et
colore iudicium ejus sumens, nam niger deterior est. Cae-
terum his quae indurescentia valide emolliunt, gutta am-
moniaci adscribitur, eaque magis pinguis et nova. His mi-
nus, sed tamen et ipsa efficacia sunt caprarum boumque
pinguia, inter ea ipsa hircorum ac taurorum validiora sunt,
boni vero et caprarum his quidem imbecilliora sunt, non

Ed. Chart. XIII. [833.]

Ed. Bas. II. (407.)

αὐτά. τὸ δὲ τῶν ἐρίφων τε καὶ μόσχων ἔτι καὶ τούτων αὐτῶν ἀσθενέστερα, δραστικώτερα δὲ ὅμως ἐστὶ τοῦ χοιρείου. διαφορητικωτέραν δὲ τούτων δύναμιν, οὐ μαλακτικωτέραν ἔχει τὸ λέοντειον καὶ παρδάλειον, ὑαίνης τε καὶ χηνός, ὅσῳ καὶ λεπτομεριστέραν ἔχει τὴν οὐσίαν αἰγείου τε καὶ βοείου στέατος. τὸ δὲ τῶν ἀλεκτορίδων ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ τε χηνείου καὶ τοῦ ὑείου τέτακται. καθάπερ γὰρ καὶ τῶν μυελῶν ἄριστος μὲν ὁ τῶν μόσχων. καὶ ῥητίναι μὲν ὅσαι μὴ θριμείαν ἔχουσι τὴν ὁσμὴν, μιγνύμεναι τῶν εἰρημένων τινὶ τὸ μὲν ἐχέκολλον τοῖς συντιθεμένοις φαρμάκοις παρέχονται, τὸ δὲ μαλακτικὸν αὐτῶν οὐκ ἀναιροῦσιν, ἐπιτηδειοτάτη δὲ ἡ τε Χία καλουμένη καὶ ἡ λάριξ ἐστὶ. μετὰ ταύτας δὲ ἡ πιυκίνη καὶ μετ' ἐκείνην ἡ ἐλατίνη. θριμεία δὲ ἡ στροβιλίνη σφοδρῶς ἐστίν, ἀλιπῆς δὲ καὶ ξηραίνουσα μεγάλως ἡ πιτυΐνη, καλοῦσι δ' αὐτὴν ἰδίως φύσημα. ταύτας μὲν οὖν φευκτέον ἐστὶ. τῇ Χίᾳ δὲ καὶ τῇ ἐλατίνῃ χρηστέον οὐκ αὐταῖς καθ' ἑαυτάς, ἀλλὰ μετὰ κηροῦ καὶ τινος τῶν ἄλλων, ὅ τι ἂν ἀρμόττειν δοκῇ τῇ διαθέσει. καὶ πῖττα δὲ Βρυτία τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, ὥς ἂν ἐχέκολλόν τι καὶ λιπαρὸν ἔχουσα. τὴν

tamen et ipsa actionis expertia, hoedorum autem et vitulorum his ipsis adhuc imbecilliora sunt, porcillo tamen efficaciora. At leonis, pardi, hyaenae et anseris evidentius his discutunt, non magis emolliunt, quanto etiam tenuiorem substantiam caprino et bubulo sevo habent. Caeterum galinaceum mediam inter anserinum et suillum sedem occupat, quemadmodum et medullarum optima est vitulina. Aoresinae, quae non acrem odorem habent, si dictorum cuiuspiam miscentur, tenacitatem in medicamentis compositis praebent, emolliendi facultatem non auferunt. Aptissima est, quae Chia vocatur, et larix, post has pinea, inde abietina, strobilina vero vehementer acris est, pityina seu picea, quam proprie physema nominant, pinguitudinis expers admodum exiccat. Has igitur fugere, Chia vero et abietina uti oportet, non ipsis per se, verum cum cera et quopiam alio, quod affectui conducere videatur. Et vero pix Brutia facultatem eandem obtinet, ut quae glutinans quiddam ac

Ed. Chart. XIII. [833.]

Ed. Bas. II. (407.)

δὲ ἄλλην πίτταν οὐ μικτέον, ὥσπερ οὐδὲ τὴν ἄσφαλτον, ἐπὶ πλεον γὰρ ἤκουσι ξηρότητος. ἐμάθομεν δὲ ὅτι καὶ τὰ ξηραίνοντα τοῖς μαλάττουσιν εἰσιν ἐναντία. ἐπεὶ δὲ τὴν πευκίνην καὶ φρυκτὴν ῥητίνην εἰώθασι καὶ Κολοφωνίαν ὀνομάζειν, ἰστέον ὅτι καὶ ἄλλη τίς ἐστι Κολοφωνία παραπλήσιος τῇ Χία μαστίχῃ, μαλακτικὸν ἔχουσα τι, καθάπερ ἐκείνη τε καὶ ὁ λιβανωτός. ὑπάρχει δὲ τι καὶ τῇ Αἰγυπτίᾳ μαστίχῃ μαλακτικὸν, ἀλλὰ τὸ πλεον αὐτῆς τῆς δυνάμεως πεπτικόν τε καὶ διαφορητικὸν ὑπάρχει. καὶ τῷ λιβάνῳ τόδε τι μαλακτικὸν ὑπάρχει, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐψόμενον ἐστὶ χρήσιμον, ὥσπερ καὶ τὸ τῆς τήλεως σπέρμα, καὶ γὰρ καὶ τοῦτο μαλάττει καλῶς ἐψηθὲν, ἔτι δὲ καὶ μᾶλλον εἰ στέατι μιχθείη. τὰ δὲ χωρὶς ἐψησεως διὰ τὸ ξηρόν τῆς συστάσεως ἀνίσσθαι διόμενα καὶ τήκεσθαι καὶ δύνεσθαι καὶ λύνεσθαι τῶν ἐλαιωδῶν τινος δεῖται. τοιαῦτα δ' ἐστὶν αὐτὸ τὸ ἔλαιον, ὅταν μηδὲν ἔχῃ στύψεως, ὃ τι ἐκ τῶν βαλανείων γλοιός, ἔτι τε τὸ καλούμενον σούσινον, καὶ πρὸς αὐτῷ πολλῷ μᾶλλον, ἔτι τὸ Κομμαγηνόν. ἔτι δὲ καὶ τὸ βούτυρον ἐξ αὐτῆς τά-

pingue habeat. Caeterum pix alia non miscenda est, sicut nec bitumen, utpote iusto sicciora, enimvero ea quae exiccant mollientibus esse contraria didicimus. Quoniam vero pineam et frictam resinam et Colophoniam appellare consueverunt, sciendum venit et aliam quandam esse Colophoniam Chiaae mastichae per similem, molliens aliquid habentem, quemadmodum illa et thus. Insuper Aegyptia mastiche nonnihil emollit, sed major virtutis ipsius portio concoquit discutitque. Item et thus quandam molliendi vim obtinet, verum hoc quidem coctum ex usu est, veluti et foenigraeci semen, etenim et hoc probe coctum emollit, ac magis adhuc pingui permixtum. At quae citra coctionem ob consistentiae siccitatem dilui, liquari mergique desiderant, oleoso quopiam indigent, cuiusmodi sunt oleum ipsum, quum nihil astrictionis habet, item balneorum strigmenta, praeterea quod vocant susinum, ad haec multo etiam magis commagenum. Huius quoque ordinis est butyrum, tum althaeae et foeni-

Ed. Chart. XIII. [833. 834.]

Ed. Bas. II. (407.)

ξίως τό τε τῆς ἀλθαίας ἀφέψημα καὶ τὸ τῆς τήλεως. με-
ταξὺ δὲ τῶν οὕτω μαλακῶν καὶ τῶν ἰσχυροτάτων, ὅποια
τό τε βδέλλιον ἐστὶ καὶ ὁ στύραξ, [834] τό γε ἀμμωνιακὸν
θυμίαμα τὴν αὐτὴν δύναμιν, ἥνπερ καὶ πρόπολις ἔχει. τοῦ
γε μὴν βδέλλιου καὶ τοῦτο διοριστέον, ὅτι τὸ Σκυθικὸν ἄμει-
νον εἰς ταῦτα μακρῶ θατέρον τοῦ Ἀραβικοῦ, καὶ μάλιστα
ὅταν ἦ νέον τε καὶ μαλακόν, ὃ καὶ λιπαρὸν ὀνομάζουσιν.
ἔθος γὰρ καὶ τοῦτό ἐστιν ἐν τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς ἐπὶ
τῶν τοιούτων φαρμάκων τὸ μαλακτικώτερον λέγειν καὶ ὑγρό-
τερον. ἐστὶ δὲ δηλονότι καὶ ὑγρότερον τοῦτο. καὶ ἡ χαλ-
βάνη δὲ καὶ ὁ καλούμενος ὀποπάνναξ πρὸς τῷ διαφορεῖν
ἔχει τι καὶ μαλακτικόν. ὑπερέχει δὲ τῷ μὲν διαφορεῖν ὀπο-
πάνναξ, τῷ δὲ μαλάττειν τε καὶ πέττειν ἡ χαλβάνη. τοιαύτη
μὲν τίς ἐστὶ μαλακτικῶν φαρμάκων ἡ δύναμις. σὺ δ' ὅταν
ἦτοι τι τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς φαρμακίται βίβλοις ἐξε-
τάσης τε καὶ κρίνης ἢ συντιθῆς αὐτὸς, ἀκηκοὼς ἄρτι τὰς
κατὰ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἐν τοῖς φαρμάκοις διαφορὰς,
ἀκηκοὼς δὲ καὶ τὰς τῶν σωμάτων τε καὶ παθῶν, τὰ μὲν
ἰσχυρὰ τοῖς ἰσχυροῖς, τὰ δὲ ἀσθενῆ τοῖς ἀσθενέσι προσά-

graeci decoctum. Porro inter tam mollia et validissima,
quod genus sunt bdellium et styrax, gutta ammoniaci idem
potest, quod et propolis; atqui hoc in bdellio distinguen-
dum est, quod Scythicum altero Arabico multo ad haec sit
praestantius, praecipue novum et molle, quod etiam pingue
nominant. Consuetudo liquidem haec est inter recentiores
medicos in huiusmodi medicamentis, quod emollientius est
pinguis appellasse, hoc autem videlicet humidius quoque
est. Caeterum galbanum et qui opopanax dicitur, praeter-
quam quod discutunt, etiam quid emolliens habent, ope-
panax autem discutiendo, galbanum emolliendo coquendo-
que praecellit. Talis sane emollientium medicamentorum
facultas est. Tum vero quum vel scriptum aliquod in libris
medicamentariis discusseris et examinaveris, vel ipse com-
posueris, auditis nuper medicamentorum secundum maioris
mi norisque rationem differentiis, intellectis item corporum
a ffectuumque diversitatibus, valida validis, imbecillia imbe-

Ed. Chart. XIII. [834.]

Ed. Bas. II. (407. 408.)

ξεις. ἐν δὲ τῷ μετὰ τὸ πρόσθεν ἐπιτεθέν ἕτερον ἐπιτιθέ-
ναι, καταντλεῖν (408) ἔλαιον ἀπλοῦν, λιπαρὸν ἀρμόττει τῷ
πεπονθότι μορίῳ. τῶν δὲ ἐχικόλλων ὀνομαζομένων φαρμά-
κων οὐδὲν ἀφιλεῖν χρή, πρὶν αὐτόματον ἀποστῆναι, ἀλλὰ
κῆν λούηται τις, ἕαν ἐπικεῖσθαι. φυλάττεσθαι δὲ καὶ τὰ
τῶν φαρμάκων ὑδάτων λουτρὰ καὶ μάλιστα ὅσα χαλκανθάδη
τε καὶ στυπτηριώδη καὶ θειώδη· ταῦτα μὲν ἱκανὰ συνετοῖς
ἀνδράσι καὶ τινὰ τριβὴν κατὰ τῆς τέχνης ἔργα κεκτημένοις.

Κεφ. δ'. [Αἱ τῶν μαλακτικῶν φαρμάκων κατ' εἶδη
διαφοραὶ καὶ δυνάμεις.] Ἐπεὶ δὲ οὐ πάντες εἰσὶ τοιοῦτοι
καὶ πρόκειται κατὰ τήνδε τὴν πραγματείαν, οὐχ ὥσπερ ἐν
τῇ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, μόνην εἰπεῖν τὴν μέθοδον,
ἀλλ' ἅμα παραδείγματι τῶν κατὰ μέρος ἐνὶ τε καὶ διευτέρῳ,
προσθεῖναι δεῖ καὶ τὰ πείρα προκείμενα φάρμακα, ἃ πρόσ-
κνται τοῖς πρὸ ἡμῶν ἐν τῷ φαρμακευτικῷ μέρει τῆς τέχνης
ἐνδόξοις, ἐπὶ τὰς κατ' εἶδη διαφορὰς ἐπὶ τῶν μαλακτικῶν
φαρμάκων ἀφίξομαι τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν μαλακωτάτων ποι-

cillibus adhibebis. At ubi post primam medicamento imposi-
tionem aliud applicas, oleo simplici pingui partem affectam
fovere convenit. Porro ex iis quae tenacia nominantur,
nullum auferendum est prius quam sua sponte abscedat,
imo etiam si laveris, permittenda sunt. Vitanda autem me-
dicamentosarum aquarum lavacra, praesertim quae chal-
canthosa, aluminosa et sulfurosa sunt. Haec quidem suffi-
ciunt viris cordatis ac prudentibus, quique in medicinae
operibus exercitati peritiam aliquam sunt adepti.

Cap. IV. [*Specialis emollientium medicamentorum
differentia ac facultas.*] Quoniam vero omnes ejusmodi
non sunt et proposuimus hoc commentario, non ut in opere
de morbis curandis methodum solam exponere, verum
simul cum particularium uno atque altero exemplo, me-
dicamenta usu comperta subjungere oportet, quae majores
nostri in pharmaceutica artis parte celebres literis manda-
verunt, ad speciales emollientium medicamentorum diffe-
rentias perveniamus a mollissimis, quae et parvis inflam-

Ed. Chart. XIII. [834.]

Ed. Bas. II. (408.)

ησάμενος αὐτοῖς, ἃ καὶ τὰς μικρὰς ἱᾶται φλεγμονάς. τῶν συνθέτων μαλακτικῶν τὰ μὲν ἐστίν, ὡς ἂν εἴποι τις, ἁσθενέστερα κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. ἔνια δὲ οὐ πολλῷ τοιούτων ἰσχυρότερα κατὰ δευτέραν, καὶ τινα κατὰ γ'. ἕτερα. καὶ πρὸς αὐτοῖς κατὰ δ'. ἄλλα. χρῆσθαι δὲ προσῆκιν, ὡς προείρηται, πρὸς μὲν τὰς βραχείας σκληρότητας καὶ τὰ μαλακὰ σώματα τοῖς τῆς πρώτης τάξεως. πρὸς δὲ τὰ τούτων ἰσχυρότερα σώματά τε καὶ πάθη τοῖς τῆς δευτέρας, ὥσπερ γε καὶ τοῖς τῆς τρίτης καὶ τῆς τετάρτης ἀνάλογον. ὑπογράφουσι δὲ καὶ τὰ καθ' ἑκάστην αὐτῶν ἰδίᾳ.

[Μαλακτικὰ φάρμακα πρώτης τάξεως.] Βούτυρον ἢ ῥητίνη ἢ Κολοφωνία καὶ κηρὸς λευκὸς, μὴ παλαιὸς, ἴσα τῷ σταθμῷ τὰ γ'. τηκόμενα μετ' ἀλλήλων, μαλακτικὰ πρώτης τάξεως ἐστίν. καὶ ἡ πάρυγρος, ὅταν ἢ πρόσφατος, ἢ χρονισθεῖσα δὲ διαφορητικωτέρα γίνεται, ἁσθενεστάτη δὲ τῶν μαλακτικῶν, κηρὸς μετὰ βουτύρου τακτεῖς ἢ διὰ σουσίνου ἢ Κομμαγηνοῦ. καὶ τούτων ἁσθενέστερόν ἐστι τὸ καλούμενον κηρέλαιον, ὅταν εἰς λίτραν ἐλαίου χαλαστικοῦ μηδεμίαν

mationibus medentur, exorsi. Ex compositis emollientibus alia quidem, ut ita dicam, imbecilliora primo ordine statuuntur, quaedam non multo his validiora secundo, et quaedam alia tertio, ad haec nonnulla quarto. Caeterum primi ordinis mollientibus ad exiguas durities et in mollibus seu teneris corporibus uti, sicut praedictum est, expedit, ad fortiora his corpora et affectus secundi, quemadmodum et tertii et quarti pro illorum ratione. Subscribam autem et eorum cujuslibet propria.

[Emollientia medicamenta primi ordinis.] Butyrum, resina, colophonia et cera candida non vetusta, singula tria pondere aequalia invicem liquata, primi ordinis emollientia sunt. Et liquidum medicamentum, quod parygrum appellatur, eorum numero adscribitur quum recens fuerit, veterascens autem majorem discutiendi vim acquirit. At emollientium imbecillimum est cera cum butyro liquefacta aut ex fusino aut commageno, atque his imbecillius est, quod dicitur cerelaeum, quasi ex cera oleoque confectum, quum

Ed. Chart. XIII. [834. 835.]

Ed. Bas. II. (408)

ἔχοντος στύψιν ἐμβληθῶσι κηροῦ οὐγγίαι ιβ'. ἢ ἑκκαίδεκα. καὶ αἱ διὰ τῶν ὠν δὲ κηρωταὶ βραχύ τι χαλαστικὸν ἔχουσι. [835] ἰσχυρότεραι δὲ τούτων, ἀλλὰ ἀσθενεῖς ἔτι καὶ αὐταὶ κηρωταί, αἱ δι' οἰσύνου καὶ ῥητίνης καὶ κηροῦ, τηκομένων ἴσῳ τῷ σταθμῷ. ἐὰν δὲ ἢ παλαιότερά πως αὐτὰ, διήσεται μίξιως ἐλαίου τινὸς τῶν χαλαστικῶν ἢ σουσίνου ἢ Κομμα- γηνοῦ ἢ στέατος ὑείου ἢ ὀρνιθείου ἢ χηνείου. μαλακτικὰ φάρμακα δευτέρας τάξεως. ὡς ἐν τοῖς ἀπλοῖς φαρμάκοις, ἐποιήσαμεν τέσσαρας τάξεις τῶν ὁμογενῶν, τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἐν αὐτοῖς ὀρίζουσας, ἐνίων δ' ἔφην ἀμφίβολον εἶναι τὴν δύναμιν, εἴτ' ἐπὶ τελευτῇ τῆς πρώτης τάξεως εἴτ' ἐν ἀρχῇ τῆς δευτέρας, θετέον ἐστὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ὡσαύ- τως καὶ περὶ τῆς δευτέρας τε καὶ τρίτης τῶν τε ταύταις, ἐφεξῆς. ἐπ' ἐνίων δὲ θαρρῶσας ἀποφαίνεσθαι τινὰ μὲν ἐν ἀρχῇ τῆσδε, τινὰ δὲ ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆσδε τῆς τάξεως ἔφην ὑπάρχειν, ὥσπερ ἓνια χωρὶς προσθήκης ἦτοι τῆς πρώτης ἢ τῆς δευτέρας ἢ τῆς γ'. ἢ τῆς δ'. τάξεως ἔφην εἶναι. πολ- λῆς δὲ πύρας τῆς κατὰ μέρος ἐπὶ πολλῶν τε σωμάτων καὶ

in libram olei laxantis nulla astringenti facultate praediti, cerae ℥ xij, vel xvj, injectae fuerint. Jam ex ovio cerata facta exiguam quandam laxandi facultatem possident. Va- lentiora his, verum imbecilla adhuc et ipsa cerata ex oesyo- po, resina et cera pari pondere liquefactis, si autem ve- rustiora quodammodo ipsa fuerint, olei cujusdam laxantis vel susini vel commageni vel adipis suilli vel gallinacei vel anserini mixturam requirunt. *Emollientia medicamenta secundi ordinis.* Quemadmodum in simplicibus medicamen- tis quatuor congenerum ordines fecimus, qui majoris in se minorisque rationem distinguunt, aliquorum autem am- biguam esse facultatem diximus, utrum ad primi ordinis finem, an in secundi initio locanda sint, ita de secundo tertio reliquis deinceps. In quibusdam vero audacter pro- nuncians, alia in principio hujus, alia in tertio hujus ordi- nis consistere dixi, sicut nonnulla citra appositionem vel primi vel secundi vel tertii vel quarti ordinis esse retuli. Multum vero experientiae particularis in variis et corpo-

Ed. Chart. XIII. [835.]

Ed. Bas. II. (408.)

παθῶν αἱ τοιαῦται τῶν ἀποφάσεων δέονται, διὸ καὶ μετ' ἐμέ τις ὁμοίως ἐμοὶ φιλόπονος τε καὶ ζηλωτικὸς ἀληθείας γένηται, μὴ προπιτῶς ἐκ δυοῖν ἢ τριῶν χρήσεων ἀποφαιτέσθω. πολλάκις γὰρ αὐτῷ φανεῖται διὰ τῆς μακρᾶς πείρας, ὥσπερ ἐφάνη καὶ μοι, ὅτι τὰ κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν εἰρημένα εἰς τὴν γ'. ἀρχομένην μετατεθῆναι δεῖ ἢ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀπλῶς τῆς γ'. ἅτι γὰρ καὶ τῶν σωμάτων τῆς διαφορᾶς, οἷς προσάγεται τὰ φάρμακα καὶ τῶν παθῶν αὐτῶν οὐκ ὀλίγην ἔχόντων ἐν τῷ μᾶλλον τε καὶ ἥττον τὴν ὑπεροχὴν, χαλεπώτατόν ἐστιν ἐπὶ πᾶσιν ἀπόφασιν ποιήσασθαι μίαν, ἔξ ἐπιμέτρου δὲ καὶ αὐτῶν τῶν φαρμάκων τῶν ἀπλῶν οὐ μικρὰν ἔχόντων διαφοράν. ἐμοῦ δὲ ἐπὶ τῶν ἀρίστων καθ' ἕκαστον εἶδος τε καὶ γένος ἀποφηναμένου τὴν δύναμιν, ἐὰν ἐπὶ τοῦ χειρίστου ποιήσῃται τις τήνδε διὰ τῆς πείρας ἐξέτασιν, ποιήσεται μὲν ψευδῶς, οὐ διαώρικε δὲ τὰς τῆς δυνάμικως αὐτῶν τάξεις. ἀσφαλέστατον οὖν ἐστὶ, τὴν αὐτῶν τῶν φαρμάκων πρὸς ἀλλήλα διαφοράν ἐν τῷ μᾶλλον τε καὶ ἥτ-

ribus et vitiis seu affectibus hujusmodi pronunciata desiderant. Quare si quis post me aequè studiosus et veritatis vehemens amator extiterit, ne temere ac subito, ubi bis terve usus expertusque sit, ferat sententiam, frequenter enim ei ex longa experientia, quemadmodum et mihi usu venit, in secundo ordine dicta in tertium incipientem transponi oportere videbuntur vel in principium tertii absolute. Quum enim corpora quibus medicamenta adhibentur, ipsique affectus non exiguum differentiae excessum in majoris minorisque ratione obtineant, difficillimum est de omnibus eadem pronunciare. Accedit huc quod ipsa simplicia medicamenta non parvo divariant discrimine. At ego quum in praestantissimis facultatem pro unaquaque specie ac genere ostenderim, si quis in deterrimo per experientiam examinationem moliatur, examinabit quidem falso, non autem facultatis ipsorum ordines distinxerit. Itaque tutissimum est medicamentorum ipsorum inter se differentiam

Ed. Chart. XIII. [835.]

Ed. Bas. II. (408.)

τον ἀκριβῶς γράφειν, ὥσπερ ἐπὶ τε τῶν ἄλλων ἐποίησα καὶ νῦν ποιήσω.

Κεφ., ε'. [Διαφόρους γίνεσθαι διαφορὰς ἐν τῷ μᾶλλον τε καὶ ἥττον κατὰ τὴν μαλακτικὴν τοῦ Μνασαίου ἔμπλαστρον κατὰ διάφορον τῶν ἀπλῶν ποσότητά τε καὶ ἡλικίαν καὶ ἔψησιν.] Κατὰ γὰρ τοι τὴν δευτέραν τάξιν τῶν μαλακτικῶν οὐχ ἥκιστα ἂν τις θείῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Μνασαίου συντεθειῖσαν ἔμπλαστρον, ὁμολογούντων μὲν ἀπάντων ἀλλήλοις τῶν μνημονευσάντων αὐτῆς, ἔξ ἐλαίου τοῦ παλαιοῦ καὶ λιθαργύρου καὶ στέατος ὑείου. διαφορομένων δὲ ἐν τε τῇ ποσότητι τούτων ἐκάστου καὶ τῷ τινὰς μὲν ἐκ προσφάτου στέατος, ἐνίοις δὲ ἐκ παλαιοῦ συντιθέναι τοῦ καλουμένου πρὸς ἀπάντων ἤδη συνήθως ἄξουγγίου. ἐπὶ γὰρ τοι τούτοις ἢ ἀσθενιστάτῃ γένοιτ' ἂν ἐκ λιθαργύρου καὶ στέατος ὑείου καὶ ἐλαίου, μηδετέρου παλαιοῦ. ἢ δ' ἰσχυροτέρα ἐλαίου μὲν αὐτῶν παλαιοῦ, θατέρου δὲ νέου βληθέντος. ἢ δὲ ταύτης ἰσχυροτέρα παλαιῶν ἀμφοτέρων. κατὰ μὲν οὖν τὸ νέον ἢ παλαιὸν βάλλεσθαι τὸ ἔλαιον καὶ τὸ στέαρ αἱ διαφοραὶ δ'.

secundum majoris minorisque rationem accurate scribere, quemadmodum et in aliis feci et nunc facturus sum.

Cap. V. [*Varias enasci differentias secundum majoris minorisque rationem in emollienti emplastro Mnasaeci pro varia simplicium tum quantitate tum aetate tum coctione.*] Sane quidem emplastrum Mnasaeco auctore compositum rectissime secundo emollientium ordini adscripseris, omnibus certe qui ejus meminerunt convenientibus ex oleo veteri, argenti spuma et adipe suillo componi, in quantitate vero horum singulorum discrepantibus, atque eo, quod nonnulli ex recenti adipe, quidam ex veteri, quem jam omnes vocare solent axungiam, componant. In his quidem imbecillimum fiet ex argenti spuma, suillo adipe et oleo, neutro veteri, validius oleo quidem ex iis veteri, altero autem recenti addito, his validius ex ambobus vetustis. Ex eo igitur, quod recens aut vetus olenum adepsque immittitur, quatuor differentiae prodibunt, alias quidem am-

Ed. Chart. XIII. [835, 836.]

Ed. Bas. II. (408.)

ἴσονται ποτὲ μὲν ἀμφοῖν νέων, ποτὲ δὲ ἀμφοῖν παλαιῶν, ποτὲ δὲ τοῦ μὲν ἐλαίου παλαιοῦ, τοῦ στέατος δὲ προσφάτου ἢ τοῦναντίον, ἐλαίου μὲν προσφάτου, παλαιοῦ δὲ στέατος ἐμβαλλομένου. κατὰ δὲ τὴν πρὸς ἄλληλα συμμετρίαν αὐτῶν τῶν τριῶν ἀπλῶν φαρμάκων ἑτεραι πλείους. [836] ἦτοι γὰρ ἴσα τῷ σταθμῷ καὶ μέτρῳ μίγνυται τὰ τρία καὶ πολλοὶ φασὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μνασαίου συντεθεῖσαν ἐκ τριῶν ἴσων συγκεῖσθαι ἢ τὰ δύο μὲν ἴσα, τὸ τρίτον δὲ οὐκ ἴσον ἀλλ' ἑλάττονον ἢ πλεόν ἢ τῶν τριῶν ἀνίσων μίγνυμένων. εὐδὴλον οὖν ὅτι πολλαὶ γενήσονται διαφοραί. πλεόνος μὲν γὰρ τῆς λιθαργύρου βληθείσης μαλακώτερον τῇ δυνάμει γενήσεται τὸ φάρμακον, ἐλάττονος δὲ ἰσχυρότερον. καὶ μαλακτικώτερον μὲν, εἰ τοῦ στέατος ἐμβάλλοιμεν πλεόν, διαφορετικώτερον δ' εἰ τοῦ ἐλαίου. καὶ γὰρ αὖ καὶ ἄλλο τι προσέρχεται πλεόνος ἐμβληθέντος ἐλαίου, μεγάλην ἔχοντος δύναμιν εἰς τὸ διαφορετικώτερον ἐργάσασθαι τὸ φάρμακον. ἔστι δὲ τοῦτο, καθάπερ εἴρηται μοι κατὰ τὸν α'. λόγον, ἢ ἐπὶ πλεόν ἐψήσεις. εἰ γοῦν μόνην τὴν λιθάργυρον ἐψήσεις ἐν ἐλαίῳ πλεόνι, ξηραντικώτερον ἔσται τὸ φάρμακον. ἐν

bobus recentibus alias vetustis, nonnunquam oleo quidem veteri, adipe vero recenti, vel contra oleo quidem recenti, vetusto autem adipe indito. At ex trium ipsorum simplicium medicamentorum mutua symmetria aliae plures differentiae emanabunt; vel enim pari pondere et mensura haec tria miscentur, ac multi affirmant ab ipso Mnasaeo confectum tribus paribus constare, vel duobus quidem paribus, tertio non pari, sed minori aut copiosiori, vel tribus mixtis imparibus, unde clarum evadit, multas fore differentias. Copiosa siquidem argenti spuma injecta medicamentum facultate mollius fiet, pauciore validius. Ac magis emolliet, si plus adipis immittamus, discutiet fortius, si oleum augeamus. Praeterea aliud quiddam accedit copiosiore oleo imposito, quod magnam vim ad medicamentum ut magis discutiat efficiendum obtinet, est autem hoc sicut primo libro diximus, si magis incoquas. Si igitur so-

Ed. Chart. XIII. [836.]

Ed. Bas. II. (408. 409.)

πλέονι δὲ ἐψησεις πλέον ἐλαίου βαλὼν, εἴ γε μέλλοι σύστα-
σιν ἔξειν ἐμπλάστρου. ὥς εἴ γε τούτου μὴ φροντίζοι τις,
ἀλλὰ ἴσῳ χρόνῳ τό θ' ἦσσαν ἔχον ἐλαίου κατὰ τὸ πλέον
ἐψησει, πρόδηλον ὅτι μαλακτικώτερον ἔσται κατὰ τὴν δύνα-
μιν, ὅς πλέον ἔλαιον μέμικται, καθάπερ εἰ καὶ ὠμὴν τις
ἄκοπον τὴν λιθάργυρον ἐλαίῳ μίξας βούλοιτο χρῆσθαι. διό
περ ὁ πολλάκις ἤδη μοι λέλεκται, (409) μεμνησθαι διὰ παν-
τός αὐτοῦ κελύω, μὴ καθάπερ ἐνιοὶ τὰς ἀποφάσεις ἀπλῶς
ὑπὲρ τῶν φαρμάκων ποιοῦνται καὶ ἡμᾶς οὕτω πράττειν,
βελτίονα λέγοντας ἀπλῶς εἶναι τήνδε τὴν σύνθεσιν τοῦ φαρ-
μάκου τῆσδε δύναται γὰρ ἑκάτερα πρὸς διαφέροντα καὶ
εἶδη πάθῃ καλῶς συγκεῖσθαι, καὶ ποτε πρὸς ταῦτό κατὰ
διαφέροντας τοὺς καιροὺς. ταῦτα τοίνυν ἅπαντα τὰ νῦν
εἰρημένα μοι προακούσας τις, οὐ φιλόπονος μόνον ἢ μνή-
μων, ἀλλὰ καὶ φύσει συνειτός ὢν, ὠφελίμως ἀναγνώσεται
τὰ μετὰ διορισμῶν γεγραμμένα τε καὶ γραφησόμενά μοι. καὶ
λέξω δέ σοι τοὺς διορισμοὺς ἐπὶ τῶν προκειμένων φαρμά-
κων ἐν προσθήκῃ τριῶν ἢ τεττάρων συλλαβῶν γινομένους,

mentum evidentius exiccabit, in uberiore vero coques, ubi
plus olei indideris, si emplastri spissitudinem habiturum sit,
quod II id non cures, sed aequali tempore tum id, quod
minus olei continet, tum quod plus habet, incoquas, liquet
facultate emollientius futurum, cui oleum uberius mixtum
fuerit, quemadmodum si et cruda argenti spuma oleo com-
mixta acopo uti velis. Quare, quod jam saepe dixi, sem-
per ipsius meminisse volo, non sicut quidam sententias
absolute de medicamentis ferunt, sic et nos facere absolute
dicentes, hanc medicamenti compositionem illa esse potio-
rem, nam utraque ad diversos specie affectus recte com-
posita esse potest, interdum ad eundem diversis tempori-
bus. Haec igitur omnia modo a me relata qui prius audivit,
non diligens modo vel memor, sed natura etiam prudens
utiliter et cum fructu leget ea, quae distincte et scripsi et
scripturus sum. Ac in propositis medicamentis distinctiones
ibi exponam trium quatuorve syllabarum appositione com-

Ed. Charit. XIII. [836.]

Ed. Bas. II. (409.)

ὅποιαν προσθήκην ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τὸν ἐνεστῶτα λόγον φαρμάκου τοῦ Μνασαίου φαίνεται πεποιημένος ὁ Ἀνδρόμαχος. ἐν γὰρ τῷ καταλόγῳ τῶν μελίνων ἐμπλάστρων ἐνδικάτην τῇ τάξει γράψας αὐτὴν οὐχ ἀπλῶς εἰπεῖν ἤρκεσθη, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐμπροσθεν εἰρημένων, ἄλλη καὶ ἄλλη προγράφων αὐτῶν, ἀλλὰ προσέθηκε τὸ ἀπαλή. τοῦτ' οὖν ἠξίου αὐτὸν ἐπὶ πασῶν πεποιηκέναι καὶ κατ' αὐτάς γε τὰς μελίνας ἤρχθαι μὲν ἀπὸ τῆς ἀπαλωτάτης, μεταβάντα δὲ ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὴν ἰσχυροτέραν ὀλίγω διεδηλωκέναι, προσγράψαντα βραχὺ μὲν τινι ταύτης ἰσχυροτέραν εἶναι τὴν δευτέραν, ἐκείνης δ' αὖ πάλιν ἰσχυροτέραν εἶναι τὴν τρίτην, εἰτ' ἐκείνης τὴν δ'. ὥσπερ αὖ πάλιν, εἴ τινα ἴσην ᾧετο δύναμιν ἔχειν, αὐτὸ τοῦτο προσγράψαι, ἢ εἴπερ εὐλαβοῖτο κινδυνεύειν ἐν γε ταῖς τοιαύταις ἀποφάσεσιν, ἀλλὰ τὰ γε ἀπλᾶ μαλακτικὰ φάρμακα προδιδάξαι, τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἐν αὐτοῖς διορισάμενον, ὅπως ὁ ἀναγινώσκων ἐφεξῆς τὰς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένας μαλακτικὰς ἐμπλάστρους πολλὰς, ἰσχυροτέραν μὲν εἶναι γνωρίζῃ τὴν διὰ στύρακος, ἀμμωνιακοῦ τε καὶ βδελλίου καὶ προπόλιος καὶ χαλβάνης, στέατός τε

prehensas, qualem inquam appositionem in medicamento praesenti libro proposito Mnasaei Andromachus appendisse videtur. Nam in melinorum emplastrorum catalogo undecimum ordine, quum id scripisset, non simpliciter dicere contentus fuit, ut in prioribus commemoratis aliud atque aliud ipsis praeponens, sed tenerum adjecit. Itaque hoc volebam ipsum in omnibus fecisse et in ipsis melinis a tenerissimo incepisse, inde vero digressum ad paulo fortius innuisse adscribendo, pauxillo quodam secundum hoc quam illud esse valentius, hoc rursus tertium esse fortius, deinde hoc quartum, veluti rursus si aliqua aequalem putarit habere facultatem, id ipsum admonuisse, vel si periculum timeret in ejusmodi pronunciatis, certe simplicia emollientia medicamenta praedoceret, majoris ac minoris ratione in ipsis definita, ut qui emollientia emplastra multa deinceps ab ipso scripta legit, validius quidem esse intelligat, quod ex styrace, ammoniaco, bdellio, propoli, galbano, sevo tau-

Ed. Chart. XIII. [836. 837.]

Ed. Bas. II. (409.)

ταυρείου καὶ τραγείου καὶ τῶν μυελῶν συγκειμένην, ἀσθενῇ δὲ τὴν μηδὲν τούτων ἔχουσαν, ἀλλ' ἦτοι πάντα ἀσθενῇ κατὰ τὴν δύναμιν, ἢ τούτων μὲν αὐτῶν ἰσχυρότερα, μέσα δὲ ταῖς κράσεσι τε καὶ δυνάμεισιν ἢ μετὰ τοῦ μεμίχθαι τοῖς ἀσθενέσιν ἐν τι τῶν ἰσχυρῶν ἢ δύο. δῆλον γὰρ ὅτι τὸ μεταξὺ πλάτος ἐν ἅπασι τοῖς φαρμάκοις οὐκ ὀλίγον ἐστὶ κατὰ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον, ἐπὶ κοινῇ δυνάμει πάντων αὐτῶν γενικῶς νοουμένη, καθ' ἣν ὁμογενῇ τε καὶ ὁμοειδῇ τὰ φάρμακα λέγεται, [837] καθάπερ γε ἕτερα διαφέροντα γενικαῖς ἢ εἰδικαῖς διαφοραῖς. ὁπότε οὖν ταῦτά μοι διωρίσθη καὶ τίς ἐξ αὐτῶν ὁρμώμενος οὐ χαλεπῶς δυνήσεται διαγινώσκειν τὰ τε δύναμιν ἰσχυροτέραν ἔχοντα καὶ τὰ μαλακωτέραν, τὴν ἱστορίαν αὐτῶν ἤδη ποιήσομαι, τὰς γεγραμμένας τοῖς ἐμπειροτάτοις τῶν φαρμάκων ἀνδράσιν, εἴτ' ἐμπλάστρους ὀνομάζειν ἐθέλοις εἴτε μαλάγματα, γράψας ἐφεξῆς. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῶν ὑπὲρ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ἐν τῷ θ'. τῶν ἐκτὸς, ὃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.

rino hircinoque et medullis confectum est, imbecillum, quod nullum ex his continet, sed vel omnia invalida facultate vel hisce quidem ipsis valentiora, media vero temperatioris viribusque, quod vel unum aliquod validum vel duo imbecilibus mixta sint. Constat enim interpositam majoris minorisque latitudinem omnibus medicamentis non exiguam inesse, in communi universis ipsis facultate generatim aestimatis, juxta quam medicamenta congenere et conformia, id est ejusdem generis ac ejusdem speciei dicuntur, quemadmodum et alia generis vel speciei differentibus variantia. Quum igitur haec mihi praedicta sint, quibus instructus non magno negotio et valentiore facultate et imbecilliore praedita quaeas dignoscere, narrationem ipsorum aggrediar, deinde conscripta ab expertissimis medicamentorum viris, sive emplastra sive malagmata voles appellare, percensebo. Auspicabor autem a medicamentis ab Asolepiade in quarto libro exteriorum, quibus titulum indidit Marcellus, editis.

Ed. Chart. XIII. [837.]

Ed. Bas. II. (409.)

Κε φ. στ'. [Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου μαλάγματα.] Ἀμυθάωνος μάλαγμα πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων διατάσεις λύει πᾶσαν σκληρίαν, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ δυσκίνητα τῶν ἄρθρων. 24 ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος γο λστ'. κηροῦ γο λστ'. τερμινθίνης γο η'. βδελλίου γο η'. λίβανωτοῦ οὐγγίας δ'. σμύρνης γο δ'. χαλβάνης γο η'. κυπρίνου κο. δ'. βρέχεται σμύρνα, λίβανος, βδελλίον οἶνον, τὸ δὲ ἁμμωνιακὸν ὅξει λύεται. πάντα δὲ κόπτεται, τοῦ ὑπέρου χριόμενον τῷ κυπρίνῳ μέχρι παντελοῦς διαλύσεως. τοῦτο τὸ φάρμακον τῶν παλαιῶν ἐστὶ καὶ ἐνδόξων, ὥσπερ καὶ τὸ μετὰ τοῦτο γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου, κατὰ τόνδε τὸν τρόπον. διάσμυρνον ἀπολοφόνιον, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων διατάσεις διαλύει πᾶσαν σκληρίαν, ποιεῖ ἥπατικοῖς, σπληνικοῖς, νεφριτικοῖς, ποιεῖ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπίθειαν πρὸς τὰς τῶν ἄρθρων ὀδύνας καὶ κατοχὰς ποιεῖ. 24 κηροῦ γο ιστ'. τερμινθίνης γο ιστ'. ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος γο ιστ'. βδελλίου γο ιστ'. σμύρνης γο ιστ'. προπόλιως γο ιστ'.

Cap. VI. [*Asclepiadis malagmata.*] *Amythaonis malagma ad praecordiorum tensiones. Solvit omnem duritiem. Facit etiam ad difficiles articulorum motus.* 24 Guttae ammoniaci uncias triginta sex, cerae 3 triginta sex terebinthinae uncias octo, bdellii uncias octo thuris uncias quatuor, myrrhae uncias quatuor, galbani uncias octo, Cyprini heminas quatuor. Myrrha, thus, bdellium vino madefiunt, ammoniacum aceto diluitur, omnia contunduntur pistillo Cyprino inuncto, quousque perfecte dissolvantur. Hoc medicamentum vetus celebreque est, sicut et quod Asclepiades post hoc in istum modum tradidit. *Diasmyrnon Apolophonion*, id est medicamentum ex myrrha mortem differens, confectum ad praecordiorum tensiones, solvit omnem duritiem, benefacit hepaticis splenicis, nephriticis, valet ad omnem nervorum sympathiam, articulorum dolores detentionesque levat. 24 Cerae uncias sedecim terebinthinae uncias sedecim, guttae ammoniaci uncias sedecim, bdellii uncias sedecim, myrrhae uncias sedecim, propolis

Ed. Chart. XIII. (857.)

Ed. Bas. II. (409.)

ἱρίδος γο ιστ'· στύρακος γο ιστ'. ἱρίνου μύρου ὑποστάθμης ὅσον ἑξαρκεῖ, οἶνον εὐώδους τὸ ἱκανόν, σκεύαζε καθὰ προεῖρηται. καὶ τὸ μετὰ τοῦτο δὲ γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου φάρμακον ἀξιολογώτερον μὲν ὑπάρχει τῶν ὑπογεγραμμένων, ἥτιον δὲ ἱκείνων εἰς τὴν τῶν ἐσκληρυσμένων λύσιν. ἄλλο Διοσκορίδου φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰ δυσκίνητα κῶλα καὶ πρὸς ἀγκύλας διαλύει πᾶσαν σκληρίαν, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐντὸς διαθέσεις καὶ πρὸς τὰς ἐν βάθει ἀποστάσεις. 4 κηροῦ μνᾶν α'. ῥητίνης φρυκτῆς μνᾶς ἥμισυ, χαλβάνης μνᾶς ἥμισυ, ἱρίδος Ἰλλυρικῆς μνᾶς ἥμισυ, ἱρίνου ὑποστάθμης τὸ ἱκανόν, οἶνον ὅσον ἑξαρκεῖ, κοπτόν ἐστι τὸ φάρμακον, σκεύαζε καθὰ προεῖρηται. τὸ μετὰ τὸ προειρημένον φάρμακον ἐφεξῆς γεγραμμένον ὑπὸ Ἀσκληπιάδου ταῦτόν ὑπάρχει τῷ ὑπὸ τοῦ Ἡρα γεγραμμένῳ κατὰ τὸ τέλος τῆς φαρμακίδος αὐτοῦ βιβλίου, βραχεῖαν δὲ πᾶσα διαφορὰν ἐν τῇ συμμετρίᾳ τῶν τεττάρων ἔχει φαρμάκων ἀπλῶν, ὥς ἐστὶ φανερόν, ὅταν ἀμφότερα γραφῇ. πρότερον δὲ μνημονεύσω τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένου,

uncias sedecim, iridis uncias sedecim, styracis uncias sedecim, irini unguenti faeculae quantum sufficit, vini odorati quod satis est, praeparato sicut praediximus. Quod succedit huic ab Asclepiade scriptum dignius quidem ac celebrius supra scriptis existit, verum ad induratorum solutionem illis inferius. *Aliud Dioscoridis medicamentum confectum, ad difficiles artuum motus et ad ancylos. Tollit omnem duritiam Facit ad interaneorum affectus abscessusque profundos.* 4. Cerae minam unam, resinae frictae minae dimidium, galbani minae dimidium, iridis Illyricae minae dimidium, irini faeculae quod satis est, vini quantum sufficiat. Medicamentum tusile est, conficitur sicut priora. Medicamentum antedicto succedens ab Asclepiade scriptum idem est ei, quod Heras ad calcem medicamentarii sui libri conscripsit, paululum vero quiddam in symmetria quatuor simplicium medicamentorum evariat, uti innotescet quum ambo scribemus. Prins autem ab Asclepiade proditi

Ed. Chart. XIII. [837. 838.]

Ed. Bas. II. (409.)

κατὰ λέξιν οὕτως ἔχοντος. Λευκίου καθηγητοῦ πρὸς ἀγκύ-
 λας ἐπιγραφόμενον. ποιῇ πρὸς τὰς ἐν βάθει ἀποστάσεις,
 ποιῇ καὶ πρὸς τὰς τῶν νεύρων συνολκὰς καὶ τὰς τῶν ἄρ-
 θρων κατοχὰς, ἃς ἀγκύλας καλοῦμεν. ποιῇ ὀπισθοτονικοῖς
 καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. ἔστι δὲ καὶ ἄκοπον
 ἀγαθόν, διαλυόμενον ἱρίνω ἢ κυπρίνω ἢ δαφνίνω. ποιῇ πρὸς
 τὰ χρόνια καὶ δυσάλθῃ σκληρώματα. 4 βδέλλου < ιστ' στέ-
 ατος μοσχείου < ιστ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ιστ'. ἱρεως
 Ἰλλυρικῆς < ιστ'. ὀποπάνακος < ἡ'. χαλβάνης < ἡ'. [838]
 κάγχενος < ἡ'. στύρακος < ἡ'. λιβάνου < ἡ'. πεπέρειως κόκ-
 κους ρξ'. ἱρίνου μύρου ὑποστάθμης ὅσον ἔξαρκεῖ, κηροῦ,
 τεμινθίνης ἀνὰ ἡμίλιτρον, οἶνου τὸ ἱκανόν, κοπτόν ἐστι τὸ
 φάρμακον, σκεύαζε καθὰ προτίρηται. ὅπῃ τοίνυν ὁ Ἡρας
 διεφώνησεν ἐν τῇ τῶν ἀπλῶν συμμετρίᾳ πρὸς τὸν Ἀσκλη-
 πιάδην, ὡς ὑπεσχόμεν, ἤδη δηλώσω. πρῶτον ἀπάντων ἔγρα-
 ψεν ὁ Ἀσκληπιάδης φάρμακον βδέλλου ὀλκὰς ιστ'. ὁ δὲ
 Ἡρας οὐ βδέλλου, ἀλλὰ βδελλίου ὀλκὰς π'. πενταπλάσιαι

mentionem faciemus, quod ad verbum ita habet. *Lucii
 praeceptoris ad ancylas inscriptum. Facit ad abscessus in
 alto corporis obortos, facit ad nervorum contractiones et
 articulorum ligationes, quas ancylas vocamus, succurrit
 opisthotonicis, valet ad omnem nervorum dolorem ex con-
 sensu, est etiam acopon bonum irino vel Cyprino vel lau-
 rino solutum, facit et ad veteres contumacesque duritias.*
 4 Bdellii drachmas sedecim, sevi vitulini drachmas sedecim,
 guttae ammoniaci drachmas sedecim, iridis Illyricae drach.
 sedecim, opopanacis 3 viij, galbani 3 viij, canebyos drach.
 viij, styracis drachmas octo, thuris drach. viij, piperis grana
 centum sexaginta, irini unguenti saeculae quod satis sit,
 cerae, terebinthinae, singulorum selibram, vini quod satis
 est. Tusile est medicamentum, superiorum modo conficitur.
 Ubi igitur Heras ab Asclepiade in simplicium symmetria
 dissenferit, quod pollicitus sum, jam indicabo. Primum
 omnium scripsit Asclepiades medicamentum, bdelli drach.
 xvj. Heras autem non bdelli, sed bdellii drach. lxxx,

Ed. Chart. XIII. [838.]

Ed. Bas. II. (409. 410.)

δέ εἰσιν αὐταὶ τῶν ιστ'. δηλονότι. ἐπιξῆς δὲ στέατος μο-
σχίου ὀλκὰς ιστ'. γράψαντος τοῦ Ἀσκληπιάδου, πενταπλά-
σιας ὁ Ἡρας ἔγραψεν, ὡς καὶ τοῦ βδελλίου. πενταπλάσια
γὰρ δηλονότι αἱ π'. δραχμαὶ τῶν ι'. καὶ στ'. εἰσί. τρίτον
ἐπὶ τοῖς γεγραμμένοις ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψε φάρμακον,
ἀμμωνιακὸν θυμίαμα καὶ τούτου τὰς < ιστ'. ἀξιῶν βάλλε-
σθαι. κατὰ τὴν ἀναλογίαν οὖν τῶν ἐμπροσθεν ἐχρῆν καὶ
τὸν Ἡραν π'. γεγραφεῖναι <. ἔγραψε δ' οὐ τοσαύτας, ἀλλὰ
ρ'. ὥστε πλέονας ἐνέβαλεν κ'. ἄλλο δ' ἐπὶ τοῖς προγεγραμ-
μένοις φαρμάκοις ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, οὕτως εἰπὼν,
ἱριῶς Ἰλλυρικῆς < ιστ'. ἐφύλαξε δὲ τούτου τὴν ἀναλογίαν ὁ
(410) Ἡρας π'. γράψας. ἐπὶ τοῖς προγεγραμμένοις φαρμάκοις
ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης ὀποπάνακος < η'. ἐφύλαξε δὲ καὶ τὴν
πρὸς τοῦτο ἀναλογίαν ὁ Ἡρας μ'. γράψας ἑκτοῦ φαρμάκου,
χαλβάνης ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀσκληπιάδης < η'. ἐμβαλὼν. ἐφύ-
λαξε καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀναλογίαν ὁ Ἡρας, πενταπλάσιαν
ἀξιῶν ἐμβάλλεσθαι. πενταπλάσια γὰρ εἰσιν αἱ μ'. τῶν η'.
ἔρδομον φάρμακον ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν οὕτως. κάγχρυον

qui quinquies sexdecim adaequant. Deinceps sevi vitulini
drachmas sexdecim scribente Asclepiade, Heras quinquies
tolidem posuit, sicut et bdellii, nam lxxx, drachmae quin-
quies sedecim comprehendunt. Tertium ab his medicamen-
tum Asclepiades subjunxit, guttam ammoniaci et hujus se-
decim drachmas injiciendas censuit. Itaque juxta priorum
proportionem Heram quoque drach. lxxx, scripsisse con-
veniebat, tot autem non scripsit, sed centum, quare vi-
ginti plures illo indidit. Aliud post commemorata medi-
camenta protulit Asclepiades hisce verbis, iridis Illyricae
drach. xvj. Heras hujus proportionem servavit 3 lxxx,
scribens. Quintum post praedicta medicamenta opopanacis
3 viij, Asclepiades scripsit. Heras autem hic quoque pro-
portionem servavit quadraginta ponens. Sexto medicamenti
meminit galbani Asclepiades, qui 3 viij, injecit. Heras
etiam in eo proportionem repraesentat, quintuplam cen-
sens immittendam, quippe quadraginta drachmae quinquies
octonas absolunt. Septimum medicamentum Asclepiades

Ed. Chart. XIII. [838.]

Ed. Bas. II. (410.)

◁ η'. ἐχρῆν οὖν καὶ τὸν Ὁραν, ἵππερ ἐφύλαττε τὴν ἀναλογίαν, μ'. βάλλειν, νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ διπλασίας ιστ'. γὰρ αὐτὸς γέγραπεν. ὀγδόου στύρακος ὁ Ἀσκληπιάδης μέμνηται ◁ η'. ἐμβαλὼν. ἐφύλαξε τὴν ἀναλογίαν τούτου ὁ Ἡρας, πενταπλάσιον ἐμβαλὼν. ἑνατον φάρμακον ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, λιβανωτοῦ ◁ η'. ἐμβαλὼν αὐτοῦ, ὁ δὲ Ἡρας οὐ πενταπλάσιον, ἀλλὰ διπλάσιον ἀξιοῖ. δεκάτου δὲ πεπέρειως ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀσκληπιάδης ρξ'. κόκκους ἐμβαλὼν, ὧ πάλιν συμφώνως ὁ Ἡρας φ'. ἔβαλεν. ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων οὐκ οἶδ' ὅπως κ'. εἰσὶ γεγραμμένοι, καθάπερ ἐν ἑτέροις ρη'. ἐνδέκατον ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης κηρὸν, ὥσπερ καὶ ιβ'. τὴν τερμινθίνην ῥητίνην ἑκατέρου βάλλειν ἀξίων ἡμίλιτρον. ἐχρῆν οὖν καὶ τὸν Ὁραν ἵππερ ἐφύλαττε τὴν ἀναλογίαν, πενταπλάσιον ἐμβάλλειν ἑκατέρων, ὅπερ ἦν ἀνὰ λίτρας β'. ἔτι καὶ ἡμισυ προσκείμενον τῆς λίτρας. ὁ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἑκατέρου τρεῖς λίτρας ἀξιοῖ βάλλειν καὶ οὐγγίας δ'. εὐδὴλον οὖν ὅτι τοῦ μὲν κἀγχρυος ὁ Ἡρας ἐμβάλ-

ita exposuit canchryos 3 viij. Oportuit igitur et Heram, si proportionem observabat quadraginta indere, nunc autem non sic, verum duplices, puta sexdecim, ipse conscripsit. Octavo styracis Asclepiades meminit 3 viij, injiciens. Heras proportionem hujus quintuplo immisso observavit. Nonum medicamentum posuit Asclepiades, thuris 3 viij, miscens. Heras non quintuplum, sed duplum sumere praecipit. Decimo piperis meminit Asclepiades centum sexaginta granis immixtis, cui Heras rursus consentiens octingentas, injecit. In quibusdam exemplaribus haud novi quomodo viginti scripta sint, quemadmodum in aliis centum et octo. Undecimum tradidit ceram Asclepiades, sicut et duodecimum resinam terebinthinam utriusque selibram immittendum existimans. Ratio igitur exigebat et Heram, si proportionem volebat referre quintuplum utriusque indere, quod erat singulorum libras duas, insuper librae dimidium, ille vero non ita, sed libras tres et uncias quatuor miscere jubet. Unde clarum evadit Heram canchryos duplum ad propor-

Ed. Chart. XIII. [858. 839.]

Ed. Bas. II. (410.)

λει διπλάσιον τῆς ἀναλογίας, ὥσπερ καὶ τοῦ λιβανωτοῦ. τοῦ δὲ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἐπλιόνασιν ἐν τῷ τετάρτῳ μέρει, καθάπερ γέ καὶ τῆς τερμινθίνης ῥητίνης μετὰ τοῦ κηροῦ γ'. καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων ἐπλιόνασε τῷ τρίτῳ μέρει καὶ κατὰ τοῦτο παραπλησίαν ἐποίησε τὴν ὅλην σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου τῇ τοῦ Ἀσκληπιάδου. πλεονάσας γὰρ ἐν τῇ τοῦ κάγχρους συμμετρίας μηδὲν ἔχοντος μαλακόν, ἀλλὰ μόνον διαφορητικόν, συνηύξασιν αὐτῷ καὶ τὰ μαλακτικά, τὸν τε λιβανωτὸν καὶ τὸν κηρὸν καὶ τὴν τερμινθίνην. τοῦτο μὲν οὖν τὸ φάρμακον Λευκίου μὲν ὀνομάζει τοῦ καθηγητοῦ Ἀσκληπιάδης, ὅπῃ δὲ διαφέρεται τῷ Ἡρᾷ διήλθοι. ἐσχάτης δὲ τάξεώς ἐστι τῶν μαλακτικῶν, οὐ γὰρ ἂν εὗροις αὐτοῦ μαλακτικώτερον τῶν σκιζρόντων. ἐστόχασται δὲ ὁ συνθεὶς αὐτὸ καὶ τοῦ διαφορεῖν τὸ περιχόμενον ἐν τοῖς σκιζρόντων. [839] τὰ δὲ ἄλλα φάρμακα τὰ πρὸ αὐτοῦ βραχὺ πλεονεκτεῖ τῶν προγεγραμμένων. ἐν αὐτοῖς δὲ περιέχεται καὶ τὰ τμητικά τῶν πιπαχυμένων καὶ γλίσχρων χυμῶν, ἃ πολλάκις γίνονται χρήσιμα τοῖς σκιζρόντων ὄγκοις, ὅταν ὑπὸ γλίσχρων χυμῶν ἢ σκίζρόσεσι αὐτῶν κατασκευάζεται. μετρίως

tionem imponere sicut et thuris. Ammoniaci vero guttam quadruplo copiosiore adjecit, quemadmodum et terebinthinae ceraeque triplo, etenim in his tertia parte exuperavit, atque hac re totam medicamenti compositionem, Asclepiadis confecturae similem effecit. Exuperans enim in symmetria canchryos emolliens nihil habentis, sed discutiens, adauxit ei et emollientia, thus puta, ceram et terebinthinam. Hoc igitur medicamentum Lucii quidem praecceptoris nominat Asclepiades, ubi vero differat ab Hera, percensui. Caeterum extremi emollientium ordinis est, ut quo nullum indurescentia magis emollire comperias. Porro medicamenti auctor huc etiam animi intentionem direxit, ut quod in scirrho induratis continetur discutiat. Reliqua medicamenta praecedentia parum jam dicta superant. Habent enim in se ipsis amplius incrassatorum viscosorumque humorum incisoria, quae saepe tumoribus scirrholis ex usu sunt, quum viscosi humores illos produxerint. Ita-

Ed. Chart. XIII. [839.]

Ed. Bas. II. (410.)

μὲν οὖν ὁ ὀποπάνναξ λεπτύνει. καλοῦσι δὲ οὕτως τὴν ῥίζαν τοῦ πάνακος, οὗ τὸν καυλὸν ὀπίζοντες τὸν ὀποπάννακα ποι-
οῦσιν, ἔστι γὰρ ῥυπτικῆς, οὐ τμητικῆς δυνάμεως. τέμνει δὲ
καὶ ῥύπτει καὶ διαφορεῖ σφοδρῶς οὐ μόνον χυμοὺς πεπα-
χυμένους τε καὶ γλίσχρους, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ στερεὰ σώ-
ματα, μετ' αἰγείας κόπρου τὸ ὄξος, ἅτινα πρόσκειται τῷ
μετὰ τὸ προκείμενον φάρμακον ἐπιξῆς γεγραμμένῳ, ἢ φησιν
Ἀλκιμίωνος ἐπιγεγράφθαι. γράφει μὲν οὖν περὶ τοῦ προτέ-
ρου τόνδε τὸν τρόπον. ἄλλο μάλαγμα Μάρκου Τιλεντίου
Ἀσκληπιάδου, σφόδρα γενναῖον πρὸς τὰς προειρημένας δια-
θέσεις. μάλιστα δὲ ποιῖ πρὸς τὰς τῶν μητρῶν ἐμπνευμα-
τώσεις, ἐπιγραφόμενον τὸ φάρμακον Ἀσκληπιάδειον διὰ τὸ
ἀναφέρεσθαι εἰς τὸν Βιθυνὸν Ἀσκληπιάδην. 4 σμύρνης
ζ'. ἄλλως γο γ'. ὀποπάννακος ἡμίλιτρον, κηροῦ λίτραν α'
δ'. χαλβάνης γο γ'. μάννης ἡμίλιτρον, ἀμμωνιακοῦ θυμιά-
ματος ἡμίλιτρον, ῥητίνης φρυκτῆς λίτραν α' δ'. ὄξους κοτύ-
λην α'. χρηστέον δ' αὐτῷ καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικήν συμπά-
θειαν. ἄλλο Ἀλκιμίωνος ἐπιγραφόμενον. 4 κηροῦ λίτραν α'.

que opopanax modice attenuat, vocant autem sic radicem
panacis, cujus caulis liquore expresso opopanacem faciunt,
est enim deterforiae non incisoriae facultatis. Acetum autem
cum stercore caprino incidit, deterget discutitque vehe-
menter non modo humores incrassatos ac lentos, verum
solidas etiam partes ipsas. Quaedam apposita sunt medi-
camenti ordine propositum sequenti, quod Alcimionis ti-
tulum habere dixit. Scribit ergo de priore hunc in modum.
*Aliud malagma Marci Telentii Asclepiadis, valde gene-
rosus ad idem, praecipue vero valet ad uteri inflationes,
inscribitur Asclepiadeum medicamentum eo, quod ad
Asclepiadem Bithynum auctorem refertur.* 4 Myrrhae
drachmas tres, aliae uncias tres, opopanacis selibram, ceras
libram unam et dimidiam, galbani uncias tres, mannae se-
libram, guttae ammoniaci selibram, resinae frictae libram
unam et dimidiam, aceti heminam unam. Utendum est eo
etiam ad omnem nervorum ex consensu dolorem. *Aliud
Alcimionis titulo inscriptum.* 4 Cerae libram unam et

Ed. Chart. XIII. [839.]

Ed. Bas. II. (410.)

ἡμισυ, ῥητίνης κολοφωνίας λίτραν α' S'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν α' S'. χαλβάνης οὐγγίας γ'. σμύρνης γο γ'. λίβανου γο γ'. ὀποπάνανος λίτραν α' S'. προπόλιως οὐγγίας γ'. ὄξους ξέστας β'. αἰγείας κόπρου γο γ'. τριβε ἀμμωνιακόν, ὄξους ἐπιβαλὼν ξε. α'. εἶτα ἐπίβαλλε τούτοις σμύραν, λίβανον, ὀποπάναν καὶ πάλιν λέαινε. τὴν δὲ πρόπολιν κόπτε μετὰ τὴν χαλβάνην. τὸν δὲ κηρὸν καὶ τὴν ῥητίνην εἴψε, ἐπιβαλὼν ἐλαίου κοτύλας β'. καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπίβαλλε πρόπολιν καὶ χαλβάνην, κινῶν συνεχῶς. καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς εἰς ψυχρὴν, καὶ ἀποξύσας ἐπίβαλλε τοῖς λιανθεῖσι καὶ μίξας, ἀνελόμενος χρῶ. ἐπὶ τῷ προγεγραμμένῳ μαλάγματι γέγραπται κατὰ τὸ Ἀσκληπιάδου βιβλίον ἕτερον, ὀλίγον μὲν ἔχον μαλακτικῆς δυνάμειος, τὸ πλεόν δὲ θερμαντικῆς. ἔχει δὲ οὐ μόνον γεντιανῆς χυλόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀπούς, τὸν τε τοῦ πευκεδάνου καὶ τὸν τοῦ σαγαπηνοῦ, θερμαίνοντα σφοδρῶς φάρμακα. μέμικται δ' αὐτῷ καὶ ἀφρόνιτρον καὶ λίθου Ἀσίου ἄνθος, λεπτυντικῆς

dimidiam, resinae colophoniae libram unam et dimidiam, guttae ammoniaci libram unam et dimidiam, galbani uncias tres, myrrhae uncias tres, thuris uncias tres, opopanax libram unam et dimidiam, propolis uncias tres, aceti sextarios duos, stercoris caprini uncias tres. Ammoniacum teritur, aceti sextario injecto, deinde his myrrha, thus, opopanax adduntur rursusque laevigantur, propolis post galbanum contunditur, cera resinaque coquitur, olei heminis duabus affusis, ubi confluerint, propolim et galbanum adjicito movens continue, postquam dissolveris ab igne sublata refrigerari finito et deorsa laevigatis indito, quum una miscueris excipito ac utitor. Post nominatum malagma aliud in Asclepiadis libro scriptum est, quod quidem emolliendi facultatis parum, calefactoriae vero plus obtinet, habet autem non gentianae succum modo, sed peucedani et sagapeni etiam liquores, calida admodum medicamenta. Caeterum mixtum ei est et aphronitrum et lapidis Asii flos attenuantis incidentisque potestatis medi-

Ed. Chart. XIII. [839. 840.]

Ed. Bas. II. (410.)

τε καὶ τμητικῆς δυνάμειος φάρμακα. τὸ δὲ θεῖον τὸ ἄπυρον
ὅτι θερμαίνει, πάντες ἴσασι, καθάπερ γε καὶ τὸν πισσίτην
οἶνον. ὑπογράψω δὲ καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον αὐτῇ τοῦ
Ἀσκληπιάδου λέξει. μάλαγμα φαρμιανὸν ἐπιγραφόμενον πρὸς
τὰς προειρημένας διαθέσεις. μάλιστα δὲ ποιεῖ πλευριτικοῖς,
καὶ γὰρ παραχρῆμα λύει τοὺς πόνους ἐπιτιθέμενον ἐν αὐ-
τοῖς τοῖς παροξυσμοῖς. διὲ δὲ μετὰ τὴν ἐπίθειςιν τοῦ φαρ-
μάκου ἐρείθου περὶ τοὺς τόπους γενομένου βαστάζειν τὸ
σπλήνιον καὶ πάλιν διαστήσαντας ἐπιθεῖναι, λύει καὶ τὰς
κεχρονισμένας διαθέσεις. ʒ κηροῦ λίτρας ε'. ἥ λίτραν α'.
ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας γ'. φρυκτῆς γο γ'. ἥ λίτραν
α'. τερμινθίνης λίτραν α'. λιβάνου λι. α' S'. σμύρνης γο στ'.
ἀλόης γο στ'. οἰσύπου γο γ'. γεντιανῆς χυλοῦ γο γ'. ὀποῦ
πενικιδάνου γο γ'. ἥ ὀποπάνακος γο στ'. σαγαπηνοῦ γο δ'.
ἀφρονίτρου οὐγγίας στ'. λίθου Ἀσίου ἄνθους γο στ'. προ-
πόλειως γο γ'. θείου ἄπυρον γο δ'. οἶνον πισσίτου ξέστας ε'.
ἔψε δὲ πισσίτην καὶ τὸν χυλὸν τῆς γεντιανῆς, τὰ δὲ τηκτὰ
τήξας ἔα ψυγῆναι. [840] τὸ δὲ ἀμμωνιακὸν καὶ τὸν λίβα-

camenta. Jam sulphur vivum calefacere omnes norunt,
quemadmodum et vinum picatum. Subjungam et hoc me-
dicamentum ipsius Asclepiadis verbis. *Malagma Pharmia-
num ad praedictos affectus inscriptum. Summe facit
pleuriticis, quippe dolores subito in ipsis accessionibus
solvit impositum. Oportet autem ubi ipsum imposueris,
rubore in parte affecta excitato splenium auferre, ac
rursus intervallo temporis imponere; item diuturna vitia
dissolvit.* ʒ Cerae libras quinque, alias libram unam, am-
moniaci thymiamatis lib. iij, frictae uncias tres vel libram
unam, terebinthinae libram unam, thuris libram unam et
dimidiam, myrrhae uncias sex, aloës uncias sex, oesypi
ʒ iij, gentianae succi uncias tres, peucedani liquoris uncias
tres vel opopanacis uncias sex, sagapeni ʒ iv, sphronitri
ʒ vj, lapidis Afii floris ʒ vj, propolis ʒ iij, sulfuris vivi
ʒ iv, vini picati sextarios v, picatum et gentianae succum
incoquito, quae liquari possunt ubi liquefeceris, refrigerari
finito, guttam ammoniaci, thus, myrrham et aloën conte-

Ed. Chart. XIII. [840.]

Ed. Bas. II. (410. 411.)

νον καὶ τὴν σμύρναν καὶ τὴν ἄλὸν συντρίψας καὶ βαλὼν εἰς θυρίαν, ἐπίβαλλε τούτοις τὸ ὑγρόν. καὶ ὅταν διαλυθῇ, τρίβε φιλοπόνως. τὰ δὲ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας ἐπίβαλλε τοῖς λεανθεῖσι, καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς ἐπίβαλλε τούτοις τὰ τηκτὰ ἀναζεθέντα χωρὶς ἐγκηρίδων. καὶ μίξας, ἀτελόμενος χρῶ. μετὰ τὸ προειρημένον ἐφίξῃς ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης ἕτερον μάλαγμα παραπλησίως αὐτῷ κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. ἄλλο τὸ τοῦ Νεαπολίτου, ἐσκευάσθη Ἀκυλία Σικουνδίλλη. 4 οἶνου πισσίτου ξέστας στ'. κηροῦ λίτρας στ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας γ'. φρυκτῆς λίτρας γ'. τερμινθίνης λίτραν α' S'. λιβάνου λίτραν α' S'. σμύρνης γο στ'. ἄλῃς γο στ'. ἀφρονίτρου γο στ'. λίθου Ἀσίου ἄνθους οὐγγίας στ'. γεντιανῆς χυλοῦ τῆς ῥίζης γο στ'. σαγαπηνοῦ γο δ'. θείου ἀπύρου γο δ'. (411) προπόλειως γο δ'. πάνακος ῥίζης γο γ'. σαμψύχου γο γ'. πεπέρειως λευκοῦ γο γ'. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προεῖρηται.

Κεφ. ζ'. [Τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα μάλαγματα.] Μάλαγμα σκληρὸν καὶ ξηρόν. 4 πίσης λίτρας γ'. κηροῦ

rito, in pilam coniectis liquidum affundito, soluta studiose conterito, arida vero tunsa cribrataque laevigatis indito ac rursus diligenter tunsis liquida servefacta adjungito, absque grumis, qui encerides dicuntur, quum miscueris excipito ac utitor. Post praedictum aliud deinceps malagma persimile Asclepiades hisce verbis conscripsit. *Aliud Neapolitani praeparatum est Aquiliae Secundillae.* 4 Vini picati sextarios sex, cerae libras sex, guttae ammoniaci libras tres, frictae libras tres, terebinthinae libram unam et dimidiam, thuris libram unam et dimidiam, myrrhae $\frac{3}{4}$ vj, aloës uncias sex, aphronitri $\frac{3}{4}$ vj, lapidis Aëii floris $\frac{3}{4}$ vj, gentianae radicis succi uncias sex, sagapeni uncias quatuor, sulfuris vivi uncias quatuor, propolis uncias quatuor, pannacis radicis uncias tres, sampsuchi uncias tres, piperis albi uncias tres. Praeparato ac utitor, ut praedictum est.

Cap. VII. [*Andromachi malagmata.*] *Malagma durum et aridum.* 4 Picis lib. iij, cerae libras duas, resinae

Ed. Chart. XIII. [840.]

Ed. Bas. II. (411.)

λίτρας β'. ῥητίνης λίτραν α'. χαλβάνης γο β'. ἀμμωνιακοῦ
θυμιάματος γο β'. μάννης γο δ'. ὄξους ξε. γ'. πευκεδάνου
χυλοῦ τῆς ῥίζης γο στ'. οἰσύνου γο δ'. ἄλλως. 4 πίσσης
λίτρας δ'. κηροῦ λίτρας β'. ῥητίνης λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ
θυμιάματος λίτραν α'. μάννης λίτραν α'. χαλβάνης γο στ'.
ἑτεροι λίτραν α'. ὄξους ξέστας γ'. ἄλλη Ἀριστοκλέους. 4
πίσσης λίτρας δ'. κηροῦ λίτρας η'. ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας
δ'. τερμινθίνης λίτρας δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας β'.
γο η'. χαλβάνης λίτραν α'. οὐγγίας δ'. ἄλλο τὸ πρὸς ἀγκύ-
λας. 4 βδελλίου < ιστ'. λιβάνου < ιστ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιά-
ματος < η'. ὀποπάνανκος < η'. χαλβάνης < η'. στέατος μο-
σχίου < ιστ'. πεπέρειως κόκκους ρξ. στύρακος < η'. κάγχρουος
< ιστ'. ἱριως Ἰλλυρικῆς < ιστ'. τερμινθίνης μνᾶς ἥμισυ,
κηροῦ μνᾶς ἥμισυ, κυπρίνου κοτύλας δ'. οἶνου τὸ ἱκανόν.
τὸ διὰ μελιλώτου. 4 νάρδου Κελτικῆς < ι'. κυπέρειως < η'.
καρδαμώμου < η'. ἱριως Ἰλλυρικῆς < η'. σμύρνης < η'.
κρόκου < δ'. μελιλώτου < κέ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος

libram unam, galbani uncias duas, guttae ammoniaci uncias
duas, mannae uncias iv, aceti sextarios tres, peucedani succi
radicis uncias sex, oesypi uncias quatuor. *Aliter.* 4 Picis
libras quatuor, cerae libras duas, resinae libram unam, gut-
tae ammoniaci libram j, mannae libram unam, galbani un-
cias sex, alii libram j, aceti sextarios tres. *Aliud Aristot-*
elis. 4 Picis lib. iv, cerae lib. viij, resinae frictae lib. iv,
terebinthinae lib. iv, guttae ammoniaci lib. ij, 3 viij, gal-
bani libram unam uncias iv. *Aliud ad ancylas.* 4 Bdellii
drach. sedecim, thuris drach. sedecim, guttae ammoniaci
drach. octo, opopanacis drach. octo, galbani 3 viij, sevi
vitulini 3 xvj, piperis grana centum sexaginta, styracis 3
octo, canchryos drach. sedecim, iridis Illyricae drach. se-
decim, terebinthinae minae dimidium, cerae minae dimi-
dium, Cyprini heminas iv, vini quod satis est. *Malagma*
ex meliloto. 4 Nardi Celticae 3 x, cyperi drach. viij, car-
damomi 3 viij, iridis Illyricae 3 viij, myrrhae drach. viij,
croci drach. iv, meliloti 3 xxv, guttae ammoniaci drach.

GALENUS TOM. XIII.

Q q q

Ed. Chart. XIII. [840.]

Ed. Bas. II. (411.)

< ἡ. τερμινθίνης < ν. κηροῦ νέου < ρ. κυπρίνου κοτύ-
 λης ἡμισυ, ὅξους τὸ ἱκανόν. τινὲς ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος
 < ρ. πρὸς τὰ ἐντὸς πάντα. ἢ διὰ σπερμάτων. 4 ἀμμωνιακοῦ
 θυμιάματος < ν. κηροῦ < ν. τερμινθίνης < ν. τήλεως
 < κέ. στέατος ταυρείου πεθεραπευμένου < κέ. ἰρεως Ἰλ-
 λυρικῆς < κέ. νίτρου < κέ. μέλιτος κοτύλας στ. ὅξους κο-
 τύλην α'. πάνακος < κέ. κυπρίνου ὀλίγον. ὥς δὲ Φιλωνί-
 δης. 4 τήλεως σπέρματος, ἀνίσου σπέρματος, στύρακος, ῥυ-
 παροῦ βδελλίου, μάννης, λιβάνου, καρδαμώμου, κυπέρου
 νέου. πάνακος ῥίζης, ἰρεως Ἰλλυρικῆς, ἀφρονίτρου, ἐκάστου
 ἀνὰ < κέ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, τερμινθίνης ἀνὰ < ν.
 στέατος ταυρείου < ξ. μελιλώτου < ξ. κηροῦ < β. ἄλ-
 λως ρ. μέλιτος κοτύλης ἡμισυ. οἶνον κοτύλην α'. ἄλλο, ὥς
 Ἄρπόκρας. 4 τήλεως, νίτρου, πάνακος, ἰρεως ἀνὰ δραχμάς
 ἡ. τερμινθίνης, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, κηροῦ ἀνὰ < ρ.
 στέατος ταυρείου < ρ. ἄλλως ν. μέλιτος λι. α'. ὅξους ξέ-
 στας β. σελίνου σπέρματος, κυμίνου, μαράθρου ἢ ἀνίσου

viij, terebinthinae 3 l; cerae novae 3 c, cyprini heminae
 dimidium, aceti quod satis est, quidam guttae ammoniaci
 3 c. Ad interiora omnia. *Diaspermation*, id est ex *semini-*
bis. 4 Guttae ammoniaci 3 l, cerae 3 l, terebinthinae 3 l,
 foenigraeci drach. xxv, sevi taurini curati drach. xxv, iri-
 dis Illyricae drachm. viginti quinque, nitri 3 xxv, mellis
 heminas sex, aceti heminam j, panacis 3 xxv, cyprini pa-
 rum. *Ut autem Philonides*. 4 Foenigraeci feminis, anisi
 feminis, styracis, bdellii sordidi, mannae thuris, cardamomi,
 cyperi novi, panacis radicis, iridis Illyricae, aphronitri, sin-
 gulorum drach. xxv, guttae ammoniaci, terebinthinae, sin-
 gulorum drach. quinquaginta, sevi taurini drach. sexaginta,
 meliloti drach. sexaginta, cerae drach. duas, alias c, mellis
 heminae dimidium, vini heminam unam. *Aliud ut Har-*
pocras. 4 Foenigraeci, nitri, panacis, iridis, singulorum
 drach. octo, terebinthinae, guttae ammoniaci, cerae, singulo-
 rum drach. c, sevi taurini 3 c, alias l, mellis lib. j, aceti
 sextarios ij, apii feminis, cumini, foeniculi vel anisi, singu-

Ed. Chart. XIII. [840. 841.]

Ed. Bas. II. (411.)

ἀνὰ < ν'. [841] μελιλώτου < ν'. οἱ δὲ κέ. σαμψύχου < ν'.
καρδαμώμου, ἄμμεως ἀνὰ < ν'. κυπρίνω ἀναλαμβάνει. τὸ διὰ
σαμψύχου πρὸς πολλὰ. 24 κηροῦ νέου, δαφνίδων, τήλειως
λείας, σαμψύχου, ἐκάστου ἀνὰ < ρ'. τερμινθίνης < ρν'. νί-
τρον < λβ'. πεπέρειως < λβ'. οἱ δὲ δεκαῖς, κυτέρου < ιστ'.
κυπρίνου κοτύλας β'. ἢ στυρακίνου. τὸ διὰ δαφνίδων. 24
κηροῦ < οέ'. πίσης Βρυτίας < οέ'. δαφνίδων < οέ'. νίτρον
< οέ'. ῥητίνης φρυκτῆς < οέ'. χαλβάνης < ιβ'. ἁμμωνιακοῦ
θυμιάματος < ιβ'. κάγχρου < ιβ'. ἄμμεως < ιβ'. πεπέρειως
λευκοῦ < ιστ'. κυπρίνου < στ'. ἢ κο. στ'. ἄλλο μάλαγμα
εὔχρουν, πολύχρηστον. 24 κηροῦ λίτραν α'. ῥητίνης φρυκτῆς
λίτραν α'. ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος γο στ'. στυπτηρίας ὕγρᾶς
γο στ'. ἄλως ἄνθους γο στ'. τινὲς ἱξοῦ γο στ'. τὸ Ἀπολλο-
φάνους. 24 κηροῦ < π'. ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος < π'. βδελ-
λίου < π'. ἱριως Ἰλλυρικῆς < π'. ῥητίνης τερμινθίνης < μ'.
μάννης λιβάνου < μ'. ἱρίνω συγκόπτεται. τὸ διὰ στυπτηρίας

lorum 3 l, meliloti drach. l, alii viginti quinque, sampsuchi
drach. quinquaginta, cardamomi, ammeos singulorum drach.
l. Cyprino excipitur. *Malagma ex sampsucho ad multa.*
24 Cerae novae, baccarum lauri, foenigraeci laevis, sampsu-
chi, singulorum drach. centum, terebinthinae drach. cl,
nitri drach. xxxij, piperis drach. xxxij, alii sedecim, cy-
peri drach. sedecim, cyprini heminas duas vel styracini.
Malagma ex baccis lauri. 24 Cerae drach. lxxv, picis
brutiae drach. lxxv, baccarum lauri 3 lxxv, nitri 3 lxxv,
resinae frictae 3 lxxv, galbani 3 xij, ammoniaci guttae
drach. xij, cachryos 3 xij, ammeos drach. duodecim, pipe-
ris albi drach. xvj, cyprini drach. sex, alias heminas sex.
Aliud malagma boni coloris ad multa accommodatum. 24
Cerae lib. j, resinae frictae lib. j, guttae ammoniaci uncias
sex, aluminis liquidi uncias sex, salis floris uncias sex,
quidam visci uncias sex. *Malagma Apollopheanis.* 24 Cerae
drach. lxxx, guttae ammoniaci drach. lxxx, bdellii drach.
lxxx, iridis Illyricae 3 lxxx, resinae terebinthinae 3 xl,
mannae thuris 3 xl, irino contunduntur. *Malagma ex alu-*

Ed. Chart. XIII. [841.]

Ed. Bas. II. (411.)

ἄλλως. 4 κηροῦ < ρ'. πίσσης < ν'. στυπτηρίας ὑγρᾶς < κε'.
 ἐγὼ δὲ < ν'. ἰξοῦ < ν'. πρὸς ἰσχιαδικούς καλόν. 4 πηγά-
 νου ἀγρίου σπέρματος, σιλφίου, δαφνίδων, ἀφρονίτρου, ἀβρο-
 τόνου, κολοκυνθίδος, καρδαμώμου, ἄμμως ἀνὰ < δ'. πη-
 γάνου χλωροῦ, πίσσης, τερμινθίνης, ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος,
 κηροῦ, στέατος ἀνὰ < η'. χαλβάνης < στ'. ὀποπάνακος < δ'.
 θείου ἀπύρου < δ'. πρὸς σπληνικούς. 4 κηροῦ μνᾶν α'.
 ῥητίνης μνᾶν α'. ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος μνᾶς ἥμισυ, στυ-
 πτηρίας ὑγρᾶς < ν'. γλοιοῦ κοτύλην α'. καππάρειως ῥίζης
 < ν'. καλαμίνθης ῥίζης < ν'. μυροβαλάνου μάγματος < ν'.
 ὄξος εἰς τὰ ξηρά, ἔλαιον εἰς τὰ τηκτὰ χρῶ. μάλαγμα πολύ-
 χρηστον. 4 νάπυος < δ'. μάννης < β'. πηγάνου < δ'. ἀφρο-
 νίτρου < δ'. καππάρειως ῥίζης < στ'. ἁμμωνιακοῦ θυμιά-
 ματος < δ'. μυροβαλάνου < κε'. κενταυρίου τοῦ λεπτοῦ
 < δ'. ἢ ζ'. λίθου Ἀσίου ἄνθους < δ'. τήλειος < δ'. καρ-
 δαμώμου < δ'. κηροῦ < οέ'. ῥητίνης < ρ'. μέλιτος κοτύλας
 στ'. ἱρίνου ὑποστάθμης κοτύλην α'. ὄξους εἰς τὸ ἁμμωνια-

mine aliter. 4 Cerae 3 c, picis 3 l, aluminis liquidi 3 xxv,
 ego autem 3 l, visci 3 l. *Ad ischiadicos bonum.* 4 Rutae
 agrestis feminis, silphii, baccarum lauri, sphronitri, abro-
 toni, colocynthidis, cardamomi, ammeos, singulorum drach.
 iv, rutae viridis, picis, terebinthinae, guttae ammoniaci,
 cerae, sevi, singulorum 3 octo, galbani drach. sex, opopa-
 nacia 3 iv, sulfuris ignem non experti 3 iv. *Ad lienofos.*
 4 Cerae minam j, resinae minam j, guttae ammoniaci mi-
 nae dimidium, aluminis liquidi 3 l, strigmenti heminam j,
 capparidis radicis drach. l, calaminthae radicis drach. l, my-
 robolani faecis 3 l, aceto aridis, oleo liquabilibus adjecto
 utitor. *Malagma usus multiciplicis.* 4 Sinapios drach. iv,
 mannae drach. ij, rutae 3 iv, sphronitri 3 iv, capparidis ra-
 dicis 3 vj, guttae ammoniaci 3 iv, myrobalani 3 xxv, cen-
 taurii tenuis 3 iv, vel vij, lapidis Asii floris 3 iv, foeni-
 graeci drach. iv, cardamomi 3 iv, cerae drach. lxxv, re-
 sinae 3 c, mellis heminas sex, irini sedimenti heminam j,
 acetum ammoniaco duabus heminis superfunditur. *Poly-*

Ed. Chart. XIII. [841.]

Ed. Bas. II. (411.)

κόν κοτύλας β'. τὸ Πολυάρχιον ἐκ τῆς ἐπιστολῆς, 4 κυπέ-
ρου μνᾶν α'. καρδαμώμου ἴσον, μάννης ἴσον, κηροῦ ἴσον,
τερμινθίνης φρυκτῆς μνᾶν α' S'. ὑγρᾶς μνᾶς γ'. κυπρίνου
τὸ ἱκανόν. ἐγὼ βδιλλίου μνᾶν α'. ἡ δευτέρα γραφή. 4 κυ-
πέριως μνᾶν α'. καρδαμώμου τὸ ἴσον, βδιλλίου ἴσον, λιβά-
νου ἴσον, βαλσάμου ἴσον, κηροῦ μνᾶν α' S'. ῥητίνης φρυ-
κτῆς μνᾶς δ'. κυπρίνου κο. στ'. οἴνου εὐώδους κοτύλην α'.
S'. ὡς δὲ ἐγὼ χρῶμαι. 4 κυπέριως μνᾶν α'. καρδαμώμου
ἴσον. ἀμώμου ἴσον, βδιλλίου ἴσον, κηροῦ μνᾶν α' S'. ῥητί-
νης φρυκτῆς, τερμινθίνης μνᾶς δ'. κυπρίνου κοτύλην α'. κασ-
σίας, κινναμώμου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, γάρδου Ἰνδικῆς,
κρόκου, σμύρνης ἀνὰ μνᾶς δ'. οἴνου εὐώδους ὅσον ἔξαρκεῖ.
μάλαγμα πρὸς πολλὰ ποιοῦν Ἀπολλωνίου. 4 κηροῦ, πίσ-
σης, ῥητίνης φρυκτῆς ἀνὰ 4 ρέ. νίτρον, λιβάνου ἀνὰ 4 ν',
στέατος μοσχίου καὶ ταυριίου, βουτύρου ἀνὰ 4 οί. οἰού-
που 4 ι'. ὕδατος κυάθους στ'. μάλαγμα πρὸς ἥπατικούς
καλόν. 4 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος 4 ρμδ'. αἱ δὲ 4 ρβ'.
βδιλλίου 4 ρμδ'. κρόκου 4 ιβ'. σμύρνης 4 ιβ'. κηροῦ 4 ρμδ'.

archion ex epistola. 4 Cyperi minam j, cardamomi par,
mannae tantundem, cerae tantundem, terebinthinae frictae
minam j β, liquidae minas tres, cyprini quod satis est,
ego bdellii minam unam. *Altera scriptura.* 4 Cyperi
minam j, cardamomi par pondus, bdellii par pondus, thuris
par pondus, balsami tantundem, cerae minam j β, resinae
frictae minas quatuor, cyprini heminas sex, vini odorati
hemina j β. *Ut ego utor.* 4 Cyperi minam j, cardamo-
mi par, amomi par, bdellii par pondus, cerae minam j β,
resinae frictae, terebinthinae minas iv, cyprini heminam
unam, cassiae, cinnamomi, guttae ammoniaci, nardi Indicae,
croci, myrrhae, singulorum quartam minae portionem, vini
odorati quantum sufficit. *Malagma ad multa utile Apol-
lonii.* Cerae, picis, resinae frictae, singulorum 3 cxxv, nitri,
thuris, singulorum 3 l, sevi vitulini et taurini, butyri, sin-
gulorum 3 lxxv, oesypi 3 xv, aquae cyathos vj. *Malagma
ad hepaticos bonum.* 4 Guttae ammoniaci 3 cxliv, alii
cij, bdellii 3 cxliv, croci 3 xij, myrrhae 3 xij, cerae cxliv,

Ed. Chart. XIII. [841. 842.]

Ed. Bas. II. (411.)

οἱ δὲ ρ'. ὄξους κοτύλης δ'. κυπρίνου κοτύλην α'. ἐγὼ δὲ κοτύλας ι'. μάλαγμα πρὸς ρευματισμὸν στομάχου καὶ ἐντέρων. 4 οἰνάνθης οὐγγίαν α'. φοινικοβαλάνου σαρκὸς οὐγγίας β'. ἀκακίας οὐγγίαν α'. ῥόδων οὐγγίαν μίαν, ὀμφακίου γο δ'. ἀλόης γο δ'. κηκίδος οὐγγίας δ'. [842] στυπτηρίας στρογγύλης γο δ'. πίσης γο δ'. κηροῦ γο γ'. οἱ δὲ λιβάνου, μυρσίνου γο γ'. οἶνον εἰς τὰ ξηρά. πρὸς ὑδρωπικούς καὶ ἐμπνευματώδεις. 4 πίσης ὑγρᾶς λίτραν α'. κηροῦ λίτραν α'. εἴτρου γο στ'. θείου ἀπύρου γο στ'. στυπτηρίας σχιστῆς γο στ'. ἄλλο μάλαγμα πρὸς ἰσχιαδικούς καὶ ἄλλα πολλά. 4 κηροῦ < οβ'. τερμινθίνης < μη'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < λβ'. προπόλιως < μγ'. χαλβάνης < λστ'. βδελλίδου < κέ'. κρόκου < ε'. ὀποπάνακος < ιβ'. εἴτρου ἀφροῦ < λ'. μύρω ἱρίνω κόπτων χρῶ. ἄλλο μάλαγμα Ἀνδρείου πολύχρηστον. 4 πυρέθρου < η'. κόκκου κινδείου < η'. ἄλως ἀμμωνιακοῦ < η'. σικύου ἀγρίου ῥίζης < η'. ῥητίνης πευκίνης < η'. τερμινθίνης < η'. κηροῦ λ'. ὀποῦ συκαμίνου < ιβ'. οἱ δὲ < ι'.

alii c, aceti quartam partem heminae, cyprini heminam j, ego autem pono heminas x. *Malagma ad rheumatismum stomachi et intestinorum.* 4 Oenanthes 3 j, phoenicobalani carnis uncias duas, acaciae 3 j, rosarum 3 j, omphacii 3 iv, aloës uncias quatuor, gallae uncias iv, aluminis rotundi uncias iv, picis uncias quatuor, cerae uncias tres, alii thuris, myrtei uncias tres, vinum aridis affunditur. *Ad hydropicos et flatuosos.* 4 Picis liquidae libram j, cerae libram j, nitri uncias sex, sulfuris vivi uncias sex, aluminis fissilis uncias sex. *Aliud malagma ad ischiadicos aliaque multa.* 4 Cerae drach. lxxij, terebinthinae 3 xlvij, guttae ammoniaci drach. xxxij, propolis 3 xliij, galbani drach. xxxvj, bdellii drach. viginti quinque, croci drach. quinque, opopanaxis drach. xij, nitri spumae drach. xxx. Irino unguento tundens nitor. *Aliud malagma Andreae multis utile.* 4 Pyrethri drach. octo, croci cnidii drach. octo, salis ammoniaci drach. octo, cucumeris agrestis radicis drach. octo, resinae pineae drach. octo, terebinthinae drach. octo, cerae drach. xxx, liquoris sycamini drach. xij, alii x, aphonitri

Ed. Chart. XIII. [842.]

Ed. Bas. II. (411. 412.)

ἀφρονίτρου < κ'. λιβάνον < ξέ. βδελλίου < ι'. ἀμμωνια-
κοῦ (412) θυμιάματος < ι'. οἱ δὲ κ'. σμύρνης < ι'. ἀρι-
στολοχίας < ι'. οἱ δὲ κ'. πεπέρειως λευκοῦ < ι'. καὶ μακροῦ
< ι'. ξυλοβαλσάμου < ι'. καρδαμώμου < ι'. οἰσύπου < ιε'.
ἐρίσκου ῥίζης < ι'. ξιφίου ῥίζης < ι'. στύρακος < ι'. καπ-
πάρειως ῥίζης < ι'. ἱριως Ἰλλυρικῆς < ι'. ἀλόης Ἰνδικῆς
< ι'. χαλβάνης < ι'. ἱξοῦ δρυίνου < ι'. οἱ δὲ ιβ'. στέα-
τος χηνείου < η'. ῥητίνης ἑηρᾶς < ιβ'. ὑποστάθμης ἱριως
τὸ ἱκανόν. ἄλλο Ἀμυθάωνος πρὸς θώρακος καὶ ὑποχον-
δρίων καὶ στομάχου ἀλγηδόνας καὶ πρὸς ἀγκύλας καὶ ἀπο-
στήματα, καὶ σκληρίας μαλάσσει. ʒ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος
< ν'. κηροῦ < κ'. βδελλίου < ν'. ῥητίνης τερμινθίνης < κ'.
ἱριως Ἰλλυρικῆς < ι'. χαλβάνης < ι'. τὸ βδέλλιον οἶνω δια-
χεῖται καὶ ἀμμωνιακόν, εἶτα καὶ τὰ τηκτὰ καταχεῖται καὶ
συλλεαίνεται, ἱρίνου προσμιγμένον. μάλαγμα Ἀντιπάτρου
πρὸς κωλικούς καὶ πάντα τὰ ἐντός. ʒ σιλφίου < β' ἐλε-
λίσφάκου < δ'. καυσίας < δ'. μελανθίου < δ'. σταφίδος
ἀγρίας < δ'. χαλβάνης < δ'. στρουθίου < δ'. θείου ἀπύ-

ʒ xx, thuris ʒ lxx, bdellii ʒ x, guttae ammoniaci ʒ x, alii
xx, myrrhae ʒ x, aristolochiae ʒ x, alii xx, piperis albi
drach. decem et longi drach. x, xylobalsami ʒ x, carda-
momi drach. decem, oesypi drach. xv, hebisci radicis drach.
x, gladioli radicis drach. x, styracis drach. x, capparie
radicis drach. x, iridis Illyricae drach. x. aloës Indicae
drach. x, galbani drach. x, visci quercini drach. x, alii xij,
adipis anserini drach. octo, resinae siccae drach. xij, sedi-
menti iridis quod satis est. Aliud Amythaonis ad thoraci-
cis hypochondriorum et stomachi dolores, item ad ancylos
valet et ad abscessus et duritias emollit. ʒ Guttae am-
moniaci ʒ l, cerae ʒ xx, bdellii ʒ l, resinae terebinthinae
ʒ xx, iridis Illyricae drach. x, galbani ʒ v. Bdellium et
ammoniacum vino perfunduntur, deinde etiam liquata
miscantur et irino adjecto simul laevigantur. Malagma
Antipatri ad colicos omniaque interiora. ʒ Silphii drach.
ij, elelisphaci drach. iv, calthae drach. iv, melanthii drach.
iv, Raphidis agriae drach. iv, galbani ʒ iv, struthii drach.

Ed. Chart. XIII. [842.]

Ed. Bas. II. (412.)

ρου < δ'. πάνακος < ζ. προπόλεως < ζ. πυρέθρου < ζ.
 ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ζ. νίτρου < ζ. Ἀσίου ἄνθους
 < κ'. κηροῦ < ρν'. ῥητίνης < ρν'. ἐλαίου κοτύλην α'. ἄλλο
 μάλαγμα Καλλινίκου ἐκ τῶν Πακκίου πρὸς πάντα. 4 κηροῦ
 νέου < ρ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, τερμινθίνης, βδελλίου
 διαυγοῦς ἀνὰ < ν'. ὑοσκυάμου σπέρματος < λ'. ὀποῦ μή-
 κωνος < κ'. μελιλώτου, σμύρνης, ἀριστολοχίας, πεπέρειως,
 γεντιανῆς, στύρακος, ἐκάστου ἀνὰ < ιε'. λιβάνου < η'. κρό-
 κου < η'. ἐλαίου κοτύλην α'. μήκωνος λευκῆς σπέρματος
 < μη'. στροβίλων < κ'. ἄλλο μάλαγμα λευκόπυρον. 4 τερ-
 μινθίνης λίτρας δ'. κηροῦ λίτρας γ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάμα-
 τος γο στ'. χαλβάνης γο β'. ὀποπάνακος γο β'. μάννης οὐγ-
 χίας β'. στέατος ταυρείου γο β'. κυπρίνου ὀλίγον.

[Ἄλλο ἔμπλαστρον μάλαγμα καλὸν Κρίσπου.] 4 σμύρ-
 νης, ὀποπάνακος, χαλβάνης ἀνὰ γο στ'. πάνακος ῥίζης, μάν-
 νης λιβάνου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ λίτρας β'. ἄλλως
 α'. κηροῦ, ῥητίνης φρυκτῆς ἀνὰ λίτρας γ'. ὄξους κοτύλας β'

iv, sulfuris vivi 3 iv, panacis 3 vij, propolis drach. vij,
 pyrethri drach. vij, guttae ammoniaci 3 vij, nitri 3 vij,
 Asii floris drach. xxv, cerae drach. cl, resinae drach. cen-
 tum quinquaginta, olei heminam unam. *Aliud malagma
 Callinici ex collectaneis Paccii ad omnia.* 4 Cerae novae
 drach. centum, guttae ammoniaci, terebinthinae, bdellii pel-
 lucentis singulorum 3 l, alterci seminis drach. xxx, liquo-
 ris papaveris drach. xx, meliloti, myrrhae, aristolochiae,
 piperis, gentianae, styracis, singulorum 3 xv, thuris drach.
 viij, croci 3 viij, olei heminam unam, papaveris albi se-
 minis 3 xlvij, nucleorum pineorum 3 xx. *Aliud malagma
 leucopyron.* 4 Terebinthinae libras iv, cerae lib. iij, guttae
 ammoniaci 3 vj, galbani 3 ij, opopanax 3 ij, mannae 3 ij,
 sevi taurini uncias duas, cyprini parum.

[*Aliud emplastrum malagma generosum Crispi.* 4
 Myrrhae, opopanax, galbani, singulorum 3 vj, panacis
 radicis, mannae, thuris, guttae ammoniaci, singulorum li-
 bras duas, alias j, cerae, resinae frictae, singulorum libras
 tres, aceti heminas duas vel sextarios duos. *Aliud ad*

Ed. Chart. XIII. [842. 843.]

Ed. Bas. II. (412.)

ἡ ξε. β'. ἄλλο πρὸς ἰσχιαδικούς καὶ κεφαλαλγικούς καὶ πρὸς πάντα τὰ χρόνια ἀλγήματα. 4 κηροῦ < κδ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ζ'. τερμινθίνης < ζ'. θαψίας χυλοῦ < η'. ἐλαίου κοτύλην α'. ἄλλο πρὸς ὑδρωπικούς, Κλεοφάντου. 4 κηροῦ, ῥητίνης πευκίνης, ἀφρονίτρου ἀνὰ < ε'. χαλβάνης < ιβ'. προπόλειως < ιβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ιβ' S''. κυπρίνου κο. β'. ὄξους κο. β'. [843] ἄλλο ἀνώδυνον Νικοστράτου πρὸς ποδάγραν. 4 κηροῦ λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο σί'. ὀποπάνακος γο δ' S''. μηχανείου γο γ'. κύπρινον εἰς τὸ συγκόψαι. ἄλλο πρὸς λειποδέρμους Ἐπιδάυρου. 4 θαψία, ῥίζης < γ'. πεπέρειως μέλανος ἢ μακροῦ < α'. στέατος μοσχείου < ιβ'. λιβάνου < δ'. ξυλοβαλσάμου < β'. ῥητίνης < ιοτ'. κηροῦ < η'. τὰ τηκτὰ κατὰ χειρὶ κατὰ τῶν ξηρῶν. ἄλλο μάλαγμα παρὰ Ἀσκληπιάδου, ἀνώδυνον, ποιοῦν παραχρῆμα ἄπονον. 4 κηροῦ Τυρρηνικοῦ μνᾶν α'. στέατος ταυρείου, στέατος χηνείου, μυελοῦ ἐλαφείου, τερμινθίνης ἀνὰ μνᾶν α'. χαλβάνης μνᾶς ἡμισ, οἰσύντου γο δ'. ῥα-

coxendicum, capitis omnesque diuturnos dolores. 4 Cerae 3 xiv, guttae ammoniaci drach. septem, terebinthinae drach. vij, thapsiae succi drach. octo, olei heminam unam. *Aliud ad hydropicos, Cleophrantis.* 4 Cerae, resinae pineae, aphronitri, singulorum 3 c, galbani 3 xij, propolia 3 xij, guttae ammoniaci 3 xij β, cyprini heminas duas, acetii heminas duas. *Aliud dolorem sedans Nicostрати ad podagram.* 4 Cerae lib. j, guttae ammoniaci 3 sex, opopanacis uncias iv β, meconiae uncias tres, cyprinum ad contusionem illorum adhibetur. *Aliud ad Lipodermos auctore Epidaurro.* 4 Thapsiae radice 3 iij, piperis nigri vel longi drach. unam, sevi vitulini drach. duodecim, thuris drach. quatuor, xylobalsami drach. duas, resinae 3 xvj, cerae drach. octo, liquata siccis superfundito. *Aliud malagma apud Asclepiadem dolorem summovendo subito tollens.* 4 Cerae Tyrrenicae minam unam, sevi taurini, adipis anserini, medullae cervinae, terebinthinae, singulorum minam unam, galbani minae dimidium, oesypi uncias quae-

Ed. Chart. XIII. [843.]

Ed. Bas. II. (412.)

οίνου κοτύλας δ'. μύρου τηλίνου κοτύλην α'. ελαίου καλοῦ κοτύλην α'. ταῦτα πυρὶ μαλακῷ τήξον, ἐλαφρῶς κινῶν. ἔστω δὲ ἐν ἐτοίμῳ κεκομμένα λεῖα, ἱρεως Ἰλλυρικῆς χοίνικες β'. ἀριστολοχίας χοϊνίξ α'. ὑποκυσιδος λείας χοϊνικός ἡμισυ, κηκίδος λείας χοϊνικες β'. μάννης χοϊνίξ α'. βδελλίου χοϊνίξ α'. κινναμώμου, κρόκου Κιλικίου, σμύρνης, κασσίας, φάρδου Ἰνδικῆς, σχοίνου ἄνθους, καλάμον ἀρωματικοῦ, ἀμώμου, πεπέρειως, ῥοδὸς χυλοῦ, χελώνης θαλασσίας αἵματος, ἀνδροσαίμου βοτάνης, πυρέθρου, ἐκάστου ἀνὰ ἑ. ὄξους παλαιοῦ κοτύλην α'. εἰς τὸ αὐτὸ ἀναμίξας πάσας τὰς δυνάμεις μάλασσε καὶ σύγκοπτε, ἕως ἂν ὀλκιμον καὶ καταπνευνημένον γένηται, καὶ ἀπόθου. ποιῇ καὶ πρὸς τοὺς θώρακος καὶ πνεύμονος ρευματισμοὺς καὶ τοὺς τὸ βρέγμα τῆς κεφαλῆς ἀλγοῦντας, ἀπόνους παρερῆμα ποιῇ. καλεῖται δὲ Ἀσκληπιὸς ἡ δύναμις. ἰσχυαδικὸν καλὸν πάνυ πρὸς ἰσχυαδικοὺς παρὰ Ἡρα Καππαδόκος. 24 πίσης ὑγρᾶς κοτύλας γ' ἢ β'. κηροῦ λίτραν α'. πιτυίνης λίτραν α'. θείου ἀπύρου

tuor, rosacei heminas quatuor, unguenti telini ex foenograeco confecti heminam unam, olei boni heminam unam. Haec igne non acri liquefacito, movens sedulo. Sint autem laevia in pila contusa, iridis Illyricae sesquiseptarii ij, aristolochiae sesquiseptarius j, hypocysidis laevigatae sesquiseptarii dimidium, gallae laevigatae sesquiseptarii ij, mannae sesquiseptarius unus, bdellii sesquiseptarius unus, cinnamomi, croci Cilicii, myrrhae, cassiae, nardi Indicae, junci floris, calami aromatici, amomi, piperis, rhu succi, testudinis marinae sanguinis, androsacmi herbae, pyrethri, singulorum 3 xxxv, aceti veteris heminam j, in quo omnia medicamenta injecta emolliuntur tundunturque, quousque lentum ac elaboratum sit medicamentum, deinde reponitur. Valet etiam ad thoracis ac pulmonis rheumatismos. Item sincipite dolentes confestim liberat. Vocatur autem medicamentum Aesculapius. Aliud ad coxendicum dolores optimum ab Hera Cappadoce acceptum. 24 Picis liquidae heminas iij, vel ij, cerae lib. j, pityinae lib. j, sulfuris vivi

Ed. Chart. XIII. [843.]

Ed. Bas. II. (412.)

λίτραν α'. νίτρον λίτραν α' S'', σταφίδος ἀγρίας ζε. α'. πυ-
ρέθρου λίτραν α'. τρυγὸς κικανυμένου λίτρας β'. καρδαμώ-
μου ζε. α'. χαλβάνης ἡμίλιτρον. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν.
ἄλλο μάλαγμα Βακχίου, ᾧ Καῖσαρ ἐχρήσατο. 2 στέατος
εἰοῦ μνᾶς β'. κηροῦ μνᾶς β'. ἐλενίου, καλάμου ἀρωματικοῦ,
πάνακος ῥίζης, ἁλὸς ὀρυκτοῦ ἢ ἀμμωνιακοῦ ἀνὰ 4 ι'. βδελ-
λίου διαυγοῦς, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ μνᾶς β'. σχοί-
νου ἄνθους, ἱριως ἀνὰ μνᾶν α'. λιβανωτοῦ, πεπέρειως, χαλ-
βάνης ἀνὰ 4 κε'. ἢ εἴψησις, ὡς ἡ καρδαμῆλειος. ἄλλο μάλα-
γμα τὸ χρυσοῦν πρὸς ἀρθριτικούς. 2 ὀητίνης ατροβιλίνης
λίτρας β'. ἄξουγγίου, χαλβάνης ἀνὰ 4 ιβ'. κηροῦ 4 κδ'.
δαφνείου 4 ιβ'. εἴψε ὡς οἶδας. ἄλλο μάλαγμα πρὸς πλεν-
ρῶν ἄλγημα. 2 κυπέρου, καρδαμώμου, μάννης, ἀμμωνιακοῦ
θυμιάματος, τερμινθίνης, κηροῦ, ἱρίνου ἀπὸ λίτραν α'. εἴψε
τὸ ἀμμωνιακὸν ἰδίᾳ, λείανε τὰ τηκτὰ, τήξας σὺν κυάθῳ
ἱρίνου, ἐπίπασσε τὸ ἀμμωνιακόν, εἴτα τὰ ξηρὰ μίξον, ἱρίνον
βάπτων τὰς χεῖρας. ἄλλο μάλαγμα Κλονιακοῦ εὐχρουν. 2

lib. j, nitri lib. j β, Staphidis agriae sextarium j, pyrethri
lib. j, faecis ustae libras ij, cardamomi sextarium j, galbani
selibram j, liquida siccis commiscantur. *Aliud malagma
Bacchi, quo Caesar usus est.* 2 Adipis suillae minas ij,
cerae minas ij, helenii, calami aromatici, panacis radicis,
salis fossilis vel ammoniaci, singulorum 3 l, bdellii pelli-
centis, guttae ammoniaci, singulorum minas ij, junci floris,
iridis, singulorum minam unam, thuris, piperis, galbani,
singulorum 3 vj, coquito ut Cardamelaenum. *Aliud ma-
lagma aureum ad arthriticos.* 2 Resinae strobilinae li-
bras ij, axungiae, galbani, singulorum 3 xij, cerae drach.
xxiv, baccarum lauri 3 xij, incoquito, ut novisti. *Aliud
malagma ad laterum dolorem.* 2 Cyperi, cardamomi,
mannae, guttae ammoniaci, terebinthinae, cerae, irini, sin-
gulorum libram unam. Ammoniacum seorsum coquito, li-
quabilia laevigato, ac cum irini cyatho liquefactis ammo-
niacum aspergito, deinde arida misceto, irino manus in-
quinans. *Aliud malagma Cleoniaci boni coloris.* 2 Aqu-

Ed. Chart. XIII. [843. 844.]

Ed. Bas. II. (412.)

ἀρρηνικοῦ γο γ'. στυπτηρίας σχιστῆς ἴσον, ἀσβέστου τὸ ἴσον,
 ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας γ'. κηροῦ ἴσαν, ὅξους εἰς τὰ ξηρὰ,
 ἐλαίου εἰς τὰ τηκτὰ γο η'. χρῶ καὶ ἐπὶ σπληνικῶν.

Κεφ. η'. [Δαμοκράτους μάλαγμα.] Ἐπεὶ καὶ πρὸς
 μνήμην ἐστὶ χρήσιμα τὰ διὰ μέτρων γεγραμμένα καὶ τὰς συμ-
 μετρίας τῶν φαρμάκων ἀκριβῶς φυλάττει, διὰ τοῦτο καὶ τὰ
 Δαμοκράτους εἶωθα προσγράφειν, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τοῦτο
 προσγεγραμμένον.

[844] Χρεῖα δὲ πάντως καὶ μαλάγματος καλοῦ
 Τοῖς σφόδρα φιλιάτραισιν ἔσται πολλάκις
 Πρὸς σπάσματα μυῶν μεγάλα καὶ πρὸς ῥήγματα
 Ἄρθρων. ἔτι δὲ καὶ λυγίσματα,
 Νεύρων παχυσμούς καὶ μυῶν τὰς σκληρίας
 Μετὰ φλεγμονῆς, πρὸς μέντοι καὶ τὰ ῥήγματα,
 Πρὸς ταῦτα τοῦτό ἐστι δραστικώτατον.
 Αἶρι δὲ καὶ λευχῆνας αὐτὸ καὶ λέπρας,
 Ἐπικείμενον τὸ πλεῖστον ἡμέρας ι'.
 Ἀλλαττόμενον παρὰ μίαν ἢ β'. ἡμέρας.

ripigmenti uncias iij, aluminis fissilis par, calcis vivae par,
 resinae frictae libras tres, cerae par pondus, aceti aridis,
 olei liquidis 3 viij, adde, utitor itidem in lienosis.

Cap. VIII. [Damocratis malagma.] Quoniam metris
 conscripta et memoriae facile commendantur et medica-
 mentorum symmetrias exacte conservant, ideo Damocratis
 quoque medicamenta apponere consuevi, inter quae hoc
 infra adscriptum numeratur,

*At usus omnino et malagmatis boni
 Subinde veniet medicinae cultoribus,
 Ad musculos convulsos, articulos quoque
 Ruptos et artuum fracturas, insuper
 Ad crassitiem nervorum, nec non musculos
 Cum phlegmone induratos. Ad morsus ad haec
 Est efficax, lichenas et lepras demit
 Ut plurimum decem diebus additum,
 Mutatur altero die vel tertio.*

Ed. Chart. XIII. [844.]

Ed. Bas. II. (412, 413.)

Πίσσης διανγοῦς ξηροτάτης λίτρας β.
 Μίαν πιτυΐνης καὶ μίαν κηροῦ καλοῦ,
 Ἀμμωνιακοῦ καὶ στυπτηρίας ὑγρᾶς πάλιν
 Μίαν ποίει, δριμυτάτου ὄξους β.
 Ξέστας μετρήσας, ἔχε παρισκευασμένον.
 (413) Κατὰ τὸ σπάνιον δὲ χαλβάνης β. οὐγγίας
 Τινὲς προσέβαλλον, βουλόμενοι τὰς σκληρίας
 Θάσσον μαλάξαι τὰς ἐχούσας καὶ χρόνον.
 Σκεύαζε δ' οὕτως, ἀπολαβὼν ὄξους τρίτον,
 Ἀμμωνιακοῦ κατὰ χειρὶ τε καὶ στυπτηρίας,
 Καὶ λεῖα ποιῶν ἐν θυεῖα μίζονι,
 Πάχος ποιήσον μέλιτος ὑγροῦ προσφάτου.
 Πίσσαν δὲ καὶ τὸ λοιπὸν ἐν καινῇ χύτρᾳ
 Ἐψησον, ὥς πᾶν παρ' ἐλάχιστον ἐκφρυγῇ,
 Οὕτως κατὰ χειρὶ τε τῶν καλῶς λελειασμένων
 Ἐν τῇ θυεῖᾳ κἀνάκοφθ' ἕως λάβῃ
 Ξανθὸν τὸ χροῶμα μελίγη προσεμφιρές.
 Μίξαι δὲ πάντως βουλόμενος καὶ χαλβάνην.

*Picis nitidae siccissimas libras duas,
 Unam pityinas pone, unam et ceras bonas;
 Ammoniaci rursus liquidi atque aluminis,
 Fac singulorum unam, duos acerrimi
 Sextarios aceti. Raro galbani
 Quidam uncias duas miscent, diutinas
 Citius durities emollire qui expetunt.
 Sic praeparato. Partem aceti tertiam
 Ammoniaco atque alumini superaddito;
 Ac laevia reddens in magno mortario,
 Mellis recentis liquidi crassitudinem
 Fingito, picem cum caeteris in fictili
 Novo incoque, ut perfrictu quin siccaveris
 Totum, plane absit minimum, atque superfundit
 Sic laevibus in mortario factis probe,
 Et rursus ipsa tundito, donec receperint
 Flavum colorem, perquam similem melino.
 At si statuis prorsus miscere galbanum,*

Μετὰ κηροῦ ταύτην πιτύνην τε προσβαλεῖς,
 Ἄρας μετ' ὀλίγον τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρός.
 Τινὲς δὲ προσβάλλουσι μάννης σταθμὸν ἴσον,
 Τὴν στυπτηρίαν αἶροντες ἐκ τοῦ φαρμάκου.
 Καὶ χρώμενοι πρὸς τὰ τοιαῦτα, προσφάτους
 Κολῶσι ταύτῃ τῇ δυνάμει διαιρέσεις.
 Τούτῳ δὲ κέχρησο κατὰ πρώτης ἡμέρας,
 Ἐφ' ὧν προεῖπον, ὅταν ἔχωσιν εὐλαβῶς,
 Πρὸς τὰς ἀμυχάς τε καὶ τὰ ταύταις ἐπόμενά.
 Τῷ σπληνίῳ δ' ἄνωθεν ὅξει διάβροχον
 Σπόγγον ἐπίβαλλε καπίδει πεπιεσμένως,
 Οὕτως ἐπιρρίψις αὐτὸ καὶ τοῖς σπληνικοῖς.
 Ἐφ' ὧν δ' ὑπονοεῖς τὸν σκίρρον σπλάγχχνῳ τινὶ
 Ἐσόμενον, ἀδεῶς κέχρησο τῷ μαλάγματι.

Μετὰ τοῦτο τὸ φάρμακον ὁ Δαμοκράτης ἔγραψε τὴν
 διὰ τῶν ἀλῶν, ἀρξάμενος αὐτῆς οὕτως.

Ἄν ἐπιμένη τούτων τινὶ πλείοσι χρόνοις,
 Σκεύαζε καὶ τοῦθ', ὥς κάλλιστον φάρμακον.

*Post ceram immittes et resnam pituinam;
 Ab igne postquam caccabum posueris.
 Quidam injiciunt contra mannae parem modum;
 Alumen auferentes ex medicamine.
 Utuntur ad id vitii genus et glutinant
 Divisiones his recentes viribus.
 Tu hoc utitor vel a primo statim die,
 Ad quos affectus retuli, quum prenderint;
 Ad pustulas nec non has consequentia,
 Sed splenio madentem aceto spongiam
 Desuper injicito, vinculo coarctans molliter.
 Sic et lienosis ipsum perutile est.
 Ubi suspicaris scirrhum cuiquam visceri
 Futurum, intrepidus utitor malagmate.*

Post hoc medicamentum Damocrates scripsit, quod et
 sale confectum dicitur, hunc in modum exorsus.

*Si in horum aliquo maneat diebus plussculis,
 Et hoc paratū medicamentum quam optimum!*

Ed. Chart. XIII. [844. 845]

Ed. Bas. II. (413.)

Εἶτα μετὰ τοῦτο καὶ ἄλλο δι' ἁλῶν γράφει καὶ μετ' ἀμφοτέρω παλιν ἄλλο, χοιράδας δὲ διαφορεῖν ἐπαγγελλόμενον καὶ ἥπατος καὶ σπληνὸς ὑδερῶδεις διαθέσεις. ἐμοὶ δὲ ἄμεινον ἔδοξεν, ἐν ταῖς διαφορητικαῖς ἐμπλάστοις ταῦτα γράψαι τὰ φάρμακα.

Κεφ. θ'. [Περὶ τῶν χαλαστικῶν φαρμάκων.] Καλεῖται τινὰ χαλαστικὰ φάρμακα συνήθως ἅπασι σχεδόν τι τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς, ἐφ' ὧν, ὥς καὶ τοῦνομα μὲν δείκνυσι, χαλᾷ τὰ τεταυνμένα μέρη. τὸ γὰρ κεχαλάσθαι τῷ συντετάσθαι κατὰ τὸνναντίον λέγεται. γέγραπται γοῦν πού καὶ ὑφ' Ἱπποκράτους ὧδε. δέρματος σκληροῦ μάλθαξις, συντεταμένου χάλασις. εἰ μὲν οὖν κυρίως τις χρῶτο τοῖς ὀνόμασι, μαλακτικὰ τῶν ἐσκληρυσμένων σωματῶν εἶναι τινὰ φήσει φάρμακα, τὰ λυτικὰ δὲ δεικνύοντι τῆς σκληρότητος αὐτῶν, ὥσπερ γε καὶ χαλαστικὰ τὰς τῆς τάσεως ἰατικά. συμβαίνει δὲ ἐπὶ ταῖς φλεγμοναῖς τετάσθαι [845] τὸ δέρμα, ποτὲ μὲν ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου ὄγκου τὸ σύμπτωμα τοῦτο λαμβάνον, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸ συμφλεγμαῖνον, οὐ μὴν ἢ οὐσία τῆς φλεγμονῆς

Deinde aliud quoque ex sale post hoc commemorat, rursusque post ambo aliud strumas discutere promittens et jecinoris lienisque aquosos affectus. Mihi vero satius visum est haec medicamenta inter emplastra discutientia referre.

Cap. IX. [*De laxantibus medicamentis.*] Vocantur medicamenta quaedam laxantia, familiari omnibus propè recentioribus medicis vocabulo, quod ut et nomen ipsum indicat, tensas laxent partes, quippe laxari ac intendi contraria inter se dicuntur. Hippocrates itaque hunc in modum quodam in loco scriptum reliquit, *cuti durae emolliitio, intensae laxatio* convenit. Si igitur proprie quis vocabulis utatur, nonnulla medicamenta induratorum corporum malactica, id est *emollientia*, esse dicet, ea nimirum, quae ipsorum solvunt duritiem, quemadmodum et laxantia, quae tensioni medentur. At in phlegmonis cutem tendi contingit, interdum a subjecto tumore symptoma hoc capientem, interdum et ipsamet simul inflammatione laborantem, non tamen phlegmones substantia partis inflamma-

Ed. Chart. XIII. [845.]

Ed. Bas. II. (413.)

ἡ σκληρότης ἐστὶ τοῦ φλεγμαίνοντος μέρους, ἀλλὰ τοῦναντίον ἄπαν, ὡς ἐν τοῖς περὶ αὐτῆς λόγοις δείκνυμεν, ὑγρότης. ἐν δὲ τοῖς σκίρρουμενοῖς οὐχ ὑγρότης ἐστὶν ἡ ἐπικρατοῦσα κατὰ τὸ πιπονθὸς μόριον, ἀλλ' ἡ σκληρότης. ἀμφοτέρων δὲ τῶν παθῶν ὁμογενὴς πῶς ἐστὶν ἡ γένεσις καὶ ἡ ἴασις. γεννᾶται γὰρ ἐξ ἐπιρροῆς, λαταὶ δὲ κενωθέντων αὐτῶν. οὐ μὴν οὐ γὰρ τρόπος τῆς κενώσεως ἐπ' ἀμφοῖν ὁ αὐτός, ἀλλὰ ὡς ἐν τῇ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου πραγματείᾳ δέδεικται, καθ' ἣν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων παθῶν ἡ τῆς ἰάσεως εἴρηται μέθοδος, ἐπὶ μὲν τῶν φλεγμαινόντων μορίων ἢ τε ἀποκρουστικὴ ποιότης τῶν φαρμάκων ὠφέλιμός ἐστι κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους, ἢ τε διαφορητικὴ μέχρι παντός. κατὰ δὲ τοὺς σκίρρους ἡ διαφορητικὴ μόνη χωρὶς τῆς ἀποκρουστικῆς. τὰ μὲν οὖν τελέως σκίρρωθέντα τελέως ἐστὶν ἰάνιατα. διαγιγνώσκειν δ' αὐτὰ χρὴ τῷ μηδεμίαν αἰσθησὶν ὑπολείπεσθαι τοῖς πιπονθόσι μέρεισιν. ἐφ' ὧν δ' ἐστὶ μὲν αἰσθησις, ἀλλ' ἀμυδρά, θεραπεύεται ταῦτα διὰ φαρμάκων διαφορούντων μὲν δηλονότι τὸ παχυνθὲν ὑγρὸν, οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε καὶ ἄθρόως

tae durities est, sed e contrario plane, sicut in libris de ipsa ostendimus, humiditas. In iis vero quae scirrho conflictantur, non praepollens in affecta parte humiditas est, verum durities. Sed utriusque affectus similis genere quodammodo generatio est et curatio; nascitur enim ex confluxu humorum, curatur iisdem evacuatis, non tamen evacuationis modus in utrisque idem est, sed uti in therapeutices methodi commentario declaratum est, in quo etiam aliorum omnium affectuum sanandi rationem explicuimus. Inflammatis quidem partibus tum repellens medicamentorum qualitas primis temporibus tum discussoria semper ex usu est, scirrhis autem sola discussoria sine repellente. Itaque summè indurata scirrho absolute insanabilia sunt. Porro dignoscere ea oportet, eo quod nullus affectis partibus sensus supersit. At in quibus sensus quidem est, sed obscurus, haec curantur medicamentis humorem incrassatum videlicet discutientibus, non tamen valide ac universim hoc agentibus sicut

Ed. Chart. XIII. [845.]

Ed. Bas. II. (413.)

τοῦτο ποιούντων, ὥς τὰ διαφορητικὰ ποιοῦσι φάρμακα. κα-
 λούσι δὲ ἐπισπαστικά τε καὶ ἐξιπωτικά τὰ τοιαῦτα. θαυ-
 μάζειν δ' οὐ χρὴ τὴν μετάπτωσιν εἰς σκληρότητα γιγνομένην
 ἐκ τῶν φλεγμαινόντων, ὅταν ἅμα τό τε ἐπιρρύνει ὑγρὸν ἢ
 παχύτερόν τε καὶ γλίσχρον, ἢ τε ἱασις διὰ φαρμάκων γένη-
 ται ξηραινόντων σφοδρῶς. ὥς γὰρ καὶ πρὸς τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ
 μὲν ὁμιλοῦντα τῷ πυρὶ πολλὰ τῶν σωμάτων φεύγεται, δι'
 ὕδατος δὲ ἀναμαλάττεται, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῶν
 φλεγμαινόντων ἢ κατὰ τὸν πεπονθότα τρόπον ὑγρότης ὑπὸ
 μὲν τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων ἰσχυρότερον φαρ-
 μάκων ὑπολείπόμενον ἴσχει τι γλίσχρον καὶ παχὺ, διαφορη-
 θέντος τοῦ λεπτοῦ. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατὰ τε τὰς ἀρ-
 θρίτιδας οἱ πῶροι γίνονται καὶ κατὰ τὰς νεφρίτιδας οἱ
 λίθοι. ἂν δέ ποτε τὸ φλεγμονὴν ἐργασόμενον ῥεῦμα λεπτὸν
 ἢ κατὰ τὴν σύστασιν, ἢ τε ἱασις αὐτοῦ διὰ τῶν ξηραινόν-
 των καὶ θερμαινόντων γένηται φαρμάκων, οὐδὲν ὑπολείπε-
 ται σκίρρῳδες. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τὰ σφοδρῶς ψύχοντά τε
 καὶ στύφοντα τοὺς σκίρρους εἴωθεν ἐργάσασθαι. καὶ πολ-
 λούς ἐξ ἐρυσιπελάτων ἀμέτρως παθόντων ταῦτα σκίρρῳδες

discutientia medicamenta faciunt, cujusmodi vocant epispa-
 slica et exipotica, id est *attrahentia et excolantia*. Mirari
 vero non oportet mutationem in duritiem ex inflammationis
 accidere, quum simul et confluens humor crassior est et
 viscidus et curatio medicamentis valde exiccantibus admi-
 nistratur. Quemadmodum enim et in exterioribus permulta
 corpora, quae ipsum ignem contingunt, torrentur, ex aqua
 vero rursus emolliuntur, ita etiam in inflammationis affecti
 loci humor a calefacientibus et exiccantibus validius me-
 dicamentis relictum aliquod viscosum crassumque retinet,
 tenui discusso. Et hac ratione in arthritide calli nascuntur
 et in nephritide calculi. Quod si vero fluxio, quae phle-
 gmonem commisit, consistentia sit tenuis et curatio ejus sic-
 cantibus et calefacientibus medicamentis adhibeatur, nihil
 scirrhum relinquitur, imo refrigerantia vehementer astrin-
 gentiaque scirrhus procreare solent, ac multos ex erysipe-
 latis immodice refrigeratis scirrhusos tumores habere con-

Ed. Chart. XIII. [845.]

Ed. Basf. II. (413.)

ὄγκους ἔχοντας θιώμεθα διὰ τὴν ἀμαθίαν τῶν θεραπευ-
 τάντων αὐτοὺς ἰατρῶν. πρώτη μὲν οὖν διαφορὰ τῶν τε τὰς
 φλεγμονὰς θεραπευσάντων φαρμάκων ἐστὶ καὶ τῶν τοὺς
 σκίρδους ἢ εἰρημένη. ἑτέρα δὲ ἢ διὰ τὴν συνιζυγμένην ὀδύ-
 νην τοῖς φλεγμαίνουσιν οὐκ ἀνεχομένην ἰσχυρὸν φάρμακον
 προσφέρεισθαι τῷ πεπονθότι μορίῳ. σὺν ὀδύνῃ γὰρ ἐνεργεῖ
 ταῦτα, φθανόντων ὀδυνᾶσθαι τῶν φλεγμαινόντων διὰ τὸ
 πάθος καὶ διὰ τοῦτο μαλακωτάτων φαρμάκων διομένων.
 τὰ σφοδρότερα δὲ πρὸς τῷ μὴ λύειν ἢ παρηγορεῖν τὰς ὀδύ-
 νας, ἔτι καὶ παροξύνοντα, μείζονας ἐργάζεται τὰς φλεγμο-
 νάς. πρώτη μὲν οὖν χρῆσις ἐπὶ τῶν ὀδυνωμένων φλεγμονῶν
 ἐστὶν ἢ διὰ τῶν ὑγρῶν ἱκανῶς φαρμάκων, ἅμα τῷ μετρίως
 θερμαίνειν. ἐφεξῆς δὲ ἢ διὰ τῶν ἡρέμα παχυτέρων τε καὶ
 ξηραντικωτέρων. ἢ τρίτη δὲ διὰ τῶν χαλαστικῶν ὀνομαζο-
 μένων, ἃ τινες ἐν τοῖς μαλάγμασι γράφουσιν. ἐστὶ δὲ αὐτῶν
 μαλακτικώτατα μὲν ὅσα κηρωτοειδῇ ταῖς συστάσειν, ὅταν
 διὰ βουτύρου καὶ κηροῦ καὶ στείων, ἐλαίου τε χαλαστικοῦ
 συντίθεται. μίγνυται δὲ τούτοις οἰσύπου τε καὶ ῥητίνης καὶ

Spicimus, medicorum qui eos sanandos susceperunt, inscitia.
 Prima ergo medicamentorum, quae phlegmonis et quae scir-
 rhis medentur, differentia est ea quam diximus. Altera
 quae propter dolorem inflammatis conjunctum non susti-
 net vehemens medicamentum affectae particulae offerri.
 Haec enim cum dolore actionem edunt inflammatis ob affe-
 ctum statim dolentibus, eoque maxime emollientia remedia
 desiderantibus, at vehementiora praeterquam quod dolores
 non solvunt vel mitigant, adhuc etiam exacerbantia maio-
 res phlegmonas concitant. Itaque primus usus in dolenti-
 bus phlegmonis est, qui medicamentis abunde humidis simul
 et modice calidis administratur, alter paulo crassioribus,
 siccantioribusque constat, tertius laxantibus nominatis, quae
 nonnulli in malagmatis scribunt. Sunt autem inter ea ma-
 xime emollientia sane, quae cerati formam consistentia re-
 ferunt, quum ex butyro, cera, adipibus, oleoque laxante
 componuntur. Miscetur ipsis oesypii et resinae et picis parum

Ed. Chart. XIII. [845. 846.]

Ed. Basl. II. (415. 414.)

πίσης ὀλίγον, ὥσπερ γε καὶ λιβανωτὸς καὶ χαλβάνη καὶ τε καὶ τῆς Ἰλλυρικῆς ἱριως. ἠνρέθη δὲ ὑπὸ Μενεκράτους, ὡς αὐτὸς τε λέγει καὶ ἄλλοι τινὲς [846] αὐτῷ μαρτυροῦσιν, ἡ διὰ χυλῶν ὀνομαζομένη τῶν μηκέτι ὀδυνωμένων ἰσχυρῶς φλεγμονῶν, ἰατικὸν φάρμακον. ἐπιγέγραπται δὲ τὸ βιβλίον, ἐν ᾧ γέγραπται τὸ φάρμακον, αὐτοκράτωρ ὀλογράμματος· αὐτοκράτωρ μὲν, ἐπειδὴ τούτῳ προσπιφώνηται, ὀλογράμματος δὲ διότι (414) χωρὶς χαρακτήρων ὅλαις ταῖς συλλαβαῖς γέγραπται β' καὶ γ'. καὶ δ'. καὶ ε'. καὶ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν ἕκαστος, ἥτοι ῥητίνης ἢ πίσης ἢ τινος ἄλλου φαρμάκου. τοῦτο δ' ἔπραξεν ὁ Μενεκράτης, ἐπειδὴ πολλάκις οὐ μόνον ἀκόντων ἀμαρτάνισθαι συμβαίνει κατὰ τὰς γραφὰς, ἀλλὰ καὶ διὰ φθόνον ἐκόντων ἐνίκων, τὸ μὲν ο γράμμα θ ποιούντων διὰ μέσης τῆς στρογγύλης γραμμῆς ἐλκυσθείσης ἑτέρας ἐγκαρσίας, τὸ δὲ ἰῶτα γράμμα προστεθείσης ἑτέρας ὁμοίως ἐγκαρσίας, ὥσπερ καὶ ἀποξυσθείσης μιᾶς γραμμῆς ἐκ τοῦ γράμμα καὶ ῥῶ τὸν χαρακτήρα τοῦ ἰῶτα καταλείπεσθαι συμβαίνει. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐκ πολλῶν γραμμάτων τῶν μὲν προσθέσει, τῶν δὲ συνθέσει, τῶν δ' ἀφαι-

ficut et thus et galbanum, praeterea nonnihil iridis Illyricae. Porro invenit Menecrates, ut ipse ait et alii quidam ei attestantur, medicamentorum dia chylon, id est *ex succis*, appellatum phlegmonis nondum vehementer dolentibus esse remedio. Inscriptus est liber, quo medicamentum tradidit, autocrator hologrammatos. Certe autocrator, id est *imperator*, quoniam huic dicatus est, hologrammatos, quia sine notis, integris syllabis expressus est, duo, tria, quatuor, quinque, aliusque quilibet numerus vel resinae vel picis vel alterius cujuscumque medicamenti. Hoc autem fecit Menecrates, quod saepe non modo nolentibus errorem committere in scripturis contingit, sed etiam per invidiam quibusdam volentibus, dum o literam θ faciunt per mediam rotundam lineam, alia per transversam ducta, i vero literae alia similiter transversim apposita, sicut etiam una linea ex γ et ρ derasa, literae i characterem relinqui contingit. Pari modo ex multis literis, aliis appositione, aliis compo-

Ed. Chart. XIII. [846.]

Ed. Bas. II. (414.)

ρέσει, συμβαίνει τὴν ἀλλοίωσιν γενέσθαι τῶν δηλούντων αὐτὰ
 χαρκτηῶν. ἀλλ' οὐδέν γε πλέον εἰργάσατο πρὸς τὸν ἐξῆς
 χρόνον ὁ Μενεκράτης, τῶν ἐγγραφομένων αὐτοῦ τὴν βίβλον,
 οὐχ ὀλογραμμάτους τὰς προσηγορίας τῶν ἀριθμῶν γραφόν-
 των, ἀλλὰ διὰ τῶν δηλούντων αὐτὰ χαρκτηῶν. εἰκότως
 οὖν ἡὐδοκίμησε τὰ Δαμοκράτους βιβλία τῶν φαρμάκων εἰς
 μέτρα γραφέντα, καὶ εἴπερ ἅπαντα τὸν τρόπον τοῦτον ἐγέ-
 γραπτο, κάλλιστον ἂν ἦν. ἐπεὶ δ' οὐκ ὀλίγα τῶν δοκίμων
 φαρμάκων παραλείπεται, διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων φαρ-
 μακτιδῶν βιβλίων διόμεθα, δι' ὧν ἔγραψαν ἔνιοι ποικίλων
 φαρμάκων συνθέσεις. ἀλλ' ἦ γε διὰ τῶν χυλῶν ὑπὸ Μενε-
 κράτους ἐνριθεῖσαι διὰ τῶνδε τῶν τριμέτρων στοιχείων ὑπὸ
 Δαμοκράτους γέγραπται, μετὰ τινων μὲν καὶ ἄλλων, ὁμοίως
 ἐαυτῇ προγεγραμμένων αὐτῆς δυοῖν.

Κεφ. γ'. [Διὰ χυλῶν Δαμοκράτους ὑπὸ Μενεκράτους.]

Εἰπόντες οὖν ἔμπροσθε πῶς τὰ τραύματα

Δίχα φλεγμονῆς μένοντα κολληθήσεται,

Ἐξῆς ἐροῦμεν πῶς τὰ φλεγμαίνοντ' ἄγαν

fitione; aliis ablatione, mutari notas seu characteres illos
 indicantes accidit. At nihilo plus Menecrates posteritati
 consuluit, quum ii, qui ejus librum scribunt, appellationes
 numerorum non integris literis, sed characteribus eas signi-
 ficantibus notent. Jure igitur Damocratis libri medicamen-
 torum metris descripti in pretio habiti sunt, et si omnia
 hunc in modum tradita forent, optimum nimirum esset.
 Quoniam vero non pauca probatorum medicamentorum re-
 licta sunt, ideo aliis quoque medicamentariis libris indige-
 mus, quibus variorum medicamentorum compositiones non-
 nulli conscripserunt. At vero medicamentum ex succis a
 Menecrate inventum trimetris his versibus Damocrates cum
 aliis quibusdam duobus similibus ei praepositis prodidit.

Cap. X. [Dia chylon Damocratis ex Menecrate.]

Praefati igitur, quo tandem pacto vulnera

A phlegmone secura recte glutines,

Posthac agemus, quomodo cum phlegmone

Ed. Chart. XIII. [846.]

Ed. Bas. II. (414.)

Δυνατὸν θεραπεύειν φαρμάκοις ἔσται καλῶς,
 Ὅταν μὲν τρωθέντος ἢ νεύρων τινῶν
 ἢ καὶ νυγέντος ὑμέρος ἐγγὺς ὀστέου,
 Μετὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν πυκνοὶ πόνοι
 Καὶ φλεγμοναί, πυρετοὶ τε μετὰ συμπτωμάτων,
 Πολλῆς ἀγρυπνίας, παρακοπῆς, δίψους σφοδροῦ,
 Ξηρότητος γλώττης γένηται πρόσθεις,
 Καθ' ἡμέραν ῥέποντα πρὸς τὰ χεῖρονα.
 Ἰχὼρ τρυγώδης, λεπτὸς, ἐρυθρὰ τραύματα.
 Τὰ τ' ἐγγὺς αὐτῶν πάντ' ἔχοντα σώματα
 Ὀργᾶς, διατάσεις, φλεγμονὰς, οἰδήματα,
 Τότε μὴ κατάπλασσε ποικίλοις καταπλάσμασιν.
 Ἔθος γάρ ἐστι τοῦτο ποιεῖν τοῖς νέοις,
 Ἰν' ἐκφυγόντες τὰς ἀκμὰς τῶν φλεγμονῶν
 Τοῖς συκοφάνταις μὴ παρέχωσιν αἰτίαν.
 Δεῖ δὲ τὸν ἔχοντα τῆς ἰδίας πίστιν τριβῆς
 Καὶ συγκαταβαίνειν τοῖς νοσοῦσ' εἰς τοὺς φόβους,
 Μὴ περιμένοντα τὴν τύχην καὶ τὴν φύσιν.

Obsedit ipsa, curare queas commode.

*Quum musculo laeso vel nervo quoriam,
 Vel et propinqua quando offit membranula
 Puncta, diem post quartum continuus dolor,
 Et phlegmonae febresque cum symptomatis,
 Multa vigilia fit delirio et siti.*

*Ac siccitate linguae, crescuntque omnia
 Quotidie et magis mala in pejus riuunt.
 Et foeculentæ sanies, tenuis, vulnera et
 Rubra, insuper habent omnia haec quum corpora
 Distensiones, phlegmonas, oedemata,
 Turgores, variis tum abstine cataplasmatibus,
 Quod mos juvenibus est facere, quo phlegmonum
 Status effugientes non dent calumniis
 Occasionem. At arti qui fidit suae,
 Hunc devenire cum languentibus in metus
 Oportet haud, expectantem dum vicerit
 Natura vel fortuna quaedam juverit.*

Σκεύαζε τοίνυν πρὸς ἃ προείρηται πάθη
 Καὶ τοῖς ποδαγρικοῖς ἀρμόζον τὸ φάρμακον,
 Ἐν παντὶ καιρῷ τοῖς νοσοῦσ' ἐπικείμενον,
 Τοῖς γὰρ διαλείμμασιν μὲν εὐκίνησίαν
 Παρέχον ἐτοίμην. καὶ τὸ μὴ πώροις ταχὺ
 Πυκναῖς τ' ἐπιβολαῖς παρενοχλεῖσθαι ῥαδίως.
 Ἐν ταῖς καταρχαῖς δ' οὐκ ἔων μεγέθη λαβεῖν,
 Ἐν ἀκμαῖς δὲ τὰς παρακμὰς ποιοῦν ταχὺ,
 [847] Ἄν μὴ μεταβαίῃ ῥαδίως τις ἐφ' ἕτερα.
 Τὸ δὲ φάρμακον σκεύαζε τοῦτον τὸν τρόπον,
 Λίθαργύρου μὲν λειοτάτου, χρυσίτιδος
 Δίτρας β'. βαλὼν, τέσσαρας δ' ἄξυγγίου
 Ἄγαν παλαιοῦ, μίαν δὲ καὶ μιᾶς λίτρας
 Τρίτον ἑλαίου πολυειτοῦς καὶ παχυτάτου
 Καὶ μὴ δυσώδους, μὴ μέλανος, μὴ τραχείος,
 Οὕτω γὰρ ἔσται δραστικὸν τὸ φάρμακον.
 Τήξας δ' ἐπιμιλῶς ἐν λοπάδι τᾶξούγγιον,
 Ἐπαιρ' ἀπ' αὐτοῦ τοὺς ὑμένας καὶ τοὺς ἄλας,

*Ergo pares, quibus consului affectibus,
 Quod et podagricis medicamentum convenit,
 Aegris in omni tempore impositum manens.
 Promptam agilitatem nam intermissionibus
 Id gignit corpori, cito nec permiserit
 Callis, nec facile crebris angi insultibus.
 Morbos initio prohibet increfcere,
 Cogit autem vigentes mox decrefcere,
 Nisi ad alia descendas facile medicamina.
 Hunc pharmaci in modum sit compositio.
 Lithargyri laevissimi chrysitidis
 Libras duas miscens, quatuor axungiae
 Valde vetustae, libram autem unam et unius librae
 Tertiam partem olei annoſi, craſſiſſimi
 Et non foetentis, non nigri, non asperi,
 Sic namque sumet pharmacum efficaciam.
 Liquatae diligenter olla axungiae
 Membranulas solumque mox sustollito,*

Ed. Chart. XIII. [847.]

Ed. Bas. II. (414.)

Ἦθμῳ διηθῶν εἰς ἑτέραν μεῖζω χύτραν,
 Καὶ προσβαλὼν ἔλαιον ἀνάζεσον πάλιν,
 Μὴ πᾶν δ' ἔλαιον, ἀλλὰ τὰ δὺ' αὐτοῦ μέρη,
 Τὸ τρίτον δ' ὑπολίπῳ, ὃχ' ἐκ-ἐτοίμῳ κείμενον,
 Ἄν ἐπειχθῇς προσβάλλειν, ἵν' ἡ σοι παρόν.
 Ἔσται δὲ χρεῖα πάντως ἐν χειμῶνί γε,
 Ὅταν ἡ γιγονὸς τῷ μακρῷ χρόνῳ παχὺ
 Τὸ βαλλόμενον ἔλαιον εἰς τὸ φάρμακον,
 Λιθάργυρόν τε τῶν ζιόντων κατὰπασσε,
 Ἐψε ἐπὶ μαλακῷ καὶ διηνικεῖ πυρὶ,
 Κινῶν σπάθῃ, βέλτιον ἂν ἢ τῇ πευκίνῃ.
 Ὅταν δὲ ἐπὶ χρόνον μέτριον ἐψούμενον
 Τὸ φάρμακον λάβῃ μὲν ἐμπλάστρου πάχος,
 Λάβῃ δ' ὁμοίως δυσωδίαν φαρμάκον,
 Ἐπαιρε ταχέως τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
 Ποιῶν μὲν βραχὺ σκληροτέραν ἐν τῷ θέρει,
 Μαλακὴν δὲ τῷ χειμῶν', ἀμόλυντον δ' ὅμως,
 Κίνει δ' ὁμοίως ἕως μετρίως ὑποψυχῇ,

*In vas aliud ipsam percolans amplius,
 Adjectoque oleo, rursus cura, ferveat.
 Non omne pones oleum, sed partes duas,
 Tertia manebit in expedito condita,
 Si sit necessarium jungere, ne absit longius.
 Uteris omnino per hiemem, quum inditum
 Medicamini crassum oleum longo tempore
 Evaserit, lithargyrum et ferventibus
 Inspergito, levi igne et assiduo coquas,
 Spatha movens, praestiterit quam esse pineam.
 Quum ceperit mediocri coctum tempore
 Medicamen hoc emplastri spissitudinem,
 Nec non foetorem simili pacto pharmaci,
 Confestim ab igne caeabum deponito,
 Faciens per aestatem pauxillo durius,
 Sed hieme mollius, non inquinans tamen,
 Moveto adusque, quo modice ita refrixerit.*

Εἶτα πάλιν χερσὶ σκληροτέrais πρόσπασσε πᾶν
 Μαλαχθὲν, οὕτως μεταφέρειν ἐκ τῆς χύτρας.
 Ὅταν δ' ἡ χρεία, πάλιν μαλάττειν εὐτόνως,
 Μαλακῶ τ' ἐπιμιλῶς ἐμπλάσαντας δέρματι,
 Οὕτως ἐπιβάλλειν εὐμεγέθη τὰ σπλήνια.
 Ταύτην δὲ τὴν ἔμπλαστον εἰ βούλει ποτὲ
 Μᾶλλον ποιῆν πρὸς νεῦρα παχέα καὶ μύας
 Σκληροῦς τε μασθούς, ἄρθρα τ' ἐξωδηκότες,
 Μαλάχης ἀγρίας τῶν ῥιζῶν λίτραν βαλὼν
 Καθαρῶν τε, προσφάτων τε καὶ συντεμνῶν
 Εἰς δακτυλιδίους, τῷ τε μήκει καὶ πάχει
 Τόμους ἐπίβαλλε τοῖς ζέουσ' ἐν τῇ χύτρᾳ.
 Ὅταν δὲ πᾶσαν ἀνθρακωθέντ' ἀποβάλη
 Τὴν ἱκμάδα καὶ τὴν δύναμιν τὸ φάρμακον,
 Ἐπαρον ἡδμῶ τῆς μαλάχης τὰ ῥίζια,
 Λείαν δ' ἐπιπάσας τὴν λιθάργυρον, τότε
 Ἐψησον, ὡς πρᾶεῖπον πρόσθεν, καὶ πάλιν
 Ἀπόθου θ' ὁμοίως καὶ τὸν αὐτὸν χρῶν τρόπον.

*Sic deinde rursus manibus durioribus
 Totum subactum ex olla transferri jube.
 Quum poscet usus, iterum valide molles,
 Mollique diligenter pelliculas illinens,
 Per magna super accommodabis splenia.
 Emplastrum vero hoc, siquando efficacius
 Desideres ad nervos crassos, musculos,
 Durasque mammas atque articulos insuper.
 Tumentes fieri, pondo radicum indito
 Agrestis malvae purarum ac recentium,
 Sectarum in partes digiti crassitudine
 Ac longitudine. In olla ferventibus
 At quum madorem totum et vires pharmaci
 Ex igne deposuerit, colo trajice
 Malvae radículas, laevem et lithargyron
 Inspersum coque tum, ut praedixi, et reponito
 Simili modo rursus eodemque ipso utitor.*

Ed. Chart. XIII. [847.]

Ed. Basl. II. (414. 415.)

Τοῦτο δὲ ἑκατέρας φησὶ τὰς ἀρετὰς ἔχειν
 Ὁ πρῶτος εὐρὺν Μενεκράτης τὸ φάρμακον,
 Ἀνὴρ κράτιστος, ἐκτικὸς πρὸς τὴν τέχνην.
 Καὶ γὰρ φυλάττει τὰ νεότερωτα τραύματα
 Δίχα φλεγμονῆς, κολλᾷν τε τὰ διηρημένα
 Ἐπεισιν ἡμᾶς καὶ τὰ φλεγμαίνοντ' ἄγαν
 Ἐλκη θεραπεύειν, τούς τε τραθέντας μύας,
 Δίχα τινὸς ἄλλου τῶν βοηθεῖν δυναμένων
 Καταπλάσμάτων, σπόγγων τε καὶ τῶν ἐμβροχῶν.
 Ποιεῖ δὲ πάνθ' ὅσ' ἐμπροσθεν εἶπον ποιεῖν
 Τὴν διὰ λιθαργύρου τε καὶ ἄξουγγίου.
 Εἶναι δ' ἄριστον πησσὸν ἐν κηχρονισμέναις,
 Ἐν προσφάτοις τε φλεγμοναῖς τῆς ὑστέρας,
 Ἐλκη τε πληροῦν κοῖλα, ῥοδίνῳ μύρῳ
 Διθεῖσα ἢ καλῶ γε μυρσίνῳ ἀπουλοῦν.
 Καθόλου τε πᾶν κατάπλασμα καὶ φάρμακον
 (415) Ἐξωθεν ἐπ' αὐτῶν φῆσ' ἐπιρρίπτουμένον,
 Περισσὸν εἶναι τοῖς τε ταύτῃ χρωμένοις.

*Ambas eodem tenere id virtutes ais
 Primus Menecrates inventor pharmaco,
 Vir qui fuit habitu medicam erga artem optimo.
 Etenim recentia servat citra phlegmonem
 Vulnera, eadem nec non divisa glutino
 Jungere, quae sunt et phlegmonis obfessa ulcera
 Nimis medicari et vulneratos musculos
 Suasit, sine quopiam alio, quae succurrere
 Possunt cataplasmatibus, fomentis, spongiis.
 Ad omnia, quae facere confirmavi prius
 Medicamen ex lithargyro et axungia,
 Facit. Optimum vera pessum diutinis
 Recentibusque uteri inflammationibus,
 Implere cava dilutum rosaceo
 Vel myrteo bono et cicatricem addere.
 Summatim omne cataplasma nec non pharmacum
 Extrinsecus quod ipsis superinjicitur,
 Superfluum esse dicit isto utentibus.*

Ἔστι δ' ἀναγραφῆς ἄξιον τὸ φάρμακον.
 Ἦδη δὲ πιστόν ἐστι καὶ τοῖς βασκάνοις,
 Λέγει δὲ ποιεῖν αὐτὸ τοῦτον τὸν τρόπον.
 Ἑπτὰ μὲν ἐλαίου τοῦ θέρους λίτρας σταθμῶ.
 Ἐν ἄλλῳ εὖρον ἥμισυ τοῦ ἐλαίου
 [848] Τοῦ λιπαροῦ καὶ προσφάτου ἄξουγγίου.
 Ἐννέα δὲ τοῦ χειμῶνος, ὥς φησιν, βάλλεις,
 Ἐξ δὲ μόνον λιοτάτης λιθαργύρου.
 Ξέστου δ' ἔφασκε τήλιως μέρος ἥμισυ.
 Ταῦτόν λινοςπέρμου τε τοῦ κεκανυμένου.
 Μαλάχης τ' ἀγρίας ἔλεγε γ'. λίτρας σταθμῶ,
 Ρίζης ἐχούσης χυλὸν ἔτι τὸν πρόσφατον,
 Ἐφιν δι' ὕδατος μὲν ξέστας ἡ'. μέτρον,
 Εἰς λοπάδα καινὴν κεραμίαν πλατύστομον,
 Ρίζης βάλλοντα τῆς μαλάχης κεκαθαυμένης,
 Τετμημένης, λεπτῆς τε καὶ τιθλασμένης,
 Τήλιν πιπλυμένην, τό τε λινόσπερμον καλῶς.
 Ὅταν δὲ χυλωθῇ τε καὶ πάχος λάβῃ,

*Profecto dignum scriptione est pharmacum,
 Cujus fides jam vel recepta est invidis.
 Hunc in modum ipsum praeparari dictitat.
 Septem olei libras aestivis temporibus
 Indes, alias ejus dimidium reperi,
 Pinguis, recentis pariter atque azungiae,
 Sed hieme, sicut tradit, injeceris novem.
 At sex leuissimi modo lithargyri,
 Foenigraeci addit dimidium sextarii
 Et seminis tantundem combusti lini.
 Malvaeque agrestis pondo statuebat tria
 Radicis, etiamnum cui succus sit recens.
 Quaternis bis coquere ex aquae sextariis,
 Ollae orificio amplo recenti fictili.
 Malvae radix purgata, concisa itidem
 Et tenuis et contusa ut fuerit indita,
 Mox addito foenigraeci elutum probe
 Liniq; semen. At quum succum emiserint*

Ed. Charl. XIII. [848.]

Ed. Bas. II. (415.)

Δι' ὀθονίου τὸν χυλὸν ἀποθλίψας ἔχει,
 Στήσας δὲ τὰς δ' λίτρας σκευῶ
 Μιγνύς τ' ἔλαιον, πᾶν ἔψει ἐπ' ἀνθρώκων.
 Ὅταν δὲ λεπταὶ πομφόλυγες ἐκ μιζόνων
 Πυκναὶ τ' ἐπαναστῶσι τοῖς ἐν τῇ χύτρῃ
 Πρόσπασσε λείαν τὴν λιθάργυρον, τότε
 Ἔψε τε μαλακῶ καὶ διηγεκί πυρὶ,
 Ἔως ὅτε χυλὸς τῷ λίπει συνικθρυγείς,
 Τὸ φάρμακον ἔμπλαστρος ἔσται μελίγη,
 Εὐχρους, ἀμόλυντος, ἀλλὰ μὴ σκληρὰ πάνυ.
 Ταύτην ἐφευρὼν τοῖς παλαιοῖς φαρμάκοις,
 Ἔλεγε διὰ χυλῶν εὐλόγως τὸ φάρμακον.

Ἄλλο.

Καὶ τοῦτο δὲ ἐστὶν ὁμογενὲς τὸ φάρμακον,
 Εἰ καὶ δι' ἑτέρων μιγμάτων σκευάζεται.
 Πουτὶ γὰρ ἀμέλει πρὸς ἃ προεῖπον, πάνθ' ἀπλῶς
 Τὰ τ' ὠμὰ καὶ δύσπεπτα καὶ δυσμετάβολα,

*Coctura spissitudinemque acceperint,
 Habeto succum, expresserie quem linteo.
 Trutina at quaternas quando expendere libras
 Olei, commiscens, totum coque carbonibus.
 Quum vero tenues bullulas ex majoribus
 Crebrae contentis cacabo prodiderint,
 Lithargyrum laevem protinus aspergito,
 Ignique non acri, sed assiduo coque,
 Frictus sit dum usque succus cum pinguedine.
 Erit ipsum medicamentum emplastrum melinum,
 Boni coloris, non inficiens nec nimis
 Durum. Vetustis hoc qui invenit pharmacois,
 Vocabat ipsum jure e succis pharmacum.*

Ἄλινδ.

*Et hoc eodem prodit genere pharmacum,
 Aliis licet mixturis ipsum praeparent.
 Affectus ad quos retuli, prorsus facit.
 Summatim omnibus et crudis et quae concoqui,*

Τὰ κατὰ μυῶν ὑμένων τε μεγάλα τραύματα.
 Δύει γὰρ αὐτῶν τὰς ὠτειλάς ῥαδίως
 Ἀρθριτικοῖς τε πᾶσ' ἐπιρρίπτουμένον,
 Παρηγορήσει τοὺς κεχροτισμένους τόπους.
 Ἔχει δὲ πίσης ξηροτάτης λίτρας β'.
 Καθαροῦ τε κηροῦ Ποντικοῦ λίτρας β'.
 Πάλιν τερμινθίνης τε καὶ τῆς καθύγρου
 Λίτρας β'. μάννης λιβάνου τ' ἀδόλου λίτραν
 Ἡμίου δὲ λίτρας ἥ τι βραχυρρέπεστερον
 Δευκοῦ, λιπαροῦ μάλιστα, βουτύρου νέου.
 Τὰ μὲν ἄλλ' ἐπὶ πολὺν τῆκε καὶ λάβρω πυρὶ
 Συνεχῶς, ἐπιβλέπων ἦν ἀμόλυντον τυγχάνη
 Τὸ φάρμακον τριβόμενον ὑπὸ τῶν δακτύλων,
 Οὐ περ γινομένου, βαστάσας ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
 Τοῖς τηκομένοις τὴν μάννην οὕτω κατάπασσον,
 Κινῶν ἐπὶ πολὺν τῇ σπάθῃ τὸ φάρμακον.
 Οὕτω ψυχρὸν τε καὶ μαλαχθὲν, ἀποτίθου.

*Facile mutari nequeuntque. Ingentia
 Et muscutorum et membranarum vulnera
 Persanat, ipsorum nam facile subvenit
 Punctibus. Arthriticis injectum item omnibus
 Infestatos jam mitigabit diutino
 Dolore. Picis assumit quam siccissimam
 Libras duas, ceraeque totidem Ponticae,
 Purae terebinthinae et liquidae libras duas,
 Mannaeque thuris veri unam pondo libram,
 At selibram vel hac pauxillulo minus,
 Albi recentis butyri pinguiissimi.
 Relinqua diu liquentur et quidem igne acri,
 Assidue cernens, amplius ne pharmacum
 Colore inficiat digitis contritum tuis.
 Quibus peractis sublata ab igne ollula
 Mannam liquatis inde sic aspergito,
 Movens medicamentum diu rudicula.
 Sic frigeratum et mollitum reponito.*

Ed. Chart. XIII. [848.849.]

Ed. Bas. II. (415.)

Ῥόδινόν τε ταύτῃ τῇ δυνάμει τὸ πρόσφατον
 Πολὺν καταμίξας, χρήσῃ καὶ πρὸς κοιλ' ἄγαν
 Ἄσαρκά θ' ἔλκη καὶ τερόντων φλεγμονὰς
 Δυσμεταβόλως τ' ἔχοντα πρὸς λευκὸν πύον.

Κεφ. ια'. [Περὶ ἀκόπων.] Τὴν τῶν ἀκόπων φαρμάκων ἐπαγγελίαν ἐνδείκνυται καὶ αὐτὸ τοῦτομα αὐτῶν. κόπους δ' ὀνομάζουσιν οἱ ἄνθρωποι τὰς ἐν τῶν πολλῶν ἢ σφοδρῶν κινήσεων γιγνομένας διαθέσεις τοῖς σώμασιν, ἥτοι γ' ὅλοις ἢ κατὰ τὰ μᾶλλον πονήσαντα μόρια. λυπηραὶ δ' εἰσὶν αἱ διαθέσεις αὗται, μάλιστα μὲν τοῖς κινουμένοις, ἤδη δὲ καὶ τοῖς ἡσυχάζουσιν, ὅσαι σφοδρότεραι. ὕστερον δὲ καὶ τοῖς ἰατροῖς εἰθίσθη, καὶ μὴ πρὸς κόπους ἢ τὸ φάρμακον ὑπ' αὐτῶν συγκείμενον, ἀλλ' ἥτοι πρὸς ὀδύνην χρονίζουσιν ἐν τῷ βάθει τοῦ σώματος ἢ δυσκινήσιαν [849] ἢ δυσαισθησίαν ἢ σκληρότητα μορίου ἢ τάσιν ἢ ὄγκον σκιώρώδη καλεῖν ὁμοίως, ἄκοπα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, μόνον ἔαν ἔχῃ τὴν καθ' ὑγρότητα σύστασιν ὁμοίαν τοῖς ἀκόποις, ἥτις ἐστὶ παραπλησία

Huius copiosumque et recens rosaceum

Contemperans, cava atque ad carnis indiga

Adeo ulcera utere, tendonumque phlegmonas,

Tum quas non facile in pus mutantur candidum.

Cap. XI. [De Acopis, id est lassitudinem tollentibus.] Quid Acopa medicamenta promittant, etiam nomen ipsorum ostendit. At κόπους, id est lassitudines, homines vocant affectus ex multo vehementive motu corporibus vel totis vel partibus, quae amplius laborarunt, oborientes. Porro molestae sunt dispositiones hae potissimum iis, qui moventur, vehementiores autem jam et conquiescentibus negotium facessunt. Caeterum postea medicis in usu fuit et si non ad lassitudines medicamentum ab ipsis sit compositum, sed vel ad dolorem diuturnum in alto corporis latentem vel motum difficilem vel sensum difficilem vel partis duritiam vel tensionem vel tumorem scirrhum, appellare similiter acopa et id genus omnia, modo humidam consistentiam acopis similem habeant, quae liquidis

Ed. Chart. XIII. [849.]

Ed. Bas. II. (415.)

ταῖς ὑγραῖς κηρωταῖς, ὁποῖαις καὶ τῶν ἐξαρθρημάτων τε καὶ καταγμάτων χρῶμεθα. τῆς γὰρ τοιαύτης συστάσεως ὑγρότατον μὲν ἐστὶ τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἰατρῶν κηρέλαιον. ἐφεξῆς δ' αὐτοῦ τὰ ἄκοπα χρίσματα καὶ μετὰ ταῦτα παχυτέραν ἔχουσα σύστασιν ἢ τῶν ὑγρῶν κηρωτῇ, εἴθ' ἢ τῶν ἀπαλῶν τε καὶ μαλακῶν ὀνομαζομένων. ὑστάτη δὲ ἢ τῶν ἀμολύντων, ὁμοία τῇ τῶν καλουμένων ἰδίως ἐπιθεμάτων· οἷς ἐφεξῆς ἐστὶν ἢ τῶν ἐμπλάστρων σύστασις, ἔχουσιν καὶ τούτων αὐτῶν, ἐν τῷ μᾶλλον τε καὶ ἥττον οὐ μικρὰν διαφορὰν, ὥστ' ἔνιοι τῶν ἰατρῶν, κηρωτομαλάγματά τινα προσηγόρευσαν, ἀπὸ τῆς συστάσεως μόνης οὕτως ὀνομάσαντες, ὅσα τῶν ἐπιτιθεμένων φαρμάκων οὐκέτι μὲν ἐστὶν ὑγρὰ, σκληρὰ δὲ εἰς τοσοῦτον οὐδέπω, καθάπερ αἱ ἐμπλάστροι. οὕσων οὖν ἀπασῶν τῶν εἰρημένων διαφορῶν δηλωτικῶν οὐ τῆς δυνάμεως τῶν φαρμάκων, ἀλλὰ τῆς κατὰ τὴν σύστασιν ιδέας· τῶν ἀκόπων προσηγορία, πάλαι μὲν ἐσημανε τὴν δύναμιν τῶν φαρμάκων, ὕστερον δὲ τὴν σύστασιν. καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάσθησαν ἅμα διορισμοῖς ὀνομάζειν αὐτὰ,

ceratis, cujusmodi et in luxatis fracturisque utimur, est propinqua. Talis namque consistentiae humidissimum est, quod a junioribus medicis cerelaeon appellatur, deinde illitus acopi, post hos liquidorum ceratum crassiore substantia praeditum, mox ceratum tenerorum et mollium uti vocant, postremo amolynta, id est non inquinantia, similia his quae proprie epithemata dicuntur. His succedit emplastrorum consistentia, quae et ipsa in majoris minorisque ratione haud mediocrem obtinent differentiam. Quare nonnulli medicorum quaedam nomine a sola consistentia ita desumpto, ceratomalagmata nuncuparunt, medicamenta inquam inter ea, quae corpori imponuntur, non etiam quidem humida, dura vero nondum tantopere ut emplastra. Quum igitur omnes citatae differentiae non facultatis medicamentorum, sed consistentiae formae sint indices, acoporum appellatio quondam sane medicamentorum facultatem, postea consistentiam significavit, hujusque rei causa cum distinctionibus ea nominare coacti sunt, hoc quidem

Ed. Chart. XIII. [849.]

Ed. Bas. II. (415.)

τουτὶ μὲν ἄκοπον, χαλαστικόν, τουτὶ δὲ μαλαπτικόν ἢ θερμαντικόν ἢ ἀνώδυνον ἢ μετασυγκριτικόν προσαγορεύσαντες, ὥσπερ γε καὶ πρὸς τόδε τι πάθος ἀρμόττειν, οἷον ἰσχιάδα, παράλυσιν, πλευρῶν ὀδύνην ἢ κοινῇ πρὸς ἀπάσας ὀδύνας. αὐτοφνὲς μὲν οὖν ἐστὶ φάρμακον ἀπλοῦν, ἀρωγὸν ἀπασὶ κόποις τὸ ἔλαιον, ὃ καὶ χωρὶς προσθήκης ὀνομάζομεν, ἐπειδὴ καὶ μόνον ἦν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις, ὕστερον δὲ τό τε κίκινον ἔλαιον αὐτῷ προσετέθη παρὰ γε ὑμῖν. ἐν Αἰγύπτῳ γὰρ καὶ τοῦτο παλαιὸν ἦν καὶ μετὰ τὸ κίκινον αὐθις ἄλλα, τό τε ῥαφάνινον καὶ τὸ σινάπινον καὶ τὸ σησάμινον, ἕτερα τε τοιαῦτα, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν κρίνινόν τε καὶ μαστίχινον καὶ σχίνινον, ὅσα τε τούτων ποικιλώτερα μέχρι καὶ τῶν μύρων. εὐδὴλον οὖν ὅτι τὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἄκοπα καλούμενα φάρμακα, πάνθ' ὑγρά ταῖς συστάσεσιν ἀναγκαῖον εἶναι, τοὺς μὲν ἐπιπολῆς κόπους ἔλαιον μόνου θεραπεύοντος, τοὺς δὲ καὶ διὰ βάθους καὶ σφοδροτέρους, μετὰ τινος τῶν ἐμβαλλομένων αὐτῷ χαλαστικῶν φαρμάκων, θερμαίνειν συμμέτρως πεφυκότων, ὥσπερ ἡ χαλβάνη τε καὶ ἡ ῥητίνη

acopon laxans, illud emolliens vel calefaciens vel anodynum vel metasyncriticum appellantes, sicut etiam ad hunc quendam affectum conferre, verbi gratia ischiadem, paralyfin, laterum dolorem vel communiter ad universos dolores. Nativum igitur est medicamentum simplex omnium lassitudinum praesidium, oleum videlicet, quod et citra adjectionem nominatur, quoniam vetustis temporibus solum quoque erat, posteri cicinum oleum apud nos ei apposerunt, in Aegypto enim et hoc vetustum erat, et rursus post cicinum, raphaninum, sinapinum et sesaminum aliaque ejus generis, quemadmodum etiam apud nos liliacenum, mastichinum et lentiscinum, quaeque his magis varia sunt vel usque ad unguenta. Itaque clarum est, medicamenta acopa apud veteres dicta omnia liquidae consistentiae esse necessario, quippe oleum solum lassitudines externis partibus ingruentes curat, in alto affligentes vehementioresque, cum injecto aliquo laxante medicamento mediocriter calefaciente, veluti galbano, resina terebinthina, ad hanc colo-

Ed. Chart. XIII. [849.]

Ed. Bas. II. (415. 416.)

τερμινθίνη καὶ πρὸς αὐτῇ κολοφωνία τέ τις ὀνομαζομένη καὶ φρυκτή. θερμότεραι δὲ τούτων ἐλατίνη τέ ἐστι καὶ στροβιλίνη, βραχὺ δὲ τῆς τερμινθίνης ἢ λάριξ ὑπάρχει θερμότερα. μίγνυται δὲ τὰ τοιαῦτα πάντα χαλαστικοῖς ἐλαίοις, ὁποῖόν ἐστι τὸ Σαβῖνον, ἐπιμβαλλομένου ποτὲ καὶ κηροῦ. χρίσμα δὲ ἄκοπὸν ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἤδη διὰ βάθους ἀλγούντων καὶ τὸ διὰ τοῦ σπέρματος τῆς ἐλάτης, χαμαιμήλου τε καὶ ἀνήθου (416) καὶ ἄνθους αἰγείρου περὶ ὧν ἐφειξῆς ἱεροῦμεν ὅπως σκευάζεται, καὶ τὸ σούσινον δὲ καὶ τὸ γλεύκινον καὶ τὸ κομμαγιγνόν ἐκ τῶν ἀκόπων χρισμάτων ἐστίν, ὅσα τε διὰ πιμελῆς καὶ στέατος συντίθεται μετριώτατα μὲν χαλῶντος τοῦ ὑείου, μᾶλλον δὲ τούτων τὸ ἀλεκτορίδων καὶ τούτου μᾶλλον ἔτι τὸ χήνιον. ἰσχυρότερον δὲ στέαρ ἐστὶν ὥς θερμαίνειν σφοδρότερον ἤδη καὶ διὰ τοῦτο καὶ διαφορεῖν ἱκανῶς τὸ λεόντειόν τε καὶ παρδάλειον. ἐν δὲ τῷ μέσῳ τούτων ἐστὶ καὶ βοείου τε καὶ αἰγείου τὸ τῶν ἀλωπέκων τε καὶ τῆς ὑαίνης. ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα κατὰ γένος ἐστὶ τῶν κυρίως ὀνομαζομένων ἀκόπων, ἀλλήλων διαφέροντα τῷ μᾶλλον τε καὶ ἥττον θερμαίνειν, ὥστ' ἓνα καὶ τὸ γένος

phonia quadam nominata et fricta, quibus calidiores sunt abietina et strobilina, terebinthina vero larix paulo calore praecellit. Caeterum id genus omnia laxantibus oleis miscentur, quale est sabinum, injecta interdum et cera. Jam vero acopon unguentum est in iis, qui jam etiam in corpore alto dolent et medicamentum ex semine abietis, chamaemeli, anethi et floris populi nigrae, quorum mox dicemus confecturam. Praeterea susinum et gleucinum et comagenum ex acoporum unguentorum grege est et quae ex pinguedine et adipe componuntur, suillo quidem moderatissime laxante, gallinaceo autem his vehementius et hoc adhuc magis anserino, at adeps leoninus et pardi validior est, ut jam vehementer calefaciat, eoque insigniter discutiat, in medio horum consistunt bubulus, caprinus, vulpis et hyaenae. Haec sane universa in genere sunt eorum, quae proprie acopa dicuntur, hoc invicem discrimine variantia, quod alia magis alia minus calefaciant. Quapropter non-

Ed. Chart. XIII. [849. 850.]

Ed. Bas. II. (416.)

ὅλον ἐκπεπτακέναι δόξει τῶν ἀκόπων χρυσμάτων, ἐπὶ τῶν μα[850]λακῶν σωμάτων ἐξεταζόμενα, καίτοι τοῖς σκληροτέροις, ὅπου τὰ τῶν ἀγροίκων ἐστίν, ὠφελιμώτατα φαινόμενα. λέλεκται γὰρ καὶ πολλάκις, ὡς τὰ σκληρὰ σώματα τῶν ἰσχυροτέρων ἀνέχεται φαρμάκων. ὅσα δὲ μάλα καὶ ὑγρὰ, καθάπερ τὰ τῶν παίδων καὶ γυναικῶν καὶ εὐνούχων, οὐ φέρει τὴν τῶν τοιούτων φαρμάκων δύναμιν. εὐδὴλον δ' ὅτι καὶ τὰ μυράκοπα καλούμενα τῶν ἀκόπων μιγνυμένων τοῖς μύροις γίνεται, μηδέν τι βελτίον τῶν ἄλλων ὄντα, πλὴν κατὰ τὴν εὐωδίαν. ὥσπερ οὖν εἶωθα τοῖς πρεσβυτέροις διὰ μακρᾶς πείρας βεβασανισμένα γράφειν, οὕτω καὶ νῦν πράξω τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ποιησάμενος.

Κεφ. ιβ'. [Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα κατὰ τὸ δ'. τῶν ἐκτὸς, ἀκοπά τε καὶ μυράκοπα.] Ἀκοπα πρὸς τὰς ἐκ κόπων ἀηδίας ποιεῖ καὶ νευρικαῖς συμπαθείαις. ἐχρήσατο δὲ Θεμίσων. τὸ φάρμακόν ἐστι σφόδρα καλόν. ʒ σαμψύχου ξέστην α'. λιβανωτίδος ξέστην α'. τήλειος ξέστην α'. παρδα-

nulla genere toto acoporum unguentorum excidisse videntur, si in mollibus ea corporibus examines, etsi durioribus, cujusmodi agrestium sunt, utilissima appareant, nam multoties etiam diximus dura corpora valentiora medicamenta sustinere, mollia vero et humida, veluti puerorum mulierum et eunuchorum, ejusmodi medicamentorum facultatem ferendo non esse. Insuper cuivis notum est et quas vocantur myracopa, ex acoporum cum unguentis temperatura fieri, nihilo caeteris praestantiora, nisi odoris suavitate. Quemadmodum igitur a vetustioribus longo usu explorata scribere consuevi, ita nunc quoque faciam ab Asclepiadis scriptis sumpto exordio.

Cap. XII. [Quae Asclepiades in quarto exteriorum acopa et myracopa conscripserit.] Acopon ad lassitudinum molestias benefacit nervis condolentibus. Hoc Themisotebatur, medicamentum est vehementer bonum. ʒ Sam-psuchi sextarium j, rosismarini sextarium j, foenigracci

Ed. Chart. XIII. [850.]

Ed. Bas. II. (416.)

μώμου ξέστου ἡμισυ, βράθυος ξέστου ἡμισυ, οἴνου γλυκάζοντος ξέστας γ'. ἐλαίου Βενεφράνου λίτρας γ'. κηροῦ λίτρας β'. τὰ ξηρὰ βαλὼν εἰς τὸν οἶνον ἕα βρέχεσθαι ἐπὶ γ'. ἡμέρας, τῇ δ' ἐπιούσῃ βαλὼν τὸ ἔλαιον καὶ κινήσας ἐπιμελῶς καὶ θεὶς ἐπ' ἀνθρώκων, ἔψε κινῶν. καὶ ὅταν συνεχῶς ἀναβράσῃ, ἐκθλίβε τὸ ὑγρὸν καὶ τὸν κηρὸν κατακνήσας καὶ εἰς τοῦτο ἐπιβαλὼν καὶ πάλιν ἐπιθεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ, ἔψε. καὶ ὅταν τακῇ ὁ κηρὸς, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἕα ψυγῆναι, καὶ ἀναψύξας ἀπόθου εἰς ἄγγος ὑέλινον ἢ κασσιτέρινον καὶ χρῶ, ποτὲ μὲν ἀκράτω, ποτὲ δὲ καὶ ἀνιεμένῳ ἐνὶ τῶν μύρων. ἄλλο. 24 σαμψύχου ξέστην α'. λιβανωτίδος ξέστην α'. τήλεως ξέστην α'. δάφνης ἀκρεμόνων λίτρας εἴς, σχοίνου ὄνθους γο γ'. οἴνου παλαιοῦ ξέστας γ'. ἐλαίου γλυκέος ξέστας γ'. σικύου ἀγρίου τῆς ῥίζης, νάρδου Κελτικῆς ἀνὰ λίτρας ἡμισυ, κηροῦ λίτρας γ'. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ἄλλο φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιῇ καὶ παρέτοις, τρομάδεσι καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικήν συμπτώθειαν. ἐχρήσατό γε Μήνιος Ροῦφος. ποιῇ ποδαγρικοῖς, ἀρθριτικοῖς, ἰσχιαδι-

sextarium j, cardamomi sextarii dimidium, brathyos sextarii dimidium, vini dulcis sextarios ij, olei venefrani lib. ij, cerae lib. ij. Arida in vino triduum macerari finito, quarto die oleum adjicere oportebit, atque ubi sedulo agita-veris, ac super prunam posueris, movendo coquere, quando continue efferbuerit liquorem exprimere, ceram dera-sam huic adjicere et rursus supra ignem coquere, ubi cera liquata fuerit, ab igne tolles finesque refrigerari. Postea vitreo vase vei stanneo repones, ac uteris nunc solo, nunc uno unguentorum admixto. *Aliud.* 24 Sampfuchi sextarium j, roris-marini sextarium unum, soenigraeci sextarium j, lauri furculorum lib. sex, junci floris 3 ij, vini veteris sextarios tres, olei dulcis sextarios ij, radice cu-cumeris agrestis, nardi celticae singulorum lib. β, cerae lib. ij, praeparato ac utitor sicut praedictum est. *Aliud medicamentum confectum.* Benefacit solutis ac tremulis, item valet ad omnem nervorum ex consensu dolorem. *Ufus est Menius Rufus, succurrit podagricis, arthriticis*

Ed. Chart. XIII. [850.]

Ed. Bas. II. (416)

ποις, ὥστε τῆς ὅλης ἀπαλλάττειν διαθέσιως. ἡ χρῆσις ἐν δια-
 λείμμασιν. ἐν δὲ τοῖς παροξυσμοῖς ἀνιμένῳ χρώμεθα τῷ
 φαρμάκῳ. 24 σαμψύχου ζε. β'. τήλειος ζε. α'. λιβανωτίδος
 ζε. α' S''. μελιλότου ξέστην α'. Ἰλλυρικῆς λίτραν α'. κυπέ-
 ρου λίτραν α'. βράθυος λίτραν α'. κάγχρυος λίτραν α'. καρ-
 δαμώμου ἡμίλιτρον, σχοίνου ἄνθους ἡμίλιτρον, κασσίας ἡμί-
 λιτρον, ἀβροτόνου ἡμίλιτρον, μύρτων καρποῦ ἡμίλιτρον, δά-
 φνης καρποῦ ἡμίλιτρον. πάντα θλάσας καὶ βαλὼν εἰς ἄγ-
 γος διπλοῦν μυρεψικόν, ἐπίβαλλε οἶνου τρωλίου ζε. η'. ἔα
 βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας γ'. εἰτ' ἐπίβαλλε ἐλαίου Σαβίνου λί-
 τρας ιστ'. ἱρίνου λίτραν α'. σχινίνου λίτραν α'. Συριακοῦ
 λίτραν α'. γλενκίνου λίτραν α'. μυρσίνου λίτραν α'. δαφνί-
 νου λίτραν α'. καὶ θεῖς ἐπὶ τὸ πῦρ ἔψε, ἔπειτα τὸ ὑγρὸν
 ἐκθλίψας τῶν ἠψημένων, ἐξέρα εἰς ἕτερον ἄγγεῖον καὶ πά-
 λιν ἔψε, χωρὶς τῶν ἀφεισημένων, ἐπιβαλὼν κηροῦ ἡμίλιτρον,
 ῥητίνης λάρικος λίτραν α'. σμύρνης στακτῆς ἀνὰ λίτραν α'.
 τακέντων δὲ τούτων, χρῶ καθὰ προείρηται. ἄλλο. 24 σαμ-
 ψύχου λίτρας β'. τήλειος ζε. β'. λιβανωτίδος ζε. β'. βράθυος

ischiadicisque, ut toto liberet affectu, usus ejus est in in-
tervallis, at in accessionibus diluto medicamento utimur.

24 Sampfuchi sextarios duos, foenigraeci sextarium unum,
 rorismarini sextarium j β, meliloti sextarium j, Illyricae
 lib. j, cyperi libram unam, brathyos lib. j, canchryos lib. j,
 cardamomi selibram, junci floris selibram, cassiae selibram,
 abrotoni selibram, myrti fructus selibram, lauri fructus
 selibram. Omnibus confusis ac in vas duplex unguenta-
 rium conjectis, vini tmolitis sextarios viij, affundito, tri-
 duo madefieri finito, deinde olei Sabini lib. xvj, irini lib. j,
 lentiscini libram unam, Syriaci libram unam, gleucini li-
 bram unam, myrtei lib. j, laurini lib. j, immittito, igni
 superposita incoquito, deinde liquorem ex coctis expres-
 sum in vas aliud transfundito rursusque sine decoctis in-
 coquito, cerae selibra adjecta, resinae laricis libra una,
 myrrhae, stactae singulorum libra j. His liquatis utitor,
 sicut praedictum est. *Aliud.* 24 Sampfuchi lib. ij, foeni-
 graeci sextarios ij, rorismarini sextarios ij, brathyos lib. ij

Ed. Chart. XIII. [850. 851.]

Ed. Bas. II. (416.)

λίτρας β'. ξε. β'. μελιλώτου λίτρας β'. κυπέρου λίτραν α'. ἱριως Μακεδονικῆς λίτραν α'. κάγχρους λίτραν α'. καρδαμώμου λίτραν α'. καλάμου ἀρωματικοῦ ἡμί[851]λιτρον, σχοίνου ἄνθους ἡμίλιτρον, κασσίας σύριγγος, κόστου, ἐλελίσφακου ἀνὰ ἡμίλιτρον, δαφνίδων ἡμίλιτρον, σικύου ἀγρίου τῆς ῥίζης ἡμίλιτρον, μυρσίνης ἀκρεμόνων ἡμίλιτρον, οἶνου Τρωλίτου εὐώδους ξέστας ἡ'. ἐλαίου Σαβίνου λίτρας κδ'. ἱρίνου λίτραν α', κυπρίνου λίτραν α'. σχινίνου λίτραν α'. γλευκίνου λι. α'. μυρσίνου λι. α'. ἀμμωνιακοῦ ἢ ἀμαρακίνου λίτραν α'. ἡδύχρου λίτραν α'. μαλαβαθρίνου λίτραν α'. σμύρνης στακτῆς λίτραν α'. ὀποβαλσάμου λίτραν α'. κηροῦ λίτρας ιε'. τὰ ξηρὰ βρέχεται, καθάπερ προεῖρηται ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς καὶ τούτοις ἐπιβάλλεται τὸ ἔλαιον καὶ τὰ πολλὰ τῶν μύρων. τὸ δὲ μαλαβάθρινον καὶ ἀμαράκινον καὶ ἡδύχροον καὶ ἡ στακτὴ καὶ τὸ ὀποβάλαμον ἔσχατα φυλάττεται, ὥστε κατὰ τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν, ἥδη τοῦ κηροῦ τακέντος, ταῦτα ἐπιβάλλεσθαι. πῶς δὲ χρὴ σκευάζειν καὶ τίνι τρόπῳ χρηστέον τῷ φαρμάκῳ ἥδη δεδήλωται. ἄκοπον τὸ διὰ τοῦ μέλιτος

sextarios ij, meliloti libras duas, cyperi libram unam, iridis \ Macedoniae libram unam, cachryos libram j, cardamomi libram unam, calami aromatici selibram, junci floris selibram, cassiae fistulae, costi, elelispinci singulorum selibram, baccarum lauri selibram, cucumeris agrestis radicis selibram, myrti surculorum selibram, vini Tmolitis odorati sextarios octo, olei sabini lib. xxiv, irini lib. j, cyprini lib. unam, lentiscini lib. j, gleucini libram unam, myrtei lib. j, ammoniaci vel amaracini lib. j, hedychroi lib. j, malabathrini libram unam, myrrhae stactae libram unam, opobalsami libram unam, cerae libras quindecim. Arida madefiunt, quemadmodum praedictum est triduo et his oleum et pleraque unguenta adjiciuntur, malabathrinum, amaracinum, hedychroon, stacte et opobalsamum, postrema reservantur, ut in medicamenti confectione, cera jam liquefacta, haec indantur. Quomodo autem praeparandum sit medicamentum et quis ejus usus, jam ostendimus. *Acopon, quod ex melle inscribitur, valet ad lassitudinum*

Ed. Chart. XIII. [851.]

Ed. Bas. II. (416.)

ἐπιγραφόμενον. ποιῇ πρὸς τὰς κοπῶδεις ἀηδίας καὶ τὰς τῶν
 ρεύρων συνολκίας. ποιῇ ὀπισθοτονικοῖς, κυνικῶς σπωμένοις,
 λέγεται τετράμυρον. 4 μέλιτος γο γ'. ἱρίνου γο γ'. ῥοδίνου
 γο γ'. κυπρίνου γο γ'. γλευκίνου γο γ'. κηροῦ γο γ'. τερμιν-
 θίνης γο γ'. ἔψε χωρὶς τὸ μέλι. τὰ δὲ τηκτὰ τῆκε καὶ βαλὼν
 εἰς θυρίαν. ἀνάκοπτε ὁμοῦ πάντα καὶ λιάνας ἀνελόμενος
 χρῶ. ἄλλο. 4 κυπρίνου, ἱρίνου, ῥοδίνου, γλευκίνου, ἐκάστου
 κοτύλας στ'. κηροῦ < κδ'. τερμινθίνης < η'. μέλιτος < στ'.
 σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ἄλλο καλεῖται ληξοπύρε-
 τον. 4 ῥοδίνου κοτύλας δ'. ἱρίνου δ'. γλευκίνου δ'. κυπρί-
 νου κοτύλας δ'. κηροῦ < ιβ'. τερμινθίνης < ιδ'. σμύρνης
 στακτῆς < δ'. μέλιτος ἐφθοῦ < ιω'. σκεύαζε καθὰ προεί-
 ρηται. ἄλλο ἐκ τῶν Ἀφροδισέως. 4 ῥοδίνου κοτύλας δ'.
 ἱρίνου κοτύλας δ'. κυπρίνου κοτύλας δ'. κηροῦ < ιβ'. γλευ-
 κίνου κοτύλας δ'. στέατος χηνείου < ιβ'. τερμινθίνης < δ'.
 στακτῆς < δ'. ὀποβαλσάμου < β'. μέλιτος ἐφθοῦ < η'.
 σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλο ἄκοπον δυσῶδεις λεγόμενον πρὸς

*molestias, nervorum contractiones, benefacit opisthotonicis
 et canina convulsione affectis, dicitur tetramyron, id est
 ex quatuor unguentis confectum. 4 Mellis uncias tres,
 irini uncias tres, rosacei ℥ iij, cyprini ℥ iij, gleucini un-
 cias tres, cerae uncias tres, terebinthinae uncias iij. Mel
 seorsum coquitur, quae liquabilia sunt, liquefiunt, et in
 mortarium coniecta omnia simul contunduntur, laevigan-
 turque et excepta usui sunt. Aliud. 4 Cyprini, irini, ro-
 facei, gleucini singulorum heminas vj, cerae ℥ xxiv, te-
 rebinthinae ℥ viij, mellis ℥ vj, praeparato ac utitor, ut
 praedictum est. Aliud vocatur Lexopyreton, id est febrem
 finiens. 4 Rosacei heminas iv, irini iv, gleucini iv, cy-
 prini heminas iv, cerae ℥ xij, terebinthinae ℥ xiv, myr-
 rhae stactae ℥ iv, mellis cocti ℥ xvj, conficito ut prae-
 dictum est. Aliud ex collectaneis Aprodisei. 4 Rosacei
 heminas iv, irini heminas iv, cyprini heminas iv, cerae
 ℥ xij, gleucini heminas iv, adipis anserini ℥ xij, terebin-
 thinae ℥ iv, stactae ℥ iv, opobassami ℥ ij, mellis cocti
 drach. viij, confice superiorum modis. Aliud acopon foe-*

Ed. Chart. XIII. [851.]

Ed. Bas. II. (416. 417.)

τὰς διαθέσεις τὰς προειρημένας. 4 κηροῦ < η'. τερμινθίνης < η'. χαλβάνης < στ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < στ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας β'. μυελοῦ ἐλαφείου < η'. σκεύαζε κατὰ τρόπον καὶ χρῶ καὶ ἀκράτῳ καὶ ἀνιεμένῳ. ἄλλο πρὸς πᾶσαν νευρικήν συμπίθειαν. 4 ῥητίνης τερμινθίνης < νστ'. κηροῦ < κη'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < λβ'. χαλβάνης < λβ'. μυελοῦ ἐλαφείου < κδ'. μέλιτος ἐφθοῦ < κδ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας β'. ἀμμωνιακὸν ὅξει διαλύεται. ἄλλο. 4 κηροῦ < κδ'. τερμινθίνης < κδ'. χαλβάνης < στ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < στ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας β'. μυελοῦ ἐλαφείου < η'. στύρακος < ιστ'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλο. 4 κηροῦ < κδ' ἢ κη'. τερμινθίνης < ιστ'. χαλβάνης (417) < στ'. στύρακος < η'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας β'. μέλιτος κο. α' S'. μυελοῦ ἐλαφείου < η'. ἄλός ἄνθους ὅσον ἑξαρκεῖ, ὅξει τὸ ἀμμωνιακὸν διάλυε. ἄλλο ἰσχιαδικοῖς, ὀπισθοτονικοῖς καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικήν συμπίθειαν. 4 κηροῦ γο στ'. τερμινθίνης λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο α'. ὀπο-

tidum dictum ad dictos affectus. 4 Cerae drach. octo, terebinthinae drach. octo, galbani drach. sex, guttae ammoniaci drach. sex, olei veteris heminas duas, medullae cervinae 3 viij. Praeparato ad modum praedictum et utitor mero et diluto. *Aliud ad omnem nervorum ex consensu dolorem.* 4 Resinae terebinthinae drach. lvj, cerae drach. xxvii, guttae ammoniaci 3 xxxij, galbani drach. xxxij, medullae cervinae drach. xxiv, mellis cocti 3 xxiv, olei veteris heminas duas, ammoniacum aceto solvitur. *Aliud.* 4 Cerae drach. viginti quatuor, terebinthinae drach. viginti quatuor, galbani 3 sex, guttae ammoniaci drach. sex, olei veteris heminas duas, medullae cervinae 3 viij, styracis drach. sedecim, praeparato similiter. *Aliud.* Cerae 3 xxiv, aliter xxvii, terebinthinae 3 xvj, galbani 3 vj, styracis 3 viij, olei veteris heminas duas, mellis heminam j ss, medullae cervinae 3 viij, salis floris quantum satis est, ammoniacum aceto solve. *Aliud. Benefacit ischiadicis et opisthotonicis. Sanat omnem nervorum ex consensu dolorem.* 4 Cerae uncias sex, terebinthinae libram j, guttae

Ed. Chart. XIII. [851. 852]

Ed. Bas. II. (417)

πάνακος γο β'. χαλβάνης γο β'. μυελού ελαφείου γο β'. μυελού ταυρείου γο β'. οϊσύνου γο β'. ελαίου ιρίνου κο. α'. μέλιτος γο γ'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλο πρὸς τὰς ἄγαν κοπώδεις διαθέσεις καὶ τὰς τῶν νέρων συνολκὰς. 4 κηροῦ < ν'. τερμινθίνης < κέ'. ἀφρονίτρου < στ'. οϊσύνου < στ'. μέλιτος ἐφθού < στ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < στ'. μυελού ελαφείου < στ'. χαλβάνης < στ' [852] στέατος ταυρείου < στ'. δαφνίδων ξηρῶν < στ'. ελαίου κοτύλην α'. οἶνου ἀθαλάσσου κοτύλην α'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλο Ἀκουντιανὸν ἐπιγραφόμενον. 4 κηροῦ γο β'. χαλβάνης γο γ'. νίτρου γο γ'. τερμινθίνης ὑγρᾶς γο γ'. οϊσύνου γο β'. στέατος ταυρείου οὐγγίαις β'. ελαίου κυπρίνου γο δ'. ελαίου μηλίνου γο δ'. ιρίνου γο δ'. μέλιτος γο δ'. ελαίου κοινοῦ γο στ'. ελαίου παλαιοῦ γο δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο α'. λιβάνου γο α'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλο. 4 ελαίου παλαιοῦ ξε. α' S''. τερμινθίνης λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο β'. κηροῦ ἡμίλιτρον, χαλβάνης γο γ'.

ammoniaci unciam unam, oropanax uncias duas, galbani ℥ ij, medullae cervinae ℥ ij, medullae taurinae ℥ ij, oesypi ℥ ij, olei irini heminam j, mellis ℥ iij, conficito ratione praedicta. *Aliud ad vehementes lassitudinum affectus et nervorum contractiones.* 4 Cerae ℥ l. terebinthinae ℥ xxv, aphronitri ℥ vj, oesypi ℥ vj, mellis cocti ℥ vj, guttae ammoniaci ℥ vj, medullae cervinae ℥ vj, galbani ℥ vj, sevi taurini ℥ sex, baccarum siccarum lauri ℥ vj, olei heminam unam, vini marinae expertis heminam unam, praepara sicuti priora. *Aliud Ascuntianum inscriptum.* 4 Cerae uncias ij, galbani ℥ iij, nitri uncias tres, terebinthinae liquidae uncias iij, oesypi ℥ ij, sevi taurini ℥ ij, olei cyprini ℥ iv, olei melini uncias quatuor, irini ℥ iv, mellis ℥ iv, olei communis uncias tres, olei veteris uncias quatuor, guttae ammoniaci unciam unam, thuris ℥ j, praeparatur ut alia. *Aliud.* 4 Olei veteris sextarium j β, terebinthinae libram unam, guttae ammoniaci ℥ ij, cerae se libram, galbani ℥ iij, oesypi uncias duas, thuris unciam

Ed. Chart. XIII. [852.]

Ed. Bas. II. (417.)

σφόδρα γενναῖον. 4 κηροῦ μνᾶν α'. ἐλαίου παλαιοῦ ξέστας δ'.
 τερμινθίνης λίτραν α'. σμύρνης οὐγγίας δ'. λιβάνου, ὀποπά-
 νακος, σικνίου ἀγρίου ῥίζης, ἰοῦ, νίτρου ἑνὰ οὐγγίας δ'. πε-
 πέριως λευκοῦ γο β'. χαλβάνης οὐγγίας δ'. μυιλοῦ ἐλαφείου
 οὐγγίας δ'. μύρου κυπρίνου οὐγγίας δ'. μύρου ἱρίνου οὐγ-
 γίας δ'. μύρου μηλίνου οὐγγίας δ'. πηγάνου χλωροῦ τῶν
 ἀκριμόνων οὐγγίας γ'. ὄξους τὸ ἱκανόν. σικνίου ἀγρίου τὰς
 ῥίζας καὶ τὸ πήγανον ἔψε μετὰ τοῦ ὄξους, ἔπειτα τὸ ὑγρὸν
 ἐκθλίψας ἐπίβαλλε τοῖς ξηροῖς, καὶ λιάνας ἐπιμελῶς ἀνα-
 λάμβανε τοῖς τηκτοῖς καὶ χρῶ ποτε μὲν ἀκράτῳ τῷ φαρ-
 μάκῳ, ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἀνιμμένῳ. τοῦτο δὲ γίνεται κατὰ λό-
 γον τῶν ὑποκειμένων διαθέσεων. ἄλλο Βάσσου φάρμακον
 ἐπιτετευγμένον. τούτῳ αὐτῷ χρησάμενος πρότερον παραλυ-
 θεὶς διεσώθη. 4 ἐλαίου μυρσίνου οὐγγίας δ'. κυπρίνου οὐγ-
 γίας δ'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτραν α' S'. χαλκάνθου λίτραν
 α' S'. κηροῦ λίτραν α'. τερμινθίνης λίτραν α' S'. χαλβάνης
 γο γ'. μάννης οὐγγίας δ'. ὀποπάνακος οὐγγίας β'. βρυωνίας
 ῥίζης γο δ'. ἰοῦ οὐγγίας δ'. ἀφρονίτρου οὐγγίας δ'. πεπέριως

fectus valde generosum. 4 Cerae minam unam, olei ve-
 teris sextarios iv, terebinthinae lib. j, myrrhae ℥ iv, thu-
 ris, opopanacis, cucumeris agrestis radicis, aeruginis, nitri
 singulorum uncias quatuor, piperis albi uncias duas, gal-
 bani ℥ iv, medullae cervinae ℥ iv, unguenti cyprini ℥ iv,
 irini unguenti uncias quatuor, unguenti melini ℥ iv, rutae
 viridis furculorum uncias tres, aceti quod satis est. Cu-
 cumeris agrestis radices et rutam cum aceto incoquito,
 deinde liquorem expressum aridis injicito, laevigata accu-
 rate liquatis excipito, ac interdum medicamento syncero,
 interdum diluto utitor. Hoc autem pro ratione subjecto-
 rum affectuum fiet. *Aliud Bassi medicamentum confectum.*
Hoc ipso usus, quum nervorum resolutione prius tenta-
retur, servatus est. 4 Olei myrtei uncias quatuor, cyprini
 uncias quatuor, olei veteris lib. j ℞, atramenti sutorii
 lib. j ℞, cerae libram unam, terebinthinae lib. j ℞, galbani
 uncias tres, mannae uncias quatuor, opopanacis uncias ij,
 bryoniae radicis uncias quatuor, aeruginis ℥ iv, sphro-

Ed. Chart. XIII. [852. 853]

Ed. Bas. II. (417.)

γο β'. πυρέθρου οὐγγίας δ'. στέατος ἐρίφου γο στ'. εὐφορ-
 βίου οὐγγίας δ'. ὄξους τὸ ἱκανόν, ἔψε βρυωνίαν, πύρεθρον
 μετὰ ὄξους, ἔπειτα τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας καὶ τοῖς ξηροῖς ἐπι-
 βαλὼν καὶ λεάνας ἐπιμελῶς ἀναλάμβανε τοῖς τηκτοῖς. ἡ χρῆ-
 σις διδῆλωται. ἄλλο τὸ διὰ τοῦ καστορίου παρέτοις καὶ πρὸς
 τὰς κεχροτισμένας διαθέσεις. 4 οἰσύπου γο γ'. μυελοῦ ἐλα-
 φείου οὐγγίας δ'. τερμινθίνης γο γ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος
 γο β'. χαλβάνης οὐγγίας β'. καστορίου γο β'. πεπέρειως λευ-
 κοῦ γο β'. εὐφορβίου οὐγγίας β'. ἀδάρκης γο β'. νίτρου ἀφροῦ
 οὐγγίας β'. ὀποπάνακος γο β'. ἐλαίου στυρακίνου γο α'. ἐλαίου
 ἱρίνου γο β'. ἐλαίου παλαιοῦ κο. α'. κηροῦ λίτραν α' S'. συν-
 τίθει κατὰ τρόπον. [853] ἄλλο, ὃ ἐχρήσατο Βάσσιος, παρα-
 λυθεὶς πολλῷ χρόνῳ καὶ τῆς τοιαύτης νόσου ἀπηλλάγη. 4
 ἐλαίου μυρσίνου γο δ'. μηλίνου γο δ'. κυπρίνου γο δ'. ἐλαίου
 παλαιοῦ ἡμίλιτρον, κηροῦ λίτραν μίαν, τερμινθίνης ἡμίλι-
 τρον, χαλβάνης γο ε'. λιβάνου οὐγγίας δ'. ὀποπάνακος γο β'.
 ἰοῦ γο β'. βρυωνίας ῥίζης γο δ'. ἀφρονίτρου γο δ'. πεπέρειως

nitri $\bar{\zeta}$ iv, piperis $\bar{\zeta}$ ij, pyrethri $\bar{\zeta}$ iv, adipis hoedini $\bar{\zeta}$ vj,
 euphorbii $\bar{\zeta}$ vj, aceti quantum satis est. Bryoniam, pyre-
 thrum, cum aceto incoquito, deinde liquorem expressum
 aridisque probe laevigatis adjectum liquatis excipito, usus
 ostensus est. *Aliud ex castorio solutis et omni diuturno*
affectui auxiliatur. 4 Oesypi uncias tres, medullae cer-
 vinae uncias quatuor, terebinthinae uncias tres, guttae
 ammoniaci uncias duas, galbani uncias duas, castorii un-
 cias duas, piperis albi uncias duas, euphorbii uncias duas,
 adarces uncias duas, nitri spumae uncias duas, opopanacis
 uncias duas, olei styracini unciam unam, olei irini uncias
 ij, olei veteris heminam j, cerae libram unam et dimi-
 diam, componitur aliorum modo. *Aliud cujus usus Bassus*
longo tempore paralyti infestatus, etiam ab hoc morbo
convaleuit. 4 Olei myrtei uncias quatuor, melini uncias
 quatuor, cyprini uncias quatuor, olei veteris selibram,
 cerae libram unam, terebinthinae selibram, galbani uncias
 quinque, thuris uncias quatuor, opopanacis uncias duas,
 aeruginis uncias duas, bryoniae radice uncias iv, aphro-

Ed. Chart. XIII. [853.]

Ed. Bas. II. (417.)

γο β'. πυρέθρου γο β'. στέατος ἐρίφου γο στ'. εὐφορβίου γο α'. ὄξους τὸ αὐταρκές. ἡ σύνθεσις κοινὴ τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἄλλο σύγγραμμα ποδαγρικῶν, ἀρθριτικῶν τὸ διὰ τῶν ἁλῶν ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως. ἡ χρῆσις καθ' ἡμέραν. 24 ἁλῶν ῥυπαρῶν, τουτέστιν αὐτῆς τῆς γῆς λίτραν α'. στυπτηρίας σχιστῆς λίτραν α'. τρυγὸς οἴνου Ἰταλικοῦ ξε. α'. λίθου Ἀσίου ἄνθους γο δ'. τρίβε τὰ ξηρὰ φιλοπόνως καὶ τὴν τρύγα ἐπιβαλὼν καὶ λεάνας ἐπιμελῶς ἐπίβαλλε τοῖς λεανθεῖσιν ἐλαίου παλαιοῦ ξε. α'. καὶ ἀνακόψας, ἀνελόμενος χρῶ. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἀναλαμβάνεται μέλιτι Ἀττικῷ. ἄλλο. 24 ἁλῶν ῥυπαρῶν γο γ'. στυπτηρίας σχιστῆς οὐγγίας γ'. λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους οὐγγίας γ'. λιβανωτοῦ οὐγγίας ἥμισυ ἢ γο στ'. σμύρνης οὐγγία ἥμισυ ἢ γο στ'. τρυγὸς οἴνου Ἰταλικοῦ ξέστου ἥμισυ, σκεύαζε καθὰ προείρηται. ἄλλο σύγγραμμα τὸ συντεθὲν Πατρόκλῳ Καίσαρος ἀπελευθέρῳ ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως. ἡ χρῆσις καθ' ἡμέραν καὶ πρωτὶ πρὸ βαλανείου καὶ μετὰ τὸ βαλανεῖον καὶ περὶ ἐσπέραν. λαβόντας χρὴ τοῦ φαρμάκου ὅσον ἔαρκει διαλύσαντας ἀλείφειν

nitri uncias iv, piperis ℥ iij, pyrethri uncias ij, adipis hoedi uncias sex, euphorbii unciam unam, aceti quantum satis est. Compositio hujusmodi medicamentorum communis est. *Alia collinitio Podagricorum ac arthriticorum ex fule confecta, toto affectu liberat, usus ejus est quotidie.* 24 Salis inquinati, hoc est ipsius terrae lib. j, aluminis fissilis lib. j, faecis vini Italici sextarium unum, lapidis Asii floris uncias iv, arida studiose conterito et faece addita accurate laevigato, quibus olei veteris sextarium affundito rursusque condito ac excepto utitor. In aliis descriptionibus melle Attico excipitur. *Aliud.* 24 Salis sordidi uncias iij, aluminis fissilis uncias tres, lapidis Asii floris ℥ iij, thuris semunciam vel uncias sex, myrrhae semunciam vel uncias sex, faecis vini Italici sextarii dimidium, praeparato uti praediximus. *Alia illinitio Patroclo Caesaris liberto composita, levat toto affectu. Utendum est quotidie et mane ante balneum et post ipsum, ad haec vesperi, sumentes ex medicamento quod satis est, solventesque oportet.*

Ed. Chart. XIII. [853.]

Ed. Bas. II. (417.)

τοὺς πόδας καὶ ἀνατρίβειν χωρὶς περιθλάσεως. ʒ λιβάνου
 < ι'. πεπέρειως λευκοῦ < ι'. ἀφρονίτρον < η'. σμύρνης
 < δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < στ'. ὄξους τὸ ἱκανόν,
 ἐλαίου κυπρίνου κο. α' β'. τὰ ξηρὰ κῆπτεται καὶ σήθεται
 λεπτοτάτῳ ποσκίνῳ, τὰ δὲ λοιπὰ ὄξει διαλύεται καὶ λειάνε-
 ται, εἴθ' ὁμοῦ πάντα μίγνυνται καὶ λιανθεῖσιν ἐπιβάλλεται
 τὸ κύπρινον, ἀνελόμενοι δὲ χρώμεθα. ἄλλο. ʒ λιβάνου < η'.
 σμύρνης < η'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < η'. στυπτηρίας
 σχιστῆς, πεπέρειως λευκοῦ ἀνὰ < η'. νίτρον < η'. ὄξους τὸ
 ἱκανόν, ἐλαίου κυπρίνου κο. β'. κηροῦ ἡμίλιτρον. τὰ τηκτὰ
 τήκεται καὶ τοῖς λιανθεῖσιν ἐπιβάλλεται. ἄλλο τὸ τοῦ Νεα-
 πολίτου, φάρμακον ἐπιτετευγμένον ἰσχιαδικοῖς, ἀρθριτικοῖς,
 ποδαγρικοῖς, ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως. ʒ λιβάνου οὐγγ-
 γίας β'. πεπέρειως λευκοῦ οὐγγίας β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάμα-
 τος οὐγγίας β'. σμύρνης οὐγγίας β'. λίθου Ἀσίου ἄνθους
 οὐγγίας β'. στυπτηρίας σχιστῆς οὐγγίας β'. νίτρον οὐγγίας β'.
 πενταυρίου χυλοῦ οὐγγίας β'. τρυγὸς οἴνου Ἰταλικοῦ ζε. α'.
 ἐλαίου κυπρίνου, δαφνίνου, μυρσίνου, στυρακίνου, κηροῦ

tet pedes inungere et citra contusionem infricare. ʒ
Thuris drach. x, piperis albi drach. x, aphronitri drach.
viii, myrrhae ʒ iv, guttae ammoniaci drach. sex, aceti
quantum sufficit, olei cyprini heminam j ʒ. Sicca contun-
duntur cribroque tenuissimo incernuntur, reliqua aceto dis-
solvantur laeviganturque, deinde omnia simul miscentur
et tritis cyprinum inditur, exceptis autem utimur. Aliud.
ʒ Thuris drach. octo, myrrhae drach. octo, guttae ammo-
niaci drach. octo, aluminis scissilis, piperis albi singulorum
drach. octo, nitri ʒ viii, aceti quod satis est, olei cyprini
heminas ij, cerae selibram, Quae liquari possunt, lique-
fiunt et tritis adjiciuntur. Aliud Neapolitae medicamen-
tum ischiadicis, arthriticis et podagricis confectum, toto
affectu liberat. ʒ Thuris ʒ, duas, piperis albi ʒ ij, guttae
ammoniaci ʒ ij, myrrhae ʒ ij, lapidis Asii floris ʒ ij, alu-
minis fissilis uncias duas, nitri ʒ ij, centaurii succi ʒ ij,
saecis vini Italici sextarium i. olei cyprini, laurini, myrti.

Ed. Chart. XIII. [853.]

Ed. Basl. II. (417. 418.)

ἀνὰ λίτραν α'. τερμινθίνης ἡμίλιτρον, χαλβάνης οὐγγίαν α'. ὀποπάνακος οὐγγίας ἡμισυ, τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν λεανθέντων. ἄλλο. συνετέθη Δομιτίῳ Νιγρίνῳ, ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως. 24 σμύρνης στακτῆς οὐγγίας β'. λιβάνου οὐγγίας β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγίαν α'. νίτρον ἐρυθροῦ ἢ ἁλῶν ῥυπαρῶν οὐγγίας β'. στυπτηρίας σχιστῆς οὐγγίας β'. λίθου Ἀσίου ἄνθους οὐγγίας β'. κολοκυνθίδος ἐντεριώνης γο β'. μανδραγόρου χυλοῦ γο β'. μέλιτος γο β'. εὐφορβίου οὐγγίας β'. μύρου κροκίνου οὐγγίας στ'. μηλίνου οὐγγίας στ'. στυρακίνου οὐγγίας στ'. μαλαβαθρίνου οὐγγίας στ'. δα-(418) φνίνου οὐγγίας στ'. γλευκίνου οὐγγίας στ'. ἡδυχρόου οὐγγίας στ'. ἀμαρακίνου γο στ'. στέατος φώκης γο στ'. μὴ παρόντος τούτου, χρησιτέον μυελῷ ἐλαφείῳ παλαιοτάτῳ, κηροῦ λίτραν α'. χαλβάνης γο α'. τερμινθίνης ἡμίλιτρον, ὀποπάνακος οὐγγίας ἡμισυ, τρυγὸς οἴνου Ἰταλικοῦ ξέστιν α'. σκεύαζε καθὼς ἄνω εἴρηται. ταύτῃ τῇ σκευασίᾳ χρησιτέον ἐπὶ τῇ Σαβερνίῳ Οὐαλέντι σκευασθείῃ ποδάρχῃ, ἣτις ἐπιγράφεται

styracini, cerae singulorum lib. j, terebinthinae selibram, galbani unciam unam, opopanax semunciam, liquata tritis miscentur. *Aliud.* Domitio Nigrino compositum, quod toto affectu liberat. 24 Myrrhae stactae uncias duas, thuris uncias duas, guttae ammoniaci unciam unam, nitri rubri vel salis sordidi uncias duas, aluminis fissilis uncias duas, lapidis Asii floris uncias duas, colocynthidis partis interioris uncias duas, mandagorae succi uncias duas, mellis uncias duas, euphorbii uncias duas, unguenti crocini uncias sex, melini uncias sex, styracini uncias sex, malabathrini uncias sex, laurini uncias sex, gleucini uncias sex, hedychroi uncias sex, amaracini uncias sex, adipis vituli marini uncias sex, hujus penuria utendum est medulla cervi vetustissima, cerae libram unam, galbani unciam unam, terebinthinae selibram, opopanax semunciam, faecis vini Italici sextarium unum, praeparato quemadmodum supra dictum est. Hac confectura utendum post podarcem, cui titulus est Pompeji pretiosa, Sabernio Valenti

Ed. Chart. XIII. [853. 854.]

Ed. Bal. II. (418.)

Πομπηίου πολυτελής. [854] τὸ διὰ τῆς αἰγείρου, ισχιαδικοῖς, ἄρθριτικοῖς, παρετικοῖς, τρομώδεσι, ποιεῖ καὶ πρὸς χρησιν καθημερινήν. 24 αἰγείρου ἀκρεμόνων μνᾶν α'. σικύου ἀγρίου ῥίζης λίτρας δ'. κασσίας σύριγγος λίτρας β'. μύρου προκίνου λίτρας β'. κρόκου γο γ'. οἶνου εὐώδους ξι. ιβ'. ἐλαίου Σαβίνου ξι. ι'. σαμψύχου λίτρας δ'. κηροῦ λίτρας δ'. τοὺς ἀκρέμονας τῆς αἰγείρου κόψας ἐπιμελῶς, ἔχε ἐν ἀγγεῖῳ διπλῷ μυριψικῷ καὶ τούτοις ἐπίβαλλε σάμψυχον, ῥίζαν σικύου κόψας παχυμερῶς καὶ τούτοις ἐπίβαλλε τὸν οἶνον καὶ πάντα ἔα βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας θ'. τῇ δ' ἐπιούσῃ ἐπιβαλὼν τὸ ἔλαιον καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς ἔψε, πυρὶ χρώμενος μαλακῷ. ἔπειτα τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας καὶ τούτῳ ἐπιβαλὼν κηρὸν κατακινησμένον καὶ μυελὸν λιανθέντα καὶ θεῖς ἐπὶ τὸ πῦρ ἔψε· ὅταν δὲ τακῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπίβαλλε τὸ κρόκινον, κινῶν συνεχῶς. τὸ δὲ κρόκινον λεάνας, ἀνάλαμβανε αἵματι χερσαίας χελώνης, ὥστε ἔχειν ἐλαίου παλαιοῦ τὸ πάχος. σφάζεται δὲ ἡ χελώνη κατὰ τὴν κατακλιῖδα καλάμῳ ἀποξανθέντι ἀμφοτέρω τὰ μέρη. τὰ δὲ τηκτὰ τῷ

compositam. *Medicamentum ex populo, benefacit ischiadicis, arthriticis, solutis, tremulis, valet item ad usum quotidianum.* 24 Populi nigrae surculorum minam unam, cucumeris agrestis radicis lib. iv, cassiae fistulae libras duas, unguenti crocini libras ij, croci uncias tres, vini odori sextarios duodecim, olei sabini sextarios decem, samfuchi lib. quatuor, cerae lib. iv. Surculos populi diligenter contusos in vase duplici unguentario contineto, ac his samfuchum cucumerisque radices in crassiora frustra concisas adjicito, his vinum superfundito, omniaque diebus novem macerari finito, sequenti die oleum adjiciatur, et rursus accurate tunsa igne non acri incoquito. Postea liquori expresso, ceram derafam et medullam laevem factam indito, igni imposita coquito. Ubi liquata fuerint, ab igne tollens, crocinum adjungito movetoque continue. Crocinum vero laeve factum, terrestri testudinis sanguine excipito, ut olei veteris crassitudinem habeat. Porro juglatur testudo, juxta claviculam arundine utrinque trans-

Ed. Chart. XIII. [854.]

Ed. Bas. II. (418.)

κρόκῳ ἐπιβαλὼν καὶ ἀνακόψας, ἀνελόμενος χρῶ. τὸ φάρμακον ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως. μᾶλλον δὲ βέλτιον γίνεται, εἰ προσλάβοι τοῦ τῆς χελώνης αἵματος δαψιλῶς. ἄλλο, ποιῇ πρὸς τὰς ἐκ περιψύξεως ἀηδίας καὶ τὰς ἐκ πληγῶν περιθλάσεις. 4 αἰγείρου ἀκρεμόνων μνᾶν α'. σικνίου ἀγρίου ῥίζης λίτρας δ'. κασσίας σύριγγος λίτρας β'. μνιλοῦ ἐλαφείου λίτρας β'. κρόκου λίτρας γ'. οἶνου εὐώδους ξε. ιβ'. ἐλαίου λίτρας ι'. σαμψύχου λίτρας δ'. κηροῦ λίτρας δ'. αἵματος χερσαίας χελώνης ὅσον ἂν βάλης, ὠφελήσεις τὸ φάρμακον, σκεύαζε καθὰ προεῖρηται. ἄλλο ἄκοπον τὸ διὰ τῶν φρύνων. τούτῳ ἐχρήσατο ἀνὴρ ξυστικὸς καὶ ἀκόπῳ καὶ μάλαγματι καὶ τῆς ὅλης ἀπηλλάγη διαθέσεως. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. 4 ἐλαίου παλαιοῦ Σαβίνου λίτρας γ'. σικνίου ἀγρίου ῥίζης λίτρας γ'. κηροῦ λίτρας γ'. ἀποχύματος λίτρας γ'. στέατος ὑείου παλαιοῦ λίτρας γ'. βατράχων φρυγίων τῶν μεγάλων ἀριθμῶ γ'. ἢ εἰ μὴ γε, τῶν μικρῶν ι'. μνιλοῦ ἐλαφείου γο γ'. ἀφρονίτρου γο γ'. θείου ἀπύρου γο γ'. ἐλαίου δαφνίνου οὐγγίας γ'. ἐλαίου ἱρίνου γο γ'. μύρου μα-

fixa. Liguata croco injecta rursus tundito, exceptisque utitor. Medicamentum toto affectu levat. Multo autem praestantius evadit, si testudinis sanguinem copiosum recipiat. *Aliud valet ad molestias ex persfrictione et contusiones ex ictibus* 4 Populi nigrae furculorum minam j, cucumeris agrestis radicis libras iv, cassiae fistulae lib. ij, medullae cervinae lib. ij, croci lib. iij, vini odorati sextariòs xij, olei libras x, sampsuchi lib. iv, cerae lib. iv, sanguinis terrestris testudinis quantuncunque indideris medicamentum juvabis, praepara modo praedictorum. *Aliud acoron diaphrynon*, id est ex rubetis ranis, *hoc usus vir Xysticus*, id est jaculator, *et acopo et malagmate a toto affectu convaluit.* Confectio ita habet. 4 Olei veteris sabini lib. iij, cucumeris agrestis radicis lib. iij, cerae lib. iij, apochymatis lib. iij, adipis suillae veteris lib. iij, ranas rubetas magnas numero tres, vel si hae non sint, parvas v, medullae cervinae 3 iij, aphronitri 3 iij, sulfuris vivi 3 iij, olei laurini 3 iij, olei irini 3 iij, unguenti malabathrini

Ed. Chart. XIII. [854.]

Ed. Bas. II. (418.)

λαβαθρίνου λίτραν α'. σαμψύχου λίτραν α'. τὰς ῥίζας τέμνων εἰς παχέα καὶ βαλὼν σὺν τῷ σαμψύχῳ εἰς τὸ ἔλαιον καὶ θείς ἐπ' ἀνθράκων ἔψε καὶ ὅταν ἀναξηρανθῶσιν αἱ ῥίζαι, ἐκθλίβε τὸ ὑγρὸν καὶ τὰς μὲν ῥίζας καὶ τὸ σάμψυχον ἀπόρριπτε. τοὺς δὲ βατράχους καθείς εἰς σφυρίδιον πλεκτὸν καὶ τούτου τὰ χεῖλη συρράψας καὶ θείς εἰς τὸ ἐκθλίβεν ἔλαιον καὶ πάλιν θείς τὸ ἀγγεῖον ἐπὶ τὸ πῦρ, πωμαζόμενον. ἱκανοῦ δὲ διαστήματος γενομένου, ὥστε τοὺς βατράχους ἀποτακῆναι, τὸ σφυρίδιον βαστάσας καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ῥίπτει τὸ σφυρίδιον. τῷ δ' ὑπολειφθέντι ἐλαίῳ ἐπίβαλλε τὰ τηκτὰ κινῶν συνεχῶς. ἔσχατον ἐπίβαλλε μυελὸν καὶ χαλβάνην καὶ ὅταν διαλυθῇ ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ποσῶς ἔσσας ψυγῆναι κατὰπασσε τὰ ξηρὰ κοπέντα καὶ σησθέντα λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ κινῶν συνεχῶς καὶ εἰς θυεῖαν ἐξιράσας καὶ ἀνακόψας, ἐπίβαλλε μαλαβαθρίνου μέρου λίτραν α' S'. καὶ ἀνακόψας, ἀνιλούμενος εἰς ἀγγεῖον μολυβδόυν, ἀδιάπνευστον φύλαττε. χρηστέον δὲ τῷ φαρμάκῳ, ὅτε μὲν ὡς μαλάγματι παρακμῆς γενομένης. ἔστι δ' ὅτε καὶ συγχρίσματι.

lib. j, sampsuchi lib. j. Radices in crassiora frusta sectas ac in oleum simul cum sampsucho coniectas supra prunas incoquito, ubi radices inaruerint, humorem exprimito, radices quidem et sampsuchum abjicito, ranas in sportulam textam imponens hujusque oras consuens et oleo expresso committens, rursus vas coopertum igni supraponito, ubi jam satis magnum temporis spatium intercesserit, ut ranae illiquatae fuerint, sportula deposita humore expresso abjiciatur, reliquo oleo liquata indito, movens continuo, postremo medullam et galbanum adjungito, postquam soluta fuerint, ab igne tollito, ac modice refrigerari permittens, arida tunsa ac tenuissimo cribro secreta inspergito movens assidue, in mortarium demissis iterumque tunsa malabathrini unguenti libram unam et dimidiam adjungito et rursus tundito, excepta vase plumbeo, undique obturato, ut nihil perspiret servato. Uteris medicamento interdum ut malagmate, facta morbi declinatione,

Ed. Chart. XIII. [854. 855.]

Ed. Bas. II. (418.)

λαβόντες γὰρ τοῦ φαρμάκου ὅσον ἔξαριτ, διαλύσαντες
 μύρρῳ καὶ ποιήσαντες κηρωτῆς ὑγρᾶς τὸ πάχος χρώμιθα.
 ἄλλο τὸ τοῦ Ἀλίου, φάρμακον ἐπιτετυγμένον, ἐν ᾧ
 Ἀλιεύς διατρίβων καὶ ὑπὸ τοῦ πάθους συνεχόμενος ἐπὶ
 τοσοῦτον, ὥστε τὸ σωματίον διαστραφῆναι, ἐχρήσατο τῷ
 φαρμάκῳ καὶ τῆς ὅλης ἀπηλλάγη διαθέσει. ἐδόθη ἡ σκευ-
 ασία, Οὐαλیریῳ Παυλίῳ. ἔχει δὲ οὕτως. [855] 24 Ἐλαίου
 Σαβίνου λίτρας γ'. αἰγείρου ἀκριμόνων λίτραν α'. μὴ παρόν-
 των τῶν ἀκριμόνων, χρήστεον σαμψύχῳ, ὥστε εἶναι τῆς
 σαμψύχου διπλοῦν. ἔχει δὲ καὶ σαμψύχου λίτραν α'. κυπρί-
 νου λίτραν α'. ἱρίνου λίτραν α'. μαστίχης λίτραν α'. σμύρ-
 νης στακτῆς ἡμίλιτρον, κηροῦ λίτρας γ'. ἀποχύματος λίτρας
 γ'. λίπους ὑείου λιπαροῦ λίτρας γ'. θείου ἀπύρου γο γ'. νί-
 τρου ἀφροῦ γο γ'. χαλβάνης λίτρας γ'. μυιλοῦ ἐλαφείου γο δ'.
 χελωνῶν χερσαίων ι'. τὸ αἷμα ἐμβάλλειν χρῆ, σκευασθέντι
 τῷ φαρμάκῳ καὶ ἤδη τριβομένῳ. σκευάζειν δὲ δεῖ, καθάπερ
 εἴρηται. ἐν δὲ τῇ χρήσει τοῦ φαρμάκου, αἶροντας χρῆ λίτραν
 α'. τούτῳ ἐπιβάλλειν ἡδύσματος χάριν ὀποβαλσάμου γο γ'.

interdum ut illinitione. Nam medicamenti, quod satis est
 capientes solventesque unguento, ut cerati humidi spissitu-
 dinem habeat utimur. Aliud Haliei confectum medica-
 mentum, in quo versans Halieus, quum affectu adeo in-
 festaretur ut corpore distorto esset, usurpabat, et toto malo
 liberatus est. Data est confectio Valerio Paulino. Habet
 autem in hunc modum. 24 Olei sabini lib. iij, populi ni-
 grae furculorum libram unam, quum non adsint furculi
 sampsocho uti oportet, duas ipsius partes adjicientes. Habet
 autem et sampsochi lib. j, cyprini lib. j, irini lib. j, ma-
 stiches lib. j, myrrhae stactae selibram, cerae trientem, apo-
 chymatis libras tres, adipis suillae pinguis lib. iij, sulfuris
 vivi uncias tres, nitri spumae ℥ iij, galbani lib. iij, me-
 dullae cervinae ℥ iv, testudinum terrestrium x, sanguis
 immittendus est medicamento praeparato et jam trito.
 Porro conficiendum est, uti dictum est. In usu medicamenti
 lib. j, auferentes, opobalsami uncias tres, unguenti mala-

GALENUS TOM. XIII.

T t t

Ed. Chart. XIII. [855.]

Ed. Bas. II. (418.)

καὶ μύρου μαλαβαθρίνου γο α'. τοῦτο πρὸς τὰς καθ' ἡμέρας
 χρήσεις, οὕτως σκευάζεται. ἄλλο τὸ τοῦ Ἀλίου παραπε-
 ποιημένον ὑπὸ Οὐαλερίου Παυλίνου. ʒ κηροῦ λίτρας γ'.
 σικνίου ἀγρίου ῥίζης λίτρας γ'. ἀποχύματος λίτρας γ'. στέατος
 υἱίου λιπαροῦ λίτρας γ'. ἐλαίου Σαβίνου λίτρας γ'. κυπρί-
 νου λίτραν α'. σουσίνου λίτραν α'. κροκίνου λίτραν α'. μα-
 στίχης λίτραν α'. στακτῆς ἡμίλιτρον, μυιλοῦ ἐλαφείου λίτραν
 α' S'. χαλβάνης λίτραν α' S'. φρύγανους ε'. σαμψύχου ἢ αἰγεί-
 ρου ἀκριμόνων λίτρας γ'. θείου ἀπύρου γο γ'. ἀφρονίτρον
 γο γ'. χιλωνῶν πλειόνων τὸ αἷμα. σκεύαζε καθὰ προείρηται.
 ἄλλο Φλαβίου Κλήμεντος, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. τούτῳ
 ἴσμεν ἀνθρώπους διεστραμμένους ὅλον τὸ πῶμα ὑπὸ ποδά-
 γρας καὶ χειράγρας χρησαμένους, ἐπὶ τοσοῦτον σωθέντας,
 ὥστε ἀλωβήτους περιπατῆσαι. ʒ ἐλαίου Σαβίνου λίτρας ιβ'.
 σικνίου ἀγρίου τῆς ῥίζης λίτρας ιβ'. κηροῦ λίτραν α'. τερμιν-
 θίνης λίτραν α'. μυιλοῦ ἐλαφείου λίτραν α'. χαλβάνης λίτραν
 α'. βατράχους ἀριθμῷ στ'. τὸ ἔλαιον διαιροῦμεν καὶ ὅπου
 μὲν ἐψοῦμεν τοὺς βατράχους, ὅπου δὲ τὰς ῥίζας, ἔπειτα τὸ

bathrini unciam unam, condimenti gratia illi indere con-
 venit. Hoc in quotidianos usus ita praeparatur. *Aliud id
 ipsum Haliei, a Valerio Paulino aliter confectum.* ʒ Ce-
 rae libras tres, cucumeris agrestis radicis libras tres, apo-
 chymatis libras tres, adipis suillae pinguis libras tres, olei
 sabini libras tres, cyprini lib. j, fusini lib. j, crocini li-
 bram unam, masticis lib. j, stactae selibram, medullae
 cervinae lib. j β, galbani lib. j β, rubetas quinque, sam-
 psuchi vel populi nigrae surculorum libras tres, sulfuris
 ignem non experti ʒ iiij, aphionitri uncias tres, testudi-
 num plurimum sanguinem, conficito quemadmodum praedixi.
Aliud Flavii Clementis confectum medicamentum. Hujus
 usus novimus homines toto corpore distortos a podagra
 chiragraque adeo convaluisse, ut citra noxam obambula-
 rent. ʒ Olei sabini lib. xij, cucumeris agrestis radicis lib.
 xij, cerae libram unam, terebinthinae lib. j, medullae cer-
 vinae libram unam, galbani lib. j, ranas numero sex.
 Olenm dividimus et seorsum in eo ranas, seorsum item

Ed. Chart. XIII. [855.]

Ed. Bas. II. (418. 419.)

ὑγρὸν διλύναντες, χρῶμεθα πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευ-
 ασίαν, χρῶμεθα δὲ τῷ φαρμάκῳ ὡς αἰόπῳ. τοῦτο τὸ φάρ-
 μακον Οὐαλιρίῳ Παυλίνῳ τρόπον τοῦτον προσβάλλοντες τῇ
 γραφῇ, σαμψύχου λίτραν α' S''. μύρου κροκίνου λίτραν α'.
 μαλαβαθρίνου λίτραν α'. ὀποβαλσάμου γο γ'. χελωνῶν ι'. τὸ
 αἷμα, μυιλοῦ ἐλαφίου λίτρας β'. χαλβάνης λι. β'. στίατος
 υἱίου παλαιοῦ λι. γ'. ἀποχύματος λίτραν α'. κηροῦ λίτρας
 γ' S''. θείου ἀπύρου γο α'. ἀφρονίτρου γο δ'. φρύγους γ'.
 χελωνῶν ιε'. τὸ αἷμα καὶ ἀντὶ τοῦ κροκίνου Συριακοῦ λί-
 τραν α'. σαμψύχου λίτραν α' S''. σκεύαζε κατὰ τρόπον.
 ἄλλο Πομπηϊοῦ Σαβίνου, ἐπιγράφεται πολυτιλές. Ἰσκιυάσθη
 Ἀβουρνίῳ Οὐάλιντι, ποιῇ ἰσχυαδικοῖς, ἀρθριτικοῖς, ποδα-
 γρικοῖς, τρομώδεσι καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικήν διάθεσιν. τὰ
 δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. ʒ σαμψύχου λίτρας β'. τήλειως
 λίτρας β'. μελιλώτου λίτραν α'. λιβανωτίδος λίτραν α'. βρά-
 θνος λίτραν α' S''. κάγχυρος λίτραν α'. κυπρίνου λίτραν α'.
 ἀβροτόνου λίτραν α'. (419) καρδαμώμου ἡμίλιτρον, δαφνί-
 δων ἡμίλιτρον, οἴνου εὐώδους ξέστας κδ'. μύρου ἱρίνου λί-

radices incoquito, deinde liquore percolato, ad medica-
 menti confectionem utimur. Medicamentum autem acopi
 usum praestat, Valerio Paulino scripturae hunc in modum
 adjiciente, sampsuchi lib. j β, unguenti crocini libram
 unam, malabathrini libram unam, opobalsami uncias tres,
 testudinum x, sanguinem, medullae cervinae libras duas,
 galbani lib. ij, adipis suilli veteris libras tres, apochymatis
 libram unam, cerae lib. ij β, sulfuris vivi unciam unam,
 aphronitri ʒ iv, rubetas tres, testudinum xv. Sanguinem,
 et loco crocini syriaci lib. j, sampsuchi lib. j β, ponitur,
 superiorum modo praeparatur. *Aliud Pompeji Sabini.*
Polyteles, id est pretiosum, inscribitur. Aburnio Valenti
praeparatum fuit. Utile est isohiadiciis, arthriticis, po-
dagricis, tremulis et ad omnem nervorum dispositionem.
 Compositio talis est. ʒ Sampsuchi lib. ij, foenigraeci lib. ij,
 meliloti lib. j, xorismarini lib. j β, brathyos lib. j β, ca-
 chryos lib. j, cyperī lib. j, abrotoni lib. j, cardamomi se-
 libram, baccarum lauri selibram, vini odorati sextarios

Ed. Chart. XIII. [855. 856.]

Ed. Bas. II. (419.)

τρας ιε'. κυπρίνου λίτρας β'. δαφνίνου, γλευκίνου, μαλαβαθρίνου ἀνὰ λίτρας β'. Συριακοῦ λίτρας β'. κηροῦ λίτρας β'. τερμινθίνης λίτραν α'. χαλβάνης γο β'. ὀποπάνανος γο γ'. ἁμμωνιακοῦ θυμιάματος κεκαθαρμένου γο δ'. πεπέρειως μακροῦ, νίτρον ἐρυθροῦ, λίθου Ἀσίου ἄνθους, κολοκυνθίδος ἐντεριώνης, στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ γο δ'. λιβάνου γο δ'. πενταυρίου γο δ'. μανδραγόρου χυλοῦ, σμύρνης στακτῆς, μέλιτος ἐφθοῦ ἀνὰ γο δ'. φρύγους βατράχους μεγάλους ἀριθμῶ ἔξ, χελωνῶν χειρσαίων ι'. τὸ αἷμα. τὸ φάρμακον σκευάζεται ποικίλως. τὰ μὲν ἀρωματικά καὶ ξηρὰ κόψαντες εἰς παχέα καὶ βαλόντες εἰς ἄγγο διπλοῦν μυριεπικὸν καὶ τούτοις ἐπιβαλόντες οἶνον, ἐῶμεν βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας γ'. τῇ δὲ δ'. ἄραντες τοῦ οἶνου ὅσον ἐξαρκεῖ, τούτῳ διαβρέχομεν, [856] ἁμμωνιακὸν θυμίαμα, λιβάνον, χαλβάνην, ὀποπάναν καὶ τοὺς λοιποὺς χυλοὺς, ταῦτα διαλυθέντα λαίνομεν, λεανθεῖσι τούτοις ἐπιβάλλομεν κεκομμένα καὶ σιτησμένα, στυπτηρίαν, νίτρον ἐρυθρὸν, κολοκυνθίδα, λίθου Ἀσίου ἄνθος, πέπερι καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ξηρῶν λαίνομεν, τούτοις ἐπιβάλ-

xxiv, unguenti irini lib. xv, cyprini lib. ij, laurini, gleucini, malabathrini singulorum lib. ij, syriaci lib. ij, cerae libras duas, terebinthinae libram unam, galbani uncias duas, opopanacis uncias tres, guttae ammoniaci purgatae uncias quatuor, piperis longi, nitri rubri, lapidis Asii floris, colocynthidis partis interioris, aluminis fissilis, singulorum uncias quatuor, thuris ℥ iv, centaurii uncias quatuor, mandragorae succi, myrrhae flactae, mellis cocti, singulorum uncias quatuor, rubetas ranas magnas numero vj, testudinum terrestrium x. sanguinem. Medicamentum vario componitur. Aromatica siccaque crassius contusa, valique duplici unguentario injecta, vino superfuso, triduum macerari permittimus. Quarto die vino, quantum satis est, ablato, guttam ammoniaci thus, galbanum et opopanacem imbuimus et reliquos succos, haec dissoluta laevigamus, quibus factis laevibus tunsa, cribrataque alumen, nitrum rubrum, colocynthidem, lapidis Asii florem, piper et reliqua arida immittimus simulque terimus, his myrrham,

Ed. Chart. XIII. [856.]

Ed. Bas. II. (419.)

λομεν σμύρναν στακτὴν καὶ τὸ μέλι. τούτων οὕτω σκευ-
ασθέντων, ἐπιβάλλομεν τοῖς ἐν τῷ οἴνῳ βρεχομένοις, πάντα
τὰ ὑγρὰ καὶ θέντες ἐπὶ τὸ πῦρ ἔψομεν, κινούντες συνεχῶς.
καὶ ὅταν τὸ πολὺ τοῦ οἴνου δαπανηθῇ, ἐκθλίβομεν τὸ ὑγρὸν
καὶ εἰς τοῦτο καταθέντες τοὺς βατράχους, καθὼς ἄνω προ-
εῖρηται, ἔψομεν καὶ τότε τὰ τηκτὰ ἐπιβάλλομεν, τακέντων δὲ
τούτων, ἄραντες ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπιβάλλομεν τοῖς λεανθείσι
καὶ ἀνακόψαντες, ἀνιλόμενοι χρώμεθα. ἄλλο ἄκοπον μετα-
συγκριτικόν. ἰσχιαδικοῖς, ἄρθριτικοῖς, παρέτοις, τρομώδεσιν.
ἐχρήσατο Ἰούλιος Σικουῖνδος. ἀνασκεύαζε τὰς πεχροτισμένας
διαθέσεις, ποιεῖ καὶ κεφαλαλγικοῖς. 4 Ἀδάρκης γο β'. σμύρ-
νης στακτῆς γο β'. ἀφρονίτρου γο β'. εὐφορβίου, ὀποβαλσά-
μου ἀνὰ οὐγγίας β'. στυρακίνου μύρου λίτραν α'. τὰ ξηρὰ
κόπτε καὶ σῆθε καὶ τούτοις ἐπίβαλλε σμύρναν στακτὴν, ὀπο-
βάλαμον καὶ ἀνακόψας ἀναλάβαναι τῷ στυρακίνῳ καὶ χρῶ,
ποτὲ μὲν ἀκράτῳ, ποτὲ δὲ ἀνιμμένῳ τῷ φαρμάκῳ καὶ πέ-
ψει συνεργεῖ. ἄλλο, Ὀρφίτῳ συνετέθη. τούτῳ χρώμενος ἀπηλ-
λάγη τῆς περὶ τὸν θώρακα διαθέσειως ὀχληρᾶς καὶ πολυ-

stacten et mel adjicimus. Sic jam praeparatis omnia li-
quida his, quae in vino macerantur affundito, igni super-
posita coquito movens continue. Ubi bona vini pars con-
sumpta fuerit humorem exprimito, cui ranas imponens,
sicut supradictum est, incoquas et tunc liquida adjicias.
Haec liquata ab igne deponens, laevigatis indes ac rursus
tundes, exceptis utitor. *Aliud acopon metasyncriticum,*
auxiliatur ischiadicis, arthriticis, solutis et tremulis. Ute-
batur Iulius secundus, diuturnos affectus demolitur, ca-
pite dolentes adjuvat. 4 Adarces uncias duas, myrrhae
stactae uncias duas, aphronitri uncias duas, euphorbii, opo-
ballami, singulorum uncias duas, styracini unguenti libram
unam. Arida tunde cribraque, his myrrham stacten et
opobalsamum adjice, denno tusa styracino excipe. Ac in-
terdum merum, interdum alteri mixtum usui est medica-
mentum, coctionem quoque adjuvat. *Aliud. Orphito com-*
positum quo usus thoracis affectu molesto et jam inve-

Ed. Chart. XIII. [856.]

Ed. Bas. II. (419.)

χρονίου γενομένης. 24 ἁδάρκης γο β'. σμύρνης στακτῆς γο β'. ἀφρονίτρου γο γ'. εὐφορβίου γο δ'. ἄλλως γο στ'. μαλαβαθρίνου μύρου λίτραν α'. φουλιάτου Ῥωμαϊστὶ λεγομένου ἡμίλιτρον, κηροῦ γο β'. ὀποβαλσάμου γο β'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλο τὸ τοῦ Νεαπολίτου, Ἀγρίππας συνετέθη. 24 ἁδάρκης, ἀφρημένων τῶν καλάμων, οὐγγίας γ'. εὐφορβίου γο γ'. ἄλλως στ'. ἀφρονίτρου γο γ'. στακτῆς οὐγγίας γ'. ὀποβαλσάμου οὐγγίας γ'. μύρου μαλαβαθρίνου α'. λίτραν α'. φουλιάτου α'. ἡμίλιτρον, ἡδυχρόου ἡμίλιτρον, κροκίνου ἡμίλιτρον, νάρδου Ἀσιανῆς Θυατιρενῆς τῆς α'. ἡμίλιτρον, κηροῦ γο γ'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλο μυράκοπον βασιλικὸν πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις καὶ πέψεις συνεργεῖ. 24 καλάμου ἀρωματικοῦ γο γ'. καρποβαλσάμου γο γ'. ἀμώμου οὐγγίας γ'. καρδαμώμου γο γ'. σχοίνου ἄνθους γο γ'. κασσίας ῥοδιζούσης οὐγγίας γ'. μελιλώτου γο γ'. σαμψύχου γο γ'. βράθυος οὐγγίας γ'. τήλιως γο γ'. κυπέρου γο γ'. νάρδου γο γ'. πεπέρειως λευκοῦ οὐγγίας γ'. σμύρνης Τρωγλοδυτίδος ἡμίλι-

terato liberatus est. 24 Adarces uncias duas, myrrhae flactae uncias ij, aphonitri uncias tres, euphorbii unciae dimidium, alias uncias sex, malabathrini unguenti libram unam, foliati Romanis dicti selibram, cerae uncias duas, opobalsami uncias duas. Praepara pro more. *Aliud Neapolitae, quod Agrippae compositum fuit.* 24 Adarces ablati arundinibus uncias tres, euphorbii ℥ ij, aliter vj, aphonitri ℥ iij, flactae ℥ iij, opobalsami ℥ iij, unguenti malabathrini primi lib. j, foliati primi lib. ℥, hedychroi lib. ℥, crocini lib. ℥, nardi Asianae Thyatirenae primae selibram, cerae uncias tres, conficito pro more. *Aliud. Myracopon regium ad inveteratos affectus, item coctionem adjuvat.* 24 Calami aromatici uncias tres, carpobalsami uncias tres, amomi ℥ iij, cardamomi uncias tres, junci floris ℥ iij, cassiae rosae spirantis uncias tres, meliloti ℥ iij, sampsuchi uncias iij, brathyos uncias tres, foenigraeci uncias tres, cyperi uncias tres, nardi ℥ iij, piperis albi uncias tres, myrrhae troglodyticae, euphorbii,

Ed. Chart. XIII. [856.]

Ed. Bas. II. (419.)

τρον, εὐφορβίου, ἀδάρκης, νίτρον ἀνὰ ἡμίλιτρον, οἶνον Φα-
 λερίνου ξε. ιστ'. μύρον μαλαβαθρίνου πρώτης σκευασίας λί-
 τρας β'. νάρδου α'. συνθέσειως λίτραν α'. φουλιάτου α'. λί-
 τραν α'. ὑποβαλσάμου λίτραν α'. κροκίνου λίτραν α'. στυρα-
 κίνου α'. λίτραν α'. ἀμυγδαλίνου λίτραν α'. Κομμαγηνοῦ λί-
 τραν α'. γλευκίνου λίτραν α'. ἱρίνου λίτραν α'. ἡδυχρόου
 λίτρας β'. ἀμαρακίνου α'. λίτραν β'. ἔπει μυριεψικῶς. τὸ φάρ-
 μακον σφόδρα ἐστὶ καλὸν, ἐσκευάσθη Κέλερι πριμιπιλαρίῳ,
 ποιῇ ἰσχιαδικοῖς, ἀρθριτικοῖς, παρέτοις, τρομώδεσι, πρὸς
 σπᾶσματα, ῥήγματα καὶ πρὸς τὰς τῶν σπλάγχνων σκιρῶ-
 δεις διαθέσεις καὶ πέψει συνεργεῖ, ἐπιχριόμενον τῷ στόματι
 τῆς κοιλίας καὶ τοῖς μεταφρένοις. ἄλλο συντετέθη Ἀκυλία
 Σικουνδιλλῇ. 4 εὐφορβίου, ὀποβαλσάμου, σμύρνης στακτῆς
 ἀνὰ γο β'. νίτρον ἀφροῦ γο γ'. κηροῦ γο α'. μύρον μαλαβα-
 θρίνου λι. α'. φουλιάτου ἡμίλιτρον, κροκίνου ἡμίλιτρον, νάρ-
 δου μύρον ἡμίλιτρον, ἡδυχρόου ἡμίλιτρον, ἀμαρακίνου ἡμί-
 λιτρον, σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἤρκει μὲν τὰ προγεγραμμένα.
 καὶ γὰρ ἐπιμελῶς ὁ Ἀσκληπιάδης τὰς τε σκευασίας αὐτῶν

adarces, nitri singulorum selibram, vini Falerni sextarios
 sedecim, unguenti malabathrini primae confectionis libras
 duas, nardi primae compositionis libram unam, foliati
 primi libram unam, opobalsami lib. j, crocini lib. j, sy-
 racini primi libram j, amygdalini libram unam, comma-
 geni libram j, gleucini libram unam, irini lib. j, hedy-
 chroi libras duas, amaracini primi libras ij, coque un-
 guenti modo. Valde bonum medicamentum est, Celeri
 Primipilario compositum est, benefacit ischiadicis, arthri-
 ticis, solutis, tremulis, valet ad convulsa ruptaque, item
 ad scirrhosos viscerum affectus et concoctiones juvat ven-
 triculi orificio et dorso illitum. *Aliud compositum Aquil-
 liae Secundillae.* 4 Euphorbii, opobalsami, myrrhae sta-
 ctæ singulorum uncias duas, nitri spumae ℥ iij, cerae ℥ iij,
 unguenti malabathrini lib. j, foliati selibram, crocini seli-
 bram, nardi unguenti selibram, hedychroi selibram, ama-
 racini selibram. Confice quo dixi modo. Haec quidem suf-
 ficiebant. Etenim Asclepiades confecturas ipsorum et usus

Ed. Chart. XIII. [856. 857.]

Ed. Bas. II. (419.)

ἔγραψε καὶ τὰς χρήσεις, ὃ δὲ Ἀνδρόμαχος ἀμελείτερον, ὥς εἶωθεν, οὐδὲ πρὸς ὃ τι ποιῆν ἕκαστα αὐτῶν πέφυκεν ἐπισημνῶμενος, [857] ἀλλ' ἡμῖν ἐπιτρέπων, ὥς πρὸς τεχνίτας γὰρ αἰεὶ πεποιήται τὰς γραφάς. ἐπεὶ δ' ἔνια τῶν ἀκόπων ἀλλήλοις ὄντα παραπλήσια, κατὰ συμμετρίας διαφέρει, διὰ τοῦτο καὶ ταῦτα προέγραψα, δυναμένων τῶν ἀναγινωσκόντων ἐξ ὧν ὁ Ἀσκληπιάδης ἐδίδαξε καὶ περὶ τούτων λογίσσασθαι ποῖα τῶν ἀκόπων πρὸς ποῖα πάθη μάλιστα ἀρμόσει. λέγω δὲ καὶ γὰρ, μετὰ τὸ διελθεῖν καθόλου τινὰς λόγους περὶ αὐτῶν, ἐξ ὧν μεθοδικώτερον ἐπὶ τὰς χρήσεις αὐτῶν οἱ προσέχοντες τὸν νοῦν τοῖς λιχθησομένοις ἀφίξονται.

Κεφ. ιγ'. [Τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου ἀκοπα γεγραμμένα.]

Ἀκοπον χλωρὸν τὸ τοῦ Ἀλιέως. ʒ κηροῦ, τερμινθίνης, ἐλαίου παλαιοῦ ἀνὰ λίτραν α' S'. ἀφρονίτρου γο δ'. χαλβάνης γο γ'. ἰοῦ ξυστοῦ γο γ'. ὀποπάνακος γο στ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο γ'. μάννης γο γ'. ὄξους γο β'. μηλίνου γο β'. κυπρίνου γο β'. ἰρίνου γο β'. αἰγείου στέατος γο α'. ἄλλο ἀκοπον καλόν. ʒ κηροῦ λίτρας ιστ'. ἀφρονίτρου < η'.

accurate scripsit, Andromachus autem ut solet negligentius, neque ad quid eorum singula valeant indicans, sed nobis conjiciendum relinquens, nam ceu ad artis peritos praescriptiones semper conscripsit. Verum quoniam nonnulla acopa invicem sibi similia, in symmetriis discrepant, ideo haec quoque apposui, quod lectores ex iis quae Asclepiades docuit, de iis simul ratiocinari queant, cujusmodi acopa quibus affectibus potissimum conducant. Dicemus autem et nos, ubi universales quosdam sermones de ipsis retulerimus, unde accuratiore via ac ratione ad eorundem usus, qui mentem dicendis adhibebunt perveniet.

Cap. XIII. [Quae Andromachus acopa scripserit.]

Acopum viride Haliei. ʒ Cerae terebinthinae, olei veteris singulorum lib. j β, aphronitri ʒ iv, galbani uncias ii, aeruginis rasae ʒ ii, opopanacis ʒ v, guttae ammoniaci ʒ ii, mannae ʒ ii, aceti uncias ij, melini ʒ ij, cyprini ʒ ij, irini uncias ij, sevi caprini unciam unam. *Aliud acopum bonum.* ʒ Cerae libras sedecim, aphronitri drach. octo,

Ed. Chart. XIII. [857.]

Ed. Bas. II. (419.)

δαφνίδας ἀριθμοῦ η'. πιπέριως λευκοῦ < α'. κροκομάγμα-
 τος τὸ ἱκανόν, μυιλοῦ ἐλαφίου < β'. σμύρνης < α'. κηροῦ
 < α'. οἶνου ῥοδιακοῦ α'. ὄξους ὀλίγον εἰς τὰ ξηρά. ἄλλο
 τὸ Βάσσον τοῦ Στωϊκοῦ. 4 σικύου ἀγρίου ῥίζης λίτραν α'.
 καστορέου γο. β'. μυιλοῦ ἐλαφίου γο στ'. ἐλαίου παλαιοῦ
 λίτρας β'. κηροῦ λίτραν α'. ἀφρονίτρου γο γ'. δαφνίδων ξε. β'.
 πηγάνου χλωροῦ δέσμην χειροπληθῇ, λιβανωτίδος ἴσον, ἐλαίου
 Σαβίνου παλαιοῦ λίτρας ι'. τῷ ἐλαίῳ αἱ ῥίζαι ἐναφειοῦν-
 ται καὶ αἱ βοτάναι, εἴτα ἐκθλίβονται, εἴτα τὰ τηκτὰ κατα-
 χεῖται. ἄλλο. 4 ὀποπάνακος γο α'. ῥητίνης γο α'. ῥητίνης
 πιτυίνης λίτρας β'. κηροῦ λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάμα-
 τος γο στ'. οἰσύπου γο β'. ἐλαίου παλαιοῦ ξε. α' S'. ἄλως
 ἄνθους γο β'. ἄλλο. 4 κηροῦ λίτραν α'. μυιλοῦ ἐλαφίου
 γο β'. μύρου Βαβυλωνίου λίτραν α'. ἡδυχρόου λίτραν α'.
 στακτῆς λίτραν α'. μαλαβάθρου γο α'. νάρδου γο α'. ὀπο-
 βαλσάμου γο στ'. ἐν θαλάσῃ τὸν μυιλὸν τῆκε ἢ ἐν ἁλμῇ,
 θεραπεύσας τὰ τηκτὰ ὁμοῦ, ἔσχατον ὀποβάλσαμον. ἐὰν δὲ
 ὑγρὸν ἢ τὸ ἄκοπον, κηροῦ πλεῖον ἀπόδος. ἄλλο ἄκοπον

baccas lauri numero viij, piperis albi 3 j, crocomagmatis
 quantum sufficit, medullae cervinae 3 ij, myrrhae 3 j, ce-
 rae 3 j, vini rhodiaci 3 j, aceti parum aridis adjicitur.
Aliud Bassi Stoici. 4 Cucumeris agrestis radicis libram
 unam, castorii uncias duas, medullae cervinae uncias sex,
 olei veteris lib. ij, cerae libram unam, aphronitri uncias
 tres, baccarum lauri sextarios duos, rutae viridis fasci-
 culum manipulare, rorismarini tantundem, olei sabini ve-
 teris libras decem. Radices et herbae oleo incoquantur,
 deinde exprimuntur, postea liquata superfunduntur. *Aliud.*
 4 Opopanacis 3 j, resinae 3 j, resinae pityinae lib. ij, ce-
 rae lib. j, guttae ammoniaci uncias vj, oesypi 3 ij, olei
 veteris sextarium unum et dimidium, salis floris 3 ij. *Aliud.*
 4 Cerae lib. j, medullae cervinae 3 ij, unguenti babylonii
 lib. j, hedychroi lib. j, stactae lib. j, malabathri 3 j, nardi
 unciam unam, opobalsami 3 vj. In marina vel muria me-
 dullam liquato, liquabilia curata simul committito, postre-
 mo opobalsamum, at si liquidum sit acopon plus cerae in-

Ed. Chart. XIII. [857.]

Ed. Bas. II. (419. 420.)

Κουαδράτου. 4. Ιρίνου μύρου γο α'. κηροῦ γο α'. κυπρίνου γο α'. δαφνίνου γο α'. ἐλαίου παλαιοῦ γο γ'. τερμινθίνης οὐγ-
 γίαν α'. μυελοῦ ἐλαφείου γο α'. οἰσύνου γο α'. πιπέρεως
 γο α'. νίτρου < δ'. θείου ἀπύρου < δ'. πυρέθρου < δ'.
 μέλιτος γο α'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. ἄλλο τὸ δυσῶδες
 ἄκοπον. 4. τερμινθίνης < στ'. κηροῦ < κη'. οἰσύνου < στ'.
 μέλιτος < στ'. μυελοῦ ἐλαφείου < στ'. ἁμμωνιακοῦ θυμιά-
 ματος < στ'. χαλβάνης < στ'. ἀφρονίτρου < στ'. (420)
 ἔστιν ὅτε ὀποπάνακος < στ'. δαφνίδων < στ'. ἐλαίου πα-
 λαιοῦ ξέστην α'. οἶνου κοτύλας β'. τινὲς καστορίου < γ'.
 ἄλλο τὸ διὰ σαμψύχου. 4. κηροῦ λίτραν α'. ἐλαίου ὀμφακί-
 νου ξέστας γ'. σαμψύχου ξέστην α'. τήλειως ξέστην α'. οἶνου
 παλαιοῦ ξι. δ'. μαλάχης δέσμην, λινοζώστεως δέσμην, σικύου
 ἁγρίου ῥίζας. ἄλλο, ὡς Ἀντίμαχος. 4. σαμψύχου νέου, λι-
 βανωτίδος, ἀσπαλάθου, βράθυος ὃ ἔστιν ἔρβα σαβίνα, τή-
 λιος ἀνὰ ξέστας β'. κηροῦ λίτραν α'. οἶνου παλαιοῦ ξέστας
 γ'. γλευκίνου ξέστας γ'. ἄλλο παρὰ Φιλοκλέους. 4. ἐλαίου

dito. *Aliud acopon Quadrati.* 4. Irini unguenti unciam
 unam, cerae 3 j, cyprini 3 j, laurini 3 j, olei veteris 3 iij,
 terebinthinae 3 j, medullae cervinae 3 j, oesypi 3 j, pi-
 peris 3 j, nitri 3 iv, sulfuris ignem non experti 3 iv, py-
 rethri 3 iv, mellis 3 j, liquata siccis miscentur. *Aliud*
acopon foetidum. 4. Terebinthinae 3 lvj, cerae drach.
 xxviiij, oesypi 3 vj, mellis 3 vj, medullae cervinae 3 vj,
 guttae ammoniaci drach. sex, galbani 3 vj, aphronitri 3 vj,
 interdum opopanacis 3 vj, baccarum lauri 3 vj, olei vete-
 ris sextarium j, vini heminas ij, quidam castorii 3 iij, ad-
 dunt. *Aliud ex sampfueho.* 4. Cerae lib. j; olei ompha-
 cini sextarios iij, sampfuchi sextarium j, foenigraeci sex-
 tarium unum, vini veteris sextarios iv, malvae fasciculum,
 mercurialis fasciculum, cucumeris agrestis radices. *Aliud,*
ut Antimachus. 4. Sampfuchi novi, rorismarini, aspalathi,
 brathyos, id est, herbae sabinae, foenigraeci, singulorum
 sextarios duos, cerae libram j, vini veteris sextarios tres,
 gleucini sextarios tres. *Aliud a Philocle acceptum.* 4

Ed. Chart. XIII. [857. 858.]

Ed. Bas. II. (420.)

ἀφηρημένου ἐπὶ πολὺν, ῥιζῶν σικύου ἀγρίου ξέστας γ'. κη-
ροῦ μνᾶν μίαν, τερμινθίνης μνᾶν α'. μυελοῦ ἐλαφείου < κέ.
χηνίου στέατος < κέ. χαλβάνης < ιβ' S'. σαμψύχου ξε. α'.
λιβανωτίδος ξέστην α'. ταῦτα ἔσχατα λιαίνεται σὺν οἶνῳ εὐ-
ώδει καὶ συμμίσγεται, γίνεται δὲ μάλαγμα κηροῦ πλείονος
μιγέντος. [858] ἄλλο ἄκοπον ἐπιτετευγμένον, ὡς Ἀφροδάς.
4 ἀφρονίτρου < γ'. πεπέρως κόκκους μ'. καὶ μακροῦ τὸ
ἶσον, λιβάνου < ιστ'. ταῦτα τρίψας, ἐπὶ χεὶ οἶνου εὐώδους
Χίου ἢ Ῥοδίου κο. α'. μέλιτος < θ'. εἶτα τῆκε ἐν λοπάδι,
κηροῦ Τυρρηνικοῦ < ιβ'. στέατος ταυρείου < μβ'. ἄλλο,
ὃ ἦν Ἀσφαλαρτήσιος. 4 κροκομάγματος < δ'. μυελοῦ ἐλα-
φείου < ιβ'. οἰσύπου < στ'. στέατος χηνίου ἢ ὑείου < ιβ'.
τερμινθίνης < ιβ'. ἱρίνου < ιη'. κυπρίνου, γλευκίνου ἀνὰ
< ιη'. τῆκε τὸ μέλι, εἶτα μίσγε τοῖς ξηροῖς καὶ συλλεάνας
ὁμοῦ τοῖς ἐν τῇ θυεῖᾳ χρῶ. ἄλλο ἄκοπον τὸ βαρβαρικόν,
δι' εὐφορβίου πρὸς ἰσχιαδικούς καὶ πρὸς ἄλλα πολλά. 4
ὀποπάνακος γο α'. Τυρρηνικοῦ γο α'. τερμινθίνης γο β'. χαλ-

Olei decocti permultum radicum cucumeris agrestis sexta-
riae tres, cerae minam j, terebinthinae minam j, medullae
cervinae ℥ xxv, adipis anserini ℥ xxv, galbani ℥ xij β,
sampsuchi sextarium j, rorismarini sextarium j. Haec po-
strema cum vino odorato tum laevigantur tum miscentur,
fit autem et malagma cera copiosiore injecta. *Aliud aco-
pon confectum, ut Aphrodas.* 4 Aphronitri drach. tres,
piperis grana quadraginta et longi totidem, thuris drach.
xvj, his tritis vini odori Chii vel Rhodii heminam super-
fundito, mellis drach. ix, deinde in patella liquato cerae
tyrrhenicae drach. xxiij, sevi taurini drach. xliij. *Aliud,
quod erat Asphalarthesii.* 4 Crocomagmatis drach. iv,
medullae cervinae drach. xij, oesypi drach. vj, adipis anse-
rini vel suilli drach. xij, terebinthinae ℥ xij, irini drach.
xviiij, cyprini, glaucini, singulorum drach. xviiij. Mel li-
quatur deinde siccis admiscetur, ac ubi simul cum his
quae in mortario sunt, laevigaveris in usus condes. *Aliud
acopon barbaricum ex euphorbio, ad ischiadicos aliaque
multa.* 4 Opopanacis ℥ j, Tyrrhenicae unciam j, tere-

Ed. Chart. XIII. [858.]

Ed. Bas. II. (420.)

βάνης γο α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο β'. εὐφορβίου γο β'. καστορίου γο β'. πεπέρως λευκοῦ γο β'. μυιλοῦ ἐλαφείου γο δ'. οἰσύπου γο δ'. λιμνηστρίδος γο S'. στυρακίνου, δαφνίου, ἀμαρακίνου ἀνὰ γο γ'. ἐλαίου παλαιοῦ ξι. β'. ἡδυχρόου γο στ'. σκευάσας χρῶ, ποιῇ πρὸς ἀπηλπισμένας νευρῶν διαθέσεις, ἰδίως δὲ καὶ πρὸς ἰσχιαδικούς. ἄλλο ἄκοπον ᾧ Ἀρούντιος Ἀκύλας ἐθεραπεύθη. πρὸς ἰσχιάδα ποιοῦν καὶ πρὸς πᾶσαν νευρῶν περίτασιν. 24 ὀποπάνακος οὐγγίας β'. χαλβάνης γο α'. τερμινθίνης οὐγγίας β'. πεπέρως λευκοῦ, καστορίου ἀνὰ γο β'. οἰσύπου γο δ'. κασσίας γο δ'. μυιλοῦ ἐλαφείου γο δ'. κηροῦ λίτραν α'. στυρακίνου οὐγγίας στ'. ἱρίνου οὐγγίας στ'. δαφνίου οὐγγίας στ'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτραν α'. εὐφορβίου οὐγγίας β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγίας β'. τὸ εὐφόρβιον μετ' ὀλίγου μέλιτος ἀνάμιξον. ἄλλο ἄκοπον τὸ τοῦ Γλυτοῦ, ὡς Φιλόξενος ὁ γραμματικός. 24 κηροῦ λίτρας β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν α'. χαλβάνης λίτραν α' S'. στύρακος λίτραν α'. βδελλίου λίτραν α'. σμύρνης γο β'. λιβάνου γο θ'. οἰσύπου Ἀττικοῦ λίτραν α'.

bīnthinae ℥ ij, galbani unciam j, guttae ammoniaci uncias ij, euphorbii uncias ij, castorii ℥ ij, piperis albi uncias ij, medullae cervinae ℥ iv, oesypi uncias iv, limnestridis unciae β, styracini, laurini, amaracini, singulorum uncias tres, olei veteris sextarios duos, hedychroi uncias sex, praeparato utitor, valet ad desperatos nervorum affectus, item proprie ad ischiadicos. *Aliud acopon, quo Aruntius Aquila curatus est, benefacit ischiadi omnique nervorum distensionī.* 24 Opopanacis uncias ij, galbani uncias j, terebinthinae uncias ij, piperis albi, castorii, utriusque uncias ij, oesypi ℥ iv, cassiae uncias iv, medullae cervinae uncias iv, cerae lib. j, styracini ℥ vj, irini uncias sex, laurini uncias vj, olei veteris lib. j, euphorbii uncias duas, guttae ammoniaci uncias ij. Euphorbium cum paucō melle misceto. *Aliud acopum Glyti ut Philoxenus grammaticus.* 24 Cerae lib. ij, guttae ammoniaci lib. j, galbani lib. j β, styracis libram j, bdellii lib. j, myrrhae uncias duas, thuris uncias ix, oesypi Attici lib. j, propolis lib. j,

Ed. Chart. XIII. [858.]

Ed. Bas. II. (420.)

προπόλειως λίτραν α'. ῥητίνης τερμινθίνης λίτραν α'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτρας β'. κυπρίνου, ἱρίνου μύρου, ἀμυγδαλινῶ ἀνὰ λίτρας β'. Συριακοῦ λίτρας γ'. ὀποπάνακος λίτραν α'. σκεύαζε. ἄλλο ἄκοπον χλωρόν, ὡς Κλήμης Σερτώριος φηχρῶμαι. 4 ἰοῦ ξυστοῦ οὐγγίας στ'. ῥητίνης φρυκτῆς οὐγγίας δ'. ἐλαίου μυρσίνου λίτραν α'. σχινίνου λίτραν α'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτραν α'. δαφνίνου λίτρας β'. Συριακοῦ λίτραν α'. γλεσκίνου λίτρας γ'. στέατος ἀρνίου γο γ'. κηροῦ Ποντικοῦ λίτρας γ'. χαλβάνης λίτραν α'. μυρσίνης ἀπαλῶν φύλλων, πηγάνου φύλλων χλωρῶν, λιβανωτίδος χλωρᾶς, δάφνης φύλλων ἀπαλῶν ἀνὰ οὐγγίας στ'. βοτάνης σαλβίας ἡμίλιτρον. τὰ χλωρὰ κόπτε καὶ τοῖς ἐλαίοις ἐμβριχε νύκτα καὶ ἡμέραν, εἴτα ἐφέψε μετὰ τῶν τηκτῶν. ἀπὸ τοῦ πυρὸς ὅταν λάβῃς, τὸν ἰὸν βάλλε καὶ διηθήσας, ἀπόθου, ποιῶν πρὸς πάντα πόνον νεύρων. ἄλλο ἄκοπον θερμαντικόν, ὡς Κάστος πρὸς χροτίους διαθέσεις, σπασμούς. 4 πισσιλαίου ξι. α'. Συριακοῦ μύρου τὸ ἴσον, ἱριῶς Ἰλλυρικῆς ἴσον, τερμινθίνης λίτραν α'. ἀξουγγίου λίτραν α'. ξύσματος πλοίου οὐγγίαν α'.

refinae terebinthinae lib. j, olei veteris lib. ij, cyprini, irini unguenti, amygdalini, singulorum lib. ij, syriaci lib. iij, opopanacis libram j, praepara. *Aliud acopon viride, ut Clemens Sertorius quo utor.* 4 Aeruginis rasae uncias sex, refinae frictae uncias quatuor, olei myrtei lib. j, lentiscini libram unam, olei veteris lib. j, laurini lib. ij, syriaci libram j, gleucini libras tres, adipis agnini uncias tres, cerae ponticae libras tres, galbani libram j, myrtei tenerorum foliorum, rutae foliorum viridum, rorismarini viridis, lauri foliorum tenerorum, singulorum uncias sex, herbae salviae selibram, viridia tunduntur et oleis per noctem et diem macerantur, deinde cum liquabilibus incoquantur, quum ab igne deposueris, aerugo inditur, percolata reponuntur, facit ad omnem nervorum laborem. *Aliud acopon calefaciens, ut Castus ad diuturnos affectus et convulsiones.* 4 Pysselaei sextarium unum, syriaci unguenti tantundem, iridis Illyricae parem modum, terebinthinae lib. j, axungiae lib. j, rasurae navalis unciam unam.

Ed. Chart. XIII. [858. 859.]

Ed. Bas. II. (420.)

κινῶν ἔψε πηγάνῳ χλωρῷ. ἄλλο ἄκοπον, τὸ Ὠρίωνος τοῦ
 πτενιστοῦ καλόν. 4 κηροῦ λίτρας στ'. προπόλιως λίτρας ε'.
 ἱριως Ἰλλυρικῆς λίτρας δ'. τερμινθίνης λίτρας δ'. ὀποπάνα-
 κος λίτρας γ'. ἐλαίου παλαιοῦ λίτρας δ'. χαλβάνης λίτρας β'.
 ἐλαίου σχινίνου λίτρας γ'. μυρσίνου λίτρας γ'. ἀμμωνιακοῦ
 θυμιάματος λίτραν α'. μυελοῦ ἐλαφείου λίτρας γ'. οἰσύνου
 λίτρας στ'. δαφνίδων λίτραν α'. στυρακίνου λίτρας γ'. ἀμυ-
 γδαλινοῦ λίτρας γ'. στέατος μοσχίου λίτρας γ'. καὶ λεοντείου
 λίτραν α' S'. ὀποβαλσάμου λίτραν α' S'. σκεύαζε ἐπιμελιῶς.
 ἄλλο μυράκοπον καλόν. 4 μαλαβάθρου, ἡδυχρόου, νάρδου
 κροκίνου Βαβυλωνίου ἀνὰ ἡμίλιτρον, στακτῆς γο στ'. ὀπο-
 βαλσάμου γο στ'. κηροῦ γο στ'. Κομμαγηνοῦ γο στ'. ἀλόης
 γο β'. [859] μέλιτος γο γ'. σκεύασον. ἄλλο μυράκοπον, ᾧ
 χρῶμαι. κηροῦ λευκοῦ γο β'. στέατος χηνείου ἡρωματισμένου
 γο α'. στέατος ταυρείου ἡρωματισμένου γο α'. πτέατος λεον-
 τείου ἡρωματισμένου γο β'. κροκοδείλου ἡρωματισμένου γο α'.
 μυελοῦ ἐλαφείου γο α'. ἄλός ἀμμωνιακοῦ γο β'. πεπέρειως λευ-
 κοῦ οὐγγίας β'. λιβανωτοῦ οὐγγίαν α'. κινναμώμου οὐγγίας γ'.

Incoquito ruta viridi movens. *Aliud acopon Orionis pexo-
 ris bonum*, 4 Cerae lib. vj, propolis lib. v, iridis Illyri-
 cae lib. iv, terebinthinae lib. iv, opopanacis lib. iij, olei
 veteris lib. iv, galbani lib. ij, olei lentiscini lib. iij, myrtei
 lib. iij, guttae ammoniaci lib. j, medullae cervinae lib. iij,
 oesypi libras sex, baccarum lauri libram unam, styracini
 libras tres, amygdalini lib. iij, sevi vitulini libras tres et
 leonini libram j β, opobalsami libram j β. Praeparato di-
 ligenter. *Aliud myracopon bonum*. 4 Malabathri, hedy-
 chroi, nardi crocini babylonii, singulorum selibram, stactae
 uncias sex, opobalsami uncias vj, cerae uncias sex, com-
 mageni uncias sex, aloës uncias duas, mellis uncias iij,
 conficito. *Aliud myracopon quo utor*. 4 Cerae candidae
 ℥ ij, adipis anserini odoramentis conditi unciam unam,
 sevi taurini odoramentis conditi ℥ j, adipis leonini odora-
 mentis conditi ℥ ij, crocodili odoramentis conditi ℥ j, me-
 dullae cervinae unciam j, salis ammoniaci uncias ij, pipe-
 ris albi ℥ ij, thuris ℥ j, cinnamomi uncias iij, aphronitri

Ed. Chart. XIII. [859.]

Ed. Bas. II. (420.)

ἀφρονίτρου οὐγγίαν α'. ἱριως Ἰλλυρικῆς ξέστας β'. νάρδου
 μύρου ξε. α'. μαλαβάθρου Ἀλεξανδρίνου ξέστας β'. στακτῆς
 λίτρας β'. Συριακοῦ προκίνου λίτρας β'. μέλιτος λίτρας δ'.
 ὀποβαλσάμου ξέστην α'. Κομμαγηνοῦ λίτρας β'. σκεύαζε, ὡς
 οἶδας. ἄλλο μυράκοπον. 4 κηροῦ Τυρρηνικοῦ οὐγγίας στ'.
 ἀμμωνιακοῦ οὐγγίας δ'. εὐφορβίου λίτρας δ'. πεπέρως λευ-
 κοῦ γο δ'. λιμνηστρίδος οὐγγίας δ'. μάγματος μαλαβάθρου
 οὐγγίας στ'. ὀποβαλσάμου λίτραν α'. μαλαβάθρου λίτραν α'.
 στακτῆς γο στ'. φουλιάτου οὐγγίας στ'. νάρδου λίτρας γ'.

Κεφ. ιδ'. [Γλευκίνου σκευασία.] Γλευκίνου σκευασία,
 ὡς Ἀνδρόμαχος. ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων ἀκόπων, ὁ Ἀν-
 δρόμαχος ἔγραψε γλευκίνου σκευασίαν, οὐ κακῶς ἐπιζεύξας
 αὐτὴν τοῖς ἀκόποις χρίσμασιν· ἀνωδυνώτατον γάρ ἐστι καὶ
 ἀκοπώτατον. γράφεται δὲ παρὰ αὐτοῦ κατὰ λέξιν οὕτως.
 γλευκίνου σκευασία, ἥ χρῶμαι. 4 σμύρνης λίτρας β'. νάρδου
 Ἰνδικῆς λίτρας β'. κόστου λίτρας γ'. στύρακος λίτραν α'. βδελ-
 λίου, σαμψύχου, ξυλοβαλσάμου, σχίνου, καρδαμώμου, σπά-

uncias j, iridis Illyricae sextarios iij, nardi unguenti sex-
 tarium j, malabathri Alexandrini sextarios ij, stactae libras
 duas, syriaci crocini libras ij, mellis lib. iv, opobalsami
 sextarium ij, commageni libras duas. Parato uti novisti.
Aliud myracopon. 4 Cerae Tyrrhenicae 3 vj, ammoniaci
 3 iv, euphorbii lib. iv, piperis albi uncias iv, limnistridis
 uncias iv, magmatis malabathri uncias sex, opobalsami
 lib. j, malabathri lib. j, stactes uncias sex, foliati uncias
 sex, nardi libras tres.

Cap. XIV. [Gleucini mustei unguenti confectiones.]

Gleucini confectio juxta Andromachum. Post praedicta
 acopa Andromachus gleucini confectionem descripsit, non
 male ipsa acopis unguentis adjungens, quippe ad dolorem
 lassitudinemque tollendam longe est accommodatissimum.
 Traditur autem ab eo sic ad verbum. *Gleucini confectio*
qua utor. 4 Myrrhae lib. ij, nardi Indicae libras duas,
 costi lib. iij, styracis lib. j, bdellii, sampfuchi, xylobal-
 sami, lentisci, cardamomi, spathae, iridis Illyricae, mi-

Ed. Chart. XIII. [859.]

Ed. Bas. II. (420.)

θης, ἱριως Ἰαλυρικῆς, μίσυος, ἀσάρου ἀνὰ λίτρας β'. μελιλώ-
του λίτραν α'. νάρδου Κέλτικῆς λίτραν α'. ἀσπαλάθου, κα-
λάμου ἀνὰ ἡμίλιτρον, ἀριστολοχίας μακρᾶς λι. α' S''. λιβα-
κωτίδος σπέρματος ξε. β'. λιβάνου λίτρας γ'. κασσίας λίτρας
γ'. τήλειος ξε. β'. σφάγνου λίτρας β'. ὀμώμου λίτρας β'.
φλοιοῦ λιβάνου λίτραν α'. ῥόδων ξηρῶν λίτρας β'. βράθυος
γο στ'. μαράθρου λίτρας β'. βαλσάμου καρποῦ λίτρας β'. κρό-
κου γο γ'. δαφνίδων λίτραν α'. πεπέρειος λευκοῦ λίτραν α'.
ὀποβαλσάμου γο γ'. μαλαβάθρου φύλλων λίτρας δύο, στρο-
βίλους χλωροῦς δύο, πηγάνου χλωροῦ γο β'. ἄλός ἀμμωνια-
κοῦ < δ'. νίτρον < δ'. οἶνου παλαιοῦ ξε. ιβ'. γλεύκους κα-
λοῦ κεράμια β' S''. ἐλαίου παλαιοῦ λίτρας ε'. σκεύαζε ἡμέρας
μ'. ταῦτα γράψας ὁ Ἀνδρόμαχος, οὐκέτι τὸν τρόπον τῆς
σκευασίας, ὥσπερ ὁ Κρίτων ἐποίησεν. ἔτι δὲ καὶ πόσων
εἶναι βούλεται λιτρῶν Ἰταλικῶν τὸ κεράμιον ἢ ξιστῶν οὐκ
ἐδήλωσεν. γλευκίνου σκευασία, ὡς Κρίτων ἐν τῷ δευτέρῳ
τῶν κοσμητικῶν. ὁ Κρίτων ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου τὴν
σκευασίαν ἔγραψε τοῦ γλευκίνου, κατὰ τήνδε τὴν λέξιν.

lyos, asari, singulorum libras duas, meliloti lib. j, nardi
celticae libram j, aspalathi, calami, singulorum selibram,
aristolochiae longae lib. j β, rorismarini seminis sextarios
duos, thuris lib. iij, cassiae libras tres, foenigraeci sexta-
rios ij, sphagni lib. duas, amomi libras duas, corticis thu-
ris libram unam, rosarum siccarum libras duas, brathyos
uncias sex, foeniculi libras duas, balsami fructus libras
duas, croci uncias iij, baccarum lauri lib. j, piperis albi
lib. j, opobalsami uncias iij, malabathri foliorum lib. ij,
nucleos pineos viridis ij, rutae viridis uncias ij, salis am-
moniaci drach. iv, nitri ℥ iv, vini veteris sextarios xij,
musti boni fictilia ij ℥, olei veteris lib. v, praeparato die-
bus quadraginta. Haec praefatus Andromachus non adhuc
confectionis modum, sicut Crito adjecit. Insuper quot li-
bris Italicis fictile, aut sextariis aestimet silentio praeteriit.
Gleucini confectio Critonis in secundo de Ornatu. Crito
ad libri calceem, gleucini confecturam his verbis tradidit.

Ed. Chart. XIII. [859. 860.]

Ed. Basf. II. (420. 421.)

γλεύκινον δύναμιν ἔχει θερμαντικὴν, ἀντικίνη. ποιεῖ πρὸς τὰς ἐν ὑστέρα διαθέσεις καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπτώσιν, τούτου δὲ αἱ σκινασίαι πολλάί. ἡ δὲ λεγομένη ἀπλὴ ἔχει οὕτως. 24 γλέν(421)κους προσφάτου Μαρωνείας σταφυλῆς μετρητὴν βαλὼν εἰς ἀγγεῖον κασσιτερινὸν ἔψε ἐπ' ἀνθράκων, καὶ ὅταν τρεῖς ἢ τετράκις ἀναζέσῃ, ἐξεράσας εἰς ὀστράκινον μετρητὴν, τίθει ἐν ἡλίῳ καὶ ἐπίβαλλε ἐλαίου λευκοῦ ὀμφακίνου χοᾶς στ'. σχίνου μνᾶς στ'. οἱ δὲ μνᾶς S'. νάρδου τὸ ἶσον, καλάμου τὸ ἶσον, ἀσπαλάθου τὸ ἶσον, ἐλκίτης μνᾶν α'. κυπέρου μνᾶν α'. καρδαμώμου μνᾶς ἡ'. ἀμώμου τὸ ἶσον, μελιλώτου γο ε'. ἔστω δὲ πάντα λιῖα, ἔπειτα συγκινήσας ἐπὶ ἡμέρας ἡ'. καὶ τὸ γλεύκος ἀποκαθάρας χρῶν γλευκίνου σκινασία, ὡς Διοσκορίδης ἐν τῷ α'. περὶ ὕλης. Διοσκορίδης δ' οὕτως ἔγραψε. γλεύκινον δὲ σκινάζεται τὸ ἀπλοῦν, ἔκ τε ὀμφακίνου καὶ σχίνου καὶ νάρδου [860] Κελτικῆς καὶ καλάμου καὶ σπάθης καὶ ἀσπαλάθου καὶ μελιλώτου καὶ κόστου καὶ γλεύκους συμπεριτριβομένων μέσων στιμφύλων τῇ ἔχοντι ἀγγεῖον τὰ ἀρώματα καὶ τὸν οἶνον καὶ

Gluecinum vim habet calefactoriam ac remittentem. Ad uteri affectiones et nervorum sympathiam. Hujus confectioes multae sunt, quae vero simplex dicitur hunc in modum habet. 24 Musti recentis uvae maroneae metretam in vas stanneum coniectam supra prunas incoquito, ac ubi ter quaterve efferbuerit, metretam in fictile demissam soli exponito, olei omphacini congios sex addito, lentiscai minas sex, alii minae dimidium, nardi par, calami par, aspalathi par pondus, palmae elatae minam unam, cyperi minam unam, cardamomi octavam minae partem, amomi tantundem, meliloti uncias v, sint autem omnia laevia, deinde diebus octo commovens mustumque repurgans utilis. Gluecini confectio secundum Dioscoridem libro primo de materia. Scripsit autem Dioscorides in hanc sententiam. Gluecinum simplex componitur ex oleo omphacino, lentisco, nardo Celtica, calamo, spatha, aspalatho, meliloto, costo et musto, vinaceis vasi, quod aromata, vinum et

Ed. Chart. XIII. [860.]

Ed. Bas. II. (421.)

τὸ ἔλαιον, κινεῖται δὲ ἐπὶ ἡμέρας λ'. δις τῆς ἡμέρας, εἴτα ἐκπιεσθὲν ἀποτίθεται. δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, ἀνεκτικὴν, ποιούσαν πρὸς τὰ ῥίγη καὶ τὰ νευρικὰ πάντα καὶ τὰ ἐν ὑστέρα. παντὸς δὲ ἀκόπου μᾶλλον ὠφελεῖ, μαλακτικὸν ὄν. γλευκίνου σκευασία, ὡς Ἡρας. ἐπεὶ δὲ σαφέστερον αὐτῶν ἔγραψεν ὁ Ἡρας τὴν τοῦ γλευκίνου σκευασίαν, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς φαρμακίδος βίβλου καὶ τὴν ἐκείνου γραφὴν παραθήσομαι κατὰ λέξιν οὕτως. ἔλαιον γλευκίνου σύνθεσις ποιούντος πρὸς τε τὰς ψύξεις καὶ τὰ νευρικὰ μάλιστα, ὠφελεῖ τοὺς ὀπισθοτονικοὺς καὶ ἐμπροσθοτονικοὺς, θερμὸν δι' ἐρίου καθαροῦ ἔλαιον βιβρεγμένου, ἐπιρριπτομένου τοῖς τόποις. 24 ἔλαιον Βενεφράνου λίτρας σθ'. ἄλλως σν'. οἶνον Φαλερίνου παλαιοῦ εὐώδους ξέστας γ'. γλεύκους ἀμιναίου ξε. ρή'. ἑλενίου λίτρας ιβ'. σπάθης λίτρας ε'. ἀσπαλάθου λίτρας ε'. ἡδυσάρου λίτρας β' S''. μητρώας ἀρτεμισίας λίτρας β' S''. κυπέρου λίτρας β'. σμύρνης λίτρας γ'. οἱ δὲ λίτραν α'. πιπέριως λευκοῦ λίτρας β' S''. σπλάγχχνου λίτρας β' S''. ξυλοβαλσάμου λίτρας β' S''. ἀριστολοχίας μα-

oleum continet, circumdatis xxx. diebus singulis bis movetur, postea expressum unguentum reponitur. Facultatem habet calefaciendi, emolliendi et laxandi, benefacit rigoribus nervorum utrique cunctis affectibus, omni acopo efficacius est, ut quod emolliat. *Gleucini confectio ut Heras.* Quoniam Heras Gleucini confectionem luculentius ipsis juxta finem operis medicamentarii edocuit, illius quoque praescriptionem ad verbum ita subjuncturus sum: *Olei Gleucini compositio ad perfrictiones et nervorum vitia potissimum, juvat opisthotonicos et emprosthotonicos, oleo puro lana irrigua locis affectis injecto.* 24 Olei Venesfrani libras ducentas octo, alias cl, vini Falerni veteris odorati sextarios triginta, musci aminaei sextarios centum octo, helenii libras duodecim, spathae libras quinque, aspalathi libras quinque, hedydari libras duas β, artemisiae maternae libras ij β, cyperi libras duas, myrrhae libras tres, alii libram j, piperis albi libras ij β, junci odorati vel musci libras duas et dimidiam, xylobalsami libras ij β,

Ed. Chart. XIII. [860.]

Ed. Bas. II. (421.)

κρᾶς λίτραν α'. γο γ'. μυρσίνης φύλλων ξηρῶν γο α'. λιβα-
νοτίδος ξηρᾶς γο ε'. δάφνης φύλλων ξηρῶν γο ιβ'. βδέλλιου
λίτρας β' S''. ἱριως Ἰλλυρικῆς λίτρας β' S''. στύρακος λίτραν
α'. γο γ'. κασσίας ξηρᾶς λίτραν α'. γο γ'. λαδάνου λίτραν α'.
γο γ'. καρδαμώμου λίτραν α'. γο γ'. κρόκου λίτραν α'. γο
γ' S''. βαλσάμου καρποῦ λίτρας β' S''. λιβάνου λίτρας ε'.
κροκομάγατος λίτρας ε'. πάνακος λίτραν α'. γο γ'. καλάμου
ᾠρωματικοῦ λίτρας ε'. ἄσαρον λίτρας β' S''. κασσίας μελαί-
νης λίτρας β' S''. ἁμώμου σταφυλῆς λίτραν α'. γο γ'. σχοί-
νου ἄνθους λίτρας ε'. κόστου λίτρας ε'. γο γ'. νάρδου Κελ-
τικῆς λίτρας ε'. μελιλώτου λίτραν α'. γο γ'. σαμψύχου λίτραν
α'. γο γ'. ῥόδων ξηρῶν λίτραν α'. γο γ'. τήλειος λίτρας S''.
ἢ λίτρας β' S''. ὀποβαλσάμου ἄγγεῖα μικρὰ ε'. μαλαβάθρον
μύρου λίτραν α'. κόψας τὰ ξηρὰ καὶ ἀραισιτέρῳ ποσκίνῳ σί-
σας βρέχε ἐν οἴνῳ. βδέλλιον καὶ ἂν μὴ ξηρὸν ἦ καὶ αὐτὸ
κόπτει· ἰὰν δὲ λιπαρὸν εἴη, τῷ οἴνῳ αὐτὸ διάλυε ὀλμοκο-
πῶν. βαλὼν εἰς μικρὸν ἄγγεῖον μυρεψικὸν κασσιτερινόν, πω-

aristolochiae longae libram unam et uncias tres, siccorum
myrti foliorum unciam unam, torismarini sicci uncias
quinque, foliorum lauri siccorum uncias duodecim, bdellii
lib. ij β, iridis Illyricae lib. ij β, styracis libram j, uncias
tres, cassiae siccae lib. j, uncias tres, ladani libram unam,
uncias tres, cardamomi libram unam, uncias iij, croci lib.
j ζ, iij β, balsami fructus lib. ij β, thuris lib. v, croco-
magnatis lib. v, panacis lib. j ζ iij, calami aromatici lib. v,
asari lib. ij β, cassiae nigrae libras duas et dimidiam,
amomi uvae libram j, uncias tres, junci floris libras v,
costi libras quinque, uncias tres, nardi Celticae libras
quinque, meliloti libram unam ζ tres, sampsuchi lib. j ζ
iij, rosarum siccarum lib. j ζ iij, foenigraeci librae dimi-
dium, vel lib. ij β, opobalsami vascula v, malabathri un-
guenti lib. j. Arida tunduntur et rariore cribro incernun-
tur vinoque macerantur, bdellium etsi aridum non fuerit
et ipsum contunditur, sin' pingue extiterit vino ipsum in
pila contundendo solvitur. Haec in vas exiguum unguen-

Ed. Chart. XIII. [86a.]

Ed. Bas. II. (421.)

μάσας ἐπιμελῶς ἕα ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας καὶ δώδεκα νύκτας. συγχρονισάτω δὲ τὸ γλεῦκος καθαρῶς σταφυλῆς ἐκτεθλιμμένης, ἵνα μηδὲν ἔχῃ δρόσου. βαλὼν δὲ τὸ γλεῦκος εἰς μέγα χαλκιῶν, ὥστε καὶ εἰς τὸ ζέμα τοῦ γλεῦκος χωρὰν ἔχειν, ἐπιβάλλειν πάντα ἐν τῷ οἴνῳ βεβρεγμένα καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον δις τῆς ἡμέρας ἐν σπάθῃ μυριψικῇ σαλευέσθω ἐπὶ ὥραν. ἡ δὲ σπάθη ἀπομασέσθω ἐπιμελῶς, ἵνα μὴ τὸ προσμῖναν ἐν αὐτῇ ὀξῦσαν βλάβη τὸ φάρμακον πάλιν καταθείσης τῆς σπάθης. ἐσκευάσθω δὲ τὸ σκεῦος πῶματι καὶ ἄνωθεν κεντρῶσι πλείοσι καὶ περιδείσθω ἐπιμελῶς. ὑποκείσθω δὲ τῷ ἀγγεῖῳ σπείρα. ὅταν δὲ ἡμέραι ιε'. διέλθωσι, τὸ ἀμφονιακὸν καὶ αὐτὸ τὸ ἄμωμον ἀποδιδόσθω, ὁλοσχερέστερον κεκομμένον. λ'. δὲ ἡμέρας ἐν διπλῷ ἀγγεῖῳ ἐπ' ἀνθράκων δύο ἢ τρία ζέματα δεῖ ἐνδιδόναι, τῷ μύρῳ ἀποδιδόντας καὶ τὸ ἀποβάλαμον. καθιλόντας δὲ τὸ ἀγγεῖον καὶ ψύξαντας ἐπὶ ποσὸν ἀποχεῖν τὸ μύρον. τὰ δὲ λοιπὰ σφυριδίοις ὥς ἔστι θερμὰ ἐκθλίβειν, τὸ μὲν πρῶτον διὰ χειρῶν, εἴτα διὰ πμιστῆρος ποιήσαντάς τι διὰ τὸ μύρον ἀποβάλλειν εἰς

tarium flanneumque conjuncta, sed ita ut nihil exspiret opertum, diebus duodecim et duodecim noctibus sinuntur, mustum vero cum his permaneat, uva pure expressa, ut nihil roris contineat. Porro mustum in magnum ahenum condito, ut etiam fervori ipsius locus sit, omnia in vino macerata adjiciuntur. Oleum vinumque bis de spatha unguentaria ad horam agitantur, spatha vero accurate detergatur, ne id quod acidum factum ei adhaeret medicamentum offendat, dum rursus immittitur. Praeparetur autem vas operculo et desuper plussculis centonibus accurate circundetur, vasi sublit rellis. Quum jam dies quindecim praeterierint, ammoniacum et ipsum amomum inditur crassius contusum. At triginta dies duplici vase supra prunas duas vel tres fervere unguentum permittendum est, opobalsamo adjecto. Vase autem deposito ac modice refrigerato unguentum defundere, reliqua sportulis ut sunt calida exprimere oportet, primum manibus, deinde prelo molientes

Ed. Chart. XIII. [860. 861.]

Ed. Bas. II. (421.)

αὐτὸ τὸ μαλάβαθρον, εἴαν μύρον βάλωμεν κεχυμένον ἐπὶ
θερμοῦ ὕδατος καὶ ἀνακινεῖν τῇ σπάθῃ, ἵνα μιγῇ, εἴτα ἐά-
σαντας μίαν ἡμέραν καὶ ἀποτίθισθαι ἐν ὑελίνοις ἀγγείοις
ὄστρακίνοις κόμμι κεχρισμένοις.

[861] Κεφ. ιε'. [Τὰ ὑπὸ Ἡρα γεγραμμένα ἄκοπα.]

Ἀκοπον πρὸς παραλυτικούς καὶ καθόλου πρὸς πᾶν ἄλγημα.
¶ πηγάνου χλωροῦ λίτραν α'. γλήχωνος ξηροῦ λίτραν α'.
κυπέρου λίτραν α'. νίτρου < ν'. τήλεως λίτραν α'. λινοζώ-
στεως ξηρᾶς λίτραν α'. πρασίου λίτραν α'. λιβανωτίδος λί-
τραν α'. ἀριστολοχίας λίτραν α'. ἀμυγδάλων πικρῶν λελεπισ-
μένων μοδίου S'. ἱριως λίτρας β'. τερμινθίνης λίτρας β'. δα-
φνίδων λίτρας β'. σικύου ἀγρίου ρίζης λίτρας β'. ἀμμωνια-
κοῦ θυμιάματος λίτρας β'. βράθυος λίτρας β'. ἐλλεβόρου λευ-
κοῦ λίτρας στ'. μυρσίνης χλωρᾶς λίτρας γ'. δάφνης φύλλων
ξηρῶν λίτρας γ'. κηροῦ λίτρας δ'. βδελλίου λίτρας δ'. οἶνου
κο. β'. ἐν ἄλλῳ τοῦ οἶνου χοῦς ιβ'. ἐλαίου χοιῖς υ'. κόψας
τὰ ὀφείλοντα κοπῆναι ἀδρομερῶς, ἐπίχρει ὕδωρ καὶ ἔμπαλιν
τὰ κεκομμένα, προσεπίχρει δὲ καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον

aliquid unguenti gratia in ipsum malabathrum conjicere,
si unguentum in calente aqua fufum immittamus, item
spatha permovere, ut misceantur, postea diem unum sinen-
tes, vitreis vasis aut testaceis gummi illitis reponemus.

Cap. XV. [*Quae scripsit Heras acopa.*] *Acopon ad
paralyticos, summatim ad omnem dolorem.* ¶ Rutae vi-
ridis lib. j, pulegii sicci libram unam, cyperi lib. j, nitri
drach. l, foenigraeci lib. j, linoxostis siccae lib. j. marrubii
lib. j, rorismarini libram unam, aristolochiae lib. unam,
amygdalarum amararum desquamatarum modii dimidium,
iridis lib. ij, terebinthinae lib. ij, baccarum lauri lib. ij, cu-
cumeris agrestis radicis lib. ij, guttae ammoniaci lib. ij,
brathyos lib. ij, veratri albi lib. vj, myrti viridis lib. ij,
lauri foliorum siccorum lib. ij, cerae libras quatuor, bdel-
lii lib. quatuor, vini heminas duas, alibi vini congios duo-
decim, olei congios quatuor. Contusis crassius iis quae tundi
debent, aquam affundito, ac rursus tunsis vinum oleumque

Ed. Chart. XIII. [861.]

Ed. Bas. II. (421.)

καὶ ἔασον ἐννυκτιρεῦσθαι καὶ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ ἔψε, ἕως ταῦτα ἐμπλέοντα καθειψηθῇ καὶ προσλάβῃ τὸ ἔλαιον τὴν ἀπὸ τῶν ἐψημένων ποιότητα. ταῦτα δὲ γίνεται ἅπαντα χρόνῳ. εἶτα ἄρας καὶ θλίψας τὰ σκύβαλα, προσέμβαλε τὸν κηρὸν καὶ τὴν ῥητίνην καὶ τὸ βδέλλιον. ἄλλο χλωράκοπον πρὸς ἰσχιάδας καὶ παραλύσεις. τούτῳ ἐχρησάμην ἐπὶ Φόρτῃ. 2. ῥητίνης τερμινθίνης λίτραν α'. μάννης γο δ'. χαλβάνης γο δ'. ἀφρονίτρον γο δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο δ'. ὀποπάνακος γο δ'. στέατος αἰγίου γο στ'. ἰοῦ γο ε'. κυπρίνου κο. α'. ἰρίνου κο. α' S''. μηλίνου γο δ'. Συριακοῦ γο γ'. πεπέρειως γο γ'. τινὲς δὲ οὐγγίας δ'. ἐλαίου παλαιοῦ ξε. α' S''. ἀδάρκης γο α'. ὄξους τὸ ἀνταρκέστατον. τὸν ἰὸν καὶ τὸν ὀποπάνακα καὶ τὸ ἀφρόνιτρον σὺν τῷ ὄξει λειοτρίβει, τὰ δὲ λοιπὰ τήξας κατὰχει. ἄλλο ἄκοπον πρὸς ἰσχιάδας χρονίας, πρὸς ἀγκύλας καὶ παραλύσεις, ἔστι λίαν ἐνιργές. 2. ἐλαίου παλαιοῦ καὶ ἰρίνου λίτρας στ'. καὶ δαφνίνου λίτρας στ'. πυρακίνου λίτρας στ'. κηροῦ λίτρας στ'. τερμινθίνης γο β'. εὐ-

adjungito et noctem sic esse finito. Sequenti die incoquito dum haec innatantia decocta fuerint et oleum a coctis qualitatem acceperit. Haec omnia sunt pedetentim. Dein sublatis expressisque recrementis, ceram, refinam et bdellium adjicito. *Aliud viride acopon ad ischiadas et nervorum resolutionem, hoc usus sum in Phorte.* 2. Refinae terebinthinae libram unam, mannae uncias quatuor, galbani uncias quatuor, aphronitri uncias quatuor, guttae ammoniaci uncias quatuor, opopanacis uncias quatuor, sevi caprini uncias sex, aeruginis uncias quinque, cyprini heminam unam, irini heminam j β, melini uncias quatuor, Syriaci uncias tres, piperis uncias tres, quidam vero 3 iv, olei veteris sesquifextarium, adarces unciam j, aceti quod abunde sufficiat. Aeruginem, opopanacem et aphronitrum cum aceto terito, reliqua liquefacta superfundito. *Aliud. Acopon ad ischiadas diuturnas, articulorum contractiones et paralyfin admodum efficax.* 2. Olei veteris et irini lib. vj, laurini lib. vj, pyracini lib. vj, cerae lib. vj, terebinthi-

Ed. Chart. XIII. [861.]

Ed. Bas. II. (421. 422.)

φορβίου γο β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγίας γ'. καστο-
ρίου γο β'. ὀποπάνανος γο β'. χαλβάνης οὐγγίας β'. μυελου
ἐλαφίου γο β'. πιπέριος γο β'. τὰ τηκτὰ τήξας κατὰ τῶν
ξηρῶν κατάχει καὶ ἐνώσας χρῶ. ἄλλο ἄκοπον πρὸς ἰσχυάδας
καὶ καθόλου πρὸς πάντα. 21 σμύρνης μέρος ἓν, πυρέθρου
μέρους 5'. λείοις παράχει γλείκινον, ὥστε γλοιῶδες γινέσθαι
τὸ φάρμακον, ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ῥόδιον παραμιγνύν χρῶ.

Κε φ. ιστ'. [Δαμοκράτους ἀκόπων σκευασίαι.]

Ὅντος δὲ πολλοῦ τοῖς φιλιάτροις λόγου

Ἀκόπων ἀπ' ἅντων χρήσιος καὶ μυρακόπων,

Φράσω τίς ἐστὶ ταῦτα καὶ πῶς ὠφίλει,

Πῶς τε καθ' ἓν αὐτῶν σκευάσαι δεῖ φάρμακον.

(422) Ποιῖ μὲν οὖν ἅπαντα πρὸς νέρων πόρους;

Σαρκὸς τε πάσης καὶ μυῶν, ὅσους κόπος

Καθεῖξεν ἢ ψῦξις ἢ δίχ' αἰτίας

Φανερὰς ἐγένετο. τοῖς δ' ὅμοι' ἀλγήματα

Καὶ δυσπαθείας δεῖ φέρειν ταῦτα πολλάκις,

nae uncias ij, euphorbii ℥ ij, guttae ammoniaci ℥ tres; ca-
storii ℥ ij, opopanacis uncias duas, galbani ℥ ij, medullae
cervinae ℥ ij, piperis uncias duas. Liqueabilia ubi liquefecer-
is, siccois affundito ac unitis utitor. Aliud acoron ad co-
xarum dolores et in universum ad omnia. 24 Myrrhae
partem unam, pyrethri partem dimidiam, laevigatis gleuci-
num affunditur, ut medicamentum strigmenti spissitudinem
accipiat. Ubi opportunitas accedit rosaceo admixto utitor.

Cap. XVI. [Damocratis acoporum compositiones.]

Plurima medicinae quum studiosi dictitent

Acoporum de usu myracoporumque omnium,

Haec, quae fient, dicam et quo conferant modo,

Quave ratione facius quodque pharmacum.

Ergo et dolores nervorum haec omnia levant

Carnisque totius et musculum, quibus

Molesta lassitudo est aut perfrictio

Aut his dolores similes, sine patentibus

Causis oborientes. Quin lassitudini

Τοῖς ἐνάλωτοις ψύξειν τε καὶ κάποις,
 Ἄν χρησάμενός τις πρότερον, οὕτως εἴη
 Ἐπὶ τὰς δι' ἀνάγκην τοῦ βίου λειτουργίας,
 Σαρκοῖ τ' ἀτροφοῦντά τινα μέρη τοῦ σώματος
 Ἄν τις ἀναχρῇ μετὰ τροφήν τὰ πεπονηότα,
 Καὶ δυσαναλήπτους ἀρμόσει, γέρονσί τε
 [862] Χειμῶνος αὐτοῖς χρωμένοις εἰς ἑσπέραν.
 Ὅσα δὲ ποιῇ τῶν ἀκόπων, δι' ἐτέρων
 Ἐροῦμεν, ὑποτάξαντες αὐτῶν ταῖς γραφαῖς
 Ἡ καὶ προθέντες τῆς γραφῆς τὸ χρήσιμον.
 Νυνὶ δὲ φήσω πῶς τὸ πρῶτον δεῖ ποιεῖν.
 Ἀμμωνιακοῦ μὲν γὰρ γο ι'.
 Εἴτ' οὐγγίας ἐθέλει τις εἴτ' ἄλλον σταθμόν,
 Τὸ δ' αὐτὸ λιβάνου, χαλβάνης δὲ δ'.
 Ἐλαφτίου μυελοῦ δ'. καὶ δ'.
 Τῆς Ἀττικῆς πέμπουσι ταῦτόν οἰσύνον,
 Τερμινθίνης τε τῆς διανγοῦς δ'.
 Μέλιτος καλοῦ τε προσφάτου πάλιν ι'.

*Obnoxios et frigori haud faciles parant,
 Si qui usi prius ita prodeant ad munia
 Vitae necessaria obeunda. Corporis
 Et carne partes pabulo indigas suo
 Explent, perunctis assumpto a cibo locis.
 Qui convalescunt aegre, hos et senes juvant,
 Ipsis per hiemem ad vesperam linentibus.
 Quae porro acopa faciunt, alio vobis loco
 Exponam, et horum scripta subjungam ordine,
 In quem vel usum quoque veniant, mox transigam.
 Nunc referam, quo primum liceat facere modo.
 Namque ammoniaci bis quinas quidem uncias,
 Sive uncias mavult quis, seu pondus aliud,
 Idemque thuris, at quaternas galbani.
 Cervi medullae tandem, parem modum
 Simul Atticique deinde mittunt oesypi,
 Terebinthinae perlucidae centum et bis duas,
 Mellis recentis optimi rursus decem.*

Ed. Chart. XIII. [862.]

Ed. Bas. II. (422.)

Ἴσον τε τούτῳ Ποντικοῦ κηροῦ σταθμὸν,
 Στέατός τε χηνὸς προσφάτου μάλακοῦ ἰ',
 Οἴνου Φαλιρίνου ἑ. κοτύλας ἢ βραχὺ
 Ἐλάττονας ἢ καὶ βραχὺ δαψιλεστέρας,
 Παλαιοῦ τ' ἐλαίου τοῦ καλοῦ δις κ'.
 Πειρῶ δὲ τοῦτο μὴ δυσῶδες προσβαλεῖν,
 Οὕτως γὰρ ἔσται προσφιλές τοῖς χρωμένοις.
 Σκεύαζε δ' οὕτως. ἐν θυεῖα μίζονι
 Δίβανον καταθλάσας εἰς βραχεῖς χόνδρους πάνυ
 Ἀμμωνιακόν τε παραχέων οἶνον εὐθέως,
 Ἀφείς τε ταῦτα διαβραχῆναι συμμέτρως,
 Λέαινε τῷ δοίδυνι καὶ μέλιτος πάχος
 Ποιῶν, ἀποδίδου τὸ μέλι καὶ τὴν οἶσυνον
 Καὶ τὸν ἐλάφειον μυελόν, εἴτα ταῦθ' ἐνῶν
 Ἐν τῇ θυεῖα, τῇκε κηρὸν ἐν χύτρῃ
 Καὶ πᾶν ἔλαιον καὶ στέαρ καὶ χαλβάνην
 Τερμινθίνην τε καὶ τακῆναι πάντ' ἀφείς,
 Κατὰ τῶν ἐνόντων τῇ θυεῖα καταχέων,

*Aequalem tribuunt Ponticae ceras modum;
 Adipis recentis anseris mollis decem,
 Vini Falerni quinque pluresve heminas
 Aut pauciores paulo conficiunt quoque,
 Itidem olei veteris bis viginti boni.
 Id autem graveolens haudquaquam commiseris,
 Sic namque fiet, gratum ut sit hoc utentibus.
 Paratur sic. Majusculo in mortario
 Simulatque thus in grumulos confregeris
 Et ammoniacum, vinum affundens protinus,
 Atque haec dimittens macerari mediocriter,
 Tere cochleari. in mellis spissitudinem
 Cogantur, addito mel una atque oesypum,
 Cervi medullam, quae in pila cunctae.
 Ac deinde cera in ollula liquecito,
 Oleumque totum juncta et adipe et galbana
 Terebinthinamque colliquefacies, simul
 Superfundens coeuntibus in mortario,*

Ed. Chart. XIII. [861.]

Ed. Basf. II. (412.)

Καὶ μικρὰ δοῖδναι κινήσας, ἵν' ὑποψυγῇ,
 Ταῖς χερσὶν ἀνάτριβε τότε ταῦτα πάνθ' ὁμοῦ,
 Ἔως ἂν ἐνωθῇ πάντα καὶ μέλιτος λάβῃ
 Ὑγροῦ καλοῦ τε τὸ πάχος, οὕτως τ' ἀποτίθου
 Εἰς κασσιτερινὸν σκεῦος ἢ καὶ πύξινον,
 Χρῶμενος ἐπιμελῶς, ὥς κρατίστῳ φαρμάκῳ.
 Ἔστιν δὲ καὶ γυναιξὶ συμφορώτατον
 Ὅσαις ἐγένετο φλεγμονὴ τῆς ὑστέρας
 Τὰς σκληρίας φέρουσα καὶ σκιρτῶν φόβον,
 Ἐφ' ᾧν κίλινε πεισσαρίῳ τὸ φάρμακον
 Ἐγχεισθὲν οὕτως προστιθέναι ταῖς ὑστέραις.
 Ποιεῖ δὲ τοῦτο καὶ πρὸς ὠτίων πόρους
 Τοὺς χωρὶς ἔλκους, τοὺς σφοδροὺς δίχα ρεύματος,
 Σερπητικῷ δὲ μῖζον ἱρίνου μύρον
 Μέρος δ'. ἢ γ'. τῷ φαρμάκῳ,
 Θερμῷ τε δεύσας ἔριον ἐνθες τῷ πόρῳ.

Ἄλλο.

Καὶ χλωράκοπον τοῦτο δραστικὸν πάνν,

*Sed spatula parva, ut refrigescant, permove.
 Tum subigito tantisper haec omnia manu,
 Unita bene dum appareant et humidī
 Mellis bonique crassitudinem habuerint.
 In stanneum vas condito vel buxeum,
 Hoc sedulo usus optimo ceu pharmaco.
 Est commodissimum et mulieribus quoque,
 Queis est oborta phlegmone intus, uteri
 Duriciam abigit inde, simul et scirrhi metum,
 Ubi pessulo usurpare pharmacum jubet
 Litum utero, quod indere hoc solent modo.
 Benefacit hoc idem ad dolores aurium
 Expertum ulceris, sineque fluxu graves.
 Sergetici autem mittis irini unguinis
 Aut portionem quartam aut trinam pharmaco.
 Calidoquo lanam intinctam addis foramini.*

Ἄλλο.

Et viridacopon hoc efficax supra modum.

Ed. Chart. XIII. [862.]

Ed. Bas. II. (422.)

Διὸ ταῖς καταρχαῖς τῶν πόνων μᾶλλον ποιῇ,
 Ἀρθριτικοῖς τε καὶ ποδαγρικοῖς συμφέρει,
 Πρὸ τῶν βαλανείων τριβομένοις τῷ φαρμάκῳ,
 Πόδας τε καὶ τὰ νεῦρα τὰ πεπαχυσμένα.
 Οὕτω γὰρ ἔγνω γενόμενους ὑγιῆς τινας.
 Ἔχει δὲ λιβανωτοῦ καλοῦ λίτραν α΄.
 Ἀμμωνιακοῦ δὲ θυμιάματος λίτρας β΄.
 Ἀφρονίτρου τε λευκοτάτου λίτραν α΄.
 Τὸ δ' αὐτὸ καθάρας οἰσύνπον τῆς Ἀττικῆς,
 Σμύρνης τε χρηστῆς, χαλβάνης τῆς ἄξυλον,
 Ὀποπάνανός τε τοῦ καθαροῦ. τούτων καθ' ἓν
 Στήσας ἐπιμιλῶς γο δις δ΄.
 Εὐφορβίου γο δ΄. τοῦ προσφάτου,
 Ἰσας τε ταύταις τραχέος λιμνησίου.
 Καλοῦσι δὲ τοῦτ' ἀδάρκην, οἱ τὰ μίγματα
 Ἐν Ἰταλίᾳ πωλοῦντες οἱ τ' ὠνούμενοι,
 Κηροῦ σφόδρα καλοῦ Ποντικοῦ λίτρας β΄.
 Τερμινθίνης τε τῆς καθαρᾶς λίτρας β΄ S'.

*Unde et laborum exordiis facit magis
 Arthriticis, podagricis quoque efficit.
 Hoc ante balneas medicamento litis
 Et pedibus et nervis incrassatis simul
 Plures fuisse sanatos conspeximus.
 Habet boni thuris pondo libram unam,
 Ammoniaci guttas pondo libras duas,
 Aphronitri quam albißimi solum libram,
 Tantundem puriusculi Attici oesypI,
 Myrrhasque lectas et non lignosi galbani,
 Oporanacisque puri, singulum omnium
 Octo uncias exacte perpendens libra,
 Quatuor euphorbi recentis uncias.
 His asperi pares dato limnesti,
 Hoc nominant adarcen unguentarii.
 In Italia infitores, quive coëmunt,
 Cerae admodum bonae duo pondo Ponticae,
 Terebinthinas tot puras, semissem insuper,
 GALENUS TOM. XIII. X X X*

Λαφνίνου ἑλαίου καὶ κυπρίνου καὶ γλευκίνου
 Λίτραν μίαν ἑκάστ', ἱρίνου Σεργητικοῦ,
 [863] Παλαιοῦ δ' ἑλαίου, σχινίνου τε προσφάτου,
 Τούτων ἑκάστου δύο πάλιν λίτρας σταθμῶ,
 Ὅξους τὸ μέτριον. τούτῳ καὶ τὰ μίγματα
 Τὰ ξηρὰ τρίψας ἐπὶ τὸν αὐτάρκη χρόνον,
 Λείου ἐπιμελῶς προσβαλεῖς, τήξας μύρα,
 Κηρόν τε, χαλβάνην τε καὶ τερμινθίνην,
 Ὅπὸν τε πάνακος, τᾶλλα θ' ὑγρὰ μίγματα,
 Καὶ κατακενώσας θερμὰ καὶ ζέοντ' ἔτι
 Κατὰ τῆς θυείας. τῶν γ' ἐν αὐτῷ μιγμάτων
 Ἀνάτριβε τῷ δοίδυκι χειρὶ τ' εὐτόνως,
 Καὶ πάνθ' ἐνώσας ἀποτίθου τὸ φάρμακον
 Εἰς πυξίδ' οἷαν εἶπον ἔμπροσθεν βραχὺ.
 Θαρόων δ' ἐπὶ πάντων κέχρησο τῶν κεχροτισμένων.

Ἄλλο.

Καὶ τοῦτο δ' ἄκοπον εὐπόριστον καὶ καλόν,
 Καὶ μάλιστα χειμῶνος, ἐν γε ταῖς ὁδοῖς
 Τοῖς εὐαλώτοισιν βοηθεῖν δυνάμενον.

*Olei laurini cyprinique et gleucini,
 Sergetici irinique singulam libram,
 Olei veteris, recentis quoque lentiscini,
 Cujusque rursus horum immittes pondo duo,
 Aceti modicum, quo mixturas simplices
 Siccas abunde contritas contemperes
 Liquidis unguinibus et cerae, terebinthinae,
 Ac galbano, liquori panacis et aliis.
 Ubi calida atque adhuc ferventia in pilam
 Conjeceris, cochleari et manibus contere
 Valenter. Unita omnia sic reponito
 In pyxidem, qualem dixi paulo prius.
 Audacter inveteratisque omnibus utitor.*

Ἄλιον.

*Et hoc parabile passis acopon, item bonum,
 Potissimum per hiemem, si est profectio
 Usquam, malo opportunis facile subvenit.*

Ed. Chart. XIII. [863.]

Ed. Bas. II. (422.)

ἔχει δὲ καθαρὸν χαλβάνου γ'. γο.
 Ὀποπάνακος δὲ προσφάτου γο μίαν.
 Ἄνθους ἄλως γ'. οἰσύνου δὲ δ'.
 Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος τοῦ καλοῦ
 Δίτρας ἡ'. κηροῦ λίτραν α'. πιτυίνης πεφρυγμένης,
 Τῆς μὴ δυσώδους γο δις δ'.
 Δίτραν τ' ἐλαίου τοῦ Σαβίνου δις δ'.
 Πλεῖον τε τοῦ χειμῶνος, ὥς λίτραν βάλ' εἰς
 Οἶνου Φαλερίνου μέλανος γο ι'.
 Σκεύαζε δ' οὕτως. ἐν θυεῖα
 Ἀμμωνιακὸν κατάθλασον, εἴτ' οἶνον βαλὼν,
 Διάβριξον ὀλίγον καὶ λεάνας ἐπιμελῶς,
 Πρόσβαλλ' ἄλως ἄνθους καὶ τὸν οἶσυνον τότε,
 Εἴτ' ἐκλεαίνων καὶ μέλιτος ποιῶν πάχος,
 Τὰ τηκτὰ τήξας, ὕστερον τὴν χαλβάνην
 Καὶ τὸν Ὀποπάνακα προσβαλὼν τήξον πάλιν,
 Κατάχει τε τῶν ἔμπροσθε λείων γεγονότων
 Ἐν τῇ θυεῖα καὶ καλῶς ἡνωμένων,

*Quod puri recipit galbani tres uncias,
 Sed unam opopanacis recentis unciam,
 Floris salis tres et quaternas oesypī,
 Ammoniaci guttae bonae pondo libras
 Octo atque cerae unam, pityinae torridae
 Non foetidae quaternas bis pone uncias,
 Olei Sabini bis quaternas et libras,
 Plus hieme ceu libram oportebit indere,
 Vini Falerni nigri denis unciis.
 Sic praeparato. Ammoniacum in mortario
 Contundito atque deinde vinum affundito
 Paulisper macera, curiose contere
 Florem salis, tunc etiam adjicias oesypum,
 Terens tum ac faciens mellis spissitudinem.
 Liquatis colliquandis, inde galbanum,
 Tum opopanacem adjunctum, rursus liquefacito.
 Laevigatisque prius in pila, unitis probe*

Οὕτω τε μίξας θερμὸν ἔτι τὸ φάρμακον
Ταῖς χερσὶν, ἀπόθου εἰς ὑλοῦν ἀγγεῖον.

Ἄλλο μυράκοπον.

(423) Καὶ μυράκοπον δὲ τοῦτο τῶν ἄγαν καλῶν.

Ἦδὺ γὰρ ὑπάρχει καὶ βοηθεῖ δραστικῶς
Πρὸς τοὺς πόνοὺς, οὓς εἶπον ἔμπροσθεν βραχὺ.

Στακτῆς δὲ ἔχει τῆς καλῆς τρεῖς οὐγγίας,

Ὀποβαλσάμον γ'. καὶ μέλιτος γ'. Ἀττικοῦ,

Κηροῦ τε καθαροῦ Ποντικοῦ γ'. κροκίνου,

Μύρου δὲ Συριακοῦ γο δ'.

Ἀμμωνιακοῦ λευκοτάτου, λείου τε ἁλός.

Γο β'. μίαν δὲ καὶ ἓν μέρος

Τερμινθίνης λευκῆς τε καὶ πεκαθαρμένης,

Τοῦ κινναμώμου δὲ καὶ μαλαβάθρου λίτραν

Μίαν προσαπόδος καὶ μέρος λίτρας τρίτον.

Ἄν μὴ παρῇ δὲ μαλάβαθρόν σοι κατὰ τύχην,

Πρόσβαλλε νάρδον ταῦτό τῆς Γαγγίτιδος.

Μύρον δὲ τοῦτο τῶν μετρίως ἔστιν καλῶν,

*Superque fundito et manibus miscens ita
Pharmacum adhuc fervens vitreo vase condito.*

Aliud myracopon.

Et hoc myracopon optimorum inest gregi.

Nam suavitatis plenum est. Juvat insigniter

Quos nominavi paulo affectus antea.

Stactae bonae receptat ternas uncias,

Opobalsami tres et mellis tres Attici,

Ceraeque purae Ponticae tres, unguinis

Crocini Syriaci quoque quaternas uncias,

Ammoniaci quam albissimi et laevis salis

Sextantem, candidae et purae terebinthinae

Unam unciam, atque partem ipsius uniceam,

Et cinnamomi, nec non malabathri quoque

Libram adde et partem librae tertiam insuper.

Sin absit autem malabathrum forsan tibi

Adjunge nardi tantundem gangitidis,

Istud bonis mediocriter unguentum additur,

Ed. Chart. XIII. [863. 864.]

Ed. Bal. II. (423.)

Ἰκανῶς δὲ φαρμακῶδες, ὥς οὐκ ἄλλο τι.
 Ἡ ταῦτόν ὁμοίως ἱρίνου Σιργητικοῦ,
 Ἡ Κυζικηνοῦ, τοῦτο δὲ ἀμαρακίνου.
 Τούτοις δὲ χρήσει μὴ παρόντος, ὥς ἔφην,
 Τοῦ μαλαβάθρου. μέτριον γὰρ οἶμαι μυράκοπον,
 Οὐδὲν ἔλαττον ὠφελούν τοὺς χρωμένους.
 Σκεύαζε δ' οὕτως. ἀναλεάντας ἐπιμελῶς
 Πρόσβαλλε τὸ μέλι καὶ λεάνας συμμέτρως,
 Στακτὴν τε μίξας κώποβάλαμον, πάλιν
 Λέαινε ἐπιμελῶς καθαρὰν τερμινθίνην,
 Κηρόν τε καὶ τὸ κρόκινον εἰς διπλοῦν βαλὼν
 Ἀγγεῖον ἔδατι τῇκε τὰ προειρημένα,
 Περὶ δεῖλον ἐν ἑτέρᾳ χύτρᾳ.
 Τήξας δὲ ταῦτα παρέγχει μαλάβαθρον,
 [864] Καὶ πάνθ' ἐνώσας συμμέτρως, ὥς μὴ ζέσαι,
 Βάσταζε τὸ διπλοῦν σκευάριον ἐκ τῆς χύτρης,
 Ψύξας τ' ἐπιμελῶς καὶ ξύσας τὸ φάρμακον,
 Προσιμβαλὼν τε τοῖς πρότερον εἰρημένοις
 Ἐν τῇ θυνείᾳ πάλιν λέαιν' ἕως καλῶς

*Abunde medicamentosum, ut nullum invenis
 Aliud vel irini tantum Sergetici
 Vel Cyziceni pondo, idem amaracini.
 His uteris, ubi non adsit quod diximus
 Malabathrum, arbitror moderatum myracopon
 Nihil minus sane auxiliari utentibus.
 Sic confit. Accurate mel factum laeve
 Adjunge et stacten tritam modice misceas
 Opobalsamumque ac rursus exacte contere.
 Cera, crocino, terebinthina pura duplo
 Injectis vasi, praedicta liquecant aqua
 In alia olla, liquefactis inde malabathrum.
 Et cunctis unitis modice, ut non ferveat,
 Duplex depone vas protinus ex cacabo.
 Exacte frigerato et raso pharmaco,
 Et addito iis, quas jam prius recensui,
 Mortario laevigato rursus, dum probe*

Ed. Chart. XIII. [864.]

Ed. Bas. II. (423.)

Ἄπαν ἐνωθῇ καὶ γένηθ' ἐν φάρμακον.
 Εἰ δ' αὐτὸ βούλει δραστικώτερον ποιῆν
 Πρὸς τὰ νευρά τε καὶ τὰ κεχροτισμένα
 Καὶ τὰς διαθέσεις τὰς τε τῶν μυῶν τάσεις,
 Εὐφορβίου τε καλοῦ καὶ ἔτι προσφάτου
 Γο β'. τῷ παντὶ κατάμιξον σταθμῶ,
 Τοῖς θ' ἁλοῖ καὶ τῷ μέλιτι τῷ τ' ὀποβαλσάμῳ
 Συνεκλιάνας πρότερον αὐτάρχει χρόνῳ.
 Οὕτως δ' ἐνώσας πάντα τὰ προειρημένα,
 Εἰς πυξίδ' ἀπόθου ἢ εἰς ὑελοῦν ἀγγεῖον,
 Ἀπὸ τῶν βαλαντίων μᾶλλον αὐτῷ χρῶμενος.
 Βασιλεῖ δὲ ποιῶν καὶ Σεβαστῷ μυράκοπον,
 Σκεύαζε ῥᾶστα τοῦτο καὶ χωρὶς πυρὸς
 Ἔχον ὀποβαλσάμου μέτρον ὥς γ'. οὐγγίας.
 Καὶ τοῦ κρατίστου δὲ μαλαβάθρου γο
 Ιε'. κινναμώμου ταῦ καλοῦ ταὐτὸ,
 Κηροῦ δ' ἀνόσμου λευκοτάτου δραχμὰς ι'.

Totum uniatur fiatque unum pharmacum.
Voles at si ipsum reddere efficacius
Ad vitia nervorum, simul ad diutina,
Affectiones longas, tensos musculos,
Euphorbii recentis etiamnum et boni
Toti uncias duas admisceas ponderi,
Cum saleque melleque insuper opobalsamo
Elaevigatum ante, quo satis erit tempore.
Itaque omnia dicta in unum quum redegeris,
In pyxidem vel vas vitreum reponito.
A balneis in usum potius ducito.
Cum regi facies principive myracoron,
Perfacile vel para ignis sine commercio,
Opobalsami collectis ternis uncis,
Et optimi malabathri quindecim uncias,
Et cinnamomi tantundem boni cape,
Ceraeque non olentis candidissimae
Denarios decem. Sic ipsum praepara.

Ed. Chart. XIII. [864.]

Ed. Bas. II. (423.)

Σκεύαζε δ' αὐτὸ μαλαβάθρου τρίτον μέρος.
 Καὶ κηρὸν εἰς ἐλάχιστα κατατετμημένον,
 Εἰς ἀργυρᾶν ἔμβαλε λεπτὴν φιάλην.
 Τήξας ἐφ' ὕδατος θερμοτάτου ψύξας ξύσον,
 Καὶ προσβαλὼν λιτὰ ἐν τῷ ὀποβαλσάμῳ
 Καὶ κινναμώμῳ, τρίβε πάλιν ἐνῶν ἅπαν,
 Τότε λοιπὸν αὐτοῖς μαλάβαθρον παριγχείας,
 Τρίβων ἐνώσον χερσίν, οὕτω τ' ἀποτίθου
 Εἰς ἀργυροῦν σκευάριον ἢ ὑελοῦν παχὺ,
 Οὕτως γὰρ ἔξεις ἀσφαλῶς τὸ φάρμακον.
 Τρίτον δὲ λίτρας προσβαλὼν Γαγγιτικῆς,
 Νάρδου ποιήσεις γλυκύτερον τὸ φάρμακον.
 Καὶ κρεῖσσον πρὸς τὰς διαθέσεις τὰς προσφάτους
 Σύνχρισμα. ἂν μὴ παρῇ δὲ κιννάμωμον, οὐ βαλὼν
 Ἐξίς ἐλάχιστως μείον, ἀλλ' ὅντως καλόν,
 Καὶ παντὸς ἄλλου μυρακόπου κρεῖσσον πολὺ.
 Εἰ δ' αὐτὸ βούλει δραστικώτερον ποιεῖν

*Partem malabathri tertiam et ceram quoque
 Concisam multa in frustra minutissime,
 Argentea in tenui reconde phiala.
 Aqua calente plurimum ut liquaveris,
 Ipsum refrigerato, deinde radito
 Tum laevia jungens rursus in opobalsamo,
 Et cinnamomo totum contere uniens,
 Quod restat ipsis suprafundens malabathrum
 Terens adunito manibus, sic condito
 Argenteum in vas aut vitreum sed crassius,
 Sic namque tuto habebis semper pharmacum.
 Ac si trientem librae addas gangitidis
 Nardi, medicamen reddes longe suavius
 Praestantiusque ad vitia adhuc recentia.
 Synchrisma, cinnamomon tibi ni suppetat,
 Minimo quidem pejus habebis, vere at bonum,
 Alio omni et multo myracopo praestantius.
 At si proponis id facere efficacius*

Ed. Chart. XIII. [864.]

Ed. Bas. II. (423.)

Πρὸς ἃς προεῖπον διαθέσεις, Ἀτλαντικοῦ
Εὐφορβίου πρόσβαλλε δραχμὰς δ'.

Ἔσται γὰρ οὕτως ἡδὺ καὶ δραστήριον,
Κᾶν ἢ δι' ὀλίγων μιγμάτων συγκείμενον.
Τινὰς δ' ἐπέγνων στέασι πολλοῖς χρωμένους
Μυελοῦ τε πολλοῦ καὶ τινων ἀρωμάτων,
Ὅποῖς τε καὶ μύροις καλαίοις τισίν,
Οἷς πάλιν ἀμέλει χρησάμενος ἔγνων ὅτι
Ἀπειροκάλων τοιαῦτα καὶ μὴ κεραιότων
Τὰ μίγματα, τὰς τε ἀπλὰς τούτων φύσεις.

*Ad quos retulī modo affectus, Atlantici
Euphorbii junges quaternas uncias.
Nam flo erit suave, nec inefficax,
Mixture licet confectum paucioribus.
Cognovimus quosdam uti multis pinguibus,
Medulla multa et nonnullis aromatis,
Liquoribus, unguentis et oleis aliquibus,
Quibus contra usus, cognovi esse talia
Expertium boni, qui non probaverint
Mixturas neque naturas horum simplices.*

005642 338

